

СТАНИСЛАВІВСЬКА ОКРУГА ОУН:

**документи і матеріали
1945-1951**

Літопис УПА

Нова серія, том 22

**National Academy of Sciences
of Ukraine (NANU)
M. S. Hrushevsky Institute of Ukrainian
Archaeography and Source Studies, NANU
Litopys UPA Publishers
Branch State Archive
of the Security Service of Ukraine**

Litopys UPA
New Series, Volume 22

STANISLAV OKRUHA OUN:

**Documents and Materials
1945-1951**

Kyiv

2013

Toronto

**Національна академія наук України
Інститут української археографії
та джерелознавства
ім. М.С. Грушевського НАН України
Видавництво “Літопис УПА”
Галузовий державний архів
Служби безпеки України**

Літопис УПА
Нова серія, том 22

СТАНИСЛАВІВСЬКА ОКРУГА ОУН:

**Документи і матеріали
1945-1951**

Київ

2013

Торонто

Збірник включає звітно-інформаційні документи окружного, надрайонних та районних проводів структури ОУН Станіславщини.

This collection contains reports and informational documents of the okruha, nadraion and raion leadership of the Stanislav OUN Structure.

Редакційна рада:

П. СОХАНЬ (співголова), **П. Й. ПОТІЧНИЙ** (співголова),
Г. БОРЯК, В. ЛОЗИЦЬКИЙ, Р. ПИРІГ, Ю. ШАПОВАЛ,
О. УДОД, С. КОКІН, М. ПОСІВНИЧ

Editorial board:

P. Sokhan' (co-chairman), **P. J. Potichnyj** (co-chairman)
H. Boriak, V. Lozyts'kyi, R. Pyrih, Yu. Shapoval,
O. Udod, S. Kokin, M. Posivnych

Упорядники:

Дмитро Проданик, Степан Лесів

Compilers:

DMYTRO PRODANYK, STEPAN LESIV

Оригінал-макет:

П. Клим

ISBN 978-1-897431-53-5 (Canada)
ISBN 978-966-2105-49-0 (Ukraine)

© “Літопис УПА”, 2013
© *Litopys UPA*, 2013

**70-РІЧЧЯ
III-го НАДЗВИЧАЙНОГО ВЕЛИКОГО ЗБОРУ
ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ
1943–2013**

**ФУНДАТОРОМ
цього тому є
НАДІЯ ХМАРА-ОЛІЙНИК**

професійна бібліотекарка Університету МекГілл, редакторка українських видань, авторка і суспільно-громадська працівниця

для вшанування пам'яті

РОМАНА ОЛІЙНИКА (РОМАНА РАХМАННОГО)

1918–2002

визначного журналіста і публіциста, невтомного борця за зміцнення культурно-політичної самобутності українців у сучасному світі, лауреата Державної премії України ім. Т. Шевченка

1947. Рефон номіналом 50 крб.,
вилучений оперативниками УМДБ Станіславської обл.
у гр. Хоминець П. В.
[Архів УСБУ ІФО – Ф. 4. – Спр. 2488. – Арк. 103.]

ЗМІСТ

Вступ	13
Introduction	28

Розділ І. ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ СТАНИСЛАВІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВОДУ ОУН

1. Вісті з терену Станиславівської округи ОУН за період від 1.12.1944 р. до 14.01.1945 р. <i>16 січня 1945 р.</i>	45
2. Вісті з терену Станиславівської округи ОУН за період від 10.01. до 27.01.1945 р. <i>30 січня 1945 р.</i>	54
3. Звіт про події на терені Станиславівського і Надвірнянського надрайонів ОУН за лютий 1945 р. <i>6 березня 1945 р.</i>	58
4. Вістки з терену Станиславівської округи ОУН за серпень 1945 р., складені окружним провідником Михайлом Хмелем-“Карлом”. <i>Вересень 1945 р.</i>	64
5. Вістки з терену Станиславівської округи ОУН за період від 25.08. до 19.09.1945 р. <i>15 жовтня 1945 р.</i>	91
6. Звіт окружного проводу ОУН Станиславівщини за листопад 1945 р. <i>[Грудень 1945 р.]</i>	114
7. Список загиблих під час зимової блокади 1945-1946 рр. <i>[Березень 1946 р.]</i>	136
8. Звіт окружного проводу ОУН Станиславівщини за квітень-травень 1946 р. <i>[Червень 1946 р.]</i>	137
9. Звіт окружного проводу ОУН Станиславівщини за червень 1946 р. <i>[Липень 1946 р.]</i>	169
10. Звіт окружного проводу ОУН Станиславівщини за липень 1946 р. <i>[Серпень 1946 р.]</i>	195
11. Звіт окружного проводу ОУН Станиславівщини за серпень 1946 р. <i>[Вересень 1946 р.]</i>	215
12. Список загиблих в боротьбі з московсько-більшовицькими окупантами в 1948 р. <i>1949 р.</i>	236
13. Оцінка ситуації на терені Станиславівської округи ОУН за II-й квартал 1949 р. <i>30 липня 1949 р.</i>	243

14. Записка колишнього надрайонного провідника ОУН Станиславівщини Дмитра Найдича-“Шварна” до крайового референта пропаганди ОУН КК Михайла Дяченка-“Гомона”. 12 жовтня 1951 р.....	255
--	-----

Розділ II. ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ НАДРАЙОННИХ ПРОВІДІВ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН

I. Станиславівський надрайон.

15. Вістки з терену Станиславівського надрайону ОУН за період від 27.09. до 20.10.1945 р. 25 листопада 1945 р.....	269
16. Суспільно-політичний звіт надрайонного проводу ОУН Станиславівщини за грудень 1945 р. [Січень 1946 р.].....	280
17. Виборча і передвиборча кампанія до Верховної Ради СРСР на терені Станиславівського надрайону ОУН (січень і лютий 1946 р.). [Березень 1946 р.]	295
18. Звіт надрайонного проводу ОУН Станиславівщини за період від 1.01. до 15.04.1946 р. (зимова блокада 1946 р.). [Травень 1946 р.]	317
19. Звіт надрайонного проводу ОУН Станиславівщини за вересень 1946 р. 25 жовтня 1946 р.	353
20. Звіт надрайонного проводу ОУН Станиславівщини за жовтень 1946 р. 5 грудня 1946 р.	395
21. Звіт надрайонного проводу ОУН Станиславівщини за грудень 1946 р., січень, лютий, березень 1947 р. 10 травня 1947 р.	434
22. Звіт надрайонного проводу ОУН Станиславівщини за липень, серпень, вересень 1948 р. 19 листопада 1948 р. ..	491
23. Звіт надрайонного проводу ОУН Станиславівщини за січень, лютий, березень 1949 р. 9 травня 1949 р.	537
24. Звіт надрайонного проводу ОУН Станиславівщини за квітень, травень, червень 1949 р. 12 серпня 1949 р.	561

II. Товмацький (Тлумацький) надрайон.

25. Місячний звіт з праці за червень 1945 р. надрайонного референта пропаганди ОУН Товмаччини (Тлумащини) Ярослава Мацькевича-“Степана”. 27 червня 1945 р.	618
26. Звіт з праці надрайонного провідника ОУН Товмаччини (Тлумащини) Григорія Вацеби-“Бродича” за червень 1946 р. 28 червня 1945 р.	619
27. Суспільно-політичний звіт надрайонного проводу ОУН Товмаччини (Тлумащини) за вересень (25.08.-20.09.1945 р.). [Жовтень 1945 р.].....	620

28. Вісті з терену за вересень (5.09.-20.09.1945 р.), складені надрайонним провідником ОУН Товмаччини (Тлумащини) Григорієм Вацебою-“Бродичем”. 30 вересня 1945 р.	630
29. Ситуаційне повідомлення за період від 21.10. до 5.11.1945 р., складене надрайонним провідником ОУН Товмаччини (Тлумащини) Григорієм Вацебою-“Бродичем”. 15 листопада 1945 р.	635
30. Вісті з терену Товмацького (Тлумацького) надрайону ОУН за період від 21.10. до 5.11.1945 р. 15 листопада 1945 р.	638
31. Звіт надрайонного проводу ОУН Товмаччини (Тлумащини) за період від 5.08. до 29.09.1946 р. [Жовтень 1946 р.].....	647
32. Реєстр випадків на терені Товмацького (Тлумацького) надрайону ОУН за вересень, жовтень, листопад і грудень 1946 р. [Січень 1947 р.].....	653
33. Звіт надрайонного проводу ОУН Товмаччини (Тлумащини) за жовтень, листопад і грудень 1946 р. [Січень 1947 р.].....	667
34. Звіт надрайонного проводу ОУН Товмаччини (Тлумащини) за серпень і вересень 1948 р. 15 жовтня 1948 р.	678
35. Вісті з терену Товмацького (Тлумацького) надрайону ОУН за серпень і вересень 1948 р. 17 жовтня 1948 р.	700
36. Звіт надрайонного проводу ОУН Товмаччини (Тлумащини) за IV квартал 1948 р. Квітень 1949 р.....	711
37. Вісті з терену Товмацького (Тлумацького) надрайону ОУН за IV квартал 1948 р. Березень 1949 р.	758
38. Звіт надрайонного проводу ОУН Товмаччини (Тлумащини) за I квартал 1949 р. 29 травня 1949 р.	766
39. Вісті з терену Товмацького (Тлумацького) надрайону ОУН за I квартал 1949 р. 29 травня 1949 р.	799
III. Надвірнянський надрайон.	
40. Інформаційний звіт повітового проводу ОУН Надвірнянщини за період від 1.01. до 10.01.1945 р. [Січень 1945 р.].....	808
41. Інформативний звіт за період від 1.02. до 14.02.1945 р., складений повітовим провідником ОУН Надвірнянщини Дмитром Черевком-“Променем”, “Б-40”. 14 лютого 1945 р.....	811
42. Ситуаційне повідомлення за вересень 1945 р., складене надрайонним провідником ОУН Надвірнянщини Дмитром Черевком-“Променем”, “М-150”. 10 жовтня 1945 р.	814
43. Звіт надрайонного проводу ОУН Надвірнянщини. Грудень 1945 р.	820
44. Як проходили вибори до Верховної Ради СРСР на терені Надвірнянського надрайону ОУН. 21 квітня 1946 р....	826

45. Звіт з перебігу виконання лютневих інструкцій Проводу ОУН на терені Надвірнянського надрайону. <i>15 червня 1946 р.</i>	828
46. Звіт надрайонного проводу ОУН Надвірнянщини за 1946 р. [<i>Січень 1947 р.</i>].....	833
47. Звіт з переходу виборів до Верховної Ради УРСР 9 лютого 1947 р., складений надрайонним провідником ОУН Надвірнянщини Михайлом Іванішаком-“Дібровою”. <i>12 червня 1947 р.</i>	851
48. Звіт за травень-червень 1948 р., складений надрайонним провідником ОУН Надвірнянщини Григорієм Вацебою-“Варнаком”. <i>18 листопада 1948 р.</i>	868
49. Звіт за IV квартал 1948 р., складений надрайонним провідником ОУН Надвірнянщини Григорієм Вацебою-“Варнаком”. <i>11 червня 1949 р.</i>	912
50. Звіт за I квартал 1950 р., складений надрайонним провідником ОУН Надвірнянщини Григорієм Вацебою-“Варнаком”. <i>15 липня 1950 р.</i>	939

Розділ III. ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ РАЙОННИХ ПРОВІДІВ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН

Район ч. 2.

51. Вістки з терену Станиславівського району. <i>Серпень 1946 р.</i> ...	981
--	-----

Район ч. 3.

52. Суспільно-політичний звіт за серпень 1945 р., складений районним провідником ОУН Лисеччини Василем Депутатом-“Осипом”. <i>14 вересня 1945 р.</i>	983
53. Суспільно-політичний звіт за вересень, жовтень 1945 р., складений районним провідником ОУН Лисеччини Василем Депутатом-“Остапом”. <i>9 листопада 1945 р.</i>	990
54. Вістки з терену за період від 25.10. до 5.11.1945 р., складені районним провідником ОУН Лисеччини Василем Депутатом-“Остапом”. <i>8 листопада 1945 р.</i>	997
55. Суспільно-політичний звіт за листопад 1945 р., складений районним провідником ОУН Лисеччини Василем Депутатом-“Остапом”. <i>20 грудня 1945 р.</i>	999
56. Вістки з терену за період від 25.11. до 15.12.1945 р., складені районним провідником ОУН Лисеччини Василем Депутатом-“Остапом”. <i>20 грудня 1945 р.</i>	1004

Район ч. 6.

57. Додатковий звіт за період від 1.01. до 30.07.1945 р., складений районним провідником ОУН Тисмениччини “Юрком”. <i>24 липня 1945 р.</i>	1009
--	------

Район ч. 7.

58. Додатковий звіт за період від 1.05. до 30.05.1945 р., складений районним провідником ОУН Товмаччини (Тлумаччини) Василем Гикавцем-“Морозом”. *24 липня 1945 р.* 1012

Район ч. 10.

59. Звіт з переходу виборів до Верховної Ради СРСР на терені Ланчинського району. *20 січня 1946 р.* 1014

60. Звіт районного проводу ОУН Ланчинеччини за період від 10.01. до 10.04.1946 р. (зимова блокада). *10 травня 1946 р.* . 1015

61. Хроніка за період від 1.01. до 1.08.1946 р. *10 серпня 1946 р.*..... 1021

62. Звіт районного проводу ОУН Ланчинеччини за період від 10.04. до 15.08.1946 р. *17 серпня 1946 р.* 1023

63. Звіт районного проводу ОУН Ланчинеччини за період від 27 липня до 20 вересня 1946 р. *30 вересня 1946 р.*..... 1028

64. Список полеглих членів ОУН і стрільців УПА на терені Ланчинського району за період від 1.01. до 1.08.1946 р. *10 серпня 1946 р.*..... 1040

65. Список захоплених живими та зголошених членів і бойовиків на терені Ланчинського району. *[Жовтень 1946 р.]* .. 1041

Додатки

Список скорочень 1044

Схеми поділу ОУН..... 1052

Керівний склад Станиславівської округи ОУН 1071

Ілюстрації..... 1149

Індекс..... 1169

Перелік документів 1347

Перелік ілюстрацій 1352

УКРАЇНЦІ.
КОЖНА ЛЮДИНА МАЄ ПРАВО ВІЛЬНО ВИЯВЛЯТИ СВОЮ ВОЛЮ. СТАЛІН ТОЧЕ ЦЕ ПРАВО.
ГЕТЬ СТАЛІНСЬКІ ВІСНИКИ. СМЕРТЬ СТАЛІНОВІ І ЙОГО КЛІЦІ. ХАЙ ЛИБЕ УС СД.

УКРАЇНЦІ.
СТАЛІНСЬКІ ДЕПУТАТИ ДО ВЕРХОВНІ РАДИ - ПАДІ ЗРАДЦЬКІ І ВОРОГІ НАРОДУ. КОЖІ
ЗА ГРОШ ПРОДАДІТЬ НАРОДНІ ІНТЕРЕСИ. СМЕРТЬ СТАЛІНСЬКОМУ ДЕПУТАТУ.

Під цим знаком боряться українці з нами
проти спільного ворога, проти совєтського
бодьшевизму.

Українці у Червоній Армії

Не озброєними, за коротко вишколеними приневол
станути в ряди Червоній Армії. Ваших жінок і дітей поза с
засилають на примусову роботу. Тим чином вони хочуть ос
винишити український народ.
Ви маєте

УКРАЇНЦІ.
ВЕРХОВНА РАДА - СИМУЛАНТ ЗАЯВИЛІ В ГРОШ ОКУПАНТА СТАЛІНА. ГЕТЬ ОКУПАНТИВ
З УКРАЇНИ. СМЕРТЬ СТАЛІНСЬКІМ КЛІЦІ. ХАЙ ЛИБЕ СУВЕРЕННА ВЛАДА УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДУ НА УКРАЇНСЬКІЙ ЗЕМЛІ. ХАЙ ЛИБЕ УКРАЇНСЬКА САМОСТІЙНА ФОРМА ДЕРЛАВ.

коли Ви скривавитеся, а Ваша країна буде в Сибірі!
Сибірі. Ми не хочемо стріляти москєвський р
землі. Хочемо з Вами кінця я
Ми не обіцяли
нах

УКРАЇНЦІ.
СТАЛІНСЬКІ ДЕПУТАТИ ДО ВЕРХОВНІ РАДИ - ПАДІ ЗРАДЦЬКІ І ВОРОГІ НАРОДУ. КОЖІ
ЗА ГРОШ ПРОДАДІТЬ НАРОДНІ ІНТЕРЕСИ. СМЕРТЬ СТАЛІНСЬКОМУ ДЕПУТАТУ.

Хорообрі українці Росії. Во
Кри

Вступ

Збірник “Станиславівська округа ОУН: документи і матеріали, 1945-1951” включає звіти, вісті з терену, а також списки полеглих та захоплених членів збройного підпілля, які містять інформацію про діяльність структур ОУН на терені Станиславівської округи (загалом 65 документів).

Структура збірника включає історико-археографічний вступ, власне документи і матеріали та додатки. Документи і матеріали, які публікуються, складають три тематичні розділи: 1) звітно-інформаційні документи Станиславівського окружного проводу ОУН; 2) звітно-інформаційні документи надрайонних проводів Станиславівської округи ОУН; 3) звітно-інформаційні документи районних проводів Станиславівської округи ОУН. У тематичних розділах документи і матеріали згруповані хронологічно за приналежністю.

При підготовці збірника використано фонди Галузевого державного архіву Служби безпеки України (ГДА СБ України), Центрального державного архіву вищих органів влади і управління України (ЦДАВО), архіву Управління служби безпеки України в Івано-Франківській області (УСБУ ІФО), архіву Центру досліджень визвольного руху (ЦДВР), архіву історико-меморіального музею Степана Бандери (ІММ СБ).

Документи, що стосуються підпільної мережі ОУН Станиславщини, містяться у ряді томів серії “Літопис Української Повстанської Армії”. Зокрема, у 3 і 4 томах основної серії “Літопису УПА” вміщено низку спогадів керівників підпілля, біографічних нарисів, а також списки полеглих провідних та рядових кадрів, у 18 і 19 томах¹ – звіти, нариси та спогади командирів та вояків

¹ Літопис Української Повстанської Армії. – Т. 3-4. Чорний Ліс: видання команди Станиславівського тактичного відтинка УПА, 1947-1950 роки. Книга перша і друга. – Торонто, 1987, 1989; Літопис Української Повстанської Армії. – Т. 18: Карпатська група УПА “Говерля”; книга перша: Документи, звіти та офіційні публікації. – Торонто, 1990.; Літопис Української Повстанської Армії. – Т. 19: Карпатська група УПА “Говерля”; книга друга: Спомини, статті та видання історично-мемуарного характеру. – Торонто, 1992.

відділів ТВ 22 “Чорний Ліс”, які після розформування відділів УПА перейшли до збройного підпілля. У томах 3, 4, 5, 6, 7 нової серії “Літопису УПА”², які містять документи радянських партійних органів, подано інформацію про результати проведених органами НКВС-МВС-МДБ оперативно-військових та агентурних заходів по боротьбі з революційно-визвольним рухом.

Також документи і матеріали, що стосуються Станиславівщини, подано у документальних виданнях “Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали”³, “Літопис нескореної України” (книга 2)⁴ та книзі Володимира Сергійчука “Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955”⁵.

Величезний масив інформації про полеглих та заарештованих підпільників, симпатиків та цивільних осіб, які надавали допомогу визвольному рухові, містять книги “Реабілітовані історією” (упорядник Лук’ян Вардзарук)⁶.

² Літопис УПА. Нова серія. – Т. 3: Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: директивні документи ЦК Компартії України 1943-1959. – Київ–Торонто, 2001.; Літопис УПА. Нова серія. – Т. 4: Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС-МВС, МДБ-КДБ (1943-1959). Книга перша: 1943-1945. – Київ–Торонто, 2002.; Літопис УПА. Нова серія. – Т. 5: Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС-МВС, МДБ-КДБ (1943-1959). Книга друга: 1946-1947. – Київ–Торонто, 2002.; Літопис УПА. Нова серія. – Т. 6: Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС-МВС, МДБ-КДБ (1943-1959). Книга третя: 1948. – Київ–Торонто, 2003.; Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7: Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС-МВС, МДБ-КДБ (1943-1959). Книга четверта: 1949-1959. – Київ–Торонто, 2003.

³ Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Відп. ред. Кугутяк М. – Том. 2. – Книга 1 (1939 – 1945). – Івано-Франківськ: КПФ “ЛІК”, 2009.; Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Відп. ред. Кугутяк М. – Том. 2. – Книга 2 (1945 – 1946). – Івано-Франківськ: КПФ “ЛІК”, 2010.; Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Відп. ред. Кугутяк М. – Том 2. – Книга 3 (1947 – 1957). – Івано-Франківськ: КПФ “ЛІК”, 2011.

⁴ Літопис нескореної України. Документи, матеріали, спогади. – Львів: Просвіта, 1993. – Кн. 2.

⁵ Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005.

⁶ Реабілітовані історією. У двадцяти семи томах. Івано-Франківська область: У двох томах. – Книга перша / Упоряд. Вардзарук Л. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2004.; Книга друга / Упоряд. Вардзарук Л. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2006.; Реабілітовані історією. Івано-Франківська область. У п’яти томах. Том 2. Місто Івано-Франківськ, Богородчанський, Верховинський, Надвірнянський райони / Упоряд. Вардзарук Л. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2001.; Т. 4: Галицький, Рогатинський і Тисменицький райони / Упоряд. Вардзарук Л. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2002.; Т. 5: Городенківський, Снятинський і Тлумачський райони / Упоряд. Вардзарук Л. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2003.

Діяльність збройного підпілля ОУН на терені Станіславщини загалом досліджена. Відповідні публікації належать історикам та краєзнавцям Ігору Андрухіву та Анатолію Французу⁷, Петру Арсеничу⁸, Нестору Мизаку⁹, Олександрові Іщуку¹⁰, Дмитру Проданику¹¹, а також учаснику визвольних змагань Михайлу Зеленчуку¹². Дослідження діяльності ОУН і УПА на терені конкретних регіонів здійснили Микола Сіщук¹³, Іван Кметюк¹⁴, Олександра Зварчук¹⁵ (Надвірнянський р-н, до складу якого входять колишні Ланчинський та частина Яремчанського р-нів), Йосип Гілецький¹⁶ (Богородчанський р-н, до складу якого входить колишній Солотвинський р-н), Іван Тимів¹⁷ (Тлумацький р-н, до складу якого входить частина колишнього Отинійського р-ну), Ігор Андрухів та Степан Гаврилюк¹⁸ (Тисменицький р-н, до складу якого входять колишні Станіславський та Лисецький р-ни), редакційна колегія (відп. ред. Ігор Коваль)¹⁹ (Галицький р-н, до якого входять колишній Жовтневий (Єзупільський) р-н, а також колишні Більшівцівський та Бурштинський р-ни Рогатинської

⁷ Андрухів І., Француз А. Правда історії. Станіславщина в умовах терору і репресій: 1939-1959 роки: історико-правовий аспект. Документи і матеріали. – Івано-Франківськ: Нова зоря, 2008.; Андрухів І., Француз А. Станіславщина: двадцять буремних літ (1939 – 1959). Суспільно-політичний та історико-правовий аналіз. – Рівне–Івано-Франківськ: Видавнича фірма “Тяля”, 2001.

⁸ Арсенич П. Діяльність УПА та збройного підпілля ОУН на Прикарпатті / До 65-річчя створення УПА / П. Арсенич. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2007.

⁹ Мизак Н. УПА–“Захід” і збройне підпілля ОУН у боротьбі за Українську Самостійну Соборну Державу у 1942-1960 рр. – Чернівці-Торонто: Прут, 2011.

¹⁰ Іщук О. Життя та доля Михайла Дяченка–“Марка Боеслава”. – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 9. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2010.

¹¹ Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака–“Ворона”. – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2011.

¹² Зеленчук М. Останні сальви: 50-річчя УПА / М. Зеленчук. – К., 1992.

¹³ Сіщук М. Мовою сердець і документів. – Дрогобич: ПП “Швидкодрук”, 2009.

¹⁴ Кметюк І. Зродились ми великої години. – Надвірна: ПрАТ “Надвірнянська друкарня”, 2012.

¹⁵ Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упоряд. Зварчук О.; за ред. Довгана Я. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2008.

¹⁶ Гілецький Й. Богородчанський край: З минулого в сучасність / Гілецький Й., Сливка Л., Сливка Р. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2009.

¹⁷ Тимів І. Бортники і Тлумаччина в 1939-1959 рр. // Серія “Села і міста Покуття”. – Т. 4. – Івано-Франківськ: Нова зоря, 2011.

¹⁸ Андрухів І., Гаврилюк С. Тисмениця. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2008.; У вирі боротьби / Ред. Карпів Й. – Івано-Франківськ: Сімик, 2008.

¹⁹ Воля і доля: Книга пам'яті Галицького району: Документи, матеріали, спогади / Уклад. Бандура Ф. та ін.; Ред. Бобрик М. та ін.; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. – Галич, 1997.

округи Львівського краю ОУН), учасник визвольних змагань Володимир Копись²⁰ (колишній Жовтневий (Єзупільський) р-н).

Деякі факти діяльності визвольного руху містять видання української діаспори, зокрема "Альманах Станиславівської землі: Збірник матеріалів до історії Станиславова і Станиславівщини"²¹.

Багато маловідомих фактів збройної боротьби підпілля Станиславівщини подані у монографіях Петра Содоля "Українська Повстанча Армія. 1943-1949", Петра Мірчука "Українська Повстанська Армія 1942-1952", Лева Шанковського "Українська Повстанча Армія" та Василя Вериги "Втрати ОУН в часі Другої світової війни"²².

За часи Незалежності з'явилося багато книг дослідників і краєзнавців Прикарпаття про сільські населені пункти, які також містять значну частину біографічних довідок учасників визвольного руху²³.

Питання структури Станиславівської округи ОУН частково розглянув Василь Ільницький у своєму дослідженні про

²⁰ Копись В. Мої роки, моє життя належать Україні. – Дрогобич: Видавнича фірма "Відродження", 2004.

²¹ Альманах Станиславівської землі: Зб. матеріалів до історії Станиславова і Станиславівщини. У 2-х т. – Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1975-1985.

Т. 1./ Ред.-упоряд. Кравців Б. – Нью-Йорк; Торонто; Мюнхен, 1975.

Т. 2./ Ред.-упоряд. Климишин М. – Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1985.

²² Содоль П. Українська Повстанча Армія. 1943-1949. Довідник. – Нью-Йорк: Пролог, 1994.; Содоль П. Українська Повстанча Армія. 1943-1949. Довідник другий. – Нью-Йорк: Пролог, 1995.; Мірчук П. Українська Повстанська Армія. 1942-1952. Документи і матеріали. – Львів: Просвіта, 1991.; Шанковський Л. Українська Повстанча Армія // Історія українського війська (1917-1995) / Упорядник Дашкевич Я. – Львів: Світ, 1996. – С. 482-695; Верига В. Втрати ОУН в часі Другої світової війни. – Торонто: Новий шлях, 1991.

²³ Бабій В. Історія села Похівка. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2002.; Гетьман І. Історія села двох братів. Братківці. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2002.; Грабовецький В., Бабій В. та ін. Історія села Росілля: історичні нариси, спогади, публіцистика. – Івано-Франківськ: Сіверсія МВ, 2004.; Дейчаківський І. Ямниця. Історія села. Долі людей. – Львів: Червона Калина, 1994.; Дейчаківський І. Ямничани. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2002.; Когуч Б., Сас О. Нариси з історії села Павелча (Павлівки). – Івано-Франківськ: Лік, 1998.; Качкан В. Незнищенне село: Сторінки історії с. Рибного у сл. і фотодок. – Коломия: Вік, 2000.; Костюк М. Село моє – Тисменичани. – Коломия: Вік, 1996.; Любчик І. Через роки і долі: Нарис історії с. Липівка. – Івано-Франківськ: Тіповіт, 2002.; Маланюк В. Історія села Цуцилів / Літ. ред. Дорошенко Я. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 1999.; Савчук П. Дубівці (з історії одного села). – К., 1996.; Федорів В. Вільхові перехрестя: Кн. пам'яті с. Вільшаниці. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1999.; Харитон В. Пшеничники: Причинки до історії села. – Тисмениця: Поліграфлюкс, 1999.

структуру та керівний склад Карпатського крайового проводу ОУН²⁴.

Темі участі учителів, студентів і учнів у підпільному русі присвятив своє дослідження Михайло Паньків²⁵, побутовим умовам підпільників та вояків УПА на терені Яремчанщини – Юрій Яворський²⁶. Біографічні нариси про керівників підпілля видрукували у пресі Ігор Дейчаківський²⁷, Володимир Джигринюк²⁸, Наталія Салига²⁹, Володимир Мороз³⁰, Дмитро Проданик³¹.

Станиславівська округа заіснувала з часу створення Крайової Екзекутиви ОУН ЗУЗ у першій половині лютого 1929 р. і була однією з десяти округ організаційної структури ОУН у краю³².

Через радянську окупацію ЗУЗ у вересні 1939 р., структура ОУН зазнала певних змін. Створено Станиславівський обласний провід у складі 3-х округ: Коломийської, Станиславівської, Калуської.

Внаслідок реорганізації структури ОУН впродовж зими 1944-1945 рр., на базі Станиславівського обласного проводу було створено Карпатський край (КК). Карпатський крайовий провід ОУН в основному базувався у горах Солотвинського та Надвірнянського районів, рідше Перегінського району Калуської округи та Закарпаття.

²⁴ Ільницький В. Провід ОУН Карпатського краю. – Літопис УПА. Серія "Події і люди". – Кн. 21. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2012.

²⁵ Паньків М. Участь учителів, студентів і учнів Прикарпаття у підпільному русі (1945–1951 рр.) / М. Паньків // Галичина : Всеукраїнський науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис. – 2009. – № 15-16. – С. 437-448.

²⁶ Побутові умови воїнів УПА на території Яремчанщини / Яворський Ю. // Галичина. – 2009. – № 15/16. – С. 502-509.

²⁷ Дейчаківський І. Дві смерті провідника "Нестеренка" // За Незалежність. – 1992. – 1 серпня. – С. 2.

²⁸ Джигринюк В. Спогад про героїв і "визволителів" // Новий час. – 1995. – 6 травня. – С. 6.

²⁹ Салига Н. Курінний Чорний – зразок для виховання молоді // Краєзнавець Прикарпаття. – 2007. – № 9. – С. 29-34; № 10 – С. 37.

³⁰ Мороз В. Редактор Іван Чепига // Шлях перемоги. – 2013. – 13 лютого. – С. 6-7.

³¹ Проданик Д. Районний есбіст "Сталь" // Шлях перемоги. – 2011. – 6 квітня. – С. 6.

³² Мірчук П. Нарис історії ОУН. 1920-1939 роки. / [авт. кол. Олександр Дарованець, Володимир Мороз, Володимир Муравський, Микола Посівнич]. Видання третє, доповнене. – Київ: Українська видавнича спілка, 2007. – С. 99-101.

Станиславівська округа (ч. 22) у складі КК займала центральне становище, через її терен проходили зв'язкові лінії до Карпатського та Подільського крайових проводів ОУН, до Калуської, Дрогобицької та Коломийської, Буковинської округ.

Від часу реорганізації 1944-1945 рр. і до її ліквідації як цілісної структури впродовж 1951 р., Станиславівська округа складалася з 3-х надрайонів і 12 районів. Поділ був сталий і не зазнавав жодних змін:

Станиславівський (надрайон I): Галицький (ч. 1), Станиславівський (ч. 2), Лисецький (ч. 3), Богородчанський (ч. 4) райони;

Товмацький (Тлумацький) (надрайон II): Жовтневий (Єзупільський) (ч. 5), Тисменицький (ч. 6), Товмацький (Тлумацький) (ч. 7), Отинійський (ч. 8) райони;

Надвірнянський (надрайон III): Солотвинський (ч. 9), Ланчинський (ч. 10), Надвірнянський (ч. 11), Яремчанський (ч. 12) райони³³.

Окружний провід постійно перебував у Чорному лісі і переважно базувався на підлісні села Богородчанського р-ну. Інколи через облави, які проводилися із залученням великої кількості солдатів внутрішніх військ, переходив у Карпати. На терені Солотвинського р-ну розташовувалися пункти зв'язку окружного проводу з Карпатським крайовим (північний зв'язок). Через округу проходили зв'язкові лінії до Коломийської, Буковинської округ (східний зв'язок), Калуської, Дрогобицької (західний) та Закарпатської (південний) округ³⁴.

На терені округи (у Жовтневому районі) знаходилися два зв'язкові пункти Карпатського крайового проводу з Подільським крайовим проводом ОУН, які використовувалися для обміну поштою між керівними ланками, пересилки підпільних друкованих видань та для поширення діяльності визвольного руху на терен центральних, південних і східних областей України за програмою ОУН "Орлик" (інша назва "Харків"). Згідно цієї програми, розробленої у середині 1940-х рр., за Станиславівською округою закріплено Кримську обл. РРФСР³⁵.

³³ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 9-13 (структура ОУН-УПА к началу 1944 года, организационные формы УПА и краткая характеристика националистических кадров); Архів ІММ СБ. – НДФ. – 2603. – Арк. 1-2.

³⁴ Архів УСБУ. – Ф. 5. – Спр. 9474 П. – Арк. 143 (протокол допиту Скрентович М.).

³⁵ Ніколаєва Н. Підпільні друкарні ОУН та їх ліквідація каральними органами СРСР в 1944-1954 рр. – Літопис УПА. Серія "Події і люди". – Кн. 20. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2012. – С. 82-83.; ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 249-256.

Значну увагу керівництво окружного проводу приділяло поширенню своєї діяльності і на саме м. Станіслав. У 1947 р. на надрайонного референта пропаганди ОУН Станиславівщини Лазара Сміжака-“Марка” також було покладено виконання обов’язків міського провідника м. Станіслав, які він виконував до його захоплення (після цього міського провідника не призначалося). Йому доручено створення організаційної сітки в обласному центрі. Хоча умови підпільної праці у великому місті були надзвичайно важкі, впродовж 1947-1949 рр. провідник “Марко” залучив до ОУН більше десятка жителів м. Станіслав. Їхні помешкання використовувалися як явочні квартири для підпільників, які перебували з дорученнями в обласному центрі. На одній з таких квартир влітку 1947 р. декілька днів знаходилися в.о. окружного провідника Володимир Кузь-“Руслан” і командир відділу ТВ 22 (згодом надрайонний організаційний референт ОУН Станиславівщини) пор. Павло Когуч-“Павло”³⁶.

Впродовж 1945 р. на терені Станиславівської округи ОУН обласним управлінням НКВС проводилися широкомасштабні облави з участю великої кількості внутрішніх та прикордонних військ, а влітку та восени т. р. – ще за участю фронтових частин Червоної армії, які поверталися з Німеччини. Залучення фронтовиків до облавних акцій виявилися малоефективними. Проте війська НКВС влаштовували шалений терор, що супроводжувався великою кількістю жертв серед цивільного населення, масові арешти та вивози селянських родин на спецпоселення у віддалені регіони СРСР.

Проте вже навесні 1946 р. відбуваються зміни у тактиці органів НКВС/НКДБ: від масштабних облав до провокативних дій, засідок, ширшого використання агентури.

Хоча райвідділи НКВС/НКДБ згідно штату мали невелику кількість оперативників (наприклад, в Лисецькому РВ УНКВС працювало 12 оперпрацівників, в РВ УНКДБ – 8), але кожен з них мав мобільну групу (боївку) 5-15 солдатів, які вдень рейдували в терені та робили наскоки на села, а вночі влаштовували засідки на окраїнах лісів та сіл. Для провокативних дій під виглядом повстанців, при кожному райвідділі НКВС/НКДБ створено спецгрупи (згодом їх стали називати агентурно-бойові групи). Крім того, оперативниками НКВС/НКДБ шляхом шантажу, погроз

³⁶ Архів УСБУ. – Ф. 4. – Спр. 6445. – Арк. 47, 70-71 (протокол допиту Сміжака Л.).

вивозом та побоїв, проводилося активне насадження широкої агентурної мережі³⁷.

Одним з найтяжчих періодів революційно-визвольної боротьби за УССД була зима 1945-1946 рр. Під час “Зимової блокади” (інша назва “Велика блокада”), 10 лютого 1946 р. мали відбутися вибори до Верховної Ради СРСР. Цією блокадою керівництво партійних та каральних органів СРСР переслідувало подвійну мету: повністю знищити підпільний рух та провести вибори радянського стилю.

Напередодні виборів, 10 січня 1946 р. в усіх селах на терені Станиславівської округи (як і по всій Західній Україні) були розташовані гарнізони внутрішніх і прикордонних військ НКВС, а також частин Червоної армії чисельністю 20-60 бійців на одне село. Крім того, у кожному селі створено станиці “істребительних” батальйонів (ІБ) чисельністю 10-40 “істребків”³⁸.

В період “Зимової блокади” підпілля зазнало дошкульних втрат. Загинули: окружний господарчий референт “Рос”; Станиславівщини: надрайонний референт СБ Василь Борисюк-“Аркас”; Товмаччини (Тлумаччини): надрайонний організаційний референт “Борис”, надрайонний референт пропаганди “Аркас”; Надвірнянщини: надрайонний референт СБ Василь Мельник-“Сурмач”, надрайонний технічний референт СБ “Бурун”, надрайонний референт пропаганди Михайло Магас-“Євген” та багато інших. Наприклад, у Ланчинському районному проводі полягли всі референти, крім есбіста, а провідника Василя Маланюка-“Духа” захоплено живим³⁹.

Значні втрати і оголошення підпільників та вояків УПА, а також шалена більшовицька пропаганда, дуже деморалізуюче вплинули на цивільне населення. Наказ наркома ВС УРСР Строкача про вихід з “повинною”, спричинив деморалізацію і серед учасників визвольного руху⁴⁰.

³⁷ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 16-18 (звіт районного провідника ОУН Тисменищини “Юрка”); Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 13690. – Арк. 65-68 (конверт) (звіт районного провідника ОУН Лисеччини Василя Депутата-“Остапа”).

³⁸ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 131-136 (звіт Станиславівського НП за січень-лютий 1946 р.).

³⁹ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 185-188 (звіт Ланчинського РП ОУН за період 10.01.-10.04.1946 р.).

⁴⁰ Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 504.

10 квітня 1946 р. гарнізони із сіл вибралися і діяльність підпілля активізується. Впродовж квітня-травня 1946 р. відділи УПА та боївки СБ здійснювали ліквідацію станиць “істребительних” батальйонів. Наприклад, у Солотвинському р-ні розбито станиці ІБ в сс. Космач, Росільна, Манява, Жураки, Кричка, Яблінка. Ці збройні акції дали результат: “істребки” здавали зброю і відмовлялися служити в ІБ, незважаючи на погрози вивозу на Сибір. То ж на кінець травня на терені цього району не було жодної станиці ІБ. Аналогічна ситуація була і в Ланчинському районі⁴¹.

У відповідь на ліквідацію станиць ІБ, 28 травня 1946 р. в усіх селах Надвірнянського надрайону керівництвом УМДБ знову розташовано гарнізони внутрішніх військ (на терені сусідніх Богородчанського і Печеніжинського р-нів блокади не було). “Літня блокада” тривала до 28 липня 1946 р. На заблокованому терені “гірського” надрайону здійснювалися обширні військові облави. Наприклад, в облаві на майданські ліси (Солотвинський р-н) брало участь до 3.000 військових МВС.

Через “Літню блокаду” терену неможливо було пов’язатися з окружним проводом та сусідніми надрайонами. І тільки в серпні т. р. підпільникам Надвірнянщини вдалося наладати зв’язки⁴².

7 червня 1947 р. у Чорному лісі під час сутички з чекістсько-військовою групою загинув Михайло Хміль-“Всеволод”, який очолював окружний провід від листопада 1944 р. Після його загибелі, деякий час обов’язки окружного провідника виконував референт пропаганди цього проводу Володимир Кузь-“Руслан”. Восени 1947 р. на цю посаду переводять Петра Федюшку-“Брюса”, який до цього часу обіймав пост окружного провідника ОУН Калушини⁴³.

Через значні втрати серед командного та рядового складу впродовж 1946 р., відділи УПА ТВ 22 “Чорний Ліс” влітку 1947 р. розформовуються. Частина командного складу ТВ 22 переведено до збройного підпілля та призначена на керівні пости. Зокрема, командир ТВ пор. Богдан Трач-“Дунай”, залишаючись формально на цій посаді, призначений окружним організаційним референтом (згодом окружним провідником), командир куреня

⁴¹ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 265-267 (звіт Ланчинського РП ОУН за період 10.04.-15.08.1946 р.).

⁴² ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 395-403 (звіт Надвірнянського НРП ОУН за 1946 р.).

⁴³ Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 580.

“Смертоносці” сотн. Данило Рудак-“Чорний” – організаційним референтом ОУН Товмаччини (Тлумаччини), командир куреня “Бескид” сотн. Лука Гринішак-“Довбуш” – референтом СБ Надвірнянщини, командир куреня “Сивуля” пор. Василь Яськів-“Бобик” – організаційним референтом ОУН Надвірнянщини, одночасно виконував обов’язки керівника зв’язку окружного провуду. Частина командного складу (сотенні, бунчужні, чотові) призначено районними тереновими провідниками, а інша частина, після проходження вишколу, референтами СБ. Політвиховників відділів УПА призначено референтами пропаганди: політвиховник ТВ 22 ст. бул. Василь Сандига-“Чайка” обійняв посаду надрайонного референта пропаганди ОУН Товмаччини (Тлумаччини), політвиховник сотні “Гуцули” куреня “Бескид” бул. Йосип Костик-“Дзюнь” – надрайонного референта пропаганди ОУН Надвірнянщини та багато інших⁴⁴.

1948 р. приніс збройному підпіллю Станиславівської округи відчутні втрати: від вибуху замаскованої міни загинув надрайонний провідник ОУН Надвірнянщини Михайло Іванішак-“Діброва”, полягли, натрапивши на ворожі засідки, надрайонні організаційні референти: Товмаччини (Тлумаччини) – сотн. “Чорний”, Надвірнянщини – пор. “Бобик”. Загинуло також значне число районних провідників, референтів, кущових, станичних⁴⁵.

У червні 1949 р. окружного провідника Петро Федюшка-“Брюса” призначено крайовим організаційним референтом ОУН Карпатського краю, а окружним провідником – Михайла Микитюка-“Борзенка”. Проте вже 16 вересня т. р. життя обох провідників обірвалося (разом з ними загинув крайовий субреферент СБ КК пор. Юрій Янишин-“Шах”) під час збройної сутички з чекістсько-військовою групою на схилі г. Ріпна (Солотвинський р-н)⁴⁶.

Після розформування відділів УПА (наказ ч. 2 ГВШ УПА від 3 вересня 1949 р.), боївки СБ стали головною “ударною” силою визвольного руху. Есбісти відзначалися високою ефективністю у

⁴⁴ Архів УСБУ. – Ф. 4. – Спр. 6101. – Арк. 20-36 (протокол допиту Черевка Д.).

⁴⁵ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 9. – Арк. 27-29 (Положення ОУН про Карпатський край); Архів ІММ СБ. – НДФ. – 2603. – Арк. 1-2 (список загиблих на терені Станиславівської округи у 1948 р.).

⁴⁶ Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7: Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС-МВС, МДБ-КДБ (1943-1959). Книга четверта: 1949-1959. – Київ–Торонто, 2003. – С. 242-243.

збройних сутичках з опергрупами МДБ, роззброюванні “істребітельних” батальйонів та знешкодженні зовнішньої і внутрішньої агентури МДБ⁴⁷.

1950 року серйозних втрат зазнали референтури СБ Надвірнянського та Товмацького (Тлумацького) надрайонних провідів.

Навесні т. р. на терені Надвірнянщини загинули: надрайонний субреферент СБ Микола Стефурак-“Летун”, надрайонний технічний референт СБ Віра Левицька-“Христя” та 5 бойовиків надрайонної боївки СБ; на терені Тисмениччини – надрайонний референт Товмаччини (Тлумаччини) СБ Іван Скрентович-“Зенко” разом з своїми охоронцями. А вже 28 листопада т. р. у Галицькому районі загинув окружний провідник пор. “Дунай”⁴⁸.

У лютому 1951 р. оперативниками УМДБ Станіславської обл., для накопичення інформації про діяльність Станиславівського окружного проводу ОУН, була заведена агентурна справа “Переправа” (впродовж 1945-1950 рр. всі оперативні заходи на ОП здійснювалися за АС “Райх”). Головну роль у ліквідації керівних структур збройного підпілля відіграла агентурно-бойова група відділу 2-Н, яку очолював “Сергій” (колишній районний провідник ОУН Калушини Михайло Магас-“Полтавець”, “Остапенко”).

10 лютого 1951 р., внаслідок вдало проведеної чекістсько-військової операції, був захоплений пораненим окружний референт пропаганди ОУН Станиславівщини Михайло Козакевич-“Байденко”. Не винісши тортур, він погодився на співпрацю з ворогом. Йому присвоєно оперативний псевдонім “Східняк” і включено до складу агентурно-бойової групи відділу 2-Н УМДБ⁴⁹.

Внаслідок зради “Байденка” та інших захоплених керівників підпілля, спочатку повністю розгромлено Товмацький (Тлумацький) та Станиславівський надрайони. У червні т. р. на нараді керівників Карпатського крайового проводу ОУН була спроба відновити надрайони та райони. Відбулися призначення на керівні пости розгромлених надрайонів. Проте вже у серпні-

⁴⁷ Содоль П. Українська Повстанча Армія. 1943-1949. Довідник. – Нью-Йорк: Пролог, 1994. – С. 58-59.

⁴⁸ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 23. – Арк. 418 (звіт Надвірнянського НП за I кв. 1950 р.); Ф. 2-Н. – Оп. 60 (1953). – Спр. 3 (АС “Верховинці”). – Т. 5. – Арк. 69-70, 160-161 (докладная записка по АС “Райх”).

⁴⁹ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 249-255 (вопросы тактики, методов и средств, применявшихся органами госбезопасности в борьбе с украинскими националистами).

вересні вагомих втрат зазнали Надвірнянський надрайон та окружний провід ОУН.

У середині серпня 1951 р. оперативникам відділу 2-Н УМДБ із використанням агентурно-бойової групи, вдалося захопити живими окружного провідника Петра Іванишина-“Куряву” та окружного організаційного референта Петра Мельника-“Хмару” (який одночасно виконував обов’язки надрайонного провідника ОУН Надвірнянщини), а окружний референт СБ Степан Гаврилюк-“Жар” загинув разом із надрайонним референтом СБ Станиславівщини Василем Сенчаком-“Вороном” під час нападу оперативно-військової групи на постій СБ у Чорному лісі.

Т.зв. “чорна зрада” 1951 р. ще продовжувала свою ходу тереном Станиславівської округи впродовж серпня-вересня.

І тільки втеча колишніх підпільників Дмитра Найдича-“Шварна”, Івана Ящука-“Юрка” та двох інших, яким разом із прибулими зв’язківцями Карпатського крайового проводу ОУН 17 вересня 1951 р. вдалося залишити оточений ворожим півкільцем пункт зв’язку, зірвала подальші плани керівництва обласного УМДБ і врятувала ще деякі провідні кадри від ліквідації. У записці (публікується у I розділі документальної частини) до крайового референта пропаганди ОУН Карпатського краю (колишнього окружного референта пропаганди) Михайла Дяченка-“Гомона”, “Шварно” повідомив його про те, хто з керівного складу загинув чи захоплений живим, хто погодився на співпрацю з ворогом і активно використовувався для ліквідації визвольного руху. Також попереджав, що головна ціль оперативників обласного управління МДБ – це захоплення чи знищення самого “Гомона” та крайового референта СБ КК майора Миколи Твердохліба-“Грома”.

1951 р. – це один з найтяжчих років історії Організації. Так написав у своєму щоденнику крайовий референт пропаганди ОУН КК “Гомін”⁵⁰.

Надзвичайно важка та безкомпромісна боротьба збройного підпілля на терені Станиславівської округи ОУН впродовж 1940-1950-х рр., яка координувалася УГВР та Проводом ОУН(р), залишилася в пам’яті українського народу світлою сторінкою нашої багатостраждальної історії. Цілий ряд керівних і рядових кадрів збройного підпілля даної округи, відповідними постановами

⁵⁰ Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака-“Ворона”. – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2011. – С. 42-62.

УГВР та наказами ГВШ УПА, відзначено Золотими, Срібними та Бронзовими хрестами заслуги і бойової заслуги⁵¹.

Даний збірник є вшануванням пам'яті загиблих борців за УССД, завдяки пожертві яких і постала незалежна Українська держава.

Перший розділ даного видання “Звітно-інформаційні документи Станиславівського окружного проводу ОУН” містить звіти та вісті з терену, списки полеглих провідних і рядових кадрів підпілля ОП, а також записку надрайонного провідника ОУН Станиславівщини Дмитра Найдича-“Шварна” про хід т.зв. “чорної зради” на терені Станиславівської округи, що фактично привела до ліквідації цілісності структури. Документи (загальне число 14) охоплюють період 1945-1951 рр.

Другий тематичний розділ включає звіти та вісті з терену надрайонних проводів (Станиславівщини, Товмаччини (Тлумаччини), Надвірнянщини) за 1945-1950 рр. (36 документів).

Третій тематичний розділ складають звіти районних проводів та списки полеглих і захоплених підпільників, які охоплюють період 1945-1946 рр. (15 документів).

Документи і матеріали передруковано без скорочень, у повній відповідності до оригіналу.

Усі документи і матеріали, що публікуються, мають заголовки, складені упорядниками. У них зазначено порядковий номер, тип документа, за наявності – авторство, зміст, дата та діловодний номер. Якщо дату створення документа не встановлена, він датується за змістом, супровідними документами, тощо. У такому разі умовну дату подано в квадратних дужках [Листопад 1945 р.].

Пропущені, непрочитані та пошкоджені частини текстів позначаються квадратними дужками [...]. Незрозумілі частини текстів позначено графічно (хх*). Передрук документів і матеріалів з інших видань зазначено в легенді документа.

⁵¹ ГДАСБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 249-265.; Т. 62. – Арк. 88-88 зв., 173-208 (накази ГВШ УПА).

У збірнику максимально збережено лексику, авторські і редакторські особливості джерел. Без змін подано власні і географічні назви. Згідно із сучасними нормами виправлено пунктуацію, уживання лапок. Текст документів і матеріалів подано на основі сучасних правил публікації історичних документів. Орфографічні помилки в написанні виправлено без застережень. Зокрема, у відповідності з вимогами сучасного українського правопису виправлено написання прийменників, часток (підчас – під час, рівнож – рівно ж, в ночі – вночі). Упорядковано вживання апострофа (св'ято – свято, пам'ятник – пам'ятник). Орфографічні помилки, що перекручують смислове значення, подано у примітках. У відповідності до тексту подано криптоніми.

Гриф <таємне>відтворюється в правому верхньому кутку тексту документа. Гриф <відпис> не передається, оскільки його значення відбивається терміном <копія> у легенді документа. Надписи на документах (резолюції, адресування), що стосуються їхнього змісту, збережено і подано як продовження тексту документа. Інші надписи опущено.

Закреслені слова в тексті не подано. В окремих випадках для повного відображення змісту закреслені місця відтворено в тексті й графічно виділені (<xx>). Скорочено написані слова, крім загальноприйнятих скорочень, відтворено повністю та графічно виділено (<xx[x]>).

Кожен документ супроводжується легендою, в якій зазначено місце зберігання документа (скорочена назва архіву, номер фонду, опису, справи, тому, аркуші), вказується автентичність документа (оригінал, копія, засвідчена копія). Зазначено відтворення документів (рукопис, машинопис), інформація про попередню публікацію чи передрук документа подається в легенді.

У виданні представлено фотопортрети, а також сцени підпільного життя, з архівів (ГДА СБУ, архіву УСБУ ІФО), публікацій “Літопису УПА”, приватних збірок Михайла Андруска, Михайла Вітушинського, Василя Гуменюка, Івана Тиміва та приватних архівів упорядників. Зазначені у підписах під портретами функційні та військові ступені за часом відповідають найвищим за час їх діяльності на терені Станиславщини. Також використано схеми, картосхеми. Представлені матеріали зберігаються в комп'ютерній фототеці видавництва “Літопис УПА”.

В англomовних текстах вжито модифіковану систему транслітерації Бібліотеки Конгресу США.

Під час підготовки даного збірника упорядники зіштовхнулися з низкою перешкод: відсутність комплексних досліджень даної

тематики, проблема ідентифікації загиблих підпільників, відмова деяких осіб надавати інформацію та інше.

Упорядники складають щиру подяку співробітникам Галузевого державного архіву Служби безпеки України Олександру Іщуку та Валерію Огородніку, керівнику архіву УСБУ в Івано-Франківській обл. Андрію Тинковану, директору ЦДАВО Наталії Маковській, співробітникам історико-меморіального музею Степана Бандери.

За вагому допомогу при підготовці та виданні збірника, висловлюємо подяку Михайлу Андрусяку (м. Коломия), Михайлу Вітушинському (м. Івано-Франківськ), Василю Гуменюку (м. Львів), Руслану Забілому (м. Львів), Наталі Зварчук (м. Надвірна), Роману Ковалю (м. Київ), Богдану Кіндрачуку (м. Чернівці), Роману Клічуку (м. Чернівці), Ярославу Коретчуку (м. Івано-Франківськ), Лілії Лишезі (м. Тисмениця), Василю Луцаку (с. Раковець Богородчанського р-ну Івано-Франківської обл.), Ігорю Марчуку (м. Рівне), Сергію Музичуку (м. Рівне), Анатолію Паланійчуку (м. Чернівці), Ларисі Сидоренко (м. Прилуки).

Особливу подяку складаємо проф. Петру Потічному (м. Торонто, Канада) та Ігорю Гомзяку (м. Львів) за постійні консультації при підготовці видання.

Окрема подяка Миколі Кулику, головному адміністраторові видавництва "Літопис УПА" (м. Торонто, Канада), а також Марті Олійник (м. Монреаль, Канада) за англомовні переклади.

Дмитро Проданик
Степан Лесів

Introduction

The present volume, *Stanyslaviv Okruha: OUN Documents and Materials, 1945–1951*, features reports, news from the field, and lists of killed or captured members of the armed Ukrainian underground, which include information on the activities of various OUN structures in Stanyslaviv okruha (a total of 65 documents).

This collection includes a historical-archaeographic Introduction, the featured documents and materials, and addenda. The documents are grouped into three thematic chapters: 1) Reporting and Informational Documents of the OUN's Stanyslaviv Okruha Leadership; 2) Reporting and Informational Documents of the OUN's Nadraion Leaderships of Stanyslaviv Okruha; 3) Reporting and Informational Documents of the OUN's Raion Leaderships of Stanyslaviv Okruha. The documents and materials in these thematic chapters are arranged chronologically.

Materials from the following archival repositories were used in the preparation of this volume for publication: the State Archive of the Security Service of Ukraine (HDA SBU Ukrainy), the Central State Archive of the Highest Organs of Government and Administration of Ukraine (TsDAVO), the archive of the Directorate of the Security Service of Ukraine in Ivano-Frankivs'k oblast (USBV IFO), the archive of the Center for Research on the Liberation Movement (TsDVR), and the archive of the Stepan Bandera Historical-Memorial Museum (IMM SB).

Documents pertaining to the OUN's clandestine network in the Stanyslaviv region are reproduced in a number of books in the multivolume series *Litopys Ukrain's'koi Povstans'koi Armii*. In particular, volumes 3 and 4 of the main series contain a number of memoirs written by underground leaders, biographical sketches, and lists of leaders and rank and file members who were killed during the liberation struggle. Volumes 18 and 19¹ contain reports, essays, and memoirs written by commanders and soldiers attached to units in Tactical Sector 22 "Chornyi Lis," which moved into the

armed underground after UPA units were disbanded. Volumes 3 to 7, inclusively, in the new series of *Litopys UPA*,² which feature documents produced by Soviet party organs, contain data on the results of military operations and secret agent measures that were carried out by the NKVD, MVD, and MGB during the struggle against the Ukrainian revolutionary liberation movement.

Documents and materials pertaining to the Stanyslaviv region are also featured in the documentary publications *The Ukrainian National-Liberation Movement in Subcarpathia in the XX Century: Documents and Materials*,³ *The Chronicle of Unvanquished Ukraine* (book 2),⁴ Volodymyr Serhiichuk's work *The Ukrainian Upsurge: Subcarpathia, 1939–1955*.⁵

An immense amount of information about killed or captured underground members, their sympathizers, and civilians who provided assistance to the liberation movement is contained in several volumes of the 27-volume work *Rehabilitated by History*.⁶

The activities of the armed OUN underground on the territory of Stanyslaviv region have been generally well researched by various

¹ Litopys Ukrains'koi Povstans'koi Armii, vols. 3–4, bks. 1–2: Chornyi Lis: vydannia komandy Stanyslavivs'koho taktychnoho vidtynka UPA, 1947–1950 roky (Toronto: 1987; 1989); Litopys Ukrains'koi Povstans'koi Armii, vol. 18, bk. 1: Karpats'ka hrupa UPA "Hoverlia": Dokumenty, zvity ta ofitsiini publikatsii (Toronto, 1990); Litopys Ukrains'koi Povstans'koi Armii, vol. 19, bk. 2: Karpats'ka hrupa UPA "Hoverlia": Spomyny, statyi ta vydannia istorychno-memuarnoho kharakteru (Toronto, 1992).

² *Litopys UPA, n.s.*, vol. 3: *Borot'ba proty UPA i natsionalistychnoho pidpillia: dyrektyvni dokumenty TsK Kompartii Ukrainy 1943–1959* (Kyiv; Toronto, 2001); *Litopys UPA, n.s.*, vol. 4: *Borot'ba proty UPA i natsionalistychnoho pidpillia: informatsiini dokumenty TsK KP(b)U, obkomiv partii, NKVS-MVS, MDB-KDB (1943–1959)*, bk. 1: 1943–1945 (Kyiv; Toronto, 2002); *Litopys UPA, n.s.*, vol. 5: *Borot'ba proty UPA i natsionalistychnoho pidpillia: informatsiini dokumenty TsK KP(b)U, obkomiv partii, NKVS-MVS, MDB-KDB (1943–1959)*, bk. 2: 1946–1947 (Kyiv; Toronto, 2002); *Litopys UPA, n.s.*, vol. 6: *Borot'ba proty UPA i natsionalistychnoho pidpillia: informatsiini dokumenty TsK KP(b)U, obkomiv partii, NKVS-MVS, MDB-KDB (1943–1959)*, bk. 3: 1948 (Kyiv; Toronto, 2003); *Litopys UPA, n.s.*, vol. 7: *Borot'ba proty UPA i natsionalistychnoho pidpillia: informatsiini dokumenty TsK KP(b)U, obkomiv partii, NKVS-MVS, MDB-KDB (1943–1959)*, bk. 4: 1949–1959 (Kyiv; Toronto, 2003).

³ *Ukrains'kyi natsional'no-vyzvol'nyi rukh na Prykarpatti v XX stolitti: Dokumenty i materialy*, vol. 2, bk. 1 (1939–1945), ed. M. Kuhutiak (Ivano-Frankivs'k: KPF "LIK," 2009); *Ukrains'kyi natsional'no-vyzvol'nyi rukh na Prykarpatti v XX stolitti: Dokumenty i materialy*, vol. 2, bk. 2 (1945–1946), ed. M. Kuhutiak (Ivano-Frankivs'k: KPF "LIK," 2010); *Ukrains'kyi natsional'no-vyzvol'nyi rukh na Prykarpatti v XX stolitti: Dokumenty i materialy*, vol. 2, bk. 3 (1947–1957), ed. M. Kuhutiak (Ivano-Frankivs'k: KPF "LIK," 2011).

⁴ *Litopys neskorenoi Ukrainy: Dokumenty, materialy, spohady*, bk. 2 (L'viv: Prosvita, 1993).

⁵ V. Serhiichuk, *Ukrains'kyi zdvyh: Prykarpattia, 1939–1955* (Kyiv: Ukrains'ka Vydavnycha Spilka, 2005).

historians and authors of regional histories, including Ihor Andrukhiv and Anatolii Frantsuz,⁷ Petro Arsenych,⁸ Nestor Myzak,⁹ Oleksandr Ishchuk,¹⁰ Dmytro Prodanyk,¹¹ as well as Mykhailo Zelenchuk,¹² a participant of the liberation struggles. The activities of the OUN and the UPA on the territory of specific regions have been researched by Mykola Sishchuk,¹³ Ivan Kmetiuk,¹⁴ Oleksandra Zvarchuk¹⁵ (focus on Nadvirna raion, including the former raion of Lanchyn and part of Yaremche raion), Yosyp Hilets'ky¹⁶ (focus on Bohorodchany raion, including the former Solotvyna raion), Ivan Tymiv¹⁷ (focus on Tlumach raion, including part of the former Otynia raion), Ihor Andrukhiv and Stepan Havryliuk¹⁸ (focus on Tysmenytsia raion, including the former Stanyslaviv and Lysets' raions), Ihor Koval' and his co-editors¹⁹ (focus

⁶ Reabilitovani istoriiei: Ivano-Frankivs'ka oblast', 2 vols., comp. L. Vardzaruk (Ivano-Frankivs'k: Misto NV, 2004; 2006); Reabilitovani istoriiei: Ivano-Frankivs'ka oblast', 5 vols., vol. 2: Misto Ivano-Frankivs'k, Bohorodchans'kyi, Verkhovyns'kyi, Nadvirnians'kyi raiony, comp. L. Vardzaruk (Ivano-Frankivs'k: Lileia-NV, 2001); vol. 4: Halyts'kyi, Rohatyns'kyi i Tysmenyts'kyi raiony, comp. L. Vardzaruk (Ivano-Frankivs'k: Misto NV, 2002); vol. 5: Horodenkivs'kyi, Sniatyns'kyi i Tlumats'kyi raiony, comp. L. Vardzaruk (Ivano-Frankivs'k: Misto NV, 2003).

⁷ I. Andrukhiv and A. Frantsuz, *Pravda istorii: Stanislavshchyna v umovakh teroru i represii, 1939–1959 roky: istoryko-pravovyi aspekt; Dokumenty i materialy* (Ivano-Frankivs'k: Nova zoria, 2008); idem, *Stanislavshchyna: dvadtsiat' buremnykh lit (1939–1959): Suspil'no-politychnyi ta istoryko-pravovyi analiz* (Rivne; Ivano-Frankivs'k: Vydavnycha firma "Talia," 2001).

⁸ P. Arsenych, "Diial'nist' UPA ta zbroinoho pidpillia OUN na Prykarpatti," in *Do 65-richchia stvorennia UPA* (Ivano-Frankivs'k: Nova zoria, 2007).

⁹ N. Myzak, *UPA–"Zakhid" i zbroine pidpillia OUN u borot'bi za Ukrainu* (Kyiv: Samostiinu Sobornu Derzhavu u 1942–1960 rr. (Chernivtsi; Toronto: Prut, 2011).

¹⁰ O. Ishchuk, *Zhyttia ta dolia Mykhaila Diachenka–"Marka Boieslava," "Podii i liudy" series, vol. 9* (Toronto: L'viv: Litopys UPA, 2010).

¹¹ D. Prodanyk, *Shliakh borot'by Vasylia Senchaka–"Vorona," "Podii i liudy" series, vol. 15* (Toronto: L'viv: Litopys UPA, 2011).

¹² M. Zelenchuk, *Ostanni sal'vy: 50-richchia UPA* (Kyiv, 1992).

¹³ M. Sishchuk, *Movoiu serdets' i dokumentiv* (Drohobych: PP "Shvydkodruk," 2009).

¹⁴ I. Kmetiuk, *Zrodylys' my velykoi hodyny* (Nadvirna: PrAT "Nadvirnians'ka drukarnia," 2012).

¹⁵ *Nadvirnianshchyna: khresna doroha narodnoho boliiu*, comp. O. Zvarchuk, ed. Ia. Dovhan' (Ivano-Frankivs'k: Lileia-NV, 2008).

¹⁶ I. Hilets'kyi, *Bohorodchans'kyi kraj: Z mynuloho v suchasnist'* (Ivano-Frankivs'k: Misto NV, 2009).

¹⁷ I. Tymiv, *Bortnyky i Tlumachchyna v 1939–1959 rr., "Sela i mista Pokuttia" series, vol. 4* (Ivano-Frankivs'k: Nova zoria, 2011).

¹⁸ I. Andrukhiv and S. Havryliuk, *Tysmenytsia* (Ivano-Frankivs'k: Lileia-NV, 2008); *U vyri borot'by*, ed. I. Karpil' (Ivano-Frankivs'k: Simyk, 2008).

¹⁹ *Volia i dolia: Knyha pam'iaty Halyts'koho raionu: Dokumenty, materialy, spohady*, comp. F. Bandura, et al.; ed. M. Bobryk, et al. (Halych: In-t ukrainoznavstva im. I. Kryp'iakevycha NAN Ukrainy, 1997).

on Halych raion, including the former Zhovten' [Yezupil'] raion as well as the former Bil'shivtsi and Burshtyn raions of the OUN's Rohatyn okruha, L'viv krai), and Volodymyr Kopys',²⁰ a participant in the liberation struggles (focus on the former Zhovten' [Yezupil'] raion).

Some information on the Ukrainian liberation movement is featured in Ukrainian diaspora publications, in the following publication in particular: *Almanac of the Stanyslaviv Land: Collection of Materials on the History of Stanyslaviv and the Stanyslaviv Region*.²¹

Many little-known facts relating to the armed struggle of the Ukrainian underground in the Stanyslaviv region are featured in the monographs of Petro Sodol, Petro Mirchuk, Lew Shankowsky and Vasyl Veryha.²²

Since Ukraine became independent, researchers and regional historians of Subcarpathia have published numerous studies of individual villages in this region, which also contain a considerable number of biographical sketches of the participants of the liberation movement.²³

Part of Vasyl Il'nyts'ky's study of the structure and leading members of the OUN's Carpathian krai leadership is devoted to the structure of Stanyslaviv okruha.²⁴

²⁰ V. Kopys', *Moi roky, moie zhyttia nalezhat Ukraini* (Drohobych: Vydavnycha firma "Vidrodzhennia," 2004).

²¹ *Al'manakh Stanyslavivs'koi zemli: Zb[irnyk] materiialiv do istorii Stanyslavova i Stanyslavivshchyny*, vol. 1, ed. B. Kravtsiv (New York; Toronto; Munich, 1975); vol. 2, ed. M. Klymyshyn (New York; Paris; Sidney; Toronto, 1985).

²² P. Sodol', *Ukrains'ka Povstancha Armiia, 1943–1949; Dovidnyk* (New York: Proloh, 1994); idem, *Ukrains'ka Povstancha Armiia, 1943–1949; Dovidnyk druhyi* (New York: Proloh, 1995); P. Mirchuk, *Ukrains'ka Povstans'ka Armiia, 1942–1952: Dokumenty i materialy* (L'viv: Prosvita, 1991); L. Shankovs'kyi, "Ukrains'ka Povstancha Armiia," in *Istoriia ukrains'koho viis'ka (1917–1995)*, comp. Ia. Dashkevych (L'viv: Svit, 1996), pp. 482–695; V. Veryha, *Vtraty OUN v chasi Druhoi svitovoi viiny* (Toronto: Novyi shliakh, 1991).

²³ V. Babii, *Istoriia sela Pokhivka* (Ivano-Frankivs'k: Misto NV, 2002); I. Het'man, *Istoriia sela dvokh brativ: Bratkivtsi* (Ivano-Frankivs'k: Lileia-NV, 2002); V. Hrabovets'kyi, V. Babii, et al., *Istoriia sela Rosil'ny: istorychni narysy, spohady, publitsystyka* (Ivano-Frankivs'k: Siversiia MV, 2004); I. Deichakivs'kyi, *Iamnytsia: Istoriia sela; Doli liudei* (L'viv: Chervona Kalyna, 1994); idem, *Iamnychany* (Ivano-Frankivs'k: Nova zoria, 2002); B. Kohuch and O. Sas, *Narys z istorii sela Pavelcha (Pavlivky)* (Ivano-Frankivs'k: Lik, 1998); V. Kachkan, *Neznychshchene selo: Storinky istorii s. Rybnoho u sl. i fotodok.* (Kolomyia: Vik, 2000); M. Kostiuk, *Selo moie—Tysmenychany* (Kolomyia: Vik, 1996); I. Liubchuk, *Cherez roky i doli: Narys istorii s. Lypivka* (Ivano-Frankivs'k: Tipovit, 2002); V. Malaniuk, *Istoriia sela Tsutsyliv*, ed. Ia. Doroshenko (Ivano-Frankivs'k: Nova zoria, 1999); P. Savchuk, *Dubivtsi (z istorii odnogo sela)* (Kyiv, 1996); V. Fedoriv, *Vil'khovi perekhrestia: Kn[yha] pam'iaty s. Vil'shanytsi* (Ivano-Frankivs'k: Lileia-NV, 1999); V. Kharyton, *Pshenychnyky: Prychynky do istorii sela (Tysmenytsia: Polihrafiuks, 1999)*.

²⁴ V. Il'nyts'kyi, *Provid OUN Karpats'koho kraiu, "Podii i liudy" series*, vol. 21 (Toronto; L'viv: Litopys UPA, 2012).

The participation of teachers, students, and pupils in the Ukrainian underground movement is the subject of an article by Mykhailo Pan'kiv,²⁵ while the daily living conditions of underground members and UPA soldiers in the Yaremche area have been studied by Yurii Iavors'ky.²⁶ Biographical sketches about Ukrainian underground leaders have been published in newspapers and journals by Ihor Deichakivs'ky,²⁷ Volodymyr Dzhyhryniuk,²⁸ Nataliia Salyha,²⁹ Volodymyr Moroz,³⁰ and Dmytro Prodanyk.³¹

Stanyslaviv okruha, which was created at the same time that the Krai Executive of the OUN ZUZ was formed in the first half of February 1929, was one of ten okruhas of the OUN's organizational structure in the krai.³² As a result of the Soviet occupation of the ZUZ in September 1939, the structure of the OUN underwent certain changes. The Stanyslaviv oblast leadership was created on the basis of three okruhas: Kolomyia, Stanyslaviv, and Kalush.

As a result of the reorganization of the OUN's structure during the winter of 1944–45, the Carpathian krai (KK) was formed on the basis of Stanyslaviv Oblast. The OUN's Carpathian krai leadership was based mainly in the mountains located in Solotvyna and Nadvirna raions, less often in Perehins'ke raion, Kalush okruha, and in Transcarpathia. Stanyslaviv okruha (no. 22) occupied a central position within the KK, as its territory was crossed by communication lines to the OUN's Carpathian and Podillia krai leaderships, Kalush and Drohobych, and Kolomyia and Bukovyna okruhas.

From the time of its reorganization in 1944–1945 until its liquidation as a complete structure in 1951, Stanyslaviv okruha consisted of three nadraions and twelve raions. The division was a permanent one and did not undergo any changes:

²⁵ M. Pan'kiv, "Uchast' uchyteliv, studentiv i uchniv Prykarpattia u pidpil'nomu rusi (1945–1951 rr.)," *Halychyna*, nos. 15–16 (2009): 437–48.

²⁶ "Pobutovi umovy voyniv UPA na terytorii Iaremchanshchyny," *Halychyna*, nos. 15–16 (2009): 502–9.

²⁷ I. Deichakivs'kyi, "Dvi smerti providnyka 'Nesterenka,'" *Za Nezalezhnist'*, 1 August 1992, p. 2.

²⁸ V. Dzhyhryniuk, "Spohad pro heroiv i 'vyzvoliteliv,'" *Novyi chas*, 6 May 1995, p. 6.

²⁹ N. Salyha, "Kurinni Chornyi—zrazok dlia vykhovannia molodi," *Kraieznavets Prykarpattia*, no. 9 (2007): 29–34; no. 10 (2007): 37.

³⁰ V. Moroz, "Redaktor Ivan Chepyha," *Shliakh peremohy*, 13 February 2013, pp. 6–7.

³¹ D. Prodanyk, "Raionnyi esbist 'Stal'," *Shliakh peremohy*, 6 April 2011, p. 6.

³² P. Mirchuk, *Narys istorii OUN: 1920–1939 roky*, 3d exp. ed. (Kyiv: Ukrains'ka vydavnycha spilka, 2007), pp. 99–101.

Stanyslaviv (nadraion I): Halych (no. 1), Stanyslaviv (no. 2), Lysets' (no. 3), Bohorodchany (no. 4) raions;

Tovmach (Tlumach) (nadraion II): Zhovten' (Yezupil') (no. 5), Tysmenytsia (no. 6), Tovmach (no. 7), Otynia (no. 8) raions;

Nadvirna (nadraion III): Solotvyna (no. 9), Lanchyn (no. 10), Nadvirna (no. 11), Yaremche (no. 12) raions.³³

The okruha leadership, permanently based in Chornyi Lis, relied mostly on nearby villages located in Bohorodchany raion. Occasionally it shifted to the Carpathians because of dragnet operations carried out by large numbers of Interior Troops. Communication points connecting the okruha leadership with that of the KK (northern communications) were situated on the territory of Solotvyna raion. The okruha was crisscrossed by communication lines to Kolomyia and Bukovyna okruhas (eastern communications), Kalush and Drohobych okruhas (western), and Transcarpathia okruha (southern).³⁴

Two communication points connecting the Carpathian krai leadership with the Podillia krai leadership were based in the okruha (Zhovten' raion), and used for exchanging mail between leading links, forwarding underground publications, and expanding the activities of the liberation movement to the central, southern, and eastern regions of Ukraine in keeping with the OUN's "Orlyk" program (also known as "Kharkiv"). According to this program, which was drafted in the mid-1940s, Crimea oblast of the RSFSR came under the authority of Stanyslaviv okruha.³⁵

The okruha leadership paid considerable attention to expanding its activities in the city of Stanyslaviv. In 1947 the nadraion leader of the OUN's Propaganda Section in the Stanyslaviv region, Lazar Smizhak-"Marko," was also appointed acting municipal leader of Stanyslaviv, which duties he carried out until his capture (afterwards, no municipal leader was appointed). He was instructed to create an organizational network in the oblast center. Although the underground working conditions in this populous city were extraordinarily difficult, in 1947-1949 "Marko" recruited to the OUN more than a dozen residents of the city. Their homes were used as secret houses for

³³ HDA SBU, fond 13, file 372, vol. 56, fols. 9-13 (Struktura OUN-UPA k nachalu 1944 goda, organizatsionnye formy UPA i kratkaia kharakteristika natsionalisticheskikh kadrov), Archive of the IMM SB, NDF, 2603, fols. 1-2.

³⁴ *Archive of the USBU, fond 5, file 9474P, fol. 143 (protokol dopytu Skrentovych M).*

³⁵ N. Nikolaieva, *Pidpil'ni drukarni OUN ta ikh likvidatsiia karal'nymy orhanamy SRSR v 1944-1954 rr.*, "Podii i liudy" series, vol. 20 (Toronto; L'viv: Litopys UPA, 2012), pp. 82-83; HDA SBU, fond 13, file 372, vol. 56, fols. 249-56.

underground members carrying out assignments in the oblast center. For several days in the summer of 1947 one such house gave shelter to acting okruha leader Volodymyr Kuz'-"Ruslan" and 1st Lieutenant Pavlo Kohuch-"Pavlo," commander of a unit from Tactical Sector 22 (later, nadraion head of the OUN's Organizational Section in the Stanyslaviv region).³⁶

Throughout 1945 the oblast directorate of the NKVD carried out large-scale roundups in Stanyslaviv okruha with the aid of a large number of Interior and Border Troops, and in the summer and fall of that year front-line Red Army units returning from Germany were also used in these operations; the participation of the latter produced few results. However, NKVD troops launched an intensive campaign of terror that claimed a large number of victims among the civilian population, and led to mass arrests and deportations of peasant families to special settlements in distant regions of the USSR.

However, by the spring of 1946 the NKVD and NKGB changed their tactics: provocations, ambushes, and the wider use of secret agents were introduced in place of large-scale dragnet operations.

Even though raion divisions of the NKVD and NKGB employed a small number of operatives (for example, there were twelve in the Lysets raion division of the NKVD Directorate, and eight in the raion division of the NKGB Directorate), each agent had a mobile group (fighting group) of five to fifteen soldiers, who carried out raids and sudden attacks on villages in the daytime; at night, they organized ambushes on the edges of forests and villages. In order to carry out false-flag provocations in the guise of Ukrainian insurgents, every raion division of the NKVD and NKGB created special groups (later called agentura fighting groups). In addition, NKVD and NKGB operatives actively engaged in embedding a widespread secret agent network by means of blackmail, threats of deportation, and beatings.³⁷

One of the most difficult periods in the revolutionary liberation struggle for the Ukrainian Independent United State (USSD) was the winter of 1945–1946. The elections to the Supreme Soviet of the USSR were scheduled for 10 February 1946, during the so-called

³⁶ Archive of the USBU, fond 4, file 6445, fols. 47, 70–71 (protokol dopytu Smizhaka L.).

³⁷ HDA SBU, fond 13, file 376, vol. 80, fols. 16–18 (*zvit raionnoho providnyka OUN Tysmenychchyny "Iurka"*); Archive of the USBU IFO, fond 4, file 13690, fols. 65–68 (*envelope*) (*zvit raionnoho providnyka OUN Lysechchyny Vasylia Deputata "Ostapa"*).

“Winter Blockade (also known as the “Great Blockade”). With this blockade the leaderships of the party and punitive organs of the USSR pursued a dual goal: utterly to destroy the underground movement and to hold the Soviet-style elections.

On 10 January 1946, on the eve of the elections, garrisons of NKVD Interior and Border Troops and Red Army units were stationed in all the villages of Stanyslaviv okruha (like elsewhere in Western Ukraine), with twenty and sixty soldiers stationed in each village. In addition, destruction battalion (IB) stations numbering between ten and forty troops were created in every village.³⁸

During the “Winter Blockade” the underground suffered worrisome losses. Among those who were killed at this time were “Ros,” okruha head of the Economic Section; in the Stanyslaviv region: Vasyl' Borysiuk-“Arkas,” nadraion head of the SB; Tovmach area: “Borys,” nadraion head of the Organizational Section; “Arias,” nadraion head of the Propaganda Section; Nadvirna area: Vasyl' Mel'nyk-“Surmach,” nadraion head of the SB; “Burun,” nadraion head of the SB's Technical Section; Mykhailo Mahas-“Yevhen,” nadraion head of the Propaganda Section; and many others. For example, in the Lanchyn raion leadership the heads of all sections, except the SB, were killed, and Vasyl' Malaniuk-“Dukh” was captured alive.³⁹

The significant losses and surrenders of underground members and UPA soldiers, together with the rabid Bolshevik propaganda, had a demoralizing effect on the civilian population. The order concerning surrender issued by People's Commissar of Internal Affairs of the Ukrainian SSR Tymofii Strokach also caused demoralization among the members of the liberation movement.⁴⁰

On 10 April 1946 the Soviet garrisons withdrew from the villages, and their departure led to an acceleration of Ukrainian underground activities. Throughout April and May 1946 UPA units and SB fighting groups liquidated destruction battalion stations. For example, stations were destroyed in the following villages of Solotvyna raion: Kosmach, Rosil'na, Maniava, Zhuraky, Krychka, and Yablinka. As a result of these armed actions, members of destruction battalions surrendered their weapons and refused to continue to serve in them, despite the

³⁸ HDA SBU, fond 13, file 376, vol. 80, fols. 131–36 (zvit Stanyslavivs'koho NP za sichen'-liutyi 1946 r.).

³⁹ HDA SBU, fond 13, file 376, vol. 80, fols. 185–88 (zvit Lanchyns'koho RP OUN za period 10.01.–10.04. 1946 r.).

⁴⁰ Serhiichuk, *Ukrains'kyi zdvyyh*, p. 504.

very real threat that they would be deported to Siberia. Thus, by late May not a single destruction battalion station was left standing in this district. A similar situation existed in Lanchyn raion.⁴¹

In response to the liquidation of destruction battalion stations, on 28 May 1946 the MGB Directorate redeployed garrisons of Interior Troops to all villages in Nadvirna raion (there was no blockade in the adjacent Bohorodchany and Pechenizhyn raions). The so-called “Summer Blockade” lasted until 28 July 1946. Large-scale military dragnet operations were carried out in the blockaded territory of the mountainous nadraion. For example, as many as 3,000 MVD troops took part in the operation to cordon off the Maidansky woods (Solotvyna raion).

As a result of the “Summer Blockade,” the okruha leadership was unable to communicate with neighbouring nadraions. Communication with underground members in the Nadvirna area was restored only in August 1946.⁴²

On 7 June 1947 a skirmish with a military-Chekist group in Chornyi Lis claimed the life of Mykhailo-Khmil’-“Vsevolod,” who had headed the okruha leadership since November 1944. After his death, his duties were performed temporarily by the head of the Propaganda Section of this leadership, Volodymyr Kuz’-“Ruslan.” In the fall 1947 this position was assigned to Petro Fediushko-“Brius,” who until then had been the okruha OUN leader in the Kalush area.⁴³

Owing to the significant losses of commanders and rank and file soldiers in 1946, UPA units attached to Tactical Sector 22 “Chornyi Lis” were disbanded in the summer of 1947. Part of the command personnel of TV 22 was moved into the armed underground and appointed to leading positions. The commander of the TV, 1st Lieutenant Bohdan Trach-“Dunai,” who formally retained this position, was appointed okruha responsible leader of the Organizational Section (he was eventually appointed okruha leader); the commander of “Smertonosti” Battalion, Captain Danylo Rudak-“Chornyi,” was named okruha responsible leader of the Organizational Section in the Tovmach area; and the commander of “Beskyd” Battalion, Captain Luka Hrynishak-“Dovbush,” was named head of the SB Section. The commander of “Syvulia” Battalion, 1st Lieutenant Vasyl’ Yas’kiv-“Bobyk,” who was appointed head of the Organizational

⁴¹ HDA SBU, fond 13, file 376, vol. 80, fols. 265–67 (zvit Lanchyns’koho RP OUN za period 10.04.–15.08.1946 r.).

⁴² *Ibid.*, fols. 395–403 (zvit Nadvirnians’koho NP OUN za 1946 r.).

⁴³ *Serhiichuk, Ukrain’s’kyi zdvyh*, p. 580.

Section in the Nadvirna area, was simultaneously acting head of communications in the okruha leadership. Some of the command personnel (company commanders, warrant officers, and platoon leaders) were appointed raion territorial leaders, while others headed SB sections after receiving training. Political instructors of UPA units were named heads of Propaganda sections: the political instructor of TV 22, Master Sergeant Vasyli' Sandyha-"Chaika," was appointed nadraion head of the OUN's Propaganda Section in the Tovmach area, and the political instructor of "Beskyd" Battalion's "Hutsuly" Unit, Staff Sergeant Yosyp Kostyk-"Dziun'o," was named nadraion head of the OUN's Propaganda Section in Nadvirna area; there were many other appointments.⁴⁴

The armed underground in Stanyslaviv okruha suffered significant losses in 1948: Bohdan Ivanishak-"Dibrova, nadraion OUN leader in the Nadvirna area, was killed by a concealed mine, and enemy ambushes claimed the lives of the nadraion heads of two Organizational sections: Tovmach—Captain "Chornyi," and Nadvirna—1st Lieutenant "Bobyk." A significant number of raion leaders, section heads, and kushch and stanytsia leaders were also killed.⁴⁵

In June 1949 okruha leader Petro Fediushko-"Brius" was appointed OUN krai head of the Organizational Section in the Carpathian krai, and Mykhailo Mykytiuk-"Borzenko" was named okruha leader. However, by 15 September of that year both of these leaders were killed (along with the krai sub-head of the SB in the Carpathian krai, 1st Lieutenant Yurii Yanyshyn-"Shakh ") during an armed skirmish with a Chekist-military group on a slope of Mount Ripna (Solotvyna raion).⁴⁶

After the disbandment of UPA units (Order no. 2 of the HVSh UPA dated 3 September 1949), SB fighting groups became the main "shock force" of the Ukrainian liberation movement. Members of these groups were noted for their high effectiveness in armed clashes with MGB operational groups, disarming destruction battalions, and neutralizing the MGB's internal and external secret agent network.⁴⁷

In 1950 the SB sections of the nadraion leaderships in the Nadvirna and Tovmach areas suffered serious losses. In the spring of that year

⁴⁴ Archive of the USBU, fond 4, file 6101, fols. 20–36 (protokol dopytu Cherevka D.).

⁴⁵ HDA SBU, fond 13, file 372, vol. 9, fols. 27–29 (*Polozhennia OUN pro Karpats'kyi krai*); Archive of the IMM SB, NDF, 2603, fols. 1–2 (*spysok zahybykh na tereni Stanyslavivs'koi okruhy u 1948 r.*).

⁴⁶ *Litopys UPA*, n.s., vol. 7, bk. 4, pp. 242–43.

⁴⁷ *Sodol', Ukrain's'ka Povstancha Armiia, 1943–1949; Dovidnyk*, pp. 58–59.

the following important SB members were killed in the Nadvirna area: nadraion sub-head of the SB Mykola Stefurak-“Letun.” nadraion head of the SB’s Technical Section Vira Levyts’ka-“Khrystia,” and five members of the nadraion SB fighting group; in the Tysmenytsia area, nadraion SB head in the Tovmach area Ivan Skrentovych-“Zenko” and his bodyguards were killed. On 28 November 1950 the okruha leader, 1st Lieutenant “Dunai,” was killed in Halych raion.⁴⁸

In February 1951 officers of the MGB Directorate in Stanyslaviv oblast opened a secret agent case codenamed “Pereprava” in order to gather information on the activities of the Stanyslaviv OUN okruha leadership (between 1945 and 1950 all operational measures against the okruha leadership were carried out by secret agents attached to the “Raikh” case). The main role in the liquidation of the leading structures of the armed underground was played by the secret agent fighting group of the 2-N Unit headed by “Serhii,” formerly raion leader in the Kalush area, Mykhailo Mahas-“Poltavets” (“Ostapenko”).

On 10 February 1951 a successful Chekist-military operation resulted in the capture of the (wounded) okruha head of the OUN’s Propaganda Section in Stanyslaviv oblast, Mykhailo Kozakevych-“Baidenko.” Unable to withstand the torture, he agreed to collaborate with the enemy. He was given the pseudonym “Skhidniak” and assigned to a secret agent fighting group of the MGB Directorate’s 2-N Unit.⁴⁹

As a result of the betrayal by “Baidenko” and other captured underground leaders, the Tovmach and Stanyslaviv nadraions were the first to be utterly smashed.

A meeting of the OUN’s Carpathian krai leadership in June 1951 sought to restore nadraions and raions, and appointments were made to various positions in the smashed nadraions. However, by August–September Nadvirna nadraion and the OUN okruha leadership suffered shattering losses.

In mid-August 1951 the MGB Directorate’s 2-N Unit, together with a secret agent fighting group, managed to capture alive okruha leader Petro Ivanyshyn-“Kuriava” and the okruha head of the Organizational Section, Petro Mel’nyk-“Khmara” (who was also acting nadraion leader in the Nadvirna area). The head of the okruha SB Section,

⁴⁸ HDA SBU, fond 13, file 372, vol. 23, fol. 418 ((zvit Nadvirnians'koho NP za I kv. 1950 r.); HDA SBU, fond 2-N, list 60 (1953), file 3 (AS “Verkhovynsi”), vol. 5, fols. 69–70, 160–161 (dokladnaia zapiska po AS “Raikh”).

⁴⁹ HDA SBU, fond 13, file 372, vol. 56, fols. 249–55 (*voprosy taktiki, metodov i sredstva, primeniavshikhsia organami gosbezopasnosti v bor'be s ukrainskimi natsionalistami*).

Stepan Havryliuk-“Zhar” was killed along with the nadraion head of the SB Section of Stanyslaviv oblast, Vasyl’ Senchak-“Voron,” during an attack by an operational-military group on the SB’s billets in Chornyi Lis.

The so-called “black betrayal” of 1951 continued its course throughout Stanyslaviv okruha in August and September.

On 17 September 1951 one-time underground members Dmytro Naidych-“Shvarno,” Ivan Yashchuk-“Yurko,” and two others, along with several couriers who had arrived from the OUN’s Carpathian krai leadership, succeeded in breaking out of the partially encircled courier point, wrecking the further plans of the oblast MGB Directorate and saving several leading underground members from death. In a note (published in Chapter 1 of the documentary section of the present volume) addressed to the krai head of the Propaganda Section in the Carpathian krai), Mykhailo Diachenko-“Homin” (formerly okruha head of the Propaganda Section), “Shvarno” informed him about members of the leadership who had been killed or captured alive, and those who had agreed to collaborate with the enemy and were being actively exploited in the liquidation of the liberation movement. He also warned him that the principal goal of the operatives of the oblast MGB Directorate was to capture him (“Homin”) and the krai head of the Carpathian krai’s SB Section, Major Mykola Tverdokhlib-“Hrim.”

According to “Homin’s” journal entries, 1951 was one of the most difficult in the history of the Organization of Ukrainian Nationalists.⁵⁰

The extraordinarily difficult and uncompromising struggle of the armed underground on the territory of Stanyslaviv okruha in the 1940s and 1950s, which was coordinated by the Ukrainian Supreme Liberation Council (UHVR) and the Revolutionary Leadership of the OUN (Provid OUN[r]), is still revered by Ukrainians as one of the highlights of their history. In keeping with the decisions of the UHVR and the orders issued by the HVSh UPA, a considerable number of underground leaders and rank and file cadres in Stanyslaviv okruha were awarded Gold, Silver, and Bronze Crosses of Merit and Combat Merit.⁵¹

The present volume pays tribute to the memory of the fighters who fell in the struggle for the Ukrainian Independent United State, whose sacrifices made the emergence of the independent Ukrainian state possible.

⁵⁰ Prodanyk, *Shliakh borot’by Vasyliia Senchaka-“Vorona,”* pp. 42–62.

⁵¹ *HDA SBU, fond 13, file 376, vol. 60, fols. 249–265; vol. 62, fols. 88–88v, 173–208 (nakazy HVSh UPA).*

Chapter 1, "Reporting and Informational Documents of the OUN's Stanyslaviv Okruha Leadership," contains reports and news from the field, lists of killed leaders of the okruha leadership and rank and file underground members, as well as a note written by the OUN's nadraion leader in Stanyslaviv oblast, Dmytro Naidych-Shvarno," about the course of the "black betrayal" that took place on the territory of Stanyslaviv okruha, which led to the liquidation of this entire OUN structure. These documents (14) cover the period from 1945 to 1951.

Chapter 2 contains reports and news various nadraion leaderships (Stanyslaviv, Tovmach, Nadvirna) covering the period from 1945 to 1950 (36 documents).

Chapter 3 contains reports produced by raion leaderships and lists of killed and captured underground members covering the years 1945–1946 (15 documents).

The documents and materials contained in this volume are published in full, in complete correspondence with the originals. All the featured documents were assigned titles by the compilers. They include the ordinal number, type of document, authorship (if indicated), content, date, and office number. If the date of an article could not be established, it was dated by content, accompanying documents, etc. In this case, a provisional date appears within square brackets, e.g., [November 1945].

Omitted, indecipherable, and damaged fragments of texts are indicated by square brackets. Incomprehensible fragments are marked graphically as (xx*). Reprints of documents and materials from other publications are indicated in the descriptions of documents.

The lexicon and authorial and editorial features of the sources published in this volume were retained to the maximum degree, and personal names and geographic place-names were retained intact. Punctuation and the use of quotation marks were corrected in keeping with the current orthographic standard. The texts of documents and other materials have been reproduced according to current rules governing the publication of historical documents. Spelling mistakes were corrected silently. The spelling of prepositions and particles was corrected to reflect current Ukrainian orthography (e.g., *pidchas*>*pid chas*; *rivnozh*>*rivno zh*; *v noch*i >*vnochi*, etc.),

and the use of the apostrophe was corrected (e.g., sv'iato>sviato; pamiatnyk>pam'iatnyk). Spelling mistakes that distort meaning are listed in footnotes. Cryptonyms were retained in keeping with the document texts.

The stamp *taimno* ("secret") appears in the upper-right corner of documents. The stamp *vidpys* ("copy") was not recreated, as its meaning is reflected in the term *kopiia* ("copy") in the description of a given document. Superscriptions on documents (resolutions, address information) pertaining to their content have been preserved and serve as a continuation of document texts. Other superscriptions were omitted.

Crossed-out words were ignored. In certain cases, crossed-out fragments were recreated; they are graphically marked as <xx> in order to reflect the full content of a given document. In addition to generally accepted abbreviations, words that are written in abbreviated form are fully recreated and indicated graphically as <xx[x]>.

Each document is accompanied by a description noting the place where it is held (abbreviated name of the archive, number of the fond, list, file, volume, and folio/s); the authenticity of each document (original, copy, certified copy); and the method by which a document was produced (handwritten, typewritten).

The volume contains photographic portraits as well as scenes depicting life in the underground, which were located in various archival collections (DA SBU; archive of the SBU Directorate of Ivano-Frankivsk Oblast); the *Litopys UPA* series of publications; the private collections of Mykhailo Andrusiak, Vasyl Humeniuk, and Ivan Tymiv; and the private archives of the compilers of this volume. The captions to the portraits note the highest functional and military ranks that the pictured individual attained during his/her period of activities on the territory of Stanyslaviv oblast. The volume is supplemented by diagrams, charts, and maps. These materials are stored in the computerized database of the *Litopys UPA* Publishers.

While preparing this volume for publication, the compilers encountered a number of obstacles: the lack of comprehensive studies on this topic, the difficulty in identifying killed underground members, the refusal of some individuals to provide information, etc.

The compilers gratefully acknowledge the assistance provided by two staff members of the State Archive of the Security Service of Ukraine, Oleksandr Ishchuk and Valerii Ohorodnik; the head of the USBU archive in Ivano-Frankivsk oblast, Andrii Tynkovan; the director

of TsDAVO, Nataliia Makovska; and the staff of the Stepan Bandera Historical-Memorial Museum.

We are indebted to the following individuals for their unstinting assistance during the preparation and publication of this volume: Mykhailo Andrusiak (Kolomyia), Mykhailo Vitushyns'ky, (Ivano-Frankivs'k), Vasyl' Humeniuk (L'viv), Ruslan Zabily (L'viv), Natalia Zvarchuk (Nadvirna), Roman Koval' (Kyiv), Bohdan Kindrachuk (Chernivtsi), Roman Klichuk (Chernivtsi), Yaroslav Koretchuk (Ivano-Frankivs'k), Liliia Lysheha (Tysmenytsia), Vasyl' Lutsak (village of Rakovets', Bohorodchany raion, Ivano-Frankivs'k oblast), Ihor Marchuk (Rivne), Serhii Muzychuk (Rivne), Anatolii Palaniichuk (Chernivtsi), and Larysa Sydorenko (Pryluky).

We are especially grateful to Prof. Peter J. Potichnyj (Toronto, Canada) and Ihor Homziak (L'viv), with whom we consulted regularly during the preparation of this volume for publication.

Special thanks are owed to Mykola Kulyk, the chief administrator of the Litopys UPA Publishers (Toronto) and to Marta D. Olynyk (Montreal), who translated the introduction.

Dmytro Prodanyk and Stepan Lesiv

РОЗДІЛ І.

ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ СТАНISЛАВІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВОРУ ОУН

Друже Провідник!

Відділ загальних питань

[illegible]

Станиславівська округа

3817

за місяць червень 1946 р.

132

[illegible][illegible]

Р-лу:
ва Вербаки укр.ошіх.
Вршак "—"
Вршак Катерина зах.
Вршак Катерина укр.новотанцям II.С.
Вршак Маріянов ст.ложт.
"—" Верію ст.ложт.
участкові Імбичин, Ізон, Чукрі, Скопен
НАГІТ.
Вршак Імбичин
"—" Курічів
Вршак Імбичин

1	бу	Бухарин	А. И.	Октя.
2	бу	Варшав	Д. И.	Октя.
3	бу	Кудин		
4	бу	Видушкин		
5	бу	Мурки		
6	бу	Потанин, Мурин		Октя.
7	бу	Пигарин, Чухин		Октя.
8	бу	Гаршин		Октя.
9	бу	Ковалевич		Октя.
10	бу	Овчаров		Октя.
11	бу	Насионов		Октя.

ПИКАТОР ПУШКИН
 ЛЕВОВА ПОТРО УЧ. ЗАХ.
 ДОЛЖНО
 ДУЖКО РУССКИ
 МАШИН —
 АНЖОН МАШ
 СОММЕН РУССКИ
 РОСТАРУЧЕВ

[illegible]

...и в 1960, а в 1961 году.

[illegible]

Станиславовича Дмитрия

42

3017 98 x 1000 20000 1210 0.

[illegible][illegible][illegible][illegible]

Сотрудники -	Виктор	40	--	Людмила Залин
Технические	Евгений	40	--	
Административные	Ирина	40	--	
Сотрудники -	Виктор	40	--	

[illegible]

9 030.

№ 1-14
ЗВІТИ ТА ВІСТІ З ТЕРЕНУ, СПИСКИ ПОЛЕГЛИХ
ПРОВІДНИХ І РЯДОВИХ КАДРІВ ПІДПІЛЛЯ
ОП, А ТАКОЖ ЗАПИСКА НАДРАЙОННОГО
ПРОВІДНИКА ДМИТРА НАЙДИЧА-“ШВАРНА”
ПРО ХІД Т.ЗВ. “ЧОРНОЇ ЗРАДИ” НА ТЕРЕНІ
СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ОКРУГИ

16 січня 1945 р. – 12 жовтня 1951 р.

№ 1
ВІСТІ З ТЕРЕНУ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН
ЗА ПЕРІОД ВІД 1.12.1944 Р. ДО 14.01.1945 Р.

16 січня 1945 р.

Станиславівщина
Окр. Станиславів

Вісті з терену
за час від 1.12.[1944 р.] – 14.1.1945 р.

2.12.[19]44. більшовики силою около 400 осіб разом з поляками перевели облаву на села Колинці та Гринівці. В Гринівцях зловлено 25 осіб, в тому [числі] 7 “строевих”, а в с. Колинцях 12 осіб, в тому [числі] 6 “строевих”.

Всіх “нестроевих” по переслуханні випущено. “Строевих” з місця забрали до Станиславова в лягри. В с. Гринівцях вбили одного молодого чоловіка за те, що втікав, та спалили і зруйнували 6 господарств, а в с. Колинці 4 господарства. Найбільш активну участь в грабуванні та паленні господарств брали місцеві поляки-істребітелі та цивільні поляки, перебрані в більшовицькі уніформи. Серед них були: Мазурек Стась с. Юзя, Щепанські Стась с. Міхала, Крук Юзьо с. Міхала, Вітвіцькі Антось та багато інших.

6.12.[19]44. відбулася облава в с. Торговиця, в якій брало участь 70 більшовиків (НКВД з Отинії, істребітелі, воєнкомат) та поляки. Зловлено 10 осіб, яких відставлено до Отинії. В тому числі одного симпатика, що зловили з крісом, якого після переслухання розстріляли. Спалено одно господарство, де перебу-

вав самооборонний куш. Самооборона в час завважила наближаючихся більшовиків і вицофала зі села. Одна застава звела з ворогом бій без втрат по одній і другій стороні. Більшовики під час облави сильно грабували. О год. 12-й вполудне самооборона наступала на село з метою відбити зловлених в облаві. Звела з більшовиками бій, у висліді якого вбито 2-ох більшовиків, 2-ох ранено та зловлено 2-ох істрєбітелів-поляків. Більшовики втікаючи, залишили дві фіри награбованих речей, які розібрали власники. Здобуто дві пари коней. Під час бою згоріли два польські господарства. По ганебній втечі в Отинію, босячня говорила, що на них наступали відділи УПА. В криївці задушилося 2-ох мужчин. Криївка ця знаходилася під стодолю.

7.12.[19]44. відбулася облава в с. Остриня. Зловлено 6 осіб. Під час облави до одної хати зайшло 4-ох більшовиків, приклали 8-літньому хлопцеві кріс до грудей і питали де батько. Хлопець нічого не говорив, тільки час від часу споглядав на ліжко. Більшовики це замітили, розібрали ліжко, вигорнули всю бараболо і витягнули з криївки чоловіка.

8.12.[19]44. в с. Буківна відбулася облава, під час якої зловлено 10 чоловік “строевих”. Одного з них більшовики замордували, відрізуючи йому язик, вуха, а опісля прокололи голову штиком.

9.12.[19]44. відбулася облава в с. Гостові, в якій брало участь 150 більшовиків. Ліс обстрілювали з гранатометів зі с. Богородичин. Нікого не зловивши, від’їхали.

9.12.[19]44. в с. Олеша відбулася облава. Більшовики ходили по хатах за списком. Зловили одного стійкового й пішли з ним до хати зброяра, де знайшли 2 ППШ, 2 скоростріли та речі з господарського магазину. Арештували жінку зброяра, спалили його господарство та забрали всі речі господарського характеру. Криївку, де знаходилися всі речі, знищили. В господаря Турчина Федора забрали весь господарський інвентар, спалили стодолу, знищили олійницю, немилосердно побили його жінку та заарештували дочку. 3-ох людей витягнули з розконспірованої криївки. Більшовики заночували і на другий день знову перетрусили село. Слід зазначити, що більшовики, підступаючи під згадане село, зчинили були скажену стрілянину з кулеметів та мінометів по лісі, який прилягає до села. З цього багато скористали люди і в час зуміли втекти.

10.12.[19]44. відбулася облава в с. Ворона, в якій брало участь 130 більшовиків. О год. 5-й рано село було вже обложене. При облаві зловлено 6 осіб. Відділ УПА відбив цих людей

та розігнав більшовиків. Під час бою вбито 2-ох більшовиків та 2-ох ранено. Зібравшись в Отинії, більшовики знову наступали на село. З ними приїхала панцирка та обстрілювала гарматним вогнем виноградський ліс. Літак скинув навмання на ліс бомби, однак нічого не ушкодив. Відділ УПА знову прогнав більшовиків, які втекли до міста Отинії. Стрільці переслідували їх аж до самого передмістя.

11.12.[19]44. відбулася облава на с. Виноград. Більшовики наступали з Отинії й Камінної. В облаві брало участь около 400 більшовиків, яких відділ УПА по короткому бою розпорошив.

12.12.[19]44. до с. Братишів прибуло на облаву около 200 більшовиків та істребілів. Зі собою привезли дві гарматки та полевую кухню. Зловили одного чоловіка, одну жінку і одну дівчину. При тому грабили населення.

13.12.[19]44. в с. Загір'я відбулася облава, в якій брало участь 200 більшовиків. Облава не дала жодних успіхів. При відході більшовики [залишили] пропагандивні книжечки п. з. "Звернення до населення Західних областей України". Вони казали, щоб ці книжечки люди читали та передавали тим, що сидять у лісі. Говорили, щоб переказувати тим, що сидять у лісі, щоб вони вбивали своїх провідників, а самі верталися додів і кара буде їм дарована. В селі заарештували одну жінку, закидуючи їй, що вона носила їсти бандеровцям.

18.12.[19]44. відділ УПА під командуванням к-ра Різуна зробив акцію на районний центр Товмач. Відділ окружив місто заставою, а решта вдерлися до середини, де визволили багато людей, призначених до вивозу на Сибір. Обстріляно будинок НКВД і НКГБ. Забрано паси зі всіх млинів та гуралень. Під час бою вбито 3-ох міліціонерів. По нашій стороні втрат не було.

16.12.[19]44. відбулася облава в с. Олеша, під час якої більшовики перевели масовий вивіз родин та ловили всіх мужчин, які навирнулись під руки, без огляду на вік. Забрали 18 родин (42 жінки, 12 мужчин і 35 дітей). По дорозі багато з них втекло, інших дня 18.12. визволено, а тільки 6 родин, напередодні акції на Товмач, більшовики вивезли до Станиславова. В цій облаві впав шеф зв'язків і одна кур'єрка та спалено 8 господарств.

20.12.[19]44. з Отинії вивезено дві родини: Семенюк Анелю та Мальярчук Павлину за те, що їхні сини не зголосились до ЧА. Їх вивезено в лягри до Станиславова, а майно skonфісковано.

21.12.[19]44. зі с. Молодилова вивезено 5 родин за приналежність до ОУН та участь у підпільній роботі. Частина з них по дорозі втекла.

Того ж дня до Товмача прийшло дві жінки з листами на пошту зі села Загір'я. В той час НКВД везло наших друзів. Жінки стали і дивилися на них, тоді НКВД з місця їх заарештувало. На допитах питали їх, де подівся голова та секретар сільради зі с. Загір'я.

25.12.[19]44. о год. 5-й ранку почали більшовики окружувати с. Олешу. Всіх їх було около 500 чоловік. Обложили село дуже тихо, без жодних стрілів та криків. Досвітком почали обшукувати хати. Зловили кількох старших мужчин та вбили 9-літнього хлопчину, який тікав і спалили два господарства.

26.12.[19]44. відбулася облава на сс.: Одаї, Будзин, Делева і Долина. В с.Одаї вбили 3-ох хлопців та забрали хворого Найдю, якого в сусідньому селі Будзин замордували. Це був останній з роду Найд (був ранений у бою з більшовиками). Батька замордували більшовики в попередній облаві, старший брат Михайло згинув у бою з мадярами, а матір більшовики вивезли.

Перед вечером частина більшовиків від'їхала до Товмача, а частина осталася в с. Олеша, де під охороною кулеметів улаштували мітинг. Промовляв там якийсь енкаведист. Він сказав, щоб бандерівці склали зброю і пішли в ЧА, тому їхня провина перед радвладою буде подарована. Доказував безвиглядність нашої боротьби. Він говорив: "Ми розуміємо тих петлюрівських отаманів, які зі зброєю в руках по-геройськи боролися з нами, уміли стати віч-на-віч, але ми були сильніші й тому перемогли. А де ваші бандерівці, чому вони не сміють з нами стати до бою, не боронять своїх сіл, але самі тікають, а безборонне населення лишають на поталу? За що караються молоді люди; 20-літній хлопчина за 30 поліцаїв з вашого села, біргермайстрів. За те женіть їх від себе, не годуйте дармоїдів, видавайте їх в наші руки".

24.12.[19]44. в с.Торговиця около 80 більшовиків переводило трус у господарів Довган Петра та Остап'юк Параски. Нічого не знайшли, тільки пограбували речі цивільного характеру.

27.12.[19]44. відбулася облава в сс.: Колинці та Гринівка*. В Гринівці кулеметним вогнем перестріляли виполошених з хат з-під ліса 17 мужчин, які там сиділи, не поставивши навіть біля себе стійки. Спалили 9 господарств в Гринівці й 10 в Колинцях. Акцію перевели за те, що син одного колинецького господаря ще в [19]40 році пішов до ЧА, а тепер, як старший лейтенант, перейшов зі своїм відділом до УПА на Волині.

* Так у тексті. Повинно бути: Гринівці.

28.12.[19]44. ніччю біля год. 12-ої більшовики в силі около двох сотень перевели облаву на с. Кривотули Н[ові]. Не зловили нікого. Самооборонний рій пробився з оточення.

Того ж дня в с. Струпків у пополудневих годинах пропав один більшовик і одна совітка, що приїхали робити мітинг. Перед вечером робили в селі розшуки за партизанами. На мітингу загрозили, що якщо до год. 3-ої пополудні не вернуться пропавші більшовики, віз і коні, то вони перевернуть село догори корінем.

Поляки беруть активну участь в облавах слідуючих сіл: Тарновиця, Богородичин, Грабич і Глибоке та міцно грабують при переводжених облавах.

В р-ні Тисьмениця квартирує понад 60 більшовиків залоги НКВД. В Єзуполі – 174 більшовики, озброєні в 26 “дехтярі[в]”, 5 “максимів” і один гранатомет. В Опришівцях б[іля] Станиславова квартирує 150 більшовицьких льотчиків; у цьому ж селі квартирує відділ мадярів, яких 2.1. більшовики озброїли в кріси. До Богородчан 8.1.[19]45. заїхало 100 більшовиків. Зі Солотвини виїхало 30 більшовиків до Станиславова. Стан більшовицьких залог в інших містах не змінений.

30.12.[19]44. рій Іскри зробив засідку на більшовицьке авто, що їхало шляхом Станиславів-Надвірна між Старунею а Гвоздем. На авті було ок[оло] 15 більшовиків, з яких 8 убито, а решта втекли. Другого дня приїхало 40 більшовиків з Богородчан і 25 з Надвірної. На відтинку Красна-Старуня зловили дві жінки, одного чоловіка, зграбували одно господарство та спалили одну хату, в якій згоріла одна жінка.

1.1.[19]45. до с. Гвізд приїхало 30 більшовиків та почали стріляти за втікаючими людьми. Вони зайшли до одної хати та питалися, де подівся бандеровець. Господиня сказала, що нікого не бачила (дійсно не бачила). Тоді більшовики вивели її під хату та застрілили.

1.1.[19]45. в с. Пнів відбувся мітинг, на якому більшовики питали кожної жінки, де є її чоловік. Грозили, що коли вдруге висадять міст, то будуть валити хати.

2.1.[19]45. 100 більшовиків вийшло зі Солотвини розстрільною в напрямку Журак, перевіряючи терен. Нікого не знайшовши, відійшли на Старуню, залишаючи заставу між Старунею-Жураками а Бабчим. Друга частина більшовиків ок[оло] 120 осіб, які прийшли з Надвірної, перевірили ліси у Фитькові та Горохолині й дійшли до Гвозда на присілок Млини, де зловили 5 людей. З Гвозда розстрільною заатакували Старуню з метою нагінки людей на застави з противного боку. На цю заставу налетіло

10 людей, з яких 4-ох вбили, один розірвався гранатою, а 5-ох зловили живими та забрали до Солотвини.

3.1.[19]45. о год. 4-їй більшовики в числі 50 осіб на чолі з відомим комуністом Прокоп'юком, по дорозі до Старуні спалили хату та господарство станичного в Монастирчанах, а його зловили й забрали до Солотвини.

3-4.1.[19]45. відбулася ліквідація донощиків у Монастирчанах.

4.1.[19]45. більшовики вивезли до Станіславова три транспорти зі збіжжям. Доставка харчів до Станіславова та інших міст зовсім припинена. Населення домагається ліквідації більшовиків у Солотвині й Порогах.

4.1.[19]45. в с. Стримба відбувся мітинг у цілі кращої вирубки дров та в справі молодих призовників з [19]28-го року.

Перед Різдом поляки поширювали вістки, що в часі Свят будуть сильні облави. Між населення ходять чутки, що більшовики пригтовляють вивіз 50 сіл на схід.

В лісі Буковина, що знаходиться між Надвірною а Стримбою, більшовики копають ями для арештованих і виселених українців.

У цьому лісі більшовики закопали в [19]40 році помордованих українців. Німці вимордували 2.000 жидів у Надвірній.

4.1.[19]45. в Битькові відбувся робітничий перегляд, під час якого забрано 17 осіб до ЧА. По перегляді відбувся великий мітинг, на якому капітан говорив обширно про такі справи: 1) щоб партизани зголошувались і буде їм все прощено, бо в протівному випадку всіх повстанців чекає ганебна смерть; 2) вже є випадок, що 50 повстанців зголосились добровільно і за це їм нічого не зробили. Їм тепер добре живеться і рідня їхня забезпечена; 3) дуже дивуються, що ми, галичани, полюбили бандитизм. Сам цей капітан приїхав із Закарпаття та каже, що там всі люди прекрасно ставляться до радвлadı. Сам Сталін передав делегації Закарпаття похвалу; 4) цеї зими більшовицька сторожа перевірить найменший закуток, найменшу частину ліса та знищить всіх мерзотників, які не дають їм покінчити війни.

4.1.[19]45. в Старих Богородчанах відбулося арештування. Арештовано одного чоловіка і 3 дівчини. В арештуванні брало участь 53 більшовики.

5.1.[19]45. до Битькова перейшло 50 енкавидистів на контролю мужчин, які не мають документів. При тому зловили 2-ох мужчин, що крилися і одного вбили в хаті.

6-7.1.[19]45. відбулася облава в с. Красна, під час якої зловили багато людей.

6.1.[19]45. в с. Перерісль зліквідовано 2-ох розвідників НКВД. Один втік, залишаючи зброю. Негайно до цього ж села приїхав відділ більшовиків, спалили одну хату, забили 2-ох мужчин та заарештували одну жінку.

6.1.[19]45. відбулася облава на ліс у Фитькові. Забили 2-ох мужчин і одного ранили. В цій облаві брали участь польські стрибки, які найбільше тероризували населення.

Головною дорогою Надвірна-Делятин щодня переїжджають авта з різними військовими речами.

6.1.[19]45. до с. Гвізд приїхало на облаву понад сотня більшовиків, які почали стріляти та ловити людей. Під час облави зловили 3-ох мужчин, а 4-ох забили, між ними одного стрільця зі сотні Вершника. Облава тривала від години 6-ої до год. 16-ої.

6.1.[19]45. до с. Волосів приїхало три авта більшовиків у числі 80 осіб. О год. 5-ій вечором окружили село зі всіх сторін та почали ловити людей, при світлі киданих ними ракет. Стріляли з кулеметів та ППШ.

Того ж дня в сс. Цуцилів і Камінна більшовики шукали за самогонкою та мужчинами.

З Іваниківки більшовики вивезли 4 родини (14 осіб), з кожної родини хтось утік. Другого дня більшовики сконфіскували майно вивезених родин.

7.1.[19]45. більшовики наскочили на село Парище в силі 150 осіб, окружили село й розпочали ловити людей. Під час облави забили 6 мужчин, а 6 зловили і забрали зі собою.

Того ж дня більшовики наскочили на с. Майдан Середній. Забили ок[оло] 20 мужчин, спалили дві підлісні хати й зловили 6 кущовиків в лісі. З Майдану Середнього перейшли на Майдан Горішний і несподівано наскочили на сотню Чайки, яка там квартирувала. В рукопашному бою впало багато людей по одній і другій стороні. При цьому більшовики спалили 7 хат. В бою загинув сот. Чайка.

8.1.[19]45. знову 50 більшовиків робило облаву в присілку Пасічної – Кременоса. Зловили 4-ох мужчин і одного пострілили в ногу, якого залишили та від'їхали на Надвірну.

7.1.[19]45. о год. 7.30 прийшло 70 більшовиків до с. Старі Богородчани. Обскочили під [час] Богослуження церкву, однак нікого не зловили, бо мужчини передше повідомлені втекли. Тоді більшовики подалися в сторону Нивочина, де за Старими Богородчанами захопили 3-ох утікаючих мужчин. В Нивочині в той час виходили люди з церкви. Тут вдалося більшовикам захопити 10 мужчин. Рівно ж зловили одну дівчину, яка пробувала тікати. З Нивочина подалися до Гринівки, де рівно ж захопили

2-ох мужчин, а 2-ох застрілили. З Гринівки попрямували на присілок Гусаки коло Саджави. Тут завважили, як 3-ох мужчин ховалися до бункеру, витягнули їх та повезли до Старих Богородчан. В Ст. Богородчанах захопили одного чоловіка.

Того ж дня відбулася облава в с. Похівці, де вбили 5 чоловік, між ними станичного та 4-ох забрали. Між зловленими були два повстанці, які залишилися вдома помимо того, що визначний час оголошення давно проминув.

8.1.[19]45. відбулася облава в с. Похівка, де зловили 3-ох мужчин.

8.1.[19]45. до с. Старуня прийшло 52-ох більшовиків з місцевим комуністом Прокоп'юком та зробили перевірку на ті хати, де за їхніми даними мала б перебувати сотня. В селі в той час квартирувала боївки СБ Сталя та Ореста. Завваживши більшовиків, боївки почали відступати в напрямі с. Бабче. Більшовики запримітили боївкарів і почали погоню. При тому викрикували: "Друже роевий, сотенний, стрілецький ряд" і різні псевда. Боївкарі, думаючи, що це свої, допустили їх близько. Більшовики користаючи з цього, розвинули розстрільну та почали атакувати. Вислід бою: по нашій стороні 4-ох убитих і один ранений. По стороні ворога втрати невідомі. З усіх 4-ох вбитих постягали уніформи і білля, залишаючи їх нагих. Тіло кулеметчика та аmunіційного змасакували до непізнання. Впавших похоронено в спільній могилі.

10.1.[19]45. о год. 5-ій рано в с. Пнів приїхало 200 більшовиків на арештування. Мали на списку 16 осіб, арештували лише 8. По переслуханні звільнили їх.

В копальні Битьків більшовики арештують фольксдойчерів і вивозять до Надвірної. Поляки починають ставитися до більшовиків дуже ворожо тому, що прийшов алярмовий наказ полякам вибиратися в Польщу.

Читаючи в селі відозви й універсал УГВР поляки вірять, що при відбудові нашої держави буде забезпечене їм життя, звичайно, як це є в демократичній державі.

З Пасічної та Надвірної прискорено воження автами ропи, нафти та бензини.

10.1.[19]45. НКВД заарештувало районну господарську референтку – Тирсу в с. Битькові.

Того ж дня більшовики наскочили до Пацикова та перевели повірку в одній частині села, де зловили 3-ох мужчин, яких забрали до Станиславова.

11.1.[19]45. до цього ж села більшовики наскочили вдруге. Ходили по селі, але нікого зловили.

13.1.[19]45. в Старих Богородчанах більшовики зловили 5 мужчин і 9 дівчат. Більшовиків водив донощик Лапко Іван.

Новий рік (14.1.[19]45.) у Станиславові на роздоріжжі Вали-Третий Май- Галицька напроти шпиталю, більшовики поставили велику шибеницю (вкопали два стовпи з поперечкою). По цілому місті одним подихом вітру рознеслось, що будуть когось вішати. Коло шибениці через дві години важко було пропхатись через товпу людей. Поміж військом було тільки чути, що будуть вішати бандерівців. О год 14-й грузовим автом приїхали енкаведисти, а між ними трьох мужчин, нужденно одіті, обличчя виголоднілі, зарослі, з петлями на шиї та зав'язаними ротами, щоб нічого не говорили. Коло шибениці прокурор відчитав вирок смерті Чупренкові (правдоподібно Гонта – пров. окр. боївки), Маланюкові й третьому за те, що брали участь в оунівських бандах та знищили 200 людей прихильників радвлади. Через великий натовп населення і оплески та вигуки поляків, годі було почути дослівно вирок. Засудженим зав'язали роти і підтягнули на шибеницю. Один із засуджених сказав кілька слів, але серед шуму було тільки чути голос, а слів не можна було зрозуміти. Українське населення стало дуже пригноблене, натомість велика радість і радісні вигуки серед поляків.

В сс. Хмелівка, Узінь, Вільшаниця, частинно Підпечари і Підлужжа планує плямистий тиф. Поодинокі випадки трапляються по всіх селах.

Постій, дня 16.I.1945 року.

/ – /

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 81, арк. 262-266.

Оригінал. Машинопис.

№ 2
ВІСТІ З ТЕРЕНУ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН
ЗА ПЕРІОД ВІД 10.01. ДО 27.01.1945 р.

30 січня 1945 р.

Станиславівщина

Окр. Станиславів.

Вісті з терену
за час від 10.-27.1.1945 року.

10.1.[19]45. більшовики в силі 100 осіб робили облаву на Купчаківку (біля Солотвини), однак не злапали нікого.

Того ж дня зі Солотвини до Станиславова вивезено в'язнів.

11.1.[19]45. в Побережжі, а 12.1. в Ганусівцях* і Ястрібцях** більшовики робили облави. Не зловивши нікого, зігнали населення на мітинг, а опісля від'їхали.

12.1.[19]45. о год. 7-ій до Тязева прийшло 50 більшовиків. Населення довідавшись, що йдуть більшовики, частинно поховалось в бункрах, частинно почали тікати в сторону Павелча. Більшовики завважили втікаючих і почали за ними стріляти, при чому вбили сот. Черника та 2-ох господарів з Тязева. В селі перевели сильні труси, під час яких застрілили 2-ох молодих хлопців і 2-ох зловили.

12.1.[19]45. сільради одержали наказ доставити до перегляду [19]27-ий річник хлопців, які самі добровільно не ставились.

12.1.[19]45. до с. Гвізд приїхало 4 авта більшовиків в силі 150 осіб, зі собою мали кілька псів. Перевели облаву, під час якої 3-ох людей вбили, а 3-ох зловили. Вбиті – це з курінної жандармерії Довбуша, які в той час були в селі. Із Гвозда поїхали до Молодькова, де також убили 3-ох людей, між ними станичного.

12.1.[19]45. до с. Пнів приїхали більшовики на облаву разом з одною нашою бувшою курієркою, яку перед тижнем зловили більшовики. Ця дівчина вказувала, де мешкають наші люди.

В Надвірній на НКВД працює один східняк, який прийшов у цей терен в 1943 р. з партизанкою Ко[в]пака. Пізніше дістався до нашої сотні, а зараз являється найбільшим терористом та донощиком на НКВД. З Надвірної дуже багато дівчат кличуть на НКВД та пропонують їм платне донощицтво.

* Так у тексті. Повинно бути: Ганнусівці.

** Так у тексті. Повинно бути: Яструбцях.

Всі поляки, які знаходяться в терені, дістали наказ до виїзду на Польщу, однаке вони ховаються та не хочять іти. З Надвірної виїхало вже 20 польських родин.

Останньо більшовики покликають до армії всіх “нестроєвих”. Вони починають ночами робити засідки по селах, по дорогах і стежках.

В с. Пасічна в лісі до робітників говорив директор ліспромгоспу в справі покращення праці рубання і вивізки дров.

12.1.[19]45. всі арештовані дівчата зі с. Пнів зістали випущені. Урядники даної станиці сиділи три дні на НКВД в справі подання характеристики арештованих та їх родин і людей поданих на списку, як непевний елемент.

Поляки не хочуть добровільно від’їжджати до Польщі й ставлять спротив. На мітингу в справі виїзду один поляк запитав, де ті всі українці, що виїхали з Польщі, за що його арештовано. Фольксдойчери-поляки майже всі арештовані більшовиками.

Польський істребітельний баталіон більше шкодить населенню, чим самі більшовики. При облавах і арештуваннях до населення відносяться дуже погано. Вони ходять по сусідніх селах та граблять сіно, роблять сильні труси і дуже шкодять дівчатам-підпільницям тому, що знають їх особисто.

На копальні в Битькові між поляками помітний голод, що є причиною виїзду кілька родин до Польщі. Головну допомогу харчів одержують від нашого населення, вимінюючи за різні речі.

Відношення населення до поляків є навіть дуже вороже.

В цьому терені завважається досить розгалужена сітка донощиків і сексотів, головно в сс.: Пнів, Пасічна, Зелена, Зелениця та Рафайлова. Вони провадять свою розвідку досить конспіративно. Тому, що з нашої сторони немає жодних реакцій, населення обурене.

13.1.[19]45. відбулася облава в Чорному Потоці, під час якої вбили 4-ох цивільних людей, а 7-ох зловили. В той час у селі квартирувала сотня Дуденка. Сотня приняла бій, в якому впало 5 людей з нашої сторони, а около 30 по ворожій стороні.

13.1.[19]45. відбулися арештування в Старих Богородчанах, де заарештовано 5 господарів, 3 старші жінки та 3 дівчини за те, що їх сини та брати в УПА. При цьому здемолювали і ограбили 3 господарства.

14.1.[19]45. в Горохолині арештовано 6 мужчин і один вбитий. Того ж дня впав Лісовий, б[увший] суспільно-політичний окружний референт.

14.1.[19]45. більшовики в силі 50 осіб перевели арештування в Яблінці. Заарештували 3-ох людей та перевели ревізії в багатьох підозрілих господарствах. Арештування почалося о год. 2-ій вночі. В Дзвинячі арештовано 3-ох людей, яких звільнено.

14.1.[19]45. на присілок Кременоса більшовики в силі 40 осіб перевели облаву і ревізії по хатах. Шукали в копицях сіна, по ярах коло хат, зграбували від господарів м'ясо, овочі та цивільні речі.

15.1.[19]45. до с. Гвізд зайшло 3-ох поляків з Надвірної й почали грабити в людей убрання та інші речі. Озброєні були в кріси.

16.1.[19]45. в Старих Богородчанах зловлено одного чоловіка. Того ж дня відбулися арештування в копальні Дзвиняч, звідки забрали до Солотвина 15 людей.

17.1.[19]45. відділ НКВД вдерся до с. Саджави, відкрили один бункер, з якого витягли 3-ох мужчин. Рівно ж забрали одну дівчину. В підлісних селах Чорного Лісу люди оповідають про більшовицьких партизан, які воюють в Калуші. Народ цим переполоханий.

18.1.[19]45. 50 більшовиків зробили засідку біля копальні в Старуні. Просидівши цілу ніч, нікого не зловили. Вертаючи через село, зловили 2-ох людей.

21.1.[19]45. майже в кожному селі більшовики робили мітинг. В якому селі застали людей в церкві, то з місця переводили на мітинг. Де не застали людей, від'їжджали з нічим. На мітингах з'ясовували перебіг фронтових дій, закликали, щоб населення здавало контингенти та щоб повідомити своїх синів, чи кого з рідні, щоб ті верталися з лісів та голосились до ЧА. Між іншим сказали таке, що 14.1.[19]45. в Станиславові на вулиці Липовій ч.5. зголосилось 1620 бандерівців; зброю здали, а самі пішли в ЧА (Тисьменичани). Рівно ж відчитували листи з "Прикарпатської Правди". На згаданий мітинг прийшло було около 20 більшовиків. Вони кинулись по хатах, а народ почав тікати. Тоді більшовики зчинили сильну стрілянину, під час якої застрілили 3-ох малих хлопців. Забрали зі собою одного чоловіка, 15-літнього хлопця і 2-ох ранили. В Узені панує дальше тиф. 13.1.[19]45. більшовики зорганізували шпиталь, у якому працює один лікар і 4 медсестри-східняки. В шпиталі знаходиться 70 хворих.

В Богородчанщині, як і в інших районах Станиславівського повіту, є слабе відвідування дівтори школи. 14.1.[19]45. відбулась конференція, на якій сказали, що за слабе відвідування школи будуть відповідати вчителі.

В Опришківцях квартирує 220 полонених мадярів, озброєні на 10 чоловік один кріс. В цьому селі квартирує також 130 енкаведистів.

21.1.[19]45. відбувся бій УПА з більшовиками в сс. Глибоке і Саджава. Рано о годині 5.30 більшовики натрапили на заставу УПА на границі сіл Саджави й Глибівки. Там зістав забитий один цивільний чоловік і один важко ранений. Більшовики попрямували на Глибоке, де запальними кулями спалили 5 господарств. Однак, тому, що були переважаючі сили УПА, більшовикам прийшло на поміч зі сторони Росільної два літаки. Біля полудня відділи УПА відступили до ліса. В бою брали участь сотні під командою к-ра Різуна і курінного Благого. На ніч більшовики закватували в Глибокім. У цьому бою зі сторони ворога брало участь 400 бійців. У висліді, як говорять, в Саджаві є вбитих 16, а в Глибокім 132 більшовики.

22.1.[19]45. до Лисця приїхало 40 енкаведистів. До Іванківки майже щодня приїжджають большевики, розбирають будинки вивезених людей і шукають родини, які скриваються перед вивозом. 25.1.[19]45. Наскочили на хату боївкаря Тютюнника (боївка Козака). Тютюнник відстрілювався, на останку розірвав себе й сестру гранатою. Старшу сестру і брата важко ранених більшовики забрали, а господарство спалити.

22.1.[19]45. вночі самооборонний куш заложив три міни на штретці між Хриплином а Братківцями. Ті міни завважив контролёр штреки, заалармував більшовиків, які повитягали їх. У зв'язку з цим другого дня до Чернієва приїхало НКВД і робило через цілий день сильні труси. Під час трусів захопили одного хлопця з [19]27-го року та питали за станичною.

23.1.[19]45. в с. Посіч кватурувало кільканадцять стрільців. На хату, де вони кватурували, виминаючи стійку, наскочили більшовики. По короткій перестрілці впало 5 стрільців убитих і 2-ох ранених; одного раненого більшовики забрали зі собою. По стороні ворога було 5-ох легко ранених.

В Єзупільщині й Тисьмениччині спокійно. Часами заїжджають по кілька більшовиків вербувати підводи до ліса та переводять труси в деяких господарів.

Зі Станиславова вивозять в'язнів у сторону Коломиї. З наказу НКВД більшовики переводять перепис населення. Десятники по селах мають читати по кутках кожної суботи "Звернення до населення Західних областей України".

Постій, дня 30.1.1945 року.

/ - /

*ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 81, арк. 276-278.
Оригінал. Машинопис.*

№ 3
ЗВІТ ПРО ПОДІЇ НА ТЕРЕНІ СТАНИСЛАВІВСЬКОГО
І НАДВІРНЯНСЬКОГО НАДРАЙОНІВ ОУН ЗА
ЛЮТИЙ 1945 р.

6 березня 1945 р.

Станиславівщина

Звіт про події в терені Станиславівщини і Надвірнянщини
за місяць лютий 1945 року.

1.ІІ. більшовики з Ланчина натрапили на сотню Гонти в Чорному Потоці. Сотня відступила, а більшовики спалили 3 хати.

1.ІІ. в Красній більшовики перевірили село й ліс, при чому 2-ох мужчин арештували, а одного ранили.

1.ІІ. в Бабчім під час облави зловлено 25 мужчин, а 5-ох убито та спалено одну хату. Більшовиків було около 120. Причиною облави був донос місцевих сексотів про те, що попереднього дня квартирував тут наш курінь.

2.ІІ. в Старуні більшовики, ідучи вслід за нашим курінем, вбили одного чоловіка, а одного зловили.

Того ж дня в Тарновиці невідомі люди здемолювали сільраду.

3.ІІ. в Солотвині відбулася нарада голів сільрад, на якій голова райпарткому заявив, що від 20.ІІ. в Солотвинщині пічнеться вивіз родин на Сибір.

Того ж дня з Ланчина до Красної приїхало 50 більшовиків, перевели перепис і перевірку села. При тому заарештували станичну і її заступницю та skonфіскували майно батьків станичної.

4.ІІ. більшовики попали на нашу засідку в Сиглі за Солотвиною, під час якої 2-ох вбито і 2-ох зловлено живими та забрано одну пару коней з возом.

4.ІІ. у Велесниці Л[існій] більшовики вбили 2-ох боївкарів-братів Явора і Богуна.

4.ІІ. в Добротові під час перепису зголосилось 4-ох мужчин, які дотепер крилися. Їх забрали в армію.

5.ІІ. курінь Іскри мав бій біля Майдану Горішнього від сторони с. Парищі. Впало 5 осіб вбитими і 17 ранених. Між раненими є курінний Іскра, сотенний Бобик і чотовий Гора.

5.ІІ. на шляху Добротів-Чорний Потік більшовицька засідка вбила переходячого стрільця Гороха. Тут більшовики роблять засідки майже кожної ночі.

5.ІІ. до Солотвини прибув новий голова райпарткому і новий завідуючий на місце попередніх Стеценка й Кулика, яких звільнено за невиконання обов'язків.

5.ІІ. в Маняві більшовики спалили два господарства під лісом та вбили 65-літню жінку за те, що в неї були партизани.

7.ІІ. в Грабівці більшовики вбили рай. пропагандиста Осипа.

7.ІІ. в Маркові під час перепису арештовано одного чоловіка.

8.ІІ. в Майдані 60 більшовиків переводили провірку села, під час якої арештували одного чоловіка. Того ж дня в Порогах спалили дві хати.

8.ІІ. в Дзвинячі більшовики арештували одного стрільця.

Того ж дня між Пнів'ям а Битьковом була сутичка кущовиків з більшовиками, під час якої впало 2-ох стрільців та 3-ох більшовиків.

9.ІІ. у Фитькові під час облави на село й ліс арештовано 3-ох людей. Того ж дня з Ланчина НКВД забрано 3 родини за те, що їх сини в УПА. Майно skonфіскували.

9.ІІ. в Красній більшовики арештували Попович Марію з дитиною за те, що її син був в УПА, який згинув. Їхнє майно skonфіскували.

9.ІІ. в Горохолині більшовики заарештували 2-ох людей, skonфіскували одне господарство та вибрали голову сільради.

9.ІІ. на мітингу в с. Іваниківка більшовики говорили, що 1.500 українських повстанців перейшло на більшовицьку сторону.

9.ІІ. в с. Цуцилів більшовики вбили одного господаря та спалили хату, де в бункері вдушилося 2-ох стрільців. У Фитькові вбили 2-ох людей.

10.ІІ. в Майдані Горішнім більшовики вбили стрільця Морозенка зі сотні Вихора, зловили 6 осіб, з яких один викупився горілкою та спалили одне господарство.

10.ІІ. під час облави в Опришівцях більшовики зловили кілька осіб, між ними 2-ох організованих.

10.ІІ. в Парищах під час облави більшовики вбили одного хворого стрільця.

10.ІІ. в Тарновиці зловили 6 мужчин. Того ж дня вертаючи з Парищ, більшовики наткнулися в лісі на відділ УПА. Вив'язався бій, у якому впало около 100 більшовиків. По нашій стороні 22-ох вбитих.

10.ІІ. під Лоевою наша засідка вбила начальника НКВД і заступника начальника НКГБ.

11.ІІ. в Маркові біля церкви після Богослужіння більшовики вибрали голову сільради.

Того ж дня вечером невідомі люди здемолювали сільраду і кооперативну базу в Ланчині та повісили одну депутатку трудящих.

12.II. з Молодькова забрано Зеленчука Михайла, агента НКВД.

Того ж дня внаслідок всипи в Раківці більшовики зловили 3-ох мужчин і дві дівчини.

13.II. в Раківці більшовики заарештували Мотрю, Бистру і Тополю. Після переслухання арештованих звільнили.

13.II. в Добротові під час облави більшовики skonфіскували одне господарство.

13.II. в с. Пасічна більшовики зайшли до Вінтоняк Петра та прикидаючись повстанцями, випитували про наш рух. Господар сказав про санітарку Зозулю, однак більшовики її не зловили. Цього господаря більшовики заарештували, а майно skonфіскували.

Того ж дня в с. Кричка під час облави більшовики зловили 10 осіб, з яких 8 звільнили.

14.II. в Солотвині більшовики заарештували священника, якого відразу відвезли до Станиславова.

15.II. в Білих Осиавах відбулася облава, в якій брало участь 150 більшовиків. Під час облави забрали 28 жінок з дітьми і кількох мужчин та skonфіскували кілька господарств.

15.II. в Заріччю під час облави більшовики ранили одного господаря та забравши зі села харчі, відійшли в напрямі Прислупа.

Того ж дня в Яблониці* більшовики зловили 3-ох мужчин.

16.II. в Марківцях один стрибок-поляк в дорозі на перепис до села Одаї, застрілив одного нашого члена.

16.II. в Порогах зголосилось 2-ох місцевих хлопців до більшовиків. Того ж дня в Забережжю більшовики вбили одного хлопця.

17.II. в Красній більшовики зловили чотового Колоса і 4-ох стрільців.

17.II. відбулася облава в Хом'якові, однак безуспішна. Того ж дня в Ланчині більшовики забрали одну родину, а майно skonфіскували.

18.II. в Добротові більшовики заарештували Микуляк Онуфрія і Бутенко Василю. Бутенко втекла, а Микуляка опісля звільнили.

18.II. в Ланчині більшовики забрали під час облави 30 п'ятдесятьлітніх мужчин до ЧА.

* Так у тексті. Повинно бути: Яблінці.

18.II. в Цуцилові більшовики зловили одного хворого стрільця, заарештували 4-ох мужчин та зрізали на могилі хрест.

Того ж дня в Яблінці більшовики заарештували дві дівчини, які збирали молоко для УПА.

19.II. в Чорному Потоці більшовики заарештували 2-ох людей.

19.II. у Фитькові більшовики вбили 2-ох мужчин: одного з місцевого активу і одного стрільця.

Того ж дня в Назавизові хтось здемолював сільраду, школу і колективу.

19.II. до с. Парищі вернувся з Німеччини робітник, який оповідає, що поляки по дорозі вбивають сотки українських робітників, що вертаються через Польщу з Німеччини. Він добився домів тільки тому, що прикидався поляком.

19.II. у Фитькові більшовики зловили стрільця Сурму з боївки Бурлаки, який зараз водить більшовиків по селах Станиславівщини та показує бункери.

20.II. в Старуні під час облави більшовики зловили дві фіри з харчами, що везли до сотні. Один фірман утік, а другого зловили, який зараз зраджує всі відомі йому організаційні тайни.

21.II. в Парищах більшовики арештували 3-ох мужчин.

22.II. коло Маркови біля моста більшовики зробили засідку. Під час засідки зловили 5 мужчин і одну фіру з харчами.

Того ж дня відбулася облава і перепис в Колоді[ї]вці. В село заїхали о год. 11-ій вечором і вночі зловили одного чоловіка, який почав сипати. Внаслідок того більшовики зловили 5 мужчин і 5 жінок.

23.II. відбулася безуспішна облава у Вовчинці.

Того ж дня в Пшеничниках під час облави став забитий комендант ліквідаційної групи СБ Славний, а також зловили 2-ох мужчин.

24.II. в Добротові більшовики арештували Сікорин Софію з 3-ма дітьми; її чоловіка осінню 1944 року застрілили під час облави.

27.II. в Парищах більшовики заарештували одного господаря, якого слідуючого дня звільнили.

27.II. в Глинках більшовики вбили 2-ох стрільців, що втікали до ліса.

Того ж дня в Кричці більшовики зловили Князевича Юрка, ур. 1925 р. і Балася Василя, ур. 1927 року. Першого зловили зі зброєю, бо він був на відпустці зі сотні.

28.II. в Космачі відбувся перепис.

Того ж дня під час засідки на більшовиків, що переводили в'язнів зі Солотвини до Станиславова, втекло 2-ох арештованих. Решту не вдалося відбити, бо більшовикам наспіла поміч. Засідка вицофала до Росільної, куди подалися більшовики та спалили 3 господарства. Ці ж більшовики вбили Купчак Нусю, що сиділа 6 тижнів у тюрмі й Лемнака Дмитра.

Арештування в місті Станиславові наразі припинилися. Кличуть тільки поодиноких людей на переслухання. Питання дають переважно такі: "Хто бандерівець та які бандерівські родини перебувають у місті?" З переслуханих відомі: учителька Ластовецька, Віра Шабельська (гуцульський ансамбль), Топольницька Марія (кравчиня), Рибак Ліда (учениця 10-ої класи), інспектор Пахолків, Добровольський Роман, Зеновія Франко, Гадзевич Ярослав.

На вулиці коло пошти 6.II. п'яний енкаведист викрикував, що їхні теперішні перемоги причиняються тільки до винищення людей, а який буде кінець війні – не знати. Так, як вони тепер під Берліном, так колись німці були під Москвою, а тепер ось що з ними сталось. Його заарештували.

13.II. енкаведисти позабирали собі до помочі цивільних людей, які тут працюють і поїхали на облави в сторону Ланчина.

З 13/14.II. був замах на начальника НКВД в його помешканні. Він відстрілюючись врятувався, згинула його жінка і дитина.

Цієї ж ночі був замах на горілчаний завод (Вовчинець), забрано багато горілки. Більшовики говорять, що справниками цих нападів були партизани, а українці кажуть, що це зробили самі більшовики.

Загальні вістки:

Більшовики змінили тактику перепису. З початку вони заповідали коли приїдуть і робили мітинги, де закликали виходити з лісів і т.д., тепер наскакують нечаяно, квартирують у селі два-три дні, при чому тероризують населення, роблять облави, арештування, вивози та конфіскації майна. Н[а]пр[иклад], в Підпечарах під час перепису вбили 5 мужчин і одну жінку, а 4-ох ранили і зараз їх лічать, заарештували 8 осіб, 15 зловили та одно господарство спалили і 11 здемолювали. Перепису ще не докінчили.

По селах відновляють сільради. За поновлення їх знищення, чи за забрання голови, грозять "розкулаченням" 15-20 куркулів, говорячи, що всі куркулі – "бандеровці" (Маркова, Монастирчани, Молодьків).

Більшовики розпочали акції руйнування могил по селах (Пнів, Цуцилів).

На гостинці Богородчани-Солотвина й Богородчани-Надвір-на рух автобусовий слабкий, натомість на шляху Тисмениця-Станіславів-Галич, Богородчани-Станіславів посиленій.

Поляки в терені почали ширити сильну пропаганду про те, що аліанти признали Галичину Польщі.

В Ланчині квартирує залога 50 чоловік. В тюрмі арештованих є 50 людей. В Солотвині квартирує більшовицька залога в числі 130 чоловік, а в Порогах – 170.

В Тисменицькому районі вчителі й учительки східняки змушують учнів від 5-7 кл. писатися до комсомолу.

В Надвірній квартирує около 500 більшовиків, у Битькові – 117, у Рафайловій – 240, а в Пасічній – 30.

Список арештованих у Станіславові від 30.I-10.II.1945 року.

Безушко Нуся (з аптеки)	Кутна (медичка),
Румок Ярина (студ. інституту),	Рудко Ярослава,
Надяк Стефа,	Шарко Оля,
Гарасимович Іванна,	Вовчук Алька (з аптеки),
Бренджей Галина,	Микулевич –//–
Малець Ліда,	Погрібна Оля,
Грицуляк Оля,	Свістель,
Грицуляк Тарас,	Сенітович (лікар-хірург),
Синюта (дир. друкарні) і ще одна дівчина з аптеки, якої прізвища не знаємо.	

Додатковий звіт за місяць січень 1945 р.

17.I. впав районний пропагандист Солотвинщини друг Заграва.

20.I. більшовики з Порогів та Солотвини перевили облаву в с. Майдан, в якій брало участь 130 чоловік. Під час облави арештували 5 мужчин і 2 дівчини, яких після переслухання звільнили. Одна з дівчат всипала місцевий актив. Крім того, в облаві вбито 5 осіб. Вертаючи з облави, більшовики поділились на дві групи: одні пішли до Кривця, де вбили 4 особи і одну ранили, другі пішли в напрямі Космача і спалили в лісі бункер.

26.I. в Прислупі більшовики вбили 4-ох людей і 2-ох ранили.

Того ж дня під час перепису в с. Пнів (Зеленський район) більшовики заарештували 4-ох мужчин, 6 жінок та вивезли дві родини. Після переслухання арештованих звільнили. В селі квартирували через три дні, зруйнували 6 господарств та хрест

на могилі. Під час того, коли більшовицький лейтенант рубав хрест випадково сам застрілився папашкою, яку мав перевішену через груди. В тому ж селі ці ж більшовики забили одного хворого хлопця.

Постій, дня 6.III.1945 року.

/ – /

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 80, арк. 11-14.

Оригінал. Машинопис.

№ 4
ВІСТКИ З ТЕРЕНУ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ОКРУГИ
ОУН ЗА СЕРПЕНЬ 1945 Р.,
СКЛАДЕНІ ОКРУЖНИМ ПРОВІДНИКОМ
МИХАЙЛОМ ХМЕЛЕМ-“КАРЛОМ”

Вересень 1945 р.

ВІСТКИ

з терену Станиславівської округи за місяць серпень 1945 р.

На терені округи міститься большевицький обласний центр та 12 райцентрів. В місяці серпні большевики повели сильну кампанію стягання контингенту, що їм в більшості вдалося, з огляду на кватируюче військо. При допомозі кватируючого війська старалися знищити також наш визвольно-революційних рух. В місяці серпні застосували большевики проти нашого підпілля такі методи:

І. О б л а в и:

12.8. до с. Гостів Отинійського р-ну приїхало коло 100 большевиків. Зробили облаву на село, опісля перевірили ліс і поле, але нікого не зловили.

14.8. большевики в силі 90 осіб разом зі зловленим Довбнею зробили облаву в с. Маркова Отинійського р-ну*. Під час облави нікого не зловили, тільки знайшли дві порожні криївки. Під час облави побили кількох місцевих селян.

* Так у тексті. Повинно бути: Солотвинського р-ну.

–//– до с. Бишів Єзупільського р-ну приїхали большевики. Рано ввійшли до села, де зловили 6 мужчин. По полудні виїхали до с. Деліїв.

[...]8. спецвідділ в числі 150 осіб робив облаву на Білозорині в с. Пасічна Надвірнянського р-ну. Нікого не зловили.

18.8. в с. Струпків Отинійського р-ну 35 большевиків переводили облаву, при чому зловили 5 мужчин: станичного Іскру, члена Явора, стр. Байду та двох цивільних.

–//– в с. Пужники Отинійського р-ну большевики зробили облаву, при чому зловили одного господаря і одну дівчину.

–//– о год. 6-й ранку приїхало до с. Тумир Єзупільського р-ну 200 большевиків (50 на конях) і робили облаву.

19.8. 40 большевиків робили облаву на с. Торговиця Отинійського р-ну, при чому зловили 6 мужчин.

–//– о год. 10-й вечора большевики обложили с. Дубівці Єзуп[ільського] р-ну. О год. 10-й рано слідуючого дня, перевели по селі безуспішні розшуки.

–//– в с. Пасічна Надвірнянського р-ну 40 большевиків з р-ну зробили облаву на село. Зловили одного хлопця, який по дорозі втік.

20.8. в с. Делева Товмацького р-ну наскочили большевики на криївку. Стрільці відбилися і втекли до ліса. Другого дня на той ліс була облава.

21.8. в с. Олешів Товмацького р-ну 50 большевиків робило облаву. Зловили трьох старших мужчин.

–//– коло 150 большевиків обложили вночі села: Межигірці, Семиківці Єзуп[ільського] р-ну. Рано робили труси. В с. Межигірці витягнули з криївки 4 мужчин. Перед вечором виїхали до р-ну.

–//– о год. 2-й вночі большевики обложили села Пітрич і Козину Єзуп[ільського] р-ну, а також лісок коло тих сіл. Рано проводили сильні розшуки за кущевим Ігором, як казали. Не найшовши нікого, виїхали о год. 12-й.

24.8. спецвідділ з Надвірної в силі 40 осіб, робив облаву на присілок Постоята с. Пасічна Надв[ірнянського] р-ну. Зловили стрільця Грушку Миколу.

26.8. в с. Дрогомирчани Лисецького р-ну місцевий стрибок зловив малого хлопця.

27.8. досвітком 50 большевиків зробили облаву в с. Дрогомирчани. Переводили докладні труси, під час яких знайшли в кукурудзах двох хлопців зі Ст. Лисця Месника і Бульбу. Месника вбили на місці, а Бульбу хотіли в'язати, та він вирвався і тоді його також забили.

27.8. в с. Чорні і Білі Ослави та Чорному Потоці* Яремчанського р-ну, відбулася велика облава, яка тривала 6 днів. В облаві брали участь Яремчанське [РО] НКВД і НКГБ, істребительний батальйон та два батальйони фронтового війська під проводом генерала фронтової частини. Під час облави в с. Чорні Ослави зловлено багато цивільних людей, яких з місця звільняли. (Їх приводили до генерала, та він сказав, що “з цивільним населенням не воює, тільки шукає бандеровців”), в с. Білі Ослави шукали за місцевим кущем, забили 10-літнього хлопця, який пас худобу та ранили одного чоловіка-каліку. В с. Чорний Потік стрибки зловили 2 хлопців та вбили одного чоловіка, якого кинули до пивниці. Під час облави грабили населення з харчів і одягу. Фронтові частини поводитись краще.

28.8. рай. НКВД і НКГБ зробило облаву на с. Луг Яремчанського р-ну. Облавою провадив начальник [РО] НКВД Кравець. Ціллю облави було зловити квартируючу боївку СБ. Під час облави зловили двох місцевих хлопців, яких по кількох днях випустили.

8.9. в с. Підпечари Стан[иславівського] р-ну була облава. Вночі большевики обложили село, а рано почали розшуки і труси. Зловлено дві дівчини (Похила Варвара і Хоминець Катерина), двох мужчин (Борис Володимир і Гаврилишин Дмитро) та арештували Стадник Дмитра, років 52, за сина, що в підпіллі. По полудні, вже по розшуках, большевики обскочили хату, де забили роевого УПА Романа та ранили одного стрільця. Забитого большевики забрали до сільради. О год. 5-ій по полудні від'їхали до Станиславова.

II. Наскоки:

Большевики з Богородчанського і Лисецького р-ну практикують даліше наскоки і засідки, скорі перемарші через кілька сіл одного дня, щоби нечаяно захопити неприготованих стрільців і в той спосіб ліквідувати їх. В Лисецькому р-ні допомагають большевикам провокатори Клим й Ярема своїми вказівками. Під час наскоку у цьому р-ні попався ранений д. Чумак (рай. госп.).

1.8. о год. 1-ій в полудне, большевики наскочили на с. Раковець Солотвинського р-ну. Там запримітили стрільців з рай. чоти Холодного. Стрільці відступили за село в напрямі ліса. Большевики розтягнулися в розстрілну і заатакували стріль-

* Це село згідно радянського адміністративно-територіального поділу належало до Печеніжинського р-ну, згідно підпільного – до Яремчанського р-ну.

ців. Під час перестрілки впав один стрілець, по стороні ворога 2 важко і 1 легко ранений. По дорозі до Солотвини арештували 8 людей, що працювали на полі, а одного вбили, коли не хотів сказати, які це стрільці відступали до ліса. Слідуючого дня арештованих випустили.

1.8. большевики наскочили на хату в с. Цуцилів Ланчинського р-ну, в якій відбувалися жіночі сходи. Під час наскоку впала рай. провідниця.

3.8. коло 30 большевиків військ НКВД і НКГБ зробили наскок на Старий Лисець. Під час наскоку арештували: Скорого Михайла, Волосянку Прокопа, Говзак Івана. Двох стрільців СКВ, не знаючи, що в селі є большевики, стрінулися з ними та відстрілюючись, почали тікати. При тому вбили двох большевиків, одержуючи рани, один в руку, один в ногу.

10.8. до с. Закрівці Отинійського р-ну приїхало 25 большевиків і наскочили на хату Гуцуляка Михайла. Арештували його і батька, а майно skonфіскували.

10.8. до с. Сілець Єзуп[ільського] р-ну приїхало о год. 8 рано 35 большевиків і обскочили хату, де крився кущевий госп. Смілій. Він, побачивши безвихідне положення, розірвав себе гранатою. Тіло його забрали до р-ну, а хату спалили. Смілій впав на всипу Грізного, попередньо зловленого боївкаря. Перед вечором до того села приїхало військо на квартирування.

17.8. коло 60 большевиків зробило наскок на с. Ворона Отинійського р-ну, при тому забили д. Забіяку (ком. СКВ) та господаря хати Яцевтюка. Большевики перебували в селі 5 днів та робили по селі розшуки. За цей час зловили 5 мужчин, з того трьох організованих.

-//- большевики зробили наскок на с. Черніїв Стан[иславівського] р-ну*, а передусім на корчі над р. Бистрицею. В корчах натрапили на кількох озброєних мужчин. При перших стрілах забито харчового з сотні УПА ком. "С" та здався живий з кулеметом Спіжак Микола-Галайда (стр. сотні УПА ком. "В", б[увший] стрибок) і стр. Соловій, також з кулеметом.

20.8. на с. Красилівка Отин[ійського] р-ну зробили наскок 30 большевиків, при чому зловили трьох мужчин та місцевого станичного Хому.

-//- через с. Лани Єзуп[ільського] р-ну, верталосся з Делієва 50 большевиків. По дорозі вступили до одної хати, де були

* Так у тексті. Повинно бути: Лисецького р-ну.

4 озброєні стрільці. Стрільці скрились, а коли большевик прийшов в хату, стрілець стрілив з-під ліжка та ранив большевика. Большевик втік на дорогу та почав стріляти, а за той час стрільці втекли. Пізніше ту хату большевики спалили.

21.8. в лісі за с. Старий Лисець Стан[иславівського] р-ну*, большевики заскочили кущового пров. Дуба з двома стрільцями. Дуба й одного стрільця зловлено живими, а другий стрілець почав тікати, був ранений і також попався живим. При тому большевики говорили, що хоч Дуб коштує їх 1.500 крб., проте мають його живим. Дуб сипле.

22.8. большевики в силі 70 осіб зробили наскок на с. Бортники Отин[ійського] р-ну. Робили докладні труси, але нікого не зловили.

22.8. до с. Олешів Товмацького р-ну прийшло 30 большевиків з Братишова і зловили одного стрільця із сотні Олега.

23.8. большевики зробили наскок на ліс за Горішними Братківцями Лисецького р-ну. В лісі зловили 4 мужчин з Тисьменичан, яких застали сплячих. В селі большевики натрапили на двох втікаючих мужчин. Вони кинулись за ними в погоню та по дорозі знайшли раненого рай. господарчого Чумака. Чумак почав відстрілюватися, а коли вибив всі набої, хотів розірватися гранатою, але вона не вибухла. Він відбіг ще кілька кроків, поцілений знову у бік ворожою кулею, сягнув рукою до кишені по пістолю, але в цей момент большевик вдарив його прикладом по голові так, що Чумак впав на землю непритомний. В с. Братківці кватирували большевики 2 дні. Кликали Тимчук Михайла та казали привести йому своїх трьох синів. 24.8. від'їхали до Чернієва.

14.8. до с. Старуня Солотвинського р-ну приїхало 14 большевиків. Вони обскочили хату Григорчук Івана, який втік з тюрми. В хаті зловили його разом зі сестрою. По дорозі вони пробували тікати. Під час втечі його застрілили, а сестрі вдалося втечи.

16.8. 40 большевиків обскочили хату Швайкович Парані в с. Зелена Надвірнянського р-ну, у якої було 6 місцевих хлопців. 2 забито, а 4 здалися живими. По дорозі Швента Михайло скочив з мосту, високого на 15 м і втік.

18.8. 13 большевиків обскочило хату в с. Кривець Солотвинського р-ну. В хаті цій відкрили бункер, в якому було двох людей. Один виліз, а другий стрілець чоти "Х", відбиваючись, був забитий большевицькою гранатою. Того самого дня зловили в одній хаті двох дезертирів з СБ. Зловлених забрали до Солотвини.

* Так у тексті. Повинно бути: Лисецького р-ну.

–//– в р-ні Ланчині рознеслась між большевиками вістка, що має бути наскок бандерівців на райцентр. Большевики поробили застави, очікуючи зі страхом до ранку. Ранком вийшли на розвідку за р. Прут та розпитували у підлісних хатах про бандерівців. Притім побили селян.

–//– до с. Назавізів прийшло кільканадцять большевиків з нач. [РО] НКВД. Обскочили 4 хати та шукали станичного. В цих хатах перевели докладні труси.

19.8. в с. Зелена Надвірнянського р-ну зловили большевики 4 людей.

20.8. 50 большевиків з Солотвини наскочили на с. Раковець. Зловили одного місцевого хлопця, якого забрали зі собою. Того самого дня напали на с. Бабче Солотвинського р-ну, заарештували одну дівчину, шукали бункрів та сильно знущалися над населенням. Багато селян побили до непритомности.

21.8. в с. Зелена Надвірнянського р-ну зробили 25 большевиків наскок на присілок Черник. З ними була Федорук Настя, яку арештували кілька днів перед тим.

29.8. ніччю 4 большевиків зайшли в с. Стебник Лисецького р-ну. Вони зайшли до б[увшої] станичної Немидори, вибили вікно і кинули в хату картку, щоби вона до двох днів зголосилася на НКГБ в Лисці. Вона одначе не зголосилася.

20.8. о год. 10-ій рано приїхало в с. Гвізд Солотвинського р-ну 30 большевиків, обскочили хату б[увшого] станичного Гумориста, зробили сильну ревізію, побили вікна і двері та понищили домову обстановку.

4.9. до с. Підпечари Отин[ійського] р-ну* заїхало 8 большевиків, які обскочили хату одної куткової, перевели ревізію та, нічого не знайшовши, від'їхали.

III. Р е й д и:

29.7. коло год. 5-ої ранку 60 большевиків (сталінські діти), переходили з с. Хом'яків через с. Братківці Лисецького р-ну та лісом Братківці – Камінна до с. Тисьменичани. У с. Братківці зловили Дмитрук Василя, який спав в шопі коло хати. По дорозі Дмитрук Василь утік.

2.8. районна група большевиків перейшла з Солотвини через сс. Космач, Кривець, Яблінку, Богрівку та вернулася до р-ну. Під час цього рейду зловили в лісі дві дівчини, які збирали ягоди.

* Так у тексті. Повинно бути: Станіславівського р-ну.

6.8. большевики з Ланчинського р-ну перевіряли ліс між Ланчином а Чорним Поток, Молодятином а Чорним Поток. В лісі стріляли. В год. 12-й вночі 80 їх зійшло в село, ходили по хатах та перевіряли населення. Зловили б[увшого] кущового Сопуляка Михайла, який 9.8. втік був з Печеніжина. В с. Чорні Ослави Яремчанського р-ну забили одного мужчину середнього віку. Опісля зробили мітинг.

18.8. коло 100 большевиків перейшло з Солотвини до с. Майдан, заарештували Стефаника Онуфрія і забрали зі собою. З Майдану пішли на Прислуп, Богрівку до Яблінки. З с. Яблінки пішли на Кривець, заночували в лісі, а вночі вернулися знову до Богрівки. В с. Богрівка заарештували Станішевську Анну, яку випустили та переслухували три дівчини, які були попередньо арештовані. По переслуханні їх звільнили.

IV. Вивози:

26.7. в с. Крихівці Лисецького р-ну вивезено Дівнич Марію і її доньку Олену за те, що син в УПА. Їх відвезено до концтабору в Станиславові.

14.8. в с. Жураки Солотвинського р-ну 150 большевиків зробили наскок на село. Вивезли одного господаря, який був закладником, та skonфіскували його господарство.

V. Зрізування хрестів та нищення могил:

10.8. переїжджаючи большевики з Галича до Єзуполя зрізали хрест на могилі в с. Пітрич Єзуп[ільського] р-ну.

VI. Засідки:

14.8. до с. Пітрич Єзуп[ільського] р-ну о год. 6-й вечора приїхали большевики і зробили засідку від Дністра, де сиділи цілу ніч, але нікого не зловили.

16.8. до сс. Гринівці і Колинці Товмацького р-ну зайшли большевики з вечора і заночували. По полі поробили засідку та порозсиляли стежі, але нікого не зловили.

--//-- большевики з погранвідділу робили засідки на полонинах в Пнів'ю Солотвинського р-ну*. При тім грабили від вівчарів сир, масло і бриндзю. Того самого дня на полонині Станімір попали на засідку три хлопці з СБ. Під час стрілянини, яка вив'язалася, впав вбитий стрілець Сокіл. Про ворожі втрати невідомо.

* Так у тексті. Повинно бути: Надвірнянського р-ну.

13.8. большевики з району зробили засідку в Раківці Солотвинського р-ну. Нікого не зловили. Після засідки пішли до одного господаря, який недавно вернувся з Німеччини і ограбили його за це, що він “не зголосився на НКВД”.

15.8. в с. Зелениця Надвірнянського р-ну була перевірка ліса. Участь брали війська погранвідділу і фронтові частини, які рубують в лісі дрова.

20.3. большевики з Порогів Солотвинського р-ну зробили засідку між Кричкою, а Манявою. В год. 6-й рано вбили двох мужчин (батька і сина), які верталися з бункра до хати.

–//– через два дні і ночі большевики робили засідку в с. Манява Солотв[инського] р-ну. Нікого не зловивши, відійшли до Солотвини і Порогів, де пограбили кількох селян.

–//– на полонині Кременоса Солотв[инського] р-ну большевики в числі 25 осіб разом зі стрибками, робили засідку. Нікого не зловили.

21.8. большевикоробили засідку в с. Жураки Солотв[инського] р-ну. Нікого не зловили.

23.8. о год. 8 вечора селом Тумир Єзуп[ільського] р-ну, переходив рай. реф. СБ Тиміш зі своїм боївкарем Колосом. Біля каплиці напроти них вийшло 7 большевиків. Серією з ППШ забили Тимоша і ранили важко боївкаря. Також забили одного чоловіка і жінку, що верталися з поля. Колос помер на другий день внаслідок ран.

25.8. з Делятина Яремчанського р-ну до Любіжної прийшло вночі 10 НКВД-истів та ограбили трьох господарів, забираючи одяг і всі речі.

28.8. большевики в числі коло 100 осіб зайшли до с. Цуцилів Цуцилівського р-ну* о год. 10 вечора. Вони поробили відповідні застави та засідки по полях кругом села.

4.9. в с. Загвіздя Стан[иславівського] р-ну був ранений д. Чумак, який попав на большевицьку засідку. 5.9. приїхало 80 большевиків, які вели розшуки. Питали за Циперлюк Анною та знайшли забитого Циперлюка Петра, який був забитий невідомою рукою. З большевиками був провокатор Кармелюк.

15.8. до с. Старуня Солотв[инського] р-ну приїхало коло 20 большевиків, ніби до копальні нафти. Вони робили по селі засідки, обскакували підозрілі хати, та нікого не зловили.

* Так у тексті. Повинно бути: Ланчинського р-ну.

VII. К в а т и р у в а н н я:

13.7. в с. Пациків Лисецького р-ну большевики викликали зранку всіх десятників і дали наказ списати всіх учасків. 14.7. коло год. 17-ої обскочили хату Дубницької Олени, в якій крився брат, в хаті перевели трус, а її забрали зі собою. На другий день випустили. 15.7. по 2-3 большевики ходили по хатах з десятниками та розпитували про чоловіків і синів. 16.7. обскочили церкву і три господарства коло церкви. Перевели сильні труси. Під церквою відкрили криївку, а на городі зловили Мацкур Гриня. Вечором зганяли до школи жінок з дітьми, не дозволяючи навіть одягнутися, а майно грабили. Через цілу ніч зігнано 19 родин. Їх держали, поки не зголосився з родини, хто скривався. Зголосилося понад 30 мужчин.

11.8. до с. Посіч Лисецького р-ну заїхало 60 большевиків. В селі стрінули одного стрільця УПА, якого забрали зі собою до Лисця. Вечором приїхало туди коло 100 большевиків і закватували.

13.8. до с. Деліїв Єзуп[ільського] р-ну о год. 10-ій вечором приїхало 100 большевиків. Половина закватувала, а половина від'їхала до с. Бишів.

18.8. до с. Медухи Єзуп[ільського] р-ну заїхали фронтовики, які мають зі собою 1.500 коней і пасуть їх на господарських полях.

--/-- до с. Семиківці Єзуп[ільського] р-ну приїхало 30 большевиків, між ними 15 фронтовиків. Стягали контингент, писали кличі та осталися на даліше в селі.

--/-- до с. Сілець Єзуп[ільського] р-ну о год. 10-ій рано приїхало 900 фронтовиків і почали будувати за селом стайні. До цієї роботи зганяють місцевих людей. В селі роблять труси.

19.8. до с. Межигірці Єзуп[ільського] р-ну приїхало 200 большевиків і закватували. З ними приїхало кількох з району, які перевіряють місцевих людей та стягають контингенти.

15.8. в с. Назавізів Надвірнянського р-ну кватували фронтові частини, які переїжджали з Мадярщини. До населення відносилися можливо.

17.8. до с. Добротів Ланчинського р-ну приїхало авто пограничників. Вони пописали кватири, а на другий день приїхало 10 автомашин з військом. Зі собою мають пси. В селі залишилися кватувати.

27.8. в с. Микуличин Яремчанського р-ну большевики заарештували 5 мужчин і 4 жінки, які по кількох днях випустили. В селах Ворохта, Ямна, Поляниця Яремчанського р-ну кватувають фронтові частини, так, що по терені тяжко порушатися.

31.8. з Волосова Цуцилівського р-ну* забрався “штіцпункт”.

27.8. в с. Підлуże Стан[иславівського] р-ну приїхало 3 большевиків, які ходили по селі. Натрапили на трьох людей, які працювали над виготовленням летючок. Большевики старалися вдертися в хату, але д. Богун серією з ППШ ранив одного большевика в руку, по чім большевики втекли та удалися до кватируючих військових частин по поміч. Прийшло 15 большевиків з кулеметом та обскочили хату і почали стріляти, та в хаті вже нікого не було. Большевики почали ревізію, забрали знайдених 600 крб. та відійшли.

28.8. до с. Підлуże Стан[иславівського] р-ну приїхало 20 большевиків з р-ну, які вступили до лейтенанта кватируючих в тому селі військ за поміччю проти бандерівців. Лейтенант перед ними сховався, а господині казав сказати, що його нема дома. По їх відході зазначив: “Якщо дурні, хай їдуть шукати бандерівців, а я не маю чого їх чіпати”.

--/-- кватируючі в с. Підпечари Стан[иславівського] р-ну війська зловили 5 мужчин, яких привели до сільради. Одного з місця випустили, а 4 відставили до Станиславова. Їх разом із зловленими 26.8. випустили, давши припоручення зголоситися сейчас до праці.

28.8. в с. Добрівляни Стан[иславівського] р-ну рай. НКВД при допоміж кватируючого війська, перевело розшуки. Вони зайшли до хати Возної Насті (її родичів вивезли) і хотіли її арештувати, та вона втекла. Майно, яке було в хаті та ціле господарство, skonфіскували.

--/-- до с. Загвіздя Станисл[авівського] р-ну приїхало 50 пограничників, які розбили хату Шертій Марії, забрали весь одяг. Вечором від'їхали.

2.9. в с. Вовчинці Стан[иславівського] р-ну кватируючі червоноармійці зловили і відставили до р-ну Гудзя Василя.

Кватируючі військові частини, що заквартирували були в терені із кінцем липня, при кінці серпня в більшості вибралися.

25.8. заквартирували знову фронтовики в селах: Дорогів і Острів, коло 500 чол. і кіннота (випасають коні понад Дністер).

Фронтовики кватирують ще в таких селах Станиславівського р-ну: Чернів** , Посіч***, Угринів Долішний, а в Лисецькому р-ні в селах: Іванківка, Радча, Дрогомирчани, Крехівці, Пациків, Ст. Лисець.

* Так у тексті. Повинно бути: Ланчинського р-ну.

** Так у тексті. Насправді це село належало до Лисецького р-ну.

*** Так у тексті. Насправді це село належало до Лисецького р-ну.

Демобілізація проходять далі. Поки що додому відпускають тільки ранених і старших. Ходять слухи, що незадовго звільнятимуть всіх західних українців (енкаведівська сплетня). Поруч з демобілізацією, випускають деяких давніше чи тепер арештованих за нествавлення до ЧА. Були випадки, що випустили деяких зловлених зі зброєю (в Галицькому р-ні 12 стрільців зі сотні Ясьміна). Між демобілізованими і раненими, а енкаведистами і старшинами часто доходить до сутичок. Є випадки побиття міліціонерів міліціонерами. Інваліди говорять, що їм обіцяли забезпечення, а дають “хай живе перемога”, “хай живе партія”, “хай живе Сталін” і т.п.

У зв'язку з війною з Японією воєнкомати видали були зарядження про мобілізацію 1928-[19]29 річників.

Рух війська: через Ямницю стало переїжджають війська в сторону Галича до Станиславова і з Станиславова до Галича.

2.9. із Станиславова перейшло дві групи піхоти до Єзуполя. Перша група начислювала 120 осіб (10 кулеметів), друга 130 осіб – половина без зброї.

Шляхом Калуш – Станиславів щоденно переїздить військо, але вже в меншій кількості. Головно переганяють коні та корови, коло 200 шт. денно. Щоденно переїжджає 30-50 автомашин. Часто ночують у Пасічній Стан[иславівського] р-ну.

VIII. Прочіска лісів та перевірка поля:

В Станиславівському р-ні стан військ НКВД не змінився, якщо не враховувати наскоків військ НКВД з інших р-нів, як допомога сусіднім р-нам для проведення облав та перевірки лісних масивів. В Галицькому р-ні бльокада і перевірка терену триває. Тут кватирують зведені районні відділи з Галицького, Войнилівського, Єзупільського р-нів та частини зі Станиславова.

12.8. до с. Олешів Товмаського р-ну приїхало 50 большевиків і зробили безуспішні розшуки в лісі і на полі.

--/- в лісі Стінка над р. Бистрицею Єзуп[ільського] р-ну, о год. 7 рано, три большевицькі кіннотчики натрапили в лісі на трьох сплячих боївкарів Білого, Степового і Чорноту. Їх пов'язали, забрали зброю та відвезли до р-ну. Пізніше вернулися до ліса в більшій кількості і знову робили розшуки. Знайшли дві криївки, але в них не було нікого.

--/- в Ганусівці Єзуп[ільського] р-ну закватировували большевики. Другого дня переводили труси в селі та стріляли з тяжкої зброї на ліс. По полудні, виїхали до с. Побережжа того ж р-ну, і там закватировували.

14.8. в с. Остриня Товмацького р-ну большевики в числі 100 осіб, що рубали ліс, виїхали в напрямі Клубовець. Казали, що у нас гірше небезпечно, як на фронті.

16.8. група большевиків в числі 30 осіб з опірнього пункту в Рошневі Тисьменичанського р-ну*, пішла на донос у Стриганецький ліс. В лісі стрінула рай. боївку і кілька селян. Большевики відкрили по наших вогонь, але не забили нікого.

—//— до с. Делієв Єзуп[ільського] р-ну, о год. 8-ій рано, приїхав спецвідділ, який переводив безуспішну облаву на ліс і поле.

17.8. залоги большевицьких військ з Тисьмениці і Товмача та рейдуючі по терені відділи, силою коло 100 бійців, зробили генеральну перевірку лісів над Дністром. Залишивши застави під Буківною, Олешом і Остринею Товмацького р-ну, Клубівцями і Милуванням Тисьменицького р-ну, рано рушили в ліс. В лісі квартирував чот. Орлик зі своїм відділом і ком. Чорний з частиною своєї сотні. Їх большевики окружили і розпочався рукопашний бій. У висліді з нашої сторони згинуло 5 стрільців і 3 було ранених, решта пробилася і відійшла. Між вбитими є чот. Орлик, який ранений в груди, дострілювався з пістолі. Застрілювався також кулеметчик, який був коло Орлика. Большевиків впало 30, а 13 ранених.

—//— в с. Ворона Отинійського р-ну квартирувало через 5 днів 60 большевиків, які робили розшуки по селі, полі і лісі. За цей час забили 8 мужчин, з того 3 організованих.

21.8. в с. Дубівці Єзуп[ільського] р-ну большевики, які тут квартирують, робили розшуки в селі і на полі.

22.8. в с. Деліїв Єзуп[ільського] р-ну квартируючі большевики робили труси і заарештували РуЩака Михайла, якого відвезли до р-ну.

17.8. большевики робили облаву на ліс між селами: Лоевою** - Красною, а Добротовом Ланчинського р-ну. Під час облави нікого не зловили. Провіливши ліс, відійшли на Ланчин.

[...].8. о год. 5-ій рано, 50 большевиків з Надвірної робили облаву на полонини: Пасічанка, Шуварянка і Підсмерічек с. Пасічна Надв[ірнянського] р-ну.

15.8. в с. Зелениця була перевірка ліса. Участь брали війська погранвідділу і фронтові частини, які рубають в лісі дерево.

25.8. з опірнього пункту в Рошневі Тисьменичанського р-ну, 80 большевиків разом з псами, пішли в Миловансь-

* Так у тексті. Повинно бути: Тисьменицького р-ну.

* Так у тексті. Насправді це село належало до Надвірнянського р-ну.

кий ліс. Перейшовши Милованський і Рошнівський ліс, зайшли в село Буківну Товмацького р-ну. Тут стрінулися зі стежею ком. Чорного. Стежа забила одного пса, а наш відділ відступив на інше місце. Большевики зайшли до Буківної, взяли фіри і в полудне від'їхали до Рошнева. Большевики говорили, що шукають чорта (цебто Чорного). В Рошневі долучило до цього відділу ще 70 большевиків і по полудні поїхали всі у Рошнівський ліс. По лісі стріляли до вечора, але нікого не знайшли. Смерком підійшли під с. Буківна і закватирували на знищеному фільварку. Вечором зайшли в село, але нікого не зловили. Тут були до год. 24-ої, а пізніше пішли в с. Миловання Тисьменицького р-ну. Рано наїлися і відійшли на с. Вільшаниця цього ж р-ну.

30.8. досвітком большевики окружили присілок с. Похівки Мочар. В Мочарі перевели сильні труси і перевірили лісок. В лісі зловили одного стрільця СКВ. В провірці брали участь війська НКВД з Богородчан.

3.9. до с. Рибне Лисецького р-ну* заїхало кілька большевиків, які цілий день ходили по полі та по краях ліса.

IX. Розшуки по селах і ревізії:

Большевицькі опричники застосовують по селах різного вида провірки, розшуки і бльокади. В Галицькому р-ні з'їхалися відділи чотирьох р-нів: Галицького, Войнилівського, Єзупільського і Станиславівського. В Галицькому р-ні спецвідділ розділений на три т.зв. оперативні кущі. Найбільший та найсильніший кущ кватирував в с. Боднарів в числі 120 осіб. Він стало перебував в тому селі, а на сусідні села робив тільки випаді цілим складом або розділявся на менші групи, щоб охопити розшуками приділені йому села (Блюдники, Темирівці, Мединя, Селиська, Пукасівці, Курипів і ліс Селицько-Блюдницький). Другий оперативний кущ в силі 80 людей оперував в селах: Ганівці, Острів, Перлівці, Суботів, Колодіїв, Дорогів і ліс. Цей оперативний відділ свій осідок від часу-до-часу змінював. Третій оперативний кущ в силі 60 осіб з осідком в Комарові (20-30.7), Викторів (31.7.-31.8.), оперував по селах: Крилос, Підгороддя, Комарів, Викторів, Сапогів, Бринь, Боднарів, Височанка, Тязів.

Між тими групами протягнена була телефонічна лінія із Войнилова через Блюдники до Галича, а з Галича через Підгороддя, Комарів до Викторова.

*** Так у тексті. Повинно бути: Станиславівського р-ну.*

10.8. перед полуднем НКВД і НКГБ з Лисця і Богородчан в числі 80 осіб зі зрадником Климом, приїхали до с. Хом'якова. Перевели в селі труси і ходили знову до хат всіх стрільців СКВ. В селі переночували, а раненько 11.8. перейшли до с. Братківці того ж р-ну. Тут перевели в деяких хатах труси, питали за одним стрільцем, що був в СКВ, а коло год. 17-ої повернулись знову до Хом'якова. В Хом'якові переночували, а рано 12.8. частина большевиків з Климом перейшла через Чукалівку до Чернієва, а частина залишилась в селі. Ходячи по селі, заарештували Сойчук Софію і маму ст. санітарки Самчук Марію, яку через годину пустили, наказавши привести доньку. Коло год. 3-ої вибрались до м. Богородчани, по дорозі під селом пустили арештовану Сойчук Софію.

13.8. большевики, що перейшли до Чернієва, арештували дочку голови сільради Бойчук Параску. Відчитали їй всі псевда СКВ з Чернієва, які подав Клим, і під терором довідались правдиві прізвища тих стрільців. Її випустили. Вночі обскочили хату одного стрільця СКВ, якого зловили живим. Стрілець повів большевиків в корчі над р. Бистрицю, щоб ніби показати їм криївку, де ховаються інші стрільці. По дорозі одначе, стрілець втік і большевики вернулись без нічого. 1.8. зрадик Клим повів знову до всіх стрільців СКВ. Не заставши їх дома, большевики забирали родини, а майно грабили. Родини замкнули в школі і казали, що тоді пустять, коли зголосяться мужчини, в противному випадку вивезуть. Перед полуднем большевики знову пішли в корчі над Бистрицю і там зловили Карпинець Михайла (втік зі стрибків), Максимів Івана-Зоря, стр. СКВ, в якого забрали кріса, а його пустили. Другого дня знову арештували. Корчами большевики зайшли до Хом'якова і забрали в Костишин Федора ялівку і 70 шт. гусей в Семчук Явдохи, та вернулись до Чернієва. 15.8. Савчин Василь, боячись, щоби його не вивезли, видав сина з крісом.

[...]8. до с. Петрилів Товмацького р-ну, зі сторони Зеленого Устя, прийшло 30 большевиків і робили в селі трус. Пізніше пішли на поле та зробили засідку, але нікого не зловили.

—//— до с. Козин Єзуп[ільського] р-ну приїхало 18 большевиків, які шукали за бункрами, але нічого не знайшли.

Того самого дня приїхало знову 13 большевиків, а з ними стрибок Ваня та шукали за Коник Доцею, яку мали точно описану. Коник обтяла собі коси і так врятувалася. Большевики арештували другу дівчину, до неї подібну, але по перевірці випустили. Другого дня большевики в р-ні вже знали, що Коник обтяла коси.

14.8. в присілку Черник с. Зелена Надвірнянського р-ну, 20 большевиків робили ревізію, та нічого не знайшли. Це був погранвідділ [з] с. Рафайлова Надвірнянського р-ну.

—//— до с. Межигірці Єзуп[ільського] р-ну приїхало 30 большевиків, які цілий день ходили по селі, а вечором зайшли до одної хати та перевіряли всіх людей, що проходили з гостинцем.

15.8. до с. Деліїв Єзуп[ільського] р-ну приїхало 30 большевиків, які робили безуспішні труси по селі.

—//— до с. Дубівці Єзуп[ільського] р-ну приїхало 14 большевиків, які перевіряли по хатах документи і заарештували одного мужчину.

17.8. до с. Кривець Солотвинського р-ну приїхало 40 большевиків з р-ну та шукали за бункрами. Стрибки, які шукали разом з большевиками, зловили одну сільську дівчину та підшиваючись за стрільців з куреня Д., шукали зв'язку до проводу, який мав би знаходитися у Кливі. Дівчину за це, що нічого не показала, добре вибили і пустили.

18.8. до с. Майдан Гор. Ланчинського р-ну прийшло 14 большевиків та питали за трьома стрільцями, які були в сотні. Вони мали на списку їхні псевда.

—//— до с. Назавізів Надвірнянського р-ну прийшло кілька-надцять большевиків з начальником [РО] НКВД, обскочили 4 хати та шукали станичного. В цих хатах перевели докладні труси.

19.8. в Зеленій Надв[ірнянського] р-ну зловили большевики 4 людей, які крилися на Бухтівці того р-ну.

18.8. до с. Дубівці Єзуп[ільського] р-ну приїхало 50 большевиків (робітників) з с. Деліїв. Збирали картоплю на контингент та питали за бандерівцями.

—//— через с. Раковець Солотв[инського] р-ну переїжджало з Солотвини кілька большевиків. Вони запримітили втікаючу жінку, яку зловили та сильно побили. Вона призналась, що бігла повідомити свого чоловіка, щоби сховався до бункра. Большевики зловили чоловіка та почали бити. Він признався, що знає ще про один бункер, де криється один стрілець. Стрілець, відбиваючись, застрілвся. Большевики з бункра вже тягнули трупа.

—//— в с. Пасічна Надв[ірнянського] р-ну спецвідділ з Надвірної перевіряв людей, при тім шукав по хатах, городах за людьми, що криються.

—//— в сс. Деліїв і Ланчин* большевики ходили по хатах та перевірювали родини.

* Так у тексті. Повинно бути: Лани.

22.8. большевики з р-ну Солотвина зробили перевірку с. Космач. Шукали по хатах і полі. Нікого не знайшли.

28.8. до с. Молотків Солотвинського р-ну прибуло 20 большевиків з р-ну, зробили трус в кількох хатах, забрали одного мужчину, слідуючого дня його випустили.

-- з Лисця прийшли районні большевики з Климом до с. Хом'яків Лисецького р-ну. Зловили Семчишин Олексу, який показав їм криївку, з якої витягнули 4 мужчин: Савчук Миколу-Грім, Гаврилюк Михайло-Благий, Мельник Миколу і Тимічник Михайла.

-- до с. Підпечари Солотв[инського] р-ну* приїхало з р-ну 20 большевиків, які перевели труси.

-- большевики перевіряли корчі над р. Бистрицею в с. Забережжа Станислав[івського] р-ну**. Пізніше разом зі зрадником Яремою, ходили по селі, Ярема водив їх по хатах стрільців СКВ. Не заставши в хатах нікого, большевики грабили майно, а хати демолювали. Відтак зайшли до сот. Віктора, побили сильно його жінку, щоби вона сказала, де чоловік. Жінка не видержала і показала в stodolі криївку, з якої забрано ліки надр. лікарки С. Відходячи з села, писали на здемольованих хатах: "Смерть бандитам!", на хаті сот. Віктора написали: "Смерть бандитові Вікторові!". Вечором зрадник Ярема сказав большевикам, що на всіх селах є військо, крім Тисьменичан, отже в Тисьменичанах знаходиться Граніт. Большевики перейшли до Тисьменичан, обскочили хату Попович Гриця та питали за д. Гранітом. Коли господар сказав, що нікого немає, його сильно побили та від'їхали до с. Іванківка, де заквартирували.

В Станиславівському терені найсильніше тероризований є Галицький р-н. Тут розшукують довгими дротами за криївками не тільки в селі, полі і лісі, але також по всяких лугах, берегах річок, млинівках, роблять безперервні засідки, обсервують всякий рух, вдень далековидом, а також вночі. Підслухують попід хати, мости, при чому ходять босо. Особливого успіху досі не добилися.

Х. Арештування:

10.8. до с. Бабче приїхало 50 большевиків з Солотвини, та заарештували 2 робітників з копальні, фінагента та місцевого санітаря.

13.8. в с. Підпечари Стан[иславівського] р-ну квартируючі енкаведисти арештували одну жінку з маленькою дитиною (жінка

* Так у тексті. Повинно бути: Станиславівського р-ну.

** Так у тексті. Повинно бути: Лисецького р-ну.

Скали). Її арештував слідчий НКВД Боднаренко. Арештовану відправлено до Станиславова.

15.8. до с. Пітрич Єзуп[ільського] р-ну, о год. 9-ій рано, приїхало 9 большевиків і заарештували двох господарів, що гонили саомгон.

—//— військо НКВД з Лисця і місцеві зі станції с. Хриплин робили перевірку документів в с. Хриплин. Під час перевірки арештували: Яковишин Миколу (син був при гестапо), Верей Петра, Смуг Федора, Карабин Дмитра (б[увший] станичний за німців). Коло год. 10-ої відїхали з арештованими до Лисця.

16.8. арештували в Пнів'ю Надв[ірнянського] р-ну Онуфрак Марусю.

[...]8. в с. Стебник Лисецького р-ну большевики арештували жінку станичного Вінтоняк Тетяну.

17.8. большевики арештували в с. Черніїв Лисецького р-ну Данилюк Василя (батька д. Руслана), Федоришин Михайла і Зенюк Марію (сини – стрільці СКВ). Батька Руслана випустили з тим, що має привести сина. На другий день большевики зі зрадником Климом відїшли до Хом'якова, а звідти вечором вернулись знову до Чернієва.

22.8. в с. Пужники Отинійського р-ну большевики заарештували одну дівчину.

27.8. в с. Микуличин Яремчанського р-ну большевики арештували 5 мужчин і 4 жінки, які по кількох днях випустили.

27.8. районні НКВД-исти з Лисця разом зі зрадниками Климом і Яремою, зайшли до Хом'якова. Ярема завів до хати Чорнія (пров. села в Чернієві) і до кушового госп. Веселого. В Чорнія не застали нікого дома, а в Веселого арештували його батька і сестру. Сестру побили так, що вона не видержала побоїв і видала брата.

3.9. до с. Добрівляни Станисл[авівського] р-ну приїхало кількох НКВД-истів, які арештували одну дівчину, яку пізніше випустили.

XI. Викривання криївок:

7.8. до с. Цуцилів Ланчинського р-ну приїхав зі Станиславова разом з большевиками, б[увший] рай. СБ-іст Петро, який пішов був “з повинною”. Він показав большевикам 14 криївок, між ними один магазин з амуніцією. Частину амуніції забрали, а решту підпалили. Провокатор Петро забрав з поля дві жінки, які працювали та одну дівчину з Фітькова.

20.8. в с. Торговиця Отинійського р-ну большевики відкрили криївку, з якої витягнули 6 мужчин.

24.8. зрадник Дуб (зловлений 21.8., куш. провідник) показав 4 криївки, з яких витягнули двох стрільців УПА.

25.8. большевики стрінули малого хлопця на дорозі в с. Посіч Лисецького р-ну. Його терором примусили показати знану йому криївку. З криївки витягнули станичного Євгена і його заступника Лиса.

21.8. в с. Дубівці Єзуп[ільського] р-ну квартируючі большевики знайшли криївку, з якої витягнули трьох хлопців: Опацького Василя з 1928 р., Опацького Івана з 1921 р., Сухого Василя з 1926 р. Вечором з арештованими виїхали.

27.8. в с. Стебник Лис[ецького] р-ну большевики витягнули з криївки Пилипів Петра, забрали до Лисця, видали документи і відпустили домів.

31.8. в с. Камінна Ланчинського р-ну большевики витягнули з бункра 7 місцевих людей. Причиною була “всипа”.

XII. Грабунки, побиття, напади:

3.8. в с. Микуличин Яремчанського р-ну невідомі особняки ограбили кооперативу.

В долині р. Прут Яремчанського р-ну появилася невелика банда, яка під покришкою УПА стягає від населення харчі і одяг.

6.8. в Надвірній був перегляд документів. При провірці большевики грабили, що попало, знасилювали багато жінок, а одного господаря, що не позволяв грабувати, поранили.

11.8. в Ганусівцях Єзуп[ільського] р-ну большевики, які приїхали попереднього дня, ходили по селі, перевіряли людей та робили труси. Свої коні пустили по полях, які нищили людям збіжжя, буряки і т. п.

13.8. до с. Сілець Єзуп[ільського] р-ну, о год. 6-ій рано, приїхало 22 большевиків і стрибок Ваня. Ходили по селі, грабували хатні речі, вкінці забрали 5 коров і від'їхали в р-н.

15.8. забрали большевиків пас з млина в с. Олешів Товмацького р-ну, щоби люди не мололи, доки не буде зложений контингент.

—//— невідомі люди наскочили на сільраду в с. Красна Ланч[инського] р-ну та забрали готівку 3.750 крб.

25.8. з Делятина на присілок Любіжня Яремчанського р-ну, прийшло вночі 10 НКВД-истів та ограбили трьох господарів (забрали всі речі, убрання і т.п.).

28.8. до с. Колодіївка Стан[иславського] р-ну приїхали три большевики з р-ну, пішли до господаря Проців Михайла, забрали у нього віз та коні, возом поїхали на поле, забрали вику Долішнього Михайла і від'їхали до Станиславова. Цей господар

удався до Райвиконкому та представив вище згадану справу. За рішенням Райвиконкому ті три мусіли відставити вику. О год. 17-й совіти доставили пашу пошкодованому господареві. Вертаючись, большевики натрапили на наших стрільців. Один стрілець пострілом важко ранив одного большевика, який правдоподібно, по дорозі помер, а інші втекли.

29.8. до с. Колодіївка Стан[иславівського] р-ну прийшло 5 большевиків, а з ними ті, що мали попереднього дня стрічу з нашими стрільцями. Большевики пішли на це місце, де стався згаданий інцидент, та почали бити поблизьких господарів, щоб сказали, хто стріляв до большевиків. Не довідавшись нічого, від'їхали.

30.8. в с. Угринів Гор. Стан[иславівського] р-ну заїхало 7 большевиків, які тут заквартирували. Тої ночі вкрали два коні у Вівчаренка Михайла і Канцера Андрія. Над ранком большевики з села втекли.

31.8. до с. Узінь, з напрямку Підлужа Стан[иславівського] р-ну, приїхало 4 большевиків, які зайшли до Легуна Олексі, забрали у нього документи, відтак до Вовка Василя, якому забрали 1.900 крб. Вкінці зайшли до крамаря, казали відчинити собі кооперативу і забрали 50 л. нафти. В тому селі квартирувало тоді 12 фронтовиків, які довідавшись про грабунок, почали доганяти 4 грабівників. Большевики і злодії втекли, залишаючи в поспіху нафту.

3.9. в с. Вовчинець Стан[иславівського] р-ну 4 червоноармійців, які квартирують в радгоспі, зробили наскок на хату Вепетки Василя, якого ограбили. Потім зайшли ще до одного господаря, але тут рідня вчинила сильний крик, який почули сільські урядники і прийшли на поміч. Почалась стрілянина, внаслідок чого згоріла стодола зі всім збіжжам і стайня. Червоноармійці втекли. 4.9. кількох енкаведистів перевірювали цю справу, а відтак говорили до людей, що то бандерівці напали на людей і хотіли грабити.

7.9. до с. Підпечари Стан[иславівського] р-ну заїхало кількох большевиків-грабіжників, які ходили по хатах та грабили між іншим, столярське знаряддя.

XIII. В и п у щ е н і з т ю р м и:

22.8. в с. Тарновиця Лісна Ланчинського р-ну 30 большевиків з Надвірної зловили трьох старших мужчин. Слідуючого дня їх випустили.

27.8. повернулись з тюрми люди з Підпечар, що були арештовані в зв'язку із пропавшим в селі совітом (одна жінка і 3 мужчини).

24.8. зрадник Ярема водив до стрільців СКВ в с. Іваніківка Лисецького р-ну. Незаставши дома самих стрільців, большевики забрали їхні родини (5 родин). Їх тримали 2 дні в stodoli, а потім забрали до Лисця. По 6 днях всіх випустили, з тим, що мають прислати своїх близьких-стрільців, бо в протилежному випадку їх вивезуть. Майно у згаданих родин все пограбили. Зі стрільців не зголосився ніхто.

16.8. в с. Пнів'я Надв[ірнянського] р-ну [большевики] арештували Онуфрак Марусю, яку по тижневі випустили. Її питали, де поховала свого чоловіка. Слідуючого дня арештували двох хлопців 15- і 17-літнього, за "співпрацю з бандерівцями".

[...]9. до с. Добрівляни Станиславівського р-ну приїхало кількох енкаведистів, які арештували дівчину Вазьку Анну (кур'єрку). За три дні випустили.

XIV. В б и в с т в а:

4.8. в Станиславові на Валах один червоноармієць постріляв двох переходячих нквд-истів, а сам втік.

20.8. до с. Колодіївка Стан[иславівського] р-ну заїхали 4 большевики, ніби міняти якісь речі. В одній хаті запримітили вони мужчину, яким був рай. проп. д. Сергій. Сейчас обскочили хату. Д. Сергій вискочив через вікно і почав утікати. В бігу ранений, скочив до одного господаря і хотів там схоронитися, але коли побачив, що там нема відповідного місця, а большевики вже близько, застрілює. Крім д. Сергія, сидів якраз в тій хаті на стриху д. Стріл, який, почувши на подвір'ї стріли, передчасно себе застрілює. Господаря, де відбувалася ця трагедія, большевики ранили, а опісля зв'язали колючим дротом і взяли разом з трупами упавших друзів до Станиславова. Над вбитими большевики знущались, проколюючи їх штиками. Того самого дня приїхали до хати, де відбулися ці події, ще енкаведисти і пограбили все майно.

XV. Місцеві стрибки:

[...]8. в с. Чернівці Лис[ецького] р-ну два стрибки зайшли до млина і там застали трьох хлопців. Хлопці почали втікати, і по кількох стрілах був *убитий** один з хлопців – стрілець УПА, що лічився в згаданому селі. Інші втекли.

14.8. в с. Старуня Стан[иславівського] р-ну** 14 большевиків арештували Григорчука Гната і його сестру. По дорозі

* Дописано ручно.

** Так у тексті. Повинно бути: Солотвинського р-ну.

вони пробували тікати. Під час втечі брата застрілили, а сестра втекла.

17.8. до с. Кривець Солотвинського р-ну прибуло 40 большевиків. Стрибки, що були з ними, зловили одну дівчину.

20.8. до с. Дегова Єзуп[ільського] р-ну приїхало 35 большевиків і стрибок Белей. Шукаючи по селі, відкрили багато криївок. З бункра витягнули Ярицького Петра, а в сіні найшли одного східняка, який залишився під час переходу фронту, Головінов Федя. Він видав одного селянина, якого син криється. Цему селянинові казали, що коли не зголоситься його син, то його повісять. Коли син його Мартинюк Петро довідався про це, прийшов і зголосився. Перед вечером частина большевиків повезла до р-ну арештованих, а решта заночували в селі.

21.8. до с. Дегова приїхало ще 10 большевиків зі стрибком Белеєм та зловили одного стрільця з кущового відділу.

26.8. в с. Дрогомирчани Лис[ецького] р-ну місцевий стрибок зловив немісцевого 14-літнього хлопця з гранатою. Хлопця забрав до Лисця. Слідуючого дня у тому селі большевики робили трус.

XVI. Зголошені до большевиків:

17.7. в с. Дрогомирчани Лис[ецького] р-ну зголосилося “з повинною” двох мужчин: Деренько Гринь і Деренько Дмитро.

19.7. зголосилися: Терлецький Володимир-Вечірний (б[увший] окр. розвідчик), його брат Антін-Благий, Олійник Василь, Пручкан Михайло, Бережницький Микола, 20.7. Струк Федор, 21.7. Терлецький Степан-Білоус – всі зголошені працюють в Лисці і Станиславові на залізниці.

7.8. з с. Раківця Солотв[инського] р-ну зголосився до большевиків стр. рай. чоти Холодного Беркут. Він здав також свій кулемет.

7.8. командант СКВ Лис[ецького] р-ну Клим покликав стрільців Явора і Комаря копати криївку, а свою маму післав до большевиків. Над вечором прийшли большевики і забрали Кліма разом зі стрільцями до Лисця. Другого дня Клим припровадив військо НКВД і НКГБ з райцентрів Лисець і Богородчани в силі 80 чол., до с. Чукалівки вилловлювати стрільців СКВ. По хатах, які вказував Клим, большевики переводили сильні труси, майно в тих хатах грабили. Зловили двох стрільців. Ніччю з Чукалівки перейшли до Хом'якова. В Хом'якові Клим зайшов до Хом'як*

* Так у тексті. Повинно бути: Гаврилюк.

Федора і питав жінки, де є Граніт. Жінка Гаврилюка сказала, що за Гранітом не ходить і нічого не знає. Тоді Клим повів до Скрипник Марії і казав їй вести до раненого ком. СКВ в кущі ч. 5 – Яреми, бо в Чернівці є облава, а рано може бути і в Хом'якові. Дівчина не сподіючись зради, повела Кліма до хворого Яреми. Большевики обскочили хату, а Клим зайшов до кімнати і сказав до Яреми: "Вставай і говори, скільки ти вбив большевиків" (сам Клим був дуже п'яний). Ярему і дижурну, що була коло нього Стефанюк Анну, большевики забрали, опісля покликали голову сільради і наказали повідомити всіх стрільців, що були в СКВ, щоб ті зі зброєю зголосились. Ранком Клим водив сам до всіх стрільців, та нікого не заставши дома, грабив разом з большевиками їхнє майно. Ограблено також хату станичної санітарки і б[увшого] станичного, на яких показав Клим. Пізніше перевіряли частину корчів над р. Бистрицею і перед полуднем від'їхали до Лисця.

13.8. в с. Нижнів Товмацького р-ну зголосилося двох мужчин, що крилися перед ЧА.

27.8. в с. Стебник Лис[ецького] р-ну зголосився станичний Вінтоняк Степан-Друк, большевики відпустили його на другий день додому, передаючи листа до Пилипів Миколи, що був станичним за німців, з зазивом зголоситися до 24 годин. Пилипів зголосився.

Большевики з Климом прийшли до Хом'якова і зловили Тимчишин Олексу, який показав большевикам криївку, з якої витягнули 4 мужчин: Савчук Миколу-Грома, Гаврилюк Михайла-Благого, Мельник Миколу і Тамічник Михайла.

19.8. в с. Нижнів Товмацького р-ну зголосилося 7 мужчин, що крилися перед ЧА.

28.8. в с. Нижнів зголосився до большевиків куш. господарчий Грім зі зброєю.

XVII. Стягання контингенту і позики:

В теперішній час большевицька адміністрація посилила збірку контингенту. Щоденно в кожне село заїздять большевики, ходять по хатах і збирають контингент. Притім натискають на людей, щоб скоро здавали контингенти, швидко збираючи хліб з поля та вимолочуючи. Пильнують дуже скорого вивозу хліба. Щоденно селяни везуть збіжжя до райцентрів, де його важать, провіряють чистоту, та коли не зовсім чисте або вогке, повертають назад. Із райцентрів (Товмача, Богородчан, Лисця) автомашинами і військовими підводами ввозять на зернові пункти до Станиславова. Час-від-часу вскакують в села, ходять по хатах,

проверяють хто скільки здав, звичайно по 3-4 большевики з десятниками. Коли виявиться, що господар замало здав, переводять ревізію, згортають яке тільки знайдуть збіжжя та наказують собі на очах відвезти до сільради, незвертаючи уваги чи зістало на посів, чи осталося родині, дітям, а забирають все до останнього. В с. Комарів Галицького р-ну один господар виправдувався тим, що він сліпий і не бачить молотити. Вони заставили його терти збіжжя руками та таки здати. "Роз'яснювальна робота" і пропаганда за здачею контингенту, на ділі ведеться нагайкою, наганом, штиком. Селянин розуміє "свій обов'язок перед державою" в той спосіб, що коли не виповнить "графіку" у "соцзмаганнях", то жде його Сибір. Тому везе останнє зерно, остаючи перед маревом голоду, щоб тільки оставатись на рідній землі.

15.8. в цілому Галицькому р-ні переведено на німецький лад список худоби, зганяючи всю худобу до сільради і записуючи її після довгого ряду різних рубрик.

10.8. до с. Луг прийшло коло 120 большевиків стягати контингент.

--/-- большевики, що прийшли стягати контингент у Ст. Лисці, зловили одного стрільця без зброї. По двох годинах його випустили.

10.8. в с. Тустань Єзуп[ільського] р-ну закватувало 30 большевиків, які мають стягати контингент.

12.8. в сс. Тустань, Семериківці і Межигірці Єзуп[ільського] р-ну, большевики разом зі стрибками, робили засідки, збирали контингенти та залишились кватирувати.

--/-- до с. Дубівці Єзуп[ільського] р-ну приїхало 18 большевиків стягати контингент, а з ними одна совітка організувати комсомол.

--/-- до с. Деліїв того ж р-ну приїхало 30 большевиків, які списували поле та розділювали контингент. Шукали також за деякими родинами.

14.8. до с. Долина Товмацького р-ну приїхало 20 большевиків в справі контингенту. Вони переводили також в селі труси і витягнули з криївки одного цивільного мужчину.

До с. Ганусівці Єзуп[ільського] р-ну кожного дня приїжджають з р-ну большевики, які стягають контингент і позичку.

19.8. до сіл Дуброва, Липа, Новосілка та Петрилів Товмацького р-ну приїхало по кільканадцять (13-17) большевиків і сказали, щоби до 24 годин кожне з тих сіл здало по 4 сотн. м'яса та 40 сотн. зерна, бо в протилежному випадку будуть ліквідувати господарства.

19.8. о год. 2-й ранку большевики робили розшуки в с. Кремидів Єзуп[ільського] р-ну. По полудні робили мітинг та збирали контингент. Перед вечером виїхали.

21.8. до с. Майдан Гор. Ланчинського р-ну приїхало 9 большевиків в справі контингенту. Казали здавати до 27.8., бо інакше “будуть брати самі”.

23.8. до с. Назавизів Надв[ірнянського] р-ну приїхало 3 большевики в справі контингенту. О год. 13-й приїхало ще 5 НКВД-истів, які зловили трьох мужчин, а саме: Слободян Павла, років 22, Винничук Михайла, років 24, Хоминець Миколу, років 23. Їх всіх відставлено до Станиславова.

29.8. о год. 2-й до с. Ямниця Стан[иславівського] р-ну прибуло 50 большевиків, які перевели труси та заловили Шпільчака Василя, Шпільчака Миколу і Костюка Василя та забрали, витягаючи з криївки, Костюка Антона (стр. УПА). З місця звільнено Шпільчака Миколу (глухий), всіх інших відставлено до Станиславова. Большевики кватирували і стягали контингент три дні.

6.9. до с. Бринь Стан[иславівського] р-ну* приїхало 9 большевиків. Вони забрали на одну автомашину контингент, а на другу дерево, яке нарубили в лісі.

У зв'язку зі стяганням контингенту, большевики прикріплюють до кожного села кількох енкаведистів, які стягають зерно. Рівночасно вони стежать за нашим рухом та стараються ловити людей, що криються. Народ застрашений їхньою пропагандою (конфіскації майна, суд, вивіз), контингент здає.

Лисецька р-на адміністрація дістала з області поміч до стягання контингенту в силі 30 людей. Вони також мають вишукувати бандерівців.

XVIII. М і т и н г и:

У звітному часі большевики переводили свої мітинги по всіх селах. Говорили про війну з Японією, контингенти, бандерівців. Велику увагу присвячують збірці хліба, молотьбі та здачі “поставок”. На мітингах “роз'яснюють”, що хто не здає своєчасно, той “ворог” держави, того вивезуть, а майно skonфіскують і т. п. Мітинги уряджують звичайно коло церкви, зганяючи силою людей, що виходять з Богослуження, або зганяють до народних домів.

* Так у тексті. Повинно бути: Галицького р-ну.

12.8. в м. Делятині Яремчанського р-ну був мітинг на залізниці, на якому говорили, що “війну з бандерівцями вже докінчують”.

6.8. в Чорних Ославах того ж р-ну большевики робили мітинг, на який примусово, як звичайно, зганяли людей. На мітингу вибирали десятників та закликали бандерівців голоситися. Якщо їм соромно здаватися у власному р-ні, то можуть здаватися, віддаючи зброю на Закарпатті.

13.8. в с. Нижнів Товмацького р-ну кватируючі большевики робили мітинг в справі контингенту. Говорили, що контингент треба везти до Товмача, бо в Нижневі бандерівці забрали би. Закликали голоситися з “повинною”. Того дня до них зголосилося двох мужчин.

19.8. в с. Фітькові Ланчинського р-ну большевики робили мітинг коло церкви в справі контингенту.

12.8. по перевірці в с. Ямниці, большевики перевели мітинг, на якому казали, що можна ще йти з “повинною”.

12.8. до с. Угринів Гор. Стан[иславівського] р-ну прибули большевики в справі контингенту. Вони влаштували мітинг, на якому промовляв прокурор. Він казав, що бандерівці і поляки намовляють селян не здавати контингенту. Вони вводять їх в блуд, коли говорять, що це вийде селянам на добре.

2.9. до с. Підпечари Стан[иславівського] р-ну прибуло 3 большевики, які влаштували мітинг. На мітингу говорили про здачу контингенту та закликали, щоби бандерівці виходили з лісів.

8.9. в райцентрі відбулося зібрання голов сілрад. На зібранні говорив голова райвиконкому Бражеденко. Він найбільше говорив про здачу контингенту. Пізніше промовляв секретар райкомпартії, який поза контингентом, вияснював причини війни з Японією. Зазначив, що хоч “остатки націоналістичних банд” радіють новою війною, вона незабаром скінчиться і тоді ЧА цілим фронтом перейде всі ліси і знищить остаточно “решту банд”.

XIX. Підступи:

16.8. большевики з райцентру Солотвина під маскою наших стрільців, ходили по с. Раківець того ж р-ну та шукали станично-го. Вкінці побили кількох господарів і дівчат, коли ті не хотіли їм нічого сказати.

17.8. до с. Кривець Солотв[инського] р-ну прийшло 40 большевиків зі стрибками та шукали криївки. Стрибки, які співдіяли з большевиками, підшивались під наших стрільців.

19.8. до с. Кричка того ж р-ну прийшло 14 большевиків в мадярських уніформах, з тризубами на шапках. Вони говорили,

що вони стрільці УПА та шукали станичного. Нікого не знайшовши, відійшли.

22.8. б[увший] ком. СКВ Ярема і понад 20 большевиків зайшли до Побережжа* Лис[ецького] р-ну. У село зайшли від поля та обскочили хату, де квартирував кущевий пров. Хитрий. Незаставши нікого в хаті, вони пограбили, що там було і пішли по інших хатах. Між іншими до Ткачука Василя, якого застали в stodolі. Ткачука забрали до сільради, де і залишилися квартирувати. Рано Ткачук Василь повів большевиків над р. Бистрицю, відкрив криївку, в якій сидів Хитрий і сказав: “Вилазь, Хитрий, дівчата принесли їсти”. Хитрий, не сподіваючись підступу, виліз. Большевики взяли його, а Ткачук повів їх до другого бункра. З бункра витягнули двох стрільців з куреня Д., а політвиховник куреня І. розірвав себе гранатою.

XX. Наші протидії:

21.8. між сс. Пітрич а Козиною Єзуп[ільського] р-ну, о год. 12-й вночі, ком. куща Ігор зробив засідку на НКВД-истів, які верталися з облави. Розбито авто та 2 фіри, на яких було 8 енкаведистів. Всі вороги побиті, у нас втрат не було.

27.8. розліплено летючки в селах: Братківці, Черніїв, Хриплин. Рівночасно хтось пустив поголоску, що ці летючки розліпив великий відділ “бандерівців”, що ніччю переходив селом та подався в сторону Угорник. Большевики робили в цім місці надаремно через три дні застави.

XXI. Дії СКВ:

29.8. на присілку Мочар Лис[ецького] р-ну, стрільці СКВ придержали підозрілого типа, що йшов з граблями. По перевірці він зізнав, що він присланий з воєнкомату в Лисці на розвідку до Мочаря, за що мав одержати медаль “за отвагу”.

15.8. до с. Вікняни Товмацького р-ну привезли большевики молотілку, якою мали молотити збіжжя з польських опущених господарств і сільське. Того само дня вечором ця молотілка згоріла.

5.9. в с. Стебник Лис[ецького] р-ну зліквідовано молочарню, папері в сільраді і забрано цукор та інші речі з кооперативи. По селі розліплено летючки УПА.

7.9. стрільці СКВ зліквідували молочарню і папері в сільраді с. Іваніківка Лис[ецького] р-ну. Рівночасно розліплено в селі наші летючки. 8.9. приїхали до села большевики, обскочили церкву та

* Так у тексті. Повинно бути: Забережжа.

по Богослуженні зробили мітинг. На мітингу говорили, що вже вибили всіх бандерівців, залишилось ще лише “три смаркачі від Яреми” і ті роблять їм шкоди.

8.9. СКВ зробив засідку коло с. Ямниця і зліквідував одного лейтенанта.

Б о ї У П А:

7.8. в с. Суботів Галицького р-ну сотня Тютюнника звела над Дністром бій з большевиками.

15.8. відділ УПА під ком. І. зробив наскок на большевиків з райцентру, які кватирували в Волосові. Під час акції вбито 7 большевиків. По нашій стороні втрат не було. Під час бою большевики забили трьох мужчин, яких були заарештували того дня в с. Цуцилів Ланчинського р-ну.

7.8. сотня Ясьміна звела цілоденний бій з большевиками в с. Ганівці Галицького р-ну.

16.8. коло 500 большевиків наскочили о год. 4-ій рано на ком. Чорного, який кватирував з двома сотнями в лісі біля с. Колинці Товмацького р-ну. Бій був завзятий, майже рукопашний і тривав цілу годину. Стрільці відступаючи, відстрілювались стоячи. Наші втрати: 3 вбиті, 1 легко ранений, крім того, 4 ранених стрільців (між ними чотовий) попали живими. Після неперевіраних чуток впало 80 большевиків, між ними один офіцер. Другого дня в с. Колинцях на мітинг, говорили большевики, що їх впало 30, а бандерівців 200.

27.8. залага большевиків з Маріямполя і Делієва Єзуп[ільського] р-ну та Горожанки, коло 500 чол., обступили ліс коло с. Кінчаки Єзуп[ільського] р-ну, де кватирував ком. Чорний з трьома сотнями. Побачивши підходячих большевиків, ком. Чорний дав наказ до наступу. Перший наступав сот. Сапер, сот. Гроза заступав большевикам дорогу, а сот. Богун зістав на заставі в лісі. Бій розпочався о год. 17-ій і тривав півтора години. О год. 18.30 большевики на знак білої ракети стягнулись до села, а сотні відійшли далше. Через темноту не усталено ворожих вбитих. Переходячи полем бою, сот. Сапер захопив 6 ворожих кулеметів. Люди говорять, що другого дня большевики назбирали по лісі поверх 100 трупів, які повезли на трьох автах.

По нашій стороні втрат не було.

Постій, в вересні 1945 р.

К а р л о

*Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів), ф. 9, арк. 1-15.
Копія. Машинопис.*

№ 5
ВІСТКИ З ТЕРЕНУ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ОКРУГИ
ОУН ЗА ПЕРІОД ВІД 25.08. ДО 19.09.1945 р.

15 жовтня 1945 р.

Слава Україні!

Станиславівщина.

ВІСТКИ

з терену Станиславівської округи
за час від 25.8. до 19.9.[19]45 р.

В цьому місяці вибрались кватируючі фронтові відділи, в терені трохи легше порушатися. Больш[евицька] адміністрація зухвала даліше, однак вже не так відважна. Проти нашого Революційно-Визвольного руху стосують такі методи:

І. О б л а в и:

27.8. до с. Остриня Товм[ацького] р-ну приїхало ніччю 30 больш[евиків] та залишивши застави під лісом, до білого дня ходили по селі.

28.8. большевики в силі 100 чоловік робили облаву на сс. Тустань і Семиківці Єзупільського р-ну. В Тустані не зловили нікого, а в Семиківцях відкрили криївку, з якої витягнули 4-ох людей, а одного зловили. Всіх відіслали до району, а самі заночували.

28.8. больш[евики] в силі 10 чол. робили облаву на с. Побережа Єзупільського р-ну. Їм помагали фронтовики, які заквартирували в тому селі 26.8. Злі, що нікого не зловили, бо вже всі зголосилися, взяли 4 родини за нездачу контингенту. Ті обіцяли все здати і їх випустили.

28.8. большевики в силі 72 чол. окружили в год. 2-ій рано с. Дубівці Єзупільського р-ну. О год. 7-ій рано ввійшли в село та робили труси. Зловили Торб'яка Івана та Федака Олексу, над якими дуже знущалися. 8 больш[евиків] відпровадили зловлених до р-ну, а решта подались на Семиківці.

29.8. большевики в силі 300 чол., які 28.8. заквартирували в Тустані і Семиківцях Єзупільського р-ну, зробили облаву на с. Медуху того ж р-ну, при чому зловили 18 молодих хлопців. 2-ох з них випустили, а решту забрали до р-ну. О год. 19-ій виїхали до Семиківцець.

29.8. большевики в силі 100 чол. зробили облаву на с. Пітрич Єзупільського р-ну. 35 з них обложили село, 65 ввійшло до села. Між ними були стрибки Билей і Мазур та багато нквд-стів. Арештували родину б[увшого] станичного Артема та питали де син. На просьбу Билея випустили. Під час трусів знайшли його в коморі. О год. 4-ій пішли в ліс, де Артем відкрив криївку, а в ній нікого не було. Зараз Артем, Билей Стах працює в районі.

30.8. ніччю обложили квартируючи там больш[евики] сс. Тустань і Семиківці Єзупільського р-ну. Рано нікого не випускали з села, а хто припадково переходив, то перевірювали. Робили в селах великі труси, але тільки в Семиківцях зловили 2-ох мужчин. О год. 10-ій рано прийшло з Медухи до с. Семиківці ще 30 большевиків, які помагали трусити село. Вечором від'їхали всі больш[евики] в сторону Маріямпольа. Зараз кватирує в Тустані 50 больш[евиків]. Вони мають один трактор і 40 шт. рогатої худоби. Мають на меті заложити радгосп.

6.9. в с. Деліїв Єзупільського р-ну больш[евики] робили облаву, при чому зловили одного мужчину.

8.9. до с. Перерісль Ланчинського р-ну приїхало больш[евиків] на 7-ох автомашинах. Вони переводили облаву у вищезгаданому селі та Фітькові. Під час облави нікого не знайшли.

9.9. в с. Камінна Ланчинського р-ну приїхало 8 больш[евиків] за контингентом. Вечором пішли ночувати на станцію. Вночі зробилась стрілянина. Вони вчинили крик, що на них нападають бандеровці, та повідомили про це Станиславів. Ранком приїхали панциркою больш[евики] на облаву. Зловили 2-ох мужчин (старших) та одного з 1928 р.

10.9. відбулась облава в сс. Острів, Перлівці, Пукасівці Гал[ицького] р-ну. З того всього в с. Острів зловили 2-ох мужчин (цивільні і забрали до р-ну).

11.9. в с. Тязів Гал[ицького] р-ну біля 50 больш[евиків] перевели облаву і ревізію, шукаючи за мануфактурою (забраної попередньої ночі з розбитої автомашини). Вечером від'їхали на с. Викторів та 12.9. перевели тут таку саму облаву і закватировували в гор[ішньому] кінці села.

11.9. до с. Братковець Лисецького р-ну зі Станиславова в год. 11-ій приїхало панцирним поїздом около 600 больш[евиків]. Обложили село заставами, а рано в год. 5-ій почали трусити. Кількох больш[евиків] зайшло до стодоли в Бойчук Семена і почули в сіні шелест. В сіні сидів кущ. пров. Петрик – Пястук і пров. села Чайка. Больш[евики] почали кричати: “Бандеровець, вилазь!”. Пястук і Чайка вилізли, пустили кілька стрілів, убили

3-ох больш[евиків]. Большевики підпалили стодолу. Пястук вибіг із стодоли і почав втікати. Відбігши яких 100 м, став забитий, а Чайка згорів у стодолі. Пізніше больш[евики], нікого не знайшовши, забрали стрічних 3 жінки (2 з малими дітьми), 4 дівчини і 25 мужчин, що працюють на залізничній дорозі. Коло год. 17-ої від'їхали з арештованими до Станиславова. По 2-ох добах жінок, дівчат і 20 мужчин випустили, а 5 мужчин ще при-держали.

15.9. до с. Дорогів Гал[ицького] р-ну від сторони Галича приїхало 200 больш[евиків]. Малі зі собою 2 кухні, 4 [г]армати та 14 кулеметів ("Максими"). В селі зробили облаву і зловили 3-ох мужчин. Перед вечером пішли через ліс до с. Селиська Гал[ицького] р-ну і там заквартирували. 3 повищезгаданих 200 чол., 30 чол. залишилось в с. Дорогів (до сьогодні). Збирають контингенти і переводять ревізії по селі. Зловлених 3-ох згаданих мужчин, забрали до р-ну.

16.9. до с. Мединя Гал[ицького] р-ну заїхало 60 больш[евиків], перевели облаву і заквартирували. Зловили одного хлопця та 3 дівчини із села Темерівці Гал[ицького] р-ну, які переховувались в Медині.

17.9.вс. Сапогів Гал[ицького] р-ну була облава. Зловили батька Нечоси і забрали до р-ну. В селі квартирує біля 30 больш[евиків].

13.9. в с. Темерівці Гал[ицького] р-ну повісив хтось голову с/ради, його жінку і жінчину сестру, а 2-ох малих дітей лишили. На другий день приїхало з р-ну 100 больш[евиків] і заквартирували в сс. Блюдники, Темерівці, Селиська. Привезли зі собою драти і шукають по селі і лісі. Діти сказали больш[евикам], що їх тата і маму, і тету повісили бандити, які криються в Медині і що вони тих бандитів пізнали.

11.9. відбулась облава в сс. Острів, Перлівці, Пукасівці Гал[ицького] р-ну. З того всього зловили в с. Острові 2-ох мужчин (цивільні) і забрали до р-ну.

12.-14.9. в с. Манява больш[евики] переводили облаву. Нікого не зловили.

16.9. в с. Раковець Солотв[инського] р-ну больш[евики] зі Солотвини і Дзвиняча (з копальні) переводили облаву. Зловили 2-ох хлопців, ранили Прометея та дівчину Любу.

5.9. в присілку Піддубина Отинійського р-ну робили больш[евики] облаву і зловили 2-ох мужчин.

7.9. в с. Юрківка Тисменицького р-ну робили больш[евики] облаву, але нікого не зловили.

II. Наскоки:

29.8. 30 больш[евиків] обступили церкву в с. Баб'янка Отинійського р-ну. Зловили 3-ох мужчин, 2-ох втекло. Заст. пров. куща Сталевого – вбили.

29.8. до с. Пітрич Єзупільського р-ну о год. 16-ій приїхало 18 больш[евиків], обскочили хату станичної, в якій сидів Ігор з хлопцями та преспокійно грав на гармонії, забавляючи свою симпатію. Під градом куль хлопці втекли, залишаючи в хаті плащі і шапки. До год. 23-ої ночі больш[евики] вганялись по селі та нікого не зловили.

4.9. до с. Семиківці Єзупільського р-ну приїхало 6 больш[евиків] і обскочили хату б[увшого] рай. госп. реф., але в ній нікого не застали.

19.9. в с. Фітьків Ланч[инського] р-ну частина тих больш[евиків], що робили облаву, переїхали за р. Бистрицю і там зловили одного стр. з сот[ні] Вихра (всип). Майже кожного дня приїздять больш[евики] за контингентом.

10.9. в с. Підлужа Стан[иславівського] р-ну больш[евики] зробили ранком скок на хату Гришків Михайла і зловили цього госп. (він крився). Відтак перевели ревізію. Арештованого забрано до Станиславова. Цього самого дня приїхав районний прокурор, який заарештував того нквд-ста, що ранив 9.9. того хлопця.

Незабаром той нквд-ст був вже знова в селі і продовжував свою роботу по заготівлі збіжжя та шукав тих людей, які криються. Цей нквд-ст застосовував таку тактику: водить за собою кількох больш[евиків] 3-4 помежи хати, ненадійно впадає до хат і часто вдається йому захопити якогось мужчину. Від зловленого той “Кривий” нквд-ст вимагає горілки, муки та бараболі. Наколи щось з тих продуктів одержить – пускає того чоловіка.

12.9. до с. Вовчинець Стан[иславівського] р-ну з напрямку с. Підлужа горою заїхало підводою 7 больш[евиків] і зловили Грабка Володимира. Питали його, де є його криївка. Він відпирався, що немає криївки, бо щойно тепер приїхав з Німеччини (хотів цим оправдатись). Больш[евики] стали коло хати, відтак, міряючи від хати кроками у відповідну сторону, зайшли прямо до криївки (в скалі). Звідти забрали 1 ППШ і 2 кріси. Грабка забрали зі собою до с. Угорник і по 2-ох днях випустили.

13.9. в с. Підлужа Стан[иславівського] р-ну нквд-ст “Кривий” зловив 2-ох молодих мужчин, які крилися, забрав їх зі собою, завів до одної хати і каже: “Я вас вже мав від березня на списку, тому, коли не хочете попадати в тюрму, то дайте мені муки, горілки та бараболі, а я вас пущу і видам вам документ з Воєнкомату”.

Ці люди дали йому це і він випустив їх, сказавши: “Ідіть, я до вас більше не прийду”.

III. Р е й д и:

18.8. коло 50 больш[евиків] (р-ні війська нквд Лисець) перед полуднем прийшли до с. Хом'яків, звідтілй корчами перейшли до с. Забережа, там заквартирували, а ніччю зробили скок на с. Братківці. Перевірили ліс від Тисьменичан і Хом'якова, село, а коло год. 13-ої від'їхали.

IV. Вивози і конфіскації майна:

29.8. в с. Баб'янка Отинійського р-ну вивезли большевики родину Сталевого.

10.-13.9. в селі Жураки кожного дня приїжджають больш[евики] за майном вивезених людей. Часто приїжджають больш[евики] з Богородчан.

V. Зрізування хрестів і розривання могил:

VI. Засідки:

27.8. в с. Рошнів Тисьменицького р-ну спецвідділ, який зараз там квартирує, робив засідку на головних виходах з ліса. Засідка була безуспішна.

29.8. в с. Клубівці Тисьменицького р-ну зробили больш[евики] засідку на сотню, яка мала переходити. Другого дня переводили в селі великий трус та стягали контингент.

1.9. в присілку Піддубина Отинійського р-ну больш[евики] в силі 10 чол. зробили засідку.

–//– в с. Стриганці Тисьменицького р-ну біля год. 24-ої ніччю больш[евики] з Рошнева робили засідку під горою.

2.9. біля с. Бортники Отинійського р-ну, больш[евики] в силі 20 чол. ніччю зробили засідку.

5.9. до с. Комарів Гал[ицького] р-ну заїхало 20 больш[евиків], які ходять до ліса і рубають дрова. Зі собою мають 4 кулемети (Максими), з якими ніччю ходять на засідки кругом села.

VII. Квартирування і рух військ:

По нинішній день за рікою Лімницею квартирують в кожному селі большевики і роблять засідки, труси, ревізії та стягають контингент.

В Галицькому р-ні у всіх селах большевики збирають контингенти, роблять застави і переводять ревізії, розшуки за

людьми, що криються. Слідять за нашим рухом. – Фронтовики, в деяких теренах, стрічаючись з нашими, не кажуть нічого. Н[а]пр[иклад], в Товмаччині стрінулось 60 больш[евиків] із заставою УПА. Витворилася стрілянина, большевики завернули. Другого дня навіть не перевірювали хто це був.

25.8. в с. Палагичі Товмацького р-ну квартируючі больш[евики] зловили і забрали до Товмача Овчарвіна Романа, якого знайшли в криївці.

26.8. до с. Побережа Єзупільського р-ну приїхало зі Станиславова біля 800 больш[евиків]-фронтників, які ходили по селі та збирали збіжжя для коней та харчі для себе. Вони заквартирували.

27.8. в с. Ганусівці Єзупільського р-ну заквартирувало 600 фронтників, яких коні ходили по полі і нароби́ли багато шкоди.

30.8. група больш[евиків] в силі 100 чол. заквартирували в селі Золота Липа Товмацького р-ну. Ніччю вибрались до Петрилова того ж р-ну і заквартирували в крайній хаті від Новосілок. Сотню Богуна, яка квартирувала того дня в Петрилові, ніхто про це не повідомив. В год. 11-ій група больш[евиків] в силі 60 чол. підійшла під хати, де квартирувала сотня, але застава приняла їх вогнем. Большевики відступили, віддавши кілька стрілів, а сотня виступила в сторону Дністра. Цікаве те, що больш[евики] другого дня о год. 4-ій рано від'їхала в сторону Устя Зеленого, не переві́вши в селі жодного трусу.

28.8. до с. Козина Єзупільського р-ну в год. 9-ій заїхала автомашина з фронтниками, які продавали мануфактуру і купували масло.

29.8. з сіл Слобідка, Чорнолізці і Пшеничники виїхали больш[евики] до Тисьмениці.

4.9. із с. Палагичі Товм[ацького] р-ну виїхали фронтники, які там довгий час квартирували.

4.9. до с. Бортники Отинійського р-ну приїхало 50 больш[евиків] та квартирували до 7.9., при чому робили засідки, труси та стягали контингент.

1.9. в с. Цуцилів Ланчинського р-ну переїзджало около 100 підвод з больш[евиками]. Їхали на 20-ох автомашинах і 30 на конях. Всі поїхали в сторону Надвірної.

12.9. до с. Росільна приїхало около 1500 больш[евиків], які були там цілий день, а вечером вибрались. В селі залишилося 150 больш[евиків], які квартирують по сьогодні.

15.9. зі с. Порогів в напрямі Надвірної виїхало 15 фір пограничників.

–//– большевики з с. Порогів ходили по сс. Кричка та Яблінка за фірами.

–//– з с. Порогів всі больш[евики] вибралися.

17.9. з с. Космач Солотвинського р-ну вибрався спецвідділ в числі 150 осіб.

–//– в с. Кривець Солотвинського р-ну приходило 25 больш[евиків] за фірами, щоб підвезти пограничників з с. Пороги до того ж р-ну.

–//– з с. Пороги Солотвинського р-ну виїхало 12 фір з військовими речами і меблями.

18.9. зі с. Майдан Горішний Ланчин[ського] р-ну больш[евики] вибралися. В селі квартирує частина фронтового війська.

–//– з с. Пороги Солотв[инського] р-ну виїхало 50 фір з військом і речами.

3.9. в Галичі і Залукві Гал[ицького] р-ну квартирує більша частина, біля 3.000 больш[евиків] і 1.000 автомашин. Ходять поголоски, що мають вивозити населення.

17.9. в Галичі від год. 10-ої рано почався сильний рух війська, головню автами.

18.9. до с. Мединя Гал[ицького] р-ну через с. Сокіл заїхало 10 фір больш[евиків], около 80 осіб, а до с. Викторів Гал[ицького] р-ну – три повні авта, около 120 осіб.

14.9. з м. Станиславів виїхала частина залоги погранвійськ НКВД в числі 200 ч[ол.] до м. Ужгород.

11.9. через с. Підпечари Стан[иславівського] р-ну переїзджали на 3-ох фірах кількох больш[евиків] до ліса за дровами. Побачивши в лісі [о]зброєних людей – повтікали, залишаючи коні. Відтак пастухи дігнали їх і віддали їм коні, а большевики сказали: “Ми їх не трогаєм, нехай і вони нас не трогають”. В ліс вже більше не йшли.

14.9. через с. Суботів Гал[ицького] р-ну переїзджали і там заквитували 20 больш[евиків]. Переїзджаючи, зловили 2-ох мужчин, які втікали до ліса. Між ними зловили кущовика Чабана. Зловлених забрали до м. Войнилова Стан[иславівської] обл. Говорять, що до м. Станиславова має приїхати 1.800 старшин. Пилу[ю]ть для них квартири.

VIII. Прочіска лісів і провірка поля:

25.8. в с. Рошнів Тисменицького р-ну ходили больш[евики] з псами в ліс, але нікого не зловили.

26.8. до с. Козина Єзуп[ільського] р-ну прийшло з Крилоса в год. 15-ій 50 больш[евиків], які шукали в селі і в лісі, але нікого не зловили.

28.8. група больш[евиків] в силі 50 чол. з опірною пункту в Рошневі Тисьм[еницького] р-ну, перевіряли безуспішно від год. 3-ої рано лісі: Рошнівський, Юрківський та Милованський.

29.8. група больш[евиків] в силі 40 чол. з опірною пункту в Рошневі Тисьм[еницького] р-ну, пішла до Юрківського та Милованського ліса, де зловили 3-ох мужчин.

29.8. до с. Кінчаки Нові Ёзуп[ільського] р-ну в год. 9-їй рано приїхало 300 больш[евиків]. Мали зі собою 2 міномети, около 60 кулеметів та ручну зброю. 200 з них пішло в Кінчацький ліс, а 300 в Кремидівський ліс (біля 200 закватуриували 30.8.). Оба ліси перевіряли до 18-ої год., при чому багато стріляли. В год 18-їй вернулися обидві групи до Кінчак Нових, де зловили 2-ох мужчин. Вечором біля 200 больш[евиків] відійшли в сторону Тростянця.

3.9. в с. Сілець Ёзуп[ільського] р-ну кватуруючі больш[евики] зробили облаву на полі, при чому зловили Олійника Дмитра.

4.9. в с. Струпків Отин[ійського] р-ну больш[евики] зловили 2-ох стрільців: Бистрого і Лисого. Зараз група больш[евиків] квартирує в тамошньому лісі. Виїздять до с. Ворона і інших сіл того ж р-ну. Ходять по хатах, а з ними Колосок з с. Винограду того ж р-ну.

6.9. до с. Камінна з Ляцького зайшли лісом больш[евики]. Зловили 2-ох хлопців та одного старшого чоловіка. Цих людей забрали до с/ради. Родичі зловлених дали больш[евикам] горілки і вони цих людей звільнили з цим, що вони 8.9. зголосяться до р-ну.

18.9. до с. Майдан ранком приїхало около 150 больш[евиків], які перевели облаву в лісі. Перевіряли гору Кливу і Бобу. Вечором виїхали на Росільну.

--/- в с. Прислуп больш[евики] перевіряли ліс.

--/- в с. Бугрівка --/- --/- --/-

17.9. в с. Манява Солот[винського] р-ну больш[евики] переводили облаву на ліс. Шукали за сотнею УПА. Зловили 2-ох хлопців.

18.9. в с. Фітьків Ланч[инського] р-ну больш[евики] переводили облаву на ліс. Нікого не знайшли.

--/- в с. Старуня Солот[винського] р-ну була облава на ліс. Нікого не зловили. До 18.9. було спокійно.

--/- в с. Гвізд Солот[винського] р-ну була облава на ліс. Зловили 2-ох хлопців, а 3-ох забили.

18.9. до с. Викторів Гал[ицького] р-ну, до тих, що кватуруют з Галича доїхало автомашиною ще 30 сталінських сатрапів. Спільно переводили розшуки по лазах і лісі. 16.9. надвечір всі виїхали. Одні в сторону Галича, а другі на с. Боднарів Гал[ицького] р-ну.

11.-19.9. в с. Тязів Гал[ицького] р-ну квартирували нквд-сти. Днем переводили розшуки по полі, ярах, лазах, корчах, а ніччю робили засідки по 2-3 з кулеметом в крайніх хатах села. Від сторони ліса на засідку щоночі ходило 6 нквд із 3-ма кулеметами (Дехтярова). Дня 18.9. на полі зловили 5-ох хлопців (4-ох з 1929-[19]30 р. уродження). Всіх забрали до Галича, відїзджаючи.

19.9. по полі ловили малих хлопців і питали, де ховаються бандеровці. Хлопець відповів, що в селі в одній хаті ходять по гостинці. Енкавидист вирячив очі, перелякався, аж пізніше доглу-пався, що хлопець говорить про тих, що зі “звездочкою”.

12.9. через с. Підлужа Стан[иславівського] р-ну переходило 40 больш[евиків], які пішли в напрямі підпечерського ліса. Цього самого дня відбулася облава на ліс між Підпечарими – Узінь (Стан[иславського] р-ну) та Вільшаницею (Тисьм[еницького] р-ну). Участь брало приблизно 500 больш[евиків] з Тисьм[еницького] р-ну. Облава тривала до год. 3-ої. Ліс був довкола обложений. На деякі місця (певно всипані, де колись таборували сотні) шукали поза кожний корч. У висліді знайшли криївку, яку спалили.

28.9. з с. Похівка до с. Забережа Лис[ецького] р-ну пере-ходив стр. Хмара. На полі стрінувся з больш[евиками] і в пере-стрілці став забитий.

ІХ. Розшуки по селах і ревізії:

Большевики дуже часто роблять розшуки по селах, однак дуже мало людей знаходять і то кого знайдуть, то майже в кожно-му випадку на всип. При розшуках і ревізіях дуже сильно крадуть і наочно грабують. Коли роблять які ревізії в церкві, то грабують навіть церковні речі.

26.8. в с. Рошнів Тисьм[еницького] р-ну робили больш[евики] сильні труси в підлісних хатах.

-//- до с. Дубівці Єзуп[ільського] р-ну о год. 6-й рано при-йшло 10 больш[евиків], які шукали по селі криївок [д]о год. 7-ої ввечером. Забрали 3 корови і від'їхали в сторону Водник.

27.8. в с. Садки Єзуп[ільського] р-ну больш[евики] робили сильні труси (в силі 150 осіб). В год. 10-й від'їхали до Кінчак Нових, зайшли до хати Тарновського Василя і питали, де його сини Михайло і Осип. Через кілька хвилин витягнули Осипа з криївки, що містилась в сусіда. Його мучили, кололи багнетом наскрізь, а пізніше добили з пістоля. Витягнули рівно ж Дидика Осипа, але його взяли з собою, бо мав документи з Німеччини. Майно Дидика сконфіскували, а матір забрали. Витягнули з криївки також і Чіпку Василя, якого на місці вбили, а пізніше кинули

до криївки гранату, яка розірвала Тарновського Василя, якого також туди вкинули.

28.8. в с. Ворона Отин[ійського] р-ну больш[евики] забили Дикуну Івана і Зварищука Василя.

-//- в с. Олешів Товм[ацького] р-ну о год. 7-й рано прийшло з Братишева 38 больш[евиків] і стільки ж з Товмача. В селі багато стріляли, шукали за бандерівцями та перевіряли людей. Забрали 3-ох мужчин і одну дівчину. В год. 18-й від'їхали.

30.8. в с. Тумир Єзуп[ільського] р-ну 27 больш[евиків] обско-
чило хату станичного, але в ній нікого не було. Пізніше збирали по селі контингент ярини та збіжжя.

-//- до с. Кінчаки Нові Єзуп[ільського] р-ну приїхало з Горожанки того ж р-ну і з с. Садки 60 больш[евиків], які перевели в селі безуспішний трус. В год. 18-й приїхало з Горожанки ще 40 больш[евиків] та всі заночували.

31.8. із с. Ганусівці Єзуп[ільського] р-ну фронтовики, які там квартирували від 12.8., виїхали в сторону Станиславова. Слід зазначити, що ці фронтовики дуже нищили матеріально людей. Люди з ними сварились, а вони відповідали: "Ви ощаджуєте для бандерівців. Ми маємо таких людей, які нам про все доносять".

28.8. в с. Сілець Єзуп[ільського] р-ну 12 больш[евиків] при допомозі квартируючих там фронтовиків робили великий трус. Витягнули з криївки Коника Івана, але його по 3-ох днях випустили.

-//- до с. Пітрич Єзуп[ільського] р-ну приїхало автом 15 больш[евиків] і стрибок Билей в справі контингенту. Вони скликали людей до с/ради і обіцяли дати пором для перевозу збіжжя з-за Дністра, з тим, що не сміють перевозити бандерівців. Люди на це погодились, але коли больш[евики] зажадали матеріалів, розійшлися зі словами: "І порома не хочемо і матеріалів не дамо". Розлючені больш[евики] перевели в селі трус і побили 15-літню дівчину, яку питали [за] Архипом і Степовиком, але та нічого не сказала. Її випустили.

31.8. до с. Кінчаки Старі зі с. Кінчаки Нові в год. 12-й прийшло 20 больш[евиків], які перевели в селі великий трус, але безуспішно.

1.9. до с. Кремидів Єзуп[ільського] р-ну приїхало в год. 7-й рано 40 больш[евиків] і зловили 2-ох мужчин.

2.9. до с. Довге Тисьм[еницького] р-ну приїхали з Єзуполя нквд-сти і зловили 8 мужчин, яких по 2-ох днях випустили.

4.9. в с. Миловання Тисьм[еницького] р-ну больш[евики] в силі 30 осіб робили облаву. Зайшли в год. 4-й рано дорогою з

ліса в село і перевели трус, причому забрали з хати Глухицького Михайла, а Татарина Гриня і Татарина Михайла витягнули з криївки. Також були зловили станичного Чумака, але його випустили, бо він вже старший чоловік.

5.9. до с. Тустань Єзуп[ільського] р-ну в год. 7-й рано приїхало 6 больш[евиків] і питали за Леочком Степаном і Леочком Осипом.

8.9. до присілка Піддубина приїхало в год. 23-й вночі 30 большевиків та перевірили 2 хати, але нікого не знайшли. Другого дня робили в селі безуспішний трус.

14.9. в с. Зарічу больш[евики] робили великі труси по хатах.

15.9. через с. Волосів в напрямі Камінної переїжджало около 25 больш[евиків]. Перед вечером, вертаючи з цього села, зловили Бука і від'їхали до Надвірної.

16.9. в с. Зарічу Солот[винського] р-ну больш[евики] переводили трус і питали за станичним. Цього дня забили Богомольця, якого забрали до Солотвини. Були в тих хатах, де крився станичний та хлопці.

13.9. коло 11-ої год. до с. Ямниця Стан[иславівського] р-ну наближався відділ піхоти зі Станиславова в числі 120 чол. Перед селом всі розкинулись в розстрільну і так окружили село. Переходили село з подвір'я на подвір'я, а відтак стяглись знова коло с/ради і відійшли в напрямі Галича.

7.-8.9. до сс. Гал[ицького] р-ну: Блюдники, Пукасівці, Курипів, Темерівці, Селиська, приїхали знова війська нквд, по 20-30 в кожне село. Заїжджали в кожну пору дня, ранком, вполудне і в вечір. Ходили по селі за контингентом, подекуди переводили ревізії і розшуки. 9.9. в с. Пукасівцях на згарищах будинків, спалених мадярами ще в 1944 р., шукали дротами за орг. магазинами. Нічого не знайшли. Ночами по 3-6 роблять засідки на краю села і по дорогах.

10.9. до с. Вовчинець Стан[иславівського] р-ну приїхав нач. [ро] нквд Куций і його заступник. Зайшли до Пракс Ольги і вели з нею довший час якусь балачку. (Вищезгадана була арештована і випущена). Відтак Куций зайшов до с/ради і провірював контингентову книгу, та страшив вивозом, хто не здав контингенту. Того самого дня 8 больш[евиків] на конях шукали по селі 2-ох пропавших мадярів. При тій нагоді зловили гром. Фащук Михайла (утікача з ЧА). Зловленого забрали до Станиславова, де сидить до сьогодні.

17.9. у с. Вікторів Гал[ицького] р-ну больш[евики] перевели нічню перевірку села і зловили 2-ох старших мужчин, а рано

2 жінки, які йшли до с. Бринь Гал[ицького] р-ну (ніби якихсь зв'язкових).

Х. Арештування:

Дівчат і старших мужчин, яких арештують, дуже часто випускають. Частина випущених має завдання доносити.

26.8. в с. Красилівка Отин[ійського] р-ну арештували больш[евики] 2 дівчини-членки.

-//- в с. Кінчаки Нові Єзуп[ільського] р-ну больш[евики] арештували одного хлопця, за антирадянські кличі, які були намазані на хаті. Цього хлопця засудили на 4 роки важкої роботи.

28.8. в с. Довге Тисьм[еницького] р-ну больш[евики], які там квартирують і стягають контингент, арештували 4 дівчини. Їм закидують співпрацю з бандерівцями.

28.8. в с. Довге Тисьм[еницького] р-ну больш[евики] зловили 2-ох мужчин, яких другого дня випустили.

28.8. через Кінчаки Старі Єзуп[ільського] р-ну переходило 20 больш[евиків], при чому зловили старшого мужчину, але його другого дня випустили. Того ж дня больш[евики] в силі 400 чол. вибрали з ліса ранених в бою попереднього дня.

-//- в с. Стриганці Тисьм[еницького] р-ну арештували больш[евики] 4 дівчини. Їм закидали співпрацю з бандеровцями.

29.8. в с. Вільшаниця Тисьм[еницького] р-ну арештували больш[евики] 3-ох мужчин. В тому селі зараз квартирує 20 больш[евиків], які стягають контингент.

30.8. в с. Вільшаниця Тисьм[еницького] р-ну больш[евики] обскочили хату Депутата Михайла, якого арештували.

31.8. до с. Сілець Єзуп[ільського] р-ну в год. 7-ій рано прийшло 20 больш[евиків] в справі контингенту. Біля год. 13-ої 6 з них зайшли до десятника Якимишина Якіма і казали йому показати контингентові списки, а коли цей відповів, що не вміє писати, вони кинулися до нього зі словами: "Твоя дочка так хорошо вміє писати, а чому вона тобі не допоможе. Ми бачили її письмо на квітах, які видавала бандерівцям". По дорозі до канцелярії стрінули його дочку, яка верталася з поля та забрали її зі собою.

1.9. в с. Палагичі Товм[ацького] р-ну арештували больш[евики] Пилипчук Анну. Вона пізналась з одним москалем і призналась йому, що загрожена. Він визначив їй стрічу, а на стрічу прийшли нквд-сти і її арештували.

1.9. до с. Дубівці Єзуп[ільського] р-ну приїхало 25 больш[евиків] (вечером) і стрибок Билей. Арештували Трощука

Василя і Литвина Василя. Ці люди були всипані, бо больш[евики] зараз по приїзді в село, окружили їхні хати.

3.9. в с. Довге Тисьм[еницького] р-ну зловили больш[евики] 10 мужчин, а Кузенка арештували.

5.9. в с. Стриганці Тисьм[еницького] р-ну больш[евики] арештували Ольгу Бельбас.

–//– в с. Деліїв Єзуп[ільського] р-ну больш[евики] арештували Щурик Параску та обіцяли випустити тоді, коли вона скаже, де криється її сестра. Параска нічого не сказала большевикам, тільки переказала голові с/ради, щоб сказав сестрі, щоб та прийшла, бо вона за неї терпіти не буде, а скаже все, що знає. Сестра не прийшла і Параску забрали до району.

6.9. в с. Стриганці Тисьм[еницького] р-ну больш[евики] арештували одну жінку. Того дня перевіряли по селі, хто здав збіжевий контингент, а хто ні, то грозили вивозом на Донбас.

–//– в с. Стриганці Тисьм[еницького] р-ну больш[евики] арештували Скоморовську Тацю.

7.9. до с. Миловання Тисьм[еницького] р-ну о год. 12-ій їхало з Рошнева 15 нквд-стів. Вони під селом стрінули боївкарів Л-групи, які вдарили по большевиках вогнем. Ті в паніці втекли, залишаючи одного раненого.

10.9. в с. Чернієві Лис[ецького] р-ну районні війська нквд в числі 20 осіб арештували Корлюка Миколу, жінку і дочку за те, що син в СКВ. Другого дня ограбили все майно, помешкання здемолювали, збіжжя забрали.

11.9. в с. Хом'яків Лис[ецького] р-ну нквд арештувало Симчук Параску (б[увша] ст[ан.] госп.).

14.9. в м. Лисець Стан[іславської] обл. нквд арештувало Грицак Михайла і дві дочки (Грицак Іванна і Корнеля). Грицакам закидують, що за німців збирали збіжжя для УПА. (Грицак був при стрибках).

XI. Викривання криївок:

26.8. до с. Пшеничники Тисьм[еницького] р-ну приїхало 15 больш[евиків] з Дорошем (який 21.8. попав в больш[евиків] руки). Зараз він водить больш[евиків] по криївках. Шукали по селі станичної та робили трус.

1.9. в с. Ляцьке Шлях. Тисьм[еницького] р-ну витягнули больш[евики] з криївки 7 цивільних людей і спалили 2 хати. Другого дня пішло з повиною 12 хлопців. Зараз в цьому селі кватирує понад 100 больш[евиків]-колгоспників і спецвідділ.

17.9. в с. Майдан Гор. Ланч[инського] р-ну приїхали больш[евики] з Ланчина і Надвірної в числі около 150 чол. Ходили

по тих хатах, де кватирували підпільники та де вечеряла боївка СБ. Сконфіскували господарство мачухи підр. Мирона. Відкрили всі криївки, про які знали станична і харчева (ті що всипали). З криївки забрали молоко, масло і мід.

12.9. до с. Радча Лис[ецького] р-ну приїхало около 30 больш[евиків] (р-ні війська нквд), на всип. В селі почали переводити труси і зловили одного мужчину, який вказав, де криється пров. села Гарт і де кватирують стр. СКВ Медвідь і Чумака. Коли больш[евики] знайшли Гарта, він не хотів здатися живим, стрілив з пістоля собі в груди, тяжко ранивши себе. Больш[евики] взяли його ще живим. Стрільці СКВ були в stodoli, відстрілюючись вбили 3-ох больш[евиків], а 2-ох ранили. Бачачи своє безвихідне становище – розірвали себе гранатами. Больш[евики] stodolu підпалили і стр. Медвідь згорів, труп стр. Чумака забрали до Лисця. Тоді зловили ще 2-ох мужчин. Гарт по дорозі помер. Труп скинули на полі коло Лисця і 3 дні підряд давали стійку, хто ці трупи буде забирати.

ХІІ. Грабунки, напади і побиття:

Большевики, як кватируючі, так і районні ходять по ночах, нападають на людей та грабують хатні речі, коні і т. д. Вдень п'яні больш[евики] ходять по хатах, знущаються над людьми, грабують та жебрають їсти.

25.8. до с. Ганусівці Єзуп[ільського] р-ну в год. 8-ій рано приїхало 4 больш[евики] в справі контингенту м'яса. Напившись горілки ходили п'яні по селі, шукали по селі та знущалися над людьми. Зловили одного господаря та питали про сина. Не звертаючи уваги на оправдання, що сина немає – забрали до району.

26.8. до с. Яструбці Єзуп[ільського] р-ну в год. 11-ій рано приїхали з р-ну 5 больш[евиків], взяли одну корову і повернулись назад.

27.8. в с. Рошнів Тисьм[еницького] р-ну 4-ох больш[евиків] наскочили на хату, в якій мешкала самотня молодиця і почали добуватися до хати. Та вискочила через вікно і дала знати спецгрупі, яка стало там кватирує. Двох “героїв” зловили, а 2-ох втекло.

29.8. до с. Дубівці Єзуп[ільського] р-ну приїхали 20 больш[евиків], а з ними 2 учительки совітки. Забрали 2 корови і від'їхали до Відник, а учительки залишились.

31.8. до с. Олешів Товм[ацького] р-ну приїхали з р-ну 20 больш[евиків] і політрук Гардеманов. Попивши горілки, яку відібрали від жінок, що несли до Станиславова, ходили по селі, а кого стрінули, кричали: “Здайсь, бандит!” Прим[іром]: один больш[евик] вбігає до stodoli і кричить до 60-літнього діда:

“Руки вверх, здайсь, бандит”. Перестрашений господар кинув ціп і підняв руки вгору. Цей постріляв по stodoli і каже: “Ложись, не рухайся, а то розстріляю, я на тебе, бандит, вже давно чекаю”. По словах господаря, що має сина в армії, больш[евик] подобів, назвав господаря “своїм чоловіком” і зайшов в хату. До хати ввійшли рівно ж ще 2 больш[евики]. Тут поскладали все начиння і фляшки з нафтою на купу і потовкли. Один з них стрілив до образа. – Інший зайшов до 70-літнього господаря і крикнув: “Руки вверх, бандито, я тебе розстріляю” – при чому звернув ППШ до грудей старика. Голова с/ради відібрав в п’яного зброю і вистріляв всі набої. Подібні комедії діялись щовечора.

9.9. до с. Колодіївка Стан[иславівського] р-ну приїхало 2-ох больш[евиків] на конях. Переїзджаючи селом, завважали в хаті мужчин, що криються. Ті мужчини повтікали, а большевики перевели ревізію в Ластовецького Н. Нічого не знайшовши – від’їхали. Того самого дня приїхали фірою 3-ох больш[евиків] і забрали в Басюрина Николи всю конюшину.

8.9. в с. Угринів Дол. Стан[иславівського] р-ну квартируючі війська (фронтовики) ограбили 3-ох господарів, а саме: Куцеского Стаха (все убрання), Савка Василя (свиню, кури, 2 кози), Димушка Івана (убрання).

9.9. в с. Вовчинець Стан[иславівського] р-ну 8 кіннотчиків вдерлись ніччю до госп. Верешко Николи. Господар вчинив сильний крик. Грабіжники втекли.

13.9. до с. Підпечар Стан[иславівського] р-ну приїхало 5 больш[евиків] і ходили цілий день по селі. Заходили до хат, а побачивши в одній хаті тільки одну господиню, старалися застрашити її вивозом, бо вона не здала контингенту. Господиня, настрашившись дає їм їсти і самогонки, а больш[евики] вдоволені відходять і нічого вже більше про вивіз не говорять. Вечером всі больш[евики] відійшли.

12.9. ніччю до с. Чернієва Лис[ецького] р-ну приїхало лімузиною 4-ох больш[евиків] і ограбили Крижанівського Льва (директор школи) і Жолинську Марію. Забрали убрання, взуття і білля.

13.9. в с. Угринів Гор. Стан[иславівського] р-ну 2-ох больш[евиків] обікрали госп. Струмінську Марію – все убрання.

XIII. Випущені з тюрми:

26.8. до с. Дегова* Єзуп[ільського] р-ну приїхало в год. 10-ій 6 больш[евиків], які зловили одну дівчину, але зараз випустили.

* Так у тексті. Повинно бути: Делієва.

27.8. в с. Вільшаниця Тисьм[еницького] р-ну ходили больш[евики] по хатах та зганяли людей везти контингент.

6.9. в с. Грушка Отин[ійського] р-ну п'яні больш[евики] стріляючи кури, зранили свого командира.

XIV. В б и л и:

26.8. в с. Красилівка Отин[ійського] р-ну заарештували больш[евики] 2 дівчини (членки). В час трусу в церкві забрали багато церковного майна. Цього самого дня вбили хлопця, що йшов красти яблука і набрів на больш[евицьку] заставу.

14.9. в с. Дзвиняч вечером больш[евики] вбили одного чоловіка із Заріча, що йшов до праці.

15.9. в с. Колодіївка Стан[иславівського] р-ну став забитий заст. пров. села Пилип. Він вийшов ранком в поле і працював. Нараз з'явилось коло нього 6-ох больш[евиків], які зловили його і вели до села Добрівляни (де кватирували). По дорозі зловлений почав втікати і в бігу став забитий. Забрали від нього його знимку та чоботи і держали коло нього стійку, маючи на думці зловити когось, хто прийде по трупа і довідатись точно, хто це є. Нічю трупа забрали і похоронили.

3.9. нічю в с. Курипів Гал[ицького] р-ну повісив хтось одного старшого чоловіка. Рано 2-ох синів (один з 1927 р., другий з 1929 р. ур.) пішли до Галича і повідомили больш[евиків]. За дві години приїхали 4 больш[евики]. Заарештували 8 дівчат і вбили ні в чому не винних 3-ох мужчин, які працювали в лісі. Родину повішеного забрали до р-ну, повішеного похоронили.

XV. Місцеві стрибки і вербування сексотів:

Стрибки переважно служать больш[евикам] вірно, рідко коли трапляється чесна людина, яка заступилась би за людьми. Слідять і доносять про наш рух досить солідно. Стрибки, які чуються дуже провинені перед народом, забирають свої родини до р-них центрів.

Больш[евики] вербують сексотів у різні способи – обіцяють багато грошей. До цього ангажують всяких людей, а навіть шкільних дітей. Зі шкільними дітьми роблять мітинги, на яких взивають слідити бандеровців та доносити про все вчителі. Навіть нквд-сти записують дітей на донощиків. Дітей взивають вступати до піонерів і в комсомол.

29.8. до с. Дегова Єзуп[ільського] р-ну о год. 12-ій приїхало 7 больш[евиків], а з ними Блакитний, який забрав з дому свої документи і убрання. Він говорив, що на другий день приїде сам, бо має виловити всіх бандеровців.

30.8. до с. Козина Єзуп[ільського] р-ну в год. 10-й приїхало 3-ох нквд-стів на конях. Вони довгий час говорили з головою с/ради і головою кооперативи, яким припоручили слідити за Ігорем і Гартом. За це обіцяли великі гроші.

1.9. до с. Тумир Єзуп[ільського] р-ну в год. 7-й рано приїхав з Маріямпольа по свою родину стрибок Чарко Степан з 10-ма больш[евиками]. Больш[евики] ходили в село їсти.

2.9. до с. Дубівці Єзуп[ільського] р-ну прийшов в год. 14-й стрибок Билей (з Водник того ж р-ну) з 7-ма больш[евиками]. Він витягнув з криївки Литвина Петра, який показав криївку, де крився Биби́к Петро і Литвин Петро. Всіх 3-ох забрали до р-ну.

5.9. до с. Кремидів Єзуп[ільського] р-ну приїхало в год. 8-й рано 58 больш[евиків], а з ними Блакитний. (Передше він працював при обл. реф. пропаганди, який здався больш[евикам] живцем). Питали за двома родинами, яких сини були на пропагандивному вишколі, провадженому Блакитним.

9.9. до с. Підпечар Стан[иславівського] р-ну приїхало автомашиною 25 больш[евиків] з р-ну разом з сексотом з цього села та провокатором Роммелем (бунчужний із сот[ні] Хмари), який привів больш[евиків] до госп. Кривлюк Марти, в якій зграбували все убрання (Роммель сей час убрався в убрання її чоловіка). Сексот Склеповий Йосиф привів больш[евиків] до госп. Петрунів Дмитра, в якого забрав віз і коня. Цього самого дня вищезгаданий сексот забрав свій маєток із села до Станиславова. В цій справі зганяли людей з фірами для перевозу майна. Вибрався з цілою ріднею.

12.9. до с. Пасічна Стан[иславівського] р-ну приходило з Загвіздя 3-ох сексотів, які явно співпрацюють з больш[евиками] і зайшли до однієї дівчини. Що з нею говорили, невідомо.

-//- до м. Станиславова прибув транспорт дітей із Сходу в числі 2.000 чол. (обдерті та голодні). Надані урядники до с. Вовчинець Стан[иславівського] р-ну (сексоти) поводяться тепер дещо краще з населенням, шукають собі симпатиків (асекурують себе) і кажуть, що їх тепер покликають до війська. Один з них признався одному госп[одарю], що він з Коломийщини, що був рай. пропагандистом і що йому больш[евики] забили жінку і що він больш[евикам] нічого не всипав, хоча багато знав. Наприкінці сказав, що Україна мусить бути.

XVI. Стягання контингенту і позики:

Большевицька адміністрація сильно натискає на здачу контингенту і позики, грозять вивозом, конфіскацією худоби і майна. Говорять, що хочуть стягнути все зерно, щоб бандеровці вигинули

з голоду. В деяких місцях, тим людям, які не здали контингенту, значать хати і кажуть, що їх будуть вивозити на Сибір. Внаслідку, люди скоро здають контингент.

25.8. до с. Струпків Отин[ійського] р-ну приїхало 30 больш[евиків], які стягали на контингент майже все збіжжя, говорячи, що люди одержать хліб на картки, а бандерівці поздыхають.

25.8. до с. Козина Єзуп[ільського] р-ну в год. 10-ій рано приїхало 15 больш[евиків] в справі контингенту. Хотіли робити збори та не було людей. Забрали бараболю і по год. 4-ій від'їхали до р-ну.

26.8. до с. Кінчаки Нові Єзуп[ільського] р-ну в год. 10-ій рано приїхало 40 больш[евиків] в справі контингенту.

27.8. до с. Ворона Отин[ійського] р-ну приїхало 27 фір больш[евиків] і стягали контингент.

--/-- до с. Колинці Товм[ацького] р-ну приїхав прокурор і 10 бійців, і збирали контингент, при чому робили ревізії і зловили одного мужчину. Нічю заїхало ще 60 больш[евиків] і заквартирували в крайних господарствах та ходили цілу ніч по селі, але нікого не стрінули. Другого дня хотіли стягати контингент, але голова с/ради не дозволив, бо цього дня було релігійне свято.

27.8. в с. Вільшаниця Тисьм[еницького] р-ну ходили больш[евики] по хатах та зганяли людей везти контингент. Хто не здав, зазначували на хаті, казали, що таких людей будуть вивозити на Сибір.

--/-- до с. Дубівці Єзуп[ільського] р-ну приїхало в год. 10-ій 10 больш[евиків], які з десятниками стягали по селі податок.

28.8. в сс. Палагичі, Остриня, Олешів Товм[ацького] р-ну больш[евики] переводили перепис худоби.

30.8. до с. Озерце Єзуп[ільського] р-ну приїхало 15 больш[евиків] в справі контингенту. Питали за станичним, станичною та за тими, що збирають хліб для бандерівців.

29.8. з с. Палагичі Товм[ацького] р-ну голова райвиконкому Вероняк провів здачу контингенту. Ходив до кожної хати, потому робив мітинг.

--/-- в с. Кремидів Єзуп[ільського] р-ну було 50 больш[евиків] в справі контингенту.

30.8. до с. Побережа Єзуп[ільського] р-ну в год. 10-ій рано приїхало 2 больш[евики] в справі контингенту. Вони взяли собі до помочі фронтовиків, які зараз там квартирують і шукали по селі. В год. 3-ій ці 2 больш[евики] виїхали до р-ну, а фронтовики в год. 19-ій виїхали до Станиславова.

--/-- в с. Дубівці Єзуп[ільського] р-ну 15 больш[евиків] з р-ну стягали позику.

31.8. до с. Дубівці Єзуп[ільського] р-ну в год. 6-й рано приїхало 25 больше[евиків] і стрибок Билей. Перетрясли ціле село. Знайшли в сіні Легіна Петра, якому обіцяли 3.000 крб., якщо скаже, де криється Яструб. Він цього не знав. 5 больше[евиків] доправили його до с. Відник Єзуп[ільського] р-ну, а решта заночувала. Другого дня збирали по селі яйця, кури і масло. В с. Кремидові Єзуп[ільського] р-ну 50 больше[евиків] збирали контингент.

1.9. до с. Побережа Єзуп[ільського] р-ну в год. 8-й рано приїхало 5 больше[евиків], які до вечера стягали контингент. Говорили, що Побереже найкраще село в р-ні, бо в ньому нема бандерівців, лише самі чесні люди.

-- в с. Сілець Єзуп[ільського] р-ну 6 больше[евиків] стягали контингент збіжжя, при чому взяли 3 корови та м'ясний контингент. Їм помагали квартируючи в тому селі фронтовики.

2.9. в с. Остриня Товм[ацького] р-ну секретар райвиконкому Круглий і 10 бійців стягали збіжжєвий контингент.

4.9. в сс. Ганусівці, Побережа Єзуп[ільського] р-ну [большевики] стягали збіжжєвий контингент і позику.

-- до с. Дубівці Єзуп[ільського] р-ну в год. 10-й рано приїхало 16 большевиків. Кілька з них зайшло до хати Савчука Андрія та казали віддати їм в руки свого зятя. Добре попивши, поїхали до с/ради. П'яних, заст. [...] роззброїв, а решта стягали контингент.

5.9. в с. Вільшаниця Єзуп[ільського]* р-ну забрали больше[евики] в 3-ох госп[одарів] корови за те, що не здали контингенту та грозили за це ліквідацією господарства.

-- в с. Ганусівці Єзуп[ільського] р-ну взяли больше[евики] в госп[одаря] корову за те, що не здав контингенту м'яса.

-- в с. Пітрич Єзуп[ільського] р-ну стягали больше[евики] збіжжя і позику. За невиконання контингенту молока грозили конфіскацією майна.

4.9. до с. Камінна Ланч[инського] р-ну щодня приїздить больше[евики] за бараболю.

7.9. до с. Камінна -- -- приїхало 10 больше[евиків] за збіжжєвим контингентом.

8.9. до с. Волосова приїхало 25 больше[евиків]. [О]зброєні в кріси, ППШ та 2 кулемети. Ходили по селі в справі контингенту і при тому дуже грабили населення.

10.9. до с. Раковець приїздили больше[евики] за контингентом.

12.9. до с. Волосова приїхали другі больше[евики] за контингентом (перші були 8.9.) Народ цим больше[евикам] скар-

* Так у тексті. Повинно бути: Тисменицького.

жився, що бувші больш[евики] дуже грабували. Ці списали протокол та вислали до області. Обласні арештували за це 4-ох больш[евиків] з р-ну.

12.9. до с. Цуцилів приїхало з р-ну около 20 больш[евиків] за додатковим контингентом. Вони кватирують до сьогоднішнього дня.

16.9. до с. Фітьків приїздили больш[евики] в справі контингенту.

15.9. в с. Колодієві Гал[ицького] р-ну заквартирувало 30 больш[евиків] і збирають континг[ент].

2.9. до с. Комарів Гал[ицького] р-ну приїхало 12 больш[евицьких] урядників і з ними прокурор. Ходили по селі та натискали на здачу континг[енту], даючи строк до 2-ох днів. При нагоді забирали в тих родин, що були зліквідовані або вивезені всяку ярину.

9.9. в с. Підлужа Стан[іславського] р-ну нквд-сти, які призначені до стягання континг[енту], прийшли до одного госп. і почали стріляти до пса. В той час вибіг хатний хлопчина і йому попала куля в голову. Тяжко раненого хлопця відставили до лічниці в Станиславові.

4.9. до сс. Сапогів і Бринь Гал[ицького] р-ну приїхали до села урядники в справі континг[енту]. Вони сидять там і стягають континг[ент] до сьогодні.

10.9. до с. Угринів Гор. Стан[іславівського] р-ну заїхав район в числі 25 чол. для стягання континг[енту]. Цілий день ходили по хатах і провірювали, хто здав континг[ент]. Хто не здав більшу кількість, забирали від нього корову або коня, а коли сей час приніс континг[ент], вертали назад. При такій нагоді побачили, як один мужчина втікав перед ними. Зайшли до госп., через якого двір мужч[ина] втікав та допитувалися, хто це був. Госп. не сказав, за що больш[евики] сильно його били. Переночувавши, вибрались 11.9. до с. Павелче Стан[іславівського] р-ну.

-//- до с. Ямниця Стан[іславівського] р-ну приїхало 10 больш[евиків]. Вони цілий день ходили по селі в справі континг[енту], надвечір виїхали до Станиславова.

15.9. в с. Забережі Лис[ецького] р-ну больш[евики] стягали рештки континг[енту]. Хто не здав 5-15 кг – забирали все, що застали змолочене.

XVII. В и в о з и в'я з н і в:

28.8. до с. Надорожна Товм[ацького] р-ну приїхало 10 больш[евиків], які переводили мітинг, на якому хвалилися, що вбили ком. Орлика та страшили людей Сибіром за невиконання континг[енту].

–//– до с. Побережа Єзуп[ільського] р-ну приїхало 2-ма авта-ми 15 больш[евиків] та перевели мітинг, на якому говорили про контингент, про те, що вже по війні і треба думати над майбутнім життям. На запити, чому не пускають з армії, якщо вже по війні, говорили: “Тому, що Туреччина щось недоброго задумує, а Англія і Америка кажуть нам виступити з України, а це не може статися, бо ми ж за це крові не проливали, щоб бандерівцям було добре жити. Бандерівці не вигнали німців, але ми”.

28.8. до с. Деліїв Єзуп[ільського] р-ну приїхало в год. 12-ій 50 больш[евиків] та перевели збори в справі континг[енту]. На зборах говорили, що вже спокій, однак треба вважати, бо ворог може несподівано заскочити. Радили також бандерівцям зголошуватися, бо в лісі України не здобути.

29.8. в кожному селі Тисьм[еницького] р-ну робили больш[евики] збори в справі континг[енту]. Грозили конфіска-тою худоби та вивозом на Сибір, якщо цього дня не буде зданий континг[ент] в 100 %.

–//– в с. Побережа Єзуп[ільського] р-ну 12 больш[евиків] переводило мітинг, на якому обіцяли допомогу жінкам, яких чоло-віки працюють в р-ні. Згадали рівно ж про капітуляцію Японії та про те, що ще тільки бракує винищити бандеровців і вже буде спокій.

30.8. в с. Остриня Товм[ацького] р-ну переводили больш[евики] мітинг в справі континг[енту].

2.9. в с. Ганусівці Єзуп[ільського] р-ну приїхало 12 больш[евиків] і перевели мітинг, на якому закликали людей до чесної праці та виконання континг[енту] в 100 %. Що український народ позбувся зараз німецького ярма та став вільним. Його вже ніхто не буде нищити, а що зробить – зробить для себе. Зараз рад. влада має нагоду знищити бандеровців.

2.9. до с. Дубівці Єзуп[ільського] р-ну приїхало в год. 8-ій рано 11 больш[евиків], які переводили мітинг. На мітингу радили людям залишити думку про самостійну Україну. За невиконання континг[енту] грозили вивозом на Сибір.

3.9. майже в кожному селі Товм[ацького] р-ну переводили больш[евики] мітинг, в справі побіди над Японією, на яких вихва-ляли генераліссімуса Сталіна.

–//– до с. Дубівці Єзуп[ільського] р-ну приїхали 16 больш[евиків] та перевели гутірку з шкільними дітьми, на якій просили дітей слідити за бандерівцями та доносити про все учительці. Казали вступати в піонери і комсомол, старатись бути чесними синами батьківщини. Згадали також про капітуляцію Японії. Діти зі сміхом повтікали. Після того скликали старших,

яким говорили про капітуляцію Японії, континг[ент] і податки. До родичів звертались з закликом, щоб виховували дітей в комуністичному дусі, бо вони зараз напоєні бандерівським духом. В протилежному випадку будуть вивозити дітей у східні області.

7.9. в с. Пасічна Стан[иславівського] р-ну відбувся мітинг, на якому в першу чергу звертали увагу на здачу континг[енту]. По мітингу на стінгазеті вмістили карикатури 2-ох госп[одарів], які не здали континг[ент]. Цього самого дня, крім кватируючого війська, заїхало і закватирувало 45 больш[евиків] на 15-ох автах.

—//— в с. Комарів Гал[ицького] р-ну больш[евики] перевели мітинг, на якому говорив прокурор, що Японія скапітулювала, однак окремі частини далі б'ються. Далі закликав населення здавати континг[ент]. Говорив, що бандерівці грабують, забирають корови і т.п. Наводив факт, що в с. Боднарів забрали в старухи останню корову. Такого не було зовсім.

18.9. минулого тижня по школах м. Станиславова переведено мітинги, на яких закликали бути готовим, бо одна з держав готується напасти на Рад. Союз. Натякали на Туреччину.

Всюди переводять мітинги, на яких агітують за здачею континг[енту] (головно грозять). Говорять, що вже по війні. Взивають бандерівців виходити з лісів, бо в лісі України не збудують. Люди на мітинги не сходяться, больш[евики] зганяють силою і то не все їм вдається. Говорять про перемогу над Японією і вихваляються генераліссімумом Сталіном.

XIX. Підступи:

Больш[евики] перебираються у різні мундири і беруть на шапки тризуби та ходять ніччю по хатах, вдаючи наших стрільців. Шукають зв'язку, станичних, курієрів, харчевих і т. п. (Такі випадки мають місце головне в р-нах: Солотвинському, Богородчанському, Яремчанському, хоч і в інших районах не бракує таких випадків).

XX.

17.9. в м. Станиславів в райспоживспілці вул. Баторого ч. 7 в вечірніх год. укр. повстанці вбили сторожа і його жінку, за вислужництво нквд. В місті настав великий переполох, багато визначних комуністів позмінювали свої квартири. Говорять, що всіх повстанців було 20 осіб. Один нквд-ст сказав: "Вони були на службі в нас і за те їх вбили бандерівці". Населення говорить, що це вбили самі робітники за те, що він доносив на них.

11.9. в с. Радча Лис[ецького] р-ну розбито молочарню. Побито все начиння. З с/ради забрано всі документи.

XXI.

19.9. в с. Майдан Гор. Ланч[инського] р-ну зголосився до больш[евиків] підпр. Дон (Грізний).

10.9. в с. Пасічна Стан[иславівського] р-ну зголосився з “повиною” Семків Олекса, який крився.

14.9. в с. Бринь Гал[ицького] р-ну вкрав хтось 2-ох мужчин, які дістали книжки і не крилися.

17.9. до с. Перерісль приїхали больш[евики]. Коло полудня 2 больш[евики] посварилися і побилися на коробці сірників. Вкінці дійшло до того, що один другого забив. Вбитого і арештованого забрали до Надвірної.

21.8. до с. Олешів Товм[ацького] р-ну приїхала учителька-східнячка. Вона зайшла до голови с/ради та говорила, що не боїться бандерівців, хоча вони вже не одного вчителя повісили, бо вона чесна українка і любить Україну. Хотіла б подивитись на бандерівців, чи вони такі страшні, як їй малювали партійні.

25.8. дос. ЛаниЄзуп[ільського] р-ну приїхало 28 больш[евиків] та ходили по хатах, при чому солідно наїдались. В год. 5-ій від'їхали в сторону Відник.

1.9. біля с. Прибилів Отин[ійського] р-ну 3-ох больш[евиків] знасилювали дівчину, яка йшла до с. Тарновиця.

15.9. в м. Станиславів закінчився 6-денний курс для нач. “пересильних” пунктів, переходових лягрів (та командантів військових частин і сталої залоги). Заняття проходили від 9-ої год. ранку до 20-ої вечора. Біля 18.9. з м. Станиславів відійшов транспорт поляків в Польщу. В місті остає ще понад 7.000 поляків. До школи ходять 1.500 польських дітей.

Безличність, здемобілізованість і піянство панує не тільки серед війська, а навіть серед партійців і районових провідників.

Постій, дня 15.10.1945 р.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 81, арк. 330-337.

Оригінал. Машинопис.

Тотожний текст: Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів), ф. 9.

Тотожний текст: The Peter J. Potichnyj Collection on Insurgency and Counter- Insurgency in Ukraine. Robarts Library, University of Toronto.

№ 6
ЗВІТ ОКРУЖНОГО ПРОВІДУ ОУН
СТАНІСЛАВІВЩИНИ ЗА ЛИСТОПАД 1945 Р.

[Грудень 1945 р.]

Станіславівська округа*

З В І Т
за місяць листопад 1945 р.

1. Стан большевицької адміністрації:

Р-н Галич: 39 осіб.

Р-н Станіславів: 38 осіб (в тому [числі] москалів 17 осіб),
укр.- придніпрянців 19 о[сіб], укр.-зах. 2 особи. Всі, крім 4
прид[ніпрянців], партійні.

Р-н Лисець: 32 о[соби].

Р-н Богородчани: 37 о[сіб] (до адміністрації враховано:
виконком, р[айонне] нкб і р[айонне] нквд, партком, воєнкомати –
тільки керівний склад, завідувачі відділами). В Богородчанському
р-ні змінено голову райвиконкому Перехрестова і вислано його
в р-н Жаб'є на ту саму посаду. На місце Перехрестова прислали
Бондаренка. В інших р-нах округи стан большевицької адміні-
страції як попереднього місяця.

2. Обл. центр: нкб – 135 о[сіб], нквд – 45.

спецбоївка нкб 16 о[сіб].

Охорона р-нів:

Галич околом 90 о[сіб] – 20 стрибків

Станіславів 50 о[сіб]

Лисець 60 о[сіб] – 14 стрибків

Богородчани 100 о[сіб] – 50 стрибків

Спецпункти:

Боднарів Гал[ицького] р-ну 30 о[сіб] охорона
залізничного мосту

Павелче Стан[іславівського] р-ну 20 о[сіб] --/-- --/--

Павелче --/-- 40 о[сіб] рубачі ліса

Майдан --/-- 20 о[сіб] охорона зал. мосту

Ямниця --/-- 12 о[сіб] --/-- --/-- від 16.11.

Добрівляни --/-- 55 о[сіб] охорона радгоспу
від 28.8. до 21.11.[19]45.

* У верхньому правому куті документу надпис олівцем: 13/45.

Вовчинець Стан[иславівського] р-ну 25 о[сіб] охорона спіртзаводу
 Хриплин Лис[ецького] р-ну 35 о[сіб] охорона зал. стан[ції]
 Тисьменичани Лис[ецького] р-ну 23 о[сіб] охорона зал. стан[ції]
 Посіч Лис[ецького] р-ну 30 о[сіб] рубачі ліса
 Дрогомиричани Лис[ецького] р-ну 40 о[сіб] охорона підсобного
 господарства

Опришівці Лис[ецького] р-ну 200 о[сіб] охорона летовища.

3.11.[19]45 р. о год. 7-мій вечером прибув спецвідділ до
 с. Майдану Сол[отвинського] р-ну в силі 37 чол.

5.11.[19]45 р. закватував відділ погранвійськ в силі 51 чол.
 в с. Пороги Сол[отвинського] р-ну.

В Надвірнянському р-ні є такі спецпункти:

в с. Рафайлові 100 чол.

в с. Зелена 400 чол.

в с. Пасічна 25 чол.

--/-- 55 --/-- нафтова охорона

в с. Битьків 300 чол. --/-- --/--

в с. Лоева 25 чол. заліз[ична] --/--

Яремчанський р-н:

Яремче: нквд 35 чол.

нкгб 5 чол.

стрибків 15 чол.

заліз[ичне] нквд 8 чол.

залізнодорожні робітники 50 чол.

Делятин: нквд 35 чол., залізнодорожна
 служба 30 чол.

Ямна: заліз[но]дорожне нквд 5 чол., залізнодорожних робіт-
 ників 35 чол.

Микуличин: зал[ізно]дорожне нквд 15 чол., зал[ізно]-
 дор[ожних] робітників 300 чол.

Татарів: заліз[о]дорожне нквд 5 чол., та телефонний
 [в]звод 6 чол.

Ворохта: --/-- --/-- нквд 5 чол. заліз[но]дорожн[их] робіт-
 ників 40 чол. та 4 стрибки.

Вороненка: охорона тунелю 25 чол., та 4 стрибки.

Яблониця: погранвідділ в числі 100 чол. та 10 стрибків. Цей
 погранвідділ складається з молодого партійного елементу (1927,
 1928 р. народження).

Поляниця: погранвідділ в числі 55 чол.

Ланчинецький р-н:

Тарновиця: охорона заліз[ичної] станції 30 чол.

Камінна: --/-- --/-- --/-- 20 чол.

Гаврилівка: –//– радгоспу 150 чол.

Стрибки: Надвірнянський р-н:

с. Рафайлова	10 чол.
с. Зелена	14 чол.
с. Пасічна	14 чол.
с. Битьків	10 чол.

Яремчанський р-н:

с. Яремче	15 чол.
с. Ворохта	4 чол.
с. Вороненка	4 чол.
с. Яблониця	10 чол.

Ланчинецький р-н:

с. Майдан Середній	20 чол.
с. Ланчин	–

Переїзні війська:

В сс. Боднарів, Бринь, Мединя, Височанка і Галич квартирували кінні відділи в числі 4.500 осіб. Невеликі відділи цієї кінноти квартирували в сс. Майдан – 200 осіб, Павелче – 40 осіб (Стан[иславівський] р-н). Дня 21.11. відділи почали вибиратись до Станиславова;

с. Майдан Стан[иславівського] р-ну – 300 осіб рубачів, вибрались 17.11.

с. Угринів Долішний Стан[иславівського] р-ну – 250 осіб, в тому [числі] 50 о[сіб] залізн[ичне] нквд

с. Крихівці Лис[ецький] р-н – 500 осіб червоноармійців

с. Старий Лисець Лис[ецький] р-н – 30 о[сіб] –//– виїхали 19.11.

м. Богородчани 350 о[сіб] погранвійська (тимчасово квартирує).

Стало квартирують переїжджаючи з Закарпаття червоноармійські частини в [...] р-нів: Яремчанського та Надвірнянського.

Господарка і промисл:

радгоспи с. Залуква Гал[ицького] р-ну

с. Крихівці Лис[ецького] р-ну

с. Миловання Тис[меницького] р-ну

с. Гаврилівка* та Битьків Надвірн[янського] р-ну.

Підсобні господарства:

Станисл[авівський] р-н: Узінь завідує облспоживспілка (розділено на три частини для користування: управління львівської

* Так у тексті. Насправді тоді це село належало до Ланчинського р-ну.

зал. дороги, діт. будинку і військової лічниці). Урожай зібрали повністю.

с. Колодіївка завідує управління львівської зал. дороги.

с. Павелче -//- -//- -//- -//-

с. Пасічна -//- обл. нквд площа 15 га

с. Загвіль -//- обл. воєнкомат 150 га

с. Вовчинець -//- спиртзавод

с. Пациків -//- [по]требсоюз

с. Олешів Лис[ецький] р-н завідує штаб прикарпатської
воєнної округи, обробляє військо. Це господарство найбільш
запущене.

При кожному районі є МТС. Приміщують звичайно недалеко
райцентру для більшої безпеки. В Галичі і Богородчанах мають
місто машин ремонтні майстерні.

Станиславівська МТС має всього 2 трактори, 1 молотарку і
2 сівалки. Лисецька МТС має 1 трактор і 2 молотарки.

Заводи і фабрики:

В м. Станиславів: шкірзавод П. 14, взуттєва фабрика,
спіртзавод, дріжджевий завод, фабрика фаянсових виробів, гіп-
совий завод, 3 цегольні, м'ясокомбінат, ряд артілей та майсте-
рень для обслуговування міста. Найбільше робітників zatrudнює
Станисл[авівське] депо.

В с. Вовчинець Стан[иславівського] р-ну 2 гіпсові заводи на
базі місцевих покладів гіпсу. Оба діють доривочно (коли схочуть).
Стало прикріплена робоча сила ще від літа. Спіртзавод працює
безперервно.

В с. Крихівці вирібня вати (сировину доставляють з міста
Киева).

Взуттєва фабрика в м. Богородчанах.

Фабрика каруку і гарбарня в м. Лисець. При ній артіль
дерев'яного виробництва.

Тартаки в місті Станиславів, Богородчани, Надвірна і
Делятин.

Село Олешів гіпсовий завод.

Делятин і Яремче: шевські артілі, Ворохта кравецький.

Копальні нафти: Битків Надвірн[янського] р-ну, Майдан
Солотвинського р-ну.

Копальня воску: Дзвиняч Сол[отвинського] р-ну.

У Стан[иславівському] р-ні є 8 млинів, з них один гонять
електрикою (Ямниця).

На терені Ланчинського р-ну чинні 3 млини. В Ланчині є
робітня соли та ковальський верстат.

В Рафайловій, Зеленій, Пасічній та Лоевій є т. зв. лісосіки, в яких працює 300 робітників-селян. Умови праці дуже важкі, дані робітники мусять виконувати норми, за що в заплату одержують 10 крб. денно та 9 кг жита в місяць. Ставлення робітників до большевиків по всіх пунктах праці є дуже вороже. Керівництво фабриками та заводами майже виключно в руках надісланого елементу зі сходу. Важнішими управляють партійні і москалі. Тільки невелика частина в руках українців-західняків. Місцеві українці кермують гіпсовими заводами, гарбарнею, фабрикою взуття в місті Богородчанах та тартаками.

Тартак в м. Богородчанах zatrudнює 60 робітників. Це всі ті, які скрилися перед побором в ЧА. За 8 год. праці одержують від 7 до 9 крб., 60 дкг. хліба, нефахові одержують менше. За 8 год. тартак перерізує від 20 до 27 куб. м. дерева (до 1939 р. при такій кількості робітників і при таких самих умовах зрізав 60-80 куб. м. дерева). Ввесь обпилений матеріал іде в державне розпорядження ("по плану"), населенню не продається.

На взуттєвій фабриці в Богородчанах працює 35 робітників. Керівний склад із українців-західняків. Місячна заробітна платня від 60 до 350 крб. Денно фаб[рична] робітня випускає 25 пар взуття. Продається лиш урядникам. Пара чобіт коштує 180 крб. Робітництво в загальному живе в злиднях. Невідрадный матеріальний стан робітництва змушує промишляти на власну руку. Помимо строгих законів, крадуть, почавши від директора, а кінчаючи на сторожі.

Т о р г і в л я: зосереджена майже виключно в державно-кооперативних установах. В обласному центрі розподіляє товари облспоживспілка, та висилає до райспоживспілок та своїх контор в місті. Райспоживспілки висилають товари на села. Села одержують тільки нафту, сірники, сіль та горілку. Першество в закупі товарів мають партійні та інші урядники. Населення може набувати лише злишні товари. Ні державна, ні кооперативна торгівля не може задоволити потреб населення. Пасок процвітає. Боротьби зі спекуляцією не проводиться.

Б у д і в н и ц т в о :

З початком місяця почалися роботи по відбудові львівської заліз. лінії. На відтинку цієї лінії між Станиславовом а Єзуполем вкладають заліз. рейки та відбудовують мости. Біля Галича міст на Дністрі відбудовує військова саперна частина. В селі Ямниця міст відбудовують залізничники.

Укрнафторозвідка розпочала дослідні роботи біля міста Богородчани. Укргаз розпочав будову газових шибів біля міста Богородчан. [...] газу була виявлена в 1940 році.

В Яремчанському р-ні большевики нічо[го] не відбудовують, противно стягають зі шкільних будинків бляху, вікна, двері та весь шкільний інвентар.

Адміністративні зарядження:

а) районна адміністрація та голови сільрад одержали доручення сформувати по селах виборчі комісії та попризначувати агітаторів по десяти хатах. Видано розпорядження, що[б] по всіх селах святкували річницю жовтневої револ., опісля прийшло друге зарядження, яким викликано весь сільський актив до райцентрів, де спільно святкували цілим районом.

б) голів сільрад зобов'язано докінчити здачу решту контингенту, вислати [...]ди по паливо до лісу, визначити людей до рубання ліса.

в) Ланчинський р-н видав зарядження головам сільрад, підготувати мужчин від 18 до 60 літ на 12-ти денний вишкіл.

Яремчанський р-н видав зарядження перевести списки населення від 18 літ вгору.

Лисецький р-н видав зарядження з кожного села вислати від 1 до 3-ох хлопців на курс трактористів.

г) 1.11. в Богородчанах відбулась нарада* голів сільрад в справі передвиборчої кампанії і звітування про діяльність земельних громад.

14.11. відбулась в Богор[одчанах] відправа голів с/рад на обл. нараду. Між іншим нач. міліції Несторенко зобов'язав голів с/рад подавати йому про випадки грабувань червоноармійцями населення.

20.11. в м. Галичі відбулась нарада гол. с/рад в справі передвиборчої кампанії.

25.11. в м. Лисець відбулась нарада гол. с/рад в справі передвиборчої кампанії.

В днях 15 і 16.11. в м. Станиславові відбулась обл. нарада голів с/рад і райвиконкомів. З доповіддю про підсумки роботи в 1945 р. виступив голова облвиконкому Рясіченко.

У дебатах виступили голови: с. Грушка (Отинійського р-ну), с. Побережа (Жовтневого р-ну) і інші.

На нараді виступили ще: генерал-полковник Москаленко, секретар облкому КП(б)У Базилевич і інші.

* Дописано ручно.

Шкіл ь н и ц т в о:

В місті Станиславові є два інститути:

- 1) медінститут, викладачів 17, курсів – 3, студентів 558 осіб;
- 2) педінститут, –//– 16, –//– 2, –//– 450 осіб, на підготовчому 45 осіб.

Середніх шкіл 3 і 2 фахові, фахові середнього типу.

1. СШ ч.5 (мужеська), учителів 12, учнів 350.
2. СШ ч.2 (жіноча), –//– 9, учн[ів] 323.
3. СШ польська (мішана), учнів біля 150 осіб.
4. Педшкола, учителів 9, учнів біля 150.
5. Музична школа, слухачів около 40 осіб.

Неповно-середніх шкіл 4.

Галицький р-н: СШ в м. Галичі 1, НСШ – 5, учителів 72, в тому [числі] придніпрянців 35 осіб. Дітей в шкільному віці 4.985, відвідує 3.259.

Станиславівський р-н: (без м. Станиславова) НСШ – 6, учителів 63, в тому [числі] придніпрянців 25, дітей в шкільному віці 2.540, відвідує до 70 %.

Лисецький р-н: НСШ – 5, учителів 83, в тому [числі] придніпрянців 36, дітей в шкільному віці 5.141, відвідує до 3.506.

Богородчанський р-н: СШ в м. Богородчанах (даних немає), НСШ – 3, початкових – 2, дітей в шкільному віці 3.351, відвідує 1.995, учителів (без м. Богородчан) 65, в тому [числі] придніпрянців 31 (мужчин 14, жінок 51), комсомольців 9 осіб. Початкові школи є по всіх селах надрайону.

Відвідування погіршується з наставанням зими, головне через брак одягу і взуття. В м. Галичі, Лисець і Богородчани, та в сс. Колодіївка і Добрівляни Станисл[авівського] р-ну переводять курси для неграмотних і для молоді народження 1929-[19]31 року. В місті Станиславові переводиться шоферський курс.

По школах головно в містах, стараються втягнути як найбільше молоді до комсомолу. Молодь ставить пасивний опір, але знаходяться винятки, які під примусом, чи під настирливими обіцянками вступають до комсомольської організації.

По селах учителі плянкової “радянської” виховної роботи не проводять (за дуже малими винятками). Навіть учителі з Придніпрянщини пристосовуються до обставин, в багатьох випадках розуміють і оцінюють краще місцевих учителів настрої і прагнення дітвори та роблять з цього корисні для народу висновки.

Культурні справи:

У днях від 6.-9.11. большевицька адміністрація святкувала по райцентрах і в обласному центрі 28 річницю жовтневої революції.

Приготування до свят проводились більше тижня. Замітали по містах вулиці, розмальовували фасади держ. будинків, вбирали при головних вулицях доми.

В середмісті Станиславова докінчували будову пам'ятника червоноармійцям, поляглим в боях за Станиславів, та з дощок будували трибуну.

До міста стягали всіх голів с/рад, фінагентів, секретарів і навіть десятників, які мали взяти участь в святі.

Середмістя густо було прибране червоними прапорами, транспарантами, портретами Сталіна, смереченою, різного рода афішами, закликами і лозунгами.

Як у рай. містах, так і в обл. центрі, святкування проходило під впливом 30.X. (коли то відділи УПА відвідали Станиславів). Всі сподівались наступів відділів УПА на міста під час свят. Міста були обложені сильно військом. Позадні частини військ стояли в поготівлі. Святкування розпочалось 6.11. На час свят появилось було трохи більше товарів, особливо печева, трохи ковбас, пива і горілки. У столовках можна було одержати скорше і кращий обід. В місті "празникували" червоноармійські старшини, нквд, партійні і урядники. Всі вони пили скільки стало грошей.

Санітарний стан:

В місті Станиславові знаходиться військовий гарнізонний шпиталь, великий держ. шпиталь, інфекційний шпиталь, амбулаторія та 6 аптек. По рай. містах створені амбулаторії та сан. станції. Є ще шпиталь в Надвірній та Богородчанах.

В кожному районі є аптека. В Богородчанському р-ні райздорвідділом завідує Акман Рая (жидівка), амбулаторією завідує Клімова, сан. станцією Маліщенко, аптекою Цукун (ж[інка] нкгб-иста Забродського). По селах є створені сан. пункти, один на два, три села. Сан. пунктом завідує одна або дві санітарки. Завідуючі сан. пунктом мають за завдання реєструвати випадки захворювань, в поважніших випадках відправляти в амбулаторію або шпиталь. В менш загрозливих, уділяти першої помочі. В Галицькому р-ні сан. пункти створені в селах: Боднарів, Вікторів, Комарів, Блюдники, Суботів. В Стан[иславівському] р-ні в сс. Павелче, Угринів Долишній, Угорники, Колодіївка. В Богородчанському р-ні в сс. Саджава, Нивочин, Старі Богородчани, Глибівка і Горохолина.

Пропаганда:

Дня 18.11. в Галицькому р-ні були проведені по всіх селах мітинги в справі виборів. На мітинг роз'їхалась вся рай. адміністрація включно з нквд-истами. В с. Ямниця Стан[иславівського] р-ну 21.11. переводив мітинг голова райвиконкому Одинцов.

Говорив про вибори у верховну раду, та застрашував населення: “Не надійтеся війни з Англією, її не буде. Радше кажіть своїм бандитам хай голосяться, будем їх родини вивозити”. Після мітингу в дійсності вивезли дві родини.

В Лисецькому р-ні провели большевики 5 мітингів.

В Богородчанському р-ні провели большевики 2 мітинги.

В селі Глибівка проводив мітинг голова РВК Бондаренко в справі виборів.

11.11. в с. Ляхівці мітингом провадив уповноважений наркомзагу Шаповалов, заст. нач. нквд Буйлов та заст. голови РВК Надрага. Говорили також в справі виборів. Буйлов говорив, що за допомогу бандеровцям будуть судити. За розмову з бандеровцем судитимуть на 10 літ.

За звітний час в Надвірнянському р-ні в кожному селі відбувся мітинг, на якому большевики пояснювали “Звернення до учасників банд укр.-нім. націоналістів” Рясного. Між іншим сказали, що в противному випадкові будуть вивозити кровняків поодиноких підпільників.

Акції на релігійному ґрунті:

Спеціальних акцій не було. Були спроби присилання батюшок до сіл: наприм[ір], до с. Цуцилова приїхав православний батюшка, призначений на парафію Цуцилів і Волосів. Приїзшому батюшці один чоловік з церковної обслуги заявив, що населення не хоче православного батюшки. Батюшка від'їхав і більше не вертав.

Боеві акції:

Галицький р-н:

На с. Підгороддя наскочило в дні 11.11. 20 нквд-истів о год. 6-й рано. Під час розшуків, які тривали до год. 10-тої (моск[овський] час), заарештували 4-ох молодих мужчин. Вороняк Василя (ур. 1927 р.) випустили, а 3-ох працюють на примусових роботах в Галичі.

Дня 9.11. відділ в числі 150 осіб перевіряв від год. 7-ої ліс “Діброву” біля с. Підгороддя. Перевіривши, закватував в лісі, обложивши його заставами.

10.11. о год. 6-тій із с. Залуква до ліса ішло 2-ох хлопців, які крилися. [...] чергою з кулемета вбила ворожа застава, а важко раненого Френдича Антона перевезли до Галицької тюрми. З ліса вибрались 11.11. по полудні. Протягом кватирування до ліса нікого не впускали.

Дня 12.11. о год. 1-шій вночі зайшов відділ нквд в числі 40 осіб до с. Комарів і закватував в крайній хаті від с. Сокіл.

Ранком перевели труси в частині села (від Сокола) і зловили двох мужчин. Одного випустили, а другого (Козюка Дмитра) посадили в тюрму.

В с. Пукасівці арештували 13.11. Олійник Ярославу (Галя). Арештовано за всипом санітарки с. Мединя (Надя), з якою в тюрмі конфронтували.

Дня 12.11. відділ большевиків в числі 30 осіб наскочив на одне господарство (всипано) в с. Острів о год. 2-га хв. 30. Група стрільців, яка була на той час в хаті пробивається, вбиваючи 2-ох і ранивши 2-ох большевиків. Ранений стрілець Лесь, відбігши кількадесят метрів, дострілюється з пістоля.

13.11. в с. Темирівці 15 нквдистів заарештували 3-ох старших мужчин.

14.11. до с. Острів заїхало 40 нквд-истів під ком. спецуповноваженого ст. лейтенанта Селікова. До місцевої школи зігнали всіх дівчат і перевіряли кожну зокрема – особливо уста. Правдоподібно шукали за Галючак Ярославою (має золотий зуб), зі села Суботова, яка 13.11. була в с. Острові.

Дня 16.11. під час наскоку на с. Темирівці заарештували 2-ох людей, сидять в тюрмі.

Дня 18.11. о год. 9-ій наскочило 30 нквд-ів на всипану криївку в с. Підгороддя. З криївки витягнули кущового провідника Гомона і станичний провід – всіх 3-х осіб. Їх перевезли до Галича. Дня 18.11. в с. Темирівці заарештували 5 мужчин. Всі сидять в тюрмі.

Дня 19.11. на с. Селиська наскочив відділ нквд в числі 60 осіб під ком. оперуповноваженого РО нквд ст. лейтенанта Селікова, зловили Добренко Марію. Досвітком перевели труси в с. Пукасівці. З того дня щоденно ніччю аж до сьогодні, влаштовують засідки кругом с. Селиська.

Станиславівський р-н:

2.11. в с. Угринів Гор. 120 стрибків перевело обласу. Заарештовано 12 осіб (старших мужчин та дівчат). Допитами, побоями на місці намагались вимусити зізнатись про “бандерівців”.

Під час наскоку на с. Підпечари (150 осіб) 3.11. о год. 24-тій впав стр. СБ Мирон (ранений дострілився). Під час наскоку грабили по хатах, вдаючи стрільців УПА, заарештували і побили 12 осіб (мужчин і дівчат), по кількох днях арештованих випустили. Ракетою тої ночі запалили одно господарство, щоб було видно бушувати по селі, згоріли всі забудовання одного старика.

6.11. нач. р[айонно]го нквд Куций з відділом перевів обласу на с. Ямниця і ліс Стінка. Арештовано в селі 7 осіб. Зловили 3-ох стрільців УПА.

6.11. 6-ох нквд-истів наскочило на господарство Стрільців Петра в с. Загвіздя. Під час трусу знайшли машинний пістоль, господарство skonфіскували, а господаря з дочкою і 15-ти літнім синком заарештували. По двох днях його з дочкою випустили.

8.11. знова наскочило 50 нквд-ів на село з двома сексотами (Сулима В. і Заремба Олекса), та перевели сильні труси в селі. Оба сексоти показували, де мешкають всипані господарі та пізнавали людей.

10.11. під час облави в селі Добрівлянах став вбитий 23-літній стр. УПА Вінтоняк Михайло. Зловлений без зброї, втік з большевицьких рук.

Вертаючи вечером до Станиславова, цей сам відділ вбив в с. Колодіївка стр. Січовика. Січовик відстрілюючись, став ранений і розірвав себе гранатою.

1.11. в с. Рибне під час облави відділ нквд арештував 8 робітників (стариків і жінок).

[В] Підлужжа кількох большевиків випадково наткнулися 15.11. [на] с[от.] Шрама, застаючи його в хаті. С[от.] Шрам вбиває одного з напасників, ст. лейтенанта, а решта втікає. Пополудні рай. нквд-ти спалили два господарства, побили прикладами кількох господарів, священника, ограбили кілька господарств, та арештували 5 осіб, в нічному невинних. С[от.] Шрам схоронився (ранений).

Вертаючи до своєї хати, Семочко Василь в с. Ямниця дня 17.11., натрапив на засідку біля своєї хати. В перестрілці став ранений і розірвав себе гранатою.

Лисецький р-н:

Перевів при допомозі обл. військ дві облави на сс. Посіч і Ст. Лисець. (12.11.) Арештовано біля 50 осіб, яких по допитах звільнено.

– перевів 6 наскоків відділом в числі 30-60 осіб, на села: Радча (1.11.), арештовано 8 осіб, Тисьменичани (4 і 8.11.), арештовано 15 осіб, Хом'яків (12.11.) і Братківці (24.11.) безуспішно.

– нічний рейд 12.11. через села: Радча, Чукалівка, Черніїв, Хом'яків, Тисьменичани, Забережжя, Іванківка, а досвітком повернули до р-ну. Рейд переводило 12 нквд-ів на конях. Скрізь вдавали стрільців УПА, намагаючись спровокувати населення, одначе безуспішно.

– арештували в сс. Лисець (5.11.) одну особу, Тисьменичанах (7.11.) дві особи, Посіч (12.11.) 12 осіб, Пачиків (13.11. і 17.11.) 19 осіб.

– засідки: в с. Ст. Лисець 15.11. рій УПА, який ходив по харчі в село, натрапив на засідку, під час перестрілки один стрілець вбитий, а трьох поранених.

Солотвинський р-н:

Дня 1.11.[19]45. до с. Бабче прибуло з Надвірної 300 большевиків, які обложивши село, перевели облаву в селі та місцевому ліску. По цілоденному бушуванні не зловили нікого.

Дня 2.11. большевики, які кватирували в Маняві від 31.10. [19]45., спалили господарство підпільника Тиси та вивезли дві родини: Монастириського Василя, літ 58, з його сином та Запоточну Настю з двома дочками. Того ж дня зловлено 3-ох людей, яких забрано до Солотвини (від 29-35 літ).

Дня 2.11. до с. Молотькови прибуло з Надвірної 200 большевиків, які робили розшуки в селі та місцевому лісі. В селі зловили 4-ох людей.

Дня 3.11. до с. Гвозда з Надвірної прийшло 90 большевиків, які зробили нічну облаву. В селі не зловили нікого, тільки арештували двох людей, яких забрали зі собою до с. Молотькова. Там зрізали хрест на могилі та відійшли до Надвірної.

Дня 3.11. в с. Маняві большевики зловили Струтинського В., ур. 1914 р. Зловленого забрали до Солотвини і не пустили досі.

Дня 4.11. в с. Манява большевики замордували двох невинних людей, а саме, господаря Гоцанюк Степана, літ 34 і хлопчину-пастуха Мельник Василя, літ 12. Обох зловлено за селом. Господаря, який ніс сіно додому, а пастуха як пас вівці, згаданих людей большевики привели над скелю, де допитували при побоях про бандерівців. По тяжких тортурах люди не хотіли нічого говорити, большевики з автоматів розстріляли обох. Труп обох людей покотились в пропасть.

Дня 5.11. до с. Манява приїхало два авта большевиків, які робили облаву, арештуючи 15 людей віком від 17 до 52 літ. Арештованих забрано до Надвірної та ще не випущено.

Дня 7.11. в с. Заріча біля Солотвини большевики перевели облаву, під час якої зловили підпільника Дутчин Володимира (Моряк). Його опісля звільнили.

Дня 9.11. до с. Гвізд приїхало 50 большевиків, які перевели труси в часі яких зловили важко ранивши стр. Довбню з кур. Хмари. Згаданий стрілець зараз таки помер.

Дня 12.11. в с. Маркову прийшло 10 большевиків, які витягли з бункру станичного Запорожця, господарчого Нечая та двох господарів.

Дня 14.11. зі Солотвини до Станиславова вивезено 15 арештованих під ескортою 10 большевиків.

Дня 18.11. зі села Кривця втікли до р-ну дві дівчини-сестри, які всипали двох мужчин та дві дівчини.

Дня 18.11. в Надвірній відбулося арештування працівників больш[евицьких] установ у зв'язку з репресіями переведеними відділом УПА в Надвірній. Разом є арештованими [...] особи, які дня 19.11. перевезено до в'язниці в Станиславові.

Арештовано:

1) Гринішак Міля, літ 20, 2) Николайчук Іра, літ 21, 3) Зупій Міля, літ 19, 4) [...] Марія, літ 26, 5) Гриневиц Люся, літ 19, 6) Йосипенко Аня, літ 40, 7) Смер[еч]ук Марія, літ 21, 8) Дем'янчук Люся, літ 23, 9) Вепринюк Ольга, літ 21, 10) Андрійович Люся, літ 22, 11) Миколайчук Славко, літ 23, 12) Вепринюк Онофрей, літ 55, 13) Вепринюк [...], літ 19, 14) Буній Гринь, літ 55, 15) Вержинський Рудольф, літ 43, 16) Костик [...], літ 40, 17) Буній Геньо, літ 21, 18) Полатайко Василь, літ 40, 19) Дем'янчук [...], літ 44, 20) Дем'янчук Василь, літ 34, 21) Козюк Федір, літ 45.

Дня 17.11. большевики в числі 500 чол. робили облаву на с. Гвізд та місцевий ліс, в якому нічого не знайшли. Зі села взяли 45 мужчин різного віку для будови моста на ріці Бистриці к[оло] Надвірної, який спалено відділом УПА.

Дня 21.11. большевики арештували в с. Маркові родину Процюка Івана в числі [...] осіб, яку перевезено до Станиславова.

Дня 22.11. до Маняви зайшло поверх 200 большевиків, які кватирували в тому селі до 30.11.[19]45. За час свого перебування в селі робили випадки на місцевий ліс.

Дня 23.11. до с. Кричка прибуло 30-ть большевиків, wraz з місцевими стрибками, та вивезли три родини підпільників, разом число вивезених 7 осіб.

Дня 24.11. до с. Росільна прибув відділ большевицького війська в числі [...] з напрямку Саджави, який награвивши в місцевого годинникаря годинників, [...] в нього до направи, та по селі в людей харчів, відійшли. Це все робили [...].

Дня 25.11. до с. Маркова приїхало 20-ть большевиків, які сконфіскували майно п'ятьох селян.

Дня 26.11. до с. Бугрівка прийшло з р-ну 80 больш[евиків], які робили в селі облаву, не зловивши нікого зробили вечером засідку, на якій зловили боївкаря рай. СБ Дорошенка.

Дня 26.11. до с. Молотькови зайшло 14 больш[евиків], які грабили населення та шукали бункрів. Між ними був нач. нквд і нач. нкгб. Заарештували одного чоловіка і відійшли.

Дня 27.11. большевики переводили арештування в с. Монастирчани, при яким арештовано 12 осіб, всіх активного елементу, яких опісля перевезено до Станиславова.

Арештовано:

1) Варварчук Марію (станична), 2) Варварчук Анну (від 1001), 3) Варварчук Василя, 4) Луцак Михайла, 5) Суслик Василя 6) Білусяк Параску, 7) Поляк Михайла, 8) Кріцак Юстину, 9) Матієшин Дмитра, 10) Князевич Юстину, 11) Семанчук Василя, 12) неznана курієрка (до Б-40).

Дня 27.11. до с. Манява больш[евики] привезли боївкаря Дорошенка, зловленого в Бугрівці на засідці, який мав вказати большевикам знані йому бункри. Дорошенко при вході до лісу втік, де в погоні за ним большевики застрілили 15-літнього хлопчину, який збирав собі дрова в лісі. Того ж дня напали на чоту кур. Іскри, яка була в лісі, при чому ранили одного стрільця та здобули одного кулемета. Большевицького війська було 300 чол., говорили, що вони з Калуського р-ну.

Дня 28.11. о год. 4-ій по полудні до с. Кричка прибуло 100 большевиків, які при облаві вбили бувшого військовика Князевич Ярослава (літ 45).

Дня 28.11. больш[евики] з р-ну враз з спецвідділом в числі 400 чол., які робили перевірку ліса на терені Кривець-Росільна-Майдан та гору "Кливу". В лісі наскочили на провідних людей, внаслідок чого вбито р[айонно]го боївкаря Благого та двох цивільних людей, які крилися від большевиків. Ці люди з Кривця. Також зловлено стан. Байду та його заступника Бориса. Зловлений Байда вказав криївки, в яких знаходилося багато дорогоцінного орг. майна.

Дня 29.11. до с. Прислупа через Бугрівку прийшло 150 больш[евиків], які робили перевірку місцевого ліса, по двох днях відійшли.

Дня 30.11. зі с. Маняви вибралися кватируючі большевики, які арештували двох селян: Олійник Івана, літ 38, та Рогів Ніколу, літ 22.

Яремчанський р-н:

Дня 9.11. большевики зайшли до с. Білих та Чорних Ослав уночі, а рано робили в тих селах труси, арештуючи при тім 20 осіб (молодих, старих і жінок). Потім коло церкви на могилах поляглих стрільців позривали таблиці і вінці та забрали з собою. Також грабили в селах що попало, де між іншим стрибки стрінули одягнену жінку Поварчук Василю [д.] Гриця, яку буцім то вели до командира, по дорозі забили, а опісля вертаючи ограбили її зі всього домашнього майна.

Дня 14.11. на ті самі села відбулась акція, в якій брав участь спецвідділ з Закарпаття (погран. відділ). Зайшли до села зі всіх сторін, перепровадили труси та ревізії, при тому знайшли кілька господарських бункрів та опісля арештували 20 осіб.

На терені біля Чорних і Білих Ослав при перевірці ліса большевики забили двох хлопців та арештували 15 людей.

Залізнодорожні робітники, які кватирують в Микуличині в числі 300 чол. відмовилися органам нквд з Яремча брати участь в облавах. Причиною є вплив наших мальованих та ліплених кличів.

Органи нквд, щоб запобігти цьому, дали наказ в такому випадкові арештувати повище поданих робітників, якщо на слідуючий раз відмовляться їхнім наказам.

Надвірнянський р-н:

Дня 7.-8.11. коло 50 больше[евиків] зі села Зелена робили облаву на присілок Максимець, де рівночасно в лісі шукали бункрів. Не знайшовши нічого вернули до села, де грабили що попало: полотно, вовну, масло, тютюн та інше.

З дня 1. на 2.11. нічю спецвідділ з Зеленої у формі наших стрільців в числі 40 чоловік, підійшов до Зелениці та повернув до господаря Остап'юка Онуфрія, удаючи розбитого відділу Різунівців з Чорного ліса. Просили харчів та одежі, коли цей не дав, зробили ревізію, а на другий день господаря арештували. Тої ж ночі згаданий відділ війська повертав до Кіндратюка Дмитра та удавали згаданих стрільців, просили його, щоб пов'язав їх зі станичним та відвів на зв'язок. Цей господар повірив їхнім словам, не знаючи де станичний, повів на Черник до Зеленчук Дмитра і Юрка та сказав, що у них є зв'язок, ці люди в дійсності були організовані. Зеленчук Дмитро не хотів їх прийняти, при чім вони його сильно побили і забрали до Надвірної. В той же час арештували двох мужчин, яких по двох днях випустили.

Дня 30.11. в с. Стримба 20 большевиків нквд робили облаву на хлопців, уроджених 1927, 1928 і 1929 року, на якій нікого не зловили.

Дня 3.11. большевики конфіскували майно Осташука Онуфрія з Зеленої. 40 большевиків заїхало на присілок села Пнів'я – Річку. Тут зробили засідку, на яку попав боївкар СБ Кармелюк. Тіло забрали большевики до Надвірної. По засідці пішли на Білозорину, де під час облави зловили Сіщука Івана та Сіщука Олексу, які ховалися перед мобілізацією в ЧА.

Дня 23.11. 40 большевиків зробило облаву на с. Пнів'я. Вони зайшли зі села Стримби корчами на Білозорину, а звідтам долів селом до Надвірної. Не зловили нікого.

Дня 30.11. до с. Пасічна вночі заїхало коло 150 большевиків, які зробили облаву на Кременосу.

Дня 24.11. до с. Стримба заїхало 4 авта больш[евиків]. Вони обложили село і перевели облаву. Шукали по хатах і корчах. Забрали до Надвірної 8 людей, яких 25.11. випустили.

Дня 19.11. 40 большевиків з нафтової “охорони” робили засідку на присілок Горщоватка.

20.11. робили вони засідку на “Нафтан”.

21.11. 8 большевиків робили засідку коло Данилюка Дмитра.

22.11. була засідка коло моста до Бухтівця.

Почавши від 23.11. роблять засідки кожного дня на горі Мерешорі. В засідці бере участь від 30 до 50 большевиків.

9.11. большевики робили засідку на горі Кременосі.

5.11. около 20 больш[евиків] робили засідку в с. Пнів’я в хатах під “Ділком”. На цю заїмку попав транспорт харчів. Під час перестрілки впав боевик Рак. Втрачено фіри з харчами.

Дня 9.11. зробили большевики засідку на вулиці Забереж. На засідці пересиділи цілу ніч, але нікого не зловили.

11.[11]. просиділи цілу ніч большевики на засідці в присілку Горішнянка, але не зловили нікого.

Дня 29.11. 40 большевиків зробили засідку в с. Лоева. На засідку попав СБ-іст Вовк з боївкарями. Большевики почали стріляти, але наші вицофали без втрат.

Ланчинський р-н:

Дня 15.11. до с. Кубаївки прийшло 30 большевиків, які взяли двох 15-літніх хлопців на р[айон]не нквд, яких другого дня випустили.

Від дня 15.11. по 30.11. відбувалися в Саджавці щодня облави та щоночі засідки, на яких большевики не мали успіхів, також часто загощує спецвідділ в села цього р-ну, який робить облави, ревізії і т. п.

Дня 18.11. спецвідділ з Коломиї робив перевірку с. Парищ, на якій нікого не зловили. Большевики нагнали багато речей і відійшли.

Дня 25.11.[19]45. спецвідділ з Коломиї робив перевірку с. Парищ, в якій взято Катрич Миколу і Шаблій Анну. Другого дня згаданих людей перевезено до Коломиї.

Дня 26.11. в с. Майдані Середнім большевики вивозили родини тих, які побиті під час різдвяної акції минулого року.

Дня 17.11. больш[евики] робили облаву в с. Красна, в якій зловили Гнатюка Василя, який крився від большевиків, та вивез-

ли господарів: Харчук Дмитра за те, що його син в підпіллю та Нагорняк Івана за те, що його син згинув в УПА. Їх майно skonфісковано. Опісля згаданих господарів випущено.

Дня 25.11. до с. Красне зайшли большевики, які грабували в селян убрання, що попало.

Вночі 25.11. в с. Красна большевики арештували Морозника Дмитра за те, що в нього був на вечері ком. Іскра.

Вночі 28.11. до с. Красна з Надвірної фірою приїхали больш[евики], які закрали в селян вівці, бараболю та вернули назад до Надвірної.

Дня 12.11. вночі большевики під маскою повстанців прийшли до одного господаря під вікно, кричали, щоб їх пустили в хату, бо то свої. На це господиня хати зробила крик, на який злетілися сусіди, та большевики по такій сцені були змушені опустити помешкання згаданого господаря.

Дня 11.11. 30 большевиків в с. Добротові, сиділи на засідці цілу ніч, рано взяли зі села 3 хлопців, які недавно вернули з Німеччини за те, що повернувшись не зголосились в р-ні.

Дня 2.11. вночі до с. Красна приїхало 4 авта большевиків, які зробили довкола села застави, а рано робили облаву на присілок Лаз. Зловили 3 кущевиків, які крилися від ЧА.

Дня 25.11. до с. Велесниці приїхали большевики, які зайшли до одного господаря, та питали чи немає бандеровців? Господар їм у відповідь сказав, що таке військо ще не бачив, бо був у ЧА, але дуже хотів би бачити. Большевики йому роз'яснили, що бандерівці ходять в їхніх уніформах, щоб він як побачить доносив до р-ну, та щоб уважав, бо вони таких вішають (донощиків).

Дня 11.11. до с. Кубаївки прийшло 35 большевиків, які перепроводжували ревізію і при тому грабили, що попало. Опісля відійшли на Майдан Середній.

Дня 11.11. до с. Добротова приїхало 2 стрибки роверами, завваживши наших [двох] стрільців, кинули ровери і втекли. Стрільці користаючи з нагоди, взяли ровери і втекли в ліс.

Большевицькі втрати:

а) в людях:

Галицький р[-н] вбито 2 нквд, поран. 2
Станиславівський --/-- 20 --/-- 1 старшин[у]

Лисецький --/-- 10 --/-- (1 з партії)

Богородчанський --/-- 2 розв[ідчики] --/--

б) в матеріалах:

спалено 1 радгосп
--/-- 4 авто-
машини

забрано 71 шт.
збр[ої] --/-- 1 трактор

2 коні --/-- приб.
тартак

В Ланчиньському р-ні при облавах пропав безвісті майор, лейтенант, 2 ст. сержанти і 2 сержанти.

Надвірнянський р-н: вбито 10 больше[евиків], здобуто 5 коней і 3 фіри.

Наше середовище:

1. Постава мас у відношенні до ворога.

Маси вважають ворогів за окупантів, поневолювачів України, які всіма силами стараються її вдержати задля величезних багатств, особливо хліба – який Москві так конечно потрібний. У багатьох випадках заявляють представникам сов. влади, що ті прийшли сюди на те, щоб наїстись та вбратись. Світ в очах маси – це маловартна істота, вічно брудний, зашмірований, голодний, крикливий, брехун без жодної культури.

Маси бояться колгоспів, вважаючи, що відречення від приватної власності рівнозначне із повільною голодовою смертю, а що найменше нужденне існування.

У довговічність совітської влади ніхто не вірить. В бажанню якнайскоріше позбутись зненавидженої влади, населення часто поширює чутки про скору втечу совітів з наших земель, то на старі кордони, то змова про війну з Англією. Вважають, у випадку довшого спокою (миру), нам українцям прийдеться вигинути, або опинитись на Сибірі. Таку перспективу бачать маси, якраз наперекір большевицьким обітницям про щасливе та заможне життя.

Всі сов. обіцянки сприймають як брехню. В голошену большевиками свободу, ні в жоден добробут ніхто не вірить. На мітинги ніхто не ходить. З газет читає тільки останню сторінку (вістки з-за кордону). Переважаюча більшість купує газети на паперці. Большевицької літератури ніхто не читає, ні не купує. Контингенти та інші драчки населення здає тільки під терором. Датків, додатків, добровільних позик, податків є так багато, що селянин не може ніколи пов'язати кінців.

Населення вірить в Англо-Совітську війну. Теж вірить, що СРСР в змагу з Англією не вдержиться. Народ уболіває над тим, що до часу остаточного розвалу совітів нам прийдеться б[а]гато втратити.

До наших мітингів народ ставиться з надзвичайним зацікавленням. Прим[іром], в с. Глибівка за 2 год. від часу повідомлення зійшлося 800 осіб. На больше[евицький] мітинг під штиком приходить найбільше 50 людей.

Санітарний стан:

а) в сс. Колодіївка, Узінь, Угринів Гор., Гутиська Станиславського р-ну, Іванківка, Радча, Забережа Лисецького р-ну,

Горохолина, Саджава, Глибівка, Хмелівка Богородчанського р-ну появився сипний тиф. В сс. Іваниківка, Радча скоро поширюється, хворіє вже по кілька родин. В сс. Іваниківка, Радча заборонено прилюдні сходини та замкнено церкви. В сс. Горохолина, Саджава вмерло 3 особи, в підлісних селах Рибно, Майдан, Посіч, Саджава, Глибівка та в підміських Угорники, Опришівці, Микитинці, Стар. Лисець, трапляються випадки венеричних захворювань, головню у дівчат і жінок.

В с. Саджава хворіє 8 осіб, в с. Глибівка 2 о[особи]. Цю ошасливлюючу недугу приносять також повертаючі з Німеччини (в Саджаві і Ст. Богородчанах) та випущені з тюрми дівчата (Блюдники, Мединя, Темирівці, Боднарів, Братківці, Ямниця, Тисьменичани і т. д.).

Досить добре протиставилась моральному розкладові молодь с. Дрогомирчани. Помимо кількомісячного кватирування погран. військ, молодь відстояла свою моральність. Наші пропагандисти звертають увагу при кожній нагоді на боротьбу проти поширення цієї недуги. В с. Чернієві покарано за зносини з пограничниками 3 жінок, Глибівка Богородчанського р-ну 3 дівчат, Горохолина 2 дівчат, всім їм стято коси. В селі Добрівляни селяни вигнали до міста 1 дівчину, яка залюбилася в одного з пограничників (її збойкотували). Сильно поширені венеричні недуги в гірських селах. Народ лікується ліками власного виробу.

Господарський стан:

На селах відчувається великий брак тяглової сили та рогатої худоби. Сьогорічний урожай в середньому був добрий, однак внаслідок стягнення великих хлібопоставок, конфіскації, добровільних здач, грабунків спецвідділами та харчування грабіжників під час облав, населенню осталося дуже мало для власного прохарчування. В підлісні села направлено допомогу нашими силами. Ворог не дає жодної допомоги селянам в поліпшенні господарського стану, противно перешкоджає в тому. Продовжує вести акцію ожебрачування населення, цим самим хоче підготувати ґрунт під організацію колгоспів.

Дії УПА.

Дня 15.11. [о год.] 24. ніччю відділ УПА кур. Іскри зробив скок на м. Надвірну. В час акції спалив два мости на Бистриці та обстріляв центр міста. Втрати ворога невідомі, бо він їх затаїв.

Чота від кур. Довбуша зробила засідку на переїжджаючий відділ больш[евецького] війська, який вертав з Красної до Надвірної. Большевики везли пограбоване майно. Згаданий відділ зліквідував цих большевиків.

Дня 20.10. чота “Я” з кур. “Д” зробила засідку на гостинці між Пасічною а с. Зеленою. Заатаковано 18 большевиків, 10 з них згинуло.

Дня 30.10. відділ УПА перевів пробний нічний наскок на м. Станиславів зі сторони Загвіздя. Обстрілювання міста викликало велику паніку серед війська, службовців, присланих робітників. Всі втікали на станцію. Перон був переповнений. На вулицях було погашено світла. По вулицях виникала стрілянина через непорозуміння. Тільки війська НКВД і охорона летовища відкрили вогонь з далекої віддалі, в напрямі ведучих обстрілювання повстанців. За відомостями в місті було кількадесят вбитих внаслідок непорозуміння. Багато старшин зривали [пого]ни і ждали, щоб здатися.

9.11. відділ УПА влаштував засідку на шляху біля с. Павелче Стан[иславівського] р-ну. Знищено одну автомашину.

17.11. відділ УПА влаштував засідку на головному шляху біля с. Ямниці. Збито одну автомашину. Вбито трьох НКВД-тів, здобуто зброю і документи.

9.11. відділ УПА влаштував засідку на большевиків, які їхали в ліс. В лісі за с. Посіч Лис[ецького] р-ну роз[з]броєно їх 70 осіб і відпущено домів.

23.11. відділ УПА зловив одного НКВД-ста в с. Чернівці Лис[ецького] р-ну, а той самий відділ обстрілював поїзд на станції Хриплин (того ж р-ну). Власних втрат під час всіх акцій жодних немає.

Для кращої орієнтації залучую звіт КВ Грегота.

Дії СКВ:

21.11. місцевий куш в с. Пнів'ю зробив засідку на большевиків, які їхали по дрова. Здобуто 5 коней і 3 фіри. Опісля приїхало 2 авта больш[евиків] та обстрілювали з гарматок та гранатометів ліс.

3.11. в с. Підлужжа Стан[иславівського] р-ну СКВ зловив ст. сержанта, розвідника НКВД-ста.

26.11. СКВ в с. Нивочин Богород[чанського] р-ну зловив 4 больш[евиків]. Їх розброєно, забрано коні, віз і відпущено домів.

9.11. СКВ в Богородчанах спалив всі прибудівлі в тартaku. Згоріли склади дощок, магазини зі збіжжам. Запалити тартак не вдалось.

19.11. в сутичці з больш[евиками] став ранений один стрілець СКВ в руку. Вбито [...] большевиків.

22.11. на шляху Станис[лавів]-Отинія СКВ забрав кілька штук худоби, яку гнали большевики, награвувавши в населення. Худобу передано населенню.

3.11. СКВ під ком. "В" вбив другого секретаря райкому партії Николаєнка і одного нквд-ста. Засідка проведена дуже конспіративно і вдало. Ворогові не вдалось досі довідатись про подробиці і місце засідки.

4.11. СКВ під ком. "З" під час засідки в с. Братківці Лис[ецького] р-ну вбив 2 і ранив 1 нквд-ста, які заїхали до села.

19.11. цей сам відділ знищив в с. Тисьменичани 3-ох нквд-стів. Цей сам відділ звів два коротких бої, які нав'язав йому ворог і вийшов з них без жодних втрат.

3.11. два стрільці СКВ Федь і Дуб, озброєні в кріси, маючи тільки по 5 набоїв, заатакували большевиків, які забирали господарське сіно. Вбили двох грабіжників, а три втікло.

23.11. 12 нквд[-истів] наскочило на одну хату в с. Іванківка Лис[ецького] р-ну. В хаті було 2 стрільців СКВ. Стрілець Явір задержавши холоднокрівність, вогнем з кулемета вбив одного напасника, цим врятував родину, яка скориставши з замішання втекла. Забрав від забитого зброю і разом з другим стрільцем відступив щасливим.

Відділи СКВ, влаштовуючи засідки, охороняють населення перед грабунками, які постійно роблять сов. військовослужбовці, нападаючи на села ніччю і грабують, вживаючи зброї для застрашування. Засідки відділів СКВ вплинули на обмеження числа грабунків.

Наші втрати:

а) людських резервів:

Галицький р[-н]:

арештовано 21 ос[обу], посаджено в тюрму 3 ос[оби], а звільнено 18 ос[іб], зловлено 9 осіб, в тому [числі] 4 членів, всіх 9 посаджено в тюрму, згинуло 3, в тому [числі] 1 член.

Станиславівський р-н:

арештовано 76 осіб, посаджено в тюрму 12, звільнено 64, зловлено на облавах 12 осіб (стр. УПА), посаджено в тюрму 12.

Вивезено 11 родин, 29 осіб, в тому [числі] дітей до 14 літ четверо.

Згинуло 4 стрільці СКВ і СБ.

Лисецький р-н:

арештовано 112 осіб, посаджено в тюрму 19, звільнено 93, зловлено на облавах 9 осіб, в тому [числі] 1 члена, посаджено в тюрму 8, а 1 звільнено.

Загинуло 2 стрільці, стали ранені 4.

Богородчанський р-н:

арештовано 43 особи, в тому [числі] 3 чл., в тюрму посаджено 17, в тому 3 чл., звільнено 26, вивезено 15 родин, 90 осіб, поранено двох стрільців.

Солотвинський р-н:
арештовано 68, в тому [числі] 6 чл., зловлено облавою
5 людей, вивезено 12 осіб, вбито 3 членів.

Яремчанський р-н:
арештовано 55 осіб, вбили 3 людей.

Надвірнянський р-н:
арештовано 47, вбито 2 членів.

Ланчинський р-н:
арештовано 14 осіб (з того 3 кущовиків), звільнено – 6.

б) матеряльні:

Галич: спалено одно господарство, зліквідовано 2 господарств, [здобуто] 1 кулемет і 3 автомати.

Станиславівський р-н:
спалено 9 господарств, зліквідовано 8, [здобуто] 2 пістолі,
2 автомати.

Лисецький р-н:
спалено 2 господ[арства], зліквідовано 4.

Богородчанський р-н:
спалено –, зліквідовано 18 господарств.

Солотвинський р-н:
зліквідовано 7 господарств.

Яремчанський р-н:
зліквідовано 1 господар.

Надвірнянський р-н:
зліквідовано 1 господар.

Ланчинський р-н:
зліквідовано 2 господарства.

Реєстр випадків дня:

До с. Саджава повернуло 3 дівчат і жінок, вивезених ще в [19]40-вому році, вони одягнені дуже бідно, звичайно спідниця з кропивняного міха. Зпочатку говорили, що добре жилося. По якомусь часі говорять більше про життя на Сибірі. Оповідають, що на Сибірі знають про бандерівців, це не всі собі однаково пояснюють. Виявлення невдоволення населення є і на Сибірі.

24. 11. хлопці у віці від 15 до 18 літ в с. Дуброва Богородчанського р-ну розбирали артилерійське стрільно. Стрільно вибухло і розірвало 3 хлопців і 2 поранило.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 80, арк. 122-128.

Оригінал. Машинопис.

№ 7
СПИСОК ЗАГИБЛИХ ПІД ЧАС ЗИМОВОЇ БЛОКАДИ
1945-1946 рр.

[Березень 1946 р.]

Загинули в часі зимової блокади 1946 р.

1. Сот[ник] Грегит – к-р відтинка 24.II.1946 р.
2. Рос – окр. реф. госп.
3. Боян – Пвх відтинка
4. Прут – курінний
5. Сурмач – надр. [реф.] СБ Н[адвірнянщини]
6. Аркас – надр. [реф.] СБ С[таниславівщини]
7. Борис – надр. орг. реф. Т[овмаччини]
8. Аркас – надр. реф. пропаганди Т[овмаччини]
9. Антон (Євген) – надр. реф. пропаганди Н[адвірнянщини]
10. Граніт – рай. пров. Лис[е]ччини
11. Ярکو – рай. реф. проп. Ланчинеччини
12. Забіяка – рай. орг. реф. –//–
13. Вихор – рай. реф. СБ Надв[ірнянського] району
14. Ромко – рай. реф. СБ Солот[винського] р-ну
15. Дуб – рай. реф. господ. Богородчанщини
16. Прометей – рай. реф. СБ Богородчанщини
17. Очайдух – рай. реф. СБ Лис[е]ччини
18. Слава – машиністка Прометея
19. Жук – бойовик окр. пров.
20. Максим – бойовик окр. референта госп.

Працівники КП, що згинули на терені Станисл[авівської] округи:

1. Човган – працівник господ. реф.
2. Вартовий – –//– проп. реф.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 47, арк. 284.

Оригінал. Машинопис.

Тотожний текст: *The Peter J. Potichnyj Collection on Insurgency and Counter- Insurgency in Ukraine. Robarts Library, University of Toronto.*

Опубл.: Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 504-505.

№ 8
ЗВІТ ОКРУЖНОГО ПРОВОДУ ОУН
СТАНИСЛАВІВЩИНИ ЗА КВІТЕНЬ-ТРАВЕНЬ
1946 р.

[Червень 1946 р.]

Станиславщина*
Станиславівська округа

З в і т
за місяць квітень – травень 1946 р.

В звітному часі змінено голову Станиславівського рай-виконкому (Одинцова), на його місце призначено Паркулаба (українець-західняк, партійний). В кілька днів по закінченні бльокади в селах заквартирували спецвідділи, які разом з охоронами залізничних мостів та інших об'єктів мають завдання боротьби з революційно-визвольним рухом. В першу чергу старались опанувати підлісні села, в яких заквартирували. Щоб паралізувати наш рух влаштовують засідки на партизанських стежках та шляхах, роблять стежі в селі та кругом нього.

Більшевицькі сили були розміщені слідує:

Г а л и ц ь к и й р-н:

Дорогів	– 20	осіб
Медина	– 15	–//–
Викторів	– 30	–//–
Боднарів	– 60	–//–
Суботів	– 20	–//–
Комарів	– 22	–//–
Бринь	– 30	–//–

В двох останніх селах квартирують ще від лютневої бльокади 1946 р. В с. Блюдниках 16.4.[19]46 р. заквартирувала артилерійська частина в числі куреня. Направляють порозбивані хати та заводять господарство. В селах Галицького р-ну є 190 спеців та около 400 червоноармійців. (До вище наведених даних не вчисляється охорону центру, яка осталась не змінена).

С т а н и с л а в і в с ь к и й р-н:

Павелче	– 60 осіб (спецвідділ мgb, охорона моста 25 чол.)
Станція – Тязів	– 40 –//– –//– охорона моста 30 о[сіб]

* Дописано ручно.

Микитинці	– 30	–//–	спецвідділ	мгб
Узінь	– 30	–//–	–//–	–//–
Ямниця	– 12	–//–	охорона	залізнично-дорожного моста
Добрівляни	– 8	–//–	–//–	підсобного господарства
Угринів Дол[ішній]	– 80	–//–	–//–	порохівні, 50 охорона МТС, 50 осіб на відпочинку. Під кінець травня всі вибралися, крім 13 осіб охорона МТС.

Стан військ по селах цього району на 30.5.[19]46 р. – 160 осіб спецвідділу, 63 особи охорони залізничних мостів та інших об'єктів.

Л и с е ц ь к и й р-н:

Братківці	– 30	осіб	спецвідділ
Тисьменичани	23	–//–	охорона залізничної станції
Хриплін	20	–//–	–//– –//– –//–
Крехівці	500	–//–	протилетунський полк артилерії
Опришівці	200	–//–	охорона летовища
Олешів	2.000	–//–	літний вишкільний табір

Стан на 30.5.[19]46 р. 30 осіб спецвідділу, 42 особи охорона особних об'єктів, і 2.700 червоноармійців.

В селах Богородчанського р-ну гарнізони часто змінюються. Стало кватирували тільки в селі Горохолина.

Стан війська в тому р-ні приблизно був такий:

Горохолина – 35 осіб спецвідділ

Ст. Богородчани – 12 осіб

Нивочин – 25 осіб спецвідділ, 50 осіб рубачів (з яких по 28.4.[19]46. лишилося 15 осіб).

Лесівка – 12.4.[19]46. закватирувало 12 рубачів, 16.4.[19]46. – 100 рубачів,

29.4. всі вибралися. 6.5.[19]46. знова закватирувало 20 рубачів.

Стан військ по селах району на 30.5.[19]46.: 72 особи спецвідділу та 85 о[сіб] рубачів (крім охорони райцентру).

О т и н і й с ь к и й р-н:

Село Бортники – 80 осіб спецвідділ

Отинія – 2.000 – 250 осіб охорона райцентру.

Т о в м а ц ь к и й р-н:

Село Олеша	– 40-50 осіб	спецвідділу
Делева	– 40-60	–//– –//–
Кутиська	– 35	–//– –//–
Олешів	– 30	–//– –//–
Палагіче	– 30	–//– –//–
Гринівці	– 30	–//– –//–

Петрилів – 24 –//– –//–

Охорона райцентру Товмача 200 осіб.

Т и с м е н и ц ь к и й р-н:

Довге – 20 осіб спецвідділу

Рошнів – 15 –//– –//–

Миловання – 25 –//– –//–

Чорнолісці – 20 –//– –//–

Ляцке-Шляхоцьке – 30 –//– –//–

Марківці – 15 –//– –//–

Охорона райцентру 150 – 200 осіб.

Ж о в т н е в и й р-н: охорона райцентру 1.680 більшовиків. На терені цього р-ну діє три спецвідділи в силі 10-30 чол. Вони часто перебираються в цивільні чи мадярські уніформи з тризубами на шапках, ходять по селах, вдаючи укр. повстанців. Кватурують по лісах, а вечером сходять у село замовляти вечерю. Цим провокують добродушне населення.

Я р е м ч а н с ь к и й р-н:

Делятин – 200 чоловік

Яремча – 200 –//– і стрибків 15 осіб

Луг – 15 –//– погранвійська

Білі Ослави – 80 –//– –//–

Заріче – 50 –//– –//–

На станціях: Дора, Ямна, Ворохта, Татарів, Вороненка кватирує залізно-дорожнє нквд від 10-15 чол. на кожній.

На терені цього р-ну знаходиться около 700 чол. спец. військ. Погран-війська зі сіл Яблониці та Поляниці вибралися. Спец. війська цього р-ну стало роблять нічні та денні засідки на лісних стежках та дорогах. До помочі вживають псів.

б).* В Галицькому р-ні (райцентрі) стрибки zorganizовані ще в попередніх років.

В Станиславівському р-ні є стрибки в таких селах:

Загвіздь 28 осіб під ком. лейтенанта військ мвд

Пасічна 12 – в тому [числі] 3 із села Угринів Горішний

Микитинці 15 –//–

Угорники 12 –//– під ком. Івасишин Василя 23 роки

Підлужа 10 –//– під ком. Гелеван Василя

Узінь 13 –//– найбільш активні часто ходять на засідки.

В Лисецькому р-ні:

Іваниківка – 15 осіб

Радча – 40 осіб

* Так у тексті.

В Богородчанському р-ні:

Глибівка – 6 осіб (під час бльокади було їх більше, а в останніх часах розбіглися).

Глибоке – 3 особи (із десяти, які розбіглися після докона-ного атентату на найбільш активного з них).

Нивочин – 7 осіб

Саджава – около 20 осіб

Ст. Богородчани – понад 30 осіб

Ляхівці – 7 осіб

Горохолина – 23 особи.

В Отинійському р-ні:

Ворона – 30 осіб

В Товмацькому р-ні:

Олеша – 20 осіб

Кутиська – 30 осіб

Вікняни – 8 осіб

Палагіче – 45 осіб

Нижнів – 30 осіб

В Тисменицькому р-ні:

Довга – 2 особи

В Жовтневому р-ні:

Медуха – 25 осіб

Дубівці – 7 –//–

Побереже – 35 –//–

Бишів – 4 –//–

Станиці стрибків зорганізовано в останньому місяці зимової бльокади. Основну частину стрибків складають т. зв. повинники, змушені взяти зброю через різномордні загрози мвд. Частинно взяли зброю повертаючи з Німеччини, а в меншій мірі демобілізовані. Помимо сильного тиску більшовиків зорганізувати в кожному селі стрибків не вдалось, з причини ворожого ставлення населення. Багато демобілізованих бійців ЧА погодилося поїхати на важкі роботи в Донбас, чим брати зброю проти народу. Один з демобілізованих червоноармійців зі с. Блюдники по кількарічній перебуванню на фронті, зброю не взяв. Виїзджаючи на Донбас заявив: “Так треба, зброї проти народу не візьму, сам буду кара-тись в шахтах”.

Наш пропагандивно-збройний наступ на розбивання стрибків увінчався частинним успіхом. Всіх станиць стрибків знищити не вдалось. В селах, де цілковито розігнано стрибків з місця закватували гарнізони. Стрибків бито в селах кожного р-ну.

Найінтенсивніший наступ на стрибків був в Солотвинському р-ні, де розбито та розігнано всі станиці стрибків.

В Товмацькому р-ні знищено стрибків в с. Кутиська. В Жовтневому р-ні в селах: Межигірці, Деліїв, Бишів, Медуха, Кінчаки Нові, Кремидів.

В Яремчанському р-ні зліквідовано стрибків у станиці Луг, а в станиці Заріче знищено активного стрибка Запорожця (з куреня Іскри).

В Богородчанському р-ні зліквідовано активних більшовицьких стрибків прислужників: Цигана – нач. стрибків с. Ляховець, страховище громадян Богородчанського р-ну, начальника стрибків с. Глибоке, активних стрибків сс. Глибівка та Саджава.

Дня 16.5.[19]46 р. нач. стрибків Гусев з двома місцевими сексотами арештували 8 молодих хлопців села Горохолина Богородчанського р-ну, та замкнули їх в будинку сільради, щоби тим способом примусити їх взяти зброю. Один з братів замкнених забрав у п'яних сторожів ключі та хлопців випустив. В сліду-ючих днях зловили інших десятиох юнаків, коли ті відмовилися брати зброю, відставили до районної тюрми. По кількох днях повернуло 7-ох стрибками, а 3 звільнені. Новоспечені стрибки днем ходили по селі з більшовиками, а вночі робили стійки коло приміщення станиці.

22.5. кількох більшовиків стрінулись з трьома повстанцями. Під час перестрілки більшовики ракетами запалили стодолу, від якої згоріло 12 будинків, 1 мужчина та багато речей. Хоч перестрілка була далеко від станиці, стрибки почали розбігатись, і тільки під загрозою розстрілу більшовикам вдалось їх здержати. В півгодини по перших стрілах приїхало автомашиною ще 30 більшовиків, думаючи, що це наскок на станицю.

В селі Горохолина Ліс Богор[одчанського] р-ну більшовики роз[з]броїли і нагнали домів 3 стрибків-повинників і назначили нового коменданта, Парфана із села Ляховець. В обох селах осталося 20 стрибків.

3.* Весною в с. Узінь Станиславівського р-ну, організовано колгосп в числі 26 господарів. Голова колгоспу Королик Роман, заступник Бойко Дмитро, обидва стрибки. Ораного поля 12 га, сіножати 46 га (церковне поле), працює тільки 12 родин, інші не хочуть давати свого поля до колгоспу. Сім'я голови с/ради до

* Так у тексті.

кінця місяця травня не мала ані одного трудодня. До роботи на колгоспному полі членів колгоспу наганяють стрибки і більшевики, примушуючи працювати від досвітку до сумерку.

В селі Загвіздь на полі колишнього фільварку zaloжено радгосп. Керівником – москаль, робітників 30 осіб (місцевих), працюють під примусом. Рогатої худоби 40 голів, коней 16 пар, свиней 20 штук.

Весною відновили свою діяльність підсобні господарства: в селі Комарів Галицького р-ну поле підсобного господарства обробляють червоноармійці. На виораному трактором полі сіють овес, ячмінь, буряки і цибулю. Поле обробляють недбало, напр[иклад], через три дні сіяли буряки, а щоб скоріше скінчити, досить велику кількість буряків висипали на одну купу, мовляв: “Все одно в землі стояти буде”.

В селі Добрівлянах підсобне господарство *існує** на полі вивезених родин, около 45 га орного поля. Обробляє його 8 більшевиків. Рогатої худоби 20 голів, 4 пари коней, які випа-сають на селянських сіножатах. До цього часу спасли коло 60 га сіножатей.

В Колодіївці Станисл[авівського] р-ну підсобне господарство ЛЖД. Завідує Мартинюк, обробляє поле 30 робітників (місцеві).

[В] Павелче Станисл[авівського] р-ну три підсобні господа-рства: медінституту, фабрики [...], тюрми. Поле обробляють в'язні.

На теренах Товмацького р-ну під терором змушено зорганізувати перший колгосп в с. Кутиська. Колгосп цей об'єднує 37 господарств. В радянській пресі подано, що колгосп має 214 га землі, має 6 коней, 3 вози та 3 плуги та інший реманент. Працевдатних 62 особи. В перших днях існування колгоспу, повстанці зліквідували голову колгоспу і голову с/ради, як більшевицьких вислужників. Селяни поки що возять хліб з поля додому, а колективну роботу відложили на осінь.

На терені Отинійського р-ну є колгоспи в селах: Тарновиця Пільна, Гостів, Богородичин. В Товмацькому р-ні в селі Вікняни. В Тисменицькому р-ні в сс. Рошнів, Ляцке Шляхоцьке, Марківці.

Багато радгоспних піль стоять облогами, господарка недбала. До полевих робіт уживають полонених мадярів, німців, а часом червоноармійців. Часто без жадного винагоро-

* Дописано ручно.

джиння, терором змушують селян, говорячи їм, що це їхній священний обов'язок працювати цілими днями (так було в селі Вікняни).

В Білих Ославах, Дорі та Яремчу – Яремчанського р-ну, zaloжили колгоспи тваринництва. Колгоспники – це родини стрибків. В кожному р-ні є по дві станиці МТС, які звичайно приміщені в райцентрі, або близько райцентру. Розпоряджають від 1-4 тракторами, сівалками, косарками, молотілками і іншими машинами та сільськогосподарськими знаряддями.

Угринівська МТС Станиславівського р-ну в с. Пасічна, розпоряджає 4 тракторами, 1 косаркою і 1 сівалкою. Власної землі 60 га, коней 4 шт, корів 5 шт. Завідує Доксир Іван, придніпрянець. Трактористів 11, 1 коваль, 1 шофер, 35 робітників (зловлені на облавах та арештовані). Охороняє 13 більшовиків. Зимом при МТС навчались трактористи, примусово вислані з околичних сіл.

В Галицькому р-ні є 5 водяних млинів, а один паровий. В селах: Четвертки, Колодіїв, Комарів, Бринь, Височанка. В Блюдниках відбудовано великий паровий млин.

В Станиславівському р-ні водяних млинів 7. В селах: Загвіздь, Клужів, Підпечари, по одному, Угорники і Підлужа по два та один електричний в Ямниці. Всі млини державні, за переміл збіжжя беруть від селян 12 % від 100 кг. Крім того, завідуючі мельники крадуть від селян збіжжя та забирають хабарі (масло, горілку, кури, яйця, а навіть гроші). З огляду на брак води переміл збіжжя по всіх млинах дуже низький.

Ф а б р и к и і з а в о д и:

В Тисмениці фабрика взуття і кожухів. В Товмачі спиртзавод. Керівниками заводів є москалі, або українці-східняки. Робітники місцеві. Зарплата дуже мізерна, не вистачає на прожиття, тому наставлення до Сов. влади вороже. В селі Вовчинець гіпсовий завод № 1, директором Дибенко Василь, українець-західняк. Робітників 60 осіб. Заробітня платня від 100-200 крб. щомісячно – з зарплати стягають позику та інші датки (так, що робітникові лишається 60-80 крб.). Крім цього, робітники одержують харчеві приділи. В місяці травні 1946 р. одержали по 1 кг м'яса та 10 дкг цукру. Із одягу розподілено 6 пар штанів (одержав щодесятий робітник). Тому, що не мають можності закупити одяг і взуття, робітники ходять босо і обдерті. Основою прохарчування є власна господарка, як хто має. Робочий день 8 годин, денно продають 80 центнерів гіпсу, який автомашинами досталяють до Станиславова. Робітники працюють під примусом, під загрозою вивозу на Донбас, або Урал (це відноситься до робітників цього

заводу, затрунених під час польської окупації). Ставлення до влади вороже. Директор одержує 600 крб. у місяць.

Гіпсовий завод № 2, [с.] Вовчинець. Директор Борисюк Іван, українець-західняк, робітників 25 осіб. Умовини ті самі, продукують денно 25 центнерів гіпсу.

Спирт-завод № 2, село Вовчинець Станисл[авівського] р-ну, директором Масляк Дмитро, робітників 35 осіб. Зарплата 120-200 крб. Робочий день 8 годин. Умовини праці дещо кращі. Продукція одного виробничого процесу 300 л. спирту.

В и д о б у в а н н я т о р ф у:

В с. Підпечарах Станисл[авівського] р-ну. Робітників 24, зарплата від 80-120 крб. Денна продукція 800 штук цегол. Робітники із місцевого населення, переважно зголошені під час облав, працюють під примусом, щоби не бути вивезеними на Донбас чи Урал. Умовини праці дуже погані. Місячної зарплати вистачає від 3-5 днів, тому, основою існування робітників є власна господарка. Зрозуміло, що до більшовиків ставляться крайно ворожо, як до влади, яка їх експлуатує. Змушені працювати більше як 8 год., щоб виконати виробничу норму.

Ф а б р и к а п о р ц е л я н и:

В селі Загвзідь Станиславівського р-ну. Директор Воєвода Василь, західняк. Робітників 30 осіб, в тому [числі] 10 жінок. Виробляють фаянсову посуду. Умовини праці такі ж самі, як і в попередніх підприємствах.

Ф а б р и к а в а т и:

В Крехівцях Лисецького р-ну.

Нафтові і газові шиби (в стані будови) в Богородчанах. Копальня нафти у Битькові та Майдані, шкір-завод № 14 в Станиславові, прядильня, меблевий завод та спирт-завод № 1 в Станиславові. Ближчих даних про ці фабрики немає.

В звітному часі кооперативи розпродали невелику кількість товарів першої потреби, як сірники, нафта, сіль і алкоголь (держ. ціна 116 крб. за л., а продажна л. 150 крб.). Папіроси, або тютюн держ. ціна 30 крб., а продажна 100 крб. Такими товарами першої потреби, як нафтою і сіллю, населення забезпечується менш як 50 %, а багатьма іншими товарами першої потреби населення взагалі не розпоряджається.

Кооперативна адміністрація по всіх кооперативах майже без винятку підвищує ціни товарів, а одержані гроші привласнює собі, напр[иклад], пачка сірників коштує не 24 коп., а 50 коп., а часами 1 руб. По спекулятивній ціні можна дістати все. Держава не може забезпечити свого громадянина і тому чорні ринки розвиваються.

Зарядження видані райвиконкомом у звітному часі:

1. Перевести перепис населення.
2. Скласти списки інвалідів вітчизняної війни.
3. Всі воєннозобов'язані мусять перейти військову підготовку (ходити на учот).
4. Скласти і надіслати райвиконкомові списки людей, які виїхали до Німеччини (примусово і добровільно).
5. Зазначити, хто повернув, а скільки немає.
6. Підготувати і zorganizувати пожежну охорону в кожному селі.

5.*

1. Застрахувати всі господарські забудовання і збіжжя в полі.
2. До 10 травня сплатити позику в 100 %.
3. Провести підготовку до жнивної кампанії, ремонт сільсько-господарського знаряддя і приміщень.
4. Скласти список зруйнованих німцями господарств і подати число вбитих німцями громадян.
5. Скласти список хорих курей, скількість собак, тільних корів та подати ці списки райвиконкомові.
6. Будувати в кожному селі лазні.

В місяці травні райвиконкоми визвали секретарів громад на 3 дні для виготовлення списків. На кожній відправі голів с/рад, голова райвиконкому натискає на організування колгоспів. По райцентрах та в обл. місті відсвятковано день першого травня. В цей день вигнали всіх службовців та учнів на демонстрацію. Школи всі були зачинені. Військового параду не було. По селах населення не святкувало. 9 травня святковано свято перемоги, також у обл. центрі та в райцентрах. В області відбувався військовий парад. Перед днем 1 та 9 травня в міських кооперативах появилися деякі товари по приступних цінах. Робітникам видавали премії грошові та одягові і виплачували залеглу зарплату. Першого травня в Товмачі більшовики висипали могилу і написали "Смерть Бандерівцям". Ніччю робітники, котрі сипали могилу самі її розвалили та здерли напис, більшовики всіх робітників поарештували.

По деяких селах створено санітарні пункти. Кожний санітарний пункт має невеличку кімнатку, невеличку аптечку і обслуга – одна, дві медсестри. Такі медпункти є в селах Галицького р-ну: Острів, Блюдники, Тязів і шпиталь у Боднарові.

* Так у тексті.

Станиславівський р-н: Колодіївка, Підпечари.

Лисецький район: Братківці, Іваниківка.

Богородчанський р-н: Саджава, Горохолина.

Поміч населенню уділяють безплатно (за хабарі). Населення є зобов'язано платити за медикаменти. Медсестри по санпунктах українки-придніпрянки, до населення ставляться прихильно, особливо тоді, коли населення їм допомагає. Трапляються між ними агенти мвд та мgb.

У звітному часі більшовики провели по одному, а то й по три мітинги по селах. На мітингах вияснявали населенню значення четвертої п'ятирічки, підготовляли до жнив, виконання м'ясо і молокопоставки, говорили про страхування, сплату позики, організацію колгоспів та інші справи. Як правило майже всі мітинги закінчувалися погрозою про конфіскату майна, вивіз на Сибір і інше. В Галицькому р-ні в травні місяці відбулися мітинги в кожному селі. Мітинги проводили уповноважені райвиконкомом: Конюшин, Рубан, Плагута і Слизаренко. В Станиславівському р-ні проводив мітинг Осипчук в селі Підлужа, присутніх 40 осіб. Говорили в справі позики, поставок молока і м'яса, закликав організувати колгосп.

В селі Колодіївка уповноважений заготскоту Церковний, другий секретар РК КП(б)У Швець та уповноважений райшляхвідділу Дроняк хотіли влаштувати мітинг, але народ на нього не зійшовся. Це саме повторилось другого і третього дня, аж 30.4.[19]46. мітинг відбувся, говорили про перше травня, контингент та позику. Присутніх 30 осіб. Подібний мітинг перевели ще 5.5.[19]46., присутніх [...] осіб.

В селі Угорники завідувачий відділом пропаганди РК КП(б)У Лисенко провів три мітинги в справі організування колгоспу та різних обов'язкових поставок.

3.5.[19]46 р. відбувся мітинг в с. Угринів Горішний, проводив уповноважений заготзерно Візеренко. Говорив про поставки. Присутніх 25 осіб.

4.4.[19]46 р. в с. Глибоке проводив мітинг начальник міліції Нестеренко і Стадніков з райвиконкому. Говорили в справі позички.

4.4.[19]46 р. в селі Ляхівцях Богородчанського р-ну відбувся мітинг в справі позики та пояснення пляну четвертої п'ятирічки. Коли почав говорити про колгоспи, населення розбіглося. Такий самий мітинг відбувся там в дні 21.4.[19]46 р.

12.4.[19]46 р. відбувся мітинг в Глибокому, проводив Стадніков.

15.4.[19]46 р. в селі Глибівка Богородчанського р-ну проводив голова РВК і нач. РО МВД мітинг.

30.4.[19]46 р. відбулись передсвяточні першотравневі мітинги в селах: Горохолина, Горохолина Ліс, Грабовець і Похівка Богородчанського р-ну.

По справі м'ясо і молоко поставок відбулися мітинги в таких селах: Глибівка 11.5.[19]46 р., Глубоке 30.5.[19]46 р. Богородчанського р-ну.

Преса до сіл доставляється дуже неточно. Поодинокі доставці преси перепродують її по спекуляційній ціні на чорних ринках, місто доставляти прону[...]. Один примірник центральної чи республіканської газети коштує 3 крб., залежно від величини. Найбільше купують "Радянську Україну", бо з неї найбільше паперців до курення і багато вісток з-за кордону, по ній слідує "Прикарпатська Правда". В р-нах видаються неперіодичні газетки: "Радянська Галичина" (в Галичі), "Вільне Життя" (Станиславів), "Шляхом Леніна" (Лисець), "Радянське село" (Богородчани), "Ленінський Заклик" (Отинія), "За Соціалістичну Працю" (Тисьмениця), "Сталінський Заклик" (Товмач), "Прапор Жовтня" (Жовтнево).

Для шкіл приходять газети: "Радянський Учитель", "Червона Зірка", "Правда України", "Піонерська Правда" і "Радянська Освіта". До с/рад надсилається: "Радянська Україна", "Колгоспник України", "Молодь України", "Комсомолец України", "Прикарпатська Правда", "Правда", "Ізвестія", "Правда України" та "Комсомольська Правда". Робітничі середовища одержують "Труд" в російській мові.

Із журналів поширені: "Радянська Україна", "Радянський Львів", "Сучасне і Майбутнє" (останні продаються тільки установам у райцентрі та декому зі сільської інтелігенції).

Після опублікування директиви Подвецького про перехід священства на православ'є (20.III.[19]46.), окремі священники покинули свої церкви. Позбавлено права відправляти богослужіння в сс. Вовчинець і Підпечари Станислав[івського] р-ну. Вони церкви замкнули, а самі виїхали до Станиславова. Ті священники, котрі осталися, перейшли на православ'є. Населення не помічає жодних змін у відправах. В церквах не виголошується вже тепер проповідь, лише в справі здачі контингенту, посівної кампанії і т.п. Тільки деякі священники короткими фразами потішають народ. Наприклад: "Моліться, то не буде все однаково". В деякі неділі більшовики виганяли населення на громадські роботи, тоді деякі священники заявляли: "Сьогодні відправи не буде, перше зробіть те, що кажуть".

В місяці квітні в селах Колинці і Гринівцях Товмацького р-ну більшовики замкнули церкви. Печатки і ключі забрали до району. Священикам казали, що віддадуть ключі тоді, коли перейдуть на православ'є. Людям наказали у неділю йти робити. Священики відмовились і по тижневі на домагання населення церкви відікнули.

27.5.[19]46. у с. Вікнянах Товмацького р-ну голова сільради дістав наказ забрати від священика ключі і передати до р-ну. Священик ключі не дав. Священикові зі села Кутиська та Олеші грозили вивозом на Сибір, якщо не перейде на православ'є, однак це не помогло.

Після зимової бльокади в терені наступило відпруження, крім Галицького та гірських районів. В Галицькому р-ні війська мвд лишилися кватирувати в кожному майже селі на те, щоб тероризувати населення за бойкот виборів т.зв. Верховної Ради СРСР. Залишились теж більшовицькі залоги у формі рубачів в селах під Чорним Лісом. Найбільший терор спецвідділу застосували в селі Селиська Галицького р-ну за *повний** бойкот виборів в дні 10.2.[19]46. Один з начальників ро мgb заявив: "Тепер ми покажемо Селиськам, що значить радянська влада, бо за їх приміром пішли *інші*** села". Посилений терор відмічається також в селах: Дорогів, Суботів, Блюдники, Четвертки, Тязів, Боднарів, Бринь Галицького р-ну, Підпечари Станиславівського р-ну, Горохолини село і ліс Богородчанського р-ну. Найбільш дошкуляють населенню спецбоївки мgb. В тероризованих селах адміністрація натискає на перевиконання всякого рода господарських норм.

14.4.[19]46. до с. Підпечари Станиславівського р-ну в год. 2-ій рано, приїхало кільканадцять більшовицьких кіннотчиків з напрямку Тисьмениці. До полудня перевірили поле кругом села, а по полудні перевели розшуки в кутах села. Виїжджаючи із села говорили, що шукають 5 в'язнів, які втекли із тюрми.

17.4.[19]46. до стан[ції] Тязів заїхало панцеркою около 60 більшовиків з начальником ро мвд Куцим, зі станції подались на присілок с. Майдан – Стару Гуту (Станиславівського р-ну). В селі провели основні труси. Другого дня ранком перевели труси на присілку цього села Буковатім. По полудні переїхали в село Майдан. Тут арештували 2 мужчин і панцеркою від'їхали до Станиславова.

* *Дописано ручно.*

** *Дописано ручно.*

21.4.[19]46. 30 більшовиків із села Павелча Станисл[авівського] р-ну ненадійно з'явилися в селі Гутиська цього р-ну, та провели перевірку документів. В зворах біля села відкрили дві старі криївки. Заарештували 7 осіб, яких перевезли до Станиславова. Більшовиків водила провокаторка Калина.

31.4.* більшовики переводили облаву в с. Ляхівці Богородчанського р-ну на громадян, які мали їхати на роботу на Донбас. Не зловили нікого.

3.5.[19]46. до с. Сокіл Галицького р-ну приїхало около 300 більшовиків, забрали всіх мужчин із села, щоб ті показали, куди відійшов відділ УПА. Досвітком розложились розстрільною попід ліс від села Сокіл аж до Боднарова. Так стояли цілу добу. Другого дня ранком звільнили всіх мужчин і провели облаву на ліс. Перед вечером роз'їхались. Невелика частина зайшла до с. Медина Галицького р-ну, заарештувала 25 мужчин, яких слідуючого дня звільнили з Галича.

3.5.[19]46. до с. Павелча Станисл[авівського] р-ну заїхали більшовики 4-ма автами і панцирником (біля 300 більшовиків). Більша частина з них подалась на села Рибно і Гутиська, де провели розшуки, а останні провели розшуки в с. Павелча. Найбільшу уваги звертали на яри та береги потоків. В селах переводили труси тільки по більших господарствах. Вечером від'їхали назад до Станиславова.

4.5.[19]46. з напрямку станції Тязів до с. Гутиська Станисл[авівського] р-ну надійшло 50 більшовиків в год. 6 ранку, які засіли на краю села. Незабаром до цього села надійшло 30 більшовиків із с. Павелча, які перевели труси в селі, а по полудні 20 чол. з них пішло в ліс. Тут натрапили на заставу одного із відділів УПА. У висліді бою вбитий ст. лейтенант та двох бійців важко ранених. Того дня через с. Майдан Станисл[авівського] р-ну до присілка Буковате прибуло 50 більшовиків о год. 11 перед полуднем. В селі перевели сильні труси, а по полудні пішли в ліс та нічого не знайшовши, перед вечером вернули.

6.5. районні війська мвд під ком. Куцого в числі 30 осіб перевели облаву в селі Ямниця, по полудні від'їхали.

6.5.[19]46. ніччю відділ більшовиків в числі 50 осіб під ком. підполковника Шереметева, перевели облаву в с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну. Під час розшуків арештували Хрестовську Марію та ще 5 осіб за вказівками провокатора Омеляна.

* Так у тексті.

10.5.[19]46. в с. Вовчинець спецвідділ в числі 47 осіб провів розшуки за криївками, по полудні вибрались.

10.5.[19]46. в год. 2-ій вночі зі Старих Богородчан Богородчанського р-ну і зі Станіслава приїхало до с. Глибівка 50 більшовиків. В селі перевірили всі документи, а ранком перевірили ліс. Протягом двох днів тримали попід ліс застави. 13.5.[19]46. в тім же селі провели ще раз перевірку документів і в год. 5-ій по полудні вибрались в напрямі Лисця.

11.5. в селі Колодіївка відділ більшовиків в числі 100 осіб, вертаючи з ліса, перевів облаву в частині села. В той же час до с/ради з напрямку села Вовчинець привели стрільця Ромка (із с. Підлужа). Переодягнули його в уніформ[у] і подались в ліс біля с. Узені. Тут відкрили одну стару криївку.

12.5.[19]46. в год. 9 ранку до с. Глибока Богор[одчансько-го] р-ну прийшов відділ більшовиків в числі 50 осіб, під ком. капітана Морозова і перевіряли документи. Один із місцевих стрибків задержував їх, більшовики не хотіли стати. Тоді стрибок вистрілив і почав утікати. Його дігнали і почали сильно бити. Другого стрибка, що упоминався за нього (Паньків Юрка), роз[з]броїли і також побили. Всіх інших стрибків роз[з]броїли. Із р-ну прибули 60 більшовиків, заалармовані одним стрибком. Морозов розставив кулемети і допустив до себе тільки начальника, який забрав побитих стрибків і від'їхав до р-ну. Морозов, перевіряючи документи, відійшов на Хмелівку. А звідси на с. Глибівку Богородчанського р-ну.

Від 10.5. – 14.5.[19]46. в Богородчанському р-ні відбувалася перевірка документів у всіх селах.

16.5. в с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну, відділ ро мвд під ком. Видренка в числі 30 осіб з двома сексотами, перевели облаву без успіхів.

11.5. в с. Добрівлянах відділ більшовиків перевів сильні розшуки. Під час розшуків відкрили одну криївку. При тому арештували 6 осіб, яких по допитах звільнили.

12.5. відділ ро мвд в числі 100 осіб під ком. Куцого, провів сильні труси в с. Підлужа Станиславівського р-ну.

25.5. в с. Гринівці Товмацького р-ну вночі [більшовики] робили облаву, де зловили др. Річку, який зараз водив по тих селах, де крилися підпільники. Опісля вирвав[ся] їм з рук.

29.5. в с. Довге Жовтневого р-ну* заїхала група більшовиків і закватувала. Їх завданням було стягати контингенти. При тому

* Так у тексті. Повинно бути: Тисменицького р-ну.

робили сильні розшуки за криївками. При таких розшуках вбили зовсім невинного громадянина Оробко Івана. Другого дня на похороні виступив з промовою один більшевик та просив, щоб народ їм простив, що вони вбили невинного чоловіка. Навіть про- слезився, щоб затерти сліди свого злочину.

4.5.[19]46 р. до с. Кутиська з напрямку с. Горигляди Товмацького р-ну, переїздило 50 більшевиків, які мали зі собою маси арештованих селян.

12.5. в селі Бортники Товмацького р-ну* відділ мвд, при допомозі квартируючого там гарнізону, перевели трус в селі, шукаю- чи криївок. Помимо сильних розшуків нічого не знайшли.

13.5.[19]46. до с. Гостів Товмацького р-ну**, приїхав відділ більшевиків в числі 70 осіб, під час облави арештували масу населення. По провірці документів їх звільнили.

16.5.[19]46. в селі Гринівці Товмацького р-ну, 60 більшеви- ків по полудні зробили облаву, де арештували Іванішин Олексу. Забрали майно бувшого голови с/ради, котрого знищено, як сексота.

21.5.[19]46. в селі Тисменчик*** Тисьменицького р-ну, біль- шевики знайшли за селом забитого стрибка і тому зробили в селі облаву і сильний трус. Однак нічого не знайшли.

26, 27, 28.5.[19]46. перевіряли село Заріча і ліс Яремчансько- го р-ну. Причиною перевірки була ліквідація агента Запорожця (бувний стрілець із кур. Іскри). Третього дня прочіски більшеви- ки окружили в лісі стрільців СКВ. Ці були змушені пробиватись через застави до села, а зі села до другого ліса. В час пробою легко ранений станичний і важко ранений б[увший] рай. провід- ник Потап, який розірвався гранатою.

7.4. відбулася основна перевірка лісів Яремчанського р-ну, з великими більшевицькими силами при допомозі відділів "ББ". Більшевики переходили лісними дорогами, стежками, підозріли- ми місцями та зворами.

20 і 21.4.[19]46 р. відділ по бб робив безуспішну облаву лісів в зв'язку зі знищенням станиці стрибків в селі Луг.

б)^{4*} 20.4.[19]46 р. до с. Викторова Галицького р-ну, зайшов відділ УПА і звів перестрілку з квартируючими більшевиками, у

* Так у тексті. Повинно бути: Отинійського р-ну.

** Так у тексті. Повинно бути: Отинійського р-ну.

*** Так у тексті. Села з такою назвою в Тисменицькому р-ні не було.

^{4*} Так у тексті.

висліді якої вбито двох більшовиків. Це викликало перевірку ліса між селами: Викторів, Височанка, Боднарів.

13.4.[19]46 р. 30 більшовиків із села Павелче перевірили ліс від сторони с. Викторова. В часі розшуків відкрили одну криївку, з якої витягнули бувшого кущового Небоженка та бувшого кущ. госп. Андрієнка, станичного Гайдамаку та стан. госп. Чупринку. Всіх разом зі зброєю забрано до Станислав[ова].

11.4.[19]46 р. більшовицький відділ в числі 100 осіб перевіряв ліс біля с. Гостів (Товмацького р-ну). Після перевірки більшовики зійшли в село, де застали в гром. Хільчук Анни 3 стрільців, які чекали на вечерю. Стрільці перші відкрили вогонь по більшовиках та відступили. Більшовики арештували господаря та його рідню.

13.4.[19]46 р. відділ більшовиків в числі 40 осіб, перевіряв лази біля с. Рибна Станиславівського району.

16.4.[19]46. відділ ро мвд Богородчанського р-ну в числі 40 осіб, проводив розшуки за криївками в лісі Мочар біля с. Похівка. В той сам час до цього лісу надійшло 20 більшовиків з Лисецького р-ну. В лісі відкрили одну криївку, в якій було 6 осіб. Трьох з них пострілялися, а трьох здалися живими. Більшовики перед вечером забрали тіла вбитих і відійшли до Лисця.

17.4.[19]46. о год. 9 ранком відділ більшовиків в числі 150 осіб, перевіряв ліс біля села Колодіївка Станиславівського р-ну.

16.4.[19]46. відділ більшовиків перевіряв ліс біля с. Добрівляни Станислав[івського] р-ну. Того ж дня перевіряли ліс біля села Вовчинець Станиславівського р-ну.

22.4.[19]46. спецбоївка ро мвд під ком. Видренка перевіряла ліс біля села Підпечари Станиславівського р-ну.

27.4.[19]46 р. відділ більшовиків в числі 150 осіб перевіряв ліс біля с. Узінь Станиславівського р-ну.

29.4.[19]46 р. ніччю з р-ну Станиславів до с. Колодіївка прийшло 30 більшовиків. Переночували в селі до ранку, а 30-го ходили по лісі Стінка. Нічого не запримітивши, відійшли.

30.4.[19]46. спецбоївка ро мвд під ком. Видренка 320 більш[евиків] та 15 стрибків зі села Узінь Станисл[авівського] р-ну, перевіряли ліс біля села Добрівляни. Нічого не запримітивши, вернули до села. По дорозі сам Видренко переодягнений, стрівши 70-літнього старика Долішнього Василя, почав його питати, чи давно переходила сюди сотня, та чи він знає дівчат, які носять штафети, де заходять наші стрільці. Старик відповів: “Я вже застарий, щоб ви мене дурили”. Тоді Видренко витягнув пістоль і вдарив ним старика кільканадцять разів по голові говорячи: “Ти більшовикам все сказав би, а нам не хочеш” і відійшов.

4.5.[19]46. в підлісні села Рибно, Гутиська, Майдан, Загвіздь Станиславівського р-ну, заїхала більша кількість більшовиків. 5.5. перевіряли північну частину Чорного Лісу. Переходячи головними просіками та потоками, нічого не завважили, вечером стягнулися до Станиславова.

10.5.[19]46. квартируючий гарнізон в селі Олеша Товмацького р-ну, зробив перевірку ліса побіч того села. Немаючи жодних успіхів забрали пастухів, які пасли худобу в лісі. Дітей сильно били цілу ніч, щоб призналися чи носили харчі та розвідку повстанцям. Другого дня скатованих дітей випустили.

10-12.5.[19]46. відбулася ґрунтов[н]а перевірка лісу Стінка, колодіївського і добрівлянського, Станислав[івського] р-ну. Ще вніч 10.5.[19]46 були поставлені більшовицькі застави довкруги лісу. Деякі заховавшись в корчах, стежили за рухами. Так само заховувалися другого дня до год. 2-ої по полудні. В той час стрілець УПА Дунай напоровся на них і став забитий. Того ж дня ранений в лісі біля Колодіївки Троян.

Вніч на 12.5.[19]46 р. прибуло поповнення військ до всіх підлісних сіл. Ранком провели генеральну перевірку цілого лісного масиву. Після перевірки поодинокі шміраки ходили по лісі та викрикали: "Іване, Василю! ... Ходи! Ходи! Шміраків вже нема". Цього дня нікого зі села не пускали до лісу. Військ, які брали участь у перевірці лісу, начислялося около 1.500 чоловік.

13.5.[19]46. до квартируючих в селі Грабовець 9-ох більшовиків (ком. Карцов), доїхало 15 стрибків зі села Горохолина Ліс. Разом пішли перевіряти корчі над рікою біля с. Тисьменичан (Лисецького р-ну). Карцов виліз на дах одної хати, інші ходили по корчах та вистрілювали. Нічого не запримітивши, о год. 12-й по полудні відійшли.

13.5.[19]46. районний відділ мвд в числі 300 бійців, перевіряв ліс між Ляцким, Вороною та Отинією. Успіхів жодних.

15.5.[19]46. до сіл Кутиська, Вікняни, Яці[в]ка і Боски Товмацького р-ну, о год 7-ій ввечір, заїхали авта з більшовиками в числі 400 бійців. Обложили вичислені села та ліси тих же сіл, та чекали до ранку. Ранком провели перевірку тих же лісів. Успіхів жадних.

17.5.[19]46. о год. 2-ій вночі більшовики обложили лісок Липники біля села Горохолина Богородчанського р-ну. Від сторони Похівки примістили 2 автопанцирки, які патрулювали цю частину лісу. З Тисьменичан надійшло 50 більшовиків, яких частина лишилася на заставі, а решта пішла в ліс. Під ліс підтягнули одну зенітну гарматку, спрямовуючи її дуло на ліс. Під час перевірки

трьох боєвиків СБ звело бій. Вбили двох більшовиків, а одного ранили. Під час бою впав стрілець Хитрий, а другий став ранений. Вбитому стрільцеві відтяли вуха та ніс, до шиї прив'язали вбитого пса і так виставили на залізничному перестанку в Тисьменичанах. О год. 12-ій від'їхали до Станиславова.

23.5.[19]46. група більшовиків в числі 12 чоловік безуспішно перевіряла ліс біля с. Ляцкого Тисменицького р-ну.

23.5.[19]46. відділ ро мвд в числі 38 бійців ранком біля год. 5-ї, перевіряв ліс Стінку. *Пізніше** закватирував у цьому лісі біля присілка Березівка, де кватирував до 27.5.[19]46. Днем ходи по лісі, а вечером влаштовували засідки. Не запримітивши нікого, відійшли до Станиславова.

27.5. – 130 більшовиків, в тому [числі] частина гарнізону с. Боднарів Галицького р-ну, перевіряли Чорний Ліс біля присілка Буковате та села Рибна протягом 2-х днів. В той час ранений Дзілінський Михайло (крився).

26.5.[19]46. спецбоївка ро мвд в числі 30 чол під ком. Видренка, переодягненого по-цивільному, перевіряла ліс біля села Підлужа Станиславівського р-ну. При тім стрінули хлопчину Седлян Дмитра та просили його, щоб пов'язав їх з іншими стрільцями, бо вони дуже голодні і не можуть з ніким пов'язатися. Хлопчина відперався, тоді більшовики починають його страшити, що повішать та це нічого не помогло. Більшовики з нічим відійшли до Станиславова.

30.5.[19]46. відділ більшовиків в числі 100 чол. перевіряв Тисьменицький ліс. Провірка не дала їм нічого.

31.5.[19]46. ранком о год. 3-ій, автомашиною приїхало 30 більшовиків до с. Горохолина Ліс Богородчанського р-ну. Шукали по ярах та в селі за криївками. Відтак перейшли в ліс Калинищі, Дробонянку та Ями. Куди подались дальше, невідомо.

Особливо пильно перевіряли більшовики ліс біля с. Ляховець і Дуброва, шукаючи за криївками. Розшуками керував Парфан, стрибок із с. Ляховець. До помічі брав місцевих стрибків від 10-15 чол. До розшуків заохочував їх обіцянками, що в криївках знайдуть гроші, шкіру та інші речі, з чого дістануть половину. Провірки цього лісу були 9, 16, 19, 28 і 29.4.[19]46., та 1, 10, 11, 12 і 13.5.[19]46. Розшуки не дали їм нічого.

в) В звітному часі ворог широко примінив засідки ніччю. Ціллю засідок було паралізувати наш рух. На терені цілої округи

* Дописано ручно.

влаштовували засідки на партизанських шляхах, головних підходах до сіл, на бродях, ярах, городах та попід хати. В лісах кватирували над потоками, криничками, а часом в гущах. Часто змінювали місця. Найбільше засідок влаштовували спецвідділи та обласні і районні боївки.

9.4.[19]46. в с. Олеша Товмацького р-ну група більшовиків зробила засідку, на яку виліз др. Береза (українець-східняк). Ворог відкрив вогонь і Береза паде від більшовицької кулі.

11.4.[19]46 р. в с. Грабовець Богородчанського р-ну, більшовики влаштовували засідку коло господаря Дармограй Олекси, а опісля біля Крицько Анни.

12.4.[19]46 р. в с. Горохолини від більшовицьких побоїв померла сестра станичного Крука. Вечером стрибки з Ляховець влаштовували засідку біля хати, де лежала померша. З хати не випускали нікого до год. 1-шої вночі. Ранком відійшли.

14.4.[19]46 р. в селі Боківна Товмацького р-ну, о год. 8-їй вечером, більшовики засіли на всіх вихідних шляхах села. Засідка була безуспішна.

18.4.[19]46. 20 більшовиків під ком. Михайленка улаштували засідку біля с. Добрівлян. На засідку вийшло 8 стрільців та звели короткий бій з більшев[иками].

24.4.[19]46. Видренко з 30 більшовиками влаштував засідку в 3 місцях біля с. Підпечари. В полудне він перейшов до Підлужа, а вечером влаштував засідку в с. Підпечари на Когутівці. Ранком переводили труси в селі, а потім подались в ліс. В лісі шукали за криївками. По полудні відійшли до Підлужа.

21.4.[19]46. невідома група більшовиків влаштувала засідку біля села Угринів Горішний, в ярі біля гостинця. Вночі на засідку наткнувся Дем'ян (Когутяк Володимир), важко ранений розірвався гранатою. Тіло більшовики занесли до села, а самі відійшли до Станиславова.

23.4.[19]46. спецвідділ зі села Павелче Станислав[авівського] р-ну в числі 36 осіб, влаштував засідку в горішній частині села. На засідку вийшли стрільці УПА. Під час перестрілки паде чотовий Крук. Після перестрілки більшовики зійшли до села і перевіряли документи. Під час перевірки заарештували 4 особи. Того ж дня частина гарнізону із села Павелче брала участь в засідці біля с. Гутиськ.

20.4.[19]46. була засідка на шляху Микитинці-Тисьмениця.

21-22.4.[19]46. [була засідка] біля села Добрівляни, 27.5. – кругом села Підпечар, 31.4. [19]46. – біля села Вовчинець під лісом.

2.5.[19]46. над ранком, була засідка в кутку села Підпечари т.зв. Зарутка.

13.5. – була засідка між селами Підлужа, а Угорники.

16.5. – в селі Олеша Товмацького р-ну квартируючі більшовики, що збирали позику, ніччю ходили на засідки, в тому самому часі грабили та обкрадали селян.

17.5.[19]46. в околицях Петрилова Товмацького р-ну, більшовики робили засідки понад Дністер. Їздили по полі, шукаючи криївок. В околиці с. Антонівка більшовики роблять засідки на всіх перехресних стежках та шляхах.

18.5.[19]46. в селі Тисьменчик Тисьменицького р-ну група більшовиків вдень і ніччю робила засідки, чекаючи на стрільців, які мали сходити по харчі. Засідки безуспішні.

20.5. – в Кутиська Товмацького р-ну, прибувших 30 більшовиків робили в селі засідки від год. 7-ї вечером. Не зловили нікого.

18, 19, 20.5.[19]46. 20 більшовиків, що квартирують в Узені Станисл[авівського] р-ну, робили засідку довкруги села Добрівлян Станиславівського р-ну.

2.5.[19]46. квартируючі більшовики в селі Загвіздь Станисл[авівського] р-ну, влаштували засідку біля с. Рибне Станисл[авівського] р-ну. На цю засідку наткнулось 3 стрільців УПА. В бою впало двох стрільців Дубина і Лис.

8.5.[19]46. 3 стрільців СКВ досвітком натрапили на засідку біля с. Добрівлян. 3 віддалі 5 м дали з крісів стріли до сплячих більшовиків, у висліді 1 більшовик забитий, а 1 важко ранений.

22.5.[19]46. була засідка на шляху між Колодіївкою, а Підлужам Станисл[авівського] р-ну, 20.5.[19]46. – біля села Підпечари, а 24, 25, 26.5.[19]46. цей сам відділ влаштував засідки біля с. Підлужа Станиславівського р-ну на полі.

23.5.[19]46. боївка Видренка обстрілювала трьох стрільців біля с. Підпечари.

23.5.[19]46. на більшовицьку засідку під Деліївським лісам вийшов др. Ярема зі стрільцями. Двох стрільців упало вбитими, а др. Ярема відбиваючись кулеметом відступив.

27.5.[19]46. в Чорному Лісі біля с. Рибна кільканадцять стрільців впало на засідку на лінії. Тут впали: сотенний Вовк і чотовий Річка.

28.5.[19]46. трьох стрільців УПА і санітарка Оксана попали на засідку біля лісу Бавки (коло с. Павелча). Всі стрільці стали побиті, а санітарка втекла.

В селах Станиславівського р-ну Павелче, Рибно, Гутиська були засідки днем і ніччю 14, 15, 16.5.[19]46., біля села Гута

Стара – 21, 22, 24.5.[19]46., вздовж залізничного шляху Майдан-Тязів цілоденні засідки 28.4.-5.5.[19]46.

26.5.[19]46. цілоденні засідки в Чорному Лісі між селами Рибно, Гутиська, Майдан 28–29.5.[19]46.

[...].5.[19]46. на засідці біля села Ямниці припадково поби-ті ст. лейтенант і один *більшевик**, в Богородчанському р-ні в селі Грабовець на дорозі Похівка-Горохолина [...]. 10.5.[19]46. під лісом Дуброва – село Ляхівці, 6.5.[19]46 в с. Горохолина під Горішною церквою ніччю, 19.5.[19]46. в цьому ж селі робили майже щоденно засідки, від 20-30.5.[19]46. робили засідки в обох цвинтарях, на полі біля села Лесівка – Глибока 20.5.[19]46.

г) Дня 3.4.[19]46. біля с. Пукасовець Галицького р-ну, 38 біль-шевиків відкрили криївку, в якій дострілялись кущевий Петренко і боєвик Степ.

14.4.[19]46 р. спецвідділ відкрив криївку у селі Пукасівці Галицького р-ну, з якої витягнув санітарку Соню. По 4 днях її звільнено.

2.4.[19]46. в с. Олеші Товмацького р-ну більшовики арешту-вали Тугай Миколу, підозріваючи його, що він був станичним.

3.4.[19]46. в селі Гринівці Товмацького р-ну, більшовики ареш-тували 7 осіб.

4.4.[19]46. до с. Олеші Товмацького р-ну приїхав з райкому партії начальник бб Комаров. Опісля переїхав до с. Горигляди, де арештував 45 селян, обвинувачуючи їх в тому, що вони мали зв'язки з повстанцями. Слідуючого дня арештували 45 родин.

5.4.[19]46. в селі Загір'я Товмацького р-ну більшовики ареш-тували Варнака Михайла, ур. 1891 р. та Сікоринську Анну, [ур.] 1927 р., по кількох днях їх звільнено. До с. Закрівці Товмацького р-ну**, приїхало 30 більшовиків зі слідчим ро мвд. Ходили по хатах перевіряти документи, при тому арештували 2 дочки гром. Савичин Софії. Вивезли їх ніччю за село, знасилювали та пустили.

18.4.[19]46. слідчий [ро] мвд разом зі своєю боївкою перевів ревізії та розшуки в с. Закрівцях Товмацького р-ну. Найосновніше перевіряли у Данилюк Софії, відтак забрали її сина Івана, ур. 1921 р. (бувший боєвик надр. боївки СБ Дунай). Він попровадив більшовиків до Романюк Михайла-Ярема та сказав, що Ярема це брат Залізного і Невмирущого. Тому, що Данилюк не знав, де є криївки, більшовики його побили та арештували.

* *Дописано ручно.*

** *Так у тексті. Повинно бути: Отинійського р-ну.*

18.4.[19]46. 25 більшовиків наскочили на господарство Олексин Дмитра в с. Підпечари (привів зрадник Назар) та відкрили залишену вже криївку. Господаря сильно побили та зграбували убрання, полотно, муку на суму 10.000 крб.

18.4.[19]46. 10 більшовиків наскочили на село Підлужа, перевели розшуки в кількох господарствах, шукаючи за магазинами. Нічого не знайшовши, відійшли.

Того ж дня дві групи мgb в числі 30 осіб, наскочили на село Вовчинець Станисл[авівського] р-ну, шукаючи за Світною Ольгою. Її не знайшли, але арештували двох інших дівчат.

23.4.[19]46. в селі Кінчаки Жовтневого р-ну, під час облави, більшовики арештували Лека Семена, ур. 1926 р., Листван Івана, ур. 1914 р., Зозуляк Івана з 1911 р., за співпрацю з повстанцями.

26.4.[19]46. в с. Остриня Товмацького р-ну 500 більшовиків зробило трус та арештували Ковалюк Софію та Анастасію.

17.4.[19]46. в селі Любіжна Яремчанського р-ну арештовано 7 осіб, 3 мужчин і 4 жінки. З того випущено 28.4.[19]46. 2 мужчин і 2 жінки, а двох, батька і дочку, завезено до Львівської тюрми.

24, 25.4.[19]46. зі села Шевелівка Яремчанського р-ну стягнено на допит до Делятина 15 осіб.

5.5.[19]46. до села Чорнолісці Товмацького р-ну*, приїхало [...] більшовиків, які кватирували до дня 19.5.[19]46. Під час кватирування переводили розшуки за криївками та арештували 45 осіб.

9.5.[19]46 р. в селі Ляцке Шляхоцьке Тисьменицького р-ну більшовики арештували Маніящук Василя, ур. 1930 р. та Данилець Григора, [ур.] 1931 р.

16.5.[19]46. в селі Тисьменчик Тисменицького р-ну, ніччю більшовики перевели арештування та труси. Арештували двох селян, в яких зловили боєвиків безпеки Смілого та Вовка.

19.5.[19]46. спецвідділ зі села Павелче наскочив на с. Ямницю Станисл[авівського] р-ну, в числі 60 осіб, і перевів розшуки, які не дали жодних успіхів.

24.4.[19]46. із с. Горохоли[на] Ліс Богородчанського р-ну 5 стрибків під ком. Івануса, наскочили на присілок с. Старуня і зранили одного стрільця. Раненого забрали до с. Горохолини Ліс, а опісля до Богородчан. По дорозі стрілець помер.

17.4.[19]46. спецвідділ зі села Дорогова наскочив на село Колодіїв Галицького р-ну. Під час наскоку став забитий сотенний УПА Тютюнник. Тіло забитого забрали до Галича.

* Так у тексті. Повинно бути: Тисменицького р-ну.

Найбільше арештувань переведено в Богородчанщині. – 24.4.[19]46. стрибки в селі Горохолина арештували бувшого стрільця УПА Чаплю та витягнули з криївки ще одного мужчину. Того самого дня в селі Нивочин став арештований стрибок Дудчак Микола за те, що стрілив до начальника стрибків.

5.5.[19]46. в селі Вікторів Галицького р-ну квартируючий спецвідділ зловив двох стрільців УПА. Один з них був ранений, його волокли по землі і били у місце поранення. Відтак забрали до Галича. Того самого дня нач. спецвідділу ро мвд з 10 більшовиками арештував в селі Медина Галицького р-ну одну дівчину і одного мужчину.

7.5.[19]46. в селі Підпечари Станиславівського р-ну більшовики арештували 8 осіб, усіх забрали до Станиславова.

12.5.[19]46. в селі Горохолина Богородчанського р-ну квартируючі більшовики заарештували 15 осіб. З тюрми звільнили двох.

12.5.[19]46. в селі Вовчинець Станиславівського р-ну арештовано секретаря с/ради і його 14-літню дочку.

13.5.[19]46. в селі Гостів Товмацького р-ну слідчий ро мвд Колошков виарештував родини, яких сини є в УПА. В с. Олешів Товмацького р-ну більшовики арештували 4 хлопців за те, що вкрали у них кулемета. Кулемет пропав. В селі Петрилів Товмацького р-ну, о год. 5 вечером більшовики ходили по хатах за харчами, вдавали наших. В одній хаті стрінули 3 стрільців з УПА (стрільці повірили більшовикам), а ті підступом їх арештували. Слідуючого дня арештували родини, в яких були ті стрільці (10 осіб), за співпрацю з повстанцями.

15.5.[19]46. в селі Остриня Товмацького р-ну більшовики арештували Калинюк Дмитра, Калинюк Миколу та Кільчицького Дмитра за те, що вони доставляли харчі повстанцям. При чому їх скатовано.

12.5.[19]46. в Ляхівцях Богородчанського р-ну, в зв'язку з виконаним атентатом на стрибка Парфана, арештовано 18 осіб. Арештованих другого дня звільнено.

13.5.[19]46. в селі Глибівка Богородчанського р-ну за те, що стрибки не хотіли ходити до станиці стрибків в селі Саджава, їх поарештовано. Крім того, арештовано в селах Богородчанського р-ну: Гринівка 6 осіб, Старі Богородчани 2 особи.

19.5.[19]46. в селі Грабовець Богородчанського р-ну 8 більшовиків арештували дві особи за те, що на їх полі було закопане збіжжя.

24.5.[19]46. в селі Ляцке Шляхоцьке Тисьменицького р-ну, під корчем на полі, більшовики знайшли кулемет з запасами набоїв.

Власника поля арештували. Із села Торговиця Товмацького р-ну*, прибуло 18 більшовиків та арештували 4 особи і тримали через цілу ніч. В селі Корчаки** Товмацького р-ну нач. ро мвд шукав за криївками та повстанцями.

В селі Палагіче Товмацького району стрибки арештували троїх односельчан: Кордиського Василя, Пещук Марію та Кострибу Михайла за допомоги повстанцям.

29.5.[19]46. більшовики арештували в селі Горохолина Богородчанського р-ну, трьох 17-літніх хлопців.

е)*** 1.5.[19]46. в селі Старі Богородчани Богородчанського р-ну, внаслідок непорозуміння, став забитий стрибок Момот Василь (його вбили другі стрибки). Того ж дня більшовики спалили 6 господарств, мовляв за те, що бандерівці напали на стрибків.

є) 10.5.[19]46. в селі Хмелівка Богородчанського р-ну більшовики зграбували у священика Барган Івана усі меблі.

29.4.[19]46. у с. Глибоке Богородчанського р-ну сконфісковано у Куриляк Євдокії корову, за нездачу молока.

13.4.[19]46. в селі Підпечари Станисл[авівського] р-ну 6 більшовиків напали ніччю на госп. Беренду Василя і зграбували хатні речі на суму 3.500 крб. і ялівку, а у Семенюка Михайла годинник і убрання (це були більшовики з обл. мгб).

16.4.[19]46. ніччю до с. Колодіївка заїхало 5 більшовиків. Вони вдерлися до священика Вольхновського Дмитра і почали грабити хатні речі. Опісля взяли ключі від церкви і забрали з церкви 200 крб., на відході сказали священикові, щоби приготував 10.000 крб., бо вони незадовго прийдуть. Від'їзджаючи зі села, забрали у Якубів Василя убрання, пару чобіт, 10 кг муки білої, а в Семенюк Параски 2 пари чобіт, убрання, 25 кг муки білої. Від'їхали в напрямі Підлужа.

4.4.[19]46. в селі Кінчаки Жовтневого р-ну, на облаві більшовики зграбували у гром. Фукси Миколи 3 пари чобіт та жіночий одяг.

14.4.[19]46. група більшовиків, які переїздили селом в числі 10 осіб, зграбували у госп. Григор Івана 200 кг збіжжя.

В селі Кривотули Товмацького р-ну^{4*} 18 більшовиків і ком. [ро] мвд Оленів вкрали у госп. Назарук Андрея коні.

* Так у тексті. Повинно бути: Отинійського р-ну.

** Так у тексті. Села з такою назвою у Товмацькому (Тлумацькому) р-ні не було.

*** Так у тексті.

4* Так у тексті. Повинно бути: Отинійського р-ну.

18.4.[19]46. в селі Колодіївка Станиславівського р-ну більшевики забрали у секретаря с/ради Дехтяра 150 крб. і убрання, а у його сестри, кравчині – 2 пари убрання і чужу мануфактуру. Опісля зайшли до Долішного Юрка і тут вимагали грошей. Господар дав 50 крб., з нього стягнули ще чоботи і від'їхали. Коли другого дня пошкодовані пішли до району жалітися, їм відповіли: “То бандерівці вас ограбили, організуйте “істребітельний батальон”, ніхто вас не буде грабити”.

20.4.[19]46. вечером 8-х більшовиків перепроводили трус у госп. Пахольчук Катерини [в] с. Клузів Станисл[авівського] р-ну, при чому забрали все убрання.

24.4.[19]46. в с. Вовчинець кількох більшовиків намагалося вкрасти корову в госп. Гайдей Василя.

23.4.[19]46. в селі Яцівка Товмацького р-ну 12 більшовиків, збираючи контингент, грабили громадян. Напр[иклад], хто не додав хоч би 1 кг м'яса, в того забирали корову, за нездачу налогу забирали убрання і т. п.

1.5.[19]46. квартируючі більшовики в с. Дорогів Галицького р-ну, задушили гром. цього села Головчак Андрея і забрали від нього більшу кількість грошей. Для замаскування почали стріляти і прострілили задушеному груди.

2.5.[19]46. нічю в селі Рибне Станисл[авівського] р-ну кількох більшовиків зграбували у Хотинського Олексі жіноче і мужське убрання та 100 крб. Того самого дня в с. Гута Станисл[авівського] р-ну, 10 більшовиків із с. Боднарів (Галицького р-ну) перевели трус у госп. Банько Гриця, в якого зграбували жіноче убрання, масло, тютюн, а навіть яйця з-під квочки. В Дзілінської Анни вкрали 400 крб., мануфактуру і чоботи. В Харандюк Івана перевели сильний трус.

4.5.[19]46. в с. Рибне 4 більшовиків вдерлося до хати Качкан Осипа, шукаючи за бандерівцями, вкрали 2 блюзи і 100 крб.

5.5.[19]46. в с. Підлужа прокурор із місцевими стрибками skonфіскував у Яковин Михайла безрогу і одяг, в Данилів Василя все муж. убрання (їх сини арештовані), в Лестів Михайла все муж. убрання на суму 30.000 крб. (дочка арештована).

10.5.[19]46. в селі Тустань більшовики зграбували бараболо у гром. Легінь Михайла, котрий віз у поле садити. Господар просив, щоб не брали, що він більше не має, а мусить посадити, щоби мав з чого здати контингент, а більшовики йому відповіли, що йому бандерівці дадуть.

11.4.[19]46. кілька більшовиків вечером напали на хату Панчук Дмитра в с. Угринів Горішний Станисл[авівського] р-ну, та зграбували у нього дві пари чобіт.

15.5.[19]46. кількох енкаведистів переводили нічну ревізію у кількох господарів в с. Угорники Станиславівського р-ну, під час ревізії у одного господаря забрали ровер, а в другого корову і чоботи.

17.5.[19]46. вечером з Калуша до с. Павелче (Станисл[авівського] р-ну) приїхало 8 фір більшовиків і задержалися тут ночувати. Вночі ходили по селі, вдирались до хатів, зганяли господарів, клали долів, били кухонне начиння, виливали воду по стінах і при тому кричали: “Прокляті бандерівці, ми вас всіх до одного постріляємо”.

17.5.[19]46. в селі Кінчаки Жовтневого р-ну більшовики переодягаються в різні уніформи, вдають своїх, та збирають харчі для сотні Богуна. Крім цього, кажуть давати по 200-300 крб. на організаційні цілі.

24.5.[19]46. в селі Тустань Жовтневого р-ну більшовики, які списували майно вивезених родин, ограбили Слободян Софію.

26.5.[19]46. в с. Горохолина Богородчанського р-ну 85 більшовиків ограбили священика Петраш Осипа. Забрали у нього 2 пари убрання, 5 пар білля і чоботи. Тої самої ночі ограбили церкву. З церкви забрали хустки, простирала і 2.000 крб.

4.5.[19]46. до с. Кутиська Товмацького р-ну, з напрямку с. Горигляди переїздило 60 більшовиків, які везли зі собою масу арештованих селян.

До с. Боківна Товмацького р-ну приїхали більшовики на мітинг в справі колгоспу. Хоч як довго ждали, то на мітинг прийшло тільки 7 осіб. Опісля більшовики перевели облаву, зганяючи людей силою, та з того не вийшло нічого. Народ поховався і нікого було ловити.

10.5.[19]46. до с. Стриганці Товмацького р-ну 10 більшовиків приїхало збирати контингент. А тому, що селяни були в полі на роботі, більшовики пішли в поле і зганяли людей, щоб йшли в село здавати контингент, при тому били. Громадянка Логаза Анна, не маючи грошей випрошувалася, що дасть другим разом, то більшовики зловили її за горло кажучи, що як не дасть позику сей час, то задушить. Друга сусідка, бачивши це, замкнула двері. Більшовики розбили двері, вікна, а її стоптали ногами та забрали дещо в хаті було, лишивши на долівці неприємну господиню.

12.5.[19]46. в с. Вільшаниця Тисменицького р-ну більшовики не мали змоги зібрати людей на збори, зробили облаву під церквою, де говорили мітинг. Кажали здавати контингент, бо треба для Червоної Армії, щоб була сильна оборона нас в третій світовій війні, яку підготовляють американські та англійські фашисти.

В селі Тисьменчик Тисменицького р-ну, під час стягання контингенту, більшовики арештували своїх двох стрибків, які від них втекли.

17.5.[19]46. до с. Надорожна Товмацького р-ну більшовики приїхали стягати контингент, позику та налог. Ходили по хатах і грозили, що хто не здасть контингенту вчас, то буде вивезений або піде під воєнний суд.

18.5.[19]46. в селі Остриня Товмацького р-ну більшовики, які збирали контингент, крали в селян годинники, ножі кухонні, бритви, запальнички та інші речі.

22.5.[19]46. до села Кутиськ Товмацького р-ну приїхало авто більшовиків і нач. [ро] мвд Шептекін. Робили мітинг в справі здачі контингенту. На мітингу говорили про колгоспи та радгоспи, яка є різниця між колгоспами, а радгоспними господарствами. При тому mocno вихвалювали заможне життя в колгоспі. Та однак коли прийшлося підписувати заяви до колгоспу, селяни потишеньки повтікали.

17.5.[19]46. в с. Бишів Жовтневого р-ну, на мітингу про міжнародне положення, на якому говорив голова райвиконкому (тов. Парнюк), сказав: "Що з американцями і англійцями станеться те саме, що з Німеччиною".

23.4.[19]46. в селі Палагіче Товмацького р-ну більшовики видали наказ, щоб стрибки зложили зброю. Вони відмовилися. Другого дня був наказ піти на облаву, деякі з них висловилися, що не підуть бити свого брата. Їх силою поарештовано, роз[з]броєно і вивезено на Донбас.

6.5.[19]46. в селі Медуха Жовтневого р-ну більшовики зробили мітинг під церквою, на якому говорили, що Черчіль підготовляє світ до нової війни. Щоб народ не слухав бандерівців, бо вони є знаряддям Черчілів та інших американських та англійських фашистів.

В селі Антонівка Товмацького р-ну 10 більшовиків о год. 11-ій ніччю, застукали до гром. Буній Андрія, щоб їм отворив. Коли гром. отворити не хотів, вибили вікна, розбили двері, побили всю родину та арештували господаря.

11.5.[19]46. в селі Кінчаки Жовтневого р-ну стрибки зложили зброю гол. сільради, а самі криються.

5.5.[19]46. на терені Отинійського р-ну появилась більшовицька боївка в числі 12 осіб. Боївкою командує західняк-українець, склад боївки – самі ямницькі стрибки, які працювали в Станиславові. Боївка умундирована в різні уніформи, оперує під маскою українських повстанців.

В селі Тарновиця Товмацького р-ну* таким підступом арештували Доминюк Анну і ще декілька осіб, [які] недобачуючи підступу, проговорились проти більшовиків, в тому [числі:] Самчук Миколу, ур. 1910 р., Пилайшин Івана з 1912 р., Мандзюк Івана з 1914 р., Пилайшин Анну з 1914 р., Ривалько Василя з 1906 р., Рибак Василя з 1916 р., Шкромиди Михайла з 1906 р., Борчук Івана 1920 р., Цуркан Федора з 1912 р., Ривалько Михайла з 1906 р., Шкромиди Василя з 1906 р., Шкромиди Івана з 1905 р. народження.

15.5.[19]46. в *Побережжя і Ганусівцях Жовтневого р-ну*** поперебирані більшовики на форму повстанців в числі 15 осіб, будили громадян, щоб їх хто пов'язав з др. Сірком. Народ, знаючи більшовицький підступ, не дався одурити.

17.5.[19]46. до с. Антонівки Товмацького р-ну, в полудне 8 стрибків, удаючи своїх стрільців, зайшли в село заготовляти харчі та вечерю. Станична не зорієнтована зробила все. Стрибки увечір мали забрати замовлену вечерю. Коли увечір прийшли стрибки по замовлені харчі, один з них шепнув станичній, щоб утікала, бо це підступ. Станична втікла, а родину арештували.

18.5. – в селі Чорнолісці Товмацького р-ну, перебрані більшовики в різних уніформах, вдаючи повстанців, замовили харчі у гром. Лазур Михайла, вони говорили, що зробили засідку на край села на більшовицьке авто, тому треба харчу винести на означене місце. Господар по відході зорієнтувався та обіду, ані вечері не виніс. Не дочекавшись вечері, більшовики вертаючи в село, по дорозі здержували громадян, жадаючи по 200-300 крб. для організації. Хто не мав би грошей може записатися, що постарає взуття.

8.5.[19]46. до с. Медуха Жовтневого р-ну приїхало зі Сянока 30 родин лемків.

ж) На полі біля с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну, спецбобка Видренка розрила могилу одного стрільця УПА Степовика.

17.5.[19]46. в с. Миловань Товмацького р-ну*** відділ кіннотчиків, котрий переїздив в напрям лісу, по дорозі зруйнував могилу. За кілька хвилин над'їхала друга група піхотинців, питали селян, що то був за відділ, що їхав попереду та чому зруйнували могилу. Коли селяни не знали, що відповісти, більшовики назвали попередню групу власовцями. Зараз поїхали за ними в ліс і

* Так у тексті. Повинно бути: Отинійського р-ну.

** Дописано ручно.

*** Так у тексті. Повинно бути: Тисменицького р-ну.

за кілька годин було чути сильні стріли, а опісля везли на фірах ранених кіннотчиків.

з) 9.4.[19]46. в селі Комарів Галицького р-ну більшовики задержали підводу, котрою їхали селяни з гірських околиць за Дністер по збіжжя. Більш[евики] зажадали від них документів. Батька залишили на возі, а дівчину забрали до хати, де квартирували старшини. Опісля перевели її до стодоли і там протягом 2-х годин 7 більшовиків знасилували цю дівчину.

4.4.[19]46. в селі Комарів квартируючі більшовики арештували Мельничук Марію, ур. 1925 р. і Затварницьку Марію, ур. 1924 р., за приналежність до хорового гуртка під час нім. окупації. Під час допитів обох дівчат знасилували таки того дня. Затварчук М. чотири рази, а Мельничук М. 10 разів. Подобне повторилося в двох слідуючих днях. 6.4. перед вечером побитих обох дівчат звільнено. Обидвом повикручували ноги, а Мельничук М. виломили руку.

В звітному часі в Станиславівському надрайоні вбито 5 більшовиків, 8 поранено. В тому [числі] один генерал, 3 старші лейтенанти та три стрибки. Між раненими два полковники. Спалено 1 вантажну автомашину, ушкоджено три легкові.

Українське населення розцінює більшовицьку окупацію як явище тимчасове. За політичними невдачами СССР слідкують, та кожную невдачу акцентують. Існування СССР зв'язують з особою Сталіна. Більшовицьку пропаганду розцінюють, як цілковиту брехню. На більшовицькі мітинги ходити не хочуть. В кожному селі треба штиками гонити людей на мітинги. На мітингу враз зі сільським активом присутніх звичайно, не перевищує числа 30 осіб.

Більшовицької преси народ не читає, крім вісток [з-]за кордону. Газети, які купують, всі скурюють. Деякі успіхи має більшовицька застрашуюча і шепкова пропаганда. Всякого рода підготовчі акції до організування колгоспу кінчаються невдачею. Всякого рода господарські обов'язки виконують тільки зі страхом перед Сибіром. Повстанцям загально допомагає, якщо поміч українсько- визвольному рухові зараз не має масового характеру, причиною є тільки терор. Успішність нашої боротьби в'яжуть зі зовнішнім ударом по СССР і вірять, що тоді нам вдасться визволитися. Багато говорять про третю світову війну, в яку вірять. Вірять також у переможну силу англо-американського блоку.

Між народом поширюються такі чутки: Конференція розлетілась, Молотов інтернований за те, що відмовився виконати трое домагань: 1). Знести колгоспи. 2). Випустити всіх в'язнів. 3). Дати

всім республікам СССР самостійність. Англійці вислали міліонову німецьку армію на більшовицьку сторону, були сутички; Швеція готується до війни – все більшовицьке військо іде до Манчжурії, бо там розгорілась війна. Черчіля син забитий. На півдні більшовики обкладають великими силами границі. В Станиславові нквд вже другий тиждень веде нараду; всі військові штаби забираються геть, на Україні розпадаються колгоспи; народ кидає працю та йде в світ за куском хліба. На Басарабії страшний голод, а між народом велике невдоволення. Щодня розбивають 5 автомашин більшовиків.

В Станиславові створено Український Комітет, головою доктор Грабельний. На переходи на православ'я народ ставиться пасивно. Змін у відправах населення не помічає жодних. На Великодні Свята в Станиславові в українській катедрі православний піп відправляв богослужіння в російській мові. По словах “За Сталіна помолимось!”, вірні демонстративно опустили катедру.

ВИБИТО І ПОШИРЕНО ЛІТЕРАТУРИ.

1. “Христос Воскрес” (летючка)	360	примірників
2. “Український Робітник”	350	—//—
3. “Шлях Перемоги” ч.13-14	310	—//—
4. “Українці Прикарпаття” (летючка)	418	—//—
5. Закликів	6.600	—//—

У днях 23-26.5.[19]46. святкували Свято Героїв. Населення здержувалось від роботи, могили упавших прикрашено цвітами.

Зараз по зимовій блокаді, у Надвірнянському надрайоні більшовицькі сили концентрувалися по райцентрах, а майже в кожному селі було по 2-3 енкаведисти при “істрибительних баталіонах”. Погранвідділи були в Порогах, Маняві, Рафайлові, Надвірній, Яблониці і Вороненці. Всюди відділи в числі 60 чоловік. В Надвірній міститься штаб цих відділів. 25.5.[19]46. погран-відділ вибрався з цілого терену, правдоподібно на Закарпаття. Стрибки були у Солотвинському р-ні в 14-ти станицях, в Ланчанському р-ні у всіх станицях, в Яремчанському [у всіх станицях], за винятком Любіжної, в Надвірнянському р-ні у всіх станицях. Всі зусилля наші були спрямовані на те, щоб ліквідувати стрибків. Особливими успіхами може похвалитися Солотвинський р-н. До 20.5.[19]46. районна боївка СБ під проводом Віктора ліквідувала всі станиці стрибків. Одну станицю в Космачі ліквідував сотенний Гонта. При ліквідації вживав всяких методів. Найчастіше виконував атентати на “асів”, які запродалися окупантові, а опісля решта стрибків розбігалася. У Ланчинському р-ні до 25.5.[19]46. ліквідувала райбоївка СБ і курінний Довбуш, п'ять станиць стриб-

ків (у Красній, Перерослі, Тарновиці, Добротові і Парищах). Крім того, ліквідовано начальників стрибків. У Яремчанському р-ні боротися зі стрибками дуже важко, бо тут є багато бувших наших людей. Мимо цього, боївка СБ ліквідувала станицю стрибків в селі Луг 7.5.[19]46. Убито 5 крупних стрибків. Решта розбіглася або втекла до району. Місцевий кущевий др. Гора ліквідував в селі Заріччу зрадника і начальника стрибків Запорожця.

У селі Білих Ославах існують сильні станиці стрибків.

У Надвірнянському р-ні розігнано стрибків у: Зелені, це зробили боєвики СБ і деякі члени. По інших селах стрибки є у: Пнів'ю 3-х, Пасічній 20-х, Лоевій 20-х (тут гуляють бувші боєвики СБ Вовка, здалися взимі).

У терені є тваринницький колгосп у селі Ославах Білих, його ліквідувати неможливо, бо тут около 100 більшовиків, які охороняють лагер полонених, що працюють при вирубці лісу. Крім того, є найсильніша станиця стрибків.

12.5.[19]46. в Товмацькому р-ні більшовики заскочили куш др. Яреми. В довгому бою, який тривав дві години, двох стрільців впало вбитими, а 3-х ранених.

3.4.[19]46. в селі Загір'ю Товмацького р-ну 16 більшовиків заскочили наших 3-х стрільців, котрі зійшли по харчі. Бій тривав около дві години. У висліді ворог мав 2 вбитих, 3 ранених. По нашій стороні впало двох стрільців, останній стрілець утік.

12.4.[19]46. розоружено дві станиці стрибків в сс. Медуха і Межигірці Жовтневого р-ну. Здобуто 50 крісів і 1500 штук набоїв.

16.4.[19]46. в с. Торговиця Товмацького р-ну забито одного більшовика. Здобуто автомат (німецький) і пістоль.

21.4.[19]46. поміновано залізничний тор Отинія-Коломия, у вибуху згинуло 180 більшовиків, між ними багато старшин. Знищено паровіз, 6 вагонів пасажирних, 8 товарних.

26.4.[19]46. стрільці УПА під ком. "М" спалили одну вантажну автомашину і 40 центнерів пшениці на шляху Станиславів-Галич.

30.4.[19]46. відділ УПА під ком. "В" зробив засідку на шляху Станиславів-Калуш біля станції Павелче. Обстріляно одну автомашину, в якій вбито одного ст. лейтенанта, одного поранено.

3.5.[19]46. відділ УПА під ком. "В" влаштував засідку на шляху Станиславів-Калуш біля станції Тянів. Збито дві легкові автомашини. Вбито одного генерала (населення говорило, що це генерал-полковник Москаленко). Поранено двох полковників.

4.5.[19]46. на терені села Медуха Жовтневого р-ну забито 5 більшовиків. Трофеї забрано.

5.5.[19]46. розбито станицю стрибків в селі *Бишів** Жовтневого р-ну, забито або спалено 12 стрибків, спалено 8 господарств. Трофеї забрано.

6.5.[19]46. на засідці коло с. Яцівка Товмацького р-ну забито 2 більшовиків, а одного ранено.

10.5.[19]46. в с. Петрилів Товмацького р-ну забито старшого лейтенанта і одного бійця. Живими здалися 2 бійці, котрих відпущено. Рівно ж забрано живими заст. голови райвиконкому Тугак та фінагента. Здобуто 4 кріси і пістоль.

9-10.5.[19]46. боєвик "М" вбив ком. стрибків в с. Глибоке Богородчанського району Паньків Дмитра.

12.5.[19]46. до с. Петрилів Товмацького р-ну приїхала група стрибків та 4 більшовики та заковували. Вони мали стягати контингент. Контингент мав бути стягнений у двох днях, а то 250 цент. бараболі, 70 % збіжжя. Вечером наскочив на них відділ УПА. У висліді вбито двох стрибків і лейтенанта. Всі інші здались. Коли їх пустили, вони *спочатку*** дуже добре висловлювались про повстанців. Були вістки, що більшовики їх всіх поарештували за поширювання таких похвал про бандерівську *пропаганду****.

12.5.[19]46. п'ять боєвиків під ком. "П" на засідці в с. Ляхівці Богородчанського р-ну, вбили о год. 4 рано коменданта стрибків Парфана.

17.5.[19]46. в селі Межигірці Жовтневого р-ну наша група зробила наскок на стрибків. Роз[з]броїли їх та порозганяли додому.

28.5.[19]46. в с. Кутиська Товмацького р-ну наш відділ роз[з]броїв місцевих стрибків. Двох стрибків, що не хотіли здати зброї застрілено.

Між Тисменицею, а с. Клубівцями Тисменицького р-ну, СКВ зробив засідку на переїжджаючі авта. У висліді 6-х більшовиків вбитих, авто спалено.

Того самого дня та сама група знищила друге авто на тому шляху, котре везло бараболю до району.

а) 1. В місяці квітні і травні на терені Станиславівського над-району арештовано більшовиками 143 особи. Більшу частину випущено.

2. Зловлено 8 осіб, випущено 1 особу (дівчину).

3. Вбито 24 особи, в тому [числі] 8 членів ОУН.

* Дописано ручно.

** Дописано ручно.

*** Дописано ручно.

4. Поранено 6 осіб.
- б). 1. Спалено 6 господарств.
2. Сконфісковано 7 господарств.

На терені Товмацького надр. за перше півріччя [19]46 р. – занотовано 40 облав, 50 наскоків. Арештованих 500 осіб, 15 родин вивезених, 50 господарств обграбованих.

На терені Яремчанського району* у звітному часі згинув 1 член, а 1 ранений. Вбито 10 більш[евиків], з них 1 капітана та 3-х енкаведистів, та 10 стрибків, з них 5 дуже активних, більше-вицьких вислужників.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 80, арк. 209-226.

Оригінал. Машинопис.

№ 9

ЗВІТ ОКРУЖНОГО ПРОВодУ ОУН СТАНИСЛАВІВЩИНИ ЗА ЧЕРВЕНЬ 1946 р.

[Липень 1946 р.]

Станиславівська округа**

З В І Т
за місяць червень 1946 р.

Працівників большевицької адміністрації в Станиславівському р-ні було:

райвиконком	5 осіб, з того 1 москаль, а інші укр.-придніпр.
ро мвд	7 –//– 2 укр., 2 жидів, 2 москалів і 1 чех
ро мgb	2 –//– прикріплені від обл.
райземвідділ	11 –//– 1 москаль, решта українці
райвоенкомат	5 –//– 3 –//– 2 укр.-придніпр.
райфінвідділ	7 –//– 1 укр.-придн[іпрянець] і 6 укр.-зах.
нарсуд	5 –//– 1 москаль, 4 укр.
райпартком	9 –//– 4 –//– 5 –//–

* Дописано ручно.

** У верхньому правому куті документу надпис синім олівцем: 132/46.

райкомсомол 3 -//- 1 жінка і 2 мужч., укр.-придніпр.
 райспоживспілка 10 -//- 6 укр., 2 жида, 2 москалі.

Адміністрація Богородчанського р-ну начисляє 80 осіб (самий райцентр без міської ради).

Адміністрація Отинійського р-ну:

райвоєнкомат	голова	Зеленський	укр.-східняк
-//-	заст.	Антоновський	укр.
-//-	секр.	Джурин	-//-
-//-	працівн[ик]	Крусляк Олекса	[укр.]-зах.
ро мвд	начальник	Шевчук Мих.	укр.-східн.
-//-	заст. -//-	Качура	руський
ро мgb	начальник	Баранов	-//-
-//-	заст. -//-	Алексеев	-//-
райпартком	I секретар	Біда	укр.-східн.
-//-	II -//-	Мидик	укр.-східн.

Адміністрація Товмацького р-ну:

райвоєнкомат	голова	Вербняк	укр.-східн.
-//-	секр.	Круглий	-//-
	бухгалтер	Бабій Катерина	[укр.]-зах.

заступн. голови воєнкомату зліквідований укр. повстанцями
 11.5. 1946 р.

ро мвд	начальник	Шермільов	ст. лейт.
-//-	заст. -//-	Шеркіс	ст. лейт.
-//-	енкаведисти	участкові Рибченко, Чеков, Чухрій,	

Окопенко, Фіненко та Пітулов, всі м[о]л. лейтенанти.

ро мвд	начальник	Миколаєв	
-//-	заст. -//-	Курічгін	
-//-	працівн[ник]	Зузін і Девятов	
ББ	начальник	Канаров	ст. лейт., схід.
ББ	заст. -//-	Кулісов	
	прокурор	Вібуоський	
	нач. міл.	Шеркіс	
	міліціанти	Потацький, Шуган, Сахаров,	

Шопа, Іванішин, Підгірний, Чухній та Куніський (4 останні українці-західн.)

компартія	I секретар	Шепосчита	руський
-//-	II -//-	Однаков	-//-
-//-	III -//-	Пісчупов	-//-

Т и с м е н и ц ь к и й р-н:

Воєнкомат	голова	Пікачов	руський
-//-	заст.	Шемеба Петро	укр.-західн.
-//-	секр.	Неділько	-//-

ро мвд	нач.	Дутко	руский
-//-	заст.	Малаєв	-//-
ро мgb	нач.	Аняков	жид
-//-	заст.	Сокалев	руский
-//-	участ.	Розтаргуєв	
компартія	I секретар	Гасів	укр.-східн.
Жовтневий район:			
райвиконком	голова	Гризьов	руский
-//-	заступн.	Гушос	укр.-західн.
-//-	секр.	Романівська	укр.-східн.
ро мвд	нач.	Дорошенко	укр.-східн.
-//-	заст.	Єрмегійнов	жид
райкомпартія	I секр.	Ковтанюк	укр.-східн.
-//-	II секр.	Дутко	-//-

Від 30.5. спецвідділи мвд та погранвідділи заблокували Солотвинський, Надвірнянський, Яремчанський та частинно Ланчинський р-ни.

Число кватируючих большевиків в поодиноких селах є різне, н[а]пр[имір]:

В Солотвинському районі

в с. Жураки	кватирує	30	большевиків
Старуня	-//-	50	-//-
Гвізд	-//-	60	-//-
Молотків	-//-	40	-//-
Манява	-//-	100	-//-
Пороги	-//-	200	-//-
Майдан	-//-	80	-//-
Росільна	-//-	120	-//-
Дзвиняч	-//-	40	-//-

Крім того, на тому терені діє обласна спецбоївка мвд, [здійснюючи] провокативні акції. Ці відділи влаштовують в згаданих р-нах безперервні засідки, діляться на малі групи та в кожному селі роблять 6-7 засідок в різних місцях. Дальше ці відділи практикують докладні перевірки хат та документів. Кватирують в лісі. Наприклад, Журацький (Солотв[инського] р-ну)* гарнізон кватирував цілий тиждень в лісі, а до села зовсім не показувався. На Кливі коло Космача сиділи довший час замасковані в малинниках аж дівтак, збираючи малини, виліз на них. Стало

* Дописано ручно.

кватуриують довкруги населених пунктів, а в останньому часі примінили масові облави на ліси і гори. Ці облави подібні до облав, які переводились на Чорний Ліс в 1944-[19]45 рр. Облави на ліси і гори примінили тому, що в перших двох тижнях не мали жодних успіхів. Перша велика облава на Кливу відбулася 16.6.1946 р. В той час згинув кущевий пров. Орлик. Участь в облаві взяли всі гарнізони, та прибулих 18 авт большевиків. Від того часу на Кливу відбулося 4 великі облави. Остання велика облава відбулася на Кливу, майданські ліси, прислупські ліси, Пороги і Маняву в днях 12-15 липня 1946 р.

Большевики говорили, що блокада згаданих р-нів є у відплату за ліквідацію стрибків.

Розміщення спецвідділів в Станиславівському р-ні дещо змінилось. Вони розміщувались в першій мірі у підлісних селах, та в тих селах, де сильніше проявлявся наш рух. Деякі частини спецвідділу кватуриували в лісах. Завданням спецвідділу було: роблення засідок на відомих або сподіваних шляхах просування повстанців, постійне патрулювання по лісах, лазах днем і ніччю, по селах і ріллях лиш ніччю. Крім того, в селах поодиноких р-нів оперували районні спецбоївки. Ці відзначились великою рухливістю.

Розташування спецвідділів в селах Галицького р-ну:

Викторів	30 осіб	Бринь	30 осіб
Дорогів	20 -//-	Боднарів	50 -//-
Суботів	20 -//-	Комарів	6 -//-
		Медина	15 -//-

3.6.1946 р. закватуриували спецвідділи в селах:

Селиська і Дорогів зі штабом

Острів 20 осіб

Четверки 30 -//-

Тязів 35 -//-

В селі Селиських закватуриували двома групами від села Блюдники і в лісі коло лісничівки. В кілька днів обидві групи встановили телефонний зв'язок через ліс до с. Медина. В селі Блюдниках дальше кватурує червоноармійська частина.

Станиславівський р-н.

9.6.1946 спецвідділи закватуриували в с. Рибно [в числі] 50 большевиків, командує 2 капітани, [о]зброєння тяжкий кулемет, 5 легких, і 10 десятизарядок.

26.5.1946 закватуриували в с. Майдан 75 осіб, Стара Гута 20 осіб. Зі села Узінь вибралося 20, лишилося 10 большевиків. З Микитинець вибралось 30 осіб.

Стан військ у цьому р-ні на 25.6. начисляв 2.550, спецвідділ 88, охорона залізничних та інших об'єктів.

Л и с е ц ь к и й р а й о н :

В селі Олешів війська, які навчаються збільшилися до числа 4.000 осіб.

Стан військ на 25.6.1946 начисляв: спецвідділи 30 осіб

охорона об'єктів 42 -//-

червоноармійці 4.700 -//-

Б о г о р о д ч а н с ь к и й р - н :

Горохолина 35 осіб спецвідділ

Нивочин 15 -//- рубачів

Старі Богородчани 12 -//- спецвідділ

Лесівка 20 -//- рубачів

Саджава 20 -//- спеці

Стан військ в цьому терені в дні 25.6.1946 начисляв:

спецвідділи 678 осіб

охорона об'єктів 160 -//-

рубачів 35 -//-

червоноармійців 5.100 -//-

Крім того, по райцентрах стаціонує по 200 осіб різних частин військових формацій (в тому числі біля 60 осіб охорона райцентрів в кожному, крім міста Станиславів).

б).* Стрибків в Станиславівському р-ні – 90 осіб

Лисецькому -//- – 65 -//-

Богородчанському -//- – 70 -//- (з того в м. Богородчани 30 осіб, а 40 в с. Саджава сформованих із залишків розігнаних станиць в сс. Глибівка, Глибоке, Старі Богородчани). Кинули зброю стрибки в Ст. Богородчанах (із 30 лишилося 4-ох), Горохолина Ліс, Нивочин. В м. Галич є около 30 стрибків, зорганізованих ще в минулих роках.

в). 2.6.[19]46 р. до р-ну Богородчани приїхав полк війська і заквартирувавав в польському кляшторі і костелі. Вечером цього самого дня 30 осіб на 2-ох автомашинах з двома полевыми гарматками заїхали до с. Нивочин. На другий день гарматки завернули до р-ну, а самі пішли в ліс. Друга частина полку поїхала на м. Лисець, а звідтам у Чорний ліс, де й заквартирували і тільки одна чота час-до-часу сходила в село по харчі. Менші частини із цього відділу змінили гарнізони в окремих селах. Дня 10.6. відділ стягнувся до р-ну, а 16.6. в 2-й год. пополудні переве-

* Так у тексті.

ли перевірку на горі Кливі (Солотвинського р-ну). Другого дня повернули до р-ну. 18.6. ніччю роз'їхався цей відділ частинами по 200 осіб в сс. Нивочин, Саджава і заквартирував в Лазах Гусаки, та Богородчанському гаю. 19.6. перевели перевірку цих околиць, в пополудневих годинах стягнулись до с. Гринівки, а звідтам розстрілюю через поля, села і ліси подались в напрямі Горохолини і дальше.

г). При кожному ро мвд і мgb створені спецбоївки в числі біля 20 осіб, майже виключно із самих москалів, місцевого елементу в них немає. Ці боївки звиваються по терені, часто наскакують несподівано на окремі села, тероризують населення, влаштовують засідки, перевіряють ліси (рейдом), як вдень, так і вночі. Командують ними спеціальні оперуполномочені. У Галицькому р-ні оперує дві такі боївки – Карпенка мgb і Коростельова мвд. В Станиславівському р-ні оперує спецбоївка Видренка, а Лисецькому –Зубкова. В Богородчанському р-ні – Гусєва, часто для операції до спецбоївок долучуються інші частини, тому то чисельний їхній стан не все однаковий і хитається від 15-60 осіб. Населення найбільше відчуває боеві операції тих боївок, які грабують, тероризують і побивають населення. Часто приміняють ці боївки провокацію, вдаючи повстанців.

д). Від 1.-5.6. щоденно з напрямі Коломия до Станиславова прибувало по 3 ешелони війська. Частина військ виладновувалася в Станиславові, а інша їхала дальше в напрямі Стрия. [О]зброєння: важкі кулемети, полеві гарматки, автомати і кріси. Населення називає їх “червонопагонниками”.

24.6. із Станиславова в напрямі Коломиї виїхало 2 транспортні внутрішніх військ мвд і числі 2.500 чол. [О]зброєння: важкі і легкі кулемети, автомати і кріси. Крім цього, зі собою мали собак та дроті до шукання криївок.

3).* Колгосп в с. Узінь Станисл[авівського] р-ну посідає 25 га землі. Інветар: рогатої худоби 4 шт., коней 4 пари, возів 3 шт. На полі працює 18 колгоспників** із своїми родинами.

Робітникамвидобівніторфувс. ПідпечариСтанисл[авівського] р-ну, підвищили норму видобутку торфу. В цьому місяці одержали приділ мануфактури – по одному метрові на робітника. Стахановці одержали дещо більше.

В с. Ямниця відкриті і працюють три артілі: шевський, ковальський і бляхарський. Бляхарський артіль має двох робітників.

* Так у тексті.

** Дописано ручно.

Бляху одержують із Станиславівської райспоживспілки, туди і здають виготовлені речі. Норма 10 відер і 15 баньок на місяць. Інші артiлі виконують роботи тільки на замовлення селян і з їхнього матеріялу. Кожний робітник платить податок за виконану роботу 50 крб. місячно.

Кравецький і шевський артiлі в м. Богородчани. В шевському працює 15 осіб, в кравецькому 20 осіб. Робітники і керівництво з місцевих українців.

Взуттєва фабрика в м. Богородчани – директор Білідчак (місцевий) і около 40 робітників.

Тартак в м. Богородчани – 50 робітників, в тому [числі] 6 службовців, 5 столярських учнів, 5 столярів, 5 боднарів і 1 учень, 2 вартові і 1 порядкуючий та чорнороби. Плян продукції за 8 годин на двох “гатрах” 60 кубометр. дерева. Обробляють 20-30 кубометрів. Зарплата робітників 7-9 крб. і пів кг. хліба за зміну.

МТС – директором [є] Мороз, укр.-приніпр. Робітників 15 осіб, інвентар 1 трактор і 2 молотілки.

Паровий держ. млин в м. Богородчани.

Державний водяний млин в с. Ляхівцях Богородчанського р-ну. Обсада: завідуючий, бугалтер, мельник і сторож. Плян продукції – 33 тонни в місяць перемелює 17 тонн.

Державний водяний млин в с. Старі Богородчани Богородчанського р-ну. Працює 7 осіб, в тому [числі] 4 мельники. Плян продукції – 41 тонна, перемелює 22 т.

4). В місяці червні 1946 [р.] товарооборот в сільських кооперативах був дуже низький. Кооперативами розпродувано тільки алкоголь та велику кількість папіросів, навіть сіль і нафту населення змушене купувати на чорних ринках. Заплянований товарооборот (пересічний) в сільських кооперативах у висоті 10.000 крб. за минулий місяць в найкращому випадку був виконаний на 70 % за рахунок розпродажі горілки. В місті райспоживспілки розпродують товари за “талонами”, яких є три розряди (А, Б, В). Талони Б видаються адміністративним працівникам більших установ, як бугалтерам, завідуючим та іншим. В спекулятивній торгівлі сприяють жінки большевицьких чиновників, партійних, енкаведистів або й вони самі. Купують товари по крамницях по державній ціні, а опісля розпродують по спекулятивній ціні на ринку.

5). В місті Богородчани відбудовується копальня нафти, будову якої розпочато в 1941 р. Керівництво – директор Тимкович Микола, ур. 1897 р. в Станиславові, місячна зарплата 900 крб. Главінженер Головінський Мих., ур. 1900 р. в Старому Лисці,

геолог Кравчук Микола укр.-придніпр. Місячна ставка обох по 1.200 крб. Всі три безпартійні. Фізичні робітники – 77 осіб, в тому [числі] 3 вертачі, укр.-придніпр., 12 помічників вертачів (9 укр., 3 моск[алі]), 4 електротехніки (2 укр., 2 москалі), 3 машиністи при водних помпах, (2 укр., 1 моск[аль]), 2 шлюсарі москалі, 1 машиніст укр., 7 теслів укр., 8 кладовщиків (москалів) і 23 особи інших робітників (в тому [числі] 3 москалі).

Робота виконується ручно і паровими машинами. Вибудовано 2 вежі ч.2 і ч.3. Вежа ч.3 вертиться вже 5 місяців, за 1 місяць уверчує 100 метрів. Будова вежі ч.2 ще не закінчена. Будується тут ще одна вежа для газовидобутку. На будові цієї вежі працює 45 робітників, в більшості військові. Робітники житловими будинками погано забезпечені, більша частина мешкає в нашвидку збудованих бараках. Робітники одержують місячні приділи в харчах, важко працюючі одержують по одному кілогр. хліба денно, а легше працюючі 500-700 гр.

Крім того, одержують муку, по 100 гр. цукру в місяць і то не все, ярину, овочі (в перерібі), невелику кількість м'яса. Товщів майже не одержують.

В цьому місяці адміністрація клала великий натиск на ремонт шляхів. Для цього виганяли місцеве населення, навіть жінок в порядку обов'язкової повинності. В Богородчанському р-ні тільки одна жіноча бригада направила 150 погонних метрів шляху, натовкла каміння на ремонт 12 км шляху і прочистила 250 м ровів.

6). а)

1. По с/радах до 30.6. вирівняти фінансові залежності.

2. Приготовити на селах увесь збиральний реманент.

3. Перевести ремонт мостів та шляхів у всіх селах, а при кінці місяця приступити до ремонту шкіл, та завезти паливо на зиму.

4. За нездачу 1 кг ярини на селян буде накладена кара у висоті 30 кг.

5. Зобов'язано секретарів с/рад виготовити біографію всіх родин підпільників (Богородчанського р-ну).

6. Скласти списки хлопців і дівчат 1929-1930 р. уродження.

б). Дня 24.6. Станиславівська р[ай]компартія вислала зарядження до всіх голів с/рад та земельних комісій: "Доручається земельним громадам провести підготовку населення до збору хліба, забезпечити здачу хліба, щоб народ [не] захоував хліб, бо поставки на 40 % менші у цьому році".

Дня 23.6. в м. Богородчанах відбулася нарада жінок.

Дня 29.6. в м. Богородчанах відбулася нарада голів с/рад, та нарада голів дорожніх комісій.

7). Ш К О Л И : СШ в м. Галичі – директор школи Скrentович Володимир, учнів 80, НСШ – 6, початкових – 17 шкіл у Галицькому р-ні.

Станіславівський р-н: СШ – 1 в Микитинцях, НСШ – 8 в сс. Вовчинець, Підпечари, Колодіївка, Підлужа, Ямниця, Павелче, Загвіздь, Пасічна, початкових – 10, учителів 65, в тому [числі] мужчин 26, жінок 39, в тому [числі] моск[алів] 3, поляків 1, решта українці, в більшості східняки, учнів 2.300.

Богородчанський р-н. СШ – 1 в м. Богородчанах, директор Гуменюк (укр.-прид[ніпр.]), учителів 16 (усі укр.-придніпр.), НСШ – 4, початкових – 12, учителів в школах р-ну 79, в тому [числі] укр.-придніпрянців 36, одна чешка, одна полька, один німець. Дітей в шкільному віці 3.264, відвідує 2.346 учнів.

Під кінець місяця по школах прийшли кінцеві іспити доволі успішно. Іспити проводили самі вчителі. Контролі з р-ну не було. Під час ферій всі учителі візьмуть участь в курсах по вивченні історії ВКП(б), і інших матеріалів політичного характеру.

В Товмацькому надрайоні СШ (9 клас) є тільки по райцентрах, а НСШ в терені начисляється 10: Грушка, Угринів* Отинійський р-н; Олеша, Палагічі, Гринівці, Олешів та Петрилів Товмацький р-н; Мар'ямпіль, Межигірці та Деліїв Жовтневий р-н. В інших селах всі школи 4-5-6 класові, фахових шкіл в терені немає, вечірних курсів рівно ж. Учительська обсада народніх шкіл не найкраща. В порівнянні до учительства польських часів, теперішні дуже низько стоять. Програма [по] науці не виконується, бувають випадки, що деякі працівники фізики, географії не викладають видно тому, що самі цього не знають. Шкільна молодь нездисциплінована. Історії ВКП(б) не викладають. Учителство немає авторитету ані між сільською молоддю, ані між населенням. Причиною повищого є нетактовне поведіння в приватному житті, головню учительки-східняки, в котрих часто пересиджують червоноармійці, а ночами лазять до них через вікна. Н[а]пр[имі]р, про що трубить ціле с. Вільшаниця Тисменицького р-ну. Багато присвячується уваги військовому вишколові від найнищих клас.

10)**. а). В місяці червні большевиками було проведено ряд мітингів у селах в справі здачі поставок та підготовки до жнив; при тому говорили про політичне становище.

2.6. в с. Узінь Станісл[авівського] р-ну, мітингом провадив місцевий стрибок Пиринтюк Роман. Говорив про здачу контин-

* Так у тексті. Насправді тоді це село належало до Станіславського р-ну.

** Так у тексті.

генту, закликав працювати в колгоспі та дальше вносити заяви до колгоспу. Стрибки пригнали на мітинг около 60 осіб.

1.6. мітингом в с. Глибокому провадив Стадніков, говорив про здачу поставок та запевнював, що союз між ССРСР і Англією є нерозривний.

2.6. подібний мітинг відбувався в сс. Ляхівцях, Старих Богородчанах Богородчанського р-ну. Проводив Костей, говорив про дострокове вирівнання поставок, про внутрішню війну в Китаї і Манчжурії та про можливість нової війни ССРСР, бо він оточений капіталістичними країнами.

9.6. в м. Богородчанах влаштував мітинг райуповмінзаг Шаповалов, говорив про поставки сіна і молока. Того самого дня проводив такий самий мітинг голова рвк Надрага в с. Похівка. Того ж дня відбувся мітинг в селі Горохолина (цього ж р-ну) в справі військової підготовки молоді.

11.6. на мітингу в с. Добрівлянах Станиславівського р-ну, вибрали голову с/ради Кашубу Івана, ур. 1923 р. (повернув з Німеччини), 40 осіб присутніх.

13.6. в с. Підпечари Станиславівського р-ну голова рвк Паркулаб говорив на мітингу про здачу поставок державі. Присутніх 40 осіб.

30.6. були проведені мітинги в сс. Гринівка, Старі Богородчани та в інших селах Богородчанського р-ну в справі вирівнання молокопоставок.

б). До с/рад, клубів, поодиноких господарів, шкіл і інших установ приходить преса, як республіканська, так і центральна, в досить великій кількості. Н[а]пр[имірі]: на Богородчанський р-н приділяється кожночасно газет в такий кількості: “Правда” – 27 прим., “Правда України” – 4 прим., “Радянська Україна” – 86 прим., “Прикарпатська Правда” – 114 прим., “Зірка” – 9 прим., “Радянська село” – 53 прим., “Радянська освіта” – 16 прим., “Піонерська Правда” – 4 прим., “Колгоспник України” – 4 прим., “Ізвестія” – 3 прим., “Молодь України” – 6 прим., “Комсомолец України” – 5 прим., “Барвінок” – 2 прим. Крім цього, в обласному центрі продається по “паскових” цінах.

12)*. В місяці червні розпочав ворог посилені акції біля Чорного Ліса, в цілях розпорошення і ліквідації відділів УПА. В самому Чорному Лісі і в підлісних селах розквартирувались більші відділи большевиків і своєю активністю старались завдати як найбільше втрат повстанчим відділам. Особливою тактикою

* Так у тексті.

ворога було зв'язання відділів довшими боями, оточення і цілковита ліквідація. При тому старались ловити стрільців живими, що майже ніколи не вда[ва]лось. Особливо була звернена активність в напрям влаштування засідок протягом тривалого часу. Засідки влаштовували як вдень, так і вночі, на перехрестях доріг і просіків, а в лісі навіть в середині секції. Засідки стали основним методом найбільш примінюваним в боротьбі з повстанцями. Час-до-часу вживали і пристосовуваних раніше інших методів, як наскоків, облав, але в меншій мірі.

Дня 2.6. в селі Межигірці Жовтневого р-ну, 20 большевиків обложили церкву, а кількох пішло до середини і приглядалися людям, чи не пізнають в церкві бандерівців.

1.7. до села Медухи Жовтневого р-ну приїхало 25 родин лемків.

Дня 4.6. в с. Угринів Гор. Станисл[авівського] р-ну, районний відділ під ком. Куцого перевів облаву, шукали по хатах і інших господарських будинках, досить поверховно.

7.-9.6. в селі Селиськах Галицького р-ну спецбоївка під ком. Коростельова переводила труси в селі. При тому побила Василів Анну, Ільків Петра, Ільків Марію та ограбили Куриляк Івана та Ільків Петра. Останнього арештовано.

8.6. (Зелені Свята) в цьому ж селі большевики заставили селян копати стрілецькі рови (за нормою).

15.6. відділ большевиків в числі 120 осіб під ком. Куцого перевів облаву на с. Ямниця Станиславівського р-ну, але без успіху.

16.6. ніччю відділ большевиків в числі коло 120 осіб обложив частину с. Павелче Станис[лавівського] р-ну. Ранком 30 большевиків впадає в село і переводять сильні труси. Перекидає всі стирти соломи, не знайшовши нічого пополудні цей відділ відходить в напрямі с. Гутиська (того ж р-ну). Дня 18.6. цей сам відділ в с. Павелчі перевів дуже сильні розшуки. Пополудні відійшов в напрямі с. Тязів. 19.6. відділ війська мвд в числі 60 осіб спільно з кватируючими в селі большевиками перевів сильні розшуки за криївками в другій частині цього ж села.

18.6. були проведені облави в сс. Майдан, Гутиська Станисл[авівського] р-ну. Під час розшуків в селах кругом сіл були виставлені застави з кулеметами.

18.6. в год. 1-ій вночі відділ большевиків в числі біля 400 осіб обложив с. Нивочин Богородчанського р-ну. Ранком переводили в селі сильні розшуки, під час яких арештували 5 осіб, і о год. 13-ій відставили до р-ну. Перед вечером приїхало з міста 10 автомашин і забрали цих большевиків до р-ну.

б)*. Прочіска лісів:

5.6. під лісом і в Чорному Лісі розквартирувались большевицькі відділи в числі около 2-х дивізій. Днем переводили перевірки ліса, а вечером і в пополудневих годинах на всяких місцях переходу влаштовували засідки. Основна перевірка була проведена в цілій північній частині ліса. 9.6. перевірка закінчилась, одначе в підлісних селах остались кватирувати ворожі частини в числі від 20-60 осіб (Рибно, Майдан, Пациків і інші села).

8, 9, 10.6. большевики тримали застави кругом ліса Стінки біля с. Ямниця Станиславівського р-ну. Застави стояли безперервно, не запримітивши нікого, большевики відійшли.

16.6. 50-ть большевиків перевіряли ліс і поле біля с. Колодіївка Станиславівського р-ну. Після перевірки відійшли в напрямі с. Добрівляни цього ж району.

17.6. 50 большевиків перевіряли береги потоків і корчі від Старунської гори аж до Горохолини Ліса Богородчанського р-ну. Опісля із села пішли в ліс Погар, Драбинянку. Пополудні частина большевиків відійшла до Богородчан, а друга частина осталась в селі та влаштовувала засідки.

18.6. відділ большевиків перевів перевірку лугів над рікою Бистрицею біля с. Грабовець Богородчанського р-ну.

2.6. до с. Нивочин Богород[чанського] р-ну, о год. 22-ій автомашинами приїхало 300 большевиків, зі собою привезли 2 польові гарматки. Автомашини завернули, а самі пішли в ліс. Ніччю прийшло ще около 300 большевиків. Частина пішла в ліс, а друга частина подалась в сторону с. Гринівки, звідки також пішла в ліс. 3.6. автомашиною доїхало ще 30 большевиків і теж пішли в ліс. В лісі влаштовували засідки. До с. Нивочин щодня приходило тільки 23 большевики по харчі. В ліс селянам було заборонено ходити. Кого стрінули в лісі із селян, то задержували цілий день. Ці большевики 3.6. на засідці вбили стр. із сотні Явора – Кореня. Вибрались із ліса 10.6. до Станиславова і Богородчан.

10.6. 30 большевиків перевіряли ліс Жбир і луги над рікою Бистрицею біля с. Дуброва Богородчанського р-ну.

Майже протягом цілого місяця кватируючий спецвідділ в с. [...] співдіє з Галицьким мвд (з оперуполмоченим – Семковим), і кватируючим спецвідділом в с. Селиськах Гал[ицького] р-ну. Оперував в сс. Дорогів, Колодіїв, Суботів, Вигода, а також в лісі, який прилягає до цих сіл. На села переводили наскоки, патрулювали по лісі, влаштовували засідки по полі і лісі.

* Так у тексті.

1.6. група большевиків в числі 100 осіб перевіряли ліс Тисьменчик Тисьменицького р-ну. Мали зі собою около 2 м. сталеві дроти, котрими шукали за криївками, в найменшій підозрілій місці. Не знайшли нічого.

2.6. до села Кінчаки Жовтневого р-ну, приїхало авто большевиків в числі 25 чол. Вони провели перевірку лісу того села, не знайшовши нічого, побили пастухів і відійшли в район.

3.6. до с. Кінчаки Жовтневого р-ну прибуло 3 райони: Коропецький, Монастириський і Жовтневий на облаву в силі понад 800 чол. Ліс окружили та кожний корчик пробували чи не знайдуть криївки. При тому натрапили на сот. Грозу та двох його стрільців. Двох стрільців відбиваючись втекли, а сот. і 1 стрілець впали. Побитих большевики забрали в р-н.

19.6. група большевиків в числі 30 чол. перевіряла ліс біля с. Надорожна Товмацького р-ну, наскочили на куш, один стрілець Сталь впав на місці, а др. Вовчук Дмитро по дорозі до р-ну помер.

в). З а с і д к и:

3.6. о год. 17-й з р-ну Богородчани через ліс Погар до с. Похівки прийшло 9 большевиків, в тому [числі] 4 стрибки, під ком. лейтенанта Корцова. Перейшли через село, полем до с. Горохолини (Богородч[анського] р-ну) в Липники. Там влаштували засідку і сиділи до години 24-ї. Звідти подались на присілок с. Похівки Верховичку й засіли коло хати Григорового Василя. О год. 3-й пішли спати до однієї стодоли, де спали до год 12-ї. Опісля повставали і розійшлися по хатах їсти. Наївшись, [пішли] під недалекий ліс і тримали засідку до год. 21-шої. Пізніше подались через Липники до с. Грабівця цього ж р-ну, де ходили по селі до год. 3-ї ранку. Над ранком подались в с. Горохолину Ліс і влаштували засідку під лісом Буковиною. О год. 12-й зійшли в село наїлись і о год. 16-й частина большевиків відійшла до р-ну, а Корцов з двома большевиками пішов до с. Грабовець, переночував в Голинської і 6.6. днем відійшов до району. Всі ці "маневри" Корцов (як і всі інші) старався переводити непомітно і конспіративно, ненадійно появлявся і невідомо куди зникав та непомітно влаштовував засідки, чекаючи на повстанців.

6.6. о год. 23-й около сотні большевиків влаштували засідку біля с. Горохолини Ліса Богородчанського р-ну, біля с/ради, вздовж дороги і попід ліс Дробинянку. О год. 6-й стягнулися і відійшли в напрямі Горохолини Села.

1.6. на засідку біля с. Гутиська Станиславівського р-ну, від сторони Чорного Ліса попало 3-х стрільців. Большевики відкрили сильний вогонь, але стрільцям вдалося щасливо відступити.

2.6. через с. Гутиська перейшов відділ большевиків в числі 30 осіб із провокатором Сорокою (б[увший] стрілець УПА). В лісі відкрили кілька криївок, в яких нікого не було і одну криївку з ліками. Частину ліків забрали, а частину спалили. Опісля подались через Загвіздь до Станислового.

3, 4, 6, 7.6. квартируючі большевики в сс. Рибно, Майдан, Павелче Станиславівського р-ну, влаштували засідку, днем у лісі, а ночами краєм ліса, відгороджуючи доступ до сіл.

8.6. протягом цілого дня большевики тримали засідку біля с. Павелча аж до станції Боднарів Галицького р-ну, вздовж залізничного шляху.

8.6. квартируючі большевики в с. Горохолина Богородчанського р-ну, тримали засідки попід ліс Дуброва.

9.6. квартируючі большевики в с. Горохолина влаштували засідку біля кооперативи в 4-х місцях. В той час до кооперативи ішли голова Гедзик, крамар і один стрибок. Большевики відкрили по них огонь та кинули 2 гранати, при чому ранили Гедзика.

8.6. 30 большевиків вертаючи із ліса з засідок до с. Рибна Станисл[авівського] р-ну, запримітили в селі стрільців і відкрили по них вогонь, при чому ранили кущового пропагандиста Гордія, який в дорозі до Станиславова помер.

10.6. в с. Загір'я Товмацького р-ну, 13 большевиків зробили засідку, не зловивши нікого проклинали своїх зверхників, на що їх посилають на засідки, коли нема нікого.

11.6. в с. Долина Товмацького р-ну, 8 большевиків зробили засідку на яку натрапив наш відділ. По короткій перестрілці відділ відступив, не маючи втрат. Другого дня большевики арештували Креховецьку Марію за те, що вона співпрацює з повстанцями.

13.6. Делеївський гарнізон Жовтневого р-ну, в числі 13 большевиків заквартирував в лісі. Відділом командував енкаведист Рибченко. Друга така сама група під командою Калінча. Просидівши три дні в лісі, нікого не зловили. Рибченко висловився, що буде сидіти на деревах, щоб зловили др. Волоса та його банду.

19.6. в с. Колинці Товмацького р-ну 30 большевиків робили розшуки по полі за криївками. Розшуки робили щодня, а нічню засідки. Одначе безуспішні.

8-10.6. большевики влаштували засідки між присілком с. Майдан Станиславівського р-ну, Буковате – Стара Гута, засідки тримали безперервно.

14.6. стрільці СКВ наткнулись на засідку в с. Павелчі Станисл[авівського] р-ну. На большевицьке "Стої" стрільці відкрили вогонь, при чому ранили одного большевика в обі руки.

14.6. 8 стрибків влаштували засідку в с. Похівка Богородч[анського] р-ну, на присілку Верховичка, в житах коло хатів. На цю засідку наткнулись стрибки, які їхали фірою. Стрибки відстрілюючись, відступили в ліс Мочар. На стрілянину з р-ну, на двох автомашинах приїхало 40 большевиків та почали розпитувати в селі, хто стріляв. Ранком один стрибок повів цих большевиків на поле, де була засідка і там під час розшуків відкрили залишену криївку, з якої забрали два кріси. Опісля арештували господаря, що на його полі була криївка, Григорів М. і Гуменюк В. за те, що не мали документів. Частина большевиків пішло перевіряти ліс Мочар. О год. 14 з Лисця приїхали стрибки і хотіли палити хати, мовляв за те, що бандерівці до них стріляли. Ті стрибки, що робили засідку їх прогнали. 29.6. стрибки тримали засідку на могилах в с. Лесівці.

15.-18.6. кватируючі большевики в с. Павелче Станисл[авівського] р-ну, робили засідки на полі між Павелчем і Ямницею Станисл[авівського] р-ну.

В Галицькому р-ні майже щоночі большевики влаштовують засідки на ріці Лімниці між селами Блюдники-Темирівці-Медина на бродях. Біля сс. Сокіл, Селиська, Дорогів, Пукасівці, на Вигоді попід ліс, кругом сс. Підгороддя, Криліс, Вікторів, Бринь, на залізничному шляху в с. Боднарів.

В Станиславівському р-ні: близько сс. Рибне, Буковате, Майдан, станція Тязів, Павелче, попід ліс і вздовж залізничного шляху. Особливо багато засідок було тут починаючи 15.-22.VI. 1946 р.

Кругом сс. Підлужа, Підпечари постійно влаштовує засідки спецбоївка мgb Видренка. 28.6. перед сумерком большевики позасідали на полі біля с. Підпечар від сторони Тисьмениці, йшли невеликими групами, а інші везли фірою сіно і погейкували на возі думаючи, що хтось з підпільників вийде питати, як ситуація в селі. Коли ця штука не вдалася в одному місці створили сильну стрілянину і кидали ракетами, розраховуючи на те, що хтось сполошений буде тікати. Коли і ця штука не вдалася, над ранком від'їхали до Станиславова.

В Богородчанському і Лисецькому р-ні найбільше засідок влаштовують попід ліс і в селах поміж хатами.

А р е ш т у в а н н я:

5.6. в с. Надорожна Товмацького р-ну, 10 большевиків вночі заарештували Самборецького Василя, Добровського Василя, Кочерган Михайла та Семенюк Миколу.

12.6. до с. Межигірці Жовтневого р-ну, приїхало 20 большевиків перевели по селі ревізії та арештування. Арештували Дейнегу Федя та його жінку за те, що не мали документів.

14.6. в с. Горигляди Товмацького р-ну большевики арештували секретаря сільради Ціняк Івана, підозріваючи його в співпраці з повстанцями.

18.6. до с. Колинці Товмацького р-ну о год. 9-й 10 большевиків перевели арештування. Заарештували 5 осіб, обвинувачуючи їх за співпрацю з повстанцями.

В с. Горохолина квартируючі большевики від 4.-14.6., викликаючи вночі перевірили 24-х мужчин, запідозрилих в співпраці з бандерівцями.

1.6. квартируючі большевики в с. Ямниця Станисл[авівського] р-ну арештували двох господарів, а другого дня їх звільнили.

12.6. двох інших забрали до Станиславова і звідтам випустили.

13.6. в с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну арештували Хеминець Анну і звільнили 19.6.[19]46.

15.6. в с. Узінь арештували батька з сином, по трьох днях батька звільнили.

15.6. в с. Похівка Богородчанського р-ну большевики арештували 3 особи, по 3 днях їх звільнили.

18.6. в с. Грабовець заарештували 2 особи, Микитин Миколі потовкли руки так, щоби загорнути його в блюзу мусили розпороти рукави. По кількох днях їх обох звільнено. Один арештований за те, що не мав документів, а другий за те, що втік зі Сибіру (крився вдома).

Від 3-15.6. в с. Старі Богородчани арештовано 7 осіб, в тому [числі] одна жінка за співпрацю з “бандерівцями”.

19.6. під час облави в с. Нивочин Богородчанського р-ну арештовано 5-ть осіб, по довшому часі 4 звільнено.

26.6. в зв'язку з вбивством стрибка Чожик Івана, під час облави в Нивочині, в якій брало участь 250 большевиків, арештовано 21 особу. Арештованих по короткому часі звільнено, а 5 осіб забрали до району, між ними двох дівчат. Того ж самого дня в с. Гринівка Богородчанського р-ну арештовано 4 особи. По кількох днях їх звільнено.

20.6. квартируючі большевики в с. Ямниця Станисл[авівського] р-ну заарештували двох жінок. Одна немісцева втекла.

Пр о в о к а ц і ї:

4.6. до с. Сапогів Галицького р-ну прийшов відділ большевиків, перебраних за стрільців УПА: в мазепинках, в вишиваних сорочках. Просили хліба, яєць та говорили, що вже третій рік ходять по лісах. В селі приліпили кілька летючок написаних рукою, вербували до УПА. Спровокувати не вдалось нікого. Тої самої ночі ходили по селі Комарів і грабували одяг, вдаючи стрільців УПА. У

інваліда з другої війни, червоноармійця, який вернув без руки, зняли чоботи з ніг та ще й набили буками, мовляв: “Ти сволоч, за Сталіна воював, а нам допомагати не хочеш”. Перекликались псевдами. Другого дня ограблений Микитюк Василь пожалівся до р-ну прокуророві. По кількох днях йому чоботи звернули і застерегли, щоб нікому нічого не говорив.

11.6. в с. Ляхівці Богородчанського р-ну тримала засідку обласна боївка мgb. Ніччю тримали засідку коло моста і на броді. Ранком зайшли до стодоли Остапишин Анни і нікому не показувались. Протягом слідуючих днів робили засідки та ходили по лісі. 16.6. над ранком зайшли до господаря Куцуняк Івана, говорили, що вони свої і просили їсти, та наказували задержати конспірацію перед большевиками. Так оперували до дня 19.6.[19]46.

До с. Дуброва Богородч[анського] р-ну, 20.6. о год. 24-й приїхала невідома кількість большевиків і заквартирували у Басараб Анни, а кількох ходило по селі й шукало зв'язку з кущевим. Другого дня в полудне до цих большевиків прийшло ще 45 больш[евиків] з с. Ляховець й разом пішли у ліс Жбир. Ніччю прийшли до села Глибівки і кругом села розставили застави. На одну з них наткнулись два боевика. Під час перестрілки став ранений стр. Влодко. Розриваючись гранатою він убив одного большевика, а стрибка тяжко ранив. 22.6. перенеслися знова у ліс Жбир, де конспіративно заквартирували. Ніччю влаштовували засідки, а днем нікому не показувались. Так квартирували до 30.6.[19]46.

Від 29.6.-3.7. в с. Нивочин Богородч[анського] р-ну оперувала спецбоївка обл. мgb в числі 25 осіб, під командою колишнього харчевого сотні Вивірки – Гудка – Івануса.

е)*. Ревізії і грабунки:

24.5. в с. Тустань Жовтневого р-ну большевики, які списували майно вивезених родин ограбили Слободян Софію.

7.6. в с. Бишів Товмацького р-ну** стрибки грабували селян, при чому вживали зброї, на те над'їхала група большев[ицького] війська, стрибків розігнали і арештували.

8.6. до с. Медухи Жовтневого р-ну приїхало зі Сянока 30 родин лемків.

14.6. до с.Тустань Жовтневого р-ну приїхало 10 большевиків, які збирали контингент бараболі. Кого не було вдома розбивали двері, забирали бараболю та грабували те, що було на господарстві.

* Так у тексті.

* Так у тексті. Повинно бути: Жовтневого р-ну.

8.6. о год. 3-й рано до с. Горохолина Ліс приїхало 5 большевиків між ними стрибок Бойко. Повернули до Середюк Антона і вдаючи своїх, дали його дочці записку, щоб віднесла до Стріли. Дівчина відповіла, що немає часу. Тоді стрибок відповів, що може піти пізніше і записку лишив. Потім він прийшов ще раз, записки вже не було, тоді він сказав, щоб дівчина запровадила його до Стріли, а дівчина відповіла, що такого не знає. Тоді її батька сильно побили, заарештували всю рідню (4 особи) і skonфіскували увесь одяг і хатню обстановку. Арештованих забрали до Богородчан.

8.6. переїзджаючи 28-ма автами большевики зграбували в с. Старі Богородчани 3 корови.

1.6. в с. Вовчинець Станиславівського р-ну 3 большевиків і одна жінка skonфіскували майно родин, яких члени родин сидять в тюрмі. Мовляв, давайте те все, що мали дати своєму синові чи дочці у віно. Так ограбили Галько Марію (чоловік у тюрмі), забрали дві подушки, убрання мужеське і жіноче та бугая.

8.6. до с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну ніччю заїхало 3 большевиків із Станиславова. Через вікно вдерлись до господаря Овчара В., якого намагалися ограбити, але це їм не вдалось, бо господар зчинив крик і грабіжники побивши його втекли. Опісля зайшли до Хоминець Параски, та збудили її, мовляв – хочуть їсти. Наївшись, забрали зі скрині одягу на суму 12.000 крб. і відійшли.

20.6. двох большевиків у с. Колодіївка Станисл[авівського] р-ну зграбували у Третяка Василя убрання, у Дячишин Петра 2.000 крб., в Хлабатога 1.800 крб., в Дячишин І. 150 крб., в Долішного Ю. 150 крб., а вечером відійшли до Станиславова.

29.6. кількох большевиків в с. Вовчинець Станисл[авівського] р-ну на дорозі в селі зграбували в робітника гіпсового заводу Новоградського С. 100 крб. та штани, які щойно одержжав.

22.6. в с. Павелче Станиславівського р-ну 5 большевиків і бувший голова сільради, під претекстом конфіскації за співпрацю з “бандерівцями”, зграбували у Салія Петра віз і коня, в Катамай Анни весь одяг з хати, у Салія М. і Туляр Йосифа все жіноче убрання.

Розбивання могил:

9.6. в с. Надорожна Товмацького р-ну 12 большевиків зрізали хрест на могилі, а таблицю на якій було написане “Борцям за волю України”, забрали в район.

18.6. в с. Тустань Жовтневого р-ну 12 большевиків викинули хрест, а могилу зрізали.

В с. Колинці Товмацького р-ну большевики зрізали хрест, а могилу *розкидали**.

8.6. біля с. Підпечари Станислав[івського] р-ну боївка Видренка вже в четверте *розрила*** могилу стр. Степовика. Хрест поламали, а на тому місці залишили картку з написом: “Собаці – собача смерть”.

9.6. большевики розрили в Чорному Лісі біля с. Рибна спільну могилу сот. Вовка і четового Річки. Тіла обох витягнули, поляли горючим паливом і спалили.

10.6. під час панахиди на цвинтарі в с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну, наскочила боївка Видренка. Народ, який молився, розігнали, вінці розкидали по дорозі і потоптали. Цього самого дня, цей сам відділ, те саме зробив на цвинтарі с. Підлужа. Один дротяний вінок забрали до Станиславова.

В).*** В о р о ж і в т р а т и: вбитих 3, ранених 2 большевики.

II. 1. Постава мас до ворога:

Надходячі жнива приносять селянам багато турбот, у зв'язку з новими контингентами (поставками). Пожвавлена большевицька пропаганда в зв'язку з надходячою жнивною кампанією серед населення не знаходить майже жодного відгуку. Навіть всякі зарядження большевицької адміністрації не доходять даліше с/рад та тут нейтралізуються, а якщо й стають відомі населенню, то тільки формально й через самозрозумілість, ваги їм ніхто не прив'язує. Сюди належить зарядження типу – ремонт збирального знаряддя (серпи, коси, граблі), ремонт возів, приміщень на збіжжя, приготування токів до молотьби і т. п. Ці роботи селяни проводять самостійно, тим більше, що держава неспроможна забезпечити селянам нові коси, серпи, частини до возів і інше. Тому такі зарядження зависають в повітрі. Адміністрація контролювати їх не може, адміністрацію компромітують, а серед населення викликають гумор і шутки, мовляв: “Продайте нам коси, серпи, а ми вже купим”. (Селяни як відомо користуються в багатьох випадках ще косами і серпами, придбаними в 1939 р., або такими, які вже давно були призначені на лом).

На мітингу в с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну, на організацію захвалюваного большевицьким пропагандистом спільного току: “Звезете збіжжя на один тік, не будете його по старо-

* *Дописано ручно.*

** *Дописано ручно.*

*** *Так у тексті.*

світському молотити, а прийде машина і змолотить.” – Селяни відповіли: “А друга прийде й забере”. Спільний тік організувати більшовикам нігде не вдається.

Натиск здавати контингент в перших днях жнивної кампанії, селяни розцінюють, як грабіж їхніх продуктів праці, розчислений на створення голоду, подібно як на Україні.

Спроби організувати колгоспи зустрічають ще більш пасивний опір населення. Він почав зростати з хвилиною, коли на села линула хвиля голодних колгоспників із Східної України, які розповідають по щирості про правдивий стан в колгоспі. Селяни співчують їм, допомагають чим можуть, похваляють колгоспників за чесність і працьовитість, а за виконану роботу платили збіжжям і біллям в два або три рази більше як платять звичайно за роботу.

Населення цілковито отряслось вже із вражень залишених із зимової блокади, ожили надії на краще майбутнє. Тепер застосований терор немає вже такого великого деморалізуючого впливу, як було це зимою.

2. В днях 25.-26.5. в окремих селах населення святкувало день Героїв, здержувалось від тяжкої фізичної праці, а молодь відновляла могили упавших Борців, та на могили носила вінці. В с. Підпечари Станиславівського р-ну дівчата прибрали вінками і квітами могилу стр. Степовика за селом під лісом і ще 3 могили на цвинтарі. На другий день спецвідділ Видренка порозкидав з могил вінки, поламав хрести і розрив могилу Степовика і ще три могили на цвинтарі. В Богородчанському р-ні, щоб запобігти прикрашуванню могил, більшовики в окремих селах влаштовували засідки біля могил Героїв і упавших в селах і за селами.

В навечері “Зелених Свят” селяни громадно сходились на цвинтарі, особливо молодь, дівчата несли вінки на могили замордованих більшовиками повстанців. Старші ставили свічки. Нічною тишею на цвинтарі стрясав здушений плач і ридання близьких упавших, неслись горячі молитви. Хоч ніхто не виголошував жодних промов, панував святочний настрій і не висловлені почуття та думи наповнювали серця присутніх. Всі відчували і розуміли, хто є причиною кривавих жертв народу: чому за недовгий відносно час виросло на цвинтарі так багато могил молодих і живучих надіями людей. В багатьох селах, щоб зірвати неорганізоване самочинне вшанування пам’яті упавших, більшовики насакували на цвинтарі і прикладами розганяли присутніх домів, не дозволяючи навіть помолитись на могилах. В с. Підлужу Станисл[авівського] р-ну, в ті дні спецбоївка Видренка поламала

хрести і розрила могилу, де лежала мати з сином, помордовані більшовиками в березні 1946 р. Селяни бачили це й плачучи розходились домів.

В дні 30.6. по селах були розліплені летючки. Частина населення святкувала цей день, але масового характеру свято не набрало через більшовицький терор.

В зв'язку з черговою конференцією в Парижі, поміж населенням кружляє багато чуток про зрив конференції, невдачу советської політики, що Молотов утік. Багатьох живе надіями, що конференція перетвориться в збройний конфлікт. Під кінець місяця подібні чутки і сподівання кружляють кругом мирної конференції. Як піддержання тих сподівань була вістка про концентрацію в Юлійській країні англо-американських військ.

4.* В Галицькому р-ну в останніх місяцях досить сильно поширюється секта т. зв. “баптистів, суботників”. Особливо в сс. Бринь, Сапогів, Медина, Суботів. Розсадниками цієї деморалізуючої населення чуми є такі місцеві “ксьондзи”. Найстарший сидить в с. Бринь, а зв'язки мають за Дністром, звідки одержують книжки, біблії, які вивчають прямо на пам'ять. Вірять сліпо і фанатично, що вони одинокі є вибранцями, всі погинуть, а вони остануться жити. Переконати їх у дискусії є неможливо, насилля приймають за девізом – все від Бога, а тих, що терплять святыми. Першими ознаками вступлення до секти є викинення образів з хати (святих і інших), не ходження до церкви, та стараються не робити нікому нічого злого (зłodії перестають красти, а навіть ловити дичину), не противляться злу. Книжки одержують із англійських та американських друкарень.

Большевики не поборюють цього руху, а навіть пособляють йому. Вистачить бути “віруючим”, знати кілька уривків з окремих глав біблії, щоби не йти до ЧА. Загал населення висміває, а навіть активно поборює цю секту, але перешкодити в поширюванні її є прямо неможливо.

5. В останніх двох місяцях з Придніпрянщини почали масово приїжджати селяни-колгоспники за хлібом, особливо дівчата і старики. Сюди їдуть поїздами або автомашинами, впросившись в милосердних кондукторів і шоферів. З колгоспу відпускають тих, хто має вироблену вже певну кількість трудоднів, або непрацездатних. Деякі – дезертирують. Своїм виглядом викликають співчуття – виголоджені, в подертих сорочках і спідницях, а деякі без сорочок, в спідничці і блюзочці, босі, з 10-15 крб. в кишені, які

* Так у тексті.

бережуть, щоб заплатити за перевіз на Дністрі. Ходять просити хліба, а інші стають на роботу, щоби заробити. Деякі демобілізовані міняють за хліб військове убрання, хустки, килими невідомого походження. Про повстанців знають як про “бандеровців-бандитів”. Працюють скоро, щиро і солідно. Мовчаливі, але щиро розговорюються і в подробицях розповідають про життя в колгоспах, норми, розчислення за трудодні, оподаткування за користування присадибними ділянками (1.000-1.500 крб.), за корову і безрогу, податок від бездітних та неодружених, позики і інші драчки. Деякі говорять, що там, де є близько вище начальство, там не так кривдять селян (це говорила колгоспниця з віддаленого від райцентру села). Вину за бідкування кладуть на колгоспи, місцевий актив і міліцію. Про партію, Сталіна, нквд багато сказати не вміють. Виходу з ситуації також не бачать. Релігійні – багато моляться. (Деякі приїждять тільки в самих плащах без спіднього білля, заходять до хати, розкривають плащ і просять, щоб їм дати білля, жінка в Угринові Долішному [...]). Говорять, що і в них є банди по лісах, які відбирають у стрічних одяг, гроші (Житомирщина), розбивають колгоспи (рідкі випадки); з озброєними ці приїзди бояться говорити, думаючи, що це міліціонери, або енкаведисти, але по часі стають щирими і говорять: “Мені все одно, так жити – можу і вмирати”. Дуже легко і скоро можна намовити їх остатись на постій тут. Про себе говорять: “В нас одні бідують, а другі випасають пуза”. Народ однієї думки, але один перед другим боїться говорити, а сам нічого не зробить. Як розбивають колгоспи, то й народові дещо впадеться, але за кілограм хліба можна й голови позбутися. Про нас говорять: “У вас люди живуть по-дружньому, щоб в нас так”. Щирі, нашою боротьбою захоплюються. Населення допомагає їм чим може, ставиться до них прихильно, за роботу [платить] біллям та збіжжям. Називає їх американцями.

З придніпрянцями проведено 12 зустрічей в сс. Ямниця, Підлужа, Підпечари Станиславівського р-ну, в яких докладно поінформовано їх про нашу боротьбу (“Боремось за добро народу”), виділено при тому допомогу збіжжям по 25 кг кожному та білля з організаційних магазинів. Кільком передано літературу на Схід. Придніпрянці причинились до проти-колгоспного опору населення, більше чим яка-небудь інша пропаганда. Ще більш масово, чим придніпрянці, стали приїздити басарабці. Зі собою привозять килими, хутра, кримські смушеві шкірки і інші речі, які продають або міняють за хліб. Одну смушеву шкірку продають по 500-800 крб. Багато ходить по селах за прошеним хлібом, або

стають на роботу. Працювати не хочуть, фальшиві, крадуть, що можуть. Симпатії населення не здобувають. Були випадки крадіжки дітей. В с. Підгороддя Галицького р-ну в м. червні селяни відібрали від басарабців вкрадену дівчину з басарабського шатра. В с. Вікторів Горішний з лазів пропало 3 дітей, хлопчик і дівчинка, які пасли корови. Тудю переходила тоді більша кількість басарабців. В Станиславові біля будинку № 18 зловлено одного басарабця, який ніс у мішку трупа 3-літньої дитини, з відрубаною головою. Населення проганяє басарабців, не дає їм допомоги, береже дітей. Всіх тривожить чутка: “Басарабці крадуть дітей”. Поширювались чутки, що в тому чи іншому селі мають вішати 2-8 басарабців. До нас басарабці ставляться вороже, називають “бандитами”.

Демобілізовані з ЧА повертаючи домів, розповідають про важкі умовини в ЧА: недостача харчів, брак одягу. Багато бійців за проговорення засуджено і вислано в трудові лагери, де гинуть від надмірної праці. Дещо краще жилося червоноармійцям в Німеччині, де мали можливість грабувати. Після війни говорено їм, що підуть додому всі, тільки треба закріпити владу в здобутих теренах. Про нас інформували їх в дусі больш[евицької] пропаганди, ідучи додому боялися, щоб їх “бандеровці” не вбивали. Згодом, одначе, наставлення їх змінилося, до нас ставляться прихильно, тільки бояться переслідування (віддзеркалення настроїв в ЧА), дальше хотять спокійно жити. Багато демобілізованих придніпрянців не хоче їхати на схід або вертають сюди, бо: “На Западній краще жити”. В с. Ямниця Станисл[авівського] р-ну, один демобілізований Вовк Петро з Вінницької області, інвалід 3-ї групи, вмирав з голоду, спав в рові. Своє положення поясняв так: “Допомоги не дають, жебрати не піду, красти також ні, а робити не годен”. – “То умреш з голоду”, казали йому селяни, – “То вмиру, мені і так життя немає” – З таким наставленням іде в життя багато червоноармійців-придніпрянців, яких не може забезпечити “вітчизна”, за яку вони пролили море крові.

Серед червоноармійців, які кватирують по селах, помітні прояви деморалізації. Багато червоноармійців говорить, що вертатись на СУЗ не хочуть, а деякі роблять до цього поважні заходи – женяться з місцевими дівчатами. В с. Бринь Галицького р-ну оженився лейтенант з сільською дівчиною. Невдоволення в ЧА через надмірний терор не проявляється (в організованій формі).

В с. Угринів Дол. Станисл[авівського] р-ну один боєць Сарніков-москаль в підпитому стані скинув червоноармійську шапку, копав її і кричав: “Я не піду в колгосп, мені ... (лайка) кол-

госпу, Сталін найбільший ... (лайка)". За те засуджено його на три роки важких робіт.

В Галицькому р-ні і в сс. Узінь, Гутиська Станиславівського р-ну, є масові випадки захворювання тифом. Поодинокі випадки в селах Богородчанського р-ну, в сс. Колодіївка, Підпечари, Павелче Станислав[івського] р-ну.

7.* В підлісних селах населення відчуває гостру нестачу хліба – голодує. Це відноситься до сіл, в яких дуже часто є большевицькі відділи і "об'їдають" села. Допомоги голодуючим ніхто не дає, а навіть большевики обмежили дуже довіз збіжжя до цих сіл, постійно контролюють і конфіскують збіжжя, яке без посвідок перевозять селяни з голодуючих сіл.

8. 25.5. в с. Лесівка Богородч[анського] р-ну стрільці СКВ під ком. "М" розігнали станицю стрибків і вбили коменданта цієї станиці Тимчук Петра.

10.** А. – Арештовано 83 особи, випущено 69 осіб.

Б. – Вбито 6 --/--

В. – Поранених 2 --/-- в тому [числі] стр. УПА
вбитих 4, членів 2-ох.

І н ш і в и п а д к и:

Недільники. При кінці місяця большевицька адміністрація стала організовувати т. зв. "суботники і недільники" для відремонтування шкіл, клубів, направи шляхів, мостів, впорядкування міст, будови пам'ятників. 22. і 25.VI. в р-нах, Богородчанським, Лис[ецьким] і Станисл[авівським] були організовані недільники для впорядкування шкіл і завезення палива. Практично організація недільників виглядала так: до кожного села приїхало по кілька большевиків. Заборонили селянам їхати в поле, а наказали їхати до ліса по дрова до шкіл. На кожній дорозі стояв [о]зброєний енкаведист і не пускав ні одної фіри в поле, а інші тим часом пішли поміж хати і виганяли фіри в ліс, а дівчат – білити школи, – то селяни "самочинно організовано відремонтували школи і завезли паливо на зиму". Ще й з "великим піднесенням", як писала про це "Прикарпатська правда".

В місті Станиславові недільниками і суботниками почали будувати на кладовищі пам'ятник Ч/армійцям. В Станисл[авівському] Педінституті кінцеві іспити здавало 45 учнів.

Дня 10.6. до с. Горохолина Богородч[анського] р-ну, прибуло 15 осіб переселенців з Лемківщини. Вони поселились в будинках

* Так у тексті.

** Так у тексті.

колишніх німецьких колоністів. Крім того, є ще лемки в с. Угринів Долішній 43 родини, які прибули туди ще осінню 1945 р. Їм було видано допомогу в харчах і проведено 2 гутірки на політичні теми.

В Богородчанському [р-ні] досить поширені большевицькими відділами венеричні недуги: в с. Горохолина Село хворих 10 осіб, в с. Горохолина Ліс – 10 осіб, в с. Ляхівці – 4 особи, Дуброва – 2 особи, Саджава – 10 осіб, Глибівка – 3 особи. Багато хворих затаюють хворобу і конспіративно лікуються. В с. Ляхівці 4-ри дівчини набули недугу в тюрмі, під час арештування знасилувані енкаведистами, в с. Дуброва 2 дівчини, інші набули хворобу в подібний спосіб.

Дня 2.6. до с. Колодіївка заїхало автомашиною 7 большевиків із головою райвиконкому – Паркулабом. Коли вони зайшли до одного господаря, то малі хлопці забрали з автомашини кріс з набійницями.

Н а ш і а к ц і ї:

2.6. під час засідки на шляху Товмач – Городенка збито таксівку і забрано живцем майора, члена штабу 7-ї армії, а його шофера відпущено живцем. Здобуто один пістоль.

11.6. [сот.] Вихор з одним стрільцем Бульою зробив скок на директора млина (жид) в райцентрі Товмач. Його з жінкою забило. Здобуто пістоль.

В Товмачі переводили акції: перша сотня “Звірів” бул. Крамаренка, друга сотня “Залізних” – булавного Вихора з куреня “Смертоносців” хорунжого Чорного.

В Надвірнянському надрайоні розгромлено 24 станиці стрибків.

10.6. боєвики СБ знищили в Кривці оперуполномоченого ронквд Солотвинського р-ну та двох стрибків.

1.7. боївка Віктора між Гвоздом, а Старунєю розбила три большевицькі авта. *Консерви зі** здобутих авт забрав народ.

5.6. в с. Грушка Отинійського р-ну прокурор засудив Білуник Миколу на 2.000 крб. за нездачу молока, а Кашубу Миколу – 1.500 крб. за нездачу молока.

8.6. в с. Остриня Товмацького р-ну участковий нквд перевів мітинг в справі здачі контингенту і позики, при чому грозив селянам, що хто не здасть вповні контингенту, того громадянина виселять і вивезуть на Сибір.

Господарський стан цього року в порівнянні до торішнього багато гірший: жнива приспішені (на нашому терені розпочались

* *Дописано ручно.*

27 червня), зерно плохе, врожайність мала. Через сильну посуху, яка панує цього року пропадає ярина, якщо в найближчому часі не будуть падати дощі, то зі стручкових нічого не буде. Населення передбачає голод. Через брак тяглової сили не всі поля зароблені, а якщо зароблені, то не відповідно. Стяганням м'ясного контингенту винищено рогату худобу. До сенсації належить, якщо який господар тримає 2 корови. 25 % господарів немає корів, лише кози.

Небезпечно заразливою недугою, яка сильно поширилась в терені – це венеричні недуги. Майже 65 сіл *Надвірнянського та Товмацького** надрайону не є вільні від цієї недуги. Хорують переважно дівчата, а набрались її від кватируючих большевиків або принесли її з тюрми. Дуже часто об'яви венеричних хворіб трапляються між стрільцями та підстаршинами УПА. Скількість хворих на цю недугу не можна подати зі зрозумілих причин. Хворі конспіруються. З нашої сторони зроблено натиск на хворих, щоб лічилися. Цивільне населення лічиться, а з підпільниками поступаємо після інструкцій. Більше заразливих недуг в терені немає.

По містах комсомол переважно з москалів та українців-східняків. Для організування комсомолу по селах застосовували большевики свій випробуваний метод терору, ув'язнення, побиття, шантаж. Якщо є в терені в деяких селах комсомол, то до нього належать арештовані повинники і ті, що чимось причинились проти Рад. Союзу. В селі Боківна Товмацького р-ну, заки зорганізовано комсомол, дівчат наперед поарештовано, сильно побито, а опісля вибирай або комсомол, або тюрма, заслання. В с. Кінчаки Жовтневого р-ну, злапали большевики 10 молодих хлопців, яким наказали вступати до комсомолу. Коли ці відмовились, їх порозбирали до нага і позамикали до пивниці. По 24-ох годинах по одному випускали і питали чи вже надумався. З 10-ти хлопців тільки двох (Завада Остап і Чумак Василь) прийняли комсомольські білети. Отже вище поданими та подібними штучками вдалось большевикам зорганізувати комсомол у 28-ох селах.

Отинійський р-н: Озеряни, Ворона, Королівка, Тарновиця Пільна.

Товмацький р-н: Олеша, Делева, Будзин, Горигляди, Одаїв, Слобідка, Кутиська, Вікняни, Гринівці, Новосілка, Боківна, Нижнів.

Тисменецький р-н: Клубівці, Пшеничники, Марківці.

* Дописано ручно.

Жовтневий р-н: Ганусівці, Побереже, Сілець, Козина, Мар'ямпіль, Кінчаки, Водники, Дубівці, Кремидів. В рядах комсомолу, як це вже згадано, були арештовані і повинники.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 80, арк. 227-241.

Оригінал. Машинопис.

№ 10

ЗВІТ ОКРУЖНОГО ПРОВоду ОУН СТАНИСЛАВІВЩИНИ ЗА ЛИПЕНЬ 1946 Р.

[Серпень 1946 р.]

Станиславівська округа*

Звіт за місяць липень 1946 р.

В звітному часі замінено голову Жовтневого райвиконкому (Грицьов, а на його місце прийшов Парнюк, а на місце заступника Рудака прийшов Чабан). Прокурором в Жовтневому районі є Дубров Іван.

В селі Семиківцях Жовтн[евого] р-ну головою с/ради назначено совітку, бо з місцевих ніхто не хотів бути головою.

В Богородчанському та Галицькому районах зайшли зміни в ро мвд і ро мгб. Перенесено кількох уповноважених, заступників їх і інших. Правдоподібно районні відділи мвд і мгб (тобто згущені), а діяльність свою операють на створених спецбоївках під ком. оперуповноважених або спеціальних начальників, рекрутованих переважно з т.зв. штрафників.

Розміщення ворожих сил в поодиноких районах було слідуюче:

Отинійський р-н:

село Бортники – 80
райцентр Отинія – 200-250

Товмацький район:

с. Олеша	30-50 більшовиків	Делева	– 35-50 більш[евиків]
Колинці	– 20 –//–	Кутиська	– 35 –//–

* У верхньому лівому куті документу надпис синім чорнилом: Перепи-
сано.

Нижнів	– 30	–//–	Олешів	– 20-30	–//–
Палагіче	– 30	–//–	Гринівці	– 30	–//–
Петрилів	– 24	–//–	Братишів	– 25	–//–
Т о в м а ч	– 200	більшевиків.			

Тисьменицький район:

с. Довге	– 20	більш[евиків]	Рошнів	– 15	більш[евиків]
Миловань	– 25	–//–	Чорнолісці	– 20	–//–
Ляцке Шлях.	– 30	–//–	Марківці	– 15	–//–
Тисьмениця	– 150-200	–//–			

Жовтневий район:

Кінчаки Нові	– 22	більш[евиків]	Деліїв	– 25	більш[евиків]
Семиківці	– 25	–//–	Дубівці	– 20	–//–
Марямпіль	– 30	–//–			

Охорона радгоспів:

Медуха	– 25	–//–	Вовчків	– 28	–//–
Тустань	– 30	–//–			
райцентр	– 300-400	більшев[иків]			

Дня 10.7.[19]46. із с. Павелча Станисл[авівського] р-ну вибралось 20 большевиків – спецвідділ, а 20.7. повернулись назад. Спецвідділом командує кап. мgb (30 осіб). В с. Рибному Станисл[авівського] р-ну до квартируючих большевиків прибуло ще 25 більш[евиків], командує капітан. [О]зброєння: 7 кулеметів, десятизарядки і автомати.

В присілку с. Майдан – Тязів є 70 большевиків, охорона станції, яка начисляє 30 большевиків. В с. Майдан спецвідділ начисляє 75 осіб. Командує майор-укр. [О]зброєння: 8 легких кулеметів, десятизарядки і автомати.

В с. Ямниця до квартируючих 12 большевиків прибуло ще 8 большевиків зі ст. лейтенантом мgb-стом.

15.7. в с. Угорники Станисл[авівського] р-ну заїхало 25 большевиків – спецвідділ. Крім цього, оперувала спецбоївка зложена з 10 стрибків.

В Товмацькому надрайоні оперує по дві спецбоївки на кожний район (10-25 осіб). В тому ж місяці в Товмацькому р-ні оперував провокативний відділ, зложений з 6 мужчин та одної жінки. Цей відділ квартирував по стрихах поодиноких людей, вдавав своїх, випитували про своїх певних людей, хто сексот, хто помагає повстанцям – т.п. (с. Петрилів).

В Богородчанському р-ні квартирує в с. Нивочин 60 осіб спецвідділу, 50 рубачів і 50 студентів-рубачів. [О]зброєння: 1 важкий кулемет, 10 легких, автомати і кріси.

С т р и б к и: Отинійський р-н:

с. Ворона – 30 осіб

Товмацький р-н: Олеша – 10 осіб Кутиська – 30 –//–

Вікняни – 12 –//– Нижнів – 30 –//–

Палагіче – 45 –//–

Тисьменицький р-н: Довге – 2 –//–

Жовтневий р-н: Медуха – 23 –//– Дубівці – 7 –//–

Побережа – 35 –//– Бишів – 4 –//–

Станиславівський р-н: Загвіздь – 20 осіб ком. ст. лейтенант

Пасічна – 15 –//–

Узінь – 14 –//– ком. Савчак із с. Вікторів

Гал[ицький] р-н.

Микитинці 12 –//–

Стрибків із с. Підлужа СКВ 10.7. розігнав, 6 їх втекло до Станиславова. В зв'язку з цією подією більшевики роз[з]броїли та розігнали стрибків в с. Угорники Станиславівського р-ну.

В м. Богородчанах з давно завербованих стрибків створено боївку в числі 10 осіб під командою Балаша І. Д. Боївка ця оперує в довколишніх селах. В с. Похівка вбито одного стрибка.

В перших днях липня з міста Богородчан виїхав полк війська, який заїхав сюди 2 червня, а переводив операції в цьому районі. Виїздив протягом кількох днів невеликими групами в невідомому напрямі.

Колгоспники с. Узінь Станисл[авівського] р-ну під час жив не хотіли виходити на поле, чим зривали більшевицькі пляни. Кватируючі більшевики та стрибки виганяли їх силою. Найбільший натиск був в днях 21, 22, 23 липня, коли то більшевики намагалися організувати нічне в'язання снопів. Ніччю стрибки бігали по селі та зганяли колгоспників на поле. Вдалось їм вигнати кількох колгоспників під конвоем та заставили в'язати снопи. Припадково через поле переходило кількох повстанців, які завваживши більшевиків, відкрили по них вогонь. Більшевики разом із стрибками панічно втекли до села, залишаючи колгоспників. Після цього випадку більш не пробували виганяти колгоспників на нічну роботу. Помимо такого ставлення колгоспників до роботи, "Прикарпатська Правда" розписувалась про організований хід в тому колгоспі та проявлення ініціативи колгоспників в організуванні нічного снопов'язання. Про насильства над колгоспниками не згадують ані слова.

На полях радгоспу с. Залуква Галицького р-ну жив майже не проводили, бо як виявилось, що не було що збирати. Збіжжя не виросло, багато ділянок перетворено в пасовища. На кільканадцяти гектарах (б[іля] с. Комарів), овес виріс не більший 10 см., а

поле засіяне буряками важко було розрізнити чи було воно оране кілька літ тому назад.

Дуже опущена також колись взірцева шкілка овочевих дерев на кільканадцяти га. (Терпиляка). Ціла вона заросла бур'янами, поміж деревцята пасеться худоба. Дички ніхто не розсаджує вже кілька років, щепи хирляють, шкілка скидається на нікому не потрібний чагарник через який важко пройти. Поле обробляє війсьсько тракторами. У жнивній кампанії, яка розгорнулась в цьому терені, більшевицька адміністрація не дає жодної допомоги. Роботою більшевицької адміністрації є тільки п'ятиденні підсумки по збиранню хліба. Збирати хліб допомагають населенню колгоспники із східних областей. За солідну роботу та з огляду на їх нужденний вигляд, населення платить їм за підвищеною нормою. Вони працюють щиро і скоро, відпочивають дуже мало. За собою збирають всі колоски. Селяни співчують їм і люблять їх. "Колгоспники", крім заплати, ходять по полі і збирають колоски для себе.

Змінено директора взуттєвої фабрики в Богородчанах (прийшов українець-придніпрянець, який був тут в 1940/[19]41 р.).

Державна і кооперативна торгівля в порівнянні з минулими часами дуже слабонька. Поважніші державні підприємства знаходяться в райцентрі. Доступ селян до них є неможливий. Маленькі державні підприємства з товарами першої потреби, знаходяться по кілька в райцентрі. Скільки товарів в них для забезпечення населення зовсім не вистачає. Приватні підприємства знаходяться по одному-два в райцентрі, а більша кількість є їх в Станиславові. В тих підприємствах можна купити по спекулятивній ціні все, що потрібне. Приватники товари привозять зі Львова, Кракова та Чернівець. Тут проведемо порівняння цін на теперішньому ринку з минулими часами. За Польщі один цент. жита коштував 10-11 зол.*, а пшениці 17-18 зол. (найменша ціна). За ці гроші купив собі господар: л. нафти за 30 сот., 1 кг. соли за 30 сот., сірник 8 сот., цукор 1,05 зол., хустку на голову 1 зол., 1 метр полотна 90-100-120-150 сот., одна літра горівки (горілка) 4,30 зол.

За німецької окупації: за один цент.** жита на контингент платили німці 20 зол., пшениці 30 зол. Купити можна було: нафту за 80 сот., сіль 32 сот., сірник 5 сот., цукор 160 сот., горілка 920, на пунктах дістав[ав] господар хустину на голову 3-4 зол., 1 метр

* Так у тексті. Ймовірно, повинно бути: зл. (злотих).

** У тексті: метр.

полотна 80 сот., 1 метр мануфактури 6-8 зол. Якже ж представляються ціни тепер? За 1 цент. жита дістав господар 5 руб., а за пшеницю 9 крб.

За ті гроші купить собі господар, якщо буде де, 1 літру нафти за 2 крб., 1 кг. соли 80 коп., сірник 35 коп., цукор 840 крб., л. горілки 113 крб., хустина на голову 5 крб., 1 м. полотна 35 крб., а мануфактура 30 крб. Тут же треба зазначити, що купити повижчі товари в кооперативі належить до сенсації. 90 % товарів першої потреби селяни мусять заплатити по спекулятивній ціні. Обов'язково треба ще порівняти податок, де господар, який за Польщі платив за всі драчки від 18 га. (гектарів) поля 50-60 зол., за німців 40-50 зол., тепер платить 6.000-8.000 крб. Також державна ціна. Якщо до цього, [т]о про купівлю взуття по державній ціні, звичайний смертельник навіть не мріє. Товар першої потреби (як це зазначено нижче) дістає селянство тільки по спекуляції, де за нафту платить 25 крб., сірник 2 крб., сіль 25-30 крб., (за один метр жита одна голка до шиття), а середньо-шкільник з місячної стипендії 70 крб., платить 10 крб. за зшиток, то будимо мати приблизно саме тільки з точки торгівлі, погляд: щасливе, заможне життя радянського громадянина. Не дивниця, бо нашим селянином опікується "старший брат", компартія, і "своє-рідна радянська влада".

В звітньому часі до кооператив приходило дуже мало товарів. Появились тільки сірники, сіль, горілка, тютюн або папіроси та інші дрібнички. Щоб реалізувати плян товарообороту, райспоживспілка відпускає кооперативам всякий навіть не потрібний на села товар. Багато кооператив одержало колонську воду, якої майже ніхто не купує.

В зв'язку зі жнивною кампанією, а рівночасно з приближенням хлібопоставок, райвиконком засипав сільради різними зарядженнями, плянами, поставками і т. п.:

1. Подати звіт з урожаю.
2. Що 5 днів подавати райвиконкомові звіт про хід жнивної кампанії, оранки та посіву в га.
3. Визначену висоту обов'язкових хлібопоставок господарства до 2 га здають 70 кг збіжжа від га, від 2,0 га здає 80 кг збіжжа, понад 5 га здає 150 кг від га.
4. Розіслано зарядження головам с/рад, гол. зем. громад, агентам по держ. поставках та десятникам, про плян здачі хліба державі в п'ятиденки до кінця місяця липня. Скільки у відношенні до цілої кількості держ. поставки по сільрадах. Напр[иклад], в

одній с/раді Станисл[авівського] р-ну назначено такий плян: обов'язково здати від 15-20 липня 30 цент., від 20 – 25-55 цент. збіжжа, від 25-31 – 90 цент. збіжжа, – з застереження[м] про відповідальність вимінених осіб. В Станиславівському районі зарядження це було розіслане 14.7.[19]46. Інший вимір контингенту зобов'язував в Товмацькому надрайоні, там багатші села здавали більше, а бідніші менше збіжжа. Господарства від 1-2 га здавали 120 кг від га, від 2-4 га – 170 кг від га, від 4 га вгору – 220 кг від га. В здачі контингенту повинно бути 35 % пшениці, 35 % жита, решта інші культури. Крім контингенту збіжевого, наклали ще яринний, від 1-2 га 100 кг від га, від 2-4 – 160 кг, від 4 вгору – 180 кг від га. Для стягання контингенту призначили на кожне село уповноваженого з району. В цілому надрайоні заборонили продавати муку, збіжжа та печево до кінця здачі контингенту.

Всіх мужчин від 15 літ вгору обов'язали зголоситись на учот.

По райцентрах відбулося від 1-2 нарад голів сільрад, секретарів і заготівщиків.

1.7. В райцентрі Софіївка Станиславівського р-ну відбулася нарада голів сільрад. З промовами виступили голова рвк Паркулаб, секр. райпарткому Майборода, завідуючий заготзерном Осипчук. На нараді запропонували ухвалити графік здачі хліба державі по окремим селам. Пропозицію прийнято одноголосно.

13.7. при участі тих самих осіб, відбулась нарада в справі звітування про хід збиральних робіт і т.д.

5.7. відбулася нарада голів [с/рад] Богородчанського району, обговорено тіж самі справи. Від 15-20 липня Богородчанський райвоенком скликав голів сільрад в довірочних справах, де задержано їх протягом кількох днів.

Секретарі повідомляють, що вони виготовляли списки військово-зобов'язаних від 1896-1925 рр. народження.

10.7. в Станиславівському р-ні відбулася нарада голів сільрад і завідуючих клубів в справі організації бібліотек і налагодження культурної роботи по селах. Голови сільрад одержали зарядження упорядкувати могили червоноармійців до дня визволення Станиславова.

Станиславівський педінститут по закінченні іспитів випустив 45 молодих учителів, які з початком шкільного року будуть відряджені до шкіл Станиславівщини.

Новозорганізований державний тех[ні]кум фізичної культури оголосив набір студентів на перший курс. Студенти одержують місячну стипендію від 150-175 крб. Приймають тих, що закінчили 7 клас.

По райцентрах та в обласному центрі 28.7. святковано 2-гу річницю визволення Станиславова. Відбулись мітинги по установам та загально- міські, на які виганяли населення та робітників в Станиславові, організували демонстрацію. По селах свято нігде не відбулось. До цього дня були випущені плякати та появились статті в газетах, в яких вихвалювали ЧА, дякували старшому братові і російському народові за подану допомогу, а зокрема батькові Сталінові.

4.7. в Станиславові почали будувати пам'ятник-кладовище червоно-армійцям, які впали за визволення м. Станиславова. На будову виганяють працівників всіх установ і робітників усіх підприємств по черзі. Кожний мешканець міста мусить відробити хоч один день на будові. Перших вигнано працівників лісоохорони, обласної контори заготзерно, обл. контори заготскот, обл. швейспілки, головпостачлісу, шкірпромспілки і обл. харчпрому. Першими розпочали роботу працівники умвд, а в дальшому "порядкували" під час роботи. Помимо масового гонення населення на будову, будівництво посувається дуже повільно вперід тому, що ніхто щиро не працює, багато виходить тільки тому, що всі йдуть, а з місця праці втікають. Робітники шкірпромспілки організовано демонстративно по кількох год. роботи покинули будову. В останній час на будову вигнали полонених німців, які вже підвели браму і частину огорожі, на брамі поставили дві гармати. Розпочали будувати гробівці.

В зв'язку з жнивною кампанією, почали роз'їзджати по селах кінопересувки. Вечерами зганяють людей та висвітлюють фільми про успіхи радянського будівництва, колгоспного життя та інші картини. В селі задержуються один-два дні. Селяни не відвідують кіна помимо гонення їх, дивитись приходить тільки дівтора і то тільки часами. Фільми висвітлювали в селах Острів, Пукасівці Галицького району та Забережжа Лисецького р-ну.

В Станиславові постійно працює три кінотеатри, які щоденно висвітлюють фільми, один театр і філармонія. Театр дає вистави два, а часами три рази в тиждень. Ставлять в більшості російські твори. Населення чисельно відвідує кінотеатри та театр.

В місті працює одна велика бібліотека, відкрита для населення, книжок має понад 2.000, найбільше совітських видань. Із старого книжкового фонду залишилось більша скількість творів польських письменників в польській мові. Творів українських письменників залишилось мало. Крім цієї бібліотеки, є ще бібліотеки політичної літератури при парткабінетах, бібліотеки при школах і навчальних закладах та при деяких установах. Одиною бага-

тою на книжки є партійна бібліотека, інші дуже убогі. Особливо мало книжок з науковим змістом. Шкільні бібліотеки є досить убогі. Населення мало користує з бібліотек. Замилування до читання книжок впало. Східняки цікавляться в більшості фаховою літературою і то тільки умові працівники і студіюючі.

На своїх пропагандивних мітингах більшовики найбільше говорили про здачу контингентів та про довголітню мирну обстановку.

12.7. в с. Старі Богородчани відбувся мітинг коло церкви. Проводив зав. райфінвідділу Катай. Говорив про здачу контингенту та інші справи. Наприкінці зазначив, щоб населення менше говорило про війну, бо війни і так не буде, хай краще скорше здасть державі хлібопоставку.

12.7. відбувся мітинг в с. Нивочин Богородчанського району, який проводив райуповмінзаг Шаповалов. Повідомив, що селяни цього села звільнені від обов'язкової здачі хлібопоставок державі, але призначену кількість мусять продати державі. (В СССР існує два роди хлібопоставок: І обов'язкова хлібопоставка – визначена кількість хліба від га, населення здає по зобов'язаннях, вручаних кожному господареві зокрема. Держава платить за кожний цент. твердого збіжжя 5 крб. 50 коп. Друга обов'язкова поставка – продаж лишків хліба державі також за визначеною кількістю від га. Здають одноосібники (власники господарств) по виконанню першої поставки, а в випадку звільнення від першої, здають як поставку. За 1 цент. проданого жита одержує селянин 15 крб., за пшеницю – 20 крб. Від першої звільняють родини червоноармійців, непрацездатних, гірські та підлісні села. Від другої не звільняють нікого.

Цього ж дня відбувся мітинг с. Гринівка Богородчанського р-ну. Говорили про здачу молока, м'яса, ярини, хліба. Присутніх було 50 осіб, проводив Зав'ялов.

12.7. відбувся мітинг в с. Ляхівці Богородчанського р-ну. Проводив зав. райземвідділом Ковальов. Говорив про посилення роботи на полі, про сноповоження, підготовку до здачі хліба державі.

14.7. в цьому селі голова райвиконкому Бондаренко провів мітинг в справі здачі контингенту, остерігав населення, щоб не надіялось на Англію і Америку, бо Рад. Союз з ними не буде воювати, а якщо вони навіть нападуть на СССР, то наступить з ними те саме, що з Німеччиною. На першому мітингу було присутніх 10, на другому 95 осіб.

21.7. прокурор Остроконь провів мітинг в с. Павелче Станисл[авівського] р-ну разом із завідуючим комунгоспу Когуц

О. Д. Говорили про своєчасне закінчення польових робіт, та про здачу хліба державі. Наприкінці захвалювали квітучу радянську країну та її вмілу політику. Закінчив мітинг прокурор окликами: “Хліб державі”, “Хай живе квітуча Радянська Україна”, присутніх 45 осіб.

21.7. відбувся мітинг в с. Ямниця Станиславівського р-ну. Проводив той самий прокурор. Говорив про здачу хліба державі, наприкінці намагався заплямити наш рух. Казав, що сот. Павло вбив в с. Павелчі дві особи одної родини тільки за те, що не хотіла йому дати масла. (Мова йшла про двох явних донощиків, на яких кричав народ). Присутніх 60 осіб.

21.7. відбувся мітинг в сс. Узінь і Добрівляни Станиславівського р-ну. Проводив агроном Николаєв. Присутніх 40 осіб.

22.7. о год. 13. заступник начальника [ро] мвд Зубков, провів зібрання з десятниками в с. Дрогомирчанах. Говорив про хлібопоставки, потреби організувати колгосп та, що першими мусять внести заяви актив села, а опісля втягати селян. Десятники відповіли, що з населенням треба провести мітинг, бо їх ніхто не послухає. Зубков заповів мітинг на 28.7. на 13 годину і від'їхав до Лисця.

28.7. до цього села приїхало 3 більшовиків, щоб провести мітинг в справі колгоспу та ніхто не прийшов. Тоді більшовики почали зганяти людей, а селяни втікали або ховались від більшовиків. Жінки відсварювались: “Нам не треба колгоспу, ми знаємо, що значить колгосп, ваші колгоспники з України приходять голодні і обдерті до нас. Такого радісного життя нам не треба”. Голова с/ради сказав більшовикам: “Бачите самі, що люди колгоспу не хочуть, а ви на мене кричите, щоб я організував колгосп”. Більшовики ціле по полудне зганяли людей до клубу та привели тільки 7 стариків. Тоді Лотоцька (уповноважена на с. Дрогомирчани) сказала: “Я бачу, що ви хочете іншої влади, до радянської ворожо наставлені” (це вже поважна погроза). О год. 19. більшовики не перевівши мітингу, від'їхали до р-ну.

15 та 28.7. Лотоцька проводила мітинги в селі Крихівці Лис[ецького] району. На першому говорила про здачу хліба державі, а на другому про колгосп. Десятники заявили, що ще не час думати про колгосп, бо не зданий контингент, тоді Лотоцька сказала, що коли хто не може здати скоро хліб державі, хай вступає в колгосп, там влада дасть машини і допоможе скоро здати хліб. Одна з жінок відповіла: “Ми бачимо, що таке колгосп, як ваші (придніпрянці) люди доробилися в колгоспі, що ходять за куском хліба, ви хочете з нами таке зробити”. Уповноважена на те нічого

не відповіла, мітингу не закінчила і більше про колгосп нічого не згадувала.

29.7. в с. Хмелівка Богородчанського р-ну енкаведист Дяченко і уповн. райвиконкому Ткачук, провели мітинг в справі здачі хліба, молока і м'яса державі. Пояснювали міжнародний огляд подій та говорили про загрозу для людства атомну бомбу, проти вживання якої бореться Рад. Союз. Присутніх 70 осіб. В цьому ж селі були ще мітинги 7 і 12 липня.

В селах Микитинці і Угорники Станисл[авівського] р-ну мітинги проводив секретар райкому партії Лисенко, а в селах Підпечари та Підлуца – III секретар райкому партії Осадчий. Всюди говорили про хлібоздачу. Присутніх 40-60 осіб. По містах, а частинно і по селах, головнo в пресі, широко обговорюється п'ятирічний плян по області, УРСР і СССР, в цілях пропагандивних та наставлення робітництва на 100 % виконання його. Для з'єднання населення підкреслюють в пляні місця, де говориться про розбудову санітарних закладів, шкіл, житлового будівництва, електрифікації та випуску товарів широкого вжитку.

Мвд дальше намагається перетягти на православ'я тих священиків, які досі ще не перейшли. Агітація за перехід проводиться органами мвд і мgb в саях допитів, а формально підписання заяв у церковних будинках у церковних зверхників. Деякі священики помимо того, що підписали заяви, приєднання до ініціативної групи при остаточному переході ставлять опір. Енкаведе докладає всіх зусиль, щоби це опір зламати. Ще в м. липні 1946 р. ро мвд візвало священика з с. Дрогомирчан Остап'яка, щоби переконати його про доцільність переходу на православ'я. Успіхів не мали жодних, по кількох годинах його звільнили. По якомусь часі його візвали вдруге, та й цим разом нічого не вдіяли. По другому допиті священик відразу пішов до шпиталю, де пролежав 2 місяці, по повороті зі шпиталю дальше лежить хворий. Церква в с. Дрогомирчанах відчинена і населення разом із дяком відправляє молебні. Дуже вдоволені, що їх священик не заломився. За побиття священика населення обурене на більшовиків.

В с. Крихівці Лисецького р-ну священик теж не перейшов на православ'я. Його теж двічі кликали на ро мвд та переконати старенького священика про доцільність переходу на православ'я, більшовикам не вдалось. В цьому місяці до Товмача приїхав православний піп.

В звітному часі мвд та мgb в боротьбі з нашим рухом, найбільше примінювало засідок, які влаштовували в цілому терені на здогадних їм місцях переходу. Стрінути можна було більше-

вицьку засідку в чистому полі, як рівно ж в глибокому лісі. Між цивільним населенням проводили часті ревізії та безпідставні арешти. Найбільше арештів відбулось на терені Товмацького надрайону. В одному тільки Товмацькому районі протягом місяця арештовано 60 осіб. В цьому ж терені мало місце ряд грабунків більшевиками.

5.7. в с. Петрилів Товмацького р-ну до господаря Влашин Михайла зайшло ніччю 5 стрибків, побили стареньку жінку, зграбували все, що було вартісне з конем і коровою включно, заарештували господаря і відійшли. Згаданий господар втік з Донбасу.

Дня 10.7. в с. Яцівка Товмацького р-ну кількох більшовиків наскочило на хату Кримінського Стаха і під час ревізії зграбували 4 пари взуття, 2 сукні, 3 хустки, 1 убрання, 3 пари білля та дві маринарки. Опісля пішли до Максимчука Івана і зграбували три пари взуття, убрання, білля і ще деякі жіночі речі. Під час ревізії на пострах, більшовики вистрілювали.

11.7. [19]46 в с. Слобідка Товмацького р-ну напали ніччю більшовики на хату Рибак Стаха. Господареві наказали пожитись на долівку, кілька разів стрілили понад голову, зграбували 2 пари убрання, 2 пари взуття, 4 хустки, 3 плащі і 4 пари білля. Опісля пішли до батька господаря, старого сильно побили та зграбували 6 пар взуття, 2 пари убрання, 2 плащі, 4 хустки, 3 спідниці та кишеньковий годинник.

Одною з найбільших більшовицьких акцій була облава на с. Вільшаницю дня 3.7. По полудні о год. 2 на село наскочило 800 більшовиків. Одна частина обложила село, друга ходила по селі з дротами, а трета – 25 кіннотчиків оперувала по полях. У висліді більшовики знайшли один бункер, дві скринки набоїв, а господаря заарештували та не випустили до сьогодні. В селі заарештували около 200 мужчин, по двох годинах всіх мужчин випустили. Акція на це село тривала два дні.

18.6. о год 10 через с. Радча до Забережжа переїздило 40 більшовиків на конях, шукаючи повстанців, доїхавши до села, завернули до райцентру.

29.6.[19]46. о год. 22 до с. Іваніківки Лис[ецького] р-ну надійшло 50 більшовиків, перед селом розділились на 4 групи та розстрільною подались в село. Відтак перейшли розстрільною полем до Хом'якова, а відтак завернули до Забережжа. 30.6. в цьому селі відпочивали цілий день. Вечером о год. 5-й розстрільною полем подались на Іваніківку. Тут цілу ніч ходили по селі, а в год. 5,30 рано подались до р-ну.

1.7. ніччю 20 більшовиків з ро мвд м. Лисець ходили полем між селами Забережа, Хом'яків, Іваниківка. Ранком о год. 10. вибрались до р-ну.

4.7. як протидію на засідку, влаштовану УПА біля с. Гвізд Надвір[нянського] р-ну*, більшовики перевели широко закроєну акцію по дооколишніх лісах. Ранком о год. 8. приїхало надвох автомашинах 40 більшовиків до с. Горохолина Ліс Богород[чанського] р-ну. Коло сільради розділились на дві групи. Одна з них пішла перевіряти Калинищі, а друга – Копачівку і Погар. Де-не-де заходили поміж хати. О год. 13. 11 більшовиків від'їхали до гарнізону с. Горохолина. Останні осталися кватирувати в читальні до 6.7. Ночами переводили засідки.

6.7.[19]46. 45 більшовиків перевели облаву на с. Гутиська Станисл[авівського] р-ну. Перевівши розшуки по будинках, біля полудня відійшли на присілок Буковате. Біля села поробили засідки в корчах і ждали аж до вечера. Вечером зійшли в село, а опісля подались до с. Рибна, де заквартирували. Командував майор. Цього ж дня до Павелча переходило 100 більшовиків, [о]зброєних в 45 кулеметів.

7.7. до квартируючих в с. Горохолина Ліс більшовиків доїхало з р-ну ще 85 більш[евиків], а із с. Горохолина 80 більшовиків, в тому [числі] 15 кіннотчиків. В селі і близькому лісі провели розшуки. Після перевірки, таки цього дня подались в села Гвізд, Фітьків** Надвір[нянського] р-ну та гвоздецький ліс. Вечером з Богородчан до цих більшовиків доїхало ще 85 осіб. Ранком 8.7. більшовики завернули знова до с. Горохолина та перевели перевірку лісів Драненка, Погар, Копачівка. Під час перевірки загинув член Окр. Пров. Чорногора. Тіло вбитого відставлено до Богородчан. Після цього арештували жінку сл. п. Чорногори і жінку Глинську Марію, в якої перебувала жінка сл. п. Чорногори. Обох жінок відставили до р-ну. О год. 18. 30 більшовиків з ліса зійшли в село та до 21 год. проводили розшуки. О год. 2. відійшли в сторону Фітькова. Інші більшовики з ліса зійшли до с. Горохолина, заквартирували в опущеній хаті та варили вечерю. Ніччю розсилали стежі та влаштовували засідки. Ранком 9.7. переходили розстрільною (їздили кінно) по полю між сс. Горохолина – Ляхівці, не зважаючи на жита. Около 50 більшовиків перевірили в той час Липники. В полудневих годинах більшовики зійшли в село, а по

* Так у тексті. Повинно бути: Солотвинського р-ну.

** Так у тексті. Насправді це село належало до Ланчинського р-ну.

вечері від'їхали до р-ну. В с. остався кватирувати гарнізон [в] числі 30 чоловік.

4.7. коло 300 більшовиків переводили перевірку ліса Жбир, Дуброва, лази Луги і с. Дуброва Богородчанського р-ну. Під час перевірки спалити в лісі Жбир зруб величиною 200 м. кв. О год. 18. одна части[на] подалась до с. Росільна, а друга до с. Горохолина Ліс.

9.7.[19]46. о год. 5 рано заїхало з р-ну 30 більшовиків під ком. нач. ро мвд Куцого до с. Підлужа та перевели в с. труси, в зв'язку з наскоком СКВ на станицю стрибків. Арештували кількох стрибків, яких по переслуханню випустили. Слідуючого дня прибула до с. дочка голови с/ради, бувша кущева УЧХ Калина – зрадниця. Людям заявила, що коли до трьох днів не верне її батько, то знищать половину села, або нехай народ видасть Зорича і Гриця, то вони забрали її батька.

23.7. в с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну 200 більшовиків під ком. Куцого перевели облаву, починаючи о год. 5 рано. Перетрушували кожний околіт соломи, шукали по всіх забудуваннях і всіх закутинах. Під час облави зловили одного молодого мужчину, який крився від [ЧА], опісля його звільнили. О год. 17 від'їхали до Станиславова. В той час, коли більшовики мали від'їздити, участковий ро мвд Видренко з 22 іншими енкаведистами скрився по stodolax і оборогах одного кутка села. Перед вечером повилазили і подались в сторону Тисьмениці на поле, де сиділи на засідках аж до ранку.

25.7.[19]46. кватируючі більшовики в с. Ямниця під час нічної стежі (можливо на точну всипку), натрапили на курінного харчового Залізняка – Деркач Антін, літ 34, відкрили по ньому вогонь без здержування. Важко поранений Залізняк застрілився з пістоля. Ранком тіло більшовики забрали до себе, а на другий день закопали на полі. Селяни похоронили його на цвинтарі.

27.7. в сс. Микитинці і Рінь 70 більшовиків під ком. Куцого перевели облаву, причиною була ліквідація голови колгоспу та гол. сільради невідомими двома стрільцями. Шукали особливо тих, хто раніше був в рядах УПА, або ОУН та активно співпрацював. Акція як попередня, була безуспішною.

30.6. Тисменицьке ро мвд переводило перевірку ліса між сс. Підпечари – Вільшаниця. Слідуючого дня 30 більшовиків провіряло поле біля с. Підпечари.

16.7. 50 більшовиків з ро мвд Жовтневе провіряли ліс між сс. Колодіївка – Добрівляни Станисл[авівського] р-ну. 23.7. ці самі більшовики з гарнізоном с. Узінь Станисл[авівського] р-ну,

спільно перевіряли ліс біля с. Узінь. Обі перевірки були безуспішні.

29.7. 50 більшовиків з ро мвд м. Лисець переводили розшуки в корчах Липники, між селами Забережжа Лис[ецького] р-ну і Горохолина Богород[чанського] р-ну. Перед вечером розійшлися по 5-8 чол. по полі. Вечером зайшли до села, ходили цілу ніч по селі та городах. Нічого не знайшовши, о год. 6 рано відійшли до району.

19.7. о год. 4 Лисецьке ро мвд перевело розшуки в с. Дрогомирчани, ком. нач. ро мвд Зубков і нач. ро мвд Чупін. Шукали за Кучерявим і Чорнявою. Під час розшуків зганяли селян до сільради і по перевірці пускали домів. Того ж дня арештували Гринів Михайла і по 5 днях випустили.

Квартируючі по селах гарнізони майже щоночі влаштовують засідки, найчастіше в лісі, на роздоріжжах, по стежках, в ярах, біля криниць і потоків. В лісі засідки влаштовують ранком і днем, а ніччю найчастіше на підступах до сіл, або поміж хатами.

Від 24.-27.7. квартируючі більшовики держали нічні засідки між сс. Угорники і Підлужа Станисл[авівського] р-ну. Від 20.-23.7. більшовики ро мвд в числі 15-25 чоловік влаштовували засідки в с. Дрогомирчани Лисецького р-ну та на ріці Бистриці на бродах. На засідки приходили о год. 22.-23., а відходили о год. 3 другого дня.

5.7. більшовики з ро мвд в числі біля 50 осіб, влаштовували засідки ніччю в с. Похівка Богородч[анського] р-ну, о год. 4 відійшли до р-ну. 10.7. знова влаштовували засідки та успіхів не мали жодних.

В с. Старі Богородчани більшовики тримали засідки ніччю 2.7. на присілку Скобичівка, а 5.7. в долішній частині села і в лугах від Старого Лисця.

3.7.[19]46. 8 більшовиків влаштовували засідку в с. Гринівка Богор[одчанського] р-ну. Крім того, дуже часто влаштовували засідки боївки ро мвд і мвб по селах, лісах, ярах, і місцях переходу. Найбільш активності в тому напрямі проявляла боївка стрибків Богородчанського р-ну під ком. Балаша та боївка Станисл[авівського] р-ну під ком. Видренка.

Боївка Балаша 3.7. держала засідку біля господаря Басараб Б. Д. в с. Ляхівці, 7.7. в цьому селі біля Михайлюка Миколи. Від 9-10.7. по полі, стежах і лугах біля с. Ляхівці, Дуброва. Днем або вертались до р-ну, або оставлялись в лугах та обсервували околиці. 12.7. тримали засідку біля дому Федорко Олени.

Боївка Видренка влаштовувала ніччю засідку між сс. Підлужа – Підпечари Станисл[авівського] р-ну, ранком зійшла над річку і там просиділа до вечора.

11-12.7. Видренко держав засідку в лісі біля с. Підлужа, від 17-21.7. знова в цьому лісі днем і ніччю, від 21-24.7. в с. Підпечарах. Всі засідки не дали більшовикам жодних успіхів.

Щоб обмежити та унеможливити доставку харчів повстанцям, більшовики з гарнізонів переважно з підлісних сіл, влаштовували засідки біля косарів, рубачів в лісі і т. п. Приміювали також ходження за підводами, які їхали до ліса з якою небудь потребою. Ранком перебирались за селян, брали коси та сокири та йшли в ліс. Ці методи були скоро викриті та не дали більшовикам жодних успіхів.

На терені Станиславівського надрайону нквд арештувань ширшого масштабу не проводило. Арештованих по переслуханні випускають. В тюрмах дальше застосовують побої, тортури та морять голодом. На тюремних салях переповнення, бруд, ширяться епідемічні недуги, головно тиф. Випущені з тюрми розносять тиф по селах. Жінки і дівчата насилувані при допитах, розносять венеричні недуги.

1.7. в с. Нивочин Богородч[анського] р-ну арештовано 5 мужчин, демобілізованих з ЧА, підозрілих в розкидуванні летючок 30.6., а саме Луканюк Костя, Луканюк Василя і Івана, Феценець Антона і Вагіль Михайла. Того самого дня по переслуханні їх звільнено.

1.7. в с. Клужів Станисл[авівського] р-ну боївка Бабинського з поля арештувала Мудрого Дмитра, по кількох днях його звільнили.

30.6. в с. Ямниця Станисл[авівського] р-ну 4 більшовиків арештували Лазарка, родом з Павелча, Пяста Антона і його жінку Софію. Двох останніх по кількох днях випустили.

Дня 4.7. о год. 16 з р-ну Лисець до с. Іваниківка фірою над'їхало 10 більшовиків, які до вечора сиділи в Корчак Параски, а вечером арештували Зорій Марію. Цілу ніч ходили з нею по селі і полі. 5.7. вернули до Іваниківки і сіли відпочивати в саді голови сільради. Дівчина скористалася з нагоди і втікла. Тоді більшовики арештували Фітак Параску (б[увша] куткова), і від'їхали з нею до Лисця. Дня 11.7. арештовану випустили.

5.7. о год. 8 рано енкаведист Смірнов арештував в с. Гринівка Яців Петра і о год. 15 від'їхав з ним до Богородчан.

8.7. в с. Підлужа нквд арештувало Бабяк Миколу за те, що він колись давав збіжжя для УПА (на донос Демків Олексі), того ж дня його звільнили.

9.7. в с. Добрівляни Станиславівського р-ну стрибки з с. Узинь арештували Дутку Магдалину та її брата Василя (16 літ). Опісля звільнили за 5 літрів горівки і 1 л меду.

9.7. в с. Глибоке Богород[чанського] р-ну ро мвд арештувало придніпрянця за те, що той був війтом за нім. окупації в одному селі Запоріжської області.

19.7. в с. Саджаві ро мвд арештувало Гусак Марію та по 10 днях її звільнили.

21.7. боївка Бабинського арештувала на полі Зубяк Оксану, літ 18. По кількох днях звільнили.

26.7. квартируючі більшевики в с. Павелче арештували Дрогомирецьку Варвару за те, що попри її хату втікали стрільці. Слідуючого дня арештували її сина. По кількох днях їх обох звільнили.

Від 29.6.-6.7. в с. Нивочин квартирувала боївка (обл.) в числі 25 осіб та переводила операції.

7.7. в с. Хмелівка Богородч[анського] р-ну після мітингу, більшевики перевели ревізію в Ляцек Петра і Дем'янек Василя. В обох забрали власноручно виправлену шкіру.

11.7. громадянин села Добрівлян Худяк Іван їхав до міста. Біля с. Колодіївки стрінуло його кількох більшевиків, які зграбували в нього коні з возом, чоботи і 10 кг муки, забрали документи і нагнали додому.

10.7. з села Хом'яків до с. Забережжа прийшов слідчий ро мвд Сапожник з 6 більшевиками. Вони пішли на могилу сл. п. Карпа, скинули з хреста вінці, а на хресті прибили карточку з написом: "Карпо та Хитрий померли собачою смертю, а тепер прийшов строк на Хмеля, Цимбалістого, Зуб ще може бути живий". По цій акції відійшли до району. Населення другого дня знова прикрасило могилу вінцями.

На терені Товмачького надрайону в різного рода акціях та в боях з УПА, більшевики втратили 38 вбитих, між ними 2 стрибки (один дуже активний), 3 ст. сержанти, 1 ст. лейтенант та 1 капітан, 13 ранених, між ними 1 оперативник та начальник Отинійського ро мвд капітан Шевчук, який внаслідок ран помер. Знищено 4 автомашини, ушкоджено 1 панцерку, 1 паровіз висаджено та 10 м штреки. Здобуто 25 крісів, 1 кулемет, 1 пістоль, 2 гранати, 300 шт. набоїв, 4 уніформи, 3 автомашини збіжжа та знищено спирт-завод в Товмачі, 40 тонн спирту.

На терені Станиславівського надрайону більшевики втратили:

Галицький район: 2 вбитих,
Станиславівський р-н: 3 вбитих,
Лисецький р-н: 8 вбитих, а 1 ранений,
Богородчанський р-н: 1 вбитий (стрибок).

Під час вправ згоріло 2 літаки-бомбардувальники і 7 летунів, в тому [числі] 1 жінка (один летун врятувався).

Українське населення контингент здає нерадо. Червоних валок не організовує. Назначені поставки виконують тому, що бояться конфіскації майна, тюрми та Сибіру. Помимо впертих намагань більшовиків тут і там організувати колгоспи, успіхів вони не добилися жодних. На цьому відтинкові опір населення дуже сильний. На мітинги, на яких говориться про колгоспи не йдуть, а між тими що йдуть, звичайно, [багато] відважних жінок, які в віці заявляють, що в колгосп не підуть, бо не хочуть жити в нужді, в якій живуть колгоспники східних земель України. Загалом далі вірить в неминучу третю світову війну.

Серед населення поширені чутки про те, що більшовики вивозять устаткування з багатьох установ м. Станиславова. Робітники впевнено твердять, що вивезено вже багато верстатів з залізничного депо, шкірзаводу, електривні і інших установ. Підсобні господарства в сс. Вовчинець і Павелче з невідомих причин продали селянам або знищили засаджені площі. Ці факти викликали в масах здивування і підняли настрої. На додачу ще з міста виїхало кілька чиновників з жінками. Про це з радістю розповідають робітники по селах, мовляв, війна, за тиждень, за два і зарази не стане. Ніхто навіть в думці не припускає, що совіти можуть виграти війну. Всі свідомі того, що скоро війна принесе розгром СССР. Хтось пустив чутку, що всіх в'язнів будуть вивозити на Сибір, а частину вже розстрілюють та спалюють.

Із совітської преси підхоплюють маси чутки про сутички на кордонах Альбанії, Югославії, невдачі совітської делегації на конференціях, про втечу Молотова із конференції (вигадка) і т. п. Останньо поширюють чутки про бомбардування Москви, Югославії і т. д. Загально серед населення кружляє ряд піддержуючих на душі вісток, а в дійсності неправдивих.

В терені далі поширюються венеричні недуги так, що зараз немає села, в якому не було б хворих на цю недугу. В Нижнєві Товмацького району за офіційними даними лікаря є 160 венерично хворих. Тут не вчисляється тих, які скриваються з тою хворобою. Найбільш поширюються венеричні недуги в селах, де кватирують гарнізони. Найбільше хворіють дівчата, заражені в тюрмах або кватируючими більшовиками. Влада не поробила жодних заходів в цілі ліквідації цієї зарази.

Внаслідок цьогорічної посухи збір урожаю виказався дуже убогим, є терени, де з га зібрано 6 цент. збіжжя. Ярина не вродила теж, в деяких околицях вже в липні скошено кукурудзу. З ярини

вродилась одинока цибуля. Так мається справа на теренах урожайної Товмаччини, про гірські околиці тут говорити не потрібно. Цьогорічний збір там дуже убогий і горам грозить голод.

На місто Станиславів вислано і розповсюджено таку літературу:

1. "Український робітник" ч. 1.	40 прим.
2. "Шлях перемоги"	15 прим.
3. "Більшевицька демократизація Європи"	4 -//-
4. "Советський патріотизм"	4 -//-
5. "До земляків наших" (летючка)	250 шт.
6. "Українці греко-католики"	50 -//-
7. "Сталінсько-більшевицький матеріалізм в світлі закордонної політики"	2 прим.
8. "Господарські підстави нашої державности"	2 прим.
9. "За національну честь та гідність"	2 -//-
10. "Спасіння миру чи прокляття війни"	2 -//-
11. "Ідея УССД". Реферат на 30.6.[19]46 р.	2 -//-
12. Листів писаних ручно	6 -//-

Летючки розліплено і розкидано по вулицях Баторого, Галицькій, Довгій, Петра Скарги, Вічній, Сапіжинській, Шкільній і Івана Франка.

Пропагандивні матеріяли вислано в робітничі осередки та установи (шкірзавод, електричний завод № 14, шевський артіль, кравецький артіль, спиртзавод, залізничне депо, вотівня, дріжджевий завод, електрівня, райпартком, облвиконком та окремим службовцям). Населення міста говорило, що летючки були скидані з американських літаків, передавали їх з рук до рук.

Робітництво і інтелігенція найбільше цікавляться боями УПА. Наші сили перецінює. Про бої УПА довідується часто з похоронів совітських старшин, яких ховають з великими церемоніями. Звичайних бійців ховають скрито без жодних пошан, щоб ніхто не бачив, а головне тоді, коли їх є більше. Місто про нашу боротьбу знає багато, часто інформують їх про те селяни, які приїжджають до міста. Робітництво і міщани частинно бойкотували День Перемоги, на демонстрацію не виходили помимо натиску. Біля трибуни не хотіли кричати: – Ура! Хай живе Сталін! – це дуже дивувало партійних вельмож. Робітники-придніпрянці, несучи під час походу великий портрет Сталіна, поставили під реставран Київ зі словами: – Іди напийся пива – сміючись.

30.6. вд. УПА звів короткий бій на полі між сс. Клузів [і] Ямниця Станисл[авівського] р-ну. Під час бою вбито 2 більшовиків. З нашої сторони застрілився сот. Явір.

1.7.[19]46. вд. УПА наткнувся на групу більшовиків, які йшли на засідку. Зав'язалась перестрілка, внаслідок якої забито 4 більшовиків, між ними ст. сержанта. З нашої сторони тяжко ранений кур. бунчужний Винниченко. Більшовики забрали своїх трупів та повтікали.

7.7.[19]46. вд. УПА зайшов до с. Виноград Отинійського р-ну, де знищено сільраду, роздано між населення 300 кг соли та з молочарні молоко.

8.7. вд. УПА зробив засідку на шляху Надвірна – Отинія, унаслідок якої висадив панцирку, в якій їхав нач. Отинійського [ро] мвд та ще інші офіцери. Тому, що настріли над'їхало 50 більшовиків, відділ відступив, не забравши трофеїв. В цій акції став забитий боєць, шофер, ст. сержант, капітан, та тяжко ранений нач. Отинійського [ро] мвд Шевчук, який на другий день помер.

2.7. в с. Семиківці Жовтневого р-ну чот. Ігор з двома стрільцями тяжко ранив районного оперативника.

8.7. вд. СКВ обстрілював станицю стрибків в с. Підлужа Станиславівського р-ну. Тому, що будинок мурований, не можливо [було] здобути. Забрано голову сільради, а хату спалено, на другий день стрибки розбіглися.

10.7. вд. УПА на шляху Водники-Семиківці заняв 3 автомашини зі збіжжам, яке роздав між бідне населення.

13.7. вд. УПА натрапив на засідку при переправі через Дністер. Завваживши більшовиків, кулеметчик перший вдарив по них. Внаслідок перестрілки вбито 2 більшовиків, а 1 ранено. З нашої сторони легко ранений стр. Омелько.

11.7. коло с. Кривотули Старі Отинійського р-ну група більшовиків налізла на вд. УПА. Ревий Садовий вдарив по них з кулемета, вбиваючи при тому 8 більшовиків.

12.7.[19]46. сот. Вихор з 4 стрільцями завважив 5 більшовиків, підпустивши їх на 5 м, сипнули вогнем. Внаслідок вбито 4 більшовиків, між ними 1 ст. сержанта. Один з більшовиків утік. Забрано 2 ППШ, 2 кріси, 2 гранати та 4 уніформи. Того самого дня вечером застрілено двох стрибків в с. Глинка Надвірнянського р-ну*, зброю забрано.

13.7. підміновано штреку між Отинією а Угорники, внаслідок вибуху знищено паровіз.

15.7.[19]46. в лісі біля Галича 30 більшовиків перевіряючи ліс, налізли на квартируючий вд. УПА. Криючи відступ вд., кулеметник вбив одного більшовика, одного поліційного пса.

* Так у тексті. Повинно бути: Ланчинського р-ну.

18.7. коло с. Пітрич Жовтневого р-ну група більшовиків в числі 30 осіб наскочила на квартиручий там вд. УПА. Зав'язався сильний бій, в висліді котрого забито 7 більшовиків, а 9 поранено. З нашої сторони згинув кулеметчик Ромко.

22.7.[19]46. в райцентрі Жовтневе чет. Ігор з трьома стрільцями забив активного стрибка Белея, здобуто автомат і пістоль.

22.7. вд. СКВ на шляху Станиславів – Тисьмениця збив автомашину, а опісля спалив її. Забрати трофеїв не вдалось, бо прибула допомога.

29.7.[19]46. вд. УПА під ком. сот. Вихра знищив спиртзавод в Товмачі, де знищено 40 тонн спирту. Стрибків, що охороняли спиртзавод, забрано живими. Здобуто 3 кріси.

В місяці липні більшовики заарештували або зловили 96 осіб, з них випустили 7 осіб.

В Станиславівському надрайоні:

Галицький р-н: арештовано 6 осіб, а звільнено 4.

Станиславівський р-н: арештовано 8 осіб, звільнено 6, 2 згинуло (сотенний і курінний господарчий).

Богородчанський район: арештовано 8 осіб, згинуло 8 (згинув окр. реф. пропаганди Чорногора і 2 дівчини з с. Дуброва).

Лисецький р-н: арештовано 7 осіб, звільнено 6, згинуло 2 стрільці УПА.

Разом арештованих в Станиславівському надрайоні 29 осіб, звільнено 24. Згинуло 7 осіб, в тому [числі] дві дівчини і 3 членів. Спалили 1 стодолу, зліквідували 2 господарства (в с. Павелче Станиславівського р-ну і Дуброва Богородчанського р-ну). Втрати зброї: 1 кріс і 1 пістоль наган.

На терені Товмацького надрайону начисляється 500 родин переселенців.

Місто поволі прибирає обличчя радянського міста. Більшовики стараються слати сюди як найбільше руського елементу і зараз на вулицях м. Станиславова чується в більшості руську мову.

В Станиславові остало ще 4.000 поляків, прибуло 1.500 жидів зі сходу, це все бідні люди, які нарікають на свою долю. На життя впливу не мають жодного, крім партійних. Ті, що не працюють на державних чи кооперативних підприємствах, займаються спекулятивною торгівлею. Мвд контролює дуже точно життя в місті. На кожній з головніших вулиць міста стоїть постійно по кількох агентів, які постійно слідкують за рухом. На агентів поставлені навіть малолітні діти москалів. Моральне обличчя міста дуже брудне. На кожному кроці стрічаються випадки крадіж і грабунків. Здійснюють їх червоноармійці і демобілізовані.

На ніч впрошуються до помешкання як “герої”, нічню виконують грабунок і втікають. Міський парк став місцем розпусти, з цим ніхто не криється. Всякому чесному чоловікові огидно пройти вечером. Жінок і дівчат силою затягають, звичайно при тому ограблюють. 20.6. в молодім парку знайдено малолітні трупи дівчат 12-13 літніх, які померли під час насилування (твердження лікарів). По парку волочаться викрикуючи, купи совітських старшин і демобілізованих. В місті біля 75 % дівчат венерично хворих. Щонайкращі дівчата днями вистоюють в чергах біля поліклініки, ждучи на прийом (ходять на застрики). Попід мури тюрми щоденно вистоюють товпи селян з передачами для рідних. Бічними вуличками міста часто під конвоем проходять групи арештованих в напрямі залізничного двірця (це засуджені їдуть до Сибір).*

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 80, арк. 252-262.

Оригінал. Машинопис.

№ 11

ЗВІТ ОКРУЖНОГО ПРОВоду ОУН СТАНИСЛАВІВЩИНИ ЗА СЕРПЕНЬ 1946 р.

[Вересень 1946 р.]

Станиславівська округа**

Звіт за місяць серпень 1946 р.

На терені Надвірнянського надрайону більшовики позмінювали майже по всіх районах людей, які очолювали їхню адміністрацію. В Солотвинський р-н прийшов новий секретар райкому КП(б)У Онищенко. З Ланчинського р-ну в Солотв[инський] перекинули бувшого оперативника на с. Красну Трояна. В Солотвинському р-ні на місце зліквідованого голови сільради Козильця, назначили більшовики Далюка Василя. Козилець був кандидатом до партії, носив зброю та грабив населення. В інших районах занотовано такий стан адміністрації:

* Текст без закінчення.

** У верхньому лівому куті документу надпис синім чорнилом: Перепи-
сано.

Галицький р-н:

райвиконком 5 осіб, з того 3 жінки

райземвідділ 5 осіб, з того 1 жінка

загс зав. Добровольський (поляк), секретар

Павлусевич Ольга

нарсуд 5 осіб (прокурор Конюшний виїхав додому)

Станиславівс[ький] р-н:

райвиконком 10 осіб, з того укр.

СУЗ 5, москалів 1

райкомпартія 10 осіб (5 укр. СУЗ, 5 москалів)

райкомсомол 5 осіб, всі укр. СУЗ, з того 2 жінки

нарсуд 5 осіб, 3 укр.-зах., 2 укр. СУЗ

райспоживспілка 11 осіб

райземвідділ 11 –//–

райфінвідділ 10 –//– (з того 1 москаль),

мвд 7 –//– 2 укр. СУЗ, 2 жиди, 2 москалі, 1 чех

Богородчанський р-н:

загально більшевицька адміністрація начисляє 150 осіб, з того 120 українців, 25 москалів, 3 поляки, 2 жиди. Сільської адміністрації начислюється около 70 осіб, всі українці, голову с/ради Гринівки більшевики [у]сунули за несолідне виконання обов'язків. На його місце назначено Корнувій Василь, ур. 1903 р., секретар Яців Іван, ур. 1927 р.

При кінці місяця липня більшевики стягнули з терену Надвірнянського надрайону* майже половину гарнізонів. Так, що [в] кожному районі залишилось від 400-500 вояків мвд. Вони розміщені по райцентрах та селах. В поодиноких районах знаходились такі більшевицькі сили:

Солотвинський р-н:

охорона райцентру – 90 чоловік (мвд, мgb)

гарнізони: Росільна – 40 осіб, стан змінний, бо дуже часто на допомогу в акціях приїжджають інші відділи.

Прислуп – 30 чол.

Пороги – 20 чол.

Гута – 15 –//–

Гвізд – 80 –//–

Жураки – 40 –//–

Крім цього, є станиці фабричної охорони, які в меншій мірі охороняють, а більше беруть участь в поборюванні нашого руху.

Фабричні охорони є:

в Майдані – 20 чоловік

* У тексті: терену.

Дзвинячі – 40 більшовиків і 30 стрибків

Ланчинський р-н:

Камінна – 20 чол. (станниця жд. мвд), яка діє на відтинку Тисьменичани – Камінна,

Тарновиця – 25 чол. жд. мвд

Гарнізони:

Волосів – 50 осіб

Фітьків – 30 чол.

Гаврилівка – 20 чол.

Майдан Середній – 30 чол.

Охорона радгоспів: Парища – 30 і в Ламаджині – 30 чоловік.

Ланчин, охорона райцентру – 80 чоловік мвд, мgb.

Яремчанський р-н:

Яремче, охорона райцентру – 80 чол. мвд і мgb.

Гарнізони: Заріччє – 40 чол. Білі Ослави – 30 чол.

Микуличин – 120 чол. (3 гарнізони) Чорні –//– – 24 –//–

Яблониця – 30 чол.

Делятин – 15 –//– жд. мвд

Дора – 15 –//– жд. мвд

Яремче – 55 –//– –//–

Микуличин – 36 –//– –//–

Ворохта – 150 –//– –//–

Вороненка – 35 –//– –//–

У Білих Ославах є 70 нквд-истів, які охороняють карних робітників-східняків, які працюють при вирубці ліса.

Надвірнянський район: охорона райцентру – 100 чоловік

Лойова жд. мвд – 20 чол.

Гарнізони: Зелена – 65 чоловік, Рафайлова – 40 чол.

Охорона копальні нафти в Битькові – 150 чол.

Охорона –//– –//– в Пасічній – 20 більшовиків і 12 стрибків.

Від 3-7.8. обл. спецвідділ оперував в горах на відтинку Манява – Пороги, ходили по верхах, в'язались при помочи радія.

Коломийський спецвідділ оперував від 10-14.8.[19]46. біля с. Красна Ланчин[ського] району. Вони проводили розшуки в селі і лісі. Це у зв'язку з ліквідацією нквд-истів Носова і Горбунова.

В Надвірній є спецбоївка мgb в силі 30 чол. Вона складається з половлених або поголошених стрільців та боївкарів. Оперує в селах Пнів, Стримба, Лойова і Пасічна.

Г а л и ц ь к и й район:

мgb – нач. Кузнецов, майор, слідчий Карпенко, Каров, Красножонов та 6 працівників.

мвд – нач. Поляков, капітан, слідчий Слюсаренко, Семенов, Користянов, Дніпровой та 8 працівників.

В райцентрі Галич знаходиться 20 стрибків охорони мвд, мgb. (з них дуже активні стрибки є: Маланій з с. Вікторів, Габицькі – поляк з Галича, та Масляк – кацап з Галича).

На терені району знаходиться спецвідділ червонопагонників, розміщений в таких селах:

Крилів – 12 осіб – оперативник Царьов	
Викторів – 40 осіб	Бринь – 60 осіб
Тязів – 25 осіб	Медина – 18 осіб
Блюдниці – 60 –//–	Острів – 40 осіб
Дорогів – 30 осіб.	

Вищенаведені спецвідділи кватирують по селах в сильних будинках, критих бляхою, будинки обкопані охоронними окопами, біля яких приміщений звичайно тяжкий кулемет.

9.8. із с. Блюдниці вибралась частина червоноармійців, лишилось тільки 20, які збирають збіжжя в с. Комарів та обмолочене відставляють до р-ну.

18.8. з напрямку Калуш заїхало 500 червоноармійців-піхотинців, які заквартирували.

Станіславівський район:

20.7.[19]46. заквартирувало 30 більшовиків в с. Угорники, крім цього, тут оперувала провокативна боївка в числі 10 осіб до 9.8.[19]46. По 9.8. перенеслася до с. Підпечар. Згадана боївка переодягнена в гуцульські та стрілецькі однострої. 5.8. в Підпечарах заквартирував спецвідділ в силі 20 чол. Кватирують у господаря Логазі Йосифа від сторони с. Угорники (на Завільшу).

6.8. заквартирували червоноармійці в числі 150 чол. в с. Вовчинці. Кватирують на толоці понад ріку. Вдень роблять вправи в стрілянню з тяжких кулеметів, гарматок і гранатометів. 20.8. вибралися в напрямі м. Тисьмениця. 7.8. прибула до місцевого спиртзаводу охорона в числі 10 осіб. Крім того, біля с. Вовчинець ще від липня 1946 р. над рікою Бистрицею від сторони с. Клузів, кватирує частина червоноармійців в числі 250 осіб, які щоденно переходять військовий вишкіл в острому стрілянні. Ніччю ходять в село красти харчі. З огляду на брак харчів, між ними повстає велике невдоволення. Трапляються випадки дизерції, головню українців-західняків.

Добрівляни – 8 більшовиків, як охорона підсобного господарства. З населенням поводяться добре.

Узінь – 15 більшовиків, оперують в сс. Добрівляни, Колодіївка та охороняють новостворений колгосп “Перемога” в с. Узінь.

Ямниця – охорона залізничного моста 12 осіб, в дні 23.8. заквартирував спецвідділ в числі 8 осіб. Всі разом роблять засідки по селі та на залізничному шляху. В селах Павелче, Рибно, Майдан та на станції Тязів дальше оперують ті самі спецвідділи та охорони. Ці спецвідділи посилюють свою роботу головню в Чорному

Лісі. Вони безперервно влаштовують засідки в лісі та біля сіл, на шляхах, стежках та зрубках, звідки селяни возять дрова.

Б о г о р о д ч а н с ь к и й район: охорона райцентру Богородчани 200 чол. В с. Горохолина квартирує 30 осіб спецвідділу – командант Чорнообразий, Горохолина Ліс від 16.7.-14.8. квартирував спецвідділ з 15 більшовиків під ком. Іванус Дмитра із с. Ляховець. 14.8. доїхало ще 50 більшовиків.

Грабовець – 30.7. квартируючий спецвідділ в цілості виїхав до р-ну, а 20.8. частина спецвідділу в числі 20 осіб з с. Горохолина Ліс знову заквартирувала в польському костелі – ком. Корцов.

Саджава – 30 осіб спецвідділу, ком. ст. лейтенант Половінкін.

Старі Богородчани – від 26.7. квартирує гарнізон в числі 25 осіб, крім того, тут квартирує ще 12 рубачів.

Нивочин – квартирує 2 гарнізони, один в числі 30 осіб під ком. ст. лейтенанта Максимова, а другий в числі 30 осіб обл. мgb під ком. ст. лейт. Некрасова та 6 рубачів під ком. лейтенанта Прохорчука.

Гринівка – квартирує спецвідділ в числі 30 осіб під ком. лейт. Васильова та 4 рубачі, які щоденно рубають і возять в район дрова. Ніччю ці більшовики роблять засідки та стежі по селі, а вдень стягають контингент.

С т р и б к и:

Солотвинський р-н: Дзвиняч, при охороні фабрики – 30 осіб

Ланчинський р-н:

Майдан Середній – 20 чол. Глинка – 20 чол.

Саджавка – 15 чол.

В с. Красна була станиця стрибків в числі 31 чоловік.

12.8.[19]46. більшовики поарештували стрибків за їх приязне ставлення до повстанців і за активну боротьбу проти мвд. (Два стрибки і два стрільці УПА зліквідували двох лейтенантів Носова і Горбунова). Більшовики розстріляли 6 стрибків, а 7 засудили на довічну тюрму.

Яремчанський р-н:

Яремче – 15 чол.

Татарів – 5 –//–

Яблониця – 8 –//–

Надвірнянський р-н:

Станиславівський р-н:

Богородчанський р-н:

Глибівка – 5 –//– ком. нквд-ист Деденко.

Микуличин – 3 чол.

Ворохта – 11 –//–

Пасічна – 12 осіб.

Загвіздь – 20 чоловік

Узінь – 17 –//–

Саджава – 14 стрибків

15.8. з напрямку Рогатин через Галич на Станиславів переїздила ЧА (моторизовані частини з гарматами).

Нафтові шиби знаходяться в Майдані, Дзвинячі, Старуні Солотвинського району та в Битькові, Пасічній Надвірнянського р-ну.

Робітники місцеві, начальники всі зі сходу. В усіх фабриках заведено соцзмагання та стахановщину. Фабричні робітники дістають муку, м'ясо, товщ на харчеві картки. Останньо говорять, що в зв'язку з неурожаєм на сході, пайки будуть значно скорочені.

В Солотвинському, Надвірнянському, Яремчанському та Богородчан-ському районах більшовики проводять шалену вирубку ліса. До цієї роботи вживають місцевих робітників, молдаван, карні загони (ті, що провинилися в ЧА, або були в полоні), та також [о]зброєних робітників-східняків. Крім того, більшовики жадливо спалюють ліси. Горить Чорний Ліс, Майданські ліси, ліси між Максимцем, Зелена, а Гутою в околиці Сивулі. Велику тривогу між робітниками викликала поголоска про те, що частина робітників має бути перекинена на Донбас. Як говорять на один тільки Солотвинський р-н призначено 5.000 робітників, які мали б від'їхати працювати на підприємствах УРСР та РСФСР. Молдавани, що працюють при вирубці ліса – це люди мобілізовані більшовиками на роботу, або добровольці, які пішли туди з причини страшного голоду. Вони є в більшості разом з жінками. Мають свої кухні, виглядають, як ходячі кістяки, в брудних лахах, позв'язуваних шнурками. Оповідать про жадливий голод в Молдавії та взагалі в СРСР, про людодіства, яких часто примінюють і тут. Причиною голоду подають колгоспну систему та грабїж більшовиками останнього збіжжя. Нас бояться, застрашені більшовицькою пропагандою та коли переконаються про брехливість більшовицької пропаганди, ставляться до нас прихильно, більшовикам не доносять.

Колгоспники с. Узінь ("Перемога") закінчили жнива і звезли все збіжжя в стирти. З огляду на брак машин, перемолочення ще не переводять. Колгоспники з жалем глядять на одноосібняків, які зібрали своє збіжжя та перемолочують, тому колгоспники нарікають та не хочуть працювати в колгоспі. Більшовики з одноосібняками поступають дуже строго. За одноразове поступлення корови одноосібняка на колгоспне поле, карають власника 20 днів роботи в колгоспі, або 300 карбованців кари.

Робітники підсобного господарства с. Колодіївка закінчили збір урожаю.

Урожай був дуже поганий. Ціле підсобне господарства матиме найбільше 15 цент. зерна.

Радгосп с. Загвіздь теж закінчив збір урожаю. Збіжжа перемолочують ручно. Працює тут 30 робітників. Робочий день 10 год. Зарплата 230-250 крб.

В с. Залуква Галицького р-ну продовжує роботу радгосп овочевих дерев. Викорчовують щепи та приготівляють до транспорту. Робітників є 40 осіб. Норма є викопати та приготувати до транспорту 100 дерев. Зарплата 200 крб. По стягненні на харчі та інші дрячки остається робітникові 25 крб. Службовці одержують місячну платню 350 крб.

В кооперативах Надвірнянського надрайону появилось 40-80 кг цукру на село. Крім цього, деколи до кооператив доставляють горілку, сірники, тютюн, щоб купити в кооперативі пачку тютюну, господар мусить продати в кооперативі 10 цент. збіжжа по держ. ціні за 100 кг 8 крб. Одна 10 дкг пачка тютюну коштує 80 крб.

До кооператив Богородчанського р-ну прислали більшовики від 20-50 кг цукру, з того кожна кооператива мусіла відставити по 2 кг цукру для партійних. В кооперативах Галицького р-ну появилася мануфактура. До найбільшого села, яке начисляє 1.500 осіб, прийшло 15 м. мануфактури. Цю мануфактуру ділили тим господарям, які вповні здали контингент (один м. мануфактури для господаря). Громадянин с. Комарів Москальчук В. то мусів заплатити 10 крб. і 4 курки. Кооперативи не можуть навіть на наряд скоро вибрати належних товарів, бо в райспоживспілці сидить хабарниця, жінка енкаведиста Перехресна, яка за видачу товарів вимагає масла, курей і всього іншого. Хто того не дасть, не одержить товарів. Бо ця коровиця зараз накидається, мовляв, в вашому селі всі бандеровці, яким не варто дати жодних товарів.

В біжучому місяці майже по всіх селах проходить відремонтування шкіл. Подекуди більшовицька адміністрація насильно організувала т.зв. "суботники", або "недільники". В ці дні більшовики зганяли людей працювати виключно державі. Напр[иклад]: у с. Підпечари Станиславівського р-ну зігнали 25 фір, які доставили до школи 25 куб. метрів дерева до палення, а також 15 дівчат, які мусіли вибілити школу ззовні і внутрі.

В м. Богородчани переводять ремонт клубу, директором райклубу є Феценець Іван із с. Саджави Богородч[анського] р-ну.

Біті шляхи є дуже понищені, одначе більшовицька адміністрація не робить жодних заходів, щоб їх направили.

На терені Солотвинського р-ну більшовики видали зарядження організувати стрибків по станицях.

В серпні райпартком зарядив організувати комсомольську сітку по селах. Як пройшла ця справа невідомо, бо на комсомольських нарадах звичайно є лиш дуже довірені особи.

Учителів одержали зарядження організувати жовтенят та піонерів.

Річники [19]25, 26, 27, 28, підлягають призовові в армію. В деяких районах ці річники кликали вже по два рази на воєнкомат.

В зв'язку з "контингентовою кампанією", до всіх сільрад прийшло зарядження господарського характеру, в якому пригадували про дострокову здачу контингенту та "добровільну" продаж лишків.

Воєнкомат видав зарядження перевести перепис всіх воєннотобов'язаних.

Райвиконкоми зарядили перевести перепис родин бандерівців, родин тих, що були в Німеччині, родин в'язнів, поліцистів, СС-есів, тих, які мають кого- небуть за кордоном. Інвалідам вітчизняної війни доручили зголоситись до лікарського перегляду.

10.7. в райцентрі Станиславів відбулася нарада голів сільрад. Говорив голова району Паркулаб та секретар Майборода – виключно в справі здачі контингентів збіжжя, молока і м'яса.

5.7. відбулася нарада голів [сільрад] Богород[чанського] р-ну. Говорив голова р-ну Бондаренко та секретар РК КП(б)У Онищенко про здачу контингенту зерна, молока, сіна та м'яса. Відтак про посіви. Один з голів с/рад спитав, чому підгірські села мають наложені контингенти, йому відповів Бондаренко, що це не є контингент, тільки господарська поставка.

29.8. відбулася нарада всіх голів сільрад, секретарів та голів кооператив в райцентрі Станиславів. Говорив голова райспоживспілки Рибалка. Говорив про здачу контингенту, та знесення карткової системи.

10.8. в райцентрі Галич відбулась нарада голів сільрад, на якій голови звітували про хід жнив та здачу контингентів, на кінці виступив секретар комсомолу, який закликав голів сільрад допомагати комсомольцям в пропагандивній роботі, організувати молодь, відремонтувати та ввести в життя роботу в клубах.

Від 1.-20.8.[19]46. в селах Пукасівці, Медина, Блюдники, Ганівці, Комарів, Бринь, Боднарів висвітлено фільм "Індустрія СССР та упадок Німеччини", кінопересувка переїжджала під охороною війська. Глядачами фільму були тільки урядники сіл, демобілізовані з ЧА та дівтора.

Від 12.-13.8. в с. Павелче Станисл[авівського] р-ну висвітлювано фільм “Радянська Україна” (життя колгоспників, індустрія України). Участь брала тільки дівтора. 15 і 16.8. цей сам фільм висвітлено в с. Рибно Станисл[авівського] р-ну, а 17.8. в Богородчанах відбувся концерт, давало військо. Дня 12, 13, 14.8. висвітлювано фільм “Неспокойное хозяйство”, відвідували його тільки урядовці та військові. 17.8. цей сам фільм висвітлювано в с. Саджава Богородч[анського] р-ну. 16.8. висвітлювано цей фільм в с. Нивочин Богородч[анського] р-ну, 17.8. в Гринівці. Під час висвітлювання в с. Нивочин, в селі вчинився стріл, настала паніка, більшовики з переляку втікали з села на місце постою. Втікаючи кричали: “Ура”. Фільм “Радянська Україна” дорешти наставив маси ворожо проти колгоспу.

1.8. відбувся мітинг в с. Підлужа Станисл[авівського] р-ну. Говорив Остапчук, керівник заготзерно, закликав до 100 % здачі поставок. Присутніх 50 осіб.

11.8. в с. Угорниках Станисл[авівського] р-ну виступав на мітингу Лисенко. Крім порушених господарських справ, заторкнув справу “бандьорів”.

На мітингу 5.8. в с. Колодіївка виступав голова району Паркулаб. Він порушував ті самі справи, що на попередніх мітингах.

13, 18, 25.8. в с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну відбулись мітинги з десятниками, говорив Безпальків, уповноважений з р-ну по збірці контингенту. На першому мітингу видав строк закінчення здачі до 20.8., на другому страшив, що вивезуть на Сибір, якщо до 20 не здадуть, а 25.8. продовжив строк ще на один день.

27.7. в с. Підпечари нквд-ист Видренко з 4 більшовиками, намагався скликати десятників, кількох пригнав і дав їм таке доручення: подати списки людей, які криються, вбитих, тих, що приїхали з Німеччини та тих, що втекли з німцями. Кожний десятник мав подати зі свого десятка. Десятники відмовились подати списки, відповідаючи, що вони займаються господаркою, а не політикою.

16.8. в с. Ямниця відбувся мітинг, на якому говорив Паркулаб. Він назначив строк здачі контингенту на 30.8.[19]46. Хто не здасть, тим грозив конфіскацією майна. Присутніх було 50 осіб. Подібні мітинги відбулися в Угринові Горішньому і Долішньому.

11.8. в с. Горохолина Богородч[анського] р-ну [нквд-дист] говорив, що в Липниках вбили вже 5 бандитів, а ще мають вбити 1.000.

14.8. квартируючі більшовики в с. Горохолина намагалися зробити мітинг. Тому, що ніхто не прийшов, мітинг не відбувся.

28.7. відбувся мітинг в с. Глибоке Богородч[анського] р-ну, який проводив нквд-ист Тимченко. Він згадував про другу річницю визволення Станиславова, а відтак перейшов до контингенту і заявив селянам, що с. Глибоке від контингенту не звільнене. Заяви селян про неврожай не помогли. 4.8. в цьому селі був знову мітинг, говорив нач. міліції Несторенко, та напояв, щоб народ здавав контингент, хай не слухають тих, що в лісах та грозив вивозами. Подібний мітинг в цьому ж селі відбувся 18.8., присутніх 50 осіб.

11.8. відбулись мітинги в сс. Галицького р-ну: Крилос, Комарів, Медина, Сапогів. На мітингах виступала секретар РК КП(б)У Слюсаренко, вона з'ясувала міжнародне положення та взивала народ до копання протигазових схронів. Хоча тепер мирний час, але населення мусить знати, що є нові палії війни і кожної хвилини може вибухнути війна. Відтак багато часу присвятила справі контингентів.

До райцентру Яремча прислали більшовики православного батюшку. З невідомих причин хотіли замкнути більшовики церкву в Микуличині. Населення зложило окуп 60.000 крб. та більшовики церкву залишили.

Методи боротьби більшовиків з нами ті ж самі, що й попередніх місяців. Замітна масовість засідок та провокативних штучок. Облава була одна на околиці с. Зарічча та на Чорний Ліс. Облаву на ліс біля Зарічча проводив Станиславівський відділ ББ при допомозі місцевого гарнізону. Поза тим більшовики практикують нічні, або денні наскоки та ревізії по певних відтинках сіл та лісів. Засідки роблять стало в кожній порі дня, на здогадних місцях переходу підпільних груп.

3.7. 25 більшовиків під ком. ст. лейтенанта, наскочило ранком о год. 8 на с. Гутиська Станисл[авівського] р-ну. По селі ганяли до год. 10, при тому арештували Зелінського Гаврила, ур. 1928 р., за те, що не пішов кілька днів на роботу і двох старших господарів, з цієї ж самої причини. Арештованих забрали до с. Майдану (гарнізон), на другий день звільнили.

15.7.[19]46. в с. Угринів Долішний о год. 22., більшовики наскочили на хату Сміжака, в хаті було в той час 5 підпільників, стійковий здержав більшовиків та почав стріляти. Більшовики вмить обскочили хату та почали обстрілювати вікна та двері. Підпільники, вискакуючи з хати, втратили вбитим кушевого господарчого Гордієнка, та став ранений кушевий провідник Мамай

(в ногу та обличчя) і хатний хлопець Сміжак Михайло. Раненим і всім іншим вдалось щасливо відступити.

Слідуючого дня більшевики в числі 50 осіб перевели сильний трус в селі, а по полудні забрали трупа Гордієнка і від'їхали до Станиславова.

Дня 30.7. в лісі між Заріччам, Добротовом і Чорним Потоком 200 більш[евиків] перевели безуспішну облаву.

7.7.[19]46. з ліса до с. Чорного Потока зійшло 80 більшевиків Коломийського спецвідділу, награбили харчів та відійшли. Акція відбулася в зв'язку з наскоком вд. Спартана на р-н Печеніжин.

Дня 5.8. гарнізон с. Білих Ослав Яремчанського р-ну переводив нічні ревізії, при чому сильно ограбив населення.

11.8. 30 більш[евиків] під ком. лейт. мґб перевело розшуки в с. Любіжна.

11.8.[19]46. витягнули більшевики з криївки в с. Гвізд Солотв[инського] району Гавришука Степана, який крився від ЧА. Його закололи штиками і оставили на дорозі. 27.8. витягнули з криївки Миклин Михайла, якого теж замордували та оставили на дорозі.

17.8. відділ ОББ влаштував засідку в с. Маняві Солотв[инського] р-ну, на яку виліз куц. провідник Турист зі стрільцями. Мимо сильного вогню, всі вийшли ціло.

27.8.[19]46. більшевики вбили станичного с. Пороги Грушку. Більшевиків хтось привів.

25.8.[19]46. більшевики жд. мвд в с. Лойова прийшли вночі до Гаврилук Марії, господиню за це, що не втворила їм, застрілили серією з автомата. На ці стріли збудились 2 доньки господині – 17-літня Магдалина та 24-літня Марія. Магдалину більшевики також застрілили, а Марію прокололи штиком. Залишили живого тільки п'ятилітнього синка Марії, якої муж служить в ЧА. Цей напад зробили більшевики в грабункових цілях. Вдень вони приходили та бачили, як господиня сушила багато хусток та спідниць. Уночі більшевики вимордували родину і зробили обшук за речами, але їх не знайшли, бо вони були в криївці.

24.8. в с. Ямниці Станисл[авівського] р-ну квартируючі більшевики наскочили на хату Іваночка Івана, літ 68 (син в УПА). Коли господар втворає двері, скажений більшевик чергою з автомата вбив старика. Не входячи до хати, більшевики подались до гарнізону.

25.8. на с. Комарів Галицького р-ну ранком наскочило 200 червоно-пагонників. Під час тусу знайшли стару криївку господаря Онофришин Олекси, якого арештували. У Байса Степана

знайшли 2 стрільби. Його теж арештували. Опісля обох звільнили. По полудні більшевики подалися до с. Підгородя цього ж р-ну, де також перевели труси. Звідси перейшли до Блюдник Галицького р-ну, де заночували. 26.8. ці самі більшевики перевели трус в с. Пукасівці цього ж р-ну. Нічого не знайшовши, подалися в напрямі Войнилівського р-ну.

27.8. о год. 12 в полудне, більшевики в числі 300 осіб окружили села Комарів, Підгородя та Сапогів, зганяли народ до сілрад, де перевіряли документи.

9.7. більшевики провіряли Галицьку Гору (ліс) та знайшли криївку, в якій згинув кущевий Кривоніс.

Дня 5.8. вбили більшевики громадянина с. Добротова Кметюка, в с. Заріча. Людям говорили, що це зробили бандерівці.

29.8. 5 перебраних більшевиків зграбувало вівцю в господаря Івана Ботенюка. Вони виступали як повстанці, лишили квіти з підписами Левко.

28.7. в с. Луг Яремчанського р-ну ограбили учителя і здемолювали школу.

29.8. група більшевиків грабила і била населення в Лузі під маркою відділу УПА. Від побою померла 45-літня Василина Яворська. В Білих і Чорних Ославах майже щоночі, несе що попаде під руки. Днем говорять, що це "бандерівці".

26.7.[19]46. станичний з Чорного Потока Яремчанського р-ну з кількома стр., стрінув групу більшевиків, що вертала з грабежі. Під час перестрілки вбито 1 більшевика, а двох ранено.

25.8.[19]46. арештували більшевики Ліх Михайла (батько станичного харчового). По двох днях його звільнено.

3.8.[19]46. в с. Білі Ослави арештовано 4 особи, з яких дві звільнено, а дві: Поварчук Параску (мати підрайонного), Боднарук Олена, задержали.

27.7. арештовано в Микуличині Яремчанськ[ого] р-ну родичів двох підпільників, яких по 3 тижнях випустили.

Масові арештування відбулися також в Любіжній. 19.7. заст. нач. ро мgb допитував 4 особи в с. Дора Яремчанського р-ну. 8.8. знова інших 4 осіб.

29.8. пвд з кур. Довбуша переходив з Лугу до Зелені через половини Підсмереча, Шуваренка, Пасічанка. О год. 5 по полудні, вилізли вони на більшевицьку засідку. Більшевики допустили на віддаль 10 м. та відкрили вогонь. На місці згинув роевий Данилишин, а решта розбіглася. Більшевики стягнули тіло роевого до Зелені і там на роздоріжжі лежав він 3 дні. По 3 днях його похоронили в рові.

7.8.[19]46. приїхало 50 більшовиків до с. Підлужа Станисл[авівського] р-ну, які перевірили ліс Мокре, а вечером порозходилися в різні напрями села і поробили засідки. В той час Івасишин Михайло, ур. 1929 р., переходив з крісом і натрапив на більш[евицьку] стежу. На запит більшовиків “хто є”, хлопчина хотів відповісти вистрілом та не встиг ще зняти кріса, як ворожа куля з автомата прошила йому груди. Вслід за цим почали освічувати ракетами, алярмувати стрілами других більшовиків. Незабаром прибув цілий гарнізон із с. Угорники Станисл[авівського] р-ну, який почав робити сильні труси в селі на відтинку Гора. При цьому арештували Івасишин Михайла с. Василя, Клевець Михайла, Бурачек Михайла. Їх повезли до с. Угорники, де перевели з ними допит та по кількох днях звільнили.

14.8.[19]46. о год. 6. рано, більшовики почали облогу на ліс Жбир біля села Ляхівці Богородч[анського] р-ну. В облозі брали участь більшовики в числі 150 осіб, з районів Богородчани і Солотвина та гарнізони із сс. Дзвиняч і Жураки Солотвинс[ького] р-ну. Водив по лісі стрибок із с. Ляхівці Богородч[анського] р-ну Іванус Дмитро с. Якова. Під час перевірки арештували більш[евики] Гнатюк Василя с. Матія, його дочку Анну, ур. 1926 р., сина Дмитра з 1930 р. та Говдяк Михайла, ур. 1902 р. Коло арештованих знайшли більшу діжку огірків, масло і білля. Арештовані казали, що це все мають для себе, за що більшовики їх сильно побили та забрали на нквд до р-ну Богородчани. По полудні всі більшовики зійшли до с. Ляхівці і почали сильні розшуки. Під час розшуків завважили двох підпільників, які під обстрілом відступили. В погоні за ними більшовики натрапили ще на 6 підпільників, які відступили, залишаючи на місці документи і деякі матеріали надр. пропагандиста Добромира, госп. звіти та книгу і гроші надр. госп. Гайворона. На цьому місці більшовики зробили засідку, думали, що хтось верне. Ранком знайшли криївку, яку цілком знищили. 15, 16, 17.8. більшовики держали в облозі ліс Жбир.

29.8. вечером до села Підпечар приїхало 20 більшовиків і в частині с. Зарутка перевели ревізію по хатах. Нічого не знайшовши, о год. 1 від'їхали до Станиславова.

4.8. о год. 5 ранку більшовики, які кватирують на стрільниці біля цього села в числі 200 осіб, перевели розшуки в частині села Сайми, при чому арештували: Богай Василя та його 2 синів Івана та Михайла, за те, що біля хати знайшли кров, Кулик Михайла, Богай Михайла с. Івана, Друк Василя, Вихованець Михайла, Богай Федора, Бойка Василя. Арештованих забрали до штабу, перевірили документи і переслали до рай. нквд, звідки ареш-

тованих випустили. Причиною розшуків і арешту було те, що попередньої ночі в цьому відтинку села став ранений один із кватируючих більшовиків.

1.8.[19]46. в с. Вовчинці частина кватируючих більшовиків переводила ревізії в цілому селі, крім кутка “Заріка”. Розшуки переводили тому, що того дня дезертирувало з відділу кілька солдатів.

12, 13, 14.8. в с. Підлужа Станисл[авівського] р-ну 20 більш[евиків] ро мвд переводило нічні труси в стодолах і хатах. Питали, хто забив голову сільради Гелеван Михайла.

19.8.[19]46 в с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну більшовики пішли на заставу та зайшли до господаря Вовка Івана та вкрали корову. Господар почав кричати, тоді більш[евики] лишили корову, а самі втекли.

15.8.[19]46. в с. Блюдники Гал[ицького] р-ну [ро] мвд арештувало Шотурму Івана, літ 39. Після 3 днів його звільнили.

6.8. в с. Грабовець Богородчанського р-ну більшовики арештували: Грабовецького Миколу, літ 56, Бабінець Михайла, літ 38, Андрійчук Гаврила, літ 55 (поворотці із Донбасу). 9.8. їх звільнили.

10.8. в цьому ж селі стали арештовані Грицюк Олекса, ур. 1900 р., Дармограй Остап, ур. 1909 р., за те, що їх імена були в записці коло упавшого кущового Дуба. 12.8. зістали звільнені.

12.8. кватируючі більшовики в с. Горохолина Богород[чанського] р-ну арештували: Петрів Гната, ур. 1908 р., Гедзик Дмитра, ур. 1898 р., Осипів Василя, ур. 1924 р., Бургард Миколу, ур. 1914 р., Боднарук Миколу, ур. 1910 р. Їх арештували за передержування організаційного коня, який був стягнений в Грабівцях і переданий до с. Горохолина.

30.8. ро мвд в с. Глибоке арештувало господаря Клембус Василя, ур. 1923 р.

8.8. з району до с. Глибоке приїхав стрибок Цюпа і заарештував Семків Анну ж. Василя, ур. 1900 р.

26.8. ро мвд арештувало в с. Нивочин Богород[чанського] р-ну Гложак Федора, ур. 1895 р. та Романишин Дмитра, ур. 1925 р.

4.8. кватируючі більшовики в с. Нивочин арештували Івашків Юстину, ур. 1924 р.

3.8. в Старих Богородчанах місцевий стрибок зловив Дидич Антона псевдо Голуб, ур. 1927 р.

10.8. кватируючі більш[евики] арештували Савчин Марію, ур. 1912 р. та Лишен Юстину, ур. 1927 р.

18.8. в с. Підлужа Станисл[авівського] р-ну арештовано Борис Дмитра, Борис Олексу та Садляк М., всіх їх звільнили. В цьому ж селі дня 7.8. арештували Івасишин Михайла та Прокопів Василя, 23.8. їх звільнили.

9.8. в с. Підпечари арештували Петрунів Василя, літ 68, та Петрунів Михайла, літ 44, за те, що коло їхнього господарства була перестрілка. Арештованих звільнили.

20.8. нквд-ист Сумков арештував в с. Комарів Галицького р-ну Панчишин Марію, завів до сільради, де її знасилював та рано випустив.

3.8 о год. 6 рано, до с. Горохолина Ліс Богород[анського] р-ну приїхало 25 більшовиків та разом з кватируючими, перевіряли ліс "Буковина". Під час перевірки арештували Стрияк Олексу, літ 45, Бабінець Дмитра, літ 24, Борух Юрка, літ 32. Арештованих забрали до району.

Від 8.-10.8. відбулась ґрунтовна прочіска лісів між сс. Грабовець, Горохолина Богород[чанського] р-ну та с. Тисьменичани Лис[ецького] р-ну. Днем ходили по лісі та перевіряли, а ночами робили засідки. Під час перевірки лісу "Липники" натрапили на 2 стрільців, з яких Шраменко став забитий. Інша група йшла зі сторони с. Забережа Лис[ецького] р-ну та натрапили на 3 підпільників, з яких один став тяжко ранений і помер, останні два віступили. 10.8. більшовики знову натрапили на кущового Дуба і 2 стрільців. Дуб відкрив по більшовиках вогонь. Опісля тому, що став важко ранений, дострілювся з пістоля. Один зі стрільців помер внаслідок ран, а другого більшовики забрали до району.

19.8. 20 більшовиків із с. Глибівка перевіряли луги понад ріку від с. Старих Богородчан аж до Журак Солотв[инського] району. Провіркою цю керував стрибок Іванус Дмитро.

7.8. вечером з напрямку Старий Лисець до с. Нивочин заїхало 250 більшовиків, які ще цієї ночі подалися в Чорний Ліс. 18.8. перевірили ліс та лази біля згаданого села, а вечером відійшли в напрямі м. Лисець.

25.7.[19]46. 8 стрільців вийшло на засідку між сс. Темерівці – Блюдники Галицького р-ну. Стрільці перші відкрили вогонь, вбили одного, [інші] більшовики відступили.

19.8.[19]46. 2 стрільці прийшли на засідку між сс. Комарів і Сапогів Галицького р-ну, попередили більшовиків вогнем і відступили. Кватируючі більшовики в сс. Гал[ицького] р-ну постійно влаштовують засідки біля лісів та на підпільних доріжках та між хатами.

3.8. в с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну гарнізон с. Угорники цього ж р-ну зробив засідку. На цю засідку попало 3 стрільців. Один з них Клейнота, став забитий. Крім того, стали поранені 2 дітей госп. Хоменець Гриня, Марія, літ 8, і Анна, літ 11. Цілу ніч увихалось 30 більшовиків по селі та переводили розшуки. Рано забрали трупа та відійшли до Угорник, і там похоронили в рові біля цвинтаря.

6.8. між сс. Підпечари, Угорники, Підлуже Станисл[авівського] р-ну були розставлені засідки гарнізоном із Угорник. В с. Підлуже ці більшовики, які були на засідці, ограбили Івасишин Михайла. Забрали його святоче убрання та деяке жіноче. 7.8. ці самі більшовики зробили засідку між сс. Угорники, а Підлуже. Ці більшовики постійно влаштовують засідки, закрадаються до окремих господарів та сидять по цілих ночах по стодолах.

7, 11.8. в с. Вовчинець Станисл[авівського] р-ну більш[евики] із стрільниці влаштували по цілому селі засідки (на краях села, на бродях, роздоріжжах, на горі від сторони с. Підлужжа). Успіхів не мали жодних. 17.8. в с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну квартируючі більшовики зробили засідку, на яку натрапив один підпільник. Він на запит більшовика: "Хто йдьот?", відповів чергою з автомата і поранив одного більшовика, а сам відступив. Ці квартируючі більшовики безперервно держать село під обсервацією. Цілими ночами ходять по селі, засідають в окремих хатах, нічню контролюють хати.

15, 17, 21.8. були розставлені засідки навколо с. Добрівляни Станисл[авівського] р-ну квартируючими більшовиками із с. Узинь і тамошніми стрибками. Просиділи без успіху. Рівно ж ці більшовики стало роблять засідки в сс. Добрівляни і Колодіївка Станисл[авівського] р-ну.

20, 21, 23.8. були засідки в с. Колодіївка Станисл[авівського] р-ну на подвір'ю станичного Дивного та на деяких роздоріжжах.

25.8. квартируючі більшовики в с. Ямниця Станисл[авівського] р-ну зробили засідку на залізничній лінії від сторони села Клузів. На цю засідку попали стрільці УПА, які відразу почали відбиватись. В перестрілці став забитий один більшовик, по нашій стороні стр. Козак – Шпільчак Данило. Більшовики втекли, опісля прийшла їх більша кількість і забрали нашого і свого трупа.

Безперервні засідки влаштовують гарнізони сс. Павелче, Майдан, Рибне Станисл[авівського] р-ну. Вони щоденно роблять засідки від сторони лісів, а вдень заходять в Чорний Ліс та засідають біля ліній та стежок, а останньо роблять засідки біля господарів, які виїжджають в ліс по дрова або сіно.

Гарнізон із с. Павелче Станисл[авівського] р-ну безперервно робить засідки поміж хатами в селі, держить під контролею шлях Станиславів – Калуш, та робить засідки на полі між сс. Павелче – Ямниця.

10, 12, 15, 17, 21, 22, 23, 24.8. квартируючі більшовики в с. Рибно Станисл[авівського] р-ну влаштували засідки довкруги с. Гутиськ цього ж р-ну. В днях 21.-24.8. цілими днями просиджували біля могили сот. Вовка.

Від 17.-21.8. квартируючі більшовики із с. Майдан Станисл[авівського] р-ну робили засідки біля присілка Буковате. Рівно ж квартируючі більшовики Богородчанського р-ну влаштовують постійні засідки коло окремих господарств, найбільше коло голів сільрад.

2.8. в с. Похівка Богородч[анського] р-ну 10 більшовиків держали засідку біля господарства Литовчук Олени. Господині не було вдома, більшовики скористали з цього, поїли все, що було і коло год. 5 відійшли.

3.8. о год. 12 квартируючі більшовики влаштували засідку біля господаря Підцак Василя. В с. Горохолина Богородч[анського] р-ну 50-літній господар вертав додому в цій же годині, більшовики відкрили по ньому вогонь і вбили його біля воріт. Від 3.-12.8. квартируючі більшовики в цьому селі щоночі влаштовували засідки коло голови сільради. Нач. гарнізону Гусев сказав, що доти буде розбити засідку, доки не зловить станичного Дрота.

25.8. 7 більшовиків тримали засідки на роздоріжжю коло голови сільради.

26.8. 10 більшовиків влаштували засідку біля голови сільради Штогрин Дмитра. 22, 23, 24.8. 10 більшовиків із квартируючого гарнізону держали засідки біля господаря Олексин Івана, від год. 21 до 3 рано.

Дня 1, 2, 3, 4.8. знова ці більшовики держали засідку біля згаданого господарства, та біля господарства Феценець Миколи [в] с. Саджава Богородч[анського] р-ну.

4.8. і 8.8. квартируючі більшовики із с. Гринівка Богородч[анського] р-ну держали засідку від год. 21.-5. в с. Лесівці цього ж р-ну.

9.8. ці самі більшовики держали засідку біля с. Гринівка в потоці “Сесиків”.

13.8. по полудні до с. Саджава Богородч[анського] р-ну приїхав нквд-ист Козиров, взяв зі собою 10 більшовиків і 13, 15. і 16.8. постійно сидів на засідках в лазах на полі. Вечером 2 більшовиків ходило в село по харчі.

16. і 17.8. кватируючі більшевики в с. Саджава держали засідку на присілку т.зв. "Гори".

25.8.[19]46. більшевики наскочили на постій рай. СБ-іста Солотвинського р-ну. Всі вийшли ціло, впав архів рай. СБ.

13.8.[19]46. в с. Тарновиця пвд з кур. Чорного вбив 1 більше-вика, а двох ранених пустив. Здобуто 3 ППШ.

В цілому терені замічується щораз більше грабежей зі сто-рони більшевиків. Грабують все, що попаде під руки. В звітному часі більшевики вбили на станції Делятин 1 дівчину з Зарічча, а 2 ранили. Ці дівчата вибирались на Поділля за збіжжам. Більшевики, забравши від них гроші, втекли.

Більшевицькі втрати:

Яремчанський р-н: вбито 5, між ними інструктор РК КП(б)У Ковальчук Михайло та 1 квд-ист, 3 ранено.

Галицький р-н: вбито одного більш[евика], а одного ранено.

Станиславівс[ький] р-н: вбитих 6 більш[евиків], в тому [числі] 1 совітка, 3 більш[евики] ранено, знищено 2 автомашини та 2 вислужників.

Лисецький р-н: вбито 6 більш[евиків], спалено радгосп в с. Дрогомирчани, спалено будинки зі збіжжам.

Українське населення дальше дуже ворожо ставиться до більшевиків та до всіх їх заряджень. Ці зарядження виконує тільки під терором. Стало вірить в третю війну, в зв'язку з тим більше цікавиться політичними подіями, свято вірить в програ[ш] СССР в цій війні. На мітинги дальше народ не хоче ходити та слухати не хочуть того, що говорять більшевики. Коли на мітингу йде мова про колгосп, то загальовсім не хоче слухати.

В деяких районах населення є дуже релігійне. Стрічаються села, в яких відправляються підпільні греко-католицькі богослу-жіння. Характерне є те, що за 4 місяці ніхто не доніс навіть мвд.

Епідемія тифу охопила сс. Колодіївку та Узінь Станисл[авівського] р-ну, поміч зі сторони дуже мала. В Бого-родчанщині в сс. Глибівка, Ляхівці, Дуброва, Глибоке, Лесівка і Гринівка в часі від 19.7.-19.8., хворіло 120 осіб на черевний тиф. З того померла одна дитина.

Венеричні хвороби дальше ширяться в терені. Більшевики мабуть цілево не дають жодної допомоги.

З початком місяця закінчилась жнивна кампанія. В половині місяця розпочався збір стручкових та кукурудзи. Урожай куку-рудзи та стручкових рослин мізерний. Підлісні та гірські села скоро будуть відчувати брак харчових продуктів. Незважаючи на неврожай, більшевики стягнули з гірських сіл нечувано великий

контингент. Напр[иклад], в с. Луг Яремчанського р-ну на 140 кірців всього урожаю більшовики наклали 70 кірців контингенту. Якщо більшовики не дозволять на довіз харчів з долів, то в горах буде голод.

17.8.[19]46. рай. боївка СБ Яремчанського р-ну під ком. Левка провела мітинг з робітниками-молдаванами. По мітингу завелася вже дружня гутірка, в якій молдавани розповіли, що їх пригнав сюди голод в Молдавії. Молдавани говорили людям, що “бандерівці саміє офіцера, которіє не режуть, а дають покурити і покушать”.

8.8.[19]46. куцевий господарчий Рінь робив мітинг на весіллю в с. Манява Солотвинського р-ну. При кінці серпня др. Дорога провів бесіду із учителями в с. Молотків Солотвинського р-ну.

8.8. відділ УПА Довбуша висадив залізничний міст між Микуличином а Татаровом.

Боївка СБ Левка забрала із копальні с. Пасічна 12 шт. коней.

22.8.[19]46. в. о. рай. реф. СБ Надвір'янського р-ну вбив зі своїм боєвиком Верещакою більшовицького вислужника – зрадника Хмару.

21.8. та сама боївка знищила на Білосорині Надвір'ян[сько-го] р-ну Шкрума – члена боївки ОББ.

21.8.[19]46. станичний в Чорному Потоці Печеніжинського р-ну знищив одного активного стрибка з р-ну.

1.8. відділ УПА зробив вечором засідку на шляху Ямниця – Тязів, збив автомашину, вбито 2 більшовиків та 1 совітку.

6.8 двох стрільців виконало атентат (вдень) на Ковтуна, Тухіс із села Угринів Долішний, запеклого істребітеля і вислужника більшовиків.

9.8. двох стрільців виконало атентат на голову сільради с. Підлужа Станисл[авівського] р-ну Гелевана Михайла (ходив зі зброєю). В кілька днів пізніше двох стрільців знищили в цьому селі ще 1 стрибка.

8.8. в с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну провідник села із 2 стрільцями зробив засідку на більшовиків. Коли більшовики наблизились, повстанці привитали їх сильним вогнем. У висліді вбитий 1 більшовик, 2 ранені, один більшовик важко ранений помер.

24.8. в с. Колодіївка Станисл[авівського] р-ну стр. Славко натрапив на кількох більшовиків (вечером), він першим влучними стрілами вбиває одного більшовика, решта більшовиків з криком втекла. Стрілець рівно ж відступив.

У звітному часі роєвий з кур. Довбуша Дорош попав на міні і важко ранений помер.

12.8.[19]46. ОББ взяло живим субреф. СБ Солотвинського р-ну Корнія. Він лежав важко ранений в с. Перерісль Ланчинського р-ну. З ним попала санітарка Вишня.

В Галицькому р-ні в звітному часі загинув куцевий провідник Кривоніс (розірвався гранатою) і 65-літній господар Бабій Онуфрій із с. Блюдник.

Загинули: 15.8.[19]46. Гордієнко – Гринькевич Іван, ур. 1921 р. в с. Павелче, куш. господарчий.

24.8. господар із с. Ямниця Іваночко Іван, літ 68.

25.8. вістун УПА Козак – Шпільчак Данило, ур. 1909 р. в с. Ямниця.

9.8. Клейнота Дмитро, літ 27 із с. Підпечар.

7.8. Івасишин Михайло, ур. 1929 р. в с. Підлуке.

На терені Станисл[авівського] р-ну було ранених 3 особи, арештованих 16 осіб, звільнено 15 осіб.

В Богородчанському р-ні вбито 2 особи, один з них член ОУН, арештовано 21 особу, звільнено 19 осіб.

В Галицькому р-ні зліквідовано одно господарство Різничук Ольги на суму 36.000 крб. в с. Боднарів.

В селі Павелчу Станисл[авівського] р-ну квартируючі більшовики вкрали дві безроги на суму 7.000 крб.

В селі Ляхівці Богородч[анського] р-ну skonфісовано господарство Канюк Василя, Остап'юк Дмитра і Гулян Євдокії на суму 10 [тис.] крб. за синів, які засуджені.

Дня 22.7. трьох молдаван зловили в Делятині троє дітей: 14-літнього хлопчика і двох 7-літніх. Одного хлопця зарізали, двох задушили вовною. На меті мали цих дітей їсти, але люди від [них] відібрали і передали совітам.

Дня 28.7. мали цих молдаван в Яремчу вішати, та на жаль вони 27.7. втікли з тюрми.

Дня 24.7. 10 молдаван напало на 2-ох 16-літніх вівчарів, які пасли вівці між Яремчем а Микуличином. Між хлопцями було кількох совітів, але як молдавани кинулися з ножами, всі повтікали. Опісля хлопці кинули на молдаван гранати, від яких одні погинули, інші ранені.

На схід часто переїзджають зі Закарпаття жінки більшовиків з дітьми. По дорозі міняють дітей за різні харчі і продукти. Напр[иклад], Полатайкові Василеві з Микуличина залишили 5-літню дівчинку за 25 кг жита, Бендас Микола в тої самої жінки за 15 кг жита заміняв 3-літнього хлопця. Мати від'їхала з найменшими, з дітьми розлучилась плачучи, господарів просила сказати дітям як доростуть, хто вони і звідки тут взялися. Сорохманюк

Іван з Микуличина заміняв 6-літнього хлопця за 1 кг масла і 15 кг ячменю.

У цьому місяці розповсюджено в Богородчанському і Станиславівському р-ні біля 250 летючок “Селяни Підкарпаття”.

29.8. понад с. Блюдники надлетів літак, який завважив господаря Бабій Онуфрія, який набирав снопи. Літак приземлився, що колесами розторощив господаря, який помер.

3.8.[19]46.настрільницібіляс.ВовчинецьСтанисл[авівського] р-ну померло 5-ть червоноармійців. Вони часто голодують, тому вкрались в огороди господаря, наїлись сирої кукурудзи і померли.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 80, арк. 298-309.

Оригінал. Машинопис.

№ 12

СПИСОК ЗАГИБЛИХ В БОРОТБІ З МОСКОВСЬКО-БІЛЬШОВИЦЬКИМИ
ОКУПАНТАМИ НА ТЕРЕНІ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ОКРУГИ В 1948 р.

1949 р.

О-22

СПИСОК

УПАВШИХ НА ПОЛІ СЛАВИ В БОРОТБІ З МОСКОВСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКИМИ
ОКУПАНТАМИ В 1948 РОЦІ

Ч.п.	Псевдо	Функція і територія приналеж.	Ступінь	Прізвище, ім'я та по батькові	Рік нар.	Місце народження	Місце смерті	Дата смерті	Причини і обставини смерті
1	Крига	кущ. пров. 1 Р		Дубель Михайло Онофра	1921	Блюдники Гал. р-ну	Блюд. ліс "Каширка"	[2.8. 1948]	вийшов на засід.
2	Чорноморець	-//- 2 Р		Іванів Микола	1911	Майдан Стан. р-ну	Чорний ліс	10.9.48	зустріч з больш.
3	Голуб	бойовик ОВ 2 Р		Лапенчук Василь	1922	Колодітка -//-		28.9.48	помер на легені
4	Карий	пров. кущ. -//-		Борис Михайло	1914	Підпечари -//-	підпечар. поле	12.9.48	вийшов на засід.
5	Степовик	пров. стан. -//-		Веляник Дмитро Гриня	1909	-//- -//-	-//-	12.9.48	-//-
6	Славо	бойов. СКВ -//-		Третяк Дмитро Семена	1924	Добрівляни -//-	Підлужжя	1.3.48	наскок на хату
7	Святослав	-//- -//-		Возний Петро Івана	1926	-//- -//-	Угорники	29.2.48	-//-

8	Муха	пров. стан. -//-		Качкан Степан	1920	Рибне -//-	Рибне	10.3.48	наскок на школу
9	Бистрий	бойов. ОЕВ -//-		Василишин Дмитро	1920	Підпечари -//-	Підпечари	31.1.48	вийшов на засід.
10	Сірко	-// -// -//		Борис Василь	1922	-// -// -//	-// - поле	-2.48	хворий достріл.
11	Давній	пров. куц. -// -		Олійник Михайло	1916	Добрівляни -// -	колодіївське поле	25.5.48	вийшов на засід.
12	Коцюба	бойов. ОВ 3 Р		Пилипчук Михайло	1923	Загвіздя -// -	Пациків	-8.48	зустріч з болыш.
13	Данилко	-// -// -//		Лотоцький Данило	1920	-// -// -//	Чорний ліс	10.9.48	-// -
14	Марко	РР СБ -// -		Катамай Ярослав	1924	Ямниця -// -	Черніїв Лис. р.	15.3.48	наскок на криїв.
15	Степан	РП -// -		Гнатюк Микола Матія	1921	Ляхівці Богород. р.	Забережжя, поле	25.4.48	засідка (всип)
16	Богдан	рай. орг. -// -		Попович Федор	1923	Красна Ланчин. р.	-// -	25.4.48	-// -
17	Лоза	бойов. ОЕВ -// -		Яковишин Михайло	1919	Хриплин Лис. р-ну	Хриплин, поле	21.5.48	-// -
18	Хміль	пров. стан. -// -		Семкович Василь	1915	Забережжя Лис. р-ну	Забережжя, луги	25.1.48	наскок на криїв.
19	Михайло	бойов. ОВ -// -		- Михайло	1922	-// -// -//	-// -	25.1.48	-// -
20	Гуцул	-// - ОЕВ -// -		Качановський Степан	1923	Яблінка Солот. р-ну	Ямниця Стан. р.	21.11.48	наскок на хату
21	Кучерявий	пров. куц. -// -		Лучко Михайло	1914	Дрогомирчани Лис. р.	Дрогомирчани	14.4.48	-// -

22	Зозуля	бойов. ОВ –//–		Кушнірчук Василь Онофра	1924	Тисьменичани Лис. р.	Тисьмени- чани	24.2.48	наскок на криїв.
23	Максим	тех. реф. СБ 4 Р		– Дмитро	1923	Ямниця Станисл. р.	Чорний ліс	1.2.48	–//–
24	Лев	ком. ОЕВ –//–		Романів Андрій	1917	Габівка Перегін. р.	–//–	1.2.48	–//–
25	Гамалія	бойов. СКВ –//–		Капушак Іван	1922	Горохолина Богород. р.	Горохолина поле	16.4.48	вийшов на засід.
26	Вовк	–//– –//–		Стефанів Дмитро	1910	Гринівка	Чорний ліс	17.4.48	припад. заскоч.
27	Еней	–//– ОВ –//–				Богородчани	Похівка, Богор. р.	6.5.48	вийшов на засід.
28	Потіха	пров. куц. –//–		Білевич Остап	1915	–//–	Ст. Богород.	4.6.48	–//–
29	Сумний	РР СБ –//–		Волощук Славко	1926	Тисьмениця	Чорний ліс	18.8.48	–//–
30	Мороз	запільник –//–		Костюк Іван	1926	Дуброва Богор. р.	Ляхівці	18.11.48	
31	Нечай	бойов. ОВ –//–		Іванів Федір	1923	Нивочин –//–	Чорний ліс	25.9.48	заскоч. в Чор. л.
32	Орлиця	бул. УПА –//–		Михайлюк Микита	1926	Микитинці Стан. р.	Викторів	–.5.48	зустріч з больш.
33	Лиман	тех. реф. СБ 5 Р		Шевчук Іван	1918	Деліїв Жовтн. р-ну	Деліїв, ліс	5.2.48	на засід. достріл.
34	Річка	бойов. ОЕВ –//–		Дуркач Михайло	1920	–//–	б. с. Деліїв	15.5.48	провокація
35	Дуб	–//– –//–		Кухійстер Федір	1923	Тустань –//–	–//–	15.5.48	–//–
36	Кармелюк	–//– –//–		Бідочко Василь	1925	Тумир –//–	с. Лани Жовтн. р.	12.1.48	наскок на госп.

37	Черемош	-//- -//-		Постоловський Дмитро	1925	Тисьмениця	-//-	12.1.48	-//-
38	Пісня	-//- -//-		Дутчак Михайло	1923	Делів Жовтн. р-ну	Делів -//-	18.5.48	заскочений в селі
39	Ярема	РР СБ -//-		Волощук Павло	1919	Олеша Товм. р-ну	Озірце -//-	4.10.48	вийшов на засід.
40	Дон	кущ. пров. 6 Р			1915	Олеша -//-	б. с. Довге Тисм. р.	23.5.48	наскок на криїв.
41	Крук	бойов. СКВ -//-	віст.	Іванілюк Василь	1924	Липівка [Тисм. р.]	-//-	21.5.48	помер важкоран.
42	Вихор	-//- ОВ -//-		Загайний Михайло	1921	Семиківці Жовтн. р.	-//-	23.5.48	наскок на криїв.
43	Чорний	надр. орг.	сот-ник	Рудак Данило	1916	Назавизів Надвір. р.	б.с. Остриня Товм. р.	16.8.48	вийшов на засід.
44	Богдан	рай. пров. 7 Р		С[а]вуляк Петро	1919	Пнів -//-	в с. Тарасів-ка -//-	17.10.48	вийшов на засід.
45	Грізний	бойов. ОЕВ -//-		Тугай Іван	1911	Олеша Товм. р-ну	Петрилів Товм. р-ну	12.10.48	-//-
46	Байда	-//- СКВ -//-		Слободян Ярема	1921	Олеша -//-	Грушка Отин. р.	30.10.48	наскок в лісі
47	Орлик	кущ. пров. -//-		Дутчаковський Осип	1904	Петрилів -//-	Петрилів Товм. р.	4.5.48	наскок на криїв.
48	Орко	РР СБ 8 Р		Комановський Орест	1923	Товмач	Буківна, ліс	29.4.48	вийшов на засід.
49	Шарко	РР СБ -//-		Вівчаренко Роман	1922	Угрінів Гор. Стан. р.	Королівка Отин. р.	22.11.48	помер ранений

71	Бурлака	бойов. ОЕВ -//-							19.10.48	
72	Гордий	зеновий 10 Р							6.1.48	
73	Сич	рай. пров. -//-							-3.48	
74	Малина	бойов. ОВ -//-							-3.48	
75	Чуприна	-// - -// -							25.4.48	
76	Васька	-// - -// -							25.4.48	
77	Пімста	рай. пров. -//-					Бойчук Василь		1.8.48	
78	Дубок	бойов. ОВ -//-							1.8.48	
79	Орлик	-// - -// -							15.9.48	
80	Іжак	-// - -// -							15.9.48	
81	Віршак	-// - -// -							10.10.48	
82	Гонта	РП -//-							30.10.48	
83	Буркун	зеновий -//-							30.10.48	
84	Шум	бойов. СКВ 12 Р							-2.48	
85	Свист	пров. стан. -//-							-1.48	
86	Остап	бойов. ОЕВ -//-							-1.48	
87	Зорян	-// - СКВ -// -							30.5.48	
88	Голуб	пров. стан. -//-							10.7.48	
89	Богдан	надр. пров.							10.7.48	
90	Шугай	зеновий -//-							12.8.48	
91	Гриць	бойовик -//-							23.8.48	
92	Ярополк	-// - -// -				Тимчук Іван			9.9.48	

93	Чумак	пров. стан. -//-						24.7. 48		
94	Стась	бойов. ОВ ОП					Брошнів Калу- ський р.	Малиновище	19.8. 48	вийшов на засід.
95	Гонта	-//-					Манява Солотв. р.		-8. 48	-//- -//-
96	Іван	-//-								в лісі на засід.
97	Мур	хор. УПА					Луг Яремчан. р-ну	Пациків	2.3. 48	наскок на хату
98	Остап	бойов. ОВ ООП				Калиновський Іван	Височанка	Височанка	28.8. 48	-//-
99	Марійка	машиністка ООП				Петришин Марія	Височанка	Чорний ліс	22.6. 48	зустріч з больш.
100	Пилип	бойов. ОВ ООП				Яремчук Пилип		Буковате	17.11. 48	наскок на хату
101	Незнаний	-//-				Андрусиншин Дмитро	Нова Гута	Буковате	17.11. 48	-//-

Дня 1949 р.

/ - /

Архів ІММ СБ, НДФ, 2603, арк. 1-2.

Копія. Машинопис.

№ 13
ОЦІНКА СИТУАЦІЇ НА ТЕРЕНІ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ
ОКРУГИ ОУН ЗА II-Й КВАРТАЛ 1949 р.

30 липня 1949 р.

Станиславщина*
липень 1949 р.

Оцінка ситуації в терені
(неповна)
за II-й квартал 1949 р.

Діяльність партійних і адміністративних органів окупанта в звітному часі в основному проявилась в таких напрямках: намагання посилити пропагандивну роботу серед населення; продовження колективізаційної акції (розпочатої осінню 1948 р.); стягання позики, держпоставок молока, м'яса та грошових повинностей. Крім того, запримічено позначки переформовування деяких адміністративних органів (зокрема по лінії МВД) та ліквідацію деяких виробничих підприємств. Виразніше, як коли-небудь раніше, виступає намагання поліцейських органів ліквідувати визвольно-революційне підпілля в моральному відношенні, компрометувати його в очах мас та намагання відірвати його від народу.

Питання посилення агітації серед населення (офіційно – поліпшення масово-політичної роботи) прийшло на чергу після заходів ідеологічно-морального порядку всередині самої партії, розпочатої ще в 1947 р. В першу чергу, це питання обговорюється 23.-24.5. на черговій сесії облради. Дальше його (“про стан і заходи поліпшення масово-політичної роботи серед трудящих”) обговорюється на пленумах партійних комітетів в райцентрах і Станиславського міському КП(б)У (31.5.).

Слідом за цим пішли семінарії “керуючих агітколективами” по райцентрах, виїзди лекторів на села, роз’їзди по селах агіткульбригади Станиславського будинку народної творчості, читки газет агітаторами і т. п. На одному такому семінарі були дані доповіді: “1-травня – свято трудящих всіх країн”; “Агітатор і низова преса” та “Трирічний плян розвитку тваринництва” (Лисецький р-н). Темою даних лекцій було міжнародне положен-

* У верхньому лівому куті документу надпис синім чорнилом: 2021.

ня. В цьому відношенні зокрема заворушивсь Яремчанський та Лисецький р-ни.

Як звичайно, большевики вважають мірилом добре поставленої пропагандивної роботи виконання господарчого пляну. Так н[а]пр[иклад], у рахунок її пленум Станиславського міському партії враховує виконання пляну швейною ф[абрико]ю, шкірзаводом № 14 і ін.

В Ланчинському та Товмацькому р-ах в квітні-травні по школах вчителі посилено організовували піонерів. В першому – є школи в яких рахують по 150 піонерів. В селі Братків* Лисецького р-ну вчителі підступом зареєстрували до піонерів 300 учнів.

В практикований раніше спосіб агітації – розмальовування кличів на стінах господарських будинків, внесено зміну. Кличі звучать як від власника будинку: “Я хочу в колгосп!”, “Я проти ОУН і УПА!” (с. Ляхівці Богородчанського р-ну).

В м. квітні вигасала колективізаційна акція в тих районах, в яких большевики зимою мали успіхи. (В інших вона закінчилась раніше). Найбільше колгоспів створено в 1949 р. в Ланчинському р-ні (10). Всіх колгоспів в ньому нараховується 17 (з 22 місцевостей). Повністю сколективізовані сс. Парище, Майдан Середній і Гаврилівка. Слідом за цим ідуть райони: Товмацький, Отинійський, Лисецький (9 колгоспів). В інших районах є від 3-5 колгоспів в кожному. В селах, в яких колгоспи були в роках 1940-[19]41 при закладуванні нових, большевики упрощували собі роботу в той спосіб, що зганяли громадян на мітинг, заявляли, що ці зібрані являються колгоспниками і не потрібно ні власноручних підписів, ні заяв і що на другий день повинні вийти на роботу. В той спосіб зорганізовано колгосп в с. Пнів'я Надвірнянського р-ну і кілька колгоспів в Ланчинському р-ні.

Колгоспну управу, звичайно, назначували (“вибирали”) з осіб свідомих, зв'язаних з підпіллям. Пізніше їх усувають з колгоспної управи або й взагалі з колгоспу.

В Ланчинському р-ні деякі одноосібники доведені большевиками і колгоспною управою до того, що самі просять прийняти їх в колгосп. Гром. Курило з села Парище за те, щоб прийняли його в колгосп дав уч./уп. міліції свинку і 1.000 руб. Причиною було те, що в нього щоденно щось грабували до колгоспу та постійно виганяли працювати кінями.

До такого стану большевики стараються довести не тільки окремих господарів, але й цілі села, які встоялись перед колек-

* Так у тексті. Повинно бути: Братківці.

тивізацією. Так до с. Красне цього ж р-ну (одиноке більше село не сколективізоване), щоденно приїздить по кілька підвод з сусідніх колгоспів під охороною большевиків і стрибків та грабують збіжжя на посів. При тому порожніють і скрині з одягом.

На зміну колгоспній акції прийшла т. зв. посівна кампанія. Зокрема вона позначилась в новосколективізованих і сусідніх селах. Заключається вона в стяганні збіжжя від селян (одноосібників і колгоспників). В райцентрах це збіжжя вимінювали на яре жито. Дуже часто одноосібників виганяють на роботу на колгоспне поле. В деяких селах десятники щоденно одержують наказ дати певну кількість робітників, підвод з не колгоспних господарств. За непослух селян побивають. Так 16.5.[19]49 р. голова колгоспу Федак з о/у МГБ Шаховим на дорозі важко побили десятника Савуляк Ілька за те тільки, що просив дозволу довести гній на своє поле (с. Пнів'я Надвір[нянського] р-ну). Подібних випадків можна навести безліч.

Зі спроб організувати нові колгоспи в звітному часі була тільки одна в частині м. Галич – Заріка. Селяни втікали в поле, а коли і тут їх ловили, поскаржились в область. У висліді акцію припинено.

Плян цьогорічної позики дещо менший від минулорічного. Правда, за одержаними відомостями, в Богородчанському р-ні він мав би складати майже половину минулорічного (460 тис. на 1949 р. проти 840 тис. на 1948р.). Але при тому висота сум наложених на окремі села майже дорівнює таким же сумах з минулого року. Виняток становить село Похівка, якій у зв'язку з колективізацією зменшено суму з 25 тис. (1948р.) до 15 тис.

Треба сподіватись, що районна адміністрація, в залежності від свого подобання, підвищує плановану суму. Так за певними даними Галицький р-н одержав з області плян “передплатити позики на 500 тис. руб.”. На нараді голів сільрад і фінагентів заплановану суму піднесено до 700 тис.

Стягання фондів від населення розпочалося ще 26-28.4.[19]49 р., тобто, раніше офіційного оголошення про випуск позики. При тому голови с/рад і фінагенти на передпозичкових нарадах дістали доручення здавати гроші до держбанку не раніше 12 год. дня 3.5.[19]49 р. На цих нарадах також визначено ставки на окремі села. Від всіх робітників і службовців (крім учителів) вимагалось, щоб вони вносили в рахунок передплати одномісячну ставку зарплати згори (Гал[ицький] р-н).

Методи збирання підписів і готівки нічим не різнилися від відомих уже. Побой, конфіскати одягу, взуття, домашніх тварин,

збіжжя, застрашування були на денному порядку. Цього всього уникнули лише робітники, службовці і селяни гірських сіл. Робітники виплачують вимагану суму зі страху бути запідозреним в “неблагонадійности” зі всіма наслідками цього. До речі, їх і не дуже питають про згоду. Віддача одномісячної зарплати ввійшла в життя так, що ніхто і не думав, що може бути інакше чи, що її можна зовсім законно протиставляти. В гірських і підлісних селах, селяни легше роздобувають гроші тому, що працюють на лісорозробках. Тому, хоч уповноважені з району стягали гроші силою, то випадків терору не занотовано. Селяни сплачували позику не надто отягаючись.

Зовсім інакше малась справа в сільськогосподарських р-ах. Ось кілька прикладів.

Уповноважений райкому партії на с. Грабовець Богородчанського р-ну Пірогов (голова держплану і заступник голови РВК) разом зі стрибками Іванус і Кострубей важко побили: Бойчук Анну, 1898 р. ур. (витягнули на вулицю за волосся) і Савчук Анну 1908 р. ур. Капушак Степана Пірогов держав цілу добу в пивниці, доки той не підписав вимаганої суми. На їх рахунку цілий ряд інших “менших побоїв селян”. В своєму запалі вони так старалися, що начальство не могло не зреагувати на скарги селян і не покарати їх. Пірогова знято з обох становищ і виключено з партії. (Є підстави твердити, що його перенесено). Стрибків шумно судив суд: Кострубея на 10 літ і Івануса – 5 років примусових робіт.

О/у МГБ Травен в с. Старий Лисець Лис[ецького] р-ну, вломившись до хати нічю (господиня не хотіла відчинити) побив 70-літню старушку Волосянко Анну та Волосянко Гафію. Цій другій повикидав кухонне начиння через вікно. При цьому був присутній райпрокурор.

В с. Дорогів Гал[ицького] р-ну уповноважений Атаманюк побив 55-літню Стафійчук Анну (7.5.[19]49 р.). В с. Мединя того ж р-ну, нач. райвоєнкомату Толстих забрав в Легойди Івана 8 цнт. збіжжя і 2 цнт. муки. По зложенню ним 1.000 руб. на позику повернув половину забраного (9.5.[19]49 р.). В с. Підпечари Стан[іславського] р-ну райпрокурор Остроконь відібрав у стрічної жінки на дорозі 100 руб. в рахунок позики.

У відношені до пляну по селах стягнуто готівки і підписів від 80-100 % запланованої позики.

Крім позики, большевики продовжували стягати податки, поставки молока, м'яса та т. зв. недоїмки (недодана кількість с.-г. продуктів в рахунок поставок в попередніх роках). Уповноважені

на села намагались досягнути якнайбільший процент стягнення тих поставок, без огляду на те, можуть окремі господарі в цей час виконати їх чи ні. На мітингу, присвяченому цій справі, в с. Залуква Гал[ицького] р-ну, на запитання гром., що здавати, коли корова не доїться, відповів: “Как коровка не доитса, пусть хозяйка доитса – а молоко нужно здать!”

За нездачу, чи недодачу будь-якого з продуктів, уповноважені переводили конфіскації всього майна або тільки корів. (В залежності від уподобання районної адміністрації). В Галицькому р-ні проводили конфіскації всього живого і мертвого с.-г. інвентаря. Конфісковано в сс. Криліс – 2, Підгородь – 4, Залуква – 1, Селиська – 1, Пукасівці – 3 господарств. Разом забрано 11 корів, 5 коней, 5 возів і інше. В Станиславському р-ні конфісковано тільки корови в таких селах: Загвіздь – 1, Нова Гута – 1, Вовчинець – 1, Павелче – 6, Ямниця – 5 корів. В с. Іваниківка Лисецького р-ну конфісковано одне господарство. (Свиноматку і ввесь реманент).

Наприкінці червня селянам роздано зобов'язання на здачу хліба з урожаю з 1949 р. Висота поставок в цих зобов'язаннях була обчислена за такими ж нормами, як в [19]48 р. Опісля ці зобов'язання стянули (в Станиславському р-ні їх стягали тричі) і висоту поставок підбільшили 1-й – 2-й групі на 60 %, а 3-й на 40 %. Це зроблено будьто на основі звітів комісій по вивченні врожаю (з рамені райрад), які визначили цьогорічний середній врожай на 18 цнт. з га. Крім цього, є ще т. зв. обложені господарства “куркульським контингентом”. Між іншим, до цих зачисляється господарі, які колись мали наймитів. При визначуванні кількості поставок від цих господарів, не обов'язували жодні норми. Так гром. с. Підпечар (3,40 га) нормою при обчисленні було 8 цнт. з га (Стан[іславський] р-н).

Села навіщені градобоем, навіть ті, що з збіжєвих культур нічого не зберуть, не будуть звільнені від поставок. На прохання селян большевики відповідають коротко: “Град вибив ваше збіжжя, а державне треба здати!” (с. Горохолина Богородчанського р-ну).

В мм. квітні-травні по всіх РОМ МВД проходив набір людей до міліції та провадився закуп коней. Галицький р-н при пляні закупу 30 коней, закупив 35. Число міліціонерів доведено тут до 57 чол., в тому більшість з них кіннотчиків. Набір проводився порядком вербовки. Найбільше набрано приїз[дж]их зі Сходу та з мешканців міст. В міліцію масово пішли кацапи. Зі сіл туди переведено кращих стрибків, зголошенців, які виправдали себе

до кінця. З Станислава в Галичський р-н, перенесений як участковий на с. Вікторів бувший районний військовик Лемко (родом з цього ж села). По одномісячному вишколі новонабраних залучено до служби. Багатьох з них назначено участковими уповноваженими та “временными” уповноваженими міліції майже на кожне село один. Слід згадати, що на міліцію була наложена відповідальність за охорону збирання позики, головнo в теренах, де послаблений наш рух.

Можливо, що наголошування на міліції стоїть в зв'язку з “європеїзацією” МВД, яка почалась в січні-лютому 1946 р., а також можливо у зв'язку з впровадженням “нормального” режиму на ЗУЗ.

Весною большевики наполегливо намагались організувати станиці стрибків в ряді районів, як звичайно, шантажем, побоями та арештами. Зокрема сильний натиск на цю справу був у Товмацькому і Ланчицькому р-ах. Нові станиці стрибків зорганізовано в сс. Фетків, Цуцилів, Кам'яне, Тарновиця [Лісна], Велесниця Лісна, Майдан Середній, Глинки і Волосів (Ланчинський р-н). Тепер в цьому терені є всіх 14 станиць і в них 180 стрибків. В деяких селах ці станиці офіційно називаються: Охрана общественного порядка (О.О.П). Кому підпорядковуються ці станиці точно ще не стверджено.

В м. червні проходила демобілізація рядового складу військ МГБ. Зі всіх боївок МГБ демобілізовано осіб ур. від 1921-[19]24 рр. На місцях залишились тільки підстаршини (сержанти). Є відомости, що їх демобілізують, по 2-3 місяцях. В тому ж часі ряд оперробітників МГБ підвищено в ступенях.

В облвиконкомі зайшли ще деякі зміни доповнені до змін з січня 1949 р. Сесія обласної ради “увільнила” від обов'язків голови виконкому Щербака (став І секр. обкому партії), а на його місце “обрала” головою Кобзіна Ю. Н.; секретарем – Аврамця Г. П. (на місце помершого Голуба); “увільнила” від обов'язків нач. обл. управління харчової промисловости Констянтинова К. Т. (не справився з роботою), а на його місце затвердила Казюка В. Г.; завідуючим обл. відділом культурно-освітних установ затверджений Резанов П. М. (місто Аврамця), а нач. обл. управління в справах сільського і колгоспного будівництва Панков А. П. На цій же сесії були обрані суддя і засідателі обласного суду.

В м. квітні шевську фабрику в м. Богородчанах перетворено в шевський артіль. Частина робітників звільнено. Захід цей дирекція (не офіційно) умотивувала нестачею шкіри. В с. Вовчинець Стан[іславського] р-ну, в половині квітня припинив роботу спирт-

завод. Як причину ліквідації подають брак сировини і потребу ремонту. Все діловодство і сировину (біля 5 тис. тон) перевезено до лікєро-горілчаного заводу в Станиславі. Робітників звільнено, тільки 2 робітників впросились на роботу в лікєро-горілчаний завод. В тому ж селі припинив роботу (15.5.) гіпсовий завод № 1 (кооперативний). Причина не відома. Державний гіпсозавод (№ 2, тресту стройремонт) в тому ж селі, за 3 місяці випroduкував всього 25 тон гіпсу. Його денна спроможність виносить 15 тон. В магазині цього заводу стоїть 150 тон гіпсу, який нігде не відходить.

Крім цього, при кінці м. березня припинила роботу нафторозвідка біля м. Богородчани. Тому, що не виявлено джерел нафти.

Органи МГБ старались вповні використати випадки зловлення живими підпільників (Гонтаренко, Гал[ицький] р-н), підготовляють і ловлять живими підпільників та використовують дезертирів і зголошенців. Найбільше вирафінованою і перфідною була операція проведена для зловлення Вернигори і Проміня на початку квітня 1949 року. В тому часі на вулицях міста Станіславова ловлять за руки [провідника]* на місто Марка (3.4.[19]49 р.). Другого дня здається запільник Бористен в тому ж самому місці. 30.6. на передмістю Княгинин забирають живим бойовика Юру. Він по короткому часі вмирає в шпиталі (під час ловлення дістав засильний удар штабою по голові). На початку квітня (3-4) зголосився з повинною бувший член НРСБ Віктор. Ці всі випадки більшовицька поліція використовує по-різному. Серед кадрів стараються роздмухати історію з Дзвінчуком, поширюючи при тому чутки, що пропозицію Проміня показати відомі йому таємні місця не приймають. Подібно поступають і з Марком. Правда, між населенням роздмухують чутки, що він водить. При тому не можна ствердити досі ні одного факту його всипи. Натомість всю вину за арешти в місті звалюють на запільника Бористена (він дійсно міг в дечому орієнтуватися) та Віктора. Що більше, факти суперечать цим чуткам. Двох арештованих і звільнених твердять, що Марко заперечив при очній ставці, що знає їх, а в третьому випадку взяв вину на себе, мовляв, "Я його до того довів і він мусів працювати". (Примітка: подаю тільки самі факти).

Натомість вповні використовують большевицькі органи поліції Гонтаренка, Віктора, Вернигору і по части Бористена для компрометації визвольно-революційного руху серед населення

* *Дописано ручно.*

та для відірвання його від мас. Три перші – водять по всіх відомих їм місцях і на основі їх всипів большевики стараються повербувати на агентів всіх наших симпатиків, яких вони знали. Тому, що всі симпатики в Галицькому р-ні, які сподівались всипів, втікали з хат, оперпрацівники для вербовки їх застосовували окремий підхід. Оперробітник разом з Гонтаренком заходив до таких хат, квартирувати навіть на кілька днів. В хаті поводився як господар і справляв цілій своїй банді учту. Коли приходив господар, поговорив з ним і відходив, не арештуючи. Коли господар не з'являвся, оперробітник відходив, щоб прийти за кілька днів вдруге і знова поквартивувати 3-4 дні. В той спосіб вдалось большевикам виловити майже всіх, які скривалися.

Для ще більшої деморалізації населення заставляють Гонтаренка кидати фрази: "Я не дурний хлоп, але мені досить оббивати пальці по корчах. Коли нас зрадив Бандера, то чого я маю чекати". Також заставляють поширювати чутки, що в інших теренах водять інші підпільники зловлені разом з ним (відомі в цьому р-ні), а які в дійсності полягли в бою. Населення відмічає, щодо Гонтаренка большевики цілий час відносились зневажливо і образливо.

В місті, натомість, наслідком всип були арешти та вивози майже всіх симпатиків. Випадки вербовки і звільнень майже не було.

Всі ці випадки на населення мали дуже негативний вплив і поважно підірвали авторитет підпілля серед нього, і то не тільки в теренах охоплених смутою, але і в дальших околицях. Певний виняток становить Галицький р-н, в якому населення розцінює поведінку Гонтаренка як зраду, обвинувачує його в ранішій співпраці з ворогом та дорікає підпільникам, чому раніше не викрили зради. Депресійним настроєм піддалась менша частина населення окремих сіл цього р-ну.

Помітно збільшується в останньому часі запілля за рахунок втікачів з Донбасу, тюрм, заслання та перед репресіями поліційних органів. Зокрема кидається у вічі зріст числа запільників в теренах, де підпілля зазнало весною поважних втрат. В Галицькому р-ні число їх досягло 18 чол. проти 7 чол. в 1948 р. Всі криються зі зброєю. Також і в інших теренах збільшується їх число. Весною цього року почали критись в сс. Черніїв – 3, Іванківка, Тисменчани, Посіч – по 2 чол. в кожному (Лисецький р-н). В Богородчанському р-ні дістав завдання від оперативника критись в лісі і слідкувати за підпільниками (с. Лесівка).

В Лисецькому р-ні активізувалась агентурна бандитська група. Вона прикриваючись ім'ям повстанців зграбувала в господарів с. Тисменчан того ж р-ну, 3 літри горілки, а в учителів

наддніпрянців 1.225 руб. Ця сама група зимою цього року влаштувала напад на зал. станцію в с. Марківці Тисменицького р-ну. Начальника, який відстрілювався від напасників пізніше перенесено. (В склад цієї групи входять 3 учні шкіл ФЗН: з Станислава, Тисменичан і Цуцилова Ланчинського р-ну).

Друга бандитська група зложена з червоноармійців, які квартирують біля с. Мислів Калушського р-ну, грасувала в околицях Майдан-Павелча Стан[іславського] р-ну (вздовж гостинця і залізничного шляху). 8.6. [19]49 р. вона одним вистрілом поранила жінку повстанця, яка переходила шляхом. (Напевно в той час в її складі був хтось з місцевих селян). Опербоївки МГБ, прикриваючись розшуками за цією групою, проводять операції проти підпілля.

Подібно в Богородчанському р-ні (біля с. Нивочин), проводять розшуки за “парашутистами”. Населення в дійсности бачило двох осібників в штанах з німецького сукна в лісі і в час, коли заходили в село по харчі.

В Ланчинському р-ні оперує провокативна боївка МГБ. Комендант її “Бурлака” подає себе за легального члена ОУН. Говорить, що він зі своїми однодумцями подався в знаний йому терен, щоб zorganizувати роботу. По селах наставляє станичних, збирає харчі і т. п. Дівчат, котрі колись допомагали підпільникам, а йому тепер не хочуть, побиває. Постійно шукає зв'язків до кущевого-звенового. (Цей район сильно сколективізований і вплив підпілля в ньому послаблений).

Чекістсько-військові операції.

Найбільше поширеними і найбільше вперто проводжуваними були: penetрація лісів і засідки.

Penetraцію лісів чекісти проводили двома способами: частими провірками і постійним перебуванням в лісі. Зокрема часті повірки лісів були проводжувані військами МГБ в Галицькому р-ні (8, 17, 24-26.6.; 5, 17-19, 21-23.5.; 6, 9, 17, 23-24.6. 1949 р.) і південної половини Чорного Лісу (7, 15-16.5. 1949 р. та дві в місяці червні). Починаючи від 24.3.[19]49 р. до кінця м. квітня частину Чорного Ліса біля сс. Хмелівка-Глибоке Богородчанського р-ну, і протягом цілого кварталу лісні масиви Кливи, Баби біля сс. Росільна-Майдан та околиці Малиновищ і інші біля с. Пороги Солотвинського району, війська МГБ не опускали. Постійно квартируючи в лісі, влаштовували засідки в околицях всипаних місць, пильнували доріг і стежок, шукали за слідами, примінюючи конспіративну підпільну тактику. Часто влаштовували засідки біля вівчарів.

Причиною цих операцій були всипи постів і зв'язкових ліній Віктором та Вернигорою (Карпати) та агентури (Чорний Ліс). Ліси Ланчинського р-ну контролюють боївки МГБ, які в тих цілях лучаться по дві і три разом. Зі собою водять поліційних псів. 1.4.[19]49 р. о/уп. Жур з поліційним псом гнався за підпільниками з с. Кубаївка в ліс і лісом около 8 км, незважаючи на те, що підпільники йшли до 500 м. водою. Аж застріливши пса і двох большевиків, повстанцям вдалось відірватись від погоні.

В Яремчанському р-ні група большевиків (до 30 чол.) заходить в ліс і тут розчленовується по три-чотири чол. Вони так нишпорять, що все когось виполошають. Внаслідок таких операцій, протягом квітня-травня було ранених в цьому терені 4 підпільники.

По селах на підступах до них, большевики практикують конспіративні засідки. Зокрема широко примінювали їх в час Великодних свят, протягом другої половини травня і під кінець червня. В цей час пильнували таких місць як цвинтарів, могил повстанців, місць впадших і т. п.

Перед 23.5. і 3.6.1949 р. оперативники порозбивали майже всі могили впадших, поламали і попалили березові христи на цвинтарях. В деяких селах викидали хрести в ріки.

Біля окремих сіл (Вовчанець, Підпечари, Підлужжа Станиславського р-ну; Крехівці, Хом'яків, Черніїв Лисецького р-ну; Горохолина Богородчанського р-ну) певний час влаштовували засідки групи большевиків числом до 30 і більше чол. Ці групи розбивались на групки від 3-7 чол. і розкладались так, що село було обведене перстеном засідок. При тому місця засідок часто змінювали, протягом однієї ночі навіть по кілька разів.

Облав, наскоків і перевірок сіл большевики переводять відносно не багато.

Масове ангажування агентури серед населення, зокрема зі свідомих громадян, МГБ* проводить в цілому терені в ряді місцевостей, з явним розрахунком деморалізувати населення і відірвати його з-під впливів підпілля. Такий захід виразно позначався на настроях населення. Найкращі одиниці, які ще осінню щиро допомагали підпіллю, зі сльозами в очах признаються про вербовку і відкрито заявляють, що навіть про стрічу мусять донести оперативникові, бо "він і так буде знати" (Надвірнянський р-н).

В поборювання підпілля поліція дальше примінює, чи радше хоче переконати населення в тому, що примінює, збірну відповідальність населення за наші акції. Крім арештів в тій цілі перево-

* У тексті: ГМБ.

дять також вивози. І так, вивіз 7 родин з с. Красне Ланчинського р-ну, умотивували відплатою за ліквідацію ініціатора колгоспу Лютого Дмитра; вивіз 8 родин з с. Похівка Богородчанського р-ну – ліквідацію голови колгоспу. При цьому погрожують, що і на далі так будуть поступати.

Вивози населення проводять большевики окремими наскоками на окремі села, або кілька сіл одного р-ну. В звітному часі вивезено з Станиславського р-ну (17.5.) 5 родин, Лисецького (початок червня) – 16, Галицького (31.5.) – 13 і Богородчанського (18.5.[19]49 р.) – 8 родин.

Арешти громадян проводились майже виключно в цілях вербовки агентури та контакту з нею, хоч цей спосіб уже мало практикується большевицькою поліцією. Арешти переводжувані у відповідь на наші акції також відповідали тим цілям. Винятком цього були арешти в м. Станиславі проведенні в днях від 4-10.4.[19]49 р. в тому часі арештовано понад 12 чоловік і всіх поставлено перед суд.

Н а с е л е н н я .

Селянство, ограблене в минулому році і додатковою “збіркою” на засів колгоспних ланів, весною цього року з лишків хліба голодує. Понад 10 % селян немає взагалі що їсти вже від весни. Найбільше відчують брак харчів хлібні р-ни. В деяких селах процент голодуючих досягає цифри 50. Друга половина живе майже виключно картоплею (сс. Мединя, Вікторів, Блюдники Гал[ицького] р-ну). Селянство цих районів немає де заробити грошей, щоб купити дещо харчів. Воно і є менше зарадне, чим населення підлісних сіл чи гірських районів. Найбільш дошкульно відчують голод бідніші, бо вони не мають що продати чи вимінити на хліб. Часто такі звертаються до нас: “Панове повстанці допоможіть, бо вмираю з голоду”. В підлісних і гірських селах голод дає себе менше відчути. Населення тут має хоч картоплю та достатню кількість молока.

Торгівля збіжжям не є заборонена. Часто спекулянти з Бесарабії привозять до Станислава автомашинами кукурудзу. Міліція такі машини придержує і пильнує, щоб власники не продавали її гуртом, а в роздріб.

Слід відмітити, що цього року большевики навіть не пробувають стягати поставку продуктами минулорічного врожаю.

Настрої серед населення, в порівнянні до минулорічного значно впали. Атмосферу затроюють непосильні тягарі режиму та марево колгоспної нужди. Колективізація майже скрізь спричинилась до втрати всякої надії на краще. Тільки в окремих

селах (Залуква Гал[ицького] р-ну, Похівка Богор[одчанського] р-ну, Петрилів Товмач[ського] р-ну) “молоді колгоспники” про-бують ще ставити опір, не виходити на роботу і т. п. Таких МВД арештовує і придержує на кілька днів. По виході з тюрми вони стають смирними як ягнята, без якої-небудь думки ставити опір (с. Залуква). Інших знову не примушують дуже працювати, роз-раховуючи, що голод (не вироблять трудоднів) буде найкращим батоном для селян (с. Петрилів).

Сильний терор, арешти, провокації, всипи спричинились до різкого зросту недовір'я. Зокрема це слідне серед населення міста. Воно до осені 1948 р. майже не переживало репресій. Репресоване від того часу дуже дошкульно відчуває руку поліції. До зросту недовір'я не мало причинились дезертири і ті, що здались. Тому то населення до підпільників ставиться досить холодно.

Кадри.

Настрої серед кадрів також в порівнянні до минулорічних погіршились. Дає себе відчути певного рода зневіра, байдужість до орг. праці, а навіть до самого існування. Такі настрої запримі-чено серед кадрів 10 Р. Кадри, зокрема низові, починають нехту-вати обережністю, мовляв і так треба впасти, скорше, чи пізні-ше – все одне. Поважно відбилися на настроях і весняні події. Від низовиків можна почути таке: нам не дуже довіряють. А тоді, коли прості вояки гинуть з честю – провідники здаються живими. І це діється в [19]49-му році.

Щоб побороти депресію серед членства, треба б присвя-чувати більше уваги рядовикам, більше говорити з ними. Ще більше може дати наложення певних відповідальних обов'язків на окремих вояків (очевидно таких, на які їх стати). Н[а]пр[иклад], віддача в опіку окремих сіл для ведення заготівлі кожному зокре-ма, розмежувати окремі ділянки роботи і навантажити ними окремих бойовиків. При тому виробляти в них певність себе в роботі і при тому постійно вчити. Такий підхід, примінений остан-ньо в 2 Р дає доволі позитивні результати. Головне, розбудилась в членів свідомість себевартости, настроїв піднявся. Залучені в вир роботи не дуже багато мають часу на роздумування над далекими справами.

Постій, 30.7.1949 р.

/ - /

Архів ІММ СБ, ОФ, 1439, арк. 1-8.

Оригінал. Машинопис.

№ 14
ЗАПИСКА КОЛИШНЬОГО НАДРАЙОННОГО
ПРОВІДНИКА ОУН СТАНИСЛАВІВЩИНИ
ДМИТРА НАЙДИЧА-“ШВАРНА” ДО КРАЙОВОГО
РЕФЕРЕНТА ПРОПАГАНДИ ОУН КК МИХАЙЛА
ДЯЧЕНКА-“ГОМОНА”

12 жовтня 1951 р.

Друже Провідник!

Про мене Вам вже дещо відомо від д. Зуба, якому я коротенько дещо сказав в часі нашої втечі з пункту зв'язку і однодневного нашого кватирування.

Користаючи з нагоди можливості цивільного зв'язку, я рішив написати Вам докладно про моє залапання більшовиками і мою зрадницьку роботу – співпрацю з МГБ по ліквідації Організації на терені Станиславівської округи.

Після відправи у Вас, яка була в місяці червні 1951 року і на якій я одержав призначення очолити Станиславівський надрайон, я відійшов в терен налаштовувати зв'язки. З Богородчанським районом зв'язок у мене був, треба було поробити заходи для налаштовування зв'язків зі Станиславівським, Лисецьким і Галицьким районами і урухомити там роботу. В тій цілі я вислав свого бойовика Тараса в с. Добровляни Станиславівського р-ну, звідкіля він був родом. Тарасові в короткому часі вдалось від цивільних людей установити, що в село часто приходить районний* Чмелик. Тарас написав до Чмелика записку, в якій повідомив його, що я хочу з ним стрінутись і просив, щоби Чмелик зі своєї сторони визначив стрічу – час і місце. Цю записку Тарас передав 27.7.[19]51 р. через цивільного чоловіка та просив Чмелика залишити в цього чоловіка відповідь. Відносно стрічі, то Тарас просив, щоби Чмелик підбирав таке місце, що є відоме мені.

Дня 7.8.[19]51 р. я одержав через цивільного зв'язківця записку від Чмелика, датовану 5.8.[19]51 р. В записці Чмелик висловлював своє задоволення, що вкінці йому вдалось пов'язатись з проводом, та назначив мені стрічу на 9.8.[19]51 р. в Чорному лісі на т.зв. Пациковій полонині**, де в 1947 р. ми оба були на відсвяткуванні річниці Свята Героїв.

* Так у тексті. Повинно бути: кущовий.

** Так у тексті. Повинно бути: поляні.

Дня 9.8.[19]51 р.* я пішов на стрічу зі своїми бойовиками Тарасом, Комаром і районним Богородчанського району Орликом. З Чмеликом прийшли на стрічу його бойовик Забіяка, окружний пропагандист Байденко з двома своїми бойовиками Сергієм і Соловейком, та поручник Сокіл – районний провідник Лисецького району. На сам пункт стрічі підійшов з моєї сторони Тарас, а люди, які були з Чмеликом, були всі на пункті стрічі. Тарас впізнав односельчанина Чмелика, а також пр[ов.] Байденка і Сокола, перекинувся кількома словами зі знайомими і прийшов до мене і зголосив мені, що на пункті зв'язку є Чмелик зі своїм бойовиком, окружний Байденко з двома бойовиками і поручник Сокіл. Вислухавши Тараса, я знаючи особисто всіх вичислених, пішов на пункт стрічі зі всіма своїми людьми, де зголосив свій прихід Байденкові. Байденкові я сказав, що мене Краєвий провід назначив на пост надрайонного провідника Станиславівщини, замість сл.п. д. Павла. Після цього Байденко попросив мене і Орлика в сторону. З нами пішов Чмелик, поручник Сокіл і Сергій. Мої хлопці осталися із Соловейком і Забіякою. Ми відійшли трохи на бік і сіли на землю. Біля мене з одної сторони сів Байденко, а з другої Чмелик, Орлик сів разом з Соколом і Сергієм. В часі розмови на організаційні теми від сторони, де сидів Орлик, я почув голосний оклик: "Зелений". В цей час Байденко і Чмелик зловили мене за руки, одночасно Сокіл і Сергій зловили Орлика і сказали, що ми є придержані, рівночасно почулись стріли в тому місці, де осталися мої бойовики.

На руки мені і Орликові наклали кайданки і забравши всю зброю заявили, що ми є в руках органів МГБ, а бойовики зістали ліквідовані.

Зараз після стрілів до нас підійшли солдати, а між ними, якийсь старшина (як я довідався пізніше, це був заступник начальника обласного управління Станиславівської області полковник Костенко). Він підійшов зразу до мене і спитав мене (чистою українською мовою): "Як почувашся, Дмитре, думаю, що ти не є дурною людиною і будеш з нами працювати".

Після цього група, яка ловила мене і Орлика та 10 солдатів, попровадили нас до автомашин, які стояли в лісі на віддалі трьох кілометрів від місця стрічі. Тут було три грузові машини, криті брезентом. Мене і Орлика посадили окремо на двох машинах, а Костенко сів в кабінку моєї машини. Наші машини виїхали, а третя осталась, щоб забрати трупів бойовиків.

* У тексті помилка. Ця зустріч відбулася 5.08.1951 р.

В дорозі до Станиславова зі мною говорили Байденко і Чмелик, які сиділи цілий час біля мене. Вони оба оповідали мені, як попали в руки МГБ і що зараз вони працюють з органами. Всі їхні провини їм прощено і якщо я не буду дураком – робити себе ідейним в ім'я вже ліквідованої Організації, то також простять всі мої провини і буду міг жити вільно. В розмові зі мною Байденко питав мене коли, де і з ким я маю зв'язки.

Я нічого йому протягом цілої дороги на Станиславів не говорив, мої всі думки працювали над тим, як склалась обстановка, що мене заплали “свої” і що мені робити в дальшому. Запалання мене Байденком, Соколом і Чмеликом, яких я дуже добре знав по боротьбі в підпіллі, зробила основний переворот в моїй поставі до ворога і я, доїжджаючи до Станиславова, виніс вже тверде рішення погодитись на співпрацю, а все що буде впереді покаже дальший мій шлях.

До Станиславова ми приїхали ранком. Мене прямо з машини запровадили конвоюючи в кабінет полковника Костенка. Він відправив зразу Байденка, Сокола і Чмелика. Солдатам дав доручення розкувати мені руки і попросив мене сідати в крісло. В цей час прийшло в кімнату трьох людей, добре одягнених, в цивільних костюмах. Як я пізніше довідався, це були полковник Нечаєв, підполковник Форманчук і майор Слепов. Вони сіли на крісла, розставлені під вікна. В їх присутності полковник Костенко почав зі мною говорити, він сказав, що наша боротьба є безцільна, бо Організація вже майже ліквідована і скоро вже ліквідують ті рештки, які ще залишились від підпілля. “Дмитро, я знаю тебе, як розумну людину і вірю в те, що ти можеш з'ясувати собі справу з того, скільки ОУН принесла шкоди і в дальшому принесе українському народові. Якщо це ти розумієш, то невідклично ти даш свою згоду на співпрацю з нами в цілі ліквідації ОУН і тим самим принесеш багато користі для українського народу і збережеш життя багатьом своїм друзям, які ще є в підпіллі. Може тебе відстрашує від цього те, що ти не хочеш крові своїх друзів, знай, що ми також не хочемо крові тих збаламучених людей, вони можуть ще в будучому зробити багато добра для українського народу і стати повноцінними громадянами нашої батьківщини. Також хай тебе не турбує твоя власна доля, бачиш, що багато твоїх друзів, які з нами погодились на роботу, зараз живуть цілком вільно і працюють з нами”.

Після цього запитав мене: “Ну як, Дмитре, нам бути, ти знаєш скільки ти наробив своєю роботою шкоди і знаєш, що за це тебе жде. Однак ми все тобі простимо, якщо ти погодишся на співпрацю. Вибирай сам, сам рішай свою долю, вона в твоїх руках”.

Я вислухавши його зі склоненою головою, підніс своє обличчя і твердо сказав: “Погоджуюсь на роботу”. Костенко з радості встав і подав мені руку, при чому сказав: “Дмитро, все тобі буде прощено, на це даю своє слово комуніста”. За ним подали мені руки всі три старшини в цивільному одязі.

Костенко дав воякам якусь команду і зараз ті внесли закуску і напитки, що ми всі спільно зужили. Після цього Костенко призначив мені для сну софку в кабінеті 112, де я відпочив до 12-ої години дня. Біля мене було двох червонопогонників, один з них сидів біля дверей, а другий між вікнами.

По полудні о 4-й годині Костенко покликав мене до свого кабінету. З ним був полковник Нечаєв. Костенко почав мене розпитувати про зв'язки, які я маю з підпіллям в найближчий час.

Я сказав, що 17.8.[19]51 р. маю особисту стрічу з окружним організаційним Станиславівщини, який рівночасно виконує обов'язки надрайонного провідника Надвірнянського надрайону – сотником Хмарою. Стріча має відбутися в лісі біля села Камінна Ланчинського району.

20.8.[19]51 р. є назначена стріча з окружним Станиславівщини Курявою, яка має відбутись в Чорному лісі, на терені Богородчанського району.

Дня 30.8.[19]51 р. маю назначену стрічу з районним Ланчинського району Зайцем, стріча має відбутися біля села Верхній Майдан Ланчинського району.

Всі ці стрічі Костенко записав собі і сказав, що на ці стрічі МГБ вишле людей, які були раньше в підпіллі. Цих людей я повинен повести на місця стріч і відігравати основну роль. Після цього Костенко сказав мені, що я можу відходити до своєї кімнати і детально обдумати плян зустрічі з Хмарою – кого взяти на зустріч, щоб не викликати жодного підозріння. До кабінету 112 провадили мене два вояки, які сиділи біля мене.

Повернувши до своєї кімнати, я не думав над способом відбуття стрічі, а призадумався над своїм становищем. Мене гризло сумління, я знав, що добровільно вступаю на шлях зради, що я беру на свою совість кров своїх друзів, з якими я ділив долю протягом сімох років. Однак бажання жити взяло верх і я приглушив совість тим, що я вступаючи на цей шлях, врятую багато невинного народу і деяких своїх друзів. Організації своєю геройською поставою і так не врятую, бо її викінчать більшовики і без моєї помочі.

Дня 12.8.[19]51 р. знову покликав мене до себе Костенко, почав зі мною обговорювати справу стріч. На мою пропозицію і

упевнення, що Хмара нічого не знає про їх залапання, Костенко погодився вислати на стрічу групу в складі: Байденко, Чмелик, Сокіл, Забіяка, Сергій, Соловейко і я. Костенко докладно мене розпитував, хто з Хмарию може прийти, які ці люди під бойовим оглядом, чим озброєні і т. п. Його розпити були такі детальні, що мене прямо замучували.

Після цих детальних моїх розказів, Костенко мене відпустив до моєї кімнати. Тут згадаю про моє харчування. Харчі для мене готували спеціально і приносили до кабінету. Харчів було багато і добрі.

При відході Костенко доручив мені написати про слідуючі речі: загальний стан Організації на терені Станиславівської округи – характеристика загальна і чисельний стан, провідні люди, стан техніки, якою диспонує Організація, місця базування провідних людей, зв'язкові лінії. Такі самі дані казав написати про сусідні округи: Коломийську, Калуську і Закарпаття. Доклад я написав точний, не закриваючи нічого, все що мені було відомим.

Дня 17.8.[19]51 року о годині 12-й дня мене покликав до себе Костенко. Він запитав мене, як я себе почуваю і чи написав доклад. Я сказав, що почуваю себе дуже добре, а доклад написав уже, при чому я подав йому списаних 30 сторінок канцелярйного паперу.

Костенко доклад не переглядав, а почав говорити про сьогоднішню стрічу. Він сказав, що я піду на стрічу в повному своєму підпільному виряді, тільки не буду мати набоїв. Коли покажу себе щирим робітником, то мені пізніше дадуть набої. При кінці він сказав: “Дмитро, сьогодні твоє бойове хрещення, якщо ти його здаш відмінно, твоя перевірка буде закінчена і ти будеш уповні довіреним чоловіком. Держись кріпко!”

Вечером мені дали цілий мій виряд, я одягнувся і ждав виїзду в терен.

Перед самим виїздом цілу нашу групу зібрав до себе Костенко і коротко схарактеризував цілу стрічу (як вона має виглядати, чия яка роль) і назначив відповідальним за цілу групу Сергія (як я пізніше довідався, це бувший районний Остапенко – з Калущини).

На стрічу ми виїхали двома машинами грузовими, а Костенко їхав відкритою військовою машиною. Машинами ми доїхали до с. Братківці, тут осталися з групою солдатів, а наша група і з нею Костенко з 10-ма солдатами, пішли на пункт стрічі. Костенко з групою солдат остався у віддалі одного кілометра від пункту стрічі, а наша група в складі 7 чоловік пішла на пункт стрічі. На пункті вже на нас чекали бойовики сотн. Хмари – Чорнота і Дорошенко.

Чорнота зголосив мені свій прихід, а також повідомив, що Хмара прийде на цей пункт щойно завтра, бо він зараз є в окружного провідника Куряви.

Сергій, який був відповідальний за роботу, окликом “Веселий” дав сигнал до залапання. Сергій, Чмелик і я зловили Чорноту, а Сокіл, Забіяка, Соловейко – Дорошенка.

Після залапання і роззброєння, ми пішли до Костенка, йому Сергій про все доложив і він детально вислухавши все, сказав залапаних передати для перевезення в Станиславів, а нашої групі доручив вертати на пункт стрічі і ждати Хмари.

Дня 18.8.[19]51 р.* о год. 24-тій на пункт стрічі прийшов Хмара і Заяць – районний Ланчинського району і його бойовики Вихор і Грім**. Хмарі я як провідникові, зголосив свій прихід. Хмара в першу чергу запитав мене, де є його бойовики, на що я відповів, що вони з вечора пішли в с. Братківці заготовити дещо харчів і забрати якісь там чоботи. В дальшому я повідомив Хмару, що зі мною є районні Станиславівського і Лисецького р-нів, а також є пропагандист Байденко. Хмара зрадів, що мені якось на короткому часі вдалось налагодити зв'язок з Богородчанським і Станиславівським районами. (Тут мушу сказати, що з Хмарою я говорив сам і якщо хотів би його упередити, я міг це зробити легко, однак я цього робити тоді не хотів). Після розмови з Хмарою ми всі разом пішли до решти групи. По короткій розмові Хмари з Соколом і Чмеликом на організаційні теми, Сергій окликом “Веселий” дав сигнал до акції, Байденко, Сергій, Сокіл і я зловили Хмару, а оставші ліквідували пострілами Заяця і бойовиків Вихора і Грома.

Після цього до нас підійшли солдати з Костенком. Костенко підійшов до мене і поплескавши мене по плечах, сказав: “Ти молодець, Дмитре”. Зараз ми разом із залапаним Хмарою, пішли в с. Братківці, де сіли на одну машину і нею виїхали в Станиславів, з нами на своїй машині поїхав також Костенко.

Дня 19.8.[19]51 р. в полудне покликав мене до себе Костенко, в кабінеті був ще Нечаєв, Форманчук у військовій формі і ще якийсь працівник, правдоподібно з міністерства. В їх присутності Костенко висловив мені подяку і сказав мені: “Дмитро, ти вже себе оправдав і здобув у мене повне довір'я”. Всі прочі мені подали також руку і висловлювали подяку від уряду. Розмова

* У тексті помилка. Ця подія відбулася 15.08.1951 р.

** Так у тексті. Насправді “Вихор” – це районний референт пропаганди ОУН Надвірнянщини, а “Грім” – районний референт СБ Ланчинеччини.

тривала досить коротко і мене відпустили до моєї кімнати. Зараз за мною в кімнату увійшов Чмелик, Байденко і Сокіл, вони принесли зі собою напитки і закуску, яку ми спожили.

Дня 20.8.[19]51 р.* о год. 14-тій покликав мене Костенко. Вже на порозі він стрінув мене радісно і спитав, як я віддихав. Я сказав, що добре. Тоді він сказав, що сьогодні та сама група, що ходила по Хмару, піде на стрічу до Куряви, крім цього, до групи буде залучений і Хмара, який погодився на співпрацю і підтвердив дату стрічі з Курявою. На це я сказав, що не маю нічого проти того, щоб Хмара йшов на стрічу до Куряви, однак боюсь, щоб він не зрадив і не втік. При цьому я схарактеризував Хмару як підпільника-фанатика. Костенко вислухавши мене, сказав, що мимо всего він таки децидується вислати Хмару на стрічу, мовляв краще є, коли є більше знайомих і до того авторитетних провідних людей.

О годині 20-тій група в тому самому складі виїхала в Чорний ліс. На сам пункт пішла наша провокативна група. В означеній годині на стрічу прийшов окружний Курява і районний інформатор СБ Богородчанського р-ну Гук. По короткій розмові на оклик "Веселий", ми злапали Куряву і Гука. Курява дещо опирався, однак я його успокоїв, що справа перевірки СБ. Сергій-Остапенко розпитав на місці Куряву про зв'язки, які він має в найближчий час з провідними людьми. Курява сказав, що зв'язків зараз не має жодних, але може кожночасно пов'язатись зі Станиславівським окружним СБ Жаром, бо знає його постій.

Сергій пішов зараз до Костенка і доповів йому про все. Цей дав наказ, щоби група з солдатами пішла на постій і ліквідувала Жара і його людей.

Ранком 21.8.** група разом з солдатами і Курявою підійшла на постій Жара, у висліді перестрілки були ліквідовані: окружний СБ Станиславівщини Жар, його машиністка Славка і надрайонний пропагандист Вихор***.

Тут Курява сказав, що вечером зі села повинні прийти на постій бойовики Куряви Степан і Лесь. Група без солдатів залишилась на постою Жара і чекала приходу бойовиків. Вечером прийшли Степан і Лесь, і привели зі собою кущового Бука. Цього останнього група зловила живим, а бойовиків Леся і Степана ліквідувала.

* У тексті помилка. Ця подія відбулася 18.08.1951 р.

** У тексті помилка. Ця подія відбулася 19.08.1951 р.

*** Так у тексті. Повинно бути: надрайонний есбіст "Ворон".

Після цієї роботи я вже мав повне довір'я у полковника Костенка і другого начальства. Костенко видав поручення видати мені патрони до зброї, постарати для мене цивільне убрання, а також дозволив вечером разом зі старими хлопцями (які вже довгий час були на роботі), ходити в місто.

Тепер, коли я мав вільний час від стріч, Костенко часто мене викликав до себе і радився зі мною в проведенні різних комбінацій відносно ліквідації підпілля.

Дня 24.8.[19]51 р. я через знані мені цивільні зв'язки, передав записку до кур'єрів Станиславівського окружного проводу Левка і Дорошенка*. В записці я викликав їх на стрічу на день 28.8. в Чорний ліс Богородчанського району.

В назначений день зі мною пішли на стрічу Сокіл, Орлик, Соловейко, Сергій, Чмелик, Забіяка. Точно о годині 24-й на пункт стрічі прийшли Левко і Дорошенко, яких ми ліквідували**.

Дня 25.8.[19]51 р. сотник Хмара через знайомих йому цивільних людей в с. Камінні Ланчинського р-ну, викликав на зустріч районного пропагандиста Ланчинського р-ну Богдана, стрічу назначив на ранок 29.8. в лісі біля с. Камінна.

В назначений день 29.8. на стрічу сам Богдан не вийшов з причини хвороби, а вислав бойовиків Тараса і Молота, оба бойовики зістали ліквідовані. З нашої сторони на стрічу ходили поручник Сокіл, Хмара, Чмелик, Сергій, Соловейко.

Дня 29.8.[19]51 р. Хмара мав назначену стрічу з надрайонним пропагандистом Станиславівщини Степом, стріча мала відбутись в Чорному лісі в кварталі "Хубена" о 24-тій годині. На стрічу з нашої сторони вийшли Курява, поручник Сокіл, Забіяка, Чмелик, сотник Хмара, Орлик і я. Від Степа на стрічу вийшли бойовики Гриць і Нечай. Я в розмові з ними довідався, що сам Степ остався на своєму постю недалеко від пункту зв'язку. Ми прийняли рішення піти зі зв'язківцями на постій Степа, де крім нього, був ще кущовий Гармаш і його бойовик Оріх. На постю ми Степа і Гармаша відкликали набік і їх зловили, а потім прийшли до бойовиків і зліквідували їх***.

В розмові з нами, яку ми проводили у формі організаційного визвітування, Степ сказав нам, що має організаційну стрічу з кущовим Богородчанського району Бароном. Стріча повинна від-

* Так у тексті. Повинно бути: "Короленка".

** Так у тексті. Насправді їх захоплено живими.

*** Так у тексті. Насправді їх захоплено живими.

бутись в лісі “Небуковинка” біля с. Горохолина Богородчанського району вночі 30.8.[19]51 р.

Ця сама група, що ловила Степа, пішла на стрічу до Барона. На стрічу прийшов кущовий Барон і його бойовик Пилип. Оба були залапані живими.

Дня 29.8.[19]51 р. після ліквідації бойовиків від районного пропагандиста Ланчинського району Богдана, Хмара знову вислав записку до Богдана. В записці викликав Богдана на стрічу на день 2.9.[19]51 р. в парашанський ліс, Ланчинського району. В означений день Богдан на стрічу прийшов із своїм бойовиком Шугаєм, де були залапані живими. З нашої сторони на стрічу виходили сотник Хмара, поручник Сокіл, Орлик, Чмелик і я.

Дня 1.9.[19]51 р. Курява написав записку до районного Перегінщини Шпака. В записці Курява писав, що на Калуський терен будуть переходити люди і просив, щоб Шпак вийшов до нього на стрічу в Чорний ліс біля села Грабівки ранком 8.9.[19]51 р., де він передасть йому цих людей.

В назначений день на стрічу виїхала група в складі: поручник Сокіл, Курява, Остапенко, Чмелик, Соловейко і я. Шпак прийшов з бойовиками Ігорем і Ромком. Всі три були залапані живими.

8.9.[19]51 р. Курява запискою переданою через цивільних людей, визначив на 10.9.[19]51 р. стрічу в Чорному лісі бойовикам окружного СБ Жара.

В назначений час на стрічу прийшли бойовики Дон і його брат Середюк (прийнятий кілька днів до цього в підпілля), псевдо ще не мав. Обох їх залапано живими. Роботу по залапанню проводила та сама група, що і при Шпаку.

Дня 12.9.[19]51 р. Курява і сотник Хмара написали записку до надрайонного СБ Довбуша. В записці викликали його на стрічу в дні 15.9.[19]51 р. у ліс біля гори Федорище, Яремчанського р-ну.

В означений день прийшли на стрічу Довбуш, районний Яремчанського р-ну Дуб, районний СБ цього ж району Ромко, кущевий Галайда і його бойовик Явір.

Довбуша, Дуба і Галайду залапано живими, а Ромка і Явора ліквідовано.

З нашої групи на стрічу йшли: сотник Хмара, Курява, я, Орлик, Остапенко, Чмелик, Забіяка, Соловейко, Андрій і Сокіл.

18.9.[19]51 р. нас викликав Костенко і сказав, що сьогодні з нами на роботу піде Шпак, у якого має бути зустріч з Вороном, станичним с. Завій Перегінського р-ну. Костенко попередив нас, що Шпак і його бойовик Ігор ведуть себе не досить відверто, а

тому ми повинні за ними сильно придивлятися й не дати їм можливості втекти, бо це одинока можливість вийти на Калушину.

Ворона і його бойовика ми повинні обов'язково злапати живими.

Під вечір я, Курява, Чмелик, Орлик, Остапенко, Сокіл, Шпак і Ігор виїхали на машині до села Завій і коли стемніло, пішли на пункт зустрічі, де нас вже чекали Ворон, його бойовик Василь.

Наближаючись до них, Шпак несподівано вигукнув "Зрада" і з Ігорем кинувся втікати в різні сторони, попередив цим самим Ворона і Василя, що треба втікати. Ми всією групою почали стріляти із автоматів за втікаючими, забили Василя, а Шпак, Ігор і Ворон втікли.

За те, що втекли Шпак і Ігор, Костенко нас дуже сварив і попередив, що якщо у нас повториться такий випадок, то він всіх нас арештує.

На зізнанні Довбуш подав більшовикам пункт стрічі зі зв'язківцями від Вас, друже Провідник. Стріча ця мала відбутись в лісі біля с. Горохолина Богородчанського р-ну в дні 21.9.[19]51 р.*

На назначену стрічу вийшла наша група в складі: Хмара, я, Грубий, який знав місце стрічі, поручник Сокіл, Остапенко, Чмелик, Забіяка і Соловейко. На сам пункт стрічі пішов тільки я з Грубим, а інші осталися за 300 м від пункту.

В назначений час прийшли зв'язківці від Вас: Зуб, Остап і Богдан**. Зв'язківцям я сказав, що я в руках більшовиків і прийшов на стрічу, щоб пов'язати їх з групою зрадників і разом з ними залапати їх. При цьому я сказав, втікаймо з цього місця, щоб не зорієнтувалися більшовики.

Дальший хід Вам відомий з розповідей Зуба.

Друже Провідник, читаючи мою записку, Вам стане ясно, що вся моя зрадницька робота, яку я проводив, була роблена свідомо, я цього не відкликаю. Я наївно думав, що своєю роботою збережу від смерті деяких своїх друзів.

Нижче коротко вичисляю причини, які зложились на мою втечу з МГБ.

1. Це те, що більшовики не додержали своєї обіцянки відносно виведення підпільників, а йшли на ліквідацію їх.

2. Погроза Костенка, що якщо повториться втеча, він нас всіх арештує. Такі можливості не були виключені, бо більшовики

* У тексті помилка. Ця подія відбулася 16.09.1951 р.

** Так у тексті. Повинно бути: Зуб, Остап, Буря і Ярема.

заставляли всіх до роботи, не дивлячись на їх характер. Сидіти за когось в тюрмі мені не хотілось.

3. Втеча Шпака і Ігора. Я з їх втечею зрозумів ідейність дійсних членів Організації, яких не зламало те, що їх ловили провідні люди і що Організація валиться. Вони честь революціонера поставили вище власного життя. Щойно тоді я зрозумів свою меншевартість, якої раніше ніколи мені ніхто не міг закинути в найменшому випадку.

4. Зв'язки МГБ вже сягнули до вищих провідних людей – Вас і других, а я не хотів повної ліквідації підпілля, я хотів, щоб ще залишились люди, які воскресять Організацію і врахуючи нашу зрадницьку роботу, підберуть людей залізної волі і хрустального характеру.

Я знаю, друже Провідник, що тавро зрадника я не можу нічим оправдати перед Організацією і українським народом. Для мене може бути тільки одинока заклята смерть. Зв'язку до Вас, чи до інших людей чесних – ідейних підпільників я не шукаю, бо я не гідний є з ними зустрічатись і говорити.

Однак я зараз болю долею Організації і одиноким, що можу ще зробити для добра Організації, це те, що подам Вам всіх тих, які щиро роблять для більшовиків, методику їх роботи та пляни більшовиків до поодиноких теренів, де їм не вдалось створити такого пекла, як на Станиславській окрузі.

З більшовиками співпрацюють: окружний Курява, окружний пропагандист Байденко і його бойовик Клим; сотник Хмара і його бойовики Чорнота і Дорошенко; надрайонний СБ Надвірнянського надрайону Довбуш; пропагандист надрайонного проводу Станиславщини Степ; районний Станиславівського району Чмелик і його бойовик Забіяка; районний Богородчанського району Орлик; районний Лисецького району поручник Сокіл; районний Яремчанського району Дуб; пропагандист Ланчинського району Богдан; кущовий Богородчанського р-ну Бук, кущовий Яремчанського району Галайда, кущові Жовтневого району Дністер і Шум.

Всі вони проживають в Станиславові і вільно ходять по місті.

Початок провокаціям дав пропагандист Байденко, який будучи пораненим в криївці, здався більшовикам. При його допомогі більшовики ліквідували вповні Товмацький надрайон і вдерлися на зв'язок в Станиславщину.

Провокації мали швидке темпо так, що обірвати їх не було можливості. Стрічі були так згущені, що відбувались майже кожного дня. Крім стріч, які були назначені організаційним порядком, більшовики при допомозі записок залапаних через цивільних людей, назначали стрічі підпільникам, з якими не було умовлених

організаційних стріч. Записки були дуже короткі, щоб будь чим не провалитись.

Зразу після залапання, більшовики кожного підпільника нахиляли до співпраці. В цьому вони труднощів не знаходили, бо залапані були морально заломані, на це впливало те, що їх лапали їхні друзі-підпільники, а то в основному провідники. Зараз на другий день після залапання, більшовики висилали їх на стрічі. На першу і другу стрічу висилали їх без патронів, щойно після вдачних стріч, коли вони сами приймали участь в лапанні, більшовики уважали їх за провірених і давали їм вже патрони.

При кожній групі, яка йшла на роботу, був один старший, який відповідав за її роботу. Звичайно старшим був Сергій-Остапенко. Він умовлював всякі сигнали і порозумніваючі знаки, на його клич "Зелений" або "Веселий", група робила все по завданню, яке розприділювалось перед стрічами. На наміченого до залапання кидалось звичайно двох, а то і трьох чоловік, роззброювали його, а потім в'язали руки шнурком, тих, які мали бути ліквідовані, зразу стріляли з дуже близької віддалі, так що втекти або реагувати було майже неможливим.

На Коломийщину вони планують вийти через Куряву, який раніше там працював і має там також свої родинні зв'язки. Крім Куряви, плянують вислати ще і Хмару, який на тому терені працював від 1945 р. до 1949 р. в характері командира відтинка.

Відносно Калущини, то всі надії більшовики покладали на районного Шпака, що стало нереальним з хвилиною його втечі.

Це було все, що я можу до Вас написати про себе і інших провокаторів МГБ.

Зараз я криюся на власну руку, зв'язків до організаційних людей не шукаю. Перебуваю разом з Грубим, який втік зі мною. Якщо Бог мені допоможе і я діжду тої хвилини, що зможу ще себе віддати для добра справи і цим реабілітуватись, піду на це радо.

Відповіді на цю записку я не сподіваюсь. Але якщо Вам ще щось буде потрібно від мене, то використайте цей зв'язок, яким посилаю цю записку.

Здоровлю Вас щиро і бажаю Вам і Вашим друзям успіхів.

12.10.[19]51 р.

Бувший революціонер Шварно.

*ГДА СБ України, ф. 2-Н, оп. 4. (1959), спр.4, т. 3, арк. 1-8.
Копія. Машинопис.*

РОЗДІЛ II.

ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ НАДРАЙОННИХ ПРОВІДІВ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН

З В І Т
за IV квартал 1948.

[illegible][illegible][illegible][illegible]

контакт	делегат в р-д	участ. в
1991/92	-	Рос.

ИЮНЬ

за I квартал 1950 г.

[illegible]

№ 15-50
ЗВІТИ ТА ВІСТІ З ТЕРЕНУ НАДРАЙОННИХ
ПРОВІДІВ ОУН

Січень 1945 р. – 15 липня 1950 р.

I. СТАНИСЛАВІВСЬКИЙ НАДРАЙОН. (№15-24)

№ 15
ВІСТКИ З ТЕРЕНУ СТАНИСЛАВІВСЬКОГО
НАДРАЙОНУ ОУН ЗА ПЕРІОД ВІД 27.09.
ДО 20.10. 1945 р.

25 листопада 1945 р.

Слава Україні.

Станиславівщина
Надрайон.

Вістки з терену
за час від 27.IX.* до 20.X. 1945 р.

Облави:

27.IX. вечером до с. Радча Лис[ецького] р-ну приїхали з Лисця понад 30 больш[евиків]. Цілу ніч ходили по селу, а досвітком о год. 4-ій виїхали до Лисця.

30.IX. з напрямку Станиславів до с. Майдан приїхало 130 большевиків, до них прилучилося 30 больш[евиків] Гал[ицького] р-ну, які саме кватирували в с. Вікторів Гал[ицького] р-ну. Отже група в силі 160 больш[евиків] перевела облаву в сс. Боднарів, Височанка, Бринь Гал[ицького] р-ну, а також перевіряли Галицький ліс. Під час розшуків знайшли одну криївку, в якій стояло 2 кріси та кулемет “Дехтярова” (зброя належить до Рися та його батька). Вечером військо вибралося. 130 большевиків [пішли] до Блюдник та Медині Гал[ицького] р-ну, а 30 вернулося до с. Вікторів.

1.X. в с. Вікторів Гал[ицького] р-ну больш[евики] в силі 150 осіб перевели облаву. Під час облави зловили двох муштин:

* У тексті: 7.X.

Ковальчук Осипа, літ 23, та Медвідь Івана, літ 19. Зловлених відставлено до рай. Гал[ич]. Облава тривала цілий день, а вечером вибрались до ліса в напрямі с. Сілець (Єзупільський р-н).

1.Х. в рай. Галич заїхав відділ "Рубахи" в силі 1.500 осіб. Штаб кватирував в с. Комарів Гал[ицького] р-ну, з обслугою 50 штиків, а також мали з собою надавче та відбірче радіо. Решта війська зайняли всі села Галицького р-ну.

9.Х. почались сильні труси по селах, по лісах, внаслідок чого зловили в с. Комарів 9 осіб, з того 8 осіб випустили, а Микитюк Василя, літ 23, забрали. У с. Вікторів зловили Ковальчук Василя і Ковальчук Миколу. Зловлених забрали до Галича.

10.Х. перевели труси в сс. Боднарів, Бринь та Сапогів. Не зловивши нікого, закватирували та переводять дальше труси.

12.Х. в с. Сапогів Гал[ицького] р-ну зловили 6 осіб. Одного зі зловлених випустили.

13.Х. в с. Бринь Гал[ицького] р-ну зловили Цапюк Миколу, якого забрали до Галича.

13.Х. відбулась облава на с. Рибно Стан[иславівського] р-ну. З напрямку Загвіздя ранком в 5-ій год., підійшло до села біля 300 больш[евиків] (спецвідділ). Перевели розшуки і ревізії по цілому селі. По полудні пішли розстрільною через ліс на с. Гутиська Стан[иславівського] р-ну і тут перевели розшуки і зловили одного чоловіка (Веслюк Микола, літ 35, який тепер працює в Станиславові). Вечером всі відійшли до Майдану Стан[иславівського] р-ну.

13.Х. в с. Колодіївка Стан[иславівського] р-ну відбулась облава. Облаву проводило р-не нквд на чолі з нач. Куцим. Участь в облаві брало 200 больш[евиків] (військо рай. нквд та обл. нкгб), які вечером в 10-ій год. вирушили зі Станиславова через Вовчинець, зайшли попід ліс і в год. 12-ій ночі обложили село. Ранком, залишивши відповідні застави на всіх вихідних дорогах, почали больш[евики] входити в село. Ревізії і розшуки переводили за точними даними. Під час цієї облави арештовано: Дзенків Анна, літ 18, Гошовська Марія, літ 18, Максимів Рузя, літ 16, Долішна Анна, літ 15, Долішна Настя, літ 18, Маньківська Анна, літ 23, Вихована Марія, літ 23. Арештованих забрали до р-ну. З цих дівчат задержано і вивезено до Львова Дзенків Анну з 2-ма іншими дівчатами, зловленими попередньої облави (решту випущено). В 2-ій год. пополудні військо вибралось до Станиславова.

14.Х. в с. Підпечари Стан[иславівського] р-ну перевело рай. нквд та обл. нкгб облаву, в якій брало участь 300 больш[евиків]

(були між ними також ч-армійці). Ранком больш[евики] обложили село. Розшуки та ревізії проводили тільки в тих господарів, яких мали на списку. Під час облави вивезено: 1. Василишин Микола, жінку та 2-є дітей (6 і 2 роки) і дві сестри Василишина (Марію, літ 30 і Настю, літ 31). Майно skonфісковано (корова, ялівка, 4 подушки та все збіжжа, приблизно 5 кірців). 2. Семаньків Петро і жінка Софія, майно skonфісковано (корова, ялівка, кожух, верета, ковдра і збіжжа). 3. Герега Микола (skonфісковано все убрання та збіжжа). 4. Ільків Дмитро (skonфісковано майно). Всіх тих господарів вивезено за синів, які працюють при реф. СБ. 5. Бойчук Марія арештована за чоловіка, який був в громаді війтом та втік з німцями. Арештували Стадник Дмитра (батько Юри), але по дорозі випустили. Під час розшуків відкрили больш[евики] 2 криївки. Больш[евики] користувалися всипами, але криївок відкрити не могли, хоча знали, що в тому господарстві знаходиться криївка. Арештовано таких людей під час цієї облави: Винничук Дмитро, літ 17, Артус Йосиф, літ 26, Петрунів Анна і Катерина (сестри), Стефанків Василь, Хоминець Василь, літ 45. Всіх цих та вищезгаданих забрали Станиславова. Такі розшуки проводили больш[евики] до полудня. Відтак кинули до грабу[нку]. Стріляли кури і казали собі варити. В год. 5-ій по полудні, від'їхали до Станиславова. 10.X. випустили Герегу Василя, Стефанків Василя, Артуса Йосифа, Хоминець Михайла, Юрцуляк Василя (ці люди мали броніровки). Всі решта сидять даліше.

10.X. рай. нквд Галич в числі 40 осіб, зробили облаву на с. Тязів Гал[ицького] р-ну. При тім перевіряли ліс та поле. На полі знайшли криївку, з якої витягнули мушин: Бо[с]ович Михайло, літ 22, Квасний Дмитро, літ 23, Квасний Микола, літ 35, а 4-го змісця звільнили. Троєх згаданих забрали до р-ну Галич.

[...] в с. Перлівці Гал[ицького] р-ну була облава. Зловили Довгого Івана. Арештували Зімена Петра (сим. ст. Кол[одіїв]).

1.X. в с. Боднарів Гал[ицького] р-ну квартируючі там погран-війська перевели облаву. При облаві зловлено Дяченка Івана, літ 23, якого відставили до р-ну. В селі квартирує 100 больш[евиків], які роблять засідки.

7.X. до с. Бринь з напрямку Боднарева, приїхали больш[евики] в силі 40 осіб та перевели в селі облаву. В облаві зловили Цапюк Петра, Дзундзу Івана, зловлених відставлено до району. Частина війська закватувала в с. Сапогів. Дня 20.X. в с. Бринь пропав ст. сержант, який збирав сіно на контингент, внаслідок чого большевики, що квартирують в Боднарові, роблять засідки.

6.X. в с. Ганівці Гал[ицького] р-ну 50 больш[евиків] перевели облаву. Крім арештованої Лесі Савки, не зловили нікого. По трьох [днях] арештовану звільнили. Військо вибралося до с. Острів Гал[ицького] р-ну.

11.X. в с. Курипів* Гал[ицького] р-ну [ро] нквд арештувало Федишин Степана, на якого показав місцевий сексот. Арештованого випустили. В час арешту питали, хто розліплював бандеровські кличі.

17.X. в с. Комарів 30 больш[евиків] з р-ну перевели облаву. Не зловивши нікого, заквартирували і збирають контингент.

В с. Добрівляни Стан[иславівського] р-ну відбулась облава, яку перевело обл. нквб, при допомозі погранвійськ, в числі 100 чол. До допоміж також брали тих 70 фронтовиків, які тут квартирують. В 4-ій год. ранком село було вже обложене. Рівно ж і тут нквб керувалось точними всипами, але облава не дала їм бажаних вислідів. Жінка Щерб'яка Миколи (який пропав безвісти), казала, що через Хлабатового Гната пропав її чоловік. У Хлабатового перевели больш[евики] стислу ревізію, а жінку його сильно побили, бо знайдено в неї шапку нквд-ста. Крім того, арештували 5 людей (головно старих та тих, що приїхали з Німеччини, дівчата і хлопці). Крім того, перевірювали всіх людей (документи). Арештованих питали на місці, але не довідавшись від них нічого, забрали до Станиславова (в 4-ій год. по полудні), а по 4-ох днях випустили.

5.X. в с. Суботів Гал[ицького] р-ну перевели облаву. Знайшли криївку зі шкірою. Арештували господарів, де була криївка і вибрались до р-ну Галич.

6.X. на с. Сапогів Гал[ицького] р-ну наскочило рай. нквд в силі 30 осіб. В селі перевели трус і зловили Баграновського Стаха. Також нквд-ст (Столяренко) заарештував учительку Федорняк Марту, а також жінку Нечоси. Арештованих забрали до р-ну Галич.

7.IX. раненько 10 больш[евиків] з Лисця зайшли до с. Пациків Стан[иславівського] р-ну і обскочили хату Ошур Миколи. Син, Ошур Михайло – Козак, стрілець УПА, що прийшов на лічення, побачив большевиків, виліз на стрих. Больш[евики] почали стріляти та кричати “здайся, бандито”. В той час стр. Козак зіліз із стриху і почав втікати поміж хати. Під час втечі став ранений тяжко в груди, однак втік і скрився в одній stodolі. Большевики перетрусили кільканадцять господарств в тому напрямі, де

* У тексті: Коріпів.

зник Козак. Не знайшовши його, вернули знова до хати. Під хатою застали Дубницького Дмитра (працює легально), що був у німецькій уніформі. Большевики назвали його бандитою та почали сильно бити, доки Дубницький не сказав, де скрився стр. Знайшовши Козака в stodolі, казали вилазити, він добився з пістоля. Опісля большевики знущалися над трупом стрільця, а коло год. 10-ої, відійшли знова до Лисця.

8.IX. в год. 4.45 рано, з напрямків Галича та Тязева “сталінські діти” вскочили в Викторів Гал[ицького] р-ну та окружили господарство Кузьмич Анни (чоловік її в ча). В вищезгаданій крився син і ще два стрільці кур. Чорного. Обскочивши хату, почали стріляти запальними кулями, з чого загорілось господарство. Застукані стрільці, а саме:

1. Ковальчук Василь літ 24 (Довбня)
2. Кузьмич Мирослав -//- 21 (Іскра)
3. Бувр Федь -//- 22 (Беркут), відстрілюючись, почали відступати з горючої stodoli. Відступаючи, всі три стали тяжко раненими. Серед таких обставин залягли за горючий будинок та відстрілювались до останнього набоя. Всі згинувли геройською смертю, розриваючись гранатами.

10.X. большевики в силі 25 осіб зробили скок на с. Тязів Гал[ицького] р-ну. Не зловивши нікого, пішли до с. Викторів цього ж р-ну.

18.X. в с. Пукасівці [большевики] в силі 50 осіб зробили скок, при чім став арештований Бабій Лука. Протягом 2-ох днів арештований став звільнений (з причин старости). Вечером вибралися до с. Ганівець Гал[ицького] р-ну.

До с. Височанка Гал[ицького] р-ну щодня насакають большевики з Майдану та переводять розшуки. В с. кватирує 100 большевиків.

15.-17.X. в с. Комарів Гал[ицького] р-ну відділ больш[евиків] в силі 50 осіб, перевів розшуки по селі, полі та по лісі. Зловили: Івашин Тимко, літ 39, Микитюк Василь, Данилюк Пилип, літ 21, Зельманович Іван, літ 40. Всіх відставлено до р-ну.

23.X. в с. Комарів Гал[ицького] р-ну нач. заготівлі Баликін, ходячи за контингентом, зловив Мельничук Гринька. По дорозі бив його прикладом по голові, плечах. В той час автомат від удару зарядився і начальник Баликін “получив” серію в живіт. По кількох годинах помер.

30.X. в с. Мединя Гал[ицького] р-ну відділ НКВД арештував Куржинського Дмитра і ще 3 мужчин. По кількох годинах всіх звільнено.

Майже щоночі насакають большевики на село Залукву Гал[ицького] р-ну.

З Галича вивезено тюремників до Станиславова.

1.X. понад 50 больш[евиків] (спецвідділи із Лисця і Богородчан) перевели наскок на село Радча Лис[ецького] р-ну. Перетрусивши в кількох стодолах, перейшли до села Чернієва того ж р-ну. В stodолі Савчук Явдохи знайшли Хмель Михайла – Розважний, Зенюк Ярослава – Побитий і Савчук Василя – Тарас (стр. СКВ).

З криївки, зробленої між двома стінами, витягнули Приймак Матія. Крім цього, арештували Стефіну П., Пленюк І., Мигун У. (які працювали). На другий день з арештованими відійшли до Лисця, а друга частина перейшла до села Братковець, де перебували до вечера. Вечером поробили застави залізничним шляхом Станиславів – Надвірна, де перебували до ранку. В селі ніччю заарештували Пучко Юрка. Досвітком перейшли через село Хом'яків до с. Забережжа. В селі зловили Гречанюк Василя (попередньо арештований і втік з рук). З арештованими відійшли до Лисця.

Кватування війська та спецвідділів.

Майдан	– 300 осіб	– дроворубів (спецвідділ)
Добрівляни	– 55 –//–	збирають сіно
Боднарів	– 50 –//–	дроворубів (Гал[ицького] р-ну)
Сокіл	– 40 –//–	(Гал[ицького] р-ну) днем рубають дерево, а ніччю роблять засідки.

Комарів, Сапогів, Мединя Гал[ицького] р-ну кватирують большевики, збирають контингент збіжжя і сіна. Ніччю шукають за самогонкою, приладдя від самогонки нищать.

27.IX. в с. Посіч Лис[ецького] р-ну кватируючі больш[евики] завважили, як жінки несли харчі до ліса. Жінок задержали і під лісом зробили заставу. Надходячі стрільці УПА на краю ліса попали на цю ж заставу. Під час перестрілки став ранений стр. Спартак, інші відступили. Раненого і жінок відставили до Лисця. Спартак на другий день помер, а жінок випустили.

10.-20.X. в с. Блюдники кватирував відділ НКВД в числі 60 осіб. Під час переведених ревізій арештували Капиніс Федя, жінку Марію, Шевчук Юрка, Галюк Миколу, Савчук Миколу, Свистельницького Гната, Легойду Миколу, Шевчук Марію, Лотоцьку Олену і Параску. Арештованих відвезли до Галича за те, що не хотіли доносити. З арештованих випустили тільки Лотоцьку П., яка мабуть, видала Теслюка Андрія (витягнули з криївки). Опісля арештували ще Легойду Марію, Шевчук Марію, Пікуляк Василя, Голубчак Федя і

Михайла, Васильків Гната. 21.X. арештують ще Яськів Олексу та Райковського М. і від'їхали в село Мединя.

В с. Селиська кватирують большевики в числі 40 осіб. Переводять труси, влаштовують засідки.

[...]X. в с. Дорогів заквартирувало 15 большевиків з району, збирають контингент.

9.X. біля 1.000 большевиків з р-нів Лисецького, Богородчанського, Тисьменицького і з м. Станиславова, перевіряли ліс між селами Братківці, Ляцьке, Марківці. В корчах біля с. Братковець зловили Краснецького Гната, із хати забрали Дожданюків Дмитра і Михайла. Повертаючи з перевірки, 100 больш[евиків] пішло через Черніїв на Лисець, а друга частина 100 осіб, перейшла на с. Забережжя. В цьому селі зловили Ткачук Івана – Оріх, Амброзяк Івана – Чмелик, і Дмитра – Блакитний (стр. УПА). Із зловленими від'їхали до Богородчан.

15.X. спецвідділ з Гал[ицького] р-ну перевіряв ліс від с. Тязів до с. Павелче. Всіх було біля 50 чол. Трьох з них попало в руки УПА.

Спецбоївки нкб.

16.X. спецбойка обл. нкб Бабинського, разом із червоногвардійцями*, перевели скок на хату Цвітного Олексі в с. Вовчинець Стан[иславівського] р-ну. В хаті знайшли криївку, з якої витягнули сина господаря. Його питають, де станичний. Той відповідає, що тут немає нікого. Погромники закидують криївку гранатами. Із криївки починає відстрілюватись станичний Чумак (Масник Іван, літ 33). Почувши стріли, большевики почали розкопувати криївку і витягнули непритомного Чумака, який прострілив себе в гортанку. Над непритомним знущаються, масакрують і вкінці дострілюють. Господаря з дочкою і сином забирають до Станиславова, а майно конфіскують (забрали 60 кг тютюну, 30 ц. картоплі, 5 кірців збіжжя, 6 пар взуття, 5 спідниць, подушки, фартушки, шафи, начиння). По кількох днях господаря випускають.

4.X. рай. спецвідділ в силі 50 осіб, зайшли до с. Іваніківки Лис[ецького] р-ну. Під час трусів в одній stodolі, зловили Чорноус Василя. Около год. 12-ої перейшли до с. Забережжя, тут перевели труси і там заночували. Ранком 5.X., переходячи до с. Братковець Лисецького р-ну, заарештували на полі Баришку Василя і Івана, Ільків Михайла і Василя, Петра Качур із с. Братковець, та Савчук Дмитра і Приймак Василя із с. Чернієва (копали бульбу на полі).

* Так у тексті.

В с. Братківці ограбили Федорів Михайла (працює на залізниці). В селі переводять сильні труси, а вечером переходять до Іваниківки, де залишаються ночувати. З цього села забрали зі собою Василик Василя (колишній стрибок), заарештували Павликівського Миколу і його дочку Марію. Досвітком відійшли до Лисця.

Ревізії і грабунки.

7.X. в с. Вовчинець Стан[иславівського] р-ну в год. 2-й перед полуднем, заїхали нач. район[ного] нквд Куций, його заст. Замрач, нквд-ст Давидов, голова району Одинцов. Взявши собі до помочі 15 червоногвардійців (з охорони спиртзаводу), перевели ревізії в Масник Дмитра, Масник Михайла, Дзирик Василя, Новгородського Василя. Під час ревізії питали за пров. села Чумаком. Під час ревізії зграбували чоботи. По обіді вибрались до Станиславова.

8.X. рано 20 больш[евиків] з Лисця зайшли до с. Чернієва Лис[ецького] р-ну, обскочили хату Савчин Явдохи, перевели ревізію. Нічого не знайшли. Через якийсь час відійшли до Лисця. В Савчин Явохи попередньо зловили 3-ох мужчин. Того дня до Чернієва приїхало знова 8 больш[евиків], обскочили хату Стефіни Дмитра, перевели ревізію і від'їхали.

9.X. большевики, що кватирують в с. Посіч Лис[ецького] р-ну, ограбили церкву. В селі говорять, що будуть кватирувати, доки не ограблять ціле село, щоби "бандити" не мали що їсти.

10.X. большевики, що кватирують в с. Чернієві, розбили і ограбили хату Данилюк Марії.

10.X. в с. Вовчинець Стан[иславівського] р-ну [ро] нквд з місцевими червоноармійцями, перевели ревізію в таких громадян: Галько Марія, Масник Василь, Івана Чагура, та Возняк Михайла. Нічого не знайшли, ані не зграбували. Відтак пішли до Чотка Івана, який ходив по хатах та вимагав курей від жінок, яких чоловіки або сини в підпіллю.

12.-15.X. в с. Криліс Гал[ицького] р-ну большевики з р-ну в числі 60 осіб, відкрили всі криївки (провокація). В одній криївці знайшли один кулемет і три кріси.

15.X. в с. Павелче Стан[иславівського] р-ну невідомі большевики розбили хату Рожецької Насті і забрали всі речі з хати, та нарвані овочі.

-- в с. Вікторів Гал[ицького] р-ну "Рубаха" перевела сильні труси, знайшли криївку, з якої витягнули Дідух Василя, Самочку Юрка, Босович Дмитра. Крім згаданих, зловили Клочинюк Івана, Фіщик Олексу, Третяк Володимира, Ковальчук Івана, Клочанюк Івана. Під вечір вибрались до Комарова. А зловлених відставлено до р-ну Галич.

18.X. в с. Рибно Стан[иславівського] р-ну спецвідділ в числі 60 чол., ограбив госп. Галька Івана. Забрали в нього чоботи, хустки та кури.

19.X. до с. Підлуке Стан[иславівського] р-ну приїхало кількох больш[евиків] і вкрали безрогу. Це почув господар і почав кричати. Большевики хотіли безрогу застрілити, але вона вирвалась і втекла до господаря. Большевики втекли.

–//– в с. Вовчинець Стан[иславівського] р-ну [ро] нквд перевело ревізію у Писалій Василя, шукали за його сином. Відтак перевели ревізію в таких господарів: Веретки Михайла, Вихованець Михайла і Гринишин Михайла, Мисюк Василя, Новгородського Михайла.

Тут шукали [за] бувшою станичною.

19.X. до с. Рибно Стан[иславівського] р-ну в 5-ій год. вечера зайшло 45 больш[евиків]. Увійшовши в село, заквартирували, а 20.X. рано пішли на с. Гутиська, де перевели ревізію, і під час ревізії вкрали в Харандюк Катерини 1.500 крб. В 2-ій год. перед полуднем, відійшли до с. Майдан Стан[иславівського] р-ну. Відділ цей складався з “сталінських дітей”.

28.IX. до с. Братковець Лис[ецького] р-ну приїхало около 30 больш[евиків], стягали контингент. Один больш[евик] і “стрибок” завважили, як стрільці СКВ відступали до ліса. “Стрибок” крикнув: “Стій, бо стріляю” – тоді ком. СКВ пустив серію з ППШ та тяжко ранив стрибка, а больш[евик] кинув кріса і втік. Через годину стрибок помер. Через якийсь час больш[евики] зайшли до Бойчук Семена і знайшли на городі криївку. Почали в криївку стріляти та тяжко ранили Бойчук Семена. Коли той почав кричати, большевики криївку розбили і раненого добили. Тоді ограбили все майно Бойчука.

7.X. стрільці СКВ зловили ст. сержанта між селами Забережжа, Тисьменичани. В корчах коло р. Бистриця. Сержант був без зброї і документів. Зізнав, що прийшов на розвідку.

21.X. в с. Мединя Гал[ицького] р-ну відділ УПА роззброїв і розібрав до спідного білля 10 квартируючих там большевиків (які збирали там контингент). Большевиків залишили живими. Другого дня приїхало авто больш[евиків] в числі 40 осіб і “голих” забрали до р-ну Галич.

29.IX. на шляху між Лисець а с. Радча, хтось позрізував телефонічні стовпи і цілком знищив новозбудовані телефонічні проводи.

Мітинги.

7.X. в с. Ямниця Стан[иславівського] р-ну місц. голова сільради влаштував мітинг, на якому говорив, щоб народ здав кон-

тингент до 15.Х. та повідомив, що буде перепис мужчин від 18-30 літ. Присутних було дуже мало.

[...] до с. Вовчинець Стан[иславівського] р-ну прийшло 3-ох больш[евиків] (нквд), які влаштували мітинг (нач. [ро] нквд Куций, Замрач, Давидов).

[...] до с. Колодіївка приїхало 10 больш[евиків] в справі заго-тівлі зерна. Вони скликали десятників і провели мітинг в справі якнайскорішої здачі контингенту.

15.Х. до с. Угринів Дол. Стан[иславівського] р-ну приїхало з Рибалкою (гол. Райспоживспілки) 4-ох больш[евиків]. Рибалка влаштував мітинг, на якому наложив на село ще додатковий кон-тингент 50 кірців. Строк здачі 2 дні. Якщо не здадуть, то будуть сконфісковувати майно.

14.Х. в с. Підгороддю Гал[ицького] р-ну квартирують боль-ш[евики] в числі 30 осіб, які рубають в лісі дерево, а ніччю роблять застави. На заставі квартируючого війська в с. Підгороддю, вбили одного стр., що йшов на відпустку з кур. Чорного (провокація).

13.Х. в с. Ямниця Стан[иславівського] р-ну відбувся мітинг, присутних було б[лизько] 200 осіб. Обговорено було міжнародне положення і героїчну боротьбу УПА.

19.Х. в с. Угринів Дол[ішній] Стан[иславівського] р-ну від-бувся мітинг, участь взяло б[лизько] 100 чол.

22.Х. в с. Височанка Гал[ицького] р-ну став замордований станичний Горішний.

24.Х. до с. Вікторів Гал[ицького] р-ну приїхала Папюк Анна, яка була втекла до р-ну (сексот). 40 больш[евиків] приїхало з нею, як їй охорона. Забрала зі собою свою сестру і від'їхала до Галича.

7.Х. вечером 30 больш[евиків] з Станиславівського р-ну зробили засідку в с. Пациків Стан[иславівського] р-ну. В той час надійшов Джус Федір, що йшов до сусіда Коліжак Федора. Больш[евики] з Джусом зайшли до Коліжака. Перевели сильні труси і забрали Коліжака зі собою. Пізніше надійшов чот. Миша з кількома стр., де по короткій перестрілці Миша відступив, без власних втрат. Другого дня (8.Х.) больш[евики] були в селі до полудня і відійшли до Станиславова, забравши зі собою Коліжак Федора.

8.Х. в с. Колодіївка Стан[иславівського] р-ну прибуло з рай[ону] 12 посіпак, які цілий день лазили по тих господарях, що ще неповні здали контингент та силою стягати зерно, яке було в коморах.

[...] в с. Підлуке Стан[иславівського] р-ну прийшло 200 боль-ш[евиків], стягали контингент. Зараз за ними прийшло 3-ох фрон-

товиків, які ходили по селі та крали, де що попало. Стрінувшись з р-ними, мало не пострілялись. Районні червоноармійців заарештували.

[...] до с. Пасічна Стан[иславівського] р-ну приїхав з р-ну один больш[евик], скликав господарів вище 55 літ, звільнених від контингенту і зобов'язав їх здати до 3-ох днів.

[...] до с. Угринів Гор. Стан[иславівського] р-ну приїхало кількох посіпак та стягали контингент. Де знайшли збіжжа, то забирали.

[...] в с. Комарів Гал[ицького] р-ну відбувся прилюдний суд над арештованим секретаром громади Козаком Львом.

В с. Комарів квартирує 60 больш[евиків], які заробляють кол-госпне поле та збирають контингент.

9.X. в год. 7-й вечір, до с. Черлівка* Лис[ецького] р-ну приїхало фірою 8 больш[евиків], арештували дочку голови сільради, Бойчук Параску. Арештовану другого дня рано відпровадили до Лисця.

10.X. в с. Колодіївка Стан[иславівського] р-ну приїхало 10 больш[евиків] в справі контингенту і заложили ще 30 метрів збіжжа за те, що не виконали достроково наложеного контингенту.

11.X. в с. Радча Лис[ецького] р-ну пропав один чоловік Гаврилюк Іван.

12.X. до с. Загвіздь Стан[иславівського] р-ну прийшло 3-ох больш[евиків] з р-ну і стягали контингент від тих господарів, які колись були звільнені, а тепер мусять здати по 4 м збіжжа.

13.X. до с. Угринів Гор. Стан[иславівського] р-ну вечером зайшло кількох больш[евиків] до Вівчарука Федора за сіном. Господар не давав і дійшло до того, що господар зловив большевиків за груди і повалив до землі. За той час 3-тій больш[евик] забіг до хати і вкрав чоботи. Сіна господар не дав. Тоді больш[евики] вибили вікна і відійшли. Другого дня вищезгаданий господар пішов до р-ну зголосити грабунок. В р-ні йому відповіли, що нехай би припровадив того злодія, а тепер вже пропало. "Бо хто не краде, той не має. Іди і ти кради, і будеш мати".

15.X. до с. Загвіздь Стан[иславівського] р-ну приїхав Рибалка ще з 3-ма больш[евиками] та грабували у людей збіжжа, не питаючи чи здав контингент, чи ні.

16.X. до цього самого села прибув знову Рибалка з 4-ма больш[евиками] і skonфіскував майно Драганчук Явдохи, за неповну здачу контингенту.

* Так у тексті. Повинно бути: Чукалівка.

17.Х. до с. Загвіздь Стан[иславівського] р-ну приїхав Рибалка і суддя Гарасименко з 5-ма больш[евиками], які наказали скликати всіх господарів. Коли люди зійшлися, суддя Гарасименко вчинив суд над Драганчук Явдохою, покарано її грошевою карою 12.690 крб. На місці засуду відбулася продаж майна вищезгаданої господині, яке закупила держава по вищій ціні.

18.Х. дос. Підпечари Стан[иславівського] р-ну приїшов наказ, щоб народ здав ще 800 метрів контингенту, як надобов'язковий контингент.

27.ІХ. 10 большевиків, що прийшли стягати контингент в Старім Лисці Лис[ецького] р-ну, зловили Дзібій Олексу. По дорозі Дзібій почав втікати, відійшовши кілька метрів став забитий.

Постій, дня 25.ХІ.1945 р.

Героям Слава.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 81, арк. 340-342 зв.
Оригінал. Машинопис.

Опубл.: Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Від. ред. проф. Микола Кугутяк. – Том. 2. – Книга 2 (1945 – 1946). – Івано-Франківськ: КПФ "ЛІК", 2010. – С. 146-155.

№ 16

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ НАДРАЙОННОГО ПРОВоду ОУН СТАНИСЛАВІВЩИНИ ЗА ГРУДЕНЬ 1945 р.

[Січень 1946 р.]

Станиславівщина*
Надрайон

СУСПІЛЬНО – ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ за місяць грудень 1945 рік.

I. Зарядження райвиконкомів:

1. До 15.12. скласти списки так званих штатних працівників по селах (учителі, медробітники та адміністрація села), до випла-

* У верхньому правому куті документу надпис олівцем: 23/45.

ти зарплати в р. 1945. Рівночасно усталити сільською радою, управою школи, бюджети на 1946 р. і прислати їх на затвердження до р-ну.

2. Прислати до р-ну голову виборчої комісії, секретара і секретара сільради, із черговими списками в цілі перевірки, а також писемні звіти про підготовку до виборів.

3. Галицьким райвиконкомом заряджено 12.12. реєстрацію виборців. Рівночасно з переписом по селах переводилась організація сільських станиць міліції із демобілізованих червоноармійців. Скрізь демобілізовані відмовляються брати зброю. Під натиском міліцію вдалось zorganizувати в сс. Крилос, Залуква, Боднарів. Щоби заохотити демоб. вступати в міліцію, надано їм допомогу дровами, грошовими позиками та кіньми. В Галицькому р-ні дали 150 шт. коней (очевидно награвлених в укр. селі в порядку конфіскації, реквізиції і т.д.).

4. Станиславівський райком надіслав упіпнення головам до 28.12. вирівнати всі податкові залежності за 4-тий квартал 1945 (сільсько-господарський, військовий, малосімейний та позику).

5. Лисецький рвк розіслав зобов'язання про висилку робочої сили сільрадами на лісорубку через рвк. Робітники мали б працювати до 1.4.[19]46.

6. В цьому ж р-ні заряджено перегляд хлопців роджених в: 1927, 1928, 1929, 1930 рр. (для кожної сільради визначено дату перегляду) в цілях відправити їх в школу і на курси. За прибуття до перегляду РВК обіцяв наділити прибулих мануфактурою їх та їх сім'ї (для заохоти), але явка обов'язкова. Крім того, видані були зарядження райвиконкома окремих сільрадам. (Залучую кілька оригіналів).

В останніх днях місяця відбулись відправи голів сільрад при всіх р-нах, присвячені передвиборчій кампанії та іншим справам.

30.12. відбулась в с. Вовчинець відправа голів сільрад Станисл[авівського] р-ну. Голова рвк Одинцов на різні запити – що буде, коли бандерівці будуть застрашувати населення перед виборами – відповів: що по селах розішлють військо, яке забезпечить успішне проведення виборів, а бандерівці не будуть мати нагоди застрашувати населення. Крім цього, виступав ще заст. голови рвк Стефанишин – в біжучих справах та інші.

30.12. в м. Лисець відбулась також нарада голів сільрад, секретарів, десятників і дівчат (по кілька з кожного села) в справі передвиборчої кампанії. Обговорювали положення про вибори, конституцію. По відправі відбулась окрема нарада голів сільрад.

В половині місяця відбулись наради райвиконкомів та райкомів партії в місті Лисець, засідання відбулось 12.12.[19]45. Обговорювали питання політичної та господарської роботи на найближчий час.

Підсобні господарства на зимовий час цілковито припинили діяльність, озиминою поле не засівали.

Передвиборча кампанія в місяці грудні зводиться тільки до виготовлювання списків виборців, нарад сільських комісій, розсилання по селах сільрад (до агітпунктів) літератури, розліплювання плакатів, клечів, лозунгів самими більшовиками по селах (які зараз нищуться населенням).

Усна пропагандивна акція не проводилась, яка була розпочата попередніх місяців і не дала жодних вислідів – залишена. Тільки по містах і райцентрах, де більшовицька адміністрація опанувала положення (через наявність військової сили), відбуваються сходи робітників, інтелігенції і частинно населення, на яких агітатори проводять роз'яснювальну роботу, вивчають положення про вибори, конституцію. Оці всі вивчення мають чисто формальний характер і слухати проходять більш зі страху перед всевладною адміністрацією. Перед підозрінням в “неблагонадійності”, чи з охоти пізнати, що які права дає “найдемократичніша” конституція (вони і так відомі із щоденного життя), чи з обов'язку.

По селах навіть того формального, потрібного до звітування і обліку соц.змагання агітпунктів, більшовицькі можновладці добитись не можуть.

Тому не проводять майже жодної роз'яснювальної роботи по селах, якщо не враховувати кількох мітингів, проведених тою чи іншою районною адміністрацією в небагатьох селах надрайону. Зовсім об'єктивно можна ствердити, що розпочата з великим шумом т.зв. передвиборча кампанія, в перших днях листопада притихла і втратила на силі. Районні парторганізації та інші крикуни-агітатори, свідомі своєї безсилости проти народних мас до більшовицької окупаційної влади, і що переконати, вмовити про її добродійства нікого не вдається, – по[ки] що притихли, ніби примирились із становищем. Та це напевно хвилює.

Ворог за виграну не дасть, а придумав ще якусь штуку, щоб створити хоч ілюзію піддержки режиму населенням.

Якщо б такий стан (по чисельности) натиску більшовицького режиму існував дальше, а навіть при мобілізації всіх наявних сил (місцевих) в адміністрації поліпшити пропагандивно-роз'яснювальну роботу більшовикам не вдається. Що більше, можна вірити, що навіть при натискові, який напевно буде при-

мінений під час виборів, здійснюваний наявними тепер силами адміністрації (війська нквд, нкгб, міліції), вибори провалюються, якщо не вповні, то в більшості. Переважна частина населення сподівається, що до виборів поженуть його під штиками і запитують, що робити, як поступити в такому випадкові.

а) Охорона міста Галича в числі 42 особи (крім військ нквд і нкгб), сформована з місцевих кацапів і поляків, які тепер уважають себе нащадками колишніх бояр та щиро вислугуються большевицькій владі. Начальником цього батальона міліції призначений Бабіцький Стах. Крім участі в облавах і репресуванні населення, до обов'язків цієї міліції належить охорона міста, тюрем та інших установ. Цей відділ щоночі виставляє сильну заставу на Замковій горі, з якої видно ціле містечко і околицю. Тут на становищі постійно стоїть важкий кулемет. В час завваження найменшого підозрілого руху, обстрілюють околицю міста та освічують ракетами. В той час алярмують всю залогу міста. Алярми досить часто трапляються, хоч не все з оправданих причин, що свідчить про доволі великий страх охорони.

В с. Шевченкове (б[іля] с. Залуква) Галицького р-ну квартирує штаб саперної частини. Сама саперна частина в числі 200 осіб розміщена трьома групами, в сс. Бринь і Дорогів по 40 осіб в кожному (рубать ліс), третя квартирує при штабові, возить нарубане дерево, а також з Калуша возять дерево, призначене на будову залізничного моста в с. Дубівцях. До своєї розпорядимості мають* 15 автомашин і похідні верстати. Часто беруть участь в облавах, перевірках лісів, переводжуваних в цьому р-ні.

З села Майдан Станиславівського р-ну вибрався 17.12. (заквартирував 29.11.) спецвідділ в числі 40 осіб до Калуша.

б) Як і в двох попередніх місяцях так і в звіттовому, нквд що раз менше як засіб терору і методів боротьби з нами примінює облави. В цілому терені за місяць проведено менше десятка облав. Зовсім не проводив облав Богородчанський р-н, Лисецький провів всього одну в с. Забережа, яку викликав бувший стрілець УПА Антипка (грузин), який попереднього дня пішов з повинною. Всі облави були проведені на всипи або при наявності матеріалів, здобутих іншим шляхом. Донос Антипка (знав про місце перебування членів р-го проводу, сотенного Вікторії та ще кількох стрільців, з якими часто стрічався в цьому селі та про одну криївку) викликав велику облаву на село в дні 15.12., в якій взяло участь аж 800 осіб (обласні, районні війська нквд і нкгб,

* *Дописано ручно.*

червоноармійські частини). Проведені ними детальні розшуки, крім відкриття одної закинutoї криївки, успіхів не дали. Під час розшуків грабили і [...] населення, як звичайно. Заарештовано 2 дівчини, 1 жінку і 1 молодого хлопця. Арештованих вивезли до тюрми в Лисці.

Галицький р-н на спілку з військами нквд з інших р-нів (Войнилівського, Рогатинського, Бурштинського), перевів обласну на ліс між селами Темерівці, Дорогів та на села, що прилягають до ліса, в дні 29.11.

Найсильніші розшуки проводили в с. Селиських, де був назначений головний і збірний пункт військ. Перевіркою керувала область. Крім арештів проведених по селах, перевірка вислідів не мала. В лісі біля с. Темерівець більшовики відкрили одну криївку, в якій згинув боєвик СБ Олесь.

Проведені облави Станислав[івським] р-ном в сс. Угринів Гор. (1.12.) і Колодіївка (3.12.) не дали жодних вислідів, крім арештів дівчат та старших мужчин, звільнених по кількох днях з тюрми.

Наскоки переводить нквд на всипанні хати недавно і раніше, на хати підпільників і їх родин, на окремі відтинки того чи іншого села, де замітніший був наш рух, рідше на цілі села. В останньому часі перевірюють тільки поверховно замітніші господарства.

Найчастіше наскоки переводились днем, рідше ніччю. Найбільше переведено в Лисецькому р-ні – 12 протягом місяця. Наскоки переводив обласний відділ нквд, який в минулому місяці закватував в с. Тисьменичанах. Відділ цей числом 70 осіб сильно укріпившись в залізничній станції, оперував по селах і відзначався великою рухливістю. Щоденно днем і ніччю проводив наскоки на села Лисецького, Ланцинецького і на 2 села Тисьменицького р-нів. Майже щоночі робили засідки по залізничній дорозі і на підступах до с. Тисьменичан.

Часом переходили недалеко ліси, гаї та луки. Часто до цього відділу приїздив панцерний поїзд “Борис Петрович”. Під час наскоків постійно траплялись грабунки і грабежі по хатах, які перевірялись. Відділ цей населення називає “залізнодорожним нквд”, від інших відділів він відрізняється тим, що старшини і підстаршини носять [ш]кіряні куртки німецького або мадярського виробу (трофейні).

Замітніші наскоки були проведені цим відділом в селах: Братківці – 2.12., витягнули з криївки 3 муж. і арештували 3 муж., Братківці 13.12. зловили 3 муж., Братківці – 16.12. зловили р-ного пропагандиста Усенка, Забережжа – 17.12. заарештували одну жінку, Братківці – 19.12. вбили 1 мужчину, зловили 3-ох.

Ранком 30.11. відділ нквд Галицького р-ну в числі 30 осіб перевів наскок на одну хату (ще раніше всипану) в с. Тязів. Наскок був до подробиць продуманий і детально підготований. Для замаскування агента проведений під маскою припадковості. В хаті в той час перебував член надрайонного проводу сл. п. Довбуш. Наскок був такий нагальний, що ніхто не завважив двох нквд-стів, як вони вскочили в хату. Хоч криївка була в хаті, сл. п. Довбуш скритись не мав часу. Він вступає в бій з більшовиками, пробує рятуватись втечею, на подвір'ю стає ранений, дострілюється з пістоля.

Тіло вбитого і документи (звіти, протоколи), які мав зі собою сл. п. Довбуш, машинку до писання, господаря хати, забирають зі собою і окружною дорогою через Жовтневе (щоб уникнути засідки або евентуальної погоні), повертають до Галича. По кількох годинах з арештованим господарем повертають в село розшукувати за бункрами (знав той господар), натрапляють на заставу відділу УПА, який по даремній погоні закватирував в селі. Під час перестрілки нквд-ст вбиває (чергою з автомата) господаря, щоб остаточно закрити таємницю наскоку.

3.12. відділ нквд в числі 85 осіб (квартирував через кілька днів в с. Блюдники) розділившись на 2 групи, наскочив на с. Дорогів і Колодіїв. Під час наскоку арештували 2 мужчин із обох сіл і перевезли до Галича.

Р-ий відділ нквд Станиславівського р-ну, вдаючи із себе охорону моста, наскочив на хату (ранком 8.12) Попадинець Юстини в с. Павелче. Під час розшуку відкрили криївку, з якої витягли поранених (через те, що не хотіли виходити з криївки) двох стрільців УПА: Попадинець Василя (ур. 1916 р.) і Тачинського Юрка (ур. 1915 р.). Обох на допитах через кілька годин розстріляли біля залізничного моста.

Цього ж дня цей сам відділ відкрив другу криївку на господарстві Тачинського Юрка. З криївки витягли 3 хлопців і відвезли до Станиславова. Оба господарства спалено, майно skonфісковано.

[...].12 ніччю р-ий відділ нквд під командою Куцого, наскочив на господарство Когуч Марії, із криївки витягли Маланюк Василя, цей показує другу криївку [в] stodолі, з якої витягають провідника села Квітенка (Самійла Ілька). В сусідньому господарстві з криївки витягли Когуч Юрка. Цей останній показав ще одну криївку в Боднар Варвари, яку знаходять порожньою. Другого дня ранком конфіскують господарства, арештують Качур Варвару і ще кілька осіб, біля полудня від'їздять до Станиславова.

7.12. р-не нквд перевело наскок на кілька хат в с. Іваниківка Лисецького району. Відкрили дві криївки. В одній 3 стрільців СБ розірвались гранат[ами].

9.12. цей сам відділ наскочив ранком на с. Забережжя Лисецького р-ну. За вказівками сина голови сільради (пішов з повинною) арештували 12 мужч[ин].

13.12. в цьому ж селі під час наскоку вбили одного стрільця СКВ.

Під час перепровадження ревізій і розшуків в випадку виявлення криївок або інших компрометуючих речей (часом навіть збіжжя), майно конфіскували, а господаря чи кого іншого з родини, як не впів втічи – арештували. Коли хтось ставив опір, господарство його палено, без огляду на те, кілька горіло сусідніх господарств.

В с. Підпечарах Станисл[авівського] р-ну 16.12. 16 більшовиків перевели розшуки за вбитим попередньої ночі під час сутички з стрільцями УПА – нквд-стом. Після знайдення трупа, спалили цілковито господарство Склепового Миколи, стайні Петрунів Гриця і Василя – винних тільки в тому, що біля їх господарств відбувалась сутичка на дорозі. Крім того, арештували 7 осіб винних також не більше.

18.12. в цьому селі знайдено одну криївку, давно закинену, підпалили це господарство. Від цього загорілось ще три господарства. Огневій сторожі, яка приїхала зі Станиславова, нквд заборонило гасити вогонь. Все згоріло, крім курей, врятованих нквд-ми.

В місяці грудні продовжувались розпочаті під кінець листопада з великим шумом і сильною застрашуючою пропагандою, вивози родин впадших або засуджених членів ОУН, стрільців УПА, бойовиків. Вивози переводили порядком наскоків. Ніччу нквд обставляло хати тих родин, яких мали вивозити (чекали до ранку), а днем уже зганяли примусово підводи, виганяли родини в тих одягах, що застали в хаті, а на другі підводи забирали все рухоме майно (починаючи від одягу, кінчаючи пилами та сокирами, від корови до останньої курки, все збіжжя і інше). Всю хатну обстановку, що непридатна була до транспорту, або непотрібна нквд (образи, шафи, столи), ламали. Родинам можна було взяти невеликий запас харчів, і то якщо були готові в хаті (хліб, та дещо з товщу і м'яса). Дехто вступає захопити гроші і скрити перед оком нквд-стів. Хати оставались голими, з опустілими стінами, повибиваними вікнами, поламаними дверима. В селі панував гнітючий настрій, чути було крики запінених нквд-стів, постріли

вгору, плач жінок і дітей, рев худоби. Картина нічим не краща часів татарського ясиру. На шляху до Станиславова можна було стрінати валки підвод, наванжених селянським дорібком, на окремих підводах селяни, жінки, діти, за підводами конфіскована худоба. Кругом валки конвой нквд-ист[ів]. В місті селян заганяли до лягру (пересильний пункт), а майно поплило до кишень і домів нквд-истів.

Найпершим розпочав вивози Богородчанський р-н. 15.12. в с. Похівка вивезено 6 родин (8 мужчин, 6 жінок, 5 дівчат, 8 дітей).

17.12. із села Глибівка вивезено одну родину (чоловік і жінка), в с. Саджава одну родину (жінка і дочка).

16. і 21.12 із села Ст. Богородчани вивезено 3 родини (3 жінок, 1 мужчину, 1 хлопця).

20.12. в с. Підпечари Стан[иславівського] р-ну вивезли 4 родини:

1. Вовк Михайло, літ 58, жінка Настя, літ 50, дочка Анна, літ 20, за сина вивезеного раніше.

2. Бойчук Анна, літ 58.

3. Семанів Петро, літ 30, з жінкою.

4. Склепова Анна, літ 21, з сином Ігорем один рочок.

В Галицькому і Лисецькому р-нах вивози не продовжувались. Деякі із вивезених використовуючи обставини, втікають із пересильного пункту, однак їх небагато.

Обласна спецбійка нквб перевела кілька наскоків на села Станиславівського і Лисецького р-нів. Вдаючи, як звичайно, повстанців, старались знайти зв'язок, виявити підпільників, симпатизуючих. Оперували створеними реченнями і окремими репліками в сенсі: "Слава Україні", "ми свої, не бійтесь", "маємо раненого скажіть, де тут є бункер, санітарка", "давайте харчів, бо ми голодні, помучені", "більшевикам то ви даєте, а своїм не хочете", "не хочеш дати, то повісим тебе", стараючись знайти початок "нитки". За вияв найменшої прихильності повстанцям, за прийняття в хату, за даний кусок хліба, або правдиву відповідь на питання: чи є в селі більшовики? – арештували та на місці допитували побоями.

Навчене подібними діями населення, звичайно, проганяє з хати "повстанців", тим охороняється перед великими неприємностями, а часом навіть перед втратою майна чи тюрмою. Тільки в окремих випадках більшовикам вдається спровокувати легковірних, звичайно, прихильних повстанчому рухові, але нічим не зв'язаних з ним. Для більшого успіху бійка ця

одягає різноманітні уніформи (радше одяги), з різнородною зброєю (німецького, мадярського, совіцького зразка). В селі Угринів Долішний Станиславівського р-ну ніччю 21.12. така боївка (т. зв. Бабинського) в числі 20 осіб, зайшли до Крижанівського Г., постукали до вікна і закликали: “Зенка, відчини, дай ліки для Марка”, жінка відчинила і думаючи, що то свої, повела до Шрамченка (господарчий в станиці), заарештували його. Опісля заарештували двох дівчат (Ділейчук Анну і Коровайчук Евдокію) і забрали ліки. Разом із дівчатами ідуть до Гурика Івана, де думають знайти Марка (надрай. проп.). Виламавши двері, вдираються до хати, побивають сильно жінку Гурика, переводять трус, арештують господаря і зі всіми від’їздять до Станиславова. Дані про хворобу і перебування Марка нкгб одержало по всій правдоподібності від бувшого рай. пропагандиста Усенка, зловленого в с. Братківці 16.12.

Протягом місяця більшевицька безпека старається організувати при селах т.зв. станиці сільської міліції (самооборони), або як їх називає населення “стрибків”, із демобілізованих з ЧА, арештованих і звільнених, зловлених в облавах, тих, що зголосилися з повинною. Призначених до стрибків, втягнених на списки – нквд і інші партійні шурі – арештами, побоями, допитами, погрозами змушували підписувати заяви про: ... добровільний вступ у міліцію, а після тим самим способом примушували брати зброю, та робити службу. Як демобілізовані, так інші, ставлять пасивний опір, вживають всіх заходів, щоб уникнути цього “почесного обов’язку”. Тільки в деяких випадках вдалось більшовикам організувати стрибків. До кожної станиці приділено 3-5 більшовиків і по 1 нквд-истові, або участковому.

Стрибків майже виключно озброєно в кріси. В багатьох випадках зброю дають 15-16 літнім юнакам, або 45-50 літнім дідам (також під примусом).

Кріси носять діти, які не доросли ще висоти довжини кріса. Боева вартість тих станиць прямо смішна, дехто прямо не вміє із кріса стріляти, кидати гранати, бояться власного вистрілу, на добавок не хочуть вчитися.

Моральна вартість визначається вже характером організації станиць (насилно їх заставляють боротися за тих, кого вони найбільше ненавидять, проти власного народу, проти власної совісті). При перших стрілах даних по них, вони розбігаються, не дивлячись на наслідки, які можуть з того виникнути.

З другої сторони вони не здібні в сьгоднішніх умовах, в умовах терору, повернути зброю проти того, хто дав її. Занадто

прибита, обезволена психіка їх. Тільки одиниці, які мають вже забагато гріхів проти власного народу, щиро вислугуються і на цьому відтинкові.

В селі Похівка Богородчанського р-ну 15.12. арештували 7 мужчин (серед них і демобілізованих з ча) за те, що відмовились взяти зброю. По тижневі тюрми, їх збитих випущено.

Зорганізовано ст[аницю] стрибків в Ст. Богородчанах (Богор[одчан-ського] р-ну) в числі 45 о[сіб], в тому [числі] 5 більшовиків. Озброєння: 19 крісів, 2 кулемети, 2 автомати і гранати. Кватуриють в мурованому будинкові. Під час наскоку одного з відділів УПА на цю станицю 24.12., стрибки поховались до пивниць, а відстрілювались тільки більшовики, які на той час заквартирували в селі. Після цього стрибки розбіглись домів.

Н а ш і в т р а т и:

Згинуло смертю героїв і замордованих 25 осіб, в тому [числі] мужчин 17, жінок 7, старик 1, дітей 1, в тому [числі] членів 5, стрільців 4.

Ранено: 7 осіб, в тому [числі] стрільців 4, господарів 3.

Зловлено під час облав і наскоків 38 осіб, в тому [числі] 2 членів, звільнено 5 осіб.

Заарештовано 147 осіб: в тому [числі] жінок 77, членів 3, з того звільнено 68 осіб.

Зголосились з повинною 5 осіб – всіх звільнено.

Вивезено 15 родин: в тому [числі] жінок 15, мужчин 8, дівчат 7, дітей 9.

Спалено господарств 22.

Зліквідовано господарств 37.

Р е в і з і ї і г р а б у н к и:

Партійна і нквд-івська кліка дальше нестерпно грабує населення, не поминаючи жодної нагоди. Найкращою нагодою до того є всякого рода облави і ревізії. Грабують всіх, “винних” і “невинних”, громадян під будь-яким претекстом або і без нього. Поруч узаконеного грабунка, здійснюваного організованим способом під час всяких конфіскацій і ліквідацій, є ще ніби незаконний, здійснюваний також в білий день грабунки при всяких ревізіях, часом нарочно перепроводжуваних тільки в цілях грабункових.

Відомо, навіть так високо поставлена особа як Слонь (секретар облкому партії), набуває тим способом майно. Жінка його в приступі щирості призналася, ... “що найлучше на облаву їхати до Ямниці” ... бо “там” “хорошая мебель”, яку можна “придбать”. Оте придбать добре знають укр. селяни, для них воно рівнозначне з безприкладним грабунком.

Окрему сторінку займають нічні грабунки, переводжувані під загрозою зброї. Населення мовчить, бо боїться пімсти все-сильних, державою годованих бандитів. Така жорстока пімста мала місце в с. Колодіївка Стан[иславівського] р-ну:

29.1. трьох грабіжників забрали в Славич Василя [майно] (привезене з Німеччини) та з іншими награбованими речами від'їхали до с. Вовчинець. Слідуючого дня господар пішов пожалітись до р-них властей, не вислухавши його викидають за двері, мовляв, то зробили бандерівці. А ніччю 25.12 бандити помстились [в] жорстокий спосіб, за те, що господар зовсім по закону домагався вияснення і виявлення грабіжників. В 10-ій год. ночі грабіжники під'їхавши фірою, по-бандитськи підкравшись до хати Славича, закидають через вікно 4-ма гранатами. Від вибуху гинуть жінка і дві дочки Славича. Напасники вскакують в хату, чергою з автомата добивають старого Славича, а най-старша дочка з дитиною на руках пробує рятуватись втечею. На подвір'ю досягає її черга з автомата. Вона гине разом з малим хлопчиком. Ограбивши до решти хату, думаючи, що всі свідки варварського, морожучого кров в жилах вчинку замовкли навіки, від'їздять через Вовчинець до Станиславова.

В хаті в живих остався зять Славича – Стельмах Дмитро, який скрився під трупами матері і дочки – живий свідок нелюдського злочину. Замордовані стали: Славич Василь, літ 58, Славич Феня, літ 49, Славич Катерина, літ 20, Стельмах Марія, –//– 22, Славич Анна, –//– 18, Славич Розалія, –//– 11, Стельмах Іван, –//– 4.

Другого дня, як на посміх, приїхала комісія, по дорозі обскакують одну хату, стріляють на стрих і ловлять вже раненим одного мужчину, який крився. Опісля вже пооглядала місце геройського вчинку, сказали голові сільради похоронити трупів і від'їхали спокійно домів.

В Станиславівському р-ні самих більших грабунків занотовано 7, а в Богородчанському 6.

7.12. 10 більшовиків під час ревізій пограбили ніччю присілок села Гутиська (Стан[иславівського] р-ну Луквиці. В Зелінського Миколи забрали 5 курок, подушку, корець бараболі, кухонне начиння, убрання. В Бенька Петра 10 корців бараболі, убрання, 2 коци, в Кухарського Б. 8 курей.

15.12. 30 більшовиків під час ревізій, проведених в тому ж селі, в Шумського Семена, Дзіковського Петра, Мельникович Петра забрали 4 пари взуття та 7 пар білля.

9.12. в с. Підлужжа Стан[иславівського] р-ну кількох опричників зловили на дорозі двох дівчат, які йшли з млина (були свя-

точно вдягнені). Підвівши під місто, визули дівчат з чобіт, роздягнули і тільки в сорочках пустили домів.

16.12. в с. Підлужжа більшевики розбили олійню, забрали олій, а в Ткачука Дмитра забрали дві безроги.

– в с. Павелче Стан[иславівського] р-ну охорона моста задержала Коську Миколу і зажадали, щоб він віддав все, що має коло себе. Господар втікає і стає ранений. В час як більшевики стріляли за втікаючим, із своєї хати вийшов Табачин Матвій, якого також ранять в голову і запалюють хату.

– в с. Саджава Богород[чанського] р-ну прокурор Констиниченко з 13 іншими нквд-истами, 8.12. зграбував у Зелінської Софії корови, а у Надраги Дмитра перину, подушки, диван, верети.

– в с. Похівка того ж р-ну 11.12. стрибки і нквд-сти зграбували в Григорового В. 5 кг сира, масло, 2 кг тютюну, годинник.

– в с. Ляхівці 4 опришків в Дикун Івана забрали 2 жін. святочні хустки, білля, одяг та 4 кг меду.

– в с. Горохолина (того ж р-ну) 20 більшевиків у Василюк О. забрали 2 кожухи, [чо]боти, 2 жін. спідниці, 50 м полотна і інші речі.

– в с. Нивочин під час ревізії (14.12.) ограбили 5 господарств.

Контингентова акція досі ще не закінчилась, попри те, що населення давно вже здало поставки і то понад план на багато відсотків. На с. Ст. Богор[одчани] дня 10.12. прокурор, суддя та з партії Геркавенко наклали в вигляді кари (“штрафу”) 300 цнт. збіжжя (село до того часу повністю виконало зобов’язання) і до 3 днів стягнули все збіжжя.

За неповну здачу поставки (кілька кг), завідуючий відділом заготівлі при Станисл[авівській] райраді Візеренко, skonфіскував у Макара Степана і Стальського Р. в с. Колодіївка по одній корові.

В с. Підпечари того ж р-ну Рибалка (голова райспоживспілки) skonфіскував за неповну здачу поставки в Чостик Юрія – господарство, в Мельник В. – половину збіжжя, в Петрунів Дмитра – все збіжжя, в Логази Марії – теля. Забирали навіть немолочене збіжжя.

[В] с. Комарів Галицького р-ну засуджено Блінчук Павла на 3.000 крб., Гловяк О. на 4.000 крб., Путера С. – 2.500 крб., за неповну здачу поставок.

Протягом місяця районна адміністрація роз’їжджалась по селах [під] охороною та переводила реєстрацію виборців, скла-

дання списків виборців, при тому переводили розшуки, ревізії, стягання контингентів, конфіскування [ма]йна і інше.

[В] селі Майдан Стан[иславівського] р-ну перепис переводило 60 більшовиків від 11.-12.12., арештували при тому 6 осіб, по допитах всіх випустили.

Той сам відділ переводив складання списків в с. Гутиська від 13.-14.12. [Спр]овокувавши одну жінку, вдаючи стрільців УПА, витягли з криївки 3 стрільців УПА. Всіх трох забрали до Станиславова.

П р о п а г а н д а:

На терені більшовики перевели ряд мітингів, зв'язаних з виборами. Населення як і все, мітингів не відвідує. 9.12. майже по всіх селах Галицького р-ну були проведені мітинги. Районна адміністрація, взявши собі охорону 10-15 чоловік кожний, роз'їхались по селах. Використовуючи неділю, обкладали стійками церкви, задержували населення і в той спосіб переводили мітинги.

В Станиславівському р-ні відбулись мітинги в сс. Колодіївка 1.12., переводив Візеренко, людей силою зганяли, Узинь 4.12. під церквою, переводив секретар райкому партії Майборода, – говорив про скору війну з Англією, бо вона озброєє німецьке військо, Добрівляни 9.12., говорив той сам Майборода про вибори та вибори виборчої комісії.

В місті Лисець 5.12. для місцевого населення, силою зігнаного, читали положення про вибори.

В Богород[чанському] р-ні провели більшовики мітинги в сс. Глибівка 9.12., Богородчани 9.12., Глибоке 14.12., Ст. Богородчани 16.12. – всі в справі виборів. Не відбулися мітинги в сс. Тисьменичани Лис[ецького] р-ну 5.12., Горохолина (Богород[чанського] р-ну 13.12., Гринівка того ж р-ну через те, що населення не зійшлося.

Д і ї У П А і С а м о о б о р о н и:

3.12. відділ УПА під ком. В. влаштував засідку на більшовиків, які на присілку с. Майдан – Луквицях, відкрили дві криївки зі зброєю. Вбито 2, ранено 4 більшовиків. Відділ відбив 2 важкі кулемети, 5 тис. набоїв, здобув пару коней з возом.

8.12. відділ УПА на засідці на шляху між Павелчем, а Калушем, збив 2 автомашини легкові, а 1 вантажну. Вбито 2 більшовиків, спалено 650 л. горілки. Двох шоферів відпущено домів. Автомашини спалено.

Рейдуючий відділ УПА розбив в с. Гринівка відділ більшовиків (тут квартируючий) в числі 40 осіб. Спалено 3 автомашини. Власних втрат не було.

Відділ УПА під ком. М. розбив 24.12. в Ст. Богородчанах станицю стрибків. Вбито кільканадцять більшовиків і стрибків. Згинув 1 стрілець і 1 легко ранений.

– Двох стрільців СКВ в с. Рибному Станисл[авівського] р-ну ніччю 30.11. стрінули більшовиків. Один із стрільців чергою з автомата вбив трьох більшовиків. Інших [...] стало ранених. Ранивши 1 стрільця, більшовики втекли зі села.

– Відділ СКВ біля присілка Суха Ліщина (Станисл[авівського] р-ну) 17.12. прогнав більшовиків (спалили трактор і автомашину).

– 17.12. в с. Підпечарах Станисл[авівського] р-ну кількох бовиків СБ в сутичці з більшовиками вбили одного, а другого ранили. Здобуто один кріс.

– СКВ в с. Вікторів Галиць[кого] р-ну 20.12. прогнав 20 більшовиків, які приїхали складати списки виборців і конфіскувати майно родин. Вбито одного більшев[ика].

– в селі Залуква того ж р-ну СКВ розбив станицю стрибків, вбито коменданта, здемольовано будинок сільради.

Н а ш а п р о п а г а н д а:

Протягом місяця проведено 14 мітингів з населенням. Як все, населення брало чисельну участь в мітингах. Протягом години-півтора від повідомлення про початок мітингу, приміщення вщерть було заповнене слухачами.

На мітингах висвітлювали пропагандисти політичне положення в світі, говорили про героїчну боротьбу УПА з ворогом, про боротьбу поневолених народів проти Москви, що несе більшовицька окупація України, про намагання більшовиків перетворити греко-кат. церкву на свою агентуру і т.п.

Проведено мітинги в таких селах Станиславівського р-ну:

Колодіївка	30.11.	присутніх	150 осіб,
Майдан	22.12.	присутніх	50 о[сіб]
Гутиська	23.12.	-//-	48 -//-,
Узінь	21.12.	-//-	120 о[сіб]
Добрівляни	22.12.	-//-	50 -//-,
Підлужжа	24.12.	-//-	40 о[сіб]
Підпечари	25.12.	-//-	80 -//-,
Рибно	30.12.	-//-	80 о[сіб]

Братківці Лисецького р-ну 23.12. (про вибори в ССРСР),

Нивочин Богород[чанського] р-ну 20.12. присутніх 100 осіб,

Лесівка -//- -//- 21.12. -//- 80 -/-.

Найменше мітингів проведено в Галицькому р-ні та Лисецькому [р-ні], через постійний терор, який там лютував, а

особливо наскоки, які там у великій мірі застрашують населення. В перших днях місяця по містах, підміських селах, де кватирували ворожі частини, розкидано летючки “До бійців і командирів ЧА”. Летючки мали великий успіх.

Техзвено випустило і розповсюджено літературу (цикльостиль):

1. “Радіовісті” – 500 прим.
2. “До земляків, що караються на далекому Сибірі” – 450 прим.

3. “Українські селяни” – 600 прим.
4. “Найдемократичніші визволителі” – 800 прим.
5. “Молодий повстанець” – 200 прим.

(машиною):

1. “Радіовісті” – 21 прим.
2. “Проблема нашого визволення” – 6 прим.
3. “Шлях перемоги” – 5 прим.

4. “Радіовісті” – 21 прим.*
5. “До проблем доросту” – 15 прим.

6. “Наша боротьба свята” – 8 прим.
7. Коляди – 8 прим.
8. Лозунги – 5 прим.
9. “Від соціялістичних гасел до побудови імперії” – 6 прим.

Силами районів були виготовлені кличі від 150-600 шт. в кожному і розповсюднені по селах. Крім того, кличі були розмальовані на стінах держ. будинків чорною фарбою.

Для членів було проведено три вишколи, на яких перероблено теми: “Розвиток національно-політичної думки”, “Про міжнародне положення”, “Проблема нашого визволення”, “Деклярація Проводу** ОУН”, “Конституція СРСР”.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 71, арк. 360-367.

Оригінал. Машинопис.

* Так у тексті.

** Дописано ручно.

№ 17
ВИБОРЧА І ПЕРЕДВИБОРЧА КАМПАНІЯ
ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР НА ТЕРЕНІ
СТАНИСЛАВІВСЬКОГО НАДРАЙОНУ ОУН
(СІЧЕНЬ І ЛЮТИЙ 1946 р.)

[Березень 1946 р.]

ДОНБАС*

ВИБОРЧА
І
ПЕРЕДВИБОРЧА КАМПАНІЯ У ВЕРХОВНУ РАДУ СРСР
(січень і лютий 1946)

I. Передвиборча кампанія розпочинається зараз по оголошенню урядом дня виборів – тобто під кінець місяця жовтня 1945 р. і триває аж до 10.II.1946 р., вперше мітингами з населенням, а преса переповнена всякими зобов'язаннями та заявами, “перевиконати плян”, “перевиконати норму виробітку”, взяті робітниками добровільно на честь виборів.

Голови сільрад одержали розпорядження про творення виборчих комісій й складання списків.

В м-ці листопаді на села нахлинула хвиля мітингів у справі виборів. Звичайно на мітингу населенню, насильно зігнаному, менш вдалі агітатори, прочитували тільки “положення про вибори”, долучивши при кінці кілька окликів: “Всі на вибори”, “За Сталіна партію” і т.д. Мітинги, як звичайно, успіху не мали. Галицький район, щоб виконати норму, однієї неділі розсилає по всіх селах району своїх представників зі завданням провести передвиборчий мітинг коло церкви (по відправі). По селах назначають (вибирають) виборчі комісії із селян, учителів, сільського активу як: заст. голови сільради, рідше як іншого члена. До кожної виборчої комісії присилають одного-трьох представників з р-ну (партійних), в цілях практичного керівництва роботою комісії і рівночасно її контролі. Така постановка згори перекреслює свободу виборів, а урядові й партії уможливорює всякі махінації при цілковитій пасивності заляканих і інших членів виборчої комісії.

Ці заступники виборчих комісій не тільки занімались виборами, але кермували терором проти населення для ліквідації рев.

* У верхньому правому куті документу надпис синім чорнилом: 73/46.

руху. (Терор, як засіб і терор, як примір кари і іншим в науку). Крім цих керівників виборчих махінацій, надсланих виконками, надсилали своїх представників і комсомол, і райони, бо по селах членів партії немає (постійно проживаючих), а комсомольці рідке явище. Спосіб творення виборчих комісій такий же блудний, як і вибори – і “вибирають” на пропозицію проти якої ніхто не відважиться заперечити. Склад виборчих комісій по сс. Станиславівського р-ну:

с. Вовчинець. Всіх 11 осіб. Дільниця ч. 150 – голова виборчої комісії Войтонський Микола Іванович з с. Верхні Войнилівського р-ну, прибув до села Вовчинець в м-ці липні 1945 р., голова місцевої станиці* стрибків, учасник багатьох акцій терору в с. Вовчинець і в дооколичних селах, при тому грабував населення, а саме: Гнатюк Михайла (Вовчинець – убрання, муку, збіжжа, хатні речі), Світного Олексу (Вовчинець – все майно розграблено), 5.Х.[19]45 р. Григораш Марію (Вовчинець – одяг, хатні речі). В день виборів 10.ІІ.[19]46 р. поповнив ряд грабунків ніччю спільно з більшовиками, вбили Пунця Михайла із с. Колодіївка, ІІ.[19]46 р. Масулка Івана з Вовчинець, Х.[19]45 поповнив ряд грабунків, ніччю постійно ходив зі зброєю (ППШ, два пістолі), в родинному селі має репутацію паторичного злодія.

Заступник голови дільничної** в. к. Пордько Клавдія, прислана з району партії, жінка районного прокурора. Секретар дільничної в. к. Світний Ілько, один – секретар сільради, безавторитетний громадянин. Члени д. в. к.: Чорний Іван Г. – комсомолец, делегований з району, Бравчук В. М. – голова місцевого клубу, сексот із села Жаб'є Ж[аб'євськог]о району, прибув до Вовчинця ІІІ.[19]45 р., носить зброю (десятку і пістоль), Волошин Іполіт М. – учитель-придніпрянець, прибув осінню 1944 р., Проців Дмитро – в. о. заст. голови сільради, Мусієнко Ніна С. – придніпрянка-учителька, Дебенко В. О. – директор гіпсозаводу і двох членів від селян (про форму). Очевидно, темп роботі виборчої комісії надавали надіслані з партії і комсомолу. Їх піддержували адміністративно заможні особи, застрашені втратою праці, арештом і т. п.

С. З а г в і з д ь – всіх 11 осіб, дільниця ч. 131.

Голова д.в.к. – Костишин Степан М. – голова земельгромади, заст. голови д.в.к. Папула І. К. – воєнком Станиславського р-ну, делегований р-ну.

* У тексті: кооперативи.

** У тексті: сільради.

Члени: Прокопенко Любов – учителька-придніпрянка, Атаманчук М. С. – технолог Станиславського шкірзаводу ч. 14, делегований р-ом. Останні 7 селян (т. зв. актив села), в большевицькому розумінні – сексоти, запроданці – в розумінні селян.

С. П і д п е ч а р и: виборча дільниця ч. 132.

Заст. голови д.в.к. Рибалка Федір В. – делегований партією з р-ну, голова райспоживспілки, придніпрянець – пострах селян Станиславського р-ну, кермував не тільки виборчою акцією, але і терористичною боротьбою проти рев. руху, передвиборчою пропагандою, вбивця багатьох селян (понад 10 осіб), в самих Підпечарах спалив кільканадцять господарств (тільки за час передвиборчої кампанії та коротко після неї), секретар д.в.к. – Мицишина Марія О., учителька-придніпрянка.

Члени: Бойчук Ярослав О. – фінагент, секретар сільради, Гуменна Анна Ф. – учителька-придніпрянка, останні місцеві селяни – т. зв. “актив”.

С. П а в е л ч е – всіх 10 осіб, виборча дільниця ч. 133.

Голова д.в.к. – Гречаник Іван В. – учитель-придніпрянець, члени: Піцур Дмитро В., кооператор, Попадинець Євгенія К., коператор, Лаба Антонія С. – делегована з р-ну (тут найактивніша була охорона виборчої комісії, від довшого часу обізнана з селом і населенням).

С. Я м н и ц я: всіх 11 осіб, виборча дільниця ч. 134, заст. голови виборчої комісії Літвінов Сергій Пилипович – другий секретар райкому партії, делегований районом. Секретар д.в.к. Кушніренко Евдокія В. – учителька-придніпрянка, члени д.в.к.: Луганська Марія П. – делегована комсомолом (місцева).

С. П а с і ч н а: всіх 9 осіб, виборча дільниця ч. 135.

Заст. голови д.в.к. Василь І. – делегований з р-ну, не місцевий. Члени: Боднаренко Марія Ф. – делегована р-ном, Одноказ Г. О. – учитель-придніпрянець, Гринь Надія Н. – від МТС, не місцева.

С. П і д л у ж ж а – всіх 9 осіб, виборча дільниця ч. 136.

Заст. голови д.в.к. Осипчук М. В. – уповноважений в р-ні по заготівлях, делегований партією, кермував виборчою кампанією, терором, спалив в селі 24 господарства і під час, і перед виборчою кампанією. Секретарі, два члени, не місцеві (учителі).

С. К о л о д і в к а: всіх 9 осіб, виборча дільниця ч. 137.

Заст. голови д.в.к. Швець І. І. – делегований партією з р-ну, кермував пропагандивною та терористичною акцією, секретар – учителька, місцева й Бестрахова Ольга Д. – делегована комсомолом, член д.в.к.

С. П а ц и к і в – всіх 9 осіб, виборча дільниця ч. 138.

Заст. голови д.в.к. Демська Ніна П. – секретар райкому партії, делегована р-ном і Костельова Віра О. – делегована райкомом комсомолу.

С. У з і н ь – всіх 9 осіб, виборча д.в.к. ч. 139.

Заст. голови д.в.к. – Ніколаєв Іван К. – делегований р-ном, кермував передвиборчою акцією, пропагандою та терором (арештуваннями, конфіскаціями майна і т.д.) Секретар Ігнатенко Лідія А. – учителька-придніпрянка й Рвачова Валентина І. – делегована райкомом комсомолу, останні члени і голова – селяни (т.зв. актив села).

С. У г о р н и к и – всіх 9 осіб, виборча дільниця ч. 140.

Заст. голови д.в.к. Лисенко І. П. – делегований компартією, кермує пропагандивною і терористичною акцією (поруч виборчої), працівник наросвіти і член редакції “Вільне Життя”, секретар – Дехтяр Павліна О. – делегована комсомолом.

С. Д о б р і в л я н и – виборча дільниця ч. 141.

Заст. голови д.в.к. Гончар Борис І. – делегований компартією, кермує пропагандивною, терористичною акцією, секретар Сапата Марія Ф. – учителька, не місцева (після виборів арештована нквд за те, що не хотіла підписати фальшивого протоколу з виборів).

С. М а й д а н, Р и б н о – делегований прокурор Остроконь, кермував виборчою акцією і терором.

До всіх інших сіл, районом були делеговані по одному-двох і більше осіб від партії, комсомолу, нквд і штатних працівників. Сильніших людей (партійна вартість, організаційний хист, рішучість) надсилали до більш “неблагонадійних” сіл зі завданнями за будь-яку ціну перевести вибори і присмирити населення.

До сіл підміських (блище районів) посилали також жінок партійних провести вибори.

Таке ж саме становище було і по інших районах. Скрізь надсилали заступників голів двк. Наприм[ір], в Богородчанському р-ні до с. Горохолина р-н надіслав Тараненка (голова райвиконкому), Глибокого – Нестеренка (нач. рай. міліції), Гринівка – Беспаленка (нач. рай. нквд), опісля вбитий повстанцями, Саджава – Буйволова (заст. нач. нквд), Хмелівка – Зельоненка (нач. рай. нквд) і т.д.

Вже самий характер і спосіб організування виборчих комісій оприділяв вибори і передвиборчу підготовку, як цілковито не свободні, ведені під терором, натиском, в цілях одержання якнайбільшого відсотка голосів за виборчим бльоком “комуністів і беспартійних”, тобто за сталінською клікою та участю всіх вибор-

ців у виборах. З району приїжджав представник з охороною від 20-30 чол. Прикликав до себе голову кооперативи, десятників, всіх намічених (за рекомендацією голови сільради) до виборчої комісії, та старався намовити їх взяти на себе керівництво виборами в даній дільниці.

Було багато сіл, де прикликані рішуче відмовлялися від цієї “почесті”. Тоді їх примушували, або замінювали більш слабкими людьми. Намічені боронились пасивно, втікали із своїх хат, несміючи отверто відмовитись, в той спосіб зуміли оборонитись. В багатьох селах по 5-6 разів район приїжджав в тій цілі. При підборі уважали, щоб намічені особи в минулому не були скомпромітовані перед совєтською владою (а не перед населенням), не “куркулі”. Таким самим способом організували й допоміжний апарат, завідуючих агітпунктами і агітаторів, з розрахунком один агітатор на 20-50 хат (т.зв. куток). Завідуючим агітпунктами назначували звичайно вчителів, агітаторами були десятники (зганяли людей на “конституцію”).

В Лисецькому й інших районах за відмову брати участь в передвиборчій кампанії, грозили наложенням контингенту “здача зерна”, арештом, висилкою на роботи в Донбас. В с. Хом’яків на десятників наклали по 8 кг твердого зерна за відмову брати участь у передвиборчій кампанії. Цей аргумент переконав впертих десятників. До агітпунктів надсилають пропагандивну літературу: положення про вибори, конституцію (обов’язково до вивчення населенню), промови Хрущова, Молотова, Сталіна “Велика вітчизняна війна” і т. п.

У м-ці листопаді майже по всіх селах виборчі комісії попризначувані (“повибирані”).

Галицький район до 20.IX.[19]45 р. закінчив уже цю “важливу” роботу, а дня 10.XI.1945 р. Станіславська райрада затвердила в себе дільничні виборчі комісії.

В ще більшій мірі дбайливо була складена окружна виборча комісія з осідком в Станіславові, в ній засіли самі для партії і уряду люди, які мали забезпечити цілковитий хід виборів по думці й бажанню партії і уряду.

Складені дільниці виборчої комісії по вказівкам окружної і при допомозі сільрад та відділів нквд, приступають до складання списків (населення не хотіло реєструватися, боячись обману, вивозу). Райони висилають групи військ нквд числом від 30-60 осіб, які село від села перекидаються і протягом 2-3 днів переводять реєстрацію виборців, розшукуючи при тому за підпільниками, та родинами, які криються. Так протягом другої

половини м-ця листопада і першої половини м-ця грудня були складені списки виборців без огляду на те, чи хотів хто, чи не хотів реєструватися. При тому большевики застрашують населення, що хто не зареєструється, або не буде йти голосувати, буде вивезений на Сибір (“підє на білі медведі”), рівночасно по селах проводять мітинги з закликм голосувати за “сталінський блок комуністів і безпартійних” та допомагати органам нквд і нкгб вишукувати “бандерівців”. В цей час розгаряється лозунгова боротьба, яка триває аж до дня виборів (від 5.II.[19]46 – 10.II.[19]46 р.), з невеликими перервами потрібними на підготовку.

Нквдзтюрем випускає в’язнів (меншевинних) зі зобов’язанням голосувати під загрозою поновного арешту, якщо не будуть брати участі у виборах. В той спосіб були випущені в’язні зі сіл: Ямниця, Підпечари, Павелче, Загвіздя Станиславського р-ну, Старі Богородчани, Горохолина, Саджава Богородчанського р-ну (по кількох із села), невелика кількість в’язнів з Лисецького і Галицького р-ів, в більшості з Станиславської тюрми.

В м-ці грудні (аж до 10 січня 1946 р.) триває більшовицька мітингова гарячка. Поза окремими випадками їх не проводять. Натомість по райцентрах і містах агітатори проводять вивчення “Положення про вибори” і конституцію з населенням та робітниками по клубах, кінотеатрах, школах та приватних домах. Населення зневажливо ставиться до всіх тих вивчень, як до брехні розрахованої на затуманення його. На вечірки не хоче ходити, за винятками (більше зі страху), перед оцінкою “неблагонадійності”, чим з обов’язку, мовляв: “Ми і так добре знаємо, які права маємо й як нам живеться під совітами”. По вулицях міста розставлені лозунги, через які продирається криклива пропаганда за виборами, в час коли робітники виходять із заводів.

В м-ці грудні партійна організація висуває кандидатів в депутати. Відбувається це за повним випробованим шаблоном. Обговорення кандидатур і підбір їх проводиться на таємних засіданнях облкому, партії і облвиконкому при детальній перевірці органами нквд.

Кандидат не сміє мати нікого за кордоном, з родини не повинен ніхто бути караний за політичні переконання чи роботу, не перебував за кордоном (особливо бажане, щоб не був під німецькою окупацією). Після становлення докладної певності, на зборах (мітингу), організованому партією, після потоку слів про большевицьку, сталінську демократію, свободи, вибори і т.д. Хтось з присутніх (з доручення партії), найчастіше робітник, селянин, службовець, вносить пропозицію висунути кандидатом такого то

й такого Яціва М. І., убравши його в заслуги перед батьківщиною. Головуючий на мітингу [питає], чи немає більше пропозицій.

Очевидно, що їх немає. Тоді пропонуть новоназначеному кандидатові розповісти свою біографію (наперед оформлену і зредаговану, щоб не було зайвого слова). Опісля триває ще обговорення, всі промовці захвалюють кандидата, бачать в ньому тільки добрі сторінки (злих ніколи, хиба того хоче партія). По обговоренні голосують, хто за “демократію” і хто “проти” – немає, “хто здержався” – немає. Дальше справа вже йде гладко. Робітники окремих підприємств, селяни на своїх мітингах піддержують, також одногolosно, пропозицію паровозоремонтників чи селян, висунути Яціва в кандидати в депутати. Окружна виборча комісія реєструє його кандидатом, облвиконком і обком партії доручає вести пропаганду за висуненими кандидатами – за кращими синами свого народу, видає листівки з портретами й біографіями.

В окружній виборчій комісії виставляють одну тільки листу кандидатів т.зв. “бльоку комуністів і безпартійних” з двома кандидатами – один до Ради Союзу, другий – до Ради Національностей. Інших лист, ні інших кандидатів немає, ніхто їх не висуває. Виборець вправді немає права підчеркувати прізвища кандидатів, висліду не формування уряду.

Такими кандидатами по Станиславівській виборчій окрузі були висунені: Яців Мих. Іванович – до Ради Союзу, уроджений в с. Угорники Стан[иславівського] р-ну. За часів польської окупації працював чорноробом (нагрущиком) на Стан[иславівській] залізнодорожній станції. Під час першої більшовицької окупації працює крамарем в місцевій кооперативі, опісля арештований і засуджений на три роки за грошовий і товаровий недобір. Під час війни вивезений з іншими в'язнями в східні р-ни СРСР. Уласкавлений за послуги, дані нквд, навчався на курсах (без ясного окреслення). Після приходу більшовиків на ЗУЗ 1944 р., привезений до Станиславова, робітник (обов'язково стахановець) паровозоремонтних верстатів. Серед односельчан авторитету не має, серед робітників має репутацію донощика нквд, злісного поганяча, дбаючого про ласку влади. До часу висунення в кандидати жодною громадсько-політичною роботою не займався. – Гоголь Анна Григорівна – Ради Національностей, не відома для населення з минулим. Під час другої більшовицької окупації прислана на ЗУЗ, як заступник голови райради в Рогатині. По Надвірнянській окрузі (сюди був включений Богородчанський район) кандидатував командант Прикарпатської воєнної округи генерал-полковник

Москаленко Кирило Семенович, війська якого брали активну участь в боротьбі з рев. рухом, тероризованні й грабленні населення, палення сіл і вбивства громадян, придушення виявлення волі населення. Під час останніх виборів вславились цими подвигами, особливо погранвійська (факти наведені даліше).

Протягом м-ця грудня і січня 1946 р. агітація за кандидатів не проводиться, за виїмком преси. Взагалі на пропагандивному відтинку у ворога таємна тиша, тільки зі сторінок більшовицьких газет не сходить тема виборів. В обласнім центрі й по райцентрах, кінець грудня і перші дні січня, відбуваються таємні наради, відправи голів сільрад та інших працівників, на яких серед інших справ обговорювалася справа виборів і постава мас до них. На другій з нарад в місті Станиславові обіцяють головам с/рад прислати військо на села, для охорони урн та дільничевих льокалів.

Однаково на м-ць перед виборами закватуриують більшовицькі війська в днях від 10-12 січня [19]46 р. малими гарнізонами, в числі від 25-30 чол. на село. В більших селах численність їх була більша прим.* 45 осіб, Вікторів Галицького р-ну – 60 осіб, стільки ж і в с. Блюдники того ж р-ну. В кожному р-ні було 2-3 села, де військо не кватирувало, аж до останніх днів перед виборами, там заїхали від 3.-9.ІІ.[19]46 р. У Богородчанському р-ні в сс. Похівка й Грабовець, в Лисецькому р-ні – Опришівці, Стебник, в Станиславівському – Колодіївка, Вовчинець, Пасічна, в Галицькому – Бринь, Острів, Шевченкове. Це були війська Станиславівського гарнізону (одноіменної дивізії) та інші частини, які перебували в Станиславові та його околицях. Розкватуриований був по селах полк зенітної артилерії (4 батареї і полева рота) число 223, 76 дивізії, 101 корпусу, 38 армії під командуванням полк. Далецького (заст. ком. по політ. частині майор Кольцов). Крім цього, в терені оставились війська охорони станції, мостів, а в підлісні села часто загощували спецвідділи по “ББ” числом від 130-300 осіб. До райцентрів були надіслані від одного до трьох полки. В с. Рибному Стан[иславівського] р-ну стояв полк, часто до підлісних сіл заїжджали дві автомашини (для охорони якогось генерала). Разом з військом перенеслися на села делеговані з р-нів заст. голів дільничних виборчих комісій та інші члени (партійні, комсомольці), приділені участкові нквд і нквб. Ціль кватирування:

а) охорона держ. пропаганди, списків виборців, виборчих урн, паралізування рев. руху та пропагандивної роботи, ліквідація спроб бойкоту в дні виборів;

* Так у тексті.

б) використовуючи зиму, ліквідувати цілковито підпілля, повстанчі відділи, унеможливити контакт з населенням, паралізувати всяку рев. працю в часі виборів. Вже самим фактом заквартирування більшовиків по селах, населення було дуже застрашене, більшовики поширювали чутки, що будуть квартирувати до 1.V.[19]46 і інші застрашуючі чутки. В перших днях військо квартирувало по селах в одному або двох будинках, близько себе положених, найчастіше в мурованих школах. Кругом будинків копають глибокі* рови, ставлять важкі кулемети, а також міномети (малого калібру). Рівночасно приводили до порядку виборчі дільниці, виставили списки виборців, порозвішували й порозмальовували кличі по стінах держ. будинків внутрі й зовні, по парканах і брамах. На мітингах проведених в перших днях (населення зганяли більшовики з десятниками), агітували за виборами, за співпрацю з бандерівцями грозили вивозами, розстрілами та іншими репресіями. Заборонили населенню після 18 год. виходити на вулицю (у випадку стрічі без попередження будуть стріляти), а якщо в хаті будуть заслонені вікна, кидатимуть гранати. Нічню висилали стежі на 300-500 м кругом місця, звичайно з кулеметом. Спали більшовики більше днем, чим нічню.

Кілька днів після заквартирування скликали агітаторів та десятників в цілі звіту з дотогочасної агітаційної роботи. Запитували чи населення точно відвідує, чому ні, хто не хоче відвідувати конституцію. На другий день самі більшовики розійшлися по кутках вести бесіди з населенням, якщо не було з ким говорити, ходили самі з десятниками і зганяли людей. Такі бесіди повторились ще кілька разів до виборів. Селяни дуже часто задавали різні питання про життя в Сов. Союзі, про життя в колгоспах, кидали репліки до захвалювання конституції, чим доводили більшовицьких пропагандистів до люті. Старші, прикидаючись глухими, нерозуміючими політики, хитро оповідали про життя за австрійської чи польської окупації. Часто загнаний в кут селянами агітатор закривав конституцію, бо повернути розмову на бажані рейки не міг. Жінки часто шуткували собі з агітаторів, знаючи вартість їх слів. В кінці агітатори прочитували біографію і питали, чи знають за кого мають голосувати. Одержуючи заперечуючу відповідь, просвітитель махав зрезеговано рукою і відходив. Коли питав конституцію місцевий агітатор, селяни говорили собі на теми: “Чи довго ще так буде?”, “Коли це все скінчиться?”, про не

* У тексті: важкі.

заплачені податки, видатки, чутки дня і розходились домів. Щоб примусити населення відвідати “гуртки навчання конституції”, [ходити] на мітинги, брати участь у виборах, викликали по кілька осіб до с/ради. Били, випитували їх про сусідів, їх ставлення до сов. влади, чи допомагають бандерівцям і т. п., відпускають домів з завданням агітувати за вибори. От так скажи, що зробимо, голосувати мусимо, кинемо їм ті голоси, менше клопоту буде, арештування (сусідів своїх приводити на конституцію-мітинг). В деяких селах, в тих, що вперто не ходили на мітинги, агітатори (мушени) відбирали документи (а це в Сов. Союзі може стати причиною смерті). Щоб одержати їх назад, власник змушений був підписати заяву і прохання допустити його до виборів, дозволити брати участь у мітингах, в передвиборчій кампанії. Був примінений ще один агітаційний метод (агітатор з району партії) з 9-12-ма нквд-ми ночами ходив попід хати, гримав у вікна доки господар не розбудився, питав: “Чи знає він про вибори, за кого буде голосувати, чи буде голосувати”, одержавши відповідь, подавався даліше (с. Ямниця Станиславівського р-ну від 15.1-24.1.[19]46 р.). Мітинги старались робити якнайбільше. До дня виборів найменше проведено 2, а то й 3 мітинги. Населення, як звичайно, зганяли силою, або під час Богослуження обкладали церкву стійками, ждучи, коли вийдуть з неї. Тоді й говорили про вибори, що честь голосувати, що вони вже знищені, що всі зголошуються, що хто не буде голосувати, того виселять на Сибір, про кандидатів, про мудрого Сталіна, про перемогу над фашистами. Про що тільки там не говорилося, зводилося все до ставленого шаблону: щасливе радісне життя в країні соціалізму, по відбудованні зруйнованого господарства стане краще життя, а злющі вороги (бандерівці) хочуть відібрати те щасливе життя. Їх треба знищити, а за сталінський блок голосувати. Коли це показалося в сотий раз безуспішним, приміняють деморалізуючу застрашуючу пропаганду. В другій половині січня говорять, що вбили ком. Різуна й його заступника. Відділи розбиті, хто остався, той іде з повинною. Заставляють зловлених стрільців говорити (розкаюватися перед населенням). Після виселення кількох родин, на мітингах натякують, що всім таке буде, хто не голосуватиме. Чим ближче [до] дня виборів, тим більший натиск, застрашуючу пропаганду переконають фактами, арешти більше як масові, палення господарств, конфіскація майна, вбивства батьків повстанців, виставлені оголені, змасакровані тіла повстанців-революціонерів на видних місцях, з написами на грудях на кільканадцять днів, ось чим переконувала більшовицька пропаганда.

В с. Горохолина Богородчанського р-ну 8.І.[19]46 р. обложили церкву під час Богослуження, селяни вийшовши, думали, що це облава, почали розбігатися хто куди, тоді на роздоріжжі появились кулемети, задержано около 200 осіб під конвоем відводять на площу. Тут тов. Ковальов виступив з промовою і між іншим заявив: “Ми бачимо, що вас усіх треба буде тягнути за руки до виборчих урн. А за бандерівцями, то всі обі руки підняли б. Уважайте, щоб всі ви не поїхали на Сибір”. Опісля вибрали 10 осіб, які мали підписати резолюцію, чи заяву. Ці відмовилися, бо не знали, що саме мають підписати. 20.І. коло церкви сс. Горохолина Село і Горохолина Ліс, Грабовець і Похівка Богородчанського р-ну, Підлужжа, Угринів і Павелче Станиславівського р-ну й інших селах.

В с. Глибоке Богородчанського р-ну відбулись мітинги 11.І.[19]46 р., заборонено їхати в ліс, вечором ходити по селі. 16.І.-21.І. говорили, що вбитий ком. Різун, розбиті всі бандити й 3.ІІ.[19]46, в с. Горохолина 1.ІІ.[19]46, що всі бандити розбиті, самостійної вже не буде (говорив нач. гарнізону Безсонний), в Ляхівцях 19.І., присутніх 50 осіб, 30.І. і 3.ІІ.[19]46 р. говорив секретар райкому партії в присутності 50 осіб. В Добрівлянах Станиславівського р-ну в присутності 10 осіб заборонено ходити по селі по 18 годині. В с. Підпечари того ж р-ну (під церквою проводив мітинг Рибалка), він заявив, що тих, хто не піде голосувати, будуть карати, як бандерівців. Опісля роздавали конституцію, положення про вибори. 1.ІІ.[19]46 згодом появи наших летючок, Рибалка перестерігав перед підшептами “бандерівців”, грозив вивозами в присутності 11 осіб.

3.ІІ. Осадчий (слідчий нквд) заявив, що ті, що підуть голосувати дістануть мило, цукор і матерію. Бандерівців немає чого боятися, вони до виборів будуть знищені. Жінки на мітингах кричали, що за колгоспи голосувати не будуть.

7-8.ІІ. зганяли людей на мітинги і конституцію, в Підлужжа 20.І. коло церкви проводив мітинг Остапчук, 27.І. 10 більшовиків забрали людей з церкви до школи. Остапчук сказав: “Куркулі сидять і ширять бандерівську пропаганду, сини їх їдять масло й сир, а бідняків виганяють в банди”. Вичитав 5 господарів, як заложників за порядок в селі.

Узінь 21.І., Гутиська 21.І., Стара Гута 28.І. і 9.ІІ., Рибне 1.ІІ. і 7.ІІ., проводив прокурор мітинг, присутніх 25 осіб.

До дня виборів (10.ІІ.) тільки в Станиславівським р-ні арештовано 68 осіб, в Богородчанському – 93 особи, в самій Лесівці – 16 осіб. Переслуханих оперуповноваженими нквд і нкгб на місці

було далеко більше. Тут вичислено тільки тих, що були переслухані в р-ні.

До 10.II. тільки в Станиславівському р-ні спалено 31 господарство.

В Богородчанському р-ні вивезено до дня виборів 10 родин, майно skonфісковано. В с. Підлужжа розірвався гранатою старичний Андрійчук, тіло, прив'язавши коневі до хвоста, приволікли до с/ради й виставили на позорище на 4 дні. В тому селі виставили тіло Явора і Малюзу В. коло с/ради на 4 дні (вони розстріляли себе, щоб не попасти живим в руки ворога).

В с. Підпечари того ж р-ну виставили на 4 дні Стадника Михайла-Юра, на грудях причепили таблицю з написом "Смерть бандітам". (Загинув в бою з більшовиками 14.I.[19]46 р). Опісля вивезли тіло на худоб'ячий цвинтар, підмінували й так лежало тіло до весни.

30.I. в тому селі виставили на позорище тіло стрільців Вуйка і Юрка, які застрілилися. На грудях мали напис: "Смерть бандітам, що воюють за самостійну дірку".

В с. Угринів Горішний застрілили 20-літнього Нагана Івана, дня 7.I.[19]46, за передержання повстанців.

Преса в передвиборчий час була майже виключно присвячена виборам і агітуванню за кандидатів. Більшовицькі редактори всіма способами старалися довести, що дійсно існує в СРСР любов народних мас до партії, до Сталіна, дружба народів, нерозривність історії російської і української, у минулому і майбутньому, щастя всіх трудящих, найбільша демократія в світі, найвільніші вибори, що СРСР веде політику миролубну, дружби народів. Передвиборча кампанія на сторінках преси (і на підприємствах) була черговим налігачем для робітників. Широко розпитували про виконання "взятих" зобов'язань робітниками-стахановцями до дня виборів, критика не виконання їх. Широко розпитувались про відбудову зруйнованого господарства, опіку над демобілізованими й рідними червоноармійців. Вміщались біографії кандидатів з портретами та їх промови на мітингах і зустрічах з виборцями. Найбільше шуму створено довкруги промови Сталіна, виголошеній в останній день перед виборами (9.II.[19]46.).

Обласні й районні газети побіч назви газети, вміщали кличі: "Віддамо голоси за кращих синів народу – кандидатів комуністів і безпартійних", "10 лютого всі на вибори". В день виборів були вміщені відбиття плякатів, ілюструючи (не існуючу) "демонстрацію" народу в день виборів. Видано цілий ряд брошур, плякатів, кличів, біографій, лозунгів. Це все в сотках примірників розсилано

на села, розліплювали і військом хоронили, щоб не зривали. За зривання кличів, афішів арештували навіть дітей, або господарів, на чий брамі були здерті кличі. Більшовицькі лозунги, афіші дуже скоро зникали з парканів (крім с/рад). За знищення і зривання плакатів в с. Тязів 13.I. арештовано трьох учеників. Таких випадків було багато. Брошури роздавали звичайно на мітингах, коло церков, в кооперативах-молочарнях. Населення їх не читало. В кінотеатрах висвітлювались пропагандивні фільми. Театри теж підпорядковано передвиборчій кампанії. До того підготовлялись спеціальні спектаклі й концерти.

По містах на схрещеннях головних улиць, коло торгових місць, були вміщені гучномовці, через які бубніла передвиборча агітація, від якої поневільному слухачеві аж у вухах кружляло. В останніх днях тижня, які ще остались до виборів, кандидати проводили зустрічі зі своїми виборцями. Такі зустрічі відбувались виключно по містах і райцентрах. На них зганяли з дооколичних сіл населення. Обов'язкова явка була голови с/ради, агітаторів, десятників і інших урядників.

Ось як стрінуло населення кандидата генерал-полковника Москаленка. На 19.I. голова с/ради в Ст. Богородчанах заповів через десятників, що в р-ні в такій годині буде говорити Москаленко. Обов'язково треба маніфестаційно йти його вітати. Минав час, а на збірний пункт ніхто не виходив. Більшовики приготували вже прапори і транспаранти. Нач. гарнізону, щоб не спізнитись, розсилає своїх людей, одних за підводами, других зганяти населення. Скоро наказ був виконаний, на підводи наперед саджали двоє найкраще одягнених, а ззаду яких будь (бо хоч було свято, ніхто не збирався в новий одяг, щоб не їхати до міста). Передним давали в руки прапор, або таблицю і під конвоем везли в район зустрічати кандидата. Так організували похідні колони, "демонстрації" з інших сіл, подібно в місті й інших р-ах. Найлегше було зустрічатись Яціву Михайлові, бо він все міг застати робітників на заводах, приневолити їх [слухати] зготованої нквд промови-"самохвальби". В тому випадкові нквд мало менше роботи й деякому громадянину попався переконливий крісовий приклад по плечах, чи груба лайка.

По деяких селах (Горохолина, Ст. Богородчани) делеговані з р-ів до виборчих комісій заст. голів, переводили спроби справності виборчого апарату. Скликали всіх агітаторів до с/ради і розсилали по всіх "участках", опісля кожний мусів вернути назад до с/ради, повідомивши виборців, що вибори почались. До хворих їхали з урною.

Більшовицькій пропаганді на той час відведено й підпорядковано всі пропагандивні середники, від простого лозунга, вималюваного тиром на стіні, до наймодернішого кінофільму. Розбудовано до крайніх меж агіт. апарати, підчинено їм всі середники зв'язку, надано військову охорону, підкріплено переконуючи терором. Боротись серед таких обставин, нейтралізувати більшовицьку пропаганду, було дуже важко. Тільки завдяки здоровому консерватизмові мас, всі великі зусилля більшовиків і такі ж кошти звелись до нуля, нікого не переконавши, хіба самих авторів. Тому до виборчих урн треба було зганяти населення штиками і прикладами, щоби “демонстрація трудящих” в день виборів вийшла, що обходиться більшовикам менших зусиль і коштів, але обходиться дуже дорого людській гідності. Таким чином до дня виборів більшовики детально й солідно приготувались до найменших дрібниць, наладнано виборчий апарат, приміщення, складено списки, формальності всі в порядку (на те є і документи), проведено якнайширшу пропагандивну роботу, не забули й про несприятливі можливості (евентуальний бойкот), солідно забезпечились і перед такою випадковістю (зовсім певною). Успіх виборів, поруч з добре складених комісій, гарантували військові гарнізони, розкватировані по всіх селах.

II. Наша противиборча кампанія.

Наша противиборча кампанія розпочалась в місяці грудні роз'яснювальною пропагандою (друкованою, лозунговою і усною). Найбільший натиск поставлено на усну роз'яснювальну пропаганду при застосуванні мітингів з населенням, пропагандивних зустрічей і індивідуальних принагідних стріч. Мітинги проводили районні й надрайонні пропагандивні осередки, політвиховники УПА та окремі теренові. Помимо того, що населення повідомлялось найбільше дві, а то й три години перед початком, воно чисельною участю засвідчувало довір'я до пропагандистів, тим-то успіх був запевнений. Учасники мітингу дуже часто піддавались репресіям зі сторони ворога (арештом) в мітингах. Цей захід ворога остався без видних успіхів. На мітингах населенню роз'яснювано: що таке ССРСР, сов. демократія, що таке “вільні” вибори в ССРСР, імперіялізм ССРСР, методи гноблення трудящих і експлуатації (стахановщина, колгоспи), оцінка міжнароднього положення, наша збройна боротьба з ворогом.

В цьому м-ці надрайонний пропагандист перевів три мітинги в сс. Підлужжа Стан[иславівського] р-ну, присутніх 70 осіб,

Підпечари Станиславівського р-ну, присут[ніх] 300 осіб, Глибівка (Богородчанського р-ну), присутніх 450 осіб.

В Станиславівському р-ні проведено райпропагандистом (і іншими) мітинги в сс.:

Колодіївка	присутніх 200 осіб	Узінь	присутніх 200 осіб
Добровляни	-//- 60	Рибно	-//- 130
Гутиська	-//- 50	Буковате	-//- 25

В Богородчанському р-ні проведено мітинги в сс.:

Похівка	присутніх 60 осіб	Дуброва	присутніх 50 осіб
Підлипники	-//- 110	Горохолина Ліс	-//- 110
Лесівка	-//- 120	Глибівка	-//- 50

В н-ні розповсюджено літературу (грудень 1945 р.)

1. Радіовісті ч. 3 – 500 примірників
2. -//- ч. 4 – 21 -//-
3. -//- ч. 5-6 – 21 -//-
4. До земляків – 450 прим.
5. Українські селяни – 60 прим.
6. Найдемократичніші вибори – 320 прим.
8. Молодий повстанець – 200 прим.
9. Шлях Перемоги – 5 -//-
10. До проблеми доросту – 16 -//-
11. Проблема н. визволення – 6 -//-
12. Наша боротьба свята – 8 -//-
13. Колядки (нові) – 8 -//-
14. Від соціальних гасел до побудови імперії – 6 -//-
15. Лозунги шаблон – 6 прим. (стор. 142).
16. Окремих лозунгів 70 прим.

Окремими р-ми розмальовано й розліплено по 500 шт. кличів і лозунгів по селах районів. Частину літератури розкинено по містах і серед робітництва. В м-ці січні мітингів проведено дуже мало, тільки в часі Різдвяних Свят. В Богородчанському р-ні проведено 1 мітинг, в Лисецькому – 2, в Станиславівському – 2, в Галицькому – 4. Опісля проводити мітинги було не можливо.

Великий успіх [мали] серед населення і нові різдвяні колядки, розповсюджені нами з революційним змістом, відображаючим революційну нашу боротьбу. Вечером, де тільки сідали до Святої Вечері, скрізь гомоніли нові колядки – тріумф над всевладним ворогом, незважаючи на терор, та грізним сумом розстелились по скутому селі.

В січні й в першій декаді лютого розповсюджено літератури на кожний р-н і на м. Станиславів:

1. Українські робітники – 800 прим. на село 15 прим. на м. 20
2. Народі України – 800 -//- -//- 15 -//- -//- 60
3. Карикатур – 1.200 -//- -//- 18 -//- -//- 400
4. Кличі – 200 -//- -//- 32 -//- -//- 250
5. Мальованих лозунгів – 120 -//-
6. Колядок розповсюджено – 1.050 -//- екземплярів (машино-ручних).

Крім того, в р-ні (власними силами) виготовили від 1.000-2.500 кличів, лозунгів, розліплено, або розмальовано на стінах держ. будинків. В м. Станиславові 17.I. було розкидано 50 шт. летючок “Українські робітники”, по вулицях Романовській, Радянській, Липовій. 4.II. розкинено летючок, карикатур, лозунгів – 250 прим., по вулицях Радянській, Близначій, Галицькій, Бельведері та передмісті Княгинині, біля трибуни, друкарні та молодому парку. Летючки, лозунги, кличі розповсюджували майже по всіх селах, за винятком тих сіл, в яких впали проводи. За розліплювання лозунгів і кличів, на населення посипалась з тої нагоди нова хвиля репресій і арештування, грошеві і збіжєві кари, побої, поламани паркани, постругані стіни свідчили про завзяту лозунгову боротьбу. Одначе жодні заходи не могли припинити її.

В с. Горохолина за розкидання летючок коло церкви, більшовики арештували 60-літнього священика Сивоокого Василя, випускаючи по кількох днях допитів, загрозили замкненням церкви. Кільком господарям повибивали вікна у хатах, поломили паркани.

В с. Угринів Гор. Стан[иславівського] р-ну на господарському будинку був вималюваний клич: “Ні літри молока Сталінові, ні його посіпакам. Все молоко українським дітям!”. Нквд-ти витягнули жінку Марію Терешкун за волосся, били приговорюючи: “Лежи... лайкою”, а в кінці заставили зривати (січень 1946 р.). В тому ж наклали по 5 корців контингенту на господарів, за наші кличі й карикатури Сталіна.

1. Савчук Анна.
2. Шуляр Михайло
3. Танчук Василь
4. Когутяк М.
5. Терешкун М. Ф.
6. Терешкун М. М.
7. Вівчаренко Михайло (т. зв. куркулі).

В с. Тязів Гал[ицького] р-ну арештували 7 школярів за розліплювання лозунгів. В с. Підлужжа двох школярів. На мітингу в с. Сапогів після арештів, заявив один нквд-ст: “Якщо б розкопати Сапогів, то можна б знайти друкарню і штаб бандерівській”.

Наведено тільки окремі випадки, їх було далеко більше. Населення скрізь перед виборами заявляло, що голосувати

добровільно не піде. На мітингах більшовикам задавали питання, на які вони не відповідали, висміювали їх, а навіть заперечували їх говоренню, називаючи це брехнею. А це вже належить до героїства в Сов. Союзі. По містах робітники, міщани та поляки заявляли, що голосувати за сталінський режим не підуть і більшовиків не хочуть. Всі сподіваються, що тут мають прийти до влади “бандерівці”, американці. Поляки говорять, що поляки. Учительки зі Сходу прибулі, дуже радо оповідають про тяжке 25-літнє колгоспне життя і нужду. Населення свято вірить, що прийде до війни, особливо до цього дає нагоду Аспідальна Асамблея Об'єднаних Націй.

В с. Черніїв один селянин, повернувшись із Сибіру, на мітингу більшовицькому агітаторові кинув одверто у вічі, що він бреше: “Я знаю і бачив, як живуть в Сов. Союзі”. Його арештували прилюдно, як бандита.

Дуже багато кружляло вісток, чуток про наставлення населення, а саме: в Чорному лісі скинули американці парашутистів, між ними є канадійські українці. Вони зв'язались з відділом УПА. До Львова приїхала комісія, яка заборонила вивозити людей на Сибір, палити села та розстрілювати людей. До Туреччини привезли американці 40 атомних бомб. До Одеси прибули американські й англійські кораблі, які мають зайняти Одесу. Більшовики палять села, розстрілюють людей, ліквідують колгоспи, бо мають вибиратися. Через Коломию перевезено багато повстанців, всі на білих конях, з оркестрою. Англійські літаки скидали летючки у Львові, Станиславові й Галичі (ніччю).

Без терору сталінські вибори були б повністю (90 %) бойкотовані. Ніч виборів надходить в очікуванні з обох сторін. Більшовики упевнені в своїй перемозі, поробивши всі заходи, щоб зломити евентуальний опір населення, все ж таки вичікували постави населення, занепокоєні можливістю розрухів, очікали дня як в найбільшій боевій готовності, обережно. Кругом сіл ходили стежі, на важливіших вступках до села були поробили застави. Особлива обережність була в підлісних селах і ними розіслали танки та панцирки, або ставили готові по підлісних селах.

Українське населення сіл і міст рішучо бойкотували вибори. Свідомі своєї безсилості, ждало з тривогою репресій, терору, побоїв та знущань. Над українськими селянами та міщанами зловіще повис сталінський приклад, насторчилось таємно і грізно чорне дуло нагана. В нічній темноті, обмоклі, обшарпані морозливим вітром, спішили повстанці виконувати свої завдання, щоб

піддержати маси в їх рішенню, дати наочний доказ, що вони не самі в боротьбі, що є кому мститись.

Вже вечером 9.І. всі виборчі комісії були скликані до приміщень виборчих дільниць і тут прямо під охороною тримали їх аж до початку виборів, тобто, до год. 6-ої рано (моск[овський] час). Незважаючи на такі протизаходи й на солідний підбір членів виборчих комісій, багато членів зуміло скритись від почестей та обов'язків, а навіть розбіглись цілі виборчі комісії, які не хотіли бути послухним знаряддям в руках сталінської кліки, помагати їм розіграти виборчу комедію, за те їх опісля арештовано і допитувано.

В с. Блюдники Галицького р-ну заки большевики пригнали до урн виборців (вже вдень), виборча комісія розбіглась, большевики зловили тільки одного члена Шотурму Івана. Його дуже побили прикладами, заклали на шию мотуз і так вели на виборчу дільницю, що кілька метрів, б'ючи його для страху. Так збитий він не приймається брати участь у веденні виборів. Йому в'яжуть мотузом руки й замикають до пивниці із головою (Шотурма Іван, демобілізований воїн ЧА, служив від 1940-[19]46 р., учасник вітчизняної війни, відзначений медалями).

В с. Ямниця в перший день виборів скрився голова виборчої комісії, демобілізований воїн ЧА – Катамай Олекса О. і секретар виборчої комісії – Кушніренко Евдокія (учителька). В с. Вовчинець секретар виборчої дільничної комісії Світний Ілько (секретар с/ради) і член Проців Дмитро.

В Тисьменицькому р-ні розбіглись три виборчі комісії, які були в неповному складі. На опорожнені місця взяли перших ліпших осібняків, які наважувались під руки (сусідів, або червоноармійців і вибори проходили даліше). Всіх членів дільничних виборчих комісій, які в той день не явилися в приміщенні дільниці, опісля арештували і по кілька днів держали на допитах, опісля звільнювали.

Початок виборів оголошено о год. 6-ій ранку по всіх виборчих дільницях, отворено приміщення і ждано приходу виборців. Виборці довго не являлись до виборчих дільниць, аж доки кватируючі большевики з десятниками й агітаторами не пішли гонити людей під штиками. Найскорше до цієї методи взялись в підлісних селах, щоби не натягнути справи до ночі. В даліше віддалених селах від лісів ждали довше. В усіх підлісних селах до год. 9-ої рано, не було впущено ані одного голосу до виборчих урн.

В сс. Хмелівка, Глибівка, Глибоке, Гринівка, Нивочин Богородчанського р-ну, Посіч, Ст. [Лисець] Лисецького р-ну,

Загвіздь, Пациків, Рибно, Гутиська, Майдан Станиславів[ського] р-ну, Боднарів Галицького району голосування закінчилося ще за дня, пересічно до години 16-ої урни були вже зачинені.

До год. 14-ої не впущено жодного голосу (крім більшовицьких), в сс. Добрівляни, Колодіївка, Узінь, Підпечари, Ямниця Стан[иславівського] р-ну й інших селах інших р-нів.

В с. Підлужжа вибори почалися фактично щойно від 15-ої год. В с. Вовчинець не пізніше, бо год. 17-ій був початок гонення виборців до виборчих урн (тут вибори продовжувались аж до год. 24-ої). Між райцентрами а виборчими ділянцями щодві години роз'їжджались кінні зв'язкові – молоді хлопці. Вони щодві години повідомляли, скільки голосувало виборців, а виборчим комісіям привозили розпорядження від окружних виборчих комісій, райпарткому, коли розпочинати натиск.

Їх звіти звучали коротко: “Село Добровляни, год. 12-та, ні одного голосу”, “Вовчинець – ще не впущено ні одного бюлетеня”, “Підпечари – ніхто не голосував”. “Год. 14-а, Підлужжа, ніхто не голосував” – “Принять мери” – цідив хтось по телефону, а гінець передав його виборчій комісії.

На половину добровільно голосували тільки селяни сс. Микитинці Стан[иславівського] р-ну, Опришівці й Радча Лисецького р-ну.

Робітництво в місті, міщани, а навіть червоноармійці (головно демобілізовані), також добровільно не хотіли голосувати, а гнали їх під штиками. В місті добровільно голосували тільки урядовці, залежні від уряду й партії особи, червоноармійці (вони ж і не могли інакше). В місті людей возили автомашинами, підводами, ходили з урнами по домах.

Частина польського населення, яка ще осталась, намагалась бойкотувати вибори. Опір його, так як і всіх інших, був зламаний насильним гоненням до урн. Загальний опір населення і постанова бойкотувати вибори, характеризували населення. Воно не тільки мовчки ждало, коли насильно під штиками поженуть його до виборчих урн, але протестувало, одверто заявляючи, що за колгоспи, за терор, голосувати не піде. На вулицях селяни знімали крик в багатьох випадках. В с. Селиська Галицького р-ну населення підняло крик, чим змусило полохливих нквд-ів втікати зі села, а в с. Блюдниках, хто не хотів іти до виборчих урн, заганяли до пивниці місцевої молочарні, напускали води і там замикали. Коли [по] кількох годинах запитали, чи будуть голосувати, всі відповідали, що ні. Тоді більшовики почислили скільки голосів, самі вкинули до урн, а селян випустили.

В с. Вовчинець начальство спиртзаводу ч. 1 при допомозі охорони, хотіло організованим порядком, маніфестаційно, повести робітників до виборчої дільниці. Двічі намагались організувати колону й два рази робітники розбігались, аж за третім разом, коли за втікаючими посипались черги з автоматів, робітники примушені були піти до дільниці. Йшли безладною гурмою під конвоєм. (На спиртзаводі постійно працює 30 робітників).

Щоб все ж таки вибори провести й зломити опір населення, більшовики взяли до різних метод та старались формально, юридично не порушувати “свободи” виборів. В багатьох випадках вдавались до прямого терору, нічим не замаскуючи. Методи все ставали острійшими, чим більший опір населення і чим ближче було до ночі. Побої, знущання, а навіть прикрашують “вільність” сталінських виборів. День цей може ревалізувати з неодним днем з карних експедицій в період польської окупації. Цей перевищує у вбивствах і мордах. В перших год. натиску на населення, охорона виборчих дільниць з агітаторами і десятниками виганяли мешканців на вулицю. Тут стояла вже кінна ескорта (коні взяті зі села), пильнувала, щоб виборці не розбіглись, і так ідучи дорогою в напрямі виборчої дільниці, збільшували число виборців. Хто не хотів іти, підганяли прикладами, везли на возах, жінок за волосся. Дехто викручувався тим, що босий і не має в що взутись, тих саджали на підводи, або приходили з урною до хати.

В с. Гутиська трапився оригінальний випадок.

Одна старша громадянка заявила більшовикові, що немає в чому йти голосувати. Тоді взяв більшовик бабцю на плечі, заніс на виборчу дільницю, а поворотну дорогу виправили босу. Знова в с. Узінь Станиславівського р-ну жінку Боборську Анну вели босу на виборчу дільницю. Тих, що відмовлялись іти на виборчу дільницю, змушували побоями, жінок тягали за волосся, заганяли в пивницю з водою, розстрілювали.

В с. Колодіївка Станиславського р-ну, Якубів Марію більшовик тягнув за волосся з дому аж на виборчу дільницю. Коли це не вплинуло на інших, більшовики зловили 12 осіб:

1. Якубів Гаврило	5. Буняк Василь	9. Якубів Франс
2. Олійник Михайло	6. Лисак Степан	10. Хлабятий Петро
3. Гриш Михайло	7. Буняк Настя	11. Хлабата Евдокія
4. Олійник Розалія	8. Сукеник Катерина	12. Бойко Микола.

Всіх усталили під стіну в приміщенні виборчої дільниці й заявили, що всіх розстріляють за те, що не хоче село голосувати, за “бунт”. Капітан (ком. кватируючого війська) почав розпитувати

в голови с/ради чи то його люди, як називаються і т. д. Налякі селяни пішли й кинули бюлетені. Опісля прикладами побили ще Кваторку Миколу, Баб'як Миколу, Дехтяр Настю, Брибізик Анну, Маньківську Магдалину та Дзінків Параску. Жінок до виборчої дільниці тягнули за волосся і били. Дзінків Параску за те, що відмовилась брати бюлетень в руки, той сам капітан вивів її і хотів стріляти. Місцевий учитель і селяни оборонили жінку, мовляв, за вибори нігде в світі не стріляють.

В с. Добрівлянах селян до виборів гнали танком.

В с. Підлужжа (того ж р-ну) хотів іти в закриту кабінку громадянин, для перегляду виборчого бюлетеня, комісія виривала йому з рук бюлетень і кидала в урну. За перекреслений бюлетень арештували Бритвак Марію, по допитах звільнили. В багатьох селах примушували першими голосувати підозрілих осіб, знаючи, що ці мають звичайно авторитет серед населення, а рівночасно страх перед сов. владою за приписані їм гріхи. Тим способом старались зламати населення. Прим[ір], в с. Узінь Стан[иславівського] р-ну Вовк Василь, Савчак Олекса, голову с/ради в с. Добрівляни й інших.

В с. Бринь Галицького р-ну большевики побили одну родину, яка не хотіла йти до виборчих урн. В с. Комарів жінок силою саджали на підводи і везли до виборчих дільниць. В с. Сапогів того ж р-ну голова с/ради категорично заявив виборчій комісії, що урни до села Бринь не повезе. Большевики побили його до безпритомності, а в напівпритомному стані повезли його до свого штабу. Тут ще били, а по закінченні виборів випустили його додому.

В Угринові Гор. Стан[иславівського] р-ну за відмову голосування, большевики прикладами побили Дуранович Анну, Гева Анну та силою погнали до виборчих урн.

В с. Нивочин Богородчанського р-ну квартируючі большевики нічю 9.II. забрали виборчу комісію, десятників і актив села та загрозили, що як хто на них нападе, то всіх вистріляють. Опісля грозили арештом, як населення не піде голосувати. Під час перегляду бюлетенів арештували селян (в переході виборів бюлетені виривали з рук), які перечеркували кандидатів. Зареєструвавши їх, як “неблагонадійних”, випускали.

В с. Селиськах Галицького р-ну тих, що відмовились голосувати, большевики зігнали до хати голови с/ради, позамикали двері й хату підпалили. Селяни вибили вікна і з горючої хати повисакували. В селі знявся великий крик, а большевики на якійсь час були втікли зі села.

Побої не оминули навіть т. зв. актив села, голів с/рад, учителів і інших. Вистачало сказати: “Де вільні вибори”, щоб на голову посипались удари прикладів.

В с. Боднарів Галицького р-ну гнали селян по розмерзлому болоті до виборчої ділянки.

В с. Підпечари Стан[иславівського] р-ну більшовики розстріляли Овчар Анну за те, що не хотіла йти голосувати. За те ж саме вбили господаря Навроцького Павла й ще одну жінку. Вони наклали головами, бо не хотіли гнути їх, по яких Сталін хотів іти до влади. Населення демонстративно намагалось бойкотувати вибори. Тільки шаліючий терор приневолив його скоритись. Хоч багато було й таких, що зуміли встоятись теророві, або уникнути його, скриваючись. Були випадки трагічних моментів. Ось, жінка зі с. Підпечари Волиняк Марія побита, за коси приволочена до виборчої урни, рішуче відмовилась вкинути бюлетень в урну й більшовики не в силі були її змусити.

Голова виборчої комісії в с. Сапогів збитий до неприємності, не виконує волі сатрапів. Громадянин с. Комарів Галицького р-ну не витримує страшного терору, накладає на себе руку (повнить самогубство) – Володимир Борисевич*.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 38, арк. 131-136.

Оригінал. Машинопис.

* Документ без закінчення.

№ 18
ЗВІТ НАДРАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН
СТАНИСЛАВІВЩИНИ ЗА ПЕРІОД ВІД 1.01.
ДО 15.04.1946 Р. (ЗИМОВА БЛОКАДА 1946 р.)

[Травень 1946 р.]

Станиславівщина

З В І Т
за час від 1.I. – 15.IV.[19]46 р.
(зимова блокада 1946 р.)

1. а) Охорона м. Галича – 150 людей, [о]зброєння: кулемети (важкі та легкі), автомати, 2 [г]арматки, 3 міномети. Ком. майор Сомков.

Боднарів – охорона станції і залізної дороги – 70 чол. (нкгб).

Охорона міста Станиславів (Софіївка) – 50 чол. Охорона станції є спецвідділи. Павелче – охорона залізничного моста і лінії – 25 чол.

Спецвідділ обл. нкгб – 40 чол. (загони ком. кап. Николаїв).
Майдан (ст. Тязів) – 30 чол. охорона залізничного моста.

Ямниця – 12 чол. (охорона залізничного моста).

Угринів Долішний – 120 чол. (охорона порохівні).

Вовчинець – 20 чол. (охорона спиртзаводу).

Стара Гута – 15 чол. (охорона залізн. моста).

Микитинці – 30 чол. (охорона продовольчих магазинів).

Охорона р-ну Лисець – 60 чол., ком. ст. л-нт Зубков.

Тисьменичани – 22 чол. (охорона станції).

Хриплин – 25 чол. (охорона станції).

Охорона р-ну Богородчани – 120 чол. і війська нкгб.

В с. Крихівцях зенітна артилерія, полк № 223, 76 дивізії, 101 корпусу, 38 армії в числі 560 чол., ком. полка полк. Донецький, заступник ком. полка по політ. частині майор Кольцов, ком. дивізії – Бальбат.

В м. Станиславові штаб прикарпатської воєнної округи з ротою зв'язку (погранвійська), ком. генерал-полковник Москаленко. Тут також часто опинюються спецвідділи нквд-нкгб в числі 200-300 чол.

б) С т р и б к и і м і л і ц і я :

Галич – 30 чол., ком. ст. л-нт Красножонов.

Лисець – 25 –//–

Богородчани – 50 –//–
 Старі Богородчани – 22 –//–
 в) П е р е х і д н і в і й с ь к а:
 Галицький р-н в сс.:
 Шевченкове – 30 чол. (саперна частина).
 Бринь – 30 –//– (рубачі)
 Боднарів – 30 –//– –//–
 Острів – 50 –//– –//–
 Галич-Гора – 20 –//– –//–
 Всіх військ до 10.І. було (по р-нах):
 Галич – 460 чол. Станиславів – 400 чол.
 Лисець – 122 –//– Богородчани – 177 –//–
 Станиславів – область дивізія і спецвідділи.

В днях від 10.-12.І. закватуриували війська по селах в цілі охорони пропагандивної передвиборчої кампанії. Заступники голів виборчої комісії керують агітацією і пропагандою та боротьбою проти нас. Делеговані з рай. влксм, як члени виборчих комісій і кермуючі агітатори участкові нквд, нкгб, або їхні заступники. Серед делегованих були прокурори, начальники міліції, зав. відділів рвк, секретарі партії.

Дата	назва сіл	кіль- кість	командир	делеговані з р-ну	участ. нквд
	Р-н Галич:				
10.І.	Тязів	20	–	–	Рубан
–//–	Викторів	20	Ходачніков	–	–
–//–	Мединя	30	–	–	–
–//–	Блюдники	40	–	–	–
–//–	Дорогів*	30	–	–	–
–//–	Колодіїв	20	–	–	–
–//–	Перлівці	20	–	–	–
–//–	Комарів	50	–	–	–
	р-н Станиславів				
7.І.	Угринів Г.	20	–	прок[урор] Остроконь	–
10.І.	Майдан	30	–	–	–
10.І.	Рибне	20			
–//–	Павелче	50	–	–	–

* У тексті: Догорів.

-//-	Буковате	20	–	Паркулаб В.	–
-//-	Ямниця	20	–	–	–
-//-	Підлужжя	25	майор Сорока	Остапчук	–
-//-	Підпечари	30	кап. Москаленко	Рибалка, Осадчий	Шубін
-//-	Добрівляни	25	–	–	–
-//-	Узінь	28	–	–	–
-//-	Колодіївка	25	–	–	–
-//-	Вовчинець	23	майор	–	–
-//-	Клузів	20	–	–	–
-//-	Микитинці	25	–	–	–
-//-	Угорники	25	–	–	–

Р-н Богородчани:

10.I.	Горохолина	50	Гузів, Тарасенко	–	–
-//-	-//- ліс	30	–	–	–
-//-	Ляхівці	25	–	–	–
-//-	Дуброва	25	–	–	–
-//-	Глибівка	40	Зелененко (нкгб)	–	–
-//-	Хмелівка	30	–	–	–
-//-	Саджава	30	Буйлов (рвк)	–	–
-//-	Глибоке	32	Несторенко (нач. міл.)	–	–
-//-	Лесівка	30	–	–	–
-//-	Гринівка	30	Безпалов	–	–
-//-	Нивочин	30	–	–	–
16.I.	Старі Богородчани	30	–	–	–
21.I.	Горохолина с[ело]	50	Безпалов	–	–

Разом: Галицький р-н – 650 осіб,
 Станиславівський – 665 -//-
 Богородчанський – 610 -//-
 Лисецький – 450 -//- (приблизне число).

Загальне [о]зброєння:

Кожний гарнізон мав на 10 чол. 1 легкий кулемет, в гарнізоні 1 тяжкий кулемет або міномет. В сс. Рибне, Посіч по 1 танкові і часто заїжджали панцирні автомашини (охорона командуючого). В день виборів в с. Добрівлянах був 1 танк, і решта [о]зброєння: кріси, автоматичні десятизарядки та снайпери.

Кватурували, якщо були муровані будинки (школи, народні дома, молочарні, с/ради), або у відокремлених опустілих домах, у священиків (в даному випадкові, мешканців виганяли). Кругом тих будинків, де кватурували, будували стрілецькі окопи та вкопували тяжкі кулемети, або міномети. Харчувались частинно своїми харчами, а решту грабували, або жебрали в селян. При їх допомозі адміністрація р-ну вела агітацію серед населення (вивчення конституції), розліплювання та охорона друкованого слова (а нквд, нкгб використовувало до боротьби із революційним рухом). Нічні стежі, засідки, розшуки за криївками, перевірки поодиноких господарів, частин села, наскоків, арештувань, а в дні 10.І. ужили їх до натиску на населення в цілі зламання бойкоту виборів.

Окремі бійці ставились до населення прихильно і співчуваючо, однаке допомогти йому нічого не могли, через дуже строгий режим дня. Їм не можна було будь-якого завдання віддалитись від місця постою. Рівно ж при їх допомозі старалось нквд заражувати венеричними недугами жінок та дівчат. Часто улаштовували колективні забави (вдень і ніччю). Вдень ловили по кілька дівчат, заводили до будь-якої хати і знасилували. Вночі ходили до хат, рівно ж насилували дівчат, жінок при родинках. Широко застосовувались насильства над арештованими дівчатами, а навіть часто в тих цілях переводили арештування дівчат. Н[а]пр[иклад], в с. Підпечари було заарештовано приблизно 60 дівчат, які по більшій частині не мали нічого спільного з революційно-визвольним рухом і всі вони були віддані під окрему розпорядимість поодиноких енкаведистів та ч-армійців (це складає 60 % даного села дівчат). Це саме діялось в усіх інших селах, хоча у меншій мірі. В Галицькому р-ні були переарештовані майже всі дівчата, виключно у вищенаведених цілях.

В січні 1946 року в с. Підпечарах (р-н Станиславів), 5 большевиків зловили дівчину М. Склепову д. Дмитра, завели до вільної хати, зв'язали їй руки і знасилували, а відтак відпустили. Між тими большевиками було 2 старшин. Цього місяця 2 большевицьких старшин в тому селі, вдерлися до хати Марії Веляник, знасилували її та 16-літню доньку.

В половині лютого кап. Шубін (з обл. нквд, прикріплений до р-ну, як слідчий) приарештував Анну Бойчук, літ 27 (чоловік її від 1940 р. в ЧА), тільки тому, що подобалась йому. На допитах знасилував та відпустив.

Більші облави на села та ліси переводили район. та обл. війська енкаведистів і нквб. Н[а]пр[иклад], до с. Підпечари часто приїздив слідчий Шубін та Видренко, з ними 30-50 большевиків.

До сіл: Рибне, Майдан, Пациків (р-н Станиславів), Посіч (р-н Лисецький), Гринівка, Лесівка, Глубока (р-н Богородчани), часто заходили спецвідділи обл. нквб в числі 200-300 чол., які оперували в Чорному Лісі протягом цілої зими.

г) З початком м. січня стала відбудована залізнична лінія і міст в селі Ямниці на лінії Станиславів – Єзупіль (Жовтневого р-ну). З того часу курсують робітничі поїзди 2 рази денно.

Адміністративні зарядження:

а) Політичні – багато вказівок в справі виборчої кампанії (січень і початок лютого). Зарядження висунення в справі четвертої сталінської п'ятирічки (лютий-березень). Реєстрація військово-зобов'язаних від 18-45 літ, вишкіл старших річників (30-45 літ), який тривав 14 днів під ком. ч.-армійських підстаршин.

б) Господарські – зобов'язано с/ради забезпечити паливо і вивіз з лісу дров до міста, до шкіл, установ, шпиталів і інших. Вирівняння податків за 1945 р. збіжєвих, м'ясних, молочних контингентів. З кінцем лютого і в місяці березні – весняні кампанії.

В Станиславівському р-ні відбулась перша відправа голів с/рад в дні 17 січня [19]46 р., на якій обговорювано справи виборів, організування стрибків та ведення пропагандивної роботи.

Друга відправа відбулася в райцентрі (Софіївка) 13.III. [19]46 р., на якій затверджено річні бюджети с/рад на 1946 р. Встановлено речинець здачі молока (контингент за [19]46 р.) до кінця травня [19]46 р. Організація колгоспів та підготовка до весняної кампанії. В квітні на відправі обговорювано питання, зв'язані з четвертою п'ятирічкою, та про підготовку до реалізації нової позики.

в) Починаючи від січня протягом цілої блокади, р-ни намагались організувати по селах станиці стрибків із демобілізованих ч.-армійців, повернувших з Німеччини та "повинників".

Вже 4.I. голови с/рад Галицького р-ну одержали розпорядження виготовити списки демобілізованих та прибулих з Німеччини. "Повинників" відбирало само нквд. Народ всяким способом відказувався від зброї та протягом цілого часу ставив опір. Щоб зломити цей опір, нквд вживало слідуючих методів:

Всіх підчинених до стрибків нквд по одному закликано до с/ради та там протягом кількох годин старались намовити взяти зброю. При тому напоминали на прогріхи даної особи в ставлені до сов. влади. Коли це не помагало, залякували арештуванням і вивозом. Большевики більш впертих приарештовували на кілька днів, а навіть і тижнів, в тюрмі били, щоб підписали заяву вступу до “істребительного баталіону”. На тих, що скривалися, влаштовували облави та сторожі по селі. До кожної зорганізованої станиці стрибків приділяли по 2 большевиків, часом сидів тут оперуповномочений або його заступник. Дуже часто стрибки поносили зброю кілька днів, кидали її та втікали і старались дістати яку-небудь іншу роботу.

Стрибки разом з гарнізонами робили засідки, службу по селі, ходили на перевірку господарств, а навіть лісів. Щоб запобігти організації стрибків, з нашої сторони було написано ряд листів до кандидатів в стрибки з роз'яснюючим змістом та вказівками, як поставитись до цього. В с. Горохолина було заарештовано 5 осіб на 8 днів від 2.II.-10.II., а саме: Михайла Вершак 1910 р., Мик. Коневич 1914 р., Мих. Капушак 1905 р., Степ. Василяк 1914 р., Василь Дашко 1914 р. Під сильним терором вдалося зорганізувати станиці стрибків в таких селах: Боднарів Галицького р-ну – 40 осіб (розігнано ще в січні вд. УПА, а потім вдруге зорганізовано в числі 25 осіб). Крилос – 20 осіб, Залуква – 40 осіб, по короткому часі ці станиці розлетілися. Узінь Станиславівського р-ну – 22 особи (діють активно), Підлужжя – 11 осіб (діяли активно, але під кінець блокади їх залишилось тільки 6), Угринів Горішній – 12 осіб, із сс. Угринів Гор. і Пасічна залишилось 3 стрибки, Угорники 8 осіб (далі існують), Микитинці – 18 осіб, Пациків – невідомо скільки, Радча Лисецького р-ну ок[оло] 50 ос[іб], Іваниківка цього ж р-ну – 25 осіб.

Богородчанський р-н: Старі Богородчани – 23 особи, Нивочин – 19, Гринівка – 9, Глибоке – 12, Саджава – 20, Глибівка – 15 осіб.

Помимо дуже сильного терору, не вдалось большевикам зорганізувати станиць стрибків в сс.: Похівка, Горохолина Богородчанського р-ну, Вовчинець, Підпечари, Підлужжя, Колодіївка, Ямниця Станиславівського р-ну, Вікторів та інші села Галицького р-ну.

27.I. в с. Вікторів уповноважений з р-ну з нквб, скликав демобілізованих та примушував їх брати зброю. Вони рішучо відмовились, незважаючи на погрози і вивози на Донбас.

В Богородчанському р-ні в цьому випадку деяких людей, які не хотіли брати зброї до рук, вивезли на Донбас. Стрибки – це

елемент безхребетний, небоєздатний, боягузливий, викидьки суспільства, злодії, спекулянти. Багато між ними матеріялістів та підлітків, переважно та частина має більше, чи менше проґрів перед сов. владою, що було рішучим козиром в руках нквд для примушення цих осібняків, взяти зброю в руки під претес-том “спокутування” провин. Деякі з них намагалися оправда-тися перед сов. владою і вислугуються. Часто використовують зброю в грабункових цілях, тероризуваннях нею населення під час всяких розшуків, або спеціальних в цих цілях виправ. Демобілізовані взяли зброю в руки, тільки у виняткових випад-ках, але їх небагато. Перед повстанцями мають великий страх і самі остатися в селі бояться (н[а]пр[иклад], в сс. Узинь, Підлужжя Станиславівського р-ну). По селі ходять тільки вдень, а вночі замикаються в тяжкодоступних будинках. Виходять тільки тоді, коли в селі є большевики.

В с. Добрівляни Станиславівського р-ну, стрибки з Узиня переводили нібито ревізію в крайних хатах від лісу, в цілях виключно грабункових і коли господариня Марія Федоришин боро-нила свого майна, підлий стрибок-злодій вистрілив в напрямі старенької жінки і ранив її важко (кінець березня). В с. Нивочин Богородчанського р-ну 4 стрибки ограбили 1 господарство (за ініціативою 1 стрибка, який повернув з Німеччини).

В с. Нивочин Богородчанського р-ну стрибків ур. в роках від 1914 р. до

1920 – 7 осіб

1925 – 2 –//–

1926 – 1 –//–

1927 – 3 –//–

1928 – 6 –//–

1929 – 1 –//–

В с. Підлужжя Станиславівського р-ну примушували брати зброю до таких, які були зі зброєю в руках витягнені з криївки. Доповнили станицю суспільно-негативним елементом (злодії, спекулянти, матеріялісти).

Культурне життя:

Перед виборами в деяких селах коло Станиславова, мандрувало пропагандивне кіно. Населення інформувало так, що пропагандивного успіху не було. Цікавим [є] приклад висвітлю-вання кіноплатинок в с. Підпечарах Станиславівського р-ну. З.ІІ. заїхали автомашиною в с. Підпечари большевики, заложивши в школі апаратуру, а відтак кватируючі розбіглися по селі зганяти людей. Один з большевиків підійшов до жінки Марії Боцуляк, яка

прала на ріці білля і сказав їй йти до школи на кіно. Жінка опиралась, не хотіла йти, в ту мить большевик витягнув з-за пояса нагайку і б'ючи жінку, пігнав під школу, де жінка відповіла: "Мені ще кращого кіна треба, як тепер я маю". Висвітлення кінопластинок таки не відбулось, бо було лише 8 глядачів – дітей. В місті Станиславові і в райцентрах висвітлювано 23.II. "День Армії", а 8.III. – "Міжнародний день жінки". В день армії відбувався в місті святочний парад, а в день жінки тільки мітинги. По селах не святковано. В сс. Павелче, Колодіївка Станиславівського р-ну організовано аматорські гуртки, які підготовляють п'єсу побутового характеру – "Безталанна".

П р о п а г а н д а:

До 10.II. вся пропаганда була спрямована виключно на реалізацію виборів та спиняється на боротьбі з революційним рухом, знищення якого мало б збігатися з перемогою блоку комуністів і безпартійних у виборах. Всі проведені мітинги розділялися на дві частини. В першій частині велась розмова про перемогу над Німеччиною і роль партії в тому успіху у веденні політики. Про щасливе життя в країні соціалізму, [за]безпеч[е]ного найдемократичнішою сталінською конституцією. Про право виборів і методи переводжування виборів, про кандидатів блоку комуністів і безпартійних, та про майбутнє, ще краще, ще щасливіше життя громадян в період мирного будівництва, який настане по відбудові країни після війни. Про кандидатів розказували їх біографію, заслуги перед країною і перед народом.

В другій частині закликали тих, що криються іти з повинною до органів сов. безпеки з ціллю одержання виборчого права, з щирим наміром спокутувати провини перед народом мирною працею. Викликали близьких тих, що криються, намовляти іти з повинною, в противному випадкові загрожували, що кожного зловленого будуть стріляти. Хто допомагає бандерівцям, того судитимуть, як злочинця й будуть виселювати. Господарства, в яких знайдуть криївки, будуть палити. Ті, що знатимуть про бандерівців, а не повідомлять нквд, будуть суджені, як рівні з бандерівцями. Обіцяли до 10.II. знищити всіх бандерівців. При тому ширили різні чутки про ліквідацію вд. УПА (очевидно, надруковані), про вбивство ком. Різуна, про масовий прихід УПА з "повинною". Ті старалися якнайбільше залякати населення та вбити віру в нього, в краще майбутнє. Витворити ілюзію, що все, що втрачено, вже пропало, а в висліді шкода ставити опір, недоцільно вести боротьбу. Тому, що населення дуже мало відвідувало мітинги, а примушування не давало бажаних наслідків, часто

мітинги переводили в неділі, або свята коло церков. В даному випадкові всі церковні входи ще під час Богослужіння, обставляли військом з автоматами, а навіть кулеметами. Як народ виходив з церкви, їх задержувано, зганяли в одне місце, або на площу і робили мітинг. На мітингу, крім партійних делегатів або сталінських послужників, слова ніхто не забирав. Часом тільки селяни кидали насмішливі репліки, ставили несприятливі для агітаторів запитання, або кидали короткі заяви протесту (рідкість). Часто при організації мітингів були потурбовані селяни, навіть жінки, часто на пострах сипалися черги з автомата. В кожному селі до дня виборів було проведено 2-5 мітинги. В спеціально організованих мітингах число присутніх ніколи не перевищувало 50-60 осіб, а пересічне число 20-30 осіб. Багато заповіджених мітингів не відбулося через відсутність людей, часто слухачами мітингів були десятники та агітатори. В Галицькому р-ні в кожному селі було переведено по 3 мітинги. В Станиславівському р-ні були перепроваджені слідуєчі мітинги:

13.I. в с. Добрівлянах – присутніх 10 осіб, 14.I. в с. Підпечарах к[оло] церкви проводив Рибалка, говорив про вибори і проти бандерівців. По мітингу роздали “Положення про вибори”, “конституцію”. Селяни заки зайшли додому, постелили подертими “конституціями” дороги, а больш[евики] опісля в кого в хаті не було “конституції” – били.

20.I. в с. Підлужжя к[оло] церкви переводив мітинг Остапчук. Говорив то саме, а опісля роздав “конституцію” і “Положення про вибори”. 24.I. в с. Узінь проводила Миколівна Валя, яка сказала, що хто буде відмовлятися від голосування, того будуть виселявати, що бандерівці стягають від людей масло, сир, збіжжя (від кожного господаря по 30 кг), і люди дають, а совітському урядові не хочуть нічого дати. 27.I. в с. Підлужжя коло церкви говорив Остапчук. Казав, що куркулі сидять вдома і ведуть бандерівську пропаганду, а їх сини сидять по криївках і їдять масло і сир, а бідних виселяють в банди. При тому вичислив 5 господарів і заявив, що вони несуть відповідальність, як у селі кого-небудь вб'ють, або повісять. 28.I. і 9.II. проводив мітинг в с. Стара Гута прокурор Остроконь. 21.I., 2.II. і 9.II. в с. Гутиська присутніх 30 осіб, прокурор Остроконь говорив про вибори і пояснював про “Положення про вибори”. 1.II. і 7.II. в с. Рибно проводив мітинг прокурор Остроконь, говорив також це саме і заборонив людям їхати в ліс, та заявив, що всі бандерівці вже знищені. 3.II. в с. Підпечарах говорив слідчий Осадчий, який обіцяв голосуючим мило, цукор, матерію, а бандерівців народ не має чого боятися, бо їх до вибо-

рів всіх знищено, тому народ хай йде голосувати. Рибалка 1.ІІ. на мітингу заявив, що хто не піде голосувати, то того вивезуть як зрадника українського народу. 4.ІІ. в с. Узінь говорив ком. гарнізону (ст. лейт.) і застрашував, що хто не піде голосувати, того вивезуть, а щоб ніхто не був перший, хай усі ідуть разом. 7.ІІ. в с. Підпечарах больш[евики] на мітингу заявили, що не виберуться так довго, доки не виб'ють всіх бандерівців. 8.ІІ. читали про "Положення про вибори".

Мітинги проведені в Богородчанському р-ні:

8.І. в с. Горохолина під час Богослуження, больш[евики] обложили церкву кулеметами та чекали доки люди не вийдуть. Народ побачив больш[евиків], почав розбігатися, бо думав, що це облава. Больш[евики] позаягали за кулеметами і селяни побачивши, задержалися. Тим способом больш[евики] задержали 200 осіб, яких загнали до громадського приміщення, де виступав Ковальов. Він говорив: "Ми бачимо, що вас до голосування треба буде тягнути за рукави, а якщо б за бандерівців, то ви б всі руки підняли. Хто не піде до голосування, того будемо вивозити". При кінці виборів визначили 10 осіб, які б мали підписати звернення від селян Горохолина, однак вони відмовилися. 20.І. в сс. Горохолина, Горохолина Ліс, Грабовець, Похівка коло церкви большевики заявили, що за здирання їх афішів будуть відповідати селяни. 1.І. в с. Горохолина Ліс говорив ком. гарнізону Безсонний в справі виборів. Він заявив, що жодної бандерівської Самостійної України не буде, бо бандерівці всі розбиті. 10.І. в с. Ляхівці присутніх 50 осіб. 3.ІІ. в цьому ж селі присутніх 60 осіб, виступав секретар райпарткому. 2.І., 13.І., 21.І. в с. Глубока на останньому говорили, що всі бандерівці розбиті, вбитий Різун, його заступник, а скриваються тільки поодинокі бандити, які скоро зголосяться. По всіх інших селах мітинги мали подібний характер. Після виборів за звітований час, мітингів* відбулося дуже мало, по 1-2 в кожному селі в справі четвертої п'ятирічки і весняної кампанії.

В Галицькому р-ні в роз'ясненні пляну четвертої п'ятирічки, проведено по 1 мітингові в кожному селі. Мітинги проводили: Конюшин, Рубан, Палахутін, Слюсаренко. Ставлення населення не змінилося, як і не змінилася організація мітингів. Крім цих мітингів проведених і по інших р-нах відбулись окремі мітинги.

10.ІІ. в с. Підпечарах Станиславівського р-ну, б[іля] церкви, говорив нквд-ист Осадчий про побудову колгоспу. Селяни підняли шум заявляючи, що вони вже бачили колгоспи і не хочуть.

* У тексті: виборів.

Людей, які розбігалися, больш[евики] доганяли і били, а мітинг не скінчився. Такі самі мітинги були проведені в сс. Ямниця, Колодіївка, Павелче, Вовчинець, Добрівляни, Угорники. 12.III. в с. Грабовець, р-н Богородчани, проводив мітинг нач. гарнізону, який напминав, щоб населення не говорило про нову війну, бо будуть арештувати. 23.III. в с. Глибоке цього ж р-ну проведено мітинг в справі організування “стрибків”. 31.III. в с. Ляхівці відбувся мітинг в справі заснування колгоспу, але не закінчився, бо люди розбіглися. 11.I. в м. Богородчани організували зустріч кандидата [до] верх. ради ССРС Москаленка. Населення зганяли силою з довколишніх сіл. Садити по кілька осіб на підводу, і незважаючи, чи хто зодягнений чи ні, відвозили в р-н. Помимо конвоїв населення розбігалося по дорозі.

В цілях ширення демобілізуючої пропаганди, перед виборами, в м. Станиславові демонстрували похід перебраних нквдистів, як повстанців, йдучи зорганізовано з повинною. Населення міста мало видовище. Воно знало, що це трюк большевиків. В цілях застрашування населення поширювалися різні чутки. Особливо про ліквідацію УПА, або популярних повстанців.

Больш[евицька] друкована пропаганда до дня виборів йде в тих самих двох напрямках.

I. Виборча агітація і пропаганда.

В першій висвітлюється ті самі теми, що при усній пропаганді. На перших сторінках вміщується заклики типу “Віддамо всі свої голоси за кращих синів народу”, “Голосуємо за блоком комуністів і безпартійних”, “10 лютого всі на вибори”. Появляється ряд статей про найдемократичніші вибори, про обсяги соціалістичного будівництва, про роль партії в довоєнний і повоєнний періоди та про плян на майбутнє. Наводиться багато прикладів нових обсягів і рекордів всяких стахановців, виконання, підсумки і обсяги соцзмагань на честь виборів та пропагування всякого новаторства. В даному випадку, ці кличі були кличем для колективів підприємств, а головно для робітництва, що як мога більше витиснути з нього зусиль. В пресі повідомлялось про зарядження і організацію виборчих комісій і дільниць, підготовки до виборів і т. п., але ні слова не згадували про терор, насильство, хоч би такі акти, як заквартирування військ по всіх селах і інше.

II. Протиреволюційна і протисамостійна пропаганда.

Тут криється ряд статей і фейлетонів, в яких намагалися доказувати співпрацю революційного руху з чужими фашистськими урядами, імперіялістичними кліками, як у минулому, так і в сьогоднішньому.

Історичне багатство українського народу із старшим російським народом. Окремі статті говорили про нашу мниму проти-середню* роботу, про вбивства, про мниме палення сіл, тероризування народу (в даному випадку людей). Появляються заяви “розкаяних” зрадників. Найбільша з них була стаття Клязвіки В., Сербіна І., Лотоцького Г., вміщена в “Прикарпатській правді”, під заголовком “Ганебний шлях зрадницького запродавства і злочинців українсько-німецьких націоналістів” (випущена в 3 числах поряд по частинам).

Під час передвиборчої акції, на села було кинено величезну кількість брошур, листівок, лозунгів і іншого рода друкованої пропагандивної літератури. Найбільше брошур було “конституції” і “Положення про вибори”, з розрахунком [на] 2-3 хати 1 брошура. Їх масово роздавано по скінченню мітингів учасникам (Підпечари, Підлужжя, Ямниця). З інших брошур поширювалось: Сталіна – “про вітчизняну війну”, Хрущова – “про підсумки проведення відбудівних робіт на Україні в 1945 р.”, Калініна та інших. У формі плякатів на села також масово надсилались: “Положення про вибори”, біографії кандидатів, лозунги “10 лютря всі на вибори”, “Всі голосуємо за бльоком комуністів і безпартійних” і інші.

Населення масово винищувало больш[евицьку] літературу, так, що мусіли наліплювати нові, і навіть ставити стійки коло наліплюваних плякатів та влаштовувати засідки. Багато селян, а навіть і дітей, за знищення больш[евицької] літератури, було побитих та арештованих. В с. Тязів Галицького р-ну, 4.II. заарештовано 7 осіб, між ними 3 шкільних дітей (Доня Дорошенко, Василь Гресько, Левко Босович).

В с. Горохолина Богородчанського р-ну за те, що були здерті лозунги на паркані довкола церкви, а заліплені революційні, арештували 60-літнього священика Сивоокого Б.

В с. Підлужжя Станисл[авівського] р-ну заарештовано 2-є шкільних дітей по 8 літ та їх батьки (Ярослав Борис). Подібне діялось і по інших селах.

10. II. день виборів до верх. ради СССР і ради національностей.

По всіх селах вибори [пройшли] під організованим і продуманим до подробиць натиском. Скрізь виборчі дільниці були відчинені від 6 години ранком (моск[овський] час), але населення в перших годинах до голосування не пішло. Гонення до виборчих урн в різних селах почалося в різних годинах. Це залежало від

* Так у тексті.

віддалення села від лісу. В підлісних селах гонити до виборчих урн військо пішло ще зранку і тут вибори закінчились о год. 18-ій. В інших селах почали гонити до виборів о год. 17. Багато селян старалось уникнути гонення і скривалось. Там, де вибори проходили повільно, уживали інших методів. Ходили по хатах з урнами і заставляли [з] місця кидати бюлетені. В багатьох випадках, поспішаючи, почислили скільки в хаті є душ, самі повкидали стільки бюлетенів. У виборчих дільницях примушували окремих виборців розписуватися за неprisутніх своїх сусідів, і кидати за них 5 або і більше бюлетенів, с. Блюдники Галицького р-ну. Під час гонення селян до виборчої дільниці ба[гато] громадян стало побитих, не виминаючи жінок, яких тягнули за волосся і били. В с. Блюдники багато селян відмовилося голосувати, їм казали розбиратися до спіднього білля, загнали до молочарської пивниці, напустили холодної води і не випустили до вечера. В цьому ж селі побили члена виборчої комісії Івана Шотурму. Його зв'язали мотузком і вкинули до пивниці за те, що відмовився голосувати, а Катерину Токарську вели до виборчої дільниці на мотузці за шию. Доню Плютрук літ 50, кинули в болото за те, що не хотіла йти до виборчої дільниці. Грицеві Шевчук поламали пальці. В с. Вовчинець Станисл[авівського] р-ну побили під час гонення Петра Олійник, Олену Новицьку, Василя Чагур, Олену Григораши Семена Гайдей.

В с. Добрівляни попереду гонених людей вів больш[евик] Возну Евгению, а з-заду групи селян їхав танк.

Робітництво, міщанство, а навіть ч-армійці, добровільно не хотіли йти голосувати.

В с. Вовчинець Станисл[авівського] р-ну двічі намагались з робітників зорганізувати похід до виборчої дільниці і двічі це кінчилось невдачею. Аж втретє, коли взяли зброю і почали стріляти за втікаючими робітниками, робітники були примушені піти голосувати, помимо цього організованим походом не пішли.

В с. Залужжя* Галицького р-ну за відмову піти до виборчої дільниці, замордували Павла Вавроцького і 1 жінку.

В с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну замордували жінку Анну Овчар. Помимо великого натиску, побоїв та насильства, багато селян бойкотували вибори. За бойкотуючих самі больш[евики] кидали бюлетені до урн, прямо без рахунку і так накидали в с. Блюдники Гал[ицького] р-ну 120 бюлетенів більше, в с. Горохолина – 2 бюлетені, в с. Колодіївка і багато в інших селах.

* Так у тексті. Повинно бути: Залуква.

В с. Добрівляни Станисл[авівського] р-ну протокол з виборів, як і по інших селах, був такий фікційний, що член виборчої комісії Марія Салата не хотіла підписати, за що була арештована і відсиділа в тюрмі 2 тижні. Партія при помочи війська постаралась, щоб їх кандидати стали “вибрані”, а народ назвав цей день “судним днем”. Ті громадяни, які відмовилися голосувати, піддавались післявиборчим репресіям.

В с. Підгороддя Галицького р-ну спалили больш[евики] 10 господарств. В с. Тязів того ж р-ну за бойкот виборів арештовано 6 осіб (Йосифа Ковальчук, 60 літ, його жінку [...] літ, Вас. Ковальчук, 40 літ, його жінку Параску і Дмитра Ковальчук). Жінок по [...] годинах випустили, а мужчин відставили до р-ну.

В с. Підлужжя Станисл[авівського] р-ну була арештована Марія Бритвак за те, що перечеркнула виборчий бюлетень. Такі арешти відбувалися і по інших селах.

Бойові акції і відношення до українського населення.

Зимова бльокада, тобто квартирування большевиків протягом 2 місяців, ставила собі за завдання цілковито зліквідувати наш рух, відорвати від нас маси, шляхом терору, виявити, хто допомагає та симпатизуючих. Впершу чергу старалися зліквідувати провідні революційні кадри і командирів відділів, а низи і стрілецьтво – морально розкласти, застрашувати і довести до того, щоб ішли з повинною або неутралізувати. До того старалися використати максимум всипів, даних людей, які попадали живими, до того змушували тортурами. До деморалізації мали довести дуже важкі обставини боротьби (стала небезпека, брак харчів, втрата контактів з проводом, вбивства масові революціонерів і їх родин, неприхильність населення), загроза терору над родинами (арешти і вивози), і безвиглядність дальшої боротьби. До боротьби з рев. рухом вжили давньовідомих методів та нових, більш демократичного характеру.

В перших днях на місця[х] нквд і нкгб координувало роботу агентів і сексотів, збирало потрібні матеріали та запізналось з окруженням, звертаючи увагу навіть на подробиці. Цей період тривав приблизно 2 тижні, а подекуди навіть і більше.

В Галицькому р-ні, де сексоти не мали нічого сказати через строге придержання конспірації, розпочали масовий опис населення, в першу чергу родин і близьких окремих підпільників, колись заангажованих у визвольному русі молодих громадян, головнo дівчат. За цим слідували перевірки окремих господарств, в різних кутках села, наскоки, підслухування, розшуки за криївками (перекопуючи в будинках) та організовували провокативні заходи.

При цьому шалів незастосований до цього часу терор. Зловлених із зброєю чи без зброї на місці вбивали, або в нелюдський спосіб тортурували в приміщеннях штабів (відрізували полові органи, пекли залізом, кололи штиками). Над трупами дітей вбивали батьків. Палили господарства, а навіть частини сіл. Тіла вбитих виставляли на видних місцях (коло с/рад), нагих, змасакованих, прибивали таблиці на грудях, а навіть возили по містах.

Знасилювали арештованих жінок і дівчат, в тих діях переводили масові арешти, вивозили родини впавших, або засуджених підпільників. Зловлених живих підпільників, які не зраджували відомих таємниць, водили по всипаних раніше хатах, а в селі роздували вістку, що він “водить” і рівночасно в цей час поширювали вістку, що хто тепер зголоситься – буде “помилуваний”.

Зловленого в с. Підпечарах Гуцула водили по хатах, всипаних раніше, і в той час поміж населення пішла чутка, що він видає криївки, які він знав. Опісля вияснилось, що це не правда, бо не знайшли ні одної криївки, про яку він знав.

В боротьбі з відділом [УПА] застосовували перевірки ліса, ходження за слідами, засідки в лісі і попід ліс, на залізничних шляхах, ярах, стежках і т. п. При виявленні сліду спецвідділ в числі 200-300 чол. розтягався по обох сторонах лісу клином в зад, і в той спосіб просувався вперед. В момент, коли повстанська застава здержувала ідучих слідами большевиків, вони старалися навести тривалий бій. В наступ большевики йшли, незважаючи на стріли і жертви. За відступаючими повстанцями гнали так довго, доки не стратили сліду, навіть босі. При тому старалися зловити все живими. Стріляли тільки у випадку, як зав’язався бій, або, як вже не могли дігнати повстанців. Всі виходили досвітком, а ночею сходили в село. Спецвідділ оперував в Чорному Лісі, аж до кінця зимової блокади. По інших лісах робили тільки перевірки. Їх було дуже багато.

Особливо активно діяли большевики в м. лютому і початку березня. Операції закінчили перевірки менших лісних масивів. Гарнізони вибралися в час, коли квартирування їх по селах було недоцільним. Гарнізони 2-3 рази змінювались, а коли поставала загроза деморалізування ч-армійців ознайомленням з населенням, що притуплювало їх діяльність, або в цілях більш[о]ї активності.

Н а с к о к и:

24.I. під час наскоку большевиків на 1 господарство в с. Височина* Галицького р-ну, 1 стрілець вбив 1 большевика,

* Так у тексті. Повинно бути: Височанка.

а сам врятувався. На другий день коло цього господарства більшовики зловили машиністку Катю і Калину. Калина в селі вирвалась з рук – вскочила в криницю і втопилась. Господарство спалено. 23.I. під час наскоку на с. Тязів Галицького р-ну, більшовики витягнули з криївки 3 чол. На другий день випустили Василя Сторожука, б[увшого] комсомольця.

23.I. під час наскоку на господарство Катерини Черепій, в с. Сапогів Гал[ицького] р-ну, більшовики відкрили криївку під печею, в якій розірвались гранатами дд. Рубан і Яструб (кущ. господарник), легко раненого стр. Сосну витягли живого. На другий день, за всипою Сосни, витягли з криївки станичного Гайворона і ще 1 стр. та арештували 2 дівчини.

7.I. в с. Ямниця Станиславівського р-ну (80 більшовиків) під час наскоку ранили станичного господарчого Максима, який дострілювся з власного автомата, а другого стрільця зловили живим, якого рівно ж легко ранили і тортували, змушуючи показати, де крився. Він привів на 2-є господарств. В одному більшовики, відкриваючи криївку, витягнули Вас. Зуб'яка, а цей веде в ліс показувати криївки. В криївці не знаходять нікого і тут розстрілюють раненого Мих. Сенька та залишають в лісі. Зуб'як веде більшовиків до села Колодіївки Станиславівського р-ну, шукати за Моравою. В селі розстрілюють Зуб'яка. Під час трусів, переведених тут, арештують Параску Щербак, вбивають одного хлопця та робітника, який йшов до праці і ловлять Юрка Долішнього зі зброєю. Над ранком відходять через Ямницю до Павелча.

7.I. в с. Угринів Гор. Станиславівського р-ну квартируючих 30 більшовиків, наскочили на хату Василя Качкана. Стрілець Чупринка відстрілюється і втікає, 60-літнього господаря більшовики розстрілюють, а хату палять.

14.I. в с. Підпечари Станиславівського р-ну, 7 більшовиків ненадійно наскочили на господарство Дмитра Балини, і перевели трус за слідом, який був на снігу і потім перейшли на друге господарство, де перевели сильний трус. На стриху знайшли зятя названого господаря Вол. Барана, якого на стриху застрілили і відійшли. Вечером ті самі більшовики зауважили підпільників, які вийшли з хати. Стріляючи, важко ранили дд. Аркаса і Андрія. Перший вспів втекти, а Андрій добив себе з пістолі. Слідуючого дня тіло Андрія виставили тільки в біллю коло с/ради, а на грудях прибили таблицю (цвяхами) з написом: "Бандіт Юра, смерть бандітам". Держали біля нього стійку протягом 3 днів. Опісля вивезли на місце, де хоронять звірят та підминували. Там

тіло пролежало до 25.III. Цього дня 15 большевиків зірвали міну і вечором селяни похоронили.

17.I. в с. Клузів Станиславівського р-ну кільканадцять большевиків наскочили на одне господарство. Стрілець Тихолюб, втікаючи з хати, ранив 2 і 2 вбив, сам заплутавшись в дроти огорожі, став забитий.

19.I. в с. Підлужжя Станиславівського р-ну кількох посіпак наскочили на хату Мих. Федик. Легко ранено д. Корнія (б[увший] рай. пров.), забираючи господаря і його жінку та сусідку Марію Данилів. Всіх забрали до Станиславова. В тиждень Корній (Ярослав Петровський) помер (25 років), а жінку і решта арештованих по кількох тижнях випускають.

30.I. в с. Підлужжя квартируючі большевики наскочили на хату пров. села Андрійчика (Василя Ткачука). Під час трусів в сусідньому господарстві відкрили криївку, з якої витягнули живим Мих. Луцишин. Під час намагання втечі Мих. Луцишин зістав убитий, а Андрійчик розірвався гранатою. Господаря Мих. Долішнього примушують тіла вбитих, пов'язаних колючим дротом, тягнути до с/ради. Господар відмовився, за що зістав важко побитий. Большевики прив'язали тіла побитих коням до хвостів і притягли до с/ради та виставили на видному місці через 4 дні. Обидва господарства спалено.

30.I. в с. Підпечари квартируючі большевики наскочили на хату Марії Волянц. Після кількогодинних розшуків знаходять криївку і розкопують її. В криївці були 2 стрільці Вуйко і Юрко. Вони попалили архів, знищили машину до писання, поломили довгу зброю, порізали чоботи, попоролі убрання, а самі пострілялися з пістолі. Їх тіла виставили коло с/ради з написаними таблицями (на 4 дні): "Смерть бандитам, що воюють за самостійну дірку". По 4 днях селяни похоронили їх тіла. Господарства спалили, а господарів засудили на 10 літ тюрми.

30.I. на присілку Буковата Станиславівського р-ну зі сторони Гута Ст. заскочило 60 большевиків. Перевели основний трус і перед вечором від'їхали в напрямі Майдану.

1.II. в с. Підлужжя квартируючі большевики наскочили на господарство Вас. Шурняк і переводили там основний трус. В той час стійковий запримітив підозрілий рух в господарстві Вас. Малюзи. Стійковий алярмує решту большевиків і тут переводять розшуки та перекопують тік у stodolі. Явір – Василь Ф., станичний господарчий, відстрілюючись з криївки, нищить архів і дере гроші (4.000 крб.), стріляє господаря М. Василя і стріляється сам. Їх тіла большевики витягнули, а stodolu спалили.

Цього ж дня загорілись сусідні будинки і згоріло 21 господарство (26 будинків). В другій кріївці задушився машиніст КОП д. Олег (цієї кріївки большевики не знайшли). Тіла побитих большевики виставили на 4 дні.

23.I. в с. Добрівлянах Станиславівського р-ну квартируючі большевики наскочили на господарство Миколи Вітнюка і запримітили, що з хати втівав мужчина і десь скрився. Під час трусу стріляють по stodолі і стриху та вбивають господаря (крився).

17.I. в с. Глибівка Богородчанського р-ну квартируючі большевики переводили труси. З одної хати повтікали господарі. Це стягнуло підозріння. Під час трусів большевики відкривають кріївку і кричать “вилазай”. Станичний Гук в чоботі викидає гранату, після вибуху вискакує з кріївки, в бою відбирає від большевиків папашку і відстрілюючись втікає. Відбігши яких 100 метрів, паде від ворожої кулі (Юрко Міцук). Двох інших, Твердого (кущ. господарник) і Левка (стрілець), витягають живими і забирають до р-ну.

19.I. до с. Глибівка, р-н Богородчани, приїхав Твердий із 20-ма большевиками та почав водити по кріївках. В лісі відкрили кріївку, де було 3 особи. Один з них Максим вискакує і відстрілюючись, ранить Твердого та пробує втікати, та недалеко паде від ворожої кулі.

Двох інших, станичних Осу і Вірного (останній ранений помер в тюрмі), забирають живими. Оса зараз привів до одної дівчини і сказав, що вона давала йому їсти. Дівчина заперечує і плює йому в вічі. (Большевики починають сміятися, що він не оса, а блоха і який тебе пан прийняв до банди). Дівчини не арештують.

22.I. о год. 6 рано на присілок Грабівця – Горбину, Богородчанського р-ну, приїхало автомашиною 40 большевиків. В лісі відкрили кріївку, в якій сиділо 3 стрільців. Стр. Михайло розірвався гранатою, а двох інших витягли раненими. Медвідь помер по дорозі, а Буревія віддали у шпиталь.

25.I. о год. 1 пополудні приїхало до с. Горохолина 20 большевиків і обскочили господарства Червака і Капущака Онуфрія, за синами господарів. Опісля перейшли на господарства Івана Якубів і Марії Капущак. У Івана Якубів б'ють жінку, а вона відпирається, що немає в неї кріївки. Під час розшуків знаходять кріївку. В кріївці, знищивши архів і машину для писання, пострілялись Прометей (Василь Гусак), Одчайдух (Семен Гедзик), Довбуш (Іван Микицей), Василь (Іван Якубів) і Слава машиністка.

26.I. в лісі б[іля] с. Нивочин Богородчанського р-ну, большевики відкрили кріївку, з якої витягнули 4 особи. Один з них (Юрко Козак б[увший] станичний) повів до іншої кріївки, де

було 10 осіб. Зауваживши большевиків, всі почали втікати. З них 3 впали вбитими (Мик. Глоб, Олекса Гобура, Юстина Гобура), 1 зловили, а решта втекла.

14.II. під час наскоку в с. Тязів Галицького р-ну, заарештована Марія Ковальчук (мати Бородатого). Держали її в пивниці та питали за сином. Під час допитів 20.II. замордували її, трупа забрали до Галича і кинули б[іля] нквд на смітник. В с. Тязів під час трусів відкрили 4 криївки. В одній на господарстві Василя Босович був організаційний папір, господаря арештували, а майно skonфіс-кували. Того ж самого дня підпалили хату Дмитра Литвинець. Старик побачивши большевиків, почав утікати. Стрибок Василяк з Галича вбиває старика, тіло кидає до хати і підпалює.

11.II. в с. Вікторів Галицького р-ну хот. Богун з хати вбиває 2 большевиків, а сам утікає. Большевики за це спалили 3 господарства.

19.II. запалили господарство Василя Глума, за те, що не хотів відчинити большевикам вночі хати.

18.II. в селі Підгороддя Галицького р-ну під час наскоку, зловили раненого д. Бористенка.

3.II. в с. Вовчинець Станиславівського р-ну рай. нквд під ком. Куцого (нач.), перевели розшуки і арештували 7 осіб.

4.II. в с. Добрівлянах Станиславівського р-ну зловили Вас. Олійника і сказали йому йти до р-ну і зголоситись. По дорозі дігнали його автомашиною, привезли на його господарство, на подвір'ю розстріляли, вкинули до хати і підпалили.

11.II. в с. Гутиська Станиславівського р-ну зловили стр. Забіяку і арештували 1 хлопця. На другий день у Варвари Шуляр і Андріїшин Вас. зграбували до основ: ялівку, шкіряну куртку, бараболі і всі кури.

14.II. в с. Угринів Гор. Станиславівського р-ну під час трусів, [у] Дмитра Ленюк знайшли криївку, де сидів його син (Підкова), розірвався гранатою. Батька, за те, що не хотів показати, де є криївка, над сином замордували.

17.II. в с. Підпечари під час розшуків знайшли криївку, в якій було 2 особи, їх повитягали.

20.II. в тому селі витягнули з криївки на господарстві Юрка Деляшин 2 мужчин, сина господаря розстріляли над криівкою, а другого забрали до р-ну.

18.II. в с. Угринів Гор. під час трусів в Софії Кардаш, відкрили криївку. Стр. Кремезний розірвався гранатою, Морозенка (Федя Кардаш) стан. госп. і Ярошенка, ранивши, забрали до Станиславова.

17.II. на с. Узінь наскочила група большевиків із Жовтневого р-ну. Під час переведення трусів, пішли краєм лісу, натрапили на слід і знайшли криївку, з якої витягнули 4 особи. Між ними 2 дівчини. Слідуючого дня Пластун всипав всі криївки зі збіжжям, криївку з машиною до писання, видав кулемет і 2 кріси в руки большевикам.

26.II. в с. Підпечари заскочило [ро] нквд під ком. Шубіна і місцевого сексота (Ярослава Олійник). Під час розшуків з 3 криївок витягнули 4 особи. Одному з них Йосифу Гаврилишин, казали назад лізти до криївки і там його застрілили (всі крилися без зброї).

24.I. в с. Клузів Станиславівського р-ну нквд[-исти] заскочили в хаті Аскольда (Антін Пяст, 22 роки). Стрілець відстрілюючись, утік і застрілився з останнього набоя. Його забрали до Станиславова.

27.II. в с.Підпечари ввечері наскочила 30 большевиків під ком. Шубіна і Я. Олійник, на господарство Павла Слободян і витягнули його з криївки. Під час намагання втечі, зів'язав забитий. З нього здерли убрання, чоботи і так лишили.

16.II.в с. Гринівка Богородчанського р-ну зловили большевики 1 стрільця під час нічної перевірки хат. Цей під побоями веде в ліс там, де кватировав. Обскочили варту большевики, зловили ще 4 стрільців. Всіх забрали до тюрми і засудили.

6.II. в с. Колодіївка Станиславівського р-ну під час тусу, витягнули з криївки стрільця УПА Василя (придніпрянца), під час намагання втечі зів'язав забитий. Господарство, де знайшли криївку, запалили і від нього загорілось ще 3 господарств. Під час пожеги відкрили ще 2 криївки. В одній юнак, ур. 1928 р., розірвався гранатою, а другого большевики на подвір'ю розстріляли і вкинули в палаючу стодолу.

2.III. і 4.III. в с. Ямниця з 2 криївок витягнули 4 стрільців УПА і Назара (Антон Смицнюк), який пішов на послуги нквд.

2.III. в с. Клузів Станиславівського р-ну 12 большевиків наскочили на одне господарство, де кватирувало 2 стрільців. Під час перевірки на стриху стрільці відстрілюються, вбивають 2 большевики, вискакують на подвір'я, де ще вбивають одного большевика, а 2 ранять. Відстрілюючись, босі, по снігу відступають до віддаленого на 1 км лісу.

23.III. о год. 21 наскочили большевики на с. Гута Стара Станиславівського р-ну і перевели розшуки. Ранком відкрили криївку і витягнули з неї хворого на тиф госп. Петра Шуляра. Днем переводили арешти, а ввечері вдали, що відходять до

Станиславова. Ранком 24.III. знову несподівано з'явилися в селі, тут переводили арештування і вечором з арештованими від'їхали до Станиславова.

13.III. в с. Підпечари квартируючі большевики наскочили на господарство Мих. Семенів. В хаті застали 2 мужчин, які крилися (Дмитро Проців і господаря Омеляна). Омелян почав водити по криївках. В Дмитра Сфорак витягнули з криївки Ярослава Стефанків (20 літ), Василя Логазу (18 літ). В штабі почали допитувати їх. Хлопці не хотіли говорити, їм повідрізували полові органи, пекли розпаленим дротом, а опісля побитих, роздягнених до нага, вивезли на міст і вкинули в ріку.

25.III. в с. Підлужжя квартируючі большевики під ком. кап., наскочили на хату Дмитра Смоляка. Капітан відкриває криївку в печі і в той час з криївки паде 2 стріли і вбивають капітана і ранять ще 1 большевика. Василь Садляк вискакує і намагається втікати, але ранений паде в руки. Його замордовують на місці. Опісля приводять його матір Анну Садляк і вбивають коло сина. Господарство палять.

13.III. в с. Добрівляни Станиславівського р-ну квартируючі большевики відкрили криївку, з якої витягнули 2 людей, з яких Гриців Дмитра розстріляли, а Дмитра Хорбутого звільнили.

19.III. в цьому селі вбили Дмитра Олійник с. Федя (ур. 1925 р.).

16.III. в цьому ж селі витягнули з криївки і розстріляли Дмитра Олійник, а 17.III. витягнули з криївки Федя Хлабатового (ур.1920), та Мих. Шутку (ур. 1921 р.). Їх розстріляли коло криївки і вкинули в горючу стодолу.

19.III. до Станиславова вивезли селян з с. Узінь Вас. Вовк (ур. 1905 р.) і Олексу Вовк (1902 р.). Вечором місцеві стрибки арештували їх і заявили, що мають доставити до Станиславова. Четвертого дня жінки, несучи їсти до тюрми своїм чоловікам, знайшли їх трупи з виколеними очима і змасакрованих коло лісу.

27.III. в с. Вовчинець о год. 7 рано, квартируючі большевики наскочили на криївку б[іля] села. Відкривають вхід, кидають гранати. Другим виходом д. Вірлан викидає гранату, стріляє з автомата і вискакує на гору. За ним вискакують остальні 4 повстанці та відстрілюючись, прогнали большевиків, відступають до лісу (2 км) двома шляхами. Під час переходу Вірлан стає раненим, а Мих. Іванишин (без зброї), думав скритись в селі, був зловлений большевиками і розстріляний. При цьому було поранено 2 большевики.

15.III. в с. Тязів Галицького р-ну вечором наскочили большевики на господарство Осипа Федик і відкрили криївку (порожну),

бачили* господиню і відійшли. Того ж дня відкрили другу криївку, в якій пострілялися працівники одної з референтур КП Чорний і застрілив свою машиністку Настю Дорошенко. Родину і господаря Дмитра Босович арештували, а господарство skonфіскували.

18.III. під час наскоку та розшуків, відкрили 2 криївки, з яких витягнули 2 хлопців. В Вас. Ковальчук знайшли заховану шкіру, за то skonфіскували господарство.

20.III. в цьому ж селі відкрили криївку, з якої забрали текстильні речі і 6.000 крб. Тут дальше проводилися наскоки на окремі хати аж до 10.IV.[19]46 р.

18.III. б[іля] с. Комарів в лісі відкрили криївку, в якій розірвались гранатою 3 стрільці (Олесько, Сокіл, Шпак).

25.III. в с. Суботів відкрили криївку, в якій знайшли 4 стрільців. В цьому селі розірвалось гранатою в криївці 2 стрільців Клим і Пилипко.

19.III. в с. Вікторів Галицького р-ну під час наскоку, згинули стр. Богун і Василько.

19.III. ніччю в с. Ляхівцях Богородчанського р-ну, квартируючі большевики переводили ревізії в 6 хатах, нічого не знайшли.

24.III. спецгрупа наскочила на господарство Карлика в с. Гринівці (господарчий села). В с. Нивочин цього ж р-ну наскочили на господарство станичного Спокійного. Карлик зістав забитий, а Спокійний важко ранений, помер в лічниці. Тіло Карлика 2 дні лежало під с/радою, а опісля забрали до р-ну.

П р о в о к а ц і я :

Обласна боївка нкгб сформування зі зрадників і почасти большевиків. Перебирались на стрільців УПА, заходила ніччю до хат, вдавали перемучених, голодних, що мають раненого, питали за станичними, домагались бункрів, харчів і т. п. Змушували під загрозою, що будуть стріляти, водити до інших людей, які б могли мати зв'язки з підпіллям. При тому говорили: "Ви сексоти, большевикам помагаєте, а своїм не хочете, ми будуємо Україну, а ви комуні помагаєте, нам нема нічого, а куфайці все". Коли кого небудь стрічали, говорили "Слава Україні". В багатьох випадках селяни скоро зорієнтувались і проганяли мнимих стрільців УПА геть.

Однак, траплялись легковірні, що повіривши, попадали за це в тюрму, або були побиті прикладами аж до беззяття.

6.I. в с. Ямниця Станиславівського р-ну 10 большевиків, переодягнених, зайшли до Василя Шпільчак і наполягали, щоб

* Так у тексті.

повів їх до станичного господарчого. Шпільчак повів їх, але стан. господарчого не було вдома, за те, большевики арештували його 16-літнього брата і дівчину Наталку Калько та господаря, що їх водив. По допитах всіх другого дня звільнили.

30.II. в с. Комарів Галицького р-ну зайшли до 60-літнього старика майор військ НКВД Перехресний і 1 л-нт і почали говорити з господарем, доказувати, що вони за Самостійну Україну боряться. При тому нарікали на провід ОУН, що він зле робить тому, що дозволяє голоситися з повинною. Багато людей паде, а могли б зберегти себе і більше зробити, коли б дістались у большевицьку адміністрацію. Старик вхопив гачок і з криком: “Чого в мене хочете, чого нападаєте на хату”, намагався вигнати непрошених гостей. В той час з надвору падають стріли, конають майор і л-нт (стріляли большевики, які стояли на дворі з криком: “бандерівці стріляють”). Почали в хаті бушувати, грабувати та в нелюдський спосіб замордовують старика, залишають в хаті і хату підпалюють.

6.I. в с. Павелче Станиславівського р-ну перебрані на стрільців УПА большевики (з тризубами), вечором зайшли до Івасі Войцеховської. Зі собою мали 1 раненого. Господині говорили, що вони свої, що мали бій б[іля] Рибна і 1 ранений, а в селі їх ціла сотня, і що хочуть вечеряти. Просили дівчину, щоб вона пішла назбирати хліба і заготовити вечерю. Призбирали хліба і молока та принесли большевикам. Вони забирають хліб і молоко та арештують 5 дівчат: Івасю Войцехівську, ур. 1927 р., Параску Мороз з 1929 р., Дзідзі Богачевська з 1928 р., Анна Тачинська з 1928 р., Марія Тачинська. Всіх забрали до Станиславова до тюрми, по кількох днях стали випущені.

16.II. в с. Підпечари кватируючі большевики перевіряли підводи, які їхали до лісу. Вечором переодягнулись в цивільний одяг, вдавали наших стрільців та просили, щоб дати їм криївку, ховати їх, дати їсти і т. д. В хаті самотньої вдови (Анна Пивна), літ 38, намагалися знасилувати її, жінка вибігла з хати, наробила крику, а за той час большевики грабували одяг, полотно, білля, на суму 28.000 крб.

З а с і д к и:

Протягом цілої блокади, тижнями підряд, влаштовували арештуючі большевики засідки: на підступних місцях до сіл, краєм лісу (головно в Чорному Лісі), на залізничних шляхах, в ярах, коло господарств, на стежках, і переходах через ріки. Особливих успіхів вони большевикам не дали.

1, 8, 9.I. б[іля] с. Павелче большевики влаштували засідки від сторони Гутиська Станиславівського р-ну. 10.I. в цьому селі влаштували засідку поміж хатами в вуличках, 9.I. на залізничній дорозі б[іля] станції. Успіхів не було.

21.I. влаштували засідку на залізничному шляху між Старою Гутою, а станцією Тязів Станиславівського р-ну, без успіху.

21.I. в с. Павелче Станиславівського р-ну 15 большевиків влаштували засідку в горішньому кінці села в ярі, без успіху.

15.I. в с. Горохолина Богородчанського р-ну квартируючі большевики влаштували засідку коло хат Мих. Литвака і Миколи Мацюка.

17.I. в с. Ляхівці Богородчанського р-ну большевики влаштували засідку б[іля] моста на головному гостинці.

15.III. в с. Павелче квартируючі большевики влаштували засідку в горішньому кінці села в потоці, де просиділи цілу ніч без успіху.

28.III. в с. Ляхівцях большевики цілу ніч держали засідку б[іля] господарства Івана Стасюк, а 30.III. б[іля] Івана Парфана і Дмитра Гуменюк.

В с. Ляхівці переведено большевиками 5 засідок, а в Горохолинні також 5, в Богородчанському р-ні самих більших засідок було 17.

А р е ш т у в а н н я:

Протягом цілого часу блокади майже по всіх селах проводились масові арешти, головню дівчат і жінок. Найбільше масового арештування досягали в селах, де скупчений визвольний рух. Часто причиною арештувань були неznані причини, або зовсім їх не було. Вистачило дати повстанцеві 1 л молока в далекому минулому, щоб опинитися на кілька днів, а навіть тижнів, в районній тюрмі. В багатьох випадках арештовано дівчат в цілях знасилування і защеПЛення венеричних недуг. Напр[иклад], в с. Підпечарах Станиславівського р-ну арештувались дівчата цілево, навіть 16-літні, здорові, гарні і використовувались (були знасилувані), а опісля відпущені додому.

Найбільш масові арештування дівчат відбулись в Галицькому р-ні, в сс. Підпечари, Підлужжя, Рибно, Павелче Станисл[авівського] р-ну.

11.I. в с. Тязів Гал[ицького] р-ну арештовано 6 осіб, частину заангажовано на донощицьку роботу і разом звільнено:

12.I. в с. Тязів Гал[ицького] р-ну арештовано – 3 особи

14.I. –//– –//– –//– – 4 –//–

14.I. Викторів –//– –//– – 10 –//–

14.I. Комарів -//- -//- - 5 -//-
 18.I. -//- -//- -//- - 3 -//-
 16.I. Блюдники -//- -//- - 5 -//-
 17.I. Павелче Станисл[авівського] р-ну -//- - 2 дівчині

16, 19, 21, 23.I. і 18, 25.II. відбулись арешти в с. Підлужжя Станисл[авівського] р-ну, арештовано 63 особи, в тому [числі] дівчат 30. 14 дівчат сидить в тюрмі і 4 хлопці.

14, 15, 21, 23, 31.I., 2, 4, 5, 7, 9, 22, 28, 29.II., 6, 9, 19, 20, 24.III., 2.IV. арештовано в с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну 63 особи, з того 34 дівчат. Між ними: Анну Остацюк, Анну [...]щук, Анну Герета, всі по 16 літ, Анну Дудчак, літ 17. Протягом кількох тижнів більшу частину арештованих звільнено.

12.II. до кінця блокади в с. Колодіївка Станиславівського р-ну арештовано 36 осіб. Майже всіх звільнено, в тому [числі] 13 дівчат.

Добрівляни Станисл[авівського] р-ну - 13 осіб.

Узін -//- - 17-//- в тому [числі] 8 дівчат (випущено 2 дівчині і 2 мужчин).

27.III. в с. Рибно арештовано 17 дівчат. Між ними Катерина Качкан з 1930 р., Дарія Галько з 1929 р., Наталка Качкан з 1930 р., Настя Ходинська з 1930 р., Ольга Іваніцька з 1930 р. Випущено тільки 4 дівчині, а решта сидить.

В с. Гутиську Станисл[авівського] р-ну арештовано 10 осіб, в тому [числі] 3 дівчині: Доня Восиковська і Евдокія Калин, по 16 років.

9.IV. арештовано в с. Буковате Станисл[авівського] р-ну - 5 дівчат

8.IV. -//- Майдан Богородч[анського] р-ну - 6 -//- і 1 жінку

28.I. -//- Грабовець -//- - 7 осіб, арештував відділ обл. нквд в числі 18 осіб під ком. Карцьова. В Прокопа Юрчак розбили пасіку і забрали 9 л меду.

24, 27, 28.II. і 5.III. в с. Горохолина Богородчанського р-ну арештовано 19 осіб.

Від 2.I.-6.IV. в с. Гринівка -//- -//- 47 осіб. В тому [числі] жінок 28.

21.I., 14, 16, 20.II., 10, 20, 25.III. в с. Лесівка арештовано 30 осіб.

В Галицькому р-ні до 10.II.[19]46 р. в тюрмі р-ну начислювано ок[оло] 1.650 в'язнів. Протягом довгого часу 30-50 осіб. Були арештовані навіть діти 8-10 років.

П е р е в і р к а л і с і в:

Операції спецвідділів в Чорному лісі розпочались перевіркою (велика) від 19.-23.I., [...] по селах Чорного Лісу начислялось около 5.000 большевиків, які пригналися за повертаючим з рейду

курінем. Тільки в с. Росільна Солотвинського р-ну – 36 вантажних автомашин, в с. Нивочин Богородч[анського] р-ну – 30 автомашин. В цих днях перевірено ліс між сс. Грабівка-Нивочин, Хмелівка-Росільна-Петранка. В дальшому в Чорному Л. оперує спецвідділ НКВД в число ок[оло] 300 чол. Щоденно він проходив тими чи іншими просіками, шукаючи слідів і повстанських відділів. Днем і ніччю влаштовували засідки в давно відомих збірних та зв'язкових пунктах, головних повстанських дорогах. Спецвідділ водив зі собою трасованих собак. Найчастіше він розшукував свіжостоптаних стежок. Коли була найдена стежка, спецвідділ уставлявся по обох боках стежки в бойовий лад, клином в зад, з тим, щоб центр посувався по самій стежці, і так посувалися вперед. У випадку виявлення відділу УПА, ворог старався нав'язати якнайдовший бій і якнайскорше відділ обкружити. В погоні за відділом ворог старався ловити стрільців живими, що йому майже не вда[ва]лося. Менші ліси перевіряли досить рідко. Н[а]пр[иклад], ліс Стінка перевірили всього тільки 2 рази. В деяких лісах проводили розшуки за криївками, а часто [від] кількох до кільканадцять большевиків ходили попід край лісу, шукаючи крийвок.

1.I. зі Станиславова до с. Старої Гути під'їхало панциркою 103 большевиків. Ранком 10.I. зайшли в Чорний Ліс, по цілоденному ходженні тою самою дорогою вернули назад.

30.I. із Станиславова до с. Майдан заїхало 130 больш[евиків]. 31.I. цей відділ пішов через присілок Буковате в Чорний Ліс. Другий відділ в той сам час вийшов з с. Рибне. Оба відділи наскочили на табір куріня Чорного і Чорноти. Відділи прийняли бій, відбивши ворога, відступили. Ворожі втрати невідомі, по нашій стороні 2 легкоранені.

31.I. досвітком в с. Нивочин Богородч[анського] р-ну заїхало 30 автомашин, до Гринівки – 3, до Лесівки – 5 автомашин большевиків.

В днях 25, 26, 27.I. перевірили ліс в чотирикутнику Хмелівка Богородч[анського] р-ну, Грабівка, Завій Перегін[ського] р-ну, Нивочин Богородч[анського] р-ну. Під час перевірки курінь Чорноти звів бій з наступаючим ворогом. В бою впало 13 стрільців, яких забрали до с. Нивочин і протягом 3 днів не давали похоронити. Большевицькі втрати невідомі. Всіх вбитих критими автами відвезли до Богородчан. В тих днях відкрили 2 криївки в лісі б[іля] Нивочина. Коло тієї криївки згинуло 3 стрільців і 1 дівчина (стан. УЧХ).

17.I. 20 большевиків переходили ліс б[іля] с. Ляхівці Богородч[анського] р-ну.

19.I. 19 большевиків перевіряло ліс Липники б[іля] с. Горохолина Богородч[анського] р-ну.

6.II. квартируючі большевики відкрили 2 крівки б[іля] с. Рибно. З одної витягли Дмитра Сисака, який показав другу крівку, в якій большевики вбили 2 стрільців (1 хворий, 2 ранений).

19.I. з напрямку с. Майдан Станиславівського р-ну надійшло 20 большевиків в горішню частину села Павелче цього ж р-ну. Тут до них долучило ще 42 больш[евиків] і в год. 4 ранку пішли в сторону Гутиська. По полудні вертали до с. Павелче. В лісі стрінули 2 повстанців і гнали за ними аж до с. Рибно. Під час перестрілки поранено стр. Чупринку.

15.II. через с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну в напрямі недалекого лісу, перейшов відділ большевиків в числі 200 чол., ранком до них долучили ще 60 больш[евиків]. Вони обложили ліс між сс. Вільшаниця Тисьменицького р-ну, Підпечари Станисл[авівського] р-ну і переходили його розстрільною. В полі під лісом зауважили 2 стрільців. Стрілець УПА Степовик (Гусак Василь, літ 22), щоб не потрапити живим в руки ворога, будучи раненим застрілвся, а другого стрільця – Заяць (Петро Остапович), зловили живим. По полудні зійшли до с. Підпечари, перевели розшуки в селі, зловили 6 дівчат і забрали до Станиславова.

21.II. квартируючі большевики в с. Рибно, перевірили край лісу попід село. Під час перевірки впав Василь Качкан (літ 25). Тіло забрали до с. Рибно.

22.II. большевики з Станиславова розкопали могилу, в якій було поховано 3 стрільців 17.2. Двох забрали зі собою до Станиславова, говорячи, що там був похоронений ком. Різун.

21.II. відділ больш[евиків] під ком. Куцого (нач. [ро] нквд в Станиславові) перевірів ліс Стінку. Нічого не найшли, тільки закидали деякі старі крівки гранатами.

26.II. в напрямку с. Рибного Станисл[авівського] р-ну і Нивочина Богородч[анського] р-ну большевики наскочили на табір Чорного. Під час бою загинув стрілець Чар. Чотовий вміло вивів стрільців з оточення і заставив большевиків битись поміж собою. Внаслідку 1 больш[евик] важкоранений.

4.III. до с. Нивочин із лісу зійшло ок[оло] 200 больш[евиків]. Зі собою привезли тіла 3 повстанців та 9 своїх трупів. Тіла повстанців виставили, щоб люди дивилися, казали, що убитий ком. Різун, а опісля забрали їх до Богородчан.

20.III. 19 больш[евиків] та 10 місцевих “стрибків” перевіряли ліс Жбир б[іля] с. Ляховець. “Стрибкам” грозили, що коли не

вб'ють ні одного бандерівця, а ні не відкриють ні одної криївки, то їх всіх постріляють. Іншим разом цим “стрибкам” обіцяли як нагороду, для заохочення, віддати всі гроші, одяг, взуття, харчі із знайдених крийвок і магазинів – Гайворона (а в нього багаті магазини, убрання, тисячі карбованців, масло, ковбаса і багато іншого). Такі перевірки були ще 25.III. і 1.IV.

23, 24, 27.III. 15 большевиків перевіряли ліс і корчі б[іля] с. Дуброва Богородчанського р-ну.

29.III. спецвідділ під ком. слідчого нкб Шубіна, перевірів ліс б[іля] с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну. Під час детальної перевірки зловили 2 мужчин і 1 дівчину. Біля полудня від'їхали назад до Станиславова.

1.IV. 11 большевиків б[іля] с. Павелче витягнули з криївки стр. Микиту (Василя Столярчук). Цей показав 2 криївки також в лісі. Тут стр. Ярема розірвався гранатою, а Тарас (Микола Когут, літ 22) і Нестор Поваленець пострілялись, щоб не попасти живими в руки ворога. Тіла їх забрали до села і похоронили в ярі.

9.IV. відділ большевиків з Жовтневого р-ну разом з обласними військами нквд, які приїхали до Жовтневого панцеркою, перевірили ліс Стінка. В лісі відкрили криївку, в якій розірвалися гранатами Сойка (Регей Емілія) і Люба (Кудла Тетяна), санітарка і 1 стр. СКВ Гарт (Микола Олійник), перед тим важко ранений. Тіло стрільця і голови жінок забрали до Станиславова.

7.IV. вечером до с. Глибівка Богородчанського р-ну приїхало 18 больш[евиків] та заарештували 2 особи: Івана Іванів з 1922 р. і Михайла Андрусик з 1907 р. На другий день большевики поїхали підводою в ліс, відкрили криївку, в якій згинули член проводу Рос і рай. госп. Дуб (Степан Штогрин). Тіла побитих привезли до с. Глибівки, опісля забрали до р-ну.

В м. березні і в половині квітня большевики палили в природо-рожніх лісах зісохлу траву, мох і листя. Рівночасно з тим поширювались чутки, застрашуючі населення: “большевики палять ліси”. Тим заходом больш[евики] хотіли усунути вигідні для повстанців місця на засідки та унеможливити підхід і відхід від них денною порою. При цій нагоді допомагає їм виявити криївки, або подушити в них тих, що криються.

Тоді було спалено лази вздовж гостинця і залізничного тору Станиславів – Калуш таких сіл: Павелче, Рибно, Майдан Станисл[авівського] р-ну біля шляху Станиславів – 80 м, а Узінь Станисл[авівського] р-нумаїжедоцентруспалено [...], кущі, навіть вирубали грубе дерево і палили біля шляху. Найбільше випалили площі б[іля] сс. Пациків, Загвіздь і Пасічна Станиславівського р-ну.

Крім наведених фактів, в Богородчанському р-ні було проведено 9 безуспішних провірок лісу.

Р е в і з і ї і г р а б у н к и:

Найчастіші грабунки переводились на всипи, як вдень, так і вночі, дуже часто по цілях виключно грабункових. Крім грабунків, переводжених в бандитський спосіб, [...] тероризували господарів, проводили в цілях створення сприятливих умовин організації “стрибків”, або т. зв. самооборони села. Ограбованим так і заявили, коли приходили до р-ну на скаргу: “Ну тож ми знаємо, що у вас грабують і ч-армійці, і бандерівці, організуйте самооборону, ми дамо зброю і вони будуть вас обороняти”.

28.I. в с. Підлужжя Станисл[авівського] р-ну під час ревізії, знайшли заховано зерно і арештували жінку і дочку. Цього ж дня перевірили документи в цілому селі.

31.I. в цьому ж селі були ревізії в Василя Гришка і Вас. Бурячок.

8.II. в с. Підпечари здемолювали хату Мих. Бориса і зграбували хатних речей на суму 1.000 крб.

17.I. в с. Грабовець Богородч[анського] р-ну під час ревізії, в Анни Рибінської знайшли недокінчену криївку і зграбували хатні речі і одяг.

24, 27.I., 1, 21.II., 7, 10, 12, 14.III. квартируючі большевики провели ревізії в господарів: Мих. Костюк, Василя Микицей, Василя Терлецького, Мих. Боднарчук, Івана Ога[...], Мих. Крайник, Василя Микицей с. Михайла. Під час перевірки зграбували хустки, спідниці, полотно, одяг, мед.

7.I. в с. Саджава Богородчанського р-ну були переведені провірки лейт. нквд з районовими “стрибками”. В одного господаря, в якого мешкала учителька-придніпрянка Мосенко Варвара, під час розшуків, лейтенант вкрав годинник. Коли відійшов, учителька побачила крадіж, дігнала лейтенанта і зажадала звороту годинника. Цей спочатку відмовлявся, що нічого не знає, опісля признався, але повернути хоче тільки опісля ... та намагається її знасилувати. В кінці з криком: “самостоятельно, блядь”, жбурляє годинник і відходить. Того ж дня застава ранить 2 дівчат, Марію Боренич, літ 17 і Марію Остапчук, літ 17. Обидві внаслідок [поранень] повмирили.

15.II. в с. Горохолина Богородч[анського] р-ну квартируючі большевики обікрали 3 церкви. Забрали чаші і інші церковні речі.

7.III. в с. Буковате Станисл[авівського] р-ну квартируючі большевики в Анни Нарожняк забрали одяг, чоботи, столярське приладдя і 3 годинники.

9.III. в с. Рибно Станисл[авівського] р-ну квартируючі больш[евики] зграбували [в] Онуфрія Качкан: ялівку, корову, коня, а в Марії Сисак: корову, ялівку та 5 мішків бараболі. В Марії Качкан 30 кірців бараболі, в Онуфрія Галько корову.

Крім цих, були переведені ревізії в с. Підлужжя Станисл[авівського] р-ну 28.II. і 2.III., в господарів Василя Долишнього і в Михайла Андрусишин. В с. Підпечари цього ж р-ну 21.II., 6, 7.III., під час останньої облави, знайдено 3 криївки захованого паперу. В с. Стара Гута 8.III. і в с. Рибному 4.III., в с. Буковате 5.III. в Олени Дзвінковської було проведено розшуки.

4.III. в с. Ляхівці Богородч[анського] р-ну під час ревізії, в господаря Василя Рожко зграбували всю білизну, одяг і 2 пари чобіт.

В и в о з и:

21.I. в с. Боднарів Галицького р-ну вивезли родину Михайла Луцького.

19.I. із с. Блюдники вивезли Гаврила Савчука, за те, що не хотів доносити на нквд.

[...]I. в с. Криліс Гал[ицького] р-ну вивезли 1 родину б[увшого] куц. пров., якого зловили 13.3.1945 р. (засуджений).

19.I. в с. Горохолина Богородч[анського] р-ну вивезли 1 родину в числі 5 осіб, в тому [числі] 2 дітей і 80-літня старушка – Варвара Воголь.

23.I. в с. Горохолина вивезли Евдокію Максимець за чоловіка, який арештований 1944 р.

23.I. в с. Нивочин вивезли 4 родини в числі 18 осіб, в тому [числі] 4 дітей.

19.II. із с. Колодіївка Станисл[авівського] р-ну вивезли 3 родини в числі 9 осіб, в тому [числі] Василя Кабан, літ 60, Марія Кабан, літ 60 (померла в лягрі), за синів, що в відділі.

3.III. із с. Грабовець вивезли Марію Ярівську.

31.III. із с. Горохолина вивезли 2 родини: Юрко Кабан, літ 63 і його жінка Маланка, літ 46, Василь Балабан, літ 49 і його жінка Параска, літ 46.

З р і з у в а н н я х р е с т і в:

В багатьох селах Галицького р-ну квартируючі большевики зрізували хрести на могилах борців, розривали могили впадших стрільців, викидали хрести.

9.II. в с. Грабовець Богородч[анського] р-ну зрізали хрест на могилі борців.

Большевицькі втрати в людях та матеріальні в час і акцій:

Галицький р-н – 42 вбитих, 8 ранених.

Станисл[авівський] –//– – 18 –//– в тому [числі] 1 капітан, 6 ранених, спалена 1 вантажна і 1 легкова машина. Здобуто 300 кг цукру.

Богородч[анський] р-н – 32 вбитих, в тому [числі] капітан нквб, 5 ранених.

Н а ш е с е р е д о в и щ е:

Подавляюча більшість населення пристрасно ненавидить ворога, за його пониження людської гідності, режим, за обмежену найелементарнішу свободу, за гніт, за терор та з дня на день чекає зміни сьогодняшнього незносимого режиму. Причину сьогодняшнього лиха вважають Москву, Сталіна, партію, “совітів”, нквд, перед яким кожний дрожить про своє життя.

Населення радіє з большевицьких поразок (як малих, так і великих) політичних на міжнародній арені. Навпаки, успіхи викликають все пригноблення. В силу больш[евиків] запанувати світ не вірять. Вірять натомість, що совітська влада скоро [розв’яжеться]. Прикладом ненависти до Сталіна і його кліки, може послужити всенародний (хоч безприкладний) відчайдушний опір під час виборів до верх. ради ССРСР, які незаперечно були проведені під терором, включно аж до вбивства. Незаперечним осудом від всього українського народу прозвучали слова 1 селянина в день виборів: “Ви, кати, мою дочку і мене ограбили і хочете, щоб я за вас голосував”.

Український селянин найбільшій вважає себе вищим від зайди-москаля, якого вважає нехлюйним, брудним, зашмірованим та безкультурним. Цей образ найкраще відображується в епітетах: шмірак, куфайка, вушивці, табаки і багато інших. Дуже часто між населенням поширюються чутки, що мають опустити ЗУЗ, піти на старі границі і інше. Наполегливі намагання партії деморалізувати (перевиховувати) нашу молодь при допомозі комсомольських організацій. Виянятоково вони існують тільки по містах. Справді є в деяких селах комсомольці, але вони діють (існують) конспіративно перед населенням. Це елемент підлий, продажний, безвартісний, шумовиння і всякий громадянин показує на них пальцем, як на викидька суспільства, тікає, як перед собакою і ховається зі своїми думками. Так само пристрасно населення ненавидить всяких зрадників, перекінчиків і щирих вислужників советського нквд, та вимагає безапеляційного усунення їх руху.

Вся большевицька пропаганда оцінюється як найбільша брехня, розраховувана на обдурювання селян. Існує поняття, що хто вміє багато брехати, може скоро набитися в большевицькій

адміністрації. Селяни[н], якого в багатьох випадках обдурювано, сьогодні замкнувся [в] собі і не довіряє навіть фактам, що в рідких випадках кидаються большевицькою пропагандою йому до відома. Бажання не дати себе обдурити, і рівночасно з тим оцінка большевицької пропаганди, яскраво прибирається із ставлення населення до мітингів. На кожний мітинг большевики потребують не тільки повідомляти населення, а зганяти зі зброєю в руках, навіть при таких методах організації мітингів число слухачів в дуже рідких випадках досягає 60 осіб. Пересічно це число не перевищує 20 осіб, а слухачами є заангажовані адміністрацією – десятники, молодь, сільський актив. Селяни купують пресу, але не читають її, за виїмком останньої сторінки, на якій є вміщені вістки з-за кордону, мовляв, я і [так] знаю, що там брехали. В дальшому газети уживаються на паперці до курення. В жодній українській хаті немає портретів большевицьких верховодів, крім портретів Шевченка, Франка, Б. Хмельницького, збережених за часів польської та німецької окупацій. Всякі портрети сталіних, калініних, лєніних, хоч і з'являються в державних будинках, то часто зникають із стін, або висять з виколеними очима. Також нищить населення плякати, лозунги та інші оголошення. З особливою втіхою нищить їх молодь, а навіть шкільна дівтора. Культурно-освітня праця нікого не притягає сьогодні, а навпаки відштовхує. Багатьох колись активних громадян, поприкидалися сьогодні мов смиренні ягнята (незагнайки) і підсміхаються тільки під вус з недовірливих большевицьких побрехеньок. Має успіх большевицька пропаганда серед населення, але тільки застрашуюча.

Зимомо відновилось гонення селянських підвод на вивіз дров із лісу, як це було за часів першої окупації. Цей захід застосовується для створення сприятливих умов і кляси, і кується як організацію колгоспів.

Тисячі селянських підвод працює тижнями в лісі за дуже мізерну платню. Денний заробіток вистачає лише на прохарчування коней. Селяни їдуть, бояться конфіскації возів, коней, а навіть вивозів, якими повсякчас страхають. До колгоспів селяни не хочуть іти. Мітинги присвячені організації колгоспів, населення висміює, а як тільки почує в чому річ – розбігається. Большевикам не вдалося закінчити ані одного мітингу, через те, що не стало слухачів.

Тільки в селі Узінь Станиславівського р-ну вдалось під великим натиском зорганізувати колгосп із 30 членів, а в селі Підлужжя вплинуло 18 заяв, але колгоспу ще не зорганізовано.

Населення до революційного руху ставиться прихильно. Боліє нашими втратами, турбується збереженням наших сил. Матеріально допомагає, але рівночасно боїться зради, провокації і тому дуже обережно допомагає. В першій половині блокади втратило цілковито майже віру не те [що] в нашу перемогу, але і існування. Настрої нижче депресій, заляканий терором селянин не то, що не вірив в існування Української Повстанчої Армії, підпілля, недалекий був від того, щоб признати большевикам перемогу, і закріплення на довгий час існуючого стану. Стрясення з цієї апатії прийшло після першої половини березня (після промови Черчіля в Фултоні, 3.III.[19]46 р.), ожили настрої, надії на зміну існуючого стану, ожила віра в упадок большевизму. [В] перемогу революційно-визвольних сил і можливість створення революції маси не вірять, натомість вірять в третю світову війну, в якій Англія і Америка – переможе і буде Україна. В Самостійність України населення вірить [як] в щось конечне, необхідне, самозрозуміле, тільки деякі одиниці говорять про те, що ми будемо під Англією, Америкою чи Польщею. Настрої відображає часто висловлюване повстанцям: “Держіться, діточки, вже довго не буде”, “Вже не довго, скоро буде інакше”. Під “недовго”розуміється усунення советської влади, під інакше “війна”, чи взагалі радикальна зміна. Найчастіше поширювані вістки серед населення характеризували його настрої, бажання – в Чорному Лісі американці скинули парашутистів, які пов’язались з відділами УПА, а між ними є канадійські українці.

- Через Коломию переїздило дуже багато повстанців, їхали на білих конях, попереду їхала оркестра.

- Київ два дні був зайнятий повстанцями.

- Америка має взяти Україну під свою опіку на 25 років.

- Американці заборонили большевикам вивозити людей, палити села.

- До Одеси прибули американські та англійські кораблі, які мають зайняти Одесу.

- Англійські літаки скидали ніччю летючки над Львовом, Галичем та Станиславовом.

- У Львові була англійська та американська комісії, які оглядали тюрми та лягери, заборонили нищити людей.

- Американці привезли до Туреччини 10 атомних бомб.

- Совіти мають в Україні роздати колгоспи, бо ніхто не хоче робити на них.

- Совіти ходять сумні, бо їм кажуть опустити всі держави, які вони зайняли.

– Совіти стріляють по тюрмах людей, грабують, палять, тому, що мають вибратися.

В звітному часі переведено всього 4 мітинги (до блокади). Пропаганду поширювано при допомозі друкованого слова. Техзвено вибило і розповсюдило по селах районів:

1. Українські робітники (листівки)	– 800 примірників
2. Народі України	–//– – 800 –//–
3. Кличів	– 2.000 –//–
4. Карикатур	– 1.200 –//–
5. Лозунгів мальованих	– 120 –//–

Районами виготовлено ручно кличів і лозунгів на папері і на стінах від 1.200-2.000 прим. (в Станиславівському р-ні 1.380 прим.). Пересічно на село р-ну виготовлено і розклеєно (або розмальовано) по 150 прим.

На місто післано:

1. Кличів	– 250 примірників
2. Карикатур	– 400 –//–
3. Українські робітники (листівки)	– 100 –//–
4. Народі України	–//– – 60 –//–

Їх розкинено в днях 16.I. і 4.II.[19]46 р. по таких вулицях м.Станиславова: Романовського, Радянській, Червоноармійській, Бульведер, Княгинин, Близнячів та Галицькій. Крім того, розповсюджено різдвяних колядок (машинно і розписувано ручно) 1.050 примірників (15 колядок).

Найбільший успіх мали колядки. Їх можна було почути в кожному селі. Великий успіх мала наша література серед робітників та придніпрянців. Деякі придніпрянці погодились перевезти літературу на Схід.

В Галицькому р-ні шаліла епідемія тифу. В Тязові хворіли 18 осіб, в Блюдниках – 26, в сс. Комарів, Темерівці, Медина були масові випадки хвороби. Смертність досягає 10-20 випадків на місяць. Одинок лікарня є в с. Боднарів, нема лікарського обладнання, погано обслуговує хворих. Є також масові випадки венеричних захворювань.

БОЇ УПА І СКВ:

16.I. в с. Селиська Галицького р-ну відділ УПА “6” звів бій з большевиками, які наскочили на нього. У висліді бою вбитих 30 большевиків і кільканадцять ранених. Большевики втекли до району. Відділ втрат не поніс жодних.

1.I. відділ УПА підкомандою сот. “П”, влаштував засідку на шляху Станиславів-Калуш – біля с. Павелче Станиславівського р-ну.

Збито 1 вантажну автомашину, вбито 5 ворогів, здобуто 2 кріси і 300 кг цукру. Відділ не мав жодних втрат.

10.I. відділ УПА під ком. "П" наскочив на відділ большевиків (25 чол.), який того ж дня заквартирував в с. Гринівка Богородчанського р-ну. У висліді півгодинного бою вбито 23 большевики, між ними оперуполномочений нкб Богородчанського р-ну кап. Калмиков. Здобуто зброю і важні документи. Врятувалися тільки 2 большевики, які стояли на стійці. По стороні відділу 1 легко ранений. О год. 14 до цього села заїхала 1 автомашина большевиків, а на селянських підводах везли трупів до Богородчан і маскували кров по побоевищі. Населенню говорили, що бандерівці вбили тільки 4, а 5 ранили.

24.II. в с. Залуква Галицького р-ну стр. "К" зайшов до хати і скрився в шафі, чекаючи на большевиків, які часто заходили до цієї хати на забаву. Коли до хати прийшло 7 большевиків, він чергою з ППШ побив всіх 7 і щасливо відійшов на свій постій.

24.II. 12 стрільців захопили в хаті на Галицькій Горі (хутір б[іля] Галича) стрибків. Хату закидали гранатами, і вбили 4, а інші 8 ранені.

16.III. відділ УПА влаштував засідку б[іля] с. Гутиська Станиславівського р-ну на кількох большевиків, що були в селі. Вбито одного большевика, а другого важко ранено. Зловлено живу секретарку (р-ну) по пропаганді. Відбито арештовану Наталку Хандяк, яка під час бою ранена. Більшого успіху не можливим було добитися, бо большевики йшли одні від одних на 50 м. За дві години після бою большевики обстріляли село кулеметним вогнем.

Н а ш і в т р а т и:

а) людських резервів

1. Арештовано:

Галицький р-н	– 690	осіб,
Станиславівський р-н	– 214	–//–
Богородчанський р-н	– 160	–//–

2. Зловлено:

		3. Зловлено*
Галицький р-н	– 30 осіб	– не відомо
Станиславівський р-н	– 41 –//–	– 186 осіб
Богородчанський р-н	– 26 –//–	– 156 –//–
Лисецький р-н	– 19 –//–	– не відомо

* Так у тексті.

4. Вивезено:

Галицький р-н	– 26 родин, 36 осіб, в тому [числі]	12 дітей
Станиславівський р-н	– 3 –//– 9 –//–	– –//–
Богородчанський р-н	– 12 –//– 24 –//–	7 –//–

5. Вбито:

Галицький р-н	– 33 особи, в тому 4 чол., 5 жінок,	1 старик
Станиславівський р-н	– 56 –//– –//– 7 –//– 4 –//–	–
Лисецький р-н	– 14 –//– –//– 4 –//– – –//–	–
Богородчанський р-н	– 15 –//– –//– 5 –//– 2 –//–	–

6. Ранених:

Галицький р-н	– 1 –//–
Станиславівський р-н	– 6 –//–
Богородчанський р-н	– 8 –//–

М а т е р і а л ь н і в т р а т и:

Галицький р-н: спалено 51 господарство, зліквідовано 34 господарства.

Станиславівський р-н:

спалено 41 господарство, зліквідовано 8 господарств.

Богородчанський р-н:

–//–	6	–//–	–//–	12	–//–
------	---	------	------	----	------

Додатково:

В Галицькій тюрмі за відомостями сидить 256 осіб.

Зголосились:

Станиславівський р-н – 128 осіб, з того стрільців – 42.

Лисецький р-н – 15 –//– стрільці УПА.

(неточні дані з Лисецького р-ну).

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 80, арк. 189-208.

Оригінал. Машинопис.

ЗВІТ НАДРАЙОННОГО ПРОВІДУ ОУН СТАНИСЛАВІВЩИНИ ЗА ВЕРЕСЕНЬ 1946 Р.

25 жовтня 1946 р.

Округа Станиславів
Надрайон Станиславівський

З В І Т
за місяць вересень 1946 р.

А. Характеристика терену:

І. Вороже середовище:

1. Адміністрація:

Облвиконком:

голова	Щербак	укр.	СУЗ	партійн.
заст. голови		-//-	-//-	-//-

Міськвиконком:

голова	Лазуренко	-//-	-//-	-//-
секретар		-//-	-//-	-//-

Райвиконком: Станиславівський р-н:

Голова РВК Паркулаб Василь М. ур. 1911 р. в Ганусівцях укр.
парт. осв. серед. зарпл. 1.000 крб.

1 секретар	Каменник Іван В.	ур. 1923 р.	Каменець-Под[ільська] обл.	комсом.	7 кл.	700 крб.
------------	------------------	----------------	-------------------------------	---------	-------	----------

2 секретар	Йотка Анастасія	ур. 1918		укр.	–//–	10 кл.	700 крб.
зав. кадрами	Сатицький Іван П.	1921 р.	Винниця	–//–		10 –//–	550
гол. план. комісії	Стефанишин Юра	1904 р.	Угорники	укр.	б/п	5 –//–	700
зав. комун. вд.	Когуч Осип Д.	1906 р.	Павелче	–//–	–//–	5 –//–	600
зав. мобіл. вд.	Дроняк Василь Мик.	1904 р.	–//–	–//–	–//–	5 –//–	500
зав. торг. вд.	Дмитраков Дмитро П.	1918 р.	Красноярськ (Сибір)		парт.	10	700
–//–	Пімонов	1914 р.	Ленінград		–//–	10	650
зав. с/госп. і будівництва	Мірохон Микола	1918 р.	–//–		–//–	6	900

(З обл. центру і інших районів точних відомостей ще не одержано)

Обком партії (ОК КП(б)У):

2 секретар – Слонь укр. СУЗ депутат Верховної Ради ССРСР
інструктор – Шилова Н. рос. партій.

Райком партії Станиславівського р-ну:

1.	1-ий секретар	Майборода Еміліян К.	ур. 1903	Харків	укр.	парт.	10 кл.	1.200
2.	2-ий секретар	Літвінов Сергій Пил.	1904	–//–	–//–	–//–	7 кл.	900
3.	3-ий секретар	Осадчий Федор Клим.	1908	Одеса	–//–	–//–	10 –//–	900
4.	заст. 1-го секр.	Шибіна Олександра П.	1918	Кавказ	рус.	–//–	9 –//–	800
5.	зав. пропаганди	Лисенко	1906	–	укр.	–//–	10 –//–	700

6.	г[о]л. бухгалтер	Швець Іван Ів.	1895	–	–//–	–//–	10 –//–	750
7.	інстр.	Володько Одарка	1908	Полтава		парт.	6 –//–	550
8.	заст. –//–	Поривайко Клявдія	1909	Одеса	укр.	–//–	6 –//–	650
9.	тех. секретар	Сирганська Розалія	1916	–	жидівка		7 –//–	700
10.	інструктор	Масалов	1918	–	моск.	парт.	7 –//–	600
11.	інстр. по кадр.	Овсянікова Ганна	1918	–	–//–	–//–	7 –//–	600
12.	зав. парт. кабін.	Замрій Анна	1911	–	укр.	–//–	7 –//–	650

Лисецький р-н: 1-ий секретар

Седлер жид парт.
Шилова рос. –//–
Пашелян – –//–
Чорний – –//–

Богородчанський р-н:

1-ий секретар РК – Кольчеменов моск. парт.

Комсомол:

Галицький район: (бюро РК ЛКСМУ)

1-ий секретар

2-ий –//–

3. Зеваківа Катерина Федор.

4. Турянська Ярослава Мих.

5. Левченко Кирило Павл.

Бфімов Володимир Мих.

Петраш Павло Андрійович.

6. Хорабінов Валентин Фед.

7. Молодожон Віра Андріївна

Крім того, ще 16 (комсомольців) членів райкому і 5 кандидатів в райком.

В цьому районі комсомольців 206, комсомольських організацій 32, з того 15 організацій по селах.

Станиславівський район:

1-ий секретар	Владика Петро	ур. 1922	Сілець Стан. р.	укр.	7 -//-	700 крб.
2-ий секретар	Майборода Волод. Є.	1927	Полтава	-//-	6 -//-	600 -//-
1-ий інструктор	Бистроходова Ольга	1925	-	-	7 -//-	300 -//-
2-ий інструктор	Гринів Мих. Вас.	1924	Микитинці	укр.	5 -//-	300 -//-

Комсомольці брали участь в підготовці до виборів ВР СРСР, були членами виборчих комісій, помагали гонити народ до виборів. Брали участь в здиранні позики з населення, та хлібозаготівельній кампанії, брали активну участь в боротьбі з революційним рухом, активно тероризували населення. В боротьбі з нашим рухом відзначилися в Галицькому районі: Петраш П., Литовченко С., Надольський В., Стефунько П. – комсомольці. По селах особливої діяльності комсомол не проводить. Були намагання організувати клуби, та самодіяльні гуртки окремими комсомольцями, які, однак, нігде не увінчалися успіхами. Агітаційна робота серед населення також не проводиться, за винятком деяких мітингів, які проводили окремі комсомольці з райкомів комсомолу.

Обл. земвідділ (відомостей нема).

Райземвідділ: Станиславівський р-н:

нач. зем. вд.	Осипчук Ничипор	ур. 1914	Одеса	укр.	парт.	10 кл.	800 крб.
г[о]л. агроном	Михайленко Анатоль	1908	-	укр.	б/п	10 -//-	700 -//-
інженер зв.	Кузьменко Василь	1911	Харків	-//-	-//-	вища	900 -//-
зоотехнік	Баранов	1922	Вінниця	-//-	комс.	10 кл.	600 -//-
ліс-пелюратор	Лугова Ніна	1919	Білорусія	б.рус.	б/п	8 -//-	500 -//-
секретар	Гелеван Марія	1925	Підпечари	укр.	-//-	6 -//-	300 -//-

Держзабезпечення: Станиславівський р-н:

завідуючий секретар	Николаїв Іван Ант.	1910	Ворошиловград	укр.	парт.	6 кл.	300 крб.
інструктор	Гавритун Марія	1928	Пасічна Стан. р-н	-//-	б/п	6 -//-	400 -//-
	-	-	-	-	-	-	-

Відділ соцзабезпечення: Область

1.							
2.							
3. зав. сектором тровлаштування	Солдатнік В.			моск.	парт.		

Станиславівський р-н:

завід. соцзабезу	Гринів Василь	ур. -	Микитинці	укр.	парт.	5 кл.	600 крб.
інспектор	Дементів Макар Ем.	1918	-	моск.	б/п	6 кл.	-
бугальтер	Росак Ірина Ант.	1927	Софіївка	укр.	б/п	8	500 крб.

Нарсуд: Галицький р-н:
прокурор Коношин моск. парт.
Станиславівський р-н:

прокурор	Остроконь Максим Мак.	ур. 1900	Сибір	моск.	парт.	10 кл.	900 крб.
слідчий	Колінко	1921	Винниця	укр.	парт.	9 -//-	750-//-
секр. прокур.	Луканевич Ірина	1929	Софіївка	-//-	ком-сом.	7 -//-	300-//-
суддя	Гарасименко Христина	1908	Суми	-//-	парт.		700-//-

судовий виконав.	Селізнюк Анна Ів.	1921	–	моск.	комс.	8 –//–	400 –//–
секретар	Котик Ірена Петрівна	1927	Перемишль	укр.	б/п	8 –//–	300 –//–

В м. липні (на 18.7.) нач. ро мғб підполковник Майдебуров викликав голову с/ради Угринів Горішний Станиславського р-ну, в справі заарештованих зимою трьох дівчат (Вівчаренко П. Ф., Кобилянської Софії і Терешко Стефанії) з іншими 11 людьми як свідками проти обвинувачення тих дівчат в співпраці з нашим рухом. Між свідками була Хмелівська Софія Ів. (чол. в Нім.). Під час обідньої перерви один з заступників слідчого [зайшов] до кімнати ч.147 (б[іля] суду) і там намагався насилувати. Наводжу відпис документу викликання: ро мғб Станиславського р-ну Станиславської області. Голові с/ради с. Угринів Горішний, т. Саветчук, обов'язково прибути по адресу Станиславів, вул. Чкалова (Белінського) № 15, 4-тий поверх, кімната № 147 – т. Макарову, 18 липня 1946 г. в год. 10-й з жителями села: (слідче вичислення 11 осіб-свідків). За неявку несеете відповідальність. Нач. Станисл[авського] ро мғб, підполковник Майдебуров. Справа цього заст. слідчого була передана прокурору, чи засуджено його невідомо.

Наркомзаг (Міністерство заготівель): Станиславський р-н:

уповнінзаг	Візеренко Іван Федор.	1901	Дніпропетровськ	укр.	парт.	вища	1.100 крб.
заступник	Коновалов	1920 р.					
зав. учотом	Вірчак Василь Вас.	ур. 1926	Косів кол.	укр.	б/п	9 кл.	900
статистик	Близнюк Ольга	1926 р.	Княгинин	укр.	б/п	8 кл.	370 крб.
–//–	Галюк Юлія	1924 р.	–//–	укр.	б/п	8 кл.	370 крб.
–//–	Стахурська Ірина	1929	Перемишль	–//–	–//–	4 кл.	270 –//–
–//–	Городська Ярослава	1929 р.	Софіївка	укр.	б/п	3 кл.	250 крб.

Н а р о с в і т а: Обл. ВНО:

1. завідувачий
2. інспектор Баштовенко І. укр. СУЗ парт.

3. інспектор
Станиславівський р-н. Райвно:

завідуючий	Бердюк Антій	ур. 1901	Київ	жид	б/п	вища	900 крб.
інспектор	Швиденко Ольга	1910	–	укр.	–//–	–//–	750 –//–
	Зелінський Микола	1927	Гута	–//–	комс.	8 кл.	500 крб.

Державна Трудова Ощадкаса – Обл. Станиславів.
начальник
заст. нач.

–
–
Станиславівський р-н:

1. зав. ощадкасою	Саведчук Михай.	ур. 1905	Угринів Гор.	укр.	б/п	5 кл.	700 –
2. інспектор	Кузьмич Юлія Ів.	1917	Перемишль	–//–	–//–	матура	500 –
3. бугальтер	Бойко Галина	1923	Полтава	укр.	комс.	9 кл.	600 –
4. касієр	Качкан Анна	1930	Рибне Стан.р-н.	–//–	б/п	5 –//–	270–

К о л г о с п н е будівництво: Станисл[авівський] р-н:

1. завідуючий	Шайбан Михайло	ур. 1908 р.	Угринів Дол.	укр.	б/п	4 кл.	380 –
2. інспектор	Бишівський Омелян	1908	Перемишль	–//–	серед.	–//–	700 –
3. бугальтер	Винничук	1895 р.	Угринів Дол.	–//–	–//–	6 кл.	500 –

Шляховий відділ: Станиславівський р-н:

1. завідуючий	Василів Василь	1897 р.	Пасічна	укр.	б/п	7 кл.	600 крб.
2. секретар	Кавака	1898	Княгинин	–//–	–//–	7 кл.	500 –//–

Відділ культурно-освітніх установ: Станиславівський р-н:

1.	завідуючий	Гридіна Оксана	ур. 1906	Харків		укр.	парт.	10 кл.	700 крб.
2.	політінспектор	Дехтяр	1918	Узінь		-//-	?	?	600 -//-
3.	бібліотекар	Оленевська Ольга І.	1923	Перемишль		-//-	б/п	5 кл.	400 -//-

Фінвідділ: Станиславівський район:

1.	завідуючий	Кравченко Петро Анд.	ур. 1914 р.	Одеса		укр.	канд.п.	10 кл.	900
2.	г[о]л. бухгалтер	Дзюбан Степан	1914 –	Перемишль		укр.	б/п	серед.	800
3.	старш. -//-	Сос Ірина	1926 –	-//-		-//-	-//-	8 кл.	500
4.	-//- -//-	Стофій Роман	1929 –	-//-		-//-	-//-	8 –	450
5.	інсп. бюджет.	Стрельник Ольга	1925 –	-//-		-//-	комс.	8 –	350
6.	ст. буг. податків	Малкун Роман Вас.	1930 –	Рибне		-//-	б/п	5 –	300
7.	інсп. держ. страх.	Потик Дмитро Вас.	1902 –	Перемишль		-//-	-//-	5 –	600
8.	ст. буг. -//-	Хробатин Катерина	1907 –	Вовчинець		-//-	-//-	5 –	400
9.	ст. інсп. -//-	Дзюбик Юлія	1904 –	Перемишль		-//-	-//-	4 –	550
10	бухгалт. -//-	Трошак Марія	1923 –	Добрівляни		-//-	-//-	5 –	400

ЗАГС: Станиславівський район:

1.	завідуюча	Ольшанська Ольга В.	ур. 1925 р.	Перемишль		укр.	б/п	5 кл.	300 –
----	-----------	---------------------	-------------	-----------	--	------	-----	-------	-------

Р е д а к ц і ї:

Обласна в м. Станіславів: Чапаєва № 15, "Прикарпатська Правда".

Відповідальний редактор Сербін І., укр. СУЗ, парт.

2. ?

3. ?

Галич: "Радянська Галичина" (тираж 2.500 прим., неперіодично – тижневик).

1. Відповідальний редактор Вікторова В. А. – парт.

Станіславів: "Вільне життя" (виходить 2-3 рази в тиждень)

1.	відповідальний ред.	Галоненко Семен П.	ур. 1915	–	укр.	парт.	10 кл.	800
2.	зав. типографією	Тимеріїв Мик.	ур. 1919	–	укр.		9 кл.	700
3.	секр. редакції	Писаренко Анна Гр.	ур. 1923	Донбас	–//–	–//–	8 кл.	500
4.	інстр. ред.	Личко Ольга Т.	ур. 1926	–//–	–//–	комс.	6 кл.	400
5.	буг. ред.	Сужинський Леон А.	ур. 1927	–//–	укр.	–//–	9 кл.	700

Ро мвд Станіславів: (з інших точних відомостей немає)

1.	начальник	Куций Влас Григ.	ур. 1902 р.	моск.	парт.	7 кл.	900
2.	–//– істр[еб.] бат.	Захарчук Роман	1910	–//–	укр.	7 кл.	800
3.	уполном. УЛА*	Хомін Анатоль	1919	–//–	–//–	6 кл.	650
4.	–//– ОББ	Видренко П.О.	1918	–//–	–//–	7 кл.	500
5.	участк. І.	Марків Іван Б.	1919	моск.	–//–	6 кл.	500
6.	–//– ІІ.	Суркін Андрій В.	1920	–//–	–//–	6 кл.	500
7.	уполном. ІІІ.	Чірко Мих. Макс.	1909	укр.	–//–	5 кл.	500

* Так у тексті.

8.	нач. фін. часті	Михайлова Катерина	1923	—//—	комс.	8 кл.	500
9.	нач. міл.	Офханов	1911	моск.	парт.	8 кл.	800
10.	нач. пасп. стола	Елькова Катерина	1924	укр.	комс.	9 кл.	700

Ро мбб Станиславів: (уповноважені з області)

1.	начальник	Майдебуров	моск.	парт.	підполковник	
2.	оперативник	Макаров	—//—	—//—	?	(тільки двох)

Сложивспілка: Станиславівський район:

1.	голова	Рибалка Гр.	ур.1913		укр.	парт.	7 кл.	700
2.	дир.	Ботрус Т. А.	1916		—//—	б/п	10 кл.	600
3.	г[о]л. буг.	Павлов В. Г.	1913		—//—	—//—	10 кл.	500
4.	ст. інстр.	Джус Іван	1918	Пациків	—//—	—//—	10 кл.	450
5.	пом. буг.	Межицький Ант.	1927		моск.		7 кл.	300
6.	інстр.	Стефанишин В.	1929		укр.	комс.	7 кл.	400
7.	секретар	Кучеренко А. А.	1924		—//—	б/п	8 кл.	300
8.	буг. практ.	Заклінський В.	1929	Гута Стан. р-н	—//—	—//—	7 кл.	350
9.	калькуль.	Гуцуляк Галина	1929	Загвіздь	—//—	—//—	7 кл.	250
10.	пом. кальк.	Сулима Олена	1920	Пациків	—//—	—//—	7 кл.	300
11.	зав. картотек	Чернобровський Г.	1926		моск.	—//—	6 кл.	300
12.	касієр	Ковальчук В. О.	1904	Пациків	укр.	—//—	6 кл.	300
13.	зав. торг. від.	Боднаренко Ів.	1924	СУЗ	—//—	—//—	6 кл.	300
14.	дир. промкооп.	Ривман Гр.	1913		жид	парт.	7 кл.	350
15.	бухгалтер	Марунець Юрко	1926	СУЗ	укр.	б/п	7 кл.	250

16.	постачальн.	Владика Микола	1900	Сілець Жовтн. р-н	-//-	-//-	4 кл.	300
17.	зав. базою 1.	Псенко А.	1898	СУЗ	жид	-//-	7 кл.	350
18.	зав. базою 2.	Іванишин Мих.	1910	Пациків	укр.	-//-	5 кл.	300
19.	експедитор	Боднар Мих.	1923		-//-	-//-	4 кл.	300
20.	зав. підсоб. госп.	Гажур В.	1890		-//-	-//-	5 кл.	250
21.	буг. загот.	Коліжак Б.	1913	Пациків Стан. р-н	-//-	-//-	7 кл.	300
22.	реєстратор	Оленюк Б.	1919		-//-	-//-	8 кл.	250
23.	зам. г[о]л. буг.	Злидій Ів. Ст.	1925		-//-	-//-	7 кл.	350
24.	пом. буг.	Рибалка Галя	1925	СУЗ	-//-	комс.	8 кл.	300
25.	кухарка	Нещасна К. М.	1927		-//-	б/п	6 кл.	250

Чорноробчих 40 чол., всі українці. Місячна зарплата кожного виносить від 180-200 крб. Пересічна 120-150 крб. Серед робітництва панує невдоволення. Помимо строгих законів, майже всі крадуть, спекулюють, тим більше краде. У висліді кооперації, на які райспоживспілка розподіляє товари одержують їх в дуже малій кількості. Це особливо слідне в Станиславському р-ні.

Голова Рибалка, це колишній енкаведист, інвалід, будучи від партії висланий (прикріплений) в с. Підпечари, брав дуже активну участь в боротьбі з нашим рухом, тероризував населення. Має за собою кілька вбивств, докнаних в 1945-[19]46 рр. до весни в сс. Підпечари, Підлужа, Микитинці, Угорники, де квартирував. Любить брати хабарі. Не мінає нагоди, щоб грабувати населення.

У вчисленій районній адміністрації Станиславського р-ну (без райспоживспілки), у відділах і установах zatrudнено 97 чоловік, в тому [числі] українці 75 чол., москалів 17 (занимають найбільш відповідальні становища), жидів 3, інших 1 чол. Партійні і кандидати 36 чол., комсомольці 15, з вищою освітою 5 осіб (занимають менш відповідальні пости), середньою 23, останні з неповною і початковою освітою.

Весь цей апарат побирає місячно (без обслуги і технічних працівників) 8.010 крб. (По Станиславському району дані точно не перевірені).

Районна адміністрація Богородчанського р-ну начисляє біля 160 осіб, з того 37 москалів, 114 українців, 5 поляків, 3 жида, 1 грузин. В останньому часі на ро мвд змінено кількох відпівідальних енкаведистів (осталось дальше 10 осіб, крім відділу). Скріплено ро мвд, тут прийшло нових 6 чоловік, в тому [числі] 5 москалів, 1 українець з СУЗ.

Сільська адміністрація начислює біля 70 (всі місцеві українці). 3 причини хвороби змінено голову сільради в с. Похівка.

2. Стан постійної або доривочної охорони райцентрів.

а) Обл. центр (точних відомостей не одержано).

Галицький р-н. В райцентрі охорона 100 чол. Решта відділу розквартирована по селах в числі від 16-30 осіб. Кватуриують в сс. Дорогів, Острів, Мединя, Комарів, Підгороддя, Вікторів, Тязів, Боднарів, Четверки. Головну увагу звертають на провірку лісів. Ніччю постійно влаштовують попід ліс засідки, а днем час до часу перевіряють певну частину лісу. Крім спецчастин, в с. Боднарів квартирує відділ [по охороні] зал. моста в числі біля 30 осіб, а в с. Блюдники артилерійська частина в числі біля 120 чол.

В попередньому місяці вибрались спецчастини із сіл: Селиська (тут квартирувало постійно від 80-200 чол., які часто виїзджали на операції і тому число їх не було стале), та із с. Бринь (біля 80 чол., квартирували ще від [...] травня 1946 р.).

Станиславівський р-н:

В райцентрі біля 30 осіб.

– Павелче – 6.9. змінився спецвідділ. Дотеперішний вибрався, а на його місце прийшов новий гарнізон в числі 30 чол., під ком. ст. лейтенанта. Оперують також на с. Гутиська.

– Майдан – із квартируючих 100 больш[евиків] 18.11. 75 виїхало. До тих, що zostались прибуло ще 40 осіб. Озброєння: 1 важкий кулемет (максим), 5 легких кул[еметів], автомати і кріси, командує капітан, москаль. Оперують в дооколишніх селах: Буковате, Н[ова] Гута, Стара Гута та по Чорному Лісі. В лісі влаштовують засідки, переодягаються за косарів і ходять по дорогах, підходячи за підводами (чи хто не вийде за харчами), контролюють підводи, чи не везуть харчі в ліс.

– Станція Тязів – 30 чол. охорона станції, при тому ніччю влаштовують засідки.

– Рибно – гарнізон в числі 20 осіб, оперують в Чорному Лісі.

– Ямниця – охорона зал. моста 12 чол. Від 23.8. квартирує оперуповномочений мвд з 8 большевиками, влаштовує засідки і стежі по селі.

– Підпечари – гарнізон в числі 30 чол. 6.9. заквартирував другий гарнізон в числі 30 чол. Квартирують в двох кінцях села. Місця квартирування укріплені стрілецькими ровами. [О]зброєння: 6 легких кул[еметів], автомати і кріси, зі собою мають кухню. Другий гарнізон присланий після влаштованої засідки стрільцями УПА в селі. Днем по селі переводять розшуки, ніччю влаштовують засідки, ходять по селі, підслуховують попід хати, або розходяться по одному-два по хатах і ночують (чи хто не прийде вночі до господаря), заходять скрито до стодолів і там ночують. Помагають стягати контингенти, податки і інші драчки.

– Вовчинець – 10 большевиків охорона спіртзаводу. Боротьбою проти нас не цікавляться.

– Добрівляни – 8 большевиків охорона підсобного господарства. Боротьбою проти нас не цікавляться.

– Узінь – 15 большевиків, охороняють колгосп і станицю стрибків. В боротьбі з нашим рухом дуже активні.

Разом по селах району 258 чол.

Лисецький район:

В райцентрі спецвідділ військ мвд в числі понад 60 осіб.

Братківці – гарнізон дуже активний (скільки не відома).

Чернів – гарнізон в числі коло 30 осіб.

Охорона залізничного моста в числі 40 чол.

Богородчанський район:

Охорона райцентру біля 300 осіб.

Горохолина – гарнізон в числі 30 чол. Часом на день-два заквартировує тут 100-120 чол. в цілях проведення акції.

Напр[имир], 18 і 19. 9. квартирував в селі відділ в числі 120 чол., який разом з гарнізоном переводили перевірку ліса. Ніччю в гарнізоні остається тільки черговий, а решта розходяться на засідки і стежі, вже о год. 22, а ранком о год. 6. вертають.

– Грабовець – 10 большевиків стягають контингент. Ніччю переводять засідки.

– Горохолина Ліс – 2 большевиків.

– Ст. Богородчани – 12 чол. під ком. ст. лей-та Диданова. [О]зброєні в 3 кул[емети] і десятизарядки, ППШ і кріси.

– Нивочин – гарнізон ро мвд в числі 30 осіб під ком. капіт. Андрусова, 15 рубачів (підпорядковані цьому капітанові) і другий гарнізон умвд (обл. під ком. ст. лейт. Цвіткова). Загальне [о]зброєння: 1 важкий кул[емет], 10 легких, ППШ і кріси.

– Гринівка – гарнізон в числі 30 чол. під ком. ст. лейт. Свідлова. [О]зброєння: 3 кулемети, 5 десятизарядок, ППШ і кріси.

– Глибоке – 150 рубачів, закватували 6.9. Щодня ходять рубати ліс.

Всіх по районі: військ мвд (т.зв. червонопогонників*) 467 осіб і 189 рубачів. Рубачі – це ч/армійці, які відробляють трудововинність.

В ЧА є закон, за яким кожен борець в рік мусить через три місяці працювати на різних роботах, на вирубці ліса, при ставленні будов, с/господарських і інших роботах – за те, що їсть та одержує одяг. Рубачі нашим рухом вправді не цікавляться, але при зустрічі стріляють по повстанцях.

б) С т р и б к и:

Станиславівський район:

Загвіздь – станиця з місцевих стрибків, 8 чол. Озброєння: 1 кулемет.

Пасічна – 15 осіб, в тому [числі] кількох із сусідніх сіл. Ком. Ватутін.

Угорники – 5 стрибків із Гуцульщини, [о]зброєні в кріси і один кулемет. Нічого не роблять, днем сидять на кватирах, а ніччю сидять де-небудь на стрихах (зі страху).

Узінь – 17 місцевих стрибків. Ком. родом із с. Вікторів Галицького р-ну. Всіх стрибків в районі – 45 чол.

В Лисецькому районі три станиці стрибків, в сс. Братківці, Хриплин і Радча. Найбільш активні стрибки в с. Братківцях.

В Богородчанському районі і Галицькому є станиці стрибків в райцентрах з міського та підміського елементу.

в) Війська Станиславівського гарнізону кватирують в с. Олешів біля Лисця в літніх таборах під шатрами, переводять перевишкіл, вправи. Всіх біля 10.000.

Біля с. Вовчинець також під наметами кватирує около 500 чол. Переводять острі стріляння на стрільнищі. Подають, що це підстаршинський вишкіл (сержантський). Щоденно проводять острі стріляння. В половині місяця ці війська проводили широко закроєні маневри піхотинських відділів. Маневри тривали понад два тижні. У маневрах брали участь також придані частини (крім танків і важкої артилерії) та транспорт. Червоноармійці, а також учасники підстаршинської школи голодують. Помимо заборони ніччю ходять красти молоду кукурудзу, огірки, бульбу, а найбільше овочі і сливки. В с. Вовчинець один ч/армієць наївся сирій кукурудзи і помер. Було також

* У тексті: червоноармійців.

кілька смертних випадків в Олешові через виголодження. До населення ставляться здержано, до нас байдуже, про рух поінформовані, часто про нас говорять з населенням, в більшості бояться. В акціях проти нас беруть участь дуже рідко, тільки в широко закромених на ліси, в селах менше. В загальному рядовики вишукувати не стараються. Трапляються випадки дезерції в ЧА. Напр[имір], в с. Вовчинець двох ч/а стрінулися з повстанцями. Під час перестрілки один став ранений, а другий втік, але до відділу не долучив.

До м. Богородчан дня 22.9.[19]46. заїхало 2.000 ч/армійців (між ними були і війська мвд). В днях від 24.-29. перевели перевірку сіл і лісів в цьому районі, а опісля від'їхали до м. Станиславова.

Над летовищем в м. Станиславові щоденно в погідні дні вправляють льотчики на різного рода літаках. Найбільше вправляють т. зв. "істребітелі". Гук моторів не переривається з раннього ранку до ночі. Істребітелі (винишувачі) проводять навчання в стрілянні до *мішені**, яку тягне другий літак. Протягом кількох днів проводились вправи в бомбометанню, а протилетунська охорона навчалась протягом цілого місяця в стрілянню до літака. При кінці були проведені спільні вправи летунства і протилетунської охорони, наземної і повітряної, з острим стрілянням і загороджувальним вогнем протилетунських автоматичних [г]арматок і кулеметів.

Летунам недавно заборонено виходити в місто без перепустки ("гуляти") в вільні хвилини з дівчатами. За самовільний вихід в місто строго карають. Тепер ч/армійці по місті менше розгулюють як раніше.

3. Господарка і промисл:

– через недбале зорганізування робіт і також ставлення червоноармійців, які обробляють поле, майже повністю пропав урожай на полях радгоспу с. Залуква Галицького району. Цілі десятки гектарів засіяні житом, вівсом, буряками, за літо перемінився в пасовиська. Із засіяної всієї площі в цьому господарстві було зібрано урожай не більш як 25 %. Зовсім пропав урожай на полях біля сіл Комарова і Підгороддя. Одинокі успішно були проведені сінокоси (і то вже по сезони). Досить скоро розпочали тут оранку на зяб. Крім ч/армійців, до польових робіт в цьому господарстві долучують (примушують) місцевих селян, головні із села Залуква.

* *Дописано ручно.*

Большевики намагались побільшити колгосп “Перемога” в с. Узінь Станисл[авіського] р-ну, однак безуспішно. Колгоспників на польові роботи постійно виганяють стрибки, бо колгоспники не хочуть працювати. Після збирання кукурудзи колгоспники одержали по 3 шульки авансом, а голова колгоспу і його заступники по 1 кг. Більше жодного розподілу зібраного урожаю колгосп досі не проводив.

В селі Рінь Станиславівського району большевики двічі намагалися організувати колгосп з переселенців з Засяння, поселивши їх на господарствах поляків, які були виселені до Польщі. Головою колгоспу назначили одного лемка, який був вивезений в глиб СССР ще в 1941 р., а тепер його повернули. До колгоспу стали відрізувати городи селян с. Микитинці (біля 50 га), незважаючи на протести селян. Після розігнання колгоспу, його голова почав наново організовувати його. Опісля голову колгоспу зліквідовано, колгоспне майно повернено власникам. А поле повернули господарям с. Микитинці. З того часу большевики залишили (поки що) намагання організувати колгосп.

В с. Павелче дотеперішнє підсобне господарство (оброблюване Станисл[авіською] МТС) стало зліквідоване, земля роздана селянам. Всього роздали біля 200 га.

Закінчили збиральні роботи підсобні господарства в сс. Колодіївка, Добрівляни, Загвіздь.

На організацію колгоспу особливо натискає адміністрація р-ну Лисець, поки що безуспішно. Тільки в с. Чукалівка 7 громадян внесло заяви до колгоспу. Сільрада с. Крихівці одержала наказ збирати в громадян заяви до колгоспу та вести в тій справі агітацію. Населення ставить сильний опір (хоч майже виключно пасивний) намаганню адміністрації загнати його в колгоспну каторгу.

В цьому місяці підводились підсумки стягнення хліба в селян по районах області. На перше місце в тому вибрався Лисецький район. Йому вручено (вже вдруге) червоний прапор і премію 5.000 крб. Декілька передових десятників одержало премію в висоті 75 крб. кожний.

З нагоди вручення ч/прапору, в м. Лисець відбулася* нарада всієї адміністрації району і десятників. На нараду прибули представники з області і сусідніх районів. Представники області дякували Лисецькому району за його активність і наполегливість в праці для радянської батьківщини, та закликали в дальшому добиватись успіхів в реалізації пляну четвертої п'ятирічки.

* Дописано ручно.

Представник з Богородчан вихваляв, що його район мав цього року добитися кращих успіхів в збиранні хліба і вибитись на перше місце, але в тому перешкодило “кубло бандитів, яке підшпитувало народів не здавати хліб державі”. Закликав наполегливо боротись з рештками бандитів.

В звітному часі розпочалась акція стягання податків, м'ясо і молокопоставок. За невиконання грозять конфіскацією майна.

На село Дрогомирчани наложено додаткову позику у висоті 2.000 крб. з речинцем здачі до 29.9.[19]46.

Продовжують дальше у всіх р-нах стягати хліб понад план. Сюди в першу чергу враховують збіжжа, збиране насильно за нездачу збіжжа в рахунок держпоставок, конфіскації господарств родин, яких члени арештовані і засуджені.

З причин ремонту не виготовляє продукцію спиртзавод с. Вовчинець Станисл[авівського] р-ну. Тут замінено керівництво заводу. Прислано нового завідуючого (по нац. москаль). Бувшого завідуючого Масник Дмитра (укр. місц.) усунено до функції цехмайстра.

А р т і л і:

В с. Ямниця Станисл[авівського] р-ну під одним управлінням об'єднано 3 артілі: шевський, ковальський і бляхарський. Завідує Галіпчак Василь (місц.). В шевському артілі працює 5 робітників (членів). Роботу виконують для селян з їхньої шкіри. На місяць виготовляють 15 пар взуття. За одну пару беруть за роботу 200 крб. Для держави кожний член дає 50 крб. в місяць, решту розділюють поміж себе.

В бляхарському працює 2 робітників. Роботу виконують для держави з одержаної бляхи. Норма виробітку в місяць 10 відер, 15 банок. За те одержують по 100 крб. в місяць. Працюють примусово.

В ковальському працює 2 робітників. Виконують роботу для населення.

М л и н и: В Станислав[івському] р-ні 6 водяних, 1 електричний (в с. Ямниця). Перемелюють збіжжа для селян. В с. Угорниках перемелюють державне збіжжа. Спроможність перемолу значно впала через брак води. Деякі зовсім припинили роботу. За переміл збіжжа в селян побирають: від перемолу на білу муку 10 % збіжжа, на хлібну 8 %.

Р о з р о б к а т о р ф у:

В с. Підпечарах робітників 40 осіб, переважно ті, що звільнені від ЧА. Норма виробітку за 8 год. 2.000 цегол. Зарплата від 120-200 крб. Крім грошової зарплати, робітники не одержують нічого.

4. Т о р г і в л я: Дрібна розпродаж товарів першої потреби і ширвжитку провадиться (головним чином по селах) через кооперативи. Кожний господар повинен бути членом кооперативи. Одноразова членська вкладка виносить 50 крб. Ці гроші стягає крамар при розпродажі. Товари кооперативи побирають з районної бази. Товарів одержують дуже мало. Н[а]пр[имір], в с. Грабовець Богородч[анського] р-ну від 1.1.[19]46.-30.9.[19]46. одержали слідуючі товари на суму:

1. горілки	93.746	крб.	з того не продано на суму	125	крб.
2. нафта	1.225	-/-	-/-	-/-	-/-
3. сірник	3.000	-/-	-/-	-/-	-/-
4. сіль	2.600	-/-	-/-	-/-	-/-
5. горшки	2.600	-/-	-/-	-/-	-/-
6. одеколон	1.350	-/-	-/-	-/-	-/-
7. пудер	360	-/-	-/-	-/-	-/-
8. зубний порошок	160	-/-	-/-	-/-	-/-
9. мануфактури	920	-/-	-/-	-/-	-/-
10. цукорки	51	-/-	-/-	-/-	-/-
Р а з о м:	106.022	крб.		2.681	крб.

Восьмимісячний оборот цієї кооперативи виносить 103.241 крб., а середний місячний біля 13 тис. крб. Подібно торгували і інші кооперативи. В середньому місячний оборот кожної кооперативи виносить від 9-20 тис. крб. Районні бази, які розподіляють товари по кооперативах вперше забезпечують міста, а опісля села. В першу чергу і більшу кількість товарів одержують ті села, які вчасно розчислились з державою. Нестача товарів породжує навіть по кооперативах спекулятивну продаж. В широких масштабах це проявляється в кооперативних базах. Адміністративний апарат, енкаведівські і партійні чиновники купують товари відразу в райбазах, це дає запоруку одержання товару і якісний вибір його без спекулятивної надбавки (а це вже привілей, бо пересічний громадянин змушений купити товар не по якості і вподобі, а за потребою). Процентне відношення товарів до попиту дуже низьке, часто мінімальне. Н[а]пр[имір], с. Ямниця начисляє біля 700 господарів, в звітному місяці кооператива привезла товарів: нафти – 300 кг, горілки – 10 л., п. сірників – 300 шт., соли – 700 кг (продажна ціна: нафта – 2 крб., 3 кг бульби за 1 л., горілка 1 л. 120 крб., п. сірнику 1 руб., сіль – 1 кг від 1-3 крб. – як в якій кооперативі).

Дуже часто кооперативи через безгосподарність, розкрадання, мають недобір ("манко"). На покриття їх крамарі накладають на товари підвижки, часом вдвоє більші, як продажна ціна товарів, а то й в чотири (н[а]пр[имір] сірники). В с. Вовчинець за І піврічча крамар мав 4.000 недобору. На тимчасове покриття продав своє власне убрання. Вправді за такі і подібні операції грозить 10 і більше літ примусової праці, але і строгий закон лиха не осушає, породженого відсутністю товарів, вичерпанням старих запасів.

Розвиткові спекулятивної торгівлі сприяють самі совітські чиновники, а головню їх жінки. Вони то закуповують по райбазах, або інших доступних їм базах товарів по державній ціні, а опісля перепродують в м. Станиславові або інших місцях. Торгівля шкірою і одягом майже виключно спекулятивна (не враховуючи того, що певні категорії робітників одержують спецодяги). Текстильні речі перепродують військові (найбільше шкіру і взуття), робітники, які працюють в артілях і гарбарнях. Частинно ці товари привозять (також чорним ходом) з-за кордону. Шкіра на середньої якості чоботи коштує – 1.500-2.000 крб., убрання середньої якості від 1.500-2.700 крб., військовий плащ біля 600-800.

5. Б у д і в н и ц т в о:

На видобувні нафти б[іля] м. Богородчан в свердловині ч.2 втопили свідер і тепер витягають рури, щоб його наново добути. На вежі ч.3 засипалась свердловина і тепер роботи почались наново. Це привело до зірвання плану по цілості виконання роботи. Робітники масово саботують роботу, головню нічна зміна. Ніччю робітники часто сплять, тільки дижурний викрикує та вигримує, щоб робити вражіння будто робота йде своїм темпом. Директору на запитання чому мало зробили, відповідають, що натрапили на твердий поклад. Робітники розкрадають товари, які приходять на будову (цвяхи, смаи, бензину і інші) та перепродують селянам. Особливо пильно це роблять робітники із СУЗ, яким не вистачає харчевих карток на прохарчування себе і своєї рідні. Місцеві робітники не відчують так дошкульно цього, бо мають свої господарства.

На свердловині "Укргаз" цього місяця увертіли 70 м. Глибина свердловини досягла вже 470 м.

В м. Лисець район власними силами будує міст на ріці Бистриця. На будову, в порядку трудгужповинності, виганяють селян. Тепер роботу посилили, щоб до зими закінчити.

В м. Лисець провадиться будова міської гідроелектростанції. Будова повинна закінчитися до кінця місяця листопада.

6. Адміністративні заарядження:

1. Воєнкомати в районах викликали всіх секретарів сільрад на один [день] до району з протоколами і плянами робіт сільрад. Станиславівський район викликав на 4.9.[19]46., Богородчанський на 9.9.[19]46.

2. Вобласті переіменованоряд сіл. В Станиславівському районі переіменовано с. Павелче на Павлівка (по московськи Павловка), а Павелчанську сільраду на Павликівську. В Богородчанському районі переіменовано с. Ляхівці на с. Бистриця.

3. Кожна сільрада в Богородчанському р-ні, зобов'язана вислати по 5 чол. в Надвірнянський лісгосп на лісозрубку віком від 20-45 літ, до дня 27.9.[19]46. Кожну сільраду зобов'язано вислати від 5-20 чол. для "Макієвстроа".

4. Подати скільки в сільрадах осталося римокатолицьких церков, монастирів, ксьондзів і монахів, на що перемінено костели. (Важн. спецчасті).

5. Викликано всіх призовників з 1923-1928 р. ур. на зібрання в район.

6. Подати відомості про природний рух населення.

7. Продовжено полекші для демобілізованих і їх родин на цілий 1946 р.

8. Облвиконком зобов'язав райони забезпечити окремі установи в м. Станиславові дровами до 10 вересня 1946.

9. Виготовити списки членів родин, згинувших ч/армійців на фронтах, родин, які одержують пенсію, інвалідів, дітей і сиріт (кожний список окремо).

10. В господарчій ділянці надійшли заарядження в сільради в справі м'ясо і молокопоставок, платежі податків, позик, страхування, про підготовку осінньої сівби, оранки на зяб (плян), викопування цукрових буряків, подати звіт скільки організовано постійно діючих комісій, і які, скільки орг. земельних громад, скільки об'єднано господарств в землегромади, скільки зорганізовано супряжних груп і скільки ініціативних.

Подано сільрадам план закупу овочевих дерев для посадження і план вивозки дров для заводів, установ, шкіл в обласний центр і райони.

Н а р а д и і з в і т н і с т ь:

В Станиславівському р-ні в дні 4.9. відбувся семінар секретарів сільрад. Переводив нач. воєнкомату.

В Богородчанському районі подібний семінар відбувся 9.9.[19]46. в справі "переучоту" річників від 18-50 літ. Семінар проводив з воєнкомату – Медоев. Говорив, що є можливість,

що в коротці може вибухнути війна з капіталістичними країнами. Ми війни не бажаємо, хочемо жити з сусідніми державами дружно. Хоч ми в союзі з Англією і Америкою, довірять вповні не можемо, вони держуть ножі за спинами, то країни буржуазні, а в нас влада робітників і селян. До війни мусимо бути готові, щоб не повторився 1941 р., коли то перед німцями мусіли відступити з цілої України, нам нанесли великих зруйнувань. Зараз мусимо бути приготовані до всяких випадковостей, дати кожної хвилини відсіч напасникові. Тому мусимо мати готову і добре вишколену армію, кожний громадянин мусить перейти військовий вишкіл. Повертаючих з Німеччини (Германії) негайно направляйте в воєнкомат, на учот (щоб не волочився ніхто не реєстрований). Хто уникати буде цього розпорядження – буде суворо покараний. Прийде час за рік чи за два, коли кожний громадянин мусить здати звіт, де він був, чи крився, чи в банді, а з такими ми зуміємо розчислитися. Не вірте підшептам “бандерівців”, що за місяць чи за рік Сов. Союз провалиться і настане “Соборна Україна”. Україна, яка є зараз, така буде і на віки. (З розповіді одного з секретарів).

28.8.[19]46. в м. Богородчани відбулась нарада голов сільрад в справі здачі контингенту. Проводив голова РВК – Бондаренко.

7. Ш к і л ь н и ц т в о:

3 днем 1 вересня розпочалось в школах нормальне навчання. Багато молоді із сіл, яка закінчила в минулому шкільному році неповносередню школу по селах, стала навчатись в містах по середніх і місцевих школах. Найбільше молоді пішло з підміських сіл, особливо з околиць міста Станиславова. В м. Станиславові відкрито кілька фахових шкіл середнього типу, між ними залізничне училище ч.3, ФЗН, ч.5 Держтехнікум фізичної культури, школа медичних сестер.

До деяких сіл прибули учителі з СУЗ.

В неповно середніх школах вивчають предмети:

1. українська мова	9. алгебра
2. російська мова	10. геометрія
3. арифметика	11. спів
4. німецька мова	12. рисування
5. історія ВКП(б)	13. фізкультура
6. географія світу і СССР	14. хімія
7. ботаніка	15. історія СССР
8. фізика	16. практичні роботи
(вишивання, модел)

В початкових школах навчають:

1. арифметику	3. російську мову
2. укр. мову	4. географію
- та інші другорядні предмети.
8. Культурне життя:

Тут і там по селах намагались відбудувати приміщення клубів (читальень).

До цього як звичайно зганяли селян та молодь. Ширшого масштабу ці роботи не набрали тому, що в розгарі акція стягання хлібопоставок і польових робіт, що є в совітської адміністрації. Були спроби по читальнях організувати при читальнях драмгуртки та хорові. Успіху в цьому більшовикам не вдалось добитись. Молодь горнеться до культурно-освітньої, і в початках навіть дає сама почин в організації гуртків, але коли в роботу гуртка вглядає партія, комсомол, [починає] насичувати його "радянським змістом", гурток самочинно розпадається. Були випадки, що гуртки підготовляли до вистави старі побутові п'єси, дозволені партією, але не ставили їх через втручання комсомолу, який хоч портретом Сталіна хотів нагадати глядачеві про совєтську дійсність, або адміністрація хотіла накласти руку на зібрані гроші. Деяким гурткам (молоді) були дані вказівки від повстанців, в який спосіб гуртки повинні працювати, на культурному, а головню на освітньому полі. Молодь радо слухає вказівок. Для ведення культурно-освітньої роботи по селах, адміністрація намагалась включити учительство. Це не вдається за одинокими винятками, а інших підшколених кадрів немає.

Клуби діють тільки в райцентрах (містах). Тут відкрито бібліотеки, читання газет, грають в шахи. Клуби відвідує совітська інтелігенція, головню працівники різних установ, приїзджі із СУЗ. Працівники адміністрації відвідують парткабінет. В вихідні дні, вечорами, в цих клубах влаштовують забави з музикою. На танці найбільше приходять військові.

В райцентрах Богородчани і Лисець відкрито кіно. Висвітлюють двічі в тиждень, в суботу і неділю, в годинах від 21-23. Відвідують ч/армійці, урядовці і міська молодь. В м. Богородчани висвітлювали в звітному часі слідуєчі фільми: "Нова історія", "Безпокойное хозяйство", "В повній плавні", "В небеснім небосхилі".

С в я т а: В м. вересні святковано кілька державних свят. В дні 3.9. було заборонено населенню працювати на полі. Одначе селяне ходили працювати на поле. Установи і підприємства святкували. Інші свята були в неділі (вихідні дня). Свята дальше відзначаються тільки по містах. Села не святкують.

Б і б л ь о т е к и: В обласному центрі дві більші бібліотеки, загально міська і при парткабінеті (партійна). Також по райцентрах є по дві бібліотеки (за винятком м. Станиславова), одна при клубі, друга при парткабінеті. В м. Богородчанах в обох бібліотеках начисляється біля 4.000 книжок. З того 2/3 на російській мові, 1/3 на українській, майже виключно радянські видання, радянських, російських та найпопулярніших українських старої доби. При парткабінеті бібліотека політичної літератури. Побутових творів майже немає.

Бібліотеки відвідують урядовці, партійні та шкільна молодь. Населення і робітництво книжок майже не визичають. В останньому часі до окремих бібліотек клубів на села стали приходити з району брошури політичної літератури та побутових, які висвітлюють “життя в радянській державі”, брошури Леніна, Сталіна, Калініна і інших, життя українців під ворожими окупаціями (австрійська, румунська) дореволюційних часів (Вільде “Б’є восьма” про вибори до австрійського парламенту) і інші з виразним політичним, тенденційним наставленням. Населення цих книжок не визичає і не читає. Взагалі заінтересування книжкою в порівнянні часів з перед 1939 впало.

9. С а н і т а р н а д і л я н к а:

В обласному центрі: одна військова лічниця, одна міська, амбулаторія, лічниця для лікування епідемічних хворіб.

Завідуючий загально міською лікарнею – др. Маліновський, голова місцевому Пташник. Всіх працівників біля 150 осіб, в тому [числі] до 21 літ біля 60 осіб, обслуговують місцеве населення, а також з дооколишних сіл. Крім загальної оплати за лікування в лічниці, за солідне лікування лікарі беруть хабарі.

Лічничими середниками і приладдям завідує обласне аптекоуправління. Під його зарядом біля 7 аптек в місті і по одній в райцентрах. Ліками вповні забезпечений. Багато препаратів виготовляють самі. Н[а]прим[ір], щоб одержати масть проти сверблячки, треба принести певну кількість товщу. За кілька днів одержує таку саму кількість масти, а за виконання і додаткові середники платить.

Аптекою в м. Богородчанах завідує Дікман Рая Володимирівна, жидівка*. В райцентрах є по одній міській лікарні і по одній амбулаторії (крім Станиславівського р-ну). В амбулаторії в м. Богородчанах є 15 працівників (всі зі Сходу), в тому [числі]

* *Дописано ручно.*

жінок 14, 1 мужчина. В лікарні в цьому місті постійно на лікуванні 10-15 осіб. Умовини лікування погані. Лікарні не забезпечені вповні в лічнічі середники та харчі.

В окремих селах створені т. зв. медичні пункти, які обслуговує 1-2 медсестри. Перевіряють хворих, обслуговують в менш поважних випадках захворювань. В більш поважних відсилають до міських лічниць. У випадку ширення епідемічних хворіб, створюють тоді тимчасові лічнічі пункти, для яких виділяють хату і збільшують персонал до 5 осіб. Такі лічнічі пункти створені в с. Боднарів Галицького р-ну і Колодіївка Станисл[авівського] р-ну. Останній обслуговує 4 медсестри. В цьому селі хворіє 30 осіб на черевний тиф. Медпункти є в селах: Блюдники, Дорогів, Залуква, Вікторів, Тязів (Галицького р-ну), Майдан, Павелче, Узінь, Угринів Долішний (Станисл[авівського] р-ну), Крихівці, Іванківка, Братківці, Ст. Лисець (Лисецького р-ну), Горохолина, Саджава, Нивочин, Ст. Богородчани (Богородчанського р-ну). Тільки в с. Павелче завідує мужчина. Деякі медсестри співпрацюють з органами мвд на агентурній роботі (с. Узінь). Медпункти забезпечені в невеликій мірі ліками першої потреби. В випадках ширення епідемічних хворіб переводять щеплення населення (хто хоче). Оплату офіційно беруть тільки за ліки, а за обслуг (неофіційно) товщ, харчі.

В звітному часі проведено ряд мітингів по селах, присвячені річниці перемоги над Японією, з нагоди інтерв'ю Сталіна. Мітинги були проведені в кожному селі від одного-двох. На мітингу говорено про перемогу над Японією, про відповіді Сталіна на запитання Верта (при тому скрізь натякали, протівно Сталінові, що війна можлива, що до неї треба підготувитись), про контингенти, всякого рода поставок, про боротьбу з повстанцями (бандерівцями). Про все на одному-двох мітингах. В більшості переводили мітинги в неділю коло церкви.

28.8. в с. Старі Богородчани відбувся мітинг в справі хлібопоставок. Проводив Костей Василь. Присутніх 200 осіб. Другий мітинг відбувся в тому селі в дні 1.9. Проводив той сам. Говорив про побіду над Японією.

15.8. в с. Ляхівці (Богородчанського р-ну) на мітингу Гордієнко закликав, щоб населення виконувало точно всі зарядження та плани хлібопоставок, бо Радянський Союз мусить підготовлятись до війни з капіталістичним окруженням. Казав, щоб населення не ждало того, що Англія і Америка принесе сало на штиках, бо на штиках може принести тільки поневолення. Мітинг проводив коло церкви. Присутніх коло 80 осіб.

В с. Вовчинець Станисл[авівського] р-ну 25.9.[19]46. Поривайко переводила мітинг з населенням в читальні, з робітниками на спиртзаводі і гіпсозаводі. Роз'яснювала відповіді Сталіна кореспондентові. Говорила, що Радянський Союз не боїться атомної бомби, стремить до встановлення миру, але може прийти воювати з англо-американцями, коли будемо приготуватись, то виграємо. В подібній формі говорив Миколаєв в сс. Добрівлянах і Узінь. Крім того, закликав вступати до колгоспу, однак безуспішно. Членів до артілі не прибуло.

Населення на мітинги ходити не хоче, тому больш[евицькі] пропагандисти влаштовують щораз частіше мітинги коло церков, при тому населення здержують під загрозою зброї. Мітинги успіху не мають жодного, селяни передають опісля тільки підхоплені вискази, або натяки на нову війну, про підготовку до неї (часто навіть перекидують вискази), потішають себе там взаємно і радіють. Про запевнення, що війни не буде, що настане мирна обстановка, ніхто й слухати не хоче. Приймають це як брехню. Цих запевнень щораз менше в промовців.

12*. Б о є в і а к ц і ї у відношенні до українського населення:

Основним засобом у боротьбі з нашим рухом [є] внутрішні війська, мвд і мgb продовжують дальше розквартировувати свої війська по окремих селах від 15-20 чол. (в більшості квартирують від 20-30 чол.), в залежності від положення сіл. В підлісних селах квартирує більше. Всіми засобами стараються відрізати повстанців від сіл, переслідувати рух, унеможливити здобування харчів, виявити місця квартирування і шляхи сполучення, щоби легше зліквідувати повстанський рух. В цих селах приміняють як засіб боротьби засідки на підступах до сіл, дорогах, стежках, на полі, краєм ліса, а навіть в самому лісі. Засідки влаштовують майже щоночі, а де повстанці заходили до сіл днем (через кращу безпеку) – днем. Засідки розполювали так, що важко було просуватись тереном навіть поміж селами. В окремих селах практикують також засідки поміж хати. В селах, в яких не квартирують, оперують районні відділи мвд, головним чином ніччю. До таких сіл ще важче заходити, як до тих, де квартирують, бо як тільки стане змеркати, в селі появляються большевики з того чи іншого напрямку, розчленовуються по кількох, ходять дорогами, стежками, попід хати, несподівано з'являються в тому чи іншому місці,

* Так у тексті.

ніхто не годен сказати чи є ворог в селі чи ні, він може з'явитися кожної хвилини. Кругом цих сіл влаштовують також засідки. На окрему засідку йде від 5-15 і більше чоловік. Найчастіше в силі роя. На засідку обов'язково беруть кулемет, два. В такому селі оперують один, два тижні і перекидаються на інші села, на які до того часу заходили в ряди-годи, села, які до того часу оставлялись "спокійними", це або такі, що в них ніхто з підпільників не заходить, або залишені для приспання уваги, докладного вивчення, де заходять підпільники, щоби опісля легше і успішніше бити.

Часом в селах переводять загальні перевірки і труси, частинні перевірки і труси по стодолах і подвір'ях (в формі облав). Провірки проходять поверховно, звичайно для замаскування всипу, або іншої акції та в випадку зради – провокації.

Коли є менш чи більш докладний всип влаштовують наскок, звичайно ніччю, або в по полудневих годинах. Одинокі випадки були, що наскоки проводили ранком, коли є точні всипи, що хтось з повстанців криється. Наскоки переводить спецбоївка ро мgb (мвд) під ком. о/уполномочених Карпенка (Галицький р-н), Видренка, Чічірки (Станисл[авівський] р-н), Сапожнікова, Зубкова (Лисецький р-н). Ці боївки, особливо в Лисецькому районі, заходять ніччю в стодоли і конспіративно заквартировують по 3-4 в соломі і так сидять до передвечора, перед вечором виходять, заходять по хатах і відходять зі села, щоб селяни бачили, а смерком знова появляються. Хоч як прецизно і конспіративно будували свої операції большевики, успіхів не мали жодних (крім паралізування руху). Навіть в випадкових стрічах (які дуже рідко трапляються) повстанцям сприяло, вони або перші стріляли, або виходили ціло з-під ворожого вогню.

Особлива увага звернена в дальшому на ліси. Більші перевірки лісів застосовують досить рідко. Раз на два, або один місяць. Переходять розстрільною, а особливо гущаки, на роздоріжжах, просіках, як звичайно, ставлять застави. Чорний ліс перевіряють частинами не основно.

В Чорному лісі приміняють дальше боротьбу групами в силі від 30-60 чол., озброєні в автоматичні десятки, автомати (без кулеметів), без жодного виряду, легко одягнені, а навіть босі. При поміченні повстанців стараються ловити живими, біжуть стріляючи понад голову, або по ногах, з криком стараються окружувати. Цільно стріляють, коли бачуть, що не доженуть. Біжуть по 2 і більше кілометрів, поки не згублять слід. (Шуткуючи повстанці звуть їх "спортівцями", а погоню "перегонами", "маратонським

бігом”, встановлюванням світових рекордів). З таких перегонів повстанці звичайно виходять ціло. Все вда[ва]лось змити слід. Найбільше жертв завдають нам наскоки за всипом, та засідки. В лісі влаштовували засідки по деревах. Сиділи по цілому дневі, звичайно в околицях села. Однак безуспішно.

В днях 30. і 31.8. ночами, в підлісних селах протягом двох днів, заходили кватирували коло могил Героїв, впавших стрільців, щоб запобігти святкуванню “Дня зброї”. Того дня були влаштовані засідки в с. Нивочин на цвинтарі біля могил впавших стрільців протягом цілої доби. 31.8. в с. Лесівка під ком. Смірнова (о/уполномоченого мвд) біля могил впавших стрільців в частині с. “Буки”, протягом 30.-31.8 в сс. Гринівка, Саджава, Ляхівці Богородч[анського] р-ну і по інших селах надрайону.

На наші акції все реагують негайно. Після бою, засідки, атендату, організованого повстанцями, негайно з’являються ворожі відділи і стараються негайно відплачуватись. Н[а]пр[имі]р, 12.9. шість ч/армійців заїхало в лази біля с. Пациків красти сіно. Господар зчинив крик, а недалеко були повстанці і в хвилині, коли большевик грозив зброєю господареві – відкрито по ч/армійцях вогонь (год. 3 рано). Вони втікли, залишаючи підводу. О год. 10 в лазах було вже ок[оло] 300 чол. ч/армійців, які до год. 20 проводили розшуки по лазах.

17.9. в Чорний ліс біля с. Пацикова Лисецького р-ну заїхало з табору “Олесів” 5 ч/армійців по дрова. Припадково стрінулись з повстанцями, які відкрили вогонь. Важко ранили лейтенанта і одного бійця (год. 13), за годину (тобто о год. 14) в лісі було вже около 500 ч/армійців, які перевіряли дооколишні гущаки, зруби. Переходили розстрільною. Під ліс під’їхали автомашини. О год. 21 відійшли, нічого не знайшовши.

Проти населення репресій стараються масово не пристосовувати, арештувань проводять мало (за збирання харчів для УПА, неявку до роботи, на учот, після наших акцій, бувших СС-сів, за те, що люди розбіглись з мітингу, т.зв. “зачинщиків” – підозрілих осіб, звичайно дівчат). По переслуханню в гарнізоні, або районі, звичайно звільняють. Також помітно зменшилися побої цивільного населення, що свідчить про взятий курс приєднання собі симпатії населення. Цього большевикам не дається досягнути за окремими винятками (о/уполн. Галицького р-ну Семков під слідством і солодкими словами до певної міри з’єднав собі населення, його вважають за людину, доброго чоловіка. Це допомогло йому вилувити всіх запільників в сс. Дорогів, Суботів, де оперує). Населення військ мвд боїться, боїться репресій, терору, арештувань.

Обласні спецбоївки, для виявлення симпатій серед населення, щоб компромітувати наш рух, наставити населення проти нас, виявити серед селян тих, які активно допомагають повстанцям, зловити до повстанців зв'язки, часто влаштовують провокації. Переодягнені за стрільців УПА, наслідуючи поведінку, рухи, мову, ночами заходять до сіл, заставляють збирати харчі, зносити хліб, заготовляти кон[с]ерви, одяг, взуття, білля, кажуть вести себе в той чи інший напрям, питають за зв'язками і інші речі. Населення звичайно скоро пізнає провокаторів і проганяє, тоді вони окремих господарів, дівчат побивають, грабують все на conto повстанців.

13.9. до с. Криховець того ж р-ну зі Станиславова зайшло 15 большевиків. Представляючись, як стрільці УПА, зайшли до Яреми Михайла М. , та до Недільського Олексі. Питали за Чорнявою (б[увша] кущева). Над ранком відійшли до Станиславова.

21.9. до с. Іваниківка того ж р-ну прийшло 18 большевиків під ком. Зубкова. Зайшли до голови сільради і зобов'язали його зібрати харчі і відходити з ними до УПА. Він відмовився (Фітько Михайло), його збили і відійшли до села, вилучили телефон і цілу ніч ходили по селі збирали харчі. Над ранком відійшли до району.

20.9. до села Хом'яків Лисецького району прибуло 15 [большевиків] з гарнізону Чернієва. Ходили по хатах, говорили, що вони з УПА, прийшли з Іваниківки, хочуть получитися з Сухіною. В млині питали завідуючого чи він заготовив для них муку. Зобов'язали його заготовити муки, бо вони за тиждень пришлють підводу, якщо муки не буде, то повісять. Опісля заквартирували в stodoli Симчук Дмитра. Рано казали подати собі снідання і замовили обід. Коли господар став відсилати їх до голови сільради, грозили йому, що повісять, бо він сексот. Розпитували чи немає в селі большевиків. Нічого не довідавшись, відійшли о годині 19.

28.9. з с. Чернієва Лисецького р-ну виїхав гарнізон. За дві години прийшли большевики з району в цивільних одягах. Розбіглись по селі. Заходили до хат, вдаючи повстанців. Розпитували за Хмарою. Нічого не довідавшись, відійшли.

Ось далеко неповна характеристика терору, стосованого большевиками проти повстанчого руху у українського населення, опираючись на відомостях, добутих через секретних повідомлювачів (шантажем примушених подавати відомості), агентів.

Від 23.8.-26.8. м[ол.] лейтенант Балаш Іван (місцевий) з мвд перевіряв в с. Бистриця всіх тих, що повернули з Німеччини. Поруч генералії питав, хто вислав даних осіб до Німеччини, котрі

війська визволили з німецького фашизму*. Вечером ночувати ходив до району.

12.9. в селі Павелче Станиславівського р-ну 25 большевиків перевели облогу. Перевіряли документи, вели поверховні розшуки. Нічого не знайшли. На полі відкрили стару криївку. Опісля пішли в поблиський ліс, де проводили теж розшуки. Причиною розшуків були доноси с/о.

П р о в і р к и л і с і в:

5.9.огод. 19.20 большевиків під командою Видренка, [о]зброєні в кулемети, автомати і кріси, із села Узінь під'їхали на автомашині під ліс Стінка від сторони с. Колодіївка (Стан[иславівський] р-н) та тихцем підійшли лісом в місце кватирування підпільників (Остап). З того напрямку в тому часі їх ніхто не сподівався. Ідучи по воду, стрілець "З" зауважив большевика і вистрілив до нього з автомата. Большевик став вбитий, а стрільці відступили. Недалеко цього місця большевики влаштували засідку, на яку налізло 3-ох повстанців, по яких большевики відкрили вогонь. Повстанці, використовуючи терен відступають, а большевики вбивають власними стрілами трьох своїх. Ніччю вбитих 4-ох большевиків відвозять до району, а самі остались ночувати. Над ранком двох большевиків запримітили, як стрільці йшли до криївки, підслідили, точно де криївка і побігли закликати більше. В той час стрільці зорієнтувавшись, що вони виявлені, з криївки вискакують, залишаючи в криївці деякі речі, а криївку за собою замасковують. Большевики криївку знайшли, не розбили. По двох днях стрільці забрали з криївки речі, аж після цього в кілька днів застали криївку розбиту.

3.9. відділ большевиків в числі 300 осіб провели перевірку ліса біля с. Підпечар. Звідки підійшли під ліс, ніхто не знав. Завважили аж в час, коли підходили до села. Вечером від'їхали до Станиславова.

12.9.[19]46. кватируюча частина (червоноармійська) в літньому таборі в Олесьові, переводила перевірку Чорного ліса на відтинку сіл Посіч (Лисецького р-ну) і Нивочин (Богородчанського р-ну). Через Посіч в ліс пішло 900 большевиків, а через Нивочин 300 чол. Перевіряли основним чином лази і прилісок с. Нивочин "Дубину". Лази переходили групи в числі від 15-20 чол. в віддалі 100 м один від другого. Дійшовши до границі Чорного Ліса завернулись. Біля с. Нивочин перевіряли лази протягом 3-х днів.

* Так у тексті.

В лазах стрінули Матрик Миколу, питали, хто стріляв до них, коли той відповів, що не знає, збили його та забрали зі собою. Виїхали 14.9.[19]46. Того дня ранком стрільці УПА прогнали 8-х большевиків, які крали сіно в господаря. За дві години після цього почалась перевірка.

15.9.[19]46. група в числі 30 чол. перевіряла ліс в околиці с. Лесівки Богородчанського р-ну. Повечерявши в селі, відійшли до району.

16.9. 9 большевиків стежили по лісі “Запуст” біля с. Старі Богородчани того ж р-ну від год. 12. до 17.

18.9. до с. Горохолини Богородч[анського] р-ну прийшло 35 большевиків і разом з місцевим гарнізоном в числі 30 чол. перед вечером, подались до с. Грабовець. Ніччю обложили заставами корчі над Бистрицею між сс. Тисьменичани-Забережжа і так ждали до рана. Ранком о год. 8-мій розпочали перевірку. Перед вечером провіряли крайні хати в с. Горохолина. Нічого не знайшли.

30.9. о год. 5 кватируючі больш[евики] в с. Горохолина Богородчанського р-ну перевели провірку ліса “Липники”. З району приїхало ще 40 большевиків. Разом налічувалось біля 150 осіб. В лісі знайшли одну криївку, в якій крилися хлопці, які втікли з Донбасу. З криївки забрали тільки один старий кріс (хлопців не було). Опісля арештували Микицей Дмитра, який крився біля своєї хати. О год. 6. 100 большевиків wraz з арештованим пішли до Похівки, а звідти розстрільною через лісок “Гай” до р-ну.

20.9. відділ большевиків в числі 120 осіб (умвд) та 40 з ро мвд Лисець перевіряли Чорний ліс з напрямку с. Посіч Богородч[анського] р-ну*. Розстрільною дійшли до Луквиці і звідтам районні війська завернули, а ті подалися в напрямі сс. Завій-Грабівка Перегінського р-ну. Перевірка успіхів не дала ні в останньому, ні в попередніх випадках.

20.9. о год. 9. війська обл. мвд в числі 25 чол. та гарнізон із с. Рибна пішли в ліс під ком. майора. В лісі зламали хрест на могилі повстанців. Нічого не знайшовши, перед вечером відійшли до с. Рибного Станиславівського р-ну.

8. і 9.9. около 800 большевиків переводили перевірку Чорного ліса над с. Глибоке Богородч[анського] р-ну. Ніччю 9.9. двох старичних Орлик і Крук перейшли із ЧЛ в ліс біля с. Глибівка і скрилися там в криївку. На другий день (10.9.) большевики знайшли

* Так у тексті. Повинно бути: Лисецького р-ну.

криївку (могли завважити вночі, де скривались) та почали взивати, щоб повстанці виходили. Опісля вкинули до входу гранату. Один з друзів викидає гранату на гору, яка вибухаючи, ранить і вбиває большевиків. Після цього больш[евики] подальше обступають криївку, залягають, ведуть перестрілку, а до району посилають по допомогу. Через дві години з району приходить допомога військом, яке щільніше обкладає ліс, а в криївку починають бити з привезеного курінного гранатомета. Одно стрільно попало в вхід, криївку розбило, ховаючи двох друзів. Перевіривши ліс, большевики в популедневих годинах від'їхали, забравши своїх власних 5 трупів і 2 ранених. Всіх було коло 800 чоловік.

Н а с к о к и:

11, 13, 16.9. все о год. 24. заходило до с. Іваниківка 20 больш[евиків] з ро мвд під ком. Сапожнікова. В селі групами по 3-5 чол. розходились по городах, стежках, робили засідки, а ранком о год. 5. вертали до району.

Від 12.9.-5.10. все о год. 23. до с. Криховець Лисецького р-ну зі Станиславова заходили стрибки. В селі ходили попід хати, влаштовували засідки біля підозрілих їм господарств від сторони Дрогомирчан, перевіряли документи переходячих. Ранком о год. 5. відходили до м. Станиславова. Причина: донос голови сільради, що до нього заходив Кучерявий, щоб він заготовляв харчі.

17.9. до с. Іваниківки Лисецького р-ну о год. 24. прибуло 20 большевиків, та розійшлися по стежках, запримітили переходячого одного боевика "Г", стали за ним слідкувати. "Г" запримітивши большевиків, відкрив по них вогонь і між хатами зник. На вогонь большевики не відповідали, тільки обложили хати, де зник "Г". Ранком прибуло з району ще 20 большевиків з Цимбаль і Сапожниковим перевели в хатах трус. Нічого не знайшовши, о год. 16. від'їхали до р-ну.

19.9. в с. Радча Лисецького р-ну 15 больш[евиків] під ком. Цимбаль відкрили криївку в Мартинюк Яся. В криївці загинув Струк Дмитро (інформ. села), а сина господаря Мартинюк Дмитра забрали до району. Того дня в селі арештували ще 3 осіб, яких опісля звільнено. Вбитого також забрали до р-ну і похоронили на кладовищі. Від 10.-22. відділ больш[евиків] в числі 15-20 осіб під ком. Зубкова, о/уп. ро мвд, щоночі о год. 2-ій приходили з району до с. Дрогомирчан, влаштовували засідки по селі та стежках, городах біля шляху Лисець – Станиславів на полі. Ранком о год. 7. відходили до району.

16.9. боевик "Г" натрапив на засідку біля с. Іваниківка Лисецького р-ну. Завваживши засідку, відкрив по ній вогонь, а

сам користаючи з темноти зник. За ним посипались ще ворожі кулеметні черги.

26.9. в с. Іваниківка Лисецького р-ну 50 больш[евиків] під ком. Сапожнікова і Цимбалю перевели трус в середній частині села. Нічого не знайшли. Ніччю розсипались групами по 3-5 чол. і позасідали по стежках і дорогах. Ранком о год. 6. відійшли до р-ну. Подібні нічні операції переводили в днях 20, 23, 24 і 27.9.

14.9. спецвідділ в числі двох сотень під ком. нач. ро мвд Полякова, влаштував скок на с. Селиська Галицького р-ну. Вечером о год. 21. сотня большевиків увійшла в село та почала переводити перевірку документів, друга сотня влаштувала засідки кругом села. Так в лісі квартирують до сьогодні.

16.9. кількох повстанців зайшло до с. Блюдник Галицького р-ну та в присутності кількох селян, виконали присуд смерті на одного активного співробітника нквд Олійник Семена. В селі розліплено багато летючок. По відході повстанців із району приїхало автомашиною 20 больш[евиків] під ком. Карпенка. Ранком прибуло ще 50 больш[евиків] та пішли в ліс і там перевели розшуки. В пополудневих годинах перевели розшуки в селі, а опісля організували похорон “лучшому человеку”. Надгробну промову виголосив енкаведист Грибков. Вечером Карпенко арештував і на місці переслухав 11 осіб, яких скоро відпустили. Того дня від’їхав.

24.10. в цьому ж селі Карпенко з кількома большевиками влаштував засідку і зловив Мельник Марію (за братів, що в підпіллі). До двох тижнів звільнили.

З а с і д к и:

19.8. 7 большевиків під ком. стрибка Івануса держали засідку в с. Дуброва Богородч[анського] р-ну під лугом до год. 9. ранком.

26.8. в с. Нивочин Богородчанського району 12 большевиків тримали засідку біля господарства Говери Параски від год. 24.-6. ранку.

30.8. в с. Горохолина, р-н Богородчани, 15 большевиків тримало засідку в долішньому кінці села біля господарства Микицей Дмитра від год. 1 до 8 ранку. Опісля ходили по хатах за їдою, о год. 10 від’їхали до району.

30.8. в с. Нивочин 6 большевиків під ком. Касієнка тримали засідку біля могили впадших стрільців від год. 21.-2. ночі.

30. і 31.8. квартиручий гарнізон в с. Гринівка тримав засідку біля могил упавших стрільців і на присілку с. Саджава Гусаках.

30. і 31.8. в с. Лесівка Богородчанського р-ну 8 больш[евиків] під ком. Смірнова держали днем засідку біля могил упавших стрільців, а ніччю від Чорного ліса.

Від 21.-30.8. 15 большевиків із гарнізону Рибне Станисл[авівського] р-ну щоденно влаштовували днем засідки біля могили сл. п. сот. Вовка в Чорному лісі.

31.8. в с. Похівка Богородчанського р-ну 5 больш[евиків] тримали засідку в долішньому кінці села від вечера до год. 3-ї. Опісля перейшли на присілок с. Верховичку. Ранком збирали в селі хлібопоставку і о год. 14. відійшли до району.

31.3. в с. Нивочин Богородч[анського] р-ну 6 большевиків тримали засідку на цвинтарі днем, а вночі до них приходило ще 6-ох. Оба гарнізони тримали нічню засідку попід Чорний ліс.

31.8. гарнізон в с. Гринівка держав засідку днем на полі і лазах, а нічню попід Чорний Ліс.

1.9. квартируючі большевики тримали засідку біля господаря Чепелів В. в с. Старі Богородчани. В цьому селі 6 большевиків до ночі в днях 6, 7, 8, 9.9. тримали засідки біля могил від с. Саджава того ж району.

3.9. кількох стрільців УПА напоролось на засідку в Чорному лісі біля с. Рибне Станисл[авівського] р-ну, яку влаштував гарнізон з с. Рибна. Втрат не було жодних.

4.9. в с. Угорники 6 большевиків держали засідку від сторони с. Підлужжа Станисл[авівського] р-ну.

11.9. були засідки в с. Похівка, лісі Жбир, Ст. Богородчани Богородч[анського] р-ну вночі.

– гарнізон із с. Рибне Станисл[авівського] р-ну влаштовував засідки над с. Гутиська днем і нічню 6, 8, 9, 10, 11, 12.9., в Чорному лісі на зрубі Боринського в числі 15 чол. від 6.-18.9. днем. 18.9. двох стрільців надійшло до господаря, що віз сіно. Большевики відкрили по них вогонь. Хмара став ранений в живіт, його забрали до Станиславова, другий втік.

– в с. Ямниця Станисл[авівського] р-ну гарнізон і охорона моста щоночі влаштовують засідки, ходять по селі.

В с. Підлужжа Станиславівського р-ну 8.6. 8 больш[евиків] влаштовували засідку в горішньому кінці села, а 10.9. боївка Видренка в числі 22 чол. влаштувала засідку від ліса і від с. Колодіївка. Крім того, тут майже щоночі приходять большевики з району.

В с. Підпечари квартируючий спецвідділ щоночі в селі і кругом села влаштовує засідки, ходять попід хати, наслуховують. За цілий місяць нічого не запримітили. Ходять боса.

В с. Колодіївка, Добрівляни, Узінь влаштовує засідки гарнізон зі стрибками, який квартирує в с. Узінь Станисл[авівського] р-ну.

Провокації:

23.9. 15 большевиків зійшло з засідки до с. Колодіївка о год. 22 ночі, одні босі, в військових і цивільних одягах. Зайшли до Семанишин Параски, кількох зайшло до хати та розпитували чи нема большевиків, кажуть дати собі білля, харчі, одяг, взуття. Господиня відповідає, що нічого не знає. Поїли все, що було в хаті, пішли по селі збирати харчі. Ніхто з ними не хотів говорити. По дорозі стрінули десятника Олійник Миколу, питали чи вже зібрав збіжжа для хлопців. Той відповів, що про збіжжа нічого не знає. Большевики зайшли до нього до хати, закурили, наказали, щоб нікому нічого не говорив і ві[ді]йшли одні в с. Узінь, другі через с. Вовчинець до Станиславова.

21.9. на с. Старий Лисець Лисецького р-ну о год. 20. зайшло з ро мвд 10 большевиків, які вступили до Дідух Анни і замовили вечерю, розпитували чи є большевики в селі. Недіставши відповіді, зайшли до Гаргата Василя, запитали чи він здав контингент для УПА, чи закупив консерви. Гаргат до нічого не признався, його добре били і відійшли о год. 6.

30.9. до с. Іванківка приїхало з р-ну Лисець 25 большевиків. Зайшли до голови сільради Дуляк Дмитра С., ур. 1900 р. та сказали, що вони прийшли по харчі, які замовив Байда в десятників. Голова завів їх до десятника Гадус Дмитра і від цього забрали харчі. Опісля пішли до Павликівського Миколи, цей не хотів нічого дати, виправдовуючись, що нічого не знає. Його почали бити, він признався, що харчі має, тільки треба стягнути. Забравши харчі, пішли до других десятників (Фаниги Івана, Ковалюк Петра), у всіх питали чи вже є харчі. Харчів стягнених не було ще, то й нічого не збрали. Всіх десятників поарештували і забрали до району. 1.5.* відпустили домів. Одягнені були як стрільці УПА і командири. Один наслідував кур. Чорноту, другий сот. Геника (одягом і рухами).

Арештування:

7.9. в с. Підгороддя Галицького р-ну 4 больш[евики] арештували Федорняк Семена, переслухали і відпустили. Опісля на дорозі стрінули Духович Юстину, її придержали і на другий день випустили.

12.9. в с. Четверки Гал[ицького] р-ну кватируючі большевики арештували Фіголя Зінона і Воробчак Михайла. По двох днях звільнили.

* Так у тексті.

13.9. в с. Вікторів Гал[ицького] р-ну квартируючі большевики зловили Духович Олену ж. Василя, родом із Підгороддя, яка крилася.

24.9. в с. Перлівці Гал[ицького] р-ну ро мвд арештувало Тейсата Федя, літ 50 та вивезли. Він був уже раз арештований, і випущений на сексота, під псевдо Бжола. Вивезли за те, що признався про вербовку селянам.

28.9. Карпенко арештував в с. Блюдники Гал[ицького] р-ну Шевчук Марію і Дунянко Антона, як вони їхали до м. Галича. По кількох днях їх звільнено.

20.9. в м. Станиславові арештували Костюк Степана М., ур. 1922 р. за те, що був при СС-дивізії. Тепер працював при залізниці.

30.9. в с. Іванківка Лисецького р-ну арештували голову сільради і 8 десятників за те, що збирали харчі для ОУН і УПА. 1.10. всіх звільнено з районної тюрми.

20.9. в с. Горохолина ро мвд арештувало Микицей Семена (в 1940 р. був обраний депутатом у верховну раду ССРСР) за те, що не ставився до праці, симулював хворого. 28.9. став звільнений.

22.9. в с. Горохолина Богор[одчанського] р-ну гарнізон арештував Микицей Семена В., ур. 1908 р. і Осипів Миколу О., 1911 р., за те, що не ходили на військовий “учот” (реєстрацію). 23.9. стали звільнені.

22.9. в с. Лесівка Богород[чанського] р-ну начальник* ро мвд арештував Феценець Олексу і Семанів Ярослава. Другого дня їх звільнено.

24.9. в с. Тязів** Галицького р-ну о/уп. Карпенко і Костюк (мгб) арештували Босовську Наталію, ур. 1926 р. По кількох годинах її звільнено.

30.9. цей сам відділ арештував на дорозі Михайлишин Марію, ур. 1927 р., із с. Вигода. На неї показав стрибок-комсомолец із с. Залукви Гал[ицького] р-ну, де вона була кур’еркою. Її перевели до с. Острів, допитували, сфотографували і звільнили.

Р е в і з і ї і г р а б у н к и:

2.9. в с. Горохолина Ліс Богородч[анського] р-ну приїхало 4 больш[евики] (Кучмеров, Рубан, Надрага – з райвиконкому секретар партії – прізвище невідоме). До помочі взяли собі квартируючих больш[евиків] і перевіряли господарів, які не здали хлібопоставок: Гоголь Дмитра Ф., Кунович Михайла, Лучин Онофрія,

* У тексті: голова.

** Дописано ручно.

Лучин Миколи І., Борищак Гната В. Під час ревізії в Лучин Онофрія вкрали черевики, блюзу, а в Борищак Гната дві жіночі запаски.

3.9. о год. 16. в с. Горохолина Ліс 4 большевиків зі стрибком з м. Богородчан Іванусом вдерлись через вікно до Олексин Марії ж. Миколи (її не було вдома), вкрали з хати хустку, нову шапку і 300 крб. Опісля ці речі продавали Халак Марії, яка не хотіла купити, бо крадені.

В с. Павелче Станисл[авівського] р-ну кватируючі війська перевели ревізії в госп. Різничук Василя, Галько Юрка, Майданського Михайла (з останнім багато говорили на самоті), а 15.9. в Табачин Миколи, Шулеє Івана, Кашалович Миколи на донос сексота.

22.9. в с. Микитинці Станисл[авівського] р-ну кількох енкаведистів перевели ревізію, списали все майно і сконфікували: Шліхутка Насті на суму 30 тис. крб. (чол. вивезений), Довган Тетяни на суму 25 тис. крб. (чол. вивезений на Сибір), в Шевчук Насті і Креховецької Насті зграбували на суму 40 тис. крб.

В с. Вовчинець Станисл[авівського] р-ну кватируючі на стрільниці большевики ограбили господарство Витвицького Михайла за те, що з напряду його подвір'я до 2-х ч/армійців впали стріли. Забрано майна на суму 200 тис. крб. Другого дня по перевірці фактів господареві мали вернути все майно, а повернене тільки на 30 %.

7.9. в с. Узінь Станисл[авівського] р-ну місцеві стрибки перевели ревізію в Бойка Дмитра. Знайшли в нього летючку "До сексотів", прочитали самі і віддали до району.

13. Большевицькі втрати в людях і матеріялах:

Галицький р-н:

вбито 1 с/о ранено –

Станиславівський р-н:

–//– 10 больш[евиків] –//– 1 больш[евик]

Лисецький р-н:

–//– 2 стар[шин] –//– 3 –//–

Богородчанський р-н:

–//– 5 больш[евиків] –//– 2 –//–

Р а з о м

–//– 18 осіб –//– 6 осіб

Здобутовідворога: 20коців, 1 пістоль "ТТ" (Стан[иславівський] р-н), 3 п. коней з возами, 1 кріс, 1 ППШ, 1 пістоль і торбу з матеріялами, Лисецький р.

II. Наше середовище:

1. Постава мас у відношенні до ворога:

В більшості маси ставляться до ворога крайно ворожо, хоч і є невелика частина, яка в хвилини послабленого ворожого натиску зітхає за спокоєм, мовляв, “хай би вже так було, як є, коби гірше нічого не було”. Тільки мінімальний відсоток населення той, який прогрівився проти власного народу, не бажає собі зміни сьогоднішних обставин. Народні маси бояться тільки голої сили СССР, особливо терору, стосованого нквд-нкгб. Але в сталість цієї сили не вірить ніхто. Сподіваються і вірять, що при першому ударі з зовні СССР розвалиться, як глиняний колос. Прикладом ставлення може послужити недавня акція т. зв. “переучот” (пере-реєстрація) воєнно-обов’язаних, який в минулому переводився районними воєнкоматами. Деякі мужчини запитували, чи іти їм на “учот”, чи в випадку мобілізації підпільники приймуть їх до себе і т.п.

Ні партія, ні Сталін, ні енкаведе найменшого опертя в народі не мають. Всякі зарядження, політичні акції вичисленим вгорі, вдається здійснювати тільки під терором, натиском, тотальною мобілізацією всіх наявних в себе сил, спрямованих, націлених на виконання державних планів. Маси розчисляють на скору війну і в неї вірять, також вірять, що війна принесе розвал СССР і то скорий, як в 1941 р. Нашим запевнюванням, що війни не буде, ніхто вірити не хоче. Маси поінформовані, що СССР не може розв’язати в себе найпекучіших проблем: демобілізовані ч/армійці не забезпечені, ходять за прошенням хлібом, колгоспники голодують, робітництво не забезпечене, в поганих життєвих умовах, з праці рук не може викормити своїх сімей, мусить красти в держави, спекулювати, адміністрація (районна), щоб вижити, краде і грабує народ. Маси це бачуть і по своєму оцінюють, хоч мовчки. Закордонну політику СССР не доцінюють. На конференції з большевиків всі сміються (такі чутки все кружляють між масами; Молотов, то втікає з конференції, то припертий до стіни іде до Сталіна порадитись, що дальше робити).

Большевицьку пропаганду розцінюють як брехливу, ніхто слухати не хоче. На мітинги населення большевики постійно мусять гнати під штиком, або загрозою дула задержувати біля церков по відправах. В останньому пропаганда знайшла деяке зацікавлення в масах завдяки тому, що на мітингах мали подати фрази про конечність підготовки до війни, що ще більше скріплює віру народу в близький її прихід. В силу і перемогу СССР в майбутній війні ніхто не вірить. В пресі населення читає тільки

останні сторінки про закордонну ситуацію, що не бажане для ССРСР, з задоволенням приймає. Поза тим зуживає на курення.

До організації колгоспів населення ставиться негативно, не тільки пасивно, але з'являються і проблески активних виступів проти колгоспів на мітингах. Большевики за виграну не дають, постійно пригадують, що треба жити "кращим" колгоспним життям. Всякі господарські поставки виконує нерадо під примусом, але для "святого спокою", бо вивезуть, або сконфіскують. Адміністрація цей страх скріплює тут і там потягненнями, не оглядаючись ні на що. В с. Узінь Станисл[авівського] р-ну одна вдова не хотіла здавати збіжжя, бо самій нічого не лишилось. В неї зграбовано все, що тільки мала, навіть останню корову. Те саме у відношенні до позик і податків.

До "розвитку народного господарства" в четвертій п'ятирічці маси ставляться байдуже. Вони знають, що життя їм не покращає, хиба погіршає.

Акції терору залякують населення. Страх деколи межує з божевільям. В таких хвилинах селяни пристрасно моляться, щоб Бог їх охоронив від нещастя.

2. До нашого руху відносяться прихильно зі співчуттям. В нашу власну політичну силу не вірять. Вірять, що маємо зв'язки за кордоном, звідки одержуємо допомогу. Це їх радує. Осуджують наші акції, які стягають на них репресії. Матеріально допомагають з застереженням, щоб кожний давав. Про все хочуть знати. Конспірації недооцінюють. Вірять, що УПА сильна, має танки, гармати, літаки. Часто поширюють самочинні чутки про бої, в яких були сотки ворожих трупів. Говорять про революційні дії на Сході, і в цілому ССРСР, про хаос, який там панує.

Поширюють чутки, що большевиків до зими не буде; що цього року мусить бути війна; що большевики на наказ американців мають опустити Україну; що американці заборонили організовувати колгоспи; що большевики стягають армії на кордони; що в Україні, Польщі, корінній Росії діють сильні партизанські відділи; що в Україні і Росії великий голод; що Англія і Америка побудувала навколо ССРСР 40 авіаційних баз і ще будує, отже війна мусить бути; що до Коломиї прибуло багато літаків; що залізнична лінія Київ – Львів перервана, там висадили поспішний поїзд, в якому згинувало багато большевиків; що польсько-чеську границю перейшло 22 тис. партизан (власовці, українці, поляки Андерса), вони йдуть Карпатами на Схід; що американці висадили в ССРСР, Румунії вишколених диверсантів; що на Московщині розстрілюють прилюдно демобілізованих, які відмовляються від праці;

Трумен дав наказ Сталінові опустити Україну, Сталін не відповів, а казав нквд посла застрілити; англійці і американці заняли Чехи, Словаччину, Фінляндію, а за місяць прийдуть на Україну.

О с я г и н а ш о ї п р о п а г а н д и :

Устно-пропагандивна робота була ведена серед населення принагідно, нецілеспрямовано, при відсутності змагання за пропагандивне опанування мас, змагання за правильне наставлення мас і розуміння. Причина в тому, що кадри недоцінювали значення устної пропаганди серед населення, не застановляються, що говорять, при тому вважаючи, що пропагандивну роботу можна вести тільки на мітингах, або, що це діло самих пропагандистів. Населення було інформоване так, як кожний з тих, що стрічався з населенням, розумів наше ставлення до окружаючого світу. Щоб вийти з того становища, треба повчити, головню тих, які часто стрічаються з населенням, говорити словами простими, переконливими, не тільки про вищі цілі, стремління, але і про щоденні пекучі турботи тих з ким стрічаємося. Народ повинен знати, що він не тільки помагає нам повстанцям з обов'язку (так треба, так мусить бути), вважаючи цю допомогу тягарем для себе ("я допомагаю чим можу, але коби всі так"), а що це його вклад в справу боротьби, визволення, що це його героїчна постава (якою він повинен гордити, а не хвалитись), що він сам себе визволяє, а революціонер допомагає йому йти правильним шляхом, веде. Тоді маси стануть активнішими, рішучішими. Поняття пасивності, нейтральності, тягару, буде потоптане, викинене на смітник. Революційні змагання мас і повстанців увійдуть у одне річище, взаїмно себе доповнять, дії стануть успішнішими. Але перш за все серед кадрів треба осунути монопольності пропагандивної роботи серед мас, скупченої в руках окремих революціонерів чи референтур. Тоді виросте не просто формальна, а органічна спаяність революційних сил, кадрів, співпраця стане реально сильною.

Групових сходин зі селянством проведено 12 (проп. реф. 4), зустрічей з молоддю 15 (проп. реф. 3). Сходини мали виховно-інформативний характер. Учасники з радістю і задоволенням слухали. Були побажання від селян, щоб їх частіше інформувати. Індивідуальних зустрічей зі селянами проведено 13, з робітництвом 8. Звернено увагу на учителів із СУЗ. Їх інформовано про Революційну боротьбу ЗУЗ. Зустрічі з робітництвом були проведені для одержання інформацій про середовище, в якому вони працюють.

Від 5.7. - 10.9. в терені поширено літератури серед населення: 1. "Селяне Прикарпаття" (летючки на час жнивної кампанії) – 600 шт. В р-ні Полтава були розповсюднені в один день 28.7.[19]46.

2. “До насильно вивезених” – 200 шт., з того на місто 30 шт.
(18.7.)

3. “До сексотів” – 300 шт., з того на місто 15 шт. (13.8.)

4. “Молоді друзі” – 150 шт., з того на місто 10 шт. (12.8.)

5. “Українці” – 250 шт. – – – – – 15 шт. –//–

6. “Брати переселенці” – 200 шт. – –//– 15 шт. –//–

7. “Бійці і командири ЧА” 70 –//– – –//– 30 шт –//–

Летючки були розповсюджені серед населення передаванням з рук до рук.

В дні 27.7. була проведена лозунгова акція – протиконтингентова. Розповсюджено в р-ні Полтава 890 лозунгів і кличів, битих на машині і писаних вручну. В інших районах лозунгова акція була менш успішною.

Для кадрів техзвено перебило на машині матеріялів:

1. Пропагандист ч.4 – 6 прим.

2. Про деякі проп.помилки –12 –//–

3. Господарські підстави – 17 –//–

4. Вишкіл кадрів (мінімум) – 6 прим.

5. –//– –//– (повний) – 6 –//–

6. Ми переможемо – 6 –//–

7. Видержати – 6 –//–

8. Опир фашизму – 14 –//–

9. Шляхи рос. імперіялізму – 17 –//–

10. У сел. роб. інт. молоді – 7 –//–

11. Про сл. п. ком. Різуна – 7 –//–

12. Економ.пол.огляд – 5 прим.

13. Закордонна політика ССРСР –14 –//–

14. Програма вишколу ОУН – 6 –//–

15. На зміну ч.1 – 12 –//–

16. Укр. Робітник ч.2 – 21 –//–

17. Укр. Молоде – 26 –//–

18. Значення ф. матеріялу в проп. – 7 –//–

19. Популяційна пол. б. на Укр. – 7 –//–

20. До укр. молоді СУЗ – 17 прим.

21. Український народі – 14 –//–

22. Виїжджаючим – 14 –//–

23. Інформативних матеріялів (із зак. преси) – 112 прим.

Разом – 354, які розіслано кадрам для вивчення.

Сторінок – 2.505.

Летючки “До сексотів” були розіслані в багатьох випадках по адресі. Ці мали більший вплив. Адресати старались оправдуватись. Один учитель (із села Колодіївка Станиславівського)

р-ну) після прочитання старав оправдатися, а опісля втік до Станиславова. На стрибків летючки викликали велике вражіння, хитання, але з злочинного шляху не завернули нікого.

В с. Угринів Станисл[авівського] р-ну 2 13-літні хлопці вкрали з магазину збіжжа і принесли домів. Коли на допитах спитали їх, хто їм казав так робити, хлопці відповіли: “Я вчора знайшов папір, на якому було написано – не давайте збіжжа, бо буде голод – тому ми так зробили, щоб взимі не голодувати”. Хлопців по довших допитах звільнили.

Проведено кілька зустрічей з голодуючими колгоспниками. Їм видано 120 кг муки і збіжжа, 3 жін. сорочки, 2 хустини. Населення за нашими вказівками видало далеко більше допомоги.

Санітарний стан:

В селах Богородчанського і Станиславівського р-нів ширяться епідемічні хвороби. В сс. Ляхівці і Саджава хворіло 35 осіб на черевний тиф, з того 4 померло. В с. Нивочин – 12 осіб, Гринівка – 15 осіб, Лесівка – 8 осіб, Ст. Богородчани – 15 осіб, а також в с. Колодіївка Станисл[авівського] р-ну – 30 осіб. В селах, де шириться черевний тиф, вислані санітарки, які перевіряють стан хворих і відсилають до міських лічниць. Лічниці через переповнення не приймають хворих. В с. Колодіївка збільшено обслуговування санпункту до 4-х осіб. Ті заходи не вистарчають, адміністрація жодних заходів не вживає проти ширення хворіб.

В с. Горохолина Богородчанського р-ну всі венерично хворі залікувались, за винятком одного. В с. Саджава того ж р-ну хворіє 5 осіб.

7.* Господарський стан населення:

Населення позбавлене всяких можливостей розвиватися під господарчим оглядом. Адміністрація спеціально створює такі відносини, щоби скорше загнати населення в колгоспи. Селянам не доставляється жодного сільсько-господарського знаряддя, крім кіс, сокир, серпів та й то в недостатній мірі. Старе знаряддя понищилось, його селяни ремонтують, або виготовляють в ковалів, столярів, кустарним способом, решту роблять самі.

Хлібопоставки у багатьох випадках залишають селян з невистарчаючою кількістю хліба на прохарчування сім'ї. Н[а]-пр[имір], господар в Ляхівцях Богородч[анського] р-ну Кравець Дмитро Ю. всего поля має 6 га. Зібрав врожаю твердого збіж-

* Так у тексті.

жа 1.020 кг (через посуху), хлібопоставки мусів здати 1.330 кг. Нестачу визичив в сусідів, щоб не бути сконфіскованим і здав. На прохарчування сім'ї в числі 5 осіб йому осталося 300 кг (і на посів). Проць Михайло із с. Лесівки минулого року засіяв 0,57 га озиминою (ярого збіжжя майже не сіють). З того зібрав врожаю 310 кг збіжжя, на поставку здав 250 кг, для виживлення сім'ї і на посів осталося 60 кг.

На податки і позики населення здобуває фонди з продажі по спекулятивних цінах: молока, масла, яєць, ярини, овочів, “лишків” хліба, свиней і іншого.

Зменшувати хлібопоставки відповідно до врожаю чи сімейного стану адміністрація не хоче. В неї готова відповідь: коли не можеш розчислитися з державою, подай заявку в колгосп, а там поставок [в] тебе ніхто не буде брати. В с. Угринів Станисл[авівського] р-ну господар жалівся, що немає чим везти поставки в район уповноваженому по заготівлям. Той відповів: “Йди в колгосп, – не хоч, носи на плечах, а з державою розрахуйся”.

8. А к ц і ї У П А і С К В:

4.9. на шляху Ямниця – Тязів чот. М. знищив автомашину. Вбито 1 капітана, 1 лейтенанта і 3 больш[евики]. Здобуто зброю, далековид і одяги.

22.9. вд. УПА під ком. Гонти перевів наскок на ватівню в с. Крихівцях Лисецького р-ну. Здобуто шкіру на чоботи, бандажі і інші речі.

В с. Хриплин Лис[ецького] р-ну 2 боєвики виконали атентат на районного працівника [...]венького. Здобуто: автомат, пістоль Т-32* і торбу з матеріалами.

28.8. стрільці СКВ спалили одну автомашину в лісі біля с. Лесівки.

4.9. в лісі біля с. Лесівка підложено міну під лазню, де купалися большевики з гарнізону. Другого дня прийшло 5 больш[евиків] із с. Гринівка купатись, розпалились в печі, протягом кількох хвилин міна вибухла, розірвала котел і розкинула будинок. Енкаведисти всі були на дворі.

10.** Н а ш і в т р а т и:

а) арештовано: 37 осіб, звільнено 34

б) загинуло 9 –//– в тому [числі] 4 чл. (3 дітей розірвалось стрільном)

в) ранено 2 –//– (один зловлений).

* Так у тексті.

** Так у тексті.

11. В Богородчанському районі проведено ліквідацію господарств, члени родин яких було суджені і вивезені на Сибір.

Конфісковано майно 6 господарств.

За нездачу контингенту skonфісковано в с. Горохолина Богородчанського р-ну 3 господарства в дні 20.9.[19]46.

Разом зліквідовано большевицькою адміністрацією 9 господарств.

Постій 25.X.1946.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 80, арк. 323-344.

Оригінал. Машинопис.

№ 20

ЗВІТ НАДРАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН СТАНИСЛАВІВЩИНИ ЗА ЖОВТЕНЬ 1946 Р.

5 грудня 1946 р.

Станиславівщина
Надрайон

З В І Т
за місяць жовтень 1946 р.

А. Характеристика терену.

І. Вороже середовище.

1. Адміністрація:

Облвиконком (ОВК):

голова	Щербак	укр.-східняк,	партійний
заст. голови	Клименко Д.	укр. СУЗ	партійний

Міськвиконком:

голова	Лазаренко	-//-	-//-
заст. голови	Грибаха	-//-	-//-

Райвиконком:

1. Станиславівський: В адміністрації затrudнено 97 чол., в тому [числі] українців 76 чол., москалів 17 чол. (занимають найбільш відповідальні становища), жидів 3 чол., білорусів 1 чол. Партійних і кандидатів партії 36 чол., комсомольців 15 чол., з вищою освітою 3 чол., (на другорядних професійних станови-

щак), з середньою освітою 23 чол. Ввесь цей адміністративний апарат побирає (крім технічної обслуги) в характері зарплати 58.010 крб. На місце вбитого повстанцями завідуючого відділом держбезпеки Николаїва призначено другого.

2. Б о г о р о д ч а н с ь к и й: В адміністрації zatrudнено біля 160 чол., в тому [числі] 37 москалів (занимають найбільш важливі становища, особливо в відділах мвд і мгб), 114 українців, майже всі з СУЗ, 5 поляків, 3 жида, 1 грузин. Сільська адміністрація (оплачувана) в районі начислює 70 чол., всі місцеві українці.

(В обох поданих районах вичислено райвиконкоми з відділами – мвд, мгб, земельними відділами, фінансовими відділами, уповноважених міністерств УРСР і ССРСР, партійні комітети з їх апаратами).

3. Г а л и ц ь к и й і Л и с е ц ь к и й – відомостей не одержано.

Облком КП(б)У (партії):

перший секретар	Слонь	укр.,	депутат до ВР ССРСР
секретар по проп.	Базилевич	-//-	СУЗ
зав. орг. інструк-			
торським відділом	Донченко	-//-	
інструктори:	Шилова Н.		
	Батін К.		
	Пасічник		

Райкоми КП(б)У:

1. Г а л и ц ь к и й (відомостей не одержано).

2. С т а н и с л а в і в с ь к и й:

перший секретар	Майборода Є. К.	укр.	СУЗ
	другий секретар	Літвінов С. П.	

східняк

третий секретар	Осадчий Ф. К.	укр.
-----------------	---------------	------

-//-

Всіх відповідальних працівників 12 осіб.

3. Л и с е ц ь к и й:

перший секретар	Седлер	жид	східняк
третий секретар	Шкавро	-	-//-
працівники:	Шилова		
	Паштетін		
	Чорний		

4. Б о г о р о д ч а н с ь к и й:

перший секретар	Кольчєменов	москаль	східняк
другий секретар	Фєленко Ш. П.	кавказець	
третий секретар	Орловський М. А.	поляк	
секр. по пропаг.	Кондратенко		

Всіх працівників 10 (крім технічного персоналу).

Облком ЛКСМУ (комсомол):

перший секретар	Лірниченко	укр.	СУЗ
Райкоми ЛКСМУ.			

1. Г а л и ц ь к и й:

перший секретар	Єфімов В. М.	москаль
другий секретар	Петраш П. А.	
третій секретар	Жевакіна К. Ф.	

Всіх членів бюро райкому 7 чол., плюс 16 членів райкому комсомолу і 5 кандидатів. Комсомольська організація начислює 205 членів, в більшості прибувших зі СУЗ. Первинних організацій 31, з того 15 на селах.

2. С т а н и с л а в і в с ь к и й:

перший секретар	Владика П.	українець	місцевий
другий секретар	Майборода В.Є.	укр.	СУЗ
третій секретар	Безстрахова О.	московка (інструктор)	
четвертий секр.	Гринів В. М.	місцевий	

3. Л и с е ц ь к и й:

перший секретар	Данилюк
-----------------	---------

4. Б о г о р о д ч а н с ь к и й:

перший секретар	Марчук І. В.	укр.	СУЗ
другий секретар	Клименко В.	-//-	-//-
зав. фізкультур. відділом	Клебан		
зав. шкільним відділом	Огієнко		

За 6 місяців в цьому районі комсомольська організація виросла на 44 членів, головно за рахунок працівників мвд і мтс. Заложено 3 нових первинних організацій.

Компартія всеціло кермує життям в терені, починаючи з найважливіших для сов. влади справ, а кінчаючи найменш дрібними. При обкомі і райкомах партії створені відділи для керівництва всіми ділянками державного і суспільного життя. Подібно і в комсомолі, з тим, що цьому останньому майже повністю відведено культурно-виховну ділянку серед молоді, спортивну та значну частину пропагандивної. Комітети партії, в залежності від потреби, зосереджують свою увагу на найголовніших ділянках, при чому натиск кладуть там, де ходить про якнайбільше витиснення користі з населення державі. В промисловості кладуть натиск і контролюють виконання плянів відбудови підприємств, випуску товарів, виконування робітництвом норм виробітку і стахановщини. В сільському господарстві партія звертає найбільшу увагу на якнайбільше стягнення з селян сільсько-господарських продуктів, позик і податків. В останньому місяці на цій ділянці постав-

лений був натиск на “здачу хліба понад план”, заготовлі овочів, ярини і інше.

Компартія все і виключно керує підбором і перевіряє керівні кадри на всіх ділянках державного і суспільного життя, веде контроль за їх роботою. Підбір і перевірка, хоч ведений основно, не є все для совітської влади позитивний. Про це свідчить досить часта зміна тих чи інших керівників і “відповідальних” працівників. Часто змінюються також “керівні кадри” і в самій партії, наприкл., в Богородчанському районі райком партії за час другої большевицької окупації змінив більшу кількість керівних працівників. Про це говорить звіт з роботи цієї партії: “... Відділ кадрів при райкомі КП(б)У за півтора року змінив 107 працівників” (“Радянське село”, 22.9.1946). Керівний склад РК КП(б)У змінився на 86 %, райвиконкому на 96 % (змінений цілий, крім одного працівника), завідуючі торговельного відділу змінювалися 3 рази, а директор заготівельної контори райспоживспілки аж 5 разів за цей самий час.

В останньому часі партія почала звертати велику увагу на виховання кадрових працівників (після відповідних постанов центральних комітетів). Поки що на практиці, поза статтями в пресі, змін не видно, все остало по старому.

Комсомол в дальшому натискає на закладування нових первинних комсомольських організацій по школах та селах, та на якнайбільший набір нових членів. В цьому напрямку йому не вдається добитись більших успіхів, особливо серед селянської молоді, яка ставить залізний пасивний опір і не дає себе втягнути в круг вислужництва сталінській кліці проти власного народу. Комсомольські організації поповнюються за рахунок прибувших зі сходу, менше з міського середовища і шкільної молоді. Серед прибувших зі сходу бувають і позитивні одиниці, з суспільної точки зору, загітовані клікою, несвідомі своєї протинародної роботи, тоді, як з місцевої молоді вступають в комсомол антисуспільні одиниці.

За 6 місяців в Богородчанському районі райком комсомолу заложив 3 нові первинні організації, загальне число членів за той же час виросло на 44 чол. за рахунок працівників мвд і мтс (секретар Костюк). Цей райком за 8 місяців провів всього один семінар для міліціонерів. (Зі звітно-виборчих зборів райкому комсомолу).

2. Стан постійної, або доривочної охорони райцентрів:

а) Обласний центр:

Військ – мвд (спецвідділ в числі ок. 300 чол.), який постійно посилають на операції в той чи інший район, звичайно на короткий час. (Для більших операцій область одержує інші війська).

Частина погранвійськ мвд, міська міліція – нач. Плієнко, і спецбоївка о/у мгб в числі більш 20 чол. під командою Бабинського зложена з самих зрадників.

Райцентри:

1. Г а л и ч: – охорона біля 100 чол., стрибки з місцевих кацапів.

2. Станиславів: (сільський район) військ мвд понад 30 чол.

3. Лисецький: – відділ до 100 чол. та місцеві стрибки. Цього місяця в районі оперувала спецбоївка обл. мгб з райцентру.

4. Богородчани: – охорона біля 200 чол., які постійно оперують в терені, допомагають стягати контингенти і фонди. Стрибків 13 чол., в більшості зі села Ляховець.

По селах розташовані відділи т. зв. червонопагонників:

Район Галицький:

Дорогів – 20 чол. під ком. ст. лейтенанта

Острів – 30 чол. під ком. ст. лейтенанта

Блюдники – 30 чол. (артил. частина вибралась)

Підгороддя – 30 чол. спецпункт

Комарів – 20 чол. спецпункт

Викторів – 30 чол. спецпункт

Тязів – 20 чол. спецпункт

Боднарів – 50 чол. спецпункт і охорона станції

Р. Станиславів:

Рибно – 30 чол. спецпункт

Підпечари – 50 чол. 2 спецпункти

Павелче – 90 чол. 2 спецпункти. Один заквартирував в

середині села 4.Х. в числі 60 чол. під командою майора і капітана, при ньому штаб гарнізонів, розташованих в довколишніх селах. Озброєння: важкі і легкі кулемети, автомати, десятизарядки і кріси. Другий в долішньому кінці села в покиненому будинку, під ком. ст. лейтенанта мвд Тимошова. Оба спецвідділи оперують по дооколішніх селах, влаштовують засідки, наскоки, тероризують населення. Під час нічних акцій грабують селян, крадуть кури, а навіть свині.

Узінь – 20 чол. спецпункт

станція Тязів – 20 чол. охорона залізничної станції

Ямниця – 27 чол. охорона зал. станції (12 чол.)

Ст. Гута – 30 чол. охорона моста

Вовчинець – 18 чол. охорона спиртзаводу

Р. Лисецький:

Тисьменичани – 20 чол. охорона зал. станції

Хриплин – 50 чол. охорона зал. станції

Братківці – 20 чол. охорона зал. станції

–//– – 300 чол. спецвідділ оперував протягом

майже цілого місяця. В селі розшукував за криївками, перевіряв поле кругом села, населенню говорили, що шукають мін. Наскакували часто на дооколишні села.

Р. Богородчанський:

Горохолина – 16 чол. спецпункт

Саджава – 25 чол. спецпункт під ком. ст. лейт.

Деданова

Нивочин – 25 чол. спецпункт під ком. капітана

Андрусова

Нивочин – 20 чол. спецпункт о/у мғб, під ком. ст. лейтенанта Цветкова та рубачі, число яких зменшувалось з числа 70 до 10 осіб.

Глибоке – 250 чол. рубачів

Всіх військ в терені, які в переважній більшості мають завдання поборювати наш рух начисляється понад 1.800 чол., з того по селах 1.154 чол., крім військ Червоної Армії.

б) С т р и б к и: (істребительні баталіони), станиці.

Р. Станиславів:

Загвіздь – 15 чол. ком. москаль

Пасічна – 15 чол. о/у ро мвд Чічірко

Узінь – 17 чол. охорона колгоспу

Р. Лисецький:

Опришівці – 12 чол.

Чукалівка – 10 чол. (залишені після роззброєння попередньої станиці).

Братківці – 20 чол. (найбільш активні в боротьбі з нашим рухом).

Всіх стрибків 137 чол. З того по сільських станицях 89 чол. Рекрутуються з колишніх сексотів, які охоронились перед народною помстою, колишніх “повинників”, малосвідомих селян і декількох демобілізованих з ЧА. Сільські станиці мають завдання “охороняти” села перед “бандитами” ніччю, роблять стежі, засідки, беруть участь в акціях, днем звичайно відпочивають.

в) Червона армія:

Місто Станиславів – штаб Прикарпатської військової округи, командуючий генерал-лейтенант Москаленко, депутат до Верховної Ради СРСР, та рота зв'язку при цьому (погранвійська).

Комендант міста Власенко.

В місті стояла т. зв. “Станиславівська” дивізія, зреорганізована, літом вийшла на літні табори в Олесьові (Лисецький район), де переходила перевишкіл. В місті в той час стояла невелика частина війська для охорони касарень. В таборі перевишколювалось

16-20 тисяч червоноармійців. На стрільниці біля с. Вовчинець вишколювалась школа підстаршин в числі 500 осіб. Перевишкіл закінчився піхотинськими маневрами, які тривали від половини місяця вересня до половини жовтня. По маневрах війська вибрались до Станиславова, а частина виїхала правдоподібно на схід.

Також переходила перевишкіл летунська частина на винищувальних (істребительних) і нічної дії літаках. Вишкіл закінчився більшими вправами, які тривали понад два тижні, летунського з'єднання (розвідувальних, бомбардувальних і винищувальних) літаків в числі 27 над летовищем на Дуброві. А опісля спільно з протилетунською артилерією над Чорним лісом. (Протилетунська артилерія вправляла біля с. Мислів Калушського району. Вона проводила протягом місяця гостре стріляння).

В дня 20.X. в селах Крехівці, Опришівці, Дрогомирчани, Хриплин Лисецького району, Микитинці, Угорники, Підлужжя Станиславівського району заквартирували на 7-10 днів червоноармійські частини, які надїхали з напрямку Надвірна – Коломия. Всіх приблизно начислювалось 10-12 тисяч. В хатах квартирувало 10-15 чол. Виголоджені і перемучені від населення забирали харчеві продукти, а найбільше бараболю – безплатно. Кожного дня протягом квартирування переїздило військо автомашинами на Тисьменицю, з напрямку Надвірна. По відпочинкові частина їх вибралася до Станиславова, а друга виїхала в напрям Тисьмениці.

Червоноармійці ходять обдерті і голодні. З населенням їм заборонено говорити. Були випадки смерті через виснаження. Червоноармійці змушені красти в кого попало і що попало. Навіть під час жовтневих свят червоноармійці ходили голодні. В місті до однієї господині прийшов червоноармієць і просив їсти, за це скидав з себе рубашку. Час виконання службових обов'язків в місті і в час відпусток, червоноармійці і старшини щоденно ходять по торзі купити щонебудь їсти. Нарікають на дорожнечу. Із своїх речей продають що можуть, або зразу міняють за продукти.

Інваліди вітчизняної війни, часто з медалями, ходять по місті, як звичайні прошаки, люті, рішучо вимагають від кожного стрічного і господарів грошової допомоги. При тому грозять.

Демобілізованих адміністрація всіми способами старається тягнути в адміністративну, або іншу роботу. Особливо підстаршин. Ті воліють (за винятками) повертатись до своєї попередньої роботи, найбільше селяни. Демобілізовані не хочуть ставати "радянськими активістами".

Держава не дуже то турбується матеріальними забезпеченнями демобілізованих інвалідів. Старається використати їх, як робочу силу.

3. Господарка і промисловість:

Обласні управління і підпорядковані їм підприємства, заводи, фабрики, і артілі в місті Станиславові:

а) Лісовою господаркою кермує управління міністерства лісоохорони, головпостачліс, підпорядковані їм облліспромсоюз, який завідує дерево-обробними підприємствами області і інші. Ліс вивозять головним чином на Донбас, для місцевих підприємств і для потреб міста. На вивозці ліса працюють селяни в порядку трудгужповинності (за мізерною сплатою), автотранспорт і залізничний транспорт. На лісорозробки Чорного ліса висилають більші чи менші відділи війська на час 2-3 місяці кожний.

б) Залізничний вузол і станція належить до управління Львівської залізниці. Секретар парторганізації вузла Ліфанов. З-поміж водіїв поїздів 102 зачислені до т.зв. ленінців (це переважно прибувші зі сходу партійні, комсомольці), з-поміж робітників 865 до стахановців (дані з більш[овицької] преси).

в) паровозоремонтний завод – секретар комс. орг. Басанець. На заводі багато робітників, прибувших зі сходу, навіть жінок, комсомольці.

г) До системи обласного управління легкої промисловості належать:

1) облшкірпром – зав. Комендант, заст. Голован Андрій (місцевий) – з шкірзаводом ч. 14 – директор Костенко, гол. інженер Фіш, нач. орг. відділу праці Шимарін, секретар партбюро Севастін (всі зі сходу), гол. завкому Шуньо. Робітники майже всі місцеві і з дооколишніх сіл. Через мізерну зарплату на заводі масово поширені крадіжі виправленої шкіри, а також таємно робітники виправляють свою власну. Шкірпромкові підприємства гарбарні в місті Лисець і Богородчани, фабрика взуття в Богородчанах і ряд артілей по районах;

2) швейна фабрика; 3) ватно-трикотажна фабрика (Крехівці);

4) фабрика індпошиву – замовлення виконує недбало, часто одне і те саме замовлення переробляє 2-3 рази; 5) ткацька фабрика і 6) міськпромкомбінат.

д) До системи управління харчевої промисловості належать:

1) пивзавод; 2) заводууправління головхліба (пекарні);

3) олійний завод – робітники протягом кількох місяців не одержують зарплати; 4) молокозавод; 5) дріжджевий завод; 6)

лікерно-горілчаний завод; 7) миловарений з[авод]; 8) кондиторська фабрика; 9) м'ясокомбінат (різня і перерібня); 10) круподерня; 11) оцитовий з[авод]; 12) спиртотрест; 13) облмаслопром (тут також підпорядковані молочарні по районах); 14) облхарчпром – зав. Константинов, москаль; 15) борошномельний трест – останньо почав навчати фахових робітників до млинів, вже навчено першу партію крупчатників.

е) управління місцевої промисловості – зав. Лукіянов, голов. інж. Єлізаров (оба москалі). Тут належать:

1) ОСМУ; 2) машинобудівельний завод; 3) ваго-механічний завод – дир. Косарєв; 4) металообробний з[авод]; 5) трактороремонтний; 6) артілі облпромади; 7) артілі інвалідів; 8) струнковий з[авод]; 9) облхудожпрофсоюз; 10) облкоопінспілка – гол. Четвериков.

є) управління будівельних матеріалів – зав. Курочкін, тут належать цегольні і інші підприємства.

Підприємства повністю не устатковані потрібними машинами і механізмами. Використовується старі машини, найконечніші завезені зі сходу, а деякі з окупованих теренів. На багатьох підприємствах виробничий процес проходить відсталим способом, вручно. Приміщення часто в запущеному стані (за винятками). Продукцію випускають під кутом скількості, недоброякісну. Населенню відпускається найгірший асортимент і те, що лишається від запотребувань другими підприємствами.

Керівний склад підприємств, заводів, фабрик і деяких артілей в більшості випадків присланий зі Сходу. Серед останніх багато комсомольців, ходять нужденно одягнені, голодні, зарплату витрачають на одяг, театр, кіно і музику. В останньому часі деяким категоріям робітників піднесено зарплату на 30 % в зв'язку з піднесенням цін на товари широкого і першого запотребування.

На заводах, підприємствах, широко поширена крадіж, незважаючи на строгі кари. Чим вище поставлений чиновник, тим більше краде. Встановилось навіть прислів'я – “не вкрадеш – не проживеш”. Приїздить зі сходу керівник директор, одягнений не краще звичайного робітника, звичайно нужденно, по короткому часі “європеїзується” (особливо їх жінки люблять одягатися “по-панськи”), як вмів добре красти, в противному випадку переходить на іншу роботу.

Ключем до позитивного полагодження справ майже у всіх установах, для набуття товарів, став хабар. Беруть його всі, хто може, не виключаючи і відповідальних працівників та енкаведистів. Часто хабарі побирають, або дають у вигляді дарунків.

Робітник шкірзаводу ч. 14 – 3. вкрав виправлену шкіру. Сторож його зловив і подав до начальника. Цей за 500 крб., взятих від 3., справу затушував.

Про настрої серед робітництва свідчать такі факти:

Робітник паровозоремонтного заводу в м. Станиславів – О. В. в присутності робітників заявив, що мусить покинути працю і іти на спекуляцію, бо не може прохарчувати своєї сім'ї. Це донеслось до мвд і прокурора, і О. В. засуджено на 3 місяці трудових робіт.

Другий робітник з воєнстрою сказав бригадирові: “З нами тепер поступають як німці з жидами” – за це також засуджено робітника на 5 місяців трудових робіт.

Інший робітник спіртзаводу в розмові з начальником сказав: “Сталін намітив нову п'ятирічку для скріплення свого панування, а нас обдурюють, що буде краще жити”. Начальник спитав, чого він так ворожо ставиться до Радянського Союзу. Робітник відповів: “Я маю четверо дітей, яких я не в силі вижити, приділу не одержую, крім житнього не випеченого хліба, а діти наївшись хворіють. Хлопчика я мусів вислати зі школи на спекуляцію, тут нічого ворожого, тільки правда”. Начальник, в якого також четверо дітей, тільки перестеріг, щоб такого більше не говорив, бо посадять у тюрму.

Доведене до відчаю робітництво не скриває, а прилюдно, голосно заявляє про своє невдоволення, не дивлячись на наслідки. Найпершою щоденною турботою робітника є – що їсти сьогодні? Всі інші відходять на дальший плян. З дня на день где зміни, може бути краще, може бути ліпше.

ж) Облкомунгосп, міськкомунгосп і міськжитлоуправління (нач. Сізенцов) завідують міським господарством, розпоряджають житлоплощею. Міськжитлоуправління веде господарку всією житловою площею через дільничні житло- і домоуправління. Видає ордери на квартири. Партійні “відповідальні” працівники адміністрації, енкаведисти, старшини ЧА все мають першенство в одержанні в центрі міста кращих квартир. Робітникам представляється квартири в дальших дільницях, гірші. В багатьох випадках колишні власники домів при центральних вулицях, внаслідок націоналізації, стали виселені зі своїх будинків, або відведені в гірші кімнати жити на правах винаймуючих в держави квартир. Жителі часто одержують квартири не відремонтовані, запущені, з протікаючими дахами, або і без вікон та умеблювання. Тому, що житлоуправління не спішиться з ремонтом, винаймаючи мусять власними руками і за власний кошт направляти. Буває і так, що

якийсь нищий урядовець або робітник одержить запущену квартиру, приведе її до порядку, тоді його знова виселяють на іншу квартиру, тільки тому, що ця сподобалась кому-небудь з вищих чиновників. Часто-густо спори за квартири розглядає прокуратура. Помешкань в місті не вистачає. Багатьом родинам відведені кімнати навіть без кухонь. Буває і так, що один співмешканець до себе до кімнати заходить через кімнату другого. Добре впорядковані і умебльовані кімнати мають партійні і енкаведисти. Багато меблів награвлено і завезено до міста при всяких конфіскатах і ліквідаціях селянських господарств, а навіть з окупованих теренів середньої Європи.

Станиславівський лісгосп літом одержав 9 будинків для своїх працівників і робітників, в тому [числі] один будинок для контори, тому, що приміщення для контори треба було ремонтувати, його залишено. Натомість занято мешкальні будинки, а робітники не мають де мешкати.

З важливіших промислових підприємств в Станиславівському районі:

– гіпсовий завод ч.1 і ч.2 в с. Вовчинець. Директор зав. ч.2 Борисюк Іван, українець, місцевий, зарплата 400 крб., машиніст – Білінський Михайло (за польської окупації власник заводу, тепер націоналізований), укр., зарплата 250 крб. Робітники з тих, що скривалися від ЧА. Місячна зарплата від 150-200 крб. Щоденно на роботу виходить 3-4 робітники, інші займаються в той час спекуляцією, щоб прохарчувати сім'ю. Продукції майже не дає. Завод має 2 п. коней. Через виголодження 1 пара згинула, а друга поспішається за нею. (Про зав. ч.1 – відомості подано раніше).

– спиртзавод (Вовчинець). Попереднього місяця прислано нове керівництво заводу: директор, жид, кандидат партії, бугальтер, жид і ще двох чи трьох москалів. Робітників 30 осіб, всі місцеві. Керівний персонал одержує в місяць 200-500 крб., робітники від 100 до 150 крб. Завод на зміну продукує 160-190 л спирту. Багато робітників радо покинули б працю та нікого не звільняють. Сировину (бараболю) до перерібки доставляє селянство в рахунок заготівель по 3 крб. за центнер (за 1 л горілки селянин платить 120 крб., а спирту – 200 крб.). Паливо доставляють також селяни за зобов'язанням (кожна пара коней 8 м. куб.). Тепер відмовились возити безплатно, бо не мають чим кормити коней. Це припинило роботу заводу. Деревляне вугілля міняє фабрика в селян за спирт. Часто робітники крадуть вугілля і продають правлінню знова. До большевицької влади робітники ставляться ворожо.

– торфорозробка в с. Підпечари. Робітників 40 осіб (ті, що скривалися від ЧА). За 8 год. праці робітник повинен дати 2.000 цегол торфу. Місячна зарплата 120-200 крб.

В Богородчанському районі:

– фабрика взуття, директор Яковлев, плановик Проців І.М. В місяці вересні денна продукція виносила 40 пар взуття, в жовтні опала до 20 пар. Не вистачає багатьох артикулів, як кілків, цвяхів і інше. Ці речі дирекція купує на спекуляції, щоб покрити недобір, який з цього повстає, продає взуття на спекуляцію. В звітах подають, що все купують по держціні. Робітники не хочуть виконувати норм тому, що їм обірвано харчеві норми майже на половину. В майстернях брудно, досі не палиться, бо немає дров.

– лісовий завод імені Будьоного.

– електрівня нечинна – ремонтують машини.

– райпромкомбінат – має 5 цехів (шевський, стельмахський, ковальський, бляхарський і кравецький).

В м. Л и с е ц ь: гарбарня шкіри, артілі: шевський, кравецький, столярський.

В м. Г а л и ч: електрівня, яка дає струм і на дооколішні села, цегольня, артілі: шевський, кравецький і столярський. Радгосп в селі Залуква.

М л и н и: млинами завідує облмлинтрест (зав. Кадук), через свої контори в районах. В м. Станиславові – борошномельний трест. Окремими млинами завідують колишні їх власники (фахівці), або мельники. Робітників 2-4 в сільських млинах. Млин середньої величини в добу перемелює 12-25 цент. збіжжя. В селян побирають за переміл на білу муку 10 % збіжжя, на хлібну 8 %. Робітники одержують 100-150 крб., завідуючі 200-300 крб. в місяць. В більших млинах завідуючі одержують більшу ставку. Робітник, який має сім'ю 3-4 ос., рішуче не може з зарплати вижити її, та й йому самому не вистарчила б, хіба на папіроси, або на 3-4 дні на прожиток. Тепер справа ще погіршується через підвишку цін. Тому робітники змушені красти, спекулювати – це є питання їх жити чи не жити. Подібно мається справа з іншими категоріями робітників.

Р. Галич: – всіх млинів 8, в тому [числі] один паровий, 1 великий в м. Галичі.

Р. Станиславів – електромоторний в с. Ямниця, 8 вальцевий в с. Микитинці, перемелює зерно для держави, добова спроможність 100 цнт., водомоторний в с. Угорники, водні в сс. Клузів, Підлужжя, Підпечари.

Р. Лисець: 6 млинів, 1 більший.

Р. Богородчани: – 6 млинів. В м. Богородчани став арештований зав. Гарасим Василь і засуджений на 15 літ важких робіт за переміл збіжжя повстанцям.

МТС. В кожному районі по одній. Тракторів від 1-4, молотарок 1-2. Обробляють землю радгоспу, підсобних господарств і винятково окремим господарям. За роботу беруть зерно (для держави). Найбільша з них в Станиславівському р-ні. Має чотири трактори, сівалку, молотарку, грабки, 4 пари коней, 5 шт. корів. Робітників – 25. Навчається 11 трактористів.

К о л г о с п и: – в с. Узінє Станиславівського р-ну, членів 28, головою Королик Роман, заступник Бойко Дмитро, бригадир Моліса Іван. Землі 100 га, 6 пар коней, 5 корів і 1 ялівка, 1 коза, 3 вози, 2 брички, 1 плуг, 2 пари борін, 3 пари упряжі, млинок і січкаря. Засіяно на 1947 р. – 20 га жита, 20 га пшениці. При розподілі продуктів, колгоспники одержали за один трудовень по 1 кг ячменю і вівса, по 3 шувки кукурудзів. Колгосп поміщується на господарстві Бойка Дмитра. Нових членів не прибуває. Самі колгоспники землю обробити не всіли (колгосп одержав землю колишнього двора), тому сільрада при допомозі стрибків виганяє на поле селян;

– в м. Богородчанах – членів 6 (мужчин 4, жінок 2), створений на земельних ділянках залишених поляками.

З а г о т з е р н о: в районах працівників від 6-9. До половини м. жовтня майже повністю стягнули з селян хлібопоставки. Тепер натискають на виконання молоко-, буряко-, бульбо-, м'ясопоставок та здачу хліба “понад план”. Як лозунг до цього використовують “звернення” алтайських і сумських колгоспників з зобов'язанням виконати полеві роботи і поставки до дня Жовтневих свят, “ознаменуємо день Жовтневих свят новими досягненнями в роботі”. Райцентрами, парткомаами і райвиконкомаами повиготовляли також “зобов'язання” від селян своїх районів, як звичайно, тут все пішло скоро і легко, за шаблоном давно втертої шахрайки. Прочитають в райцентрі про якесь там “звернення” колгоспників здавати хліб понад план, зяблеву оранку і інше, виписують собі подібне “зобов'язання” за виконання 100 %, перевиконання планів до того і того дня, поміщують його в районній та обласній газеті, рівночасно зачитують його на мітингах по деяких селах, впевнені в тому, що ніхто з селян заперечувати не буде, хоч би це мало рівнатися з цілковитою руїною його господарства і це дає початок новій кампанії, новій нагінці на селян. Здача (стягання) хліба понад план проходить такими ж насильницькими методами, як і обов'язкові хлібопоставки. Були

навіть спроби організувати т. зв. червоні валки з хлібом “понад плян” (Підпечари, Станисл[авівський] р-н). Для більшої заохоти здавати хліб пішла нагінка на куркулів, “злісних нездатників хліба державі”. Організовано конфіскації всього збіжжя, виїзні суди з конфіскаціями всього майна, грошові кари в тисячах карбованців, під лозунгом “рішуче покінчити зі злісними порушниками здачі хліба державі”, “дати куркулям відчуття всю строгість радянських законів”. Преса аж рябіла від подібних речень та статей.

За нездачу поставок в Богородчанському районі сконфісковано 3 господарства, в Станиславівському – 2 госп., в багатьох господарів забрано все збіжжя, наложено кари.

Райради відбули в тій справі засідання, винесли рішення. Станиславівська райрада ухвалила ... “Злочинних нездатників справу передати в народний суд для притягнення до судової відповідальності”. І даліше ... “За бездіяльність до бурякоздачі головам сілрад: Добрівлянської т. Кашубі, Колодіївської т. Шайбану, Узінської т. Бортівському (за хлібопоставку одержав похвалу – в селі колгосп), Підлужанської т. Гришко, винесено попередження і зобов’язано в найближчий час ліквідувати відставання по здачі буряка по їх селах. (“Вільне життя” – 19.XI.1946 р.).

З Галицького району вже стягнуто 192 цнт. (1.200 пудів), з Лисецького – 1.362 пуди хліба. В с. Підлужжя Станисл[авівського] р-ну – 72 цнт. (460 пудів), Вовчинець – 120 пудів (до 24.X., робітничі селище), Підпечари – 900 пудів хліба.

Частину конфіскованого збіжжя в селян зараховують до здачі “понад плян”, а другу частину тайком забирають окремі чиновники для себе.

Земельний відділ: (обласні і районні) господарює землею МТС – провадить реєстрацію землі, кермує обробіткою. В Богородчанському р-ні знайдено старі реєстраційні книги і мапи земельних ділянок. При порівнянні з новими большевицькими реєстрами виказалось, що в останніх зареєстровано набагато менше землі. Тому, райземвідділ зарядив від 15.IX. новий перепис землі. Як відомо селяни, як правило, зменшували при переписі свої ділянки, щоби платити менші податки, давати менші поставки і інше. (Подібно робили вже за першої большевицької окупації. За німецької – противно прибільшували.).

4. Торгівля:

Станиславів – місто: населення обслуговує міський торговий відділ (дир. Новосільський), (зав. Корнілова) через свої 36 магазинів і точки. Розподіляє харчеві приділи та продає ще деякі товари в невеликій кількості. Харчівнями завідує трест їдалень та ресторанів.

Крім того, ще такі торговельні установи, як спецторг (торгує одягом), воєнторг (для військовослужбовців), облторг (завідує торговельною сіткою по райцентрах).

Укрторгплодоовоч провадить заготівлю овочів, ярин, бульби і розподіляє по ресторанах, їдальнях, столовках, установах.

Державна торгівля не спроможна навіть в 50 % забезпечити місто потрібними товарами. Щоденно перед державними крамницями стоять черги. Щоденним завданням громадянина чи громадянки є розвідати, де який товар будуть давати і вистояти його в черзі. Службовці і партійні одержують товари без черги за спеціальними картками. Їх злісно називають “літерними” (від карток зі спеціальними буквами), або новими “фольксдойчерами”. В державних магазинах продаються також товари по спекулятивній ціні, там можна все одержати. Про збут товару ніхто не турбується, про купця також. Він все знайдеться. З ним обходяться грубо, ніхто не дбає про солідність. Недоважування, нездача решти – є нормальним явищем. Покупці навіть не протестують і не жаліються. Шахрайка і обман стали правилом торгівлі. Багато товарів з держ. магазинів потрапляють на спекуляцію.

По районах споживчою торгівлею керують райспоживспілки (в більшості – це колишні союзи кооператив), зі своїми базами, кооперативами та магазинами. Райспоживспілки більшість товарів одержують з облспоживспілки. В останньому місяці райспоживспілка в Богородчанах одержала: 20 цнт. цукру, 30 цнт. цукорків, 20 гектолітрів нафти, 1 цнт. мила, 300 м тканини (кльот), 50 гектолітрів горілки і ще деякі дрібні товари. На слідуючий місяць має в пляні закупити товарів на 100.400 крб. З цих товарів райспоживспілка на села не розподілила нічого, крім горілки. Напр[иклад]: кооператива в с. Горохолина в тому ж місяці одержала (з цієї райспоживспілки): горілки на суму – 29.466 крб., солі – 1.500 крб., одеколону – 300, пудру – 250, сірнику – 300, риби – 500, зубного порошку – 150 крб. Службовці мвд, партійні, побирають товари прямо з бази райспоживспілки.

В Богородчанах є кооператива і столовка (8 працівників, в тому [числі] українців 7, 1 москаль). Оборот за м. жовтень виносить 20.000 крб. Обслуговують службовців і робітників. Громадяни можуть закупити тут тільки нафту, сіль, сірники і цукорки.

Г а л и ч: кооператива в с. Пукасівцях в місяці вересні одержала і розпродала 250 пуделок сірників (малих). В м. жовтні – 15 кг кексів, 10 кг чеколяди, 10 чорнильниць, 5 ручок до писання, 100 шт. пер, 4 фляшки одеколону, трохи соли і нафти. Товари продає за гроші і яйця.

Станиславів: кооперація в с. Ямниця (700 господарств) в м. жовтні одержала: нафти – 30 кг, горілки – 20 л, солі – 700 кг, сірнику – 700 пачок і ще деякі дрібниці.

Місячні обороти кооперативів в останньому виносять від 3-18.000 крб. Кооперація в с. Блюдники Галицького р-ну мала обороту 6.000 крб.

Останньо на товари першої потреби піднесено ціну в зв'язку з майбутнім скасуванням харчевих карток.

Попередньо коштував 1 кг солі – 0,70 крб. піднесено ціну на 1,80 крб.

1 кг хліба – 0,50 –//– –//– –//– 5,20 –//–

1 кг муки – 0,70 –//– –//– –//– 5,00 –//–

1 л нафти – 2, – –//– –//– –//– 2,40 –//–

Нищим категоріям робітників підвищено зарплату на 30 %.

Поруч вичислених товарів в коопераціях продають крамарі товари по паскових цінах, “з-під ляди”, або по приватних хатах.

Банки: Грошові розчислення між коопераціями, а райспоживспількою і облспоживспількою (і взагалі при постійних і більших закупках), проводить торговельний банк, або його контори.

Обласне управління державних трудових ощадкас – нач. Артюхов Г., москаль. Завідує центральною ощадкасою ч.6340 (Станиславів, Держинського 14) і районними ощадкасами. Вони приймають вклади звичайні на 3 % річно, термінові на 5 %. В Богородчанській ощадкасі “трудящі” зберігають вкладів на 60.000 крб.

Спекулятивна торгівля зосереджується в м. Станиславові і в меншій мірі по райцентрах. В Станиславові можна купити майже всі потрібні товари. Можна стрінати товари ще й з польських часів. В місті спекують майже всі жителі, а найбільше жінки партійних урядовців. Робітники перепродують свої премії, деякі наділи. Багато громадян живе зі спекуляції.

Спекулятивні ціни на деякі товари:

хліб	1 кг 40 крб.	сірники	1 шт. 3 крб.
мука	1 кг 35 –//–	мило до миття	1 шт. 60 –//–
м'ясо свинне	1 кг 40 –//–	сукно	1 м 100-200 –//–
цукор	1 кг 12 –//–	–//–	1 м 200-1.000 –//–
сир	1 кг 30 –//–	сорочка	1 шт. 300 –//–
яйця	1 кг 5 –//–	підшви	1 пара 350-600 –//–
молоко	1 л 8-10 –//–	верхи до	
нафта	1 л 15 –//–	чобіт	1 пара 600-1.000 –//–

5. Будівництво:

В м. Лисець будується гідроелектростанція, до кінця листопада повинна бути пущена в рух.

Планується будівництво теплової електростанції в с. Узінь Станисл[авівського] р-ну.

Робітникам нафторозвідки в Богородчанах (дир. Марченковський) знижено харчеві наділи, а тим, що мають власні господарства, відібрано харчеві картки. Тому робітники не хочуть виконувати норм, саботують.

9.X. верчення припинили тому, що через неухагу робітників згорів електромотор, швайсапарат і стали ушкоджені 2 кітли, тепер їх ремонтують. Загальну шкоду обчислюють на суму 102.000 крб.

Украз увертів цього місяця 55 м. Глибина свердловини досягла 520 м.

6. А д м і н і с т р а т и в н і з а р я д ж е н н я, надіслані сільрадам:

а) про підготовку до Жовтневих свят (закінчити виконання держ. зобов'язань по всіх видах поставок, політичних і господарських завдань; провести засідання сільрад; вибрати комісію по підготовці до свят; побілити будинки установ і хати; поряdkувати могили старшин і бійців ЧА; прибрати установи гаслами, лозунгами; 6.XI. провести урочисте засідання с/ради з населенням і активом села, доповідає дир. школи; 7.XI. провести мітинг з селянами, доповідає уповноважений рк КП(б)У).

б) до 16 жовтня подати список депутатів облради, райради, сільради, обраних в 1940-[19]41 рр., в примітці зазначити де, коли депутат вибув і місце його перебування.

в) підібрати на одномісячні курси голів та секретарів сільрад по 2 чол. з села. Курси переводить область.

г) подати списки воєннозобов'язаних, допризовників, виключених зі списків воєнкомату.

д) з кожної сільради (Богород[чанський] р-н) вислати по 5 здорових мужчин літ 20-45, на лісорозробку в Надвірнянський лісгосп.

е) обласним відділом тваринництва заборонено без посвідки ветсанітара селянам возити худобу чи птицю на базар, або заготівлю, а без посвідки ветлікаря поза район.

Розписано зобов'язання кожній сільраді на вивіз дров з ліса, квартальні пляни грошових стягнень і інші.

Н а р а д и: в днях між 20.-27.X. відбулися районні наради голів і секретарів сільрад, фінагентів в справі святкування Жовтневих свят. В Богородчанах нарада відбулась 22.X., переводив голова рвк Бондаренко. Говорив про перепис землі, худоби (цапів, кнурів, огерів), щоби на 1947 р. можна було "правильно" роз-

ложити контингент і платежі. Щоби до Жовтневих свят вирівнати всі поставки і платежі, про заснування колгоспів. Натиск клав на ті села, в яких були вже колгоспи в 1940-[19]41 рр. Заявив, що мирна конференція закінчена, війни не буде, тому треба братися до праці, щоб виконати п'ятирічний план. Наприкінці зобов'язав голів повідомити населення, щоби нікого вночі до хат не пускали без голови сільради, хто б то не був.

В Станиславові (на Софіївці) відбулася нарада голів і секретарів сільрад та фінагентів в дні 26.X.

Подібні наради відбулись в районах Галицькому і Лисецькому.

Шкільництво:

М. Станиславів – середніх шкіл – 3 (жіноча, мужеська і російська), медінститут, педінститут, педучилище, держтехнікум фізичної культури, фельдчерський технікум, ЖДУ (железнодорожное училище) ч.3, ФЗУ ч.4 (готує слюсарів, паровозників, котельників), ФЗУ ч.5 авто-школа (обл. авто учбового комбінату), музичне училище і обласна технічна станція (научна). В школах ФЗУ, ЖДУ викладовою мовою є російська. Сюди поступають найгірші ученики.

Р. Г а л и ч: середня школа (СШ) (дир. Скрипник), учнів 85, НСШ – 6, ПШ – 16.

Р. Станиславів: середня школа в с. Микитинці, учителів 14, учнів – 363

Вовчинець	–	НСШ	учителів 10,	учнів 368,	не відвідує 16
Підлужжа	–	–//–	–//–	8,	–//– 213, –//– –
Підпечари	–	–//–	–//–	7,	–//– 250, –//– 15
Колодіївка	–	–//–	–//–	5,	–//– 213, –//– 5
Павелче	–	–//–	–//–	9,	–//– 360, –//– 17
					і 17 пішло

вчитись до Станиславова

Ямниця	–	–//–	–//–	7,	–//–
Загвіздь	–	–//–			
Пасічна	–	–//–			

Початкових шкіл 10, всіх вчителів 65, в тому числі місцевих 26, жінок 39, москалів 3, поляк 1, учнів 2.300.

Р. Богородчани: в місті СШ, учителів 14, в тому [числі] українців 11, москалів 3, дітей в шкільному віці понад 300 осіб.

Горохолина – НСШ, учит. 14, (придніп. 10), діт. шкіль. віку 500 відвід. 300

Грабовець	–	–//–	–//–	7	–//–	1	–//–	329	–//–	211
Ляхівці	–	–//–	–//–	10	–//–		–//–	325	–//–	300

Глибоке	-	-//-	-//-	8	-//-	4	-//-	350	-//-	298
Саджава	-	-//-	-//-	8	-//-	2	-//-	376	-//-	295
Ст.Богородчани	-	-//-	-//-	14	-//-	9	-//-	570	-//-	515
Нивочин	-	-//-	-//-	7	-//-	5	-//-	265	-//-	175
Похівка	-	ПШ	-//-	3	-//-	-	-//-	102	-//-	97
Горохолина Ліс	-	-//-	-//-	2	-//-	-	-//-	87	-//-	47
Дуброва	-	-//-	-//-	2	-//-	-	-//-	35	-//-	25
Глибівка	-	-//-	-//-	6	-//-	-	-//-	325	-//-	250
Хмелівка	-	-//-	-//-	4	-//-	-	-//-	200	-//-	167
Гринівка	-	-//-	-//-	2	-//-	-	-//-	132	-//-	105
Лесівка	-	-//-	-//-	2	-//-	-	-//-	101	-//-	90

Всіх учителів 89, в тому [числі] придніпрянців 42, поляк 1. Всіх учнів (за большевицькими даними) 4.189, відвідує 2.876, першокласників 698.

Починаючи з НСШ вгору, в кожній класі викладає воєнрук військове діло. Є це звичайно демобілізований підстаршина, або старшина. В школах не вистарчає підручників, тому учні засвоюють матеріал плитко. Великий відсоток учнів не відвідує школу, тому що не має в що взутися і одягнутися.

В останній час інспектори почали частіше навідуватись до шкіл. Кладуть натиск на виховання молоді, на організування комсомолу, піонерів, жовтенят. Сільська молодь рішуче не хоче вступати до цих організацій. Часто трапляються скандальні сцени по школах.

В с. Микитинці учителі змушували дітей вносити заяви до комсомолу, ніхто не хотів, тоді учителі пішли на підступ: запропонували учням підписувати якісь невиразні картки. Кількох було вже підписало, але опісля додумались, що то може бути підступ кинулись до вчительки, яка збирала ті картки з криком, хоче нас обманути, відібрали їх. На запитання вчительки, чому не хочуть вступати в комсомол, один з учнів відповів: "Хочу бути таким українцем, як я є". Не здержуючись вчителька відповіла: "Ти є настоящий бандит, тобі треба плюнути в лице". На це учні хором закричали: "Тобі наплювати в лице". (Учителька-придніпрянка).

8. Культурне життя:

М. Станиславів: музично-драматичний театр ім. Івана Франка. В останньому змінив репертуар, почав давати вистави з совітського життя, викидаючи твори українських письменників; обласний ляльковий театр, дає вистави для юних глядачів; філармонія; останньо робляться заходи до організування театру художньої самодіяльності. Театральні вистави населення відвідує масово, найбільше приїзжі зі Сходу.

Кіно-театри три: ім. Франка, ім. Шевченка, “Піонер”. Фільми висвітлюють щоденно і щоденно повно глядачів, не дивлячись на дорожнечу білетів – 3,5 і 7 крб. Фільми майже виключно з совітського життя, або переважають тематикою з останньої війни. Літом висвітлювали кілька фільмів закордонної (американської) продукції.

В сс. Микитинці, Угорники, Колодіївка Станисл[авівського] р-ну побувала кінопересувка, висвітлювали фільми з воєнного і колгоспного життя. Населення не відвідувало кінокартини. З цікавості (тому, що безплатно) приходили діти і актив села.

В м. Лисець зорганізований самодіяльний гурток, який в неділі і більші совітські свята дає вистави. Зорганізований з комсомольців і працівників совітських установ – в більшості східняків.

М. Станиславів – спортивні організації “Спартак”, “Льокомотив” і “Динамо”. В більшості з приїзжих зі Сходу і червоноармійців. Грають у копаний м’яч та вправляють інші види спорту. Брали участь в розіграшах за першенство в області і в республіканських змаганнях.

Б і б л ь о т е к и:

М. Станиславів: – обласна бібліотека (методист Колодонос Л.). Невеликий відсоток старих книжок, які збереглися, тепер цензуровані. Між ними твори закордонних клясиків і письменників, українських письменників (до 1918 р.) і польські твори. Велика кількість совітської літератури на українській і російській мовах, майже половина політичної. Читачів начисляє 4.870. Друга бібліотека політичної літератури при парткабінеті.

В райцентрах по дві бібліотеки: одна при клубі, друга при парткабінеті. В м. Богородчанах обі бібліотеки начислюють коло 4.000 томів, з того 3/4 на російській мові. Бібліотеки постійно поповнюються новими томами, присиланими зі Сходу. З бібліотек користають партійні, службовці та частинно шкільна молодь.

По селах при клубах бібліотек майже немає. Клубам в районі визичають по кілька брошур і невеликих творів з тенденційним насвітленням тих чи інших суспільних відносин, як це потрібно більшовикам. Найбільше серед брошур – політичних.

9. С а н і т а р н а д і л ь н а к а:

Станиславів – міський відділ охорони здоровля, зав. Філановський. В місті 2 міські і стоматологічна поліклініка, міська і військова лікарні, інфекційна лікарня, акушерсько-гінекологічна лікарня (дир. Огонькова), дитяча (дир. Шевченко) і жіноча консультація, дезінфекційна і швидкої допомоги станції, обласний венеричний і туберкульозний диспансери, станція переливання

крові, молочна кухня і молочно-контрольні пункти на підприємствах. Всіми цими установами завідує міськвідділ охорони здоров'я, крім військової лікарниці.

Установи вповні не обладнані. На другій поліклініці і туберкульознім диспансері немає електричного світла. Приміщення не впорядковані, як слід, багато з них не опалюються, бо не завезено дров.

Загально міською лікарнею завідує Малиновський. Всіх працівників лікарні біля 150 чоловік.

М. Богородчани – одна лікарня, з якої користує населення та військо. Працівників 11 осіб, всі українці-придніпрянці. Пересічно лікується від 10-15 осіб. Обслуга досить солідна, не вистарчає тільки ліків та харчів. З прохарчуванням погіршилось від 1.Х., коли то применшено харчеві приділи.

М. Галич – одна лікарня для війська і населення. Дир. Шекета. Одна поліклініка та амбулаторія при залізничній станції.

По селах створені медичні пункти, які перевіряють хворих і уділяють першої помочі. На кожному медпункті працює від 1-2 медичні сили, і більші медпункти по 3-4 працівники. До розпорядимости мають підручні аптечки з невеликою кількістю медикаментів. Населення лікують безплатно, крім винагороди за ліки. Селяни самі, в характері дарунків, винагороджують за послуги. Ті не відмовляються, бо це є майже самотнім джерелом їхнього прожитку.

Галич: медпункти в сс. Боднарів – 5 працівників (маленька лікарня), Дорогів – 2 працівники, Острів – 1 працівник, Блюдниці, Вікторів, Тязів по одному працівникові.

Станиславів: медпункти в сс. Колодіївка – фельдшер і 3 медсестри, всі українки із СУЗ, в селі біля 50 осіб хворіє на тиф, Угорники – фельдшер і 2 медсестри, Майдан, Павелче, Узинь, Микитинці – по одній медсестрі.

Лисець: медпункти в сс. Крихівці, Іванківка, Братківці, Ст. Лисець.

Богородчани: медпункти в сс. Горохолина – фельдшер і 2 санітарки, Грабовець – медсестра і санітарка та по одній санітарці в сс. Ляхівці, Глибоке, Саджава, Глибівка і Нивочин.

До обласноаптекоуправління належить в місті Станиславові 7 аптек і аптечна база. В Богородчанах, Лисці, Галичі – по одній аптеці.

10 . П р о п а г а н д а:

В м. жовтні мітингів проведено мало. Хиба з конечності. В с. Блюдниці Галицького р-ну большевики протягом кількох вечо-

рів ходили по селі та зганяли селян на мітинг, якого їм так і не вдалося провести.

26.X.[19]46 р. в с. Вовчинець Стан[иславівського] р-ну рвк zorganizував мітинг в місцевому клубі. Зігнано біля 60 осіб – робітників спирт- і гіпсозаводів, десятників та сільську раду. З населення не було нікого. Мітинг проводив гол. рвк Паркулаб. Говорив про єдність українського народу з російським, широко наводив приклади з історії, головню спинився на Хмельницькому. Присутнім був також якийсь представник з Києва. Старався входити в розмови з робітниками і десятниками. Опісля забрав слово і почав розповідати, як жилось в Україні за царських часів, а як живуть тепер. Колись робітники працювали по 12-15 год., а тепер стало їм краще жити. Ми, як до Вас прибули в 1939 р., то ваші обличчя були веселі, тепер ви на нас дивитесь з погордою, як на ворогів. Чому? Не слухайте, що вам до вух шепчуть бандити, так не буде, як вони говорять. Поки радянська нога на цих землях, тут ніхто не поступить. (Робітники похопили – зрозуміло, поки ніхто не вижене, ніхто не буде). Наприкінці примусили громадянина Масника Дмитра, який був в 1918 р. на Придніпрянщині, розповісти, як жилось тоді там. Він розповів, що бачив, додаючи слово погано. Представник з Києва сказав, щоб давали запити. Запитів не було і мітинг закінчився. Впливу на присутніх не мав, крім тем до нових насмішків з представників.

9.X. нач. [ро] мвд Похлібкін провів мітинг в с. Ляхівцях з робітниками нафторозвідки. Говорив, що ворог не спить ні вдень, ні вночі, а робить свою роботу. Хоча він уже дуже маленький, але спричинює великі шкоди. Це, що згоріло на копальні (мова про спалений електромотор), це ворожа (“бандерівська”) робота. Наказав робітникам до 3 днів все відремонтувати, в противному разі погрозив арештом всіх робітників.

6.X. – з р-ну до с. Ляховець (Богородчанського р-ну) з партії одна жінка (Шура) пішла до церкви і як селяни виходили, хотіла перевести мітинг. Селяни розійшлися, як тільки вона почала говорити. Шура постояла кілька хвилин і пішла до району.

13.X. – інструктор райпарткому Скидан провів збори активу села Блюдники Гал[ицького] р-ну в справі заснування клубу. Присутних 15 осіб. Опісля намагались большевики протягом кількох вечорів влаштувати відкриття клубу мітингом. Цього їм так і не вдалось зробити, бо населення не з'явилося ні разу.

27.X. – зав. райземвідділу Осипчук перевів мітинг в с. Підлужжя Станисл[авівського] р-ну. Говорив, що війни не буде, шкода очікувати її. Батько Сталін до війни не допустить, а атомна бомба в

війні використовувана не буде. Закликав продавати якнайбільше зерна державі. Деякі з селян застановляються над тим, що “війни не буде”, інші насміхаються, мовляв, приїхав і мусить щось плести. Присутніх 30 осіб – десятники і актив села.

27.X. – з тоотожною мовою на мітингу в с. Угорники Станисл[авівського] р-ну виступав уповноважений райпарткому Лисенко. Мітинг успіхів не мав.

Робітники з м. Станиславова переповідають, що 13.X. в будинку держ. забезпечення в м. Станиславові був проведений мітинг для інвалідів вітчизняної війни. Говорив завідувачий, що вкортці буде війна, бо Радянський Союз оточують капіталістичні країни. Інвалідів закликав ставати до праці, скріплювати могутність держави та допомогти створити передумовини перемоги над капіталістами. Ці слова передавались робітниками з уст до уст і тишили кожного. (В достовірність їх тяжко повірити).

Преса:

“Прикарпатська Правда” – обласний щоденник, редакція Станиславів, Чапаєва 15, відповідальний редактор Сербін І., кореспонденти: Клим Д., Іващенко Г., Болотов Г., Слюсаренко Є., Бурмистрова М., Трифонова П., спецкореспонденти: Яковенко Д., Нетьора Ф. Друкується в друкарні ч.1, тираж – 18.000.

“Радянська Галичина” – районний тижневик, виходить в м. Лисець, відповідальний редактор Вікторова В.А., тираж 2.000 примірників.

“Вільне життя” виходить що третій день, в Станиславівському районі. Відповідальний редактор Гапоненко С. П., тираж 1.500 примірників.

“Шляхом Леніна” – районний тижневик, виходить раз в тиждень в м. Лисець. Відповідальний редактор Шевченко І., тираж не відомий.

“Радянське село” виходить два рази в тиждень в м. Богородчани, відповідальний редактор Очерет О., тираж 1.500 шт.

В села преса приходить до установ: сільради, кооперативи, школи і деяких господарів та до клубів. Приходять газети: “Ізвестія”, “Правда України”, “Радянська Україна”, “Правда”, “Радянський учитель”, “Колгоспник України”, “Молодь України”, “Комсомольська Правда”, “Тваринництво”, “Зірка”, “Прикарпатська Правда” і районні газети.

На Богородчанський район щоденно приходить: “Ізвестія” – 50 примірників, “Радянська Україна” – 70 прим., “Прикарпатська Правда” – 100 прим., “Радянське село” і інші. До Лукасовець

Галицького району надходять газети до установ та 8 господарів. Селяни пресу читають дуже мало, зуживають на курення. Пошта доставляє пресу з великим спізненням, дуже багато чисел пропадає зовсім. В місті пресою спекулюють, продають один примірник по карбованцеві, місто властивої ціни 20-30 коп., або один примірник продають, як два, особливо "Прикарпатську Правду", якщо вона має 8 сторінок.

12.* Б о й о в і а к ц і ї у відношенні до українського населення.

О б л а в и:

В місяці жовтні по селах перекотилась хвиля облав найрізноманітнішого характеру, починаючи з широкозакроєних з великою участю війська, а кінчаючи поверхневими перевітками 20-50-ма большевиками. Перевірено майже кожне село, навіть такі, в яких досі ще не було облав. Деякі перевірювані були по кілька разів. Більшими облавами реагували на наші дії. Майже всі були безуспішні. Найчастіше обкладали село заставами ще з вечора, а рано вже перевіряли. При трусах, як звичайно, грабували, насилували жінок і т. п.

1.Х. – спецвідділ із с. Павелче Станисл[авівського] р-ну в числі 23 осіб, о годині 13.45 перейшли через ріку Бистрицю до ліса "Стінка" між сс. Ямниця -Сілець, та відкрили криївку за попереднім вислом. В той час біля криївки були повстанці, які в час доглянули большевиків і відступили. З криївки забрали: 8.000 крб., машину до писання, ліків і інструментів на 4.000 крб., шкіряну куртку, 2 плащі, шкіри на дві пари чобіт і одну шкіряну торбу з записками. Повертаючи на свої квартири, закупили в кооперативі с. Ямниця всю горілку, яка тільки була.

1.Х. – квартируючі війська в с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну, спільно з відділом ро мвд, разом біля 200 чол., провели в селі триденну облаву. Командував підполковник мgb Шереметев. Участь в облаві взяли нач. Куций та уповноважений ро мвд Шубін і Видренко. Першого дня обложили село заставами та провели поверховні труси. Найбільш шукали на стрихах, стайнях та стодах. Другого дня застави постягали, залишивши тільки по дорогах стійки, які зі села нікого не випускали. В селі зганяли селян до сільради і перевіряли документи, хто скільки здав збіжжя, чи виконав 100 % поставок. З деякими переводили допити. Те саме повторили третього дня. Вечером від'їхали до Станиславова, а гарнізон оставсь квартирувати даліше.

* Так у тексті.

26.IX. – відділ большевиків в числі 600 осіб перевів облогу на с. Дуброву Богородчанського району (в селі біля 60 чисел). В селі по полі і луках перевели основні розшуки за криївками. Опісля перевірили ліс Дуброву і Жбир. Вечером частина вибралась до с. Журак, а друга осталась на засідках. Облогу переводив полковник з м. Богородчан.

6.X. – 10 большевиків з гарнізону зі с. Павелче перевіряли в селі Гутиська Станисл[авівського] р-ну документи в мужчин і жінок від ранку до 22 год. [О]зброєння: кулемети, автомати і кріси. Вечером повернули до Павелча.

9.X. – нач. ро мвд Куций з відділом 160 больш[евиків], [о]зброєним в кулемети, кріси і автомати, перевів облогу на с. Колодіївка Станисл[авівського] р-ну. Село обложили ввечері 8.X., ранком частина війська зайшла до села та перевела розшуки по стодолах, стрихах, стайнях. Людей зганяли до сільради, перевіряли і відпускали. Рядові ходили по хатах та просили їсти. Селяни відповідали: “Ми вже все з’їли, що й самі не маємо що їсти. Ви нас обдираєте до голого”. По полудні частина відійшла в недалекий ліс. Ввечері о год. 10 стягнулись і автомашинами від’їхали до м. Станиславова.

10.X. большевики з гарнізону с. Рибне перевели перевірку в частині села Майдан Станиславівського р-ну. Шукали поверховно по стодолах, стайнях і стрихах. В Попадинець Теодора перевели основні розшуки, бо хтось доніс, що в нього є криївка. О год. 18 перейшли до села Буковате, перевели розшуки і нічого не знайшовши, відійшли. Їх було 20 чол.

17.X. – начальник ро мвд Куций з відділом 200 чол., перевів облогу на сс. Підлужжа-Вовчинець Станисл[авівського] р-ну, у відповідь на забиття повстанцями у випадковій зустрічі зав. держ. забез. Николаєва в с. Підлужжа 16.X. о год. 21. Вже через дві години до села приїхало автомашинами 150 большевиків, обложили село заставами та ждали до ранку. Досвітком почали переводити розшуки, але нічого не знайшли. Арештували дівчат:

Антонів Марію ур. 1925 р. Данилів Анну ур. 1925 р.

Барачук Анну –//– 1926 р. Жилюк Анну –//– 1923 р.

Бендус Марію –//– 1924 р., по перевірці на [ро] мвд на Софіївці, слідуючого дня випустили. Опісля ці війська перейшли до с. Вовчинець (де вже бушувало 50 їх), а звідси в “Стінку” т.зв. “Громадська” і “Пасіка”. Тут перевірили кожну п’ядь землі, перекинули кожний рухомий камінь. В старі криївки кидали гранати, знайшли одну здемасковану криївку, яку хотіли мінувати. По

перевірці зійшли в село і почали переводити основні розшуки в селі, по городах, потічках, і берегах Млинівки. На городах лягали до землі і слухали, чи не вчують якого звуку. По подвір'ях перешпигали дротами кожний закуток села. Нічого не знайшли. По селі бігали роз'юшені, до населення кричали, лаялись. Старшини підганяли бійців, щоб краще шукали, ті перемучені відсварювались. Під час розшуків знасилювали Григораш Варвару, літ 30, умово хвора, зате вродлива. Для замаскування того, що робилось в хаті, на подвір'ю перекопували в цієї господині кожний клапчик землі, кожного стрічного питали, де її чоловік. Розшуки закінчили о год. 19-ій, стягнулись до спиртзаводу, напились горілки і відійшли до Станиславова.

18.X. – гарнізон зі с. Рибно перевів перевірку документів в сс. Майдан, Ст. Гута і Буковате Станиславівського р-ну. В с. Майдан арештовано 3 хлопців: Антоняк Олексу, Суп Михайла і Суп Олексу, тому, що не мали потрібних документів. По перевірці в с. Рибному на другий день звільнили.

13. X. відділ большевиків в числі 60 осіб перевів облаву в с. Суботів Гал[ицького] району. Нічого не знайдено. Цей сам відділ перевів облави в Перлівцях 15.X. і в Колодієві 25.X.

16.X. відділ большевиків в числі 180 осіб перевів облаву на с. Іванківка Лисецького р-ну, у відповідь на ліквідацію агентів мвд. Під час облави загинув станичний села Байда, а його заст. Явір здався живий. Байда в безвихідній ситуації розірвався гранатою.

20.X. гарнізон зі сс. Павелче і Рибно в числі 40 чол., [о]зброєні в кріси, автомати і кулемети, перевів облаву в с. Гутиськах Станисл[авівського] р-ну. О год. 3-ій ночі зайшли до села і перевіряли документи до ранку. Ранком перевели розшуки по господарствах, вечером відійшли.

24.X. большевики зі села Рибне (20 чол.) перевели розшуки в присілку села Майдан – Суха Ліщина (Станисл[авівського] р-ну) за криївками. Причиною були доноси с/о. О годині 14-ій відійшли.

23.X. відділ большевиків в числі 100 осіб вечером о год. 20-ій, зайшов до с. Саджава та змісця почав переводити розшуки. Поза село ходили стежі. Другого дня ранком ходили по полю і лазах та шукали слідів. О год. 16-ій відійшли, розділившись на дві частини, одні до с. Лесівки, а другі до Старих Богородчан Богородчанського району.

24.X. – до села Лесівка Богородч[анського] р-ну, прийшло около 50 большевиків зі стрибками, під командою о/у [ро] мвд

Смірнова і заковтували в школі. Вечером перевели сильні труси та перевіряли документи. Другого дня перед полуднем перейшли до с. Нивочин, перевірили документи, та чи не було слідів кругом села. Перед вечером відійшли до Саджави того ж району.

24.X. відділ большевиків в числі 200 осіб, починаючи о год. 4-ій ночі, перевів основні розшуки в с. Дуброва Богородчанського району.

26.X. нач. ро мвд Куций з відділом в числі 80 чол., [о]зброєним в автомати, кулемети і кріси, перевів облаву на с. Підлужжа Станисл[авівського] р-ну. До села зайшли о год. 4-ій рано і пересиділи біля сільради до світанку. Опісля пішли в село і почали переводити поверховні розшуки. Основні труси перевели в Припхан Олексі. Заарештували 6 осіб:

Литвин Дмитра ур. 1896 р. Демків Миколу ур. 1892 р.
Семаньків Василя -//- - Бурачок Михайла -//- 1923 р.
Луцишин Миколу -//- 1922 р. Федорів Дмитра -//- 1923 р.

Арештованих забрали до Станиславова і другого дня звільнили чотирьох, а Семаньків Василя і Федорів Дмитра оставили в тюрмі.

27.X. гарнізон і відділ зі с. Павелче разом 50 чол., під командою капітана, досвідком перевели розшуки в с. Рибне Станисл[авівського] р-ну. Основні розшуки переводили у багатших господарів. О годині 11-ій від'їхали до Павелча.

Н а с к о к и: – переводили головно за всипами, в кожную пору дня, 10-50 большевиків, або групу господарств в цілі арештування, провірок і т.п.

7.X. уповноважений ро мвд Видренко з 5 большевиками ходив по селі Угорники Станиславівського р-ну вечером, викликав господарів з хат і питав скільки в них душ. Біля господарства Татарин Теодора стрінули дві дівчини: Мартів Анну (місцева) і Троянду, родом зі с. Рошнів Тисменицького р-ну. Дівчат здержали і почали перевіряти. Марків відпустили додому, а Троянду задержали. В той час дорогою надійшов Івасишин Василь (крілик – вуличне прізвище), комсомолец. Видренко здержав його і спитав чи він знає цю дівчину, той відповів що не знає. Троянда звернулась до нього: “Як не пізнаєш мене Васильку?” Той запевечив. Тоді большевики йдуть до хати перевіряти і дівчину забирають зі собою. Скориставши з моменту, Троянда починає утікати, за нею посипались черги з автоматів, її ранили в груди. До раненої прибігли большевики і з кріса добили. З вбитої стягнули чоботи, хустку і 600 крб. В хаті заарештували людей, які приїхали

до млина. Опісля звільнили. Івасишин забрали на мвд і там держали 2 дні. Тіло Троянди лежало на вулиці через 4 дні. Вечером большевики держали засідку, чи хто не прийде забирати. Опісля селяни похоронили на цвинтарі.

8.X. – 10 большевиків під ком. о/у мgb Царьова наскочили на 2 господарства в селі Пукасівцях Галицького району, ніччю о год. 1-й, і заарештували Павлик Ярослава і Вовчкович Івана, ур. 1926 р., які ходили до Станиславова до школи. (Оба дезертири з УПА). Обох відставили до тюрми до Станиславова.

11.X. – 12 большевиків з кватируючого гарнізону в с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну, пішли о год. 10-й на куток села т.зв. Гора. Тут вступили до Бойчука Івана і Стефанців Михайла. А опісля до Бойчука Михайла, де стали переводити основні розшуки. Віднайшли криївку і почали розкопувати її. В криївці було двох стр. УПА – Шевців Михайло, літ 21, і чотовий Хижий (Семаньків Михайло). Коли докопались до дощок, з криївки посипались стріли. Большевики відбігли, зловили одного господаря – Катлуб Василя, літ 65 і заставили його полізти [до] криївки і намовляти стрільців, щоб здались. Коли старик почав залазити, до нього посипались стріли з автомата і він втік. Большевики довго бігали кругом криївки не знаючи, що робити. Стрільці за цей час порізали одяг і взуття, поламали зброю, а самі порозривались гранатами. Вчувши вибух, большевики збіглись до криївки, повитягали тіла побитих і оставили коло криївки. Господаря збили і разом з жінкою відставили до Станиславова, а майно skonфіскували.

12.X. – 10 большевиків зі с. Узінь наскочили на господарство Возної Гені в с. Добрівляни Станисл[авівського] р-ну, перевели основні розшуки і відійшли.

12.X. – відділ большевиків в числі 25 чол. зі с. Павелче під ком. нач. ро мвд Куцого і о/у Чічірка, зайшов о годині 11-й до села Угринів Долішний, поховались за паркани біля кооперативи і перевіряли документи переходячих. Перевірили около 15 осіб. Біля год. 20-ї перейшли на Угринів Горішний і біля господарства Кобилянського Василя, натрапили на двох стрільців “П” і “П”, до яких відкрили вогонь. В той час на подвір’ю був син господаря Кобилянський Антін, уроджений 1928 р., студент III курсу фельдчерської школи. Його почали допитувати, хто втік і побили прикладами, так що він відразу помер. Вже мертве тіло покололи штиками і забрали до Павелча. Того вечора арештували Терещук Палагну, ур. 1930 р. та Касько Євгенію, ур. 1929 р. і забрали до Станиславова. В поворотній дорозі большевики зайшли до Батого Івана в Угринові Долішнім і вимагали, щоб той відчинив.

Господар, думаючи, що прийшли його грабувати, вчинив крик. Коли голова сілради розбуджений вийшов на поріг розглянути, що діється, один з большевиків вистрілом з кріса, вбив його на місці. Пізнавши трупа, большевики залишили його, а самі відійшли.

4.Х. – 10 большевиків зі села Рибне наскочили на господарство Супа Дмитра в с. Ст. Гуті Станисл[авівського] р-ну. В той час в stodolі кватирував чот. Гонта, який побачивши большевиків, відкриває вогонь. У відповідь большевики стріляють по stodolі з кулеметів. В безвихідній ситуації Гонта стріляється з пістоля. Тіло вбитого забирають до Станиславова. Господаря побили і разом із жінкою заарештували, а майно skonфіскували. По кількох днях господаря випустили.

12.Х. – кватируючі большевики в селі Нивочин Богородчанського р-ну вбили переходячого вулицею вечером Лесів Михайла с. Василя, ур. 1928 р. Опісля говорили, що це був “бандеровський” курієр, який переводив 6-х повстанців (“бандерівців”), що є вигадкою, бо Лесів тільки того дня приїхав зі Станиславова зі школи.

13.Х. кільканадцять большевиків наскочили на господарство Бандуровського Кирила в с. Пукасівці Галицького р-ну. Шукали за сином і зятем, які скривались. Під час розшуків на стриху знайшли криївку, в якій пострілялися: син Кирила Бандуровський Казимир-Богдан, стрілець УПА, ранений, лікувався (розірвався гранатою) і зять, який скривався від ЧА, застрілювався з пістоля. Тіла обох забрали до району.

23.Х. – 7 большевиків наскочили на господарство Федішин Марії в с. Пукасівці і переводили розшуки за кузином, який є старичним. Його не знайшли, а жінку арештували.

Прочіска лісів:

2.Х. війська Станиславівського, Жовтневого р-нів та області, всіх біля 500 чол., [о]зброєні в кулемети, автомати, кріси, з дровами та псами, переводили перевірку ліса “Стінка”. Один відділ в числі 100 чол. мав зі собою 50 псів. Ліс обложили ніччю і ждали, аж до год. 14-ї. По полудні стали переходити ліс розстрільною. Знайшли одну новозбудовану криївку і завважили двох стрільців. О годині 19.30. відійшли.

7.Х. – війська обл. мвд в числі 400 чол. (між ними були і червоноармійці), [о]зброєні в кулемети, кріси і автомати, спільно з Станисл[авівським] ро мвд, перевели перевірку ліса біля сс. Підпечари і Підлужжа Станиславівського р-ну. Ліс обложили ніччю, стали переходити розстрільною відтинок

за відтинком. Нічого не знайшовши, о год. 19-ій від'їхали до Станиславова.

8.X. – 20 большевиків з гарнізону з с. Нивочин Богород[чанського] р-ну перевіряли лази кругом села.

9.X. відділ війська в числі понад 600 чол., т.зв. червонопагонники, спільно з ро мвд Станисл[авівського] і Жовтневого р-нів, перевели провірку ліса “Стінка” (Колодіївського та Єзупільського). Ліс обложили о годині 2-гій ночі заставами і ждали аж до полудня, не даючи про себе знати. В пополудневих годинах стали провіряти ліс відтинками, розраховуючи, що в цей час їм вдасться стріннути повстанців, які виходять з криївок. Перевірка не дала жодних вислідів.

11.X. – кватируючі гарнізони в Галицькому р-ні перевели провірку Комарівського і Криліського ліса. Від 21.-23.X. ці самі відділи провіряли ліс між сс. Блюдники-Дорогів, також безуспішно. Часто з місцевих гарнізонів виходить по 15-20 большевиків в ліс і ходять дорогами і стежками. Ніччю часто влаштовують на певних пунктах засідки.

16.X. – війська гарнізонів с. Павелче Станисл[авівського] р-ну в числі 60 чол., провіряли з ранку до вечора потоки, яри і гущаки в лісі між сс. Павелче-Тязів. Другого дня повторили те саме і при цьому знайшли дві старі криївки, в якій були чотири кріси і 1 кулемет. Перевірка викликана засідкою, влаштованою повстанцями попереднього дня на шляху Станиславів-Калуш.

22.X. – відділ мвд в числі 800 чол. провіряв ліс “Стінка”, Колодіївський та Єзупільський. Ще з вечора 21.X. одна частина большевиків перейшла через ріку Бистрицю і ходила по головніших дорогах. Над ранком позасідали в гущаках і там ждали, аж до полудневих годин. Інші частини тримали заставу кругом і по окраїнах лісу. Перевірку розпочали по полудні. Відкрили дві криївки, в яких нікого не було. (Одна новозбудована).

24.X. – відділ большевиків Лисецького ро мвд провів перевірку лазів біля с. Старий Лисець, шукаючи слідів по новому снігу.

24.X. кватируючі гарнізони біля Чорного ліса в Станисл[авівському] р-ні в числі біля 500 чол., перевели провірку Чорного ліса (північний відтинок), шукаючи на снігу слідів. На котрий відтинок мали всип, переходили розстрільною.

28.X. большевики зі с. Павелче Станиславівського р-ну провіряли ліс між сс. Павелче-Тязів, шукаючи слідів на снігу.

З а с і д к и:

Одним з найбільш примінюваним методом боротьби з повстанцями кватируючих гарнізонів є засідки. Влаштовують

їх у всяку пору дня, в найбільш різноманітних місцях. Ранками засідають по stodолах і оборогах, в по полудневих годинах на краях ліса, в потоках і в самому лісі. Вечорами на підступах до села, стежках, дорогах, коло окремих господарств, на бродах, на кладках, на полі, під лісом і т. п. Днем часом засідають на деревах на краю або в глибині ліса, при стежках або дорогах і ждуть чи хто не буде йти. До переходячих повстанців відразу не стріляють (за винятками), якщо їх 2-3, стараються ловити живими. Найбільше засідок приміняють ніччю.

Переводив засідки гарнізон зі сс. Рибно і Павелче Станиславівського р-ну попід Чорний ліс в днях від 7.-13.X., від год. 14-ї до вечора.

- зі с. Узінь Станиславівського р-ну в числі 20 чол. на шляху між сс. Колодіївка-Підлужжа в днях від 9.-11.X., по цілій ночі без-успішно.

- Острів Галицького р-ну кругом села Пукасівці, в днях від 9.-12.X.

- зі с. Узінь 6 большевиків держали засідку в с. Колодіївка Станисл[авівського] району біля господарства Щербак Параски. На засідку наткнулися два повстанці, по яких большевики відкрили вогонь з віддалі не більше 5 м (було дуже темно). Під час перестрілки став ранений Кабан Микола, літ 36 – Чайка, заляг і почав відстрілюватися з кріса, вбиваючи одного большевика. Опісля Чайка відбігає яких 75 м і знесилений заховується під міст. Большевики роблять за ним погоню і пес завважає Чайку під мостом та починає гавкати. Чайка заховує від себе організаційні гроші і записки та розривається гранатою. Тіло Чайки оставили при дорозі на 2 дні і заборонили хоронити, опісля селяни похоронили. Через два дні большевики знова відкопали і виставили при дорозі на кілька днів для залякування. Селяни знова похоронили тіло. (Грошей і записок большевики не забрали).

Переводив засідки гарнізон зі села Павелче на шляху Павелче-Тязів, з вечора до ранку 16.-17.X.

Зі села Рибно вздовж залізничної дороги від станції Тязів до Ст. Гути від вечора до ранку 23.X., безуспішно.

- в с. Богородчани (того ж р-ну), коло млина від год. 9 вечером до 6 рано, в дні 24.X.;

- в с. Нивочин Богородчанського р-ну біля господарства Говери Миколи, з вечора до досвітку протягом одного тижня. Старались заходити так, щоб навіть сам господар не бачив;

- о/уповномочений Видренко з 20 больш[евиками] на хуторі Березівка біля с. Колодіївка, в кількох місцях з вечора до ранку в

дні 29.X. Біля години 11 на засідку наткнулися 2 повстанці, по них вогонь большевики не відкривали, бо затявся кулемет. Ранком відійшли до с. Узінь.

– о/уполн. ро мвд Чічірко із 15 большевиками і місцевим стрибком в селі Угринів Гор. Станисл[авівського] р-ну в 3-х місцях, в днях 30.-31.X. Бійці тишком перед начальством заходили до хат і просили їсти.

Ревізії, крадежі, грабунки:

Під час ревізії в Щербій Михайла в с. Павелче Станисл[авівського] р-ну, знайдено кулемет в stodolі в околотах, захованого давніше. В зв'язку з тим арештували його сина Володимира, ур. 1924 р. і посадили в тюрму.

30.X. – 8 большевиків кватируючого гарнізону в с. Нивочин Богородчанського р-ну ніччю зайшли до Яцків Михайла с. Івана красти бульбу. Господар завважив, вибіг з хати і почав кричати. Большевики б'ючи його, старались загнати до хати. Жінка якийсь час не хотіла відчинити, але опісля, коли побачила, що до хати вломлюються, сказала: “Отвираяю, нехай засвічу”. Большевик з-під вікна крикнув: “Не світи, бо стріляю”. В той час в хаті блиснуло світло, большевик пустив чергу з автомата і вбив жінку.

– в с. Вовчинець (р-ну Станисл[авівського]) большевики з підстаршинської школи (кватирують на стрільниці), розбили пасіку у госп. Веретки Дмитра і забрали мід разом з рамками. Пчоли всі погинули, шкода є на суму 5.000 крб. 19.X. в Гнатюка Михайла знова розбили 5 вуликів, забираючи біля 20 кг меду, у Веретки Василя один вулик, у Світного Ілька забрали 15 л меду. Вулики цілком знищили. Загально шкода виносить 5.500 крб.

18.X. – в с. Угорники Станиславівського р-ну большевики вкрали козу, 3 курки і 300 кг зерна, а 22.X. в с. Вовчинець в Бажана Гриця вкрали колеса від воза.

27.X. кватируючі большевики в с. Нивочин розбили пасіку у Яцків Анни і забрали біля 5 л меду.

Конфіскації:

26.X. в с. Ляхівцях Богородчанського р-ну забрали большевики в Остапишин Дмитра сіно за те, що його син засуджений на 10 літ.

1.X. в тому ж селі 4 стрибки забрали [в] Павлюк Параски сіно за те, що її чоловік засуджений на 15 літ. А 3.X. місцеві стрибки Іванус і Парфан Михайло біля с/ради, конфіскували дошки і дерево, яке селяни везли на продаж.

13.X. стрибки Балаш, Яремко і Цюпа приїхали конфіскувати майно в Басараб Володимира за те, що його дочка в кооперати-

ві мала дефіцит на 42.000 крб. Господар дав горілки, наїстися і стрибки відійшли, залишаючи господаря в спокою.

12.X. в с. Нивочин Богородчанського р-ну за нездачу хлібопоставки [skonfiskovano] у Головенко Параски все збіжжя – 130 кг, у Павлюк Матія все збіжжя – 100 кг, у Федорів Юстини – 50 кг, у Федорів Катерини – 100 кг збіжжя.

10.X. в с. Пукасівцях Галицького р-ну в голови сільради skonfiskovali тютюн (за нездачу) і яйця.

В с. Блюдники Галицького р-ну за нездачу хлібопоставки, skonfiskovano в Балащук Олексі і Кузів Василя все збіжжя.

13. Большевицькі втрати в людях і матеріалі в часі акцій:

В м. жовтні вбито 23 большевиків, в тому [числі] 1 підполковник, зав. райвідділом держ. забезпечення і 1 лейтенант, ранено 3 большевиків.

Спалено підсобне господарство залізнодорожного мвд в с. Крехівці Лисецького району, большевики обчислюють шкоду на 70.000 крб.; в м. Галич відділ УПА спалив 9 стирт держ. сіна, біля 5 тис. тонн.

II. Наше середовище:

1. Постави маси у відношенні до ворога:

Большевицьку окупацію маси розцінюють як ворожу і чужу. Ніколи не говорять: “наш уряд”, “наше військо”, “наші літаки”, і взагалі не вживають окреслення “наше”, на все, що советське, а тільки “совіти”, “советське”, “большевицьке” (не згадуючи про епітети, якими характеризують злосливо режим, його представників та зарядження). В народі вироблене почуття вищевартності, поняття вищої культури за советську культуру, від советської меншевартності. На приїзжих зі Сходу всі і все дивляться з погордою.

Найкращим доказом про ставлення мас до ворога може послужити факт, що маси не дають себе втягнути у вир державно-суспільного життя, по мимо постійно зростаючого (і перманентного) штурму партії добитись “залучення, як найбільше місцевого елемента” в круговорот державної машини. Маси поставили себе осторонь державного і суспільного життя. Ставлять пасивний опір всяким “залучуванням”. Стараються уникати, викручуватись від обов’язків, накладуваних адміністрацією. Щобільше навіть не цікавляться суспільно-державним життям в тому вигляді, в якому створили його большевики. Навіть молодь, яка з природи цікавиться ним, тепер уникає. Це в порівнянні до попередніх окупацій (навіть до першої большевицької) є зовсім протилежним. Тому ж

партія натрапляє на такі великі перешкоди в закладанні адміністрації, комсомолу, не дивлячись на велику різноманітність застосованих методів, починаючи від роз'яснень, просьб, підкупства, а кінчаючи підступом, обманом, змушуванням і терором. Часто в тому, або іншому селі по кілька тижнів немає голови сільради (безголів'я), секретарів або інших чиновників, бо ніхто не хоче дати себе "обрати". Прикладом буде постава шкільної молоді, скандал в селі Микитинцях Станиславівського р-ну, під час спроби учителів втягти її в комсомол. В суспільно-державне життя большевикам вдається залучувати найгірший елемент під кожним оглядом. Неграмотний елемент, мало культурний, не нормальний, фальшивий, шкурницький. Голови клубів – це люди неграмотні. Ворожість мас поглиблюється ще діями адміністрації, службовців, а найбільше діями мвд-мгб. Грабунки, вбивства, крадіжки і насильства в першу чергу. Енкаведистів, службовців, а навіть червоноармійців, без розбору і прямо в очі називають голотою, злодіями, грабіжниками, бандитами. Ні партія, ні уряд, ні Сталін, а тим більше мвд, найменших симпатій, найменшого опертя в народі не мають. Всякі зарядження реалізувати їм вдається при допомозі натиску і терору та тотальної мобілізації всіх наявних в себе сил.

Клеймо брехні так і пристало до всякої совітської пропаганди (хиба крім застрашуючої). Населення мітинги бойкотує. Організувати їх большевикам доводиться при допомозі кулеметів і штиків. Іншими методами мітингів організувати не вдається. В с. Блюдниці Галицького р-ну большевики з квартируючого гарнізону ходили кілька вечорів зганяти селян на збори в цілі відкриття клубу. Зборів провести не вдалось, бо на збори ніхто не прийшов. В с. Ляхівцях Богородчанського р-ну уповноважений рк КП(б)У на ім'я Шура хотіла провести мітинг коло церкви. Як тільки почала говорити, селяни демонстративно розійшлися і представник з нічим вернула до району. Хоч і вдається організувати деякі мітинги, то селяни слухають з наставленням: що будуть сьогодні брехати. В пресі читають, звичайно, тільки останні сторінки – вісті з-за кордону. І то лише любителі преси, а так зуживають на курення.

Про п'ятирічний план маси нічого не знають і знати не хочуть. Він приносить їм нові тягарі, і без того великі.

Кінофільми по селах, крім дітей, ніхто не відвідує.

Свята ніхто не святкує, крім силою гнаних робітників (державні).

Обов'язкові хлібопоставки здавало селянство під натиском. Адміністрація при тому широко застосовувала крутий-

ство, щоби зразу залякати селян великими хлібопоставками. В Станиславівському районі на початку заготівельної кампанії повідомили, що норма хлібопоставки виноситиме 80 кг від га, засіяного чи ні. (На багато менше від минулорічної). В два тижні опісля визначили інший розподіл, середнім господарствам наложено 150 кг від га. Відразу на кожне село пішло коло 10 [о]зброєних пагонників, які ходили хата в хату і роз'яснювали селянам: “Вези хліб, а то пошукаєм, судить будем”. Або ще інакше: до Стефінки Марії прийшов о/у енкаведист Видренко, щоб вона продала державі 200 кг зерна (вона здала вже 17 цнт.). Жінка почала просити, що немає. Видренко зловив її за горло, вилаявся і просичав: “Як завтра не буде 200 кг зерна, то задушу як собаку”. Перестрашена жінка взяла двоє дітей коло себе і відповіла: “Все одно мені, і так мушу з голоду вмирати”.

До с. Нивочин Богородчанського р-ну прийшло 20 большевиків 12.X., стягали збіжжя в тих, які ще повністю не здали. В Головенко Параски, яка ще не додала 30 кг – взяли 130 кг, в Повшинюк Матія за 10 кг взяли 100 кг і т.д.

В с. Горохолина Богородчанського р-ну 4.X. 5 большевиків побачили в Микицей Катерини 4 цент. жита, забрали в неї все, помимо того, що вона призначену їй поставку вчас повністю здала. Це називаються добровільною продажню хліба державі.

Отже, хлібозаготівельна кампанія і “добровільна” продаж державі “лишків” хліба рішуче не проходила “з піднесенням”, “патріотизмом”, як цього хотіли б большевики, та як хід їх висвітлюють в пресі:...“достроково розрахувалися по хлібоздачі селяни...”, і що це є заслугою голови сільради, сільського активу. “...десятники невтомно працювали серед селян, вели роз'яснюючу агітмасову роботу, прикладали всіх сил, аби першими в районі виконати плян хлібозаготівлі”. (“Радянське село”, допис “На заклик алтайців”, з 17.X.1946 р.).

Це найгрубіша брехня. Добре попрацювали, але не актив села і не десятники села, а [о]зброєні відділи і уповноважені партії і райвиконкому, які власними руками грабили селянство.

Ворожі боеві акції менше чим раніше застрашують населення, тому що вони зачепують не велику кількість селян, а ворог взяв курс приєднати собі населення, що йому не вдається. Попередній терор лишив по собі сліди. Навіть малі діти остерігають батьків, коли надходить енкаведист: “Втікай, бо вивезуть на Сибір”.

2. Ставлення мас до нашого руху:

До нашого руху маси ставляться прихильно. Нас уважають своїми оборонцями, головно перед в'їдливістю місцевої адміні-

страції та сексотів (які в очах народу гірші собаки, чим самі большевики). Повстанців вважають месниками за зраду. Хотіли б їх бачити більше активними і рішучими. Повстанцям допомагають харчами, одягом, грішми. Подають відомості про ворога, приймають в хату, але люблять обережність. Над нашими втратами болять і співчують. Вважають своїми рідними.

Щоб ми власними силами могли розвалити ССРСР, повалити режим – не вірять. Думають, що тепер ми тільки зберігаємося. Пресу читають радо, вимагають її якнайбільше.

3. Оцінка світової і нашої ситуації:

Маси розчислюють на скору війну Західних держав з ССРСР весною 1947 р., обережніші в 1948 р. Вірять, що ССРСР буде розгромлений. Його закордонна політика вже тепер мусить поступатися, зазнає невдач. ССРСР внутрі слабкий, армія голодна, воювати не буде, народ також голодує.

“Трудящі проявляють великий інтерес до лекцій про міжнародний стан”, пише “Радянське село” з 22.IX.1946 р. Правдою є, але не в тому змісті, в якому хотіли б висвітлювати його большевики. Маси радіють кожною невдачею большевицької закордонної політики і хочуть бачити якнайбільше таких невдач.

Страйки за кордоном вважають наслідками роботи компартії і большевиків, які кермують компартією в світі. Ліві партії (соціалісти) не тішаються симпатіями в народі. Бояться, щоб вони не пішли по думці Москви, бо це був би її успіх і могло б виключити війну.

Знова визначають дати, коли большевики мали б опустити Україну. Думають, що українська еміграція цього напевно діб’ється.

Переповідають такі “достовірні” вістки:

15.X. в м. Станиславові один большевик говорив Капущакові зі с. Горохолини, що большевики на другий рік збирати хліб не будуть, що вневдовзі прийде таке “время”, коли Україна буде самостійною, але це може потривати ще і 2 роки.

– Що учитель з с. Горохолини – Лавін Віра говорила одній жінці, що Бандера прибув на асамблею. До цього часу зазирає з-поза дверей, а тепер сидить уже коло стола.

– Що якийсь міністр поранив жінку Сталіна, а сам виїхав до Англії.

– Що в Станиславові до військового магазину приїхав якийсь старшина

з нарядом і вибрав 200 пар черевик. Опісля большевики робили облаву тому, що це був якийсь “бандерівець”.

– Що в Росії великий голод і з того може вибухнути революція.

– Що большевики забирають свої війська з Німеччини, Мадярщини, Польщі і інших окупованих держав.

4. Ставлення мас до заряджень на відтинку віроісповідування:

Населення заявляє, що коли будуть в церквах правити по-православному, до церкви не піде. Багато церков вже тепер позамиканих. Приклад: * селяни Станиславівського р-ну** ходять аж до Погоні (Тисьмениччина), де виступають проти православ'я. Визначеної постави не заняли, тому що в церквах на перший погляд все остало по-старому.

5. Осяги нашої пропаганди в ворожому таборі:

В місяці жовтні вибито літератури на машині:

1. Програмові Постанови III НВЗ ОУН	стр. 10	прим. 7
2. Про Програмові Постанови III НВЗ ОУН	--- 13	--- 7
3. Деклярація Проводу ОУН	--- 9	--- 6
4. Шляхи російського імперіялізму	--- 14	--- 7
5. Закордонна політика СССР	--- 5	--- 14
6. Ідейно-політичне обличчя большевиків	--- 7	--- 21
7. Кольоніяльно-господарська політика большевицьких імперіялістів в Україні	--- 39	--- 15
8. Четверта сталінська п'ятирічка	--- 17	--- 16
9. Популяційна політика большевиків в Україні	--- 5	--- 16
10. "Науковість" діалектичного матеріялізму	--- 8	--- 7
11. Проблеми британської імперії	--- 6	--- 7
12. Про політичне положення	--- 6	--- 29
13. Чин Зброї	--- 16	--- 14
14. На Зміну ч.2	--- 14	--- 7

Літературу розіслано по районах і вищих клітинах. Цикль остий не діяв з браку фарби.

Населення літературу радо читає, береже, передає з рук до рук. Просить ще давати. Були випадки, що невиразно вибиту літературу завертали і просили дати іншу. Серед робітництва є можливість поширювати більшу кількість літератури, а також пересилати на Схід.

* Дописано ручно.

** Дописано ручно.

Приїжджаючи зі Заходу оповідають про зацікавлення нашим рухом в Німеччині, Австрії, Чехословаччині. Там оповідають про дії УПА в Галичині. Також приїзджі зі Сходу цікавляться нашим рухом. Студенти інститутів просять своїх товаришів, які ідуть на ЗУЗ, написати в закодованому виді про події, які тут відбуваються, та про “бандерівців”. На СУЗ також багато говорять про дії УПА.

6. Санітарний стан:

Населення хворіє мало. Є тільки окремі вогнища тифу. В сс. Дорогів, Колодіїв, Суботів, Острів Галицького р-ну. В с. Колодіївка Станислав[авів-ського] р-ну на тиф хворіє 50 осіб. Приняті заходи для ліквідації цих вогнищ, не вистарчають. В с. Колодіївка цього місяця захворіло 20 осіб. Навіть вапна для побілення хат не вистарчає.

7. Господарський стан населення:

Населення ограблене зі збіжжя стоїть перед маривом голоду. Багато сімей має зерна ще на 2-3 місяці, а є і такі, що осталась їм сама бульба. Одиниці вже голодують, їдять старі коні. В Богородчанському районі (підлісні села) 3/4 населення вже не має хліба, 1/4 має малу кількість. До польових робіт не вистарчає робочих рук. Брак сільсько-господарського знаряддя, насіння та погноїв. Матеріальний ріст і розвиток виключений. Населення котиться по похилій до рівня батраків. Така політика є спеціально створювана більшовиками, щоб створити передумови до загнання селянства у колгоспи. Про це свідчить метод збирання хліба від селян та інших драчок і повинностей, які відривають селянство від властивих робіт.

Середній урожай в Станиславівському районі 1946 р. засіяного 1 га виносив 4-5 цнт. жита, 3-4 цнт. пшениці, 4-5 цнт. вівса, 4-5 цнт. ячменю, 35-40 цнт. бульби.

Господареві, який має всього поля 9 га і 5 осіб на прохарчуванні, нараховано по обов'язковій поставці 22 цнт., а “добровільної” продажі 3 цнт. збіжжя. Другому, який має посівної площі 4 га і 5 осіб, нараховано обов'язкової поставки 17 цнт., “добровільної” продажі 2 цнт. збіжжя.

Мицицей Михайло з с. Горохолина Богородчанського р-ну має 15 га землі і 7 осіб на прохарчуванні, мав нараховано поставок 16 цнт., а з поля зібрав 14 цнт. Отже, щоб розрахуватись з державою, мусів докупити ще 2 цнт. збіжжя. Все поле в нього не оброблене, тому що він в 1946 р. повернувся з ЧА. Його син досі служить в ЧА. (А більшовики горляють про допомогу червоноармійцям та їх рідням). Ще найбільш можливостей на прожиття, найменш дошкульно відчують в цьому році наслідки більшовиць-

кої грабежі хліба середняцькі господарства. Найбільше відчують її малоземельні (бідняцькі) господарства. В багатьох з них зграбовано до останнього кілограма збіжжя.

8-9. Б о ї УПА і СКВ.

24.VIII. о год. 22-й куш. “К” і з ще одним боевиком підпалив підсобне господарство залізничного [ло] мвд в с. Крехівцях Лисецького р-ну. Згоріли всі забудування і зібраний урожай. Большевики загальну шкоду обчислюють на 700.000 крб.

1.IX. в м. Галич відділ УПА спалив 9 стирт сіна, біля 5.000 тонн.

16.X. о год. 19-й вечером пвд. УПА “П” під ком. Соловія, зробив засідку на шляху Калуш-Станиславів між сс. Павелче-Майдан. По над’їзджуючому зі сторони Калуша автобусі, стрільці відкрили вогонь, він зразу повернув в рів. В ньому їхало багато большевиків. З пошкодженого автобуса почали відстрілюватись з пістолів. Стрільці вдруге відкрили вогонь з кулеметів. За той час над’їхало ще дві автомашини, які спинилися у віддалі і почали обстрілювати місце засідки. Стрільці відступили. Як опісля говорили цивільні люди, в автобусі став вбитий полковник, лейтенант і 5 рядовиків та кількох ранених. Другого дня большевики перевіряли недалекий ліс.

16.X. в с. Підлужжя Станисл[авівського] р-ну 6 большевиків, переїзджуючи до Станиславова, стрінулись з 2-ма повстанцями. Під час перестрілки став вбитий завідуючий райвідділу держзабезпечення Николаїв. Решта большевиків розбіглась, ще один з них правдоподібно став ранений. Через дві години до села заїхала більша кількість большевиків на перевірку.

10. Н а ш і в т р а т и в л ю д я х і м а т е р і я л і :

арештовано – 48 чол. в тому [числі] членів –

звільнено – 36 –//–

зловлено – 1 –//– –//– –//– –//– 1

вбито – 13 –//– –//– –//– 2, стрільців УПА 4 і 1 чот.

Спалено господарств – 1, в огні згоріла 65-літня жінка.

Зліквідовано господарств – 6.

Втрата зброї: 2 кулемети, 5 крісів, 5 автоматів і 2 пістолі.

III. Р е е с т р в и п а д к і в д н я :

Поїздом зі Станиславова до Єзуполя їхав разом з населенням нач. станиці стрибків в Єзуполі, в дні 15.X. Між ними вив’язалась розмова про відносини в Сов. Союзі. Нач. в досить гострій формі боронив престижу держави, аж дійшло до сварки. Обурений народ накинувся на цього зрадника, поколов ножами в плечі і викинув через вікно вагону. Начальник перевезений до лічниці, по кількох днях помер.

27.IX. один боєць з гарнізону обл. війська мвд квартируючого в с. Нивочин Богородчанського р-ну, носив на шиї хрестик. Це завважив лейтенант і наказав йому скинути. Боєць не хотів, носив далше. На другий день за цей непослух згаданий лейтенант побив бійця так сильно, що відвезли його до лічниці. (“Свобода совісті”).

– На залізничному дворці в Станиславові інвалід вітчизняної війни – сержант, всідав до поїзду з нажебраними харчами. Тому, що мав забагато багажу, один з енкаведистів викинув його з поїзду. Сержант тоді зчинив крик: “Я воював за Сов. Родіну, тепер від мене відбирають нажебраний хліб. Я не маю що їсти”. До нього приступив старшина ЧА і каже: “Слухай парінь, в якій армії ти не воював би, в білій чи червоній, то тобі і нам всім одна заплата. Воював давали кушать, не воюєш, не треба тобі кушать. Іди, бо ще посадять в тюрму”. Після цього сержант трохи заспокоївся.

(Примітка: у звіті за м. вересень помилково подано про санпункт в селі Залуква Галицького р-ну, якого нема).

П о с т і й, 5.XII.1946 р.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 80, арк. 345-365.

Оригінал. Машинопис.

№ 21

ЗВІТ НАДРАЙОННОГО ПРОВодУ ОУН СТАНИСЛАВІВЩИНИ ЗА ГРУДЕНЬ 1946 р., СІЧЕНЬ, ЛЮТИЙ, БЕРЕЗЕНЬ 1947 р.

10 травня 1947 р.

Станиславівщина

З В І Т

за мм. грудень 1946 р., січень, лютий, березень [19]47 р.

А. ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРЕНУ

І. Вороже середовище:

1. Адміністрація.

Протягом звітного місяця в адміністрації зайшли такі зміни: в Галицькому р-ні ІІІ-им секретарем райкому партії став

Левченко, укр. з СУЗ, раніше працював лектором. Члени: Скидан Іван, Атаманько, Хоменко, всі українці з СУЗ. І-го секретаря Станиславівського райкому перенесено до обкому КП(б)У, його місце зайняв Кравченко, укр. з СУЗ.

Виконавчі комітети (РВК):

Галицький р-н:

голова – Шевченко Петро, українець з СУЗ, партійний
заступник – Грух Мих. –//– місцевий, –//–
секретар – Дубовик –//– з СУЗ –//–
зав. плян.

зав. плян. ком[ісією] – Суспіцин Е.рос. –//–

зав. моб. кадр[ів] – Палій В. українець, місцевий

Сільська адміністрація:

Богородчанський р-н:

В с. Горохолина Ліс призначено нового голову с/ради Рудницького В., секретарем Сердюк Д. В Ляхівцях звільнено голову с/ради, а на його місце став Крайник М. В с. Старі Богородчани арештовано, засуджено і вивезено за співпрацю з нашим рухом голову і секретаря с/ради, поштаря, а на їх місце призначено нових: Іванюк Д. (голова), Пилипів С. (секретар).

Галицький р-н:

2.11.[19]47 р. арештовано голову с/ради в с. Острів Маціборського В. за допомогу підпільникам харчами, засуджений.

2. Стан постійної або доривочної охорони райцентру.

Галич:

мгб – начальник – Кузнецов, рос., парт., слідчі: Муштенко, Царьов, секретар Драбенчук М., укр. з СУЗ, комсомолец.

Станиславів:

мгб – о/п[о]л. Сосков, рос., парт., капітан.

мвд – в м. лютому 1947 р. став убитий о/п[о]л. Видренко Петро, ст. лейт., на його місце став Дідик, укр. з СУЗ, м[о]л. лейт.

Богородчани:

мвд – нач. став Олейніков, рос., парт., а попередній нач. Похлібкін і енкаведист Козоров 15.11.[19]47 р. стали пересені на мгб. 20.XII.[19]46 р. став перенесений заст. нач. мгб Буйлов до м. Долини.

Гарнізони:

21.XII.[19]46 р. виїхав гарнізон з с. Острів, а з початком м. січня [19]47 р. з сс. Дорогів, Вікторів Галицького р-ну.

24.XII.[19]46 р. виїхали гарнізони з сс. Ст. Гута, Підпечари, Ямниця, Рибно, Загвіздь і один з с. Павелче (Станиславівсь-

кий] р-н). Другий гарнізон з с. Павелче 6.II.[19]47 р. в числі 60 чол. перейшов до с. Ямниця, звідки виїхав 29.III.[19]47 р.

25.XII.[19]46 р. вибрався гарнізон із с. Горохолина, а 31.XII. із с. Ст. Богородчани (Богородчанський р-н).

Осталися дальше квартирувати: Блюдники – 30 чол., під ком. ст. лейт. Попова (змінюються майже щомісяця), 21.XII. тут заквартирував другий гарнізон в числі 30 чол. під ком. ст. лейт., а 18.II.[19]47 р. прийшов до с. Дорогів; Тязів – 30 чол. (Галицький р-н).

Рінь – 18 чол., Узінь – 20 чол., Вовчинець – 17 чол., охорона спиртзаводу (Станисл[авівський] р-н).

Братківці – понад 40 чол., Тисьменичани – 30 чол., Хриплін – 20 чол. (залізнодорожне нквд, Лисецький р-н).

Нивочин – 56 осіб (рубачі під ком. капітана Андрусова), другий – 15 чол. (військо обл. нквд) під ком. лейт. Морозова; Глибоке – 500 чол. (рубачі).

Крім того, в м. Богородчани квартирували дальше 2 спецвідділи в числі 200 чол. і другий – 205 чол., озброєні переважно в автоматичну зброю, а що п'ятий має 2-метровий дріт. Ними користуються мвд і мгб, використовуючи в операціях на села. І так по закінченню вишколу один з цих відділів перевів облаву на сс. Ляхівці і Дуброву, ліс Жбир в дні 24.XII.[19]46 р. Ночами кругом міста тримають засідки. Один з цих відділів виїхав 2.I.[19]47 р. в напрямі Солотвини та більше не вертав (Богородчанський р-н).

Ніччю 29.XI.[19]46 р. до с. Горохолина Богородч[ансько-го] р-ну заїхав большевицький відділ в числі 120 чол., розквартирував по цілому селі, провів телефонічне сполучення з райцентром і сс. Похівка, Грабовець, Горохолина Ліс. Рівночасно на ці села прийшло по 7 бійців. З відділом були 2 майори з жінками і дітьми та 4 лейтенанти. Під час перебування жодних операцій не проводили. 25 і 26.XII. вибралися у напрямі м. Делятина разом з попереднім гарнізоном. В с. Лесівка того ж р-ну, від 15.I.-29.I.[19]47 р. квартирувало 30 рубачів, а в дні 19.III.[19]47 р. до с. Горохолина знов заїхало 20 большевиків і заквартирували. 10 з них ходять самі рубати ліс, а других 10 щоденно гонять рубати ліс селян.

Спецвідділи (гарнізони) квартирують в окремих, ніким не замешканих будинках (школи, будинки вивезених на Сибір селян і т.д.). Кругом квартир мають прокопані оборонні рови. Озброєні в легкі кулемети, автомати і мала кількість крісів, деякі зі снайперами. Харчуються ніби своїми привезеними харчами, мають кухні, але бійці постійно ходять по хаті і кажуть давати собі їсти.

Останньо харчують їх селяни, від яких забирають бараболю і все інше. В с. Дорогів голова с/ради змушений щоденно по черзі у господарів замовляти для цілого відділу (30 чол.) снідання, обід та вечерю. Селяни відмовляються, але їм грозять вивозом та грабіжжю. Поруч того бійці цих спецвідділів грабують та крадуть від селян, що тільки вдається.

Ціль кватирування спецвідділів – боротьба з підпіллям. Зі спецвідділом постійно перебувають участкові з ро нквд, які керують роботою. Біля Блюдницького спецвідділу постійно перебуває Коростельов, деколи Царьов (обидва з мгб), а раніше постійно сидів тут Карпенко (мвд). В с. Дорогів сидить Семков (мвд).

Активність останніх спецвідділів не впала, а навпаки, зросла, змінилась тактика. Уряджують менше засідок, а натомість постійно наскакують вечорами на окремі села. Звичайно поводяться так спокійно, щоб не зрадити себе перед населенням. Наскакують також постійно на сусідні села. Н[а]пр[иклад], спецвідділ із с. Блюдники постійно контролює сс. Мединю, Темирівці, Селиська (тут найчастіше), Пукасівці, Ганівці. Спецвідділ з с. Дорогів постійно наскакує на сс. Колодіїв, Суботів, Перлівці, Острів. Останньо спецвідділ с. Тязів наскакує на сс. Вікторів, Сапогів, Комарів.

Крім цих відділів, на села наскакують відділи військ нквд і нкгб з райцентрів. Найбільш активним є відділ енкаведиста лейт. Слюсаренка (Галич). Він постійно оперує в сс. Залуква, Гробиська, Четвертки, Підгородь, Крилос і інші.

Спецвідділи також брали участь в облавах і розшуках по селах, які хвилево пройшли в мм. січні і лютому [19]47 р.

Під час підготовки до виборів і в сам день виборів гарнізони охороняли виборчі діляниці, згнали людей на мітинги, розліплювали льозунги, зривали наші противиборчі кличі, гнали селян до виборчих діляниць в день виборів, ходили з урнами збирати голоси.

Населення ненавидить їх за терор (крадежі, грабунки), розшуки та примусове харчування.

Рубачі спочатку з населенням поводитися не зле. Заходячи до хати, старалися заговорити на різні теми, а навіть на політичні. Чути скрізь було нарікання “работать мусиш, а кушать не дають”. Зовнішній вигляд їх жалюгідний, що сокрушає серця наших селян, які деколи дають їм дещо з’їсти. Останньо їм взагалі перестали доставляти харчі і рубачі кинулись до грабежі селян. В с. Курипів немає господаря, де б не вкрали кілька курок, або збіжжя. В с. Пукасівцях вони вкрали до цього часу 74 штук курей, багато кукурудзи (в косах), а навіть розбили ями з бараболею.

До боротьби з нашим рухом їх поки що не ангажують і вони самі не проявляють охоти вести будь-які розшуки. Під час виборчої кампанії та в день виборів були не активні. (Твердять деякі члени виборчої комісії, що 12 бюлетнів, вкинутих рубачами, були перекреслені). Далше квартирують і ходять щоденно в ліс.

“Стрибки”.

С. Залуква Галицького р-ну, станиця “стрибків” в числі 26 чол., самі місцеві. Квартирують у будинках читальні, стережуть радгоспу і мтс. Біля станиці стоїть днем 2, а ніччю 4 стійкових. Харчуються власними харчами. Беруть участь в облавах та нічних наскоках на села. В тому ж райцентрі біля окремих оперативників є по 2 “стрибки”. О/уп. Семков так сказав про своїх “стрибків”: “Вони стережуть моє тіло, а я їх душу”.

Станиславівський р-н:

В с. Узінь – 17 “стрибків”, ком. Бендус, місцевий, комсомолец. Озброєння: 2 кулемети, 10 десятизарядок, кріси. Загвіздь – 16 чол., Пасічна – 15 чол.

Лисецький р-н:

Братківці – понад 20 чол., Чукалівка – 8 чол., Опришівці – 22, Хриплин – 12 чол.

Богородчанський р-н:

В райцентрі біля 15 “стрибків”, якими користується мвд і мгб. Тепер переіменовані на міліцію.

Охорона виборчої дільниці:

Коротко перед днем виборів, звичайно в дні 1.ІІ.[19]47 р. по селах були розіслані відділи для охорони виборчих дільниць в числі 7-30 чол. Були це війська прислані з області, районів або гарнізони. В Галицькому р-ні були розіслані районні війська мвд, з місцевих гарнізонів та певна частина приїхала з Калуського р-ну. Розміщені по селах:

Викторів	– 20 чол.	Медина	– 10 чол.
Комарів	– 25 –//–	Темирівці	– 12 –//–
Сапогів	– 12 –//–	Курипів	– 12 –//–
Бринь	– 10 –//–	Острів	– 7 –//–
Крилос	– 10 –//–	Залуква	– 8 –//–
Гробиська	– 6 –//–		

На сс. Перлівці, Колодіїв, Дорогів був розісланий відділ в числі 30 чол., який до того часу квартирував в с. Перлівцях. Всього по селах для охорони виборчих дільниць цього ж р-ну було розіслано 162 чол.

До райцентру Богородчани 1.ІІ.[19]47 р. приїхало на 40 підводах 320 больш[евиків], які ще того самого дня роз’їхалися по

селах р-ну в числі від 15-30 чол. у кожне село, незважаючи на те чи був у селі гарнізон чи ні.

Командували тими малими відділами старшини не вище ст. лейтенанта. Роботою кермували уповноважені з ро мвд, або райкому партій. Перед виборами ці війська наліплювали виборчі льозунги, розмальовували кличі на видних місцях, ночами робили по селах стежі, засідки та нищили наші противиборчі льозунги та листівки, які в ці дні масово появлялися, берегли виборчі дільниці. Коли треба було влаштувати мітинг, то вони згнали селян. В день виборів гнали людей до виборчих дільниць, або ходили з урнами по селі. З населенням поводитись здержано: нікого не били, не примушували брати бюлетені до рук. Якщо були випадки побиття, то звичайно з рук уповноважених.

Харчувалися продуктами виключно взятими від селян. Ходили по селі та жбрали від селян бараболі, крупи, муки, а на своїх квартирах варили.

Вибралися таки в день виборів; від'їхали як охорона уповноважених, які везли урни з бюлетенями.

Переїзdn війська:

В днях від 26-30 червня [19]47 р. через станцію Станиславів щоденно переїжджало 2 ешелони військового спорядження, танків, артилерії, протилетунської артилерії, гвардійських гранометів, автомашин враз з обслугою у напрямі на Стрий. В м. Станиславові розвантажили 36 протилетунських гармат.

14.III.[19]47 р. зі Станиславова на Надвірну переїхало 16 вантажних автомашин з військом (т. зв. червонопагонники).

3. Господарка промислова:

Радгоспи:

В с. Залуква є радгосп з вирощування овочевих дерев (садженці). Під час зими жодних робіт не проводжено. Керівник Горбач Яків Ф., укр. з СУЗ, парт. (бувний ковпаківець), агроном – Терпиляк Петро, укр., місцевий, агроном-садовод – Мороз Євген, місцевий, магазинер – Петраш Мирослав, місцевий, бригадир – Юлія Веселкович. Фізичних працівників 8 (басарабці і українці з СУЗ).

В с. Крехівці Лисецького р-ну є радгосп, який минулого року спалено, діяльності не відновлює.

Колгоспи:

В м. березні [19]47 р. райкомпартії по цілому терені проводили агітаційну роботу в справі організування колгоспів. Було проведено ряд мітингів. У Станиславівському р-ні 20. Населення,

довідавшись, що справа йде про колгоспи, від мітингів здержувалося. В деяких селах селяни просили в нас підтримки. Н[а]пр[иклад], в с. Вовчинець домагалися, щоб виписати льозунги: “Хто піде до колгоспу – той зрадник українського народу”. Щоб змусити селян вносити заяви, на кожне село нанесено додатковий контингент зерна, говорячи, що це для голодуючих мас в Україні (СУЗ). Висота – 30 % від зданих селом поставок. В с. Підпечари Станиславівського р-ну в день збірки приїхали представники рвк, мвд і здирали насильно від селян зерно. Кожний з них взяв для себе 2-3 цнт зерна і відставив до млина для перемолу. Муку забрали для власного вжитку.

По селах Галицького району кочують групи большевиків, які забирають від селян бараболю, а під час квартирування населення обов’язково мусить їх харчувати. Н[а]пр[иклад], 23.II.[19]47 р. така група в числі 8 чол. під ком. ст. лейт. заквартирувала в с. Ганівці Старі Галицького р-ну. Днем ходила по селі і забирала харчі, які відставляла до своєї частини. Пробыли тут до 6.III.[19]47 р. і від’їхали до с. Колодіїв цього ж р-ну.

16.II.[19]47 р. за зарядженням рвк і рк кп(б)У, селяни повинні вивезти велику кількість кріпильського лісу за перший квартал [19]47 р. Особливо висока норма в Галицькому р-ні. Селяни абсолютно не виїжджали на “норму”, доки мвд силою не почало вигонити підводи в ліс. Галицький р-н ухвалив навіть “обов’язкову постанову № 1” (“Радянська Галичина” за 20.II.[19]47 р.). Останньо за невиконання норми засуджено 2 господарів на 3 і 5 років тяжких робіт у Сибірі (Перлівці, Крилос).

Такі і подібні методи мають на меті змусити селянина вибрати позірно менше лихо, змусити його вписатися до колгоспу. Колгоспникам обіцяють надрізнорідні пільги. Досі це не вдалося їм нічим застрашити селянства і ніхто не вніс заяви вступу до колгоспу.

В с. Узінь Станиславівського р-ну голова колгоспу роздавав колгоспникам корови на час зими з браку годівлі.

В м. Богородчани ще в минулому році заложено колгосп, який не проявляє жодної діяльності.

МТС:

В с. Залуква Галицького р-ну мтс міститься на господарстві місцевого священика. Директор Рябінченко, укр. з СУЗ, партійний. Є 3 трактористи, 2 агрономи, 3 бригадири, 2 уборщики та 15 робітників. Реманент: 1 трактор (часто псується), другий утопився у Дністрі (під час переїзду), 1 важка автомашина. За невиконання доручень останньо директора мали притягати до

судової відповідальності. Робітники всі місцеві, яким праця зовсім байдужа. Зарплата їх не вистачає на прожиток.

В с. Пасічна Станислав[івського] р-ну [мтс] посідає 50 га землі. Інвентар: 4 трактори, сівалка, молотарка, грабки, 2 вози, фаетон. Живий інвентар: 2 корови, 2 ялівки, 5 коней. Всіх робітників 45 чол., звербованих ще в час мобілізації до червоної армії, яких досі не звільняють. Працюють неохоче, землю обробляють недбало, зарплата 120-150 крб., робочий день 12 годин. До нашого руху ставляться прихильно. Службовці:

1. Директор – Донець Назар М. укр. з СУЗ, зарплата 750 крб., 7 кл.
2. політрук – Дмитраченко рос., парт., -//- 700 -//-, 7 -//-
3. агроном – Гринів Надія укр., б/п, -//- 700 -//-, 7 -//-
4. пом. агр. – Шпецур Оksана укр., -//-, -//- 400 -//-, 6 -//-
5. бухгалтер – Крушинська Л. -//-, парт., -//- 700 -//-, 7 -//-
6. механік – Кучай Яків -//-, -//-, -//- 700 -//-, 6 -//-
7. тракторист – Процак Петро -//-, -//-, -//- 300 -//-, 5 -//-
8. -//- – Смукович Юрко -//-, -//-, -//- 300 -//-, 5 -//-
9. завгосп – Лехнюк Дмитро -//-, -//-, -//- 400 -//-, 5 -//-
10. вартовий – Стефанюк Б. -//-, б/п, -//- 130 -//-, 3 -//-
11. -//- – Козлов Мих. рос., парт., -//- - -//-, 7 -//-

В м. Лисець [мтс] має 4 трактори, 2 грузові автомашини та інший реманент. В м. Богородчани – має зремонтвані 2 трактори, 1 поломаний, молотарку, трієр, ковальський і слюсарний верстати. Всіх працівників 20 осіб, в тому [числі] 6 росіян.

Мтс-и укладають з окремими селянами-одноосібниками договори на оранку за натуроплатою у висоті 70 чи 75 кг зерна від 1 га, що порівняно виносить менше, як оранка кіньми (для тих, що їх не мають). Оплату складають по зборі хліба, а в час переднівку, та ще й цьогорічного, це є поважною пільгою для селян. Власники коней за оранку 0,5 га беруть 700-800 крб. Одначе, селяни таки мало користають з таких догідних умов. Волюбють орати кіньми в обмін за роботу руками. Тому райвиконкоми часто примушують селян орати тракторами. Так примусили в Галицькому р-ні селян села Комарів (прис. Остоя).

Управління міністерства заготівель перевели в зимовому періоді контролю виконання селянами зобов'язань по здачі хліба, бараболі, молока, м'яса, тютюну і інших сільськогосподарських продуктів по всіх селах всіх 4 районів за 1945-[19]46 рр. Районним уповноваженим по заготівлях допомагали війська мвд, гарнізони, "стрибки", які ходили від господарства до господарства і забирали від селян бараболю, зерно, м'ясо, готівку й інше. Хто опирався, тому підвищували кількість здачі вдвоє більше.

Боючись конфіскації майна і вивозу, селяни купували, позичали зерно і здавали. В с. Підпечарах за неповну здачу збіжжя зграбовано в господаря Клейноти 2 цнт. зерна, в Логази Юрка – 2 цнт зерна і 10 цнт бараболі. В с. Буковате в одного господаря насильно забрали сіно, яке він стягав і не хотів здати та ще наклали додатково і терміново 3 цнт сіна (Станиславівський р-н).

На район наложено в м. березні додаткові поставки хліба, як “вільну продаж” ще за 1946 р., будьто для голодуючих на СУЗ. І так на с. Рибно наложено 10 цнт, Нову Гуту* – 15, Павелче – біля 120, Підпечари – 200, Підлужжя – 120, Вовчинець – 75, Угорники – 70, Микитинці – 100 цнт зерна. Всього на Станиславівський р-н наложено біля 2.000 цнт. Це була з черги третя, а подекуди й четверта надобов’язкова здача хліба на 1946 р. Поставка стягнена з голодуючого населення вже майже в 100 %, прямим дослівно грабунком останніх кілограмів зерна. Багато селян осталося без насінного фонду. Рівночасно з грабунком хліба стягнено всі готівкові залежності за 1945-[19]46 рр., за податки, страхування, позику і т. д.

В останніх днях м. березня наложено нову позику на села. Мірилом висоти позики є загальна площа землі, яку посідає село і кількість населення.

с. Підпечари:	всієї землі – 1.500 га,	населення – 2.800 чол.,	позики 150.000
Рибно	160 –//–	600 –//–	–//– 40.000
Гутиська	115 –//–	211 –//–	–//– 20.000
Вовчинець	700 –//–	2.500 –//–	–//– 90.000

Більшість господарств цього села має площу 50-100 арів, село робітниче, тому тут наклали позику на кожне господарство зокрема, плюс місячна зарплата кожного робітника. На цілий Станиславівський р-н наложено позику в висоті біля 2 млн. крб. Висота позики на 1947 р. в порівнянні до [19]46 р. зросла в 120 % і більше. В минулому році с. Гутиська мало позику на суму 8.000 крб.

Заводи і фабрики:

На спиртзаводі Вовчинець, Станиславівський р-н, в [19]46р. працювало 42 робітників на одну зміну. В цьому році працюють на дві зміни, а число робітників зменшено до 39 чол. Зайшли зміни в службовому персоналі. Бувшого директора Масляка усунено

* У тексті: Тугу.

на технорука, а директором став Хаслір, жид, партійний, який ні трохи не визнається на виробництві. Наслано також хеміка, бухгалтера і “прийомщика” з СУЗ. Приблизні дані про державний дохід зі спиртзаводу за 1 місяць.

Місячна зарплата службовців:

1. Директор	– 600 крб.	7. механік	– 560 крб.
2. технорук	– 460 –//–	8. апаратчик	– 250 –//–
3. бухгалтер	– 350 –//–	9. “затерщик”	– 225 –//–
4. хімік III	– 350 –//–	10. “дріжджищик”	– 200 –//–
5. “прийомщик”	– 250 –//–	11. кочегар	– 225 –//–
6. магазинер	– 300 –//–	12. солодовщик	– 180 –//–
		Разом	3.950 крб.

Чорноробочих працює 27 чол., кожний отримує в місяць 180 крб. Разом 4.860 крб. Разом видатки на зарплату виносять 8.810 крб.

Плян випуску денної продукції 600 л спирту. Фактично за дві зміни продукують не менше 460 л.

На денну продукцію потрібно сирівців:

23 цнт бараболі	– по 3 крб. за цнт;	разом	– 69 крб.
2 –//– ячменю	– –//– 6 –//– –//–	–//–	– 12 –//–
12 куб. м. дров	– –//– 18 –//–	–//–	– 216 –//–
50 кг вугілля	– –	–//–	– 13 –//–
		Разом	310 крб.

Місячна зарплата на сирівці вносить 8.680 крб., видатки на канцприладдя в місяць біля 3.000 крб., на ремонт машин, закуп приладдя і інше біля 10.000 крб., плюс зарплата 8.810 крб. Разом одномісячні розходи по заводі виносять (без додатків) 30.490 крб.

За 28 робочих днів продукція спирту вносить 12.880 л. Державна ціна продажі 1 л спирту вносить 180 крб. За продаж місячної продукції держава отримує 2.328.400 крб. По відрахованню розходу дохід держави брутто становить 2.297.910 крб. Коли відрахувати незначну частину витрати коштів на транспорт, торговельні установи й інші видатки, то отримаємо щонайменше круглу суму того доходу 2 млн. крб. в місяць. Сирівці, бараболі, зерно забирають від селян як обов’язкові поставки і тому так низько оплачують їх. За вивізку з лісу платять за 1 кубометр 18 крб., а навіть і нічого в порядку грошового шарварку. Робітник за місячну зарплату може прожити із своєю ріднею всього 2-3 дні. Про одяг і взуття він мріяти не може, тому робітники є примушені шукати джерел прибутків. Звичайно кожний службовець краде одну, а робітник 0,5 л спирту денно, незважаючи на строгі карі

(5-10 років тяжких робіт). Крім того, крадуть бараболю, збіжжя, вугіль. Тим способом постає спекуляційний обмін товарів, який дає можливість робітникам “в’язати кінці докупити”, інших ожебрачує, головню селянство. Подібну практику застосовують робітники і службовці всіх фабрик і установ.

Маслозавод в м. Богородчанах, директор Кондрат Мих., укр., всіх працівників 17 чол., в тому [числі] 5 жінок (1 полька). Денно маслозавод отримує з сіл більше 300 л молока, з якого виготовляє коло 12 кг масла. На виготовлення 1 кг масла потрібно 25 л молока. На 1946 р. заплановано виготовити: 33.300 кг масла, 440.000 кг сира, 100 кг сира сухого, 1.500 кг кайзену, 1.000 кг мороженого. В тому році перероблено 109.060 л сметани і 588.600 л молока, з чого виготовлено: 26.000 кг масла, 32.500 кг сира, 150 кг сухого [сира], 600 кг кайзену, 500 кг мороженого. Річний оборот маслозаводу виносив 450.000 крб. Плян переробки невиконано через саботаж населення здачі молока.

Молочарня в м. Богорочани збирає денно від 25-35 л молока.

4. Торгівля:

а) Райспоживспілка (рсс) в м. Богородчани. Директор українєць, місцевих працівників 15 чол. Розподілює на села товари ширвжитку, головню сіль, нафта, сірник, горілку, одеколон й інші товари в малій скількості. Річний оборот 1946 р. виносив 421.000 крб. Товарооборот за перший квартал зріс до суми 1.200.000 крб.

Міське споживче товариство (мст) в Богородчанах. Всіх працівників 13 чол., в тому [числі] 10 українців, 3 росіян, директор українєць, місцевий. Мст має свою столовку і пекарню. Товарооборот за м. грудень виносив 20.000 крб. 17.III.[19]47 р. стала арештована завідувача бази Єсевич Ліда та крамар Попович Дмитро за побір в сумі 78.000 крб. Завідуючим бази став місцевий українєць, парт., а крамарем наслана жінка. 75 % обороту становлять товари споживчі і першої потреби, а тільки 25 % текстильні товари. 70 % товарів побирає нквд і партком, 25 % остає в запасі, а тільки 5 % отримує населення.

По селах торгівлю ведуть виключно кооперативи (офіційно сільські споживчі товариства – сст). Приватних крамниць немає зовсім. Товари сст побирають з баз рсс: нафта, сіль, сірники, горілка, тютюн, мило, дещо з галантереї і рідко текстильні товари. Сст – це одинокє, крім спекулятивного, джерело [набут]тя населенням текстилів. Взуття для населення держава не відпускає зовсім. Сст забезпечує населення в товари першої потреби

не більш як 30 % у відношенню до попитів, а по інших товарах процент ще менший. Сст в с. Залуква Галицького р-ну отримало для розподілу між населенням у січні [19]47 р. всього 200 кг солі і 60 зимових хусток (в селі є 600 господарств). Річного пляну товарообороту сст не виконали. В с. Вовчинець Станисл[авівського] р-ну, на [19]46 р. був запланований товарооборот на 20.000 крб., виконаний на 11.500 крб. Одна з найбільших сст в с. Горохолина Богородч[анського] р-ну, мала обороту за м. грудень [19]46 р. 8.000 крб. (70 % продажі горілки).

Продажна ціна товарів майже спекулятивна: мала пачка сірників коштує 2 крб., 1 кг солі – 3 крб. (м. лютий, с. Перлівці Галицького р-ну); зимова хустка 100 крб. і 100 кг бараболь (січень, с. Залуква Галицького р-ну). Навіть за шкарпетки треба платити сільськогосподарськими продуктами (с. Чертіж*, Гал[ицький] р-н). При розпродажі товарів селяни постійно мусять складати т.зв. членські пайки, висота пайка 50 крб. Управи кооператив, крамарі розбазарюють кооперативне добро, спекулюють і крадуть. Голова сст в с. Колодіїв пропив все кооперативне майно, тепер селяни змушені навіть сірники купувати по спекулятивній ціні (4 крб., місто 2) – Галицький р-н.

б) В м. Богородчани є дві приватні крамниці, які торгують стяжками, нитками, камінчиками, ножиками, голками і т.д. Продажна ціна спекулятивна. Пересічний оборот одної крамниці на місяць 3.000 крб.

в) Спекулятивна торгівля дальше зростає, хоч деякі види товарів вже вичерпалися і важче є їх набути. Ціни на товари в мм. січні-лютому 1947 р.

1 цнт пшениці	– 3.500 крб.	1 цнт жита	– 3.000 крб.
1 –//– кукурудзи	– 3.000 –//–	1 –//– вівса	– 2.500 –//–
1 –//– ячменю	– 2.800 –//–	1 –//– пшона	– 4.000 –//–
1 –//– квасолі	– 3.000 –//–	1 –//– бараболі	– 1.000 –//–
1 –//– круп греч.	– 6.500 –//–	1 –//– сіна	– 600 –//–
1 кг тютюну	– 300 –//–	1 кг хліба	– 40 –//–
1 –//– солі	– 8 –//–	1 копа яєць	– 300 –//–
1 –//– масла	– 160 –//–	1 л нафти	– 10 –//–
1 шт. скло до лямп	– 15 –//–	1 шт гуска	– 200 –//–
1 –//– курка	– 100 –//–	1 кінь	– 13.000 –//–
1 безрога (100 кг)	– 8.000 –//–	1 корова	– 12.000 –//–
1 убрання муж.	– 3.000 –//–	1 пара білля	– 400 –//–

* Так у тексті. Села з такою назвою у Галицькому р-ні не було.

1 футро	– 8.000 –//–	1 –//– черевиків – 800 –//–
1 пара чобіт	– 3.000 –//–	1 куб. м. дров опал. 500 –//–
1 пачка паперців	– 0 –//–	1 копа околотів 400 –//–

5. Будівництво:

Нафторозвідка в м. Богородчанах. Робітників 18 чол. 10 робітників виїхало в м. грудні на курс вертачів до Баку, звідтам їх завернули, бо не мали потрібних документів. В м. грудні [19]46 р. роботи були припинені, тому що засипалася свердловина № 3 (з виверченої свердловини – 650 м осталося 480 м). Свердловина № 2 також не працювала з браку ропи. Протягом 3 попередніх місяців робітники не отримували зарплати так, що не мали за що викупити харчових пайків. Тільки в м. грудні [19]46 р. їм частинно виплатили. З харчових продуктів робітники отримують тільки по 700 грам хліба і більше нічого. Свердловина № 3 за мм. лютий-березень досягла глибини 700 м, а № 2 від 29 січня до березня [19]47 р. ввертіла 250 м.

Свердловина укргазу протягом 3 місяців не працювала через брак ропи. Тільки під кінець березня почала працювати, але в моторах потріскали циліндри і знов не працює. Робітники до праці не ходять, тільки по черзі сторожать, з чого дуже вдоволені, бо мають змогу обробляти землю. Говорять, що внаслідок мають привезти нові мотори.

Почавши від літа [19]46 р. на р. Луква б[іля] с. Залуква Галицького р-ну будується міст і ще до сьогодні не закінчений. Постійно працює 15 робітників.

6. Адміністративні зарядження:

1. Підготувати населення шляхом усної пропаганди (мітинги, збори, в десятихатках) до виборів і вивчити з виборцями конституцію і “Положення про вибори”.

Запізнати виборців з автобіографією кандидатів: Турелик М., Світличної і Костея.

3. Поширити кличі проти “бандитизму” – тобто нашого руху.

4. Наладнати виборчі ділянки, прибрати їх, виготовити урни і т.д.

5. Про організування колгоспів.

6. Скласти список інвалідів ч.а.

7. До дня 30.XII.[19]46 р. виготовити списки населення.

8. Додатково здати поставку бараболі в розмірі 30 % від вже зданої.

9. Вивезти паливо для установ в райцентрах.

10. Здати додатковий контингент зерна за [19]46 р. в висоті 30 % від обов'язкової поставки (Станисл[авівський] р-н).

11. Скласти список коней, скласти список глухонімих.

12. Скласти плян посіву цукрових буряків.

13. Плян посіву культур (ярих) на [19]47 р.

14. Висилати робітників для сніг очистки шляхів.

15. Очистити ліс від хабазя.

16. До 6.III.[19]47 р. подати звіт про підготовку населення до весняних робіт.

17. Від 6.III. – 20.IV.[19]47 р продавати збіжжя для потерпілих осіб.

18. До 15.III. кожний господар, який має коня, зобов'язаний вивезти 25 кубометрів дерева.

19. 4.XII. виготовити список мужчин, нар. 1920-[19]31 рр., надіслати до 1.I.[19]47 р. райвиконкомам.

7. Наради:

30.XII.[19]46 р. відбулася нарада голів с/рад в Галичі в приміщенні райвиконкому. Проводив голова рвк Шевченко і секретар райпарткому Молодогонов. На нараді призначено виборчі комісії усіх виборчих дільниць р-ну із принесених головами с/рад списків населення. Голови такий “вибір” затвердили.

5.I.[19]47 р. відбулася нарада усіх голів с/рад та активу сіл з виборчої округи ч. 295. Тут відбулося висунення кандидата в депутати. “Одноголосно” висунено і підтримано на пропозицію партії Турелик Марію Ол. з Войнилова.

3-5.I.[19]47 р. відбувся з'їзд учителів цілого Галицького р-ну. Ціль – звітність за піврічну працю в школах про виховання дітей; про включення учителів до підготовки населення до виборів (говорив Молодогонов); про “бандерівців” говорив другий секретар райкомсомолу Петраш. Критикою деяких працівників райвно занялась учителька Баштова із с. Залуква. Також виступили й інші учителі.

В половині м. лютого [19]47 р. усі голови с/рад Галицького р-ну, від'їхали на одномісячний курс до Станиславова. Раз у тиждень їх відпускають, щоб набрали для себе харчів.

9.III.[19]47 р. в райцентрі Богородчани відбулася нарада голів с/рад. Проводив голова рвк Ковальов. Говорив про вивізку лісу, що після пляну до 15.II.1947 р. мали вивезти 10.000 куб. м. дерева. Досі вивезено тільки 3.700. Погрози, що до 15.III.[19]47 р. хто з селян не вивезе 100 % норми, буде суджений, майно його skonфіскують. Дальше говорив про konieczність організувати колгоспи,

щоб кулаки не використовували бідняків в себе на роботі. Щоб організувати супруги корів, допомагати жінкам, сиротам і інвалідам “вітчизняної війни”. Хто немає що сіяти, хай зичить у другого, бо держава цього року помочі не дасть. Заявив, що цього року господар не буде здавати місто 100 кг жита – 100 кг вівса, а за 100 кг жита треба здати 160 кг вівса. Наприкінці навчав, що коли до села прийде мвд, то вимагає у голови с/ради харчів, горілки й інше. Він немає права чого-небудь вимагати, він прийшов по своїх справах і має підчинятися голові с/ради, а не вони йому (?!). Всі вони отримують державну платню та пайок і цього має йому вистачити. Вимагати обідів та харчових продуктів він немає права. (Сказане, як вилами по воді писане).

8. Культурне життя:

По деяких селах Галицького р-ну переїздне кіно висвітлювало фільми: 20.XII.[19]46 р. в с. Колодіїв висвітлювало фільм з боїв під Сталінградом та про колгосп. Присутніх 30 осіб (діти і кілька дівчат). Під час висвітлювання повстанці знищили апаратуру і фільм, обслугу розігнали, а до глядачів виступили з промовою. Гроші повернено присутнім.

21.I.[19]47 р. в с. Залуква висвітлено фільм “Клятва”. Присутніх біля 100 чол. (дівтора, учителі, “стрибки”, сільський актив).

5.II.[19]47 р. в с. Мединя висвітлено фільм з другої світової війни (моменти перемоги ч.а.), присутніх 25 осіб (діти, дівчата та сільський актив).

2.III. в с. Підгородь висвітлено фільм “Клятва”, а 4.III. висвітлювано знова цей сам фільм в с. Залуква. Присутніх дуже мало.

30.III.[19]47 р. в с. Підгородя висвітлювано фільм “Травнева демонстрація”.

18.III.[19]47 р. до м. Галича прибув коломийський театр в складі 80 осіб (в тому [числі] оркестр – 20 чол.). Він давав виставки: “Олекса Довбуш”, “Наталка Полтавка”, “Наймичка”, “Запорожець за Дунаєм”, “Уманська Ніч”, “Украдене щастя”.

21.I.[19]47 р. в с. Залуква шкільна дівтора святкувала 23 річницю смерті Леніна. Багато дітей не брало участі в святі.

22.II.[19]47 р. по райцентрах святковано день ч.а. В с. Залуква при школі відбувся діточий ранок, ініційований учителькою Баштовою (парт.) і воєнруком Немченком (комсомолец).

5.XII.[19]46 р. по райцентрах святковано день сталінської конституції. На демонстрацію вигнано робітників з виробництва і службовців з установ. Через те вони мусіли йти до праці у неділю.

В Станиславівському р-ні зорганізовано 5 спортивних товариств в сс. Вовчинець, Ямниця, Пасічна, Гвіздець*, Павелче. В товариствах беруть участь чоловіки різного віку, комсомольці, демобілізовані, учні середніх шкіл, поворотці з Німеччини й інші. Вправляють спорт, головно копаний м'яч.

9. Санітарна ділянка:

24.III.[19]47р. в с. Крилос було проведено загальне щеплення дітей проти віспи до 14 років.

10. Пропаганда:

В період першої половини звітного часу проходила виборча кампанія. Вибори до верх. ради УССР, які були призначені указом президії верх. ради на день 9.II.[19]47 р., попередила посилена усна пропаганда шляхом влаштування мітингів. Повідомленням про день виборів зайнялася в першу чергу преса, яка день у день пригадувала про 9-го лютого. До м. січня мітингів не влаштовувалося і населення про вибори знало тільки, що з преси, яку, звичайно, мало читає.

Творення виборчих дільниць, а згодом і виборчих комісій проходить без одного мітингу, поза кулісами. Обидві ці справи легко розв'язано в райцентрах при участі голів с/рад, або й без них, на основі поданих списків населення, управненого до голосування.

Навіть така поважна справа, як висунення кандидата в депутати майже все обходилася без зборів населення, а якщо вони і були, то звичайно згори затверджували накиненого кандидата. Не було ні одного випадку, щоб в одній і тій самій виборчій окрузі висунено дві різні кандидатури. Дуже часто населення довідувалося про кандидата аж тоді, коли читали його біографію. Ось приклад таких зборів:

3.I.[19]47 р. до с. Комарів Галицького р-ну прибув уповноважений з мgb Муштенко та ще кількох партійних з охороною. Сігнали до с/ради адміністрацію, членів виб. ком., священика й почали висувати кандидата. Муштенко зазделегідь змусив терором виступити Івасишиного Тимка і згори наказав йому кого треба висувати в кандидати. Бо ж звідки селяни с. Комарів можуть знати якусь там Турелик із віддаленого Войнилова, невидну досі на політичному горизонті. Це стверджує сам Івасишин.

* Так у тексті. Села з такою назвою у Станиславівському р-ні не було, можливо йдеться про село Загвіздь (Загвіздя).

Опісля змусили ще 2 присутніх виступити з кількома словами і ці, боячись нагана, потакували як їм велено. Одначе, такі факти не перешкодили “Рядянській Галичині” розписатись про піднесення селян з нагоди висування кандидата. Якийсь Степовий начислив більше сотні присутніх, тоді коли їх усіх було 7 чол., а виступаючих зробив великими патріотами (“Рядянська Галичина”, за 7.І.[19]47 р.).

4.І.[19]47 р. в с. Суботів Галицького р-ну був зірваний мітинг, який організував Дудукало і Хоменко (з р-ну). На мітингу мали висувати кандидата в депутати. Помимо повідомлення, населення не прибуло і крім голови с/ради, не було нікого. Та це не перешкодило якомусь безіменному авторові знову в безличний спосіб змалювати патріотизм та неабиякий ентузіазм громадян с. Суботів в “Рядянській Галичині” за 7.І.[19]47 р. в кореспонденції “Наш кандидат”.

23.ХІІ.[19]46 р. в с. Блюдниках уповноважений з р-ну Скидан намагався при допомозі гарнізону влаштувати мітинг, але селяни не прибули і мітинг не відбувся. Вдруге він влаштовує мітинг 27.ХІІ. з 4 присутніми, який говорить про вибори і сам назначає виборчу комісію (виб. ком. 7-8 чол.).

27.ХІІ.[19]46 р. в с. Темирівцях Галицького р-ну зав. райспоживспілки Павліченко при допомозі 6 большевиків, зігнав 15 селян і влаштував мітинг. Говорив в справі виборів, нагадав про виборчу комісію, витягнув список і прочитав виборчу комісію. Опісля спитав чи всі згодні. Тому, що ніхто не відзивався, було одноголосно прийнято і затверджено. На цьому збори закінчилися.

5.І.[19]47 р. в с. Блюдниках Скидан знову влаштував мітинг з 6 учасниками. Говорив про кандидатку, запитував чи всі згодні з її кандидатурою. Ні відповіді, ні заперечень не було. На цьому збори закінчилися.

10.І.[19]47 р. в с. Курипів Галицького р-ну Петраш (з райкомсомолу) при допомозі енкагебиста Царьова та 2 уповноважених по виборах, хотіли влаштувати мітинг. На цей мітинг мали прибути селяни з сс. Пукасівці і Ганівці. Ніхто не прибув і збори не відбулися.

12.І. в с. Блюдники Галицького р-ну Скидан влаштував мітинг, на якому було присутніх 30 чол., силою захоплених як вертали з церкви. Із 300 осіб вдалося довести тільки 30, а решта розбіглися, за якими большевики стріляли. Скидан роз'яснював “Положення про вибори”, вихваляв конституцію, вибори і кандидата Турелик. Наприкінці остерігав, щоб селяни не слухали “бандитів”, їх небагато, скоро вже їх знищимо, немає чого їх боятися,

йдіть усі голосувати. На відході дав заклик-наказ, щоб усі селяни до виборів відремонтували сільськогосподарське знаряддя та закінчили вивізку гною.

12.I.[19]47р. після Богослужіння в с. Дорогів Галицького р-ну, Костюк (агент по заготівлі, партійний), захопив населення із 7 большевиками у церкві та почали говорити. Як тільки сказав: “Маю надію, що вибори в цьому році краще підуть, як торік” – населення відповіло реготом і скоро почало розходитися. Мітинг не закінчився. Не вдалося большевикам зорганізувати мітингу в с. Пукасівці Галицького р-ну 16.I.[19]47р.

20.I.[19]47 р. в с. Залуква Галицького р-ну відбулася зустріч кандидата з виборцями. 30 большевикам удалося зігнати біля 60 чол. Збори відкрив голова рвк Шевченко. Виступаючи Турелик дякувала селянам за те, що висунули її в кандидати, оповідала про могутність Радянського Союзу, про щасливе життя в колгоспах – т. д. Потім примушено виступив голова с/ради, який прочитав привітальну телеграму Сталінові. Після мітингу виступив ансамбль в складі 4 людей (райкультбригада). Того ж самого дня в с. Комарів уповноважений по виборах влаштував мітинг, на якому було присутніх 20 чол. Пояснював “Положення про вибори”, та питав чи знають за кого мають голосувати. Відповіді не було. 22.I.[19]47 р. в райцентрі Галич відбулася зустріч представників усіх сіл р-ну з кандидатом (голови с/ради, виборчі комісії та кількох селян, силою притягнених з вулиці). Із сс. Бринь, Сапогів, Перлівці не було нікого. Виступала Турелик і закликала до виборів, виконати всі зобов’язання, приступити до підготовки до весняних робіт і т. д. Після неї виступив секретар райпарткому, який переповів майже все те саме і закликав усіх голосувати за “б'лок комуністів і безпартійних”. Опісля примусили виступити голову с/ради с. Курипів (Заседко Федір), який сказав таке: “Моє село все здало і у вибори всі підуть голосувати, я скінчив”. Після нього було ще кілька виступів.

23.I.-26.I.[19]47 р. прокуророві не вдалося влаштувати мітингу в с. Суботів Галицького р-ну, бо населення не прийшло помимо його зусиль.

23.I.[19]47 р. в с. Острів Галицького р-ну Царьов і Горбач із 5 большевиками влаштували мітинг, на який зігнали біля 15 осіб. Горбач (уповноважений, парт.) пояснював “Положення про вибори” та розповідав біографію Турелик. Царьов (з мgb) страшив, що в кого появляться “бандерівські” льозунги, того сплять.

27.I. такий мітинг відбувся в с. Пукасівцях. Говорив Петраш і Царьов. Царьов вичислив всіх повстанців цього ж села, характе-

ризував їх як найгірше, запевняв, що в Станиславівській області є ще 21 повстанець, яким скоро буде кінець. Під час гонення людей на мітинг був арештований 1 мужчина.

28.I. о год. 9 до с. Суботів прибула Турелик з охороною 30 бійців. Повідомили населення, але протягом 2 годин ніхто не приходив, тоді бійці силою пригнали коло 30 осіб. Збори відкрив голова рвк Шевченко. Опісля Турелик жалілася, що населення вороже ставиться до радвлadı, що багато ще гноять своїми трупами ліси, ведучи боротьбу проти кращих синів радвлadı. Наприкінці виступила райкультбригада. Пополудні ці ж самі влаштували таку саму зустріч в с. Дорогів. Коли почався виступ ансамблю, зігнаний насильно народ, розбігся.

Для роз'яснення "Положення про вибори" були влаштовані мітинги в сс. Комарів, проводив Віденкін, присутніх не було, 1.II.; Курипів – Царьов, присутніх 6 осіб, 2.II.; Блюдники – Скидан, 4.II., присутніх 15 осіб; Ганівці Старі – Царьов, 6.II., присутніх 6 осіб.

7.II.[19]47 р. в с. Блюдники Галицького р-ну Скидан при допомозі списків окремих селян зігнав на мітинг б[іля] 20 осіб. Обговоривши "Положення про вибори", сказав: "Я знаю, що ви кажете, що боїтеся бандерівців. Тих бандерівців, що в лісі немає чого боятися, бо ви самі бандити ще гірші, як вони. Ходите поміж людей, пхаєтеся до урядів, а за спиною у вас ножака. Пождіть, я вам покажу. Ви в день виборів самі підете голосувати, ніхто вас не буде гонити". По цих словах присутні розійшлися і розумували, який то спосіб придумає їм Скидан, що всі підуть голосувати без гонення.

Крім тих мітингів, було багато більше намагань зорганізувати їх, але кінчилися невдачею: в сс. Бринь, Крилос, Сапогів, Мединя, Темирівці, Перлівці – кількаразово. В сс. Селиська і Сокіл навіть разу не пробували робити мітинг (Галицький р-н).

Того ж роду мітингів у Станиславівському р-ні відбулося 65, які проводив голова рвк Паркулаб разом з кандидатом у депутати Світличною. Вона на кожному мітингу дякувала за висунення її в кандидати. Присутніх від 20-30 осіб, звичайно гонених під штиками большевиків, які приїздили організовувати мітинги. 15.XII. були проведені мітинги по всіх селах р-ну уповноваженими по виборах. На мітингах затверджували виборчі комісії і видвигали кандидата. Друга мітингова кампанія була проведена в м. січні [19]47 р. На цих мітингах обговорювали "Положення про вибори" та біографію кандидата.

8.I.[19]47р. в с. Підлужжя секретар партії Лисенко намагався зорганізувати мітинг. Із церкви він хотів пригнати під штиками

біля 500 осіб, але до приміщення, де відбувався мітинг, йому вдалося довести лише 11 осіб. Лисенко питав, хто буде голосувати за кандидатку Світличну. Ніхто нічого не відповідав. Тоді він закрити мітинг, говорячи – не важний, бо мало людей.

8.I. голова рвк Паркулаб прибував в с. Микитинці організувати мітинг. По кількох годинах повернули без нічого. Ті, що були вислані головою згонити людей сказали, що ніхто не хоче йти. Паркулаб відповів: “Вони напевно знають на кого мають голосувати, нічого коби добре голосували”.

3.I. до с. Угорник прибув Подух із 18 большевиками організувати мітинг. Большевики пригнали 25 осіб. Подух закликав народ бути готовим до виборів, вчитав кілька прізвищ осіб, які мали б агітувати за виборами 9.II.[19]47р.

12.I. в цьому селі цей сам Подух знову організував мітинг. Присутніх 30 чол.

12.I. в с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну представники рвк Безпальков і Рибалко з 5 большевиками пробували організувати мітинг. Коли з церкви вийшло б[лизько] 700 осіб, то на мітинг вдалося большевикам силою зігнати всього 25 осіб, а решта розбіглося. Обидва представники говорили [про] біографію кандидатки в депутати Світличної М.А.

12.I. Осадчий, Шульський і Баранов з 8 большевиками намагалися забрати з церкви людей на мітинг в с. Колодіївка Станисл[авівського] р-ну. Вдалося привести їм тільки 7. Мітингу не переводили, тільки записали тих людей і відійшли. Священникові наказали, щоб скоро кінчив вечірню. 17.I. ці самі большевики ловили прохожих на дорозі, заводили до школи і кожному читали біографію кандидатки.

24.I.[19]47 р. 10 большевиків зробили мітинг в с. Угорники Станисл[авівського] р-ну. Приїхавши, поділилися на сс. Підлужжя, Угорники, Микитинці і стали згонити селян до с. Угорники. За 5 годин пригнали з Підлужжя 80 осіб, а з Микитинець – 25, Угорники – 55 чол. Мітинг відкрив голова рвк Паркулаб. Говорив про задачу контингенту. Опісля Світлична говорила свою автобіографію, а директор школи Гребенюк – про ціль виборів в УССР.

20.I. після облави в с. Вовчинець Станисл[авівського] р-ну військо намагалося зігнати селян на мітинг. Вдалося пригнати тільки робітників зі спиртзаводу, гіпсзаводу і актив села. Мітингом провадив Паркулаб. Світлична розповідала свою автобіографію, подякувала партії за високе довір'я до неї. Під час мітингу домівка була обставлена стійками. З робітників ніхто не забирав голосу.

26.I. в с. Підпечарах Безпальков з 10 большевиками знова гнав людей з церкви на мітинг. Вдалося йому пригнати тільки 25 осіб, яким прочитали конституцію і відпустили домів.

23.I. і 6.II.[19]47 р. в с. Майдан відбулися мітинги. На останньому говорили прокурор Остроконь, щоб селяни не слухали бандерівської пропаганди : “Не бійтеся їх, ми по виборах підемо в Чорний Ліс і виб’ємо їх до решти”.

24.XII.[19]46 р. і 4.II.[19]47 р. відбулися мітинги в сс. Буковате, Гутиська і Суха Ліщина. Мітингами провадив Дмитриченко (нач. рсс). На першому мітингу говорив про п’ятирічний плян, на другому – щоб здавалися бандерівці, а все буде їм прощено, щоб селяни видавали криївки, про здачу контингенту. Тут виступив 60-літній старик і запитав нащо радянська влада пустила до нас басарабців, які зробили підвижку цін на харчові продукти. Дмитриченко відповів, що на СУЗ була посуха і тепер є голод, а коли виконають п’ятирічний плян, тоді буде ліпше жити (Станисл[авівський] р-н).

В Богородчанському р-ні відбулося 18 передвиборчих мітингів. Більшість їх перевів голова рвк Ковальов і кандидат в депутати Костей В. І. із с. Старі Богородчани. Говорив про своє нужденне життя під польською окупацією, про боротьбу проти панів, про боротьбу за комунізм, про тюрму і т. д. Селян на мітинг гнали силою, забирали з-під церкви, ловили по дорогах навіть жебраків і басарабів. Вдавалося зганяти 20-150 осіб.

4.I.[19]47 р. в с. Горохолина Богородчанського р-ну мітингом провадив голова рвк Ковальов, який запевняв, що ч.а. могутня і сильна. Присутня Рашкевич М. сказала, що сила і могутність є в хлібу, а коли не буде хліба, то й ч.а. нічого не буде варту. Ковальов на це сказав їй, що вона дурна і нічого не знає і не розуміє. Того ж дня в тому дусі були проведені мітинги в сс. Грабівка*, Похівка, Горохолина Ліс Богородч[анського] р-ну.

18.I. в с. Горохолина кандидат Костей організував мітинг, на який населення не прибуло. Тоді охороняючі большевики поїхали підводами по вулицях села і забирали кожного стрічного на підводу. Брали навіть басарабців, жебраків і везли до клубу. Біля 11 години пригнали до 150 чол. Говорив Костей про себе та запевнював, що буде старатися про добро народу. Того ж дня відбувся подібний мітинг в с. Грабовець.

5.II. до села приїхав голова рвк Ковальов, секретар партії Фещенко і Костей. На них мали вже селяни чекати. Тому, що

* Так у тексті. Повинно бути: Грабовець.

не було нікого, дали наказ квартируючому гарнізонові згонити селян, а самі поїхали до Гринівки. Поки вернули, на них вже чекало 60 осіб. Мітинг відкрив голова с/ради Говера В. зі словами: “Ми сьогодні зійшлися пізнати свого кандидата, за якого ми повинні віддати голоси”. Потім виступив Фещенко, який говорив про біографію Костея, а потім сказав, що знає, хто зриває льозунги і веде противиборчу пропаганду. Знова виступила Лобода Марія (з СУЗ), секретар с/ради Говера Мик., голова кооперативи Миколаєвський Вас. (с. Нивочин Богородчанського р-ну).

6.II. в с. Лесівка Богородчанського р-ну відбувся мітинг, який провадив Зав'ялов з райфінвідділу. Присутніх було біля 30 осіб. На мітингу говорено про вибори.

8.II.[19]47 р. до с. Нивочин приїхав енкаведист Лаксін, який скликав виборчу комісію, десятників, перевів з ними мітинг. На мітингу говорив, що десятники знають думки селян і якщо вони не проголосують, то притягнуть їх до відповідальності (виб. ком. і десятників). Їх притримано в приміщенні виборчої ділянки дорана, а після голосування їх звільнено.

I.XII.[19]46 р. до с. Похівки приїхало 8 большевиків з 2 жінками (з р-ну), і відрана чекали під церквою на селян, щоб забрати їх на мітинг. Під конвоем удалося їм зібрати 30 осіб. Мітинг відкрила Морозова, яка говорила про боротьбу українського народу, про Хмельницького, який бажав добра для України, заключаючи мир з Росією. П'ятнувала Мазепу, як зрадника, що привів шведів на Україну, Петлюру, а в кінці віддав Україну полякам. Закликала селян бути відданим радвладі за “визволення”. Говорила, щоб селяни не чекали ні на яку самостійність, бо її ніколи не буде: “Україна без Москви не може бути і розвиватися”. По ній виступила друга, яка говорила про здачу контингенту. Цього самого дня відбувся такий самий мітинг в с. Грабовець. Присутніх було 20 осіб.

1.XII. в с. Горохолина протягом 4 годин большевики згнали селян на мітинг. Мітинг таки не відбувся, бо селян годі було зігнати. Відложили на другий день, але й знова не вдалося їм провести мітинг (Богородчанський р-н).

5.I.[19]47 р. в райцентрі Галич відбулися загальні збори представників усіх сіл Галицького р-ну. На цю нараду закликали голів с/рад та деяких членів виборчої комісії з кожної виборчої ділянки. На цій нараді накинуто партійними верховодами кандидатуру Турелик М. О., нікому з присутніх представників невідому й небачену, та ще й змушувано деяких явно виступити та всупереч своїй волі схвалювати позиції своїх “панів”.

Слідуючого дня відбулася передвиборча нарада представників цілої галицької виборчої округи ч. 295, де відбулася церемонія висування в кандидати Турелик М. О. На цій нараді виготовлено і відтак вислано вітальну телеграму тов. Сталіну.

Підготовці населення до виборів присвячено дещо більше уваги і намагання організувати мітинги були більш серйозні. Та чим більше большевики намагалися насильно виливати масам свою брехливу пропаганду, тим більше вона ставала для мас осоружна і неправдива. Населення зривало пляновані большевиками мітинги, не брало добровільно в них участі, що змушувало большевиків застосовувати силу своїх військ-шників. Щоб виконати контингент мітингів, керуючі агітроботою по виборчих дільницях уповноважені з партії, влаштовували мітинги деколи не звертаючи увагу на кількість присутніх.

23.XII. в с. Блюдниках уповноважений з р-ну по заготівлі (стало перебуває в цьому селі) Скидан (партійний), намагався при допомозі гарнізону влаштувати мітинг. Мітинг не відбувся, тому що населення не хотіло прийти.

27.XII. цей сам Скидан влаштував мітинг з 4 присутніми, на якому говорив у справі виборів і сам визначав виборчу комісію.

27.XII. в с. Темирівцях Павліченко (зав. рсс, партійний), при допомозі 6 большевиків зігнав 15 осіб і влаштував мітинг, на якому говорив у справі виборів і нагадав, що konieczність обрати виборчу комісію. Тут без пропозиції витягає список (наперед виготовлений) виборчої комісії, читає і питається чи всі згодні з такою комісією. Тому, що ніхто не відзивався, було “одногolosно” прийнято. На цьому збори закінчилися.

5.I.[19]47 р. в с. Блюдниках Скидан знов влаштував мітинг з 6 учасниками, до яких промовляв сам. Говорив про кандидатку Турелик М.О. (автобіографію), питав чи всі згодні з такою пропозицією, щоб Турелик М.О. була депутаткою в українському парламенті. Ані відповіді, ні заперечень не було.

10.I.[19]47 р. в с. Курипів Петраш (II-ий секретар райкомсомолу) при допомозі Царьова (мгб) та ще 2 уповноважених по виборах хотіли влаштувати мітинг. На мітинг мали прибути селяни з сс. Пукасівці, Ганівці. Збори не відбулися, бо ніхто не прибув.

В підготовці до виборів по всіх селах були створені т.зв. агітпункти. Агітаційною роботою займалися учителі і кращі десятники, або спеціально підібрані агітатори. Агітатори по всіх кутках повинні були вивчати з населенням “Положення про вибори”, конституцію, читати пресу і т.п. Роботою агітаторів мали керувати уповноважені райкомів партії, призначені по одному на кожне село. Крім цього, для

агітаторів були влаштовувані райкомами партії семінари, звичайно, по одному в р-ні осінню [19]46 р. Як правило, агітатори ніде не працювали, не влаштовували жодних сходин з селянами. Щобільше, уповноважені ніколи не скликали агітаторів, а якщо і скликали, то ніхто не ходив на відправи. В с. Вовчинець (Станисл[авівський] р-н) було виділено аж 23 кутки, але ні 1 куток ні разу не збирався. Тільки в сс. Острів і Комарів було проведено по 2 рази сходини самими уповноваженими (Галицький р-н). Проте деякі уповноважені з р-ну, з окремих сіл, подавали дописи до газет про “успішну” роботу кутків і агітпунктів. Н[а]пр[иклад], в “Радянській Галичині” за 9.І.[19]47 р. було вміщено допис Скидана (уповн. Гал[ицького] райкому партії на с. Блюдники) “Агітація словом і ділом”, в якій вихвалює роботу агітаторів по кутках. По провірці виявилось, що допис видумана від початку до кінця, пересякнута безлічною брехнею. В цьому селі по кутках не було проведено ні одних сходин з селянами, ні одної гутірки ні до виборів, ні після них. Так само мається справа із іншими дописами про роботу агітпунктів.

В період до виборів розліплено по селах велику кількість “Положення про вибори”, біографій кандидатів, різних постанов, кличів і льозунгів: “9-го лютого всі на вибори”, “Віддамо свої голо- си за бльок комуністів і безпартійних”, “Хай живе перший кандидат народу генералісимум Сталін”, кличі про п’ятирічку, виконання поставок й інші. На парканах, стінах домів, брамах розмальовували: “Смерть бандитам”, “Смерть українсько-німецьким націоналістам”. В с. Дорогів Галицького р-ну були розписані по парканах “Смерть Іскрі, Морозенку, Ярошенку”, в с. Пукасівцях – “Смерть Вієві – Савчуку Михайлові”. Біографії кандидатів роздавали деяким селянам до розліплювання, за які вони мали відповідати. Льозунги, кличі, біографії населення дуже часто нищило. Вони постійно появлялися і все були знищувані. Вистачало тільки дати примір селянам, що льозунги треба буде нищити.

В післявиборчий період були проведені мітинги в м. березні. Найбільше мітингів було проведено в Галицькому р-ні.

8.III. на мітингу в с. Підгородя Галицького р-ну, на якому були присутні тільки десятники, говорив Платуха (з райземвідділу) про організацію колгоспу. Успіху не добився.

13.III. в с. Залуква того ж р-ну говорив Рубан (зав. райземвідділу), присутніх біля 70 чол., кожний десятник мусів привезти своїх селян.

13.III. в с. Перлівцях Семков та Гребков (мвд) влаштували мітинг. Говорили про вчасну сівбу, зазначаючи при тому, що за 1947 р. треба буде здати по 14 цнт з га. Присутніх було 25 осіб.

14.III. в с. Суботів Гуркало робив мітинг (з райземвідділу). Говорив про весняну сівбу та здачу м'яса до 1.V.[19]47 р., а хто не здасть, у того заберуть худобу. Говорив також про вивізку дров. Один господар запитав: "Як ми можемо веснувати і возити ліс?". На те Гуркало відповів: "Мене нічого не обходить, хоч би літаком, а дерево мусить бути звезене, бо в противному випадку будемо судити".

17.I. в райцентрі Галич відбулися партійні збори, на яких обговорювались справи господарського характеру. Було затверджено постанову про відновлення колгоспів, які були засновані в 1940-[19]41 рр.

19.III. в с. Дорогів говорив голова рвк Шевченко, зав. фінвідділу Костюк про негайне вирівняння усіх податків, про поставку молока, про вивізку кріпильного лісу, про весняну сівбу, яку повинні закінчити найдалі до 25.III. Хто не підчиниться і не виконає назначених поставок, у того буде конфісковано майно, або буде суджений. Людей на мітинг згонив місцевий гарнізон. Усіх 50 осіб тримали від год. 14-21. Селяни плакали, просили, щоб їх відпустили, але нічого не помагало. Деякі сміялися: "Хочете Советської України – маєте". Відпустили людей о год. 22.

30.III.в с. Підгородь Платуха намагався скликати жінок на мітинг, але це йому не вдалося, бо ніхто не прийшов.

Останньо появились плякати, які зображають безмежні колгоспні лани пшениці на них та колгоспника, який з радістю, задоволений працює на них.

12*. Бойові акції у відношенні до українського населення:

Облави:

8.XII.[19]46 р. в с. Старі Богородчани 30 большевиків переводили сильні труси, а ніччю тримали засідки.

10.XII. о год. 10 рано з р-ну до с. Гринівки прийшло 10 большевиків під ком. Смірнова і цілий день шукали за криївками. Вечором вибралися до р-ну.

15.XII. 20 большевиків з квартируючого гарнізону (бб) в с. Старі Богородчани робили сильні труси в горішній частині села.

18.XII. о год. 9 рано до с. Гринівки прийшло коло 140 большевиків з довгими дротами. 40 з них пішло до с. Лесівки, а ті, що осталися переводили по цілому селі сильні труси по стодолах, хатах, стайнях, шукаючи за криївками. Вечором постягалися, переночували і другого дня відійшли в ліс.

* Так у тексті.

21.XII. в с. Горохолина Ліс 30 большевиків (з гарнізону Горохолина) перевели розшуки і арештували 7 чол. Командував Заброцький (мгб) (Богородч[анський] р-н).

16.XII. на хутір Вигода Галицького р-ну, наскочило 30 большевиків під ком. нач. мвд Полякова і перевели сильні розшуки по всіх господарствах. Не знайшовши нічого, відійшли.

23.XII. в с. Колодіїв (Галицького р-ну) Сімов (з мвд) з 20 большевиками цілий день вів розшуки, тому що попереднього дня спалено в цьому селі кінопересувку. Вечором відійшли до с. Дорогів. Пізно ніччю з Галича прибуло 25 большевиків, заквартирували і днем знова переводили розшуки в селі і на хуторі Вигода. Арештовано Фрик Володимира. Знайшли динамомашину, яку вечором забрали до Галича.

26.XII. гарнізон з с. Блюдник того ж р-ну під ком. Царьова в числі 35 чол., перевів цілоденні розшуки в с. Курипів. Шукали дротами за криївками, вечором відійшли до Блюдник.

28.XII. ніччю до с. Дорогів того ж р-ну влетіло 17 большевиків, перевели перевірку частини села і відійшли в невідомому напрямі.

30.XII. вечором на с. Залукву Гал[ицького] р-ну наскочив Гребков (мвд) з кількома большевиками та "стрибками". Перевів розшуки в Навроцького Якіма, зграбував у нього 6 цнт збіжжя, кажучи, що це бандерівське, а його самого заарештував. Перевели розшуки також в одної учительки, яку також ограбували. З арештованим від'їхали до Галича.

30.XII. в лісі б[іля] с. Селиськ Гал[ицького] р-ну Коростельов (мвд) із 20 большевиками (гарнізон с. Блюдники) відкрив одну криївку, яку показала дівчина зі Селиськ. Вхід до криївки був заряджений гранатами, внаслідку чого при відкриванні криївки 1 большевик був убитий. Опісля криївку розкопали, забрали з неї харчі і відійшли.

23.XII. в с. Колодіївка Станисл[авівського] р-ну 40 большевиків під ком. нач. Куцого (мвд), провели розшуки і перевірку документів. Притримано 20 чол., яких по провірці документів звільнено.

12.XII. в сс. Буковате і Суха Ліщина Станисл[авівського] р-ну 50 большевиків робили облаву без вислідку. Вечором від'їхали до Станиславова.

26.XII. в с. Майдан того ж р-ну відділ большевиків Станиславівського і Галицького ро мвд в числі 200 чол. перевів безуспішну облаву.

2.I.[19]47 р. на полі б[іля] с. Курипів Галицького р-ну кількох большевиків (невідомо яким чином) вже смерком відкрили криїв-

ку, вкинули до неї 2 гранати і чекали чи хто не відізветься. Опісля, закривши вхід, відійшли. В криївці сиділо 4 особи, які чекали доки большевик не влізе до криївки. За той час понищили записки, гроші, машину для писання. По якомусь часі 1 повстанець підсувається до входу, викидає гранату і сам вискакує. Вслід за ним вискакують й інші, і подаються до села. За кілька хвилин на тому ж місці були большевики, розкопали криївку, забравши харчі, папір і білля.

5.I.[19]47р. група большевиків в числі 15 чол. підком. Семкова перевела розшуки в с. Суботів Гал[ицького] р-ну, але безуспішно. Пополудні відійшли до с. Перловець.

8.I. в с. Суботів 18 большевиків під ком. Муштенка перевели розшуки по деяких хатах та заквартирували. Ранком відійшли до с. Перловець.

4.I. в с. Підпечарах Станиславівського р-ну 40 большевиків перевели розшуки в кількох частинах села. Вечором від'їхали.

8.I. в с. Клузів Станисл[авівського] р-ну 40 большевиків робили облаву. Без успіху.

7. і 8.I. (в час Різдвяних Свят) була проведена одна з найбільших облав на с. Ямницю Станисл[авівського] р-ну. У облаві брали участь війська мвд з Галича, Жовтневого і Станиславова та спецвідділ; всіх разом біля 500 чол. Розшуки переводили групи по кільканадцять чоловік, озброєні в драти і штики. Кожне господарство перевіряли по 3-4, а то й більше разів (зривали підлоги, розвалювали печі, шпигали стріхи, розвалювали курники, перекидали сіно, соломі, дрова). Не було такого місця, де б не було большевицького дрота чи штика. Під час розшуків відкрили криївку, в якій перебував чот. УПА Гонта і стр. Юрко і Тигр. Коли больш[евики] відкрили криївку, тоді чотовий Гонта викидає гранати, стріляє з пістолі і, вискочивши на верх, пускає дві черги з автомата і кричить до стрільців, щоб вилазили. Коли ті не вилазять, він переключає автомат на поодинокі постріли і каже: "Тепер... будемо воювати". Відстрілюється протягом 1,5 год. і, вистрілявши всі набої, останнім стріляється сам. Юрко застрілюється у криївці. Опісля большевики посилають до криївки жінку, вона входить і питається Тигра: "Чому не стріляєшся?". Тигр відповів: "Хочу жити". "Коли хочеш жити, то вилазь, "вони" тобі дадуть життя" – каже жінка і вилазить, а за нею Тигр. Його б'ють так, що зламали ногу і забрали до тюрми, де він по 2 днях помер. Чотовий Гонта вбив лейтенанта і поранив сержанта, який зараз помер. Нач. ро мвд Куций забороняє брати тіла впадших до р[айо]ну і каже селянам вбрати їх та похоронити, що й селяни зробили.

В 2 дні опісля 10,11,12.I.[19]47 р. 300 большевиків у тому ж селі (Ямниця) знова переводили такі самі розшуки. Під час трусів відкрили криївку, з якої витягнули бувших стр. УПА Соловія і Колю. Соловій зразу став все говорити, що лиш знав. Той самий нач. ро мвд Куций б'є його двічі в лице і каже: "Ти станичний, ти герой, смотри хто герой (згадує чотового Гонту)". Обидвох сильно б'ють. Соловій видає бефони, гроші, збіжжя, усіх господарів, які допомагали йому, биту свинку, зимовий запас харчів, 9 цнт збіжжя і 5 цнт бульби, потім ходить з большевиками по селі і стягає гроші за бефони. Коля, хоч був битий, не говорив нічого. Обидвох дали до тюрми, де вони сидять.

В подібний спосіб була переведена облава на с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну, в днях 17 і 18.I.[19]47 р. Всіх облав за зиму в Станиславівському р-ні було 23.

10.I. переведено облаву в с. Рибно Станисл[авівського] р-ну військами ро мвд під ком. Куцого і спецвідділом під ком. майора в числі 250 чол. Розшуки переводили до 2 години дня, а опісля відійшли в ліс. О год. 19 вернули в село, повечеряли і заночували. Другого дня доїхало ще 100 больш[евиків], перевели розшуки і о год. 15 від'їхали до Станиславова.

12.I. в сс. Угринів Дол. і Угринів Гор. цим самим відділом, що і в с. Рибне, була переведена облава. Висліду не було.

19.I. в с. Угорники і Підлужжя цим же відділом в числі 250 чол. переведено облаву. Під час основних розшуків не знайдено нічого. Арештовано 1 мужчину, який утік з Уралу і другого з с. Вовчинець, що втік з роботи і там скривався.

16.I. з напрямків Войнилова й Галича, досвідком надійшло біля 400 большевиків в білих халатах, обложили сс. Дорогів і Колодіїв Галицького р-ну. Озброєння кулемети, автомати, десятизарядки і кріси. Командував нач. ро мвд Кузнєцов, а також були нач. мвд Поляков, слідчий Семков, Коростельов і Царьов (з мgb). В селах переводили ґрунтовні розшуки при помочі дротів, розв'язували навіть окремі снопи, порозвалювали всі загати. Найбільшу увагу звертали на хати зі сторони лісу. В с. Дорогів притримали таких осіб: Чернега Осип, Чернега Іван, Дмитрук Мих., Борецький Богдан, Кузик Богдан, Курилів Левко – всі з 1929 р. народження. В с. Колодіїв були притримані: Киковець Вас., Киковець Микола, Дідур Федор, Містів Прокіп, Рудий Богдан, Фрик Іван, Бойко Дмитро (забрали до р-ну, а по кількох днях звільнили), Дацька Мих. – усі з 1928-[19]30 рр. народження. Всіх, крім зазначених, з місця звільнили. Вечором стягнулися до с. Колодієва і тут заночували. 17.I. ранком цей відділ перейшов

до с. Острів Гал[ицького] р-ну, 80 чол. з Царьовим перейшли до с. Суботів. В обидвох селах переводили дуже основні розшуки. Де тільки міг залізти дріт або штик, там його давали. Розбивали загати, роз'язували околоту, перекидали все майно. Бійці були роз'юшені, бо голодні. Хто дав їсти, то там й не шукали, а хто не хотів, то мстились і сильно шукали. Шукаючи по шафах у Жилюк Марії, побачили білий хліб. Вмить усі 4 большевики [були] біля шафи і почали вигукувати: "Білий хліб, білий хліб. Матушка дай покушать". Господиня дозволила і заки взяла ніж, уже не було й що різати. З'ївши хліб, більше й не шукали в цій хаті. Того ж дня арештували Пшик Богдана в Біловуса нар. 1928 р. та забрали до Галича. Вечером цей відділ відійшов до с. Блюдники.

В селі поробили застави та засідки від сторони лісу. Ранком 18.I. почали переводити розшуки групами 10-20 чол., дуже основні. Під час розшуків у Бакуна Вас. (переселенець з-за Керзона) відкрили криївку, з якої забрали папір, кальку, 2 коци, примус, 3 пари білля, гроші й інші дрібні речі. У сусідньому господарстві, де ніхто не мешкав, шукаючи дротами, знайшли мотоцикль, закопаний ще в часі фронту. Того дня заарештували Бакуна Вас., Мирон Андрія, Яськів Г., голову кооперативи і його дочку (Свистельницького Петра і Дозю). Арештованих забрали до Галича і після кількох днів звільнили. Вечором, награбувавши від селян харчів, заночували, а ранком переводили знова розшуки. Цілий день ходили по селі і жебрали їсти. Перед вечором розділилися на 3 групи: одна подалася до Галича, друга через Ганівці в напрям Болшовець, а третя через с. Острів на Рогатин (Тернопільської обл.). Селяни ще довго приводили свої господарства до порядку. В неділю під час розшуків до церкви ніхто не йшов.

14.I. ранком до с. Ганівці зайшов заст. нач. мвд Мінін з 7 большевиками та почав переводити розшуки. В кожній хаті просили їсти. Сам Мінін не міг наїстися. Він зайшов до Бабій Анни, яка робила пироги, кинувся до баняка і почав їсти. Згодом до нього пристав ще один і віили всю бараболю. По таких розшуках відійшли до с. Курипів.

18.I. в с. Перлівцях місцевий гарнізон перевів загальні розшуки по цілому селі – без успіхів (Галицький р-н).

16.I. в с. Горохолина, Богородч[анський] р-н, 5 большевиків з ком. гарнізону Гусевим ходили попід хати підпільників і перевіряли, чи хто з них не вечеряє. Цього ж самого вечора перевіряли хати в с. Похівка.

17.I. в с. Горохолина 50 больш[евиків] під ком. Заброцького (мгб) перевели труси в долішній частині села. 13.I. цей сам від-

діл переводив труси в с. Горохолина Ліс, а 14 і 15.І. в с. Грабовець.

21.І. до с. Грабовець ввечері приїхало 18 большевиків, котрі ранком другого дня перевели розшуки в середній частині села.

27.І. 30 большевиків перевіряли т. зв. Ст. Місто в м. Богородчанах.

21.І. в с. Дорогів робили больш[евики] перевірку в числі 25 чол. Під час розшуків арештували Стулу Теклю і Воронку Одарку. Першу звільнили по кількох годинах, а Одарку по 3 днях з тюрми з Войнилова.

23.І. на с. Дорогів, Гал[ицький] р-н, налетів ніччю Барановський (зрадник) з 25 большевиками. Перевів розшуки по кількох хатах і відійшов до Войнилова. 30.І. Семков із 10 большевиками перевів розшуки в частині села Гребля – без вислідів.

6.ІІ. [19]47 р. була проведена облава в сс. Гробиська, Залуква Гал[ицького] р-ну, яку переводило 20 больш[евиків] з Семковим, як відповідь на знищення діляниці. Розшуки тривали цілий день. Другого дня відділ від'їхав до с. Перловець.

11.ІІ. ввечері на с. Комарів того ж р-ну, наскочив Муштенко із 7 большевиками. Зробив трус у Йосифів Осипа, шукаючи за його дочкою. Пізно вночі відійшли до с. Підгородь.

13.ІІ. в с. Нивочин Богородч[анського] р-ну заквартирувала боївка ро мgb в числі 25 чол. під ком. Чучуліна. Щоденно переводили труси. Вибралися 20.ІІ.

17.ІІ. в с. Колодіїв Гал[ицького] р-ну 40 большевиків під ком. Семкова ввечері заквартирували. Другого дня ранком на всипу Пшика Богдана із с. Острів відкрили стару криївку.

19.ІІ. в с. Перлівцях Царьов із 15 большевиками перевів основні розшуки на 2 господарствах.

20.ІІ. ввечері на с. Селиська Богородч[анського]* р-ну, наскочило 10 большевиків на одну хату, в якій у той час було 4 підпільників. Підпільники, відстрілюючись, вискочили з хати і щасливо відступили до лісу. Большевики гналися за ними аж у ліс, освічуючи ракетами. З цієї хати приарештували 15 осіб (були ввечері), яких забрали до Блюдник і на другий день звільнили. Господиню по 3 днях звільнили з Галича.

19.ІІ. о год. 12 вночі до с. Нивочин Богородч[анського] р-ну, прийшло 50 большевиків з ро мвд і мgb і через цілу ніч і день переводили ревізії. 22.ІІ. о год. 22-ій від'їхали до р-ну.

* Так у тексті. Повинно бути: Галицького.

21.II. о год. 4 рано до с. Горохолина Богородч[анського] р-ну, прийшло 10 больш[евиків]. В селі злучилися з другою групою під ком. Заброцького і разом почали переводити труси в дол[ішній] частині села. В Микицей Параски відкрили криївку, з якої забрали кріс, 10 книжок, 20 кг ковбаси і білля. Вечором пішли на прис. Гурбину і там заночували, де другого дня робили труси. О год. 14 перейшли до с. Горохолина Ліс, де також шукали. 23.II. ранком перейшли до с. Грабовець, злучилися з групою військ обл[асного] мвд в числі 40 чол. За селом розділилися на дві групи і зайшли з двох різних сторін до села, де переводили розшуки. О год. 14 знова розділилися і відійшли: Заброцький до р-ну, а обласні – до с. Цуцилів (р-н Ланчин). 24.II. обидва ці відділи ранком знова злучилися в с. Горохолина і перевели сильні труси в долішній частині села. Вечором відійшли до р-ну.

21.II. до с. Стриганці прийшло 2 групи большевиків, які злучились в селі, разом було їх 65 осіб. З трьох сторін обложили село заставами по 6 чол., решта, розділившись по 7-8 чол., почали переводити розшуки. В часі облави більшу увагу звертали на харчі і все, що лиш попало під руку складали в торбини. В Кирилів Анни знайшли бочку з тютюном і хотіли забрати. Господиня не давала. Большевики вдарили її прикладом у груди, а розлючена жінка кинулася на больш[евика], подерла йому лице, руки, а тютюну таки не дала. Пополудні з награбованих харчів зварили їсти і відійшли. Облавою керували нач. мgb Кузнецов і Царьов, нач. мвд Поляков та слідчі Семков і Коростельов. На місці переслухали дівчину і мужчину, яких питали, де криються бандерівці (Гал[ицький] р-н).

25.II. о год. 24 до с. Похівки прийшло 16 большевиків, всі в білих халатах і до ранку ходили по селі. Ранком прийшло ще 16 і разом почали переводити розшуки. Під час розшуків крали харчові продукти.

26.II. в с. Комарів Гал[ицького] р-ну Муштенко із 12 большевиками переводив труси на одному відтинку села.

1.III. в с. Похівка Богородч[анського] р-ну 4 больш[евики] перевірили тих осіб, які приїхали з Німеччини, при тому переводили труси.

6. і 8.III. в сс. Крилос, Підгородь і Четвертки Гал[ицького] р-ну була переведена основна облава відділом в числі 150 чол. під ком. Царьова.

5.III. в с. Ст. Ганівці Богородч[анського] р-ну* 35 большевиків переводило розшуки. Пополудні від'їхали до с. Блюдники.

* Так у тексті. Повинно бути: Галицького.

Вечором 9.III. тут наскочило 11 больш[евиків] в білих халатах на хату, в якій було 7 повстанців. Від перших пострілів зістав убитий стійковий д. Дунай, а другий легкоранений. Інші щасливо відступили. З хати арештували Костів Микиту і його жінку, директора і магазинера млина зі с. Блюдник. Вбитого й арештованих забрали ще ніччю до Блюдник. Ранком сюди прибув гарнізон з Блюдник і 60 большевиків з р-ну і перевели ґрунтовні розшуки, спрямовані на те, щоб наробити людям якнайбільше шкоди. Роздирали подушки, розрізували мішки з мукою та збіжжям, розвалювали загати, солому, а навіть стирти гною. Під час розшуків знайшли машину для писання, 3 пари чобіт, 3 пари білля, 2 пари убрання. Ограбили Костів Микиту, в Лесів Вас. забрали 50 кг муки. Заарештували Костів Марію. Пізно ніччю відійшли. Тіло вбитого 12.III. з Блюдник забрали до р-ну.

13.III. вечором до с. Похівка Богородч[анського] р-ну пришло 10 большевиків, перебраних за повстанців, які ходили по хатах за пакунками та остерігали селян, щоб нікому не говорили, що була УПА. Опісля в Ромко Степана вкрали 7 цнт бараболі і зловили Катрич Дмитра, який ніс муку. Ранком з арештованим відійшли до р-ну.

14.III. в пополудневих годинах 10 большевиків переводило труси в с. Горохолина того ж р-ну в 4 господарів. Попередньої ночі через ці господарства переходили повстанці, яких бачив Йосипів Вас., нар. 1926 р.

21.III. до того ж села вечором прийшов Заброцький з 12 большевиками. Вони запримітили, як один підпільник зайшов до одної хати, потім вийшов з неї і йшов дорогою. Припустивши близько, зловили його за плечі з питанням:

“Куда йдьош”. Цей, думаючи, що то свої хочуть його настрашити, але большевик тримався уже за цівку кріса. Повстанець шарпнувся, вирвав[ся] з рук і почав утікати, скочив на подвір'я і зник большевикам з очей. Вслід за ним посипалися постріли і ракети. Другого дня на цьому місці переводили розшуки, примірювали сліди до чобіт деяких людей, питали хто з них вирвався.

Большевицький терор в с. Ляхівцях Богородчанського р-ну.

29.XII.[19]46 р. о год. 20 прийшло 10 большевиків з місцевими “стрибками” (Парфан і Яремко). Цілу ніч ходили попід хати і заглядали чи немає кого з підпільників. Над ранком відійшли до р-ну.

30.XII. 6 большевиків із “стрибком” Іванусом переводили трус в Бергам [...].

31.XII. знова 6 большевиків ходили через цілу ніч попід хати і наслухували.

1.I.[19]47 р. 6 больш[евиків] від год. 10-18 перевірювали луги та поле в долишній частині села.

5.I. знова 6 большевиків ходили попід хати, а 6.I. було їх уже 20 чол.

7.I. це саме робили 10 большевиків. Перейшовши ціле село, відійшли до р-ну. Біля год. 22 двох больш[евиків], які йшли до дівчини, вступили на подвір'я Стасюк В. В нього в хаті сидів у той час Гайворон, який, побачивши большевиків, почав утікати. Большевики почали догонити його, він відстрілюється, але большевик ранить його у живіт і Гайворон тоді дострілюється.

14.I. 10 большевиків переводили труси в Садовнік Ю., Боднарук В., Розтопи Е., Говдяк М., Гнатюк В. Пополудні відійшли до р-ну.

22.I. 6 большевиків провіряли підозрілих людей, при тому питали чи підуть голосувати, що народ говорить про кандидата Костя. Таку саму перевірку проводили ще 23.-24.I.

27.I. 60 большевиків під ком. нач. мвд Олейнікова перевели труси в одній частині села. В Розтопи Насті відкрили криївку, з якої забрали радіоапарат.

Прочіски лісів:

1.XII.[19]46 р. о год. 7 рано до с. Ляховець прийшло 100 большевиків і разом з квартируючим гарнізоном пішли в ліс Жбир і Дуброву. Перевіряли ліс до год. 17. Частина відійшли до р-ну, а гарнізонники залишилися в селі.

2.XII. квартируючі большевики в с. Ляхівцях Богородч[анського] р-ну перевіряли луги понад ріку від м. Богородчан по с. Дуброву.

4.XII. знова 60 большевиків перевірювали ліс Жбир разом з Ляхівецьким гарн[ізоном].

6.XII. відділ большевиків в числі 200 чол. перевіряли ліс на терені с. Нивочин Богородч[анського] р-ну.

16.XII. Заброцький з 6 большевиками перевіряв корчі Липники б[іля] с. Горохолина Богородч[анського] р-ну від год. 6-17.

19.XII. відділ большевиків в числі 140 чол. провіряв ліс на терені сс. Гринівка і Лесівка (Богородч[анський] р-н).

21.XII. [большевики] перевіряли ліс Гурбіна та корчі Липники б[іля] с. Горохолина (Богородч[анський] р-н).

25.XII. відбулася акція на ліс між сс. Острів, Вигода, Колодіїв, Селиська. Участь у перевірці лісу брали гарнізони сс. Блюдники,

Острів, Дорогів, а також війська з Галича, які всі разом начислювали біля 300 чол. Найбільші розшуки були проведені довгою смугою лісу понад потік Раковець. Рівночасно с. Селиська було цілий день заблоковане. Зі села нікого не випускали, ні не впускали. Також усі дебри та потоки перевіряли спеціальними дротами для розшукування криївок. Вечором гарнізони розійшлися на свої місця, а решта відійшла до Галича.

4.I. відділ в числі 200 чол. перевіряв ліс б[іля] с. Гринівка Богородч[анського] р-ну. О год. 20 зійшли в село і ніччю відійшли до р-ну.

5.I. 20 большевиків перевіряли ліс Жбир б[іля] с. Ляхівці Богородч[анського] р-ну.

18.I., 10.II. і 17.II. [19]47 р. відбулися акції на ліс між сс. Комарів, Мединя, Сокіл, а також на ліс Дуброву. Основно перевіряли гушакки, береги потоків (тут було найбільше слідів). Це були війська гарнізонів, розміщених на терені Галицького р-ну.

14.II. районна боївка під ком. Чучуліна в числі 25 чол., одягнута в білі халати, перевірювала ліс на терені с. Нивочин. Ця сама боївка перевіряла ліс цей 17. і 18.II. (Богородч[анський] р-н).

12.III. відбулася перевірка лісу б[іля] с. Крилос Галицького р-ну.

20.III. відбулася перевірка лісу між сс. Пукасівці, Дорогів Гал[ицького] р-ну. В перевірці брали участь всі гарнізони, розміщені по селах р-ну. Під час перевірки відкрили криївку б[іля] с. Селиська, з якої забрали деякі харчі. Командував якийсь майор.

Арештування:

Галицький р-н:

3.I. [19]47 р. за співпрацю з нашим рухом зістав арештований Білоус Володимир і Білоус Олександра (с. Колодіїв, присілок Вигода). Першого по переслуханню нач. мвд Поляков відпустив, а дівчину засудили. Того ж самого дня в с. Дорогів арештовано Шевчука Василя, якого 6.I. звільнили.

6.I. зістали арештовані в с. Блюдниках Савич Марія, Савич Анна і Шелюк Іван. По 2 днях їх звільнили.

21.I. в с. Темирівцях Коростельов забрав родину Юрчишин Олекси (3 особи), відставив до Галича, а звідти їх вивезено на Сибір. Ця родина була вислана на Сибір у 1944 р. і повернулася.

22.I. через с. Пукасівці до Галича переїжджав господар зі с. Перловець. Тут він зажартував до свого знайомого Гринів Івана, який плів мотуз: "Плети, плети Івасю шнурок для себе і для

своїї жінки, які вам накинуть на шию". Ці слова зачула прибрана жінка Івася, росіянка і сейчас розказала Царьову, який над'їхав зі своїми "стрибками". Царьов почав гукати на господаря, що віддалювався. Коли він не хотів здержатися, "стрибки" почали стріляти. Царьов збив на місці господаря і забрав до с. Блюдник, звідки вечором, сильно збитого, звільнили.

29.I. в с. Пукасівці під час розліплювання наших клічів став придержаний Іваницький Ілько, літ 20 (повернув з Німеччини). Його забрали до с. Курипів, а звідти до Галича, де засудили його на 15 років важких робіт.

27.I. в с. Пукасівці зістав арештований Савчук Федір (вернув з Німеччини) за те, що не дозволив своїй жінці йти на мітинг. Того дня арештовано також Шиманську Іванну, років 51 за те, що її не було в списку виборців. Арештованих по 2 днях звільнено.

23.I. в с. Острів Хоробльов (з воєнкомату) заарештував 2 хлопців, нар. 1928 року та привів до с/ради. Там з Царьовим наказали хлопцям розібратися до нага. Опісля Царьов запитав їх, з котрого вони року, хлопці відповіли з 1928. "Брешеш" – заревів Царьов, мов дикий звір кинувся на одного із них і став до крові щипати наге тіло щипцями (кліщами). Перестав знущатися як обидва хлопці знепритомніли. Тоді їх відпущено.

29.I. в с. Блюдниках Коростельов допитував Шевчука М. і Свистельницького М. (поворотці з Німеччини). Пропонував їм вступити в "стрибки", але вони відмовилися і їх звільнено. Слідуючого дня Коростельов допитував 6 чол. за доставку харчів для підпільників.

1.II. в с. Острів зловлено Пшик Богдана в хаті його дівчини без зброї. На другий день арештовано на його всипу Маціборського Вас. (голова с/ради), якого засудили за те, що давав допомогу повстанцям.

5.II. в с. Ст. Ганівці Царьов арештував 2 дівчині за перекручені імена і прізвища. Слідуючого дня з ро мвд їх звільнили.

6.II. в с. Блюдниках арештовано і засуджено Дубель Олексу, який за нім. окупації працював у волості.

6.II. в с. Гробиська був арештований і звільнений Юськевич Степан за те, що під час його дижуру була здемольована виборча діляниця.

12.II. уч/уп. Гребков арештував Височанську Надію з с. Залуква, яка 3.I. повернула з заслання. Її відставлено до суду. Чоловік її демобілізований з ч.а.

2.III. в с. Залуква став арештований і засуджений Навроцький Гаврило на 10 літ важкої роботи за крадіж цукру. Майно його

зліквідовано. Квасній Надію заарештували і засудили на три роки тюрми з завішенням з умовою, що буде кару відбувати тоді, коли довідаються, що вона має зв'язок із своїми братами-повстанцями.

17.III. стали засуджені Михальчук Константин із с. Крилос на 3 роки і Вовкович Олекса з с. Перлівці на 5 років важких робіт за те, що не виконали норм вивозки лісу із с. Копанки Калуського р-ну.

Богородчанський р-н:

27.III. став арештований Кобилянський Кирило, 1888 р. народження, із с. Ляхівці, як ішов з села додому. Забрали його до с/ради, звідтам до священика. Від священика забрали до с. Дуброва, а звідтам завернули знов до священика. Грозили, що повісять, якщо не скаже, де ходив. Слідуючого дня звільнили. Того ж дня в с. Глибівці арештували 12 осіб, забрали до місця постоя гарнізонів і по 4 днях звільнили. Куртяк Мих. потовкли голову та покалічили ціле тіло. Б'ючи, питали, чому його не повісили повстанці, лише голову.

27.XII. в с. Горохолина Ліс арештовано 7 чоловік, яких по тижневі звільнили.

27.I.[19]47 р. арештовано в м. Богородчанах Сем'янів Кароліну за те, що переводила стрільця, Сем'янів Володимира і Зваричук Івана. В Сем'янів Вол. знайшли забиту ялівку, а в Зваричука 3 цнт. збіжжя. Всіх звільнено.

27.II. в с. Горохолина райпрокурор арештував Підсак Миколу і Черев'як Олексу за те, що не їхали на вивізку лісу. Першого засуджено на 3, а другого на 2 роки тяжких робіт. Обидвох по впенсенню прохання і більшої суми грошей та харчів звільнено.

25.II. в с. Горохолина арештовано 4 особи, яких допитували, хто повісив Кваніна. Другого дня їх звільнено.

1.III. в м. Богородчани арештовано Кочкодан А. за те, що він втік з ФЗН та Карпинець Миколу, в якого знайдено кріс.

7.III. в с. Лесівка емгебист Плаксін [арештував] 12 чоловік, яких у с/раді переслухали і перед вечором звільнили.

В Старих Богородчанах арештовано Гадус І., майно сконфіковано, а його самого засуджено на 8 років тяжких робіт за те, що не хотів возити дерева з лісу (7.III.[19]47 р).

16.III. в с. Горохолина арештовано Борищак О. за те, що не їхав возити дерева з лісу.

17.III. в с. Нивочин емведист Касієнко арештував Головенко Ф., нар. 1927 р. та Магас Юстину, нар. 1924 р., за перекреслення виборчих бюлетенів. По 2 днях їх звільнили.

21.III. в м. Богородчанах [арештовано] зав. пекарні Горняк В. за те, що в пекарні хтось вкрав 20 бохінців хліба.

По селах Лисецького р-ну були проведені масові арешти під час зими. Тільки в с. Посіч було арештовано біля 160 чол., з того до сьогодні сидить 7 осіб, в с. Іванківка арештовано біля 60 чол., досі сидить 6.

Засідки:

В м. грудні [19]46 р. большевики організували засідки, найбільше по селах, коло хат окремих господарів, на які мали всипи, на присілках, біля хат, положених осторонь села, на підступах до сіл. Засідки звичайно робили ніччу гарнізонами в числі 6-12 чол. В загальному цього засобу стали приміювати щораз менше. Зимою засідки практикували дуже рідко і на одному місці довго не сиділи, а часто пересувалися з місця на місце, одягнені в білі халати. Від 1.II.[19]47 р. посилили большевики знова засідки до дня виборів. Опісля їх стало щораз менше. Починаючи з перших днів м. березня, знова стали приміювати частіше засідки кругом сіл і надходах до них. Засідки організовували квартируючі гарнізонники, або спецбоївки [ро] мвд чи ро мвд. В Богородчанському р-ні, оперує така боївка в підлісних селах в числі 25 чол. під ком. Чучуліна, в Лисецькому р-ні – під ком. Зубкова, в Станиславському – Дідика (він є на місці вбитого Видренка), в Галицькому – Коростельова.

Боївка Чучуліна влаштувала такі засідки: 3.II. в с. Саджава біля голови с/ради в числі 5 чол. через цілу ніч, 14.II. в с. Нивочин біля Говери П., 18.II. в тому ж селі біля Романів Мартина, 19.II. в тому ж селі біля Глеб Юрка, 21. і 22.II. в с. Гринівка б[іля] господ. Олексин Вас., 18.III. в горішній частині с. Нивочин, у потоці, в числі 25 чол., 20.III. між сс. Саджава і Глибівка 25 чол. 26.III. в с. Глибівка від лісу Запуст, в числі 25 чол. (Богородчанський р-н.).

В сс. Похівка і Горохолина Богородчанського р-ну від 15.III. майже щоночі приходить з райцентру 5-8 чол. і влаштовують засідки в різних місцях.

16.II. в с. Пукасівці Галицького р-ну один стрілець вийшов на больш[евицьку] засідку біля церкви, на якій сиділо 4 большевиків з собакою. Стрілець, запримітивши ворога, заляг і перший двічі вистрілив з кріса, а опісля почав відступати. Відступаючи, залягав щокілька метрів і знов відстрілювався, стримуючи в той спосіб погоню. Большевики довгий час ганялися по селі та перевіряли хати.

25.III. на засідку в с. Мединя, Гал[ицький] р-н, вийшло кількох стрільців. Внаслідку перестрілки впало 3 повстанці, в тому [числі] один місцевий (Ріжко, літ 42). Починаючи від того дня щоночі були влаштовані засідки на р. Лімниця між сс. Темирівці, Блюдники, Сокіл.

Від 9.II. на сс. Селиська і Перлівці Гал[ицького] р-ну постійно роблять засідки в різних місцях кругом села. На засідках сидять у білих халатах.

Починаючи від 9.III. в с. Ст. Ганівці Галицького р-ну, 8-10 большевиків щоночі влаштовують між хатами засідки. Селянам стараються не показувати. Коли хтось їх запримітить, то грозять, щоб нікому не казав.

16. III. на одну із засідок в с. Ганівці вийшло 2 повстанців. Большевики відкрили по них вогонь, освічуючи ракетами, але повстанцям удалося щасливо відступити].

Ревізії і грабунки:

2.XII. до с. Горохолини з р-ну Богородчан приїхало 4 большевиків, які розбили пасіку в Пушак Степана, забрали рамки з медом і від'їхали. Того ж самого дня в Литвин Теодора вкрали 1 фіру сіна. Коли господарі зголосили про те нач. гарнізону, він сказав, що це не роблять воєнні, а повстанці (бандерівці).

7.XII. в с. Похівка больш[евики], які збирали бараболю на контингент, в Боднар Миколи розбили яму з бульбою і забрали 5 цнт.

15.I. 7 большевиків під ком. Чучуліна зайшли до Бойко Софії, в якій перевели ревізію, шукаючи за речами Гайворона (надр. госп.). Присутну в той час жінку Гайворона допитують, а вкінці стягнув з неї чоботи, кажучи, що ті чоботи забрав Гайворон в Парфана з Ляховець (тепер "стрибок").

7.II. о год. 24 в с. Горохолина большевики з Заброцьким (мгб) закрали в Заліського Івана 6 курок. Потім ці кури пекли в буфеті в день виборів. Тої ночі розбили пасіку в Борух Онуфрія (пізніше господар знайшов рамки коло виборчої діляниці). Коли господарі зголосили начальникові про крадіж, він відповів, що це зробили бандерівці, а не його бійці.

19.II. в с. Похівка 3 "стрибків" вночі, вдаючи стрільців УПА, зайшли до Мартинюк Івана і просили їсти. Опісля вкрали зі стайні теля і відійшли до р-ну.

28.II. вночі до с. Горохолина Ліс прийшло 4 "стрибків", між ними був один місцевий (т.зв. Табельник), зайшли до Холяк О. і, вдаючи повстанців, під загрозою зброї, зграбували 5 цнт збіжжя.

7.III. в с. Похівка 3 большевиків зі “стрибком” Литовчуком вкрали у Рожка Юрка свиню. Господар зголосив до р-ну, але нічого не помогло.

10.III. в с. Дуброва міліціонер Парфан М. зграбував у Курилюк Мих. ліжко.

13.III. емгебист Заброцький ходив по селі Похівка та забирав від господарів по кільканадцять околотів. Те саме робив у селі Горохолина 21.III.

22.III. о год. 2 вночі в с. Дуброва приїхали на конях 2 большевики, які в Чукурин Марії забрали новий віз, а в Костюк Дмитра 5 цнт збіжжя і від'їхали до р-ну Богородчани.

Під час квартирування гарнізону в с. Нивочин Богородч[анського] р-ну большевики ограбили таких господарів:

Маржевський Ілько	– 100 кг	бараболі
Тчаук Вас.	– 250	–//– –//–
Проць Анна	– 200	–//– –//–
Михалко Андрій	– 300	–//– –//–
Друк Микола	– 200	–//– –//–
Кузьмич Іван	– 200	–//– –//–
Глеб Зеновія	– 100 кг	жита
Цюпа Дмитро	– 70	–//– –//–
Говера Вас.	– 100	– бараболі
Іванів Вас.	– 150	–//– –//–
Филига Юстина	– 150	–//– –//–

17.XII. до с. Суботів прийшло 4 “стрибків”, які напали на господарство Сеньків Олександра (місяць тому став арештований) і цілком ограбили його. Забрали убрання, білля мужеське і жіноче та деякі домашні речі.

15.XII. о/уп. Семков з 15 большевиками ограбив з с. Суботів 3 господарів із взуття і одягу.

7.I. і 9.II. [19]47р. о/уп. Слюсаренко з кількома енкаведистами перевів ревізії майже в кожній хаті в с. Крилос. Під час ревізії нагнали до 25 штук курей, 30 штук кріликів і відійшли до р-ну.

12.I. невідома шайка бандитів ограбила в с. Крилос Монастир (живуть [...]), забрали білля, одяг і 10 цнт бараболі.

12.III. до с. Старі Ганівці вечором прибуло 15 большевиків і заквартирували в Лесів Вас. Ніччю вкрали в селі 25 курок, 5 качок, 6 гусок, які опісля варили.

16.III. в с. Дорогів большевики з квартируючого гарнізону вкрали в Бедняк і Кашуби І. всю конюшину, в Черниш І. – всю упряж і 2 довгі ланцюги.

Квартируючи рубачі з с. Курипів крадуть щоночі в селян кури, бараболю з ям, кукурудзу та інші харчі. Ходять також красти до с. Пукасівці. За зиму в Пукасівцях вкрали до 20 курей. Розміщені гарнізони в сс. Блюдники і Дорогів останньо харчуються виключно награбованими, вкраденими та випрошеними в селян харчами. Під час розшуків і перевірок большевики стало наповнюють свої бездонні [...] і сумки харчовими продуктами, взятими від селян (Галицький р-н).

В сс. Угорники, Микитинці, Підлужжя Станисл[авівсько-го] р-ну, Хриплин, Черніїв, Чукалівка Лисецького р-ну грабунки і крадежі є щоденними явищем. Вночі можна стрінати в селі 2-3 озброєних большевиків, які йдуть грабити. В с. Крехівцях майже щоночі будить село крик і дзенькіт ушиби, баняки та бляхи, а часом й постріли, якими селяни проганяють грабіжників.

Останньо появилися також крадежі зі сторони місцевого населення. Н[а]п[р]иклад, в с. Комарів Галицького р-ну від 13-18. II. окрадено Хмелевського М. – 150 кг [...], Михайлів М. – 200 кг жита, Балас М. – 60 кг квасолі. Такі крадежі мають місце і по інших селах, головнo тих, де слабший наш рух.

10.II. в с. Вигода Галицького р-ну вкрадено ялівку, в с. Колодіївка Станисл[авівського] р-ну вкрадено корову. Крадуть голодуючі.

Конфіскаата майна:

20.II. в с. Горохолина “стрибок” Цюпа з 5 большевиками від 8 год. ранку конфіскував частинно майно господарів, які осінню 1946 р. стали арештовані і засуджені, а саме: Борищак Анни, Гоголь Анни, Гедзик Параски, Гедзик Насті, Борищак Анни жінки Івана, Гедзик Мих., Семенів Катерини, Дем’янець Марії і Черб’як Олексі. В них забрано 4 підводи сіна, 5 цнт збіжжя, 4 штуки худоби і 1 коня.

17.I. в с. Ляхівці 7 большевиків сконфіскували в Басараб Дмитра 150 л. нафти.

25.I. в с. Лесівка 10 “стрибків” під ком. Цюпи (з Саджави) конфіскували частинно майно тих родин, члени яких є вивезені на Сибір: Проць Марії, Проць Параски, Данилюк Марії.

30.I. в с. Саджава Чучулін із 13 большевиками конфіскував майно Залісної Явдокії за те, що її чоловік є на Сибірі. Забрав збіжжя, бараболю, сіно та все хатне майно.

7.III. сконфісковано все майно в Гадусі Івана з с. Ст. Богородчани за те, що не хотів їхати в ліс возити дерево.

17.III. за нездачу контингенту сконфісковано повністю майно Черепис Анни із с. Ст. Богородчани.

По інших р-нах конфіскаат не занотовано.

13. Большевицькі втрати в людях і матеріалах під час акції:
Галицький р-н:
Вбито 4 чоловік, в тому [числі] 1 ст. лейтенанта з Войнилівського р-ну, і партійного працівника райкому партії.
Поранено 2 чол.

Станиславівський р-н:
Вбито 25 чол., в тому [числі] 1 о/уп., ст. лейт., 3 старшин військ мвд, 2 нач. "стрибків".
Поранено – чол.

Лисецький р-н:
Вбито 11 чол., в тому [числі] 3 старшин внутрішніх військ мвд.
Поранено 7 чол.

Богородчанський р-н:
Вбито 5 чол., в тому [числі] 1 ст. лейт., 3 строїла селянка спиртом, за що стала важко стортурована.
Поранено 1 бійця.

II. Наше середовище:

1. Постава мас у відношенні до ворога:

Сьогоднішню дійсність маси оцінюють як окупантську, протинародну, насильницьку, згори накинену, ніким не визнану, загально зненавиджену, визнану виключно як фактор сили, якому поневільно мусять коритися. Все, що має який-небудь зв'язок з існуючим режимом є зненавиджене, називають советським, большевицьким в розумінні чужого, а не свого, не рідне. Політичне, державно-суспільне життя нікого сьогодні не цікавить, не притягає, ніхто не хоче добровільно брати в цьому участі. Те, що колись було справою пошани, почесі, або заспокоєнням амбіції – сьогодні стало непоплатним тягарем, негідним людини, людини чесною, яка шанує себе. Тому то залучувати місцеве населення в адміністрацію, в політичне життя, культурне, а тим більше в партійне, доводиться адміністрації майже все силою, погрозами, а в крайньому випадку обіцянками. Ні партія, ні уряд, ні Сталін, ні місцева адміністрація, ні, врешті депутати, найменших симпатій у селян не мають. Всякі пляни, зарядження, акції адміністрація реалізує при допомозі військової сили, терору мвд, шантажу, шахрайства та обдурювання мас. Найкращим прикладом ставлення українських мас до ворожої адміністрації

є цього річні вибори 9.II.[19]47 р. до верх. ради УССР. Помимо проведеної широкої большевицької провиборчої кампанії і доложених всіх зусиль адміністрацією, українське населення стрінуло вибори загальним, всенародним бойкотом. Там, де була проведена нами широка противиборча кампанія, населення ставило більш рішучий спротив. Тільки в деяких селах вдалося большевикам при допомозі штиків зігнати невелику кількість людей до виборчих дільниць і змушено кинути бюлетень до урни (Галицький, Станиславівський р-ни). Там, де наша противиборча кампанія була проведена в малій мірі, або зовсім не було її (через несприятливі обставини), там населення зустріло вибори пасивно. Ждали хвилини, коли поженуть його під штиком. Коли таке гонення розпочалося, населення пішло до виборчих дільниць або вкидало виборчі бюлетні до урн, принесених большевиками до хат (Лисецький, Богородчанський р-ни).

В період підготовки до виборів, при назначуванні виборчих комісій і багатьох селян, і сільських інтелігентів зустрічало з невдоволенням. Багатьох одверто відмовлялися брати участь у виборчій комісії. Ці комісії в передвиборчий період не проявили жодної діяльності. Це саме повторилося і в день самих виборів. Багатьох членів виб. ком. взагалі не були присутніми в день виборів у виборчому льокалю (сс. Острів, Блюдники, Темирівці, Дорогів, Курипів Гал[ицького] р-ну). Одна виборча комісія (тільки місцеві члени) в с. Темирівці Гал[ицького] р-ну, не підписала виборчого протоколу, за що їх опісля арештовано (Рогач Олексу, Лесів [...] – селяни, Крива – учителька с. Селиськ, Головач Віра – учителька с. Темирівці, остання в приміщенні виборчої дільниці відмовлялася підписати протокол помимо погроз і поштовхувань). Всіх 4 членів виборчої комісії забрали до Галича на мвд. Тут взяли на допити слідчі Коростельов і Царьов. Їх били, кидали до камери, учителям грозили усуненням з праці, називали “штатними бандерівцями”. Учителів звільнили вечором о 22 год., а обидвох збитих селян по 2 днях.

Населення з страхом очікувало дня виборів, як “страшного суду”, як звикли цей день називати. Причина відома – згадка про минулорічні вибори. Вже зранку багато людей ховалося, інші знову тяжко “хворіли” (навіть говорити не могли), ще інші “маневрували”, виходили на вулицю, гуртувалися, а коли надходили большевики, то переходили на другу, звідтам на третю і вертали назад. Все те для того, щоб уникнути голосування. Цього року терор був рідко вживаний, бо війська було менше і уповноважені з р-ну при відмові виборців брати участь у голосуванню,

усміхалися і власними руками кидали бюлетені до урни. Навіть відмова подати своє прізвище не злостила уповноважених. По селах Галицького р-ну тільки незначний процент населення мав бюлетені в руках.

В с. Залуква виборців 882, з того добровільно проголосувало 2, а решта були вкинені руками большевиків, які ходили з урнами по хатах.

В с. Крилос, Підгородь, Четвертки всіх виборців 772, не впав ні один голос добровільно.

В с. Комарів, Сокіл, хутір Остоя всіх виборців – 743, не впав ні один голос добровільно, силою змушено голосувати 55 осіб, частину з них було заарештовано в день перед виборами. В с. Сокіл і Остоя ні один виборець не бачив виборчого бюлетеня.

В с. Бринь усіх виборців – 300 чол. 10 проголосувало під терором, а решта вкинули большевики.

В с. Сапогів виборців – 279, добровільно не голосував ніхто, 7 під примусом, решта до 100 % бюлетенів кинули самі большевики.

В с. Селиська виборців – 203, ні один виборець не мав бюлетенів у руках. “Проголосувало 100 %” виборців.

В с. Блюдники приарештовано 2 чол. за те, що не хотіли брати бюлетенів до рук. Добровільно не голосував ні один виборець.

В с. Колодіїв, хутір Вигода, всіх виборців було 386, добровільно не голосував ніхто, примусово 17. Мешканці хутора не бачили ні бюлетенів, ні урни, а “проголосували 100 %”.

В сс. Острів, Курипів, Пукасівці, Ганівці Ст., Дорогів, Перлівці, Суботів добровільно не голосував ніхто. “Голосування” пішло в 100 % (Галицький р-н).

При підрахунку голосів в с. Горохолина було скреслених 150 бюлетенів, які опісля непомітно зникли. В с. Саджава не голосувало 50 чол., перекреслених було 13. При підрахунку 100 % було добрих бюлетенів. В с. Лесівка було перекреслених 25 бюлетенів, в с. Ляхівці не голосували всі суботники, за них покидали бюлетені дир. укргазу Ковальов та інспектор шкіл Костюченко. В с. Грабовець до год. [...] рано проголосувало 27 десятників і квартируючі гарнізонники, а до окружної [...] зголошено, що проголосувало 60 виборців. О год. 12 о/уп. Мороз кинув до урни [...] бюлетенів (твердять члени виборчої комісії). Опісля десятники і большевики пішли згонити населення до голосування, незважаючи ні на кого, чи хто мав у що одягнутися, чи був хворий, гнали всіх, кого лиш захопили вдома. Тут було перекреслених

132 бюлетені, а місто одного бюлетеня був кинений портрет Левицького. В с. Глибівка під час гонення большевики стрінули Глебчук Вас. с. Дмитра, котрий ніс воду до хати. На питання чи він уже голосував – відповів, що ні, бо немає з ким залишити дітей. Тоді большевики накинулися на нього, побили прикладами крісів і пігнали до виборчої дільниці. Опісля зайшли до Коцур Параски ж. Василя, на питання чи голосувала, відповіла, що не вернув ще її чоловік з виборчої дільниці. Тоді її побили і пігнали до виборчої дільниці (р-н Богородчани)).

По всіх селах до год. 9 і пізніше ніхто не голосував з населення, крім десятників, виборчої комісії, квартируючих гарнізонів або охорони. Пізніше большевики почали гнати силою людей до виборчої дільниці.

Брехлива большевицька пропаганда не знаходила ніде слухачів. На організовані мітинги з'являються, звичайно, насильно зігнаних 20-30 чол., а найбільше 80. Добровільно населення ніколи мітингу не відвідує. Всяких пропагандистів трактують як звичайних брехунів, а з кинених ними фраз насміхаються. Організовані агітпункти з населення ніхто не відвідував, ніхто не вивчав ні конституції, ні "Положення про вибори". В с. Ст. Богородчани Куценко (з партії) та 3 большевиків намагалися зорганізувати мітинг біля церкви. Селяни, побачивши большевиків, почали розбігатися. Большевики, стріляючи, здержали біля 50 чол. Та заки Куценко довів свою промову до кінця, осталося тіль[ки] 15 чол.

В с. Ляхівцях 9.III. 6 большевиків намагалися зорганізувати мітинг біля церкви. Незважаючи на большевицьке "Стої", "Стої", селяни розбіглися і мітингу не було.

На мітингах селяни часто кидають репліки, які викривають большевицьку брехню або задають питання, які часто ставлять промовців у безвихідне становище. Часто промовці бувають висміяні прилюдно. По селах є уже "професіонали" – слухачі, які відвідують мітинги на те, щоб посміятися. То звичайно бувають жінки, бідніші селяни, а навіть демобілізовані з ч. а.

Большевицької преси населення майже не читає. Звичайно все поминає перші сторінки, трактуючи їх як звичайну брехню. Читається тільки вістки з-за кордону, які пояснюють на свій лад. Звичайно газет уживають до курення.

В справах господарських адміністрація має з селянством найбільшого клопоту. Всяк поставки стягаються шляхом насилля і тиску при допомозі війська мвд та застрашуючої пропаганди. Страх перед вивозом, арештами, конфіскацією майна, примушують селян улягати і вони віддають останнє те, що в нього вима-

гають, щоб тільки не бути вигнаним з хати. Подекуди є спроби саботувати всякі здачі, а особливо збіжжя і молока. Всяка пропаганда в господарській ділянці немає найменшого впливу чи успіху. Нікому й не в голові соцзмагання, ніхто не заключає і не бере на себе зобов'язань. Якщо є заключене соцзмагання, то це роблять тільки самі партійні органи, часто без відома селян і без цілковитого розуміння їх. Не бачила б адміністрація у себе ні 1 кг зерна, ні 1 л молока, якщо б покликала виключно на пропаганду, на патріотизм селянства.

2. Оцінка світової і нашої ситуації:

Населення пильно слідкує за всякими інференціями, подіями за кордоном, які інтерпретує по-своєму, підмічує ті факти, які можуть дати сподівання на скору війну. На основі цих подій складаються різні чутки, які переповідаються в популярній, легкій формі з уст до уст. Сподівання на скору війну постійно живе в масах. В м. лютому переповідалося про 2 блазнів-поляків, які “через радіо” розмовляли між собою. В розмові вийшло, що хочуть женитися із советкою, Гітлера візьмуть в старости, Сталіна в дружби, а німці їм будуть грати весілля. Але советка не хоче йти заміж, бо драна куфайка, тому вони (блазні) радять її полатати, бо в травні й так мусить скинути. Це спринято розуміти, як натяк на війну і то в м. травні. Так спрепарованих чуток кружляє багато більше.

Кермуючою силою в політичному життю світа, за уявою мас є Америка. Вона вважається найсильнішою і найавторитетнішою з держав. Вона може навіть “наказувати советам” не брати податки, не гнати людей на роботи, опустити ту чи іншу територію і т. д. Одначе, часто нарікають на “Америку” та на “Англію”, чому вони не починають війни. Чого ще ждуть, чи не знають, що діється внострі СССР? Якщо будуть дальше зволікати, то СССР озброїться і здобуде перемогу в світі – остерігають політики з простолюддя. Сподіваються, що війна може наступити після непогоджень на тій чи іншій конференції. Безпосередньою причиною до війни повинна стати Туреччина. Поширюються навіть чутки про концентрацію військ на советсько-турецькому кордоні. Розбивати, доказувати безпідставність таких чуток, дуже важко. Населення пильно слідкує за ходом конференцій і нарад. Підмічує і запам'ятовує ті промови і заяви, в яких говориться про “переміщених осіб”, “воєнних злочинців”, про репатріюваних і т. д. Кожна згадка, звичайно, в промовах советських делегатів, про нашу політичну еміграцію або про наш рух, зроджує піднесення. Виробилося

поняття, що наш рух досить сильний і відомий цілому світові не тільки з дій краю, а й за кордонами ССРСР.

Зимою поширилася була чутка, що на мадярському кордоні наші відділи звели великий бій з більшовиками, в якому впало їх дуже багато. Також, що з Німеччини в ССРСР є багато власовців і т. д. (Все про чужі сили).

Багато говорять про голод на СУЗ, в Молдавії, Басарабії. Переповідали зимою достовірну чутку, що в с. Ліпован Чіміслівського р-ну Бендерівської обл. за один тільки м. лютий вимерло з голоду 65 чол.

3. Осяги нашої пропаганди:

Серед українського населення наші ідеї знаходять щире захоплююче признание. Найкраще виказався вплив пропагандивної роботи під час т.з. виборів до верх. ради УССР, як мобілізуючого чинника до протесту. Противиборча кампанія була проведена дуже скромними засобами: льозунги, писані часто на записаному папері, газетах вручно, листівками, вибитими на машині і переписуваними вручно. Крім конспіративних індивідуальних розмов і нечисленних гуртових зустрічей, не було проведено усної роз'яснювальної роботи. Проте вислід був дуже значний. Населення рішучо і повністю від виборів здержалося, всеціло бойкотувало їх. Тільки одиниці голосували добровільно і дуже незначний процент бюлетенів було кинено під терором. (Галицький, Станиславівський р-ни).

В тих р-нах, де наша пропагандивна робота не була проведена або лише в незначній мірі, нерішуча – населення ждало тої хвилини, коли піchnуть його гнати під штиком до виборчого приміщення. Ставити рішучий опір пробували тільки одиниці. (Лисецький, Богородчанський р-ни). Цим виказуються наші спроможності в керівництві революційною боротьбою широких народних мас. Вистачає незначного вкладу енергії, щоб мобілізувати маси до активних дій.

Найбільш із захопленням читає нашу літературу молодь і робітництво. Молодь сама розшукувала листівок, звернених до неї, один перед другим ждали своєї черги, ждали коли дістанеться до їх рук література. Навіть наймолодші раділи, що й за них не забувають "свої".

Вибито і розповсюджено за зимовий період літератури:

1. До насильно вивезених	листівка	24 прим.
2. Українські селяни	-//-	24 -//-
3. До демобілізованих	-//-	111 -//-

4. Українці	-//-	166 -//-
5. Молоді друзі	-//-	229 -//-
6. Брати з-над Дніпра	-//-	7 -//-
7. Українські селяни, робітники і інтеліг.	-//-	161 -//-
8. Вказівки (до молоді)	-//-	271 -//-
9. Українці, брати із східних областей	-//-	28 -//-
10. Українці Зах. областей	-//-	230 -//-
11. Слово до учителів	-//-	34 -//-
12. До української молоді східн[их] обл.	-//-	80 -//-
13. Українські робітники	-//-	226 -//-
14. Український народ	-//-	246 -//-
15. До сексотів	-//-	120 -//-
16. Христос Рождається	-//-	716 -//-
17. До робітничої, селянської та інтел. мол[оді]	-//-	176 -//-
18. Христос Воскрес	-//-	80 -//-
19. Про характер		32 -//-
20. Почищення революційну пильність		11 -//-
21. Ми переможемо		32 -//-
22. Сталінська демократія без маски		18 -//-
23. Як проходили вибори (з "І. і Ч." № 10-11)		8 -//-
24. За національну честь і гідність	13 -//-	
25. Проблема британської імперії (вишк. матер.)		10 -//-
26. Про Програмові Постанови	-//-	10 -//-
27. Про звернення уряду УРСР	-//-	10 -//-
28. Четверта сталінська п'ятирічка	-//-	8 -//-
29. Популяційна політика	-//-	12 -//-
30. Про політичне положення	-//-	23 -//-
31. Економічно-політичний огляд б[ільших] країн світу	-//-	6 -//-
32. Закордонна політика СРСР	-//-	14 -//-
33. Науковість діалектичного матеріалізму	-//-	7 -//-
34. Ідейно-політичне обличчя большевиків	-//-	16 -//-
35. Колоніальна господарська політика б[ільших] імп[еріалістів]	-//-	24 -//-
36. "Ідея і Чин" № 10-11	-//-	8 -//-

Льозунгові акції були проведені в Галицькому і
Станіславівському р-нах.

В Галицькому р-ні в днях:

22.XII.[19]46 р. – заклики проти четвертої сталінської
п'ятирічки

1.І.[19]47 р. – противиборчі льозунги (роз'яснювального змісту)

14.І.[19]47 р. – -//- -//- -//- -//-

19.І.[19]47 р. – заклики до бойкоту виборів.

В райцентрі Галич було розповсюджено 220 штук льозунгів – закликів до бойкоту виборів.

Розповсюджено всіх льозунгів за 4 акції 3.570 штук, в тому [числі] друкованих 120 штук.

На СУЗ було передано 60 противиборчих льозунгів, які були розповсюджені в Кам'янець-Подільській обл. (Староушицький р-н). Льозунги ці були прочитані селянами і під час виборів були спроби бойкоту. Також у цю область були передані листівки, які були розліплені на видних місцях і прочитані населенням. Адміністрація на появу листівок зчинила крик, що появились бандерівці. Мвд перевело розшуки, а коло телефонічних стовпів (на яких були розліплені льозунги) протягом 3 днів стояли стійки.

Українці з СУЗ, які живуть по селах, консолідуються з місцевим населенням. Ніхто з них не йшов добровільно голосувати. Одна українка з р-ну в розмові з другою сказала: “З ними (повстанцями) небезпечно стрічатися, бо говорять правду, якій мусиш повірити”.

В Станиславівському р-ні було розповсюджено за звітний час понад 3.000 льозунгів, вибитих на машині і писаних вручно. Більшу кількість листівок і льозунгів було передано в м. Станиславові.

Були розповсюджені листівки і льозунги в сс. Черніїв, Хриплин, Крехівці, Хом'яків, Братківці Лисецького р-ну.

По інших селах Лисецького р-ну, в сс. Височанка, Тязів, Боднарів Галицького р-ну і в Богородчанському р-ні, льозунги не були розповсюджені.

4. Санітарний стан населення:

Венеричні захворювання в с. Залуква 5 дівчат (працюють у р-ні). В с. Шевченкове 2 дівчини (одна з них учителька, хвороба помітна ззовні, недавно забрано її до лічниці, бо хотіла повіситися). В с. Дорогів 3 особи. Розповсюдниками цих хворіб є енкаведівські війська, які стаціонують по селах або оперують. Точно устійнити число захворювань важко, бо їх затаюють, або лікують тайно (Гал[ицький] р-н).

5. Господарський стан населення:

Величезний грабіж хліба від селян шляхом обов'язкових поставок, вільних продажей, прямого грабунку при цьогорічному

врожаї спричинило голодування населення. Більше 50 % населення уже тепер живе впроголодь. В с. Селиська Галицького р-ну (100 чисел) 70 % населення, крім мізерного запасу бараболі, нічого немає, 25 % живе на жебраному хлібі. Збіжжя поїли тут ще в м. січні цього року. В с. Крилос того ж р-ну 50 % населення живе з ласки добрих людей. Решта має лиш саму бараболю. Дещо в менших відсотках не мають хліба сс. Викторів, Бринь, Сапогів, Перлівці, Височанка, Боднарів, Темирівці, Мединя, Галицький р-н, Майдан, Гута, Гутиська, Рибно, Узінь, Добрівляни, Станислав[івський] р-н, Майдан, Посіч, Ст. Лисець Лисецького р-ну, Нивочин, Лесівка, Гринівка, Глибока, Хмелів[ка], Грабовець, Глибівка, Горохолина Ліс Богородчанського р-ну. Процентне відношення голодуючих у тих селах розподілилося приблизно так: 25-30 % населення немає зовсім харчів, 40-50 % має саму бульбу, 20-35 % має мізерні запаси хліба. Голодуючих по інших селах є дещо менший відсоток. Трапляються випадки пухнення з голоду.

Дошкульно відчувається брак тяглової сили та сільгосп. реманенту, так, що впоратися селянству з весняними роботами буде дуже важко. Стан погіршує ще брак годівлі для тварин та посівного фонду.

Погної на поля під час зими не були вивезені, або вивезені в малій кількості тому, що коні були зайняті при вивізці кріпильного лісу для Донбасу.

6. Акції УПА:

6.II.[19]47 р. підвідділ УПА цілковито здемолював в с. Гробиська Гал[ицького] р-ну виборчу діляницю. Внаслідок того на другий день тут була облава.

7. Акції СКВ:

26.XII. відділ СКВ наскочив в с. Колодіїв Гал[ицького] р-ну на читальню, де висвітлювано кінофільм. Обслугу арештовано, гроші відібрано і роздано населенню, арештованих опісля відпущено. Апаратуру, мотор, фільм понищено і виголошено коротку промову до зібраних, вказуючи на ціль нищення. Присутні були дуже вдоволені, бо поява українських повстанців зробила на них велике враження, більше чим пропагандивний большевицький фільм (висвітлювали про боротьбу ч.а., колгоспи, промисловість).

6.I.[19]47 р. цей сам відділ СКВ в с. Дорогів Гал[ицького] р-ну вбив одного члена райкому партії.

28.І. в с. Підпечарах Станисл[авівського] р-ну СКВ знищив виборчу дільницю.

Під час зимових сутічок СКВ з ворогом був убитий о/уп. в с. Угорники Станисл[авівського] р-ну. Інші сутічки були без втрат, як по одній, так і по другій стороні.

8. Наші втрати в людях і матеріялах:

Галицький р-н: арештовано 102 чол., перебуває в тюрмі 13 чол., засуджено 13 чол., зловлено під час акцій 1 чол.

Станиславівський р-н: арештовано 58 чол., перебуває в тюрмі 7 чол., зловлено під час акцій 8 чол. (піднесли руки), зголосилися з повинною 4 (всі звільнені), з того звільнено 4 чол., втекло з рук і тюрми 2 чол.

Лисецький р-н: арештовано біля 300 чол., в тому [числі] тільки зі с. Посіч 180 чол., перебуває в тюрмі 34 чол.

Богородчанський р-н: арештовано 318, в тюрмі перебуває 20.

Бувають часті випадки арештування молоді обидвох полів з 1927-[19]31 рр. народження, яких, звичайно, по переслуханню звільняють.

	Вбито:	Поранено:
Галицький р-н	– 1 чол.	– 1 чол.
Станиславівський р-н	– 14 –//–	– 1 –//–
Лисецький р-н	– 6 –//–	– 1 –//–
Богородчанський р-н	– 2 –//–	– 2 –//– засудже- но на 15 літ робіт.

Вивози:

Галицький р-н: вивезено 1 родину, 3 особи, які повернулися із Сибіру, будучи вивезеними 1944 р.

Богородчанський р-н: вивезено 12 родин, в тому [числі] 2 робітників, які запалили кочегарку (по 3 роки тяжких робіт), 2 селян за те, що не їхали до лісу (на 6 і 8 років), 6 осіб (сільську адміністрацію за співпрацю з нашим рухом по 10 років), 1 за здемолювання клубу (на 15 років), 1 за дизерцію зі школи ФЗН (на 3 роки). Всіх арештованих вивезено в далековіддалені р-ни СССР.

	Спалено господарств:	Зліквідовано:
Галицький р-н	– 2 госп.	– 2 госп.
Станиславівський р-н	– 1 –//–	– 9 –//–
Лисецький р-н	– 1 –//–	– 6 –//–
Богородчанський р-н	– цілковито	– 2 –//–
–//– –//–	–частинно	– 15 –//–

Інші втрати:

200 штук набоїв до ппш, 10 штук до “нагана”, 3 магазинки до ппс, далековид, медикаменти на суму 3.000 крб., 40 л олію (замагазинованого ще в 1944 р.), мотоцикль.

9. Інші випадки:

Зимою по селах Станиславівського р-ну, ходив за проше-ним хлібом демобілізований ч. а. Вступав до хат, де квартирував зимою 1945-[19]46 рр. Виглядав на 50-літнього старця, хоч мав 27 років. Нарікав на большевицьку адміністрацію, яка не забезпечує демобілізованих. Оповідає селянам, що всі ті, які шукали за повстанцями (бандерівцями) демобілізовані, тепер ходять голодні. – Я переконався, що повстанці за добру, правильну справу воюють, а для нас заплата – голод.

25.II.[19]47 р. в с. Нивочин Богородчанського р-ну Глеб Параска отруїла спиртом 3 бійців з квартируючого гарнізону обл. військ мвд. Один з них помер на місці, а 2 у лічниці. Жінку сильно стортували їхні товариші.

23.I. б[іля] с. Ганівці Галицького р-ну на р. Дністер кількох большевиків знищили хрест з леду, приладжений до свята Йордану. Спершу стріляли до нього, а опісля розбили.

17.II. до парафії с. Крилос Гал[ицького] р-ну приїхало 5 енкаведистів на перевірку церковних книг. Після перевірки забрали зі собою архів із розкопів з року 1933.

В м. січні в м. Галичі арештовано 4 “стрибків”, які по якимсь часі зістали відправлені до армії. Большевики як причину арештування подавали зроблену ними грабіж в с. Суботів (говорять, що вони засуджені).

Постій, 10.V.[19]47 р.

/ – /

Доповнення до звіту за мм. грудень 1946 р. – березень 1947 р.

До точки 12 (бойові акції...)

Облави і наскоки:

20.I.[19]47 р. в с. Вовчинець Станиславівського р-ну спецвідділ в числі 250 чол. переводив облаву. Село вже о год. 5 рано було обложене заставами. Розшуки переводили групами по 15-20 бійців. Найбільше шукали в заможних господарів, при тому просили харчів. Коли ті відмовлялися давати їм харчі, тоді большевики брали силою (навіть варену бульбу). В Масник Катерини

забрали 6 бохонців хліба, 2 кг масла і всі зварені харчі. Зразу по розшуках забрали селян на мітинг. О год. 10 до села приїхав голова рвк Паркулаб і з адміністрації Візеренко, Рибалка та кандидат у депутати Світлична. На мітинг зігнали біля 50 чол. Частина війська дальше продовжувала вести розшуки, а частина охороняла збори. На мітингу говорили, що до дня виборів виб'ють усіх бандерівців і хай селяни не бояться і йдуть голосувати.

21.I. в с. Угорники Станисл[авівського] р-ну, Сурмин (з мвд) з відділом в числі 42 чол. під ком. майора, провів розшуки в одній частині села. Арештовано 3 чол., яких по кількох днях звільнено.

29.I. відділ большевиків в числі 75 чол., під ком. нач. ро мвд Куцого, перевів облаву в с. Клужів.

31.I. в с. Ямниця 40 больш[евиків] робили безуспішну перевірку. Того ж самого дня було проведено облаву в с. Пасічна, відділом в числі 150 чол., під ком. [нач.] ро мвд Куцого.

5.II. нач. ро мвд Куций із 22 большевиками переводили розшуки в одній частині с. Ямниця. Внаслідку розшуків знайшли криївку, з якої вийшли і зголосилися б[увший] чот. УПА Мурза (Шпільчак Іван), стр. Хміль (Іваночко Вас.) і Скала. Видали зброю: 2 кулемети і 1 пістоль. Всіх зголошенців відставили до Станиславівської тюрми.

13.III. 50 большевиків знов переводили розшуки в с. Ямниця.

В с. Павелче протягом звітного часу було проведено 4 облави відділами большевиків в числі 150-200 чол. Під час облави арештовано 8 чол. Мельникович Яків (років 30) і Тачинський Осип (років 18) до сьогодні сидять у тюрмі.

9.XII.[19]46 р. боївка мgb наскочила с. Вовчинець Станисл[авівського] р-ну і на одному господарстві запримітили 4 підпільників, по яких відкрили вогонь. Опісля арештували 3 чол., яких по 2 днях звільнили. В Куливій Івана забрали все зерно, одяг і 30 кг сухарів.

13.XII. вечором о год. 10 60 большевиків наскочили на с. Ямницю і перевірювали хати, стайні, стодоли, стрихи. В Духович Івана знайшли криївку, якої з невідомих причин не відкривали, хоч там були повстанці (4 чол.). Перевірили ще шопу і відійшли. Зараз після виходу большевиків підпільники опустили криївку.

5.I.[19]47 р. 20 большевиків наскочили на господарство Струмінського Г. в с. Майдан, перевели трус і відійшли. Командував майор.

6.I. в ніч Святвечора наскочило 20 большевиків під ком. уч./уп. мвд Маркова на с. Микитинці. В селі запримітили стр. УПА

д. Ігоря, як той виходив з хати і почали підходити за ним, щоб його зловити живим. Ігор, запримітивши большевиків, починає втікати та вибігає на поле. На полі зав'язується перестрілка. В міжчасі за втікаючим повстанцем большевики пускають 3 псів. Ігор стрілив до псів і дальше втікає, відстрілюючись. Стає ранений і дострілюється. Большевики забрали тіло вбитого до с. Рінь, а опісля до с. Микитинець і казали батькові його похоронити. Другого дня відбувся похорон вбитого Ігоря, який перетворився у справжню демонстрацію: дівчата несли багато вінців, посходилися селяни з сусідніх сіл (Угорник, Підпечар, Хриплина). Марков стояв збоку і приказував: "Ідіть, там ваша самостійна Україна лежить". З гурту посипалися різні вигуки: "Ще не знаєш чого ти довоюєшся?" – і Марков відступив. Опісля ходив по селі та вихвалювався, що здобув кожух, чоботи, убрання і отримав нагороди 5.000 крб., чим збуджував ще більшу ненависть населення до себе.

Того ж самого вечора кількох большевиків наткнулися на повстанців в с. Угорники. Один повстанець стояв на стійці, а інші вечеряли в хаті. Большевики наткнувшись на стійкового, запитали хто такий. Цей відповів, що господар і ступає кілька кроків, будьтоби для полагодження природніх потреб, витягає пістоль і хоче стріляти, але пістоль не випаляє. Большевики запримічають його рух і стріляють, лиш раз, бо зброя також не палить. Повстанець утікає і пострілом алярмує інших, які також утікають з хати і по короткій перестрілці відступають.

6.I. вечером в с. Підлужжя наскочив о/уп. Видренко з кількохнадцять большевиками і заарештував 2 чол. В одній хаті розломав двері, набрав святочних харчів і відійшов.

21.I. той самий о/уп. Видренко з 40 больш[евиками] наскочив на с. Підпечари, перевів основні розшуки в кількох господарствах, награвували харчових продуктів і відійшли. В одній хаті вибрали котел з печі, говорячи, що там є вхід до криївки.

21.I. в с. Угринів Долішній у Мельник Марії заквартирував сотенний УПА Причепа (Катамай Микола, нар. 1925 р.) із своїми 5 стрільцями. О год. 13 на це господарство наскакують большевики і рівночасно в мгли ока обкладають [...]. Участь в цьому бере біля 200 чол. Коли сотенному зголошують, що наближається ворог, він виправляє стареньку господиню з хати, розділює стрільців на дві частини: одних висилає на стрих, а з другими остається на долі. Большевики підійшовши до хати, починають розламлювати двері. В той же час з хати падають постріли і большевики утікають. Зав'язується запеклий бій,

який триває біля 2 годин. Большевики наступають, падають жертвами і відступають назад. Був відбитий другий наступ і третій. Командуючий біситься: “Бойци, ми Берлін здобули, а тут від “бандитів” відступаєм, давай, вперед”. І знова наступ. І знова вже вчетверте ворог відступає, але це вже останній раз. Із-за рога шопи кричить представник з райкому партії: “Здайтеся, нічого вам не буде, кара ваша буде прощена”. У відповідь – повстанська черга з автомата і крикун лежить мертвий на землі. Та далі воювати годі. Останні набойки вистріляні. Паде останній наказ сотенного: “Нищити зброю, помолитися і розриватися гранатами”. Зброя понижена, коротка молитва і одна за другою вибухають гранати, останні постріли з пістолів. Хвилина тиші, двері до хати розломані, на бойових становищах 6 розшарпаних трупів Героїв, які до останнього віддиху були вірні своїй рідній Матері.

На автомашину було зложено 13 ворожих трупів, вкритих плаштою, наверх поклали тіла вбитих повстанців і так машина від'їхала до Станиславова. Хата оголена до тла. Вечором опустілим селом ще довго здригав плач селян, наповнений ненавистю до окупанта за рідними геройськими дітьми.

В нерівному бою впали:

Причепа	–	Катамай Микола	нар. 1925 р.	в с. Ямниця	сотенний	УПА
Пісня	–	Теодор	–//–	–	в с. Нижнів	бунчужний –//–
Базик	–	Василь	–//–	1921 р.	в с. Підпечари	чотовий –//–
Лицар	–	Можилук Павло	–//–	1921 р.	в с. Загвіздь	стрілець –//–
Чумак	–	–	–//–	1927 р.	в с. Підпечари	–//– –//–
Вихор	–	Стасинець Zenko	–//–	1927 р.	в с. Павелче	–//– –//–

22.I., 26.I. нічю большевики насакували на с. Гутиська і перевірювали [...].

28.I. під час наскоку на с. Майдан, були провірені господарства Попадинець [...] і Попадинець Олексі і шукали за криївками. Говорили, що в селі криється 4 повстанців: “Хай зголошаться, або хай ідуть з нами воювати”. Не знайшли нічого.

29.I. ніччю зайшло 4 повстанців до хати в с. Угринів Дол. Внедовзі повз хату переходило 3 большевиків (з забезпечення відділу, який вертав до Станиславова), які хотіли ступити до хати. Хлопчина на порозі стримує їх і за той час хлопці одягаються і вискакують на подвір'я, стріляють по большевиках і відстрілюються від большевиків, які підходять на допомогу і щасливо відступають.

1.II. 15 большевиків під ком. Томашова провели наскок на с. Майдан.

13.III. цей самий відділ з Томашовим наскочив знова на с. Майдан і перевів розшуки на 5 господарствах. Опісля перейшов на с. Стара Гута, де потурбував 80-літню старушку.

Наскоки:

9.I.[19]47р. огод. 2пополудні на с. Павелче Станиславівського р-ну, на хату господині Москалихи П. наскочило 4 большевиків із Когут Йосифом, літ 45, який працює у р-ні (за першої окупації був голова колгоспу, а тепер агентом). В тій хаті в той час перебували підпільники Брян і Віктор. Входячи до хати, Когут питає за Віктором і каже переводити основні розшуки. Підпільники, побачивши своє безвихідне положення, продирають стріху і Брян викидає до сіней гранату, але вона не вибухає. Тоді повстанці зіскакують і втікають. Під час втечі відразу зістає поцілений большевицькою кулею д. Віктор – Попадинець Віктор, син Онуфрія, нар. 1923 р. і паде. Д. Брян, важко ранений у живіт, біжить ще 200 кроків, заходить до сусідньої хати і там умирає.

Після трусів большевики забрали тіло вбитого Віктора до р-ну. Тіло Бряна селяни тайком похоронили на місцевому цвинтарі. Большевики, довідавшись, що тіло д. Бряна похоронене на цвинтарі, викопали і забрали до гарнізону. Тут тіла лежали через 3 тижні. Коли гарнізони вибралися, то селяни поховали тіла повстанців на цвинтарі.

Прочіска лісів:

10.I. відділ большевиків в числі 250 чол. під ком. Куцого перевів облогу на с. Рибно та перевіряв лази біля Рибного – без успіху.

13.I. відділ ро мвд під ком. Куцого в числі 150 чол. переводили перевірку лісу між сс. Підпечари – Узінь. Ліс перевіряли лініями. Успіхів не мали.

14.I. війська ро мвд Станиславів і Єзупіль в числі 400 чол. перевіряли ліс Стінка. При проверці звертали увагу на сліди. Гуцаків розстрільною не проходили. Не знайшовши нічого, відійшла одна частина до Станиславова, а друга на Єзупіль.

Засідки:

3.XII.[19]46 р. в с. Колодіївка Станиславівського р-ну в горішній частині села 3 большевиків із “стрибками” с. Узінь зробили засідку, але без вислідів.

15.XII. в с. Угорниках коло головного шляху Станиславів – Тисмениця, енкаведист Марков переводив впродовж 7 днів засідки, але без жодних успіхів.

26.XII. о год. 21 через с. Ямницю переходили стрільці УПА. Зайшовши в т. зв. куток Симборівка, повернули до господині Катамай Доні. Господиня, зауваживши повстанців сказала, що щойно перед хвилиною бачила большевиків. Стрільці позаягали, а господиня пішла до воріт і зауважила там лежачих большевиків. Вона скричала: “Друзі, тікайте, бо тут большевики”. Большевики вистрілили ракету і відкрили збірний вогонь. Стрільці, відстрілюючись, почали відступати. При перших пострілах зістав ранений тяжко в ногу д. Зозуля. Невідчуваючи зразу болю, він біжить ще 200 м до госп. Грицак Марії і там скривається під обором. Большевики з місцевого гарнізону почули постріли і прибігли на допомогу, взявши із собою 2 псів. Тепер разом почали розшуки і знайшли раненого стр. Зозулю і відкрили вогонь по оборозі. Д. Зозуля, бачачи своє безвихідне становище, розривається гранатою. Большевики прийшли до оборога і забрали тіло вбитого д. Зозулі – Катамай Василя, нар. 1925 р. в с. Ямниця, до місцевого гарнізону. Другого дня закопали тіло на шкарпі коло штрики.

Того ж самого дня приїхало з ро мвд 20 большевиків до села з Куцим і перевели основний трус в Катамай Доні, яка повідомила стрільців про больш[евицьку] засідку. Господиню сильно збили.

21.I. в с. Колодіївка енкаведист Видренко з 15 большевиками та “стрибками” квартируючого гарнізону с. Узінь, влаштував засідку в stodolі місцевого священика. Просиділи цілу ніч без успіхів.

19.I. в с. Вовчинець енкаведист Марцінов [з большевиками] в числі 20 чол., влаштував засідку коло моста на р. Бистриці (від год. 9 вечора – 2 ранку). По опущенню місця засідки, зайшли до госп[одарства] Вертанович Ксені. Господиня, настрашившись, втекла вікном, а большевики розбили двері, вдерлися до хати, де просиділи дорана, а ранком вибралися до Станиславова.

23.I. в с. Гутиська енкаведист Томашов з 30 большевиками влаштував засідку на краю лісу від сторони села. Просиділи цілий день і відійшли.

9.III. до 19.III. в с.Тязів большевики в числі 20 чол. під ком. Томашова переводили засідки в с. Буковатім.

17.III. большевики з квартируючого гарнізону в с. Павелче в числі 30 чол. під ком. Томашова, влаштували засідку біля хат в с. Гутиська. Не запримітивши нічого, раненько відійшли так, щоб й ніхто не запримітив їх до с. Павелче.

Грабунки-крадежі:

6.I. в с. Угорники уповноважений з ро мвд з 20 большевиками ограбили Микитин Василя. Рівно ж забрали всі харчі, приготовані на свята.

8.I. в с. Вовчинець в часі Святвечора, коли селяни колядували, надійшло кількох большевиків, які стримали колядників і перевіряли документи. При перевірці запитали одного господаря зі скарбонкою і закликали його до хати перевірити документи. По дорозі вирвали скарбонку з грішми і втекли. В скарбонці було 4-5 тис. крб.

15.I. до с. Угорник заїхало кількох большевиків, які зайшли до господаря Андрусишин Мих., перевели в нього ревізію і відійшли. Під час ревізії вкрали нові чоботи.

17.I. в с. Підлужжя 8 большевиків зайшли до Яковин Мих. і забрали печений хліб та їжу, що мав прилагоджене на Йорданські свята. Відтак зайшли до господаря Івасишин Мих. і сказали його дочці Марії, що мають її арештувати, а якщо батько дасть 1 л горілки і закуску, то її залишать. Батько дав і вони наїлися та напилися, і відійшли.

18.I. до с. Колодіївки приїхало 14 большевиків і зайшли до голови с/ради Шайбана Вас., де перевели труси, казали, що шукають за криївкою, бо знайшли в голови с/ради криївку в с. Добровлянах. Робили ревізію також у Мокляка Мих., Долішнього Мих., Угриша Мих., Витвицького Антона та Славич Юрка. При ревізіях забрали всі харчі, які селяни приготували для себе на свята.

27.I. в с. Колодіївка суддя Гарасименко і кількох большевиків стягали у селян залеглий контингент сільгосп. продуктів. За нездачу контингенту конфісковували майно. В Долішнього Олексі сконфіскували корову, 18 штук курей, 8 штук кріликів, 15 кг м'яса, 4 підводи годівлі для тварин та весь господарський реманент на суму 30-40 тисяч. В Дзенків Вас. – 2 ялівки, 10 штук курей, 8 підвод годівлі для тварин. В соломі знайшли штик від кріса, за що господаря тяжко побили. В Буняка Вас. – 1 козу, 10 штук курей, 10 підвод годівлі для тварин.

10.II. в с. Колодіївка большевики ограбили господиню Бринзей Розалію на суму 70 тис. крб.

15. II. в с. Вовчинець кількох большевиків вкрали в переселенця з-за Сяну Ковальчука 1 козу і кілька курей.

21.II. до с. Вовчинець нічю заїхало кількох большевиків. В госп. Верет[...] Олексі продерли стріху і вломилися до хати. Коли господар счинив крик, тоді большевик приложив пістоль до грудей господаря і сказав, що як рушиться, то застрілить. Зграбували все його майно на суму до 30.000 крб.

28.II. до с. Рибно прийшло 5 большевиків з лейтенантом і приказали голові с/ради, щоб збирав для них харчі. Коли голо-

ва відмовився, то вони самі почали збирати харчі. Награбивши стільки, скільки могли забрати зі собою і відійшли.

Постій, 10.V.[19]47 р.

/ - /

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 81, арк. 78-93 зв.

Оригінал. Машинопис.

№ 22
ЗВІТ НАДРАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН
СТАНИСЛАВІВЩИНИ ЗА ЛИПЕНЬ, СЕРПЕНЬ,
ВЕРЕСЕНЬ 1948 р.

19 листопада 1948 р.

Слава Україні!

Станиславівщина 1948 р.*

З В І Т

за мм. липень, серпень, вересень 1948 р.

В О Р О Ж Е С Е Р Е Д О В И Щ Е

I. СТАН ПАРТІЇ, ПОЛІЦІЇ, АДМІНІСТРАЦІЇ ТА ЙОГО ЗМІНИ.

1. Облпартком (орг. схема).

Найвищим органом компартії в області є обласна конференція. Конференція обирає обласний комітет партії, який урядує в період між конференціями. Обласна конференція скликається обласним комітетом партії один раз на півтора року, а надзвичайна за рішенням обласного комітету, або на вимогу 1/3 загального числа членів організацій, які входять в обласну партійну організацію.

Обласна конференція заслуховує і затверджує звітні доповіді обласного комітету, ревізійної комісії та інших обласних організацій, обговорює питання партійної, радянської, господарської, профспілкової роботи в області і обирає обласний комітет, ревізійну комісію і делегатів на всесоюзний з'їзд партії.

* Титульна сторінка з подібною назвою не публікується.

Обласний комітет виділяє для поточної роботи відповідні виконавчі органи в складі не більш як 11 чоловік і 3-5 секретарів, в тому числі 1-й секретар, 2-й секретар, секретар по кадрах і секретар по пропаганді, затверджуваних ЦК ВКП(б). Для секретарів обов'язковий партійний стаж не менш як 5 років.

Обласний комітет організує різні установи партії в межах області, керує їх діяльністю, призначає редакцію обласного партійного органу, що працює під його контролем, керує партійними групами в позапартійних організаціях, організує і веде свої підприємства, які мають загальне значення для області, розподілює в межах своєї організації сили і засоби партії, завідує обласною партійною касою.

Пленум обласного комітету скликається не рідше як 1 раз на 3 місяці. Для практичної роботи по здійсненні партійних рішень в обкомі є такі відділи: а) відділ кадрів, б) відділ пропаганди і агітації, в) організаційно-інструкторський відділ, г) сільськогосподарський відділ, д) військовий відділ.

Станиславівський обком КП(б)У, вулиця Грунвальдська 11.

1. секретар	– Слонь Михайло Верн.
2. –//–	– Лазуренко Михайло Конст.
3. –//–	– Біда А. М.
4. –//– по проп. і агітації	– Князник В. З.
5. –//– по кадрах	– Еремигін С. Г.

Бюро обкому.

Слонь М. В., Лазуренко М. К., Щербак П. К., Москаленко К. С., Біда А. М., Еремигін С. Г., Князник В. З., Онищенко І. С., Сараєв Р. Н.

Ревізійна комісія.

Голова комісії Мосцеева С. С., члени: Панков А. П., Добротін П. В., Князев Г. Н., Павлик С. М., Ануфриков Ф. Ф., Лавров С. М., Арделян І. І., Шкавро П. Г.

Перший секретар керує роботою обласної партійної організації.

Другий секретар

Помічник

Третій секретар Біда (один з них по промисловості, а другий по транспорту).

Секретар по промисловості має заступника, заступника зав. промисловим відділом і двох інструкторів.

Секретар по транспорту має заступника зав. відділом по транспорті і двох інструкторів.

Відділ пропаганди і агітації:

Секретар по пропаганді і агітації.

Заступник – завідуючий відділом пропаганди і агітації, завідуючий сектором пропаганди і агітації, завідуючий сектором пропаганди, зав. сектором агітації, інструктор по пресі, зав. сектором культури, зав. відділом шкіл, зав. лекторською групою.

Відділ кадрів:

Секретар по кадрах.

Заступник – зав. відділом кадрів, зав. сектором промислових кадрів, інструктор, зав. сектором партійних кадрів, інструктор, зав. сектором оборонних кадрів, зав. сектором советських кадрів, інструктор, зав. сектором сільськогосподарських кадрів, зав. сектором обліку.

Окремий (особий) сектор:

Завідуючий окремим сектором з такими частинами: зав. першою частиною, зав. другою частиною, зав. третьою частиною.

Відділ оргінструкторський:

Завідуючий оргінструкторським відділом.

Заступник – зав. відділом, зав. сектором інформацій, зав. сектором статистики і три інструктори.

Відділ нафтової промисловости:

Секретар (можливо 4-й) по нафтовій промисловости.

Заст. секретаря по нафтовій промисловости.

Заст. завідуючого відділом по нафтовій промисловости і інструктор.

Відділ лісової промисловости:

(Секретар по лісовій промисловости)

Заступник секр. по лісовій промисловости.

Заступник – зав. відділом лісової промисловости, заст. секр. по будівництві, заст. секр. по торгівлі і інструктор.

Відділ жіночий:

Завідуючий відділом по роботі серед жінок і інструктор.

Відділ воєнний:

Зав. воєнним відділом і інструктор.

Сектор фінансовий:

Завідуючий, замісник зав., [гол.] бухгалтер і бухгалтерія.

Крім того, ще такі допоміжні технічні середники та підприємства: машинне бюро, автогараж, столова, гуртожиток, підсобне господарство (вул. Дадугіна 91), гуртожиток парткурсів (вул. Советська 11).

Міськом партії:

Міська партійна конференція скликається міським комітетом не рідше як один раз на рік, надзвичайна – подібно як в області.

Робота міської конференції і компетенції подібні як в обласної. Міський комітет обирає бюро в складі 7-9 чоловік і 3-х секретарів міськкому. Для секретарів міського комітету обов'язковий партійний стаж не менш як 3 роки. Секретарі міського комітету затверджуються обкомом.

Міський комітет організує і затверджує первинні партійні організації на підприємствах і установах, веде реєстрацію комуністів, організує різні установи партії в межах міста і керує їхньою діяльністю. Міський комітет звітує обласному комітету про свою діяльність вчас і за формою, встановлені ЦК ВКП(б).

Пленум міського комітету скликається не рідше як один раз на півтора місяця.

В міськкомах є такі відділи: а) відділ кадрів, б) відділ пропаганди і агітації, в) організаційно-інструкторський відділ, г) військовий відділ.

Міськком КП(б)У Станиславова приміщується в будинку при вул. Карла Маркса 31.

1-й секретар

2-й –//–

Помічник 2-го секретаря.

Відділ пропаганди і агітації:

Секретар по пропаганді і агітації, інструктор відділу пропаганди.

Відділ кадрів:

Секретар по кадрах.

Заступник – зав. відділом кадрів, інструктор відділу кадрів, сектор обліку, зав. оргінструкторським відділом і 2 інструктори.

Відділ міського господарства і будівництва.

Завідуючий і інструктор.

Відділ воєнний.

Завідуючий.

Парткабінет (вул. Советська, 2)

Зав. парткабінетом.

(Схема розроблена на основі: “Статуту ВКП(б)” і списку “Абонентів” Станиславівської АТС).

Райпартком (то само, що про міськком).

До райпарткому входять: 1-й, 2-й, 3-й секретарі (при тому один з них є зав. відділом кадрів, а другий зав. відділом пропаганди і агітації або цим останнім відділом завідує окремий секретар). Завідуючий організаційно-інструкторським відділом, зав. військовим відділом, зав. жіночої організації (жінорг.), зав. сектором партстатистики і єдиного партквітка і редактор райгазети. Допоміжні працівники: 2 інструктори і технічний працівник.

Відділ пропаганди і агітації:

Завідуючий, інструктор, лектор, помічник. (Про склад працівників інших відділів немає даних).

Парткабінет:

Завідуючий, заступник, бібліотекар. Прибувний член партії на роботу в дану місцевість, вперш обов'язаний реєструватись в парткабінеті. В парткабінеті відбуваються засідання, збори, читаються лекції, а також поміщується партійна бібліотека.

Первинні партійні організації.

Первинні партійні організації є основою партії. Вони створюються на установах, підприємствах та у всіх місцевостях, в війську, школах і т.п., при наявності не менше 3-х членів партії. Коли є менше 3-х членів, то створюються кандидатські або партійно-комсомольські групи на чолі з парторгом, який виділяється райкомом, міськкомом партії або політвідділом. Первинні партійні організації затверджуються районними, міськими комітетами або відповідними політвідділами.

Первинні організації, які начислюють понад 100 членів і кандидатів партії, можуть мати зорганізовані з затвердження райкому або міськкому, організації по цехах, дільницях, відділах і т.д. В середині цих останніх можуть створюватись партійні групи по бригадах, агрегатах підприємства.

У великих парторганізаціях, які начислюють понад 500 членів, можуть бути створювані за затвердженням ЦК ВКП(б), заводські комітети партії з наданням цеховим парторганізаціям цих підприємств прав первинної партійної організації. Завданням первинної партійної організації є:

- а) агітаційна і організаційна робота серед мас;
- б) приймання нових членів;
- в) виконання доручень вищих партійних органів;
- г) організування соцзмагання серед мас;
- д) боротьба з розхлябаністю і безпорядками в підприємствах;
- е) активна участь в економічному і політичному житті країни.

Ці організації мають право контролювати діяльність адміністрації підприємств.

Для ведення поточної роботи, первинна партійна організація обирає на один рік бюро в складі не більш як 11 чоловік. Бюро первинних парторганізацій створюється в парторганізаціях, які числять 15 членів партії. У парторганізаціях, які числять менш як 15 членів партії, бюро не створюється, а обирається секретар первинної парторганізації.

Цехові парторганізації, які начислюють не менш як 15, але не більше як 100 членів, надається право обирати бюро в складі від 3-5 чоловік, а ті, що начислюють понад 100 членів – від 5-7 чоловік.

В первинних парторганізаціях до 1.000 членів працюють 2-3 платних працівників, а до 3.000 і вище працюють чотири-п'ять членів.

Для секретарів первинних парторганізацій обов'язковий однорічний партійний стаж.

2. Комсомол.

Обласний комсомол (ЛКСМУ).

Вищим органом обласної комсомольської організації являється обласна конференція комсомола, а між ними – обласний комітет.

Пленум обласного комітету збирається не рідше одного разу на 3 місяці.

Обласний комітет виділяє для поточної роботи бюро. Для секретарів обкомів обов'язковий слідуючий партійний і комсомольський стаж: в ВЛКСМ від 5-6 літ, в ВКП(б) від 4-5 літ.

Відділи в обкомах: 1) відділ кадрів комсомольських організацій, 2) відділ організаційно-інструкторський, 3) відділ пропаганди і агітації, 4) відділ шкільної молоді, 5) відділ піонерів, 6) відділ сільської молоді, 7) відділ студентської молоді, 8) відділ воєнно-фізкультурний.

Станиславівський обласний комітет ЛКСМУ, вул. Грундвальдська 11.

1-й секретар, відділ пропаганди і агітації, відділ кадрів, секретар по школах, секретар по воєнно-фізкультурній роботі.

Міські і районні організації комсомола.

Вищим органом міської, районної організації комсомола являється міська, районна конференція, міські, районні комітети. Конференція збирається не рідше як один раз на півтора року.

Міська, районна конференції – призначає міський, районний комітет і делегатів на обласну конференцію.

Для секретарів міських комітетів комсомола обов'язковий слідуючий партійний стаж і комсомольський стаж: в ВЛКСМУ від 4-5 літ, в ВКП(б) від 2-3 літ. Для секретарів районних комітетів комсомола – в ВЛКСМ від 3-4 роки, в ВКП(б) – 2 роки.

Відділи у містах і райкомах: 1) відділ кадрів і організаційно-інструкторської роботи, 2) відділ пропаганди і агітації, 3) відділ шкільної молоді і піонерів, 4) відділ воєнно-фізкультурний.

РК ЛКСМУ: а) 1-й секретар; б) 2-й секретар, в) завідуючий пропаганди при РК ЛКСМУ, г) завідуючий культурно-освітніх установ.

3. Піонери:

Піонери організують по школах, дітей від 10-15 літ, приймає до піонерів “вожатий”, якого призначає райком комсомола. Схема орг. піонерів:

1. Ланка – складається з 8-10 піонерів, на чолі вожатий ланки.

2. Загін – складається з 2-4 ланки, на чолі штаб загону, з 2-4 членів і начальника штабу.

3. Дружина – об'єднує кілька загонів, на чолі від 4-10 членів штабу і начальник. Начальника і членів штабу призначає старший піонервожатий із затвердженням райкому комсомолу і завідуючим школи. Ланки, загін і дружина мають свій номер. Номер ланки і загону визначає штаб загону, а номер дружини – райком комсомолу. Піонери підзвітні райкому комсомолу.

Жовтенята:

Жовтенята організують по школах учнів 1-го і 2-го класу. В кожному класі створюють 1-2 групи жовтенят. Працюють з жовтенятами кращі піонери з 7-8-го класу. Жовтенята підпорядковані піонерам. Жовтенят по селах нема зорганізованих, за виїмком райцентрів.

4. РО МВД.

Начальник (капітан), заступник нач., зав. паспортного стола (лейт.), зав. по ОБХСС, слідчий, секретар паспортного стола, секретар, участкові 4-ох осіб.

РОМ МВД.

Начальник (заст. нач. РО МВД), заступник, секретар (секр. РО МВД). Підвідділи: а) паспортний стіл – начальник, урядовці 1-2-х осіб, б) Загс – завідуючий, урядовці 1-2-х осіб, в) ВУС – (Военно учотний стіл) – начальник, реєстратор, г) зав. діточним прийомником – 1-н чол., д) автоінспектор – 1 (від 1-3 в районі), е) пожежінспектор – 1-н чол. з пожежною командою. По селах мали б бути пожежні охорони – нема, є) ОБХСС – начальник, ж) інспектор примусових робіт – 1-н чол., з) отделение міліції – командир, міліціонери (залежно від потреби), и) участково-оперативний відділ – стар. участ. о/упов., участ. о/упов., участкові (від 7-20 осіб), і) КПЗ – начальник (нач. РОМ МВД), секретар, заст. нач., доглядачі, охорона.

5. РО МГБ.

Начальник, заступник нач., секретар.

Агентурно-оперативний відділ: слідчий (2-х осіб), стар. о/упов. (4-5 осіб), мол. о/упов. (від 5-15 осіб), зав.госп. відділом, секретарі (2-х осіб), фірман. При РО МГБ є 15-ть бійців військ МВД, які повнять охоронну службу.

(Персональні дані подається в залучнику).

6. Військово-поліційні залоги:

В м. Галич-Заріка квартирує около 100 бійців військ РО МВД.

В м. Богородчанах квартирує спецвідділ військ МВД в числі 180 осіб. Частина їх постійно сидить на місці, друга частина розподілена до о/упов. РО МГБ (від 10-30 бійців), які оперують по селах. Часами спецвідділ ходить на перевірку лісу.

На терені Лисецького р-ну, оперує боївка залізно-дорожного МГБ, в числі 6-ть чол. під ком. ст. лейт. – Андрієва.

В с. Хриплин того ж р-ну, стало квартирує стаційний гарнізон в числі 25-ть бійців (ком. невідомий).

В с. Угорники Стан[иславівського] р-ну, квартирують війська МВД около 100 чол. Вони мають зі собою около 50 псів. Переводять вишкіл теоретичний та практичний. Щодня ходять на остріє стрілення і вишколюють псів до боротьби з рев. рухом. Рівночасно допомагають колгоспній управі зганяти колгоспників до праці.

В с. Стара Гута того ж р-ну, квартирують частини ЧА около 200-250 чол. Озброєння: кріси, автомати. Рубають дерево в лісі та відставляють автомашини на залізничну станцію в м. Калуш. Учасні в акціях не беруть. До них є прикріплені 15-ть МГБ-истів, які ведуть розвідку поміж частиною ЧА (ходять на полювання та слідять за нашим рухом).

В с. Стара Гута є мостовий гарнізон в числі 20 чол.

На р. Бистриця (Солотвинська) на залізному мості сс. Княгин[ин]-Угринів Дол. того ж р-ну, квартирує около 30 чол. Коло деревлянного моста в с. Пасічна того ж р-ну квартирує гарнізон (число невідоме).

В сс. Нивочин, Глибоке Богород[чанського] р-ну, квартирують 40-50 ЧА рубачів з авіаційної частини, які рубають дерево на будову аеродрому в Станиславові. Озброєння: кулемети, автомати, кріси.

Крім того, в кожному р-ні, по селах в час контингентових акцій, квартирували гарнізони в числі від 5-15 осіб. Завданням їх було стягати контингенти та фінансові платежі і т.д. Рівно ж ночами влаштовували засідки.

Станіці стрибків.

В с. Узінь Стан[иславівського] р-ну, є станиця стрибків від 20-25 чол. Всі місцеві, більша частина з них комсомольців.

В с. Микитинці того ж р-ну, є також стрибки в числі 7 чол. Вони охороняють колгоспне майно, а також допомагають зганяти людей до праці.

9.* Облвоєнкомат.

Начальник, політвідділ, нач. I-ї части, нач. II-ї части, нач. III-ї части, нач. IV-ї части, нач. V-ї части, фінансова часть, дижурний.

Міськвоєнкомат:

Начальник, нач. I-ї, II-ї, III-ї части, загальний відділ.

Райвоєнкомат:

Начальник (майор), нач. I-ї части (капітан), нач. II-ї части, военрук, секретарі (2-х осіб).

11.** Облрада (вул. Грунвальдська 11).

Голова виконкому, помічник гол., заст. гол., помічник заступника, заст. голови (3-х осіб), секретар виконкому, сектор кадрів.

Частини і групи облради: нагородна група, інформаційно-інструкторська група (2-а відділи), протокольна частина, (секретная часть), інспектура по зажаленнях, зав. загальним відділом, загальна канцелярія (2-а відділи), бухгалтерія, дижурний 1-го і 2-го поверха, столовка, гараж.

Відділи облвиконкому:

1. Відділ соцзабезпечення (вул. Советська 17).

Завідуючий, заступник зав., сектор пенсій.

2. Відділ дорожний: (вул. Колійова 14).

3. Відділ репатріації: (вул. Грунвальдська 11).

4. Відділ охорони здоров'я: (вул. Грунвальдська 11).

Завідуючий, заст. завідуючого, чисельно проф. сектор, база.

5. Відділ мистецтва: (вул. Чапаєва 3).

6. Відділ народної освіти: (вул. Грунвальдська 11).

Завідуючий, заст. зав., сектор кадрів, шкільний сектор, дошкільний сектор, спецсектор, база.

7. Відділ культурно-освітний: (вул.Пушкіна 1).

8. Відділ фінансовий: (вул. Грунвальдська 11).

Завідуючий, заст. зав., сектор податків, сектор фінансування народного господарства, (сектор гос. пособий), штатний сектор, сектор бюджета, старший контролер контрольно-ревізійного управління мін. фінансів СССР.

* Так у тексті.

** Так у тексті.

9. Відділ торгівлі: (вул. Цимбалюка 2).
Завідуючий, заст. завідуючого, плановий сектор, продовольський сектор, сектор цін, сектор пром. товарів, сектор ринків, червоний куток.
10. Відділ комунального господарства: (вул. Карла Маркса 6).
Завідуючий, головний інженер.
11. Відділ топливний: (вул. Чапаєва 78).
12. Управління сільського господарства: (вул. Советська 17).
Начальник, заст. нач., (агро-производственный отдел), планово-економічний відділ, відділ механізації і фінансів, відділ кадрів, відділ (животноводства і землеустройства), МТС.
13. Управління кінофікації: (вул. Советська 58).
14. Управління місцевої промисловости: (вул. Цимбалюка 2).
15. Управління легкої промисловости: (вул. -//- -//-).
16. Управління харчової промисловости (вул. Чапаєва 18).
17. Управління промисловости місцевих будівельних матеріалів: (вул. Пушкіна 54).
18. Управління по транспортному освоєнні малих річок: (вул. Грунвальдська 11).
19. Управління мисливного господарства: (вул. Чапаєва 16).
20. Управління поліграфії і видавництва (вул. Чапаєва 16).
21. Планова комісія (вул. Грунвальдська 11).
Голова, заст. гол., сектор матеріяльних фондів.
22. (Комунпроект) (вул. Дзержинського 5).
23. Комітет фізкультури: (вул. Карла Маркса 3).
Голова, секретар.
24. (Облпит) (вул. Карла Маркса 31).
25. Радіокомітет.
26. Промислова рада: (вул. Карла Маркса 1).
Голова, загальний відділ.
27. (Госарбитраж) (вул. Грунвальдська 11).
28. Загс (вул. Грунвальдська 3).
29. Уповноважений по справах релігійних культів: (вул. Грунвальдська 11).
30. Уповноважений по справах руської правосл. церкви: -//- -//-
31. Ошосдор МВД: (вул. Советська 181).
Начальник, майстерська (вул. Дарвіна 17), ДЕУ (вул. Советська 94), охорона ДЕУ.

Райрада:

Голова сесії, секретар, члени (16 осіб).

Міськрада:

Голова, секретар, члени міськради (12 осіб).

13. * Сільрада:

Голова, секретар, члени (кількість від числа населення).

14. Райвиконком:

Голова, заст.гол., секретар, зав. загальним відділом, сектор кадрів (секретар і машиністка, як фахова сила).

(Відділи РВК подані в розшифровці).

15. Міськвиконком:

Голова, заст. гол., відповідальний секретар, загальний відділ (вул. Карла Маркса 31).

Відділи міської ради депутатів трудящих.

1. Плановий відділ. 2. Фінансовий відділ – завідуючий, штатний сектор.

3. Торговельний відділ. 4. Відділ комунального господарства.

5. Відділ охорони здоров'я. 6. Відділ народної освіти. 7. Відділ соціального забезпечення. 8. Відділ фізкультури.

Окремі організації в місті.

1. Управління ринками. 2. Санітарна станиця. 3. (Гортоп). 4. Міське житлове управління. 5. Держстрах. 6. (Госарбитраж). 7. Міська рада Осоавіахіма. 8. Держконтроль – уповноважений, відділ розходів продукції. 9. Головна заготівля сортового зерна. 10. Міськторг. 11. Головний авто-транспортний збут. 12. Головне лісове постачання – відділ лісопостачання, відділ плановий.

16. Облсуд: (вул. Пушкіна 25).

Голова суду.

Нарсуд 1-го участка** (вул. Карла Маркса 32).

-//- 2-го -//- (-//- Карла Маркса 1).

-//- 3-го -//- (-//- Леніна 17).

-//- 4-го -//- (-//- 1-го Мая 6).

Райсуд:

Суддя, народні засідателі около 10 осіб, секретар, ліквідатор. Нарсуд підчинений обласному суду. Обирається громадянами району строком на три роки.

17. Прокуратура:

В області: прокурор, заступник (2-х осіб), нач. слідчого відділу, нач. (уголовно-судебного отдела), нач. по надзору, нач. відді-

* Так у тексті.

** Дописано ручно.

лу загального надзора, канцелярія судово-громадського відділу, старший слідчий.

В районі: прокурор, народний слідчий, секретар. Прокурор призначається прокурором УРСР з затвердженням на 5-ть років. При нарсуді є юридична консультація.

В місті: прокурор, відділ по загальному надзору.

Прокуратура військ МВД:

Управління юстиції (вул. Пушкіна 27).

Уповноважений, секретар.

18. Держбанк:

(Подано в розшифровці).

19. Ощадкаса:

(Подано в розшифровці).

20. Райспоживспілка:

Керівництво райспоживспілки належить управлінню. Управління складається: голова, заст. голови (зав. торг.), члени управління (10 осіб). РСС ділиться на відділи: 1. Торговельний. 2. Заготівельний. 3. Бухгалтерний. 4. Ревізорсько-інструкторський. 5. Промкомбінат.

При райспоживспілці є профспілка, якою керує голова і діловод. Райспоживспілці підчиняються всі ССТ.

Сільське Споживче Товариство (ССТ), основане на уділах членів (пайщиків). Управління ССТ вибирають члени від 5-7 осіб. Управління ССТ: голова, заст. голови, члени управління. Бухгалтер не мусить бути членом управління. Крім цього, члени вибирають ревізійну комісію в складі 3-х осіб: голова, заст. гол., член. Управління ССТ вибирається на два роки. При ССТ може бути промкомбінат.

(Точніші дані в розшифровці).

Укрплодоовоч:

Укрплодоовоч (трест) Київ.

-//- (контора) область.

-//- (міжрайконтора) район 1-н або 2-а.

Міжрайконтора укрплодоовочу – завідуючий, заст. зав. (заготівщик), старший бухгалтер, секретар-касієр, статистик.

Склад приймального пункту: завідуючий, прийомщик, книговод, сторож.

21. Уповмінзаг:

Райуповмінзаг – уповноважений, заст. упов., завідуючий участками (4-х ос.) статистик, члени заготівель (16 осіб), контролер млинів, (уборщиця), конюх.

Підвідділи уповмінзагу:

- а) заготскот – завідуючий, бухгалтер, касієр, прийомщик;
- б) заготпункт картоплі – завідуючий, бухгалтер, прийомщики (2-х осіб), сторож;
- в) заготпункт тютюну – завідуючий, бухгалтер, агроном, касієр, прийомщик, заготівщик, сторож;
- г) заготбаза шкіри – завідуючий, бухгалтер, магазинер, прийомщик;
- д) заготзерно – зав., заст. зав., головний бухгалтер, бухгалтер, зав. лабораторії, лаборанти (3-х осіб), завідуючі 2-х складів, прийомщики (2-х осіб), валовики (2-х осіб), рахівник, сторожі (6-ть осіб);
- е) птахопром – зав., бухгалтер;
- ж)* заготсіно –
- з) заготживсирівців –
- и) маслозавод – директор, заступник дир., головний бухгалтер, помічник бухгалтера, старший лаборант, лаборант, стар. майстер, майстер, касієр, інспектор, бухгалтер, аналізатори (2-х осіб), шофер, сторож.

22. Трести, комбінати, фабрики, заводи, верстати і т. д.:

Нафторозвідка в с. Бистриця (Ляхівці) Богородчанського р-ну.

Директор, бормайстер, старший майстер, звичайні робітники 23 чол.

Протягом звітного часу уверчено 55 метрів, разом до цього часу досягнуто глибини 1.610 метрів. Свердління продовжується даліше.

Спиртзавод в с. Вовчинці Станиславівського р-ну.

Підзвітний і підпорядкований обласному спирттрестові. Фінансує за кошторисом директора облфінвідділу.

Завод протягом мм. липень, серпень, вересень був не чинний з браку сирівцю. Від 25.IX. знову урухомлено. Всіх робітників 40 осіб.

Управа спиртзаводу – завідуючий, хемік, технік, бухгалтер, заст. бухгал., агроном, плановик, магазинер, солодовщики 2-х осіб, апаратчики 2-х осіб, дрожжовики 2-х осіб, затерщики 2-х осіб.

Гіпсзавод в с. Вовчинці Стан[иславівського] р-ну (державний).

Завідуючий, бухгалтер, статистик, магазинер, штатних робітників 40 осіб.

* Так у тексті.

Гіпсзавод в тому ж селі (кооперативний):

Директор, бухгалтер, машиніст, штатних робітників 10 осіб.

Суднобудівельний завод в м. Галичі.

Директор, бухгалтер, майстер, механіки 2-х осіб, робітники 8 осіб.

Лісопильний завод: в с. Бистриця (Ляхівці) Богородчанського р-ну.

Директор, заст. дир., плановик, бухгалтер, технорук, пляц-майстер, магазинер, касієр, моторист, столярі 5-ть осіб, гатрові 4-х осіб, сторож.

Млини:

Паровий млин в м. Богородчанах.

Директор, бухгалтер, прийомщик, мельники 2-х осіб, сторож.

Паровий млин в м. Галич.

Директор, бухгалтер, механік, машиніст, прийомщик, мельники 4-х осіб (три робітники при гатрі).

Водні млини – потужність 1-2 камені-разівки, 1-2 вальци. Керівництво в руках місцевих (частинно зі СУЗ). Штатних робітників в одному млині від 3-5 осіб, завідуючі, мельники, помічники. Перемелюють селянам за міркою. Разівка – 10 т, питель – 15 т.

Електрівні:

Директор, бухгалтер, механік, машиністи 2-х осіб.

Пекарні:

Завідуючий, пекарі 2-х осіб, фірман.

Рибгосп в м. Галичі:

Бригадир, рибаки 4-х осіб.

25.* Машино-Тракторна Станція (МТС):

Директор, заступник, стар. агроном, агроном, бухгалтер (залежно від потреби), шофер, бригадир, трактористи (залежно від потреби), слюсар, ремонтер, коваль, столяр і робітники 3-х осіб.

26. Радгоспи, колгоспи, підсобні господарства:

Радгосп (плодородсадник) ім. "Івана Франка" в с. Залуква Гал[ицького] р-ну. Директор, бухгалтер, касієр, стар. агроном, агроном шкілок, польовий бригадир, бригадир шкілок, бригадир городини, зав. господарством, магазинер, сторожі 4-х осіб, пастух, доярка, куховарка, конюх, практиканти з господарської школи в с. Чернелиці (біля Заліщик) 3-х осіб.

* Так у тексті.

При радгоспі працюють 20-40 сезонних робітників (головно басараби і молдавани).

Колгоспи:

В м. Галичі колгосп “Перемога”.

В сс. Микитинці, Угорники, Узінь Станиславівського р-ну є колгоспи.

На терені Лисецького р-ну є два колгоспи. Колгосп ім. “Будьоного” в с. Крихівцях і кол. ім. “Молотова” в с. Опришівцях.

В м. Богородчанах кол. ім. “І. Франка”, начислює 28 членів.

Підсобні господарства:

Підсобні господарства існують майже при кожному заводі та більших установах по райцентрах. Користуються ними робітники та штатні працівники даної установи. Працю виконують прикріплені до цього люди.

27. Поштамт:

Обласне управління зв'язку: (вул. Чапаєва 15).

Начальник, секретар, заступник, головний інженер, нач. ТТ відділу, нач. телефонічного відділу, відділ кадрів, плановий відділ, поштовий відділ, два відділи зв'язку, представник обкома союзу, бухгалтерія, лінійно-технічний вузол (ЛТУ), склад зв'язку.

Міська контора зв'язку: (вул. Чапаєва 13).

Начальник, заст. нач., помічник нач. по пошті, інженер ГТС, відділ кадрів, бухгалтерія.

Пошта:

Начальник, помічник нач. по поштовій частині, поштовий відділ, страховий відділ, (союз-печать), відділ доставки, відділ № 1, (вокзал), відділ перевозок (вул. Колійова 16).

Спецзв'язь: (вул. Советська 7).

Начальник, диспетчер.

Телеграф центральний (вул. Чапаєва 13).

Начальник, дижурний кросса, диспетчери 2-х осіб, експедиція.

(Междугородная телефонна станція)

Диспетчерська, дижурний технік, переговорний пункт, старша телефоністка, стіл заказів.

Автоматна телефонна станція (АТС) (вул. Чапаєва 13).

Бюро ремонту, дижурний технік, справочне бюро, старший інженер, інженер ГТС, старша телефоністка.

Районна пошта:

Начальник, заст. нач., головний бухгалтер, зав. союздруку, стар. агент, агент-сортівщик, телеграфісти 2-х осіб, телефоністи 2-х осіб, стар. монтер, монтер, радисти 2-х осіб, зав. госп. відділом, поштар.

28. Залізниця:

(Подано в розшифровці і попередньому звіті).

29. Друкарні:

Відповідальний редактор, заступник, бухгалтер, складачі
2-х осіб, коректори 2-х осіб.

30. Інші інституції і установи.

Медінститут м. Станиславів (частинно).

Дирекція:

директор – Савицький Іван, парт., єврей, освіта вища, літ 40;

заст. дир. по науч. част. – проф. Верхдицький, укр., літ 55;

декан (факультету) – Волошин, укр. парт., літ 58;

заст. декана – ? Іван Іванович, укр., б/п, літ 60.

Кафедра мов:

зав. каф. – проф. Ульяновський, укр., б/п, місц., літ 38;

доцент (або практикант) – Стрільців, укр., б/п, місц., літ 60;

–//– –//– – Думка Микита, укр., б/п, місц., літ 55;

–//– –//– – Ульяновський (старий), укр., б/п, місц., літ 65.

Кафедра фізики: –//– (невідомо).

–//– хімії:

зав. – доцент Сальберман, єврей, парт., літ 40;

доцент – –//– (жінка), єврей, б/п, літ 35.

Кафедра основ:

зав. – Довгий, укр., б/п., літ 45.

Марксиз. – Лен.: – Луценко, укр., парт., літ 45;

– Ворошилов, руский, парт., літ 60.

Кафедра анатомії:

зав. доцент – Журавська, рус., парт., літ 60;

–//– – Марторисян, вірмен, літ 40;

три асистенти, прізвища неznані.

Кафедра біології:

зав. – Ростинський Петро, укр., б/п, літ 68;

Іван Іванович, –//– –//–.

Кафедра гістології:

– доцент Шевчук, укр., літ 40;

– асистент –//–, (жінка), рус., літ 30;

Кафедра фізхімії:

– Платон Іван, укр., парт., літ 40;

Кафедра біохімії:

зав. – Савицький Іван (директор), літ 40;

асистент – Бучанов, рус., літ 30;

Кафедра ВМП (воєнна медичинська підготовка):

полк. – Харченко, рус., парт., літ 50;

підполк. – Хохлушин, парт., літ 46;
капітан – рус., літ 30.

II. ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУЦІЙ ОКУПАНТА І ЙОГО ПОЛІТИКА В ПООДИНОКИХ ДІЛЯНКАХ ЖИТТЯ

1. Гірництво і промисловість.

Умови робітників і службовців погані. З зарплати не мають змоги вижити. З харчів і мануфактури не одержують нічого. Нерівномірна виплата зарплати примушує робітників шукати інших засобів до прожиття: н[а]пр[имір], лісопильний завод в с. Бистриця (Ляхівці) Богород[чанського] р-ну, начислює 7 осіб адміністрації, а 30 осіб звичайних робітників. Працює на дві зміни в добу. Норма на одну зміну 29 кубометрів дерева. Виконують від 17-18 кубометрів. Більшу частину забирають до області, а меншу частину зуживають в райцентрі як продукцію на замовлення. Умовини робітників, службовців досить погані. Зарплата в місяць для службовців від 400-1.000 крб., робітників від 200-500 крб. З харчів і мануфактури не одержують нічого. Крім того, робітники вже два місяці не одержали зарплати. Щоб вижити робітники, а навіть адміністрація заводу, вдаються на крадежі, як н[а]пр[имір], при кінці м. червня змінено директора за розхабарення дощок і інших матеріалів на суму 5.477 крб. Директор Сильванський, по нац. руский, одержував місячно найбільшу зарплату – 1.000 крб. Не маючи змоги вижити з зарплати, змушений був красти (частинно крали і робітники). За це його усунено. Звичайні робітники з зарплатою від 200-500 крб., не мають взагалі можливості вижити. Одинокий середник до прожиття, це та мізерна господарка, де працює жінка, діти і сам в позанормові години. В часі жнив большевики гонили в позанормові години робітників працювати в колгосп. Такі подібні життєві умовини робітників на всіх інших заводах і підприємствах.

2. Хліборобство.

Селянство цілого терену працює одноосібно (крім поодиноких сіл, де зорганізовано колгоспи). Величину посівних площ годі визначити з браку матеріалів. Для приміру наводиться одне село: в с. Посіч Лис[ецького] р-ну посівна площа 361 га, з того поодинокі культури: жито – 140 га, пшениця – 60 га, овес – 45 га, ячмінь – 15 га, бараболя – 60 га, конюшина – 10 га, ярина (різна) – 6 га, сади – 6 га. В 1947 р. посівна площа – 351 га, з того: жито – 135 га, пшениця – 35 га, овес – 0 га, ячмінь – 20 га, бараболя – 67 га, конюшина – 12 га, ярина (різна) – 7 га, сади – 6 га.

Міліораційних робіт в терені не проводиться жодних.

Агротехніка не піднеслась з того рівня, на якому була до приходу окупанта. Окупантська пропаганда про широку агротехнічну роботу та її висоту серед населення, є звичайною брехнею. За звітний час не було проведено – ні одної лекції, доповіді на ці теми. В колгоспах і радгоспах є агрономи, які тільки нормально стараються вести роботу згідно агротехнічних правил. Колгоспники, як і робітники радгоспу, не зацікавлені в старанному обробку землі. Вони знають, що і так одержать мізерну зарплату при найкращому врожаю. Земля в колгоспах і радгоспі видає врожай далеко гірший, як у селян одноосібників (радгосп в с. Залуква Гал[ицького] р-ну, з 7 га зібрано 27 центнерів жита).

Механізація сільського господарства на дуже низькому рівні. Селяни-одноосібники не мають змоги набути сільськогосподарського інвентару. Недостатня кількість машин в МТС-ах не може обробити землі колгоспу і радгоспу. Весняну оранку в колгоспах Гал[ицького] р-ну проводив трактор Болшовецької МТС. Молотарки МТС-у в часі обмолоту збіжжя мали на меті не допомогти селянам, а ограбити зі збіжжя. Большевики до обмолоту збіжжя виганяли людей насильно. В багатьох випадках большевики самі забрали снопи, перемолочували, а збіжжя забирали в рахунок хлібопоставки. Населення зверталось до повстанців, щоб нищити молотарки. При нищенню допомагали.

Загальний стан цьогорічного врожаю недостатній. Брак штучних погноїв, а в першу чергу обірнику через ограблення селян від худоби. Найбільше врожаю знищили дві великі повені і град. В поодиноких селах (Богород[чанського] р-ну) град знищив посіви дочиста. Повені знищили городовину. Незважаючи на ці знищення врожаю, большевики наклали великі контингенти, як збіжжю, так і всі інші. Незважаючи на це все зернопоставку нараховували, як минулого року. Для нарахування вчисляли землю орану, пасовиська і сіножати. При цім послуговувалися списками, поданими з громад. Крім цього, кожний член РВК вишукував заможніших господарів, подавали в райцентр для більшого нарахування. Багатодітним і перестарілим родинам полекшень не було жодних. Господарства розбивали на три групи:

1-ша група від	0-2 га, від 1 га	130 кг.
2-га група від	2-5 га, від 1 га	260 кг.
3-тя група від	5 і вище, від 1 га	500 кг і більше.

Залежно від характеристики з с/рад господарям третьої групи нараховували зернопоставки від 30-80 центнерів. Нараховували, щоб даний господар не міг розрахуватися з державою і дав заяву до колгоспу.

Збіжжєвий контингент стягнуто в наміченому часі в 100 %; н[а]пр[имір]: господар Гаврилюк Дмитро з с. Нивочин Богородчанського р-ну посідає загальної площі 3,7 га. З того 1,7 га орної. Посідає одного коня, одну корову і сім'ї 6-ть осіб. В 1948 р. завеснував поле в такім розмірі: жита – 50 ар, пшениці 10 ар, овес – 50 ар, бараболі – 50 ар, городовини (різної) – 10 ар. З цього річного врожаю одержав 550 кг збіжжя. Наложений контингент 600 кг збіжжя. Здав – 471 кг, на насіння і прохарчування сім'ї осталося 79 кг збіжжя. Крім цього, наложено на нього ще такі контингенти: сіно – 80 кг, м'ясо – 30 кг, молоко 250 літр., позики – 300 крб., асекурації – 90 крб., податку 1.150 крб. До кінця звітного часу цей господар виконав все в 100 %.

Загальний контингент збіжжя на Богородчанський район. Наложено 13.000 центнерів. З того мали здати: 11 % пшениці, 39 % жита, 50 % вівса. До цього доходить держзакупка – 2.260 центнерів. Разом всього 15.260 центнерів. Контингент 13.000 центнерів стягнуто в 100 %, а держзакупку в 80 %.

За доставлені селянами на контингент с/г продукти держава платить:

За 100 кг жита	– 5,48 крб.
–//– 100 кг пшениці	– 7,00 –//–
–//– 100 кг ячменя	– 5,40 –//–
–//– 100 кг вівса	– 5,40 –//–
–//– 100 кг бараболі	– 3, –//–
–//– 100 кг струч.	– 14, –//–
–//– 100 кг ярини	– 9 –//–
–//– 100 кг овочів	– 1,50 –//–
–//– 100 кг сіна	– 3 –//–
–//– 1 кг м'яса (живої ваги) від 15-25 коп.	

Ціни в державних крамницях на споживчі товари:

1 кг житньо-разового хліба	– 2,80 крб.
1 кг житного 75 % хліба	– 3 –//–
1 кг муки сорт “В”	– 10 –//–
1 кг муки сорт “І”	– 7 –//–
1 кг муки сорт “ІІ”	– 5 –//–
1 кг гречаних круп	– 11 –//–

Новостворені колгоспи виглядають досить мізерно. Н[а]-пр[имір], в с. Угорниках Стан[иславівського] р-ну колгосп начис-

лює 180 членів. Живий інвентар – корів 16, коней 12. Озимі посіви колгоспники збирали осібно та здавали держпоставку як одноосібники. Кукурудза пропала в бур'янах, опісля переорано та засіяно просо. Парники – заморожені. Копання бараболі назначили кожному зокрема і нарахували трудодні. Колгоспників кожного дня зокрема допроваджують силою до праці. Багато колгоспників не працювало ні одного дня. Деякі виробили тричотири дні, а найбільше 30-40 трудоднів. За один трудодень одержали по одному кілограмови проса. Озимину засівають колективно. Приміщення для худоби не мають, крім будинку канцелярії. Нових членів не прибуло. Господарства одноосібні до колгоспників ставляться ворожо. В селі утворилось два табори.

В с. Микитинці того ж р-ну стан колгоспу дещо кращий. Н[а]пр[имір]: коні усупільнені і прибуло 5 членів. Робота проводиться як в колгоспі с. Угорники. В с. Підлузе того ж р-ну більшовикам вдалось зібрати 3-и заяви.

Грабіж селянства цього року набрав великих розмірів. Про це свідчить терор, який проводили більшовики в час контингентової кампанії. На кожне село призначено уповноваженого по поставках. Кожний упов. мав до помочі від 5-10 працівників адміністрації зі зброєю. Крім цього, о/упов. РО МГБ вганялися з боївками для охорони.

Кожний упов. цілий час контингентової кампанії майже не виходив зі села. В селі ходив від хати до хати, перевіряв квітки поставок всіх видів. За найменше недотягнення якої-небудь поставки визначував строк від кількох до 24 год. В цьому строку господар був повинен здати ввесь збіжєвий контингент. Дуже часто невиповнення строку приводило для частого писання актів, засудів, штрафів, насильного забирання збіжжя, побиття і арештів. Цей терор проходив за попередньою згодою райпарткому. Н[а]пр[имір]: 1-й секретар райпарткому м. Галича Пасічник між іншим сказав: "При стяганні хлібопоставок вживати всіх методів і визначувати строк здачі. Хто буде ухилятися від дострокової здачі, передавати їх органам суду". При стяганню наложеного контингенту більшовики грабували в господарів останнє збіжжя. Н[а]пр[имір]:

28.VIII.[19]48 р. в с. Нивочин Богородчанського р-ну, в госп. Сенич Параски ж. Дмитра заст. РВК Пірогов зграбував 200 кг збіжжя. Згадана господиня 500 кг контингенту наложеного на неї здала своєчасно. Чоловік цієї госп. загинув на вітчизняній війні.

10.IX.[19]48 р. в с. Колодіївка Стан[иславівського] р-ну, упов. РВК Ісаков стріляв за 60-ть літньою жінкою, яка втікала. Її зловлено та арештовано.

19.IX.[19]48 р. в с. Підлужа того ж р-ну, за нездачу хлібопоставки арештовано: Малюзу Варвару, Веляник Марію, Новицьку Анну. Засуджено: Семаньків Івана на 8 літ тюрми і конфіскація майна. В цьому ж селі сконфісковано господарства таких господарів: Дмитрів Якова, Мокляк Дмитра, Липовина Дмитра, Івасишина Михайла.

Таких і подібних випадків в цілому терені є дуже багато.

3. Лісова господарка.

Подібно як грабіж населення, проводиться грабіж лісу. На кожному лісовім участку Чорного лісу від приходу большевиків, постійно вирубують і вивозять дерево. На деяких участках як в сс. Глибоке і Нивочин Богородчанського р-ну, постійно вирубують дерево військові частини. Вивозять автомашинами. Пересічний вивіз від 1.400-1.600 складометрів дерева.

Засадження лісу не проводиться. В 1948 р. засаджено около 20 га, за цей час вирубано около 1.000-1.500 га. Крім того, в 1946 р. в час посухи, а також спеціально спалено большевиками около 600-1.000 га молодого лісу. (Богородчанський район).

Лісові робітники працюють тому, щоб їх не гонили на інші роботи. Норма виробітку 4-и складометри. За 1-н складометр платять 3,50 крб. З харчів і убрання по знесенні карткової системи, робітники не одержують нічого.

4. Тваринництво.

В цілому терені тваринницьких ферм нема. Від одноосібних господарств большевики забирають расову худобу і відсилають до Росії. Приплід невеликий тому, що большевики дуже багато худоби забирають на контингент м'яса, а головню молодняку. Останньо населення продає худобу, щоб сплатити податки.

Загально в терені помітний приплід около 15 %. Н[а]-пр[имір]:

В с. Пациків Лисецького р-ну,
1947 р. 1948 р.

а) рогатої худоби – 335 шт.	а) рогатої худоби – 338 шт.
б) коні – 95 –//–	б) коні – 112 –//–
в) кози – 437 –//–	в) кози – 513 –//–
г) безроги – –	г) безроги – 15 –//–

Назначений большевиками прихід від одної корови річно становить 1.600 крб. З того приходу селянин платить річно від одної корови 240 крб. податку та 250 літрів молока базистого, або маслом сирим 12 кг, топленим 10 кг.

Ціни державні для селян:	Ціни державні для покупців:
а) молоко базисте – 18-20 коп.	а) молоко базисте – 2,50 крб.
б) масло сире – 3 крб.	б) масло дисерове – 62,00 –//–
в) масло топлене – 5 –//–	

Крім цього, наложений контингент м'яса від поля. Від 0-2 га – 20 кг м'яса, від 2-5 га – 30-40 кг м'яса.

За 1948 р. Галицький район має здати 1.200.000 літрів молока і 1.250 центнерів м'яса. Хід поставок м'яса і молока дуже повільний, незважаючи на оштрафування, забирання коров, а навіть одягу і взуття.

5. Рибна господарка.

Виллов риби майже не проводиться. Рибаки рибгоспу Гал[ицького] р-ну (всього з бригадиром є 5-х осіб) тільки час до часу роблять виллов риби у Дністрі і Лімниці.

6. Садівництво і городництво.

Як садівництво, так і городництво, не є розвинено до промислового рівня. Сади і городи кожний господар має тільки, скільки потребує для власної потреби. А тому, що держава наложива контингент городовини у виді поставок, не кожному стає і для себе.

На Галицький район призначено здати 500 центнерів городовини.

7. Торгівля.

Торгівля розвинена дуже слабо. В кооперативах майже немає нічого. По пару місяців райспоживспілка до кооператив не дає нічого. Це оправдують тим, що райспоживспілка стоїть на т.зв. прострочці в облбазі. В кооперативах, крім нафти, солі, сірнику, одеколону, горілки, нічого більше нема. Часом є дуже малий процент мануфактури, цукру, папіросів, мила, взуття. Ці товари для населення цілком недостатні. Частинно з них можуть (бо деяких дуже мало, або взагалі немає) забезпечити населення на 15 %. Населення, щоб забезпечити себе необхідними товарами, купує на т.зв. чорнім ринку. Спекуляція не припиняється, а чим далі набирає більших розмірів. Боротьба зі спекуляцією зі сторони влади помітна тільки на с/г продукти. Селянин не сміє нічого продати, а дати запівдармо державі. Найбільше спекулюють самі большевики – нквд-исти і партійці.

Ціни на товари, наявні в кооперат:	Ціни на т.зв. чорному ринку:
1 л. нафти – 2,80 крб.	100 кг збіжжя – 300-500 крб.
1 кг солі – 2,60 –//–	1-на убрання – 1.500 2.500 –//–
1 шт. сірнику – 0,20 –//–	1-на пара взуття – 800-1.000 –//–

1 –//– одеколону – 15-20 –//–	1 шт. сірник – 1 –//–
1 л горілки – 100 –//–	1 –//– зшиток – 1 –//–
1 м мануфактури – 20-22 –//–	1 –//– олівець – 20-25 –//–
1 кг цукру – 13,00 –//–	1 кг хліба – 5 –//–
100 шт. папіросів – 10-15 –//–	1 –//– масла – 50 –//–
1 кг мила – 8,00 –//–	1 –//– м'яса – 20-30 –//–
1 пара взуття	1 –//– цукру – 20-25 –//–
(гумові споди) – 157 –//–	

8. Фінансова господарка.

По грошовій реформі з м. грудня 1947 р. не зайшло надто помітних змін. Ціни на різні товари на ринках, а також в держ-крамницях майже однакові. Грошева вартість не змінилася. Замітні такі зміни: нижчі ціни на товари, які держава бере в селян у виді різних контингентів, знижка місячної зарплати робітникам.

Розміри податків дуже великі в порівнянні до 1947 р. Н[а]пр[имір]: госп. Лапчук Юрко з с. Лесівки Богор[одчансько-го] р-ну, в 1947 р. мав наложено податку 1.100 крб. Цього року цей господар має наложено – 3.200 крб. Стягнення податків реалізують місцеві фінагенти, а також участкові агенти з райфінвідділу. Оплату податків розділено на чотири частини: в мм. серпні, вересні, жовтні і листопаді. За несплачення на час наложеної суми грозять ліквідацією майна, судом і вивозом.

Стягнення держпозики, яке проводилося в мм. травні, червні, ще вповні не закінчено. Н[а]пр[имір]: на Богородчанський район було наложено 840.000 крб., стягнуто на 90 %, решту стягають дальше. Методи при стягненню різних платежів – це писання актів, віддавання в суд, забирання цінних речей, як убрання і взуття. Крім цього, суд широко практикує грошові кари. Грішми можна сплачувати поставки м'яса, молока по цінах спекулятивних (за 1 кг м'яса – 10 крб). Н[а]пр[имір], господар дає заготівщикові гроші. Коли заготівщик збере більшу суму, купує на базарі корову, здає і одержує квітанції для господарів, які здали гроші.

З боку влади грошова допомога інвалідам ЧА, сім'ям загинувших в ЧА, надається дуже мізерна. Інваліди 2-3-ї групи зовсім не одержують нічого. Сім'ям загинувших в ЧА, місячно виплачують 60 крб. За 7 місяців 1948 р. районний відділ соціального забезпечення Богородчанського р-ну, виплатив сім'ям загинувших в ЧА – 136.397 крб. (з газети “Радянське село” Богор[одчанського] р-ну, 14.VIII.1948 р.). Та це треба вчисляти, що це на половину брехня.

9. Комунікація, транспорт, зв'язок.

Залізничний шлях Єзупіль-Галич-Ходорів, знищений в часі війни, не відновлено. Не відбудовано рівно ж залізного моста цієї лінії.

Залізничний шлях Станиславів-Надвірна переходить в 24 години 6 разів. З того 4 рази особовий, 2 рази тягаровий.

Крім цього, на шляху Станиславів-Лисець-Богородчани-Надвірна працюють дві лінії руху автомобільного.

Транспорт виключно автомобільний. Все збіжжя хлібопос-тавок перевезено автомобільним транспортом до облцентру. Дерево з Чорного лісу перевозиться також тим самим транспор-том.

Дороги місцевого значення не направляються. Тільки шляхи стратегічного значення направляють робітники Ошосдору (УМВД).

Шосейний міст в м. Галич побудований осінню 1947 р., цьогорічна серпнева повинь знесла. Від того часу направа не проводиться. Переправа через р. Дністер відбувається на двох поромках. Через цивільний переправляється населення, через військовий військо і суто військові вантажі. Другий міст на р. Лімниці того ж р-ну, так сильно знищений, що з більшим тягарем автомашини не переїздять.

З кінцем 1947 р. в Богородчанському р-ні наладнано теле-фонічні лінії по всіх селах р-ну.

10. Мілітарна підготовка.

Між сс. Опришівцями-Крихівцями будується летовище. Робітники сформовані в т.зв. "робочі баталіони" чисельністю двох дивізій. Ходять у військових уніформах з чорними пагонами (без зброї). Мобілізовані річники 1925-[19]26. Між ними є украї-нці зі ЗУЗ.

Рух військ:

19.IX.[19]48 р. з м. Станиславів від'їхав транспорт військ в напрям Стрий – частини танкові і артилерія.

20.IX.[19]48 р. знова від'їхало два транспорти війська в той сам напрям і подібні частини.

Ніччю 20.-21.IX.[19]48 р. переходило військо через м. Станиславів в напрям Стрий – частини піхоти, кавалерія в числі 2.000 чол.

З початком м. вересня перепроводжувалася воздушна фльо-та. Напрямок невідомий. Інше: в першій половині м. липня хлопці 1928 р. з усіх сіл Гал[ицького] р-ну, проходили останній вишкіл при райвоєнкоматі. Після цього вишколу мають піти до армії (говорив нач. воєнкомату Толстих).

2.VIII.[19]48 р. демобілізовані офіцери сов. армії Гал[ицького] району, які працювали у різних установах, покли-

кані на вишкіл. При кінці м. вересня всі повернули на давні місця праці.

3.VIII.[19]48 р. хлопці ур. 1929-[19]30-[19]31 рр. Гал[ицького] р-ну, одержали повістки про виїзд на роботи в Донбас. В назначений час ніхто не явився до від'їзду.

18.VIII.[19]48 р. з м. Станиславова зі шкіряного заводу забрали старшин, підстаршин 28 чол.

22.VIII.[19]48 р. в с. Вовчинець Станис[лавівського] р-ну покликано демобілізованого лейтенанта, ур. 1919 р.

21, 22, 23.VIII.[19]48 р. в м. Станиславів на залізничній станції перевели реєстр мужчин від 1914 р. Заявляли при тому, щоб кожний оставив посвідку з с/ради про родинний стан, бо це справа військова.

25.VIII. в м. Станиславів вул. б. Глуховського, переходив відділ новозмобілізованих мужчин в числі 100 чол.

26.VIII. в Галицькім р-ні відбувся перегляд нестроевих річників від 18-50 року життя.

Від 25.VIII. до 20.IX. працівники Гал[ицького] воєнкомату перевіряли по селах р-ну списки мужчин, ур. від 1898-1930 рр.

В мм. липні, серпні війська ЧА кожного дня переводять остріє стріляння з крісів, зараз продовжують дальше. Війська МВД, МГБ цілий час проводять остріє стрілення. Стріляють з постави лежачої, клячачої, стоячої і в бігу. Стріляють до тарчі так цільно, що коли стріляє один, то показуючий стоїть два метри від тарчі не захований. Крім цього, квартируючі війська МВД в с. Угорники Стан[иславівського] р-ну мають 50 псів, яких школять.

11. Шкільництво.

З початком м. вересня по школах терену почалося навчання. Програма навчання одинакова по всіх школах. Урядова мова українська з виїмком як предмет в російській мові вивчають літературу і граматику. Російську мову як предмет, починають учити від 2-ї кляси. Історію і конституцію СССР вивчають як предмет, в 7-й клясі.

По деяких школах терену наслані зі СУЗ на директорів, учителів – українці, партійні. Вони якнайбільше стараються зрусифікувати шкільну молодь. Н[а]пр[имі]р, в с. Іванківка Лис[ецького] р-ну, дир. школи Бахмат, укр., парт., під час приватної розмови з учнями говорить по-російськи. Учні до нього говорять по-українськи. Бахмат звертає учням увагу, чому не говорять по-російськи.

Забезпечення шкіл і учнів навчальними засобами недостатній. Учні 5-6-7 клясу мусять визичати потрібні їм підручники по

інших школах і передавати один одному. Брак зшитків, олівців. Та кількість, яка приходить, є замала, а ще і з того учителі міняють за хліб.

Будування шкіл, або шкільних приміщень взагалі не проводиться. Учні, які покінчили 7 класу до 8 класу не приймають. Говорять, що приймають на район тільки 30 учнів з тим, що запишуться в комсомол.

12. Культурно-освітнє життя.

По райцентрах є постійне кіно і кінопересувка. Кіно по райцентрах демонструє від 2-3 рази в тиждень один кінофільм. Кінопересувка має продемонструвати кінофільм в кожному селі р-ну.

Кіно в м. Галич висвітлювало такі фільми: “Битва під Сталінградом”, “Бої на Херсонщині”, “Маріта”, “Старинний водевіль”.

Кіно в м. Богородчани висвітлювало такі фільми: “Косменний цветок”, “Ленін в XIX році”, “Маріта”, “Прекрасна царіца”, “Клятва”, “Мальчик з України”, “Карело-фінська ССР”, “Празник перемоги”, “Руский вопрос”.

Кінопересувка з м. Станиславова висвітлювала такі фільми:

8.VIII.[19]48 р. в с. Микитинці “Колгоспне життя”.

9.VIII.[19]48 р. в с. Підпечарах “Перемога Кутузова”.

15.VIII.[19]48 р. в с. Рибно “Побіда над німцями під Сталінградом”.

12.IX.[19]48 р. в с. Вовчинці “Побіда над німцями під Сталінградом”.

Глядачі по селах переважно шкільна молодь та одиниці зі старих, яких спроваджують силою.

Клуби: Клуби є в кожному селі. Молодь клубів не відвідує. Бібліотек немає, а якщо є кілька брошур, то населення їх не читає.

Самодіяльні гуртки діють тільки по райцентрах. В селах їх немає. По селах близько обласного центру, почали організуватися, та діяльності не проводять жодної.

Большевицька культурно-освітня робота серед населення усіх шарів не знаходить відповідного ґрунту. Селянство не хоче слухати большевицьких агіток чи пісень про Сталіна. Все, що большевицьке, ненавидить. Молодь большевики стараються притягнути до культурно-освітньої роботи, щоб потім їм було легше затягнути в свої сіті. До цього часу в цій ділянці большевикам не вдалося зробити нічого помітного.

13. Церковно-релігійна ділянка.

З притаєною ненавистю більшовики дивляться на греко-католицькі церкви і священство. Хоча більшовики підписали православ'я, то все ж таки прямують своєю політикою до знищення всякого рода релігії.

Священики в цілому терені підписались на православ'я, за виїмком одиниць. Котрі не переписались, виганяють зі сіл. Цим священикам причіплюють “бандерівську” роботу і т. п. Н[а]-пр[имір], в с. Іваниківка Лис[ецького] р-ну, більшовики закрили церкву, а священика вигнали зі села. Цей священик не переписаний на православ'я. В часі Богослуження появились наші підпільні листівки коло церкви. Більшовики накинулись на священика, що він привозить зі собою “бандерівську” літературу і розліплює.

Зміни в Богослуженню: замість папи римського мають виголошувати “кир. Олексія патріарха Руси” і “кир. Йоана екзарха України”, все інше як було попередньо.

Оподаткування поодиноких церков виносить річно 677 крб., забезпечення від вогню виносить 560 крб. Разом всего 1.237 крб.

Насланих “батюшок” в цілому терені немає.

14. Внутріпартійне життя.

20.VIII.[19]48 р. звільнено з роботи 1-го секретаря партії Галицького р-ну – Пасічника. Його пост зайняв Кожушко. (Причини звільнення не відомі).

Основним завданням партії визискуваням в останньому часі, – “здійснити поступовий перехід від соціалізму до комунізму”. Вона систематично активізує роботу т.зв. радянських і господарських організацій та керує господарським і культурним будівництвом. Намагається будувати гнучкий, ініціативний, безпомилковий, діючий апарат, на який можна би цілком покластися знаючи, що він успішно здійснюватиме політику верхівки.

На часі перед партією стоїть завдання ще ширше розгорнути, піднести на “новий”, “вищий” щабель всю масово-політичну роботу на селі та місті, а також боротися за дальше піднесення сільського господарства та промисловості. В цьому завданні на перше місце висувається масово-політична робота.

Від масово-політичної роботи вимагається, щоб вона несла в колгоспні, індивідуальні та робітничі маси глибоке розуміння політики партії, та її “правильності”; щоб вона запізнала їх з “гігантськими” ідейними, політичними, культурними досягненнями; щоб вона активно вступала в боротьбу з усіма пережитками капіталізму свідомості людей, які “заважають” їхньому розви-

ткові. Ось це т.зв. “бойове” завдання партії, яке реалізується сьогодні.

Так для інтелігенції, що дві неділі в парткабінеті відбуваються збори. Тут викладають обов’язковий курс “діалектичного матеріалізму” – (кожний фах має бути просякнутий діалектичним матеріалізмом) і не диво, що професори вищих шкіл сидять годинами та радяться, як у своїх плянах виявити цю методологію.

Партія все і всюди у своєму інтересі інспірує цей систематичний та організований наступ на духовність мас, на її старі особливості.

Збори, конференції, засідання:

В м. Галичі в перших днях липня відбулися збори уповноважених райпарткому. Обговорено підготовку до контингентової акції.

1.VII.[19]48 р. в м. Галич відбувся однодневний семінар секретарів первинних парторганізацій. Проводив 1-й секретар партії Пасічник. Обговорено: перевірка виконання – головний метод партійного керівництва; виховання молодих комуністів і робота з кандидатами в члени партії; планування роботи партійних організацій; партійне керівництво комсомолу.

1.VII.[19]48 р. в м. Богородчани відбулася нарада партійного активу в справі збирання контингенту збіжжя. На нараді призначено на кожне село уповноваженого, який має дати практичну допомогу с/радам у підготовці до жнив і виконання першої заповіді “хліб державі”. Другого дня по нараді всі уповноважені розійшлися на села по доручених справах.

26.VII.[19]48 р. в м. Богородчани відбулися партійні збори на тему покращення комсомольської роботи в районі, а головне по селах. З доповіддю виступив 1-й секретар Дацюк. Він наложив конкретні завдання на членів партії, щодо комсомольської роботи.

19.VIII.[19]48 р. в м. Галичі відбулися збори райпарткому. Обговорено хід виконання поставок по р-ні. Виступали: голова облвиконкому Щербак, гол. РВК Воробйов, секретар партії Кожушко, зав. уповмінзагу Атаманюк і прокурор Конюшний. Всі виступаючі критикували повільний хід поставок. Найбільше критиковано уповноважених по хлібозаготівках. За їхнім словом у всьому винні уповноважені, бо в них немає активності та бракує “підходу” до селян.

31.VIII.[19]48 р. в м. Богородчанах відбулися збори райпарткому. Тема зборів: агітаційно-масова робота в селах в справі створення колгоспів. З доповіддями виступили: суддя Щербач,

Мороз, зав. ощадкаси Краюшкін. З доповіддю про завдання партійців в проведенні по селах масово-політичної роботи та в справі організації колгоспів, виступав 1-й секр. партії Дацюк.

Комсомол:

Комсомол, це масова організація, яка примикає до ВКП(б). Комсомол є помічником і “резервом” ВКП(б). Він допомагає партії і урядові в будівництві комуністичного суспільства. Комсомольські організації повинні бути на ділі активними провідниками партійних директив в усіх областях “соціалістичного” будівництва, особливо там, де нема первинних парторганізацій.

По суті, первинні парторганізації комсомолу, на терені міста своєю мережею не значні. До них нахлинула переважно молодь інтелектуально низька (місцева). Натомість зі СУЗ різна.

На ділі помітно, що комсомол не охопив роботи всієї області життя. Н[а]пр[имір], в місті є 18 комсомольських організацій, які на протязі 1948 року не зростали. Бюро МК ЛКСМУ не приділяло цим самим організаціям необхідної уваги. Комсомольські організації залізничного вузла (секретар Шамаринов), паровозоремонтного заводу (секр. Носенко), працюють незадовільно... Зanedбана комсомольська робота на мебльовій фабриці, м'ясокомбінаті, в тресті “Станіславліспром”. Первинні партійні організації тут не забезпечують необхідного партійного керівництва комсомолом. Міськком комсомолу ухвалив рішення, спрямовані на поліпшення роботи цих комсомольських організацій, але не домогся їх виконання.

Товариш Костенко також докладно зупинилася на значних недоліках в організації політичного навчання в комсомольців, виховання комсомольського активу. Контроль за роботою гуртків і шкіл, в яких вчатьсся комсомольці і неспікова молодь був недостатній. Міськком комсомолу не приділяв їм необхідної уваги, не організував навчання комсомольців-пропагандистів. Лекторська група міськкому ще мало працює над лекціями на науково-популярні і інші теми, повільно перебудовує роботу у світлі завдань, які ставить ЦК ВЛКСМ... (з “4-го пленуму Станіславівського міськкому КП(б)У, “Прикарпатська Правда” 3.IX.1948 р.).

Черговим завданням партії та керівних одиниць комсомолу, охопити всю молодь в рамки комсомолу. По школах, як середніх так і вузах, проводиться вербовку молоді до комсомолу. Помимо всяких зусиль комсоргів та секретарів комсомолу, молодь зуміла зайняти одностайний фронт. Всупереч їх настирливості, молодь

борониться всякими засобами: “комсомол не примусовий”; “ми знаємо, що багато героїв радянського союзу було безпартійними”; “принципом нашого життя бути безпартійними”; “чому уряд іде проти нашої волі”; “мої батьки рішуче не дозволяють вступити”. В середніх школах деякі з молоді рішені зовсім залишити школу тільки тому, щоб не вступити до комсомолу.

Таку рішучу поставу займає робітнича молодь з міського середовища. Натомість молодь рекрутована із сіл, маючи будь-які прогріхи перед державою, заради свого життя, рішається на вступ до комсомолу.

Збори:

28.IX.[19]48 р. в м. Лисець відбулися районні комсомольські збори. Обговорювано питання про організаційне укріплення первинних комсомольських організацій. З доповіддю про роботу районної комсомольської організації виступила перша секретарка РК ЛКСМУ Слісарчук. Вона зазначила, що районна комсомольська організація за 8-м місяців значно збільшилось за рахунок передової молоді. Н[а]пр[имір]: 25 комсомольців добре працювали на осінньо-зимових лісозаготівлях, в час реалізації позики, хлібозаготівлі та всіх інших с/г кампаній по р-ні. З доповіддю виступив 2-й секретар РК ЛКСМУ Суслов, 2-й секретар партії Драгін, секретар РО МВД Кочубей і інші. На зборах було намічено цілий ряд заходів, готуючись гідно стрінати 30-ту річницю ВЛКСМ.

Прийом до партії або комсомолу проводиться конспіративно. Про добір нових членів трудно довідатись.

Райком партії наполягає на підвищення ідейно-політичного рівня кандидатів, а також і комсомолу. Дуже часто можна стрінати критику вищих партійців – членів і кандидатів. Н[а]пр[имір], в газеті “Радянське село” Богородчанського р-ну, 2.VII.[19]48 р. була вміщена критика – о/упов. РО МГБ Плаксина. Він критикував, що партійці РО МГБ стоять на низькому ідейно-політичному рівні, а деякі комсомольці, працівники РО МГБ, не вивчили навіть автобіографії Леніна-Сталіна.

15. Пропаганда і агітація.

Партія послуговується всіма можливими засобами пропаганди, щоб тим самим підкопати віру людини до самої себе, як вищої духової істоти, дезорієнтувати її морально та зробити з неї пригожий для своїх злочинних задумів інструмент.

Населення без жодного спротиву іде на компроміс ворожій політичній агітації. Н[а]пр[имір], за мовою агітаторів майже

в кожну хату в місті заведено “радіо точку”, яка безперервно шумить про “краще життя”, а також оспівування пісень на українській мові та музика. Прибрані фрази музики, пісні журять бодай часово не тільки людей легковірних, але й таких, які роздумують над тим, що бачать навколо себе. Хвилева підданість впливові модернізованої пропаганди усуває можливість призадуматись над щоденним лихом.

Ось бакциль морального розкладу, що закрався в психіку міських людей: “Я волю не їсти, а піти в кіно”, “Тепер п’ю, щоб нічого не думати. Позволю собі на все, бо життя і так пропаще”.

Партія на вироблення такої психіки в громадян, докладає всіх зусиль та призначає колюсальні штати працівників, як рівно ж видає великі фонди. Тому не диво, що безкритичний загальний піддався рафінованій, обдуманій та систематично веденій деморалізації, яку ширять кінофільми, парки, публічні данцінги і інші засоби пропаганди та “культурного життя”.

Преса:

Преса приходить до державних установ та поодиноких передплатників. У статтях рай. газет можна стрінати, що велика кількість газет та журналів розповсюджено між маси. В дійсності, газети дуже слабо розходяться. На пошті, в кіосках кожноразом можна дістати старих газет цілими кілограмами, що свідчить про слабе поширення газет між маси.

На чотири села Богородчанського р-ну приходить одноразово така кількість преси, газет та журналів:

1. “Радянська Україна”	– 72 шт.
2. “Прикарпатська Права”	– 44 –//–
3. “Правда України”	– 8 –//–
4. “Правда”	– 7 –//–
5. “Известия”	– 2 –//–
6. “Соцземледіліє”	– 4 –//–
7. “Радянська освіта”	– 9 –//–
8. “Відомости Верх. Ради”	– 4 –//–
9. “Університети на дому”	– 1 –//–
10. “Перець”	– 4 –//–
11. “Радянська жінка”	– 3 –//–
12. “Колгоспник України”	– 4 –//–
13. “Учительська газета”	– 2 –//–
14. “Піонерська правда”	– 6 –//–
15. “Зірка”	– 16 –//–
16. “Юний Ленінець”	– 6 –//–
17. “Молодий колгоспник”	– 4 –//–

18. "Большевик"	- 3 -//-
19. "Блокнот агітатора"	- 4 -//-
20. "Колгоспне производ."	- 3 -//-
21. "Молодь України"	- 4 -//-
22. "Робітник"	- 2 -//-
23. "Україна"	- 4 -//-
24. "Літературна газета"	- 2 -//-
25. "Медичний робітник"	- 1 -//-
26. "Радянське село"	- 269 -//- (рай.г.)

Мітинги:

Протягом звітнього часу проходили три кампанії: хлібозаготівельна, організування колгоспів і організування стрибків. Найбільш посилено велась кампанія хлібозаготівлі. До її реалізації партія залучила найкращих працівників всіх установ і підприємств районів. Цьогорічна хлібо-заготівельна кампанія має острий характер. Це помітне в порівнянні з минулорічною. Вона проведена в дуже короткий час. Селяни це відчули пекучо, від хліба їх ограблено всеціло.

В справі цих кампаній проведено ряд зборів і мітингів в р-нах і по селах. Намагання большевиків організувати мітинги дуже рідко коли вдавалось. Не допомагало й те, що гонили силою. Наприклад, за звітний час в Гал[ицькому] р-ні було 42 спроби зорганізувати мітинги. З того вдалося зорганізувати 16-ть разів при участі від 10-15 десятників. 26 разів не вдалось і десятників зігнати. Проведені мітинги подібного характеру:

9.VIII.[19]48 р. в м. Богородчанах відбулася сесія голів с/рад та зем. громад. Виступали: гол. РВК Бондаренко, 2-й секретар партії Орловський, голова колгоспу Крицун, нач. РО МВД Похльобкін. Говорили про здачу контингенту збіжжя та про організування колгоспів.

1.VIII.[19]48 р. в с. Горохолина Богородчанського р-ну відбувся мітинг. Проводив 2-й секретар партії Орловський. Говорив про міжнародне положення, вихваляв ЧА, що визволила поневолені народи від німецького гітлеризму. Опісля сказав, що Англія і Америка ввійшли в союз з СССР тоді, коли ЧА розгромила вже цілу Німеччину та зайшла до Берліна. Опісля говорив про грошову реформу в Західних зонах Німеччини. Сказав, що ми в радянській зоні Німеччини провели грошову реформу таку, яка була на користь робітникам і біднякам. При кінці зазначив, щоб до 5.VIII. селяни здали вповні хлібопоставку. Присутніх 25 осіб, зігнаних силою.

25.VIII.[19]48 р. в с. Саджава того ж р-ну відбувся мітинг. Проводив гол. РВК Бондаренко. Селяни зійшлися з домаганням про знижку контингенту збіжжя. На просьбу селян Бондаренко відповів: “Якщо не маєш збіжжя, продай корову, хату – купи і здай державі”.

Публічні лекції:

В м. вересні в райцентрі Лисець була прочитана одна лекція на тему “Підсумки роботи республіканської наради працівників біологічних, сільсько-господарських, медичних наук з участю практиків-мічурінців”. Лекцію прочитала викладач Львівського держінституту – Ставцова.

По селах цього ж р-ну за звітний час проведено 20-ть мітингів, присвячені стяганню хлібопоставки, організації колгоспів і організування стрибків.

11.VIII.[19]48 р. по селах Станис[лавівського] р-ну, большевики малювали лозунги на брамах господарств такого змісту: “Хліб державі – це єдиний шлях до заможного життя”. По деяких селах малювали карикатури підпільного життя – під лісом вхід до криївки, звідтіля наставив голову бандерівець, а йому селяни вкидають харчі.

16. Поліційний терор, провокації, судівництво.

До м. Станиславова прибула певна частина старшин МГБ (дехто твердить, що це для проведення більшої операції проти “бандерів”, яка нібито розпочнеться недалеко в майбутнім).

На терені міста МГБ стало більш насторожене. Часто ходять по домах перебрані по-цивільному агенти. Розпитують дану родину про склад сім’ї, життя, від коли замешкують та хто до них заходить. Крім цього, посилила свою діяльність т.зв. “група тайних”. Вона проводить по вулицях несподівані арешти підозрілих її осіб. Часто такий арештований пропадає без вісти.

Великих перевірок лісу за звітний час не було. Найбільш практикують менші перевірки, засідки, наскоки та стежі. Методи перевірки лісу: у ліс заходять дуже досвіта, в намічені пункти заходять дуже скрито, щоб ніхто не бачив. Там розподіляються на малі групи, одні сидять на засідках, а другі ходять по лісу. Перевіряють окремі частини лісу особно. Така перевірка триває звичайно 4-6 днів. В перевірці бере участь від 20-100 большевиків.

15.VIII.[19]48 р. відбулася перевірка Чорного лісу на терені с. Глибоке Богородчанського р-ну. Большевики в числі около 100 осіб розділились на дві частини. Одна частина сиділа на засідках, друга ходила по лісі. По полудні на одну з большевиць-

ких засідок вийшло трьох повстанців. Большевики відкрили по них збірний вогонь. Від перших стрілів стає тяжко ранений рай. реф. СБ д. Сумний. Бачучи своє безвихідне становище, дострілювався з пістоля. Перевірка тривала 5 днів.

3, 4, 5.IX.[19]48 р. на терені с. Лесівка того ж р-ну відбулася перевірка Чорного лісу. В перевірці брало участь 30 большевиків під ком. о/упов. Плаксина. В тих днях відбулися такі перевірки по всіх частинах лісу на терені Богородчанського району.

10.IX.[19]48 р. відбулася перевірка Чорного лісу і лазів на терені сс. Нова Гута, Буковате Станиславів[ського] р-ну. Над с. Нова Гута большевики стрінулися з кількома повстанцями і вдарили збірним вогнем з кулемета і автоматів. У висліді став забитий один повстанець, всі інші розбіглися на всі сторони. Большевики пігналися за одним повстанцем, який втік в напрям присілка Суха Ліщина. По дорозі стрінули ще двох повстанців і пігналися в глибину лісу. В лісі стає ранений тяжко (в крижі) повстанець Чорноморець, який дострілювався з пістоля. Другий повст. легко ранений в ногу вийшов ціло.

На цьому відтинку Чорного лісу большевики переводили перевірку протягом 14 днів і дальше влаштовують засідки.

18.IX.[19]48 р. відбулась перевірка лісу на терені с. Підпечари Стан[иславівського] р-ну. В перевірці брало участь около 100 большевиків. Вечером на цих большевиків вийшло двох повстанців. По короткій перестрілці повстанці відступили ціло.

18.IX.[19]48 р. війська РО МВД в числі 100 чол. переводили перевірку лісу т.зв. Стінка. Перевірка була безуспішна.

23, 24, 25.IX.[19]48 р. відбулася перевірка лісу на терені сс. Хмелівка, Глибоке, Лесівка, Нивочин Богород[чанського] р-ну. В перевірці брало участь около 150 большевиків з обласного спецвідділу, а також всі оперативники РО МГБ зі своїми боївками. В лісі найбільше робили засідки, так, що не можна було зорієнтуватись, що це перевірка. Обласний спецвідділ зайшов в ліс непомітно, куди вибрався невідомо. При перевірці дня 25.IX. большевики вбили рай. бойовика Нечая.

25.IX.[19]48 р. війська МВД в числі 150 чол. переводили перевірку лісу т.зв. Стінка, яка тривала протягом трьох днів. Під час перевірки лісу 25.IX. перед вечором, большевики в числі 20 чол. вийшли з лісу на поле, де зловили молоду дівчину з присілка т. зв. Березівка. Забрали її з собою, пробили руку штиком та цілу ніч водили по лісі.

Перевірку лісу Стінка большевики переводять дальше майже кожного дня, меншими групами від 10-15 чоловік.

Облави на села:

Вночі з 10.-11.VII.[19]48 р. війська РО МВД, МГБ, розділені на групи 10-20 чол., переводили облаву на молодих мужчин ур. 1926-27-28-29-30 рр. Облава була проведена в слідуючих селах: Підпечари, зловлено 17 чол., Підлуже – 1 чол., Колодіївка – 7 чол., Добрівляни – 3 чол., Ямниця – 3 чол., Павлівка – 13 чол., зловленим давали велику можливість втікати. Н[а]пр[имір], з с. Підпечари до м. Станиславова забрали тільки трьох осіб, а всі інші втекли таки в селі. Зі всіх інших сіл, в яких переводили облаву, не забрали ні одного чоловіка.

7.IX.[19]48 р. відбулася облава на с. Угринів Горішний. Під час розшуків арештували кількох осіб та сильно побили голову с/ради. Йому доказували, що він має зв'язки з повстанцями.

17.IX.[19]48 р. відбулася облава на с. Хом'яків Лисецького р-ну, в облаві брало участь 30 большевиків. Облава була без-успішна.

Засідки:

Протягом звітного часу РО МГБ застосувало найбільшу тактику боротьби з підпільним рухом засідками. Засідки влаштовують о/упов. РО МГБ ночами поза села, на стежках і пільних дорогах, а також в лісі. Місце, де роблять засідки маскують. Коли хто їх заглянув з цивільного населення, то змінюють місце засідок. Рівно ж протягом контингентових акцій о/упов., які квартирували по селах, днями брали участь у стяганні контингенту, а ночами влаштовували засідки.

В днях від 15. до 20.VIII.[19]48 р. о/упов. Меркулов з боївкою 12 чол. влаштовував засідки в лазах Чорного лісу біля сс. Рибно, Загвіздь, Нова Гута та в Чорному лісі біля т.зв. “Вовкової поляни”. В час влаштовування засідок большевики зловили сплячого побережника, якого питали куди ходять.

21.VIII.[19]48 р. вечером о/упов. Такунов влаштував засідку на край с. Забереже від с. Хом'яків на полі в кукурудзах. Господар Демчук Іван вертаючи з поля, запримітив їх і подумав, що це хтось ломить кукурудзу. Коли підійшов ближче побачив, що це за злодії в його кукурудзах. Большевики повелись з ним “чесно”, добре вибили і заказали, щоб нікому не говорив. Опісля відпустили домів. Того самого вечора цей сам Такунов побив Івасишин Марію і Гречанюк Варвару з с. Забережа, за це, що вони вештаються по ночі. При тому шукав по кишнях і пазухою грошей на горілку.

12.IX.[19]48 р. большевики в числі 70 чол. влаштовували засідку на полі с. Підпечари Станисл[авівського] р-ну. Засідка була

влаштована від сторони ліса в довжині около 3.000 метрів. На цю засідку вийшло двох повстанців Качур, Степовий. Большевики відкрили збірний вогонь по повстанцях. Від перших стрілів оба повстанці стали тяжко ранені. Качур (кущевий) дострілювся з пістоля на місці, Степовий відбіг від місця засідки около 100 м і також дострілювся.

Вбивства і морди революціонерів і цивільного населення:

2.VIII.[19]48 р. в лісі т.зв. Коширна на терені с. Блюдник Гал[ицького] р-ну, 20 большевиків під ком. Парнова влаштували засідку по лініях і дорогах. Вечером двох повстанців вийшли на одну з засідок. Від перших стрілів став забитий кущевий Крига.

18.VIII.[19]48 р. в Чорному лісі на терені с. Глибоке Богород[чанського] р-ну, при перевірці лісу большевики вбили рай. реф. [СБ] Сумного. Тіло вбитого забрали до с. Росільна (Солотвинського р-ну), опісля відставили до р-ну Богородчан.

10.IX.[19]48 р. в часі облави на Чорний ліс, переходило кількох повстанців на стрічу. При переході вийшли на большевицьку заставу. Застава відкрила по повстанцях вогонь. Від перших стрілів став забитий бойовик Данило. Тіло забитого забрали до райцентру Софіївка.

10.IX.[19]48 р. при перевірці Чорного лісу впав кущевий Чорноморець. Другий бойовик легко ранений в ногу відступив.

12.IX.[19]48 р. на полі с. Підпечари Стан[иславівського] р-ну вийшло на засідку двох повстанців Качур, Степовий. Від перших стрілів стали тяжко ранені і дострілилися.

18.IX.[19]48 р. на терені с. Дуброва Богородчанського р-ну, на шляху Станиславів-Надвірна, двох повстанців і запільник Мороз наткнулися на большевицьку стежу. У висліді запільник Мороз став ранений в обі ноги. Бачучи своє безвихідне становище, розірвався гранатою, повстанці вийшли ціло.

25.IX.[19]48 р. в Чорному лісі на терені с. Нивочин того ж р-ну, на трьох повстанців, які вертали зі зв'язку, наскочили большевики. У висліді став забитий бойовик Нечай.

28.IX.[19]48 р. в с. Колодіївка Стан[иславівського] р-ну помер повстанець Голуб. Він лежав хворий на запалення легенів впродовж 21 день. Тіло похоронено.

28.VIII.[19]48 р. до с. Височанка Гал[ицького] р-ну прибуло 5 большевиків під ком. о/упов. Муштенка. Вони наскочили на хату, в якій вечеряло кількох повстанців. У висліді став забитий повстанець Остап, а один ранений. З цивільних двох забито в хаті, а двох розстріляно. Ворожі втрати: вбито двох бійців, о/упов. Муштенко ранений в груди і шию.

Цивільне населення:

1.VIII.[19]48 р. в с. Суботів Гал[ицького] р-ну зав. медстанції Телапійський пострілом з кріса в автомашину повну дітей, забив: Проців Рому д. Михайла, ур. 1938 р., ранив Яремко Богданку д. Богдана, ур. 1937 р. (третього дня померла), Головач Марію дочку Михайла, ур. 1940 р., Рендюк Олесю д. Макара, ур. 1937 р. (у зв'язку з цим вбивством випущено комунікат).

2.VIII.[19]48 р. в с. Тязів Гал[ицького] р-ну упов. по заготівлі Віденкін ранив у ліву руку хлопця (прізвище невідоме), за те, що не давав забрати корову за нездачу поставки молока.

24.VIII.[19]48 р. в с. Темерівцях того ж р-ну большевики під ком. нач. райвоенкомату Толстого, ранили Лесів Михайла, ур. 1934 р. Ранений крився від виїзду на роботи в Донбас (другого дня помер).

28.VIII.[19]48 р. в с. Височанка Гал[ицького] р-ну в часі наскоку большевиків на повстанців, забито двох цивільних людей, а двох розстріляно.

8.IX.[19]48 р. в с. Посіч Лисецького р-ну о/упов. РО МГБ Никитін зайшов до господаря Шнайдера Дмитра, літ 50, побив його до безтями, поламав руки, ноги, а опісля дострілив.

9.IX.[19]48 р. відділ ЧА, які рубають дерево в Чорному лісі на терені села Нивочин Богород[чанського] р-ну, вбив цивільного чоловіка. Цей чоловік був правдоподібно з с. Росільна (Солотвинського р-ну), який втік з Сибіру.

12.IX.[19]48 р. на присілку т.зв. Клепки с. Сапогова Гал[ицького] р-ну о/упов. РО МГБ Жеребенко влаштував засідку. Вночі на засідку вийшов цивільний хлопець Жураківський Осип з с. Сапогова. Большевики відкрили по ньому вогонь і забили на місці.

Побиття:

Побиття органами поліції чи працівниками адміністрації являється буденним явищем. Найбільш цього практикують о/упов. РО МГБ, щоб дістати відомості про підпільний рух. В часі хлібозаготівельної кампанії уповноважені били людей за невчасну здачу зерна та зухвалі відповіді селян на їх адресу. Н[а]пр[имір]:

Ніччю з 22.-23.VII.[19]48 р. в с. Вікторів Гал[ицького] р-ну заст. нач. РО МГБ Красніков арештував Лотоцьку Лесю. Вивів її за село на беріг ріки Лукви (високий на 15 метрів) і тероризуючи, вимагав зізнань про підпільний рух у селі. По чотирьох годинах її відпустив додів всю оббиту в синяках.

15.VIII.[19]48 р. в с. Сапогів того ж р-ну, при організуванні червоної валки упов. партії Безпальченко заставляв госп.

Голіпчук Миколу їхати на переді з прапором. Господар відмовлявся та почав сваритись, за це його Безпальченко побив.

8.IX.[19]48 р. в с. Тисьменичани Лис[ецького] р-ну о/упов. Такунов переходив селом зі своєю боївкою. На дорозі стрінув молодь, яка співала українських пісень. Йому це не подобалось, що молодь бачить його рух, почав бити кого попало. Молодь повтікала, тільки Губило Василь с. Василя, демобілізований ЧА, остався. Такунов незважаючи на те, що він був в ЧА, побив його так, що слідуючого дня повезли до лічниці.

Арештування:

Арештування проводиться в підозрінню за співпрацю з революційним рухом, а найбільше за невиконання поставок. Багато з арештованих по кількох днях звільняють. Протягом звітного часу арештовано:

	арештовано	звільнено	посаджено в тюрму
Галицький р-н:	88 осіб	84 особи	4 особи
Станислав.-//:-	11 -//-	7 -//-	4 -//-
Лисецький -//-:	3 -//-	2 -//-	1 -//-
Богородчан.-//-:	12 -//-	10 -//-	2 -//-

Судівництво:

25.VII.[19]48 р. в с. Підлуке Стан[иславівського] р-ну засуджено Данилового Михайла с. Івана (крамар) на 5 літ тюрми.

27.VII.[19]48 р. в м. Богородчанах суджено Моженну Лїду на 8 літ тюрми. Суджено за проведення підпільних абортів вагітним жінкам.

16.VIII.[19]48 р. в с. Саджава Богородчанського р-ну засуджено на грошову кару в сумі 2.209 крб. таких господарів: Соловей Кирила, Олексин Степана, Куртин Богдана і Маслій Григора.

28.VIII.[19]48 р. нарсуд м. Лисець засудив госп. Ткачук Марію з с. Забережа на 10 літ поправно-трудових таборів з позбавленням на 5 літ виборчих прав. По відбутій карі позбавлена проживати на території УССР на 5 років. Суджена за нездачу контингенту: 20,75 цент. збіжжя, 103 кг овочів і 15 цент. бараболі.

6.IX.[19]48 р. в с. Братківці того ж р-ну райнарсуд покарав грошовою карою таких господарів: Ткачук Параню – 1.400 крб., Іванишин Анну – 1.080 крб., Сенич Василя – 400 крб. Всі карані за нездачу різних поставок.

7.IX.[19]48 р. в с. Горохолина Богородчанського р-ну райнарсуд покарав грошовою карою господаря Капушак Івана с. Олексі, ур. 1904 р. – 25.000 крб. Кара за затаєну землю. Майно заборонено продавати, строк кари не визначений.

8.IX.[19]48 р. в с. Братківці Лис[ецького] р-ну райнарсуд засудив господаря Процюка Василя на 7 літ, Ількова Романа –

6 літ тюрми. Суджені за переведення 41 господарства з 3 і 2-ї групи в першу, для зменшення поставок.

В с. Острів Гал[ицького] р-ну засуджено Гаврилук Миколу на 10 літ тюрми. Суджено за нездачу хлібопоставки.

В с. Дорогів того ж р-ну засуджено господаря Чернегу Катерину на 3 роки тюрми. Суджено за нездачу хлібопоставки.

В с. Залуква того ж р-ну засуджено Гусак Антона на 15 літ тюрми, суджено за співпрацю з рев. рухом.

В с. Дорогів того ж р-ну засуджено Кашубу Осипа на 3 роки тюрми. Суджено за розтрату кооперативних товарів.

Всіх суджених за нездачу хлібопоставки майна поконфісковані.

Провокації:

Большевицькі органи безпеки, крім всіх методів терору, насильства над селянством, підшивання населенню співпрацю з рев. рухом, на кожному кроці вживають дальше, як і попередньою методу провокації.

5.VII.[19]48 р. в с. Бистриця (Ляхівці) Богородчанського р-ну, ніччю большевики наліпили 6-м господарям картки вроді бефонів такого змісту: на горі картки був тризуб, насподі написано “ви повинні дати 50 крб. на УПА. Гроші поставте завтра вечором на поріг. За невиконання цього наказу будете карані по революційному закону”. Населення не далось обманути.

18.VII.[19]48 р. в с. Підгороддя Гал[ицького] р-ну, до госп. Мацапули Орини зайшов стрибок, вдаючи повстанця. Говорив, щоб закликала свого сина (запільник), бо він чув, що син хворий і хоче голоситися. На таке організація не дозволяє. Сказав, нехай він прийде, а ми заберемо його зі собою і буде в нас лічитися. Господиня орієнтуючись, що це большевик, вигнала його з хати. Стрибок пішов до стодоли, де була ціла боївка о/упов. Краснікова, яка ранком перевела на господарстві труси і відійшла.

Вночі з 22.-23.VII.[19]48 р. в с. Вікторів того ж р-ну до госп. Лотоцької Лесі зайшов стрибок, вдаючи повстанця. Коли він стояв під вікном, на другому подвір'ю почувся крик і стріл “держі, держі бандіт”, стрибок в цей час втік. Під хату прибігли большевики з о/упов. Красніковим. Вони випитувалися госп. хто то був, хто приходить, хто ходить по селі і т.п., при тому її сильно били.

5.VIII.[19]48 р. в с. Тязів того ж р-ну стрибки ходили по селі, вдаючи повстанців. На це надійшов о/упов. Муштенко і дукаючи, що це дійсно повстанці, відкрив по них вогонь та вбив стрибка Навроцького Михайла з с. Залукви.

17. Колонізація наших земель чужинцями.

Переважна кількість жителів райцентрів становить насланий елемент зі Сходу. З них від 50-60 % москалів, які займають виключно керівні пости в районних адміністраціях, заводах, підприємствах, МВД, МГБ. Більша частина москалів є також на учительських посадах. Всі вони одержують кращу зарплату та кращі життєві умовини. Н[а]пр[имір], в райцентрі Богородчани стан місцевого населення числить від 500-700 осіб. Зараз всіх мешканців є около 1.500 осіб. З того около 800 осіб насланих. Між ними 450 осіб москалів.

18. Інше.

15, 16.IX.[19]48 р. в м. Станиславові на летовищі приземлився югославський літак, з [я]кого висіло 4-х втікачів, їх придержано.

До Станиславова з Одеси в однострою льотчиків прибула шайка бандитів т. зв. "чорна кошка". Вона вже почала діяти на терені міста. Наслідком цього є жертви: біля пам'ятника героїв в цілі грабунковій зарубано одного мужчину, при вул. Дзержинського замордовано лікаря. Говорять, що обласний центр Станиславова має бути зліквідований. Райони області перейдуть в обласні центри Львів-Чернівці. Припускається, що причини ліквідації – завеликий адміністративний апарат Західної України і фінансові перевидатки.

25.IX.[19]48 р. в м. Станиславові був мін. комунікації Ковальов. Після його від'їзду обмежено рух поїздів пасажирних (Надвірна-Коломия-Єзупіль). Натомість посилено рух транспортних поїздів. В вагоннім депо готуються вагони для перевозу людей. Населення говорить, що це підготовка до вивозу.

Ворожі втрати.

Вбито 6-ть осіб, ранено 4-х осіб.

Знищено 3-и молотарки (2-і в с. Дорогів, 1-ну в с. Острів Гал[ицького] р-ну).

Здемольовано молочно-сепараторний пункт (в с. Дорогів).

В Л А С Н Е С Е Р Е Д О В И Щ Е

I. ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ.

1. Настрій нашого населення дуже часто змінливий, не стійкий. Це змінюється під впливом міжнародних подій, рівно ж і від залежності рафінованої большевицької пропаганди, що своїми діями вміє приспати чуйність населення. Більшість населення ставиться ворожо, а переважно селяни. Ця ворожість виходить

найбільше з господарських обставин. Стопроцентова грабіж всіх видів сільськогосподарських продуктів та фінансових платежів падають тяжким тягарем на селян. Найбільш пекучим питанням для селян є сьогодні колективізація, вивіз і різного рода поставки. Реалізація цих питань большевиками ще більше поглиблює ненависть і ворожість супроти них. Частина селян хоч і незадоволені з рад. влади, однак, погодилися з тим режимом і совісно виконують всі завдання, надані урядом. Вони заради спокою життя стають покірними рабами, щоб не потрапити на листу насильного виселювання. Між цим елементом є й такі, що забули вже навіть свою честь і пішли на вислужницьку роботу.

Виконування всіх родів большевицьких заряджень зі сторони населення, відбувається виключно з страху перед терором арештувань, побоїв, грабежу, вивозу, ліквідації майна та грошових кар. Помимо цього, ці рішення не виконуються вчасно. Н[а]пр[имір], в час хлібозаготівельної кампанії до сіл надіслано багато заряджень, які не виконувалися аж надто покvapно (це був час найбільшого терору). Вдруге з початком м. липня річникам 1929-30-31 розіслано повістки явки на воєнкомат і виїзд на Донбас. В назначений час на воєнкоматі не явився ні один мужчина з згаданих річників.

Большевицька пропаганда серед населення сіл немає жодного впливу. Коли большевики хотіли б обсягнути бажаних успіхів в намічених планах цим шляхом, то він став би нездійснимий. Один тільки засіб терору дає можливість реалізувати намічені пляни. Однак важко сказати, що терор діє застрашуючо. Сильнішого терору не було, як в протязі цього року, коли систематично відбуваються вбивства цивільного населення (Гал[ицький] р-н вбито і ранено 20 осіб), засуди, грабунки та інші звірські вчинки большевицької голоти. Про те ні трохи скорше не виконуються большевицькі зарядження, а навпаки є прояви саботажу.

Культурно-освітнє життя між населенням завмерло. Від початку другої большевицької окупації всі культурно-освітні установи по селах стоять нечинні. Самодіяльні гуртки не діють, населення не проводить жодних сходин. Поліційний терор МВД, МГБ відірвав населення цілком від культурно-освітнього життя. Большевики коли бачать, що дехто з населення цікавиться культурно-освітнім життям, читає стало пресу, нав'язує дискусії на різні теми і т.п., слідить за ним. МГБ нав'язує між населенням агентуру, слідити, що хто говорить, чим займається, яких поглядів. Населення боячись один-одного, сидить виключно на місці і нічим не інтересується. Організування большевиками культурно-

освітнього життя населення вважає як засіб пропаганди для з'єднання собі прихильності населення, а головню молоді.

2. Большевики своєю політикою супроти населення дають причину до поглиблення ненависті і ворожості супроти себе. (Це в свою чергу кристалізує національну свідомість населення). Селянство розуміє те, що грабіж, насилля і терор зі сторони большевиків проводиться цілево. На награбованім добрі з України наживаються большевицькі вельможі, тоді коли вони пухнуть з голоду. Відкрито протиставитися бояться через сильний большевицький терор.

До нашого руху ставляться прихильно. Це характеризує повна жертовність і піддержка підпілля у важкій визвольній боротьбі. За що ми боремося, знає кожний один з місцевого населення. Про те менше знають, за яку Україну боремося. Для них це менш важне: “Коби ви вже здобули державу”, говорять навіть свідоміші – “Напевно постараетесь, щоб наша держава була побудована з таким устроєм, де буде нам краще жити”. Населення вбачає в нас своїх оборонців, про що свідчить загально вживаний вислів: “Якби не ви, то більша частина з нас була б хто зна куди повивожувана, а решта була б гинула з голоду в колгоспі”. Вважають нас як борців за краще майбутнє.

Найбільш підбадьоруючо впливають на населення наші вдалі бойові акції та бездоганне особисте поведіння повстанців у їх присутности (ввічливість, чуле ставлення до їх скарг і запитів). Наші заклики тактичної боротьби з ворогом в взагалі (зрив поставок, саботаж большевицьких заряджень), в час сильного терору виконується не в таких розмірах як звичайно.

Для пересічного визначення політичної орієнтації населення свідчить масовий вислів: “Як буде війна, то взявши зброю в руки вибором свою державу, коли війни не буде, то нам не вдасться”. Населення загально вірить, що побудова держави без чужої помочі не вдасться.

Робітництво:

Майже все робітництво, що живе по селах р-нів невдоволене з большевицької влади. Частина з поміж них бажає війни лише тому, щоб поліпшити свої соціальні обставини, їм обоюдно, хто буде тим окупантом. Вони хоч бачать наглядно неправду, в кінці твердять: “Мусить бути так, що зробити? Є люди, що гірше терплять, такий світ сьогодні”. Він просто звик бути тим сліпим виконавцем. Незаперечно, що зміни очікує, але з тим, щоб особисто не попасти до її приходу. Однак більша частина робітництва жде війни лише тому, що по розвалі СРСР повстане вільна держава з вільним життям. Одиниці – це

переважно стахановці, які помирилися з окупантом, вірять в їх пропаганду і не бажають війни. Вони всі ворожо ставляться до революційного руху, слідають і про все доносять ворогові.

Інтелігенція:

а) Міська: Коли рабська психіка виступає в інтелігенції, в осіб з вищою освітою та вищим суспільним становищем – це доказ її суспільної політичної невиробленості. З цим прикрим проявом зустрічаємося в нашій сучасній дійсності.

Під сучасну пору місцевий українець-інтелігент старається бути “бідним” та душевно пригнобленим. Коли він дбайливо убраний, бадьорий та самопевний, це викликає підозріння.

Погано ілюструє такий факт. Кожний учитель (місцевий) в школі ходить нужденно одягнутий, перед кожним партійним “блазнем” робиться аж надто покірним, а все тому, щоб не “тягали” його. Інші знова на взір раба виконують всякі роботи, хоч би навіть підлі, для особистого спокою. Характерним є, що кожний інтелігент говорить отверто: “Мене тягають, ангажують, тому до нічого мені мішатись”.

І так більшість інтелігенції носить на собі п’ятно тої ганебної психічної недуги.

б) Сільська: Коли порівняти матеріальний рівень інтелігенції сіл з попереднім, то зараз він дещо кращає. На це вплинула минулорічна виміна грошей, які щойно сьогодні набирають щораз більшої вартості. Сьогодні кожний інтелігент зі своєї зарплати може сяк-так вижити. До цього часу майже кожний був на ласці селян, а ні, то проживав голод.

Інтелігенція по селах – це переважно учителі. Більший відсоток з них становлять придніпрянці. Придніпрянці стараються пристосуватись до місцевих обставин, як між населенням, так і між шкільною молоддю. Перебуваючи деякий час на селі, пізнають можливість кращого життя без сталінської опіки.

Рівно ж переконуються у справедливості наших ідей, починають симпатизувати, а навіть співпрацювати з нами. Деякі з них самі домагаються підпільної літератури, або особисто бажають поговорити.

Молодь:

а) Міська: Більшість молоді знова шукає вдоволення переважним поза домом. Дім, родину, уважає сьогодні за щось прикре, яке слід якнайбільше упрощувати. Всякі прилюдні сходини, мітинги та розваги стають на першому пляні.

Молодь користується з небувалої, майже необмеженої свободи. Дуже часто бракує тої глибокої поваги, тих суворих моральних перешкод. Користаючись з різних можливих вигод, молодь не бачить, що бракує їй того, що потрібно і конечно в житті.

Молодь бачить і цінить більше життя особистості. Її манить кар'єра і тому наполегливо вчиться. Цей стихійний порив за наукою можна тільки тим пояснити. Іншого місця, де вона б могла виладувати свою молодечу енергію і запал немає.

О много краще представляє себе молодь середніх шкіл. Вона ще прикута більше до родинного вогнища. Батьки-інтелігенти вчать своїх дітей в національній душі, в зародку стараються вбити бакциль комуністичної зарази та прищепити духово-моральні вартості. Очевидно, що така молодь не легко піддається впливові розкладової моралі, занесеної із Сходу. Ця категорія молоді свідомо, чи несвідомо охоче читає наші видання і стару літературу.

б) Сільська: Загальне наставлення сільської молоді до окупанта вороже. Однак, молодь сіл близько обл. центру – це молодь, що її більша частина здеморалізована большевицькою розкладовою мораллю. Ця молодь вступила в комсомол, завела клуби, організує масові гульні, розпивається і т. ін. Вона користаючи з вигідних для такого життя обставин, вмісне ворогом створених, цілком забула про свою честь та гідність. Вона вповні запрягла себе у вир такого гулящого життя. Зате менша частина молоді цих сіл та молодь всіх інших сіл районів, віднявши малу частину – це великий контраст.

Молодь ця веде себе більш морально. Немає комсомольців (є одиниці, але законспіровані), гульні з музикою і т. ін. не справляє. Вона з нами симпатизує, та в цьому випадку не в кожному селі однакова можливість. Це залежить від зустрічі і співпраці з підпільниками та від большевицького терору. Якщо сильний терор ворога, то молодь старається нас оминати. В той час є тільки одиниці, які цього не бояться і ще більше стараються діяти на шкоду ворога.

Молодь шкіл:

*Мережа шкіл більша**, як була за Польщі. Тепер в районах більше шкіл і більше молоді охоплено навчанням, як в нижчих, так і вищих школах. Проте ця справа не мається так, як большевики у своїй пропаганді стараються представити. В школах бракує підручників та шкільного приладдя. Багато більше молоді вчилося у вищих закладах та большевики створюють такі умови, за яких годі середньо-заможним батькам удержати сина чи дочку в школі. Н[а]пр[имір], один хлопець з с.Гробиськ хотів вписатися на технічний інститут у Львові, здавши іспит, звернувся до дирекції за допомогою, бо його батьки бідняки і не мають звідки його

* Дописано ручно.

удержати в школі. Директор школи сказав, що жодних стипендій допомоги він не одержить, бо не видається така: “Ти, як не маєш змоги вдержатися” – сказав директор, “то на” – і подав документ цьому хлопцеві назад. “Йди до села, організуйтеся в колгоспи і там можеш також прислужитися батьківщині без знання техніки”. Цей випадок чи не найкраще характеризує научний стан в большевицькій дійсності.

Наддніпрянці:

Наддніпрянці-партійці усіх верств, що живуть на теренах р-нів, ворожо наставлені до большевицької влади. Своє вступлення в партію мотивують різними обставинами, що їх свідомо створив окупант. З цією метою, щоб самотнім виходом з важкого положення був вступ до партії. Однак трапляються між ними певна частина активістів, які до нашого руху ставляться скрайньо ворожо.

Наддніпрянці-непартійці, як не симпатизують з нашим рухом, то бодай активно проти нього не виступають. Всі інші групи українського суспільства ворожо наставлені до ворога та не задоволені його режимом.

Інші національності:

Інші національності, як москалі, поляки, котрі працюють як робітники, не є задоволені через сильну експлуатацію праці та низьку зарплату. Зате, як москалі чи поляки, на керівних постах задоволені на своїх місцях праці. До нашого руху ставляться ворожо.

Втрати українського населення в людях і майні:

Вбито – 16 осіб, з того 3 жінки. Ранено 4 осіб.

Арештовано – 114 осіб, звільнено 90 осіб, засуджено 24 осіб.

Сконфісовано – 24 господарств.

Оштрафовано господарів на суму – 33.739 крб.

II. КАДРИ РЕВОЛЮЦІЙНО-ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ.

Ідейно-моральний стан кадрів вповні задовільний. Вже два роки не було випадку, щоб хтось з наших рядів перейшов на сторону ворога і діяв на шкоду нашому рухові. Політичний рівень серед кадрів все більше збагачується, шляхом читання літератури, книжок, газет, різного рода видань та дискусій на політичні теми. Кожний член старається підвищити свій ідеологічно-політичний рівень шляхом самовишколу.

Виховно-вишкільна праця:

Методом самовишколу проробили провідні кадри такі матеріали:

1. Елементи революційности Українського Націоналізму.
2. Переяславська легенда.
3. Большевицька розв'язка національного питання.

4. Історія революційної боротьби на СУЗ.
5. Історія Української Національної Революції.
6. Наша боротьба.
7. Проблема нашого визволення.
8. Програма виховання в ОУН.
9. Визвольна боротьба Мазепи і Орлика.
10. Важливий крок...

До технічно-пропагандивної роботи включаються всі кадри, розповсюджують між населення і в різні інші середовища літературу, листівки, заклики. Бачуть, що тільки тим засобом можна найкраще здобувати маси та поширювати наші ідеї. Також в парі зі всім всі кадри беруть активну участь в бойовій і протиагентурній боротьбі. Кожний член придержується строго конспірації, бо бачать, що тільки конспірація дає можливість нам краще працювати серед мас.

Політично-пропагандивна робота:

Перебиткова робота:

перебито всего:

літератури	– 630	прим.
листівок	– 1.362	–//–

розповсюджено:

літератури	– 525	прим.
листівок	– 4.419	–//–
лозунгів	– 3.752	–//–
плекатів	– 625	–//–

з того в м. Станіславів:

літератури	– 305	прим.
листівок	– 490	–//–
плекатів	– 345	–//–

Наші втрати.

Впали геройською смертю:

членів (вбито)	– 11	осіб.
–//– (помер)	– 1	–//–
–//– (ранено)	– 2	–//–
запільник (вбито)	– 1	–//–

19.XI.1948 р.

/ – /

Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів), ф. 12, арк. 1-27.
Копія. Машинопис.

№ 23
ЗВІТ НАДРАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН
СТАНИСЛАВІВЩИНИ ЗА СІЧЕНЬ, ЛЮТИЙ,
БЕРЕЗЕНЬ 1949 р.

9 травня 1949 р.

Слава Україні!

Станиславівщина!*

З В І Т
за мм. січень, лютий, березень 1949 р.

В О Р О Ж Е С Е Р Е Д О В И Щ Е

I. СТАН ПАРТІЇ, ПОЛІЦІЇ, АДМІНІСТРАЦІЇ ТА ЙОГО ЗМІНИ.

1. Райпартком:

В Лисецькому р-ні усунено:

III секр. партії Чумака. Його пост заняв Швидков;

зав. орг. інстр. відділом Паштеляна Осипа. Його пост заняв

Куц Василь;

зав. жін. орг. Седлер Віру. Її пост заняв Рожко;

зав. військ. відділом Боднар Сергія. Його пост заняв Данилюк.

3. Піонери (схема):**

Ланка – складається з 8-10 піонерів, на чолі вожатий ланки.

Загін – складається з 2-4 ланок, на чолі штаб загону, який складається з 2-4 членів і начальника штабу.

Дружина – об'єднує кілька загонів, на чолі 4-10 членів штабу і начальник. Членів штабу і начальника призначає старший піонер-вожатий з потвердження райкому комсомолу і завідуючого школи. Ланка, загін і дружина має свій номер. Номер ланки і загону [ви] значає штаб загону, а номер дружини – райком комсомолу.

До піонерів приймає “вожатий”, дітей від 10-15 літ. Піонери підзвітні райкому комсомолу.

Жовтенята (схема):

Жовтенят організує по школах в 1, 2 класі. В однім класі творять одну-дві групи жовтенят. Працюють з ними кращі піонери 7-го і 8-го класу. Жовтенята підзвітні піонерам.

6.* Військово-поліційні залоги:**

* Титульна сторінка з подібною назвою не публікується.

** Так у тексті.

*** Так у тексті.

В с. Павлівка Стан[иславівського] р-ну квартирує залізнодорожне мвд в числі 24 осіб (охорона залізничного мосту).

В с. Хриплин Лис[ецького] р-ну квартирує залізничний мвд в числі 19 осіб (охорона залізничного мосту на р. Бистриця Надвірнянська).

Спецвідділи:

В райцентрі Софіївка квартирує спецвідділ в числі около 90 осіб.

В с. Стара Гута того ж р-ну квартирує 15 чол. військ мвд, як охорона концлагеру.

В райцентрі Богородчани квартирує спецвідділ в числі 180 осіб.

Частина цих спецвідділів постійно квартирує на місці, а друга частина розділена поміж о/уп. по мвд, в числі від 7-30 бійців, які оперують по селах. Час-до-часу спецвідділ влаштовує перевірки лісу.

Стрибки:

В с. Узінь Стан[иславівського] р-ну організовані стрибки в числі 20 чол.

Протягом звітного часу на терені Лисецького р-ну організовано стрибки в таких селах: Радча – 28 осіб, Стебник – 8 осіб, Чукалівка – 14 осіб, Опришівка* – 12 осіб, Черніїв – 5 осіб.

Новоорганізовані стрибки беруть активну участь у всіх ділянках большевицького життя.

Поліпшення одноосібного господарства з боку рад. влади під кожним оглядом не проходить. Нестача с/г реманенту, штучних погноїв, а головню обірнику спричинює низький урожай. За це большевики більше стараються дати допомогу колгоспам у згаданих ділянках.

Так н[а]пр[имі], в сс. Радча, Чукалівка, Опришківка Лис[ецького] р-ну, створено агротехнічні гуртки по вирощенні високого урожаю.

Колгосп ім. Молотова в с. Крехівцях того ж р-ну, одержав 20 тонн штучних погноїв.

При такому стані одноосібних господарств, большевики мають змогу говорити: “Пишися в колгосп, там будеш мати все, а для одноосібників ми не даємо жодної помочі. У нас все мусить бути сколективізоване”.

З початком м. січня 1949 р. большевики почали сильну кампанію по організуванні колгоспів. До організування колгоспів

* Так у тексті. Повинно бути: Опришівці.

райпарткоми залучили майже всю адміністрацію, поліцію, рівно ж частину військ ро мвд. Ці большевики продовж звітного часу сиділи по селах та приміювали різні методи звірського терору, щоб зламати опір селян. Морили населення голодом, холодом, лякали розстрілом, вивозом, багато десятків селян тяжко побили, поламали ребра, повикручували руки і т.п. Вкінці зламавши терором опір населення, зорганізували в цілому терені 12 колгоспів. Всі заяви про вступ до колгоспу стали підписані фальшиво большевиками, або тоді, коли господаря побитого до непритомности змусили підписати. Ні один господар не дав сам добровільно заяви. Підхід і метод в зорганізуванні колгоспів наводиться один факт з Богородчанського району:

Дня 29.12.[19]48 р. до с. Похівка автомашинами, а також підводами приїхало около 120 большевиків, між ними: І-й секр. райпарткому – Дацюк, голова рвк – Надрага, нач. ро мgb – Сиромятніков, зав. сільського і колгоспного будівництва – Костей, зав. райземвідділу – Ковальов, І-й секр. рк лксму – Марчук, нач. ро мвд – Похльобкін, нач. районної міліції – Несторенко, о/уп. з ро мgb – Загородський та працівники районної адміністрації. Решта всі інші большевики зі спецвідділу, який квартирує в м. Богородчанах.

Приїхавши всі до с/ради, заявили сільській адміністрації, що вони приїхали в справі зорганізування колгоспу, а радше тільки відновити тут довоєнний колгосп.

Село Похівка числить всього 150 господарств. Організування колгоспу почалось в цей спосіб, що на кожних 10 хат, призначено по 5 большевиків, які мали по своїх хатах зібрати заяви про вступ до колгоспу. Котрі господарі будуть ставити опір і їм не вдасться взяти від них заяв, припоручено таких людей допроваджувати до с/ради. В с/раді залишились: І-й секр. райпарткому Дацюк, Надрага і всі інші партійні чиновники з районної адміністрації, які мали з цими людьми договорюватися самі. Рівночасно большевики мали на меті зорганізувати з молоді стрибків, як охорону колгоспу.

В перших днях, большевики до зорганізування колгоспу не бралися дуже строго, тільки загрожували людям вивозом, арештуванням, конфіскацією майна і т.д. Але самі тільки погрози не приносили їм найменшої користі. Цим примусили дати заяву про вступ до колгоспу тільки голову с/ради, а згодом і деяких інших членів сільської адміністрації. Все населення в перших днях твердо держалось на своїм і ні один господар не дав добровільно заяви. Коли большевики побачили, що тільки самим залякуванням та погрозами їм не вдасться втягнути населення в колгоспне

ярмо, вони взялись за давно вже випробований метод жорстокого терору та насильства. Приміняли різних способів знущань: тримали людей по кілька днів голодних, кидали до холодних з водою пивниць, били, викручували руки, арештували і т. д. Крім цього, довкола села постійно ходили большевицькі стежі. Населенню впротязі зорганізування колгоспу, невільно було виходити нікуди зі села, а також не пропускали до цього села нікого з посторонніх людей.

Так н[а]пр[имір], 30.12.[19]48 р. большевики зігнали людей до господаря Гречанюк Олексі с. Івана. Господарів на цей час з хати вигнали. В одній хаті сиділи большевики і прикликали до себе зокрема кожного господаря і там змушували давати заяви до колгоспу. З другої хати зробили тюрму і того, що ставив опір, брали до тієї хати. В цій хаті сиділи емведисти, які доконували над населенням нелюдських побоїв та знущань. З-поміж багато інших, які в той час зазнали побоїв, найбільш стали побиті: Рошко Анна ж. Дмитра, ур. 1912 р., Могильницька Параска ж. Василя, ур. 1905 р., Луців Анна ж. Дмитра, ур. 1909 р., Дашко Марія ж. Дмитра, ур. 1909 р. (Ці люди пролежали хворими від побиття по два і більше тижні).

Однак, хоча населення зазнавало нелюдських побоїв та знущань, ні один господар не дав заяви. Большевики побачивши, що і це не допоможе, кілька з цих людей арештували і забрали до р-ну, а саме: Гринишин Василь с. Андрія, ур. 1902 р., Фанига Федор с. Костя, ур. 1900 р., Рошко Микола с. Олексі, ур. 1927 р., Волосюк Іван с. Василя, ур. 1907 р., Литовчук Степан с. Михайла, ур. 1927 р., Мартинюк Юрко с. Федора, ур. 1924 р., Удуд Микола с. Івана, ур. 1930 р., Бочкур Михайло с. Дмитра, ур. 1914 р., Князюк Олекса с. Михайла, ур. 1913 р., Литовчук Доня д. Олексі, ур. 1920 р.

Молодих арештували за це, що не хотіли вступити до стрибків “оборона колгоспу”, а старших за те, що не хотіли дати заяви до колгоспу. Всіх арештованих в районі змусили підписати заяви, і дня 4.1.[19]49 р. звільнили, крім Гринишин Василя с. Андрія, який заяви не підписав і сидить в тюрмі до сьогодні.

4.1.[19]49 р. 5 большевиків зайшло до госп. Рошко Василя с. Петра, ур. 1912 р. та почали його змушувати підписати заяву. Господар рішуче відмовився це зробити. По довгій суперечці з господарем, большевики звалили його на долівку, викрутили руку і самі його рукою підписали заяву.

5.1. допровадили до с/ради госп. Дашко Михайла, ур. 1878 р., там змушували його підписати заяву. Коли дядько не згодився,

замкнули його до холодної пивниці. Там він просидів без харчів до вечора дня 6.1. Вечером 6.1. його випустили і знова почали змушувати підписати заяву, а що цей і далі не згоджувався, тоді большевики взяли його за руку і самі його рукою підписали заяву, а його нагнали домів.

Того ж дня 4 больш[евики] зайшло до госп. Заруби Петра с. Миколи, ур. 1903 р., якого також почали змушувати підписати заяву. Господар рішучо відмовився. По довгій суперечці большевики сказали, щоб збирався з ними до с/ради. На це жінка господаря почала сваритися з большевиками і не пускала чоловіка. Один большевик розлютившись, вдарив жінку кілька разів кулаком під груди так, що жінка безпритомна впала на долівку. Господар тоді почав просити, щоб його лишили завезти жінку до лічниці. Большевики на це погодилися з тим, що як верне, то підпише заяву. Господар відвіз жінку до лічниці, але там довідавшись в чім справа і жінку не прийняли. Господар вернув домів без нічого. Вечером ці ж большевики прийшли й забрали його до с/ради. В с/раді почали знова змушувати його підписати заяву, але господар не підписав, тоді большевики замкнули його до пивниці. Там в холоді і без їжі він просидів цілий день. Коли його випустили, господар далі упирався та двох большевиків викрутили йому руку і самі його рукою підписали заяву.

6.1. 4 больш[евики] зайшло до госп. Луців Катерини ж. Юрка, ур. 1890 р. і змушували підписати заяву. Господиня підписати заяви не хотіла. По кілька хвилинній суперечці, один большевик вдарив її по голові прикладом кріса. Від удару жінка впала на землю безпритомна, а большевик взяв її руку, підписав заяву та вийшов з хати.

Того ж дня большевики побили до крові таких людей: Бочкур Анну ж. Михайла, ур. 1903 р., Бочкур Василя с. Юрка, ур. 1902 р., Рошко Катерину ж. Василя, ур. 1900 р.

Таким способом большевики від дня 29.12.[19]48р.-10.1.[19]49 р. з 150 господарств у с. Похівка, зібрали 135 заяв. З того тільки 36 заяв населення під терором підписало саме. Останні всі заяви большевики підписали самі, або рукою господаря, побитого до непритомності.

11.1. большевики під штиками зігнали все населення до с/ради на збори. Збори відкрив секр. райпарткому Дацюк, який сказав, що 135 господарів вступило до колгоспу ім. Хрущова і треба вибрати управу. В цей час вчитав зі списку наперед приготованих людей до управи. Люди, які стали вчитані зі списку почали кричати, що вони не хочуть бути в цій управі і почали

виходити з с/ради. Большевики, які стояли на стійці, завернули їх назад до середини. Населення під час голосування не виступало ні за, ні проти. Таким чином став прийнятий статут і затверджена управа в такому складі:

1. голова – Григорів Дмитро с. Івана, ур. 1907 р.
2. заст. гол. – Рошко Василь с. Петра, ур. 1912 р.
3. секретар – Костюк Микола с. Антона, ур. 1908 р.
4. чл. управи – Миколаєвський Василь с. Федора, ур. 1903 р.
5. чл. –//– – Рошко Анна.
6. чл. –//– – Григорів Іван с. Василя, ур. 1894 р.
7. чл. –//– – Литовчук Іван с. Василя, ур. 1908 р.

Ревізійна комісія:

1. Семанишин Юрко с. Дмитра.
2. Момот Микола с. Дмитра.
3. Ткачук Дмитро с. Івана.

По закінченні зборів, людей відпустили домів, залишаючи саму управу. Управі відразу доручено стягати яре насіння, ремонтувати с/г реманент, стайні для худоби і т.д.

12.1. всі большевики вибралися до району, оставляючи 20 осіб, які самі стягали збіжжя, худобу, зганяли людей ремонтувати стайні і т.д. (Цих 20 большевиків квартирує там по кінець звітного часу).

Такими і подібними методами 4.2.[19]49 організовано колгосп ім. XI-го з'їзду ВЛКСМ в с. Ст. Богородчани на присілку Скобичівка.

Голова колгоспу – П'ятко Михайло.

10.3.[19]49 р. ці большевики організували в тому ж селі колгосп ім. Ворошилова, започаткований минулого року. Голова колгоспу Басараб Микола.

3.* Лісова господарка:

З початком цього року помітне припинення вирубки в місцевих лісах. Вивозка проводиться даліше.

Так н[а]пр[имірі], на терені Богородчанського району в м. січні большевики цілком припинили вирубку лісу. Зараз тільки вивозять рештки дерева, нарубанного в 1948 р. До м. травня повинні всю вирубку вповні закінчити. В пляні на 1949 рік лісгосп має тільки рубати горільники і сухостої не в значній кількості.

На лісопункті с. Стара Гута Стан[иславівського] р-ну, з початком м. березня рівно ж припинено і вирубку і вивозку лісу.

* Так у тексті.

Плян лісонасаджень на 1949 р. на терені Богородчанського р-ну, намалює около 500 га, але виконати його неможливо, тоді коли немає взагалі саджениць.

7.* Торгівля:

Протягом звітного періоду, торгівля в кооперативах ні трохи не покращала. Через цілий час до кооператив приходили в незначній кількості такі товари, як: нафта, сіль, сірник, папіроси, цукор, одеколон та шкільні прибори. Такі товари, як харчеві продукти, яких населення зараз найбільш потребує й одяг, взуття, населення мусить купувати на спекуляції. Ці товари, а головню харчеві продукти, на спекуляції зараз продаються по дуже високих цінах.

Знижки цін на товари ширвжитку, про яку большевики так багато кричали, навіть по кооперативах не видно.

Так н[а]пр[имір], на тютюн мала бути знижка на 10 %. Але папіроси “Верховина” 20 шт. дальше коштують 2 крб. Коли крамаря запитано, чого це так, він відповів, що на всі танші папіроси знижки нема. Знижка є тільки на ті папіроси, які стояли дорого, як н[а]пр[имір], “Водоспад” 20 шт. стояв попередньо 5 крб., зараз 4 крб. Такі товари як мануфактура, взуття та товари до щоденного вжитку селянина, лишилися незмінними.

Ціни на деякі товари ССТ по переоцінці від 1.3.1949 р.

Назва товару	одиниця вим.	ст. ціна	нова ціна
1. Лямпа	1 шт.	11.32 крб.	7.60 крб.
2. Нитки до вишивання	1 -//-	5.95 -//-	3.60 -//-
3. -//- (II. сорт)	1 -//-	4.50 -//-	3.50 -//-
4. -//- (III. -//-)	1 -//-	1.76 -//-	1.20 -//-
5. крем до лиця	1 -//-	7. – -//-	5. – -//-
6. одеколон	1 пл.	12.50 -//-	9. – -//-
7. гузики	1 гуз.	–.80 -//-	–.64 -//-
8. глицерін	1 шт.	6. – -//-	4.50 -//-
9. ножі і вилки	1 -//-	21.50 -//-	12. – -//-
10. ложки столові	1 -//-	2.40 -//-	2. – -//-
11. колодка	1 -//-	34.50 -//-	17.25 -//-
12. бапка, кливець	1 -//-	8. – -//-	5.– -//-
13. долото	1 -//-	27. – -//-	12.60 -//-
14. свердлики	1 -//-	14.90 -//-	10. – -//-
15. гребені	1 -//-	6. – -//-	3.60 -//-

* Так у тексті.

16. горілка	1 л	84. – –//–	60. – –//–
17. вино	0,75 л	23. – –//–	20. – –//–
18. папіроси (труд)	20 шт.	3.60 –//–	3.20 –//–
19. –//– (водоспад)	20 –//–	5. – –//–	4. – –//–
20. тютюн	100 гр.	5. – –//–	4. – –//–
21. посторонки	1 пара	56. – –//–	36. – –//–
22. ланци	1 шт.	7.20 –//–	6.40 –//–
23. сіль	1 кг	3.06 –//–	2.80 –//–
24. нафта	1 л	2.56 –//–	3.06 –//–
25. цукор	1 кг	12.50 –//–	12.50 –//–
26. кава	300 гр.	5.50 –//–	5.50 –//–

8. Фінансова господарка:

Фінансова грабіж населення зі сторони большевиків, проводиться дальше з дуже великою наполегливістю. Агенти райфінвідділу через цілу зиму не вилазили зі сіл, видаючи від селян останню копійку. Прикінці м. березня большевики повідомили, щоб були приготовані гроші на позику. Вимір позики буде правдоподібно, як минулого року.

10.* Мілітарна підготовка:

На полі між сс. Вовчинець-Клузів Стан[иславівського] р-ну, відбудовується стрільбище. При відбудові працює 27 осіб ч/армійців. Робота не закінчена.

В м. січні 1949 р. райвоєнкомати переводили “учот” з хлопцями народженими 1929 р. (Богородчанський р-н).

26.3.[19]49. в Богородч[анському] р-ні покликано і забрано з місця до Ча 20 хлопців з 1928 р. народження.

11. Шкільництво:

На терені Стан[иславівського] р-ну знаходиться 22 школи, з того: 1 середня, 9 семирічних, 12 початкових. Всіх вчителів по районі нараховується – 150 осіб, з того більша частина з СУЗ. В школах сс. Пасічна (7-річна), Угорниках (середня) зорганізовано комсомол в числі около 30 осіб. Ці організації очолюють учні зі СУЗ, яких рідні приїхали з большевицькою окупацією.

На терені Богор[одчанського] р-ну знаходиться 22 школи, з того: 1 середня, 10 семирічних, 11 початкових. Всіх вчителів по районі начислюється – 147 осіб. Дітей у шкільному віці – 3.859 осіб.

* Так у тексті.

В м. січні 1949 р. в райцентрі Богородчани відбулася нарада вчителів району. На нараді райпартком і рвно наказали сільським вчителям обов'язково зорганізувати по школах піонерів. Виконуючи доручення партії та рвно, вчителі в мм. січні, лютому почали сильні кампанії по зорганізуванні піонерів. Коли діти рішучо відмовилися добровільно вписуватись, вчителі крім різних методів залякувань і погроз, старалися хитрощами втягнути шкільних дітей до цих організацій. Одначе і цей метод дав їм дуже малу користь.

Так н[а]пр[имір], 27.1.[19]49. р. в Богородчанському р-ні (с. Горохолина), вчителі під час науки дітям сказали таке: “Завтра приїде з району інспектор і коли він спитає Вас чи Ви є всі піонерами, Ви піднесети всі руки вгору і скажете є”. Сказавши це, звернувся до дітей: “Ну тепер зробимо пробу, я спитаю, а Ви зробіть так як ми казали”. Один з вчителів спитав: “Чи Ви є всі піонерами” – з дітей ні одне не піднесло руки. Вчителі розлючені називали дітей “бандитами” і т. д. Такі і подібні хитрі підступи вчителів відбувалися по всіх школах того ж району. Одначе їм вдалося обдурити малу частину малих дітей з 1, 2 класів. Зі старших дітей не обдурили нікого.

12. Культурно-освітнє життя:

Театри, концерти:

13.2.[19]49 р. в будинку райцентру Софіївка відбувся концерт “Гуцульського ансамблю”. Між різними піснями відспівано протикуркульські пісні, як: “Ой літав чорний ворон попід небесами, вже не будуть панувати куркулі над нами”, “Ой не випить комареві глибокої річки, не зломати ворогам наші п'ятирічки”.

Того ж дня цей ансамбль давав концерт в с. Узінь Стан[иславівського] р-ну.

Кіно:

Кіна по райцентрах висвітлюють по два-три рази в тиждень один кінофільм. Протягом звітного часу висвітлювано такі фільми: “Далека невіста”, “Молода гвардія”, “Петро І-й”, “Оборона Царицина”, “Оборона Сталінграда”, “Третій удар” і інші.

Кінопересувка:

Кінопересувка, яка призначена демонструвати кінофільми по селах, в зимовий період посилила свою працю. Протягом звітного часу, у всіх селах терену, було продемонстровано один-два кінофільми. Були села, в яких висвітлювано фільми від 5-8 разів. В селах, де зорганізовані колгоспи, висвітлюють фільми кожного вихідного дня. Вступні білети: для дітей – 1 крб., для дорослих – 3 крб.

Самодіяльні гуртки:

Самодіяльні гуртки чинні по райцентрах (при райцентрі Лисець перестав діяти), у поодиноких селах, як: при Угорницькій середній школі (Стан[иславівського] р-ну), Опришівка, Чукалівка, Радча (Лис[ецького] р-ну). У всіх інших селах терену (крім Гал[ицького] р-ну), самодіяльних гуртків нема, а також не проводиться жодної культосвітньої роботи. Большевики останньо цій ділянці не приділяють пильної уваги.

У звітному часі у Лисецькому р-ні, відбуваються вечірні курси неписьменних і малописьменних. Курс охоплює 6 сіл, відвідує його від 70-120 курсантів (з одного села).

14.* Внутріпартійне життя:

Збори:

13.1.[19]49 р. в м. Лисець в будинку культури відбулися збори райпарткому. З доповіддю про рішення XX пленуму ЦК КП(б)У "Про стан і заходи до поліпшення партосвіти в парторганізаціях України", виступив 2-й секр. партії Драгін. В своїй доповіді зупинився на хибих пропагандивно-масової роботи по селах району. Для підвищення ідейно-політичного рівня комуністів, комсомольців та трудящих району, відкрито партшколу, політшколу, а також раз у місяць працює гурток для керівн[ого] складу району. Виступаючі піддали критиці відділ пропаганди і агітації рк КП(б)У і його зав. Барахтяна за недостатні керування роботою. Також звернено увагу на роботу парткабінету за несистематичне організування семінарів для пропагандистів.

16.1.[19]49 р. в райцентрі Софіївка в приміщенні парткабінету відбулися збори райпарткому. 3-й секр. партії Філіпов критикував кількох партосіб за невідвідування партшколи, як: Липового, Когуча, Антіпцева, Кучкіна і ін.

1.2. в м. Лисець в будинку культури відбулися збори райпарткому. З доповіддю про підсумки XVI з'їзду КП(б)У виступив секр. облпарткому – Біда. В доповіді відзначив, що період від 15-16 з'їзду КП(б)У був періодом великих перемог соціалістичного будівництва і воєнного героїзму радянських людей. Доповідач схвалював райпартком, який під керівництвом облпарткому добився значних успіхів у відбудові і розвитку сільського господарства в районі. Біда сказав, що район здав понад плян хліба державі 25.800 пудів. До 31 річниці район повністю розрахував-

* Так у тексті.

ся з державою по поставках м'яса на 107 %, молока – 104,5 %. До дня XVI з'їзду в районі зорганізовано 7 колгоспів і створено 4 ініціативні групи. Критикував недостатнє партійне керівництво комсомолом, як наслідок чого до цього часу в 8 селах і 4 колгоспах не створені первинні комсомольські організації. В дебатах по доповіді виступали: Паштелян, Драгін, Суковенко, Барахтян, Куц, Швидков, Седлер.

18.3.[19]49 р. в м. Богородчани відбулися збори райпарткому. Головними темами зборів були: а) солідна підготовка і вчасне проведення весняних польових робіт; б) даліше організування колгоспів. З доповіддю на зборах виступили: 1-й секр. райпарткому Дацюк, гол. рвк Надрага, Костей і ін.

19.3.[19]49 р. в м. Лисець в будинку культури відбулися збори райпарткому: з доповіддю про солідну підготовку і вчасне проведення весняних польових робіт виступив секр. райпарткому Седлер. Говорив, що до виходу в поле повністю готові лише три колгоспи: ім. Молотова (с. Опришівка), ім. Будьонного (с. Крехівці), ім. Леніна (с. Радча). Зовсім незадовільно проходить підготовка в колгоспах ім. Сталіна (м. Лисець), ім. Шевченка (с. Чукалівка). В обговоренні доповіді брало участь 15 осіб. Виступаючі критикували відділ сільського господарства і головного агронома Волкуновича, які недостатньо давали практичних допомог молодим колгоспам району.

26.3.[19]49 р. в райцентрі Софіївка відбулися збори комсомолу. З доповіддю виступив перший секретар райпарткому Бутаков. Закликав всіх комсомольців взяти активну участь в підготовці до весняних польових робіт. Доповідач Ізатенко критикував бюро райкому комсомолу, що мало приділяє уваги в роботі сільських комсомольських організацій.

Пленуми:

З початком м. січня 1949 р. в м. Лисець відбувся пленум райкому комсомолу. З доповіддю виступила 1-й секр. рк лксму Слісарчук. Говорила, що райком комсомолу домогся деяких успіхів в вихованні комсомольців і молоді та мобілізує їх на швидкісне виконання 4 п'ятирічки. При комсомольських організаціях створено 10 політгуртків, в яких бере участь 68 комсомольців. По вивченню "короткого курсу історії ВКП(б)" – 28 комсомольців. З доповіддями виступали: Іванів, Суковенко, Філіпенко, Лусніков, Головата. Виступаючі критикували незадовільну роботу лекційної пропаганди серед комсомольців і молоді. За не проявлену ініціативу комсомолу в організуванні самодіяльних гуртків по сільських клубах і при районі.

23.1.[19]49 р. в райцентрі Софіївка відбувся черговий пленум райкому комсомолу. З доповіддю виступив 3-й секр. райпарткому Філіпов. В доповіді він висловив похвалу комсомольської організації за її високий політичний рівень, успішний ріст, яку досягла числа 24 осіб. Після цього складали усні звіти з роботи: Гринишин, Божина, Білак, Кулаковський і ін.

16.3.[19]49 р. в цьому ж райцентрі відбувся пленум райпарткому. Темою пленуму була підготовка до весняних польових робіт. Доповідач Козленко критикував комуністів Осипчука і Михайленка, як керівників відділом сільського господарства, за різні недоліки в колгоспах в сс. Угорники, Микитинці. Говорив, що колгосп в с. Микитинці має посіяти 18 га ярої пшениці, а має заготовлено 1 цент. пшениці.

Засідання, сесії, наради:

22.1.[19]49 р. в м. Лисець в будинку культури відбулося урочисте засідання трудящих Лисецького району. Засідання відкрив голова рвк Бражененко. З доповіддю “Двадцять п’ять років без Леніна”, “Під керівництвом Сталіна”, “Ленінським шляхом” виступив 3 секр. райпарткому Швидков. Після засідання для присутніх був продемонстрований кінофільм “Клятва”.

При кінці м. січня 1949 р. в тому ж райцентрі відбулася 6 сесія райради. На сесії райради обговорювано: а) про хід колективізації в сс. Черніїв, Ст. Лисець; б) хід виконання плану лісозаготівель осінньо-зимового сезону 1948-[19]49 рр. По першому питанні виступив гол. с/ради Черніїв – Чорний, який з’ясував хід роботи по зорганізуванні колгоспу в с. Черніїв. Про хід такої ж роботи в с. Ст. Лисець виступив гол. тої ж с/ради Удуд.

По другому питанню виступили: гол. с/ради – Бойчук (с. Братківці), Семкович (с. Забережа), які оправдували своє недовантаження по лісозаготівлі.

Школення і виховання партійців:

10.2.[19]49 р. в м. Лисець райпартком провів одноденний семінар секретарів і заст. секретарів первинних комсомольських організацій. На семінарі пророблено такі питання:

1. Організаційна робота первинних парторганізацій;
2. Про ленінсько-сталінський стиль керівництва в партії;
3. Чергові завдання первинних партійних організацій установ, підприємств і сільських територіальних партійних організацій;
4. Про роботу з молодими комуністами.

Лекції читали: секр. партії Седлер, Драгін, Швидков і зав. оргінструкторським відділом Куц.

По райцентрах створено партшколи, політшколи і гуртки по вивченні біографії Леніна-Сталіна. Ці школи повинні відвідувати постійно і регулярно всі члени і кандидати партії, а також комсомольці.

В партшколах викладають: “короткий курс історії ВКП(б)”, географія, економіка сільського господарства і партійне будівництво.

15. Пропаганда й агітація:

Поширення поодиноких брошур, журналів, газет на с. Ляхівці (Бистриця) Богор[одчанського] р-ну, одноразово:

1. “Радянська Україна”	– 35	шт.
2. “Прикарпатська Правда”	– 35	–//–
3. “Радянське село”	– 110	–//–
4. “Правда”	– 5	–//–
5. “Радянський селянин”	– 20	–//–
6. “Колгоспник України”	– 5	–//–
7. “Правда України”	– 3	–//–
8. “Труд”	– 1	–//–
9. “Відомості ВР СРСР”	– 3	–//–
10. “Сталінське плем’я”	– 1	–//–
11. “Молодь України”	– 2	–//–
12. “Зірка”	– 3	–//–
13. “Піонерська правда”	– 1	–//–
14. “Юний лєнінець”	– 1	–//–
15. “Радянський патріот”	– 1	–//–
16. “Учительська газета”	– 4	–//–
17. “Радянська освіта”	– 4	–//–
18. “Барвінок”	– 1	–//–
19. “Радянська школа”	– 1	–//–
20. “Блок-Нот Агітатора”	– 1	–//–
21. “Сім’я і школа”	– 1	–//–
22. “Партійне життя”	– 1	–//–
23. “Україна”	– 3	–//–
24. “Перець”	– 4	–//–
25. “Сад і город”	– 4	–//–
26. “Дніпро”	– 3	–//–
27. “Радянський Львів”	– 4	–//–
28. “Селянка”	– 2	–//–
29. “Большевик”	– 4	–//–
30. “Воєнне знання”	– 1	–//–
31. “Культура і життя”	– 1	–//–
32. “Патріот родини”	– 1	–//–

В райцентрі Богородчани з початком нового року большевики знову поширили тираж районної газети “Радянське село” до 1.500 чисел. Ці газети людям накидують силою. Кожному десятникові дають 10 прим., крім тих, що він передплачує і заставляють розпродати, або дати гроші з-місця.

Кампанії:

Протягом звітнього часу зі сторони райпарткому та рвк проводилися такі кампанії, як: кампанія по зорганізуванні колгоспів, лісозаготівлі, підготовка та проведення виборів т.зв. “народних суддів” та по дотягненню різного рода контингентів, податків, асикурації і т.д. Найбільше доложили большевики зусилля на реалізацію першої кампанії, по зорганізуванню колгоспів. Ця реалізація проходила в деяких селах терену виключно під терором.

Н[а]пр[имір], в с. Похівка Богород[чанського] р-ну, в часі зорганізування колгоспу, брали участь всі большевики з районної адміністрації, поліції та 120 бійців зі спецвідділу.

Найбільше мітингів большевики провели між населенням у справі підготовки до виборів т.зв. “народних суддів”. Останні всі кампанії реалізувалися і реалізуються тільки за допомогою дикого енкаведівського терору.

Мітинги:

4.1.[19]49 р. в с. Ляхівцях (Бистриця) Богород[чанського] р-ну відбувся мітинг. Проводив зав. ощадкаси Краюшкін, зав. млинів Піскунов. Присутні десятники, агітатори та сільська адміністрація (25 осіб). Краюшкін сказав, щоб десятники і агітатори підготували населення до виборів. При тому закликав селян давати заяви про вступ до колгоспу та захвалював колгоспне життя.

5.1.[19]49 р. в райцентрі Софіївка відбулися збори з нагоди зустрічі кандидата на народного суддю Светлова. Светлова розповіла слухачам свою автобіографію.

22.2.[19]49 р. в с. Ляхівцях (Бистриця) Богор[одчанського] р-ну на лісопильнім заводі відбувся мітинг. Проводив нач. 2-ої части воєнкомату Селезнев. Мітинг відбувся з нагоди свята 31 роковин Ча. Селезнев оповідав про героїчні подвиги Ча. Прикінці сказав, що перед Ча стоїть великий священний обов’язок оборони перед нападом на СССР англо-американського імперіалізму. Вкінці сказав, що з робітниками цього заводу мусить бути переведений вишкіл.

6.3.[19]49 р. в с. Саджава цього ж р-ну відбувся мітинг. Проводив райсуддя Щербач і нач. ро мвд Похльобкін. Щербач

сказав, що колгосп в с. Саджава мусить бути зорганізований, хоч би їм прийшлося доложити навіть найбільше зусиль. Похльопкін упоминав селян, щоб не дожидали змін, а дбали про своє життя та точно виконували всі державні зобов'язання. Присутніх 30 осіб, doprovаджених силою війська ро мвд.

29.3.[19]49 р. в м. Лисець в часі перегляду 1930 річника мужчин, відбувся мітинг. Проводив 3-й секр. парт. Швидков. Говорив, що Англія, Америка хоче війни, але Рад. Союз їх не боїться. Ми сказав, їх поб'ємо, не допоможе їм нічо, ні атомна бомба, ні що інше. Прикінці грозив, що коли повстанці, які криються по селах району не зголосяться, то ті села будуть спалені.

Святкування:

21.1.[19]49 р. в райцентрі Софіївка відсвятковано річницю смерті Леніна. З доповіддю "25 років без Леніна під проводом Сталіна по лєнінськїм шляху" – виступив секр. парт. Козленко. Присутні голови с/рад, учителі та працівники райцентру. На закінчення свята продемонстровано кінофільм "Третій удар".

22.2. в м. Лисець відсвятковано 31 роковини Ча. З доповіддю виступив нач. райвоєнкомату – Копійка (капітан). Після зборів продемонстровано кінофільм "Суд чести".

8.3. в тому ж райцентрі, відсвятковано "Міжнародний жіночий день". З доповіддю виступила зав. жінорг. Рожко Раїса. На закінченні продемонстровано кінофільм "Дочка моряка".

Лекції:

В зв'язку з виборами по терені відчитано ряд публичних лекцій, як: "Положення про вибори до нар. суддів" – (в с. Черніїв Лис[ецького] р-ну – дир. школи Паштелян), "Про обов'язки громадянина Рад. Союзу" – (в с. Крехівці – секр. Швидков). В с. Чукалівка те саме.

16. Поліційний терор, провокація, судівництво:

Облави на ліси і села:

Протягом звітного часу відбулося ряд менших перевірок сіл, які проводили о/уп. ро мgb з боївками в числі від 7-35 осіб. Рівно ж в поодиноких селах були перевірки більшого характеру. Найбільше практиковано стежі, а головнo тоді, коли впаде свіжий сніг.

Перевірок лісу проводилося менше. Найбільше проводили о/уп. на своїх участках. Ці менші перевірки переводили тільки по окремих відтинках лісу. Перевірки більшого характеру проводили всі о/уп. з війська[ми] мвд, а навіть 2-3 райони спільно. В багатьох випадках більші перевірки лісу ініціювали представники з області.

7.1.[19]49 р. в с. Пацикові Лис[ецького] р-ну проведено облаву, в якій брало участь около 200 большевиків. Облавою провадило обласне мgb. Облава бажаних успіхів не дала.

16.1. в с. Черніїв проведено облаву при участі 100 больш[евиків]. Облавою провадив нач. ро мgb Воскобойніков. Облава без-успішна.

28.1. відбулася перевірка лісу Стінка і лісу с. Підпечари Стан[иславів-ського] р-ну. Перевірку проводило місцеве ро мgb, без успіху.

17.3. в с. Тисменичани Лис[ецького] р-ну проведено облаву при участі 100 больш[евиків]. Облавою провадив представник обласного мgb полковник (прізвище невідоме). З місцевого ро мgb брали участь всі о/уп. з начальником, облава безуспішна.

20.3. до с. Хмелівка Богород[чанського] р-ну надійшло 150 больш[евиків] під ком. нач. ро мgb Сиромятнікова. Внедоході села розложили стійки на панівних місцях у віддалі 100 м одна від другої. Всі останні пішли до села і кожне господарство за порядком основно перевіряли. Шукали в хатах, стодолах, стайнях, стрихах. Розбивали в хатах печі, розкидали по стодолах сіно, соломі, перевертали обороги. Копали ями в хатах, сінях, стайнях. Так протягом чотирьох днів, перейшли ціле село. Рівно ж при перевірці арештували деяких селян, яких в с/раді допитували. При допитах били. В час перевірки нікого не впускали ні до села, ні зі села. Арештованих питали в кого є криївки, хто збирає харчі, де приходять "бандити", коли приходять і звідки. По скінченні перевірки села всіх арештованих випустили.

Перевірка не дала бажаних успіхів.

25.3. ці самі війська перейшли до с. Глибоке того ж р-ну. В цьому селі перевірка відбулася в той сам спосіб.

Засідки:

Протягом звітного часу большевики засідок не практикували. Найбільш практиковано стежі, а головнo по свіжім снігу. По селах ходили замасковані в білі халати, а навіть зброя і пси. Дниною о/уп. ро мgb з боївками спали, а ночею ходили попід хати, розбиваючися на кілька груп по три-чотири чоловіка. Ховалися від селян, а головнo молоді, скривалися до не замешканих хат, слідили за рухом та підслуховували підозрілі їм господарства.

Вбивства і морди революціонерів і цивільного населення:

9.1.[19]49 р. в с. Острів Гал[ицького] р-ну, о годині 15-ій, 4 больш[евики] з боївки о/уп. ро мgb Царьова наскочили на господарство Юнгера Василя. В тому часі в тій хаті кватирувало 4 повстанців. Большевики обскочили хату і вдарили збірним вог-

нем по хаті. З заскочення вирвався тільки один боєвик Мирон легко ранений. Боєвик Орел тяжко ранений, в хаті розірвався гранатою. Рай. пров. Галичан впав на подвір'ї, а кущевий Борис дострілювався около 400 м від місця випадку (за ним гналися большевики).

16.1. в лісі Повія на терені с. Блюдники Гал[ицького] р-ну, 8 больш[евиків] відкрили криївку, в якій впали боєвики: Рак, Карпо, Остап та один запільник. Повстанці побачивши безвихідне становище цілу криївку пілляли бензиною, запалили, а самі пострілялися.

8.2. в с. Ганівці Старі того ж р-ну, о годині 24-ій, 4 повстанці вийшли на большевицьку засідку. Трьох повстанців, які були в маскувальних халатах відступили непомітно, а одного без халата почали окружувати і приперли до р. Дністра. По двогодинним бою, в якому повстанець вбив 2 большевиків, а 2 ранив, вистрілявши всі набой останньо дострілювався.

18.2. до с. Колодіїв о годині 8-ій, приїхало автомашиною 30 больш[евиків] під ком. нач. ро мgb Стернікова. Висівши із автомашини, обскочили церкву, в якій крилося двоє запільників. Большевики сказали одному господареві, щоб пішов сказати хованцям, щоби здалися. Дівчина (караїмка), яка ховалася, переказала большевикам “хай мене поцілують в с...”. На ці слова больш[евики] відкрили кулеметний вогонь по банях церкви, де була криївка. Запільники понищили все, що було в криївці, перетяли бритвою собі жили на руках, зійшли до церкви і попадали мертвими. Впали Бистрий і дівчина караїмка Лівонович Льонка родом з с. Залуква.

28.2. в лісі Стінка Стан[иславівського] р-ну 60 больш[евиків] проводили перевірку і стрінули слід повстанців, які вертали з с. Ямниця того ж р-ну. За слідом зайшли до самої криївки. Повстанці зорієнтовані з ким мають до діла, почали вискакувати на верх і прийняли бій. Кількох лишилися в середині для знищення матеріалів. По кількогадинним бою впали Бирич, Богдан, Вир, Рома (машиністка). Гонтаренка непритомного витягнули. При тім забитий один сержант (тяжко ранений, помер).

3.3. в лісі на терені сс. Дорогів, Селиська Гал[ицького] р-ну, 100 больш[евиків] під ком. полковника обл. мgb та провокатора Гонтаренка відкрили 4 криївки. В одній був осередок пропаганди, останні порожні. В осередку пропаганди впали: Вій (рай. проп.), боєвик Левко і машиністка. Всі матеріали в криївці спалені.

4.3. в лісі Стінка на терені с. Комарів, провокатор Гонтаренко з 40 больш[евиками] відкрив криївку. В криївці впали: Вітер, Нечай (боєвики над. р-ну СБ), та кущевий Вуйко. В криївці все понищено.

10.3. о год. 22-23 провокатор Гонтаренко з 40 больш[евиками] влаштував засідку на горі т.зв. Дровнич коло с. Сілець, де мала

відбутися стріча. На засідку вийшло трьох повстанців. Большевики відкрили по повстанцях вогонь з трьох сторін. В висліді по двогодиннім бою впали: Орлик (тех. реф. СБ), боевики Вихор, Пізний.

15.3. в лісі на терені с. Селиська, провокатор Гонтаренко навів на таборуючих 9 повстанців, большевиків. Повстанці завваживши больш[евиків], почали відступати, відстрілюючися. Провокатор завів большевиків так, що повстанці мусіли відступати голим полем. На полі повстанці розбилися на дві групи. Одна з груп (5 осіб) відступала яром і вийшла ціло (один легко ранений). Друга група (4 осіб) виперта на поле, відстрілюючися впали: Бойко, Мирон, Шум, Михайлик.

Цивільне населення:

6.1.[19]49 р. на залізнодорожній станції с. Марків (?)*, больш[евики] застрілили нач. станції (прізвище невідоме), Федорів Михайла с. Федора, ур. 1929 р. і Ільків Миколу с. Миколи, ур. 1932 (оба родом з с. Братківці Лис[ецького] р-ну). Вбивство в зв'язку з грабунком цивільних осіб на цій станції дня 6.1.[19]49 р.

26.2. в с. Колодіївка Стан[иславівського] р-ну о/уп. ро мgb Коцур заарештував Купчака Миколу. При допиті сильно збив його, опісля вивів на вулицю і застрілив.

Арештування:

Арештування відбуваються виключно органами ро мgb. Багато арештувань больш[евики] практикують в місці так, що арештують, приводять до с/ради, переслухують і відпускають домів. Найбільше арештують за співпрацю з рев. рухом, а частинно за недотягнення різного рода поставок. При допитах часто уживають терору. Таким і подібним способом арештовано:

Галицький район: (неповні дані).

Арештовано – 6 осіб, випущено – 1 осіб, посаджено в тюрму – 5 осіб.

Станиславівський район:

Арештовано – 26 осіб, випущено 13 осіб, посаджено в тюрму – 13 осіб.

Лисецький район:

Арештовано 32 осіб, випущено 22 осіб, посаджено в тюрму 12 осіб.

Богородчанський район:

Арештовано – 99 осіб, випущено 94 осіб, посаджено в тюрму 5 осіб.

* Так у тексті. Повинно бути: Марківці.

Вивози:

25, 26.2.[19]49 р. в с. Микитинці Стан[иславівського] р-ну большевики везли 10 родин (2 родини втекло). Між вивезеними 5 родин колгоспників.

24.2. в с. Підпечари – 11 родин (25 осіб), с. Підлуже – 10 родин (18 осіб).

15.2. в сс. Саджава, Глибівка Богород[чанського] р-ну – 11 родин (23 ос.).

21.2. в сс. Дрогомирчани, Іваниківка, Хом'яків Лис[ецького] р-ну – 16 родин.

Масових вивозів большевики не практикують. Найбільше практикують два-три села в кожному районі зокрема. Всі вивезені – це найбільш родини повстанців, яких сини чи чоловіки впали в наших рядах, або родини, з яких хто-небудь суджений. Вивезеним дозволяли забрати зі собою тільки сухарі, убрання (пустіше), а все інше конфіскували і забирали до районів. Вивезених відправляли до м. Коломиї. В поодиноких селах вивожуванням большевики дочіплювали різні наші акції.

Так н[а]пр[имі]р, 15.2.[19]49 р. в сс. Саджава, Глибівка Богород[чанського] р-ну, всіх вивезених зігнали до с/ради, де І секр. парт. сказав: “Ми вас вивозимо за те, що в цьому селі ви вбили наших радянських людей”.

Судівництво:

Прикінці січня 1949 р. нар. суд м. Богородчан засудив гром. Дидич Петра с. Івана з с. Ст. Богородчани на 4 роки поправно-трудова робіт (за розкрадування лісу).

12.2. цей нар. суд засудив гром. Микицей Василя с. Семена з с. Горохолина на 3 роки поправно-трудова робіт (за саботаж лісовивозки).

На початку м. березня ц. року цей нар. суд засудив гром. Пилипів Олексу на 5 років поправно-трудова робіт та грошеву кару в високі 1.420 крб. (Суджений за невиконання державних зобов'язань, в дійсності його суджено за те, що не хотів дати заяву про вступ до колгоспу).

Прикінці м. березня ц. року нар. суд м. Лисець засудив гром. Стефінек Федора с. Степана на 4 роки поправно-трудова робіт (за саботаж лісо- вивозки).

Втрати ворога:

8.1. в с. Дорогів Гал[ицького] р-ну 6 повстанців заскочили в хаті 3 большевиків з цивільної адміністрації. По короткій перестрілці вбито 3 большевиків. При тому впав один повстанець. Здобуто: 1 автомат, 2 кріси, 3 пістолі.

10.1. в с. Підпечари Стан[иславівського] р-ну пропав один стрибок без вісти (родом з того ж села).

8.2. в с. Вигода, присілок с. Колодієва Гал[ицького] р-ну, кількох повстанців зловили одного большевика (працівник адміністрації).

14.2. в с. Підлуке Стан[иславівського] р-ну забито Гелеван Марію (провокаторку). При тому забитий один цивільний хлопча.

28.2. в лісі Стінка Стан[иславівського] р-ну при здобутті криївки тяжко ранений один сержант (по дорозі до м. Станиславова помер).

В Л А С Н Е С Е Р Е Д О В И Щ Е

І. ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ

Селянство:

В загальному селянство протягом звітнього періоду перенесло на своїх плечах жорстокий терор від різного рода представників рад. влади, які приміювали всі найдикіші методи, щоб зтягнути селян в колгоспне ярмо. Не було дня, щоб селянин був спокійний у своїй хаті. Кілька разів денно, до хати приходили сталінські поганячі та вимушували від селян заяви про вступ до колгоспу. Коли господар відмовлявся підписати заяву, його били до непритомности, викручували руки, щоб добитися бажаних успіхів. Селяни відрікалися своїх хат, господарств, тікали в ліс, чужі села, спали по стрихах, щоб оминути цю дику кампанію. В парі з тим протягом цілої зими, селянина гнали на лісозаготівлю в гори.

Наставлення селянства до большевиків вороже. Ця ворожість позначилася внаслідок нечуваних методів терору та експлуатації фізичної, духової і матеріальної. Рівно ж позбавлено селян всіх свобод культосвітніх, релігійних, національних і т.д.

Реалізація всіх большевицьких заряджень, проходить виключно під терором. Нарікання селянства на рад. владу можна почути на кожному кроці та жорстокі методи терору змушує селянство до частинного їх виконання. В загальному ставлення, як не вороже, то пасивне.

Большевицька агітація немає жодного впливу на селянство. Тільки одним терором, вдається большевикам заломити селянські маси. Цілковита грабіж с/г продуктів переведена большевиками в 1948 р., привела до того, що зараз около 70 % населення відчуває страшний голод. Ця грабіж проводиться дальше в формі

різних держзакупок, а навіть просто звичайним грабунком, яких проявляється дуже багато. Також і фінансова грабів населення набирає щораз більших розмірів. Населення ще не встигне отямитися від одних драчок, коли нові “вертепи” вже ходять за іншими драчками.

До нашого руху майже все населення ставиться прихильно. Тактовна та щира наша поведінка серед селянства здобула собі довір'я, авторитет та симпатії навіть у таких, в яких ідейно-моральний стан, національна свідомість і обізнання з нашими ідеями низька. Заломати населення ідейно большевикам не вдалося. Населення все більше і виразніше виявляє національну свідомість, а також прагнення жити вільним, незалежним життям. Нашу боротьбу вважає за доцільну, правильну і конечну, бо на власній шкурі переконалися, що зі собою приносять нам все нові визволителі. В слушний час населення виявляє повну готовність стати до боротьби, за свої незалежні права.

Зараз з весною, все населення запевнено твердить, що в цьому році буде війна. Очевидне, що населення на війну дуже чекає, бо тільки тим способом числить, скоро можна буде уникнути жорстоких знущань та голодової смерті, яка вже сьогодні заглядає їм у вічі. Коли сказати кому-небудь, що війна може бути і цього року, а може бути за рік-два, селянин не хоче вірити. В кінці каже, що коли так буде довго, то большевики всіх нас знищать і т.д.

До цієї оцінки населення треба підмітити також, що мала частина населення під впливом жорстокого терору погодилася з існуючим ладом. Вона не бачить іншого виходу, як покірністю раба виконувати наложені всі на неї доручення. Це переважно люди з матеріальними пристрастями, які заради свого життя готові проміняти все. До нашого руху вони ставляться пасивно, а то й ворожо.

Робітництво:

Робітники, які працюють на державних роботах в фабриках, заводах, артілях, а також в лісі, зараз переживають дуже важке становище, головню через брак харчів. Причина цього низька та не регулярна виплата заробітної платні. Сильний брак грошей спричинив те, що робітники йдуть шукати праці де-небудь, щоб заробити в місяць хоч тих 100 чи 200 крб. та мати на закуп середників до прожиття. В який-небудь інший спосіб набути грошей неможливо.

Так н[а]пр[имір], в с. Ляхівцях (Бистриця) Богород[чанського] р-ну, в м. березні зліквідовано “нафторозвідку”. Частину робітників перенесено в інше місце праці, а частину звільнено

домів. Ці звільнені робітники зараз шукають праці, щоб ще деякий час могли вдержатися при житті.

Інтелігенція:

Інтелігенція зі ЗУЗ, яка зараз працює на постах большевицької адміністрації, до революційного руху ставиться пасивно. В розмовах можна відчувати дуже великий страх перед терором мвд, мgb. Ця слабкість виникла заради життя. Большевики по містах стараються постійно тримати їх під контролем і за найменшу похибку притягають до відповідальності. Більш ідейніша частина інтелігенції, ставиться прихильно.

Молодь:

Сільська:

Найбільших знущань зі сторони большевиків зазнає зараз молодь. Коли большевикам не вдалося затягнути цю молодь в організації комсомолу та різні організації при клюбах і т. п., вони докладають всіх зусиль, щоб позбутися цього непевного і грізного для себе елементу на майбутнє. Протягом цілої зими, без перестанку, большевики намагалися вилапати та вивезти молодь на роботи в Донбас і інші місця. В звітному часі частину молоді народжених 1928 р., большевики забрали до Ча. Також цілий 1929 р. покликали райвоєнкомати на вишкіл. На вишколі їм сказано, що осінню підуть до Ча. В парі з тим, большевики стараються зорганізувати з молоді стрибків і різні "оборони". В цій ділянці большевики мали малий успіх та частинно їм вдалося втягнути менш свідому молодь. Більш свідомі большевицьке доручення не виконує, старається не зустрічатися з ними, а багато з них розійшлося по містах в інші терени на роботи, щоб там перебути деякий час.

До нашого руху (не враховуючи одиниць) молодь ставиться прихильно. Виконує щиро всі доручення, вказівки, помагає розвідкою, інформаціями. В більшості сіл терену всякі поручення виконує переважно молодь. Багато з них готові йти в наші ряди й сьогодні, щоб причинитися до загально-визвольної справи і тим самим врятувати себе від знищення.

Наддніпрянці (партійні):

Більша частина наддніпрянців, що живе по селах районів, хоч партійні, ворожо наставлені до рад. влади. Переважно вчителі не вдоволені большевиками, уникають з ними стріч. Вони зжилися з місцевим населенням, привикли до місцевих обставин. Радо симпатизують з повстанцями, читають революційну літературу, цікавляться нашою ідеологією тощо. Своє вступлення в ряди партії стараються оправдати різними мотивами. Цілком вірно

з'ясовують ті обставини, серед яких вони вступили до партії. В своїх оповіданнях яскраво висвітлюють факти, які спеціально створили більшовики, щоб самотнім виходом із них був вступ до партії.

Менша частина наддніпрянців, а між ними деякі помімо цього, що живуть по селах, не змінили свою поставу до більшовиків, а надалі залишилися вірними їхніми агентами. Вони стараються з нами не стрічати, а коли стрінуться, то чують до нас певний переляк і дивну погорду. Зразу ж по стрічі доносять більшовикам про наші відвідини.

Безпартійці:

Майже всі наддніпрянці безпартійці ворожо наставлені до рад. влади. Помімо цього, що вони знаходяться на державних роботах, більшовиків ненавидять, а навіть явно перед довіреними собі місцевими людьми, висловлюють своє невдоволення. Радю стрічаються з повстанцями, а навіть шукають нагоди. Читають рев. літературу та взагалі чують себе вдоволеними, перебуваючи в західних областях України. Чекають скорої війни, яка має знищити більшовицьку кліку на Україні.

Інші групи українського суспільства:

Всі інші групи українського суспільства, як демобілізовані, інваліди з Ча, переселенці, до рад. влади наставлені ворожо. Маючи змогу перебувати в часі війни між більшовиками, пізнали, хто вони і що несуть для народу, а зокрема для українського. Окупант зараз вповні відкрив своє обличчя перед бувшими вояками Ча, яких гонили його гайдуки на смерть, обманюючи їх різними обіцянками. Їхнє відношення до нашого руху зараз прихильне.

Інші національності:

Інші національності – це переважно росіяни і поляки. Ці люди є переважно мешканцями райцентрів і міст та займають пости в більшовицькій адміністрації. Всі вони прихильні до рад. влади, яка дає їм змогу наживатися, експлуатуючи місцеве населення. Їх ставлення до революційного руху є скрайньо вороже.

Наші втрати:

Впали на полі слави:

Галицький район:

9.1.[19]49 р.

--/--

--/--

8.1.[19]49 р.

10.1.[19]49 р.

Галичан – (рай. пров.)

Борис – (кущевий)

Орел – (боєвик)

Плюта – (ком. боїв. СБ)

Оля – (тех. реф. ОП)

3.3.[19]49 р.	Вій	– (рай. пропагандист)
--/--	Левко	– (боєвик)
--/--	В	– (машиністка)
4.3.[19]49 р.	Вуйко	– (кущевий)
--/--	Нечай	– (боєв. СБ)
--/--	Вітер	– (--/--)
10.3.[19]49 р.	Орлик	– (тех. реф. СБ)
--/--	Пізний	– (боєвик --/--)
--/--	Вихор	– (--/-- --/--)
15.3.[19]49 р.	Бойко	– (боєвик)
--/--	Мирон	– (--/--)
--/--	Шум	– --/--
--/--	Михайлик	– --/--
17.1.[19]49 р.	Рак	– (боєвик СБ)
--/--	Карпо	– --/--
--/--	Остап	– --/--
Запільники:		
17.1.[19]49 р.	Базь	
8.2.[19]49 р.	Степ	
10.2.[19]49 р.	Бистрий	
--/--	Лівонівч Льонка	(караїмка)
18.3.[19]49 р.		(прізвище невідоме)
Станіславівський район:		
28.2.[19]49 р.	Бирич	– (рай. пров. СБ)
--/--	Богдан	– (боєвик)
--/--	Вир	– (--/--)
--/--	Рома	– (машиністка)
Лисецький район:		
13.2.[19]49 р.	Медвідь	– (боєвик)
Ранено:	2-ох повстанців	(легко)
Злапано:	Гонтаренка	(живого)
Цивільне населення:		
		впало 6 осіб (всі мушчини).

Слава Україні

9.5.1949 р.

/ – /

Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів), ф. 12, арк. 1-18.
Копія. Машинопис.

№ 24

ЗВІТ НАДРАЙОННОГО ПРОВодУ ОУН СТАНИСЛАВІЩИНИ ЗА КВІТЕНЬ,
ТРАВЕНЬ, ЧЕРВЕНЬ 1949 р.

12 серпня 1949 р.

Слава Україні!

Станиславщина

З В І Т

за мм. квітень, травень, червень 1949 р.

В О Р О Ж Е С Е Р Е Д О В И Щ Е

І. СТАН ПАРТІЇ, ПОЛІЦІЇ, АДМІНІСТРАЦІЇ ТА ЇЇГО ЗМІНИ

1. Райпартком (Персональні дані не зазначені р-ном, належать до Станиславського р-ну).*

Ч/п	Прізвище та ім'я	Пост	Рік нар.	Місце поход.	Освіта	Нац.	Парт.	Зар-плата	Примітка
1	Козенко	I-й секр.	1910	СУЗ		укр.	парт	1.400	прац. 1949
2	Філіпов Ярослав	II-й –//–	1913	–//–		рус.	–//–	1.000	–//– 1947
3	Ламако	III-й –//–	1917	–//–		укр.	–//–	1.000	
4	Володько Одарка	інстр. жін. орг.	1910	м. Пол-тава		–//–	–//–	650	
5	Харламов Олекса	зав. парт. каб.		СУЗ		–//–	–//–		
6	Шибіна	пом. І-о секр.	1915	–//–			–//–		

* Дописано ручно.

7	Ярошин			1915	--/--		рус.	--/--		
8	Мирохін	інстр. парт.		1920	--/--		--/--	--/--	800	прац. 1946
9	Поривайко	орг. жін.		1910	--/--		укр.	--/--	800	--/-- 1944
10	Овсянікова Галина	інстр. кадр.		1916		7 кл.	--/--	--/--	600	
11		тех. секр.								
12		бух. парт.								

2. Райком ВЛКСМ (ЛКСМУ)

Ч/п	Прізвище та ім'я	Пост	Рік нар.	Місце поход.	Освіта	Нац.	Парт.	Зар-плата	Примітка
1	Соснов Андрій І.	I-й секр.	1920	м. Чкалов	7 кл	рус.	парт.	1.100	прац. 1948 р.
2	Баранов П.А.	II-й --/--	1919	м. [...]	8 кл	--/--	--/--	900	
3	Осмічко М.В.	інстр. торг.	1920	СУЗ	7 кл	--/--	--/--	940	
4	Безстрахова Олена	бухгал.	1925	--/--	7 кл	--/--	--/--	810	
5	Лукасевич Іван	зав. від.							

Перший секретар Соснов працював з 1946-[19]47 рр. в МГБ уповноваженим на села Угринів Долішній, Горішний, Клузів.

Міськком ВЛКСМ (м. Станислав)*

I-й секр. Костенко (жінка). Міська комсомольська організація начисляє 3.000 комсомольців (дані за більш[евецькою] пресою).

* Дописано ручно.

4.* РО МВД

Ч/п	Прізвище та ім'я	Пост	Рік нар.	Місце поход.	Ос-віта	Нац.	Парт.	Примітка
1	Куций Василь	нач. МВД кап.	1940	СУЗ		укр.	парт.	
2	Ефонов	зам. нач.	1909	--/–		рус.	--/–	
3	Гуров	слідчий	1914	--/–		--/–	--/–	
4	Сурін Андрій В.	о/уп.	1922	--/–		--/–	--/–	
5	Бабінчук Микола	--/–		--/–		укр.	--/–	
6	Гурів	пом. о/упо- лном.		--/–		[...]	--/–	
7	Чечірко Михайло	участ. уп. мол. лейт.		--/–		укр.		на села: Пасічна Угринів Дол.
8	Марков Іван	--/–		--/–		рус.		Микитинці, Угорники
9	Грабовський	--/–		--/–				Підлужжа 1948 р.
10	Голіков	--/–		--/–		--/–		Підпечари 1948 р.
11	Марцінко Василь	--/–		--/–		укр.		Вовчинець --/–
12	Антипцев	--/–		--/–				Павл., Ямниця --/–
13	Мартинович Гринь	--/–		--/–		--/–		Пациків, Загвіздя 1948 р.

* Так у тексті.

14	Судук Михайло	рядов. по Стан. р.		с. Микитинці		—//—	комс.	
15	Судук Матвій	—//—		—//—		—//—	парт.	
16	Мельниченко Юрко	—//—		—//—		—//—	комс.	в 1949 р. участ. на с.Добрівляни 30.VI. убитий
17	Шліхутка Михайло	—//—		с. Угорники		укр.	б/п	VI. убитий.
18	Балан Олекса	—//—	1912	с. Вовчинець	3 кл	—//—	—//—	
19	Гавритун Олекса	—//—		с. Пасічна		—//—	—//—	Арештований.
20	Ткач Іван	—//—		с. Стара Гута		—//—	комс.	участ. на с. Угорники 1949 р.
21	Щерецький Олекса	—//—		с. Вікторів		—//—	—//—	участ. на Майдан, Ст. Гута, Нова Гута
22	Кравцова Параня			Вінницька обл.		рус.		
23	Іванюсик			с. Микитинці				

РОМ МВД

В м. квітні Богородчанського р-ну начальник міліції Несторенко став звільнений (з причини захворювання). Його місце заняв Балаш (участ. РО МВД), родом зі с. Ляховець Богородчанського р-ну.

В цьому ж районі збільшено число міліції на 10 осіб. Дібрані з с. [Ст.] Богородчани і м. Богородчани.

В районі Галич збільшено число міліції до 57 осіб. (Кінний відділ).

16.V. обласний суд засудив двох міліціонерів з Богородчанського р-ну РО МВД: Кострубія з с. Ст. Богородчан на 10 літ тюрми; Іванус Івана с. Якова родом з с. Ляховець, на 5 літ тюрми. Суджені за побиття людей в часі стягання позики в с. Грабовець.

Загс

Ч/п	Прізвище та ім'я	Пост	Рік нар.	Місце поход.	Освіта	Нац.	Парт.	Зарплата	Примітка
1	Киритова Паша	зав. з.а.г.с.	1921	СУЗ	7 кл	рос.	парт.	690	

5. РО МГБ

Ч/п	Прізвище та ім'я	Пост	Рік нар.	Місце пох.	Освіта	Нац.	Парт.	Зарплата	Примітка
1	Дзибанов	нач. МГБ	1902	СУЗ	10 кл.	рус.	парт.	1.350	
2	Іліїн	зам. І-й		—//—		—//—	—//—		о/уп. Ямниця, Павлівка.
3	Назаров	—//— ІІІ-й		—//—	—//—	—//—	—//—		о/уп. Підпечари
4	Соснов Олекса	слідчий	1920	—//—	7 кл.	—//—	—//—		секр. 1948р. комс.
5	Меркулов	о/уп.		—//—		—//—	—//—		сс. Загвіздя, Пациків.
6	Коцур	о/уп. по р-ні слідчий		—//—		укр.	—//—		у/пн. с. Підпечари.
7	Андрійов	о/уп. слід.		—//—		рус.	—//—		у/пн. с. Підлужжа.
8	Венікуров	—//—		—//—		—//—	—//—		с. Вовчинець
9	Дідик	—//—		—//—		—//—	—//—		с. Рибне, Нова Гута, Майдан
10	Круглов	слід. МГБ		—//—		—//—	—//—		

11	Несторов	--/--		--/--		--/--		Угринів Дол., Гор., Клузів
12		лейт. о/уп		--/--		жид		сс. Колодівка і Добрівляни

В м. травні в райцентрі Галич змінено двох о/уп. РО МГБ: Слюсаренка, Громова. Куди їх відправлено невідомо. Їх пост обняли: ст. лейт. Цимбал і Аталов.

17.V. звільнено нач. Богородчанського РО МГБ – Сиромятніков Сергій, його місце обняв кап. Котков (насланий з області). (Звільнення Сиром'ятнікова пояснюється тим, що в минулому році, від'їжджаючи на відпустку, *взяв** в дир. маслозаводу – Кондрата 8 кг масла. Кондрат осінню став арештований і мав би про це зголосити).

В м. квітні з Богород[чанського] РО МВД звільнено о/уп. – Плаксій. Його місце заняв лейт. Морозов. (Серед населення ходить легенда, що Плаксій звільнений у зв'язку з венеричною хворобою).

6. Військово-поліційні залоги: (ж/д МГБ)**

Боднарів Галицького р-ну, Стара Гута, Павелче, Книгинин Стан[иславського] р-ну, Хриплин Лис[ецького] р-ну в числі від 12-18 чол.

На місце забитого капітана Тимошенка став капітан Сергійов (йому підпорядковані залізні-дорожні обсади на відтинку Станислав-Калуш).

Спецвідділ

Протягом звітного часу спецвідділ військ МВД, який квартирує в райцентрі м. Богородчани, зменшився до 100 осіб (попередньо 180 осіб). Крім розчленування, що було зазначено в попередньому звіті, з спецвідділу виділено 6 бійців як охорона кінопересувки.

В інших районах спецвідділи без змін.

* Дописано ручно.

** Дописано ручно.

Стрибки

На протязі звітнього часу ні набору, ні організування нових станиць “істрєбітелів” не було.

7. Концлагери

З с. Стара Гута Стан[иславівського] р-ну в м. квітні вибрався концлагер до м. Станислава разом з охороною.

8. Частини Сов. армії

22.IV. в с. Саджава Богород[чанського] р-ну заквартирувало около 20 ч.армійців з інженерсько-військової частини. Вони будували військово-топографічних пунктів, перевіряли збудовані раніше, стан доріг і т. д.

20.VI. ця група вибралася до м. Станислава.

9. Райвоєнкомат

З'єднаний з міським воєнкоматом, підлягає обласному воєнкоматові. Начальник Шевчук.

З початком м. травня виїхав (невідомо куда) нач. II-ої частини Богород[чанського] райвоєнкомату – Селезнев. Його місце ще не заняв ніхто.

11.* Райрада депутатів трудящих

Ч/п	Прізвище та ім'я	Пост	Рік нар.	Місце поход.	Осві-та	Нац.	Парт.	Примітка
1	Нечай Ф. М.	гол. рай.	1900	СУЗ		укр.	парт.	голова РВК
2	Куций Василь	член	1904	-//-	7 кл.	-//-	-//-	нач. РО МВД
3	Храбатин Василь	-//-	1919	с. Вовчинець	6 кл.	-//-	комс.	зав. РВК, гол. план. відділу
4	Дідов Ф. Я.	-//-	1900	СУЗ	7 кл.	рус.		зав. рай. фін.
5	Остроконь	-//-	1905	-//-	10 кл.	-//-	-//-	рай. про-курор
6	Філіпов Ярослав	-//-	1912	-//-		-//-	парт.	II-й секр. райпарткому
7	Поривайко	-//-	1910	-//-		укр.	-//-	орг. жін. в райпарткомі
8	Осипчук М.Ф.	-//-	1912	-//-	10 кл.	-//-	-//-	зав. рай. сільсь. госп. від.

* Так у тексті.

9	Володько Одарка	-/-	1910	м. Пол- тава	7 кл.	-/-	-/-	інст. жін. орг. в райпарт- комі
---	--------------------	-----	------	-----------------	-------	-----	-----	---------------------------------------

14. * Райвиконком

Ч/п	Прізвище та ім'я	Пост	Рік нар.	Місце пох.	Осві- та	Нац.	Парт.	Зар- плата	При- мітка
1	Нечай Ф. М.	гол. РВК	1900	СУЗ		укр.	парт.	1.200	гол. 1948 р.
2	Храбатин Василь	зам. гол. пл. ком.	1919	-/-	5 кл.	-/-	комс.	690	прац. 1949 р.
3	Вокаренко	секр.	1920	СУЗ		-/-	парт.	690	
4	Ісаков	зав. кадр.		-/-		рус.	-/-		
5	Волчансь- кий І.П.	інстр. РВК		-/-		укр.	-/-		
6	Любцева М. С.	зав. загс.		-/-			-/-		
7	Пімонов Іван	зав. торг. відділ.		-/-		рус.	-/-		
8		зав.		-/-					
9	Черока- ленко	зав. фіз. куль.		-/-					
10	Мирохіна Анна	машиніст.							

1. Сільського господарства

1	Осипчук Нікіфор	зав.	1912	СУЗ	10 кл.	укр.	парт.	970
2	Богачов Анатолій	інж.	1918	-/-	7 кл.	рус.	-/-	820
3	Кушніренко Т.	бух- гал.	1905	-/-	6 кл.	укр.	парт.	640
4	Михайленко Антін	ст. агр.	1920	-/-	10 кл.	-/-	-/-	700
5	Кузьменко Василь	зоо- технік	1918	-/-	вища	-/-	б/п	900
6	Мосагіна С.	секр.		-/-				

* Так у тексті.

7	Ізотенко Микола	агр. с/г		-//-				
8	Лугова Ніна	ліс.	1920	Біло- русія	3 кл.	біл.	б/п	900

Всього робіт-службовців 37 чол., з яких 30 росіян, 6 українців, 1 жид. Партійних 6, комсомольців 3.

Підлягають йому: 1) всі МТС, 2) ветлікарні, 3) ветпункти, 4) колгоспи, 5) радгоспи.

2. Народної освіти

Підчиняється районів підлягає обл. нар.

Ч/п	Прізвище та ім'я	Пост	Рік нар.	Місце пох.	Освіта	Нац.	Парт.	Зарплата	Примітка
1	Кравченко	зав. відділ	1904	СУЗ	7 кл.	укр.	парт.		пр. 1949 р.
2	Зубаль Володимир	інспек.	1898	Перемишль	7 кл.	-//-	-//-		
3	Малинівська	г[о]л. бух.							
4	Сорокін	секр.							

3. Райфінвідділ

Підчиняється районів, а підлягає обл. фінвідділові.

1	Дідов Федор	зав.	1900	обл. Москов.	7 кл.	рус.	парт.	1.200
2	Дзюбан Семен Д.	г[о]л. бух.	1914	Перемишль	7 кл.	укр.	б/п	640
3	Дуденко Надія	ст. інсп.	1915	м. Орша	7 кл.	рус.	парт.	640
4	Дзебій Ірина	бюд. стар. інсп.	1920	Запоріжжя	6 кл.	-//-	б/п	640
5	Сас Ірина	багатодіт. ст. інсп.	1926	Перемишль	8 кл.	укр.	-//-	640
6	Дзюбан Слава	секр.	1930	[...]	7 кл.	-//-	-//-	390

Всього робітників і службовців 12, з них 6 росіян, парт. 4, укр. 4, комс. 4, поляків 2.

6. * Культ-освітньої роботи

1	Полішкур	зав. відділ	1925	СУЗ	7 кл.	укр.	парт.	790
2	Боднаручов А.	бібліотек	1910	-//-	6 кл.	рус.	-//-	650
3	Шкеренко Б. А.	бух.	1917	-//-	7 кл.	-//-	-//-	650

Йому підлягають: 1) клуби, 2) бібліотеки, 3) кінопересувки.

8. ** Охорони здоров'я

1	Коломієць	зав. відділ	1914	СУЗ	укр.	парт.	280	прац. 1947
---	-----------	-------------	------	-----	------	-------	-----	------------

1. Лікарня в райцентрі:

1	Попченко Ярослав	зав. підв.	1910	м. Борщів	7 кл.	укр.	парт.	690
2	Лазаренко Н. Д.	лікар	1918	м. Київ	7 кл.	-//-	комс.	490
3	Ярошенко О.	-//-	1905		7 кл.	-//-	парт.	600

2. Лікарня в с. Павлівка.

Родильні доми: в с. Угорниках, обсада: 1 лікар акушерний, 1 медсестра.

Медичні пункти є в сс.:

1. Майдан, медсестра Рая, СУЗ, укр., літ 25.
2. Боднарів, фельдшер, СУЗ.
3. Загвіздь, фельдшерка.
4. Ямниця, лікар, СУЗ, рус., літ 35.
5. Колодіївка, фельдшер, Стефанишин Василь, ур. 1926 р., укр., с. Угорники, комсомолец.
6. Узінь.
7. Підпечари, 2 медсестри, СУЗ, укр.
8. Вовчинець, 1 лікар Храбатин, СУЗ, м. Полтава, вийшла заміж за Храбатина Василя, 1 медсестра, СУЗ, росіянка.
9. Угорники, 1 медсестра, СУЗ, 2 медсестри, ЗУЗ, з с. Угорники.
10. Микитинці, медсестра.
11. Рінь, медсестра.
12. Пасічна, 1 лікар, 2 медсестри.
13. Долішний Угринів, медсестра.

* Так у тексті.

** Так у тексті.

9. Соціальне забезпечення

Ч/п	Прізвище та ім'я	Пост	Рік нар.	Місце поход.	Освіта	Нац.	Парт.	Зарплата
1	Липовий Гнатка	зав.	1910	СУЗ	7 кл.	укр.	парт.	710
2	Храбатин Василь	стар. інсп.	1919	с. Вовчи-нець	5 кл.	--/	комс.	560
3	Сузанський Андрій	г[о]л. бухгал.	1919	с. Яришів	7 кл.	--/	б/п	610

Всього робітників і службовців 4. З них рус. 1, укр. 3, партійних 2, комсомольць 1.

Завдання: виплата пенсії інвалідам війни і інвалідам праці, багатодітним матерям, вдовам і сиротам.

10. Шляховий відділ

1	Василів Василь	зав. від.	1898	с. Пасічна	6 кл.	укр.	б/п	610
2	Онуфреїв	технік	1910	м. Станислав		--/	--/	
3	Кавака	майст. дор.	1905	--/		--/	--/	

Обов'язки: будова і утримання районних доріг і мостів.

11. Промкомбінат

1	Бандурак Михайло	дир.	1900	ЗУЗ		укр.	парт.	600
2	Бибик Андрій	бух.	1928	с. Ямниця	7 кл.	--/	б/п	520

Всього робітників і службовців 10 чоловік. Укр. 9, рус. 1, парт. 1.

(Йому підлягають: тартак, кузня ковальська, швейна і шевська майстерні)*.

14. ** Райвідділ сільського і колгоспного будівництва

1	Королик Роман	зав.	1916	с. Узінь	5 кл.	укр.	парт.	630
2	Біницький Михайло	інженер	1911	Перемишль	10 кл.	--/	б/п	570
3	Семенцов		1905	СУЗ				

* Дописано ручно.

** Так у тексті.

Завдання: сільське будівництво і нагляд.

15. Райстрахінспекція

Ч/п	Прізвище та ім'я	Пост	Рік нар.	Місце пох.	Освіта	Нац.	Парт.	Зарплата	Примітка
1	Мосягін А.	стар. інсп.	1920	Черкаси	7 кл.	рус.	парт.	640	
2		госп.				-//-	-//-		
3	Сольваровська	стар. бух.	1931	Станисл.	10 кл.	пол.	комс.	550	
4	Бойчук М.	рахівник	1932	-//-	7 кл.	укр.	б/п	380	
5	Коман Роман	ревізор	1914	-//-	-//-	-//-	-//-	450	
6	Мочкур с. Івана	інспек.	1931	Рибне	6 кл.	-//-	-//-	450	
7	Андрушин Іван	-//-	1930	Н.Гута	5 кл.	-//-	-//-	450	

12.V. в Богородчанському райцентрі став звільнений завідувачий райфінвідділом Зав'ялов і бухгалтер Попова Ліза за те, що за хабарі украли 150 тис. крб., які мало заплатити населення в рахунок податків і т.п. Його місце обняла Михайленко Марія.

13.VI. в тому ж райцентрі звільнено заст. голови РВК – Пирогова, з поста гол. райдержплану, та виключений з партії. Звільнений за те (так говорить населення), що нібито побив кілька людей в с. Грабовець Богород[чанського] р-ну в час стягання позики. (Покривджені селяни вносили скаргу до області).

На сесії обл. ради (23.-24.V.1949 р.) затверджено такі зміни на персональному складі облвиконкому (які зайшли ще раніше):

Облрада “увільнила” від обов’язків голови “облвиконкому” Щербака, “обрала” головою Кобзіяк Ю. Н., а секр. ОВК – Аврамця Г. П. (вмісто Голуба М. С., який помер). “Увільнила” нач. обласного управління харчевої промисловости Константинова К. Г. (не справився з роботою), а на його місце “затвердила” Казюка В. Г. Завідуючим обл. відділу культурно-освітніх установ затверджений Резанов П. М. (місто Аврамця), а нач. обл. управління в справах сільського і колгоспного будівництва – Панков А. П.

Сесія обрала засідателів облсуду і суддів.

(Подається за большевицькою пресою).

16. Нарсуд

Нарсуд підчиняється і підлягає облсудові.

Ч/п	Прізвище та ім'я	Пост	Рік нар.	Місце пох.	Освіта	Нац.	Парт.	Зарплата	Примітка
1	Свердлова Я. Ф.	суддя	1919	м. Київ	10 кл.	рус.	парт.	1.400	
2	Яворська Марія Я.	секр.	1932	м. Перемишль	7 кл.	укр.	б/п	600	
3	Попик Ірина	зав.від.	1930	-//-	7 кл.	-//-	-//-	550	

Завдання: судити за крадіж колгоспного майна, прогульщиків, спекулянтів, за не виконання с/г поставок, розвід подружжя, за саботаж.

Райколегія адвокатів

1	Колесник Ярослав	стар. адв.	1919	м. Одеса	7 кл.	укр.	б/п	500
2	Ацапов Дмитро М.	адв.	1914	Білорусія	7 кл.	біл.	парт.	500

17. Прокуратура

1	Остроконь	прокур.	1905	м. Охтирка	10 кл.	рус.	парт.	1.400
2	Ігнатовський І.В.	слід.	1921	СУЗ	7 кл.	рус.	-//-	900
3	Ольшанська М.Я.	секр.	1925	м. Перемишль	6 кл.	укр.	комс.	600

Завдання: видавання санкцій на арешт і нагляд над виконанням законів.

19.* Ошадкаса

Ч/п	Прізвище та ім'я	Пост	Рік нар.	Місце поход.	Освіта	Нац.	Парт.	Зарплата
1	Андруцький Іван	зав.	1910	Запоріж.	10 кл.	рус.	парт.	780
2	Нижник Надія	гол. бух.	1920	Київ	10 кл.	укр.	б/п	640
3	Назарова Анна	касієр	1919	Челябінськ	-//-	рус.	парт.	420

Всього робітників і службовців 5 чол.

* Так у тексті.

20. Райспоживспілка

1	Олійник Сергій	дир.	1918	СУЗ	7 кл.	укр.	парт.	900
2	Столярчук Дмитро	підполк. бух.	1919	ЗУЗ	7 кл.	-//-	б/п	405
3	Шворйов Микола С.	заст. дир.	1918	СУЗ	8 кл.	рус.	парт.	800
4	Рибін	техно-рук.	1922	-//-	6 кл.	укр.	б/п	500
5	Білов Василь	магаз.	1910	-//-	10 кл.	рус.	парт.	400
6	Максимців Євгеній	секр.	1928	ЗУЗ	10 кл.	укр.	б/п	380
7	Фрунзе Пилип	інж.						

Завдання: виробництво харчових продуктів. Підлягають підвідділи: 1) млини по селах, 2) олійні, 3) м'ясобійні з м'ясним виробництвом.

В райцентрі Богородчани звільнено голову райспоживспілки – Лабій Ернест. Його місце обняв Швала Андрій (руський).

Також звільнено зав. бази при райспоживспілці – Штогрин Михайла, родом з с. Глибівка Богород[чанського] р-ну. Причини звільнення не відомі.

21. Уповмінзаг

1	Шумський	заст.	1910	с. Боднарів	8 кл.	укр.	парт.	650
2	Візеренко Федор	уповнов.	1892	м. Хабаровськ	7 кл.	-//-	-//-	1.100
3	Когуч	агент		с. Павлівка		-//-	-//-	
4	Білок Василь В.	бухгал.	1921	м. Кути	7 кл.	-//-	б/п	790
5	Вовчок Богдан	статист				-//-		

Всього робітників і службовців 9 чол., з них рус. 4, парт. 3, укр. 5, комс. 4. Зарплата в середньому від 380-1.100 крб.

Завдання: накладання і стягання різного рода державних поставок.

1. Заготзерно

1	Однородов Давид	дир.	1908	СУЗ	10 кл.	укр.	парт.	1.350	нац. непев.
2	Яковлов Павло М.	заст. дир.	1913	-//-	7 кл.	рус.	-//-	950	
3	Гришин Матвій К.	г[о]л. бух.	1887	-//-	7 кл.	-//-	б/п	900	

4	Торлоюльський В.	заст. бух.	1913	ЗУЗ	10 кл.	укр.	-//-	800	
5	Остафорова Анас.	зав. лаб.	1910	СУЗ	7 кл.	-//-	-//-	700	
6	Логаза Ірина	пом. лаб.	1926	ЗУЗ	7 кл.	-//-	-//-	350	
7	Губський Олекса	зав. скл.	1919	СУЗ	7 кл.	-//-	парт.	600	
8	Зламика Степан	зав. хоз.	1898	-//-	7 кл.	-//-	б/п	400	
9	Зігун Василь	експ.	1919	-//-	7 кл.	-//-	-//-	400	
10	Когут Володимир	бухгал.	1901	ЗУЗ	7 кл.	-//-	-//-	600	
11	Андрійчук Іван	касієр	1912	-//-	7 кл.	-//-	-//-	700	
12	Вишневський Іван		1908	-//-	7 кл.	-//-	-//-	450	
13	Логаза Михайло	нач. охор.	1890	-//-	2 кл.	-//-	-//-	600	

Всіх робітників і службовців є 43 чол., з них 29 укр. ЗУЗ, 7 укр. СУЗ. Самої охорони 14 чол. На час контингентової акції штат робітників збільшується на 92 чол. Фінансує міністерство заготівлі.

2. Заготсінор

Ч/п	Прізвище та ім'я	Пост	Рік нар.	Місце поход.	Освіта	Нац.	Парт.	Зарплата
1	Андріяшуков Лазор	зав.	1909	ЗУЗ	5 кл.	рус.	б/п	400
2	Мищеряков Андрій	прийом.	1905	СУЗ	4 кл.	-//-	-//-	300
3	Олфимов Данило	бухгал.	1921	-//-	7 кл.	-//-	комс.	350

23.* Ліспромтрест

І. СТАНІСЛАВЛІСПРОМТРЕСТ

а) Управління тресту:

1. Управляючий трестом

2. Гол. інженер (і заступник)

* Так у тексті.

3. Гол. бухгалтер
 4. Гол. секретар
 5. Гол. статистик
 6. Гол. касієр
 7. Нач. готової продукції
- б) Відділ по кадрах:
1. Нач. по кадрах
 2. Два секретарі
- в) Відділ фаховий:
1. Інж. по лісопиленні
 2. Інж. лісофонда
 3. Інж. лісоексплуатації
 4. Інж. інструментолог
 5. 1-2 статисти
 6. Два секретарі
 7. Бухгалтер
 8. Пом. бух.
 9. Нач. по безпеці експлуатації ліса
- г) Відділ плановий:
1. Нач. планового відділу
 2. Нач. реалізації
 3. Нач. норм
 4. Нач. по заготівлі
 5. 4 секретарі-статисти
- д) Відділ статистики:
1. Нач. статистичного відділу
 2. Два статисти
 3. Бухгалтер
- е) Відділ постачання:
1. Нач. постачання
 2. Секретар
 3. Бухгалтер
 4. 3-4 магазинери
- є) Відділ транспорту:
1. Нач. транспорту
 2. Нач. автоколони
 3. Два диспетчери
 4. Секретар
 5. Шофери

Заувага: Станіславліспромтресту підпорядковуються всі ліспромгоспи та ліспромкомбінати в Станіславській області.

II. ЛІСПРОМКОМБІНАТ (або ЛІСПРОМГОСП)

а) Дирекція:

1. Директор	(платня міс.	–	1.500 крб.)
2. Гол. інженер	(–//–	–	1.200 крб.)
3. Гол. бухгалтер	(–//–	–	1.200 крб.)
4. Пом. бух.	(–//–	–	700 крб.)
5. Касієр	(–//–	–	500 крб.)
6. Секретар	(–//–	–	500 крб.)
7. Завклуб	(–//–	–	350 крб.)

б) Відділ кадрів:

1. Нач. по кадрах	(–//–	–	1.500 крб.)
2. Секретар	(–//–	–	500 крб.)

в) Відділ фаховий:

1. Інж. лісоексплуатації	(–//–	–	800 крб.)
2. Інж. лісофонду	(–//–	–	800 –//–)
3. Секретар	(–//–	–	500 –//–)

г) Відділ плановий:

1. Інж. плановик	(–//–	–	600 –//–)
2. Нач. по заготівлі	(–//–	–	500 –//–)
3. Нач. реалізації	(–//–	–	500 –//–)
4. Нач. сировини	(–//–	–	690 –//–)
5. Нормировщик	(–//–	–	500 –//–)

д) Відділ готової продукції:

1. Нач. готової продукції	(–//–	–	800 –//–)
2. Майстер готової продукції	(–//–	–	600 –//–)
3. Експедитор			
4. Прийомщик			
5. Завскладом			
6. Секретар-статистик			

е) Відділ лісопилення:

1. Нач. по лісопилянні	(–//–	–	900 –//–)
2. Майстри	–//–	(–//–	– по 600 –//–)

Заувага: відділ цей існує тільки при ліспромкомбінатах, де є лісопильні і деревообробні цехи (лісопильний завод, столярня, боднарня і т.д.).

є) Відділ транспорту:

1. Нач. автоколони	3. Нач. підсобного господарства
2. Механік автоколони	4. Конюхи
3. Диспетчер	
4. Шофери	

ж) Відділ охорони:

1. Нач. охорони

2. 10-15 [о]зброєних людей
 3. Нач. вогневої охорони
 4. 10-15 чоловік вогневої сторожі.
- з) Відділ господарчий:
1. Завгосп
 2. 2-3 магазинери

Заувага: ліспромгоспові (чи ліспромкомбінатові) підпорядковані 4-5 лісопункти.

III. ЛІСОПУНКТ.

1. Нач. лісопункту	(платня міс. – 850 крб.)
2. Технорук	(–//– – 800 –//–)
3. 2 майстри	(–//– по – 635 –//–)
4. 2 бракери	(–//– по – 600 –//–)
5. Бухгалтер	(–//– – 700 –//–)
6. Відправщик	(–//– – 410 –//–)
7. 2-3 відбірщики	(–//– по – 350 –//–)
8. Завгосп	

Заувага: безпосередній нагляд над роботою лісорубів мають майстри, відправщик та відбірщики. Де-не-де лісопункт може ділитись на лісоучастки – там безпосередньо лісоруби підпорядковані бригадирів, а цей майстрові.

IV. ЛІСОУЧАСТОК.

1. Майстер
 2. Пом. майстра
 3. Бригадир
- (В бригаді від 3-12 чол.)

Профспілка. Голова профспілки робітників є при ліспромгоспі – він підпорядкований профкомові, який є при тресті.

Всі робітники і службовці лісової промисловости належні до профспілки: “Профспілка лісопильних та деревообробних робітників центральних та південних районів СССР”.

Державні ціни продажі:

1) 1 м куб. дощок III сорт	–	140 крб.
2) 1 –//– дерева матер.	–	40 –//–
3) 1 –//– “стройліс”	–	120 –//–
4) 1 –//– дерев. опалового	–	16 –//–

24. Лісництво

I. СТАНІСЛАВСЬКЕ УПРАВЛІННЯ ЛІСООХОРОНИ ТА ЛІСОНАСАДЖЕНЬ

(по лінії міністерства лісового господарства УРСР).

1. Директор
2. Заступник директора
3. Інж. лісонасаджень
4. Інж. лісоексплуатації
5. Інж. лісоконтролі
6. Голов. бухгалтер
7. Секретар

Заувага: цьому управлінню підпорядковані лісгоспи Станіславської обл.

II. ЛІСГОСП.

1. Директор	(зарплата міс. – 1.300 крб.)
2. Старший лісничий	(–//– – 1.000 –//–)
3. Інспектор лісокультур	(–//– – 1.000 –//–)
4. –//– лісовивозу	(–//– – 1.000 –//–)
5. –//– ширпотреби	(–//– – 1.000 –//–)
6. Бухгалтер	(–//– – 800 –//–)
7. Помбх по ширпотребі	
8. Секретар	
9. Касієр	

Заувага: лісгоспові підпорядковано 4-5 лісництв.

III. ЛІСНИЦТВО.

1. Лісничий	(зарплата міс. – 750 крб.)
2. Помічник лісничого	(–//– – 500 крб.)
3. 2 об'їзники	(–//– по – 300 крб.)
4. Секретар-бухгалтер	(–//– – 450 крб.)

Заувага: лісництву підпорядковані 4-7 обходів.

IV. Обхід.

1. Лісник	(зарплата міс. – 230 крб.)

Заувага: всі відомства цього міністерства займаються лісовою господаркою (лісоохороною, лісонасадженням і т. д.).

Профспілка: всі робітники і службовці лісового господарства належать до профспілки: "Професійна спілка робітників лісу і сплаву центральних і південних районів СССР".

25. Друкарні

Редакція районної газети “Вільне життя”.

Ч/п	Прізвище та ім'я	Пост	Рік нар.	Місце пох.	Освіта	Нац.	Парт.	Зарплата	Примітка
1	Замрій Василь Д.	зав.	1910	СУЗ	7кл.	укр.	парт.	690	
2	Блуденко Ярослав	від. ред.	1919	м. Харків	10 кл.	-//-	-//-	690	
3	Корнійчук А. І.	бухгал.	1913	с. Ланчин	7 кл.	-//-	б/п	550	
4	Гобань	редактор							т.в.о Блінов

Всіх працівників в райредакції 8 чол., з них укр. 5, рус. 2, жидів 1, парт. 2, комс. 3 чол.

26. Райконтора зв'язку

1	Столяренко Микола	зав.	1920	м. Київ	6 кл.	укр.	б/п	525
2	Стахурська Марія	телеф.	1926	м. Перемишль	7 кл.	-//-	-//-	420
3	Ковальчук Андрій	пошта-льон	1927	-//-	7 кл.	-//-	-//-	390

28.* Машино-тракторна станція (МТС)

1	Донець Назар	дир.	1910	СУЗ	7 кл.	рус.	парт.	1.200
2	Ловченко Ярослав	бухгал.	1912	-//-	7 кл.	-//-	-//-	800

Всього робітників і службовців 12 чол., з них укр. 8, рус. 4 чол, парт. 3, ком. 2 чол.

29. Колгоспи

Всіх колгоспів в надр. – 18.

І. Галицький р-н – 2 колгоспи:

1) Колгосп ім. “Перемоги” м. Галич-Гора, організований 1948 р.

2) Колгосп ім. с. Залуква, організований весною 1949 р.

Колгосп начисляє 125 заяв. Працевздатних 55 осіб. Голова колгоспу – Кайдаш Роман. Колгосп поділений на дві бригади.

* Так у тексті.

Станиславський р-н – 3 колгоспи:

1) “Перемога” с. Узінь, зорганізований 1946 р., заяв біля 250.

2) “Ворошилова” с. Угорники, зорганізований весною 1948 р., заяв 180.

3) “Молотова” с. Микитинці, зорганізований весною 1948 р., заяв 130.

Лисецький р-н начисляє 9 колгоспів в слідуючих селах, а саме:

1. Колгосп ім. “Молотова” в с. Опришівка, зорганізований 1948 р. чл. [...]

2. -//- “Будьонного” в с. Крехівці, -//- 1948 р. чл. бл. [...]

3. -//- “Сталіна” в м. Лисець, -//- в грудні 1948 р., членів біля 190

4. -//- ім. “Шевченка” с. Чукалівка, орг. в грудні 1948 р. членів 150

5. -//- ім. “Дзержинського” с. Стебник, орг. січень 1949 р. чл. біля 150

6. -//- ім. “Леніна” с. Радча-долів, орг. -//- -//- -//- 100

7. -//- ім. “Жданова” с. Радча-горі, орг. -//- -//- -//- 140

8. -//- ім. “Хрущова” с. Черніїв, орг. 20.III.1949 р. -//- 60

9. -//- ім. с. Іваниківка, орг. 20.III.1949 р. -//- 72

Колгосп ім. “Жданова” в с. Радча-горі об’єднує 140 господарств, працездатних 260 осіб, в тому числі 90 жінок і 30 підлітків.

Управління колгоспу ім. “Жданова” в с. Радча-горі:

Вацеба Іван с. Василя – голова

Павлюк Андрій с. Федора – зав. госп.

Вацеба Дмитро с. Онофрея – стар. конюх

Сенич Іван с. Івана – рахівник

Какапич Василь с. Петра

Вацеба Михайло с. Василя

Цюляк Параска д. Івана

Ревізійна комісія колгоспу:

Скорий Василь с. Василя

Вацеба Іван с. Федора

Рожанський Василь с. Івана

Ярмак Михайло с. Миколи

Бригадири колгоспу:

Рожанський Василь с. Івана бригадир 1-й

Вацеба Іван с. Федора (без руки) -//- 2-й

Цюляк Михайло с. Івана -//- 3-й

Сейрук Михайло с. Гриня -//- 4-й (огородного)

Хомик Василь с. Михайла -//- 5-й (столярська)

Ланкові колгоспу:

Какапич Марія д. Михайла Вацеба Марія д. Гриня

Вацеба Олена д. Федора Яцків Параска д. Василя

Скора Марія д. Гриня
Шиптур Анна д. Антона
Тимків Параска д. Андрія
Бира Олена д. Івана

Вацеба Параска д. Миколи
Цюляк Марія д. Михайла
Хомик Параска д. Михайла
Мартинюк Анна д. Василя

Кожний бригадир мусить виробити за пляном у місяць 30 трудоднів.

Кожна ланка начисляє від 15-20 осіб.

Колгосп начисляє:

а) органой землі – 440 га	в) конюшина на сіно – 15 га
б) лісу	г) саду – 0,1 га

Посівна площа:

а) загальна – 440 га	б) під озимі разом – 230 га
- (3 того під житом 170 га, пшениці 60 га)

в) під ярими культурами, в тому [числі] поодинокими родами: овес – 41 га; ячмінь – 7 га; вика – 15 га, картопля – 30 га; лен – 2 га; коноплі – 2 га; гречка – 17 га; соняшник – 2 га; помідори – 0,5 га; морква – 0,4 га; буряки стол. – 0,6 га; капуста – 8 га; кукурудза – 21 га; проса – 3 га;

- г) під всіма іншими культурами – 40 га.

Живий інвентар:

а) рогатої худоби – 11 шт.	б) коней – 51 шт.
в) свиней (свиноматка) – 1 шт.	д) птиці
г) овець	е) [в]уликів

Нерухомий інвентар:

а) віялок – 2 шт.	д) молотарок – 2 шт.
б) сівалок – 1 шт.	е) возів – 55 шт.
в) трієрів	є) плугів – 24 шт.
г) косарок	ж) борін – 26 шт.

Забудування колгоспу:

1) Приходство священика: хата, стайня, шпихлір, стодола і два оборogi.

2) Господарство Цюляка Миколи: хата дерев'яна під бляхою, стайня, шпихлір (під черепом), стодола (під бляхою).

3) Господарство Богача Слоні: хата (під бляхою), стайня з цегли під соломою (бляху зняв перед організуванням колгоспу на податок), стодола під соломою.

Стан будинків, які займає колгосп, в доброму стані. Власники будинків виселені на Сибір.

Богородчанський р-н – 4 колгоспи.

1. Колгосп ім. "Франка" в м. Богородчанах, зорганізований 1947 р.
2. --/-- ім. "Хрущова" с. Похівка, --/-- 1949 р.
3. --/-- ім. "Ворошилова" в с. Ст. Богородчани --/-- 1949 р.

4. –//– ім. “ХІ. з’їзду ВЛКСМ” в с. Ст. Богородчани на присілку Скобичівка, зорганізований 1949 р.

Колгосп ім. “Франка” в м. Богородчанах об’єднує 65 членів.

Правління колгоспу:

- 1) голова – Паливода Іван
- 2) заступник голови – Гринів Марко
- 3) агроном – Говера Марія
- 4) бригадир – Луців Михайло

Колгосп начисляє:

а) ораної землі – 200 га	в) пасовища – 20 га
б) сіножати – 55 га	г) неужитків – 15 га

Посівна площа:

а) загально – 160 га	в) під ярими – 60 га
б) під озимими – 75 га	г) під іншими – 15 га

Живий інвентар:

а) рогата худоба – 35 шт.	г) овець – 28 шт.
б) коней – 11 шт.	д) птиці
в) свиней – 10 шт.	е) [в]уликів бджіл – 9 пнів

Нерухомий інвентар:

а) сівалок – 3 шт.	д) возів – 10 шт.
б) культиваторів – 3шт.	е) плугів – 13 шт.
в) в’язалок – 1шт.	є) борін – 3 шт.
г) кератів – 1 шт.	ж) млинків – 1 шт.

Колгосп ім. “Хрущова” с. Похівка об’єднує 156 господарств (всіх господарств в селі 170). Працевдатних в колгоспі 260 осіб.

Правління колгоспу:

- 1) голова – Григорів Дмитро с. Івана, ур. 1907 р.
- 2) заступник голови – Рошко Василь с. Петра, ур. 1912 р.
- 3) секретар – Костюк Микола с. Івана, ур. 1908 р.
- 4) член – Миколаєвський Василь с. Федора, 1903 р.
- 5) –//– – Рошко Анна
- 6) –//– – Григорів Іван с. Василя, ур. 1894 р.
- 7) –//– – Литовчук Іван с. Василя, ур. 1908 р.

Колгосп начисляє:

а) ораної землі – 358 га	в) пасовища – 30 га
б) сіножатеї – 30 га	г) неужитків – 200 га

Посівна площа:

а) загально – 358 га	в) під ярими – 92 га
б) під озимими – 205 га	г) під іншими – 61 га

Живий інвентар:

а) рогатої худоби – 3 шт.	г) овець
б) коней – 17 шт.	д) птиці

в) свиней – 4 шт.

е) [в]уликів бджіл – 4 шт.

Нерухомий інвентар:

а) віялок – 3 шт.

г) борін – 30 шт.

б) возів – 10 шт.

д) сапочок – 5 шт.

в) плугів – 10 шт.

е) кератів – 1 шт.

Колгосп ім. “Ворошилова” в с. Ст. Богородчани об’єднує 200 господарств (всіх господарств в цім селі 1.500).

Правління колгоспу:

1) голова – Басараб Микола

5) землемір – Гумеляк Іван В.

2) заст. гол. – Поляк Василь

6) –//– – Васишин Ярослав В.

3) секретар – Говріак Федор

7) ст. конюх – Різак Микола Ю.

4) бригадир – Пилипів Іван Д.

8) конюх – Козачишин Олекса.

Живий інвентар:

а) рогатої худоби – 20 шт.

б) коней – 45 шт.

Нерухомий інвентар:

а) возів – 45 шт.

б) плугів – 32 шт.

в) борін – 48 шт.

Колгосп ім. “ХІ. з’їзду ВЛКСМ” в с. Ст. Богородчани на присілку Скобичівка об’єднує 170 господарств. (Всіх господарств 200).

Правління колгоспу:

1) голова – П’ятко Микола, літ 46

2) заст. гол. – Григорів Михайло, літ 42

3) землемір – Мацарай Федор

4) бухгалтер – Макух Сергій, літ 50

5) бригадир – Аннійчин Олекса, літ 45

6) –//– – Аннійчин Михайло, літ 65

7) –//– – Лапко Марія д. Дмитра.

Колгосп начисляє:

а) ораної землі – 350 га

в) пасовища – 20 га

б) сіножати – 50 га

г) неужитків – 30 га

Посівна площа:

а) під озимими – 200 га

б) під ярими – 150 га

Живий інвентар:

а) рогатої худоби – 4 шт.

б) коней – 38 шт.

в) свиней – 12 шт.

Нерухомий інвентар:

а) возів – 37 шт.

б) плугів – 28 шт.

в) борін – 34 шт.

II. ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУЦІЙ ОКУПАНТА І ЙОГО ПОЛІТИКА В ПОДИНОКИХ ДІЛЯНКАХ ЖИТТЯ

1. Гірництво і промисловість

Лісопильний завод (тартак) в с. Ляхівцях Богородчанського р-ну, в м. квітні майже не працював. На це склались причини:

брак дерева, несправність машин (а в кінці, що найважливіше – життєвий рівень робітників цього заводу).

В м. травні завод працював, а в м. червні перестав працювати з причини переведення ремонту машин.

Незважаючи на те, що завод по-більшій мірі не працює, робітники щодня мусять іти до роботи. Буває так, що робітники сплять, сидять бездільно. Через те робітники заводу останньо не заробляють нічого.

Бугера Іван с. В., ур. 1929 р., за цілий місяць заробив тільки 14 крб. (до роботи ходив щодня).

Робітники цього заводу заробляють місячно (якщо завод працює) від 100-250 крб. Вижити з цієї зарплати є цілком неможливо. (Беручи саме прохарчування).

Робітники, щоб вийти з цього положення, змушені працювати позачергові години, спекулювати, а навіть дуже часто вдаватись до крадіж, н[а]пр[иміт]:

Робітники: Кулиняк Володимир, Бугера Іван с. В., ур. 1929 р., Урсул Василь с. М., ур. 1929 р., їдучи до млина в м. Станислав коням по грис, вкрали 3 ц. муки. В короткому часі большевики вислідили і 23.IV.[19]49 р., всіх 3 посадили в тюрму (ще не суджені).

Спінтзавод в с. Вовчинець Стан[иславського] р-ну (кооперативний) з початком квітня 1949 р. закрито. По закриттю цього заводу робітників відправлено, незвертаючи уваги на фахових людей (за винятком кількох).

Гіпсовий завод № 2 в тому ж селі 15.V.1949 р. підпорядковується заводові “стройремонт” в м. Станиславі. Адміністративна схема цього заводу: директор, бухгал. і 20 робітників. Працює 10 робітників, праця не контрольована (працює хто коли хоче). В другому кварталі перемололи 26 тон гіпсу, а можна перемолоти за 8 год. 15 тон, не перетяжуючи робітників. В магазині нагромаджено запасу 150 тон, продукцію не відправляють.

2. Хліборобство

В загальному хліборобство не розвивається, а з дня на день підупадає. Брак відповідної кількості погноїв, насіння, тяглової сили і т. д., створює низький рівень продуктивності сільського господарства.

Колективізація, що проводилась і проводиться, розділила селянство на дві групи: селяни-одноосібники (що становлять від 75-80 %) і селяни-колгоспники (від 20-25 %). Большевики вміснено створюють цю різницю та стараються розпалювати антагонізм між одними і другими. З колгоспників не стягають

високих контингентів, грошових податків, не виганяють на примусові роботи і т. п.

Так н[а]пр[имір], з колгоспу ім. “Франка” в м. Богородчанах того ж р-ну, большевики в минулому році не стягали контингент. Стягнули лише натуроплату за працю МТС-ів і зворот визиченого насіння.

На с. Похівка Богородчанського р-ну, де є колгосп ім. “Хрущова”, большевики наклали позики 11.000 крб. Пропорційно до величини інших сіл вони повинні були накласти від 20-25 тис. крб.

В той сам час одноосібні господарства обкладали великими контингентами, високими фінансовими платежами та іншими “добровільними” продажами.

В м. травні одноосібне селянство отримало контингентові зобов’язання на 1949 р. Вислід контингенту подібний, як в минулому році. Як примір, наводиться одне індивідуальне господарство з другої групи (“середняк”). Його завеснування, наложення контингенту, як також всі інші його прибутки і видатки на 1949 р.

Даний господар з с. Н. Богородчанського р-ну посідає 3,5 га поля. З того засіяно і засаджено: жита – 65 ар; пшениці – 14 ар; овес – 60 ар; проса – 14 ар; картоплі – 50 ар; сіножаті – 70 ар; олійних – 4 ар; стручкових – 6 ар; ярини – 14 ар; останніх 40 ар під пасовисько і 13 ар неужитків.

Зобов’язання одержав на таку кількість с/г продуктів: жита – 397 кг; пшениці – 99 кг; вівса – 496 кг; картоплі – 1.123 кг; сіна – 90 кг; ярини – 197 кг; м’яса – 30 кг; молока – 250 літрів. За це він одержить нараховане по державній ціні, тобто не більше 150 крб. Крім цього, господар ще заплатить податок, страховку, позику і т. п.

Сім’я цього господаря складається з 8 осіб. На господарстві має 1 корову і свиноматку. Не маючи свого коня і с/г реманенту, обрібка поля коштує його 1.500 крб. Корова і свиноматка може принести на рік прибутку (по спекулятивній ціні) – около 6.000. На прохарчування в час переднівку господар видав 2.450 крб. Крім цього, в час зими господар був вигнаний на лісозаготівлю в гори, де працював майже 4 місяці, за що одержав 150 крб. Рівно ж відробив 10 шарварку і 20 днів дижуру в с/раді (за піврік 1949 р).

До 1.V.1949 р. уповмінзаг переводив заготівлю м’яса і молока. Поставка молока мала бути виконана в 50 %, а м’яса в 100 %.

Поставку молока можна здати маслом (250 літрів баз. молока рів. 13,8 кг масла не топленого, або 10 кг топленого).

Щоб купити 1 кг масла в державному склепі треба заплатити 56 крб., а здаючи на поставку те саме масло коштує 5 крб. і ще 0,05 кг бракує, державна ціна молока – 0,2 крб.

Незважаючи на те, що населення знаходиться в тяжкому становищі (голодує), агенти уповмінзагу, щоб виконати наложений плян, застосували різні методи грабежу. Так, 14.VI.1949 р. агент Станиславського уповмінзагу Когуч сконфіскував корову у госп. Римаш Олени гром. с. Вовчинець, за нездачу 50 кг м'яса (госп. вдова, глухоніма, має 3 дітей і 57 ар землі).

20.VI. с. Криліс Галицького р-ну, сконфіковано 4 шт. корів. Господарі, щоб не втратити останньої худоби зложили викуп по 1.000 крб.

29.VI. в с. Комарів Гал[ицького] р-ну, сконфіковано ялівку в гром. Белей Анни, що не виконала м'ясопоставку за 1949 р.

Колгоспне селянство:

Як приклад, наводиться життя кількох новозорганізованих колгоспів.

1. Колгосп ім. “Хрущова” Богород[чанського] р-ну с. Похівка.

Колгосп поділений на дві бригади по 5 ланок кожна зокрема. У двох бригадах начисляється 260 осіб.

Роботу в колгоспі розподіляють уповноважені з р-ну через те, що колгоспники бригадирів не слухають і не виходять до роботи. (На бригадирів упов. зложили акти обвинувачення за саботаж).

Від початку зорганізування цього колгоспу, большевики силою заставляють колгоспників до праці.

Один колгоспник повинен *виробити** на рік: мужчина – 120, а жінка 80 трудоднів (мінімум).

Норми трудодня: виорання 1,5 га землі – 2 трудодні. Управі колгоспу нараховується: голові на місяць від 28-30 трудоднів, заст. гол. – 25, секр. – 26, магазинерові – 26. Звичайні робітники протягом одного місяця заробляють 8-15 трудоднів.

Робочий день від год. 8-18 (10 год). (В неділю не працюють).

Розподіл збору:

Колгосп повинен здати контингенту від кожного га – 50 кг збіжжя.

За обробку поля колгосп мусить заплатити від 1 га – 150 кг збіжжя.

* *Дописано ручно.*

Життя колгоспників:

Кожному колгоспникові виділено присадибної ділянки від 30-50 арів. Контингент він мусить здати: від 1 га – 117 кг зерна, картоплі – 400 кг, ярини – 15 кг, молока – 200 літ., м'яса – 15 кг.

2. Колгосп ім. “І.Франка” в с. Залуква Гал[ицького] р-ну.

Організація праці в колгоспі: міліціонери в числі 6 чол., котрі квартирують в селі від часу зорганізування колгоспу, кожного дня виганяють людей до праці. Населення, котре протиставиться колгоспному розпорядженню, міліція арештує. Так н[а]пр[имірі], 1.VI.1949 р. арештовано: Тепиного Трохима, Луцкевича Павла, Домойка Романа і Лисак Левка. Після трьох днів їх звільнено. Протягом 2 м. арештовано 15 осіб колгоспників, яких по кількох днях звільнено. Немає випадку, щоб звільнений з тюрми не виходив на роботу. Для колгоспників цього колгоспу у вихідні дні приїждить з райцентру кінопересувка. Глядачами кіна є діти і старші, забрані силою з дороги.

Колгосп ім. “Жданова” с. Радча Лисецького р-ну.

Колгоспні збори відбуваються раз у м., на яких обговорюється господарсько-орг. справи колгоспу. Зборами провадить представник з р-ну. В часі зборів колгоспники ставлять свої особисті вимоги перед представником і т. д. Домагаються від упов. РВК Тимошенка, щоб вони збирали озимі культури індивідуально. Рівно ж домались, щоб кожний індивідуально здавав зернопоставку. Тимошенко на це не дозволяв. Колгоспники зірвали збори, не вирішивши жодних справ, розійшлися домів.

Колгоспники, щоб добитися права збирати озимі посіви індивідуально, написали листа до Києва. В короткому часі отримали відповідь – “Якщо підпишеться сорок колгоспників, що бажають збирати озимі культури індивідуально – їх вимога буде задовільнена”.

Колгоспники почали збирати підписи. Ініціатора цих підписів [РО] МВД арештувало і посадило в тюрму.

Цей колгосп начисляє 5 бригад, 12 ланок і в кожній від 15-20 осіб.

Роботу для бригад і ланок розподіляє колгоспний агроном в порозумінні з правлінням колгоспу.

Працевдатних в колгоспі є 260 осіб, виходить на роботу 100 осіб. Норми трудодня не установлені, роблять від сонця до сонця (за словами голови колгоспу).

Звичайний колгоспник виробляє в м. від 10 до 15 трудоднів. На роботу кличуть бригадири і ланкові, обідня перерва від

2-3 год. У вихідні дні не працюють і ніхто не змушує. Соцзмагання не підписано.

Життя колгоспників:

Присадибна ділянка колгоспника під 0,25-0,5 га (залежно від сім'ї).

Організація цього колгоспу:

Літом 1949 р. представники з р-ну: Тимошенко (уповмінзаг), Бойдор (зав. с/г РК КП(б)У) почали в с. Радча організувати колгосп. В першу чергу почали сильний наступ на “кулаків”, де по якомусь часі більшовикам вдалося досягнути деякі успіхи. В часі стягання держпоставки 6 господарів не були в силі розрахуватися з державою і тим самим були примушені підписати заяви у колгосп.

В осені 1948 року гром. Вацеба Михайло с. В. (агент м'ясопоставки) застрілив помилково жінку. Більшевики це використовують, даючи йому завдання організувати колгосп. Коли зорганізує колгосп, обіцяють кару дарувати. Вацеба на це погодився.

По кількох днях Вацеба почав свою зрадницьку роботу. Збирає коло себе собі подібних як: Какапич Василь Д. (агент фінвідділу), Костюк Іван (за І больш[евицької] окупації агент м'ясопоставки на три села), Какапич Марія д. М., Вацеба Михайло М. (комс.), Федорів Василь (комс.). Ця група стала ініціатором в створенні колгоспу. За плечима її стають більшовики і як день так ніч ходять хата від хати, вимагаючи від селян заяв.

В часі орг. колгоспу селяни втікали на роботу в гори, на лісо-заготівлю і до інших сіл. Кого застали дома, кликали на день по кілька разів до с/ради, осіб чоловіка, жінку та намагались їх переконати, що “прекрасне” колгоспне життя. Коли це не помагало, то держали селян по кілька днів в с/раді.

До більш рішучих селян застосовували інший спосіб: оподатковували сади, плантації ягід, накладали додаткові податки, вишукували затаїну землю і т. п.

Селяни, щоб сплатити ці оподаткування, продавали худобу, останнє зерно, здирали бляху з домів, але це їх не врятувало від колгоспу. Більшевики знаходили щораз нові приклучки як: вислужництво німцям (урядники, СС Дивізія Галичина, поліція) і ін. Для неграмотних застосовували підступ: так н[а]пр[имі], до гром. Андрусишина Івана, Яремки Василя, Ярмач Миколи прийшли оподаткувати сад. Списавши акт, за утаєння саду зажадали підпису. Коли громадяни поставили знак неграмотних (+), більшовики заявили їм, що вони підписали заяви до колгоспу.

До поодиноких селян застосовували слідуючий метод: забирали чоловіка і жінку до с/ради і змушували їх до підпису заяви. Коли вони не погоджувалися, то придержували їх якийсь час. В тому часі заздалегідь приготованими підводими забирали все майно. Повертаючись господар додому не застав нічого. Коли звертався по своє майно діставав відповідь: "Давай заяву в колгосп, тоді звернемо".

Такими або іншими методами большевикам вдалося досягнути свою ціль.

Колгоспна акція тривала безперервно від листопада 1948 р. до березня 1949 р.

(Вище наведені факти подав колгоспник с. Радча, М.).

В часі організування колгоспу в рай. газеті "Шляхом Леніна" (з 8.1.[19]49 № 3), була поміщена стаття "2 колгоспи в с. Радча". Стаття вихваляла селян Радча, які добровільно почались об'єднувати[сь] в колгосп.

3. Лісова господарка

Господарювання большевиків в ділянці лісовій характеризують поодинокими фактами:

Вирубка лісу на терені Богород[чанського] р-ну, зараз не проводиться, крім чистки горільників та сухостоїв. Вивозка нарубаного дерева майже закінчена. Насадження лісу після накресленого пляну (500 га) менш-більш виконано, але роботу проведено недбало так, що робітники дуже сумніваються чи прийметься 50 % саджениць.

На участку Майдан-Стара Гута (Чорний Ліс) на протязі звітного часу проводилась з перервами вивозка лісу. Вивіз провадили військові частини.

В м. квітні засаджено на терені Чорного Лісу 27 га лісу, в порівнянні до плану це 50 %.

В м. червні селянам с. Рибно Стан[иславського] р-ну припоручили вирубати 100 м куб. дерева протягом червня. За *вирубку** від 1 м куб. платять 20 крб., а за вивіз 1 м куб. на віддаль 4 км платили 40 крб. План виконано.

На терені Галицького р-ну, вирубка лісу не проводиться. Весною цього року насаджено 4 га молодого лісу. До цієї роботи використано сільських робітників, яких корови пасуться в лісі.

4. Тваринництво:

Загальний стан тваринництва в терені не устійнений, завиїмком кількох сіл. За примір наводиться с. Братківці Лис[ецького] р-ну.

* Дописано ручно.

1948 р. стан тварин був слідуєчий:

а) корів – 320 шт.	д) богаїв – 1 шт.
б) ялівків – 43 шт.	е) кіз – 92 шт.
в) коней – 125 шт.	є) овець – 2 шт.
г) –//– жеребців – 3 шт.	ж) безріг – 34 шт.

Стан тварин за больш[евських] даними від 1.1.1949 р.:

а) корів – 350 шт.	д) богаїв – 1 шт.
б) ялівків – 48 шт.	е) кіз – 117 шт.
в) коней – 98 шт.	є) овець – 2 шт.
г) коней жеребців – 3 шт.	ж) безріг – 49 шт.

М'ясопоставка на 1949 р. по Лис[ецького] р-ні від кожного господаря виносила:

- а) до 2 га – 20 кг б) від 2-4 га – 30 кг в) від 4-7 га – 50 кг.

Молокопоставка :

- а) від корови – 250 літр. б) від корови первістки – 125 л.

Поставка вовни:

Від 1 вівці – 1 кг.

6.* Садівництво і городництво

Радгосп в с. Залуква Гал[ицького] р-ну, начисляє 11 га кілки (молодий сад), на полі біля с. Комарова є 10 га саду. Кілка біля с. Комарова вже переросла і до садження не здібна. В с. Залуква радгосп засадив 1 га молодого саду.

Райспоживспілка має свій сад в с. Темерівцях *того ж р-ну***, площею 8 га. Для охорони цього саду райспоживспілка удержує місцевого сторожа. Великих користей райспоживспілка не має, бо овочі зриває місцеве населення.

7. Торгівля

Протягом звітного часу в кооперативній торгівлі не було жодних змін. Товарів ширвжитку кооперативи одержують в дуже малій кількості, населення ці товари змушене купувати на “чорному ринку”. Як приклад, наводиться наплив товарів до одного ССТ 4 м., ціни на чорному ринку і товарооборот за 1948 р. По ССТ і райспоживспілки (РСС).

* *Так у тексті.*

* *Дописано ручно.*

Наплив товарів від 1.1. по 30.IV.1949 р.

Ч/п	Назва товарів	Од. вим.	Кількість	Ціна за од-цю	Ч/п	Назва товарів	Од. вим.	Кількість	Ціна за од-цю
1	кухонні ножі	шт.	35	4,55	35	нитки в клуб.	шт.	3	35
2	-//- -//-	-//-	37	6,50	36	нитки шовкові	-//-	191	2,20
3	вилки	-//-	84	4,55	37	тапочки			
4	плоско-губні	-//-	49	3		(спортмешта)	пар	1	19,2
5	долота	-//-	98	7	38	панчохи	-//-	40	15,2
6	сведри	-//-	3	128	39	кальози	-//-	5	30,6
7	сведри	-//-	2	60	40	паски	шт.	159	7,80
8	сорочки діточ	-//-	5	15	41	хустки	-//-	1	75
9	хустки	-//-	42	11,44	42	зшитки	-//-	130	6,80
10	бранзолі	кг	10,9	20	43	баняки	-//-	10	32
11	батисти	мет	51,51	28,80	44	пензлі	-//-	4	5,50
12	вегоноль	-//-	32,3	20,80	45	поводи (ліци)	-//-	2	48
13	флянелі	-//-	27,34	17,60	46	шарери	-//-	3	29
14	література			352,50	47	замки	-//-	30	8
15	штани	шт.	7	61,71	48	годинники	-//-	1	50
16	-//-	-//-	3	73	49	тази	-//-	1	15
17	-//-	-//-	3	75	50	ведра	-//-	1	15
18	куртки	-//-	6	88,40	51	фуркала	-//-	5	33,9
19	-//-	-//-	10	91	52	вази	-//-	1	10
20	шевіот	мет.	3	89	54	тарілки	-//-	39	2,45
21	серветки	шт.	4	15	55	оконтовки	-//-	50	8,50
22	рубашки	-//-	10	82	56	жилетки	-//-	1.460	0,40
23	рубашки	шт.	2	68,40	56	ножі	шт.	14	11,9
24	нитки чорні	-//-	86	1,50	57	-//-	-//-	9	16,75
25	нитки потрійні	-//-	173	3,60	58	залізка до гибля	-//-	50	5,80
26	туфлі	-//-	6	182	59	долота (6 мм)	-//-	12	3,80
27	булавки	-//-	37	13	60	долота	-//-	48	4,90

28	сорочки жін.	-//-	2	29	61	долота (28 мм)	-//-	48	5,60
29	суконки	-//-	1	273	62	долота (9 мм)	-//-	50	6,80
30	-//-	-//-	1	253	63	залізка до гирля (35 мм)	-//-	48	3,60
31	шапки	-//-	7	34	64	рашпіль (ков.)	-//-	18	12
32	-//-	-//-	5	49	65	-//- (шевсь.)	-//-	5	5
33	нитки білі	-//-	152	2,20	66	-//- (дерев.)	-//-	9	7
34	нитки до виш	-//-	148	3,70	67	ножи-ці(овець)	-//-	4	8
68	банька	-//-	1	5	115	ножиці	-//-	6	10
69	аптечка	-//-	4	87,90	116	автомашини діт.	-//-	4	6,30
70	бальони	-//-	4	6,50	117	возанки	-//-	2	12
71	краски шкіль	-//-	70	3,10	118	шнури	-//-	19	11
72	ручки гуцуль	-//-	3	1,50	119	жарівки	-//-	10	19,5
73	труси	-//-	50	2,93	120	обручки	-//-	106	8,48
74	віск шевськ.	-//-	25	1,80	121	цукорки	-//-	108	4
75	паста до вз-тя	-//-	169	2,50	122	гузики малі	-//-	190	0,45
76	кілки	пач.	10	18	123	бібліотека	-//-	4	2,9
77	пили	шт.	8	16,35	124	осі до возів	-//-	26	15,38
78	мило арт.	-//-	94	12	125	сокири	-//-	1	9
79	-//- сел.	-//-	706	4	126	шувлі	-//-	6	4
80	-//- І сорт	-//-	30	5,2	127	шнур до біл.	м	18	0,80
81	одеколон	пл.	17	9	128	серп	шт.	1	7
82	зубний порошок	шт.	49	0,65	129	бутлі	-//-	1	7
83	пудер І сорт	-//-	80	3	130	[с]кло	-//-	1	14
84	гребені жін.	-//-	8	6,10	131	горнята	-//-	2	11
85	-//- муж.	-//-	29	6,40	132	завіси	шт.	59	1

86	крем Норд	-//-	4	3	133	ящики	-//-	15	5
87	папірці	-//-	250	0,20	134	-//-	-//-	7	15
88	папіроси Тай.	пач.	400	2	135	кліщі	-//-	7	15
89	папіроси Пуш.	-//-	18	4	136	-//-		1	8,50
90	папіроси Каз.	-//-	18	5,40	137	кліщики	-//-	3	60
91	-//- Пріма	-//-	160	1	138	нафта	літр	80	2,96
92	тютюн	-//-	109	5	139	цвяхи	кг	13	10,65
93	сірники	пач.	4.600	0,20	141	горілка		20	60
94	папіроси “Тр”	-//-	18	3,20	142	сіль	кг	746	2,80
95	-//- “Спорт”	-//-	55	19	143	ковбаса	-//-	15	43
96	горілка	літр	30	60	144	цукорки	-//-	10	15
97	ковбаса	кг	7	43	145	сірник	пач.	300	0,20
98	цукорки	-//-	8	14	146	мило	шт.	160	5,20
99	риба	-//-	4	8,50					
100	брошки	шт.	10	19,92					
101	-//-	-//-	23	6,99					
102	-//-	-//-	18	1,85					
103	-//-	-//-	10	3,78					
104	брошки- (ягод)	-//-	1	22					
105	-//-	-//-	18	1,92					
106	-//-		39	6,57					
107	пас	-//-	1	9					
108	коралі	-//-	1	5,40					
109	нитки шов- кові	-//-	43	4,50					
110	гудзики рогові	-//-	457	0,50					
111	сумки	-//-	2	175					
112	ножиці	-//-	3	21					
113	крем ніч- ний	-//-	1	5					
114	-//- “Віте”	-//-	1	6,5					

Товарооборот цієї кооперативи:
I-ий квартал 1949 р.

Плян 280 тис. крб. – виконано на 154 тис. крб.
 За м. квітень: плян 35 тис. – виконано 21.500 крб.

Ціни на чорному ринку в часі 2-му кварталі 1949 р.

Ч/п	Назва товарів	Од. вим.	Кількість	Ціна за од-цю	Ч/п	Назва товарів	Од. вим.	Кількість	Ціна за од-цю
1	пшениця	кг	100	800	21	ковбаса	кг	1	40
2	жито	-//-	100	500	22	шинка	-//-	1	60
3	ячмінь	-//-	100	400	23	м'ясо свин-не	-//-	1	15
4	овес	-//-	100	400	24	-//- волове	-//-	1	8
5	кукурудза	-//-	100	450	25	масло	-//-	1	40
6	мука пшен. 1 с.	-//-	100	1.200	26	олива до печ.	літр	1	30
7	-//- 3 сорт	-//-	100	900	27	олій	-//-	1	32
8	-//- 3 -//-	-//-	100	800	28	молоко	-//-	1	2,50
9	-//- житна	-//-	100	750	29	яйці	коп	1	36
10	-//- куку-рудз.	-//-	100	600	30	обід з двох дань			12
11	греч. крупи	-//-	100	500	31	пиво	літр	1	6.40
12	бараболя	-//-	100	200	32	мило до мит.	кг	1	30
13	корова	шт.	1	3.000	33	сіть	-//-	1	3,25
14	ялівка 3-річ.		1	2.000	34	нафта	-//-	1	3,20
15	-//- 1 -//-	-//-	1	700	35	чоботи	пар	1	700
16	кінь	-//-	1	3.000	36	убрання сук.			1.000
17	безрога	кг	80	1.500	37	-//- кангар.			3.000
18	солонина	-//-	1	50	38	-//- дринліх.			250
19	гуска	шт.	1	30	39	плащ поро-хів.			400
20	курка	-//-	1	20					

Для приміру наводиться виконання товарообороту за 1948 р. в одній райспоживспілці (РСС): сільськими споживчими товариствами сіл (ССТ) одного р-ну.

Ч/п	Назва сіл	Загальний товарооборот по торговельній сітці			Загальний товарооборот по громад. харчуванню			Загальний товарооборот роздріб-ний		
		План	Вико-нано	% вик.	План	Вико-нано	% вик.	План	Вико-нано	% вик.
1		350.000	247.200	70,6		20.900		300.000	268.100	76,6
2		380.000	333.500	87,7				380.000	333.500	87,7
3		550.600	964.800	175,4	75.000			625.000	964.000	154,3
4		420.000	360.800	85,9				420.000	360.800	85,9
5		1345.000	1850.000	137,5	1690.000	1063.000	62,9	3035.000	2913.300	96,0
6		515.000	840.900	163,3	79.000	32.100	42,8	585.000	873.000	149,2
7		615.000	609.200	99,0	60.000	83.100	138,5	675.000	692.300	102,5
8		400.000	517.400	129,3	65.000	53.000	82,5	465.000	570.400	122,6
9		410.000	369.500	90,1				410.000	369.500	90,1
10		790.000	976.300	126,3	10.000	66.600	95,1	860.000	1042.900	121,2
11		595.000	1174.900	169,4		39.200		605.000	1217.100	174,1
12 РСС		4780.000	3885.200	81,3				4780.000	3885.200	31,3
Всього по р-ні		11.250.000	12.132.700	107,8	2.030.900	1.358.600	66,9	13.280.000	13.491.300	101,6

(Назви сіл по такому порядку в зал[учнику]).

8. Фінансова господарка

Протягом звітного часу проводилась фінансова грабіж населення в формі стягнення “добровільної” позики. Стягання цієї позики почалося від 3.V.1949 р.

Райпарткоми приділили на кожне село уповноважених. До них, як охорона, в кожному селі квартирувало від 4-6 бійців оперативних військ МВД. В Богород[чанського] р-ні були випадки, що позику в сс. збирало 5-8 упов. з р-ну. При стяганні позики уповноважені вживали різних методів, як залякування тюрмою, конфіскацією майна, вивозом, а також побоїв.

Так н[а]пр[имірі], 6.V. в с. Грабовець Богород[чанського] р-ну, упов. по позиці Пірогов (заст. гол. РВК), зайшов до госп. Савчук Марії ж. Олекси, ур. 1909 р. і сказав, щоб вона дала 150 крб. на позику. Господиня просилася, що не має звідки дати таку суму. По довгій суперечці Пірогов її сильно побив, а його охорона зграбувала 30 шт. яєць і відійшли.

Того самого дня і в тому ж селі цей Пірогов побив до неприємності госп. Бойчук Анну ж. Миколи, ур. 1898 р., за це, що не мала звідки дати позику в сумі 100 крб. Коли Пірогов виходив з хати, його охорона витягнула цю жінку за волосся на вулицю, накопали її і пішли.

7.V. цей сам Пірогов наложив госп. Капушак Степанові, ур. 1905 р., 300 крб. позики. Госп. просився, що дасть тільки 200 крб. Пірогов забрав його до с/ради і замкнув до пивниці на цілу добу, з тим, що щогодини викликували і змушували дати підпис на 300 крб. В кінці госп. погодився і його відпустили додому.

7.V. в с. Дорогів Галицького р-ну, упов. Атаманюк зайшов до Сталінчук Анни, літ 55 і домагався підпису на суму 300 крб. Коли госп. рішучо заявила, що позики не підпише, Атаманюк побив госп. і залишив.

7.V. в с. Ст. Лисець Лисецького р-ну, збираючи позику ввечері зайшов упов. РО МГБ ст. лейт. Травень з кількома бійцями до госп. Волосянки Анни д. Івана, літ 70. Господиня спала, Травень почав кричати, щоб вона відкрила двері. Коли госп. не відчиняла, Травень вибив вікна, розломив двері, та ввійшовши до хати, тяжко побив госп. до неприємності.

Цей сам Травень того ж вечора поступив до Волосянки Марії д. Івана. Крім побиття, він викинув кухонну посуду через вікно на подвір'я. При тому був присутній рай. прокурор.

9.V. в с. Медина Гал[ицького] р-ну, Толстий – нач. воєнкомату з охороною 8 бійців, зграбував в гром. Легойди Івана, літ 55 (його син повернув з трудармії) 8 ц. збіжжя і 2 ц. муки. Забране зерно

забрали до с/ради. Цей госп. мав дати позики 70 крб., а після знайдення збіжжя наклали 1.000 крб. Коли госп. зложив наложу суму, половину грабованого йому звернено.

В с. Підпечари Стан[иславського] р-ну, рай. прокурор Остроконь стрів по дорозі жінку (прізвище не відоме). Зграбував у неї 100 крб.

Такими і подібними методами проходила реалізація позики по всіх селах терену.

Поодинокі люди, щоб не здати позику, залишали свої хати на опіку дітей, а самі перебували в полі. Таким чином оминули це “добродійство”.

Плян позики:

Богородчанський р-н 460.000 крб.

Галицький р-н 500.000 крб. назначено з обл., а сам р-н підніс до висоти 700.000 крб.

10.V. був речинець реалізації пляну позики, до цього дня було стягнуто понад 50 % позики.

9. Комунікація, транспорт, зв'язок

На терені Стан[иславського] р-ну проходить дві залізничні лінії: Станислав-Калуш і Станислав-Жовтневий.

1) Станислав-Калуш проходить на 1 добу 8 особових поїздів і від 8-10 тягарових поїздів.

2) Станислав-Єзупіль (Жовтневий) проходить 4 особові поїзди на добу, головні робітничі – Стан[иславського] депо і залізниці.

На відтинку Майдан-Боднарів розпочато ремонт гостинця Станислав-Калуш. Матеріяли на відбудову дороги доставляють селяни сс. Боднарів (Гал[ицького] р-ну), Майдан, Ст. Гута (Стан[иславського] р-ну) за шарварок.

В с. Нова Гута (присілок Гутиська) відбудовують міст на дорозі. Міст будують силами селян с. Нова Гута, який має значення місцевого характеру.

В с. Боднарів Гал[ицького] р-ну, в м. квітні залучено телефонну лінію Боднарів-Галич (через Бринь-Сапогів).

Примітка

Все населення мусить відробляти шарварок. Мужчини від 18-50, жінки від 18-45. Господарі 1-ої і 2-ої (з погляду соціально-го) відробляють 6 день в рік, а господарі 3-ої групи “куркулі” – 12 днів. Свою роботу можуть заплатити грішми 10 крб. за один день. Залеглі дні в наступних роках платиться подвійною сумою (н[а] пр[имір], за один день шарварку невідробленого в 1949 р., платиться в 1950 – 20 крб., а 1951р. – 40 крб.).

Визначена норма виробітку на день по шарварку одного чол.
і коня

Ч/п	Назва матер.	Ви- мір	Вал	Віддалення перевозу матеріалів в кілометрах											
				0,2	0,6	1,0	1,5	2,0	3,0	4,0	5,0	10	15	20	25
1	пісок	м. куб.	1.500	8,4	5,6	4,2	3,2	2,6	1,85	1,45	1,1	0,6	0,4	0,38	0,30
2	глина	-//-	1.500	8,0	5,3	4,0	3,1	2,5	1,7	1,4	1,09	0,58	0,39	0,32	0,46
3	шутер	-//-	1.600	7,4	5,1	3,8	2,8	2,3	1,6	1,3	1,03	0,25	0,38	0,30	0,25
4	камінь	-//-	1.800	5,1	3,7	2,9	2,4	1,9	1,4	1,1	0,96	0,51	0,35	0,26	0,20
5	ялина	-//-	700	10,2	8,0	6,6	5,3	4,7	3,5	2,7	2,30	1,30	0,9	0,67	0,50
6	дубина	-//-	800	9,0	7,0	7,6	4,0	4,0	3,0	8,4	2,0	1,10	0,8	0,6	0,45

Норма шарварку на одного чол. в день:

1. Чищення ровів – 32 м біжучих
2. Копання ровів – 16 м біжучих
3. Товчення каміння – 2 м куб.
4. Рафіновання шутру – 8 м куб.
5. Обрібка дерева – грубости на 22 см – 30 м біжучих.

10. Мілітарна підготовка

1.V. на полі між сс. Вовчинець-Клузів Стан[иславського] р-ну, закінчено відбудову стрільбища. Ч/армійські частини переводять щоденно острі стріляння.

З початком м. квітня Стан[иславський] райвоенкомат покликав на учот хлопців, уроджених 1930 р.

В м. травні відбувся перегляд коней в тому ж р-ні.

В м. травні цей же военкомат провів перегляд мужчин з сс. Угорники, Вовчинець – до 1898 р. нар. При перегляді розпитували їх про автобіографію, від деяких забрали воєнні білети.

12.V. в с. Ямниця Стан[иславського] р-ну, райвоенкомат покликав мужчин нар. 1928-[19]29 рр., але ніхто не явився. Станиславський военкомат зобов'язав мужчин нар. 1930 р. вчитись на шоферів. Вишкіл переводить военкомат, учасників около 150 осіб.

18.V. в с. Ст. Гута (прис. Луквиця) Стан[иславського] р-ну, заїхала частина ч. армії (артилерія) в числі около 150 чол., вони проводили острі стріляння. По 3 днях вибралися. До кінця звітного часу вишколи переводили періодично.

Того ж дня в с. Нова Гута (прис. Суха Ліщина) заїхала частина ч.а. (піхота). Кількість не відома. Вони проводять практичний вишкіл (маневри). До кінця звітнього часу такий вишкіл проводять періодично.

11. Шкільництво

Від 20.V. по середніх школах, семирічних і початкових розпочалися іспити. Іспити в середніх школах (8-10 кл.) будуть тривати до 3.7. Учнів початкових клас (від 1-3) розпущено на ферії.

Завданням учителів є виховання учнів в російському дусі, вчепити російський патріотизм українським дітям. В школі організують різні гуртки наукового і ідейно-політ. характеру, до яких насильно втягають учнів.

Так н[а]пр[имір], дітей нижчих класів Галицької СШ учителі зобов'язали приходити до школи на півгодини скорше перед навчанням і вивчати біографію Леніна, Сталіна. При цій школі засновано гуртки фізико-математичний і співучий.

До співучого гуртка учні не хочуть писатись. Утікають з проб, тим самим зривають працю гуртка. Так н[а]пр[имір], по зриві проби в цій школі керівник хору Янович Корнеля Миколаївна сказала до учнів: "Що зробити і мене примушують, а я вас, тому не все, а трохи мусимо виконувати".

11.V. в с. Мединя Гал[ицького] р-ну, в НСШ воєнрук Городецький Павло з СУЗ насильно намагався зорганізувати піонерів. Відразу поділив учнів на ланки, а коли прийшло до підписання заяв, діти відмовились. Воєнрук розсердився і вдарив учня IV. кл. в лице. Справа донеслась до відома інспекторові і другому секр. партії. У висліді справу виграв воєнрук, за котрим влімнувся II-й секр. партії. Він сказав: "Тільки такими методами мусимо організувати молодь в піонери".

В с. Горохолина Богород[чанського] р-ну, вчителі дозволяють учням-піонерам курити, а навіть дають їм папіроси. До інших говорять: "Коли запишетеся до піонерів, тоді вам дозволиться курити".

Будування шкільних приміщень не проводиться. Ремонт проводиться коштом місцевого населення. Н[а]пр[имір], в с. Рибне Стан[иславського] р-ну на навчальний рік 1948-[19]49 був призначений бюджет в сумі 2.500 крб., але школа його не одержала. Коли прийшло до ремонту школи, директор був змушений робити збірку по селі, щоб сяк-так привести шкільний будинок до порядку.

Богородчанський РВНО запроектував на 1949-[19]50 навч. рік побільшити з рівня початкових шкіл до семирічних школи в таких селах: Похівка, Гринівка і Горохолина-Ліс.

12. Культурно-освітнє життя

Кіно

Кінотеатри, що є закріплені по райцентрах, висвітлюють кінофільми майже щовечора. Кінопересувки кожного вихідного дня висвітлюють кінофільми в селах, де зорганізовані колгоспи. В усіх інших селах терену кінопересувка висвітлює кінофільм від 1-3 рази в місяць.

По райцентрах кіно відвідують: вся наслана адміністрація, вчителі, частинно місцева молодь і поодинокі громадяни старшого віку. По селах глядачами кіна є переважно шкільна молодь. Протягом звітного часу висвітлювано такі кінофільми: “Подвиг розвідчика”, “Летуша сила”, “Мальчик окраїни”, “Человек с оружием”, “Мічурін”, “Котовський”, “Великий Ленін”, “Олександр Пархоменко”, “Война-победа”, “Зоя Космодем’янська”, “Лермонтов”, “Ленін”, “Возвращение с победой”, “Дочь моряка”.

Гурток художньої самодіяльності діяльний при райцентрі Богородчани. Протягом звітного часу дав слідуючі імпрези: “Гуцульський концерт”, танці, і 3 концерти. По інших районах не поставлено ні одної вистави.

В більшості по селах терену клубів нема. Коли вони є, то не діючі, за винятком сіл, в яких зорганізовані колгоспи. В загальному клуби використовують большевики на різні імпрези “культурно-освітнього” життя, як збори, мітинги, доповіді, лекції, кіно і т.п. Останньо до поодиноких клубів большевики доставляють радіоприймачі. Під кінець звітного часу доставлено в такі сс.: Богородчани, Похівка, Горохолина Богород[чанського] р-ну.

Не краще оцінює і рад. преса культурно-освітню роботу клубів: “...Боднарівська сільська бібліотека не одержувала передплачуваних газет. З вини сортіровщиці тов. Марунчак не всі газети вручалися завідувачу Боднарівської бібліотеки тов. Бродовичу”. (“Радянське село”, 12 травня 1949 р. № 38 (356) Гал[ицький] р-н).

“При сільській раді в с. Мединя створена культурно-освітня постійно діюча комісія, до складу якої входять вчителі села. Голова комісії являється Рижко. В селі не працює не тільки гурток, але й газети ніде прочитати селянам. Газетної вітрини немає, а й журнали в клубі не підшиваються, а розтягуються. Немає бібліотеки, хоч на придбання її щороку виділяють кошти”. (“Радянське село” 26.V.1949 р № 42 (360) Гал[ицький] р-н).

13. Церковно-релігійна ділянка

Большевики закликають рішучо боротися проти релігії. Зокрема в останньому кварталі в пресі появилася ряд статей,

в яких закликають інтелігенцію вести пропаганду проти релігії. Ось уривок: “Основну роль в проведенні антирелігійної пропаганди повинна відіграти радянська інтелігенція, особливо вчителі. Проте серед нас є такі вчителі, які самі недостатньо опанували теорію марксизму-ленізму, не порвали зв’язки з релігією, відправляють той чи інший обряд. Так н[а]пр[имі]р, учителька с. Залуква Засядволк Емілія, одружуючись, пішла в церкву вінчатись. Учителька с. Вікторів Юзчак ходить до церкви, купує свічки і роздає своїм учням, а також співає в церковному хорі”. (“Радянське село” 26.VI.1949 р. № 51 (360) Гал[ицький] р-н).

Будування церков большевики офіційно не забороняють, але створюють такі умови, щоб не побудувати. Так н[а]пр[имі]р, в с. Боднарів Гал[ицького] р-ну, селяни хотіли побудувати церкву. Большевики на це сказали: “Проти будови церкви ми не маємо нічого, але мусите рівночасно почати будову клубу”. Коли селяни хотіли побудувати церкву на догідному місці, большевики зажадали 13.000 крб. за це місце.

14. Внутріпартійне життя

Збори і засідання

23 і 24 травня відбулась чергова 5 сесія обл. ради депутатів трудящих, яка розглянула питання: про затвердження місцевого бюджету на 1949 р.; про роботу культурно-освітніх установ; організаційні питання; вибори народних засідателів обл. суду.

З доповіддю про місцевий бюджет області на 1949 р. виступив зав. обл. фінансовим відділом – Вертенецький. Місцевий бюджет на 1949 р. по Стан[иславській] обл. затверджено по доходах 286.771 тис. крб., по видатках 286.771 тис. крб.

15.IV. в райцентрі Лиसेць відбулося засідання РК КП(б)У. На засіданні розглянули питання про стан роботи культурно-освітніх установ в період весняної кампанії. З доповіддю виступив [зав.] культурно-освітнього відділу Філіпенко. Він критикував роботу клубів: “Сільські клуби нашого р-ну ще не стали справжніми вогнищами культури на селі. Особливо занедбано роботу клубів у селах як: Іванківка, Дрогомирчани, Крехівці, Забережа, Хом’яків, Посіч, Тисьменичани”.

Районний будинок культури має цілий ряд недоліків в своїй роботі.

Не полагодив свою роботу районний відділ кінофікації.

17.IV. в цьому ж райцентрі відбулися комсомольські збори. З доповіддю на тему “Про підсумки XI. з’їзду ВЛКСМ” виступила секр. райкому комсомолу Слісарчук, про роботу первинних орг.

району. Говорила про незадовільну роботу первинної комсомольської організації в с. Крехівці (секр. Головата), в райконторі зв'язку та райфінвідділі.

25.IV. в райцентрі Софіївка відбулися районні комсомольські збори. З доповіддю виступив Соснов – І-й секр. райкому комсомолу. Він критикував відсталих комсомольців (відсутніх на зборах), які не проводять політично-виховної роботи по селах. В кінці доповіді Соснов закликав комсомольців до активної роботи в культурно-освітніх установах та до поширення комсомольської організації (присутні на зборах 70).

27.V. відбувся черговий пленум Галицького райкому КП(б)У. Пленум обговорив два питання: “Про заходи до виконання трирічного плану розвитку громадського, колгоспного і радгоспного продуктивного тваринництва, прийнятого Радою Міністрів Союзу РСР і ЦК ВКП(б)” та “Про стан і заходи поліпшення масово-політичної роботи серед трудящих міста і села”. По першому виступив голова РВК Воробйов. По другому – член бюро РК КП(б)У Вікторова В. А.

27.V. в райцентрі* Софіївка відбулися збори райпарткому. На зборах обговорювались ті самі питання (що в першому). По першому виступив голова РВК – Нечай, в другому питанні взяло участь 15 осіб. Виступаючі критикували зав. відділу пропаганди й агітації.

На початку м. червня такий же пленум Лисецького райкому обговорював ті ж самі питання. Доповідь дав Седлер (І-й секр.), виступало ще 20 комс.

Сесії і наради

3.IV. в райцентрі Лисець відбулась нарада голів, бригадирів, ланкових колгоспів Лис[ецького] р-ну. З доповіддю виступив Седлер, про “завдання колгоспників в період весняної посівної кампанії”. Хвалив колгоспи ім. “Молотова” (гол. Жерок), ім. “Будьонного” (г. Ткачук), ім. “Леніна” (г. Вацеба), ім. “Жданова” (г. Вацеба). Практичні поради (як сіяти) подав гол. агроном с/г відділу РВК Волкунович. На нараді підписано “соцзмагання” за завершення вчасно сівби, догляд і збірку врожаю та здачу хліба до 15.VIII.1949 р.

22.IV. в райцентрі Софіївка відбулась сесія райради. На сесії затверджено бюджет на 1949 рік і звіт виконання такого ж за 1948 рік. Другим обговорювали питання про підготовку шкіл до закінчення навчального року 1948-[19]49, й підготовку до нового

* У тексті: райпарткомі.

року 1949-[19]50. На сесії було около 20 осіб.

30.V. в райцентрі Лисець відбулася VIII. сесія райради, обговорювали справу бюджету. Доповідав завідуючий райфінвідділом Ревуцький. Бюджет затверджено.

30 травня в політшколі при райпромкомбінаті в м. Галич, відбулися підсумки заняття, тобто бесіда, в якій перевірено знання слухачів політшколи. Всіх слухачів було 14 осіб.

Друга політшкола при райуповмінзагу того ж р-ну навчальної програми не закінчила.

15. Пропаганда й агітація

В звітньому часі посилено натиск на агітацію серед населення. Скільки уваги цій справі приділювала партія, свідчить вищенаведений перелік пленумів і нарад. Крім цього, питання пропаганди обговорювалось на сесії обл. ради (23-24.V.[19]49 р.) та на пленумі Станиславського міськкому КП(б)У. Про деякий розмір і стан її говорять (хоч набагато зідеалізовані) дані, наведені на цих нарадах:

В області 934 культ-освітні установи, в тому [числі] 496 клубів. При цих 2.123 гуртки самодіяльності, в яких заангажовано 21 тис. хлопців і дівчат. Кінотеатрів – 40, сільських – 3, кінопересувки – 84. Клуби працюють погано. 150 клубів ще не перейшло на повний статут. Завідуючі клубами – “люди неграмотні”. Також велика плінність їх. Тільки за перший квартал змінилось 224 клубні працівники і бібліотекарі, зовсім немає 134 зав. клубами. В будинках культури ставляться [...] водивілі (Отиня, Рожнітів, Жаб’є). “Надзвичайно погано працюють ... кінотеатри і кінопересувки”, не виконуються пляни висвітлювання фільмів. (Сесія обл. ради, з доповідей Гоголя і зав. обл. від. культ-освітних установ Розонова).

В Станиславі працює 139 агітколективів, у них 2.090 агітаторів. З них 900 партійних і 237 комсомольців (з 30.000). В 1949 р. агітатори провели 20 тис. бесід. Прочитано 185 лекцій позаштатними агітаторами. “Збори проходять при малій активності робітників”, зокрема на паровозоремонтному заводі. (З виступів Онищенка – І секр. міськкому і Лазуренка на пленумі Станиславського міськкому КП(б)У 31.V.[19]49 р.)

Про розмір “друкованої” пропаганди в одному місяці свідчать дані брошур, журналів, газет по Станиславському р-ну (без райцентру):

Журнали:

1. “Молодий колгоспник”	– 8 пр.
2. “Радянський Львів”	– 20 –/--

3. “Сучасне і майбутнє” – 30 –//–
4. “Бльокнот агітатора” – 50 пр.
5. “Розпросторення печати” – 6 –//–

Газети:

1. “Радянська Україна” – 6.750 пр.
2. “Прикарпатська правда” – 7.500 –//–
3. “Колгоспник” – 1.850 –//–
4. “Молодь України” – 850 –//–
5. “Зірка” – 8.750 –//–
6. “Радянський селянин” – 10.000
7. “Радянська освіта” – 625 –//–
8. “Труд” – 250 –//–
9. “Радянське міщанство” – 325 пр.
10. “Вільне життя” (рай.г.) – 1.500 –//–
11. “Піонерська правда” – 30 –//– одноразово
12. “Сталінське плем'я” – 875 –//–
13. “Правда України” – 925 –//–
14. “Правда” – 1.000 –//–
15. “Юний Ленін” – 625 –//–
16. “Культура і життя” – 250 –//–

Приділ газет на с. Підлужжє.

1. “Радянська Україна” – 540 пр.
2. “Прикарпатська правда” – 480 –//–
3. “Колгоспник” – 30 –//–
4. “Зірка” – 1.350 –//–
5. “Молодь України» – 60 –//–
6. “Радянська освіта” – 30 –//–
7. “Вільне життя” – 360 пр.
8. “Піонерська правда” – 30 –//–
9. “Сталінське плем'я” – 60 –//–
10. “Правда України” – 60 –//–
11. “Правда” – 90 –//–
12. “Юний Ленін” – 30 –//–

Журнали:

1. “Перець” – 1 пр.
2. “Радянський Львів” – 1 –//–
3. “Бльокнот агітатора” – 4 пр.
4. “Молодий колгоспник” – 1 –//–

Кампанії

Протягом звітнього часу партією і адміністрацією проводиться такі кампанії:

- 1) закінчення весняних польових робіт;

- 2) ремонт шкіл та забезпечення їх паливом;
- 3) ремонт доріг;
- 4) стягання поставок м'яса, молока, яєць;
- 5) стягання позики;
- 6) підготовка до збору врожаю.

До стягання держпоставок, позики, райпарткоми залучили всю районну адміністрацію, міліцію, МВД і війська МГБ. 50 % позики мали стягнути протягом одного місяця, стягнуто за один тиждень.

Всі інші кампанії реалізували с/ради. У справі цих кампаній большевики провели по селах ряд мітингів.

Мітинги

13.IV. в с. Грабовець Богородчанського р-ну, заст. гол. РВК Пірогов провів мітинг з сільською адміністрацією та десятниками. Присутніх 20 осіб. Він говорив, щоб десятники повідомили населення про позику, про поставку м'яса і молока, а в кінці припоручив підготовляти населення до вступу в колгосп.

13.IV. на лісопильному заводі в с. Ляхівцях Богород[чанського] р-ну, проведено мітинг з робітниками. Виступала учителька СШ м. Богородчани (прізвище невідоме). Присутні 40 осіб. В своїй доповіді про міжнародне становище сказала: "Війна між сходом і заходом неминуха, але невідомо коли вона наступить". Вихваляючи заможне життя в ССРСР, заторкнулась нужденного життя робітників в США, доказом цього є безробіття і поширені сильні робітничі страйки.

17.IV.в.с. Горохолина Богород[чанського]р-ну, 6больш[евиків] з різних установ під проводом гол. РВК Надраги провели мітинг. Присутні сільська управа, вчителі, десятники, в числі около 30 осіб. Виступаючі говорили про організування колгоспу, здачу позики, молока і м'яса. Надрага виступаючи сказав, що селяни с. Горохолина "не підчиняються р. владі, але ждуть Америки, якої ніколи не діждуться".

9.IV. в тому ж селі упов. РК КП(б)У Нікітін перевів мітинг зі сільською управою та десятниками. Нікітін сказав десятникам, що коли селяни не будуть точно виконувати поставки молока і м'яса, а також не сплатять суму наложеної позики, то будемо забирати худобу і судити.

В Лисецькому р-ні відбуваються сходини один раз в м. в кожному селі. На сходини упов. з РВК скликають цілий актив села (депутати, управу с/р і десятників). На таких сходинах обговорюють всі біжучі справи, як весняна кампанія, поставка м'яса, молока, шляхові роботи. На таких сходинах присвячують певну частину часу нашому визвольно-революційному рухові.

Закидають десятникам та управі с/рад співпрацю з підпіллям, а також стараються переконати, що повстанці агенти західних імперіялістів та зрадники українського народу.

Публічні лекції

9.IV.1949 р. в райцентрі Лисець в будинку культури для населення райцентру лектор обкому КП(б)У – Попович прочитав лекцію “Про міжнародне становище”. Присутніх около 120 осіб.

10.IV. в с. Крехівцях того ж р-ну той сам лектор прочитав ту ж саму лекцію. Після лекцій для присутніх був влаштований концерт.

Обходи днів і роковини

1. і 9.V. по райцентрах відбулася демонстративна парада. В параді брали участь працівники всіх установ райцентрів і шкільна молодь. Учасників паради понад 700 чол. (Лисецький р-н).

6.VI. в райцентрі Лисець відсвятковано 150-річчя з дня народження Пушкіна. На цьому ювілею з доповіддю виступили: зав. від. пропаганди й агітації Барахтян і Коцюбинський (дир. СШ). На закінчення ювілею відбувся концерт підготовлений самодіяльним гуртком райбудинку культури.

16. Поліційний терор, провокації, судівництво

Облави

Перевірок сіл протягом звітного часу в більшому масштабі не було. Найбільше большевики практикують перевірки поодиноких господарів. Перевірки ці практикують о/уп. РО МГБ в числі від 5-15 чол. Одна більша перевірка відбулась в с. Хмелівка (Богород[чанського] р-ну), в якій брало участь около 70 осіб.

16.IV. в год. 1 до с. Хмелівка Богород[чанського] р-ну прийшло 70 больш[евиків] з спецвідділу під командою кап. з області (прізвище невідоме), зробивши заставу від лісу, просиділи до рана. Коли почало розвиднятись, увійшли в село та почали основний трус в кожному господарстві. Перейшовши ціле село в год. 18 вибрались.

27.V. в с. Горохолина того ж р-ну 10 больш[евиків] під командою о/уп. Загородського провели безуспішну перевірку в горішній частині села.

Протягом звітного часу посилено перевірки лісу. Більших перевірок відбулося кілька, в яких брало участь від 100-500 больш[евиків]. Менші перевірки проводяться дуже часто, їх проводять о/уп. РО МГБ на своїх участках в числі від 10-20 осіб. Менші перевірки практикують по малих лісах, лазах, лугах, які притикають до сіл. Такі перевірки практикують навіть по кілька днів.

20, 21, 22.IV. в лазах біля сс. Вовчинець, Підлужжа Станиславського р-ну, больш[евики] провели розшуки: протягом

3 днів ходили по лісі днями, а ночами робили засідки. Краї лісу ніччю просвітлювали електричними лампками.

7.V. около 500 больш[евиків] перевели безуспішну перевірку Чорного Лісу на терені сс. Глибоке-Хмелівка (Богород[чанського] р-ну), Росільна (Солотв[инський] р-н) і Грабівка (Переґінський р-н). Перевірка тривала 2 дні. В перевірці брало участь РО МВД згаданих р-нів.

16.V. на цей сам відтинок лісу около 500 больш[евиків] знова провели перевірку. Перевірка тривала 2 дні. В цій перевірці з Богород[чанського] р-ну брали участь 2 о/уп. з військом МВД в числі 80 осіб. Останні війська були з інших р-нів та області.

18.V. в лісі і на полі біля с. Дорогова Гал[ицького] р-ну, війська РО МВД під командою о/уп. РО МГБ Петрушкіна провели перевірку. Під час перевірки арештовано Пасіка Олексу, ур. 1927 р., арештованого сильно побито і забрано до р-ну.

21.V. відбулася перевірка лісу біля сс. Криліс, Вікторів того ж р-ну. В перевірці брали участь біля 100 чол. під командою нач. РО МГБ Стернікова. Перевірка проводилась основно, найбільш провіряли лазі.

9, 10, 11.VI. відбулась перевірка Комарівського лісу і Стінки с. Мединя того ж р-ну. Перевірку проводила боївка під командою о/уп. РО МГБ Царйова. Під час розшуків стрінули 3 повстанців. По короткій перестрілці, зранивши 1 больш[евика], повстанці без втрат відступили.

17.VI. відбулась перевірка Блюдницького лісу, в перевірці брали участь 100 больш[евиків] під ком. Стернікова.

Засідки

Від самого початку звітного часу, большевики посилили як засіб боротьби з підпільним рухом – засідки. Засідки влаштовують конспіративно, добирають різних методів, як: ходять босі, перед вечером виходять з села, а ніччю вертають, вдень квартирують в лісі, на полі в житі, лізуть на високі дерева та слідкують за рухом в селі та на полі. Найбільш звертають увагу на корчі біля рік, на корчі біля сіл, окраїни лісу. По селах влаштовують засідки в таких місцях, де немає стежки, ні дороги. Як примір, наводиться кілька засідок.

14.V.1949 р. с. Горохолина Богород[чанського] р-ну, 6 больш[евиків] під ком. о/уп. РО МГБ Загородського влаштували засідку між хатами в долішній частині села. Засідку держали від 22 год. до рана.

Від 15.-19.V. на шляху Галич-Калуш в с. Дорогів (Гал[ицький] р-н), 10 больш[евиків] під ком. о/уп. РО МГБ Биструшкіна, держали кожної ночі засідку без успіху.

17.V. в Блюдницькому лісі Гал[ицького] р-ну, больш[евики] в числі від 10-15 осіб під ком. о/уп. РО МГБ Цимбала, держали засідку в т.зв. Галичанськiм потоці.

9.VI. на ріці Лімниця між сс. Темерівці-Медина Гал[ицького] р-ну, 12 больш[евиків] держали засідку.

10.VI. в с. Ляхівцях (Бистриця) Богород[чанського] р-ну, 30 больш[евиків] під ком. Балаш Івана (родом з того ж села), держали цілу ніч засідку коло госп. Дякун Івана с. Данила і Харюк Степана.

10.VI. на шляху біля с. Вікторів Гал[ицького] р-ну, 28 больш[евиків] військ РО МВД держали засідку, без успіху.

Убивства

24.VI. в с.Підлужу Стан[иславського] р-ну, гол. с/ради того ж села (передніше був гол. колгоспу с. Узінь) стрінув вертаючих 2 мужчин, які несли з лісу дрова. Гол. пустив кілька черг з автомата і тяжко ранив госп. Данилишин Михайла Івана, ур. 1923 р. в с. Підлужжа, слідуючого дня госп. помер.

8.VI. госп. Попадинець Варвара, ур. 1923 р. в с. Павлівка Стан[иславського] р-ну, вертала з лісу, де збирала гриби. На краю лісу коло гостинця Станислав-Калуш сиділи больш[евики] і переходячу госп. зранили в груди і руку.

26.VI. в лазах над с. Пациків Стан[иславського] р-ну*, 6 больш[евиків] з опер. групи військ МВД Стан[иславського] р-ну запримітили 3 повстанців, котрі хотіли йти в село. Большевики відкрили вогонь по повстанцях. Від перших стрілів згинули: Запорожець і Влодко. Третій відстрілюючись відступив. Тіла вбитих друзів забрали до р-ну.

Побої

7.V.1949 р. в с. Ст. Лисець Лисецького р-ну, о/уп. РО МГБ стар. лейт. Травень побив тяжко слідуючих громадян: Волосянку Анну д. Івана, літ 68, Волосянку Гафію д. Івана. Причина побиття – не хотіла відчинити дверей вечором (при стяганню позики).

28.V. в с. Дрогомирчани того ж р-ну, о/уп. РО МГБ ст. лейт. Лусніков побив до непритомности хлопця Фітака Богдана (який вертав з роботи). Побитого другого дня відвезено до лічниці.

11.VI. в с. Тисьменчани того р-ну, о/уп. РО МГБ ст. лейт. Такунов побив на полі при праці двох братів, синів Пленюка Василя. Побиті заледве приїхали домів.

Арешти

Протягом звітного часу переведено ряд арештувань органами РО МГБ, МВД. Арештування переведено у справі: невикон-

* Так у тексті. Повинно бути: Лисецького р-ну.

нання державних доручень, дезерція з роботи з Донбасу і інших робіт та крадіж. За співпрацю з революційним рухом майже не слідно. При допитах вживають побоїв, залякувань, симуляції і т.д. Багато арештованих по кількогодиннім допиті звільняють, відставляють назад на місце праці, а одиниці судять.

Арештовано:

Станиславський р-н: арешт. – 46 осіб, звільнено – 31 осіб, посаджені в тюрму – 15 осіб.

Лисецький р-н: арештовано – 37 осіб, звільнено – 32 осіб, посаджено в тюрму – 5.

Богородчанський р-н: арештовано – 25 осіб, звільнено – 22, посаджено в тюрму – 3.

Вивози

Вивози переводять о/уп. РО МГБ в такий спосіб: ночою війська РО МГБ і МВД обступають хати призначених на вивіз і не випускають нікого з господарств. Рано приїжджають автомашини, забирають людей разом з частиною їхнього дорібку і вивозять до обласного центру. З обл. центру вивозять поїздами до м. Коломиї. Майно вивезених частинно забирають до райцентрів, а позістале майно і землю передають місцевим колгоспам.

Поодинокі вивози большевики стараються переводити, як відплату за повстанські акції:

Так н[а]пр[имір], 18.V.1949 р. в с. Похівка Богород[чанського] р-ну, при вивозі о/уп. РО МГБ Загородський зігнав кільканадцять селян і сказав: “Цих кілька родин вивозять за те, що в вашому селі вбито голову колгоспу. Коли повториться ще таке другий раз, то вивезем не 8, а 15 родин”.

Вивезено

Галицький р-н: з сс. Криліс – 2 родини (9 осіб), Підгородь – 4 родини (11 осіб), Селиська – 1 родина (3 особи), Пукасівці – 3 родини (9 осіб), Залуква – 1 родина (3 особи). Разом вивезено 11 родин в тому 35 осіб.

Станиславський р-н: з с. Рибно – 5 родин в тому 15 осіб, з с. Пациків – 4 родини.

Лисецький р-н: з сс. Черніїв – 4 родини, Хом'яків – 1 жінку, Посіч-Майданик – 10 родин.

Богородчанський р-н: з с. Похівка – 2 родини в тому 3 особи.

Конфіскація майна

Конфіскацію майна большевики проводять за нездачу різного роду поставок, фінансових платежів, не виконання держзаряджень, куркульство і т. п.

Так н[а]пр[имір], в с. Криліс Галицького р-ну, skonфісовано 2 госп. Забрано: 2 корови, 1 коня, 1 віз і сільськогосподарський мертвий інвентар.

В с. Підгородь – 4 господарства. Забрано: 4 корови, 2 коні, 2 вози, сільськогосподарський інвентар.

В с. Селиська – 1 господарство (1 корова).

В с. Пукасівці – 3 господарства (3 корови, 1 коня, 1 віз і ін.).

В с. Залуква – 1 господарство (1 корова, 1 кінь, 1 віз і ін.).

В с. Загвіздь Станиславського р-ну – 1 корову в госп. Чекіс Василя.

В с. Нова Гута – 1 корову в госп. Касько Василя.

В с. Павлівка – 6 коров.

В с. Ямниця – 5 коров.

В с. Вовчинець – 1 корову в госп. Римаш Олени.

В с. Іваниківка Лисецького р-ну – 2 госп. (свиноматку і с/г реманент).

В с. Тисьменичани – 1 господарка.

Підпали

20.IV.1949 року в с. Підпечари Стан[иславського] р-ну, кількох повстанців звело бій з большевиками, які стягали недоліки різних поставок. В висліді вбито 2 большевики, між ними нач. райфінвідділу Дідова, а 2 ранено. В часі бою больш[евики] запалили 1 хату й вигоріло 18 господарств.

Судівництво

8.IV.1949 р. нарсуд м. Лисець, засудив працівників місцевого райфінвідділу, за розтрату грошей в сумі 11.857 крб. Засуджено: Брагаренко Віру (подат. інспектор) на 25 літ, Волохону Анну (подат. інсп.) – 12 літ, Карабін Федора (подат. інсп.) – 17 літ, Балан Василя (фінагент) – 10 літ. Всі засуджені “на поправно-трудоі” роботи. Майно skonфісовано на покриття коштів.

В м. квітні нарсуд в м. Лисець, засудив з с. Іваниківка громадян: Квич Катерину на 1 р., а другу (прізвище не відоме) на 6 р. “поправно-трудоіх” робіт за те, що в часі виділювання поля під колгосп, вдарили упов. партії на село (Ревуцького) по голові.

8.V. нарсуд м. Богород[чани] засудив з с. Саджава гром. Заліського Дмитра с. Василя на 3 р. тюрми, за втечу з робіт Донбасу.

13.V. Станиславський нарсуд покарав грошевою карою госп. з с. Нова Гута (Гутиська) Шуляр Дмитра – 1.145 крб., Заліщук Василя – 145 крб. Карані за продажу дров.

16.V. облсуд в м. Станиславі засудив двох стрибків: Костробій Петра, ур. 1925 р. в с. Ст. Богородчани (Богород[чанського] р-ну),

на 10 літ тюрми, Іванус Михайла с. Якова, ур. 1922 р. в с. Ляхівцях (Богород[чанського] р-ну), на 5 літ тюрми.

Суджено за побиття кільканадцять людей в час стягання позики в с. Грабівцях того ж р-ну.

25.V. нарсуд Станиславського р-ну покарав госп. з с. Підпечар Лушак Михайла на суму 1.500 крб., за вкрадену в'язку дров з лісу.

Інше

15.V. в с. Іваниківка Лисецького р-ну, ніччю невідомо хто тяжко зранив міліціонера Йосипа Мар'яна, родом з м. Лисець (нац. поляк). Атенат виконано через вікно. Правдоподібно атенат виконав місцевий юнак, щоб здобути зброю і знищити активіста больш[евика] (стріляв з доробленого пістоля).

Під кінець м. травня і з початком червня міліція Гал[ицького] р-ну проводила реєстрацію поворотців з Німеччини. З кінцем червня РО МГБ того ж р-ну проводило реєстрацію родин повстанців (по цілому р-ні).

4.VI. в с. Радча Лис[ецького] р-ну, місцевий стрибок тяжко поранив з [РО] МВД лейт. Поліщука (нач. стрибків), котрий другого дня помер. (Поліщук виконував обов'язки участ. РО МВД на с. Радча).

Втрати ворога

Вбито 21 осіб, ранено 5 осіб.

Характеристика ворожого середовища:

Протягом звітного часу большевики посилюють терор супроти революційного руху. Примінюючи різні методи, вони пристосовуються в більшій мірі до терену. Зараз, а головню весною, найбільше практикують засідки та перевірки лісів, поля, корчів побіля сіл. Рівно ж є випадки, що о/уп. РО МГБ перебираються в жіноче убрання і днем ходять по полі і селі. Пускають легенди, що ніби то виловлюють "банди", а в дійсності переодягають одного з бійців, намальовують його червоною краскою пускають, а опісля за ним стріляють та зв'язаного ведуть через села.

Так н[а]пр[имір], нач. залізничного МГБ кап. Сергійов ходив перебраний в жіноче убрання по хатках і полі коло станції Тязів (Стан[иславського] р-ну).

Війська МВД, які періодично квартирують в с. Нова Гута на присілку т.зв. Суха Ліщина Стан[иславського] р-ну, кілька разів переодягали поодиноких бійців та малювали червоною краскою на тому ж присілку.

В Л А С Н Е С Е Р Е Д О В И Щ Е

І. ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ

Селянство

Населення ставиться до большевиків ворожо. Це ставлення зумовлене матеріальною грабіжжю селянства большевицькою адміністрацією. В загальному селянство в цей час (переднівок) найбільш відчуває недостачу харчевих продуктів. Щоб вийти з цього положення, оминати голод, селяни радять собі по-різному. Багатші господарі, які мають що продати з убрання чи інших речей, купують харчі на спекуляції. Бідніше селянство голодує, їсть бур'ян, внаслідок чого пухне.

Основним харчовим продуктом в цей час – молоко. Большевики, незважаючи на голод, видають від населення цей основний харчовий середник. Крім цього, в м. червні большевики ограбили населення від останньої копійки, стягаючи “добровільно” позику.

Насильна організація колгоспів під час зими, большевики розділили населення на дві групи, селянство колгоспне і одноосібне. Колгоспники, хоч вони до колгоспу вступили тільки недавно, голодують більше чим одноосібники, а це тому, що при організуванні колгоспу у них забрали майже всі харчові продукти.

Між цими двома групами большевики стараються всіма способами викликати ворожнечу. Н[а]пр[имір], не дозволяють одноосібникам переїздити чи переганяти худобу колгоспною дорогою. Наставляють т.зв. польових колгоспу слідити за кожним переїздом чи перегнанням худоби колгоспною дорогою, переїжджаючого штрафувати (по 100 крб.) (с. Ст. Богородчани Богород[чанського] р-ну).

Та мимо цього солідарність між колгоспниками і одноосібниками існує. Н[а]пр[имір], в с. Похівка Богород[чанського] р-ну, одноосібник виорав колгоспникові присадибну ділянку (безплатно).

Всі большевицькі зарядження, як колгоспне так одноосібне селянство, виконує тільки під примусом. Залюкане терором селянство терпить, не виступає одверто проти окупанта, але тут й там є поодинокі факти одвертого виступу.

Наприклад, з початком м. квітня в с. Похівка Богород[чанського] р-ну, колгоспники знищили трактор. Тракториста, який ставився ворожо до колгоспників (больш[евицький] вислужник), вибили і прогнали зі села.

В с. Підпечари Стан[иславського] р-ну ніхто не хоче бути головою с/ради. Тільки при помочі [нач.] РО МВД Куцого, боль-

шевицькій адміністрації вдалось на одного госп. (зять в підпіллі) накинути обов'язки гол. с/ради, по кількарязових арештах і загрозах вивозу.

До нашого руху селянство ставиться прихильно. Не змінили своїх поглядів, настроїв та відношення рівно ж колгоспне селянство. Помагають нам. Домагаються нових вказівок, літератури і т. д. Випадки, які мали місце протягом цього року (зловлення живих підпільників), до деякої міри підірвали довір'я підпільників в населення: зараз населення починає забувати.

Робітництво

Перед робітниками районів (виключаються обл. центр) щораз – то виразніше виринає питання сталого заробітку. Частина робітників опинилась без праці в зв'язку з ліквідацією поодиноких підприємств. Тому кожний робітник старається знайти таку працю, щоб чув себе сталим робітником даного підприємства, і міг вдержатися з неї.

Напр[имір], робітники лісопильного заводу ім. “Будьонного” в с. Ляхівцях Богород[чанського] р-ну, стараються звільнитись від цієї праці, а поступити на нафторозвідну роботу в с. Дзвінчя (Солотв[инський] р-н) тому, що там можна більше заробити.

Робітники шевської артілі ім. “1 травня” в м. Богородчани стараються звільнитись, і поступити до роботи в Станислав.

В загальному життєвий рівень робітництва низький. Звичайні робітники дуже часто їдять два рази на добу, ідучи до роботи не мають що взяти їсти (лісоп. завод ім. “Будьонного” в с. Ляхівцях). Виглядів на краще немає.

Краще живеться робітникам, що працюють в управах заводів і підприємств, бригадири, майстри і т. п. Вони мають кращі умови праці і більшу зарплату.

Ставлення робітників до нашого руху прихильне: допомагають нам розвідкою, дають інформації, помагають розшифровувати дану установу. Звертаються до нас з різними для них незрозумілими питаннями, читають нашу підпільну літературу та домагаються нової.

Робітники: стахановці, передовики і ударники – це люди, що повірили большевицькій пропаганді та вповні підпорядкувались партійній кліці. Вони виключно тільки для свого життя пішли на виступницьку роботу до ворога.

Молодь

Большевики приділяють велику увагу молоді. Стараються перевиховати західно-українську молодь в чисто російському дусі. Намагаються втягнути молодь в комсомол. Тому, що в ком-

сомол вдається більшовикам втягнути тільки частину молоді, вони (більш[евики]) стараються втягати молодь до різних товариств і гуртків, щоб мати змогу слідити за кожним проявом життя молодого елемента.

Сільська молодь менше піддається більшовицькій пропаганді. Більшовики стараються вирвати її з-під впливу революційного середовища.

а) Середньошкільна молодь рекрутується з різних середовищ, тому і політичні погляди різні. Напр[имір], середньошкільна молодь селянського середовища в більшій мірі знайома з нашим революційним рухом. Вона краще бачить окупантську політику більшовиків, тому їй не диво, що вона більш вороже ставиться до більшовиків. Середньошкільна молодь з міського середовища менше знайома з нашими ідеями, не бачить нашої боротьби, не бачить у великій мірі грабіжницьких проявів більшовицької політики, тому їй ставлення до більшовиків в неї прихильніше. Ця молодь не цікавиться суспільно-політичним життям, а виключно шкільним.

Інакше справа представляється з учнями, що прибули з-за лінії Керзона. Вони познайомлені з нашими ідеями, стараються симпатизувати з учнями з селянського середовища, розпитують про наш рух. Вони ставляться до більш[евицької] пропаганди критично, не живуть гулящим життям, не вступають в більш[евицькі] організації.

б) Селянська молодь: доступ більшовикам до цієї молоді утруднений, тому, що вона не є організована. Більша частина селянської молоді займається господарським життям. Ця молодь інтересується нашим рухом, читає підпільну літературу, активно допомагає підпільникам. Менша частина цієї молоді працює в державних підприємствах чи фабриках. Ці ставляться до нашого руху пасивно. На них вплинула частинно більшовицька пропаганда, що заставила ревізувати свої погляди. Ця частина живе виключно для своїх цілей.

Доріст

Ця частина молоді, а переважно учні старших шкіл (від 4-7 кл.), до більшовиків ставиться ворожо, а не раз доказує героїства.

Так н[а]пр[имір], на пасовиську коло Борогодчанського РО МВД майже щодня малі пастушки відновлюють могилу повстанця наперекір тому, що емведисти часто її розвалюють.

Діти колгоспників складають пісні про свій теперішній побут у колгоспі, висловлюючи "заможне життя".

Не хочуть вписуватися до піонерських організацій, не співають російських пісень і т. д.

(Одну з пісень, яку зложили діти колгоспників с. Похівка Богородчанського р-ну, в залучнику).

Ч/армійці в загальному ставляться ворожо до партійної кліки. Вони під кожним оглядом стараються виправдати себе перед селянством і доказати своє вороже наставлення.

Так н[а]пр[имір], в Станиславському р-ні 23.IV. один ч/армієць зайшов до господаря і попросив соломи. Господар дав кілька снопів. Коли ч/армієць приніс до частини, ст. лейт. розпитував, в який спосіб він це дістав і звідки. Недовіряючи ч/армійцеві, пішов з ним до госп. розпитати чи це правда. Госп. заявив, що він сам дав добровільно. Ст. лейт. сказав госп.: “Ми не є ті червонопагонники, які грабують людей” і відійшов.

Інше

25.V. працівник Станиславського райвоєнкомату Власов (по нац. рус.) подався в суд у справі розводу. Власов за першої окупачії оженився з місцевою українкою (при відступі большевиків в Росію оженився з руською). З другим приходом большевиків вдруге повернувся з цією жінкою (руською) і тут її покинув та повернувся до першої. Його за це викинули з партії. Під час розгляду справи в обл. суді, суддя Светлова говорила Власову приблизно так: “Ви – руский, партійний, а поступаєте як бандит з Галичини”.

Наші акції

3.IV.1949 р. в с. Підпечари Станиславського р-ну, знищено кінопересувку.

15.IV. –//– в м. Станислав (млин), вбито уч/уп. II-го отділ. міліції.

16.IV. –//– в с. Угринів Горішний Стан[иславського] р-ну, знищено кінопересувку.

26.IV. –//– в с. Підпечари Стан[иславського] р-ну, вбито 2 больш[евиків], 2 ранено.

25.IV. –//– в с. Пукасівці Гал[ицького] р-ну, застукано больш[евиків] на засідці. Вбито 1, ранено 2 больш[евиків].

1.V.1949 р. в с. Бринь Гал[ицького] р-ну, убито упов. партії Сорокіна (застукано в молодиці, стодолу спалено, її нагнано до р-ну).

15.V.1949 р. в с. Підлужжа Стан[иславського] р-ну, вбито стрибка.

24.V. –//– в с. Угорники, вбито комсомольця-агента.

24.V. –//– в с. Загвіздь того ж р-ну, вбито капітана, шофера (охорона в'язнів). Здобуто ППС, пістоль (капітан взяв у шофера пагони ст. сержанта).

31.V.1949 р. в с. Добрівляни того ж р-ну, вбито уч/уп. Мельниченка Юрка (родом з Микитинець). Здобуто автомат і пістоль.

9.VI.1949 р. в с. Колодіївка того ж р-ну, на полі при зустрічі повстанців з большевицькою засідкою вбито 2 больш[евики], 1 ранено.

11.VI.1949 р. в с. Узінь того ж р-ну, вбито 2 стрибків.

11.VI. –//– в Чорнім Лісі спалено 4 автомашини, вбито 1 сержанта, 12 бійців з 4 крісами відпущено.

12.VI.1949 р. в с. Крехівці Лис[ецького] р-ну, вбито бувшого гол. колгоспу і польового, ур. в с. Пациків (руський).

23.VI.1949 р. в с. Узінь Стан[иславського] р-ну, вбито бригадира колгоспу.

В с. Черніїв Лис[ецького] р-ну, спалено приміщення колгоспу.

В с. Радча того ж р-ну, вбито уч/уп. міліції Поліщука.

1.V. в м. Станислав вбито підполковника МГБ (хто вбив невідомо).

17.VI. в с. Ямниця Стан[иславського] р-ну, вбито уч/уп. Бойка, родом з с. Узінь (хто вбив невідомо).

24.VI. в с. Угорники Стан[иславського] р-ну, вбито Шліхутку М. (вислужника), хто вбив невідомо.

Втрати українських мас в людях.

Протягом звітнього часу вивезено – 45 родин, в тому [числі] 31 родин, осіб 73 (про кількість осіб немає даних з Лисецького р-ну).

Матеріальні втрати.

Сконфісовано: 14 господарств, в тому [числі] корів – 25 шт., коней – 5 шт., возів – 5 шт., свиноматку – 1 шт.

Наші втрати

Впало геройською смертю – 2-х членів (в тому [числі] один не приналежний до звітнього терену).

Ранено – 1 члена.

Цивільне населення:

Ранено – 2 осіб (з того один помер).

Постій 12.VIII. 1949 р.

/ – /

Архів ІММ СБ, ОФ, 1441, арк. 1-35.

Оригінал. Машинопис.

II. ТОВМАЦЬКИЙ (ТЛУМАЦЬКИЙ) НАДРАЙОН (№ 25-39)

№ 25

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ З ПРАЦІ ЗА ЧЕРВЕНЬ 1945 р. НАДРАЙОННОГО РЕФЕРЕНТА ПРОПАГАНДИ ОУН ТОВМАЧЧИНИ (ТЛУМАЧЧИНИ) ЯРОСЛАВА МАЦЬКЕВИЧА-“СТЕПАНА”.

27 червня 1945 р.

С[лава] У[країні]

П[остій], 27.VI.[19]45 р.

Місячний звіт з праці за місяць червень
надрайонного реф. пропаганди.

Товмаччина

За час від 1.VI.-10.VI.[19]45 р. наладнано зв'язок з пров. Антоном і обговорено справу вишколу пропагандистів для терену. В тому часі відбув я також стрічу з др. Ганною і стягнув людей на вишкіл. Дня 14.VI.[19]45 р. розпочався вишкіл. Присутніх людей на вишколі було 15, а саме: Довбуш, Левко, Подорожний, Славко, Карий, Далекий, Ромко, Галайда, Чорний, троє людей від пров. Антона: Гриць, Нечай, Мрія, мій боївкар Білий і двох політвиховників з УПА під к. кр. Ч. (Жовтень, Гомер). Після перевірки виказалось, що в терен можна вислати лише двох людей до праці. 14.VI.[19]45 р. скінчився вишкіл і відпущено людей в терен. З Довбушем, Подорожнім і Ромком відбув я відправу і відрекомендував їх до праці. В міжчасі був присутній пров. Бродич на вишколі й з ним обговорив 2 справи, що торкаються терену.

Дня 14.VI.[19]45 р. скликав я мітинг в Буківній. Присутніх було около 80 людей і дві чоті УПА. З людьми і УПА відбув я пропагандивну гутірку, а з сотенним і пропагандистами з сотні обговорив деякі проблеми, що торкаються пропагандивної роботи відділу в терені.

В часі між 14.VI.-18.VI.[19]45 р. мав я стрічу з др. Ганною. Їй дав інструкції й напрямні до праці та вислав в терен. 16.VI.[19]45 р. стріча з др. Захарем. Він перебирає в референтурі працю адміністратора й інструктора. 18.VI.[19]45 р. мав я пропагандивну гутірку в Юрківці. Присутніх було около 10 людей.

Після того перейшов я в станицю Петрилів. Тут не можна було нав'язатися з людьми з місцевого проводу. При помочі своїх людей скликав я збори, на яких було присутніх около 150 людей. 26.VI.[19]45 р. мав я стрічу з пров. Антоном, а після того мітинг в Вільшаниці. На мітингу було присутніх около 200 людей.

Г[ероям] С[лава]

Степан

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 72, арк. 291.

Оригінал. Рукопис.

№ 26

ЗВІТ З ПРАЦІ НАДРАЙОННОГО ПРОВІДНИКА ОУН ТОВМАЧЧИНИ (ТЛУМАЧЧИНИ) ГРИГОРІЯ ВАЦЕБИ- “БРОДИЧА” ЗА ЧЕРВЕНЬ 1945 р.

28 червня 1945 р.

Товмацький надрайон

Звіт з праці надр. провідника
за місяць червень.

Від 1.-5.VI. 45. стріча зі субреф. У.Ч.Х. Христею та комендантом рай. “Л-групи” Зоряном, з котрими обговорено біжучі теренові справи. Перехід в III-ий район, там стріча з рай. госп. Гордієнком, котрому передано напрямні праці. Переконферовано з окр. проп. вишкільником за надр. реф. пропаганди Степана в справі пропагандивного вишколу на нашому терені. Стріча з рай. реф. СБ III-го району, обговорено біжучі справи.

5.-10.VI. відхід до окр. провідника на стрічу, обговорено всі справи, зв'язані з пересуненням людей в терені чисткою, та наладнанням праці. В поворотній дорозі стріча з рай. провідником III-го району, порішено всі актуальні справи та подано нові напрямні. Розіслано літературу в терен, обговорено зі сот. Чорним справу акції на нашому терені.

10.-14.VI. стріча з рай. СБ Єзупільщини, котрий в [...] схарактеризував терен, подано йому загальні напрямні, бо тереновий провідник на стрічу не прибув. Перевірка пропагандистів на вишколі.

14.-20.VI. виготовлявано звіти, стрічі з двома рай. провідниками II-го та III-го району, поладнано всі біжучі справи обох районів, а провідникові II-го подано свіжі інструкції. Стрічі з рай. СБ I-го району та передано йому інструкції для теренового провідника. Рейд по терені, щоб запізнатись з лісами та стріча з ком. Громом і надр. орг. Борисом, котрий повернув з округи.

20.-25.VI. стрічі з районними Отинійщини та Єзупільщини, проінструктовано їх, ліквідація масових злочинських махінацій по терені та апараті. Чистка в кущевих проводах. З надр. реф. СБ та реф. У.Ч.Х. стало в контакті.

П[остій], 28.VI.[19]45 р.

Надр. пров.
Бродич

*ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 72, арк. 290.
Оригінал. Рукопис.*

№ 27
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
НАДРАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН ТОВМАЧЧИНИ
(ТЛУМАЧЧИНИ) ЗА ВЕРЕСЕНЬ
(25.08.-20.09.1945 р.)

[Жовтень 1945 р.]

Слава Україні!

Т о в м а ч ч и н а

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
за місяць вересень (25.8. – 20.9.[19]45 р.)

Розглядаючи ситуації в нашому терені за звітний час, бачимо, що як минулого місяця, так і протягом того, головну увагу займала контингентова кампанія. Для успішного проведення повищого, змобілізовано всі сили адміністративного апарату, так, що навіть така поважна справа у большевиків, як поборювання “бандерівців”, відійшла на друге місце. На тему здачі контингентів переведено в кожному селі ряд мітингів, на яких дуже часто виступали секретарі райпарткомів, та голови райпарткомів. Рівно ж в кожному селі заквартирувало 10-25 большевиків з

району, які щоденно підганяють буками, прикладами крісів, та конфіскають майна до скорої здачі поставок.

На зовнішньому політичному відтинку головну увагу займає конференція міністрів закордонних справ в Лондоні та вибори в балканських державах.

На терені надрайону знаходиться 4 райцентри: Отинія, Товмач, Тисьмениця, та Єзупіль. В склад Отинівського райвиконкому входять:

Голова: Зеленський – укр. східняк.

Заступник: Атамовський – укр. східняк.

Секретар: Джурін – укр. східняк.

Працівник: Круп'як Олекса – укр. східняк.

Товмацький райвиконком:

Голова: Вербняк – укр. східняк.

Секретар: Круглий – укр. східняк.

Тисьменицький райвиконком:

Голова: Ткачов – руський.

Заступник: Шумега Петро – укр. місцевий.

Секретар: Неділько – укр. східняк.

Єзупільський райвиконком:

Голова: Гринів – руський.

Заступник: Хрущак – укр. східняк.

Секретар: Романівська – руська.

Бухгалтер: Могильна – укр. східнячка.

Контакт з головами сільрад утримував райвиконком через післанців. Наради відбуваються раз на тиждень, а то й частіше, але не в кожному тижні однаково.

Сільська адміністрація є майже в кожному селі, бракує тільки в Товмацькому р-ні в с. Буківна, в Тисьменицькому р-ні у сс. Довге, Вільшаниця, Пшеничники та Погоня, а в Єзупільщині в Ястрібцях та Пітричу. Обов'язки свої голови виконують рівно ж не однаково. Є голови, які дуже щиро виконують накази большевицької адміністрації, а є такі (цих далеко більше), що працюють, як за панщини і накази райвиконкому не трактують поважно, а то й саботують. Пр[имірін]: голову сільради в с. Юрківці Тисьменицького р-ну, сильно побили за те, що не відремонтував школи в своєму селі. Є багато голов сільрад, які симпатизують з нашим рухом і після своєї можності, щиро помагають чим потрібно. З конспіративних причин не подаю котрі, однак тут треба згадати голову села Лани Єзупільського р-ну, якого за співпрацю з “бандерівцями” засудили на кару смерті. До найактивніших належать: голова села Молодилів Отинівського р-ну Романюк, той навіть зорганізував

червону валку зі свого села разом з головою с. Голосків цього ж р-ну і в Отинії мав промову, на котрій закликав населення, щоб здавало все зерно державі для ЧА, “котра нас визволила”, щоби не слухали бандерівців, а спільним фронтом ішли до перемоги. В Тисьменицькому р-ні є такий самий голова в с. Марківці, а в Єзупільщині – у Побережжю, Дубівцях та Дегові*. Побережський голова видав трьох хлопців, а тепер втік зі села до р-ну і щодня приходить з більшовиками урядувати.

Земельні громади зорганізовані в кожному селі. Їхнє завдання є розподілення польського та бандерівського майна, знижування чи підвищування контингенту, та допильнювання здачі хліба. В загальному вся адміністрація звернула увагу на здачу контингенту, а тому, що народ зі здачею поставок отягається, не хоче молотити, або вимолочене ховає – майже в кожному селі заквартирувало 10-25 більшовиків, які сидять в даній місцевості по кілька тижнів, аж доки населення не здасть усе в 100 %. Немає виїмку навіть для тих, що їх чоловіки в ЧА. Від контингенту часом ще звільняють, але “добровільної” продажі для ЧА не вільно. Поза збіркою контингенту, збірщики ці з району обходяться з людьми можливо, за “бандерівцями” не дуже шукають, а навіть бувають випадки, що повідомляють цю частину села, де переважно ховаються підпільники, щоб хлопці завтра ховалися, бо вони приходять збирати контингент (Петрилів, Товмацький р-н). В інших селах, де не квартирують збірщики, приїжджають збирати контингент з р-ну. Ці вже шукають бандерівців, грабують, що під руки попаде, та знущаються над населенням. Бувають часті випадки, що за нездачу контингенту кількома господарями, мстяться не тільки над ними, але грабують збіжжя в цілому селі, в кого тільки знайдуть, не беручи під увагу, що кожний даний господар вже свій контингент вирівнав (Довге, Стриганці, Тисьменицький р-н, та Буківна, Товмацький р-н). В селах Отинівщини грабують немолочене збіжжя, звозять в р-н, а молотять арештованими людьми.

Про колгоспи якомсь наразі нічого не чути. Радгоспів натомість на терені надр-ну знаходиться 15. У Отинівщині в сс. Ворона, Тарновиця Пільна, Богородичин, Голосків та Грушка, а в Товмацькому – в с. Вікняни, Тисьменицькому – в сс. Рошнів, Миловання, Хом'яківка, Ляцьке Шляхотське, в Єзупільському – в Маріямполі, Водниках, Делієві, Тустані та Дубівцях. По радгоспах

* У тексті помилка. Повинно бути: Делієві.

квартирує військо для охорони та обрібки поля, однак відділи ті до помочі собі гонять цивільне населення до праці, навіть в неділю без жодної зарплати.

Для щобільшого визиску та остаточного ожебрачення населення, придумали большевики окрім звичайного податку, та поголовного по 210 крб. від голови, новий податок домашньої тварини в висоті 1.200 крб. від коня, а 900 крб. від корови. (Подають з Тисьмениччини). Коли взяти до уваги, що селянин за центнер свого збіжжя “проданого” державі, одержує 6-7 крб. (і то не дуже спішається виплачувати), отже “новіщі податки” ніхто не в силі буде заплатити, а за не виконання всяких поставок, грозять конфіскацією майна, і большевики в цьому випадку бувають консеквентні, можна домірковуватись, що ця свіжа серія не доцільний тягар на нашого дядька, щоб притиснутий він до муру, скорше погодився на вступ до колгоспу, котрий внедовзі будуть організувати. Однак мимо всього це буде для большевиків твердий горіх до роскушення. Минуломісячна контингентова кампанія завдяки теророві, увінчалася успіхом, бо до цього часу більша частина сіл здала контингент в 100 %.

Політична кампанія з нагоди закінчення війни з Японією не дописала. Народ ані побідою не переймався, ані третого вересня святкувати не хотів.

Станиці НКВД та НКГБ містяться в 4-ох райцентрах. В Отинії начальником НКВД є Шевчук Михайло, ур. 1920 р., укр. східняк, а заступником його і zarazом начальником міліції є Камчура, ур. 1905 р. – руський. Начальником НКГБ – Баранов, його заступник Алексеев, тої ж самої національності.

З Товмача – не відомо ще.

В Тисьмениці начальником НКВД являється Будко – руський, а його заступник Мамаєв, рівно ж москаль. Начальник НКГБ Анликов – жид, заступник Соколов – руський. В Єзуполі начальник НКВД є укр. східняк Дорошенко, а жид Єрмелінов являється його заступником. Про НКГБ не заподано.

Опірних пунктів внутрішніх військ на терені надр-ну знаходиться 2. В Товмацькому р-ні в с. Братишів – спецвідділ в силі 35 чоловік з команд. Комаровим на чолі. Відділ цей квартирує в даній місцевості ще від 2 серпня. В Тисьменицькому р-ні в с. Рошнів перебуває спецвідділ около 30 чоловік, ці два відділи прекрасно озброєні в кулемети, десятизарядки та ППШ, довший час квартирують на вище згаданих місцях, а їхнім завданням є виключно поборювати революційний рух. Минулого місяця в Рошнєві закватував був відділ ОББ та тресували 40 псів, але перед

кількома днями подався кудись за Дністер. Крім повищих є ще боївки, кватирують в кожному радгоспі менші або більші відділи робітників-большевиків і т.д. В Отинівському р-ні в с. Ворона в радгоспі кватирує 30 большевиків з району, а до 150 полонених німців та мадярів, як робітників. Також є 20 місцевих озброєних людей (стрибки, які стережуть залізничний тор). В Тарновиці Пільній кватирує около 300 большевиків-робітників. В с. Прибилів є 40 большевиків, котрі рубають ліс та в с. Виноград 100 большевиків з р-ну Ланчин.

Для успішного поборювання революційного руху поділено цей терен на такі участки. Кожний участковий НКВД-ист відповідає за своїх людей 5-6 сіл, в котрих він стало перебуває. Участкових на цей терен є 4. Кватирують в селах Ворона – Алексеев, в с. Гостів – Коля, в с. Торговиця – Шишкін, та в с. Грушка – Молотков. До диспозиції мають ці участкові районні війська та місцевих стрибків, які є зорганізовані: в сс. Королівка 30 осіб, в Тарновиці Пільній 20 (лемки) та в Озерянах 10 осіб.

В Товмачському районі є тільки три радгоспи, в Вікнянах кількадесять больш[евиків]. В Тисьменицькому р-ні кватирує при радгоспі в Рошневі 500 большевиків, а в Ляцьке Шляхоцьке – 100.

В Єзупільщині в с. Водники 70 больш[евиків]. Командантом їхнім є Качуров. У с. Тустань – 50, в Делієві – 100, в Маріямполі – 120. В доповнення до повищих військ в кожному селі надр-ну (як це вже на початку згадано) кватирує по 10-25 большевиків р-ну в зв'язку з контингентовою акцією, та залоги райцентрів по 200-300 больш[евиків].

В загальному тепер большевики більших облав не переводять, а тільки роблять скоки на всипи, та практикують часті засідки в кожній порі дня і ночі, останньо застосували свіжі методи. Вночі приходять на край ліса і тут, не відступаючи, чекають на підпільників. Над ранком, частина з них підходить під село і починає стріляти, і коли хтось утікає зі села, натрапляє на заставу під лісом (Товмаччина). Найсильніше розгулялись большевики в Отинівському та Єзупільському теренах. В Отинівщині участкові так перевірили села та ліси, що немає вже ані одного місця, на котрому можна перебути більше як одну добу. Кожний участковий знає прекрасно всіх людей свого участку, котрі ховаються, котрі пішли в УПА, чи працюють в терені і т.п. До поодиноких орг. людей пишуть листи, щоб ті приходили з повинною (копію такого листа до станичного села Голосків пересилаю).

Через кватирування військ всякого рода сексоти підняли голови так, що де тільки не покажеться який підпільник, то якщо

не того дня, то другого напевно вже знає участковий, або в р-ні. Такий самий стан в Єзупільщині, де рівно ж сексоти явно доносять про наш рух. Большевики ходять по селах по 2-3, а навіть перебираються по-цивільному, та ходять вечором з хлопцями обирати кукурудзу. Окрім арештувань та засідок, приходять ще ночами по 2-3 большевики та грабують в населення, що вдасться. Крадуть коні, корови, вози та дріб, а опісля продають це чи міняють за самогонку в сусідньому селі.

В Тисьменицькому р-ні в с. Погоня навіть монастир обграбували серед білого дня. Такі випадки грабунку трапляються по цілому терені (поодинокі дані про наскоки, арештування, та всякі мітинги, заподано у вістках з терену, які залучую).

Комуністична сітка існує тільки по райцентрах. Першим секретарем в Отинії є Біда, укр. східняк, другий секретар рівно ж укр. східняк – Мицик. В Товмачі є укр. східняк Шовптекіта – секретарем. Функцію секретаря райпарткому в Тисьминеччині сповняє Голєв, руський. В Єзуполі першим секретарем є Ковтанюк, укр. східняк, другий секретар Дудко, тої ж національності. Накази, які виходять з рамені парткомів, це ті самі, які видають до населення виконками. Який вплив має партія в терені, це дасться схопити, бо ком. сітки в терені немає, тільки по р-нах. Видно, що партія переводить свою контролю, бо всякі секретарі та уповноважені виїжджають на села для перевірки виконання наказів та виголошують масу промов про щасливе життя, організують клуби і комсомоли. Народ ставиться до партії з презирством, як рівно ж ненавидить партійних червоноармійців.

Організування комсомолу набирає розмаху, головно в зв'язку з відкриттям шкіл, де поведено комсомольську кампанію серед шкільної дітвори.

Однак тут наразі не видно успіхів, коли говоримо про села, бо в містечках дещо вдалося зорганізувати. Організувати дітей в піонерські ряди мають завдання вчительки-східнячки, які змагають до якнайбільшого числа т.зв. “вітчизняних героїв” при школах, та стараються з'єднати собі молодь. Досі зорганізовано вже первинні комсомольські організації в кількох селах. В Отинівському р-ні в селах: Ворона і Королівка, в Товмацькому р-ні в Олеші, в Гориглядах, та Надорожній. В Тисьменицькому р-ні є тільки в Марківцях, а в Єзупільщині – в Водниках. Певним є, що в терені є вже більша кількість комсомольців, а краще сказати комсомолок, але большевики їх конспірують, бо як сказав один з них: “Бандити можуть нам кращих дочок Радянського Союзу знищити”. Назагал молодь про комсомол навіть чути не хоче.

Рівночасно організують по селах клуби, дитбудинки, палаци піонерів та жовтенят є тільки по райцентрах.

Підготовляючись до навчального року, минулого місяця відремонтовано школи і з початком вересня у всіх селах нашого терену почалось навчання. Вселюдних 4-6 класових шкіл, бо тільки такі є по селах. На терені надр-ну знаходиться 80 6 класових, а 7 класові є хіба по райцентрах. В Єзуполі є десятирічка та школа телефоністів. В інших райцентрах наразі ще не відомо. Учителство в 50 % укр. східняки, переважаюча кількість жінок. В більшій частині це люди не партійні. Про стан дітей в шкільному віці годі сказати. Назагал відвідує школу 60 % дітей – решта помагає родичам в праці, або не має взуття. Зимом стан відвідуючих ще зменшиться в зв'язку з останньою перешкодою. Наука відбувається за Радянським законом, в школі переважає російська мова. Дітям не вільно молитися, та казати “Слава Ісусу Христу!” Мудрощі ці скоро переймаються, бо в Єзупільщині за переходячими дівчатами-підпільницками, діти місто поздоровити Божим словом, кидали камінням, та кричали “Ти бандеровко, куди йдеш”. Назагал учителство ставиться позитивно до нашого руху, хоч це може бути з їх сторони подиктоване доцільністю.

Телефонічний та телеграфічний зв'язок є тільки між районами, а села телефонного сполучення на мають. Поштові посилки приходять на села два рази на тиждень, а дальше віддалені місцевості раз.

Залізничний шлях проходить Станиславів-Коломия, а знищений тор на Станиславів-Бучач якось не відбудовується. Рух поїздів сильний. Зі Заходу на Схід переїздить денно 10 поїздів навантажених всяким добром, головнo худобою та машинами. Ідуть рівно ж поїзди з військом. Зі Сходу приїзджають тільки пасажирні повні, а товарні порожні. Автотранспорт рівно ж переповнений різним добром, яке пересічно около 200 авт денно перевозять зі Заходу на Схід. В додатку військо ще транспортує стада худоби на схід піхотою, та остає на кілька днів спочивати.

Летунський майдан є тільки в обласному центрі – Станиславів. Електровні, та електричне освітлення є тільки по районах, в селах ніде електрики немає.

Упромисловлення нашого терену представляється дуже слабо, жодного поважного заводу чи фабрики немає. В одинокій Тисьмениці є кілька заводів, а то: кушнірський завод, де працює 150 робітників, керівником якого є Вальков – руський, шевсько-валянковий завод, де працює 130 робітників – керівник Михайлович, місцевий українець., валянкова робітня, де пра-

цює 56 робітників, керівник Матіїв Дмитро, укр. східняк, шевська робітня, 16 робітників, керівник Рудик, місцевий укр., та промкомбінат, в якому працює 20 робітників. Він поділяється на 3 цехи: бляхарський, столярський, та слюсарський, якого керівником є Павлишин, місцевий укр. Робітники одержують як зарплату 5-8 крб. денно. Гроші не виплачують і по кілька місяців. В інших районах є тільки промкомбінати, можливо що в Єзуполі є ще дещо більше, та звідси немає відомості. Поза тим є ще в терені около 10 млинів. Робітники повищих заводів рекрутуються з тієї ж місцевості, та поближких сіл. До роботи зголошуються люди добровільно, бо тим охоронились від ЧА, а фахівців забрано силою.

Друкарні є у всіх 4-ох райцентрах. Там друкують районні щоденники. Обслуга переважно східняки.

В пропагандивній ділянці, як це зазначено на вступі, головну увагу звернено на контингентову кампанію. В кожному селі відбулось протягом місяця по кілька мітингів, на котрих взивали населення до 100 % здачі всяких контингентових поставок.

На політичні теми відбуто ряд мітингів з нагоди переможного закінчення війни з Японією. В поборюванні революційного руху застосовують застрашаючу пропаганду, погрожуючи населенню конфіскацією майна, та вивозом на Сибір за найменшу співпрацю з "бандерівцями". В парі з тим іде брехлива пропаганда про цілковиту ліквідацію підпільного руху, та про досягнення радянської країни в соціалістичній ділянці.

В кіно по районах висвітлюють фільми з боїв ЧА.

Клуби по терені ще не зорганізовані, тільки по райцентрах, де проводять т.зв. масову роботу, організування драм. гуртків, та наука танців.

Вплив на населення має тільки застрашаюча пропаганда.

Коли мова йде про торгівлю, то вона представляється дуже слабенько, не розбираючи державна чи приватна. Державна торгівля по селах проявляється в кооперативах, в котрих майже нічого нема. Часом появиться сіль, сірники, троха нафти та мила, кекси та одеколон. Якщо часом привезуть кілька метрів мануфактури, то це невидальщина. Продають тільки за яйця. По містах є і приватна торгівля, однак і тут не знайдеться нічого доброго, а поза тим ще і високі ціни.

Найкраще попирають торгівлю червоноармійці, котрі завоювавши в Німеччині багато різного барахла, продають його по селах та на базарах. Найкраще вимінюють за самогонку, яку останньо дядьки завзято продукували, вважаючи це за одиноке джерело здобуття гроша.

Про рівновагу цін в Радянському Союзі також можна дещо сказати. Пр[имір], за 1 цнт. збіжжя проданого державі, купить собі селянин у місті дві голки, а щоб купити камінчик до запальнички, треба продати 3 цнт. збіжжя. Уважаю, що коментарів тут не потрібно.

Поляків в терені майже нема. Вони дістали наказ вибратися на польські землі.

Скількість москалів та укр. східняків, прибувших зі Сходу, не можна устійнити тому, що вони згуртовані в районах, та стало доїзджають. Ці і другі займають керівні пости по установах, а українці є ще на учительських посадах по селах (головно жінки). Українці ставляться до мас прихильно, москалі натомість, з малими виїмками, ворожо.

З Посяння та Лемківщини українці більше не приїжджають, а ті, що прибули, досить свідомі, однак є деякі між ними, що входять до місцевої самооборони (Тарновиця Пільна, Отинівський р-н).

Фронтові частини в терені майже не кватирують. Переходячі військові відділи у населення майже грабують, що попаде, та грабованим торгують. Поза тим з населенням поводяться можливо. Настроєні ворожо до уряду та НКВД, відгрожуються, що в колгоспах працювати не будуть.

На церковному відтинку застій. Де-не-де пропонують дякам висвячуватися на православних священиків.

Настрій у масах поганий, а це з огляду на сильний грабунок збіжжя, у виді контингенту, та “добровільної продажі” для ЧА. Завзято говорять про неминучу війну між союзниками, та щоденно приходять вістки з міста чи другого села про те, що большевики вже не довго потягнуть, бо Англія та Америка наказала їм вибратись з Галичини. Населення до большевиків [ставиться] скрайньо вороже, однак настрашене терором, сприймає всі прикrostі пасивно. Останки збіжжя, котрого ще большевики не зграбували, населення ховає, щоб забезпечитись перед голодовою смертю. Дещо відважніші бувають часами жінки, котрі відбивають з рук большевиків награбоване добро, називаючи їх бандитами та злодіями. Стихійних підпалів, чи нищення державного майна народ не застосовує, а якщо є які саботажі, то їх організує ОУН.

Наші протидії слабонькі. Протягом місяця УПА жодного бою з окупантом не звела, а СКВ (яких в терені майже немає) зробили кілька засідок. 13.9.[19]45 в с. Нижнів Товмацького р-ну 5 кущевиків спалили пором на Дністрі, котрого стерегли большевики,

які перестрашені втекли. 14.9. в с. Погоня Тисьменицького р-ну кущевики відбили від большевиків награване майно з місцевого монастиря, та віддали його власникам. 15.9. в с. Хом'яківка Тисьменицького р-ну спалено дві стирти збіжжя та забрано 8 коней.

За час звітнього місяця проявились слідуєчі листівки та летючки: “Відозва до населення західних областей” (в скороченні – Українці – Відозва Команди УПА), листівка “спаситель світа” – карикатура Сталіна, та слово Проводу ОУН.

З шептаної пропаганди повідомлено нарід, щоб заховував хліб, та тим способом боронився перед голодом, та поінформовано про нашу поставу у боротьбі держави з греко-католицькою церквою.

Мітингів не було, крім двох, котрі перевів субреф. СБ Денис.

Характеризуючи терен на підставі повищого звіту, можна представити його в такому світлі. Вплив ОУН на життя домінуючий, розуміється не в кожному терені однаковий. Народ духом з нами, у всіх справах орієнтується на нас, навіть ті, що пішли з повиною, але большевики це надто поважний противник, озброєний в таку досконалу зброю, як підступ провокація, терор тощо.

*Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів), ф. 9, арк. 1-5.
Копія. Машинопис.*

Тотожний текст: The Peter J. Potichnyj Collection on Insurgency and Counter- Insurgency in Ukraine. Robarts Library, University of Toronto.

№ 28
ВІСТІ З ТЕРЕНУ ЗА ВЕРЕСЕНЬ
(5.09.-20.09.1945 р.),
СКЛАДЕНІ НАДРАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ ОУН
ТОВМАЧЧИНИ (ТЛУМАЧЧИНИ)
ГРИГОРІЄМ ВАЦЕБОЮ-“БРОДИЧЕМ”

30 вересня 1945 р.

Слава Україні!

Т о в м а ч ч и н а.

ВІСТІ З ТЕРЕНУ
за міс. вересень (5.9. – 20.9.1945).

5.9. до с. Палагичі Товмацького р-ну приїхав голова райвиконкому Вербняк і 5 стрибків. Вони ходили до тих господарів, що не здали збіжжєвого контингенту. Грозили знищенням господарств, якщо до 2-ох днів не виконають належної залеглисти.

До с. Остриня Товмацького р-ну приїхало 10 большевиків та перевели нараду з десятниками, на якій грозили конфіскацією худоби, а навіть знищенням господарств за невиконання поставок.

Большевики в силі 150 чоловік обложили с. Торговицю Отинійського р-ну. Ніччю ходили по хатах, а другого дня шукали бункрів по селі та на полі, при чому зловили 5 мужчин. З-ох з них по переслуханні випустили, а двох забрали зі собою.

В с. Палагичі Товмацького р-ну 6.9. був голова райвиконкому Вербняк з 4-ма стрибками, в справі контингенту ярини.

В с. Остриня Товмацького р-ну секретар райпарткому Шептекіта перевів мітинг, на якому грозив підвишкою контингенту в 50, а навіть 100 %, за не дострокову здачу.

В с. Смерклів Товмацького р-ну зголосився з повинною бувший боївкар районної Л-групи Роман. Зараз цей підлий зрадник водить большевиків по селах та показує хати, де він квартирував і подає назвиська людей, які працюють в наших рядах. Найбільше терплять через нього села Товмацького р-ну Буківна, Братишів, Олешів, Петрилів. Бувають випадки, що большевики випускають зловленого, якщо Роман цієї людини не знає. Роман говорить, що з таких як він, буде створений цілий відділ боевий, який буде воювати з партизанами. Зараз він перебуває під доглядом спецвідділу в с. Братишів Товмацького р-ну, а на акцію дають йому кріс і 4 крожки від кулемета.

До с. Долина Товмацького р-ну в год. 7-мій рано, приїхало 30 большевиків та перевели нараду з десятниками, на якій грозили ліквідацією господарства і вивозом десятників на Сибір, за нездачу збіжжевого контингенту.

Большевики в силі 50 чол. наскочили на всипані хати в с. Ворона Отинійського р-ну, при чому зловили станичного господарчого Тигра та арештували голову сільради і одного хлопця з 1922 р. Їх забрали до Отинії. Большевики в силі 100 чол. зробили облаву на ліс біля с. Бортники Отинійського р-ну, шукаючи з[а] районним СБ, але не зловили нікого. Большевиків провадив Бохенський Василь.

7.9. до с. Долина Товмацького р-ну приїхало 20 большевиків, набрали на фіри сіна й соломи і вернулись до Товмача.

До с. Яцівка Товмацького р-ну прибув голова райвиконкому Вербняк, секретар райпарткому Шептекита і 2 стрибки та полагджували в сільраді контингентові справи.

До с. Остриня Товмацького р-ну прибуло 5 большевиків, та наклали на село контингент овочів.

До с. Прибилів Отинійського р-ну в год. 17 приїхало 40 большевиків, з яких частина зганяла людей на мітинг, а другі зробили засідки на полі та в селі. Другого дня перевели трус в селі, на полі та в лісі, але не зловили нікого. Виїхали 10.9. в напрямку Отинії.

8.9. до села Кутиська Товмацького р-ну приїхало 15 большевиків перевіряти здачу контингенту, при чому наказали здати і тим господарам, які були звільнені, бо в противному разі будуть вивезені на Сибір, як вороги Радянського Союзу.

До с. Остриня Товмацького р-ну приїхали большевики та чекали під лісом до самого ранку на виступаючих зі села. Рано залишаючи застави на краю ліса, пішли в глибину його, однак нікого не зловили.

В с. Палагичі Товмацького р-ну голова райвиконкому Вербняк і прокурор стягали контингент. Забирали рівно ж збіжжя і від тих жінок, яких чоловіки служать в ЧА, говорячи при тому, що від контингенту вони звільнені, але для ЧА мусять дати.

9.9. до села Гринівці Товмацького р-ну приїхало 50 большевиків, та пішли в ліс, де забрили на місцевих хлопців, які там квартирували. Хлопці відступили без втрат, большевики посуваючись за ними багато стріляли і говорили опісля, що багато вбили бандерівців.

До с. Остриня Товмацького р-ну приїхав голова райвиконкому Вербняк з 15 большевиками та перевів з десятниками нараду в справі докінчення контингенту.

До с. Олешова Товмацького р-ну приїхало 80 большевиків, які ходили по селі та перевіряли людей, питаючи за документами. Тих, які не мали документів, забирали до сільради і перевіряли докладніше. 3-ох не організованих мужчин забрали до Товмача.

До с. Загір'я Товмацького р-ну прийшло з села Братишів того ж р-ну 15 большевиків, які робили ревізії майже в кожному господарстві, та перевіряли на полі усіх людей, які там працювали.

До с. Красилівка Отинійського р-ну в год. 11., приїхало 50 большевиків та перешукали деякі хати, при чому заскочили в хаті станичного харчевого Хому та двох дезертирів з УПА. Під час перестрілки впав один дезертир УПА і Хома, один стрілець, а другий стрілець попав живим в большевицькі руки. Господар і дитина ранені. 10.9. арештували в тому ж селі 4 дівчини.

До с. Торговиця Отинійського р-ну прибуло 10 большевиків, які шукали по селі за людьми. Того ж дня в лісі біля села Бортники того ж р-ну заквартирувало 200 большевиків, які робили засідки на полі, в лісі та біля сіл: Торговиця, Богородичин і Гостів Отинійського р-ну до 11.9., але нікого не зловили.

10.9. до с. Гостів Отинійського р-ну заїхала спецгрупа в числі 250 чол., шукали по селі та робили засідки під лісом. Другого дня зробили облаву на полі та в лісі, а вночі знова робили засідки в селі та перевіряли всипані хати, при чому зловили 2-ох мужчин, але їх випустили. Питали за Гайдамакою та його родиною.

До сіл Марківці, Хом'яківка, Ляцьке Шляхоцьке, Одаї, Чорнолозці та Слобідка Тисьменицького р-ну, приїздили большевики в справі контингенту.

До с. Олешів Товмацького р-ну прийшло 10 большевиків з Романом. Арештували директора фабрики вапна, але після 2-ох днів випустили. Того самого дня арештували помічницю харчевої, яку рівно ж після тижня випустили та районну УЧХ з Отинійщини, яка зараз сидить в Товмацькій тюрмі.

В сс. Попелів і Локитки Товмацького р-ну, 10 большевиків переводили мітинг, на якому говорили, що всі бандерівці вже здалися.

В с. Острина Товмацького р-ну 4 большевики і 2 совітки стягали податок.

До с. Надорожна Товмацького р-ну прибуло 14 большевиків і пішли в ліс рубати дрова. Рубали 4 дні, при чому провадили розвідку.

12.9. до с. Антонівка Товмацького р-ну прийшло 10 большевиків та робили ревізії в загрозованих господарствах, при чому брали мило, бритви і ін.

До села Олешів Товмацького р-ну прийшло 10 большевиків з Романом, який водив їх до кожної хати, де передше квартирував. Люди називали його бандитом, який хотів їх стріляти, на що большевики не реагували.

13.9. до с. Делева Товмацького р-ну приїхало 15 большевиків. Вони ходили по селі в докінчення контингенту, при чому робили труси, зловили одного мужчину.

До села Олешова Товмацького р-ну приїхало 20 большевиків. Вони скликали тих людей, які ще не виконали в 100 % контингент і загрозили їм ліквідацією господарства та вивозом на Сибір, якщо до 2-ох днів не виконають в цілості поставки.

14.9. один кущевик і 4 озброєні люди підійшли під сам міст в Нижневі Товмацького р-ну та запалили пором, який стерегли 4 большевики. Перестрашені большевики втекли до Нижнева.

До с. Кутиська Товмацького р-ну приїхало 15 большевиків та шукали за бандерівцями до години 18-тої.

В с. Погоня Тисьменицького р-ну [прийшло] ніччю три большевики та зграбували монастир, куш відбив награвоване добро та віддав властителям. Другого дня приїхало 9 большевиків і зграбували монастир вдруге.

До с. Стриганці Товмацького р-ну приїхало ввечері 30 большевиків і заночували. Другого дня виїхали до села Олешів того ж р-ну, де стягали контингент.

До с. Довге приїхали большевики [в числі] 25 чол. о год. 10, пішли в ліс, де зловили 3-ох мужчин. Того ж дня запалили оборіг зі збіжжям, а коли господиня пішла до них сваритися, вони нагнали її кажучи, що це бандерівці спалили.

В с. Стриганці Тисьменицького р-ну заквартирувало 40 большевиків, які рубають ліс. Рівночасно ці большевики ходять по селі і роблять труси.

В с. Хом'яківка Тисьменицького р-ну спалено стирти зі збіжжям і забрано 8 коней. Другого дня приїхало авто НКВД-истів та арештували стариків, як теж грозили знищенням пів села. Арештованих по двох днях випустили.

В с. Ворона Отинійського р-ну обласна спецгрупа розбила на всип церкву та при ревізії завважила в бані 3-ох кущевиків. На крик большевиків “здайся”, завважені відповіли вогнем. Під час перестрілки впав Максимів Григорій-“Сорока” та Соловей Дмитро-“Кіт”, а станичний Несторук-“Гонта”, попав в большевицькі руки живим. Зловленого відставлено до Отинії.

16.9 до с. Олешів Товмацького р-ну, в год. 22., прийшло 20 большевиків та наскочили на хату, де молодь обирала кукуру-

дзу, при чому зловили 6 хлопців. 2-ох з них другого дня звільнили, а решта сидить в Товмацькій тюрмі.

До с. Петрилів Товмацького р-ну в год. 6 рано, приїхало 50 большевиків, залишивши застави на полі ввійшли до села, де частина стягала контингент ярини, а друга частина з Романом ходила по хатах. Арештували 3-ох старших мужчин і одного 16-літнього хлопця, та дві жінки. По трьох днях усіх випустили. Рівно ж пригадували, що до 23.9. повинен бути зданий збіжжевий контингент в 100 %.

17.9. до с. Попелів Товмацького р-ну приїхало 5 большевиків і ходили по хатах, вимагаючи від мужчин документів. Пізніше взяли від мужчин список людей, які не виконали в цілості поставок і від'їхали до Товмача.

В с. Нижнів Товмацького р-ну більшовики, які пильнують порома на Дністрі, зранили тяжко одного господаря, який ловив рибу для районних большевиків.

До с. Кривотули Нові Отинійського р-ну приїхали большевики та зробили облаву в селі, на полі, але нікого не зловили. Вони квартирували до 22.9. і за той час зловили 10 мужчин, яким в районі видали документи і звільнили. На мітингу говорили, щоб всі зголошувалися і будуть собі спокійно працювати.

18.9. до с. Колинці Товмацького р-ну прибуло 8 большевиків та робили ревізії у тих господарів, які не виконали у 100 % збіжжевої поставки. Все знайдене збіжжя відставили до р-ну.

В с. Юрківка Тисьменицького р-ну вночі зробили большевики засідку. Рано ввійшли до села, робили труси, однак нікого не знайшли.

В м. Тисьмениці арештували большевики Олексюка Миколу з жінкою і Микитина Дмитра. Микитина та жінку Олексюка другого дня випустили, а самого Олексюка забрали до Станиславова. Майно skonфіскували.

В с. Торговиця Отинійського р-ну квартирувало до 22.9. 40 большевиків і прокурор, які ночами ходили по селі та робили засідки, а вдень шукали в лісі. Арештувала голову кооперативи і кущевика Хом'яка Гната-“Косаря”. Обох після переслухання випустили.

20.9. в с. Надорожна Товмацького р-ну прокурор перевів нараду з десятниками в справі контингенту, при чому зазначив, що до 25.9. поставка в 100 % повинна бути виконана. На заввагу одного з десятників, що деякі господарі не будуть мати, що сіяти, ані їсти, якщо з цілості виконають зобов'язання. Прокурор відповів: “Ти сам здихай, а для держави треба дати”.

В сс. Стриганці і Довге Тисьменицького р-ну, забрали большевики все вимолочене збіжжя.

Постій, 30.9.1945. Героям Слава!

/ – / Бродич
надр. пров.

*Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів), ф. 9, арк. 1-3.
Копія. Машинопис.*

№ 29
СИТУАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ
ЗА ПЕРІОД ВІД 21.10. ДО 5.11.1945 Р.,
СКЛАДЕНЕ НАДРАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ ОУН
ТОВМАЧЧИНИ (ТЛУМАЧЧИНИ)
ГРИГОРІЄМ ВАЦЕБОЮ-“БРОДИЧЕМ”

15 листопада 1945 р.

Слава Україні!

Товмаччина*

Ситуаційне звіт повідомлення
за час від 21.10. – 5.11.[19]45 р.

В цілому терені докінчується задача додаткового збіжевого контингенту та контингенту ярини, який народ під загрозою конфіскації майна та вивозу на Сибір старається здати вповні, залишивши мало що собі на прожиток, а остатки змолоченого збіжжя ховає, рятуючись перед маревом голодової смерті.

В селах, які ще не здали в 100 % повищої драчки, стосують більшовики грабіж, забираючи все збіжжя, яке тільки знайдуть. Пр[иклад]: 29.10.[19]45. в с. Гринівці Товмацького р-ну 2-ох енкаведистів і 10 бійців їхали фірами по селу та забирали від людей все намолочене збіжжя, яке тільки знаходили, не залишаючи рівно ж і кукурудзи. Головну увагу звертають більшовики на багатих господарів. Ці мусять здати всі поставки в 100 %, бо в противному випадку ліквідують господарство, навіть і б'ють. Пр[иклад]: 23.10.[19]45. в с. Гринівці Товмацького р-ну енкаведист побив до крові господаря

* У верхній частині документу надпис синім олівцем: переписати в 5-ти примірниках.

Шкуру Андрія за те, що не здав наложеного контингенту капусти, а опісля в сільраді говорив, що побив за куркульство. У вищеназваного забрали рівно ж бочку капусти, бочку огірків, 3 ц. збіжжя та сіно.

Більшовики, які кватирують по радгоспах, менше займаються оранням та сівбою, а більше крадежами та шуканням бандерівців, бо це більш поплатне. І так: в с. Богородичин Отинійського р-ну вкрали у Василюк Івана 8 шт. гусей, 4 шт. курей, а у Данищук Юрка убрання. Крадені речі продають, або міняють за горілку. В с. Гостів Отинійського р-ну вкрали у Шевчук Марії свиноматку, а в Грегорова Василя в с. Грабич того ж р-ну все з хати та зі скрині, що було. Коли цей зголосив крадіж на НКВД, йому відповіли, що ЧА не краде, а бандерівці.

Та не тільки люблять “радгоспники” торгувати приватним майном, але й державним. Були випадки, що продавали збіжжя, яким мали засівати поле, по 300 крб., або міняли за горілку.

В селах, де кватирують, перевіряють людей, а коли стрінуть когось без документів, жадають горілки та м'яса, а хто не хоче дати, того відставляють до р-ну.

Кватируючих відділів військ по райцентрах не збільшено. В Отинійщині радгоспники виїхали з с. Гостів, а в Тарновиці лишилось тільки кількох. Рівно ж з Богородичина ті, що були, виїхали, а на їх місце прибуло свіжих 50, котрі мають рубати ліс.

В Товмацькому р-ні зліквідовано опірний пункт в Делеві, а в Олеші зменшено до 15 чол. Ці більшовики стягають контингент, а також перевіряють людей. Підозрілих відставляють до Товмача.

Більшовики, які в силі 10-20 були розкинені по селах в цілі стягання контингентів та реалізації інших заряджень виконкомів, по більшій частині виїхали в райцентри.

У поборюванні українського революційного руху великих облав вже бачиться менше, а більше практикують більшовики провокації, скоки на всипані місця та засідки. Пр[иклад]: 23.10.[19]45. в с. Петрилів Товмацького р-ну більшовики вбрані в кожухи, ходили по хатах та питали, де кватирують рускі, просили зв'язку та вечеряти. Може б і були потягнули когось за язик, та не вміли добре прибратись.

Людей, зловлених в облавах чи всипах, а часом і арештованих, по кількох днях випускають. Така поведінка дуже впливає на це, що люди “перестають працювати для України, а починають працювати для родини” (як сказала кущова Хмара на НКВД в Нижневі), а щоб це так погано не виглядало, то так комбінують, щоб це принайменше було в формі арештування (бувшого станичного с. Ворона Отин[ійського] р-ну Нестерука Василя-“Прокіп” – арештували більшовики на дорозі, як він ніс до шевця черевики).

Клуби по селах не працюють, крім Озерянського в Отинійському р-ні. Найбільше клубів зорганізовано в Отинійщині. В Єзупільському р-ні є, крім районного в Дубівцях, а в Кінчаках вже є голова, та тільки немає з ким працювати.

По школах стараються організувати піонерів.

На державному відтинку наразі спокій. В місяці жовтні багато священиків в Тисьменеччині перейшло на православ'я. Зараз про те мало говориться.

Настрій у масах після наскоку на Станиславів, Тисменицю та Товмач покращав. Маси починають вірити в нашу силу та в боєздатність УПА, тільки в Отинійщині, де вже всі майже зголосились, а навіть старі члени ОУН, населення цілком впало на душі та дуже рідко хтось з доброї волі прийме "партизана" до хати.

З наших дій: 4.11. відділ УПА підмінував тор залізничний на перестанку Ворона на лінії Станиславів-Коломия, що спричинило катастрофу, в якій згинуло біля 100 бійців ЧА; 27.10. під час прочіски ліса біля с. Струпків Отин[ійського] р-ну більшовики в силі 100 чол. натрапили на чоту Левка із сотні Богуна, яка звела з ними короткий бій. Більшовики, лишаючи на полі бою 20 трупів, втікли до Велесниці, а повстанці, не маючи жодних втрат, відступили; СКВ Яреми наскочив на раймолочарню в Коропці та зліквідував без стрілу сторожа, забравши більшу кількість масла; 1.11. стрільці з відділу УПА наскочили на хату в с. Струпків Отинійського р-ну, де 3 більшовики романсували з дівчатами, при чому двох з них зловлено, а одного вбито. Слідуючого дня більшовики довідавшись про те, приїхали автом в числі 30 чол. до села та тут попали під вогонь повстанчої застави. В короткому бою впало двох більшовиків, а решта втікла до Отинії, гублячи по дорозі шапки та мантілі. Сотня після бою відступила. В с. Гостів Отинійського р-ну 3 більшовики, їдучи фірою селом, стрінули Клима з СБ із трьома стрільцями. Коли більшовики здержали їх, хлопці відповіли стрілами, при чому одного більшовика вбито, а двох, з котрих один ранений, втікли.

Героям Слава !

Постій, 15.11.[19]45 р.

Надр. пров.
/ Б р о д и ч /*

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 81, арк. 343-344.
Оригінал. Машинопис.

* Внизу документа підпис синім олівцем: Бродич.

№ 30
ВІСТІ З ТЕРЕНУ ТОВМАЦЬКОГО (ТЛУМАЦЬКОГО)
НАДРАЙОНУ ОУН ЗА ПЕРІОД
ВІД 21.10. ДО 5.11. 1945 р.

15 листопада 1945 р.

Слава Україні!

Товмаччина

Вісті з терену
за час від 21.X. до 5.XI.1945 р.

Облави:

21.X. більшовики в силі 50 чол. зробили облаву в с. Лани Єзупільського р-ну. Шукали по селі, питаючи за станичним та його родиною. Опісля пішли в ліс, де зловили 4 мужчин: Сікордий Юрко 1923 р. нар., Сікордий Іван 1915 р., Гупар Юрко 1919 р., Чепига Михайло 1915 р. нар.

22.X. до с. Гостів Отинійського р-ну приїхало 2 нквд-стів, які при допомозі кватируючих більшовиків-радгоспників (працюють в радгоспі), зробили облаву по полі. Зловили 2 хлопців, але за горілку обіцяли випустити. По дорозі до села одному з них вдалось втекти, другого знову зловили, при чому дуже побили. За дві л. горілки, 1 кг масла та 1 когута він викупився. У того, що втік, слідуючого дня skonфіскували 1 ц. пшениці, а родина, яку хотіли арештувати, розбіглась.

25.X. до с. Ворона Отинійського р-ну о год. 21-ій приїхало 50 більшовиків та зробили заставу від села Водоград*, а по дорогах та стежках засідали. Ранком робили в селі трус, говорячи, що шукають за контингентом. О год. 18-ій виїхали до Отинії, але о 20-ій знову вернули, ходили по селу, робили трус та будили людей, вдаючи українських повстанців і о год. 18-ій виїхали до Отинії.

27.X. до с. Грушка Отинійського р-ну прийшло біля 60 більшовиків, які ходили по селу та перевіряли документи, при чому придержали 5 мужчин, але їх вечером випустили.

28.X. до с. Гринівці Товмацького р-ну прийшло о год. 19-ій 28 більшовиків, які поробили в крайних хатах від лісу застави і так просиділи до години 8 ранку. Опісля ввійшли до села та перевіряли родини.

* Так у тексті. Повинно бути: Виноград.

30.X. більшовики в силі 50 чол. зробили облаву в с. Золота Липа Отинійського р-ну*, при чому зловили двох мужчин, але по переслуханню в с. Петрилів того ж р-ну їх випустили.

Ті самі більшовики зробили облаву в селі Новосілка того ж р-ну, де зловили 5 мужчин та їх рівно ж по переслуханню в Петрилові випустили.

З Новосілки виїхали до Петрилова, де на полі зловили 3 мужчин, з яких одного забрали, а двох викупилося за горілку. Вечером від'їхали до Нижнева Товмацького р-ну.

Більшовики в силі 15 осіб робили через цілу ніч трус в с. Виноград Отинійського р-ну. Не зловили нікого, о год. 10 рано виїхали до Отинії.

В с. Красилівка Отинійського р-ну 20 більшовиків шукали по селу та водили людей, вдаючи наших стрільців.

4.XI. більшовики в силі 14 осіб зробили облаву на село і ліс в с. Струпків Отинійського р-ну, не зловили нікого.

Більша частина більшовиків з Станіслава, Коломиї та Отинії зробили облаву в с. Ворона Отинійського р-ну. Причиною облави було висадження тору колейового в тому селі того ж дня о год. 21-ій. Через дві доби робили більшовики труси та ревізії, при чому придержали біля 50 чол. Після перевірки документів в Отинії задержано Чик Ілька 1890 р. нар., Кулик Петра 1922 р. нар. і Волошин Анну 1926 р. нар., а решту випущено. Дня 7.XI. робили в селі мітинг, на який зганяло людей військо, де говорили, що тор висадили не бандити, а місцеві люди або стрибки, що повнять службу при залізниці, як те ж обіцяли вивезти всіх людей, а село спалити, якщо щось подібного повториться. В катастрофі згинуло біля 100 бійців ЧА та багато цивільних осіб. Зараз побільшено службу при залізничному торі та мостах.

5.XI. більшовики в силі 100 чол. зробили облаву в с. Грушка Отинійського р-ну, при чому забрали 20 мужчин, які мали документи.

Наскоки:

22.X. більшовики в силі 12 чол. наскочили на фабрику вапна в с. Олешів, обступили довкола, а 3-ох пішло прямо до бункра, в якому скрились: бувший рай. військовик Орест, стрілець Довбня і ще один цивільний мужчина. На приказ більшовиків всі три вилізли. З цього ж бункра забрали більшовики рівно ж 3 цент. тютюну. Рівночасно арештували дир. фабрики та всіх робітників, які того

* Так у тексті. Повинно бути: Товмацького р-ну.

дня працювали. Директора забрали до Товмача, а робітників до Станіслава, звідки другого дня знову всіх привезли.

27.X. до с. Лани Єзупільського р-ну приїхало двома фірами 5 більшовиків. Вони зайшли до одного господаря, де витягли з криївки 3-ох мужчин, але за горілку випустили.

29.X. до с. Олешів Товмацького р-ну приїхало автом біля 20 більшовиків. Вони обскочили фабрику вапна, зробили ревізію, опісля набрали вапна і від'їхали до Товмача.

4.XI. большевики в силі 20 чол. наскочили на с. Золота Липа Товмацького р-ну, при чому арештували товмацького станичного Луку і ще одного мужчину, але через два дні їх випустили.

Того самого дня наскочили вони на с. Новосілка Товмацького р-ну, де станичного Дона зловили, його брата вбили, а двох інших зловили. Рівно ж арештували одну жінку.

6.XI. в с. Кривотули Нові Отинійського р-ну о год. 15-тій, наскочило 2-ох більшовиків на хату кущ. госп. Осипів Василя 1913 р. нар. – Гірченко, арештували його та забрали в Отинію. Більшовиків справив бувший кущ. пропагандист Вишневецький, який був арештований і опісля випущений як сексот.

Більшовики в силі 15 чол. із с. Ляцьке Шляхоцьке о год. 4-ій, наскочили на хату станичної і сусіда в с. Виноград Отинійського р-ну. Підозрілих не зловили. Опісля робили розшуки в селі та о год. 12-ій виїхали до Отинії.

Рейди:

21.X. через с. Колинці Товмацького р-ну о год. 7 вечером перейшла група більшовиків в силі 40 чол., які просиділи під лісом біля того ж села до ранку, а опісля подались в напрямі с. Бортники Отинійського р-ну.

5.XI. в днях від 5 до 7.XI. перейшла більша частина більшовиків з Ланчинського, Тисьменицького, Коломийського, Коршівського та Отинійського р-нів через села: Ворона, Виноград, Струпків, Гостів, Прибилів, Бортники, Пужники та Богородичин Отинійського р-ну, роблячи засідки по полях, селах та лісах днем та ніччю. Не зловивши нікого, ані не завваживши нічого, вернули в осередки осідку. Причиною рейду було підмінування тору колейового на перестанку Ворона на лінії Станислав – Коломия, що спричинило велику катастрофу.

Арештування:

22.X. в с. Тарновиця Пільна Отинійського р-ну арештували більшовики та виставили до Отинії одного лемка, якому закидува-

ли приналежність до ОУН. Того самого дня районовці арештували прихильника Морозенка, якому закидали, що він збирає по полі і в лісі набої для бандерівців.

28.X. до с. Ворона Отинійського р-ну о год. 24-ій прийшло 8 більшовиків, які ходили вночі по селу, а рано арештували Волошина Петра 1912 р. нар. О 14-ій год. по полудні від'їхали до Отинії, а о 19-ій прийшло 30 більшовиків, обложили село заставами та засідками і робили в селі трус, при чому арештували Писанко Дмитра 1922 р. нар. (стрільця зі сотні Богуна, який мав підроблені документи, що помер в Німеччині), Повязма Івана 1920 р. нар., Несторук Параску, Церміна Мілька 1916 р. нар. Арештованих забрали до Отинії.

31.X. в с. Ворона Отинійського р-ну відділ більшовиків із Коломиї арештував бувшого станичного Несторук Василя 1920 р. нар. Несторука стрінули більшовики, як він ніс до шевця черевики.

Засідки:

24. X. в с. Олешів Товмацького р-ну зробив спецвідділ з Нижнева того ж р-ну засідку від сторони Нижнева і Буківної, а селом їхали автом і стріляли. Рано виїхали до Нижнева.

29.X. група більшовиків в силі 20 чоловік зробила засідку біля села Палагичі Товмацького р-ну. На засідку попала чота Дуба. Побачивши повстанців, більшовики почали стріляти, освічуючи їх ракетами. Група, відбиваючись відступила на поле. Під час перестрілки вбито дві жінки, які носили для повстанців вечерю. По відступі групи, більшовики ввійшли до села і арештували дві дівчини. Хотіли рівно ж арештувати станичну і ще одну жінку, та цих не застали вдома. Рано відійшли до Товмача.

Група більшовиків в силі 40 чол. зробила засідку вночі під лісом біля с. Колинці Товмацького р-ну, але без успіхів. Рано перейшли селом та [...].

Прочистка лісів:

27.X. до с. Струпків Отинійського р-ну о год. 14-ій, приїхало біля 100 більшовиків. Вони обложили ліс, а по полудні почали його перевіряти. Під час перевірки натрапили на чоту Левка із сотні Богуна, яка звела з ними короткий бій. Більшовики, лишаючи на полі бою 20 трупів, втекли до Волосниці*, а повстанці за той час без втрат відступили.

* Так у тексті. Повинно бути: Велесниці.

Ревізії, грабунки, крадежі:

22.X. в с. Прибилів Отинійського р-ну 17 більшовиків перевели ряд ревізій, при чому забрали двох мужчин та млинські камені.

27.X. в с. Олешів Товмацького р-ну перевели більшовики ревізії у Стецько Тетяни, якої син є в тюрмі, при чому розпитували сусідів, де криються жителі тої хати. Під час ревізії знайшли бункер, до якого кинули три гранати.

29.X. до с. Надорожна Отинійського р-ну* приїхало 3 нквд-стів і 15 бійців, які зробили в селі ряд ревізій, при чому вбили Лунського Адама.

Передвиборча кампанія:

1.XI. в с. Межигірці Єзупільського р-ну 10 більшовиків робили мітинг, на якому говорили, що бандерівці будуть мішати їм у виборах, але люди повинні гнати цих бандитів із села буком, як теж згадали, що урни на село не дадуть. З більшовиками був Петро Чуйко.

2.XI. ті самі більшовики робили мітинг в с. Тустіль** Єзупільського р-ну, де забрав голос і Чуйко, який радив людям йти з "повинною", а 3.XI. в с. Семиківці того ж р-ну.

4.XI. в с. Дубівці Єзупільського р-ну робили більшовики мітинг в справі виборів, при чому радили не вірити тим, які говорять, що ЧА нині-завтра буде з Галичини втікати.

В с. Кінчаки Нові Єзупільського р-ну більшовики робили мітинг біля церкви, але люди розбіглися. Те саме пробували в с. Кременів того ж р-ну, але рівно ж без успіхів.

Контингентова кампанія:

21.X. в с. Гринівці Товмацького р-ну двох нквд-стів і 10 бійців стягали контингент.

22.X. до с. Олешів Товмацького р-ну приїхало 30 більшовиків, які казали людям готувати контингент. Другого дня зганяли фіри для відпровадження повищо до р-ну, як теж сконфіскували у Куленюк Параски з двох гектарів бараболю.

В с. Подорожна*** Товмацького р-ну 6 нквд-стів стягали контингент городовини та бараболі, при чому перевіряли родини та документи.

* Так у тексті. Повинно бути: Товмацького р-ну.

** Так у тексті. Повинно бути: Тустань.

*** Так у тексті. Повинно бути: Надорожна.

В с. Богородичин Отинійського р-ну нічню квартируючі більшовики-радгоспники стрілили до хати і ранили господиню, яка не хотіла їм відчинити.

23.X. до с. Гринівці Товмацького р-ну приїхало 3 нквд-стів і 10 бійців. Вони зайшли до голови сільради та спитали, чи Шкура Андрій здав увесь контингент. Не вірючи голові, що той зі всіх контингентів вив'язався у 100 %, пішли самі на перевірку. Коли після перевірки показалося, що вищезгаданий ще не здав контингенту капусти, нквд-ст Грішка розбив господареві до крові голову та в сільраді сказав, що це за куркульство. У нього забрали рівно ж бочку огірків, бочку капусти і 3 ц. збіжжа.

23.X. в с. Палагичі Товмацького р-ну 2 нквд-сти і 14 бійців стягали податок і позику, при чому тих людей, які не мали грошей, називали саботажниками Радянського Союзу, яким належить сконфіскувати все майно.

В с. Кутиська Товмацького р-ну 8 більшовиків стягали контингенти, при чому робили розшуки.

В с. Петрилів Товмацького р-ну стягали більшовики контингент ярини та арештували дві дівчини і 17-літнього хлопця. З більшовиками був стрибок Когут, який 16.X. у цьому ж селі показував бандерівські родини і завдяки того ж більшовики зліквідували 5 господарств, а 17.X. два господарства. По полудні приїхало біля 30 більшовиків по сіно. Нічню кількох з них вбиралось в кожухи та, вдаючи українських повстанців, ходили по хатах, питались, де квартирують рускі, просили зв'язку та їсти.

До с. Межигірці Єзупільського р-ну приїхало 25-ох більшовиків, які стягали контингенти, поголовне, як теж робили по селу розшуки.

До с. Делеїв Єзупільського р-ну приїхало 5 більшовиків по збіжжа. У цьому ж селі квартирує 10 більшовиків, які роблять варту біля збіжжових скирт.

24.X. до с. Гринівці Товмацького р-ну приїхало 4-ох нквд-стів і начальник по[ш]ти. Вони наказали голові сільради, заступникові та секретарові зібрати та доставити до Товмача 30 ц. додаткового контингенту.

До с. Надорожна Товмацького р-ну приїхало 7 більшовиків, які стягали по селу контингент збіжжа і ярини, при чому стріляли кури.

В с. Семиківці Єзупільського р-ну закватуриувало 4 більшовиків, які стягають яринний контингент.

В с. Межигірці Єзупільського р-ну стягали більшовики збіжжевий контингент.

25.X. в с. Віугли* Товмацького р-ну стягали більшовики контингент збіжжа і ярини.

До с. Ганівці** Товмацького р-ну приїхало 2-ох нквд-стів, 5 бійців та комсомолка Галя до голови сільради, щоб той дав фіри по дрова до ліса. Голова відмовився, бо не мали посвідки від голови райвиконкому.

До с. Тустань Єзупільського р-ну о год. 9-ій приїхало 5 більшовиків з Галича, котрі невідомо чого ходили по селу і о 3-ій годині вернули до Галича.

До с. Межигірці Єзупільського р-ну приїхало 5 більшовиків, з яких одні стягали контингент, а другі невідомо чого ходили по селу.

До сс. Лани і Озерце Єзупільського р-ну приїздили більшовики в справі контингенту.

До с. Кінчаки Старі Єзупільського р-ну приїхало 3-ма фірами більшовики по бараболю і буряки.

В с. Лани Єзупільського р-ну 10 більшовиків ходили по хатах та перевіряли контингентові квіти.

До с. Тарнівка*** Пільна Отинійського р-ну приїздило 3-ох більшовиків через 3 дні автом по контингент ярини.

26.X. до с. Рибника^{4*} Отинійського р-ну приїхало 20 більшовиків, які шукали за головою сільради, а не знайшовши, вибрались до села Струпків того ж р-ну.

До с. Межигірці Єзупільського р-ну о год. 10-тій приїхали більшовики, ходили по селу шукали, а вечером виїхали в сторону Маріямполя.

До с. Озерце Єзупільського р-ну приїхали більшовики по контингентове збіжжа, при чому ходили по селу.

До с. Кремидів Єзупільського р-ну приїздили більшовики в справі контингенту, ходили по селу та шукали по господарствах, котрі були звільнені від контингенту.

До с. Лопатів^{5*} Товмацького р-ну приїхало з Галича 8 більшовиків, які стягали додатковий збіжжевий контингент та грозили конфіскацією майна за нездачу повищого.

В с. Яцівка Товмацького р-ну стягали більшовики збіжжа і ярину.

* Так у тексті. Повинно бути: Вікняни.

** Так у тексті. Повинно бути: Гринівці.

*** Так у тексті. Повинно бути: Тарновиця.

^{4*} Так у тексті. Села з такою назвою в Отинійському р-ні не було.

^{5*} Так у тексті. Повинно бути: Локитки.

27.X. до с. Гринівці Товмацького р-ну приїхало 3-ох нквд-стів, начальник по[ш]ти і 8 бійців, які ходили по селу та забирали в людей все наमолочене збіжжа.

До с. Межигірці Єзупільського р-ну приїхало 4 більшовики, які казали людям зносити ярину і заночували.

До с. Виноград Отинійського р-ну приїхало 20 більшовиків, які ходили по селу та перевіряли документи, не забуваючи при тому дещо потягнути.

28.X. до с. Будзин Товмацького р-ну приїхало 30 більшовиків, наказали голові сільради стягати контингент, та від'їхали до с. Олеша того ж р-ну.

До с. Петрилів приїхало автом 8 більшовиків по ярину, а побачивши двох хлопців, які йшли до села по харчі, почали до них стріляти. Стрільці вернулись до ліса.

До с. Лани Єзупільського р-ну приїхало дві фіри більшовиків, забрали капусту і виїхали до Маріямполя.

29.X. до с. Тустань Єзупільського р-ну прибуло з Галича 3-ох більшовиків, які ходили по селу, а опісля вернулись до Галича.

До с. Кремидів Єзупільського р-ну приїздили більшовики в справі контингенту, взяли три фіри капусти і виїхали до Делієва.

До с. Гринівці Товмацького р-ну приїхало з Товмача 2-ох нквд-стів і 10 бійців, з яких одні ходили по селу та забирали все намолочене збіжжа і кукурудзу, а другі стріляли кури. Після скликали до сільради всіх десятників, наказали протягом 7 днів зібрати в 100 % додатковий контингент, податок та позику, як теж називали їх бандерівцями, з якими розправляться по радянському, якщо не будуть працювати, як належить.

До с. Вікняни Товмацького р-ну приїхало 10 більшовиків, які стягали по селу контингент збіжжа і ярини, при чому робили розшуки.

В с. Яцівка Товмацького р-ну більшовики в силі 10 осіб стягали контингент збіжжа і ярини.

30.X. в с. Вікняни Товмацького р-ну 8 більшовиків стягали контингент збіжжа і ярини.

В с. Озерце Єзупільського р-ну через 6 днів перевіряли більшовики, скільки продуктів всякого рода взяли фронтовики.

В с. Дубівці Єзупільського р-ну кватирували 10 день 10 більшовиків. В день возили вони до Станіслава бараболю, а ніччю крали кури, гуси та качки.

31.X. до сс. Кінчаки Старі і Нові приїхало 5 фір більшовиків в справі контингенту. Один з них лейтенант, побив по[ш]тових

урядників, а учителі через вікна втікли зі школи. Шкільна дівтора була рівно ж розбіглась.

Зі села Нижнів Товмацького р-ну зголосилась на нквд кущева Хмара, станична і ще одна дівчина через те, що більшовики skonфіскували їх майно.

1.XI. в с. Загір'я Товмацького р-ну 10 більшовиків стягали по селу контингент, при чому робили розшуки та питали, коли в селі були бандерівці.

3.XI. в с. Загір'я Товмацького р-ну стягали більшовики контингент збіжжа і ярини. Те саме робили і 4.XI., при чому зловили стрільця Дуба із сотні Богуна.

4.XI. в сс. Острялів* і Олеша Товмацького р-ну стягали більшовики контингент ярини.

В с. Тустань Єзупільського р-ну skonфіскували більшовики за нездачу контингенту, майно Слободяника Остапа, як теж, списали майно Лапчук Степана, Слободяник Василя, Гави Михайла, Качко Осипа та Коменюк Михайла. Вище згадані знаходяться в тюрмі в Галичі.

Героям Слава!

Постій, дня 15.XI.1945 р.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 81, арк. 345-347.

Оригінал. Машинопис.

* Так у тексті. Повинно бути: Острина.

№ 31
ЗВІТ НАДРАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН
ТОВМАЧЧИНИ (ТЛУМАЧЧИНИ) ЗА ПЕРІОД ВІД
5.08. ДО 29.09.1946 Р.

[Жовтень 1946 р.]

Станиславівська округа
Товмацький надрайон

З В І Т
за час від 5.8. – 29.9.1946 р.

Характеристика терену.

Вороже середовище:

В склад надрайону входять по адміністративно-більшевицькому порядкові, Товмацький, Отинійський, Тисьменицький та Жовтневий р-ни.

В порівнянні з попереднім звітом, в районах по большевицькій адміністрації не зайшло жодних змін.

Спецохорони райцентрів та спецпунктів в порівнянні до останнього звіту майже та сама. Для порівняння подаю з одного району (зглядно з двох).

Т и с ь м е н и ц ь к и й р-н:

1. Клубівці	– 20 больш[евиків]
2. Довге	– 15 –//–
3. Рошнів	– 15 –//–
4. Миловань	– 30 –//–
5. Чорнолізці	– 30-50 больш[евиків]
6. Марківці	– 30 больш[евиків]
7. Липівці (Ляцке-Шляхоцке)	– 30 –//–
8. Вільшаниця	– 20-25 больш[евиків]

Райцентр – Тисьмениця 150-200 большевиків.

Ж о в т н е в и й р-н:

1. Кінчаки Нові	– 28 чол.
2. Деліїв	– 25 –//–
3. Семиківці	– 25 –//–
4. Дубівці	– 20 –//–
5. Маріямпіль	– 30 чол.
6. Медуха	– охор. радгоспу – 25 ч.
7. Тустань	– –//– –//– 30 ч.
8. Райцентр	– 300-400 –//–

В цьому районі змінились всі гарнізони та спецпункти в дні 1.X.[19]46, на їх місця прийшли свіжі сили.

Спецвідділи в терені дальше ті самі, що в попередньому часі, по одному-два на район. Кількість 10-15 людей.

Стан стрибків не змінений. В Тисьменицькому р-ні: в с. Довге – 2 чол. Жовтневий р-н: в сс. Медуха – 23 стрибки, Побережа – 35 стрибків

Дубівці – 7 –//–

Бишів – 4 –//–

Коли підсумувати повижчі все ворожі сили, то на терені виносить приблизно около 2.000 чол. [о]зброєних людей, крім адміністрації, перехідних військ та рейдуючих відділів чи обласних військ.

В господарській ділянці не знайшли жодні зміни, за період звітнього часу. Однак влада останньо робить сильний натиск на організацію колгоспів.

На терені Тисьменицького р-ну знаходиться 3 радгоспи, в сс. Рошнів, Хом'яків та Липівка.

Підсобні господарства: Жовтневий р-н: Медуха, Маріямпіль, Вовчків.

Тисьменицький: Марківці, Клубівці, Підгір'я*, Ляц[ке]-Шляхоц[ке].

Господарка в радгоспах дуже мізерненька. Робоча сила рекрутується переважно з воєнно-полонених, та з українців зі західних областей, які втекли з Донбасу. У радгоспах Тисменицького р-ну: в с. Липівка працює 80 осіб різної національності, половина з них – це мадяри і німці (полонені), в с. Хом'яків самі цивільні хлопці (західняки), утікачі з Донбасу. Радгоспи охороняються військом, а адміністрація складається з людей, делегованих з райцентру.

МТС та заготзерно є тільки по райцентрах, управа яких є рівно ж в руках радянських людей.

В промисловій ділянці нічого кращого в порівнянні з попереднім звітом. В терені (по селах) кілька млинів, управа рівно ж по більшій частині в руках місцевих людей. Зі заводів слід відмітити взуттєву фабрику та кожухову в м. Тисьмениці. (Кожухова фабрика). Всіх робітників 145 осіб, денна продукція 40-60 кожухів, індивідуальна зарплата робітників в місяць 120-150 крб., котра виплачується з тяжкою бідною та залежністю за кілька місяців.

* Села з такою назвою у Тисменицькому р-ні не було.

Робітники ставляться до рад. влади негативно, не раз можна почути часті нарікання на своє начальство. В взуттєвій фабриці працює 260 робітників, переважно місцеве населення (українці). Норми денного виробітку 100 пар чобіт, зарплата в місяць від 150-180 крб. Коли б були добрі умови платні для робітників, то ті самі робітники могли б виробляти на день 150-180 пар чобіт. З огляду на це, що така мізерна платня, робітники є змушені робити різні пократькомі роботи, щоб могли дещо більше заробити. Дуже часто трапляється, що через такі роботи, робітники попадають в підозріння і опиняються в тюрмі, або на Сибірі.

Державно-кооперативна торгівля є дуже слабесенька. Поважні підприємства знаходяться тільки по райцентрах, до яких населення немає доступу. На села привозять дуже маленьку скількість товарів, а то: сірник, нафту, сіль, деколи горілку та косметичні товари, як одеколон та креми.

Менші державні підприємства існують тільки в райцентрах, однак в порівнянні до запотребувань товарів першої потреби не вистачає. Приватні підприємства по селах не існують.

Пресу населення не читає, бо їй не вірять. Якщо хто купує який часопис, то тільки на те, щоб мав з чого закурити. В ряди-годи загляне на останню сторінку, чи котрий з міністрів не втік з конференції, або (вірніш) чи Англо-американці не б'ють Рад. Союз. До сільрад приходить деякий часопис, то начальство розпайкує поміж себе на паперці. Н[а]пр[имір]. Берить та курить сусідо, бо хто зна чи вже завтра будуть друкувати, бо з ними щось недобре (з большевиками).

З адміністративних заряджень в період звітного часу є зарядження господарського характеру: про здачу контингенту на 1946 р. Про це свідчить те, що майже в кожному селі є спеціальні відділи військ, для стягання контингенту. В с. Петрилів Товмацького р-ну на один тільки куток села, большевики наложили 300 цент. збіжжа, помимо того, що селяни вповні розрахувались з державою по здачі контингенту.

Шкільництво по селах індивідуально слабеньке. В райцентрі Тисьмениця є 7 кл., учителі переважно східняки. Всіх учнів 531, а воєнних учнів 25. Предмети навчання в неповно-середній школі: історія, математика, фізика, геометрія, хімія, укр. мова, руска мова, граматики, природа та природо-знавство.

Кіно-фільми висвітлюються тільки по райцентрах, два рази в тиждень. По селах деколи і то на охорону іде 20-30 большевиків. Однак народ до кіна не йде, хіба тільки діти та службовці.

Клуби та бібліотеки стоять пустою, бо там [все] одно ніхто не заходить, бо кватирують в них гарнізони.

Військові та цивільні лічниці містяться в райцентрах. В тих лічниках брак медикаментів та санітарних споруд. В райцентрі Тисьмениця військову лічницю обслуговує: 1 лікар, 1 фельдчер, 6 санітарів та є 25 місць для хворих. В цивільній лічниці 1 лікар, 1 фельдчер, 3 санітарі та 17 місць для хворих. По селах де-не-де є санпункти, які обслуговує одна санітарка, і то по більшій часті стоїть пустою, тому що немає жодних лічних середників. (Хиба тільки, що вивіска свідчить, що тут хворі можуть лічитися).

В пропагандивній ділянці в основному звернено увагу на контингентову кампанію. Протягом цього місяця в кожному селі посилено натиск на збір контингенту. Всі мітинги присвячені виключно цій справі. На мітингах, на котрі то силою гонять населення, чується погрози: хто не здасть контингент, вивезуть на Сибір.

Преса рівно ж переповнена статтями на тему державних поставок. Там читається про заслуги тих чи інших, що перевиконали план по хлібоздачі, та про засуд других, в невиконанні державної поставки. Крім того, на мітингах покликають селян допомагати боротись з бандитами, мовляв, що причиною в недоборі контингенту є якраз вони (бандерівці).

Боротьба уряду з греко-католицькою церквою майже закінчена. Дуже рідко трапляється, щоб були священики, що досі ще не перейшли на православ'я. Якщо такі є, то криються перед більшовиками, а церкви в тих селах позамикані.

(Примір). В райцентрі Тисьмениця перейшовший ще недавно на православ'я священик, майже кожної неділі на проповіді остро виступає проти греко-католицької церкви, Риму та тих священиків, що залишилися вірні греко-католицькій церкві.

В поборюванні революційного руху більшовики, окрім провакацій і пропаганди, дальше практикують прочіски лісів, наскоки, та роблять численні засідки. Для винищування укр. народу фізично та матеріально, дальше практикують арешти. Цього місяця терен майже в цілості опанований більшовиками. На терені знаходяться численні гарнізони та спецбійки, які з місцевими стрибками знають кожну стежку, куди до цього часу можна було перейти. Останньо ходять ніччю по чистому полі і коли зачують найменший рух, там будуть сидіти не раз кілька тижнів цілими ночами. Це траплялось з цивільним населенням, яке тепер робило до пізної ночі в полі. Часто повторяються грабунки та крадежі в тих селах, де кватирують гарнізони.

Протягом звітнього часу большевицькі втрати під час акцій головню з УПА такі: вбито 6 большевиків, а 6 ранено, під час облави в чорнолізькому лісі Тисьменицького р-ну в сутичці з нашим відділом (досі не відомо з чийого куреня).

В с. Липівка Товмацького р-ну* заскочений стрілець СКВ большевиками, у власній обороні вбив 2 большевиків, а одного ранив.

Ці дані подані тільки за м. вересень з Товмацького р-ну.

Н а ш е с е р е д о в и щ е:

Наставлення мас до ворога скрайно вороже і це яскраво віддзеркалюється у виконанні (больш[евицьких] заряджень) контингенту. В господарській ділянці народ як може, так ухилиється від виконання наложеного контингенту. І це найкраще видно в колгоспній кампанії, де досі большевикам в цьому напрямку не вдалось нічого поважного зробити. Коли ходить до виконання наложених державних поставок, то тут для успішного зреалізування повищого, приходить большевицький штик, тюрма і заслання.

Зате дуже успішно бойкотує населення большевицьку пропаганду. Всі мітинги, якого б вони характеру не були, ніхто на них не йде. А коли большевикам вдасться силою зігнати народ, то мусять стояти у дверях ч/армійці, зі штиками, бо селяни розбігаються. Були такі случаї, що заки промовець скінчив промову, то на селі майже нікого нема, тільки їх чиновники. Народ говорить часом большевикам в очі, що ми і так знаєм, що ви брешете, навіть і тоді, коли больш[евики] дійсно говорять правдиві факти (с. Тумир).

Відношення мас до нашого руху доброзичливе. Народ нам помагає чим тільки може, однак через терор та різні провокації зі сторони большевиків, не то що в хату не хоче впустити, чи дати дещо з'їсти, але й говорити не хоче.

Усе ж таки у всіх справах населення орієнтується на нас, і якщо б так не було переслідувань зі сторони большевиків, то народ знову взявся б до рев. роботи.

Оцінюючи світову ситуацію, населення свято вірить в третю світову війну і розвал Рад. Союзу. Народ переконаний в цьому, що по тих всіх конференціях прийде до збройного зудару між союзниками.

На революційний рух населення числить як на реальну силу і вірить в неї. Коли ходить політичні чутки, то вони кружляють

* Так у тексті. Повинно бути: Тисменицького р-ну.

в найрізномроднішій формі. (Вже б'ються турки, зайшли в Рад. Союз і т. п.). В цьому місяці народ свято вірив, що буде війна. Навіть деякі селяни не здавали контингенту (мовляв, большевики ось-ось удерають, а я їм буду давати контингент, дам своїм). А через це попадають в підозріння, большевики дуже часто це викривають через своїх сексотів, і таких селян арештують, майно конфіскують (Вільшаниця).

Наша пропаганда серед укр. населення має гарні успіхи, тому що до цього часу вона себе не скомпромітувала, так як большевицька і народ вірить її. Однак, зазначую, що брак літератури, щоб можна розповсюдити між народ. (Листівки наші є дуже побажані між народ).

Зі заразливих хворіб, які є в терені, це поодинокі випадки захворіння на черевний тиф (с. Медуха, Жовтневий район).

Венерична недуга з кожним днем поширюється. Села представляють собою прямо жахливе явище. Є місцевості, в яких одна третя села заражена венеричною недугою, бо що більше, навіть малі підлітки (дівчата) від 14 літ, заражені венер[ичною] хворобою. Ці власне не знають, що з ними є і мовчать, приховуючи цю страшну недугу.

Влада зі своєї сторонни не робить жодних заходів, для зліквідування повищої язви.*

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 80, арк. 292-294.

Оригінал. Машинопис.

* Документ без закінчення.

№ 32
РЕЄСТР ВИПАДКІВ НА ТЕРЕНІ ТОВМАЦЬКОГО
(ТЛУМАЦЬКОГО) НАДРАЙОНУ ОУН ЗА ВЕРЕСЕНЬ,
ЖОВТЕНЬ, ЛИСТОПАД І ГРУДЕНЬ 1946 р.

[Січень 1947 р.]

Округа Станиславів
Надрайон Товмач

Р е є с т р в и п а д к і в
за вересень, жовтень, листопад і грудень 1946 р.

Р а й о н Т о в м а ч

О б л а в и:

16.VIII. 12 большевиків з гарнізону в с. Олеша робили розшуки по присілках Нівра і Абісинія біля с. Олеша.

20.VIII. група большевиків в числі 12 осіб робили перевірку присілків с. Олеша Думка, Свинилів та Соколів.

Того ж дня 8 большевиків ходило по присілках Швабівка і Курчованка. В Курчованці повертали до господаря Боднар Олекси, де їх дуже гостили.

17.IX. група большевиків в числі 60 чол. робили розшуки в сс. Олеша, Суходіл і в суходільському лісі.

23.IX. в с. Петрилів місцевий гарнізон робив розшуки в одному кінці села, від рана до вечера, але не знайшов нічого. О год. 4-ій приїхали нач. нквд-нкгб з 25 бійцями і кількома стрибками, які цілу ніч ходили по селі. Виїхали 25.IX. вечером.

27.IX. група большевиків в числі 200 чол. робили розшуки в селі, на полі та ліску "Стінка" в с. Петрилів. В Стінці зловили бувшого голову Курчак Івана, ур. 1903 р., який крився від початку 1945 р.

28.IX. в с. Петрилів ці самі большевики облаву повторили, але безуспішно.

1.X. до с. Петрилів приїхали з р-ну начальник нквд і нкгб з 20 большевиками та шукали по всипаних господарствах за місцевим станичним. Виїхали другого дня о год. 10-ій.

11.X. большевики з р-нів Товмацького і Коропецького в силі 300 чол., робили сильні розшуки в сс. Золота Липа, Бобрівники і Ляцьке та в лісі "Погоріла", але без успіху. Вечером роз'їхались в напрямі районних центрів.

8.XI. в с. Олеша робили большевики розшуки за пропавшим стрибком, якого знайшли на полі у шанці, та арештували людей,

що мешкають коло поля: Кушнерик Катерину д. Дм., ур. 1926 р. та Семенюк Марію д. Михайла, ур. 1929 р. В гарнізоні дуже їх били, а найбільше брат пропавшого стрибка. Семенюк Марію випустили, а Кушнерик сидить.

12.XI. 20 большевиків шукали за криївками у фільварку Біла коло с. Олеша.

13.XI. гарнізоновці з с. Делева зловили в Коропецькому р-ні Гушміт Марію, яка цілий час крилася.

1.XII. о год. 6-й вечером в с. Антонівка 10 большевиків і стрибки Мулик і Мариневич (оба з Антонівки), зловили бувшу станичну с. Антонівки і “Богуславку”. Зловлених забрали до гарнізону в с. Братишів, а звідтіль до району. Другого дня приїхав секретар райпарткому разом з залапаними попереднього дня та забрав господарів, у котрих їх зловлено.

3.XII. в с. Петрилів перевели большевики великі труси в частині села, що зветься “Гора”. Шукали від рана до вечера, але не знайшли нічого.

5.XII. 22 большевики (з ОББ) з Соколом і стрибками Підгірним Ясем з Горигляд і Буськом з Вікнян, перемашерували з Товмача на Городище (скала над берегом Дністра, напроти присілка Думка – с. Одаї). Поступили на могилу Ореста, Мирона і Веселого, скинули хрест, постріляли і подались в напрямі с. Долина. Тут пообідали і пішли далше понад Дністер. На присілку Поляни (с. Делева) повернули вже вечером до госп. Лосяк Осипа, де вдавали партизан, а коли господар їх здемаскував, почали тортурувати всю родину, а самому господареві затягли на шию шнурок і змушували показати бункер Волоса. Наситившись цим пішли до другої хати, де рівно ж вдавали партизан. Господиню Павлюк Марію витягнули в ліс, затягнули на шию шнурок і казали: “Ми тебе повісим за те, що ти показала большевикам бункер, в якому впало наших 4-х хлопців”. Перестрашена жінка думаючи, що це справді повстанці, призналася, що показала криївку, але ту, в якій люди ховались під час фронту. Після цього большевики відійшли.

6.XII. вечером зайшли знову до цієї жінки та сказали: “В тебе вчора були партизани”. За це її дуже били, а двоє малих дітей вивели в ліс, положили на землю вділ лицем, стріляли з пістолетів попри голови, вимагаючи від них, щоб показали криївку, в якій криються повстанці, бо в противному випадкові постріляють. Коли нічого не довідались, зайшли знову в хату, де просиділи до ранку.

7.XII. в с. Золота Липа, гарнізон з Петрилова робив розшуки в трьох господарствах, а саме: Гудима Андрій, Турак Степан

та Братях Степан. Не знайшли нічого. Розшуками керував Кошовий.

7.XII. в присілках с. Братишів – Поруби, Підлоза, Підгай та Палагицька Дорога і в лісі “Гай”, 300 большевиків робили облаву. Вони о год. 9-ій вечером дали по присілках застави по крайних хатах, а ранком робили сильні труси, перевертали курники та обороти.

8.XII. в с. Братишів робили большевики сильні труси.

9.XII. в с. Горигляди большевики з ОББ робили в кількох господарів труси, шукаючи за криївками. За той час Сокіл ходив по знайомих і вимагав від них горілки і сала. Коло год. 10-и переправились через Дністер і подались на присілок Думку. Тут робили трус по цілому присілку – шпигали дротами. Звідсіля пішли на присілок Весела (Кутиська). Тут рівно ж переводили розшуки, а опісля відійшли в напрямі Товмача.

14.XII. робили большевики трус у госп. Кадук Рузьки в с. Загір’я. Вона була всипана, бо в неї півтора місяця лежав хворий чот. Кучерявий. У неї забрали збіжжя. Того дня робили большевики облаву і на загірянський ліс.

НАСКОКИ:

6.VIII. в с. Петрилів двох наших стрільців зайшли до села полагодити деякі справи. Один з них зайшов до хати спитати, що нового, а другий лишився на стійці. Своєю появою вони розбудили псів, що зараз почали гавкати. Почувши гавкіт псів, большевики зараз підійшли на те господарство. Стійковий побачивши большевиків, скрився під шопу, та тут наробив шуму і большевики побачили його, і спитали: “Хто це”. Стрілець відповів: “Господар з цієї хати” – і рівночасно серією з ППШ вбив одного большевика, а другого ранив. Після цього стрільці без втрат відступили. Другого дня большевики арештували 3 родини і питали їх, хто це був. Та люди сказали, що нічого не знають. Арештованих звільнили.

1.X. в с. Олеша 20 большевиків і 10 стрибків наскочили на хату Кушнерик Анни. Перші до хати ввійшли стрибки та вдавали повстанців і наказали варити вечерю на 30 осіб. Коли господиня відказалась оправдовуючись, що вона сама немає що їсти, зробили в хаті ревізію, під час якої знайшли 3 кг телячого м’яса та виправлену шкіру. Шкіру забрали, а родину, крім старенької матері арештували. На другий день звільнили, але забрали все збіжжя, кажучи, що у неї перебувають бандити.

11.X. в с. Долина 30 большевиків робили цілу ніч сильні труси, шукали за бандерівцями. Арештували:

Геняк Михайла с. Василя, ур. 1921 р.

Бартник Павліну д. Івана, ур. 1904 р.

—//— Павла с. Степана, ур. 1917 р.

Останнього порадили в сільраді бути їх чоловіком і випустили.

7.XI. на с. Золота Липа наскочило о год. 3-ій 22 большевики з гарнізону в с. Петрилів. Робили розшуки від рана до вечора, але без успіхів.

9.XI. до с. Золота Липа о год. 4-ій рано, прийшли большевики з с. Петрилова та робили розшуки в селі і на полі.

8.XI. в присілку Мостиська (с. Олеша) наскочили большевики на хату, де вечеряла група. По короткій сутичці вбито одного большевика і одного ранено. По нашій стороні один важко ранений.

10.XI. у присілку Луг (с. Делева) обскочили большевики хату, де крилися “околотники” та зловили:

Мийків Федора ур. 1914 р.

Семенюк Володимира —//— 1923 —//—

Павлюк Дмитра —//— 1924 —//—

Яворського Василя —//— 1914 —//—

Семяник Анну —//— 1927 —//—

Зловлених забрали до району, але через тиждень звільнили.

7.XII. в с. Долина наскочили большевики на хату Павлюк Михайла (Левченко), що вернув з СС-ів і до цього часу крився сам. Побачивши большевиків, Павлюк вискочив на хатній стрих. Большевики стрілили кілька разів та сказали йому здатись. Коли він зліз, зв’язали та відставили до Товмача.

22.XII. большевики з Коропецького р-ну наскочили на присілок Вадова (Коропець), на хату, де кватирували стрільці, а саме стр. Чорний з групи Волоса і віст. Сокіл із сотні Вихора. Заскочених схопили живцем. Коли їх везли до району, Сокіл скочив з воза і почав утікати, большевики його застрілили.

З а с і д к и:

16.VIII. 12 большевиків зробили засідку у присілку Денчиця (с. Долина) коло перевозу. Там просиділи цілу ніч, але безуспішно.

17.VIII. в присілку Суходіл (с. Олеша) 15 большевиків робили засідку.

13.VIII. в с. Петрилів зробили большевики засідку по обох боках Дністра біля уживаного партизанами броду. О год. 5-ій рано двох наших стрільців переходили через ріку у ліс “Спасова”. Коли вже перебрили і почали вбиратися, третій з них, що лишив-

ся на лівому березі, завваживши большевиків, що збігали з ліса до води, крикнув: “Втікайте, бо большевики”. Ці його завважили і почали стріляти. А стрільці тим часом втекли в протилежному напрямі. На цьому самому місці зробили большевики засідку в дні 17.VIII. і били на лівому боці ріки 3-х наших стрільців, що хотіли перейти в ліс. Однак їм пощастило щасливо відступити, хоч большевики застукали їх на дуже близькій віддалі.

22.VIII. в присілку Стінка зробили большевики засідку та зранили одного нашого стрільця. По большевицькій стороні був один вбитий і один ранений. Цього самого дня зробили большевики засідку у присілку Шатри, біля хати Слободян Миколи.

9.IX. 20 большевиків зробили засідку на броді над Дністром в лісі біля с. Делева. 10.IX. група большевиків в числі 12 чол. зробили засідку на присілку Нівра.

7.X. в с. Будзин 22 большевиків зробили засідку біля хати Ціняк Івана, де відбувалося весілля. Вечером прийшли до хати, перевірили людей і засіли на городі в купі кукурудзиння. Просиділи до 2-гої год. рано, але без успіху.

29.XI. 12 большевиків робили засідку коло хати Тугай Дмитра на присілку Швабівка (с. Олеша).

30.XI. 10 большевиків робили засідку на присілку Мостиська (с. Делева), коло хати Гибурак Івана. О год. 5,30 хвил. зайшов до села стрілець Бук. Большевики завважили, як він заходив до сусідньої хати і обскочили те господарство. На виходячого з хати посипались стріли з ППШ, Бук впав і крикнув до большевиків: “Ходіть ближче, я вже готовий”. Коли вони підійшли ближче, він кинув між них дві гранати, але вони не вибухли. Тоді один з большевиків двома серіями з ППШ добив його. Трупа і господиню забрали до гарнізону. Другого дня забрали трупа до Товмача, а арештовану господиню по 4-ох днях звільнили.

4.XII. 12 большевиків зробили засідку на Майзлях (с. Олеша). В хаті госп. Ковальського сиділи до ранку, тримаючи в сінях стійку.

8.XII. 22 большевики з ОББ зайшли до с. Горигляди досвіта і закватуриували у господаря Микитного, що живе на краю села. Тут сиділи цілий день, а вечером пішли в село на вечерю. Після вечері розійшлись на засідки, коло кладовища, коло двора, а решту сиділи цілу ніч в хаті Микитного, тримаючи в хаті стійку.

10.XII. 15 большевиків робили засідку на прис. Швабівка (с. Олеша), коло хати Тугай Дмитра. З тої хати є підпільник і вони хочуть його зловити.

14.XII. 10 большевиків робили засідку на Майзлях біля с. Олеша, коло хати Кушнерик Василя.

15.XII. 20 большевиків робили засідку на прис. Поляни (с. Делева). Сиділи в хаті госп. Туман Івана, тримаючи в сінях стійку.

Того ж дня 8 большевиків робили засідку на присілку Мостиська (с. Делева), коло хати Ковбас Івана. До тої хати вони наступали 3 год.

Прочистка лісів:

6.IX. большевики зробили велику облаву на ліси біля сс. Долина, Суходіл, Одаїв та Думка, але не стрічали нікого.

7.IX. ці самі большевики перевіряли ліс “Братів” (між Олешею, а Озерянами). Причиною перевірки було те, що під Озерянами відділ УПА розбив дві автомашини і трактор.

11.IX. большевики в силі 200 чол., окружили с. Золота Липа і ліс “Погоріла” о 3-ій год. ранку. Під час перевірки застукали в лісі районну боївку СБ. Стрільці побачивши переважаючу силу ворога, рішили вицофувати з ліса. Під час відступу впали стрільці: Швидкий, Закоханий, Чалий, Чорнота, Орлик і Береза, а стрілець Стріла попав в руки ворога живцем.

21.IX. велика сила большевиків, що надійшла з напрямку Кутиськ і Нижнева, застукала в лісі “Круглик” біля с. Братишів відділ сот. Шабля. Відділ прийняв бій, але побачивши велике число ворога, рішив відступати, при чому впав стр. Богдан, ур. 1919 р. і стр. Гонта, ур. 1922 р., а стр. Береза і Танкіст попали живцем. Береза зараз запровадив большевиків до криївки, де лежав ранений віст. Омелько, ур. 1924 р. Застуканий розірвався гранатою.

23.IX. група большевиків в числі 50 чол. робила цілоденну перевірку лісу “Соколець” біля с. Долина.

6.X. 12 большевиків із Кутиськ зі стрибками, ходили по лісі “Городище” і на Думці повиягали хрести з могил Мирона, Ореста і Веселого.

10.X. большевики в силі 100 чол. зробили облаву на ліс біля с. Олеша. Їх провадив стр. Хмара із курія “Смертоносців”.

9.XII. група большевиків в силі 100 чол. робили облаву на ліс “Чагри” (між сс. Яцівка, Вікняни, Попелів). Рівно ж переходили поле між прис. Веселою і Вікнянами та Думкою і Свиново. Поле було вкрите туманом і не було далеко видно. Двох господарів корчували на Босках щепи. Їх завважила большевицька застава та почала кликати до себе. Господарі рішили не йти до большевиків, а втікати. Большевики почали стріляти і гукаючи: “Стої!”, “Стої!”, почали гнатись за ними. Молодший із господарів втік, а старшого зловили, та дуже били за те, що

втікав, бо і вони були перестрашені, думаючи, що це бандерівці втікають. По полудні пострілюючи, большевики розійшлись до Кутиськ, Олеші та Товмача.

16.XII. 200 большевиків робили облаву на ліс біля с. Олеша, а також на присілки, що оточують ці ліси. Досвіта 20 больш[евиків] наскочили на прис. Боски (с. Вікняни) та тут перевели в кожному господарстві труси. В госп. Дуди забрали 50 кг сушених яблук. По полудні пішли в напрямі прис. Соколів (с. Олеша). Інші гарнізони прочісували ліси: “Братів”, “Соколів” і “Свинилів”. Надвечір розійшлись в напрямі своїх місць постою.

17.XII. група большевиків в силі 120 чол. робили облаву на ліс між сс. Делева і Долина. Вистрілюючи, ходили по лісі цілий день, а ніччю розійшлись на засідки.

16.XII. гарнізон з с. Олеша і Петрилів зробив скок на ліс “Погоріла” біля с. Золота Липа, але не знайшли нічого. Другого дня ці самі большевики робили сильні розшуки в с. Петрилів.

А р е ш т у в а н н я:

В с. Делева ніччю арештували большевики (в дні 18.VIII.):

Стаєцького Дмитра с. Яцка, ур. 1900 р.

Олексюк Миколу с. Гната, -//- 1921 -//-

Предчук Івана с. Гната -//- 1922 -//-

-//- Анна ж. Івана -//- 1913 -//-

Стецько Марію д. Дмитра -//- 1922 -//-

Арештованих, крім Стецько Марії, яку випустили, забрали в район. Вищезгаданих всипала Предчук Юстина.

19.VIII. в с. Горигляди арештували большевики 30 осіб, яким закидали співпрацю з “бандерівцями” та доставу харчів для них.

21.VIII. в с. Олеша арештували большевики 4-х мужчин, а саме:

Розвалюк Лукіяна с. Федора, ур. 1909 р.

Танчук Михайла -//- 1915 -//-

Хоминець Павла с. Василя -//- 1904 -//-

Грицюк Івана с. Степана -//- 1923 -//-

28.VIII. в цьому ж селі арештували большевики двох бувших стрільців УПА, що зголосилися і дві дівчини:

Кузьма Павла с. Дмитра, ур. 1922 р.

Леник Михайла -//- 1921 -//-

Турчин Павлину д. Миколи -//- 1927 -//-

Будзяк Параску д. -//- -//- 1925 -//-

30.VIII. в с. Олеша арештували большевики за нездачу контингенту Кузик Павла с. Михайла, ур. 1900 р. і Кушнірик Миколу с. Михайла, ур. 1897 р.

31.VIII. в с. Петрилів арештували більшовики Шпак Стефку д. Дмитра.

1.IX. в с. Золота Липа арештували більшовики бувшу станичну Чех Анну і голову сільради. По переведенні протоколу голову випустили, а дівчину забрали до району. Більшовиків привів стрілець Стріла та говорив, що ці люди помагали “бандерівцям”.

2.X. в с. Олеша арештували більшовики матір др. Грізного.

6.X. в с. Петрилів арештували більшовики Твердохліб Параску, ур. 1924 р. і Твердохліб Рузьку ж. Михайла, ур. 1916 р. Того самого дня зловили Дзьобу Івана с. Степана, ур. 1924 р., стр. з курія “Смертоносців”, який був останньо відсепарований. Більшовиків привів стрілець з кур. “Смертоносців” Рогоза.

8.X. в с. Петрилів зловив місцевий гарнізон Кульбанського Степана с. Мих., ур. 1928 р., стр. із кур. “Смертоносців”, який був останньо відсепарований.

8.XI. в с. Новосілка арештували більшовики Дзьобу Романа с. Івана, ур. 1928 р. і Гладун Михайла, ур. 1913 р. Арештованих забрали до району.

9.XI. в прис. Мостиська (с. Делева) арештували більшовики госп. Габурак Івана с. Михайла, ур. 1914 р., із жінкою за те, що попереднього дня застукали на його подвір'ю групу.

9.XI. в прис. Свинилів (с. Олеша) зайшли більшовики до госп. Дворського Якова та казали йому віддати зброю, яку залишив йому Кузьма Микола. Коли господар відповів, що з Кузьмою нічого спільного не має, арештували його, але по трьох днях звільнили. З більшовиками був Семенів Михайло, ур. 1930 р., якого більшовики ввели за собою, будьто би він провадив до деяких людей. Через три дні його рівно ж звільнили.

18.XI. в с. Золота Липа арештували більшовики працівників млина за те, що 8.XI. хтось розбив млин і забрав около 25 цнт. збіжжя.

Того ж дня в с. Долина група більшовиків в числі 100 чол., обложила досвіта село заставами та робили великі труси, арештували кілька осіб, що не мали підписаних документів на 1946 р. 19.XI. ці самі більшовики робили облаву в с. Будзин, але без успіхів.

3.XII. в с. Олеша арештували більшовики кількох мужчин, що зголосилися в серпні 1945 р., а саме:

Головатий Григор	ур. 1904 р.
Хоминець Павло	--/-- 1914 --/--
Слободян Осип	--/-- 1912 --/--
Турчин Василь	--/-- 1922 --/--

Чабан Федор

--/-- 1914 --/--

Чорний Михайло

--/-- 1923 --/--

3.XII. в с. Петрилів арештували большевики Твердохліб Петра с. Дмитра, ур. 1915 року. Арештованого забрали до р-ну, але через тиждень звільнили.

15.XII. в с. Загір'я арештували большевики Кадук Рузьку, ур. 1903 р. У вищезгаданої 6 тижнів лежав хворий чот. Кучерявий.

С п р а в и к о н т и н г е н т о в і :

15.VIII. до с. Одаїв приїхав секретар райпарткому Шептекита, що перевіряв здачу контингенту. Говорив до людей, що стягне увесь контингент, щоб не мали що давати "бандерівцям".

13.IX. до с. Петрилів приїхало на двох автомашинах 6-х большевиків в справі контингенту бараболі.

23.IX. в с. Горигляди заквартирувало 25 большевиків та обіцяли квартирувати 5 днів і за той час мусять зібрати увесь контингент.

4.X. в с. Олеша забирали большевики на контингент усе збіжжя, яке їм попало під руки. Брали навіть околоти. Кого не було вдома, то хати і комори розбивали, а збіжжя забирали. В кількох господарів забрали худобу. За нездачу контингенту засудили Кузьму Дмитра на суму 30.330 крб., а Турчин Анну (хоч муж її згинув в рядах ЧА) на суму 5.500 крб. та Кузьму Павла – на 5 тис. крб. Найбільше лютує в селі представник [РК] КП(б)У Лоба і голова сільради Мундзяк Микола, що ходить з пістолем і гранатами.

5.X. 1 большевик і 5 стрибків приїхали на прис. Соколів, де забрали у Салітри Анни останніх 150 кг жита, а у Пасацького Володимира 100 кг пшениці.

6.X. в с. Горигляди говорив на мітингу секретар райпарткому Шептекита, що мусить стягнути увесь хліб, щоб "бандерівці" не мали що їсти.

6.X. в с. Одаїв 8 большевиків стягали додатковий контингент, наложений на коні і корови по 25 кг зерна від штуки. Забирали в людей останнє збіжжя, а слідуючого дня на Суходолі у лемка Питоляк Івана забрали 100 кг жита, яке він собі запрацював.

4.X. в с. Петрилів госп. Шишка Олекса розгніваний на свого сина за те, що помагав матері його бити, зголосив в гарнізоні, що його син Роман ховається та показав синові криївки вдома і на полі. Большевики арештували його жінку та молодшого сина, позабирали муку, збіжжя, деяку білизну та загортку. Арештованих по кількох днях звільнили, а син криється даліше.

7.X. в прис. Суходіл забрали большевики у госп. Павлюк Павла 100 кг кукурудзи, а в Братового Василя 120 кг кукурудзи.

2.X. в с. Будзин стягали большевики рештки контингенту, а хто здав 100 %, то накладали на нього добавку. Одному господареві наклали добавку 8 цнт. І коли він плакав, що вже немає що дати, його сильно побили та забрали куплене 200 кг збіжжя.

13.X. до с. Петрилів приїхало з р-ну 4-х большевиків. Вони заквартирували і дали зарядження десятникам, щоб дали їм списки громадян від 15 літ життя. Із тих списків вони вибирають собі 2-3 чол. з кутка, прикликають і протоколюють. Найперше подає протоколована людина свій життєпис, а опісля питають про наш рух, та де зараз обертаються ті люди, яких немає в селі. Питають кожного кілько і коли були в нього повстанці і як називався командир.

3.XI. в с. Братишів засудили большевики госп. Шеремету Івана за нездачу контингенту на суму 36 тис. крб., а Федішин Осипа на суму 25 тис. крб.

3.XI. в с. Антонівка 11 большевиків перевіряли здачу контингенту, при чому зграбували збіжжя у Дудій Григора, Дудій Василя, Гарасимів Степана, Головатого Івана, Ковалюк Олексі і Гринюк Федора. Жінка Гринюка була вдома сама та побачивши большевиків перестрашилась, замкнула хату і сховалася під цебер. Большевики взяли драбину і через стрих влізли до хати. Тут почали шукати і побачивши молодицю під цебром, хотіли застрілити. Вечером забрали збіжжя і від'їхали.

4.XI. до с. Антонівка приїхало 8 большевиків та хотіли робити мітинг, але люди не зійшлись. Від'їзджаючи говорили, що покарають населення по 25 кг зерна від особи, скоро повториться таке на слідуєчий раз.

5.XI. в с. Братишів забрали большевики усе збіжжя у господарів: Шеремета Іван, Федішин Осип, Головатий Василь, Нагірний Михайло, Сиротюк Василь, Крох Іван, Дудій Петро і Головатий Іван.

6.XI. в с. Горигляди випустили із тюрми в Товмачі Шияляк Анну та казали їй пов'язатись з групою Волоса.

7.XI. в с. Братишів робив Кошовий мітинг, на якому казав всім молодим хлопцям писатися у стрибки. Списав 32 хлопці і казав їм прийти до сільради підписати заявку, бо без неї не можна дати зброї. Однак списані сказали, що не візьмуть зброї, хоч би мали їхати на Донбас.

28.XI. до с. Горигляди приїхало з Петрилова 6 большевиків і заквартирували з ціллю збирання бараболі. Вони поводитись з людьми добре, а коли люди їх питались, чи не бояться "бандерівців", відповідали, що їм нічого боятися, бо вони бандерівців

не шукають. Один з них підпивши самогонки сказав, що хоч він комуніст, та зле не бажає нікому.

1.XII. в с. Олеша голова сільради Мундзяк Микола проголосував під церквою, щоб люди здавали додатковий контингент (300 цнт.), а десятникам радив з людьми договорюватись, а не брати силою.

7.XII. в с. Олеша судили большевики на “Народньому Суді” громадян за не виконання контингентів. Предсідателем суду був Слободян Михайло с. Івана, родж. 1920 р. Засудили Жарського Василя – 28 тис. крб.

Заяць Дмитра – 10 –//–

Кулинюк Данила – 12 –//–

24.XII. до с. Новосілка о год. 8-ій рано, приїхало 5 стрибків і 2 большевики і перевели мітинг у справі контингенту та виборів. Слідуючого дня вони хотіли перевести мітинг в с. Петрилів, але ніхто не прийшов.

Підступи і провокації:

17.VIII. в с. Петрилів ходили большевики по деяких хатах та вдавали повстанців. Вони гарно поводитись з людьми, просили харчів та бандажів, мовляв, багато наших хлопців є ранених. Однак їм не вдалось нікого спровокувати.

18.VIII. в с. Петрилів на цвинтарі коло гарнізону заквартирувало 9 большевиків і 1 дівчина. Цею дівчиною вони післали записку до госп. Дутчак Івана, в якій просили харчів на 10 осіб та подати їм, скільки наших хлопців впало в бою в лісі 16.VIII. Господар відповів, що нічого не знає. (Слід зазначити, що 16.VIII. в лісі “Спальна” впало в бою з большевиками наших 9 людей і тому большевики 17.VIII. просили по селі бандажів, а 18.VIII. як “щасливці”, яким вдалось втечи з ліса, хотіли довідатись, скільки наших там впало).

7.XI. 20 большевиків з гарнізону в с. Олеша зі стрибками, прийшли вечером до с. Одаїв. Одні ходили по селі та вдавали повстанців, а другі були коло кладовища на засідці.

Р і з н е:

1.XI. до присілка Суходіл (с. Олеша) приїхали большевики і зграбували в одного господаря білизну і безрогу.

8.XII. в с. Делева зголосився Ковбас Дмитро, ур. 1920 р. Він сидів у своєї сестри і ждав на большевиків. Коли їх 10 прийшло до хати, він почастував їх горілкою. Піячили цілу ніч і випили 6 л. горілки. Слідуючого дня пішов Ковбас до р-ну по документ і одержав його. На третій день пішов на “учот”. Його слідами пішов 9.XII. Ковбас Іван с. Осипа, ур. 1920 р., Сорока.

18.XII. з с. Олеша вибрався гарнізон. Вибираючись, бійці прощались з людьми та казали, що вже більше сюди не приїдуть. Вони розбили кооперативу і молочарню і все забрали. З гарнізоном виїхала одна учителька-східняк. Прощаючись з дітьми сказала: “Простіть діти, якщо між нами було щось злого, я вже більше до вас не верну”.

19.XII. з с. Олеша втікли стрибки до Товмача. Вони говорили: “Коли нема гарнізону, то й ми не маємо що робити. Нас “бандерівці” постріляють”. Того ж дня виїзджаючий гарнізон зграбував кілька господарств.

Р а й о н Є з у п і л ь

О б л а в и:

14.IX. о год. 6-й рано 20 большевиків надійшло з напрямку с. Семиківці та подались розсипною в напрямі с. Тустань. В той сам час з противної сторони на полі появилось 25 большевиків, які надійшли від сторони с. Деліїв. Ці большевики теж йшли на поле розсипною. Протягом цілого дня вони разом ходили по полі та шукали за криївками. По полудні о год. 15-й вернули на місце свого постою.

17.IX. до с. Тумир о год. 10-й приїхало двома підводами 10 большевиків з нач. [ро] мвд – Дорошенком. З ними був невідомий мужчина, завинений в палатку. Вони подались на поле від сторони с. Тросянці, і ходили там до год. 15-й, не знайшли нічого.

Н а с к о к и:

16.IX. дос. Медуха прийшло двох стрільців із сотні Крамаренка Рогоза і Білий та заквартирували на стриху в stodolі та поснули. Господиня завважила озброєних людей та повідомила большевиків. Ці наскочили на повстанців, забрали їх живими та відставили до р-ну.

3.XI. большевики в силі 10 чол. з деліївського гарнізону, наскочили о год. 8-й в с. Озірце на хату Рушак Михайла, де квартирував куш. провідник Святослав. Заскочений кинув дві гранати та почав втікати до ліса. Під лісом став тяжко ранений в ноги і застрілювався. Убитого і арештованого господаря забрали до Делієва. Тут господар признався, що в нього в криївці є ще ППШ і торба убитого. Ніччю приїхали большевики з господарем до села та ці речі забрали.

Того дня у лісі біля с. Тумир заскочили большевики стрільців із сотні Сапера, при чому в бою був вбитий один большевик – участковий нквд Мартинов, а з нашої сторони двох стрільців, а саме: Черноокий і Лис попали в руки ворога живцем. Черноокий опісля водив большевиків до тих господарів, у яких вечеряв.

3.XII. о год. 3-ій по полудні, большевики в силі 15 чол. під ком. оперативника ро мвд – Шульги, наскочили на с. Озірце. У тому селі перебувала Вовк Параска-“Віра”, бувша станична с. Тумир. Дівчина довідавшись, що в селі є большевики, вийшла зі села та попрямувала в сторону с. Межигір'я. За нею навздогін помчались большевики та почали її здержувати. Побачила дівчина, що не втече і щоб не попасти живцем в руки ворога, кинула коло себе гранату, від якої була тяжко ранена. На вибух гранати большевики залягли, а вона почала втікати далше. Боячись приступити до неї, большевики кричали: “Здайсь, нічого тобі не буде”, а коли вона їх не слухала, почали за нею стріляти, при чому двома кулями ранили її тяжко в живіт. Ранена впала і втратила притомність. Непритомну завезли большевики на підводі до с. Деліїв. Тут зробили їй перев'язку і повезли до р-ну. Другого дня вона померла. З померлої здерли весь одяг, включно до сорочки та голе тіло закопали за стодолюю на подвір'ю нквд.

Прочіски лісів:

16.IX. большевики з гарнізону с. Медуха перевели облаву на ліс біля с. Бишів. Коли зайшли до ліса не відомо, тільки о год. 13-ій вийшли з ліса розстрільною та розпитували людей, чи вчора був у них Крамаренко. Годину були большевики в селі, а опісля відійшли до с. Межигір'я.

19.IX. большевики з [ро] мвд перевели облаву на ліс біля с. Медуха. Під час облави ранили одного повстанця та забрали його живим.

29.IX. о год. 12-ій уповноважений ро мвд Коваленко під'їхав машиною з 20 большевиками під ліс біля с. Озірце. Машина завернула, а вони пішли і закватирували біля головної лінії. Ніччю о год. 11-ій переходив лісом районний провідник зі стрільцями. Переходячи, завважив біля лінії намет, коло якого горів вогонь та почали уважно підсуватись до нього. Большевики завважили повстанців і залягли. Ці зорієнтувались, що це большевики і скоро відступили. Вороги вогню не відкривали. Другого дня Коваленко наскочив на с. Тумир.

26.X. большевики в силі 700 чол. зробили перевірку дубовецького ліса, при чому зловили бувшого симпатика Яструба та забрали його до р-ну. Того дня перевірено рівно ж села: Тустань, Межигірці, Лани, Бишів і Медуху.

Арештування:

28.IX. в с. Ганусівці арештували большевики Регей Михайла.

26.XI. в с. Семиківці арештували большевики 3 особи.

Справи контингентові:

18.IX. в с. Тумир большевики вкарали Дутчак Михайла за нездачу контингенту 70 кг зерна на суму 1.000 крб., а Заяць Анну за недодання 120 кг зерна на суму 7 тис. крб.

4.X. в с. Деліїв большевики забрали у Подвійної Наталки 800 кг зерна за недодання 100 кг.

10.X. до с. Деліїв приїхав з бійцями заст. голови РВК – Рушак. Вони зайшли до госп. Заяць Мартина, а тому, що його вдома не застали, перевели ревізію та забрали 700 кг зерна.

13.XII. в с. Деліїв 10 большевиків наскочили на хату Хрептик Наталки та казали їй здати на контингент 100 кг зерна. Та відмовлялась виправдовуючись, що вже здала весь призначений їй контингент і що вже зерна більше немає на прожиток, не то на контингент. Опришки не слухали оправдань жінки та зграбували все, що було в хаті: забрали усе білля, нові чоботи, 2 убрань жіночих, 1 убрання мужеське, 3 хустки, верети, убрання з двоїх малих дітей, постягали пошевки з подушок та інше хатнє добро. По відході хату здемолювали. Під час грабунку не помагали ні просьби, ні бланання. Все майно повезли на підводі до району. Коли покривджена пішла до гарнізону пожалітись та прохати звороту зграбованого майна, то начальник сказав їй, що це все забрали районні війська та що вона може робити прохання лише до області. Зграбованого майна большевики не віддали, а 100 кг зерна другого дня Хрептик мусіла додати.

Р і з н е:

11.IX. в с. Кремидів перевели большевики ревізію, та не знайшли нічого.

25.IX. в с. Межигірці перевели большевики ревізію, але рівно ж нічого не знайшли.

21.IX. в с. Кремидів большевики гонили людей розкидати могили. За втікаючими стріляли. Коли їм не вдалось примусити людей, вони наносили під хрест соломи та запалили. Коли хрест згорів, могилу розкидали.

/ - /

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 82, арк. 100-107.

Оригінал. Машинопис.

№ 33
ЗВІТ НАДРАЙОННОГО ПРОВоду ОУН
ТОВМАЧЧИНИ (ТЛУМАЧЧИНИ)
ЗА ЖОВТЕНЬ, ЛИСТОПАД І ГРУДЕНЬ 1946 р.

[Січень 1947 р.]

Надр. Товмач

Станиславівщина

З В І Т

за місяць жовтень, листопад і грудень 1946 р.

Характеристика терену.

I. Вороже середовище:

Адміністрація:

Район Тисьмениця:

Райпартком:

перший секретар	– Галів Іван Р., укр. СУЗ
другий секретар	– Кудлаш Єцекій москаль
третій секретар	– Камінніков –//–
працівники	– Слюсарева і Лис

Райвиконком:

голова	– Ткачов, москаль
секретар	– Свинопут, укр. СУЗ
зав. відділу	– Захарко –//– –//–
машиністка	– Гринівська, укр. ЗУЗ

Нарсуд:

прокурор	Чайка, москаль
слідчий	– Катаєв –//–

НКГБ:

начальник	– Сузін – майор, москаль
заст. нач.	– Романов, ст. лейт., москаль
працівник	– Анайкін, капітан, –//–

Крім вичислених, є ще 4-х слідчих ст. лейт[е]нантів.

НКВД:

начальник	– Будков, майор, москаль
працівники:	– Шукайло, ст. лейт[е]нант, укр. СУЗ
	– Гетьманов, ст. –//– москаль
	– Морозов, лейт[е]нант, москаль
участковий	– Мороз, ст. лейт[е]нант, –//–

Крім вичислених, є ще 10 осіб.

Воєнкомат:	
начальник	– Нагорний, майор, москаль
заст. нач.	– Шурин, ст. лейт[е]нант, москаль
Держстрах:	
голова	– Зузін, москаль
працівники	– Соколовський, укр.
	– Петрунишин Ірина, укр.
Фінвідділ:	
голова	– прізвище невідоме
працівники	– Камінська Ірина, українка
	– Малечко Сабіна, полька
	– Погребняк Ірина, укр.
	– Медвидовська, моск.
Земвідділ:	
завідуючий	– Мальцов, москаль
інженер	– Левицький, укр.
бугальтер	– Василик Онофрій, укр.
статистик	– Красножок Анна, укр.
Райвно:	
завідуючий	– Грищенко, укр. СУЗ
інспектор	– Захарій, укр. СУЗ
ВЛКСМ:	
перший секретар	– Стародуб Іван
другий секретар	– Ящук Іван
зав. обліком	– Овчаренко Ніна
розсильний	– Кривенчук Зенон
Район Жовтневий:	
Райпартком:	
перший секретар	– Ковтанюк
другий секретар	– Дудко
третій секретар	– Гончаренко
Райвиконком:	
голова	– Парнюк
заст.	– Рушак, укр. СУЗ
Райвно:	
завідуючий	– Деменьків
Фінвідділ:	
завідуючий	– Буйнов
працівники	– Нагнибіда, укр. ЗУЗ
	– Овчар –//–
	– Цюцьмаць Одарка, укр. ЗУЗ
	– Питуляк Одарка –//–

	– Мороз Марта –//–
Н а р к о м з а г:	
завідуючий	– Волочанський
Райспоживспілка:	
завідуючий	– Дубінка
працівники	– Костюк Іван укр. ЗУЗ
	– Шиндак Анна –//–
Н а р с у д:	
прокурор	– Дубров
Н К В Д:	
начальник	– Дорошенко
заст. нач.	– Решетіло
оперуповноважені	– Коваленко, Шульга, Мекін, Конусенко.
Н К Г Б:	
начальник	– Сениця
оперуповнов.	– Шишкін

Якщо йде про охорону райцентрів, то зараз вона не дуже сильна з тої причини, що по селах квартирували гарнізони.

В Товмачі квартирує около 100 большевиків. Крім них, квартирували гарнізони по селах: Олеша – 35 чол., Долина – 15, Делева – 60, Горигляди – 15, Петрилів – 28, Кутиська – 23, Олешів – 25, Гринівці – 20, Нижнів – 35. 18.XII. гарнізони зі сіл виїхали. Залишився тільки гарнізон в с. Олеша – 35 чол.

Спецвідділів в цьому терені немає.

Стрибки створені з місцевого населення є в селі: Олеша – 17 чол., Кутиська – 15 чол., Вікняни – 8, Нижнів – 10, Палагичі – 35.

В районному центрі – Тисьмениці охорона більша. У костелі квартирує постійно коло 100 большевиків під ком. капітана, на вул. [...] квартирує по господарях гарнізон в числі 60 чол. під ком. ст. лейт[е]нанта, на передмістю Монастир квартирує по господарях 70 большевиків, мають зі собою 18 автомашин. На вул. Липовій, коло воєнкомату, квартирує 50 больш[евиків] кінноти під ком. ст. лейт[е]нанта, в приміщенні нквд квартирує 10 стрибків. Начальником батальйону є Решетньов, заст. Фицик, укр. ЗУЗ.

Окрім цих військ, квартирують гарнізони в таких селах: Клубівці – 20 чол., Довге – 15, Рошнів – 15, Миловання – 15, Чорнолізці – 30-50, Марківці – 30, Липівці – 20 чол.

Крім гарнізону, квартирує в Рошневі 18 большевиків в радгоспі, в Марківцях – 20, як охорона станції.

В м. Жовтневе, як охорона райцентру, квартирує біля 100 большевиків-червонопагонників і 20 стрибків з місцевого населення. В р-ні є також насильно завербовані т.зв. “самооборонні відділи”, а саме в селах: Медуха – 30 чол., Водники – 10 чол., Побережжа – 30 чол., Маріямпіль – 10 чол. Повищі відділи [о]зброєні в кулемети, кріси, кріси-снайпери, автомати, пістолі та гранати.

Гарнізони квартирують тут в селах: Деліїв – 17 чол., Медуха – 30 чол., Маріямпіль – біля 100 чол. Гарнізони стягають контингенти, роблять засідки та наскоки на села і поодинокі господарства. Активність гарнізонних військ не всюди однакова. Одні з них мов шакали ганяють днем і ніччю по селах, другі більш умірковані та більше дбають про жолудки, ніж про винищування “бандерівців”. Відношення до цивільного населення здебільше прихильне.

Найбільш небезпечним елементом для населення є стрибки, що рекрутуються переважно зі “зголошених” та залапаних підпільників. Вони дуже активні.

Г о с п о д а р к а і п р о м и с л:

Колгоспів в терені немає. Радгоспи є в селах: Рошнів, Липівка і Марківці Тисьменицького р-ну, в с. Маріямпіль Жовтневого р-ну. В радгоспах працює військо, полонені німці і мадяри, а з цивільного населення переважно ті, що були призначені на Донбас та тимчасово придержані органами безпеки. В селі Хом’яківка Тисьменицького р-ну та в с. Дубівці Жовтневого р-ну є рибгоспи.

Такі установи, як заготзерно, заготскот та заготконтора є тільки по райцентрах.

МТС є в Товмачі та Маріямполі Жовтневого р-ну, і Тисьмениці.

З промислових підприємств є спиртзаводи в Товмачі, млин в Товмачі, фабрика вапна та млин в с. Олешів, і млин в Золотій Липі Товмацького р-ну; кравецький та шевський артіль і залізно-дорожнє підприємство в м. Жовтневе. Найкраще під оглядом упромисловлення стоїть Тисьмениця. Тут є шубно-[х]утряна фабрика, що начисляє 175 робітників. Продукція денна 40-50 кожухів. Місячна зарплата 120-180 крб. Директором її є Валков, москаль, гол. бугальтер Колишева Тамара, українка. Життєві умовини робітників погані тому, що приділені їм харчі не вистачає навіть на пів місяця, а до того ще й зарплати не виплачують по 3-4 місяці. Робітники на рад. владу нарікають, чекають зміни, до нашого руху ставляться прихильно.

У взуттєво-валянковій фабриці, якої директором є Михайлович – укр., працює 260 робітників. Тут виробляється денно около

100 пар чобіт. Місячна зарплата 100-150 крб. Щоби вижити мусить робітник після праці на фабриці, працювати ще вдома. До большевиків ставиться тут робітництво рівно ж негативно, в їх пропаганду не вірить, а виконує норми тільки зі страху перед терором нквд. До нас ставиться прихильно та радо після спроможності допомагає.

В артілі кравецькому працює 25 робітників, в шевському – 40.

Назагал робітництво ставиться до нашого руху прихильно, нашу літературу читає з цікавістю та захопленням і ховає її перед агентами нквд. Найкращим засобом пропаганди серед нього є рейди і дії УПА, що передається з уст до уст. У всякого рода підприємствах панує крадіж та спекуляція директорів та їх помічників, а часом і сірий робітник дивлячись на своїх зверхників, дещо потягне під полу.

Керівниками та завідуючими у підприємствах є переважно москалі, а якщо українець, то хіба зі СУЗ – партійний. Галичан до керівництва майже не допускається.

Торгівля:

У кожному селі надрайону є кооператива та до неї майже більш нічого не приходять, окрім горілки, сірнику, солі і нафти, і то в дуже малій кількості, а вже дуже добре, як привезуть там кілька сорочок і ще щось з мануфактури. Товари кооперативи одержують з районних баз.

В Жовтневому районі мають кооперативи наказ заготовляти старе залізо, шкіри, прядиво та лахміття. За 100 % виконання такої заготівлі обіцяють дати до кооперативи мануфактуру, але її ще ніхто не бачив. По нафту і сіль тут мусять кооперативи їхати аж до Долини чи Борислава.

В торгівлі процвітає хабарництво і крадіж. Дня 20.X. голова кооперативи села Тумир поїхав до міста Калуш за сіллю та дир. бази відмовився видати сіль. Говорив, що з причини обрахунку бази зараз сіль не видається. Тоді голова зрозумів, що дир. до обрахунку “бракує доброго хабаря” та дав йому 3 л горілки і 5 кг солонини. Після того сіль була зараз видана.

За товарами першої потреби мусить народ їхати по 30-40 км до більшого міста, щоб тут на чорному ринку купити те, що найконечніше, не виключаючи солі та нафти, при чому платить за 1 л нафти 20 крб., за 1 кг солі 10-15 крб. За пару чобіт треба заплатити 2-3 тис. крб., за м полотна на сорочку 100-200 крб., за м матерії на убрання 500-1.000 крб. Один кг чорного хліба коштує в місті 30-35 крб., 1 л молока 15 крб. Розуміється, що на таке купно

може собі дозволити хіба тільки багатий чоловік, а робітник та бідне селянство здобуває вогонь кресалом та губкою, а світить “чужаком” та скіпкою. Про сіль і мило нема що й говорити. Народ в більшій кількості ходить обдертий, не митий, зарослий, а до того ще й перестрашений, бо кожної ночі може потрапити в руки НКВД та поїхати в холодний Сибір.

Будівництво:

На терені надрайону провадиться зараз тільки будова залізничної дороги Галич-Жовтневе, та будова моста на Дністрі біля с. Дубівці. При будові працюють червоноармійці, а селяни довозять матеріал.

Адміністративні зарядження:

В останніх днях вийшла відозва МВС УРСР ген.-лейт[е]нанта Строчака до укр. націоналістів, в якій закликається всіх націоналістів йти з повинною.

Виконкоми дали зарядження в справі викінчення контингентів та всяких податків до кінця жовтня 1946 р., перевести списки господарів, що мають більше як 5 га землі, перевести списки шевців, кравців, ковалів та стельмахів, зробити списки робітників на Донбас, та зарядження в справі заборони ходити після 9-ї год. вечера.

Воєнкомати зарядили виготовити списки посідачів добрих возів та упряжі та перевести 3-нню воєнну підготовку (учот) мужчин 18-45 літ життя.

Шкільництво:

Середні школи є тільки по райцентрах. По більших селах є неповно-середні, по менших – початкові школи. В школах є багато учителів зі СУЗ, переважно жінок. Фахова обсада слаба. Є багато учителів з освітою 5-7 кл. народньої школи, а опісля покінчили тримісячні чи річні учительські курси.

В с. Маріямпіль є педагогічна школа, що начисляє 120 учнів, в Тисьмениці – шевсько-валянкова школа, що начисляє 25 учнів.

Курси для неграмотних провадиться тільки в кількох школах надрайону. Відвідування по школах 50-75 %. Причиною так низького відвідування є брак взуття і одягу, бо большевицькі артілі обслуговують лиш свою адміністративну верхівку. Навчання відбувається в дуже тяжких умовах, дуже часто у не відповідних приміщеннях. Учителі матеріального забезпечення не мають. Дуже часто голови сільрад збирають для них хліб.

Культурне життя:

По селах, а також і містечках, театральні вистави не відбуваються. Кіна є тільки по районних центрах. Річницю Жовтневої

революції святковано тільки в райцентрах. По селах старались більшовики тільки на мітингах говорити про значення Жовтневої революції та й ті рідко де відбулися, бо народ бойкотував. Найбільше балаканини на цю тему відбулось по школах. Бібліотеки та клуби є тільки по містечках. Книжок є найбільше з питань марксизму-ленінізму. Бібліотека в Тисьмениці начисляє 200 томів, в Жовтні – 300 томів. Бібліотеки та клуби відвідують переважно комсомольці, партійні та не партійні урядники.

Санітарна ділянка:

Військова лічниця є в Тисьмениці, де працює 1 лікар, 1 фельдшер і 6 санітарів, і в Жовтневім. Лічниця для населення є в Товмачі і Тисьмениці. Крім цього, по більших селах надрайону є санітарні пункти та ліків, як і в районних лічницях, дуже мізерна кількість.

В Товмацькому р-ні є санітарні пункти в селах: Олеша, Делева, Долина, Братишів, Олешів, Петрилів і Нижнів.

Санітарі переважно зі СУЗ і то в більшості жінки. Проти нас активної боротьби не ведуть, бо бояться “зимної купелі”.

Пропаганда:

Мітингів за звітний час відбулось в терені мало. Щойно в листопаді і грудні наступило в тій справі пожвавлення, бо починається передвиборча кампанія. На мітинги народ йде нерадо, а то й взагалі не хоче йти. В селі Петрилів Товмацького р-ну скликали больш[евики] людей два дні на мітинг, однак ніхто не прийшов. В с. Олеша Товмацького р-ну в неділю дня 22.XII., більшовик задержав людей, що вийшли з церкви, та тільки почав говорити, народ так несподівано рушив домів, що промовець не знав, що робити... “Ходім, ходім, бо дуже мороз, холодно стояти” – говорили між собою люди. Дня 10.XI. в деяких селах Жовтневого р-ну перевело мітинги нквд. Говорили про п’ятирічний план та закликали “бандерівців” йти з повинною.

До сіл приходять така преса: “Радянська Україна”, “Прикарпатська Правда”, “Правда України”, у рос. мові та районні газети, як “Сталінський заклик” в Товмацькому р-ні, “За соціалістичну працю” в Тисьменицькому р-ні, “Прапор Жовтня” в Жовтневому районі. Преса приходять раз на тиждень до сільрад і учителів. Селяни купують газети до курення. Читається найчастіше тільки останню сторінку, щоб довідатись “щось зі світа”. На всякі передруки пленумів, планів та указів ніхто й не звертає уваги.

Акції на релігійному ґрунті:

В боротьбі з греко-католицькою церквою більшовики зараз великої діяльності не проявляють. На православ’я вже пере-

йшло багато священиків, однак більшість з них до цього не признається. В Жовтневому р-ні більша частина священиків опустила села. Народ молиться у неділі і свята по церквах без священиків, а брати шлюб чи хрестити діти йде до с. Тростянці Коропецького р-ну. Іноді бувають між духівництвом тверді характеристики, що й слухати про православ'я не хочуть. З приклад служить 65-літний священик із с. Лани Жовтневого р-ну о. Бабій Олекса. Коли дня 14.XII. прийшов до нього заст. голови райвиконкому Рушак та намовляв його до переходу на православ'я, при чому обіцявав, що церква буде дальше відчинена і можна буде в ній відправляти Богослуження без перешкод, цей відповів: "Скажіть панові Пельвецькому, що він має замало олію в голові, та хай до мене не присилає апостолів з автоматами". По словах "Ми ще собі поговоримо", Рушак відійшов. Духовникам, що перейшли на православ'я, нквд доручає в проповідях закликати народ до здачі контингентів, вихвалювати сталінські колгоспи та в темному світлі пояснювати католицьку віру.

Б о є в і а к ц і ї у відношенні до українського населення:

Якщо йде мова про боеві акції у відношенні до укр. населення, то вони останніми часами, а передусім під час стягання контингентів, прибрали дуже жорстокі форми. Ані 1 кг збіжжя, ані 1 л молока, ні 1 крб. не були здані без примусу і кріса. Грабіжницькі большевицькі банди гуляли по селах та забирали у селян останки збіжжя, не дивлячись, чи даний господар здав контингент чи ні. За невиконання контингентів карали грішми, конфіскували господарства. Особливо жорстоких форм прибрала контингентова акція в сс. Олеша та Братишів Товмацького р-ну і в цілому Жовтневому районі. Тут від дня 10.XII. до 16.XII. група большевицьких грабіжників в силі 30 чол. під ком. участкового Мазура, гуляла по селах Межигірці, Семиківці, Медуха, Бишів, Лани, Тумир та Деліїв. Ходили по господарствах та стягали контингенти, при чому грабували убрання та взуття. Хоч більша частина селян у згаданих селах здала контингент в 100 %, то сталінські грабіжники незважаючи на те, робили ревізії та грабили муку, збіжжя, бульбу, кукурудзу. Не обійшлося при цьому і без побоїв стариків, дітей і жінок. Щоб оминати хатній грабунок, селяни брали останнє збіжжя та несли на призначений пункт. Коли після тої акції показалось, що ці села перевиконали свій план, большевики хотіли і це використати у своїй брехливій пропаганді та підняли безсоромний галас, що селяни згаданих сіл перевиконали наложений контингент та понадпланово здають хліб державі і ще закликають селян інших сіл того р-ну їх наслідувати.

Під час контингентової акції була дуже модною добавка, що досягала іноді до половини призначеного контингенту. Вимірювалась вона після гектарів, від коней та корів по 25 кг від штуки, від кількості родини, а дуже часто і може найчастіше після уподобання уповноваженого по заготівлі. Приміром: селянин с. Братишів Товмацького р-ну Шеремета Іван здав 15 цнт. контингенту і йому добавили ще 8 цнт. Коли він цієї добавки не додав, бо не був в силі її додати, дня 3.9.[19]46 р. районний прокурор покарав його грішми на суму 36 тис. Ці гроші мав він заплатити протягом 14-ти днів. Коли вищезгаданий не заплатив кари в означений час, большевики не дивлячись на його старість і на те, що його син-одинок згинув в ЧА, skonфіскували йому маєток та заквартирували в його хаті. Господар протягом місяця мав хату опустити. Покривджений пішов зі скаргою до депутата Москаленка. Цей дав припоручення большевикам вернути skonфісковані речі і опустити помешкання. Мимо припоручення, большевицька залога хати Шеремети не опустила, але ще більше розлютилась на нього за те, що шукав правди. Коли 17.XI. о год. 8-ій господар вийшов з хати на подвір'я і за кілька хвилин вертав знову до помешкання, стійковий без здержування застрелив його. 18.XI. большевики хату опустили і віддали жінці покійного деякі skonфісковані речі.

Дня 9.XII. в с. Межигірці побили большевики без причини родину Забитовського Івана, Шпачинського Гаврила та Дзінки Михайла.

У боротьбі з українським революційним рухом большевики стосують облави, наскоки та розшуки і засідки. Днями ходять по селах та перевіряють підозрілі господарства. Надвечір виходять в поле і там зникають, щоб ніччю знову наскочити на село. По селі ходять часто босі, підслуховують під хатами, зазирають у вікна та роблять засідки у відповідних до того місцях.

Дуже часто застосовують большевики всякого рода провокації. Перебрані бійці зі стрибками шляються ночами по селі вдаючи повстанців, прохають їсти та нарікають на рад. владу. Коли пізнають, що господар зорієнтувався, хто вони такі, з диким вереском переводять труси в найменшій закутині даного господарства. Опісля відходять в невідомому напрямі. Іноді під час таких провокаційних дій доходить до тяжких побоїв не тільки мужчин, але й жінок і дітей.

Б о л ь ш е в и ц ь к і в т р а т и :

В часі акцій було 6 большевиків вбитих і 3 ранених.

II. Наше середовище:

Постава мас у відношенні до ворога:

Маси ставляться до большевиків ворожо, це проявляється у невиконванні адміністративних заряджень і нездачі контингенту, у бойкоті мітингів і т.п. Всякі позики та іншого рода драчки народ рівно ж дає тільки зі страху перед ліквідацією майна та вивозом на Сибір. Репресії, які ворог стосує до населення, ще більш загострюють ненависть до большевиків.

У большевицьку пропаганду народ не вірить, бо туполобі большевицькі брехуни не раз і не два такі дива вигадують, що звичайнісінький чоловік пізнає, що це брехня. До всякого роду акцій народ ставиться пасивно. Перед різними грабунками народ боронить себе тільки розпачливим вереском та посилає в сторону грабіжників грізні прокльони.

Відношення мас до нашого руху:

Маси до нашого руху відносяться прихильно. Народ тішиться нашими успіхами, а жалує і оплакує наші втрати, допомагає нам матеріально і розвідкою.

Щоправда частина населення, бачучи наші невдачі зневірилась, або і пішла на службу ворогові, однак це на решту населення впливає мало.

Оцінка світової і нашої ситуації:

Народ вірить свято, що навесні мусить прийти до збройного удару між Англією та Америкою з однієї сторони, а большевиками з другої сторони. Всякі рішення конференцій світового значення народ часто перекичує. Наприм[іп]: Рішення Паризької мирної конференції в справі вицофання окупаційних військ з територій бувших сателітів Німеччини протягом 90-днів, народ зрозумів, що і з Галичини мусять большевики вибратись.

Політичних чуток за звітний час не замічено.

Ставлення мас до заряджень на відтинку віросповідання:

До православної церкви ставиться народ ворожо, до церкви йде тільки, щоб помолитись, а по якому там правлять його не обходить. У деяких селах замітний бойкот православних священиків.

Осяги нашої пропаганди у ворожому таборі:

Осяги нашої пропаганди у таборі симпатизуючих з нами меншостей невеликі, бо зараз з причини кватирування гарнізонів тяжко їх поширювати.

Переселенці з Засяння та Лемківщини ставляться до нас прихильно. Із українців зі СУЗ до нашого руху ставляться найкраще люди старші, що ще пам'ятають "добрі часи", з молодого

покоління тільки частина з учительства та санітарних працівників не виступає проти нашого руху активно. Прихильно ставиться до нас дуже малий відсоток. Відношення партійних та інших урядовців вороже.

Санітарний стан:

В селах починає зростати смертність людей. Причиною є те, що вже зараз багато людей голодує. Шириться тиф. В с. Долина померло 6 осіб, в с. Олеша – 12, в с. Делева – 4 особи (Товмацький р-н).

В терені є багато людей венерично хворих. Особливо замічається це в Тисьменицькому р-ні та в селі Нижнів Товмацького р-ну. Ліченням держава інтерисується мало.

Господарський стан:

Безжалісне стягання податків та контингентів з одної сторони та страшна дорожнеча з другої сторони, допроваджує народ до зuboжіння. Народ не живе, але животіє. Більша частина населення вже не бачить в хаті куска хліба. Кормиться переважно бараболою. Щоб заощадити харчі та на весні не голодувати, народ випродує коні та корови, а безроги систематично вирізує.

В терені появились хмари голодних басарабів та молдаван, що виплакують останній кусок хліба у селян, а то й часто крадуть. Стрічається рівно ж багато прошаків-східняків.

Акції УПА:

13.IX. відділ УПА під ком. сот. “К” зробив засідку, при чому вбив одного червонопагонника.

15.XII. стрільці із сотні “К” знищили в с. Семиківці Жовтневого р-ну стрибка – Анека Олексу із с. Побережжя того ж р-ну.

29.X. СКВ під ком. “Р”, розбив молочарню в с. Деліїв, забрано телефонічний апарат, все урядження знищено, а будинок спалено. Повстанцям помагало цивільне населення* (Жовтневий район).

12.X. в.с. Тумир окружили большевики стрільця СКВ Черемоша і Ромка, але ці щасливо з оточення вирвались, ранивши одного з ворогів (Жовтн[евий] район).

В с. Сілець знищили селяни двох большевиків**. Докладних даних про цей факт не маю (Жовтневий район).

* Тут і надалі підкреслення та виділення на полях червоним олівцем невідомою особою.

** Тут і надалі підкреслення та виділення на полях червоним олівцем невідомою особою.

Н а ш і в т р а т и:

В бою з большевиками впало 12 повстанців, з того 5 членів, а 12 здалось живцем. Застрілилось в криївках 4-х повстанців. Ранено одного повстанця і одну дівчину, що крилася. Арештовано 91 осіб, звільнено 16. Зліквідовано – 4 господарства.

Характеристика середовища національних меншостей:

Поляків, яких є в терені дуже мало, схарактеризувати тяжко. Вони назверх своїх почувань не виявляють. Активної боротьби проти нас не ведуть, удають, що ставляться до нас прихильно, а часом навіть готові нам в дечому допомогти. Москалі – це переважно елемент партійний, поставлений на керівні пости, люблять хабарі та всюди вихваляють сталінський режим.

Безпартійні ставляться до населення прихильно та кленуть партію і Сталіна за щасливе життя. До нас ставляться ворожо.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 80, арк. 404-409.

Оригінал. Машинопис.

№ 34

ЗВІТ НАДРАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН ТОВМАЧЧИНИ (ТЛУМАЧЧИНИ) ЗА СЕРПЕНЬ І ВЕРЕСЕНЬ 1948 р.

15 жовтня 1948 р.

Т о в м а ч ч и н а

З В І Т

за місяць серпень і вересень 1948 р.

В О Р О Ж Е С Е Р Е Д О В И Щ Е

Райпартком

Тисменицький р-н:

I-ий секретар КП(б)У – Голєв Іван Романович, ур. 1897 р.,
руський.

II-ий –//– –//– – Кубишко Онуфрій Григорович, ур.
1909 р. руський.

Редактор райгазети “За соціалістичну працю” – Білик,
українець-наддніпрянець.

Райком ЛКСМУ

Тисменицький р-н:

I-ий секретар – Шпак Іван Полікарпович, жид.

II-ий –//– – Рибак Віра, українка-наддніпрянка.

Первинні організації в сс.: Липове – 13, Слобідка – 6, Марківці – 6, Клубівці – 9, Довге – 17 комсомольців.

Піонери, жовтєнята

Тисменицький р-н:

Піонерська організація існує в райцентрі в середній школі.

РО МВД Тисменицький р-н*

30.8. “істребительний батальйон” по районі розв’язаний, “неблаго-надьожний” елемент здемобілізовано, а решту перекинуто на працю в міліцію райцентру. Начальника “істребительного батальйону” лейт. Паламарова, ур. 1913 р., руский, партійний, перенесено на працю в РО МГБ, як оперуповноважений на с. Чорнолізці Тисменицького р-ну.

РО МГБ

Тисменицький р-н:

Начальника кап. Жабін Дмитра Микитовича перенесено на іншу роботу, а на начальника поставлено лейт. Громовий Федір.

Військово-поліційні залоги

Тисменицький р-н:

В райцентрі, крім охорони міста, квартирує гарнізон внутрішніх військ в числі 200 бійців. На цілому терені прикріплено 7 уповноважених. На кожного з них припадає 2 села, в яких оперує із своєю боївкою в числі 12 бійців, а навіть 25. Крім цього, поміщується в райцентрі підвідділ міліції в числі 12 бійців. Останніми днями почали по терені організовувати відділи самооборони, але успіхів немає.

Тюрми і табори військово-полонених

Тисменицький р-н:

В сс. Рошнів і Марківці у підсобних господарствах, які належать облуправлінню МВД, працює 40 тюремників, яких охороняють по 15 бійців МВД.

В с. Липове на присілку “Студинець” поміщується табор військово-полонених в числі 30 чол. Охороняє їх 6 бійців МВД з капітаном (ім’я невідоме).

Частини ЧА

На терені Отинянського р-ну квартирують маневруючі війська з різними видами зброї і моторизації. Відділ вищезгаданих

* *Дописано ручно.*

військ квартирує в лісах біля сс. Марківці, Слобідка, Чорнолізці і Одаї Тисьменицького р-ну.

Міськрада

Тисменицький р-н:

голова – Шварко Іван, ур. 1897 р., українець (місцевий), 5 кл.

секретар – Васьковська Галя, ур. 1926 р., руска, член ВЛКСМ, 7 кл. зарп. 350

бухгалт. – Софронова Ірина, ур. 1925 р., українка, 6 кл., зарп. 250 крб.

Сільради

Тисменицький р-н:

с. Довге:

голова – Протас Андрій, ур. 1910 р., 4 кл., секретар – Бугай Василь Петра, ур. 1924 р., 6 кл., фінагент – Поясик Михайло, ур. 1916 р.;

с. Стриганці:

голова – Легун Михайло, ур. 1919 р., 7 кл., секретар – Водницький Іван Петра, ур. 1920 р., 5 кл.;

с. Вільшаниця:

голова – Івасюта Федор, ур. 1912 р., 4 кл., секретар – Солоничний Михайло Миколи, ур. 1918 р., 4 кл., фінагент – Тимів Василь Михайла, ур. 1909 р., 4 кл.;

с. Клубівці:

голова – Богай Михайло Федора, ур. 1918 р., 4 кл., секретар – Лесюк Микола, ур. 1918 р., 4 кл., фінагент – Бойко Дмитро Осипа, ур. 1917 р.;

с. Пшеничники:

голова – Ферштей Іван Панька, ур. 1912 р., 3 кл., секретар – Юришин Юрко Дмитра, ур. 1906 р., 4 кл., фінагент – Степанюк Михайло Івана, ур. 1922 р., 5 кл., голова земкомісії – Степанюк Василь Степана, ур. 1921 року, 5 кл.;

с. Хом'яківка:

голова – Василюк Гнат Василя, ур. 1904 р., 5 кл., секретар – Петришин Федор Романа, ур. 1925 р., 4 кл., фінагент – Грицуляк Гаврило Романа, ур. 1894 р., 4 кл., голова земкомісії – Зайчук Петро Федора, ур. 1924 р.;

с. Марківці:

голова – Настюк Михайло Андрія, ур. 1919 р., секретар – Кудярьський Василь, ур. 1897 р., 4 кл., фінагент – Зоник Василь Івана, ур. 1922 р.;

с. Чорнолізці:

голова – Юренко Андрій Степана, ур. 1910 р., фінагент – Петрів Дмитро Василя, ур. 1909 р.;

Товмацький р-н:

с. Долина:

голова – Шпак Петро Михайла, партійний, 4 кл., секретар – Буграй Семен, 4 кл., фінагент – Павлюк Микола, партійний, 4 кл., голова земгромади – Шкварчук Федор Василя, 2 кл.;

с. Делева:

голова – Винничук Микола Михайла, 4 кл., секретар – Ціник Осип Якова, 4 кл., фінагент – Візник Осип, 4 кл., голова земкомісії – Синиця Андрій;

с. Будзин:

голова – Гришак Михайло Степана, 2 кл., секретар – Гринюк Дмитро Івана, 4 кл., голова земкомісії – Генсіцький Петро Миколи, поляк, 4 класи;

с. Горигляди:

голова – Трушик Василь Івана, 4 кл., секретар – Ціник Василь, 5 кл., фінагент – Коропецький Марко, 5 кл., голова земкомісії – Ціник Іван Михайла, 3 кл.;

с. Одаї:

голова – Куриляк Микола Івана, 7 кл., секретар – Скобінський Яків, поляк, 4 кл., фінагент – Микитюк Василь Михайла, 4 кл., голова земкомісії – Василишин Михайло Дмитра, 3 кл.;

с. Тарасівка:

голова – Куцик Михайло Степана, ур. 1902 р., секретар – Слободян Іван Михайла, ур. 1925 р.;

с. Локитки:

голова – Романовський Михайло Онуфрія, ур. 1911 р., 3 кл., секретар – Бабуляк Іван Василя, ур. 1929 р., 5 кл.;

с. Братишів:

голова – Соротюк Михайло Олекси, ур. 1919 р., секретар – Олесів Василь Максима, ур. 1916 р., голова земкомісії – Шкварок Андрій Максима, ур. 1891 р.;

с. Антонівка:

голова – Мельник Олекса Юрка, ур. 1907 р., секретар – Палюга Михайло Петра, ур. 1900 р.;

с. Петрилів:

голова – Дзінька Петро Дмитра, ур. 1921 р., 5 кл., секретар – Шпак Микола Степана, ур. 1904 р., 5 кл., фінагент – Шпак Микола Степана, голова земкомісії – Кузик Михайло Дмитра, ур. 1905 р., 4 кл.;

с. Новосілка:

голова – Ганущак Михайло Романа, ур. 1909 р., партійний, секретар – Кривенчук Олекса Миколи, ур. 1906 р. (вислужник-агент);

с. Олешів:

голова – Ковальчук Василь, ур. 1919 р., секретар – Коп'яницький Григор Василя, ур. 1924 р., голова земкомісії – Гладкий Микола Олекси, ур. 1919 р.;

с. Палагічі:

голова – Козак Михайло Андрія, ур. 1897 р., секретар – Гринів Юрко Івана, ур. 1894 р., фінагент – Ліцовський Михайло Петра, ур. 1905 р., голова земгромади – Годований Дмитро Онуфрія, ур. 1892 р.;

с. Остриня:

голова – Отаманчук Степан Катерини, ур. 1917 р., секретар – Калиняк Василь Семена, ур. 1907 р., голова земкомісії – Доранюк Михайло Петра, ур. 1896 р.;

с. Надорожна:

голова – Яковенко Микола Михайла, ур. 1909 р., секретар – Федорчук Микола Іванович, ур. 1928 р., голова земкомісії – Борчук Михайло Олекси;

с. Колинці:

голова – Петрів Андрій Семена, ур. 1898 р., секретар – Критович Іван Дмитра ур. 1900 р., голова земкомісії – Водославський Іван Кирила, ур. 1890 р.;

с. Гринівці:

голова – Ониськів Степан Івана, ур. 1902 р., секретар – Демчук Дмитро Юрка, ур. 1927 р., голова земкомісії – Томик Гарасим Семена, ур. 1902 р.

РВК

Тисьменицький р-н:

Соцзабезпечення:

головний інспектор – Шевчук, руский, партійний, 4 кл., зарпл. 560 крб.

заступник – Степанюк Ілько Петра, 7кл., зарпл. 500 крб.

розношець картотек – Гринівська Володимира Миколаївна, зарпл. 360 крб.

Товмацький р-н:

Райздороввідділ:

завідуючий – Ковальчук Михайло Миколи, ур. 1912 р., українець-наддніпрянець, освіта вища, зарплата 900 крб.

Усіх працівників начисляється ок[оло] 15 осіб.

Ветлікарня:

ветлікар – Мусієнко Григор Олексієвич, ур. 1910 р., українець-наддніпрянець, освіта вища, зарплата 800 крб.

Працівники:

Павлюк Юрко Івана, ур. 1907 р., українець-галичанин, 5 кл., зарплата 500 крб.

Стасюк Микола Петра, ур. 1914 р., українець, зарплата 550 крб.

Решітний Андрій М., ур. 1906 р., українець, зарплата 310 крб.

Іванишин Іван Юрка, ур. 1896 р., українець, зарплата 250 крб.

Медпункти:

с. Олеша:

завідуючий – Сенчинко Анна, українка-наддніпрянка
дантист – Рашевська Софія, українка-наддніпрянка
лікар – Деревлянко Ольга, українка-наддніпрянка
санітар – Недільський Роман, українець-галичанин

с. Нижнів:

працює 5 чол. Завідуючий – лікар, жид (ім'я невідоме)

ЦСУ: (Філія центрального статистичного уряду):

завідуючий – Харапута Марія П., ур. 1929 р., руска

інспектор – Саварин Микола Олексієвич, ур. 1922 р., українець, 5 кл.

2-ий інспектор – Ковбаса Михайло Микитович, ур. 1929 р., українець, 5 кл.

РВНО

Товмацький р-н:

СШ в м. Товмач:

директор – Малінішин Микола М., ур. 1898 р., українець-галичанин, освіта вища, зарплата 950 крб.

завпед – Пузирова Віра Андріївна, ур. 1921 р., руска, освіта середня, член ВЛКСМ, зарплата 600 крб.

учителька – Бримова Олександра Степана, ур. 1925 р., руска, освіта СШ, член ВЛКСМ, зарплата 550 крб.

–//– – Богайчук Галина Г., ур. 1923 р., українка-наддніпрянка, [освіта] СШ, член ВЛКСМ, зарплата 550 крб.

учитель – Легінович Антон Федорович, ур. 1919 р., українець-наддніпрянець, освіта середня, зарплата 605 крб.

–//– – Ільченко Василь Михайлович, ур. 1923 р., українець-наддніпрянець, освіта СШ, член ВЛКСМ, зарплата 650 крб.

–//– – Березовський Федор Кузьмович, ур. 1921 р., руский, освіта вища, зарплата 650 крб.

учителька – Кириченко Катерина Омелянівна, ур. 1917 р., українка-наддніпрянка, освіта середня, зарплата 605 крб.

–//– – Осадчин Катерина З., ур. 1917 р., українка-наддніпрянка, освіта середня, зарплата 605 крб.

–//– – Шкрюба Катерина Микитівна, ур. 1925 р., українка-наддніпрянка, освіта середня, зарплата 550 крб.

–//– – Ковальчук Олександра Сергіївна, ур. 1918 р., українка-наддніпрянка, освіта середня, зарплата 505 крб.

–//– – Везбог Ольга Павлівна, ур. 1923 р., українка-галичанка, освіта середня, зарплата 550 крб.

–//– – Дзьобенко Марія М., ур. 1903 р., українка-галичанка, освіта середня, зарплата 650 крб.

учителька – Лавренко Марія Іванівна, ур. 1923 р., українка-наддніпрянка, освіта середня, зарплата 650 крб.

–//– – Дяченко Зіна, ур. 1923 р., українка-наддніпрянка, освіта вища, зарплата 650 крб.

–//– – Мешкурова Люба Федорівна, ур. 1921 р., руска, освіта вища, член ВЛКСМ, зарплата 650 крб.

–//– – Печуриця Параска Миколаївна, ур. 1922 р., українка-наддніпрянка, освіта вища, зарплата 650 крб.

учителька – Таран Софія Василівна, ур. 1925 р., українка-наддніпрянка, освіта вища, зарплата 550 крб.

–//– – Гудкова Ніна, ур. 1927 р., руска, освіта середня, член ВЛКСМ, зарплата 650 крб.

–//– – Ясинецька Степанія М., ур. 1912 р., українка, освіта вища, зарплата 750 крб.

учителька – Кіпка Галина Дмитра, ур. 1925 р., українка-галичанка, освіта середня, зарплата 550 крб.

–//– – Вадилова Люба Мойсеївна, ур. 1926 р., жидівка, член ВЛКСМ, зарплата 550 крб.

учитель – Саєвич Андрій Андрія, ур. 1925 р., українєць-галичан, освіта середня, член ВЛКСМ, зарплата 650 крб.

–//– – Кордаху Андрій Максима, ур. 1927 р., українєць-галичан, освіта середня, член ВЛКСМ, зарплата 650 крб.

–//– – Богайчук Лев Миколи, ур. 1919 р., українєць-наддніпрянець, освіта неповносередня, кандидат партії, зарплата 650 крб.

–//– – Умиджави Маклой Кортон, ур. 1922 р., таджик, освіта середня, воєнрук, член ВЛКСМ, зарплата 650 крб.

СШ в с. Нижнів:

директор – Юшук Микола І., українєць-наддніпрянець, освіта вища, парт.

учителька – Ріпа Марія Василівна, українка-наддніпрянка, освіта вища, член ВЛКСМ.

–//– – Ряботіло Галина Макара, українка-наддніпрянка, освіта середня, член ВЛКСМ.

–//– – Бортянко Марія Іванівна, українка-наддніпрянка, освіта середня, член ВЛКСМ.

–//– – Гаврилова Галина В., українка-наддніпрянка, освіта середня, член ВЛКСМ.

–//– – Вдовенко Марія Панасівна, українка-наддніпрянка, освіта вища, член ВЛКСМ.

–//– – Іванишин Анна Мих., українка-галичанка (с. Слобідка), освіта середня.

–//– – Кліщ Софія Степанівна, українка-галичанка (с. Нижнів), освіта середня.

–//– – Курдидик Марія Михайлівна, українка (с. Нижнів), освіта середня.

–//– – Непевна Параска Андрія, українка-галичанка (с. Нижнів), освіта середня.

–//– – Путня Ярослава Петра, українка-галичанка (с. Липа), освіта середня.

учитель – Пісецький Петро Івана, українець-наддніпрянець, освіта середня, член ВЛКСМ.

–//– – Кравець Петро Якович, українець-наддніпрянець, освіта середня, член ВЛКСМ.

–//– – Лесюк Іван Федора, українець-галичан (с. Олешів), освіта середня, член ВЛКСМ.

–//– – Малинишин Петро П., українець-галичан (с. Палагічі), освіта середня.

–//– – Пунько Антін Івана, українець-галичан (с. Пасічна), освіта середня.

–//– – Скванюк Петро Олекси, українець, освіта середня.

НСШ в с. Петрилів:

директор – Сорохманюк Степан Йосипа, ур. 1907 р., українець-галичан, освіта вища.

учителька – Сорохманюк Ярослава Степана, ур. 1912 р., українка-галичанка, освіта вища.

–//– – Керета Анна В., українка, ур. 1923 р.

–//– – Овчаренко Віра Тимофіївна, ур. 1921 р., українка-наддніпрянка, член ВЛКСМ.

–//– – Онищенко Марія Іванівна, ур. 1927 р., українка-наддніпрянка, член ВЛКСМ.

–//– – Сіренюк Марія Федорівна, ур. 1928 р., українка-наддніпрянка, член ВЛКСМ.

учителька – Слабінська Антоніна Антонівна, ур. 1904 р.,
українка-надніпрянка.

учитель – Мазурик Іван Дмитра, ур. 1924 р., українець, освіта
середня.

НСШ в с. Братишів:

директор – Головатий Михайло Івана, ур. 1918 р., українець-
галичан

учителька – Ковалюк Параска, ур. 1928 р., українка-
галичанка

--/-- – Боберська Вікторія Михайлівна, ур. 1926р., укра-
їнка

--/-- – Гусар Марія Юрка, ур. 1923 р., українка-наддніпрянка,
член ВЛКСМ.

--/-- – Кишка Олександра, ур. 1925 р., руска, член ВЛКСМ.

учитель – Дмитришин Микола І., ур. 1924 р., українець-
галичан

--/-- – Миронюк Іван Ф., ур. 1924 р., українець-галичан.

НСШ в с. Палагічі:

директор – (ім'я невідоме), українець-галичан, партійний

учителька – Безбородько Ольга Іванівна, ур. 1915 р.

--/-- – Лімнова Дора Ф., ур. 1918р., українка-галичанка,
партійна

--/-- – Са[...]ко Зоня Івана, ур. 1918 р., українка-наддніп-
рянкa, партійна

--/-- – Козачок Доня Олексіївна, ур. 1916., українка-над-
дніпрянка

--/-- – Шкварок Анна, ур. 1926 р., українка-галичанка

--/-- – Гончарук Анна І., ур. 1918 р., українка

учитель – Безбородько Федор Івана, ур. 1913 р., українець-
галичан, член ВЛКСМ

--/-- – Нелі[...]й Василь, ур. 1928 р., українець-галичан.

НСШ в с. Остриня:

директор – Медведюк Григор І., ур. 1928 р., українець-
галичан, освіта вища

учителька – Розенберг Марія Антонівна, ур. 1925 р., українка-
наддніпрянка, освіта середня

--/-- – Павлюк Ірина Григорівна, ур. 1913 р., українка-
галичанка, освіта середня

--/-- – Ковальчук Ліда Дениса, ур. 1926 р., українка-гали-
чанка

--/-- – Чав'як Марія Пилипівна, ур. 1928 р., українка-гали-
чанка

--/-- – Савчак Марія Володимирівна, ур. 1917 р., українка-галичанка, освіта середня

--/-- – Татарчук Марія Федорівна, ур. 1924 р., українка-галичанка, освіта середня

учитель – Савчин Петро Михайлович, ур. 1918 р., освіта середня.

Початкова школа в с. Тарасівка (Яцівка):

директор – Стасюк Федор Іванович, ур. 1920 р., українець-галичан, освіта середня

учителька – Гашурак Антоніна Андріївна, ур. 1927 р., українка, освіта середня

--/-- – Чаплинська Любомира Миколаївна, ур. 1930 р., українка, освіта середня.

Початкова школа в с. Надорожна:

директор – Коваленко Федор, ур. 1922 р., українець-наддніпрянець

учителька – Коваленко Марія Т., ур. 1927 р., українка-наддніпрянка

--/-- – Да[...]а Марія, ур. 1915 р., українка-галичанка.

Артілі

В м. Товмач є дві артілі: кравецька і шевська. В кравецькій працює 12 працівників. Завідуючий – Рудяк Володимир Михайлович, ур. 1918 р., українець-галичан, зарплата – 750 крб.

Шевська артіль – 15 працівників, завідуючий – Чорноліський Андрій Петрович, ур. 1911 р., українець, зарплата 650 крб. Зарплата працівників сплачується процентово від продуктивності даного працівника.

Страхвідділ:

завідуючий – Залінський Петро Мих., ур. 1910 р., українець-наддніпрянець.

Шляхвідділ:

завідуючий – Херманов Михайло Н., ур. 1907 р., українець-наддніпрянець.

Спиртзавод:

директор – Борошков Микола Іванович, ур. 1918 р., руский, партійний, зарплата 800 крб.

бухгалт. – Сідоров Василь Миколайович, ур. 1926 р., руский, освіта СШ

хімік – Янков Олекса Миколайович, ур. 1927 р., руский, освіта 8 кл., зарплата 550 крб.

Нарсуд

Товмацький р-н:

суддя – Басалига Роман Михайлович, ур. 1915 р., українець-наддніпрянець, партійний, зарплата 1.000 крб.

секретар – Король Йоганна Іванівна, ур. 1917 р., українка-галичанка, 7 кл., зарплата 500 крб.

адвокат – Дубовий Олекса М., ур. 1910 р., українець-галичан.

Прокуратура

Тисьменицький р-н:

прокурор – капітан Чайка Микола Григорович, руский, партійний, освіта вища

слідчий – мол. лейт. Битеєв, руский, партійний.

Держбанк

Тисьменицький р-н:

директор – Дворов Олексій, ур. 1896 р., руский, освіта середня

касієр – Марцова Ніна, ур. 1920 р., руска

бухгалтер – –//– –//– , ур. 1920 р., руска

секретар – Іванова, ур. 1926 р., руска.

Товмацький р-н:

директор – Озерницька Віра Павлівна, ур. 1922 р., українка-галичанка, 7 кл., зарплата 700 крб.

касієр – Легедьський Дмитро М., ур. 1890 р., українець, 6 кл., – 500 крб.

секретар – Бойчук Надія Василівна, українка, 7 кл., зарплата 500 крб.

бухгалтер – Буграк Марія В., українка, ур. 1928 р., 6 кл., зарп. 500 крб.

Ощадкаса

Товмацький р-н:

завідуючий – Комаровський Павло М., ур. 1924 р., українець-галичан, партійний, 8 кл., зарплата 800 крб.

Райспоживспілка

Тисьменицький р-н:

голова – лейт. Сузін Захар Іванович, ур. 1898 р., руский, партійний, освіта середня, зарплата 515 крб.

бухгалтер – кап. Новіков, ур. 1906 р., руский, партійний, освіта середня, зарплата 456 крб.

секретар – Єлесеєва Анна, ур. 1926 р., руска, чл. ВЛКСМ, освіта середня

інструктор – Вйортний Захар., ур. 1926 р., руский, СШ, – 420 крб.

Товмацький р-н:

голова – Книш Андрій Григорович, ур. 1901, жид, СШ, партійний, – 500 крб.

бухгалт. – Бородайкевич Петро, українець, ур. 1909 р., – 650 крб.

ревізор – Павлюк П. М., ур. 1920 р., українець-галичан, 5 кл., – 300 крб.

Отинянський р-н:

голова – Голодинський Володимир, ур. 1929 р., українець-галичан

зам. голови – Періг Осип Івана, ур. 1918 р.

Пекарня

завідуючий – Хом'як, українець (переселенець), зарплата 200 крб.

В пекарні працює 2-ох працівників, зарплата по 150 крб.

Промкомбінат

Товмацький р-н:

завідуючий – Ямщенко Іван Тимофійович, ур. 1910 р., українець-наддніпрянець, 8 кл., зарплата 800 крб.

завхарчпромкомбінатом – Овчаренко М. П., ур. 1884 р., українець-наддніпрянець, 8 кл., зарплата 800 крб.

плановик – Боднар Олекса М., ур. 1913 р., українець-наддніпрянець, освіта середня, зарплата 800 крб.

МТС

Тисьменицький р-н:

директор – лейт. Полібров Матвій, ур. 1908 р., жид, партійний, – 800 крб.

замполіт – підполковник Петренко Данило, ур. 1908 р., українець-наддніпрянець, партійний, освіта середня, зарплата 800 крб.

бухгалт. – Семенюк Василь, ур. 1927 р., українець-галичан, освіта середня, зарплата 800 крб.

завбази – Соколов Федір, руский, 7 кл., партійний, зарплата 800 крб.

агроном – Соколова Павліна Ф., ур. 1920 р., руска, партійна, – 800 крб.

механік – Онісімов, ур. 1913 р., руский, зарплата 800 крб.

Крім цього, працює 5 трактористів. Зарплата від зароблення 1,7 га землі по 14 крб. і 5 кг твердого збіжжя. МТС має 2 трактори “У-2”, 1 автомашину, одна моторова і дві кінні молотарки, 2-і жниварки і 2-і сівалки.

Товмацький район:

директор – Лавренко Григор Назара, ур. 1902 р., жид, партійний, зарплата 800 крб.

агроном – Гончарук Михайло Прокопович, ур. 1903 р., українець-галичанин, зарплата 800 крб., механік – Романюк Михайло Федорович, ур. 1911 р., українець, зарплата 450 крб.

Радгоспи, колгоспи, підсобні господарства

Тисьменицький р-н:

В с. Липове колгосп ім. Сталіна – 105 га орної землі, голова – Яворський Володимир Михайла.

В с. Чорнолізці колгосп посідає 115 га орної землі, голова – Мельник Микита Михайла, ур. 1900 р.

Підсобні господарства

Сс.: Рошнів, Марківці з рамени обласної тюрми МВД, в якому працюють в'язні суджені до 5 літ тюрми.

В с. Хом'яківка з рамени рибгоспу в тому ж селі. Посідає 20 га орної землі, 3 пари коней, 4 корови, 1 свиноматку, 3 вози, один двоскибовий і три односкибові плуги, 4 пари борін.

Отинянський р-н:

В с. Тарновиця Пільна є три підсобні господарства, котрі належать до війська. Директор – майор Шевченко, руский. Мають в експлуатації 300 га землі, 2 трактори, 1 автомашина, 1 сівалка, один плуг чотирискибовий, 1 косарка, 1 молотарка, 6 возів, 20 коней, 50 корів, 150 овець. Працює 20 робітників. Господарка ведеться не економічно, великі простори землі стоять облогами.

В с. Богородичин є випас корів ЧА, яка квартирує в с. Ворона. Пасеться 400 шт. корів і 200 штук овець на площі 600 га.

Рибгосп

Тисьменицький р-н:

В с. Хом'яківка посідає ок[оло] 400 га ставу. Директор – кап. МГБ Чупровський, ур. 1919 р., українець-наддніпрянець, партійний, зарплата 900 крб., ставничий – Дудик Дем'ян, ур. 1888 р., українець-галичанин, зарплата 400 крб., господар – Крук Микола Мартина, ур. 1896 р., українець, зарплата 450 крб.

Залізниця

Тисьменицький р-н:

Ста[н]ція с. Липове

Отинянський р-н:

Ста[н]ція в с. Гостів, лінія мм. Коломия – Станиславів. На добу переходить від 20 до 25 товарових поїздів.

Точку 27-му і 29-у заподано в попередньому звіті.

ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУЦІЙ ОКУПАНТА І ЙОГО ПОЛІТИКА В ПООДИНОКИХ ДІЛЯНКАХ ЖИТТЯ

Хліборобство

Урожай у 1948 р. був середній. В порівнянні з 1947 р. можна сказати, що менш видатний. З одної копи жита пересічно намолюють від 35 до 50 кг зерна, а пшениці багато менше.

Велику шкоду урожаю принесла повідь Дністра, яка була в м. липні 1948 р. Повіддю затоплені слідуючі села: Дубівці, Водники, Побереже Єзупільського р-ну; Довге, Стриганці Тисьменицького р-ну; Петрилів, Новосілка, Липа, Горигляди, Нижнів, Смерклів, Долина, Делева Товмацького р-ну. У вищезгаданих селах знищено майже 75 % урожаю. Є господарі, які лишились без засобів прохарчування.

Не звертаючи уваги на злий урожай та знищені села повіддю, в м. серпні посилено контингентову кампанію. Для стягання контингенту, розкинуто по селах озброєну майже всю районну адміністрацію та уповноважених по контингенті. На охорону уповноваженим прикріплено боївки РО МГБ та війська місцевих гарнізонів.

По колгоспах большевики звозили хліб на “спільний тік”. Перемолочене збіжжя забирали до району. Не залишаючи нічого в колгоспному магазині, говорили, що тому, щоб “бандьори” не спалили. За трудодні казали, що будуть виплачувати ячменем. Так поступили в колгоспах сс. Олеша, Слобідка, Кутиська Товмацького р-ну. Є випадки, що *колгоспники ходять за проше-ним хлібом, як сс. Кутиська і Буківна Товмацького р-ну.**

Останні не хотіли йти робити на колгоспне поле і коли збіжжя вже доходило, тоді дозволено його збирати кожному зокрема. По зборі наложено 1 га 6 ц. збіжжя здати для держави. Після такої здачі контингенту, колгоспникам нічого не залишилось.

Щоб виконати понад плян хлібоздачу, большевики прямо грабують населення. Коли селяни за так короткий строк наложеного контингенту не в силі здати, большевики заїздять до таких селян фірою і забирають збіжжя на т.зв. “спільний тік”. Обмолочене збіжжя відставлювано на заготівельний пункт. Були випадки, що забирали відразу із поля. Ось примір:

Дня 8.8.[19]48 р. в с. Семиківці Єзупільського р-ну 2-ох большевиків і уповноважений по контингенті Левада заїхали двома фірами до госп. Веретюк Катерини ж. Миколи. За нездачу 0,5 ц. збіжжя забрали на т.зв. “спільний тік” 6 кіп жита і пшениці.

* *Дописано ручно на лівому полі документа.*

Дня 12.9.[19]48 р. в с. Дубівці Єзупільського р-ну большевики заїхали до госп. Галюк Петра с. М. і забрали 4 копи збіжжя, у госп. Сиротинський Михайло 3 копи.

У с. Пшеничники Тисьменицького р-ну прокурор з групою большевиків прийшов в справі контингенту до госп. Стефанюка Степана, Стефанюка Андрія, Шамуран Парані, Петрунчака Івана, Шуршурана Петра. Прийшовши до госп. Петрунчака Івана, почав грабити збіжжя і немилосердно побив його жінку, котра почала просити, щоб хоч трохи залишили збіжжя.

Селяни, котрі не в силі здати наложеного на них контингенту, щоб не стали суджені і щоб уникнути Сибіру, залишають свої господарства і криються від большевицької адміністрації. Таким селянам приписують куркулівські саботажі. Ось факти:

18.8.[19]48 р. в м. Тисьмениця засуджено на 6 літ тюрми і skonфісовано майно у госп. Шпильчак Матвія, ур. 1872 р. за те, що вищезгаданий не міг здати в цілости наложеного йому контингенту, який виносив 36 ц. від 6 га орної землі. Він залишив свою господарку і крився.

В с. Петрилів Товмацького р-ну госп. Лешчишин Антось не в силі здати контингент, залишив господарство.

Деякі селяни продають одяг і інші речі, купують зерно і здають на контингент, щоб лиш тільки залишитись у своїй хаті. Бувають випадки, що селяни божеволіють, або поповняють самогубство. Примір:

В с. Пшеничники Тисьменицького р-ну госп. Ферштей Юстина здала наложений їй контингент, однак при “додатковім” грабунку, прокурор Чайка знайшов у неї збіжжя і трохи муки. Незважаючи на просьби і плач господині, він це все забрав. Господиня з тієї розпуки збожеволіла.

В с. Петрилів Товмацького р-ну до госп. Шашка Петра, який посідав 0,5 га землі і на одержанню має 4 душі, прийшов уповноважений на село з большевиками та перевів розшуки за збіжжям. При розшуках знайшов один центнер кукурудзи, котру згаданий сховав. Не звертаючи уваги на плач господаря, що тільки всього лишилось йому на прохарчування, решта все вода затопила, забрав. Господар з цієї розпуки повісився.

В м. вересні посилено колгоспну кампанію. На села були вислані упов. з партії, котрі брали з собою боївки РО МГБ та “добровільно” організовували колгоспи. Така “добровільна” організація колгоспу провадилась большевицькою методою. Арештуючи селян, припроваджували до сільради, де тримали замкнених по дві-три доби. Ніччю по одному прикликали і дава-

ли підписувати заяву вступу в колгосп. Коли господар не хотів, сильно били доти, доки не підписався. Примір: в с. Петрилів Товмацького р-ну упов. з партії Демешко арештував 30 осіб і держав у пивниці через 5 днів і кожного дня били. Госп. Шашка Дмитра так побили, що втратив слух і мову. Не маючи успіхів побоями примусити селян, удались на хитрощі. Арештованим сказали підписатися цілком на чистому папері, що вони колгоспу не хочуть. Коли господар підписався, вони пізніше виповнили і заява в колгосп була вже готова. 7 господарів зовсім не хотіли підписатись, їх за це вивезли на Кривий Ріг. Подібних заяв большевикам вдалось стягнути 20.

В с. Олеша Тисьменицького р-ну* 2-ох господарів від побоїв збожеволіло (прізвища не заподані).

Не маючи успіхів, большевики на якийсь час колективізаційну кампанію припинили.

Торгівля

До сільмагів приходять товари досить рідко. Населення відчуває брак товарів ширвжитку (нафта, сіль, сірник, мило, мануфактура). Ці товари населення купує по містах по спекуляційних цінах. До сільмагів привозять переважно непотрібні для селян товари, як: горілка, парфумерія, діточі забавки, папіроси і т. д. А коли навіть щось привезуть, то в дуже малій кількості. Примір: с. Довге Тисьменицького району має ок[оло] 300 господарств, одержало за м. липень слідуючі товари: 419 л нафти по 2,7 крб., 62 м білого полотна по 21,40 крб., 15 кг цукорків по 50,38 крб., 550 кор. сірнику по 0,20 карбованців, 40 кусків тоалетного мила по 7 крб., 40 кусків прального по 4 крб., 10 пильників по 9,30 крб., 17 пуделок пасти до чобіт по 2,20 крб., 300 кг шміру по 2,70 крб., 2 маринарки з дриліху по 86,00 крб., 2 штанів дриліхових по 73,00 крб., 6 пар полотняних мештів по 60,00 крб., 6.000 шт. папіросів “Парашутист” по 0,15.

В с. Петрилів Товмацького р-ну, котрий має 500 господарств одержав: 420 л нафти, 15 л горілки, 600 шп. ниток, 10 пар скарпеток, 20 кавалків мила, 2.000 пачок по 25 шт. папіросів “Екстра” а 2.000 – “Стадіон”, 80 м полотна на сорочки по 27 крб. Разом на суму 21.566 крб. Слід зазначити, що це рідкість.

Державні ціни на продукти сільськогосподарські, котрі населення здає для держави, слідуючі: 1 ц. пшениці коштує 9,40 крб., 1 ц. жита – 7,35 крб., 1 ц. ячменю – 6,20 крб., 1 ц. вівса – 4,65 крб.,

* Так у тексті. Повинно бути: Товмацького р-ну.

1 ц. бараболі – 4,50 крб. Ціни на “чорному ринку” багато більші, примір: 1 ц. пшениці коштує 500 крб., 1 ц. жита – 300 крб., 1 ц. ячменю – 250 крб., 1 ц. вівса – 200 крб., 1 ц. кукурудзи – від 180 до 250 крб., 1 ц. бараболі – 30-40 крб., 1 кг масла – 40 крб., 1 л молока – 4-5 крб., 1 кг м'яса свинського – 20 крб., 1 корова – 2.500-3.000 крб., кінь – 300-1.500 крб.

Фінансова господарка

Внутрішній курс валюти незмінний. Большевицькі адміністрації насильно стягають податки, щоб тільки все виконати до пляну. Податки наложено в таких сумах, що населення не має стільки доходу, щоб могло їх сплатити, помимо цього, що спродує що лиш може. Примір: в Товмацькому р-ні наложено по доході податки в такій сумі: 1 пара коней повинна принести на їх думку річно 2.800 крб. доходу, 1 корова – 1.200 крб. Коли господар має 1 корову і коня, платить 960 крб., за 1га землі – 146 крб., за 1 козу – 60 крб., 1 безрога – 450 крб. податку. У такій сумі наложені податки для першої і другої групи, господарі-“куркулі” платять багато більше. Примір: в с. Будзин Товмацького р-ну госп. Готюк Микола Петра, ур. 1919 р., посідає 7,5 га землі. Йому наложили здати 50 ц. збіжжя на контингент. Господар, не маючи стільки свого збіжжя, продав худобу і купив по спекуляційній ціні. Коли контингент здав, фінвідділ наложив йому 7 тисяч податку. Господар побачив, що не в силі сплатити, лишив господарку і утік не відомо куди.

В с. Братишів того ж р-ну господар Палюга Максим посідає 6 га землі. Йому наложили 27 ц. зерна, а коли здав, так наложили йому 12.000 крб. податку. Крім податків ґрунтовних і доходових, стягають “халастойське”. Жінка, котра не має дітей, платить “халастойського” 150 крб. річно, котра має 1 дитину – 100 крб., а коли має 2 – 50 крб. Якщо має 3 дітей, не платить. Мужчини по 100 крб.

Про бюджети різних установ точних даних немає.

Комунікація, транспорт, зв'язок

Комунікація на терені надрайону досить зла. Всякі транспорти переправляють переважно автомашинами або підводами.

Залізниця йде тільки через Тисьменицький і Отинянський райони. Відбудова залізничних шляхів не провадиться.

Телефонічним зв'язком пов'язані майже всі села.

Мілітарна підготовка

На терені Отинянського р-ну перебувають маневруючі війська ЧА. Перепроваджуючи маневри, уживають різного рода зброї та моторизації. Перепроваджують острє стріляння, де бувають випадки ранення.

Маневри перепроводжують в той спосіб, що одна частина представляє німців, друга большевиків, а третя з боку “бандерівців”. Большевики наступають на німців, а на большевиків з боку “бандерівців” і в цей спосіб провадять боротьбу.

У днях – 12-14-го 9.[19]48 р. відбулись маневри на терені Єзупільського р-ну. В сс. Тустань, Медуха, Маринопіль, маневрувала піхотна частина 33-ої дивізії ЧА.

14.9.[19]48 р. згадана частина переправилась через Дністер на терен Тисьменицького р-ну, а звідтам в напрям міста Станислав.

У Товмацькім р-ні райвоєнкомат перевів мобілізацію до ФЗН 28-го, 29-го і 30-го річників, яких лапають облавою і відвозять до Станислава.

4.8. в с. Братишів зловлено 7 хлопців. В облаві брало участь 80 большевиків.

З кінцем серпня райвоєнкомат видав мобілізаційні карти для демобілізованих старшин ЧА руської національності, які повинні відійти до своїх частин 3.9.1948 р.

Шкільництво

Новий шкільний рік почався 1.9.1948 р.

В програмі навчання большевики найбільше натискають на учительські сили, щоб виховувати шкільну молодь в комуністичному дусі, як рівно ж добитися в короткому часі зорганізувати комсомол та піонери. Шкільну молодь настроюють ворожо нашому рухові, а навіть стараються включити в боротьбу з ним. До реалізації такої програми большевики пристосовують всякі підступи, це роблять переважно у середніх школах. У нищих клясах учнів зобов'язують читати прорадянську літературу, ворожу нашому рухові. Русифікацію вводять послідовно у програму навчання так, що учні силою обставин мусять її приймати.

Рівень навчання задовільний. Забезпечення шкільної молоді потрібними до навчання засобами погане. Учням брак зшитків, підручників і т. п.

Закладання нових шкіл не перепроводжувалось.

Культурно-освітнє життя

На терені надрайону театрів немає. У кожному райцентрі є кіно, а по селах їздять кінопересувки.

В Єзупільському р-ні по селах кінопересуванням апаратом висвітлено 45 кіносеансів. В райцентрах відбуваються щодня.

Клуби є майже в кожному селі, але активно не діють. Активну діяльність клубів можна запримітити тільки у тих селах, де наш рух незаметний, а мають вплив большевики. Як у с. Олеша

Товмацького р-ну, де постійно квартирує гарнізон і стрибки, с. Буківка, с. Олешів Товмацького р-ну.

Бібліотеки є при кожному клубі. В Єзупільському р-ні начис- ляється ок[оло] 15 тис. примірників книжок.

Курсів для неписьменних не було.

Культурно-освітньої роботи по селах большевики не ведуть.

Церковно-релігійна ділянка

Ставлення большевиків до греко-католицької церкви воро- же. Священників переслідують органи МГБ та змушують останки переходити на православ'я.

Оподаткування церков виносить від 500-1.000 крб., залежно від села.

Внутріпартійне життя

По цілому надрайоні партійні та комсомольські організації були розіслані по селах в справі стягання контингенту.

18.8. в м. Отинії в приміщенні виконкому відбулась нарада партійного активу, присвячена підсумкам районного соцзма- гання у збиранні контингенту. На нараді був присутній заступник голови облвиконкому – Рясіченко. Він зобов'язав партійний актив доложити всіх зусиль, щоб в 1949 р. завоювати червоний прапор.

Партійний вишкіл провадиться тільки в Тисьменицькому р-ні. Вишкіл покінчився незадовільно. 5 чоловік іспиту не здало. Про прийом нових членів ВКП(б) даних немає.

Пропаганда й агітація

В терені виходять районні газети: “Сталінський заклик” в Товмацькім р-ні, “Прапор жовтня” в Єзупільськім р-ні, “Ленінський заклик” в Отинянськім р-ні. Крім цього, доходять обласні, респу- бліканські та центральні газети.

Єзупільський р-н одержує: “Прикарпатська правда” – 900 шт., “Радянський селянин” – 480 шт., “Правда” – 450 шт., “Правда України” – 300 шт., “Зірка” – 150 шт., “Молодь України” – 200 шт., “Сталінське плем'я” – 150 шт., “Юний ленінець” – 150 шт., “Колгоспник України” – 120 шт., “Труд” – 25 шт.

Журнали: “Перець” – 200 шт., “Україна” – 150 шт., “Сучасне і майбутнє” – 200 шт., “Большевик” – 1.120 шт., “Бльокнот агіта- тора” – 70 шт.

У звітньому періоді відбулося ок[оло] 300 мітингів, котрі були присвячені стягання контингенту і організації колгоспів.

13.8. в с. Острина Товмацького р-ну проведено мітинг, на котрім було присутніх 18 чол. Мітинг переводив уповноважений з партії Бучурин. Він натискав здавати якнайскорше контингент,

між іншим сказав: “Не думайте, що так скоро прийдуть американці. Поки ви діждетеся американців, то ще не один згине з вас. Ви на “бандерівців” не дивіться, два уряди в радянській державі не може бути. А ви так довго крутити не будете. Коли ми від вас заберемо останнє зерно, то ви тоді змушені будете записатися до колгоспу, бо інакше згинете з голоду”.

Подібні мітинги відбувалися в с. Братишів, проводив райпрокурор Усков, в с. Нижнів, проводив нач. міліції Чегринець, в с. Палагічі, проводив завраймагвідділу Книш, в с. Олешів – голова райвиконкому Карпаш, того ж району. На кожному мітингу ворожо наставляли населення до нашої боротьби та старались компрометувати наш рев. рух, аргументуючи на неуспішність та безвихідність нашої боротьби. Населення, котре переважно було силою зігнане на мітинги, большевиків не слухало і з мітингів утікало.

Поліційний терор

За звітній період облав майже не було. В ширшому масштабі поширено засідки. На засідки йде переважно 5-6 большевиків звечора і сидять дорана. Засідки держать майже в кожному місці, де сподіються, що туди можуть переходити повстанці. На засідках розкладаються в шахматний спосіб. Всіх засідок на терені було завважено ок[оло] 700, крім цього, по селах провадять стежі (реєстр засідок пересилається у “Вістях”). Сильно посилено арештування та почасти морди. Майже щодня в кожному селі арештують по 2 % чол., котрих по переслуханню вербують. Це один метод, котрим стараються большевики відірвати його від нашого впливу.

Дня 7.8.[19]48р. 7 большевиків під ком. старш. лейт. Шишкіна, арештували Савчук Михайла Степана, ур. 1927 р. в с. Дубівці Єзупільського р-ну. Арештованого цієї самої ночі тайком вивели за селом і в звірський спосіб замордували.

18.8. в с. Петрилів Товмацького р-ну група большевиків під ком. нач. РО МГБ Смолянського, злапали гром. Морушко Гриня с. Микити, ур. 1878 р., який крився від 1944 р. Вищезгаданого держали 2 дні на допитах, а 20.8. вивели на поле і замордували. Замордованому дали пару черг з автомата і другого дня між народом говорили, що згаданий утікав і вони були змушені вбити.

21.8. в с. Медуха Єзупільського р-ну Сандович Василь, вертаючи з роботи полем, виліз на засідку, яку вже держали большевики. Вони сильно його побили, допитуючи його, що знає про бандерівців.

30.8. в с. Тарасівка Товмацького р-ну уповноважений по контингенті застрілив госп. Вердюк Анелю, ур. 1864 р.

В Отинянському р-ні боївка РО МГБ замордувала 6 цивільних людей.

18.8. в с. Пужники того ж р-ну боївка РО МГБ під ком. опер. Молоткова застрілила Радчин Миколу, ур. 1923 р. в с. Хотимир Обертинського р-ну.

19.8. застрілили Бойчук Івана Дмитра з с. Струпкова Отинянського р-ну.

26.8. в м. Отиня на кладовищі розстріляно жінку підпільника Вишневецького з с. Хотимир Обертинського р-ну.

28.8. в с. Грушка Отинянського р-ну боївка РО МГБ під ком. лейт. Костіна застрілила Нищук Василя, ур. 1909 р.

1.8. в с. Петрилів Товмацького р-ну арештовано голову сільради Ляшко Івана с. Микити, ур. 1894 р.

5.8. в тому ж селі арештовано Твердохліб Розалію, ур. 1916 р.

20.8. в с. Петрилів арештовано Червак Явдоху ж. Дмитра.
(Про арештування гл. "Вісті")

В Л А С Н Е С Е Р Е Д О В И Щ Е

Характеристика населення

Населення до большевицької адміністрації наставлене ворожо. Всякі зарядження большевицької адміністрації населення старається саботувати, а якщо навіть якісь зарядження виконує, то тільки під терором. Через ожебрачення населення стяганням контингенту, податків та різного рода позик, населення переживає голод та матеріальну нужду (брак одежі).

Гігієнічний стан, помимо цього, що майже в кожному селі є санпункти, на досить низькому рівні.

Санпункти та медпункти задовільно населення не обслуговують з браку необхідних медикаментів. В терені джерела інфекційних недуг не пригасають. Ряд хорих людей не мають змоги лічитись. Подібно і з венеричними недугами.

Про приріст і смертність населення даних немає.

Культурно-освітній стан з причин лихих умов на досить низькому рівні. Ідейно-моральний стан і національна свідомість середньо задовільна. Чим більше большевики шантажують народ, тим більше до них ворожо настроєний. Переживаючи злидні, населення стає більш релігійне. До нас ставиться досить прихильно. Під впливом большевицького терору сильно перестрашене і сильно боїться. Вірить у всемогучість і всевидючість

МГБ. Помимо цього нам помагає чим може, тільки, щоб ніхто не знав з цивільних людей. Терор так поділав, що боїться сусід сусіда, а брат брата. Тому і наші заклики не всі реалізує.

Політична виробленість середня. Народ орієнтується не на власні сили, а сподівається і чекає удару по СРСР ззовні. Ідейно-моральний та політичний рівень молоді, де мають більший вплив большевики, поганий. Де молодь зв'язана з нашим рухом, веде себе дещо краще. Ця молодь нам допомагає в боротьбі та улегшує деякі неможливі виконання нами особисто. Назагал молодь почасти заінфегована культурою “старшого брата”.

За звітній час замордовано 9, застрілено 2, арештовано 13, побито 3, поповнили самогубство 1, мобілізовано до ФЗН 31 чоловік, сконфісковано господарств 5.

КАДРИ РЕВОЛЮЦІЙНОГО РУХУ

Дня 22.9. в с. Вовчків Єзупільського р-ну 4-ох українських повстанців на чолі з рай. реф. СБ Ярема обез[з]броїли станицю місцевих стрибків в числі 12 чол. Здобуто 10 крісів, 1 автомат “емпі”, 1 СВТ, 120 шт. набоїв.

25.9. в с. Бишів того ж р-ну 8 повстанців розгромили новостворений колгосп. Спалено 3 колгоспні господарства, рівно ж зліквідовано першого члена ініціативної групи колгоспу.

23.8. в с. Клубівці Тисьменицького р-ну боївка СБ зліквідувала “повинника” – Дуба за співпрацю з МГБ.

13.9. боївка СБ в с. Миловання Тисьменицького р-ну зліквідувала працівника большевицької адміністрації Татарин Василя, який по-звірськи поводився з населенням при збиранню контингенту.

25.9. в Чорнолізці застрілено участкового Грішу.

28.8. в с. Грушка Отинянського р-ну зліквідовано Лазаря Василя (агент).

Того ж вечора українськими повстанцями в цьому селі знищено машину до молочення, котра була на т.зв. “громадському тоці”.

Протягом звітуючого часу зліквідовано 5 донощиків РО МГБ. Втрати в кадрах – чол.

Постій, 15.10.1948 р.

Архів ИММ СБ, ОФ, 2309, арк. 1-15.

Оригінал. Машинопис.

Тотожний текст: Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів).

№ 35
ВІСТІ З ТЕРЕНУ ТОВМАЦЬКОГО
(ТЛУМАЦЬКОГО) НАДРАЙОНУ ОУН
ЗА СЕРПЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 1948 р.

17 жовтня 1948 р.

Товмаччина

ВІСТІ З ТЕРЕНУ
за мм. серпень і вересень 1948 р.

О б л а в и:

4.8. до с. Братишів Товмацького р-ну о год. 3-й рано прибуло 80 большевиків під ком. ст. лейт. Зюзіна і лейт. Паламарова та перевели облаву на молодих хлопців до ФЗН. Облавою зловлено: Головатий Івана, ур. 1930 р., Палюга Дмитра, ур. 1928 р., Лесюк Івана, ур. 1931 р., Лукасевич, ур. 1931 р., Палюга Василя, ур. 1929 р., Лісецький, ур. 1931 р. і забрали в район.

11.8. до ліса с. Делева Товмацького р-ну приїхало о год. 5-й рано 20 большевиків та зробили облаву. Не маючи успіхів, о 16-й годині від'їхали в район.

5.9. до с. Нижнів Товмацького р-ну приїхало дві автомашини большевиків (приблизно 60) під ком. ст. лейтенанта Кошового та ще одного старшини (ім'я невідоме). Вищезгадані большевики перевели облаву на ліс "Вовча гора". Вечером не маючи успіхів, подались в напрям с. Олеша.

24.9. до с. Новосілка Товмацького р-ну приїхало 30 большевиків під командою нач. РО МГБ Смолянського та перевели облаву на полі між сс. Новосілка, а Петрилів. Перевіривши поле, перейшли до с. Липа, де перевели ґрунтовну перевірку.

25.9. до с. Козина Товмацького р-ну* приїхало 30 большевиків і при допоміг місцевого гарнізону зробили облаву на молодих хлопців до ФЗН. Під час облави зловили 25 хлопців.

Р о з ш у к и:

5.8. до с. Остриня Товмацького р-ну о год. 3-й рано прийшло 6 большевиків і перевели розшуки по господарствах на присілку "Гайок".

9.8. до с. Новосілка Товмацького р-ну о год. 6-й рано прибуло 23 большевиків під ком. ст. лейт. Кошового та Гудкова і

* Так у тексті. Повинно бути: Єзупільського р-ну.

перевели ґрунтовні розшуки по селу. Вечером держали засідку, а другого дня перевіряли поля с. Петрилова.

15.8. до с. Антонівка Товмацького р-ну прибуло 5 большевиків під ком. ст. лейт. Зюзіна. Вони ходили по селі і розпитували, хто за польської окупації належав до товариства “Сокіл” та у госп. Солов[...] Миколи, Ковалюк Марії, Ковалюк Параски перевели розшуки. Вечером відійшли до с. Нижнева.

15.8. до с. Горигляди того ж р-ну о год. 21-ій прибула група большевиків в числі 8 бійців і перевела трус у голови с/ради, секретаря і крамаря.

15.8. до с. Липа того ж р-ну о год. 21-ій прибула група большевиків під ком. нач. РО МГБ Смолянського, робили на селі розшуки, а опісля перевіряли ліс “Погоріла”. Не маючи успіхів, розстрільною подались в напрям с. Нижнів.

17.8. до с. Братишів Товмацького р-ну о год. 5-ій рано прибуло 80 большевиків, які перепроводжували розшуки і знущались над населенням. Прим[ір]: над’їхала госп. Волох Настя, її обскочили большевики і почали бити прикладом та копати ногами. Згадану так побили, що непритомну привезли додому.

17.8. до с. Грушка Отинянського р-ну боївка РО МГБ (число невідоме) привела невідому жінку, завинену в палатку і перевірили слідуючі господарки: Пашот Параски і Мороз Параски. Не знайшовши нічого, відійшли.

21.8. до с. Петрилів Товмацького р-ну о год. 14-ій прибуло 40 большевиків під ком. нач. РО МГБ Смолянського і підполковника (ім’я невідоме), робили розшуки на полі “Вірле” і понад Дністер по лазах. Увечір ці большевики розійшлися по засідках. Ранком відійшли до с. Нижнів.

21.8. до с. Братишів того ж р-ну о год. 6-ій прибуло 6 большевиків під ком. ст. лейт. Зюзіна та перевели трус. Деяким господарям демольовано господарки.

1.9. до с. Нижнів Товмацького р-ну прибуло 8 большевиків, які робили розшуки у гром. Кигана на присілку “Кадубець”. По розшуках відійшли до с. Нижнів.

6.9. до с. Новосілка Товмацького р-ну приїхало 18 большевиків і зробили розшуки понад Дністер у лазах. Провіривши поле і лази, по полудні подались до ліса “Погоріла”, а вечером відійшли в невідомий напрям.

6.9. до с. Антонівка того ж р-ну приїхало 8 большевиків під ком. нач. РО МГБ Смолянського і зробили перевірку у госп. Терлецького Максима, якого большевики 5.9. ранили. Перевіривши господаря, відійшли до с. Братишів.

7.9. до с. Братишів Товмацького р-ну приїхала група большевиків під ком. ст. лейт. Кошового та перевели розшуки на вул. т. зв. "Крушієва". Розшуки тривали цілий день.

8.9. в с. Петрилів Товмацького р-ну 12 большевиків під ком. ст. лейт. Кошового робили розшуки цілий день по селу.

10.9. в с. Петрилів Товмацького р-ну 12 большевиків під ком. капітана РО МГБ [робили розшуки]. Під час розшуків відкрили криївку у госп. Зварич Марії. В криївці забрали: медикаменти, вишкільну літературу та інші речі. Господарство здемольовано.

12.9. в с. Олеша Товмацького р-ну на присілку "Абісінія" 6 большевиків [з] місцевого гарнізону перевели ґрунтовний розшук у госп. Кедрич Михайла та його сусідів. По розшуках побили згаданого господаря і відійшли на гарнізон.

25.9. до с. Антонівка Товмацького р-ну прибула група большевиків в числі 4-ох бійців під ком. Кошового та зробили трус у госп. Куйбіди. Під час трусу перемірювали стіни будинків і рівночасно стріхи. По полудні, не маючи успіхів, відійшли до с. Братишів.

25.9. до с. Петрилів Товмацького р-ну прийшло 30 большевиків під ком. нач. РО МГБ Смолянського та перевірили поле і лази понад Дністер. По полудні відійшли на частину села т.зв. "Забича" і при розшуках відкрили у госп. Гавришук Насті криївку. З криївки забрали вишкільну літературу, серпневі бофони на суму 3.000 крб. та пістоль-наган, до якого не було набоїв. Господарство здемольовано.

З а с і д к и:

2.8. до с. Остриня Товмацького р-ну о год. 17-ій прибуло 5 большевиків під ком. ст. лейт. Ямщикова і зробила засідку біля [господарства] голови с/ради. Ранком відійшли до с. Палагічі.

3.8. до с. Колинці того ж р-ну вечером прибуло 4 большевики під ком. ст. лейт. Ямщикова і зробили засідку біля госп. Ткачук Михайла на вул. [...]. Рано відійшли до району.

3.8. в с. Липа того ж р-ну о год. 22-ій група большевиків (число невідоме) зробила засідку у госп. Дзьоба Андрія. Над ранком відійшли до с. Дуброва.

4.8. до с. Колинці Товмацького р-ну о год. 10-ій вечером прибуло 4 большевики під ком. Ямщикова і зробила засідку біля госп. Водославський Івана, яку держали до рана.

6.8. до с. Палагічі Товмацького р-ну перед вечером прибуло 4 большевики. Просидівши до вечора в сільраді, вечером зробили засідку біля госп. Овчарчин Миколи.

7.8. до с. Остриня Товмацького р-ну о год. 20-ій прибуло 12 большевиків і зробили засідку на вул. т.зв. "Гайок". Ранком робили перевірку по полях.

8.8. до с. Гринівці Товмацького р-ну о год. 21-й прибуло 6 большевиків під ком. ст. лейт. Ямщикова та зробили засідку на трьох господарствах. Рано відійшли в район.

11.8. до с. Колинці того ж р-ну прибуло 4 большевики під ком. нач. [РО МГБ] Смолянського. Вони робили розшуки по полі, а вечером держали в селі засідку.

11.8. до с. Новосілка того ж р-ну о 9-й год. рано прибуло 12 большевиків під ком. Кошового і робили розшуки по полі, а вечером держали в селі засідки. Ранком подались у напрям с. Дуброва.

12.8. до с. Петрилів Товмацького р-ну о год. 6-й рано прибуло 15 большевиків під ком. двох капітанів (імена невідомі). Днем ходили в справі контингенту, а вночі держали засідку в частині села т.зв. "Забича" біля госп. Шпак Івана і на полі "Грабники". Рано відійшли до району.

12.8. в с. Грушка Отинянського р-ну боївка РО МГБ в числі 16 большевиків під ком. Костіна держала засідку під лісом т.зв. "Березина".

13.8. до с. Остриня Товмацького р-ну о год. 15-й прибуло 4 большевики під ком. сержанта (ім'я невідоме). Згадані большевики зробили засідку у лісі на поляні т.зв. "Заруб". Рано відійшли в напрям с. Палагічі.

14.8. до с. Слобідка Товмацького р-ну о год. 22-й прибуло 5 большевиків під ком. Чернявського і зробили засідку у госп. Годура. Рано у згаданого господаря застрілили пса і відійшли до району.

14.8. в с. Грушка Отинянського р-ну на присілку "Шкрабівка", група большевиків з РО МГБ (число невідоме) держала засідку в кукурудзах на полі через цілу ніч.

15.8. до с. Палагічі Товмацького р-ну о год. 15-й прибуло 4 большевики під ком. ст. лейт. Ямщикова і зробили засідку на вул. "Потік". Рано відійшли до району.

15.8. до с. Колинці Товмацького р-ну о год. 22-й прибуло 4 большевики та зробили засідку у госп. Яців Василя.

15.8. до с. Остриня того ж р-ну прибуло 4 большевики під ком. ст. серж. Дудіна. Згадані большевики зайшли до госп. Коваля Федора і спали до другого дня (16.8.). О год. 14-й пішли у ліс і зробили засідку в ярах т.зв. "Заруб", а "Корниліс". О год. 16-й переходили 3 українські повстанці і попали на цю засідку. Від перших стрілів паде сотник Чорний, а решта вийшли живими.

Тіло сл. п. сотн. Чорного забрали до с. Остриня, а опісля до райцентру.

16.8. в с. Братишів Товмацького р-ну о год. 22-ій група большевиків в числі 9 бійців під ком. ст. лейт. Зюзіна зробили засідку у госп. Солонина Дмитра. Ідучи по справах, українські повстанці вийшли на цю засідку з противної сторони і зблизька вдарили барабанним вогнем по большевиках. Самі вицофали без жертв. Большевики панічно повтікали, залишаючи вбитого ст. сержанта Дудіна і раненого бійця. По двох годинах большевики зробили наступ на місце засідки, при чому заарештували родину Солонини Дмитра, майно вцілості сконфіскували. По 2-ох днях згаданого господаря випустили.

17.8. до с. Нижнів Товмацького р-ну о год. 21-ій прибуло 6 большевиків і зробили засідку на вул. “Чорноліська”. На засідці просиділи цілу ніч і над ранком подалися в невідомий напрям.

17.8. в с. Грушка Отинянського р-ну на присілку т.зв. “Шкрабівки”, боївка РО МГБ (число невідоме) держала засідку коло госп. Радчин Миколи. На цю засідку натрапили українські повстанці. Большевики вдарили сильним вогнем, але повстанцям удалося без втрат відступити. Вицофуючи, повстанці запримітили другу засідку на т.зв. [...] від с. Пужники.

18.8. до с. Одаїв Товмацького р-ну о год. 22-ій прибуло 4 стрибки під ком. нач. “істребительного” батальйону Микитин Павла та робили засідку у селі через 4 дні.

18.8. в с. Прибилів Отинянського р-ну боївка РО МГБ (число невідоме) під ком. Костіна держала засідку під лісом т.зв. “Дубрівки”.

19.8. до с. Палагічі Товмацького р-ну о год. 22-ій прибула група большевиків в числі 9 бійців під ком. ст. лейт. Ямщикова та зробили засідку на вул. “Потік”. Рано відійшли до с. Остриня.

20.8. до с. Остриня Товмацького р-ну о год. 9-ій рано прибуло 9 большевиків під ком. Ямщикова. По полудні пішли в ліс і зробили засідку у зарубі. Вечером прийшли в село і зробили засідку на фільварку.

20.8. до с. Угорники Отинянського р-ну прибула група большевиків з РО МГБ і зробила засідку майже по всіх вулицях, у зв’язку з появою протиколгоспних листівок.

21.8. до с. Остриня Товмацького р-ну о год. 10-ій прибуло 4 большевики та зробили засідку в лісі т.зв. “Стрінків”, а вечером на присілку “Гайок”. Рано відійшли в район.

22.8. до с. Палагічі Товмацького р-ну вечером прибуло 4 большевики під ком. Ямщикова і зробили засідку біля госп. Пилипчук Петра. Рано відійшли до р-ну.

22.8. до с. Нижнів того ж р-ну прибуло 6 большевиків та зробили засідку біля госп. Глинянський. Рано відійшли до р-ну.

22.8. до с. Гринівці того ж р-ну прибуло 6 большевиків під ком. Молоткова та зробили засідку на вул. "Попереччина".

25.8. в Остринськiм лісі о год. 3-й 4 большевики зробили засідку край ліса "Дудки". Рано відійшли в район.

25.8. в с. Петрилів того ж р-ну група большевиків під ком. Гудкова зробила засідку у частині села т.зв. "Забича", біля госп. Червак Івана. Рано зі засідки пішли до с/ради.

25.8. в с. Прибилів Отинянського р-ну група большевиків під ком. Костіна зробила засідку коло госп. Гербак Максима. Просидівши цілу ніч, рано подалися в невідомий напрям.

27.8. в Остринськiм лісі т.зв. "Дудки" 4 большевики через цілий день тримали засідку, вечером перейшли на присілок "Гайок".

31.8. в с. Грушка Отинянського р-ну прибула група большевиків під ком. Костіна і Молоткова і зробили засідку на вул. "Царника" і "Білуника". Над ранком відійшли до району.

2.9. в с. Петрилів Товмацького р-ну 6 большевиків зробили засідку прикінці села т.зв. "Гориській долині", на якій просиділи цілу ніч.

2.9. до с. Гринівці того ж р-ну вечером прийшло 3-ох большевиків з р-ну і ходили цілу ніч попід хати, заглядаючи у вікна. Рано відійшли до району.

5.9. до с. Петрилів Товмацького р-ну о год 16-й приїхало автомашиною 25 большевиків під ком. ст. лейт. Кошового та зробили засідки по цілому селу. Рано від'їхали до району.

6.9. до с. Антонівка Товмацького р-ну прийшло 8 большевиків під ком. нач. РО МГБ Смолянського та зробили засідку на двох кінцях села, на якій сиділи цілу ніч. Рано відійшли до с. Нижнів.

7.9. до с. Новосілка того ж р-ну прибула група большевиків (число невідоме) і зробили засідку біля госп. Гуля Дмитра, на якій сиділи цілу ніч.

7.9. до с. Колинці того ж р-ну прийшло 11 большевиків під ком. Ямщикова та зайшли до ліса т.зв. "Хрустів" і сиділи на засідці 3 дні.

9.9. до с. Остриня Товмацького р-ну вечером прибуло 5 большевиків та зробили засідку на вул. т.зв. "Кутик", на якій сиділи цілу ніч. Рано вернули до району.

11.9. до с. Нижнів Товмацького р-ну прийшло 8 большевиків, які зробили засідку на присілку "Кадубець", на засідці просиділи цілу ніч.

12.9. до с. Палагічі Товмацького р-ну прийшло 4 большевики та зробили засідку на цвинтарі, на якій сиділи цілу ніч.

14.9. до с. Долина Товмацького р-ну прийшло 6 большевиків, які вийшли під ліс і сиділи цілий день, а вечером зробили засідку на присілку Середна.

18.9. до с. Колинець Товмацького р-ну вечером прибуло 4 большевики та зробили засідку на присілку "Хрустів" коло госп. Барановського Івана, на якій сиділи цілу ніч.

20.9. до с. Остриня Товмацького р-ну вечером прибуло 18 большевиків, які зробили край ліса засідку коло гром. Луць Петра. Ранком подалися до с. Олешів.

21.9. до с. Тарасівка Товмацького р-ну прийшло 4 большевики та зробили засідку коло голови с/ради. Рано відійшли до району.

21.9. до с. Загір'я того ж р-ну прийшло 5 большевиків та зробили засідку коло госп. Палюги Андрія. Рано відійшли до с. Братишів.

22.9. в с. Горигляди Товмацького р-ну 4 большевики зробили засідку коло голови с/ради, на якій сиділи цілу ніч.

24.9. до с. Гринівці Товмацького р-ну приїхало автом невідоме число большевиків з Отинянського р-ну та зробили засідку на краю села. Під час засідки большевики арештували Геник Івана, ур. 1923 р. По дорозі большевики арештованого звільнили.

25.9. до с. Петрилів Товмацького р-ну прибуло 12 большевиків під ком. капітана (ім'я невідоме). Вони постійно щоночі тримали засідки у селі від 25.-30.9.[19]48 р. Потім відійшли до району.

26.9. в с. Попелів Товмацького р-ну прибуло 6 большевиків під ком. Данілова та зробили засідку коло госп. Кульчицького Івана, на якій сиділи цілу ніч, а потім відійшли до с. Кутиськ.

28.9. до с. Локитки Товмацького р-ну прийшло вечером 7 большевиків під ком. ст. лейт. Ямщикова та зробили засідку коло госп. Киринда Михайла, на якій сиділи цілу ніч.

30.9. до с. Локитки Товмацького р-ну прибуло 6 большевиків під ком. Данілова та зробили засідку коло госп. Гордемана Михайла, на якій сиділи цілу ніч, а ранком відійшли до району.

На терені Єзупільського району у звітньому періоді большевики місцевих гарнізонів та боївок РО МГБ зробили безуспішних засідок ок[оло] 420.

Під час звітнього періоду в Тисьменицькому р-ні заобсервовано 42 безуспішні засідки.

Контингентова кампанія:

5.8. до с. Петрилів Товмацького р-ну прибув начальник РО МГБ Смолянський з боївкою. Вони ходили по селу в справі

контингенту. За нездачу контингентів, побив двох господарів: Капітан Олексу і Коціміра Михайла.

6.8. до с. Петрилів Товмацького р-ну о год. 17-й прибуло 15 большевиків під ком. Облогіна та з райземвідділу Годидіна. В селі зайшли до Мули Степана с. Миколи, ур. 1914 р., за нездачу контингенту розкололи двері, побили вікна та сильно його побили.

13.8. в с. Остриня Товмацького р-ну відбулися збори у справі контингенту. На зборах було присутніх 18 людей, яких вдалося большевикам привести під штиком.

17.8. в с. Миловання Тисьменицького р-ну участковий Крохмальов з двома міліціонерами побив Левицьку Варвару за те, що не додала 11 кг збіжжя на контингент.

18.8. в м. Тисьмениця засуджено на 6 літ і skonфісовано майно в госп. Шпільчака Матвія і Левицького Миколи за те, що не могли здати вцілости наложеного контингенту.

20.8. в с. Пшеничники Тисьменицького р-ну засуджено гром. Рогута Доміна (поляк) на 6 літ, а майно skonфісовано, в зв'язку з нездачею контингенту.

21.8. в с. Антонівка Товмацького р-ну о год. 8-й рано прибуло 6 большевиків під ком. лейтенанта МГБ. Вони ходили по селі та перевіряли квітанції здачі контингенту.

22.8. до с. Золота Липа Товмацького р-ну о год. 10-й прибуло 50 большевиків, між ними був прокурор. За нездачу контингенту заарештували Червак Анну ж. Петра, ур. 1904 р.

22.8. в с. Стриганці Тисьменицького р-ну уповноважений по заготівлі з РК КП(б)У з двома помічниками, зграбували все збіжжя у госп. Скомаровської Насті і госп. Протас Миколи.

28.8. в днях 26, 27, 28.8. в с. Вільшаниця Тисьменицького р-ну представники Тисьменицького райуповмінзагу грабували у селян збіжжя, незважаючи чи даний господар здав контингент чи ні.

29.8. до с. Петрилів Товмацького р-ну прибула група большевиків в числі 10 бійців під ком. [нач.] РО МГБ Смолянського, ходили по селі і грабували у селян останнє зерно.

К о л г о с п н а к а м п а н і я :

19.8. до с. Слобідка Товмацького р-ну о год. 10-й прибув з району Карпан і сказав госп. Лояк К. і Риндич Розалії, що як не внесе заяви у колгосп, то нехай вибираються зі свого господарства.

11.9. до с. Грушка Отинянського р-ну приїхали: прокурор, ІІ-ий секретар райпарткому Іщенко і лейт. Костін з боївкою. Вони ходили по заможніх господарях, в їхньому розумінні "куркулів" і натискали на них, щоб вписувалися до колгоспу. Хто не хотів записатися до колгоспу, то грабували все збіжжя, яке тільки

найшли. Ось факт: у Шкромиди Василя забрали 14 ц. збіжжя за те, що відмовився підписати заяву в колгосп, при тім загрожували йому, що чекає його вивіз на Сибір.

14.9. в с. Петрилів Товмацького р-ну вечером зав. культосвіти Демешко скликав усіх десятників на збори і почав примушувати їх, щоб вписались до колгоспу. Всі десятники відмовилися і за те їх большевики замкнули в “Народнім домі”, де тримали замкнених цілий тиждень.

27.9. в с. Братишів Товмацького р-ну відбулися збори селян в справі колгоспу. Збори переводив ст. лейт. РО МГБ Кошовий Павло. Він примушував селян вписатись у колгосп, при тім застрашував селян вивозом на Кривий Ріг. Помимо всяких погроз, селяни заяв не підписали.

27.9. в с. Петрилів того ж р-ну [РО] МВД арештувало 7-ох господарів, які не хотіли підписати заяви у колгосп. Після двох днів вивезено їх на роботу до Кривого Рогу.

А р е ш т у в а н н я:

1.8. в с. Петрилів Товмацького р-ну покликано до р-ну голову с/ради Ляшко Івана с. Микити, ур. 1894 р. і там його арештували, доказуючи йому, що він співпрацює з українськими повстанцями. По двох тижнях забрали його до області і засудили на 15 літ.

1.8. в с. Олеша того ж р-ну опер. Шаповалов арештував Українець Параску ж. Федора, ур. 1907 р. Вищезгадану жінку держали на гарнізоні два дні. На допитах тортурували її, допитуючи, де знаходиться син (син у підпіллі). Випускаючи її, дали листа до її сина, в яким було написано, щоб він до означеного часу зголосився.

3.8. в с. Петрилів Товмацького р-ну уповноважений по контингенту зламав жінку Твердохліб Розалію, ур. 1916 р., яка крилася від большевиків. Вищезгаданий уповноважений передав жінку оперативникові Гудкові, який на допитах сильно тортурував її, при тому водив її у Дністер топити. По двох днях відставлено її до району.

6.8. в с. Антонівка Товмацького р-ну прибув уповноважений на село Петренко і Артем. Побачивши розліплені наші заклики на с/раді, телефонічно повідомив, що ці заклики розліпила місцева учителька. Того ж таки дня з р-ну прийшло 2 енкаведисти і заарештували її.

6.8. до с. Братишів того ж р-ну прибув ст. лейт. Зюзін з боївкою РО МГБ і заарештував 12-літнього хлопця Козак Івана с. Григора і 60-літнього госп. Головатого Дмитра.

16.8. в с. Грушка Отинянського р-ну на присілку т.зв. “Шкрабівки”, боївка РО МГБ арештувала жінку члена ОУН Вишневецького, [з] Обертинського р-ну.

20.8. до с. Петрилів Товмацького р-ну о год. 21-ій прибула група большевиків (число невідоме), зловили Червак Явдоху ж. Дмитра, ур. 1897 р. Згадана жінка крилася через те, що в неї відкрили криївку, де квартирував сл. п. кущовий Орлик. Її забрали до району на МГБ.

22.9. в с. Миловання Тисьменицького р-ну опер. Карелінов арештував Кіцула Юрія, за підозріння його у співпраці з українськими повстанцями.

23.9. в с. Колинці Товмацького р-ну [РО] МВД арештувало 6 господарів, які купували збіжжя по спекуляційних цінах.

Протягом звітнього періоду на терені Єзупільського р-ну РО МГБ арештувало 9 осіб місцевого населення. По переведенні допитів, всіх звільнено.

М о р д и:

7.8. в с. Дубівці Єзупільського р-ну 7 большевиків під командою оперупов. РО МГБ ст. лейт. Шишкіна арештували Савчук Михайла с. Степана, ур. 1927 р. Арештованого тієї ж ночі замордовано (гл. протокол).

16.8. в с. Гостів Отинянського р-ну група большевиків РО МГБ під ком. оперупов., арештувала Стрижнюк Софію, ур. 1923 р. Вечером ведучи її до р-ну, розстріляли.

18.8. в с. Петрилів Товмацького р-ну група большевиків під ком. нач. РО МГБ Смолянського запали Марушко Гриня с. Миколи, ур. 1878 р., який крився від большевиків від 1944 р. По двох днях в звірський спосіб замордували (гл. протокол).

19.8. в м. Станиславі арештовано робітника Бойчук Івана с. Дмитра, ур. в с. Струпків Отинянського р-ну. Вищезгаданого арештувало Отинянське [РО] МГБ та привезено до м. Отині, де його придержано до 20.8. Вечером відставлено його до с. Угорник того ж району, по дорозі розстріляли.

26.8. в м. Отиня на кладовищі розстріляно жінку підпільника Вишневецького з с. Хотимир Обертинського р-ну.

28.8. в с. Грушка Отинянського р-ну група большевиків під ком. лейт. Костіна вечером арештувала гром. Кишук Василя с. Івана, ур. 1909 р. Згаданого господаря вивели на поле і розстріляли.

30.8. в с. Тарасівка Товмацького р-ну уповноважений Пастухов зайшов з стрибком до Барцюж Анелі (полька) в справі контингенту. Він почав сам грабити збіжжя. Згадана жінка, не даючи йому збіжжя, зчинила крик, тоді Пастухов вистрілив з пістолі і з місця забив її (гл. протокол).

Різне:

16.8. в с. Нижнів Товмацького р-ну о год. 20-й зістав важко ранений нач. [рай.] міліції Чигринець. Другого дня відставлено його до м. Станислав в лічницю.

17.8. в с. Миловання Тисьменицького р-ну оперупов. Крохмальов зі своїми бійцями (7 чол.), ніччю зайшов до гром. Логаза Дмитра, вдаючи повстанців і пробував різними підступами довідатись дещо про українських повстанців. Не маючи позитивних результатів – відійшов.

23.8. в с. Клубівці того ж р-ну боївка СБ зліквідувала “повинника” Шіляк Івана-“Дуба”, за активну співпрацю з МГБ.

28.8. в с. Стриганці Тисьменицького р-ну Осташ Анна бачачи, що не в силі здати наложеного контингенту, опустила свою господарку.

28.8. в с. Грушка Отинянського р-ну зліквідовано Лазаря Василя (злочин, агент).

3.9. в с. Слобідка Тисьменицького р-ну червоноармійці (ЧА, які квартирують в кривотульському і одайському лісі) обікрали кооперативу.

13.9. в с. Миловання Тисьменицького р-ну боївка СБ зліквідувала виступника большевицької адміністрації Татарин Василя, який в звірський спосіб поводився з населенням при стяганні контингенту.

20.9. в с. Миловання того ж р-ну українські повстанці спалили будинок с/ради.

25.9. в с. Вільшаниця того ж р-ну ніччю став застрілений Татарин Микола, який повернув з Англії (гл. протокол).

25.9. в с. Чорнолізці того ж р-ну місцева молодь застрілила участкового Мішу, який був у госп. на толоці, де молодь лупила кукурудзи.

17.8. в лісі біля с. Антонівка Товмацького р-ну 5 большевиків з гарнізону с. Буківна з лейт. Гавриш, задержали госп. Головата Катерину (40-літня), яка збирала гриби. Згадану жінку задержали до вечора, а вечером всі 5 у присутності лейтенанта знасилували. (Інформації досягнуто особисто).

Постій, 17.10.1948 р.

Архів ІММ СБ, ОФ, 2306, арк. 1-8.

Оригінал. Машинопис.

Тотожний текст: Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів).

Тотожний текст: Приватний архів Михайла Андруска.

№ 36
ЗВІТ НАДРАЙОННОГО ПРОВоду ОУН
ТОВМАЧЧИНИ (ТЛУМАЧЧИНИ)
ЗА IV КВАРТАЛ 1948 р.

Квітень 1949 р.

Товмаччина*

З В І Т
за IV-ий квартал 1948 р.

В о р о ж е с е р е д о в и щ е.

I. СТАН ПАРТІЇ, ПОЛІЦІЇ, АДМІНІСТРАЦІЇ ТА ЙОГО ЗМІНИ.

1. Райпартком

Товмацький район:

1-ий секретар – Шептекита Іван Іванович, ур. 1903 р., руский, освіта середня;

2-ий секретар – Олондар Павло Матвійович, ур. 1914 р., руский, освіта середня;

3-ий секретар – Куценко Іван Петрович, ур. 1921 р., українець-наддніпрянець, 8 кл. СШ, зарплата 1.000 крб.

зав. [відділу] агітації і пропаганди – Осадчий Афанасій Тимофійович, ур. 1913 р., руский, освіта середня;

зав. інструкторським відділом – Клімовський Григорій, руский (перенесений в жовтні в інший терен);

зав. військовим відділом – Бакурин М. М., ур. 1910 р., руский, освіта середня;

редактор рай. газети – Медвиденко Микола Максимович, ур. 1912 р., українець-наддніпрянець, освіта середня;

зав. жін. відділом – Гугліна Валентина Яківна, ур. 1912 р., руска;

зав. парткабінету – Моркіс (в жовтні став покликаний до армії);

зав. учотом парткабінету – Шершеньова Зіна Павлівна, ур. 1927 р.;

техреферент парткабінету – Макарова Валентина, ур. 1918 р., руска;

бібліотекар при райкомі – Андрієнко Явдоха, ур. 1926 р., освіта середня.

* Титульна сторінка з подібною назвою не публікується.

Політбюро:

Шептекіта Іван Іванович – 1-ий секретар;

Олондар Павло Матвійович – 2-ий секретар;

Карпаш Михайло Якимович – голова РВК;

Смолянський Кирило Якович – начальник РО МГБ;

Шершеньов Павло Матвійович – начальник РО МВД;

Книш Григорій М. – зав. РСС;

Пленум Товмаського [РК] КП(б)У зложений з 17 осіб.

Єзупільський район:

1-ий секретар – Ковтонюк Яків Лукович;

2-ий секретар – Гуменюк Кирило Захарович;

3-ий секретар – Аркуша Михайло Михайлович;

зав. від. агіт. і проп. – Кіяшко Василь Прокопович;

зав. орг.-інструкторським відділом – Міназва Анастасія

Петрівна;

зав. жін. відділом – Бойчук Катерина Василівна (місцева);

зав. сект. партстат. і єдиного партквітка – Мокіна Марія;

ред. рай. газети – Гайдук Дмитро;

зав. парткабінетом – Вознюк Леонід Сидорович;

Пленум РКП(б)У (обраний в грудні 1948 р.):

Ковтонюк Яків Лукович – 1-ий секретар;

Гуменюк Кирило Захарович – 2-ий секретар;

Аркуша Михайло Михайлович – 3-ий секретар;

Ружчак Михайло Йосифович – голова РВК;

Гітлан Василь Павлович – зам. політ. МТС;

Шубін Саша Іванович – нач. РО МГБ;

Дорошенко Михайло Іванович – начальник РО МВД;

Міназва Анастасія Петрівна – зав. орг.-інструкторським відділом;

Кіяшко Василь Прокопович – зав. [від.] агіт. і проп.;

Мокіна Марія Олексіївна – зам. редактора рай. газети;

Паркулаб Семен Онуфрійович – 1-ий секретар РК ЛКСМУ (місцевий);

Гайдук Дмитро Федорович – редактор рай. газети;

Вознюк Леонід Сидорович – інспектор шкіл;

Фінко Макар Іванович – зав. уповмінзагу;

Бойчук Катерина Василівна – жінорг;

Романцов Федор Антонович – зам. голови РВК;

Латишев Андрій Антонович – зав. від. комун. госп.;

Єрмелічев Михайло Семенович – нач. міліції;

Мутеф Олекса Дмитрович – зав. сільгосп. від. РВК.

Уповноважені з райкомпартії на села:

Єзупіль – Філіпенко Володимир (райпрокурор),
Креמידів – Березняк В.,
Маринопіль – Гітлан Василь Павлович,
Семиківці – Яковенко П.,
Дубівці – Фінко Макар Іванович,
Межигірці – Хитрий Степ.,
Деліїв – Вознюк Леонід Сидорович,
Медуха – Петрухін Іван,
Сілець – Беркут Йосиф,
Хоростків – Ромодан Мих.,
Козина – Ярмелічев Михайло Семенович,
Тустань – Косюк Слава,
Водники – Чабан Петро,
Бишів – Левада Дмитро,
Лани – Латишев Андрій Антонович,
Озірце – Решетілов Іван,
Тумир – Решетілов Іван,
Кінчаки Н. і С. – Березняк Василь,
Побереже – Королик Євген,
Ганусівка – Паркулаб Семен Онуфрійович.

Тисьменицький район:

1-ий секретар – Зайчиков, ур. 1910 р., руский;

2-ий секретар – Петренко Данило, ур. 1908 р., українць-
наддніпрянець;

редактор райгазети – Дарченко;

жінорг. – Мідяникова, ур. 1915 р., руска, освіта середня.

Отинянський район:

1-ий секретар – Іщенко, українць-наддніпрянець,
ур. 1905 р.;

2-ий секретар – Індик (спаралі[з]ований);

3-ий секретар – Мансуров, руский;

жінорг. – Ткаліч;

редактор райгазети – Цибульчак;

зав. від. агіт. і проп. – Сказко (сліпий на одно око).

2. Райком ЛКСМУ

Товмацький район:

1-ий секретар – Євладенко, українць (його попередник
Романюк за неактивність знесений);

2-ий секретар – Чикало Яків Романович, ур. 1922 р.,
українць-наддніпрянець;

зав. інструкторським відділом – Турчин Михайло Іванович,
ур. 1923 р., місцевий, освіта середня;

зав. від. агіт. і проп. – Танчак Дмитро Михайлович, ур. 1921 р., місцевий.

В звітній період комсомольські первинні організації на селах і в райцентрі зросли на 70 осіб (найбільше в сс. Буківна, Слобідка, Одаїв, Олеша, Олешів, Палагичі).

Єзупільський район:

1-ий секретар – Паркулаб Семен Онуфрійович, ур. 1922 р., місцевий, освіта – 6 кл., лейтенант ЧА;

2-ий секретар – Косюк Слава, українка-наддніпрянка;

зав. військовим відділом – Коноваленко Євген, українець-наддніпрянець;

зав. від. кадрів – Соя Зоня;

зав. інструкторським відділом – Мартинов Володимир, руский;

зав. від. піонерів – Косюк Слава; зав. від. агіт. і проп. – Паркулаб Семен Онуфрійович; комсорг – Мартинов Володимир.

Первинні комсомольські організації при установах і в селах:

при СШ м. Єзупіль – 28 членів, секретар Гуменюк Володимир;

при зооветшколі в с. Маринопіль – 25 членів, секретар Степанченко Володимир;

при райздороввідділі – секретар Яготінцева, число членів невідоме;

при дитдомі в с. Маринопіль – секретар Гудима Галина, число членів невідоме.

Первинна комсомольська організація в с. Кінчаки Нові і Старі – секретар Прокіп Михайло Іванович плюс 7 членів; в с. Лани – секретар Керота Петро плюс 5 членів; в с. Водники – секретар Шандура Софія; в с. Дубівці – секретар Сеньга Ярослав плюс 5 членів; в с. Козина – секретар Щурик Йосиф плюс 4 члени; в с. Тумир – секретар Гоян Іван Якимович плюс 5 членів; в с. Кремидів – секретар Ружчак Михайло Петрович плюс 5 членів; в с. Тустань – секретар Ситак Галина; в с. Побереже – секретар Калин.

Загальне число комсомольців по районі – 332 чоловік, які поділені на 25 політгуртків.

Тисьменицький район:

1-ий секретар – Туткін, руский;

2-ий секретар – Кулик Надія, українка-наддніпрянка;

3-ий секретар – Штань;

зав. від. піонерів – Руханова Явдокія;

зав. відділом кадрів – Ткаченко;

зав. кабінетом – Блажова;
комсорг – Никраха.

Первинні комсомольські організації по селах помітні в найбільшій кількості в сс.: Рошнів, Липове, Чорнолісці, Слобідка, Вільшаниця.

Отинянський район:

1-ий секретар – Хом'як Семен Петрович, ур. 1921 р., освіта середня, місцевий;

2-ий секретар – Овчаренко Володимир Микитович, ур. 1929 р., українець- наддніпрянець, 7кл. НСШ;

зав. оргвідділом – Крицький Іван Павлович, ур. 1924 р., українець, місцевий, 7 кл.;

зав. піонерським відділом – Рожко Марія Петрівна, ур. 1926 р., наддніпрянка, освіта середня;

зав. учотом – Даниленко Явдокія Дем'янівна, ур. 1929 р., українка- наддніпрянка, освіта середня;

інструктор ДТСАРМ-у – Маруняк Михайло Петрович, ур. 1924 р., українець, місцевий, 6 кл.;

Первинні комсомольські організації при установах і в селах:

при РВК – 4 члени, секретар Сенюк Йосиф Дмитрович;

при СШ – 10 членів, секретар Індик Володимир;

при райпотребсоюзі – 8 членів, секретар Грінберг Самуїл Йосипович;

при РО МВД – 10 членів, секретар Ломашів Павло Семенович;

при райуповмінзаг – 5 членів, секретар Вайдліх Михайлина;

при кінофікації – 5 членів, секретар Щур Галина Федорівна (наддніпрянка);

при МТС – 4 члени, секретар Дворський Петро Михайлович (наддніпрянець);

в с. Ворона – 12 членів, секретар Яницька Марія Михайлівна (агентка уповмінзагу); при школі – 5 членів, секретар Кондрат Михайло Іванович;

в с. Виноград – 3 чл., секретар Попович Анна Миколаївна (учителька);

в с. Голосків – 7 членів, секретар Жураковський Петро Антонович;

в с. Королівка – 11 членів, секретар Бойчук Олекса (фінагент);

в с. Кривотули Нові – 5 членів, секретар Когут Галина Петрівна (зав. школи, українка-наддніпрянка);

в с. Кривотули Старі – 12 членів, секретар Назарук Микола Іванович (зав. молочарні);

в с. Молодилів – 4 члени, секретар Угринчук Василь Федорович;

в с. Мікульдорф – 10 членів, секретар Поважний Степан Федора (слюсар);

в м. Отинія – 16 членів, секретарем Приходько Матрона Яківна (українка-наддніпрянка, працює в суді);

в с. Озеряни – 13 членів, секретар Солодкий Мирослав (учитель);

в с. Прибилів – 3 члени, секретар Макійчук Іван Онофрович;

в с. Скопівка – 9 членів, секретар Колибабюк Петро Прокопович;

в с. Струпків – 4 члени, секретар Марковський Йосиф (зав. млина), при колгоспі в цьому селі 3 члени, секретар Пасічняк Михайло Михайлович (зав. молочарні);

в с. Тарновиця Пільна – 8 членів, секретар Дацько Галина Олексійовна (зав. школи, наддніпрянка);

в с. Торговиця – 2 члени;

в с. Угорники – 8 членів, секретар Бондаренко Надія Захарівна (учителька, українка-наддніпрянка).

3. Піонери, жовтєнята

В Товмацькому р-ні на підставі большевицьких підрахунків по цілому районі начисляється 3.000 піонерів. Активніші піонерські ланки помітні в селах: Нижнів, Олешів, Надорожна, Палагичі, Остриня.

В Єзупільському р-ні загальна кількість піонерів 1.581, які поділені на 11 загонів, 4 дружини.

В Тисьменицькому р-ні піонерські організації помітні в сс.: Рошнів, Стриганці, Марківці, Хом'яківка, Тисьмениця.

В Отинянському р-ні активність піонерських організацій помітна в селах Угорники, Струпків, Озеряни, Королівка, Отинія, Ворона.

4. РО МВД

Товмацький район:

начальник – Шершеньов Павло Матвія, ур. 1903 р., руский, партійний, зарплата 2.500 крб.;

зам. нач. Чигринець Прокіп Степанович, ур. 1910 р., українець- наддніпрянець (в жовтні став ранений);

пожінспектор Вишньовський П. М., ур. 1903 р., поляк.

Єзупільський район:

начальник – капітан Дорошенко Михайло Іванович;

зам. нач. – ст. лейт. Ермелічев Михайло Семенович;

оперуповн. РО МВД Мокін (лейтенант);

оперуповн. лейт. Шульга Іван;
секретар КПЗ, м[о]л. лейт. Колесніков Павло;
зав. АХО – м[о]л. лейт. Петров;
пожінспектор – сержант Побойний Іван;
начальник паспортного стола – ст. сержант Луконін;
зав. ЗАГС – м[о]л. лейт. Яковенко Віра;
участковий міліції – Парков Саша Іванович (Марінопіль,
Вовчків);

участковий Гусак Михайло (місцевий) на села: Деліїв, Тумир,
Лани;

участковий Мазур Михайло Васильович (місцевий) на села:
Семиківці, Тустань, Хоростків, Медуха, Межигірці;

участковий Голян Пилип (місцевий) на села: Бишів, Кінчаки
Нові і Старі, Кремидів, Озірце;

участковий Ченцов на села: Дубівці, Водники, Козина;

участковий Галюк Іван (місцевий) на села: Єзупіль, Сілець;

участковий Попович на села: Побереже і Ганусівці.

Тисьменицький район:

начальник – Будко Микола Гаврилович, ур. 1909 р., украї-
нець, партійний;

зам. нач. – капітан Долгачов, ур. 1906 р., руский, член КП(б)У;

ст. уповноважений – ст. лейт. Охріменко, українець-наддні-
прянець;

нач. паспортного стола – м[о]л. лейт. Сітніков, руский, пар-
тійний;

нач. КПЗ – м[о]л. лейт. Крочковський, поляк, партійний;

начальник АХО – Осипова, руска;

бухгалтер – Медведева Ніна, руска;

начальник по боротьбі зі спекуляцією і визисками – Долгачов
Дмитро, ур. 1920 р.;

участковий – м[о]л. лейт. Литвиненко, ур. 1921 р., українець,
партійний, жонатий;

участковий – лейт. Буменша Григор, руский, партійний;

участковий – м[о]л. лейт. Крохмальов, ур. 1920 р., руский,
парт.;

участковий – Волков Микола, руский, ур. 1914 р., партійний;

начальник КПЗ – лейт. Кравченко Семен, ур. 1925 р., украї-
нець, член ЛКСМУ.

Отинянський район:

начальник – капітан Шевчук, українець, партійний;

зам. нач. – капітан Кривошиєв, руский, партійний;

нач. КПЗ – Канчура.

Число міліціантів – 25 чоловік.

5. РО МГБ

Товмацький район:

начальник – капітан Смолянський Кирило Якович, ур. 1914 р.,
руський, зарплата – 2.500 крб.;

зам. начальника – ст. лейт. Облогін Степан Григорович,
ур. 1910 р., руский, партійний;

технічний референт – м[о]л. лейт. Зюзін, руский;

оперуповноважений – ст. лейт. Ямщиков М., ур. 1907 р., рус-
кий;

оперуповноважений і начальник “істребительних батальйо-
нів” – ст. лейт. Кошовий Павло, українець;

оперуповноважений – Данілов (лейт.), руский;

оперуповноважений – лейт. Куліков, ур. 1910 р., руский;

оперуповноважений – лейт. Гудков, руский;

оперуповноважений – ст. лейт. Шапалов, руский;

оперуповноважений – ст. лейт. Шаповалов Олекса Тимкович,
ур. 1919 р., руский.

Гарнізон в м. Товмач начисляє 60 осіб, кожний оперуповнова-
жений має боївку у числі від 6-10 чоловік.

Охорона колгоспу с. Буківна – 5 чоловік військ МГБ.

Істребительні батальйони: Нижнів – 17 чоловік, Смерклів – 6
чоловік, Олеша – 4 чол., Слобідка – 13, Вікняни – 13, Олешів – 5,
Буківна – 5, Кутиська – 10. Ці істребительні батальйони в першу
чергу повинні би становити охорону села (“отдел общественного
порядка”).

Єзупільський район:

начальник – капітан Шубін Саша Іванович, жид;

зам. нач. – капітан Проскуров, руский;

ст. оперуповноважений – ст. лейт. Коваленко Іван, украї-
нець;

оперуповноважений – ст. лейт. Соловійов, руский (на села:
Семиківці, Тустань, Хоростків, Медуха, Межигірці);

оперуповноважений – ст. лейт. Білоусін, руский (на села:
Лани, Деліїв, Тумир, Озірце, Кремидів, Кінчаки Нові і Старі,
Бишів);

оперуповноважений – ст. лейт. Крученко, українець (на села:
Маринопіль, Побереже, Вовчків, Ганусівка);

оперуповноважений – ст. лейт. Шишкін Микита (на села:
Дубівці, Водники, Козина);

оперуповноважений – ст. лейт. Ликов (на села: Єзупіль,
Сілець);

оперуповноважений (практикант) – лейт. Кулічков і лейт. Сігалов.

Гарнізон в м. Єзупіль начисляє 60 чоловік, в с. Деліїв – 30 чоловік (ком. ст. лейт. Свистюлин, Іванов і м[о]л. лейт. Олексєєв).

Охорона моста біля Єзуполя – 12 чоловік.

Охорона колгоспу в с. Маринопіль – 4 бійці військ МГБ плюс 20 чоловік “охорони общественного порядка”, в с. Бишів – 6 бійців військ МГБ, в с. Побереже – 10 істрибків.

Тисьменицький район:

начальник – капітан Громовий Теодор, ур. 1908 р., руский;
заст. начальника – ст. лейт. Шукайло Василь, ур. 1921 р.,
українець- наддніпрянець;

оперуповноважений – лейт. Морозов, ур. 1923 р., руский;
оперуповноважений – м[о]л. лейт. Чернієнко Василь,
ур. 1900 р., жид;

оперуповноважений – м[о]л. лейт. Щіньков, ур. 1913 р., руский;

оперуповноважений – м[о]л. лейт. Корнілов, ур. 1913 р., руский;

оперуповноважений – лейт. Мурогін, ур. 1905 р., грузин;
оперуповноважений – лейт. Башарін, ур. 1900 р., руский;
оперуповноважений – м[о]л. лейт. Бурдельов, руский;
оперуповноважений – м[о]л. лейт. Пановаров, ур. 1913 р.,
руский;

тех. референт – Софронов, ур. 1912 р., руский.

Отинянський район:

начальник – капітан Орін Борис, жид;
заступник нач. – ст. лейт. Молотков, руский;
оперуповноважений – ст. лейт. Косецький;
оперуповноважений – ст. лейт. Баранов, руский;
оперуповноважений – лейт. Костін, руский;
оперуповноважений – лейт. Малигін, руский;
нач. істребительних батальйонів – лейт. Суханкін, руский,
живе в Одеській області.

Гарнізон в м. Отиня – 30 чоловік.

Охорони сіл (отдел общественного порядка) в селах: Ворона – 40 чол., Угорники – 14 чоловік, Струпків – 14 чоловік, Баб’янка – 8 чоловік (зорганізований в грудні 1948 р.), Голосків – 12 чоловік, Глубока – 22 чоловік (виключно переселенці, які взяли зброю для охорони свого майна, командант – Голодинський), Озеряни – 10 чоловік, Кривотули Старі – 15 чоловік, Кривотули Нові – 10 чоловік, Королівка – 6 чоловік.

Новозорганізовані “охорони сіл” організувались рівночасно із колгоспами.

9. * Райвоєнкомат

Товмацький район:

начальник – майор Мальков Прокіп, ур. 1898 р., руский, партійний;

начальник военстола – капітан Скопенко, руский, партійний;

начальник II-ої части – Редькін Олекса Михайлович, ур. 1921 р., українець-наддніпрянець;

начальник III-ої части – Шинкаренко, українець-наддніпрянець.

Єзупільський район:

начальник – майор Козлов, руский;

начальник I-ої части – ст. лейт. Політаєв С. У., руский;

начальник II-ої части – лейт. Уваров М. Т., руский;

начальник III-ої части – лейт. Волоснов, руский;

начальник военстола – Власов Дмитро Іванович.

Отинянський район:

начальник – капітан Бакульчик;

начальник военстола – капітан Блізняков, руский.

10. Оргбюро ДТСАРМ

Єзупільський район:

голова – Яковенко Петро, члени: Алексєєв П.Т., Політаєв С.У., Паркулаб С.О., Уваров М.Т., Решетілов, Волоснов.

Первинні організації ДТСАРМ є при кожній установі, при кожній школі – ПВХО.

14. ** РВК

Товмацький район:

голова – Карпаш Михайло Якимович, ур. 1913 р., місцевий, партійний, зарплата – 1.200 крб.,

секретар – Круглий Григор Матвійович, ур. 1901 р., україн.-наддніпрян., безпартійний, зарплата – 800 крб.;

помічник секретаря – Безтільний Степан Іванович, ур. 1913 р., місцевий, безпартійний;

директор планової комісії – Кузьменко, наддніпрянець;

машиністка – Парищук Марія Олексіївна, ур. 1921 р., місцева, безпартійна.

Завідуючий РВНО – Мельник Михайло Прокопович, ур. 1914 р., українець-наддніпрянець, партійний. Крім того 7 працівників.

* Так у тексті.

** Так у тексті.

Завідуючий райздороввідділом – Ковальчук Михайло Миколайович, ур. 1912 р., українець-наддніпрянець, безпартійний, зарплата – 900 крб. Інших працівників цього відділу – 15.

Завідуючий земельним відділом – Кайкан Петро Федорович, ур. 1919 р., місцевий, комсомолець, зарплата – 800 крб.;

старший зоотехнік – Киречок Варвара Андрійовна, ур. 1915 р., українка- наддніпрянка, безпартійна;

агроном – Манець Марія Іванівна, ур. 1927 р., українка-наддніпрянка, комсомолка, зарплата – 500 крб.;

інспектор-бухгалтер – Олексієнко Марія Дмитрівна, ур. 1929 р., наддніпрянка, комсомолка, зарплата – 550 крб.;

старший землеупорядчик – Мамлєєв Андрій Федорович, ур. 1894 р., татарин, зарплата – 600 крб.;

заступник – Бурий Михайло Петрович, ур. 1919 р., українець, зарплата – 500 крб.;

землемір – Романюк Йосиф Іванович, ур. 1912 р., місцевий, безпартійний, зарплата – 500 крб.;

агроном – Спасюк Михайло, ур. 1920 р., місцевий, зарплата – 450 крб.;

бухгалтерка – Лисонюк Дарка Павлівна, ур. 1926 р., безпартійна, зарплата – 350 крб.

Завідуючий відділом колгоспного будівництва – Тимофіїв Матвій Олексійович, ур. 1914 р., руский;

технорук – Филипів Борис, ур. 1888 р., українець-наддніпрянець.

Завідуючий райсоюзом – Книш Андрій Григорович, ур. 1901 р., жид, партійний, зарплата – 800 крб.;

замісник – Резенцев Петро С., ур. 1903 р., руский, зарплата – 650 крб.;

товаровоз – Угринів Петро Прокопович, ур. 1910 р., безпартійний, місцевий, зарплата – 550 крб.;

головний бухгалтер – Бородайкевич Петро, ур. 1909 р., місцевий, безпартійний, зарплата – 650 крб.;

директор коопторгу – Лисанюк Павло Андрійович, ур. 1898 р., безпартійний, місцевий, зарплата – 650 крб.;

помічник бухгалтера – Соколова Ліда Олексіївна, ур. 1925 р., руска, комсомолка, зарплата – 450 крб.;

завідуючий базою – Клапатовський Федір Романович, ур. 1927 р., зарплата – 450 крб.;

секретар – Сабат Христина, ур. 1926 р., місцева, безпартійна;

бухгалтер – Василюшин Іван, ур. 1918 р., місцевий, зарплата – 300 крб.;

крамар – Польовий Петро М., ур. 1890 р., місцевий, зарплата – 420 крб.;

інструктор, ревізор кооператив – Павлюк М. П., ур. 1920 р., місцевий, зарплата – 300 крб.;

пляновик – Міщенко Анна Микитівна, ур. 1920 р., наддніпрянка, комсомолка, зарплата – 450 крб.;

фірман – Галащук Михайло Микитович, місцевий, зарплата – 200 крб.

Директор заготконтори – Гірак Степан Данилович, місцевий, 650 крб.;

бухгалтер – Лузенчук Олекса Михайлович, ур. 1921 р., наддніпрянець;

статистик – Фенюк Юрко, ур. 1920 р., місцевий, зарплата – 350 крб.;

приймач – Ястрельський Фелікс, ур. 1901 р., поляк, зарплата – 450 крб.;

магазинер – Ольховий Еміліян Дмитрович, ур. 1920 р., українець-наддніпрянець, зарплата – 400 крб.;

уборщиця – Шкатуляк Олена, ур. 1924 р., місцева, зарплата – 250 крб.;

фірман – Білоус Федор Михайлович, місцевий, зарплата – 280 крб.

Райздороввідділ:

завідуючий – Ковальчук Володимир Михайлович, ур. 1912 р., українець- наддніпрянець, безпартійний, зарплата – 1.000 крб.;

головний лікар – Пінковський М. М., ур. 1909 р., наддніпрянець, безпартійний, зарплата – 800 крб.;

лікар – Пінковська Віра Олексіївна, 1913 р., наддніпрянка, зарпл. – 700 крб.;

фельчер – Черепан Сашка, ур. 1917 р., українець-наддніпрянець;

епідеміолог – Трибушевська Шура, ур. 1921 р., наддніпрянка, зарпл. – 600 крб.;

дезенфекційний інструктор – Дмитрович Франко Антонович, місцевий;

акценатор – Прокопів Михайло Васильович, місцевий, ур. 1919 р.;

дез[і]нфектор – Семенів Олекса, ур. 1918 р., місцевий, зарплата – 350 крб.;

лікар – Матвійчук Марія, ур. 1920 р., українка-наддніпрянка, зарплата – 650 крб.;

дез[і]нфектор – Чистякова Лена Олексіївна, ур. 1921 р., руска, 600 крб.;

бухгалтер – Русиляк Яніна, ур. 1920 р., полька, зарпл. – 350 крб.;

завгосп – Чарлінський Стах, ур. 1919 р., місцевий, зарплата – 350 крб.;

фельчер поліклініки – Зюзін Віра, ур. 1919 р., руска, зарплата – 90 крб.;

акушерка – Мусієнко Віра Олексіївна, українка-наддніпрянка;

бухгалтерка – Русиняк Марія Дмитрівна, ур. 1919 р., полька;

медсестри: Сребрякова Ірина, Сегедин Славка, Снігоровська Юлія, Куліковська М. О.;

санітарка – Слідзінська Петруня.

РВНО:

завідуючий – Мельник Прокіп;

інспектор – Ільчишин Йосиф Дмитрович, ур. 1892 р., місцевий, зарпл. – 700 крб., безпартійний;

інспектор – Басанець Степан Максимович, ур. 1926 р., комсомолець, наддніпрянець;

інспектор – Власенко Володимир, ур. 1910 р., українець-наддніпрянець;

статистик – Чаплинська Анна Миколаївна, ур. 1923 р., місцева;

бухгалтер – Дудка Михайло Іванович, ур. 1915 р., місцевий;

бухгалтер – Горін Стефа Андрійовна, ур. 1921 р., місцева, зарплата – 300 крб.

Управління кінофікації:

директор – Моцер Михайло Іванович, ур. 1920 р., кандидат партії;

бухгалтер – Гірак Петро Григорович, українець, місцевий, зарплата – 200 крб.;

касієр – Риндич Мирон Олексійович, місцевий, зарпл. – 300 крб.;

кіномеханік – Кулик Ярослав Петрович, ур. 1930 р., зарплата – 450;

Арм'єта Михайло Дмитрович – помічник кіномеханіка і Кулик Володимир.

Єзупільський район:

голова РВК – Ружчак Михайло Йосипович, місцевий;

замісник голови – Романцов Федор Антонович із СУЗ;

секретар – Чабан Петро;
бухгалтер – Волочанська Марія.
Завідуючий РВНО – Ремізов Прокіп;
інспектори: Вознюк Леонід Сидорович, Репетун Іван Якович,
Кальба Зіна Лукіянівна, Кравець Марія Афанасівна;

бухгалтер – Добровольський Пилип Дмитрович, місцевий.
В цілому районі є 19 шкіл, з того 1 середня, 12 неповносе-
редніх, 6 початкових шкіл. Всіх учителів 134, з того 90 місцевих.
Навчається в школах 3.890 дітей.

Завідуючий відділом охорони здоров'я – Юрчук Іван, бух-
галтер – Калин Богдан.

В районі є: лікарня, поліклініка, родільний будинок, в 10-х
селах фельчерсько-акушерські пункти, в с. Маринопіль – тубер-
кульозна лікарня, родильний будинок, в райцентрі – 2 аптеки. В
усіх цих установах працює: 9 лікарів, 14 фельчерів, 5 акушерок,
18 медсестер.

Сільгоспвідділ:

завідуючий – Мутеф Олекса Дмитрович, головний агро-
ном – Єрошенко Іван, старший агроном – Нелюбова Анастасія,
агроном – Мартиненко Василь, старший зоотехнік – Садова
Надія, зоотехнік – Яцина Надія Федорівна, старший ветлі-
кар – Несторенко Галина Самойлівна, ветфельчер – Поповкін
Володимир Кондратович.

Відділ соцзабезпечення:

завідуючий – Романцов Федір Антонович, бухгалтер –
Лешишин Гринь (місцевий), рахівник – Вівчар Анна (місцева).

Шляхвідділ:

завідуючий – Сеньга Андрій Іванович (місцевий), бухгал-
тер – Білан Михайло.

Завідуючий сектором кадрів – Ликов.

Завідуючий комунвідділом – Латишев Андрій Антонович.

Завідуючий відділом сільського і колгоспного будівництва –
Сальніков Федір Павлович.

Завідуючий райпромкомбінатом – Деев Василь, бухгал-
тер – Бузько Євген (місцевий).

Завідуючий ЦСУ – Беркут Йосиф.

Завідуючий культосвітою – Гришко Іван.

Тисьменицький район:

голова РВК – Яценко Филімон Семенович, ур. 1910 р., укра-
їнець- наддніпрянець;

секретар – Клига Андрій Никифорович, ур. 1901 р., украї-
нець- наддніпрянець;

завідуючий райВНО – Борінчук Леопольд Кузьмович, українець- наддніпрянець;

інспектор – Герб, бухгалтер – Кузів (місцевий).

Завідуючий райздороввідділом – Мороз, лікар по венерії – Гунько, фельчер – Акулов.

Отинянський район:

голова РВК – Гоцуляк (місцевий);

секретар – Кульчицький, наддніпрянець;

завідуючий РВНО – Кирилішин;

інспектор – Кива;

завідуючий сільгоспвідділом – Михайлишин;

зоотехнік – Бабич Євген;

старший агроном – Сергеев;

завідуючий соцзабез. – Костів;

завідуючий здороввідділом – Волинець;

завідуючий культосвіт. установами – Нагульнова;

інспектор райвідділу культосвіти – Денщиков;

голова райкому т-ва Червоного Хреста – Гарасимчук.

Райфінвідділ

Товмацький район:

завідуючий – Харін Михайло Семенович, ур. 1899 р., українець-наддніпрянець, партійний, капітан ЧА, зарплата 1.000 крб., головний бухгалтер – Лукасевич Василь Михайлович, ур. 1896 р., місцевий, старший інспектор бюджету – Савка Анна Миколівна, ур. 1924 р., місцева, зарплата 740 крб., інспектор бюджету – Гуцуляк Анна Петрівна, ур. 1920 р., місцева, зарплата 640 крб., бухгалтер – Риндич Михайло Григорович, ур. 1897 р., місцевий, зарплата 475 крб., старший інсп. держ. прибут. – Ягзів Володимир Михайлович, ур. 1887 р., місцевий, зарплата 765 крб., інсп. держ. прибут. – Завітович Валентина Федорівна, ур. 1924 р., руска, зарплата 600 крб., і Дригіна Анна Григорівна, ур. 1910 р., українка-наддніпрянка, інспектор – Семенів Михайло Миколайович, ур. 1910 р., місцевий, зарплата 690 крб., старший інспектор по податку – Карбашевський Степан Миколайович, ур. 1920 р., місцевий, зарплата 763 крб., інспектор податку – Підопригора Степан Микитович, ур. 1921 р., українець-наддніпрянець, і Осадчук Григор Андрійович, ур. 1914 р., українець-наддніпрянець, і Рябий Матвій Іванович, ур. 1925 р., поляк, зарплата 640 крб., і Гальчук Іван Петрович, ур. 1921 р., українець-наддніпрянець, комсомолец, і Лимар Григор Васильович, ур. 1901 р., руский, партійний, зарплата 640 крб., помічник інспектора – Худицька Степанія, ур. 1925 р., місцева, зарплата 640 крб., старший бухгалтер – Куцик Йосиф Дмитрович,

ур. 1912 р., місцевий, і Миринда Ярослав Йосифович, ур. 1925 р., зарплата 500 крб., книговоди – Піскевич Анна, ур. 1910 р., місцева, Бондаренко Анна Федорівна, ур. 1927 р., руска, зарплата 450 крб., старший інспектор багатодітних матерей – Бурак Анна Петрівна, ур. 1912 р., місцева, бухгалтер багатодітних матерей – Далькович Олександра, руска, зарплата 740 крб., секретар – Хом'як Степан Миколович, ур. 1912 р., місцевий, зарплата 640 крб., старший інспектор по держстра[х]у – Пісяк Василь Павлович, ур. 1920 р., місцевий, зарплата 810 крб., бухгалтер по держста[х]у – Король Іван Васильович, ур. 1924 р., місцевий, зарплата 890 крб., інспектори держстра[х]у – Бурак Ярослава, ур. 1924 р., місцева, і Прокоп Микола Іванович, ур. 1926 р., місцевий, зарплата 600 крб., ревізор держстра[х]у – Ткачук Василь, ур. 1920 р., місцевий, зарплата 675 крб., книговод – Нумерик Петро Васильович, місцевий, зарплата 380 крб.

Єзупільський район:

завідуючий – Буйнов Степан Мефодійович, старший інспектор податків – Солтус Михайло Павлович, місцевий, старший інспектор держстра[х]у – Щурик Йосиф Федорович, місцевий, старший інспектор госп. дох. – Вівчар Михайло, місцевий, старший інспектор бюджету – Нагнибіда Матвій Васильович, місцевий, старший рахівник – Белей Василь Петрович, місцевий, рахівник – Щурик Василь Стахович, місцевий, бухгалтер – Королик Володимир Олексійович, місцевий, рахівник – Кавка Ярослав, місцевий, бухгалтер багатодітних матерей – [...]пінога Зоня, інспектори податків – Непора Микола Іванович, Цюцьмаць Зоня (місцеві), Шпірак Дарка, Калин Гринь Олексійович, місцевий, рахівники – Потап Галина, Причан Роман, Гуменна Анна.

Тисьменицький район:

завідуючий – Пісаров, руский, старший інспектор по податкам – Назаров Дмитро Миколаєвич, руский, секретар – Захарко, місцевий, бухгалтер – Камінська Ірина, місцева, інспектори – Волосянчук Василь, Бідочко Еміліян, Федорак Іван, місцеві.

Отинянський район:

завідуючий – Кіндрацький, старший інспектор по податкам – Смирнов.

15. Міськвиконком

м. Товмач.

Голова – Дарієнко Сергій, ур. 1896 р., жид, партійний, зарплата 800 крб.;

секретар – Луцяк Юрко, ур. 1923 р., українець, місцевий, зарплата 600 крб.

16. Нарсуд

Товмацький район:

суддя – Басалига Роман Михайлович, ур. 1913 р., українець-наддніпрянець, партійний, зарплата 1.000 крб.;

секретар – Король Іванка Іванівна, ур. 1927 р., місцева, зарплата 500 крб.;

адвокат – Дубович Олекса, ур. 1910 р., місцевий;

прокурор – Усков Микола Тимофійович, ур. 1917 р., руский, партійний.

Єзупільський район:

суддя – Гринишин Іван Микитович, місцевий, з с. Микитинець, Станисл[авівський] р-н;

секретар – Кислицина Катерина;

прокурор – Філіпенко Володимир.

18.* Держбанк

Товмацький район:

директор – Озерницька Віра Павлівна, ур. 1922 р., українка, місцева, безпартійна, зарплата 750 крб.;

секретар – Бойчук Надія Василівна, ур. 1930 р., місцева, зарплата 500 крб.;

бухгалтер – Буграк Марія Василівна, ур. 1928 р., місцева, зарплата 450 крб.;

касієр – Мігельський Дмитро, ур. 1890 р., місцевий, зарплата 500 крб.;

працівники – Запоточний Михайло, Бойчук Петро, Присяжнюк Михайло.

20.** Райспоживспілка

Єзупільський район:

голова – Маньків Володимир;

бухгалтер – Трошук Степан;

сільмаги: Деліїв – голова Палій Василь, Дубівці – голова Галюк Василь, Єзупіль – голова Регей Володимир, Межигірці – голова Верста Петро, Кінчаки Нові – голова Ворот Василь, Побережжя – [голова] Калин Прокіп.

Тисьменицький район:

голова МСТ – Татарин Микола, ур. 1910 р., місцевий, зарплата 430 крб., партійний;

головний бухгалтер – Карась Надія, ур. 1926 р., українка-наддніпрянка, зарплата 380 крб., член ЛКСМУ;

* Так у тексті.

** Так у тексті.

секретар заготконтори – Люта Юлія, ур. 1925 р., українка-західнячка;

головний бухгалтер заготконтори – Трач Михайло Миколайович, ур. 1926 р., місцевий, зарплата 270 крб.

21. Уповмінзаг

Товмацький район:

завідуючий – Гадюкін Григорій Онуфрійович, ур. 1900 р., руский, партійний;

замісник – Жимс Михайло Іванович, ур. 1908 р., українець-наддніпрянець;

рахівники – Боберська Надія Василівна, ур. 1925 р., місцева і Бойчук Анна Петрівна, ур. 1925 р., зарплата 400 крб.;

зав. заготзерна – Говорунов Ілько Іванович, ур. 1910 р., руский, партійний, зарплата 1.000 крб.;

бухгалтер – Бурглай Петро Петрович, ур. 1919 р., українець-наддніпрянець, партійний, зарплата 800 крб.;

помічник бухгалтера – Гірак Бронеслав Григорович, ур. 1921 р., місцевий;

лаборанти – Жураковська Марія Олексіївна, Тинчик Марія Іванівна, Тикало Софія Михайлівна, комсомольці, зарплата 350 крб.;

магазинери – Баранов Борис, кандидат партії, Бурглай Петро Михайлович, українець-наддніпрянець, кандидат партії, зарплата 300 крб., Фастук Іван, ур. 1900 р., місцевий, зарплата 380 крб.;

зав. укрплодоовоч – Радгона Михайло Григорович, ур. 1901 р., руский;

зав. заготсіно – Шаповалов Михайло, ур. 1914 р., руский, партійний;

завідуючий заготскоту – Пісклов Михайло Іванович, ур. 1910 р., руский, партійний;

завідуючий живсирівців – Карбут Мотьо Мойсейович, ур. 1894 р., жид;

завідуючий птахівництвом – Бойчук Ярослава Петрівна, ур. 1920 р., місцева, член ЛКСМУ.

Єзупільський район:

уповмінзаг – Фінко Макар Іванович;

замісник – Ємільянов;

статистики – Ходак Марія, Обельницький, Лойко;

агенти уповмінзагу – Березняк, Королик Гринь, Литвин Василь, Мойсій, Ярославська Катерина, Байда Василь, Черехапа Іван, Рябов Я.

22. Трести, комбінати, фабрики, заводи, верстати

Товмацький район:

Спінтзавод. Директор – Барашков Микола Іванович, руский, партійний, бухгалтер – Сідоров Василь Миколович, руский, плановик – Боднар Олекса Дмитрович, українець-наддніпрянець, хімік – Янков Олекса Миколович, руский, агроном – Бондаренко Роман Семенович, ур. 1900 р., жид, зарплата від 400 до 800 крб.

Промкомбінат. Завідуючий – Янченко Іван Тимофійович, ур. 1910 р., українець-наддніпрянець, зарплата 750 крб., завідувач харчпромкомбінату – Овчаренко М. Н., ур. 1884 р., українець-наддніпрянець, зарплата 800 крб.

Кравецький артіль. Завідуючий – Рудак Володимир Михайлович, технорук – Боднарук Михайло Васильович, касієрка – Копиленко Марія Микитівна, українка-наддніпрянка, старший майстер – Твердохліб Михайло Васильович.

Завідуючий артелі інвалідів – Черноліський Андрій Петрович, бухгалтер – Будайський Петро Іванович, другий бухгалтер – Максимчук Йосиф.

Завідуючий шевської артелі – Кухній Михайло (всі місцеві).

Всіх робітників в шевській і кравецькій артелі – 27 працівників. Зарплата адміністрації від 450-750 крб.

Тисьменицький район:

Хутряно-шубна фабрика. Директор – Волков, руский, інженер – Туткін, руский, головний механік – Рев'юк Дмитро, місцевий, зарплата 900 крб.

Взуттєво-валяна фабрика. Директор – Михайлович, місцевий, партійний, зарплата 1.500 крб.

Обидві фабрики разом начисляють 700 робітників (з того 5 % зі СУЗ). Зарплата їхня від 120-600 крб.

Єзупільський район:

Промкомбінат. Завідуючий – Деєв Василь, бухгалтер – Бузько Євген;

завідуючий шевським артелем “Зоря” – Кудла Ярослав, працівників 7;

завідуючий шевською артеллю “Перемога” – Дудчак Василь, працівників 12;

зав. кравецьким артелем “Труд” – Нарожняк Ольга, працівників 9;

зав. стельмахарським артелем – Нарожняк Мирон, працівників 8.

Крім того, в райцентрі знаходяться: ковальський, столярський, а також мулярські артелі.

Артіль випалу вапна в с. Дубівці – зав. Коржан Дем'ян, працівників 12.

Рибні артілі: в с. Дубівці – зав. Озарко Степан, робітників 15, Водники – завідуючий Копись Ілько, робітників 7, Єзупіль – завідуючий Савчук Михайло, робітників 15, Побереже – завідуючий Лещишин Андрій, робітників 9.

25.* МТС

Товмацький район:

Директор – Лавренко Григор Лайзерович, ур. 1902 р., жид, партійний;

замісник директора – Гончарук Михайло Прокопович, ур. 1908 р., місц.;

головний агроном – Юхта Михайло Прокопович, ур. 1910 р., українець-наддніпрянець;

завідуючий нафтобазою – Мельник Федор Олексійович, ур. 1919 р., українець-наддніпрянець;

завідуючий господаркою – Німий Михайло Іванович, місцевий;

старший механік – Ріснюк Михайло Федорович, ур. 1911 р., місцевий; зарплата всіх працівників МТС від 350-800 крб.

Єзупільський район:

директор – Домбровський Іван;

замісник – Гітлан Василь.

Трактористів 7, тракторів 3, сівалок 4, молотарок 3, автомашин 2, коней 4 пари, робітників 22.

Отинянський район:

директор – Забіяка;

механік – Чорноокий Федь;

слюсар – Костей Олександр.

26. Радгоспи, колгоспи, підсобні господарства

Єзупільський район:

Колгосп ім. Ворошилова в с. Маринопіль: голова – Семенович, бухгалтер – Фінчак Володимир, зав. фермами – Тихінь Іван, бригадири – Тихінь Йосиф, Кульбаба Катерина, членів 71.

Колгосп ім. Шевченка в с. Бишів: голова – Шаган Юрко Михайлович, бригадири – Лега Степан Пилипович, Сабадах Стах Дмитрович, членів 41.

Тисьменицький район:

Колгосп ім. Сталіна в с. Липове: голова – Яворський Володимир, кандидат партії, заступник голови – Нагорняк Дмитро, бухгалтер – Луцький Володимир, магазинер – Пашенюк Михайло с. Василя, бригадир – Куций Василь, членів 30.

* Так у тексті.

Колгосп ім. Тимошенка в с. Липове: голова – Рибак Михайло Прокопович, бухгалтер – Сокольський Іван Олексійович, магазинер – Данилець Микола, бригадир – Вавровський Михайло Прокопович, членів 25 (зорганізований в звітньому періоді).

Колгосп “Нове життя” в с. Чорнолізцях: голова – Мельник Микита, кандидат партії, секретар і бухгалтер Лаврук Григорій, бригадири: Дем’яник Микола, Лаврук Яким Григорович, Лаврук Іван Федорович, членів 80 (затверджено цей колгосп у звітньому періоді).

Товмацький район:

Колгосп “17-го вересня” в с. Буківна: голова – Скиба Дмитро (вибраний на місце Умайла в м. грудні), магазинер – Гордіца Василь, бригадири: Рудяк Іван Оверкович, Кузик Василь Федорович, Онищук Микола Іванович (рівночасно заступник голови), членів 147 (дві сім’ї не в колгоспі). Із згаданих сімей 8 осіб з причини старости не працюють.

Живий і мертвий інвентар: коней – 60, лоша́т – 12, корів – 7, телят – 3, возів – 40, плугів – 32, борін – 66, сівалок – 4, культиваторів – 2, млинків – 1.

Колгосп ім. “XVIII-ої партконференції” в с. Олеша.

Колгосп ім. Чапаєва в с. Кутиськах.

Колгосп ім. Франка в с. Слобідка.

Ці колгоспи зорганізовані в 1947 р. та 1948 р.

Колгосп ім. Шевченка в с. Петрилів: голова – Дзінька Петро Дмитрович, бухгалтер і замісник – Шпачинський Гаврило с. Гриня, члени управління – Яловий Михайло Степанович, Кучерявий Іван Дмитрович, Кузик Михайло Дмитрович, Кузик Микола Дмитрович, Лещишин Володимир, Шпачинський Дмитро, членів 273.

Колгосп “Соціалістичної перемоги” в с. Олешів: голова – Шпук Петро, бухгалтер – Стецько Микола Павлович, рахівник – Михайлюк Марія, бригадири: Лібрик Тимко, Мельник Кирило, Ковалик Макар, Король Данило, Мандзюк Петро, ланкові – Мельник Олена, Шпук Михайлина, Стецько Анна, Мельник Анна, Гузій Марія, Берладин Настя, членів 320 (майже ціле село). Орної площі – 390 га, з того під озимими культурами 280 га.

Колгосп ім. Леніна в с. Палагичі, ім. Сталінської конституції в с. Гринівці, ім. Хрущова в с. Надорожна, ім. Шевченка в с. Одаїв в стадії організування.

Отинянський район:

Колгосп “Перемога” в с. Озеряни – голова Гльондер.

Колгосп “9-те січня” в с. Струпків – голова Жибак, членів 302 (в м. грудні завершено суцільну колективізацію). Ці колгоспи були зорганізовані вже в 1947 р.

Колгосп в с. Ворона ім. Хрущова.

Колгосп ім. Жданова в с. Отинія. В с. Баб'янка колгосп ім. Сталіна, в с. Королівка ім. Молотова, в с. Кривотули Старі ім. Леніна, в с. Ворона ім. 17-го вересня, в с. Бортники ім. Шевченка. В с. Нові Кривотули ім. Хрущова, в с. Богородичин “Нове життя” – в стадії організування.

Стан підсобних господарств незмінений.

27. Поштамт

Товмацький район:

начальник – Попов Андрій Васильович, руский, безпартійний, зарплата 650 крб.;

замісник начальника – Байда Євстахій, місцевий, зарплата 560 крб.;

телефоніст – Мішкова, ур. 1918 р., місцева, зарплата 400 крб.;

сортівщик – Гірак Осипа Євстахівна, місцева, зарплата 350 крб.;

телеграфіст – Гірак Марія Миколаївна, ур. 1929 р., зарплата 400 крб.;

телефмайстер – Мединський Михайло, ур. 1924 р., місцевий, зарплата 400 крб.;

телефоністи: Гумурда Володимир, Риндич Люба, місцеві, зарплата 400 крб.;

старший агент пошти – Павленко Ліда, ур. 1928 р., із СУЗ, комсомолка, зарплата 450 крб.;

листонош – Периняк Григорій Васильович, місцевий, зарплата 380 крб.

Єзупільський район:

начальник – Власенко;

філії: Маринопіль, начальник – Шпірак Наталка, Деліїв, начальник – Щур Петро, Дубівці, начальник – Галюк Гнат.

Агенства: Семиківці, начальник – Щербан Никола, Кінчакі Нові, начальник – Коржан Олекса.

Спецзв'язок: Сілець, Ганусівка, Побереже, Козина.

29.* Друкарні

Товмацький район:

редактор райгазети “Сталінський заклик” – Медведенко Михайло Максимович, українець-наддніпрянець, партійний, зарплата 800 крб.;

секретар – Усик Марта Олексіївна, ур. 1919 р., українка-наддніпрянка, комсомолка, зарплата 650 крб.;

* Так у тексті.

бухгалтер – М'язик Михайло Миколович, ур. 1918 р., місцевий, зарплата 450 крб.;

уборщик – Гошинський Михайло Миколович, ур. 1900 р., місцевий, зарплата 250 крб.

Єзупільський район:

редактор райгазети “Прапор жовтня” – Гайдук Дмитро, секретар – Мокіна Марія Олексіївна, коректор – Луконіна Марія Олексіївна.

30. Інші установи

В с. Ганусівка Єзупільського р-ну “Будинок грудної дитини”: завідуючий – Ніконенко (москаль), дієтична сестра – його жінка, дітей – 30, медсестер – 4, завгосп, 2 куховарки.

Дітдом в с. Маринопіль: завідуючий – Рабуха, дітей около 300 (всі піонери). Як в одному, так і в другому будинку, місцевих дітей немає.

II. ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУЦІЙ ОКУПАНТА І ЙОГО ПОЛІТИКА В ПООДИНОКИХ ДІЛЯНКАХ ЖИТТЯ

1. Гірництво і промисловість.

Промисловість у цьому терені розвинена дуже слабо. Зводиться вона тільки до спиртзаводу в м. Товмач, гіпсової та вапняної фабрик в с. Олешів, взуттєво-валяної і хутряно-шубної фабрик в м. Тисьмениця.

Робітництво рекрутується виключно із місцевого населення, яке поза своєю працею в фабриках чи заводах, має власні господарства і тому не відчуває низької зарплати.

2. Хліборобство.

Постійне змагання большевиків до якнайбільшого ожебрачення селянства (один із засобів, який служить для переведення одноосібних селян на колективну форму господарювання) значно відбивається на життєвій стопі селянства, а також на його матеріальній силі від'ємно.

Постійний натиск большевицької адміністрації на селянство у формі надзвичайно великих поставок збіжжя чи інших культур, надщерблюють матеріальну силу селянства, а це приводить до зменшення посівних площ озимими культурами. Є ряд випадків, що в селах, розташованих біля Дністра, площа озимих в цьому році значно скоротилася з причини грабежу останків збіжжя, яке було призначене на посів. Тому, що ще ряд селян не були “розрахувалися” з державою по збіжжєвих поставках, большевики влаштовували облави на полі, на селян, які виїжджали сіяти і відбирали збіжжя (с. Дубівці Єзупільського р-ну).

Одноосібне селянство з причини своєї убожести з приводу постійного грабежу, не має права механізувати сільське господарство, а навпаки спосіб обробітку землі зводиться до такого стану, на який міг спромогтися бідний господар за часів Польщі. Брак тяглової сили, а в додатку постійне гонення селян на різні державні роботи, теж немало причинилися до зменшення посівної площі, а ще більше до лихого обробітку землі, що напевно відіб'ється від'ємно на врожаї.

На звітний період припадає здача ярих культур, як картоплі, цукрового буряка, тютюну, різної городовини.

Розмір картопляпоставки розчислений подібно як зернопоставки. Селяни, які посідають до 2-ох га землі здають по 3 цнт. від га; господар, який посідає від 2-4 га землі здає 4 цнт. від га; господар, який має вище 4 га землі здає по 5 цнт. від га.

Як при здачі твердого зерна, так і при ярих, селянство ставило пасивний, неорганізований спротив. Большевицька адміністрація включно з поліційними органами брали надзвичайно активну участь в реалізації плану поставок ярих культур. Методи звісні з попередньої жнивної кампанії. Вони примінялися все і всюди. Тому годі говорити про невиконання планопоставок ярих культур. Рівно ж і при здачі ярих культур, большевики старалися використати великі поставки як один із засобів до проведення колективізації. Одначе такий засіб не призвів до бажаних результатів. Селянство, не маючи змоги “розрахуватись” (на тютюн і цукровий буряк був лихий врожай), оплачувало державі грішми: за 1 цнт. картоплі – 50 крб., буряка – 15 крб., за 1 кг тютюну – 50 крб. Натомість держава за 1 цнт. картоплі платила 0,30 крб. Розмір грабежу ярих культур теж досить високий. Напр[иклад], Єзупільський район в цілому здав 20.000 цнт. картоплі (на кожне село пересічно припадало по 1.000 цнт.). Крім того, в Єзупільському районі під час здачі картоплі заіснував такий випадок. Колгосп ім. Ворошилова в с. Маринопіль не мав своєї картоплі, щоб розрахуватися з державою в кількості 600 цнт., з причини саботажу праці. Щоб одначе контингент був вирівняний, большевики накинули цю кількість на одноосібних селян і стягнули силою, а гроші за картоплю повернули на колгосп.

Побіч гонки за дострокове виконання селянами всіх поставок ярих культур, продовжувалася понад плянова грабіж зерна, що відтак публікувалося, як добровільна здача хліба понад плян. Ось як на практиці виглядає ця “добровільна” понад плянова здача.

25.X.[19]48 р. до с. Угорники Отинянського р-ну, прибула уповмінзаг Яніцка з 10 большевиками і зграбували у гром. Богаченько

Василя 8 цнт. збіжжя і бика. Згаданий господар “просив”, щоб і його забрали, бо він і так не має з чого жити. На це одержав таку відповідь: “Ти вдома й так довго не забавишся”. Подібного грабунку зазнали громадяни Дубей Михайло і Полінський.

В с. Грабич цього ж району, в переселенця Парасюк Якова (літ 60) райсуддя зграбував 2.150 крб., як штраф за нездачу понад плянового контингенту. Подібний суд відбувся над гром. Сенюк Миколою, якому присудили 1.900 крб. штрафу.

Колгоспне селянство майже цілий рік саботувало роботу, що спричинилося до мізерного врожаю бараболі і кукурудзи на колгоспних полях (колгосп ім. 17-го вересня і ім. Ворошилова). У відповідь на це большевики не виплатили колгоспникам твердим зерном в с. Кутиська, Буківна, Слобідка* Товмацького р-ну, в с. Маринопіль Єзупільського р-ну, в с. Озеряни Отинійського р-ну.

У випадку, де колгоспникам треба було заплатити за їхню працю, большевики застосували такий метод – скорочували число трудовнів. Напр[иклад], колгоспниця колгоспу “9-те січня” с. Струпків Отинійського р-ну, працювала в колгоспі 100 днів, а при виплаті за працю збіжжям її нараховано тільки 30 трудовнів (за один трудовдень виплачували по 1 кг).

У колгоспі ім. Івана Франка с. Слобідка за трудовдень платили по 12 кг кукурудзою і ячменем.

В колгоспі Сталіна с. Липове Тисьменицького р-ну, за трудовдень виплачували по 2 кг, а колгоспній управі від 3-4 кг під умовою, якщо мав від 200-300 трудовнів. Цей большевицький тиск щодо колгоспу ім. Сталіна мав на меті заохотити решту селян цього села, які становлять більшість, до колгоспу, а колгоспників – до праці.

В колгоспі [ім.] Ворошилова с. Маринопіль Єзупільського р-ну, не було чим виплатити колгоспникам за їхню працю. Вихід з цього скрутного положення був такий: 12.X.[19]48 р. за дозволом РВК управління колгоспу (голова Семенович) при допоміж 6 озброєних большевиків, пішли у село Тумир цього ж району, на грабунок. Грабіж тривав кілька днів і приніс “дохід” у виді 12 шт. безріг, які правління колгоспу продало на базарі і виплатило колгоспникам за їхню працю грішми, місто зерном.

В колгоспі “17-те вересня” с. Буківна колгоспники індивідуально збирали збіжжя із поля, але мусіли в першу чергу розраховуватись з державою, відтак віддати дану кількість на посівний фонд, заплатити МТС-ові, що привело їх до ще більшого зuboжін-

* Так у тексті. Насправді це село належало до Тисьменицького р-ну.

ня, чим одноосібних селян. Яриною в цьому колгоспі не виплачувано. В грудні колгоспникам згаданого села виплатили по 25 коп. за трудовень.

Колективізація прибирала на силі вже під час контингентової кампанії і продовжує бути навіть дуже актуальною. Рівночасність організування колгоспів побіч стягання контингентів, мало забезпечити більшовикам успіх. До невиконання високі хлібопоставки, наложені на окремих селян (головно багатших і родин підпільників чи таких, які що-небудь колись чи тепер мали чи мають спільного з революційним рухом), мали заставити тих селян вступити до колгоспу (ці селяни були поставлені перед дилемою: або хліб державі, що на ділі означає цілковитий грабіж, або колгосп). Звісно, що ці селяни не були в силі “розрахуватись” і тому попадали в колгосп. Впертих більшовики змушували терором. Напр[иклад], в с. Петрилів Товмацького р-ну уповноваженим з партії Демешком, участковим Кручковським і оперуповноваженим Гудковим, були побиті селяни, які відмовилися від вступу в колгосп: Шашко Дмитро Іванович, Лядецький Дмитро Федорович, Бойко Іван Дмитрович, Кондрат Марія, Губка Василь (деяких з них через сильне побиття відставлено до лічниці).

21.XII.[19]48 р. до с. Палагичі Товмацького р-ну прибув уповноважений з партії Книш із 7 більшовиками – міб-истами і влаштував нічню арештування багатших господарів і зараз же в сільраді примушував їх вписуватись до колгоспу. Господарі відмовились і це дало привід до дикої езекуції над такими: Турчин Михайло, Овчарчин Марія, Даницейко Анна, Харковий Іван та Прокоп Марія, Овчарчин Іван і Федір, Гринів Василь. При відпущуванні згаданих громадян в підступний спосіб дано їм до підпису заяви до колгоспу, мовляв, підписують протокол допиту.

В грудні 1948 р. в с. Колинці уповмінзаг з кількома емгебистами заїхали організувати колгосп. Тут селянство поставило сильний спротив, а більшовики застосували сильний терор. Сімох господарів побили до безтями, одначе колгоспу не зорганізували.

Втягненням першими багатших селян чи родин підпільників в колгосп, мали більшовики на меті успішніше доповнювати організування, мовляв, хай “бандити” стріляють куркулів – своїх підсобників і свої родини. Такий метод не був без успіху. Напр[иклад], в с. Петрилів тільки за “прикладом” багатших селян і родин підпільників, вдалося більшовикам вже тільки застрашуванням втягнути ряд інших селян в колгосп.

Вищезгаданий засіб одначе не всюди давав і дає бажані результати, тому примінювалися і інші засоби. Одним із багатьох було насильне вигонювання селян на вивозку лісу в Карпати. Встановлена норма – 300 кубометрів була для селянина, необізнаного із практикою вивозки в Карпатах, страшна і це не одного заставило дати заяву до колгоспу.

Залякування, шантаж, побої, конфіскації – це найбільш характеристичні засоби під час організування колгоспів. Напр[иклад], в с. Палагичі Товмацького р-ну в селянина Овчарчин Дмитра і Козака Федора skonфіскували майна на суму 20.000 крб. тільки тому, що відмовлялися дати заяву до колгоспу. Зробивши в такий спосіб селянина жебраком, і поставивши рівночасно його перед дилемою: даш заяву і вернешся тобі майно, або не одержиш майна і ще в додатку поїдеш на Сибір, звісно, що селянин обере першу пропозицію (згадані господарі подали заяви, але їм повернули тільки третину skonфіскованого майна). Цей засіб є тому такий успішний, бо, здається, нічого наш селянин так не боїться, як покинути свій рідний клапчик города і хату, хоч би й прийшлося тут конати з голоду (хай згину на рідній землі, а не на Сибірі – кажуть селяни).

В с. Чорнолізці Тисьменицького р-ну, під час організування колгоспу, громадянам Лаврук Дмитрові с. Кондрата і Яворський Миколі наложено 2.000 крб. податку і сказано здати до двох годин. Коли ці господарі виконали цей варварський засіб, їм знову загадали таку саму суму. Коли знову цей поновний налог не вдалося згаданим господарям виконати на час, большевики skonфіскували в них всю хатню обстановку і заборонили мешкати у хатах. Щоб звернути skonфісковане, треба було дати заяву до колгоспу. Згадані господарі зрезигнували з майна, а заяву не дали.

Слід одначе замітити, що помимо застосування большевиками терору, бо пропаганда безуспішна в організуванні колгоспів, успіх поки що невеликий. Стійкість селянства досить висока. Ряд селян жертвує здоров'ям, майном, а навіть свободою. Напр[иклад], в с. Угорники Отинянського р-ну капітан райвоенкомату Блізняков заходить до господаря Цібій Петра с. Ілька (в нього 11-ро дітей), який посідає 2 га землі і пропонує йому дати заяву в колгосп. Господар відповів: “В мене цілий колгосп” (показав на діти). В кілька днів пізніше МГБ покликало згаданого господаря до райцентру. Рівно ж були покликані на МГБ Кінащук Василь і Шаворінський Осип (переселець) за те, що під час зборів, на яких воєнрук Яцків вихваляв колгоспи, сказали: “Ми не

боїмось колгоспу, ані українсько-німецьких націоналістів, якими ви нас страшите, але боїмось голоду”.

Успішніше проходить колективізація там, де місцеві явні вислужники. Саме такі вислужники мають змогу до кожного селинина дібратися “до живого”, вони знають кожний поступок даного селянина і це служить, як засіб до втягнення у колгосп. (За ініціативою вислужників створено колгоспи в с. Олешів Товмацького р-ну, в сс. Королівка, Голосків, Старі Кривотули Отинянського р-ну).

В тих селах, де вже існують колгоспи, натиск з метою добитися суцільної колективізації був надзвичайно сильний. Не менший однак був і спротив, і у висліді доповнення дуже незначні.

В результаті застосування вищенаведених засобів під час проколгоспної кампанії, в звітній період було зорганізовано колгоспи в таких селах: Петрилів, Олешів, Палагичі, Надорожна, Гринівці, Одаїв Товмацького р-ну, Бишів Єзупільського р-ну, Липове (II-ий колгосп), Чорнолізці Тисьменицького р-ну, Ворона, Отиня, Баб’янка, Королівка, Кривотули Старі, Бортники, Кривотули Нові, Богородичин Отинянського р-ну. Всі ці колгоспи ще не затверджені – їх продовжують організувати – доповнювати членами.

Будов колгоспних приміщень у старих колгоспах не ведеться. Вони приміщуються в будинках вивезених, а ремонт чи добування поповнюється за рахунок будинків вивезених і поконфіскованих.

3. Лісова господарка.

Лісову господарку в останньому часі большевики стараються краще налагоджувати. Є тенденція збереження ліса від масового винищування селянами, що однак не відноситься до самих же большевиків. Вирубка ліса триває. В лісі біля села Рошнева Тисьменицького р-ну, підсобним господарством вирубано за звітній період 13 га лісу.

В лісі біля сіл Стриганці, Рошнів, Вільшаниця, Пшеничники Тисьменицького р-ну, в м. грудні розпочали прочистку молодняку. Було прочищено 32 га. Робітники – це селяни, які працювали за дрова. Таку прочистку можна сміло назвати саботажем, бо залишаються дерева мізерні, а кращі вирубуються. Після прочистки годі сказати, що на тому місці буде колись ліс, скорше сад.

Менші масиви лісу були цього року винищені до решти, помимо строгої заборони. На місцях лісів залишились миршавенькі кущики і високі пні (Єзупільський і Товмацький райони).

4. Тваринництво.

З причини накладування на селян великих [о]податкувань, селянство змушене, обороняючи свою екзистенцію на рідних землях, масово випродувати домашні тварини, щоб могли грішми поповнювати всякі недотягнення у поставках. Крім того, до зменшення домашніх тварин значно причинюються великі поставки кормових рослин, молока, м'яса, [о]податкувань. Рідко сьогодні трапляється господар, який рішився б держати дві корови. Кожний обмежується до одної корови, а навіть кози.

Осіною селянство масово, майже за безцінь, випродувало коней. Масова продаж була зумовлена насильним гоненням на вивозку лісу в Карпати.

5. Рибна господарка.

Біля с. Хом'яківка Тисьменицького р-ну, знаходиться став на площі 600 га. Цим ставом завідує УМГБ Станиславівської області. Директор рибгоспу – Чупровський (бувний капітан МГБ), ур. 1919 р., українець зі СУЗ, зарплата 900 крб., член КП(б)У; ставничий – Рудик Дем'ян, ур. 1898 р., місцевий, зарплата 400 крб.; господар рибгоспу – Крук Микола, місцевий, зарплата 250 крб. Крім того, працює тут 20 робітників, виключно місцеві, їхня зарплата 90 до 120 крб.

Є в плані відбудувати зруйнований став біля с. Єзуполя на площі 200 га.

7.* Торгівля.

Кооперативна торгівля не кермується потребами їх членів. До кооператив довозять товари для збуту і витягнення від селянства грошей, а не потреб населення. Довізні товари – це алкоголь, косметика, деколи мануфактура, сіль, нафта і інші. Доставка товарів ніяк не забезпечує потреби населення. Напр[иклад], на с. Петрилів Товмацького р-ну, яке начисляє 500 господарств, протягом м. грудня було доставлено таку кількість товарів: білого полотна – 100 м, чорного кльоту – 130 м, сивого – 90 м, сукна – 40 м, сірників – 3.000 шт., зшитків – 800 шт., олівців – 200 шт.

Крім того, місцева адміністрація допускається крадежей. Напр[иклад], по Тисьменицькому районі річна втрата становить 111.800 крб.

В м. Тисьмениця РСС має у своєму розпорядженні одну столову, чайню, пекарню, три крамниці в райцентрі і 4 сільмаги по селах. Всього по районі кооперовано 52 % населення. Паї до кооператив не впливають. Товари, які напливають – це державне майно.

* Так у тексті.

8. Фінансова господарка.

Фінансова грабіж постійно в току. В звітній період стягувано бездітний податок та всякі недомагання по сільськогосподарському податку, в Єзупільському районі за підрахунком райфінвідділу, за 1948 р. по цілому районі стягнуто на підставі сільськогосподарського податку 2.750.000 крб. (було заплановано стягнути 3 млн.).

Стягування податків вповні пригадує ще часи Польщі. Так само тепер, коли господар не має грошей, забирають з хати деякі речі з хатньої обстановки, чи що-небудь з живого інвентара і якщо даний господар до 14 днів не сплатить грішми, продають дані речі на базарі по державній ціні, а гроші беруть у рахунок податку.

9. Комунікація.

Всі села окремих районів телефонізовані. Єзупільський і Отинянський райони мають з областю сполучення через залізницю, Товмацький і Тисьменицький райони – автотранспортне. До останніх пошту і всякі інші товари довозять тільки автомашинами.

В м. грудні розпочато відбудову залізничного мосту в с. Дубівці Єзупільського р-ну на лінії Станиславів – Львів. Плян відбудови розчислений на 3 роки.

Почалось поширювання шляху Станиславів – Коломия. Вже в грудні заангажовано було десятки підвод до вивозки шутру. На залізничній станції Марківці нагромаджено велику кількість асфальту і технічного приладдя. Поширений шлях має бути 16 м широкий. З цього приводу ряд господарств, розташованих біля теперішнього шляху, будуть усунені.

11.* Шкільництво.

Програма навчання не змінна від даних в попередньому звіті.

Учительство, взявши на себе зобов'язання виховувати молодь в комуністичному дусі, частинно реалізує таке зарядження. Вже немає сьогодні випадків, щоб учителі зі СУЗ відвідували церкви. Одначе одвертої антирелігійної пропаганди, яку повинні би вести, не ведуть. Менш свідомі учителі, як місцеві, так і зі СУЗ, виконують доручення відносно організування піонерів. Цілком ясно, що успішній організації піонерів поважно перешкоджають самі учні, їх ніяк добровільно не можна до таких організацій втягнути. Існуючі піонерські організації по школах зорганізовані

* Так у тексті.

підступно, без відома і згоди учнів. Годі говорити про яку-небудь діяльність піонерів.

Фреквенція учнів у початкових і неповносередніх школах не надто задовільна. Причини відвідування: брак взуття, одягу, частинно шкільних підручників, брак робочої сили (діти ангажуються до польових робіт).

В с. Петрилів Товмацького р-ну ведеться вечером курс 7-ої кляси, в якому бере участь 12 хлопців і дівчат. Програма навчання така сама, як у сьомій клясі.

12. Культурно-освітнє життя.

В кожному райцентрі є одно стале кіно, яке тричі в тиждень висвітлює фільм. Крім того, в с. Маринопіль є теж стале кіно, для обслуговування сіл є рейдуючі кінопересувні. За звітний час в Отинянському районі кінопересувкою і сталим кіно в райцентрі було висвітлено: “Цирк”, “День возвращенного фронта”, “Робінзон Крузо”, “Любимая девушка”, “Новий Гулівер”, “Суворов”, “Зигмунт Колесовський”. В загальному кінопересувки відвідують села дуже мало.

В кожному райцентрі – один діючий клуб і т.зв. гурток художньої самодіяльності. По селах таких гуртків стрічається дуже рідко.

8.XI.[19]48 р. в с. Локитки Товмацького р-ну, драмгурток відіграв п'єсу під заголовком “Данило чарівник”.

Відремонтованих клубів і введених до ужитку є: в Єзупільському р-ні – Єзупіль, Маринопіль, Дубівці, Козина, Ганусівка, Побереже, Межигірці; в Тисьменицькому р-ні – Тисьмениця, Липове, Рошнів, Чорнолізці, Слобідка, Марківці; в Товмацькому р-ні – Олеша, Кутиська, Тарасівка, Локітки, Буківна, Олешів, Нижнів, Горигляди; в Отинянському р-ні – Струпків, Ворона, Отиня, Королівка, Озеряни, Баб'янка, Кривотули Старі, Угорники.

В згаданих клубах, крім забав, мітингів-зборів, нічого більше не відбувається. Із бібліотек (є при кожному відремонтованому клубі) населення не користує, за виїмком явних вислужників, комсомольців, учителів.

Однак в кожному селі є назначений голова клубу, який має за завдання згуртовувати в першу чергу молодь у клубах, організувати гуртки художньої самодіяльності.

13. Церковно-релігійна ділянка.

Тому, що в терені немає ще попів присланих, населення ставиться до давних священиків, які перейшли на православ'я, не інакше як колись. Однак там, де близько на парохіях є священики різних обрядів, тобто такий, який не перейшов на

православ'я і навпаки, то населення скоріше і радіше слухає Богослужень католицьких священиків. Напр[иклад], коли священик с. Марківці Тисьменицького р-ну, відправляє Богослуження, то з доколичних сіл щонеділі приходить маса людей, що до певної міри скидається на демонстрацію проти переходу на православ'я.

Стан священиків дуже незначний. Відвідування церкви постійно скорочується, до чого спричинюються навіть самі священики.

Прямого переслідування священиків сьогодні не помічається. Церквами натомість турбуються большевицькі поліційні органи. Напр[иклад], 18.XI.[19]48 р. в с. Деліїв Єзупільського р-ну, оперуповноважений Коваленко із своєю боївкою вдерся до церковного приміщення і забрав, знищив такі речі: хоругви, хоругвні ленти, фелон, спітракіль, чашу, вино, трійці і церковні книги. Під час грабежу Коваленко висловився: "Хоругви – це бандеровські флаги, трійці – це бандеровський Тризуб, а книги – це бандеровська література". Такий же самий грабіж вчинив Коваленко дня 22.XI.[19]48 р. в с. Медуха.

Всюди там, де священики не перейшли на православ'я, церкви стоять замкнені, а священикам заборонено відправляти Богослуження.

Мала кількість священиків – це причина поширення різного роду сект, як: баптистів, свідків Єгови і інших. Найбільш поширені є такі секти в Товмацькому р-ні (Горигляди, Одаїв, Долина, Олеша). Сектантів можна стрінути навіть в кожному селі.

14. Внутріпартійне життя.

В половині м. жовтня в Єзупільському р-ні в райцентрі, відбулися передзвітні збори первинних парторганізацій, на яких кожна первинна організація зокрема, взяла на себе таке завдання: "До 15.XII.[19]48 р. широко розгорнути роботу по організації та відновленні колгоспів, а також домогтись повного виконання всіх державних поставок сільськогосподарських продуктів".

На зборах первинної парторганізації РО МГБ був кинений такий заклик: "Комуністи парторганізації, нагороджені урядовими орденами за активну участь в проведенні масово-політичної роботи серед населення та вмілу організацію боротьби з ворогами народу, українсько-німецькими націоналістами".

Дня 15. і 16.XII.[19]48 р. в райцентрі Єзупіль відбулися звітньо-виборчі партійні збори, на яких всі первинні організації звітували про хід і результати своєї роботи за 1948 р. Після звітності виступив секретар райкому Ковтонюк, який підчеркнув: "Зріст первин-

них організацій за рахунок місцевого населення недостатніх. В більшості сіл немає первинних організацій. Рівно ж недостатньо проведена масово-політична робота серед селянства в питанні колективізації”. Наприкінці зборів був обраний пленум райкому КП(б)У в кількості 19 чоловік (гл. “Стан партії ...”).

У звітний період в Тисьменицькому р-ні відбулись партійні збори, на яких виступили секретар партії Кубишко, уповмінзаг Савченко та представник з облпарткому в ділянці колективізації.

23.X.[19]48 р. в райцентрі Тисьмениця відбулися звітно-виборчі збори РК ЛКСМУ. З доповіддю виступив секретар комсомолу Штань, який закликав комсомольські організації відповідно підготувитись до XI з’їзду ВЛКСМ під знаком поліпшення роботи комсомольців по організуванні нових кадрів та дострокове виконання післявоєнної п’ятирічки. Після того піддав гострій критиці незадовільну працю секретарів первинних комсомольських організацій, які дозволяють хрещення і вінчання самих же комсомольців в церквах, за недостатню пропаганду по ділянці колективізації, за брак дисципліни між комсомольцями. По доповіді було прийняте рішення про заходи поліпшення роботи.

Другим з черги виступив завідуючий відділом шкільної молоді Некруха, який критикував за незадовільну організованість комсомольських і піонерських організацій в сільських школах, та що учительство не бере активної участі в організуванні згаданих організацій.

В м. грудні при РК КП(б)У створено одну партійну школу, а для первинних партійних організацій – 6 політшкіл: при [РО] МВД, взуттєво-валяній фабриці, райвиконкомі, РК ЛКСМУ, в с. Рошнів і в с. Липове.

24.X.[19]48 р. в приміщенні РК КП(б)У м. Тисьмениця, відбувся піонерський зліт, присвячений 30-річчю ВЛКСМ, на якому були присутні піонери середньої і неповносередньої шкіл Тисьмениці, сс.: Липове, Пшеничники, Стриганці, Рошнів. З доповіддю про 30-літнє існування ЛКСМУ виступив учитель СШ Микитенко. Піонери відспівали “Пісню про Сталіна”, “Прощальну комсомольську”, “Пісню юних піонерів”, “Олег Кошовий”; віддеклямували: “Хвала комсомолу”, “30 років комсомолу”, “Бойовий шлях комсомолу”, “Слово про батьківщину”; художня частина: піраміди, українські народні танці, авіаційний марш. По закінченні піонери м. Тисьмениці “звернулись” з закликом до всіх інших, щоб вивчили історію комсомолу, большевицької партії, біографії вождів і організаторів комсомолу Леніна-Сталіна, біографію героїв-комсомольців Олександра Матросова, Олега Кошового і інших, в дворах шкіл, колгоспів

насаджувати сади, пропагувати за поширення рядів піонерів і рекомендувати кращих із них в ряди комсомолу.

В м. грудні в Товмацькому р-ні проходили звітно-виборчі збори первинних партійних організацій і комсомольських організацій. Гострій критиці був відданий секретар первинної організації заготзерна Бурляй, за незадовільну працю серед молодих комуністів. На зборах комсомольської організації артїлі ім. Крупської (вишивальниць) була віддана критиці секретар Решетняк за провал виховно-політичної роботи.

Дня 10.XI.[19]48 р. відбулася районна нарада робсількорів газети “Сталінський заклик” та членів редколегії стінних газет. З доповіддю виступив редактор Медведенко, в якій з’ясовував перевагу колективної форми господарювання над одноосібною, про застосування агротехніки і сільсько-господарських машин в колгоспах, коли їх не можна застосувати на одноосібному господарстві. Наприкінці учасники районної наради робсількорів, звернулись із закликом до населення Товмацького р-ну: “Боротися за відродження довоєнних артїлей та за створення нових колгоспів. Повести нещадну боротьбу проти куркулів та їх посібників – українсько-німецьких націоналістів. Посилити масово-роз’яснюючу роботу серед населення, як в районній, так і в стінних газетах, перетворити наш район в суцільну колективізацію” – таке завдання взяли на себе учасники районної наради робсількорів.

2.XI.[19]48 р. в районному будинку культури м. Товмач на честь 30-річчя ВЛКСМ, відбулася районна олімпіада художньої самодіяльності піонерів. Шкільні колективи виступили з виконанням гімну Радянського Союзу, “Пісні про Сталіна”, про Батьківщину, про комсомол.

10.XII.[19]48 р. в приміщенні будинку культури м. Отиня, відбулася четверта районна звітньо-виборча комсомольська конференція, на якій були делегати від 33 первинних комсомольських організацій. Конференцію відкрив секретар [РК] ЛКСМУ Хом’як. Він у своїй доповіді вказував на досягнення комсомольських організацій в їх боротьбі за дострокове виконання післявоєнної п’ятирічки та в діяльності по створенні колгоспів в районі та їх зміцнення, на ріст і зміцнення комсомольських організацій, які за останній час зросли на 78 чоловік (з них 67 чоловік сільської молоді). Як передові в діяльності комсомольські організації виявились в селах: Струпків, Кривотули Старі, Ворона, Королівка, Озеряни і Угорники.

Відтак виступив з доповіддю секретар КП(б)У Іщенко, завідуючий відділом пропаганди і агітації Кирилішин і уповноважений

з об'єкту ЛКСМУ Серпінська. Іщенко викрив недоліки в роботі РК ЛКСМУ, а саме: в 6-ох селах ще немає комсомольських організацій, в 9-ох селах – малочинні.

За звітний час до партії в Отинянському р-ні вступило 18 членів, з того 9 членів з місцевого населення.

15. Пропаганда і агітація.

В звітний період большевицька пропаганда і агітація зводилася в першу чергу до закликів на закінчення всякого рода сільсько-господарських поставок. В цьому напрямі в пропаганді був зроблений спеціальний натиск, а вслід за цим і в дії в зв'язку з 31 роковинами Жовтневої революції.

Поруч зі згаданою пропагандою ішла шалена проколгоспна пропаганда. Мета проколгоспної пропаганди – переконати селянство в доцільності і корисності переходу на колективну форму господарювання. Очевидно при цьому наводилось ряд брехливих прикладів із ніби-то заможного колгоспного життя, змушувалось виступати окремих голів сільрад чи колгоспів з доповідями про перевагу колгоспів над одноосібними господарствами із досвіду з місцевих колгоспів.

Немало уваги в пропаганді, головню усній, було присвячено 4-ій сталінській п'ятирічці. Сипались заклики в зв'язку з вивозкою лісу в Карпатах, строковим засівом озимих культур, підняттям зябу. Такі заклики – це парадокс. Бо яким же правом можна говорити про своєчасний засів і підняття зябу тоді, коли десятки підвод насильно вигонювано в Карпати, коли по полях влаштувались облави і відбирано збіжжя у рахунок надплянкової здачі, призначене на засів.

Проколгоспна пропаганда часто була переплітувана [з] бандерівським рухом. Тут сипались найганебніші наклепи на бандерівців, як ворогів народу, які перешкоджають у мирному житті чесних радянських громадян. Большевицька пропаганда радила не звертати уваги на “бандитів” і їх брехливу антиколгоспну пропаганду, а спільно вписуватись до колгоспу і цим не дати можливості знищувати ініціаторів. Не менше кидала большевицька пропаганда наклепів на т.зв. куркулів, яким приписувала саботаж, допомогу “бандитам”, а навіть вбивство кращих радянських громадян. Мета звісна – розбити єдність селянства.

Наприкінці грудня почалась провиборча кампанія. Вона велася головню в пресі.

В загальному большевицька пропаганда, не маючи успіху способом аргументації, не користуючись довір'ям мас, була густо переплітувана гострими, залякуючими наказами, шанта-

жем. Найбільше обвинувачу[ва]лось т. зв. куркулів – “винувників” у зриві хлібоздачі. І знову парадокс, кілька днів перед тим в райгазетах появлялися статті, в яких цих же самих “куркулів” вихвалялось як кращих, які з великим почуттям любові до радянської батьківщини здавали хліб понад плян, а сьогодні вони вже найзапекліші вороги радянської влади, саботажники, вороги колгоспного ладу.

12.X.[19]48 р. в с. Гринівці Товмацького р-ну, уповноваженим Власенком був влаштований мітинг. Тема мітингу – грошові податки, закінчення хлібоздачі, ремонт клубу та потреба приміщення для с/ради. Потребу приміщення с/ради розв’язано в той спосіб, що уповноважений казав викинути з хати Мельник Марію, якої чоловік упав в наших рядах і примістити в її хаті с/раду.

Подібні збори, на яких обговорювались справи різних с.-господарських поставок чи фінансових драчок, відбулися в кожному селі.

Дня 3.X.[19]48 р. в с. Олеші Товмацького р-ну, на селянських зборах виступив голова с/ради Тугай Василь (член первинної парторганізації), який в своїй бесіді всяко намагався переконати присутніх про перевагу колективного господарства над одноосібним. В своїй промові звертав увагу, щоб не слухали куркульських підшептів, ворожих організації колгоспів, а масово переключувались на колгоспну дорогу.

З подібними промовами в с. Слобідка цього ж р-ну, виступав агроном колгоспу Романюк Йосиф, а в с. Буківна голова колгоспу Умайло Василь.

27.X.[19]48 р. в с. Марківці Тисьменицького р-ну, з нагоди щеплення коней, де були присутні селяни із трьох сіл (Марківці, Хом’яківка, Одаї), відбувся мітинг, на якому виступав завідуючий райуповмінзагу Савченко, який пригадував про здачу м’яса, молока і податків. В кінці згадав про міжнародне положення. Говорив, що Америка готується до війни проти СССР, але СССР не боїться Америки, бо всі прості люди і робітники в капіталістичних країнах тільки й ждуть того, щоб прийшла радянська армія і визволила їх з-під гніту капіталістів.

27.XI. в с. Олеші Товмацького р-ну відбулися збори, якими провадив голова колгоспу Мурзяк (він повернув із екскурсії по колгоспах на СУЗ). В своїй промові він наводив ряд фактів із життя колгоспників у Ворошиловградській області. Після достатньої кількості аргументів закликав одноосібних селян вписуватись до колгоспу і не слухати брехливої куркульської та бандерівської пропаганди, бо, мовляв, куркулі і українсько-

німецькі націоналісти бачать у колгоспах свою смерть і тому так огризаяються.

16.X.[19]48 р. в с. Палагичі Товмацького р-ну* відбулися збори, зорганізовані насильно в справі похорону большевицького вислужника. З бесідою виступав секретар партії Шептекита, який у своїй промові ганьбив людей за те, що відмовилися похоронити, забитого радянського громадянина. Зараз таки приказав людям викопати яму і похоронити. Одначе народ розбігся і самі большевики мусіли копати могилу, ну і хоронити.

6.XII.[19]48 р. в с. Братишів Товмацького р-ну відбулися збори, якими провадив уповноважений з партії Шерстюк і прокурор. Тема зборів – колгосп. Коли на домагання прокурора – давати заяви до колгоспу, ніхто не рішився, прокурор страшив присутніх примусовою працею і судом. Залякування – безуспішне.

Подібні проколгоспні мітинги відбувалися дуже часто. В Єзупільському р-ні за звітний час таких мітингів нараховується біля 150.

Святкування 31 роковини Жовтневої революції по селах не відбувалося.

16. Поліційний терор, провокації, судівництво.

У звітний період дії большевицьких поліційних органів в боротьбі з нашим рухом, зводились в першу чергу до надзвичайної пенетрації лісів, у зв'язку з нашою підготовкою до зими. Очевидно, до цієї ж роботи у більшості були ангажовані агенти-розвідчики, які без найменшої потреби, безцільно вешталися по лісах. Можна було стрінати цивільних осібняків пізніми вечорами в глухих місцях лісів, де нічого такого робити. Рівно ж оперативні групи старалися непомітно проникати в ліси. Вони переважно вешталися по доріжках, лініях, а над вечером влаштовували засідки на краю лісів.

Не менше під контролею держали і села. Своєю густою появою і влаштовуванням засідок біля окремих господарів чи на конечно перехідних місцях у селах, хотіли утруднити підготовку до зими. З причини інвігіляції лісів агентами-розвідчиками і силами МГБ, 7 криївок в часі підготовки до зими впало – стали не актуальні.

Як дуже большевики хотіли перешкодити у закріпленні на зиму, показує ось який факт. З кінцем жовтня кількох підпільників Тисьменицького р-ну, заготовивши харчі, вертали до лісу. Під лісом заглянули їх большевики під ком. оперуповн. Башаріна, і

* *Дописано ручно.*

не стріляючи, подалися за ними у глиб ліса. На щастя підпільники зачули підходящих большевиків і зорієнтувалися про що йде большевикам, змінили напрям. Слідуючого дня в тому місці, де стратили підпільників з очей, були проведені основні розшуки.

Засідки влаштовували також і в будинках таких людей, які до певної міри розшифровані революційним рухом як агенти. Таким робом, дня 4.X.[19]48 р. в с. Озірце Єзупільського р-ну, попав на засідку і став убитий рай. [реф.] СБ д. Ярема. Тут став ранений куш. Вітер.

Таким самим способом 12.X.[19]48 р. в с. Петрилів Товмацького р-ну, став убитий крізь вікно із хати бойовик СБ д. Грізний.

Розслідування слідів осінніми ранками по траві дають большевикам теж успіхи. В м. листопаді у лісі біля с. Олеша Товмацького р-ну, большевики в числі 7 чоловік, зайшли за слідом і зненацька наскочили на 4-ох підпільників. У висліді – убитий д. Байда і двох легко ранених.

Перший сніг дав привід до розшукування за слідами на краю лісів і сіл. Такий метод розслідування за переміщеннями, був практичний і в дальнішому.

Розшуки по селах тривають безперервно. Оперативні групи в числі 6-12 чоловік цілими днями, а то й ночами, вештаються по селах, впадають до окремих хат та проводять розшуки. Причина розшуків часом навіть жодна (якщо не врахувати можливого контакту з агентами), або така, коли наприклад, даний господар відмовиться нагодувати чи дати горілки. Звичайно розшуки спричиняються появою підпільників у даному терені. Під час трусів мають місце грабежі.

Терор у відношенні до мирного населення постійний. Тому, що поліційні органи беруть активну участь в реалізації всякого рода кампаній, а передусім в реалізації колгоспів, терор з їхньої сторони дуже помітний. За пряму відмову від підписання заяви слідують побої, арешти (тимчасові, застрашуючі), грабежі.

Час-від-часу мають місце морди цивільного населення. Причини не раз годі дошукатися. Наприклад:

27.X.[19]48 р. в с. Ворона Отинянського р-ну, до хати священика Майковського Анатолія вдерлися большевики у формі українських повстанців і в нелюдський спосіб замордували згаданого священика, а його жінку, яку уважали теж за убиту, сильно покалічили. Жінка відтак вилічилася і розкрила злочин большевиків.

8.XI.[19]48 р. в с. Струпків Отинянського р-ну, оперуповноваженим Косецьким був замордований один чоловік з с. Винограда

за те, що знайдено у нього кріс. (Правдоподібно цей чоловік поляк).

22.XII. в с. Скопівка Отинянського р-ну, без причини став замордований гром. Козак Петро, ур. 1909 р.

Арештування – це буденне явище. Причин до арештування не потрібно надто багато. Вистачить, щоб до окремого громадянина зайшов підпільник, а це стало відомо МГБ, так треба сподіватися арешту. Тим більше арештують таких, які допомагають нам, розповсюджують літературу, читають, або навіть позитивно про нас висловлюються. Арештують також за найменші провини у виконанні всяких большевицьких заряджень, норм виробітку і т.п.

Свій терор, здійснюваний над цивільним населенням, большевики стараються прищеплювати нашому рухові (ніччю влаштовані побої, грабежі і вбивства, роблять на марку підпільників). Мета звісна.

(Підтвердження вищесказаного гл. “Вісті з терену”).

В л а с н е с е р е д о в и щ е.

І. ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ.

1. Ставлення селян до большевиків вороже, ненависть глибока. Причини ворожості і ненависти – грабіж матеріяльних багатств і зв'язаний з грабежем терор, переслідування з причини способу господарювання (насильна колективізація), а радше знуцання над індивідуальним способом господарювання, якого селянин не хоче ніяк зректися добровільно, переслідування волевиявлення і свободної думки, переслідування культурно-національного життя, нищення всього того, що носить український характер, назву.

Виконування большевицьких заряджень будь-якого характеру, відбувається тільки під терором і насильством [о]зброєної большевицької адміністрації і поліційних органів та їх вислужників. Сьогодні ще не в силі місцева большевицька адміністрація зреалізувати своїми силами будь-яке зарядження району. Всякі поліційні чи військово-мобілізаційні зарядження реалізуються виключно силами районної адміністрації. Сам факт існування по всіх селах різних уповноважених з партії, уповмінзагу, МВД-МГБ, міліції, промовляють за вищесказаним. Незаперечним фактом є й те, що з приводу невиконання большевицьких заряджень, стали буденним явищем грабежі сільсько-господарських продуктів, конфіскати майна, засуди, грошеві штрафи, а в решті – побої, а навіть і вбивства.

Найбільш маркантним у цьому випадку доказом, буде крайньо ворожа постава селянства до реалізації пляну колективізації. Большевики стрінулися із загальним, можна сказати, організованим спротивом селянства, яке за всяку ціну старається зберегти приватну власність, яке ніяк не хоче добровільно позбутися права на свободне користування продуктами своєї праці. Поступитись у цьому випадку заставляють большевики терором, шантажем, насильством, грабежем. Жодна пропаганда, жодні переконання в справі колективізації, не дали бажаних большевикам успіхів.

В реалізації большевицьких заряджень скорше поступаються багатші селяни. Вони може найбільше бояться втратити власний куток. По-друге, большевики ведуть спеціально курс т.зв. нажиму на т.зв. куркулів, чим стараються розбити єдність селянства. Рівночасно, заломивши, наприклад, багатших селян у випадку колективізації, мають відповідну базу для утворення такого колгоспу. В загальному большевики практикують в першу чергу змусити т.зв. куркулів і родини підпільників чи таких, які з будь-якої причини стали т.зв. неблагонадійним елементом, вступити в колгосп, а з біднотою вони пізніше дадуть собі скорше раду. І тому, що переважаюча частина селянства боїться надзвичайно вивозу чи утрати рідної хати, поставлена перед дилемою: арешт, конфіскація, вивіз, або заява до колгоспу, скорше вибере другу пропозицію. Цього одначе не можна приміняти до всіх, бо є знову ряд таких, які одверто заявляють большевикам, що й на Сибірі люди живуть. Уступки большевикам у випадку колективізації, пов'язує селянство дуже часто тимчасовою екзистенцією большевиків. Селянство, надіючись на скору війну (розуміється, ніяк не бере під увагу можливості виграної большевиками), не хоче аж надто ослаблюватись у боротьбі з колективізацією. (Із розмов з колгоспним селянством).

Вплив большевицької пропаганди й агітації – жодний. Селянство переконане у забріханості большевицької агітації і тільки як до брехні, ставляться до неї. Селянство до тої міри не вірить большевицькій пропаганді, що навіть до політичних вісток у большевицькій пресі (аби вони були якнайправдивіші) ставить ся з недовір'ям. Сам факт насильного організування мітингів, зборів, відчитів, державних свят, є найкращим доказом ненависного ставлення до всього, що носить большевицьку назву.

Терор і провокації – це одинокий і найбільш підходящий, ну і характерний метод для усмирення непокірного населення. Ці засоби дають большевикам бажані результати. Тільки страх перед вивозом, грабежем, тюрмою, заставляє селянство

коритися. Большевицькі інквізиції, здійснювані над селянством, незавидна доля тих селян, які з будь-яких причин попали в большевицьку неласку, не залишається без впливу на інших. Тільки терором і провокацією вдалося большевикам зорганізувати колгоспи, і вдається реалізувати всякі інші зарядження. Бувають випадки, що окремі селяни відмовляють собі необхідних засобів до життя тільки тому, щоб бути спокійним. Однак останньо побачили, що селянин тут, на ЗУЗ, ніколи не зазнає спокою, хоч би і не знати як догоджував.

В зв'язку із надмірним грабежем хліба, не беручи під увагу неврожай і знищення врожаю стихією, матеріальний стан селян стоїть на порозі катастрофи. Поважний брак хліба відчувається в селах наддністрянських і взагалі біля рік. В першу чергу повідь є причиною недостачі, а поглибили цю нестачу надмірні грабежі. Не лише села, які зазнали надщерблення з причин стихії, але й такі, які могли би мати достатню кількість хліба, відчувають її тільки з причини надплянного грабежу (Загір'я, Локитки, Тарасівка, Олешів, Буківна Товмачького р-ну, Бортники, Пужники, Королівка, Кривотули, Богородичин Отинянського р-ну, Клубівці, Пшеничники, Слобідка Тисьменицького р-ну).

Недостача хліба – це причина браку одягу і взуття. Большевицька торгівля взагалі не доставляє потрібного одягу і взуття, а це змушує селян такі необхідні речі купувати виключно на “чорному ринку” по пасковим цінам. Це ще одна причина обниження життєвого рівня селянства. Такий стан створив сьогодні селянина в лахмітті. В будні дні селяни прибирають вигляд юрби жебраків. Одним словом, большевицька економічна політика доводить селянство до все більшого ожебрачення, а радше пролетаризує його.

Селянські господарства прибирають з кожним днем все нужденнішого вигляду. Селянин не має змоги і часу подбати про охайність на господарстві, не має найменшої можливості піднести свій життєвий рівень. До неохайности на господарствах спричиняється також часті большевицькі розшуки, труси й часті нападки большевицької адміністрації на візцевих господарів.

Селянство з причини вічних клопотів, зв'язаних із різного рода большевицькими поставками і фінансовими драчками, не має змоги плекати чи бодай держатись на давній культурно-освітній стопі. Зрештою, большевики викорчовують всякі прояви національного, культурно-освітнього життя. З цієї то причини культурно-освітній рівень з кожним днем підупадає. До большевицького культурно-освітнього життя, яке большевики так дуже

намагаються накинути, селянство ставиться ворожо, з погордою. Нашого селянина ніяк не зтягнеш до клубу, кіно, чи большевицького театру. Большевизм є настільки ненависний, що годі передбачити, чи вдасться большевикам в короткому майбутньому накинути своє культурно-освітнє життя. Доказом цього – це байдуже ставлення селянства до большевицької преси. Випадки пренумерат преси по селах дуже рідкісні, а якщо так, то тільки з причини зацікавлення політситуацією. Із бібліотек, яких по клубах вже не бракує, не користають.

Матеріальна нужда, постійне переслідування большевицькою адміністрацією і поліцією охайних господарів – причина протилежного явища, занедбання гігієни. Кращі селяни навіть свідомо занедбують себе чи внутріобстановку на господарстві, щоб тим самим відвертати від себе увагу большевиків. В загальному по селах стрічається занедбання, бруд, руїна. Цього стану большевики не стараються направляти, а навпаки, своєю поведінкою (постійні труси, розшуки, грабежі) потурають такому станові. Дика, аморальна поведінка, насильство з боку большевицької адміністрації і поліції – причини появи венеричних недуг, яка не поминула ні одного населеного пункту. Лікувальних середників майже немає, спосіб лічення – примітивний, який ніяк не зменшує число хворих.

В Тисьменицькому р-ні поширена пошесть малярія (сс. Марківці, Одаї, Хом'яківка). Лікування, організоване большевиками, дуже примітивне. Лікувальний середник – притуплює слух (так висловлюються всі хворі).

Санітарна сітка зорганізована большевиками, ніяк не в силі давати відповідну поміч хворим (брак ліків).

2. Ідейно-моральний стан і національна свідомість селянства задовільні. Ідею Української Самостійної Соборної Держави плекають і мріють про її здійснення. Сама окупантська політика штовхає селян на таку думку. Вони бачать, що тільки у Самостійній Українській Державі може бути мова про всесторонній його розвиток, про свободу взагалі. Таким селяним, України в нашому розумінні, не вдасться большевикам замінити своєю експозитурою – Радянською Україною. Безперечно, що в цьому відношенні знайдеться незначний відсоток селян, яким не так-то дуже залежить на здійснення ідеї УССД. Таким селянам залежить більше на своєму майні і якби большевики дали більшу свободу в розвитку одноосібного господарства, вони б примирилися із окупантом.

Відношення селянства до церкви і релігії починає притуплюватись. Такий стан треба пояснювати малою чисельністю свя-

щеників, переходом священиків на православ'я, невідповідною поведінкою перейдених священиків на православ'я (високі ставки за похорони, шлюби, єднання і ведення до певної міри гулящого життя із сільською адміністрацією). Старші селяни і жіноцтво не розбираються у суті переходу священиків на православ'я, для них священики осталися такими самими, як були колись. Такі стало відвідують Богослуження.

Селянство нашу основну ідею знає і визнає. Про інші наші ідеї (напр[иклад], Програма) знає менше. Наше становище – ставка на власні сили – не може як слід розуміти, не вірить у власні сили. Більша частина пов'язує волю України ударом з-зовні. Таку оцінку ситуації треба пояснювати тим, що селянство заінтересоване в якнайскорішому поваленні ССРСР, до чого нашу силу теперішню вважає заслабу.

Ставлення до нашого руху прихильне, співчутливе. Наші втрати в людях відчувають болюче. Сам факт допомоги в харчах і фінансах – доказ доброго ставлення і думки зберегти наш рух. В критичній ситуації не відмовляють перебуванню підпільників, тільки бажають надзвичайної конспірації. Зустрічей з підпільниками бажають, але теж під умовою надзвичайної конспірації. Трапляються і такі, які побачивши нас радіють до тої міри, що розголошують свою зустріч і тим ставлять себе в загрозове становище супроти МГБ і не свідомо шкодять деколи самим підпільникам. Помимо незavidної долі тих, які з причин контакту з нами, попадають у руки ворога, наш рух контакту з селянством не тратить. Є все ще такі свідомі, яким не страшні большевики. Одначе постійний терор з боку большевиків довів до того, що пересічний селянин, не знаючи точно даного підпільника, не схоче говорити, не допоможе.

Вплив нашої пропаганди має велике значення тому, бо це доказ для селянства, що наш рух існує і діє (не всюди і не з кожним можуть підпільники стрічатися). Поява нашої листівки, наших лозунгів, настроює селянство додатньо, підбадьорює, заставляє надіятись на краще.

Бойова робота має далеко більший вплив. Українські маси хочять пімсти на ворогах і зрадниках, вимагають їх знищення. Наша пімста на ворогах чи вислужниках – це відродження сил у масах, збудження революційности, це також відповідна “зброя” селян проти тих, які хочуть верховодити, вислугуватись большевикам.

Наші заклики практичної боротьби селянство боїться реалізувати. Це зумовлене тим, що сьогодні бракує вже однос-

ти, порозуміння між селянством. Большевики зуміли створити недовір'я, що унеможливило спільно проводити з большевиками боротьбу. Спротив селян – стихійний.

Політична виробленість селянства достатня. Воно вповні орієнтується в большевицькій політиці супроти України і інших народів (не в деталях), знає, правда не ґрунтовно, дійсне обличчя большевизму. Воно бачить і правильно оцінює сьогодишню політситуацію. Знають, що до війни між СРСР а альянтами наближається. Незначна кількість селянства, яка частіше зустрічається з нашою літературою, числить на власні сили в період війни, решта числить на інтервенцію.

3. З причини постійного терору у відношенні до мирного населення, організаційне закріплення проходить досить важко. Людям свіжим, без місцевих підпільників, приходилось би важко закріплюватись в терені. Одначе, закріпившись, можливості ведення організаційної праці є.

Бойова робота по сьогодишнім вказівкам можлива. Пропагандивна – може проводитися тільки шляхом поширювання літератури і індивідуальних зустрічей. Для успішного проведення праці потрібно більш кваліфікованих членів, краще інтелектуально розвинених (таких членів тут бракує). Підвищення інтелектуального рівня поодиноких членів може відбуватися тільки шляхом самовишколу. Організування вишкোলів майже не можливе.

б)* Робітництво в цьому терені становить дуже мізерний відсоток населення. В додатку тут годі говорити про робітників в повному розумінні того слова, бо ті робітники, крім zatrudнення в заводах чи залізницях, мають ще й невеличкі господарства, на яких працює хто-небудь з родини. Тому ці робітники не відчують надто болюче своєї мізерної платні. Їх ставлення до большевиків і їх заряджень, ставлення до нашого руху, національна свідомість, політична виробленість і інше, вповні збігаються із вищеподаною характеристикою щодо селянства.

в) Інтелігенція дуже незначна своєю чисельністю. Представниками інтелігенції по селах є невеликі кадри учителів і рідкісні священики. Вони за всяку ціну стараються вдержатися на своїх становищах і тому стараються якнайменше стикатися з нашим рухом. Одиниці ставляться дуже прихильно, дають при кожній нагоді допомогу, цікавляться підпільною літературою (тут виключена сфабрикована большевиками інтелігенція із напівграмотного і вислужницького елементу). До большевицьких заря-

* Так у тексті.

джень ставляться теж ворожо. Поки що місцеві учителі не пробують відкрито вести антирелігійної пропаганди, не стараються організувати серед шкільної молоді піонерів чи комсомол. Не зустрічається також таких, які б брали активну участь в громадському житті. Поза суто фаховими справами, жодної іншої роботи не ведуть (виключні різного рода комсомольці, вислужники).

г) Середньошкільна молодь найбільш національно свідома. Вони плекає ідею УССД і легко дає себе організувати в гуртки, які таку ідею беруть в основу. Ця молодь безпереривно слідує за революційно-визвольним рухом і захоплюється його діями. Контакт з нашим рухом держить радо, приймає літературу, вивчає її. До большевиків така молодь ставиться крайно ворожо. Вона свідома, що сьогоднішній СРСР, це ніщо інше, як відреставрована російська імперія. До русифікації ставиться вороже і явно протестує (із СШ м. Тисьмениця 8 учнів 9 і 10 класів виступило зі школи з причини уведення російської мови як викладової).

Середньошкільної молоді в цьому терені дуже мало. Причиною – ставлення учнів перед дилемою: бути в середній школі і стати комсомольцем або виступити. Сільська молодь, яка хоче вступити до школи, вибирає в такій ситуації другий шлях.

д) Сільська молодь до большевиків наставлена не менше вороже, чим їхні батьки. Ті самі і причини ворожості. Річ ясна, що молодь на перше місце ставить за причину ворожості і ненависти до большевиків, потоптання національного, культурно-освітнього життя, заборона свободи рухів і т. п. Ворожість молоді до большевиків і їх вислужників переходить часто в одвертий виступ. Напр[иклад], в с. Остриня Товмацького р-ну, молодь організовано наскочила на уповноваженого з мінзагу, роззброїла його і побила так, що вважала його за убитого, тільки за те, що уповноважений намагався розігнати молодь з весілля.

В с. Пшеничниках Тисьменицького р-ну, молоді юнаки вбили участкового міліції за його нелюдяну поведінку.

Не менше ворожо ставляться до всяких большевицьких заряджень. От хоч би до призову в школи ФЗН, армії, большевикам доводиться влаштовувати облави. Але й тут доводиться зустрічатися большевикам з масовою втечею з райцентрів, а навіть з місця праці.

Годі большевикам при допомозі пропаганди організувати т.зв. істребительні батальйони. В цьому випадку тільки жорстокий терор змушує взяти зброю в руки.

Національна свідомість молоді, її ідейність, набагато перевищують старший елемент. Ставлення до нашого руху прихиль-

не. Молодь радо любить зустрічатися з підпільниками, залюбки виконує доручення, допомагає в потрібних речах.

Однак є поважні негативи у сільській молоді, а саме: байдуже ставлення до книжки, а навіть і літератури, ведення життя способом животіння без будь-яких перспектив на майбутнє (з цієї категорії молоді треба вилучити одиниці, які поважно заставляються над теперішньою ситуацією і нашою боротьбою).

Війна і постійна, цілева розгнuzданість большевиків у поведінці з місцевим населенням, від'ємно відбиваються на душі молоді. Гуляще життя, злочинство, значно поширені. Часто зустрічається п'яних, які нічю виспівують коломийок по сільських вулицях, влаштовують гульні і забави з самогонами включно (до речі, заборона большевиками гонення самогону подвоїла її продукцію). Такий спосіб ведення життя спричинюється до поширення венеричних недуг, породжує бандитів (обкрадають кооперативи, а навіть окремих господарів). Найбільше таких випадків занотовується із Товмацького і Тисьменицького р-нів. Безперечно, що до такої категорії молоді приєднуються не раз цілком здорові юнаки. Треба ствердити факт, що ініціаторами різних забав, п'ятак є молодь не свідомо (парубки в повному розумінні того слова), хитка, агентурна. Треба припускати, що ніхто інший, як комсомольці і скриті вислужники, мають за завдання допомагати молоді скочуватись на дно гнилі і розпустити.

Сумним явищем є те, що молодь виховзула з-під опіки батьків. Чомусь сьогодні родичі дуже мало звертають уваги на моральну поведінку дітей, дають велику свободу.

Щоб такий стан ліквідувати, треба викорчовувати заражений елемент, частіше зустрічатися з кращими, авторитетними одиницями і переводити з ними виховні гутірки, засипати молодь літературою.

е) Наддніпрянці по селах – це учителі і медпрацівники. Всі вони з нашим рухом обзнайомлені. Більшість наддніпрянців запізнались з нашим рухом через безпосередню зустріч з підпільниками, інші – через літературу, або за посередництвом селян (останнє у випадку пізнання даного наддніпрянця селянином).

При зустрічах з підпільниками бувають дещо несміливі, а навіть застрашені, але пізнавши нас, відважніють, стають балакучими, розпитують про нас і нашу боротьбу, розповідають. Ті, які знають правду про наш рух, ставляться прихильно, радо приймають нашу літературу, читають, а навіть вивчають, щоб могли ще комусь передати.

До большевиків ставляться не як до комуністів, а виключно як до московських окупантів. Вони бачать хід русифікації, велику несправедливість і кривду, які діються з селянством і робітництвом, бачуть клясову нерівність і т.д.

До большевицьких заряджень ставляться більше поважно (страх перед МГБ великий), але надзвичайної активності, напр[иклад], в організуванні піонерів чи комсомолу, веденні політмасової роботи серед населення, не ведуть.

Про наддніпрянців, які живуть в райцентрах, годі що-небудь сказати. Вони менше орієнтуються про нас, з ними на щирість ніхто не йде (мається на увазі місцеве населення), безпосередніх зустрічей годі з ними добитися. Працівники адміністрації – переважно партійні, які до нашого руху ставляться не прихильно. Непартійні знають про наш рух мало, але до большевиків наставлені ворожо. Старих, які пам'ятають 1917 р., найбільше відштовхує від большевиків соціальна нерівність, русифікація.

Москалі – це мешканці райцентрів. Одиниці трапляються і по селах. Ставлення наскрізь вороже.

е) Втрати в людях і майні:

Впало членів ОУН – 5 (з того 3 провідники).

Ранені – 4 (всі виликувалися).

Вбито, замордовано цивільних – 3.

Арештованих – 82 особи (з того випущено 20 осіб).

Зловлено до ФЗН – 350 осіб (з них втекло 75 %, продовжують утікати з місця праці).

Покликано в ЧА – 60 осіб (служать в Харківській і західних обл. України).

Сконфісовано господарств – 4.

Ограблено – 14 господарів.

Побито – 30 осіб (з них 1 чоловік [о]німів).

ж) Дії революційного підпілля:

– в Тисменицькому р-ні: вбито участкового міліції, знищено 3 висулжники, вбито 2 емгебисти, спалено 1 мотор, 2 молотарки, стодолу з молоченим збіжжям (власність МТС), здемольовано – спалено 1 клуб;

– в Єзупільському р-ні: знищено 3 висулжники, роз[з]броєно станицю істрибків в числі 12 чол., здобуто 10 крісів, 1 десятизарядку, 1 МП, знищено – розбито колгосп в с. Бишів включно з ініціатором, знищено телефонну лінію довжиною 500 м, спалено молотарку, знищено 1 клуб і бібліотеку, здемольовано 1 сільраду – документи спалено;

– в Товмацькому р-ні: знищено 5 вислужників, 1 нач. стрибків, 2 емгебисти (рядові), 1 працівника фінвідділу (парт.), спалено господарство голови колгоспу в с. Буківна;

– в Отинянському р-ні: знищено 2 вислужники, 1 нач. істребітельного баталіону, знищено 1 молотарку.

з) Втрати рев. підпілля в майні:

– впало – стали неактуальні – 7 криївок, втрачено 1 машину до писання, харчі і інші приладдя на 5 осіб на протяг зими.

Постій, квітень 1949 р.

/ – /

Архів ІММ СБ, ОФ, 2307, арк. 1-30.

Оригінал. Машинопис.

Тотожний текст: Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів).

№ 37

ВІСТІ З ТЕРЕНУ ТОВМАЦЬКОГО (ТЛУМАЦЬКОГО) НАДРАЙОНУ ОУН ЗА IV КВАРТАЛ 1948 р.

Березень 1949 р.

Товмаччина

ВІСТІ З ТЕРЕНУ.

Облави і розшуки.

Дня 1.Х.[19]48 р. група большевиків в силі 200 чоловік під ком. майора РО МГБ (прізвище невідоме), перевела безуспішну облаву на ліс біля сіл Вовчків-Маринопіль Єзупільського р-ну. Під час облави ліс був кругом обложений заставами.

6.Х.[19]48 р. до с. Марковець Тисьменицького р-ну, досвітком заїхав оперуповноважений РО МВД з 12-ма міліціонерами та перевів облаву, під час якої зловив 9 молодих хлопців (всі з 1928 р.). Їх забрано до району, а відтак до м. Станиславова, звідки мали виїхати на роботу в ФЗН. Однак, по двох днях перебування в м. Станиславові, хлопцям вдалось втекти.

7.Х.[19]48 р. о год. 8-ій до с. Петрилів Товмацького р-ну, прибуло 30 большевиків під ком. нач. РО МГБ Смолянського та оперуповн. Гудкова і перевели розшуки в частині села Забиче.

Під час розшуків у госп. Гаврищук Насті зліквідували майно. Після розшуків відійшли до с/ради.

9.X.[19]48 р. група большевиків з гарнізону в м. Єзуполі в силі 30 чоловік, зробили наскок на кватируючих повстанців в лісі біля с. Козина Єзупільського р-ну. Наскок був безуспішний. Повстанцям удалося уникнути переслідувань ворога без найменших втрат.

10.X.[19]48 р. до с. Делева Єзупільського р-ну, прибуло 6 большевиків під ком. ст. сержанта Шапалова і перевели сильний трус в цілому селі. Не знайшовши нічого, подалися в напрям до с. Будзин того ж р-ну.

14.X.[19]48 р. в лісі біля с. Вільшаниця Тисьменицького р-ну, 12 большевиків переводили по ярах розшуки за криївками. Не знайшовши нічого, відійшли до райцентру.

20.X.[19]48 р. вліст.зв. Закругликб[іля]с. Загір'я Товмацького р-ну, 6 большевиків під ком. ст. лейт. Кошового перевели облаву, а нічого не знайшовши, пополудні відійшли до с. Нижнева.

21.X.[19]48 р. до с. Палагичі Товмацького р-ну, прибуло 30 большевиків під ком. нач. РО МГБ Смолянського та зробили облаву. Не знайшовши нічого, надвечір відійшли до району.

23.X.[19]48 р. до с. Колинці Товмацького р-ну, прибуло 40 большевиків під ком. нач. РО МГБ Смолянського і зробили на село облаву, яка тривала від 6-ої год. ранку до год. 4-ої пополудні. Не маючи тут жодних успіхів, подалися облавою в Надорожнівський ліс.

24.X.[19]48 р. до с. Петрилів Товмацького р-ну, прийшло 13 большевиків під ком. оперуповн. Гудкова та перевели сильний трус у госп. Кирата Івана, якого зловили з біллям, що ніс його повстанцям. Трус тривав від ранку до вечора. Вечером з того місця пішли на засідку.

24.X.[19]48 р. до с. Братишева Товмацького р-ну, прибуло 13 большевиків під ком. ст. лейт. Кошового і, закватирувавши в одної господині, сиділи аж до 31.X.[19]48 р., переводячи по цілому селі труси.

24.X.[19]48 р. о год. 8-ій ранку до с. Остриня Товмацького р-ну, прийшло 80 большевиків під ком. нач. РО МГБ Смолянського та капітана з області (прізвище невідоме) і зробили облаву на остряньський ліс т.зв. Гай. Облава була безуспішна. Вечером вернулися в село, повечеряли і пішли в напрям с. Палагичі цього ж р-ну, поробили довкруги цього села засідки і держали аж до ранку. Ранком 25.X.[19]48 р. вони знову подались у вищезгаданий ліс і даліше переводили облаву, шукаючи при тому дротами

за криївками по ярах і скалах. Вечером відійшли до райцентру Товмач.

26.X.[19]48 р. до сс. Колинці та Гринівці Товмацького р-ну, прибуло 50 большевиків під ком. незнаного капітана і зробили облаву, під час якої запали 10 молодих хлопців (з 1928 р.).

27.X.[19]48 р. група большевиків в числі 20 чоловік під ком. заст. нач. РО МГБ Проскурова, при допомозі провокації зробили скок на криївку в лісі біля с. Дубівці Єзупільського р-ну.

28.X.[19]48 р. до с. Липове Тисьменицького р-ну, приїхало автомашиною 40 большевиків і, розділившись на дві групи, переводили розшуки за криївками в селі та лісі. Вечером, після безуспішних розшуків, від'їхали до райцентру.

28.X.[19]48 р. до с. Слобідка Тисьменицького р-ну, заїхало 4 автомашини большевиків і тут через три дні переводили розшуки, під час яких заарештували Джіврова Василя.

17.XI.[19]48 р. до с. Попелів Товмацького р-ну, прийшло 6 большевиків під ком. Данілова та зробили трус по цілому селі, шукаючи самогону, а знайшовши в госп. Меренди Ярослава, заарештували його і відставили до райцентру. Після деякого часу сидження в тюрмі господар став засуджений на один рік і вивезений.

1.XII.[19]48 р. до с. Петрилів Товмацького р-ну, прийшло 16 большевиків під ком. оперуповн. Гудкова, кап. Кручевського і опер. Демешків і зганяли людей, щоб ішли вписуватись до колгоспу.

3.XII.[19]48 р. до с. Петрилова Товмацького р-ну, прийшло 18 большевиків під ком. кап. Гудкова і через цілу ніч робили по хатах розшуки та зганяли людей, щоб ішли вписуватись до колгоспу. Ранком о год. 5-ій відійшли до с. Нижнева.

11.XII.[19]48 р. до с. Тарасівка Товмацького р-ну, прийшло 12 большевиків під ком. Латушкіна і зробили облаву, лапаючи молодих хлопців на роботи в Донбас.

12.XII.[19]48 р. на передмістя Товмача – Пилявщину прийшло 40 большевиків під ком. Облогіна і перевели сильний цілоденний трус. Не знайшовши нічого, відійшли до райцентру.

Дрібних розшуків у звітньому періоді начисляється 115, які, з огляду на їх маловартість, не подається.

Засідки.

3.X.[19]48 р. в с. Озірце Єзупільського р-ну, 4-ох большевиків з боївки РО МГБ на чолі з сержантом Олексєєвим, зробили засідку на стриху стайні члена ініціативної групи по організації колгоспу Вербового Михайла. На цю засідку вийшли повстанці, які ішли до цього ж Вербового полагодити деякі справи. В

результаті короткого бою по нашій стороні один вбитий, а один ранений. По стороні большевиків втрат не було.

12.X.[19]48 р. в с. Петрилів Товмацького р-ну, впав на засідці бойовик рай. СБ сл. п. Грізний, яка була споруджена в хаті госп. Жуди Дмитра 4-ма стрибками під ком. Домешки.

13.X.[19]48 р. до с. Палагич Товмацького р-ну, прийшло 30 большевиків, які зробили засідку між сс. Палагичі-Остриня від річки до ліса на довжині 2 км і держали через цілу ніч. Засідка ця не мала жодних успіхів.

18.X.[19]48 р. 18 большевиків під ком. ст. лейт. Ямщикова зробили засідку на шляху Гринівці-Колинці Товмацького р-ну. Всіх прохожих цивільних людей стримували і відпустили їх аж ранком, відходячи з місця засідки.

23.X.[19]48 р. до с. Петрилів Товмацького р-ну, прийшло 5 большевиків під ком. капітана і зробили засідку в частині села Ріпники за стайнею госп. Мазурик Дмитра. Під час цієї засідки вони зловили хлопця, який ніс для повстанців білля.

Крім вищеподаних засідок, у звітному періоді начисляється 205 засідок, які з огляду на їх маловартість, не подається.

Арештування.

7.X.[19]48 р. до с. Колинці Товмацького р-ну, прийшло 6 большевиків і перевели арештування 11 осіб за те, що не всіли були здати контингент і купували в заготзерні збіжжя по державній ціні, щоб таким чином вирівняти наложений контингент.

18.X.[19]48 р. в с. Клубівці Тисьменицького р-ну, РО МГБ заарештувало Передного Петра, підозріваючи його в зв'язку з підпільниками.

21.X.[19]48 р. до с. Петрилова Товмацького р-ну, прийшло невідоме число большевиків під ком. опер. Гудкова і, покликавши до канцелярії с/ради Кузик Степана с. Дмитра, ур. 1921 р., повідомили, що він є арештований і наказали іти додому, взяти собі хліб та зголоситися в районі. Після зголошення Кузик Степан став придержаний через три дні в районі, а відтак відставлений до м. Станиславова і засуджений на 25 літ.

26.X.[19]48 р. в с. Петрилів Товмацького р-ну, опер. Гудков заарештував дівчину Кират Настю та відставив до району.

7.XI.[19]48 р. в с. Пшеничниках Тисьменицького р-ну, РО МГБ заарештувало Шишурак Миколу, підозріваючи його в зв'язку з рев. рухом.

Від 7.-10.XI.[19]48 р. РО МГБ перевело арештування 14 осіб в м. Тисьмениці, які співпрацювали з нашим рухом. Всі арештовані, крім двох, сидять ще до сьогодні в Станиславівській тюрмі.

12.XI.[19]48 р. в с. Довге Тисьменицького р-ну, РО МГБ арештувало гром. Бугу Михайла, ур. 1925 р., підозріваючи в співпраці з нашим рухом. (Зараз засуджений на 15 літ).

13.XI.[19]48 р. в с. Гринівці Товмацького р-ну, опер. Ямщиков заарештував гром. Сітник Андрія с. Андрія, ур. 1921 р., підозріваючи у співпраці з нашим рухом. Вищезгаданий до сьогодні сидить в тюрмі.

17.XI.[19]48 р. в с. Надорожна Товмацького р-ну, большевики заарештували двох хлопців, що не ставились до Ча.

17.XI.[19]48 р. в с. Довге Тисьменицького р-ну, большевики заарештували Собецького Гриця. Зараз засуджений на 10 літ.

20.XI.[19]48 р. в с. Остриня Товмацького р-ну, стали арештовані больш[евийськими] органами поліції 7 громадян за те, що рушили з місця убитого, який був покараний смертю нашим революційним судом за його вислужницьку роботу.

25.XI.[19]48 р. в с. Дубівці Єзупільського р-ну, боївка РО МГБ на чолі з оперуповн. Шишкіном, перевела арештування втікачів з Сибіру (вивежені 1947 р.). У висліді стали арештованими 5 осіб і назад відіслані в Сибір.

25.XI.[19]48 р. в с. Водники Єзупільського р-ну, боївка РО МГБ на чолі з оперуповн. Шишкіним, перевела арештування втікачів з Сибіру (вивежені 1947 р.). Арештованими стали дві особи. Їх назад відправлено в Сибір.

1.XII.[19]48 р. до с. Братишева Товмацького р-ну, прибуло 15 большевиків під ком. ст. лейт. Кошового та ст. лейт. Зюзіна і обл. прокурора. Тут перевели вони арештування двох осіб, підозріваючи їх в співпраці з нашим рухом. Арештованих відставили до м. Станиславова, а майно їх skonфіскували.

2.XII.[19]48 р. в с. Палагичі Товмацького р-ну, 8 большевиків під ком. Ямщикова перевели арештування 10 осіб, підозрілих їм в співпраці з нашим рухом. Всі, крім одного, якого випустили, стали засуджені.

3.XII.[19]48 р. до с. Петрилова Товмацького р-ну, прибула група большевиків під ком. Карпенка і перевели арештування таких людей:

Стампурського Степана с. Івана, ур. 1897 р. – утік з Сибіру;
Капітан Олексу с. Федя, ур. 1913 р., що приїхав з Росії на відпустку;

Кішорад Івана с. Федя, ур. 1919 р., що втік з Росії;

Забицького Михайла, ур. 1924 р., що втік з війська додому.

Всі арештовані стали відставлені до району. Двох з них відпустили домів, а трьох засудили.

4.XII.[19]48 р. в с. Олеші Товмацького р-ну, нач. стрибків Савчин заарештував Тугай Василя с. Федя за те, що не хотів вступити до істребительного батальйону.

13.XII.[19]48 р. в с. Слобідка Тисьменицького р-ну, оперуповн. Латушкін заарештував гром. Середюк Анну, підозріваючи в співпраці з укр. повстанчим рухом. Вищезгадана ще до сьогодні сидить в тюрмі.

Грабежі, побої та вбивства.

4.X.[19]48 р. в с. Дубівці Єзупільського р-ну, трьох большевиків з місцевого гарнізону за ініціативою голови с/ради Дзінковського, обграбували гром. Савчук Андрія за те, що він, по думці голови, вів протиколгоспну пропаганду. Зграбовано 300 кг збіжжя, 1.500 кг барабоць.

Цього самого дня ці самі грабіжники забрали у гром. Коржак Марії дерево на будову хати.

6.X.[19]48 р. в с. Козина Єзупільського р-ну, 6 большевиків з Єзупільського гарнізону ніччю зайшли до госп. Ковальчук Петра і зграбували одну безрогу, 20 шт. курей і 200 кг муки.

10.X.[19]48 р. в с. Вовчків Єзупільського р-ну, боївка РО МГБ зграбувала в госп. Контара Петра (переселенець) корову і безрогу. Слідуючого дня між населенням говорили, що це зробили бандерівці.

12.X.[19]48 р. в с. Кінчаки Нові Єзупільського р-ну, озброєні агенти фінвідділу ограбили за несплату податку гром. Кидик Федя, забираючи корову і святочне убрання. І помимо того, що згаданий господар пізніше наложено на нього суму сплатив, ограблене майно йому не повернено.

15.X.[19]48 р. до с. Новосілка Товмацького р-ну, прибула невідома група большевиків в числі 5 бійців і зліквідувала майно в госп. Шпачинської Марії ж. Федя, яка засуджена за нездачу контингенту на 10 років. Забрали все те, що було на господарці і від'їхали до району.

16.X.[19]48 р. в с. Водники Єзупільського р-ну, озброєні агенти уповмінзагу за нездачу м'яса і молока, зграбували гром. Вовчук Петра. Забрали святочну одіж і корову. (Згаданий господар не здав 6 кг м'яса і 7 л молока). Після розпродажі зграбованого, решту грошей господареві не вернули, мовляв, ця решта іде на користь держави.

17.X.[19]48 р. в с. Тарасівка Товмацького р-ну, впав рай. тер. пров. Богдан.

18.X.[19]48 р. до с. Тарасівка Товмацького р-ну, прийшов з 6-ма большевиками оперуповн. на село Пастухов і зграбував в

госп. Шемського Федя збіжжя та деякі речі з хати за те, що на його господарці відкрили криївку, в якій сиділи повстанці. Збіжжя відставили до району, а інші речі до колгоспу в с. Буківна цього ж р-ну.

25.X.[19]48 р. на заклик агентки по заготівлі Яніцької, прибула з уповмінзагу бригада в числі 10 чоловік до с. Угорники Отинянського р-ну, і ходили по селі, перевіряючи зобов'язання. При перевірці в госп. Багаченка Василя забрали 2 цнт. збіжжя і бика за те, що не розрахувався вповні з державою. Згаданий господар, в якого забрали все збіжжя “просив”, щоб, забираючи це, забрали і його, бо він вже не має при чому оставлятися вдома. На ці слова дала Яніцька ось яку відповідь: “Ти і так вдома довго не забавишся”.

27.X.[19]48 р. в с. Вороні Отинянського р-ну, большевики замордували священика Майковського Анатолія, а його жінку тільки покалічили, думаючи, що вона вже не жива і так залишили. Жінка ця опіслявилічилася. Причина морду не відома. Після цього говорили, що морд поповнили бандерівці.

30.X.[19]48 р. в с. Грушка Отинянського р-ну, [впав] бойовик з Товмацького куща – Байда.

3.XI.[19]48 р. в с. Струпків Отинянського р-ну, оперуповноважений Косецький застрілив якогось чоловіка з с. Винограда за те, що знайшов в нього кріса. (Цей чоловік мабуть поляк).

2.XII.[19]48 р. до с. Петрилів Товмацького р-ну, прибув оперупов. на село Кручевський та боївка в числі 10 чоловік під ком. ст. лейт. Гудкова і силою почали притягати населення, щоб вписувалось в колгосп. Однак тому, що населення впиралось і по мимо застрашувань з боку большевиків, йти не хотіло, большевики злапали одного зі свідоміших громадян с. Петрилів – Шашка Дмитра с. Івана, ур. 1922 р., запровадили до Народного Дому і тут сильно побили його так, що змісця забрали до шпиталю.

5.XII.[19]48 р. в с. Петрилів Товмацького р-ну, вищезгадані большевики побили до непритомности двох господарів за те, що не хотіли внести заяв до колгоспу. Цих людей змісця забрано до шпиталю. Крім того, в них забрали большевики все збіжжя, яке лише мали на господарстві. Та по мимо всього згадані господарі до колгоспу не вписались.

8.XII.[19]48 р. в с. Петрилів Товмацького р-ну, вищезгадані большевики до непритомности побили гром. Кондрат Марію ж. Миколи, ур. 1914 р. та Губку Василя с. Івана, ур. 1924 р., за те, що не хотіли вписатись до колгоспу. Цих людей віддано до шпиталю на лічення.

8.XII.[19]48 р. в с. Братишів Товмацького р-ну, боївка під ком. Кошового сильно побила малолітнього хлопчину Козак Івана (13 літ) так, що через 3 години лежав майже непритомний.

22.XII.[19]48 р. в с. Скопівка Отинянського р-ну, з не відомих причин більшовики застрілили Козак Петра, ур. 1909 р.

28.XII.[19]48 р. в. с. Антонівка Товмацького р-ну, [більшовики] сильно побили одну жінку за те, що не дозволяла їм переводити трус в її господарстві.

Провокації.

5.X.[19]48 р. в с. Семиківці Єзупільського р-ну, обласна бандгрупа під ком. Богуна на протязі цілого дня ходила по селі, вдаючи повстанців, маючи на меті спровокувати селян.

Ця сама група на ніч перенеслася до с. Тустань цього ж р-ну, де продовжувала свою провокативну дію на протязі цілої ночі.

Різне.

3.X.[19]48 р. в с. Марківці Тисьменицького р-ну, українські повстанці знищили один мотор та дві молотарки і спалили сконфісковану перед тим стодолу з невимолоченим збіжжям і стайню (власність МТС).

8.X.[19]48 р. до с. Хом'яківка Тисьменицького р-ну, оперуповноважений РО МВД Кравченко привіз 12 крісів, призначених для охорони ставів, які мали б взяти робітники, якими є переважно молоді хлопці. Одначе, згадані робітники, довідавшись про це, повтікали домів, а коли вечером їх покликано, вони відмовились брати зброю.

27.X.[19]48р.вечеромна[в]улицівс.СлобідціТисьменицького р-ну, стрінулася боївка РО МВД з переходячими повстанцями, між якими зав'язалася стрілянина і у висліді було двох більшовиків убитих і один ранений. По стороні повстанців втрат не було.

13.XI.[19]48 р. в с. Остриня Товмацького р-ну, на весіллі в Паньків Катерини сільські хлопці побили присутнього там уповмінзага Водославського Семена с. Гната, який в п'яному стані виганяв з весілля хлопців, а одного з поміж них хотів арештувати. Хлопці відібрали від нього папашку, вивели на подвір'я і там сильно побили. Папашку, торбу і чоботи, які стягнули з Водославського, забрали. Після того Водославський, якого вважали вже неживим, очунав і втік. Слідуючого дня прибуло 4 більшовики з РО МВД, стягнули протокол з деяких присутніх на весіллі і так справа закінчилася.

Березень, 1949 р.

“К-122”

Архів ІММ СБ, ОФ, 2339, арк. 1-5.

Оригінал. Машинопис.

№ 38
ЗВІТ НАДРАЙОННОГО ПРОВІДУ ОУН
ТОВМАЧЧИНИ (ТЛУМАЧЧИНИ)
ЗА I КВАРТАЛ 1949 р.

29 травня 1949 р.

Товмаччина

З В І Т
за I-й квартал 1949 р.

В о р о ж е с е р е д о в и щ е.

I. СТАН ПАРТІЇ, ПОЛІЦІЇ, АДМІНІСТРАЦІЇ ТА ЙОГО ЗМІНИ.

(Зміни і доповнення, про точніші дані гл. "Звіт" за IV кварт. [19]48.)

1. Райпартком.

Товмацький район:

Первинні парторганізації по селах: с. Олеша – секретар Лоба, членів 3 (голова с/ради, колгоспу); с. Олешів – секретар Клімовський, членів 3; кандидатські групи в сс. Кутиська, Слобідка, Попелів, Буківна, Надорожна.

Єзупільський район:

Первинні парторганізації: при МТС – секретар Гітлан Василь Павлович, членів 7; при колгоспі ім. Ворошилова в с. Маринопіль – секретар Козакевич Остап, членів 3; при зооветшколі в с. Маринопіль – секретар Березінський (майор Ча), членів 4; в с. Дубівці – секретар Дзінковський Тимко, членів 3 (всі місцеві); в с. Побереже – секретар Королик, членів 4; при НСШ с. Деліїв – секретар Іванов Петро Антонович, руский, директор школи, членів 3 (всі із СУЗ); при РВК – секретар Латишев Андрій, кількість членів не відома; при [РО] МВД – секретар Єрмелічев Михайло. За найновішими відомостями всі парторганізації включно з райпарткомом, начисляють 107 членів.

Тисьменицький район:

Первинні парторганізації по селах: в с. Липове – секретар Штангерт (зліквідований 16.3.[19]49 р.), членів 3; в с. Рошнів – секретар Єрмарков (москаль, уповноважений з партії на село, оженився з місцевою дівчиною, кривою на ногу), членів 3; кандидатські групи в сс. Чернолізці, Слобідка, Тисьмениця.

Отинянський район:

Первинні парторганізації по селах: в с. Ворона – секретар Пелих (руский), членів 3; в с. Старі Кривотули партійно-

кандидатська група – парторг Заліський; в с. Королівка – парторг Гуцуляк С. І. (місцевий); в с. Озеряни – секретар Гльондер, членів 3 (всі місцеві).

По всіх районах створено лекторії в числі 10-15 [чол.] на район, завдання яких підготувати кандидатів в партію.

Творення чи припинення в члени партії за рахунок місцевого населення проходить даліше конспіративно. Виявляють себе тільки ті, які відкрито поставили себе в ряди вислужників і постійно при зброї. Парторганізатори – це переважно уповноважені з РК КП(б)У, які постійно в даних селах не перебувають. Є відомості, що вступ до партії не є надто важкий. Напр[иклад], такі, які з причини приналежності в минулому до якоїсь партії не могли б вступити в партію за законом, будуть прийняті шляхом кровної реабілітації (знищити когось із націоналістичного середовища).

4.* РО МВД і РО МГБ.

Єзупільський район:

Ст. лейт. Конусенко – начальник істребительних батальйонів, став перенесений на СУЗ; ст. лейт. Ликов – оперуповноважений, став звільнений з праці при [РО] МГБ і переключений на працю при РВК, де зайняв пост завідуючого військовим відділом (останньо військовий відділ при РВК переіменовано на “Відділ вербовки робочих кадрів”); ст. лейтенант Крученко – оперуповноважений, став перенесений до області і працює зав. кадрами при УМГБ. Подав заяву о прийняття на працю при МГБ інспектор шкіл Вознюк Леонід Сидорович (в 1939-[19]41 рр. працював при НКВД.)

Отинянський район:

Ст. лейт. Малигін – оперуповноважений, став перенесений в інший терен; нач. істребительних батальйонів – Суханкін, став звільнений з праці і обов’язково був змушений виїхати на СУЗ (є відомості, що Суханкіна арештовано в Станиславові вже після його повороту зі СУЗ).

Поважні зміни зайшли також в Тисьменицькому районі, але вони ще не розшифровані.

Стан та розміщення внутрішніх військ, істребительних батальйонів.

Єзупільський район:

Гарнізон в райцентрі – 60 чоловік військ МГБ, начальник м[о]л. лейт. Свистюлин; охорона мосту в с. Єзупіль (на Бистриці) – 12 чоловік; охорона колгоспу в с. Бишів – 4 чоловік;

* Так у тексті.

в с. Маринопіль – 6 чол.; в с. Сілець – 4 чол.; в с. Озірце – 6 чол.; гарнізон, який містився в с. Деліїв під ком. ст. лейт. Іванова, перейшов під розпорядження оперупов. Коваленка, який має сьогодні 45 чоловік (часто діють спільно); боївка оперуповноваженого Соловійова – 6 чол., Кулічкова – 6 чол., Шишкіна – 16 чол., Білоусіна – 15 чол.

Істребительні батальйони (називають їх “Охорона села”, або “Охорона общественного порядку”): в с. Сілець – 18 чол. – ком[в]звод Олійник Іван Іванович (місцевий); в с. Маринопіль – 20 чол. – ком[в]звод участковий РО МВД ст. сержант Парков Саша Іванович.

Тисьменицький район:

Гарнізон в м. Тисьмениця – 45 чол.

Боївки п'ятьох оперуповноважених в числі від 8 до 12 чол. кожного.

Охорона колгоспу в с. Липове – 4 чол. (місцеві колгоспники роблять варту по черзі); в с. Чорнолізці – 6 істрибків.

Товмацький район:

Гарнізон в м. Товмач – 110 чол. військ МГБ; охорона колгоспу в с. Буківна – 5 чол.; в с. Кутиська – 4 чол.; кожна боївка 6-ох оперуповноважених в числі 6-10 чол. кожна.

Істребительні батальйони: в с. Нижнів – 17 чол. – начальник Василів Василь Іванович, озброєння – 25 крісів, 2 папашки, 1.500 шт. амуніції до крісів, 140 шт. до ППШ, 2 пістолі; в с. Смерклів – 6 чол. – обидва ці батальйони переходять військовий вишкіл (правдоподібно підготовляють з них міліцію); в с. Олеша – 10 чол.; в с. Одаїв – 9 чол.; в с. Горигляди – 12 чол.; в с. Надорожна – 16 чол.; в с. Локитки – 12 чол. – в останніх чотирьох селах зорганізовані в звітній квартал; в с. Слобідка – 13 чол.; в с. Вікняни – 13 чол.; в с. Олешів – 5 чол.; в с. Буківна – 10 чол. В с. Кутисках в м. лютім роззброєно істрибків з причини дезерції двох істрибків, які зліквідували в цьому селі 8 осіб (голови с/ради і колгоспу, секретар, крамар, двох уповноважених з мінзагу, двох істрибків). В загальному по Товмацькому районі під зброєю місцевого населення начисляється 104 чол.

Отинянський район:

Гарнізон в м. Отиня – 30 чол.; міліції – 25 чол. (всі вони розміщені по селах, де повинні постійно перебувати).

Істребительні батальйони: в с. Ворона – 40 чол., в с. Угорники – 16 чол., в с. Струпків – 14 чол., в с. Баб'янка – 8 чол., в с. Голосків – 10 чол., Глибока – 22 чол., начальник Голодинський (всі переселенці, взяли зброю для охорони свого майна, на

станіці не сидять, кожний держить зброю в хаті), в с. Закрівці – 8 чол., в с. Гостів – 8 чол., в с. Бортники – 10 чол., в сс.: Тарновиця, Пужники, Озеряни, Богородичин, Молодилів, Кривотули Старі і Нові зорганізовані у звітний квартал, яких число ще не відоме.

В загальному дії внутрішніх військ стають з кожним днем активніші, оперуповноважені з боївками – рухливіші. Помітне є те, що більш рухливих і спритних оперативників перекидають в терени, де наш рух помітніший, в села підлісні. В зв'язку з цим таким оперативникам терен дії скорочують. В такому терені, де наш рух діє слабше, тобто там менше базуються підпільники, терен дії даних оперативників більший.

Поруч організування колгоспів, ішло насильне організування істребительних батальйонів чи пак “охорони сіл”. В загальному організування проходило дуже важко, під терором, залякуванням. Молодь уникала, скривалася, що викликало ряд облав і вже зловлених силою втягали, а радше завішували на шию зброю, впихали до кишень амуніцію і заявляли: “Якщо втратиш зброю, то відповідатимеш головою”. Ряд таких насильно звербованих істрибків не носить зброї і не повнить жодної служби. Безперечно, що в зорганізованих істребительних батальйонах є ряд комсомольців, які взяли зброю за наказом без більшого опору і так же само повнять службу. Очолюють, інакше командують такими батальйонами участкові міліції. Активні істрибки перебувають в одному приміщенні, а навіть уживаються до дій проти нашого руху. Там, де є колгоспи, стрибки охороняють колгоспні будинки, трактори і інші колгоспні чи сільські об'єкти.

13.* Сільради.

Єзупільський район:

Єзупіль: голова – Василовський Михайло, поляк, член партії, секретар – Нагнибіда Матвій, замісник голови – Магун Іван, голова земгромади – Білецький Антін; фінагент – Заліський Дмитро;

Маринопіль: голова – Троцюк Адам (переселенець), секретар – Вовчук, зам. гол. – Стрихар, голова земгромади – Чав'як Гнат, фінагент – Березняк;

Дубівці: голова – Дзінковський Тимко, зам. гол. – Попіль Іван, секретар – Легін Мілько, голова земгромади – Галюк Михайло, фінагент – Кердяк Володимир;

Лани: голова – Білоус Микита, замісник – Цапар Дмитро, секретар – Керота Петро (комсомолець), голова земгромади – Бабельський Степан, фінагент – Дошак Михайло;

* Так у тексті.

Водники: голова – Вовкович Петро, замісник – Вовчук Дем'ян, секретар – Когут Йосиф, голова земгромади – Вовкович Петро, фінагент – Шандура Софія (комсомолка);

Деліїв: голова – Мальона Павло, замісник – Палій Дмитро, секретар – Кидик Степан, голова земгромади – Дудчак Петро, фінагент – Кидик Степан;

Козина: голова – Заяць Федір Дмитрович, замісник – Мандрівний Гелярій, секретар – Цимбалістий Осип Дем'янович, голова земгромади – Ковальчук Василь, фінагент – Романів Осип Маркович;

Семиківці: голова – Баляк Іван, замісник – Федунік Панько, секретар – Лотоцький Мілько, голова земгромади – Щербан Михайло, фінагент – Лотоцький Мілько;

Кремидів: голова – Ворох Михайло, замісник – Кидик Іван, секретар – Людера Стах, голова земгромади – Дзьобак Василь, фінагент – Левко Михайло Олексійович;

Кінчаки: голова – Белей Михайло Максимович, замісник – Паліман Василь, секретар – Ворох Ілько, голова земгромади – Колодій Михайло, фінагент – Мулик Петро;

Озірце: голова – Мотофір (переселенець), замісник – Вербовий Степан, секретар – Вербовий Степан Йосифович, голова земгромади – Ворох Іван, фінагент – Ворох Ілько Федорович;

Медуха: голова – Перепічка, замісник – Вітовський, секретар – Попель, голова земгромади – Беренда Михайло, фінагент – Вітовський Петро;

Межигірці: голова – Масляк, замісник – Литвин Василь, секретар – Городецький Михайло, голова земгромади – Городецький Іван, фінагент – Вирста;

Вовчків: голова – Гавраш М., замісник – Бак Михайло, секретар – Гавраш, голова земгромади – Павлишин Андрій, фінагент – Бабій Михайло;

Сілець: голова – Савчук, замісник – Бирик Андрій, секретар – Ганущак, голова земгромади – Сеньків Василь;

Ганусівка: голова – Регей Матвій, секретар – Парипа Григорій, зам. гол. – Паркулаб Михайло, голова земгромади – Козакевич Федір, фінагент – Черепаха Онофрій;

Побереже: голова – Мойсій Василь, замісник – Лещишин Іван, секретар – Гудима Олекса, голова земгромади – Тихонюк Стах, фінагент – Вовк Михайло;

Хоростків: голова – Бирик, замісник – Дубанський, секретар – Проць Гнат, голова земгромади – Попик Іван, фінагент – Лотоцький Мілько;

Тустань: голова – Дяків, замісник – Дідик Василь, секретар – Гева Василь, голова земгромади – Дячук Петро, фінагент – Лотоцький Мілько;

Бишів: голова – Бега, замісник – Бега Петро Ігнатович, секретар – Сагаль Григорій Іванович, голова земгромади – Бугінський Дмитро, фінагент – Беренда Данило;

Тумир: голова – Стеблинський Федор, замісник – Заяць Федор, секретар – Сідлак Петро, голова земгромади – Місюрак Петро, фінагент – Кидик Степан.

Товмацький район:

На місце давньої адміністрації поставлено нову:

Нижнів: голова с/ради – Турчин Михайло Іванович, ур. 1914 р. в с. Липа (до цього часу був уповноважений з мінзагу на с. Братишів);

Гринівці: голова с/ради – Андрусяк Григорій Степанович, ур. 1911 р.;

Новосілка: голова с/ради – Кулик Іван, ур. 1909 р. в с. Липа, фінагент – Шпак Микола, ур. 1905 р. в с. Петрилів;

Палагичі: голова с/ради – Павлюк Степан (попередний голова Козак став арештований за співпрацю з рев. рухом), замісник – Данилейко Іван Васильович, секретар – Сакалюк Дмитро Дмитрович;

Надорожна: голова с/ради – Дічишин Іван Петрович, ур. 1905 р., секретар – Остап'як Василь, ур. 1930 р. (комсомолец), голова кооперативи – Остап'як Петро Михайлович, крамар – Яковенко Марія.

(Сільради Товмацького і Тисьменицького р-нів – гл. звіти з 1948 р., с/ради Отинянського р-ну – в слідуючому звіті).

14. РВК.

В Тисьменицькому р-ні на місце голови Ткачова поставлено Яценка. Першого перенесли в інший терен.

Товмацький район:

Зміни в відділах залежних від РВК і самотнійних:

Пошта – завідуючий Сагайдачний Петро М., ур. 1903 р., українець-наддніпрянець, партійний (перед тим був Попов);

Заготконтора – завідуючий Лузанчук М. О., ур. 1919 р., українець-наддніпрянець (попередник – Гірак Степан);

Держбанк – завідуючий Єзержонська Віра Павлівна, місцева, безпартійна (попередник Семьонов);

Ощадкаса – завідуючий Мачульська Марія Олексіївна, ур. 1926 р., місцева, комсомолка (попередник Комаровський);

Земвідділ – бухгалтер Миколенко Олекса, ур. 1922 р., українець-наддніпрянець, комсомолец (попередник Маков), секретар – Поліщук Марія Олексіївна, ур. 1918 р., українка-наддніпрянка, безпартійна, ветлікар – Дюмін Сергій М., ур. 1921 р., руский, землемір – Стасюк Володимир, ур. 1920 р., місцевий, безпартійний;

МТС – директор Демешко М. Ол., ур. 1919 р., наддніпрянець, партійний (попередник Гончарук);

Держмлин – директор Шаміс Михайло Прокопович, ур. 1910 р., наддніпрянець, безпартійний (попередник Ласиця);

Спінтзавод – директор Барашко Ол. М., ур. 1910 р., наддніпрянець, партійний, підвальний – Кінка М. П., ур. 1912 р., наддніпрянець, партійний; завгосп – Березовський Володимир Михайлович, ур. 1913 р., місцевий, безпартійний.

26. * Радгоспи, колгоспи, підсобні господарства.

Єзупільський район:

Колгоспи:

“Ворошилова” в с. Маринопіль – голова Козакевич Остап, бухгалтер – Фінчак Володимир, завфермами – Тихінь Іван, бригадири – Тихінь Йосиф, Кульбаба Катерина. Членів колгоспу – 71 (зорганізовано цей колгосп з початком 1948 р.);

“Хрущова” в с. Єзупіль: голова – Тітенков (зі СУЗ, партійний), бухгалтер – Підгаєцький Володимир, бригадири – Чуйко Дмитро Гаврилович, Васильків Іван Петрович. Членів колгоспу 50. Зорганізований в м. лютому 1949 р. (більша кількість членів цього колгоспу – це родини різних вислужників-утікачів сіл району);

“Шевченка” в с. Бишів: голова – Шаган Юрко Михайлович, бригадири – Лега Степан Пилипович, Сабадах Стах Дмитрович. Членів 41. Зорганізований в м. серпні 1948 р.;

“Кірова” в с. Озірце: голова – Мотофір. Членів 53, зорганізований в м. березні 1949 р.;

“Паризька комуна” в с. Сілець: голова – Пушка, голова ревізійної комісії – Зусук Дмитро. Членів 140 (дійсних членів, тобто таких, які дали тепер заяви – 3. Це т.зв. відновлений колгосп), зорганізований в м. березні 1949 р.

Всіх колгоспів по Єзупільському р-ні – 5.

Тисьменицький район:

Колгоспи:

“Сталіна” в с. Липове (Ляцьке Шляхоцьке): голова – Рибак Михайло Прокопович, бухгалтер – Сокольський Іван Олексійович, магазинер – Данилець Микола Васильович,

* Так у тексті.

бригадир – Банровський Михайло Прокопович. Членів – 25. Зорганізований в 1949 р.

“Тимошенка” в с. Липове: голова Яворський Володимир, кандидат партії, бухгалтер – Луцький Володимир Осипович, заступник голови – Нагорняк Дмитро, магазинер – Пашинюк Михайло Васильович, бригадир – Куций Василь. Членів 80, зорганізований 1947 р.

“Нове життя” в с. Чорнолізці: голова Мельник Микита, кандидат партії, бухгалтер – Лаврук Григорій Кондратович, бригадири – Дем’яник Микола Іванович, Лаврук Яким Григорович, Лаврук Іван Федорович. Членів 30. Зорганізований 1948 р.

“Хрущова” в с. Тисьмениця: голова – Кривенчук Степан Федорович, кандидат партії, заступник – Петришин Дмитро Пилипович, член партії, магазинер – Грабовий Федір Степанович, кандидат партії, бригадири – Булка Іван Петрович, Микитин Семен Іванович, Вовчук Іван Дмитрович, членів – 80, зорганізований січень-лютий 1949 р.

“Івана Франка” в с. Тисьмениця: членів – 55, зорганізований в м. березні 1949 р.

Всіх колгоспів по районі – 5 в трьох селах.

Товмацький район:

Колгоспи:

“17-го вересня” в с. Буківна (гл. “Звіт” за IV. квартал 1948 р.).

“XVIII-ої партконференції” в с. Олеша: голова – Мурзяк (партійний).

“Чапаєва” в с. Кутиська: (голова і бухгалтер колгоспу в м. березні зліквідовані місцевим населенням).

“Івана Франка” в с. Слобідка. Вичислені колгоспи зорганізовані в 1947-[19]48 рр.

“Шевченка” в с. Петрилів (гл. “Звіт” за IV. кв. 1948 р.).

“Соціалістична перемога” в с. Олешів (гл. “Звіт” за IV. кв. 1948 р.).

“Леніна” в с. Палагичі: голова – Овчарчин Яків Іванович, бухгалтер – Камінський Василь Миколович (комсомолец), бригадир польовий – Мельнишин Василь Петрович, бригадир будівельний – Палюга Павло Федорович, бригадир городничий – Сакалюк Микола Федорович (б. стрибок), ревізійна комісія: голова – Овчарчин Яків Іванович, члени – Мельнишин Василь Олексійович, Пісак Микола Васильович, Шкварок Григорій Федорович. Членів – 141 (27 % даного села), затверджений 25.12.[19]48 р.

“Хрущова” в с. Надорожна: голова – Кавецький Іван Володимирович, завгосп – Волошин Юрко Васильович, бухгалтер –

Федорак Микола Семенович, бригадир польовий – Круховський Микола Дмитрович, бригадир будівничий – Барчук Олекса Дмитрович, бригадир городничий – Романюк Петро Олексійович, бригадир садівничий – Івасюк Михайло Матвійович. Членів – 95 (25 % даного села), затверджений в м. січні 1949 р.

“Сталінська конституція” в с. Гринівці: голова – Іванішин Микола, замісник – Ганчак Іван Гарасимович (комсомолец), бухгалтер – Гоник Андрій Гнатович (комсомолец), завгосп – Підлісний Гарасим, магазинер – Мандзюк Іван Степанович, бригадири – Шура Андрій Іванович, Качур Марко Олексійович, Гнатюк Олекса Іванович, Мальованчук Олекса Кирилович, ревізійна комісія: голова – Демків Дмитро Юркович, члени – Водославський Петро Якович, Якубів Василь Романович. Членів – 130, зорганізований, закріплений 5.2.1949 р.

“Дворського” (герой із цього села) в с. Горигляди: голова – Симчин Іван, членів – 180, зорганізований з кінцем м. грудня 1948 р.

“Нове життя” в с. Новосілка: членів – 90, зорганізований лютий-березень 1949 р.

“Шевченка” в с. Одаїв: членів ..., зорганізований з кінцем грудня 1948 р.

“Сталіна” в с. Попелів: село суцільно колективізоване (понад 100 господарств).

“Лесі Українки” в с. Локитки: зорганізований з кінцем м. березня 1949 р., про стан членів важко сказати тому, бо дійсних заяв вплинуло дуже мало.

Всіх колгоспів по районі – 14.

Отинянський район:

Колгоспи:

“Перемога” в с. Озеряни.

“9-те січня” в с. Струпків (гл. “Звіт” за IV-ий квартал 1948 р.).

“Жданова” в с. Отиня: голова – Надворняк Юрко, голова ревізійної комісії – Мельниченко Петро, голова оціночної комісії – Михайлишин Іван. Членів – 31, зорганізований в м. грудні 1948 р., має в посіданні – 80 га землі, 8 коней, стільки ж плугів і борін, одну кінну молотарку.

“Шевченка” в с. Бортники: голова – Гнаковський Юліан (був головою за І. больш[евицької] окупації), бухгалтер – Стасюк Микола Пилипович, членів – 70, зорганізований в м. жовтні 1948 р., приміщується на господарстві Крив’як Корнила.

“XVI-го з’їзду КП(б)У” в с. Молодилів: голова – Перегінець Федір, членів ..., зорганізований 20.1.[19]49 р.

“Червона зірка” в с. Гостів: голова – Острожнюк Микола, членів – 596, зорганізований 2.3.[19]49 р.

“Хрущова” в с. Кривотули Нові: голова – Василюк Лукіянін, членів – 200, зорганізований 24.2.1949 р.

“Нове життя” в с. Богородичин: голова – Порхун Іван Леонтійович, членів – 135, зорганізований 12.2.[19]49 р.

“1-ше травня” в с. Голосків: голова – Соловчук Микола, членів – 240, закріплений 16.3.[19]49 р.

“Молотова” в с. Королівка: голова – Гуцуляк О. І. (кандидат партії), членів – 45, закріплений 31.12.[19]48 р.

“Леніна” в с. Кривотули Старі.

“17-те вересня” в с. Ворона.

“Сталіна” в с. Закрівці (відновлено колгосп із 1940 р.), суцільно сколективізоване.

“Сталіна” в с. Баб’янка: членів – 200.

Останньо подані колгоспи зорганізовані в мм. лютий-березень 1949 р.

По цілому районі сколективізовано – 14 сіл (60 % по селам, 33 % по населенню).

II. ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУЦІЙ ОКУПАНТА І ЙОГО ПОЛІТИКА В ПООДИНОКИХ ДІЛЯНКАХ ЖИТТЯ.

Колгосп ім. Хрущова в с. Тисьмениця посідає всієї землі 350 га, з того 100 га ліса.

Під озимими культурами (жито і пшениця) 160 га, під ярі культури запроектовано: ячменю – 14 га, вівса – 18 га, проса – 5 га, кукурудзи – 8 га, лепчі – 5 га, соняшника – 3 га, коноплі – 3 га, картоплі – 15 га, цукрового буряка – 6 га, пашного буряка – 4 га, помідор – 1 га, цибуля – 1 га, петрушка – 1 га, капусти – 4 га, тютюну – 1 га, редька – 1 га, гарбузи – 1 га, біб – 0,75 га.

В колгоспі “Сталіна” в с. Липове засіяно, засаджено: жита – 26 га, пшениці – 18 га, ярої пшениці – 5,5 га, ячміню – 15 га, овес – 21 га, соняшник – 2 га, ріпак – 1 га, цукровий буряк – 3 га, лен – 2 га, сім’я – 1 га.

Колгоспні ферми:

коров’яча: 8 шт. корів дійних, 12 шт. телят, 6 шт. підросту, 2 бугаї;

свиняча: 10 свиноматок, 2 кнурі, 18 поросят;

коняча: 26 коней, 6 лошат.

Колгосп ім. Тимошенка в с. Липове посідає площі 100 га, з чого під житом – 17 га, вівсом – 25 га, пшеницею (яра) – 3 га,

ячменем – 12 га, цукровим буряком – 3 га, пашним буряком – 1 га, соняшником – 3 га, під городовиною – 2 га. Крім того, цей колгосп посідає: 1 корову, одного бугая і 15 коней.

Протягом звітнього періоду большевицька адміністрація по ділянці хліборобства головну увагу звернула на колективізацію.

Одноосібне селянство з причин повсякденного наступу зі сторони большевицької адміністрації в зв'язку із переходом на колективну форму господарювання, зазнає щораз то більшого надщерблення свого майна. У відповідь на опір селянства щодо колективізації застосовується найбільш ганебні, підлі і жорстокі засоби (шантаж, побої, залякування, а навіть і вбивства).

Щоб добитись успіху в переведенні одноосібного селянства на колективну форму господарювання, був примінений в цілості терену засіб грабежу недограблених сільськогосподарських продуктів. Напр[иклад], вимагали від кожного селянина квітів по здачі різних поставок, почавши і включно за 1945 р. В кого не було квітів, або недотягнень у здачі, вимагали поповної здачі, або доповнення. Ряд селян з цього приводу було поставлене в скрутне положення, бо якраз в цей час не було змоги з причини недостачі збіжжя, спекатися знахабнілої большевицької адміністрації. Цей засіб спричинився до ще більшого зубожіння селянства, збільшило число колгоспів, бо в цьому випадку большевики робилися “добродіями” і вказували на заяву, яка рівночасно зводить в забуття і непосідання квітів, і всякі недотягнення у поставках.

Хто із селян не мав змоги розрахуватися з державою і відмовлявся від вступу в колгосп, того т.зв. народний суд притягав до відповідальності, або слідували конфіскації чи грабежі. Напр[иклад], дня 26.1.[19]49 р. нарсуд за несплату 6 кг збіжжя, присудив гром. Ковальчук Йосифові із с. Козина Єзупільського р-ну, 140 крб. штрафу, а гром. Озарко Степанові з с. Дубівці цього ж р-ну, 1.400 крб. штрафу за нездачу 140 кг збіжжя.

13.2.[19]49 р. в с. Ганусівка Єзупільського р-ну, у гром. Ялик Івана за нездачу 100 кг збіжжя з 1945 р., сконфісковано 300 кг, а у гром. Шиндак Івана за недодачу 15 кг м'яса – дворічну ялівку.

З початком м. січня т.зв. нарсуд присудив гром. Барчук Михайлові з с. Королівка Отинянського р-ну, 1.000 крб. штрафу за нездачу молока, не беручи під увагу те, що корова цього громадянина згинула ще весною.

Було навіть ряд випадків, що на т.зв. куркулів накладали неймовірно високі податки, щоб тим робом змусити їх вступити в колгосп. Напр[иклад], в с. Чорнолізці Тисьменицького р-ну, під

час організування колгоспу, на Лаврук Гарасима с. Василя наложено 8.000 крб. податку (він ще не був вповні розрахувався по грошовим податкам), а на Яворського Івана – 18.000 крб. Тому, що такі суми годі було сплатити, згадані господарі зрезигнували з господарств і скриваються перед переслідуванням.

16.2.[19]49 р. в с. Дубівці Єзупільського р-ну, І-ий секретар райпарткому та голова с/ради Зінковський за незгоду вступити до колгоспу, зграбували в гром. Пилюк Андрія одну корову і 98 кг жита (господар був вповні розрахований по всяким поставкам).

Зазнавало шантажу ряд господарів чи окремі села в зв'язку із спротивом колективізації, навіть у випадку примусової вивозки дерева у Карпатах. Впертих большевики постійно виганяли в Карпати, накладаючи норму 300 кубометрів, що для селян, не обізнаних із технікою праці, було доволі страшно і боячись суду за невиконання норми, вписувались до колгоспу (з села Миловань Тисменицького р-ну, господаря Гавриш Григорія нарсуд засудив на три роки важких робіт за невиконання норми в Карпатах).

Застрашування, терор і насильство – найбільш поплатні і характеристичні большевицькому окупантському апаратові методи при організуванні колгоспів.

Дня 24.2.[19]49 р. до с. Сілець Єзупільського р-ну, прибула боївка РО МГБ і ряд із адміністрації під проводом секретаря партії Ковтонюка, які зігнали насильно до с/ради ок[оло] 40 господарів. Тут Ковтонюк перевів короткий мітинг, про колгоспне життя, про корисність колективного господарювання, про конечність створення колгоспу в цьому селі, а вкінці запропонував: “Хто згідний підписати заяву до колгоспу, рука догори”. Рук не піднімав ніхто. Відтак згаданий Ковтонюк почав по одному викликати до окремої кімнати, де грозив вивозом, тюрмою, а навіть розстрілом тих, що не підпишуть заяв до колгоспу. Цей метод був теж без успіху. Цілоденна метушня навколо колгоспу була даремна. Вечором кількох большевиків схопили 8-ох господарів та повели їх за село на поле. Тут один з большевиків сказав усім господарям роздягатися, бо мають доручення постріляти їх за те, що не хочуть дати заяву до колгоспу, але хто дасть ще тепер заяву, того звільнимо. Одначе згоди ніхто не дав. Тоді большевики одного з господарів випроваджують на 30 м дальше, і кажуть йому: “Ми будемо стріляти до тебе, а ти в той час пади на землю як убитий, а ті, які там остались, напевно злякаються і подадуть заяви”. Експеримент був проведений, але це ніяк не застрашило прочих, а навпаки – дали большевикам на їх поновну пропозицію дати заяву до колгоспу таку відповідь: “Стріляйте, а заяв до колгоспу не дамо.”

Відтак цих господарів знову забрали до с/ради і там різними способами “переконювали” про добробут у колгоспах. Однак всі заходи були даремні, колгоспу тоді не зорганізовано.

18.2.[19]49 р. на зборах голів с/рад, колгоспів і депутатів сільських рад в м. Отиня, І-ий секретар партії Іщенко в зв’язку з обговоренням питання колективізації сказав: “Хто буде ставити опір в організуванні колгоспів, то з ними поступиться так, як з цими сьогодні в с. Винограді” (всі присутні мали нагоду бачити того дня 4 вивезені родини із села Виноград).

В с. Гостів Отинянського р-ну, з причини рішучої постави селянства проти колгоспу, в м. лютому оперуповн. Костін із своєю боївкою перевів протягом кількох днів ряд розшуків, причому “нехотячи” нищив в хатах хатню обстановку. В багатших селян дер одіж, подушки і ін. (цей засіб причинився до створення в цьому селі колгоспу).

В м. лютому до с. Глубока Отинянського р-ну, прибув І-ий секретар Іщенко і провів збори, на яких вмовляв про konieczність колгоспу. Коли присутні рішуче відмовились подавати заяви, Іщенко загрозив: “Коли не хочете по-доброму, то завтра прибуде в село карний відділ і змусить вас до колгоспу”.

Був продовжуваний метод організування колгоспів в першу чергу і з родин підпільників, чи таких, які провинилися чим-небудь перед радвладою. Тут большевицькі поліцейні органи, які теж брали активну участь в організуванні колгоспів, “грали у відкриті карти”, вчислюючи поодиноким селянам всі “гріхи” супроти радвлади і зараз же клали питання: чи хочеш їхати в Сибір, тюрму, примусову працю, бо є за що, чи даєш заяву в колгосп і все тобі проститься. Знайшлося багато таких наївних майже в кожному селі, де зорганізовано колгоспи, що повірили великодушности большевиків і попали в колгосп (тільки таким методом зорганізовано колгосп в с. Бортники Отинянського р-ну, в с. Озірце Єзупільського р-ну).

Ще один метод організування колгоспів – це т.зв. відновлення колгоспів, які були в 1940-[19]41 рр. Тому, що всюди там, де були за І-ої окупації колгоспи селяни ставлять надзвичайний опір колективізації, большевики, не можучи навіть терором досягнути нові заяви, стягають силою живий і мертвий сільсько-господарський інвентар, влаштовують ловлю на людей і гонять силою на роботу на колгоспні поля. Управління в таких колгоспах назначають з різних вислужників, які перебувають у райцентрах, або з таких, які дали поновно заяви. Напр[иклад], в с. Сілець Єзупільського р-ну, нових заяв вплинуло тільки три, а в колгосп

“добровільно об’єдналося” 140 господарів. Таким самим робом відновлено колгосп в с. Закрівці Отинянського р-ну.

Дуже цікаво проходило організування колгоспу в с. Локитки Товмацького р-ну. Тут в м. лютому большевики поставили організування колгоспу на карб, а тому, що ніхто добровільно не дав заяви, большевики під проводом уповноваженого з партії Пастухова та оперуповноваженого Данілова, силою зганяли поодиноких селян до с/ради та брали поодинцем на допит. Напр[иклад], ставили таке питання: чи любиш радянську владу? (безперечно, годі було знайти чоловіка, який би у вічі большевикам сказав навпаки і тому відповіді на таке питання були потакуючі). На потакуючу відповідь большевики додавали: якщо любиш радвладу, то напевне радо виконаєш постанову радвлади про зорганізування колгоспу. На “закріплення”, що даний господар є вже членом колгоспу, большевики з певного рода цинізмом робили даному господареві крейдою хрест на плечах і заявляли – ти вже в колгоспі. Таким методом “вплинуло” в цьому селі біля 70 заяв.

Ось такі, далеко невичерпані методи, за протяг пізноосіннього і зимового періодів дали в цьому терені 31 колгоспів (гл. під точку 1, 26).

Як дуже наше селянство не має охоти позбутися приватної власности, як дуже воно боїться колективу, свідчить ось який жахливий випадок:

29.3.[19]49 р. гром. Бабій Степан із с. Тисьмениця, якого насильно втягнули до колгоспу, поповнив самогубство (зарізався).

В цьому місяці селянин Гарасимів Дмитро с. Олексі, ур. 1910 р., повернувши з гір, де працював насильно вигнаний і, довідавшись, що його жінку насильно втягнули до колгоспу, збожеволів. Хворого направили до лічниці, але повернувшись виліченим і побачивши знову большевиків, які прийшли до нього по реманент, знову ошалів і кинувся у криницю, звідки його вирятували і відправили назад у лічницю.

Новозорганізовані колгоспи спричинилися теж немало до ожебрачення селянства. Тому, що в таких колгоспах немає насінного фонду, большевики давали собі раду в той спосіб, що силою стягали від колгоспників збіжжя, а коли така практика не була вистарчальною, вдавалися до грабежу одноосібного селянства (для колгоспу в с. Озірце Єзупільського р-ну грабили збіжжя в сс. Кінчаки, Кремидів, Тумир, для колгоспу в с. Петрилів – в сс. Нижнів, Антонівка). В ряді новозорганізованих колгоспів большевики ніяк не можуть унормувати працю, дійти до будь-якого порядку. Селяни розбігаються, не хотять іти до праці, роз-

крадають стягнений днем реманент, жіноцтво одверто вигукує, що воно заяву до колгоспу не давало і тому не піде до роботи (в сс. Липове, Петрилів, Озірце і інші). У відповідь на це большевики відгрожуються тим, що будуть викидати з колгоспу, залишивши за даним господарем тільки 15 арів землі.

Колгоспних приміщень поки що не практикують будувати, щоб, мовляв, “бандити” не мали що палити. Поки що приміщуються в господарствах вивезених родин, а якщо є в селі порядне господарство, то дотичного господаря викидають з хати і там приміщують колгоспну господарку (в с. Бортники Отинянського р-ну, вигнали господаря Крев’як Корнила із його господарства і примістили там колгосп).

3.* Лісова господарка.

В лісах біля сс. Стриганці, Рошнів, Вільшаниця Тисьменицького р-ну йшла прочистка ліса протягом зими. Прочищено біля 25 га лісу.

З кінцем м. березня біля с. Остриня Товмацького р-ну, насаджено лісу на площі 10 га (на зрубі, що до величини площі вирубаного лісу становить майже 0 %).

5.** Рибна господарка.

За звітній період рибартілі Єзупільського р-ну вилови і здали державі 1.275 кг риби по ціні 4,30 крб. за один кілограм.

7.*** Торгівля.

Торгівля дальше продовжує не задовольняти потреби населення. До кооператив майже не доставляється одягу і взуття, а навіть таких необхідних товарів як сіль, нафта і інші. Часто до кооператив довозять товари, які в сільському господарстві не мають практичного застосування (надмірна кількість косметичних товарів). Мануфактура надходить, але якість її дуже низька. Наскільки довів товарів до кооператив може забезпечувати потреби населення, покаже прислана кількість товарів за м. січень до кооперативи в с. Петрилів, яка начисляє понад 500 господарств: горілка – 45 л, овочевий оцет – 1 л, тютюн – 100 пачок, папіросів – 500 пачок, зеркала – 78 шт., гребенці – 100 шт.

Населення з причини недостатньої кількості товарів в кооперативах, змушене купувати необхідні товари на “чорному ринку”, з яким большевики останньо посилили боротьбу. Останньо заборонено збувати селянам сільськогосподарські продукти на ринках, за виїмком набілу (виключені яйця, в зв’язку з пошестю на кури).

* Так у тексті.

** Так у тексті.

*** Так у тексті.

8. Фінансова господарка.

Вже в м. березні були спроби накидування сільськогосподарських податків за 1949 р. Таке накидування податків на початку року, треба розуміти, як один із засобів до успішного проведення колективізації.

До речі, у звітній період продовжувалося стягування недодач з минулого року. Успіх вирівнювання податків і інших драчок ішов за рахунок грабежей.

29.3.[19]49 р. в с. Деліїв Єзупільського р-ну, працівники фінвідділу силою забрали коня у гром. Грушецького Матвія, за неповну здачу держстраховки.

В м. лютому в одного колгоспника в с. Буківна Товмацького р-ну, фінвідділ забрав корову за несплату сільгоспподатку.

В Єзупільському районі по сільгоспподатку і інших страховок дохід за 1948 рік становив 5.896.400 крб. Розхід – 4.596.000 крб. (з того на народну освіту – 3.444.000, на охорону здоров'я – 1.148.000).

Видатки на 1949 р. запроектовані на суму 4.650.000, з того на народну освіту – 2.588.000, на охорону здоров'я – 1.200.000, на культосвіту – 294.000, на сільське господарство – 136.000, на сільські бюджети – 748.000 крб.

9. Комунікація, транспорт, зв'язок.

На залізничній лінії Станиславів – Львів почалась відбудова залізної дороги, а в с. Дубівці Єзупільського р-ну – відбудова мосту залізничного. Плян відбудови розраховано на три роки, кошторис відбудови – 17.750.000 крб. Останньо надійшли відомості, що плян відбудови скорочено і міст повинен би бути готовий з кінцем м. грудня 1949 р.

На головному шляху Станиславів – Коломия праця над поширенням продовжується. Поки що на шосе нагромаджують більшу кількість шутру, а на станцію в с. Марківці Тисьменицького р-ну, прибуло багато асфальту і деякі машини. При роботі затруднені селяни з дооколичних сіл за рахунок шарварку (за рахунок шарварку кожний господар мусить відробити 12 днів у рік).

10. Мілітарна підготовка.

Осіню 1948 р. і в звітньому періоді набір до Ча був актуальний. На заклик рідко хто добровільно голосився, тому влаштовувались облави-ловлі. Під претекстом вербовки хлопців до ФЗН, було ряд і з таких зловлених *забрано до Ча**.

* *Дописано ручно.*

Із Тисьменицького р-ну забрано в армію біля 15 чоловік (від 1922-[19]30 рр.), з Отинянського р-ну – 12 чоловік (служать в Харківській області).

Почавши від 20 по 24.2.[19]49 р. на терені лісу біля сіл Миловань, Рошнів, Вільшаниця Тисьменицького р-ну, відбулися маневри 36 дивізії Прикарпатської Воєнної Округи (піхотна частина).

19.2.[19]49 р. до сс. Отиня, Богородичин, Кривотули прибула більша кількість Ча різних формацій і через цілий місяць проводила маневри. Після маневрів від'їхали в напрям м. Коломій.

З кінцем м. березня 1949 р. з напрямку Станиславова через Тисьменицю в напрям Товмача, через два дні переїжджала Ча (моторизація, артилерія, піхота, кавалерія, мотоциклісти, лицетарі, зв'язисти).

11. Шкільництво.

Програма навчання:

I-ий клас: укр. мова – 12 год., каліграфія – 2 год., арифметика – 7, військово-фізична підготовка, малювання, спів – по одній годині. Разом за тиждень 24 год.

II-ий клас: укр. мова – 10 год., рос. мова – 3 год., каліграфія – 2 год., арифметика – 6 год., військово-фізична підготовка, малювання, спів – по одній годині, разом в тиждень 24 год.

III-ий клас: укр. мова – 11 год., рос. мова – 5 год., арифметика – 6 год., фізкультура – 2 год., креслення, спів – 1 година, разом – 25 годин в тиждень.

IV. клас: укр. мова – 6 годин, рос. мова – 5 годин, арифметика – 7 год., природознавство – 1 год., географія – 2 год., історія – 2 год., фізкультура – 2 год., малювання, спів – 1 год., разом – 27 год. в тиждень.

V. клас: укр. мова і література – 7 год., рос. мова і література – 6 год., арифметика – 6 год., природознавство – 2 год., географія – 3 год., історія – 2 год., іноземна мова – 4 год., фізкультура – 2 год., разом – 33 год. в тиждень.

VI. клас: укр. мова і література – 6 год., рос. мова і література – 6 год., алгебра – 3 год., фізика – 3 год., природознавство – 3 год., географія – 2 години, історія – 2 год., іноземна мова – 4 год., військово-фізична підготовка – 2 год., разом – 33 год.

VII. клас: укр. мова і література – 5 год., рос. мова і література – 6 год., алгебра – 3 год., фізика – 3 год., хімія – 2 год., природознавство – 2 год., географія – 2 год., історія – 2 год., конституція – 1 год., іноземна мова – 3 год., військово-фізична підготовка – 2 год., разом – 33 год.

IX. клас: укр. мова і література – 4 год., рос. мова і література – 5 год., алгебра – 2 год., тригонометрія – 2 год., фізика – 2 год., хімія – 2 год., природознавство – 2 год., географія – 3 год., історія – 3 год., іноземна мова – 3 год., військово-фізична підготовка – 2 год., креслення – 1 год., разом – 33 год.

VIII. клас: укр. мова і література – 4 год., рос. мова і літ. – 5 год., алгебра – 2 год., фізика – 3 год., хімія – 2 год., природознавство – 2 год., географія – 2 год., історія – 4 год., іноземна мова – 3 год., військ.-фіз. підгот. – 2 год., креслення – 1 год., разом – 33 год.

X. клас: укр. мова і література – 4 год., рос. мова і літ. – 5 год., алгебра – 2 год., тригонометрія – 3 год., фізика – 4 год., хімія – 3 год., астрономія – 1 год., історія – 4 год., іноземна мова – 3 год., військово-фізична підготовка – 2 год., креслення – 1 год., разом – 33 год. в тиждень.

Є тенденція, зарядження виховувати дітей за вказівками партії (виховати радянську людину). Пробують реалізувати таке доручення деякі учителі зі СУЗ, і учителі з місцевого вислужницького, напівграмотного елементу (до них належать в першу чергу учителі, сфабриковані більшовиками в час 1945-[19]46 рр., які одержали звання учителів тільки з причини вступу до комсомолу і співпраці з поліційними органами). В першу чергу це проявляється в організуванні піонерів (початкові і неповносередні школи) та комсомолу в середніх школах. В цьому напрямі шкільна молодь майже в цілості ставить рішучий спротив. Напр[иклад], в с. Миловань Тисьменицького р-ну, в м. січні зайшов у школу секретар РК ЛКСМУ Штань з метою зорганізувати піонерів. Дітвора зразу ж поставилась вороже і ні один не згодився добровільно вписатись. Згаданий Штань задержав дітей до самого вечора і постійно старався дітей пропагандою та обіцянками намовити до піонерів. Це не допомогло. Вже геть над вечером один хлопчина вирвався силою з класу і дав родичам знати, чому їхні діти не вертають зі школи. Батьки, почувши про таке, організовано вдерлися в школу, вилаяли Штаня і звільнили дітей.

Однак спротив дітвори не перешкоджає – число піонерів росте без відома самих дітей. Напр[иклад], піонервожата НСШ в с. Дубівці Єзупільського р-ну Касянчук Марія (зі СУЗ), не добившись успіху шляхом добровільного вступу дітвори в піонери, подала на допомагання своїх зверхників список учнів в числі 300, яких називається вже сьогодні піонерами, хоч діти про це нічого не знають.

Прояви русифікації слідні найбільше в середніх школах і то у вищих класах. Напр[иклад], учитель Боренчук з Тисьменицької СШ викладає математику тільки в рос. мові, що спричинилося до зниження фреквенції учнів.

В с. Слобідка Тисьменицького р-ну, на уроці історії в 5-ій класі на слова учителя, якій говорив про опіку “старшого брата” над “молодшим” і про те, що Україна свою самостійність повинна завдячувати тільки старшому братові, один із учнів сказав: “Український народ мав на 400 років скорше свою державу як Росія і як тоді міг жити без його опіки, то й тепер може обійтися без нього”.

В загальному відчувається брак шкільного приладдя, підручників і забезпечення дітей в одяг і взуття. А це спричинює слабе відвідування та низьку успішність в деяких селах.

З 5 по 8 січня [19]49 р. відбулися наради учителів по райцентрах. На нарадах було розглянуто такі питання: “Про стан навчання і виховання учнів в школах і завдання учителів в другому півріччі”, “Про виконання постанов ЦК КП(б)У і ЦК ВКП(б): “Про поліпшення викладання біологічних наук у школах”, “Про заходи по поліпшенню роботи комсомольських і піонерських організацій в школах”.

Присутні на нарадах були секретарі РК КП(б)У, голови РВК та склад РВНО.

Майже всі директори, завідуючі шкіл звітували про роботу, проведену в галузі виховно-навчальної роботи в школах в першому півріччі. Виступи секретарів партії і завідуючих РВНО – це критика окремих шкіл за їх недостатню роботу в галузі навчально-виховній роботі серед учнів, в громадській роботі та в роботі по організації піонерів та комсомолу по школах.

Наради учителів прийняли рішення, які спрямовані на покращення навчально-виховної роботи серед учнів. Крім того, надіслали привітального листа Сталіну, в якому взяли на себе зобов’язання покращити навчально-виховну роботу в школах, брати активну участь у громадському житті села і цим віддячити партії і тов. Сталіну за батьківське піклування про радянського вчителя.

12. Культурно-освітнє життя.

Культурно-освітнє життя за вимогами большевиків нав’язується по наших селах дуже слабо. Ще до сьогодні в ряді сіл не відремонтовано клуби, в більшості сіл немає гуртів т.зв. “художньої самодіяльності”, не працюють бібліотеки. Т.зв. “гуртки художньої самодіяльності” вдалося зорганізувати там,

де є активний комсомол, де взагалі большевики мають краще опановане село. При кожному відремонтованому клубі є бібліотека, але з неї місцеве населення не користує. Бібліотеки переповнені большевицькою літературою і ще в додатку в російській мові. Коротко сказавши, в більшості культурно-освітня робота по селах зводиться до організування забав по клубах, чим мають на меті притягнути до клубів молодь.

В Єзупільському районі в звітній час кінопересувка висвітлила по селах 183 сеанси, а гуртки художньої самодіяльності дали 17 вистав.

В Товмацькому районі кінопересувка в деяких селах висвітлила такі фільми: “Пушкін”, “Маклуха Маклай”, “Молода гвардія”, “Битва под Берліном”, “Песня поль колхозних”.

Драмгурток с. Буківна відіграв в м. січні п'єсу “Друге народження”. З цією п'єсою виїздив до с. Нижнів і м. Товмач.

В Отинянському районі кіно в райцентрі висвітлило такі фільми: “Слонь і веровка”, “Чапаєв”, “30 років комсомолу”, “Молода гвардія”, “Дорога на ешафот”, “Покоління перемителей”, “Суворов”, “Глинка”, “Любимая девушка”, “Индийская гробница”, “Светлая путь”, “Повесть о настоящем человеке”, “Ленин в 1918 г.”. З цих фільмів були деякі висвітлені кінопересувкою по селах.

Драмгурток у райцентрі дав такі п'єси: “Суд чести”, “Волга, Волга”, “П'ятий океан”, “Іменем закона”, “Академік Іван Павлов”, “Семеро смелих”, “Без вини винуватий”.

12.* Церковно-релігійна діяльність.

28.2.[19]49 р. в с. Медуха Єзупільського р-ну, оперупов. Соловійов з боївкою перевів трус у церкві. Під час трусу понищив пристілі і іншу церковну обстановку.

27.3.[19]49 р. в с. Козина Єзупільського р-ну, оперуповноважений Шишкін зробив трус у церкві, при чому знищив церковні книги, свічки і іншу внутріцерковну обстановку.

В м. березні в с. Чорнолізці Тисьменицького р-ну, оперуповноважений Шіньков з боївкою ограбили церкву (фелон, ручники, хорунгви, свічки і інші). В кілька днів місцеві люди бачили на ринку згадані речі в руках жінок емгебистів, які винесли ці речі продавати.

Насаджування батюшок немає, хоч стан місцевих священиків не великий і продовжує скорочуватися.

Стан вірних з кожним днем починає зменшуватися, а причини треба дошукуватися хіба тільки у незначному стані священиків та не

* Так у тексті.

відповідній поведінці тих, які ще залишилися. (Священик с. Дубівці допускається прилюдної пиятики із місцевим адміністративним апаратом, священик с. Братишів в своїх проповідях закликає населення до виконності всіх большевицьких заряджень).

13. Внутріпартійне життя.

В Єзупільському районі в райцентрі створено партійну школу, якою охоплено 22 члени партії. В школі вивчають: Короткий курс історії ВКП(б), географію.

Відділ пропаганди райкому в газеті “Прапор Жовтня” гостро критикує учасників школи, за недостатню фреквенцію, мовляв, відвідувати школу – це значить затрачувати час.

10 лютого ця сама газета в статті “Повсякденно керувати роботою політшкіл”, знову піддає гострій критиці учасників районної партійної школи. В одному з абзаців вона наводить: “... Яцина замість того, щоб заставляти своїх комсомольців вчитися, сама була лише 2 рази на політшколі за весь час” (за три місяці). Уроки в політшколі відбуваються 2 рази в тиждень.

В перших днях м. лютого 1949 р. в м. Єзупіль відбувся районний зліт піонерів, в якому брало участь 300 піонерів. Зліт відбувся з нагоди вручення районного піонерського прапора (вручила представник з облкому ЛКСМУ Гнаткова). Злетом кермувала зав. від. піонерів Косюк Слава. Піонери виступали з деклямаціями. Відтак було висвітлено фільм “Повість про справжню людину”. Була вислана також привітальна телеграма тов. Сталіну.

В першій половині м. лютого в райцентрі Єзупіль відбулись районні партійні збори по питанні: “Підсумки роботи XVI з’їзду КП(б)У”. З доповіддю виступав представник облкому КП(б)У Терещенко.

“...Я хочу сказати про те, – говорить Терещенко, – що XVI з’їзд КП(б)У відмітив Станиславську область як відстаючу в питанні колективізації. Жовтневий район також відстає в питанні колективізації. Якщо в області ми маємо 278 колгоспів, які об’єднують 32.000 селян, 56 сіл області являються суцільно колективізовані, то в Жовтневому районі нараховується лише 5 колгоспів. Отже, перед партійною організацією вашого району стоїть питання і завдання – перебудова району на шлях колективізації”.

По доповіді Терещенка виступив II-ий секретар райпарткому Гуменюк, який сказав, що перед партією стоїть важливе питання, а саме: зробити район суцільно колективізованим, покращити справу по лісозаготівлі, добитися успіху у лісозаготівлі.

З початком м. січня в Тисьменицькому районі відкрились і почали працювати політшколи в с. Липове (керівник школи

Фішер), в якій повинні брати участь колгоспна і сільська адміністрації. В с. Рошнів і в м. Тисьмениця організовані теж політшколи, в яких повинні брати участь працівники адміністрації. При політшколах при первинних партійних організаціях, повинні підготувлятися кандидати в партію, політично вишколювати і виховувати членів партії. Однак відвідування шкіл адміністрацією, кандидатами, а то й партійними, дуже слабе. Всі оправдуються службовими справами.

4 січня 1949 р. в м. Товмач відбулися збори райкому КП(б)У, на яких обговорювано питання поліпшення партійної освіти, справу колективізації і інше. З доповіддю виступав завідуючий відділом пропаганди і агітації райкому КП(б)У Осадчий Онофрій.

6.2.[19]49 р. відбулись райпартзбори, на яких з доповіддю виступав секретар партії Шаповалов, який говорив про недоліки роботи в політшколах, про лихе відвідування.

На терені Товмачького р-ну відкрито 6 політшкіл. Знані в селах Олеша, Олешів, Кутиська, Нижнів.

В м. березні в м. Отиня відбулася районна нарада агітаторів, на якій було присутних 375 агітаторів. З доповіддю виступали зав. парткабінету Рахова, лектор лекторської групи при [РК] КП(б)У Михальчук. На агітаторів було покладене завдання: поліпшити роботу серед сільського населення в питанні колективізації.

17.1.[19]49 р. в Отинійському райвиконкомі відбулися збори працівників райвідділів. Присутних було 40 осіб. Збори проводилися в справі профспілок. На зборах обрано голову і касієра профспілкової організації. З доповіддю виступали секретар райвиконкому Кульчицький і завідуючий райторга Молотков і прокурор Бутенко.

18.2.[19]49 р. в райцентрі Отиня відбулася четверта сесія депутатів трудящих, на якій виступав зав. відділом сіль. господарства Сергеев. Він з'ясовував перевагу колгоспного ладу над одноосібним, звертав увагу на те, що колективізація в районі проходить дуже повільно, хоч до цього часу в районі нараховується вже 11 колгоспів. Наприкінці твердо підкреслював, що колективізація мусить пройти якнайскорше.

15.2.[19]49 р. в приміщенні райклубу м. Отиня відбулася сесія* голів, секретарів с/рад, сільських агітаторів і колгоспників. Були присутні також делегати Коршівського р-ну, які прибули з метою заключити соцзмагання. З доповідями виступали: голова РВК Гуцуляк, II-ий секретар партії Індик і деякі колгоспники,

* *Дописано ручно.*

доповіді яких зводились до вихвалювання колгоспного ладу і його переваги над одноосібним господарством.

В Товмаському районі виключено з партії Книша (зав. РСС) за незадовільну політмасову роботу і хабарництво. Був навіть влаштований суд в м. Товмач, на який було викликано ряд свідків із с. Палагичі, яким було доручено свідчити на Книша за його грубу поведінку під час організування колгоспу в цьому селі. З відомості, що у згаданого Книша знайдено 20 цнт. пшениці, 8 безріг і 40.000 крб.

Первинні партійні організації по селах ростуть дуже слабо. Точно визначити їх ріст майже не можливо, бо вони продовжують залишатися законспірованими. (Це не відноситься до тих сіл, де большевики добре закріпилися). Ті члени партії, про яких публікується, носять зброю і явно вислугуються, а навіть часто перебувають у райцентрах. Те саме треба сказати і про комсомольські організації. Всі розшифровані комсомольці – це різні стрибки, вислужники, працівники большевицької адміністрації, які носять зброю. З огляду на те, що ряд комсомольців ще не розкриті перед населенням і які з якихось причин не розкривають себе, не можна нічого сказати про їхню роботу і про їх стан.

Піонерські організації по школах за большевицькими даними ростуть. Ростуть вони без відома і згоди самих учнів. Хоч як багато зараховується большевиками піонерів, жоден піонер не носить будь-яких відзнак, не признається до організації, не хоче брати участі в роботі і взагалі не чують себе піонерами (тільки в с. Деліїв є 7 піонерів, які носять на шапках червоно-чорні кутаси).

15.* Пропаганда і агітація.

Вже з кінцем м. грудня 1948 р. почалася провиборча кампанія у зв'язку з виборами т.зв. народних суддів і председателей суду, які відбулися 30.1.[19]49 р. Можна сказати, що усній пропаганді з приводу цієї чергової комедії – виборів, большевики приділили дуже мало уваги. За винятком одноразових зборів, в кожному селі спеціально в справі виборів більше не організували. Це одначе не значить, що не організовано мітинги. Мітинги організувались постійно в зв'язку з впертою колгоспною кампанією. Звичайно на мітингах порушується всі справи, дотичні [до] різних сільськогосподарських поставок, фінансових драчок і кампаній, які на часі. Можна сьогодні ствердити факт, що організовані мітинги – це вже не трибуна, з якої проповідуються ідеї соція-

* Так у тексті.

лізму, а диктаторський стіл, із-за якого вилітає ряд заряджень-наказів, а вслід за ними наслідуються всі “блага” у випадку не виконання зарядження, пляну, наказу.

Сам розіграш виборів пройшов цього року в порівнянні до минулих, досить спокійно. Очевидно, що вже на тиждень перед виборами в усі села були виряджені охорони у виді стрибків, міліціантів, військ МГБ під ком. різних уповноважених з партії.

Населення поставилось в загальному до цих виборів пасивно. Не було випадку, щоб хто-небудь із населення (виключені вислужники, адміністрація), поспішав добровільно вкинути голос. Зрештою, населення не брало участі у висуненні кандидатів у судді чи председателів і тим більше не мало найменшої рації голосувати за партійних ставлеників. (Рада сільських депутатів с. Угорники Отинянського р-ну, висунула в кандидати із свого села 6 громадян. З того партійні чинники райцентру затвердили тільки одного, а одного, між іншим, члена партії, доброго большевицького крикуна і вислужника, воєнрука НСШ Накинула).

Однаке вибори пройшли “успішно”, хоч найменше 50 % населення навіть не оглядало бюлетенів, – їх большевики самі повкидали до урн під час ходження з урнами по селі. Безперечно, що не обійшлося без насильного гонення, бо добровільно таки ніхто не спішив до виборчого льокалю. Під час гонення спротиву не було. Населення не опиралося з причини побоювання перед репресіями, маючи досвід і переконання з попередніх років. Але тому, що і насильне гонення не давало бажаних успіхів, охорона з ким-небудь із сільської адміністрації, були змушені ходити з урнами по селі. Щоб, однаке, не перемучувати себе, большевики заходили на даний відтинок села і там вкидували певну кількість голосів без згоди і відома виборців. Невеликий спротив під час голосування був помітний в сс. Хоростків, Тустань, Семиківці, Межигірці Єзупільського р-ну. В с. Хоростків большевики, які ходили з урною, побили гром. Римусь Павла, який відмовлявся взяти бюлетень до рук.

Майже всюди до полудня вибори були закінчені і то з великим успіхом. Під час підрахунку голосів в Отинянському районі лише 14 голосів на нарсуддю було визнано за неважні, а на народних председателів – від одного до п'яти голосів в кожному селі було теж узнано за неважні.

До небувалих розмірів в звітній період була розгорнута проколгоспна пропаганда (головно в пресі). Радше, це не була пропаганда, а кампанія, яка значила свої сліди насильством, шантажем, побоями, залякуванням, арештами, вивозами і обма-

ном з боку большевицької адміністрації на спілку з поліційними органами, прокльонами, сльозами, терпіннями, страхом перед грабунками, побоюванням перед втратою волі і майна, а навіть божевільям з боку селянства.

В загальному большевицька пропаганда не користується найменшим довір'ям, її забріханість населення вже давно пізнало і тому годі говорити про який-небудь успіх большевиків в реалізації своїх плянів шляхом пропаганди. Не шляхом пропаганди, не з патріотизму, не з почуття обов'язку перед батьківщиною (якого взагалі не може бути), реалізуються доручення большевицької влади, а при допомозі насильства і інших варварських методів. Напр[иклад], до гром. Сукурка Анна в с. Локитки Товмацького р-ну, прийшов уповноважений з трьома большевиками, але не застав її вдома. Була малолітня дитина (літ 11), яку уповноважений криком і лайкою довів до плачу, а відтак дав заяву, щоб дитина підписала. Дівчина зі страху підписала.

Громадянку Василишин Анну покликав уповноважений Рудик (с. Локитки) до с/ради і пропонував її підписати заяву до колгоспу. Коли вона рішуче відмовилась, уповноважений і кількох большевиків вхопили згадану жінку, звалили її на землю і притиснувши руки ногами, впхали олівець між пальці і наказали підписати заяву. В цьому випадку жінка спротиву вже не проявляла.

Участь в організованих зборах, мітингах, населення бере не радо, тому большевики використовують всякі більші згуртування людей (в неділю біля церков, різних переглядах коней і т. п.). Кожний мітинг, зорганізований в справі колгоспу чи різних поставок – це безліч цькуючих, брехливих фраз в сторону т.зв. куркулів і українсько-німецьких націоналістів (останньо – українсько-американських націоналістів). Мета звісна – розбити єдність серед населення, посіяти ворожнечу, а у випадку до нашого руху – відштовхнути маси від орієнтації на рев.-визвольний рух, як авангарду в боротьбі з большевизмом.

17.1.[19]49 р. в с. Глубока Отинянського р-ну був зорганізований мітинг, на якому говорив І-ий секретар райпарткому Іщенко. Він намагався всякими способами довести про перевагу колгоспів над одноосібними господарствами, доказуючи сказане рядом фактів із колгоспного життя на СУЗ. Вкінці зажадав заяв. Одначе з 45 присутніх осіб, ніхто не виявив бажання вступити в колгосп. Це дещо розгнівало Іщенка і він почав: "Колгосп у цьому селі цієї весни мусить бути, бо таке зарядження є з області і не був би я секретарем партії, щоб мені не вдалося зорганізувати його. Якщо не хочете добровільно, то я завтра пришлю "кара-

тельний отряд”, який дасть собі з вами раду”. Погрози теж були безрезультатні.

18.2.[19]49 р. в райклубі м. Отиня відбулись збори сільських активів. Виступали голова РВК Гуцуляк і І-ий секретар Іщенко, які цілий час обговорювали хід колективізації району та критикували деяких голів с/рад за їх неактивність в колгоспній кампанії. Наприкінці Іщенко сказав: “Хто буде ставити опір в організуванні колгоспів, то з ним поступиться так, як з цими сьогодні з с. Виноград (цього дня до райцентру привезли 4 вивезені родини, яких учасники зборів мали нагоду бачити).

23.1.[19]49 р. в с. Братишів Товмацького р-ну відбувся мітинг, яким провадив оперуповноважений ст. лейт. Облогін. Його бесіда зводилась до закликів, щоб населення всі як один віддали свої голоси за народних суддів і председателів. Присутніх – 55 осіб.

23.2.[19]49 р. в с. Ганусівка Єзупільського р-ну прибуло 40 большевиків, включно зі всією адміністрацією з району і силою зігнали людей на мітинг. В першу чергу секретар партії Ковтонюк розвівся над українсько-німецькими націоналістами, які вбивають “невинних”, “мирних” радянських громадян, чим хочуть перешкодити в колективізації. Впевняв, що це не допоможе їм, колгосп в цьому селі буде зорганізований і хай ніхто не пробує з вас (до присутніх) оправдувати себе побоюванням перед бандитами у випадку вступу до колгоспу, бо всіх тих, що будуть себе оправдувати виженемо, вивеземо в Сибір.

Подібних мітингів відбулося навіть дуже багато. Крім того, відбувалося ряд зборів колгоспників, на яких обирали колгоспну управу. Однак колгоспники могли тільки схвалювати накинута кандидатура, бо у противному випадку колгоспникам грозили вигнанням з колгоспу і приділенням таким тільки 15 арів присадибної ділянки (такий випадок мав місце в с. Петрилів Товмацького р-ну, де колгоспники не хотіли погодитися на пропонувану большевиками колгоспну управу).

18.* Поліційний терор.

Поліційні большевицькі дії в боротьбі з нашим рухом в період звітнього часу, проявлялися в густій пенетрації сіл, в засідках по окремих господарствах, трусах, розслідуваннях за слідами, в нечисленних провірках лісів і облавах на села.

Групи від 6-12 осіб під ком. оперуповноважених, маскуючись білими халатами, ніччю проникали в кожную закутину села (безперечно, в тих селах, де зловили який-небудь слід по підпільниках),

* Так у тексті.

заглядаючи і підслуховуючи попід хати. Окремі господарства, припускаючи, що там могли би перебувати підпільники, основно перевіряли (Товмацький район). За найменшим всипом влаштовувались нічні перевірки господарств (Тисменицький район).

Засідки влаштовувались на окремих підозрілих для большевиків господарствах, маючи надію, що хтось до даного господаря загостить. В зв'язку з цим оперативні групи днем не виявляли своєї присутності, конспіративно закватировували на якомусь господарстві. Цим хотіли створити сповидний спокій. Були випадки в Єзупільському районі, що до окремих сіл довгий час навіть ніхто з районної адміністрації не показувався, щоб впевнити підпільників про "спокій".

По свіжому снігу ішли розшуки за слідами по полі і попід ліс. До розслідування слідів були ангажовані агенти-розвідники, які цілими днями блукали по лісі у виді різних полюючих за звіриною. Гідний уваги є факт, що таких "раубшіцерів" появилось дуже багато, а цей масовий дозвіл носити рушницю і полювати не що інше, як посилення розвідки за криївками у лісах чи полі.

Влаштовувались також масові полювання по полях і лісах большевицькою адміністрацією чи верхівкою з армії.

Арештування цивільного населення відбувається постійно. Причин до арештувань не потрібно аж надто багато. Найменше підозріння про співпрацю з нашим рухом, не виконання большевицьких заряджень, норм виробітку, саботаж, ну і крадежі, чи пак розбазарювання соціалістичного майна – причини арештувань. За співпрацю з нашим рухом судиться найменше строком від 10-25 літ. Інших штрафують грішми, або засуджують на примусову роботу на 5 літ.

В мм. лютому-березні був влаштований вивіз. Збірна відповідальність поширилася вже за рахунок впадших, арештованих дівчат, а навіть за співпрацю з революційним рухом. Влаштовування вивозів старалися поліцейні органи відповідно маскувати, щоб забезпечити собі успіх, бо населення було відповідно насторожене і скривалося. (Спосіб влаштовування вивозів гл. протокол із Тисьменицького р-ну).

Судівництво мирного населення – це явище буденне. Причин большевики знаходять навіть дуже багато, якщо мають на меті кого-небудь позбутися з якої-небудь причини. Наприклад, під час організування колгоспів в ряді сіл Товмацького р-ну, були влаштовані суди, причиною яких була негативна постава селянства до колгоспу. Компромітуючих матеріалів на окремого господаря большевицькі поліцейні органи включно з адміністрацією,

знаходять дуже багато. Напр[иклад], приходять уповноважений з партії чи МГБ до господаря і питає, чому він не у колгоспі. Коли господар [...] і на його пропозицію відмовиться дати заяву, такий зараз вимагає всіх квітів, зобов'язань по поставках і переглядає чи не має яких-небудь залеглостей чи нестрокового виконання поставок. Знайшовши щось подібного, пише акт оскарження. Коли не знайшов тут нічого, тоді ходить по господарстві питає, наприклад, звідки господар має дрова (останньо заборонено самовільно рубати ліс), а одержавши оминаючу відповідь – готовий акт обвинувачення.

Постійні розшуки за революціонерами – це безнастанний страх, грабіж, злочинства, руйнування господарств і т.п.

21.1.[19]49 р. 8 большевиків з МГБ Товмацького р-ну наскочили на криївку на полі біля с. Грушка Отинянського р-ну, в якій перебували рай. пров. Винниченко, станичний Кармелюк і його жінка та стрілець Славко. Відкривши вхід, большевики запропонували здаватися. У відповідь на це д. Винниченко вискакує з криївки, разить большевиків вогнем, але скоро стає ранений і дострілюється. В той час з райцентру Товмач прибув начальник [РО] МГБ Смолянський з групою большевиків числом 40 осіб, які зігнали цивільних розкопувати криївку, а сам Смолянський за посередництвом одного цивільного, почав переписуватись із д. Кармелюком, якому пропонував цілий час здатися живим. Переписка тяглася через 7 годин, а вкінці осталі підпільники понищили всякі матеріяли, одіж і пострілялися. Тіла убитих відставили до райцентру Товмач, покинули перед будинком МГБ, а через два дні деь похоронили.

26.2.[19]49 р. в лісі біля с. Буківна Товмацького р-ну, квартирували на верху бойовики СБ дд. Опришко і Борис. Ранком, непомітно для згаданих друзів, підглянув їх стрибок з с. Буківни Карпаш Богдан, який негайно завернув у село і повідомив про це большевиків. Через годину большевики в числі 6 осіб і кількох стрибків окружили дане місце і збірним вогнем вдарили по згаданих, внаслідок чого обидва друзі стали раненими. По короткій перестрілці, друзі побачивши своє безвихідне становище, пострілялися. Тіла убитих забрали до с. Буківна, а відтак до м. Товмач.

15.2.[19]49 р. на криївку біля с. Петрилів Товмацького р-ну, налізло трьох большевиків, які порушили скринку від входу і негайно почали відступати до села за поміччю. В той час підпільники, які перебували в криївці, вискакують і пробують доганяти утікаючих большевиків. Один з большевиків, панічно втікаючи,

попав на Дністрі у полонку і втопився, а інші добігли до села і скоро прикликали поміч. За той час підпільники понижили в кривці все устаткування і відступили.

(Грунтовніші підтвердження вищесказаного гл. “Вісті з терену”).

В л а с н е с е р е д о в и щ е.

ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ.

1. Ворожість селянства до большевиків з кожним днем поглиблюється. Найперша причина ворожости в сьогоднішній час – це шантаж з приводу організування колгоспів, терор і насильство, немилосердний грабіж матеріяльних багатств селянина, недостача всякого рода продуктів ширвжитку і врешті, з причини надмірного грабежу, брак хліба, а подекуди й голод.

Тому, що для організування різних большевицьких заряджень, плянів, вживається майже виключно адміністрація району включно з поліційними органами, селянство не має спокійного дня. Цілі ватаги різної породи большевицьких адміністраторів, партійців, емгебистів і вислужників шляється цілими днями, а то й ночами, по селі і “пригадує” про різного рода поставки, “навертає” на колгоспний шлях, вимагає першорядних обідів, нічлігів, ну, і дещо попіль. Такі “відвідини” большевиків переливається селянству через береги. Коротко сказавши, ситуація на селі ніяк не має вигляду мирного післявоєнного періоду, а навпаки. На кожному кроці, в кожній порі, можна почути стріли, побачити штик, а вечором селянинові чи молодим хлопцям годі спокійно перейти дорогою (кого стрінуть уночі на дорозі, знущаються, кладучи долів у найбільші болота). Режим в селах наскрізь поліційний, насильницький. Це теж одна з причин глибокої ненависти і ворожнечі до большевиків.

І не видно сьогодні, щоб большевики змагали до створення кращої ситуації, а навпаки, ситуація, а радше відношення між окупантським апаратом, а місцевим населенням, з кожним днем набирають драстичнішого характеру. Є ряд випадків, що московки в райцентрах на базарах часто попадають з місцевим жіноцтвом з причини великопанського ставлення перших до сіль. господарських продуктів чи навіть до селянок, називаючи останніх мужиками, хохлами чи хлопами. Наше жіноцтво в цьому випадку не терпить, а добре відгризається, називаючи перших зайдами, що прийшли на нашу землю та й ще добагають собі.

Тому годі говорити про будь-який вплив большевицької пропаганди на населення. Зрештою, селянство переконане в забриханості большевицької пропаганди і на всякі організовані

мітинги, влаштовування державних свят, треба нашого селянина тягнути силою. Безуспішність своєї пропаганди большевики бачуть і тому їхні збори-мітинги – це не збір зацікавлених громадян, де могли б почути про щось корисне для себе, але це силою зігнані, залякані люди, які чують тільки зарядження і все новіші страховища у випадку не виконання сказаного-зарядженого. Така практика ніяк не сприяє доброму відношенні між місцевим населенням а большевиками.

Большевицький терор має успіхи. Це одинокий засіб, яким вдається нашого селянина спонукати слухатись радвладі. Він і застосовується большевиками в кожному випадку. Наприклад, ніщо інше, тільки терор, шантаж, залякування, високі норми виробітку на державних роботах, дали в ряді сіл нові колгоспи, не що інше заставляє віднімати від своїх уст останній кусок хліба і віддати большевикам-ненажерам ради вдержання себе на рідній землі. У випадку зорганізування колгоспів допомогли багато влаштовані тут і там вивози. Цей засіб збільшив страх, покору. Є ще ряд таких, які думають, що можна всякі “провини” перед радвлудою в якийсь спосіб узлагіднити, що такі “провини” можуть через покору забутись.

Результати вищесхарактеризованої політики большевиків щодо селянства, почавши і включно з контингентовою кампанією – 95 % голодуючих в с. Дубівці Єзупільського р-ну, 50 % немаючих куска хліба в селах, розташованих над Дністром і інших ріках, від 5-10 % голодуючих майже у кожному селі (найбільший в Отинянському районі, де до голоду причинився також і неврожай). До браку хліба в наддністрянських селах спричинилася до деякої міри повідь, але якщо б були селяни таких сіл зустрілися із частинним співчуттям з боку большевиків, справа була б представлялася сьогодні краще.

Культурно-освітний і науковий стан селянства постійно падає. Накинути своє культурно-освітнє життя большевикам не легко вдається. Зрештою, большевики своїм насильством відштовхують населення від культурно-освітнього життя. Селянинові сьогодні в першу чергу на думці проблеми життєвого характеру (хліб, одяг). Для молоді большевики утруднюють доступ до шкіл через насильне втягування до комсомолу. Порівнявши сьогоднішній стан із минулим, передвоєнним, коли слідний був поступ, то сьогодні справа мається надалеко гірше. Ненависть до всього, що большевицьке, така велика, що селянство навіть і слухати не хоче про якесь відвідування клубів, відчитів, кіно, читати большевицьку літературу чи пресу.

Поруч із занепадом сільського господарства, що неодмінно обнизило життєвий рівень населення, підупадає гігієна, поширюються різного роду недуги, а найбільше венеричні. Спосіб лікування дуже примітивний, не достатній.

Непосідання власної держави селянство щораз більше відчуває. Власна держава – це нічим не замінене поняття-мрія. Є, однак ще ряд таких, які думають, що самостійність України прийде з хвилиною війни, отак сама собою і саме ці зорієнтовані на інтервенцію, а не на власні сили. Найменша розруха на міжнародній арені дає привід до вигадкування різних строків війни, повстають твердження, що цього року війна неминуха. Це треба пояснювати тим, що населення зацікавлене в якнайскорішому поваленні СРСР.

Основну нашу ідею селянство знає. І це для нього вистачає. Жодному селянинові не дуже-то цікаво, наприклад, який буде встановлений режим в майбутній українській державі, хто буде керувати тою державою (безперечно, що керівництво в майбутній Українській Державі приписує виключно нашому рухові). Воно вірить і знає, що рідна держава власному народові кривд робити не повинна. Одиниці інтересуються всім і такі власне люблять читати нашу літературу, вимагають її.

Ставлення до нашого руху продовжує бути прихильне. Зближеність до нашого руху є тим більша, чим більший є натиск з боку большевиків.

Одною з основних вимог до нас – це бити большевицьких вислужників, бити большевиків. У випадках посиленого большевицького терору маси ждуть, надіються на нашу підмогу, ждуть від нас порад і порятунку, вимагають від нас чинів. Постійний большевицький терор довів деяких селян до безрадности. Такі селяни, дишучи глибокою ненавистю до большевиків, будучи рівночасно надто залякані їх терором і бачучи тим самим своє безвихідне положення, поповнюють самогубство. Така оцінка ситуації досить не здорова і саме вона починає огортати все більші і більші круги нашого так численного селянства (на наше вагання щодо збройного удару між аліянтами а СРСР, падають такі відповіді: “Якщо цього року не буде війни, то ми (мають на увазі цілий народ) пропадемо”).

Колгоспне селянство не мало нагоди відчути відсутності права на продукти своєї праці, тому і їх ставлення до большевиків не більш вороже від одноосібного селянства. Але з хвилиною, коли колгоспне селянство буде залежне від ласки і не ласки большевиків, треба сподіватися надзвичайно ворожого ставлен-

ня. Колгоспне селянство до нашого руху ставиться навіть досить прихильно, бо надіється розбиття колгоспів нашими руками, з чим пов'язують край колгоспам. (Тут виключені ініціатори).

3.* Сільська молодь у звітній період в більшості вела байдуже життя, радше забавне, парубоцьке. Святочні дні і час весіль – це ряд музик, забав, це постійні співи по улицах. Такий стан залежний також від ситуації в даному селі. Якщо, наприклад, в даному селі ішло організування колгоспу, а поруч нього т.зв. істребительних батальйонів, тоді молодь прибирала більш поважного, дещо думуючого вигляду. В таких ситуаціях пробивалась у молоді її ворожість до большевиків, а головно до таких заряджень як: бранка в армію, ФЗН, вступ до істр. бат. В загальному молодь перефільтррована большевицькими поліційними органами, тому серед неї знаходиться елемент, який з причини своєї мало-свідомости, пішов на шлях зрадництва, шлях проти здійснення ідей УССД. Це видно хоч би і з росту комсомольських організацій по селах і з утворення в ряді сіл Товмацького і Отинянського районів істребіт. бат. Однак не можна сказати, що в таких істр. бат. чи навіть комсомолі не має молоді здороводумуючої (треба мати на увазі, що істр. бат. і комсомол організуються насильно). Трапляються одиниці, які ждуть сприятливої хвилини, щоб могли кинути зброю, скинути з себе п'ятно зради і вислужництва. Характерним прикладом в цьому випадку послужить факт в с. Кутисках Товмацького р-ну, де місцеві істрибки в сприятливу хвилину повбивали найбільш запеклих вислужників-істрибків, верховодів колгоспу та партійних організаторів з району (зліквідували 9 осіб). Арештування другого секретаря РК ЛКСМУ і завідуючого кадрами РК ЛКСМУ (місцеві) в Отинянському районі – це теж доказ, що серед комсомольців є ряд націоналістів, яким вже остогидло вислужництво.

До нашого руху сільська молодь ставиться дуже прихильно, радо зустрічається з підпільниками, а деякі навіть часто питають за літературою. Молодь живе чинами нашого руху, вона свідомо того, що наша боротьба конечна, нашу бездержавність відчуває дуже болюче і так само як і батьки, питає найкоротших шляхів, які ведуть до самостійности.

Щоб скерувати всю молодь на шлях здорової моралі, на шлях революційний, щоб молодь не жила байдужно, не жила т.зв. парубоцьким життям, щоб її приходилося важче здобувати большевикам треба: частих зустрічей підпільників з кращими одини-

* Так у тексті.

цями села, потрібно постійно: контролі, треба закидувати молодь літературою, накидувати її роботу, штовхати на боротьбу.

5.* Наддніпрянці.

Наша рішуча, вперта боротьба і всеціла посвята життя, заставляють українців-наддніпрянців застановлятися над нашою боротьбою. Це дає привід до шукання українцями-наддніпрянцями за нашими ідеями, нашою літературою. Напр[иклад], один працівник большевицької адміністрації, українець зі СУЗ, по звільненні його з поста, звернувся до одного місцевого чоловіка, від якого перед тим одержував нашу літературу, щоб той йому пошукав історію України М. Грушевського. Коли одержав її сказав: “Пам’ятай мене, а коли ми ще стрінемося, то я цю історію буду знати напам’ять, це є наш український скарб”.

Українці-наддніпрянці, які мали нагоду безпосередньо зустрічатися з революціонерами і одержувати від них літературу, ставляться до нашого руху дуже поважно, а наші основні ідеали стараються запам’ят[ов]увати, щоб могли їх передати іншим (одна учителька зі СУЗ вивчила брошуру “Хто такі бандерівці...” напам’ять). Деякі до тої міри освідомилися, що при зустрічах пропонують нам свою допомогу грішми. Такі саме українці-наддніпрянці бувають одверті в бесідах і про всякі неясні справи розпитують. Напр[иклад]: що таке соборність?, чи ми боремося за Україну і на сході?, хто був такий Петлюра і Скоропадський?, чи ми є матеріялістами, чи іделістами. Майже всі українці-наддніпрянці, які мешкають по селах, посередньо чи безпосередньо довідались** правду про наш рух і нашу боротьбу.

Червоноармійці наставлені до большевицької влади дуже ворожо. Є ряд між ними, які знають про нашу боротьбу і стараються на тему нашої боротьби нав’язувати з населенням розмови. В бесідах з населенням нарікають на радвладу, мовляв, обдурили нас в попередній війні, але в другій війні, яка може й скоро буде, нас вже не обдурять. Найбільш ворожо наставлені червоноармійці до військ МГБ, мовляв, сволочі (емгебисти) живуть з селянина та за те не дають йому спокою ні вночі, ні вдень.

Прикладом послужить такий випадок: до квартируючих двох старшин Ча в с. Миловань Тисьменицького р-ну (під час маневрів 19.2.[19]49 р.), зайшли большевики з оперативної групи, які в той день відкрили бібліотеку читальні “Просвіти” і принесли зі

* Так у тексті.

** Дописано ручно.

собою Тризуб. Згадані большевики почали тим Тризубом бити хатню господиню, яка заперечувала, що не знає, що то є Тризуб. На це один із старшин-червоноармійців витягнув пістолю і крикнув: “Одойди сволочь, хазяйка ничево тебе невинна”.

(Об’єктивніша характеристика населення в “Звіті” за IV-ий квартал [19]48 р.).

6. Втрати українського населення в людях і майні:

Вбито членів ОУН – 5,

–//– не членів – 3.

Арештовано – 117 осіб, з того засуджено – 50.

Ограблено господарств – 7.

Побито – 15 осіб.

Вивезено – 31 родина.

Постій, дня 29 травня 1949 р.

/ – /

Архів ІММ СБ, ОФ, 2308, арк. 1-22.

Оригінал. Машинопис.

Тотожний текст: Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів).

№ 39

ВІСТІ З ТЕРЕНУ ТОВМАЦЬКОГО (ТЛУМАЦЬКОГО) НАДРАЙОНУ ОУН ЗА I КВАРТАЛ 1949 р.

29 травня 1949 р.

Товмаччина

ВІСТІ З ТЕРЕНУ.

Облави і розшуки.

6.1.[19]49 р. до с. Братишів Товмацького р-ну, зайшло 10 большевиків під ком. ст. лейт. Зюзіна і перевели розшуки в госп.: Федішин Петра, Семцьо Семена, Нагірного Дмитра, Олесів Семена і Лінчук Миколи. У згаданих господарів під час розшуків повалили печі, повикопували ями в хатах та викидали зі stodол солому. Не знайшовши нічого, надвечір подалися в напрям с. Нижнів.

13.1.[19]49 р. до с. Остриня Товмацького р-ну, приїхало з облцентру на трьох автомашинах 60 большевиків військ УМВД під ком. незнаного старшини. Зараз вслід за ними з райцентру Товмач прибуло 40 большевиків під ком. нач. РО МГБ Смолянського. Тут злучившись, спільними силами перевели на це село сильну облаву, шукаючи по господарствах, полях та провалах.

Пополудні війська УМВД подались облавою на ліс в напрям с. Миловань, переходячи розстрільною всі відтинки ліса, а війська з району залишились в селі, а вечером вибрались в невідомий напрям.

18.1.[19]49 р. в с. Миловань Тисьменицького р-ну, оперуповн. РО МГБ Мурогін під час тусу відкрив бібліотеку т-ва "Просвіта", заховану ще перед приходом большевиків просвітнянською управою.

23.1.[19]49 р. до с. Петрилів Товмацького р-ну, прибула група большевиків під ком. незнаного лейтенанта і перевели тус в госп. Мокринського Дмитра і Шпак Гриня. Після розшуків заарештували Кавку Дмитра с. Петра, ур. 1879 р. Його забрали до с/ради, але по 4-годинному придержанні звільнили.

26.1.[19]49 р. до с. Антонівка Товмацького р-ну, прибула група большевиків числом 14 осіб і переводила розшуки в госп. Солонини Василя, Остапчук Якова, голови с/ради Мельника та Терлецької Насті, яку разом з її дочкою Параскою під час цих розшуків побили. Звідсіля подались в невідомий напрям.

28.1.[19]49 р. в с. Антонівка Товмацького р-ну, 4 большевики під ком. сержанта через цілу ніч робили по селі стежі.

3.2.[19]49 р. до с. Локитки Товмацького р-ну, прийшло 5 большевиків під ком. Кулікова і закватирували в госп. Гордашан Михайла, щовечора почавши від дня 3. до 9.2.[19]49 р., переводили по селі туси.

12.2.[19]49 р. до с. Палагичі Товмацького р-ну, приїхав ІІ-ий секретар райпарткому Олондар та 9 большевиків з гарнізону і зробили облаву на молодих хлопців, призначених у стрибки. Під час цієї облави запали 10 осіб, але ці рішучо заявили, що у стрибки не підуть. Зараз після цього їх відставлено в Карпати на вивіску дерева.

12.2.[19]49 р. до с. Петрилів Товмацького р-ну, прибули дві большевицькі боівки під ком. опер. Карпенка і Гавриша і вечером зробили на село облаву, лапаючи молодих хлопців, призначених до істребітельного батальйону. Під час цієї облави вдалося їм залапати 20 осіб. Всіх зловлених хлопців забрали до с/ради і тут казали вписуватись до істр. бат. Але тому, що добровільно ніхто

не хотів вписуватись, вони вжили терору, яким змусили до впису 15 осіб. Під час цих тортур Карпан Дмитрові вломили на руці палець, а Бонішкевич Дмитро с. Анни, ур. 1924 р., став важко побитий так, що через довший час пролежав у лічниці.

В короткому часі після цього насильного зорганізування істр. бат., згадані стрибки вийшли на большевицьку засідку, під час якої став ранений стрибок Мазурик Ярослав, а всі інші покидали зброю і розбіглися.

13.2.[19]49 р. боївка РО МГБ під ком. нач. Смолянського зробила в с. Петрилів Товмацького р-ну облаву, під час якої стали запланими 15 хлопців. Їх забрано до району, але по короткому часі вони звідтам повтікали.

15.2.[19]49 р. група большевиків в силі 100 штиків, перевела облаву на ліс біля с. Козина Єзупільського р-ну. Облава ця пройшла безуспішно.

17.2.[19]49 р. в с. Тустань Єзупільського р-ну, група большевиків в силі 300 штиків (збиранина зі 5 районів) перевела облаву. Під час облави село було обложене заставами. Облава пройшла безуспішно.

Від 18.-24.2.[19]49 р. в с. Липове Тисьменицького р-ну заст. нач. РО МГБ ст. лейт. Шукайло з 8 большевиками, при розслідуванні справи забитого Штангерта Петра, щодня переводив труси. Труси були безрезультатні.

15.2.[19]49 р. до с. Петрилів Товмацького р-ну, приїхало 20 большевиків під ком. нач. РО МГБ Смолянського і злучившись з місцевим гарнізоном, забрали цивільних людей та пішли розкопувати криївку, на яку вилізли попереднього дня.

2.3.[19]49 р. до с. Палагичі Товмацького р-ну, прийшов з боївкою опер. Ямщиков і зробив у церкві трус, під час якого позривав підлогу, та пробував розбивати стіни. Рівно ж і на цвинтарі розбивав деякі гроби. Звідси подався до деяких господарів і перевівши там труси, відійшов до району.

15.3.[19]49 р. до с. Антонівка Товмацького р-ну, ніччю зайшла група большевиків числом 5 чоловік під ком. незнаного сержанта і ходили на підзирці попід вікна деяких господарів та дорогами села. По півночі конспіративно зайшли до одного господаря на нічліг.

19.3.[19]49 р. в с. Палагичі Товмацького р-ну, прийшло 6 большевиків під ком. ст. лейт. Ямщикова. Звідси ці большевики пішли в ліс Гай і тут при допомозі дротів, переводили розшуки за криївками.

Крім запланих розшуків, у звітньому періоді переведено 112 дрібних розшуків.

Арешти.

В Єзупільському районі протягом I-го кварталу [РО] МГБ арештувало 27 осіб, з того 13 чоловік у зв'язку з нашим рухом. Засуджено з них – 9 осіб.

З початком м. січня 1949 р. в с. Надорожна Товмацького р-ну, [РО] МГБ арештувало сільську адміністрацію за співпрацю з повстанцями, а саме: голову с/ради – Яковенка Михайла, секретаря – Федорчук Миколу, голову кооперативи – Грош Миколу, крамаря – Розумович Петра.

За неявку в армію були арештовані: Ковальчук Петро, ур. 1928 р., Романюк Петро, ур. 1928 р.

З початком м. січня в с. Гринівці Товмацького р-ну, [РО] МГБ арештувало: Сітник Андрія, ур. 1921 р., а в с. Острині: Павлюк Кіндрата, ур. 1893 р., Павлюк Степана, ур. 1918 р., Павлюк Івана с. Онофрія, ур. 1927 р., Дикун Івана с. Семена, Паньків Дмитра, ур. 1926 р., Павлик Пилипа, ур. 1927 р., Мелітовський Петра, ур. 1920 р. Двох перших після кількох днів звільнено. Причина арешту не відома.

3.1.[19]49 р. арештовано Гірак Петра, ур. 1904 р. (бухгалтер кінотеатру). Причина арешту – співпраця з рев. рухом.

4.1.[19]49 р. в с. Петрилів Товмацького р-ну, нач. гарнізону арештував Дудчаковську Марію (жінка кущового) та Капітан Михайла. Після кількох тижнів звільнено арештованих.

В с. Братишів цього ж р-ну, уповмінзаг Шерстюк арештував Кузів Миколу, якого відразу відставили до області. Причина арешту – співпраця з нашим рухом.

8.1.[19]49 р. в с. Петрилів Товмацького р-ну, оперуповноважений Карпенко арештував: Григоришин Дмитра с. Івана, ур. 1898 р., Шелько Юльку. Арештовані стали звільнені.

9.1.[19]49 р. в с. Братишів Товмацького р-ну, оперуповноважений Кошовий арештував 10 господарів за те, що давали грошеву допомогу рев. рухові, а саме: Палюга Івана, ур. 1907 р., Дудій Дмитра, ур. 1902 р., Солонина Івана, ур. 1928 р., Мандзій Софію, ур. 1928 р.

9.1.[19]49 р. в с. Чорнолізцях Тисьменицького р-ну, [РО] МВД за крадіж кооперативи заарештувало Юречко Миколу, ур. 1927 р., Дім'яник Івана, ур. 1930 р., Петрів Андрія, ур. 1928 р. і Юречко Миколу с. Михайла, ур. 1926 р. Всіх засуджено.

11.1.[19]49 р. в с. Петрилів Товмацького р-ну, кап. Максимов арештував Губка Настю, ур. 1921 р. Під час нічного допиту дівчина була знасилувана, а відтак звільнена.

15.1.[19]49 р. оперуповн. Карпенко в цьому селі арештував господаря Кирата Федора, ур. 1903 р. Арештував за те, що розповсюджував бефони.

16.1.[19]49 р. в с. Братишів нач. РО МГБ Смолянський арештував секретаря с/ради Олесів Василя, ур. 1912 р., а ст. лейт. Кошовий арештував: Крох Івана, Палюга Степана, Коцан Івана, Креховецького Івана, Палюга Семена, Семенів Антона, Ковчук Максима, Дудій Дмитра, Рибчин Олексу і Царук Василя. Причина арешту – співпраця з нашим рухом. Всіх звільнено.

17.1.[19]49 р. в с. Олеша Товмацького р-ну, нач. стрибків Савчин арештував Копцюк Анну, яка скривалася. Скоро стала звільнена.

18.1.[19]49 р. в с. Братишів Товмацького р-ну, був арештований Рибчин Михайло, ур. 1911 р., за розпродаж бєфонів. Став засуджений. Слідуючого дня оперуповноважений Кошовий арештував Рибчин Марію д. Петра, ур. 1929 р., яку після двох тижнів випущено.

19.1.[19]49 р. в с. Миловань оперуповн. Мурегін з трьома большевиками арештував Татарин Михайла, ур. 1920 р. (б. член ОУН, який пішов з “повинною”). Став засуджений. Цього самого дня заст. нач. РО МГБ Шукайло арештував в м. Тисьмениця Микитин Миколу, ур. 1921 р., який скривався від Ча.

23.1.[19]49 р. в с. Петрилів Товмацького р-ну, оперуповн. Куліков арештував Піскового Миколу с. Петра і Шпак Миколу с. Івана. Обидвох засуджено. Причина арешту не відома.

25.1.[19]49 р. в с. Миловань Тисьменицького р-ну, нач. РОМ Долгачов арештував Гавриш Григорія за невиконання норми по вивозці дерева в Карпатах і став засуджений на 3 роки каторжних робіт.

В цьому місяці в с. Стриганці Тисьменицького р-ну, став арештований оперуповн. Башаріном гром. Бельбас Микола, ур. 1909 р., за співпрацю з нашим рухом і засуджений на 25 літ.

25.1.[19]49 р. в с. Бортники Отинянського р-н, став арештований Жигун Дмитро (секретар с/ради) за співпрацю з нашим рухом. Після кількох тижнів став звільнений.

В цьому самому місяці в с. Богородичин оперуповн. Костіном стали арештовані Слободян Микола, ур. 1919 р. (голова клубу) і Кандбора (голова с/ради, переселенець). Причина арешту – співпраця з нашим рухом. Обидва засуджені на 25 літ.

В м. лютому в с. Бортники Отинянського р-ну, став арештований Опар Михайло, ур. 1922 р. Причина арешту – 11.000 крб. манки* в кооперативі. Помимо цього, що гроші звернув, не звільняють його, а закидують йому, що гроші здав бандерівцям.

* Так у тексті.

1.2.[19]49 р. в с. Олеша Товмацького р-ну, були арештовані Кушнірик Михайло і Пацаган Михайло за співпрацю з нашим рухом. Стали звільнені.

8.2.[19]49 р. в с. Петрилів Товм[ацького] р-ну, кап. Максимов арештував Кузик Олексу і Овад Настю, в яких знайшли криївки. По кількох днях стали звільнені.

10.2.[19]49 р. в с. Нижнів Товмацького р-ну, ст. лейт. Зюзін арештував Мусорко Івана за те, що дав 5 кг цукру для повстанців. За це став засуджений на 25 літ. 13.2.[19]49 р. в цьому ж селі став арештований голова с/ради – Вербецький Іван, ур. 1893 р. за те, що наліплював листівки. Засуджено його на 10 літ.

14.2.[19]49 р. в с. Олеша Товмацького р-ну, уповноважений з партії Лоба арештував Кухній Миколу с. Василя за те, що не виїхав у гори на вивозку лісу і став засуджений на 7 літ.

В с. Долина кількох большевиків відкрили криївку, в якій скривався [...] і його син, яких витягнули з криївки і по кількох днях звільнили.

23.2.[19]49 р. в с. Остриня Товмацького р-ну, лейт. Гудков арештував Сип'юк Анну, ур. 1914 р., за те, що втікла з Караганди і стала знову відправлена на Схід. Слідуючого дня в цьому самому селі були арештовані: Проняк Іван і Микола, і Пічак Юрка, яких водили по лісі, били і вимагали від них показання криївок, де перебувають повстанці.

15.2.[19]49 р. в с. Миловань Тисьменицького р-ну, оперуповн. Мурегін арештував Яворського Миколу, ур. 1898 р. (б. станичний, який зголосився). Став засуджений на 15 літ.

19.2.[19]49 р. в с. Марківці цього ж р-ну, оперуповн. Черніченко арештував Михайлюк Костя за розпродаж бефонів і став засуджений на 10 літ, а в с. Хом'яківка цього ж р-ну, цим же оперативником став арештований Крук Йосиф (голова с/ради) за співпрацю з нашим рухом.

В с. Довге цього ж р-ну, став арештований Щербатий Василь за співпрацю з нашим рухом і засуджений на 25 літ тюрми.

17.3.[19]49 р. в с. Колинці Товмацького р-ну, ст. лейт. Ямшиков арештував Дякович Василя, якого по кількох днях звільнили.

18.3.[19]49 р. в м. Товмач нач. гарнізону арештував Яковенка Леона за те, що колись там заскочили були українських повстанців.

19.3.[19]49 р. в с. Колинці Товмацького р-ну, Ямшиков арештував: Голинського Василя і Чігур Івана за те, що відмовляли людей іти в кіно. Обидва по трьох днях стали звільнені.

28.3.[19]49 р. в с. Петрилів Товмацького р-ну, лейт. Кошовий арештував 18 людей, з яких стягнув протоколи і випустив.

30.3.[19]49 р. в с. Ганусівка Єзупільського р-ну, була арештована Паркулаб Анна, в якій під час розшуків знайшли білля. По кількох днях звільнили.

Вивози.

18.2.[19]49 р. в с. Миловань Тисьменицького р-ну, група большевиків під ком. нач. РО МГБ, досвітком обложили хати родин, намічених до вивозу, а ранком вдерлися до хат і вигнали 4 родини: Ментяник Стефанію ж. Василя з дитиною, Бубна Настю ж. Дмитра, її матір Софію літ 60 і дитину в 3 роки, Гавриш Тацю ж. Михайла з трьома дітьми, Чабан Настю, ур. 1918 р. з 4 дітьми.

В цьому самому місяці в Товмацькому районі з с. Кутиськ вивезли 13 родин, а з с. Тарасівка – 2 родини; з с. Виноград Отинянського р-ну – 4 родини.

3 сс. Козина, Дубівці Єзупільського р-ну, вивезли 8 родин (22 особи, з того – 16 жінок, 6 мужчин, 3-є дітей в тому числі).

Побої, вбивства, грабежі.

21.1.[19]49 р. біля с. Грушка Отинянського р-ну, група большевиків під ком. нач. РО МГБ Смолянського з Товмацького р-ну, наскочила на криївку, в якій згинули: рай. пров. Винниченко, старичний Кармелюк, бойовик Славко і жінка Кармелюка. Бій тривав через 7 годин. Всі пострілялися.

15.2.[19]49 р. біля с. Буківна Товмацького р-ну, з причини провокації стрибка Карпаша Богдана з с. Буківна, впали окружені большевиками бойовики СБ дд. Опришко і Борис. Обидва важко ранені пострілялись. Тіла убитих відставили до Товмача.

28.3.[19]49 р. біля с. Довге Тисьменицького р-ну, на полі попали на засідку 2 запальники. Після короткого вогню зі сторони большевиків, став убитий Пуйда Іван, ур. 1921 р. в с. Стриганці цього ж району. Тіло убитого забрали до району.

1.2.[19]49 р. в с. Семиківці Єзупільського р-ну, 4 большевики з боївки РО МГБ вечером побили на дорозі ні в чому не винних хлопців: Лапчук Василя, Масляк Миколу і Щербак Петра.

14.2.[19]49 р. в с. Палагичі Товмацького р-ну, уповноважений Водославський зграбував корову у Телейчук Марії за недодачу 4 л молока.

24.2.[19]49 р. в с. Семиківці Єзупільського р-ну, 4 большевики з боївки РО МГБ вечером побили на дорозі ні в чому не винних хлопців, а саме: Парацій Петра і Масляк Михайла.

25.2.[19]49 р. 7 большевиків на чолі з оперуповн. РО МГБ Соловійовим, зайшли вечером до с. Межигірці Єзупільського р-ну і важко побили ні в чому не винного гром. Геву Василя.

7.3.[19]49 р. в с. Новосілка Товмацького р-ну, 4 бійці з гарнізону і уповмінзаг Демешко, зграбували останнє збіжжя (25 кг) у Телезни Оришки. Сім'я Телезни лишилась без куска хліба.

23.3.[19]49 р. в с. Петрилів Товмацького р-ну, 4 бійці з гарнізону і уповмінзаг, зграбували останнє збіжжя (45 кг) у госп. Ванарчук Степана. Збіжжя це було заховане по горшках, але большевики знайшли і тут.

23.3.[19]49 р. в сс. Нижнів і Братишів Товмацького р-ну, большевики з гарнізону і уповмінзаг, силою втягали людей до колгоспу, а тому, що люди ставили опір, вони почали грабити від людей збіжжя, беручи від 1 га по 20 кг.

В м. березні 1949 р. в с. Локитки Жовтневого р-ну*, уповмінзаг Рудик притягав населення до колгоспу, а хто не вписався, в того зграбував останнє збіжжя.

В с. Чорнолізцях Тисьменицького р-ну, під час збирання свіжих заяв до колгоспу, дали господарям до вибору – або дати заяву до колгоспу, або від 8-18 тис. крб. податку. На господаря Лаврук Гарасима с. Василя, ур. 1900 р., наклали 8.000 крб., а на Яворського Івана с. Гриця, ур. 1901 р. – 18.000 податку. Обидва господарі залишили свої господарки і зараз скриваються перед большевиками тому, що наложеної суми вирівняти не в силі.

В с. Липовім Тисьменицького р-ну, під час організування колгоспу ім. Тимошенка, в мм. лютому-березні большевики ходили по господарствах, які в 1940-1941 рр. належали до колгоспу і насильно забирали господарський інвентар, не питаючи про згоду господарів.

17.3.[19]49 р. в с. Кутиска Товмацького р-ну, група большевиків під ком. оперуповн. Кулікова убила на вулиці Шкрібляк Максима, ур. 1928 р., який скривався ФЗН. Убитого відставлено до району, відфотографовано і поховано не знати де.

Засідки.

Засідки у звітній період влаштовувались виключно по селах на окремих господарствах чи [в]улицях. Очевидно, що засідки влаштовувались в таких громадян, що мають на себе компромітуючі матеріали (сексоти, донощики, виступники, ініціатори колгоспів, працівники адміністрації і т. п.). Число засідок надзвичайно велике, тому годі усі вчислити. Приміром, в Єзупільському районі число засідок за звітній період виносить 279.

* Так у тексті. Повинно бути: Товмацького (Тлумацького) р-ну.

Інше.

13.2.[19]49 р. в с. Нижнів Товмацького р-ну, поповнив самогубство Гарасимів Микола, ур. 1895 р., через насильне втягнення його до ініціативної групи, проти чого сильно виступала його сім'я.

27.2.[19]49 р. в с. Антонівка Товмацького р-ну, до дівчини Ковалюк Анни, ур. 1928 р., зайшла група большевиків під маскою укр. повстанців і насильно витягнули дівчину надвір, мовляв, за те, що вона доносить большевикам, забрали її до лісу і тут через цілу ніч знущалися над нею, а ранком відпустили додів.

17.3.[19]49 р. в с. Кутиска Товмацького р-ну, один місцевий стрибок в порозумінні з Мироном (скривається разом з батьком і носить зброю), запросив до себе до хати всю адміністрацію села, включно з уповноваженим з району Баграновим. Коли усі були вже п'яні, стрибок сипнув по них вогнем, внаслідок чого стали забитими: голова с/ради (кандидат партії), секретар, голова колгоспу, крамар, один активний стрибок, уч. міліції Кухній Ярослав (дуже активний) і ще один стрибок, які вчувши стріли, надбігли до цієї хати, теж стали забитими. Від того часу група Мирона збільшилася, сюди перенесено здобуту в побитих зброю (3 пістолі і довшу зброю).

17.3.[19]49 р. в с. Липова Тисьменицького р-ну, 3-ох повстанців вбили на засідці одного вислужника, який ходив зі зброєю, голову с/ради – Штангерта Петра та ще одного з місцевого колгоспу. Здобуто один пістоль.

28.2.[19]49 р. в с. Тарасівка Товмацького р-ну, група повстанців зліквідувала активну комсомолку Стецюк Михайлину та спалили клуб і бібліотеку. Причиною ліквідації стала всипа криївки, в якій впав рай. пров. Богдан.

В Єзупільському районі за звітний період повстанці зліквідували 2-ох вислужників, знищили 4 клуби, 4 бібліотеки (500 книжок), 4 сільради, а також одного уповноваженого з мінзагу (рус., парт.).

29.V.1949 р.

“К-122”

Архів ІММ СБ, ОФ, 2340, арк. 1-6.

Оригінал. Машинопис.

III. НАДВІРНЯНСЬКИЙ НАДРАЙОН (№ 40-50)

№ 40

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗВІТ ПОВІТОВОГО ПРОВОДУ ОУН НАДВІРНЯНЩИНИ ЗА ПЕРІОД ВІД 1.01. ДО 10.01.1945 р.

[Січень 1945 р.]

Інформаційний звіт пов. Надвірна
від 1-10.І.1945 р.

І. Р-он Солотвина.

НКВД та його дії. – Вечером 6.І. о год. 7-мій більшовики зробили засідку на мості в Зарічу. Освітили село ракетами і почали до села стріляти, по чверть годинній стрілянині вернули назад до міста, не пошкодивши нікому.

Дня 9.І. о год. 4-ій ранку около 70 НКВД і стрибків-пограничників переводили виселення родин с. Космач, де забрано 3 род.:

1. Візнович Олекса з двома дітьми.
2. Одну стару жінку Лемчак.
3. Одну жінку Глібів, решта членів родини повтікали.

Більшовики мали в пляні вивезти ще 10-ох родин, але вони скрилися, тільки сконфісковано їм майна м[іж] іншим 9 корів, 7 телят і 2 коні.

Дня 2.І. більшовики зробили велику перевірку в числі 120 осіб, окрім застав. Переходили відтинок Фитькова, Горохолина Ліс, Старуня, Жураки і Гвізд-Млини. В Монастирчанах під лісом "Сигла", "Погорілець" поставили застави в числі 100 осіб. Висліди такі: в Старуні забрали 6 людей, з того через 2 дні 4-ох випустили, а 2-ох забрали до війська. Крім того, забили 4-ох мужчин.

Дня 3.І.[19]45 р. більшовики в числі 85 осіб о год. 3 ранком, напали на с. Монастирчани і злапали станичного, а його господарку спалили. Після того перейшли на Старуню і спалили господарство Василя Сокирчука.

Дня 6.І. о год. 3 ранком до с. Монастирчан приїхало 90 більшовиків на арештування, заарештували 2-ох муштин. Того самого дня напали на село Гвізд – 4 убили, а 3-ох забрали.

Дня 8.І. 1 сотня більшовиків під проводом донощика Прокоп'юка М., напали на с. Старуня, якраз на ті хати, де квати-

рували стрільці. При відступі упало 4-ох стрільців і од[и]н цивільний, між ними упали др. Сталь і Славич Р.С.Б. Того дня зі Старуні-копальні воску забрали 18 робітників, з того 12 випустили, а 6 задержали на военкоматі, опісля відставили до Станиславова (мабуть до Ч.А.).

Дня 9.I.[19]45 р. 1 авто більшовиків переїздило через с. Гвізд. Запримітивши мушкетерів, почали стріляти, одного зранили і забрали зі собою до Надвірної.

В о є н к о м а т: В днях 3-4.I. відбулася бранка на фабричних робітників с. Бабче. 2-ох зголосилося, а 20 других не пішло.

Райвиконком, дня 10.I.[19]45 р. на засіданню голів с/р сказав:

1) вивіз усіх родин, з котрих члени є у підпілля,
2) вирубка лісів і вивізка дерева, хто не виконає, то будуть карати воєнним судом.

Це частинно залякало селян, а головне є страшний вивіз.

Дня 3.I.[19]45 р. чота стрільців зробила засідку на гостинці між Старунею, а Гвоздом. Засідка не удалася, була зле поставлена так, що більшовики їй зауважили. Це частинно скомпромітувало селян, тому що стрільці [...] утікали.

Донощик Прокопюк Михайло [з] с. Старуні, котрий є головою с/р в Солотвині, відгрожується селянам с. Старуні, що при допомогі більшовиків спалить село. Село переживає страх. В цьому районі більшовики почали сильно діяти, починають виїздити на облаву від год. 1-шої ночі. Населення значно підупало на душі, можна почути нарікання, що мовляв, наші сотні слабо діють. Домагаються знову скоку на район Солотвину, як було перед тим. У Солотвині бувають такі дні, що війська є дуже мало, тому що виїзять на облави у другі райони на поміч, таку нагоду можна використати. Я від себе можу провід кождохасно повідомити про такий стан.

В районі помічається злочинства, між організованими людьми в станицях, на це слабо звертає увагу господарча референтура.

Р о б о т а С.Б. В протязі 10 днів в січні зліквідовано ряд донощиків [...] Монастирчани 13 осіб, а од[и]н утік, тепер сидять на НКВД в Солотвині, на Зарічу 7 осіб, Бабчі 1, Молодьків 1, Маняві 1. Це частинно поділяло додатково на населення. Але на сотні все одно нарікають, тра[п]ляються уже на таких, що кажуть, що не будуть сотням давати харчі.

Д о д а т о к до звіту 20-31.XII.[19]44 р.

Дня 30.XII. НКВД вивезли 2 родини з с. Кривця, а їх майно skonфісковане.

Більшовики в Солотвині посилили стійки на НКВД.

Район Делятин 1-10.I.[19]45 р.

Красна 6.I. більшовики вивезли 3-ох муштин і одну жінку, котра утекла їм з рук, коли їй везли до сільради.

Майдан 7.I. більшовики в числі 200 осіб робили облаву на село і ліс. До села приїхали 6-ма машинами, котрих залишили під лісом, а самі висіли, пішли розстрільною на село.

У висліді з нашої сторони упало 30 стрільців, 10 ранених, 8-ох залапали живими. Під час акції спалили 3 хати, 3 стодоли і заарештували 4 цивільні особи. Причиною такої поважної втрати була зла обережність, тому що більшовики були перебрані по-цивільному. Сотенний думав, що то наші і дав наказ не стріляти, так що більшовики зблизилися на кілька кроків і відкрили вогонь.

Того самого дня понад вечір, приїхали до села більшовики на 2-ох автах на слідства. До вечора нічого не вислідили тільки заарештували дівчину того господаря, що у його хаті поповнились вбивства і забрали до Надвірної. Та дівчина при допитах не витримала, видала своїх батьків, котрих більшовики заарештували, а хату спалили.

Дня 6.I.[19]45 р. до с. Волосів приїхало 60 більшовиків на облаву, де залапали 7-ох людей (це діялось 5 год. 2-гий п. п.).

Дня 7.I.[19]45 р. в с. Майдан Середній боївка (самоохорона села) в числі 27 осіб, з нагоди свят зорганізували забаву-гостину (при чому була і горілка). До села приїхали більшовики, обскочили хату і вибили 21 чоловік, а 6 залапано живими.

Того самого дня більшовики переїздили через село Гаврилівка, заарештовано 6-ть осіб, з того 4 випустили, а 2-ох (станичного і військов[ик]а) задержали.

До с. Тарновиця на залізничний двірець прибуло 25 більшовиків як охорона.

Місто Н а д в і р н а.

6.I. на [в]ул. Лисенка приїхало 20 більшовиків, котрі брали участь у бою [в] с. Майдан. Вони чванилися, що убили 200 бандерівців, насміхалися, що бандерівці не уміють стріляти, а тільки утікають.

Між іншим од[и]н поляк сказав таке, що на НКВД була така мова, що Америка вимагає звільнення України і Польщі від більшовиків. Отже райком відповів на це так, що Польщу може відступити, але Україну ніколи.

Поляки останньо змінили свою поведінку до українців, не хочять виїздити, по деяких місцях "Ломаджин", навіть збройно виступали. Ходять поговірки, що деяка частина поляків пішла

у партизанку, що ще не просліджено кілько їх є і у котрих лісах. Говорять, що біля Битькова на другу декаду [...] точніше, бо вони почнуть діяти сильніше.

Героям Слава!

Пов. Розвід. (Чорній) вд Буруна.

ЦДАВО України, ф. 3833, оп. 1, спр. 155, арк. 83-85.

Оригінал. Рукопис.

№ 41
ІНФОРМАТИВНИЙ ЗВІТ ЗА ПЕРІОД
ВІД 1.02. ДО 14.02.1945 р.,
СКЛАДЕНИЙ ПОВІТОВИМ ПРОВІДНИКОМ ОУН
НАДВІРНЯНЩИНИ ДМИТРОМ
ЧЕРЕВКОМ-“ПРОМЕНЕМ”, “Б-40”

14 лютого 1945 р.

Станиславівщина*

Повіт Надвірна.

Інформативний звіт
за час від 1.–14.II.1945 року.

В районі Солотвина стан ворожого війська не змінений, крім НКВД, яке виїхало в напрямі Надвірної (мабуть на Мадярщину), на їх місце приїхали другі, старші віком. В р-ні Делятин стягнуто більшу кількість війська, яке робить сильні облави, засідки та погоні за нашими відділами. Те саме діється в р-ні Зелена. В р-ні Цуцилів без змін.

Останньо завважається пожвавлені акції зі сторони більшовиків, які мають за мету знищити наш рух.

Останніми днями майже в цілому терені знищено або розігнано сільради, молочарні, кооперативи та заборонено рубку і вивіз дерева.

* У верхньому правому куті документу надпис олівцем: Б-40.

1.II.[19]45. зі с. Пороги до Солотвини переходило 70 більшовиків прикордонної сторожі. Другого дня з Надвірної до Гвозда приїхало 7 більшовиків, пограбивши трохи, від'їхали.

Дня 4.II.[19]45. НКВД привело до району 2-ох незнаних мужчин.

2.II.[19]45. о год. 4-ій рано до с. Старуня приїхали більшовики на облаву. Село заатакували з трьох сторін. Стійки це завважили й вчас заалармували населення. Під час облави вбили одного чоловіка й 2-ох забрали.

3.II.[19]45. до Журак приїхало 15 більшовиків, які забрали сіно й інвентар з цих хат, з яких вивезли родини. Вертаючи до Солотвини, співали "На Закарпаттю радість стала".

3.II.[19]45. більшовики в силі 80 чоловік обложили о год. 5.30 село Бабче й, зловивши стійки, почали робити облаву. Люди зі села тікали в напрямі ліса, де була більшовицька застава, яка кулеметним вогнем не допускала до втечі. Під час облави вбили 5 людей, 3-ох ранили та 25 зловили. При тому спалили одне господарство. Після облави зробили мітинг, на якому закликали населення не співпрацювати з бандерівцями, грозючи розстрілом за це.

Того ж дня до с. Молодькова приїхало 3 авта й одна панцерка з більшовиками.

4.II.[19]45. зі Солотвина до Станиславова їхало 4 фіри більшовиків у силі біля 25 осіб. Між Заріччем і Дзинячем запасний рій зробив засідку. Вбито 3-ох енкаведистів, 2-ох важко ранено, зловлено 3-ох стрибків та забрано одну пару коней.

4.II.[19]45. в Саджавці сконфіскували більшовики одно господарство.

5.II.[19]45. пополудні до с. Манява прийшло 85 більшовиків, одні прийшли з Порогів, а другі зі Солотвини та переводили перевірку села. При тому вбили одну жінку, якої син є в УПА та спалили 2 хати (це робота місцевого донощика) і о год. 6-ій вечером від'їхали.

6.II.[19]45. 35 більшовиків провадили 30 в'язнів зі Солотвини до Станиславова.

7.II.[19]45. в лісі між Красною а Парищем більшовики окружили відділ УПА "І". Зчинився бій, який тривав кілька годин. Втрати ворога: біля 85 вбитих. По нашій стороні ок[оло] 10 вбитих і кілька ранених.

Майже в цілому терені по дорогах більшовики роблять засідки вдень і вночі. На засідках між Тарновицею-Парищами-Красною в лісі попало вже кілька курієрів і деякі люди, що тією лінією пере-

ходили. (Н[а]пр[иклад], сотня "Х", боївка Залізняка, Галайди). Такі самі засідки роблять на лінії Красна-Добротів-Чорний Потік, Гвізд-Пніва й Лоева-Стримба. Лівий берег Прута вночі обложений більшовицькими кулеметними гніздами. По всіх селах Делятинського р-ну останньо більшовики перевели по 2-3 рази облави.

Від 7.-9.II.[19]45. через Надвірну на Мадярщину переїхало 30 вагонів більшовицького війська.

9.II.[19]45. в Маркові заарештували більшовики одного чоловіка, що втік з ЧА та забрали до Солотвини.

10.II.[19]45. в Дзвинячі на копальні більшовики зробили мітинг, на якому один капітан говорив, що Сталін дав наказ до 22.III.[19]45. знищити бандерівців, бо як не буде порядку, то Англія зриває з ними союз.

Перепис відбувся вже в таких селах: Красна, Добротів, Майдан Горішний, Ланчин, Саджавка, Лоева, Зарічча над Прутом, Делятин, Білі Ослави, Луг, Стримба, Пнів'я, Пасічна й другі. Перепис przeprowadжують у такий спосіб: оточують село і всіх зганяють до сільради. В селі заквартировують на 3-4 дні більшою силою.

Вночі на 10.II.[19]45. в Ланчині НКВД заарештувало 6 родин, яких члени є в УПА. Їх мають вивезти на Схід.

11.II.[19]45. в Лоеві група Галайди зробила засідку на 7-ох енкаведистів, які переїжджали фірою з Надвірної до Лоевої в цілі перевірки відбутої вже реєстрації. Між ними їхав сам начальник НКВД Попов. В цій засідці вбито 3-ох енкаведистів (одного лейтенанта і двох сержантів) та важко ранено 4-ох, між ними Попова (непритомного більшовики відвезли до шпиталю).

12.II.[19]45. відбулася облава в Цуцилові й Фитькові. В Цуцилові вбили одного старшого чоловіка, який утікав.

12.II.[19]45. в Раківці більшовики заарештували 4 дівчини, які скри[ва]лися в одній хаті. Між ними 3 з рай. проводу ж[іно]цтва й одну, яка була вже раз арештована та під час акції на Солотвину звільнена.

Від 9.-13.II.[19]45. відбулася облава на Майдан к[оло] Росільної. Під час облави знайшли 2-ох людей в бункері, а 2-ох заарештували, з яких одного по двох днях випустили. Вони перевели рівно ж контролю і ревізію в копальняних будинках, однак нічого не знайшли.

Постій, дня 14.II.1945 року.

Б-40.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 81, арк. 279-280.

Оригінал. Машинопис.

№ 42
СИТУАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ
ЗА ВЕРЕСЕНЬ 1945 р.,
СКЛАДЕНЕ НАДРАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ ОУН
НАДВІРНЯНЩИНИ ДМИТРОМ
ЧЕРЕВКОМ-“ПРОМЕНЕМ”, “М-150”

10 жовтня 1945 р.

Надрайон Надвірна*

СИТУАЦІЙНЕ ЗВІДОМЛЕННЯ
за м. вересень 1945 р.

I. Ворожий терор і провокація.

Большевицький терор дальше шаліє на терені надрайону. Большевики застосовують все новіші методи боротьби проти нас, до цього часу вони оперували більшими відділами, роблячи облави на ліси і села. Такі облави останнім часом не давали їм жодного успіху, для того большевики змінили тактику облав на нічні наскоки на поодинокі хати, та денні ревізії в формі арештувань, це все за даними сексотів). Початки цих наскоків давали большевикам деякі успіхи, зараз тих успіхів не мають. При кожному такому наскоку на село, населення найбільше терпить від грабунку, який роблять большевики, грабуючи що попаде їм під руки, не жалуючи при цьому важких побоїв та катувань мирного населення. Крім цих наскоків на села, большевики раз у раз перевіряють дооколишні ліси, уживаючи до цього більшої кількості війська. Роблять це в цей спосіб, що злучуються з сусідніми районами і спільно оперують. Такі большевицькі операції більшого розміру кінчаються для них невдачею, рідко коли пострілять невинного селянина чи підлітка, замість бандерівця. Не маючи успіху в лісі, роз'ярені мов татари, набігають на село та заспокоюють свою ненависть грабунком та терором над населенням. Крім цих наскоків, большевики по цілому терені роблять засідки, роблять в цей спосіб, що вночі розходяться малими групами по близьких селах, займаючи становища на дорогах, стежках, поміж хати і занявши становище, сидять цілу ніч. Висліди таких засідок на початку мали успіхи,

* У верхній частині документу надпис синім чорнилом: ОББ. [...] о нашей работе на селе звонить мне. 5.XII.45. (Підпис)

бо попало кілька людей. Зараз большевики успіхів не мають, бо кожний підпільник чи стрілець, знає хитрощі і методи большевиків, оминає небезпечні місця. Рівно ж большевики роблять нічну вилазку в село в цілі захоплення інформації від місцевих сексотів. Роблять це в цей спосіб, що вночі малою групою заходять потихо в село, нікого не чіпають, нічого не шукають, повертають до деяких хат (сексотів) і посидівши кілька годин, виходять з села непомітно. Дня 17.IX.[19]45 р. ніччю невеличка група большевиків зайшла до села Журак і посидівши пару годин в селян: Іванків Юрко, Грабовецький Петро і Жураківський Іван, непомітно вийшли з села. Згадані люди є несприятливими для нашої боротьби.

Большевики всякими способами стараються вербувати донощиків та провокаторів, прим[ір], в с. Прислоп один стрілець сотні ком. "І" (дезертир) псевдо Гук, переховувався в своєму селі, криючись від большевиків і своїх. Його б[увша] дівчина, котра працює в Солотвині в столівці, передаючи до нього листа через місцевого молочара, вплинула на нього так, що той погодився віддати себе добровільно в руки большевикам попереджаючи їх, в котрий день мають по нього прийти і де мають за ним шукати. В умовлений час большевики прийшли на місце, де він скривався і забрали його до району, де він добровільно погодився доносити на НКВД. Його звільнили буцімто "як малолітнього". По звільненні він відбував дві стрічі з НКВД, йдучи до Солотвини по документи. На останній стрічі йому сказали, щоб він говорив між населенням, що цьогорічник будуть забирати до роботи на Донбас. Тому, щоби він не поїхав до роботи, мав зійти в підпілля, криючись разом з підпільниками, розкрив їх місце перебування і криївки і в слушний час зголосив все на НКВД.

II. Господарські справи.

Всю силу большевики звернули на строковий обмолот та здачу збіжжя контингенту. Контингент збирають силою, використовуючи до цього збройні сили. До кожного села при збірці контингенту приходило від 20-30 большевиків, бігали по хатах, силуючи до здачі збіжжя, загрожуючи вивозом, конфіскацією господарства та розстрілом. Коли селяни здавали першу поставку контингенту, большевики наклали другу, ще більшу від першої. Селяни другої поставки не хотіли давати, большевики за це вивезли кілька селян з довколишніх сіл, конфіскуючи їхнє майно. Збіжжя щоденно вивозили з села до р-ну, вживаючи тракторів, авт і підвод. Зсипні пункти і магазини поробили в р-ні. Большевики почали вживати і інших метод до збирання

контингенту, а саме: заїжджають в дане село більшим відділом військ НКВД і НКГБ, обкладають село, [о]зброєні в довгі дроти до шукання криїв, обстрілюють ліс з гранатометів, а всередині села арештують мирне населення, приводять до командування, [яке] наказує до чотирьох-п'ятих годин здати наложений збіжжєвий контингент, худобу, сіно, масло і інші господарські припаси. Крім цього війсь[ковик] із стрибками ганяє по хатах і грабуючи, що попало, залишає господаря без жодних харчевих припасів, одягу та худоби. Населення починає бачити загрозу голоду, різними способами хліб старається заховати. В селі Чорному Потоці, населення ще не знало ні одного зерна збіжжєвого контингенту, а є випадки, що большевики стягнули усе збіжжє, пр[имірно], в с. Луг большевики примусово стягнули усе збіжжє, навіть те, котре бідні люди заробили собі на Поділлі. В сс. Дорі і Лузі большевики переводили реєстрацію худоби, а ніччю заходили на полонину, де крали вівці. Такі крадіжки трапляються майже щоночі. Крім контингенту збіжжєвого, большевики наклали м'ясопоставку, яку селяни неохоче здають, боячись репресій. Фінагенти стягають грошєві податки, але большевики не мають з цього великої користі, бо більшість грошєй від фінагентів забирає сітка.

Большевики ведуть свою господарку в цілі цілковитої експлуатації господарських продуктів, як рівно ж змагають до провалу самостійного господарства, та заведення в селах нужди та голоду, щоб цим способом заломити маси. Кооперативи хоч існують, але в них нічого немає, хіба до декотрої привезуть кілька літрів горілки, яку міняють за яйця. Одним словом большевицька господарка змагає до руйніцького упадку українського селянства.

III. Дії УПА.

На терені надрайону в м. вересні УПА з большевиками жодних боїв не зводила. Уся робота УПА за звітний час – це є ліквідація станиці стрибків в с. Пнів'є. Наскок на цих стрибків зробив відділ УПА під командою ком. “Д”.

IV. Моральна видержливість народу.

Помимо так важкого терору, який шаліє над населенням зі сторони большевиків, населення не зламалось морально до сего часу. Щоби маси заломити морально большевики не можуть, хоч би як старались посилити терор. Чим більший терор, тим більша ненависть народу до окупанта. За цілий час кривавого терору большевицької гидри, в кожному селі начисляється кілька десятків вбитих односельчан, поляглих в боях з окупантом, або що згинули в облавах. Начисляється маси вивезених, сконфіскованих та спалених господарств, а грабежей, побоїв і не числиться. А маси

не за[ло]мились, крім одиниць, які боячись за свою шкуру пішли на услуги більшовикам, або сидять дома і пасивно ставляться до нашої справи (моя хата з краю), але це тільки одиниці, загал держиться добре, вірить в нашу боротьбу і перемогу. Всюди можна почути прокльони “батьку” Сталіну, більшовицькому режимові та прошення Бога о скорий кінець кривавому царству.

V. Шкільництво.

На терені надрайону є всюди урухомлені школи, крім сіл: Луг, Білі і Чорні Ослави, і Чорний Потік. Керівниками шкіл є східняки-москалі, а вчителі рекрутуються більш з місцевого населення. Учителі в 80 % без фахової освіти, провадять науку після більшовицьких плянів. Дуже малий процент є таких вчителів, котрі провадять навчання в нашому дусі. Є багато дітей в шкільному віці, котрі до школи не ходять з огляду на брак шкільного приладдя, взуття та одіння, а також з байдужості батьків та більшовицьких верховодів. Школи стоять на дуже низькому рівні в навчанні.

VI. Більшовицька пропаганда.

Більшовицька пропаганда між населенням не має жодного впливу. За даний час більшовики, крім господарчого експлуатаційного змісту мітингів не робили. Листівок, відозв більшовицьких за даний час не було на цілому терені. Більшовицьких газет, які появляються в терені, до сіл не доходять з причини малого накладу. Пропаганду більшовики ведуть все одного і того самого змісту: “все для родіни”, “все для армії”, “кінець війни”, “відбудова СССР”, “скорий кінець існування банди Бандери” і т.д. Дня 30.IX. був мітинг в Делятині, де говорили більшовики в справі здачі контингентів, та наказували, щоб люди не слухали “бандерівців”, бо “України самостійної не буде”. Народ більшовицькій брехні не вірить, всякого рода мітинги оминає. Як довідаються, що більшовицький агітатор приїхав у неділю чи свято до села, то навіть не йдуть до церкви, щоби не слухати більшовицької брехні. Прояви більшовицької пропаганди ліквідується.

VII. Релігійні справи.

З місцевих священиків трудно довідатися, чи хто з них перейшов на православ'я. Майже всі священики перейшли школу православ'я на НКВД. В Яремчанському р-ні в с. Дорі є монахи і в с. Микуличині. Священиків закликали на НКВД та наказували, щоби переходили на православ'я. Священики від цього відмовилися. НКВД наказало, щоби похорони, вінчання і хрещення не робили без їхнього позволення.

Дня 27.IX. о год. 3-тій в м. Делятині кільканадцять енкаведистів наскочили на церкву, де зграбували досить церковних

речей, а священник побачивши енкаведистів, втік з помешкання. Населення говорить, що на православ'я не перейде, а якщо перейде, то не в радянському союзі. Підє охочо, але не під примусом НКВД. Священиків з східних земель в нашому терені немає.

VIII. Вісті про Ч.А.

Частини Ч.А. кватирують по селах, як Яблониця, Ворохта, Татарів, Микуличин, Ямна, Дора, Делятин, і в м. Надвірній. По селах грабують харчеві продукти. До населення відносяться добре і дуже радо говорять з населенням про наші справи і дії УПА. Не задоволені большевицьким насильством, колгоспами, говорять, що в себе в Росії знесуть колгоспи і будуть працювати на західний лад. Населення інформують, що в Росії вже є велика партизанка, котра розбиває колгоспи. Червоноармійці в більшості є погано взуті, обдерті, брудні і голодні, зате старшини одягнені та взуті досить добре. Щодня переїжджають транспорти Ч.А. в напрям Коломия.

IX. Сплетні і поговори в терені.

Народ говорить, що большевикам скорий кінець, що наші відділи в Коломій-Косові розігнали уряди, що власовці оперують на Чехословаччині. А на великій Україні велике заворушення між червоноармійцями, а відділами НКВД. А також населення говорить, що Англія окупувала Туреччину, Еспанію і Фінляндію, а на днях має вибухнути війна між СССР і Англо-Америкєю. Большевицькі частини говорять, що вони не воювали за колгоспи і за Сталіна, а за волю і вільне життя. Також мають наказ вибиратися з окупованих теренів, бо інакше будуть мати ворогів довкола себе. В Надвірній на ринку большевик сказав, що вони з Галичини тоді заберуться, як все зграбують, сплять і залишать голий терен.

Поповнення т. I.

В долині Пруту в с. Микуличин дня 29.IX. о год. 8-мій рано, зайшло до села 18 енкаведистів та 10 стрибків, які арештували 3-ох господарів в віці 50-55 літ. Арештованих забрали до Яремча. Їх арештували ніби то за нездачу контингентів. В с. Дора 11 енкаведистів арештували 2-ох хлопців, які працювали в лісі. По кількох днях цих хлопців випустили на провокацію. В м. Делятині арештовано одну дівчину, яка працювала в молочарні. Причина в тому, що на дорозі відділ УПА забрав 200 кг масла, 500 крб. та 50 л сметани. Большевики сказали, що вона мала зв'язок з бандерівцями і на цій підставі її арештували. Большевики випустили на провокацію 35 осіб з тюрми м. Яремча, яких арештовано на облавах та на скоках. Ці арештовані, що вийшли говорять, що їх

випустили тому, що була контроля з обл. Станиславів. Вони всі чують себе не винуватими. Большевики пускають поміж маси різні провокації. А саме: що вони Галичину мусять звільнити, бо Бандера продав Україну Америці. До населення на мітингах говорять, що через тих, що в лісі, будуть забирати весь хліб та худобу, так щоб не годувати банди. Одначе на населення малий процент це впливає, виїмково на деякі одиниці.

Дня 13.IX. приїхало 3 автомашини з військом над с. Білі Ослави. Це військо висіло і пішло до Чорного Потоку. Тут о год. 7-мій рано розкинулись по селі і шукали за бандеровцями. Залапали 6 дівчат в селі і год. 10-тій вернули назад. З ними був місцевий стрибок – Ткачук Василь-“Лоза” б[увший] стрілець сот[ні] “В”, який виказав за дівчат. Це був спецвідділ з Надвірної. Дня 16.IX. районне НКВД, а також пограничники грабували збіжжя говорячи, що забирають контингент. Забирали що в кого знайшли, не оставляючи жодного квіта за зграбовані артикули. Того самого дня перейшли большевики до Чорних Ослав, де зграбували 20 мехів збіжжя, п'ять штук худоби та заарештували 4 особи і зліквідували одно господарство. Дня 23.IX. в с. Микуличин заарештували родину Філяка Петра с. Юри. Родина числила 7 осіб. Дочка з тюрми втекла.

П[остій] д[ня] 10.X.1945 р.

Слава Україні!
/ М-150. /

*ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 81, арк. 338-339 зв.
Оригінал. Машинопис.*

№ 43
ЗВІТ НАДРАЙОННОГО ПРОВІДУ ОУН
НАДВІРНЯНЩИНИ

Грудень 1945 р.

Надвірнянщина
грудень 1945.

З В І Т

Звітний період замітний пожвавленням дій так большевицької цивільної адміністрації, як і органів безпеки. З наближенням зими та першим снігом большевики помітно скріпили терор на всіх відтинках. З цією метою в терені підкинули свіжі військові підкріплення та створили нові опірні бази в Порогах, Маняві, Майдані і Росільній Солотвинського р-ну, Пасічній Надвірнянського р-ну, Заріччі над Прутом, Делятині і Микуличині Яремчанського р-ну. Для масових акцій створено спецвідділ в силі одного баталіона в Надвірній, та відділ пограничників в Микуличині і Делятині (около 200 чоловік, приналежні до чорноморського погранокругу).

Засадничо большевицькі акції мали різний характер в низинних теренах, а інші в гірських лісистих теренах. В гірських теренах большевики дальше приміювали акції ширших масштабів з участю більших сил (обов'язково пограничників), хоч дещо відмінно ніж попередньо. Акції такі проводились рівночасно кількома групами та в кількох напрямках, охоплюючи при цьому лісові масиви. Поодинокі большевицькі групи закатировували в лісі і тільки час до часу наскакували на село. В звітному періоді відмічено дві такі акції:

Першою були заняті такі села Ланчинського р-ну: Саджавка, Майдан, Кубаївка, Парище і Струпківські ліси. Акція розпочалася коло 15.11. та тривала до кінця цього місяця. Участь в акції брали спецвідділ з Надвірної, відділ з Ланчина, відділ з Коломиї та Станиславова. В тому часі большевики несподівано наскакували на поодинокі села, переводили докладні труси та зникали знову в лісах, щоб наскочити на інше село. Дня 23.11. відділ большевиків з гарматкою переїхав через с. Парище. В селі переводили ревізії, без результатів. Дня 17.11. спецвідділ наскочив над ранком на с. Красна та зловив трьох мужчин. Вночі з 17/18 відділ большевиків з Ланчина й Яремча ніччю о год. 22-гій, наскочили на с. Добротів. Входячи двома групами з різних напрямів,

большевики через непорозуміння, звели зі собою 10-хвилинний бій, в якому впало 7 большевиків. В часі облави арештували дві дівчини та чотирьох мужчин. Дня 25.11. спецвідділ робив труси в с. Парище та арештував дві особи. Дня 25.11. великою силою большевики наскочили на с. Кубаївка, де стрінули відділ УПА, що вертав з наскоку на Отинію. Бій тривав цілий день, ніччю наші відділи вицофали, маючи трьох забитих. Большевицькі втрати були багато більші, ніччю большевики вивозили вбитих та ранених до Ланчина автами.

В тому ж часі відбувалися акції в Ланчинському р-ні (долина Пруту). В акції брали участь спецвідділ з Надвірної, погранкомендатура з Яблониці, пограничники з Яблонівського р-ну. Центром большевицьких акцій були сс. Чорний Потік, Чорні і Білі Ослави та Микуличин. В часі цієї акції большевики не сиділи постійно в селах, а в більшості в лісах, укриваючись від людей. На села тільки час до часу насакували невеликою групою, забираючи харчі, арештували людей та знову зникали в лісах. Часом переходили з ліса в ліс через село, не вступаючи до жодної хати. Часто сходили під село опівночі та ждали там до рана, а ранком сходили в село та переводили арешти і ревізії. Дня 9.11. 80 большевиків включно з райадміністратором, ранком зайшли в село, вбили господиню Поварчук Василену та арештували 10 осіб. Дня 14.11. 280 большевиків при участі районної адміністрації Яремча, зробили облаву на с. Чорні Ослави, під час якої арештували 23-ох людей. Большевики наскочили на село з трьох сторін з лісу. Дня 18.11. о год. 24-тій відділ большевиків в силі 50 осіб робив перевірку ліса біля с. Чорні Ослави. Большевиків вели на бункри станиці Грещук Антось та Мельничук Іван. В лісі вбили двох хлопців та двох зловили живими. Дня 26.11. 50 большевиків вийшло з лісу під село Лючки і перейшли селом Чорні Ослави, де запали одного мужчину. Після того наскочили на с. Білі Ослави, де з бункру витягли двох стрільців. (Протоколи пересилаю).

Після повстанської акції на м. Делятин, почалась третя масова акція по другій стороні Пруту, яка обняла сс. Луг, Любіжна, Зелена, Пасічна.

Дня 30.11. вечером підтягнули в сс. Пасічна і Зелена сили, а ранком 1.12. Надвірнянський відділ пішов з Делятина через с. Луг на верхи за слідами відділу. Війська з Зеленої і Пасічної вийшли теж на верхи в ліси і там перебували два дні. Рівночасно в селах залишились застави, які переводили ревізії і арешти. Дня 1.12. [19]45. 20 большевиків, які [були] в селі на заставі, арештували Турчина Миколу літ 17. Того ж самого дня 40 пограничників пішло

з села Пасічна на присілок Кременоса, де переводили ревізії до вечора (2.12.). Опісля пішли в ліси. Дня 3.12. кількох большевиків підсунулось під бункер кущового провідника Прута в лісі і закидали його гранатами. В бункрі загинули: Прут, його 2 стрільці Козак і Скорий, та боївкар Сірко (протокол висилаю).

В низинних теренах за той час було кілька облав на села, які тривали [...] ще одного дня. Дня 21.11. 250 большевиків з Солотвини і Надвірної, перевели одноденну облаву на с. Жураки Солотвинського р-ну, під час якої шукали за бункрами. Під час цього арештували 4 дівчини, в тому [числі] кур'єрку з Маняви. Дня 23.11. відділ большевиків в силі 200 чол., перевели облаву на с. Кривець цього ж р-ну. Большевикам на місці давала інформації Джогера Анна (недавно приїхала з Німеччини). Арештовано 9 осіб за її всипою. Дня 7.12. відбулася облава в с. Заріччя н[ад] Прутом. На початку акції большевики зловили одного стрільця, який опісля водив по тих дівчатах, які носили їсти в ліс. Під час облави впав Гарт зі стр. Пугачем. Вони відбиваючись, вбили 5-тьох большевиків і коли не стало набоїв, пострілялися. Дня 8.12. зранку Цуцилів обложили большевики зі Станиславова, ввійшовши в село, шукали дротами бункрів.

Поза тим большевицькі акції мали характер дрібних наскоків на всипи. В тому випадкові большевики виступали в меншому числі. Дня 23.11. 80 большевиків зайшло з Печеніжина в с. Чорний Потік та арештували багато людей, яких на місці допитували і випускали, крім чотирьох, яких забрали в район. Дня 23.11. 30 большевиків наскочило на присілок с. Красна Лаз та перевели ревізії. Наскоки ці найчастіше були [с]получені з засідками. Большевики заходили в село ніччю, робили засідку, а перед ранком відходили. Дня 27.11. 35 большевиків заїхали о год 4-ій по полудні до с. Старуня та заквартирували в священика, на одному кінці села та в Лазарів Анни, на другому кінці села. Опісля переводили ревізії та засідки. Ранком вибралися. Вечером 1.12. 150 большевиків переходило через с. Старуня, де зробили засідки, а ранком вибралися до с. Жураки. Число засідок збільшилось з першим снігом. При тому большевики примінили свіжий метод, який полягав на тому, що група большевиків непомітно вечером заквартирує в наших хатах та виставляє 1-2 стійкових, створюючи враження, що це наші квартирують. При наближенні повстанців до хати, стійковий один здержує, а другий повідомляє тих, що в хаті. Такі засідки переводились Надвірнянським НКВД. Дня 26.11. боївка РО НКВД в силі 15 чол. при участі б[увшого] начальника стрибків зі с. Пнів'я Похилюка та Марича, зайшли вечером

на присілок Мозолівка і закватували в хаті під лісом. Цієї ночі повз ту хату переїжджала з харчами боївка СБ. Большевицький стійковий задержав їх і почав договорюватись. Наші думали, що це місцевий куш (квартирує в тій хаті). Тим часом большевики вдарили вогнем по боївці. По десяти-хвилинному бою боївка відступила, втративши вбитим одного боївкаря Рака та харчі (протокол пересилаю). В днях 27, 28, 29.11. Надвірнянське НКВД робило постійно нічню засідку вздовж Бистриці від моста коло Надвірної аж до моста с. Битків. На засідку не попав ніхто. Дня 18.11. 10 большевиків зробили засідку на присілку Білосорина. На засідці впав боївкар СБ Кармелюк (протокол висилаю). Дня 30.11. 40 большевиків з Надвірної зробили засідку під лісом в с. Лойова, на яку попав інформатор СБ “[...]” з одним стрільцем і дівчиною (протокол висилаю). Дня 7.12. спецвідділ з Яблунівського* р-ну зійшов в с. Микуличин та під лісом зробив засідку від 13-тої год. до вечора. Вечером на засідку вийшло двох стрільців з боївки Шугая та дівчина. На засідці дівчина важко ранена і її забрали до Яремча. 8.12. 35 большевиків зробили засідку в горах між селами Микуличин, Чорні Ослави і Березови. На засідці большевики застрілили одного цивільного мужчину, який случайно переходив тою дорогою.

В звітному періоді большевики намагалися повернути до старого засобу боротьби з повстанським рухом, а саме “груп самоохорони”. Органи НКВД організували такі групи в селах із тих, які повернули з ЧА, але не були на фронті (це головнo ті, які минулого року були зловлені, або зголосилися, а опісля були вислані в ЧА).

Такі спроби були в цілому терені. Між іншим були вже такі групи організовані в сс. Манява, Бабче, Яблінка. В інших селах помимо знущань большевиків, такі групи не вдалося зорганізувати. Зі старих груп “самоохорони” діяльними були стрибки в Майдані Середньому та особливо в с. Пасічна. Остання тероризувала населення свого села ревізіями та конфіскацією майна. Дня 21.11. ті самі стрибки ходили по селі та перевіряли хати, двох з них були переодягнені в жіноче убрання. 30.11. п’ять стрибків з Михайликом ходили в селі попід хати, а стрінувши кущовиків, стріляли за ними.

В звітному періоді большевики широко приміняли вивіз родин та конфіскації майна. У більшості випадків большевики вивозять

* *Дописано ручнo.*

родини тих підпільників, які вже впали, або зараз арештовані і засуджені, менше родин наших симпатиків. Дня 21.11. Яремчанське НКВД вивезло дві родини зі села Дора, яких сини в УПА. Того самого дня вивезено три родини зі села Микуличин, яких сини криються від ЧА. Дня 21.11. Надвірнянське НКВД вивезло Дутчака Антося (жінку з дитиною) та skonфіскувало майно родини Чумака (родина втекла). Того самого дня Солотвинське НКВД за всипом Джогери Анни і Настуні, вивезло зі с. Кривець п'ять родин (протокол висилаю). Дня 25.11. НКВД skonфіскувало майно родини Кобзаря (забитий на засідці в с. Бухтівець). Того самого дня 10 большевиків Надвірнянського НКВД skonфіскували майно Дронюк Палагні (сестра вбитого боївкаря СБ) та вивезли Савуляка Василя з родиною та Круп'яка Дмитра (батько арештованого боївкаря СБ) – всі з села Пнів. 26.11. вивезли з Майдану Середнього родини тих, що впали минулого року під час різдвяної акції.

Особливо помітним в звітному періоді було посилення большевицької пропаганди. На всіх мітингах проваджених по селах, говорили про ліквідацію повстанців. Крім того, в пресі появився наказ наркома НКВД Рясного нижче стоячим органам НКВД, не чинити жодних репресій на тих повстанців, які зголосилися, а відпускати їх домі. Цей наказ в окремій відбитці був розповсюджений поміж населення (один примірник висилаю). Крім того, в пресі появилися статті вислужника Дудикевича п. з. "Українські націоналісти на службі загарбників", в якому автор хоче представити національно-самостійницьку ідею, як службу німцям.

Рівночасно в терені відбувалися мітинги по підготовці до виборів. Дня 27.11. відбувся мітинг в с. Стримба, на якому нквдист Ласов між іншим сказав не слухати бандеровців, бо їх і так до 10 лютого знищать.

Широкого розголосу набрали в звітному періоді відплатні акції відділів УПА на райцентри і інші боеві акції, які позитивно відбилися на настроях укр. населення та підпільників. Вдалі акції були знаменитою відповіддю на большевицьку передвиборчу пропаганду. Дня 14.11. відділи УПА "Ч" і "І" зробили вдалий наскок на райцентр Надвірна. Відділи дійшли до центру міста і перебували там дві години. При цьому обстріляли будинок НКВД і НКГБ та закидали гранатами кілька приватних большевицьких квартир. Рівно ж спалено два головні мости. Втрати большевиків в людях обчислюється коло 30 осіб. По нашій стороні втрат не було (протокол висилаю).

Дня 25.11. відділ УПА в силі одного роя під ком. "Я" зробив засідку на дорозі між селами Пасічна і Зелена. Ворог втратив 14 вбитих (протокол висилаю).

Того самого дня відділ УПА (Колом[ийщина]) [...]. Дня 26.11. самооборонний куш під ком. "Б" зробив засідку на большевиків, що вертали з грабунку з с. Білі Ослави. На засідці впало трьох большевиків. Наших втрат не було. Дня 30.11. [відділ УПА] під особистою ком. "Д" атакував місто Делятин. Під час акції большевики втратили 17 вбитих, спалено тартак, 8 автомашин, розбито будинок ж-д НКВД. Після одноденного бою відділ відступив без власних втрат (протокол висилаю). В боях з наступаючим ворогом в сс. Зелена і Пасічна в дні 1.12., відділ "Д" знищив 39 большевиків, між ними 9 старшин. Власні втрати 7 вбитих, 2 пропали без вісті (протокол висилаю). Того самого дня відділ УПА (Колом[ийщина]) під ком. чот. "Л", зробив засідку на дорозі в присілку Підліснів (с. Микуличин), та замінував міст. В повітря вилетіло особове авто. Большевики втратили вбитими: капітана, сержанта та 2 рядових, наших втрат не було. Дня 7.12. атентатчик "Б" з двома друзями застрілив дир. театру в Надвірній комсомольця Григораша Івана (протокол висилаю).

Большевицькі органи безпеки в звітному періоді для розшифровки відділів УПА та поодиноких осередків проводу, висилали агентів-рейдовиків. Завдання цих агентів було включитися в повстанські ряди та протягом деякого часу розшифрувати їх і передати оперуповноваженому. На агентів-рейдовиків використовували большевики малолітніх та бездомних наймитів. Агентам большевики давали нагороди в речах (панчохи і т.п.). Замітне, що Яремчанське НКВД-НКГБ арештує масово людей (до 30 на од[и]н раз) і потім цим людям дозволяє втікати чи то в дорозі чи з тюрми. Деякі бувають такі, що вже по кілька разів втікали з-під арешту. Останньо Яремчанське НКВД (новий начальник Кудянцев) випустило двох людей зі зброєю. Люди ці кілька днів перед тим водили большевиків по бункрах, один з них після виходу зголосився, що має завдання вбити станичного та члена районного проводу.*

*ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 80, арк. 138-139 зв.
Оригінал. Машинопис.*

* Документ без закінчення.

№ 44
ЯК ПРОХОДИЛИ ВИБОРИ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ
СРСР НА ТЕРЕНІ НАДВІРНЯНСЬКОГО
НАДРАЙОНУ ОУН

21 квітня 1946 р.

Станиславівська округа*
Надвірнянський надрайон

Як проходили вибори до
т.зв. "Верховної Ради СРСР"

Вибори у Верховну Раду були назначені на день 10.II.[19]46 р. Ще задовго до виборів, від місяця грудня вели большевики посилену пропагандивну кампанію. Насамперед відділи агітації і пропаганди при райкомах КП(б)У назначили уповноважених на села району. Вони ангажували до пояснення "Положення до виборів" майже всіх інтелігентів, які є на селах (учителі, службовці). Свою роботу вели вони десятихатками, а все щонеділі відбувався коло церкви або в сільраді великий мітинг, на якому вишколений балакун доказував демократичність сталінських виборів. Населення всяко уникало цих мітингів.

Пізніше пройшло висунення кандидатів до дільничних і інших виборчих комісій. Збори відбувалися по заводах, сільрадах. Тут "одноголосно" висували згори наміченого большевиками кандидата. До дільничних виборчих комісій входили люди, запряжені до большевицького адміністративного апарату, місцеві робітники-"стахановці", учителі, селяни. Із цими останніми мали большевики трохи мороки, бо всякий як міг відгрібався від тої почесті.

Большевики знали, що пропагандою місцевого дядька не візьмуть і тому 9.I. до кожного населеного пункту заїхав гарнізон в силі 30 чоловік. Вони мали задержатись по селах до закінчення виборів. Большевики говорили, що військо є по селах тому, щоб "бандерівці" не перешкодили вільному виявові волі народу.

Пригляньмося, як поводитися "гарнізони" на місцях.

Вони насамперед вивчили терен і при помочі рай[онного] НКВД почали арештування всіх *підозрілих*** в зв'язках з

* У верхньому правому куті документу надпис синім олівцем: 67/46.

** Дописано ручно.

повстанцями-підпільниками. В зв'язку з тим б[а]гато родин, яких діти згинули або є в ОУН чи УПА, мусіли критися, а тим самим вони не ввійшли до виборчих списків. НКВД пустило чутку, що хто не піде до голосування, то того вивезуть на Сибір. Б[а]гато людей говорило, що живе тільки до закінчення виборів. Нарешті прийшов день виборів, його попередило висунення кандидатів у депутати. По Надвірнянській виборчій окрузі кандидатом у Верховну Раду висунений генерал-полковник Москаленко, а кандидатом у Раду Національностей – Туряниця (зі Закарпаття). Всі, очевидно, одногolosно підтримали їхні кандидатури.

10.II.[19]46. за годину до виборів, кинулися по хатах і гонили людей “голосовать”. Люди всяко відтягалися, але в кінці мусіли йти. Виборець приходив до середини виборчого льокалю, секретар дільничної виборчої комісії вишукував його прізвище у списках і давав два бюлетені і виборець, здійснюючи право на “таємне” голосування, мав іти до кімнатки і там, або счеркнути, або оставити кандидата. Та тут вийшла заковика. Большевики добиваючись 99,9% голосів, знехтували це право. У деяких виборчих дільницях разом із виборцем за параван ішов большевик (с. Жураки Солотвинського р-ну), або взагалі не впускали за параван (с. Старуня Солотвинського р-ну). До хорих їхали із урнами, але пр[иміром], в с. Росільна (Солотвинський р.) большевики їхали на присілок Рубань і по дорозі самі повкидали бюлетені до урни і вернулись з дороги, а ж[о]ден виборець не бачив їх. Вислід виборів знаємо по Українській РСР – 90,18% голосувало за кандидатів блоку комуністів і безпартійних.

Наша пропаганда велася при кінці грудня і з початком січня. Пізніше пропагандивна праця завмерла. Зв'язки були пірвані, наказ про “бойкот” прийшов на цей терен 23.I. так, що в терен по районах він розійшовся, а дальше ні. Противиборчі лозунги появилися в малій кількості в Солотвинському р-ні. В с. Жураках *розігнано** фіри з кінями, які стояли готові на день виборів.

Курінь УПА “Іскри” перешкоджував в виборах в селі Пороги (Солотвинщина).

Так виглядали найбільш “демократичні” вибори.

Постій, 21.4.[19]46 р.

Переяславець.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 38, арк. 206.

Оригінал. Машинопис.

* *Дописано ручно.*

№ 45
ЗВІТ З ПЕРЕБІГУ ВИКОНАННЯ ЛЮТНЕВИХ
ІНСТРУКЦІЙ ПРОВОДУ ОУН НА ТЕРЕНІ
НАДВІРНЯНСЬКОГО НАДРАЙОНУ

15 червня 1946 р.

Округа Станиславівська*
Надрайон Надвірнянський

З в і т

з перебігу виконання лютневих інструкцій Проводу ОУН.

Характеристика праці поодиноких референтур:

1. Організаційний референт надрайону впав в березні 1945 р. Від того часу орг. референта в терені не було. По районах був тільки організ. реф. у Ланчинському районі. Вив'язувався з роботи добре. Фактично він провадив роботою, бо тереновий Василь поза своє село Цуцилів далше в терен не йшов. Орг. референт Ланчинського району Забіяка впав [в] зимовій блокаді. Поза тим обов'язки орг. референтів виконували теренові провідники.

2. Надрайонний пропагандист – Євген, Ланчинський рай. проп. – Ярको, Яремчанський рай. проп. – Кіс, Надвірнянський – Вишня, Солотвинський – Чорноморець, всюди були кущеві пропагандисти.

Євген поставив роботу добре. Мав техзвено, двох спецкур'єрів. Сам він найбільше зі всіх надрайонних референтів ходив по терені. За 1945 р. перевів він у терені вишколи для всіх членів літом і осінню разом зі сл. п. Вартовим, перевів вишкіл для членства і симпатиків у Ланчинському і Яремчанському районах. Крім внутр. організаційної роботи, ведено працю серед українського громадянства. Проваджено мітинги з населенням. Проведено мітинги в гірських селах: Микуличин, Дора, Луг, де до того часу майже ніхто не заходив. Пропаганда повела наступ на здобуття гірських сіл, що були здеморалізовані ще з польських часів. Внаслідок тієї роботи ті села підтягнулися. Населення сприяє нашій боротьбі. Менше є випадків донощицтва.

Пр[имір], на початку 1946 р. у Ворохті внаслідок доносу, впав цілий районний провід цього терену. Та при кінці [1945] року та в 1946 р. в тих гірських селах перебували стрільці і боевики, кватируючи по хатах і не було випадку, щоб хтось доніс про них.

* У верхній частині документу надпис олівцем: VI-46.

Крім цієї роботи, головним завданням пропаганди було переломити психічне заломання мас і членства по т.зв. 20 липня. Багато людей поголосилося, поголосились навіть деякі члени. Народ стратив віру в нашу перемогу. Членство було застрашене пропагандою літнього нажиму. В цей час пропаганда почала вести перевишколи членства. Люди побачили, що повстанці ще є, бо вишколи велося рейдовим способом. Переходжено зі села до села.

В той час, коли пропаганда в надрайоні працювала, то по районах пропагандисти піддалися народнім настроям і майже нічого не робили. В кінці 1945 р. переведено реорганізацію пропаганди по районах, але не багато це допомогло, бо заки люди зжилися з новим тереном, прийшла зимова бльокада, яка про-чистила пропагандивні кадри* в цілому терені. І так впав надр. реф. пропаганди Євген, пропагандист Яремчанського району Трембіта, пропагандист Надвірнянського рай. Вишня попав живий, а пропагандист Солотвинського району забункрувався.

3. Найсильнішою в терені була референтура СБ, очолювана д. Сурмачем. В кожному районі були боївки СБ від 7-10 чоловік. Свою роботу СБ вело добре. Вичищувало терен з донощицького елементу. СБ стояло на сторожі чистоти орг. рядів. За згаданий період переведено чистку членства. До кінця листопада чистка була переведена в цілому терені.

Коли ходить про співпрацю теренових провідників з референтами СБ, то була вона в надрайоні, а по районах її майже цілком не було. Розглянемо причини цього. Рай. реф. СБ не хотів звітувати тереновому провідникові, мовляв, це все СБ-івська тайна, і її не сміє ніхто знати. Цеї справи не полагоджено дотепер, бо СБ-істи кажуть, що вони мають такі інструкції згори. Була тенденція в терені [у]самостійнити СБ, то значить перетворити СБ щось таке в роді гестапо, нквд-нкгб. Тому, крім всіх наказів і інструкцій, орг. чинники СБ старалися мати свою окрему господарку. Мануфактури, речей з ліквідації майже ніколи не здавано і районний СБ майже ніколи не стрічався з районним тереновим. Ця тенденція усамостійнення, вийшла, очевидно, не з низів. Навіть надрайонний тереновий провідник не читав ніколи протоколів і цеї справи не полагоджено дотепер, хоча вона була предметом не одноразових уступань зі сторони теренових чинників.

За звітний період в терені впав рай. реф. СБ Ланчинського району Ярема, а його попередник Петро перейшов на сторону

* У тексті: терени.

ворога перед 20 липня. В час зимової бльокади СБ понесло великі втрати. Впав надр. СБ Сурмач, надр. тех. референт Бурун, рай. реф. СБ Надвірнянського рай. Вихор, реф. Солотвинського району Орлич.

Зараз в СБ люди молоді, але за те з ними можна буде ефективно працювати і тим самим реалізувати орг. інструкції.

4. На цьому терені находилося 2 курені: Довбуша і Іскри. Обидва вони проводили боєві акції проти ворога. Особливо визначився чот. Нечай із вд. Іскри. Про чистку в відділах мені нічого не відомо, бо я перебрав терен 2.ІІ.[19]46. До зими відділи були не забезпечені, частинно зі сторони теренових чинників, а частинно таки зі своєї. Зимою більшовики розпорошили відділ Іскри, а відділ Довбуша визимував разом у 40 %. Зараз Іскра позбирав своїх стрільців з терену і знову має відділ. Довбуш воює, його стрільці часто ідуть на Закарпаття. Головною проблемою до розв'язання зараз є питання "дезертирів" з відділів. Вони ховаються і перед нашими і перед більшовиками.

5. Тереновою УЧХ є д. Дарина, а фаховою силою д. Фока. Цей період характерний тим, що поступенно жіноча сітка самоліквідувалася. На це вплинули різні причини, а саме жінки не видержали жорстоких умов боротьби, в їх рядах було мало ідейного елементу, а багато падало до жіночої сітки випадково. А то з тої причини, що був момент в житті організації, що було потрібно нових сил (1944 р.) як санітарки, розвідчиці, курієрки і т. п. Набрано всякого принагідного елементу, і це пізніше пімстилося на цілій організацийній роботі. Більшовики розложили насамперед розвідку, а опісля почали розкладати фахові сили. Треба було перебудувати цілість праці. Відсепаровано жіноцтво від орг. праці, а залишено за ними тільки опіку над хворими і раненими.

6. Господарчий реф. Сірко впав в серпні 1945 р. Від того часу не було госп. референта в надрайоні. Районні звітували безпосередньо до округи.

Господарка забезпечувала сітку на долах і в горах на зиму. Із цим завданням справилась вона в 50 %. Підтягнуто в Надвірнянський і Яремчанський р-н 200 м збіжжя і стручкових. Але тут виявилася нездорова практика деяких господарників в теренах. Вони магазинували все в великих кількостях і пізніше в час зимової бльокади, магазини впали в загальному у 70 %. Терен господарсько бідний, тому багато грошей ніколи не можна було стягнути.

За час зимової бльокади попадали всюди фінансові і господарські книги. Так, що звітування треба вести від початку.

7. Технічного звена при надрайоні не було. Зорганізував був техзвено Євген, але воно ще не починало діяти.

I. За пройдений рік ми досягнули такі позитиви:

а) збережено від смерті і каліцтва на імперіялістичних фронтах багато боєздатних мужчин і хоча багато перед 20 липня поголосилося, то все ж таки ми маємо збережений людський капітал;

б) ОУН і УПА зберегла для українського народу керівні кадри, як військові, так і організаційні. В безпосередній боротьбі з ворогом ці кадри вказували народові шлях до боротьби за Українську Самостійну Державу;

в) коли війна закінчилася, ми не перервали боротьби і тим доказали, що підпільна і повстанська боротьба в більшовицькій дійсності є можлива і єдиноправильна. Про це переконався народ, коли ми почали ліквідувати п'явок-енкаведистів і всяких вислужників. Нарід пізнав, що наколи не було б повстанців, то на їх шії вже давно було б колгоспне ярмо.

Але були і непопадання в нашої роботі:

а) замало уваги звертано на опанування гір;

б) були випадки, що деякі стрільці і молодші командири зле обходилися з цивільним населенням. Це в деяких околицях підривало довір'я мас до ОУН. Цього на будуче ми повинні вистерігатися.

II. а) ідейно членство стояло досить високо. Було багато випадків, де у безвихідній ситуації члени, щоб не дістатися в руки ворога, самі себе стріляли, або розривали гранатами;

б) політично членство слабо вироблене, але поволі підтягається їх. Треба ще багато праці, щоби членство стояло на висоті тих завдань, яких від нього вимагає життя. Зате членство вірить проведові і виконує всі накази. Серед членства є ще не викорінена цілком орієнтація на зовнішні сили, але поволі життя само вчить;

в) організаційно членство добре вироблене. За час більшовицької дійсності кожний набрав досвіду, хоча це треба було сплатити великими людськими жертвами. Нові методи революційної боротьби і всі напрямні праці легко даються переводити в життя;

г) морально кадри ще держаться на належному рівні. Знаємо, що кожна війна несе за собою упадок моралі. Бачили на наших теренах різні армії, але треба признати, що членство і бійці УПА морально стоять високо. Рідкі випадки піянства, розпусти, а вже цілком немає грабежей, чи вбивств для наживи. При кінці 1945 р.

переведено лікарський перегляд кадрів у Надвірнянському і Яремчанському районах. Перевірка виказала в Надвірнянському районі одного венерично хворого, а одного венерично хворого в Яремчанському районі. Це в районах, де венеричні недуги найбільш поширені ще жидами, поляками-літниками, мадярами та більшевиками;

д) інтелектуально кадри високо не стоять. Виною польська окупація, бо не кожний міг дозволити собі на науку.

Приміром, при кінці 1945 р. трьох членів надрайонного провуду мало середню освіту, а одним не повньо-середню.

Солотвинський район: районний – 9 клас десятирічки, господарчий – 9 клас, пропагандист – 4 класи, а СБ-іст – середню освіту.

Ланчинський: районний – 4 класи, господарчий – 4 класи, СБ-іст – 7 клас.

Надвірнянський: районний – 7 клас, СБ-іст – середня освіта, пропагандист – незакінчена вища (3 роки агрономії), а господарчий – 4 класи.

Яремчанський: районний – 4 класи, господарчий – 4 класи, а СБ-іст – 7. (Ці дані з кінця 1945 року).

III. Настрої мас змінні. Це залежно від ситуації в світі і від наших успіхів, або невдач. В час т.зв. “рубак” під ворожим терором, населення частинно заломилося, але більше заломання приніс 20 липень. Щоби це направити, треба було досить труду, а це треба було робити боротьбою. Після цих ударів, які мали на меті відірвати від нас маси, наступило відпруження, що дало нам можливість опанувати ситуацію.

Маса в основному співпрацює з нами. Люди допомагають нам чим можуть. Маси уважають нас своїми оборонцями перед всіми ворогами. Мало є людей, які пішли б проти нас. Наша ідея наводить живий відгук серед мас. Маса вірить у зміну і тої віри нічого не може захитати.

Постій, 15.6.1946 р.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 72, арк. 264-266.

Оригінал. Машинопис.

№ 46
ЗВІТ НАДРАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН
НАДВІРНЯНЩИНИ ЗА 1946 Р.

[Січень 1947 р.]

Станиславівська окр. *
[Надвірнянський надрайон]

[З В І Т
за 1946 р.]**

А. ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРЕНУ:***

Терен в большевицькій адміністрації поділений на 4 райони: Солотвинський, Надвірнянський, Ланчинський і Яремчанський.

10.І.[19]46. в усі села районів заїхали гарнізони внутрішніх і пограничних військ нквд. Для прикладу подам числові дані про стан гарнізонів, які посвідчать про опанування большевиками терену.

Солотвинський район: Жураки – 30 чол., Старуня – 30, Гвізд – 30 чол. (цей гарнізон оперував в селах Гвізд, Молодьків і Бабче, де не було гарнізонів), Монастирчани – 30 чол., Манява – 40, Кричка – 30, Пороги – 60 (три гарнізони), Гута – 20, Прислуп – 40 чол., Майдан – 30 чол. (це була заразом охорона копальні), Яблінка – 30, Кривець – 30, Космач – 30, Росільна – 30, Дзвиняч – 30 чол., це заразом і охорона копальні.

Надвірнянський район:

Рафайлова – 30 чол., Зелена – 50 чол., Пасічна – 60 (три гарнізони) та охорона копальні 20 чол., Битьків – 1 батальон сталої охорони копальні, Пнів – 60, Стримба – 35, Лоева – 30 чол. (крім того, тут була станиця жд нквд в числі 15 чол.).

Яремчанський район:

Луг – 30 чол., Ослави Білі – 30, Ослави Чорні – 30, Заріче – 50, Дора – 30, у всіх селах долини Прута від Яремча вгору (Ямна, Микуличин (3 гарнізони), Татарів, Ворохта і Поляниці) було від 30-60 чол. Тут не подається чисельности жд військ нквд, які сильно бережуть залізничної лінії, що веде на Закарпаття.

* Дописано ручно.

** Оригінал документу без заголовку.

*** У верхньому правому куті документу надпис олівцем: XI-46; посередині – надпис червоним олівцем: 16.

Ланчинський район:

Перерісль – 30 чол., Цуцилів – 30, Фитьків – 50, Волосів – 30 чол., Камінна – 35, Гаврилівка – 30, Майдан Горішний – 40, Парище – 30, Майдан Середний – 30, Вишнівці – 30, Красна – 40, Тарновиця Лісна – 40, Добротів – 30, Саджавка – 30, Іванівці – 30 чол.

Вони розквартирувалися по школах, або громадських будинках (сільрадах) і в перших днях свого побуту в селі нікуди не ходили, лише загосподаровувалися. Між людей пустили поголоску, що мають бути аж до дня виборів, то є до 10.II.[19]46. Говорили вони, що мають перешкодити “бандерам” вести противиборчу пропаганду, і що коли вони, “бандери”, не будуть їх чіпати, то вони їм нічого не будуть казати. Та внедовзі відносини різко змінилися. З району до кожного гарнізону прикріпили “уполномоченого” нквд. Він уже мав сітку сексотів, а розпорядження мусів слухати начальник гарнізону. Маючи деякі агентурні дані, розпочали большевики свою діяльність по селах. Насамперед примінили большевики свою стару тактику розбиття єдності народу. Вони попробували різними способами відірвати маси від революційного руху. Цього мирними засобами зробити вони не могли, тому почали примінювати терор, щоби народ заломився і не помагав повстанцям.

До цього треба було їм місцевих людей, які знають терен і населення. Одначе почали большевики організувати станиці стрибків, т.зв. “відділи самооборони перед бандитами”. Цим вони хотіли створити уявлення, що то не вони борються з повстанчим рухом, а самі селяни. Спочатку брали вони до стрибків хлопців із 1927, 1928 і 1929 р. народження. Їх кликали до гарнізону, і там енкаведист казав їм вписуватися до стрибків, бо як ні, то візьмуть до Червоної Армії. Більшість хлопців із згаданих річників пішла до стрибків, бо, мовляв, краще бути ближче дому. Спочатку большевики допустили невиданий в них лібералізм. Стрибки вдень сиділи в гарнізоні, а вечером без зброї могли іти додому, або куди завгодно. Така легка служба навіть декому подобалася. Деякі стрибки при стрічі з повстанцями остерігали їх і передавали набої. Цей елемент в стрибках не міг большевикам багато допомогти, бо ці хлопці вирости в час боротьби, бачили повстанців, а навіть їх рідні були часто репресовані большевиками. Вони большевикам не давали жодних матеріалів. Тоді большевики притягають до стрибків поворотців з Німеччини. Це були переважно ті, що були большевицькими активістами в час першої большевицької окупації 1939-1941 рр. Коли німці прийшли, вони

втікли перед заслуженою карою до Німеччини, або їх вислали туди Арбайтсамти. Тепер вони постановили відімститися. Із них і демобілізованих вояків ЧА рекрутувалися начальники стрибків. Щоби завдати нам нищівного удару, большевики всіх зловлених “симпатиків” і “околотників” не потягали до відповідальності, а майже без ніякого допиту втягали в стрибки. Це подіяло [на] “околотників”, які бачучи, що большевики нічого не кажуть, почали масово голоситися і всіх втягали больш[евики] до стрибків.

*Членство в той час держалось добре. Тепер большевики мали активних помічників – стрибків, які їм вірно служили**, одні тому, що хотіли помститися на нас, а другі тому, що боялися, щоб ми їх не покарали за зраду. Вони говорили, що мусимо всіх “лісових” виловити, бо навесні вони з нами порахуються.

На день виборів, то 10.II.[19]46. стан станиць стрибків в терені був такий:

Солотвинський район: Жураки – 40 чол., Старуня – 20, Молодьків – 52, Бабче – 17, Манява – 18, Кричка – 12, Пороги – 15, Яблінка – 15, Прислуп – 18, Росільна – 24 і Космач – 32 чол. Найліпше в цій акції протиставилося большевицьким намаганням село Гвізд, де мимо всіх зусиль большевикам не вдалося організувати станиці стрибків. Тут примінили большевики терор: кожний молодий мужчина чи хлопець був арештований і битий до втрати притомности, але до стрибків не пішов ж[о]ден.

Надвірнянський район:

Лоева – 19 чол., Пнів – 6 чол.

Ланчинський район:

Добротів – 20 чол., Красна – 15 чол., Майдан Горішний – 15 чол., Парище – 20, Перерісль – 20, Фитьків – 20, Цуцилів – 10, Тарновиця – 34, Волосів – 15, Гаврилівка – 30, Саджавка – 15, Іванівці – 18 чол. Стрибки всюди були активні. Виїмок становить с. Красна, де стрибки цілу зимову блокаду допомагали відділові УПА і підпільникам, і не було випадку, щоби хтось доніс большевикам.

Яремчанський район:

Заріче – 20 чол., Луг – 15, Дора – 15, Ослави Білі – 15, Ослави Чорні – 18, Микуличин – 24 чол., а в селах долини Прута були ще старі стрибки.

В третій декаді січня приступили большевики до наступу на рештки “околотників” і на низове членство, які були зв’язані з тереном і не могли перекидатися з місця на місце. На кожному

* *Дописано ручно.*

мітингу і в шептаній пропаганді більшовики говорили, щоби всі здавалися, і що нікому нічого не буде. Страшили, що наколи хтось не здасться, то вивезуть на Сибір його родину, а майно skonфіскують. Коли когось зловлять, то на місці його розстріляють. Це допомогло більшовикам. Почалися зголошувати “околотники”, які тепер мали сяке таке оправдання на випадок, якщо б повстанці їм щось закидали. Їх всіх брали до стрибків, а хто був багатший, то викуплювався від стрибків салом та самогонкою і його давали на роботу на копальнях, або в лісозаготівлях. При кінці січня почали голоситися і деякі низові працівники Організації: станичні харчеві, б[увші] шефи зв'язку, курієри, які не мали де подітися тому, що вони все були знані і перед ніким не конспірувалися. Голосилися і стрільці УПА, які в який-небудь спосіб відлучилися від своїх відділів. Причиною зголошення низового членства було те, що цей елемент в Організації був випадковий, який задля користи і з моди був членом чи виконував якийсь функції по станицях; що вони не були достатньо підготовані до нажиму; що більшовики страшили вивозами і арештуванням родин (це більшовики переводили і на практиці); що більшовицька пропаганда настирливо впевняла, ще вже всі поздавалися і що наш рух вже розбитий (це виглядало на правду, бо з причини зими і нажиму зв'язки пірвалися і будучи без контакту люди ломилися). Все це доповняло те, що час до часу водив по знаних йому хатах якийсь відомий підстаршина чи стрілець УПА. У Солотвинському районі водив чот. куреня “Сивуля” – Іскра, який в с. Старуня показав замагазиновану відділом амуніцію (5 тис. штук) і водив по цілому терені по всіх знаних хатах. В Солотвинському р-ні водив роєвий “Сивулі” – Олень. У с. Жураках Солотв[инського] р-ну йому здався стрілець “Сивулі” – Ясень, який водив по селах, а опісля став начальником стрибків у тому ж селі. У с. Микуличин зголосився кущевий Чуприна, який незабаром став начальником стрибків. В терені було більше таких людей. Це подіяло на маси від'ємно.

Тепер кожний дядько боявся стрільця чи члена, щоб той до нього не привів. Через поодинокі випадки заломання селяни боялися і говорити з добрими членами. До того дядьки не бачили нашого руху, який до того часу був сильний, а тепер завмер цілком. Настало скрутне становище. На добавок злого появився в терені “Наказ” керівника нквд України “про посилення боротьби з “бандитами” від 1.ІІ.[19]46. В ньому різко говорилося про те, щоб всі громадяни зголосили всі криївки, які в них є, на ро нквд. Далі говорили в наказі, що хто допомагає, або передержує “бандитів”, буде суджений. Також говорилося про те, що учасники ОУН і

збройних банд можуть голоситися, а нічого їм не буде. Цей “наказ” був виданий для обласних управлінь НКВД, ро НКВД, пограничним і внутрішнім військам НКВД. Цей “наказ” був в своїх наслідках грізний для нас. Тепер ніхто не хотів дати викопати в себе криївки.

Большевики розпочали реєстрацію бункрів. Вони ходили від хати до хати і кожний господар мусів підписатися, що він про такий, і такий наказ знає, і що в нього немає криївки. Люди позасипали всі ями, які були в господарстві.

Большевики, коли знайшли криївку, то конфіскували майно, а в с. Старуні Солотвинського р-ну був такий випадок: зловлений “околотник” Бойчук Михайло привів до криївки, де було в той час 4-х стрільців із куреня “Сивуля”. Їх большевики забрали живими, а господаря за те, що не хотів перед тим признатися про криївку – замучили на смерть. Трупку кинули в рів і там лежав він чотири дні на пострах другим. Це було 2.2.[19]46. Вістка про це скоро розійшлася по терені і від тепер ніхто не дозволяє нізащо в світі викопати в себе криївку. Підпільники і решта “околотників”, які ще не поголосилися, потішали себе тим, що після виборів гарнізони виберуться.

В парі із боротьбою із нашим рухом, большевики вели активну підготовку до виборів. Потворено дільничні виборчі комісії, до яких ввійшли большевицькі прислужники і яких “одногосно” затвердили збори робітників і селян. Членами дільничних виборчих комісій, крім большевицьких прислужників, були люди, які як небудь були запряжені до адміністративного апарату (голови і секретарі сільрад, фінагенти, голови кооператив), учителі, робітники (стахановці) і деякі селяни.

Ці чотири райони належали до Станиславівської Виборчої Округи по виборам [до] Верховної Ради СРСР. Кандидатом у депутати був генерал-полковник Москаленко. Ці чотири райони належали до Прикарпатської Виборчої Округи по виборам у Раду Національностей СРСР. [Кандидатом у] депутати був секретар Закарпатського облкому КП(б)У Іван Іванович Туряниця.

Очевидно збори селян і робітників “одногосно” схвалили висунення згаданих кандидатів і інших кандидатів ніхто не висував. Большевики всякими способами популяризували імена кандидатів, всюди були порозліплювані плякати з їхніми портретами, а в кінці була подана біографія, в якій вихвалювалося під небеса їхню вірність батьківщині, большевицькій партії і великому Сталіну.

Большевики роздали на села багато пропагандивної літератури, зв’язаної з виборами. Найбільше давали конституції

СРСР і Положення про вибори до Верховної Ради СРСР. Це розповсюджували вони через сільради і їхніми зв'язковими з масами були десятники, які мусіли дбати, щоб література дійшла до виборців. Ці книжечки служили дядькам до курення.

На заводах пропаганда йшла повною парою. Штатні агітатори з райкомів КП(б)У доказували найдемократичнішість сталінської конституції, які вона благає робітникам і т.д. Все життя йшло під знаком виборів. Большевики постановили використати вибори до ще більшого визиску робітників. Появилися в райгазетах замітки, в яких якийсь робітник в честь виборів став в стахановську вахту і виконав норму на 300 %. Це зараз обговорено на робітничих зборах і робітники мусіли зобов'язуватися працювати продуктивніше, ніж дотепер.

Наближався день 10.II.1946 р. До того часу вже всі, які коли-небудь мали щось спільного з повстанцями, були арештовані і катовані по гарнізонних тюрмах. Їх здебільшого по кількох днях випускали, але також дядькові, що вийшов з рук гарнізону, вже не до спротиву було і він схильний виповняти все, щоби лише не попадати большевикам до рук. Та мимо терору, большевики не знали чи маси підуть голосувати, отже пускають між людей при допомозі своїх агентів чутки, що хто не буде голосувати, то того вивезуть, а майно skonфіскують. Це діяло головню на заможніших, бо найчуйнішим місцем селянина є рідня, майно і рідна земля.

Два дні перед виборами до кожної виборчої дільниці заїхав гарнізон військ НКВД в числі від 20-30 чол., які мали дбати, як большевики говорили, щоб ніхто не перешкоджував вільному виявленню волі народу. В дійсності гарнізони насильно зганяли виборців до виборчих приміщень в день голосування. Гарнізони мали пряме телефонне сполучення із своїм командуванням і районом, і могли кожночасно викликати поміч. День перед виборами позбирали большевики виборчі дільничні комісії до виборчих приміщень і не пустили додому, щоб ті не повтікали. Ще перед виборами начальники гарнізонів дістали наказ із Управління НКВД і НКГБ по Станіславській області, що вони особисто відповідають за вислід голосування. Це було поштовхом до ще більш насильної їхньої діяльності. Ще більше було арештувань і побоїв, щоб заохотити українського селянина голосувати.

В січні проведено реєстрацію всіх управнених до голосування, а опісля бійці гарнізонів гонили нарід до перевірки, чи когось не поминули в списках. До цього населення відносилось з байдужістю, щоб хтось вносив зажалення, що його не записано.

Вечером перед днем виборів гарнізони скріпили стійки і позганяли фіри коло виборчого приміщення, щоб на другий день возити хворих до голосування.

Для ілюстрації як проходили вибори, подам проходження виборів у виборчій дільниці Старуня (присілок Красна) Солотвинського району.

День перед виборами в суботу 9.II.[19]46 р., прийшло до виборчої дільниці 30 большевиків і 3 стрибки. Вони провели телефонну лінію до сільради Старуня (село). Виборча дільниця містилася в школі. Тут у порожніх залах розмістилися большевики і відразу пішли по членів виборчої комісії. Їх скоро привели і більше не пустили нікуди. Вечером увесь гарнізон був на ногах. Примінено всі засоби забезпечення. Скріплено стійки довкола школи. Що кільканадцять хвилин обсвічували большевики терен перед школою ракетами. Боялися нападу. Частина бійців пішла в село попід хати і прислухувалася рухові в хаті і надворі. В хатах ще світилося. Большевики несподівано впадали до хатів і перевіряли чи немає чужих.

Ранесенько, ще було темно, а вже по селі звивалися большевики, які пригадували людям, що час вже йти голосувати. Большевики привели до виборчого приміщення старенького дядька, який першим голосував. Опісля проголосували члени виборчої комісії і увесь гарнізон. Людей не було. Тоді начальник гарнізону посилає бійців по людей, бо з району жадають звідомлень, скільки людей проголосувало – і начальник мусів збрехати, що до год. 6.30. рано проголосувало 30 % виборців. Мимо погроз бійців народ не квапився йти голосувати. До год. 8-ї рано проголосувало під примусом 10 % населення. Це були ті, що мешкали близько і ніяк не могли викрутитися від большевиків. Решта людей пішла до церкви, щоби лише не сидіти коло хати. Начальник гарнізону нервується, виборців немає. Він розсилає одних бійців з урною по селі, а другим каже, щоб пильнували, коли люди будуть виходити з церкви, так відразу всіх з дороги гнали бійці голосувати. Ніхто не міг опертися, бо большевики грозили розстрілом. Мимо того, що було майже неможливим скреслити виборчого бюлетеня, при підрахунку голосів виявилося, що є 55 “недійсних” голосів. З урною ходили бійці від хати до хати і вишукували виборців.

Хвора Смеречук Марія літ 60, коли побачила большевиків зімліла. Бійці вкинули за неї бюлетень і пішли далше. Так до год. 6-ї вечером проголосувало 90 % населення. Коли змерклося, начальник гарнізону наказав бійцям забрати урну і від-

везти до району. Тому спротивився голова дільничної виборчої комісії, кажучи, що вибори мають тривати до 12-ї год. ночі. Тоді начальник гарнізону вибив його по лиці, а урну таки відіслав. Бив він на тій підставі, що голова хоче, щоб пізно вночі “бандери” відібрали “голоса”. За словами членів виборчої комісії перечеркнених було 55 бюлетенів, а кільканадцять було передертих. Мимо всього в офіційному повідомленні говорили, що виборці у 99,8 % проголосували на кандидата блоку комуністів і безпартійних.

Деякі цікаві випадки зайшли в терені під час голосування.

У с. Гвізд Солотвинського р-ну на 32 виборчих бюлетенях було написано: “Голосуємо за Степана Бандеру”.

В с. Росільна Солотвинського р-ну більшовики вибрались з урною на присілок “Рубань”. Надворі падав сніг і більшовики щось порадившись, самі кинули всі бюлетені замість виборців.

У с. Жураках того ж р-ну 55-літня жінка Хоптюк Настя не хотіла йти голосувати, а коли більшовики почали за нею бігти, вона кинулася в криницю і втопилася.

Вибори скінчилися, а гарнізони вибралися тільки звідти, де вони заїхали охороняти виборчі дільниці. Почали зголошуватися і члени. Нквд йшло їм на руку. Вони через родину домовлялися з нквд, більшовики приходили на вказане місце і їх ніби забирали. Так зголосилося кількох станичних, голосилися бувші юнаки і їх більшовики по коротенькому допиті випускали. Одних брали до стрибків, інших до праці.

Більшовики інтенсивно вивчали нашу тактику зимою, але вона була законспірована. Кожний крився про себе (кількох підпільників жили разом і не хотіли з ніким держати зв'язку, боялись провокації). Вислідити когось в таких обставинах було досить важко. Тоді більшовики в найвищій мірі посилюють засідки. Робили вони їх в найрізномордніших місцях, головню вечером і вночі. Край ліса, крайні хати, стежки, дороги, за плотами – це місця їх засідок. Заборонено цивільному населенню ходити по селі після 6-ї години вечером. Робітники, які працювали на фабриках, мусіли йти на нічну зміну ще за дня, або йти зі світлом. Більшовики йшли звичайно до крайних хат, гасили світло і чекали чи хто не прийде, а коли побачили, що це їм не ведеться, вони примінили іншу штучку: скручували лямпу і так чекали поки хто не прийде. (Гляди – Хроніка і “Смерть сл. п. Орлича”).

Засідки під лісом не дали їм майже жодного висліду, бо підпільники скоро вивчили цей їхній прийом і мали вже інші способи контакту з населенням.

У січні і лютому большевики не проводили жодних дій проти відділів УПА*. Вони вивчали тактику відділів. Відділи рейдували і були здані на харчування зі села. У березні приступили большевики до ліквідації відділу Іскри.

За час від 14-15 березня вдалося їм розпорошити відділ. 19.3.[19]46. кинули вони на відтинок гір між Манявою і Порогами 30 груп по 20 чол. Вони знайшли відділ і ганяючи зі застави на заставу, вбили 5 стрільців і бунчужного Богуна. (Гляди “Хроніка” – “Повстанець Сашко”).

1.3.[19]46. большевики наскочили на відділ Довбуша біля с. Майдан Горішний Ланчинського району. Ніхто не впав і не розбігся.

Виглядало, що большевики цілком розбили наш рух. Народ вже не знав, чи ще хтось остався в живих. Ясним моментом в таких відносинах була акція 4-ох СБ-стів на станицю стрибків в с. Молодьків Солотвинського району 7.3.[19]46. (Гляди: Хроніка “Ліквідація станиці стрибків в с. Молодьків”).

Після цієї акції большевики провели велику облаву на дооко-лишні ліси, але без вислід. Вістка про акцію на стрибків рознеслася скоро в терені. Населення ожило, в усіх вступила надія. Снігу на долах вже не було, починалася пригожа для підпільників пора.

Дня 2.4.[19]46. стрільці від. Довбуша – Мономах і ще двох знищили большевицьку легкову автомашину в с. Зелена Надвірнянського р-ну. Тут забито ст. лейтенанта і ще двох большевиків. Після цього відбулася велика большевицька акція на гори на відтинку Яремче-Пороги. (Хроніка – “Знищення ворожої автомашини в с. Зелена”).

Зима принесла організаційним кадрам дошкульні втрати. Впали такі провідні члени:

Вартовий із КП**

Сурмач	надр. референт СБ
Евген	-//- -//- пропаганди
Бурун	надрай. тех. субреферент СБ
Вихор	референт СБ р-ну Надвірна
Орлич	-//- СБ Солотвинського р-ну
Панас	рай. реф. пропаганди Солотвинського р-ну
Ярко	-//- -//- Ланчинського р-ну
Забіяка	заст. районного провідника Ланчинського р-ну.

* Дописано ручно.

** Підкреслення синім олівцем невідомою особою.

Найбільш потерпіли в зимовій бльокаді Ланчинський і Надвірнянський район. Крім кількох одиниць, що заломалися, членство держалося гідно і в безвихідній ситуації воліли смерті, чим здатися в руки ворога. (Гляди: Хроніка). Ще треба згадати районного господарчого Ланчинського р-ну Вуйка, який застрівся під час наскоку большевиків на криївку.

Дня 7.4.[19]46. гарнізони зі сіл вибралися. Настав відносний спокій. По районах залишилися тільки районні охорони, а в терені станиці залізнодорожного нквд і станиці стрибків. Стрибки в той час були найгіршим лихом. Вони давалися взнаки і нам, і населенню. В стрибках залишилися тільки активні большевицькі висулжники, бо всі інші ("околотники", члени, що поздавалися, молодь з молодих річників) під різними претекстами, позвільнялися зі стрибків (одні симулювали захворювання, а інші викупилися за солені гроші і пішли до праці). Залишився в стрибках асуспільний елемент (злодії, кримінальні злочинці) і ті, що мали підстави боятися повстанців (бувші вояки УПА і члени, які активно з нами боролися протягом зими), а також поворотці з Німеччини.

Большевики на швидку руку організували комсомол серед стрибків. До комсомолу втягали навіть тих, які перед тим активно були заангажовані в нашому русі. Приміром, в с. Старуня заступником начальника стрибків був шеф курієрів даного села Бойчук Михайло. Його зловили повстанці 3.3.[19]46. і при обшукові знайдено в нього комсомольський квиток з датою вступу до комсомолу лютий 1946. Коло кожної станиці стрибків був прикріплений оперативник з ро нквд, який був пов'язаний із усіма сексотами, що періодично мали давати йому звідомлення зі своєї праці. При розбитті станиці стрибків в с. Космач Солотвинського р-ну, забито оперативника на це село і здобуто торбу з документами оперативника на с. Росільна того ж району. Знайдено список сексотів цього ж села і всі доноси з власноручними підписами донощиків.

Стрибки вже без бійців гарнізонів самі ходили на ревізії, грабили, що їм подобалося, били людей і шантажем вимушували в людей горілку і гроші.

У с. Пасічна Надвірнянського р-ну стрибки за намовою оперативника і заразом начальника стрибків, москаля – Дельцова, ходили до багатших господарів і казали, що начальник знає, що вони співпрацюють з "бандерівцями" і за те їх мають вивезти на Сибір. Але начальник добрий і треба йому дати пару баранів, горілки і грошей, і все буде в порядку. Дядько боявся мати справу з боль-

шевиками і давав все, що ждали стрибки. А на станиці стрибків вечорами йшла п'ятка, а рештки нач. посилав своїй рідні в Росію. Стрибки стали чорною хмарою села. Щоби оборонити населення, треба було насамперед зліквідувати станиці стрибків.

Місяць квітень і травень на цьому терені – це час ліквідації станиць стрибків. Особливо визначалася в цьому Солотвинська районна боївка СБ під пров. Віктора, Яремчанська райбоївка СБ під пров. Левка, Ланчинська райбоївка [СБ] під пров. Партизана та відділ УПА ком. Довбуша.

Зліквідовано такі станиці стрибків:

8.4.[19]46. станичний с. Росільна Вернигора (Солотвинський р-н) зліквідував нач. стрибків і його заступника, активних большевицьких вислужників. Начальник стрибків був в Німеччині і по поверті вступив до стрибків. Большевики йому дуже повірили, так що давали оперативну роботу. Здобуто американський автомат, ППШ і 5 гранат. Стрибки розбіглися і здали зброю большевикам.

21.4.[19]46. відділ УПА під ком. Гонти розбив сильну станицю стрибків в с. Космач (Солотвинський р-н). Ці стрибки були дуже активні. Вони робили засідки і щодня ходили перевіряти гору і ліс “Клива”. (Точний опис в хроніці).

1.5.[19]46. боївка СБ Солотвинського р-ну роз[з]броїла станицю стрибків в селі Манява. Зліквідовано нач. стрибків. Здобуто ППШ і 5 крісів.

1.5.[19]46. кущевий госп. Рінь і боєвики Солотвинської райбоївки СБ роз[з]броїли станиці стрибків в сс. Кричка і Яблінка Солотвинського р-ну. Здобуто автомат і 5 крісів.

9.5.[19]46. боївка СБ Солотвинського р-ну під пров. Віктора зліквідувала дуже активну станицю стрибків в с. Жураки того ж р-ну. Це були самі комсомольці і поворотці з Німеччини. Розбити їх було важко, бо вдень вони ходили по селі, а ніччю йшли на засідки, або спали в криївках, які собі самі поробили. Заатаковано станицю перед вечером, в сам день “перемоги над гітлерівською Німеччиною”. По ворожій стороні впав нач. стрибків, 4-х большевиків, які в той час були на станиці і заступник начальника. По нашій стороні важко ранений ком. боївки СБ Корній. Здобуто МР-43 і десятку. Решта зброї згоріла у вогні. (Ширший опис в хроніці).

20.5.[19]46. два боєвики Солотвинської райбоївки Орел і Запорожець вилізли на засідку біля с. Монастирчани Солотв[инського] р-ну, яку зробили стрибки з большевиками. На засідці не впав ніхто, але Орел стратив весь виряд, крім зброї. Большевики зі стрибками гналися за ними поперх два кілометри.

22.5.[19]46. обидва боєвики постановили відістатися на стрибках. Вони підійшли аж під район і там виконали вдалий атентат на нач. стрибків з с. Монастирчан. Від нього відібрав Орел назад свої речі. Після смерті начальника стрибки здали більшовикам зброю.

Ці акції на стрибків в Солотвинському районі довели до того, що решта стрибків зложили більшовикам зброю і жодні більшовицькі погрози нічого тут не помогли. Пізніше більшовики пробували організувати станиці стрибків по селах, але вже ніхто не хотів іти до стрибків. На день 25.5.[19]46. у Солотвинському районі не було вже жодної станиці стрибків.

У Ланчинському районі приступлено до ліквідування станиць стрибків у маю і то є після встановлення оргзв'язку.

Спільними силами відділ УПА Довбуша, райбоївка СБ Ланчинського р-ну під пров. Партизана і ком. боївки СБ Надвірнянського р-ну Вовка, роз[з]броїли станиці стрибків в селах: Добротів, Майдан Горішний, Тарновиця і Перерісль. (Опис в хроніці).

З початком травня Партизан зліквідував нач. стрибків в с. Цуцилів Ланчинського р-ну. Стрибки після цього зложили більшовикам зброю.

Після цих акцій зложили більшовикам зброю стрибки станиці Фитьків Ланчинського району.

При кінці травня в днях 28.-30. відділ УПА під ком. Чорного разом із Партизаном роз[з]броїли станиці стрибків в сс. Камінна, Волосів і Гаврилівка того ж району.

На день 4.6.[19]46. в Ланчинському районі осталися такі станиці стрибків: Майдан Середній, Красна і Саджавка. У Майдані Середньому стара станиця. Тут стало стоїть більшовицький гарнізон і тому розбити цієї станиці не було можна. Станиці стрибків в селах Красна і Саджавка полишено тому, що вони не шкодили, а протівно всіми силами допомагали повстанцям. Не було випадку, щоб хтось зі стрибків зрадив. Стрибки с. Красна зліквідували двох оперативників нквд лейтенантів Носова і Горбунова, зліквідували рай-інструктора комсомолу, жоден з них не зрадив цього більшовикам, аж щойно в серпні зловлений боєвик СБ Крук всипав про це і тоді більшовики виарештували стрибків. Все ж таки багатьом вдалось втекти.

В Яремчанському р-ні мимо сильних ворожих залог в терені, приступлено до ліквідації станиць стрибків вже в квітні.

24.4.[19]46. райбоївка СБ роз[з]броїла станицю стрибків в с. Луг того ж р-ну. Зліквідовано начальника і здобуто 5 крісів. Стрибків покарано буками і нагнано домів.

З початком травня боєвики СБ, місцевий станичний і бувший куцевий роз[з]броїли станицю стрибків в с. Заріче Яремчанського р-ну.

15.5.[19]46. боєвик СБ Явір виконав атентат на нач. стрибків в с. Білі Ослави Яремчанського р-ну. Начальника легко ранив. Стрибки зложили большевикам зброю, а при місцевому гарнізоні залишився тільки один стрибок.

3.5.[19]46. боєвики СБ Ромко, Нечай, Степан і станичний Орлик виконали вдалий атентат на нач. стрибків в с. Дора Яремчанського р-ну. Він мешкав коло станиці жд мвд, а ночувати ходив до р-ну. Хлопці засіли в хаті, а на заставу дали кулеметчика з “мадяром”. Рано начальник прийшов додому і на порозі боєвики застрілили його. Опісля боєвики вицофали без втрат. Після цього стрибки зложили большевикам зброю і станиця перестала існувати.

Після цих випадків большевики самі відібрали зброю в стрибків, які вступили до служби зимою 1946 р. Залишилося ще по кількох стрибків при станицях жд нквд в долині Прута від Яремча вгору.

В Надвірнянському районі не ліквідовано станиць стрибків із-за браку боєвих сил. Большевики самі відібрали зброю в стрибків в селах: Лоева і Пнів. Причиною було те, що боєвики районної боївки СБ Степан і Іван виконали вдалий атентат на б[увшого] сотенного УПА Завзятого, який зимою зголосився до органів нквд. Тепер він в большевицькій обласній спецбоївці (ОББ). Атентат виконано 19.6.[19]46. в м. Надвірна. Боєвики були в большевицьких уніформах і на другий день нквд арештувало всіх бійців зі стаціонару недалеко робочого відділу. Їх після допитів звільнили. 22.6.[19]46. большевики забрали зброю в стрибків у Лоеві і Пнів'ю.

Большевики в той час не проводили операцій проти нас, бо були заняті стяганням позики “відбудови” і не мали в райцентрах відповідних сил та не знали місць перебування підпільників. Вони тільки уважно слідили за кожною нашою дією, та придивлялися до нових наших способів праці.

28.5.[19]46. у всі райони заїхали гарнізони внутрішніх військ нквд. Почалася літна бльокада, яка без перерви тривала до 28.7.[19]46. Вони заняли ті самі села, що зимою з тою різницею, що чисельність гарнізонів збільшили.

У Солотвинському районі заняли большевики такі села:

Космач – 50 чол., Жураки – 24, Старуня – 50, Гвізд – 80, Монастирчани – 40, Манява – 40, Кричка – 40, Пороги з Гутою –

60, Прислуп – 40, Майдан – 60 чол. (разом копальняною охороною), Дзвиняч – 40 чол. (разом із копальняною охороною).

У Ланчинському районі закватували в таких селах: Волосів – 50 чол., Камінна – 24, Фитьків – 30, Перерісль – 30, Парище – 50 (в Парищах разом із охороною підсобного господарства), Майдан Середний – 40, Гаврилівка – 30, Вишнівці – 40 чол. (разом із охороною підсобного господарства).

У Яремчанському районі бльокада не перепинялася. Зимові гарнізони покинули були села, але тому, що район майже цілий лежить в долині Прута, куди йде залізнична лінія на Закарпаття, залишилися сильні залоги жд нквд. Крім того, на літо дали большевики тут гарнізони внутрішніх військ нквд до таких сіл: Луг – 30, Заріче – 50, Білі Ослави – 300 озброєних робітників і 70 бійців війська нквд, Чорні Ослави – 24, Микуличин – 120 (три гарнізони).

У Надвірнянському районі стало перебувають гарнізони в селах: Рафайлова (Бистриця) – 40 чол., Зелена – 40, Пасічна – 20 (це разом і охорона копальні), Битьків – батальйон копальняної охорони, який змінюється щотри місяці. Літом дали большевики гарнізон до с. Лоева – 40 чол. Крім того, вони зміцнили існуючі гарнізони.

В кожному районі літом було пересічно від 500-600 бійців, вчислюючи сюди і охорону райцентру.

Характеристичний є факт, що в сусідніх р-нах Богородчанському і Печеніжинському, літньої бльокади не було.

Уліті большевики найбільше примінили метод засідок. Днем бійці гарнізонів сиділи в гарнізонних приміщеннях – відпочивали, а вечером обкладали село довкруги засідками по 4-5 чол. в одному місці, а один рій патрулював в той час довкруги села. Це спаралізувало цілком зв'язки і дало деякі успіхи большевикам. 7.7.[19]46. відділ УПА під ком. Чорного наліз на большевицьку засідку на краю ліса біля с. Камінна Ланчинського району. Большевики пропустили відділ і вдарили по заді. Тоді впав рай. госп. реф. Ланчинського р-ну Опришок і став ранений бунчужний відділу. Стрільці залягли, вдарили вогнем по большевиках. Большевики втікли, залишаючи трьох вбитими.

Большевики примінили ще іншу штуку. Вони з шумом ніби вибиралися зі села, а тим часом сиділи в лісі, або в селі по стодолах і по кількох днях знова появлялися. Це спочатку дало їм деякі успіхи. Опісля підпільники швидко пізнали цей свіжий підступ. В с. Жураки Солотвинського р-ну гарнізон вибрався зі села і в днях від 1.-4.6.[19]46. сиділи вони на лазах. Це

здезорієнтувало підпільників і вони не сиділи в криївках, а над рікою. Большевики заскочили їх, але вони щасливо відступили. У с. Гвізд Солотвинського р-ну большевики 4 дні сиділи непомітно по stodолах, але нічого не скористали.

Почалися рівно ж і арештування, але тепер большевики не мали матеріялів і арештували своїх таки агентів за те, що ті “плохо работают”.

Були рівно ж намагання з большевицької сторони творити станиці стрибків, але мимо всіх намагань ніхто не хотів іти до стрибків, так що большевики мусіли залишити намагання в цьому напрямі. Були випадки, що деякі активні стрибки, які втікли перед повстанцями до р-ну, вернулися і перебували разом з гарнізоном і ходили з большевиками на засідки. Прим[ір], до с. Журак Солотвинського р-ну вернулося трьох стрибків, а до с. Чорні Ослави Яремчанського р-ну вернулося двох стрибків. Тоді большевики в Солотвинському р-ні зібрали недобитки стрибків і 15.6.[19]46. створили з них охорону фабрики в Дзвинячі. Всіх стрибків большевики назбирали 17 чол.

Крім гарнізонів, примінили большевики великі прочіски лісів великими військовими силами від 1.000-3.000 чоловік. Найчастіше перевіряли “Кливу”, ліси між Небиловом, Ясенем, Прислупом, і Майданом, ліси між Порогами і Манявою, і ліс “Фітьківське” біля с. Гвізд, це в Солотвинському р-ні.

У Ланчинському районі перевіряли меншими силами лази біля сс. Перерісль і Парище. У Яремчанському р-ні найбільшу увагу звернули на ліс біля с. Заріче, ліси біля Микуличина і Ворохти. У Надвірнянському р-ні найбільше перевіряли ліси біля села Зелена.

У Яремчанському і Ланчинському р-ні оперував спецвідділ з Коломиї, який поїздом під’їздив, де йому було потрібно. В Солотвинському і Надвірнянському районах оперував спецвідділ зі Станиславова, який приїздив автомашинами.

Більші большевицькі акції на ліси.

16.6.[19]46. облава на “Кливу”, у якій брало участь 800 большевиків. Тут згинув, попавши на заставу, кущевий Орлик.

12.-16.7.[19]46. відбулася велика облава на Майданські ліси. Всіх большевиків було 3.000. Це був той відділ, що перевіряв всі ліси від Дністра. Вони були добре озброєні і говорили люди, що в них місто кулеметів була нова зброя, подібна до десятизарядки, тільки на 25 набоїв. Раненько 12.7.[19]46. переходили розстрільною ліс і натрапили на сплячого районного пропагандиста Солотвинського району Чорноморця, кущевого пропагандиста

Ореста і бунчужного з відділу Іскри – Кліма. Чорноморець відстрілюючися, вбив 3 большевиків і легко ранений в руку втік, втік і Клим, а Ореста зловили на штретці вузкаторівки Небилів-Майдан.

Після засідки відділу УПА під ком. Чорного біля с. Гвізд 3.7.[19]46., большевики стягнули великі сили, около 800 чол. і перевіряли два дні ліс “Фітьківське”. Та нікого не знайшли, бо відділ вже був далеко.

Обласна спецбоївка (ОББ) часто перебувала в терені. Вони застосували таку тактику. Непомітно заходили до ліса і там сиділи так, щоб ніхто не знав. Аж вкінці їх знаходили пастухи, тоді вони вдавали, що вони є відділом УПА і сходили до села. В с. Горохолина Ліс їм це вдалося. Ком. ОББ бувший чот. відділу УПА “Сивуля” – Іскра зайшов до знайомої господині і та думала, що він дальше в нас і сказала про підпільників, і хто допомагає їм. З того вийшли арештування прихильників в с. Старуня Солотвинського району.

Бійці гарнізону в с. Дзвиняч мали убрання з німецьких палаток і йшли в лази, лягали в траву так, що їх годі було помітити і чекали, чи хто не буде переходити. Так їх кілька разів знайшли пастухи і повідомили повстанців. Отже большевики були примушені занихати безвслідне вилежування в траві.

Треба відмітити, що в літній бльокаді бійці гарнізонів поводитися з населенням далеко краще, як зимою. Навіть до хат не заходили. Зимою щодня лазили бійці жебраючи їсти, а тепер навіть за [у]любленою “водкою” не йшли. Вони прямо говорили, що бойци зимою наставляли населення ворожо проти Рад. Союзу, а тепер вони мають наказ все це виправити. Ці війська, що були в Солотвинському районі, приїхали сюди з Німеччини. Мали при собі багато годинників, убрань і золота.

Літна бльокада закінчилася 27.7.[19]46. Большевики вибралися, але в найдальших від району селах большевики надальше залишили гарнізони.

У Солотвинському районі гарнізони залишилися в таких селах: Росільна – 40, Пороги – Гута – 30, Прислуп – 30, Гвізд – 30 чоловік.

У Ланчинському районі залишено гарнізони в селах: Волосів – 50, Фітьків – 30, Парище – 30, Майдан Середний – 30 чоловік.

У Яремчанському р-ні залишено гарнізони в усіх селах, крім Луга і Дори.

У Надвірнянському р-ні залишено гарнізони в усіх селах, крім Пнів'я і Стримби.

Акції зменшилися, наступила передишка. Скоро вдалося наладати зв'язки і до 15.8.[19]46. праця була налагоджена. Большевики тільки час до часу перевіряли ліси. Прим[ір]: від 3.-5.8.[19]46. перевіряли гори на відтинку Манява-Пороги Солотвинського р-ну. 21.8.[19]46. большевики перевіряли ліс біля с. Красна Ланчинського р-ну т.зв. "Запуст". 22.8.[19]46. була велика облава в с. Ворохта Яремчанського р-ну. Тут большевики забили одну молодицю.

Після знищення большевицької автомашини в с. Дора Яремчанського р-ну 7.IX., відбулася велика акція на гори біля Дори, Заріча і Микуличина того ж району.

Большевики проводили жнивну кампанію і стягали хлібоздачу. До цього вони мали всі районні залоги, які день-в-день ходили, або виїздили на села і стягали контингенти. Заабсорбувавшись здиранням хліба, районні большевики цілком не проводили жодних акцій проти нашого руху. Зате в другій половині вересня і з початком жовтня* оперував на цьому терені великий спецвідділ. Його чисельности годі подати, але знається, що в селах Солотвинського р-ну вони були в таких кількостях: Жураки – 500 чол., Манява – 200, Молодьків – 200, Старуня – 300 чоловік. Вони мали зі собою кухні, до розшуків в селах мали довгі сталеві дроти і мали певну кількість псів. В районі говорили, що це випускники вишколу по боротьбі з бандитизмом. Вони спочатку оперували в селах під Чорним лісом і довкруги Кливи, а опісля одні вибралися в Перегінщину, а другі в Ланчинський і Надвірнянський райони, а опісля правдоподібно, в Коломийщину. На Кливі вони знайшли криївку, а в ній дві старі машини до писання. На пограниччі Солотвинського і Ланчинського районів попали на заставу цього відділу зв'язкові з Ланчинеччини. Впала аптечка, товщ, спирт і інші речі. Цей відділ перевіряв села і ліси, але мимо того нічого не вдіяли.

18.10.[19]46. впав перший сніг. Большевики почали ходити по горах і сиділи на верхах, доки сніг не стопився. Це були спецвідділи з наплечниками і палатками. Сніг за чотири дні стопився і вже 23.10.[19]46. впав знова сніг на 60 см.

Місяць жовтень приніс для нас багато втрат.

8.X.[19]46. впав в с. Манява Солотвинського р-ну курінний УПА сот[н.] Іскра і стрілець Чорноморець.

15.X.[19]46. в с. Красна впали районний провідник Ланчинського р-ну Дорош і кущевий Гуцул.

* Дописано ручно замість викресленого: вересня.

28.X.[19]46. в с. Камінна Ланчинського р-ну впав станичний Грицько і трьох стрільців. Вони вилізли на засідку в лісі.

1.XI.[19]46. в с. Добротів Ланчинського р-ну большевики заскочили районного пропагандиста Коса і *кущ. Тараса**. Вони в безвихідній ситуації пострілялися.

Цілий листопад перепадав сніг, та топився і большевики сильно оперували, головню все після того, як впав сніг. Все вони йшли на новослідню.

У листопаді (15.XI.[19]46.) появилвся наказ міністра внутрішніх справ УРСР про те, що хто з підпільників зголоситься, то йому буде дарована вся його дотеперішня діяльність. При кінці “наказу” була замітка, що даровано життя членам Центрального Проводу ОУН: Сергію, Дорошу і Вировому. Цей “наказ” появилвся в усіх селах, большевики всяко його популяризували. Вони хотіли, щоб члени і бійці УПА голосилися, щоби в безвихідній ситуації не стрілялися. Та це не багато допомогло большевикам. Районна газета Надвірнянського р-ну “Сталінським шляхом” помістила заяву якихось стрільців УПА зі села Назавизів того ж району, де вони пишуть, що прочитавши наказ вони вирішили зголоситися. А насправді большевики їх зловили. Це були стрільці від кур. Чорного.

Незадовго після наказу 15.XI.[19]46., появилвся указ Президії Верховної ради УРСР про проведення виборів до Верховної ради УРСР. Відразу залучено до передвиборчої кампанії весь партійний актив, урядовців, учителів і поділено села на кутки. На кожний куток приділено агітатора, який мав роз’яснювати населенню “Положення про вибори до Верховної ради УРСР” і сталінську конституцію.**

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 80, арк. 395-403.

Оригінал. Машинопис.

* *Дописано ручно.*

** *Документ без закінчення.*

№ 47
ЗВІТ З ПЕРЕХОДУ ВИБОРІВ
ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР 9 ЛЮТОГО 1947 Р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ
ОУН НАДВІРНЯНЩИНИ
МИХАЙЛОМ ІВАНІШАКОМ-“ДІБРОВОЮ”

12 червня 1947 р.

Надвірнянський надрайон

Звіт з переходу “виборів” до т.зв. Верховної ради УРСР
9 лютого 1947 року

Підготовка виборів.

Вслід за повідомленням у пресі указу президії Верховної ради УРСР про проведення виборів в дні 9 лютого 1947 року, поділено терен УРСР на 405 виборчих округ. Це останнє зроблено 25 листопада 1946 року. І так: Солотвинський район належить до Богородчанської виборчої округи; Ланчинський район належить до *Отинійської** виборчої округи; Надвірнянський і Яремчанський район належить до Надвірнянської виборчої округи. Пішла в рух большевицька пропагандивна машинерія. Як і все у всьому тон подавав відділ пропаганди і агітації при райкомі КП(б)У. Крім комуністів, залучено до пропагандивної роботи майже весь адміністративний апарат, а також учительство. Потім усе пішло старим, утертим шляхом: виборчі дільниці, списування управнених до голосування, мітинги. Села поділено на десятихатки. В десятихатці відповідальний за все був десятник. Роздано масу пропагандивної большевицької літератури: “Конституція СРСР”, “Положення про вибори до Верховної ради УРСР” і т.д. На мітингах большевики вихвалювали свою демократію, оплюгавлювали західну демократію. Говорили про капіталістичне окруження і про те, що в Союзі найліпше живеться робітникам і селянам. Вибори до Верховної ради не забули використати большевики до ще більшої експлуатації працюючих. На робітничих зборах робітники “брали на себе” зобов’язання перевиконувати норми в честь виборів. Наприклад, районна газета Надвірнянського району “Сталінським шляхом” з 16.1.[19]47

* *Дописано ручно замість викресленого: Стрийської.*

писала: "... На честь виборів до Верховної ради УРСР на зльоті лісорубами-стахановцями були взяті зобов'язання до 9 лютого 1947 року виконати квартальний план лісозаготівель, виконати план вивозки кріпильного лісу на той самий термін на 70 проц., а також підвищити продуктивність праці на 5 проц. та знизити собівартість виробленої продукції на 3 проц.". Знова в тій же газеті за 22.1.[19]47 р. в статті: "Зустріч з кандидатом" "... Святково одягнені селяни с. Назавизів... Присутні на зустрічі взяли на себе зобов'язання до 9 лютого 1947 року виконати всі державні зобов'язання по всім видам поставок". Підписав цю брехню В. Ступак. Правдою є, що такі збори відбувалися, але і правдою є, що ніхто добровільно не виступив, але представник з району зачитував готову резолюцію і всі "одноставно" схвалювали її. Повідомлення преси про "трудове піднесення мас" є суцільною вигадкою, властивою всій радянській пресі.

В парі з пропагандою, прикрашувано приміщення виборчих дільниць, прикріплено до кожної дільниці "довірену особу" з райкому КП(б)У. Тут давано особливо довірених людей. Над їх роллю застанемось пізніше.

У січні 1947 року почалося висування кандидатів у депутати. І тут не було ніякого непорозуміння. Всі робітники, селяни і службовці державних установ схвалювали висунутих партією кандидатів. Висунено таких кандидатів:

Костея Василя Івановича, зав. відділом сільського і колгоспного будівництва Богородчанського району. Костей місцевий, активний большевицький вислужник. Його висунено кандидатом від Богородчанської виборчої округи.

Коритана В'ячеслава Олександров[ич]а, начальника цеху по видобутку газу Битківського нафтопромислу Надвірнянського району. Це спольщений українець. Жінка полька. Діти вдома говорять по-польськи. Його висунуто по Надвірнянській виборчій округі.

Гуцуляка Миколу Дмитровича, голову райради Отинійського виконкому. Активний комуніст ще за Польщі. Його висунено кандидатом по Отинійській виборчій округі.

До цього терену належить село Чорний Потік Печеніжинського району. Тут кандидатом у депутати був генерал-полковник Галицький, командуючий військами Прикарпатської воєнної округи.

Вся пропагандистська робота вступила в нову стадію – агітацію за кандидатів. Тут першу роль грали "довірені особи". Подивимось, що пише большевицька газета про те. Згадана

газета “Сталінським шляхом” в передовій статті від 19.1.[19]47 р. писала: “... В агітації за кандидата в депутати Верховної ради УРСР роль довіреної особи виключно велика. Довірена особа виступає від імені окружної передвиборчої наради, яка доручила їй забезпечити, щоб за виставленого кандидата голосували всі виборчі округи. Довірена особа виступає перед виборцями, як представник блоку комуністів і безпартійних”. Та ж сама газета в тій статті подає деякі прізвища “довіrenих осіб”, які зраджують їхню національність: пр[имір], Сковородін, Платонов, Білозьоров, Мокляк, Грунський, Василенко, Жигадлов. Закінчення прізвища на “-енко” ще не вказує, що даний осібняк українець.

Зближалися вибори. При кінці січня*, або з початком лютого в кожне село приїхала “допомога”. Це приїхали військові гарнізони в числі від 9-20 бійців. Тільки до деяких сіл заїхало військо НКВД, а в основному були це відділи Червоної армії. Ч/армійці облав не робили, лише ходили по селі “кушать” і “картошки”. Прим[ір], в с. Майдан Горішний Ланчинського району ці бійці як добре попоїли, то кожний захворів на розвільнення.

Ще перед тим гонили людей насильно перевіряти списки, чи часом кого не оминули. Люди не йшли перевіряти, бо їм це було байдуже.

Вибори.

9 лютого в деяких місцевостях большевики стягнули виборчі комісії і не пустили аж до голосування. Зате в гірських околицях приступили до голосування вже 8 лютого 1947 р. Про перебіг голосування точно в повідомленнях з місць.

9 лютого відбулися вибори. Ось що повідомляє большевицька преса про перебіг голосування: Надвірнянська районна газета “Сталінським шляхом” за 13.2.[19]47 ч. 15-16 (237) в передовій під заголовком “Демонстрація єдності і згуртованості навколо великого Сталіна” пише: “Трудящі Надвірнянського району з нетерпінням чекали дня всенародного свята – 9 лютого – дня виборів до Верховної ради Української РСР. Ще вчора по всіх виборчих дільницях стали сходитися виборці з віддалених хуторів і присілків – переважно похилого віку, щоб першими віддати свої голоси за рідну радянську владу, за партію Леніна-Сталіна, її вождя великого Сталіна. У найвіддаленіших виборчих дільницях с. Зелена ч.12 зійшлося понад 300 виборців, с. Бистриця ч.14 – біля 180 виборців, с. Пасічна ч.11 – понад 300 виборців.

* Тут і надалі підкреслення та виділення на полях червоним олівцем невідомою особою.

Ще напередодні місто і села району прикрасилися, щоб гідно зустріти знаменне всенародне свято.

Рівно о 6 год. ранку розпочалося голосування. На виборчих дільницях у той час було понад 2.400 виборців. Першими голосують на всіх виборчих дільницях виборці в більшості похилого віку, як наприклад, 78-річна селянка Марія Юрківна Глуханюк, лісоруб Василь Іванович Лопатчук, 76-річний Паньків Федір Юркович та багато інших.

Голосуючи першим на виборчій дільниці ч. 12 с. Зелена т. Осташук Дмитро, одержавши бюлетень схвильовано заявив: – В біді і злиднях я провів своє багаторічне життя і тільки радянська влада, наш любий великий Сталін, принесли нам радість і щасливе вільне життя. Мій голос найперший за вождя народів великого Сталіна.

В день виборів до Верховної ради УРСР, трудящі району продемонстрували свою єдність і згуртованість навколо большевицької партії і великого вождя народів товариша Сталіна. Доказом цього являється те, що 99,84 проц. виборців голосували за кандидата сталінського блоку комуністів і безпартійних т. Коритана В.О. Вже о год. 10 дня на виборчих дільницях ч. 12 с. Зелена і число 14 с. Бистриця голосувало 100 проц. виборців, а на 6 годин вечора по виборчих дільницях району проголосували всі виборці. Чим трудящі району виразили свою любов і відданість [до] комуністичної партії, радянській владі та великому Сталіну”.

А тепер приглянемося до повідомлення з місць.

Надвірнянський район.

С. Бистриця (Рафайлова). До виборів почали підготовляти 1 грудня 1946 р. Вибрали десятох агітаторів і поділили село на 10 кутків. Агітатори не виповняли наказу большевиків, бо деякі хотіли, щоби вибори пішли зле, а деякі боялися повстанців. Виборча дільниця містилася в давній сільраді. До виборів люди йшли мусово, бо ще вночі 8 лютого військо ходило і зганяло людей на вибори. Людям, які прийшли на вибори, один з большевиків давав бюлетені, а комсомолка Дзепчук Марія брала людей за руку і вела до урни, щоби не йшли до кабінки. Деякі з людей виривалися так, що було 24 голоси скреслено. Під час виборів військо було обложило край села. Головою виборчої комісії був Березенко Іван с. Олени, а секретарем Кизюк Михайло Федора.

Село Зелена поділялося на дві виборчі дільниці. До дільниці ч. 12 належали присілки Зелениця і Черник, а до виборчої дільниці ч. 13 належали присілки Максимець, Хрепелів, Фентералі.

Повідомлення про вибори зі станиці Зелена:
Виборча дільниця ч. 12.

Всі мітинги були спрямовані на підготовку населення до виборів. По мітингах викрикували більшовики, що вони покажуть імперіалістичним державам, що наш народ буде голосувати за партію комуністів і батька Сталіна. Мітинги проводили майор з воєнкомату Заданюк, райуповмінзаг Мокляк і другий секретар партії Горін. Особливу відповідальність перед самими виборами мали десятники, сотники, аж до голів виборчих комісій включно. Дільниці були вже впорядковані з початком січня, пороблено також урни. В дільницю ще місяць перед виборами дав райком партії одного “уповноваженого” і одного секретаря. В кожній дільниці був телефон, який мав пряме [с]получення з райкомом партії. Тиждень перед виборами назначено дижур підвод при виборчих дільницях (1-2 підводи). Десятники мусіли ходити по своїх участках і в сотий раз говорити людям, на кого мають голосувати. Перед днем виборів до дільниці прибуло ще 4 помічники партійні, які сіли на карках десятників і не давали їм хвилини віддиху. Недовіряючи, чи десятники повідомили населення, що 9 лютого з 2 год. ночі починаються вибори, вони, ці партійні, ходили по хатах і допитували людей, коли і на кого мають голосувати. Ще 8 лютого о год. 5-ій вечером приїхали до виборчої дільниці з урною і 10 більшовиків охорони. Вони їздили по присілку Черник і Зелениця до хворих. Цілу ніч ходило по селі військо і виганяло людей до виборчої дільниці, яка містилася в приміщенні сільради. У виборчій дільниці були зладжені кабінки, але до них не міг ніхто зайти, бо більшовики так урядили, що директор лісгоспу Нагорний сидів із урною коло дверей кабінки. На вибори в с. Зелена виїхало до помочі 60 більшовиків, які розбрелися по цілому селі, щоби всі люди в свій час здали голоси. Вибори закінчилися о год. 8-ій рано 9 лютого 1947 р. Вибори перейшли для більшовиків в 100 проц., бо все населення голосувало під штиком, хоча вибори були добровільні. Більшовики перед виборами зазначили, що хай хтось поспробує не голосувати. Головою виборчої дільниці був Попович Андрій Іванович, ур. в с. Зелениця.

Виборча дільниця ч. 13 с. Зелена.

Передвиборчу агітацію шумно розпочали більшовики ще два місяці перед виборами. Вся преса, радіо, щотижневі мітинги, були спрямовані на підготовку населення до виборів. Передвиборчі мітинги переводили східняки: майор Заданюк, секретар райкому партії Горін. Місяць перед виборами в газетах появилось оголошення, що по Надвірнянській виборчій окрузі

кандидатом є Коритан, про якого кричали на мітингах, що його висунули робітники і селяни на своїх зборах. Від 16.1.[19]47 р. всі десятники і сотники дістали наказ від Горіна ходити по хатах і списувати управнених до голосування від 18 років життя вгору. Кожному вручали посвідку, ніби право на голосування, при тому вони мали завдання агітувати, щоби всі голосували за Коритана. Большевики пустили поголоску, що хто не буде голосувати, то його будуть уважати за контрреволюціонера та підсобника бандерівців. Опісля це відкрито заявив Горін. Крім того, десятники мали прочитувати населенню сталінську конституцію. Кожному десятникові припоручили 10 хат, за які він мав відповідати, щоби вони приходили на агітаційні кутки. Було назначено 40 десятників і 40 агітаторів. Під час голосування поділили агітаторів на присілки. І так на Борсучину пішло 8 агітаторів місцевих і 5 большевицьких, на Хрепелів пішло 7 агітаторів і 4 большевики, на Лавок пішло 8 агітаторів і 6 большевиків, а на Максимець пішло 12 агітаторів і 10 большевиків.

Дня 8.2.[19]47 р. о год. 10 вночі заїхав з Надвірної секретар райкому Горін і оголосив, що вибори починаються о год. 12 вночі і мають закінчитися не пізніше як о год. 9-ій 9.2.[19]47 р. Тоді вищезгадані групи агітаторів враз з большевиками і урнами (малими), розбрелися по селі нібито по хворих. Вони заходили в кожну хату і будили людей та виганяли у виборчу дільницю на голосування на центр Зелена, але населення вночі не хотіло йти. Тоді большевики кажуть: “Ось маєш бюлетень і кидай до урни” (хоча це не були хворі люди).

На присілку Хрепелів господар Максимчук Іван, літ 60, не хотів брати бюлетеня до рук, ніби він недочував і не розумів, що від нього хочать. Тоді большевик кинув сам бюлетень замість господаря і сказав другому большевикові викреслити згаданого господаря з листи, бо він проголосував. Більша частина людей дала голоси в своїх хатах тим групам, що зганяли на голосування. Максимець й його присілки Березний і Рівня здали голоси в своїх хатах. Голосування закінчилося 9 лютого о год. 8-ій рано.

Виборче приміщення було в школі Хрепелева. Кімната виборчої дільниці була убрана лозунгами та портретами Сталіна і Леніна. Рівно ж були написи, в яких було представлене прекрасне життя в Советській Союзі. На охорону виборів 9.1.[19]47 р. прибуло 50 бійців військ НКВД, які ходили днем і ніччю по селі і вели пропаганду. Вибори закінчилися 9 лютого о год. 8-ій рано 100 проц. в користь большевиків. Головою виборчої комісії був Січук Дмитро Іванович, ур. в с. Зелена.

Село Пасічна.

Ось що пише про вибори один громадянин: “Районові уповноважені по виборам: Грунський – уповноважений по виборам і Ісаєнко – уповноважений по агітації. До них було прикріплено райкомом партії 12 агітаторів з різних установ з міста Надвірної. Мета пропаганди була: роз’яснити положення про вибори, найдемократичнішу сталінську конституцію, чесноти совєтського громадянина, в які входить боротьба з бандерами, здача всіх контингентів і щоденний вихід на роботу.

Чергування колективу агітаторів було безладне, а повідомлення про пропагандивні успіхи були брехливі. Прим[ір], подавали, що щоденно охоплювали пропагандою 600 слухачів, а на ділі заходили в хату, просили картошки і ховаючись перед оком верховодів, просиджували в селі до вечора – це саме активісти. Така робота велася цілий місяць до виборів.

Склад виборчої комісії: Нутчук Василь – голова, Грунський – заступник, Бойко Григорій – секретар. Вечером 8 лютого розійшлися з урнами по присілках Бухтivecь і Майдан. Входили до хат і казали людям вкидати бюлетені до урн, а кого не було вдома, то за нього кидали самі бюлетені. Около 40 проц. всіх голосів зібрали большевики 8 лютого. По опівночі приходили большевики і агітатори з повними урнами і з гордістю сповіщали, що народ виконав свій обов’язок, а найважливіше доказати своєму начальству, що вони даром не сиділи, а вели пропагандивну роботу. Деякі виборці лаяли комісію з урнами, але ті успокоювали їх, що по виборах буде для всіх добре”.

Другий громадянин пише: “У грудні 1946 р. в Надвірній відбулася нарада учителів і на тій нараді об’явлено, що кожний учитель чи учителька, є призначені агітаторами на своїх участках. Там виділили учителям літературу, по якій мали вчити населення. Вечером 8 лютого сотник Типусяк, агітатор східняк і учитель с. Бухтivecь, пішли з урною по селі і до год. 12 ночі присілок Бухтivecь “проголосував”. До помочі мали вони 20 бійців і 6 стрибків. Кого не було вдома, то східняк сам вкидав бюлетені до урни”.

Проходження виборів на інших присілках Пасічної:

Вибори зачалися о год. 8 вечером 8 лютого 1947 р. На присілку Пасічної Ганок ходив з урною Гринь Бойко та двох військових.

На присілку Межибрідська з урною ходив сотник Климик Іван Семена та двох військових. Декотрі люди кидали самі, а за деяких кидав сотник. Він кинув голоси на таких людей: Самійляк

Петро, Самійляк Варвара, Самійляк Маланка, Самійляк Анна, Штефанюк Олекса, Штефанюк Настуня.

На присілку Пасічної Горішненка ходив вночі сотник Лесюк Яким, східняк Петренко Василь та двох військових. Східняк і сотник заходили до хатів, а большевики тримали за той час стійку надворі. Петренко вкидав сам бюлетені за таких людей: Ферендюк Марія, Хопта Петро, Хопта Катерина. На цьому присілку голосування закінчилося о год. 6 рано.

На присілку Горчоватка з урною ходив сотник Типусяк Дмитро і агітатор Торопов Борис і двох військових. Топоров кинув сам без їх дозволу бюлетені за таких людей: Ткачук Микола, Ткачук Марія, Ткачук Василь, Ткачук Анна, Сидорук Іван, Сидорук Параня і Зосюк Микола.

На присілку Кременосі ходив з урною сотник Літик Микола і жид Меркулов та чотирьох військових. Меркулов кинув бюлетені за таких людей: Стенюк Микола, Стенюк Олена, Стенюк Анна, Гультай Анна, Гринюк Марія, Хопта Дмитро, Хопта Явдоха, Хопта Василь, Хопта Параня, Гультай Степан, Гультай Катерина, Татомир Марія, Хопта Петро, Максимко Катерина, Хопта Гафія, Хопта Василь, Гуш Іван, Гуш Анна, Гуш Катерина, Гуш Настуня, Барбарук Ілько, Барбарук Настуня, Гуш Микола, Космірак Микола, Космірак Настуня.

На присілку Нафтах ходив із урною сотник Данилюк Дмитро, східняк Будзенко і два військові. Вони брали голоси тільки від хворих, а всіх здорових гонили вночі до виборчої дільниці, що містилася недалеко.

На присілку Поле з урною ходили сотник Садрук Семен, Михайлюк Йосиф, москаль Афонін та Іроденко, 4 військових і 2 стрибки. Вони вкинули бюлетені таких людей: Типусяк Іван, Типусяк Катерина, Типусяк Явдоха, Типусяк Марія, Дронюк Олекса, Дронюк Палагна, Михайлюк Іван, Михайлюк Палагна і за других.

Село Пнів.

Під час підготовки до виборів сотники і десятники мусіли читати людям Сталінську Конституцію.

З 8. на 9.2.[19]47 р. усі сотники та десятники мусіли ночувати в школі разом з большевиками, бо вибори зачиналися о год. 12 вночі. Дуже мала частина людей ішла голосувати. Тоді всі уполномочені взяли малі урни, поділилися на групи і з військом пішли від хати до хати. З району керували виборами: Зуєв, Воронков та Барабаш. Крім того, було 20 внутрішників. Ці останні контролювали кожну хату, чи всі голосували. Отже всіх примушено голосу-

вати. Село Пнів мало дві виборчі ділянки. Одна містилася у школі в селі, а друга на присілку Білосорина. На Білосорині сам Зуєв з 8 на 9 вночі з військом ходив по хатах так, що на цьому присілку ні один чоловік не бачив виборчого приміщення.

На час виборів до села привезли з Надвірної музику (дуту оркестру), щоби люди гуляли. Також були заложили буфет, у якому була горілка в ціні 120 крб. за літру, пиво – одна шклянка – 16 крб. і були папіроси.

Село Стримба.

Тут було дві виборчі ділянки. Головою виборчої комісії ділянки тартаку був Клопотов Володимир, нач. ФЗО. Головою виборчої ділянки в селі був Шкрум Іван, голова земгромади с. Стримба. Коли люди не йшли вночі голосувати, голови ділянок самі пішли з урнами по селі.

Яремчанський район.

Село Луг.

Перший мітинг в справі виборів відбувся 12.12.[19]46 р. Цим проводив начальник [РО] МГБ Кравець. Він говорив, що десятники мають поучувати людей, на кого мають голосувати. Мітингів про вибори було 5. 8.2.[19]47 р. з району прислали 8 большевиків, щоби допомогли населенню піти до голосування.

Склад виборчої комісії: Петренко Степан с. Михайла – голова, Злобін Олекса – секретар, Олексієнко Явдоха, Савчук Микола, Турчиняк Марія – члени. Большевики гонили людей до голосування. О год. 11-й перед полуднем, коли вже проголосувало 80 проц., секретар Злобін вкинув бюлетені за тих, що ще не попр ходили, а виборча комісія підписала, що проголосували всі і після того большевики з урною від'їхали до району. Всіх управнених до голосування було 715 осіб. По-большевицьки проголосували всі, а в дійсності самі голосували тільки члени адміністрації.

Село Заріччя.

Передвиборчі мітинги започаткував в дні 9.1. нач. [РО] МГБ Кравець і одна східнячка з району. Він говорив про значення виборів для українського народу. Десятникам доручено провадити між населенням агітмасову роботу. В дійсності дуже добре вів політичну роботу терором місцевий гарнізон, що вже стояв у селі більше року. Вибори почалися о год. 2-й вночі. Всіх виборців було 1.376. Гарнізон гонив людей голосувати. Тому проголосували всі. Неважних голосів було 9. Голова виборчої комісії Вацик Іван с. Якова, а членами були учительки совітки і місцеві.

Білі Ослави.

Передвиборчу кампанію розпочав уповноважений на село Кустрич Михайло – лікар з Яремча. Він скликав 16.12.[19]46 р. мітинг, на якому говорив, що десятники мають роз'яснити людям про вибори, читати сталінську конституцію. На мітингу, крім десятників, було ще около 20 осіб. Село було поділено на кутки, на яких читали конституцію, але ця робота була слабо виконувана.

Склад виборчої комісії: Почтар Микола с. Івана – голова, Кустрич Михайло – заступник.

Голосування почалося о год. 4-й за московським часом. Помагав голосувати місцевий гарнізон, який стоїть вже більше року. Щодо всього було перекреслено 200 бюлетенів, але большевики визнали їх важними і тільки один був неважний.

Село Чорні Ослави.

Дня 6.12.[19]46 р. прибув з Яремча уповноважений Косточкін і скликав того ж дня мітинг, на якому були всі десятники, сотники і ще декілька людей, разом всіх около 60 осіб. Косточкін говорив про значення виборів і сказав, що десятники мають приготувати людей до виборів. Село поділено на 22 агітпункти, на яких читали конституцію. Ці пункти були майже не діяльні, бо люди байдуже ставилися до виборів.

Склад виборчої комісії: Поварчук Микола с. Івана – голова, Бойко Дмитро с. Онофрія – секретар.

Всіх голосуючих 810. Проголосували всі, а три були позбавлені голосу.

Через цілий час підготовки до виборів кватирував в селі гарнізон в силі 20 бійців. В день виборів вони ходили по селі і гонили людей голосувати. І завдяки їм, большевики осягнули 100 проц. голосів, але добровільних не було.

Місто Делятин.

Склад виборчої комісії: Холошнюк Іван с. Юри – голова, Архіпов Микола – секретар. Всіх управнених до голосування було 2.860, проголосувало 2.050. За 850 виборців, що не голосували, вкинув голоси сам секретар виборчої комісії москаль Архіпов.

Село Шевелівка.

Роз'яснювальну роботу вели десятники. Отже майже жодної роботи не було. Властиву пропаганду вели уповноважені і гарнізон в числі 12 чоловік. В день виборів большевики гонили на голосування. Управнених було 830 осіб, проголосувало 827. З того перекреснених було 10, а не голосувало зовсім трьох. За тих трьох кинули большевики самі.

Склад виборчої комісії: Касіянчук Іван с. Дмитра – голова, Надія Галина, Молоков, Москаленко Віра – члени.

Село Дора.

До пропагандивної роботи в селі, крім уповноважених, виділено з району 15 червонопагонників.

Голова виборчої комісії – Платко Петро с. Дмитра.

Управнених до голосування було 915 осіб. Під терором проголосували всі. Около одна третя населення голосувало добровільно.

Райцентр Яремче.

Управнених до голосування було 1.139 осіб, скреслено 19 бюлетенів. Про перебіг виборів важко дістати відомості.

Село Чорний Потік Печеніжинського району.

Дня 6.1.[19]47 р. прибув до села секретар райкому Ремезов Семен Аносовіч (жид), який на мітингу доручив десятникам читати кожній своїй десятці конституцію і положення про вибори. 29.1. відбувся знова мітинг, в якому той сам Ремезов говорив, щоби всі голосували за генерал-полковника Галицького. Того дня закватував гарнізон в числі 9 бійців. 1.2. на мітингу сказав Ремезов десятникам, щоби вони сказали виборцям, що заходити в кабінку не конечно, а треба йти просто до урни. 6.2. 5 большев-ків арештувало 6 ба[п]тистів за те, що ті говорили людям, що не будуть голосувати. Їх забрали до Печеніжина.

В день виборів Ремезов стояв коло кабінки і заглядав, що виборець там робить. Він записував тих, які йшли до кабінки. До кабінки пішло яких 70 осіб. Решта боялася. Вибори почалися о год. 2-ій по півночі 9 лютого [19]47 р. О год. 6-ій рано з виборців не було ще нікого і гарнізон пішов гнати мусово до голосування. Тому під примусом пішли всі. Всіх управнених до голосування було 1.001. Перекреслених було 20. Замість 5 дало папір. Большевики признали недійсними 22 бюлетені.

Склад виборчої комісії: Бойчук Степан с. Степана – голова.

Солотвинський район.

Село Гута.

Місяць перед виборами проводили большевики мітинг, що 9.2.[19]47 р. відбудуться вибори до Верховної ради УРСР. 2.2. відбувся знова мітинг, на який приїхав з большевиками голова сільради Драгуляк, який втік зі села і перебував на гарнізоні с. Пороги. На мітингу говорили, що кожний мусить йти голосувати. Говорили, що кожний десятник відповідає за свою десятку, і що хто не піде голосувати, то його вивезуть на Сибір. Тоді вибрали виборчу комісію. Виборчих лист не було виставлено перед виборами.

Виборча комісія: Сapiжак Юрко с. Федора – голова, Микуляк Василь с. Гната – заступник, одна схiднячка – секретар.

Вибори розпочалися о год. 3-й рано 9 лютого. Всiх виборцiв було 365, а до виборiв piшло 142. Коли решта не йшла, тодi вiйсько МВД почало насильно виганяти, а хто казав, що хорий, то до нього iхав з урною голова сiльради Драгуляк i сам вкидав бюлетенi. У виборчiй дiльницi коло кабiни стояв стрибок Коцюрубa i казав, щоб не йти до кабiни, а прямо до урни. Хто piшов до кабiни силою, того записували, що вiн бандеровець.

Голосування закинчилося о год. 6-й по полуднi. Уневажнених голосiв було 37, а 20 голосiв було на провiдника Бандеру.

Село Пороги.

Вибори пiдготовляв гарнiзон, який вiд приходу большевикiв майже не опускає села. Говорили большевики, що хто не пiде голосувати, то того вивезуть на Сибiр. Списки виборчих публiчно виставлених не було. Виборчу комiсiю вибрали самi совети.

В першiй дiльницi головою була Чорнобрiвна Маруся – схiднячка, а головою другої дiльницi був Магдiй Микола.

8.2.[19]47 р. по полуднi большевики зiгнали всiх десятникiв до примiщення виборчої дiльницi i вони першi о год. 12-й ночi проголосували. Потiм вiйсько з десятниками piшло по селi i мусово гнали людей голосувати. З людьми обходилися погано. Не дозволяли заходити до кабiн, а казали кидати просто до урн. Хто силою йшов до кабiни*, то вони записували. Багато людей не piшло голосувати, але большевики самi вкинули за них бюлетенi. Всiх було скреслених 30 бюлетенiв, але i цi uznали важними, бо то, мовляв, дураки покреслили.

Село Яблiнка.

Большевики скликували десятникiв щонедiлi i поучували iх. Крім того, три воєннi [ходили] хата в хату i роздавали людям числа до голосування. Мiсяць перед виборами заiхав гарнiзон в силi 7 бiйцiв, якi допомагали пiдготовляти вибори.

Склад виборчої комiсiї: Клишовик Иван с. Василя – голова, Бiлан Микола с. Юрка – заступник.

Один день перед голосуванням скликали большевики всiх десятникiв i виборчу комiсiю i вони мусiли ночувати на дiльницi. Голосування почалося о год. 2-й за мiсцевим часом 9.2.[19]47 р. Виборчi списки були вивiшенi щойно день перед виборами. Кабiн було аж три, але до них нiхто не заходив, бо большевики не пускали. Коли виборцiв не було, тодi до кожного десятника дали по

* У текстi: урни.

одному воєнному і пішли з урнами в село і дуже часто самі кидали бюлетені. Ось кілька прикладів: большевики самі вкинули голоси за таких громадян: Бойчук Оринка, Білан Гриць, Климович Федір с. Василя, Запоточний Василь с. Івана, Климович Іван с. Миколи, Коцюрубба Іван с. Василя, крім того багато інших. Счеркнених було 60 бюлетенів, а 70 людей не голосувало, але за тих кинув разом бюлетені прокурор. Людей страшили тюрмою і Сибіром.

Село Кричка.

Перед виборами большевики посилили терор. Приходили щодня в сс. Солотвина, Пороги і Манява. Вночі робили засідки. Говорили людям, що хто не піде голосувати, то його вивезуть на Сибір. Для проведення виборів був призначений емведист Ворона. Голова виборчої комісії – Козар Іван с. Степана, секретар – Ворона.

З 8 на 9 лютого большевики зігнали до виборчого приміщення всіх десятників, виборчу комісію і деяких селян. Найперше заставили проголосувати тих, що ночували. А опісля військо поділилося на дві часті. Забрали зі собою десятників і пішли з обох кінців села гнати людей. Коли військо пішло по селі, то побачили протिवиборчі наліпки, здирали їх, а Ворона зателефонував в район по поміч. Приїхало ще мабуть 8 большевиків і всі разом гнали людей голосувати. При тому били людей. Важко побили селянку Луказюк Настуню жінку Василя за те, що казала, що не йде голосувати, бо запалила в печі. Голові виборчої комісії заборонив Ворона до кого-небудь говорити. Казав, що за одно слово получит кулю. Коло урни стояли з автоматами і не пускали людей до кабінки. Сильно побили господаря Глущика Миколу за те, що зайшов до кабінки. Коли приходив голосувати чоловік, то давали йому бюлетень і за жінку і противно. Ходили з урною по здорових людях, наприклад, Волочій Микола, Глушак Олекса, Проній Михайло, Явдошак Іван, Глушак Оніфр, Глушак Дмитро. Мимо терору одна третя частина населення не голосувала. За них большевики кинули чисті бюлетені. Голосів було 40 скреслених, а на двох було написано, що голосують на Ріня (кущевий господарчий). Та й то всі бюлетені визнано важними, бо казали большевики, що то дурак креслив.

Село Манява.

Большевики насамперед зробили десятників відповідаючими за свої десятки. Говорив їм начальник гарнізону, що коли хтось не буде голосувати, то його і десятника вивезуть, а майно skonфіскують. Раз у приступі щирості сказав начальник гарнізону, що хочай би ніхто не голосував, то голоса будуть. Большевики

назначили виборчу комісію, але ніхто не хотів бути і всі казали, що вони хворі. Большевики навіть лікаря з р-ну привезли до них, але вони не хотіли. Тоді, не маючи комісії, большевики покликали голову і секретаря сільради.

Коли рано 9.2. ніхто не йшов голосувати, большевики самі пішли і силою гнали людей. Коло урни стояв боєць з автоматом. Хто йшов до кабіни, то записував, опісля брали на гарнізон і били, кажучи, що даний чоловік бандит, бо заходив до кабіни. Побили сильно таких людей: Яцейка Василя с. Дмитра з 1907 р., Олійника Івана с. Максима з 1900 року, Олійника Степана з 1913 р. Їх тримали по кілька годин на гарнізоні і били за те, що ходили до кабіни. Хоч хтось не прийшов, то вони накидали бюлетені самі.

Село Маркова.

4.2.[19]47 р. заїхав до села гарнізон.

8.2.[19]47 р. вечером большевики зігнали до виборчого приміщення всіх десятників і частину населення. Ці всі люди проголосували вночі. Рано бійці пішли і гнали людей до виборчого приміщення. Коли около полудня мало проголосувало, тоді большевики взяли кількох десятників і з ручними урнами ходили до тих, що не голосували. Так проголосували всі, бо навіть як когось не було вдома, то большевики вкинули за нього голос. Вибори закінчилися о год. 6-ій по полудні.

Село Бабче.

Уповноважений з району був Богославець Іван П., який підготував вибори. Місяць перед виборами вибрали виборчу комісію, до якої входили: Лучак Василь с. Дмитра – голова, Катрич Михайло с. Йосифа – заступник і др.

Дня 8.2.[19]47 р. большевики зібрали виборчу комісію і десятників до виборчого приміщення і вони мусіли там ночувати. Вночі вони перші проголосували. Рано большевики забрали десятників і гонили людей примусово голосувати. У виборчій дільниці большевики казали кидати бюлетені сусід за сусіда, а навіть самі большевики кидали бюлетенів за тих, що не були. Проголосували всі в 100 проц. Було 72 перекреслених бюлетені, а замість десятих люди вкинули чистий папір. О год. 2-ій вечером голосування закінчилося.

Село Раковець.

Дня 2.2.[19]47 р. о год. 9 рано заквартирував гарнізон в силі 9 бійців. Вони приїхали зі Станиславова для охорони виборів. З ними був стрибок зі Солотвини Уманців. Відношення їх до населення було погане. Сильно грабили. Прим[ір], в тій хаті, де

квартирували, закрали 20 кг муки, 100 кг бараболі, 100 крб., літру горілки. Це в Сенчака Гриця, а в Близнюк Анни вкрали 4 л горілки і в других. Це все награвували собі на дорогу.

Вибори пройшли для большевиків тому, що вони відбувалися під терором. Большевики гонили людей голосувати, до кабін не пускали, а коли хтось ходив, то його питали, чого він туди ходив. Багато бюлетенів було перекреслених. Коли це побачив суддя Швець, що був уповноважений від виборів, то сильно почервонів і дуже кричав на присутніх. Він казав, що в с. Раківці є ще бандерівські залишки, які ще треба звідси викорінити, щоби не заваждали тут мирному населенню.

Дня 9.2.[19]47 р. о год. 11-й перед полуднем, гарнізон виїхав до Станиславова.

Село Молодьків.

Коли рано 9 лютого большевики побачили, що голосувати ніхто не йде, то вони пішли і самі зганяли людей до виборчого приміщення. І так всі мусіли голосувати.

Село Старуня.

Перед виборами відбулося кілька мітингів. Дня 1.2.[19]47 р. до сільради приїздив Шкриба (уповноважений з району) і казав десятникам, щоб приготувляли народ до голосування.

Дня 6.2.[19]47 р. до села заїхав гарнізон в силі 15 бійців. Це були червоноармійці, які стаціонують в Станиславові. Уполномоченим до цього гарнізону НКВД був л-т Малуша. Гарнізон по засідках не ходив. Бійці говорили людям, що вони хочать жити і кушати і більше нічого не в голові.

Точно о год. 12 вночі з 8 на 9 лютого привели большевики найстаршого діда в селі і він перший кинув бюлетеня. Рано большевики пішли зганяти людей. Назганяли вони 60 проц. всіх виборців, а решта повтікали від хатів. Тоді большевики пішли з урнами по селі і кого застали вдома, то той мусів кидати за присутного. Потім большевики бігали по селі і зганяли басарабів голосувати.

Дня 10.2.[19]47 р. від'їхав гарнізон.

Ланчинський район.

Село Майдан Горішний.

Голова виборчої комісії – Свідрак Микола Михайла, секретар – Скорина Ольга Петрівна (східнячка). Тиждень перед виборами заїхав гарнізон в силі 15 чоловік. Це були червоноармійці. Про наш рух були поінформовані. Ходили лише їсти по селі.

Рано 9 лютого гонили бійці людей голосувати. До вечора проголосувало 60 проц. виборців. Коли хто йшов вечером до

виборчого приміщення, то большевики його завертали, що вже не “нужно”. Деякі люди і під терором не пішли б голосувати, та большевики заставили одного сексота з Красної і той прибіг до Майдану і почав розказувати, що Красна вся проголосувала. Це заломило людей, бо Красна село знане їм своєї свідомості.

Село Кубаївка.

Людей гонило голосувати військо. Багато було покреслених бюлетенів.

Село Майдан Середний.

Тут большевики добре чуються, бо гарнізон стоїть в селі два роки. Все ж таки в день виборів обложили село стійками з гарнізону і аж тоді почалося гонення людей до голосування. Всіх людей зганяли до виборчого приміщення, там уставляли в ряди і так провадили до столика, де большевик видавав бюлетені. Коли хтось дістав бюлетень, то його брав большевик і вів прямо до урни. Щойно після вкинення бюлетеня громадянин був вільний від “опіки” стійкових.

Село Саджавка.

Вслід за повідомленням про вибори до села почали приїздити ситі сталінські годованці і на мітингах викрикували вони, що хто не піде голосувати, то є ворогом радянського ладу, людьми [...] по-большевицьки розправляться. Спеціально скликати людей на мітинг їм ніколи не вдавалося, тоді вони приїздили до села під час Служби Божої і задержували людей. Зі скритою ненавистю приняло населення вістку про вибори. Всім були на думці образи минулорічних виборів. З кожним днем сподівалося село приїзду сталінських мучителів. Не біленням хат та прикрашуванням вулиць (так писала большевицька преса), а хованням хліба і кращих речей. По селі голосним став, хоча голосно не говорений клич: “Ховай хліб”.

Дня 2.2.[19]47 р. заїхав гарнізон в силі 18 штиків.

Головою виборчої комісії була Лікова Юстина – директорка школи.

Голосувати військо гонило силою.

Село Перерісль.

Уповноважений з району Білозорин. Голова виборчої комісії – Синоверський Василь.

Приготування до виборів вели десятиники по своїх кутках. Але тут в дійсності не було жодної роботи, тільки районна преса хвалилася сотками місцевих активістів. Дня 1.2.[19]47 р. в село заїхав гарнізон. На другий день в селі появились противиборчі

лозунги і листівки. Большевики зривали лозунги і самі читали. В день голосування ніхто не йшов голосувати. Тоді большевики зганяли силою, але і так деякі не хотіли йти. За те, що не хотіли йти голосувати, большевики сильно побили Ерстинюк Федора і Остап'юк Катерину. Мимо того 60 проц. виборців взагалі не голосували, та при обчислюванні голосів 100 проц. було за кандидата сталінського блоку і безпартійних.

Село Фетьків.

Уполномочений – Корнієць Григорій Антонович. Голова виборчої комісії – Насадюк Іван.

До виборів гонило військо. Народ освідомий і до виборів не йшов. Большевики побили кількох людей і при очах виборців самі кидали бюлетені до урни. Добровільно тут ніхто не голосував. 25 людей взагалі не голосувало. За них вкинули бюлетені большевики з гарнізону.

Село Волосів.

Уполномочений – Москвітін. Голова виборчої комісії – Луцюк Андрій Якова.

Народ голосувати не пішов. Усіх управнених до голосування було 848, а проголосувало під штиком в дільниці 180 осіб. За рештою самі большевики ходили з урною по хатах і самі вкидали бюлетені. Не проголосувало зовсім 20 осіб, але різницю вирівнав гарнізон. При голосуванні сильно побили большевики Барияка Романа і його сестру, а мимо всього вони таки не пішли голосувати.

Село Гаврилівка.

Уполномочений – Тришкун. Голова виборчої комісії – Одокій Іван Михайла (комсомолец). Тут також большевики насильно гонили голосувати. Тільки родини стрибків голосували добровільно.

Тут подано протоколи з виборів, які кидають ярке світло на спосіб переведення виборів. Бачимо, що методи при голосуванні у всіх районах однакові, але і тут місцеві партійні керівники стараються перевершити себе взаємно. Одне є загально знане, що вибори відбулися під терором. Голосували добровільно тільки большевицькі вислужники (сексоти, родини стрибків, учасники адміністрації). Лише спротив населення не всюди однаковий. Це залежить від ступня стероризованості місцевості. Тому спротив не всюди був однаковий. Вибори показали на скільки ще тривкі впливи большевиків в народі. Про це прекрасно знають районні керівники та по сторінках преси горлають вони про “захоплення мас”, “виборчий інтузіязм” і т. п.

З рамені надрайону випущено 2 листівки: “Українці!” і проти-
виборчі лозунги, примінені до нової дійсності (саботування 4-ої
п’ятирічки). Лозунги появилися у всіх селах Надвірнянського
і Ланчинського районів. Із іншими районами з причини снігу
зв’язку не було.

Постій, 12.6.[19]47 р.

Діброва.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 39, арк. 154-158 зв.

Оригінал. Машинопис.

№ 48
ЗВІТ ЗА ТРАВЕНЬ-ЧЕРВЕНЬ 1948 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ
ОУН НАДВІРНЯНЩИНИ ГРИГОРІЄМ ВАЦЕБОЮ-
“ВАРНАКОМ”

18 листопада 1948 р.

Райони:

Листопад, 1948 р.

1. Солотвинський
2. Надвірнянський
3. Ланчинський
4. Яремчанський

З В І Т
за мм. травень – червень 1948 р.

А. В о р о ж е с е р е д о в и щ е.

І. а) Партія

Солотвинський РК КП(б)У:

1. Коротун Никифор Євлампійович	– перший секретар
2. Сторож Іван Пантелеймович	– другий –//–
3. Матвієнко Артем Денисович	– третій –//–
4. Мещеряков Іван Олексійович	– зав. від. проп. і агіт.
5. Татаринцов Г.	– зав. орг.-інстр. від.
6. Тихонов	– зав. військовим від.
7. Степаненко Лідія Григорівна	– зав. жін. від.
8. Кудрін	– зав. партстат. [від.]
9. Кузнецова Неоніла Григорівна	– ред. райгазети

10. Соболев

– штат. пропагандист.

Первинні парторганізації:

Райспоживспілка – секретар – Шкриба, селище Солотвина
– секретар – Вовк, [РВ] МВС – секретар – Кісельов, уповмінзаг –
секретар – Пекар, шахта в с. Дзвиняч – секретар – Скремалов.

Надвірнянський РК КП(б)У:

1. Горін Микола Михайлович	– перший секретар
2. Писаренко Степан Карпович	– другий –//–
3. Барабаш Прокіп Мойсейович	– третій –//–
4. Швидков	– зав. від. агіт. і проп.
5. Дяченко Б.	– зав. орг.-інстр. від.
6. Барешнікова М.	– зав. жін. від.
7. Ковтун	– зав. партстат. від.
8. Акімов П.	– штат. пропагандист
9. Шаров	– інструктор РК КП(б)У.

(Редактором райгазети є другий секретар Писаренко).

Первинні парторганізації:

Нафтоперегінний завод в Надвірній – секретар – Горшков,
дерево-обробний комбінат – секретар – Нікітенко, нафтороз-
відка – секретар – Звенигородський, райспоживспілка – секре-
тар – Сердюк, райлікарня – секретар – Воробйова, лісгосп –
секретар – Шопіна Р., нафтопромисел № 7 у Битькові – секретар
партбюро – Білоус, ліспромгосп – секретар – Марченко, міськра-
да – секретар – Левашов, райвідділ освіти – секретар Шаркіна,
с. Зелена – секретар – Кузьмін, с. Стримба – секретар – Плитус
Михайло (голова сільради).

Ланчинський РК КП(б)У:

1. Кравчук	– перший секретар
2. Гришко Дмитро	– другий секретар
3. Зайцев	– третій секретар

(Про дальший склад райкомпартії не заподано, як рівно ж, не
заподано про первинні парторганізації на цьому терені).

Яремчанський РК КП(б)У:

1. Іщенко Микола Макарович	– перший секретар
2. Петров Михайло Петрович	– другий –//–
3. Костяненко Григорій Іванович	– третій –//–
4. Дудакало Іван Петрович	– зав. від. агіт. і пропаг.
5. Горлачов Іван Петрович	– зав. орг.-інстр. від.
6. Архіпов Павло Леонтів	– зав. військ. від.
7. Кучеренко Варвара Іванівна	– зав. жін. від.
8. Гурченко Василь Дмитрович	– зав. від. партстат.
9. Запоротило Микола Петрович	– редактор райгазети.

Первинні парторганізації:

Райвиконком – секретар – Скоробогатий, ліспромкомбінат – секретар – Артишевський, 14-та дистанція колії – секретар – Піщанко, селище Делятин – секретар – Березинський Іван, курортна управа в Яремчі – секретар – Ус, ліспромкомбінат в Микуличині – секретар – Кийков, промтоварний магазин в Яремчі – секретар – Листков.

Партійний елемент рекрутується переважно з чужинців (москалі) та приїжджих зі східних областей українців, котрі в адміністрації та на різних підприємствах займають відповідальні пости. Українців зі західних областей у партії дуже мало.

Для підвищення ідейно-політичного рівня кадрів при райпарткомах відкрито вечірні школи.

Дня 10.VI.1948 р. закінчила свою роботу вечірня партійна школа при Надвірнянському РК КП(б)У, що начислювала 21 чоловік. Навчання почалось 1 жовтня 1947 р. і за той час вивчено: “Короткий курс історії ВКП(б)”, партійне і радянське будівництво, питання радянської економіки, географію СРСР і капіталістичних країн.

В райгазеті “Сталінський шлях” з дня 13.VI.[19]48 р. є стаття, в якій зав. від. пропаганди Швидков аналізує успіхи навчання. Між іншим, він критикує двох слухачів тт. Паркова (зав. міськомунгоспом) та Марченка (заст. директора лісгоспу), які не вивчили подавані дисципліни і мусять залишитися вчитись на другий рік.

Також в Яремчанській райгазеті “Більшовик Прикарпаття” з дня 6.VI.[19]48 р. штат. пропагандист Громов нарікає, що такі слухачі в партшколі як тт. Кокалюк і Крашевська, приходять на лекції не підготовані. Також під час лекції, замість того, щоб писати конспекти, читають художню літературу.

За звітний період райпарткоми відбули ряд нарад та зборів, під час яких розглянено різні справи виховно-політичного та господарського характеру.

Дня 15 травня 1948 р. в м. Надвірна відбулися збори партійного активу. Зборами провадив секретар райпарткому Писаренко. В своїй доповіді він відзначив, що комуністи району під керівництвом РК КП(б)У провели велику роботу, поширюючи соціалістичні змагання по підприємствах. Високих успіхів досягли: нафтоперегінний завод (директор – Солдак, секретар парторг. – Горшков), деревообробний комбінат (директор – Арабелідзе, секретар парторг. – Нікітенко). Критиці піддано Надвірнянський ліспромгосп (директор – Чмільов, секретар пар-

торганізації – Марченко), який не виконує норми виробітку через незадовільну масово-політичну роботу серед робітників.

Дня 17.VI.1948 р. в приміщенні Солотвинського райклубу відбулася нарада сільськогосподарського активу в справі підготовки до збирання врожаю 1948 р., заготівлі хліба та інших продуктів – в зв'язку з рішенням XIX Пленуму ЦК КП(б)У.

З доповіддю виступив секретар райпарткому Сторож, який закликав до вчасного збирання сіна та здачі державі, виконання державних поставок молока і м'яса та солідної підготовки до жнив.

Тому, що район відстає у змаганні з Надвірнянським районом, треба піврічний плян завершити до 1 липня, а річний до 31 роковин Жовтня.

Критиці піддано за погану роботу сільради Бабчого, Богрівки, Маняви, Порогів і Росільної.

Нарада прийняла постанову виправити недоліки та провести збирання хліба в якнайкоротшому строці.

В половині травня в райцентрі Яремче відбулася нарада районної лекторської групи, в роботі якої взяло участь 16 лекторів.

На нараді виявилось, що культурно-освітня робота серед населення цього року поставлена незадовільно. Критиковано завідуючого районним лекторським бюро Боднарєнка за безконтрольність, бо є такі лектори, що до цього часу не прочитали для населення ані одної лекції. На нараді виступала також лектор обласної лекторської групи Ажина.

Дня 31.V.[19]48 р. відбувся III-ий Пленум Яремчанського РК КП(б)У, який заслухав і обговорив такі питання: “Про добір, розстановку, висунення та виховання кадрів”, “Про виконання постанови ЦК КП(б)У від 4.11.1947 р. “Про покращення організаційно-партійної роботи в обкомах, міськкомах та райкомах КП(б)У”.

По першому питанню виступив з доповіддю секретар РК КП(б)У по кадрах Кас'яненко. Він розповів про те, як відділ кадрів займався добором, розстановкою, висуненням і вихованням кадрів.

Виступаючи, завідуючий відділу агітації і пропаганди РК КП(б)У Дудакало розповів про величезне значення виховання кадрів, для чого потрібно налагодити повсякденний контроль і допомогу над підвищенням ідейно-політичного рівня кожного відповідального працівника.

В своєму виступі жін. орг. РК КП(б)У Кучеренко відзначила, що відділ кадрів мало приділяє уваги висуненню жінок на керівні посади.

По другому питанню з доповіддю виступив завідувачий орг.-інстр. відділом Горлачов. У дебатах по цьому питанні виступило кількох учасників, які викрили ряд недоліків в орг.-інструкторському відділі в справі налагодження організаційно-партійної роботи в первинних парторганізаціях.

Пленум прийняв рішення, спрямовані на покращення роботи по вище порушених питаннях.

Дня 17.VI.[19]48 р. в райцентрі Яремче відбулися районні партійні збори, які обговорили два питання: “Про підсумки XIX Пленуму ЦК КП(б)У і завдання районної партійної організації” та “Про затвердження міроприємств по реалізації постанови звітно-виборчих районних партійних зборів і пропозицій комуністів, що були внесені на звітно-виборчих райпартзборах”.

По першому питанню з доповіддю виступив секретар райкому КП(б)У Іщенко. У дебатах на доповідь Іщенка виступило 16 чоловік.

Комуністи (6 осіб) критикували незадовільну роботу відділу агітації і пропаганди РК КП(б)У та відділів виконкому райради в справі розгорнення агітаційно-масової і масово-виховної роботи серед трудящих району.

В обговоренні доповіді взяв участь представник обкому КП(б)У Комлик.

В першій половині червня відбулася обласна нарада партійно-господарчого активу лісової промисловости, яка між іншим зобов'язала:

1. Надвірнянський деревообробний комбінат річний плян по випуску пиломатеріалів закінчити до 1 листопада і до кінця року дати понад плян 6 тис. кбм.*

поборювати українських повстанців. Вистарчить, щоб хтось зайшов вечером в село, а вже другого дня і слідуючих, на тому місці роблять большевики засідки.

Делятинські комсомольці zorganizували драматичний, хоролий і музикальний гуртки та місячно по кілька разів виступають в місцевому клубі з концертами.

Піонери:

Піонерські організації в цьому терені існують: при Яремчанській школі – 82 члени (зі східних областей) – піонервожатою Коробка Галина, при Дорецькій школі – 50 членів – піонервожатою Казмірук Ліда. Також в Делятині та по присілках Делятина як: Гориш, Любіжня та Шевелівка є піонерські організації, але невідомо яке

* Відсутні два аркуші тексту.

число. Виховання піонерів відбувається в той спосіб, що їм читають цікаві книжки про радянських героїв Вітчизняної війни та переконують, що нема Бога і не потрібно ходити до церкви.

Жовтенята є в Яремчі, Делятині та Дорі. Розвій комсомольських організацій за звітний період незадовільний. В Солотвинській райгазеті “Ленінський Прапор” з дня 20 червня 1948 р. в статті “Більше уваги росту комсомольських організацій”, секретар Пустовий нарікає на незадовільний ріст комсомольських перв. організацій. Такі організації як: райспоживспілка (секретар Пашенко), райфінвідділ (секретар Самойліченко), шахта Дзвиняч (секретар Божко), та середня школа (секретар Сторож) – за останні два місяці не прийняли ані одного чоловіка до своїх лав. Одинок тільки комсомольська організація селища Солотвина, що зросла числом 7 чоловік.

Винні у цьому повищі секретарі, які про свої обов’язки згадують аж тоді, коли їхню працю розглядається на бюро РК ЛКСМУ.

В першій половині червня відбулися збори комсомольців райцентру Солотвина.

Доповідь про постанову XIX Пленуму ЦК КП(б)У зробив секретар райкому комсомолу Пустовий.

Він взивав присутніх, щоби всі свої сили сконцентрували для допомоги колгоспові імені Сталіна (одинокому в районі) в проведенні обробітку посівів і вчасного збору.

Секретар РК КП(б)У вказав на необхідність ідейно-політичної роботи серед молоді райцентру.

Збори прийняли рішення прийти з поміччю колгоспові в основних роботах та поліпшити агітаційно-масову роботу серед селян району.

Дня 22 червня відбувся Пленум Надвірнянського райкому комсомолу. З доповіддю виступив секретар Крамаренко, який проаналізував роботу комс. організацій в боротьбі за виконання рішень уряду і партії. Підчеркнув недоліки первинних організацій, після чого, піддано гострій критиці Вербицького (зав. орг.-інстр. від.) та Шадріна (зав. від. агітації і пропаганди).

Зобов’язано РК ЛКСМУ та секретарів первинних організацій значно піднести боєздатність роботи та підвищити почуття відповідальности. В роботі пленуму взяв участь секретар РК КП(б)У Писаренко.

Дня 19 червня комсомольці райцентру провели суботник по упорядкуванні селища Яремче. Під керівництвом голови районного комітету фізкультури і спорту Бойка налаштовано волейбольну площадку.

В першій половині звітнього періоду партія звернула головну увагу на стягнення “добровільної” державної позики, яку переведено в першій половині травня. До стягання повищої заангажовано весь партійний та адміністративний апарат.

Тому, що населення добровільно не погоджувалося зложити призначену йому суму (дуже часто понад його спроможність), большевики допомагали собі терором як: погрози “білими ведмедами”, конфіскацією майна, арештуваннями, побоями і т.п.

Дня 6 травня в с. Кричка Солотвинського району уповноважений Богославець побив сильно за нездачу позики Перонюк Миколу с. Дмитра.

В с. Маркова того ж району уповноважений Смірнов забрав у господаря Мельника Дмитра коня і віддав аж тоді, коли цей зложив гроші. Також в цьому селі большевики засідали коло дороги та відбирали від прохожих (ідучих на ярмарок) всі гроші. У господаря Бабінчук В. забрали з кишені 100 крб.

3 травня в с. Пнів Надвірнянського району секретар райпарткому з 12 большевиками стягав позику, під час чого бито пістолями в груди Томин Л., Букатюк Марію і Гладіш Н.; стріляли в хаті Лавринович О., Шашка Н. і Максим'юк Настуні. В с. Пасічна того ж району, не заставши дома Сенетович Д., виломили двері. Коли господар прибув додому, забрали його враз з худобою до сільради і тримали аж поки не підписав позику на 1.000 крб.

В с. Чорні Ослави Яремчанського району господар Панько Петров загалі відмовився дати позику, говорячи, що позика добровільна. 23 травня його арештовано, відставлено до Яремча, а опісля до Станиславова, звідки він вже не вернувся. Арештування його мотивують тим, що він не здав м'ясопоставки.

В с. Білі Ослави того ж району під час стягання позики було арештовано 20 осіб.

Повищими засобами стягнено позику майже в 100 процентах.

Селянство Солотвинського району зложило позики 806 тисяч, Надвірнянський район зложив 4 мільйони 959 тисяч (з того: службовці і робітники 4 мільйони 418 тисяч крб., а селянство 541 тисяча крб.). З інших районів не заподано. З УРСР стягнено позики 3 мільярди 488 мільйонів 498 тисяч крб.).

Заходами райкомів відсвятковано свято 1-ше Травня. Величаво пройшло воно тільки по райцентрах, де участь у святі взяли всі школи та службовці різних установ. Вечорами по вулицях райцентрів відбулися масові гуляння.

В райцентрі Солотвина участь у святі брали і піонери, а вечором відбувався першотравневий костир, який проводив завідуючий піонерським відділом РК ЛКСМУ Яцун.

Дня 1 травня в с. Яремчі відсвятковано першотравнєве свято, в якому взяли участь всі установи райцентру. Учасники зорганізованим порядком прибули на збірний пункт, де з доповіддю про значіння 1-го Травня виступив заст. голови райвиконкому Кустріч. Після цього виступив секретар райкому КП(б)У Іщенко, який розповів про досягнення антиімперіялістично-демократичного табору в боротьбі за мир і безпеку волелюбних народів. Потім промовляв секретар РК ЛКСМУ Гнатюк, а від сільської ради Яремча голова Тимчук. Цей останній розповів, як 30 літ тому зійшло “сонце правди” над нашою країною, як 17 вересня 1939 р. трудящі західних областей України влились в одну сім’ю радянських народів і будують щасливе життя. Зі слідуючою промовою виступила учениця-піонерка, а після неї зав. районним відділом освіти Римар. Свято закінчив промовою директор курортного управління Клименко.

Села участі в першотравневому святі не брали.

Пропаганда, агітація:

За ініціативою партії, за звітний період відбулися по терені мітинги протесту проти страти грецьких “демократів”.

Мітинги такі обов’язково мусіли перевести всі установи та підприємства, а навіть по деяких селах. Такий мітинг відбувся приблизно так: в село приїжджав підполковник з райцентру, роз’яснював присутним ноту протесту Радянського уряду, а опісля зібрані “одноголосно” ухвалювали протест проти нечуваних в історії звірів грецьких “фашистів”.

Розуміється, що такий мітинг – це собі звичайний блахман большевиків.

В поборюванні рев. руху большевики стараються скомпромітувати нашу боротьбу і представити її як агентуру ворожих українському народові держав. При кожній нагоді впевняють населення, що бандерівців вже дуже мало і населення не повинно ані їх слухати, ані боятися, а щиро працювати для відбудови зруйнованого державного господарства.

Також величезну увагу присвячується колективізації. Під час мітингів, індивідуальних розмов та на сторінках преси, всяко захвалюється колгоспний лад, як єдиний шлях до заможного життя. Реалізація колективного ладу проходить методом залякування та терору.

Найсильніший натиск на організування колгоспів примінено в червні на Надвірнянський район.

Дня 13.VI.[19]48 р. в с. Лоева відбувся мітинг в справі організування колгоспу. Першим виступав секретар райпарткому Писаренко, котрий розповів про початки колгоспного ладу в Росії і на Україні, де компартія мусіла боротись і з панами і з куркулями, котрі перешкоджали колективізації.

Опісля заявив: “Я знаю, що завтра хтось із вас напише штафету і понесе до ліса та розповість про все, що тут говориться, а опісля ті з ліса будуть грозити смертю, якби хтось хотів вступити до колгоспу. Однак, ви їх не страхайтесь, доносіть нам про них, або, як прийдуть в село, самі душіть їх, бо їх вже багато нема, а від нас ще дістанете похвалу”.

В кінці запитався, хто першим вступає в колгосп, а коли ніхто не відзивався, він усміхаючись заявив, що до 1 вересня в колгосп мусить об'єднатись 60 господарств.

Другим виступив нарсуддя Портненко, який говорив, що в колгоспі господарі дістануть по 50 арів присадибної ділянки, а робітники по 15 і взивав викінчити здачу держпоставок.

Дня 20.VI.[19]48 р. той самий Писаренко перевів мітинг в с. Пасічна. Тут рівно ж оповідав про заможне колгоспне життя та заявив, що в Пасічній мусить бути тваринницька ферма і боднарський артіль. Говорив, що одноосібників не сміє бути, бо це пережиток капіталізму, а тепер, коли сили комунізму чим раз міцнішають, коли колгоспи є вже в Чехословаччині, Польщі, Мадярщині, Румунії, Югославії та Болгарії, то в Західній Україні тим більше мусять бути.

Дальше зазначив, що тільки завдяки колективізації поборе-но фашистську Німеччину, тому одноосібні господарства будуть зліквідовані. “В першу чергу до колгоспу мусять вступити куркулі, щоб не годувати бандерів, отих зрадників українського народу, котрі говорять про самостійну Україну, про заможне життя без колгоспів та про те, що тут будуть курсувати доляри”. В цьому місці заявив, що доляри тоді будуть тут курсувати, як на них буде червона зірка.

Прикінці зазначив, що коли люди не схотять вступати в колгосп, то влада наложить на них великі податки, контингенти, а частину вивезе на Сибір і так зорганізує колгосп.

II. Поліція:

Солотвинський РО МГБ:

1. Кап. Канішев – начальник
2. Кап. Гридін – заступник

На терені Солотвинського району оперує 8 оперативників МГБ з бійцями в числі 60 чол. зі Солотвинського гарнізону і так:

Панасенко, кап., москаль, оперує на сс. Бабче, Молодьків, Гвізд; Тіхонов оперує на сс. Старуня, Жураки і Монастирчани; Башкірцев оперує на сс. Маркова і Манява; Бабич оперує на сс. Раковець, Кривець і Космач; Анучін оперує на сс. Луквиця і Богрівка; Куліб'якін оперує на сс. Майдан і Росільна; Майстеренко оперує на сс. Яблінка і Кричка; Кісельов, кап., оперує на сс. Гута і Пороги.

РО МВД:

1. Козлов Семен Семенович, кап., москаль, ур. 1909 р. – начальник

2. Горбашевський – заст. нач.

Міліція:

1. Горбашевський – начальник

2. Яблінчук Юрко Іванович, мол. лейт. – заст. нач.

(і 13 міліціонерів).

Військово-поліційні залоги:

В райцентрі Солотвина квартирує стало гарнізон військ МВД в числі около 60 осіб.

В с. Пороги квартирує гарнізон в числі около 20 осіб, який цілий час робить засідки та пенетрує ліси за українськими повстанцями.

В с. Луквиця є станиця стрибків в числі 6 чоловік (всі місцеві).

Нижче подається ряд фактів з операцій поліційних органів проти українського рев. руху і українського народу.

Облави:

Дня 13.V.[19]48р. до с. Пороги приїхало з області 48 автомашин большевиків, а також прибуло до 800 чоловік піхоти, які перевели облаву на ліси. Частина большевиків поїхала на присілок Сумарин, а друга на відтинок с. Гути. Решта большевиків поробили застави від гостинця до лісів Плоскої і Ворошані. Відтак пішли розстрільною по корчах і лісах. Того ж самого дня в цьому селі арештували двох хлопців, а саме: Чибрика Дмитра с. Миколи і Гнатюк Василя с. Миколи. Чибрик водив большевиків по лісі і показав їм два спалені бункери, які впали 1947 р. Обоє хлопців придерджано, а другого дня їх звільнено.

Дня 15.V.[19]48 р. до с. Крички прийшло 60 большевиків під ком. кап. Кісельова, які обложили пів села (горішний кінець) та перевели сильні труси по хатах, а подекуди навіть перекопували подвір'я. При тім били і грабували селян.

Дня 27.VI.[19]48 р. всі большевики з району і районна адміністрація (всіх було около 200 чоловік), зробили облаву на с. Росільна. Всіх мужчин зігнали до школи та перевіряли їх документи. Опісля заарештували Осадчук Федора, Лисіцького

Василя, Лучку Михайла, Бобецького Василя і учительку (східнячку) Симоненко Марію. На другий день арештованих звільнено.

Засідки:

Дня 20.V.[19]48 р. до с. Пороги прийшло 8 большевиків з опер. Майстеренком, які через два дні держали засідку на присілку Паньки. Днем сиділи в корчах, а ніччю ходили поміж хати.

Дня 19.V.[19]48 р. вечером до с. Молодьків прийшло 7 большевиків під ком. опер. Панасенка і зробили засідку в лісі Ялина, на тому місці, де спали повстанці. Ходили по лісі та шукали чи нема кого забитого. Знайшли тільки шапку.

Дня 6.VI.[19]48 р. до с. Прислоп прийшло 7 большевиків, які через 14 днів робили засідки довкола села, але безуспішні.

Окрім повище заподаних, в цьому районі за звітний період занотовано ще 100 засідок.

Наскоки:

Дня 15.V.[19]48 р. до с. Бабче прийшло 11 большевиків під ком. опер. Панасенка, які зробили наскок на господарів Радецького Василя і Твердохліба Михайла. Перевели розшуки і не знайшли нічого.

Дня 20.V.[19]48 р. до с. Молодьків прийшло 7 большевиків під ком. опер. Панасенка, які зробили наскок на господаря Юрчин Михайла. В нього перевели сильний трус, зривали підлогу та шукали за бункром, якого не знайшли. Відтак пішли на цвинтар та понищили хрести на могилах повстанців.

Дня 25.V.[19]48 р. до с. Жураки прийшло 9 большевиків під ком. опер. Тіхонова, які наскочили на кілька господарств та перевели розшуки. Шукали за повстанцями.

Дня 19.VI.[19]48 р. до с. Росільна прийшло 10 большевиків, які наскочили на хату Зіняка Богдана, де відбувалось весілля. У всіх присутних перевіряли документи і шукали по кишенях.

Окрім повище заподаних, занотовано ще 6 наскоків.

Розшуки:

Дня 13.V.[19]48 р. в год. 3-тій рано до с. Яблінка прийшло 10 большевиків з опер. Майстеренком, які зайшли до господаря Савіцького Федора с. Івана. О год. 9-тій прибуло ще около 100 большевиків із с. Пороги, які обложили пів села і робили розшуки. При тім грабували у селян все, що тільки попало їм під руки.

Дня 13.V.[19]48 р. до с. Яблінка прийшло 6 большевиків з опер. Майстеренком, які перевели розшуки у Рудика Василя і Микитюка Андрія. За чим шукали, невідомо.

Дня 20.V.[19]48 р. до с. Яблінка прийшло 6 большевиків з опер. Майстеренком, які пішли до ліса і робили перевірку.

Дня 28.V.[19]48 р. до с. Жураки прийшло 60 большевиків Богородчанського району і разом з 9 большевиками Солотвинського району (які в той час були в селі), перевели розшуки коло костьола, а відтак шукали по корчах над рікою. Незнайшовши нічого, заквартирували в селі до 2.VI.[19]48 р., а відтак відійшли в напрямі Богородчан.

Дня 2.VI.[19]48 р. до с. Гвізд приїхало 60 большевиків з Ланцинецького району, які обложили присілок Млини і робили розшуки по хатах.

Дня 8.VI.[19]48 р. до с. Старуня прийшло 13 большевиків під ком. опер. Тіхонова, які перевели розшуки по хатах, шукаючи за бункрами. Незнайшовши нічого, відійшли до району.

Дня 28.VI.[19]48 р. до с. Маркова прийшло 6 большевиків під ком. опер. Башкірцева, які перевели розшуки у Бабійчука Івана.

Окрім повище заподаних, занотовано ще 5 наскоків.

Провокації:

Дня 4.VI.[19]48 р. до с. Кривець прийшло 10 большевиків перебраних за повстанців, які на присілку Чертежі давали пастухам читати нашу літературу. Тому, що ніхто з пастухів не хотів брати цієї літератури, большевики відійшли.

Ревізії і грабунки:

Дня 10.VI.[19]48 р. до с. Маркова прийшло 8 большевиків під ком. заст. нач. [РО] МГБ Гридін і перевели ревізію у Твердохліба Леся. Незнайшовши нічого, застрілили собаку і подалися в напрям району.

Дня 11.VI.[19]48 р. до с. Старуня прийшло 8 большевиків (ком. невідомий) і перевели ревізію в кількох господарів. При тім запитували їх чи вони дають харчі бандитам.

Дня 9.VI.[19]48 р. до с. Гвізд прийшло 5 большевиків під ком. опер. Тіхонова і провели ревізію у Кипещука Василя, де знайшли горілку. Горілку забрали, а його засудили на два роки тюрми.

Дня 28.VI.[19]48 р. до с. Бабче прийшло 14 большевиків під ком. опер. Башкірцева, які перевели велику ревізію у господаря М. Юрка. Незнайшовши нічого, дещо зграбували в нього і відійшли. Переходячи селом, заарештували 16 хлопців, які не мали документів.

Дня 10.VI.[19]48 р. до с. Росільна прийшло 8 большевиків, які грабували селян.

Дня 23.VI.[19]48 р. до с. Космач прийшло 5 большевиків з району, які забрали корову у господаря Стефанів Тимка.

Окрім повище заподаних, занотовано ще 3 ревізії і 3 грабунки.

Терор:

Дня 16.V.[19]48 р. в с. Пороги 4 большевики переходили на долишний кінець села. Побачивши хлопця, який переходив до сусіди, без попередження почали до нього стріляти і зранили йому руку. Хлопець втік, а большевики зайшли до хати Яремчук Доні д. Дмитра, дуже били її і казали, що в неї був “бандера”.

Дня 24.V.[19]48 р. до с. Кричка прийшло 6 большевиків під ком. Кулікового ([РО] МВД). Коли ж ці большевики побачили прапор, який був вивішений на свято Героїв, почали у нього стріляти. Побачивши, що стрілами нічого не зроблять, запали 14-літнього хлопця, який в той час переходив і примушували його, щоб він зняв прапор. Хлопець відмовився, тоді большевики почали його дуже бити. У відповідь на те, хлопець сказав: “Ви мене навіть застрільте, то я таки прапор знімати не підую”. Відтак, таки примусили двох господарів, щоб ці зрізали дерево, на якому був завішаний прапор. Прапор забрали і вночі відійшли в напрямі с. Пороги.

Арештування:

Дня 29.V.[19]48 р. до с. Яблінка приїхало 3 большевики, які заарештували одного господаря за те, що робив горілку. Його забрано в район і віддано під суд.

Дня 13.VI.[19]48 р. до с. Росільна приїхало около 26 большевиків з [РО] МГБ і МВД, які заарештували 7 осіб, та по трьох днях дуже побитих випустили. Причиною арештування було те, що в згаданому селі зістали зліквідовані два стрибки.

Дня 13.VI.[19]48 р. до с. Богрівка прийшло 10 большевиків, які заарештували двох хлопців, а саме: Романюк Миколу с. Василя і Белей Івана с. Дмитра. Обоих арештованих відставлено до району.

Дня 12.VI.[19]48 р. районне МГБ і МВД арештувало в с. Космач господарів: Магаса Ілька і Волочія Антося. Їм закидували співпрацю з українськими повстанцями.

Надвірнянський РО МГБ:

1. Шітков, майор, москаль	– начальник
2. Кузнецов, капітан, –//–	– заст. нач.
3. Попов –//–	– слідчий
4. Ханенко –//–	– старший опер.

На терені Надвірнянського району оперує 5 оперативників, а саме: Вуткін, лейт., москаль і Андреев, лейт., москаль, оперують на сс. Зелена, Пасічна, Рафайлова; Дівнич, лейт. і Кубайло, лейт., оперують на сс. Пнів, Стримба, Лоева.

РО МВД:

1. Пашкевич, кап., поляк	– начальник
2. Сігунов, лейт., москаль	– заст. нач.

(Рівночасно начальник міліції).

3. Тулачков – слідчий.

Військово-поліційні залоги:

В райцентрі Надвірна окрім військ МВД і МГБ, знаходиться відділ танкістів околу батальйону. Цей відділ міститься за станцією, в лісі Буковинка. Командного складу і точного числа устійнити не можна.

В с. Битьків знаходиться охорона нафти, в числі від 15-20 большевиків та стрибків, які рекрутувалися з місцевого шумовиння.

В с. Зелена стоїть гарнізон в числі від 25-30 большевиків, під командою молодшого лейтенанта Домбровича та двох сержантів.

Засідки:

Дня 12.V.[19]48 р. 10 большевиків під ком. опер. Дівнича, зайшли на присілок Горішненка с. Пнів, де через 7 днів держали засідку. Харчі підносили їм інші большевики, але так незаметно, щоб цивільне населення їх не бачило.

Дня 2.VI.[19]48 р. на присілку Бухтivecь 20 большевиків держали засідку коло школи. На цю засідку попав хованець Ярема, якого придержали і забрали в район Надвірна. Через кілька днів Ярема повернув з району, говорячи, що йому вдалося втекти і дальше криється.

Дня 2.VI.[19]48 р. в с. Зелена 30 большевиків під ком. нач. гарнізону у с. Зелена, зробили засідку на присілку Черник, яку держали через два дні. На цю засідку попав дня 3.VI.[19]48 р. Жолобчук М. А., який від перших стрілів зівстав забитий. Тіло убитого большевики забрали до району. Згаданий Жолобчук скривався від ФЗН.

Від дня 4.VI. до 25.VI.[19]48 р. около 25 большевиків з місцевого гарнізону с. Зелена під ком. опер. Андреева, робили засідки довкруги присілка Черника, а також заходили на порожні стрихи, але дуже скрито, щоб ніхто їх не бачив і там держали засідки.

Дня 8.VI.[19]48 р. в присілку Черник с. Зелена невідома кількість большевиків, залізли на порожний стрих господаря Поповича Д., який був віддалений 7 метрів від хати. Коли днем господар завважив, що на стриху щось рухається, післав свого 11-літнього хлопця, щоб той поліз на стрих, ніби то за сіном. Хлопець виліз на стрих, відчинив двері, а коли побачив большевика (в тім моменті большевик хотів його зловити), дуже перелякався і втік до хати. Большевики побачили, що вони є здемасковані, післали одного з них в хату, який дуже сварився з господарем, чого він посилав хлопця на стрих і казав, що якби

хлопець був не втік, то вони мали наказ від свого командира його вдушити. При тім наказував господаря, щоб він нікому не говорив про них. Вечером зійшли всі до хати, де просиділи аж до рана, а ранком відійшли.

Дня 10.VI.[19]48 р. на присілку Постоята с. Пнів 15 большевиків під ком. опер. Вуткіна зробили засідку, на яку попали становий Хрущ зі своїм стрільцем Малим. Большевики допустили їх на віддаль 3-ох метрів і тоді посипали на них стрілами, але безуспішно.

Від дня 12.VI.[19]48 р. до 18.VI.[19]48 р. 5 большевиків під ком. місцевого стрибка Петлюка робили засідку на присілку Білосорина с. Пнів, в лісі Ділку біля дороги. На цю засідку дня 13.VI.[19]48 р. вийшов господар, який ішов зі своїм сином по дрова. Большевики без попередження почали стріляти і ранили господаря. Господареві сказали, щоб він ішов до "больниці" та щоб нікому не говорив, хто його ранив.

В с. Зелена большевики з місцевого гарнізону в числі від 3-5 осіб, безперервно роблять засідки в різних місцях.

Окрім повище заподаних, в цьому районі за звітний період занотовано ще 102 засідки.

Перевірки:

Дня 3.V.[19]48 р. опер. Вуткін з групою в числі 17 бійців, зробили перевірку понад присілком Лазок с. Зелена та в лісах: Вишний, Припирський і Чагри.

Дня 11.V.[19]48 р. 10 большевиків під ком. опер. Вуткіна перевіряли колиби на полонині Зеленичка с. Зелена. Відтак перейшли на полонину Буковицю в напрям Яремча. Провадив їх Остап'юк Ю. М., який день перед тим був арештований.

Від дня 12.V. до 16.V.[19]48 р. большевики з місцевого гарнізону під ком. заст. нач. [РО] МГБ Кузнєцова і опер. Вуткіна, робили перевірку лісів та засідки в присілку Хрепелів с. Зелена.

Дня 4.V.[19]48 р. 10 большевиків під ком. опер. Вуткіна, перевірили хати в присілку Постоята с. Пасічна.

Дня 17.V.[19]48 р. в присілку Бухтивець с. Пасічна 10 большевиків перевіряли хати.

Дня 20.V.[19]48 р. около 30 большевиків, які поділилися на групи, зробили перевірку ліса в напрямі присілка Бухтивець. Того ж самого дня інша група большевиків, в числі около 20 осіб, перевіряли хати в присілку Бухтивець. Опісля в різних місцях поробили засідки. Військом командували: нач. [РО] МГБ Шітков і опер. Вуткін. Ця операція відбулася тому, що хтось поранив охоронника нафти в копальні с. Битків.

Дня 24.V.[19]48 р. около 70 большевиків під ком. нач. [РО] МГБ Шітікова, через цілий день робили перевірку с. Пнів.

Дня 20.V.[19]48 р. до с. Рафайлова приїхало 15 большевиків, які через два дні робили перевірку ліса попід Явірчик, Салатрук та Рафайловець. Перевірку робили тому, що хтось лапав місцевого агента Баб'юка І.

Дня 21.V.[19]48 р. 8 большевиків під ком. опер. Дівнича в с. Лоева перевели розшуки.

Дня 30.V.[19]48 р. опер. Андреев зі своєю боївкою, робили перевірку хат на присілку Черник с. Зелена.

Провокації:

Дня 13.V.[19]48 р. в с. Зелена большевики з місцевого гарнізону, перебрані за повстанців, зайшли до господаря Жолобчука Д. М. і викликали його вночі з хати. Коли цей вийшов, його заарештували, говорячи йому, що він має зв'язок з "бандерами". Арештованого забрали до гарнізону, де його дуже били, а другого дня звільнили його.

Ревізії і грабунки:

Дня 18.V.[19]48 р. в с. Лоева большевики під ком. опер. Дівнича держали засідки в лісі, а вночі зійшли до села, шукали по хатах за горілкою, маслом, хлібом і грабували все, що тільки їм попало під руки.

Арештування:

Дня 11.V.[19]48 р. в с. Зелена большевики арештували Остап'юка Ю. М., Остап'юка Ф. П., Остап'юка Д. Ф. та Остап'юка М. Ю. Арештованих забрано до району, де по трьох днях їх звільнено.

Дня 19.V.[19]48 р. в с. Зелена опер. Вуткін арештував господиню Кузюк Т. ж. Юрка, яка скривалася. Арештовану забрано до району, а другого дня звільнено.

Дня 19.V.[19]48 р. в с. Пасічна нач. [РО] МГБ Шітіков, арештував слідуючих громадян: Бойко К. М., Бойко О., Григу В. Д., Барбарук Д. Ф., Сидорук А. і Петрук Н. І. Їм закидували, що вони мають зв'язок з українськими повстанцями. Арештованих забрано в район, а дня 24.V.[19]48 р. їх звільнено.

Дня 7.VI.[19]48 р. в с. Зелена большевики з місцевого гарнізону арештували двох хлопців, яких держали через один день, а відтак звільнено їх. Придержані були за те, що вони нібито не мали документів.

Того ж самого дня в с. Зелена уповнов. [РО] МВД по с. Зелена Федорак, арештував Дзєбчук Н. К., яку забрано до району, а другого дня її звільнено. Причиною арештування було те, що вище згадана втекла з таборів заслання.

Дня 8.VI.[19]48 р. до с. Пнів приїхав нач. [РО] МВД Пашкевич, який арештував Косьмірак М. І., якого до сьогодні не звільнено. Причина арештування не відома.

Дня 11.VI.[19]48 р. до с. Лоева прийшло двох большевиків з [РО] МГБ, які арештували Хопту Ю. М. Арештований до сьогодні не звільнений. Причиною арештування, мабуть, було те, що вище згаданий служив при СС Дивізії Галичина.

Дня 17.VI.[19]48 р. до с. Пасічна приїхало одно авто большевиків, які арештували Суган В. і Суган Д. Причиною арештування було те, що під час ревізії у них знайдено кріса, якого большевики самі підкинули. Арештованих забрано до району і до сьогодні їх не звільнено.

Дня 20.VI.[19]48 р. в с. Лоева суддя Портненко і два стрибки арештували Бойчук В. за те, що вона читала листівку, яка була наліплена біля церкви. Арештовану забрано в район, а другого дня звільнено.

Дня 21.VI.[19]48 р. в с. Зелена большевики з місцевого гарнізону, арештували Сидорук В. Д. і відставили до МГБ області Станиславова. Причиною арештування було те, що вище згаданий втік з табору заслання і служив при СС Дивізії Галичина. Арештованого до сьогодні не звільнено.

Дня 22.VI.[19]48 р. в с. Зелена уповнов. [РО] МВД по с. Зелена Федорак, арештував Онуфрак А. В. за те, що втекла з табору заслання. Арештовану забрано до району, де по 6 днях звільнено.

Дня 28.VI.[19]48 р. в с. Бистриця (Рафайлова), МВД з району арештувало крамаря кооперативи Грабівчук Д. за те, що невідомі люди дня 27.VI.[19]48 р. ограбили крамницю. По двох днях його звільнили.

З Ланчинського району про склад поліційних органів не заподано.

Стрибки і гарнізони:

В с. Майдан Горішний є 20 стрибків і 4 большевики, які охороняють колгосп. В цьому селі є також озброєна сільська адміністрація.

В с. Парище є 7 стрибків, як охорона колгоспу.

В с. Перерісль є рівно ж охорона колгоспу, але не знати яка кількість.

Окрім повищих, в с. Боднарівка є 120 большевиків (штрафвідділ), які рубають тут ліс від 1947 р. Також в с. Саджавка є штрафвідділ в числі 26 большевиків.

По терені району оперують такі оперативники: стар. лейт. Троян, стар. лейт. Жур, лейт. Колесніков, кап. Іванов, Трішкін та нач. ББ Єрофеїв.

За звітний період, вище вичислені оперативники в боротьбі проти рев. руху приміювали найбільше засідок, які робили на краях ліса, біля вихідних місць та крайних хат. Також застосовували конспіративне квартирування в підозрілих для них господарствах.

Облави:

Дня 18.VI.[19]48 р. большевики в числі 30 бійців (з псом) перевели облаву на ліс, біля с. Саджавки над рікою Прутом. Під час облави не знайшли нічого.

Засідки:

Щоночі, майже через цілий місяць, 5 большевиків робили засідки коло брата підпільника Орлика, думаючи, що він загостить до брата.

Дня 10.VI.[19]48 р. в с. Ланчин опер. Колесніков із 4-ма бійцями робив цілу ніч стежу, та кожного стрічаючого перевірював.

Дня 10.VI.[19]48 р. опер. Єрофеїв із 5-ма бійцями робив засідку на долішнім куті с. Саджавки, коло хати Щербатюка Миколи.

Дня 10.VI.[19]48 р. в с. Іванівцях 40 большевиків обложили церкву, де відбувався Храм, але це було безуспішне, бо не вислідили нічого.

Від дня 21.VI. до 27.VI.[19]48 р. в с. Волосів опер. Трішкін і Іванов з 6 бійцями, робили засідку на присілку Жебрач, а 6 бійців ходили постійно по селі та прислухувались попід хати.

В с. Гаврилівка постійно роблять засідки на всіх відтинках села опер. Жур зі своїми бійцями і стрибками, які бережуть колгоспне майно.

Окрім повище заподаних, в цьому районі за звітний період занотовано ще 31 засідку.

Провірки:

Дня 21.VI.[19]48 р. в с. Саджавка опер. Єрофеїв перевіряв в сільраді мужчин, що служили в СС Дивізії Галичина і тих, що попали на легальне становище з УПА.

Дня 23.VI.[19]48 р. 10 большевиків ніччю перевіряли село Іванівці.

Дня 3.VI.[19]48 р. в с. Саджавка опер. Єрофеїв перевів розшуки в хатах на середині села.

Дня 21.VI.[19]48 р. опер. Єрофеїв перевів розшуки в с. Саджавці над р. Прутом.

Ревізії і грабунки:

Дня 2.VI.[19]48 р. в с. Цуцилів, голова району Іван Іванович із 6 большевиками шукав в господаря Лукетки горілки, де знайшли і забрали. Опісля списали акт, а Лукетку відпустили додому.

Дня 15.VI.[19]48 р. в с. Цуцилів около 40 большевиків під ком. опер. Трішкіна і Іванова, перепровадили ревізії в горішньому кінці села. Не знайшовши нічого, відійшли в напрямі с. Перерісль.

Дня 10.VI.[19]48 р. в с. Волосів, оперативники Іванов і Трішкін з 12 бійцями, перевели ревізії у слідуючих господарів: Барияка Степана, Курмана Юрка, Реміцького Томи і в кількох хатах від ліса.

Дня 17.VI.[19]48 р. на присілок с. Ворона Отинійського району, прийшло 6 бійців під ком. старшого лейтенанта і перевели ревізію по всіх хатах.

Дня 23.VI.[19]48 р. в с. Тарновиця Лісна, опер. Іванов з 6 бійцями перепровадив ревізію у слідуючих господарів: Мочарного Костя, Вольки Михайла, Воляк Доні і Волошинюк Івана. Не знайшовши нічого, відійшли в напрямі ліса.

Дня 30.VI.[19]48 р. в с. Федьків 5 большевиків перевели ревізію у таких господарів: Шеремети Василя і Баленького Юрка, а відтак відійшли в напрямі с. Перерісль.

Дня 20.VI.[19]48 р. в с. Перерісль опер. Іванов із 6 бійцями, перепровадив ревізію у господаря Олійника Василя, а відтак відійшли в напрямі с. Волосова.

Дня 27.VI.[19]48 р. до с. Гаврилівки приїхало 16 большевиків під ком. опер. Трішкіна і Жура, які перевели ревізію по цілому селі. Причиною ревізії була ліквідація лейтенанта міліції Чехова.

Арештування:

Дня 19.VI.[19]48 р. до с. Саджавки приїхало 4 автомашини большевиків, які мали завдання вислідити, коли і хто зліквідував секретаря комс. організації Христана Василя. У висліді їх заходів, був арештований голова кооперативи. По довгій перевірці його звільнили, але наказали йому, щоб він своїм коштом старанно похоронив Христана Василя.

Дня 25.VI.[19]48 р. в с. Камінна арештували Романюка Івана, за співпрацю з українськими повстанцями. Арешт переводив член райпарткому Гордієнко.

Дня 29.VI.[19]48 р. в с. Федьків, большевики арештували голову кооперативи за те, що робив горілку. Райнарсуд засудив його на два роки тюрми.

Дня 19.VI.[19]48 р. в с. Камінна арештували Данилюк Параню за те, що не сплатила накиненого її податку в сумі 14 тисяч крб. Ці большевики, які переводили арешт сказали: "Ми думали, що ти умреш дома, але зараз мусиш здохнути на Сибірі".

Дня 14.VI.[19]48 р. в с. Тарновиця Лісна зістав заарештований органами МГБ з області, начальник станції Дзіндза Володимир с. Миколи. Арештованому закидували, що він розтратив державні гроші.

Дня 24.VI.[19]48 р. в с. Гаврилівка зістали заарештовані начальником [РО] МГБ Гуменюком, Пилип'як Михайло і Бойко Дмитро за те, що відмовилися носити зброю проти українських повстанців.

Дня 11.VI.[19]48 р. в с. Добротів опер. Троян арештував понад 10 осіб за те, що в цьому селі зістав спалений клуб. Арештованим заявив, що кожного зокрема вштрафує по 1.000 крб. та щоб був відбудований до трьох днів клуб, бо в іншому разі запалить церкву. Клуб не відбудовують, а церкву не спалили.

Дня 10.VI.[19]48 р. в с. Красна опер. Троян закликав до сільради около 30 осіб, де особисто з кожним розмовляв. Цього методу Троян застосовує дуже часто.

Дня 10.VI.[19]48 р. в с. Парищі зістав арештований Григорович Василь с. Михайла за те, що втік із Сибіру.

Дня 14.VI.[19]48 р. в с. Парищі нач. [РО] МГБ Гуменюк арештував 9 осіб за те, що співпрацювали з українськими повстанцями ще в 1946 р.

Яремчанський РО МГБ:

1. Запопадько Захар Іванович, підп[олк.], москаль, ур. 1908 р. – начальник

2. Подчерняєв Филип, стар. лейт., москаль, ур. 1915 р. – заст. нач.

3. Захаричев Микола Филипович, лейт., москаль, 1907 р. – слідчий

4. Рубан – – – – –

На терені Яремчанського району оперує 6 оперативників МГБ, а саме: Щербінко Олександр, стар. лейт., москаль, ур. 1922 р.; Косточкін Петро Дмитрович, мол. лейт., москаль, ур. 1907 р., оперує на сс. Чорні і Білі Ослави; Буйносов Микола Дмитрович, стар. лейт., москаль, ур. 1921 р., оперує на сс. Луг, Заріччя та м. Делятин; Кірін Степан Тимофієвич, лейт., москаль, ур. 1913 р., оперує на сс. Микуличин, Татарів і Ямна; Кантов Олександр Михайлович, москаль, ур. 1919 р., оперує по сс. Ворохта, Яблониця і Поляниця; Захарченко, оперує по м. Делятин і прис. Шевелівка.

Залізнодорожне МГБ м. Делятин:

1. Кандиба Микола Миколаєвич, москаль, ур. 1916 р. – начальник

2. Данилов, москаль, ур. 1919 р. – заст. нач.

(і 25 осіб охорони залізничного моста, які є до диспозиції Кандиби).

РО МВД:

1. Філіпов Микола Григорович, лейт., москаль – начальник
2. Довженко Семен Іванович, –//– –//– – заст. нач.
(та 16 мвд-стів, які переважно є москалі).

Міліція:

1. Довженко Семен Іванович, лейт., москаль – начальник
2. Міліціонери: Грицюк Василь Юркович, Барак Михайло Михайлович, Мельник Василь Васильович, Гнатюк Дмитро, Лейбюк Микола Михайлович. (Всі місцеві українці, а також 3 стрибки, які входять в склад міліції).

Внутрішні війська МВД:

Для охорони райцентру Яремча і для бойових операцій проти українського революційного руху, стало квартирує 40 большевиків (червонопагонників), які підпорядковуються МГБ і МВД. Вони є стало в терені сіл району та майже безпереривно сидять по засідках, роблять перевірки по лісах, а також засідають по полонинах, де б'ють вівчарів, запитуючи чи не бачили повстанців.

Стрибки:

На терені м. Делятина, в присілку Шевелівка, міститься станція стрибків, в числі 25 осіб. Всі стрибки є місцеві. Начальником стрибків являється Конопельник Василь Миколайович, українець, місцевий, комсомолец.

Діяльність стрибків є дуже активна. Вони оперують переважно по м. Делятині та присілках Шевелівка, Площа, а часом підходять і до с. Луг. Майже кожної ночі, ходять вони разом з большевиками на засідки. Дуже часто перебираються за наших повстанців, чіпляють тризуби до шапок і в той спосіб стараються провокувати населення. Ночами заходять до господарів, примушують їх, щоб ці варили їм їсти, а самі переконують їх, що вони дійсно є українськими повстанцями. По дорозі вбивають псів, щоб не гавкали та не зраджували їхні місця перебування.

На терені Яремча і Делятина являється під зброєю всього ворожого елементу 351 чоловік.

За звітний період в цьому районі большевики свої дії проти нашого рев. руху не змінили. Майже з кожним днем, вони являються по селах даного терену. Большевики тримаються даліше скритої тактики, так, що як заходять на засідки, чи то в селі, чи десь по лісі, то дуже скрито, щоб ніхто з цивільного населення їх не бачив.

Облави:

Дня 10.V.[19]48 р. в с. Дора на присілку Царина, 20 большевиків під ком. опер. Буйносова перевели облогу.

Дня 25.VI.[19]48 р. до Яремчанського району із області Станиславова приїхало 9 автомашин війська, які розійшлися по лісах і полонинах. Це військо робило свої операції до 15.VI. [19]48 р.,* а відтак виїхали невідомо куди.

Засідки:

На терені Делятина, большевики роблять засідки, а найбільше коло р. Прута, та вулиці Лугах і Посічі, а ночами ходять попід хати.

Дня 18.V.[19]48 р. в лісовому терені с. Луг, на полонині Літовищі, сиділо 10 большевиків під ком. нач. Щербінка. Коли на це надійшла дівчина, яка ішла на полонину по молоко, вони придержали її і запитували, чи вона не знає підпільників Чорновуса, Чумака і Нестора. При тім цю дівчину дуже били і казали, що вона має зв'язок з "бандерами". Ці ж самі большевики тієї ночі, ночували в колибі на згаданий вже полонині і говорили між собою, що добре було б жити, коли б вся зброя погоріла, тоді не було б вже війни, а Сталін, Маршал[л] і Бандера билибися кулаками та руками. Тоді од[и]н з большевиків, який сидів в куті, сказав: "Брось, таке говорити нельзя". Ранком ці большевики відійшли на другу полонину Яблоницю.

Дня 30.V.[19]48 р. в с. Чорний Потік Печеніжинського району, большевики з Яремчанського району зробили засідку, на яку попав станичний Голуб, де зістав убитий.

Дня 7.VI.[19]48 р. до с. Дора приїхало 3 авта большевиків із області Станиславова, які розійшлися по всіх присілках села та держали засідки.

Дня 20.VI.[19]48 р. до с. Дора приїхало 4 авта большевиків із області Станиславова. Вони розійшлися по всіх присілках села, де через два дні держали засідки.

В с. Дора большевики безпереривно роблять засідки. Вони підходять, або під'їжджають з району і дуже скрито засідають в різних місцях.

Окрім повище заподаних, в цьому районі за звітний період занотовано ще 147 засідок.

Перевірки:

Дня 17.V.[19]48 р. до с. Заріччя приїхала більша кількість большевиків, які робили перевірку хат.

В місяці травні 1948 р. большевики під ком. опер. Косточкина, кілька разів робили перевірку лісів від сторони сс. Чорний Потік

* Так у тексті.

і Слободи Рунгурської (Печеніжинський район), а також і в інших місцях.

Дня 6.V.[19]48 р. в с. Чорний Потік Печеніжинського району, большевики робили перевірку хат на частину села Постілка.

Дня 7.V.[19]48 р. до с. Заріччя прийшло 11 большевиків, які робили перевірку ліса Малива і Клива.

Дня 10.V.[19]48 р. 30 большевиків ходили розстрільною по лісі Малива, де робили перевірку.

Дня 7.V.[19]48 р. в с. Яремче 6 большевиків переводили перевірку по крайних хатах села, де шукали за повстанцями.

13.V.[19]48 р. в с. Дора 15 большевиків під ком. опер. Буйносова перевели розшуки.

В с. Чорний Потік Печеніжинського району, большевики пішли в ліс і по довгих розшуках знайшли бункер кущового Олега. Большевики добиваючись до бункера попали на міни, які були там заложені, де двох зістало убитих, а од[и]н важко ранений, який по кількох днях помер у шпиталі. На згаданім місці, большевики тримали засідку через три тижні.

Провокації:

Дня 11.V.[19]48 р. в с. Заріччя двох большевиків, перебрані за повстанців, стрінули нічню на вулиці Вацика Михайла с. Василя, якому представили себе за повітових есбістів. Запитували його, де мешкає Василина Чорна і чи до неї приходить підпільник Чумак, бо вони конечно хочуть з ним пов'язатися. Говорили дальше, що у вашому селі треба декого знищити, бо вони обстоюють за большевиками. Цей же Вацик Михайло, пізнав, що то большевики і відповів їм, що не знає ні Чорної, ані Чумака.

Ревізії і грабунки:

В с. Білі Ослави Яремчанського району, була переведена ревізія групою оперативника Косточкіна у Щербюка Гриця с. Василя.

Дня 21.V.[19]48 р. в с. Луг у одного господаря (вівчаря), большевики перевели сильну ревізію. За чим шукали, невідомо.

Арештування:

Дня 20.V.[19]48 р. в с. Заріччя, Яремчанське [РО] МГБ арештувало Василівського Василя с. Михайла, начальника лісопункту за те, що він збирав позику для повстанців і за те, що підпалив сільраду. Так висловився уповноважений МГБ опер. Буйносов.

Дня 20.V.[19]48 р. в с. Заріччя, Яремчанським [РО] МГБ зістала арештована Вацик Василина ж. Славка. Її арештовано під закидом, що вона обікрала кооперативу. По трьох днях арештовану звільнено.

Дня 23.V.[19]48 р. в с. Чорні Ослави, Яремчанське [РО] МГБ арештувало за позику Панька Петра с. Василя. Його забрано до тюрми в Яремче. На протоколі закидували йому, що він не здав державі молоко і м'ясо, і за те його засудили на 3 роки тяжких робіт та наклали кару в сумі 16 тисяч крб.

Дня 20.V.[19]48 р. в с. Чорний Потік Печеніжинського району, Яремчанське [РО] МГБ арештувало господаря Підпальонкового. Причини арештування не відомі.

Дня 5.VI.[19]48 р. в с. Чорні Ослави Яремчанського району, опер. Косточкін і 3 большевики арештували Ревтюка Дмитра с. Миколи і того ж дня звільнили його.

Дня 28.VI.[19]48 р. в с. Чорні Ослави прибуло 13 большевиків з опер. Косточкіним і зробили засідку. Перебуваючи на засідці, вони завважили як переходив др. Мирний і Олег. На другий день у присілку Гнилім того ж села, большевики зробили арештування сліду-ючих громадян: Попович Антося с. Дмитра, Ківнюк Антося с. Петра, Вертипорох Дмитра с. Івана і Грещук Василю д. Петра. Ці всі арештовані були протокольовані і того ж самого дня звільнені.

Дня 28.VI.[19]48 р. в с. Чорні Ослави, Яремчанське [РО] МВД і уповнов. Косточкін протоколював Грещук Василю д. Петра і Ківнюк Антося с. Петра. Того самого дня були протоколювані ще кілька господарів.

III. Адміністрація:

Солотвинський РВК:

1. Троян Сергій Федорович, парт., схід. обл. – голова.
2. Загоровський Іван с. Михайла, парт., місц. – заступник.
3. Тимчук Михайло с. Івана, місцевий – секретар.

Члени виконкому: Сторож, Коротун, Литвиненко, Стасик Ірина, Купчак Марія, Сосновський, Вовк Н.

Робота виконкому:

Для підвищення практичних і теоретичних знань, при райви-конкомі організується семінари голів і секретарів сільських рад. По два рази місячно працівники сільських рад слухають лекції на різні теми: про організаційно-масову роботу, про міжнародне становище та інші.

Дня 24 травня в приміщенні районного клубу с. Солотвина відбулася III сесія районної ради, яку скликав голова виконкому Троян.

Денний порядок:

1. Про підготовку шкіл району до нового навчального 1948-[19]49 року.
2. Про хід ремонту шляхів і мостів району.

По першому питанню виступив депутат Давидович, який вказав на недостатнє виконання закону про загальне обов'язкове навчання. Багато дітей по селах не відвідують школу, а ряд шкіл не забезпечені відповідним інвентарем. Доповідач закликав, щоб організувати конкретну допомогу дітям-сиротам, при школах району відкрити буфети й їдальні, а для дітей, яким далеко до школи, організувати підводи. Зазначив, що в цьому році до шкіл району прибуде 80 учительських сил, тому, окрім ремонту шкіл, треба забезпечити для учителів квартири. Піддав критиці директорів Гвіздецької, Кричківської, Богрівської та Порогівської шкіл, що і досі ще не вибрали з бази, призначені для їхніх шкіл зошити.

В дебатах по першому питанню піддано, між іншим, критиці фінансовий відділ, який допустив затримання асигнувань на ремонт шкіл та придбання інвентаря.

По другому питанню виступив керівник шляхового відділу Струтинський, який говорив, що деякі села як Гвізд, Старуня, Яблінка, не організували як слід "місячника" і, що в цілому районі ремонт шляхів і мостів проходить незадовільно. В дебатах по цьому питанню піддано гострій критиці роботу шляхового відділу і сільських майстрів, які проявляють повну бездіяльність в мобілізації людей і не слідкують за роботою.

Сесія доручила Струтинському, щоб він до 1 червня направив стан ремонту, бо в противному випадку буде ставитись питання про перебування його на своїй роботі.

В червні РВК зарядив побір до ФЗН, а воєнкомат покликав на учот 28 річник.

(Про роботу виконкому з цього терену більш немає відомостей).

Надвірнянський РВК:

1. Костенко Іван Семенович	– голова.
2. Федорченко Михайло Григорович	– заступник.
3. Клавська	– секретар.

В другій половині травня відбулася нарада сільського активу числом около 200 чоловік. Порушено справу ремонту шляхів, мостів і шкіл та культосвітніх установ; заготівля м'яса, молока, вовни та фінансових податків.

Промовляли: голова райвиконкому – Костенко, уповмінзаг – Мокляк, зав. фінвідділом – Подлегаєв та зав. РВНО – Гришко.

Учасники наради видали звернення до населення району, щоб протягом "місячника" відремонтувати всі школи, забезпечити їх 769 кбм деревом, відремонтувати 66 км доріг, до 25 трав-

ня здати державі 80 тисяч літрів молока та повністю виконати завдання по здачі вовни, шкірсировини та грошових податків.

3.V.[19]48 р. постановою РВК заряджено загальний клінічний ветогляд конепоголів'я. Власники коней, що будуть ухилятися від виводу коней до ветогляду, підлягають штрафу 100 крб., або примусової праці терміном один місяць.

В другій половині червня відбулась районна нарада сільського та партійно-радянського активу. Присутні: голови сільрад, голови земгромад, уповноважені з мінзагу та інші, числом понад 200 чоловік.

Доповідач, голова райвиконкому, вказав на недоліки в роботі деяких громад. Присвятив головну увагу своєчасній підготовці до жнив та хлібозаготівлі.

Нарада зобов'язалась до 1 вересня завершити здачу хліба та грошових податків, а до 1 листопада поставку молока, м'яса та вовни.

Рішено організувати колгоспи в районі до 1 вересня.

Дня 24.VI.[19]48 р. відбулася четверта сесія міськради м. Надвірна, на якій винесено рішення організувати колгосп в м. Надвірна. За недоліки в роботі звільнено з праці зав. комунальним відділом – Перкова.

Окрім повищого, райвиконком виготовив плян роботи поодиноким сільрадам та видав ряд заряджень різного характеру як: в справі направи доріг і мостів, призов молоді в ФЗН, вирубка і підвіз лісу в рахунок невиконаної норми осінньо-зимового сезону і інші.

*Цікаво, що голова** райвиконкому Костенко звернув увагу на те, що після вивезення Яремчука з с. Бистриця, не втягнуто до списку якусь шафу, два стільці та кілька курей. Про це, де поділось повище “майно”, наказав голові сільради (дня 16.VI.[19]48 р.) повідомити себе особисто.

(Оригінали (або відписи) деяких наказів пересилаю).

Ланчинський РВК:

1. Ткаля Іван Іванович – голова.
2. Бадіцький – секретар.

За звітний період, виконком перевів кілька мітингів та семінарів працівників сільрад.

Дня 6.VI.[19]48 р. в райцентрі відбулося засідання голів сільрад, де виступав перший секретар партії Кравчук. Він говорив про поліпшення здачі позички та інших держпоставок.

* *Дописано ручно.*

Дня 16.VI.[19]48 р. на засіданню голів сільрад, голова райвиконкому [Ткаля] Іван Іванович говорив в справі порядків в сільськогосподарських книгах. Начальник РО МГБ Гуменюк заторкнув політичні справи.

Дня 18.VI.[19]48 р. в с. Гаврилівка відбувся мітинг, на якому виступав голова райвиконкому [Ткаля] Іван Іванович. Він говорив, щоб якнайскорше здати державі молоко, м'ясо і інші податки. За невчасну здачу держпоставок загрозив конфіскацією худоби, а й цілого майна.

Дня 30.VI.[19]48 р. відбувся мітинг в с. Цуцилів, на якому виступав вищезгаданий голова. Мітинг призначений був організуванню колгоспу, де виступаючий захвалював успіхи сусідніх колгоспів, а також настоював на тім, щоб з перших днів жнив приступати до молочення і здачі хліба державі. Присутніх на мітингу около 30 осіб.

Яремчанський РВК:

1. Букшований Євгеній Семенович, поляк, місцевий – голова.

2. Кустріч Михайло Семенович, москаль – заступник.

3. Скоробогатий Леонід Іванович – секретар.

(і 5 службовців, разом 8 осіб).

Робота райвиконкому і райради:

В другій половині червня районна рада прийняла рішення оголосити “місячник” по будівництву і ремонту доріг, і мостів. “Місячник” розпочався 20.V.[19]48 р. і буде тривати до 20.VI.[19]48 р.

Цій ділянці роботи повинні приділити увагу голови сільрад та мобілізувати до роботи селянство.

Дня 2.VI.[19]48 р. в райцентрі Печеніжин відбулась нарада сільського активу (голови сільрад, голови земгромад, учителі та інші) числом около 200 чоловік. На нараді виступала делегатка з області, яка зreferувала справу колективізації в Печеніжинському районі. Зазначила, що дві господарські системи в одній державі не можуть існувати, тому присутні мусять енергійно взятись до організування колгоспів. Говорячи про міжнародне положення, згадала про кризу в Англії і Америці, де ці останні просять помочі від Рад. Союзу. Закликала присутніх, щоб активно взялись до винищування “бандерів” (сокирою, косою, чим хто може), бо це справжні бандити, що мордують найкращих рад. людей. У відповідь виступив голова селища Печеніжин, де сказав, що нашим обов'язком є чесно виконувати п'ятирічку, а “бандерів” хай б'є військо.

Дня 2.VI.[19]48 р. відбулася в с. Яремче III сесія районної ради, яка обговорила такі питання: “Про затвердження бюджету на 1948 р. та звіт про виконання бюджету за 1947 р.” і “Про соціалістичне змагання сільських і селищних рад депутатів”.

Сесія обговорила і затвердила бюджет району на 1948 р. по доходах в сумі 6 мільйонів 17 тисяч 600 крб. і по видатках 6 мільйонів 17 тисяч 600 крб.

Сесія прийняла також рішення, спрямоване на широке розгорнення соціалістичних змагань між сільськими радами району.

Дня 19.VI.[19]48 р. відбулася нарада голів сільрад в Яремчі. Першим говорив з уповмінзагу Тоцький про незадовільний хід поставок. Критикував Чорні Ослави, що тут не тільки люди не хочуть нічого давати державі, але навіть сільський актив намовляє людей до невиконання зобов’язань, бо, мовляв, скоро буде війна.

Дальше виступав з райфінвідділу Ватуляк, який рівно ж критикував голову сільради Чорні Ослави, що цей зле працює на всіх ділянках грошових податків, а головню в ділянці держпозики. “Сільський актив, місто заохочувати селян до підписання позики, радить їм іти в канцелярію та випрошуватись тим, що бідні. Отже, за таке треба буде тих людей судити”.

У відповідь виступив голова Чорних Ослів Данилюк, який сказав: “Дайте свідків, що ми таке людям говорили, а тоді, ласкаво, можна судити, а брехати при публіці, наразі не треба, бо народ справді подумає, що це правда”.

Опісля виступив секретар райпарткому Іщенко, який сильно критикував селянство. Говорив, що селянство цього району “натхненне бандитським духом”, не хоче сказати, де знаходяться “наші вороги”, а ці (вороги) підходять аж в самий райцентр (“під наші районні двері і вікна”) та нищать щонайкращих радянських людей.

“Щоб спокійно працювати, села мусять організувати істребительні батальйони” – закінчив свою промову Іщенко.

Коли ж звернувся до присутніх, чи є якісь запити в цій справі, всі одногласно запитали, чи це мусово, щоб були стрибки. Іщенко пояснив їм, що це не мусово, но “обов’язково”.

Фроляк (райземвідділ) порушив справу своєчасного збору сіна і збіжжя.

На закінчення виступив заступник голови райвиконкому Кустріч і, коротко проаналізувавши попередні доповіді, взивав присутніх краще братись за працю, бо в противному випадку будуть суджені як зривщики державного пляну.

Постанови і зарядження:

Дня 6.V.[19]48 р. видано постанову “Про заходи боротьби з сказом сільськогосподарських тварин по районі”. Ця постанова обіймає 10 точок. В четвертій точці зазначено, щоб до 25.V.[19]48 р. по терені району перевести реєстрацію собак. В дев’ятій точці було сказано, що за невиконання даних по точках постанови, будеться карати по 1.000 крб. штрафу, або місяць примусової роботи.

Дня 14.V.[19]48 р. видано постанову “Про ліквідацію наслідків повіді по Яремчанському районі”. Постанова обіймає 7 точок.

Дня 20.V.[19]48 р. видано постанову “Про право користування електроенергійних споживачів”. Постанова обіймає 11 точок.

В звітний період, виконком видав ще ряд заряджень до поодиноких сільрад, як: ліквідувати недотягнення в держпоставках, організування робочої сили і підвод на відбудову мостів, докінчення зимового пляну вирубки і вивозу лісу та інші.

Загально в терені видано наказ, щоб сільради подали до означеного речинця список репатрійованих з Німеччини і список тих осіб, які ще додому не повернули.

Воєнкомат:

Солотвинський райвоєнкомат:

1. Сосновський Іван Василевич, парт., схід. обл. – начальник.
2. Пуковенко – нач. I-шої части.
3. Тишинов – нач. II-гої –//–
4. Симбіронін – нач. III-тої –//–
5. Соколов – заст. нач.

Надвірнянський райвоєнкомат:

1. Підп[олк.] Скоряк – начальник.
2. Стар. лейт. Чепіль – заст. нач.
3. Іванов – офіцер РВК.

Яремчанський райвоєнкомат:

1. Акінченко Леонід С., українець, парт. – начальник.
2. Кулепиков Федір Ісакович, москаль – нач. I-шої части.
3. Матвеїв Петро, українець – нач. II-гої –//–
(та два службовці не знаних прізвищ).

В першій половині червня райвоєнкомати покликали до призову 1928 річник. Всі хлопці даного річника дістали повідомлення (повестка), щоб явились на воєнкомат. Голови сільрад дістали наказ, щоб допильнувати явку призовників, котрих на воєнкомат обов’язані припровадити секретарі сільрад.

Молодь, переважно, до призову не пішла.

Дня 9.VI.[19]48 р. в с. Волосів Ланчинецького району большевики списували майно тих родин, що їхні сини не явились

до призову. При тім грозили, що skonфіскують все майно, якщо сини не зголосяться на воєнкомат.

Дня 17.V.[19]48 р. до с. Пнів Надвірнянського району прибули з райцентру: воєнкомату – підп[олк.] Скоряк, з парткому – Шаров, нач. сторожі – Песюк і перевели мітинг протесту проти терору в Греції.

Першим виступав підп[олк.] Скоряк, котрий розповів, як безпощадно в Греції б'ють робітників, селян, інтелігенцію, а навіть і вішають. Це все роблять фашисти грецькі, американські, німецькі та “бандери”. Грецький народ проливає кров свою в обороні рідної землі перед капіталістичними загарбниками. В тій боротьбі за місяць квітень у Греції згинуло 40 тисяч комуністів, яких вибили фашисти. Через то, я приїхав до вас сповістити, що хто відчуває любов до братів у Греції, щоб організувався та йшов боронити і допомогти визволитись їм з-під капіталістичного чобота. Хто згодиться на то, дістане 15 тисяч крб. – тут на місці, а як приїде до Греції, то дістане ще таку суму грошей.

“Охотників” їхати в Грецію не було.

Опісля виступав ще на мітингу Шаров та порушив справу держпоставок.

Прокуратура, суд:

Прокурором Солотвинського району є Мінієв Андрій Павлович, схід. обл., ур. 1913 р., секретарем є Мінієва Ада ж. Павла, схід. обл., а слідчим Боднар, східняк. Нарсуддею в цьому терені є Миронович Павло, місцевий українець, бувший адвокат.

Надвірнянський райпрокурором є Тонконог, а суддею Портненко.

Ланцинецький райпрокурор – Кухтяк.

В Яремчанському районі райпрокурором є Бурлачко Григорій І., москаль, ур. 1906 р., а суддею Боднаренко Гаврило Михайлович, укр. зі схід. обл., ур. 1917 р.

Дня 10.VI.[19]48 р. в с. Зелена Надвірнянського району нарсуддя судив Дмитра і Михайла Жолобчуків (брати) за те, що не здали контингент молока за 1947 р. і перший квартал 1948 р. Жолобчука Дмитра засуджено на 1.500 крб. штрафу і конфіскату корови, а Жолобчука Михайла на 1.070 крб. штрафу і рівно ж конфіскату корови.

Слід зазначити, що як Дмитро, так і Михайло, є дуже бідними, бо перший посідає тільки около 50 арів поля, а другий около 30 арів. Також Михайло Жолобчук є сам калікою і має на утримання жінку і п'ятеро дітей, які ходять за прошеним хлібом.

Дня 24.VI.[19]48 р. в с. Гаврилівка Ланцинецького району райнарсуд засудив Бабінчук Марію на 8 років тюрми за те, що вона робила зажалення за skonфісковане майно.

Дня 25.VI.[19]48 р. в с. Перерісль того ж району засуджено на 9 років тюрми Вівчарук Ілька за те, що він виступав проти колгоспної системи.

Дня 29.VI.[19]48 р. в с. Парище того ж району засуджено на 8 років тюрми Грибович Василя с. Михайла за співпрацю з повстанцями ще в 1946 р.

Дня 12.VI.[19]48 р. в с. Федьків Ланчинського району за невиконання молокопоставки райнарсуд посудив таких громадян: Бокат Федора на суму 800 крб. штрафу, Балацко Дмитра на 400 крб., Недівку Марію на 400 крб., Бокат Дмитра на 400 крб., Балабан Василя на 400 крб., Волосянко Катерину на 400 крб. і Дмитрук Михайла на 500 крб. штрафу.

Земвідділ:

Надвірнянський райземвідділ (завідуючий Будзенко) видав 17 червня розпорядження, щоб зробити перереєстрацію всього наявного конепоголів'я. За невиконання повищого слідує штраф в сумі 100 крб., або місяць примусової роботи.

Дня 22 червня видано зарядження, щоб в кожній земгромаді тримати бугаїв і жеребців.

Після зведення райгазети, в цілому Надвірнянському районі було засіяно 1.184 га ярих культур: пшениці 58 га, ячменю 529 га, вівса 487 га, кукурудзи 65 га і бобових 45 га.

Колгоспи, радгоспи, підсобні господарства:

В с. Монастирчани Солотвинського району є колгосп ім. Сталіна. Колгосп обіймає всієї землі 97 га, з чого 70 га посівної площі, а решта сіножати; коров 14, коней 10, овець 4, свиней 15. Колгоспних будинків є 6. Інвентар: 4 косарки, 1 млинок, 4 плуги, 8 борін. Голова колгоспу Кріцак, місцевий, а всіх колгоспників є 45 осіб. Колгосп охороняє 8 большевиків.

В другій половині травня комсомольці з району допомагали колгоспові прополювати ярі культури, бо з місцевого населення люди не хотіли йти до колгоспу працювати.

В с. Дзвинячі того ж району є підсобне господарство, яким розпоряджає рудоуправління.

В с. Назавізів Надвірнянського району є колгосп ім. Шевченка. В цьому колгоспі є організовано з місцевих людей тільки 9 господарств і колгоспну працю виконується силами райцентру. Головою колгоспу є Попович, місцевий.

Свіжі заяви до колгоспу в цьому терені внесли: Надвірна 4, Лоева 10, Пнів 17.

В Ланчинському районі організовано колгоспи в таких то селах:

1. Велесниця Нижна, де сколективізовано понад 150 господарств. Головою колгоспу є Гараздюк Іван, партійний. Колгосп обіймає 19 корів, 8 ялівок, 2 бугаї, 6 коней, 6 свиней, 2 телят і 22 вівці.

2. Колгосп ім. Сталіна в с. Гаврилівка, який начисляє 140 колгоспників. Головою колгоспу є Васишин Микола. Майно колгоспу: 50 корів, 32 коні, 70 овець, 10 свиней, 10 возів, 15 плугів, 18 борін і 1 молотарка.

3. Колгосп ім. Хрущова в с. Перерісль, в якому об'єднано 45 господарств. Головою колгоспу є Микитишин, якого надано з району. Майно колгоспу: 34 коні, 15 плугів, 25 возів, 1 жатка.

4. Колгосп ім. Шевченка в с. Парище, де сколективізовано 120 господарств. Головою колгоспу є Лавришин Василь с. Михайла, місцевий. Майно колгоспу: 30 коней, 70 корів, 15 телят, 20 свиней, 15 возів, 15 плугів, 5 млинків і 1 молотарка.

5. Колгосп в с. Велесниця Горішна. Цей колгосп свого реманенту ще не має, а користується реманентом тих господарів, які вступили до колгоспу. Головою колгоспу є Гайдаш Дмитро.

6. Колгосп в с. Майдан Горішний, що обіймає 70 господарств, а головою колгоспу є Бурковський Іван. Майно колгоспу: 41 кінь, 50 корів, 10 свиней, 20 возів, 13 плугів, 14 борін, 1 млинок, 1 трієр, 1 молотарка.

7. Колгосп ім. Калініна с. Ланчин, в якому зорганізовано 40 господарів. Головою колгоспу є Брунько Михайло. Майно колгоспу: 18 коней, 23 корови, 8 ялівок, 3 телята, 18 возів, 23 плуги, 25 борін, 1 молотарка, 2 жатки, 3 млинки і 2 трієри.

На цьому терені є одно подсобне господарство в селі Вишнівцях.

На терені Яремчанського району є одно підсобне господарство в с. Яремче, яке посідає таке майно: 1 кінь, 1 корова, 1 віз, 1 плуг, 1 борона, 1 культиватор. Господарство це обіймає 1 га землі, а завідує ним Шимановський Дмитро, місцевий, українець.

Земельні громади є в кожному селі, які в звітному періоді списували посівну площу окремих господарств.

Уповмінзаг:

Склад Солотвинського райуповмінзагу:

1. Панін – завідуючий.

2. Гордієв Володимир – зав. обліком.

3. Прокопишин М. – контролер.

4. Науменко А. – зам. зав. обліком.

5. Усата Марія – статистик.
6. Дрогобицька Марія – –//–
7. Юрчій Софія – –//–
8. Богославець М. – –//–
9. Богославець О. – –//–
10. Бойчук Ф. – конюх.

Завідуючим райуповмінзагу м. Надвірна є Мокляк.

Завідуючим Яремчанським райуповмінзагом є Тоцький та ще 4 працівники, разом 5 осіб, з того 3 українці, а 2 москалі.

Кожний райуповмінзаг має по селах свого району уповноважених по заготівлі всіх видів держпоставок.

За звітний період уповмінзаг повів кампанію за дострокове виконання плану заготівлі молока та вовни, і солідну підготовку до збирання врожаю. В тій то цілі по селах терену роз'їжджались представники з райцентрів з мітингами, де заохочували і грозили, щоб населення якнайскорше виконувало свій "священний обов'язок".

Дня 9.VI.[19]48 р. в с. Пасічна Надвірнянського району уповноважений по заготівлі Моголівець та участковий міліції Ткачук ходили по селу та конфіскували худобу за нездачу молока і м'яса. На прис. Нафти забрали корову у Лохва Миколи, а його жінку побили до крові. Також побили малу дівчинку, що не хотіла пустити корову з рук.

Дня 10.VI.[19]48 р. в тому ж самому селі за нездачу молока сконфісковано у Данилюк Р. корову, а його самого побито.

За нездачу молока і м'яса сконфісковано корови у братів Жолобчуків з с. Зелена того ж району, а їх самих віддано під суд.

Дня 31 травня Солотвинський райуповмінзаг оголосив стан виконання держпоставок Солотвинського і Надвірнянського районів, котрі заключили між собою соціалістичні змагання.

Солотвинський район: річний плян молокоздачі на 35,9 %, м'ясопоставки 36%, шерсті на 86 %.

Надвірнянський район: річний плян молокоздачі на 44 %, м'ясопоставки 38,4 %, шерсті на 105 %.

Для орієнтації про хід поставок в Надвірнянському районі, подаю зведення з дня 10 червня 1948 р. (у процентах до річного пляну).

Сільради:	м'ясо	молоко	вовна	Прізвище голови сільради
1. м. Надвірна	50,7	44,0	10,0	Мусол
2. Стримбівська	38,0	39,0	98,0	Плитус

3. Лоевська	44,0	54,0	101,0	Ковач
4. Назавізівська	41,6	46,0	55,5	Глуханюк
5. Пнівська	46,2	38,0	102,0	Дисько
6. Битківська	33,7	49,0	85,1	Процак
7. Пасічанська	41,8	45,0	125,5	Корнійчук
8. Зеленська	37,0	45,0	86,8	Остащук
9. Бистрицька	49,2	42,0	78,3	Яремчук
По району	43,4	52,4	105,0	

Фінвідділ:

Солотвинський райфінвідділ:

1. Вовк Никифор Карпович, укр., схід. обл. – завідуючий.
2. Микуляк Федір Іванович, –//– місцевий – гол. бухгалтер.
3. Гладка Тетяна Г., укр., схід. обл. – стар. інсп. бюджету.
4. Шматко Анастасія, –//– –//– – пом. бухгалтера.
5. Кошук Микола Осипа, укр., схід. обл. – стар. інсп. держ.

доходу.

6. Хохлов Христофор, укр., схід. обл. – інсп. держ. страх.

Завідуючим Надвірнянського райфінвідділу є Подлегаєв, москаль, а старшим інспектором держприбутків Луцик.

(З Ланчинського і Яремчанського районів про склад райфінвідділів не заподано).

Кожний райфінвідділ має в селах свого району фінагентів, котрі стягають податок, страховку та інші грошові податки.

Надвірнянський райфінвідділ видав в червні наказ, щоб до 20 липня подати йому список залишених будинків.

Райспоживспілка:

Солотвинська райспоживспілка:

1. Гайдін – голова,
2. Масолов – головний бухгалтер,
3. Дреус – пляновик,
4. Зубенова – бухгалтер по буфеті,
5. Паневник Марія – пом. бухгалтера,
6. Штогрин Михайло – калькулятор,
7. Дрогобицька Олена – посильна,
8. Скрипник Іван – зав. бази.

При РСС є одна м'ясна крамниця, чайня, раймаг і пекарня.

В райспоживспілці працює 30 осіб.

В Надвірнянській райспоживспілці завідуючим працює Новіков, москаль.

Завідуючим Яремчанської райспоживспілки є Почтар Микола Івана, місцевий, партійний, а заступником Рекейчук Павло.

Окрім повищих, в цій установі працює ще 16 службовців, з котрих 5 москалів, а решта українці. Платня тих працівників вино-

силь від 225 до 830 крб. місячно. Райспоживспілка має пересічно 400-500 тис. крб. місячного обороту та об'єднує 19 ССТ.

Надвірнянська райспоживспілка видала зарядження, щоб всі ССТ негайно зліквідували всю заборгованість райспоживспілки, бо на підставі постанови Ради Міністрів від 8 травня 1948 р., райспоживспілка на борг товарів більше давати не буде.

Також зобов'язано збільшити число пайових внесків та виконати плян прибутків по торгівлі і заготівлі.

За звітний період сільські кооперативи товарів майже не діставали.

Для орієнтації подаю одні кооперативні збори в с. Дора Яремчанського району, котрі відбулися 16 травня 1948 р. Зборами провадили представники з РСС (касієр, пляновик та бухгалтер).

На зборах порушено питання, чи не краще було б, щоб ця кооператива належала до Яремчанської, однак селяни на це не погодились. Тоді представник РСС заявив, що потрібно передше зложити повні уділи (150 крб.), а тоді аж будуть діставати товарні продукти.

Голова кооперативи відчитав звіт обороту за перший квартал 1948 р. За цей час товарний оборот повинен був виносити 45 тисяч крб., а виносить тільки 24 тисячі крб., готових внесків повинно було зібратись на суму 2.400 крб., а зібрано 1.300 крб., нових членів повинно бути 35, а прибуло тільки 7.

На зборах було присутніх около 70 чоловік.

Для орієнтації кількості товарів, призначених на одну кооперативу та цін на них, подаю список товарів, які отримала в червні кооператива в с. Яблінка Солотвинського району.

ч.п.	Назва товару	Вимір	Кільк.	Ціна		Сума	
				крб.	коп.	крб.	коп.
1.	Замки	штук	6	30		180	
2.	Мило господар.	-//-	30	4		120	
3.	Сірники	-//-	1.000	20		200	
4.	Нитки ч. 30	штук	100	1	48	148	00
5.	-//- ч. 40	-//-	200	1	90	380	
6.	Сатин	метр.	30	15	40	462	
7.	-//-	-//-	50	8	80	440	
8.	Ман	-//-	50	15	40	770	
9.	Дистональ	-//-	12	20	80	249	60
10.	Ситець	-//-	60	9	40	564	
11.	Флянеля	-//-	12	17	60	211	80

12.	Гуцульське полотно	–//–	121	12	60	151	
13.	Цигарки Верховина	пачок	60	10		600	
14.	Махорка	кг	12	18		316	
15.	Курильна бумага	штук	500		20	100	
16.	Гирі	кг	2	52	50	105	
17.	Цвяхи	–//–	2	11	14	22	28
18.	Скло віконне	штук	15	25		375	
19.	Ящик	–//–	1	100		100	
20.	Ящик	–//–	1	80		80	

Лісгосп, ліспромгосп:

На терені Солотвинського району є 4 лісництва, котрі належать до Надвірнянського лісгоспу.

Штат лісництва в с. Солотвина:

1. Смірний Кость Іванович, москаль – лісний.
2. Сатетніков Володимир, жид – заступник.
3. Нагорна Ліда Федорівна, москалька – бухгалтер.
4. Кобзей Михайло Григорович, місц., укр. – об'їзний.
5. Вінтоняк Іван Василя, місц., укр. – –//–
6. Богославець Михайло, –//– –//– – лісомайстер.

При цьому лісництві є ще 12 гайових (лісників), всі місцеві українці. Платня повищих службовців 220-750 крб. місячно.

Лісним в лісництві с. Гута працює Гутник Іван Василя, місцевий українець, а лісним в лісництві с. Росільна є Василів Володимир.

Про лісництво, яке поміщується в с. Порогах нічого не заподано.

В с. Пороги є ще лісопункт, який належить до Перегінського ліспромгоспу.

Директором Надвірнянського лісгоспу працює Максимчук Михайло, з с. Зелена, партійний.

На цьому терені є 9 лісництв, а саме: в с. Бистриця, де лісними є Ключта Олекса і Яремчук Юрко (оба місцеві). В с. Зелена 3, де лісними працюють Кузюк Андрій, Настасюк Михайло і Яремчук Олекса (всі місцеві). Про лісництва в сс. Стримба, Лоева, Пасічна і Пнів немає відомостей.

Директором Надвірнянського ліспромгоспу працює Смірнов, москаль.

Цей ліспромгосп обіймає 4 лісопункти, які містяться: в с. Бистриця (нач. Артьомов, грузин), в с. Зелена (нач. Осташук Василь, місцевий), в с. Пасічна та прис. Зелениця.

До своєї диспозиції ліспромгосп має около 75 коней, котрими підвозить дерево до вузькоколійки. Плян лісовезення другого кварталу ліспромгосп виконав на 32 %, а плян підвезення на 33,3 %.

В райцентрі Надвірна є тартак, в якому працює 600 робітників, з того 40 чоловік зі східних областей. Директором тартаку є Арабалідзе І. К. На 9 червня 1948 р. деревообробники виконали піврічний плян по розпилюванню сировини на 103,9 %, по якісних пиломатеріях – на 108,3 %, по валовій продукції в цінах 1926-[19]27 рр. – на 113,3 %.

Дня 26.VI.[19]48 р. ДОК одержав премію в сумі 20 тисяч крб., а директор одержав орден Леніна.

Яремчанський лісгосп поміщується в м. Делятин і директором його є Злобін Олександр Григорович, москаль, а заступником директора Коваль Василь, місцевий українець. Окрім них, в цій установі працює ще 8 урядників. Всіх робітників в лісгоспі начисляється 48 осіб, з них 26 чоловік зі східних областей, а решта місцеві. Лісгосп має на терені Білих Ослав, Чорних Ослав та Заріччя свої лісництва.

Ліспромгосп поміщується рівно ж в м. Делятин. Директором є Кузнецов, москаль, а всіх урядників є 9 осіб, з яких 2 українці, а решта москалі. Всіх робітників в ліспромгоспі працює 119 осіб, між якими є українці, москалі, молдавани та мадяри.

На терені Яремчанського району є 4 лісопункти, котрі знаходяться: в с. Яремче (нач. Фйодоров Василь, москаль та 9 працівників), в с. Білі Ослави (нач. Богмей), в с. Микуличин (нач. Москаленко) та в м. Делятин. Начальником Делятинського лісопункту працює Дерев'яно (москаль), а заступником Коваль Василь. В цьому лісопункті є 9 урядників, а 110 робітників, з котрих 26 є з східних областей, а решта місцеві.

В м. Делятин є тартак, де директором є Ковалевський Микола (москаль), а начальником Баглій Микола, рівно ж москаль. Всіх кваліфікованих працівників є 23, з яких 9 українців, 9 москалів, а 5 поляків. Звичайних робітників на тартаку працює 210 осіб, з яких 31 зі східних областей, 6 жидів, а решта місцеві українці. Як охорона тартаку перебуває тут 14 [о]зброєних осіб.

За звітний період, лісництва в Солотвинському районі мали посадити 45 га молодого лісу. Вони вже посадили 41 га молодих дерев, з них 4 га дубу, а решта смереки.

Надвірнянські лісництва посадили 345 га молодого лісу.

(Повищі дані (посадка лісу) подані за большевицькою пресою і їх треба вважати не правдивими. В дійсности нового лісу не засаджено навіть одну четверту з вище поданої площі).

В звітному періоді адміністративні чинники дальше виганяли населення на вирубку і вивіз лісу, щоб докінчити осінньо-зимовий сезон.

Заводи, млини:

В с. Майдан Солотвинського району є копальня нафти “Участок нафтопромислу в с. Майдан № 6”, яка належить до нафтопромислу в Рипнім Перегінського району. На копальні працює 84 робітники. Директором є місцевий українець.

При копальні поміщується залізообробний комбінат та електривня.

В с. Дзвиняч Солотвинського району є копальня воску (озокерит), де видобувають віск дві шахти: “Аспад” і “Нова” (ця друга побудована в цьому році). Директором рудоуправління є Мещеряков Дмитро, головним інженером Барановський М., секретарем Котмирова, а головним бухгалтером Радченко. Всіх робітників є тут 690 чоловік, з чого 200 походять зі східних областей.

Місячний видобуток виносить 30-35 тонн. Охорона копальні складається з 18 чоловік (місцеві), а командантом їх є Трачов Михайло.

В с. Битьків Надвірнянського району є копальня нафти “Нафтопромисл № 7”, де працює 600 робітників, з того кваліфікованих 250, учеників 40, а решта некваліфіковані. Робітники діляться на 6 розрядів і побирають платню від 6-28 крб. за одну зміну. До шостого розряду належать переважно москалі.

Місячна продукція нафти виносить 905 тонн. Директором є Анісімов, москаль. Копальню охороняє около 80 [о]зброєних людей, з чого 15 большевиків, а решта місцеві.

В м. Надвірна є нафтоперегінний завод (директор Солдак), нафторозвідка та склозавод, але про фахову обсаду повищих, наразі немає жодних відомостей.

В райцентрі Ланчин є солеварня.

В Яремчанському районі в м. Делятині є солеварня, котра виготовляє місячно 5 тонн соли. Завідуючим є Куцик, місцевий українець.

В Солотвинському районі є 6 млинів, а саме: в с. Жураки (на чотири камені), в с. Кривець, в с. Раковець, в с. Яблінка, в с. Манява і в с. Маркова.

В Надвірнянському районі є млини в сс. Пнів і Зелена.

В Ланчинському районі є 10 млинів.

В Яремчанському районі є 3 млини, які поміщуються в сс. Білі Ослави, Луг і Заріччя.

Місцевпром:

Артіль: в с. Солотвина є шевська артіль, яка об'єднує 16 шевців. Головою артілі є Геник Степан, місцевий українець.

Також в цьому ж селищі існує ще кравецька артіль, яка об'єднує 7 кравців.

В с. Старуня Солотвинського району є деревообробна артіль, яка має чотири цехи: ковальський, столярський, колодійський і транспортний. Головою цієї артілі є Прокоп'юк Микола, а бухгалтером Пилип'юк Федір (оба місцеві українці).

В райцентрі Ланчин є шевська і кравецька артілі.

В Яремчанському районі в м. Делятині є дві шевські артілі. В першій артілі завідує Семенюк Юрко і тут працює 15 працівників, а в другій, де працює 12 осіб, завідує Сітко Микола.

В с. Яремче є кравецька артіль, в якій працює 5 осіб, а завідує Чучман Петро.

В кожному райцентрі є маслозавод і пекарня.

Наросвіта:

Солотвинський РВНО:

1. Давидович О. О., укр., схід. обл.	– завідує
2. Феденко Александер, місц., укр.	– інспектор
3. Панчук Іван, –//– –//–	– –//–
4. Прокопишин Володимир, –//– –//–	– статистик
5. Дашкович Степан	– бухгалтер
6. Феденко Евстахія	– пом. бухгалтера
7. Зуборева Тамара	– секретар.

В с. Солотвина є середня школа (директор Купчак) та середня школа робітничої молоді. По селах району є початкові (чотирикласові) та неповно- середні (сімкласові) школи.

Надвірнянський РВНО:

1. Гришко Р.	– завідує
2. Николенко	– інспектор
3. Перевізник М.	– –//–

(Про склад Ланчинського РВНО не заповнено).

Завідує Яремчанського РВНО є Римар.

Дня 20 травня розпочались екзамени та іспити по всіх школах районів.

В Солотвинській середній школі, першого дня іспитів виступав з промовою директор школи Купчак, який висловив подяку компартії і радянському уряду за їхнє піклування про народну освіту. Він закликав випускників провести екзамени на атестат зрілості з усією серйозністю і організованістю. Завідувача педагогічною частиною Давидович поздоровила учнів з початком екзаменів.

Цього дня випускники писали екзаменаційну роботу з української літератури на теми: “Мотиви радянського патріотизму і радянської національної гордості в українській радянській поезії”, “Показ революційного руху селян у творі М. М. Коцюбинського “Фата Моргана”. “Кожний день підносить наш народ все вище і вище. Ми сьогодні не ті, що були вчора, і завтра будемо не ті, що були сьогодні” (Жданов).

Дня 27 травня почались перевідні іспити та випускні екзамени в Солотвинській середній робітничій школі. В цьому році ця школа має 21 випускник, що здають екзамени на атестат зрілості. Першим вони писали твір з української літератури.

20 червня здавали екзамени семирічки, де майже всі учні здали екзамени.

10 червня проходила дитяча олімпіада, в якій брали участь 11 шкіл району. Перше місце зайняла семирічка с. Росільна, друге місце Раковецька школа, а третє Солотвинська середня школа. Кращі виконавці будуть виступати на обласній олімпіаді 20 червня.

В квітні Надвірнянський РВНО видав наказ директорам та завідувачам шкіл “Про створення у всіх школах первинних організацій Червоного Хреста й підготовки санітарної оборони кадрів у всіх школах”.

17 травня в Надвірнянському районі закінчили науку I-III класи і перейшли у вищі класи, а 20 травня почались екзамени випускників.

В Надвірнянській середній школі всі десятикласники одержали добрі оцінки. З 268 учнів, що складали екзамени та іспити, одержали оцінку “5” – 33 учні, “4” – 64, “3” – 144.

Учні 9 та 10 класів середньої робітничої школи зі заданих предметів не мають негативних оцінок.

Також в Яремчанському та Ланчинському районах по школах відбулись екзамени та іспити.

Після закінчення шкільного року, учительство зі східних областей виїхало додому.

Протягом звітнього періоду, майже в кожному селі надрайону висвітлювано фільми як: “В горах Югославії”, “Син полка”, “Руська земля”, “Колгоспи Західної України” та інші.

Глядачами під час висвітлювання повищих фільмів були переважно підростки, а деколи несвідома молодь. Старше селянство подібні сеанси не ходить оглядати.

Червона Армія:

В с. Луквиця (Прислуп) Солотвинського району квартирує робочий відділ чорнопагонників в силі 40 чоловік, з котрих 15

[о]зброєні, а 25 без зброї. Цей відділ рубає дерево та доставляє його грузовиками до вузькоколійки в с. Сливка Перегінського району, а звідти до Брошнева на тартак. На акції супроти українських повстанців цей відділ не ходить, а тільки щовечора бійці розходяться по селу за зебраним хлібом. В м. Надвірні, біля станції в лісі Буковинка, квартирує відділ танкістів. (Докладніших даних про цей відділ немає).

В л а с н е с е р е д о в и щ е.

Українські маси:

Завдяки українському рев. рухові національна свідомість селянства – задовільна. Багато до підвищення нац. свідомости та політ. вироблености селянства причинилися самі большевики, своїм терором і пропагандою, головню статтями в пресі про зв'язок нашого визвольного руху зі закордоном.

Соціяльний стан селянства стає чимраз гірший. Большевицька господарка довела селянство до краю нужди. Є випадки, що господарі залишають свою господарку, а самі ідуть на працю в якесь підприємство.

Для характеристики соціяльного положення селянства наведу дані з Яремчанської райгазети “Більшовик Прикарпаття” з дня 24.VI.1948 р. В статті “Розвивати тваринництво, посилити догляд за молодняком”, автор жаліється, що “в с. Яремче 60 % селян не мають корів”, “лише 4,7 % господарів району мають свині”. “В с. Ямна на 260 господарств нема жодної голови свині”.

Слід зазначити, що за окупації “панської” Польщі в тих селах господарі мали по 5-6 штук корів.

Ставлення селянства до большевицької влади є скрайно вороже, чого причиною є головню адміністративні зарядження господарського характеру. До всіх інших заряджень селянство ставиться рівно ж негативно, але виконує їх зі страху перед втра-тою свого майна і волі.

У відношенні до нашого руху селянство можна поділити на три категорії. Перша частина, це високоідейні люди, що активно включились у визвольну боротьбу, всіми силами допомагають підпільникам, не звертаючи уваги на жорстокий большевицький терор, де дуже часто вони терплять особисто і матеріяльно. Однак, цих людей є малий відсоток.

Друга категорія (найбільший відсоток), це люди, які співчувають нам, навіть дещо допомагають, але через большевицький терор “присіли”. Вони не вірять в нашу перемогу без зовнішньої

допомоги та стараються бути лояльними супроти большевиків, але і у нас не стратити марки. До цієї категорії можна зачислити навіть с/о “заморожених”, котрі завербовані терором і хотіли б нам не шкодити.

Третя, найменша частина, це люди, які з різних причин ставляться до рев. руху неприхильно і щиро співпрацюють з окупантом.

Соціальний стан робітництва – важкий. Вправді воно (робітництво) заробляє дещо грошей, але за них нічого не всіли купити, бо, як з одної сторони, харчеві продукти та фабричні вироби дуже дорогі, так з другої сторони, товарів першої потреби та харчевих продуктів для робітництва видають дуже рідко і то в малій кількості.

Пересічно робітник заробляє 200-300 крб. місячно, але оплата часто “зпізнюється” по два місяці, а після обтягнення різних позичок та інших драчок, то робітникові мало що лишається. Як виразився один працівник з ліспромгоспу, що в Радянському Союзі робітник хочачи прожити, мусить вкрати, бо якщо схоче чесно працювати, то засудить себе і свою рідню на голодову смерть.

Постава робітництва до большевиків також негативна, але не така скрайно ворожа, як селянства.

До нашого руху робітництво ставиться прихильно.

Характеризуючи інтелігенцію треба підмітити, що сільська інтелігенція (учительство) національно свідоме і досить політично вироблене. Завдячувати це треба контактів з рев. рухом, де учительство читаючи нашу літературу, здоровіше дивиться на життя, чим ті, що звикли все бачити крізь большевицькі окуляри.

Що ж до інтелігенції міської, то про неї важче щось сказати, бо контакт з нею більш утруднений.

Учительство зі східних областей, за час своєї праці успішно познайомитись з нашим рухом і має про нього правильний погляд. Чималу заслугу в цій справі належить признати господарям (господиням), в яких мешкають приїзні учителі. Ці люди перші “проламали леди”, перші поінформували придніпрянців про рев. рух правильно. І коли тепер хтось з підпільників приходить до учительки зі східних областей, то вона, хоч не бачила ще до цього часу повстанця, не дивиться на нього як на невидальщину і не боїться, а вільно проводить розмову.

Загально інтелігенція ставиться до нас прихильно, але в успіх нашої боротьби без зовнішньої допомоги не вірить.

Характеризуючи молодь треба підчеркнути, що моральний стан її (а навіть і старшого громадянства), далеко гірший,

чим за польської чи німецької окупації. Наслідуючи большевиків (бійців) та адміністративних чинників, молодь сильно п'ячить, справляє гульні, а байстрюки по селах – звичайне явище. Повище в більшій частині відноситься до тих сіл, де є колгоспи, комсомольці, стрибки, або квартирують большевики. Наслідком гуляючого життя між населенням сильно поширена венерична недуга, яка в деяких гірських селах доходить до 30 % (с. Зелена Надвірнянського району).

Доріст школа не виховує, а родичі рівно ж на нього не мають впливу.

До большевицьких заряджень та до радянської влади взагалі молодь (окрім охопленої большевицькими організаціями) ставиться негативно. Найкращим доказом, це набір в ФЗН та призов в ЧА, котрі молодь (по селах) збойкотувала.

До нашого руху молодь загально ставиться прихильно, а по деяких селах навіть дуже віддано. З великою поміччю приходить вона нам у заготівлі харчів, розвідці та розповсюдженні листівок. Є випадки, що молодь виконує саботажі, а навіть зі зброєю в руках бореться проти окупанта.

Міська та середньошкільна молодь під кутом ідейним та політ. виробленості в порівнянні до сільської стоїть багато нижче.

В Ланчинецькому районі є переселенці з-за Керзону. Частина тих людей ставиться до нас прихильно і розуміє нашу боротьбу, але багато є ще таких, що заманені большевиками вступили до колгоспів, а молодь до комсомолу.

За звітний період ряди хованців побільшилися укриваючими-ся від ФЗН та призовниками в ЧА.

Різне:

Говорять, що на Закарпатті повинно відбутися в присутності американців голосування, куди закарпатці повинні належати, чи до Чехословаччини, чи до СССР.

Большевики заохочують голоситись на війну в Палестину. Дають по 9 тисяч крб. та запевнюють опіку над сім'єю.

“Десь” зі закордону прибуло багато вояків з СС дивізії Галичина, які роздавали листівки і квартирували по селах не кричучись.

Революційні кадри:

Ідейно-моральний стан кадрів не задовільний. (В рядах ОУН ще діє агентура, в Солотвинському районі деякі підпільники являються незаконними батьками, в Надвірнянському районі члени ОУН є (і були) венерично хворими). Найкраще ще під моральним оглядом стоїть Яремчанський район.

В ідеологічно-політичній виробленості відчувається також браки. Відноситься це головню до низового членства, між якими є такі, що не знають про найелементарніші дані з нашої боротьби (Надвірнянщина і Ланчинеччина).

В червнй переведено для низового членства два вишколи (дводневний і тридневний).

В пропагандивній ділянці за звітний період перебивано та розповсюджувано літературу та листівки.

Перебито літературу в осередку НРП-и на "г-ці".

а) Українські юнаки	2.800	шт.	ст.	1
б) Христос Воскрес	1.650	-//-	-//-	1
в) Українські вчителі	1.150	-//-	-//-	1
г) Українські діти	2.150	-//-	-//-	1
д) Горді душі (книжка)	1.000	-//-	-//-	12
е) Відкритий лист	1.500	-//-	-//-	2
є) За національну честь і гідність	1.500	-//-	-//-	2
ж) За що бореться УПА	2.000	-//-	-//-	2
з) В сьому річницю історичного акту	1.260	-//-	-//-	1
и) Вказівки для української молоді	1.000	шт.	-//-	8
і) Кличі проти спільного обмолоту	2.000	-//-		
Разом	18.010	шт.	ст.	31

На машинці-друкарці:

а) Легенда про героя	7 шт.	ст.	48
б) Опир фашизму	7 -//-	-//-	45
в) Україна в боротьбі за державність	7 -//-	-//-	6
г) Мала історія України	7 -//-	-//-	13
д) Тарас Шевченко проти Москви	7 -//-	-//-	14
Разом	35 шт.	ст.	84

Розповсюджено поміж маси таку літературу:

1. Листівок	7.900 шт.
2. Книжок	1.400 -//-
3. Кличів	1.470 -//-
4. Плакатів	350 -//-

Разом 10.920 шт.

В протиагентурній боротьбі за звітний період знищено около 10 сексотів.

Зі бойових та саботажевих акцій, в Ланчинечському районі забитий лейтенант міліції Чехов та один стрибок.

В Яремчанському районі переведено загальне нищення сільрад (на декотрих вивішено синьо-жовті прапори) та спалено матеріал, приготований на будову моста.

Втрати: в Солотвинському районі впав бойовик СБ Верховинець.

В Яремчанському районі 30 травня впав на засідці в с. Чорний Потік станичний Голуб.

Постій, 18.XI.1948 р.

/ – / Варнак

Архів Центру досліджень визвольного руху, ф. 12, арк. 1-33.

Копія. Машинопис.

№ 49
ЗВІТ ЗА IV КВАРТАЛ 1948 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ
ОУН НАДВІРНЯНЩИНИ ГРИГОРІЄМ ВАЦЕБОЮ-
“ВАРНАКОМ”

11 червня 1949 р.

Райони:
Надвірнянський
Ланчинський
Яремчанський

Червень 1949 р.

З В І Т
за IV квартал 1948 р.

В О Р О Ж Е С Е Р Е Д О В И Щ Е

I. СТАН ПАРТІЇ, ПОЛІЦІЇ, АДМІНІСТРАЦІЇ ТА ЙОГО ЗМІНИ

1. В складі райпарткомів не заіснували жодні зміни. Первинних парторганізацій по терені начислюється 32. Про дальший розріст партії нічого невідомо.

На терені Надвірнянського району зорганізовано 5 політшкіл, а саме: РВК – керівник Жаворонков, ліспромгосп – керівник Чертков, лісгосп – керівник Гриленко, “Нафтопромисл № 7” в с. Битьків – керівник Солдак, с. Назавизів (колгосп) – керівник Акімов. Також зорганізовано в цьому терені 12 лекторій, з яких

є 8 сільських, 3 виробничі, а 1 вчительський. Політико-масову роботу по району проводять 476 агітаторів, об'єднаних в 25 агіт-колективах.

Друга і третя точки без змін.

4. РО МВД

В доповнення до цієї точки (в порівнянні до попереднього звіту) подаю дані про Надвірнянську міліцію. Міліція ділиться на два відділення: охорона банку і охорона КПЗ (тюрма). Командіром відділення по охороні банку є сержант Шевченко (сержант з армії, поліцейного ступеня немає). В першому відділі з трьох рядових міліціонерів, котрі дижурують всередині банку через 24 години кожний окремо. Окрім повищих, до цього відділення приділяють ще двох міліціонерів з другого відділу, які повнять службу назовні банку протягом ночі по 6 годин кожний. Командіром відділення КПЗ є ст. сержант Швець. В цьому відділі є 14 міліціонерів, які повнять службу на дві зміни. Один дижурує всередині через 24 години, двох повнять службу через ніч біля тюрми по 6 годин, а решта є в резерві. Крім цих двох відділень є ще довірені міліціонери (комсомольці), котрі є наділені відповідальними (ответственными) дижурами, що повнять їх протягом доби. Під час їх служби їм підчинені всі рядові міліціонери. Всіх є около 15 чоловік. Платня: командири відділень беруть місячно 650 крб., а міліціонери по 425 крб. По трьох роках служби платню міліціонерів підвищується до 50 крб. і більшу платню вже не одержить, хіба що дістане вищий ступінь. За командировку (транспорт в'язня або служба в дорозі) кожнодневно платять 13 крб. Відносно одягу, то міліціонерови належиться: чоботи – на 8 місяців (а одержують раз у рік), рубашка і штани – на 6 місяців, 3 пари білль і кашкет – на рік, шинеля – на два роки, кубанка – на дві зими та один метр білого полотна на ковнірці, дві хусточки і онучі – на 6 місяців.

Участкових в цьому терені є 9. Участкові, окрім служби на селі, повнять 2-4 рази місячно дижур в районі (ответственный).

Кожного вівтірка відбуваються на міліції по 6 годин заняття, де викладають: право в поступуванні, історію і міжнародне положення. Заняттями провадять офіцери МВД по пів до дві години.

5. До цієї точки немає жодних змін.

6. Військово-поліційні залоги

Надвірнянський район:

Для охорони райцентру і для операцій по терені в м. Надвірна квартирує гарнізон в силі около 200 чоловік.

В с. Битьків при копальні “Нафтопромисл № 7” є охорона в числі 52 чоловік. Склад охорони – це переважно шумовиння з дооколичних сіл і самого Битькова, а також є між ними східняки. Начальником охорони є м[о]л. лейтенант Тіханов, його місячна зарплата 1.200 крб. Заступник начальника – Москальов, місячна зарплата 900 крб. Окрім цих, є ще 4 м[о]л. сержанти, їхня зарплата 650 крб., два єфрейтори – 560 крб. і 44 рядових, які одержують місячно по 360 крб.

В с. Зелена квартирує гарнізон в числі від 25-30 чоловік. Нач. гарнізону є лейт. Першін Іван Семенович, ур. 1924 р., москаль. № часті 3230. Озброєння: 1 станковий кулемет, 3 кулемети Дехтярова, 3 СВТ, 17 ППШ і 6 крісів.

В с. Бистриця (Рафайлова) є охорона “Макіївбуду”, яка доглядає вирубку і вивозу лісу на Донбас. Всіх озброєних є 5 чоловік, між ними є емгебист, який проводить оперативну роботу.

По цілому терені є 4 оперативники з боївками в силі по 5-10 чол.

Ланчинський район:

На терені цього району оперують такі оперативники: старший лейт. Троян – 7 бійців, оперує на сс. Красна, Добротів, Майдан Горішний; лейт. Єрофеїв – 7 бійців, оперує на сс. Саджавка, Кубаївка та Іванівці; лейт. Колесніков – 7 бійців, оперує на сс. Кубаївка, Майдан Середний і Глиники; ст. лейт. Жур – 6 бійців, оперує на сс. Парище, Гаврилівка і Велесниця Лісна.

В с. Перерісль стоїть гарнізон в числі 19 бійців і трьох старшин. Цей гарнізон оперує на північній частині району: ст. лейт. Трішкін на села Волосів і Кам’яна, ст. лейт. Іванов на сс. Тарновиця Лісна, Цуцилів і Фетків, ст. лейт. Пучков, який повнить обов’язки слідчого, час до часу ходить на засідки. Вищезгадані оперативники водять зі собою від 6-12 бійців.

В с. Парище є 10 стрибків, притім постійно уповноважений від колгоспу і участковий міліції. В с. Гаврилівка знаходиться 20 стрибків, [о]зброєна управа сільради і правління колгоспу. В с. Велесниця є 27 стрибків, а в с. Майдан Горішний – 13 стрибків.

В райцентрі Ланчин стало квартирує гарнізон в силі 25 бійців.

Яремчанський район:

В селищі Яремче стало квартирує гарнізон в числі 40 чоловік, який охороняє райцентр і стало оперує проти українського реві. руху.

Для охорони залізничного моста в селищі Делятин є залізнодорожне МГБ в числі 12 осіб. Командантом охорони є Кандиба, ур. 1916 р., а заступником його – Данилов, оба москалі.

На терені с. Делятин, в присілку Шевелівка, є станція стрибків в числі 12 чоловік (всі місцеві). Начальником стрибків є Колопельник Василь Миколайович, місцевий українець, комсомолец. Ці стрибки є дуже активними. Вони разом з більшовиками майже щоночі ходять на засідки і оперують переважно по с. Делятині та присілках Шевелівка, Площа, а також заходять до с. Луг. Дуже часто перебираються вони за українських повстанців, заходять ніччю до господарів і провокують їх.

В с. Білі Ослави є 4 стрибки.

На терені селищ Яремче і Делятин являється під зброєю всього ворожого елементу 351 чоловік.

По терені цього району оперує 5 оперативників.

8. Частини Сов. армії

Ланчинський район:

В с. Саджавка стоїть летунська частина в числі около 100 чоловік (більшість з них [о]зброєна). Завданням цього відділу є доставляти матеріяльне дерево на будову одного аеродрому в східних теренах СССР. Національний склад – мішаний, а про кількість українців невідомо. Розкидані наші листівки поміж них вони радо читали, а за поясненням звертались до місцевого населення.

В с. Іванівка* квартирує частина Рад. армії, яка має зі собою коні для вивозки дерева.

В с. Боднарівка квартирує військова частина штрафників в числі 110 чоловік. Вони рубають матеріяльне дерево між сс. Боднарівка і Глинки. Заготовлене дерево відправляють машинами на залізничну станцію м.Отинія. [О]зброєння цієї частини звичайне піхотинське. Командує цією частиною якийсь капітан.

В с. Парище квартирує 8 бійців Рад. армії, які мають коні і помагають ладувати дерево в Боднарівськiм лісі.

* Так у тексті. Повинно бути: Іванівці.

Яремчанський район:

В селищі Делятин знаходиться штрафна рота в числі около 160 чоловік, яка займається вирубкою лісу (не всі [о]зброєні), а також є частина погранвійськ в числі около 60 чоловік, що вивозить дерево з лісу (всі вони [о]зброєні).

9-21. В райвиконкоммах і інших адміністративних установах за звітний період не зайшли жодні зміни.

22. Трести, комбінати, фабрики, заводи, верстати

“Нафтопромисл № 7” в с. Битьків Надвірнянського району поділяється на 5 секцій, а робітники цього підприємства поділяються на 8 розрядів.

Перша секція має 46 шибів, з того 9 шибів обслуговується ручно на помпу. В цій же секції два шиби дають ропу раз на 3-4 дні, один – раз на тиждень, один – раз на місяць, а решта безпереривно. Друга секція має 24 шиби, з чого два видають тільки газ. Третя секція має 35 шибів, з чого чинних тільки 22. Четверта секція має 24 шиби, з чого 6 нечинних. П’ята секція має 21 шиб, але чинних тільки 15.

Начальники секцій побирають місячну платню в сумі 1.100 крб., а їхні заступники – 800 крб. Директор нафтопромислу побирає місячно 3.000 карбованців, а решта урядників від 620-2.200 крб. Всіх працівників на цьому підприємстві начислюється около 800 чоловік.

Про всі інші підприємства в терені нових даних немає.

23. Участок, лісопункт, ліспромгосп, лісотрест

На терені всіх трьох районів є 8 лісопунктів. Нижче подаю штат лісопункту і платню поодиноких працівників: начальник лісопункту – 1.200 карбованців місячно, технорук (заст. нач.) – 1.000 крб., старший майстер – 790 крб., головний бухгалтер – 550 крб., бухгалтер – 450 крб., статистик – 420 крб., рахівник – 375 крб., касієр 385 крб., два майстри III-ої категорії – 620 крб. платні місячно.

Лісомайстрам підлягають лісоучастки. Штат лісоучастка: старший майстер – 790 крб. місячної платні, майстер третьої категорії – 620 крб. (може бути тільки один майстер), бракер (старший прийомщик, рівночасно інструктор техніки безпеки) – 550 крб., 3-4 прийомщики – 410 крб., 3-4 відбірники – 420 крб., завгосп – 550 крб., старший конюх (йому підлягають всі штатні

державні фірми) – 410 крб., магазинер і потрібна кількість бригадирів. Бригадир (працюючий) побирає зарплату, як звичайний робітник, а тільки дістає ще 20 проц. від своєї зарплати.

В IV кварталі в лісопункті с. Зелена Надвірнянського району було штатних і сезонних робітників враз зі службовцями 161 чоловік, а мобілізованих 600 чоловік. В другому лісопункті цієї ж місцевості було 100-110 місцевих працівників, а мобілізованих 250-300 чоловік. Коли взяти пересічно число змобілізованих працівників 350 осіб на один лісопункт, то загальне число примусових робітників в IV кварталі буде виносити приблизно 2.800 осіб по цілому терені.

Штат ліспромгоспу: директор, заст. директора, гол. бухгалтер, заступник гол. бухгалтера, бухгалтер, статистик, нач. плянового відділу і голова профкому.

В порівнянні до попереднього звіту в персональній обсаді не зайшли жодні зміни.

24-28. Відносно цих точок свіжих даних немає.

II. ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУЦІЙ ОКУПАНТА І ЙОГО ПОЛІТИКА В ПОДИНОКИХ ДІЛЯНКАХ ЖИТТЯ

Гірництво і промисловість

Надвірнянський район:

В с. Битьків є копальня нафти “Нафтопромисл № 7”, яка має 5 секцій і тут видобувають ропу та земний газ.

Денний видобуток на секціях: I секція видобуває денно 7.200 кг ропи і 11 тонн газу, II секція – 5.200 кг ропи денно, а місячний видобуток газу 21 тонна, III секція – плян 6.000 кг, а видає 5.200 кг ропи денно і 14 тонн газу місячно, IV секція – 5.000 кг ропи денно, 9 тонн газу місячно, V секція – 10.000 кг ропи денно, а 13 тонн газу місячно. За IV квартал видобуто 3.000 тонн ропи. Перероблено газоліни з газу около 100 тонн, а по цілому нафтопромислі місячно переробляють по 32 тонни газоліни.

Всі робітники поділяються на 8 розрядів і відповідно до того одержують зарплату. Нижче заподається зарплату робітників в поодиноких категоріях денно: I розряд – 11,65 крб., II – 13,70 крб., III – 17 крб., IV – 19,35 крб., V – 21,90 крб., VI – 24,65 крб., VII – 28,90 крб., VIII – 34,70 крб. Слід зазначити, що у вищих розрядах працюють самі упривілейовані, а в VIII розряді майже самі москалі.

Якщо секція виконає норму на 100 проц., то кожний робітник дістане 20 проц. більше від свого заробітку; за виконання норми на 110 проц., дістануть робітники 30 проц. більше; від 120 проц. норми дістануть 40 процентів надвишки і так далше вгору. За виконання норми лише 99 проц., дістануть робітники менше 20 проц. від свого заробітку, а як норма виконана на 60 проц., то також стягають лише 20 проц. Виходить, що немає різниці, бо все одно, чи секція виконає на 99 чи на 60 проц. норму, то стягають 20 проц. від зарплати.

Якщо станеться аварія (само зіпсується або робітник зіпсує), то обчислюють скільки буде простою, скільки робітників брало участь у напрямі ушкодженого, скільки за той час було б видобулося ропи і скільки виносить пошкодження старого матеріалу. Всі кошти має сплатити робітник, що під час шихти це сталося, а окрім того, його судять на примусову роботу і стягають місячно 20 проц. від його зарплати. Приміром, у місяці вересні 1948 р. оператор Гуш Іван обірвав руру, під час пускання її в долину для тягнення ропи. Ця рура була вже стара і нездібна до вжитку, про що оператор говорив директорові Анісімову, але цей відповів: "Давай, давай, то єщо пайдьот, то єщо хороші рури". Шиб стояв нечинний через 11 днів, а за той час вищезгаданому операторові присудили повернути всі кошти в сумі 3.150 крб. і 8 місяців важкої праці зі стяганням місячно по 25 проц. від його заробітку. Робітники, розуміючи, що і їм може таке притрапитися, зложили 500 крб., а решту суми покпив сам Гуш Іван, на що продав 3 фіри сіна, 1.000 драниць (дощок), куртку і черевики.

Такі рури в передвоєнних часах можна було опускати тільки до 5 разів, а тепер їх опускали 12 разів. Линва, яку перед війною змінляли що три місяці, тепер нею користуються і три роки, а якщо урветься, то її в'яжуть, а не змінюють. За урвання линви не карають.

На першу кару за прогул треба спізнитися три рази по півгодини і за це стягають через три місяці 25 проц. від зарплати. Друга кара – це четверте спізнення на півгодини, за що судять на 6 місяців примусової роботи і стягають 25 проц. зарплати. Третя кара – звільняють з роботи, а в трудовій книжці зазначають, щоб його ніде не прийняли до роботи, бо він саботажник. В той спосіб за 1948 р., на нафтопромислі звільнили 28 робітників, а за прогул і інше суджено 49 осіб.

У місяці жовтні 1948 р. в с. Битьків розпочали будувати новий шиб "Пнів 11" і довертілись вже глибини 43 метри.

Деревообробний комбінат (ДОК) в м. Надвірна до дня 22 листопада вивершив річний плян розпиловки пиломатеріалів, давши

понад плян 46 тисяч кубометрів продукції. На рахунок 1949 р. ДОК дав 150 вагонів пиломатеріалів.

Промислові підприємства цього району зобов'язалися дати понад плян: ДОК – на суму 900 тисяч крб., “Нафтопромисл № 7” – 911 тисяч крб., нафтоперегінний завод – 150 тисяч крб. Сума заощадження по району начислює 2 мільйони 72 тисячі карбованців. До цього часу зекономлено і дано надплянових нагромаджень по підприємствах району 2 мільйони 75 тисяч крб. (За райгазетою “Сталінським шляхом” № 90, з дня 7.11.1948 р.).

Яремчанський район:

В порівнянні до попереднього звіту зарплата робітників в промосередках цього району не змінилася. Всіх робітників начислюється около 1.000 осіб. Між ними є 60 робітників-стахановців, які набирають місячну платню від 700-1.500 крб., а пересічно робітник заробляє 400 крб. місячно. При виплаті грошей, від робітників стягають частину грошей на різні держналоги, як: пози-ка, профсоюзний податок, добровільна поміч для ЧА та інше.

Робітникам, які працюють в ліспромкомбінатах, дещо краще живеться, як лісовим тому, що їм точніше виплачують зарплату, а також час до часу привозять деякі товари до їхньої крамниці, то ж вони можуть собі дещо купити. Натомість робітники, які працюють в лісі, не одержують точно зарплати (навіть по два місяці). Також дуже рідко одержують вони товари, а якщо прийдуть, то вже й частинно зіпсуті. Можна сказати, що матеріяльне становище цих робітників зовсім не поліпшилось.

В обох шевських артілях, протягом звітного часу, не зайшли жодні зміни. Як передше, так і тепер працює тут 26 робітників. Ці артілі дальше ще не мають своєї машини до шиття, а з роботою їдуть до Станиславова, де за шиття одної пари чобіт платять 150 крб. Від цивільного населення за роботу одної пари чобіт беруть 250 крб., а черевик – 150 карбованців. Для урядників робота одної пари чобіт коштує 25 крб., а черевик – 15 крб. Кожний робітник щомісяця мусить здати до державної каси 1.000 крб., незалежно від того, чи заробить він стільки чи ні.

Така сама норма обов'язує і робітників кравецької артілі. Тут також кожний робітник має здати до державної каси місячно по 1.000 крб. В цій артілі працює 3 кравці, які шиють для цивільного населення, а також для МВД і МГБ. Окрім цих працівників, є ще 5 кравців в с. Дора, які шиють приватно. Вони є зареєстровані в Яремчанській артілі і також мусять платити державі 250 крб. місячно.

Делятинський маслозавод виробляє денно від 130-150 кг масла і тут доставляють молоко з п'ятих сіл району. На цьому заводі працює 12 робітників і 6 службовців.

Делятинська і Яремчанська пекарні випікають денно по 200 кг хліба, який доставляють до хлібних крамниць, кооператив і їдалень. Один кілограм чорного хліба коштує 3 крб.

На цьому терені є чинних 4 млини. Всім млинам наложено норму, скільки мають перемолоти на місяць, а за переміл стягають 10 % державі.

Хліборобство

При кінці цього кварталу селяни Надвірнянського району виконали річний плян по всіх видах держпоставок в такій-то висоті: по хлібозаготівлі на 104,6 проц., по м'ясоздачі на 103,7 проц., по сінопоставці на 102,6 проц., по здачі молока на 100,7 проц. і шерсті на 115,8 проц.

Осіння сівба закінчена на 20 днів раніше, ніж попереднього року. Плян посіву озимих культур в колгоспі імені Шевченка с. Назавизів виконали на 154 проц., а [в] одноосібних господарствах на 100 проц. Зяблевої оранки проведено 1.700 га, тобто на 700 га більше, як у минулому році. (За райгазетою "Сталінським шляхом" № 91, з дня 11.11.[19]48 р.).

У місяці жовтні і листопаді селяни Яремчанського району засіяли озимого жита 284 га, а також провели зяблеву оранку на площі 139 га.

Із 4 сіл цього району в мм. жовтні, листопаді і грудні стягнуто слідуючу кількість сіна і бараболі в центнерах: Чорні Ослави – сіна 14 ц, а бараболі 45 ц, Білі Ослави – сіна 31 ц, а бараболі 25 ц, Заріччя – сіна 10 ц, бараболі 18 ц, Делятин – сіна 11 ц, а бараболі 20 центнерів.

Лісова господарка

Надвірнянський район:

Лісні підприємства цього району за IV квартал 1948 р. зрубали 28.680 кбм дерева, підвезено 2.900 кбм, а вивезено 21.000 кбм дерева.

Окрім загальної вирубки, лісництва дістають спеціальний наказ прочишувати ліс. Приміром, лісництво с. Бистриця за 1948 р. передало під рубку 250 га лісу для лісопункту. Само лісництво мало зробити 50 гектарів санрубки, 10 га прохідної рубки,

10 га прорідження, 15 га чистки і 15 га освітлення. Прорідження лісу проводиться від 20-40 літ, прочистка від 10-20 літ, а освітлення до 10 літ.

Надвірнянський ліспромгосп плян лісозаготівлі лісу в IV кварталі виконав на 155 проц., по ризовці на 156,5 проц., по підвозці на 164 проц., по вивозці на 123 проц. і за це одержав перехідний червоний прапор тресту “Станіславліспром”. (За райгазетою “Сталінським шляхом”).

Лісопунктові робітники діляться на 7 розрядів, після яких отримують платню. За перший і другий розряди немає даних, третій розряд – 11,08 крб., четвертий – 12,76 крб., п'ятий – 16,34 крб. (переважно стосований, основний), шостий – 19,44 крб. (кваліфіковані нижче), сьомий – 23,70 крб. (кваліфіковані).

Робітники є штатні (місцеві), сезонні (позамісцеві і місцеві ті, що не внесли заяв, а тільки пішли на роботу добровільно) і мобілізовані (ті, що дістали мобілізаційний листок-наряд на означену кількість кбм). Правдивих стахановців дуже мало, працюють двох, а продукція числиться тільки на одного, бо один є зареєстрований і опісля діляться грішми. Робітникам платять від діаметра (за зрубку) і так: до 11 см норма зрубки виносить 0,80 кбм, а розцінка за один кбм виносить 20,42 крб., від 12-16 см норма – 1,35 кбм, а розцінка – 12,10 крб., від 17-21 см норма – 1,90 кбм, а розцінка – 9,08 крб., від 22-27 см норма – 2,25 кубометра, а розцінка – 7,28 крб., від 28 і вище норми – 2,70 кбм, а розцінка 6,05 крб. за один кубометр.

Платня за ризовку і підвозку дерева.

За ризовку:

За підвозку однокінну
державними кіньми:

Віддаль в м	Норма в кбм	Розцінка за 1 кбм	Віддаль в м	Норма в кбм	Розцінка за 1 кбм
до 50 м	6,70	2,44 крб.	до 500 м	5,21	3,13 крб.
100 м	6,60	2,91 –//–	1.000 м	3,98	4,10 –//–
200 м	4,90	3,33 –//–	1.500 м	3,43	4,75 –//–
300 м	4,30	3,80 –//–	2.000 м	2,88	5,66 –//–
400 м	3,90	4,19 –//–	2.500 м	2,58	6,33 –//–
500 м	3,40	4,81 –//–	3.000 м	2,47	6,61 –//–
600 м	2,80	5,34 –//–	4.000 м	1,92	8,55 –//–
700 м	2,40	6,61 –//–	5.000 м	1,53	10,35 –//–
800 м	2,10	7,78 –//–	6.000 м	1,37	11,92 –//–

1.000 м	1,90	8,60 –//–	7.000 м	1,20	13,63 –//–
1.200 м	1,60	10,21 –//–	8.000 м	1,06	15,40 –//–
1.500 м	1,00	16,34 –//–	9.000 м	0,95	17,30 –//–
2.000 м	0,90	18,16 –//–			
2.500 м	0,80	20,44 –//–			

За підвозку парокінну державними кіньми:

Віддаль в м	Норма в кбм	Розцінка за 1 кбм	Віддаль в м	Норма в кбм	Розцінка за 1 кбм
до 500 м	6,52	2,51 крб.	до 4.000 м	2,74	5,96 крб.
1.000 м	5,15	3,17 –//–	5.000 м	2,29	7,15 –//–
1.500 м	4,40	3,63 –//–	6.000 м	1,96	8,35 –//–
2.000 м	4,05	4,04 –//–	7.000 м	1,69	9,66 –//–
2.500 м	3,60	4,55 –//–	8.000 м	1,50	10,90 –//–
3.000 м	3,39	4,81 –//–	9.000 м	1,37	11,90 –//–

Відносно зарплати для возіїв приватних, то вони одержують за підвозку одного кубометра ще раз стільки, як возій державний. Приміром, возій державним конем за підвозку одного кубометра на віддалі одного кілометра одержить 4,10 крб., а возій приватний – 8,20 крб.

Робітникам начислюється т.зв. прогресивна надбавка кожної чотирнадцятки (півмісяця). Якщо заробіток за 12 днів становить 460 крб. при платні за денну норму 16,34 крб. (а є виконано більше), то прогресивка начислюється 50 проц. від суми повище платні, яка належить за 12 норм. Після норми за 12 днів є зароблено 196,08 крб., то від суми, яка лишається (263,92 крб.), начислюється прогресивка. Отже, від 263,92 крб. 50 проц. виносить 132,96 крб., то ж від півмісячного заробітку 460 крб. отримав робітник прогресивки 132,96 крб.

Премію робітник побирає сезонно, а сезонів є два: від 1.10. до 31.3. – осінньо-зимовий і від 1.4. до 30.9. – весняно-літній. Щоб дістати премію, робітник мусить працювати, не опускаючи ні одного дня протягом сезону. Від перших вироблених 40 норм щойно буде належатися премія, потім від слідуєчих вироблених 20 норм і знову від 20 норм, а опісля вже від решти вироблених норм за сезон. Від вироблених 40 норм (якщо не було прогулів) дістане 50 проц. від суми, яка належить за дальших 20 норм дістане 80 проц., від слідуєчих 20 норм отримає 100 проц., а пізніше від решти вироблених норм за сезон дістане 120 % від

зарплати премії. Для возіїв такі самі услів'я, а тільки менші проценти, а саме: за 40 норм дістане 30 проц., за дальших 20 норм 60 проц., за слідуючих 20 норм 80 проц., а за решту вироблених норм 100 проц. від зарплати отримає премії.

Нижче подаю висоту різних драч, які стягають від робітників при виплаті:

1. Доходовий податок: від зарплати до 150 крб. не стягають нічого, а від зарплати 151 крб. до 200 крб. стягають 2,25 крб. плюс 5,5 проц. від суми заробітку вище 150 крб.

Від зарплати	201-300 крб.	стягають	5 крб.	плюс	6 %	повище	200 крб.
--/--	301-400 крб.	--/--	11 --/--	--/--	7 %	--/--	300 --/--
--/--	401-500 крб.	--/--	18 --/--	--/--	8 %	--/--	400 --/--
--/--	501-700 крб.	--/--	26 --/--	--/--	10 %	--/--	500 --/--
--/--	701-1.000 крб.	--/--	46 --/--	--/--	12 %	--/--	700 --/--
--/--	1.000 і вище	--/--	82 --/--	--/--	16 %	--/--	1.000 --/--

2. Халастойський: якщо є одна дитина, то стягають один процент від зарплати. Якщо є двоє дітей, то стягають 0,5 проц., а коли є троє дітей, то нічого не платять. Якщо немає взагалі дітей, то стягають 6 проц. від зарплати у мужчин від 21-50 року життя, а в жінок від 18-46 року життя [за] тими самими ставками.

3. Профспілковий: стягають один процент від зарплати. Якщо робітник є членом профспілки протягом 8 літ і захворів, то дістає 100 проц. середнього свого заробітку. Якщо робітник є 6 літ членом профспілки, то дістане 80 проц., якщо 4 роки, то – 50 проц. Понижче чотирьох літ членства дістане 30 проц. Робітник, який не є членом профспілки, на випадок хвороби дістане 25 проц., незалежно від того, скільки має років праці.

Яремчанський район:

На терені с. Чорні Ослави в м. жовтні зрубано дерева 141 кбм, а зризовано 105 кбм. У місяці листопаді зрубано 150 кбм, зроблено ризів 170, а зризовано із запасу 300 кбм дерева. Плян вирубки на місяць грудень становив 2.500 кбм, а зрубано 250 кбм дерева. На с. Білі Ослави у місяці жовтні наложено зрубати лісу 5.000 кбм. Плян цей робітники перевиконали на 30 проц., а також перевиконали плян і по вивозці дерева. В с. Дора в місяці жовтні зрубано 250 кбм і вивезено 380 кбм, а було заплановано зрубати і вивезти 750 кбм дерева. При Яремчанському лісопункті в м. листопаді зрубано 1.500 кбм, а вивезено 750 кбм дерева. При

цій роботі працювало 34 чоловіки. Цей же лісопункт в IV кварталі має заготовити 1.300 кбм, а з того вивезти 7.000 кбм ужиткового дерева.

Для помочі вирубки і вивозу лісу, стягають робітників з інших районів, як приміром, Коршівський район має дати 150 робітників піших і 80 фір для вивозу дерева на склад.

Лісництво, яке поміщується в селищі Яремче, у місяці листопаді заготовило 750 кбм, вивезло 375 кбм, а заплановано було заготовити дерева 1.300 кубометрів.

Матеріальне положення лісових робітників зовсім не поліпшилося. З їхньої зарплати значну частину грошей, дальше стягають на різні держналоги і зарплати цієї не вистачає їм на прожиток. На робітників натискають, щоб виробляли норми, а котрі не виконують, то їх примушують працювати в неділі і свята. Коли хто не хоче, то його судять на 6 місяців примусової праці, а також стягають 25 проц. від їхньої зарплати.

До точок 4, 5, 6 немає жодних даних.

Торгівля

В кожному селі районів є кооперативи, до яких привозять час до часу деякі товари, але таких товарів як цукор, мило, нафта, мануфактура доставляють дуже мало. Покупець, щоби міг одержувати товари в кооперативі, мусить заплатити пайовий внесок в сумі 260 крб. річно. Це платить голова родини, а крім того, від кожної дорослої особи з одної сім'ї стягають 60 крб. Якщо такий покупець є службовцем, а не вплатить внеска, то виплачуючи зарплату, стягають від нього 10 проц. Натомість селянин, який не працює на державній роботі, а ще не вплатив внеска, то продавець при кожній закупівлі стягає від нього по кілька карбованців (висота стягання залежить від висоти закупівлі). Тому, що товари в кооперативах бувають дуже рідко, селянин старається купувати що потрібно йому десь в магазинах або на спекуляції (якщо може собі дозволити), бо тут не обов'язують його жодні внески.

При копальні с. Битків Надвірнянського району є магазин, до якого місячно привозять такі-то товари: цукру 1,5-2 тонни, білої муки 1,5 [т], пшона 1 т, пшеничних крупів 400 кг, масла 300-400 кг. Один кілограм масла в магазині коштує 65 крб., а на базарі – 45 крб. З тих всіх товарів, робітник може купити: 11 кг хліба, 0,5 кг цукру, 1 кг крупів, 3 кг муки на місяць. До того, робітник ще витрачає час, бо мусить стояти в очередах.

В Яремчанському районі, за звітний час, окрім кооператив сс. Яремче, Делятин, Заріччя і Білі Ослави, які мають дозвіл побирати товари в облспоживспілці і с. Чорні Ослави, яка одержала ще деякі товари, іншим кооперативам райспоживспілка приділювала дуже маленьку кількість товарів. Делятинська і Яремчанська кооперативи одержують ще товари для большевицької адміністрації.

В м. жовтні кооператива в с. Чорні Ослави одержала такі-то товари:

кукурудзяна мука	– 50 кг	по ціні	3,50 крб.
житна мука	– 100 кг	–//–	4,40 –//–
мануфактура чорна	– 100 метрів	–//–	22 –//–
–//– красна	– 50 –//–	–//–	14 –//–
рантух тонкий	– 30 –//–	–//–	18 –//–
діточі черевики	– 4 пари	–//–	34 –//–
–//– –//–	– 5 –//–	–//–	60 –//–
–//– куртки	– 2 штуки	–//–	70 –//–
–//– сподні	– 2 –//–	–//–	127 –//–
–//– –//–	– 2 –//–	–//–	20 –//–
сірники	– 3.000 пуделок	–//–	0,20 –//–
вино	– 8 літрів	–//–	20 –//–

У місяці листопаді ця кооператива одержала:

нафта	– 200 літрів	по ціні	2,70 крб.
зошитів	– 1.000 штук	–//–	0,30 –//–
книжки шкільн	– 10 –//–	–//–	4 –//–
–//– –//–	– 30 –//–	–//–	2 –//–

Кооперативний оборот за місяць жовтень виносив 5.885 крб., а за місяць листопад – 940 крб.

У місяці грудні, окрім кооператив с. Чорні Ослави, яка одержала 10 кг цукру і с. Білі Ослави, яка одержала 35 кг цукру, інші кооперативи жодних товарів не одержали. А цукор цей продавали лише тим громадянам, котрі вив'язались з поставки сім'я і прядива.

Щодо спекуляції на чорному ринку, то вона дальше проводиться, хоч нібито поборюють її, а в дійсності спекуляцією займаються і самі партійці та різні урядовці. Дуже часто буває так, що товари, які є найбільш потрібні населенню, замість у магазин, попадають на чорний ринок, де їх продають по високих цінах.

Фінансова господарка

Із 4 сіл Яремчанського району (бо з інших даних немає) в м.м. жовтні і листопаді стягнуто податку і різних держналогів на слідуючу суму:

Назва села	страховка	господарський	бездітний	позика
1. Чорні Ослави	1.662 крб.	726 крб.	399 крб.	
2. Білі Ослави	3.000 -//-	1.275 -//-	1.000 -//-	120 крб.
3. Заріччя	3.450 -//-	1.670 -//-	970 -//-	80 -//-
4. Луг	720 -//-	950 -//-	540 -//-	
Разом	8.832 крб.	4.621 крб.	2.909 крб.	200 крб.

Податки і інші різні драчі стягає фінагент, який є призначений в кожному селі, а якщо селяни на час не можуть вив'язатися зі своїх зобов'язань, то до села приходить військо або якісь інші уповноважені з райцентру і силою стягають від населення останній гріш.

З інших районів до цієї точки немає жодних даних.

Мілітарна підготовка

У звітному періоді в Яремчанському районі був переведений вишкіл молодих хлопців, народжених 1928 і 1929 року. Дня 22.10. [19]48 р. всіх хлопців, народжених 1928 р., закликали на воєнкомат перед комісію. З с. Чорні Ослави тільки один хлопець явився на воєнкомат і його забрали в ЧА. Яка кількість хлопців з інших сіл і районів відійшла до ЧА – невідомо.

Шкільництво

Поважний відсоток учителів в терені стараються організувати по школах піонерів. В с. Білі Ослави Яремчанського району учитель Яворський Людвик зачав організовувати піонерів в 5 класі, однак учні поставили спротив і заявили, що, якщо їх будуть примусово втягати до піонерських організацій, то вони заперестануть відвідувати школу. В багатьох випадках учителі стараються виховувати дітей в комуністичному дусі, а про справжнє їх виховання цілком не дбають. Є і такі вчителі, які не стараються передати знання учням, а вчать от-так, щоб учили. Також слабо,

бо тільки в 60 проц., забезпечені учні потрібними засобами до навчання. Фреквенція учнів становить загально 80 процентів.

Культурно-освітнє життя

Надвірнянський район:

Найбільш активними клубами в цьому терені є в сс. Назавизів, Стримба і Битьків, в яких дуже часто відбуваються різні збори і забори. При Надвірнянському будинку культури ім. Сталіна є драмгурток, який поставив п'єси: "Приїздить у Дзвонкове", "Зійшлися характерами" і "Запалення совісти". За цілий 1948 р. цей гурток дав 15 великих концертів.

В клубі с. Битьків протягом цього року прочитано 38 лекцій і проведено 45 бесід і читок.

В звітному часі до с. Зелена приїздила три рази з райцентру кінопересувка, яка висвітлювала фільми: "Цирк" – присутних було 23 осіб, "Маріта" (на українській мові) – присутних 32 чоловік і "Радуга", на якій було 35 глядачів.

В місяці жовтні уповноважений РК КП(б)У Піменов (демобілізований капітан) ходив по с. Зелена з бійцями місцевого гарнізону і стягав гроші на будову клубу, який спалено в III кварталі 1948 р. Приходив до господаря і закидав йому співучасть в спаленні клубу, а господар, щоб при тому ще щось не знайшли (незареєстровану худобу), давав гроші. В той спосіб Піменов стягнув 6.000 крб., які опісля пропив з тими бійцями, що ходили з ним по селу. Його засудили на 5 років.

Яремчанський район:

До селища Яремче, в звітному часі, приїздив два рази театр зі Станиславова, але про його виступи нічого невідомо. В райцентрі Яремче і с. Делятин є кіно, які три рази тижнево висвітлюють кінофільми. Також по селах району їздить кінопересувка і висвітлює різні кінокартини.

З-поміж самодіяльних гуртків, які є зорганізовані при клубах, дуже активним є Яремчанський. Тут належать переважно комсомольці, а також і місцева молодь. Цей гурток майже кожної неділі виступав з різними виставами і концертами. Майже недіяльним був Делятинський клуб, а то з тої причини, що завідуючий цього клубу зістав зліквідований. Також загрожено і вислано поштою попередження до тих всіх, які беруть активну участь і це принесло успіхи, бо за цілий цей час клуб не проводив жодної роботи. Інші клуби, які є по селах району, є майже нечинні.

В місяці грудні по селах цього району розпочались курси для неписьменних і малописьменних. Ці курси відбувались по школах і хатах участку, а провадили ними шкільні учителі і учителі, які спеціально були на це призначені.

Внутріпартійне життя

Надвірнянський район:

В місяці листопаді в усіх парторганізаціях проходили звітно-виборчі збори, які розпочалися 10.11.1948 р.

Кожний секретар парторганізації здавав звіт, опісля в дебатах брали участь члени, які критикували одні других, на кінці обирали наново секретарем того, що був або за недотягнення його скидали, а обирали [...] від 3-6 членів.

Дня 25.11.[19]48 р. закінчились звітно-виборчі збори в первинних парторганізаціях району. З 18 первинних парторганізацій, де пройшли звітно-виборчі партзбори, в 16 парторганізаціях робота секретарів і партбюро визнана задовільною. Однак звітно-виборчі збори викрили і серйозні недоліки внутріпартійної і партійно-політичної роботи. Заново обрано секретаріями парторганізацій 9 комуністів. З 18 секретарів парторганізацій є 8 з довоєнним партійним стажем і 10, що вступили в партію під час війни. (За райгазетою "Сталінським шляхом" з 2.12.[19]48 р.).

Дня 17.12.[19]48 р. закінчила свою роботу перша районна партконференція. Під час роботи першої партконференції, парторганізації було вручено перехідний Червоний прапор обкому КП(б)У та облвиконкому за першість у виконанні плянів лісозаготівель в листопаді. Це вже четвертий перехідний Червоний прапор, завойований районом за дострокове виконання завдання сталінської п'ятирічки.

Звітну доповідь зробив секретар РК КП(б)У Горін. Доповідач і виступаючі в дебатах делегати відмітили серйозні недоліки в роботі парторганізацій. Гострій критиці піддали делегати роботу відділу кадрів РК КП(б)У, оргінструкторського відділу і відділу пропаганди й агітації. Також було серйозно вказано, що ідеологічна робота серед інтелігенції, комсомолу і молоді, серед робітників і селян, ще знаходиться на низькому рівні. З 55 делегатів, які записалися на виступи, виступало 43.

Конференція обрала новий склад РК КП(б)У в кількості 35 членів і 7 кандидатів, а також ревізійну комісію і делегатів на III обласну партійну конференцію в складі 12 чоловік з правом ухвального і 2 з правом дорадчого голосів.

Після конференції відбулося перше засідання пленуму РК КП(б)У новообраного складу, який обговорив організаційні питання. До складу бюро РК КП(б)У обрані тт. Горін, Писаренко, Жигадлов, Щесюк, Штепа, Гороховцев, Фокін. (За [райгазетою] “Сталінським шляхом” з дня 19.12.[19]48 р.).

Пленум обрав першим секретарем РК КП(б)У тов. Горіна М. М., другим секретарем – тов. Писаренка С. К., секретарем по кадрах – тов. Жигадлова Є.Г.

Після підсумків за місяць жовтень в партшколі, політшколах і гуртках навчається 330 чоловік, з яких 203 комуністи, а решта безпартійні.

Слухачі партшколи при парткабінеті за жовтень місяць вивчили загальну географічну карту світу, прослухали п'ять лекцій на теми: “Соціалістична система господарства і її переваги над капіталістичною”, “Післявоєнний п'ятирічний план відбудови і розвитку народного господарства” та інші. (За райгазетою “Сталінським шляхом” з дня 18.11.[19]48 р.).

В неділю, 14 листопада, в парткабінеті РК КП(б)У відбулося чергове заняття лекторію. На цьому занятті відбувся семінар по роботі тов. Сталіна “Жовтнева революція і тактика російських комуністів”. Після семінарських занять слухачі прослухали лекцію секретаря РК КП(б)У Писаренка “Роль Леніна і Сталіна в боротьбі проти інтервенції і білогвардійщини в 1918-1920 рр.”. На черговому занятті відбудеться семінар по цій темі, а також буде прочитана лекція “Роль Леніна і Сталіна у встановленні радянської влади на Україні”.

З інших районів про внутріпартійне життя нічого не заподано.

Пропаганда й агітація

Надвірнянський район:

Останній місяць звітного періоду позначився пропагандивною кампанією по підготовці до надходячих виборів народних суддів.

Дня 5.12.[19]48 р. в с. Зелена в приміщенні Максимець-Глодищанського лісництва відбувся мітинг, на якому директор лісгоспу Максимчук прочитав реферат “Сталінська Конституція”. Читання тривало півтора години, присутніх було 27 чоловік.

Дня 6.12.[19]48 р. в с. Пнів відбувся мітинг, на якому виступали прокурор Тонконог і ще трьох представників з райцентру. Кожний зокрема пояснював, що таке народні судді, роля і право

їх в панській Польщі і теперішніх капіталістичних країнах, а в Рад. Союзі. Також розповідали про сталінську конституцію, “найдемократичнішу” в світі.

Дня 12.12.[19]48 р. до с. Пнів з району приїхало три авта большевиків з різних установ на чолі з третім секретарем компартії Барабашем. Всіх їх було 200 чоловік.

Розділившись на групи, вони розійшлися по цілому селу зганяти людей на збори. Ті большевики стріляли по вулицях, били людей, які супротивлялися йти на збори. Долинського Миколу за це, що рішучо заявив, що не піде, зловили за ноги і тягнули дорогою один кілометр аж до сільради. Багато людей втікло на другі села. Усіх людей, яких большевикам вдалося зігнати, було 62 чоловік. Присутним читав Барабаш колгоспні статuti і колгоспні газети. Вечором приїхав ще секретар райпарткому Горін і ще двох членів райпарткому. Горін обсмійував людей, що вони через то, що не хочуть об'єднатися в колектив, живуть дуже бідно і їдять саму бараболю, а в колгоспі їли б солонину і пшеничний хліб. Дотримавши людей до 7 год. вечора, відпустили їх, не докінчивши зборів, бо чомусь не було приготованого голови колгоспу. Дня 18.12.[19]48 р. до цього ж села, знову приїхали ці самі большевики і зігнали людей на колгоспні збори, щоб вибрати голову колгоспу. О 12 год. ночі Горін прочитав людям хто має бути головою і членами правління колгоспу, а саме: голова – Вінтоняк Дмитро, члени правління: Кричовський В., Ломпас Г., Магура М., Кутилин М., Вінтоняк М. і Сіщук О. Голова ревізійної комісії Йосипенко П. та два члени комісії – Плитус Д. і Космірак В. Слід зазначити, що ніхто з присутніх не пропонував когось з вищезгаданих до правління колгоспу, а також представники з райцентру не питали згоди присутніх. Збори закінчилися о 3 год. ранку.

Яремчанський район:

В місяці грудні по селах району відбувалися мітинги, які були спрямовані на підготовку до виборів народних суддів, що відбулися 30 січня 1949 р. Також в тій цілі були розліплені лозунги і плякати, а участкові по селах зганяли людей до хаток і там роз'яснювали їм про вибори та читали конституцію СРСР.

Дня 7.11.[19]48 р. в селищі Яремче відбувся мітинг для селян з нагоди жовтневих свят, в якому брало участь 10 осіб місцевого населення, а решта зі східних областей та урядники. З доповіддю про жовтнєве свято виступив другий секретар райпарткому Петров, який опісля говорив про міжнародне становище, де під-

черкнув, що англійські й американські реакціонери готують нову війну проти Рад. Союзу.

Дня 20.12.[19]48 р. в с. Чорні Ослави відбулися збори, якими провадив зав. фізкультурою і спортом Бойко Іван Іванович, зав. ощадкаси Гирніченко і Чуревич. Ціллю зборів було вибрати двох делегатів до засідателів народного суду, а по-друге, вибрати виборчу комісію для установлення порядку під час виборів. Ці представники роз'яснювали присутним про вибори і на яку ціль вони будуть голосувати. Дальше запропонували двох делегатів до засідателів народного суду, а то: Зеленевица Гриця і Горішного Юрка, за яких всі одногolosно проголосували. Дальше представники з райцентру запитували присутних чи вони знають цих вибраних громадян і чи вони чесно підчиняються радвладі. На це виступив голова сільради і заявив, що не можна вибирати людей неписьменних, якими являються новообрані делегати. Тоді один з представників сказав, що вони (делегати) є назначені з району і так мусить бути, а всі недоліки, які є за ними, то вже розглянуть в районі. Присутних на зборах було 35 осіб.

Такі передиборчі збори відбувались і по інших селах району, де “по-демократичному” вибирали делегатів.

Поліційний терор, провокація, судівництво

Надвірнянський район:

Протягом звітного часу, на цьому терені, большевики дальше робили засідки і найчастіше застосовували їх в сс. Пнів, Пасічна, Зелена і Бистриця. Найактивнішими є большевики з гарнізону с. Зелена, які безпереривно ходили на прис. Максимець цього ж села і с. Бистриця. Коли впав перший сніг, большевики в прис. Максимець і Зелениця ходили і шукали за слідами. Відтак, до кінця кварталу, засідки дещо зменшилися, але большевики дальше заходили в села (всі в білих халатах), ходили попід хати і прислухувались, що хто говорить та провірювали по дорогах прохожих.

Дня 18.10.[19]48 р. 6 большевиків з гарнізону с. Зелена пішли на присілок Зелениця і зайшли до господаря Яремчук Петра, в якого відбувались вечорниці та перевіряли присутних. Перевіривши всіх, почали робити ревізію, під час якої дуже спішилися. Помимо того, що надворі був стійковий, то чогось все один з большевиків виходив надвір. Недалеко цієї хати переходили два повстанці: рай. реф. СБ Клим і його бойовик Бурлака. Тому, що надворі було ясно (світив місяць), большевики скоро

завважили їх. Відразу погасили світло в хаті, всім присутнім загрозили кулею, щоб ніхто не виходив, а самі потихо вийшли надвір. Коли друзі зблизились, вдарили по них збірним вогнем, у висліді чого оба впали забиті.

В першій половині жовтня, в лазах біля с. Пнів, большевики вбили Плитус Дмитра с. Василя, ур. 1928 р., який скривався перед большевиками і ходив зі зброєю.

Дня 28.12.[19]48 р. нач. райміліції Сігунов з кількома бійцями зробив розшуки в прис. Борсучина с. Зелена. В цьому присілку крилися три хлопці, а саме: Дудчак Дмитро (який зробив дефравдацію в Надвірнянському лісгоспі), Косюк Богдан і Сенюк Михайло (ці крилися перед Донбасом). Всі вони були [о]зброєні. Большевики обскочили хату, один з хлопців вистрілив серію по них, але всіх трьох большевики забрали живими. Пов'язали їх колючим дротом і забрали в район.

Дня 18.10.[19]48 р. в с. Зелена большевики, які вбили сл. п. друзів Клима і Бурлаку, зайшли до господаря Яремчук Василя, в якого відбувались вечорниці і заарештували дев'ять осіб. З-поміж них три дівчини за те, що при упавших повстанцях знайшли їхні знімки. Арештованих забрали в район і по кількох днях звільнили.

При кінці місяця жовтня в с. Битьків большевики арештували за співпрацю з повстанцями Дерев'янка і його сина, Ориняк Івана і Яромий Івана. Арештованих до сьогодні не звільнили.

Дня 19.12.[19]48 р. в с. Пнів нач. [РО] МВД кап. Пашкевич і 7 большевиків арештували утікачів зі Сибіру Вінтоняк Василя [с.] Гаврила і Боклашко Анну з дитиною. Арештованих забрали до Станиславова і не звільнили.

Дня 7.12.[19]48 р. виїздна сесія райнарсуду судила 20-літнього хлопця Кричовського Олексу за те, що він не поїхав на означений час вивозити ліс. Його засуджено на 9 років важкої праці в далеких таборах СССР.

Яремчанський район:

У звітному часі большевики цього району дальше застосовують незмінні методи в поборюванні рев. руху. Як попередньо, так і тепер, масово роблять засідки в різних підозрілих їм місцях (занотовано 71), ходять по лісах, але все це майже безуспішно. Стараються дальше і провокативним методом підходити до населення, що їй частинно це їм вдається.

Дня 9.10.[19]48 р. до с. Чорні Ослави прийшла провокативна боївка в числі 6 осіб під маскою СБ. Вечором зайшли вони до

господаря Ванджура Івана, літ 34, закинули йому шнур на шию, вивели з хати в сад, зв'язали руки і ноги і почали протоколювати. Один з большевиків, вдаючи провідника, запитував його, чого він здався, де подів свій пістоль і чому дав їм пусті набої (ще весною згаданий давав набої кущевому Дубові). Дальше питав, чому він закупив погані примуси для Юрші ([рай.] реф. СБ) і взагалі, чого він не підпорядковується підпільникам і не виконує даних йому доручень. Дальше запитував про кущевого Дуба, як він відноситься до людей, чи п'є горілку, чи приносить продавати бефони і при кожному питанні "провідник" бив вищезгаданого Банджуру в лице. Опісля привели його до сіней, тут ще запитували чи був членом ОУН, юнаком чи симпатиком, написали протокол і казали підписати. Переглянули документи, забрали 55 крб., які були разом з документами і казали, щоб він підвів їх до Ревтюк Ілька, бо хочуть взяти собі в нього хліба на другий день. Цей відмовився йти і сказав, що хлопці все самі по селу ходять і ніхто їх не водить. При відході "провідник" представив себе Окружним СБ Віктором і що він прийшов перевірити Дуба, чи він правильно поступає після вказівок Проводу ОУН. Відтак сказав Іванові струнко, провів з ним присягу і наказав, щоб він нікому не говорив про них, а якщо хоче, то тільки може сказати Дубові і Юрші, а самі забрали 60-літнього діда, який повів їх до другого господаря.

Коли прийшли до Ревтюк Ілька, тут зажадали повечеряти, читали нашу підпільну літературу, "провідник" пояснював і оповідав про бої з большевиками. Говорив, що з курінним Довбушем було їх 18, але осталося тепер тільки двох. Між іншим сказав: "Ви чули що сталося, радіо вбило провідника, кров би тих большевиків залляла". Опісля запитував про зв'язок з Дубом, бо нібито Дуб має дати їм харчі на зиму. Тоді син цього господаря упевнив їх, що Дуба можна стрінати в крайніх хатах від лісу і повів їх туди. Там ще признався "провідникові", що був в сотні і дав список про інших, бо дійсно думав, що то підпільники. Ці большевики ходили ще по інших хатах, замовили собі обід на другий день в ліс і били господарів, закидуючи їм, що вони сексоти. Другого дня сиділи в корчах над селом, а відтак стрінулися з другою своєю групою, яка мала лопати і нібито копала бункер. Цих большевиків водив місцевий комсомолец Лесюк Антось с. Олекси.

Дня 16.12.[19]48 р. до с. Чорні Ослави прийшло 7 большевиків, вдаючи українських повстанців. Вони зайшли до господаря Лісник Панька і дали йому бефони на 250 крб. Господар не мав всіх грошей і дав тільки 25 крб., а решту казав, що дасть на другий раз. Тоді большевики дуже його били, зав'язали палаткою

очі і повели в ліс погрожуючи, що застрілять його, але поки що ведуть до провідника. Господар випрошуючись казав: “Та я вам помагаю чим можу, а ви за те хочете мене розстріляти?” В лісі списали протокол, розв’язли очі і вищезгаданий пізнав опер. Буйносова. Тоді оперативник причепився до господаря, щоб він говорив, чим допомагав бандерам, на що цей відповів: “Я з бандерами нічого спільного не маю, але ваші бандити дуже мене били і я мусів так казати, щоб хоронити своє життя”. Опісля його відпустили додому.

Дня 12.10.[19]48 р. до с. Дора прийшов опер. Рубан з трьома бійцями, який зайшов до господаря Платко Івана і застав там Холошняк Явдоху жінку Дмитра. Большевики вивели її надвір і дуже побили за те, що вона криється в чужій хаті. Відтак оперативник зробив засідку в селі, а сам став на дорозі і бив кожного, хто переходив.

Дня 14.10.[19]48 р. в с. Луг вечором большевики завважили трьох підпільників, коло яких було кілька цивільних хлопців. Большевики відразу відкрили вогонь, у висліді чого один цивільний зівстав забитий. Большевики знайшли палатку і шапку, яку загубили підпільники, взяли кріса і це все положили коло забитого, говорячи, що вбили бандита і повезли його в район.

Нічю з 31.10. на 1.11.[19]48 р. в селищі Яремче 7 большевиків командою ст. лейт. МГБ Щербінка зробили перевірку хат. Під час перевірки арештували Петрущак Юстину з Ланчинського району, яка працювала в санаторії за те, що не мала паспорту.

У звітному часі райнарсуд засудив 26 осіб, з чого: Угринчук Івана с. Василя з с. Дора за переховування зброї на один рік, двох громадян за невиконання держпоставок по три місяці примусових робіт і 23 особи за дефравдацію та інші проступки.

В Л А С Н Е С Е Р Е Д О В И Щ Е

І. ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ

Наставлення селянства до большевицької влади скрайно вороже, зрештою, воно інше і не може бути, бо радвлада своїми потягненнями, головно на господарському відтинку, все більш відштовхує його від себе. Зарядження большевицької адміністрації господарського характеру, селянство виконує в 100 проц., бо за невиконання повищого слідує суд, конфіскація майна та вивози на каторжні роботи. Зате від заряджень політичного характеру, як набір в ФЗН, побір в ЧА, у великих процентах ухиляються.

Большевицька пропаганда на селянство немає жодного впливу, всякі мітинги і збори селянство завзято бойкотує, однак перед терором подається. В цьому кварталі тривожилось селянство, головню, в двох напрямках: перед масовим вивозом, якого сподівалось цієї зими і перед колективізацією, яку большевики поселили в цьому часі і добились деяких успіхів на цьому відтинку.

В порівнянні до попереднього звіту, матеріальний стан селянства не то, що поліпшився, але у зв'язку з надходящою зимою, ще більш погіршився. Через брак одягу-взуття (а його по спекуляційній ціні селянин не в силі купити), деякі члени родини примушені сидіти в хаті, що спричинює більше споживання харчів, яких і так все скупо, а також фраквенція учнів зменшилась до яких 40 проц. з таких самих причин. З прохарчуванням також справа гірша, чим в третьому кварталі, бо в гірських селах зимою корови, переважно, не дояться, а вівці і кози взагалі ні, тож головним прохарчуванням селянина лишається ріпка (бараболя) та бриндзя. Дехто має частинно і м'ясо, але про товщ, то нема що й говорити. Щодо хліба, то його все тут бракувало, а за радвледи й стільки нема.

Санітарний стан на дуже низькому рівні. Населення тут вже з засади гігієни не притримується (а в умовах радвледи тим більше, хоч би через брак мила), а внаслідок того, різні хвороби тут більше розповсюджені, чим в інших теренах. Найбільш поширеною недугою в цьому терені є туберкульоза, але, мабуть, грізнішим явищем будуть венеричні недуги. Докладних даних про відсоток хворих на цю хворобу немає, але невідрадним явищем є це, що хворі своєю недугою не переймаються, деякі навіть затаюють, а молодь в деяких селах то прямо пишається цим, мовляв, хто не мав "кавалерської" хвороби, то не парубок. Санпункти, помимо своєї чисельности, населенню майже жодної помочі не дають.

До нашого руху селянство ставиться зовсім прихильно, а в деяких місцевостях навіть зовсім віддано. Розуміється, що це залежно від засягу і сили наших акцій, бо де наш рух краще представляється, там і відношення населення до нас краще. Слід підчеркнути кращу поставу до рев. руху селянства біднішого і це виказалось яскраво під час підготовки до зими, коли-то бідніші ширіше допомагали у транспорті харчів і матеріально. Багатше селянство дещо отягається в допомозі, а це зі страху перед репресіями, бо на цей шар суспільства большевики кладуть сильніший натиск, як в господарській, так і в політичній ділянках.

Вплив нашої боротьби помітний, за підпільною літературою є великий попит, але, щоб втримати позиції, треба обов'язково вдаряти по вислужниках і с/о, які чим раз вище підносять голови.

Становище до церкви таке ж, як і передше.

Коли порівняти матеріальний стан робітництва до селянського, то цей перший представляється далеко гірше (не беручи до уваги стахановців). Головна різниця в тому, що селянин має ще хоч власні засоби прохарчування, а робітник все мусить купити.

Коли порівняти лісорубів і промислових робітників, то в одних і в других є свої болі, а тільки що відмінні. Промислові робітники мають можливість дещо дістати у своїх магазинах, але зате мало заробляють і живуть під терором трудової дисципліни. Лісоруби, натомість, мають можливість заробити більше грошей, але за свою зарплату нічого ніде не можуть докупитись. Спільним болем у цих двох групах є норми, якими щедро обдаровує їх рад- влада, тому і робітництво ненавидить її зі щирого серця.

До всіх недостатків та нещастя треба додати ще одно болюче явище, що, як селянство, так і робітництво, гірко запрацьований гірш і так потрібний в родині, пропускає з горілкою.

До нашого руху робітництво ставиться прихильно, допомагає нам фінансово (лісоруби), а під час принагідних зустрічей, з довір'ям розповідає про утиски, яких дізнає від рад- влади і місцевої адміністрації та просить помочі. Нашу літературу робітник читає з захопленням, тому побажане, щоб відповідних видань якнайбільше передавати.

Коли ходить о стахановців, то вони зі свого положення задоволені, але проти нашого руху явно не виступають.

Матеріальний стан сільської інтелігенції можливий. Платня, яку побирають учителі чи фельдшерки, менш-більш вистачає їм на прожиток, коли взяти під уваги, що харч, помешкання, опал їх мало що коштує.

Гірше живе інтелігенція міська, бо платня, яку побирає за свою працю інтелігент (непартійний), на повне удержання цілої сім'ї не вистачає. Щоб якось вижити, інтелігент такий мусить спекулювати.

До нашого руху сільська інтелігенція ставиться позитивно (хоч це може бути частинно продиктоване обставинами), а приїжджа зі Сходу більш цікавиться визвольною боротьбою, чим місцева, яка вже збайдужіла і настроєна дещо угодовно.

Про наставлення міської інтелігенції до нашого руху важче щось сказати, бо з нею контакт утруднений.

Коли ходить о адміністрацію лісових підприємств, то цій живеться прекрасно і вона вповні задоволена з існуючого ладу.

Сільська молодь до рев. руху ставиться прихильно, а в деяких місцевостях зовсім віддано. Молоді хлопці допомагають підпільникам в організуванні харчів, вірно, не раз з нараженням, подають розвідку про рухи оперативних боївок, а часто й чинно беруть участь в боротьбі з окупантом. Розповсюдження листівок, то майже тільки і проводиться легальною молоддю. Одиноким негативом молоді – це п'ятика та аморальна поведінка.

Про міську і середньошкільну молодь, за звітній час, немає жодних даних.

Утікачі та поворотці зі Сходу до нашого руху ставляться прихильно.

Голодуючих наразі ще нема, а ряди хованців побільшились укриваючимися від ЧА.

Сектанти дальше стоять на лояльній позиції і до радвлади, і до рев. руху.

Втрати українського населення:

В Надвірнянському районі застрілили большевики одного чоловіка, залапано трьох хованців, арештовано чотири особи за співпрацю з повстанцями, а дві за втечу зі Сибіру і засуджено одну особу на каторжні роботи за невиконання лісової повинності.

В Ланчинському районі 22 жовтня біля с. Парище впали в бою з большевиками два хованці (Василь і Дмитро), що ходили [о]зброєні, 2 грудня в с. Тарновиця Лісна стрибок Микулин застрілив дівчину.

В Яремчанському районі застрілений большевиками один цивільний хлопець, за переховування зброї засуджено одну особу на рік тюрми, за нездачу поставки засуджено дві особи, відійшло в ЧА 4 чоловік, а в ФЗН – 3 особи.

2. КАДРИ РЕВОЛЮЦІЙНО-ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ

Ідейно-моральний стан кадрів можливий, але ідеологічно-політичний рівень дуже низький, головну у низовиків.

В першій половині звітнього періоду кадри звернули головну увагу на підготовку до зимівлі, а в другій половині відбувся вже самовишкіл після заподаних згори вишкільних матеріалів. Не перепроводжувано самовишколу в Ланчинському районі, з причини несприятливих умовин зимівлі.

Політично-пропагандивну роботу проводиться шляхом розповсюдження наших видань та індивідуальних розмов. В звіт-

ному періоді в Ланчинському і Яремчанському районах розповсюджено: Бюро інформації УГВР № 1, Осередок пропаганди і інформації при Проводі ОУН № 1 та листівку “Заблуканий брате”. З брошурок розповсюджено “Марена” і “Учителька”.

З бойових акцій:

В Ланчинському районі, 22 жовтня біля с. Кубаївка, в. о. рай. пров. Шварно, к[ущ.] зв. Заяць і двох стрільців звели бій з опер. боївкою. У висліді бою впав оперативник ст. лейт. Колесніков, по нашій стороні втрат не було. 10 листопада к[ущ.] зв. Заяць здемолював сільраду в с. Вишнівці, а 26 листопада трьох хлопців з с. Гаврилівка, за вказівками підпільників, ранили крізь вікно голову сільради і большевика Капустіна.

В Яремчанському районі за звітний період знищено одного партійця (завідуючого Делятинським клубом), спалено 7 автомашин, що возили дерево, знищено одну сільраду, а в день Жовтневих свят бойовиками ЕОВ обстріляно з кулемета РО МВД, де відбувалася забава.

Втрати в людях і матеріалі:

Надвірнянський район: дня 18.10.[19]48 р. впали рай. реф. СБ Клим і його бойовик Бурлака з автоматами і пістолями.

Ланчинський район: 15.9.[19]48 р. в с. Саджавка впали в бою з большевиками стрільці Їжак і Орлик, 17.10.[19]48 р. впав в бою з большевиками біля с. Волосів стрілець Віршак, 30.10.[19]48 р. впали в бою з большевиками біля с. Добротів рай. реф. пропаганди Гонта і к[ущ.] звеновий Буркун.

Слава Україні!

Постій, 11 червня 1949 р.

Варнак

Приватний архів Михайла Андрусяка, арк. 1-17.

Копія. Машинопис.

Тотожний текст: Архів Центру досліджень визвольного руху (м. Львів).

Тотожний текст: Архів музею історії Надвірнянщини. – ДФ-30.

№ 50
ЗВІТ ЗА I КВАРТАЛ 1950 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ ОУН
НАДВІРНЯНЩИНИ
ГРИГОРІЄМ ВАЦЕБОЮ-“ВАРНАКОМ”

15 липня 1950 р.

Райони:

Липень 1950 р.

1. Солотвинський
2. Надвірнянський
3. Ланчинський
4. Яремчанський

З В І Т
за I квартал 1950 р.

В О Р О Ж Е С Е Р Е Д О В И Щ Е

I. СТАН ПАРТІЇ, ПОЛІЦІЇ, АДМІНІСТРАЦІЇ ТА ЙОГО ЗМІНИ

Райпартком і низові клітини

Солотвинський пленум РК КП(б)У: Сторож Г. П., Новицький В. Г., Татаринцев Г. Г., Загоровський І. М., Мещеряков Д. А., Кириченко К. А., Панін П. М., П'яткін С. С., Коновалов В. І., Рибалкін Ф. М., Швець С. С., Сосновський І. В., Каніщев О. М., Горбашевський О. Ф., Савчин В. Ю., Соколов, Фісун М. І., Прасол В. М. Ревізійна комісія: Пилипчук М. В., Дяконова Л. М., Степаненко Л. Г., Рябченко К., Профілатов.

Бюро райкому: перший секретар – Сторож Г. П., секретарі: Новицький В. Г. і Татаринцев Г. Г., члени бюро: Загоровський, Мещеряков, Сосновський і Каніщев.

Первинні парторганізації: виконком селища Солотвина – секретар Шувалов, фінвідділ – секретар Троян, уповмінзаг – секретар Пекар, райспоживспілка – секретар Шкриба, [РО] МВД – секретар Кісельов, територіальна с. Солотвина – секретар Більчак, прокуратура і нарсуд – секретар Швець, копальня в селі Дзвиняч – секретар Скрипачов. Окрім повищих, в районі є ще ряд інших парторганізацій, але про них не зібрано даних.

Надвірнянський пленум РК КП(б)У: Горін М. М., Гордієвич В. Л., Ялуга Г. В., Федорченко М. Г., Штепа А. Ф., Щесюк М. Є., Петрушевський А. Б., Сковородін С. С., Левашов А. М., Гвоздьов М. Г., Іванова А. П., Лозяная Є.М., Обогрелов Е. П., Шахова Є. І., Піскунов К. П., Шкурат Г. М., Сладков П. А., Лізунов М. Ф., Москальов Ф. К., Замахов А. П., Протасов Н. Є., Глуханов Л. В., Сердюк Ф. М., Ваксман І. І., Лізунова Є. П., Свердлов О. І., Акімов П. М., Деда С. А., Кондратенко І. І., Белогуров Е. Л., Мясніков Д. І., Барабаш, Прокіп М., Корольов В. В., Чугунов П. В., Єлфімов Г. І. Ревізійна комісія: Кочетов В. П., Токарев М. Є., Філоненко А. М., Баришнікова М. М., Безпалов Ф. І.

Бюро райкому: перший секретар – Горін М. М., другий секретар – Гордієвич В. Л., секретар – Ялуга Г. Л., члени бюро: Федорченко, Штепа, Гвоздьов, Лізунов.

Первинні парторганізації: райвиконком – Подлеваєв, ДОК – секретар Карбишев, нафтоперегінний завод – секретар Гончаренко, нафторозвідка – секретар Звенигородський, ліспромгосп – секретар Марченко, лісгосп – секретар Гриленко, МВД – секретар Шитов, райспоживспілка – секретар Сердюк, райлікарня – секретар Кругова, уповмінзаг – секретар Лазуткін, маслозавод – секретар Кораблін, РайВНО – секретар Маркіна, держторг – секретар Хребтішев, “Нафтопромисел № 7” – секретар Білоусов. Окрім повищих, є ще парторганізації по селах, але про них не зібрано даних.

Ланчинський РК КП(б)У:

1. Кравчук	– перший секретар
2. Гришко Д.	– другий секретар
3. Зайцев А.	– секретар
4. Петрик М.	– зав. сільгосп. відділом
5. Вольський В.	– редактор райгазети

Про первинні парторганізації цього району не зібрано даних.

Яремчанський РК КП(б)У:

1. Іщенко Микола Макарович	– перший секретар
2. Михайлик А. П.	– другий секретар
3. Касіяненко Григорій П.	– третій секретар
4. Дудакало Іван Петрович	– зав. відділом проп. і агітації
5. Горлачов Іван П.	– зав. орг.-інструкторським від.
6. Архіпов Павло Петрович	– зав. військовим відділом
7. Кучеренко Варвара Іванівна	– зав. жін. відділом

8. Штанько І.	– зав. сектором партстатистики
9. Терезюк І.	– редактор райгазети
10. Асеева З.	– інструктор відділу кадрів
11. Громов Дмитро В.	– пропагандист
12. Биков Г.	– зав. від. парт. і проф. органів
13. Логвінов Павло	– інструктор райкому
14. Кашин Олександр І.	– зав. від. сільгосп. райкому

Первинні парторганізації: селище Делятин – секретар Брезинський Степан, 14 дистанції колії – секретар Тищенко Я., ліспромкомбінат – секретар Артишевський, РВК – секретар Скоробогатий Л. Ф., курортне управління в селищі Яремче – секретар Ус, РК КП(б)У – секретар Громов, мех. лісопункт “Південлісчормед” – секретар Абрамов, ЛПК Микуличин – секретар Гричко, ЛПК Ворохта – секретар Шестяков, лісгосп – секретар Колотовкін, село Микуличин – секретар Крохмаль Микола.

Райком ВЛКСМ (ЛКСМУ) і низові клітини

Солотвинський райком ЛКСМУ:

1. Пустовий Григорій Гаврилович	– перший секретар
2. Рабін В.	– другий секретар
3. Бурковський Д.	– зав. орг.-інструкторським від.
4. Партаков	– зав. від. проп. і агітації
5. Єфименко Єлизавета	– зав. сектором обліку

Надвірнянський райком ЛКСМУ:

1. Приходько З.	– перший секретар
2. Логінов М.	– другий секретар
3. Залеський В.	– секретар
4. Хащук М.	– зав. орг.-інструкторським від.
5. Удовенко М.	– зав. сектором обліку

Ланчинський райком ЛКСМУ:

1. Фесенко	– перший секретар
2. Філіпович М.	– секретар по проп. і агітації
3. Савченко М.	– зав. орг.-інструкторським від.

Яремчанський райком ЛКСМУ:

1. Сіверина Валентина	– перший секретар
2. Абрам'юк Василь	– другий секретар
3. Савеліна Яніна Ф.	– секретар
4. Мітіна Марія Іванівна	– зав. орг.-інструкторським від.

5. Касіянова	– зав. від. проп. і агітації
6. Чуревич Марія Петрівна	– зав. сектором обліку
7. Маліновська С.	– зав. від. молоді і піонерів

Первинні комсомольські організації існують по всіх селах районів і при кожній установі в райцентрах. Кількість комсомольців по селах виносить по 5-25 осіб, але активних буде тільки два-три з місцевих та східняки. По райцентрах активних комсомольців начислюється около 50 процентів.

Піонерські організації є в кожному селі районів, але діяльних між ними є дуже мало, бо учителі повтягали дітей до піонерів примусово тільки тому, щоб виконати норму, а роботи з ними майже не проводять жодної.

Жовтенята є тільки по райцентрах, в Делятині та в кількох селах Ланчинського району.

РО МВД

Солотвинський район:

1. Горбашевський	– начальник
2. Білокоровев	– заступник і нач. міліції
3. Рибченко	– нач. паспортного стола
4. Яблінчук Юрко	– заступник нач. міліції

Надвірнянський район:

1. Пашкевич, капітан	– начальник
2. Сігунов, ст. лейтенант	– заступник і нач. міліції
3. Шитов	– начальник ОБХСС
4. Сабатович	– нач. паспортного стола
5. Цвікель, лейтенант	– нач. учотного стола
6. Псюк, лейтенант	– нач. пожежної команди
7. Шевченко, ст. сержант	– ком. охорони банку
8. Швець, ст. сержант	– ком. охорони КПЗ

Участкові по селах: Юна, Хашук, Павліченко, Федорак, Корсун, Скиба.

Ланчинський район:

1. Прохоров, майор	– начальник
2. Гусів, ст. лейтенант	– заступник і нач. міліції
3. Свистун, лейтенант	– нач. пожежної команди

Окрім повищих, тут працюють ще: ст. лейт. Тургін, лейт. Бурмістров, лейт. Гордієнко, лейт. Кіперов, лейт. Городніков та ще двох лейтенантів і 20 рядових.

Яремчанський район:

1. Філіпов Максим – начальник
2. Довженко Семен – заступник і нач. міліції

Окрім повищих, при МВД ще працює 16 старшин та 7 міліціонерів.

РО МГБ

Солотвинський район:

1. Канішев Михайло, капітан – начальник
2. Гридін Микола, ст. лейтенант – заступник
3. Куліков, ст. лейтенант – тех. референт
4. Кісельов – слідчий
5. Куліб'якін – нач. ОББ

Оперуповноважені: Панасенко, Майстеренко, Бабич, Анучін, Тіхонов. Кожний з оперуповноважених має боївку 5-15 чоловік.

Надвірнянський район:

1. Штепа А. Ф., майор – начальник
2. Кузнєцов, капітан – заступник
3. Вуткін, ст. лейтенант – слідчий
4. Попов, лейтенант – слідчий

Оперуповноважені: лейт. Шахов, лейт. Андреев, лейт. Маслов, лейт. Перев'язко. Оперуповноважені водять зі собою боївки числом 8-12 чоловік.

Ланчинський район:

1. Гуменюк, майор – начальник
2. Зенельников, лейтенант – зав. госп.-фін. справами
3. Устіянов, лейтенант – працівник секретаріату

Оперуповноважені: капітан Мельков, ст. лейтенант Єрофеїв, ст. лейтенант Іванов. Кожний з оперуповноважених оперує по терені з боївкою, яка числить 7-12 чоловік.

При кінці березня знято з роботи оперуповноваженого лейт. Жура нібито за те, що його жінка є дочкою б[увшого] поміщика і вплив її на його роботі позначився від'ємно.

Яремчанський район:

Начальник свіжий і наразі невідоме його прізвище. Заступником начальника працює Почерняев Іван. В складі МГБ працює ще 10 старшин, переважно руські. Оперуповноважені: ст. лейт. Буйносов, ст. лейт. Марков, ст. лейт. Павутов, лейт. Смірнов,

лейт. Кірін, лейт. Рубан і лейт. Робок. Вищевичислені оперуповноважені мають свої боївки числом 9-15 чоловік кожна.

Військово-поліційні залоги

Солотвинський район:

В райцентрі Солотвин квартирує гарнізон числом около 50 чоловік.

В с. Майдан квартирує гарнізон в силі 9 чоловік, між ними один емгебист.

В с. Пороги квартирує гарнізон в числі 16 чоловік.

В с. Дзвиняч при копальні воску є охорона числом 20 чоловік.

В с. Пороги є 6 стрибків, які під командою участкового міліції, охороняють трактори Перегінського ліспромгоспу, що возять дерево.

В с. Монастирчани є 8 большевиків, що охороняють колгосп.

В с. Космач охороняє колгосп 9 стрибків.

(В інших колгоспах в першому кварталі ще не було жодної охорони).

Надвірнянський район:

В райцентрі Надвірна квартирує гарнізон числом около 50 бійців.

В с. Зелена квартирує гарнізон в числі 15-20 чоловік.

В с. Битьків охороняє копальню нафти 126 чоловік.

В с. Лоева охороняє колгосп 7 стрибків на чолі з участковим Павлюченком.

В с. Пнів охороняє колгосп 8 стрибків на чолі з участковим Федораком.

В с. Назавизів охороняє колгосп около 10 стрибків.

Ланчинський район:

В райцентрі Ланчин квартирує гарнізон в силі около 30 чоловік.

В с. Перерісль стоїть гарнізон силою 26 чоловік.

В кожному селі цього району (21) є по 7-15 стрибків, які охороняють колгоспи.

Яремчанський район:

В райцентрі Яремче квартирує гарнізон, який числить 60 бійців.

В с. Делятин є охорона залізнодорожного мосту числом 27 осіб.

В с. Ворохта стоять два гарнізони, які начислюють 62 бійці.

В с. Татарів є залізнодорожний гарнізон, що числить 22 чоловіки.

В с. Ямна є охорона тунелю – 13 чоловік.

В цьому районі в Білих Ославах є 4 стрибки, в с. Ворохта – 2, в Дорі – 3 і Делятині – 3.

Райвиконком (РВК)

Солотвинський район:

1. Загоровський Іван	– голова
2. Пилипчук Михайло	– секретар
3. Кудлик Степан	– інструктор РВК

При кінці березня б[увшого] голову Трояна перенесено, а на його місце став дотеперішній заступник Загоровський. Хто є замісником – наразі невідомо.

Завідуючі відділами РВК:

1. Прокоп'юк Михайло І.	– зав. сільськогосп. відділом
2. Давидович О. О.	– зав. райВНО
3. Вовк Никифор	– зав. фінвідділом
4. Гоголь Семен	– зав. торгвідділом
5. Сапіжак С. Ю.	– загальним відділом
6. Румянцев	– зав. культосвітнім відділом
7. Качмала Семен	– зав. відділом охорони здоров'я
8. Шукалов О. І.	– зав. відділом соцзабезпечення
9. Струтинський Г. Ф.	– зав. шляхвідділом
10. Шкриба Михайло Троф.	– зав. комунвідділом
11. Сапіжак Василь	– зав. відділом сіль. і колгосп. будів.

Надвірнянський район:

1. Федорченко Михайло Г.	– голова
2. Омельченко	– заступник
3. Клевська І.	– секретар

Завідуючі відділами РВК:

1. Бойко	– зав. загальним відділом
2. Шашук П.	– зав. сільгосп. відділом
3. Гришко Григорій	– зав. відділом народів
4. Подлегаєв С. А.	– зав. фінвідділом
5. Шестопалова	– зав. відділом культосвітнім

6. Петрушевський	– зав. від. охорони здоров'я
7. Говоров Ф.	– зав. від. соцзабезпечення
8. Ріхтер Георгій	– зав. комунвідділом
9. Кравчук М.	– зав. шляхвідділом

Ланчинський район:

1. Ткаля Іван Іванович	– голова
2. Кравчукова (жінка І-го секретаря)	– заступник
3. Соболев Ф.	– секретар

Завідуючі відділами РВК:

1. Канівець А.	– зав. сільгосп. відділом
2. Карга М.	– зав. відділом народосвіти
3. Петренко П.	– зав. від. охорони здоров'я
4. Іваночко І.	– зав. фінвідділом
5. Шустер А.	– зав. торгвідділом
6. Матвієнко М.	– зав. райуповмінзагу
7. Толкачов А.	– зав. від. колгосп. будівництва

Яремчанський район:

1. Ватуляк Іван Андрійович	– голова
2. Скоробогатий Леон. Ф.	– заступник
3. Корзун Неоніла П.	– секретар

Окрім повищих, при райвиконкомі працює ще 5 осіб.

Завідуючі відділами РВК:

1. Фраляк Петро	– зав. сільгосп. відділом
2. Римар Степан Й.	– зав. від. народосвіти
3. Орланюк Федір О.	– зав. відділом торгівлі
4. Філаретов Іван Іванович	– зав. культосвітнім відділом
5. Бойко Іван І.	– зав. фізкультурним відділом
6. Архіпов Микола Юхимович	– зав. комунвідділом
7. Філаретов Іван І.	– зав. шляхвідділом
8. Тоцький Яків Афанасович	– зав. райуповмінзагу

Колгоспи

Солотвинський район:

1. Колгосп ім. Шевченка в с. Росільна. Колгосп організований в березні 1950 року. (Багато заяв підписали неспівомо за своїх батьків шкільні діти). Голова колгоспу – Стеблецький Антін. Загально господарств около 700, сколективізованих 527. Всіх працездатних нараховується 960 осіб. Колгосп поділяється на 5 бригад і 16 ланок. Загальної площі 1.200 гектарів, орної – 600 га,

сіножате́й – 540 га, а пасови́ськ – 60 га. З того: жито – 110 га, пшени́ця – 10 га, ячмі́нь – 40 га, овес – 140 га, барабо́ля – 66 га, лен – 1 га, коно́плі – 1 га. Живий інвентар: 50 коней, 12 овець. Реманент: 2 віялки, 50 возів, 36 плугів, 38 борін.

2. Колгосп ім. Ворошилова в с. Космач.

3. – // – ім. Сталі́на в с. Монастирчани.

4. – // – ім. Хрущова в с. Жураки.

5. – // – ім. Лені́на в с. Старуня

6. – // – ім. Молотова в с. Молодьків

7. – // – “Комсомо́лець” в с. Бабче

8. – // – [ім. 17 вересня]* в с. Маркова

Надві́рнянський райо́н:

1. Колгосп ім. Лені́на в с. Лое́ва. Колгосп зорганізований в січні 1950 року і начисляє 79 господарств. Упра́ва колгоспу: голо́ва – Пліщук Іва́н, секретар – Налива́йко Іва́н, бухгалте́р – Фірлей Ма́рія, касіє́р – Гуляк Ю́рій, магази́нер – Гуляк Йо́сиф. Колгосп поділяється на 3 бригади і 6 ланок. Орної землі – 176 гектарів, з того: жита – 25 га, ячменю – 10 га, вівса – 30 га, чумизи – 10 га, на барабо́лю оставлено 35 га, на кукурудзу – 64 га, а на ка́пусту – 2 га. Живий інвентар: 27 коней, 35 корів, 55 овець, пти́ця. Реманент: 12 плугів, 16 борін.

2. Колгосп ім. Шевченка в с. Назавизів.

3. – // – “Но́ве життя” в с. Пнів.

4. – // – “Комсомо́лець” в с. Битьків.

Ланчи́нський райо́н:

1. Колгосп ім. Ка́ліні́на в райце́нтрі Ланчин. Колгосп зорганізований пі́зньою осі́нню 1948 року. Загально́ господарств 910 і всі сколекти́візовані. Голо́ва колгоспу – Бру́нько. Загальна площа ви́носить 1900 гекта́рів, з того: орної землі – 650 га, сіножате́й і чага́рників – 1200 га, неужитків – 50 га. Засіяно і поса́джено: 102 га озими́ни, 11 га яро́ї пше́ниці, 61 га ячменю, 110 га вівса, 27 га гречки, 5 га про́са, 46 га кукурудзи, 3 га ви́ки, 7 га зернобобових, 9 га чумизи, 8 га лєну, 12 га коно́пель, 11 га со́няшника, 65 га барабо́лі, 3 га горо́дини, 14 га багаторі́чних тра́в. Незавесно́ваних оста́ло 156 га. Живий інвентар: 12 корів, 3 буга́ї, 57 шт. молодня́ку, 30 шт. молодня́ку (законтра́ктовано), 130 коней, 26 ло́шат, 80 овець і кі́з, 70 сви́ней, 300 штук пти́ці, 52 ву́лики бджі́л. Реманент: 1 молотарка, 5 віяло́к, 1 тріє́р,

* До́писано ру́чно.

2 сівалки, 1 косарка, 40 возів, 32 плуги, 25 борін. Колгоспних забудівель – 7.

2. Колгосп ім. Кагановича в с. Майдан Верхній
3. –//– ім. Шевченка в с. Парище.
4. –//– ім. Хрущова в с. Перерісль.
5. –//– “Червона зірка” в с. Велесниця Лісна.
6. –//– ім. Тимошенка в с. Велесниця Нижня.
7. –//– ім. Сталіна в с. Гаврилівка.
8. –//– ім. Ковпака в с. Гаврилівка.
9. –//– ім. Будьонного в с. Саджавка.
10. –//– ім. Щорса в с. Майдан Середній.
11. –//– ім. Кірова в с. Боднарівка.
12. –//– ім. Молотова в с. Волосів.
13. –//– ім. Леніна в с. Тарновиця.
14. –//– “Большевик” в с. Кам’янна.
15. –//– ім. Ворошилова в с. Фетьків.
16. –//– ім. Чапаєва в с. Глинки.
17. –//– ім. Жданова в с. Цуцилів.
18. –//– ім. Франка в с. Красна.
19. –//– ім. Хмельницького в с. Іванівці
20. –//– ім. Ватутіна в с. Добротів.
21. –//– ім. Дзержинського в с. Кубаївка.
22. –//– ім. Ленінського Комсомолу в с. Вишнівці.

Яремчанський район:

1. Колгосп ім. Сталіна в с. Білі Ослави. Колгосп організований в березні 1950 року. Загально господарств – 830, сколективізованих – 85. Управління колгоспу: голова – Кравець Юрко с. Михайла (ур. 1899 року, місцевий українець, робітник, 4 класи, безпартійний. За Польщі, за першої больш[евської] окупації і за німців працював на лісових роботах, за другої больш[евської] окупації був лісничим, а останньо сотником в селі), заступник голови колгоспу – Токар Марія д. Петра (ур. 1902 року, місцева українка, неграмотна, безпартійна. Через цілий час працювала при господарці, а від 1946 року – голова жіночої ради. При цій функції брала великі хабарі від багатодітних матерей за оформлення документів), зав. господарством колгоспу – Почтар Петро с. Івана (ур. 1885 року, місцевий українець, неграмотний, безпартійний. За Польщі був війтом у селі, а за большевицької і німецької окупацій спекулював тютюном і горілкою), голова ревізійної комісії – Івасишин Василь с. Миколи (ур. 1906 року, місцевий українець, 4 класи. За Польщі працював на лісових роботах, за

першої больш[евицької] окупації брав живу участь у громадському житті, за німців був поліцистом, брав участь у висилці наших людей до Німеччини та грабував від населення харчові продукти. В той час належав до ОУН. З приходом большевиків зістав арештований та по якимсь часі випущений і від 1946 року працював крамарем. До населення прикидався добрим, – сильний пияк). Члени управління: Струк Михайло с. Василя, ур. 1910 року, 4 кляси, безпартійний; Щерб'юк Анна д. Василя, ур. 1914 року, 3 кляси, безпартійна; Грещук Михайло с. Степана, ур. 1893 року, 3 кляси, безпартійний; Грещук Михайло с. Михайла, ур. 1890 року, 3 кляси, безпартійний.

2. Колгосп ім. Руднева в с. Заріччя.

3. – // – ім. Хрущова в с. Микуличин.

II. ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУЦІЙ ОКУПАНТА І ЙОГО ПОЛІТИКА В ПООДИНОКИХ ДІЛЯНКАХ ЖИТТЯ

Гірництво і промисловість

Солотвинський район:

На терені цього району в с. Майдан є копальня нафти “Нафто-участок № 6”, яка належить до дирекції Нафтопромислу в с. Ріпна Перегінського району. На цій копальні експлуатується 82 свердловини, які дають місячно 120 тисяч кілограмів ропи. Ропу цю відставляється вузькоколією до с. Дуби Перегінського району.

Всіх робітників на цій копальні є 62 чоловік (місцеві українці) і працюють на норми, а платню побирають по розрядах. Службовці побирають платню місячно.

В с. Дзвиняч є копальня воску (озокериту), яка має два шиби: “Арпад” і “Нова”. Всіх робітників на цій копальні є 700 чоловік, з того 200 східняків. Директор, службовці і спеціалісти – майже всі москалі. З усіх робітників є 30 стахановців, які заробляють місячно навіть по 2.000 крб., а звичайні робітники лише по 300 крб. Робітництво працює на норми, а платню побирає по розрядах.

Місячний видобуток воску виносить 30 тонн. Режим праці дуже строгий, за найменше спізнання карають штрафом.

Копальня ця належить до загальносоюзного підпорядкування, часто дістає признання з міністерства і похвалу в пресі за перевиконання плянів.

В райцентрі є кравецький і шевський артілі, в яких працює 30 робітників враз зі службовцями. Службовці побирають місячну зарплату в сумі 600 крб., а робітники – пересічно 400 крб.

Надвірнянський район:

В с. Битьків є копальня нафти “Нафтопромисел № 7”, яка має 5 секцій і дві газолінарні. Місячний видобуток ропи виносить 1.260 тонн, а газу – 400 тонн. Перефабриковується місячно з газу 60 тонн газоліни. Нафту і газоліну відставляється до м. Надвірної, і держава платить промислові по 346,80 крб. за тонну нафти, а по 750 крб. за тонну газоліни.

Всіх робітників на копальні начислюється 744 чоловік, але звільнено вже 90 і в короткому часі знову звільнять ще 60. Прийнято до праці свіжих 24 східняки. Між робітниками є 97 стахановців і 140 ударників. Зарплату робітники побирають по розрядах, і так: 2 розряд денно побирає 9,70 карбованців, 3 розряд – 14, 60 крб., 4 розряд – 18, 63 крб., 5 розряд – 19, 90 крб., 6 розряд – 21, 80 крб., 7 розряд – 26, 50 крб. 5, 6 і 7 розряди числяться як кваліфіковані робітники, а решта – як звичайні. Зі заробітної платні у робітників стягають: бездітний 6 %, подоходне 8 %, профспілка 1 % і позики – одну місячну зарплату. Робітників експлуатується ще і в той спосіб, що коли він працював на 5, 6 або 7 розряді і його перенесено на нижчий, то він всеодно мусить платити позичку після вищої ставки. Рівно ж, позичку вимірюють після місячної зарплати за м. квітень, а в тому місяці накладають малу норму, щоб робітник міг виконати і заробити якнайбільше грошей.

Режим праці дуже острий і за найменше спізнання до роботи строго карають, наприклад, в першому кварталі засуджено 9 робітників по 6 місяців тяжкої роботи за те, що спізнились на роботу по 30 хвилин; 45 робітників зістали покарані за те, що не прибули на 8 годину до праці, хоч вони не знали, що робота почалась скорше. Їм тепер протягом трьох місяців стягають по 25 % зі зарплати. Назагал робітники на фабриці живуть нужденно, бо крім хліба, в магазинах тяжко щось більше дістати. Якщо привезуть до магазину якісь кращі товари, то їх розподілять між руских і управою.

Слід підкреслити, що влада розмонтовує і забирає з цієї фабрики деякі машини так, що за 6 місяців забрано вже кітлів, машин, моторів і рур на 300 тонн ваги, за що держава платить фабриці по 100 крб. за тонну.

Нафтопромисел охороняє 126 чоловік, які побирають місячно по 380 крб.

Яремчанський район:

На терені цього району є 4 ліспромкомбінати, в яких на командних місцях працюють східняки, переважно партійні, які

побирають місячно навіть і 1.500 крб., а звичайні робітники від 250-400 крб. Різних драч стягають від робітника місячно 50-80 карбованців. Позитивним явищем при цих підприємствах є те, що робітники за свою зарплату можуть отримати в магазинах різні товари, а також платню одержують на час.

В трьох шевських артілях, які знаходяться на цьому терені, працює 32 робітники і 4 урядники. Артіль виконують роботу для цивільного населення і кожний робітник за свою працю дістає 40 % від зароблених ним грошей, де робота одної пари чобіт коштує 250 карбованців, а черевиків – 150 крб. Решта грошей побирає державна каса.

В сс. Яремче і Делятині є кравецькі артілі, які рівно ж виконують роботу для цивільного населення. Артіль платить до державної каси місячно по 1.000 крб., а решту зароблених грошей розподілює між своїх працівників.

В с. Білі Ослави є гонтарський артіль, в якому працює 10 робітників. Норми виробітку виносить 150 гонт на одного робітника денно і за цю норму побирає робітник 15 карбованців.

В цьому селі є ще боднарський і вапнярський артілі. В боднарському артілі платять робітникам по 60 коп. від об'єму літри і в середньому він заробляє 250-300 крб. місячно. У вапнярському артілі працює 5 робітників і в звітному часі випалено тут 12 тонн вапна, яке відставлено до Яремча по ціні 1 крб. за кілограм. Завідуючим цього артілю є москаль.

Хліборобство

Солотвинський район:

На відтинку хліборобства в звітному періоді повели большевики сильний натиск на колективізацію і в цьому районі зорганізували 7 свіжих колгоспів (до цього часу тут був тільки один колгосп). Організування колгоспів проводилось при допомозі погроз та різних підступів, але без більших драстичних сцен. Насамперед натиснула влада на організування колгоспу в селі Старуня, як на найвідпорніше село, а коли це заломалось, то інші дались сколективізувати без більшого труду. При організуванні колгоспів застосовували большевики такий метод: раненько окружували село військом (4 авта бійців), робили сильний крик, стріляли, а розбуджене населення, ради перестрашених дітей, підписувало заяви без більшого опору.

Режим праці в колгоспі с. Росільна: бригадири: 1. Лунів; 2. Добженецький Іван; 3. Черевко Дмитро с. Ілька; 4. Лучка

Михайло с. Дмитра і п'ятий – невідомо хто. Ланкові: 1. Магас Явдоха д. Дмитра; 2. Данько Анна д. Дмитра; 3. Петришин Анна д. Михайла; 4. Яцків Марія д. Василя; 5. Магас Ольга д. Онуфрія; 6. Кецмин Параска; 7. Бабінська Анна д. Івана; 8. Волочій Катерина д. Петра; 9. Бабінська Доня д. Михайла; 10. Гринчак Юстина д. Юрка; 11. Байдюк Анна д. Семена; 12. Паращук Палагна; 13. Петришин Юстина д. Дмитра; 14. Гоголь Марія д. Миколи; 15. Кецмин Юстина д. Івана; 16. Янів Марія д. Івана.

Працю для бригад розподілює голова, а бригадири для ланкових. Кожний колгоспник повинен виробити на рік найменше 120 трудоднів. Норма трудодня: зорати 35 арів, викосити 50 арів. Всіх працездатних є 960 чоловік, на роботу виходить одна третя. Обідня перерва триває одну годину, у неділю і свята на полі не працюють.

Присадибна ділянка колгоспника виносить 50 арів, а корову може мати кожний, якщо має її чим вигодувати. Від корови треба здати 250 літрів молока, а також 44 кг м'яса поставки річно.

Відділ сільського господарства Солотвинського району видав наказ, щоб з кожного села вислати по одному чоловікові до району на одномісячний курс ветлікаря, а також, щоб з кожного села вислати по 5 десятників для інструктажу, як боротись проти шкіряного овада у великої рогатої худоби.

Надвірнянський район:

Протягом звітного періоду в цьому районі організовано свіжих два колгоспи (до цього часу було вже два). Організуючи колгоспи, большевики більше тероризували населення, чим в Солотвинському районі. Приміром, 7 січня до с. Лоева прибув секретар райпарткому Горін, а з ним 35 бійців, зігнали населення на мітинг і силували вписуватись до колгоспу. Петрішак Василя прив'язали до дерева і так тримали від рана до вечора, аж поки не вписався до колгоспу; Гаврилюк Івана розібрали до білизни, запхали в сільраді під лаву і так тримали від рана до вечора. Інших, знову, людей тримали в канцелярії і по два дні голодних і не пускали додому. Таким способом вдалось большевикам назбирати 89 заяв.

Докінчуючи колективізацію в с. Пнів (колгосп організований минулого року), 40 большевиків на чолі зі секретарем Горіним дуже знущались над населенням. І так: Дубішак Юстину д. Василя за те, що не хотіла вписатись до колгоспу, довго били буками по голові і плечах, а опісля чотирьох большевиків підняли її догори і кинули до бетону так, що вона лежала непритомна. Опісля люди

запровадили її додому, але другого дня вона збожеволіла. Жінку цю відставлено до дому божевільних; Олійник Доню так сильно збили буками по голові і плечах, що вона два дні лежала в школі на бетоні обкривавлена; Бойчук Юстину збили так, що вона, ціла синя від побоїв, протягом двох тижнів не могла рушитись з постелі. (Побої ці відбувались в грудні 1949 р.).

Повищі факти будуть найкращим доказом, як виглядає “добровільне об’єднання в колгоспну сім’ю”.

Ланчинський район:

В звітному періоді зорганізовано в цьому районі свіжих 5 колгоспів і тепер цей терен повністю сколективізований. Докінчення колективізації пройшло без більших труднощів. У зв’язку з повною колективізацією, один з большевицької адміністрації заявив: “В 1946 році більшість з нас думала, що суцільну колективізацію в Західній Україні населення стріне масовим збройним спротивом”.

Назагал господарка в колгоспах проходить кепсько, головню там, де в управі є комуністи, бо цим дає район повну ініціативу, а вони роботи не пильнують. В Ланчинському колгоспі минулого року заквашено кількадесят фір паші і все це зогнило. Зимою в цьому колгоспі згинуло 10 коней, а корів треба було піднімати. В колгоспі с. Гаврилівка згинуло около 25 коней, а корови вийшли зі зимівлі дуже мізерні. До цього часу колгоспникам не наділено ще належної їм присадибної ділянки і не дають коней, щоб присадибу виорати. Таке поступування з колгоспниками розчислене на те, щоб їх вигнати в Херсонщину.

У зв’язку з тим, що колгосп у Ланчині немає повної тваринницької ферми (по пляну), колгоспники мусять здати державі по 44 кг м’яса і 220 літрів молока від корови контингенту, замість по 200 л молока від корови і 40 кг м’яса від господарки, як їм прислуговує закон.

Дещо краще проводиться господарка в тих колгоспах, де управління складається з непартійців. Тут раз у раз контролюють роботу відпоручники з райпарткому і виконкому, щоб не було саботажів.

Яремчанський район:

Протягом звітного часу вели большевики безперервну колективізаційну кампанію по всіх селах району, але колгоспи зорганізувати вдалось їм тільки в трьох селах і то майже сьогодні не чинні. Організування колгоспів проходило, як звичайно, при

помочі терору та підступів. В с. Білі Ослави секретар райпарткому Іщенко заявив, що одна частина населення (300 господарств) мусить вступити в колгосп, друга відійде на лісові роботи, а третя мусить виїхати на Схід, бо тут немає що робити.

В цьому селі відбулось 8 мітингів, під час яких залякуванням, побоями і підступами зібрано 85 заяв (830 господарств). Приміром, у Щерб'юк Явдохи списали все майно і сказали їй, щоб підписалась, що це все правдиве; жінку Гуменюк Йосифа (коваль) забрали до сільради від малої дитини і домагались 1.000 карбованців податку за кузню. Коли вона просилась, що немає грошей, то їй заявили, що гроші може здати в трьох ратах, на що вона і підписалась. Повищі підписи уважалося за "добровільне" вступлення до колгоспу. Деяких людей тримали голодних в канцелярії навіть по три дні.

В с. Микуличин місцевий комсомолец Юркевич так побив 50-літню Щерб'юк Василю за те, що вона не хотіла вступити до колгоспу, що вона і досі лежить хвора.

Найсильніший натиск на організування колгоспу повели були більшовики в с. Чорні Ослави, але населення мужньо оперлось нажимові і колгосп таки не зорганізовано. Ось деякі факти: коли вдову по вбитому більшовиками в 1945 році Дмитрі Вертипорох силували вписатись до колгоспу, вона вхопила сокиру і хотіла зарубати більшовика, але він втік говорячи, що вона дурна; Шовгенюк Олекса, побачивши більшовиків, вискочив через вікно, то більшовики почали за ним стріляти. Тоді 7-літня дівчинка закричала: "Ви, кати, в татка не стріляйте, що хочете, м'яса їсти з татка?". Господаря цього зловили більшовики і тримали три дні в канцелярії, добре збили, але він заяви таки не підписав. Кожний, кого зловили більшовики, заявляв категорично, що хай його розстріляють зараз, то в колгосп не піде. Найбільше "храбрували" жінки, які секретаря райпарткому, голову райвиконкому і нач. [РО] МВД називали різними словами, що ці аж мусіли залишити мітинг.

В березні заборонено веснувати, бо поле буде сколективізоване, але, що цього ніхто не послухав і на полі робили нічею, в квітні дозволено вже веснувати.

Лісова господарка

В звітному часі більшовики повели сильну нагінку на заготовлю лісу, незважаючи ані на грубість дерева, ані на місце вирубки, аби тільки виконати плян заготовлі. Скільки своєю грабіжницькою

політикою вирубали большевики в першому кварталі лісу, годі сказати, але за неповними даними, то в Солотвинському районі за осінньо-зимовий сезон заплановано було вирубати 280 га лісу. Вирубано за перший квартал 130 га, а засаджено 82 га; в Надвірнянському районі в трьох лісопунктах (всіх є 4) за перший квартал заготовлено 30.680 кубометрів дерева, а вивезено (вузькоколійкою і машинами) 30.333 кубометри. Всіх робітників працювало тут 2.504, а коней – 568. Засадити лісу було в пляні 615 га, а засаджено в першому кварталі 165 га. Поправки старих зрубів зроблено 160 га; в Яремчанському районі зрубано 22.565 кубометрів дерева, а вивезено 19.350 кубометрів.

Звичайні лісові робітники живуть досить нужденно. Багато з них працює на пісній кулеші та бараболі. Щодо убрання, то ходять переважно обдерті, а на ногах носять гумові ходаки або брезентові черевики.

Норма на одного робітника в Яремчанському районі – зрубати і обробити 3 кубометри дерева, де за один кубометр платять 6 карбованців.

Тваринництво

Як передше, так і в першому кварталі, приплід тварин не покращав, бо в цьому не заінтересований таки сам властитель. Кожний господар тримає одну-дві корови, а молодняк випродує або ріже, мовляв, якщо буду мати більше худоби, назвуть мене куркулем, а опісля і так заберуть задурно до колгоспу. Приблизно на село начислюється тепер 100-550 штук корів.

Тваринницькі ферми є по колгоспах (але не по всіх) і найбільша з них начислює понад 60 корів. Контрактація молодняку колгоспів зі селянами представляється так: селянин мусить годувати теля до 6 місяців, а опісля продати колгоспові по державній ціні (кількадесят копійок за кілограм живої ваги).

М'ясопоставка збільшена цього року на 100-120 процентів.

Торгівля

Назагал торгівля провадиться через кооперативи і ці доставляють для населення товари першої потреби, але переважно в невиспичаючій кількості. Загальний оборот кооператив за квартал виносить десь від 35.000-65.000 карбованців, з яких на поважну суму привозять алкоголь та якісь дурнички, а потрібних товарів дуже малий процент.

Для орієнтації подаю кооперативу в с. Луквиця Солотвинського району (230 господарств), які товари одержала вона з району за перший квартал:

1. Парфумерія	2.500 крб.	7. Крем	7.980 крб.
2. Цукор	1.300 – // –	8. Нафта	1.530 – // –
3. Шкла	1.650 – // –	9. Ковбаса	1.900 – // –
4. Горілка	11.800 – // –	10. Пиво	7.500 – // –
5. Папіроси	5.634 – // –	11. Сірники	800 – // –
6. Інші товари	19.500 – // –		

Дещо кращі і більше товарів одержують робітничі магазини та деякі кооперативи в Яремчанському районі.

Спекуляція дальше проводиться повною парою, бо тим, що спекують на більшу скалю (партійці, жінки офіцерів) не забороняють, а поборюють тільки місцевих спекулянтів, що торгують дрібничками. Приміром, в м. березні засуджено по 10 літ тюрми двох селян з Чорних Ослав Яремчанського району за те, що в Коломиї продавали нитки до вишиття і камінці до запальнички.

Фінансова господарка

Внутрішній курс карбованця в звітному часі представляється так: жито – 350-450 крб., пшениця – 850-900 крб., кукурудза – 350-450 крб., добра корова – 1.200-1.700 крб., безрога (100 кг) – 600-700 крб., 1 кг сала – 30 карбованців, масла – 25 крб., м'ясо свинне – 13 крб., воловина – 7 крб., мед – 35 крб., літра молока – 2 крб., одно яйце – 80 копійок.

Податок цьогорічний такий самий як минулого року і його вже стягали в першому кварталі.

Обчислено, що в 1949 році на кожного господаря в с. Кричка Солотвинського району припадало здати 222 крб. різних держдрачок.

Комунікація, транспорт, зв'язок

В сс. Яремче і Ямна будують залізничні мости (вже викінчують). В Яремчу на станції добудовують кілька торів довжиною 150-400 метрів.

Від 20 лютого в Делятині почали відбудовувати залізнодорожний міст, що сполучує лінію Надвірна-Делятин. Коло будо-

ви працює 600 робітників (400 мужчин, а 200 жінок), які приїхали аж зі Сибірських областей. Роботою кермують 3 інженери. Робітництво живе на військовий лад – харчуються і мешкають разом. Денний заробіток робітника виносить 30-50 крб. Робота йде повним темпом вдень і вночі так, що до кінця 1950 року міст буде готовий. Міст буде мати 500 метрів довжини, а 100 метрів висоти. Називають його “Медведецький міст”, а зів’язав зруйнований в 1944 році.

Також будується міст на лінії Делятин-Яремче. Тут працює 200 робітників (місцеві українці, придніпрянці і москалі). Міст буде 60 метрів довгий та 40 метрів широкий*.

Мілітарна підготовка

В Солотвинському районі відбувся перегляд 1931, [19]32, [19]33 і [19]34 річників, які повинні відїхати на Донбас. До армії забрано 1928 і [19]29 річники.

В Яремчанському районі в м. лютому відбувся перегляд 1928 річника, а в м. березні райвоєнкомат повідомив всіх призовників, щоб до 7 днів відїшли до ЧА.

З інших районів не зібрано жодних даних до цієї ділянки.

Шкільництво

Найзамітнішим на відтинку шкільництва за звітний період – це сильний натиск на організацію комсомолу в вищих класах та піонерів в нижчих. В цій акції беруть участь всі вчителі та часто відпоручники з району і в багатьох випадках не тільки просьбою та підступом, але навіть бандитською поведінкою змушують дітей вступати до молодіжних організацій (докладно про це під рубрикою Внутріпартійне життя).

Через брак одягу-взуття та у зв’язку з насильним вербуванням до піонерів фреквенція учнів дещо зменшилась, а з вищих клас середніх шкіл ряд учнів опустило школу через намагання залучити їх до комсомолу.

Забезпечення шкіл недостатнє. В багатьох школах бракувало дров, побиті вікна, не пристають двері. Научного приладдя майже вистачає.

* Так у тексті.

Культурно-освітнє життя

В останньому часі замічається поживлення в роботі по клубах, яке внесло учительство, що в деяких місцевостях повною парою заангажувалось до культурно-освітньої роботи. Першою роботою такого учителя чи учительки – це кожної неділі справляти в клубі для молоді забаву, а опісля організувати самодіяльний гурток. Однак з тим другим справа дещо важча, чим з танцями і робота по клубах до цього часу обмежується майже тільки до забав.

Активніші клуби є по райцентрах, де участь в культурно-освітній роботі беруть комсомольці, переважно приїжджі. Тут є зорганізовані добрі самодіяльні гуртки, які, окрім виступів на місці, виїздять деколи з концертами на села.

Раз у місяць по селах висвітлюються кінофільми, переважно про колгоспне життя, але глядачів на них не більше збирається як 60 осіб (тільки шкільна молодь та місцеві урядники), бо старше громадянство на кіно не ходить.

Курси неписьменних відбувались майже в кожному селі по 1-2 години кожного вечора до 31 березня. На курсах цих деякі неписьменні навчилися підписуватись та трохи читати.

Церковно-релігійна ділянка

В м. січні священики дістали наказ, що на Йорданські свята невільно в ріці воду святити, також в м. лютому деякі священики читали в церкві “наказ” Ковальчука.

3 січня до церкви в с. Білі Ослави Яремчанського району під час Богослужіння, як священик читав Євангеліє, зайшов [о]зброєний, у шапці большевик, підступив до священика і каже: “Здрастуйте папаша”, – положив перед священика листок паперу і вийшов. Після Богослужіння священик сказав людям, що його повідомлено, щоб населення йшло на мітинг.

12 березня заборонено було священикам відправляти Богослужіння, щоб не перешкоджати людям в голосуванні.

Деякі священики, щоб не мати опісля якогось клопоту, не говорять проповідей, а тільки читають проповіді з “служебника”.

Внутріпартійне життя

Солотвинський район:

4 січня відбулося бюро райкому КП(б)У, яке вислухало звіт про роботу радіовузла та організації Червоного Хреста по районі.

Бюро критикувало керівника радіовузла за те, що не справився з роботою, – не радіофіковано близькі села району; райздороввідділ мало присвячував уваги організації Червоного Хреста по районі.

На закінчення бюро вирішило поліпшити роботу в обох ділянках.

Від 12 січня по цілому районі первинні комсомольські організації проводили звітно-виборчі збори, на яких викривали недоліки в роботі та робили різні заходи, щоб поліпшити роботу серед комсомольців.

18 січня в райкомі КП(б)У відбулося бюро, на якому критикували керівників сільських клубів за незадовільну роботу. Рішено поліпшити роботу і в клубах, і в первинних комсомольських організаціях.

22 січня в райцентрі відбулися районні звітно-виборчі партійні збори. Збори відкрив перший секретар РК КП(б)У Сторож, який дав звітню доповідь про роботу пленуму та бюро райкому КП(б)У, а також звітував голова ревізійної комісії Децюк. Сторож зазначив, що поліпшився зв'язок парторганізації з масами. За звітній період партійна організація зросла чисельно. Збільшилось число первинних парторганізацій. Первинні парторганізації при райвиконкомі і райфінвідділі вичислив Сторож як ті, що поліпшили свою роботу, зате критикував парторганізації при колгоспі, рудоуправлінню і райспоживспілці. Дальшим недоліком парторганізації було те, що в районі слабо поставлена робота по колективізації. Також масово-політична робота в більшості сіл дуже відстала. Агітатори не проводять лекцій, бесід про колективізацію, не викривають ворожої ідеології українських буржуазних націоналістів. Кінотеатр не обслуговує села району, мало приділяється уваги радіофікації.

Краще зате працюють агітаторами жінки, яких є 124 і 147 жінок-членів лекторіїв. В районі працює районний учительський лекторій із 175 учителів, який слабо керує і контролює роботу шкіл.

Райком КП(б)У створив мережу партійної освіти, в якій навчається 329 чоловік. Працює 21 пропагандист, для яких перед початком занять був проведений 5-денний семінар.

В дальшій своїй доповіді Сторож зазначав, що поліпшилось керівництво комсомольською роботою району. Комсомольська організація району зросла на 119 чоловік, з них 74 з місцевої молоді.

Збори прийняли розгорнуте рішення, спрямоване на всебічне поліпшення організаційно-партійної і масово-політичної

роботи. Роботу пленуму і бюро РК КП(б)У оцінено задовільною. Також таємним голосуванням обрано новий пленум РК КП(б)У в кількості 19 чоловік, а ревізійну комісію з п'ятьох чоловік. На засіданні пленуму обрано бюро райкомпартії в складі 7 чол.

Протягом звітного часу по деяких школах відбулись насильні вербування учнів до комсомолу і піонерів.

Нижче наведений докладний образ такого вербування та бандитського поступування шкільних властей Заріцької школи з дітьми, що не хотіли вступати до молодіжних організацій: Шебунчак Марію д. Миколи (15 літ) за те, що не хотіла вписатись в комсомол, директор школи Березовська (східнячка-українка) замкнула в осібну кімнату від год. 9 до 17, називала бандиткою і біла; Кобзей Степана с. Дмитра (14 літ) за те, що не хотів вписатись в комсомол рівно ж замкнула директор в осібну кімнату, називала бандитом і біла; Богославець Віру д. Лева (13 літ) називала директор паршивою, блядь та грозила, що її маму вивезуть на Сибір; Дрогобицьку Софію д. Михайло (15 літ) забрала директор до шкільної канцелярії і ще з трьома учителями так кричали на дівчину, що ця зі страху зробила в штанці; Дерев'янку Юстині і Гуменяк Катерині грозили, що, коли ці не впишуться до комсомолу, то їх батьків заарештують і вивезуть на Сибір; Кобзей Василя с. Миколи викинула директор зі школи і без шапки нагнала додому, при тому називала бандитом; деяким дітям казала директор списувати все майно своїх батьків, яке буде сколективізоване за те, що діти не хочуть вписатись в комсомол; 27 дітей зі 7 класи замкнули в шкільній канцелярії і тримали від год. 11 до 21-ої. Через цілий час нікого з дітей не випускали на сторону і всі вони сиділи з підогненими під себе ногами, а при тому називали їх циганами і баптистами. Додому пустили дітей аж тоді, коли прийшли батьки. Другого дня приїхали до школи відпоручники з райкомсомолу і знову закликали по одному до канцелярії, де силували вписуватись в комсомол. Коли ученики не хотіли, били їх, грозили вивозом на Сибір, списували майно батьків, називали паршивими, вошивими, бандитами і блядюгами. Таким методом вдалось втягнути в комсомол 9 дітей.

В подібний спосіб організовано і піонерів в цій школі: Стахів Галину д. Миколи (10 літ) за те, що не хотіла брати галстук, директор Березовська викинула зі школи і сказала, що з таким сміттям не хоче говорити; Гуменяк Стефу д. Дмитра (10 літ), коли ця не хотіла брати галстук, директор школи взяла за волосся і сказала: "Тебе має шляк трафити на Сибірі, я знаю, яким духом живе твоя мама"; Котовус Івана с. Івана (10 літ) за те, що не хотів брати

галстук, директор взяла за комір, вивела аж на вулицю і сказала: “Іди паршивий”, а також Кравчук Ірину викинула зі школи і сказала їй: “Іди до чорта, ти бандитко”.

Повищі дані, мабуть, будуть найкращим доказом, як провадиться виховання шкільної дітвори в “найкультурнійшій” державі світу.

Надвірнянський район:

22-23 січня в районному будинку культури відбулася друга районна партійна конференція за таким порядком:

1. Звіт про роботу Надвірнянського райкому КП(б)У від грудня 1948 р. по січень 1950 р.
2. Звіт ревізійної комісії КП(б)У.
3. Вибори райкому КП(б)У.
4. Вибори ревізійної комісії РК КП(б)У.

Зі звітними доповідями виступили: секретар райпарткому Горін і голова ревізійної комісії райкому КП(б)У Кочетов. Перший доповідач відмітив успіхи районної партійної організації та промислових підприємств району, які перевиконали план на 103 % та що економічно дали для держави 9 мільйонів 40 тисяч карбованців надпланово. До цих підприємств належать: ліспромгосп “Харківбуд”, нафтоперегінний завод, нафтопромисел і деревообробітний комбінат. Однак окрім успіхів є ще ряд недоліків, як: в Надвірнянському ліспромгоспі не введено нової техніки для підвищення дисципліни і продуктивності праці, між робітниками не ведеться агітаційна робота; райком мало приділяє уваги до створення первинних парторганізацій на підприємствах місцевої промисловості; районний відділ сільського господарства мало приділяв уваги організуванню колгоспів. Дальше доповідач велику критику підняв по роботі шкіл району, що районний відділ не проводив точного контролю по школах, школам мало приділяється медичної допомоги, а також в школах не ведеться антирелігійна пропаганда, бо деякі учителі і учні ходять до церкви, а учні не йдуть до школи в релігійні дні свят. Дальше Горін критикував пропаганду й агітацію райкому КП(б)У, що мало приділяє уваги вихованню населення в дусі радянського патріотизму і ненависти до найлютіших ворогів народу – українських буржуазних націоналістів. Райком КП(б)У мало керує роботою комсомолу, у висліді чого, є мала чисельність сільських комсомольців та слаба активність у соціяльній перебудові села.

В обговоренні звітної доповіді Горіна виступало ще 30 комуністів.

На цій конференції виступав також секретар обкому КП(б)У Єремягін, який поставив завдання на покращення роботи лісової та нафтової промисловости і організаційне зміцнення колгоспів.

Конференція прийняла за завдання виконати всі зобов'язання по ліквідації недоліків та піднести роботу. На закінчення обрано пленум райкому КП(б)У, ревізійну комісію та бюро.

При кінці січня в районному будинку культури відбулися районні комсомольські збори, на яких з доповіддю про підсумки роботи 2 пленуму ЦК КП(б)У виступив секретар райкому комсомолу Логінов. Доповідач підкреслив успіхи деяких первинних комсомольських організацій, але викрив і ряд недоліків в деяких комсомольських організаціях, які мало приділяють уваги підбору нових кадрів.

На зборах викривали ще факти неактивності секретарів первинних комсомольських організацій, які не стають ініціаторами соціалістичного змагання за дострокове виконання виробничих плянів та мало виступають перед молоддю з доповіддями і лекціями.

В дебатах брало ще участь 18 комсомольців і на закінчення зборів прийнято рішення поліпшити масово-політичну і внутрі-комсомольську роботу.

В першій половині лютого відбулася нарада партійного активу, на якій секретар райпарткому Горін схвалив активність масово-політичної роботи серед населення в справі виборів, але навів великі недотягнення, де місцевий актив і інтелігенція мало приділяють уваги селянам, ігнорують метод проведення зборів серед молоді, старших, демобілізованих [з] ЧА, інвалідів, погано працюють культурно-освітні установи. Винними [є], – сказав Горін, – керівники агітколективів, комуністи, комсомольці і активісти району, які не виїжджають по селах з району для поширення роботи. На кінці секретар райпарткому зобов'язав відділ пропаганди й агітації, щоб поліпшили свою роботу у підготовці до виборів.

В другій половині лютого відбулися районні партійні збори, на яких обговорено два питання: “Про стан і заходи поліпшення роботи в мережі партійної освіти” і “Про стан підготовки до виборів у Верховну Раду СРСР”. По першому питанню виступив секретар райпарткому Гордієвич*, який відмітив позитивні і негативні сторінки партійної освіти. Є успіхи, – сказав доповідач, – в партійній освіті: проведено ряд семінарів з пропагандистами і заняття проходять цікаво, але то тільки по деяких гуртках, бо

* Так у тексті.

більшість гуртків є відсталих від своєї роботи; пропагандисти до занять не підготовляються, заняття проводять сухо; погане відвідування слухачів, партійці не допомагають комсомольцям у навчанні. По цьому питанню в дебатах виступало ще 12 чоловік.

По другому питанню виступав секретар райпарткому Горін, який сказав, що деякі агітатори до підготовки виборів взяли на себе зобов'язання широко повести масово-політичну роботу серед населення. Але погано ведеться робота з господарськими кампаніями, повільно здають податки, поставки, слаба вирубка лісу і організування колгоспів. Погано працюють первинні парт-організації по підготовці до виборів. На кінці своєї доповіді Горін зобов'язав комуністів, щоб звернули всю свою увагу до підготовки виборів і організації колгоспів.

На закінчення зборів Горін ще раз зобов'язав всіх присутніх, щоб вони щиро взялися до роботи, на що всі погодилися.

При кінці березня відбулися районні партійні збори, на яких були обговорені "Підсумки виборів до Верховної Ради і завдання парторганізації". З доповіддю виступив секретар Горін, який відмітив деякі гуртки агітаторів, що під час виборів провадили свою ідейну роботу і вибори пройшли в 99,97 процентах, а промислові підприємства виконали і перевиконали свої пляни виробітку. Критикував тих комуністів і керівників пропаганди, які мало брали участь у підготовці до виборів та не карали тих агітаторів, що без поважних причин не виїздили у село на агітацію. Наше завдання, – сказав доповідач, – вести масово-політичну роботу та спрямовувати її на виконання завдань, поширювати колгоспи, змагати до того, щоб виконати і перевиконати пляни підприємств та скріпити внутріпартійну роботу первинних організацій, як: уповмінзагу, райспоживспілки, РО МВД, нафтоперегінного заводу.

З доповіддями про успіхи, критиками і самокритиками виступало ще 16 комуністів. На закінчення зборів прийнято рішення по ліквідації всіх недоліків.

Протягом м. січня комсомольські організації збільшились до 70 осіб.

Ланчинський район:

28 березня відбулися районні партійні збори, на яких було розглянуто підсумки виборів до Верховної Ради СРСР та чергові завдання райпарторганізації. Успіхом райпарторганізації було те, що населення проголосувало в 99,98 процентах, а також в міжчасі зорганізовано свіжих п'ять колгоспів (4.026 господарств) так, що тепер район повністю сколективізований. Окрім цих успі-

хів, викрито і ряд недоліків, як: райвідділ сільського господарства не закінчив виборчих плянів у колгоспах, не переглянуто норми і розцінки в трудовнях, підготовка в МТС до сівби проводиться слабо, внаслідок чого трактори погано працюють.

На закінчення збори прийняли рішення на організаційно-господарське зміцнення колгоспів, ліквідацію недоліків та одержання високого врожаю в 1950 році.

Яремчанський район:

4 січня в приміщенні райпарткабінету відбулися збори районного комсомольського активу. З доповіддю "Про підсумки роботи II пленуму ЦК ВЛКСМ про роботу в Свердловській обласній комсомольській організації" виступив секретар райкому комсомолу Абрам'юк, який у своїй доповіді висвітлив успіхи в Свердловській обласній комсомольській організації. Далі відмітив, що і в Яремчанському районі деякі первинні комсомольські організації досягли успіхів і зросли, а також піднесли свою активність у масово-політичній і культурно-освітній роботі серед молоді. Однак поруч цих успіхів є ще ряд недоліків, бо деякі комсомольські організації не прийняли в члени за цілий рік нових кандидатів і не ведеться робота політичних гуртків.

В дебатах по цій доповіді виступало ще 12 комсомольців, а на закінчення зборів виступив ще секретар райпарткому Петров, який поставив перед комсомольцями першочергові завдання постанови II пленуму ЦК ВЛКСМ.

21-22 січня відбулися районні звітно-виборчі партійні збори. З доповіддю про роботу райкому КП(б)У виступив секретар райпарткому Іщенко, який у своїй доповіді підкреслив успіхи парторганізації, від часу останніх звітно-виборчих зборів в минулому році, у розвитку промисловости, сільського господарства і культури району. Як недоліки в роботі парторганізації навів Іщенко брак припливу кадрів, незадовільну роботу відділу пропаганди й агітації в масово-політичній роботі на відтинку колективізації, бо за звітний час не зорганізовано в районі ані одного колгоспу. При кінці своєї доповіді Іщенко поставив завдання, щоб скріпити роботу агітаційно-масову і масово-виховну серед населення. В обговоренні доповіді Іщенка брало ще участь 32 чоловіки, які викрили успіхи і недоліки у своїй політичній роботі та критикували і самокритикували керівні кадри.

На кінці збори таємним голосуванням вибрали пленум райкому КП(б)У – 29 чоловік та ревізійну комісію в складі 5 чоловік.

22 січня відбувся I пленум райкому КП(б)У, який обрав секретарів та бюро РК КП(б)У у складі 7 чоловік.

16 лютого в приміщенні райпарткабінету відбувся пленум райкому ЛКСМУ, на якому брали участь пропагандисти, доповідачі і піонервожаті шкіл району. З доповіддю “Про підсумки роботи III пленуму ЦК ВЛКСМ та участь комсомольських організацій у підготовці до виборів у Верховну Раду” виступив секретар райкому комсомолу Абрам’юк, який підкреслив успіхи комсомольських організацій сс. Дора, Кремінці, Микуличин, 14-ї дистанції колії у підготовці до виборів через широку агітаційно-масову роботу серед населення. В обговоренні доповіді брало ще участь 21 чоловік і на закінчення пленум прийняв рішення поліпшити роботу по виконанню рішення III пленуму ЦК ВЛКСМ.

28 березня відбулися збори районного партійного активу. З доповіддю про “Підсумки виборів до Верховної Ради СРСР і чергові завдання районної партійної організації” виступив секретар райкому КП(б)У Іщенко, який відмітив успішне проведення виборів. Дальше доповідач порушив питання колективізації, тваринництва і поліпшення роботи лісових підприємств та підчеркнув, що для успішного ведення роботи треба поліпшити керівництво первинними організаціями. В дебатах по доповіді Іщенка виступило ще 21 чоловік і на закінчення зборів прийнято рішення по ліквідації всіх недоліків.

Пропаганда й агітація

Большевицька пропаганда в звітному часі проводилась головню в таких напрямках: роз’яснювальна кампанія в справі зголошення з повинною, підготовка до виборів, заготівля лісу та колективізаційна кампанія.

На тему наказу міністра безпеки Ковальчука відбулось в кожному селі навіть і по кілька мітингів, на яких, як звичайно, взивали присутніх, щоб переказали в ліс, хай бандерівці вертають до мирної праці, а всі провини будуть їм прощені. Друковані “накази” були розповсюджені в кожному селі по кількадесять штук.

В справі виборів до Верховної Ради велась безпереривно агітація аж до 12 березня. По всіх селах районів відбулись у зв’язку з цим мітинги, а агітатори роз’яснювали населенню “Положення про вибори”, а також відчитували різного рода лекції, як: “Права і обов’язки громадянина СРСР”, “Державне управління в СРСР”, “Виборча система СРСР – найдемократичніша в світі” і інші. В останніх днях перед виборами по всіх селах були розповсюджені виборчі плякати по 90-250 штук на село. (Докладніше про вибори на окремому місці).

Відносно заготівлі лісу, то тут большевики вже менше висиливались на роз'яснювальну кампанію, а обмежувались тільки статтями в пресі. Зате більше ужито примусу і силою вигнано потрібну кількість робітників в ліс як піших, так і з кіньми.

Найбільше, мабуть, присвячено в звітному часі уваги колективізації. По цій кампанії відбулось найбільше мітингів по селах, преса переповнена була статтями на цю тему, а окрім того, тут мали таки місце погрози, побої, арештування та різні підступи.

Окрім агітації за зголошенням з повинною, яка потерпіла повністю невдачу, всі інші кампанії увінчалися успіхом, але це, розуміється, тільки завдяки теророві, бо, якщо б не цей, то вся большевицька пропаганда на ніщо не здалася б.

Нижче подається зміст цікавіших мітингів та деякі імпрези в поодиноких районах.

Солотвинський район:

19 лютого в приміщенні середньої школи в Солотвині відбувся семінар “вихідного дня вчителя”, на якому були прочитані такі лекції: “Марксизм-ленінізм про релігію” і “Поточний момент”, а також обговорено питання про участь вчителів у передвиборчій кампанії. Того ж самого дня по деяких селах району була прочитана лекція для селян “Радянський виборчий закон”.

8 березня в Солотвинському клубі відбулося свято жінки і збори, на яких з доповіддю про міжнародний жіночий день виступила завідувача парткабінетом Богомаз. Після доповіді відчитували зміст листів до Сталіна і матері Олега Кошового. Відмітили жінок-активісток за материнське піклування про дітей-сиріт, а матері, яка народила в січні троє дітей (Гедзик Марія з с. Маркова Солотвинського району), вислано дарунок – дитяче придане. В цей день жінки-активістки зробили вінки і поклали на могилу впавших героїв. На закінчення зборів відбувся концерт гуртків самодіяльності райклубу.

Надвірнянський район:

З початком лютого по всіх селах району відбувались бесіди і лекції на теми: “Розвиток країн народної демократії”, “Природні багатства СРСР”, “Боротьба з українськими буржуазними націоналістами” та “Стан колективізації у Львівській області”.

22 лютого в районному Будинку культури відбулося засідання районних депутатів, партійців і громадських організацій, присвячені 32-річниці Радянської армії. Засідання відкрив секретар райпарткому Гордієвич. З доповіддю “Радянська армія – захис-

ниця великих завоювань Жовтневої соціалістичної революції” виступив Протасов, який розповів про створення Червоної армії, про заслуги збройних сил в Жовтневу революцію, про всесвітньо-історичну перевагу над німцями і врятування Європи від фашистського ярма. Прочитано привітальний лист до Сталіна. На закінчення відбувся концерт художньої самодіяльності.

В с. Битьків відбувся мітинг, на якому якийсь Палій говорив приблизно так: “Ми боролися і боремося з капіталістичними країнами, бо там не правдива демократія. Наша перемога над Японією, Італією та Німеччиною і півмільйонна армія в Китаю. Ми викрили Райка в Угорщині і його спільників, які хотіли запропастити угорський народ”.

На закінчення мітингу нагородили деяких робітників за приємне виконання норм по 3 м сукна, а деяких годинниками.

В звітному часі в с. Гаврилівка Ланчинського району відбувся мітинг, на якому виступав голова сільради Воробець Гаврило (місцевий комуніст). У своїй промові він говорив таке: “Бандера гундав перед американцями, що Україна немає свого прапора, але Радянський уряд настільки людяний, що пішов на угоду з Бандерою і дав Україні кавалок прапора, най не плаче. Дарував життя всім бандитам та звернувся ще раз до них з наказом”.

3 промовами виступало тут ще 5 осіб, а після мітингу відбулося свято пісні, де збірний хор зі сіл району відспівав гімн Радянського Союзу і “Верховину”.

Яремчанський район:

При кінці м. лютого в Яремчу відбулась бесіда на тему “Матеріальна і культурна допомога Радянського Союзу для України після німецької окупації”. Бесіду проводив агітатор Василь Старунчак, який говорив, що ще довго війна тривала, як вже з Москви, Уралу, Ленінграду і Сибіру йшли на Україну великі транспорти з лісом, будівельним матеріалом, посівами і худобою.

3 січня в с. Білі Ослави відбувся мітинг, присвячений “Наказові Міністра Державної Безпеки УРСР”. З промовою виступив лейт. Робок, який заявив: “Хто з вас стрічається з бандерівцями, скажіть і перекажіть їм, нехай вони здаються, а це все буде їм дароване. Хто має родину в Сибіру, родина буде додому завернена. А коли знищена господарка даної родини, то держава відбудує ще краще, як була. Пощо їм носити зброю, коли війни й так немає зараз, на яку вони надіються. Зараз існує мирний час, треба працювати мирно й чесно для Радянської влади”.

Потім виступав місцевий стрибок Івасюк і говорив по-руськи: “Ану скажіть товариші, яка з того користь, що бандерівці сидять по лісі. Що вони можуть зробити? Нічого. Як я 1945 року приїхав з Германії, їх ще тоді було багато, як листу на дереві і мене просили, щоб я ішов з ними, але я не хотів і добре зробив. Перекажіть їм, хай нічого не бояться і приходять з повинною”.

7 січня в цьому селі знову був мітинг, на якому було присутніх около 200 осіб. З промовою виступав райпрокурор Бурлачко, який дивувався, що бандерівці, мабуть, бояться обману, тому не голосяться. Взивав присутніх, щоб переказали, що це не будь-що, але наказ Верховної Ради і підпис Міністра Безпеки і воно незмінне. Хай нічого не бояться, а приходять якнайскорше.

22 лютого в с. Чорні Ослави був мітинг, на якому секретар райпарткому Іщенко силував присутніх вписуватись до колгоспу. Тоді виступила біднячка Панько Василина і каже: “Як прийшла Радянська влада, я думала і тішилась, що краще проживу, а та Радянська влада нині від такої біднячки забирає останній кусок хліба і той клаптик землі”. На це Іщенко: “Ну, Панько, що Радянська влада то бандити?” Тоді Панько відповіла: “Ще гірше, як бандити. Бандити ще мені не видирали куска хліба з уст, а ви видаєте і хочете, щоб я згинула. Застрільте мене нині, хай не мучуся так на світі”. Тоді всі присутні закричали: “Краще розстріляйте нас, а не мучте вписуватись до колгоспу”. Тут знову виступила 60-літня Кондрюк Гафія і говорить: “Я мала двох синів, як соколів, як дві очі в голові. Я одного віддала, щоб життя положив за батьківщину, за землю, а другий в районі працює для Радянської влади”. А далше закричала як божевільна: “Мій син упав за землю свою, а ви прийшли та в нас відбираєте, ви рабівники, я не дам землю свою, щоби навіть трупом на ній лишилась. Цю землю я дістала від своїх батьків і її не дам нікому”. Коли Іщенко почав успокоювати її, говорячи, що ніхто в нікого землю силою не відбирає, що в колгосп люди вписуються добровільно та, що вона не розуміє, що значить жити по-культурному, Гафія заявила: “Якщо це добровільно вписуватись в колгосп, то, як до мене хтось прийде, щоб я вписувалась, то я йому сокирою голову відрубаю”.

Побачивши, що з розлюченими жінками не дасть ради, Іщенко від'їхав з нічим.

Поліційний терор, провокація, судівництво

В боротьбі проти ревруху большевицькі поліційні органи в звітному періоді менше практикували засідки, бо в цьому часі рух підпільників не був замітний. Зате головну увагу звернули на роз-

шуки по селах та перевірки лісів навіть більшими групами. І так: 22 лютого в с. Луг Яремчанського району 30 большевиків з Яремча і Надвірної протягом двох днів переводили основні розшуки, – зривали підлоги, валили печі, перекидали з місця на місце сіно по стодолах та стайнях. Опісля такі самі розшуки робили большевики в с.Заріччя цього ж району рівно ж протягом двох днів. Розшуки такі провадили большевики і по інших районах.

В Солотвинському районі большевики перевіряли більшими групами лісові масиви, а деякі відтинки проходили розстрільною. В деяких місцевостях квартирували по кілька днів на полонинах, зробивши собі колиби з господарського сіна та наслуховували днем і ніччю, чи не почують якісь голоси, або не побачуть дим. У висліді цих перевірок віднайшли большевики в цьому терені зимовий постій підпільників.

Більшою групою (около 140 бійців) робили большевики перевірку лісів в Надвірнянському районі і тут рівно ж віднайшли постій НОСБ і внаслідок цього впало 7 підпільників.

Другим засобом поборювання ревруху було монтування свіжої агентури, яку наставляли слідити за повстанським рухом вже на весняний сезон. Головно звернули увагу, щоб слідити перед Великодними святами, бо, як висловився один оперативник, у партизанів такий закон, що вони, хоч би йшли й 7 кілометрів до села, мусять на Великдень мати яйця.

В Яремчанському районі масово вербує агентуру Львівське колійове МГБ. Сексотів закликають аж до Львова і тут вони дістають завдання. Люди ці їдуть нібито лічитись або робити якісь закупи. В с. Яблониця цього ж району оголосили большевики, що за побиття мадярами людей, буде Мадярщина платити відшкодування, але свідки в цій справі мусять їхати до Львова. На свідків покликають якраз сексотів. Дається завважити, що керування агентурою, навіть зовнішньою, чимраз більше перебирає область.

В боротьбі проти українського народу застосували большевики вивози, арештування, засуди на політичному тлі та сильний терор у зв'язку з насильним організуванням колгоспів.

Зі Солотвинського району вивезено: 19.II.[19]50 р. з с. Пороги – 22 родини, 20.II.[19]50 р. з с. Луквиця – 5 родин (17 осіб). Вивезених відставляють до лягру в Брошневі Перегінського району. Арештовано в цьому терені за співпрацю з підпіллям 8 осіб, засуджено на 25 літ тюрми Гутник Михайла з с. Гута за співпрацю з реврухом.

В Надвірнянському районі вивезено протягом звітного періоду 31 родину (101 особа). І так: 4.II.[19]50 р. з с. Зелена – 8 родин

(26 осіб), з с. Пнів – 8 родин (24 особи), 2.III.[19]50 р. з с. Зелена – 9 родин (36 осіб), з с. Лоева – 6 родин (18 осіб). Вивезених забрали до лягру в Коломиї.

Яремчанський район: 28.III.[19]50 р. з с. Білі Ослави вивезено 4 родини (14 осіб), з с. Заріччя – 7 родин, а з Делятина – 4 родини (11 осіб). Вивезених відставлено до лягру в Коломиї. За співпрацю з підпіллям арештовано 10 осіб.

Вибори до Верховної Ради СРСР

Ще на два місяці перед виборами пішла шалена перед-виборча підготовка. З районів раз у раз приїжджали на села з мітингами, а всі учительські сили зістали заангажовані до агітації. Вони роз'яснювали населенню “Положення ...”, про права громадянина в СРСР та про інші большевицькі благодати.

На місяць перед виборами поприїздили на села агітатори з районів, які вже і осталися аж до дня виборів. Вони підготовляли виборчі комісії, виготовляли списки виборців, підготовляли виборчі льокалі. При кінці лютого вже списки виборців були готові і від того дня виборчу діляницю охороняли і цивільні дижури, і стрибки, міліціанти чи бійці. Дижурних раз у раз контролювали участкові міліції, а час до часу і оперуповноважені. За підготовкою до виборів наглядав цілий час райпартком.

На два-три тижні перед виборами агітатори попривозили плякати з біографіями Москаленка і Турянці, як кандидатів до Верховної Ради. В багатьох селах плякати ці зараз позникали так, що треба було постарати інші. В с. Пасічна Надвірнянського р-ну вже другого дня на протязі трьох кілометрів всі виборчі плякати були позривані. Коли агітатори порозліплювали знову, то одної ночі Москаленка попідмальовував хтось людським калом, а решта лозунгів знову поздирав. Другого дня большевики знайшли ведро, пензель та ще трохи “фарби”.

Самі вибори розпочалися у багатьох місцевостях вже від 24 години 11 березня. На той час всі опербоївки та військо з райцентрів охороняли виборчі діляниці і гонили людей голосувати, або самі вганяли по селу з урнами.

Загально населення до виборів не квапилось, а большевики цим дуже і не переймалися. Позабиравши урни і бюлетені, вони самі голосували за виборців, що на 50 проц. населення навіть не бачило бюлетенів на очі. Приміром, на прис. Межибріцьке с. Зелена Надвірнянського р-ну голова групи, що повинен був ходити по цілому присілку з урною, спав цілу ніч в одного госпо-

даря. Вставши рано, він всі бюлетені скидав до урни, а господареві сказав повідомити людей, що вони вже всі проголосували.

У виборчих дільницях окремих виборчих льокалів взагалі не було і виборці мусили вкидати бюлетені до урн таки на очах виборчої комісії та енкаведистів. Про якісь зчеркування імен депутатів не було й мови. Одним словом “вибори” ці, це була звичайна большевицька виборча комедія, яка стільки мала спільного з демократією, що й сама “Сталінська конституція” та цілий Радянський Союз.

В Л А С Н Е С Е Р Е Д О В И Щ Е

І. ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ

Матеріальний стан селянства в порівнянні до попереднього звітного часу зовсім не покращав, а можна сказати, що ще погіршивсь. По-перше, з прохарчуванням в населення ще гірше, як в останньому кварталі, бо тоді ще дехто мав, може, і своєї трохи муки (житна і ячмінна), м'ясо, товщ чи бриндзю, але цих харчів поза січень майже ніколи не вистачає, і головним прохарчуванням лишається тепер бараболя, біб, кукурудзяна мука та капуста (не в кожного). Розуміється, що муку кожний мусить купувати, як рівно ж і хліб, який тут майже ніхто ніколи не пече, а тільки купують (якщо є) в робітничих магазинах. По-друге, у зв'язку зі зимовим часом справа одягу-взуття рівно ж погіршилась, бо вбратись треба таки добре, а купувати нема за що. В цьому часі селянин зі своєї господарки рішучо вже немає що продавати, щоб набути якийсь гріш, хіба останню корову, тому всі свої матеріальні потреби мусить заспокоювати зі заробітної платні. (Слід підчеркнути, що селянство в цих теренах (окрім Ланчинського району) розглядається як напівробітництво, бо майже кожний селянин попри свою господарку десь працює, або на якомусь підприємстві, або на лісорубці. Навіть ті селяни, що опинились в колгоспі, то даліше працюють на своїх старих місцях, а до праці в колгоспі виходять їхні жінки, або й ці ні, бо большевикам не так ходить на працю, як оте, щоб ограбити такого чоловіка з його власности.). Як побічний дохід можна брати ще під увагу равбшіцерку, але ця, хоч дуже поплатна, то заризикована і управляють її тільки одиниці. Тому і проблема прохарчування, і проблема одягу-взуття далеко складніша до розв'язання в цьому кварталі, ніж була в попередньому.

Колгоспне селянство, яке вже довше сколективізоване, з прохарчуванням та з одягом ще гірше стоїть, чим одноосібники.

Здані виключно на колгоспний пайок, ці селяни протягом зими з харчами чулись таки дуже погано, ходили обдерті, а в багатьох випадках мусили попродавати останні корови, бо не було чим прогодувати до весни. Дещо краще жили свіжосколективізовані селяни, які мали ще свій запас та ті, що літом накрали з колгоспного поля.

Відносно опалу, то ситуація не змінилась і його, окрім, хіба, долішніх сіл, селянство має ще наразі подостатком. Заслугою тут будуть підпільники, з огляду на яких різні лісники на все дивляться через пальці.

Культурно-освітній стан селянства назагал низький. Між населенням ще і досі є великий процент неписьменних, а й тепер багато дітей не відвідує школу в зв'язку з браком одягу-взуття. Вправді большевики майже в кожному селі організують курси неписьменних, але з них населення дуже мало користує, бо ставиться до них байдуже. Щодо організованого большевиками культурно-освітнього життя, то населення в загальному бойкотує його. Живу участь в культурному житті беруть тільки ті села, що вже давніше сколективізовані, а молодь скомунізована.

Санітарний стан селянства не задовільний. Населення про гігієну не дбає, не звертає уваги на здоров'я, а з перепрацьовання та недоїдання дуже часто хорує на різні недуги. Небезпечне явище – це венеричні недуги, які дуже масово поширені в усіх селах районів, а в деяких кількість хворих перевищує навіть 60 проц. загального числа населення (Надвірнянський район). Стан народин, помимо шумної большевицької допомоги багатодітним матерям та ще шумнішої охорони здоров'я, в порівнянні до смертності, досить слабо представляється. Приміром, в с. Кричка Солотвинського району на 1500 осіб населення в 1949 році народилось 58 дітей і в цьому ж часі померло тут 49 осіб; в першому кварталі цього року в цьому селі народилось 18 дітей, а вмерло 16 осіб. Такий приріст населення – це не зовсім заспокоююче явище, а по інших селах він, мабуть, не кращий.

Наставлення селянства до большевиків скрайно вороже і воно в порівнянні до минулого року не змінилось, і можна твердити, що не зміниться. Якщо большевицькі зарядження виконуються майже вцілості, то не тому, що населення свідоме свого обов'язку супроти держави, а тільки тому, що до цього змушує його большевицький терор, страх перед конфіскацією майна, перед вивозом у Сибір. Якщо б не ці допоміжні засоби, то різні зарядження, якого б вони характеру не були, виконувалися б заледве в 10 процентах або й менше. Це саме відноситься до

большевицької пропаганди, яка між населенням немає жодного впливу. Видно це по різних мітингах, яких селянство й слухати не хоче і треба аж бійців, щоб десь-когось силою притягнути, та по обходах всяких роковин чи свят. Ці з великим шумом відсвятковуються тільки по містах, школах та деяких підприємствах, а в селах на них ніхто не звертає жодної уваги.

Зовсім інакше впливає на населення терор і провокація. Народ такий застрашений різними большевицькими провокативними прийомами, що до дуже рідкісних випадків належить, щоб хтось, не знаючи докладно підпільника, допоміг йому харчем чи розвідкою. Бувають випадки, що селянин зі страху перед провокацією навіть підпільників видає в руки большевиків. Приміром, 19 березня Іван Ференчук з с. Зелена Надвірнянського району, не пізнавши докладно підпільників, повідомив гарнізон і внаслідок того впало 6 людей.

Колгоспне селянство рівно ж до большевицької влади ворожо настроєне, а таких, що вповні віддані большевикам, знаходиться лише по два-три на колгосп. Це буде голова колгоспу та ще хтось з управи, що належать до компартії і зі зброєю в руках воюють проти ревруху. Решта колгоспників ненавидять большевиків зі щирого серця, бо ці ж зіпхали їх на дно нужди.

Ідейно-моральний стан селянства назагал задовільний і в цьому кварталі, можна сказати, він дещо покращав. Вплинув на це, як звичайно, прихід весни, а з ним і надія на скорий вибух війни. Вправді в терені зорганізовано ряд свіжих колгоспів і це вказувало б, що населення морально заломане, але практика виказала, що опір селянства проти колективізації мало що помагає, бо большевики силою забирають реманент, худобу і організують колгосп, зовсім не дивлячись на це, чи підписав хтось “добровільно” заяву, чи взагалі її не підписував. Зрештою тут багато впливає розмах нашої боротьби. Де наш рух краще діє, там і стійкість населення краща, де наш рух менш помітний, там протилежно. Приміром може послужити Яремчанський і Солотвинський райони під час організування колгоспів. В першому, при підтримці ревідпілья і населення ставило сильніший опір так, що з тяжким трудом вдалось большевикам зіптити тут 4 колгоспи (при організуванні четвертого наших протидій не було). В другому ж, при відсутності наших будь-яких протидій, зорганізували большевики майже без труду 7 колгоспів.

Наставлення селянства до нас зовсім прихильне (в тому [числі] і колгоспного), а в багатьох випадках цілком віддане. Незважаючи на скрутний матеріальний стан і большевицький

терор, селянство підтримує нас харчами (ділиться останньою бараболею, дає останнє теля на м'ясо), подає розвідку, допомагає в праці.

Щодо політичної вироблености, то вона у селянства не зовсім задовільна. Селянство розуміє потребу власної держави, знає, що потрібно жертв, щоб здобути її, але в основній своїй масі розчисляє виключно на зовнішню інтервенцію, а у власні сили не вірить. Тільки одиниці з населення правильно розглядають проблему власних сил.

Для ще кращого закріплення наших позицій при цьому шарі суспільства потрібно такі бойових акцій. Ані література, ані індивідуальні розмови, того не зроблять, що бойовий удар по окупантові або вислужниках.

Під матеріальним оглядом робітництво дуже слабо стоїть і з харчами справа у нього ще важче представляється, чим у селян. На думці маю тих робітників, що здані виключно на свою заробітну платню, як одинокий засіб до життя. Вони, якщо місячно й заробляють по 400 крб., то за ці гроші можна купити якраз центнер кукурудзяної муки (тільки, щоб вдалось). При великій сім'ї, а ще до того не працездатній, мука ця дуже скоро минеться, а на закуп ще якихось кращих продуктів робітник такий не дуже може собі дозволити. Тому дуже часто можна стрінати робітників, що через цілий день працюють тільки на печеній бараболі.

Відносно одягу-взуття, то робітництво не краще представляється від селянства. Хоч в цьому кварталі в робітничих магазинах помітно більше різного лахміття (порядного чогось ніколи немає), як передше, то звичайному робітникові це не принесло користі. По-перше, ціни надто вигорувані, а по-друге, зароблений гріш треба скорше повернути на закуп харчів, які мусять бути, а про одяг якось можна обійтися. (Знижка цін в цьому кварталі не принесла ще майже жодної користі.).

Наставлення робітництва до большевиків вороже, а виїмок становлять тільки стахановці та адміністрація різних підприємств, які добре матеріально забезпечені і з теперішнього режиму в повні задоволені.

До нашого руху робітництво наставлене назагал прихильно. (Не вчислюю тут стахановців, які до визвольної боротьби, якщо не ворожо, то байдуже відносяться та кваліфікованих робітників на командних постах, якими є переважно москалі або партійні українці-східняки.). Робітники читають нашу літературу, радо стрічаються з підпільниками, часто звертаються за поміччю проти надужиття зі сторони їхньої адміністрації та нерідко підпомагають підпільникам

фінансово. Слід підкреслити, що між робітниками трапляються високоідейні одиниці, що вповні віддані визвольній боротьбі.

Національна свідомість та політична виробленість робітників дещо нижче стоїть, чим селян, але стан цей поступово кращає.

Організаційне закріплення між робітництвом зовсім можливе, а тільки потрібно якнайбільше відповідної літератури та, головне, індивідуальних стріч з поодинокими людьми.

Болючим явищем і далі лишається те, що, як селянство, так і робітництво, свій гірко запрацьований карбованець, місто повернути на найнеобхідніші потреби, пропивають. Бувають випадки, що селянин з останнього вже міха вибере дрібнішу бараболю і вижене самогонку, мовляв, я продам і куплю за ті гроші муки, а опісля протягом тижня-двох сам видудлить ті “адамові сльози” і нема ані муки, ані бараболі.

Основну масу сільської інтелігенції становить молоде учительство, яке рекрутується зі Східних і Західних областей. І одні, і другі майже всі комсомольці, тому до рад. влади прихильно наставлені, а деякі навіть аж надто віддано ангажуються в політичній роботі – організуючи культурно-освітнє життя чи молодіжні організації.

Під національною свідомістю і запізнанням з нашими ідеями краще представляються місцеві інтелігенти, але большевицька школа і дійсність позначились на них своїм впливом і вони до визвольної боротьби байдужіють, якщо не протидіють їй, а головну увагу звертають на особисте життя. Приїжджа ж молода інтелігенція слабо запізнана з нашими ідеями, або й зовсім ні і дуже ними цікавиться, а запізнавшись, змінює свій погляд на нашу боротьбу, якою вона набрала з большевицької пропаганди, на краще. Скільки однак тут щирости – годі сказати. Наставлення до нас цих людей назагал виглядало б лояльне, але це може бути й продиктоване обставинами, бо там, де чуються безпечно, то є випадки, що виступають проти нас.

Старша сільська інтелігенція до большевиків наставлена зовсім позитивно, зорієнтована тільки, щоб якось “побудувати” собі життя, а на визвольну боротьбу не звертає уваги.

Міська інтелігенція з ревідпідпіллям тримає дуже слабкий контакт, а коли взяти під увагу управу різних установ та большевицьку адміністрацію, та й стільки ні. Люди ці вже вповні освоїлись з існуючим станом і большевицька дійсність є для них чимсь незмінним.

Матеріальний стан сільської інтелігенції в порівнянні до селянства, робітництва та інтелігенції міської, зовсім задовіль-

ний (як на большевицьку дійсність). Правда, навіть 1.000 крб. (двоставкова місячна платня вчителя) не вистачає на таке життя, яке повинен би мати інтелігент, бо, і 1 кг м'яса коштує 13 крб., і масло – 40 крб., і мука – 4 крб., і молоко – 2 крб. і т. д., але треба взяти під увагу, що деякі життєві потреби сільський інтелігент не потребує оплачувати, або тільки частинно (опал, помешкання), а в місті це все коштує грошенята. Тому життя сільського інтелігента, як це висловлюються східняки, зовсім “хороше”.

Найкращим засобом поширення і закріплення наших ідей між інтелігенцією – це, попри літературу, індивідуальні стрічі.

Сільська молодь назагал до большевицької влади наставлена неприхильно, а в дуже багатьох випадках – скрайно вороже. Різні большевицькі зарядження вона переважно бойкотує, а як дещо виконує, то під примусом.

В парі з ворожим наставленням до рад. влади, йде прихильна, а то й зовсім віддана, постава до нашого руху. Молоді хлопці, хоч не є політично вироблені, розуміють потребу боротьби з окупантом, допомагають нам в бойових акціях, а й самі нерідко включаються в боротьбу. Це саме відноситься і до дівчат, які з нараженням власного життя допомагають підпільникам харчами і розвідкою.

Негативною сторінкою молоді – це аморальна поведінка, пиятика, а також щораз частіше присвоювання собі вульгарних большевицьких навичок.

Міська молодь вповні підпала під большевицький вплив, бере живу участь в культурно-освітній роботі і дедалі нічим не різниться від тої молоді, що від дитинства вихована в комуністичному дусі.

Середньошкільна приїжджа молодь майже вся в комсомолі, з нашими ідеями не запізнана, бо ніхто до неї з чимсь подібним не відважиться і підступити (розуміється з легальників). Не далеко краший стан і місцевої середньошкільної молоді, яка, хоч і запізнана з нашими ідеями (була ж наочним свідком повстанської боротьби), опинившись у ворожому оточенні, тратить зразу духовий зв'язок з підпіллям, а опісля взагалі зриває контакт, вступає в комсомол та поволі відривається від рідного ґрунту. Тримаються, хіба, ще ті, що живуть дома, а до школи доїжджають чи доходять.

На окрему увагу заслуговує сільський доріст, який сьогодні являється найпатріотичнішим елементом. Оці молоді хлопці прямо обожають підпільників і зі щирого серця допомагають їм, чим тільки можуть.

Не від речі буде підчеркнути на цьому місці мужню поставу

шкільної дівчороти, яка з подиву гідною завзятістю оперується залучуванню її в піонерські організації. Якщо дітей викидають з класу, прозивають найвульгарнішими словами, страшать виводом на Сибір, замикають після науки, а нерідко й б'ють, і вони все-таки не подаються, то таку стійкість можна назвати, хіба, тільки героїзмом.

Побажане було б, щоб журнал "Малі друзі" появлявся частіше, бо до цього часу на цьому терені є тільки до розпорядимості перше число.

Майже всі хованці, як: утікачі зі Сибіру, родини підпільників, околотники, у зв'язку з останнім "наказом", поголосились на поліційні органи. Не "скористали" з "наказу" тільки молоді хлопці, що укриваються від побору до ЧА.

Всі москалі на керівних постах наставлені до нас скрайно ворожо, а всі чорноробочі на кожному кроці підчеркають свою нейтральність.

II. З ХРОНІКИ РЕВОЛЮЦІЙНОЇ БОРОТЬБИ

Солотвинський район:

11.II.1950 р. в с. Луквиця зістав застрілений цивільною особою стрибок, бувший голова сільради Стефанишин Петро. Цей виступник осінню виїхав у Східні області, а тепер повернувся ([о]зброєний) до рідного села на відпустку і захвалював "добробут" на Україні.

26.I.1950 р. в с. Пороги застрілився заскочений більшовиками один підпільник. (В попередньому звіті неправильно заподано, що він упав 25 грудня 1949 р.).

В Надвірнянському районі, в с. Зелена, 18.III.1950 р. впала одна підпільниця, а 19.III.1950 р. – 6 підпільників.

Ланчинський район:

11.II.1950 р. в с. Парище загинули заскочені більшовиками в бункрі друзі Бистрий і Гонта. Відкидаючи гранати, кинені більшовиками до бункру, друзі вбили одного більшовика, двох тяжко ранили, а одного легко. Того самого дня в с. Вишнівці застрілився заскочений більшовиками у бункрі друг Понурий (новик).

Яремчанський район:

21.III.1950 р. в с. Білі Ослави знищено одну автомашину з деревом.

24.III.1950 р. в с. Чорний Потік здемольовано сільраду і забрано товари з кооперативи.

25.III.1950 р. в с. Луг спалено сільраду і хату-читальню.

29.III.1950 р. в с. Білі Ослави голова сільради Щерб'юк Микола не хотів підписати заяву до колгоспу і подер її. Опісля кинувся з криком на большевиків (хапав за автомат), що вони мордують людей, але його зв'язали, сильно побили і забрали до райцентру. По півтора місяця випустили, бо населення посвідчило, що він "кантюжений".

22.III.1950 р. в с. Чорні Ослави большевики зайшли до одної хати, в якій була сама жінка (вдова по вбитому большевиками в 1945 році Дмитрові Вертипорох). Коли большевики зачали силувати її, щоб записалася до колгоспу, вона вхопила сокиру і хотіла зарубати одного з них, але він утік, а й другі залишили її, говорячи, що вона дурна.

III. ВТРАТИ УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ

В Солотвинському районі вивезено за звітний квартал 27 родин, забрано до ЧА 54 хлопці. За співпрацю з реврухом арештовано 8 осіб, засуджено 1 особу на 25 літ.

В Надвірнянському районі вивезено 31 родину (101 особа).

В Яремчанському районі вивезено 15 родин, арештовано 10 осіб. (7 арештовано за співпрацю з реврухом, 2 за те, що мали зброю, а одного невідомо за що).

2.III.1950 р. в лісі на терені с. Яблониця п'яний міліціонер застрілив одну дівчину (Капітанчук), що доглядала коней.

Слава Україні!

Місце постою, 15.VII.1950 р.

Варнак

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 372, т. 23, арк. 400-422.

Оригінал. Машинопис.

РОЗДІЛ III.

ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ РАЙОННИХ ПРОВІДІВ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН

на перших записуваннях та на записках, зроблених на чистому папері, вказує на дату 10.10.14, 10.1.15, 10.1.16, 10.1.17, 10.1.18, 10.1.19, 10.1.20, 10.1.21, 10.1.22, 10.1.23, 10.1.24, 10.1.25, 10.1.26, 10.1.27, 10.1.28, 10.1.29, 10.1.30, 10.1.31, 10.1.32, 10.1.33, 10.1.34, 10.1.35, 10.1.36, 10.1.37, 10.1.38, 10.1.39, 10.1.40, 10.1.41, 10.1.42, 10.1.43, 10.1.44, 10.1.45, 10.1.46, 10.1.47, 10.1.48, 10.1.49, 10.1.50, 10.1.51, 10.1.52, 10.1.53, 10.1.54, 10.1.55, 10.1.56, 10.1.57, 10.1.58, 10.1.59, 10.1.60, 10.1.61, 10.1.62, 10.1.63, 10.1.64, 10.1.65, 10.1.66, 10.1.67, 10.1.68, 10.1.69, 10.1.70, 10.1.71, 10.1.72, 10.1.73, 10.1.74, 10.1.75, 10.1.76, 10.1.77, 10.1.78, 10.1.79, 10.1.80, 10.1.81, 10.1.82, 10.1.83, 10.1.84, 10.1.85, 10.1.86, 10.1.87, 10.1.88, 10.1.89, 10.1.90, 10.1.91, 10.1.92, 10.1.93, 10.1.94, 10.1.95, 10.1.96, 10.1.97, 10.1.98, 10.1.99, 10.1.100, 10.1.101, 10.1.102, 10.1.103, 10.1.104, 10.1.105, 10.1.106, 10.1.107, 10.1.108, 10.1.109, 10.1.110, 10.1.111, 10.1.112, 10.1.113, 10.1.114, 10.1.115, 10.1.116, 10.1.117, 10.1.118, 10.1.119, 10.1.120, 10.1.121, 10.1.122, 10.1.123, 10.1.124, 10.1.125, 10.1.126, 10.1.127, 10.1.128, 10.1.129, 10.1.130, 10.1.131, 10.1.132, 10.1.133, 10.1.134, 10.1.135, 10.1.136, 10.1.137, 10.1.138, 10.1.139, 10.1.140, 10.1.141, 10.1.142, 10.1.143, 10.1.144, 10.1.145, 10.1.146, 10.1.147, 10.1.148, 10.1.149, 10.1.150, 10.1.151, 10.1.152, 10.1.153, 10.1.154, 10.1.155, 10.1.156, 10.1.157, 10.1.158, 10.1.159, 10.1.160, 10.1.161, 10.1.162, 10.1.163, 10.1.164, 10.1.165, 10.1.166, 10.1.167, 10.1.168, 10.1.169, 10.1.170, 10.1.171, 10.1.172, 10.1.173, 10.1.174, 10.1.175, 10.1.176, 10.1.177, 10.1.178, 10.1.179, 10.1.180, 10.1.181, 10.1.182, 10.1.183, 10.1.184, 10.1.185, 10.1.186, 10.1.187, 10.1.188, 10.1.189, 10.1.190, 10.1.191, 10.1.192, 10.1.193, 10.1.194, 10.1.195, 10.1.196, 10.1.197, 10.1.198, 10.1.199, 10.1.200, 10.1.201, 10.1.202, 10.1.203, 10.1.204, 10.1.205, 10.1.206, 10.1.207, 10.1.208, 10.1.209, 10.1.210, 10.1.211, 10.1.212, 10.1.213, 10.1.214, 10.1.215, 10.1.216, 10.1.217, 10.1.218, 10.1.219, 10.1.220, 10.1.221, 10.1.222, 10.1.223, 10.1.224, 10.1.225, 10.1.226, 10.1.227, 10.1.228, 10.1.229, 10.1.230, 10.1.231, 10.1.232, 10.1.233, 10.1.234, 10.1.235, 10.1.236, 10.1.237, 10.1.238, 10.1.239, 10.1.240, 10.1.241, 10.1.242, 10.1.243, 10.1.244, 10.1.245, 10.1.246, 10.1.247, 10.1.248, 10.1.249, 10.1.250, 10.1.251, 10.1.252, 10.1.253, 10.1.254, 10.1.255, 10.1.256, 10.1.257, 10.1.258, 10.1.259, 10.1.260, 10.1.261, 10.1.262, 10.1.263, 10.1.264, 10.1.265, 10.1.266, 10.1.267, 10.1.268, 10.1.269, 10.1.270, 10.1.271, 10.1.272, 10.1.273, 10.1.274, 10.1.275, 10.1.276, 10.1.277, 10.1.278, 10.1.279, 10.1.280, 10.1.281, 10.1.282, 10.1.283, 10.1.284, 10.1.285, 10.1.286, 10.1.287, 10.1.288, 10.1.289, 10.1.290, 10.1.291, 10.1.292, 10.1.293, 10.1.294, 10.1.295, 10.1.296, 10.1.297, 10.1.298, 10.1.299, 10.1.300, 10.1.301, 10.1.302, 10.1.303, 10.1.304, 10.1.305, 10.1.306, 10.1.307, 10.1.308, 10.1.309, 10.1.310, 10.1.311, 10.1.312, 10.1.313, 10.1.314, 10.1.315, 10.1.316, 10.1.317, 10.1.318, 10.1.319, 10.1.320, 10.1.321, 10.1.322, 10.1.323, 10.1.324, 10.1.325, 10.1.326, 10.1.327, 10.1.328, 10.1.329, 10.1.330, 10.1.331, 10.1.332, 10.1.333, 10.1.334, 10.1.335, 10.1.336, 10.1.337, 10.1.338, 10.1.339, 10.1.340, 10.1.341, 10.1.342, 10.1.343, 10.1.344, 10.1.345, 10.1.346, 10.1.347, 10.1.348, 10.1.349, 10.1.350, 10.1.351, 10.1.352, 10.1.353, 10.1.354, 10.1.355, 10.1.356, 10.1.357, 10.1.358, 10.1.359, 10.1.360, 10.1.361, 10.1.362, 10.1.363, 10.1.364, 10.1.365, 10.1.366, 10.1.367, 10.1.368, 10.1.369, 10.1.370, 10.1.371, 10.1.372, 10.1.373, 10.1.374, 10.1.375, 10.1.376, 10.1.377, 10.1.378, 10.1.379, 10.1.380, 10.1.381, 10.1.382, 10.1.383, 10.1.384, 10.1.385, 10.1.386, 10.1.387, 10.1.388, 10.1.389, 10.1.390, 10.1.391, 10.1.392, 10.1.393, 10.1.394, 10.1.395, 10.1.396, 10.1.397, 10.1.398, 10.1.399, 10.1.400, 10.1.401, 10.1.402, 10.1.403, 10.1.404, 10.1.405, 10.1.406, 10.1.407, 10.1.408, 10.1.409, 10.1.410, 10.1.411, 10.1.412, 10.1.413, 10.1.414, 10.1.415, 10.1.416, 10.1.417, 10.1.418, 10.1.419, 10.1.420, 10.1.421, 10.1.422, 10.1.423, 10.1.424, 10.1.425, 10.1.426, 10.1.427, 10.1.4

Ч.З.
Слава Україні.

ОУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

Із 19 січня, відкриті підсуддя для партійних у рад
лілі місяць січень і початок лютого - до час наданої
між за блок комуністів і безпартійних. Мітинг були в
вони дозвуть і звання /партія/ викладачів.
якщо приналежності /успіху/ викладачів.
до в описі зміст і

[illegible]

введені розпорядження в місцях вистави
дати списки овочів, які мали виготовити
і сільська господарства, а також в школі сабрати вершкові

...у справі забезпечення будинків в галицькому районі з необхідних засобів, у справі лісових ділянок, у справі лісово-заповідної справи.

19, покінчи і ін.

...вирішення задержок...

...визначити на місцях, де найбільше розповсюджені домі
...визначити на місцях, де найбільше розповсюджені домі
...визначити на місцях, де найбільше розповсюджені домі

...адміністрації контингенту/ і відправили в ...

[illegible]

...а за кожний голосані раба райкомпартії і голова
І-ї секретарки райкома партії і голова
района відомою нагороджено район дістав за успішне районування
І-й Михайло Іванович Райков

...кого слова: «Не в мене значення 2-й секретар
дівля» оправи, а ошодя контингент дівчаток з сексуальних
ібради є у всіх сексуальних дівчаток з сексуальних

...виправдати, ніхто з них не подякує про вибори до РР СРСР, але в районі немає в оцінці, тільки один... /

...зак.укр./ 1 із ... перед ...
... діяльність ... в ...
... в ...
... за ...

...не виключає, що деякі працівники-політичні агенти не викладають. Підготовки до політично-господарча кампанія - ведення ССРСР -

...від князів: "Хліб керує".

...на тему "Визначення напрямків розвитку економіки України на основі аналізу тенденцій розвитку економіки України".

...і Микитюк Івана, що були арештовані...

...короткостр.
...вступ.

№ 51-65
ЗВІТИ РАЙОННИХ ПРОВІДІВ ТА СПИСКИ
ЗАГИБЛИХ І ЗАХОПЛЕНИХ ПІДПІЛЬНИКІВ

Січень 1945 р. – жовтень 1946 р.

РАЙОН Ч. 2

№ 51
ВІСТКИ З ТЕРЕНУ СТАНИСЛАВІВСЬКОГО РАЙОНУ

Серпень 1946 р.

Вістки зі Станиславівського району.*

Приїжджаючи українці зі східних областей, блукають по Станиславівській області по селах, заради кавалка хліба. Між ними є жінки різні віком, дівчата, хлопці, а навіть демобілізовані з ЧА. Неминучість голодової смерти відкинула від них всі страхіння перед нквд. Вони опускають колгоспи, радгоспи і взагалі працю, де в Рад. Союзі строго заборонено і шукають хліба. Одяг на них це по суті не одяг, але лахміття, котрий впадає на перший погляд у вічі. Вступаючи до хати, несміливо просять їсти. Господарі ніколи не відмовляють, хоча б навіть був найбідніший. Угощають чим лише можна, після своєї можності. При тім наводять зі східняками розмови. Жінщини м'які на всякі жалоби благаючих, стараються угостити якнайкраще. Жінки з України, бачучи смачну страву, привітне вільне господарство, згадують колишнє життя в Україні, та починають плакати, говорячи, що 20-літ як їли таку страву, або обід. При тому детально розповідають про життя в колгоспі. Оповідання їх однакове, хоч вони з різних областей. Буденне 25-літнє голодове життя. Це найкращий образ для нашого селянина, наочна дійсність і щире оповідання. При кінці оповідання, упоминають наших селян не вступати до колгоспу, бо стріне їх така сама доля, як прохаючих. Це вони розповідають майже у кожній хаті, де лише зайдуть. Дуже багато не хоче вертатись додому і остаються по господарях на роботу.

В селі Ямниця також перебуває на роботі багато прошаків. Між ними один демобілізований з ЧА оповідає: "В колгоспах і радгоспах немає жодного урожаю. Поля були не завесновані, –

* У верхньому лівому куті документу невідчитаний надпис олівцем, посередині документу надпис: IX-46.

стояли пустою. Через війну бракувало осінніх і весняних культур, тому не завесновано. На Україні заповідається жадливий голод. Якщо не буде війни з Англією і Америкою, то вибухне революція. Народ терпіти більше вже не буде". Коли його запитали з чим будуть битися, відповів: "Все одно вхопимо за сокири, коси, а навіть зброя найдеться. Якщо вибухне війна з Англією, то ніхто воювати не піде, бо нема за що битися, за те, щоб у колгоспі з голоду згинуть. Хай партійні самі б'ються". Це оповідав молодий чоловік 1918 р. народження, котрий перейшов воєнну хуртовину від Сталінграду до Берліна.

Оповідання очевидців, які їхали на Всесоюзне спортове змагання до Києва зі с. Ямниця.

Коли ми переїхали ріку Збруч, відразу побачили іншу подарку – колгоспну. Дальше від Збруча села погорілі. По 15 км одне від другого. На колгоспних полях не видно жодних кіп, як у Галичині, лиш де-не-де стоїть неформна стирта зі збіжжам. Ярини взагалі не видно. Виїжджаючи зі Жмеринки поїздом, оглядаємо терен. Нагло у вагоні зробився рух. До нас приступило двох людей з пістолями у руках, убрані по-військовому, шапка зелена "погранотделу" і навіть українською, напів російською мовою спитали, якої ми національності. Ми відповіли, що українці-западники. Вони нас перевірили і забрали від одного годинник та 150 крб. При тім сказали: "Маєте щастя, бо якбисте були жиди, або москалі, викинули б через вікно". Після перевірення вагону вискочили у русі з поїзду. З оповідання пасажирів ми довідалися, що це оперує "Чорна кошка". В самім Києві нквд ходить у цивільних одягах, бо виконують атентати. З Києва ми їхали до Дніпропетровська поїздом у супроводі цивільного нквд, де під вечір побачили розбитий цілий поїзд особовий. Оглядати не було часу. За 30 км у віддаленні побачили другий розбитий поїзд, уже у сумерку. Це дії "Чорної кошки".

Серпень, 1946 р.*

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 82, арк. 81.

Оригінал. Машинопис.

Тотожний текст: Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів).

* Дописано ручно.

РАЙОН Ч. 3

№ 52

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ЗА СЕРПЕНЬ 1945 р., СКЛАДЕНИЙ РАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ ОУН ЛИСЕЧЧИНИ ВАСИЛЕМ ДЕПУТАТОМ-“ОСИПОМ”

14 вересня 1945 р.

Слава Україні!

Суспільно – політичний звіт
за місяць серпень 1945 р.
р-ну Лисець.

1. Адміністрація.

З початком місяця серпня районна адміністрація дістала з області поміч в силі 30 осіб до стягання “позики” і контингентів. До 10 серпня по всіх селах району велася кампанія за стягнення “позики”, а час від 10 до кінця місяця стало під знаком політично-господарчої роботи в характері здачі збіжжя державі.

Ця кампанія була досить посилена і в деяких селах планово виконувана (Крехівці, Черніїв, Стебник, Дрогомирчани і Радча).

Дня 9.8.[19]45 в райцентрі відбулася нарада голів сільрад, де голова райвиконкому Бражиненко звернув найбільшу увагу на здачу збіжжя державі. Пізніше говорив секретар райкомпартії А. Седлер, де також звернув увагу на здачу контингентів, та вияснив політично причини війни з Японією. На закінчення сказав, що останки націоналістичних банд радіють новою війною, але ця війна скоро скінчиться, тоді війська фронтом перейдуть всі ліси і знищать решти банд.

Районна адміністрація видала зарядження перегляду расових корів і коней, яке поступово по селах реалізується. Крім того, визначено на кожную сільраду кількість кубометрів дров на місяці серпень, вересень і жовтень вивезти до Станиславова з Посічського лісництва.

29.8.[19]45 райвиконком та рай. КП(б)У видав наказ відносно телефонізації. Кожна сільрада має призначено привезти з Чорного ліса певну кількість стовпів. В деяких сільрадах частинно цей наказ реалізується.

Партійні чинники посилили свою діяльність, бо крім “Шляхом Леніна”, виписали майже в кожному селі стінгазету “За сталінський урожай” і в контролюванні всіх наказів і розпоряджень адміністрації.

2. Дії большевицьких органів безпеки.

Користуючись переходом фронтових частин районна безпека посилила свої дії в місяці серпні в знищенню підпільного руху. Сприяла їм ще і та обставина, що бувший командант СКВ в кущі ч.6 Клим зголосився з “повинною” і активно допомагав їм вилапувати своїх стрільців. Співпрацею з Богородчанським спецвідділом нкгб районна безпека Лисця старалась цілковито знищити “бандеровців”, які за їхніми словами не дають мирно працювати населенню. Маючи за собою відданого зрадника Клима, нквдисти обезпечились до тої міри, що почали лазити навіть ночами і тим паралізувати нашу роботу.

Дії райбезпеки мали характер переважно оперативний, хоч деколи вдавалася їм провокація. При тім використовували також донощиків і сексотів, які давали їм дані про сховки. Побої, грабіжі і застрашуюча пропаганда, були повсякденними явищами при облавах, наскоках нквд-івських бандитів. Пр[имір], в с. Черніїві большевики насакували ночами на хати бувших стрільців СКВ всипаних Климом, забирали родини, побивали, майно ограблювали, а їх застрашували, що як сини до двох днів не зголосяться, будуть вивозити. Кілька родин для більшого страху забрали до райцентра Лисця, піддержали кілька днів і пустили. Крім Савчишина Івана з села Черніїв, що привів свого сина Василя (стрілець СКВ), ніхто більше не з'явився вивозу і не видав своїх синів. Майно родин всипаних ограблено.

Крім цих щоденних методів роботи, застосовують вони час-від-часу провокації. Пр[имір], дня 2 серпня ніччю бувший стрілець УПА з чоти Миші псевдо Степ, прийшов до с. Пацикова з 40-ма большевиками, зайшли до одної хати, вдаючи, що вони є стрільці УПА і хочуть получитися з Мишею. Хатні повірили, що це є стрільці, сильно нарікали на большевиків, за що пізніше Степ арештував хатнього хлопця.

Дня 8 серпня ніччю зрадник Клим прийшов до Хом'якова (ніхто не знав, що Клим зрадив) і сказав до одної дівчини: “Де Ярема (командант СКВ ч.5), він хорий, а в Черніїві облава і зараз можуть бути большевики в Хом'якові”. Дівчина не сподіваючись зради, повела Клима там, де лежав Ярема.

Большевицькій безпеці допомагають донощики і сексоти, яких большевики вербують, як вже згадано в попередньому звіті, крім того, змушують тих людей, котрі пішли з “повинною”, видати два важні пункти, або трьох “бандеровців”, бо інакше не видадуть документів.

Часом большевики стараються дістати деякі відомості про підпілля цілком в звичайних людей, а навіть в дітей. Пр[имір],

1.8.[19]45 ніччю в Стебнику до Карпинець Петра прийшли большевики, зав'язали очі і забрали його зі собою. По дорозі наказали, щоб Карпинець сказав, хто є станичний, де є зв'язок і ін., бо інакше повісять.

3.8.[19]45 в Братківцях большевики стрінули 5-ть літнього хлопця, дали йому цукорків і той вказав, де криються три мужчини.

До зрадників, донощиків і тих, що зголосилися з "повинною", населення ставиться з ненавистю і презирством, доказом чого є доочні докори зрадникам Климові і Яремі та прилюдне оплюгавлення Яреми на мітингу в с. Забережа, дня 28.8.[19]45.

3. Господарські справи.

а) В мойому терені протягом місяця серпня жнива всіх колоскових культур закінчилися. Від половини місяця відбувалося паренування стерні і звозка збіжжя з поля. В пільних роботах брали участь переважно жінки. Паренування і звозка збіжжя відбувалося однокінкою через брак живої тяглової сили. Машинами МТС-у користується тільки райцентр. Одна молотілка молотила в Дрогомирчанах, а друга в Черніїві молотила збіжжя в сконфіскованих господарствах. Оплата за молотілку 75 кг від тони.

Райземвідділ призначив на кожную сільраду плян посіву озими на 1946 р. Рівночасно кожний голова сільради повинен, що 5-ть днів інформувати район про збір урожаю, оранку, посів і ін.

б) Протягом місяця серпня районна адміністрація вела кампанію за стягнення контингентів. Вже 9.8.[19]45 скликано всіх голів сільрад до району, де голова райвиконкому Бражиненко виголосив доповідь про вагу здачі контингентів. Висоту контингентів на господарів назначував район на підставі загальної площі, яку виготовляли голови сільрад, 45 кг збіжжя від гектара, а на фонд червоної армії 75 кг.

6 серпня райвиконком видав постанову про заборону продажу і обміну зерна, борошна та печеного хліба до часу виконання пляну хлібоздачі.

На кожне село був призначений відділ з районної адміністрації, який спеціально займався стягненням контингенту збіжжя. В деяких селах мали розділено на десятихатки, а в деяких заквартировували на кілька днів і загально ходили по селі і стягали. Червоні валки мали організувати всі сільради, однак це не було виконано, тільки в селах Братківці, Черніїв, де большевики самі зорганізували. При збиранні контингентів застрашують людей Сибіром і судом. Засудили одного господаря в Черніїві, а одного в Тисьменичанах, за те, що неправдиво записали кількість поля.

Уповнаркомзаг видав розпорядження, що на рахунок обов'язкової поставки бараболі, м'яса і молока в заміну можна здавати цибулю. За один кг м'яса 3,5 кг цибулі, за один кг молока 0,7, а за один кг бараболі 333 грами цибулі.

в) Чорний ліс рубають большевики, що кватирують в Посічі і наші люди ті, що звільнені з ЧА з підлісних сіл. Вже є наложена норма на кожну сільраду на місяць серпень, вересень і жовтень вивозу дров до Станиславова для рі[з]них установ. За вивіз дерева до Станиславова установи платять за один кубометр від кілометра 2 рублі.

д)* Радгосп є тільки один в Крехівцях. Начисляє 20 гектарів поля враз з пасовиськом, на котрому випасають 5 корів і 3 коні. Керівний склад радгоспу: голова Федик, завідуючий Голубчак Я., агроном Остап'як М. (зах. укр.). Крім того, працює 23 робітники (зах. укр.). Керівний склад бере платні 300-500 рублів місячно, робітникам числять 180 руб., а одержують тільки 80 руб. і харчеві картки, на які одержують 5 кг хлібної муки і кілька декаграмів цукру місячно. За кілограм тої муки, робітники платять 1 рубель. В радгоспі управляють бараболлю, капусту і помідори. Господарка сильно занедбана так, що весною висадили на полі 200 кг фасолі, не обсапали і так все на полі пропало.

[По]требсоюз в Станиславові завідує "подсобним" господарством, яке начислює 5 гектарів города в Пацикові. Городом завідує Ковальчук Петро, до помочі має 6 дівчат. Огородник має 130 рублів місячно, а робітники по 60 рублів і 5 кг муки житньої, за яку платять 1 руб. за кілограм. Город сильно занедбаний. Пр[имір], 1,70 гектара буряків мусіли скосити тому, що сильно заросли бур'янами, не було кому обсапати, а боялися зем. комісії, щоб не потягнула до відповідальности. В городі управляють огірки, помідори, капусту, буряки та інші культури, які доставляють до [по]требсоюзу.

Ще одним господарством в Олесьові (польські поля коло Старого Лисця) завідує відділ пограничників, т.зв. "Прикарпатські війська нквд", що кватирують в Дрогомирчанах. Обняли під управу понад 30 гектарів поля, на якому працюють самі і мають до помочі деколи 6 дівчат. Управляють капусту, помідори, ячмінь і бараболлю. Господарять досить невміло. Пр[имір], бараболлю розсіяли, приорали, сяк так пересапали і росте дальше не підгортана. Крім того, випасають 8 коней, 6 корів і 5 телят.

* Так у тексті.

е) Машинами, якими розпоряджає МТС, користуються люди в райцентрі. Одна молотілка молотила в Дрогомирчанах, а друга в Черніїві. Охорона молотілки в Черніїві 20 большевиків, які постійно там кватирують і косять сіно в лісі.

ж)* Райспоживспілка в районі за останній місяць мала 110 тисяч товарового обороту. В кооперативах оборот понад 20 тисяч. Крім товарів, які продають в кооперативах (нафта, сіль, сірники, цукорки, тісточка і мануфактура, що продають тільки в заміну за яйці), кооперативи проводять заготівлю ярини. За ярину платять 5-6 копійок за один кілограм.

з) За місяць серпень фабрика клею в Лисці виварила 100 кг каруку.

Деревновиробничий артіль в Лисці випродукував виробів на суму 35 тисяч рублів.

Гарбарня, що поміщується в райцентрі, по тримісячному процесі виправила 110 [ш]кір.

Тартак в Опришівцях ще відремонтовується, тільки почав роботу деревновиробничий артіль, що поміщується при тартаку.

Фабрика вати в Крехівцях належить до облегпрому (обласна легка промисловість). За місяць серпень виробила 5 тон вати і 2 тони ваталіни. Робітникам призначено 150 рублів місячно і харчеві картки, а вже за 6 місяців не одержали платні.

Шевський артіль в райцентрі нового взуття не випродукував. Робота обмежувалась тільки до направи старого взуття.

Комунальні млини підлягають району. Оплату млина назначують належну кількість збіжжя місячно від спроможності млина. Господарі, що мелють, платять 15 % збіжжя від білої муки, а 10 % від хлібної. Районна адміністрація визначила по одному чоловікові на три села заготовляти ярину, а крім того, наглядати на млини. Збіжжя, як оплату за млини, доставляють до Станиславова два рази в місяць.

и) Будівля моста в Лисці на р. Бистриця продовжується. Голови сільрад дістали наказ звести з Чорного ліса назначену кількість стов[п]ів для будування телефонічних проводів в районі. На відтинку Лисець – Радча стов[п]и вже вкопані.

4. Культурні справи.

В місяці серпні завідуючий наросвітою видав розпорядження про відремонтовання і забезпечення опалом на зиму всіх шкіл району. Учителі з СУЗ лиш деякі мали змогу поїхати на відпустку

* Так у тексті.

до рідні. Решта вчителів під час канікул ходили на курси, які мали на меті доповнити їхнє педагогічне знання.

Крім справи шкіл, інспектор культ-освітних установ видав у місяці серпні до всіх голів сільрад розпорядження в справі ремонту клубу і заводу палива для клубу на зиму. Рівночасно заряджено зробити інвентаризацію всього майна, що знаходиться в клубі. Ці всі зарядження відносно культурних справ майже не реалізуються, бо голови сільрад є перетяжені господарськими справами: як збирання контингентів збіжжя, підготовка до оранки під озимину.

5. Пропаганда.

Большевицька пропаганда велася живим словом (мітинги), друкованим словом (газети, написи по стінах). В місяці серпні подіяла большевицька життєвотворча пропаганда деякими успіхами відділів нквд і нкгб, які були спричинені зрадницькою роботою бувшого команданта СКВ Кліма. Наявність більшої ворожої збройної сили, яку районна адміністрація кинула на наші села для здирання хліба державі та перемарш фронтових частин через терен, були для населення застрашуючою пропагандою, яка частинно зломил віру населення в наші успіхи боротьби за УССД. Крім районного органу “Шляхом Леніна”, большевики виписали для кожної сільради стінгазету під заголовком “За сталінський урожай”. Під статтями стінгазети підписували місцевих людей, які переважно є малограмотними так, що ніхто не повірить, що підписаний є автором цієї статті. Друковане слово і живе слово не приносило для большевиків успіху. Щоб здобути собі прихильність в тих людей, що повернули тепер з Німеччини, районна адміністрація скликала в дні 28.8.[19]45 р. збори прибувших з Німеччини громадян усіх сіл району. На зборах виголошено доповідь про заслуги ЧА і товариша Сталіна у визволенні їх з-під німецького ярма. За те присутні повинні зложити подяку Сталінові.

Наша контрпропаганда в місяці серпні діяла дуже слабо через дії большевиків. Крім роз'яснювальної роботи з поодинокими господарями про заховування збіжжя, вдалось кущевому пропагандистові зробити збори коло церкви в с. Хом'якові.

6. Суспільна опіка.

В місяці серпні видав відділ держобезпечення плян роботи комісії сприяння сім'ям військовослужбовців. Така комісія сприяння сім'ям військовослужбовців повинна існувати при кожній

сіл'раді району і подавати відомості до держобезпечення та списки родин військово-службовців, які потребують матеріальної помочі, які потребують пільг по податках і контингентах і т. п.

7. Самооборонні дії і дії УПА.

Через посилені дії большевицьких органів безпеки та через кватирування фронтів військ, СКВ-и і УПА не діяли через цілий місяць серпень.

8. Настрої мас.

Впродовж звітного періоду [в] населення сіл цього району завважається моральне заломання. Головною причиною цього заломання є зрадницька робота Кліма, що спричинила серед наших рядів деякі жертви. Жертви, які падуть, є поважною причиною заломання населення та втрати віри в успіх нашої справи. Зате в загальному серед населення скріпилась ненависть до большевиків, яким добирають щораз нових прізвищ. До нас ставиться населення частинно з недовір'ям, це знаменується тим, що тяжко від населення щось довідатися. Інші співчувають нам, що ми ще жиємо і питаються, чи то щось з того буде. Населення ненавидить тих, що поголосилися з "повинною", бо через них большевики розухвалилися і кожного дня приїздять в село. Тільки деякі свідомі одиниці вірять, що ідея УССД є непоборима, а решта населення каже, що хай буде хто-небудь, тільки щоб не большевики.

Постій, дня 14.9.1945 р.

/ - / О с и п*.

Архів УСБУ ІФО, ф. 4, спр. 13690, арк. 61-64 (конверт).

Оригінал. Машинопис.

* Внизу документа підпис синім чорнилом: Осип.

№ 53
**СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ЗА ВЕРЕСЕНЬ,
ЖОВТЕНЬ 1945 р., СКЛАДЕНИЙ РАЙОННИМ
ПРОВІДНИКОМ ОУН ЛИСЕЧЧИНИ ВАСИЛЕМ
ДЕПУТАТОМ-“ОСТАПОМ”**

9 листопада 1945 р.

Ч.3.

Слава Україні.

Суспільно – політичний звіт
за місяці вересень, жовтень 1945 р.

1. Райвиконком: В місяці вересні райвиконком видав три нові розпорядження. В першій визначено висоту додаткового фонду ЧА на кожне село з зазначенням речинцю до 5 жовтня 1945 р. Приблизно на цілий район додатковий фонд ЧА виносить 25 вагонів збіжжя. В другому зарядженні визначив райвиконком висоту контингенту насіння огородніх культур. Пр[имір], на сільраду Тисьменичани визначено 11 кг насіння капусти, 110 кг огірків, 12 кг насіння помідорів, 60 кг столового буряка, 5 кг столової моркви і 3,60 кг петрушки. При кінці вересня появився наказ в справі висилки селянської молоді в школи фабрично-заводського навчання (ФЗН).

Важніші розпорядження в місяці жовтні були ось такі: список живого інвентара господарств, який мали виготовити голови сільрад, справа овочевих дерев, подати списки овочевих дерев, які є і назначено скільки овочевих дерев, які сільрада повинна закупити в Галицькому районі. В кінці останнє розпорядження в справі забезпечення родин військовослужбовців опалом на зиму і відремонтування житлових будинків. Крім цих нових розпоряджень, вислав райвиконком дрібні директиви: в справі вивозу дров і будівельного матеріалу на міст в Лисці, в справі висилки робітників на відремонтування шляхів Станиславів-Надвірна (кожна хата 6 днів шарварку) і в справі вирівнювання залеглостей податків, позики і ін.

Населення виконує всі розпорядження большевицької адміністрації не з доброї волі, але зі страху перед вивозом і конфіскацією. Часті опізнання доказують, що достроково населення не виконує большевицьких розпоряджень. Часто розпорядження бувають безглузді, а органи, які їх видають, мало ознайомлені з тереном. Пр[имір], на сільраду Тисьменичани наложено 12 кг

насіння помідори, де в селі помідорів навіть не садили. Виконавчі чинники застрашують судовою відповідальністю, або вдаряють на амбіцію, що тільки вони останні не виконали цього наказу. Завважається, що населення менш зреволюціонізоване виконує розпорядження большевиків краще, ніж села більш опановані через наш рух.

З головами сільрад контактується райвиконком поштою (висилання розпоряджень), поїздкою органів адміністрації, а навіть і безпеки, по сільрадам району (поміч до стягання контингентів) і відправами. В цих двох місяцях поїздки органів адміністрації були дуже часті тому, що справа контингенту була якраз на часі і контакт з головами сільрад відбувався майже кожного дня. Відправи з головами сільрад відбуваються в райцентрі раз, або два рази в місяць. На відправах забирає слово по більшій частині секретар райкомпартії і голова райвиконкому Бражиненко. 22.9. на відправі голів сільрад і десятників, яка відбулася з нагоди закінчення контингентової акції, І-ший секретар райкомпартії Седлер висловив свою подяку головам і десятникам за успішне закінчення задачі збіжжя державі, за яку Лисецький район дістав прапор перемоги. Рівночасно кращих голів і десятників нагороджено грошевою сумою від 50 до 100 рублів. Друга відправа відбулася 28 жовтня, на якій перший виступив 2-й секретар райкомпартії Николаєнко Іван Юхимович, з'ясовуючи значіння свята 28-ї річниці Жовтневої Революції. Його слова: "Не важне є виставити прапор чи лозунг, але важне до 7 листопада здати в 100 % контингент державі". Бражиненко порушував на відправі ділові справи. А опісля вияснив положення про вибори до ВР СССР.

Голови сільрад є у всіх селах. Ніхто з них не працює віддано для большевиків, а старається співпрацювати з народом. Обороняють народ перед вивозом, одним словом, щоб був "вовк ситий і коза ціла".

Колгоспів в районі* немає, є тільки один радгосп в с. Крехівцях і два підсобні господарства в с. Пацикові (господарство [по]требсоюзу) і в Олесьові коло Старого Лисця (господарство "Прикарпатських військ нквд"). В радгоспі працює 3-х керівників (зах. укр.) і 23 чорноробочі також зах. укр. Земельні громади є в кожному селі. Їхня діяльність дуже слаба, ясно не визначена. Підготовка до організації колгоспів в терені не помічується.

При кінці місяця жовтня почала розгортатись політична кампанія до виборів під кличами: "За морально-політичну єдність

* У тексті: райцентрі.

народів ССРСР”, “За безмежну любов до радянської влади, до творця Конституції – великого Сталіна”. Впродовж трьох місяців велася політично-господарча кампанія під кличами: “Хліб держави”, “За мирну відбудову ССРСР”.

Всі кампанії, які започатковувала райкомпартія, давали їм малий успіх. Населення виконувало ці кампанії більш зі страху, ніж зі зрозуміння.

2. НКВД і НКГБ: Районне нквд начисляє 12 людей, нкгб 8, а допоміжні війська около 20 людей. Озброєні: 3 чотові гранатомети, 6 кулеметів, кріси, ППШ і десятизарядки.

За звітний період відбулося в терені 4 облави. В с. Братківцях 14.9., в селах Радча, Іваниківка, Забережа 24.9., в с. Пацикові 18.10. і в с. Посічі 19.-21.10.[19]45. Облави переводили в той спосіб, що нічню обкладали село заставами, а рано переводили труси. В с. Братківцях облаву переводив залізничний відділ нквд в силі 500 осіб. Під час облави відстрілюючись зі стодоли, кущевий пров. Пястук і пров. села Братковець Чайка, вбили трьох большевиків*, стали побиті. При тому забрали 25 мужчин, що працювали на залізниці, 3 жінки і 4 дівчини. Ціль цієї облави – перевірка села і всип, що залізничні робітники співпрацюють з підпільним рухом. В Радчі, Іваниківці і Забережі переводили облаву районні війська нквд і нкгб з Лисця і Богородчан, і поміч зі Станиславова. Всіх було 200. Під час облави з Радча забрали 100 людей, Іваниківки 30, Забережа 28 людей, незважаючи на жодні документи. Чому ця облава відбулася, невідомо. Правдоподібно для перевірки робітників і монтування сітки сексотів. Облаву в с. Пацикові переводили районні війська нквд Станиславівського району в силі 100 осіб на всип, що в селі часом квартирує відділ УПА чотового М. У відповідь на нашу акцію, дня 18.10. обласні війська нквд в селі 200 чоловік зробили облаву в с. Посічі. Під час облави забрали 8 мужчин, 1 жінку, 3 дівчини і одна дівчина вбита.

Спецвідділ Лисецького і Богородчанського району зробив у терені 7 скоків. В селі Братківцях (два рази), Хом'якові, Радчі, Забережі і Пацикові також два рази. Під час скоків вбили 7 мужчин (4 члени: районний пропагандист Руслан, пров. села Черніїва Чорній, пров. села Хом'якова Ярослав і пров. села Радча Гарт) і зловили 10 мужчин, 3 дівчини. Участь в скоках брало 10-20 большевиків.

Спецвідділ двох районів зробив два рейди по терені в днях 1.-3.10. і 4.-5.10.[19]45. Участь брало около 60 большевиків. Під

* Підкреслення олівцем невідомою особою.

час рейду зловили 17 мужчин і одну дівчину. Пізніше згаданий спецвідділ подався в Тисьменичину. Озброєні переважно в автоматичну зброю, рівно ж мали два метрові дроти до шукання криївок.

Вивозів родин підпільників і акції зрізування хрестів на могилах героїв не переводили.

9.10. відбулася перевірка ліса між селами: Братківці, Марківці, Ворона. В перевірці брало участь около 1.000 большевиків. Це були війська нквд і нкгб обласні і районні Лисецького, Богородчанського, Тисьменицького і Отинійського району. Того самого дня районні війська Станиславівського району з допомогою обласних військ в силі 400 чоловік, зробили перевірку лазів від с. Посіч до с. Майдан.

За два місяці в терені виявилось 10 поважніших грабунків і крадіжей в селах: Посіч, Радча, Іваниківка, Черніїв. Крім того, “наші визволителі” “визволили” три церкви від деяких дорогоцінностей (Посіч, Іваниківка, Дрогомирчани).

Під час всіх большевицьких акцій в районі вбитих 18 людей, зловлених і арештованих 259 людей. 243 люда звільнені, а 16 сидять далше. З того вбитих 6 членів, один арештований, а пізніше випущений.

3. Райкомпартія: В селах району компартія немає жодного впливу. Їхній орган “Шляхом Леніна”, населення майже не читає, а мітинги, які улаштовує райкомпартія, рівно ж не впливають на життя населення. Компартія підготувала політично-господарчу кампанію: здачу хліба державі і підготовляє політичну кампанію відносно виборів. Сітка райкомпартії в терені не поширюється.

Стан сітки комсомолу в терені не розвивається. Є дві комсомолки в с. Опришівцях, що вступили до комсомолу в 1939-[19]41 рр. Впливу між молоддю комсомол взагалі немає. В с. Крехівцях учителям вдалося втягнути до піонерів 6 дітей.

4. Середніх шкіл в районі немає. В терені є 8 неповно-середніх шкіл, а решта початкові. Всіх учителів в районі є 83, з того 47 зах. українців, а 36 зі східних областей. Дітей у шкільному віці 5.141, а відвідує школу 3.506. Дітей вчать тільки грамоти. На виховання учителі звертають меншу увагу.

5. Почтовий рух: Почта поміщується в райцентрі, а на кожних три села є один чоловік, що розносить пошту. Телефонні сполучення тільки що будують.

6. Тереном району проходить залізничний шлях Станиславів – Надвірна. Рух досить малий, бо ходить тільки один поїзд особовий і час-від-часу транспортують з Надвірної дерево і ропу.

Ста[н]ції: Хриплин, Братківці, Тисьменичани. Будова нових шляхів не плянується.

7 – 8 –

9. В райцентрі знаходиться фабрика каруку і гарбарня. При фабриці каруку рівночасно приміщений артіль деревного виробництва (столярня, боднарня, стельмахарня). Фабрикою і артілем керує 6 зах. українців і працює 20 фахових робітників, також зах. укр.

Гарбарня має одну фахову силу і три чорноробочі, всі зах. укр.

До району належить тартак в Опришівцях, який ще до сьогодні роботи не наладнав. Керівний склад тартака 1 москаль, 7 зах. укр. і працює 40 робітників.

Фабрика вати в Крехівцях належить до обл[л]егпрому. Керівний склад 1 москаль і 4 зах. укр. Працює 140 робітників зах. укр.

Крім того, є 2 державні і 9 комунальних млинів. Керують і працюють в млинах зах. українці.

10. В райцентрі знаходиться одна мала друкарня (американка). Обслуга друкарні 2 москалі і 2 зах. українці.

11. Пропаганда: Протягом двох місяців мітингів большевицьких не було. Виходить районний орган “Шляхом Леніна” два рази в місяць. При здиранні контингентів большевики використали шептану пропаганду, буцім вони мають до 5.II.[19]45 вибратися, щоб люди здавали контингенти. Большевицька пропаганда на народ не діє, бо наочно переконався, що вони брешуть.

12. Приватної торгівлі немає, тільки в райцентрі є райспоживспілка, з якої побирають товари кооперативи сіл району. Райспоживспілка доставляє частинно горілку, нафту, сіль, сірники в заміну за яйці, мило і мануфактуру.

13. В терені клубів немає, тільки в райцентрі, в якому відбуваються кожноднєвно забави і висвітлюють фільми. В органі “Шляхом Леніна” кожночасно подають кількість відремонтованих клубів в терені, а з того всего нема ані одного. Всюди клуби без вікон, дверей, а не то, щоб робота проходила.

14. Поляки: В селах району поляків зовсім немає, тільки в Лисці є 39 родин, які готуються до виїзду в Польщу. Деякі родини, а головно мішані, не хочять від’їздити в Польщу, для УПА пересялають харчі, щоб тільки осталися на цих землях.

15-16. Жидів у терені зовсім немає, а москалів була одна родина в с. Хом’якові і та евакувала до Станиславова.

17. Шість родин українців переселених з Лемківщини, замешкали в с. Дрогомирчанах. Ці родини малосвідомі, з нашим рухом мало обзнакомлені.

18. В селі Крехівцях квартирує 500 фронтовиків, які правдоподібно будуть зимувати. В Старому Лисці квартирувало 80 фронтовиків, а 29.10. доїхало ще около 100. В Посічі цілий час квартирувало 200 большевиків, які рубали ліс і говорили, що будуть в селі квартирувати доки не ограблять село, щоб за їхніми словами “бандити не мали, що їсти”. В днях 15.-16.10. понад 100 від’їхало, а решта квартирують даліше. І дійсно село ограбили так, що деякі господарі не мають вже бараболі, не говорячи про збіжжя. В Дрогомирчанах квартирує 40 большевиків, т.зв. “Прикарпатські війська нквд”, що ціле літо управляли кількість поля в Олесьові, коло Старого Лисця. В райцентрі, крім нквд і нкгб, є допоміжні війська в силі 20 людей. В Опришівцях квартирує 200 большевиків, охорона летовища. В Хриплині залізничне нквд в силі 35 осіб і охорона ста[н]ції в Тисьменичанах 20 осіб.

Фронтові частини до населення відносяться добре. Пр[имір], в Старому Лисці помагали людям орати під озимину. Про наш рух висловлюються досить добре. Цікавляться нашими листівками, які зробили на них додатковий вплив. Пр[имір], двох зі Старого Лисця хочуть відійти до УПА.

19. В терені є 10 священиків, з яких ані один не перейшов на православ’я. До с. Пациків був приїхав один православний священик, однак населення чуло до нього антипатію, він мусів скоро втікати зі села.

20. Настрої мас відзначаються з більшою ненавистю до большевиків та дивним вижидуванням чогось нового. До нашого руху ставляться чимраз то поважніше, коли наочно мають змогу переконатися, що ми дійсно боронимо їх інтересів. Крім того, завважається велику політичну незорієнтованість серед мас, яка виявляється в поголосках, що большевики до даного дня мають вибратися. Цю політичну незорієнтованість використовують большевики до своєї шептаної пропаганди.

21. В мойому терені протягом цих двох місяців УПА не діяла, тільки 18.10.[19]45 в Посічі ушкоджено один трактор і вбито 3 большевики.

СК відділи були в стадії формування і щойно недавно почали діяти. Дії в першу чергу мали характер політичний: ліквідація актив у сільрадах, молочарні; боевий: засідка на большевиків у Братківцях, що йшли грабувати 17.9. і самооборонний характер, дня 29.10. в с. Черніїві охоронили населення перед грабунком.

Протягом двох місяців посилена була пропаганда друкованим словом. В терені появились летючки звернені до населення: “Українці”, “Спаситель людства” і інші карикатури, “Відозва

до Західних Областей України”, “Слово ОУН до укр. народу”, “Українці греко-католики” і ряд інших. Друковане слово мало великий вплив на населення, а спеціально тоді, коли б[а]гато зголосилося з “повинною”. Коли населення побачило друковане слово, здивувалося, що ще хтось лишився і друкує оці летючки.

22. Після загального заломання населення мого терену по зрадницьких діях Клима і Яреми, відчувається вже деяке відпруження. Дії підпілля і дії УПА в інших теренах піднесло нарід з морального заломання і в загальному терен представляється не погано. Крім кількох сіл, які є охоплені большевицькою пропагандою через кватирування військ, прочі села видержують большевицький терор і не заломлюються.

Завваги: В С/П звіті за місяць травень, червень, липень через помилку подано, що район має здати 30 тон контингенту збіжжя. Обов'язкової поставки район має здати 30 вагонів збіжжя, фонд ЧА – 45 вагонів, а пізніше наклали додатковий фонд ЧА, який виносить 25 вагонів збіжжя. Разом район має здати 100 вагонів збіжжя. До 31.10.[19]45 стягнули в 95 %.

Героям Слава.

Постій, дня 9.11.1945 р.

/ – / Остап.*

*Архів УСБУ ІФО, ф. 4, спр. 13690, арк. 65-68 (конверт).
Оригінал. Машинопис.*

* Внизу документа підпис синім чорнилом: Остап.

№ 54
ВІСТКИ З ТЕРЕНУ ЗА ПЕРІОД
ВІД 25.10. ДО 5.11.1945 р., СКЛАДЕНІ
РАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ ОУН ЛИСЕЧЧИНИ
ВАСИЛЕМ ДЕПУТАТОМ-“ОСТАПОМ”

8 листопада 1945 р.

Вістки з терену
р-ну Л и с е ц ь
за час від 25.10. до 5.11.1945 р.

30.10. вечером до с. Драгомирчани прийшло 15 большевиків з Лисця і арештували Балан Марію д. Василя (1924 р.). При тому питали за Кучерявим. Через дві години відійшли знова до Лисця.

30.10. в с. Братківцях при здиранні контингентів большевики арештували Андрусак Настю і застали в одній хаті Івасюк Михайла с. Дмитра і Микитюк Івана с. Фед., яких також забрали і в год. 16-тій відійшли до району.

1.11. понад 40 большевиків з Лисця зробили скок в с. Радча. Скок відбувся на всип, бо загально в селі не шукали. Перевели сильні труси в Андрусищин Миколи. Його арештували з жінкою Оленою і двома доньками Параскою і Анною. Крім поданих, арештували ще Павлюк Анну д. Михайла, Струтинську Анну, Вацеба Параску д. Миколи і Вацеба Олену д. Дмитра. Вечером з арештованими відійшли до району.

2.11. вечером до с. Пацикова прийшло 10 большевиків зі Станиславівського району. Ходили по селі, вдаючи стрільців УПА. При тому арештували Попелюк Марту д. Дмитра і відійшли знова до Станиславова.

3.11. до с. Іваниківки приїхало 4 большевики, зайшли до Струк Миколи і застали на печі стрільця УПА з куреня Ч., що був на ліченні. Псевдо того стрільця Свистун. Того стрільця арештували і поїхали в напрям Забережжа.

3.11. стрільці СКВ зробили засідку на большевиків, що мали вертати до району. В той час над'їхав 2-й секретар райкомпартії Миколаєнко Іван Юхимович. Стрільці спинили фіру, а Миколаєнко хотів відстрілюватись, але затялося ппш, він почав утікати, де став забитий. (Млґнезия*).

* Закодоване слово.

3.11. між селами Хом'яків-Забережжя приїхало 5 большевиків забирати сіно. Стрільці СКВ, що кватирували недалеко в корчах, почали перестрілку з большевиками. У висліді бою стали забиті два большевики.

4.11. стрільці СКВ зробили засідку на залізничному шляху Станиславів-Надвірна на большевиків-обходчиків, що заходили до села і грабували (Братківці). По короткій перестрілці стали вбиті два большевики, один тяжко ранений. Другого дня до с. Братковець приїхало зі Станиславова около 400 большевиків і 25 з району. В селі перевели сильні труси, арештували Гап'як Василя (працював на залізниці) і одну дівчину Федорів Параску. Коло год. 8-ї вечером всі війська від'їхали.

28.10. у райцентрі відбулися зібрання голів сільрад і учителів. На зібранні 2-ий секретар райкомпартії говорив про відсвяткування 28-ї річниці Жовтневої Революції, а голова райвиконкому, крім біжучих справ, вияснив положення про вибори.

В терені проходить кампанія підготовки до виборів. Цю кампанію переводять в той спосіб, що з десятихаток зганяють людей і читають положення про вибори. Хто не хоче іти, б'ють, а хто втікає, мають наказ стріляти. Такі зібрання по десятихатках відбулися: дня 1.11. в Хриплині, 2.11. в Чернієві, 3.11. в Хом'якові.

28.-29.10. в Лисецькому клубі висвітлено фільм п[ід] н[азвою] "Черевички", а 31.10. – "Парад перемоги". 4.11. відбувся мітинг для населення по господарських питаннях, а 5.11. відчитано для населення положення про вибори.

28.10. большевицькі війська, які переїзджали через Лисець, ограбили райспоживсплку і кооперативу.

2.11. випустили з тюрми Андрусак Настю і Микитюк Івана, що були арештовані дня 30.10.[19]45 р.

Постій, дня 8.11.1945 р.

/ – / О с т а п*.

Архів УСБУ ІФО, ф. 4, спр. 13690, арк. 72 (конверт).

Оригінал. Машинопис.

* Внизу документа підпис синім чорнилом: Остап.

№ 55
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ЗА ЛИСТОПАД
1945 р., СКЛАДЕНИЙ РАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ
ОУН ЛИСЕЧЧИНИ ВАСИЛЕМ ДЕПУТАТОМ-
“ОСТАПОМ”

20 грудня 1945 р.

Слава Україні!

Суспільно – політичний звіт
за місяць листопад 1945 р.
р-ну Л и с е ц ь.

1. Важніші розпорядження в місяці листопаді були ось такі: Спис посіву озимини, який мали виготовити голови сільрад, забезпечити овочеві дерева під зиму (побілити вапном, молоді деревця забезпечити перед заяцями), кожночасно зголошувати в ветлікарні в Лисці про захворювання і погибшу худобу й останнє зарядження, щоб кожний голова сільради вислав по три хлопці на курс трактористів. Такий курс мав би відбуватися у МТС-і в райцентрі. Крім цих важніших розпоряджень, голови сільрад одержали ще кілька опімнень про вивіз дров до шкіл, сільрад і Станиславова, про здачу контингентів молока і в справі вирівнювання залеглостей податків і позики.

25.11.[19]45 в райцентрі відбулася відправа голів сільрад, секретарів і десятників. На відправі голова райвиконкому Бражиненко висловив свою подяку головам сільрад і десятникам за успішне закінчення здачі всіх контингентів.

Пізніше говорив секретар райкомпартії Каракаш, який сказав: “Голови сільрад мусять активно помагати органам радвлди знищити всіх бандитів, що не дають працювати мирному населенню”. Пізніше відчитав “звернення” і наказ Рясного від 15 листопада. При кінці голова райземвідділу Богданов полагоджував господарські справи.

З початком місяця листопада політична кампанія до виборів велася більш напружено, а останньо занепала. В перших днях в селах: Хриплин, Черніїв, Хом’яків зганяли людей по десятихатках і відчитували положення про вибори.

Пізніше до цієї роботи заангажували учителів. Учителі не провели ані одних сходин. В райцентрі протягом місяця відбулося 4 зібрання в клубі, на яких відчитували положення про вибори

для місцевого населення. Загальне зібрання відбулося в селах: Забережа, Радча, Дрогомирчани.

Щоб назначити виборчу комісію, більшовикам доводилось кількаразово приїздити до села, бо кожнораз нікого не могли застати дома. В кінці деяким господарям, головно десятникам, грозили новими контингентами, 8 кірців збіжжя (Хом'яків).

2. Протягом звітного часу відбулося дві облави. Перша облава в с. Посіч, це як протидія на дію УПА. Під час облави забрали трьох мужчин. 12.11. відбулася облава в с. Старий Лисець. Участь в облаві брали війська нквд з Лисця і поміч з області в силі 200 осіб. Досвідком обложили село заставами, а рано зганяли людей до одної стодоли і переводили допити. Зігнали були около 50 людей, але всіх випустили.

В місяці листопаді районні війська нквд з Лисця і Богородчан і охорона заліз-них сіл, зробили 6 наскоків у слідуючих селах: 1.11. в с. Радча, де зловили 8 людей (всип), 4.11. в с. Тисьменичани, забрали 12 осіб (причина, що пропав 2-й секретар райкомпартії Николаєнко І.), 8.11. в с. Тисьменичани, вдаючи стрільців УПА, взяли підступом двох мужчин і одну дівчину, 12.11. в с. Хом'яків і 24.11. в с. Братківцях, але не вдалось нікого захопити. Участь під час скоків брало 40-60 більшовиків.

12.11. ніччю 12 більшовиків на конях (районні війська нквд) зробили рейд по терені району. Вечером вибралися з району і переїхали селами: Радча, Чукалівка, Черніїв, Хом'яків, Тисьменичани, Забережа, Іваніківка, а досвідком вернули знова до району. В селах говорили, що вони стрільці УПА, питали за підпільниками, однак нікого не зловили.

26.11. вивезли 4 родини з с. Іваніківки (20 осіб), 27.11. з с. Хом'якова 2 родини (6 осіб) і з с. Черніїва також дві родини (6 осіб). 28.11. відбувся вивіз в сс. Пацикові і Старому Лисці. З с. Пацикова вивезли 8 родин, а зі Старого Лисця 4 родини. Згаданих родин вивезли з тих причин, що хтось з рідні є в УПА, чи підпіллю.

Протягом місяця листопада більшовицька безпека перевела арештування в слідуючих селах: 2.11. ніччю в с. Пацикові арештували одну особу, 5.11. в Лисці одну особу, 7.11. в Тисьменичанах 2 особи, 12.11. в Посічі 12 осіб, 13.11. в Пацикові 5 осіб, 17.11. в Пацикові 14 осіб, 27.11. в Хом'якові 1 особу.

15.11. районні війська нквд зробили засідку в с. Стебник на відділ УПА, що приходив за харчами. Під час засідки вбитий 1 стрілець і 3 ранені. Про більшовицькі втрати невідомо. При кінці місяця війська нквд Станиславівського району робили 5 засідок на чотового Мишу в с. Пацикові. Засідки робили ночами.

28.11. обласні війська нквд в силі 28 осіб переводили перевірку ліса між селами: Хом'яків, Тисьменичани, Братківці. В той час в згаданому лісі не було нікого.

При кінці місяця листопада на залізничній станції в с. Тисьменичани, заквартирували обласні війська нквд в силі 100 чоловік. Озброєні: 2 максими, 6 Дехтярових, десятизарядки, ппш і кріси. Будинок обведений дротом, на вікнах ґрати і сітка. Згаданий відділ має оперувати у всіх дооколичних селах.

За цілий місяць спеціальних грабунків не було, тільки під час облав, скоків і арештувань.

Під час всіх акцій протягом місяця листопада вбито 2, ранено 4, зловлено 152, з того випущено 111 людей.

3. Компартія не має жодного впливу між населенням. Політичну акцію підготовки не проводить за їхньою програмою. Крім вищезгаданих, мітингів у терені не відбулося. Ті, що відбулися, рівно ж не мали жодного впливу між населенням. В с. Хом'якові дворазово організовували мітинг, але ніхто не зійшовся і мітинг не відбувся. Сітка партії в терені не поширюється, а до комсомолу вступила одна дівчина зі с. Опришівці, що ходить до педшколи в Станиславові. (Чорненька Анна).

4. В школах дітей не виховують, тільки вчать грамоти. В підміських селах діти відвідують краще школу, як у більш віддалених селах від міста. Причини слабого відвідування через не забезпечення матеріяльне.

5. Почта поміщується в райцентрі. На кожних три села є один чоловік, що розносить листи. Телефонні сполучення почали будувати, а на час зими роботу припинено.

6 – 7 – 8 –

9. В райцентрі знаходиться фабрика каруку і гарбарня. При фабриці каруку рівночасно приміщений артіль деревного виробництва (столярня, боднарня, стельмахарня). Фабрикою і артілем керує 6 зах. українців і працює 20 фахових робітників, також зах. укр.

Гарбарня має одну фахову силу і три чорноробочі, всі зах. укр.

До району належить тартак в с. Опришівці, який ще до сьогодні роботи не наладнав. Керівний склад тартака 1 москаль, 7 зах. укр. і працює 40 робітників.

Фабрика вати в Крехівцях належить до обл[л]егпрому. Керівний склад 1 москаль і 4 зах. укр. Працює 140 робітників зах. укр.

Крім того, є 2 державні і 9 комунальних млинів. Керують і працюють в млинах зах. українці.

10. В райцентрі знаходиться одна мала друкарня (американка). Обслуга друкарні 2 москалі і 2 зах. українці.

11. Протягом місяця в терені відбулося 7 большевицьких мітингів у справі виборів і 3 мітинги, на яких напоминали про здачу контингентів. Около 20 листопада в терені появилось нове большевицьке “звернення” і наказ Рясного, які поки що не мали жодного впливу на українське населення, а головню на підпілля.

Клуб є тільки в райцентрі, в якому кожного вечора відбуваються забави і висвітлюють фільми. Фільми висвітлюють художнього, історичного та політичного характеру. За останній місяць висвітлювали слідуочі фільми: “Северна звезда”, “Черевички”, “Парад победы” і “Кримська конференція”.

18.* В с. Крехівцях фронтові частини військ кватирують дальше. Зі с. Старий Лисець дня 19.11. від’їхали до Станиславова. В с. Посіч большевики, що рубаютъ лїс, кватирують дальше. Всіх начислюється около 30 осіб. Озброєння 2 кулемети, 5 ппш, а решта кріси. В селах Опришівці, Хриплин, Дрогомирчани без змін. З с. Тисьменичани залізнодорожники при кінці місяця від’їхали до Станиславова, а натомість закватирував відділ обласного нкгб в силі 100 осіб. Всі війська, що кватирують на терені району, слідять за підпільними рухами, кожного підозрілого з місця арештують і відправляють до району або впрост до Станиславова.

19. Зі священників, що є в терені району, перейшов на православ’я тільки один священник зі села Тисьменичани.

20. В загальному настрої мас характеризуються ненавистю до большевицького окупанта. Доказом чого є постійні чутки, що до даного дня большевики мають вибратися. Населення бажає змін, боїться зими і рівночасно наших жертв, що їх частинно пригноблює. Однак в загальному населення своєю жертовністю доказує досить велике зрозуміння нашої справи і нашої боротьби.

21. Самооборонні дії мали політичний, господарський, військово-пропагандивний і самооборонний характер. Важніших акцій політичного характеру не було, тільки організування мітингів в селах: Братківці, Чернів, Забережа, Іванківка.

Господарчий характер, засідка на шляху Станиславів – Отинія, де відбито кілька штук худоби, що гнали на контингент до Станиславова (22.11.).

Три засідки на партійно-нквд-івську кліку, що переїзджала селами – мали військово-пропагандивний характер (3, 4 і 19.11.).

* Так у тексті.

Під час цих трьох засідок вбито 5 нквд-истів, один ранений і [вбитий] 2-й секретар райкомпартії.

Стрільці СКВ мали дві самооборонні сутички, де перемога була за стрільцями. Дня 3.11. на полі між селами Хом'яків-Забережа, 5 большевиків, озброєні в ппш, брали сіно. Два стрільці СКВ Дуб і Федь з крісами, в додатку мали тільки по 5 набоїв, вбили двох большевиків, а інші мусіли втікати.

23.11. в селі Іваниківка 12 районних нквд-истів обскакували хату. В той час в хаті був стрілець СКВ Явір. Відстрілюючись кулеметом з хати, Явір вратував родину, вбив одного нквд-иста, забрав від вбитого зброю і щасливо втік.

Відділ УПА на терені мого району зробив одну засідку на большевиків, що їхали по дрова до Чорного ліса за селом Посіч. Під час засідки роз[з]броєно 70 большевиків (9.11.).

23.11. відділ УПА знищив нквд-иста в с. Черніїв, а 24.11. той самий відділ обстрілював поїзд і ста[н]цію в с. Хриплині.

Наша пропаганда велася живим і друкованим словом. Протягом місяця листопада організовано 5 мітингів, відсвятковано річницю 1 листопада і Базару. Розліплено на видних місцях і роздано людям до читання слідууючу літературу: Кличі до селян 360 шт., робітників 200 шт., червоноармійців 50 шт., "Сталін визволитель" 110 шт., "Український народ" 40 шт., "Радієві вісті" 51 шт., "До земляків, що караються на засланнях" 20 шт. Наша пропаганда мала дуже гарні успіхи серед населення, доказом чого є чисельна присутність на мітингах і попит за нашими виданнями.

Дії УПА і СКВ були життєво творчою пропагандою, бо приносили зі собою моральне піднесення серед народу, віру в наші сили і успішність нашої визвольно-революційної боротьби.

Постій, дня 20.12.1945 р.

/ – / Остап*

Архів УСБУ ІФО, ф. 4, спр. 13690, арк. 69-71 (конверт).
Оригінал. Машинопис.

* Внизу документа надпис синім чорнилом: Остап.

№ 56
ВІСТКИ З ТЕРЕЛУ ЗА ПЕРІОД
ВІД 25.11. ДО 15.12.1945 р., СКЛАДЕНІ
РАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ ОУН ЛИСЕЧЧИНИ
ВАСИЛЕМ ДЕПУТАТОМ-“ОСТАПОМ”

20 грудня 1945 р.

Вістки з терену
р-ну Л и с е ц ь
за час від 25.11. до 15.12.1945 р.

26.11. досвідком, 60 большевиків районних і поміч з області, прийшли до голови сільради в с. Іваніківка і наказали скликати десятників. Коли десятники зійшлися до голови, большевики наказали одним вести до родин, котрих мали на списку, а іншим казали зганяти фіри. Того дня вивезли 4 родини (20 осіб). Питали ще за іншими родинами, але нікого не застали дома. Майно все забрали з місця, а другого дня розібрали навіть будинки.

27.11. 30 районних большевиків перевели вивіз у с. Хом'якові. Вивезли 2 родини (6 осіб). Вертаючи з Хом'якова, в с. Черніїві забрали також 2 родини (6 осіб). При тому в Черніїві арештували Штундер Петра і Манів Анну.

29.11. 28 большевиків (обласні війська нквд) перевіряли ліс межі селами: Хом'яків, Тисьменичани, Братківці. В лісі нікого не було.

3.12. в год. 5-тій рано в с. Тисьменичани 4 большевики, що квартирують на ста[н]ції, арештували господаря Гнатюк Степана с. Михайла.

4.12. досвідком 22 районних большевики в с. Черніїві арештували 3 дівчині: Мельник Анну, Шеремет Доню і Гринишин Анну. З Черніїва перейшли до с. Хом'якова, де перебули до рана. Рано арештували Скрипник Софію і Скрипник Доню. В селі перебули до вечора, а вечером відійшли до району.

5.12. в год. 15-тій до с. Тисьменичани зі сторони с. Кам'янна прийшло 40 большевиків (спецвідділ Ланчинського району) і закватурили на ста[н]ції. 6.12. переводив в селі арештування, де арештували: Глек Федора, Костецьку Стефу ж. Василя, Опирук Анну д. Михайла, Химей Івана с. Миколи, Стефурак Івана с. Юрка, Стефурак Марію ж. Івана і Белей Івана с. Юрка. Вищезгаданих в год. 22-гій випустили, а Глек Федора задержали. 7.12. 10 большевиків зі згаданого спецвідділу зайшли до Фучко

Михайла с. Андрія і арештували від нього члена ООП Рутченка і Фучко Анну д. Михайла. Арештованих забрали на ста[н]цію, а опісля до Станиславова.

5.12. в год. 5-тій до с. Братківці панцирним поїздом приїхало около 60 большевиків (охорона залізних доріг). З большевиками був колишній член ООП Тин, який привів до млина і вказав бункер, в якому попередньо працював (Тин попередньо зловлений в с. Ляцке). З бункра витягнули Вацебу Василя, Ільків Михайла і Качур Романа. Рівно ж забрали з того бункра машину до писання, цикльостиль і інші речі технічного звена, що були під опікою члена ООП Рутченка. Пізніше Тин завів на квартиру Рутченка, де заарештували господаря Слободян Івана. Того дня арештували: Волосянку Михайла с. Дмитра, Волосянку Михайла с. Івана і Жирак Василя. Коло год. 9-ї большевики від'їхали поїздом до Станиславова.

7.12. в год. 10-тій 6 большевиків (р-ні) зайшли до с. Іваниківки, де застали в хаті Зорій Василя, якого забрали і відійшли до району. В год. 14-тій до села приїхало около 50 большевиків зі Зорій Василем, який привів до Черноус Марії і вказав бункер. В бункрі розірвали себе гранатами 2 стрільці р-ної "Л" групи І. і Т., опісля вказав ще один бункер, в якому розірвався ще один стрілець з "Л" групи С. Перед вечором частина большевиків від'їхала до Лисця, друга частина залишилася в селі, а в год. 23-тій від'їхали також до Лисця.

8.12. до с. Іваниківки приїхало около 100 большевиків (районні і поміч з області). Переводили труси в цілому селі, однак нічого не знайшли. Перед вечором від'їхали до району.

9.12. зголосився з "повинною" стрілець УПА, син голови сільради з Забережа. Опісля водив по селі Забережі, де арештували 11 людей.

10.12. около 60 большевиків, районні війська нквд і спецбोївка з області (частина переодягнена в різні уніформи, вдаючи стрільців УПА), коло год. 17-тої зайшли до села Чукалівки. В селі питали за Хмарою, пров. села і ін. Нікого не знайшовши, перейшли до с. Черніїва і зайшли до хати Петришин Олени. В той час до Петришин Олени прийшов господар Рибак Микола с. Василя, який не сподіваючись підступу, повів большевиків шукати пров. села. Коли відшукали пров. села Крамаренка, Крамаренко повів за харчами. На дорозі стрінулись з дівчиною, що переводила стрільців СКВ до с. Хриплина і вертала зі стрільцями. Дівчину большевики задержали, а стрільці по короткій перестрілці відступили. Большевики Крамаренка і Крейду Марію забрали до сіль-

ради, вели допити, а досвідком (11.12.) перейшли до Хриплина. В с. Хриплині обскочили хату пров. села Варки. У Варки спала її заступниця Оксана. Обоє дівчат арештували і відійшли до Станиславова. В селі залишилося тільки 9 большевиків. Тих 9 большевиків перед вечером перейшли до с. Черніїва, вечором долучили ті, що відійшли з арештованими до Станиславова. Вечером цілий відділ перейшов до с. Братківці. В с. Братківцях заквартирували в господаря Федорів Дмитра с. Михайла, вдаючи стрільців УПА, а на дорозі поробили застави. Питали Федорів Дмитра, де знаходиться станичний, щоб видав харчі, бо мають відходити далше. Федорів сказав, що тим не інтересується і ніякого станичного не знає. У Федорів Дмитра квартирувала дівчина, псевдо Зірка, що доставляла ліки, яка не сподіваючись підступу, погодилася пошукати пров. села. Дівчина з большевиками вийшла з хати, то в той час деє коло читальні зчинилася стрілянина. Дівчина хотіла утікати, але большевики її спинили, кажучи, що то свої стріляють через помилку.

Дорогою ішов кущевий господарчий псевдо Степан і господарчий села Черніїва псевдо Явір, незнаючи нічого, що в селі заквартирували большевики. На дорозі натрапили на заставу, де по короткій перестрілці стали обоє тяжко ранені. Степан останками сил кинув гранату, де вбив двох большевиків, а одного ранив. Большевики почали знова стріляти. Степан став забитий, а Явора тяжко раненого забрали до хати. Почали робити перев'язку, однак той помер. Труп винесли і кинули на дорозі.

Зірка повела большевиків за пров. села до кількох хат, однак нікого не знайшла. На дорозі один большевик висловився по-російськи. Зірка побачила, що це підступ, сказала, що нікого не знає і далше не поведе. Большевики її сильно побили і забрали до сільради.

Большевики в селі квартирували до рана, а рано ходили до тих хат, де водила Зірка і питали за підпільниками. При тому сильно побили Качур Параску. Питали її коли останньо був Граніт. Коло год. 12-тої ходили по селі за фірами і застали в хаті Павлюк Федора, якого забрали зі собою до сільради. Через якийсь час Павлюк повів большевиків до Федорів Дмитра (крився) і сказав, що там є бункер. Большевики перевели сильні труси, де відкрили бункер і витягнули з нього Федорів Дмитра і Олексюк Дмитра – Богдан (пров. села), яких забрали до сільради. По коротких допитах Федорів Дмитро повів до Федорів Доні і Ільків Василя, де перед тим бачив стрільців СКВ. В тих хатах нікого не застали, сильно ограбили. Коло год. 15-тої вибралися до району.

11.12. в год. 5-тій 30 большевиків (залізнодорожники) робили стежу по с. Тисьменичани. Завважили, що з Тисьменичан в напрям с. Цуцилова переходило два стрільці УПА і зайшли до крайної хати. Большевики підійшли до тої хати і почали обстрілювати. Стрільці вискочили на стрих, розірвали гранату, де стрілець Білий став забитий, а стрілець Чорноморець тяжко ранений. Раненого забрали на ста[н]цію в Тисьменичанах, а звідтіл до району.

11.12. районні большевики в силі 20 осіб приїздили до с. Забережа забирати майно голови сільради. При тому арештували двох дівчат і одного хлопця.

13.12. поїздом з напрямку с. Тисьменичани до с. Братковець приїхало 35 большевиків (війська обл. нквб). З большевиками був Павлюк Федор, який повів до стрільця СКВ Жирак Івана, однак нікого не застали дома. Звідтіл повів до Ковалюк Василя, де застали сина Ковалюк Дмитра, якого забрали зі собою. Пізніше сказав, що в Андрусак Василя є бункер. Большевики бункер відкрили, але там нікого не було. Переходячи селом, стрінули на дорозі Данилишин Петра, який ішов до району з “повинною”. Його забрали зі собою і пішли до його хати, де застали Федорів Василя, якого також забрали зі собою. Коло год. 9-тої відійшли в напрямі с. Камінна.

13.12. до с. Забережа приїхало 30 большевиків (р-нні війська нквд) в маскуючих халатах і захопили в хаті господаря Амброзяк Федора. Звідтіл перейшли в корчі над рікою Бистриця. В корчах сиділи два стрільці СКВ. Побачивши большевиків, почали втікати, де один з них став забитий (псевдо Федь).

15.12. раненько зголосився з “повинною” стрілець сотенного Вікторії псевдо Антипко (узбек). Коло год. 9-тої рано до с. Забережа приїхало около 800 больш[евиків]. Війська нквд з району, області і частина фронтовиків. Мали зі собою дві гарматки малого калібру. Згадані війська стрибком підійшли до села з окликами “Ура”, в селі переводили сильні труси, а Антипко вказав на три хати, в котрих кватирував і харчувався, рівно ж показав два бункри, в яких крився. В хатах і бункрах не застали нікого. Тоді Антипка большевики роз[з]броїли і зв’язали. При тому арештували одну жінку, дві дівчини і одного хлопця з 1928 р. Коло год. 15-тої всі війська поїхали до району.

При кінці листопада в с. Тисьменичани на ста[н]ції заквартирувало около 100 больш[евиків], обласні війська нквб.

14.12. з напрямку с. Камінна до с. Тисьменичани заїхало 20 большевиків-червоноармійців і заквартирували в середині села. В год. 18-тій з того напрямку заїхало два авта і вмашерува-

ло 200 большевиків. З собою мали дві гарматки малого калібру і заквартирували в селі. 15.12. 50 большевиків з того відділу пішли в напрямі с. Грабовець. Повернули в год. 12-тій. В год. 13-тій згаданий відділ від'їхав до Станиславова.

14.12. ніччю районні війська нквд робили засідку між селами Іванківка-Забережа.

23.11. випустили з тюрми в Лисці Манів Анну, що була арештована дня 27.11. в с. Черніїві.

9.12. випустили з тюрми Волосянку Михайла с. Дмитра, Волосянку Михайла с. Івана, Жирак Василя і Слободян Івана, що були арештовані 5.12. в с. Братківцях.

12.12. районні большевики розбирали будинки у вивезених родин в с. Іванківка.

15.12. ті самі большевики знова розбирали будинки в с. Іванківка.

9.12. в год. 13-тій до с. Тисьменичани приїхало около 30 районних большевиків в справі перепису населення і заквартирували в школі, а вечером перейшли на ста[н]цію. 9.12. згадані большевики в год. 10-й зробили мітинг в справі здачі решти контингентів. В год. 11-тій 4 большевики прийшли до Химей Івана. В нього перевели труси, його арештували враз зі слугою. Майно ограбили. Арештованих забрали на ста[н]цію, а вечером звільнили. 10.12. дальше переводили перепис. Того дня большевики були п'яні до безтями, били всіх стрічних і вистрілювали по селі. При тому з дороги забрали Сікач Василя на ста[н]цію, де збили до безтями. В год. 15-тій того дня від'їхали до району.

25.11. в райцентрі відбулася відправа голів сільрад, секретарів і десятників. На відправі голова райвиконкому Бражиненко зложив від себе подяку головам за здачу контингентів. Пізніше секретар райкомпартії Каракаш сказав, щоб голови сільрад допомагали активно органам радвлади знищувати, за їхніми словами, бандитів. При тому відчитав нове "звернення" і наказ Рясного від 15 листопада. При кінці голова райземвідділу полагоджував господарські справи.

5.12. в Лисці відбулося зібрання громадян, на якому відчитували положення про вибори.

5.12. в год. 9-й до с. Тисьменичани приїхало з району 2 большевики перевести збори в справі виборів. Зборів не перевели, бо люди не зійшлися.

2.12. в Лисецькому клубі висвітлено фільм "Северна звезда", а 4 і 5.12. висвітлено фільм політичного характеру під наз[вою] "Кримська конференція".

26.11. слідчий нквд (з Лисця) Сапожніков написав листа до Вацеби Василя з с. Братковець і передав через голову сільради. (Цей лист залучую в оригіналі).

Залучую оповідання робітника, що вернув з Німеччини.

Постій, дня 20.12.1945 р.

/ – / Остап*.

Архів УСБУ ІФО, ф. 4, спр. 13690, арк. 73-75 (конверт).

Оригінал. Машинопис.

РАЙОН Ч. 6

№ 57

ДОДАТКОВИЙ ЗВІТ ЗА ПЕРІОД ВІД 1.01. ДО 30.07.1945 р., СКЛАДЕНИЙ РАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ ОУН ТИСМЕНИЧЧИНИ “ЮРКОМ”

24 липня 1945 р.

[Район] ч.III

Постій 24.VII.[19]45

Додатковий звіт
за час від 1.I. – 30.VII.[19]45 р.

На терені Тисьменицького району не зуміли zorganizувати большевики ані одного колгоспу, ані ніяких земельних громад. Всякі спроби щось подібного зробити пішли на марно. Очевидні факти на доказ цього маємо такі села, як Вільшаниця, Слобідка, Чорнолізці і т.д., де большевики старались за всяку ціну вже в квітні цього року такі земельні громади створити, одначе ще до цього часу нема щось подібного.

Первинна комсомольська організація знаходиться тільки в районному центрі Тисьмениця, яка одначе має дуже мало членів (кілька дітей зі школи).

Сільських самооборон проти бандерівців до цього часу нема. У червні пробували большевики це zorganizувати в Хом'яківці зі старших людей, на що очевидно люди не погодились.

* Внизу документа надпис синім чорнилом: Остап.

У цьому районі, крім районних, є ще два ворожі опірні пункти. Од[и]н з них є в Рошнові, біля 60 большевиків, а другий біля с. Марковець на Студенці, є їх около 40. Ці большевики працюють на полі радгоспу. Вечером від 10-20 ідуть на засідки в сусідні села. З Рошнова большевики роблять засідки в Милованню і Стриганцях, а зі Студенця в Марківцях.

Большевицька господарка на цьому терені стоїть під [...]. Ще в перших місяцях цього року здирали з людей [...] річний збіжевий контингент, який і так в 100 % не здерли. Так виміряної ними колективізації не зуміли пустити в життя, радше не вдалось їм. Всякі пункти збору молочного контингенту понищено. Всякі позички в ніякий спосіб не вдається їм стягнути відпоручниками з місцевих людей. На це мусять тратити довший час і 30-50 своїх бійців, щоб витягнути в деяких селах по кільканадцять рублів (Миловання, Хом'яківка). На своїх працівників мусово накладають високі позики і незалежно від їх волі стягають зі заробітної платні.

З рибної господарки також не мають хісна. Штучні годівлі риб, яких ту є дві, поліквідовані (Довге, частинно Хом'яківка).

Земля деяких нім. лігеншафтів (Хом'яківка, Чорнолізці) взагалі не зароблена і не роздана селянам, а стоїть облогом. Кооперація стоїть дуже слабо. Не можна дістати найпримітивніших середників до щоденного вжитку, як нафта, сіль і т. п., а про таке, як цукор, мануфактура та шкіряні вироби шкода і говорити.

Тільки в районному центрі є слабо розвинена шкіряна промисловість, вироби якої переважно ідуть на енкаведівських бандитів. В загальному їхня господарка в цьому районі стоїть дуже слабо, хоча на кожному кроці чваняться такою плановістю.

За час цього пів року большевицький терор прибрав дуже грізних форм. На це маємо цілий ряд очевидних фактів. Майже кожний большевицький скок приносив і приносить для українського населення кроваві зариви. Тільки у 6 перших селах цього району (Довге, Стриганці, Рошнів, Юрківка, Миловання, Вільшаниця) за час цього пів року начислюється до 30 жертв большевицького терору серед мирного населення і до 60 арештованих. У самому с. Пшеничниках убито понад 20 осіб, а удвоє більше арештованих. У с. Хом'яківка 5 п'яних большевиків-НКВД, їдучи вечером до Тисьмениці, повернули до одного можнішого господаря, замордували його і жінку, пограбили майно і скоро втекли. Другого дня приїжджали інші і говорили, що це робота бандерівців. За двома без зброї цивільними людьми гналось 4 большевиків зі Слобідки аж під Пшеничники. Під Пшеничниками

догнали і замордували: повідрізували руки, вуха, носи, повикручували ноги і так залишили. Таких випадків можна начислити цілий ряд, бо майже кожний день приносить все щось нового. Найбільше взнаки далась кватируюча “рубаша” в м. березні майже через два тижні. Це була найбільша проба большевиків, яка своєю наглістю заскочила народ не приготованим і тому були такі великі жертви. До всяких скоків чи облав большевики послуговувалися матеріялами від сексотів. Коло себе в районі держать спеціальний відділ стрибків, вербований звичайно з місцевих арештованих слабодухів. Вони місцеві, добре орієнтуються в терені і часто заводять зброю енкаведівських посіпак такими стежками, звідки не можна їх сподіватись.

Мало того, крім таких наглих нападів і кровавих жертв, застосовують плянові вивози цілих родин на Сибір. Про факти таких вивозів родин посвідчить Рошнів (4 родини), Пшеничники (кілька родин), Чорнолізці і т.п. Ці забирають без жодного забезпечення харчами і одягом. Їх майно в дикий спосіб грабують, забирають все для себе, а хати нищать. Не лише по селах, але і в м. Тисьмениці, де постійно перебувають, роблять ще в більших розмірах подібні проби. За цей пів рік забрали з відтам понад 10 родин і держали їх більше як тиждень зимовою порою в неопалених приміщеннях, не допускаючи жодних передач, нібито через брак транспорту на Сибір.

Майже кожного дня роблять по вулицях нічною порою застави і з такою запеклістю [...] до українців, що деколи стріляють своїх. Це безвибірне стріляння йде також в парі зі страхом.

Все, коли їдуть вони на села на акцію, по дорозі вертаючи на свій осередок, грабують мирне населення. Це діється без різниці, чи їх є 100 чи 10. Про це, про такі безпідставні грабунки мирного населення посвідчить кожне село цього району. Щоб такі грабунки їм вдалися, роблять при тому велику стрілянину і творять паніку. Під час такої стрілянини, стріляють в кожного, хто тільки покажеться з хати, без огляду на вік і пол. У місяці червні під час такого панікарного стріляння в с. Хом'яківка застрілили 40-літню жінку, яка в той час вийшла до хати. В парі зі застрашуючим терором, вживають брехливої пропаганди, стараючись себе виправдати і вибілити, мовляв, вони найкращі і найщиріші для укр. народу.

По переведенню для них вдалих акцій (чим більше трупів), справляють для свого вдоволення пияцькі дикі оргії коштом прибитих горем родин, (страта чоловіка чи сина від цих самих посіпак) і з пияцьким диким співом, вертають на місце постою. Про

таке дикунське поведення можуть нам розказати Одаї, Марківці, Хом'яківка та інші.

Енкаведівські бандити стараються не тільки нищити укр. народ фізично і матеріально, але і всякі його духові надбання. В місяці червні позрізували по всіх селах кількакратно хрести на "Могилах Герої" і поруйнували самі могили. При таких брутальних акціях вживають Богохульних, саркастичних висловів "Україна тоді буде, як той хрест назад виросте" (Пшеничники).

Це тільки марконтний зарис фактів на жорстокий большевицький терор.

Слава Україні!

За рай. провід Юрко

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 80, арк. 16-18.

Оригінал. Рукопис.

РАЙОН Ч. 7

№ 58

**ДОДАТКОВИЙ ЗВІТ ЗА ПЕРІОД
ВІД 1.05. ДО 30.05.1945 Р., СКЛАДЕНИЙ
РАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ ОУН
ТОВМАЧЧИНИ (ТЛУМАЧЧИНИ)
ВАСИЛЕМ ГИКАВЦЕМ-“МОРОЗОМ”**

24 липня 1945 р.

Район ч. II

Постій дня 24.VII.[19]45

Додатковий звіт
за час від 1.V. до 30.V.1945 р.

1. В цілому районі колгоспів зорганізованих нема, як рівно ж нема зорганізованих громад.

2. Комсомол був зорганізований в с. Вікняни, належало до него 8 дівчат. Голова комсомолу знищена, як донощиця, всі інші розлетілися.

3. Самооборона села проти бандерівців є зорганізована в Гориглядах. Число 30 стрибків. Рівно ж була зорганізована така самооборона в Олеші: 20 стрибків, яку 8.V. розігнано.

4. Опірні пункти є в Товмачі (районова залага переважно 200 осіб), в Нижневі (тут перебувають доривочно 30-50 чол.) і в Гориглядах 30 стрибків.

5. Щодо господарчих справ, то большевики сейчас в райцентрі підготовляють молотілкі, щоб найскоріше вимолотити збіжжа і вивезти.

Розподілу збіжевого контингенту на [19]45 рік ще нема. До піднесення одноосібних господарств по селах большевики не докладають найменших старань. Хоча весною по мітингах говорили, що радянський союз помагає селянам у весняних роботах та у відбудові знищених війною сіл, то в цілому районі ніхто не дістав насіння на посів, як рівно ж ніхто не дістав грошевої допомоги чи матеріалу на відбудову знищених господарств. По селах є створені земельні комісії, які займаються розподілом польських земель та земель зліквідованих господарів. За цього пів року стягнули позичку на що особливо натиснули в місяці травні та податки. Спочатку податки стягали фінагенти з сіл, але місто цего, коли пропали гроші в деяких фінагентів, большевики їхали самі з району накладали оподаткування на господарів і самі стягали. Усе це стягали насильно.

6. Большевицький терор по селах був посилений цілий час. Відбувались часті облави, арештування та вивози. До сіл приїжджають і то два рази в тиждень, а декуди навіть частіше. Облави перепроваджують до 200 осіб, а на арештування і вивози їдуть по 50, а то і по 20 чоловік. Під час таких акцій сильно тероризують населення, час до часу є вбиті, б'ють стариків, жінок і дітей, а навіть тих, що їх сини в ЧА, та обкрадають господарства. Часто арештують без жодних причин.

Слава Україні!

За рай. провід Мороз

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 80, арк. 15.

Оригінал. Рукопис.

РАЙОН Ч. 10

№ 59

ЗВІТ З ПЕРЕХОДУ ВИБОРІВ У ВЕРХОВНУ РАДУ СРСР НА ТЕРЕНІ ЛАНЧИНСЬКОГО РАЙОНУ

20 січня 1946 р.

Надвірнянщина
Ланчинський район

Станиславівська округа

З в і т

з переходу виборів у Верховну Раду СССР

Щоби досягнути 100 % голосів, більшовики обсадили села військовими гарнізонами в числі від 30-40 чоловік. Бійці були в 90 % руські і майже всі комсомольці. У кожному селі був один представник з району, який слідкував за бійцями гарнізону і дільничної виборчої комісії. Перед виборами роздали більшовики брошури про вибори і доручили десятникам перерахувати їх з населенням.

Десятники сс. Майдан Середній і Парище в 100 % виконували всі доручення.

Коли появились наші лозунги, більшовики арештували людей і питали хто це робить. Коли лозунги дальше появлялись, то вони зігнали до одної хати десятників, мовляв, вони вночі зривають більшовицькі лозунги, а прибивають бандеровські.

9.2.[19]46 р. більшовики арештували в селі Парищі Абрам Параску, яка розвішувала наші лозунги.

Перед виборами говорили більшовики на мітингах, що хто не буде голосувати, то його вивезуть на Сибір, бо він має зв'язок з бандеровцями.

10.2. вже від другої години більшовики будили людей і гонили голосувати. Села Майдан Середній, Парище, Фітьків, Цуцилів скінчили голосувати до години 10-ї.

У селі Гаврилівка люди не хотіли йти голосувати, так, що приїхала поміч з району. Все ж таки мимо всего населення проголосувало тільки в 70 %. Під час голосування при урнах сиділи більшовики і контролювали, чи хто не [...]лить бюлетеня. Голоси до району везли під стислою контролею.

Усі баптисти і штундисти не голосували.

Постій, 20.1.1946.

/ - /

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 38, арк. 130.

Оригінал. Машинопис.

№ 60
ЗВІТ РАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН ЛАНЧИНЕЧЧИНИ
ЗА ПЕРІОД ВІД 10.01. ДО 10.04.1946 р.
(ЗИМОВА БЛОКАДА)

10 травня 1946 р.

Надвірнянщина
Ланчинський район

Станиславівська
округа

З В І Т
за час від 10.1. – 10.4.[19]46.
(зимова блокада)

а).* Цей період характеризується тим, що більшовики дали в кожне село гарнізон в числі від 30-60 осіб. Цим хотіли більшовики знищити наш рух і досягнути 100 % голосів за комуністичних кандидатів. Зараз по приїзді в село більшовики почали нав'язувати свою агентурну сітку і почали вживати всіх засобів, щоб знищити нас. До боротьби з нами вживали вони молодь, яка вернула з Німеччини, (поворотців) демобілізованих воїнів ЧА, здеморалізованих молодих і дівчат. Молодь і вояків втягали більшовики насильно до "істребительних баталіонів", а згодом певніших втягали до комсомолу. У деяких селах, як: Добротів, Фітьків, Цуцилів, Гаврилівка, молодь пропагована більшовиками, ревно виконувала їхні накази і активно боролась із нами. Зате в селах: Красна, Перерісль, Волосів, Камінна, щойно під загрозою нагана, побоїв і тюрми, взяли зброю до рук. Рівно ж зачали вивозити родини діяльних членів ОУН та стрільців УПА. Найбільше заломили вони членство і населення тим, що мовляв, всі вже поголосилися, (вижчі провідники і командири УПА). Під впливом тих чуток і наказу Строкача про криївки, зголосилося багато членів. Цей район внаслідок блокади поніс дуже болючі втрати: впав цілий районний провід, крім СБ-іста. Зі станичних мало хто лишився. Так Ланчинський район вийшов із зимової блокади обезголовлений без проводу.

1. а). Змін у більшовицькій адміністрації не було.

2. Ланчин – 100 чоловік (нквд, нкгб, охорона).

а). Час-до-часу оперував ОББ і Коломийський спецвідділ по ББ. Вони оперували по селах в разі появи наших відділів (курінний Чорний).

* Так у тексті.

б). Стрибки – Ланчин 30 стрибків сталих. За час блокади створили більшовики станиці стрибків у кожному селі району. Число їх вагалось 20-80 осіб (Фітьків 80 осіб).

в). Переїзних військ не було.

г). Гарнізони були в кожному селі району в числі від 30-60 осіб.

3. Весною (при кінці марта) пробували більшовики організувати колгосп у с. Фітьків, де був колгосп у 1940 р., але це їм не вдалося.

4. Торгівля була майже завмерла. Було трохи товарів по кооперативах, через наявність гарнізонів по селах, спекулянти боялись їздити по товари.

5. Школи є по всіх селах району.

6. -----

7. -----

8. Кіно в Ланчині. Відчити відбуваються для партійних у рай-центрі.

9. -----

10. За цілий місяць січень і початок лютого – це час шаленої більшовицької агітації за блок комуністів і безпартійних. Мітинги були в кожному селі. Розмалювали лозунги і знімки (портрети) кандидатів.

11. Вели акцію правосла[во]вірування духовенства.

12. Про це в описі подій дня.

II. Н а ш е с е р е д о в и щ е:

1. Маси стероризовані більшовиками заломилися, хоча були досить часті випадки, коли населення з нараженням власного життя давало харчі і притулок повстанцям. Маси здеморалізовані більшовицькою пропагандою і наявністю великих більшовицьких збройних сил, перестали були вірити в наші сили.

3.* Умарті почали ширитися чутки про війну ССРСР з Америкою і Англією. Це все на підставі промови Черчіля.

7.** Матеріально населення стояло добре.

10.*** Арештовані були всі, хто коли небудь мав щось спільного із нашим рухом (дівчата, господарчі, які жили легально і т. п.).

* Так у тексті.

** Так у тексті.

*** Так у тексті.

Реєстр випадків дня:

10.1.[19]46. заїхав гарнізон в числі 20 чоловік до с. Камінна.
14.1.46. арештували Богачука Василя і випустили, щоби видав станичного Гриця, але цей не видав і втік до хлопців критися.

4.2.[19]46. зловили стрільця Ворона, який працював у станиці. Вони ранили його в ногу на те, щоб він казав людям, що його ранили під час втечі. Він мав завдання вбити станичного.

10.2.[19]46. о год. 3-й більшовики поділилися на групи по трьох, і пішли зганяти людей на вибори. Люди не хотіли йти.

15.2.[19]46. енкаведист "Трохим" зорганізував станицю стрибків. Від цього дня бійці гарнізону с. Волосів ходили на засідки разом зі стрибками.

15.2.[19]46. гарнізон вибрався до с. Гаврилівка.

22.2.[19]46. зі Станиславова бронепоездом приїхало 180 більшовиків і перевели облаву в селі і лісі.

25.3.[19]46. знова вертається до села гарнізон. Вони кладуть 10 куркулів, як закладників, якщо щось станеться в селі.

29.3.[19]46. Станиславівський спецвідділ переводив облаву в лісі і селі.

2.4.[19]46. 60 більшовиків зі Станиславова знайшли 8 порожніх криївок в лісі.

В о л о с і в: 19.1.[19]46. 30 більшовиків із Надвірної заквартирувало в школі.

20.1.[19]46. перебралися вони до мурованого будинку сільради, боячись нападу повстанців.

23.1.[19]46. 4-х більшовиків перебралися в німецькі та мадярські уніформи, попричіпляли собі тризуби і ходили, маючи на меті провокувати населення, але це їм не вдалося. Цього самого дня нкбб з Ланчина арештувало трьох людей, які втекли з роботи з міста Караганда.

27.1.[19]46. Насадяк Василь привів до криївки, де крилися рай. організаційний Забіяка, рай. господарчий Ярмо. Вони спалили гроші і архів та пострілялися. Трупів більшовики держали 10 днів біля гарнізону на полі, а опісля похоронили в мадярських окопах.

9.2.[19]46. з Надвірної приїхало 2 танки. Вони об'їздили село, щоби застрашити народ, щоб пішов голосувати.

10.2.[19]46. до год. 10-ї ніхто не пішов голосувати. Проголосували тільки виборча комісія, учителі та бійці гарнізону. По 10-й годині більшовики силою зганяли народ до голосування.

22.2.[19]46. більшовики ограбили чоловіка з Гаврилівки, який вертав зі Станиславова.

17.3.[19]46. більшевики за всипом Насадюка Василя, відкрили криївку станичного господарчого Гордого на полі. Цей застрілювся.

Опісля аж до 10.4.[19]46. більшевики робили засідки довкруги села. 10.4.[19]46. більшевики вибралися до Надвірної.

Г а в р и л і в к а:

10.1.[19]46. 60 більшевиків з Надвірної закватуриувало в селі. Мали 3 кулемети (максими) і 6 дехтярова.

29.1.[19]46. зробили вони велику облаву на ліс і село, та організували станицю стрибків.

10.2.[19]46. гонили людей на вибори під штиками. 70 % населення проголосувало під терором, а 30 % взагалі не пішло голосувати. Добровільно голосували тільки урядники та виборча комісія.

10.4.[19]46. кватуруючі більшевики вибралися до Надвірної.

Ц у ц и л і в: 10.1.46. гарнізон в числі 25 осіб закватуриував в хаті Літван Магди.

11.1.[19]46. більшевики зловили живого станичного Вирву і арештували родину рай. [реф.] СБ Партизана.

30.1.[19]46. випустили станичного Вирву, а коли він не хотів іти в стрибки, його арештували і вивезли.

10.2.[19]46. на вибори народ пішов під штиком.

19.2.[19]46. організували станицю стрибків.

20.2.[19]46. зголосився боевик Чорногори – Ангел.

3.3.[19]46. більшевики забили в Горохолині станичну Цуцилова Калину.

6.3.[19]46. більшевики відкрили криївку на Полику (присілок Цуцилова). Там застрілювся рай. пропагандист Яремчанського району Трембіта.

10.3.[19]46. більшевики за поміччю місцевих стрибків, відкрили на полі криївку, де був рай. провідник Василь і рай. господарчий Вуйко. Вуйко застрілювся, а Василь здався живий.

24.3.[19]46. більшевики і стрибки знайшли на полі в криївці 28.000 [а]муніції, і 3 криївки зі збіжжям.

29.3.[19]46. зголосився роєвий курія Іскри – Чумак.

10.4.[19]46. гарнізон вибрався до Надвірної.

П е р е р і с л ь: 10.1.[19]46. заїхав гарнізон в числі 36 осіб. Озброєння: 1 “максим”, 5 “дехтярів”, одна панцерка була в полі все коло гарнізону.

20.1.[19]46. знайшли 360 кг жита і забрали до гарнізону.

20.1.[19]46. на всипу більшевики застукали в хаті підрайонного пропагандиста Мороза. Він відстрілювався з кріса, а коли не

стало набоїв, застрілився з пістоля. Його тіло лежало 5 днів біля гарнізону.

8.2.[19]46. більшовики зловили б[увша] станичну Вільху, яка розліплювала лозунги. Її вивезли до Львова.

9.2.[19]46. приїхала до села лімузином з “начальником”. Її конвоювали 2 танки. Кажуть, що то був якийсь представник з Києва. По мітингові вони від’їхали.

10.2.[19]46. зганяли людей силою на вибори. До год. 17-ї всі проголосували.

19.2.[19]46. нквд-сти з Ланчина Іванов та Троян організували станицю стрибків. Хто не хотів іти добровільно, того били і замикали до пивниці.

26.2.[19]46. більшовики арештували ранену санітарку з куріня Чорного – Богданку.

6.3.[19]46. гарнізон і спецвідділ перевіряв ліс.

21.3.[19]46. стрілець Сумний попав на засідку між Фітьковом та Перерослем. На запит “хто йде”, він стрілив і ранив ст. лейтенанта, а сам відступив.

10.4.[19]46. гарнізон вибрався до Надвірної.

М а й д а н Г о р і ш н и й: гарнізон заквартирував 10.1. в хаті Голяк Миколи.

20.2. два стрільці районного Василя – Івась та Чумак натрапили в Андрійчук Анни на 2-х більшовиків. Стрільці відібрали 2 ППШ і під охороною власного вогню вицофали і дали змогу втекти господині з дітьми. Більшовики зі злості спалили три господарства: Андрійчук Олени, Андрійчук Анни і Ковальова Федора.

21.2.[19]46. більшовики застрілили Левицького Василя за те, що він говорив, що на селі було 2 “бандери”.

К р а с н а: 10.1. заквартирував гарнізон та відразу взявся активно до роботи.

10.1. заскочили в хаті Гнатюка Миколи чоту з куріня Довбуша і чоту з куріня Чорноти. Впало 14 стрільців і чотовий Хмара. Того ж дня зловили роевого Демка.

18.1.[19]46. наскочили більшовики на Вартового. Вартовий зі своїми стрільцями вицофав під прикриттям власного вогню. Більшовики спалили господарство та забили господаря Лозака Василя, його жінку і дитину та двох дівчат: Боднар Анну та Зупко Марію.

До 10.2.[19]46. зорганізували більшовики 42 стрибки.

17.3.[19]46. два більшовики (Трішкін і Косов) і два стрибки забили на полі в криївці двох стрільців з куріня Іскри – Тараса і Корія.

24.3.[19]46. більшевики на засідці забили Галайду з куріня Довбуша.

27.3.[19]46. більшевики вечером забили Данилюк Настуню, яка вертала із вечорниць.

Д о б р о т і в: гарнізон заквартирував 14.1.[19]46.

16.1.[19]46. вбили більшевики за Прutom двох стрільців Байду і Сурмача.

5.2.[19]46. зголосився підрайонний господарчий Ручай, станичний госп. Мирон і станичний Кармелюк.

6.2.[19]46. зловили Нагорняк Івана, Янка Дмитра і Дяченка Дмитра, які були в УПА.

6.4.[19]46. випустили з тюрми Янка Юрка і Іванишак Дмитра.

С а д ж а в к а: гарнізон в силі 30 чоловік заквартирував 13.1.[19]46.

17.1.[19]46. більшевики шукали в лісі між Саджавкою, а Кубаївкою, за сотнею Спартана. Забили господаря літ 60, який брав у лісі дрова.

18.1.[19]46. 300 більшевиків з Коломиї зробили перевірку села.

27.1.[19]46. вивезли на Сибір Козубяк Параску і 5 дітей, її син впав в УПА.

15.2. зробили більшевики засідку під лісом, а коли побачили стрільців, почали втікати і запалили хату Музики Марії.

18.2.[19]46. зловлений стрілець Чорний привів більшевиків на бункер, де були стрільці – Залізник, Вітер і Недобитий. Недобитий і Вітер розірвалися гранатою, а Залізник здався.

Того самого дня зловлено стрільця Бігуна, якого засуджено на 10 років.

К у б а ї в к а: гарнізон заквартирував 24.1.46.

26.1. більшевики застукали на всипу санітара Шугая, стр. Богуна, станичного Зайця (опис гляди хроніка району).

1.2.[19]46. більшевики застукали в лісі станичного Віху, який вибивши всі набої з ППШ, зарізав себе ножом.

18.3.[19]46. більшевики з гарнізону Товмачик зловили раненого стрільця Богуна.

Постій, 10.5.1946 р.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 80, арк. 185-188.

Оригінал. Машинопис.

ХРОНІКА ЗА ПЕРІОД ВІД 1.01. ДО 1.08.1946 р.

10 серпня 1946 р.

Надвірнянщина

Станиславівська округа

Ланчинський район

Х Р О Н І К А

за час від 1.1.[19]46 р. – 1.8. [19]46 р.

Дня 26.1.[19]46. на криївку в лісі біля с. Кубаївка, де перебували два стрільці УПА, станичний Заяць та станичний господарчий Богун, привів більшовиків перед тим зловлений Петлівчук Дмитро. Заяць в той час варив їсти хворим стрільцям. Богун виглянув надвір і відразу став ранений в руку і лице. Він скрився до середини, більшовики далі обстрілювали криївку. Заяць за той час вхопив ППШ, який був на криївці. В той час його легко ранили в руку. Заяць вискочив з криївки і відстрілюючись з автомата, важко ранив ст. лейтенанта (який незадовго помер), рівно ж ранив сержанта і бійця. Він крикнув на Богуну, щоб той утік. Богун вискочив з криївки і оба почали відступати, відстрілюючись. Опісля Заяць взяв кріса від раненого Богуну і уважно йдучи, обидва вони відступили щасливо з оточення. Більшовики шукали за втікачами і не звернули уваги на стрільців УПА, які були в криївці. Ці скористали з нагоди і втекли до села.

Подав: Кіс

19.6.[19]46. рано о год. 9³⁰ на всип господаря Бичій Ілько, який доніс на рай. господарчого Опришка, наскочили більшовики в числі 12 осіб, двома кулеметами, на хату в лісі. Перед тим до Опришка дійшли два бовіики СБ Яремчанського р-ну Юрша і Туча. Це було в с. Волосів. Більшовики обложили хату від села та ліса. Старший лейтенант провіряв документи Бичій Ілька і наказав провірити стрих. Один більшовик поліз на стрих і відразу дістав серію з “Гейпушки”. Він впав трупом. Більшовики, які були на становищі, відразу відкрили вогонь по хаті. Бовіик Туча продер стріху і почав обстрілювати більшовиків з автоматичної гвинтівки. Під час цього постріливши в голову, вбивають його більшовики. За цей час Юрша зібрав свій виряд і зіскочив до сіней. Хата почала горіти ...

Юрша обстрілював кулеметом гнізда ворога. Опришок кинув гранату і також зіскочив на долину. Цільними чергами з автомата

Юрша примусив більшовиків відступити. Відстрілюючись, Юрша і Опришок відступили до ліса. В лісі від присілка Ворони натрапили вони на більшовицьку заставу і мусіли відступати.

Більшовики стратили 4-х вбитих, а 3-х ранених. Опісля більшовики забили господаря за те, що той мильно їх поінформував (він говорив, що є один, а було три).

З нашої сторони впав боєвик СБ Яремчанського району – Туча.

Подав: П а р т и з а н

3.7.[19]46 р. два рої з куріня Довбуша пішло на засідку на шосе Надвірна – Гвізд – Богородчани. Командували роями роєві Соловейко і Султан. На засідку пішов курінний Чорний і рай. [реф.] СБ Партизан із своїми боєвиками. О год. 17-й з напрямку Надвірної над'їхало 4 авто криті. Курінний думав, що вони з енкаведистами і дав наказ бити по будах. Три машини відразу стали, а четверта почала завертати, та сотенний Вихор, стрілець Вивірка і кулеметник Швейко влучним вогнем унеможливили відступ.

Здобуто: 14 метрів* консерв, з того взято 500 кг

17 -//- солонини -//- 500 -//-

20 -//- риби в бочках

На четвертому авто була бензина. Частину забрали цивільні люди, а решта згоріла у вогні, бо авто спалено.

Більшовики втратили 4 вбитих, а 1 легко ранений утік. Ще того самого дня більшовики обложили ліс біля с. Гвізд (Солотвинського р-ну). На другий день 800 більшовиків перешукували ліси, але стрільці були вже далеко. У лісі нічого і нікого не найдено.

Подав: П а р т и з а н.

10. 8.[19]46 р.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 82, арк. 50.

Оригінал. Машинопис.

* Так у тексті.

№ 62
ЗВІТ РАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН ЛАНЧИНЕЧНИИ
ЗА ПЕРІОД ВІД 10.04. ДО 15.08.1946 р.

17 серпня 1946 р.

Ланчинський район

Станиславівська округа
Надвірнянський надрайон

З В І Т
за час від 10.4. – 15.8.[19]46.

А. Місяць квітень і травень тим характеристичні, що в терені наступило повне відпруження – гарнізони вибралися. Більшевики щоправда дальше вели акції, але успіхів вже не мали. Членство загартоване зимовою бльокадою веде працю дальше. В згада-них місяцях найбільш пекучим питанням була ліквідація станиць стрибків. При помочі курія Довбуша і курія Чорного боївка СБ ліквідувала майже всі станиці стрибків. У відповідь на наші акції, большевики знова ввели майже у всі села гарнізони. Вони паралі[з]ують наш рух постійними розшуками і засідками. Такий стан тривав протягом двох місяців: червень і липень. Цей період можна назвати “літньою бльокадою”. За цей час районний провід втратив двох референтів: господарчого Опришка і пропагандиста Колоса. З початком серпня наступило в терені мале відпруження, хоча гарнізони в деяких селах залишилися і до цього часу.

І. 1.

2. а) Стан гарнізонів в терені на 15.8.[19]46 р.:

Фитьків	20 чоловік
Ломаджин*	30 чоловік охор. радгоспу
Волосів	60 –//–
Тарновиця	20 [чол.] жд нквд
Гаврилівка	20 –//–
Камінна-Тисьменичани	20 чол. жд нквд
Парища	30 –//–
Ланчин	– 100 чоловік охорона райцентру
Майдан Середній	30 –//– нквд і нкгб.

б). На день 15.8.[19]46 р. в терені були такі станиці стрибків:
Красна – 21 чол., Майдан Середній – 30 чоловік, Саджавка –

* Дописано ручно.

16 чол. Станіції стрибків були майже в кожному селі району. В місяці травні районна боївка СБ і курінь Довбуша ліквідували станіції стрибків в: Добротові, Тарновиці, Парищах, Майдані Горішному, Перерослі і Цуцилові. Рай. боївка СБ і курінь Чорного ліквідували станіції стрибків у: Камінній і Гаврилівці. Останньо більшевики самі зліквідували станицю стрибків у Красній за те, що стрибки симпатизували з УПА і ліквідували двох “уполномочених нквд” Носова і Горбунова, а також рай. інструктора комсомолу. Про це доніс агент і більшевики 6-х стрибків засудили на кару смерті, а решту розігнали. Засуджені – це бувші стрільці УПА, які хотіли *реабілітуватись**.

в). В напрям Коломиї і Делятина час-до-часу переїздить залізницею військові транспорти.

3. Більшевики створили колгосп у Глинках, де працюють люди з-за Керзона. Радгоспи є в Парищах і *Ломаджині***, тут держать більшевики охорону. МТС є в районі. Н[а]пр[имір]: у терені людям оре трактор з МТС. Фабрик в терені немає.

4. Торгівля в терені головно спекулятивна. Перед жнивими населення продавало збіжжа в Станиславові і приїзжим по спекулятивній ціні. Кооперативи є в кожному селі. Вони торгують обмінним способом: за сіль і нафту не беруть грошей, але набіл.

5. У червні і липні більшевики по “ударному” ремонтували школи, значить це, що мала робити держава – мусіли робити громадяни своїм коштом.

В згаданих місяцях збільшено *доставку**** газет на села. Населення все старається застати більшевицьку пресу, заради політичних вісток.

6. Вийшло зарядження про заборону торгівлі збіжжам, хлібом, доки люди не здадуть контингенту.

7. Під час ферій малокваліфіковані учителі мали переходити вишкіл у Станиславові.

8. Кіно є і в Ланчині.

9. Є одна лічниця між Добротовом, а Ланчином, фахові сили зі Сходу.

10. Більшевики переводили мітинги в справі здачі збіжжа, молока і м'яса. До населення доходить обласна газета “Прикарпатська Правда” і “Радянська Україна”. Населення тепер радо читає газети, бо з них довідується про ситуацію в світі і наш

* *Дописано ручно.*

** *Дописано ручно.*

*** *Дописано ручно.*

рух за кордоном. Більшевики статтями спрямованими проти нас, одержують цілком протилежний ефект. Населення дізнається про наш рух і чим раз більше з нами співпрацює.

11. Церкви позамикані в Цуцилові, Перерослі, Фитькові, Волосові і Майдані Середньому, бо немає священика. В селах Фитьків, Перерісль і Волосів замкнули церкви тому, що священики не перейшли на православія.

12 і 13 в реєстрі випадків дня.

II.

1. Населення стягається зі здачею поставок, але тому, що більшевики стягають все при допомозі НКВД, воно здає, щоби лише не бачити коло своєї хати “совітів”.

Більшевицькій пропаганді населення вже не вірить, а до акцій всі привикли.

2. Коли взимі населення було майже цілковито заломане, то тепер наступило відпруження. Ми з'єднали собі населення роз[з]броюванням станиць стрибків, які грабили населення. Тепер хоча багато знає, що в селі є стрільці УПА чи члени ОУН, то випадки всипу є дуже рідкі. При переходах можна таке стрінати, що населення благословить стрільців на щасливу дорогу. Українські повстанці користуються тепер такою підтримкою населення, як ще ніколи досі за час більшевицької окупації.

3. Населення свято вірить, що війна мусить бути ще цього року. Найважливіші є чутки про розвал конференції і, що Молотов втік до Москви.

5.* Наша пропаганда працювала слабо, бо не стало людей, які очолювали її. Зимом впав рай. пропагандист Ярмо, а літом Колос. Пропаганду вели всі члени ОУН, а також рейдуючі відділи Довбуша, Чорного і Спартана.

6. Епідемічних хворіб не було. Зате є поширені венеричні хвороби. Їх цілево поширюють більшевики. Боротьба з венеричними хворобами важка, бо не знати, хто хворий. (Майже всі дівчата були арештовані)**.

7. Урожай цього року слабкий, але якщо більшевики не пограбують сильно населення, то голоду не буде.

V. Реєстр випадків дня:

К а м і н а: 15.4.[19]46. з району приїхало 8 більшевиків, які заквартирували в селі. Вони стягали позику “відбудови”.

* Так у тексті.

** Підкреслення червоним олівцем невідомою особою.

18.4.[19]46. 15 більшовиків з району перевіряли село. Нічого не знайшовши, від'їхали до району.

3.5.[19]46. 8 більшовиків зі заступником нач. нкбб Івановим наскочили на хату, де лежав хворий на тиф боєвик станичного Яструб. Він за 48 годин помер у районі.

18.5.[19]46. більшовики на всипу обскочили хату Гавриляка Дмитра і шукали за ним та станичним. Шукали цілу ніч, не знайшовши нікого відійшли.

26.5.[19]46. поїздом зі Станиславова приїхало 60 більшовиків обласного нквд. Вони обложили село та переводили розшуки в селі. Нічого не знайшовши, о год. 20-й від'їхали до Станиславова.

3.6.[19]46. приїхало 20 більшовиків автом з Винограда і за всипом дівчат з Винограда, арештували Зінич Павла літ 55.

За час від 2.5.-1.8.[19]46. цілий час вночі приходили до села більшовики з гарнізонів Волосова і Ляцького. Вони робили засідки довкруги села і під лісом.

7.7.[19]46. відділ УПА під ком. курінного Чорного о год. 18-й зайшов до села і провів мітинг. По мітингу відділ УПА, рай. господарчий Опришок і кущевий провідник Помста відійшли зі села до ліса. Під лісом попали на засідку. Стрільці відповіли вогнем. Більшовики втекли, залишаючи 5 трупів. По нашій стороні впав районний госп. і ранений бунчужний Винниченко.

8.7.[19]46. приїхав до села спецвідділ з напрямку села Волосів в силі 60 чол. В селі розпитували, що говорили на мітингу, хто був і т. п.

9.7.[19]46. ранком о год. 8-й з напрямку Винограда приїхав спецвідділ на 7 автах, їх охороняла панцирка. Вони зробили облаву на село, поле і ліс. Вони виїхали, а через день знова перевели облаву. Так оперували вони 8 днів, але успіхів не мали жодних.

6.8.[19]46. вечером о год. 22-й приїхало зі Станиславова 20 нквд-истів зі Зіничем Павлом. Ходили до сестри станичного Гриця. О год. 8-й рано виїхали.

В о л о с і в: 18.4.[19]46. приїхало 16 озброєних більшовиків (колгоспників), які обробляли панську землю. Дня 1.6.[19]46. вони вибралися, по селі не ходили.

1.6.[19]46. заквартирував гарнізон в силі 30 чоловік, який робить засідки, перевіряє ліс, він квартирує і до сьогодні.

Г а в р и л ь к а: 1.6.[19]46. заквартирував гарнізон в силі 20 чоловік, квартирує до сьогодні.

Ц у ц и л і в: 17.4.[19]46. заквартирувало в селі 20 більшовиків жд нквд. Вони робили засідки на штриці вдень і вночі, а також

вночі патрулювали вздовж залізничного шляху. 10.5.[19]46. вони вибралися, а заквартирували колгоспники, які обробляли державне поле, а вночі ходили на засідки. 30.6. вибралися вони до району.

1.7.[19]46. СБ зробило “чистку” в селі, а вечером був в селі відділ УПА.

2.7.[19]46. спецвідділ в числі 50 чоловік робив *розшуки** по селі і в луках аж до Бистриці.

Кожного дня гарнізони з Волосова і Фитькова роблять засідки і перевіряють луги.

П е р е р і с л ь: 18.5.[19]46. боївка СБ і відділ УПА Довбуша зліквідував станицю стрибків.

19.5.[19]46. 8 більшовиків списували протокол із роз[з]броєння.

8.6.[19]46. заїхав гарнізон в силі 30 чоловік та заквартирував у сільраді. Вдень більшовики нікуди не ходили. Ночами ходили на засідки.

28.6.[19]46. арештували 5 господарів, яких всипав стр. Голуб з курія Чорного, який зголосився в гарнізоні. Арештованих по трьох днях звільнено.

27.7.[19]46. гарнізон перебрався до Фитькова. Днем і ніччю приходив до села та уряджував засідки.

3.8.[19]46. боєвики СБ Корній і Крук попали на засідку. Зловлено живого Крука. По більшовицькій стороні 2 вбитих, 1 ранений.

Від того часу більшовики посилили засідки.

Ф и т ь к і в: 27.7.[19]46. заквартирував в селі гарнізон. В селі і під лісом роблять вони засідки; також ходять по других селах.

К р а с н а: 21.7.[19]46. боєвики СБ і два стрибки зліквідували “уполномочених” Носова і Горбунова.

Д о б р о т і в: після розбиття станиці стрибків, більшовики арештували 29.5.[19]46. Білоус Матія. Вони закидували йому, що він підвів повстанців на стрибків.

19.6.[19]46. підрайоновий пропагандист Тарас наткнувся на засідку з двома стрільцями. Під прикриттям власного вогню всі вицофали.

С а д ж а в к а: 23.4.[19]46. більшовики з району перевели облаву в селі. Під час облави арештували Кузьмина Василя.

17.5.[19]46. на засідку на ріці Прут вийшли стрільці Хмель і Лісовий. Лісовий забитий, а ранений Хмель відступив.

* *Дописано ручно.*

20.6.[19]46. стрілець Дуб вийшов на своїх і через непорозуміння зістав забитий.

К у б а ї в к а: 6.6.[19]46. гарнізон зі села Майдан Середній наскочив на колибу, де був підпр. Ярослав, станичні Заяць і Вихор, Гриць. Всі під охороною власного вогню вицофали без втрат.

Постій 17.[8.19]46.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 80, арк. 265-267.

Оригінал. Машинопис.

№ 63

ЗВІТ РАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН ЛАНЧИНЕЧЧИНИ ЗА ПЕРІОД ВІД 27 ЛИПНЯ ДО 20 ВЕРЕСНЯ 1946 р.

30 вересня 1946 р.

Р а й о н Л а н ч и н

С т а н и с л а в і в щ и н а

З В І Т

за час від 27 липня до 20 вересня 1946 р.

А. Характеристика терену:

І. Вороже середовище

1. а. Районний центр.

Голова РВК – Ланчин – Ткаля Іван Іванович, жид, партійний, літ 45. завідує відділом кадрів РВК, кандидат в члени партії.

–//– –//– мобілізації робочої сили Томський Олекса, укр. схід.

–//– –//– наросвіти Зубченко, літ 50

–//– –//– Дейнеко, грузин, партійний

–//– –//– культосвіт. установ Мельниченко, комсомолец

–//– –//– тваринництва [...]

–//– –//– земельний Березовський, укр. схід., партійний

–//– –//– шляхів Васишин Дмитро, укр. місцевий, родом зі села Гаврилівка, кандидат у партію. Тепер застрілився зі страху перед карою, тому що він кинув гранату до хати, яка ранила та побила людей. Хто на його місці поки що невідомо.

Завідує торговим відділом Соболевський, укр. місцевий, кандидат в члени партії.

Уповноважений міністерства заготівлі Шевченко Павло, жид, понад 48 літ.

1-ший секретар РК КП(б)У – С. Зелінський, моск., парт., коло 40 –//–

2-ий секр. РК КП(б)У Дуленко, москаль, партійн., коло 45 літ.

Рай. ком. ЛКСМУ – секретар був Л. Закупа, москаль, парт., 24 роки.

Тепер змінений і на його місці зараз є М. Петрик, про якого ближчих даних немає.

Рай. орг. ОСОБІАХІМ: керівник – Шльомко, жид, партійний.

Голова райспоживспілки – Мельничук Михайло, укр.місц., кандидат у партію

Голова рай. комунального господарства – Римарюк, укр. місц., канд. у партію.

Керівник районної пошти – Омельченко Василь, укр. місц., партійн.

Керівник МТС – Слободян Василь, укр., східняк, партійний.

Головний агроном земельного відділу – Гуцуляк Марія, укр. схід., безпартійна.

Інструктор [РК] КП(б)У по кадрах – Запотоцький Микола, укр. схід., партійн.

Зав. відділом пропаганди і агітації – Зайцев Володимир, москаль, біля 30 літ.

Зав. військовим відділом – Варич (ближчих даних немає).

б. Голови сільрад:

Ланчин – Грабовецький, укр. місцевий

Добротів – Маковійчук, укр. місцевий

Красна – Боднар Василь –//–

Саджавка – Стасюк, укр. місцевий

Вишнівці – Федорук Семен, укр. місцевий

Майдан Горішний – Токарук Дмитро, укр. місцевий

Парище – Завадський Василь, укр. місцевий, літ 40

Назавізів – голова Томин Іван Стефанович, ур. 1887 р., укр. місц. безпарт.

Тарновиця Лісна – голова Копанюк Іван с. Мих., 1889 р., укр. місц., безпарт., секретар Мочорний Василь Ол., 1892 р., укр. місц., безпарт.

Фітьків – голова Попович Іван, ур. 1899 р., укр., безпартійний секретар Балабан Федор Николаєвич, укр. місцевий, безпартійний

* У тексті: ОСВХІМ.

Перерісль – голова Втерковський Дмитро, ур. 1919 р., укр. місц., безпартійний

секретар Яворський Михайло, ур. 1904 р., укр. місц., безпартійний

Камінна – голова Бойко Василь, ур. 1912 р., укр. місц., безпартійний

секретар Данилюк Василь, 1908 р., укр. місц., безпарт.

Цуцилів – голова Мельник Василь Михайлович, ур. 1921 р.

секретар Боднарук Іван, укр., безпартійн., ур. 1907 р.

Волосів – голова Козюк Іван, укр. місцевий, безпарт., ур. 1896 р.

секретар Пастирнак Дмитро, ур. 1898 р., укр. місц.

Велесниця Нижня – голова Шицький, укр., безпартійний

Гаврилівка – голова Мельник, укр. місц., безпартійний.

2. Стан постійної охорони районного центру 100 чоловік,
які постійно кватирують в с. Ланчин на присілку “Сарлюга” і 50 чол. охорони моста, які кватирують коло залізничного моста між сс. Ланчин а Саджавкою. Крім того, в с. Ланчин є міліція і кількох стрибків місцевих з Ланчина. Разом в райцентрі Ланчин постійно [о]зброєних є від 150-200 чоловік.

а. Спецвідділи кватирують: в Майдані Середньому коло 40 большевиків, в с. Фітьків около 16 больш[евиків] під ком. райуповноваженого Іванова ст. лейтенанта, цей гарнізон кватирує в с. Фітьків від 28.VI.[19]46 р. до сьогодні. В с. Камінна кватирує гарнізон в силі 25 чол. під ком. райуповноваженого Москвітеля, тут гарнізон кватирує від 29.8.[19]46 р. Попередньо цей гарнізон кватирував в с. Волосові. Крім того, кватирують большевики на т.зв. підсобних господарствах в сс. Парище і Вишнівці.

б. Стрибків під час звітового часу не було в цілому терені, за винятком с. Красної, де стрибки арештовані 23.8.[19]46. Тоді арештовано 24 стрибків.

3. Господарка і промисл:

Радгосп знаходиться в с. Вишнівці (ближчих даних немає). Колгоспів в терені немає. Установа заготскот знаходиться в с. Ланчин. Тут теж міститься заготконтора. Крім того, заготпунктів в терені немає. Всі контингенти люди здають до Надвірної.

В с. Ланчин є завод соліварний, який продукує сіль (варить). Про керівництво і робітництво даних поки що немає. В с. Ланчин є МТС, яка має трактори і декілька автомашин. В с. Ланчині є шевська артіль. В с. Красна є одна шевська артіль, якою завідуює госп. Приймак Іван, місцевий, українець, безпартійний. В

с. Красній є артіль колодіївський. Завідуючим цієї артілі є гром. Нагорняк Федор Дмитрович, ур. 1913 р., укр. місцевий.

В колодіївському артілі працює 6 чоловік.

В шевському артілі працює 11 чоловік. Бугальтером обох артілей працює Бойко Михайло Степанович, українець, місцевий, безпартійний. Всі робітники обох артілей працюють там тільки через те, щоб большевики не забрали їх на дальші роботи далеко від хати, або не посадили в тюрму. До большевицької пропаганди і агітації всі працівники ставляться, як до брехні і взагалі не вірять в їхні слова на мітингах, а в пресі, то читають тільки останню сторінку з політичним оглядом.

В с. Перерісль знаходиться один трактор на подвір'ї господаря Яворського Василя Івановича. При цьому тракторі працює 3 людей, а то:

керівник і монтер – Яворський Василь Іванович, ур. 1912 р., укр. місц., безпартійний. Має 4 кл. нар. школи і 3 місячний курс. Зарплата 64 крб.;

машиніст – Ковалюк Іван Ількович, ур. 1915 р., укр. місц., безпартійний, має 4 кл. нар. школи і 18 місячний курс, зарплата 400 крб.;

помічник машиніста – Данилюк Микола Васильович, ур. 1923 р., укр. місц., безпарт. 4 кл. нар. школи, зарплата 64 крб. (висота зарплати подана місячно).

Цим трактором тільки орядь. Орядь і селянам одноосібникам. Трактором виорюють за 12 год. 8 га поля. За виорання 1 га поля держава побирає 45 кг збіжжя. Два робітники помічник машиніста і керівник живуть у своїх хатах, бо це місцеві люди зі села Перерісль, а машиніст кватирує по людях, бо він є із с. Ланчин. Між працівниками панує однозгідність, в большевицьку пропаганду не вірять і ставляться негативно. До нашого руху ставляться прихильно.

М л и н и – завідуючий млинами в цілому Ланчинському районі – Коропець, партійний.

Рай. директор млинів – Попушка, москаль, партійний, інвалід Ча (без руки).

Рай. дир. млинських майстрів – Сьомко Михась, укр. місцевий, безпартійний.

Завідуючий по мірах – Гмодзик Іван, місцевий, українець, безпартійний, літ 45.

М л и н и

– Ланчин – завідуючий Голіней Михась, місцевий, укр., безпартійн.

– Волосів –//– Грицяк, місцевий, українець, безпартійний

Тарновиця Лісна

– Береза Іван Мих., українець, безпартійн., місц.

Фітьків

– був той сам, що зараз в Тарновиці Лісній. Зараз є Андрусяк Іван, місцевий, безпартійний, українець

Цуцилів

– Федорчук Василь, місцевий, українець, безпартійний

Перерісль

– Береза Степан Іванович, укр., місцевий, безпарт.

Крім того, є млини в сс. Добротів, Назавізів, Камінна, Цуцилів. Полик (належить територіяльно до с. Грабовець Богородчанського району). Ці млини недавно отворені.

4. Т о р г і в л я. – В с. Ланчин є райспоживспілка, яка об'єднує 20 кооператив. В кожному селі є одна кооперативна крамниця.

Управа кооператив:

Назавізів

– голова Цівкач Іван Григорович, ур. 1916 р., укр., місц., безпарт.

– крамар Томин Іван Юркович, укр., місцевий, безпартійний
Тарновиця Лісна

– голова Мочарний Микола, ур. 1906 р., укр., місцевий, безпарт.

– бугальт. Павлюк Яруня, ур. 1927 р., укр., місц., безпарт.

– крамар Сузанський Петро Ів., 1908 р., укр., місц., безпарт.

Перерісль

– голова Вівчарук Ілько Ількович, 1907 р., укр., місц., безпарт.

– крамар Майдан Іван, ур. 1927 р., укр., місц., безпарт.

Камінна

– голова Данилюк Іван Васильович, ур. 1908 р., укр., місц., безпарт.

– крамар Данилюк Василь Іванович, ур. 1912 р., укр., місц., безпарт.

Волосів

– голова Тріщук Василь, ур. 1912 р., укр., місц., безпарт.

– бугальт. Тріщук Іван, ур. 1900 р., укр., місц., безпарт.

– крамар Сличук Павло, ур. 1915 р., укр., місц., безпарт.

Цуцилів

– голова Дудчак Михайло Васил., ур. 1900 р., укр., місц., безпарт.

– крамар Попович Параня, ур. 1925 р., укр., місц., безпарт.

Крім того, по одній кооперативній крамниці є в сс. Гаврилівка, Майдан Гор[ішний], Глинки, Саджавка, Велесниця Нижня, Фітьків,

Кубаївка, Парище, Ланчин, Вишнівці, Красна, Майдан Середній, Добротів, Боднарівка.

Кооперативи торгують такими товарами:

1. сіллю якою задовольняє населення		у 80 %
2. цукром	-//-	-//- 20 %
3. цукорками	-//-	-//- 30 %
4. нафтою	-//-	-//- 10 %
5. обувкою (кальоші)	-//-	-//- 20 %
6. милом	-//-	-//- 5 %
7. тісточками	-//-	-//- 20 %
8. сірниками	-//-	-//- 150 %

Назагал до кооператив товарів привозять мало. Кооперація не забезпечує вповні потреб населення і тому цвіте спекуляція, хоч в терені крупних спекулянтів немає. В с. Ланчин є базар, на якому щотижня селяни торгують яриною і сільськогосподарськими продуктами, тут продають і купують по цінах спекулятивних. Спеціальної крамниці для нквд і парт[ійних] немає, але є спеціальні приділи для партактива і нквд в кооперативній крамниці в с. Ланчин. Рівночасно в с. Ланчин є два кооперативні ресторани, з яких один призначений виключно для партійних і енкаведистів.

5. Б у д і в н и ц т в о. В с. Ланчин большевики будують великий будинок на приміщення клубу, два будинки для МТС (в Ланчині коло станції), а також воєнкомат будує один будинок, голова РВК І. Ткаля будує один мешканневий будинок для себе. В с. Добротів будується будинок (великий) для лікарні.

З останніх заряджень: особливе є те, що не вільно робітників приймати, ані звільняти з праці.

7.* Ш к о л и:

В с. Ланчин є 1 середня школа і 2 неповно-середні школи. В кожному селі є одна неповно-середня школа. В 1946 шкільному році діє в цілому терені 23 школи, які повинно відвідувати 4.403 учні. В цьому році відкрито нові школи в сс. Боднарівка, Велесниця, Кубаївка і Вишнівці.

8. С а н і т а р н а д і л я н к а:

Військова лічниця є в гарнізоні охорони райцентру, в с. Ланчин. Для цивільного населення в терені є дві лічниці: одна лічниця в с. Ланчин, а друга в с. Волосів. В лікарні с. Ланчин є 20 ліжок, одна лікарка Ніна Василівна і 3 санітарки. В Волосові є 12 ліжок, з обслуги 3 медсестри.

* Так у тексті.

9. Культурне життя:

Клубів, ані жодних большевицьких культурно-освітніх установ в селах цілого терену немає, тільки в райцентрі є один клуб і кіно. Кіно міститься в бувшому польському костелі і за цілий час висвітлювало такі фільми: “Волга Волга”, “Без вини винен”, “Победа над Японією” та декілька інших. В с. Ланчин знаходиться комсомольська бібліотека. В с. Ланчин на санітарному пункті (сільзавод) [на] городі є 3 статуї – пам’ятники (невикінчені, без голов), де будуть їх ставити поки що невідомо. В с. Ланчин на городі сільзаводу є цвинтар упавших на війні червоноармійців і енкаведистів, упавших від бандерівців.

В с. Добротів [на] руїнах нашої могили героїв большевики *зробили** спільну могилу упавших червоноармійців.

10. Пропаганда: Большевицька пропагандистка В. Бережна відчитала ряд лекцій в райцентрі і по селах. В сс. Гаврилівці і Парищах т. Бережна відчитала лекції на тему: “Україна в четвертій сталінській п’ятирічці”. В райцентрі лекторка відчитала лекції на такі теми: “Про воз’єднання українського народу” для партійних і медичних працівників, “Горький борець проти фашизму” для працівників інших підприємств.

Від 25.-27.8.[19]46 р. відбулася райнарада учителів, на якій виступали з промовами зав. РВНО т. Зубченко і зав. відділом пропаганди і агітації рк КП(б)У т. Заяцов. В своїх промовах бесідники порушували такі теми:

П’ятирічний план відбудови нар. господарства. 2. Піднесення ідейно-політичного рівня в навчально-виховній роботі. 3. З допомогою старшого брата відстояти державність. 4. Вчителі – провідники рад. ідеології будови комунізму. 5. Боротись з українського-німецькими націоналістами, з фальсифікацією історії буржуазною школою Грушевського; нараду закінчено з закликком до нещадної боротьби. Всіх учасників було около 80 чоловік.

22.9.[19]46р. о год. 11-ій відбулася нарада інтелігенції району, на якій було присутніх около 120 осіб (опис перебігу наради залучую).

13.9.[19]46р. відбувся мітинг в с. Цуцилів. Один мітинг відбувся в с. Камінна, 25.8.[19]46 р. відбувся мітинг в с. Перерісль в справі контингенту.

П р е с а: В терені газети приходить до сільрад, а також до деяких господарів. Народ читає переважно останню сторінку з політичними подіями.

* *Дописано ручно.*

В терені читають і можна одержати такі газети: “Правда” московська, “Радянська Україна”, “Правда України”, “Прикарпатська Правда” і районна газета “Вільне життя”, останньої ніхто не читає, навіть партійні так, що з пошти випихають кожному, як останнє барахло. На 10 сіл приходить за один раз 156 примірників різних газет. Пошта є в с. Ланчин і в с. Перерісль. В с. Перерісль начальником пошти є Кипешук Михайло Васильович, українець, місцевий, безпартійний, одержує пошту два рази тижнево.

11. Акції на релігійному ґрунті на цьому терені за цілий звітний час не було жодних.

12. Боєві акції супроти українського населення і нашого руху.

14.8.[19]46 р. в с. Волосів нач. гарнізону Москвітєль, провіряючи здачу контингенту, захопив в stodолі Ільків Юрка його сина, який молотив (крився від Ча), забрав до сільради, а другого дня Ільків пішов до району і одержав документи. Він сказав большевикам, що приїхав з Німеччини і документи загубив.

14.8.[19]46 р. сім большевиків з гарнізону с. Фітьків робили засідку в с. Перерісль біля хати Сорочинського Ілька, де зловили Федоришин Миколу с. Катерини. Його забрали до с. Фітьків до гарнізону. Другого дня Федоришин привів 8 большевиків і Іскру з ББ до с. Перерісль і водив до слідуючих господарів:

Клюфінська Стефанія Івана	Єретенюк Микола с. Василя
Втерковська Анна ж. Юрка	Єретенюк Іван с. Михайла
Єретенюк Федір с. Василя	Спінський Йосиф с. Йосифа

кажучи, що ці люди носили харчі для відділу УПА ком. Чорного.

По двох днях цих людей покликали на нквд до Ланчина. Там їх питали, куди вони носили харчі для стрільців. Люди відповідали, що стрільці самі приходили і забирали харчі. Всіх звільнено.

19.8.[19]46 р. стрільці з вд. УПА під ком. Спартана, йдучи в с. Саджавку, налізли на засідку, де по довшій перестрілці забито одного большевика, а двох поранено. По нашій стороні важко ранений стрілець Зимний. Зараз большевики роблять сильні засідки в цілому терені, але на щастя без висліду.

Дня 15.8.[19]46 р. большевики зробили наскок на хату, де лежав хворий боєвик СБ Солотвинського району Корній. Забрали його і санітарку Вишню живими.

II. Наше середовище.

1. Постава мас у відношенні до ворога.

Загально маси терену ставляться до большевиків скрайно вороже, хоч мають страх від них. Це можна ствердити хоч би тому, що помимо сильного терору зі сторони большевиків, жодної полі-

тичної роботи не переводиться, а господарчі повинності народ виконує тільки зі страху перед вивозом на Сибір. Н[а]пр[имір], в с. Волосів стояв гарнізон і щоденно ходили большевики по хатах, щоб люди здавали контингент, бо інакше будуть вивезені на Сибір. При організуванні комсомола чи як когось втягають в кандидати партії, большевики змушені задержати таємницю, бо народ до всіх, які вступили в партію, ставиться скрайно ворожо, так як і до большевиків. До большевицької пропаганди народ ставиться з явним недовір'ям, кажучи, що вся большевицька пропаганда, це брехня. На мітинги народ ніколи не йде добровільно, а за кожним разом большевики мусять зганяти народ силою. Народ нарікає, що від рад. влади немає жодної допомоги, а тільки від них днуть большевики що попало, а то й грабують.

В часі акцій народ назагал ставиться до большевиків негативно, хіба в крайних випадках, коли большевики занадто собі дозволяють, переходять до оборони головно криком і сваркою.

2. До нашого руху маси ставляться дуже прихильно. Нашим рухом люди зацікавлені і стараються на кожному кроці допомагати, однак мають страх. Серед мас вичувається перемучення і вичерпання війною, хоч майже від кожного чоловіка можна почути, що хоче війни і хоче, щоб “раз уже комуна кінчилася”.

3. Оцінка світової і нашої ситуації.

Політичні чутки – Люди говорять, що ця війна, яка вибухне, не буде тривати довго, бо атомні бомби вирішать все скоро. Що цій війні, яка буде зима не може перешкодити і війна може вибухнути взимі, інакше кажучи, ще навіть 1946 р. Що до Станиславова приїхало около 20 авт американського війська. При кінці вересня цього року в цьому терені кружляла вістка, що китайські літаки робили наліт на Москву. Народ говорить, що в Америці, Англії і Німецьких зонах англо-американської окупації, зараз знаходиться багато українського війська. Народ говорить, що будуча українська держава буде мати на чолі гетьмана, що Америка “стоїть за гетьманом” і уділить йому військової помочі. Говорять, що американці знають, що у нас діється, бо наші емігранти пишуть з Америки, “ми знаємо, що у Вас робиться та як Ви живете, але то недовго, бо ми незабаром прийдемо до Вас з військом”.

4. Ставлення мас до заряджень на відтинку віросповідань. На цьому відтинку маси не проявляють бажаної активності. Назагал хочуть, щоб були отворені церкви і ходять до них молитися. Проти православних священників виступають тільки в поодиноких розмовах і осуджують їх, але до чинного спротиву не беруться, щоб большевики не замкнули церкви.

5. Осяги нашої пропаганди:

За цілий час розписано і поширено в маси 100 (сто) революційних пісень, розписано 16 примірників “Молитва Українського Революціонера” і 44 правила життя та роздано поміж молодих хлопців для підготовки юнацтва. Розписано 12 прикмет характеру українця націоналіста і роздано між тих же хлопців. Розписано і поширено між народ “Українська Молоде” – 56 штук

“Українська Молоде” II – 15 штук

“Українські селяни” – 50 штук

Ці листівки розповсюджено в таких селах: Добротів, Красна, Ланчин, Саджавка, Кубаївка і Майдан Горішний. Там також розліплено друкованих

“Бійці і командири” – 10 штук

“Найдемократичніші визволителі” – 6 штук

“До східняків” – 6 штук

В сс. Перерісль, Тарновиця Лісна, Цуцилів, Волосів, Камінна, розповсюджено

“Українська Молоде” – 15 штук

“Революційні пісні” – 20 штук

Переведено два ідеологічні вишколи з членами в Красній і Кубаївці.

6. Санітарний стан:

В терені появляються випадки червінки, а то в с. Волосів стверджено 8 випадків, в с. Красна стверджено 11 випадків і всіх вилічено. В с. Ланчин стверджено лікарем 125 жінок хворих на венеричні недуги (лікарський список поданий лікарем до сільради), майже всі заражені большевиками.

7. Господарський стан:

Господарські звіти не є вповні зібрані і тому надішлю пізніше.

8. Акції УПА – за звітний час на цьому терені акцій не було.

9. Кущевих Самооборонних Відділів в терені немає.

10. Наші втрати:

Дня 2.9.[19]46 р. в Красній в лісі “Площа” між с. Красна а м. Делятином, застрілив випадково через необережність стр. Сук стрільця Катрич Василя с. Олексі-Орла з куреня Довбуша. В с. Красній зловлено вночі 21.9.[19]46 р. чл. ОУН Гонту (б. станичний за німців). В с. Перерісль зловлено стрільця Крука, боївкара СБ Корнія і санітарку Вишню, та помічника станичного зі села Перерісль Федоришина Миколу с. Катерини.

Облавою не забрано нікого. Вивозів родин, конфіскації майна теж не було. До Ча не забрано нікого.

III. Реєстр випадків дня протягом звітного часу.

Большевики робили облаву на ліс між с. Кубаївка і с. Саджавкою. Нічого не знайшли, тільки відходячи з ліса запалили господарський ліс.

Стрільці з вд. УПА під ком. Спартана, йдучи до с. Саджавка, натрапили на засідку, де під час довшої перестрілки забито одного большевика та [одного] ранено. По нашій стороні один стрілець важко ранений.

Большевики робили облаву на ліс в с. Кубаївка, але нічого не знайшли.

До с. Майдан Середній приїхало зі Станиславова 7 авт большевиків, позлазили з авт і пішли на перевірку ліса в сторону с. Кубаївка. Прийшовши до с. Кубаївка, шукали по хатах, а пізніше зрізали хрест на могилі та порозбивали на цвинтарі гроби упавших стрільців. Шукаючи по хатах, малювали по стінах карикатури наших стрільців та підписували: смерть українським [у]пирам. Відходячи зі села, запалили господарський ліс (лази), які горіли три тижні.

В с. Красна Ланчинське нквд арештувало 23 стрибків за прихильне ставлення до нашого руху. З того випустили 12-ох, а 11 осталося даліше в тюрмі. Арештовані і сидять:

1. Нагорняк Петро с. Івана	нач.	стрибків
2. Левицький Михайло с. Миколи		секретар
3. Микитин Федір с. Михайла		нач. караул.
4. Микитин Іван Михайлович		заст. -//-
5. Нагорняк Іван с. Василя		стрибок
6. Нагорняк Йосип с. Івана		-//-
7. Микитин Федір с. Михайла		-//-
8. Приймак Олекса с. Василя		-//-
9. Павлик Йосип с. Івана		-//-
10. Кочержук Йосип с. Олекси		-//-
11. Ткач Онофрій		стрибок

Арештованих стрибків забрано до району, а потім до Коломиї до тюрми.

Арешт стрибків спричинив стр. Крук, який попався в с. Перерослі. Він всипав, що ці стрибки стрічаються з українськими повстанцями та прихильно ставляться до нашого руху.

24.8.[19]46 р. Крук привів до с. Красна 20 большевиків і арештував Приймак Марію за те, що носила харчі повстанцям і Нагорняк Василя за те, що допомагав станичному. Арештовані сиділи в тюрмі 10 днів, а опісля їх звільнено.

До с. Майдан Горішний приходять щоденно червоноармійці з вишкільних відділів, які стоять під Надвірною та просять харчів

по хатах. В селах: Добротів, Ланчин, Саджавка, Кубаївка, Красна та Майдан Горішний розліплено кличі: “Селяни”, “Українська Молоде”, “Командири і бійці Ча”, большевики ходячи по хатах, читали кличі та говорили людям, що бандери добре пишуть. Районні большевики поздирали все і скидали в болото.

Дня 14.8.[19]46 р. прийшов ком. гарнізону Москвітєль в с. Волосів до Ільків Юрка, який молотив в stodолі збіжжя та спитав чи здав контингент збіжжя. Враз з господарем молотив його син, який крився від Ча. Москвітєль спитав, звідки він, а він сказав, що приїхав з Німеччини, а документи згубив. Москвітєль забрав його до сільради, потримав пів дня і випустив додому, щоб на другий день приїхав по документи у район. Другого дня Ільків поїхав до району та дістав документ. При протоколі сказав, що приїхав з Німеччини та документи згубив.

Дня 2.9.[19]46 р. два стрибки з с. Гаврилівки зайшли до млина в с. Волосів, там пізнав дівчину Тріщук Марію, яка була арештована в травні 1945 р. за роблення самогонки, яка втекла з тюрми з р-ну Ланчин. Дівчину арештували та відвели до району.

Дня 14.8.[19]46 р. 7 большевиків з гарнізону с. Фітьків зробили засідку коло хати Сорочинського Ілька в с. Перерісль, де зловили Федоришин Миколу с. Катерини та взяли його до гарнізону с. Фітьків. Другого дня Федоришин водив большевиків і Іскру зі станиславівської боївки ББ по с. Перерісль до господарів, які носили харчі в ліс для відділу УПА ком. Чорного, а саме: Ключінська Стефка, Втерковська Анна, Єретенюк Микола с. Михайла, Єретенюк Федір с. Василя, Єретенюк Іван с. Василя, Спінський Йосиф с. Йосифа. Їх всіх забрали до р-ну по двох днях. Там переслухали їх і питали, хто казав виносити харчі і де вони носили. Люди сказали, що повстанці самі приходили та наказували варити. Людей всіх випустили. Федоришин водив ще до Фенюк Парані ж. Миколи, де відкрили порожню криївку. Також за його всипом відкрили криївку в госп. Грицко Василя та забрали у госп. Голинського Михайла раненого субреферента рай. СБ Солотвинського району Корнія і санітарку Вишню.

Дня 2.9.[19]46 р. в лісі “Площа” між с. Красна і Делятином кватирував підвідділ УПА під ком. Яреми. Один стрілець оглядав великого МП 43 і ненароком вистрілив, нещасливим вистрілом влучив стр. УПА Орла в живіт. Ранений стр. жив ще 3 години і помер. Його друзі, які там кватирували, зробили ноші і перенесли тіло до с. Красна та похоронили на горі під великим кріслатим дубом.

Дня 21.9.[19]46 р. вечером до с. Красна прийшло кільканадцять большевиків і ходячи по селі, зайшли під хату в якій світилося,

там був др. Гонта, та щось розповідав, що большевики скоро пропадуть, та що незабаром буде дуже добре жити. В той час зайшли большевики під хату і побачивши друга Гонту в хаті, крикнули – Нагорняк здавайсь – Гонта вискочив на стрих, тоді большевики дали стріл з 2 ППШ і він зліз до них та здався живий в руки большевиків. Большевики сильно його побили і забрали до району.

Лист втрат:

Упали:

2.9.[19]46 р. упав в лісі “Площа” Катрич Василь с. Катерини – Орел.

Зловлені живцем:

21.9.[19]46 р. зловлений в с. Красна Нагорняк Василь – Гонта.

3.8.[19]46 р. зловлений в с. Перерослі Крук.

15.8.[19]46 р. зловлений в с. Перерослі Корній і санітарка Вишня.

Постій 30.9.[19]46 р.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 80, арк. 310-316.

Оригінал. Машинопис.

№ 64

СПИСОК ПОЛЕГЛИХ ЧЛЕНІВ ОУН І СТРІЛЬЦІВ УПА НА ТЕРЕНІ ЛАНЧИНСЬКОГО РАЙОНУ ЗА ПЕРІОД ВІД 1.01. ПО 1.08.1946 р.

10 серпня 1946 р.

Ланчинський район Станиславівської округи

Список впадших членів ОУН і стрільців УПА
за час від 1.1.[19]46. – 1.8.[19]46 р.

1.	Вартовий	К О П	18.2.1946 р.	Кубаївка	у лісі
2.	Забіяка	рай. орг.	27.1. –//–	Волосів	у криївці
3.	Ярко	рай. проп.	27.1. –//–	–//–	–//–
4.	Вуйко	рай. госп.	10.3. –//–	Цуцилів	–//–
5.	Мороз	кущ. проп.	29.1. –//–	Перерісль	скок на хату
6.	Гордий	кущ. госп.	17.3. –//–	Волосів	у криївці
7.	Трембіта	рай. проп.	29.2. –//–	Цуцилів	–//–

8.	Мороз	бойовик рай. СБ	7.4. -//-	Гвізд	наскок у лісі
9.	Левко	-//- СБ	7.4. -//-	-//-	-//-
10.	Боярин	бойовик Вартового	21.1. -//-	Велесниця Гор.	у криївці
11.	Віха	станичний	1.2. -//-	в Кубаївці	
12.	Швейк	станичний госп.	15.2. -//-	Тарновиця	засідка
13.	Іскра	-//-	23.1. -//-	Фитьків	у криївці
14.	Корінь	стр. Іскри	17.3. -//-	Красна	-//-
15.	Тарас	-//-	17.3. -//-	-//-	-//-
16.	Галайда	стр. Довбуша	17.3. -//-	-//-	на засідці
17.	Славко	бойовик СБ	23.1. -//-	Волосів	на засідці
18.	Колос	рай. пропагандист	10.7. -//-	Парище	в криївці
19.	Черемшина	кущ. пропагандист	10.7. -//-	-//-	в лісі
20.	Опришок	рай. госп.	7.7. -//-	Камінна	на засідці
21.	Туча	бойовик СБ	19.6. -//-	Волосів	в наскоці на хату

Постій 10.8.1946 р.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 47, арк. 256.

Оригінал. Машинопис.

№ 65

СПИСОК ЗАХОПЛЕНИХ ЖИВИМИ ТА ЗГОЛОШЕНИХ ЧЛЕНІВ І БОЙОВИКІВ НА ТЕРЕНІ ЛАНЧИНСЬКОГО РАЙОНУ

[Жовтень 1946 р.]

Надвірнянщина
Ланчинський район

СПИСОК зловлених живцем та зголошених членів і бойовиків

1.	Вирва	станичний с. Цуцилів	витягнений з кри- ївки	18.1.[19]46.
2.	Орел	боївкар кущового Мирона	-//- у Фитькові	23.1.[19]46.

3.	Чесний	станичний госп. с. Цуцилів	витягнений з кри- ївки	8.3.[19]46.
4.	Бородач	-//- книговод	-//-	-//-
5.	Василь	районний провідник	-//-	10.3.[19]46.
6.	Яструб	боївкар станичного с. Камінна	-//-	3.5.[19]46.
7.	Нечай	станичний с. Парище	-//-	10.7.[19]46.
8.	Прут	боївкар станичного с. Парище	-//-	-//-
9.	Сумний	боївкар район- ного о[середку] пропаг[анди]	-//-	-//-
10.	Крук	бойовик СБ	зловлений на засідці	3.8.[19]46.
11.	Корній	ком. боївки СБ Солотвин[ського] р-ну	ранений витягне- ний з криївки	15.8.[19]46.
12.	Вишня	санітарка	витягнена з криїв- ки в Перерослі	-//-
13.	Гонта	симпатик	зловлений в хаті с. Красна	21.9.[19]46.

1.	Ангел	боївкар окр. пропаг[анди]	зголосився в с. Цуцилові	2.2.[19]46.
2.	Кармелюк	станичний с. Добротів	-//- в с. Добротів	5.2.[19]46
3.	Ручай	заступник станичного	-//- в с. Добротів	-//-
4.	Степовий	- станичний с. Велесничка	-//- в с. Велесничка	7.2.[19]46.
5.	Заморський	сотенний УПА в Калушині	зголосився в с. Тарновиця	25.2.[19]46.
6.	Чумак	ройовий із кур. Іскри	зголосився в с. Цуцилів	29.3.[19]46.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 47, арк. 253.

Оригінал. Машинопис.

ДОДАТКИ

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Абвер – військова розвідка
[Німеччини]
АБГ – агентурно-бойова група
[МВС/МДБ]
а/б – агент-бойовик
аг. – агент, агентура, агентурна
аг-во – агенство
агіт. – агітація
агр. – агроном
адв. – адвокат
акуш. – акушер
апт. – аптека, аптекар
арт. – артилерія
АС – агентурна справа
асист. – асистент
АТС – автоматична телефонна
станція
АХО – адміністративно-хо-
зяйственный отдел (адмі-
ністративно-господарський
відділ)
б. – більших
б. – близько, біля
б. – бувший
б. рус. (біл.) – білорус
Бавдінст – (Baudienst) буді-
вельна служба [Німеччини]
бат. – батальйон
ББ – боротьба з бандитизмом
[НКВС/МВС]
бой. (б-к) – бойовик
больш. – большевик, больше-
вицкий
б/п – безпартійний
бриг. – бригадир
БСБ – боївка служби безпеки
буг. (бух., бухгалтер.) – бухгалтер
(бухгалтер)
бул. – булавний
бунч. – бунчужний

в-во – видавництво
вд. – відділ [УПА]
верх. – верховна
виб. – вибори, виборча
викл. – викладач
виконав. – виконавець
вишк. – вишкільник, вишкіль-
ний
від. – відділ, відділення
військ. – військовий
віст. – вістун
в.к. – виборча комісія
ВКП(б) – Всесоюзна комуніс-
тична партія (більшовиків)
ВЛКСМ – всесоюзна лєнінська
комуністична спілка молоді
ВМП – вища міра покарання
ВМП – воєнно-медична підго-
товка
внутр. – внутрішня
в. о. – виконуючий обов'язки
ВО – воєнна округа [УПА]
воєнрук – воєнний керівник
воєнрук – воєнний керівник
тєль (військовий керівник)
ВТТ – виправно-трудоє табо-
ри [СРСР]
газ. – газета
ГВШ – головний військовий
штаб [УПА]
ГДА СБУ – Галузєвий держав-
ний архів Служби безпеки
України
ген. – генерал
ген.-полк. – генерал-полковник
[ЧА]
Гєстапо (Гєстапо) – (Geheime
Staatspolizei) таємна дер-
жавна поліція [Німеччини]
гл. – гляди
г-н – гарнізон

ГОГП – група охорони громадського порядку
гол. (г.) – голова, головний
гор. – горішний
гос. – государственный (державний)
госп. – господар, господарчий
господ. – господар, господарчий
гром. – громадянин, громада
Г. С. – Героям слава
д. – донька
д. – друг
дд. – друзі
ДАІФО – Державний архів Івано-Франківської області
д.в.к. (ДВК) – дільнична виборча комісія
демоб. – демобілізований
держ. – державний
дес. – десятник
ДЕУ – дорожно-експлуатаційне управління
див. – дивізія, дивізійник
дир. – директор
дільн. – дільниця, дільничний [НКВС/МВС]
ДОК – деревообробний комбінат
дол. – долішний
доп. – доповідь, доповідач
дох. – дохід
доц. – доцент
ДП – (Дехтярьова пехотний) кулемет [виробництва СРСР]
др. – доктор
др. – друг, друзі
др. – другі (інші)
друк. – друкарка, друкарня
ДТСАРМ – добровільне товариство сприяння армії

ДУН – Дружини українських націоналістів
експ. – експедитор
ЕВ – екзекутивний відділ
ж. – жінка
жд. (ж-д) – железнодорожное (залізнодорожне)
ЖДУ – железнодорожное (залізнодорожне) училище
жін. – жіноцтво, жіночий
з. – завод
зав. – завод
зав. – завідуючий
зав. від. – завідуючий відділом
зав. скл. – завідуючий складом
зав. хоз. (завгосп) – заведующою хозяйством (завідуючий господарством)
ЗАГС – запис актів громадського стану
зал. (залізн.) – залізничний
зал. – залучник
зам. – заміститель (заступник)
замполіт – заміститель по политической части (заступник по політичній частині)
зап. – запальник
засід. – засідка
заст. – заступник
заступн. – заступник
зах. – західний
захоп. – захоплений
збр. – зброя
зв. – зв'язок
зв'язк. – зв'язківець
з-д – завод
зеніт. – зенітний
ЗУЗ – західні українські землі
ЗУНР – Західно-Українська народна республіка
ім. – імені

ИММ СБ – історико-меморіальний музей Степана Бандери
ін. – інше, інші
інж. – інженер
інсп. – інспектор
ін-т – інститут
інстр. – інструктор
інформ. – інформатор
істріб. (істр.) бат. – істрібительний батальйон (винищувальний батальйон) [НКВС/МВС/МДБ]
ІТЛ – ісправительно-трудоваго лагерь (виправно-трудоваго табір) [СРСР]
к. – коло
каб. – кабінет
канд. п. – кандидат партії (кандидат в члени партії)
кап. (к-н) – капітан
кат. – католицька
каф. – кафедра
кбм – кубометрів
КВ – командир відтинка
кер. – керівник
к. зв. – кущовий звеновий
КК – Карпатський край
кол. (к-п) – колгосп
кол. – колонія
ком. – комісія
ком. – командир, командант
ком. – командою
ком. – командуєчий [ЧА]
ком. – комуністичний
комс. – комсомолец, комсомольський
к-нт – командант
кооп. – кооперація
КОП – Крайовий осередок пропаганди
кор. – кореспондент
к-п – колгосп

КП – Крайовий провід [ОУН]
КП(б)У – Комуністична Партія (більшовиків) України
КПЗ – камера попереднього задержання (камера попереднього затримання) [НКВС/МВС/МДБ]
к-р (кр.) – командир
крип. – криптонім
кул. – кулемет, кулеметник
кур. – курінь, курінний
кущ. – кущовий (кущевий)
кущ. зв. – кущовий звеновий
л. – ліс, лісний
лаб. – лаборант, лабораторія
лан. – ланкова
ЛЖД – Львовская железная дорога (Львівська залізниця дорога)
ЛК – Львівський край
ЛКСМУ – ленінська комуністична спілка молоді України
лейт. (л-т) – лейтенант
літ. – література
ЛО – лінійний отдел (лінійний відділ) [НКВС/МВС]
м. – місто, містечко
м. – місяць
маг. – магазин, магазинер
майст. – майстер
маш. – машиніст, машиністка
мм. – місяці
МВД – Міністерство внутрішніх дел (Міністерство внутрішніх справ) [СРСР]
МВК – міськвиконком
МВС – Міністерство внутрішніх справ [СРСР]
МГБ – Міністерство государственной безопасности (Міністерство державної безпеки) [СРСР]

МДБ – Міністерство державної безпеки [СРСР]

мед. – медик, медичний, мед-сестра

мех. – механік, механічний

міл. – міліція, міліціонер

мін. – міністр, міністерство

МК – міськком

місц. – місцевість, місцевий

МР (МП) – (Maschinen pistole) пістолет-кулемет [виробництва Німеччини]

моб. – мобілізація

мобіл. – мобілізаційний

мол. – молодший

мол. – молодь, молодіжний

моск. – москаль (росіянин), московський

м. п. – місце постою

м-р – майор

МСТ – міське споживче товариство

МТС – машинно-тракторна станція

муж. – мужчина, мужеське (чоловіче)

н. – нові

надр. – надрайон, надрайонний

надр-н – надрайон, надрайонний

напр. – наприклад, наприклад

нар. – народний

наркомзаг. – народний комісаріат заготівель

нац. – національність

нач. – начальник

НВЗ – Надзвичайний Великий Збір [ОУН]

нім. – німецький

НКВД – Народний комісаріат внутрішніх дел (Народний

комісаріат внутрішніх справ) [СРСР]

НКГБ – Народний комісаріат государственной безопасности (Народний комісаріат державної безпеки) [СРСР]

н-н – надрайон

нпр. – наприклад, наприклад

НОСБ – надрайонний осередок служби безпеки

НП – надрайонний провід

НРП – надрайонна референтура пропаганди

НСШ – неповно-середня школа

о. – осіб

о. – опер., оперативний

о. – отець

ОББ – отдел борьбы с бандитизмом (відділ боротьби з бандитизмом) [НКВС/МВС]

обл. – область, обласний

Обл. ВНО (ОВНО) – обласний відділ народної освіти

ОБХСС – отдел борьбы с хищениями социалистической собственности (відділ боротьби з розкраданням соціалістичної власності) [НКВС/МВС]

ОВ – охоронний відділ

ОВК – облвиконком

ОЕВ – охоронно-екзекутивний відділ

ОК – обком

ок. – около

окр. – округа, окружний

ООП – окружний осередок пропаганди

ООП – охрана общественного порядка (охорона громадського порядку) [МВС]

ОП – окружний провід

опер. – оперативний, оперативник
 оперупов. (оперуповн.) – оперуповноважений [НКВС/МВС/МДБ]
 о/пл. – оперполномочений (оперуповноважений) [НКВС/МВС/МДБ]
 орг. – організаційний, організатор
 ос. – осіб
 ОСМУ – обл. строительно-монтажное управління (обл. будівельно-монтажне управління)
 ОСОБІАХІМ – общество содействия обороне, авиационному і хімічному строїтельству (товариство сприяння обороні, авіаційному і хімічному будівництву)
 отділ. – відділення (відділення) [НКВС/МВС/МДБ]
 о/у – оперуповноважений [НКВС/МВС/МДБ]
 о/уп. – оперуповноважений [НКВС/МВС/МДБ]
 ОУН – Організація українських націоналістів
 охор. – охорона, охоронець
 п. – пара
 п. – постій
 п. – потік
 парт. – партія, партійний
 ПВ – політвиховник відтинка [УПА]
 пвд. – підвідділ [УПА]
 пвх. – політвиховник [УПА]
 ПВХО – протівовоздушная і протівохіміческая оборона (протиповітряна і протихімічна оборона) [СРСР]

пед. – педагог, педагогічний
 перв. – первинна
 перест. – перестанок
 підп. – підпільник
 підр. – підрайонний
 п. з. – під заголовком
 ПК – Подільський край
 планов. – плановик
 п. н. – під назвою
 пов. – повіт, повітовий
 повст. – повстанець
 пож. – пожежний
 пол. – полонина
 пол. – польський
 політ. – політичний
 полк. – полковник
 пом. – помічник
 пох. – походження
 п/п (п. п.) – по порядку
 п/полк. (підполк.) – підполковник
 ППС – пістолет-пулемёт Судаєва (пістолет-кулемет Судаєва) [виробництва СРСР]
 ППШ – пістолет-пулемёт Шпагіна (пістолет-кулемет Шпагіна) [виробництва СРСР]
 придн. – придніпрянець
 ПрикВО – Прикарпатський військовий округ [ЧА]
 пр. – примір
 пр-ня – правління
 прац. – працівник
 прийом. – прийомщик
 прим. (пр.) – примір
 прим. – примірник
 прис. – присілок
 прих. – прихильник
 пров. – провід, провідник
 прокур. – прокурор, прокуратура

пром. – промисловість, промисловий
проп. – пропагандист, пропагандистський
проф. – профспілка, профспілковий
проц. – процент (відсоток)
п/ч – політична частина
ПШ – початкова школа
р. – рік
р. – район, районний
рад. – радянський
рай. – районний
РайВНО (РВНО) – районний відділ народної освіти
РВ – райвідділ [НКВС/МВС/МДБ]
РВК – районний військомат
РВК – райвиконком
рев. – революційний
ревіз. – ревізор, ревізійна
ред. – редакція, редактор
реф. – реферат
реф. – референт
РК – райком
р-н (р-он) – район
р-не – районне
РО – райотдел (райвідділ) [НКВС/МВС/МДБ]
роб. – робітник, робітня
род. – родина
розв. – розвідник, розвідка
розс. – розсильний
рой. – ройовий [УПА]
РОМ (РВМ) – райотдел міліції (райвідділ міліції) [НКВС/МВС]
РОП – районний осередок пропаганди
рос. – росіянин, російський
РП – районний провід
РПК – райпромкомбінат

РСС – райспоживспілка
РСФСР – Російская Советская Федеративная Соціалістическая Республика (Російська Радянська Федеративна Соціалістична Республіка)
рядов. (ряд.) – рядовий
с. – син
с. – село
с. – сотенний
сан. – санітар, санітарна
СБ ОУН – Служба безпеки Організації українських націоналістів
СБУ – Служба безпеки України
СВТ (АВТ) – самозарядная винтовка Токарева (напіваавтоматична гвинтівка Токарева) [виробництва СРСР]
с.- г. (с/г) – сільськогосподарський
СКВ – самооборонний кущовий відділ
секр. – секретар
сексот – секретний сотрудник (таємний співробітник) [НКВС/МВС/МДБ]
сект. – сектор
серед. – середня
серж. (с-нт) – сержант
сим. – симпатик
сл. п. – славної пам'яті
слід. – слідчий
с/о – секретний осведомитель (таємний співробітник) [НКВС/МВС/МДБ]
сов. – советський
сот. – сотенний
сотн. – сотник
соц. – соціалістичне
соцзабез. – соціальне забезпечення

С/П – суспільно-політичний
с/рада – сільська рада
СРСР – Союз Радянських
Соціалістичних Республік
СС – (SS – Schutzstaffeln) Охо-
ронні загони [Німеччини]
СССР – Союз Советских
Соціалістических Республік
(Союз Радянських Соціаліс-
тичних Республік)
ССТ – сільське споживче това-
риство
сс. – села
ст. – станція
ст. – станція
ст. – старший
стан. – станичний
стан. – станція
ст. бул. – старший булавний
[УПА]
стар. – старший
стар. – старшина
стат. – статист
стр. – стрілець
С.У. – Слава Україні
субреф. – субреферент
суд. виконав. – судовий вико-
навець
СУЗ – східні українські землі
т. – точка
т.в.о. – тимчасово виконуючий
обов'язки
т-во – товариство
т. д. – так далі
т. зв. – так званих
т. ін. – таке інше
т. п. – тому подібне
ТВ – тактичний відтинок [УПА]
телегр. – телеграфіст
телеф. – телеграфіст
тер. – терен, тереновий
тех. – технік, технічний

типогр. – типографія
тов. (т.) – товариш, товариство
торг. – торгівля, торговий
тт. – товариші
ТТ – (Тульській-Токарев) пісто-
лет [виробництва СРСР]
УГА – Українська Галицька
армія
УГВР – Українська Головна
Визвольна Рада
УДП – Українська допоміжна
поліція
УКГБ – Управління Комітета
государственной безопас-
ності (Управління Комітету
державної безпеки) [СРСР]
укр. – українець, український
УНР – Українська народна рес-
публіка
УНС – Українська національна
самооборона
УПА – Українська повстанська
армія
уповмінзаг – уповноважений
міністерства заготівель
упоряд. – упорядчик (упоряд-
ник)
упр. – управління
ур. – уроджений
ур. – урочище
УРСР – Українська радянська
соціалістична республіка
УССД – Українська Самостійна
Соборна Держава
УССР – Украинская советская
соціалістическая республіка
(Українська радянська соці-
алістична республіка)
уч./уп. (у/пн.) – участковий
уповноважений (дільнич-
ний уповноважений) [НКВС/
МВС]

уч. – учень, училище
участ. (уч.) – участковий (діль-
ничий) [НКВС/МВС]
учит. – учитель
УЧХ – Український Червоний
Хрест
ф. – фонд
фельд. – фельдшер
ф-ка – фабрика
ФЗН – фабрично-заводське
навчання
ФЗО – фабрично-заводское
обученіє (фабрично-
заводське навчання)
ФЗУ – фабрично-заводское
(фабрично-заводське) учи-
лище
фін. – фінансовий
харч. – харчовий
хр. – хребет
хут. – хутір
ц. р. – цього року
ЦДАВОУ – Центральний
Державний архів вищих
органів влади України

ЦДВР – Центр досліджень
визвольного руху
ЦК ВЛКСМ – Центральний
комітет всесоюзної ленін-
ської комуністичної спілки
молоді
ЦК КП(б)У – Центральний
комітет комуністичної партії
(більшовиків) України
цнт. (ц.) – центнер
ЦСУ – Центральний статистич-
ний уряд
ч. – червоний
ч. – число
ч. – чоловік
ЧА (Ча, ча) – Червона армія
ч/а – червоноармійці
ЧЛ – Чорний ліс
чл. – член [ОУН]
чот. – чотовий [УПА]
ч/п – число по порядку
ЧХ – Червоний Хрест
шк. – школа

Станіславівська округа ОУН (1945 – 1951)

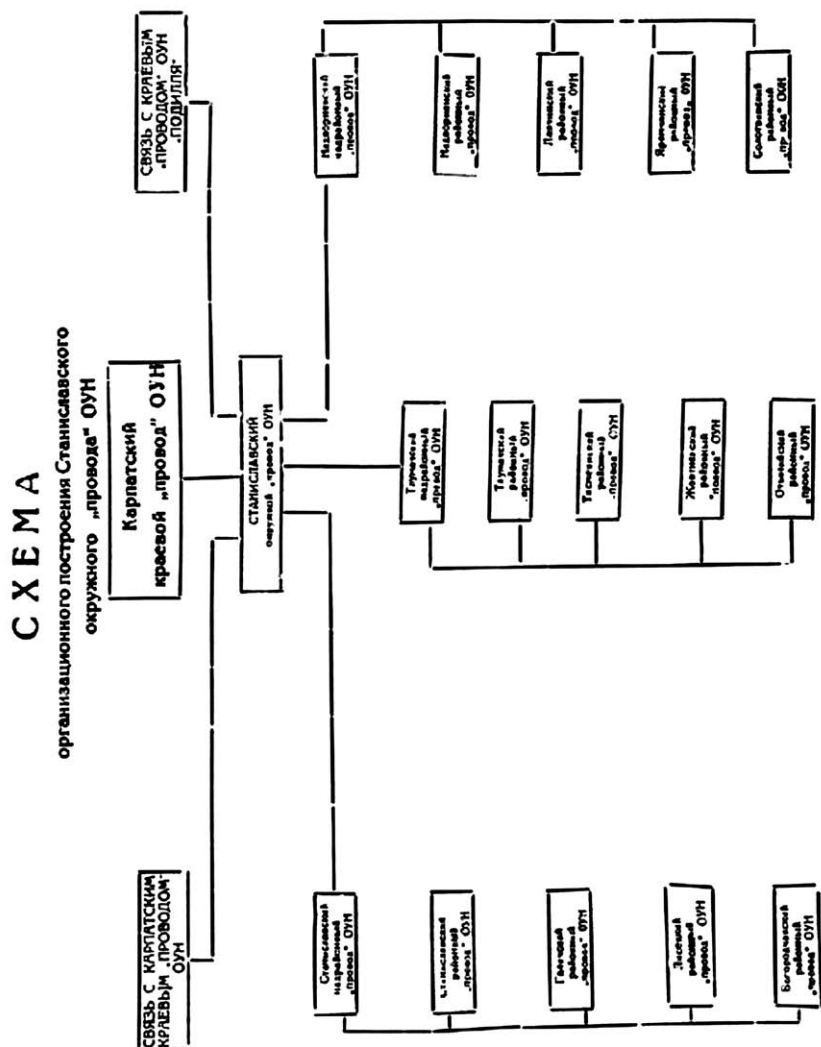

Схема структуры Станиславівського окружного проводу ОУН
(за даними УМДБ)

КЕРІВНИЦТВО СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН

(1945-1951 рр.)

Посада, референтура	
окружний провідник	Байда (1942-1943) Бар, Заревич (1944) Всеволод (11.1944-06.1947) Руслан (06.-осінь 1947) Брюс (осінь 1947-06.1949) Борзенко (06.-09.1949) Дунай, Бодьо (осінь 1949-11.1950) Курява (06.-08.1951) Сокіл (1952-04.1953)
організаційна	Оршан (1944-1945) Степан (1945-09.1946) Дунай (осінь 1947-1949) Курява (08.1950-06.1951) Хмара (06.-08.1951)
Служба безпеки	Яр (10.1943-1946) Шах (весна 1947-1948) Жар (1949-08.1951)
пропаганди	Чорногора (1944-07.1946) Руслан (1946-1947) Гомін (1947-поч.1949) Дунай (поч.1949-09.1950) Байденко (09.1950-02.1951) Сокіл (1951)
військова	Шрам (1945-07.1947)
господарча	Беркут (1944) Рос (1945-03.1946) Гайворон (1946-01.1947)
зв'язку	Боян (1944) Бобик (1947-08.1948)
жіноцтва	Звенислава (1944-1945)
УЧХ	Сойка (1945-04.1946)

КЕРІВНИЦТВО СТАНИСЛАВІВСЬКОГО НАДРАЙОНУ ОУН (І, “ДОНБАС”)

(1945-1951 рр.)

Посада, референтура	
надрайонний провідник	Сулима (1944) Віктор (1944-06.1945) Борзенко (06.1945-05.1949) Байденко (06.1949-09.1950) Павло (09.1950-02.1951) Шварно (06.-08.1951)
організаційна	Оршан (1944) Довбуш (1945) Павло (осінь 1947-09.1950)
Служба безпеки	Гонта (1944) Мирон (1944-06.1945) Козак (06.-07.1945) Аркас (1945-01.1946) Петро, Дар (1946-08.1948) Бирич (08.1948-02.1949) Чиж (1949-03.1951) Ворон (05.-08.1951)
пропаганди	Євген (1944) Руслан (1945) Марко (1945-04.1949) Грицько (1949-1950) Граніт (1950-03.1951) Степ (06.-08.1951)
військова	Нечоса (1944) Махно (1944-1945)
господарча	Гайворон (1944-01.1947)
зв'язку	Косар (1944)
жіноцтва	Соня (1943) Оришка (1944) Леся (1945)
УЧХ	Оксана (1945) Ольга (1945-1947)

**КЕРІВНИЦТВО ТОВМАЦЬКОГО
(ТЛУМАЦЬКОГО) НАДРАЙОНУ ОУН (II)**
(1945-1951 рр.)

Посада, референтура	
надрайонний провідник	Максим (1944-06.1945) Бродич, Сулима (06.1945-08.1948) Байденко (08.1948-10.1949) Маяк (10.1949-03.1951)
організаційна	Борис (1945-02.1946) Чорний (осінь 1947-08.1948) Крамаренко (1949-03.1951)
Служба безпеки	Шах (1944-1946) Чубар, Жар (1947-1948) Нижчий (1948-07.1949) Зенко (07.1949-09.1950) Крамаренко (10.1950-03.1951) Остап (05.-06.1951)
пропаганди	Чорнота, Аркас (1944-03.1945) Ґонта, Степан (1945) Аркас (1946) Дмитро (1946) Байденко (05.1947-08.1948) Вихор (1948) Чайка (1948-02.1951)
військова	Чумак (1944-06.1945)
господарча	Стріл (1944) Байдак (1944-03.1945) Вуйцьо (1945-1946) Морушко Г. М. (1947-08.1948)
зв'язку	Геник (1948)
жіноцтва	Оленка (1944-1945)
УЧХ	Оришка (1945) Христина (кін. 1945-1946)

**КЕРІВНИЦТВО НАДВІРНЯНСЬКОГО НАДРАЙОНУ
ОУН (ІІІ, “ВЕРХОВИНА”)
(1945-1951 рр.)**

Посада, референтура	
надрайонний провідник	Вовк (1943) Нестеренко (1943) Промінь (12.1943-1945) Богдан, Діброва (02.1946-07.1948) Варнак (08.1948-08.1950) Хмара (08.1950-08.1951)
організаційна	Довбуш (1943-05.1944) Галайда (1944-03.1945) Богдан (1945) Бурлака (1946) Бобик (осінь 1947-08.1948)
Служба безпеки	Пісня (1943-1944) Сурмач (1944-01.1946) Віктор (1946-06.1948) Довбуш (07.1948-09.1951)
пропаганди	Ролянд (1945) Євген (1945-02.1946) Промінь (08.1947-04.1949) Дзюньо (05.-12.1949) Євген (1950-11.1951)
військова	Шугай (1944) Богун (1944-1946)
господарча	Сірко (1943-1945) Промінь (1946-08.1947) Пімста (08.1947-03.1951)
зв'язку	
жіноцтва	Смерека (1943-04.1945) Мотря (1945-1946)
УЧХ	Дарина (07.1944-07.1947) Ольга (1947-1949)

КЕРІВНИЦТВО ГАЛИЦЬКОГО РАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН (РАЙОН Ч. 1)

(1945-1951 рр.)

Посада, референтура	
районний провідник	Орел (1944) Святослав (1944-01.1945) Довбуш (02.-11.1945) Байденко (10.1946-05.1947) Кубанець, Галичан (1948-01.1949) Мамай (1949-11.1950) Богдан, Галичан (11.1950-01.1951) Вітер (03.-06.1951)
організаційна	Вічний (1945-07.1947)
Служба безпеки	Лисенко (1944) Дир (1945) Гонтаренко (1945-1948) Зенко (1949-11.1950)
пропаганди	Дніпрова (1945) Шпак (1945-01.1946) Вій (1948-03.1949) Тріска (1949)
військова	Залізник (1944-01.1945) Лемко (1945)
господарча	Карпо (1944-1945) Черник (1946-06.1947)
зв'язку	
жіноцтва	
УЧХ	Калина (1945-03.1946)

КЕРІВНИЦТВО СТАНИСЛАВІВСЬКОГО РАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН (РАЙОН Ч. 2)

(1945-1951 рр.)

Посада, референтура	
районний провідник	Нестеренко (кін. 1943-03.1945) Корній (1945) Байденко (1945-1946) Магнет (1946-07.1947) Промінь (1947-01.1948) Граніт (1948-1949) Іван (1949) Тарас, Назар (1949-02.1950) Зенко (1950) Ігор (11.1950-03.1951) Граніт (06.-08.1951)
організаційна	Осип (1944-1945) Байденко (1945) Мамай (1948-1949)
Служба безпеки	Мирон (1942-1943) Потап, Смертоносець (1944-03.1945) Роман (1945) Дир (1945) Андрій (1945-01.1946) Хміль, Бирич (1946-1947) Еней (1947-10.1948) Іван (кін. 1948-02.1949) Черник, Олесь (1949-04.1950) Мельник (1950)
пропаганди	Сергій (1944-08.1945) Вірлан (1945-11.1946) Карий (1947) Грушко (1947-03.1950)
військова	Магнет (1944) Махно (1944) Нечуй (1944-01.1945) Крук (1945)

господарча	Орест (1944-02.1945) Шахрай (02.-03.1945) Козачка (1945-1946) Олесь (1947-1948) Шум (1949-1950)
зв'язку	Омелян (1945)
жіноцтва	Калина (10.1944-01.1945) Одарка (1945)
УЧХ	Наталка (1945) Віра (1945-1946)

КЕРІВНИЦТВО ЛИСЕЦЬКОГО РАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН (РАЙОН Ч. 3)

(1945-1951 рр.)

Посада, референтура	
районний провідник	Ярослав (1943-09.1944) Граніт (1945-02.1946) Павленко (1946-02.1947) Геник (1947-09.1948) Вікторія (1949-05.1951) Сокіл (06.-08.1951)
організаційна	Уляна (1944-1945) Крук (1945-02.1946) Богдан (1946-04.1948) Карпо (1948-10.1949)
Служба безпеки	Козак (1944-06.1945) Одчайдух (1945-01.1946) Марко (1946-03.1948) Славко (1948-01.1950) Ластівка (1950) Шпiон, Бoєвий (1950) Грубий, Юрко (06.-08.1951)

пропаганди	Руслан (1944) Усенко, Зеніт (1945) Микола (1946) Степан (1947-04.1948) Грицько (1948) Крига (1948-09.1949)
військова	Морозенко (1944) Кармелюк (1945-04.1946)
господарча	Карпо (1944) Чумак (1944-08.1945)
зв'язку	
жіноцтва	Ярина (1944-1945)
УЧХ	Венера (1945-02.1946)

КЕРІВНИЦТВО БОГОРОДЧАНСЬКОГО РАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН (РАЙОН Ч. 4)

(1945-1951 рр.)

Посада, референтура	
районний провідник	Хміль (1944-1946) Черник (1947-1948) Маяк (1948-1949) Стріла (10.1949-03.1950) Сокіл (1950-06.1951) Орлик (06.-08.1951)
організаційна	Крук, Бей (1944-1945) Максим (1946-07.1947) Маяк (1947-1949) Миرون (1950)
Служба безпеки	Славко (1944) Верховинець (1945) Прометей (1945-01.1946) Пластун (1946-07.1947) Сумний (1947-08.1948) Балема (1948-1949) Клим (1949-1950) Гук (05.1950-08.1951)

пропаганди	Осип (1944-02.1945) Байда (02.-03.1945) Мирослав (1945-09.1947) Гриць (1947-1949) Степ (1949-06.1951)
військова	Гриць (1944-1945)
господарча	Дуб (1945-03.1946) Орлик (1946) Колос (1947-06.1949)
зв'язку	
жіноцтва	Уляна (1944) Зірка (12.1944-1945) Соломка (1945)
УЧХ	

КЕРІВНИЦТВО ЖОВТНЕВОГО (ЄЗУПІЛЬСЬКОГО) РАЙОННОГО ПРОВІДУ ОУН (РАЙОН Ч. 5)

(1945-1951 рр.)

Посада, референтура	
районний провідник	Крук (01.-07.1945) Черник, Жук (1945-1946) Ігор, Мир (1946-08.1947) Сапер (1947-09.1949) Крига (10.1949-02.1950) Аркас (1950-02.1951)
організаційна	
Служба безпеки	Юра (1944-03.1945) Тиміш (1945) Босий (1945-02.1946) Гордий (1946) Денис (1946-11.1947) Помста (1947) Волос, Ярема (1947-10.1948) Сірий (1948-07.1949) Непорадний (1949) Харченко (1949-01.1950)

пропаганди	Степан (1945) Зуб (1945) Залізняк (1946-07.1947) Голуб (1948-10.1949)
військова	Вітер (1945)
господарча	Калина (1945-01.1950)
зв'язку	Галайда (1945)
жіноцтва	Гуцулка (1944-1945)
УЧХ	Одарка (1944-07.1945) Марта, Лискавка (07.-11.1945) Марта (1946-07.1947)

КЕРІВНИЦТВО ТИСМЕНИЦЬКОГО РАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН (РАЙОН Ч. 6) (1945-1951 рр.)

Посада, референтура	
районний провідник	Сурмач (1944) Бажан (1944-02.1945) Юрко (1945) Крамаренко (1947-1948) Чорнота (1949-03.1951)
організаційна	Степовий (1944) Скала (1945-06.1946)
Служба безпеки	Гарт (1944-03.1945) Остап (1945) Помста (1945) Іскра, Петро (1946-07.1947) Чумак (1947-1948) Крамаренко (1948)
пропаганди	Сербин (1944-1945) Ярошенко (1945)
військова	Чорний (1945)
господарча	Грім, Вуйко (1944-02.1945) Гордієнко (1945)
зв'язку	

жіноцтва	Леся (07.1944-02.1945) Хортиця (1945) Калина, Оріся (1945)
УЧХ	Слава (1945)

КЕРІВНИЦТВО ТОВМАЦЬКОГО (ТЛУМАЦЬКОГО) РАЙОННОГО ПРОВІДУ ОУН (РАЙОН Ч. 7)

(1945-1951 рр.)

Посада, референтура	
районний провідник	Жук (1944-1945) Мороз (1945-08.1946) Черник, Жук (1946-03.1947) Степан, Дон (1947-05.1948) Славний, Богдан (1948) Козак (1949-04.1951)
організаційна	
Служба безпеки	Запорожець (1945-02.1946) Летун (1946-10.1949) Грім (1949) Забіяка (1950-03.1951)
пропаганди	Гнатюк (1945)
військова	Орест (1944-1945)
господарча	Скала (1944-06.1945) Бурлака (1945) Недоля (1945)
зв'язку	
жіноцтва	Марта (1945-01.1946) Христя (1946)
УЧХ	Богуславна (1944-1945) Ярина (1945-02.1946)

КЕРІВНИЦТВО ОТИНІЙСЬКОГО РАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН (РАЙОН Ч. 8)

(1945-1951 рр.)

Посада, референтура	
районний провідник	Вітер (1944-06.1945) Дир (06.1945-1946) Денис (1946) Винниченко (1948-01.1949) Ігор (1949-04.1951)
організаційна	Клим (1948)
Служба безпеки	Гроза (1944-05.1945) Денис (1945-1946) Орко (1946-04.1948) Еней, Шарко (10.-11.1948) Чумак (1949-02.1950) Левко (1950) Крук (1950-04.1951)
пропаганди	Голуб (1944-1945) Подорожний (1945) Борис (1946-10.1947) Ігор (1948-04.1949) Мирон (1949-04.1951)
військова	Дуб (1944-1945) Дзвін (1945)
господарча	Виговський (10.1944-весна 1945) Соловей (1946-05.1947)
зв'язку	
жіноцтва	
УЧХ	Марта, Лискавка (1944-07.1945) Одарка (1945) Марта (1945-02.1946)

КЕРІВНИЦТВО СОЛОТВИНСЬКОГО РАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН (РАЙОН Ч. 9)

(1945-1951 рр.)

Посада, референтура	
районний провідник	Соловей (1944) Чміль (1945-02.1947) Орлик (1947-09.1948) Славний (1948) Донець (1949-06.1951) Деркач (06.1951-02.1952)
організаційна	Луна (1944-05.1947) Олесь (1947-1948) Вернигора (1948-03.1949)
Служба безпеки	Кармелюк (1944) Сталь (11.1944-01.1945) Вихор (01.-02.1945) Ярема (03.-04.1945) Гонта (1945) Ромко, Орлич (1945-03.1946) Віктор (1946) Влодко (1946-1947) Зенко (1947-1948) Ворон (1948-04.1951) Місько (05.1951-02.1952)
пропаганди	Заграва (1944-01.1945) Панас (1945-01.1946) Чорноморець (1946) Турист (1947-05.1949) Ігор (1949-10.1951) Орел (11.1951-04.1952)
військова	Боємир (1945-04.1947)
господарча	Луна (1944-1946) Орлик (1946) Дунай (1947) Бистрий (1947-11.1948)
зв'язку	
жіноцтва	Ярослава (1944) Бистра (12.1944-02.1945) Мотря (1945)
УЧХ	Мотря (1944-02.1945)

КЕРІВНИЦТВО ЛАНЧИНСЬКОГО РАЙОННОГО ПРОВОДУ ОУН (РАЙОН Ч. 10)

(1945-1951 рр.)

Посада, референтура	
районний провідник	Вихор (1944) Дух, Василь (1944-03.1946) Дорош (1946) Сич (1947-03.1948) Помста (1948) Борис (1948-08.1949) Шварно (1950-06.1951) Заяць (06.-08.1951)
організаційна	Забіяка (1945-01.1946) Орлик (1949)
Служба безпеки	Гузар (1944) Мирон, Карпо (1944-03.1945) Петро (1945) Ярема (1945) Ярослав (1945) Партизан (1946-03.1947) Ромко (1947) Шварно (1948-1949) Грім (1950-08.1951)
пропаганди	Грім (1944-04.1945) Граніт (1945) Муха (1945) Ярко (1945-01.1946) Колос (1946) Гонта (1947-10.1948) Дубок (1948) Богдан (1949-09.1951)
військова	Цяпка (1944-1945)
господарча	Токар (1944) Ярко (1945) Остап (1945) Вуйко (1945-03.1946) Опришок (04.-07.1946)
зв'язку	Прут (1944-1945)
жіноцтва	Дикунка (1944-1945)

УЧХ	Марта (1944-03.1945) Зоня (1945) Вишня (1945-08.1946)
-----	---

**КЕРІВНИЦТВО НАДВІРНЯНСЬКОГО РАЙОННОГО
ПРОВОДУ ОУН (РАЙОН Ч. 11)**
(1945-1951 рр.)

Посада, референтура	
районний провідник	Довбуш (1943-05.1944) Мороз (1944-09.1948) Тугар (1949) Тарас (1950-10.1951) Голуб (1952-1953)
організаційна	
Служба безпеки	Вихор (1945-01.1946) Вовк (1946-06.1947) Скала (1947-03.1948) Клим (1948) Ручай (1949) Деркач (1950-1951)
пропаганди	Сокіл (1944-07.1945) Вишня (1945-01.1946) Тугар (1948-1949) Вихор (1950-08.1951) Голуб (1951-1953)
військова	
господарча	Тирса (1944-01.1945) Орел (1945-01.1946) Дзвін (1946-03.1947) Щиголь (1947)
зв'язку	
жіноцтва	Ніна (1943-1944) Фортуна (1944-поч.1945) Холодна (1945)
УЧХ	

КЕРІВНИЦТВО ЯРЕМЧАНСЬКОГО РАЙОННОГО ПРОВІДУ ОУН (РАЙОН Ч. 12)

(1945- 1951 рр.)

Посада, референтура	
районний провідник	Славний (1943-1945) Потап (1946) Донець (1946- літо 1948) Ігор (літо 1948-03.1949) Дуб (1949-09.1951)
організаційна	
Служба безпеки	Гарт (1945) Левко (1946-05.1947) Юрша (1947-03.1949) Гриць (1949) Ромко (1949-09.1951)
пропаганди	Трембіта (1945-03.1946) Кіс (1946) Ігор (1947-1948) Тарас (1948-1949) Явір (1950-1951)
військова	
господарча	Донець (1943-1946)
зв'язку	
жіноцтва	Віра (1945)
УЧХ	Пчілка (1945-01.1946)

КЕРІВНИЦТВО СТАНИСЛАВІВСЬКОГО МІСЬКОГО ПРОВОДУ ОУН

(1945-1951 рр.)

Посада, референтура	
міськ. провідник	Журба (1943) Грім (1944-06.1945) Марко (1947-04.1949)
організаційна	
Служба безпеки	Тирса (1944-1945)
пропаганди	Зелений (1943) Еней (1947-1948)
військова	
господарча	Дуб (1943)
зв'язку	
жіноцтва	Луна (1944-1945)
УЧХ	

КЕРІВНИЙ СКЛАД СТАНІСЛАВІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН

*До реєстру включені наступні категорії провідників:
крайові провідники та референти Карпатського крайового
проводу ОУН, про яких згадується у документах;
окружні, надрайонні і районні провідники, члени окружного,
надрайонних і районних проводів ОУН, а також заступники рефе-
рентів (субреференти);
працівники окружного та надрайонних проводів ОУН;
слідчі СБ;
підпільники із старшинським ступенем.*

*Населені пункти у датах народження подані згідно сучасного
адміністративно-територіального поділу України, у датах загибе-
лі та арешту – згідно тогочасного поділу. У населених пунктах
Станіславської (Івано-Франківської) обл. область не зазначається.*

Абрам'юк Ольга Василівна – “Бараболька”, “Оксана”
(1925, смт Делятин Надвірнянського р-ну – 10.02.1951, біля
смт Єзупіль). Член ОУН. Керівник техзвена Надвірнянського
надрайонного проводу ОУН, керівник техзвена Товмацького
(Тлумацького) надрайонного проводу ОУН. Загинула у сутичці
з опергрупою відділу 2-Н УМДБ в ур. Бійне. [Архів УСБУ ІФО. –
Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 440.]

“Ангел” (інші дані не встановлено) (? , с. Цуцилів
Надвірнянського р-ну – ?). Член ОУН. Шеф кур'єрів референтури
пропаганди Станіславівського окружного проводу ОУН (1945-
02.1946). 2 (20) лютого 1946 р. вийшов з “повинною” у с. Цуцилів.
Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47 –
Арк. 253.]

Андрейчук Микола Петрович – “Вихор” (1922, с. Кубаївка
Надвірнянського р-ну – 15.08.1951, біля с. Камінне Ланчинського
р-ну). Член ОУН. Станичний ОУН (1946), референт пропаганди
Надвірнянського районного проводу ОУН (1950-08.1951). Загинув
у сутичці з агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ на пункті
зв'язку. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 272.]

“Андрій” (інші дані не встановлено) (? – 24.09.1945,
с. Торговиця Отинійського р-ну). Член ОУН. Технічний референт
СБ Отинійського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці
з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. –
Арк. 85.]

Андрійович Ганна Миколаївна – “Зоня” (1925, м. Надвірна – ?). Член ОУН (1944). Референт УЧХ Ланчинського районного проводу ОУН (1945). Захоплена у полон військовими НКВС 19 жовтня 1945 р. в с. Майдан Горішний Ланчинського р-ну. Засуджена. Каралася у таборах. Звільнена 12 грудня 1950 р. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 320.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 52. – Арк. 200.]

Андрійович Дуся – “Холодна” (? – ?). Член ОУН. Референт жіноцтва Надвірнянського районного проводу ОУН. Захоплена у полон військовими НКВС у 1945 р. в м. Станіславі. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 52. – Арк. 200.]

Андрійців Анастасія – “Оксана” (? – ?). Член ОУН. Референт УЧХ Станіславівського надрайонного проводу ОУН (1945). Відсторонена від виконання обов’язків за підозрою у співпраці з НКВС. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 92.]

“Аркас” (інші дані не встановлено) (? – 02.1946). Член ОУН. Референт пропаганди Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 284.]

“Аскольд” (інші дані не встановлено) (? – 03.1947). Член ОУН. Технічний референт СБ Отинійського районного проводу ОУН (1945-03.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Тимів І. Бортники і Тлумаччина в 1939-1959 рр. // Серія “Села і міста Покуття”. – Т. 4. – Івано-Франківськ: Нова зоря, 2011. – С. 204.]

Багайлюк Роман Іванович – “Борис” (1912, с. Волосів Надвірнянського р-ну – 23.08.1949, с. Фітьків Ланчинського р-ну). Член ОУН. Станичний ОУН (1945), кушований ОУН у Ланчинському р-ні (1946-1947), провідник Ланчинського районного проводу ОУН (1948-08.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 219.]

“Байдак” (інші дані не встановлено) (? – 03.1945, с. Грушка Отинійського р-ну). Член ОУН. Господарчий референт Товмацького (Тлумацького) повітового проводу ОУН (1944-03.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – С. 241.]

Байдюк Олексій Михайлович – “Вернигора” (1913, с. Росільна Богородчанського р-ну – ?). Член ОУН (03.1944). Станичний ОУН с. Росільна (1945-1946), кушований ОУН у Солотвинському р-ні (1947-1948), організаційний референт Солотвинського районного проводу ОУН (1948-03.1949).

Захоплений у полон агентурно-бойовою групою Солотвинського РВ УМДБ 28 березня 1949 р. біля с. Росільна Солотвинського р-ну. Погодився на співпрацю з ворогом (агент-бойовик “Клим”). Не був засуджений. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 57. – Арк. 167.]

Балан – “Бажан” (? – ?). Член ОУН. Провідник Тисменицького районного проводу ОУН (1945). Захоплений у полон військовими НКВС 4 лютого 1945р. в с. Рошнів Тисменицького р-ну. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 54. – Арк. 79-81.]

Балацко Василь – “Верховинець” (бл. 1920, Богородчанський р-н – ?). Член ОУН. Референт СБ Богородчанського районного проводу ОУН (1945). Подальша доля невідома. [ЦДАВО. – Ф. 3833. – Оп. 1. – Спр. 225. – Арк. 16.]

Балацко Іван Дмитрович – “Пластун” (? , Богородчанський р-н – 15.07.1947, біля с. Саджава Богородчанського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Богородчанського районного проводу ОУН (1946-07.1947). Загинув у сутичці з опергрупою Богородчанського РВ УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31006. – Т. 4. – Арк. 163.]

“Балема” (інші дані не встановлено) (1924 – 1949). Член ОУН. Референт СБ Богородчанського районного проводу ОУН (1948-1949). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6445. – Арк. 24.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 30768. – Арк. 201.]

Бардак Петро Іванович – “Шпак” (1924, с. Сапогів Галицького р-ну – 25.01.1946). Член ОУН. Референт пропаганди Галицького районного проводу ОУН (1945-01.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська область: У 2-х томах. – Книга друга / Упоряд. Вардзарук Л. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2006. – С. 817.]

Батюк Роман Сильвестрович – “Симон”, “Карий” (1912, с. Стриганці Тисменицького р-ну – ?). Навчався в Станіславській гімназії. Член ОУН (1938). Перебував за кордоном (м. Краків, Польща). 6 січня 1945 р. повернувся до України. Технічний референт пропаганди Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (10.1945-01.1946). Захоплений у полон опергрупою відділу ББ УМВС 30 січня 1946 р. в с. Стриганці Тисменицького р-ну. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 7 травня 1946 р. засуджений на 10 років ВТТ. Карався в таборах. Звільнений 9 лютого 1956 р. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 11312 П.]

Беркун Іван Якович – “Юрко” (1923, Закерзоння (тепер тер. Польщі) – ?). Член ОУН (04.1946). Вояк сотні “Вовки” ВО 2 “Буг” (04.1946-05.1948). Переведений на Станиславівщину (06.1948). Охоронець референтури пропаганди Станиславівського надрайонного проводу ОУН (1948-1949), субреферент пропаганди цього проводу ОУН (1949). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 30 червня 1949 р. в м. Станіслав. Військовим трибуналом Прикарпатського військового округу 14 червня 1951 р. засуджений на 25 років ВТТ. Карався в Омських таборах. Звільнений 14 червня 1957 р. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 1.], [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 168.]

Бідочко Іван Григорович – “Остап” (1918, с. Вікторів Галицького р-ну – 16.10.1947, с. Рибне Станіславського р-ну). Член ОУН. Субреферент СБ Станиславівського надрайонного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 820.]

Блискун Василь Михайлович – “Ломака”, “Граніт” (20.12.1911, с. Луквиця Богородчанського р-ну – 5.08.1951, Чорний ліс). Член ОУН. В’язень польських тюрем. Кущовий ОУН у Солотвинському р-ні (1948-1950), провідник Станиславівського районного проводу ОУН (06.-08.1951). Загинув під час сутички з агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ на пункті зв’язку. [Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака-“Ворона”. – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2011. – С. 53.]

Богай Василь – “Бистрий” (1906, с. Вовчинець (тепер у скл. м. Івано-Франківськ) – 3.02.1945). Член ОУН. Господарчий субреферент Станиславівського районного проводу ОУН (1944-02.1945). Поранений під час сутички з військовими НКВС, помер у лікарні. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 368.]

Богай Василь (Іван) Степанович – “Богдан” (20.05.1914, с. Нижнів Тлумацького р-ну – 27.05.1945, с. Хом’яківка Тисменицького р-ну). Член ОУН. Суспільно-політичний референт Станиславівського обласного проводу ОУН (1944), член Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 295.]

Богославець Дмитро Васильович – “Боемир” (1919, с. Заріччя (тепер у скл. смт Солотвин Богородчанського р-ну) – 04.1947, біля смт Солотвин). Член ОУН. Військовий референт Солотвинського районного проводу ОУН (1944-04.1947). Загинув

у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 52. – Арк. 191.]

Богославець Олій Васильович – “Луна” (1921, с. Заріччя (тепер у скл. смт Солотвин Богородчанського р-ну) – 05.1947, біля смт Солотвин). Член ОУН. Організаційний референт (1944-05.1947), одночасно господарчий референт Солотвинського районного проводу ОУН (1944-1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 52. – Арк. 210.]

Боднар Василь Ількович – “Лісовик”, “Крук” (1925, с. Павлівка Тисменицького р-ну – 5.02.1999, м. Івано-Франківськ). В УПА з липня 1944 р. Вояк сотні “Шума” куреня “Благого” групи “Чорний Ліс” (07.-11.1944). Член ОУН. Організаційний референт Лисецького районного проводу ОУН (1945-02.1946). Захоплений у полон тяжко пораним військовими НКВС 16 лютого 1946 р. в с. Братківці Лисецького р-ну. Засуджений до ВМП, згодом замінену на 15 років ВТТ. Карався у Норильських таборах. Після звільнення у 1955 р., проживав у м. Івано-Франківськ. Помер. [Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Від. ред. Кугутяк М. – Том. 2. – Книга 2 (1945 – 1946). – Івано-Франківськ: КПФ “ЛІК”, 2010. – С. 318.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 13690. – Арк. 13-15.]

Боднар Ганна Василівна – “Муха” (1925, с. Красна Надвірнянського р-ну – 30.01.1946, біля с. Красна). Член ОУН. Референт пропаганди Ланчинського районного проводу ОУН (1945). Загинула у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 823.]

“Божена”, “Рома” (інші дані не встановлено) (? – 28.02.1949, біля с. Колодіївка Станіславського р-ну). Член ОУН. Технічний референт СБ Станіславського надрайонного проводу ОУН. Загинула у сутичці з чекістсько-військовою групою в лісі Стінка. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 110.], [Архів ЦДВР. – Ф. 12. – Арк. 13.]

Бойчук Василь Миколайович – “Левко”, “Помста” (1927, с. Цуцилів Надвірнянського р-ну – 1.08.1948, біля с. Лісна Тарновиця Ланчинського р-ну). Член ОУН. Кущовий ОУН Ланчинському р-ні (1945-1947), провідник Ланчинського районного проводу ОУН (1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 81. – Арк. 282.]

Бойчук Василь Петрович – “Донець” (1912, с. Молодків Надвірнянського р-ну – ?). Член ОУН. Господарчий референт

Яремчанського районного проводу ОУН (1943-1946), провідник цього проводу (1947-1948), провідник Солотвинського районного проводу ОУН (1949-06.1951). Понижений у посаді через дисциплінарну провину. Працівник техзвена референтури пропаганди Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (06.1951-12.1952). 9 грудня 1952 р. вийшов з повинною. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 15280. – Арк. 21-23.]

Бойчук Василь Петрович – “Степан”, “Пісня” (5.05.1923, смт Делятин Надвірнянського р-ну – 14.03.1945, с. Білі Ослави Яремчанського р-ну). Закінчив народну школу та навчався у Станіславській торгівельній школі. Член ОУН (1942). Референт СБ Надвірнянського повітового проводу ОУН (1943-1944), субреферент СБ Станіславівського окружного проводу ОУН (1944-03.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – С. 241.]

Бойчук Іван Михайлович – “Журба” (1925, с. Цуцилів Надвірнянського р-ну – 13.04.1945, с. Чорний Потік Печеніжинського р-ну). Член ОУН. Субреферент СБ Ланчинського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 192.]

Бойчук Марія Йосипівна – “Уляна” (1924 – ?). Член ОУН. Організаційний референт Лисецького районного проводу ОУН (1944-1945). Відсторонена від виконання обов’язків. Захоплена у полон військовими НКВС 28 вересня 1945 р. в с. Підпечери Станіславського р-ну. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 57. – Арк. 152.]

Бойчук Михайло Іванович – “Зенко” (1928, с. Мединя Галицького р-ну – 8.11.1950, с. Грабівка Перегінського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Галицького районного проводу ОУН (1949-11.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 327.]

Бойчук Михайло Миколайович – “Партизан” (1925, с. Цуцилів Надвірнянського р-ну – 21.03.1947, с. Перерісль Ланчинського р-ну). Член ОУН. Бойовик СБ (1944), субреферент СБ Ланчинського районного проводу ОУН (1945), референт СБ цього проводу (1946-03.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 81. – Арк. 282.]

“Бор” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Технічний референт пропаганди Станіславівського окружного проводу ОУН (1948). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6445. – Арк. 170.]

Борець – “Карий” (? – 8.06.1947, с. Ямниця Станіславського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Станіславівського районного проводу ОУН (1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 826.]

“Борис” (інші дані не встановлено) (? – 18.02.1946, біля с. Буківна Тлумацького р-ну). Член ОУН. Організаційний референт Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1945-02.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 82.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 241.]

Борискевич Володимир Іванович – “Гамлет”, “Усенко”, “Зеніт” (1921, смт Єзупіль Тисменицького р-ну – ?). Закінчив Станіславську гімназію (1942). Член ОУН (02.1944). Підрайонний господарчий (02.-05.1944), підрайонний ОУН у Жовтневому р-ні (05.-09.1944). Заарештований військовими НКДБ 18 серпня 1944 р. у райцентрі Жовтень, перебував у в’язниці. Звільнений 25 серпня т. р. під час нападу окружної боївки СБ на райцентр Жовтень. Переслуханий СБ ОУН. Суспільно-політичний референт Станіславівського районного проводу ОУН (11.1944-05.1945), референт пропаганди Лисецького районного проводу ОУН (05.-12.1945). Захоплений у полон військовими НКВС 16 грудня 1945 р. в с. Братківці Лисецького р-ну. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 29 червня 1946 р. засуджений на 20 років ВТТ. Карався в Норильських та Іркутських таборах. Після звільнення 29 жовтня 1959 р. проживав у м. Родинське Красноармійського р-ну Донецької обл. Дожив до часів Незалежності. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 5996 П.]

Борисюк Василь Михайлович – “Орест”, “Аркас” (1922, с. Зелена Надвірнянського р-ну – 24.01.1946, с. Підпечери Станіславського р-ну). Навчався у Львівському університеті. Член ОУН. Слідчий референтури СБ Надвірнянського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-06.1945), референт СБ Станіславівського надрайонного проводу ОУН (06.1945-01.1946). Тяжко поранений під час сутички з військовими НКВС, через безвихідне становище дострелився. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 38. – Арк. 230.]

Борисюк Михайло Андрійович – “Пімста” (1894, с. Зелена Надвірнянського р-ну – 12.03.1951, біля с. Поляниця Яремчанського р-ну). Закінчив Коломийську гімназію. Служив у австрійській армії, учасник I Світової війни (1914-1918). Війт с. Зелена (1937-1944). Член ОУН. Господарчий субреферент

Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (1945-08.1947), господарчий референт цього проводу (08.1947-03.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 432.]

Боярчук Михайло Михайлович – “Соловей” (1920, с. Торговиця Коломийського р-ну – 10.05.1947, с. Торговиця). Член ОУН. Господарчий референт Отинійського районного проводу ОУН (1946-05.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 827.]

Бринзей Мирон Михайлович – “Борис”, “Чорнота”, “Зорислав”, “Бористен” (1925, м. Станіслав (тепер м. Івано-Франківськ) – ?). Навчався у торгово-кооперативній школі. Член Юнацтва ОУН (09.1943). В УПА з квітня 1944 р. Курсант підстаршинської школи УПА (04.-06.1944), керівник військової розвідки Станіславівського повітового проводу ОУН (06.-11.1944), інструктор старшинської школи УПА (12.1944-01.1945), зв’язковий командира куреня “Дзвони” ТВ 22 “Чорний Ліс” (02.-07.1945). Захоплений пораненим у полон військовими НКВС, але втік і перейшов до підпілля (07.1945). Працівник техзвена референтури пропаганди Станіславівського надрайонного проводу ОУН (1948-04.1949). Вдруге захоплений 3 квітня 1949 р. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 4 червня 1949 р. засуджений на 25 років ВТТ. Карався у Магаданських та Карагандинських таборах. Після звільнення 28 червня 1956 р., проживав у м.Тисмениця. Старший вістун УПА. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 5744.]

Букатюк Микола Михайлович – “Славич” (1925, с. Стримба Надвірнянського р-ну – 7.01.1945, с. Старуня Солотвинського р-ну). Член ОУН. Субреферент СБ Солотвинського районного проводу ОУН (1944-01.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 192.]

Бурдин Степан Іванович – “Знайда”, “Шрам” (5.01.1912, с. Хриплин (тепер у скл. м. Івано-Франківськ) – 21.07.1947, біля с. Хриплин Лисецького р-ну). Член ОУН. Перебував за кордоном (1939-1941). Вояк легіону “Нахтігаль” (1941). Після розформування легіону, перейшов на нелегальне становище. В УНС з 1943 р. Командир сотні “Леbedi” куреня “Дзвони” ТВ 22 “Чорний Ліс” (1944-1945). Військовий референт Станіславівського окружного проводу ОУН (1945-07.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (14.01.1945). Хорунжий УПА (22.01.1946). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 85. – Арк. 351.]

“Бурлака” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Господарчий референт Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН (1945). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 81. – Арк. 289 зв.]

“Бурун” (інші дані не встановлено) (бл. 1920, с. Старуня Богородчанського р-ну–2.01.1946, біля с. Зелена Надвірнянського р-ну). Член ОУН. Технічний референт СБ Надвірнянського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 82. – Арк. 51.]

“Буря” (інші дані не встановлено) (? – 12.1945). Член ОУН. Субреферент пропаганди Станиславівського надрайонного проводу ОУН (1945). Загинув за нез’ясованих обставин. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6445. – Арк. 144.]

“Буря” (інші дані не встановлено) (? – 18.08.1946, біля с. Буківна Тлумацького р-ну). Член ОУН. Технічний референт СБ Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН (1945-08.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою біля р. Дністер. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 57. – Арк. 330.]

Вадюк Антін Васильович – “Дуб” (30.12.1925, с. Чорні Ослави Надвірнянського р-ну). Член ОУН (1943). Станичний ОУН с. Чорні Ослави (1944-1946), кущовий ОУН у Яремчанському р-ні (1947-1948), провідник Яремчанського районного проводу ОУН (1949-09.1951). Захоплений у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 15 вересня 1951 р. на пункті зв’язку. Погодився на співпрацю з ворогом. 27 квітня 1952 р. втік і повернувся до підпілля. Вдруге захоплений 7 липня 1953 р. Помилуваний радянською владою. Мешкає у м. Снятин. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 85. – Арк. 333.]

Варшавський Володимир Миколайович – “Клим” (21.09.1909, с. Загір Сяноцького повіту (тепер у скл. Польщі) – ?). Служив у польській армії (1932-1933), вояк УДП (1941-1943). В УПА з 1944 р. Бунчужний куренів “Гамалії” та “Сивуля” ТВ 22 “Чорний Ліс” (1944-1946). Працівник редакції журналу “Чорний Ліс” (1948), керівник техзвена референтури пропаганди Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (1949-1951). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 26 листопада 1952 р. біля с. Вороненко Яремчанського р-ну. Не був засуджений. Проживав у м. Самбір Львівської обл. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 30768. – Т. 1. – Арк. 79.]

Василишин Петро – “Микола” (1923, с. Опришівці (тепер у скл. м. Івано-Франківськ) – 4.11.1946, с. Забережжя Лисецько-

го р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Лисецького районного проводу ОУН (1946). Тяжко поранений під час сутички з опергрупами Богородчанського і Лисецького РВ УМВС, дострелився. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 362.]

Вацеба Григорій Васильович – “Орел”, “Вергун”, “Сулима”, “Бродич”, “Варнак”, “Магура”, “303”, “5-47” (23.01.1917, с. Радча Тисменицького р-ну – 1.07.1951, хут. Ловаги с. Небилів Рожнятівського р-ну). Закінчив гімназію. Вчитель у сс. Радча та Старий Лисець. Член ОУН (1938). На нелегальному становищі з 1942 р. Провідник Станиславівського повітового проводу ОУН (1943-1944), провідник Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (06.1945-08.1948), провідник Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (08.1948-08.1950), організаційний референт Калуського окружного проводу ОУН (08.1950-06.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 427.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 264.]

Веляник Йосип Дмитрович – “Магнет” (1920, с. Підпечери Тисменицького р-ну – 11.07.1947, с. Нова Гута Станіславського р-ну). Член ОУН. Військовий референт Станиславівського районного проводу ОУН (1944), провідник цього проводу (1946-07.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 52. – Арк. 322-323.]

“Вихор” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт пропаганди Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1948). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6101. – Арк. 54.]

“Вишня” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт УЧХ Ланчинського районного проводу ОУН (1945-08.1946). Захоплена у полон чекістсько-військовою групою 15 серпня 1946 р. в с. Перерісль Ланчинського р-ну. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 253.]

Вівчаренко Роман Андрійович – “Еней”, “Шарко” (1922, с. Угринів Тисменицького р-ну – 22.11.1948, біля с. Королівка Отинійського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Станиславівського районного проводу ОУН (1947-10.1948), референт СБ Отинійського районного проводу ОУН (10.-11.1948). Тяжко поранений під час сутички з чекістсько-військовою групою, помер від ран. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6445. – Арк. 30.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 30742. – Арк. 55-56.]

Вінтоняк Дмитро Іванович – “Турист” (1915, с. Манява Богородчанського р-ну – 05.1949, біля с. Манява). Член ОУН.

Кушовий ОУН у Солотвинському р-ні (1946), референт пропаганди Солотвинського районного проводу ОУН (1947-05.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 158.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 3. – Арк. 154.]

“Віра” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт УЧХ Станиславівського районного проводу ОУН (1945-1946). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 343.]

“Віра” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт жіноцтва Яремчанського районного проводу ОУН (1945). Подальша доля невідома. [Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Від. ред. Кугутяк М. – Том. 2. – Книга 2 (1945 – 1946) ... – С. 353.]

“Влодко” (інші дані не встановлено) (бл. 1920, Надвірнянський р-н – кін. 1947, Солотвинський р-н). Член ОУН. Референт СБ Солотвинського районного проводу ОУН (1946-1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6101. – Арк. 81.]

“Влучко” (інші дані не встановлено) (1912 – 04.1945, с. Саджава Богородчанського р-ну). Член ОУН (1941). Кушовий ОУН у Богородчанському р-ні (1942), секретар референтури СБ Богородчанського районного проводу ОУН, секретар референтури СБ Станиславівського окружного проводу ОУН. Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 325.]

Волощук Володимир Васильович – “Остап” (1924, м. Тисмениця – 1945, с. Погоня Тисменицького р-ну). Член ОУН. Референт СБ Тисменицького районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 835.]

Волощук Павло Михайлович – “Волос”, “Ярема” (1918, с. Олеша Тлумацького р-ну – 4.10.1948, с. Озірце Жовтневого р-ну). Вояк УПА (1944-1947). Референт СБ Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1947-10.1948). Загинув, натрапивши на засідку чекістсько-військової групи. Старший вістун УПА. [Архів ЦДВР. – Ф. 12. – Арк. 14.], [Архів ІММ СБ. – ОФ. – 2307. – Арк. 24.]

Волощук Ярослав Васильович – “Крук”, “Сумний” (1927, м. Тисмениця – 15.08.1948, біля с. Глибоке Богородчанського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Богородчанського район-

ного проводу ОУН (1948). Тяжко поранений під час сутички з чекістсько-військовою групою, натрапивши на засідку у Чорному лісі. Через безвихідне становище, дострелив себе з пістолета. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6445. – Арк. 24.], [Архів ЦДВР. – Ф. 12. – Арк. 19-20.]

Ворона Василь Матвійович – “Вітер”, “Боян”, “Ігор”, “Мир” (1921, с. Комарів Галицького р-ну – 08.1947, с. Тумир Жовтневого р-ну). Член ОУН. Провідник Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1946-08.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 836.], [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 83.]

“Вуйко” (інші дані не встановлено) (? – 10.03.1946, біля с. Цуцилів Ланчинського р-ну). Член ОУН. Господарчий референт Ланчинського районного проводу ОУН (1945-03.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 186.]

Гаврилюк Степан Данилович – “Чубар”, “Думка”, “Клевець”, “Жар”, “0-32” (1918, с. Глибоке Богородчанського р-ну – 19.08.1951, Чорний ліс). Член ОУН (1933). З листопада 1939 р. перебував за кордоном. Повернувся в Україну в складі похідних груп ОУН. В СБ з 1944 р. Слідчий референтури СБ Станиславівського окружного проводу ОУН (1945-1947), референт СБ Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1947-1948), референт СБ Станиславівського окружного проводу ОУН (1949-08.1951). Загинув у сутичці із опергрупою відділу 2-Н УМДБ. Хорунжий СБ (16.08.1948). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31006. – Т. 4. – Арк. 164.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 7. – Арк. 118.]

Гайдей Григорій Васильович – “Клименко”, “Граніт”, “Н-60” (1914, с. Вовчинець (тепер у скл. м. Івано-Франківськ) – 8.03.1951, біля с. Луквиця Солотвинського р-ну). Член ОУН (1944). Кушовий ОУН у Станиславівському р-ні (1946-1947), провідник Станиславівського районного проводу ОУН (1948-1949), референт пропаганди Станиславівського надрайонного проводу ОУН, одночасно керівник пункту зв'язку Карпатського крайового проводу ОУН (1950-03.1951). Загинув у бункері в Чорному лісі під час сутички з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 256.]

Гайдим Василь Юрійович – “Колос” (1919, Богородчанський р-н – 13.06.1949, с. Горохолина Богородчанського р-ну). Член ОУН. Господарчий референт Богородчанського районного

проводу ОУН (1947-06.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 838.]

“Галайда” (інші дані не встановлено) (? – 9.01.1945, с. Ляцке Шляхоцьке Отинійського р-ну). Член ОУН. Технічний референт СБ Лисецького районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 192.]

“Гандзя” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Працівник референтури УЧХ Станиславівського окружного проводу ОУН. Подальша доля невідома. Лицар Бронзового хреста заслуги (12.06.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 261.]

“Ганді” (інші дані не встановлено) (1909 – 19.07.1945, с. Цуцилів Ланчинського р-ну). Член ОУН. Фінансовий референт господарчої референтури Станиславівського окружного проводу ОУН (1944-07.1945). Застрелився у бункері, оточеному військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 316.]

Гедзик Семен Дмитрович – “Одчайдух”, “Юрко” (1918, с. Горохолина Богородчанського р-ну – 25.01.1946, с. Горохолина). Член ОУН. Референт СБ Лисецького районного проводу ОУН, субреферент СБ Станиславівського надрайонного проводу ОУН. Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 349.]

“Геник” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Керівник зв’язку Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1948). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6101. – Арк. 34.]

Гетьман Ярослав Васильович – “Степан” (бл. 1920, с. Братківці Тисменицького р-ну – 11.12.1945, с. Братківці). Член ОУН. Член Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 841.]

Гикавець Василь Дмитрович – “Мороз” (25.04.1925, с. Цуцилів Надвірнянського р-ну – 18.08.1946, біля с. Буківна Тлумацького р-ну). Член ОУН. Провідник Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН (1945-08.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою біля р. Дністер. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 57. – Арк. 330.]

Глуханюк-Дудчак Дмитро Семенович – “Орлик” (6.11.1922, с. Нивочин Богородчанського р-ну – 4.06.1952, м. Станіслав). Член ОУН. Охоронець Богородчанського районного проводу ОУН, куштовий ОУН у Богородчанському р-ні, про-

відник Богородчанського районного проводу ОУН (06.-08.1951). Захолений у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 6 серпня 1951 р. на пункті зв'язку. Військовим трибуналом Прикарпатського військового округу засуджений до ВМП. Розстріляний у Станіславській в'язниці. [Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака-“Ворона”. – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2011. – С. 53.]

“Гнатюк” (інші дані не встановлено) (? – 12.1945, с. Петрилів Тлумацького р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН (1945). Загинув під час сутички у будинку, оточеному військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 241.]

Гнатюк Микола Матвійович – “Ігор”, “Влучко”, “Степан” (1919, с. Підгір'я Богородчанського р-ну – 25.04.1948, біля с. Забережжя Лисецького р-ну). Член ОУН (1944). Референт пропаганди Лисецького районного проводу ОУН (1947-04.1948). Загинув, натрапивши на засідку опергрупи відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31006. – Т. 4. – Арк. 163.]

Говдяк Микола Миколайович – “Гайворон” (1915, с. Підгір'я Богородчанського р-ну – 7.01.1947, с. Підгір'я). Член ОУН. Господарчий референт Станіславівського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-01.1947), господарчий референт Станіславівського окружного проводу ОУН (1946-01.1947). Тяжко поранений під час сутички з чекістсько-військовою групою, дострелився. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31006. – Т. 4. – Арк. 163.]

Головатий Василь Степанович – “Музика”, “Забіяка” (1921, с. Братишів Тлумацького р-ну – 24.03.1951, с. Нижнів Тлумацького р-ну). Член ОУН. Референт СБ Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН (1950-03.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 259.]

Головіньська Ольга Степанівна – “Холера”, “Корба”, “Ольга” (1919, смт Солотвин Богородчанського р-ну – літо 1949, с. Стара Гута Солотвинського р-ну). Навчалася на медичному факультеті Львівського університету. Одна з організаторів санітарної служби УПА та підпільних лікарень. Референт УЧХ Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (1947-1949). Загинула у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 3. – Арк. 45.]

“Гордий” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт СБ Жовтневого (Єзупільського) районного прово-

ду ОУН (1946). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 246.]

“Гордієнко” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Господарчий референт Тисменицького районного проводу ОУН (1945). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 57. – Арк. 138.]

Гордійчук Ганна Федорівна – “Ксеня”, “Пчілка” (1925, с. Пнів Надвірнянського р-ну – 30.01.1946, Яремчанський р-н). Член ОУН. Референт УЧХ Яремчанського районного проводу ОУН (1945-01.1946). Загинула внаслідок нещасного випадку. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 260.]

“Граніт” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт пропаганди Ланчинського районного проводу ОУН (1945). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 14698 П. – Арк. 23.]

Гресько Юрій Олексійович – “Орлик” (1921, смт Ланчин Надвірнянського р-ну – літо 1949, с. Саджавка Ланчинського р-ну). Член ОУН. Організаційний референт Ланчинського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою на прис. Мельники. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 846.]

Гречанюк Онуфрій Іванович – “Славко”, “Марко”, “Фарітон”, “Вікторія” (1914, с. Забережжя Богородчанського р-ну – 29.05.1951, біля с. Камінне Ланчинського р-ну). Вояк УПА, чотовий (1944), командир сотні ТВ 22 “Чорний Ліс” (1945-1946). Провідник Лисецького районного проводу ОУН (1949-05.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 846-847.], [Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Арк. 8.]

Гречко Степан Михайлович – “Богун” (1910, м. Надвірна – 1946, біля с. Манява Солотвинського р-ну). Член ОУН. Військовий референт Надвірнянського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (07.1944-1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Від. ред. Кугутяк М. – Том. 2. – Книга 2 (1945 – 1946) ... – С. 113.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 52. – Арк. 192.]

Грибінник Дмитро Васильович – “Чумак” (1923, м. Тисмениця – 23.01.1950, с. Пшеничники Тисменицького р-ну). Вояк УПА (1944-1947). Референт СБ Тисменицького районного проводу ОУН (1947-1948), референт СБ Отинійського районного проводу ОУН (1949-01.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу

2-Н УМДБ. Старший вістун УПА. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 323-324.], [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 189.]

Гринішак Лука Михайлович – “Довбуш”, “СД-5”, “156” (1917, с. Зелена Надвірнянського р-ну – 30.05.1956, м. Київ). Член ОУН (1942). Станичний ОУН с. Зелена (1942), провідник Надвірнянського районного проводу ОУН (1943), організаційний референт Надвірнянського повітового проводу ОУН (1943-05.1944). В УПА з травня 1944 р. Чотовий сотні “Іскри”, командир сотні, командир куреня “Бескид” ТВ 22 “Чорний Ліс” (1944-1947). Референт СБ Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (07.1948-09.1951). Захоплений у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 15 вересня 1951 р. на пункті зв'язку. 3 січня 1952 р. під час чекістсько-військової операції втік і повернувся до підпілля. Вдруге полонений 12 травня 1954 р. у с. Лоева Надвірнянського р-ну. Військовим трибуналом Прикарпатського військового округу 16 лютого 1956 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Лук'янівській в'язниці. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (1.02.1945). Сотник УПА (22.01.1946). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 1.]

Грицак Іван Михайлович – “Чорнота” (1927, с. Красилівка Тисменицького р-ну – 17.04.1945, с. Красилівка). Член ОУН. Суспільно-політичний референт Отинійського районного проводу ОУН (1944-04.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [У вирі боротьби / Ред. Карпів Й. – Івано-Франківськ: Сімік, 2008. – С. 179.]

Грицюк Олексій Михайлович – “Гонта” (1921, с. Саджавка Надвірнянського р-ну – 30.10.1948, біля с. Добротів Ланчинського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Ланчинського районного проводу ОУН (1947-10.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упоряд. Зварчук О.; за ред. Довгана Я. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2008. – С. 369.], [Архів музею історії Надвірнянщини. – ДФ-30. – Арк. 17.]

“Грім” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Станичний ОУН, референт пропаганди Ланчинського районного проводу ОУН (1944-04.1945). Затриманий СБ ОУН у квітні 1945 р. за підозрою у співпраці з ворогом, але втік з-під варті. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 54. – Арк. 15.]

“Грім” (інші дані не встановлено) (? – 28.12.1949). Член ОУН. Референт СБ Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН (1949). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. Старший вістун УПА. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 188.]

“Грім”, “Вуйко” (інші дані не встановлено) (? – 4.02.1945, с. Рошнів Тисменицького р-ну). Член ОУН. Господарчий референт Тисменицького районного проводу ОУН (1944-02.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 54. – Арк. 81.]

“Гроза” (інші дані не встановлено) (? – 7.05.1945, с. Закрівці Отинійського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Отинійського районного проводу ОУН (1944-05.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 192.]

Гугляк Іван Дмитрович – “Стрий”, “Сергій” (1923, с. Середній Майдан Надвірнянського р-ну – 21.03.1947, с. Перерісль Ланчинського р-ну). Член ОУН. Бойовик райбоївки СБ (1944), слідчий референтури СБ Ланчинського районного проводу ОУН (1945-03.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Стежками Української Повстанської Армії: Туристичний путівник. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2007. – С. 90.]

Гуменюк Юрій Миколайович – “Тарас” (1919, с. Білі Ослави Надвірнянського р-ну – 7.10.1951, на межі Яремчанського і Надвірнянського р-нів). Член ОУН. Референт пропаганди Яремчанського районного проводу ОУН (1948-1949), провідник Надвірнянського районного проводу ОУН (1950-10.1951). Загинув у сутичці з агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ на пункті зв’язку. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 275.]

Гуменяк Василь Якович – “Кармелюк” (1913, с. Заріччя (тепер у складі смт Солотвин Богородчанського р-ну) – 28.03.1949, біля с. Майдан Солотвинського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Солотвинського районного проводу ОУН (1943-1944), охоронець Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (1947-03.1949). Загинув у бункері під час сутички з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. Вістун УПА. [ДАІФО. – Ф. Р-2157. – Оп. 2. – Спр. 9806 П. – Арк. 28.], [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 109.]

Гуменяк Василь Якович – “Сталь” (1921, с. Раковець Богородчанського р-ну – 7.01.1945, між сс. Старуня і Бабче Солотвинського р-ну). Вояк УДП, комендант станиці УДП с. Старуня. Член ОУН (1943). Комендант райбоївки СБ (1944), референт СБ Солотвинського районного проводу ОУН (11.1944-01.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ДАІФО. – Ф. Р-2157. – Оп. 2. – Спр. 9806 П. – Арк. 15.]

Гусак Василь Семенович – “Проць”, “Прометей” (1920, с. Саджава Богородчанського р-ну – 25.01.1946, с. Горохолина Богородчанського р-ну). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Станиславівського повітового проводу ОУН (1944), референт СБ

Богородчанського районного проводу (1945-01.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 349.]

Гусак Петро Михайлович – “Босий” (1924, с. Семаківці Галицького р-ну – 12.02.1946, с. Семаківці). Член ОУН. Референт СБ Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1945-02.1946). Загинув у сутичці з опергрупою Жовтневого РВ УНКВС. [Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Від. ред. Кугутяк М. – Том. 2. – Книга 2 (1945 – 1946) ... – С. 317.]

Гуш Олексій Олександрович – “Вишня” (1921, с. Пасічна Надвірнянського р-ну – 8.05.1946). Закінчив Надвірнянську гімназію, навчався на агрономічному факультеті Львівського університету. Член ОУН. Політвиховник сотні, політвиховник куреня “Зубри” ВО 2 “Буг” (1944). Працівник референтури пропаганди Львівського обласного проводу ОУН (1944-весна 1945). Повернувся на Станиславівщину через хворобу (весна 1945). Референт пропаганди Надвірнянського районного проводу ОУН (1945-01.1946). Захоплений у полон військовими НКВС 3 січня 1946 р. біля с. Черник Надвірнянського р-ну. Погодився на співпрацю з ворогом, завербований в якості агента-внутрішника та повернутий до підпілля. Загинув за нез’ясованих обставин. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 422.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 54. – Арк. 33.]

Гросберг Василь Кирилович – “Зенко” (1925, с. Рошнів Тисменицького р-ну – 6.04.1949, м. Станіслав). Вояк УПА. Охоронець референтури пропаганди Станиславівського надрайонного проводу ОУН, технічний референт пропаганди цього проводу. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. Вістун УПА. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6445. – Арк. 116.], [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 110.]

Данилишин Петро Васильович – “Бурлака” (? – ?). Член ОУН. Організаційний референт Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (1946). Захоплений у полон співробітниками відділу ББ УМВС в 1946 р. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 450.]

“Данило” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Субреферент СБ Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1945-1946). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 246.]

Данилюк Микола Васильович – “Ігор”, “Руслан” (1921, с. Черніїв Тисменицького р-ну – 28.08.1945, біля с. Братківці

Лисецького р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Лисецького районного проводу ОУН (1944), референт пропаганди Станиславівського надрайонного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 80.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 311.]

Данилюк Микола Дмитрович – “Чумак”, “Гриць” (1914, с. Пасічна Надвірнянського р-ну – 06.1949). Член ОУН. Референт СБ Яремчанського районного проводу ОУН (1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 167.]

Данилюк Михайло – “Ромко”, “Орлич” (бл. 1920, Житомирська обл. – 10.03.1946, біля с. Росільна Солотвинського р-ну). Оселився з батьками в с. Закрівці Отинійського р-ну (1933). Директор школи у Надвірнянському р-ні. Член ОУН. Працівник референтури СБ Товмацького повітового проводу ОУН (1944), референт СБ Солотвинського районного проводу ОУН (1945-03.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 9872 П. – Арк. 43-44.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 262 зв.]

Данилюк Роман Миколайович – “Крига” (1924, с. Черніїв Тисменицького р-ну – 11.02.1950, с. Козина Тисменицького р-ну). В УПА з 1944 р. Вояк куреня “Дзвони” ТВ 22 “Чорний Ліс” (1944-1947). Референт пропаганди Лисецького районного проводу ОУН (1948-09.1949), провідник Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (10.1949-02.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. Вістун УПА. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 327.], [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 189.]

Дейнега Петро Васильович – “Ігор” (1923, с. Семаківці Галицького р-ну – ?). Член Юнацтва ОУН (10.1943). В УПА з 1944 р. Вояк сотні ТВ 22 “Чорний Ліс” (1944-1947). Референт пропаганди Отинійського районного проводу ОУН (1948-1949), провідник цього проводу (1949-04.1951). Захоплений у полон оперативно-військовою групою 15 квітня 1951 р. біля с. Грушка Отинійського р-ну. Погодився на співпрацю з ворогом (агент-бойовик “Степан”). Не був засуджений. Проживав у м. Івано-Франківськ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 260-261.]

Дейчаківський Василь Дмитрович – “Орест” (1924, с. Ямниця Тисменицького р-ну – 25.02.1945, с. Тязів Галицького р-ну). Вчитель. Член ОУН. Господарчий референт Станиславівського районного проводу ОУН (1944-02.1945).

Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 368.]

Демків Домна – “Мотря” (1915, с. Росільна Богородчанського р-ну – 23.03.1950). Член ОУН. Референт жіноцтва Солотвинського районного проводу ОУН (1945), референт жіноцтва Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (1945-1946). Загинула, натрапивши на засідку опергрупи відділу 2-Н УМДБ у Чорному лісі. [Грабовецький В., Бабій В. та ін. Історія села Росільни: історичні нариси, спогади, публіцистика. – Івано-Франківськ, 2004. – С. 120.]

“Денис” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Субреферент СБ Отинійського районного проводу ОУН (1945), референт СБ цього проводу (1945-1946), провідник цього проводу (1946) Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 57. – Арк. 253.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 184.]

Депутат Василь Дмитрович – “Граніт”, “Осип”, “Остап” (1923, с. Вільшаниця Тисменицького р-ну – 14.02.1946, с. Братківці Лисецького р-ну). Член ОУН. Провідник Лисецького районного проводу ОУН (1945-02.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 500.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 16390. – Арк. 13-14 зв.]

Деренович Антон – “Черник” (бл. 1920, Івано-Франківська обл. – 1948). Член ОУН. Провідник Богородчанського районного проводу ОУН (1947-1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6445. – Арк. 23.]

Джанджалас Євстахій Петрович – “Вихор”, “Ігор” (1929, м. Станіслав (тепер м. Івано-Франківськ) – 8.03.1951, біля с. Луквиця Солотвинського р-ну). Закінчив Станіславську фармацевтичну школу. Член ОУН (1947). Працівник Станіславівського надрайонного проводу ОУН (1947-1950), провідник Станіславівського районного проводу ОУН (12.1950-03.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака-“Ворона”. – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2011. – С. 46.]

Дзвоник Микола Петрович – “Чумак”, “Калина” (1912, с. Тустань Галицького р-ну – 3.01.1950, с. Водники Жовтневого р-ну). Член ОУН. Господарчий референт Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1945-01.1950). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 5. – Спр. 67448. – Арк. 237.]

“Дир” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт СБ Станіславівського районного проводу ОУН (1945). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 54. – Арк. 65.]

“Дир” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт СБ Галицького районного проводу ОУН (1945). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 57. – Арк. 202.]

Дирда-Маланій Богдана Іванівна – “Богуславна” (1929, с. Залуква Галицького р-ну – 7.12.1998, с. Залуква). Навчалася у Станіславській торгівельній школі. Член ОУН. Референт УЧХ Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН (1944-1945). Захоплена у полон чекістсько-військовою групою 1 грудня 1946 р. в с. Антонівка Тлумацького р-ну. Військовим трибуналом військ МВС 28 квітня 1947 р. засуджена на 15 років ВТТ. Каралася у Колимських таборах. Після звільнення з таборів у травні 1955 р., проживала в с. Залуква. Померла. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 9427 П. – Арк. 70.]

Дирда Ольга Іванівна – “Десна”, “Оленка”, “Оришка” (1925, с. Залуква Галицького р-ну – 19.04.1949, м. Воркута). Закінчила Станіславську торгівельну школу. Член ОУН (10.1941). Зв’язкова Галицького районного проводу ОУН (1943), референт юначок референтури Юнацтва Станіславівського повітового проводу ОУН (1944), референт жіноцтва Товмацького (Тлумацького) повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (07.1944-05.1945), референт УЧХ цього проводу (05.-12.1945). Захоплена у полон військовими НКВС 20 грудня 1945 р. в с. Ямниця Станіславського р-ну. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 29 червня 1946 р. засуджена на 15 років ВТТ. Каралася у Воркутинських таборах. Загинула у таборі. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 9427 П.]

“Дмитро” (інші дані не встановлено) (? – 18.08.1946, біля с. Буківна Тлумацького р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою біля р. Дністер. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 57. – Арк. 330.]

Долчук Володимир Васильович – “Петро” (1924, с. Ямниця Тисменицького р-ну – ?). Член ОУН. Референт Юнацтва Надвірнянського повітового проводу ОУН (1943-06.1944), господарчий субреферент цього проводу (1944), субреферент СБ цього проводу (1944-03.1945), референт СБ Ланчинського районного проводу ОУН (04.-07.1945). 20 липня 1945 р. вийшов з повинною. Не був засуджений. Проживав у м. Суми. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 54. – Арк. 15.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 38.]

Долчук Ярослав Миколайович – “Нечуй” (1922, с. Ямниця Тисменицького р-ну – ?). Член ОУН (1943). Військовий субреферент Станиславівського районного проводу ОУН (1943), військовий референт цього проводу (1944-01.1945). Захоплений у полон військовими НКВС 26 січня 1945 р. в с. Ямниця Станіславської обл. 31 липня 1945 р. засуджений на 15 років ВТТ. Карався у Воркутинських таборах. Після звільнення з таборів у 1956 р., проживав у с. Ямниця. Дожив до часів Незалежності. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 52. – Арк. 161.]

Дубний Михайло Миколайович – “Левко”, “Л-17-7” (1915, с. Пасічна Надвірнянського р-ну – 10.05.1947, с. Білі Ослави Яремчанського р-ну). Член ОУН. Комендант боївки СБ Надвірнянського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-1945), референт СБ Яремчанського районного проводу ОУН (1946-05.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 443.]

Дутчак Василь Олексійович – “Старий”, “Сірий” (1918, с. Делієве Галицького р-ну – 22.07.1949, с. Дегова Рогатинського р-ну). Вояк УПА (1944-1947). Бойовик райбоївки СБ, референт СБ Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1948-07.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. Старший вістун УПА. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 862.], [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 188.]

Дутчин Володимир Степанович – “Чорноморець” (1927, смт Солотвин Богородчанського р-ну – кін. 1946, Солотвинський р-н). Вояк УПА (1944-1945). Референт пропаганди Солотвинського районного проводу ОУН (1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 264.]

Духович Василь Семенович – “Синиця”, “Грім”, “Звенислав”, “Степан”, “Сувенір” (28.01.1923, с. Підгороддя (тепер у скл. с. Крилос) Галицького р-ну – 16.04.1979, смт Першотравневе Дніпропетровської обл.). Закінчив семирічну школу (1938), навчався у Станиславівській торгівельній гімназії та заочно в Українській господарській академії у м. Подебради (Чехословаччина). Ревізор-інструктор повітового кооперативного союзу. Член ОУН (07.1941). Заступник провідника Галицького районного проводу ОУН (09.1941-01.1942), референт Юнацтва Галицького повітового проводу ОУН (01.-10.1942), референт Юнацтва Станиславівського повітового проводу ОУН (10.1942-

02.1943), субреферент Юнацтва Станиславівського окружного проводу ОУН (02.-05.1943), референт Юнацтва цього проводу (05.-12.1943), організаційний субреферент Калуського окружного проводу ОУН, організаційний референт цього проводу (1944), організаційний референт Станиславівського окружного проводу ОУН (01.1945-09.1946). Переведений на Буковину (10.1946). Референт пропаганди Буковинського окружного проводу ОУН (11.1946-06.1947). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ Чернівецької обл. 1 липня 1947 р. біля с. Спаска Чернівецького р-ну. Військовим трибуналом військ МВС Чернівецької обл. 30 жовтня 1947 р. засуджений на 25 років ВТТ. Карався в таборах Степлагу (Казахстан). Після звільнення з ув'язнення 29 грудня 1960 р., проживав у смт Першотравневе Дніпропетровської обл. Помер. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 58. – Арк. 147.], [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 19. – С. 603.]

Духович Марія Микитівна – “Ольга” (1925, с. Крилос Галицького р-ну – 10.01.1949, Галицький р-н). Член ОУН. Референт жіноцтва Галицького повітового проводу ОУН (1944), референт УЧХ Станиславівського надрайонного проводу ОУН (1945-1947), технічний референт Станиславівського окружного проводу ОУН (1947-01.1949). Загинула у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 9427 П. – Арк. 58-59.], [Архів ЦДВР. – Ф. 12. – Арк. 17.]

Духович Прокіп Омелянович – “Іван”, “Петро”, “Дар”, “Мар’ян”, “Ч-2”, “2-2”, “254”, “132-Б” (1920, с. Крилос Галицького р-ну – 18.11.1950, біля с. Бережниця Калуського р-ну). Член ОУН (1938). В СБ з 1943 р. Референт СБ Станиславівського надрайонного проводу ОУН, субреферент СБ Станиславівського окружного проводу ОУН (1946-1948), референт СБ Калуського окружного проводу ОУН (1948-11.1950). Загинув у сутичці з оперативно-військовою групою в лісовому масиві ур. Глибокий потік. Лицар Бронзового хреста заслуги (2.09.1948) та Срібного хреста заслуги (20.10.1951). Поручник СБ (16.08.1948). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6445. – Арк. 38.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 277.]

Дяченко Василь Юрійович – “Кіс” (1913, с. Добротів Надвірнянського р-ну – 1.11.1946, с. Добротів). Служив у польському війську. Після початку II Світової війни, потрапив до німецького полону. Звільнений та повернувся додому. Член ОУН (1943). Референт пропаганди Яремчанського районного проводу ОУН (1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 264.]

Дяченко Михайло Васильович – “Славобор”, “Гомін”, “М. Б.”, “БС-2”, “Б-333”, “738”, літературний псевдонім “Марко Боєслав” (25.03.1910, с. Боднарів Калуського р-ну – 22.02.1952, біля с. Дзвиняч Солотвинського р-ну). Закінчив Станіславську гімназію (1930), навчався на юридичному факультеті Львівського університету. Член ОУН (1932). В’язень польських тюрем. Працівник референтури пропаганди Станіславівського обласного, після реорганізації – Карпатського крайового проводу ОУН (1944-1949), референт пропаганди Станіславівського окружного проводу ОУН як делегат КОП (1947-поч. 1949), референт пропаганди Карпатського крайового проводу ОУН (кін. 1949-02.1952). Член УГВР. Редактор підпільних видань: часопису “До чину”, газети “Шлях перемоги” (1945-1947) та журналу “Чорний ліс” (1947-1950). Загинув у бункері “Чорна печера” в ур. Хубена під час сутички з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. Лицар Срібного хреста заслуги (2.09.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 276.]

Дячишин Дмитро Васильович – “Січовик”, “Промінь” (1918, с. Підпечари Тисменицького р-ну – 15.01.1948, с. Підпечери). Член ОУН. Провідник Станіславівського районного проводу ОУН (1947-01.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою в ур. Гриців ліс. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 863.]

Жидун Василь Іванович – “Сокіл”, “Бистрий” (1914, с. Манява Богородчанського р-ну – 7.11.1948, біля с. Манява). Член ОУН. Кушовий ОУН у Солотвинському р-ні, господарчий референт Солотвинського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою в ур. Скит. [Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака-“Ворона”. – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2011. – С. 78.]

“Заграва” (інші дані не встановлено) (? – 17.01.1945). Член ОУН. Референт пропаганди Солотвинського районного проводу ОУН (1944-01.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 14.]

Заклінська Текля – “Хортиця” (1924, м. Галич – 6.05.1945, біля с.Ляхівці Богородчанського р-ну). Член ОУН. Субреферент жіноцтва Галицького повітового проводу ОУН (1944), референт жіноцтва Тисменицького районного проводу ОУН, субреферент жіноцтва Станіславівського окружного проводу ОУН (1945). Захоплена у полон військовими НКВС 6 травня 1945 р.

в с. Саджава Богородчанського р-ну. Загинула при спробі втечі. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 54. – Арк. 18.]

Заславський Богдан Семенович – “Тарас”, “Євген”, “М-24”, “Ч/ВК-14” (1928, с. Павлівка Тисменицького р-ну – 5.11.1951, біля с. Вороненко Яремчанського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (1950-11.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 15280. – Арк. 21-23.]

“Захар” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Адміністратор і інструктор референтури пропаганди Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1945). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 291.]

Зеленчук Михайло Юрійович – “Деркач” (27.09.1924, с. Зелена Надвірнянського р-ну – 19.01.2013, м. Івано-Франківськ). Станичний Юнацтва ОУН (07.1941-05.1944). В УПА з травня 1944 р. Вояк сотні “Іскри”, ройовий, чотовий сотні “Гуцули” куреня “Бескид”, бунчужний куреня “Бескид” ТВ 22 “Чорний Ліс” (05.1944-1947), командир чоти особливо-го призначення (1947-1949). Референт СБ Надвірнянського районного проводу ОУН (1950-1951). У 1952 р. відзначений медаллю “За боротьбу в особливо важких умовах”. Захоплений у полон опергрупою УКДБ 8 травня 1955 р. Військовим трибуналом Прикарпатського округу засуджений до розстрілу, 30 травня 1956 р. розстріл замінено на 25 років ув’язнення. Карався у Мордовських таборах. Після звільнення у 1972 р., повернувся до України. Голова Всеукраїнського братства ОУН-УПА (1993-2012). Помер. Булавний УПА (14.10.1946). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 3. – Арк. 46.]

“Зена” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Субреферент УЧХ Отинійського районного проводу ОУН (1945). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 9427 П. – Арк. 57.]

“Знайда”, “Рос” (інші дані не встановлено) (? – 8.03.1946, біля с. Глибівка Богородчанського р-ну). Член ОУН. Господарчий референт Станиславівського окружного проводу ОУН (1945-04.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 204.]

“Зуб” (інші дані не встановлено) (? – 07.1945). Член ОУН. Референт пропаганди Жовтневого (Єзупільського) районно-

го проводу ОУН (1945). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 81. – Арк. 323 зв.]

Іванишин Петро Михайлович – “Баша”, “Курява”, “З”, “К-4/22”, літературний псевдонім “Крим” (1923, с. Шешори Косівського р-ну – 12.12.1952, м. Станіслав). Закінчив Коломийську гімназію, навчався на медичному факультеті Львівського університету (1942-1944). Член Юнацтва ОУН (1942). В УПА з червня 1944 р. Навчався у старшинській школі УПА ім. Є. Коновальця (06.-09.1944). Фельдшер сотень “Крука”, “Спартана”, “Юрка” ТВ 21 “Гуцульщина”. Переведений на Буковину (08.1947). Референт пропаганди Вижницького (“гірського”) надрайонного проводу ОУН (06.1948-осінь 1949), субреферент пропаганди Буковинського окружного проводу ОУН (осінь 1949-05.1950). Перейшов до Галичини (05.1950). Організаційний референт Станіславівського окружного проводу ОУН (08.1950-06.1951), провідник цього проводу ОУН (06.-08.1951). Захоплений у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 18 серпня 1951 р. на пункті зв’язку в Чорному лісі. Військовим трибуналом Прикарпатського військового округу 20 вересня 1952 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Станіславській в’язниці. Хорунжий-фельдшер УПА. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 30768.]

Іванішак Михайло – “Байда”, “Доктор”, “Діброва”, “Богдан”, “420” (1920, смт Делятин Надвірнянського р-ну – 10.07.1948, біля с. Луг Яремчанського р-ну). Член ОУН. Зв’язківець провідника Карпатського крайового проводу ОУН “Роберта” (1944-1945), організаційний референт Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (1945), провідник цього проводу (02.1946-07.1948). Загинув у бункері біля г. Синячка внаслідок вибуху замаскованої під батарею радіоприймача міни. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 447.]

Іванотчак Микола Васильович – “Прут”, “Дуб”, “Бородач” (1911, с. Цуцилів Надвірнянського р-ну – ?). Член ОУН (08.1943). Керівник зв’язку Ланчинського районного проводу ОУН (1944-03.1946). Захоплений у полон чекістсько-військовою групою 13 березня 1946 р. в с. Цуцилів Ланчинського р-ну. Військовим трибуналом 38 армії 23 вересня 1946 р. засуджений на 10 років ВТТ. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 14698 П. – Арк. 101-102.]

Іванців Йосип Іванович – “Виговський” (бл.1920, смт Отинія Коломийського р-ну – весна 1945). Член ОУН. Ройовий СКВ (1944). Господарчий референт Отинійського районного проводу

ОУН (10.1944-1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 14551 П. – Т. 2. – Арк. 14-14 зв.]

Іванців Михайло Йосипович – “Блакитний” (17.04.1924, смт Отинія Коломийського р-ну – 4.09.1952, смт Кінгір Джезказганського р-ну Карагандинської обл. (Казахстан). Секретар нотаріальної контори (1939-1941). Член Юнацтва ОУН (1941). Референт Юнацтва Отинійського районного проводу ОУН (1941-1943), референт Юнацтва Тисменицького районного проводу ОУН (1943-1944). Стрілець СКВ (1944). Господарчий субреферент Отинійського районного проводу ОУН (10.1944-02.1945), субреферент пропаганди Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (02.1945-02.1946). Захоплений у полон військовими НКВС 17 лютого 1946 р. в райцентрі Отинія. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 7 травня 1946 р. засуджений на 20 років ВТТ. Карався у Томських та Карагандинських таборах. За антирадянську діяльність серед в'язнів, військовим трибуналом Туркестанського військового округу 29 травня 1952 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у таборі. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 14551 П.]

Ігра Катерина – “Лебідь”, “Недоля” (? – ?). Член ОУН. Господарчий референт Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН (1945). Захоплена у полон військовими НКВС 11 вересня (за даними підпілля – 28 вересня) 1945 р. в с. Надорожна Тлумацького р-ну. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 87.]

“Іскра”, “Петро” (інші дані не встановлено) (? – 07.1947, с. Липівка Тисменицького р-ну). Член ОУН. Референт СБ Тисменицького районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 83.]

Йосипенко Марія Михайлівна – “Бистра” (21.09.1925, с. Назавизів Надвірнянського р-ну – ?). Член ОУН (1943). Субреферент жіноцтва Надвірнянського районного проводу ОУН (1944), референт жіноцтва Солотвинського районного проводу ОУН (12.1944-02.1945). Захоплена у полон військовими НКВС 13 лютого 1945 р. в с. Раковець Солотвинського р-ну, 16 лютого відпущена. Затримана для переслухання СБ ОУН. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 52. – Арк. 198.]

Кабан Іван – “Чорний” (? , с. Стриганці Тисменицького р-ну – ?). Член ОУН. Військовий референт Тисменицького районного проводу ОУН (1945). Відсторонений від виконання обов'язків. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 208.]

Кавка Ярослава Михайлівна – “Калина” (1925, смт Єзупіль Тисменицького р-ну – ?). Член ОУН (09.1944). Працівник господарчої референтури Станиславівського районного проводу ОУН (09.-10.1944), референт жіноцтва цього проводу (10.1944-01.1945), машиністка Тисменицького районного проводу ОУН (01.-03.1945). Захоплена у полон військовими НКВС 12 березня 1945 р. в с. Стриганці Тисменицького р-ну, але відпущена через брак доказів. Після переслухання СБ ОУН, перебувала в резерві без виконання функцій. Захоплена у полон військовими НКВС 1 липня 1945 р. в с. Стриганці Тисменицького р-ну. Військовим трибуналом військ НКВС Станіславської обл. 13 вересня 1945 р. засуджена на 10 років ВТТ. Каралася в таборах. Після звільнення з таборів, проживала в смт Єзупіль. Померла. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 11298 П.]

Капар – “Грубий” (бл. 1920, с. Лани Галицького р-ну – 18.11.1945, с. Лани). Член ОУН. Технічний референт СБ Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1944-11.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 322.]

Капуцак Василь Миколайович – “Мирон” (1919, с. Горохолина Богородчанського р-ну – 18.06.1945, с. Грабовець Богородчанського р-ну). Вчитель. Член ОУН. Перебував на еміграції (1939-1941). Повернувся на Україну. Референт СБ Станиславівського районного проводу ОУН (1942-1943), референт СБ Станиславівського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-06.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 325.]

Капуцак Микола Васильович – “Вітер” (1925, с. Горохолина Богородчанського р-ну – 7.06.1951, с. Крилос Галицького р-ну). Член ОУН. Провідник Галицького районного проводу ОУН (1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31006. – Т. 4. – Арк. 165.]

Капуцак Микола Олексійович – “Степ”, “Степан”, “Б-65” (1919, с. Горохолина Богородчанського р-ну – 12.11.1951, м. Станіслав). В УПА з травня 1944 р. Вояк куреня “Смертоносці” ТВ 22 “Чорний Ліс” (05.1944-1945). Станичний с. Горохолина, кушовий ОУН у Богородчанському р-ні (1946-1948), референт пропаганди Богородчанського районного проводу ОУН (1949-06.1951), референт пропаганди Станиславівського надрайонного проводу ОУН (06.-08.1951). Захоплений у полон у бункері агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 30 серпня 1951 р. в

уроцищі Жбир. Помер від туберкульозу в КПЗ УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31006. – Т. 4. – Арк. 166.]

Карабин Юрій Васильович – “Крук” (1922, с. Олешів Тлумацького р-ну – 16.04.1951, біля с. Струпків Отинійського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Отинійського районного проводу ОУН (1950-04.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 261.]

Каратницький Михайло Юрійович – “Остап”, “Маяк”, “ПК-25” (16.09.1924, с. Лесівка Богородчанського р-ну – 13.03.1951, біля с. Клубівці Тисменицького р-ну). Член ОУН. Станичний ОУН с. Лесівка (1943), підрайонний, після реорганізації – кушовий ОУН у Богородчанському р-ні (1944-1945), організаційний референт Богородчанського районного проводу ОУН (1947-1949), провідник цього проводу (1948-1949), провідник Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (10.1949-03.1951). Загинув у сутичці з агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31006. – Т. 4. – Арк. 164.]

Катамай Ярослав Васильович – “Денис” (1922, с. Ямниця Тисменицького р-ну – 6.11.1947, с. Поплавники Більшівцівського р-ну). Навчався у Станіславській гімназії та механічній школі. В УНС з 1943 р. Пройшов підстаршинський вишкіл. Бойовик райбоївки СБ (1944-1945), референт СБ Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1946-11.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 83.]

Катамай Ярослав Васильович – “Марко” (1925, с. Ямниця Тисменицького р-ну – 19.03.1948, біля с. Черніїв Лисецького р-ну). Вояк УПА (1944-1945). Референт СБ Лисецького районного проводу ОУН (1946-03.1948). Загинув у бункері, оточеному чекістсько-військовою групою. Булавний УПА. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 44.]

Кирдяк Іван Ількович – “Крук” (1911, с. Дубівці Галицького р-ну – 14.05.1946, м. Станіслав). Член ОУН (1934). Станичний ОУН, підрайонний ОУН у Жовтневому р-ні (03.1944-01.1945), провідник Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (01.-07.1945). Захоплений у полон військовими НКВС 30 липня 1945 р. Військовим трибуналом військ НКВС засуджений до ВМП. Розстріляний у Станіславській в’язниці. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 875.]

Клевець Іван Миколайович – “Роман” (1920, с. Підпечари Тисменицького р-ну – 12.03.1945, с. Узин Станіславського р-ну).

Член ОУН. Референт СБ Станиславівського районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 369.]

“Клим” (інші дані не встановлено) (? – 18.02.1946, біля с. Миловання Тисменицького р-ну). Член ОУН. Технічний референт СБ Отинійського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 241.]

“Клим” (інші дані не встановлено) (? – 12.10.1950, біля с. Завій Перегінського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Богородчанського районного проводу ОУН (1949-1950). Відсторонений від виконання обов’язків. Загинув у сутичці з оперативно-військовою групою в Чорному лісі. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 313.]

Клюба Михайло Олексійович – “Юрша”, “Андрій” (1923, с. Ямниця Тисменицького р-ну – 18.03.1949, прис. Луг смт Делятин). Навчався у торгівельній школі та учительських курсах. Вчитель у с. Яблуниці. Член ОУН. Бойовик СБ (1944), технічний референт СБ Яремчанського районного проводу ОУН (1945-1946), референт СБ цього проводу (1947-03.1949). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 110.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 443.]

Кметюк Михайло Петрович – “Сокіл”, “Сірко” (1920, с. Добротів Надвірнянського р-ну – 19.07.1945, с. Цуцилів Ланчинського р-ну). Член ОУН. Господарчий референт Надвірнянського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1943-07.1945). Застрелився у бункері, оточеному військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 316.], [Стежками Української Повстанської Армії: Туристичний путівник. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2007. – С. 88.]

Княгницький Михайло Миколайович – “Ліс”, “Заяць” (1922, с. Кубаївка Надвірнянського р-ну – 15.08.1951, біля с. Камінне Ланчинського р-ну). Член ОУН. Станичний ОУН с. Кубаївка (1945-1946), кущовий ОУН у Ланчинському р-ні (1947-1950), провідник Ланчинського районного проводу ОУН (06.-08.1951). Загинув у сутичці з агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ на пункті зв’язку. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 272.]

Кобзан Роман Степанович – “Потап”, “Смертоносець” (1923, смт Єзупіль Тисменицького р-ну – 6.03.1945, с. Тязів Галицького р-ну). Член ОУН. Комендант боївки СБ Станиславівського районного проводу ОУН (1944), референт СБ цього проводу

(1944-03.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 52. – Арк. 159.]

Ковальчук Михайло Андрійович – “Сірий”, “Сірко” (1910, с. Олеша Тлумацького р-ну – 7.01.1950, с. Делева Тлумацького р-ну). Член ОУН. Комендант боївки СБ Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1948-1949), субреферент СБ цього проводу (1949-01.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 321.]

Когуч Павло Михайлович – “Павло” (9.09.1923, с. Павлівка Тисменицького р-ну – 14.02.1951, біля с. Вікторів Галицького р-ну). Закінчив гімназію та педкурси. Вчитель. Вояк УДП. В УНС з 1943 р. Вишкіл пройшов у старшинській школі. Інтендант сотні “Різуна”, чотовий сотні “Бойка” (1944), командир сотень “Месники” та “Заведії” ТВ 22 “Чорний Ліс” (1945-1947). Організаційний референт Станиславівського надрайонного проводу ОУН (1947-09.1950), провідник цього проводу (09.1950-02.1951). Загинув у бункері під час сутички з опергрупою відділу 2-Н УМДБ в лісі Стінка. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги. Поручник УПА (22.01.1946). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 256.]

Козак Дмитро Григорович – “Цвірінчук”, “Мирон” (1925, с. Братишів Тлумацького р-ну – 17.04.1951, біля с. Струпків Отинійського р-ну). В УПА з 1944 р. Політвиховник сотні “Зелені” куреня “Бескид” ТВ 22 “Чорний Ліс” (1946-1947). Референт пропаганди Отинійського районного проводу ОУН (1949-04.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. Старший вістун УПА (1.11.1947). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 261-262.]

Козак Михайло – “Еней” (бл. 1923 – ?). Член ОУН (1942). В УПА з 1944 р. Вояк куреня “Скажені” групи “Чорний Ліс” (1944), охоронець окружного військового референта “Шрама” (1945-07.1947). Референт пропаганди Станиславівського міського проводу ОУН (1947-1948). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6445. – Арк. 107-108.]

Козак Петро Панькович – “Довбуш” (1919, с. Блюдники Галицького р-ну – 30.11.1945, с. Тязів Галицького р-ну). Член ОУН. Провідник Галицького повітового проводу ОУН (1944). Відсторонений від виконання обов’язків (01.1945). Провідник Галицького районного проводу ОУН, організаційний референт Станиславівського надрайонного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з опергрупою Галицького РВ УНКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 329.], [ЦДАВО. – Ф. 3833. – Оп. 1. – Спр. 155. – Арк. 90.]

Козакевич Михайло Матвійович – “Зелений”, “Денис”, “Боярин”, “Султан”, “Байденко”, “К-122”, “Е-143” (1921, с. Ганнусівка Тисменицького р-ну – ?). Член ОУН. Організаційний референт Станиславівського районного проводу ОУН (1945), провідник цього проводу (1945-09.1946), провідник Галицького районного проводу ОУН (09.1946-05.1947), референт пропаганди Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (05.1947-08.1948), провідник цього проводу (08.1948-10.1949), провідник Станиславівського надрайонного проводу ОУН (10.1949-09.1950), референт пропаганди Станиславівського окружного проводу ОУН, одночасно керівник пункту зв'язку Карпатського крайового проводу ОУН (09.1950-02.1951). Захоплений у полон в бункері опергрупою відділу 2-Н УМДБ 10 лютого 1951 р. Погодився на співпрацю з ворогом (агент-бойовик “Східняк”), приймав активну участь у знищенні підпілля Станиславівської округи ОУН. Подальша доля невідома. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 174-180.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 255-256.]

“Козачка” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Господарчий референт Станиславівського районного проводу ОУН (1945-1946). Відсторонена від виконання обов'язків. Захоплена у полон військовими НКВС в лютому 1946 р. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 58. – Арк. 210.]

“Колос” (інші дані не встановлено) (бл. 1920, Надвірнянський р-н – 7.07.1946, біля с. Парище Ланчинського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Ланчинського районного проводу ОУН (1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 265-266.]

Комановський Орест Львович – “Клим”, “Орко” (1918, с. Бортники Тлумацького р-ну – 29.04.1948, біля с. Буківна Тлумацького р-ну). Член ОУН (1940). Працівник референтури СБ Товмацького (Тлумацького) повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-1945), референт СБ Отинійського районного проводу ОУН (1946-04.1948). Загинув, натрапивши на засідку чекістсько-військової групи. Лицар Срібного хреста заслуги (6.06.1948). [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 83.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 127.]

Кончаківський Петро Васильович – “Нижчий”, “Байрак”, “Федір”, “Ілько”, “Скиба”, “Н-125”, “65” (1914, с. Рудники Миколаївського р-ну Львівської обл. – 9.07.1949, Вигодський р-н). Комендант УДП м. Болахів. Член ОУН (1944). В СБ з 1944 р. Слідчий референтури СБ Станиславівського окружного про-

воду ОУН (1945-1947), субреферент СБ цього проводу (1947-09.1948), референт СБ Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (09.1948-07.1949), призначений до Головної референтури СБ ОУН. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ біля г. Аршиця. Поручник СБ (16.08.1948). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 427.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6101. – Арк. 61-62.]

Корж Микола Іванович – “Сокіл” (1924, с. Зібранівка Снятинського р-ну – 7.04.1953, с. Грабівка Калуського р-ну). В УНС з липня 1943 р. Ройовий, чотовий “Різуна” (1944), командир сотні “Змії” куреня “Підкарпатський” ТВ 22 “Чорний Ліс” (1945-1947). Провідник Богородчанського районного проводу ОУН (1950-06.1951), провідник Лисецького районного проводу ОУН (06.-08.1951). Захоплений у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 25 серпня 1951 р. на пункті зв'язку. 27 квітня 1952 р. втік та повернувся до підпілля. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (1.04.1946). Поручник УПА (22.01.1946). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 85. – Арк. 385-405.]

Коржак Михайло Миколайович – “Шугай”, “Сапер” (1922, с. Дубівці Галицького р-ну – 30.09.1949, с. Тумир Жовтневого р-ну). Член Юнацтва ОУН. В УНС з липня 1943 р. Закінчив школу “Чорні чорти” ім. Є. Коновальця. Ройовий сотні “Різуна”, чотовий сотні “Чорноти”, командир сотні “Сірі” куреня “Дзвони” ТВ 22 “Чорний Ліс” (1945-1947). Провідник Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1947-09.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (1.03.1946). Поручник УПА (22.01.1946). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 250.]

“Корнієнко” (інші дані не встановлено) (? – 2.02.1946, біля с. Довге Тисменицького р-ну). Член ОУН. Технічний референт СБ Тисменицького районного проводу ОУН (1945-02.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 83.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 206.]

“Корній” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Субреферент СБ Солотвинського районного проводу ОУН (1946). Захоплений у полон тяжкопораним опергрупою відділу ББ УМВС 12 серпня 1946 р. в с. Перерісль Ланчинського р-ну. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 308.]

Костик Антон – “Тугар” (1921, смт Делятин Надвірнянського р-ну – 14.12.1949, біля с. Зелена Надвірнянського р-ну). Вояк

УПА, чотовий сотні куреня “Смертоносці” ТВ 22 “Чорний Ліс” (1944-1947). Референт пропаганди Надвірнянського районного проводу ОУН (1948-1949), провідник цього проводу (1948-12.1949). Загинув у сутичці з опергрупою Надвірнянського РВ УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 442.]

Костик Йосип Іванович – “Дзюньо” (1922, смт Делятин Надвірнянського р-ну – 14.12.1949, біля с. Зелена Надвірнянського р-ну). Член ОУН. Вояк УПА (1944). Політвиховник сотні “Гуцули” куреня “Бескид” ТВ 22 “Чорний Ліс” (1944-1947). Референт пропаганди Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (1949). Загинув у сутичці з опергрупою Надвірнянського РВ УМДБ біля г. Довбушанка. Булавний УПА (14.10.1946). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – 427.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 207.]

Костишин Микола Іванович – “Шпіон”, “Боевий” (1922, с. Березівка Тисменицького р-ну – 15.10.1950, с. Крихівці Лисецького р-ну). Член ОУН. В СБ з 1944 р. Комендант боївки СБ Лисецького районного проводу ОУН (1948-1950), референт СБ цього проводу (1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ – Ф. 2-Н. – Оп. 60 (1953). – Спр. 3. – Т. 5. – Арк. 124-125.]

Костюк Михайло Євстахійович – “Стріла” (1914, с. Діброва Богородчанського р-ну – 26.03.1950, с. Грабівка Калуського р-ну). Член ОУН. Провідник Богородчанського районного проводу ОУН (1949-03.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31006. – Т. 4. – Арк. 165.]

“Крук”, “Бей” (інші дані не встановлено) (бл. 1920 – ?). Вчитель. Член ОУН. Організаційний референт Богородчанського районного проводу ОУН (1944-1945). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 56. – Арк. 60.]

“Крук”, “Нечай” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Провідник Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1944-1945). Відсторонений від виконання обов’язків. Захоплений у полон військовими НКВС 30 липня 1945 р. в с. Дубівці Жовтневого р-ну. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 47.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 81. – Арк. 320-323.]

“Кубанець”, “Гриць”, “Галичан” (інші дані не встановлено) (1924, с. Підлужжя Тисменицького р-ну – 8.01.1949, с. Острів Галицького р-ну). Вояк УПА (1944-1947). Член ОУН. Провідник Галицького районного проводу ОУН (1948-01.1949). Загинув у сутичці з опергрупою Галицького РВ УМДБ. Старший вістун УПА.

[Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 109.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6445. – Арк. 24.]

Кузь Володимир Юрійович – “Самчук”, “Руслан” (1926, смт Перегінське Рожнятівського р-ну – 29.08.1948, с. Рівня Рожнятівського р-ну). Закінчив Станіславську гімназію. Член ОУН. Політвиховник старшинської школи “Олені-2” (1944). Референт пропаганди Станіславівського окружного проводу ОУН, деякий час виконував обов’язки провідника цього проводу (1946-осінь 1947), референт пропаганди Калуського окружного проводу ОУН (осінь 1947-08.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 178.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 38. – Арк. 211.]

Левицька Віра (Ольга) – “Дзвінка”, “Христя” (1925, с. Бобрівники Монастирського р-ну Тернопільської обл. – 18.03.1950, біля с. Зелена Надвірнянського р-ну). Закінчила Станіславську гімназію та торгівельну школу. Член ОУН. Зв’язкова референтури Юнацтва Станіславівського повітового проводу ОУН (1944), субреферент жіноцтва Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1945), технічний референт СБ Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (1946-03.1950). Загинула у сутичці з чекістсько-військовою групою біля бункеру над п. Салатруциль. [Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака-“Ворона”. – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2011. – С. 90.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 9427 П. – Арк. 38-39.]

Лесів Василь Олександрович – “Гонтаренко”, “Іван” (1923, с. Темирівці Галицького р-ну – ?). Член ОУН (1939). В СБ з 1942 р. Референт СБ Галицького районного проводу ОУН (1945-1948), провідник і водночас референт СБ Станіславівського районного проводу ОУН (1948-02.1949). Захоплений у полон тяжкопораненим опергрупою відділу 2-Н УМДБ 28 лютому 1949 р. в лісі Стінка біля с. Колодіївка Станіславського р-ну. Погодився на співпрацю з ворогом, приймав активну участь у знищенні визвольного руху (агент-бойовик “Олесь”). Подальша доля невідома. Хорунжий СБ (16.08.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 7. – Арк. 119.]

“Леся” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Субреферент УЧХ Товмацького (Тлумацького) повітового проводу ОУН (12.1944-01.1945). Захоплена у полон військовими НКВС у січні 1945 р. в с. Олеша Тлумацького р-ну. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 9427 П. – Арк. 45-46.]

“Леся” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт жіноцтва Станіславівського надрайонного проводу ОУН (1945).

Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 9872 П. – Арк. 25 зв.]

Лисак Іван Антонович – “Левко” (1923, с. Залуква Галицького р-ну – ?). Член ОУН. Працівник референтури СБ Станиславівського окружного проводу ОУН. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 9427 П. – Арк. 69.]

Литвинець Василь Іванович – “Чорний”, “Човган” (1914, с. Тязів Тисменицького р-ну – 15.03.1946, біля с. Тязів). Член ОУН (1932). Господарчий субреферент Станиславівського обласного проводу ОУН (1944), працівник господарчої референтури Карпатського крайового проводу ОУН (1945), господарчий субреферент Станиславівського окружного проводу ОУН (1945-03.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 208.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 25. – Арк. 243.]

“Лісовий” (інші дані не встановлено) (бл. 1920 – 14.01.1945, с. Горохолина Богородчанського р-ну). Член ОУН. Суспільно-політичний референт Станиславівського окружного проводу ОУН (1944). Відсторонений від виконання обов’язків. Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 81. – Арк. 277.]

Логаза Михайло Васильович – “Омелян” (1921, с. Підпечери Тисменицького р-ну – 25.11.1947, с. Підпечери). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Станиславівського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 897.]

Лукань Григорій Дмитрович – “Нечай”, “Клим” (1922, с. Старуня Богородчанського р-ну – 19.10.1948, с. Зелена Надвірнянського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Надвірнянського районного проводу ОУН (1948). Загинув, натрапивши на засідку чекістсько-військової групи на прис. Зелениця. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 426.]

Лукач Михайло Миколайович – “Байда”, “Цяпка” (3.06.1929, с. Старуня Богородчанського р-ну – ?). В УПА з 1944 р. Військовий референт Ланчинського районного проводу ОУН (1944-1945). Захоплений у полон в 1945 р. Засуджений. Карався в Красноярських таборах. Подальша доля невідома. [Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упоряд. Зварчук О.; за ред. Довгана Я. – Івано-Франківськ: “Лілея-НВ”, 2008. – С. 447.]

Любенька Осипа – “Марта” (бл. 1920, смт Лисець Тисменицького р-ну – ?). Член ОУН. Референт УЧХ Ланчинського районного проводу ОУН (1944-03.1945). Захоплена у полон військово-

вими НКВС 2 квітня 1945 р. в с. Гвізд Солотвинського р-ну. Відпущена 6 квітня 1945 р. Затримана СБ ОУН для переслухання 16 квітня 1945 р. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 247.]

Магас Михайло Іванович – “Андрій”, “Антон”, “Євген”, “303-2” (1926, с. Старі Богородчани Богородчанського р-ну – 14.02.1946, біля с. Братківці Лисецького р-ну). Навчався у Станіславському пед. інституті. Член ОУН. Суспільно-політичний референт Станіславівського повітового проводу ОУН (1944), референт пропаганди Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (1945-02.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 56. – Арк. 58.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 264.]

Магун Іван Трохимович – “Оршан”, “Демидів”, “Кузьма”, “303-1” (1919, смт Єзупіль Тисменицького р-ну – 1947, с. Милування Тисменицького р-ну). Член ОУН. Організаційний референт Станіславівського повітового проводу ОУН (1944), організаційний референт Станіславівського окружного проводу ОУН (1944-1945). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 52. – Арк. 159.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 9474 П. – Арк. 57.]

Магун Степан Михайлович – “Гарт” (1924, смт Єзупіль Тисменицького р-ну – 03.1945, с. Рошнів Тисменицького р-ну). Член ОУН. Субреферент СБ Тисменицького районного проводу ОУН (1944), референт СБ цього проводу (1945). Загинув у бункері, оточеному військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 54. – Арк. 79.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 192.]

Мазурик Іван – “Журба” (бл. 1920, с. Петрилів Тлумацького р-ну – 28.03.1949, біля с. Майдан Солотвинського р-ну). Член ОУН. Технічний референт пропаганди Надвірнянського надрайонного проводу ОУН, коректор друкарні Станіславівського окружного проводу ОУН. Загинув у бункері під час сутички з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака-“Ворона”. – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2011. – С. 27.]

Макар Юстина Іванівна – “Соломка” (1919, с. Саджава Богородчанського р-ну – ?). Член ОУН. Референт жіноцтва Богородчанського районного проводу ОУН (1945). Захоплена у полон військовими НКВС 12 жовтня 1945 р. в с. Глибівка Богородчанського р-ну. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 57. – Арк. 183.]

“Максим” (інші дані не встановлено) (? – 15.07.1947, біля с. Саджава Богородчанського р-ну). Член ОУН. Організаційний референт Богородчанського районного проводу ОУН (1946-07.1947). Загинув у сутичці з опергрупою Богородчанського РВ УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 5. – С. 395.]

Максимець Ігор Романович – “Сокіл” (1929 м. Станіслав (тепер м.Івано-Франківськ) – ?). Закінчив Станіславську фармацевтичну школу. Член ОУН (1947). Керівник розвідки Станіславівського надрайонного проводу ОУН. Захоплений у полон пораним опергрупою відділу 2-Н УМДБ 10 квітня 1949 р. на околиці м. Станіслав. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 21 червня 1949 р. засуджений на 25 років ВТТ. Карався в Інтинських таборах. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 151.]

Маланюк Василь Степанович – “Тарас”, “Тичина”, “Сумний”, “Дух”, “Василь” (19.09.1913, с. Цуцилів Надвірнянського р-ну – 1998, с. Цуцилів). Пластун. Член ОУН (1933). В’язень польських тюрем (1934-1935). Служив у польському війську (1937-1938). Після початку II Світової війни, потрапив до німецького полону. Перебував у таборі, згодом звільнений та повернувся додому. Станичний ОУН с. Цуцилів (1939-06.1942), підрайонний ОУН у Ланчинському р-ні (06.1942-06.1943), провідник Ланчинського районного проводу ОУН (04.1944-03.1946). Захоплений у полон чекістсько-військовою групою 13 березня 1946 р. в с. Цуцилів Ланчинського р-ну. Військовим трибуналом 38 армії 23 вересня 1946 р. засуджений на 10 років ВТТ. Після звільнення 5 квітня 1955 р., проживав у рідному селі. Помер. [Стежками Української Повстанської Армії: Туристичний путівник. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2007. – С. 88.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 186.]

Маланюк Микола Степанович – “Скала” (1921, с. Цуцилів Надвірнянського р-ну – 13.03.1946, с. Цуцилів). Член ОУН. Підрайонний ОУН у Ланчинському р-ні (1944), господарчий субреферент Ланчинського районного проводу ОУН (1945-03.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 14698 П. – Арк. 22-23.]

“Марта” (інші дані не встановлено) (? – 01.1946, с. Буківна Тлумацького р-ну). Член ОУН. Референт жіноцтва Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН (1945). Загинула у сутичці з військовими НКВС. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 82.]

“Марта” (інші дані не встановлено) (? – 18.02.1946). Член ОУН. Референт УЧХ Отинійського районного проводу ОУН.

Захоплена у полон військовими НКВС 21 листопада 1945 р. в с. Гостів Отинійського р-ну. Перебувала в Отинійській в'язниці. Звільнена під час нападу куреня "Смертоносці" ТВ 22 на райцентр Отинія 25 листопада 1945 р. Повернулася до підпілля. Поранена під час сутички з військовими НКВС. Щоб не потрапити живою до рук ворога, розірвалася гранатою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 57. – Арк. 259.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 242.]

"Марта І" (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Працівник референтури УЧХ Станиславівського окружного провуду ОУН. Подальша доля невідома. Лицар Срібного хреста заслуги (6.06.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 127.]

"Марта ІІ" (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Працівник референтури УЧХ Станиславівського окружного провуду ОУН. Подальша доля невідома. Лицар Срібного хреста заслуги (6.06.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 127.]

"Марта", "Лискавка" (інші дані не встановлено) (? – 21.11.1945, с. Медуха Жовтневого р-ну). Член ОУН. Референт УЧХ Отинійського районного провуду ОУН (1944-07.1945), референт УЧХ Жовтневого (Єзупільського) районного провуду ОУН (07.-11.1945). Загинула у сутичці з військовими НКВС. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 83.]

"Мартин" (інші дані не встановлено) (1924 – 13.03.1945, с. Горохолина Богородчанського р-ну). Член ОУН. Суспільно-політичний референт Богородчанського районного провуду ОУН (1942-1943), працівник референтури пропаганди Станиславівського окружного провуду ОУН (1944-03.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 325.]

Мартинець Ярослав – "Кримський", "Берест" (20.12.1921, смт Богородчани – 15.02.1948, с. Завій Калуського р-ну). Закінчив Станіславську гімназію і медичний факультет Львівського університету. Секретар УДП у м. Богородчани (1941-1942). В УПА з листопада 1944 р. Лікар куреня "Підкарпатський" ТВ 22 "Чорний Ліс" (11.1944-1946). Член Калуського районного провуду ОУН (1946-1947), субреферент пропаганди Станиславівського надрайонного провуду ОУН (1947-02.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. Старший вістун УПА. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6101. – Арк. 53.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6445. – Арк. 21.]

Маруневич Роман Йосипович – “Тин” (1920, м. Станіслав (тепер м. Івано-Франківськ) – ?). Член ОУН (02.1945). Працівник техзвена референтури пропаганди Станиславівського окружного проводу ОУН (1945). Захоплений у полон військовими НКВС 1 грудня 1945 р. біля с. Ляцьке Шляхоцьке Тисменицького р-ну. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 27 березня 1946 р. засуджений на 10 років ВТТ. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 6841 П.]

Масіюк Іван – “Грушко” (1923, с. Рибне Тисменицького р-ну – 24.03.1950, с. Рибне). В УПА з 1944 р. Ройовий сотні “Сірі” куреня “Дзвони” ТВ 22 “Чорний Ліс” (1945-1947). Референт пропаганди Станиславівського районного проводу (1947-03.1950). Загинув у сутичці з опергрупою віділу 2-Н УМДБ. Вістун УПА. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6445. – Арк. 23.], [У вирі боротьби / Ред. Карпів Й. – Івано-Франківськ: Сімик, 2008. – С. 207.]

Масляк Юрій Кирилович – “Голуб” (1924, с. Семаківці Галицького р-ну – 10.1949). Член ОУН. Референт пропаганди Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1948-10.1949). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 905.]

Мацькевич Ярослав Іванович – “Гонта”, “Степан” (1923, смт Єзупіль Тисменицького р-ну – 19.12.1945, с. Довге Тисменицького р-ну). Член ОУН. Субреферент пропаганди Товмацького повітового проводу ОУН (1944), референт пропаганди Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 82.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 290.]

Мацькевич-Кавка Антоніна Михайлівна – “Венера” (1924, смт Єзупіль Тисменицького р-ну – 31.10.1996, смт Єзупіль). Член ОУН. Референт УЧХ Лисецького районного проводу ОУН (1945-02.1946). Захоплена у полон військовими НКВС 16 лютого 1946 р. в с. Братківці Лисецького р-ну. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 5 червня 1946 р. засуджена на 10 років ВТТ. Після звільнення з таборів, проживала в смт Єзупіль. Померла. [Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Від. ред. Микола Кугутяк. – Том. 2. – Книга 2 (1945 – 1946) ... – С. 318.]

Мельник Василь – “Арсен”, “Сурмач”, “Нанашко”, “С-16-6” (бл. 1915, м. Калуш – 3.01.1946, Надвірнянський

р-н). Адвокат. Член ОУН. Референт СБ Надвірнянського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-02.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Від. ред. Микола Кугутяк. – Том. 2. – Книга 2 (1945 – 1946) ... – С. 279.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 263.]

Мельник Петро Васильович – “Хмара”, “П-44” (10.10.1910, с. Камінне Надвірнянського р-ну – 27.04.1953, с. Лоева Надвірнянського р-ну). Кавалерист польського війська. Член ОУН (1937). Підстаршина легіону ДУН “Роланд” та батальйону № 201 (1941-1942). В УНС з 1943 р. Інструктор-вишкільник, заступник командири сотні “Різуна” (1943-1944), командир сотні “Стріла” ТВ 22 “Чорний Ліс” (06.1944-03.1945), командир куреня “Дзвони” ТВ 22 (03.1945-01.1946), командир ТВ 21 “Гуцульщина” (01.1946-1949). У червні-липні 1949 р. командував рейдом на терени Румунії. Організаційний референт Коломийського окружного проводу ОУН (1949-08.1950), провідник Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (08.1950-08.1951), організаційний референт Станіславівського окружного проводу ОУН (06.-08.1951). Захоплений у полон агентурно-бойовою групою УМДБ 15 серпня 1951 р. на пункті зв’язку, але 27 квітня 1952 р. утік і повернувся до підпілля. Загинув у сутичці з опергрупою УМВС. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (14.01.1945) та Срібного хреста бойової заслуги 1-го класу (15.02.1946). Сотник УПА (22.01.1946). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 15280. – Арк. 21-23.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 249.]

Мельничук Василь Дмитрович – “Остап”, “18-75”, “С-66”, “505” (1918, с. Крилос Галицького р-ну – 14.06.1951, Галицький р-н). Член ОУН. В підпіллі з 1944 р. Слідчий референтури СБ Станіславівського надрайонного проводу ОУН, одночасно керівник пункту зв’язку Карпатського і Подільського крайових проводів ОУН, референт СБ Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН. Захоплений у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 7 червня 1951 р. на пункті зв’язку. Загинув при спробі втечі. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 267-268.]

Микитюк Григорій Семенович – “Мир”, “Вітер” (1913, с. Комарів Галицького р-ну – 4.03.1949, с. Комарів). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Станіславівського надрайонного проводу ОУН (1944-03.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 110.]

Микитюк Михайло – “Чорноморець”, “Максим”, “Субота”, “Борзенко”, “К-40” (1918, Коломийський р-н – 16.09.1949, Солотвинський р-н). Закінчив педінститут, працював учителем. Член ОУН (1941). Працівник підрайону ОУН у Коломийському р-ні, працівник Косівського районного проводу ОУН (1942-1943), член Товмацького повітового проводу ОУН (1943-1944), провідник Товмацького (Тлумацького) повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-06.1945), провідник Станиславівського надрайонного проводу ОУН (06.1945-06.1949), провідник Станиславівського окружного проводу ОУН (06.-09.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ на схилі г. Ріпна. Лицар Бронзового хреста заслуги (2.09.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 265.], [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 174-180.]

“Мирон” (інші дані не встановлено) (? – 12.02.1946, біля с. Олеша Тлумацького р-ну). Член ОУН. Технічний референт СБ Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН (1945-02.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 206.]

“Мирон” (інші дані не встановлено) (бл. 1920, Тисменицький р-н – осінь 1950). Член ОУН. Організаційний референт Богородчанського районного проводу ОУН (1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31006. – Т. 4. – Арк. 168.]

“Мирон”, “Карпо” (інші дані не встановлено) (? – 10.03.1945, с. Пасічна Надвірнянського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Ланчинського районного проводу ОУН (09.1944-03.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС на прис. Бухтівець. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 192.]

Михайлишин Михайло Іванович – “Борис” (? – 10.1947). Член ОУН. Референт пропаганди Отинійського районного проводу ОУН (1946-10.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 438.]

Михайлів Богдан – “Данко”, “Богдан” (1929, Закерзоння (тепер тер. Польщі) – ?). Член ОУН (1947). Машиніст референтури пропаганди Станиславівського окружного проводу ОУН (1947-1948), референт пропаганди Ланчинського районного проводу ОУН (1949-09.1951). Захоплений у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 2 серпня 1951 р. на пункті зв'язку. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 8. – Арк. 190.]

Михайлюк Василь Федорович – “Богдан”, “Орлик” (4.12.1914, с. Бабче Богородчанського р-ну – 7.09.1948, с. Бабче). Член ОУН. Підрайонний, після реорганізації – кушований ОУН у Солотвинському р-ні (1944-1945), господарчий референт Солотвинського районного проводу ОУН (1946), провідник цього проводу (1947-09.1948). Тяжко поранений під час сутички з чекістсько-військовою групою на прис. Горбачівське, дострілювався. Похований у рідному селі. [Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака-“Ворона”. – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2011. – С. 78.]

Мицько-Шпільчак Марія Антонівна – “Оришка”, “Дарина”, “Марія”, “33” (2.05.1920, с. Ямниця Тисменицького р-ну – 13.09.2006, с. Ямниця). Навчалася у приватній українській дівочій гімназії. Член ОУН (1941). Референт жіноцтва Станиславівського повітового проводу ОУН (1944), референт УЧХ Надвірнянського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (07.1944-1946), машиністка Буковинського окружного проводу ОУН (07.1947-05.1950). Перейшла на терен Коломийщини (05.1950). Машиністка референтури пропаганди Коломийського надрайонного проводу ОУН (1950-09.1952). Після загибелі свого чоловіка Миколи Коржанівського-“Миколи” 2 вересня 1952 р., переховувалася самотійно (1952-1956). У 1956 р. вийшла з повинною, не була засуджена. Проживала у рідному селі. Померла. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 265.]

“Мовчазний” (інші дані не встановлено) (? – 19.12.1945, біля с. Довге Тисменицького р-ну). Член ОУН. Технічний референт пропаганди Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1945). Загинув у бункері, оточеному військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 241.]

Монастирецький Михайло – “Гонта” (бл. 1920, с. Манява Богородчанського р-ну – 2005, смт Солотвин Богородчанського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Солотвинського районного проводу ОУН, комендант боївки СБ Надвірнянського надрайонного проводу ОУН. Захоплений у полон хворим на тиф в криївці у 1945 р. Погодився на співпрацю з ворогом. Помилуваний радянською владою, проживав у смт Солотвин. Помер. [Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака-“Ворона”. – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2011. – С. 90.]

Монастирецький Степан Іванович – “Роман”, “Орел” (1922, с. Манява Богородчанського р-ну – 11.04.1952, біля с. Маркова Солотвинського р-ну). Член ОУН. В СБ з 1944 р. Бойовик боївки СБ Солотвинського районного проводу ОУН (1944-1951), рефе-

рент пропаганди цього проводу (11.1951-04.1952). Загинув у бункері під час сутички з опергрупою відділу 2-Н УМДБ в ур. Лисак. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 276.]

“Морозенко” (інші дані не встановлено) (? – 2.02.1946, біля с. Довге Тисменицького р-ну). Член ОУН. Субреферент СБ Тисменицького районного проводу ОУН (1945-01.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Андрухів І., Гаврилюк С. – Тисмениця. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2008. – С. 406-407.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 241.]

Морушко Григорій Миколайович (1897, с. Петрилів Тлумацького р-ну – 20.08.1948, с. Петрилів). Член ОУН. Господарчий референт Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1947-08.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 904.], [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 6. – С. 319.]

Морушко Михайло Григорович – “Залізник” (1921, с. Петрилів Тлумацького р-ну – кін. 1980-х). Член ОУН (1944). Охоронець кущового ОУН (1944-1946), охоронець Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1946-осінь 1948), технічний референт цього проводу (осінь 1948-02.1950). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 8 лютого 1950 р. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 9 травня 1950 р. засуджений на 25 років ВТТ. Карався в Норильських, Красноярських та Інтинських таборах. Після звільнення з таборів 29 серпня 1962 р., проживав у Сибіру (Росія). Помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 12417 П.]

“Мотря” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Керівник розвідки Станіславівського окружного проводу ОУН (1944-1945). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 52. – Арк. 193.]

“Мусій” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Працівник референтури пропаганди Станіславівського окружного проводу (1950-1951). Подальша доля невідома. [Зеленчук М. Останні сальви: 50-річчя УПА / М. Зеленчук. – К., 1992. – С. 16.]

Нагорняк Йосип Дмитрович – “Дорош” (1921, с. Красна Надвірнянського р-ну – 15.10.1946, біля с. Красна). Член ОУН. Провідник Ланчинського районного проводу ОУН (1946). Загинув у сутичці з опергрупою Ланчинського РВ УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 403.]

Надрага Михайло Юрійович – “Хміль” (бл. 1920, с. Саджава Богородчанського р-ну – 12.12.1946, біля с. Саджава). Член ОУН.

Провідник Богородчанського районного проводу ОУН (1944-1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 56. – Арк. 60.]

Найдич Дмитро Васильович – “Кир”, “Чорнота”, “Шварно” (1921, с. Лани Галицького р-ну – 3.01.1952, с. Лани). В УПА з січня 1944 р. Вояк, ройовий сотні “Різуна” (1944), чотовий сотні “Сірі” куреня “Дзвони” ТВ 22 “Чорний Ліс” (1945-1947). Референт СБ Ланчинського районного проводу ОУН (1948-1949), провідник цього проводу (1950-06.1951), провідник Станиславівського надрайонного проводу ОУН (06-08.1951). Захоплений у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 5 серпня 1951 р. на пункті зв'язку. Погодився на співпрацю з ворогом, але 17 вересня т. р. втік та повернувся до підпілля. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги. Хорунжий УПА (14.10.1947). [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 4 (1959). – Спр. 4. – Т. 3. – Арк. 2-6.]

Настасюк Микола Гнатович – “Чорновус”, “Волончук”, “Ромко” (1924, с. Білі Ослави Надвірнянського р-ну – 15.09.1951, Яремчанський р-н). В підпіллі з 1944 р. Бойовик СБ (1944-1946), комендант районної боївки СБ Яремчанського районного проводу ОУН (1947-1948), референт СБ цього проводу (1949-09.1951). Загинув у сутичці з агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ на пункті зв'язку. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 1. – Арк. 16.]

Никифорчин Микола Микитович – “Колос”, “Дубенко”, “Вартовий” (1.07.1911, с. Іване-Пусте Борщівського р-ну Тернопільської обл. – 19.02.1946, смт Ланчин). Пластун. Член ОУН (поч. 1930-х). В'язень польських тюрем. Провідник Станиславівського повітового проводу ОУН (1939-1941), працівник референтури пропаганди Станиславівського обласного проводу ОУН (1944), референт пропаганди цього проводу (кін.1944-поч.1945), вишкільник референтури пропаганди Карпатського крайового проводу ОУН (1945-02.1946). Захоплений у полон тяжко пораненим чекістсько-військовою групою 18 лютого 1946 р. в лісі біля с. Кубаївка Ланчинського р-ну. Закатований оперативниками Ланчинського РВ УНКВС під час мітингу. [Мороз В. Микола Никифорчин-“Дубенко”, “Вартовий” // Шлях перемоги. – 2011. – 29 червня. – С. 6.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 399.]

Николаєнко Лев – “Винниченко” (1916, м. Винники Львівської обл. – 24.01.1949, біля с. Грушка Отинійського р-ну). Вояк УПА. Бунчужний сотні “Залізні” (1945), бунчужний куреня “Смертоносці” ТВ 22 “Чорний Ліс” (1946-1947). Технічний

референт СБ Отинійського районного проводу ОУН (1947), провідник цього проводу (1948-01.1949). Тяжко поранений під час сутички з опергрупою Тлумацького РВ УМДБ, дострелився. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (14.10.1946). Старший булавний УПА. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 188.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 208.]

Овчар Стефанія Олексіївна – “Галина”, “Калина”, “Орися” (1923, смт Єзупіль Тисменицького р-ну – 1945, с. Вікторів Галицького р-ну). Закінчила торгівельну школу. Референт юначок референтури Юнацтва Станиславівського районного проводу (1944), референт жіноцтва Тисменицького районного проводу ОУН (1945). Загинула у сутичці з військовими НКВС. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 9427 П. – Арк. 38-39.]

“Одарка” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт УЧХ Отинійського районного проводу ОУН, субреферент УЧХ Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1945). Захоплена у полон військовими НКВС 21 листопада 1945 р. в с. Гостів Отинійського р-ну. Перебувала в Отинійській в’язниці. Звільнена під час нападу куреня “Смертоносці” ТВ 22 “Чорний ліс” 25 листопада 1945 р. на райцентр Отинія. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 57. – Арк. 259.]

“Оксана” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Працівник референтури СБ Станиславівського окружного проводу ОУН. Подальша доля невідома. Лицар Бронзового хреста заслуги (12.06.1948.). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 261.]

Олійник Василь Миколайович – “Забіяка” (1919, с. Камінне Надвірнянського р-ну – 25.01.1946, с. Волосів Ланчинського р-ну). Член ОУН. Організаційний референт Ланчинського районного проводу ОУН (1945-01.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 264.]

“Оля” (інші дані не встановлено) (? – 16.02.1946, с. Грушка Отинійського р-ну). Член ОУН. Працівник референтури СБ Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН. Загинула у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 194.]

Онищук Дмитро Васильович – “Гарт”, “Хвиля” (1902, с. Петрилів Тлумацького р-ну – осінь 1948). Член ОУН. Технічний референт СБ Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 922.]

Онуфрак Онуфрій Васильович – “Орест”, “Деркач”, “0-30” (1927, с. Зелена Надвірнянського р-ну – 22.02.1952, біля с. Дзвиняч Солотвинського р-ну). Член ОУН (1944). Кущовий ОУН, охоронець Надвірнянського районного проводу ОУН (1948), охоронець крайового референта пропаганди КК “Гомона” (1949-06.1951), провідник Солотвинського районного проводу ОУН (06.1951-02.1952). Загинув у бункері “Чорна печера” під час сутички з опергрупою відділу 2-Н УМДБ в ур. Хубена. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 276.]

Онуфрак Федір Дмитрович – “Орел” (1911, с. Зелена Надвірнянського р-ну – 3.01.1946, прис. Черник с. Зелена). Член ОУН. Станичний ОУН с. Зелена, господарчий референт Надвірнянського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 450.]

“Опришок” (інші дані не встановлено) (? – 7.07.1946, біля с. Камінна Ланчинського р-ну). Член ОУН. Господарчий референт Ланчинського районного проводу ОУН (04.-07.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 266.]

“Орест” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Військовий референт Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН (1944-1945). Відсторонений від виконання обов’язків. Захоплений у полон військовими НКВС 22 жовтня 1945 р. в с. Олешів Тлумацького р-ну. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 81. – Арк. 345.]

“Орися” (інші дані не встановлено) (1924, Східна Україна – 14.01.1946, Яремчанський р-н). Член ОУН. Субреферент УЧХ Яремчанського районного проводу ОУН (1945-01.1946). Загинула у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 264.]

“Орлик” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Субреферент пропаганди Станиславівського районного проводу ОУН (1944-1945). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 36329. – Арк. 22.]

“Орлик” (інші дані не встановлено) (? – 10.03.1949, біля с. Сілець Жовтневого р-ну). Вояк УПА (1944-1947). Член ОУН. Технічний референт СБ Галицького районного проводу ОУН (1948-03.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ на пункті зв’язку. Вістун УПА. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 110.], [Архів ЦДВР. – Ф. 12. – Арк. 13.]

“Осип” (інші дані не встановлено) (бл. 1920 – 7.02.1945, с. Грабовець Богородчанського р-ну). Член ОУН. Референт

пропаганди Богородчанського районного проводу ОУН (1944-02.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 11.]

“Осип” (інші дані не встановлено) (? – 1945). Член ОУН. Організаційний референт Станіславівського районного проводу ОУН (1944-1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 36329. – Арк. 15.]

Остапович Григорій Матвійович – “Гриць”, “Непорадний” (1923, смт Єзупіль Тисменицького р-ну – 30.09.1949, с. Лани Жовтневого р-ну). Член ОУН. Референт СБ Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1949). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 240.]

Остап’юк Ганна Миколаївна – “Тирса” (1924, смт Делятин Надвірнянського р-ну – 10.01.1945, с. Битьків Надвірнянського р-ну). Член ОУН. Зв’язкова Надвірнянського повітового проводу ОУН, господарчий референт Надвірнянського районного проводу ОУН (1944-01.1945). Загинула у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 81. – Арк. 266.], [Надвірнянщина: хресна дорога народного болю / упоряд. Зварчук О.; за ред. Довгана Я. – Івано-Франківськ: “Лілея-НВ”, 2008. – С. 163.]

Павликевич Ірина Степанівна – “Смерека” (22.01.1922, м. Монастириська Тернопільської обл. – 9.04.1945, смт Солотвин). Вчитель. Член ОУН. Референт жіноцтва Надвірнянського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1943-04.1945). Тяжко поранена під час сутички з військовими НКВС біля с. Кривець Солотвинського р-ну, померла від ран. [Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Від. ред. Микола Кугутяк. – Том. 2. – Книга 2 (1945 – 1946) ... – С. 114.]

Павлинюк Микола Степанович – “Гриць” (1913, с. Підгір’я Богородчанського р-ну – 01.1951, Станіславський р-н). Член ОУН. Військовий референт Богородчанського районного проводу ОУН (1944-1945), референт пропаганди цього проводу (1947-1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 56. – Арк. 60.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6445. – Арк. 23.]

Пагулич Дмитро Васильович – “Святослав”, “Вир” (1925, с. Колодіївка Тисменицького р-ну – 28.02.1948, с. Колодіївка). Член ОУН. Субреферент СБ Станіславівського надрайонного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 925.]

Паливода Олексій Михайлович – “Орлик” (бл. 1920, с. Глибоке Богородчанського р-ну – 26.09.1946). Член ОУН. Господарчий референт Богородчанського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 933.]

“Панас” (інші дані не встановлено) (? – 1.01.1946, с. Гвізд Солотвинського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Солотвинського районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 262.]

Паращук Степан Якович – “Ігор” (1920, с. Микитинці (тепер у скл. м. Івано-Франківськ) – 07.01.1947, с. Микитинці Станіславського р-ну). Член ОУН. Субреферент СБ Станіславського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 437.]

Парипа Василь Романович – “Лісовик” (1914, с. Ямниця Тисменицького р-ну – 8.03.1951, біля с. Луквиця Солотвинського р-ну). Член ОУН. Підрайонний ОУН, після реорганізації – кущовий ОУН у Станіславському р-ні (1944-1945), керівник техзвена референтури пропаганди Станіславського надрайонного проводу ОУН (1949-03.1951). Загинув у бункері під час сутички з опергрупою відділу 2-Н УМДБ в Чорному лісі. [Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака-“Ворона”. – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2011. – С. 45.]

Пеньківський Василь Дмитрович – “Буря”, “Сич” (1920, с. Саджавка Надвірнянського р-ну – 25.03.1948, біля с. Кубаївка Ланчинського р-ну). Член ОУН. Вояк УДП (1941). В УНС з вересня 1943 р. Бунчужний сотні “Залізні” куреня “Смертоносці” ТВ 22 “Чорний Ліс” (1945-1946). Провідник Ланчинського районного проводу ОУН (1947-03.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою в ур. Лісок. [Архів ІММ СБ. – НДФ. – 2603. – Арк. 2.]

Петер Костянтин Кирилович – “Гонта”, “Сокіл” (1893, с. Пилипи Борівські Томашпільського р-ну Вінницької обл. – 28.04.1953, с. Грабовець Богородчанського р-ну). Закінчив учительську семінарію. Учасник Першої світової війни, поручник царської армії (1914-1917). Під час визвольних змагань – при штабі Головного Отамана, згодом – Дієвій Армії УНР (1917-1920). Був тяжко поранений. Сотник Армії УНР. Інтернований польськими військовими і перебував у концтаборі в м. Тернопіль. Член

УВО, а згодом ОУН. Комендант станиць УДП мм. Богородчани та Тисмениця. Заарештований німецькою поліцією, звільнений за умови вступу до дивізії “Галичина”. Перейшов на нелегальне становище. Викладач на вишколі розвідників (осінь 1943), командир ТВ 23 “Магура” (01.-04.1945), керівник розвідки ВО 4 “Говерля” УПА-Захід (1945-1947), керівник зв’язку Карпатського крайового проводу ОУН (1948-05.1951), референт пропаганди Станиславівського окружного проводу ОУН (1951), провідник цього проводу (1952-04.1953). Загинув у сутичці з оперативно-військовою групою УМДБ на прис. Копачівка. Майор УПА (30.06.1945). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 85. – Арк. 339.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 255-256.]

Петраш Ярослав Васильович – “Кучерявський”, “Козак” (бл. 1923, с. Залуква Галицького р-ну – ?). Член ОУН (1944). Працівник Галицького районного проводу ОУН (1944-1948), провідник Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН (1949-04.1951). Захоплений у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 2 квітня 1951 р. на пункті зв’язку. Погодився на співпрацю з ворогом (агент-бойовик “Яр”). Не був засуджений. Проживав у м. Калуш. Помер. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 259.]

Петришин Василь – “Підгірний” (1898, смт Отинія Коломийського р-ну – ?). Закінчив Львівську духовну академію, навчався за кордоном. Член ОУН. Працівник референтури пропаганди Станиславівського окружного проводу ОУН (1944-1945). Захоплений у полон “істребками” в райцентрі Отинія 29 серпня 1945 р. та переданий до РВ УНКВС. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 54. – Арк. 22.]

Петровська Ольга Аверкіївна – “Дикунка” (1922, с. Цуцилів Надвірнянського р-ну – ?). Член ОУН. Працівник референтури жіноцтва Надвірнянського повітового проводу ОУН (1943-1944), референт жіноцтва Ланчинського районного проводу ОУН (1944-1945). Захоплена у полон пораненою опергрупою Ланчинського РВ УНКВС влітку 1945 р. Перебувала на лікуванні у Ланчинській рай. лікарні, але їй вдалося втекти. Проживала під чужим прізвищем. Заарештована у 1950 р. Засуджена на 25 років ВТТ. Каралася у Мордовських таборах. Після звільнення з таборів у 1956 р., проживала у м. Калуш. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 9872 П. – Арк. 29 зв.]

Петровський Гаврило – “Сербин” (1916, с. Сілець Тисменицького р-ну – 1945, с. Ямниця Станіславського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Тисменицького районного про-

воду (1944-1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 52. – Арк. 159.]

Петровський Ярослав Аверкійович – “Трембіта” (1923, с. Цуцилів Надвірнянського р-ну – 6.03.1946, с. Цуцилів). Член ОУН. Референт пропаганди Яремчанського районного проводу ОУН (1945-03.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою на прис. Полик. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 186.]

Петровський Ярослав Васильович – “Залізник”, “Корній” (1921, с. Ямниця Тисменицького р-ну – 26.01.1946, м. Станіслав). Член ОУН. Суспільно-політичний референт Станіславівського районного проводу ОУН (1944), провідник цього проводу (1945). Відсторонений від виконання обов’язків. Захоплений пораненим у полон військовими НКВС 19 січня 1946 р. в с. Підлужжя Станіславського р-ну. Перебував у Станіславській в’язниці, помер від ран. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 197.]

Пилипів Микола Михайлович – “Степан”, “Дон” (1913, с. Олеша Тлумацького р-ну – 25.05.1948, с. Довге Тисменицького р-ну). Член ОУН. Провідник Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 930.]

Писаний Іван Васильович – “Вірлан” (1924 – 24.11.1946, с. Вовчинець Станіславського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Станіславівського районного проводу ОУН (1945-11.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 38. – Арк. 212.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 369.]

Пленюк Микола Іванович – “Партизан”, “Буковинець”, “Геник” (1923, с. Тисменичани Надвірнянського р-ну – 24.07.1949, с. Нова Гута Станіславського р-ну). Член ОУН. В УНС з липня 1943 р. Ройовий, чотовий, заступник командира сотні (1944-1945), командир сотні “Лебеді” (1945), командир сотні “Стріла” куреня “Дзвони” ТВ 22 “Чорний Ліс” (1946-1947). Провідник Лисецького районного проводу ОУН (1947-07.1949). Загинув у сутичці з опергрупою Лисецького РВ УМДБ. Хорунжий УПА. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 210.], [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 109.]

Поварчук Михайло Миколайович – “Ігор” (14.09.1909, с. Білі Ослави Надвірнянського р-ну – 10.03.1949, с. Чорний Потік Печеніжинського р-ну). Член ОУН. Підрайонний ОУН, після реорганізації – кушовий ОУН у Яремчанському р-ні (1944-1946), референт пропаганди Яремчанського районного проводу ОУН

(1947-1948), провідник цього проводу (1948-03.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 423.]

Поварчук Юстина Дмитрівна – “Наталка”, “Ліда”, “Хвиля” (5.04.1918, с. Пнів Надвірнянського р-ну – 4.08.1994, с. Пнів). Закінчила Станіславську вчительську гімназію та навчалася у пед. інституті. Вчителька. Член ОУН (12.1943). Підрайонна ОУН у Надвірнянському р-ні (06.-07.1944), пропагандист референтури жіноцтва Надвірнянського повітового проводу ОУН (10.1944-01.1945), субреферент по кореспонденції референтури пропаганди Станіславівського окружного проводу ОУН (02.-05.1945), шеф кур’єрів цієї ж референтури (06.-09.1945), адміністратор цієї ж референтури (10.1945). 7 листопада 1945 р. відсторонена від виконання обов’язків. Після переслухання СБ, перебувала без призначення. Захоплена у полон військовими НКВС 15 березня 1946 р. в с. Перерісль Ланчинського р-ну. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 13 червня 1946 р. засуджена на 10 років ВТТ. Каралася у Воркутинських та Іркутських таборах. Після звільнення з таборів 10 березня 1955 р., проживала у с. Пнів. Померла. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 9872 П.]

“Подорожний” (інші дані не встановлено) (? – 20.09.1945, с. Грушка Отинійського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Отинійського районного проводу ОУН (1945). Загинув, натрапивши на засідку військових НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 84.]

Полатайко Марія – “Фортуна” (бл. 1925, м. Надвірна – ?). Референт Юнацтва Надвірнянського міського проводу ОУН (1943), референт жіноцтва Надвірнянського районного проводу ОУН (1944-поч. 1945). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 52. – Арк. 200.]

“Помста” (інші дані не встановлено) (? – 19.12.1945, с. Довге Тисменицького р-ну). Член ОУН. Референт СБ Тисменицького районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Андрухів І., Гаврилюк С. – Тисмениця. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2008. – С. 406-407], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 376.]

“Помста” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт СБ Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1947). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6445. – Арк. 30.]

Попадинець Танасій Юрійович – “Черник”, “Олесь” (1918, с. Павлівка Тисменицького р-ну – 9.04.1950, біля

с. Ганнусівка Жовтневого р-ну). Член ОУН (1944). Референт СБ Станиславівського районного проводу ОУН (1949-04.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ – Ф. 2-Н. – Оп. 60 (1953). – Спр. 3. – Т. 5. – Арк. 17.]

Попович Федір – “Богдан” (1923, с. Красна Надвірнянського р-ну – 25.04.1948, біля с. Забережжя Лисецького р-ну). Член ОУН. Організаційний референт Лисецького районного проводу ОУН (1946-04.1948). Загинув, натрапивши на засідку опергрупи відділу 2-Н УМДБ. [Архів ІММ СБ. – НДФ. – 2603. – Арк. 1.]

“Потоп” (інші дані не встановлено) (? – 28.05.1946, біля с. Заріччя Яремчанського р-ну). Член ОУН. Провідник Яремчанського районного проводу ОУН (1946). Відсторонений від виконання обов’язків. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 217.]

Поцурко Іван Григорович – “Нечай” (1921, Львівська обл. – 4.03.1949, біля с. Сапогів Галицького р-ну). Член ОУН. Керівник техзвена референтури пропаганди Станиславівського надрайонного проводу ОУН. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 110.]

Прокопів Ганна Яківна – “Мотря” (11.10.1924, с. Бережниця Калуського р-ну – ?). Член ОУН (05.1944). Після закінчення санітарного вишколу працювала у повстанському шпиталі. Референт УЧХ Солотвинського районного проводу ОУН (11.1944-02.1945). Захоплена у полон військовими НКВС 13 лютого 1945 р. в с. Раковець Солотвинського р-ну. Погодилася на співпрацю з ворогом та відпущена до підпілля як агент-внутрішник. Затримана СБ ОУН для переслухання на початку квітня 1945 р. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 52. – Арк. 181-188.]

“Прометей” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Керівник військової розвідки Солотвинського районного проводу ОУН (1944-1945). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 52. – Арк. 187.]

Процюк Михайло – “Галайда” (1915 – ?). Член ОУН. Керівник зв’язку Жовтневого (Єзупільського) районного проводу (1945). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 81. – Арк. 301.]

Процюк Михайло Петрович – “Дубок” (1922, с. Камінна Надвірнянського р-ну – 8.12.1948, с. Лісна Тарновиця Ланчинського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Ланчинського районного проводу ОУН (1948). Загинув у сутичці з опергрупою Ланчинського РВ УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 936.]

Рабинюк Василь Романович – “Дуб” (1905, с. Бортники Тлумацького р-ну – 05.1945, с. Бортники). Член ОУН. Військовий референт Отинійського районного проводу ОУН (1944-05.1945). Заарештований СБ ОУН за перевищення повноважень. За вироком рев. суду розстріляний. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 937.]

Регей Амалія Іванівна – “Сойка” (1919, смт Єзупіль Тисменицького р-ну – 9.04.1946, біля с. Колодіївка Станіславського р-ну). Член ОУН. Референт УЧХ Станіславівського окружного проводу ОУН (1945-04.1946). Загинула у бункері, оточеному чекістсько-військовою групою, в лісі Стінка. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 204.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 209.]

“Рибак” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Член референтури СБ Станіславівського окружного проводу (1944-01.1945). Відсторонений від виконання обов’язків (01.1945). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 23. – Арк. 99.]

Римар Дмитро Миколайович – “Ластівка” (1923, с. Тисменичани Надвірнянського р-ну – 24.07.1950, с. Тисменичани). Член ОУН. Референт СБ Лисецького районного проводу ОУН (1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 938.]

“Роза” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Керівник техзвена референтури пропаганди Станіславівського надрайонного проводу ОУН (1950). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 398. – Т. 13. – Арк. 196.]

“Ролянд”, “Сергій” (інші дані не встановлено) (бл. 1915 – 11.10.1945). Вчитель, директор школи. Член ОУН. Референт пропаганди Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (1945). Заарештований СБ за саботування наказів зверхників та аморальну поведінку. Організаційним судом засуджений до страти. Розстріляний. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 54. – Арк. 32.]

Романович Яків Миколайович – “Бук”, “Дир” (1912, с. Гостів Тлумацького р-ну – кін. 1980-х, м. Рибниця (Молдова). Служив у польській армії (1935-1937). Інструктор РВК (1940). Вояк УДП (1941-1944). Член ОУН (10.1944). Військовий субреферент Отинійського районного проводу ОУН (1944-06.1945), провідник цього проводу (06.1945-1946). Відсторонений від виконання обов’язків влітку 1946 р. Легалізувався по фіктивних документах, працював агрономом у Заліщицькому р-ні

Тернопільської обл. Заарештований опергрупою Отинійського РВ УМВС 18 липня 1953 р. у райцентрі Борщів Тернопільської обл. Військовим трибуналом Прикарпатського військового округу 7 січня 1954 р. засуджений на 25 років ВТТ. Карався у Мордовських та Карагандинських таборах. Після звільнення 4 липня 1960 р. органи держбезпеки СРСР не давали дозвіл на повернення до України. Проживав у м. Рибниця. Помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31027.]

Романюк Дмитро Федорович – “Вовк” (1922, с. Лоєва Надвірнянського р-ну – 26.06.1947, с. Пасічна Надвірнянського р-ну). Член ОУН (1941). Служив у Бавдінсті (1941-1942). Вояк УДП у м. Львові (1943). Комендант боївки СБ Надвірнянського районного проводу ОУН (1944-1945), референт СБ цього проводу (1946-06.1947). Загинув у сутичці з опергрупою Надвірнянського РВ УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6101. – Арк. 82.]

Рудак Данило – “Чорний” (1916, с. Назавизів Надвірнянського р-ну – 16.08.1948, біля с. Остриня Тлумацького р-ну). Закінчив механічні курси. Служив у польській армії (1938-1939). Член ОУН (1939). Перебував за кордоном (1939-1941). Вояк легіону ДУН та батальйону № 201 (04.1941-12.1942). За дорученням ОУН служив в УДП (1943). В УНС з 1943 р. Ройовий, чотовий, бунчужний сотні “Черника”, командир сотні “Звірі” (1944-1945), командир куреня “Смертоносці” ТВ 22 “Чорний Ліс” (05.1945-1947). Організаційний референт Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (осінь 1947-08.1948). Загинув, натрапивши на засідку чекістсько-військової групи. Лицар Срібного хреста бойової заслуги 2-го класу (22.01.1946) та Бронзового хреста бойової заслуги (1.04.1946). Сотник УПА (22.01.1946). [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 109.], [Содоль П. Українська Повстанча Армія, 1943-1949. Довідник другий. – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – С. 80.]

“Ручай”, “Ключ” (інші дані не встановлено) (? – 12.1949). Член ОУН. Слідчий СБ, референт СБ Надвірнянського районного проводу ОУН (1949). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 1. – Арк. 82.]

Савуляк Петро Васильович – “Славний”, “Богдан” (1919, с. Пнів Надвірнянського р-ну – 17.10.1948 (за іншими підпільними даними – 12.09.1949), с. Тарасівка Тлумацького р-ну). Член ОУН (1941). Провідник Яремчанського районного проводу ОУН (1943-1945), провідник Солотвинського районного проводу ОУН (1948), провідник Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН (1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою.

[Архів IMM СБ. – НДФ. – 2603. – Арк. 1.], [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 188.]

Савчак Василь Васильович – “Махно” (1921, с. Ямниця Тисменицького р-ну – 8.11.1945, с. Ямниця). Член ОУН. Військовий референт Станиславівського районного проводу ОУН (1943-06.1944), військовий референт Станиславівського надрайонного проводу ОУН (06.1944-11.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – С. 241.]

Савчин Петро Михайлович – “Дзвін” (1900, с. Закрівці Коломийського р-ну – 7.07.1945, с. Закрівці). Вояк УГА. Член ОУН. Кущовий ОУН у Отинійському р-ні (1944-1945), командир СКВ, військовий референт Отинійського районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31027. – Арк. 45.]

Савчук Михайло Дмитрович – “Чиж”, “Ч-36” (1923 – 13.02.1951, Чорний ліс). Член ОУН. Референт СБ Станиславівського надрайонного проводу ОУН (1949-02.1951). Загинув у бункері під час сутички з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31006. – Т. 4. – Арк. 168.]

Савчук Михайло Пилипович – “Вій” (1913, с. Пукасівці Галицького р-ну – 3.03.1949, біля с. Селище Галицького р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Галицького районного проводу ОУН (1948-03.1949). Загинув у бункері, оточеному опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 110.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6445. – Арк. 24.]

Салій Антон Дмитрович – “Зенко” (1929, с. Павлівка Тисменицького р-ну – 30.11.1950, біля с. Колодіївка Станіславського р-ну). Член ОУН. Провідник Станиславівського районного проводу ОУН (1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 943.]

Сандига Василь – “Чайка” (1922, с. Долиняни Городоцького р-ну Львівської обл. – 10.02.1951, біля смт Єзупіль). Член ОУН. Політвиховник сотень “Шума” та “Месники” ТВ 22 “Чорний Ліс” (1944-1945), політвиховник ТВ 22 “Чорний Ліс” (1946-1947). Референт пропаганди Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1948-02.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ в ур. Бійне. Старший булавний УПА (14.10.1946). [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 386.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 207.]

Сачовський Іван Якович – “Тріска” (1924, с. Межигірці Галицького р-ну – 29.10.1949, с. Межигірці). Член ОУН. Референт

пропаганди Галицького районного проводу ОУН (1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 943.]

“Святослава” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Керівник розвідки Солотвинського районного проводу ОУН (1944-1945). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 52. – Арк. 210.]

Семаньків Михайло Васильович – “Омелян” (1925, Тисменицький р-н – ?). Член ОУН. Керівник зв’язку Станиславівського районного проводу ОУН (1945). Відсторонений від виконання обов’язків. Захоплений у полон військовими НКВС 15 березня 1946 р. в с. Підпечари Станіславського р-ну. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 38. – Арк. 233.]

Семенів Василь – “Козак” (бл. 1920, с. Братківці Тисменицького р-ну – 16.07.1945, с. Забережжя Лисецького р-ну). Член ОУН. Референт СБ Лисецького районного проводу ОУН (1944-06.1945), референт СБ Станиславівського надрайонного проводу ОУН (06.-07.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 57. – Арк. 200.]

Семчук Юрій – “Граніт”, “Вітер” (1915, с. Торговиця Коломийського р-ну – 5.02.1946, с. Торговиця). Член ОУН. Провідник Отинійського районного проводу ОУН (1945). Відсторонений від виконання обов’язків (06.1945). Перебуваючи в оточеному військовими НКВС бункері, розірвався гранатою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 334.]

Сенчак Василь Степанович – “Орленко”, “Ворон” (29.11.1921, с. Раковець Богородчанського р-ну – 19.08.1951, Чорний ліс). Член ОУН (1939). Вояк УДП, закінчив підстаршинську школу УДП у м. Львові (1942-05.1943). В СБ із травня 1943 р. Комендант боївки СБ Солотвинського районного проводу ОУН (05.1943-01.1945). Перебував на Закерзонні (1945-1947). Референт СБ Солотвинського районного проводу ОУН (1948-05.1951), референт СБ Станиславівського надрайонного проводу ОУН (05.-08.1951). Загинув у сутичці із опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака-“Ворона”. – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2011. – 128 с.]

Сенько Дмитро Костянтинович – “Максим” (1924, с. Ямниця Тисменицького р-ну – 1.02.1948, біля с. Глибоке Богородчанського р-ну). Закінчив початкову школу та навчався у Станіславській гімназії. Член ОУН. Технічний референт СБ Богородчанського

районного проводу ОУН. Загинув у бункері, оточеному чекістсько-військовою групою в Чорному лісі. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 947.], [Архів ІММ СБ. – НДФ. – 2603. – Арк. 1.]

“Сергій” (інші дані не встановлено) (1924, с. Сілець Тисменицького р-ну – 31.08.1945, с. Колодіївка Станіславського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Станіславівського районного проводу ОУН (1944-08.1945). Поранений під час сутичці з військовими НКВС, дострелився. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 369.]

Середюк Микола – “Сократ” (1912, с. Гринівка Богородчанського р-ну – 25.01.1945, с. Саджава Богородчанського р-ну). Член ОУН (1938). В’язень польських тюрем. Учасник похідних груп на Схід (1941). Суспільно-політичний референт Богородчанського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 325.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 56. – Арк. 60.]

“Симон” (інші дані не встановлено) (? – 16.08.1946, біля с. Буківна Тлумацького р-ну). Член ОУН. Член Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 192.]

Синенко Іван Павлович – “Зелений”, “Грицько”, “Сум”, “Ох”, “Яр” (1921, с. Дорогів Галицького р-ну – 18.09.1948, біля с. Мужилів Підгаєцького р-ну Тернопільської обл.). Член ОУН (1938). В СБ з 1942 р. Працівник СБ Станіславівського окружного проводу ОУН (1942-1943), референт СБ цього проводу (10.1943-1946), субреферент СБ Карпатського крайового проводу ОУН (1947). Відсторонений від виконання обов’язків крайовим референтом СБ КК “Митарем” терміном на 1 рік. Після проходження тижневих курсів, переведений на Тернопільщину (08.1948). Референт СБ Подільського крайового проводу ОУН (08-09.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. Сотник СБ (16.08.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 85. – Арк. 350.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 7. – Арк. 116.]

“Скала” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Господарчий референт Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН (1944-06.1945). Переведений до Станіславівського районного проводу ОУН. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 81. – Арк. 289 зв.]

“Скала” (інші дані не встановлено) (? – 19.06.1946, с. Надорожна Тисменицького р-ну). Член ОУН. Організаційний

референт Тисменицького районного проводу ОУН (1945-06.1946). Загинув у сутичці з опергрупою Тисменицького РВ УМВС. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 5. – С. 148.]

Склеповий Петро Миколайович – “Скала”, “Мамай”, “Шахтар” (1920, с. Підпечери Тисменицького р-ну – 28.11.1950, біля с. Острів Галицького р-ну). Член ОУН. Заступник кушового ОУН (1945), кушовий ОУН у Станіславському р-ні (1946-1947), організаційний референт Станіславівського районного проводу ОУН (1948-1949), провідник Галицького районного проводу ОУН (1949-1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6445. – Арк. 22.]

Скрентович Євген Антонович – “Славко”, “Чорнота” (1930, с. Залуква Галицького р-ну – 13.03.1951, біля с. Клубівці Тисменицького р-ну). Член ОУН (1949). Провідник Тисменицького районного проводу ОУН (1949-03.1951). Загинув у сутичці з агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 257.]

Скрентович Іван Антонович – “Морозенко”, “Мирон”, “Зенко” (1921, с. Залуква Галицького р-ну – 20.09.1950, біля с. Милування Тисменицького р-ну). Член ОУН. Служив у Бавдінсті в м. Львові (1942-1943). В УНС з 1943 р. Вояк УПА на Львівщині. Повернувся на Станіславівщину через хворобу (05.1944). Охоронець референта СБ Станіславівського окружного проводу “Яра” (1944-1946), референт СБ Солотвинського районного проводу ОУН (1947-1948), працівник референтури СБ Станіславівського надрайонного проводу (1948-07.1949), референт СБ Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (07.1949-09.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 250.]

Скрентович-Лаврів Марія Антонівна – “Олеся”, “Звенислава” (2.01.1925, с. Залуква Галицького р-ну – 9.02.2002, м. Львів). Закінчила гімназію та торгівельні курси в м. Станіслав. Член ОУН (03.1943). Санітарка сотні “Іскри” (03.-08.1944), референт жіноцтва Станіславівського окружного проводу ОУН (09.1944-04.1945). Захоплена у полон військовими НКВС 30 квітня 1945 р. біля с. Саджава Богородчанського р-ну. Військовим трибуналом військ НКВС 9 квітня 1946 р. засуджена на 15 років ВТТ. Каралася у Воркутинських таборах. Після звільнення з таборів 12 травня 1956 р., перебувала на спецпоселенні у м. Караганда (Казахстан). Повернулася до України у 1957 р., проживала в мм. Донецьк та Львів. Померла. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 85. – Арк. 351.]

“Слава” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт УЧХ Тисменицького районного проводу ОУН (1945). Відсторонена від виконання обов’язків. Захоплена у полон військовими НКВС 21 грудня 1945 р. в с. Пшеничники Тисменицького р-ну. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 192 зв.]

Сміжак Лазар Антонович – “Марко”, “Модест”, “Омелян”, “Добромир”, “Антон”, “Орест”, “Роман”, “Володимир”, “Нестор” (1923, с. Угринів Тисменицького р-ну – 1997, с. Угринів). Навчався у Львівській електро-механічній школі (1943). Член ОУН (1943). Референт пропаганди Станиславівського надрайонного проводу ОУН (1945-04.1949), одночасно провідник Станиславівського міського проводу ОУН (1947-04.1949). Захоплений у полон оперативниками відділу 2-Н УМДБ 2 квітня 1949 р. в м.Станіслав. Особливою нарадою при МДБ СРСР 2 листопада 1949 р. засуджений на 25 років ВТТ. Карався у Воркутинських таборих. Після звільнення з таборів 23 листопада 1956 р., проживав у с. Угринів. Помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6445.]

Смолярчук Іван Семенович – “Крук” (1912, с. Підлужжя Тисменицького р-ну – 9.11.1951, с. Довге Тисменицького р-ну). Член ОУН. Військовий референт Станиславівського районного проводу ОУН (1945). Переведений на іншу посаду. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 951.]

Стадник Михайло Дмитрович – “Андрій”, “Юра” (1922, с. Підпечери Тисменицького р-ну – 14.01.1946, с. Підпечери). Член ОУН. Слідчий СБ (1944), субреферент Станиславівського районного проводу ОУН, референт СБ цього проводу (1945-01.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС на прис. Кугутівка. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 175.]

Стасик Нестор Йосипович – “Павленко”, “Спартак”, “Василь” (1924, с. Угринів Тисменицького р-ну – 17.02.1947, с. Старий Лисець Лисецького р-ну). Член ОУН. Провідник Лисецького районного проводу ОУН (1946-02.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 954.], [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 3. – С. 212.]

Сташко Іван Васильович – “Гук”, “Г-40”, “Я-14” (10.08.1922, с. Підгір’я Богородчанського р-ну – 19.06.1952, м. Станіслав). В УПА з травня 1944 р. Вояк сотні “Вершника” куреня “Смертоносці” ТВ 22 “Чорний Ліс” (05.1944-02.1945). Член ОУН. Охоронець

господарчого референта Станиславівського надрайонного проводу ОУН “Гайворона” (02.-08.1945), станичний ОУН с. Ляхівці (08.1945-04.1948), кущовий ОУН у Богородчанському р-ні (04.1948-05.1950), референт СБ Богородчанського районного проводу ОУН (05.1950-08.1951). Захоплений у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 18 серпня 1951 р. на пункті зв’язку в Чорному лісі. Військовим трибуналом Прикарпатського військового округу 28 лютого 1952 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Станіславській в’язниці. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31006. – Т. 1. – Арк. 25.]

Стеблинська А. М. – “Марта” (? – ?). Член ОУН. Референт УЧХ Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1946-07.1947). Захоплена у полон чекістсько-військовою групою в липні 1947 р. у Жовтневому р-ні. Подальша доля невідома. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 5. – С. 394.]

“Степова” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Керівник розвідки Надвірнянського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-1945). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 52. – Арк. 197.]

Стефінка Йосип Іванович – “Олесь” (1926, с. Підпечери Тисменицького р-ну – 26.07.1949, Лисецький р-н). Член ОУН. Господарчий референт Станиславівського районного проводу ОУН (1947-1948), технічний референт пропаганди Станиславівського надрайонного проводу ОУН (весна 1948-07.1949). Загинув, натрапивши на засідку опергрупи Лисецького РВ УМДБ в Чорному лісі. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 210.], [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 110.]

Стефурак Василь Юрійович – “Кармелюк” (15.06.1919, с. Тисменичани Надвірнянського р-ну – ?). В УНС з 1943 р. Пройшов військовий вишкіл. Ройовий сотні “Гамалії” групи “Чорний Ліс” (1944), працівник штабу команди ТВ 22 “Чорний Ліс” (1945). Військовий референт Лисецького районного проводу ОУН (1945-04.1946). Захоплений у полон чекістсько-військовою групою в квітні 1946 р. Військовим трибуналом військ НКВС засуджений на 10 років ВТТ. Карався у Норильських таборах. Після звільнення з таборів, проживав у м. Норильську. У 1979 р. повернувся в Україну, проживав у м. Івано-Франківськ. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (1.03.1946). Старший булавний УПА. [ЦДАВО. – Ф. 3836. – Оп. 1. – Спр. 69. – Арк. 34.]

Стефурак Микола Юрійович – “Бистрий”, “Левко”, “Летун” (1923, с. Тисменичани Надвірнянського р-ну – 19.03.1950, біля с. Зелена Надвірнянського р-ну). Закінчив гімназію та

Львівський університет. В СБ із 1943 р. Референт СБ Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН (1946-10.1949), субреферент СБ Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (1949-03.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 23. – Арк. 418.]

Струтинський Михайло Онуфрійович – “Грім”, “Вуйцьо” (1910, с. Радча Тисменицького р-ну – 1946, с. Пшеничники Тисменицького р-ну). Член ОУН. Господарчий референт Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1945-1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 956.]

Твердохліб Микола Дмитрович – “Музика”, “Петро”, “Північ”, “Грім”, “ОР-4”, “24”, “311”, “401”, “090” (1911, с. Петрилів Тлумацького р-ну – 17.05.1954, поблизу с. Зелена Надвірнянського р-ну). Закінчив Станіславську гімназію та торгівельну школу. Член ОУН (1936). Закінчив школу підхорунжих польської армії. Перебував на еміграції, навчався у розвідшколі Абверу (1939-1941). Після початку німецько-радянської війни повернувся в Україну. Член Станіславського обласного проводу ОУН (1941-1944). Інструктор і командир сотні старшинської школи “Олені” (02.-04.1944), командир 4 ВО “Говерля” УПА-Захід (1944-1949). Військовий референт Карпатського крайового проводу ОУН (12.1944-1949), організаційний референт цього проводу (1947-06.1949), референт СБ цього проводу (06.1949-05.1954), в. о. провідника цього проводу (1952-05.1954). Загинув у бункері під час сутички з опергрупою відділу 2-Н УКДБ на схилі г. Березовачка. Майор УПА (15.02.1946). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 84. – Арк. 127-132.], [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 110 (1954). – Спр. 2. – Т. 8. – Арк. 377-378.]

Терлецький Володимир Іванович – “Вечірний” (1922, с. Драгомирчани Тисменицького р-ну – 2000, м. Івано-Франківськ). Член ОУН. Керівник військової розвідки Станіславського окружного проводу ОУН. Відсторонений від виконання обов’язків. 19 липня 1945 р. вийшов з повинною. Засуджений. Після відбуття покарання, проживав у м. Івано-Франківськ. Помер. [Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Арк. 11.]

“Тиміш” (інші дані не встановлено) (? – 22.08.1945, с. Тумир Жовтневого р-ну). Член ОУН. Референт СБ Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з опергрупою Жовтневого РВ УНКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 54. – Арк. 45.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 81. – Арк. 317.]

Тимчук Петро Дмитрович – “Нестор”, “Чумак” (20.07.1919, с. Братківці Тисменицького р-ну – 27.08.2009, с. Кропивник Калуського р-ну). На початку німецько-радянської війни забраний до ЧА. Під час боїв під м. Ростов, потрапив до німецького полону, карався в таборі. Забраний до Бавдінсту (07.1942-1943). Перебуваючи у відпустці, перейшов на нелегальний стан (08.1943). Член ОУН (01.1944). Суспільно-політичний референт Лисецького районного проводу ОУН (03.-07.1944), охоронець повітового провідника “Сулими” (06.-11.1944), господарчий референт Лисецького районного проводу ОУН (11.1944-08.1945). Захоплений у полон пораненим військовими НКВС 23 серпня 1945 р. в с. Братківці Лисецького р-ну. Військовим трибуналом 38-ї армії 29 березня 1946 р. засуджений на 10 років ВТТ. Карався у таборах. Після звільнення з таборів 10 грудня 1954 р., проживав у с. Кропивник Калуського р-ну. Помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 8491 П.]

Тимчук Федір – “Дмитро” (1913, с. Дора (тепер у скл. м. Яремче) – 18.03.1949, смт Делятин Яремчанського р-ну). Член ОУН. Слідчий СБ Яремчанського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 960.]

Ткачук Дмитро Іванович – “Бодрий”, “Нестеренко”, “Деденко” (1914, с. Підлужжя Тисменицького р-ну – 01.1992, м. Івано-Франківськ). Член ОУН (1937). Станичний ОУН с. Підлужжя, підрайонний господарчий ОУН (1942), провідник Надвірнянського повітового проводу ОУН (1943), провідник Станиславівського районного проводу ОУН (12.1943-03.1945). Захоплений у полон тяжкопораненим під час сутички з військовими НКВС 6 березня 1945 р. в с. Тязів Галицького р-ну. Військовим трибуналом військ МВС СРСР 24 жовтня 1946 р. засуджений на 15 років ВТТ. Карався у Інтинських та Воркутинських таборах. Після звільнення з таборів 26 березня 1956 р., проживав у м. Івано-Франківськ. Помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 36329.]

Томин Ярослав Степанович – “Вир”, “Віктор” (1924, с. Княгинин (тепер у скл. м. Івано-Франківськ) – ?). Член ОУН (1941). В СБ з 1945 р. Слідчий СБ Солотвинського районного проводу ОУН, субреферент СБ цього проводу (1945), референт СБ цього проводу (1946), референт СБ Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (осінь 1946-06.1948), субреферент СБ Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (06.1948-1949). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 9 квіт-

ня 1949 р. Погодився на співпрацю з ворогом (агент-бойовик “Крук”). Подальша доля невідома. Хорунжий СБ (16.08.1948). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 3. – Арк. 147.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 7. – Арк. 118.]

Трач Богдан Іванович – “Воля”, “Дунай”, “Бодьо”, “Юра”, “Ю-2/22” (1923, с. Ягільниця Чортківського р-ну Тернопільської обл. – 28.11.1950, між сс. Острів і Курипів Галицького р-ну). Закінчив Станіславську гімназію. Вояк УДП (1942-1943). В УНС з 1943 р. Бунчужний сотні “Різуна” (1944), ад’ютант командира ВО 4 “Говерля” “Грома” (1945-1946), командир ТВ 22 “Чорний Ліс” (08.1946-1949). Організаційний референт Станіславівського окружного проводу ОУН (осінь 1947-осінь 1949), водночас референт пропаганди цього проводу (поч. 1949-09.1950), провідник цього проводу (осінь 1949-11.1950). Загинув у бункері під час сутички з чекістсько-військовою групою. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги. Поручник УПА (22.01.1946). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 3. – Арк. 211.], [Содоль П. Українська Повстанча Армія, 1943-1949. Довідник другий. – Нью-Йорк: Пролог, 1995. – С. 95.]

Трач Христофор Йосипович – “Кармелюк” (1921, с. Ямниця Тисменицького р-ну – 19.08.1949). Член ОУН. Член Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1948-08.1949). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6445. – Арк. 174.]

Трінчук Іван Миколайович – “Байда” (13.01.1913, с. Ст. Богородчани (тепер у скл. смт Богородчани) – ?). Член Просвіти. Дільничний уповноважений Богородчанського РВ УНКВС (04.1940-04.1941). Член ОУН (1942). Станичний військовик ОУН с. Надорожна Тлумацького р-ну (1943-09.1944), станичний пропагандист с. Ст. Богородчани (09.-12.1944), референт пропаганди Богородчанського районного проводу ОУН (02.-03.1945). В УПА з березня 1945 р. Політвиховник сотні “Вершника” куреня “Смертоносці” ТВ 22 “Чорний Ліс”. Відсторонений від виконання обов’язків СБ ОУН за підозрою у співпраці із НКВС. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 54. – Арк. 14.]

Тугай Василь Дмитрович – “Мирон” (1924, с. Олеша Тлумацького р-ну – 14.07.1946, біля с. Олеша). Член ОУН. Технічний референт СБ Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН. Застрелився в бункері, оточеному чекістсько-військовою групою на прис. Думка. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 241.]

Українець Михайло Федорович – “Зенко” (1927, с. Олеша Тлумацького р-ну – 11.01.1951, с. Делева Тлумацького р-ну).

Член ОУН. Керівник техзвена Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 386.]

Федик Дмитро Григорович – “Стрибог”, “Вишинський”, “Чорногора”, “1001” (10.10.1910, м. Рава-Руська Львівської обл. – 8.07.1946, біля с. Горохолина Богородчанського р-ну). Член ОУН. Суспільно-політичний референт Станиславівського окружного проводу ОУН (1944), референт пропаганди цього проводу (1945-07.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 258.], [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 5. – С. 173.]

Федоришин Василь – “Гонта”, “Вир” (1924, с. Пасічна Надвірнянського р-ну – ?). Член ОУН. Слідчий СБ, технічний референт СБ Надвірнянського районного проводу ОУН (1944-1945). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 9872 П. – Арк. 28 зв.]

Федорів Василь Михайлович – “Ярко” (1925, с. Вовчинець (тепер у скл. м. Івано-Франківськ) – 20.05.1947, с. Старий Лисець Лисецького р-ну). Член ОУН. Технічний референт Лисецького районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 965.]

Федуник Іван Тимофійович – “Залізник” (1918, с. Тустань Галицького р-ну – 15.07.1947, с. Тустань). В УПА з 1944 р. Вояк ВПЖ (1944-1945). Після поранення переведений до теренової сітки. Референт пропаганди Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1946-07.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 5. – Спр. 67448. – Арк. 237.]

Федюк Ярослав Петрович – “Остап” (1926, с. Волосів Надвірнянського р-ну – 25.01.1946, с. Волосів). Член ОУН. Господарчий референт Ланчинського районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 14698 П. – Арк. 45 зв.]

Федюшка Петро Якимович – “Комар”, “Брюс”, “Кармелюк”, “Готур”, “Ка-ро”, “Автор”, “737”, “735/6” (14.07.1919, смт Войнилів Калуського р-ну – 16.09.1949, Солотвинський р-н). Закінчив Станіславську гімназію (1933). Член Юнацтва ОУН (1932). Влітку 1939 р. за приналежність до ОУН польським судом засуджений на 6 років ув'язнення. Строку не відбув через початок II-ї Світової війни. Впродовж 1940-1941 рр. працював у м. Рожнятові в “Маслосоюзі”, з початком німецько-радянської війни – бухгалтером народної торгівлі у м. Долина. Господарчий референт

Калуського надрайонного проводу ОУН, згодом – Калуського окружного проводу ОУН (1944-05.1945), провідник Калуського окружного проводу ОУН (05.1945-осінь 1947), провідник Станіславівського окружного проводу ОУН (осінь 1947-06.1949), організаційний референт Карпатського крайового проводу ОУН (06.-09.1949). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою на схилі г. Ріпна. Лицар Золотого хреста бойової заслуги 1-го класу (28.07.1950). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 445.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 273.]

Феценець Петро Михайлович – “Мирослав” (1916, с. Саджава Богородчанського р-ну – 09.1947, Чорний ліс). Член ОУН. Референт пропаганди Богородчанського районного проводу ОУН (1945-09.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою (за іншими даними – розстріляний СБ ОУН за підозрою у зраді, внаслідок вдало проведеної комбінації МДБ по його компрометації перед підпіллям). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 57. – Арк. 280.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 61. – Арк. 176-177.]

“Харитя” (інші дані не встановлено) (бл. 1915, м. Станіслав (тепер м.Івано-Франківськ) – ?). Член ОУН. Радист та кур’єр референтури пропаганди Станіславівського окружного проводу ОУН (1945). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 6841 П. – Арк. 24 зв.]

Харків Петро Олексійович – “Харченко” (1927, м. Тисмениця – 3.01.1950, с. Дубівці (за іншими даними – біля с. Водники) Жовтневого р-ну). Закінчив Станіславську торговельну школу. Член Юнацтва ОУН. В УПА з червня 1944 р. Вояк сотні ТВ 22 “Чорний Ліс” (1944-1947). Референт СБ Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1949-01.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 189.]

Харюк Василь Дмитрович – “Ромко” (1922, с. Красна Надвірнянського р-ну – 3.12.1947, с. Майдан Горішний Ланчинського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Ланчинського районного проводу ОУН (1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 442.]

Хмарний Омелян – “Вітер” (бл. 1920, Тернопільська обл. – 1945, Жовтневий р-н). Член ОУН. Військовий референт Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 971.]

Хміль Михайло Васильович – “Карло”, “Всеволод”, “99-5” (1921, с. Куکیلники Галицького р-ну – 7.06.1947, біля с. Хмелівка Богородчанського р-ну). Закінчив Станіславську гімназію. Член ОУН. Референт Юнацтва Станіславівського обласного проводу ОУН (1943-1944), провідник Станіславівського окружного проводу ОУН (11.1944-06.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою в Чорному лісі. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 85. – Арк. 350.]

Хомиця Ганна Михайлівна – “Леся” (22.04.1926, с. Стриганці Тисменицького р-ну – ?). Закінчила торгівельну школу. Член ОУН (04.1943). Підрайонна Юнацтва ОУН (07.-12.1943), референт Юнацтва Тисменицького районного проводу ОУН (12.1943-07.1944), референт жіноцтва цього проводу (07.1944-02.1945). Відсторонена від організаційної праці 13 лютого 1945 р. через хворобу. 22 серпня 1945 р. вийшла з повинною. Затримана СБ ОУН для переслухання. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 179.]

Хоптюк Василь Миколайович – “Бурлака” (1923, с. Жураки Богородчанського р-ну – 19.10.1948, біля с. Зелена Надвірнянського р-ну). Член ОУН. Бойовик райбоївки СБ Солотвинського районного проводу ОУН (1944-1945), субреферент СБ Надвірнянського районного проводу ОУН (1945-10.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою в ур. Підбрідська. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 9872 П. – Арк. 27.], [Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака-“Ворона”. – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2011. – С. 17.]

Хребтовський Дмитро Йосипович – “Митя”, “Шум” (1918, с. Підпечери Тисменицького р-ну – 29.11.1950, біля с. Колодіївка Тисменицького р-ну). Член ОУН. Господарчий референт Станіславівського районного проводу ОУН (1949-1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 972.]

“Христя” (“Христина”) (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Субреферент УЧХ Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1945), референт УЧХ цього проводу (кін.1945-1946). Переведена до референтури УЧХ Станіславівського окружного проводу ОУН. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 290.]

Цапей Іван Петрович – “Мороз” (1911, с. Зелена Надвірнянського р-ну – 19.09.1948, біля с. Бистриця

Надвірнянського р-ну). Член ОУН (1942). Станичний ОУН с. Зелена (1943), провідник Надвірнянського районного проводу ОУН (1944-09.1948). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ на полонині Гавури. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 442.]

Цапей Микола Петрович – “Нечай”, “Голуб” (1928, с. Зелена Надвірнянського р-ну – 1990-і). Член ОУН. Охоронець районного провідника “Мороза” (1944-1948), референт пропаганди Надвірнянського районного проводу ОУН (1950-1951), провідник цього проводу (1952-1953). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ в 1953 р., погодився на співпрацю з ворогом (агент-бойовик “Марко”). Не був засуджений. Помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 1. – Арк. 48.]

Цоцко Олексій Миколайович – “Чміль” (1918, с. Жураки Богородчанського р-ну – 24.02.1947, с. Старуня Солотвинського р-ну). Член ОУН. Кущовий у Солотвинському р-ні, провідник Солотвинського районного проводу ОУН (1945-02.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою на прис. Ріпний. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 81. – Арк. 282.]

“Цяпка” (інші дані не встановлено) (? – 8.05.1945, с. Красилівка Отинійського р-ну). Член ОУН. Технічний референт Товмацького (Тлумацького) повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-05.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 82.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 81. – Арк. 284.]

Чемерис Ольга Семенівна – “Дніпрова”, “Вікторія”, “Вогнезора” (1925, Черкащина – 21.12.1950, м. Станіслав). Член ВЛКСМ. Під час німецько-радянської війни коротко перебувала в концтаборі (1942). Перед наступом ЧА, перебралася до Станіславської обл. (1943). Член ОУН (07.1944). Розвідник референтури СБ Станіславівського окружного проводу ОУН (07.1944-поч. 1945). Закінчила курси пропагандистів. Референт пропаганди Галицького районного проводу ОУН (08.-11.1945), коректор референтури пропаганди Станіславівського окружного проводу ОУН (11.1945-09.1946). У вересні 1946 р. відсторонена від виконання обов’язків через хворобу. Захоплена у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 13 травня 1948 р. в м. Львів. Завербована та повернута до підпілля для схилення до виходу з повинною окружного референта пропаганди “Гомона”, але припинила зв’язок з оперативниками. Захоплена у полон вдруге 31 грудня 1949 р. в с. Боднарів Галицького р-ну. Військовим трибуналом Прикарпатського військового округу 29 вересня 1950 р. засуджена до ВМП. Розстріляна у

Станіславській в'язниці. [Іщук О. Життя та доля Михайла Дяченка-“Марка Боеслава”. – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 9. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2010. – С. 24-41.]

Чепига Іван Іванович – “Глинка”, “Рутченко” (3.09.1892, с. Кобаки Косівського р-ну – 9.07.1953, біля м. Караганда (Казахстан). Закінчив Коломийську гімназію та навчався на філософському факультеті Віденського університету. Служив у австрійській армії. Вчителював у таборах для біженців в Австрії (1916). По поверненню до Галичини, вчителював та займався редакційно-видавничою діяльністю у м. Станіславі. Член делегації ЗУНР під час проголошення Акту Злуки у м. Києві (01.1919). За польської займанщини краю (1919-1939) – викладач в Українській гімназії та приватній учительській семінарії. Активний діяч Пласту, скавтсмайстер. Неодноразово заарештовувався польською поліцією (1922, 1928), коротко карався у концтаборі Береза Картузька (1939). Під час першої рад. окупації (1939-1941) – викладач укр. мови та літератури в Станіславському пед. інституті. Після початку німецько-радянської війни займався редакційно-видавничою діяльністю. З поверненням рад. влади перейшов на нелегальний стан. Член ОУН (12.1944). Керівник техзвена референтури пропаганди Станіславівського окружного проводу ОУН, редактор газети ООП “Тижневі вісті” (1945). Захворів на тиф та перебував на лікуванні. Захоплений у полон опергрупою транспортного відділу УНКДБ Львівської залізниці 7 грудня 1945 р. в с. Братківці Лисецького р-ну. Військовим трибуналом військ МВС 26 вересня 1946 р. засуджений до розстрілу. 13 листопада т. р. ВМП замінено на 20 років каторжних робіт. Карався у Джекказганських та Карагандинських таборах. Помер у таборі “Піщаний”. [Мороз В. Редактор Іван Чепига // Шлях перемоги. – 2013. – 13 лютого. – С. 6-7.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 7727 П.]

Черевко Дмитро Іванович – “Лис”, “Промінь”, “М-150”, “Б-40”, “25” (24.10.1911, с. Росільна Богородчанського р-ну – 29.07.2001, с. Росільна). Член ОУН (1936). В'язень польських тюрем. Із листопада 1939 р. перебував за кордоном. В Україну повернувся у складі похідних груп ОУН. Секретар волосної управи у рідному селі (1941-43). На нелегальному становищі з серпня 1943 р. Провідник Надвірнянського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (12.1943-1945), господарчий референт цього проводу (1946-08.1947), референт пропаганди цього проводу (08.1947-03.1949). Захоплений у полон співробітниками відділу 2-Н УМДБ 28 березня 1949 р. через зраду.

Військовим трибуналом Прикарпатського військового округу 26 липня 1949 р. засуджений на 25 років ВТТ. Карався у концтаборі “Теректи” (Казахстан), Кінгірських і Мордовських таборах. Після звільнення 20 жовтня 1975 р., приїхав до дружини, яка проживала у м. Дзезказган (Казахстан). У 1995 р. подружжя повернулося до України, проживало у м. Надвірна. Помер, похований у рідному селі. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 54. – Арк. 35.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 261-262.]

Черевко Савелій Іванович – “Степан”, “Олесь” (1920, с. Росільна Богородчанського р-ну – 18.10.1948, с. Росільна). Член ОУН. Кущовий ОУН у Солотвинському р-ні (1945-1947), організаційний референт Солотвинського районного проводу ОУН (1947-1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 54. – Арк. 35-36.]

“Черник”, “Жук” (інші дані не встановлено) (? – 26.03.1947, с. Загір’я Тлумацького р-ну). Член ОУН. Провідник Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1945-1946), провідник Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН (1946-03.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 81. – Арк. 324-325.]

“Чернігівський” (інші дані не встановлено) (?, східна Україна – 10.1946). Працівник референтури пропаганди Станиславівського окружного проводу ОУН (1945-10.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 6841 П. – Арк. 19, 22.]

Чорний Корній Васильович – “Тесля”, “Лемко” (1912, с. Вікторів Галицького р-ну – ?). На початку німецько-радянської війни заведений до Червоної армії, потрапив до німецького полону. Повернувся до села (1942). Член ОУН. Військовий референт Галицького районного проводу ОУН (1944-1945). Захоплений у полон військовими НКВС 7 березня 1945 р. Погодився на співпрацю з ворогом. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 44.]

“Чорній” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Керівник військової розвідки Надвірнянського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-1945). Подальша доля невідома. [ЦДАВО. – Ф. 3833. – Оп. 1. – Спр. 155. – Арк. 83-85.]

“Чорній” (інші дані не встановлено) (? – 26.04.1946, с. Ляцке Шляхоцьке Отинійського р-ну). Член ОУН. Технічний референт СБ Богородчанського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 257.]

“Чорновус” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Господарчий субреферент Тисменицького районного проводу ОУН (1944-1945). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 54. – Арк. 78.]

Чорномаз Мирослава – “Степова” (бл. 1925, с. Шляховець Тернопільського р-ну Тернопільської обл. – ?). Член ОУН (1943). Керівник зв’язку референтури жіноцтва Станиславівського окружного проводу ОУН (1944-1945). Захоплена у полон опергрупою УНКДБ і завербована як агент-внутрішник та повернута до підпілля. Затримана СБ ОУН для переслухання. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 54-55.]

“Чорнота”, “Аркас” (інші дані не встановлено) (?, с. Надорожна Тлумацького р-ну – 03.1945, с. Бортники Отинійського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Товмацького (Тлумацького) повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-03.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 82.]

“Чумак” (інші дані не встановлено) (? – 1.07.1945, с. Нижнів Тлумацького р-ну). Член ОУН. Військовий референт Товмацького (Тлумацького) повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-06.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС на прис. Чехівка. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 39.]

“Швидкий” (інші дані не встановлено) (1919 – 04.1945, с. Глибівка Богородчанського р-ну). Член ОУН. Закінчив старшинську школу УПА. Військовий субреферент Богородчанського районного проводу ОУН, кушований військовик у Богородчанському р-ні. Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 325.]

Шебунчак Іван Васильович – “Дунай” (1921, смт Солотвин Богородчанського р-ну – 14.06.1947, біля смт Солотвин). Член ОУН. Господарчий референт Солотвинського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою в ур. Хатище. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 978.]

Шеванюк Василь Андрійович – “Залізний”, “Сатурн”, “Слід”, “202-Г”, “667” (1916, с. Пилява Тиврівського р-ну Вінницької обл. – 3.04.1950, м. Стрий Дрогобицької обл.). Закінчив гірничо-механічний інститут. Слідчий кримінальної поліції у мм. Запоріжжя та Вінниця. Член ОУН (1944). В СБ з 1944 р. Слідчий референтури СБ Станиславівського окружного проводу ОУН, слідчий з особливо важливих справ референтури СБ Карпатського крайового про-

воду ОУН, референт СБ Дрогобицького окружного проводу ОУН (1948-1949), референт СБ крайового проводу “Москва” (Волинь). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою у передмісті Марцінівка. Сотник СБ (16.08.1948). [Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака-“Ворона”. – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 15. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2011. – С. 19-20.]

Шевчук Іван Васильович – “Шпак”, “Лиман” (1918, с. Делієве Галицького р-ну – 5.02.1948, біля с. Тумир Жовтневого р-ну). Член ОУН. Технічний референт СБ Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН. Тяжко поранений під час сутички з чекістсько-військовою групою. Щоб не потрапити живим до рук ворога, дострелив себе. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 181-183.], [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 978.]

Шидловський Іван Миколайович – “Дністер” (1920, с. Колодіїв Галицького р-ну – 19.02.1949, с. Колодіїв). Член ОУН. Субреферент пропаганди Галицького районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 979.]

Шиманський Юрій Григорович – “Черник” (1910, с. Пукасівці Галицького р-ну – 12.06.1947). Член ОУН. Господарчий референт Галицького районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 979.]

Шкандрій Богдан Васильович – “Тарас”, “Назар” (1928, с. Павлівка Тисменицького р-ну – 23.02.1950, біля с. Колодіївка Станіславського р-ну). Член ОУН. Провідник Станіславівського районного проводу ОУН (1949-02.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 386.]

Шкварило Остап Степанович – “Жук”, “Аркас” (? – ?). Член ОУН. Бойовик референтури СБ Отинійського районного проводу ОУН (1945-06.1949), кушований ОУН в Отинійському р-ні (1949), провідник Жовтневого (Єзупільського) районного проводу ОУН (1950-02.1951). Захоплений у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 22 лютого 1951 р. на пункті зв'язку. Погодився на співпрацю з ворогом (агент-бойовик “Жовтневий”). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 257.]

Шотурма Микола Пантелійович – “Богдан”, “Галичан” (1911, с. Блюдники Галицького р-ну – 18.01.1951, с. Сокіл Галицького р-ну). Член ОУН. Станичний ОУН, кушований ОУН у

Галицькому р-ні, провідник Галицького районного проводу ОУН (11.1950-01.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 386.]

Шпитко Дмитро Миколайович – “Щиголь” (1920, с. Пнів Надвірнянського р-ну – 21.11.1947, с. Пнів). Член ОУН. Господарчий референт Надвірнянського районного проводу ОУН (1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою на прис. Білозорина. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 981.]

Штогрин Степан – “Дуб” (1913, с. Глибівка Богородчанського р-ну – 8.03.1946, біля с. Глибівка). Член ОУН. Господарчий референт Богородчанського районного проводу ОУН, господарчий субреферент Станиславівського надрайонного проводу ОУН (1945-03.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 204.]

Шуляр Розалія Петрівна – “Калина” (1914, с. Боднарів Калуського р-ну – 13.03.1946, с. Боднарів). Член ОУН. Референт УЧХ Галицького районного проводу ОУН (1945-03.1946). Щоб не потрапити до рук ворога живою, скочила у криницю. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 500.]

Юркевич Броніслав Іванович – “Дзвін”, “Блиск” (1919, с. Пнів Надвірнянського р-ну – 14.03.1947, с. Пнів). Член ОУН. Господарчий референт Надвірнянського районного проводу ОУН (1946-03.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 11. – Арк. 442.]

Юркевич Володимир Степанович – “Залізник”, “Славич” (1924, м. Надвірна – 22.03.1947, с. Перерісль Ланчинського р-ну). Член ОУН. Субреферент СБ Ланчинського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 983.]

Юрків Олексій Федорович – “Карпо” (1920, с. Забережжя Богородчанського р-ну – 23.10.1949, с. Забережжя). Член ОУН. Господарчий референт Лисецького районного проводу ОУН (1944), господарчий субреферент цього проводу (11.1944-1945), субреферент СБ цього проводу (1945-1947), організаційний референт цього проводу (1948-10.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 49. – Арк. 285.], [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 254.]

“Юрко” (інші дані не встановлено) (? – 19.12.1945, біля с. Довге Тисменицького р-ну). Член ОУН. Провідник Тисменицького

районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 82.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 25. – Арк. 242 зв.]

Юрцуняк Василь Михайлович – “Ригус”, “Юрковецький”, “Гарт”, “Мельник” (1925, с. Підпечери Тисменицького р-ну – 29.11.1950, біля с. Колодіївка Станіславського р-ну). Член ОУН (1944). Референт СБ Станіславівського районного проводу ОУН (1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ в ур. Стінка. [ГДА СБУ – Ф. 2-Н. – Оп. 60 (1953). – Спр. 3. – Т. 5. – Арк. 142, 164.]

Юрчак Володимир – “Дир”, “Сич”, “Галайда” (1922, м. Тлумач – 18.03.1945, с. Красна Ланчинського р-ну). Член ОУН. Організаційний референт Надвірнянського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-03.1945). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Від. ред. Микола Кугутяк. – Том. 2. – Книга 2 (1945 – 1946) ... – С. 113.]

Юрчишин Олексій Васильович – “Хміль”, “Бирич” (1923, с. Темирівці Галицького р-ну – 28.02.1949, біля с. Колодіївка Станіславського р-ну). Вояк УПА. Член ОУН. Референт СБ Станіславівського районного проводу ОУН (1946-08.1948), референт СБ Станіславівського надрайонного проводу ОУН (08.1948-02.1949). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою в лісі Стінка. Старший вістун УПА. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 109.], [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 109.]

“Явір” (ім'я Михайло, інші дані не встановлено) (? – ?). Вояк УПА. Охоронець Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (1947-1949), референт пропаганди Яремчанського районного проводу ОУН (1950-09.1951). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 15 вересня 1951р. на пункті зв'язку. Погодився на співпрацю з ворогом (агент-бойовик “Отважний”). Подальша доля невідома. Старший вістун УПА. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 32603. – Т. 1. – Арк. 50.]

Якимечко Богдан – “Шахрай” (1921, с. Ямниця Тисменицького р-ну – 23.03.1945). Член ОУН. Господарчий референт Станіславівського районного проводу ОУН (02.-03.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 368.]

Якимів Василь – “Білий” (1922, с. Підпечери Тисменицького р-ну – 11.04.1945). Член ОУН. Референт Станіславівського

районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 369.]

Яковищак Теодозій Миколайович – “Ярий”, “Комар”, “Грицько” (1924, м. Надвірна – 9.08.1950, Лисецький р-н). В УПА з 1944 р. Політвиховник сотні “Змії” куреня “Підкарпатський” ТВ 22 “Чорний Ліс” (1945-1947). Референт пропаганди Лисецького районного проводу ОУН (1948), референт пропаганди Станиславівського надрайонного проводу ОУН (1949-1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ в Чорному лісі. Булавний УПА (1.11.1947). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 215.], [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 367.]

Яковішак Михайло Іванович – “Грім” (1923, с. Красна Надвірнянського р-ну – 15.08.1951, біля с. Камінне Ланчинського р-ну). Член ОУН. Бойовик райбоївки СБ (1945-1949), референт СБ Ланчинського районного проводу ОУН (1950-08.1951). Загинув у сутичці з агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ на пункті зв’язку. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 272.]

Янишевський Михайло Іванович – “Вихор”, “Яструб”, “Місько” (14.02.1927, с. Жураки Богородчанського р-ну – 22.02.1952, біля с. Дзвиняч Солотвинського р-ну). Член ОУН. В СБ із 1944 р. Бойовик СБ (1944-01.1949), комендант райбоївки СБ (01.1949-05.1951), референт СБ Солотвинського районного проводу ОУН (05.1951-02.1952). Загинув у бункері “Чорна печера” під час сутички з опергрупою відділу 2-Н УМДБ в ур. Хубена. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 276.]

Янишевський Петро Іванович – “Василь”, “Вихор” (1920, с. Жураки Богородчанського р-ну – 3.01.1946, біля с. Черник Надвірнянського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Солотвинського районного проводу ОУН, референт СБ Надвірнянського районного проводу ОУН (1945-01.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС в ур. Кедринець. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 263.]

Янишин Юрій Дмитрович – “Дрозд”, “Ромб”, “Шах”, “А-Р”, “Р-61” (1919, с. Старі Скоморохи Галицького р-ну – 16.09.1949, Солотвинський р-н). Член ОУН (1939). В СБ з 1944 р. Слідчий референтури СБ Станиславівського окружного проводу ОУН, референт СБ Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1944-1946), референт СБ Станиславівського окружного проводу ОУН (весна 1947-1948), субреферент СБ Карпатського крайового проводу ОУН (03.-09.1949). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою на схилі г. Ріпна. Поручник СБ (16.08.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 85. – Арк. 348.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 7. – Арк. 117.]

Янко Іван Петрович – “Віктор” (1924, с. Красна Надвірнянського р-ну – 9.06.1945, с. Ямниця Станіславського р-ну). Член ОУН. Провідник Станіславівського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-06.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 57. – Арк. 103.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 74. – Арк. 368.]

“Ярема” (інші дані не встановлено) (? – 8.04.1945, с. Майдан Солотвинського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Солотвинського районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 192.]

“Ярема” (інші дані не встановлено) (? – 1945). Член ОУН. Референт СБ Ланчинського районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 265.]

Яремин Василь – “Дніпро” (1923, смт Ланчин Надвірнянського р-ну – весна 1945, Ланчинський р-н). Заступник гол. бухгалтера Делятинського союзу кооперативів. Член ОУН. Фінансовий референт господарчої референтури Надвірнянського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН. Загинув у сутичці з радянськими прикордонниками. [Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в XX столітті. Документи і матеріали / Від. ред. Микола Кугутяк. – Том. 2. – Книга 2 (1945 – 1946) ... – С. 113.]

“Ярина” (інші дані не встановлено) (? – 22.02.1946, с. Остриня Тлумацького р-ну). Член ОУН. Референт УЧХ Товмацького (Тлумацького) районного проводу ОУН (1945-02.1946). Загинула у бункері, оточеному чекістсько-військовою групою, підірвавшись гранатою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 207.]

Ярицький Степан Дмитрович – “Дорош”, “Кармелюк”, “Крамаренко” (1922, с. Семаківці Галицького р-ну – 20.03.1951, біля с. Поплавники Більшівцівського р-ну). В УПА з весни 1944 р. Вояк сотні “Різуна”, ройовий, чотовий сотні “Сірі” (1944-1945), командир сотні “Звірі” куреня “Смертоносці” ТВ 22 “Чорний Ліс” (1946-1947). Провідник Тисменицького районного проводу ОУН (1947-1948), одночасно референт СБ цього проводу (1948), організаційний референт Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (1949-03.1951), референт СБ цього проводу (10.1950-03.1951). Загинув у сутичці з агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (14.10.1946). Хорунжий УПА (14.10.1947). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 258.]

“Ярко”, “Остапко” (інші дані не встановлено) (бл. 1925 – 27.01.1946, с. Волосів Ланчинського р-ну). Член ОУН. Господарчий референт Ланчинського районного проводу ОУН (1945), референт пропаганди цього проводу (1945-01.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 80. – Арк. 186.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 264.]

“Ярослав” (інші дані не встановлено) (? – 19.10.1945, с. Майдан Горішній Ланчинського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Ланчинського районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 57. – Арк. 352.]

“Ярослав” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Технічний референт Станіславівського районного проводу ОУН (1945-1946). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 51. – Арк. 343.]

“Ярошенко” (інші дані не встановлено) (? – 19.12.1945, біля с. Довге Тисменицького р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Тисменицького районного проводу ОУН, субреферент пропаганди Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН. Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 82.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 241.]

Яськів Василь Григорович – “Іскра” (1922, с. Блюдники Галицького р-ну – 10.1950, с. Боднарів Галицького р-ну). Член ОУН. Субреферент СБ Галицького районного проводу. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. Лицар Бронзового хреста заслуги (12.06.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 259-261.]

Яськів Василь Михайлович – “Бобик” (1914, с. Старий Мартинів Галицького р-ну – 18.08.1948, біля с. Кричка Солотвинського р-ну). Мельник. В УНС з 1943 р. Ройовий, чотовий, командир сотні “Верховинці” (1944-1946), командир куреня “Сивуля” ТВ 22 “Чорний Ліс” (10.1946-1947). Організаційний референт Надвірнянського надрайонного проводу ОУН, одночасно керівник зв’язку Станіславівського окружного проводу ОУН (осінь 1947-08.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою в ур. Занога. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (1.02.1945). Поручник УПА (22.01.1946). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6101. – Арк. 33.]

Яськів Микола Григорович – “Морозенко”, “Тарас”, “Славко” (1922, с. Блюдники Галицького р-ну – 27.01.1950, смт Лисець). Член ОУН. Бойовик СБ (1944), комендант боївки СБ Галицького районного проводу ОУН (1945-1947), референт СБ Лисецького районного проводу ОУН (1948-01.1950). Захоплений у полон тяжко пораненим під час сутички з опергрупою відділу 2-Н УМДБ

в с. Крихівці Лисецького р-ну. Помер у районному шпиталі. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 57. – Арк. 303.], [Літопис УПА. Основна серія. – Т. 4. – С. 189.]

Яськів Михайло Григорович – “Вічний” (1923, с. Блюдники Галицького р-ну – 15.07.1947, біля с. Блюдники). Член ОУН. Господарчий субреферент Галицького районного проводу ОУН (1944-1945), організаційний референт цього проводу (1945-07.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 987.]

Яцейко Степан Дмитрович – “Ігор” (1912, с. Манява Богородчанського р-ну – 31.10.1951, с. Манява). Член ОУН. В'язень польських тюрем. Станичний ОУН с. Манява (1944-1947), кушовий ОУН у Солотвинському р-ні (1948-1949), референт пропаганди Солотвинського районного проводу ОУН (1950-10.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 15280. – Арк. 21-23.]

Ящук Іван Миколайович – “Грубий”, “Юрко” (1918, с. Хриплин (тепер у скл. м. Івано-Франківськ) – 3.01.1952, с. Лани Жовтневого р-ну). Бойовик референтури СБ Станиславівського окружного проводу ОУН (1944-1951), референт СБ Лисецького районного проводу ОУН (06.-08.1951). Захоплений у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 24 липня 1951 р. на пункті зв'язку. 16 вересня т. р. втік та повернувся до підпілля. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 276.]

Окружний провідник ОУН
Станиславівщини
Михайло Хміль-“Всеволод”

Окружний провідник ОУН
Станиславівщини
пор. Богдан Трач-“Дунай”

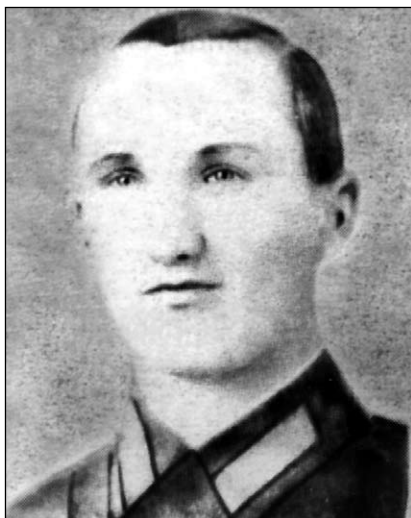
Окружний провідник ОУН
Станиславівщини
хор. Петро Іванишин-“Курява”

Окружний провідник ОУН
Станиславівщини
май. Кость Петер-“Сокіл”

Окружний організаційний референт
ОУН Станиславщини
Василь Духович-“Степан”

Окружний референт СБ
Станиславщини
пор. Юрій Янишин-“Шах”

Окружний референт СБ
Станиславщини
хор. Степан Гаврилюк-“Жар”

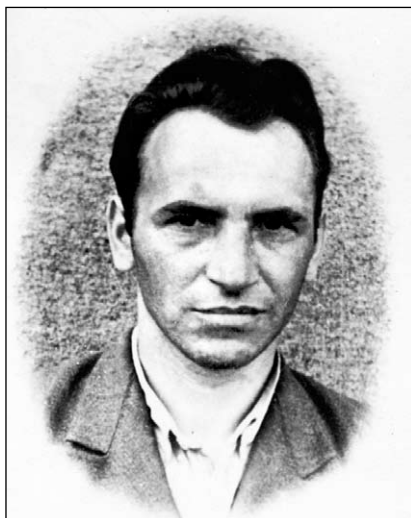
Окружний референт пропаганди ОУН
Станиславщини
Дмитро Федик-“Чорногора”

Окружний референт пропаганди ОУН
Станиславівщини
Володимир Кузь-“Руслан”

Окружний референт пропаганди ОУН
Станиславівщини
Михайло Дяченко-“Гомін”

Окружний референт пропаганди ОУН
Станиславівщини
Михайло Козакевич-“Байденко”

Окружний військовий референт ОУН
Станиславівщини
хор. Степан Бурдин-“Шрам”

Окружний референт УЧХ ОУН
Станиславщини
Амалія Рєгай-“Сойка”

Окружний субреферент СБ
Станиславщини
Василь Бойчук-“Пісня”

Надрайонний провідник (окружний
провідник) ОУН Станиславщини
Михайло Микитюк-“Борзенко”

Надрайонний провідник ОУН
(Станиславщини, Тлумаччини,
Надвірнянщини)
Григорій Вацеба-“Варнак”

Надрайонний провідник ОУН
Станиславівщини
хор. Дмитро Найдич-“Шварно”

Надрайонний провідник ОУН
Надвірнянщини
Дмитро Черевко-“Промінь”

Надрайонний провідник ОУН
Надвірнянщини (окр. орг. референт)
сотн. Петро Мельник-“Хмара”

Надрайонний референт СБ
Станиславівщини
Василь Борисюк-“Орест”, “Аркас”

Надрайонний референт СБ
Станиславщини
Василь Сенчак-“Ворон”

Надрайонний референт
СБ Тлумаччини
пор. Петро Кончаківський-“Нижчий”

Надрайонний референт
СБ Тлумаччини
хор. Степан Ярицький-“Крамаренко”

Надрайонний референт СБ
Надвірнянщини
сотн. Лука Гринішак-“Довбуш”

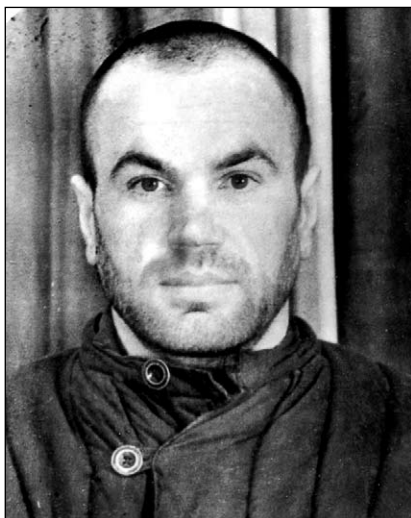
Надрайонний референт пропаганди
ОУН Станиславівщини
Теодозій Яковищак-“Ярий”, “Грицько”

Надрайонний референт пропаганди
ОУН Станиславівщини
Микола Капущак-“Степ”

Надрайонний господарчий референт
ОУН Надвірнянщини
Михайло Борисюк-“Пімста”

Надрайонний субреферент пропаганди
ОУН Тлумаччини
Михайло Іванців-“Блакитний”
(арешт. фото)

Районний провідник ОУН
Лисеччини
хор. Микола Пленюк-“Геник”

Районний провідник ОУН
Лисеччини
пор. Микола Корж-“Сокіл”

Районний провідник ОУН
Тлумаччини
Василь Гикавець-“Мороз”

Районний провідник ОУН
Надвірнянщини
Іван Цапей-“Мороз”

Районний провідник ОУН
Надвірнянщини
Юрій Гуменюк-“Тарас”

Районний провідник ОУН
Ланчинеччини
Василь Бойчук-“Помста”

Районний провідник ОУН
Ланчинеччини
Василь Пеньківський-“Сич”

Районний провідник ОУН
Ланчинеччини
Михайло Княгницький-“Заяць”

Районний провідник ОУН
Яремчанщини
Антін Вадюк-“Дуб”

Районний організаційний референт ОУН
Солотвинщини
Олексій Байдюк-“Вернигора”

Районний референт СБ
Лисеччини
Микола Костишин-“Шпiон”

Районний референт СБ
Богородчанщини
Іван Сташко-“Гук”

Районний референт СБ
Солотвинщини
Василь Гуменяк-“Сталь”

Районний референт СБ
Солотвинщини
Михайло Янишевський-“Яструб”,
“Місько”

Районний референт СБ
Надвірнянщини
Дмитро Романюк-“Вовк”

Районний референт СБ
Надвірнянщини
Григорій Лукань-“Клим”, “Нечай”

Районний референт СБ
Ланчинеччини
Михайло Бойчук-“Партизан”

Районний референт пропаганди ОУН
Солотвинщини
Степан Яцейко-“Ігор”

Районний референт пропаганди ОУН
Солотвинщини
Степан Монастирецький-“Орел”

Районний референт пропаганди ОУН
Яремчанщини
Ярослав Петровський-“Трембіта”

Районний військовий референт ОУН
Лисеччини
Василь Стефурак-“Кармелюк”

Районний субреферент СБ
Солотвинщини
Микола Букатюк-“Славич”

Районний субреферент СБ
Надвірнянщини
Василь Хоптюк-“Бурлака”

Районний субреферент СБ
Ланчинеччини
Володимир Юркевич-“Славич”

Надрайонний референт УЧХ ОУН
Станиславівщини
Марія Духович-“Оля”

Надрайонний референт УЧХ ОУН
Тлумаччини
Ольга Дирда-“Оленка”

Надрайонний референт жіноцтва ОУН
Надвірнянщини
Ірина Павликевич-“Смерека”

Надрайонний референт УЧХ ОУН
Надвірнянщини
Марія Мицько-“Дарина”

Районний референт УЧХ ОУН
Лисеччини
Антоніна Мацькевич-“Венера”

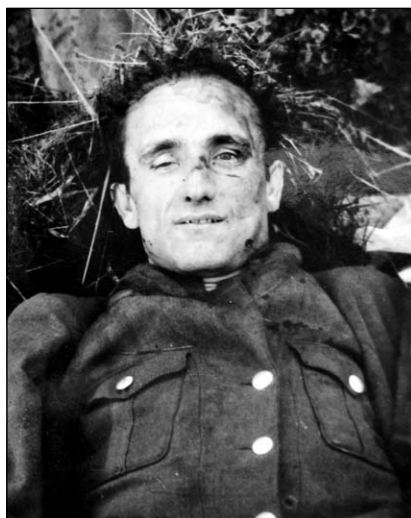
1) працівник КОП КК Михайло Дяченко-“Гомін” 2) окружний провідник ОУН
Станіславівщини Михайло Хміль-“Всеволод” 3) окружний референт пропаганди
ОУН Станіславівщини Володимир Кузь-“Руслан”

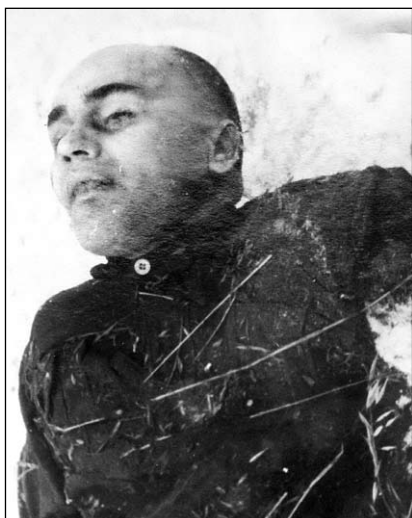
Окружний провідник ОУН
Станиславщини
Михайло Хміль-“Всеволод”
(посмертне фото)

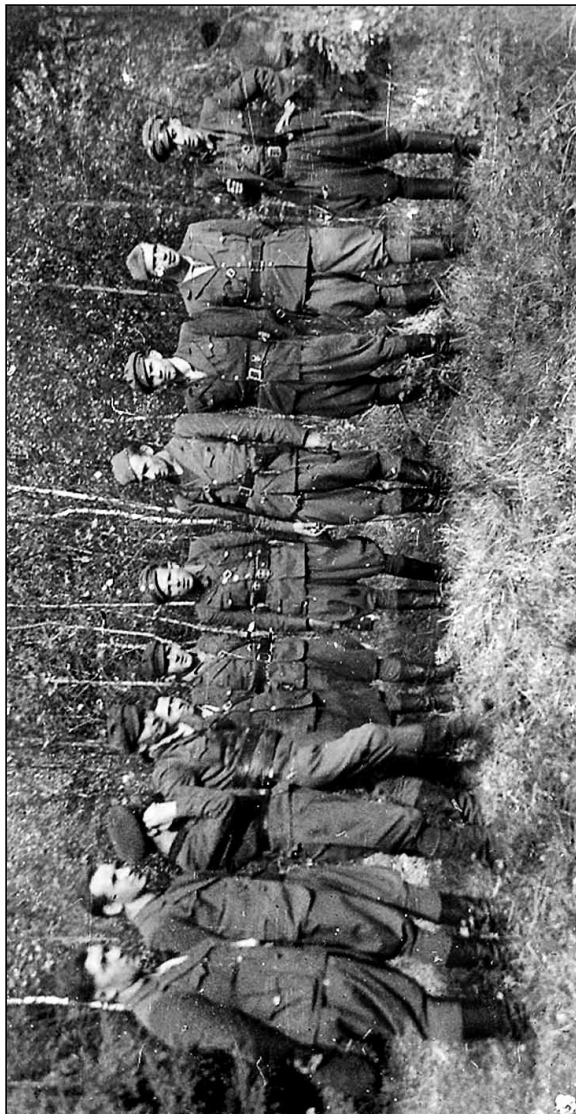
Окружний провідник ОУН
Станиславщини
Петро Федюшка-“Брюс”
(посмертне фото)

Окружний референт СБ
Станиславщини
пор. Юрій Янишин-“Шах”
(посмертне фото)

Надрайонний господарчий референт
ОУН Станиславщини (окр. госп. реф.)
Микола Говдяк-“Гайворон”
(посмертне фото)

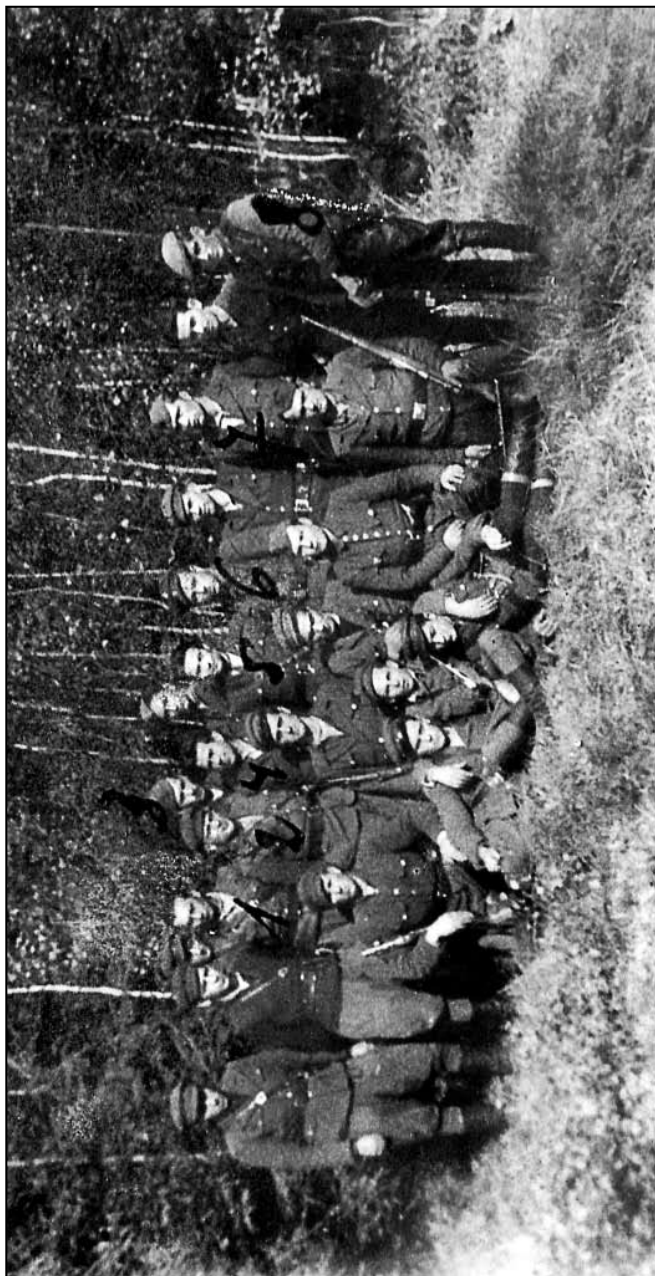
- 1) працівник надрайонної референтури СБ Станиславщини (надрайонний референт СБ Тлумаччини) Іван Скрентович-“Зенко”
- 2) надрайонний референт пропаганди ОУН Тлумаччини (окружний референт пропаганди) Михайло Козакевич-“Султан”, “Байденко”
- 3) надрайонний референт СБ Тлумаччини (окружний референт СБ) хор. Степан Гаврилюк-“Жар” 4) надрайонний організаційний референт (надрайонний провідник) ОУН Станиславщини пор. Павло Когуч-“Павло” 5) окружний референт пропаганди ОУН Станиславщини Михайло Дяченко-“Славобор”, “Гомін” 6) окружний організаційний референт (окружний провідник) ОУН Станиславщини пор. Богдан Трач-“Дунай” 7) надрайонний організаційний референт ОУН Тлумаччини сотн. Данило Рудак-“Чорний” 8) слідчий надрайонної референтури СБ Станиславщини Василь Мельничук-“Остап” 9) районний провідник ОУН Станиславщини Григорій Гайдей-“Граніт” 10) районний провідник ОУН Жовтненщини (Єзуліщини) пор. Михайло Коржак-“Сапер” 11) надрайонний референт СБ Станиславщини пор. Прокіп Духович-“Петро”, “Дар”

1) окружний господарчий субреферент Василь Литвинець-“Чорний” 2) крайовий референт пропаганди КК Омелян Кочій -“Левко” 3) окружний провідник ОУН Станиславщини Михайло Хміль-“Всеволод” 4) районний провідник ОУН Галиччини Петро Козак-“Довбуш” 5) командир ВО 4 “Говерля” май. Микола Твердохліб-“Грім”

1) районний господарчий референт ОУН Надвірнянщини Ганна Остап'юк-“Тирса” 2) підпільниця Ліда Костик-“Мар'яна” 3) окружний референт жіноцтва ОУН Станиславщини Марія Скrentович-“Звенислава” 4) надрайонний керівник техзвена Тлумаччини Ольга Абрам'юк-“Бараболька”, “Оксана”

- 1) надрайонний референт пропаганди ОУН Тлумаччини (окопний референт пропаганди) Михайло Козакевич-“Султан”, “Байденко”
- 2) окопний організаційний референт (окопний провідник) ОУН Станиславівщини пор. Богдан Трач-“Дунай” 3) слідчий надрайонної референтури СБ Станиславівщини Василь Мельничук-“Остап” 4) окопний референт пропаганди ОУН Станиславівщини Михайло Дяченко-“Славобор”, “Гомін” 5) надрайонний провідник ОУН Тлумаччини Григорій Вацеба-“Сулима” 6) надрайонний організаційний референт ОУН Тлумаччини сотн. Данило Рудак-“Чорний” 7) районний провідник ОУН Жовтненщини (Бзупільщини) пор. Михайло Коржак-“Сапер” 8) підпільник “Вечірній”

4) районний субреферент СБ Галичини Василь Яськів-“Іскра”
6) надрайонний референт СБ Станіславщини пор. Прокіп Духович-“Петро”, “Дар”

ІНДЕКС

Комплексний індекс охоплює основні реалії предметно-тематичного покажчика, а також особові і географічні назви у текстах, вступній статті, передмові, примітках та додатках. Індекс побудований за принципом абетки, наскрізно. На початку подані невідчитані за першими літерами слова і числові криптоніми та псевда.

Індекс складений за такими загальними засадами: повністю збережено правопис оригіналу; різні написання власних назв та адміністративна приналежність населених пунктів подано за перехресним принципом: Майдан, с. Солотвинського р-ну. *Див.* Міжгір'я, с. Богородчанського р-ну; “Жар”, окр. реф. СБ. *Див.* Гаврилюк Степан Данилович; вказано сучасні назви населених пунктів, при цьому колишні назви представлені у дужках: Підгір'я (Ляхівці, Бистриця), с. Богородчанського р-ну.

Населені пункти представлені за належністю до районів згідно сучасного адміністративно-територіального поділу України, із зазначенням області, окрім населених пунктів Івано-Франківської області: с. Ягільниця Чортківського р-ну Тернопільської обл.; с. Пшеничники Тисменицького р-ну.

Географічні назви в індексі мають географічні терміни (хут. – хутір, с. – село, м. – місто тощо) та територіальні одиниці (р-н – район, обл. – область тощо).

При псевдах неідентифікованих осіб зазначено посади, чини і інше у разі наявності інформації про них.

[...] Марія 126
[...]венький, рай. прац. 394
[...]пінога Зоня, бух. 726
[...]щук Анна 341
“0-30”. *Див.* Онуфрак Онуфрій Васильович
“0-32”. *Див.* Гаврилюк Степан Данилович
“090”. *Див.* Твердохліб Микола Дмитрович
“1001”. *Див.* Федик Дмитро Григорович
“132-Б”. *Див.* Духович Прокіп Омелянович

“156”. *Див.* Гринішак Лука Михайлович
“18-75”. *Див.* Мельничук Василь Дмитрович
“201”, укр. поліцій. бат. 1111, 1125
“202-Г”. *Див.* Шеванюк Василь Андрійович
“2-2”. *Див.* Духович Прокіп Омелянович
“22”, відтинок (терен). *Див.* ОУН, Станиславівський ОП
“24”. *Див.* Твердохліб Микола Дмитрович
“25”. *Див.* Черевко Дмитро Іванович

“254”. Див. Духович Прокіп
 Омелянович
 “3”. Див. Іванишин Петро
 Михайлович
 “33”. Див. Мицько-Шпільчак
 Марія Антонівна
 “303”. Див. Вацеба Григорій
 Васильович
 “303-1”. Див. Магун Іван Трохи-
 мович
 “303-2”. Див. Магас Михайло
 Іванович
 “311”. Див. Твердохліб Микола
 Дмитрович
 “401”. Див. Твердохліб Микола
 Дмитрович
 “420”. Див. Іванішак Михайло
 “5-47”. Див. Вацеба Григорій
 Васильович
 “505”. Див. Мельничук Василь
 Дмитрович
 “6”, вд. УПА 350, 1110, 1135
 “65”. Див. Кончаківський Петро
 Васильович
 “667”. Див. Шеванюк Василь
 Андрійович
 “735/6”. Див. Федюшка Петро
 Олексійович
 “737”. Див. Федюшка Петро
 Олексійович
 “99-5”. Див. Хмель Михайло
 Васильович

А

Абіссинія, прис. с. Олеша Тлу-
 мацького р-ну 653, 702
 Абрам Параска 1014
 Абрамов, секр. парт. орг. 941
 Абрам'юк Василь, II-й секр. РК
 ЛКСМУ 941, 964, 965
 Абрам'юк Ольга Василівна
 (“Бараболяка”, “Оксана”)

1071, 1166, 1178
 Аврамець Г. П., секр. ОК КП(б)У,
 секр. ОВК 248, 572
 Австрія 432, 1139
 Ажина, обл. лектор 871
 Акімов, кер. політшк. 912
 Акімов П. М, проп. РК КП(б)У
 869, 940
 Акінченко Леонід С., нач. РВК 896
 Акман Рая, зав. від. 121
 Акулов, фельд. 725
 Албанія (Альбанія) 211
 Алексеев, заст. нач. РВ УНКДБ
 (УМДБ) 170
 Алексеев П. Т., чл. ДТСАРМ 720
 Амброзяк Іван (“Чмелик”) 275
 Амброзяк Федір 1007
 Америка. Див. США
 Американці 163, 190, 311, 349,
 377, 390, 391, 697, 910, 967,
 1036
 Анайкін, прац. РВ УНКДБ, кап.
 667
 “Ангел”, б-к, шеф кур'єрів ООП,
 вий. з пов. 1018, 1042, 1071
 Англія 111, 122, 131, 202, 292,
 349, 373, 376, 390, 430, 478,
 522, 551, 628, 676, 710, 813,
 818, 894, 982, 1016, 1036
 Англійці 163, 166, 178, 391
 Англо-Америка 818
 Англо-американці (англо-
 американи) 377, 649
 Андерс, ген. 390
 Андрейчук Іван Федорович
 (“Вихор”) 193, 213, 1022
 Андрейчук Микола Петрович
 (“Вихор”) 260, 1068, 1071
 Андрієв (Андреев, Андрійов),
 о/у, слід. РВ УМДБ, ком.
 б-ки, л-т, ст. л-т 498, 565,
 880, 881, 883, 943

“Андрієнко”, куш. госп. 152
 Андрієнко Явдоха, б-кар РК
 КП(б)У 711
 Андріїшин Вас. 335
 “Андрій”, а/б. *Див.* Казієвич
 Богдан
 “Андрій”, рай. реф. СБ.
Див. Стадник Михайло
 Дмитрович
 “Андрій”, рай. тех. реф. СБ
 1071
 Андрійович Ганна Миколаївна
 (“Зоня”) 1068, 1072
 Андрійович Дуся (“Холодна”) 1068, 1072
 Андрійович Люся 126
 Андрійців Анастасія (“Оксана”) 1055, 1072
 “Андрійчик”, стан. *Див.* Ткачук
 Василь
 “Андрійчук”, стан. 306
 Андрійчук Анна 1019
 Андрійчук Гаврило 228
 Андрійчук Іван, касир 575
 Андрійчук Олена 1019
 Андріяшуков Лазар, зав. загот-
 сіно 575
 Андрусик Михайло 344
 Андрусишин Дмитро
 (“Незнаний”) 242
 Андрусишин Іван, гром. 589
 Андрусишин Іван, інсп. 572
 Андрусишин Мих., з с. Угорник
 490
 Андрусишин Михайло, з
 с. Підлужжя 346
 Андрусишин Анна Миколаївна
 997
 Андрусишин Микола 997
 Андрусишин Олена 997
 Андрусишин Параска
 Миколаївна 997
 Андрусов, ком. г-ну, к-н 365,
 400, 436
 Андрусяк Василь 1007
 Андрусяк Василь Васильович
 (“Чорний”, “Різьбяр”, “Гре-
 гіт”, “Різун”) 47, 57, 136,
 304, 305, 324, 326, 343,
 392, 1101, 1103, 1111, 1115,
 1134, 1146
 Андрусяк Григорій Степанович,
 гол. с/р 771
 Андрусяк Іван, зав. млин. 1032
 Андрусяк Михайло 26, 27, 41,
 42, 938
 Андрусяк Настя 997, 998
 Андрухів Ігор 15, 30, 1114,
 1122
 Андруцький Іван, зав. ошадка-
 си 573
 Анека Олекса, “істребок” 677
 Анісімов, дир. 905, 918
 Анликов, нач. РВ УНКДБ 623
 Аннійчин Михайло, бриг. к-пу
 584
 Аннійчин Олекса, бриг. к-пу
 584
 “Антипо”, стр. 283, 1007,
 Антипцев, дільн. РВ УМВС,
 мол. л-т 563
 Антипцев, з партшк. 546
 “Антон”, пров. *Див.* Магас
 Михайло Іванович
 Антонів Марія 419
 Антонівка, с. Тлумацького р-ну
 156, 163, 164, 632, 654, 662,
 681, 701, 702, 705, 707, 708,
 710, 765, 779-801, 807, 1091
 Антонівка, с. Товмацького р-ну.
Див. Антонівка, с. Тлумаць-
 кого р-ну
 Антоновський, заст. гол. РВК
 170

Антоняк Олекса 420
Ануфриков Ф. Ф., чл. ком. ОК
КП(б)У 492
Анучін, о/у РВ УМДБ 877, 943
Аняков, нач. РВ УМДБ 171
Арабелідзе І. К., дир. ДОК (тар-
таку) 870
Арделян І. І., чл. ком. ОК КП(б)У
492
“Аркас”, надр. реф. проп. 20,
136, 1056, 1072
“Аркас”, надр. реф. СБ. *Див.*
Борисюк Василь Михайло-
вич
“Аркас”, рай. пров. *Див.* Шква-
рило Остап Степанович
Аркуша Михайло Михайлович,
III-й секр. РК КП(б)У 712
Арм’єта Михайло Дмитрович,
пом. кіномех. 723
Арсенич Петро 15, 30
“Артем”, стан., вий. з пов. *Див.*
Билей Стах
Артем, упов. 708
Артишевський, секр. парт. орг.
870, 941
Артус Йосиф 271
Артьомов, нач. лісопункту 903
Артюхов, нач. обл. упр. ошад-
кас 410
“Архип”, підп. 100
Архіпов Микола Юхимович,
секр. ДВК, зав. від. РВК 860,
946
Архіпов Павло Петрович, зав.
від. РК КП(б)У 869, 940
Аршиця, г. 1103
Асеева З., інстр. від. РК КП(б)У
941
“Аскольд”, рай. тех. реф. СБ
1072
“Аскольд”, стр. *Див.* Пяст Антін

Аталов, о/у РВ УМДБ 566
Атаманчук М. С., чл. ДВК 297
Атаманько, чл. РК КП(б)У 435
Атаманюк, упов., зав. уповмін-
заг 246, 518, 597
Атамовський, заст. гол. РВК
621
Афонін, моск. 858
Ацапов Дмитро М., адв. 573

Б

“Б”, атентат. 825
“Б”, ком. СКВ 825
“Б-40”. *Див.* Черевко Дмитро
Іванович
“Б-65”. *Див.* Капушак Микола
Олексійович
Баба, г. 251
Бабак Дмитро Михайлович
 (“Клим”) 265
Бабельський Степан, гол. зем.
гром. 769
Бабинського, спецб-ка 209,
210, 275, 288, 399
Бабич, о/у РВ УМДБ 877, 943
Бабич Євген, зоотех. 725
Бабій Анна 462
Бабій В. 16, 31, 1090
Бабій Катерина 170
Бабій Лука 273
Бабій Михайло, фінаг. 770
Бабій Олекса, о. 674
Бабій Онуфрій 234, 235
Бабій Степан 779
Бабійчук Іван 879
Бабінець Дмитро 229
Бабінець Михайло 228
Бабінська Анна д. Івана, лан.
к-пу 952
Бабінська Доня д. Михайла,
лан. к-пу 952
Бабінчук В. 874

- Бабінчук Марія 897
 Бабінчук Микола, о/у РВ УМВС 563
 Бабицький Стах, нач. ІБ 283
 Бабуляк Іван Василя, секр. с/р 681
 Бабче, с. Богородчанського р-ну 49, 52, 58, 69, 79, 125, 809, 812, 823, 833, 835, 864, 871, 877-879, 947, 1087, 1113
 Бабче, с. Солотвинського р-ну. *Див.* Бабче, с. Богородчанського р-ну
 Баб'юк І, аг. 883
 Баб'як Микола 209
 Баб'як Микола, з с. Колодіївка 315
 Баб'янка, с. Коломийського р-ну 94, 95, 719, 732, 738, 741, 768, 775
 Баб'янка, с. Отинійського р-ну. *Див.* Баб'янка, с. Коломийського р-ну
 Бавки, ліс 156
 Багайлюк Роман Іванович ("Борис") 1067, 1072
 Багаченко Василь 764
 Баглій Микола, нач. тартаку 904
 Багранов, упов. 807
 Баграновський Стах 272
 Бадіцький, секр. РВК 893
 "Бажан", рай. пров. *Див.* Балан ("Бажан")
 Бажан Гриць 426
 "Базик", чот. *Див.* Василь ("Базик")
 Базилевич, секр. проп. ОК КП(б)У 119, 396
 "Базь", зап. 560
 "Байда", б-к 764
 "Байда", б-к СКВ. *Див.* Слободян Ярема
 "Байда", окр. пров. *Див.* Мокрій Роман
 "Байда", підп. 748
 "Байда", рай. реф. проп., пвх УПА. *Див.* Трінчук Іван Миколайович
 "Байда", стан. 386, 420
 "Байда", стан., зах. у полон 127
 Байда Василь, аг. уповмінзаг 728
 Байда Євстахій, заст. нач. поштамт 732
 "Байдак", пов. госп. реф. 1056
 "Байденок", рай. орг. реф., рай. пров., надр. реф. проп., надр. пров., окр. реф. проп., захоп. у полон. *Див.* Козакевич Михайло Матвійович
 Байдюк Анна д. Семена, лан. к-пу 952
 Байдюк Олексій Михайлович ("Вернигора", а/б "Клим") 249, 252, 843, 1066, 1072, 1158
 Байса Степан 225
 Бак Михайло, заст. гол. с/р 770
 Баку, м. (Азербайджан) 446
 Бакульчик, нач. РВК, к-н 720
 Бакун Вас. 462
 Бакурин М. М., зав. від. РК КП(б)У 711
 Балабан Василь, з с. Горохолова 346
 Балабан Василь, з с. Фітьків 898
 Балабан Параска 346
 Балабан Федор Николаєвич (Миколайович), секр. с/р 1029

Балан ("Бажан") 1063, 1073
Балан Василь, фінаг. 611
Балан Марія д. Василя 997
Балан Олекса, ряд. РВ УМВС
564
Балас М. 473
Балась Василь 61
Балацко Василь ("Верхови-
нець") 1061, 1073
Балацко Дмитро 898
Балацко Іван Дмитрович ("Плас-
тун") 1061, 1073
Балаш, "істребок" 426
Балаш Іван Д., ком. б-ки, дільн.,
нач. РВ УМВС, мол. л-т 197,
208, 380, 564, 609
Балашук Олекса 427
"Балема", рай. реф. СБ 1061,
1073
Баленький Юрко 886
Баликін, нач. райзагот. 273
Балина Дмитро 332
Бальбат, ком. див. 317
Баляк Іван, гол. с/р 770
Бандера Степан, пров. 13, 27,
28, 42, 250, 430, 817, 819,
840, 862, 889, 967
Бандерівці (бандеровці) 92,
111, 145, 305
Бандура Ф. 15, 30
Бандурак Михайло, дир. з-ду 571
Бандуровський Казимир ("Бог-
дан") 423
Бандуровський Кирило 423
Банровський Михайло Проко-
пович, бриг. к-пу 772
Банько Гриць 161
"Бар", "Заревич", окр. пров.
1054
Барабаш Прокіп Мойсейович,
з р-ну, III-й секр. РК КП(б)У
858, 869, 930, 940

Барак Михайло Михайлович,
міл. 888
Баран Вол. 332
Баранов 453
Баранов, зоотех. 356
Баранов, о/у, нач. РВ УНКДБ
(УМДБ), ст. л-т 170, 623,
719
Баранов Борис, маг. 728
Баранов П. А., II-й секр. РК
ЛКСМУ 562
Барановський, зрадник 463
Барановський Іван 706
Барановський М., гол. інж. 905
Барахтян, зав. від. РК КП(б)У
546, 547, 607
Барачук Анна 419
Барашко Ол. М., дир. з-ду 772
Барашков Микола Іванович,
дир. з-ду 729
Барбарук Д. Ф. 883
Барбарук Ілько 858
Барбарук Настуня 858
Барган Іван 160
Бардак Петро Іванович ("Шпак")
1058, 1073
Барешнікова (Баришнікова) М.
М., зав. від., чл. ревіз. ком.
РК КП(б)У 869, 940
Бариляк Роман 867
Бариляк Степан 886
Баришка Василь 275
Баришка Іван 275
"Барон", куш. Див. Мацюк
Василь Федорович
Бартник Павліна д. Івана 656
Бартник Павло с. Степана 656
Барчук Михайло 776
Барчук Олекса Дмитрович,
бриг. к-пу 774
Басалига Роман Михайлович,
суддя 688, 727

Басанець, секр. комс. орг. 402
 Басанець Степан Максимович,
 інсп. РВНО 723
 Басараб Анна 185
 Басараб Б. Д. 208
 Басараб Володимир 426
 Басараб Дмитро 473
 Басараб Микола, гол. к-пу 542,
 584
 Басарабія (Бесарабія), регіон
 166, 479
 Басарабці (бесарабці, басара-
 би). *Див.* Українці, бесараб-
 ці
 Басюрин Никола (Микола) 105
 Батін К., інстр. ОК КП(б)У 396
 Батюк Роман Сильвестрович
 ("Симон", "Карий") 1073
 Бахмат, дир. шк. 515
 Башарін, о/у РВ УМДБ, л-т 719,
 747
 Башкірцев, о/у РВ УМДБ 877,
 879
 Баштова, учит. 447, 448
 Баштовенко, інсп. ОВНО 358
 Бега, гол. с/р 771
 Бега Петро Ігнатович, заст. гол.
 с/р 771
 Бедняк, з с. Дорогів 472
 Безбородько Ольга Іванівна,
 учит. 686
 Безбородько Федор [с.] Івана,
 учит. 686
 Безпалов, ком. г-ну в с. Горо-
 холина 319
 Безпалов, ком. г-ну в с. Гринівка
 319
 Безпалов Ф. І., чл. ревіз. ком.
 РК КП(б)У 940
 Безпальков (Безпальків), з РВК
 223, 453, 454
 Безпальченко, упов. 527, 528
 Безсонний, ком. г-ну 305, 326
 Безстрахова Ольга (Олена) Д.,
 бух., III-й секр. РК ЛКСМУ,
 чл. ДВК 397, 562
 Безтільний Степан Іванович,
 пом. секр. РВК 720
 Безушко Нуся 63
 Белей, істребок 84, 214
 Белей Анна 587
 Белей Василь Петрович, ст.
 рах. 726
 Белей Іван с. Дмитра 880
 Белей Іван с. Юрка 1004
 Белей Михайло Максимович,
 гол. с/р 770
 Белейович Іван ("Дзвінчук") 249
 Белогуров Е. Л., чл. РК КП(б)У
 940
 Бельбас Микола 803
 Бельбас Ольга 103
 Бендас Микола 234
 Бендус Марія 419
 Бендус, ком. ІБ 438
 Бенько Петро 290
 Бергам, з с. Ляхівці 465
 Бердюк Антій, зав. РВНО 359
 Бережна В., проп. 1034
 Бережницький Микола 84
 Бережниця, с. Калуського р-ну
 1093, 1123
 "Береза", стр. 155
 "Береза", стр., захоп. у полон
 658
 "Береза", стр. СБ 658
 Береза Іван Мих., зав. млин.
 1032
 Береза Картузька, пол. конц-
 табір 1139
 Береза Степан Іванович, зав.
 млин. 1032
 Березенко Іван с. Олени, гол.
 ДВК 854

Березина, ліс 703
 Березинський Іван, секр. парт. орг. 870
 Березівка, прис. біля с. Колодіївка Тисменицького р-ну 154, 425, 524
 Березівка (Хом'яків), с. Тисменицького р-ну 69, 77, 79, 80, 84, 85, 95, 103, 124, 205, 206, 210, 252, 274, 299, 380, 481, 525, 555, 602, 610, 648, 984, 992, 998-1001, 1003, 1004, 1104
 Березінський, секр. парт. орг, м-р 766
 Березний (Березна), прис. с. Максимець Надвірнянського р-ну 856
 Березняк, аг. уповмінзаг 728
 Березняк, фінаг. 769
 Березняк В. 713
 Березняк Василь, упов. РК КП(б)У 713
 Березовачка, г. 1132
 Березови (Баня, Вижній, Нижній, Середній), сс. Яблунівського(теперКосівського) р-ну 823
 Березовська, дир. шк. 960
 Березовський, зав. від. РВК 1028
 Березовський Володимир Михайлович, завгосп 772
 Березовський Федор Кузьмович, учит. 683
 Беренда Василь 160
 Беренда Данило, фінаг. 771
 Беренда Михайло, гол. зем. гром. 770
 Беркун Іван Якович ("Юрко", "Юра") 249, 1074
 "Беркут", окр. госп. реф. 1054
 "Беркут", стр., вий. з пов. 84
 "Беркут", стр. *Див.* Бувр Федь
 Беркут Йосиф, зав. ЦСУ, упов. РК КП(б)У 713, 724
 Берладин Настя, лан. к-пу 731
 Берлін, м. (Німеччина) 62, 487, 522, 785, 982
 Бесарабія. *Див.* Басарабія (Бесарабія), регіон
 "Бескид", кур. ТВ-22 УПА 22, 36, 37, 1086, 1095, 1101, 1104
 Беспаленко, нач. РВ УНКВС, заст. гол. ДВК 298
 Бирик, гол. с/р 770
 Бирик Андрій, бух. 571
 Бирик Андрій, заст. гол. с/р 770
 Бирик Петро 107
 Биков Г., зав. від. РК КП(б)У 941
 Билей (Белей), "істребок" 92, 100, 102, 107, 109
 Билей Стах ("Артем") 92
 Бира Олена д. Івана, лан. к-пу 582
 "Бирич", рай. реф. СБ, надр. реф. СБ. *Див.* Юрчишин Олексій Васильович
 "Бистра", рай. субреф. жін., рай.реф.жін.*Див.* Йосипенко Марія Михайлівна
 "Бистрий", б-к ОЕВ. *Див.* Василишин Дмитро
 "Бистрий", зап. 553, 560
 "Бистрий", куц., рай. госп. реф. *Див.* Жидун Василь Іванович
 "Бистрий", куц. зв. 240
 "Бистрий", підп. 977
 Бистриця (Надвірнянська, Солотвинська), р. 67, 74, 77, 79, 85, 89, 94, 126, 132, 180,

208, 218, 277, 371, 418, 424,
 489, 498, 538, 767, 823, 987,
 1007, 1027
 Бистриця (Ляхівці), с. Богород-
 чанського р-ну. *Див.* Підгір'я,
 с. Богородчанського р-ну
 Бистриця (Рафайлів, Рафайло-
 ва), с. Надвірнянського р-ну
 846, 853, 854, 884, 893, 901,
 903, 914, 920, 931, 1137
 Бистроходова Ольга, II-й інстр.
 РК ЛКСМУ 356
 Биструшкін, о/у РВ УМДБ 608
 Битеєв, слід., мол. л-т 688
 Битків (Битьків), с. Надвірнян-
 ського р-ну 50, 52, 55, 59, 63,
 115-117, 144, 217, 220, 811,
 823, 833, 846, 869, 881, 883,
 901, 905, 912, 914, 916-918,
 924, 927, 932, 944, 947, 950,
 967, 1118
 Бичій Ілько 1021
 Бишів, с. Галицького р-ну 65,
 72, 140, 141, 163, 168, 185,
 197, 648, 665, 674, 699, 713,
 717-719, 730, 738, 757, 767,
 771, 772
 Бишів, с. Жовтневого (Єзу-
 пільського) р-ну. *Див.* Бишів,
 с. Галицького р-ну
 Бишіцький Омелян, інсп. 359
 "Бігун", стр., зах. у полон 1020
 Біда А. М., I-й секр. РК КП(б)
 У, секр. ОК КП(б)У 170, 492,
 546, 625
 Бідашук Іван ("Молот") 262
 Бідошко Василь ("Кармелюк")
 238
 Бідошко Еміліян (Емільян), інсп.
 726
 Бідошко Іван Григорович
 ("Остап") 1074
 Бійне, ур. 1071, 1126
 Біла, фільварок 654
 Білак, з РК ЛКСМУ 548
 Білан Гриць 863
 Білан Микола с. Юрка, заст.
 гол. ДВК 862
 Білан Михайло, бух. 724
 Білевич Остап ("Потіха") 238
 Білецький Антін, гол. зем. гром.
 769
 "Білий", б-к 74
 "Білий", б-р 618
 "Білий I", стр. 664
 "Білий II", стр. 1007
 Білик, ред. рай. газ. 678
 Білинський Михайло, маш. 405
 Білі Ослави, с. Надвірнянського
 р-ну 60, 66, 128, 139, 143,
 167, 217, 225, 226, 813, 819,
 821, 825, 833, 835, 845, 846,
 860, 874, 887, 890, 904, 905,
 915, 920, 923, 925, 926, 945,
 948, 951, 954, 958, 967, 970,
 977, 978, 1076, 1087, 1092,
 1115, 1121
 Білі Ослави, с. Яремчанського
 р-ну. *Див.* Білі Ослави,
 с. Надвірнянського р-ну
 Білідчак, дир. 175
 Білов Василь, маг. 574
 Біловус, з с. Суботів 462
 Білосорин, упов. з р-ну 866
 Білосорина, прис. с. Пнів
 (тепер с.) Надвірнянського
 р-ну 65, 128, 233, 823, 859,
 882, 1143
 Білозьоров, дов. ос. 853
 Білок Василь В., бух. 574
 Білокоровев, заст. нач. РВ
 УМВС 942
 Білорусь (Білорусія) 356, 573
 "Білоус". *Див.* Терлецький Степан

Білоус, секр. партбюро 869
Білоус Володимир 467
Білоус Матій 1027
Білоус Микита, гол. с/р 769
Білоус Олександра 467
Білоус Федор Михайлович,
фірман 722
Білоусін, ст. л-т, о/у МДБ 718,
768
Білоусов, секр. парт. орг. 940
Білуник Микола 193
Білуника, вул. с. Грушка Тлу-
мацького р-ну 705
Білусяк Параска 127
Білусяк Петро Миколайович
("Петро", "Дорошенко") 259,
265
Білусяк Роман Васильович
("Комар") 256
Більчак, секр. парт. орг. 939
Більшівці (Болшівці, Болшо-
вець), смт Галицького р-ну
462
Більшівцівський (Болшовець-
кий), р-н 15, 31, 1099, 1146
Більшовики (большевики,
більшевики) 45-93, 95-97,
99, 101, 103-105, 109, 118,
119, 122-134, 139-168, 171,
172, 177-189, 192-197, 202-
221, 223-234, 244-248, 250,
252, 253, 255, 258, 264-266,
269, 271-277, 279, 280, 282,
284-293, 296, 300, 301, 303,
305-307, 308, 310-316, 320-
324, 326, 327, 330-346, 348-
351, 364, 365, 368, 374, 377-
390, 394, 414-416, 418-433,
436, 440, 450-456, 458-467,
470-473, 475-477, 479, 480,
484-490, 507, 508, 510-512,
516, 517, 522-527, 529, 531,

532, 534, 538-544, 546, 549,
550, 552-559, 585-587, 589,
590, 601, 602, 606-616, 620,
622-625, 628-647, 649-666,
669-671, 673-678, 691-693,
695-710, 733-738, 747-765,
776-780, 783, 784, 788-801,
803-827, 830, 832-851, 853-
867, 870, 872, 874, 875, 877-
886, 888-891, 896, 898, 905,
908-910, 915, 930-935, 937,
938, 944, 948, 949, 951-955,
958, 966, 969-975, 977, 978,
984-989, 991-995, 997, 998,
1000, 1002-1011, 1013-1027,
1030, 1031, 1033-1040, 1044,
1046, 1051
Бініцький Михайло, інж. 571
"Благий". *Див.* Гаврилук
Михайло
"Благий". *Див.* Терлецький
Антін
"Благий", б-к 127
"Благий", кур. *Див.* Хименець
Олекса Семенович
"Благого", курінь 1075
Блажова, зав. каб. РК ЛКСМУ
715
"Блакитний", прац. обл. реф.
проп. 106, 107
"Блакитний", рай. госп. субреф.,
надр. субреф. проп. *Див.*
Іванців Михайло Йосипович
"Блакитний", стр. *Див.* Дмитро
("Блакитний")
Близнюк Анна 865
Близнюк Ольга, стат. 358
Блискун Василь Михайлович
("Ломака", "Граніт") 1059,
1074
Блізняков, нач. воєнстола, к-н
720, 737

- Блінов, т.в.о. 580
Блінчук Павло 291
Блуденко Ярослав, від. ред. 580
Блюдники, с. Галицького р-ну
76, 93, 101, 121, 132, 137,
140, 143, 145, 148, 172, 183,
218, 222, 226, 228, 229, 234-
236, 253, 269, 274, 285, 302,
312, 313, 318, 329, 341, 346,
350, 364, 376, 384, 387, 399,
410, 415, 416, 424, 427, 428,
436, 437, 450, 452, 456, 457,
459, 462-468, 473, 475, 476,
526, 553, 1101, 1142, 1147,
1148
Блюдницький, ліс 76, 608 , 609
Боба, г. 98
Боберська Вікторія Михайлівна,
учит. 686
Боберська Надія Василівна,
рах. 728
Бобецький Василь 878
“Бобик”, сот., кур., надр. орг.
реф., окр. кер. зв’язку,
пор. *Див.* Яськів Василь
Михайлович
Бобик Василь Михайлович
(“Левко”) 262
Боборська Анна 314
Бобрик М. 15, 30
Бобрівники, с. Коропецького
р-ну Тернопільської обл. *Див.*
Бобрівники, с. Монастирсь-
кого р-ну Тернопільської обл.
Бобрівники, с. Монастирсь-
кого р-ну Тернопільської
обл. 653, 1105
Богай Василь 227
Богай Василь (“Бистрий”) 1074
Богай Василь (Іван) Степанович
(“Богдан”) 1074
Богай Іван Васильович 227
Богай Михайло Васильович
227
Богай Михайло с. Івана 227
Богай Михайло [с.] Федора,
гол. с/р 680
Богай Федір 227
Богайчук Галина Г., учит. 683
Богайчук Лев Миколи, учит.
684
Богач Слоня, госп. 582
Богачевська Дзідзя 339
Богаченько Василь 734
Богачов Анатолій, інж. від. 568
Богачук Василь 1017
“Богдан”, б-к СБ 553, 560
“Богдан”, надр. орг. реф., надр.
пров. *Див.* Іванішак Михайло
“Богдан”, рай. орг. реф. *Див.*
Попович Федір
“Богдан”, рай. пров. *Див.*
Савуляк Петро Васильович
“Богдан”, рай. реф. проп. *Див.*
Михайлів Богдан
“Богдан”, стан. *Див.* Олексюк
Дмитро
“Богдан”, стр. 658
“Богдан”, стр. *Див.* Бандуров-
ський Казимир
“Богдан”, “Галичан”, рай.
пров. *Див.* Шотурма Микола
Пантелійович
“Богданка”, сан. УПА 1019
Богданов, гол. рай. зем. від.
999
Богмей, нач. лісопункту 904
Богович Василь Михайлович
(“Кармелюк”) 793, 805
Богомаз, зав. парт. каб. 966
Богомолець, з с. Заріччя 101
Богородичин, с. Коломийсько-
го р-ну 46, 49, 142, 622, 632,

- 636, 640, 643, 690, 732, 738,
751, 769, 775, 782, 803
- Богородичин, с. Отинійського
р-ну. *Див.* Богородичин,
с. Коломийського р-ну
- Богородчани, м. 49, 63, 76, 77,
84, 85, 95, 114, 116-121, 133,
144, 147, 158, 173, 175-178,
180, 186, 197, 206, 209, 220,
221, 223, 238, 248, 249, 274,
275, 292, 318, 327, 342, 351,
367, 369, 371, 373-375, 384,
388, 399, 402, 407, 409, 411,
414, 415, 417, 419, 425, 435,
438, 440, 441, 444-447, 466,
469, 470, 498, 514, 516, 518,
522, 528, 530, 538, 539, 547,
550, 555, 566, 572, 574, 582,
583, 586, 601, 606, 614, 879,
992, 1000, 1022, 1052, 1109,
1120, 1134
- Богородчанський, гай 174
- Богородчанський, р-н 14, 15,
18, 21, 27, 30, 33, 36, 42, 66,
112, 114, 120-122, 130, 132,
134, 135, 138, 140, 141, 146-
148, 150, 152-155, 157-160,
162, 168, 170, 173-185, 188,
192, 193, 195, 196, 198, 200,
202, 204, 207, 208, 210, 214,
216, 219-221, 227, 228, 231,
234, 235, 244-247, 250-253,
255, 258, 261-265, 283, 287,
289, 298, 300-302, 305, 306,
309, 312, 315, 317, 319, 321-
323, 326-328, 334, 336, 338,
340, 341, 344, 345, 351, 352,
364-366, 372, 374, 376, 381,
382, 384, 385, 388, 393, 395,
398, 400, 406-408, 410, 412,
416, 417, 419, 421, 425-429,
432, 434-436, 438, 454, 455,
463, 465, 469-472, 474, 475,
479, 481-484, 509-511, 513,
514, 520-524, 526, 528, 529,
539, 542-545, 554, 564, 584,
586, 598, 606, 610, 616, 852,
879, 992, 993, 1032, 1072-
1075, 1079-1085, 1087, 1088,
1090, 1092, 1094, 1095,
1098-1100, 1103, 1104, 1106-
1109, 1112-1115, 1117-1119,
1127-1131, 1134-1141, 1143,
1145, 1148
- Богородчанський (ч.4), РПОУН.
Див. ОУН, Богородчанський
РП
- Богородчанщина 15, 56, 136,
158, 1158, 1176
- Богославець, упов. 874
- Богославець Віра д. Лева, уч.
960
- Богославець Дмитро Васильо-
вич ("Боємир") 1066, 1074
- Богославець Іван П., упов. з
р-ну 864
- Богославець М., стат. 900
- Богославець Михайло, прац.
ліс-ва 903
- Богославець О., стат. 900
- Богославець Юлій Васильович
("Луна") 1066, 1075
- Богрівка (Бугрівка), с. Бого-
родчанського р-ну 69, 70,
98, 126, 127, 871, 877, 880
- "Богун", бунч. кур. 841
- "Богун", ком. бандгр. 765
- "Богун", надр. військ. реф. *Див.*
Гречко Степан Михайлович
- "Богун", підп. 73
- "Богун", сот. 90
- "Богун", стан. госп. 1020, 1021
- "Богун", стр. 338
- "Богун", чот. 335

“Богуна”, сотня 96, 162, 637, 641, 646
 “Богуславна”, рай. реф. УЧХ.
Див. Дирда-Маланій Богдана Іванівна
 Боднар, слід. 897
 Боднар Анна 1019
 Боднар Варвара 285
 Боднар Василь, гол. с/р 1029
 Боднар Василь Ількович (“Лісовик”, “Крук”) 1075
 Боднар Ганна Василівна (“Муха”) 1075
 Боднар Дмитро Васильович (“Вихор”) 1067
 Боднар Микола 471
 Боднар Мих., експедит. 363
 Боднар Олекса, госп. 653
 Боднар Олекса Дмитрович (М.), планов. 689, 729
 Боднар Сергій, зав. військ. від. 537
 Боднаренко, зав. лектор. бюро 871
 Боднаренко, сл. НКВС 80
 Боднаренко Гаврило Михайлович, суддя 897
 Боднаренко Ів., зав. торг. від. 362
 Боднаренко Марія Ф., чл. ДВК 297
 Боднарів, с. Галицького р-ну. *Див.*
 Боднарів, с. Калуського р-ну
 Боднарів, с. Калуського р-ну 76, 98, 112, 114, 116, 121, 132, 137, 145, 148, 149, 152, 154, 161, 172, 183, 222, 234, 269-271, 274, 281, 313, 316-318, 322, 346, 350, 364, 376, 399, 415, 481, 482, 566, 570, 574, 598, 602, 1094, 1138, 1143, 1147
 Боднарів (Боднарівка), с. Коломийського р-ну 884, 915, 948, 1033
 Боднарівка, с. Ланчинського р-ну. *Див.* Боднарів, с. Коломийського р-ну
 Боднарівський, ліс 915
 Боднарук В., госп. 466
 Боднарук Іван, секр. с/р 1030
 Боднарук Микола 228
 Боднарук Михайло Васильович, технорук 729
 Боднарук Олена 226
 Боднаручов А., б-кар 570
 Боднарчук Мих. 345
 “Боємир”, рай. військ. реф. *Див.* Богославець Дмитро Васильович
 “Божена”, “Рома”, надр. тех. реф. СБ 553, 560, 1075
 Божина, з РК ЛКСМУ 548
 Божко, секр. комс. орг. 873
 Бойдор, зав. від. РК КП(б)У 589
 “Бойка”, сотня 1101
 Бойко, зав. від. РВК 945
 Бойко, “істребок” 186
 “Бойко”, повст. 554, 560
 Бойко Василь 227
 Бойко Василь, гол. с/р 1030
 Бойко Галина, бух. 359
 Бойко Григорій (Гринь), секр. ДВК 857
 Бойко Дмитро 461
 Бойко Дмитро, з с. Гаврилівка 887
 Бойко Дмитро, з с. Узин 388, 407
 Бойко Дмитро, заст. гол. к-пу 141, 407, 617
 Бойко Дмитро с. Онофрія, секр. ДВК 860

Бойко Дмитро [с.] Осипа, фінаг. 680
 Бойко Іван Дмитрович 736
 Бойко Іван Іванович, гол. рай. фіз. ком. 736, 873, 931
 Бойко К. М. 883
 Бойко Микола 314
 Бойко Михайло Степанович, бух. артілі 1031
 Бойко О. 883
 Бойко Софія 471
 Бойчук, гол. с/р 548
 Бойчук Анна 246
 Бойчук Анна Петрівна 728
 Бойчук Анна, з с. Підпечер 287, 321
 Бойчук Анна ж. Миколи 597
 Бойчук В., з с. Лоева 884
 Бойчук Василь Миколайович ("Левко", "Помста") 241, 1051, 1157
 Бойчук Василь Петрович ("Донець") 1066, 1069, 1075
 Бойчук Василь Петрович ("Степан", "Пісня") 1057, 1076, 1152
 Бойчук Іван, з с. Підпечари 422
 Бойчук Іван с. Дмитра 698, 709
 Бойчук Іван Михайлович ("Журба") 1076
 Бойчук Катерина Василівна, зав. від. РК КП(б)У 712
 Бойчук М., рах. 572
 Бойчук Марія, з с. Підпечер 271
 Бойчук Марія Йосипівна ("Уляна") 1060, 1076
 Бойчук Михайло, з с. Піпечари 422
 Бойчук Михайло, шеф кур'єрів стан., "околотник", вий. з пов., заст. нач. ІБ 837, 842
 Бойчук Михайло Іванович ("Зенко") 1058, 1076
 Бойчук Михайло Миколайович ("Партизан") 843, 844, 1018, 1022, 1067, 1076, 1160
 Бойчук Надія Василівна, секр. 688, 727
 Бойчук Олекса, секр. комс. орг., фін. аг. 715
 Бойчук Оринка 863
 Бойчук Параска, д. гол. с/р 77, 279
 Бойчук Петро, прац. банку 727
 Бойчук Семен, з с. Братківці 92, 277
 Бойчук Степан с. Степана, гол. ДВК 861
 Бойчук Ф., конюх 900
 Бойчук Юстина 953
 Бойчук Ярослав О., секр. с/р, чл. ДВК 297
 Бойчук Ярослава Петрівна 728
 Бокат Дмитро 898
 Бокат Федір 898
 Боківна, с. Товмацького р-ну. *Див.* Буківна, с. Тлумацького р-ну
 Боклашко Анна 932
 Болехів, м. 1102
 Болотов Г., кор. 417
 Болшівці, райцентр. *Див.* Більшівці, смт Галицького р-ну
 Болгарія 876
 Бондаренко, гол. РВК 114, 122, 202, 222, 372, 411, 522, 523
 Бондаренко Анна Федорівна, книговод 726
 Бондаренко Надія Захарівна, секр. ком. орг. 716
 Бондаренко Роман Семенович, агр. 729
 Бонішкевич Дмитро с. Анни 801

“Бор”, окр. тех. реф. 1076
 Боренич Марія 345
 Боренчук, учит. 784
 Борець (“Карий”) 618, 1059, 1077
 Борецький Богдан 461
 “Борзенко”, надр. пров., окр. пров. *Див.* Микитюк Михайло
 Боринського, зруб 385
 “Борис”. *Див.* Бринзей Мирон Михайлович
 “Борис”. *Див.* Михайлишин Михайло Іванович
 “Борис”, б-к СБ 793, 805
 “Борис”, заст. стан. 127
 “Борис”, куш. 553
 “Борис”, надр. орг. реф. 20, 35, 136, 620, 1056, 1077
 “Борис”, рай. пров. *Див.* Багайлюк Роман Іванович
 “Борис”, рай. реф. проп. 1065
 Борис Василь (“Сірко”) 237
 Борис Володимир 66
 Борис Дмитро 229
 Борис Мих. 345
 Борис Михайло Йосипович (“Карий”) 236
 Борис Олекса 229
 Борис Ярослав 328
 Борисевич Володимир 316
 Борискевич Володимир Іванович (“Гамлет”, “Усенко”, “Зеніт”) 1061, 1077
 Борислав, м. Львівської обл. 671
 “Бористен”, зап., кер. техзв. НРП. *Див.* Бринзей Мирон Михайлович
 “Бористенко”, підп. 335
 Борисюк Василь Михайлович (“Орест”, “Аркас”) 20, 35, 136, 1055, 1077, 1153
 Борисюк Іван, дир. з-ду 144, 405
 Борисюк Михайло Андрійович (“Пімста”) 1057, 1077, 1155
 Борищак Анна 473
 Борищак Анна ж. Івана 473
 Борищак Гнат В. 388
 Борищак О. 369
 Борінчук Леопольд Кузьмович, зав. РВНО 725
 Бородайкевич Петро, бух., гол. бух. РСС 689, 721
 “Бородатий”, чот. *Див.* Ковальчук Василь Панькович
 “Бородач”. *Див.* Іванотчак Микола Васильович
 “Бородач”, стан. книговод 1042
 Борошков Микола Іванович, дир. з-ду 687
 Борсучина, прис. с. Зелена Надвірнянського р-ну 856, 932
 Бортівський, гол. с/р 408
 Бортники, с. Отинійського (Товмацького) р-ну. *Див.* Бортники, с. Тлумацького р-ну
 Бортники, с. Тлумацького р-ну 15, 30, 68, 95, 96, 138, 151, 195, 631, 632, 640, 732, 738, 751, 769, 774, 778, 780, 803, 1072, 1102, 1124, 1141
 Бортянко Марія Іванівна, учит. 685
 Борух Онуфрій 471
 Борух Юрко 229
 Барцюз Анеля 709
 Борчук Іван 164
 Борчук Михайло Олекси, гол. зем. ком. 682
 Борщів, м. Тернопільської обл. 570, 1125

Борщівський, р-н Тернопільської обл. 1115
 “Босий”, рай. реф. СБ. *Див.* Гусак Петро Михайлович
 Боски, с. Товмацького р-ну (тепер у скл. с. Вікняни Тлумацького р-ну) 153, 658, 659
 Босович Василь 335
 Босович Дмитро 276
 Босович Дмитро, з с. Тязів 338
 Босович Левко 328
 Босовська Наталія 387
 Ботенюк Іван 226
 Ботрус Т. А., дир. РСС 362
 Бохенський Василь 631
 Боцуляк Марія 323
 Бочкур Анна ж. Михайла 541
 Бочкур Василь с. Юрка 541
 Бочкур Михайло с. Дмитра 540
 “Боян”, окр. кер. зв’язку 1054
 “Боян”, ПВ ТВ-22. *Див.* Когуч Борис Федорович
 “Боярин”. *Див.* Козакевич Михайло Матвійович
 “Боярин”, б-к КОП 1041
 Боярчук Михайло Михайлович (“Соловей”) 1065, 1078
 Бравчук В. М., “сексот”, чл. ДВК 296
 Брагаренко Віра, подат. інсп. 611
 Бражеденко (Бражененко, Бражиненко), гол. РВК 88, 548, 983, 985, 991, 999, 1008
 Братишів, с. Тлумацького р-ну 47, 68, 100, 196, 623, 630, 632, 654, 655, 658, 662, 673-675, 681, 686, 694, 695, 697, 700, 701, 702, 704, 706, 708, 747, 759, 762, 764, 771, 786, 791, 799, 802, 803, 806, 1084, 1101

Братишів, с. Товмацького р-ну. *Див.* Братишів, с. Тлумацького р-ну
 Братів, ліс 658, 659
 Братківці (Горішні), с. Лисецького р-ну. *Див.* Братківці, с. Тисменицького р-ну
 Братківці, с. Тисменицького р-ну 16, 31, 57, 68, 69, 77, 89, 95, 124, 132, 134, 138, 146, 244, 259, 260, 275, 276, 284, 288, 293, 365, 366, 376, 399, 400, 415, 436, 438, 481, 528, 548, 554, 590, 985, 992-995, 997, 998, 1000-1002, 1004-1006, 1008, 1075, 1077, 1083, 1088, 1090, 1107, 1110, 1127, 1133, 1139
 Братовий Василь 661
 Братюх Степан 655
 Брезинський Степан, секр. парт. орг. 941
 Бренджей Галина 63
 Брибізик Анна 315
 Бримова Олександра Степана, учит. 683
 Бринзей Мирон Михайлович (“Борис”, “Чорнота”, “Зорислав”, “Бористен”) 249, 1078
 Бринзей Розалія 490
 Бринь, с. Галицького р-ну 76, 87, 102, 110, 113, 116, 137, 143, 148, 172, 183, 189, 191, 218, 222, 269, 270, 271, 283, 302, 315, 318, 364, 438, 451, 452, 476, 482, 598, 616
 Бритвак Марія 315, 330
 “Бродич”, надр. пров. *Див.* Вацеба Григорій Васильович
 Бродович, зав. біб-ки 601
 Брошнів, с. Перегінського р-ну. *Див.* Брошнів, с. Рожнятівського р-ну

Брошнів, с. Рожнятівського р-ну 242, 908, 969
 Брунько Михайло, гол. к-пу 899, 947
 “Брюс”, окр. пров. *Див.* Федюшка Петро Якимович
 “Брян”, підп. 488
 Бубна Настя ж. Дмитра 805
 Бубна Софія 805
 Бувр Федь (“Беркут”) 273
 “Буг”, ВО-2 УПА-Захід. *Див.* УПА-Захід, ВО-2 “Буг”
 Буга Михайло 762
 Бугай Василь Петра, секр. с/р 680
 Бугера Іван с. В. 585
 Бугінський Дмитро, гол. зем. гром. 771
 Буграй Семен, секр. с/р 681
 Буграк Марія Василівна, бух. 688, 727
 Бугрівка, с. Солотвинського р-ну. *Див.* Богрівка, с. Богородчанського р-ну
 Будайський Петро Іванович, бух. 729
 Будзенко, зав. зем. від. 898
 Будзенко, схід. 858
 Будзин, с. Тлумацького р-ну 48, 194, 645, 657, 660, 662, 681, 694, 759
 Будзин, с. Товмацького р-ну. *Див.* Будзин, с. Тлумацького р-ну
 Будзяк Параска д. Миколи 659
 Будко (Будков) Микола Гаврилович, нач. РВ УНКВС (УМВС), м-р 623, 667, 717
 Бузько Євген, бух. РПК 724, 729
 Буйлов (Буйолов), заст. нач. РВ УМДБ, заст. гол. ДВК 122, 298, 319, 435
 Буйнов Степан Мефодійович, зав. фінвід. 668, 726
 Буйносов Микола Дмитрович, о/у РВ УМДБ, ст. л-т 887, 889, 890, 934, 943
 “Бук”, куц. *Див.* Микицей Василь Степанович
 “Бук”, підп. 101
 “Бук”, стр. 657
 Букатюк Марія 874
 Букатюк Микола Михайлович (“Славич”) 809, 1078, 1161
 Буки, част. с. Лесівка Богородчанського р-ну 379
 Буківна, с. Тлумацького р-ну 46, 75, 76, 239, 618, 621, 622, 630, 641, 691, 710, 714, 718, 731, 735, 741, 746, 751, 758, 764, 766, 768, 773, 781, 785, 793, 805, 1077, 1079, 1083, 1091, 1102, 1108, 1128
 Буківна (Боківна), с. Товмацького р-ну. *Див.* Буківна, с. Тлумацького р-ну
 Буковате, с. Станіславського р-ну (тепер у скл. с. Нова Гута Тисменицького р-ну) 148, 149, 154, 182, 183, 206, 231, 242, 309, 319, 333, 341, 342, 345, 346, 364, 419, 420, 442, 454, 459, 489, 524
 Буковина, регіон 1093, 1096
 Буковина (Буковинка), ліс 50, 181, 229, 881, 908
 “Буковинець”, сот. *Див.* Пленюк Микола Іванович
 Буковинська, округа. *Див.* ОУН, Буковинський окр. провід
 Буковиця, пол. 882
 Букований Євгеній (Євгеній) Семенович, гол. РВК 894

Булка Іван Петрович, бриг. к-пу
773

“Бульба”, підп. 65

“Бульба”, стр. 193

Буменша Григор, ділнь. РВ
УМВС, л-т 717

Буній Андрій 163

Буній Геньо 126

Буній Гринь 126

Буняк Вас. 490

Буняк Василь, з с. Колодіївка
314

Буняк Настя 314

Бурак Анна Петрівна, ст. інсп.
726

Бурак Ярослава, інсп. 726

Бурачек Михайло 227

Бурачок Михайло 421

Бургард Микола 228

Бурглай Петро Михайлович,
маг. 728

Бурглай Петро Петрович, бух.
728

Бурдельов, о/у РВ УМДБ, мол.
л-т 719

Бурдин Степан Іванович
 (“Знайда”, “Шрам”) 124,
1054, 1078, 1101, 1151

“Буревій”, стр. 334

Бурій Михайло Петрович, заст.
ст. землеупоряд. 721

Бурковський Д., зав. від. РК
ЛКСМУ 941

Бурковський Іван, гол. к-пу 899

“Буркун”, куш. зв. *Див.* Гонтарук
Дмитро Степанович

“Бурлака”, ком. б-ки 61

“Бурлака”, ком. провок. б-ки
251

“Бурлака”, надр. орг. реф. *Див.*
Данилишин Петро Васильо-
вич

“Бурлака”, рай. госп. реф.
1064, 1079

“Бурлака”, б-к СБ (ОЕВ), рай.
субреф. СБ. *Див.* Хоптюк
Василь Миколайович

Бурлачко Григорій І., рай. про-
кур. 897, 968

Бурляй, секр. парт. орг. 744

Бурмистрова М., кор. 417

Бурмістров, з РВ УМВС, л-т 942

“Бурун”, надр. тех. реф. СБ 20,
35, 830, 841, 1079

“Бурун”, вд. 811

Бурштинський, р-н (тепер у
скл. Галицького р-ну) 15, 31,
284

“Буря”, зв’яз. КК. *Див.* Гоцанюк
Степан Васильович

“Буря”, надр. субреф. проп.
1079

“Буря”, рай. тех. реф. СБ 1079

Бурячок Вас. 345

Бусько, “істребок” 654

Бутаков, І-й секр. РК КП(б)У 547

Бутенко, рай. прокур. 787

Бутенко Василина 60

Бухтівець (Бухтивець), прис.
с. Пасічна (тепер с. Букове)
Надвірнянського р-ну 78,
129, 824, 857, 881, 882, 1112

Бучанов, асист. 606

Бучач, м. Тернопільської обл.
626

Бучурин, упов. 696

“Бюро інформації УГВР”, підп.
в-ня 938

В

“В”, ком. СКВ 134

“В”, маш. 560

“В”, сот. *Див.* Андрейчук Іван
Федорович

Вавровський Михайло Проко-
 пович, бриг. к-пу 731
 Вавроцький Павло 329
 Вагіль Михайло 209
 Вадилова Люба Мойсеївна,
 учит. 684
 Вадова, прис. смт Коропець
 Монастириського р-ну
 Тернопільської обл. 656
 Вадюк Антін Васильович
 ("Дуб") 263, 265, 933, 1069,
 1079, 1158
 Вазька Анна, кур'єр 83
 Вайдліх Михайлина, секр.
 комс. орг. 715
 Ваксман І. І., чл. РК КП(б)У 940
 Вальков (Валков), дир. з-ду
 626, 670
 Ванарчук Степан 806
 Ванджура Іван 933
 Ваня, "істребок" 77, 81
 Варварчук Анна, зв'яз. 127
 Варварчук Василь 127
 Варварчук Марія, стан. 127
 Вардзарук Лук'ян 14, 30, 1073
 Варич, зав. від. РК КП(б)У
 1029
 "Варка", пров. с. 1006
 "Варнак", надр. пров. *Див.*
 Вацеба Григорій Васильо-
 вич
 Варнак Михайло 157
 "Вартовий", вишк. КОП КК.
Див. Никифорчин Микола
 Микитович
 Варшавський Володимир
 Миколайович ("Клим") 848,
 1079
 Василенко, дов. ос. 853
 Василик Василь, кол. "істре-
 бок" 276
 Василик Онофрій, бух. 668
 Василюк Іван 636
 Василишин Анна 790
 Василишин Дмитро, зав. від.
 РВК 1028
 Василишин Дмитро ("Бист-
 рий") 237
 Василишин Іван, бух. 721
 Василишин Марія 271
 Василишин Микола 271
 Василишин Микола, гол. к-пу
 899
 Василишин Михайло [с.] Дмит-
 ра, гол. зем. ком. 681
 Василишин Настя 271
 Василишин Петро ("Микола")
 1061, 1079
 Василишин Ярослав В., земле-
 мір 584
 Василів Анна 179
 Василів Василь, зав. від. 359,
 571
 Василів Василь Іванович, нач.
 ІБ 768
 Василів Володимир, лісний
 903
 Василівський Василь с. Михай-
 ла, дир. лісопункту 890
 Василовський Михайло, гол.
 с/р 769
 Василь ("Базик") 487
 "Василь", б-к 264
 "Василь", охор. *Див.* Якубів
 Іван
 "Василь", рай. пров. *Див.*
 Маланюк Василь Степано-
 вич
 Василь, хованець 937
 Василь І., заст. гол. ДВК 297
 Васильків Гнат 275
 Васильків Іван Петрович, бриг.
 к-пу 772
 "Василько", стр. 338

- Васильов, ком. спецвід., л-т 219
Василюк Гнат [с.] Василя, гол.
с/р 680
Василюк Лукіян, гол. к-пу 775
Василюк О. 291
Василяк, "істребок" 335
Василяк Степ. 322
"Васька", б-к ОВ 241
Васьковська Галя, секр. місь-
кради 680
Васютин Дмитро ("Запоро-
жець") 843
Ватуляк, з рай. фін. від. 895
Ватуляк Іван Андрійович, гол.
РВК 946
Ватутін, ком. ІБ 366
Вацеба Василь, з с. Братківці
1005, 1009
Вацеба Григорій Васильович
("Орел", "Вергун", "Сулима",
"Бродич", "Варнак", "Магу-
ра", "303", "5-47") 618, 620,
630, 635, 637, 868, 912, 938,
939, 978, 1055-1057, 1080,
1152, 1167
Вацеба Дмитро с. Онофрея, ст.
конюх 581
Вацеба Іван с. Василя, гол.
к-пу 581, 603
Вацеба Іван с. Федора, брига-
дир 581
Вацеба Іван с. Федора, чл.
ревіз. ком., бриг. к-пу 581
Вацеба Марія д. Гриня, лан.
к-пу 581
Вацеба Михайло с. Василя,
аг. уповмінзаг, чл. прав. к-пу
581, 589
Вацеба Михайло М., комс. 589
Вацеба Олена д. Дмитра 997
Вацеба Олена д. Федора, лан.
к-пу 581
Вацеба Параска д. Миколи,
лан. к-пу 582, 997
Вазик Василина ж. Славка 890
Вазик Іван с. Якова, гол. ДВК
859
Вазик Михайло с. Василя 890
Вазик Павло ("Прут") 136
Вдовенко Марія Панасівна,
учит. 685
Везбог Ольга Павлівна, учит.
684
Велесниця Лісна, с. Ланчинсь-
кого р-ну. *Див.* Лісна Велес-
ниця, с. Надвірнянського
р-ну
Велесниця Нижня, с. Ланчин-
ського р-ну. *Див.* Нижня
Велесниця, с. Коломийсь-
кого р-ну
Велесничка, с. Ланчинського
р-ну. *Див.* Лісна Велесниця,
с. Надвірнянського р-ну
"Велика блокада" 20, 35
Веляник Дмитро [с.] Гриня
("Степовик") 236
Веляник Йосип Дмитрович
("Магнет") 1059, 1080
Веляник Марія 320, 511
"Венера", рай. реф. УЧХ. *Див.*
Мацькевич-Кавка Антоніна
Михайлівна
Венікуров, о/у, слід. РВ УМДБ
565
Вепетка Василь 82
Вепринюк [...] 126
Вепринюк Ольга 126
Вепринюк Онофрей 126
Вербецький Іван, гол. с/р 804
Вербицький, зав. від. РК
ЛКСМУ 873
Вербняк, гол. РВК 170, 621,
630, 631

Вербовий Михайло, чл. гр. орг.
 к-пу 760
 Вербовий Степан, заст. гол.
 с/р 770
 Вербовий Степан Йосифович,
 секр. с/р 770
 Вердюк Анеля 698
 Верей Петро 80
 Верет[...] Олекса 490
 Веретко Василь 426
 Веретко Дмитро 426
 Веретко Михайло 277
 Веретюк Катерина ж. Миколи
 691
 Верешко Никола (Микола) 105
 “Верещака”, б-к СБ. *Див.*
 Онуфрак Василь Дмитрович
 Верига Василь 16, 31
 Вержинський Рудольф 126
 “Вернигора”, стан., куц.,
 рай. орг. реф. *Див.* Байдюк
 Олексій Михайлович
 Вероняк, гол. РВК 108
 Верста Петро, гол. сільмагу
 727
 Верт, іноз. коресп. 376
 Вертанович Ксеня 489
 Вертенецький, зав. обл. фін.
 від. 602
 Вертипорох Дмитро 954, 978
 Вертипорох Дмитро с. Івана
 891
 Верхдицький, проф. 506
 Верхне, с. Войнилівського р-ну.
Див. Верхня, с. Калуського
 р-ну
 Верхній Майдан (Майдан
 Горішній), с. Надвірнянсько-
 го р-ну 51, 58, 59, 78, 87, 97,
 103, 113, 258, 813, 834, 835,
 841, 844, 853, 865, 884, 899,
 914, 914, 948, 1024, 1029,
 1032, 1037-1039, 1072, 1136,
 1147
 Верхня (Верхне), с. Калуського
 р-ну 296
 “Верховина”, крип. *Див.* ОУН,
 Надвірнянський надр-н
 Верховина (Жаб’є), смт. 114,
 296, 604
 “Верховинець”, б-к ОЕВ
 (СБ). *Див.* Найбекер Адам
 Рудольфович
 “Верховинець”, рай. реф. СБ.
Див. Балацко Василь
 Верховинський (Жаб’ївський),
 р-н 14, 30, 296
 “Верховинці”, АС УМДБ на КК
 ОУН 23, 38
 “Верховинці”, сотня ТВ-22 УПА
 1147
 Верховичка, прис. с. Похівка
 Богородчанського р-ну 181,
 183, 385
 Вершак Михайло 322
 “Вершника”, сотня 51, 1130, 1134
 Весела, прис. с. Кутище Тлу-
 мацького р-ну 655
 “Веселий”, куц. госп. 80
 “Веселий”, підп. 654, 658
 Веселкович Юлія, бриг. 439
 Веслюк Микола 270
 “Вечірний”, б. окр. розв. *Див.*
 Терлецький Володимир
 Іванович
 “Вечірний”, підп. 1167
 “Вивірка”, стр. 1022
 “Вивірки”, сотня 185
 “Виговський”, рай. госп. реф.
Див. Іванців Йосип Іванович
 Вигода, с. (тепер у скл. с. Коло-
 діїв) Галицького р-ну 180,
 183, 387, 459, 466, 467, 473,
 476, 556

Вигодський, р-н (тепер у скл.
Долинського р-ну) 1102
Видренко Петро, о/у РВ УМДБ,
ст. л-т 150, 152, 154-156,
164, 174, 183, 187, 188, 207-
209, 223, 321, 361, 378, 381,
385, 418, 421, 425, 429, 435,
470, 486, 489
Вижницький надр-н (Буко-
винського ОП). *Див.* ОУН,
Вижницький надр-н (Буко-
винського ОП)
Винник Роман Гаврилович
("Тиса") 125
Винники, м. Львівської обл.
1115
"Винниченко", кур. бунч., рай.
пров., ст. бул. *Див.* Нико-
лаєнко Лев
Винничук, бух. 359
Винничук Дмитро 271
Винничук Микола Михайла,
гол. с/р 681
Винничук Михайло 87
Виноград, с. Коломийського
р-ну 47, 98, 213, 624, 638-
640, 645, 715, 748, 764, 778,
791, 805, 1026
Виноград, с. Отинійського
р-ну. *Див.* Виноград, с. Коло-
мийського р-ну
Виноградський, ліс 47
"Вир", б-к СБ 553, 560
"Вир". *Див.* Пагулич Дмитро
Васильович
"Вир". *Див.* Томин Ярослав
Степанович
"Вир". *Див.* Федоришин Василь
"Вирва", стан. 1018, 1041
"Вировий", чл. Проводу
ОУН. *Див.* Дужий Микола
Атанасійович

Вирста, фінаг. 770
Височанка, с. Галицького р-ну
76, 116, 143, 152, 242, 269,
273, 278, 331, 481, 482, 526,
527
Височанська Надія 468
Витвицький Антон 490
Витвицький Михайло 388
Вихована Марія 270
Вихованець Михайло 227
Вихованець Михайло, з
с. Вовчинець 277
"Вихор", б-к ОВ. *Див.* Загайний
Михайло
"Вихор", б-к СБ 554, 560
"Вихор", надр. реф. проп.
1056, 1080
"Вихор", рай. пров. *Див.* Бод-
нар Дмитро Васильович
"Вихор", рай. реф. проп. *Див.*
Андрейчук Микола Петрович
"Вихор", рай. реф. СБ. *Див.* Яни-
шевський Петро Іванович
"Вихор", сот., бул. *Див.*
Андрейчук Іван Федорович
"Вихор", стан. 1028
"Вихор", стр. *Див.* Стасинець
Зенко
"Вишневецький", куш. проп.,
"сексот" 640
"Вишневецький", підп. 698
"Вишневецького", жінка 708,
709
Вишнівський Іван, з заготзер-
но 575
Вишний, ліс 882
Вишнівці, с. Ланчинського р-ну.
Див. Вишнівці, с. Надвір-
нянського р-ну
Вишнівці, с. Надвірнянського
р-ну 834, 846, 899, 938, 948,
977, 1029, 1030, 1033

- Вишньовський П. М., пож. інсп. 716
- “Вишня”, рай. реф. проп. *Див.*
 Гуш Олексій Олександрович
 “Вишня”, сан., рай. реф. УЧХ
 234, 1040, 1042, 1068, 1080
- Вібуоський, прокур. 170
- Вівчар Анна, рах. 724
- Вівчар Михайло, ст. інсп. 726
- Вівчаренко Михайло 82, 310
- Вівчаренко П. Ф. 358
- Вівчаренко Роман Андрійович
 (“Еней”, “Шарко”) 239, 1059,
 1065, 1080
- Вівчарук Ілько 898
- Вівчарук Ілько Ількович, гол.
 кооп. 1032
- Вівчарук Федір 279
- Віденкін, упов. 452, 527
- Візеренко Іван Федор., зав. від.
 райради 291, 292, 358, 485
- Візеренко Федор, уповмінзаг
 146, 574
- Візник Осип, фінаг. 681
- Візнович Олекса 808
- “Вій”, рай. реф. проп. *Див.*
 Савчук Михайло Пилипович
- Вікняни, с. Тлумацького р-ну 89,
 140, 142, 143, 148, 153, 194,
 197, 622, 624, 644, 645, 654,
 658, 659, 669, 718, 768, 1012
- Вікняни, с. Товмацького р-ну.
Див. Вікняни, с. Тлумацького
 р-ну
- “Віктор”, пов. пров., надр. пров.
Див. Янко Іван Петрович
- “Віктор”, слід., рай. реф. СБ,
 надр. реф. СБ, надр. субреф.
 СБ, хор., провокатор. *Див.*
 Томин Ярослав Степанович
- “Віктор”, підп. *Див.* Попадинець
 Віктор с. Онуфрія
- Вікторів (Викторів), с. Галиць-
 кого р-ну 76, 92, 97, 98, 101,
 121, 137, 151, 152, 159, 172,
 183, 191, 197, 217, 218, 238,
 248, 253, 269, 270, 273, 276,
 278, 293, 302, 318, 322, 335,
 338, 340, 364, 366, 376, 387,
 399, 415, 435, 437, 438, 482,
 527, 529, 564, 602, 608, 609,
 1074, 1101, 1116, 1140
- “Вікторія” (“Віктор”), сот., рай.
 пров. *Див.* Гречанюк Онуфрій
 Іванович
- Вікторова В. А., відп. ред., чл.
 бюро РК КП(б)У 361, 417,
 603
- Вільде Ірина, укр. письм. 375
- “Вільха”, б. стан. 1019
- Вільшаниця, с. Тисменицького
 р-ну 16, 31, 53, 76, 99, 102,
 106, 108, 109, 162, 177, 205,
 207, 343, 619, 621, 647, 652,
 680, 707, 710, 715, 738, 759,
 780, 782, 1009, 1010, 1090
- Вінницька (Винницька), обл.
 191, 564, 1119, 1141
- Вінниця (Винниця), м. 354, 356,
 357, 1141
- Вінтоняк Василь с. Гаврила 932
- Вінтоняк Дмитро, гол. к-пу 930
- Вінтоняк Дмитро Іванович
 (“Турист”) 225, 1066, 1080
- Вінтоняк Іван с. Василя, прац.
 ліс-ва 903
- Вінтоняк М., чл. пр-ня к-пу 930
- Вінтоняк Михайло, стр. УПА
 124
- Вінтоняк Петро 60
- Вінтоняк Степан (“Друк”) 85
- Вінтоняк Тетяна 80
- “Віра”, рай. реф. жін. 1069,
 1081

“Віра”, рай. реф. УЧХ 1060, 1081
 “Віра”, б. стан. *Див.* Вовк Параска
 “Вірлан”, підп. 337
 “Вірлан”, рай. реф. проп. *Див.* Писаній Іван Васильович
 Вірле, поле 701
 “Вірний”, стан. 334
 Вірчак Василь Вас., зав. “учотом” 358
 “Віршак”, стр. (б-к) ОВ 241, 938
 Вітвіцкі Антось 45
 “Вітер”, б-к СБ 553, 560
 “Вітер”, куш. 748
 “Вітер”, рай. військ. реф. *Див.* Хмарний Омелян
 “Вітер”, рай. пров. (1). *Див.* Капушак Микола Васильович
 “Вітер”, рай. пров. (8). *Див.* Семчук Юрій
 “Вітер”, слід. СБ. *Див.* Микитюк Григорій Семенович
 “Вітер”, стр. 1020
 Вітовський, заст. гол. с/р 770
 Вітовський Петро, фінаг. 770
 Вітушинський Михайло 26, 27, 42
 “Віха”, стан. 1020, 1041
 “Вічний”, рай. орг. реф. *Див.* Яськів Михайло Григорович
 Вйортний Захар, інстр. РСС 688
 Владика Микола, постач. 363
 Владика Петро, І-й секр. РК ЛКСМУ 356, 397
 Власенко, ком. міста 400
 Власенко, нач. поштампу 732
 Власенко, упов. 746
 Власенко Володимир, інсп. РВНО 723

Власов Дмитро Іванович, нач. воєнстола, прац. РВК 616, 720
 Влашин Михайло 205
 “Влодко”, повст. 609
 “Влодко”, рай. реф. СБ 1066, 1081
 “Влодко”, стр. 185
 “Влучко”, секр. рай. реф. СБ, секр. окр. реф. СБ 1081
 “Вовк”, б-к СБ 158
 “Вовк”, б-к СКВ. *Див.* Стефанів Дмитро
 “Вовк”, ком. б-ки СБ, рай. реф. СБ. *Див.* Романюк Дмитро Федорович
 “Вовк”, пов. пров. 1057
 “Вовк”, сот. *Див.* Юрцуняк Йосип Петрович
 Вовк, секр. парт. орг. 869
 Вовк Анна д. Михайла 287
 Вовк Вас., з с. Узин 315, 337
 Вовк Василь 82
 Вовк Іван 228
 Вовк Михайло, з с. Підпечари 287
 Вовк Михайло, фінаг. 770
 Вовк Настя ж. Михайла 287
 Вовк Никифор Карпович, чл. РВК, зав. рай. фін. від. 891, 901, 945
 Вовк Олекса 337
 Вовк Параска (“Віра”) 665
 Вовк Петро 191
 “Вовки”, сотня ВО-2 УПА 1074
 Вовкова, поляна 525
 Вовкович Олекса 469
 Вовкович Петро, гол. зем. гром. 770
 Вовкович Петро, гол. с/р 769
 Вовча гора, ліс 700
 Вовчинець, с. Станіславського р-ну (тепер у скл. м. Івано-

Франківськ) 61, 62, 73, 82, 94, 101, 105, 107, 115, 117, 143, 144, 147, 150, 152, 155, 158, 159, 161, 177, 186, 211, 218, 228, 230, 235, 247, 248, 252, 270, 275-278, 281, 290, 296, 307, 312, 313, 314, 317, 319, 322, 327, 329, 335, 337, 360, 365-367, 369, 371, 377, 386, 388, 399, 401, 405, 408, 412, 416, 419, 426, 436, 440, 442, 445, 449, 453, 457, 461, 484, 485, 489, 490, 503, 515, 516, 544, 563-565, 570, 571, 585, 587, 599, 607, 611, 1074, 1082, 1121, 1135
 Вовчків, с. Жовтневого р-ну (тепер у скл. с. Маріямпіль Галицького р-ну) 196, 648, 699, 717, 718, 758, 763, 770
 Вовчкович Іван, дезер. з УПА 422
 Вовчок Богдан, стат. 574
 Вовчук, секр. с/р 769
 Вовчук Алька 63
 Вовчук Дем'ян, заст. гол. с/р 769
 Вовчук Дмитро, стр. 181
 Вовчук Іван Дмитрович, бриг. к-пу 773
 Вовчук Петро 763
 Воголь Варвара 346
 Водники, с. Галицького р-ну 99, 107, 195, 213, 622, 624, 625, 670, 691, 713, 714, 717, 718, 730, 762, 763, 769, 1090, 1136
 Водники, с. Жовтневого р-ну. *Див.* Водники, с. Галицького р-ну
 Водницький Іван Петра, секр. с/р 680
 Водославський Іван 702
 Водославський Іван с. Кирила, гол. зем. ком. 682
 Водославський Петро Якович, чл. ревіз. ком. 774
 Водославський Семен с. Гната, уповмінзаг 765, 805
 Воєвода Василь, дир. ф-ки 144
 Возна Євгенія (Геня), з с. Добрівляни 329, 422
 Возна Настя 73
 Возний Іван Васильович ("Забіяка", а/б "?") 256, 260, 262-265
 Возний Петро с. Івана ("Святослав") 236
 Вознюк Леонід Сидорович, інсп. РВНО, зав. парт. каб. 712, 713, 724, 767
 Возняк Михайло 276
 Войнилів, смт. Калуського р-ну 76, 97, 447, 449, 461, 463, 1135
 Войнилів, м. Станіславської обл. *Див.* Войнилів, смт Калуського р-ну
 Войнилівський, р-н (тепер у скл. Калуського р-ну) 74, 76, 226, 284, 296, 474
 Войтонський Микола Іванович, ком. ІБ, гол. ДВК 296
 Войцеховська (Войцехівська) Івася 339
 Вокаренко, секр. РВК 568
 Волгоград (Сталінград), м. (Росія) 448, 516, 545, 982
 Волинець, зав. від. 725
 Волинь 48, 1142
 Волиняк Марія 316
 Волков, дир. ф-ки 729
 Волков Микола, дільн. РВ УМВС 717

Волкунович, гол. агр. від. РВК 547, 603
 Володько Одарка, інстр. РК КП(б)У 355, 561, 568
 “Волос”, кер. гр. 182
 “Волос”, рай. реф. СБ. *Див.* Волощук Павло Михайлович
 Волосів, с. Ланчинського р-ну. *Див.* Волосів, с. Надвірнянського р-ну
 Волосів, с. Надвірнянського р-ну 51, 73, 90, 101, 109, 122, 217, 248, 810, 834, 835, 844, 846, 848, 867, 885, 886, 896, 914, 938, 948, 1015, 1017, 1021, 1023, 1025-1027, 1030-1033, 1035-1037, 1039-1041, 1072, 1116, 1135, 1147
 Волоснов, нач. III-ї части РВК, л-т 720
 Волосюк Іван с. Василя 540
 Волосянко Анна д. Івана 246, 597, 609
 Волосянко Гафія д. Івана 246, 609
 Волосянко Катерина 898
 Волосянко Марія д. Івана 597
 Волосянко Михайло с. Дмитра 1005, 1008
 Волосянко Михайло с. Івана 1005, 1008
 Волосянко Прокіп 67
 Волосянчук Василь, інсп. 726
 Волох Настя 701
 Волохона Анна, подат. інсп. 611
 Волочанська Марія, бух. РВК 724
 Волочанський, зав. наркомзаг 669
 Волочій Антось 880
 Волочій Катерина д. Петра 952

Волочій Микола 863
 Волошин, декан 506
 Волошин Анна 639
 Волошин Дмитро Петрович (“Дністер”) 265
 Волошин Іполіт М., учит. чл. ДВК 296
 Волошин Петро 641
 Волошин Юрко Васильович, завгосп 773
 Волошинюк Іван 886
 Волощук Володимир Васильович (“Остап”) 1063, 1081
 Волощук Павло Михайлович (“Волос”, “Ярема”) 156, 239, 654, 656, 662, 699, 748, 1062, 1081
 Волощук Ярослав Васильович (“Крук”, “Сумний”) 238, 524, 1061, 1081
 Волчанський І. П., інстр. РВК 568
 Волька Михайло 886
 Вольський В., ред. рай. газ. 940
 Вольхновський Дмитро 160
 Воляк Доня 886
 Волянник Марія 333
 Воркута, м. (Росія) 1091
 Воркутинські, табори 1091, 1092, 1122, 1129, 1130, 1133
 Воробець Гаврило, гол. с/р 967
 Воробйов, гол. РВК 518, 603
 Воробйова, секр. парт. орг. 869
 Воробчак Михайло 386
 “Ворон”, рай. реф. СБ, надр. реф. СБ. *Див.* Сенчак Василь Степанович
 “Ворон”, стан. 264
 “Ворон”, стр. стан. 1017

Ворона, емведист, секр. ДВК
863

Ворона, перестанок 637, 640

Ворона, с. Коломийського р-ну
46, 67, 75, 98, 100, 108, 140,
153, 166, 194, 197, 622, 624,
625, 631, 633, 636-641, 690,
715, 716, 719, 732, 738, 741,
744, 748, 764, 766, 768, 775,
886, 993, 1022

Ворона, с. Отинійського р-ну.
Див. Ворона, с. Коломийсь-
кого р-ну

Ворона Василь Матвійович
("Вітер", "Боян", "Ігор",
"Мир") 1063, 1082

Вороненка, с. Яремчанського
р-ну. *Див.* Вороненко, смт
Яремчанської міськради

Вороненко (Вороненка), смт
Яремчанської міськради 115,
116, 139, 217, 1079, 1095

Воронка Одарка 463

Воронков, з р-ну 858

Вороняк Василь 122

Ворот Василь, гол. сільмаг 727

Ворох Іван, гол. зем. гром. 770

Ворох Ілько, секр. с/р 770

Ворох Ілько Федорович, фінаг.
770

Ворох Михайло, гол. с/р 770

Ворохта, с. Яремчанського
р-ну. *Див.* Ворохта, смт
Яремчанської міськради

Ворохта, смт Яремчанської
міськради 72, 115-117, 139,
217, 219, 818, 828, 833, 847,
849, 887, 941, 945

Ворошана, ліс 877

Ворошилов, з каф. 506

Ворошиловград, м. *Див.*
Луганськ, м.

Ворошиловградська, обл. *Див.*
Луганська, обл.

Восиковська Доня 341

Воскобойніков, нач. РВ УМДБ
552

"Всеволод", окр. пров. *Див.*
Хміль Михайло Васильович
Втерковська Анна ж. Юрка
1035, 1039

Втерковский Дмитро, гол. с/р
1030

"Вуйко". *Див.* "Грім" ("Вуйко"),
рай. госп. реф.

"Вуйко", куш. 553, 560

"Вуйко", рай. госп. реф. 1018,
1040, 1067, 1082

"Вуйко", стр. 306, 333

"Вуйцьо", надр. госп. реф.
Див. Струтинський Михайло
Онуфрійович

Вуткін (Уткін), о/у, слід. РВ
УМДБ, л-т, ст. л-т 880, 882,
883, 943

Г

"Г", б-к 383

Габіцкі, "істребок" 217

Габурак Іван с. Михайла 660

Гава Михайло 646

Гавраш, секр. с/р 770

Гавраш М., гол. с/р 770

Гаврилишин Дмитро 66

Гаврилишин Йосиф 336

Гаврилівка, с. Ланчинського
р-ну. *Див.* Гаврилівка, с. Над-
вірнянського р-ну

Гаврилівка, с. Надвірнянського
р-ну 116, 217, 244, 810, 834,
835, 844, 846, 867, 885-887,
894, 897, 899, 914, 938, 948,
953, 967, 1014, 1015, 1017,
1023, 1028, 1030, 1032, 1039

Гаврилова Галина В., учит. 685
 Гаврилюк Дмитро 509
 Гаврилюк Іван, з с. Радча 279
 Гаврилюк Іван, з с. Лоева 952
 Гаврилюк Магдалина д. Марії 225
 Гаврилюк Марія 225
 Гаврилюк Марія д. Марії 225
 Гаврилюк Микола 529
 Гаврилюк Михайло ("Благий") 79, 85
 Гаврилюк Степан 15, 30, 1114, 1122
 Гаврилюк Степан Данилович ("Чубар", "Думка", "Клевець", "Жар", "0-32") 24, 39, 261, 1054, 1056, 1082, 1150, 1165
 Гаврилюк Федір 84
 Гавриляк Дмитро 1026
 Гавритун Марія, секр. держ. забез. 357
 Гавритун Олекса, ряд. РВ УМВС 564
 Гавриш, з г-ну, л-т 710
 Гавриш, о/у РВ УМДБ 800
 Гавриш Григорій 777, 803
 Гавриш Таця ж. Михайла 805
 Гавришук Настя 702, 758
 Гавришук Степан 225
 Гадзевич Ярослав 62
 Гадус Дмитро, дес. 386
 Гадус І. 469
 Гадус Іван, з с. Ст. Богородчани 473
 Гадюкін Григорій Онуфрійович, зав. уповмінзаг 728
 Гажур В., зав. підсоб. госп. 363
 Гай, ліс 382, 655, 759, 801
 "Гайворон", надр. госп. реф., окр. госп. реф. *Див.* Говдяк Микола Миколайович
 "Гайворон", стан. 332
 "Гайдамака", стан. 152, 632
 Гайдаш Дмитро, гол. к-пу 899
 Гайдей Василь 161
 Гайдей Григорій Васильович ("Клименко", "Граніт", "Н-60") 1055, 1059, 1082, 1165
 Гайдей Семен 329
 Гайдим Василь Юрійович ("Колос") 1062, 1082
 Гайдін, гол. РСС 901
 Гайдук Дмитро Федорович, ред. рай. газ. 712, 733
 Гайок, прис. с. Остриня Тлумацького р-ну 700, 702, 704, 705
 "Галайда", ком. б-ки 813
 "Галайда", кущ., захоп. у полон. *Див.* Жолобчук Антін Миколайович
 "Галайда", надр. орг. реф. *Див.* Юрчак Володимир
 "Галайда", проп. 618
 "Галайда", рай. кер. зв'язку. *Див.* Процюк Михайло
 "Галайда", рай. тех. реф. СБ 1083
 "Галайда", стр. 1041
 "Галайда", стр., захоп. у полон. *Див.* Спіжак Микола
 Галашук Михайло Микитович, фірман 722
 Галицька, тюрма (в'язниця) 352
 Галицька Гора, ліс 226
 Галицька Гора (Галич-Гора), хут. 351, 580
 Галицький, канд. до ВР УРСР, ком. ПрикВО, ген.-полк. 852
 Галицький, ліс 269
 Галицький, р-н 15, 23, 30, 31, 38, 79, 86, 87, 90, 114, 120, 122, 137, 142, 145, 148, 149,

- 151, 154, 157-159, 161, 165,
172, 179, 182, 184, 191, 197,
214, 216, 221, 224-226, 229,
232, 245, 247, 270, 272, 276,
277, 283-285, 291, 292, 302,
312, 313, 315, 316, 318, 319,
321, 322, 328-332, 335, 337-
339, 346, 350-352, 357, 364,
366, 376, 378, 379, 384, 386-
388, 406, 410, 415, 423, 425,
427, 428, 432, 434-436, 438,
440, 445-452, 455, 457, 459,
461, 462, 467, 470, 471, 473,
474, 476, 481-484, 517, 528,
566, 580, 587, 590, 597, 598,
610, 611, 1074, 1076, 1082,
1088-1093, 1098, 1101, 1103-
1106, 1110, 1111, 1115, 1116,
1120, 1123, 1126, 1128, 1129,
1133-1135, 1137, 1138, 1140,
1142, 1144-1148
- Галицький (ч. 1), РП ОУН. *Див.*
ОУН, Галицький РП
- Галич, м. 15, 30, 31, 63, 114, 116,
135, 167, 173, 217, 220, 222,
245, 270, 271, 317, 318, 361,
406, 415, 427, 433, 435, 437,
451, 455, 458, 481, 498, 504,
513, 514, 516, 518, 564, 566,
580, 598, 604, 608, 672, 1052,
1094
- “Галичан”, рай. пров. *Див.* “Куба-
нець”, “Гриць”, “Галичан”
- “Галичанка”. *Див.* Ганущак Юлія
Галичанський, п. 609
- Галичина 17, 32, 63, 432, 616,
628, 642, 676, 818, 819, 982,
1096, 1139
- “Галичина”, укр. див. 589, 884,
885, 910, 1120
- Галів Іван Р., І-й секр. РК КП(б)
У 667
- Галіпчак Василь, зав. 369
- Галько Дарія 341
- Галько Іван 277
- Галько Марія, з с. Вовчинець
186, 276
- Галько Онуфрій 346
- Галько Юрко 388
- Гальчук Іван Петрович, інсп.
725
- Галюк Василь, гол. сільмагу
727
- Галюк Гнат, нач. філії 732
- Галюк Іван, дільн. РВ УМВС
717
- Галюк Микола 274
- Галюк Михайло, гол. зем. гром.
769
- Галюк Петро 692
- Галюк Юлія, стат. 358
- Галючак Ярослава 123
- “Галя”. *Див.* Олійник Ярослава
- Галя, комс. 644
- “Гамалії”, сотня (курінь) 1079,
1131
- “Гамалія”, б-к СКВ. *Див.* Капу-
щак Іван
- “Гандзя”, прац. окр. реф. УЧХ
1083
- “Ганді”, окр. фін. реф. 1083
- “Ганна”, з РП 618
- Ганнівці (Ганівці, Старі),
с. Галицького р-ну 76, 90,
222, 272, 437, 440, 450, 452,
456, 462, 464, 468, 471, 472,
476, 484, 553
- Ганок, прис. с. Пасічна Надвір-
нянського р-ну
- Ганусівка (Ганусівці), с. Жовтне-
вого р-ну. *Див.* Ганнусівка,
с. Тисменицького р-ну
- Ганнусівка (Ганусівка, Ганусів-
ці), с. Тисменицького р-ну

54, 74, 81, 86, 96, 100, 104, 109, 111, 164, 195, 353, 665, 713, 717, 718, 732, 733, 741, 770, 776, 791, 804, 1102, 1123

Ганущак, секр. с/р 770

Ганущак Михайло Романа, гол. с/р 681

Ганчак Іван Гарасимович, заст. гол. 774

Гапоненко Семен П., відп. ред. 361, 417

Гап'як Василь 998

Гараздюк Іван, гол. к-пу 899

Гарасим Василь, зав. млина 407

Гарасим Семен 682

Гарасименко Христина, суддя 280, 357, 490

Гарасимів Дмитро с. Олексі 779

Гарасимів Микола 807

Гарасимів Степан 662

Гарасимович Іванна 63

Гарасимчук, гол. РК т-ва ЧХ 725

Гаргат Василь 386

Гардеманов, політрук 104

“Гармаш”, кущ. *Див.* Курилюк Іван Михайлович

“Гарт”, рай. реф. СБ (ч. 12). 822, 1069

“Гарт”, рай. субреф. СБ, рай. реф. СБ (6). *Див.* Магун Степан Михайлович

“Гарт”, стан. 104

“Гарт”, стр. СКВ. *Див.* Олійник Микола

Гасів, І-й секр. РК КП(б)У 171

Гашурак Антоніна Андріївна, учит. 687

Гвізд, с. Надвірнянського р-ну 49, 51, 54, 56, 69, 98, 125, 126, 171, 206, 216, 225,

Гвізд, с. Солотвинського р-ну. *Див.* Гвізд, с. Надвірнянського р-ну

Гвоздьов М. Г., чл. РК КП(б)У 940

Гева Анна 315

Гева Василь, з с. Межигірці 805

Гева Василь, секр. с/р 771

Гедзик, гол. кооп. 182

Гедзик Дмитро 228

Гедзик Марія 966

Гедзик Мих. 473

Гедзик Настя 473

Гедзик Параска 473

Гедзик Семен Дмитрович (“Одчайдух”, “Юрко”) 334, 1060, 1083

Гелеван Василь, ком. ІБ 139

Гелеван Марія, провокатор 556

Гелеван Марія, секр. зем. від. 356

Гелеван Михайло 233

Гелеван Михайло, гол. с/р 228

“Геник”, надр. кер. зв'язку 1056, 1083

“Геник”, чот., сот., рай. пров., хор. *Див.* Пленюк Микола Іванович

Геник Іван 706

Геник Степан, гол. артілі 906

Генсіцький Петро Миколи, гол. зем. ком. 681

Геняк Михайло с. Василя 656

Герб, інсп. РВНО 725

Гербак Максим 705

Герега Василь 271

Герега Микола 271

Герета Анна 341

Геркавенко, з РК КП(б)У 291

Германія. *Див.* Німеччина

Гестапо (Г'естапо) 80, 829
Гетьман І. 16, 31
Гетьман Ярослав Васильович
("Степан") 1083
Гетьманов, прац. РВ УНКВС, ст.
л-т 667
Гибурак Іван 657
Гикавець Василь Дмитрович
("Мороз") 1012, 1013, 1064,
1083, 1156
Гирніченко, зав. ошадкаси 931
Гілецький Йосип 15, 30
Гірак Бронеслав Григорович,
пом. бух. 728
Гірак Марія Миколаївна,
телегр. 732
Гірак Осипа Євстахіївна, прац.
пошти 732
Гірак Петро Григорович, бух.
723, 802
Гірак Степан Данилович, дир.
заготконтори 722, 771
"Гірченко", кущ. госп. *Див.*
Осипів Василь
Гітлан Василь Павлович, зам-
політ МТС 712, 713, 730, 766
Гітлер, Адольф 478
Гладиш Н. 874
Гладка Тетяна Г., ст. інсп. 901
Гладкий Микола с. Олексі, гол.
зем. ком. 682
Гладун Михайло 660
Глеб Зеновій 472
Глеб Параска 484
Глеб Юрко 470
Глебчук Вас. с. Дмитра 477
Глек Федір 1004
Глибівка, с. Богородчанського
р-ну 57, 121, 122, 131, 132,
140, 141, 147, 150, 159, 173,
185, 193, 219, 229, 232, 287,
292, 309, 312, 319, 322, 334,
344, 382, 413, 415, 470, 477,
482, 555, 574, 1095, 1107,
1141, 1143
Глибока (Глибоке, Глубока),
с. Коломийського р-ну 49,
719, 768, 778, 790
Глибоке (Глубоке, Глибока),
с. Богородчанського р-ну
57, 140, 141, 146, 147, 150,
157, 160, 168, 173, 210, 224,
228, 232, 251, 292, 305, 312,
319, 321, 322, 326, 327, 366,
382, 400, 413, 415, 436, 482,
498, 511, 523, 524, 526, 552,
608, 1081, 1082, 1119, 1127
Глибоке (Глубока),
с. Отинійського р-ну. *Див.*
Глибока, с. Коломийського
р-ну
Глибокий потік, ур. 1093
"Глінка", чл. ООП. *Див.* Чепига
Іван Іванович
Глинки, с. Ланчинського р-ну.
Див. Глинки, с. Надвірнянсь-
кого р-ну
Глинки, с. Надвірнянського
р-ну 61, 213, 219, 248, 785,
914, 915, 948, 1024, 1032
Глинська Марія 206
Глинянський, з с. Нижнів 704
Глібів, ж. з с. Космач 808
Глоб Мик. 335
Гловяк О. 291
Гложак Федір 228
Глум Василь 335
Глуханов Л. В., чл. РК КП(б)У
940
Глуханюк, гол. с/р 901
Глуханюк-Дудчак Дмитро
Семенович ("Орлик") 256,
262-265, 1061, 1083
Глуханюк Марія Юрківна 854

Глухицький Михайло 101
Глушак Дмитро 863
Глушак Микола 863
Глушак Олекса 863
Глушак Оніфро 863
Гльондер, гол. к-пу, секр. парт.
орг. 731, 767
Гмодзик Іван, зав. 1031
Гнаковський Юліян, гол. к-пу
774
Гнатков, з ОК ЛКСМУ 786
“Гнатюк”, рай. реф. проп. 1064,
1084
Гнатюк, секр. РК ЛКСМУ 875
Гнатюк Анна Василівна 227
Гнатюк В., госп. 466
Гнатюк Василь 129
Гнатюк Василь с. Матія 227
Гнатюк Василь с. Миколи 877
Гнатюк Дмитро Васильович
227
Гнатюк Дмитро, міл. 888
Гнатюк Микола 1019
Гнатюк Микола Матвійович
 (“Ігор”, “Влучко”, “Степан”)
237, 1061, 1084
Гнатюк Михайло 296, 426
Гнатюк Олекса Іванович, бриг.
к-пу 774
Гнатюк Степан с. Михайла
1004
Гнилий, прис. с. Чорні Ослави
Надвірнянського р-ну 891
Гобань, ред. 580
Гобура Олекса 335
Гобура Юстина 335
Говдяк М., госп. 466
Говдяк Микола Миколайович
 (“Гайворон”) 466, 471, 1054,
1055, 1084, 1164
Говдяк Михайло 227
Говера В., гол. с/р 455

Говера Вас. 472
Говера Марія, агр. к-пу 583
Говера Мик., секр. с/р 455
Говера Микола 425
Говера П., з с. Нивочин 470
Говера Параска, з с. Нивочин 384
“Говерля”, ВО-4. Див. УПА-
Захід, ВО-4 “Говерля”
Говзак Іван 67
Говоров Ф., зав. від. РВК 946
Говорунов Ілько Іванович, зав.
заготзерно 728
Говріяк Федор, секр. к-пу 584
Гоголь, доп. з ОВК 604
Гоголь Анна 473
Гоголь Анна Григорівна, канд.
до ВР СРСР 301
Гоголь Дмитро Ф. 387
Гоголь Марія д. Миколи, лан.
к-пу 952
Гоголь Семен, зав. від. РВК
945
Годидін, з райземвід. 707
Годований Дмитро Онуфрія,
гол. зем. гром. 682
Годур, з с. Слобідка 703
Голєв Іван Романович, І-й секр.
РК КП(б)У 625, 678
Голинська, з с. Грабовець 181
Голинський Василь 804
Голинський Михайло 1039
Голіков, дільн. РВ УМВС, мол.
л-т 563
Голіней Михась, зав. млин.
1031
Голіпчук Микола 528
Голя́н Пилип, дільн. РВ УМВС
717
Голован Андрій, заст. зав.
облшкірпром 402
Головата, секр. комс. орг., з РК
ЛКСМУ 547, 603

Головата Катерина 710
 Головатий Василь 662
 Головатий Василь Степанович
 (“Музика”, “Забіяка”) 1064, 1084
 Головатий Григор 660
 Головатий Дмитро 708
 Головатий Іван 700
 Головатий Іван, госп. 662
 Головатий Михайло с. Івана,
 дир. НСШ 686
 Головенко Параска
 Головенко Параска, з с. Ниво-
 чин 427, 429
 Головенко Ф. 469
 Головінов Федя 84
 Головінська Ольга Степанівна
 (“Холера”, “Корба”, “Ольга”)
 1057, 1084
 Головінський Мих., гол. інж. 175
 Головчак Андрей 161
 Головчак Віра 475
 Головчак Марія д. Михайла 527
 Голодинський, нач. ІБ, ком.
 ГОГП 719, 768
 Голодинський Володимир, гол.
 РСС 689
 Голосків, с. Коломийського
 р-ну 622, 624, 715, 719, 738,
 768, 775
 Голосків, с. Отинійського р-ну.
Див. Голосків, с. Коломийсь-
 кого р-ну
 “Голуб”, повст. (б-к ОВ). *Див.*
 Лапенчук Василь Миколайо-
 вич
 “Голуб”, рай. реф. проп. 1065
 “Голуб”, рай. реф. проп. *Див.*
 Масляк Юрій Кирилович
 “Голуб”, рай. реф. проп., рай.
 пров. *Див.* Цапей Микола
 Петрович
 “Голуб”, стан. 241, 889, 912
 “Голуб”, стр., вий. з пов. 1027
 Голуб М. С., секр. ОК КП(б)У,
 секр. ОВК 572
 Голубчак Михайло 275
 Голубчак Федь 274
 Голубчак Я., зав. р-пу 986
 Голяк Микола 1019
 “Гомер”, пвх. вд. 618
 Гомзяк Ігор Д. 27, 42
 “Гомін”, кущ. 123
 “Гомін”, окр. реф. проп., край.
 реф. проп. *Див.* Дяченко
 Михайло Васильович
 Гоник Андрій Гнатович, бух.
 к-пу 774
 “Гонта”, б-к ОВ ОП 242
 “Гонта”, підп. 977
 “Гонта”, підп. *Див.* Нагорняк
 Василь
 “Гонта”, пов. реф. СБ 1055
 “Гонта”, рай. реф. проп. *Див.*
 Грицюк Олексій Михайлович
 “Гонта”, сим. 1042
 “Гонта”, сот. 58, 166, 394, 843
 “Гонта”, стан. *Див.* Несторук
 Василь
 “Гонта”, б. стан., зах. у полон
 1037
 “Гонта”, стр. 658
 “Гонта”, чот. 423, 460
 “Гонтаренко”, рай. реф. СБ,
 провокатор, агент-бойовик.
Див. Лесів Василь Олек-
 сандрович
 Гонтарук Дмитро Степанович
 (“Буркун”) 241, 938
 Гончар Борис І., заст. гол. ДВК
 298
 Гончаренко, III-й секр. РК КП(б)
 У 668
 Гончаренко, секр. парт. орг.
 з-ду 940

Гончарук Анна І, учит. 686
 Гончарук Михайло Прокопович,
 агр., заст. дир., дир. МТС
 690, 730, 772
 “Гора”, куш. *Див.* Дудзяний
 Микола Онуфрійович
 Гора (Галич-Гора), дільн. м.
 Галич 318, 580
 Гора, кут с. Підпечери Тисме-
 ницького р-ну 422
 Гора, прис. с. Підлужжя Тисме-
 ницького р-ну 227
 Гора, част. с. Петрилів Тлумаць-
 кого р-ну 654
 “Гора”, чот. 58
 Горбач, упов. 451
 Горбач Яків Ф., дир. р-пу 439
 Горбачівське, прис. с. Бабче
 Богородчанського р-ну 1113
 Горбашевський О. Ф., заст.
 нач. РВ УМВС, чл. РК КП(б)У
 877, 939, 942
 Горбина, прис. с. Грабовець
 Богородчанського р-ну 334
 Горбунов, о/у РВ УНКВС, л-т
 217, 219, 844, 1024, 1027
 Гордашан (Гордеман) Михайло
 706, 800
 “Гордий”, куш. госп. 1040
 “Гордий”, куш. зв. 241
 “Гордий”, рай. реф. СБ 1062,
 1084
 “Гордий”, стан. госп. 1018
 Гордієв Володимир, зав. облі-
 ком 899
 Гордієвич В. Л., чл., II-й секр.
 РК КП(б)У 940, 962, 966
 Гордієнко, з РВ УМВС, л-т 942
 Гордієнко, з р-ну, чл. РК КП(б)
 У 376, 886
 “Гордієнко”, куш. госп. *Див.*
 Гринькевич Іван

“Гордієнко”, рай. госп. реф.
 619, 1085
 “Гордій”, б-к ОВ 240
 “Гордій”, куш. проп. 182
 Гордійчук Ганна Федорівна
 (“Ксеня”, “Пчілка”) 1069,
 1085
 Гордіца Василь, маг. к-пу 731
 Гори, прис. с. Саджава
 Богородчанського р-ну 232
 Гориш, прис. смт Делятин Над-
 вірнянського р-ну 872
 Гorigляди, с. Монастирського
 р-ну Тернопільської обл. 151,
 157, 162, 184, 194, 625, 654,
 655, 657, 659, 661, 662, 669,
 681, 691, 701, 706, 741, 742,
 768, 774, 1012, 1013
 Гorigляди, с. Товмацького р-ну.
Див. Гorigляди, с. Монасти-
 рського р-ну Тернопільської
 обл.
 Горін Микола Михайлович, II-й
 секр., I-й секр. РК КП(б)У
 855, 856, 869, 928-930, 940,
 952, 961-963
 Горін Стефа Андрійовна
 (Андріївна), бух. 723
 Горіська долина, част. с.
 Петрилів Тлумацького р-ну
 705
 “Горішний”, стан. 278
 Горішний Юрко 931
 Горішнянка (Горішненка), прис.
 с. Пасічна Надвірнянського
 р-ну 129, 858
 Горішнянка (Горішненка), прис.
 с. Пнів Надвірнянського р-ну
 881
 Горлачов Іван Петрович, зав.
 від. РК КП(б)У 869, 872, 940
 Горняк В., зав. пекар. 470

Городенка, м. 193
 Городенківський, р-н 14, 30
 Городецький Іван, гол. зем. 365, 413, 435, 436, 454, 459, 463, 464, 469, 471, 600
 Городецький Михайло, секр. 173, 180, 181, 186, 193, 206, 207, 219, 229, 305, 309, 326, 365, 413, 435, 436, 454, 459, 463, 464, 469, 471, 600
 с/р 770
 Городецький Павло, воєнрук 600
 Городище, ліс (скеля) 654, 658
 Городніков, з РВ УМВС, л-т 870
 942
 Городська Ярослава, стат. 869, 870
 Горожанка, с. Жовтневого р-ну.
Див. Горожанка, с. Монасти-
 риського р-ну Тернопільської
 обл.
 Горожанка, с. Монастирського
 р-ну Тернопільської обл. 90,
 100
 “Горох”, стр. 58
 Гороховцев, чл. бюро РК КП(б)
 У 929
 Горохолина (Село), с. Богород-
 чанського р-ну 49, 55, 59,
 121, 132, 138, 140, 141, 146-
 148, 153, 155, 157, 159, 160,
 162, 173, 174, 178, 181, 182,
 184, 192, 193, 206, 208, 219,
 223, 224, 228, 229, 231, 238,
 247, 252, 263, 264, 291, 292,
 298, 300, 305, 307, 310, 319,
 322, 326, 328, 329, 334, 340,
 341, 343, 345, 346, 365, 376,
 382, 384, 387, 388, 393, 395,
 400, 409, 412, 415, 429, 430,
 432, 436, 445, 454, 455, 459,
 462, 464-466, 469, 470-473,
 476, 482, 522, 528, 545, 555,
 600, 601, 606-608, 808, 848,
 1018, 1082, 1083, 1087, 1098,
 1109, 1135
 Горохолин Ліс, с. Богород-
 чанського р-ну 154, 158,
 173, 180, 181, 186, 193, 206,
 207, 219, 229, 305, 309, 326,
 365, 413, 435, 436, 454, 459,
 463, 464, 469, 471, 600
 Горчоватка (Горщоватка), прис.
 с. Пасічна Надвірнянського
 р-ну 129, 858
 Горшков, секр. парт. орг. 869,
 870
 Гостів, с. Отинійського р-ну. *Див.*
 Гостів, с. Тлумацького р-ну
 Гостів, с. Тлумацького р-ну 64,
 142, 151, 152, 159, 624, 632,
 636, 637, 638, 640, 690, 709,
 769, 774, 778, 1109, 1116,
 1124
 Готюк Микола Петра 694
 Гоцанюк Степан 125
 Гоцанюк Степан Васильович
 (“Буря”) 264
 Гоцуляк, гол. РВК 725
 Гошинський Михайло Мико-
 лович (Миколайович) 733
 Гошовська Марія 270
 Гоян Іван Якимович 714
 Грабельний, гол. УК 166
 Грабич, с. Коломийського р-ну
 49, 636, 735
 Грабич, с. Отинійського р-ну.
Див. Грабич, с. Коломийсь-
 кого р-ну
 Грабівка, с. Калуського р-ну
 238, 263, 342, 382, 608, 1076,
 1103, 1104
 Грабівка, с. Перегінського р-ну.
Див. Грабівка, с. Калуського
 р-ну
 Грабівчук Д., крамар 884
 Грабко Володимир 94
 Грабники, поле 703
 Грабовець, с. Богородчансь-
 кого р-ну 59, 147, 153, 155,

157, 159, 180, 181, 184, 219,
 228, 229, 246, 302, 305, 326,
 327, 334, 341, 345, 346, 365,
 370, 382, 412, 415, 436, 454,
 455, 463, 464, 476, 482, 564,
 572, 597, 606, 612, 1008,
 1032, 1098, 1117, 1119
 Грабовецький, гол. с/р 1029
 Грабовецький В. 16, 31
 Грабовецький Микола 228
 Грабовецький Петро 815
 Грабовий Федір Степанович,
 маг. 773
 Грабовський, ділн. РВ УМВС,
 мол. л-т 563
 “Граніт”, рай. пров. (2). *Див.*
 Блискун Василь Михайлович
 “Граніт”, рай. пров. (3). *Див.*
 Депутат Василь Дмитрович
 “Граніт”, рай. пров. (2), надр.
 реф. проп. *Див.* Гайдей
 Григорій Васильович
 “Граніт”, рай. реф. проп. 1067,
 1085
 Гребенюк, дир. шк. 453
 Гребков (Грибков), о/у РВ
 УМВС 384, 457, 459, 468
 Гребля, част. с. Дорогів
 Галицького р-ну 463
 “Грегит”, КВ 22, полк. *Див.*
 Андрусак Василь Васильо-
 вич
 Грегорів Василь 636
 Гресько Василь 328
 Гресько Юрій Олексійович
 (“Орлик”) 1067, 1085
 Греція 897
 Гречаник Іван, учит., гол. ДВК
 297
 Гречанюк Варвара 525
 Гречанюк Василь 525
 Гречанюк Олекса с. Івана 540
 Гречанюк Онуфрій Іванович
 (“Славко”, “Марко”,
 “Фарітон”, “Вікторія”) 79,
 283, 1007, 1060, 1085
 Гречко Степан Михайлович
 (“Богун”) 1057, 1085
 Грещук Антось 821
 Грещук Василина д. Петра 891
 Грещук Михайло с. Михайла
 949
 Грещук Михайло с. Степана
 949
 Грибаха, заст. гол. МВК 395
 Грибінник Дмитро Васильович
 (“Чумак”) 1063, 1065, 1085
 Грибович Василь с. Михайла
 898
 Грига В. Д. 883
 Григор Іван 160
 Григораш Варвара 420
 Григораш Іван 825
 Григораш Марія 296
 Григораш Олена 329
 Григоришин Дмитро с. Івана
 802
 Григорів Дмитро с. Івана, гол.
 к-пу 542, 583
 Григорів Іван с. Василя, чл.
 управи к-пу 542, 583
 Григорів М. 183
 Григорів Михайло, заст. гол.
 к-пу 584
 Григоровий В., з с. Похівка 291
 Григоровий Василь 181
 Григорович Василь с. Михайла
 887
 Григорчук Гнат 83
 Григорчук Іван 68
 Гридін Микола, заст. нач. РВ
 УМДБ, ст. л-т, к-н 876, 879,
 943
 Гризьов, гол. РВК 171

Гриленко, кер. політшк. 912
 Гриленко, секр. парт. орг. ліс-госпу 940
 Гриндіна Оксана, зав. від. 360
 Гриневиц Люся 126
 Гринишин, з РК ЛКСМУ 548
 Гринишин Анна 1004
 Гринишин Василь с. Андрія 540
 Гринишин Іван Микитович, рай. суддя 727
 Гринишин Михайло 277
 Гринів (Грінюв), гол. РВК 621
 Гринів В. М. 397
 Гринів Василь 736
 Гринів Василь, зав. від. соцзабез. 357
 Гринів Іван 467
 Гринів Марко, заст. гол. к-пу 583
 Гринів Мих. Вас., І-й інстр. РК ЛКСМУ 356
 Гринів Михайло 208
 Гринів Надія, агр. 441
 Гринів Юрко Івана, секр. с/р 682
 Гринівка, с. Богородчанського р-ну 48, 51, 52, 159, 174, 178, 180, 184, 202, 208, 209, 216, 219, 231, 232, 238, 292, 298, 312, 319, 321, 322, 336, 341, 342, 351, 365, 379, 384, 385, 393, 394, 413, 455, 458, 466, 467, 470, 482, 600, 1128
 Гринівська, маш. РВК 667
 Гринівська Володимира Миколаївна, з соцзабезу 682
 Гринівці, с. Тлумацького р-ну 45, 48, 70, 138, 148, 150, 151, 157, 177, 194, 196, 223, 338, 631, 635, 638, 642-645, 669, 682, 703, 705, 706, 731, 738, 746, 760-762, 771, 774, 802
 Гринівці, с. Товмацького р-ну. *Див.* Гринівці, с. Тлумацького р-ну
 Гринішак Лука Михайлович ("Довбуш", "СД-5", "156") 22, 36, 54, 132, 166, 226, 233, 263-265, 830, 841, 843, 844, 933, 1019, 1020, 1022-1025, 1027, 1037, 1041, 1057, 1068, 1086, 1154
 Гринішак Міля 126
 Гринчак Юстина д. Юрка, лан. к-пу 952
 Гринь Надія Н., чл. ДВК 297
 Гринькевич Іван ("Гордієнко") 234
 Гринюк Дмитро с. Івана, секр. с/р 681
 Гринюк Марія 858
 Гринюк Федір 662
 Грицак Іван Михайлович ("Чорнота") 1086
 Грицак Іванна 103
 Грицак Корнеля 103
 Грицак Марія 489
 Грицак Михайло 103
 Гриців Дмитро 337
 Гриців ліс, ур. 1094
 Грицко Василь 1039
 Грицуляк Гаврило с. Романа, фінаг. 680
 Грицуляк Оля 63
 Грицуляк Тарас 63
 "Гриць", б-к 241
 "Гриць", б-к. *Див.* Романів Петро Іванович
 "Гриць", б-к ОВ 240
 "Гриць", з РРП 618
 "Гриць", підп. 207

“Гриць”, рай. військ. реф., рай.
реф. проп. *Див.* Павлинюк
Микола Степанович
“Гриць”, рай. реф. СБ.
Див. Данилюк Микола
Дмитрович
“Гриць”, стан. 1017, 1026,
1028
“Грицько”. *Див.* Синенко Іван
Павлович
“Грицько”. *Див.* Яковищак
Теодозій Миколайович
“Грицько”, пвх., рай. реф.
проп., надр. реф. проп., бул.
Див. Яковищак Теодозій
Миколайович
“Грицько”, стан. 850
Грицьов, гол. РВК 195
Грицюк Василь Юркович, міл.
888
Грицюк Іван с. Степана 659
Грицюк Олекса 228
Грицюк Олексій Михайлович
 (“Гонта”) 241, 938, 1067,
1086
Грицяк, зав. млин. 1031
Гричко, секр. парт. орг. 941
Гриш Михайло 314
Гришин Матвій К., гол. бух.
574
Гришків Михайло 94
Гришко, гол. с/р 408
Гришко Василь 345
Гришко Григорій (Р.), зав. РВНО
892, 906, 945
Гришко Дмитро, II-й секр. РК
КП(б)У 869, 940
Гришко Іван, зав. культосв.
724
Грищак Михайло Степана, гол.
с/р 681
Грищенко, зав. РВНО 668

“Грізний”, б-к, захоп. у полон 67
“Грізний”, б-к СБ (ОЕВ). *Див.*
Тугай Іван
“Грізний”, підп. 660
“Грізний”, стан. 240
“Грім”, к-р ВО, край. реф.
СБ, в. о. край. пров., м-р.
Див. Твердохліб Микола
Дмитрович
“Грім”, куц. госп. 85
“Грім”, міськ. пров. *Див.*
Дмитречко Кирило
Дмитрович
“Грім”, рай. реф. проп. 1067,
1086
“Грім”, рай. реф. СБ (10). *Див.*
Яковішак Михайло Іванович
“Грім”, рай. реф. СБ (7) 1064,
1086
“Грім”, “Вуйко”, рай. госп. реф.
1063, 1087
Грінберг Самуїл Йосипович,
секр. комс. орг. 715
Грішка (Гріша), енкаведист,
дільн. РВ УМВС 643, 699
Гробиська, с. (тепер у скл. с.
Залуква) Галицького р-ну
437, 438, 463, 468, 482, 534
“Гроза”, рай. реф. СБ 1065,
1087
“Гроза”, сот. 90, 181
Громадська, ліс 419
Громов, о/у РВ УМДБ 566
Громов Дмитро В., проп. РК
КП(б)У 870, 941
Громовий Федір (Теодор), нач.
РВ УМДБ, л-т, ст. л-т, к-н 679,
719
Грош Микола, гол. кооп. 802
“Грубий”, “Юрко”, рай. реф.
СБ. *Див.* Ящук Іван Мико-
лайович

Грузини 283, 364, 396, 719, 903, 1028
 Грунський, дов. ос., упов., заст. гол. ДВК 853, 857
 Грух Мих., заст. гол. РВК 435
 Грушевський Михайло Сергі-йович 798, 1034
 Грушецький Матвій 781
 Грушка, с. Отинійського р-ну. *Див.*
 Грушка, с. Тлумацького р-ну
 Грушка, с. Тлумацького р-ну 106, 119, 177, 193, 239, 622, 624, 638, 639, 698, 699, 701, 703-705, 707-710, 764, 793, 805, 1072, 1089, 1115, 1116, 1122
 “Грушка”, стан. 225
 Грушка Микола, стр. 65
 “Грушко”, рай. реф. проп. *Див.*
 Масіюк Іван
 Губило Василь с. Василя 528
 Губка Василь 736
 Губка Василь с. Івана 764
 Губка Настя 802
 Губський Олекса, зав. скл. 575
 Гугліна Валентина Яківна, зав. від. РК КП(б)У 711
 Гугляк Іван Дмитрович (“Стрий”, “Сергій”) 1087
 Гудзь Василь 73
 Гудима Андрій 654
 Гудима Галина, секр. комс. орг. 714
 Гудима Олекса, секр. с/р 770
 Гудима Степан Григорович (“Шум”) 265
 Гудков, о/у РВ УМДБ, ст. л-т 700, 705, 708, 718, 736, 758-761, 764, 804
 Гудкова Ніна, учит. 684
 “Гузар”, рай. реф. СБ. *Див.*
 Микитюк Григор Федорович
 Гузів, ком. г-ну 319
 Гузій Марія, лан. к-пу 731
 “Гук”, стан., куц., рай. реф. СБ.
Див. Сташко Іван Васильович
 “Гук”, стр., вий. з пов. 815
 Гуль Дмитро 705
 Гультай Анна 858
 Гультай Катерина 858
 Гультай Степан 858
 Гуляк Йосиф, маг. 947
 Гуляк Юрій, касир 947
 Гулян Євдокія 234
 Гумеляк Іван В., землемір 584
 Гуменна Анна, рах. 726
 Гуменна Анна Ф., учит., чл. ДВК 297
 Гуменюк, дир. шк. 177
 Гуменюк, нач. РВ УМДБ, м-р 887, 894, 943
 Гуменюк В. 183
 Гуменюк Василь 26, 27, 41, 42
 Гуменюк Володимир, секр. комс. орг. 714
 Гуменюк Дмитро 340
 Гуменюк Йосиф 954
 Гуменюк Кирило Захарович, ІІ-й секр. РК КП(б)У 712, 786
 Гуменюк Юрій Миколайович (“Тарас”) 1068, 1069, 1087, 1157
 Гуменяк Василь Якович (“Кармелюк”) 1066, 1087
 Гуменяк Василь Якович (“Сталь”) 17, 32, 1066, 1087, 1159
 Гуменяк Катерина, уч. 960
 Гуменяк Стефа д. Дмитра, уч. 960
 “Гуморист”, б. стан. 69
 Гумурда Володимир, телеф. 732
 Гунько, лікар 725

Гупар Юрко 638
 Гурбина, ліс 466
 Гурбина, прис. с. Горохолина
 Богородчанського р-ну 464
 Гурик Іван 288
 Гуріїв, пом. о/у РВ УМВС 563
 Гуркало, з рай. зем. від. 458
 Гуров, слід. РВ УМВС 563
 Гурченко Василь Дмитрович,
 зав. від. РК КП(б)У 869
 Гусак Антін 529
 Гусак Василь ("Степовик") 164,
 187, 188, 343
 Гусак Василь Семенович
 ("Вивірка", "Короленко") 262
 Гусак Василь Семенович
 ("Проць", "Прометей") 136,
 334, 1061, 1087
 Гусак Марія 210
 Гусак Михайло, ділн. РВ УМВС
 717
 Гусак Петро Михайлович
 ("Босий") 1062, 1088
 Гусаки, лази 174
 Гусаки, прис. с. Саджава Бого-
 родчанського р-ну 52, 384
 Гусар Марія [д.] Юрка, учит.
 686
 Гусев, ком. б-ки УМДБ 174
 Гусев, нач. ІБ 141, 231, 462
 Гусів (Гусев), заст. нач. РВ
 УМВС, ст. л-т 942
 Гута (Стара), с. Богородчансь-
 кого р-ну 216, 220, 833,
 845, 848, 861, 877, 903, 969,
 1084
 Гута Стара, с. Солотвинського
 р-ну. *Див.* Гута, с. Богород-
 чанського р-ну
 Гутиська, с. Станіславського
 р-ну (тепер у скл. с. Нова
 Гута Тисменицького р-ну)
 131, 149, 153, 155-157, 179,
 181, 182, 192, 206, 224, 231,
 270, 277, 290, 292, 293, 305,
 309, 313, 314, 325, 335, 340,
 341, 343, 351, 364, 385, 419,
 420, 442, 454, 482, 487, 489,
 598, 611
 Гутник Іван с. Василя, лісний
 903
 Гутник Михайло, з с. Гута 969
 "Гуцул", б-к ОЕВ. *Див.*
 Качановський Степан
 "Гуцул", куш. 849
 "Гуцул", підп., захоп. у полон
 331
 "Гуцули", сотня ТВ-22 УПА 22,
 37, 1095, 1104
 "Гуцулка", рай. реф. жін. 1063
 Гуцульщина, регіон 366
 "Гуцульщина", ТВ-21 ВО-4. *Див.*
 УПА-Захід, ВО-4 "Говерля",
 ТВ-21 "Гуцульщина"
 Гуцуляк Микола Дмитрович,
 гол. РВК, канд. до ВР УРСР
 787, 791, 852
 Гуцуляк Анна Петрівна, інсп.
 725
 Гуцуляк Галина, прац. РСС 362
 Гуцуляк Марія, гол. агр. зем.
 від. 1029
 Гуцуляк Михайло 67
 Гуцуляк О. І., гол. к-пу 775
 Гуцуляк С. І., секр. парт. орг. 767
 Гуш Анна 858
 Гуш Іван 858
 Гуш Іван, операт. 918
 Гуш Катерина 858
 Гуш Микола 858
 Гуш Настуня 858
 Гуш Олексій Олександрович
 ("Вишня") 828, 829, 1068,
 1088

Гушміт Марія 654
Гушос, заст. гол. РВК 171

Г

Гавури, пол. 1138
“Гонта”, рай. реф. СБ, ком. б-ки
НП. *Див.* Монастирецький
Михайло
“Гонта”, “Степан”, надр. реф.
проп. *Див.* Мацькевич
Ярослав Іванович
Гросберг Василь Кирилович
 (“Зенко”) 1088

Д

“Д”, кур. *Див.* Гринішак Лука
Михайлович
Да[...]а Марія, учит. 687
Давидов, енкаведист 276, 278
Давидович, деп. 892
Давидович, зав. пед. СШ 906
Давидович О. О., зав. РВНО
906, 945
“Давній”, куш. *Див.* Олійник
Михайло
“Далекий”, проп. 618
Далецький, ком. полку, полк.
302
Далькович Олександра, бух. 726
Далюк Василь 215
Данилейко Іван Васильович,
заст. гол. с/р 771
Даниленко Явдокія Дем’янівна,
зав. від. РК ЛКСМУ 715
Данилець Григор 158
Данилець Микола Васильович,
маг. к-пу 731, 722
“Данилишин”, рой. 226
Данилишин Михайло с. Івана
609
Данилишин Петро, стр., вий. з
пов. 1007

Данилишин Петро Васильович
 (“Бурлака”) 1057, 1088
Данилів Анна 419
Данилів Василь 161
Данилів Марія 333
“Данило” (“Данилко”), б-к ОВ.
Див. Лотоцький Данило
“Данило”, рай. субреф. СБ
1088
Данилов, заст. ком. охор. 915
Данилов, заст. нач. ЛВ УМДБ
887
Данилович (Данилів) Михайло
с. Івана 528
Данилюк, І-й секр. РК ЛКСМУ
397
Данилюк, гол. с/р 895
Данилюк, зав. військ. від. 537
Данилюк Василь 80
Данилюк Василь, секр. с/р
1030
Данилюк Василь Іванович, кра-
мар 1032
Данилюк Дмитро 129
Данилюк Дмитро, сотн. 858
Данилюк Іван (“Дунай”) 157
Данилюк Іван Васильович, гол.
кооп. 1032
Данилюк Марія, з с. Лесівка
473
Данилюк Марія, з с. Черніїв 276
Данилюк Микола Васильович,
пом. маш. 1031
Данилюк Микола Васильович
 (“Ігор”, “Руслан”) 80, 992,
1055, 1061, 1088
Данилюк Микола Дмитрович
 (“Чумак”, “Гриць”) 1069,
1089
Данилюк Михайло (“Ромко”,
“Орлич”) 136, 830, 840, 841,
1066, 1089

- Данилюк Настуня 1020
Данилюк Параня 886
Данилюк Пилип 273
Данилюк Р. 900
Данилюк Роман Миколайович
(“Крига”) 1061, 1062, 1089
Данилюк Софія 157
Даницейко Анна 736
Данищук Юрко 636
Данілов, ком. від. 706, 760
Данілов, о/у РВ УМДБ, л-т 718,
779
Данько Анна д. Дмитра, лан.
к-пу 952
“Дарина”, надр. реф. УЧХ. Див.
Мицько-Шпільчак Марія
Антонівна
Дарієнко Сергій, гол. МВК 726
Дармограй Олекса 155
Дармограй Остап 228
Дарованець Олександр 17
Дарченко, ред. рай. газ. 713
Дацько Галина Олексійовна,
секр. ком. орг. 716
Дацько Мих. 461
Дацюк, І-й секр. РК КП(б)У 518,
519, 539, 541, 547
Дашкевич Ярослав 16, 31
Дашко Василь 322
Дашко Марія ж. Дмитра 540
Дашко Михайло 540
Дашкович Степан, бух. РВНО 906
Дворов Олексій, дир. держ-
банку 688
Дворський Петро Михайлович,
секр. комс. орг. 715
Дворський Яків 660
Дебенко В. О., дир. з-ду, чл.
ДВК 296
Девятов, прац. РВ УМВС 170
Дегова, с. Рогатинського р-ну
84, 105, 106, 622, 1092
Деда С. А., чл. РК КП(б)У 940
Деданов, ком. спецпункту, ст.
л-т 400
“Деденко”. Див. Ткачук Дмитро
Іванович
Деденко, енкаведист 219
Деев Василь, зав. РПК 724,
729
Дейнега Петро Васильович
(“Ігор”, а/б “Степан”) 1065,
1089
Дейнега Федь 183
Дейнеко, зав. від. РВК 1028
Дейчаківський Василь Дмитро-
вич (“Орест”) 1060, 1089
Дейчаківський Ігор 16, 17, 31,
32
Делева, с. Тлумацького р-ну
48, 65, 138, 194, 195, 633,
636, 654, 656-660, 663, 669,
673, 677, 681, 691, 700, 759,
1101, 1134
Делева, с. Товмацького р-ну.
Див. Делева, с. Тлумацького
р-ну
Делієве (Деліїв), с. Галицького
р-ну 65, 67, 72, 75, 78, 86,
90, 92, 103, 105, 111, 141,
177, 196, 238, 239, 622, 624,
645, 647, 664-666, 670, 674,
677, 713, 717-719, 727, 732,
742, 766, 768, 770, 781, 788,
1092, 1142
Деліїв, с. Жовтневого
(Єзупільського) р-ну. Див.
Делієве, с. Галицького р-ну
Деліївський, ліс 156, 238
Делятин, смт Надвірнянського
р-ну 51, 71, 81, 88, 115, 117,
139, 158, 217, 232, 234, 436,
811, 813, 817, 818, 820, 821,
825, 860, 870, 872, 873, 887-

889, 904-906, 915, 916, 920, 925, 927, 941, 942, 945, 951, 956, 957, 970, 1024, 1037, 1039, 1071, 1076, 1096, 1100, 1103, 1104, 1118, 1133

Делятин, м. Яремчанського р-ну. *Див.* Делятин, смт Надвірнянського р-ну

Делятинський (Делятин), р-н. *Див.* Яремчанський, р-н

Деляшин Юрко 335

Дементів Макар Ем., інсп. 357

Деменьків, зав. РВНО 668

Демешків, о/у РВ УМДБ 760

Демешко, зав. культосв. 708

Демешко, упов. РК КП(б)У 693, 736, 806

Демешко М. Ол., дир. МТС 772

Демків Дмитро Юркович (Юрійович), гол. ревіз. ком. 774

Демків Домна (“Мотря”) 1057, 1066, 1090

Демків Микола 421

Демків Олекса 209

“Демко”, рой., зах. у полон 1019

Демська Ніна П., секр. РК КП(б) У, заст. гол. ДВК 298

Демчук Дмитро Юрка, секр. с/р 682

Демчук Іван 525

“Дем’ян”, підп. *Див.* Когутяк Володимир

Дем’янек Василь 210

Дем’янець Марія 473

Дем’яник Микола Іванович, бриг. к-пу 731, 773

Дем’янчук [...] 126

Дем’янчук Василь 126

Дем’янчук Люся 126

“Денис”, рай. реф. СБ (5). *Див.* Катамай Ярослав Васильович

“Денис”, рай. субреф. СБ, рай. реф. СБ, рай. пров. (8) 629, 1065, 1090

Денчиця, прис. с. Долина Тлумацького р-ну 656

Денщиків, інсп. 725

Депутат Василь Дмитрович (“Граніт”, “Осип”, “Остап”) 20, 34, 79, 85, 136, 983, 989, 990, 996-999, 1003, 1004, 1006, 1009, 1060, 1090

Депутат Михайло 102

Деревлянко Ольга, лікар 683

Дерев’янка, з с. Битків 932

Дерев’янка, нач. лісопункту 904

Дерев’янка Степан Васильович (“Клим”, “Соловей”) 1066

Дерев’янка Юстина, уч. 960

Деренович Антон (“Черник”) 1061, 1090

Деренько Гринь 84

Деренько Дмитро 84

“Деркач”, рай. пров. *Див.* Онуфрак Онуфрій Васильович

“Деркач”, рай. реф. СБ, бул. *Див.* Зеленчук Михайло Юрійович

Деркач Антін (“Залізник”) 207

Дехтяр, політінсп. 360

Дехтяр, секр. с/р 161

Дехтяр Настя 315

Дехтяр Павліна О., комс., секр. ДВК 298

Децюк, гол. ревіз. ком. РК КП(б)У 959

Дельцов, о/у, нач. ІБ 842

Джанджалас Євстахій Петрович (“Вихор”, “Ігор”) 1059, 1090

- Джезказган, м. (Казахстан) 1140
- Джезказганські, табори 1139
- Джезказганський, р-н Кара-гандинської обл. 1097
- Джигринюк Володимир 17, 32
- Джіврів Василь 760
- Джогера Анна 822
- Джогера Настуня 824
- Джурин (Джурін), секр. РВК 170, 621
- Джус Іван, ст. інстр. 362
- Джус Федір 278
- Дзвиняч, с. Богородчанського р-ну 56, 59, 93, 106, 117, 171, 217, 219, 220, 227, 813, 833, 846-848, 869, 873, 898, 905, 939, 944, 949, 1094, 1117, 1145
- Дзвиняч (Дзвіняч), с. Солотвинського р-ну. *Див.* Дзвиняч, с. Богородчанського р-ну
- “Дзвін”, ком. СКВ, рай. військ. реф. *Див.* Савчин Петро Михайлович
- “Дзвін”, рай. госп. реф. *Див.* Юркевич Броніслав Іванович
- “Дзвінка”. *Див.* Левицька Віра (Ольга)
- Дзвінковська Олена 346
- “Дзвінчук”, обл. вій. реф. *Див.* Белейович Іван
- “Дзвони”, кур. ТВ-22 УПА 1078, 1089, 1090, 1103, 1110, 1111, 1115, 1121
- Дзвоник Микола Петрович (“Чумак”, “Калина”) 1063, 1090
- Дзебій Ірина, ст. інсп. від. 569
- Дзенків Анна 270
- Дзеньків Вас. 490
- Дзебчук Н. К. 883
- Дзепчук Марія, комс. 854
- Дзибанов, нач. РВ УМДБ 565
- Дзирик Василь 276
- Дзібій Олекса 280
- Дзіковський Петро 290
- Дзілінська Анна 161
- Дзілінський Михайло 154
- Дзіндза Володимир с. Миколи, нач. ст. 887
- Дзінка Михайло 675
- Дзінковський Тимко, секр. парт. орг., гол. с/р 763, 766, 769
- Дзінька Петро с. Дмитра, гол. с/р, гол. к-пу 681, 731
- Дзіньків Параска 315
- Дзундза Іван 271
- Дзьоба Андрій 702
- Дзьоба Іван с. Степана, б. стр. 660
- Дзьоба Роман с. Івана 660
- Дзьобак Василь, гол. зем. гром. 770
- Дзьобенко Марія М., учит. 684
- Дзюбан Семен Д., гол. бух. 569
- Дзюбан Слава, секр. від. 569
- Дзюбан Степан, гол. бух. 360
- Дзюбик Юлія, ст. інсп. 360
- “Дзюньо”, пвх, надр. реф. проп., бул. *Див.* Костик Йосип Іванович
- Дибенко Василь, дир. з-ду 143
- “Дивний”, стан. 230
- Диданов, ком. г-ну, ст. л-т 365
- Дидик Осип 99
- Дидич Антон (“Голуб”) 228
- Дидич Петро с. Івана 555
- Дикун Іван, з с. Ворона 100
- Дикун Іван, з с. Ляхівці 291
- Дикун Іван с. Семена 802
- “Дикунка”, рай. реф. жін. *Див.* Петровська Ольга Аверкіївна

Димушко Іван 105
 “Дир”, рай. пров. (ч. 8). *Див.*
 Романович Яків Миколайович
 “Дир”, рай. реф. СБ (ч. 1) 1058, 1091
 “Дир”, рай. реф. СБ (ч. 2) 1059, 1091
 Дирда-Маланій Богдана Іванівна (“Богуславна”) 1064, 1091
 Дирда Ольга Іванівна (“Десна”, “Оленка”, “Оришка”) 1056, 1091, 1162
 Дисько, гол. с/р 901
 Діброва, ліс (біля с. Підгороддя) 122
 “Діброва”, надр. пров. *Див.* Іванішак Михайло
 Діброва (Дуброва), с. Богородчанського р-ну 135, 154, 157, 180, 182, 185, 193, 207, 208, 214, 232, 238, 309, 319, 344, 384, 413, 419, 421, 436, 466, 467, 469, 472, 526, 1104
 Діброва (Дуброва), с. Тлумацького р-ну 86, 702, 703
 Дівнич, о/у РВ УМДБ, л-т 880, 881, 883
 Дівнич Марія 70
 Дівнич Олена 70
 Дідик, о/у РВ УМДБ, мол. л-т 435, 470, 565
 Дідик Василь, заст. гол. с/р 771
 Дідов Федор Я., зав. від. РВК 567, 569, 611
 Дідур Федор 461
 Дідух Анна 386
 Дідух Василь 276
 Дікман Рая Володимирівна, зав. аптеки 375
 Ділейчук Анна 288
 Ділок, ліс 882
 Ділок, прис. с. Пнів Надвірнянського р-ну 129
 Дім’яник Іван 802
 Дічишин Іван Петрович, гол. с/р 771
 Дмитраков Дмитро П., зав. торг. від. 354
 Дмитраченко, політрук МТС 441
 Дмитречко Кирило Дмитрович (“Грім”) 1070
 Дмитриченко, нач. РСС 454
 Дмитришин Микола І, учит. 686
 Дмитрів Яків 511
 Дмитро, хованець 937
 “Дмитро”, надр. реф. проп. 1056, 1091
 Дмитро (“Блакитний”) 275
 Дмитрович Франко Антонович, інстр. 722
 Дмитрук Василь 69
 Дмитрук Мих. 461
 Дмитрук Михайло, з с. Фітьків 898
 “Дніпрова”, рай. реф. проп. *Див.* Чемерис Ольга Семенівна
 Дніпровой, слід. РВ УМВС 217
 Дніпропетровськ, м. 358, 982
 Дніпропетровська, обл. 1092, 1093
 “Дністер”. *Див.* Шидловський Іван Миколайович
 “Дністер”, куц., захоп. у полон. *Див.* Волошин Дмитро Петрович
 Дністер, р. 73, 156, 165, 213, 484, 514, 624, 654, 655, 695, 701, 702, 708, 1079, 1083, 1091

“До чину”, підп. в-ня 1094
Добженецький Іван, бриг. к-пу
951
Добренко Марія 123
Добрівляни, с. Станіславського
р-ну. *Див.* Добровляни, с.
Тисменицького р-ну
Добровляни (Добрівляни), с.
Тисменицького р-ну 73, 80,
83, 106, 114, 120, 124, 132,
138, 142, 150, 152, 155, 156,
178, 180, 203, 207, 209, 210,
218, 230, 236, 237, 255, 272,
274, 292, 293, 305, 309, 313,
315, 319, 320, 323, 325, 327,
329, 330, 334, 335, 337, 341,
360, 365, 368, 377, 385, 408,
422, 482, 490, 525, 564, 566,
617
Добровольський, зав. ЗАГС
216
Добровольський Пилип
Дмитрович, бух. РВНО 724
Добровольський Роман 62
Добровський Василь 183
“Добромир”, надр. реф.
проп. *Див.* Сміжак Лазар
Антонович
Добротів, с. Ланчинського
р-ну. *Див.* Добротів, с.
Надвірнянського р-ну
Добротів, с. Надвірнянського
р-ну 58, 60, 61, 72, 75, 130,
167, 225, 226, 813, 820, 834,
835, 844, 850, 887, 914, 938,
948, 1015, 1024, 1029, 1032,
1033, 1034, 1037, 1039, 1042,
1086, 1093, 1100
Добротін П. В., чл. ком. ОК
КП(б)У 492
“Довбня”, підп., захоп. у полон
64

“Довбня”, стр. 639
“Довбня”, стр. УПА 125
“Довбня”, стр. *Див.* Ковальчук
Василь
“Довбуш”, підп. *Див.* Микицей
Іван
“Довбуш”, проп. 618
“Довбуш”, пов. пров., рай.
пров., надр. орг. реф. *Див.*
Козак Петро Панькович
“Довбуш”, сот., кур., рай. пров.,
пов. орг. реф., надр. реф.
СБ, сотн. *Див.* Гринішак Лука
Михайлович
Довбушанка, г. 1104
Довган Петро 48
Довган Тетяна 388
Довган Я. 15, 30, 1086, 1106, 1118
Довге (Довга), с. Тисмениць-
кого р-ну 100, 102, 103, 139,
140, 150, 196, 197, 239, 621,
622, 633, 635, 647, 648, 669,
679, 680, 691, 693, 762, 804,
805, 1010, 1103, 1110, 1113,
1114, 1121, 1122, 1130,
1143, 1147
Довгий, зав. каф. 506
Довгий Іван 271
Довженко Семен Іванович,
заст. нач. РВ УМВС, л-т 888,
943
Дожданюк Дмитро 275
Дожданюк Михайло 275
Доксир Іван, дир. МТС 143
Долгачов Дмитро, нач. від. РВ
УМВС, заст. нач. РВ, нач. РВ,
к-н 717, 803
Долина, м. 435, 1135
Долина, с. Тлумацького р-ну
48, 86, 182, 631, 654-656,
658-660, 669, 671, 673, 677,
681, 691, 706, 742, 804,

Долина, с. Товмацького р-ну.
Див. Долина, с. Тлумацького
 р-ну
 Долинський Микола 930
 Доляни, с. Городоцького
 р-ну Львівської обл. 1126
 Долішна Анна 270
 Долішна Настя 270
 Долішній Василь 152
 Долішній Василь, з с. Підлужжя
 346
 Долішній Мих., з с. Підлужжя
 333
 Долішній Михайло, з с.
 Колодіївка 490
 Долішній Олекса 490
 Долішній Ю. 186
 Долішний Юрко, з Колодіївка
 161, 332
 Долчук Володимир Васильович
 ("Петро") 80, 829, 1067,
 1091
 Долчук Ярослав Миколайович
 ("Нечуй") 1059, 1092
 Домбрович, ком. г-ну, мол. л-т
 881
 Домбровський Іван, дир. МТС
 730
 Домешка, ком. ІБ 761
 Доминюк Анна 164
 Домойко Роман 588
 "Дон", б-к. *Див.* Середюк Петро
 Васильович
 "Дон", куш. 239
 "Дон", стан. 640
 "Дон", "Грізний", підрай., вий.
 з пов. 113
 Донбас (Донецький [вугільний]
 басейн), регіон 103, 140,
 143, 144, 149, 163, 205, 220,
 228, 250, 299, 322, 361, 382,
 402, 482, 515, 527, 531, 558,
 610, 611, 648, 662, 670, 672,
 760, 815, 914, 932, 957
 "Донбас", крип. *Див.* ОУН,
 Станиславівський надр-н
 "Донець", рай. госп. реф., рай.
 пров. (9, 12). *Див.* Бойчук
 Василь Петрович
 Донець Назар М., дир. МТС
 441, 580,
 Донецьк, м. 1129
 Донецька, обл. 1077
 Донецький, ком. полку, полк.
 317
 Донченко, зав. від. ОК КП(б)У
 396
 Дора, с. Яремчанського р-ну
 (тепер у скл. смт Яремче)
 139, 217, 226, 818, 824, 828,
 833, 835, 845, 848, 849, 889,
 890, 902, 919, 923, 934, 965,
 1133
 Доранюк Михайло Петра, гол.
 зем. ком. 682
 "Дорога", підп. 233
 Дорогів, с. Галицького р-ну 73,
 76, 93, 137, 148, 158, 161,
 172, 180, 183, 218, 246, 275,
 283-285, 318, 364, 376, 379,
 399, 415, 424, 432, 435-438,
 451, 452, 457-459, 461, 463,
 467, 472, 473, 475, 476, 481,
 482, 529, 530, 553, 555, 597,
 608, 1128
 "Дорош", підп., зах. у полон
 103
 "Дорош", рай. пров. *Див.*
 Нагорняк Йосип Дмитрович
 "Дорош", рой. 233
 "Дорош", чл. Проводу ОУН. *Див.*
 Дужий Петро Атанасійович
 "Дорошенко", б-к. *Див.* Білусяк
 Петро Миколайович

“Дорошенко”, б-к СБ 126, 127, 259, 260, 265
Дорошенко Михайло Іванович, нач. РВ УНКВС (УМВС), к-н 171, 623, 664, 669, 712, 716
Дорошенко Доня 328
Дорошенко Настя, маш. 338
Дорошенко Я. 16, 31
Дошак Михайло, фінаг. 769
Драбенчук М., секр. РВ УМДБ 435
Драбинянка (Дробонянка), ліс 154, 180
Драганчук Явдоха 279, 280
Драгін, II-й секр. РК КП(б)У 520, 546-548
Дрогомирчани (Дрогомирчани), с. Тисменицького р-ну 65, 73, 84, 115, 132, 203, 204, 232, 237, 369, 383, 401, 555, 602, 609, 983, 985-987, 993-995, 997, 1000, 1002, 1132
Драгуляк, гол. с/р 861, 862
Драненка, ліс 206
Дреус, з РСС 901
Дригіна Анна Григорівна, інсп. 725
“Дріт”, стан. 231
Дровнич, г. 553
Дрогобицька, округа ОУН. *Див.* ОУН, Дрогобицький окр. провід
Дрогобицька, обл. (тепер у складі Львівської обл.) 1141
Дрогобицька Марія, стат. 900
Дрогобицька Олена, з РСС 901
Дрогобицька Софія д. Михайла, уч. 960
Дрогобич, м. 15, 16, 30, 31
Дрогомирецька Варвара 210

Дрогомирчани, с. Лисецького р-ну. *Див.* Драгомирчани, с. Тисменицького р-ну
Дронюк Олекса 858
Дронюк Палагна 824, 858
Дроняк, упов. 146
Дроняк Василь Мик., зав. моб. від. 354
“Друк”, стан. *Див.* Вінтоняк Степан
Друк Василь 227
Друк Микола 472
“Дуб”, б-к ОЕВ. *Див.* Кухійстер Федір
“Дуб”, куш. 229
“Дуб”, куш., захоп. у полон, зрадник 68, 81
“Дуб”, куш., рай. пров. *Див.* Вадюк Антін Васильович
“Дуб”, міськ. госп. реф. 1070
“Дуб”, підп., вий. з пов. *Див.* Шіляк Іван Федорович
“Дуб”, рай. військ. реф. *Див.* Рабинюк Василь Романович
“Дуб”, рай. госп. реф., надр. госп. субреф. *Див.* Штогрин Степан
“Дуб”, рай. пров. *Див.* Вадюк Антін Васильович
“Дуб”, стр. 1028
“Дуб”, стр. СКВ 134, 1003
Дуба (Дуби), с. Перегінського р-ну. *Див.* Дуба, с. Рожнятівського р-ну
Дуба (Дуби), с. Рожнятівського р-ну 949
“Дуба”, чота 641
Дубей Михайло 735
Дубель Михайло Онофра (“Крига”) 236
Дубель Олекса 468
Дубина, прис. с. Нивочин Богородчанського р-ну 381

“Дубина”, стр. 156

Дубівці, с. Галицького р-ну 16,
31, 65, 75, 78, 81, 86, 91, 99,
102, 104, 107-109, 111, 140,
195-197, 283, 622, 637, 642,
645, 647, 648, 670, 672, 691,
692, 697, 709, 713, 714, 717,
718, 727, 729, 730, 732, 733,
740, 741, 760, 762, 763, 766,
769, 776, 777, 781, 783, 786,
795, 805, 1099, 1103, 1104,
1136

Дубівці, с. Жовтневого р-ну.
Див. Дубівці, с. Галицького
р-ну

Дубінка, зав. РСС 669

Дубішак Юстина д. Василя 952

Дубний Михайло Миколайович
 (“Левко”, “Л-17-7”) 226, 233,
843, 1069, 1092

Дубницька Олена 72

Дубницький Дмитро 273

Дубовий (Дубович) Олекса М.,
адвокат 688, 727

Дубовик, секр. РВК 435

“Дубок”, б-к ОВ 241

“Дубок”, рай. реф. проп. *Див.*
Процюк Михайло Петрович

Дубрівки, ліс 704

Дубров Іван, рай. прокур. 195,
669

Дуброва, ліс 157, 182

Дуброва, с. Богородчанського
р-ну. *Див.* Діброва, с.
Богородчанського р-ну

Дуброва, с. Товмацького р-ну.
Див. Діброва, с. Тлумацького
р-ну

Дуда, з с. Вікняни 659

Дудакало (Дудукало) Іван
Петрович, зав. від. РК КП(б)
У 450, 869, 871, 940

“Дуденка”, сотня 55

Дуденко Надія, ст. інсп. 569

Дудик Дем’ян, ставн. 690

Дудикевич, вислуж. 824

Дудій Василь 662

Дудій Григор 662

Дудій Дмитро 802, 803

Дудій Петро 662

Дудін, ком. групи, ст. с-нт 703,
704

Дудзяний Микола Онуфрійович
 (“Гора”) 167

Дудка Михайло Іванович, бух.
723

Дудки, ліс 705

Дудко, II-й секр. РК КП(б)У 625,
668

Дудчак Анна 341

Дудчак Василь, зав. артілі 729

Дудчак Дмитро. *Див.* Глуханюк-

Дудчак Дмитро Семенович

Дудчак Дмитро 932

Дудчак Микола, “істребок” 159

Дудчак Михайло Васил., гол.
кооп. 1032

Дудчак Петро, гол. зем. гром.
770

Дудчаковська Марія, ж. куш.
802

Дутчаковський Осип (“Орлик”)
239, 709

Дужий Микола Атанасійович
 (“Мирон”, “Колос Іван”,
“Вировий”) 850

Дужий Петро Атанасійович
 (“Панасенко”, “Аркадій”,
“Віталій”, “Дорош”) 850

Дуленко, II-й секр. РК КП(б)У
1029

Дуляк Дмитро С., гол. с/р 386
“Думка”. *Див.* Гаврилюк Степан
Данилович

Думка, прис. с. Одаїв Тлумацького р-ну 654, 658, 1134
Думка, прис. с. Олеша Тлумацького р-ну 653, 655
Думка Микита, доц. 506
“Дунай”, ком. ТВ-22, окр. орг. реф., окр. реф. проп., окр. пров., пор. *Див.* Трач Богдан Іванович
“Дунай”, рай. госп. реф. *Див.* Шибунчак Іван Васильович
“Дунай”, стр. 465
Дунянко Антон 387
Дуранович Анна 315
Дуркач Михайло (“Річка”) 238
Дутка Василь 209
Дутка Магдалина 209
Дутко, II-й секр. РК КП(б)У 171
Дутко, нач. РВ УМВС 171
Дутчак Антось 824
Дутчак Василь Олексійович (“Старий”, “Сірий”) 1062, 1092
Дутчак Іван 663
Дутчак Михайло 666
Дутчак Михайло (“Пісня”) 239
Дутчаковський Осип (“Орлик”) 239
Дутчин Володимир (“Моряк”) 125
Дутчин Володимир Степанович (“Чорноморець”) 828, 848, 1066, 1092
“Дух”, рай. пров. *Див.* Маланюк Василь Степанович
Духович Василь Семенович (“Синиця”, “Грім”, “Звенислав”, “Степан”, “Сувенір”) 1054, 1092, 1150
Духович Іван 485
Духович Марія Микитівна (“Ольга”) 559, 1055, 1093, 1162

Духович Олена ж. Василя 387
Духович Прокіп Омелянович (“Іван”, “Петро”, “Дар”, “Мар’ян”, “Ч-2”, “2-2”, “254”, “132-Б”) 1055, 1093, 1165, 1168
Духович Юстина 386
Дюмін Сергій М., ветлікар 772
Дяків, гол. с/р 771
Дякович Василь 804
Дяконова Л. М., чл. ревіз. ком. РК КП(б)У 939
Дякун Іван 609
Дяченко, енкаведист 204
Дяченко Б., зав. від. РК КП(б)У 869
Дяченко Василь Юрійович (“Кіс”) 828, 1069, 1093
Дяченко Дмитро, б. стр. УПА 1020
Дяченко Іван 271
Дяченко Зіна, учит. 684
Дяченко Михайло Васильович (“Славобор”, “Гомін”, “Марко Боеслав”, “М. Б.”, “БС-2”, “Б-333”, “738”) 15, 24, 30, 39, 1054, 1094, 1139, 1117, 1138, 1151, 1163, 1165, 1167
Дячишин Дмитро Васильович (“Січовик”, “Промінь”) 1059, 1094
Дячишин І. 186
Дячишин Петро 186
Дячук Петро, гол. зем. гром. 771

Е
“Е-143”. *Див.* Козакевич Михайло Матвійович
“Евген” (“Євген”), стан. 81
“Евген”, надр. реф. проп. *Див.* “Євген”, надр. реф. проп.

Європа. *Див.* Європа
Елькова Катерина, нач. пас-
порт. столу 362
“Еней”, б-к ОВ 238
“Еней”, міськ. реф. проп. *Див.*
Козак Михайло
“Еней”, рай. реф. СБ. *Див.* Вів-
чаренко Роман Андрійович
Ерстинюк Федір 687
Есбісти. *Див.* ОУН, СБ
Еспанія. *Див.* Іспанія

Є

“Євген”, надр. реф. проп. *Див.*
Заславський Богдан Семе-
нович
“Євген”, пов. реф. проп.,
надр. реф. проп. *Див.* Магас
Михайло Іванович
Євладенко, І-й секр. РК ЛКСМУ
713
Євреї 50, 169, 170, 171, 193,
214, 216, 355, 359, 362, 363,
364, 395, 396, 404, 405, 443,
506, 566, 569, 580, 623, 679,
683, 689, 718, 719, 721, 726,
728-730, 832, 858, 861, 903,
904, 982, 994, 1028, 1029
Європа 212, 405, 967
Єзежонска Віра Павлівна, зав.
держбанк 771
Єзупіль (Жовтень, Жовтневе),
сmt Тисменицького р-ну 207,
214, 285, 321, 488, 513, 530,
598, 621, 670, 672, 713, 714,
717-719, 727, 730, 741, 742,
767, 769, 772, 786, 1052,
1071, 1077, 1098, 1100,
1107, 1110, 1116, 1118,
1124, 1126
Єзупільський (Жовтневий), р-н
(тепер у skl. Тисменицького

р-ну) 15, 16, 18, 31, 33, 65,
74, 76, 91, 92, 94, 96, 119,
120, 140, 141, 147, 150, 158,
160, 162-164, 167, 168, 177,
179, 181-183, 185, 186, 194-
197, 207, 213, 214, 265, 270,
285, 321, 336, 344, 401, 407,
411, 412, 423, 424, 460, 598,
621, 622, 624, 637, 638, 640,
642-648, 652, 670, 671-674,
677, 691, 692, 695-697, 699,
700, 706, 709, 712, 714, 716,
718, 720, 723, 726-730, 732-
735, 738, 740-742, 745, 747,
748, 757-760, 762, 763, 765-
767, 769, 772, 776-781, 783,
785, 786, 789, 791, 792, 795,
801, 802, 805-807, 929, 930,
938, 967, 991, 998, 1062,
1077, 1081, 1082, 1084,
1088, 1089, 1090, 1092, 1095,
1098, 1099, 1103, 1104, 1109,
1110, 1117, 1118, 1122, 1123,
1131, 1132, 1135, 1136, 1140,
1142, 1148
Єзупільщина 57, 619-622, 624-
626, 1165, 1167, 1178
Елесеєва Анна, секр. РСС 688
Елізаров, гол. інж. 403
Елфімов Г. І., чл. РК КП(б)У 940
Емільянов, заст. уповмінзаг
728
Еремягін (Еремигін) С. Г., секр.
ОК КП(б)У 492, 962
Еретенюк Іван с. Василя 1039
Еретенюк Іван с. Михайла 1035
Еретенюк Микола с. Василя
1035
Еретенюк Микола с. Михайла
1039
Еретенюк Федір с. Василя
1035, 1039

Єрмарков, секр. парт. орг. 766
Єрмеґійнов (Єрмелінов), заст.
нач. РВ УНКВС (УМВС) 171,
623
Єрмелічев Михайло Семенович,
нач. рай. міл., заст. нач. РВ
УМВС, секр. парт. орг. РВ,
ст. л-т 712, 716, 766
Єрофеїв (Єрофєєв), нач. ВББ
УМВС, о/у РВ УМДБ, л-т 884,
885, 914, 943
Єрошенко Іван, гол. агр. 724
Єсевич Ліда, зав. бази 444
Єфименко Єлизавета, зав.
сект. РК ЛКСМУ 941
Єфімов Володимир Мих., І-й
секр. РК ЛКСМУ 355, 397
Єфлонов, заст. нач. РВ УМВС
563

Ж

Жаб'є, с-ще. *Див.* Верховина,
сmt
Жаб'євський (Жаб'ївський),
р-н. *Див.* Верховинський,
р-н
Жабін Дмитро Микитович, нач.
РВ УМДБ, к-н 679
Жаворонков, кер. політшк. 912
“Жар”, надр. реф. СБ, окр.
реф. СБ, хор. *Див.* Гаврилук
Степан Данилович
Жарський Василь 663
Жбир, ліс (ур.) 180, 185, 207,
227, 343, 385, 419, 436, 466,
467, 1099
Жданов, рад. діяч 907
Жебрач, прис. с. Волосів
Надвірнянського р-ну 885
Жевакіна К. Ф., ІІІ-й секр. РК
ЛКСМУ 397
Жеребенко, о/у РВ УМДБ 527

Жерок, гол. к-пу 603
Жибак, гол. к-пу 731
Жигадлов Є. Г., дов. ос., чл.
бюро РК КП(б)У 853, 929
Жигун Дмитро 803
Жиди. *Див.* Євреї
Жидун Василь Іванович
 (“Сокіл”, “Бистрий”) 1094
Жилюк Анна 419
Жилюк Марія 462
Жимс Михайло Іванович, заст.
зав. уповмінзаг 728
Жирак Василь 1005, 1008
Жирак Іван, стр. СКВ 1007
Житомирська, обл. 1089
Житомирщина 190
Жмеринка, ст. Вінницької обл.
982
“Жовтень”, пвх. вд. 618
Жовтень (Жовтневе, Жовтне-
вий), райцентр. *Див.* Єзупіль,
сmt Тисменицького р-ну
“Жовтневий”, агент-бой. *Див.*
Шкварило Остап Степано-
вич
Жовтневий, р-н. *Див.* Єзупіль-
ський, р-н
Жовтневий (Єзупільський) (ч. 5),
РПОУН. *Див.* ОУН, Жовтневий
(Єзупільський) РП
Жолинська Марія 105
Жолобчук Антін Миколайович
 (“Галайда”) 263, 265
Жолобчук Дмитро М. 883, 897
Жолобчук Михайло А. 881, 897
Жолобчуки, з с. Зелена 900
Жуда Дмитро 761
“Жук”, б-к ОП 136
“Жук”, рай. пров. *Див.* “Черник”
 (“Жук”)
“Жук”, рай. пров. *Див.* Шква-
рило Остап Степанович

“Жук”, рай. пров. 1064
 Жур, о/у РВ УМДБ, ст. л-т 252,
 884-886, 914, 943
 Журавська, зав. каф., доц. 506
 Жураки, с. Богородчанського
 р-ну 21, 35, 49, 70, 71, 95,
 171, 216, 227, 229, 419, 808,
 812, 815, 822, 827, 833, 835,
 836, 840, 843, 845-847, 849,
 877-879, 905, 947, 1137,
 1138, 1145
 Жураки, с. Солотвинського
 р-ну. *Див.* Жураки, с. Бого-
 родчанського р-ну
 Жураківський Іван 815
 Жураківський Осип 527
 Жураковська Марія Олексіївна,
 лаб. 728
 Жураковський Петро
 Антонович, секр. комс. орг.
 715
 “Журба”, міськ. пров. *Див.*
 Савчак Дмитро Олексійович
 “Журба”, надр. тех реф. проп.
Див. Мазурик Іван
 “Журба”, рай. субреф. СБ. *Див.*
 Бойчук Іван Михайлович

З

“З”, ком. СКВ 134
 З., роб. з-ду 404
 “З”, стр. 381
 Забереж, вул. м. Надвірна 129
 Забережа, с. Лисецького
 р-ну. *Див.* Забережжя, с.
 Богородчанського р-ну
 Забережжя (Забережа), с.
 Богородчанського р-ну 60,
 79, 89, 95, 99, 110, 124, 131,
 201, 205, 206, 208, 210, 229,
 237, 274, 275, 277, 283, 284,
 286, 382, 525, 528, 548, 602,
 985, 992, 997, 998, 1000,
 1002, 1003, 1005, 1007,
 1008, 1079, 1084, 1085,
 1123, 1127, 1143
 Забитовський Іван 675
 Забицький Михайло 762
 Забича (Забиче), част. с.
 Петрилів Тлумацького р-ну
 702, 703, 705, 785
 Забілий Руслан 27, 42
 “Забіяка”, б-к, захоп. у полон,
 провокатор. *Див.* Возний
 Іван Васильович
 Забіяка, дир. МТС 730
 “Забіяка”, ком. СКВ 67
 “Забіяка”, рай. орг. реф. *Див.*
 Олійник Василь Микола-
 йович
 “Забіяка”, рай. реф. СБ.
Див. Головатий Василь
 Степанович
 “Забіяка”, стр. 335
 Заброцький, з РВ УМДБ 459,
 462, 464-466, 471, 472
 Завада Остап 194
 Завадський Василь, гол. с/р
 1029
 “Заведії”, сотня ТВ-22 УПА
 1101
 “Завзятий”, сот., вий. з пов.
 845
 Завій, с. Калуського р-ну 263,
 264, 342, 382, 1100, 1109
 Завій, с. Перегінського р-ну.
Див. Завій, с. Калуського
 р-ну
 Завільша, прис. с. Угорники
 Станіславського р-ну 218
 Завітович Валентина
 Федорівна, інсп. 725
 Зав’ялов, зав. рай. фін. від.
 202, 455, 572

- Загайний Михайло ("Вихор") 239
- Загвіздь, с. Станіславського р-ну. *Див.* Загвіздя, с. Тисменицького р-ну
- Загвіздя (Загвіздь), с. Тисменицького р-ну 71, 73, 107, 117, 124, 133, 139, 142-144, 153, 156, 177, 182, 197, 219, 221, 237, 247, 270, 279, 280, 300, 313, 344, 362, 366, 368, 400, 412, 435, 438, 449, 487, 525, 563, 565, 570, 611, 616
- Загір, с. Сяноцького повіту (тепер у скл. Польщі) 1079
- Загір'я, с. Тлумацького р-ну 47, 48, 157, 167, 182, 632, 646, 655, 661, 706, 751, 759, 1140
- Загір'я, с. Товмацького р-ну. *Див.* Загір'я, с. Тлумацького р-ну
- Загоровський Іван с. Михайла, заст. гол., гол. РВК, чл. РК КП(б)У 891, 939, 945
- "Заграва", рай. реф. проп. 63, 1066, 1094
- Загородський, о/у РВ УМДБ 539, 607, 608, 610
- Заданюк, з РВК, м-р 855
- Зайцев А., III-й секр. РК КП(б)У 869, 940
- Зайцев Володимир, зав. від. РК КП(б)У 1029
- Зайчиков, I-й секр. РК КП(б)У 713
- Зайчук Петро Федора, гол. зем. ком. 680
- Закарпатська, округа ОУН. *Див.* ОУН, Закарпатський окр. провід
- Закарпаття 17, 32, 50, 88, 116, 128, 166, 234, 259, 812, 827, 830, 833, 846, 910, 1052
- Закерзоння 1074, 1112, 1127
- Заклінська Текля ("Хортиця") 1064, 1094
- Заклінський В., бух. практ. 362 "Закоханий", стр. СБ 658
- Закрівці, с. Коломийського р-ну 67, 157, 769, 775, 779, 1087, 1089, 1126
- Закрівці, с. Отинійського р-ну. *Див.* Закрівці, с. Коломийського р-ну
- Закруглик, ліс 759
- Закупа Л., секр. РК ЛКСМУ 1029
- "Зелені", сотня ТВ-22 УПА 1101
- Залеський В., секр. РК ЛКСМУ 941
- "Залізний", підп. 157
- "Залізни", сотня ТВ-22 УПА 193, 1115, 1119
- "Залізняк", ком. б-ки 813
- "Залізняк", кур. харч. *Див.* Деркач Антін
- "Залізняк", рай. військ. реф. 1058
- "Залізняк", рай. реф. проп. *Див.* Федунік Іван Тимофійович
- "Залізняк", стр., зах. у полон 1020
- Залінський Петро Мих., зав. від. 687
- Залісна Явдокія 473
- Заліський, секр. парт. орг. 767
- Заліський Дмитро, фінаг. 769
- Заліський Дмитро с. Василя 611
- Заліський Іван 471
- Заліщики, м. 504
- Заліщицький, р-н Тернопільської обл. 1124
- Залішук Василь 611

Залуква, с. Галицького р-ну 97,
 116, 122, 197, 221, 247, 254,
 274, 281, 283, 293, 322, 329,
 351, 367, 376, 387, 406, 434,
 437-440, 445-448, 451, 457,
 459, 463, 468, 476, 481, 504,
 508, 529, 553, 580, 588, 591,
 602, 610, 611, 1091, 1106,
 1120, 1129
 Замахов А. П., чл. РК КП(б)У 940
 Замкова, г. 283
 “Заморський”, сот. ТВ-23, вий.
 з пов. 1042
 Замрач, заст. нач. РВ УНКВС
 276, 278
 Замрій Анна, зав. парт. каб.
 355
 Замрій Василь Д., зав. друк.
 580
 Занога, ур. 1147
 Запопадько Захар Іванович,
 нач. РВ УМДБ, п/полк. 887
 Запоріжжя, м. 1141
 Запорізька, обл. 210, 573
 “Запорожець”, б-к ОВ. *Див.*
 Васютин Дмитро
 “Запорожець”, повст. 609
 “Запорожець”, вояк УПА, вий. з
 пов., “істребок”, нач. ІБ 141,
 151, 167
 “Запорожець”, рай. реф. СБ
 1064
 “Запорожець”, стан. 125
 Запоротило Микола Петрович,
 ред. рай. газ. 869
 Запотоцький Микола, інстр. РК
 КП(б)У 1029
 Запоточна Настя 125
 Запоточний Василь с. Івана
 863
 Запоточний Михайло, прац.
 банку 727
 Запуст, ліс 382, 470, 849
 Заремба Олекса, “сексот” 124
 Заріка, кут с. Вовчинець Ста-
 ніславського р-ну 228
 Заріка, част. м. Галич 245, 498
 Заріччя (Заріча, Заріче, Заріччя
 над Прутом), с. Надвір-
 нянського р-ну 60, 139, 141,
 151, 167, 217, 224-226, 232,
 808, 809, 812, 813, 820, 822,
 833, 835, 845-847, 849, 859,
 887, 889, 890, 904, 905, 920,
 925, 926, 949, 969, 970,
 1123
 Заріччя, с. Солотвинського р-ну
 (тепер у скл. смт Солотвин)
 101, 106, 125, 1074, 1075,
 1087
 Заріча, с. Яремчанського р-ну.
Див. Заріччя, с. Надвір-
 нянського р-ну
 Заріччя над Прутом, с. *Див.*
 Заріччя, с. Надвірнянського
 р-ну
 Заруб, поляна (яр) 703
 Заруба Петро с. Миколи 541
 Зарутка, кут с. Підпечери
 Тисменицького р-ну 156,
 227
 Заседко Федір, гол. с/р 451
 Заславський Богдан Семе-
 нович (“Тарас”, “Євген”,
 “М-24”, “Ч/ВК-14”) 1057,
 1095
 Засядволк Емілія, учит. 602
 Засяння (Посяння), регіон
 (тепер тер. Польщі) 368,
 628, 676
 Затварницька Марія 165
 “Захар”, інстр. НРП 1095
 Захаричев Микола Филипович,
 слід. РВ УМДБ, л-т 887

Захарій, інсп. РВНО 668
 Захарко, секр., зав. від. РВК 667, 726
 Захарченко, о/у РВ УМДБ 887
 Захарчук Роман, нач. ІБ 361
 Західна Україна. *Див.* Україна, Західна
 Західні українські області (землі). *Див.* ЗУЗ
 Заяцов, зав. від. РК КП(б)У 1034
 “Заяць”, стан., куш. зв., рай. пров. *Див.* Княгницький Михайло Миколайович
 “Заяць”, стр. *Див.* Остапович Петро
 Заяць Анна 666
 Заяць Дмитро 663
 Заяць Мартин 666
 Заяць Федор, заст. гол. с/р 771
 Заяць Федір Дмитрович, гол. с/р 770
 Збруч, р. 982
 Зварич Марія 702
 Зваричук Іван 469
 Зварищук Василь 100
 Зварчук Наталя 27, 42
 Зварчук Олександра 15, 30, 1086, 1106, 1118
 “Звенислава”, окр. реф. жін. *Див.* Скрентович-Лаврів Марія Антонівна
 Звенигородський, секр. парт. орг. 869, 940
 “Звірі”, сотня ТВ-22 УПА 193, 1125, 1146
 Зелена, с. Надвірнянського р-ну 55, 68, 69, 78, 115, 116, 118, 128, 133, 217, 220, 811, 821, 824, 825, 833, 841, 846, 847, 853-856, 869, 880-884, 897, 900, 903, 905, 910, 914, 917, 927, 929, 931, 932, 944, 969, 970, 973, 977, 1077, 1079, 1086, 1095, 1103-1106, 1117, 1131, 1132, 1137, 1138
 Зеленевиц Гриць 931
 Зелененко (Зельоненко), нач. РВ УНКДБ, заст. гол. ДВК 298, 319
 “Зелений”. *Див.* Козакевич Михайло Матвійович
 “Зелений”. *Див.* Синенко Іван Павлович
 “Зелений”, міськ. реф. проп. 1070
 Зелениця, прис. с. Зелена Надвірнянського р-ну. *Див.* Черник, с. Надвірнянського р-ну
 Зеленичка, пол. 882
 Зеленський, гол. РВК 170, 621
 Зеленський, р-н. *Див.* Надвірнянський, р-н
 Зеленчук Дмитро 128
 Зеленчук Михайло з с. Молодків, агент 60
 Зеленчук Михайло Юрійович (“Деркач”) 15, 30, 1068, 1095, 1114
 Зеленчук Юрко 128
 Зелінська Софія 291
 Зелінський Гаврило 224
 Зелінський Микола 290
 Зелінський Микола, бух. 359
 Зелінський С., І-й секр. РК КП(б)У 1029
 Зельманович Іван 273
 “Зена”, рай. субреф. УЧХ 1095
 Зеньєльніков, завгосп РВ УМДБ, л-т 943
 Зенка, з с. Угринів Гор. 288

“Зенко”, рай. пров. *Див.* Салій
 Антон Дмитрович
 “Зенко”, рай. реф. СБ (1). *Див.*
 Бойчук Михайло Іванович
 “Зенко”, рай. реф. СБ (9), надр.
 реф. СБ. *Див.* Скрентович
 Іван Антонович
 Зенюк Марія 80
 Зенюк Ярослав (“Побитий”) 274
 Зеваківа Катерина Федор., чл.
 РК ЛКСМУ 355
 “Зимний”, стр. 1035
 “Зимова блокада” 20, 35
 Зібранівка, с. Снятинського
 р-ну 1103
 Зігун Василь, експ. 575
 Зімен Петро 271
 Зінич Павло 1026
 Зінковський, гол. с/р 777
 Зіняк Богдан 878
 “Зірка”, підп. 1006
 “Зірка”, рай. реф. жін. 1062
 Зламика Степан, завгосп 575
 Злидій Ів. Ст., заст. гол. бух. 363
 Злобін Олекса, секр. ДВК 859
 Злобін Олександр Григорович,
 дир. лісгоспу 904
 “Змії”, сотня ТВ-22 УПА 1103,
 1145
 “Знайда”. *Див.* Бурдин Степан
 Іванович
 “Знайда” (“Рос”), окр. госп.
 реф. 20, 35, 136, 344, 1054,
 1095
 “Зозуля”, б-к ОВ. *Див.*
 Кушнірчук Василь Онофра
 “Зозуля”, сан. УЧХ. *Див.*
 Чумбей Параня
 “Зозуля”, стр. *Див.* Катамай
 Василь

Зозуляк Іван 158
 Золота Липа (Липа), с.
 Тлумацького р-ну 86, 96,
 639, 640, 653, 654, 656, 658-
 660, 670, 691, 700-702, 707,
 771
 Золота Липа, с. Товмацького
 р-ну. *Див.* Золота Липа, с.
 Тлумацького р-ну
 Зоник Василь Івана, фінагент
 680
 “Зоня”, рай. реф. УЧХ.
Див. Андрійович Ганна
 Миколаївна
 “Зорич”, підп. 207
 “Зорій”, стр. СКВ. *Див.*
 Максимів Іван
 Зорій Василь 1005
 Зорій Марія 209
 “Зорян”, б-к СКВ 241
 “Зорян”, ком. рай. Л-гр. 619
 Зосюк Микола 858
 “Зуб”, зв’яз. КК. *Див.* Рогів
 Дмитро Васильович
 “Зуб”, підп. 210
 “Зуб”, рай. реф. проп. 1063,
 1095
 Зубаль Володимир, інсп. РВНО
 569
 Зубенова, бух. РСС 901
 Зубков, о/у, заст. нач., нач. РВ
 УМВС 203, 208
 Зубков, ком. г-ну, ст. л-т 174,
 317, 378, 380, 383, 470
 Зуборева Тамара, секр. РВНО
 906
 “Зубри”, кур. ВО-2 “Буг” 1088
 Зубченко, зав. від. РВК 1028,
 1034
 Зуб’як Василь 332
 Зуб’як (Зубяк) Оксана 210
 Зуєв, з р-ну 858, 859

ЗУЗ (Україна Західна) 17, 32,
248, 301, 347, 391, 432, 514,
530, 558, 570, 571, 574, 575,
667-669, 751, 907, 1045

Зузін, гол. рай. держстрах 170,
668

Зупій Міля 126

Зупко Марія 1019

Зусук Дмитро, гол. ревіз. ком.
772

Зюзін (Зузін), о/у РВ УМВС, ст.
л-т 170, 668, 700, 701, 704,
708, 762, 799, 804

Зюзін, тех. реф. РВ УМДБ, мол.
л-т 718

Зюзін Віра, фельд. 723

I

"І", кур. *Див.* "Іскра", сот., кур.,
сотн.

"І", стр. рай. Л-гр. 1005

ІБ ("істребітелі", "істребки",
"стрибки") 20, 21, 35-37, 45,
46, 51, 66, 71, 77, 83, 86, 88,
92, 114, 115, 123, 126, 127,
130, 139-143, 150-155, 158-
161, 163-169, 172, 173, 181,
183, 185, 192, 193, 196, 197,
205, 207-210, 213, 217, 219,
221, 230, 245-248, 288, 289,
291, 293, 296, 321-323, 327,
337, 343, 345, 351, 365-368,
383, 385, 388, 393, 399, 400,
407, 420, 426, 427, 433, 438,
441, 448, 459, 465, 468, 471-
474, 484, 488, 489, 498, 499,
522, 523, 529, 538, 539, 558,
567, 611, 612, 617, 624, 630,
631, 639, 648, 650, 653-655,
658, 661-664, 669, 670, 675,
696, 699, 704, 761, 763, 769,
788, 789, 793, 800, 801, 803,

808, 812, 816, 818, 822, 823,
834-836, 839-845, 847, 857,
858, 867, 877, 880, 881, 884,
885, 888, 895, 910, 914, 915,
944, 945, 970, 1011-1013,
1016-1019, 1023-1025, 1027,
1030, 1038, 1039

"Іван", б-к ОВ ОП 242

"Іван", б-к СБ 845

"Іван", рай. реф. СБ, рай.
пров. *Див.* Лесів Василь
Олександрович

Іван Іванович, заст. декана 506

Іване-Пусте, с. Борщівського
р-ну Тернопільської обл.
1115

Іваниківка, с. Лисецького
р-ну. *Див.* Іваниківка, с.
Богородчанського р-ну

Іваниківка, с. Богородчансь-
кого р-ну 51, 57, 59, 73, 79,
83, 89, 124, 131, 132, 134,
139, 146, 205, 206, 209, 247,
250, 275, 276, 286, 322, 376,
380, 383, 384, 386, 387, 415,
420, 470, 515, 517, 555, 581,
602, 611, 612, 992, 993, 997,
1000, 1002-1005, 1008

Іванилюк Василь ("Крук") 239

Іваницький Ілько 468

Іванишак Дмитро 1020

Іванишин Анна 528

Іванишин Анна Мих., учит. 685

Іванишин Іван с. Юрка, прац.
683

Іванишин Мих. 337

Іванишин Мих, зав. бази 363

Іванишин Петро Михайлович
("Баша", "Курява", "Крим",
"З", "К-4/22") 24, 38, 258,
261-266, 1054, 1096, 1149

Іванів, з РК ЛКСМУ 547

- Іванів Вас. 472
- Іванів Іван 344
- Іванів Микола (“Чорноморець”) 236
- Іванів Федір (“Нечай”) 238, 526
- Іванівці, с. Ланчинського р-ну.
Див. Іванівці, с. Надвірнянського р-ну
- Іванівці, с. Надвірнянського р-ну 834, 835, 885, 914, 915, 948
- Іваніцька Ольга 341
- Іванішак Михайло (“Байда”, “Доктор”, “Діброва”, “Богдан”, “420”) 22, 37, 851, 868, 1057, 1096
- Іванішин, міл. 170
- Іванішин Микола, гол. к-пу 774
- Іванішин Олекса 151
- Іванків Іван Михайлович (“Сорока”) 240
- Іванків Степан Михайлович (“Остап”) 264
- Іванків Юрко 815
- Івано-Франківськ (Станіслав, Станіслав, Станіславів), м. 14-16, 19, 29-31, 33, 42, 45, 47, 49, 50, 52-54, 56, 57, 60, 62, 63, 66, 70, 73, 74, 80, 81, 83-85, 87, 92-94, 96, 97, 100, 101, 104, 107, 108, 110, 112-114, 116-121, 124, 126, 127, 133, 143, 144, 147-149, 152-155, 159, 163, 166, 167, 173, 174, 175, 180, 182-184, 186, 187, 191, 192, 197, 198, 200, 201, 207, 211, 212, 214, 220, 222, 224, 225, 227, 231, 257, 260, 265, 269, 270-272, 274-276, 278, 280, 285-288, 290, 292, 299, 301, 302, 309, 310, 311, 317, 318, 320, 321, 323, 324, 327, 333, 335-337, 339, 342-344, 349, 350, 353, 358, 359, 361, 362, 367, 371-373, 375, 380, 381, 383, 385-387, 393, 399, 400-402, 404, 406, 408, 410, 412-415, 417-419, 420-424, 430, 433-435, 439, 447, 459-461, 481, 487-489, 494, 498, 506, 514-516, 523-526, 528, 530, 536, 556, 562, 566, 585, 598, 609, 614, 616, 617, 626, 634, 637, 640, 653, 690, 695, 710, 740, 758, 761, 762, 767, 781, 782, 809, 812, 819, 820, 822, 847, 864, 865, 874, 884, 889, 919, 927, 932, 983, 986, 987, 990, 992-994, 997-1002, 1005, 1006, 1008, 1017, 1024, 1026, 1036, 1038, 1052, 1072-1075, 1078, 1079, 1082, 1086, 1087, 1089, 1090, 1095, 1096, 1098, 1099, 1100, 1106, 1108, 1110, 1114, 1118, 1119, 1121, 1122, 1126, 1129-1133, 1135, 1136, 1138, 1139, 1148
- Івано-Франківська (Станіславська) обл. 13-14, 23, 27-30, 32, 33, 38-42, 579, 1045, 1071, 1073-1075, 1077, 1077, 1078, 1081-1083, 1085, 1091, 1092, 1094, 1097-1099, 1106, 1108, 1110, 1114, 1116, 1118, 1119, 1121-1124, 1126-1128, 1130, 1132, 1133, 1135-1138, 1141-1143, 1148
- Іванов, заст. нач. РВ УНКДБ 1019
- Іванов, о/у РВ УМДБ, ст. л-т, к-н 719, 768, 884-886, 914, 943, 130
- Іванов, офіцер РВК 896

Іванов Петро Антонович, секр.
парт. орг., дир. НСШ 766
Іванова А. П., секр., чл. РК
КП(б)У 688, 940
Іванотчак Микола Васильович
("Прут", "Дуб", "Бородач")
1096
Іваночко Вас. ("Хміль") 485
Іваночко І., зав. від. РВК 946
Іваночко Іван 225
Іванус ("Гудок"), б. харч., про-
вокатор 185
Іванус Дмитро с. Якова, "істре-
бок", ком. ІБ 158, 225, 227,
229, 246, 384, 388, 426, 465
Іванус Іван с. Якова, з РВ УМВС
564
Іванус Михайло с. Якова 612
Іванців Іван Михайлович ("Ігор")
263, 264
Іванців Йосип Іванович
("Виговський") 1065, 1096
Іванців Михайло Йосипович
("Блакитний") 1097, 1155
Іванюк Д., гол. с/р 435
Іванюсик, з РВ УМВС 564
Івасишин Василь, ком. ІБ 139
Івасишин Василь, комс. 421,
422
Івасишин Василь с. Миколи,
гол. ревіз. ком. 948
Івасишин Марія Мих., з с.
Підлужжя 490
Івасишин Марія, з с. Забережжя
525
Івасишин Мих. 490
Івасишин Михайло, з с.
Підлужжя 227, 229, 230, 234,
511
Івасишин Михайло с. Василя
227
Івасишин Тимко 449

"Івась", стр. РП 1019
Івасюк, "істребок" 968
Івасюк Михайло с. Дмитра 997
Івасюк Михайло Матвійович,
бриг. к-пу 774
Івасюта Федор, гол. с/р 680
Івашин Тимко 273
Івашків Юстина 228
Іващенко Г., кор. 417
Ігнатенко Лідія А., учит., секр.
ДВК 298
Ігнатовський І. В., слід. прокур.
573
"Ігор", б-к. *Див.* Іванців Іван
Михайлович
"Ігор", б-к ОЕВ 240
"Ігор", куш. 89, 94
"Ігор", куш., рай. реф. проп.,
рай. пров. (12). *Див.* Поварчук
Михайло Миколайович
"Ігор", рай. пров. *Див.*
Джанджалас Євстахій
Петрович
"Ігор", рай. реф. проп., рай.
пров. (8). *Див.* Дейнега
Петро Васильович
"Ігор", стан., куш., рай. реф.
проп. (9). *Див.* Яцейко
Степан Дмитрович
"Ігор", стр. 486
"Ігор", чот. 213, 214
"Ігор", "Мир", рай. пров. *Див.*
Ворона Василь Матвійович
Ігра Катерина ("Лебідь",
"Недоля") 1064, 1097
"Ідея і Чин", в-ня ОУН 480
Ізатенко, доп. 547
Ізотенко Микола, агр. від. с/г
569
Ілїн, І-й заст. нач. РВ УМДБ
565
Ільків Василь 275

Ільків Василь, з с. Братківці 1006
Ільків Дмитро 271
Ільків Марія 179
Ільків Микола с. Миколи 554
Ільків Михайло 275
Ільків Михайло, з с. Братківці 1005
Ільків Петро 179
Ільків Роман 528
Ільків Юрко 1035, 1039
Ільницький Василь 16, 17, 31
Ільченко Василь Михайлович, учит. 683
Ільчишин Йосиф Дмитрович, інсп. РВНО 723
Індик, II-й секр. РК КП(б)У 713, 787
Індик Володимир, секр. комс. орг. 715
Інтинські, табори 1108, 1114, 1133
Іркутські, табори 1077, 1122
Іроденко, з ДВК 858
Ісаєнко, упов. 857
Ісаков, упов., зав. від. РВК 510, 568,
“Іскра”, рай. субреф. СБ. *Див.*
Яськів Василь Григорович
“Іскра”, сот., кур., сотн. 49, 58, 127, 130, 132, 141, 151, 815, 824, 827, 830, 841, 848, 849, 1018, 1019, 1042, 1086, 1095, 1129
“Іскра”, стан. 65
“Іскра”, стан. госп. 1041
“Іскра”, стр. *Див.* Кузьмич Мирослав
“Іскра”, чот., вий. з пов., а/б. *Див.* Козієвич Богдан
“Іскра”, “Петро”, рай. реф. СБ 1063, 1097

Іспанія (Еспанія) 818
“Істребітелі” (“істребки”). *Див.* ІБ
Італія 867
Іщенко Микола Макарович, I-й секр. РК КП(б)У 707, 713, 744, 745, 778, 790, 791, 896, 872, 875, 895, 940, 954, 964, 965, 968
Ішук Олександр 15, 27, 30, 41, 1139

Ї

“Їжак”, стр. (б-к) ОВ 241, 938

Й

Йоан, екзарх України 517
“Йордан”, край. реф. СБ. *Див.* Лівий Володимир Михайлович
Йосип Мар’ян, міл. 612
Йосипенко Аня 126
Йосипенко Марія Михайлівна (“Бистра”) 1066, 1097
Йосипенко П., гол. ревіз. ком. 830
Йосипів Вас. 465
Йосифів Осип 463
Йотка Анастасія, II-й секр. РК КП(б)У 354

К

“К”, сот. *Див.* “Крамаренко”, сот.
“К”, куш. 433
“К”, стр. 351
“К-122”. *Див.* Козакевич Михайло Матвійович
“К-30”. *Див.* Мацюк Василь Федорович
“К-4/22”. *Див.* Іванишин Петро Михайлович

“К-40”. *Див.* Микитюк Михайло
Кабан Василь 346
Кабан Іван (“Чорний”) 1063,
1097
Кабан Маланка 346
Кабан Марія 346
Кабан Микола (“Чайка”) 425
Кабан Юрко 346
Кавака, майст. 571
Кавака, секр. 359
Кавецький Іван Володимиро-
вич, гол. к-пу 773
Кавка Антоніна. *Див.* Мацьке-
вич-Кавка Антоніна Михай-
лівна
Кавка Дмитро с. Петра 800
Кавка Ярослав, рах. 726
Кавка Ярослава Михайлівна
 (“Калина”) 1060, 1098
Кавказ, регіон 354
Кадубець, прис. с. Нижнів
Тлумацького р-ну 701, 705
Кадук, дир. обл. млинтрест
406
Кадук Рузька 655, 661
Казахстан 1093, 1097, 1129,
1139, 1140
Казмірук Ліда, піонервож. 872
Казюк В. Г., нач. обл. упр. харч.
пром. 248, 572
Кайдаш Роман, гол. к-пу 580
Кайкан Петро Федорович, зав.
від. 721
Какапич Василь с. Петра (Д.),
аг. фін. від., чл. прав. к-пу
581, 589
Какапич Марія д. Михайла, лан.
к-пу 581, 589
Калин, секр. комс. орг. 714
Калин Богдан, бух. 724
Калин Гринь Олексійович, інсп.
726

Калин Евдокія (Євдокія) 341,
Калин Прокіп, гол. сільмаг 727
“Калина”, куш. УЧХ, провока-
тор 149, 207
“Калина”, маш. 332
“Калина”, рай. госп. реф. *Див.*
Дзвоник Микола Петрович
“Калина”, рай. реф. жін. *Див.*
Кавка Ярослава Михайлівна
“Калина”, рай. реф. УЧХ. *Див.*
Шуляр Розалія Петрівна
“Калина”, стан. 1018
“Калина”, “Оріся”, рай. реф.
жін. *Див.* Овчар Стефанія
Олексіївна
Калинищі, ліс 154, 206
Калиновський Іван (“Остап”)
242
Калинюк Дмитро 159
Калинюк Микола 159
Калиняк Василь с. Семена,
секр. с/р 682
Калінін, рад. діяч 328, 375
Калініч, ком. б-ки УМВС 182
Калмиков, о/у РВ УНКДБ, к-н
351
Калуська, округа. *Див.* ОУН,
Калуський окр. провід
Калуський, надр-н. *Див.* ОУН,
Калуський надр-н
Калуський, р-н 127, 251, 401,
438, 469, 1093, 1094, 1103,
1104, 1109, 1123, 1133,
1135, 1143
Калуський, терен. *Див.*
Калушина
Калуш, м. 56, 74, 162, 167, 218,
231, 283, 292, 344, 350, 424,
433, 498, 566, 598, 608, 609,
671, 1110, 1120
Калушина 21, 23, 36, 38, 259,
263, 264, 266, 1042

Кальба Зіна Лукіянівна, інсп. РВНО 724
 Калько Наталка 339
 Каменик Іван В., І-й секр. РК КП(б)У 353
 Камінніков, ІІІ-й секр. РК КП(б)У 667
 Камінна, с. Ланчинського р-ну. *Див.* Камінне, с. Надвірнянського р-ну
 Камінне (Кам'янна, Камінна), с. Надвірнянського р-ну 47, 51, 69, 81, 92, 98, 101, 109, 115, 217, 258, 262, 667, 834, 844, 846, 850, 886, 914. 948, 1004, 1007, 1015, 1017, 1023, 1024, 1030, 1032, 1034, 1037, 1041, 1042, 1071, 1085, 1100, 1111, 1116, 1117, 1123, 1145
 Камінська Ірина, бух. рай. фін. від. 668, 726
 Камінський Василь Миколович (Миколайович), бух. к-пу 773
 Камчура, заст. нач. РВ УНКВС 623
 Кам'янець-Подільська, обл. (тепер Хмельницька обл.) 481
 Кам'янна, с. Ланчинського р-ну. *Див.* Камінне, с. Надвірнянського р-ну
 Канада 27, 42
 Канаров, нач. ВББ УМВС, ст. л-т 170
 Кандбора, гол. с/р 803
 Кандиба, ком. охор. 888, 915
 Кандиба Микола Миколайович, нач. ЛВ УМДБ 887
 Канівець А., зав. від. РВК 946
 Канішев Михайло, нач. РВ УМДБ, к-н
 Каніщев О. М., чл. РК КП(б)У 876, 943
 Кантов Олександр Михайлович, о/у РВ УМДБ 887
 Канцер Андрій 82
 Канчура, нач. КПЗ 717
 Канюк Василь 234
 Капар ("Грубий") 1098
 Капиніс Марія 274
 Капиніс Федь 274
 Капітан Михайло 802
 Капітан Олекса 707
 Капітан Олекса с. Федя 762
 Капітанчук, дівч. 978
 Капустін, більш. 938
 Капушак, з с. Горохолина 430
 Капушак Василь Миколайович ("Мирон") 1055, 1059, 1098
 Капушак Іван ("Гамалія") 238
 Капушак Іван с. Олекси 528
 Капушак Марія 334
 Капушак Микола Васильович ("Вітер") 1058, 1098
 Капушак Микола Олексійович ("Степ", "Степан", "Б-65") 262, 263, 265, 1055, 1062, 1098, 1155
 Капушак Мих. 322
 Капушак Онуфрій 334
 Капушак Степан 246 597
 Карабин Дмитро, б. стан. 80
 Карабин Юрій Васильович ("Крук") 1065, 1099
 Карабін Федір, подат. інсп. 611
 Караганда, м. (Казахстан) 804, 1017, 1129, 1139
 Карагандинська, обл. 1097
 Карагандинські, табори 1078, 1097, 1125, 1139
 Караїми 553, 560
 Каракаш, секр. РК КП(б)У 999, 1008

Карась Надія, гол. бух. МСТ 727
Каратницький Михайло Юрійович (“Остап”, “Маяк”, “ПК-25”) 1056, 1061, 1099
Карбашевський Степан Миколайович, ст. інсп. 725
Карбишев, секр. парт. орг. ДОК 940
Карбут Мотьо Мойсейович, зав. 728
Карга М., зав. від. РВК 946
Кардаш Софія 335
Кардаш Федь (“Морозенко”) 335
Карелінов, о/у 709
“Карий”, куш. Див. Борис Михайло Йосипович
“Карий”, рай. реф. проп. Див. Борець (“Карий”)
“Карлик”, стан. госп. 338
“Карло”, окр. пров. Див. Хмель Михайло Васильович
“Кармелюк”, б-к СБ 128, 823
“Кармелюк”, б-к ОЕВ. Див. Бідочко Василь
“Кармелюк”, провокатор 71
“Кармелюк”, рай. реф. СБ. Див. Гуменяк Василь Якович
“Кармелюк”, стан. Див. Богович Василь Михайлович
“Кармелюк”, стан., вий. з пов. 1020
“Кармелюка”, ж. 805
Каров, слід. РВ УМДБ 217
Карпан, з р-ну 707
Карпан Дмитро 801
Карпати (Галицькі), гори 18, 33, 252, 390, 737, 739, 745, 777, 800, 803
Карпатський, край (КК) ОУН. Див. ОУН, Карпатський КП

Карпаш Богдан, “істребок” 793, 805
Карпаш Михайло Якимович, гол. РВК 697, 712, 720
Карпенко, ком. б-ки, о/у, слід. РВ УМДБ 174, 217, 378, 384, 387, 437, 762, 800, 802
Карпинець Микола 469
Карпинець Михайло 77
Карпинець Петро 985
Карпів Й. 15, 1086, 1110
“Карпо”, б-к СБ 553, 560
“Карпо”, підп. 210
“Карпо”, рай. госп. реф. 1061
“Карпо”, рай. субреф. СБ, рай. орг. реф. Див. Юрків Олексій Федорович
Карцов (Карцьов), ком. від. УНКВС 153, 341
Касієнко, з РВ УМВС 384, 469
Касіяненко (Кас’яненко) Григорій П., III-й секр. РК КП(б)У 871, 940
Касіянова, зав. від. РК ЛКСМУ 942
Касіянчук Іван с. Дмитра, гол. ДВК 861
Касько Василь 611
Касько Євгенія (Євгенія) 422
Касянчук Марія, з НСШ 783
Катаєв, слід. 667
Катамай Анна 186
Катамай Василь (“Зозуля”) 489
Катамай Доня 489
Катамай Микола (“Причепа”) 486, 487
Катамай Олекса О., гол. ДВК 312
Катамай Ярослав Васильович (“Денис”) 1062, 1099
Катамай Ярослав Васильович (“Марко”) 237, 1060, 1099

Катлуб Василь 422
 Катрич Василь с. Олексі (‘‘Орел’’) 1037, 1040
 Катрич Дмитро 465
 Катрич Микола 129
 Катрич Михайло с. Йосифа, заст. гол. ДВК 864
 ‘‘Катя’’, маш. 332
 Кацапи. *Див.* Росіяни
 Качановський Степан (‘‘Гуцул’’) 237
 Качкан Анна, касир 359
 Качкан В. 16, 31
 Качкан Василь, з с. Рибне 343
 Качкан Василь, з с. Угринів 332
 Качкан Катерина 341
 Качкан Марія 346
 Качкан Наталка 341
 Качкан Онуфрій 346
 Качкан Осип 161
 Качкан Степан (‘‘Муха’’) 237
 Качко Осип 646
 Качмала Семен, зав. від. РВК 945
 ‘‘Качур’’, куш. 526
 Качур Варвара 285
 Качур Марко Олексійович, бриг. к-пу 774
 Качур Параска 1006
 Качур Петро 275
 Качур Роман 1005
 Качура, заст. нач. РВ УМВС 170
 Качуров, ком. г-ну 624
 Кашалович Микола 388
 Кашин Олександр І., зав. від. РК КП(б)У 941
 Каширка, ліс 236
 Кашуба І., з с. Дорогів 1178
 Кашуба Іван, гол. с/р 178, 408
 Кашуба Микола 193
 Кашуба Осип 529
 Кванін, з с. Горохолина 469
 Квасний Дмитро 271
 Квасний Микола 271
 Квасній Надія 469
 Кватирка Микола 315
 Квич Катерина 611
 ‘‘Квітенко’’, стан. *Див.* Самійло Ілько
 КДБ (КГБ) 14, 29
 Кедринець, ур. 1145
 Кедрич Михайло 702
 Кердяк Володимир, фінаг. 769
 Керета Анна В., учит. 685
 Керзона, лінія 462, 615, 910, 1024
 Керота Петро, секр. комс. орг., секр. с/р 714, 769
 Кецмин Параска, лан. к-пу 952
 Кецмин Юстина д. Івана, лан. к-пу 952
 Кива, інсп. РВНО 725
 Киган, з с. Нижнів 701
 Кидик Іван, заст. гол. с/р 770
 Кидик Степан, з с. Деліїв 770
 Кидик Степан, з с. Козина 770
 Кидик Степан, з с. Тумир 771
 Кидик Федь 763
 Кизюк Михайло Федора, секр. ДВК 854
 Київ, м. 14, 17, 22, 27, 29-32, 42, 117, 212, 349, 359, 390, 416, 502, 570, 573, 580, 588, 982, 1019, 1086, 1139
 Кийков, секр. парт. орг. 870
 Киковець Вас. 461
 Киковець Микола 461
 Кипещук Василь 879
 Кипещук Михайло Васильович, нач. пошти 1035
 Кират Іван 759
 Кират Настя 761
 Кират Федір 802

Кирдяк Іван Ількович (“Крук”) 1062, 1099
 Киречок Варвара Андрійовна (Андріївна), ст. зоотех. 721
 Кирилів Анна 464
 Кирилішин, зав. від. проп. РК КП(б)У 744
 Кирилішин, зав. РВНО 725
 Киринда Михайло 706
 Киритова Паша, зав. ЗАГС 565
 Кириченко К. А., чл. РК КП(б)У 939
 Кириченко Катерина Омелянівна, учит. 683
 Кислицина Катерина, секр. суду 727
 Китай 178, 967
 Кишка Олександра, учит. 686
 Кищук Василь с. Івана 709
 Ківнюк Антось с. Петра 891
 Кільчицький Дмитро 159
 Кінащук Василь 737
 Кінгір (Кінгір), смт. Джезказганського р-ну Карагандинської обл. (Казахстан) 1097
 Кінгірські, табори 1140
 Кіндратюк Дмитро 128
 Кіндрацький, зав. від. 726
 Кіндрачук Богдан 27, 42
 Кінка М. П., прац. з-ду 772
 Кінчаки (Нові, Старі), с. Галицького р-ну 90, 98-100, 102, 108, 141, 158, 160, 162, 163, 181, 194-196, 637, 642, 644, 645, 647, 713, 714, 717, 718, 727, 763, 770, 779
 Кінчаки Нові, с. Жовтневого р-ну. *Див.* Кінчаки, с. Галицького р-ну
 Кінчаки Старі, с. Жовтневого р-ну. *Див.* Кінчаки, с. Галицького р-ну

Кінчацький, ліс 98
 Кіперов, з РВ УМВС, л-т 942
 Кіпка Галина Дмитра, учит. 684
 Кірін Степан Тимофієвич, о/у РВ УМДБ, л-т 887, 944
 “Кіс”, рай. реф. проп. *Див.* Дяченко Василь Юрійович
 Кісельов, о/у РВ УМВС, секр. парт. орг., о/у, слід. РВ УМДБ, к-н 869, 877, 939, 943
 “Кіт”, охор. куш. *Див.* Соловей Дмитро
 Кіцула Юрій 709
 Кішорад Олекса с. Федя 762
 Кіяшко Василь Прокопович, зав. від. РК КП(б)У 712
 Клавська, секр. РВК 892
 Клапатовський Федір Романович, зав. бази 721
 Клебан, зав. від. 397
 “Клевець”. *Див.* Гаврилук Степан Данилович
 Клевець Іван Миколайович (“Роман”) 1059, 1099
 Клевець Михайло 227
 Клейнота, з с. Підпечери 230, 442
 Клейнота Дмитро, стр. 234
 Клембус Василь 228
 Клепки, прис. с. Сапогів Галицького р-ну 527
 Клевська І., секр. РВК 945
 Клива, г. (ліс) 78, 98, 127, 171, 172, 174, 251, 843, 847, 849, 890
 Клига Андрій Никифорович, секр. РВК 724
 “Клим”, б-к. *Див.* Бабак Дмитро Михайлович
 “Клим”, бунч., кер. техзвена НП. *Див.* Варшавський Володимир Миколайович

“Клим”, ком. СКВ, вий. з пов.,
 зрадник 66, 77, 79, 80, 84,
 85, 984, 988, 989, 996
 “Клим”, рай. орг. реф. (8) 1065
 “Клим”, рай. реф. СБ (4) 1061,
 1100
 “Клим”, рай. реф. СБ (11). *Див.*
 Лукань Григорій Дмитрович
 “Клим”, рай. тех. реф. СБ 1100
 “Клим”, стр. 338
 Клим Д., кор. 417
 Клименко, дир. кур. упр. 875
 Клименко В., ІІ-й секр. РК
 ЛКСМУ 397
 Клименко Д., заст. гол. ОВК
 395
 Климик Іван с. Семена, сотн.
 857
 Климишин М. 16, 31
 Климович Іван с. Миколи 863
 Климович Федір с. Василя 863
 Клишовик Іван с. Василя, гол.
 ДВК 862
 Клімова, зав. рай. амбул. 121
 Клімовський, секр. парт. орг.
 766
 Клімовський Григорій, зав. від.
 РК КП(б)У 711
 Клічук Роман 27, 42
 Кліщ Софія Степанівна, учит.
 685
 Клопотов Володимир, нач.
 ФЗО, гол. ДВК 859
 Клочанюк Іван 276
 Клочинюк Іван 276
 Клубівці, с. Тисменицького
 р-ну 75, 95, 168, 194, 647,
 648, 669, 679, 680, 699, 710,
 751, 761, 1099, 1129
 Клузів, с. Станіславського р-ну.
Див. Клузів, с. Тисменицького
 р-ну

Клузів, с. Тисменицького р-ну
 143, 161, 209, 212, 218, 230,
 319, 333, 336, 406, 460, 485,
 544, 562, 566, 599
 Клюба Михайло Олексійович
 (“Юрша”, “Андрій”) 1021,
 1022, 1069, 1100
 Ключінська Стефанія (Стефка)
 д. Івана 1035, 1039
 Ключінський Михайло
 Васильович (“Токар”) 1067
 “Ключ”. *Див.* “Ручай” (“Ключ”)
 Ключта Олекса, лісний 903
 Кметюк, з с. Добротів 226
 Кметюк Іван 15, 30
 Кметюк Михайло Петрович
 (“Сокил”, “Сірко”) 830, 1057,
 1100
 Книш, зав. від. 697
 Книш Андрій Григорович
 (Григорій М.), гол. РСС 689,
 712, 721, 736, 788
 Княгинин (Кнігинин, Княгиничі),
 передм. (вул.) м. Станіслав
 (тепер м. Івано-Франківськ)
 249, 310, 350, 358, 359, 566,
 1133
 Княгницький Михайло Мико-
 лайович (“Ліс”, “Заяць”) 258,
 260, 938, 1021, 1028, 1067,
 1100, 1157
 Князевич Юрко 61
 Князевич Юстина 127
 Князевич Ярослав, б. військ.
 127
 Князев Г. Н., чл. ком. ОК КП(б)
 У 492
 Князник В. З., секр. по проп.
 ОК КП(б)У 492
 Князюк Олекса с. Михайла 540
 Кобаки, с. Косівського р-ну
 1139

Кобзан Роман Степанович
("Потап", "Смертоносець")
1059, 1100
"Кобзар", підп. 824
Кобзей Василь с. Миколи, уч.
960
Кобзей Михайло Григорович,
прац. ліс-ва 903
Кобзей Степан с. Дмитра, уч.
960
Кобзін (Кобзіяк) Ю. Н., гол.
ОВК 248, 572
Кобилянська Софія 358
Кобилянський Антін 422
Кобилянський Василь 422
Кобилянський Кирило 469
Ковалевський Микола, дир.
тартаку 904
Коваленко Іван, о/у РВ УНКВС
(УМВС), ст. о/у РВ УМДБ, ст.
л-т 665, 669, 718, 742, 768
Коваленко Марія Т., учит. 687
Коваленко Федор, дир. ПШ
687
Ковалик Макар, бриг. к-пу 731
Коваль Василь, заст. дир. ліс-
госпу 904
Коваль Ігор 15, 30
Коваль Роман 27, 42
Коваль Федір 703
Ковальов, гол. РВК 305, 326,
447, 454
Ковальов, дир. укргаз 476
Ковальов, зав. райземвід. 202,
539
Ковальов, рад. мін. 530
Ковальов Федір 1019
Ковальський, з с. Олеша 657
Ковальчук, пересел. з-за Сяну
490
Ковальчук, мін. ДБ УРСР 958,
965

Ковальчук Андрій, пошт. 580
Ковальчук В. О., касир 362
Ковальчук Вас., з с. Тязів 330,
338
Ковальчук Василь 270
Ковальчук Василь, гол. с/р 682
Ковальчук Василь, фін. аг. 770
Ковальчук Василь ("Довбня")
273
Ковальчук Василь Панькович
("Бородатий") 335
Ковальчук Володимир
Михайлович, зав. від. 722
Ковальчук Дмитро 330
Ковальчук Іван 276
Ковальчук Йосиф, з с. Козина
776
Ковальчук Йосиф, з с. Тязів
330
Ковальчук Ліда д. Дениса, учит.
686
Ковальчук Марія 335
Ковальчук Микола 270
Ковальчук Михайло, інстр. РК
КП(б)У 232
Ковальчук Михайло Андрійович
("Сірий", "Сірко") 1101
Ковальчук Михайло Микола-
йович 682, 721
Ковальчук Олександра Сергіїв-
на, учит. 684
Ковальчук Осип 270
Ковальчук Параска 330
Ковальчук Петро 763, 802
Ковальчук Петро, завгосп. 986
Ковалюк Анастасія 158
Ковалюк Анна 807
Ковалюк Василь 1007
Ковалюк Дмитро 1007
Ковалюк Іван Ількович, маш.
1031
Ковалюк Марія 701

Ковалюк Олекса 662
 Ковалюк Параска 701
 Ковалюк Параска, учит. 686
 Ковалюк Петро, дес. 386
 Ковалюк Софія 158
 Ковач, гол. с/р 901
 Ковбас Дмитро 663
 Ковбас Іван 658
 Ковбас Іван с. Осипа ("Сорока") 663
 Ковбаса Михайло Микитович, інсп. 683
 Ковпак Сидір, ком. ч/партизан 948
 Ковтонюк Яків Лукович, І-й секр. РК КП(б)У 712, 742, 777, 791
 Ковтун, зав. від. РК КП(б)У 869
 Ковтун-Тухіс, "істребок" 233
 Ковчук Максим 803
 Когут, "істребок" 643
 Когут Володимир, бух. 575
 Когут Галина Петрівна, секр. комс. орг. 715
 Когут Йосиф, секр. с/р, аг. 488, 770
 Когут Микола ("Тарас") 344
 Когутівка, прис. с. Підпечери Тисменицького р-ну 155
 Когутяк Володимир ("Дем'ян") 155
 Когутяк М. 310
 Когуч, аг. уповмінзаг 574, 587
 Когуч Б. 16, 31
 Когуч Борис Федорович ("Боян") 136
 Когуч Марія 285
 Когуч Осип Д., зав. рай. комун-госп. 202, 354
 Когуч Павло Михайлович ("Павло") 19, 34, 203, 256, 351, 433, 1055, 1101, 1165
 Когуч Юрко 285
 Кожушко, І-й секр. РК КП(б)У 517, 518
 Козак, гол. с/р 771
 "Козак", рай. пров. Див. Петраш Ярослав Васильович
 "Козак", рай. реф. СБ, надр. реф. СБ. Див. Семенів Василь
 "Козак", стр. Див. Ошур Михайло
 "Козак", стр., віст. Див. Шпільчак Данило
 "Козак", стр. куш. 822
 Козак Дмитро Григорович ("Цвірінчук", "Мирон") 1065, 1101
 Козак Іван 764
 Козак Іван с. Григора 708
 Козак Лев 279
 Козак Михайло ("Еней") 1070, 1101
 Козак Михайло с. Андрія, гол. с/р 682
 Козак Петро 749, 765
 Козак Петро Панькович ("Довбуш") 285, 1055, 1058, 1101, 1166
 Козак Федір 737
 Козак Юрко, б. стан. 334
 Козакевич Михайло Матвійович ("Зелений", "Денис", "Боярин", "Султан", "Байденко", "К-122", "Е-143", а/б "Східняк") 23, 38, 256, 257, 259-261, 265, 765, 807, 1054-1056, 1058, 1059, 1102, 1151, 1165, 1167
 Козакевич Остап, секр. парт. орг., гол. к-пу 766, 772
 Козакевич Федір, гол. зем. гром. 770

Козар Іван с. Степана, гол. ДВК 863
Козачишин Олекса, конюх 584
“Козачка”, рай. госп. реф. 1060, 1102
Козачок Доня Олексіївна, учит. 686
Козилець, гол. с/р 215
Козина, с. Жовтневого р-ну. *Див.*
Козина, с. Тисменицького р-ну
Козина, с. Тисменицького р-ну 65, 77, 89, 96, 97, 107, 108, 195, 700, 713, 714, 717, 718, 732, 741, 759, 763, 770, 776, 785, 801, 805, 1089
Козиров, енкаведист 231
Козієвич Богдан (“Іскра”, а/б “Андрій”) 263, 836, 848, 1035, 1039
Козленко (Козенко), І-й секр. РК КП(б)У 548, 551, 561
Козлов, нач. РВК, м-р 720
Козлов Мих., варт. 441
Козлов Семен Семенович, нач. РВ УМВС, к-н 877
Козоров, о/у РВ УМДБ 435
Козубяк Параска 1020
Козюк Дмитро 123
Козюк Іван, гол. с/р 1030
Козюк Федір 126
Кокалюк, слухач партшк. 870
Колесник Ярослав, ст. адв. 573
Колесніков, о/у РВ УМДБ, л-т, ст. л-т 884, 885, 914, 938
Колесніков Павло, секр. КПЗ, мол. л-т 717
Колибабюк Петро Прокопович, секр. комс. орг. 716
Колимські, табори 1091
Колинці, с. Товмацького р-ну. *Див.* Колинці, с. Тлумацького р-ну

Колишева Тамара, гол. бух. 670
Коліжак Б., бух. 363
Коліжак Федір 278
Колінко, слідчий 357
Колінці (Колинці), с. Тлумацького р-ну 45, 48, 70, 90, 108, 148, 182, 184, 187, 195, 634, 640, 641, 682, 702, 703, 705, 709, 736, 759-761, 804
Колодіїв, с. Галицького р-ну 76, 143, 158, 180, 285, 318, 432, 437, 438, 440, 445, 448, 459, 461, 463, 466, 467, 476, 482, 553, 1142
Колодіївка, с. Станіславського р-ну. *Див.* Колодіївка, с. Тисменицького р-ну
Колодіївка, с. Тисменицького р-ну 81-83, 105, 106, 117, 120, 121, 124, 131, 146, 150, 152, 153, 156, 160, 161, 177, 180, 186, 192, 193, 207, 210, 218, 220, 223, 230, 232, 233, 236, 270, 278, 279, 284, 290-293, 296, 302, 309, 313, 314, 319, 322, 324, 327, 329, 332, 336, 341, 346, 368, 376, 381, 385, 386, 392, 393, 412, 414, 415, 419, 425, 432, 453, 459, 473, 488, 489, 490, 510, 525, 526, 554, 566, 570, 617, 1075, 1105, 1118, 1124, 1126, 1128, 1137, 1142, 1144
Колодіївський, ліс 424
Колодій Михайло, гол. зем. гром. 770
Колодонос Л., методист 414
Коломийська, округа. *Див.* ОУН, Коломийський окр. провід

Коломийський, р-н 640, 1078,
 1096, 1097, 1112, 1120,
 1126, 1127
 Коломийщина 107, 266, 849,
 1113
 Коломия, м. 16, 27, 31, 42, 57,
 129, 167, 174, 390, 401, 530,
 555, 610, 626, 637, 639-641,
 690, 740, 781, 818, 820, 847,
 956, 970, 1020, 1024, 1038
 Коломієць, зав. від. 570
 Колопельник Василь Микола-
 йович, нач. ІБ 915
 “Колос”, б-к СБ 71
 “Колос”, рай. госп. реф. *Див.*
 Гайдим Василь Юрійович
 “Колос”, рай. реф. проп. 1023,
 1025, 1041, 1067, 1102
 “Колос”, чот. 60
 “Колосок”, підп., вий. з пов. 98
 Колотовкін, секр. парт. орг.
 941
 Колошков, слід. РВ УМВС 159
 Кольцов, заст. ком. по п/ч, м-р
 302, 317
 Кольчеменов, І-й секр. РК
 КП(б)У 355, 396
 Коля, дільн. РВ УНКВС 624
 “Коля”, стр. 461
 Коман Роман, ревіз. 572
 Комановський Орест Львович
 (“Клим”, “Орко”) 239, 1065,
 1102
 “Комар”, б-к. *Див.* Білусяк
 Роман Васильович
 “Комар”, стр. СКВ 84
 Комарів, с. Галицького р-ну 76,
 86, 95, 110, 112, 121, 122,
 137, 142, 143, 165, 172, 184,
 197, 218, 221, 222, 224-226,
 229, 270, 272-274, 276, 279,
 291, 315, 316, 318, 338, 339,
 341, 350, 364, 367, 399, 437,
 438, 441, 449, 451, 452, 457,
 463, 464, 467, 473, 476, 553,
 587, 591, 1082, 1111
 Комарівський, ліс 424, 608
 Комаров, ком. спецвід., нач.
 ВББ УМВС 157, 623
 Комаровський Павло М., зав.
 ошадкаси 688
 Комендант, зав. облшкірпром
 402
 Коменюк Михайло 646
 Комлик, з ОК КП(б)У 872
 Кондрат Марія 736
 Кондрат Марія ж. Миколи 764
 Кондрат Мих., дир. маслоз-ду
 444, 566
 Кондрат Михайло Іванович,
 секр. комс. орг. 715
 Кондратенко І. І., секр. проп.
 РК КП(б)У 396, 940
 Кондрюк Гафія 968
 Коневич Мик. 322
 Коник Доця 77
 Коник Іван 100
 Коноваленко Євген, зав. від.
 РК ЛКСМУ 714
 Коновалов, заст. уповмінзаг
 358
 Коновалов В. І., чл. РК КП(б)
 У 939
 Коновальця, ім., старш. шк.
 УПА 1096, 1103
 Конопельник Василь
 Миколайович, нач. ІБ 888
 Константинов К. Т. (Г.), нач.
 обл. упр. харч. пром. 248,
 403, 572
 Контар Петро 763
 Конусенко, о/у РВ УНКВС
 (УМВС), нач. ІБ, ст. л-т 669,
 767

Кончаківський Петро Васильович (“Нижчий”, “Байрак”, “Федір”, “Ілько”, “Скиба”, “Н-125”, “65”) 1056, 1102, 1154

Конюшин, упов. РВК 146, 326

Конюшний (Конюшин), рай. прокур. 216, 357, 518

Копанки, с. Калуського р-ну 469

Копанюк Іван с. Мих., гол. с/р 1029

Копачівка, ліс 206

Копачівка, прис. с. Грабовець Богородчанського р-ну 1120

Копиленко Марія Микитівна, касир 729

Копись Володимир 16, 31

Копись Ілько, зав. артілі 730

Копійка, нач. РВК, к-н 551

Копцюк Анна 803

Коп'яницький Григор Василя, секр. с/р 682

Кораблін, секр. парт. орг. 940

Кордаху Андрій Максима, учит. 684

Кордиський Василь 160

Коретчук Ярослав 27, 42

Корж Микола Іванович (“Сокіл”) 256, 257, 259-265, 1060, 1061, 1103, 1156

Коржак Марія 763

Коржак Михайло Миколайович (“Шугай”, “Сапер”) 90, 664, 1062, 1103, 1165, 1167

Коржан Дем'ян, зав. артілі 729

Коржан Олекса, нач. аг-ва 732

Коржанівський Микола (“Микола”) 1113

Корзун Неоніла П., секр. РВК 946

Користянов, слід. РВ УМВС 217

Коритан В'ячеслав Олександрович, нач. цеху, канд. до ВР УРСР 852, 854, 856

“Корінь”, стр. з сот. “Явора” 180

“Корінь”, стр. з кур. “Іскри” 1019, 1044

Корлюк Микола 103

Корниліс, яр 703

“Корнієнко”, рай. тех. реф. СБ 1103

Корнієць Григорій Антонович, упов. з р-ну 867

“Корній”, б-к СБ 1027

“Корній”, б. рай. пров. *Див.* Петровський Ярослав Васильович

“Корній”, ком. б-ки СБ, рай. субреф. СБ 843, 1035, 1040, 1042, 1103

Корнійчук, гол. с/р 901

Корнійчук А. І., бух. 580

Корнілов, о/у РВ УМДБ, мол. л-т 719

Корнілова, зав. від. 408

Корнувій Василь, гол. с/р 216

Коробка Галина, піонервож. 872

Коровайчук Евдокія (Євдокія) 288

“Короленко”, кур'єр ОП. *Див.* Гусак Василь Семенович

Королик, секр. парт. орг. 766

Королик Володимир Олексійович, бух. 726

Королик Гринь, аг. уповмінзаг 728

Королик Євген (Євген), упов. РК КП(б)У 713

Королик Роман, гол. к-пу, зав. від. 141, 407, 571

Королівка, с. Отинійського р-ну. *Див.* Королівка, с. Тлумацького р-ну

Королівка, с. Тлумацького р-ну
 194, 239, 624, 715, 716, 719,
 732, 738, 741, 744, 751, 767,
 775, 776, 1080
 Король Данило, бриг. к-пу 731
 Король Іван Васильович, бух.
 726
 Король Йоганна (Іванка)
 Іванівна, секр. суду 688, 727
 Корольов В. В., чл. РК КП(б)
 У 940
 Коропець, зав. млин. 1031
 Коропець, смт. Монастириського
 р-ну Тернопільської обл. 44
 Коропецький, р-н (тепер у
 скл. Монастириського р-ну)
 Тернопільської обл. 181,
 653, 654, 656, 674
 Коропецький Марко, фінаг.
 681
 Коростельов, ком. б-ки УМВС
 174, 437
 Коротун Никифор Євлампійо-
 вич, чл. РВК, І-й секр. РК
 КП(б)У 868, 891
 Корсун, дільн. РВ УМВС 942
 Корцов, ком. спецвід. УМДБ,
 л-т 181, 219
 Корчак Параска 209
 Корчаки, с. 160
 Коршівський, р-н (тепер у скл.
 Коломийського р-ну) 640,
 787, 924
 “Косар”, куш. *Див.* Хом’як Гнат
 “Косар”, пов. кер. зв’язку 1055
 Косарев, дир. з-ду 403
 Косецький, о/у РВ УМДБ, ст.
 л-т 719, 748, 764
 Косів, м. 358, 818
 Косівський, р-н 1096, 1139
 Космач, с. Богородчанського
 р-ну 21, 35, 61, 63, 69, 79,
 97, 166, 171, 808, 833, 836,
 842, 843, 835, 877, 879, 880,
 944, 947
 Космач, с. Солотвинського
 р-ну. *Див.* Космач, с.
 Богородчанського р-ну
 Космірак В., чл. ревіз. ком.
 930
 Космірак Микола 858
 Космірак Настуня 858
 Косов, більш. 1019
 Костей Василь Іванович, зав.
 від., канд. до ВР УРСР 178,
 376, 454, 539, 547, 852
 Костей Олександр, слюсар
 МТС 730
 Костельова Віра О., з РК
 ЛКСМУ, чл. ДВК 298
 Костенко, дир. шкірз-ду 402
 Костенко (ж.), І-й секр. МК,
 прац. ОК ЛКСМУ 519, 562
 Костенко, заст. нач. УМДБ,
 полк. 256-264
 Костенко Іван Семенович, гол.
 РВК 892, 893
 Костецька Стефа ж. Василя
 1004
 Костик [...] 126
 Костик Антон (“Тугар”) 1068,
 1103
 Костик Йосип Іванович
 (“Дзюнь”) 22, 37, 1057,
 1104
 Костик Ліда (“Мар’яна”) 1166
 Костиниченко, рай. прокур.
 291
 Костишин Микола Іванович
 (“Шпiон”, “Боевий”) 1060,
 1104, 1158
 Костишин Степан М., гол. ДВК
 296
 Костишин Федір 77

Костів, зав. соцзабез. 725
Костів Марія 465
Костів Микита 465
Костін, о/у РВ УМДБ, л-т 698,
703-705, 707, 709, 719, 778,
803
Косточкін, упов. з р-ну 860
Косточкін Петро Дмитрович,
о/у РВ УМДБ, мол. л-т 887,
889-891
Костриба Михайло 160
Кострубей (Кострубій,
Костробій) Петро, “істре-
бок”, з РВ УМВС 246, 564,
611
Костюк, зав. рай. фін. від. 458
Костюк, о/у РВ УМДБ 387
Костюк, секр. перв. орг. комс.
398
Костюк Антон 87
Костюк Василь 87
Костюк Дмитро 472
Костюк Іван, аг. уповмінзаг, чл.
управи к-пу 451, 589
Костюк Іван, прац. РСС 669
Костюк Іван (“Мороз”) 238
Костюк М. 16, 31
Костюк Микола с. Антона (с.
Івана), секр. к-пу 542
Костюк Мих. 345
Костюк Михайло Євстахійович
 (“Стріла”) 1061, 1104
Костюк Степан М., б. див. 387
Костюченко, інсп. шкіл 476
Костяненко Григорій Іванович,
III-й секр. РК КП(б)У 869
Коська Микола 291
Косьмірак М. І. 884
Косюк Богдан 932
Косюк Слава, зав. від., II-й
секр. РК ЛКСМУ 713, 714,
786

Котик Ірена Петрівна, секр.
358
Котков, нач. РВ УМДБ, к-н 566
Котмирова, секр. рудоупр. 905
Котовус Іван с. Івана, уч. 960
Коцан Іван 803
Коцімір Михайло 707
Коцур, о/у, слід. РВ УМДБ 554,
565
Коцур Параска ж. Василя 477
“Коцюба”, б-к ОВ. Див.
Пилипчук Михайло
Коцюбинський, дир. СШ 607
Коцюбинський Михайло М.,
укр. письм. 907
Коцюруба, “істребок” 862
Коцюруба Іван с. Василя 863
Кочерган Михайло 183
Кочержук Йосип с. Олекси,
“істребок” 1038
Кочетов В. П., гол. ревіз. ком.
РК КП(б)У 940, 961
Кочій Омелян (“Левко”) 1166
Кочкодан А. 469
Кочубей, нач. РВ УМВС 520
Коширна, ліс 526
Кошовий Олег, комс. 743, 966
Кошовий Павло, о/у РВ УМДБ,
нач. ІБ, ст. л-т 655, 662, 700,
702, 703, 705, 708, 718, 759,
762, 764, 802-804
Кошук Микола с. Осипа, ст.
інсп. 901
Кравець, нач. РВ УМДБ 859
Кравець, нач. РВ УНКВС 66
Кравець Дмитро Ю. 393
Кравець Марія Афанасівна,
інсп. РВНО 724
Кравець Петро Якович, учит.
685
Кравець Юрко с. Михайла, гол.
к-пу 948

Кравців Б. 16, 31
 Кравцова Параня, з РВ УМВС 564
 Кравченко, І-й секр. РК КП(б)У 435
 Кравченко, зав. РВНО 569
 Кравченко, о/у РВ УМВС 765
 Кравченко Петро Анд., зав. фін. від. 360
 Кравченко Семен, нач. КПЗ, л-т 717
 Кравчук, І-й секр. РК КП(б)У 869, 893
 Кравчук Ірина, уч. 961
 Кравчук М., зав. від. РВК 946
 Кравчук Микола, геолог 176
 Кравчукова (Кравчук, ж.), заст. гол. РВК 946
 Крайник М., гол. с/р 435
 Крайник Мих. 345
 Крайова Екзекутива ОУН ЗУЗ. *Див.* ОУН, Крайова Екзекутива ЗУЗ
 Краків, м. (Польща) 198, 1073
 Крамаренко, секр. РК ЛКСМУ 873
 “Крамаренко”, сот., рай. реф. СБ, рай. пров., надр. орг. реф., надр. реф. СБ, хор. *Див.* Ярицький Степан Дмитрович
 “Крамаренко”, стан. 1005
 Красилівка, с. Отинійського р-ну. *Див.* Красилівка, с. Тисменицького р-ну
 Красилівка, с. Тисменицького р-ну 67, 102, 106, 632, 639, 1086, 1138
 Красна, прис. с. Старуня Богородчанського р-ну 49, 50, 839
 Красна, с. Ланчинського р-ну. *Див.* Красна, с. Надвірнянського р-ну
 Красна (Красне), с. Надвірнянського р-ну 81, 129, 130, 217, 219, 237, 245, 253, 810, 813, 820, 822, 834, 835, 844, 849, 866, 887, 914, 948, 1015, 1023, 1029, 1038, 1033, 1037-1042, 1075, 1114, 1123, 1136, 1144-1146
 Краснецький Гнат 275
 Красніков, заст. нач. РВ УМДБ 527, 529
 Красножок (Красножон) Анна, статист 668
 Красножонов, слід. РВ УМДБ, ст. л-т 217, 317
 Красноярськ, м. (Росія) 354
 Красноярські, табори 1106, 1114
 Крашевська, слухач партшк. 870
 Краюшкін, зав. ошадкаси 519, 550
 Крейда Марія 1005
 “Кремезний”, стр. 335
 Кременоса, г. 51, 129
 Кременоса, пол. 71
 Кременоса, прис. с. Пасічна Надвірнянського р-ну 56, 822, 858
 Кремидів, с. Галицького р-ну 87, 100, 107, 108, 109, 141, 195, 644, 645, 666, 713, 714, 717, 718, 770, 779
 Кремидів, с. Жовтневого р-ну. *Див.* Кремидів, с. Галицького р-ну
 Кремидівський, ліс 98
 Кремінці, с. Яремчанського р-ну. *Див.* Татарів, с. Яремчанської міськради
 Креховецька Марія 182
 Креховецька Настя 388

Креховецький Іван 803
Крива, учит. з с. Селиська 475
Кривенчук Зенон, розс. РК
ЛКСМУ 668
Кривенчук Олекса Миколи,
секр. с/р 681
Кривенчук Степан Федорович,
гол. к-пу 773
Кривець, с. Богородчанського
р-ну 63, 68-70, 78, 84, 88, 97,
126, 127, 193, 809, 822, 824,
833, 877, 879, 905, 1118
Кривець, с. Солотвинського
р-ну. *Див.* Кривець, с.
Богородчанського р-ну
“Кривий”, о/у УНКВС 94
Кривий Ріг, м. 693, 708
Кривлюк Марта 107
“Кривоніс”, куш. 226, 234
КривотулиНові, с. Отинійського
р-ну. *Див.* Нові Кривотули, с.
Тисменицького р-ну
КривотулиСтарі, с. Отинійсько-
гор-ну. *Див.* Старі Кривотули,
с. Тисменицького р-ну
Кривошиєв, заст. нач. РВ
УМВС, к-н 717
Крив’як Корнило, госп. 774
“Крига”, куш. *Див.* Дубель
Михайло Онофра
“Крига”, рай. реф. проп., рай.
пров. *Див.* Данилюк Роман
Миколайович
Крижанівський Г. 288
Крижанівський Лев 105
Крилос (Криліс), с. Галицького
р-ну 76, 97, 183, 218, 224,
247, 276, 281, 322, 346, 437,
438, 440, 449, 452, 464, 467,
469, 472, 476, 482, 484, 587,
608, 610, 611, 1092, 1093,
1098, 1111

Крилоський, ліс 424
Кримінський Стах 205
Кримська, обл. РРФСР (тепер
Автономна Республіка Крим,
Україна) 18, 33
Критович Іван с. Дмитра, секр.
с/р 682
Крихівці (Крехівці), с. Лисець-
кого р-ну (тепер у скл. м.
Івано-Франківськ) 70, 73,
116, 117, 138, 144, 203, 204,
252, 317, 368, 376, 394, 401,
402, 415, 427, 433, 439, 473,
481, 505, 514, 538, 547, 551,
581, 602, 603, 507, 617, 983,
986, 987, 991, 993-995, 1001,
1002, 1104, 1148
Крицун, гол. к-пу 522
Крицький Іван Павлович, зав.
від. РК ЛКСМУ 715
Крицько Анна 155
Кричка, с. Богородчанського
р-ну 21, 35, 60, 71, 88, 97,
126, 127, 833, 835, 843, 845,
863, 874, 877, 880, 892, 956,
972, 1147
Кричка, с. Солотвинського
р-ну. *Див.* Кричка, с. Бого-
родчанського р-ну
Кричовський В., чл. пр-ня к-пу
930
Кричовський Олекса 932
Кріцак, гол. к-пу 898
Кріцак Юстина 127
Кропивник, с. Калуського р-ну
1133
Крох Іван 662, 803
Крохмаль Микола, секр. парт.
орг. 941
Крохмальов, дільн., о/у РВ
УМВС, мол. л-т 707, 710,
717

Крочковський, нач. КПЗ, мол. л-т 717
 Круглий Григор Матвійович, секр. РВК 109, 170, 621, 720
 Круглик, ліс 658
 Круглов, слід. РВ УМДБ 565
 Кругова, секр. парт. орг. 940
 “Крук”, б-к СБ, зах. у полон 844, 1027, 1037, 1038, 1040, 1042
 “Крук”, б-к СКВ, віст. *Див.* Іванилюк Василь
 “Крук”, рай. військ. реф. *Див.* Смолярчук Іван Семенович
 “Крук”, рай. орг. реф. *Див.* Боднар Василь Ількович
 “Крук”, рай. пров. *Див.* Кирдяк Іван Ількович
 “Крук”, рай. реф. СБ (8). *Див.* Карабин Юрій Васильович
 “Крук”, стан. 155, 382
 “Крук”, чот. 155
 “Крук”, “Бей”, рай. орг. реф. 1061, 1104
 “Крук”, “Нечай”, рай. пров. 1062, 1104
 Крук Йосиф, гол. с/р 804
 Крук Микола с. Мартина, госп. 690, 739
 Крук Юзьо с. Міхала 45
 “Крука”, сотня ТВ-21 УПА 1096
 Круп’як Дмитро 824
 Круп’як Олекса, прац. РВК 621
 Крусляк Олекса 170
 Круховський Микола Дмитрович, бриг. к-пу 774
 Крученко, о/у РВ УМДБ, зав. від. УМДБ, ст. л-т 718, 767
 Кручевський, о/у УМДБ, к-н 760, 764
 Кручковський, дільн. РВ УМВС 736
 Крушинська Л., бух. 441
 Крушієва, вул. с. Братишів 702
 Кубаївка, с. Ланчинського р-ну. *Див.* Кубаївка, с. Надвірнянського р-ну
 Кубаївка, с. Надвірнянського р-ну 129, 130, 252, 820, 821, 866, 914, 938, 948, 1020, 1021, 1033, 1037-1040, 1071, 1100, 1115, 1119
 Кубайло, о/у РВ УМДБ, л-т 880
 “Кубанець”, “Гриць”, “Галичан”, рай. пров., ст. віст. 553, 559, 1058, 1104
 Кубишко Онуфрій Григорович, ІІ-й секр. РК КП(б)У 678, 743
 Кугутівка, прис. с. Підпечери Тисменицького р-ну 1130
 Кугутяк Микола, проф. 14, 280, 1075, 1081, 1085, 1088, 1110, 1111, 1118, 1144, 1146
 Кудла Тетяна (“Люба”) 344
 Кудла Ярослав, зав. артілі 729
 Кудлаш Єскеій, ІІ-й секр. РК КП(б)У 667
 Кудлик Степан, інстр. РВК 945
 Кудрін, зав. від. РК КП(б)У 868
 Кудянцев, нач. РВ УНКВС 825
 Кудярський Василь, секр. с/р 680
 Кузенко, з с. Довге 103
 Кузик Богдан 461
 Кузик Василь Федорович, бриг. к-пу 731
 Кузик Микола Дмитрович, чл. пр-ня к-пу 731
 Кузик Михайло с. Дмитра (Дмитрович), гол. зем. ком., чл. пр-ня к-пу 681, 731
 Кузик Олекса 804
 Кузик Павло с. Михайла 659
 Кузик Степан с. Дмитра 761

Кузів, бух. РВНО 725
 Кузів Василь 427
 Кузів Василь Іванович (“Галайда”, “Базь”, “Чорнота”) 259, 260, 265
 Кузів Микола 802
 Кузнецов, дир. ліспромгосп 904
 Кузнецов, заст. нач., нач. РВ УМДБ (МВД), к-н, м-р 217, 435, 461, 464, 880, 882, 943
 Кузнецова Неоніла Григорівна, ред. рай. газ. 868
 Кузь Володимир Юрійович (“Самчук”, “Руслан”) 19, 21, 34, 36, 1054, 1105, 1151, 1163
 “Кузьма”. Див. Магун Іван Трохимович
 Кузьма Дмитро 661
 Кузьма Микола 660
 Кузьма Павло 661
 Кузьма Павло с. Дмитра 659
 Кузьменко, дир. ком. РВК 720
 Кузьменко Василь, зоотех. 568
 Кузьменко Василь, інж. 356
 Кузьмин Василь 1027
 Кузьмич Анна 273
 Кузьмич Іван 472
 Кузьмич Мирослав (“Іскра”) 273
 Кузьмич Юлія Ів., інсп. 359
 Кузьмін, секр. парт. орг. 869
 Кузюк Андрій, лісний 903
 Кузюк Т. ж. Юрка 883
 Куйбіда, з с. Антонівка 702
 Кукільники, с. Галицького р-ну 1137
 Кулаковський, з РК ЛКСМУ 548
 Куленюк Параска 642
 Кулепіков Федір Ісакович, нач. І-ї части РВК 896
 Куливій Іван 485
 Кулик, зав. 59
 Кулик Володимир, пом. кіномех. 723
 Кулик Іван, гол. с/р 771
 Кулик Микола, гол. адмін. в-ва 27, 42
 Кулик Михайло 227
 Кулик Надія, ІІ-й секр. РК ЛКСМУ 714
 Кулик Петро 639
 Кулик Ярослав Петрович, кіномех. 723
 Кулинюк Данило 663
 Кулиняк Володимир 585
 Куліб'якін, нач. ВББ РВ УМВС, о/у РВ УМДБ 877, 943
 Куліков (Кулічков), о/у, тех. реф. РВ УМДБ, л-т, ст. л-т 718, 800, 803, 806, 943
 Куліковий, о/у РВ УМВС 880
 Куліковська М. О., мед. 723
 Кулісов, заст. нач. ВББ УМВС, ст. л-т 170
 Кульбаба Катерина, бриг. к-пу 730, 772
 Кульбанський Степан с. Мих., б. стр. 660
 Кульчицький, секр. РВК 725, 787
 Кульчицький Іван 706
 Куневич Михайло 387
 Куніський, міл. 170
 Купчак, дир. СШ 906
 Купчак Марія, чл. РВК 891
 Купчак Микола 554
 Купчак Нуся 62
 Купчаківка, прис. смт Солотвин Богородчанського р-ну 54
 Курдидик Марія Михайлівна, учит. 685
 Куржинський Дмитро 273

Курилів Левко 461
 Курило, з с. Парище 244
 Курилюк Іван Михайлович
 (“Іван”, “Гармаш”) 262
 Курилюк Мих. 472
 Куриляк Євдокія 160
 Куриляк Іван 179
 Куриляк Микола с. Івана, гол.
 с/р 681
 Курипів, с. Галицького р-ну 76,
 101, 106, 272, 437, 438, 450,
 451, 452, 456, 459, 462, 468,
 473, 475, 476, 1134
 Курічгін, заст. нач. РВ УМВС
 170
 Курман Юрко 886
 Курочкін, зав. упр. буд. мат.
 403
 Куртин Богдан 528
 Куртяк Мих. 469
 Курчак Іван 653
 Курчованка, прис. с. Олеша
 Тлумацького р-ну 653
 “Курява”, окр. орг. реф, окр.
 пров, хор. *Див.* Іванишин
 Петро Михайлович
 Кустрич Михайло, лікар, упов.,
 заст. гол. ДВК 860
 Кустріч Михайло Семенович,
 заст. гол. РВК 875, 894, 895
 Кути, смт Косівського р-ну 574
 Кутик, вул. с. Остриня
 Тлумацького р-ну 705
 Кутилин М., чл. пр-ня к-пу 930
 Кутиська, с. Товмацького р-ну.
Див. Кутище, с. Тлумацького
 р-ну
 Кутище (Кутиска, Кутиська), с.
 Тлумацького р-ну 138, 140-
 142, 148, 151, 153, 156, 162,
 163, 168, 194, 195, 197, 631,
 633, 643, 655, 658, 659, 669,
 691, 706, 718, 731, 735, 741,
 766, 768, 773, 787, 797, 805-
 807
 Кутна, мед. 63
 Кухарський Б. 290
 Кухійстер Федір (“Дуб”) 238
 Кухній Микола с. Василя 804
 Кухній Михайло, зав. артлі 729
 Кухній Ярослав, дільн. РВ
 УМВС 807
 Кухтяк, рай. прокур. 897
 Куц Василь, зав. від. РК КП(б)У
 537, 547, 548
 Куценко Іван Петрович, III-й
 секр. РК КП(б)У 477, 711
 Куцеский Стах 105
 Куций Василь, бриг. к-пу 730,
 773
 Куций Влас (Василь) Григ., нач.
 РВ УНКВС (УМВС), к-н 101,
 123, 276, 278, 361, 418, 419,
 421, 460, 461, 485, 563, 567
 Куцик, зав. солеварні 905
 Куцик Йосиф Дмитрович, ст.
 бух. 725
 Куцик Михайло с. Степана, гол.
 с/р 681
 Куцуняк Іван 185
 Кучай Яків, мех. 441
 Кучеренко А. А., секр. 362
 Кучеренко Варвара Іванівна,
 зав. від. РК КП(б)У 869, 871,
 940
 “Кучерявий”, куш. *Див.* Лучко
 Михайло
 “Кучерявий”, чот. 655
 Кучерявий Іван Дмитрович, чл.
 пр-ня к-пу 731
 Кучкін, з партшк. 546
 Кучмеров, з РВК 387
 Кушнерик Анна 655
 Кушнерик Василь 657

Кушнерик Катерина д. Дм. 654
Кушнерик Микола с. Михайла
659
Кушніренко Евдокія (Євдокія)
В., учит., секр. ДВК 297, 312
Кушніренко Т., бух. від. 568
Кушнірик Михайло 804
Кушнірчук Василь Онофра
("Зозуля") 238

Л

"Л", чот. з ТВ-21 УПА 825
"Л-17-7". Див. Дубний Михайло
Миколайович
Л-група, б-ка СБ 103
Лаба Антонія С., чл. ДВК 297
Лабій Ернест, гол. РСС 574
Лавін Віра, учит. 430
Лавок, прис. с. Зелена Надвір-
нянського р-ну 856
Лавренко Григор с. Назара
(Лайзерович), дир. МТС 689,
730
Лавренко Марія Іванівна, учит.
684
Лавринович О. 874
Лавришин Василь с. Михайла,
гол. к-пу 899
Лавров С. М., чл. ком. ОК КП(б)
У 492
Лаврук Гарасим с. Василя 777,
806
Лаврук Григорій Кондратович,
бух. к-пу 731, 773
Лаврук Дмитро с. Кондрата
737
Лаврук Іван Федорович, бриг.
к-пу 731, 773
Лаврук Яким Григорович, бриг.
к-пу 731, 773
Лаз, прис. с. Красна Надвір-
нянського р-ну 130, 381, 822

Лазар Василь, аг. 699, 710
Лазаренко Н. Д., лікар 570
Лазарів Анна 822
Лазарко, зс. Павелче (Павлівка)
209
Лазок, прис. с. Зелена
Надвірнянського р-ну 882
Лазур Михайло 164
Лазуренко (Лазаренко)
Михайло Кост., гол. МВК,
секр. ОК КП(б)У 353, 395,
492, 604
Лазуткін, секр. парт. орг. 940
Лаксін, з РВ УМВС 455
Ламако, III-й секр. РК КП(б)У
561
Лани, с. Галицького р-ну 67,
78, 113, 238, 621, 638, 640,
644, 645, 665, 674, 713, 714,
717, 718, 769, 1098, 1115,
1118, 1148
Лани, с. Жовтневого р-ну. Див.
Лани, с. Галицького р-ну
Ланчин, райцентр. Див. Ланчин,
смт Надвірнянського р-ну
Ланчин, смт Надвірнянського
р-ну 58, 59, 62, 75, 78, 103,
116, 217, 237, 464, 580, 624,
813, 820, 821, 885, 899, 905,
906, 914, 944, 947, 1015-
1017, 1019, 1023, 1028-1035,
1037, 1039, 1052, 1085, 1115,
1146
Ланчинський (Ланчинецький),
р-н (теперускл. Надвірнянсь-
кого р-ну) 11, 15, 18, 20, 21,
30, 36, 67, 70-73, 75, 78,
80-82, 87, 88, 90, 92, 96, 97,
115-117, 119, 129, 131, 135,
166, 171, 206, 213, 215, 217,
219, 234, 244, 248, 251-253,
258, 260, 262, 263, 265, 284,

640, 820, 821, 828, 829, 832-835, 841-844, 846-851, 853, 865, 868, 879, 884, 896-898, 901, 905-907, 910-912, 914, 915, 934, 937-944, 946, 947, 953, 963, 967, 971, 977, 1004, 1014, 1015, 1021, 1023, 1031, 1038, 1040, 1041, 1071, 1072, 1075, 1076, 1080, 1082, 1083, 1085-1087, 1091, 1096, 1100, 1102, 1103, 1108, 1115-1117, 1119, 1122, 1123, 1136, 1143-1147, 1173, 1174
 Ланчинський (ч. 10), РП ОУН.
Див. ОУН, Ланчинський РП
 Ланчинщина (Ланчинеччина) 136, 260, 849, 911, 1157, 1160, 1161, 1173, 1174, 1176, 1177
 Лапенчук Василь Миколайович ("Голуб") 236
 Лапко Іван, донощик 53
 Лапко Марія д. Дмитра, бриг. к-пу 584
 Лапчук Василь 805
 Лапчук Степан 646
 Лапчук Юрко 513
 Ласиця, дир. держмлин 772
 Ласов, енкаведист 824
 "Ластівка", рай. реф. СБ. *Див.* Римар Дмитро Миколайович
 Ластовецька, учит. 62
 Ластовецький Н. 105
 Латишев Андрій Антонович, зав. від., секр. парт. орг. РВК 712, 713, 724, 766
 Латушкін, о/у РВ УМДБ 760, 763
 "Лебеді", сотня ТВ-22 УПА 1078, 1121
 "Лев", ком. ОЕВ. *Див.* Романів Андрій
 Левада Дмитро, упов. РК КП(б) У 691, 713
 Левашов А. М., секр. парт. орг., чл. РК КП(б)У 869, 940
 Левицька Варвара 707
 Левицька Віра (Ольга) ("Дзвінка", "Христя") 23, 38, 1105
 Левицький, інж. 668
 Левицький Кость, укр. діяч 477
 Левицький Василь 1019
 Левицький Микола 707
 Левицький Михайло с. Миколи, секр. ІБ 1038
 "Левка", чота 637, 641
 "Левко". *Див.* Бойчук Василь Миколайович
 "Левко". *Див.* Кочій Омелян
 "Левко". *Див.* Лисак Іван Антонович
 "Левко". *Див.* Стефурак Микола Юрійович
 "Левко", б-к 553, 560
 "Левко", б-к СБ 1041
 "Левко", ком. рай. б-ки СБ, рай. реф. СБ (12). *Див.* Дубний Михайло Миколайович
 "Левко", кур'єр ОП. *Див.* Бобик Василь Михайлович
 "Левко", проп. 618
 "Левко", рай. реф. СБ (8) 1065
 "Левко", стр. 334
 "Левко", чот. 637, 641
 Левко Михайло Олексійович, фінаг. 770
 "Левченко". *Див.* Павлюк Михайло
 Левченко, III-й секр. РК КП(б) У 435
 Левченко Кирило Павл., чл. РК ЛКСМУ 355
 Лега Степан Пилипович, бриг. к-пу 730, 772

Легедьський Дмитро М., касир 688
 Легін Мілько, секр. с/р 769
 Легін Петро 109
 Легінович Антон Федорович, учит. 683
 Легінь Михайло 161
 Легойда Іван 246, 597
 Легойда Марія 274
 Легойда Микола 274
 Легун Михайло, гол. с/р 680
 Легун Олекса 82
 Лейбюк Микола Михайлович, міл. 888
 Лека Семен 158
 "Лемко", рай. військ. реф. *Див.* Чорний Корній Васильович
 Лемки. *Див.* Українці, лемки
 Лемківщина, регіон (тепер тер. Польщі) 192, 628, 676, 994
 Лемнак Дмитро 62
 Лемчак, ж. з с. Космач 808
 Леник Михайло 659
 Ленін (Ульянов) Володимир, диктатор 375, 448, 516, 520, 549, 551, 600, 601, 605, 743, 853, 929
 Ленінград, м. *Див.* Петербург, м. (Росія)
 Ленюк ("Підкова") 335
 Ленюк Дмитро 335
 Леочко Осип 101
 Леочко Степан 101
 Лесів, з с. Темирівці 475
 Лесів Вас., з с. Ганнівці 465, 472
 Лесів Василь Олександрович ("Гонтаренко", "Іван", а/б "Олесь") 249, 250, 553, 554, 560, 1058, 1059, 1105
 Лесів Михайло 527
 Лесів Михайло с. Василя 423

Лесів Степан 27, 42
 Лесівка, с. Богородчанського р-ну 138, 157, 173, 192, 232, 250, 293, 309, 319, 321, 341, 342, 379, 382, 384, 387, 393, 394, 413, 420, 436, 455, 458, 466, 469, 473, 476, 482, 513, 524, 1099
 Лестів Михайло 161
 "Лесь", б-к. *Див.* Остапів Петро Тимофійович
 "Лесь", стр. 123
 Лесюк Антось с. Олекси, чл. ВЛКСМ 933
 Лесюк Іван 700
 Лесюк Іван с. Федора, учит. 685
 Лесюк Микола, секр. с/р 680
 Лесюк Яким, сотн. 858
 "Леся", пов. субреф. УЧХ 1105
 "Леся", надр. реф. жін. 1055, 1105
 "Леся", рай. реф. жін. *Див.* Хоміца Ганна Михайлівна
 "Летун", рай. реф. СБ, надр. субреф. СБ. *Див.* Стефурак Микола Юрійович
 Лехнюк Дмитро, завгосп 441
 Лешчишин (Лещишин) Антось 692
 Лещишин Андрій, зав. артлі 730
 Лещишин Володимир, чл. пр-ня к-пу 731
 Лещишин Гринь, бух. 724
 Лещишин Іван, заст. гол. с/р 770
 Ликов, зав. сект. 724
 Ликов, о/у РВ УМДБ, зав. від. РВК, ст. л-т 718, 767
 "Лиман", рай. тех. реф. СБ. *Див.* Шевчук Іван Васильович

- Лимар Григор Васильович, інсп. 725
- Липа, с. Товмацького р-ну. *Див.* Золота Липа, с. Тлумацького р-ну
- Липівка (Ляцьке Шляхоцьке, Липове), с. Тисменицького р-ну 16, 31, 98, 103, 239, 275, 622, 624, 632, 640, 648, 651, 653, 670, 679, 690, 715, 730, 731, 735, 738, 741, 743, 743, 760, 766, 768, 772, 773, 775, 780, 786, 801, 806, 807, 1026, 1097, 1110
- Липники, ліс (корчі) 153, 181, 206, 208, 223, 229, 243, 282, 466
- Липники (Підлипники), прис. с. Горохолина Богородчанського р-ну 309
- Липовани (Ліпован), с. Чимишлійського р-ну (Молдова) 479
- Липове, с. Тисменицького р-ну. *Див.* Липівка, с. Тисменицького р-ну
- Липовий, з партшк. 546
- Липовий Гнатка, зав. від. 571
- Липовин Дмитро 511
- “Лис”, заст. стан. 81
- Лис, прац. РК КП(б)У 667
- “Лис”, стр. 156
- “Лис”, стр., захоп. у полон 664
- Лисак, ур. 1114
- Лисак Іван Антонович (“Левко”) 1106
- Лисак Левко 588
- Лисак Степан 314
- Лисанюк Павло Андрійович, дир. коопторг 721
- “Лисенко”, рай. реф. СБ 1058
- Лисенко, секр., зав. від. проп. РК КП(б)У 146, 204, 223, 354, 417, 452, 453
- Лисенко І. П., заст. гол. ДВК 298
- Лисець, райцентр. *Див.* Лисець, смт Тисменицького р-ну
- Лисець, смт Тисменицького р-ну 57, 69, 72, 77, 79, 80, 81, 83-85, 89, 95, 103, 104, 114, 117, 119, 120, 147, 150, 152, 173, 183, 203, 206, 208, 209, 229, 269, 272-277, 279, 281, 282, 284, 286, 292, 312, 317, 318, 366, 368, 371, 374, 382, 383, 386, 402, 406, 410, 414, 415, 415, 417, 441, 514, 520, 523, 528, 546-548, 551, 555, 581, 602-604, 607, 611, 612, 983, 984, 987, 990, 992, 994, 995, 997, 998-1000, 1005, 1008, 1009, 1052, 1080, 1106, 1147
- Лисецький, р-н (тепер у скл. Тисменицького р-ну) 15, 18, 30, 33, 65-70, 72, 73, 76, 79-81, 83, 87, 92, 119, 120, 122, 124, 130, 131, 124, 135, 139, 144, 146, 152, 153, 173, 174, 183, 201, 204, 208, 210, 214, 232, 243, 244, 247, 250, 252, 253, 255, 256, 260, 265, 275, 281, 283, 284, 286, 287, 293, 299, 300, 302, 309, 313, 319, 321, 322, 351, 352, 365, 366, 368, 376, 378-384, 386-388, 394, 399, 400, 401, 408, 412, 420, 427, 433, 436, 438, 439, 470, 473-475, 479, 481-483, 498, 505, 511, 525, 527, 528, 537, 538, 546, 548, 554, 560, 581, 588, 597, 606,

- 607, 609-612, 617, 991-993, 998, 1075, 1077, 1078, 1079, 1084, 1089, 1090, 1099, 1104, 1107, 1110, 1123, 1127, 1130, 1131, 1133, 1135, 1139, 1145, 1148
- Лисецький (ч. 3), РП ОУН. *Див.* ОУН, Лисецький РП
- Лисеччина 20, 34, 1156, 1158, 1161, 1163
- “Лисий”, стр. 98
- Лисіцький Василь 877
- Лисонюк Дарка Павлівна, бух. 721
- Листван Іван 168
- Листков, секр. парт. орг. 870
- Литвак Мих. 340
- Литвин Василь 103
- Литвин Василь, аг. уповмінзаг 728
- Литвин Василь, заст. гол. с/р 770
- Литвин Дмитро 421
- Литвин Петро 107
- Литвин Теодор 471
- Литвиненко, дільн. РВ УМВС, мол. л-т 717
- Литвиненко, чл. РВК 891
- Литвинець Василь Іванович (“Чорний”, “Човган”) 136, 1106, 1166
- Литвинець Дмитро 335
- Литвинець Микола Семенович (“Степовий”) 1063
- Литовченко С., комс. 356
- Литовчук, “істребок” 472
- Литовчук Доня д. Олексі 540
- Литовчук Іван с. Василя, чл. управи к-пу 542, 583
- Литовчук Олена 231
- Литовчук Степан с. Михайла 540
- “Лицар”, стр. *Див.* Можиліюк Павло
- Личко Ольга Т., інстр. ред. 361
- Лишега Лілія 27, 42
- Лишен Юстина 228
- Лібрик Тимко, бриг. к-пу 731
- Лівий Володимир Михайлович (“Йордан”, “Роман Орлів”, “Митар”, “С-99/1”) 1128
- Лівонович Льонка, зап. 553, 560
- Лізунов М. Ф., чл. РК КП(б)У 940
- Лізунова Є. П., чл. РК КП(б)У 940
- Лікова Юстина, дир. шк., гол. ДВК 866
- Лімниця, р. 95, 183, 471. 512, 514, 609
- Лімнова Дора Ф., учит. 686
- Лінчук Микола 799
- Ліпован, с. Чіміслівського р-ну Бендерівської обл. *Див.* Липовани, с. Чимишлійського р-ну (Молдова)
- Лірниченко, І-й секр. РК ЛКСМУ 397
- Лісецький, з с. Братишів 700
- Лісна Велесниця (Велесничка), с. Надвірнянського р-ну 58, 130, 248, 637, 641, 914, 948, 1042
- Лісна Тарновиця, с. Надвірнянського р-ну 82, 248, 834, 886, 887, 914, 937, 1029, 1032, 1037, 1075, 1123
- Лісник Панько 933
- “Лісовий”, окр. сусп.-політ. реф. 55, 1106
- “Лісовий”, стр. 1027

“Лісовик”. Див. Боднар Василь
 Лькович
 “Лісовик”. Див. Парипа Василь
 Романович
 Лісок, ур. 1119
 Літван Магда 1018
 Літвінов Сергій Пилипович, II-й
 секр. РК КП(б)У, заст. гол.
 ДВК 297, 354, 396
 Літик Микола, сотн. 858
 “Літня блокада” 21, 36
 Літовищі, пол. 889
 Ліфанов, секр. парт. орг. 402
 Ліх Михайло 226
 Ліцовський Михайло Петра,
 фінаг. 682
 Лоба, секр. парт. орг., упов. РК
 КП(б)У 661, 766, 804
 Лобода Марія, з СУЗ 455
 Ловаги, хут. с. Небилів
 Рожнятівського р-ну 1080
 Ловченко Ярослав, бух. МТС
 580
 Логаза Анна 162
 Логаза Василь 337
 Логаза Дмитро 710
 Логаза Ірина, пом. лаб. 575
 Логаза Йосиф 218
 Логаза Марія 291
 Логаза Михайло, нач. охор.
 575
 Логаза Михайло Васильович
 (“Омелян”) 1106
 Логаза Юрко 442
 Логвінов, інстр. РК КП(б)У 941
 Логінов М., II-й секр. РК ЛКСМУ
 941, 962
 Лоева (Лойова), с.
 Надвірнянського р-ну 59,
 75, 115, 118, 129, 167, 217,
 225, 813, 823, 833, 835, 845,
 846, 876, 880, 883, 884, 898,
 901, 903, 944, 947, 952, 970,
 1086, 1111, 1125
 “Лоза”, б-к ОЕВ. Див. Яковишин
 Михайло
 Лозак Василь 1019
 Лозяная Є. М., чл. РК КП(б)У 940
 Лойко, стат. 728
 Локитки, с. Товмацького р-ну.
 Див. Локітка, с. Тлумацького
 р-ну
 Локітка (Локитки), с.
 Тлумацького р-ну 632, 644,
 681, 706, 741, 751, 768, 774,
 779, 790, 800, 806
 Ломаджин (Ламаджин),
 кут с. Середній Майдан
 Надвірнянського р-ну 217,
 810, 1023, 1024
 Ломашів Павло Семенович,
 секр. комс. орг. РВ УМВС 715
 Ломпас Г., чл. пр-ня к-пу 930
 Лопатчук Василь Іванович,
 лісоруб 854
 Лосяк Осип 654
 Лотоцька, упов. 203
 Лотоцька Леся 527, 529
 Лотоцька Олена 274
 Лотоцька Параска 274
 Лотоцький Г. 328
 Лотоцький Данило (“Данил(к)
 о”) 237, 526
 Лотоцький Мілько, секр. с/р,
 фінаг. 770, 771
 Лохва Микола 900
 Лояк К. 707
 “Луг”, б-к ОВ 240
 Луг, прис. с. Делева Тлумаць-
 кого р-ну 656
 Луг, с. Яремчанського р-ну
 (прис., тепер у скл. смт
 Делятин Надвірнянського
 р-ну) 66, 86, 139, 141, 151,

- 167, 226, 233, 242, 813, 816, 817, 821, 828, 833, 835, 844, 846, 859, 887-890, 905, 915, 926, 934, 969, 978, 1096, 1100
- Луганськ (Ворошиловград), м. 357
- Луганська (Ворошиловградська), обл. 746
- Луганська Марія П., комс., чл. ДВК 297
- Луги, лази 207
- Лугова Ніна, прац. зем. від. 356
- Лузанчук М. О., дир. заготконтори 771
- Лузенчук Олекса Михайлович, бух. 722
- “Лука”, стан. 640
- Луказюк Настуня ж. Василя 683
- Луканевич Ірина, секр. прокур. 357
- Лукань Григорій Дмитрович (“Нечай”, “Клим”) 931, 932, 938, 1068, 1106, 1159
- Луканюк Василь 209
- Луканюк Іван 209
- Луканюк Кость 209
- Лукасевич, з с. Братишів 700
- Лукасевич Василь Михайлович, гол. бух. 725
- Лукасевич Іван, зав. від. РК ЛКСМУ 562
- Лукач Михайло Миколайович (“Байда”, “Цяпка”) 1067, 1106
- Луква, р. 446
- Луквиці, прис. с. Гутиська Станіславського р-ну 290
- Луквиці, прис. с. Майдан Станіславського р-ну 292
- Луквиця, прис. с. Стара Гута Станіславського р-ну 599
- Луквиця, р. 382
- Луквиця (Луква, Прислуп), с. Богородчанського р-ну 877, 907, 956, 969, 977, 1074, 1082, 1090, 1119
- Луквиця (Луква), с. Солотвинського р-ну. *Див.* Луквиця, с. Богородчанського р-ну
- Лукетка, госп. 885
- Лукіянов, зав. упр. місц. пром. 403
- Луконін, нач. паспорт. стола, ст. с-нт 717
- Луконіна Марія Олексіївна, прац. ред. 733
- Лук’янівська, в’язниця 1086
- “Луна”, міськ. реф. жін. 1070
- “Луна”, рай. госп. реф., рай. орг. реф. *Див.* Богославець Юлій Васильович
- Лунів, бриг. к-пу 951
- Лунський Адам 642
- Лусніков, з РК ЛКСМУ 547
- Лусніков, о/у РВ УМДБ, ст. л-т 609
- Луцак Василь 27, 42
- Луцак Михайло 127
- Луценко, з каф. 506
- Луцик, ст. інсп. 901
- Луцишин Микола 421
- Луцишин Мих. 333
- Луців Анна ж. Дмитра 540
- Луців Катерина ж. Юрка 541
- Луців Михайло, бриг. к-пу 583
- Луцкевич Павло 588
- Луць Петро 706
- Луцький Володимир Осипович, бух. к-пу 730, 773
- Луцький Михайло 346
- Луцюк Андрій с. Якова, гол. ДВК 867
- Луцяк Юрко, секр. МВК 726

Лучак Василь с. Дмитра, гол.
ДВК 864
Лучин Микола І. 388
Лучин Онофрій 387, 388
Лучка Михайло 878
Лучка Михайло с. Дмитра, бриг.
к-пу 951
Лучко Михайло (“Кучерявий”)
208, 237, 383, 997
Луцак Михайло 612
Львів, м. 14-18, 24, 27, 29-31,
33, 42, 90, 113. 147, 198, 270,
311, 349, 390, 530, 534, 536,
549, 560, 604, 605, 629, 635,
699, 710, 740. 758, 781, 799,
938, 969, 982, 1019, 1074,
1084, 1090, 1094, 1105, 1107,
1113, 1119, 1125, 1127, 1129,
1137-1139, 1142
Львівська, обл. 966, 1079, 1102,
1115, 1123, 1126, 1135
Львівська, тюрма (в’язниця)
158
Львівський, край (ЛК). *Див.*
ОУН, Львівський КП
Львівський, обл. провід. *Див.*
ОУН, Львівський обл. провід
Львівщина 1129
Люба, дівчина 93
“Люба”, сан. *Див.* Кудла
Тетяна
Любенька Осипа (“Марта”)
1068, 1106
Любіжня, с. Яремчанського
р-ну (тепер у скл. смт
Делятин Надвірнянського
р-ну) 71, 81, 158, 166, 225,
226, 821, 872
Любцева М. С., зав. ЗАГС 568
Любчик І. 16, 31
Людера Стах, секр. с/р 770
Люта Юлія, секр. 728

Лютий Дмитро 253
Лючки, с. Косівського р-ну 821
Лючки, с. Яблунівського р-ну.
Див. Лючки, с. Косівського
р-ну
Лядецький Дмитро Федорович
736
Лядське, с. Коропецького р-ну
Тернопільської обл. *Див.*
Лядське, с. Монастириського
р-ну Тернопільської обл.
Лядське (Ляцьке), с. Монасти-
риського р-ну Тернопільської
обл. 653
Ляхівці, с. Богородчанського
р-ну. *Див.* Підгір’я, с. Бого-
родчанського р-ну
Ляцек Петро 210
Ляцьке Шляхоцьке, с. Тисме-
ницького р-ну. *Див.* Липівка,
с. Тисменицького р-ну
Ляшко Іван с. Микити, гол. с/р
698, 708

М

М., з с. Радча 590
“М”, б-к 168
“М”, ком. вд 167, 293
“М”, ком. СКВ 192
“М”, чот. *Див.* “Миша”, чот.
“М-150”. *Див.* Черевко Дмитро
Іванович
“М-24”. *Див.* Заславський
Богдан Семенович
М. Юрко, з с. Бабче 879
Магаданські, табори 1078
Магас Ілько 880
Магас Михайло Іванович
 (“Андрій”, “Антон”, “Євген”,
“303-2”) 20, 35, 136, 618,
828, 829, 831, 841, 1055,
1057, 1107

Магас Михайло Миколайович
("Полтавець", "Остапенко",
а/б "Сергій") 23, 38, 256,
259-262, 266
Магас Ольга д. Онуфрія, лан.
к-пу 952
Магас Юстина 469
Магас Явдоха д. Дмитра, лан.
к-пу 952
Магдій Микола, гол. ДВК 862
"Магнет", рай. військ. реф.,
рай. пров. *Див.* Веляник
Йосип Дмитрович
Магун (Магун) Іван, заст. гол.
с/р 869
Магура М., чл. пр-ня к-пу 930
Магун Іван Трохимович ("Оршан",
"Демидів", "Кузьма", "303-1")
1054, 1055, 1107
Магун Степан Михайлович
("Гарт") 1063, 1107
"Магура", ТВ-23 ВО-4. *Див.*
УПА-Захід, ВО-4 "Говерля",
ТВ-23 "Магура"
Мадяри. *Див.* Угорці
Мадярщина. *Див.* Угорщина
Мазепа Іван, укр. гетьман 455,
536
Мазур Михайло Васильович,
дільн. РВ УМВС 574, 717
Мазур, "істребок" 92
Мазурек Стась с. Юзя 45
Мазурик Дмитро 761
Мазурик Іван ("Журба") 1107
Мазурик Іван с. Дмитра, учит.
686
Мазурик Ярослав, "істребок" 801
Майборода Волод. Є., , II-й
секр. РК ЛКСМУ 356, 397
Майборода Єміліян К., I-й секр.
РК КП(б)У 200, 222, 292, 354,
396

Майдан, прис. с. Пасічна
Надвірнянського р-ну 857
Майдан (Майданик), с.
Лисецького р-ну (тепер у
скл. с. Посіч Тисменицького
р-ну) 610
Майдан, с. Солотвинського
р-ну. *Див.* Міжгір'я, с.
Богородчанського р-ну
Майдан, с. Станіславського
р-ну. *Див.* Майдан, с. Тисме-
ницького р-ну
Майдан, с. Тисменицького р-ну
114, 116, 132, 148, 149, 153,
157, 172, 179, 180, 182, 183,
196, 218, 224, 230, 231, 236,
251, 269, 270, 273, 274, 277,
283, 292, 293, 313, 317, 318,
321, 333, 341-344, 364, 376,
415, 419, 420, 433, 454, 459,
482, 485, 487, 488, 564, 565,
570, 590, 598
Майдан Верхній (Горішний),
с. Ланчинського р-ну.
Див. Верхній Майдан, с.
Надвірнянського р-ну
Майдан Іван, крамар 1032
Майдан Середній, с. Ланчинсь-
кого р-ну. *Див.* Середній
Майдан, с. Надвірнянського
р-ну
Майданський Михайло 388
Майданські, ліси 21, 36, 220,
847
Майдебуров, нач. РВ УМДБ, п/
полк. 358, 362
Майзлі, прис. с. Олеша
Тлумацького р-ну 657
Майковський Анатолій, о. 748,
764
Майстеренко, о/у РВ УМДБ
877, 878, 943

Макар Степан 291
 Макар Юстина Іванівна
 (“Соломка”) 1062, 1107
 Макаров, о/у РВ УМДБ 358,
 362
 Макарова Валентина, тех. реф.
 711
 Макиївбуд (Макієвстрой), буд.
 орг. 372, 914
 Макійчук Іван Онофрович,
 секр. комс. орг. 716
 Маков, бух. 772
 Маковійчук, гол. с/р 1029
 Маковська Наталія Василівна
 27, 42
 “Максим”, б-к ОП 136
 “Максим”, підп. 334
 “Максим”, пов. пров., надр.
 пров. *Див.* Микитюк
 Михайло
 “Максим”, рай. орг. реф. 1061,
 1108
 “Максим”, рай. тех. реф.
 СБ. *Див.* Сенько Дмитро
 Костянтинович
 “Максим”, стан. госп. 332
 Максимець, прис. с. Зелена
 (тепер с. Зеленської с/р)
 Надвірнянського р-ну 128,
 854, 856, 929, 931
 Максимець Евдокія (Євдокія)
 346
 Максимець Ігор Романович
 (“Сокіл”) 1108
 Максимів Григорій (“Сорока”)
 633
 Максимів Іван (“Зорій”) 77
 Максимів Рузя 270
 Максимко Катерина 858
 Максимов (Максімов), ком.
 г-ну, ст. л-т, к-н 219, 802,
 804
 Максимців Євгеній (Євгеній),
 секр. РСС 574
 Максимчук Іван, з прис.
 Хрепелів 856
 Максимчук Іван, з с. Яцівка
 205
 Максимчук Йосиф, бух. 729
 Максимчук Михайло, дир. ліс-
 госпу 903, 929
 Максим’юк Настуня 874
 Макух Сергій, бух. к-пу 584
 Малаєв (Мамаєв), заст. нач. РВ
 УМВС 171, 623
 Маланій, “істребок” 217
 Маланій Богдана. *Див.* Дирда-
 Маланій Богдана Іванівна
 Маланюк, підп. 53
 Маланюк В. 16
 Маланюк Василь 285
 Маланюк Василь Степанович
 (“Тарас”, “Тичина”, “Сумний”,
 “Дух”, “Василь”) 16, 20, 31, 35,
 285, 1018, 1042, 1067, 1108
 Маланюк Микола Степанович
 (“Скала”) 1108
 Малець Ліда 63
 Малечко Сабіна, прац. рай.
 фін. від. 668
 Малива, ліс 890
 Малигін, о/у РВ УМДБ, л-т, ст.
 л-т 719, 767
 “Малина”, б-к ОВ 241
 Малинишин Петро П., учит.
 685
 Малинівська, гол. бух. РВНО
 569
 Малиновище, пол. 242, 251
 “Малі друзі”, підп. в-ня 977
 Малинішин Микола М., дир.
 СШ 683
 Малиновська С., зав. від. РК
 ЛКСМУ 942

- Маліновський (Малиновський),
зав. лікар. 375
- Маліщенко, зав. рай. санст.
121
- Малкун Роман Вас., ст. бух.
360
- Малуша, упов. УНКВС (УМВС),
л-т 865
- Мальков Прокіп, нач. РВК, м-р
720
- Мальованчук Олекса Кирило-
вич, бриг. к-пу 774
- Мальона Павло, гол. с/р 770
- Мальцов, зав. зем. від. 668
- Малюза В., підп. 306
- Малюза Варвара 611
- Малюза Вас. 333
- Малярчук Павлина 47
- “Мамай”, куц., рай. орг. реф.,
рай. пров. *Див.* Склеповий
Петро Миколайович
- Мамлеєв Андрій Федорович,
ст. землеупоряд. 721
- Мандзій Софія 802
- Мандзюк Іван 164
- Мандзюк Іван Степанович, маг.
774
- Мандзюк Петро, бриг. к-пу 731
- Мандрівний Гелярій, заст. гол.
с/р 770
- Манець Марія Іванівна, агр.
721
- Манів Анна 1004, 1008
- Маніящук Василь 158
- Мансуров, III-й секр. РК КП(б)
У 713
- Манчжурія, регіон (Китай) 166,
178
- Маньків Володимир, гол. РСС
727
- Маньківська Анна 270
- Маньківська Магдалина 315
- Манява, с. Богородчанського
р-ну 21, 35, 59, 71, 93, 98, 125-
127, 166, 171, 172, 217, 225,
233, 242, 809, 812, 820, 822,
823, 833, 835, 841, 843, 845,
847, 849, 863, 871, 877, 905,
1080, 1085, 1094, 1113, 1148
- Манява, с. Солотвинського
р-ну. *Див.* Манява, с. Бого-
родчанського р-ну
- Маржевський Ілько 472
- Мариневич, “істребок” 654
- Марінопіль, с. Жовтневого
р-ну. *Див.* Маріямпіль, с.
Галицького р-ну
- Марич, з с. Пнів Надвірнянсь-
кого р-ну 822
- “Марійка”, маш. ООП. *Див.*
Петришин Марія
- Марійчин Андрій Ількович
 (“Тютюнник”) 158
- Маріямпіль (Мар’ямпіль,
Марінопіль), с. Галицького
р-ну 90, 92, 107, 177, 195,
622, 624, 644, 645, 647, 648,
670, 672, 695, 713, 714, 717-
719, 724, 730, 732-735, 741,
758, 766, 768, 769, 772
- Маріямпіль, с. Жовтневого
р-ну. *Див.* Маріямпіль, с.
Галицького р-ну
- Марківці, с. Тисменицького р-ну
60, 139, 142, 194, 196, 251,
275, 554, 622, 625, 632, 647,
648, 669, 670, 679, 680, 690,
716, 740-742, 746, 752, 765,
781, 804, 993, 1010, 1012
- Маркіна, секр. парт. орг. РВНО
940
- “Марко”, надр. реф. проп.,
міськ. пров. *Див.* Сміжак
Лазар Антонович

“Марко”, рай. реф. СБ.
Див. Катамай Ярослав
 Васильович
 Марков, о/у РВ УМДБ, ст. л-т
 486, 488, 943
 Марков (Марків) Іван Б., ділн.
 РВ УМВС, мол. л-т 361, 563
 Маркова, с. Богородчанського
 р-ну 61, 62, 64, 125, 126,
 864, 874, 877, 879, 905, 974,
 966, 1113
 Маркова, с. Солотвинського
 р-ну. *Див.* Маркова, с.
 Богородчанського р-ну
 Марковський Йосиф, секр.
 ком. орг. 716
 “Марта”, рай. реф. жін. (7)
 1064, 1108
 “Марта”, рай. реф. УЧХ (8)
 1065, 1108
 “Марта”, рай. реф. УЧХ (10).
Див. Любенька Осипа
 “Марта”, рай. реф. УЧХ (5).
Див. Стеблинська А. М.
 “Марта І”, прац. окр. реф. УЧХ
 1109
 “Марта ІІ”, прац. окр. реф. УЧХ
 1109
 “Марта”, “Лискавка”, рай. реф.
 УЧХ (5, 8) 1063, 1109
 “Мартин”, рай. сусп.-політ.
 реф., прац. окр. реф. проп.
 1109
 Мартиненко Василь, агр. 724
 Мартинець Ярослав (“Кримсь-
 кий”, “Берест”) 1109
 Мартинов, ділн. РВ УНКВС
 664
 Мартинов Володимир, зав. від.
 РК ЛКСМУ 714
 Мартинович Гринь, ділн. РВ
 УМВС, мол. л-т 563
 Мартинюк, зав. підсоб. госп.
 142
 Мартинюк Анна д. Василя, лан.
 к-пу 582
 Мартинюк Дмитро 383
 Мартинюк Іван 471
 Мартинюк Петро 84
 Мартинюк Юрко с. Федора
 540
 Мартинюк Ясь 383
 Мартів Анна 421
 Марторисян, доц. 506
 Маруневич Роман Йосипович
 (“Тин”) 1005, 1110
 Марунець Юрко, бух. 362
 Марунчак, сорт. 601
 Маруняк Михайло Петрович,
 інстр. ДТСАРМ 715
 Марушко Григорій (Гринь) с.
 Миколи 709
 Марцинівка, передм. м. Стрий
 Львівської обл. 1142
 Марцінко Василь, ділн. РВ
 УМВС, мол. л-т 563
 Марцінов, з РВ УМВС 489
 Марцова Ніна, касир 688
 Марченко, заст. дир. лісгоспу,
 секр. парт. орг. 869-871, 940
 Марчук І. В., І-й секр. РК ЛКСМУ
 397, 539
 Марчук Ігор 27, 42
 Маршалл, держ. секр. США
 889
 Масалов, інстр. РК КП(б)У 355
 Масіюк Іван (“Грушко”) 1059,
 1110
 Маслій Григорій 528
 Маслов, о/у РВ УМДБ, л-т 943
 Масляк, гол. с/р 770
 Масляк, “істребок” 217
 Масляк Дмитро, дир. з-ду 144,
 442

Масляк Микола 805
Масляк Михайло 805
Масляк Юрій Кирилович
("Голуб") 1063, 1110
Масник Василь 276
Масник Дмитро 276
Масник Дмитро, б. зав. 369,
416
Масник Іван ("Чумак") 275
Масник Катерина 484
Масник Михайло 276
Масолов, гол. бух. РСС 901
Масулко Іван 296
Матвеїв Петро, нач. II-ї части
РВК 896
Матвієнко Артем Денисович,
III-й секр. РК КП(б)У 868
Матвієнко М., зав. райуповмін-
заг 946
Матвійчук Марія, лікар 722
Матієщин Дмитро 127
Матіїв Дмитро, кер. роб. 627
Матрик Микола 382
Матросов Олександр, комс.
743
"Махно", рай. військ. реф.,
надр. військ. реф. Див.
Савчак Василь Васильович
Мацапула Орина 529
Мацарай Федор, землемір 584
Маціборський Вас., гол. с/р
468
Мацкур Гринь 72
Мацькевич Ярослав Іванович
("Гонта", "Степан") 1056,
1110
Мацькевич-Кавка Антоніна
Михайлівна ("Венера") 1061,
1110, 1163
Мацюк Василь Федорович
("Ігор", "Барон", "К-30") 263
Мацюк Микола 340

Мачульська Марія Олексіївна,
зав. ощадкаси 771
"Маяк", рай. орг. реф., рай.
пров., надр. пров. Див.
Каратницький Михайло
Юрійович
МВС (МВД) 14, 21, 22, 29, 36,
139, 140, 146-154, 157, 159,
160, 163, 169, 170, 171, 174,
179, 180, 195, 203, 204, 206-
208, 210, 213, 214, 216, 217,
219, 225, 228, 232, 243, 247,
248, 254, 361, 364, 365, 366,
367, 376-380, 382-384, 386,
387, 396-404, 404, 409, 416,
418-424, 426-428, 433-441,
448, 457, 459-464, 466-470,
474, 475, 477, 481, 484, 485,
488, 489, 497, 498, 500, 502,
515, 520, 522, 524, 525, 530,
531, 538-540, 550, 551, 558,
563, 564, 566, 567, 588, 597,
606, 608-610, 612, 614, 615,
664, 665, 672, 679, 690, 708,
709, 712, 715, 716, 743, 749,
758, 765-768, 802, 845, 862,
863, 869, 877, 880, 881, 883,
884, 888, 891, 913, 919, 932,
938-940, 942, 943, 954, 963,
1073, 1077, 1078, 1091-1093,
1097, 1108, 1110, 1114, 1122,
1133, 1139
МДБ (МГБ, МГБ) 14, 22-24, 29,
36-39, 137, 138, 146, 148,
158, 160, 169-171, 174, 183,
185, 195, 196, 204, 208, 216,
217, 219, 226, 245, 246, 248,
249, 251, 252, 255-258, 264-
266, 358, 362, 364, 377, 378,
387, 396, 399, 400, 418, 422,
428, 435-438, 449, 451, 456,
459, 461-464, 471, 485, 497,

- 498, 510, 515, 520, 523-525,
527, 530, 531, 538, 539, 551-
554, 558, 562, 565, 566, 597,
606-610, 612, 617, 679, 690-
692, 696-710, 712, 718, 719,
736, 737, 739, 742, 747, 749,
753, 757-763, 767, 768, 777,
789, 793, 798, 800-803, 805,
859, 876, 879-884, 887, 888,
890, 891, 894, 915, 919, 934,
943, 969, 1130, 1136
- Медведева Ніна, бух. 717
- Медведюк Григор І., дир. НСШ
686
- Медвиденко (Медведенко) Мико-
ла (Михайло) Максимович,
ред. рай. газ. 711, 732, 744
- Медвидовська, прац. рай. фін.
від. 668
- “Медвідь”, б-к 560
- “Медвідь”, стр. 334
- “Медвідь”, стр. СКВ 104
- Медвідь Іван 270
- Мединський Михайло, прац.
пошти 732
- Медина, с. Галицького р-ну 76,
93, 97, 116, 123, 132, 137,
149, 159, 172, 183, 189, 218,
222, 224, 246, 253, 269, 273-
275, 277, 318, 350, 364, 437,
438, 448, 452, 467, 471, 482,
597, 600, 601, 608, 609, 1076
- Медоев, з РВК 372
- Медуха, с. Галицького р-ну 72,
91, 92, 140, 141, 163, 164,
167, 179, 185, 196, 197, 647,
648, 652, 664, 665, 670, 674,
695, 697, 713, 717, 718, 742,
770, 785, 1109
- Медуха, с. Жовтневого р-ну.
Див. Медуха, с. Галицького
р-ну
- Межибрідська (Межибріцьке),
прис. с. Зелена Надвірнянсь-
кого р-ну 857, 970
- Межигірці (Межигір'я), с.
Галицького р-ну 65, 72, 78,
86, 141, 167, 168, 177, 179,
183, 642-645, 665, 666, 674,
675, 713, 717, 718, 727, 741,
770, 789, 805, 1126
- Межигірці (Межигір'я), с.
Жовтневого р-ну. *Див.* Межи-
гірці, с. Галицького р-ну
- Межицький Ант., пом. бух. 362
- Мекін, о/у РВ УНКВС (УМВС)
669
- Мелітовський Петро 802
- Мельков, о/у РВ УМДБ, к-н
943
- Мельник, гол. с/р с. Антонівка
800
- Мельник, гол. с/р с. Гаврилівка
1030
- “Мельник”, рай. реф. СБ. *Див.*
Юрцуняк Василь Михайло-
вич
- Мельник Анна, з с. Черніїв
1004
- Мельник Анна, лан. к-пу 731
- Мельник В., з с. Підпечери 291
- Мельник Василь, з с. Манява
125
- Мельник Василь (“Арсен”,
“Сурмач”, “Нанашко”,
“С-16-6”) 20, 35, 136, 830,
841, 1057, 1110
- Мельник Василь Васильович,
міл. 888
- Мельник Василь Михайлович,
гол. с/р 1030
- Мельник Дмитро 874
- Мельник Кирило, бриг. к-пу
731

Мельник Марія, з с. Гринівці 746
Мельник Марія, з с. Блюдники 384
Мельник Марія, з с. Угринів Дол. 486
Мельник Микита с. Михайла, гол. к-пу 690, 731, 773
Мельник Микола, з с. Хом'яків 79, 85
Мельник Михайло Прокопович, зав. РВНО 720
Мельник Олекса с. Юрка, гол. с/р 681
Мельник Олена, лан. к-пу 731
Мельник Петро Васильович ("Хмара", "П-44") 24, 38, 107, 125, 259-266, 1054, 1057, 1111, 1153
Мельник Прокіп, зав. РВНО 723
Мельник Федор Олексійович, зав. бази 730
Мельник Ярослав ("Роберт") 1096
Мельники, прис. 1085
Мельникович Петро 290
Мельникович Яків 485
Мельниченко, зав. від. РВК 1028
Мельниченко Петро, гол. ревіз. ком. 774
Мельниченко Юрко, дільн. РВ УМВС 564, 617
Мельничук Василь Дмитрович ("Остап", "18-75", "С-66", "505") 1056, 1111, 1165, 1167
Мельничук Гринько 273
Мельничук Іван 821
Мельничук Марія 165
Мельничук Михайло, гол. РСС 1029

Мельнишин Василь Олексійович, чл. ревіз. ком. 773
Мельнишин Василь Петрович, бриг. к-пу 773
Ментяник Стефанія ж. Василя 805
Меренда Ярослав 760
Мерешора, г. 129
Меркулов, жид 858
Меркулов, о/у РВ УМДБ 525, 565
"Месник", підп. 65
"Месники", сотня ТВ-22 УПА 1101, 1126
Мещеряков Дмитро (Д. А.), дир. рудоупр., чл. РК КП(б) У 905, 939
Мещеряков Іван Олексійович, зав. від. РК КП(б)У 868
Мешкурова Люба Федорівна, учит. 684
Мигун У. 274
Мидик, II-й секр. РК КП(б)У 170
Мизак Нестор 15, 30
Мийків Федір 656
"Микита", стр. Див. Столярчук Василь
Микитенко, учит. 743
Микитин Василь 489
Микитин Дмитро 634
Микитин Іван Михайлович, заст. нач. ІБ 1038
Микитин Микола, зс. Грабовець 184
Микитин Микола, з м. Тисмениця 803
Микитин Павло, нач. ІБ 704
Микитин Семен Іванович, бриг. к-пу 773
Микитин Федір с. Михайла, нач. караулу ІБ 1038

Микитин Федір с. Михайла, "істребок" 1038
 Микитинці, с. Станіславського р-ну (тепер у скл. м. Івано-Франківськ) 132, 138, 139, 155, 177, 197, 204, 207, 238, 313, 317, 319, 322, 356, 357, 363, 368, 388, 401, 406, 412-415, 428, 442, 453, 473, 485, 499, 505, 510, 516, 548, 555, 563, 564, 570, 581, 1119
 Микитишин, гол. к-пу 899
 Микитний, з с. Горигляди 657
 Микитюк Андрій 878
 Микитюк Василь, з с. Комарів 185, 270, 273
 Микитюк Василь с. Михайла, фінаг. 681
 Микитюк Григор Федорович ("Гузар") 1067
 Микитюк Григорій Семенович ("Мир", "Вітер") 1111
 Микитюк Іван с. Федора 997, 998
 Микитюк Михайло ("Чорноморець", "Максим", "Субота", "Борзенко", "К-40") 22, 37, 1054-1056, 1112, 1152
 Микицей Василь 335
 Микицей Василь с. Михайла 345
 Микицей Василь с. Семена 555
 Микицей Василь Степанович ("Бук") 261, 265
 Микицей Іван ("Довбуш") 334
 Микицей Дмитро, хлоп. 382
 Микицей Дмитро, госп. з с. Горохолина 384
 Микицей Катерина 429
 Микицей Михайло 432
 Микицей Параска 464
 Микицей Семен, б. деп. ВР СРСР 387
 Микицей Семен В. 387
 Миклин Михайло 225
 "Микола", рай. реф. проп. Див. Василюшин Петро
 Николаєв, з р-ну 377
 Николаєв, нач. РВ УМВС 170
 Николаєвський Вас., гол. кооп. 455
 Николаєвський Василь с. Федора 583
 Николаєнко Іван Юхимович, II-й секр. РК КП(б)У 997
 Николайчук Славко 126
 Миколенко Олекса, бух. 772
 Микулевич, апт. 63
 Микулин, "істребок" 937
 Микуличин, с. Яремчанського р-ну. Див. Микуличин, с. Яремчанської міськради
 Микуличин, с. Яремчанської міськради 72, 80, 81, 115, 128, 217, 219, 224, 226, 233, 234, 235, 817-821, 823-825, 828, 833, 835, 836, 846, 847, 849, 870, 887, 904, 941, 949, 954, 965
 Микуляк Василь с. Гната, заст. гол. ДВК 862
 Микуляк Онуфрій 60
 Микуляк Федір Іванович, гол. бух. 901
 Милованський, ліс 75, 76, 98
 Милування (Міловань, Миловання), с. Тисменицького р-ну 75, 76, 100, 103, 116, 139, 164, 196, 622, 647, 669, 699, 707, 709, 710, 777, 782, 783, 798, 800, 803-805, 1010, 1100, 1129
 Миринда Ярослав Йосифович, ст. бух. 726
 "Мирний", підп. 891

“Мирон”, б-к 553, 554, 560
 “Мирон”, ком. гр. 807
 “Мирон”, кущ. 1041
 “Мирон”, підрай. 104
 “Мирон”, повст. 654, 658
 “Мирон”, рай. орг. реф. 1061, 1112
 “Мирон”, пвх., рай. реф. проп., ст. віст. *Див.* Козак Дмитро Григорович
 “Мирон”, рай. реф. СБ, надр. реф. СБ. *Див.* Капушак Василь Миколайович
 “Мирон”, рай. тех. реф. СБ 1112
 “Мирон”, стан. госп., вий. з пов. 1020
 “Мирон”, стр. СБ 123
 “Мирон”, “Карпо”, рай. реф. СБ 1067, 1112
 Мирон Андрій 462
 Миронович Павло, нар. суддя 897
 Миронюк Іван Ф., учит. 686
 “Мирослав”, рай. реф. проп. *Див.* Феценець Петро Михайлович
 Мирохін, інстр. РК КП(б)У 562
 Мирохіна Анна, маш. РВК 568
 Мислів, с. Калуського р-ну 251, 401
 Мисюк Василь 277
 “Митар”, край. реф. СБ КК. *Див.* Лівий Володимир Михайлович
 Михайленко, зав. від. РК КП(б)У 548
 Михайленко, ком. від. 155
 Михайленко Анатоль (Антін), ст., гол. агр. 356, 568
 Михайленко Марія, зав. рай. фін. від. 572

Михайлик, “істребок” 823
 “Михайлик”, повст. 554, 560
 Михайлик А. П., II-й секр. РК КП(б)У 940
 Михайлишин, зав. с/г від. 725
 Михайлишин Іван, гол. оцін. ком. 774
 Михайлишин Марія, кур’єр 387
 Михайлишин Михайло Іванович (“Борис”) 1065, 1112
 Михайлів Богдан (“Данко”, “Богдан”) 262, 263, 265, 1067, 1112
 Михайлів М. 473
 “Михайло”, б-к ОВ 237
 “Михайло”, стр. 334
 Михайло (“Явір”, а/б “Отважний”) 1069, 1144
 Михайлова Катерина, нач. фін. часті 362
 Михайлович, дир. з-ду 626
 Михайлюк Василь Федорович (“Богдан”, “Орлик”) 240, 1066, 1113
 Михайлюк Іван 858
 Михайлюк Йосиф, сотн. 858
 Михайлюк Кость 804
 Михайлюк Марія, рах. к-пу 731
 Михайлюк Микита (“Орлиця”) 238
 Михайлюк Микола 208
 Михайлюк Палагна 858
 Михалко Андрій 472
 Михальчук, лектор РК КП(б)У 787
 Михальчук Константин (Костянтин) 469
 Мицик, II-й секр. РК КП(б)У 625
 Мицишина Марія О., учит. секр. ДВК 297

Мицько-Шпільчак Марія
 Антонівна (“Оришка”,
 “Дарина”, “Марія”, “33”)
 830, 1055, 1057, 1059, 1113,
 1162
 “Миша”, чот. 278, 394, 984,
 1000
 “Миші”, чота 984
 Мігельський Дмитро, касир 727
 Мідяникова, жін. орг. 713
 Міжгір’я (Майдан), с.
 Богородчанського р-ну 59,
 63, 70, 98, 115, 117, 127,
 144, 171, 216, 220, 251, 810,
 813, 820, 833, 846, 848, 877,
 905, 944, 949, 1087, 1107,
 1146
 Мікульдорф, с. Отинійського
 р-ну (тепер част. смт Отинія
 Коломийського р-ну) 716
 Міназва Анастасія Петрівна,
 зав. від. РК КП(б)У 712
 Мінієв Андрій Павлович, рай.
 прокур. 897
 Мінієва Ада ж. Павла, секр.
 прокур. 897
 Мінін, заст. нач. РВ УМВС 462
 Мірохон Микола, зав. від. 354
 Мірчук Петро 16, 17, 31, 32
 Містів Прокіп 461
 “Місько”, рай. реф. СБ. *Див.*
 Янишевський Михайло
 Іванович
 Місюрак Петро, гол. зем. гром.
 771
 Мітіна Марія Іванівна, зав. від.
 РК ЛКСМУ 941
 Міцук Юрко, підп. 334
 Міша, дільн. РВ УМВС 710
 Мішкова, телеф. 732
 Міщенко Анна Микитівна, пла-
 нов. 722
 Міщеряков Андрій, прийом.
 575
 Млини, прис. с. Гвізд
 Надвірнянського р-ну 49,
 808, 879
 Млинівка, р. 420
 “Мовчазний”, надр. тех. реф.
 проп. 1113
 Могильна, бух. РВК 621
 Могильницька Параска ж.
 Василя 540
 Моголівець, упов. 900
 Моженна Ліда 528
 Можилук Павло (“Лицар”) 487
 Мозолівка, прис. с. Пнів (тепер
 с.) Надвірнянського р-ну
 823
 Мойсій, аг. уповмінзаг 728
 Мойсій Василь, гол. с/р 770
 Мокін, о/у РВ УМВС, л-т 716
 Мокіна Марія Олексіївна, секр.
 ред., зав. сект. РК КП(б)У
 712, 733
 Мокляк, уповмінзаг, дов. ос.
 853, 855, 892, 900
 Мокляк Дмитро 511
 Мокляк Мих. 490
 Мокре, ліс 227
 Мокринський Дмитро 800
 Мокрій Роман (“Байда”) 1054
 Молдавія (тепер Молдова) 220,
 233, 479, 1124
 Молдовани (молдавани) 220,
 233, 234, 505, 677, 904
 Моліса Іван, бриг. к-пу 407
 Молодилів, с. Коломийського
 р-ну 47, 621, 716, 769, 774
 Молодилів, с. Отинійського
 р-ну. *Див.* Молодилів, с.
 Коломийського р-ну
 Молодків (Молодьків, Молоть-
 ків), с. Надвірнянського

- р-ну 54, 60, 62, 79, 125, 126, 171, 233, 809, 812, 833, 835, 841, 849, 865, 877, 878, 947, 1075
- Молодожон Віра Андріївна, чл. РК ЛКСМУ 355
- Молодожонов, секр. РК КП(б) У 447
- Молодьків (Молотьків), с. Солотвинського р-ну. *Див.* Молодків, с. Надвірнянського р-ну
- Молодятин, с. Коломийського р-ну 70
- Молоков, чл. ДВК 861
- “Молот”, б-к. *Див.* Бідащук Іван
- Молотков, дільн. РВ УНКВС (УМВС), о/у, заст. нач. РВ УМДБ, ст. л-т 624, 698, 705, 719
- Молотков, зав. райторг 787
- Молотов, мін. закор. спр. СРСР 165, 189, 211, 299, 389
- Момот Василь, “істребок” 160
- Момот Микола с. Дмитра, чл. ревіз. ком. к-пу 542
- Монастир, в с. Крилос 472
- Монастир, передм. м. Тисмениця 669
- Монастирецький Михайло (“Гонта”) 1066, 1113
- Монастирецький Степан Іванович (“Роман”, “Орел”) 843, 844, 1066, 1113
- Монастириська, м. Тернопільської обл. 1118
- Монастириський, р-н Тернопільської обл. 181, 1105
- Монастириський Василь 125
- Монастирчани, с. Богородчанського р-ну 50, 62, 127, 808, 809, 833, 843-845, 877, 898, 944, 947
- Монастирчани, с. Солотвинського р-ну. *Див.* Монастирчани, с. Богородчанського р-ну
- “Мономах”, стр. 841
- Монтреаль, м. (Канада) 27, 42
- “Морава”, підп. 332
- Мордовські, табори 1095, 1120, 1125, 1140
- Моркіс, зав. парт. каб. 711
- “Мороз”, б-к СБ 1041
- Мороз, дир. МТС 175
- Мороз, дільн. РВ УНКВС, ст. л-т 667
- Мороз, зав. від. 725
- “Мороз”, зап. *Див.* Костюк Іван
- “Мороз”, підрай. (кущ.) проп. 1018, 1040
- Мороз, о/у РВ УМДБ 476
- “Мороз”, рай. пров. (7). *Див.* Гикавець Василь Дмитрович
- “Мороз”, рай. пров. (11). *Див.* Цапей Іван Петрович
- Мороз, суддя 519
- Мороз Володимир 17, 32, 1115
- Мороз Євген, агр. 439
- Мороз Марта, прац. фін. від. 669
- Мороз Параска, з с. Грушка 701
- Мороз Параска, з с. Павелче 339
- “Морозенко”, прих. 641
- “Морозенко”, рай. військ. реф. 1061
- “Морозенко”, рай. реф. СБ. *Див.* Яськів Микола Григорович

- “Морозенко”, рай. субреф. СБ 1114
- “Морозенко”, стан. госп. *Див.* Кардаш Федь
- “Морозенко”, стр. 59
- Морозник Дмитро 130
- Морозов, ком. від., к-н 150
- Морозов, ком. г-ну, л-т 566
- Морозов, о/у РВ УМДБ, л-т 719
- Морозов, прац. РВ УНКВС, л-т 436, 667
- Морозова, з р-ну 455
- Морушко Григорій Миколайович, надр. госп. реф. 1056, 1114
- Морушко Гринь с. Микити 697
- Морушко Михайло Григорович (“Залізняк”) 1114
- “Моряк”, підп. *Див.* Дутчин Володимир
- Мосагіна, секр. від. 568
- Мосенко Варвара, учит. 345
- Москаленко, ком. г-ну, к-н 319
- Москаленко, нач. лісопункту 904
- Москаленко Віра, чл. ДВК 861
- Москаленко Кирило Семенович, ком. Прик. ВО, ген.-лейт., ген.-полк, канд. до ВР СРСР 119, 167, 302, 307, 317, 327, 400, 492, 675, 827, 837, 970
- Москалиха П. 488
- Москалі. *Див.* Росіяни
- Москальов, заст. нач. охор. 914
- Москальов Ф. К., чл. РК КП(б) У 940
- Москальчук В. 221
- Москалюк Михайло (“Спартан”) 225, 1020, 1025, 1035, 1038, 1096
- “Москва”, крип. КП ОУН (Волинь) 1142
- Москва, м. (Росія) 62, 131, 211, 293, 347, 430, 455, 911, 967, 1025, 1036
- Москвітень, ком. г-ну, о/у 1030, 1035, 1039
- Москвітін, упов. з р-ну 867
- Московська, обл. (Росія) 569
- Московщина 390
- Мостиська, прис. с. Делева Тлумацького р-ну 656-658, 660
- Мосцевая С. С., гол. ком. ОК КП(б)У 492
- Мосягін А, ст. інсп. 572
- Мотофір, гол. с/р, гол. к-пу 770, 772
- “Мотря”, окр. кер. розв. 1114
- “Мотря”, рай. реф. жін., надр. реф. жін. (III). *Див.* Демків Домна
- “Мотря”, рай. реф. УЧХ. *Див.* Прокопів Ганна Яківна
- Моцер Михайло Іванович, дир. упр. 723
- Мочар, ліс 152, 183
- Мочар, прис. с. Похівка Богородчанського р-ну 76, 89
- Мочарний Микола, гол. кооп. 886, 1032
- Мочкур с. Івана, інсп. 572
- Мочорний Василь Ол., секр. с/р 1029
- “Мрія”, з РРП 618
- Мудрий Дмитро 209
- Мужилів, с. Підгаєцького р-ну Тернопільської обл. 1128
- “Музика”. *Див.* Головатий Василь Степанович
- “Музика”. *Див.* Твердохліб Микола Дмитрович

Музика Марія 1020
 Музичук Сергій 27, 42
 Мула Степан с. Миколи 707
 Мулик, “істребок” 654
 Мулик Петро, фінаг. 770
 Мундзяк Микола, гол. с/р 661, 663
 “Мур”, сот. 242
 Муравський Володимир 17
 “Мурза”, чот. *Див.* Шпільчак Іван
 Мурзяк, гол. к-пу 746, 773
 Мурогін (Мурегін), о/у РВ УМДБ, л-т 719, 800, 803, 804
 Мусієнко Віра Олексійовна (Олексіївна), акуш. 723
 Мусієнко Григор Олексійович, ветлікар 682
 Мусієнко Ніна С., учит., чл. ДВК 296
 “Мусій”, прац. окр. реф. проп. 1114
 Мусол, гол. с/р 900
 Мусорко Іван 804
 Мутеф Олекса Дмитрович, зав. від. РВК 712, 734
 “Муха”, рай. реф. проп. *Див.* Боднар Ганна Васиївна
 “Муха”, стан. *Див.* Качкан Степан
 Муштенко, о/у, слід. РВ УМДБ 435, 449, 460, 463, 464, 526, 529
 Мюнхен, м. (Німеччина) 16, 31
 Мясніков Д. І., чл. РК КП(б)У 940
 М’ячик Михайло Миколович (Миколайович), бух. ред. 733

Н

Н., с. Богородчанського р-ну. *Див.* Нивочин, с. Богородчанського р-ну

“Н-60”. *Див.* Гайдей Григорій Васильович
 “Н-125”. *Див.* Кончаківський Петро Васильович
 “На зміну”, в-ня КОП КК 245, 392
 Навроцький Гаврило 468
 Навроцький Михайло, “істребок” 529
 Навроцький Павло 316
 Навроцький Яким 459
 Наган Іван 306
 Нагірний Дмитро 799
 Нагірний Михайло 662
 Нагнибіда Матвій, секр. с/р 769
 Нагнибіда Матвій Васильович, ст. інсп. фін. від. 668, 726
 Нагорна Ліда Федорівна, бух. 903
 Нагорний, дир. лісгоспу 855
 Нагорний, нач. РВК, м-р 668
 Нагорняк Василь, з с. Красна 1038
 Нагорняк Василь (“Гонта”) 1040
 Нагорняк Дмитро, заст. гол. к-пу 730, 773
 Нагорняк Іван, з с. Добротів 1020
 Нагорняк Іван, з с. Красна 130
 Нагорняк Іван с. Василя, “істребок” 1038
 Нагорняк Йосип Дмитрович (“Дорош”) 849, 1067, 1114
 Нагорняк Йосип с. Івана, “істребок” 1038
 Нагорняк Петро с. Івана, нач. ІБ 1038
 Нагорняк Федор Дмитрович, зав. артілі 1031
 Нагульнова, зав. культосв. 725

Надвірна, м. 15, 27, 30, 42, 49-52, 54-56, 65, 75, 78, 82, 96, 101, 103, 113, 117, 125, 126, 128-130, 132, 213, 274, 401, 439, 514, 526, 530, 809-813, 819-824, 841, 845, 856, 857, 859, 879, 881, 893, 898, 900, 904, 905, 914, 918, 944, 950, 956, 969, 990, 993, 998, 1017-1019, 1022, 1030, 1038, 1052, 1072, 1085, 1122, 1140, 1143, 1145

Надвірнянський, надр-н ОУН. *Див.* ОУН, Надвірнянський надр-н

Надвірнянський, пов. 808, 811, 1076, 1077, 1079, 1085, 1086, 1091, 1092, 1100, 1111, 1113, 1118, 1120, 1131, 1133, 1139, 1140, 1144, 1146

Надвірнянський, р-н 14, 15, 17, 23, 30, 32, 65, 68-72, 75, 78, 115, 116, 122, 128, 131, 135, 166, 167, 171, 194, 213, 217, 219-221, 244, 252, 820, 830, 832, 833, 835, 841, 842, 845-854, 868, 871, 874, 875, 880, 881, 897, 898, 900, 905, 907, 910, 912, 914, 916, 917, 920, 924, 927-929, 931, 937-939, 942-945, 947, 950, 952, 955, 961, 966, 969, 970, 972, , 973, 977, 978, 1071, 1072, 1075-1079, 1083, 1085-1089, 1092, 1093, 1095-1097, 1100, 1103-1108, 1110-1112, 1114-1125, 1131, 1132, 1135-1138, 1143, 1145, 1146

Надвірнянський (ч. 11), РП ОУН. *Див.* ОУН, Надвірнянський РП

Надвірнянщина 15, 20-25, 30, 35, 37, 38, 58, 260, 911, 938, 1014, 1015, 1021, 1086, 1106, 1118, 1152-1157, 1159, 1161, 1161, 1166

Надворняк Юрко, гол. к-пу 774

Надіна Галина, чл. ДВК 861

Надольський В., комс. 356

Надорожна, с. Тлумацького р-ну 110, 163, 181, 183, 186, 625, 632, 634, 642, 643, 682, 687, 716, 731, 738, 762, 766, 768, 771, 773, 802, 1097, 1128, 1134, 1141

Надорожна, с. Товмацького р-ну. *Див.* Надорожна, с. Тлумацького р-ну

Надорожнівський, ліс 759

Надрага, заст., гол. РВК 122, 178, 387, 539, 547, 606

Надрага Дмитро 291

Надрага Михайло Юрійович ("Хміль") 1061, 1114

"Надя", сан. 123

Надяк Стефа 63

Назавізів (Назавізів), с. Надвірнянського р-ну 61, 69, 72, 78, 87, 239, 850, 852, 898, 901, 912, 920, 927, 944, 947, 1029, 1032, 1097, 1125

"Назар". *Див.* Шкандрій Богдан Васильович

"Назар", зрадник 158

"Назар", підп., захоп. у полон. *Див.* Смицнюк Антон

Назаров, заст. нач. РВ УМДБ 565

Назаров Дмитро Миколайович, ст. інсп. 726

Назарова Анна, касир 573

Назарук Андрей (Андрій) 160

Назарук Микола Іванович, секр. комс. орг. 715

Найбекер Адам Рудольфович ("Верховинець") 912

Найда, з с. Одаї 48
Найда Михайло 48
Найдич Дмитро Васильович
("Кир", "Чорнота", "Шварно")
24, 25, 39, 40, 266, 938, 1055,
1067, 1115, 1153
Накинул, воєнрук 789
Наливайко Іван, секр. к-пу 947
Нарожняк Анна 345
Нарожняк Мирон, зав. артілі
729
Нарожняк Ольга, зав. артілі
729
Насадюк Іван, гол. ДВК 867
Насадяк Василь 1017
Настасюк Микола Гнатович
("Чорновус", "Волончук",
"Ромко") 263, 845, 1069,
1115
Настасюк Михайло, лісний 903
Настюк Михайло Андрія, гол.
с/р 680
"Наталка". *Див.* Поварчук
Юстина Дмитрівна
Наталка, з с. Ямниця 338
"Наталка", рай. реф. УЧХ 1060
Науменко А., заст. зав. обліком
899
"Нафтан" 129
Нафти, прис. с. Пасічна
Надвірнянського р-ну 858,
900
"Нахтігаль", легіон ДУН 1078
Небилів, с. Перегінського
р-ну. *Див.* Небилів, с.
Рожнятівського р-ну
Небилів, с. Рожнятівського
р-ну 847, 848, 1080
Небилович Микола Микола-
йович ("Микольць", "Оріх")
262
"Небоженко", куш. 152

Небуковинка, ліс 263
"Невмирущий", підп. 157
Недівка Марія 898
Неділько, секр. РВК 170, 621
Недільський Олекса 380
Недільський Роман, сан. 683
"Недобитий", стр. 1020
"Недоля", рай. госп. реф. *Див.*
Ігра Катерина
"Незнаний", б-к ОВ ООП. *Див.*
Андрусишин Дмитро
Некрасов, ком. г-ну, ст. л-т 219
Некруха, зав. від. РК ЛКСМУ
743
Нелі[...]й Василь, учит. 686
Нелюбова Анастасія, ст. агр.
724
"Немидора", б. стан. 69
Непевна Параска Андрія, учит.
685
Непора Микола Іванович, інсп.
726
"Непорадний", рай. реф. СБ.
Див. Остапович Григорій
Матвійович
"Нестеренко", пов. пров., рай.
пров. *Див.* Ткачук Дмитро
Іванович
Нестерук Василь ("Прокіп")
636
"Нестор", надр. реф. проп. *Див.*
Сміжак Лазар Антонович
"Нестор", рай. сусп.-пол.
реф. *Див.* Тимчук Петро
Дмитрович
"Нестор", підп. 889
Несторенко (Нестеренко), нач.
рай. міл., заст. гол. ДВК 119,
224, 319, 539, 654
Несторенко Галина
Самойлівна, ст. ветлікар 724
Несторов, слід. РВ УМДБ 566

Несторук Василь (“Гонта”) 633, 641

Несторук Параска 641

Нетьора Ф., спецкор. 417

Нечаєв, з УМДБ, полк. 257, 258, 260

“Нечай”, б-к. *Див.* Тимчук Юрій Іванович

“Нечай”, б-к ОВ. *Див.* Іванів Федір

“Нечай”, б-к СБ 553, 560

“Нечай”, б-к СБ 845

“Нечай”, з РРП 618

“Нечай”, рай. б-к 524

“Нечай”, стан. 1042

“Нечай”, стан. госп. 125

“Нечай”, чот. 830

Нечай Ф. М., гол. РВК 567, 568

“Нечоса”, пов. військ. реф. 1055

“Нечоса”, підп. 93

“Нечоси”, ж. 272

“Нечуй”, рай. військ. реф. *Див.* Долчук Ярослав Миколайович

Нещасна К. М., кухар 363

Немченко, воєнрук 448

Нивочин, с. Богородчанського р-ну 121, 133, 138, 140, 159, 173, 174, 179, 180, 184, 185, 196, 202, 209, 210, 219, 223, 228, 229, 238, 251, 291, 293, 312, 315, 319, 323, 334, 338, 342, 343, 346, 365, 376, 379, 381, 384, 385, 393, 400, 413, 415, 421, 423-427, 429, 434, 436, 455, 463, 466, 467, 469, 470, 472, 482, 484, 498, 509, 510, 511, 524, 526, 527, 586, 1083

Нижник Надія, гол. бух. 573

Нижнів, с. Тлумацького р-ну 85, 88, 140, 194, 196, 197, 487,

628, 634, 646, 669, 673, 677, 683-685, 691, 697, 700, 701, 704, 705, 710, 716, 718, 741, 768, 771, 779, 785, 787, 799, 804, 806, 807, 1074, 1084, 1141

Нижнів, с. Товмацького р-ну. *Див.* Нижнів, с. Тлумацького р-ну

Нижня Велесниця, с. Коломийського р-ну 641, 899, 948, 1030, 1032

“Нижчий”, слід., окр. субреф. СБ, надр. реф. СБ, пор. *Див.* Кончаківський Петро Васильович

Никитін, о/у РВ УМДБ 527

Никифорчин Микола Микитович (“Колос”, “Дубенко”, “Вартовий”) 136, 841, 1019, 1040, 1115

Николаєв, агр. 203

Николаєнко Іван Юхимович, ІІ-й секр. РК КП(б)У 134, 991, 1000

Николаєнко Лев (“Винниченко”) 213, 793, 805, 1026, 1065, 1115

Николаїв, ком спецвід., к-н 317

Николаїв (Николаєв) Іван Ант., зав. від. 357, 396, 419, 433

Николайчук Іра 126

Николєнко, інсп. РВНО 906

Никраха, комс. орг. 715

Нищук Василь 698

Нівра, прис. с. Олеша Тлумацького р-ну 653, 657

Нікітін, упов. РК КП(б)У 606

Нікітенко, секр. парт. орг. 869, 870

Николаєв Іван А., з р-ну, заст. гол. ДВК 298

Ніколаєва Наталія 18, 33
Ніконенко, зав. дит. буд. 733
Німеччина (Германія) 19, 34,
61, 71, 94, 99, 130, 132, 140,
145, 163, 178, 191, 202, 222,
223, 272, 290, 321, 323, 324,
373, 380, 431, 432, 449, 464,
468, 479, 522, 612, 627, 641,
676, 822, 834, 835, 842, 843,
848, 876, 896, 949, 967, 968,
988, 1009, 1015, 1035, 1039,
1044, 1047
Німий Михайло Іванович,
завгосп МТС 730
Німці 50, 62, 80, 85, 103, 111,
145, 198, 199, 201, 223, 271,
373, 404, 478, 516, 589, 624,
648, 670, 695, 824, 834, 948,
949, 967, 1037
“Ніна”, рай. реф. жін. *Див.*
Цапей Анна Петрівна
Ніна Василівна, лікар 1033
НКВС (НКВД) 14, 19, 19, 22,
29, 34, 35, 45, 47-49, 51,
52, 54-57, 59, 60, 62, 66, 67,
69, 71, 73, 74, 76-84, 87, 89,
92, 94, 95, 97, 99-104, 106,
107, 110, 112, 114-117, 121-
124, 126, 128-130, 133, 134,
139, 162, 166, 169, 170, 175,
182, 190, 192, 193, 202, 204,
209, 217, 219, 221, 223, 224,
227, 229, 231, 232, 270-274,
276-278, 283-289, 291, 298-
302, 304, 305, 307, 310, 313,
317, 318, 320-324, 326, 327,
330, 335, 336, 339, 341-347,
363, 364, 384, 389, 391, 394,
404, 405, 428, 429, 434-437,
444, 455, 472, 488, 489, 512,
623, 624, 628, 633, 635, 636,
638, 642-646, 653, 664, 665,

669, 671-674, 708, 767, 808-
813, 815-819, 822-827, 829,
831, 833, 834, 836-838, 840,
842, 844-846, 853, 856, 865,
971, 981, 982, 984, 986, 988,
991-993, 995, 1000-1005,
1007-1010, 1015, 1017,
1019, 1023-1026, 1033-1035,
1038, 1071-1079, 1081, 1083,
1084, 1086-1092, 1094, 1095,
1097, 1102, 1104-1114, 1116-
1119, 1121-1123, 1126-1131,
1133-1136, 1138, 1140, 1141,
1144-1147
НКДБ (НКГБ) 19, 34, 47, 59, 66,
67, 69, 77, 84, 114, 115, 121,
126, 270, 272, 275, 283, 284,
287, 288, 298, 300, 302, 305,
317-322, 330, 338, 344, 347,
351, 389, 437, 623, 653, 816,
824, 825, 829, 838, 984, 988,
992, 993, 995, 1001, 1002,
1007, 1015, 1017, 1023,
1026, 1077, 1139, 1141
Нова Гута, с. Станіславського
р-ну. *Див.* Нова Гута, с.
Тисменицького р-ну
Нова Гута, с. Тисменицького
р-ну 242, 247, 524, 525, 564,
565, 572, 598, 600, 611, 612,
1080, 1121
Новгородський Василь 276
Новгородський Михайло 277
Новицька Анна 511
Новицька Олена 329
Новицький В. Г., секр. РК КП(б)
У 939
Нові Кривотули, с. Тисмениць-
кого р-ну 49, 634, 640, 715,
719, 732, 738, 769, 775
Новіков, бух., к-н 688
Новіков, зав. РСС 901

Новоградський С. 186
 Новосілка, с. Тлумацького р-ну
 86, 194, 639, 640, 660, 663,
 681, 691, 700, 701, 703, 705,
 763, 771, 774, 806
 Новосілка, с. Товмацького р-ну.
Див. Новосілка, с. Тлумаць-
 кого р-ну
 Новосільський, дир. торг. від.
 408
 Норильськ, м. (Росія) 1131
 Норильські, табори 1075, 1077,
 1114, 1131
 Носенко, секр. комс. орг. 519
 Носов, о/у РВ УНКВС, л-т 217,
 219, 844, 1024, 1027
 Нумерик Петро Васильович,
 книговод 726
 Нутчук Василь, гол. ДВК 857
 Нью-Йорк, м. (США) 16, 31,
 1125, 1134

О

О-22, терен. *Див.* Станисла-
 вівська округа ОУН
 О. В., роб. з-ду 404
 Обельницький, стат. 728
 Обертинський р-н (тепер у скл.
 Тлумацького р-ну) 698, 708,
 709
 Облогін Степан Григорович,
 о/у, заст. нач. РВ УМДБ, ст.
 л-т 707, 718, 760, 791
 Обогрелов Е. П., чл. РК КП(б)
 у 940
 Овад Настя 804
 Овсянікова Ганна (Галина),
 інстр. РК КП(б)У 355, 562
 Овчар, прац. фін. від. 668
 Овчар Анна, з с. Підпечери
 316, 329
 Овчар В. 186
 Овчар Стефанія Олексіївна
 (“Галина”, “Калина”, “Орися”)
 1064, 1116
 Овчарвин Роман 96
 Овчаренко Віра Тимофіївна,
 учит. 685
 Овчаренко Володимир
 Микитович, ІІ-й секр. РК
 ЛКСМУ 715
 Овчаренко М. Н. 729
 Овчаренко Н. (М.) П., зав. РПК
 689
 Овчаренко Ніна, зав. обліком
 РК ЛКСМУ 668
 Овчарчин Дмитро 737
 Овчарчин Іван 736
 Овчарчин Марія 736
 Овчарчин Микола 702
 Овчарчин Федір 736
 Овчарчин Яків Іванович, гол.
 к-пу, гол. ревіз. ком. 773
 Ога[...] Іван 345
 Огера Марія (“Марійка”,
 “Славка”) 261
 Огієнко, зав. від. 397
 Огонькова, дир. лікар. 414
 Огороднік Валерій 27, 41
 Одаї, с. Тисменицького р-ну
 48, 60, 632, 654, 680, 681,
 746, 752, 1012
 Одаїв, с. Тлумацького р-ну 194,
 658, 661, 663, 704, 714, 731,
 738, 742, 768, 774
 Одаїв, с. Товмацького р-ну.
Див. Одаїв, с. Тлумацького
 р-ну
 “Одарка”, рай. реф. жін. 1060
 “Одарка”, рай. реф. УЧХ, надр.
 субреф. УЧХ 1063, 1065,
 1116
 Одеса, м. 311, 349, 354-356,
 360, 530, 573

Одеська обл. 719
Одинцов, гол. РВК 121, 137, 276, 281
Однаков, ІІ-й секр. РК КП(б) У 170
Одноводов Давид, дир. заготзерно 574
Одноказ В. О., чл. ДВК 297
Одокій Іван Михайла, гол. ДВК 867
“Одчайдух”, рай. реф. СБ, надр. субреф. СБ. *Див.* Гедзик Семен Дмитрович
Озарко Степан, з с. Дубівці 776
Озарко Степан, зав. артілі 730
Озерницька Віра Павлівна, дир. держбанк 688, 727
Озерце, с. Галицького р-ну 108, 644, 645
Озерце (Озірце), с. Жовтневого (Єзупільського) р-ну. *Див.* Озерце, с. Галицького р-ну
Озеряни, с. Отинійського р-ну. *Див.* Озеряни, с. Тлумацького р-ну
Озеряни, с. Тлумацького р-ну 194, 624, 658, 716, 719, 731, 735, 741, 744, 767, 769, 774
Окопенко, дільн. РВ УМВС, мол. л-т 170
“Оксана”, заст. пров. с. 1006
“Оксана”, надр. реф. УЧХ. *Див.* Андрійців Анастасія
“Оксана”, прац. окр. реф. СБ 1116
“Оксана”, сан. 156
“Олег”, куш. 890, 891
“Олег”, маш. КОП 334
“Олега”, сотня 68
Олексеев, ком. б-ки РВ УМДБ, с-нт 760
Олексеев, ком. г-ну, мол. л-т 719
Олексин Вас. 470
Олексин Дмитро 158
Олексин Іван 231
Олексин Марія ж. Миколи 388
Олексин Степан 528
Олексієнко Марія Дмитрівна, інсп.-бух. 721
Олексієнко Явдоха, чл. ДВК 859
Олексій, патріарх Руси 517
Олексюк Дмитро (“Богдан”) 1006
Олексюк Микола 634
Олексюк Микола с. Гната 659
Оленевська Ольга І. 360
“Олені”, старш. шк. УПА 1132
“Олені-2”, старш. шк. УПА 1105
“Оленка”, надр. реф. жін. *Див.* Дирда Ольга Іванівна
“Олень”, рой., вий. з пов. 836
Оленюк Б, реєстр. 363
Олесів Василь с. Максима, секр. с/р 681, 803
Олесів Семен 799
“Олесь”, агент-бойовик МДБ. *Див.* Лесів Василь Олександрович
“Олесь”, б-к СБ 284
“Олесь”, рай. госп. реф., надр. тех. реф. проп. *Див.* Стефінка Йосип Іванович
“Олесь”, рай. орг. реф. *Див.* Черевко Савелій Іванович
“Олесь”, рай. реф. СБ. *Див.* Попадинець Танасій Юрійович
“Олеско”, стр. 338
Олеша, с. Тлумацького р-ну 46-48, 138, 140, 148, 153,

- 155-157, 177, 194, 195, 197, 239, 625, 636, 645, 646, 653-661, 663, 664, 669, 673, 674, 677, 683, 691, 693, 695, 700, 702, 708, 714, 718, 731, 741, 742, 746, 748, 763, 766, 768, 773, 787, 803, 804, 1012, 1081, 1101, 1105, 1112, 1121, 1134
- Олеша, с. Товмацького р-ну.
Див. Олеша, с. Тлумацького р-ну
- Олешів (Олесів, Олесів), кол. пол. колонія у Лисецькому р-ні 117, 138, 173, 366, 379, 986, 991, 995
- Олешів, с. Тлумацького р-ну 65, 68, 74, 81, 100, 104, 108, 113, 138, 159, 177, 196, 630, 632, 633, 639-642, 669, 670, 673, 682, 685, 696, 697, 706, 714, 716, 718, 731, 733, 738, 741, 751, 766, 768, 773, 787, 1099, 1117
- Олешів, с. Товмацького р-ну.
Див. Олешів, с. Тлумацького р-ну
- Олейніков, нач. РВ УМВС 435
- Оленев, нач. РВ УМВС 160
- Олійник Вас., з с. Добровляни 335
- Олійник Василь 84
- Олійник Василь, з с. Перерісль 886
- Олійник Василь Миколайович ("Забіяка") 136, 828, 841, 1017, 1040, 1067, 1116
- Олійник Дмитро, з с. Сілець 98
- Олійник Дмитро с. Федя, з с. Добровляни 337
- Олійник Доня 953
- Олійник Іван 127
- Олійник Іван Іванович, нач. ІБ 768
- Олійник Іван с. Максима 864
- Олійник Марта 27, 42
- Олійник Микола ("Гарт") 344
- Олійник Микола, дес. 386
- Олійник Михайло 314
- Олійник Михайло ("Давній") 237
- Олійник Петро 329
- Олійник Розалія 314
- Олійник Семен, "сексот" 384
- Олійник Сергій, дир. РСС 574
- Олійник Степан 864
- Олійник Ярослав, "сексот" 336
- Олійник Ярослава ("Галя") 123
- Олондар Павло Матвійович, ІІ-й секр. РК КП(б)У 711, 712, 800
- Олфимов Данило, бух. 575
- "Ольга" ("Оля"), пов. реф. жін., надр. реф. УЧХ (І), окр. тех. реф. *Див.* Духович Марія Микитівна
- "Ольга", надр. реф. УЧХ (ІІІ).
Див. Головінська Ольга Степанівна
- Ольховий Еміліян Дмитрович, маг. 722
- Ольшанська М. Я., секр. прокур. 573
- Ольшанська Ольга В., зав. ЗАГС 360
- "Оля", прац. надр. реф. СБ 1116
- "Омелько", віст. 658
- "Омелько", стр. 213
- Омельченко, заст. гол. РВК 945
- Омельченко Василь, кер. рай. пошти 1029
- "Омелян". *Див.* Логаза Михайло Васильович

“Омелян”. *Див.* Семаньків Михайло Васильович
 “Омелян”. *Див.* Сміжак Лазар Антонович
 “Омелян”, провокатор 149
 “Омелян”, рай. кер. зв’язку. *Див.* Семаньків Михайло Васильович
 Омські, табори 1074
 Ониськів Степан Івана, гол. с/р 682
 Онищенко І. С., секр. РК КП(б) У, І-й секр. МК КП(б)У, чл. бюро ОК КП(б)У 215, 222, 492, 604
 Онищенко Марія Іванівна, учит. 685
 Онищук Дмитро Васильович (“Гарт”, “Хвиля”) 1116
 Онищук Микола Іванович, бриг. к-пу 731
 Онісімов, мех. 689
 Онофришин Олекса 225
 Онуфрак А. В. 884
 Онуфрак Василь Дмитрович (“Верещака”) 233
 Онуфрак Маруся 80, 83
 Онуфрак Онуфрій Васильович (“Деркач”, “Орест”, “0-30”) 1066, 1117
 Онуфрак Федір Дмитрович (“Орел”) 1068, 1117
 Онуфреїв, тех. 571
 Опар Михайло 803
 Опацький Василь 81
 Опацький Іван 81
 Опирук Анна д. Михайла 1004
 Опришівці (Опришівка), с. Лисецького р-ну (тепер у скл. м. Івано-Франківськ) 49, 59, 115, 132, 138, 302, 313, 400, 401, 438, 505, 514, 538, 546, 547, 581, 987, 993, 994, 995, 1001, 1002, 1079
 “Опришко”, б-к СБ 793, 805
 “Опришок” (“Опришко”), рай. госп. реф. 1021, 1023
 Організація. *Див.* ОУН
 “Орел”, б-к 553, 559
 “Орел”, б-к куш. 1041
 “Орел”, б-к СБ, рай. реф. проп. *Див.* Монастирецький Степан Іванович
 “Орел”, рай. госп. реф. *Див.* Онуфрак Федір Дмитрович
 “Орел”, рай. пров. 1058
 “Орел”, стр. *Див.* Катрич Василь с. Олекси
 “Орест”, б. рай. військ. реф. 639, 1064, 1117
 “Орест”, ком. б-ки СБ 52
 “Орест”, куш. проп. 848
 “Орест”, підп. 654, 658
 “Орест”, рай. госп. реф. *Див.* Дейчаківський Василь Дмитрович
 Ориняк Іван 932
 “Орися”, рай. реф. жін. *Див.* Овчар Стефанія Олексіївна
 “Орися”, рай. субреф. УЧХ 1117
 “Оришка”, надр. реф. УЧХ. *Див.* Дирда Ольга Іванівна
 “Оришка”, пов. реф. жін. *Див.* Мицько-Шпільчак Марія Антонівна
 Орін Борис, нач. РВ УМДБ, к-н 719
 “Оріх”, б-к. *Див.* Небилович Микола Миколайович
 “Оріх”, стр. *Див.* Ткачук Іван
 “Орко”, рай. реф. СБ. *Див.* Комановський Орест Львович

Орланюк Федір О., зав. від. РВК 946
 “Орлик”, ком. 110
 “Орлик”, куш. (9) 172, 847
 “Орлик”, куш. *Див.* Дутчаковський Осип
 “Орлик”, охор., куш., рай. пров. *Див.* Глуханюк-Дудчак Дмитро Семенович
 “Орлик”, куш., рай. госп. реф., рай. пров. (9) *Див.* Михайлюк Василь Федорович
 “Орлик”, підп. 885
 “Орлик” (“Харків”), програма ОУН 18, 33
 “Орлик”, рай. госп. реф. *Див.* Паливода Олексій Михайлович
 “Орлик”, рай. орг. реф. *Див.* Гресько Юрій Олексійович
 “Орлик”, рай. субреф. проп. 1117
 “Орлик”, рай. тех. реф. СБ, віст. 554, 560, 1117
 “Орлик”, стан. (4) 382
 “Орлик”, стан. (12) 845
 “Орлик”, стр. (б-к) ОВ 241, 938
 “Орлик”, стр. СБ 658
 Орлик Пилип, укр. гетьман 536
 “Орлик”, чот. 75
 “Орлиця”, бул. *Див.* Михайлюк Микита
 “Орлич”, рай. реф. СБ. *Див.* Данилюк Михайло
 Орловський М. А., III-й секр. РК КП(б)У, 396, 522
 Оробко Іван 151
 Орша, м. (Білорусь) 569
 “Оршан”, пов. орг. реф., окр. орг. реф. *Див.* Магун Іван Трохимович
 “Оса”, стан. 334
 Осадчий, слід. РВ УНКВС 305, 319, 325, 326, 453
 Осадчий Афанасій (Онофрій) Тимофійович, зав. від. РК КП(б)У 711, 767
 Осадчий Федор Клим., III-й секр. РК КП(б)У 204, 354, 396
 Осадчин Катерина З., учит. 684
 Осадчук Григор Андрійович, інсп. 725
 Осадчук Федір 877
 “Осередок пропаганди і інформації”, підп. в-ня 938
 “Осип”, рай. орг. реф. 1059, 1118
 “Осип”, рай. пров. *Див.* Депутат Василь Дмитрович
 “Осип”, рай. реф. проп. 59, 1062, 1117
 Осипів Василь, з с. Горохолина 228
 Осипів Василь, з с. Н. Кривотули 640
 Осипів Василь (“Гірченко”) 640
 Осипів Микола О. 387
 Осипова, нач. АХО 717
 Осипчук, зав. заготзерно 200
 Осипчук М. В. (Ф.), упов., зав. від. РВК, заст. гол. ДВК 146, 548, 567
 Осипчук Нікіфор (Ничипор), нач. зем. від. 356, 416, 568
 Осмічко М. В., інстр. торг. РК ЛКСМУ 297
 “Остап”, б-к ОВ ООП. *Див.* Калиновський Іван
 “Остап”, б-к ОЕВ 241
 “Остап”, б-к СБ 553, 560
 “Остап”, зв’яз. КК. *Див.* Іванків Степан Михайлович

“Остап”, підп. 381
 “Остап”, повст. 526
 “Остап”, рай. госп. реф. *Див.*
 Федюк Ярослав Петрович
 “Остап”, рай. пров. *Див.*
 Депутат Василь Дмитрович
 “Остап”, рай. реф. СБ. *Див.*
 Волощук Володимир
 Васильович
 “Остап”, слід., надр. реф. СБ.
Див. Мельничук Василь
 Дмитрович
 “Остапенко”, рай. пров.,
 захоп. у полон, провока-
 тор. *Див.* Магас Михайло
 Миколайович
 Остапишин Анна 185
 Остапишин Дмитро 426
 Остапів Петро Тимофійович
 (“Лесь”) 261
 Остапович Григорій Матвійович
 (“Гриць”, “Непорадний”)
 1062, 1118
 Остапович Петро (“Заяць”)
 343
 Остапчук, кер. заготзерно 223,
 305, 318, 325
 Остапчук Марія 345
 Остапчук Яків 800
 Остап’юк Ганна Миколаївна
 (“Тирса”) 1068, 1118, 1166
 Остап’юк Д. Ф. 883
 Остап’юк Дмитро 234
 Остап’юк Катерина 867
 Остап’юк М. Ю. 883
 Остап’юк Онуфрій 128
 Остап’юк Параска 48
 Остап’юк Ф. П. 883
 Остап’юк Ю. М. 882
 Остап’як, священник 204
 Остап’як М., агр. р-пу 986
 Остап’як Василь, секр. с/р 771

Остап’як Петро Михайлович,
 гол. кооп. 771
 Остафорова Анас., зав. лаб.
 575
 Остацюк Анна 341
 Осташ Анна 710
 Осташук, гол. с/р 901
 Осташук Василь, нач. лісо-
 пункту 903
 Осташук Дмитро 854
 Осташук Онуфрій 128
 Остоя, прис. с. Комарів
 Галицького р-ну 441, 476
 Остринський, ліс 705
 Остриня, с. Тлумацького р-ну
 46, 75, 91, 108, 109, 111,
 158, 159, 163, 193, 239, 630-
 632, 646, 682, 686, 696, 700,
 702-707, 716, 755, 759, 761,
 762, 765, 780, 800, 802, 804,
 1125, 1146
 Остриня, с. Товмацького р-ну.
Див. Остриня, с. Тлумацького
 р-ну
 Острів, с. Галицького р-ну 73,
 76, 92, 93, 123, 145, 172,
 201, 218, 272, 302, 318, 364,
 387, 399, 415, 425, 432, 435,
 437, 438, 451, 457, 462, 463,
 466-468, 475, 476, 529, 530,
 552, 1104, 1129, 1134
 Острожнюк Микола, гол. к-пу
 775
 Остроконь Максим Мак., рай.
 прокур. 202, 246, 298, 318,
 325, 357, 454, 567, 573, 598
 Отаманчук Степан Катерини,
 гол. с/р 682
 Отинійська, в’язниця 1109,
 1116
 Отинійський (Отинянський,
 Отинівський) р-н (тепер у

скл. Коломийського р-ну) 15,
 30, 64, 65, 67, 75, 80, 93-96,
 119, 140, 142, 151, 157, 160,
 163, 164, 170, 177, 193-195,
 197, 213, 621, 624, 625, 630-
 634, 636-645, 679, 694, 698,
 699, 701, 703-710, 716, 734,
 735, 737, 738, 741, 745, 748,
 749, 751, 758, 764, 765, 771,
 776, 778-780, 782, 789, 790,
 793, 803, 805, 1071, 1072,
 1080, 1083, 1087, 1089, 1109,
 1115, 1116, 1122, 1126, 1138,
 1140-1142
 Отинійський (ч. 8), РП ОУН.
Див. ОУН, Отинійський РП
 Отинійщина (Отинівщина) 620,
 622, 632, 636, 637
 Отинія (Отиня), смт
 Коломийського р-ну 45-47,
 604, 621-623, 625, 631, 633,
 637-641, 696, 698, 709, 716,
 719, 732, 738, 741, 744, 768,
 774, 778, 782, 787, 791, 821,
 915, 1002, 1052, 1096, 1097,
 1109, 1116, 1120
 Отинія, райцентр. *Див.* Отинія,
 смт Коломийського р-ну
 Отиня, м. *Див.* Отинія, смт
 Коломийського р-ну
 ОУН 13, 15-25, 28-40, 43, 45,
 47, 54, 58, 64, 91, 114, 137,
 168, 169, 195, 207, 215, 234,
 243, 244, 251, 255, 257, 260,
 267, 269, 280, 286, 294, 295,
 317, 339, 353, 387, 392, 395,
 431, 434, 491, 536, 537, 561,
 618-620, 628-630, 635, 637,
 638, 641, 647, 653, 667, 678,
 700, 708, 711, 757, 758, 766,
 799, 803, 808, 811, 814, 820,
 826-828, 831, 833, 836, 850,
 851, 868, 910, 912, 933, 938,
 939, 949, 979, 983, 990, 996,
 997, 999, 1004, 1009, 1012,
 1015, 1023, 1025, 1028,
 1037, 1040, 1052, 1054-1153,
 1155-1158, 1160-1167
 ОУН(р) 24, 39. *Див. також*
 Бандерівці
 ОУН, Богородчанський РП 18,
 33, 1061
 ОУН, Буковинський окр. провід
 18, 32, 33, 1093, 1096, 1113
 ОУН, Вижницький надр-н
 (Буковинського ОП) 1096
 ОУН, Галицький РП 18, 33,
 1058
 ОУН, Дрогобицький окр. про-
 від 18, 32, 33, 1142
 ОУН, Жовтневий (Єзупільський)
 РП 18, 33, 1062
 ОУН, Закарпатський окр. про-
 від 18, 33
 ОУН, Калуський надр-н 1136
 ОУН, Калуський окр. провід 17,
 18, 32, 33, 1052, 1080, 1093,
 1105, 1136
 ОУН, Карпатський КП 17, 18,
 22-24, 31-33, 37-39, 1071,
 1082, 1094, 1096, 1102, 1106,
 1111, 1115, 1120, 1128, 1136,
 1141, 1145
 ОУН, Коломийський окр. про-
 від 17, 18, 32, 33, 1052, 1111,
 1113
 ОУН, Крайова Екзекутива (КП)
 ЗУЗ 17, 32
 ОУН, Ланчинський РП 18, 20,
 21, 33, 35, 36, 1014, 1067
 ОУН, Лисецький РП 18, 33, 983,
 1060
 ОУН, Львівський КП 16, 31,
 1052

ОУН, Львівський обл. провід 1088

ОУН, Надвірнянський міськ. провід 1122

ОУН, Надвірнянський (“гірський”) надр-н 18, 21, 23, 24, 33, 36, 38, 166, 193, 194, 215, 216, 221, 258, 265, 826, 828, 833, 851, 1023, 1057, 1071, 1076-1080, 1084-1088, 1090, 1092, 1095, 1096, 1100, 1104, 1105, 1107, 1111, 1113, 1118, 1120, 1124, 1131, 1132, 1133, 1139, 1140, 1144, 1146, 1147

ОУН, Надвірнянський РП 18, 33, 1068

ОУН, Отинійський РП 18, 33, 1065

ОУН, Подільський КП 18, 32, 33, 1052, 1111, 1128

ОУН, Рогатинський окр. провід 15, 31

ОУН, СБ 20-24, 35-39, 52, 61, 66, 68, 70, 71, 80, 104, 123, 126, 128, 129, 134, 136, 154, 157, 164, 167, 193, 232-234, 237-240, 260, 261, 263, 265, 271, 284, 286, 293, 524, 526, 553, 554, 559, 560, 619, 620, 629, 631, 637, 658, 699, 710, 748, 761, 793, 805, 823, 824, 829, 830, 832, 841, 843-845, 912, 931-933, 938, 1015, 1018, 1021, 1022-1024, 1027, 1035, 1037, 1039, 1041, 1042, 1071-1093, 1095, 1097-1107, 1111-1119, 1122-1138, 1140-1148, 1150, 1152-1154, 1158-1161, 1164, 1165, 1167, 1168

ОУН, Солотвинський РП 18, 33, 1066

ОУН, Станиславівський міськ. провід 1070, 1101, 1130

ОУН, Станиславівський надр-н 18, 20, 23, 33, 35, 38, 255, 269, 295, 353, 1055, 1072, 1074, 1075, 1077-1079, 1082, 1083, 1088, 1090, 1093, 1098, 1101, 1102, 1105, 1108, 1109, 1111, 1112, 1115, 1118, 1119, 1123, 1124, 1126, 1127, 1129-1131, 1143-1145

ОУН, Станиславівський обл. провід 17, 32, 1074, 1094, 1106, 1115, 1132, 1137

ОУН, Станиславівський окр. провід 13, 17-20, 22, 23, 25, 28, 31-35, 37-40, 45, 54, 64, 91, 209, 210, 236, 243, 262, 265, 267, 979, 1052-1054, 1071, 1076, 1078, 1081-1084, 1093, 1094-1096, 1102, 1105-1107, 1109-1112, 1114, 1116, 1120, 1122, 1124, 1128, 1129, 1032, 1034-1041, 1145, 1147, 1148

ОУН, Станиславівський РП 18, 33, 981, 1059

ОУН, Тисменицький РП 18, 33, 1009, 1063

ОУН, Товмацький (Тлумацький) надр-н 18, 23, 33, 40, 177, 194, 196, 200, 205, 210, 214, 265, 619, 620, 638, 647, 653, 667, 678, 700, 711, 758, 766, 799, 1056, 1071, 1080, 1105

ОУН, Товмацький (Тлумацький) РП 18, 33, 1012, 1064

ОУН, Яремчанський РП 18, 33, 1069

Офханов, нач. міл. 362

Охріменко, ст. о/у РВ УМВС, ст. л-т 717

Охтирка, м. Сумської обл. 573
Очерет О., відп. ред. 417
Ошур Микола 272
Ошур Михайло (“Козак”) 272

П

“П”, ком. гр. б-ків 168
“П”, сот. *Див.* Когуч Павло Михайлович
“П”, стр. 422
“П-44”. *Див.* Мельник Петро Васильович
Павелчанська (Павликівська), с/р. *Див.* Павлівська, с/р
Павелче, с. Станіславського р-ну. *Див.* Павлівка, с. Тисменицького р-ну
“Павленко”, рай. пров. *Див.* Стасик Нестор Йосипович
Павленко Ліда, ст. аг. пошти 732
Павлик Йосип с. Івана, “істребок” 1038
Павлик Пилип 892
Павлик С. М., чл. ком. ОК КП(б) У 492
Павлик Ярослав, дезер. з УПА 386
Павликевич Ірина Степанівна (“Смерека”) 1057, 1118, 1162
Павликівська Марія Миколаївна 276
Павликівський Микола 276
Павликівський Микола, дес. 386
Павлинюк Микола Степанович (“Гриць”) 1062, 1118
Павлишин, кер. цеху 627
Павлишин Андрій, гол. зем. гром. 770
Павлівка (Павелче), с. Тисменицького р-ну 16, 31, 54, 110, 114, 116, 117, 121, 133, 137, 142, 149, 152, 155, 156, 158, 162, 167, 177, 179, 182, 183, 186, 192, 196, 202, 203, 206, 209-211, 214, 218, 223, 230, 231, 234, 247, 251, 275, 276, 285, 291, 300, 305, 317, 318, 324, 327, 332, 339-341, 343, 344, 350, 354, 364, 368, 372, 376, 381, 388, 399, 412, 415, 418-422, 424-426, 433, 435, 436, 442, 449, 485, 487-489, 525, 538, 565, 566, 570, 574, 609, 611, 1075, 1095, 1101, 1122, 1126, 1142
Павлівська (Павелчанська, Павликівська), с/р 372
Павліченко (Павлюченко), дільн. РВ УМВС 942, 944
Павліченко, зав. РСС 450, 456
“Павло”, сот., надр. орг. реф., надр. пров., пор. *Див.* Когуч Павло Михайлович
Павлов В. Г., гол. бух. 362
Павлов Іван, акад. 785
Павлусевич Ольга, секр. ЗАГС 216
Павлюк Андрій с. Федора, завгосп 581
Павлюк Анна д. Михайла 997
Павлюк Дмитро 656
Павлюк Іван с. Онофрія 802
Павлюк Ірина Григорівна, учит. 686
Павлюк Кіндрат 802
Павлюк М. П., інстр. 722
Павлюк Марія 654
Павлюк Матій 427
Павлюк Микола, фінаг. 681
Павлюк Михайло (“Левченко”), з СС-ів 656
Павлюк П. М., ревіз. 689

Павлюк Павло 651
Павлюк Параска 426
Павлюк Степан 802
Павлюк Степан, гол. с/р 771
Павлюк Федор 1006, 1007
Павлюк Юрко с. Івана 683
Павлюк Яруня, бух. кооп. 1032
Павутов, о/у РВ УМДБ, ст. л-т 943
Пагулич Дмитро Васильович
("Святослав", "Вир") 1118
Палагицька Дорога, прис. с.
Братишів Тлумацького р-ну 655
Палагичі (Палагічі, Палагіче),
с. Тлумацького р-ну 96, 102,
108, 138, 140, 160, 163, 177,
196, 197, 630, 631, 641, 643,
669, 682, 686, 697, 702-705,
714, 716, 731, 736-738, 747,
759, 761, 762, 771, 773, 788,
800, 801, 805
Палагічі, с. Товмацького р-ну.
Див. Палагичі, с. Тлумацького
р-ну
Паламаров, нач. ІБ, о/у РВ
УМДБ, л-т 679, 700
Паланійчук Анатолій 27, 42
Палахутін, з р-ну 326
Палестина 910
Паливода Іван, гол. к-пу 583
Паливода Олексій Михайлович
("Орлик") 1062, 1119
Палій, доп. 967
Палій В., зав. моб. РВК 435
Палій Василь, гол. сільмаг 727
Палій Дмитро, заст. гол. с/р 770
Паліман Василь, заст. гол. с/р 770
Палюга Андрій 706
Палюга Василь 700

Палюга Дмитро 700
Палюга Іван 802
Палюга Максим 694
Палюга Михайло с. Петра,
секр. с/р 681
Палюга Павло Федорович,
бриг. к-пу 773
Палюга Семен 803
Палюга Степан 803
"Панас", рай. реф. проп. 841,
1066, 1119
Панасенко, о/у РВ УМДБ, к-н 877, 878, 943
Паневник Марія, пом. бух. РСС 901
Панін, зав. уповмінзаг 899
Панін П. М., чл. РК КП(б)У 939
Панков А. П., нач. обл. від. сіль-
буд., чл. ком. ОК КП(б)У 248,
492, 572
Пановаров, о/у РВ УМДБ, мол.
л-т 719
Панчишин Марія 229
Панчук Дмитро 161
Панчук Іван, інсп. РВНО 906
Паньки, прис. с. Пороги
Богородчанського р-ну 878
Паньків Дмитро, з с. Гринівці 802
Паньків Дмитро, к-р "істребків" 168
Паньків Катерина 765
Паньків Михайло 17, 32
Паньків Федір Юркович 854
Паньків Юрко, "істребок" 150
Панько Василина 968
Панько Петро 874
Панько Петро с. Василя 891
Папула І. К., заст. гол. ДВК 296
Папюк Анна, "сексот" 278
Парасюк Яків 735
Парацій Петро 805

Паращанський, ліс 263
Паращук Палагна, лан. к-пу 952
Паращук Степан Якович ("Ігор") 1119
Париж, м. (Франція) 16, 31, 189
Парипа Василь Романович ("Лісовик") 1119
Парипа Григорій, секр. с/р 770
Парища, с. Ланчинського р-ну. *Див.* Парище, с. Надвірнянського р-ну
Парище (Парища), с. Надвірнянського р-ну 51, 58, 59, 61, 129, 167, 217, 244, 812, 820, 821, 834, 835, 846-848, 884, 887, 898, 899, 914, 915, 937, 948, 977, 1014, 1023, 1024, 1029, 1030, 1033, 1034, 1041, 1042, 1102
Паришук Марія Олексіївна, маш. РВК 720
Парков, зав. комунгосп. *Див.* Перков, зав. комун. від.
Парков Саша Іванович, дільн. РВ УМВС, ст. с-нт 717, 768
Паркулаб Анна 805
Паркулаб Василь М., гол. РВК 137, 178, 193, 200, 222, 223, 319, 353, 416, 452, 453, 485,
Паркулаб Михайло, заст. гол. с/р 770
Паркулаб Семен Онуфрійович, І-й секр. РК ЛКСМУ, л-т 712-714, 720
Парнов, ком. б-ки УМДБ 526
Парнюк, гол. РВК 163, 195, 668
Партаков, зав. від. РК ЛКСМУ 941
"Партизан", рай. реф. СБ. *Див.* Бойчук Михайло Миколайович
Парфан Михайло, "істребок", нач. ІБ 141, 154, 159, 168, 426, 465, 471
Парфан Іван 340
Парфан М., міл. 472
Пасацький Володимир 661
Пасіка, ліс 419
Пасіка Олекса 608
Пасічанка, пол. 75, 226
Пасічна, с. Надвірнянського р-ну 51, 52, 55, 60, 63, 65, 75, 78, 115, 116, 118, 129, 167, 217, 219, 220, 233, 813, 820-825, 833, 842, 846, 853, 857, 858, 874, 876, 880, 882-884, 900, 903, 931, 970, 1088, 1089, 1092, 1112, 1125, 1135
Пасічна, с. Станіславського р-ну (тепер у скл. м. Івано-Франківськ) 74, 107, 112, 113, 117, 139, 143, 177, 197, 279, 302, 322, 344, 357, 359, 366, 400, 412, 438, 441, 449, 485, 498, 544, 563, 564, 570, 685
Пасічник, секр. РК КП(б)У, інстр. ОК КП(б)У 396, 510, 517, 518
Пасічник Михайло Михайлович, секр. ком. орг. 716
Пастирнак Дмитро, секр. с/р 1030
Пастухов, о/у РВ УМДБ 709, 763
Пастухов, упов. РК КП(б)У 779
Пахолків, інсп. 62
Пахольчук Катерина 161
Пацаган Михайло 804
Пациків, с. Лисецького р-ну. *Див.* Підлісся, с. Тисменицького р-ну

Пацикова, поляна 255
 Пашенюк (Пашинюк) Михайло
 с. Василя, маг. к-пу 730, 773
 Пашкевич, нач. РВ УМВС, к-н
 880, 884, 932, 942
 Пашот Параска 701
 Паштелян, дир. шк. 551
 Паштелян Осип, зав. від. РК
 КП(б)У 355, 537, 547
 Паштетін, прац. РК КП(б)У 396
 Пащенко, секр. комс. орг. 873
 Пекар, секр. парт. орг., упо-
 вмінзаг 869, 939
 Пелих, секр. парт. орг. 766
 Пеньківський Василь
 Дмитрович ("Буря", "Сич")
 241, 1067, 1119, 1157
 Перевізник М., інсп. РВНО 906
 Перев'язко, о/у РВ УМДБ, л-т
 943
 Перегінець Федір, гол. к-пу
 774
 Перегінське (Перегінськ), смт
 Рожнятівського р-ну 1105
 Перегінський, р-н 17, 32, 263,
 382, 905, 908, 949, 969, 1076,
 1100
 Перегінщина 263, 849
 Передний Петро 761
 Перемишль, м. (тепер тер.
 Польщі) 358-360, 580
 Перепічка, гол. с/р 770
 "Переправа", АС УМДБ на ОП
 23, 38
 Перерісль, с. Ланчинського
 р-ну. Див. Перерісль, с.
 Надвірнянського р-ну
 Перерісль, с. Надвірнянського
 р-ну 51, 92, 113, 167, 234,
 834, 835, 844, 846, 847, 866,
 884, 886, 898, 899, 914, 944,
 948, 1015, 1024, 1025, 1030-
 1032, 1034, 1035, 1037-1040,
 1042, 1076, 1080, 1087, 1103,
 1122, 1143
 Перехресна, ж. енкаведиста
 221
 Перехресний, м-р НКВС 339
 Перехрестов, гол. РВК 114
 "Переяславець", підп. 827
 Периняк Григорій Васильович,
 прац. пошти 732
 Періг Осип Івана, заст. гол.
 РСС 689
 Перков, зав. комун. від. 870,
 893
 Перлівці, с. Галицького р-ну 76,
 92, 93, 271, 318, 387, 420,
 437, 438, 440, 445, 451, 452,
 457, 462, 463, 469, 471, 476,
 482
 Перонюк Микола с. Дмитра
 874
 Першін Іван Семенович, нач.
 г-ну 914
 Першотравневе, смт Дніпро-
 петровської обл. 1092, 1093
 Песюк, нач. сторожі 897
 Петер Костянтин Кирилович
 ("Гонта", "Сокіл") 1054, 1119,
 1149
 Петербург (Ленінград), м.
 (Росія) 354, 967
 Петлівчук Дмитро 1021
 Петлюк, "істребок" 882
 ПетлюраСимон, гол. Директорії
 УНР 455, 798
 Петранка, с. Перегінського
 р-ну. Див. Петранка, с.
 Рожнятівського р-ну
 Петранка, с. Рожнятівського
 р-ну 342
 Петраш Мирослав, маг. 439
 Петраш Михайло ("Явір") 212

Петраш Осип, о. 162
 Петраш Павло Андрійович, II-й секр. РК ЛКСМУ 355, 356, 397, 447, 450, 451, 456
 Петраш Ярослав Васильович (“Кучерявський”, “Козак”, а/б “Яр”) 1064, 1120
 “Петренко”, куш. 157
 Петренко Василь, упов. 858
 Петренко Данило, замполіт МТС, II-й секр. РК КП(б)У, п/полк. 689, 708, 713
 Петренко П., зав. від. РВК 946
 Петренко Степан с. Михайла, гол. ДВК 859
 “Петрик” (“Пястук”), куш. 92, 93, 992
 Петрик М., секр. РК ЛКСМУ, зав. від. РК КП(б)У 940, 1029
 Петрилів, с. Тлумацького р-ну 77, 86, 96, 139, 156, 159, 168, 177, 196, 205, 239, 254, 619, 622, 630, 634, 639, 643, 645, 649, 653-656, 659, 660-663, 669, 673, 681, 685, 691-693, 697, 698, 700-703, 705-709, 731, 736, 738, 739, 741, 748, 758-762, 764, 771, 773, 779, 780, 791, 793, 800-804, 806, 1084, 1107, 1114, 1116, 1132
 Петрилів, с. Товмацького р-ну. *Див.* Петрилів, с. Тлумацького р-ну
 Петришин Анна д. Михайла, лан. к-пу 952
 Петришин Василь (“Підгірний”) 1120
 Петришин Дмитро Пилипович, заст. гол. к-пу 773
 Петришин Марія (“Марійка”) 242
 Петришин Олена 1005
 Петришин Федор с. Романа, секр. с/р 680
 Петришин Юстина д. Дмитра, лан. к-пу 952
 Петрів Андрій 802
 Петрів Андрій с. Семена, гол. с/р 682
 Петрів Гнат 228
 Петрів Дмитро с. Василя, фінаг. 680
 Петрішак Василь 952
 “Петро”, пов. госп. субреф., пов. субреф. СБ, рай. реф. СБ (10), вий. з пов., провокатор. *Див.* Долчук Володимир Васильович
 “Петро”, “Дар”, надр. реф. СБ, окр. субреф. СБ, окр. реф. СБ (23), пор. *Див.* Духович Прокіп Омелянович
 Петров, зав. АХО, мол. л-т 717
 Петров Михайло Петрович, II-й секр. РК КП(б)У 869, 930, 964
 Петровська Ольга Аверкіївна (“Дикунка”) 1067, 1120
 Петровський Гаврило (“Сербин”) 1063, 1120
 Петровський Ярослав Аверкіїв-вч (“Трембіта”) 829, 1018, 1040, 1069, 1121, 1160
 Петровський Ярослав Васильо-вч (“Залізник”, “Корній”) 333, 1059, 1121
 Петрук Н. І. 883
 Петрунишин Ірина, прац. рай. держстрах 668
 Петрунів Анна 271
 Петрунів Василь 286
 Петрунів Василь, з с. Підпечери 229

Петрунів Гриць 286
 Петрунів Дмитро 107, 291
 Петрунів Катерина 271
 Петрунів Михайло 229
 Петрунчак Іван 692
 Петрухін Іван, упов. РК КП(б)У 713
 Петрушевський, зав. від. охор. здор. 946
 Петрушевський А. Б., чл. РК КП(б)У 940
 Петрушкін, о/у РВ УМДБ 608
 Петрущак Юстина 934
 Печеніжин, райцентр. *Див.* Печеніжин, смт Коломийського р-ну
 Печеніжин, смт. Коломийського р-ну 70, 225, 822, 861, 894
 Печеніжинський, р-н (тепер у скл. Коломийського р-ну) 21, 36, 66, 233, 846, 852, 861, 889, 890, 891, 894, 1094, 1121
 Печуриця Параска Миколаївна, учит. 684
 Пешук Марія 160
 Пивна Анна 339
 Пилайшин Анна 164
 Пилайшин Іван 164
 "Пилип", б-к. *Див.* Якубів Василь Миколайович
 "Пилип", б-к ОВ ООП. *Див.* Яремчук Пилип
 "Пилип", заст. стан. 106
 Пилипи Борівські, с. Томашпільського р-ну Вінницької обл. 1119
 Пилипів Іван Д., бриг. к-пу 584
 Пилипів Микола, б. стан. 85
 Пилипів Микола Михайлович ("Степан", "Дон") 1064, 1121
 Пилипів Олекса 555
 Пилипів Петро 81
 Пилипів С., секр. с/р 435
 "Пилипко", стр. 338
 Пилипчук Анна 102
 Пилипчук Михайло (М. В.), чл. ревіз. ком. РК КП(б)У, секр. РВК 939, 945
 Пилипчук Михайло ("Коцюба") 237
 Пилипчук Петро 704
 Пилип'юк Федір, бух. 906
 Пилип'як Михайло 887
 Пилюк Андрій 777
 Пилява, с. Тиврівського р-ну Вінницької обл. 1141
 Пилявщина, передм. м. Тлумач 760
 Пиринтюк Роман, "істребок" 177
 Пирогов, заст. гол. РВК 572
 Писалій Василь 277
 Писаній Іван Васильович ("Вірлан") 337, 1059, 1121
 Писанко Дмитро, стр. 641
 Писаренко Анна Гр., секр. ред. 361
 Писаренко Степан Карпович, чл. бюро, ІІ-й РК КП(б)У 869, 870, 873, 876, 929
 Питоляк Іван, лемко 661
 Питуляк Одарка, прац. фін. від. 668
 Підблідська, ур. 1137
 Підгаєцький, р-н Тернопільської обл. 1128
 Підгаєцький Володимир, бух. к-пу 772
 Підгай, прис. с. Братишів Тлумацького р-ну 655
 "Підгірний". *Див.* Петришин Василь

Підгірний, міл. 170

Підгірний Ясь, “істребок” 654

Підгір’я (Ляхівці, Бистриця), с. Богородчанського р-ну 122, 140, 146, 149, 157, 159, 168, 175, 178, 185, 193, 202, 206, 208, 227, 232, 234, 237, 238, 244, 291, 305, 319, 326, 327, 338, 340, 342, 346, 372, 376, 379, 380, 382, 393, 412, 415, 416, 426, 428, 435, 436, 465-467, 469, 473, 476, 477, 503, 504, 507, 529, 549, 550, 557, 584, 606, 609, 612, 614, 648, 1084, 1094, 1118, 1130, 1131

Підгороддя (Підгородь), с. (тепер у скл. с. Крилос) Галицького р-ну 76, 122, 123, 183, 191, 226, 247, 278, 330, 335, 364, 367, 386, 387, 399, 437, 448, 457, 458, 463, 464, 476, 529, 610, 611, 1092

Піддубина, прис. 93, 95, 101

“Підкарпатський”, кур. ТВ-22 УПА 1103, 1109, 1145

“Підкова”, підп. *Див.* Ленюк (“Підкова”)

Підлипники, с. Богородчанського р-ну. *Див.* Липники, прис.с.ГорохолинаБогородчанського р-ну

Підлісний Гарасим, завгосп 774

Підліснів, прис. с. Микуличин Яремчанської міськради 825

Підлісся (Пациків), с. Тисменицького р-ну 52, 72, 73, 117, 124, 180, 237, 242, 272, 278, 313, 321, 322, 344, 362, 363, 379, 511, 552, 563, 565, 609, 610, 617, 984, 986, 991, 992, 995, 997, 1000

Підлоза, прис. с. Братишів Тлумацького р-ну 655

Підлужа, с. Станіславського р-ну. *Див.* Підлужжя, с. Тисменицького р-ну

Підлужжя (Підлужа), с. Тисменицького р-ну 53, 73, 82, 94, 99, 110, 124, 133, 139, 143, 146, 150, 154-156, 158, 160, 161, 177, 183, 187, 188, 190, 197, 204, 207-209, 213, 223, 227-230, 233, 234, 236, 252, 277, 278, 290, 291, 293, 305, 306, 308, 310, 313, 315, 319, 322, 323, 325, 328, 330, 333, 337, 340, 341, 345, 346, 348, 363, 385, 401, 406, 408, 412, 416, 419, 421, 423, 425, 433, 442, 452, 453, 461, 473, 486, 490, 510, 511, 525, 528, 555, 556, 563, 565, 605, 607, 609, 616, 1104, 1121, 1130, 1133

Підопригора Степан Микитович, інсп. 725

Підпальонковий, госп. 891

Підпечари, с. Станіславського р-ну. *Див.* Підпечери, с. Тисменицького р-ну

Підпечери (Підпечари), с. Тисменицького р-ну 53, 62, 66, 69, 73, 79, 82, 88, 97, 99, 105, 107, 123, 143, 144, 146-150, 152, 155, 156, 158-160, 164, 174, 177, 178, 183, 184, 186-188, 190, 192, 204, 207, 208, 218, 221, 223, 227-230, 233, 234, 236, 237, 246, 247, 252, 270, 280, 286, 287, 291, 293, 297, 300, 305, 306, 309, 313, 316, 319, 320-323, 325, 326, 328, 329, 331-333, 335-337, 339-341, 343-346, 356,

- 363, 365, 369, 381, 385, 399,
406, 408, 412, 418, 422, 423,
435, 440, 442, 453, 454, 460,
461, 483, 486-488, 516, 524-
526, 552, 555, 556, 563, 565,
570, 598, 611-613, 616, 1076,
1077, 1080, 1094, 1099, 1106,
1127, 1129-1131, 1137, 1144
- Підсак Микола 469
- Підсмеречек (Підсмерічек,
Підсмереча), пол. 75, 226
- Підцак Василь 231
- “Пізний”, б-к СБ 554, 560
- Пікачов, гол. РВК 170
- Пікуляк Василь 274
- Піменов, упов. РК КП(б)У 927
- Пімонов Іван, зав. торг. від.
354, 568
- “Пімста”, надр. госп. реф.
Див. Борисюк Михайло
Андрійович
- Пінковська Віра Олексіївна,
лікар 722
- Пінковський М. М., гол. лікар
722
- Пірогов, упов. РК КП(б)У, заст.
гол. РВК 246, 510, 597, 606
- Пісак Микола Васильович, чл.
ревіз. ком. 773
- Пісаров, зав. від. 726
- Пісецький Петро Івана, учит. 685
- Піскевич Анна, книговод 726
- Пісклов Михайло Іванович, зав.
заготскот 728
- Пісковий Микола с. Петра 803
- Піскунов, зав. млин. 550
- Піскунов К. П., чл. РК КП(б)У
940
- “Пісня”, б-к ОЕВ. Дутчак
Михайло
- “Пісня”, бунч. *Див.* Теодор
 (“Пісня”)
- “Пісня”, пов. реф. СБ, окр.
субреф. СБ. *Див.* Бойчук
Василь Петрович
- Пісчупов, III-й секр. РК КП(б)
У 170
- Пісяк Василь Павлович, ст.
інсп. 726
- Пітрич, с. Жовтневого р-ну. *Див.*
Пітрич, с. Тисменицького
р-ну
- Пітрич, с. Тисменицького р-ну
65, 70, 80, 89, 92, 94, 100,
109, 214, 621
- Пітулов, дільн. РВ УМВС, мол.
л-т 170
- Піцур Дмитро В., чл. ДВК 297
- Пічак Юрко 804
- Піщаний, табір 1139
- Піщанко, секр. парт. орг. 870
- “ПК-25”. *Див.* Каратницький
Михайло Юрійович
- Плагута, упов. РВК 146
- Плаксій, о/у РВ УМВС 566
- Плаксін, о/у РВ УМДБ 469, 520,
524
- “Пластун”, підп. 336
- “Пластун”, рай. реф. СБ. *Див.*
Балацко Іван Дмитрович
- Платко Іван 934
- Платко Петро с. Дмитра, гол.
ДВК 861
- Платон Іван, зав. каф. 506
- Платонов, дов. ос. 853
- Платуха, з рай. зем. від. 457,
458
- Пленюк Василь 609
- Пленюк І. 274
- Пленюк Микола Іванович
 (“Партизан”, “Буковинець”,
“Геник”) 386, 1060, 1121,
1156
- Плитус Д., чл. ревіз. ком. 930

Плитус Дмитро с. Василя 932
Плитус Михайло, гол. с/р, секр.
парт. орг. 869, 900
Плієнко, нач. міськ. міл. 399
Пліщук Іван, гол. к-пу 947
Плоска, г. 877
Площа, ліс 1037, 1039, 1040
Площа, прис. смт Делятин
Надвірнянського р-ну 888,
915
“Плюта”, ком. б-ки СБ 559
Плютрук Доня 329
Пнів (Пнів’я, Пнів’є), с. Надвір-
нянського р-ну 49, 52, 54,
55, 59, 62, 63, 70, 80, 83, 128,
129, 133, 167, 217, 239, 244,
245, 813, 816, 822, 824, 833,
835, 845, 848, 858, 859, 874,
880-884, 897, 898, 901, 903,
905, 918, 929-932, 944, 947,
952, 970, 1085, 1122, 1125,
1143
Побережа, с. Жовтневого
р-ну. *Див.* Побережжя, с.
Тисменицького р-ну
Побережжя (Побережа, Побе-
реже), с. Тисменицького
р-ну 54, 74, 89, 91, 96, 108,
109, 111, 119, 140, 164, 195,
197, 622, 648, 670, 677, 691,
713, 714, 717-719, 727, 730,
732, 741, 766, 770
“Побитий”, стр. *Див.* Zenюк
Ярослав
Побойний Іван, пож. інсп., с-нт
717
Поважний Степан Федора,
секр. комс. орг. 716
Поваленець Нестор 344
Поварчук Василина 821
Поварчук Василина д. Гриця
127
Поварчук Микола с. Івана, гол.
ДВК 860
Поварчук Михайло Миколайо-
вич (“Ігор”) 1069, 1121
Поварчук Параска 226
Поварчук Юстина Дмитрівна
(“Наталка”, “Ліда”, “Хвиля”) 1122
Повшинюк Матій 429
Повязма Іван 641
Погар, ліс 180, 181, 206
Погоня, с. Тисменицького
р-ну 431, 621, 625, 629, 633,
1081
Погоріла, ліс 653, 658, 659,
701
Погорілець, ліс 808
Погребняк Ірина, прац. рай.
фін. від. 668
Погрібна Оля 63
Подвецького, директ. 147
Подвійна Наталка 666
Подоєбради, м. (Чехія) 1092
Поділля (Галицьке) 232, 816
Подільський, край (ПК). *Див.*
ОУН, Подільський КП
Подлегаєв С. А. (Подлеваєв),
зав. фін. від., секр. парт. орг.
РВК 892, 901, 940, 945
“Подорожний”, рай. реф. проп.
618, 1065, 1122
Подух, з р-ну 453
Подчерняєв Филип, заст. нач.
РВ УМДБ, ст. л-т 887
Покуття 15, 30, 1072
Полатайко Василь 126
Полатайко Василь, з с.
Микуличин 234
Полатайко Марія (“Фортуна”)
1068, 1122
Поле, прис. с. Пасічна Надвір-
нянського р-ну 858

Полик, прис. с. Цуцилів Надвір-
нянського р-ну 1018, 1032,
1121
Полібров Матвій, дир. МТС, л-т
689
Полінський, з с. Угорники 735
Політаєв С. У., нач. І-ї части
РВК, ст. л-т 720
Полішкур, зав. від. 570
Поліщук, нач. ІБ, дільн. РВ
УМВС, л-т 612, 617
Поліщук Марія Олексіївна,
секр. від. 772
Половінкін, ком. спецвід.
УМДБ, ст. л-т 219
Полтава, м. 355, 356, 359, 570
“Полтава”, крип. р-ну ОУН 391,
392
“Полтавець”. Див. Магас
Михайло Миколайович
Польовий Петро М., крамар
722
Польські, “істребки” 45, 46, 51,
55, 60
Польща 52, 55, 61, 63, 113, 198,
199, 349, 368, 390, 431, 534,
734, 740, 810, 852, 876, 908,
930, 948, 994, 1073, 1074,
1079, 1112
Поляк Василь, заст. гол. к-пу
584
Поляк Михайло 127
Поляки 45, 46, 49, 50, 52, 53,
55, 56, 60, 61, 63, 88, 113,
177, 214, 216, 217, 283, 311,
364, 368, 390, 396, 407, 412,
413, 455, 478, 535, 559, 569,
612, 628, 678, 681, 707, 716,
717, 722, 725, 749, 764, 769,
810, 832, 880, 894, 904, 994
Поляков, нач. РВ УМВС, к-н
217, 384, 459, 461, 464, 467

Поляни, прис. с. Делева
Тлумацького р-ну 654, 658
Поляниця, с. Яремчанського
р-ну. Див. Поляниця, с.
Яремчанської міськради
Поляниця, с. Яремчанської
міськради 72, 115, 139, 833,
887, 1077
“Помста” (“Пімста”), куш., рай.
пров. Див. Бойчук Василь
Миколайович
“Помста”, рай. реф. СБ (5)
1062, 1122
“Помста”, рай. реф. СБ (6)
1063, 1122
“Понурий”, підп. 977
Попадинець, з с. Майдан 487
Попадинець Варвара 609
Попадинець Василь 285
Попадинець Віктор с. Онуфрія
(“Віктор”) 488
Попадинець Євгенія (Євгенія)
К., чл. ДВК 297
Попадинець Олекса 487
Попадинець Танасій Юрійович
(“Черник”, “Олесь”) 1059,
1122
Попадинець Теодор 419
Попадинець Юстина 285
Попелів, с. Тлумацького р-ну
632, 634, 658, 706, 760, 766,
774
Попелів, с. Товмацького р-ну.
Див. Попелів, с. Тлумацького
р-ну
Попель, секр. с/р 770
Попелюк Марта д. Дмитра 997
Попереччина, вул. с. Гринівці
Тлумацького р-ну 705
Попик Іван, гол. зем. гром. 770
Попик Ірина, зав. від. 573
Попіль Іван, заст. гол. с/р 769

Поплавники, с. Більшівцівського р-ну. *Див.* Поплавники, с. Галицького р-ну
 Поплавники, с. Галицького р-ну 1099, 1146
 Попов, ком. гарнізону, ст. л-т 436
 Попов, нач. РВ УНКВС 813
 Попов, слід. РВ УМДБ, л-т 880, 943
 Попов Андрій Васильович, нач. пошти 732, 771
 Попова Ліза, бух. 572
 Попович, гол. к-пу 898
 Попович, дільн. РВ УМВС 717
 Попович, з ОК КП(б)У 607
 Попович Андрій Іванович, гол. ДВК 855
 Попович Анна Миколаївна, секр. комс. орг. 715
 Попович Антось с. Дмитра 891
 Попович Гриць 79
 Попович Д., госп. 881
 Попович Дмитро, крамар 444
 Попович Іван, гол. с/р 1029
 Попович Марія 59
 Попович Параня, крамар 1032
 Попович Федір ("Богдан") 237, 1123
 Поповкін Володимир Кондратович, ветфельд. 724
 Попушка, дир. млин. 1031
 Попченко Ярослав, зав. підвід. 570
 Пордько Клавдія, заст. гол. ДВК 296
 Поривайко Клявдія, жін. орг., заст. інстр. РК КП(б)У 355, 377, 562, 567
 Пороги, с. Богородчанського р-ну 50, 59, 60, 63, 71, 96, 97, 115, 166, 171, 172, 216, 217, 225, 251, 812, 820, 827, 833, 835, 841, 845, 847-849, 861-863, 871, 877, 878, 880, 903, 944, 969, 977
 Пороги, с. Солотвинського р-ну. *Див.* Пороги, с. Богородчанського р-ну
 Портненко, суддя 876, 884, 897
 Поруби, прис. с. Братишів Тлумацького р-ну 655
 Порхун Іван Леонтійович, гол. к-пу 775
 Посівнич Микола 17
 Посіч, с. Лисецького р-ну. *Див.* Посіч, с. Тисменицького р-ну
 Посіч, с. Тисменицького р-ну 57, 72, 73, 81, 115, 124, 132, 133, 250, 274, 276, 312, 320, 321, 381, 382, 470, 482, 483, 507, 527, 602, 610, 986, 992, 993, 995, 1000, 1002, 1003
 Посічи, вул. смт Делятин Надвірнянського р-ну 889
 Постілка, част. с. Чорний Потік Надвірнянського р-ну 890
 Постолювський Дмитро ("Черемош") 239
 Постоята, прис. (тепер с.) Надвірнянського р-ну 65, 882
 Посяння, регіон 628
 "Потап", рай. пров. 151, 1069, 1123
 "Потап" ("Смертоносець"), рай. реф. СБ. *Див.* Кобзан Роман Степанович
 Потап Галина, рах. 726
 Потацький, міл. 170
 Потик Дмитро Вас., інсп. 360
 Потік, вул. с. Палагичі Тлумацького р-ну 703, 704

- “Потіха”, куш. *Див.* Білевич Остап
- Потічний Петро Й., проф. 27, 42, 113, 136, 629
- Похила Варвара 66
- Похилук, б. нач. ІБ 822
- Похівка, с. Богородчанського р-ну 16, 31, 52, 76, 99, 147, 152, 153, 157, 178, 181, 183, 184, 197, 208, 231, 238, 245, 253, 254, 287, 289, 291, 302, 305, 309, 322, 326, 364, 382, 385, 413, 436, 454, 455, 462, 464, 465, 470-472, 539, 541, 550, 582, 583, 586, 587, 600, 601, 610, 613, 616
- Похлібкін (Похльобкін), нач. РВ УМВС 416, 435, 522, 539, 550
- Поцурко Іван Григорович (“Нечай”) 1123
- Почерняєв Іван, заст. нач. РВ УМДБ 943
- Почтар Микола с. Івана, зав. РСС, гол. ДВК 860, 901
- Почтар Петро с. Івана, завгосп к-пу 948
- Поясик Михайло, фінаг. 680
- Пракс Ольга 101
- Прасол В. М., чл. РК КП(б)У 939
- Предчук Анна ж. Івана 659
- Предчук Іван с. Гната 659
- Предчук Юстина 659
- Прибилів, с. Отинійського р-ну. *Див.* Прибилів, с. Тлумацького р-ну
- Прибилів, с. Тлумацького р-ну 113, 624, 631, 640, 642, 704, 705, 716
- Придніпрянці. *Див.* Українці, східні
- Придніпрянщина. *Див.* СУЗ
- Приймак Василь 275
- Приймак Іван, зав. артілі 1030
- Приймак Марія 1038
- Приймак Матій 274
- Приймак Олекса с. Василя, “істребок” 1038
- Прикарпаття 14-17, 20, 21, 29-32, 136, 166, 280, 391, 870, 908, 1075, 1081, 1085, 1088, 1090, 1110, 1111, 1118, 1143, 1144, 1146
- Прилуки, м. 27, 42
- Прип’ірський, ліс 882
- Припхан Олекса 421
- Прислуп, с. Солотвинського р-ну. *Див.* Луквиця, с. Богородчанського р-ну
- Присяжнюк Михайло, прац. банку 727
- Приходько З., І-й секр. РК ЛКСМУ 941
- Приходько Матрона Яківна, секр. комс. орг. 716
- Причан Роман, рах. 726
- “Причепа”, сот. *Див.* Катамай Микола
- Проданик Дмитро 15, 17, 24, 27, 30, 32, 39, 42, 1074, 1084, 1090, 1094, 1105, 1107, 1113, 1119, 1127, 1137, 1142
- “Прокіп”. *Див.* Нестерук Василь
- Прокіп М., чл. РК КП(б)У 940
- Прокіп Михайло Іванович, секр. комс. орг. 714
- Прокоп Марія 736
- Прокоп Микола Іванович, інсп. 726
- Прокопенко Любоп, учит., чл. ДВК 297
- Прокопишин Володимир, стат. РВНО 906

Прокопишин М., уповмінзаг 899
 Прокопів Василь 229
 Прокопів Ганна Яківна ("Мотря")
 1066, 1123
 Прокопів Михайло Васильович
 722
 Прокоп'юк Микола, гол. артілі
 906
 Прокоп'юк Михайло, гол. с/р,
 донощик 50, 52, 808
 Прокоп'юк Михайло І., зав. від.
 РВК 945
 "Прометей", підп. 93
 "Прометей", рай. кер. розв.
 1123
 "Прометей", рай. реф. СБ. *Див.*
 Гусак Василь Семенович
 "Промінь", надр. пров., надр.
 госп. реф., надр. реф.
 проп. *Див.* Черевко Дмитро
 Іванович
 "Промінь", рай. пров. *Див.* Дячи-
 шин Дмитро Васильович
 Проній Михайло 863
 Проняк Іван 804
 Проняк Микола 804
 "Пропагандист", в-ня КОП КК
 392
 "Просвіта", укр. т-во 14, 16,
 798, 800, 1134
 Проскуров, заст. нач. РВ УМДБ,
 к-н 718, 760
 Протас Андрій, гол. с/р 680
 Протас Микола 707
 Протасов, доп. 967
 Протасов Н. Є., чл. РК КП(б)
 у 940
 Профілатов, чл. ревіз. ком. РК
 КП(б)У 939
 Прохоров, нач. РВ УМВС, м-р
 942
 Прохорчук, ком., л-т 219
 Процак, гол. с/р 901
 Процак Петро 441
 Проців Дмитро 312
 Проців Дмитро, заст. гол. с/р,
 чл. ДВК 296
 Проців І. М., планов. 406
 Проців Михайло 81
 Проців Рома д. Михайла 527
 "Проць". *Див.* Гусак Василь
 Семенович
 Проць Анна 472
 Проць Гнат, секр. с/р 770
 Проць Марія 473
 Проць Михайло 394
 Проць Параска 473
 Процюк Василь 528
 Процюк Іван 126
 Процюк Михайло ("Галайда")
 1063, 1123
 Процюк Михайло Петрович
 ("Дубок") 1067, 1123
 "Прут". *Див.* Іванотчак Микола
 Васильович
 "Прут", б-к стан. 1042
 "Прут", кур., м-р. *Див.* Вацик
 Павло
 "Прут", куш. 822
 "Прут", рай. кер. зв'язку 1067
 Прут, р. 69, 81, 813, 818, 820-
 822, 833, 835, 845, 846, 885,
 889, 1020, 1027
 Пручкан Михайло 84
 Псенко, зав. бази 363
 Псюк, нач. пож. ком., л-т 942
 Пташник, гол. місцевкому 375
 "Пугач", стр. СБ 822
 Пужники, с. Отинійського р-ну.
Див. Пужники, с. Тлумацького
 р-ну
 Пужники, с. Тлумацького р-ну
 65, 80, 640, 698, 704, 751,
 769

Пузирова Віра Андріївна,
завпед 683
Пуйда Іван, зап. 805
Пукасівці, с. Галицького р-ну
76, 92, 93, 101, 123, 157,
183, 201, 222, 226, 247, 273,
409, 422, 423, 425, 427, 437,
450, 451, 456, 457, 467, 468,
470, 473, 476, 610, 611, 616,
1126, 1142
Пуковенко, нач. І-ї части РВК
896
Пунець Михайло 296
Пунько Антін Івана, учит. 685
Пустовий Григорій Гаврилович,
І-й секр. РК ЛКСМУ 873, 941
Путера С. 291
Путьна Ярослава Петра, учит.
685
Пучко Юрко 274
Пучков, слід. УМДБ, ст. л-т 914
Пушка, гол. к-пу 772
Пушкін, рос. поет 499-502, 607,
785
Пушак Степан 471
“Пчілка”, рай. реф. УЧХ. *Див.*
Гордійчук Ганна Федорівна
Пшеничники, с. Тисменицького
р-ну 16, 31, 61, 96, 103, 194,
621, 680, 692, 707, 738, 743,
751, 755, 761, 1010-1012,
1085, 1130, 1132
Пшик Богдан 462, 463, 468
Пяст Антін (“Аскольд”) 336
Пяст Антон 209
Пяст Софія 209
“Пястук”, куш. *Див.* “Петрик”
 (“Пястук”), куш.
П’яткін С. С., чл. РК КП(б)У 939
П’ятко Михайло (Микола), гол.
к-пу 542, 584

Р

“Р”, ком. СКВ 677
Рабинюк Василь Романович
 (“Дуб”) 1065, 1124
Рабіон В., ІІ-й секр. РК ЛКСМУ
941
Рабуха, зав. дит. буд. 733
Рава-Руська, м. Львівської обл.
1135
Радгона Михайло Григорович,
зав. укрплодоовоч 728
Радецький Василь 878
“Радіовісті”, підп. в-ня 294,
309
Радча (гора, долів), с. Лисець-
кого р-ну. *Див.* Радча, с.
Тисменицького р-ну
Радча, с. Тисменицького р-ну
73, 104, 113, 124, 131, 132,
139, 205, 269, 274, 277, 279,
313, 322, 366, 383, 538, 546,
547, 581, 588, 589, 590, 612,
617, 983, 987, 992, 993, 997,
1000, 1080, 1132
Радченко, гол. бух. 905
Радчин Микола 698, 704
Радянська, армія. *Див.* ЧА
Радянська, Україна. *Див.* УСССР
Радянський, Союз. *Див.* СССР
Райк, угор. діяч 967
Райковський М. 275
“Райх”, АС УМДБ на ОП 23, 38
“Рак”, б-к 129
“Рак”, б-к СБ 553, 560
Раковець, п. 467
Раковець, с. Богородчанського
р-ну 27, 42, 66, 69, 78, 84,
93, 109, 864, 877, 905, 1087,
1097, 1123, 1127
Раковець, с. Солотвинського
р-ну. *Див.* Раковець, с. Бого-
родчанського р-ну

Рафайлів, с. Надвірнянського р-ну. *Див.* Бистриця, с. Надвірнянського р-ну
 Рафайловець, р. 883
 Рахова, зав. парт. каб. 787
 Рашевська Софія, дантист 683
 Рашкевич М. 454
 Рая, мед. 570
 Рвачова Валентина І., з РК ЛКСМУ, чл. ДВК 298
 Ребрик Іван Михайлович (“Тарас”) 255, 256
 Ревтюк Дмитро с. Миколи 891
 Ревтюк Ілько 933
 Ревуцький, зав. фін. від., упов. РК КП(б)У 604, 611
 Рев’юк Дмитро, гол. мех. 729
 Регей Амалія (Емілія) Іванівна (“Сойка”) 344, 1054, 1124
 Регей Володимир, гол. сільмаг 727
 Регей Матвій, гол. с/р 770
 Регей Михайло 665
 Редькін Олекса Михайлович, нач. II-ї части РВК 720
 Резанов П. М., зав. ОБНО 248, 572
 Резенцев Петро С., заст. гол. РСС 721
 Рекейчук Павло, заст. гол. РСС 901
 Ремезов Семен Аносовіч, секр. РК КП(б)У 861
 Ремізов Прокіп, зав. РВНО 724
 Реміцький Тома 886
 Рендюк Олеся д. Макара 527
 Репетун Іван Якович, інсп. РВНО 724
 Решетіло, заст. нач. РВ УНКВС (УМВС) 669
 Решетілов, чл. ДТСАРМ 720
 Решетілов Іван, упов. РК КП(б)У 713
 Решетньов, нач. ІБ 720
 Решетняк, секр. комс. орг. 744
 Решітник Андрій М., прац. 683
 “Рибак”, чл. окр. реф. СБ 1124
 Рибак Василь 164
 Рибак Віра, II-й секр. РК ЛКСМУ 679
 Рибак Ліда, уч. 62
 Рибак Микола с. Василя 1005
 Рибак Михайло Прокопович, гол. к-пу 731, 772
 Рибак Стах 205
 Рибалка Галя, пом. бух. 363
 Рибалкін Ф. М., чл. РК КП(б)У 939
 Рибалко (Рибалка) Гр. (Федір В.), гол. РСС 222, 278-280, 291, 297, 305, 319, 325, 326, 362, 363, 453, 485
 Рибін, технорук 574
 Рибінська Анна 345
 Рибне (Рибно), с. Тисменицького р-ну 16, 31, 76, 124, 132, 149, 152-154, 156, 157, 161, 172, 180, 182, 183, 187, 196, 206, 218, 223, 230, 231, 237, 270, 277, 293, 302, 305, 309, 313, 318, 320, 321, 325, 339, 340-344, 346, 359, 360, 364, 382, 385, 399, 419-421, 423, 425, 435, 442, 461, 482, 488, 490, 512, 516, 525, 565, 572, 590, 600, 610, 644, 730, 739, 780, 1074, 1110
 Рибниця, м. (Молдова) 1124, 1125
 Рибно, с. Станіславського р-ну. *Див.* Рибне, с. Тисменицького р-ну
 Рибченко, дільн. РВ УМВС, нач. паспорт. стола, мол. л-т 170, 182, 942

Рибчин Марія д. Петра 803
Рибчин Михайло 803
Рибчин Олекса 803
Ривалько Василь 164
Ривалько Михайло 164
Ривман Гр., дир. промкооп. 362
Рижко, гол. ком. 601
Рим, м. (Італія) 650
Римар Дмитро Миколайович ("Ластівка") 1060, 1124
Римар Степан Й., зав. РВНО 875, 906, 946
Римарюк, гол. рай. комун. госп. 1029
Римаш Олена 587, 611
Римусь Павло 789
Риндич Люба, телеф. 732
Риндич Мирон Олексійович, касир 723
Риндич Михайло Григорович, бух. 725
Риндич Розалія 707
"Рись", підп. 269
Рівне, м. 15, 27, 30, 42
Рівня, прис. с. Максимець Надвірнянського р-ну 856
Рівня, с. Рожнятівського р-ну 1105
Ріжко, з с. Мединя 471
Різак Микола Ю., ст. конюх 584
Різничук Василь 388
Різничук Ольга 234
"Різун", ком. ТВ-22. *Див.* Андруськ Василь Васильович
"Різуна", сотня 57, 128, 1101, 1103, 1111, 1115, 1134, 1146
"Рінь", куш. госп., куш. *Див.* Семенів Яків Іванович
Рінь, с. Станіславського р-ну (тепер у скл. м. Івано-

Франківськ) 207, 368, 436, 486, 570
Ріпа Марія Василівна, учит. 684
Ріпна, г. 22, 37, 1112, 1136, 1145
Ріпна (Рипне), с. Перегінського р-ну. *Див.* Ріпне, с. Рожнятівського р-ну
Ріпне (Ріпна, Рипне), с. Рожнятівського р-ну 905, 949
Ріпний, прис. 1138
Ріпники, част. с. Петрилів Тлумацького р-ну 761
Ріснюк Михайло Федорович, ст. мех. МТС 730
Ріхтер Георгій, зав. від. РВК 946
"Річка", б-к ОЕВ. *Див.* Дуркач Михайло
"Річка", др. 150
Річка, прис. с. Пнів Надвірнянського р-ну 128
"Річка", чот. *Див.* Тачинський Йосип Петрович
"Роберт", край. пров. КК. *Див.* Мельник Ярослав
Робок, о/у РВ УМДБ, л-т 944, 967
Рогатин, м. 220, 301, 462
Рогатинська, округа ОУН. *Див.* ОУН, Рогатинський окр. провід
Рогатинський, р-н 14, 30, 284, 1092
Рогач Олекса 475
Рогів Дмитро Васильович ("Зуб") 255, 264
Рогів Михайло Олексійович ("Сирота", "Ярема") 264
Рогів Никола (Микола) 127

“Рогоза”, стр., провокатор 660, 664
 Рогут Домін, поляк 707
 Родинське, м. Красноармійського р-ну Донецької обл. 1077
 Рожанський Василь с. Івана, чл. ревіз. ком., бриг. к-пу 581
 Рожецька Настя 276
 Рожко Василь 346
 Рожко Марія Петрівна, зав. від. РК ЛКСМУ 715
 Рожко Раїса, зав. жін. орг. 537, 551
 Рожко Юрко 472
 Рожнітів, райцентр. *Див.* Рожнятів, смт (райцентр)
 Рожнятів (Рожнітів), смт (райцентр) 604, 1135
 Рожнятівський, р-н 1080, 1105
 “Роза”, кер. техзв. надр. реф. проп. 1124
 “Розважний”, стр. *Див.* Хмель Михайло
 Розвалюк Лукіян с. Федора 659
 Розенберг Марія Антонівна, учит. 686
 Розонов, зав. від. ОВК 604
 Розтаргуєв, дільн. 171
 Розтопа Е., госп. 466
 Розтопа Настя 466
 Розумович Петро, крамар 802
 “Роланд”, легіон ДУН 1111
 “Ролянд”, “Сергій”, надр. реф. проп. 1057, 1124
 “Рома”, маш. *Див.* “Божена”, “Рома”
 “Роман”. *Див.* Сміжак Лазар Антонович
 “Роман”, б-к Л-групи, зрадник 630, 632-634
 “Роман”, рай. реф. СБ. *Див.* Клевець Іван Миколайович
 “Роман”, рой. 66
 Романишин Дмитро 228
 Романів Андрій (“Лев”) 238
 Романів Мартин 470
 Романів Осип Маркович, фінаг. 770
 Романів Петро Іванович (“Гриць”) 262
 Романівська, секр. РВК 171, 621
 Романов, заст. нач. РВ УНКДБ, ст. л-т 667
 Романович Яків Миколайович (“Бук”, “Дир”) 1065, 1124
 Романовський Михайло Онуфрія, гол. с/р 681
 Романцов Федор (Федір) Антонович, нач. від., заст. гол. РВК 712, 723, 724
 Романюк, І-й секр. РК ЛКСМУ 713
 Романюк, гол. с/р 621
 Романюк Дмитро Федорович (“Вовк”) 129, 844, 1068, 1125, 1159
 Романюк Іван 886
 Романюк Йосиф. агр. к-пу 746
 Романюк Йосиф Іванович, землемір 721
 Романюк Микола с. Василя 880
 Романюк Михайло (“Ярема”) 157
 Романюк Михайло Дмитрович (“Бук”, “Степан”) 265
 Романюк Михайло Федорович, мех. 690
 Романюк Петро 802
 Романюк Петро Олексійович, бриг. к-пу 774

- Ромко Степан 465
 “Ромко”, б-к 263
 “Ромко”, кул. 214
 “Ромко”, проп. 618
 “Ромко”, рай. реф. СБ(12). *Див.*
 Настасюк Микола Гнатович
 “Ромко”, рай. реф. СБ(10). *Див.*
 Харюк Василь Дмитрович
 “Ромко”, стр., захоп. у полон
 150
 “Ромко”, стр. СКВ 677
 “Ромко”, “Орлич”, рай. реф.
 СБ. *Див.* Данилюк Михайло
 “Роммель”, бунч., захоп. у
 полон, провокатор 107
 Ромодан Мих., упов. РК КП(б)
 У 713
 “Рос”, окр. госп. реф. *Див.*
 “Знайда”, “Рос”
 Росак Ірина Ант., бух. 357
 Росільна, с. Богородчанського
 р-ну 16, 21, 31, 35, 57, 62, 96,
 98, 126, 127, 171, 207, 216,
 251, 342, 526, 527, 608, 813,
 820, 827, 833, 835, 840, 842,
 843, 848, 871, 877-880, 903,
 907, 946, 951, 1072, 1073,
 1089, 1090, 1139, 1140
 Росільна, с. Солотвинського
 р-ну. *Див.* Росільна, с.
 Богородчанського р-ну
 Росія (РРФСР) 18, 33, 390, 431,
 455, 511, 616, 762, 784, 818,
 843, 876, 1114
 Росіяни (руські, руські, москалі,
 кацапи) 170, 171, 217, 247,
 283, 399, 441, 444, 468, 506,
 507, 516, 559, 569, 570, 574,
 616, 617, 621, 623, 625, 626,
 636, 643, 678-680, 682-684,
 686-690, 695, 711, 713, 714,
 716-721, 723, 725-729, 732,
 766, 772, 943, 950, 1014,
 1047, 1049
 Ростинський Петро, зав. каф.
 506
 Ростов, м. (Росія) 1133
 Рошко Анна ж. Дмитра, чл.
 управи к-пу 540
 Рошко Анна, чл. упр. колгоспу
 542, 583
 Рошко Василь с. Петра, заст.
 гол. к-пу 540, 542, 583
 Рошко Катерину ж. Василя 541
 Рошко Микола с. Олекси 540
 Рошнів, с. Тисменицького
 р-ну 75, 76, 95, 97, 98, 99,
 103, 104, 139, 142, 196, 242,
 421, 622, 623, 624, 647, 648,
 669, 670, 679, 690, 715, 716,
 738, 741, 743, 766, 780, 782,
 787, 1010, 1011, 1073, 1087,
 1088, 1107
 Рошнівський, ліс 76, 98
 РРФСР. *Див.* Росія
 Рубан, діл. УНКВС 318
 Рубан, зав. рай. зем. від. 457
 Рубан, о/у, слід. РВ УМДБ, л-т
 887, 934, 944
 “Рубан”, підп. 332
 Рубан, упов. РВК 146, 326, 387
 Рубань, прис. с. Росільна Бого-
 родчанського р-ну 827, 840
 “Рубаха”, облава НКВС 270, 276
 Рудак, заст. гол. РВК 195
 Рудак Володимир Михайлович,
 зав. артілі 729
 Рудак Данило (“Чорний”) 17,
 22, 32, 36, 75, 76, 90, 193,
 232, 239, 273, 278, 342, 343,
 703, 844, 846, 848, 850, 1015,
 1019, 1022-1027, 1035, 1039,
 1056, 1125, 1165, 1167
 Рудий Богдан 461

Рудик, кер. роб. 627
Рудик, уповмінзаг 790, 806
Рудик Василь 878
Рудик Дем'ян, прац. рибгосп 729
Рудко Ярослава 63
Рудники, с. Миколаївського р-ну Львівської обл. 1102
Рудницький В., гол. с/р 435
Рудяк Володимир Михайлович 687
Рудяк Іван Оверкович, бриг. к-пу 731
Ружчак Михайло Йосифович, гол. РВК 712, 723
Ружчак Михайло Петрович, секр. комс. орг. 714
Румок Ярина 63
Румунія 390, 876, 1111
Румянцев, зав. від. РВК 945
Русиляк Яніна, бух. 723
Русиняк Марія Дмитрівна, бух. 723
Рускі (руські). *Див.* Росіяни
“Руслан”, пвх., окр. реф. проп., в. о. окр. пров. *Див.* Кузь Володимир Юрійович
“Руслан”, рай. реф. проп., надр. реф. проп. *Див.* Данилюк Микола Васильович
“Рутченко”, чл. ООП. *Див.* Чепига Іван Іванович
Руханова Явдокія, зав. від. РК ЛКСМУ 714
“Ручай”, заст. стан., вий. з пов. 1042
“Ручай”, підр. госп., вий. з пов. 1020
“Ручай”, “Ключ”, рай. реф. СБ 1068, 1125
Рученчин Іван Іванович (“Шпак”, “Р-14”) 263, 264

Рушак (Ружчак) Михайло Йосипович, заст. гол., гол. РВК 666, 668, 674
Рушак Михайло, з с. Деліїв 75
Рушак Михайло, з с. Озерце 664
Рябий Матвій Іванович, інсп. 725
Рябінченко, дир. МТС 440
Рябов Я., аг. уповмінзаг 728
Ряботіло Галина Макара, учит. 685
Рябченко К., чл. ревіз. ком. РК КП(б)У 939
Рясіченко, заст. гол., гол. ОВК 119, 696
Рясний, нарком ВС УРСР 122, 824, 999, 1002, 1008

С

“С”, надр. лікар. *Див.* Павликевич Ірина Степанівна
“С”, стр. рай. Л-гр. 1005
“С-16-6”. *Див.* Мельник Василь
“С-66”. *Див.* Мельничук Василь Дмитрович
Са[...]ко Зоня Івана, учит. 686
Сабадах Стах Дмитрович, бриг. к-пу 730, 772
Сабат Христина, секр. 721
Сабатович, нач. паспорт. стола 942
Саварин Микола Олексієвич, інсп. 683
Саведчук Михайло, зав. ощад-каси 359
Савеліна Яніна Ф., секр. РК ЛКСМУ 941
Саветчук, гол. с/р 358
Савицький Іван, дир. мед. ін-ту 506

- Савка Анна Миколівна (Миколаївна), ст. інсп. 725
- Савка Василь 105
- Савка Леся 272
- Савич Анна 467
- Савич Марія 467
- Савичин Софія 157
- Савіцький Федір с. Івана 878
- Савуляк Василь 824
- Савуляк Ілько 245
- Савуляк Петро Васильович ("Славний", "Богдан") 239, 763, 807, 1064, 1066, 1069, 1125
- Савчак, "істребок" з с. Узинь 197
- Савчак Василь Васильович ("Махно") 1055, 1059, 1126
- Савчак Дмитро Олексійович ("Хмара", "Богун", "Журба") 1070
- Савчак Марія Володимирівна, учит. 687
- Савчак Олекса 315
- Савченко, зав. від. РК ЛКСМУ 941
- Савченко, зав. рай. уповмінзаг 743, 746
- Савчин, нач. ІБ 763, 803
- Савчин В. Ю., чл. РК КП(б)У 939
- Савчин Василь 77
- Савчин Марія 228
- Савчин Петро Михайлович, учит. 687
- Савчин Петро Михайлович ("Дзвін") 1065, 1126
- Савчин Явдоха 276
- Савчишин Василь, стр. СКВ 984
- Савчишин Іван 984
- Савчук, гол. с/р 770
- Савчук Андрій, з с. Дубівці 109, 763
- Савчук Анна, з с. Грабовець 246
- Савчук Анна, з с. Угринів Гор. 310
- Савчук Василь ("Тарас") 274
- Савчук Гаврило 346
- Савчук Дмитро 275
- Савчук Марія ж. Олекси 597
- Савчук Микола ("Грім") 79, 85
- Савчук Микола, з с. Блюдники 274
- Савчук Микола, чл. ДВК 859
- Савчук Михайло, зав. артілі 730
- Савчук Михайло Дмитрович ("Чиж", "Ч-36") 1055, 1126
- Савчук Михайло Пилипович ("Вій") 457, 553, 560, 1058, 1126
- Савчук Михайло с. Степана 697, 709
- Савчук П. 16, 31
- Савчук Федір 468
- Савчук Явдоха 274
- "Сагайда", б-к ОВ 240
- Сагайдачний Петро М., зав. пошти 771
- Сажаль Григорій Іванович, секр. с/р 771
- Саджава, с. Богородчанського р-ну 52, 56, 57, 121, 126, 132, 135, 140, 141, 146, 159, 173, 174, 193, 210, 219, 221, 223, 231, 232, 287, 291, 298, 300, 319, 322, 345, 376, 379, 384, 385, 393, 400, 413, 415, 420, 421, 470, 473, 476, 523, 528, 550, 551, 555, 567, 611, 1073, 1081, 1087, 1095, 1107, 1108, 1114, 1128, 1129, 1136

Саджавка, с. Ланчинського р-ну. *Див.* Саджавка, с. Надвірнянського р-ну
 Саджавка, с. Надвірнянського р-ну 219, 813, 820, 834, 835, 844, 866, 884-886, 914, 915, 938, 948, 1020, 1023, 1029, 1030, 1032, 1035, 1037-1039, 1085, 1086, 1119
 Садки, с. Галицького р-ну 99, 100
 Садки, с. Жовтневого р-ну. *Див.* Садки, с. Галицького р-ну
 Садляк Анна 337
 Садляк Василь 337
 Садляк М. 229
 Садова Надія, ст. зоотех. 724
 “Садовий”, рой. 213
 Садовнік Ю. 466
 Садрук Семен, сотн. 858
 Саєвич Андрій Андрія, учит. 684
 Сайми, прис. с. Підпечери Тисменицького р-ну 227
 Сакалюк Дмитро Дмитрович, секр. с/р 771
 Сакалюк Микола Федорович, бриг. к-пу, б. “істребок” 773
 Салата Марія, чл. ДВК 330
 Салатрук, р. 883
 Салатруциль, п. 1105
 Салига Наталія 17, 32
 Салій Антон Дмитрович (“Зенко”) 1059, 1126
 Салій М. 186
 Салій Петро 186
 Салітра Анна 661
 Сальберман, зав. каф., доц. 506
 Сальберман (ж.), доц. 506
 Сальніков Федір Павлович, зав. від. 724
 Самбір, м. Львівської обл. 1079
 Самборецький Василь 183
 Самійло Ілько (“Квітенко”) 285
 Самійляк Анна 858
 Самійляк Варвара 858
 Самійляк Маланка 858
 Самійляк Петро 857
 Самоїліченко, секр. комс. орг. 873
 Самочко Юрко 276
 “Самчук”. *Див.* Кузь Володимир Юрійович
 Самчук Марія 77
 Самчук Микола 164
 Сандига Василь (“Чайка”) 22, 37, 1056, 1126
 Сандович Василь 697
 Сапата Марія Ф., учит. секр. ДВК 298
 “Сапер”, сот., рай. пров., пор. *Див.* Коржак Михайло Миколайович
 Сапіжак Василь, зав. від. с/г РВК 945
 Сапіжак С. Ю., зав. від. РВК 945
 Сапіжак Юрко с. Федора, гол. ДВК 862
 Сапогів, с. Галицького р-ну 76, 93, 110, 184, 189, 224, 226, 229, 270-272, 274, 310, 315, 316, 332, 437, 438, 451, 452, 476, 482, 527, 598, 1073, 1123
 Сапожніков (Сапожнік), ком. б-ки, слід. РВ УНКВС (УМВС) 210, 378, 383, 384, 1009
 Сараєв Р. Н., нач. УМДБ, чл. бюро ОК КП(б)У 492
 Сарлюга, прис. смт Ланчин Надвірнянського р-ну 1030
 Сарніков, “москаль” 191

Сас Ірина, ст. інсп. 569
 Сас О. 16, 31
 Сатетніков Володимир, заст. ліс. 903
 Сатицький Іван П., зав. кадр. 354
 Сахаров, міл. 170
 Сачовський Іван Якович ("Тріска") 1058, 1126
 "Сашко", повст. 841
 Свердлов О. І., чл. РК КП(б)У 940
 Свердлова Я. Ф., суддя 573
 Светлов, канд. на нар. суддю 550
 Светлова, обл. суддя 616
 Свинилів, ліс 659
 Свинилів, прис. с. Олеша Тлумачького р-ну 653, 658, 660
 Свинопут, секр. РВК 667
 "Свист", стан. 241
 Свистельницький Гнат 274
 Свистельницький М. 468
 Свистельницька Дозя 462
 Свистельницький Петро 462
 Свистун, нач. пож. ком., л-т 942
 "Свистун", стр. 997
 Свистюлин, ком. г-ну, мол. л-т, л-т, ст. л-т 719, 767
 Свідрак Микола Михайла, гол. ДВК 865
 Свірдлов, ком. г-ну, ст. л-т 365
 Свістель, апт. 63
 Світлична М. А., канд. у ВР УРСР 446, 452, 453, 485
 Світна Ольга 158
 Світний Ілько, секр. ДВК 296, 312, 426
 Світний Олекса 296
 "Святослав", б-к СКВ. *Див.* Возний Петро Івана
 "Святослав", куш. 664
 "Святослав", рай. пров. 1058
 "Святослава", рай. кер. розв. 1127
 "СД-5". *Див.* Гринішак Лука Михайлович
 Севастін, секр. партбюро 402
 Сегедин Славка, мед. 723
 Седлер (Седлер) А., секр. РК КП(б)У 547, 548, 603, 983, 991
 Сейрук Михайло с. Гриня, бриг. к-пу 581
 Селезнев, нач. II-ї част. РВК 550, 567
 Селиська, с. Галицького р-ну. *Див.* Селище, с. Галицького р-ну
 Селицько-Блюдницький, ліс 76
 Селище (Селиська), с. Галицького р-ну (тепер у скл. с. Блюдники) 76, 93, 101, 123, 148, 172, 179, 180, 183, 247, 275, 284, 313, 315, 350, 364, 384, 437, 452, 459, 463, 466, 467, 471, 475, 476, 482, 553, 554, 610, 611, 1126
 Селізнюк Анна Ів., суд. виконав. 358
 Селіков, ст. о/у РВ УНКВС, ст. л-т 123
 Семаківці (Семиківці), с. Галицького р-ну 65, 72, 86, 91, 92, 94, 195, 196, 213, 239, 642, 643, 647, 664, 665, 674, 677, 691, 713, 717, 718, 732, 765, 770, 789, 805, 1088, 1089, 1110, 1146
 Семанишин Параска 386
 Семанишин Юрко с. Дмитра, чл. ревіз. ком. к-пу 542

Семанів Петро 287
 Семанів Ярослав 387
 Семанчук Василь 127
 Семаньків Василь 421
 Семаньків Іван 511
 Семаньків Михайло ("Хижий") 422
 Семаньків Михайло Васильович ("Омелян") 1060, 1127
 Семаньків Петро 271
 Семаньків Софія 271
 Семенів Антон 803
 Семенів Василь ("Козак") 1055, 1060, 1127
 Семенів Катерина 473
 Семенів Мих., з с. Підпечари 337
 Семенів Михайло, з с. Олеша 660
 Семенів Михайло Миколайович, інсп. 725
 Семенів Олекса, прац. від. 722
 Семенів Омелян 337
 Семенів Яків Іванович ("Дуб", "Удуд", "Рінь") 233, 843, 863
 Семенов, слід. РВ УМВС 217
 Семенович, гол. к-пу 730, 735
 Семенцов, з від. с/г буд. 571
 Семенюк Анеля 47
 Семенюк Василь, бух. МТС 689
 Семенюк Володимир 656
 Семенюк Марія д. Михайла 654
 Семенюк Микола 183
 Семенюк Михайло 160
 Семенюк Параска 160
 Семенюк Юрко, зав. артiлі 906
 Семиківці, с. Жовтневого (Єзупільського) р-ну. Див.
 Семаківці, с. Галицького р-ну
 Семків Анна ж. Василя 228
 Семків Олекса 113
 Семков, о/у РВ УМВС 180, 379, 437, 438, 457, 460, 461, 463, 464, 472
 Семкович, гол. с/р 548
 Семкович Василь ("Хміль") 237
 Семочко Василь, підп. 124
 Семцьо Семен 799
 Семчишин Олекса 79
 Семчук Юрій ("Граніт", "Вітер") 1065, 1127
 Семчук Явдоха 77
 Семьонов, зав. держбанк 771
 Семяник Анна 656
 Сем'янів Володимир 469
 Сем'янів Каролина 469
 Сенетович Д. 874
 Сениця, нач. РВ УНКДБ (УМДБ) 669
 Сенич Василь 528
 Сенич Іван с. Івана, рах. 581
 Сенич Параска ж. Дмитра 510
 Сенітович, лікар 63
 Сенчак Василь Степанович ("Орленко", "Ворон") 15, 24, 30, 39, 261, 1055, 1066, 1074, 1084, 1090, 1094, 1105, 1107, 1113, 1119, 1127, 1137, 1142, 1154
 Сенчак Гриць 865
 Сенчинко Анна, зав. медпункт 683
 Сеньга Андрій Іванович, зав. від. 724
 Сеньга Ярослав, секр. комс. орг. 714
 Сеньків Василь, гол. зем. гром. 770
 Сеньків Олександр 472
 Сенько Дмитро Костянтинів ("Максим") 238, 1127

Сенько Мих. 332
 Сенюк Йосиф Дмитрович,
 секр. комс. орг. 715
 Сенюк Микола 735
 Сенюк Михайло 932
 “Сербин”, рай. реф. проп. *Див.*
 Петровський Гаврило
 Сербін І., відп. ред. 328, 361,
 417
 Сергеев, ст. агр., зав. від. с/г
 725, 787
 “Сергій”, ком. АБГ. *Див.* Магас
 Михайло Миколайович
 “Сергій”, рай. реф. проп. 83,
 1059, 1128
 “Сергій”, чл. Проводу ОУН.
Див. Степаняк Михайло
 Дмитрович
 Сергійов, ком. г-ну, нач. ЛВ
 УМДБ, к-н 566, 612
 Сергійчук Володимир 14, 29,
 35, 36, 136
 Сердюк, секр. парт. орг. 869
 Сердюк, секр. РСС 940
 Сердюк Д., секр. с/р 435
 Сердюк Ф. М., чл. РК КП(б)У
 940
 Середна, прис. с. Долина
 Тлумацького р-ну 706
 Середній Майдан, с. Надвір-
 нянського р-ну 51, 116, 130,
 217, 219, 244, 248, 810, 824,
 834, 844, 846, 848, 866, 914,
 948, 1014, 1023, 1028, 1033,
 1038
 Середюк, підп. 263
 Середюк Анна 763
 Середюк Антон 186
 Середюк Микола (“Сократ”)
 1128
 Середюк Петро Васильович
 (“Дон”) 263
 Серпінська, з ОК ЛКСМУ 745
 Сесиків, п. 231
 Седлер (Седлер), І-й секр. РК
 КП(б)У 355, 396, 547, 548,
 983
 Седлер Віра, зав. жін. орг. 537
 Седлян Дмитро 154
 Сибір, регіон (Росія) 21, 36, 47,
 58, 86, 108, 110, 111, 131,
 135, 146, 148, 165, 184, 193,
 211, 215, 223, 294, 300, 304,
 305, 311, 354, 357, 388, 395,
 429, 436, 440, 467, 473, 483,
 527, 582, 627, 631, 633, 635,
 649, 650, 672, 676, 692, 708,
 737, 750, 762, 778, 791, 827,
 836, 842, 861-863, 876, 886,
 887, 932, 937, 960, 967, 972,
 977, 985, 1011, 1014, 1020,
 1036, 1114
 Сибірські, області (Росія) 957
 Сивоокий Василь (Б.), о. 310
 Сивуля, г. 220
 “Сивуля”, кур. ТВ-22 УПА 22, 36,
 836, 837, 848, 1079, 1147
 Сигла, ліс (ур.) 58, 808
 Сидоренко Лариса 27, 42
 Сидорук А. 883
 Сидорук В. Д. 884
 Сидорук Іван 858
 Сидорук Параня 858
 Сильванський, дир. 507
 Симбіронін, нач. III-ї части РВК
 896
 Симборівка, кут с. Ямниця
 Тисменицького р-ну 489
 “Симон”. *Див.* Батюк Роман
 Сильвестрович
 “Симон”, чл. надр. пров. 1128
 Симоненко Марія, учит. 878
 Симчин Іван, гол. к-пу 774
 Симчук Дмитро 380

Симчук Параска 103
 Синенко Іван Павлович
 (“Зелений”, “Грицько”,
 “Сум”, “Ох”, “Яр”) 1054,
 1128, 1129
 “Синиця”. *Див.* Духович Василь
 Семенович
 Синиця Андрій, гол. зем. ком.
 681
 Синовєрський Василь, гол.
 ДВК 866
 Синюта, дир. друк. 63
 Синячка, г. 1096
 Сип’юк Анна 804
 Сирганська Розалія, тех. секр.
 РК КП(б)У 355
 Сиромятніков Сергій, нач. РВ
 УМДБ 539, 552, 566
 Сиротинський Михайло 692
 Сиротюк Василь 662
 Сисак Дмитро 343
 Сисак Марія 346
 Ситак Галина, секр. комс. орг.
 714
 “Сич”, рай. пров. *Див.* Пень-
 ківський Василь Дмитрович
 Сіверина Валентина, І-й секр.
 РК ЛКСМУ 941
 Сігалов, о/у РВ УМДБ, л-т 719
 Сігунов, заст. нач., нач. РВ
 УМВС, л-т, ст. л-т 880, 932,
 942
 Сідлак Петро, секр. с/р 771
 Сідней, м. (Австралія) 16, 31
 Сідоров Василь Миколович
 (Миколайович), бух. 687,
 729
 Сізенцов, нач. упр. 404
 Сікач Василь 1008
 Сікордий Іван 638
 Сікордий Юрко 638
 Сікорин Софія 61
 Сікоринська Анна 157
 Сілець, с. Жовтневогор-ну. *Див.*
 Сілець, с. Тисменицького
 р-ну
 Сілець, с. Тисменицького р-ну
 67, 72, 81, 98, 100, 102, 109,
 195, 270, 356, 363, 418, 553,
 667, 713, 717, 718, 732, 768,
 770, 772, 777, 778, 1117,
 1120, 1128
 Сімов, з РВ УМВС 459
 Сіренюк Марія Федорівна,
 учит. 685
 “Сірий”, рай. реф. СБ. *Див.*
 Дутчак Василь Олексійович
 “Сірі”, сотня ТВ-22 УПА 1103,
 1110, 1115, 1146
 “Сірко”, б-к 822
 “Сірко”, б-к ОЕВ. *Див.* Борис
 Василь
 “Сірко”, надр. госп. реф. *Див.*
 Кметюк Михайло Петрович
 Сітко Микола, зав. артілі 906,
 993, 1001
 Сітник Андрій с. Андрія 762,
 802
 Сітніков, нач. паспорт. стола,
 мол. л-т 717
 “Січовик”. *Див.* Дячишин
 Дмитро Васильович
 “Січовик”, стр. 124
 Сіщук Дмитро Іванович, гол.
 ДВК 856
 Сіщук Іван 128
 Сіщук Микола 15, 30
 Сіщук О., чл. пр-ня к-пу 930
 Сіщук Олекса 128
 “Скажені”, кур. групи “ЧЛ”
 1101
 Сказко, зав. від. РК КП(б)У 713
 “Скала”. *Див.* Маланюк Микола
 Степанович

“Скала”. *Див.* Склеповий Петро
 Миколайович
 “Скала”, рай. госп. реф. 1064,
 1128
 “Скала”, рай. орг. реф. 1063,
 1128
 “Скала”, рай. реф. СБ 1068
 “Скала”, стр. 485
 “Скали”, ж. 79
 СКВ 67, 76, 77, 79, 80, 83-85,
 89, 90, 103, 104, 133, 134,
 151, 156, 168, 182, 192, 197,
 207, 213, 214, 236, 238, 239,
 241, 274, 277, 286, 293, 344,
 350, 394, 433, 482, 483, 628,
 637, 651, 677, 984, 988, 989,
 997, 998, 1003, 1005-1007,
 1096, 1097, 1126
 Скванюк Петро Олекси, учит.
 685
 “Скиба”. *Див.* Кончаківський
 Петро Васильович
 Скиба, дільн. РВ УМВС 942
 Скиба Дмитро, гол. к-пу 731
 Скидан Іван, чл. РК КП(б)У 416,
 435, 450, 452, 456, 457
 Скит, ур. 1094
 Склепова Анна 287
 Склепова М. д. Дмитра 320
 Склеповий Ігор 287
 Склеповий Йосиф, “сексот”
 107
 Склеповий Микола 286
 Склеповий Петро Миколайович
 (“Скала”, “Мамай”,
 “Шахтар”) 224, 1058, 1059,
 1129
 Скобичівка, прис. с. Старі
 Богородчани Богородчансь-
 кого р-ну 208, 542, 583, 584
 Скобінський Яків, секр. с/р
 681

Сковородін С. С., дов. ос., чл.
 РК КП(б)У 853, 940
 Скомаровська Настя 707
 Скомаровська Таця 103
 Скопенко, нач. воєнстола, к-н
 720
 Скопівка, с. Коломийського
 р-ну 716, 749, 765
 Скопівка, с. Отинійського
 р-ну. *Див.* Скопівка, с.
 Коломийського р-ну
 Сора Марія д. Гриня, лан. к-пу
 582
 “Скорий”, стан. 240
 “Скорий”, стр. куц. 822
 Скорий Василь с. Василя, чл.
 ревіз. ком. 581
 Скорий Михайло 67
 Скорина Ольга Петрівна, секр.
 ДВК 865
 Скоробогатий Леонід Іванович
 (Л. Ф.), секр. парт. орг.,
 секр., заст. гол. РВК 870,
 894, 941, 946
 Скоропадський, укр. гетьман
 798
 Скоряк, нач. РВК, п/полк. 896,
 897
 Скремалов, секр. парт. орг. 869
 Скрентович Володимир, дир.
 шк. 177
 Скрентович Євген Антонович
 (“Славко”, “Чорнота”) 1063,
 1129
 Скрентович Іван Антонович
 (“Морозенко”, “Мирон”,
 “Зенко”) 23, 38, 1056, 1066,
 1129, 1165
 Скрентович-Лаврів Марія
 Антонівна (“Олеся”,
 “Звенислава”) 18, 33, 1054,
 1129, 1166

Скрипачов, секр. парт. орг. 939
Скрипник, дир. СШ 412
Скрипник Доя 1004
Скрипник Іван, зав. бази РСС 901
Скрипник Марія 85
Скрипник Софія 1004
Слабінська Антоніна Антонівна, учит. 686
“Слава”, маш. 136, 334
“Слава”, рай. реф. УЧХ 1064, 1130
“Славич”, рай. субреф. СБ. *Див.* Букатюк Микола Михайлович
“Славич”. *Див.* Юркевич Володимир Степанович
Славич Анна 290
Славич Василь 290
Славич Катерина Василівна 290
Славич Марія Василівна. *Див.* Стельмах Марія Василівна
Славич Розалія Василівна 290
Славич Феня 290
Славич Юрко 490
“Славка”, маш. *Див.* Огера Марія
“Славко”, б-к СБ 1041
“Славко”, б-к ОВ 240
“Славко”, б-к СКВ. *Див.* Третьак Дмитро Семена
“Славко”, проп. 618
“Славко”, рай. реф. СБ (4) 1061
“Славко”, рай. реф. СБ (3). *Див.* Яськів Микола Григорович
“Славко”, стр. 233
“Славко”, стр. РП 805
“Славний”, ком. б-ки СБ 61
“Славний”, рай. пров. *Див.* Савуляк Петро Васильович
Сладков П. А., чл. РК КП(б)У 940
Слепов, з УМДБ, м-р 257
Сливка, с. Перегінського р-ну. *Див.* Сливка, с. Рожнятівського р-ну
Сливка, с. Рожнятівського р-ну 908
Сливка Л. 15
Сливка Р. 15
Слизаренко (Слюсаренко), упов. РВК 146
Сличук Павло, крамар 1032
Слідзінська Петруня, сан. 723
Слісарчук, І-й секр. РК ЛКСМУ 520, 547, 602
Слобідка, с. Тисменицького р-ну 96, 194, 205, 632, 679, 680, 691, 703, 707, 710, 714, 715, 718, 731, 735, 741, 746, 751, 760, 763, 766, 768, 773, 784, 1009, 1010
Слобода (Слобода Рунгурська), с. Коломийського р-ну 890
Слобода Рунгурська, с. Печеніжинського р-ну. *Див.* Слобода, с. Коломийського р-ну
Слободян Василь, кер. МТС 1029
Слободян Іван 1005, 1008
Слободян Іван Михайла, секр. с/р 681
Слободян Микола 657
Слободян Микола, гол. клубу 803
Слободян Михайло с. Івана 663
Слободян Осип 660
Слободян Павло 87
Слободян Павло, з с. Підпечери 336

Слободян Софія 162, 185
 Слободян Ярема ("Байда") 239
 Слободяник Василь 646
 Слободяник Остап 646
 Словаччина 391
 Слонь Михайло Верн., І-й секр. ОК КП(б)У, деп. ВР СРСР 289, 354, 396, 492,
 Слюсарев, прац. РК КП(б)У 667
 Слюсаренко, ком. б-ки, о/у, слід. РВ УМДБ, л-т 217, 437, 472, 566
 Слюсаренко, секр. РК КП(б)У 224
 Слюсаренко Є., коресп. 417
 "Смерека", надр. реф. жін. *Див.* Павликевич Ірина Степанівна
 Смеречук Марія 839
 Смерклів, с. Тлумацького р-ну 630, 691, 718, 768
 Смерклів, с. Товмацького р-ну. *Див.* Смерклів, с. Тлумацького р-ну
 "Смертоносці", курінь ТВ-22 УПА 22, 36, 193, 658, 660, 1098, 1104, 1109, 1115, 1116, 1119, 1125, 1130, 1134, 1146
 Смирнов, ст. інсп. 726
 Смицнюк Антон ("Назар") 336
 Сміжак, з с. Угринів Дол. 224
 Сміжак Лазар Антонович ("Марко", "Модест", "Омелян", "Добромир", "Антон", "Орест", "Роман", "Володимир", "Нестор") 19, 33, 34, 227, 249, 288, 1055, 1070, 1130
 Сміжак Михайло 225
 "Смілий", б-к СБ 158
 "Смілий", кущ. госп. 67
 Смірний Кость Іванович, лісний 903
 Смірнов, дир. лісгосп 903
 Смірнов, ком. б-ки, о/у РВ УМДБ, л-т 209, 379, 384, 421, 458, 943
 Смірнов, упов. 874
 Смоляк Дмитро 337
 Смолянський Кирило Якович, нач. РВ УМДБ, к-н 697, 700-703, 705-707, 709, 712, 718, 758, 759, 793, 800, 801, 803, 805
 Смолярчук Іван Семенович ("Крук") 1059, 1130
 Смуґ Федір 80
 Смукович Юрко 441
 Снігоровська Юлія, мед. 723
 Снятин, м. 1079
 Снятинський, р-н 14, 30, 1103
 Собецький Гриць 762
 Соболев, проп. РК КП(б)У 869
 Соболев Ф., секр. РВК 946
 Соболевський, зав. від. РВК 1028
 Советский, Союз. *Див.* СССР
 Содоль Петро 16, 23, 31, 37, 1125, 1134
 "Сойка", окр. реф. УЧХ. *Див.* Регей Амалія (Емілія) Іванівна
 Сойчук Софія 77
 Сокалев, заст. нач. РВ УМДБ 171
 Сокирчук Василь 808
 "Сокіл", віст. 656
 "Сокіл", ком. ТВ-23, кер. розв. ВО-4, кер. зв'язку КК, окр. реф. проп., окр. пров., м-р. *Див.* Петер Костянтин Кирилович

“Сокіл”, мол. тов. 701
 “Сокіл”, провокатор 655
 “Сокіл”, рай. реф. проп. 1068
 Сокіл, с. Галицького р-ну 97,
 122, 149, 183, 467, 471, 476,
 1142
 “Сокіл”, сот., рай. пров., пор.
Див. Корж Микола Іванович
 “Сокіл”, стан. 240
 “Сокіл”, стр. 338
 “Сокіл”, стр. СБ 70
 Соколець, ліс 658
 Соколів, ліс 659
 Соколів, прис. с. Олеша
 Тлумацького р-ну 653, 659,
 661
 Соколов, чл. РК КП(б)У, заст.
 нач. РВК 896, 939
 Соколов, заст. нач. УНКДБ 623
 Соколов Федір, завбази 689
 Соколова Ліда Олексіївна, пом.
 бух. 721
 Соколова Павліна Ф., агр. 689
 Соколовський, прац. рай.
 держстрах 668
 Сокольський Іван Олексійович,
 бух. к-пу 731, 772
 Солдак, дир. з-ду 870, 905
 Солдак, кер. політшк. 912
 Солдатнік В., зав. сект. 357
 Солов[...] Микола 701
 “Соловей”, рай. госп. реф.
Див. Боярчук Михайло
 Михайлович
 “Соловей”, рай. пров.
Див. Дерев’янка Степан
 Васильович
 Соловей Дмитро (“Кіт”) 633
 Соловей Кирило 528
 “Соловейко”, б-к ОВ 240
 “Соловейко”, кущ., захоп.
 у полон, провокатор (а/б
 “Зелений”) 259, 260, 262-
 264
 “Соловейко”, рой. 1022
 “Соловій”, ком. пвд. 433
 “Соловій”, стан. 240
 “Соловій”, стр. 67, 461
 Соловійов, о/у РВ УМДБ, ст. л-т
 718, 785
 Соловчук Микола, гол. к-пу
 775
 Солодкий Мирослав, учит.,
 секр. комс. орг. 716
 “Соломка”, рай. реф. жін. *Див.*
 Макар Юстина Іванівна
 Солонина Василь 800
 Солонина Дмитро 704
 Солонина Іван 802
 Солоничний Михайло Миколи,
 секр. с/р 680
 Солотвина, райцентр.
Див. Солотвин, смт
 Богородчанського р-ну
 Солотвин (Солотвина), смт
 Богородчанського р-ну 49,
 50, 54, 56, 58-60, 62, 63,
 67-71, 78, 79, 88, 93, 101,
 125, 126, 227, 436, 809, 812,
 813, 815, 822, 863, 864, 869,
 873, 875, 877, 891, 903, 906,
 939, 944, 966, 1052, 1074,
 1075, 1084, 1087, 1092,
 1113, 1118, 1141
 Солотвинський (Солотвина),
 р-н (тепер у скл.
 Богородчанського р-ну) 15,
 17, 18, 21, 30, 32, 33, 36, 37,
 64, 66, 68-71, 78, 79, 83, 84,
 97, 112, 117, 125, 135, 141,
 166, 171, 174, 193, 206, 215,
 216, 219-221, 232-234, 251,
 342, 526, 527, 808, 809, 811,
 820, 822, 827-830, 832, 833,

835-837, 839-849, 851, 861, 868, 874, 876, 879, 897, 898, 900, 902-907, 910, 912, 939, 942-946, 949, 951, 952, 955-958, 966, 969, 972, 973, 977, 978, 1022, 1035, 1039, 1042, 1052, 1072-1076, 1078, 1081, 1082, 1084, 1085, 1087, 1089, 1090, 1094, 1097, 1107, 1112, 1113, 1117-1119, 1123, 1135, 1138, 1140, 1145-1148

Солотвинський (ч. 9), РП ОУН.
Див. ОУН, Солотвинський РП
Солотвинщина 58, 63, 827, 1158-1161

Солтус Михайло Павлович, ст. інсп. 726

Сольваровська, ст. бух. 572

Сомков, ком. г-ну, м-р 317

“Соня”, пов. реф. жін. 1055

“Соня”, сан. 157

Сопуляк Михайло, б. куц. 70

“Сорока”. *Див.* Ковбас Іван с. Осипа

“Сорока”, б. стр., провокатор 182

“Сорока”, б-к ОЕВ. *Див.* Іванків Іван Михайлович

Сорока, ком. г-ну, м-р 319

“Сорока”, охор. куц. *Див.* Максимів Григорій

Сорокін, секр. РВНО, упов. РК КП(б)У 569, 616

Соротюк Михайло Олексі, гол. с/р 681

Сорохманюк Іван 234

Сорохманюк Степан Йосипа, дир. НСШ 685

Сорохманюк Ярослава Степана, учит. 685

Сорочинський Ілько 1035, 1039

Сос Ірина, ст. бух. 360

Сосков, о/у РВ УМДБ 435

“Сосна”, стр. 332

Соснов Андрій І., І-й секр. РК ЛКСМУ 562, 603

Соснов Олекса, слід. РВ УМДБ 565

Сосновський Іван Васильович (І. В.), чл. РК КП(б)У, чл. РВК, нач. РВК 891, 896, 939

Софіївка, райцентр
Станіславського р-ну (тепер у скл. м. Івано-Франківськ) 200, 317, 321, 357, 35, 526, 538, 545-548, 550, 551, 603

Софронов, тех. реф. РВ УМДБ 719

Софронова Ірина, бух. міськради 680

Соя Зоня, зав. від. РК ЛКСМУ 714

Спальна, ліс 663

“Спартак”. *Див.* Стасик Нестор Йосипович

“Спартак”, стр. 274

“Спартан”, сот. ТВ-21, сотн. *Див.* Москалюк Михайло

“Спартана”, вд., сотня ТВ-21
УПА 225, 1020, 1025, 1035, 1038

Спасова, ліс 856

Спаська, с. Сторожинецького р-ну Чернівецької обл. 1093

Спаська, с. Чернівецького р-ну Чернівецької обл. *Див.* Спаська, с. Сторожинецького р-ну Чернівецької обл.

Спасюк Михайло, агр. 721

Спіжак Микола (“Галайда”) 67

Спінський Йосиф с. Йосифа 1036, 1039

“Спокійний”, стан. 338

Сребрякова Ірина, мед. 723
СССР (СРСР, Советський Союз,
Радянський Союз) 18-20, 34,
35, 112, 131, 148, 165, 166,
178, 194, 202, 204, 211, 220,
222, 232, 293-295, 301, 306,
308, 327, 328, 347, 354, 356,
368, 373, 376, 377, 387, 389,
390, 392, 396, 400, 404, 417,
430, 431, 451, 478-480, 483,
499, 515, 522, 532, 549-551,
578, 579, 606, 625, 631, 643,
649, 651, 652, 699, 744, 746,
753-755, 796, 817, 818, 826,
837, 838, 848, 851, 870, 894,
910, 915, 930-932, 962, 963,
965-967, 970, 971, 981, 991,
992, 1014, 1016, 1125, 1130,
1133, 1171-1173
Ставцова, викл. 523
Стадник Дмитро 66, 271
Стадник Михайло Дмитрович
("Андрій", "Юра") 271, 306,
332, 1059, 1130
Стадніков, з РВК 146, 178
Стаєцький Дмитро с. Яцка 659
"Сталевий", заст. куш. 94, 95
Сталін Йосип, диктатор 50, 74,
111, 121, 165, 166, 185, 190,
192, 201, 212, 295, 299, 304,
306, 310, 316, 328, 347, 374-
377, 389, 391, 404, 416, 428,
430, 451, 456, 457, 474, 478,
516, 520, 547-549, 551, 581,
60, 629, 678, 690, 730, 732,
735, 743, 744, 772, 774, 775,
784, 786, 813, 817, 818, 837,
853-856, 873, 889, 898, 899,
927, 929, 947, 948, 966, 967,
988, 992, 1003
Сталінград, м. Див. Волгоград,
м. (Росія)

Сталінчук Анна 597
"Сталь", ком. б-ки СБ, рай. реф.
СБ. Див. Гуменяк Василь
Якович
"Сталь", стр. 181
Стальський Р. 291
Стампурський Степан с. Івана
762
Станимир (Станимір), пол. 70
Станислав (Станиславів,
Станіслав), м. Див. Івано-
Франківськ, м.
Станиславівська, округа ОУН.
Див. ОУН, Станиславівський
окр. провід
Станиславівський міськ.
провід. Див. ОУН, Ста-
ниславівський міськ. провід
Станиславівський, надр-н.
Див. ОУН, Станиславівський
надр-н
Станиславівський обл. провід.
Див. ОУН, Станиславівський
обл. провід
Станиславівський (ч.2), РПОУН.
Див. ОУН, Станиславівський
РП
Станиславівський ТВ-22. Див.
УПА-Захід, ТВ-22 "Чорний
Ліс" (Станиславівський)
Станиславщина (Станислав-
щина) 15, 16, 19, 20, 23-26,
28-31, 35, 45, 54, 58, 61, 91,
137, 200, 243, 256, 258, 261,
262, 269, 280, 317, 434, 491,
537, 561, 811, 1149-1155,
1162-1168
Станіслав (Станиславів), м.
Див. Івано-Франківськ, м.
Станіславська (Станисла-
вівська), обл. Див. Івано-
Франківська, обл.

- Станіславська (Станиславська), тюрма (в'язниця) 1084, 1096, 1099, 1121, 1131
- Станіславський (Станиславський), пов. 56, 1078, 1080, 1084, 1087, 1091, 1092, 1098, 1105, 1107, 1113, 1146
- Станіславський (Станиславський), р-н (тепер у скл. Тисменицького р-ну) 15, 30, 69, 73, 76, 79, 83, 141, 143, 144, 148, 150, 152, 153, 156, 159, 161, 162, 177-182, 186, 188, 190, 200, 203, 209, 221, 252, 253, 255, 278, 283, 285, 288, 293, 296, 297, 300, 304, 305, 309, 314, 322-324, 326, 332-341, 343, 344, 348, 350, 351, 354, 358, 363, 375, 381, 382, 385, 407, 419-421, 423-426, 428, 431, 440, 460, 484, 488, 503, 505, 561, 608, 611, 612, 616, 1074-1077, 1091, 1092, 1099, 1105, 1118-1121, 1124, 1127, 1142, 1144, 1146
- Станішевська Анна 70
- Стара Гута, с. Солотвинського р-ну. *Див.* Гута, с. Богородчанського р-ну
- Стара Гута, с. Станіславського р-ну (тепер у скл. с. Майдан Тисменицького р-ну) 148, 156, 161, 172, 182, 305, 317, 325, 333, 336, 340, 342, 346, 359, 362, 364, 399, 420, 425, 435, 488, 498, 538, 542, 564, 566, 567, 590, 598, 599
- Старий Лисець, с. Лисецького р-ну. *Див.* Старий Лисець, с. Тисменицького р-ну
- Старий Лисець, с. Тисменицького р-ну 67, 68, 116, 208, 229, 246, 386, 424, 986, 991, 995, 1000, 1002, 1080, 1130, 1135
- Старий Мартинів, с. Галицького р-ну 1147
- Старі Богородчани, с. (тепер у скл. смт Богородчани) 51, 52, 121, 150, 159, 160, 173, 175, 178, 184, 186, 202, 208, 219, 229, 300, 318, 319, 322, 376, 382, 385, 420, 454, 458, 1107
- Старі Кривотули, с. Тисменицького р-ну 213, 715, 719, 732, 738, 741, 744, 766, 769, 775
- Старі Скоморохи, с. Галицького р-ну 1145
- Стародуб Іван, І-й секр. РК ЛКСМУ 668
- Староушицький, р-н Кам'янець-Подільської обл. (тепер у скл. Кам'янець-Подільського р-ну Хмельницької обл.) 481
- Старунська, г. 180
- Старунчак Василь, агіт. 967
- Старуня, с. Богородчанського р-ну 49, 50, 52, 56, 58, 61, 68, 71, 83, 98, 158, 171, 220, 808, 809, 812, 822, 827, 833, 835-837, 839, 842, 845, 848, 849, 865, 877, 879, 892, 906, 947, 951, 1078, 1079, 1087, 1106, 1138
- Старуня, с. Солотвинського р-ну. *Див.* Старуня, с. Богородчанського р-ну
- Стасик Ірина, чл. РВК 891
- Стасик Нестор Йосипович ("Павленко", "Спартак", "Василь") 1060, 1130

“Стась”, б-к ОВ ОП 242
 Стасюк, гол. с/р 1029
 Стасюк В. 466
 Стасюк Володимир, землемір 772
 Стасюк Іван 340
 Стасюк Микола с. Петра 683
 Стасюк Микола Пилипович, бух. к-пу 774
 Стасюк Федор Іванович, дир. ПШ 687
 Стафійчук Анна 246
 Стахів Галина д. Миколи, уч. 960
 Стахурська Ірина, стат. 358
 Стахурська Марія, телеф. 580
 Шашко Іван Васильович (“Гук”, “Г-40”, “Я-14”) 261, 334, 1061, 1130, 1158
 Стеблецький Антін, гол. к-пу 946
 Стеблинська А. М. (“Марта”) 1063, 1131
 Стеблинський Федор, гол. с/р 771
 Стебник, с. Лисецького р-ну. *Див.* Стебник, с. Тисменицького р-ну
 Стебник, с. Тисменицького р-ну 69, 80, 81, 85, 89, 302, 538, 51, 983, 985, 1000
 Стельмах Дмитро 290
 Стельмах Іван Дмитрович 290
 Стельмах Марія Василівна 290
 Стенюк Анна 858
 Стенюк Микола 858
 Стенюк Олена 858
 “Степ”, б-к 157
 “Степ”, зап. 560
 “Степ”, рай. реф. проп., надр. реф. проп. *Див.* Капушак Микола Олексійович
 “Степ”, стр. УПА, провокатор 984
 “Степан”, б-к. *Див.* Романюк Михайло Дмитрович
 “Степан”, б-к СБ 845
 “Степан”, куш. госп. 1006
 “Степан”, надр. реф. проп. *Див.* Мацькевич Ярослав Іванович
 “Степан”, окр. орг. реф. *Див.* Духович Василь Семенович
 “Степан”, рай. реф. проп. (5) 1063
 “Степан”, рай. реф. проп. *Див.* Гнатюк Микола Матвійович
 “Степан”, “Дон”, рай. пров. *Див.* Пилипів Микола Михайлович
 Степаненко Лідія Григорівна, зав. від., чл. ревіз. ком. РК КП(б)У 868, 939
 Степанченко Володимир, секр. комс. орг. 714
 Степанюк Василь с. Степана, гол. зем. ком. 680
 Степанюк Ілько с. Петра, заст. 682
 Степанюк Михайло с. Івана, фінаг. 680
 Степаняк Михайло Дмитрович (“Сергій”, “Дмитрів”, “Лекс”) 850
 Степлаг, табори 1093
 “Степова”, надр. кер. розв. 1131
 Степовий, коресп. 450
 “Степовий”, б-к 74
 “Степовий”, повст. 526
 “Степовий”, рай. орг. реф. *Див.* Литвинець Микола Семенович
 “Степовий”, стан., вий. з пов. 1042

“Степовик”, стан. *Див.* Веляник
Дмитро Гриня
“Степовик”, стр. *Див.* Гусак
Василь
Стерніков, нач. РВ УМДБ 553,
608
Стефаник Онуфрій 70
Стефанишин, заст. гол. РВК
281
Стефанишин В., інстр. 362
Стефанишин Василь, фельд.
570
Стефанишин Петро, б. гол. с/р,
“істребок” 977
Стефанишин Юра, гол. план.
ком. 354
Стефанів Дмитро (“Вовк”) 238
Стефанів Тимко 879
Стефанків Василь 271
Стефанків Ярослав 337
Стефанців Михайло 422
Стефанюк Андрій 692
Стефанюк Анна 85
Стефанюк Б., варт. 441
Стефанюк Степан 692
Стефіна Дмитро 276
Стефіна П. 274
Стефінек Федір с. Степана 555
Стефінка Йосип Іванович
 (“Олесь”) 1131
Стефінка Марія 429
Стефунько П., комс. 356
Стефурак Василь Юрійович
 (“Кармелюк”) 1061, 1131,
1161
Стефурак Іван с. Юрка 1004
Стефурак Марія ж. Івана 1004
Стефурак Микола Юрійович
 (“Бистрий”, “Левко”, “Летун”)
23, 38, 1064, 1131
Стеценко, гол. райпарткому
59

Стецько Анна, лан. к-пу 731
Стецько Марія д. Дмитра 659
Стецько Микола Павлович, бух.
к-пу 731
Стецько Тетяна 642
Стецюк Михайлина, комс. 807
Стінка, ліс 74, 123, 152, 153,
180, 342, 344, 381, 418, 423,
424, 488, 524, 552, 553, 556,
608, 653, 657, 1075, 1101,
1105, 1124, 1144,
Стінка, прис. у Тлумацькому
р-ні 657
Столяренко, енкаведист 272
Столяренко Микола, зав. від.
580
Столярчук Василь (“Микита”)
344
Столярчук Дмитро, бух., п/
полк. 574
Сторож, секр. комс. орг. 873
Сторож Іван Пантелеймович
(Г. П.), чл. РВК, II-й секр.,
I-й секр. РК КП(б)У 868, 871,
891, 939, 959,
Сторожук Василь, б. комс. 332
Стофій Роман, ст. бух. 360
Стрельник Ольга, інсп. 360
“Стрибки” (“істребки”). *Див.* ІБ
Стриганецький, ліс 75
Стриганці, с. Тисменицького
р-ну 95, 102, 103, 162, 464,
622, 633, 635, 680, 691, 707,
710, 716, 738, 743, 780, 803,
805, 1010, 1073, 1097, 1098,
1137
Стрижнюк Софія 709
“Стрий”. *Див.* Гугляк Іван
Дмитрович
Стрий, м. Дрогобицької обл.
Див. Стрий, м. Львівської
обл.

Стрий, м. Львівської обл. 174, 439, 514, 1141
 Стримба, с. Надвірнянського р-ну 50, 128, 129, 217, 813, 824, 833, 848, 859, 869, 880, 900, 903, 927, 1078
 Стрихар, заст. гол. с/р 769
 Стрияк Олекса 229
 “Стріл”, охор. 83
 “Стріл”, пов. госп. реф. 1056
 “Стріла”, підп., рай. пров. *Див.* Костюк Михайло Євстахійович
 “Стріла”, сот. ТВ-22 УПА 1111, 1121
 “Стріла”, стр. СБ, провокатор 658, 660
 Стрільців, доц. 506
 Стрільців Петро 124
 Стрінків, ліс 704
 Строкач, мін. ВС УРСР, ген.-лейт. 20, 35, 672, 1015
 Струк Дмитро, інформ. села 383
 Струк Микола 997
 Струк Михайло с. Василя, чл. управи к-пу 949
 Струк Федор 84
 Струмінська Марія 105
 Струмінський Г. 485
 Струпків, с. Коломийського р-ну 49, 65, 98, 108, 637, 639-641, 644, 698, 709, 716, 719, 731, 735, 741, 744, 748, 764, 768, 774, 1099, 1101
 Струпків, с. Отинійського р-ну. *Див.* Струпків, с. Коломийського р-ну
 Струпківські, ліси 820
 Струтинська Анна 997
 Струтинський В. 125
 Струтинський Г. Ф., кер. шлях. від. РВК 892, 945
 Струтинський Михайло Онурійович (“Грім”, “Вуйцьо”) 1056, 1132
 Студинець, прис. с. Липове (тепер с.) Тисменицького р-ну 679
 Стула Текля 463
 Ступак В., кор. 852
 “Субота”. *Див.* Микитюк Михайло
 Суботів, с. Галицького р-ну 76, 90, 97, 121, 123, 137, 148, 172, 180, 189, 272, 338, 379, 420, 432, 437, 450-452, 458, 460, 462, 472, 476, 484, 527
 Суган В. 884
 Суган Д. 884
 Судук Матвій, ряд. РВ УМВС 564
 Судук Михайло, ряд. РВ УМВС 564
 Сужинський Леон А., бух. ред. 361
 СУЗ 190, 191, 216, 350, 353, 354, 358, 361-364, 371, 373, 374, 390-392, 395-397, 415, 431, 432, 435, 439-443, 454, 455, 479, 481, 504, 515, 519, 536, 544, 561-563, 565, 567-571, 573-575, 580, 600, 626, 667, 668, 672, 673, 676, 723, 729, 732, 739, 740, 746, 766, 767, 772, 783, 790, 798, 804, 813, 954, 975, 977, 987, 1128, 1117
 Сузанський Андрій, гол. бух. 571
 Сузанський Петро Ів., крамар 1032
 Сузін, нач. РВ УНКДБ, м-р 667
 Сузін Захар Іванович, гол. РСС, л-т 688

“Сук”, стр. 1037
Сукеник Катерина 314
Суковенко, доп. з РК КП(б)У 547
Сукурка Анна 790
“Сулима”, пов. пров.
Див. Вацеба Григорій
Васильович
Сулима В., “сексот” 124
Сулима Олена, прац. РСС 362
“Султан”. Див. Козакевич
Михайло Матвійович
“Султан”, рой. 1022
Сумарин, прис. с. Гута
Богородчанського р-ну 877
Суми, м. 357, 1091
Сумков, енкаведист 229
“Сумний”, б-к РОП 1042
“Сумний”, рай. реф. СБ.
Див. Волощук Ярослав
Васильович
“Сумний”, стр. 1019
Суп Дмитро 423
Суп Михайло 420
Суп Олекса 420
Суркін (Сурін) Андрій В., дільн.,
о/у РВ УМВС 361, 563
“Сурма”, стр. 61
“Сурмач”, надр. реф. СБ. Див.
Мельник Василь
“Сурмач”, рай. пров. 1063
Сурмин, з РВ УМВС 485
Суслик Василь 127
Суслов, II-й секр. РК ЛКСМУ
520
Суспіцин Е., зав. план. ком.
РВК 435
Суша Ліщина, с. (прис.)
Станіславського р-ну
(тепер у скл. с. Нова Гута
Тисменицького р-ну) 293,
420, 454, 459, 524, 600, 612

Суханкін, нач. ІБ, л-т 719, 767
Сухий Василь 81
“Сухіна”, підп. 380
Суходіл, прис. с. Олеша
Тлумацького р-ну 656, 658,
663
Суходіл, с. Тлумацького р-ну
653, 661
Суходіл, с. Товмацького р-ну.
Див. Суходіл, с. Тлумацького
р-ну
Суходільський, ліс 653
Сфорак Дмитро 337
Схід. Див. СУЗ
Східна Україна. Див. СУЗ
Східні, області (терени). Див.
СУЗ
“Східняк”, а/б. Див. Козакевич
Михайло Матвійович
Східняки. Див. Українці, східні
США (Америка) 26, 111, 202,
349, 373, 376, 390, 478, 522,
551, 606, 628, 676, 746, 810,
818, 982, 1016, 1036
Сьомко Михась, дир. млин.
1031
Сян, р. 490
Сянок, м. (тепер у тер. Польщі)
164, 185
Сяноцький, пов. (Польща)
1079

Т

Табачин Матвій 291
Табачин Микола 388
Табельник, з с. Горохолин Ліс
471
Таджики 684
Тайсат Федь (“Бжола”), “сек-
сот” 387
Такунов, о/у РВ УМДБ, ст. л-т
525, 528, 609

“Тамара”, рай. реф. УЧХ.
Див. Бардигула Параска
 Матвіївна
 Тамічник Михайло 85
 “Танкіст”, стр., захоп. у полон
 658
 Танчак Дмитро Михайлович,
 зав. від. РК ЛКСМУ 714
 Танчук Василь 310
 Танчук Михайло 659
 Таран Софія Василівна, учит.
 684
 Тараненко, гол. РВК, заст. гол.
 ДВК 298
 “Тарас”, б-к 262
 “Тарас”, б-к. *Див.* Ребрик Іван
 Михайлович
 “Тарас”, куш. 850
 “Тарас”, підр. проп. 1027
 “Тарас”, рай. реф. проп. (12),
 рай. пров. (11). *Див.* Гуменюк
 Юрій Миколайович
 “Тарас”, стр. 1019, 1041
 “Тарас”, стр. *Див.* Когут Микола
 “Тарас”, стр. СКВ. *Див.* Савчук
 Василь
 “Тарас”, “Назар”, рай. пров.
Див. Шкандрій Богдан
 Васильович
 Тарасенко, ком. г-ну 319
 Тарасівка (Яцівка), с.
 Тлумацького р-ну 161, 168,
 205, 631, 644, 645, 658, 681,
 687, 698, 706, 709, 741, 751,
 760, 763, 805, 807, 1125
 Тарновиця Лісна, с.
 Ланчинського р-ну. *Див.*
 Лісна Тарновиця, с.
 Надвірнянського р-ну
 Тарновиця (Пільна), с. Отиній-
 ського р-ну. *Див.* Терновиця,
 с. Тисменицького р-ну
 Тарновський Василь 99, 100
 Тарновський Михайло
 Васильович 99
 Тарновський Осип Васильович
 99
 Татари 721, 814
 Татарин Василь, прац. адмін.
 699, 710
 Татарин Гринь 101
 Татарин Микола 710
 Татарин Микола, гол. МСТ 727
 Татарин Михайло 101
 Татарин Михайло, б. чл. ОУН
 803
 Татарин Теодор 421
 Татарів (Кремінці), с. Ярем-
 чанської міськради 115, 139,
 219, 818, 833, 887, 945
 Татарів, с. Яремчанського р-ну.
Див. Татарів, с. Яремчанської
 міськради
 Татарінцев (Татаринцев) Г. Г.,
 зав. від., секр. РК КП(б)У
 868, 939
 Татарчук Марія Федорівна,
 учит. 687
 Татомир Марія 858
 Тачинська Анна 339
 Тачинська Марія 339
 Тачинський Йосип Петрович
 (“Річка”) 156
 Тачинський Осип 485
 Тачинський Юрко 285
 Тачинський Юрко, стр. 285
 “Твердий”, куш. госп., зах. у
 полон 334
 Твердохліб Леся 879
 Твердохліб Микола Дмитрович
 (“Музика”, “Петро”, “Північ”,
 “Грім”, “ОР-4”, “24”, “311”,
 “401”, “090”) 24, 39, 1132,
 1134, 1166

Твердохліб Михайло, з с. Бабче 878
 Твердохліб Михайло Васильович, ст. майстер 729
 Твердохліб Параска 660
 Твердохліб Петро с. Дмитра 661
 Твердохліб Розалія 698
 Твердохліб Рузька ж. Михайла 660
 Телапівський, зав. мед. 527
 Телезна Оришка 806
 Телейчук Марія 805
 Темирівці (Темерівці), с. Галицького р-ну 76, 93, 101, 123, 132, 183, 229, 284, 350, 437, 438, 450, 452, 456, 467, 471, 475, 482, 527, 591, 609, 1105, 1144
 Теодор (“Пісня”) 487
 Тепиний Трохим 588
 Терезюк І., ред. рай. газ. 941
 Теректи, рад. концтабір 1140
 Терешко Стефанія 358
 Терешкун М. М. 310
 Терешкун М. Ф. 310
 Терешкун Марія 310
 Терещенко, з ОК КП(б)У 786
 Терещук Палагна 422
 Терлецька Настя 800
 Терлецький Антін (“Благий”) 84
 Терлецький Василь 345
 Терлецький Володимир (“Вечірний”) 84, 1132
 Терлецький Максим 701
 Терлецький Степан (“Білоус”) 84
 Терновиця (Тарновиця (Пільна), с. Тисменицького р-ну 49, 58, 59, 113, 115, 142, 164, 167, 194, 217, 232, 622, 624, 628, 636, 640, 644, 690, 716, 769, 810, 812, 835, 844, 948, 1023, 1024, 1041, 1042
 Тернопіль, м. 1119
 Тернопільська обл. 462, 1105, 1115, 1118, 1125, 1128, 1134, 1136, 1141
 Тернопільщина 1128
 Терпиляк Петро, агр. 198, 439
 Теслюк Андрій 274
 “Тигр”, стан. госп. 631
 “Тигр”, стр. 460
 “Тижневі вісті”, в-ня ООП 1139
 Тикало Софія Михайлівна, лаб. 728
 Тимеріїв Мик., зав. типогр. 361
 Тимів Василь с. Михайла, фінаг. 680
 Тимів Іван 15, 26, 30, 41, 1072
 Тимічник Михайло 79
 “Тиміш”, рай. реф. СБ 71, 1062, 1132
 Тимків Параска д. Андрія, лан. к-пу 582
 Тимкович Микола, дир. 175
 Тимофіїв Матвій Олексійович, зав. від. 721
 Тимошенко, ком. г-ну МДБ, к-н 566
 Тимошенко, упов. РВК 588, 589
 Тимошов, ком. спецпункту, ст. л-т 399
 Тимченко, енкаведист 224
 Тимчишин Олекса 85
 Тимчук, гол. с/р 875
 Тимчук Іван (“Ярополк”) 241
 Тимчук Михайло 68
 Тимчук Михайло с. Івана, секр. РВК 891
 Тимчук Петро, ком. ІБ 192
 Тимчук Петро Дмитрович (“Нес-тор”, “Чумак”) 66, 1061, 1133

Тимчук Федір ("Дмитро") 1133
Тимчук Юрій Іванович ("Нечай")
262
"Тин", чл. ООП. *Див.* Маруневич
Роман Йосипович
Тинкован Андрій 27, 41
Тинчик Марія Іванівна, лаб.
728
Типусяк Дмитро, сотн. 857,
858
Типусяк Іван 858
Типусяк Катерина 858
Типусяк Марія 858
Типусяк Явдоха 858
"Тирса", міськ. реф. СБ 1070
"Тирса", рай. госп. реф. *Див.*
Остап'юк Ганна Миколаївна
"Тиса", підп. *Див.* Винник
Роман Гаврилович
Тисменицький, ліс 154
Тисменицький (Тисьмениць-
кий), р-н 14, 15, 18, 30, 63,
75, 76, 93, 95, 97, 109, 140,
142, 150, 151, 154, 156, 158,
159, 162-164, 168, 177, 181,
196, 197, 251, 275, 284, 312,
343, 421, 621-625, 629, 632,
633, 634, 635, 640, 647, 648,
651, 670, 673, 677-680, 682,
688-696, 699, 706, 707, 709,
710, 713, 714, 716, 717, 719,
724, 726, 727, 729, 730, 735,
737-743, 746, 747, 751, 752,
755-763, 765, 766, 771, 772,
776, 777, 780-786, 792, 798,
800-807, 993, 1009, 1073-
1075, 1077, 1080, 1081, 1083,
1085, 1087-1092, 1094, 1095,
1097-1104, 1106, 1107, 1110,
1112-1114, 1116, 1118-1122,
1124, 1126-1134, 1137, 1142,
1143, 1144, 1147

Тисменицький (ч. 6), РП ОУН.
Див. ОУН, Тисменицький РП
Тисмениця (Тисьмениця), м.
15, 16, 27, 30, 31, 42, 63, 75,
96, 143, 147, 148, 155, 168,
183, 196, 207, 214, 218, 238,
239, 401, 488, 621, 623, 626,
634, 637, 647-650, 669, 670,
672, 673, 692, 707, 716, 733,
739, 741, 743, 755, 761, 766,
773, 775, 779, 782, 787, 803,
1009-1011, 1052, 1078, 1081,
1114, 1120, 1122, 1136
Тисменичани (Тисьменичани),
с. Надвірнянського р-ну 16,
31, 56, 68, 69, 79, 95, 115,
124, 132, 134, 138, 153, 154,
217, 229, 238, 251, 277, 284,
292, 317, 382, 399, 436, 528,
552, 602, 611, 985, 990, 994,
995, 1000-1002, 1004, 1007,
1008, 1023, 1121, 1124,
1131
Тисмениччина (Тисьменич-
чина) 20, 23, 31, 34, 38, 57,
431, 623, 993, 1173
Тисьменичани, с. Лисецького
р-ну. *Див.* Тисменичани, с.
Надвірнянського р-ну
Тисьменчик, ліс 163
Тисьменчик, с. Тисменицького
р-ну 156, 158, 163
Тихінь Іван, зав. фермами 730,
772
Тихінь Йосиф, бриг. к-пу 730,
772
"Тихолюб", стр. 333
Тихонов, зав. від. РК КП(б)У 868
Тихонюк Стах, гол. зем. гром.
770
Тишинов, нач. II-ї части РВК
896

Тітенков, гол. к-пу 772
 Тіханов, нач. охор. 914
 Тіхонов, о/у РВ УМДБ 877-879, 943
 Тіщенко Я., секр. парт. орг. 941
 Ткаліч, жін. орг. 713
 Ткаля Іван Іванович, гол. РВК 893, 894, 946, 1028, 1033
 Ткач Іван, ряд. РВ УМВС 564
 Ткач Онофрій, “істребок” 1038
 Ткаченко, зав. від. РК ЛКСМУ 714
 Ткачов, гол. РВК 621, 667, 771
 Ткачук, дільн. РВ УМВС 900
 Ткачук, гол. к-пу 603
 Ткачук, упов. РВК 204
 Ткачук Анна 858
 Ткачук Вас. 472
 Ткачук Василь (“Андрійчик”) 333
 Ткачук Василь (“Лоза”), б. стр., “істребок” 819
 Ткачук Василь, з с. Забережжя 89
 Ткачук Василь, з с. Пасічна 858
 Ткачук Василь, ревіз. 726
 Ткачук Дмитро 528
 Ткачук Дмитро Іванович (“Бодрий”, “Нестеренко”, “Деденко”) 17, 32, 1057, 1059, 1133
 Ткачук Дмитро с. Івана, чл. ревіз. ком. к-пу 542
 Ткачук Іван (“Оріх”) 275
 Ткачук Марія, зприс. Горчоватка 858
 Ткачук Марія, з с. Забережжя 528
 Ткачук Микола 858
 Ткачук Михайло 702
 Ткачук Параня 528
 Тлумацький (Товмацький), р-н 14, 15, 23, 30, 65, 68, 70,

74-77, 81, 85, 86, 88-90, 96, 140-142, 148, 150-153, 155-164, 167-170, 177, 181-187, 193-197, 205, 211, 244, 248, 621-625, 628, 630-636, 638-647, 649, 651, 653, 670, 673-675, 677, 681-683, 687-698, 691-608, 700-713, 716, 718, 720, 725, 727-729, 731, 732, 735-742, 744, 746-748, 751, 755, 765, 758-766, 768, 771, 773, 779-781, 787, 788, 790-793, 797, 799-807, 1071, 1072, 1074, 1077, 1079, 1081, 1083, 1084, 1091, 1097, 1099, 1101, 1102, 1105, 1107, 1108, 1112, 1114, 1116, 1117, 1121, 1124, 1125, 1128, 1132, 1134, 1140, 1141, 1146
 Тлумач (Товмач), м. 47, 48, 75, 85, 88, 96, 100, 139, 147, 193, 204, 239, 254, 621, 623, 631, 632, 634, 636, 637, 640, 641, 645, 653-657, 659, 664, 683, 687, 718, 726, 733, 744, 760, 768, 782, 785, 787, 788, 793, 800, 804, 805, 1052, 1144
 Тлумаччина (Товмаччина) 15, 20, 22, 23, 25, 30, 96, 212, 618, 624, 635, 638, 1072, 1152, 1154-1156, 1162, 1165-1167
 Товмацька, тюрма (в’язниця) 632, 634
 Товмацький (Тлумацький), нар-н. *Див.* ОУН, Товмацький (Тлумацький) надр-н
 Товмацький, р-н. *Див.* Тлумацький р-н
 Товмацький (Тлумацький) (ч. 7), РП ОУН. *Див.* ОУН, Товмацький (Тлумацький) РП

Товмач, м. *Див.* Тлумач, м.
Товмачик, с. Коломийського
р-ну 1020
Товмаччина. *Див.* Тлумаччина
“Токар”, рай. госп. реф. *Див.*
Клюфінський Михайло
Васильович
Токар Марія д. Петра, заст. гол.
к-пу 948
Токарев М. Є., чл. ревіз. ком.
РК КП(б)У 940
Токарська Катерина 329
Токарук Дмитро, гол. с/р 1029
Толкачов А., зав. від. РВК 946
Толстих (Толстий), нач. РВК
246, 514, 527, 597
Томашов, ком. б-ки РВ УМДБ
487-489
Томашпільський, р-н Вінницької
обл. 1119
Томик Гарасим Семена, гол.
зем. ком. 682
Томин Іван Стефанович, гол.
с/р 1029
Томин Іван Юркович, крамар
1032
Томин Л. 874
Томин Ярослав Степанович
(“Вир”, “Віктор”, а/б “Крук”)
166, 193, 249, 843, 1057,
1066, 1133
Томський Олекса, зав. від. РВК
1028
Томські, табори 1097
Тонконог, рай. прокур. 897,
929
Топольницька Марія 62
“Тополя”, УЧХ 60
Топоров Борис, агіт. 858
Торб’як Іван 91
Торговиця, с. Коломийського
р-ну 45, 48, 65, 80, 160, 167,
624, 630, 632, 634, 716, 1071,
1078, 1127
Торговиця, с. Отинійського
р-ну. *Див.* Торговиця, с.
Коломийського р-ну
Торлойольський В., заст. бух.
575
Торонто, м. (Канада) 13-18, 22,
24, 27, 29-31, 33, 42, 113,
136, 629, 1074, 1084, 1090,
1094, 1105, 1107, 1113, 1119,
1127, 1137, 1139, 1142
Тоцький Яків Афанасович, зав.
райуповмінзаг 895, 900, 946
Травен (Травень), о/у РВ УМДБ,
ст. л-т 246, 597, 609
Трач Богдан Іванович (“Воля”,
“Дунай”, “Бодьо”, “Юра”,
“Ю-2/22”) 21, 23, 36, 38,
1054, 1134
Трач Михайло Миколайович,
гол. бух. 728
Трач Христофор Йосипович
(“Кармелюк”) 1134
Трачов Михайло, ком. охор.
905
“Трембіта”, рай. реф. проп.
Див. Петровський Ярослав
Аверкійович
Третьак Василь 186
Третьак Володимир 276
Третьак Дмитро с. Семена
(“Славко”) 236
Трибушевська Шура, прац. від.
722
Триняк Петро Лук’янович
(“Чайка”) 51
Трифонов П., кор. 417
Трінчук Іван Миколайович
(“Байда”) 1062, 1134
“Тріска”, рай. реф. проп. *Див.*
Сачовський Іван Якович

Трішкін, о/у РВ УМДБ, ст. л-т 884-886, 914, 1019
Трішкун, упов. з р-ну 867
Тріщук Василь, гол. кооп. 1032
Тріщук Іван, бух. кооп. 1032
Тріщук Марія 1039
Тростянець, с. Коропецького р-ну Тернопільської обл. *Див.* Тростянець, с. Монастириського р-ну Тернопільської обл.
Тростянець, с. Монастириського р-ну Тернопільської обл. 98, 664, 674
“Трохим”, енкаведист 1017
Троцюк Адам, гол. с/р 769
Трощак Марія, бух. 360
Трощук Василь 102
Трощук Степан, бух. РСС 727
Троян, о/у РВ УМДБ, ст. л-т 884, 887, 914, 1019
Троян, секр. парт. орг. 939
“Троян”, стр. 153
Троян Сергій Федорович, гол. РВК 891
“Троянда”, підп. 421
Трумен Гаррі, амер. през. 391
Трушик Василь Івана, гол. с/р 681
Тугай Василь, гол. с/р 746
Тугай Василь Дмитрович (“Мирон”) 1134
Тугай Василь с. Федя 763
Тугай Дмитро 657
Тугай Іван (“Грізний”) 239
Тугай Микола 157
Тугак, заст. гол. РВК 168
“Тугар”, чот., рай. реф. проп., рай. пров. *Див.* Костик Антон
Тулачков, слід. РВ УМВС 881
Туляр Йосиф 186
Туман Іван 658
Тумир, с. Галицького р-ну 65, 71, 100, 107, 238, 651, 664-666, 671, 674, 677, 713, 714, 717, 718, 735, 771, 779, 1082, 1103, 1132, 1142
Тумир, с. Жовтневого р-ну. *Див.* Тумир, с. Галицького р-ну
Турак Степан 654
Тургін, з РВ УМВС, ст. л-т 942
Турелик Марія Ол., канд. у ВР УРСР 446, 447, 449-452, 455, 456
Туреччина 111, 112, 311, 349, 478, 818
Турки 652
“Турист”, куц., рай. реф. проп. *Див.* Вінтоняк Дмитро Іванович
Турчин Анна 661
Турчин Василь 660
Турчин Микола 821
Турчин Михайло 736
Турчин Михайло Іванович, зав. від. РК ЛКСМУ 713
Турчин Михайло Іванович, уповмінзаг, гол. с/р 771
Турчин Павлина д. Миколи 659
Турчин Федір 46
Турчиняк Марія, чл. ДВК 859
Туряниця Іван Іванович, секр. ОК КП(б)У, канд. до ВР СРСР 827, 837, 970
Турянська Ярослава Мих., чл. РК ЛКСМУ 355
Тустань, с. Галицького р-ну 86, 91, 92, 101, 161, 162, 185, 186, 196, 238, 622, 624, 642, 644-647, 664, 665, 695, 713, 714, 717, 718, 765, 771, 789, 801, 1090, 1135

Тустань, с. Жовтневого р-ну.
Див. Тустань, с. Галицького
 р-ну
 Туткін, І-й секр. РК ЛКСМУ 714
 Туткін, інж. 729
 “Туча”, б-к СБ 1021, 1022,
 1041
 “Тютюнник”, б-к 57
 “Тютюнник”, сот. *Див.* Марійчин
 Андрій Ількович
 “Тютюника”, сотня 90
 Тязів, с. Галицького р-ну. *Див.*
 Тязів, с. Тисменицького р-ну
 Тязів, с. Тисменицького р-ну
 54, 76, 92, 99, 137, 145, 157,
 172, 179, 196, 218, 233, 271,
 273, 275, 285, 307, 310, 318,
 328, 330, 332, 335, 337, 340,
 350, 364, 376, 387, 394, 399,
 415, 424, 425, 436, 437, 481,
 489, 527, 529, 612, 1089,
 1100, 1101, 1106, 1133
 Тязів, ст. 148, 149, 167, 183,
 218, 317, 340, 364, 399, 425

У

Уваров М. Т., нач. II-ї части РВК,
 л-т 720
 УГВР 24, 25, 39, 52, 938, 1050,
 1094
 Угорники, с. Коломийського
 р-ну 704, 709, 716, 719, 734,
 737, 741, 744, 764, 768, 789
 Угорники, с. Отинійського
 р-ну. *Див.* Угорники, с.
 Коломийського р-ну
 Угорники, с. Станіславського
 р-ну (тепер у скл. м. Івано-
 Франківськ) 89, 94, 121, 132,
 139, 143, 146, 156, 162, 196,
 197, 204, 208, 213, 218, 223,
 227, 230, 236, 301, 319, 322,
 327, 354, 363, 366, 369, 385,
 401, 406, 414, 415, 417, 421,
 426, 442, 453, 461, 473, 483,
 485, 486, 488-490, 498, 505,
 509, 510, 515, 544, 548, 563,
 564, 570, 581, 599, 616, 617
 Угорський, народ. *Див.* Угорці
 Угорці (мадяри) 48, 49, 56, 101,
 142, 624, 648, 670, 832, 845,
 904, 967, 969
 Угорщина (Мадярщина) 72,
 431, 811, 813, 876, 967, 969
 Угринів (Долишний, Горішний),
 с. Тисменицького р-ну 73,
 82, 88, 105, 110, 116, 121,
 123, 131, 138, 139, 146, 155,
 161, 177, 179, 190, 191, 193,
 223, 224, 233, 239, 278, 279,
 284, 288, 305, 306, 310, 315,
 317, 318, 322, 332, 335, 358,
 359, 376, 393, 394, 422, 426,
 461, 486, 487, 498, 525, 562,
 563, 566, 570, 616, 1080,
 1130
 Угринів Долишний, с. Станіслав-
 ського р-ну. *Див.* Угринів, с.
 Тисменицького р-ну
 Угринів Горішний, с.
 Станіславського р-ну. *Див.*
 Угринів, с. Тисменицького
 р-ну
 Угринів Петро Прокопович,
 товаровоз 721
 Угринчук Василь Федорович,
 секр. комс. орг. 716
 Угринчук Іван с. Василя 934
 Угриш Мих. 490
 Удовенко М., зав. сект. РК
 ЛКСМУ 941
 Удуд, гол. с/р 548
 Удуд Микола с. Івана 540
 Ужгород, м. 97

Узбеки 1007

Узин (Узінь), с. Тисменицького р-ну
53, 82, 99, 116, 131, 138, 139,
141, 152, 172, 174, 177, 184, 192,
197, 203, 207-209, 218-220, 230,
232, 292, 293, 305, 309, 313-315,
319, 322, 323, 325, 326, 336, 337,
341, 344, 348, 360, 365, 366, 368,
376, 377, 381, 385, 386, 388, 390,
399, 400, 407, 408, 411, 415, 422,
425, 426, 436, 438, 440, 482, 488,
489, 499, 505, 538, 545, 570, 571,
581, 609, 617, 1099

Узінь, с. Станіславського р-ну.
Див. Узин, с. Тисменицького
р-ну

Україна 13-16, 18, 27-31, 33, 35,
41, 47, 53, 57, 64, 91, 107, 111-
113, 131, 135, 136, 147, 166,
169, 178, 186, 188, 195, 203,
211, 215, 223, 235, 266, 269,
280, 287, 293, 294, 310, 316,
326, 328, 338, 349, 350, 352,
373, 390-392, 395, 416, 417,
430, 431, 434, 440, 455, 458,
480, 486, 491, 516, 517, 521,
522, 530, 532, 537, 546, 549,
559-561, 605, 619, 620, 629,
630, 635-638, 646, 652, 666,
673, 678, 696, 752-754, 757,
784, 796, 798, 810, 811, 813,
817-819, 825, 827, 832, 836,
850, 868, 875, 876, 911, 929,
938, 967, 977, 978, 981-983,
990, 999, 1012-1014, 1020,
1022, 1028, 1034, 1035, 1040-
1042, 1071, 1073, 1082, 1095,
1098, 1125, 1129, 1131, 1132,
1139, 1140

Україна, Західна. 20, 35, 47, 57,
530, 876, 907, 953, 975, 996.
Див. також ЗУЗ

Україна, советська. *Див.* УССР
Українець Михайло Федорович
("Зенко") 1134

Українець Параска ж. Федора
708

Українська, держава. *Див.*
УССД

Український, народ.
Див. Українці

"Український Робітник", в-ня
КОП КК 166, 212

Українські, повстанці. *Див.*
УПА

Українці 24, 39, 50, 53, 55, 62,
113, 118, 131, 146, 165, 166,
169, 175, 177, 211, 212, 216,
232, 311, 350, 363, 364, 375,
390, 392, 395, 396, 409, 413,
415, 444, 480, 481, 515, 616,
628, 629, 648, 649, 668, 670,
679, 680, 683-688, 714-716,
721-723, 725, 727-729, 732,
753, 772, 784, 810, 868, 870,
888, 900, 901, 903, 904, 906,
908, 915, 948, 949, 957, 960,
994-996, 1001, 1002, 1011,
1037

Українці, західні (галичани) 47,
50, 57, 74, 118, 137, 143,
144, 163, 170, 171, 218, 480,
663, 648, 683-690, 728, 870,
982, 993, 994, 1001, 1002

Українці, канадійські 311, 349

Українці, лемки 164, 179, 185,
193, 368, 444, 624, 640, 661,
994

Українці, східні (наддніпрян-
ці, придніпрянці) 54, 56, 63,
114, 120, 143, 146, 155, 169,
170, 176, 177, 190, 191, 194,
198, 202, 203, 210, 212, 217,
220, 251, 296-298, 336, 345,

350, 395, 396, 413-415, 435,
 439, 481, 533, 535, 558, 559,
 621, 623, 625-628, 649, 664,
 676-679, 682-690, 711, 713-
 716, 719-725, 727-730, 732,
 756, 757, 771, 772, 798, 817,
 855, 857, 858, 870, 897, 909,
 914, 942, 949, 950, 957, 974,
 976, 981, 1029, 1037
 Ульяновський, зав. каф., проф.
 506
 Ульяновський (старий), доц.
 506
 “Уляна”, рай. орг. реф. *Див.*
 Бойчук Марія Йосипівна
 “Уляна”, рай. реф. жін. 1062
 Умайло Василь, гол. к-пу 731,
 746
 Уманців, “істребок” 864
 Умиджави Маклой Кортон,
 военрук 684
 УНР, Армія 1119
 УНС 1078, 1099, 1101, 1103,
 1111, 1119, 1121, 1125,
 1129, 1131, 1134, 1147
 УПА 13-15, 17, 18, 20-27,
 29-33, 35-37, 46-48, 55, 57,
 59, 61, 66, 67, 70, 72, 81,
 83, 87, 89, 90, 96, 98, 103,
 121, 123-126, 130, 132-134,
 149, 151, 153, 155, 156, 158,
 159, 164, 167, 168, 178, 182,
 184, 192, 194, 206, 207, 209,
 210, 212-214, 219, 225, 226,
 230, 233, 234, 238, 242, 244,
 272, 274, 275, 277, 278, 283,
 285, 286, 289, 292, 293, 308,
 311, 322, 324, 327, 331, 336,
 338, 339, 342, 343, 349-352,
 365, 379, 380, 382, 385-387,
 390, 394, 422, 423, 427, 432,
 433, 460, 461, 465, 471, 482,
 485-487, 489, 529, 618, 624,
 628, 629, 632, 637, 651, 658,
 659, 671, 677, 812, 813, 816,
 818, 821, 824, 825, 827, 831,
 835, 836, 841-846, 848-850,
 885, 911, 984, 989, 992, 994-
 997, 1000, 1003, 1005-1007,
 1015, 1020, 1021, 1024-
 1027, 1035, 1037-1040,
 1042, 1072, 1074-1079, 1081,
 1082, 1084-1090, 1092-1121,
 1123, 1125-1127, 1129-1132,
 1134-1139, 1141-1148
 УПА, ГВШ 22, 25, 37, 39
 УПА-Захід 1120, 1132
 УПА-Захід, ВО-2 “Буг” 1074,
 1088
 УПА-Захід, ВО-4 “Говерля” 13,
 29, 1120, 1132, 1134, 1166
 УПА-Захід, ВО-4 “Говерля”, ТВ-21
 “Гуцульщина” 1096, 1111
 УПА-Захід, ВО-4 “Говерля”,
 ТВ-22 “Чорний Ліс” 14, 19,
 21, 22, 28, 36, 1078, 1079,
 1085, 1086, 1089, 1095, 1098,
 1101, 1103, 1104, 1109-1111,
 1115, 1116, 1119, 1121, 1125,
 1126, 1130, 1131, 1134, 1136,
 1145-1147
 УПА-Захід, ВО-4 “Говерля”,
 ТВ-23 “Магура” 1120
 Урал, регіон (Росія) 143, 144,
 461, 967
 Урсул Василь с. М. 585
 Ус, секр. парт. орг. 870, 941
 Усата Марія, стат. 900
 “Усенко” (“Зеніт”), рай. сусп.-
 пол. реф., рай. реф. проп.
Див. Борискевич Володимир
 Іванович
 Усик Марта Олексіївна, секр.
 ред. 732

Усков Микола Тимофійович,
рай. прокур. 697, 727
УССД 15, 20, 25, 34, 39, 111,
212, 326, 339, 349, 373, 752,
755, 796, 797, 817, 831, 876,
988, 989
УССР (УРСР, Радянська Україна)
20, 35, 147, 203, 204, 220,
223, 396, 417, 449, 453, 475,
479, 480, 502, 521, 528, 549,
579, 605, 672, 673, 752, 827,
850-854, 861, 874, 967, 1024
Устіянов, з РВ УМДБ, л-т 943
Устя-Зелене (Зелене Устя),
с. Монастириського р-ну
Тернопільської обл. 77, 96
УЧХ 207, 342, 632, 830, 1054-
1058, 1060-1066, 1068-1070,
1072, 1080, 1081, 1083-1085,
1091, 1093, 1095, 1105, 1106,
1108-1110, 1113, 1116, 1117,
1123, 1124, 1130, 1131,
1137, 1143, 1146, 1152,
1162, 1163

Ф

Ф. Василь ("Явір") 333
Фанига Іван, дес. 386
Фанига Федор с. Костя 540
Фастук Іван, маг. 728
Фащук Михайло 101
Федак, гол. к-пу 245
Федак Олекса 91
Феденко Александер (Олек-
сандр), інсп. РВНО 906
Феденко Евстахія (Євстахія),
пом. бух. 906
Федик, гол. р-пу 986
Федик Дмитро Григорович
("Стрибог", "Вишинський",
"Чорногора", "1001") 206,
214, 1018, 1054, 1135, 1150

Федик Мих. 333
Федик Осип 337
Федишин Марія 423
Федишин Осип 662
Федишин Петро 799
Федишин Степан 272
Федорак, дільн., упов. РВ
УМВС 883, 884, 942, 944
Федорак Іван, інсп. 726
Федорак Микола Семенович,
бух. к-пу 774
Федоришин Василь ("Гонта",
"Вир") 1135
Федоришин Марія 323
Федоришин Микола с.
Катерини 1035, 1037, 1039
Федоришин Михайло 80
Федорище, г. 263
Федорів В. 16, 31
Федорів Василь 1007
Федорів Василь, комс. 589
Федорів Василь Михайлович
("Ярко") 1135
Федорів Дмитро 421
Федорів Дмитро, крився 1006
Федорів Дмитро с. Михайла
1006
Федорів Доня 1006
Федорів Катерина 427
Федорів Михайло 276
Федорів Михайло с. Федора 554
Федорів Параска 998
Федорів Юстина 427
Федорко Олена 208
Федорняк Марта 272
Федорняк Семен 386
Федорук Настя 69
Федорук Семен, гол. с/р 1029
Федорченко Михайло Григо-
рович, чл. РК КП(б)У, заст. гол.,
гол. РВК 892, 940, 945
Федорчук Василь, зав. млин. 1032

Федорчук Микола Іванович,
секр. с/р 682, 802

Федуник Іван Тимофійович
("Залізник") 1063, 1135

Федуник Панько, заст. гол. с/р
770

"Федь", стр. СКВ 134, 1007

Федьків, с. Ланчинського р-ну
886, 898

Федюк Ярослав Петрович
("Остап") 1067, 1135

Федюшка Петро Якимович
("Комар", "Брюс", "Карме-
люк", "Готур", "Ка-ро", "Автор",
"737", "735/6") 21, 22, 36, 37,
1054, 1135, 1164

Феленко Ш. П., II-й секр. РК
КП(б)У 396

Фентералі, прис. с. Зелена
Надвірнянського р-ну 854

Фенюк Параня ж. Миколи 1039

Фенюк Юрко, стат. 722

Ферендюк Марія 858

Ференчук Іван 973

Ферштей Іван Панька, гол. с/р
680

Ферштей Юстина 692

Фесенко, I-й секр. РК ЛКСМУ
941

Фетьків, с. Ланчинського р-ну.
Див. Фітьків, с. Надвірнянсь-
кого р-ну

Феценець Антін 209

Феценець Іван, дир. райклубу
221

Феценець Микола 231

Феценець Олекса 387

Феценець Петро Михайлович
("Мирослав") 1062, 1136

Фещенко, секр. РК КП(б)У 454,
455

Филига Юстина 472

Филипів Борис, технорук 721

Фітьків, с. Ланчинського
р-ну. *Див.* Фітьків, с.
Надвірнянського р-ну

Фицик, заст. нач. ІБ 669

Фіголь Зенон 386

Філановський, зав. міськ. від.
414

Філаретов Іван Іванович, зав.
від. РВК 946

Філіпенко, доп. з РК ЛКСМУ
547

Філіпенко, зав. від. РК КП(б)
У 602

Філіпенко Володимир, рай.
прокур. 713, 727

Філіпов Микола (Максим)
Григорович, нач. РВ УМВС,
л-т 888, 941, 943

Філіпов Ярослав, III-й, II-й секр.
РК КП(б)У 546, 548, 561, 567

Філіпович М., секр. по проп. РК
ЛКСМУ 941

Філоненко А. М., чл. ревіз. ком.
РК КП(б)У 940

Філяк Петро с. Юри 819

Фіненко, дільн. РВ УМВС, мол.
л-т 170

Фінко Макар Іванович, зав.
уповмінзаг 712, 713, 728

Фінляндія 391, 818

Фінчак Володимир, бух. к-пу
730, 772

Фірлей Марія, бух. к-пу 947

Фісун М. І., чл. РК КП(б)У 939

Фітак Богдан 609

Фітак Параска, б. куткова 209

Фітьків (Фетьків, Фітьків), с.
Надвірнянського р-ну 49, 51,
59, 61, 80, 88, 92, 94, 98, 110,
206, 217, 248, 808, 813, 834,
835, 844, 846, 848, 867, 914,

948, 1014-1016, 1019, 1023,
1025, 1027, 1029, 1030,
1032, 1032, 1035, 1039,
1041, 1072
Фітьківське, ліс 847, 848
Фітько Михайло, гол. с/р 380
Фіш, гол. інж. 402
Фішер, кер. політшк. 787
Фіщик Олекса 276
Фйодоров Василь, нач. лісо-
пункту 904
“Фока”, лікар УЧХ 830
Фокін, чл. бюро РК КП(б)У 929
Форманчук, з УМДБ, п/полк.
257, 260
“Фортуна”, рай. реф. жін. *Див.*
Полатайко Марія
Фраляк Петро, зав. від. РВК
946
Франко І., укр. письм. 212, 348,
413, 414, 504, 505, 582, 583,
586, 588, 731, 735, 773, 948
Франко Зеновія 62
Француз Анатолій 15, 30
Френдич Антон 122
Фрик Володимир 459
Фрик Іван 461
Фроляк, з рай. зем. від. 895
Фрунзе Пилип, інж. 574
Фукса Микола 160
Фултон, м. (Англія) 349
Фучко Анна д. Михайла 1005
Фучко Михайло с. Андрія 1004,
1005

Х

“Х”, сот. *Див.* Мельник Петро
“Х”, чота. *Див.* “Холодного”,
чота
Хабаровськ, м. (Росія) 574
Халак Марія 388
Хандяк Наталка 351

Ханенко, ст. о/у РВ УМДБ 880
Харандюк Іван 161
Харандюк Катерина 277
Харапута Марія П., зав. філії
ЦСУ 683
Харитон В. 16, 31
“Харитя”, кур’єр окр. реф.
проп. 1136
Харін Михайло Семенович,
зав. від. 725
Харків, м. 354, 356, 360, 580
“Харків”, програма ОУН. *Див.*
“Орлик”, програма ОУН
Харків Петро Олексійович
 (“Харченко”) 1062, 1136
Харківська, обл. 757, 782
Харковий Іван 746
Харламов Олекса, зав. парт.
каб. 561
Харченко, з каф. ВМП, полк.
506
“Харченко”, рай. реф. СБ. *Див.*
Харків Петро Олексійович
Харчук Дмитро 130
Харюк Василь Дмитрович
 (“Ромко”) 1067, 1136
Харюк Степан 609
Хаслір, дир. з-ду 443
Хатище, ур. 1141
Хахлушин, з каф. ВМП, п/полк.
507
Хашук, ділень. РВ УМВС 942
Хашук М., зав. від. РК ЛКСМУ
941
Хеминець Анна 184
Херманов Михайло Н., зав. від.
687
Херсонщина 516, 953
“Хижий”, чот. *Див.* Семаньків
Михайло
Химей Іван 1008
Химей Іван с. Миколи 1004

Хименець Олекса Семенович
 ("Благий") 57
 "Хитрий", куц. 89
 "Хитрий", підп. 210
 "Хитрий", стр. СБ 154
 Хитрий Степ., упов. РК КП(б)
 У 713
 Хильчук Анна 152
 Хлабата Евдокія (Євдокія) 314
 Хлабятий, госп. 186
 Хлабятий Гнат 272
 Хлабятий Петро 314
 Хлабятий Федь 337
 "Хмара", зрадник 233
 "Хмара", куц. 636
 "Хмара", куц., вий. з пов. 646
 "Хмара", сот., кур., КВ, надр.
 пров., окр. орг. реф.,
 сотн. *Див.* Мельник Петро
 Васильович
 "Хмара", стан. 1005
 "Хмара", стр. 99
 "Хмара", стр., провокатор 658
 "Хмара", чот. 1019
 Хмарний Омелян ("Вітер")
 1063, 1136
 Хмелевський М. 473
 Хмелівка, с. Богородчанського
 р-ну 53, 132, 150, 160, 204,
 210, 251, 298, 312, 319, 342,
 413, 524, 552, 607, 608, 1137
 Хмелівська Софія Ів. 358
 Хмель Михайло ("Розважний") 274
 "Хмель", підп. 210
 "Хмель", стр. 1027
 Хмельницький Б., укр. гетьман
 348, 416, 455, 948
 "Хміль", рай. пров. *Див.*
 Надрага Михайло Юрійович
 "Хміль", "Бирич", рай. реф.,
 надр. реф. СБ. *Див.* Юрчишин
 Олексій Васильович
 "Хміль", стан. *Див.* Семкович
 Василь
 "Хміль", стр. *Див.* Іваночко
 Вас.
 Хміль Михайло Васильович
 ("Карло", "Всеволод", "99-5")
 21, 36, 64, 90, 1054, 1137,
 1149, 1163, 1164, 1166
 Ходачніков, ком. г-ну 318
 Ходинська Настя 341
 Ходорів, м. 513
 "Холодна", рай. реф. жін. *Див.*
 Андрійович Дуся
 "Холодного", чота 66, 84
 Холошнюк Іван с. Юри, гол.
 ДВК 860
 Холошняк Явдоха ж. Дмитра
 934
 Холяк О. 471
 "Хома", стан. 67
 "Хома", стан. харч. 632
 Хоменко, чл. РК КП(б)У 435, 450
 Хоменець Анна 230
 Хоменець Гринь 230
 Хоменець Марія 230
 Хомик Василь с. Михайла, бриг.
 к-пу 581
 Хомик Параска д. Михайла,
 лан. к-пу 582
 Хоминець Василь 271
 Хоминець Катерина 66
 Хоминець Микола 87
 Хоминець Михайло 271
 Хоминець П. В. 6
 Хоминець Павло 660
 Хоминець Павло с. Василя 6,
 659
 Хоминець Параска 186
 Хомін Анатоль, упов. РВ УМВС
 361
 Хоміца Ганна Михайлівна
 ("Леся") 1064, 1137

Хом'як, зав. пекар. 689
 Хом'як Гнат ("Косар") 634
 Хом'як Семен Петрович, І-й секр. РК ЛКСМУ 715, 744
 Хом'як Степан Миколович (Миколайович), секр. від. 726
 Хом'яків, с. Лисецького р-ну. *Див.* Березівка, с. Тисменицького р-ну
 Хом'яківка, с. Тисменицького р-ну 622, 629, 632, 633, 670, 680, 690, 716, 739, 746, 752, 765, 804, 1010-1012, 1074
 Хопта Василь І 858
 Хопта Василь ІІ 858
 Хопта Гафія 858
 Хопта Дмитро 858
 Хопта Катерина 858
 Хопта Параня 858
 Хопта Петро 858
 Хопта Ю. М. 884
 Хопта Явдоха 858
 Хоптюк Василь Миколайович ("Бурлака") 931, 938, 1137, 1161
 Хоптюк Настя 840
 Хорабінов Валентин Фед., чл. РК ЛКСМУ 355
 Хорбутий Дмитро 337
 Хоробльов, з РВК 468
 Хоростків, с. Галицького р-ну 713, 717, 718, 770, 789
 Хоростків, с. Жовтневого р-ну. *Див.* Хоростків, с. Галицького р-ну
 "Хортиця", пов. субреф. жін., рай. реф. жін., окр. субреф. жін. *Див.* Заклінська Текля
 Хотимир, с. Обертинського р-ну. *Див.* Хотимир, с. Тлумацького р-ну
 Хотимир, с. Тлумацького р-ну 698, 709
 Хотинський Олекса 161
 Хохлов Христофор, інсп. держ. страх. 901
 Храбатин (ж.), лікар 570
 Храбатин Василь, ст. інсп., зав. від., заст. гол. РВК 567, 568, 570, 571
 Хребтішев, секр. парт. орг. 940
 Хребтовський Дмитро Йосипович ("Митя", "Шум") 1060, 1137
 Хрепелів, прис. с. Зелена Надвірнянського р-ну 854, 856, 882
 Хрептик Наталка 666
 Хрестовська Марія 149
 Хриплин (Хриплін), с. Лисецького р-ну (тепер у скл. м. Івано-Франківськ) 57, 80, 89, 115, 133, 138, 237, 317, 366, 394, 399, 401, 436, 438, 473, 481, 486, 498, 538, 566, 994, 995, 998, 999, 1002, 1003, 1005, 1006, 1078, 1148
 Христан Василь, секр. комс. орг. 886
 "Христина" ("Христя"), надр. субреф., надр. реф. УЧХ 619, 1056, 1137
 "Христя". *Див.* Левицька Віра (Ольга)
 "Христя", рай. реф. жін. (7) 1064
 Хробатин Катерина, ст. бух. 360
 Хрустів, прис. с. Колінці Тлумацького р-ну 705, 706
 "Хрущ", стан. 882
 Хрущак, заст. гол. РВК 621

Хрущов Микита Сергійович ,
секр. ЦК ВКП(б) 299, 328,
541, 581-583, 586, 587, 731,
732, 772, 773, 775, 899, 947-
949

Хубена, квартал ЧЛ 262

Хубена, ур. 1094, 1117, 1145

Худицька Степанія, пом. інсп.
725

Худяк Іван 210

Ц

Цапар Дмитро, заст. гол. с/р
769

Цапей Анна Петрівна (“Ніна”)
1068

Цапей Іван Петрович (“Мороз”)
240, 1068, 1137, 1156

Цапей Микола Петрович
 (“Нечай”, “Голуб”, а/б
 “Марко”) 1068, 1138

Цапюк Микола 270

Цапюк Петро 271

Царина, прис. с. Дора
Яремчанського р-ну (тепер
у скл. смт Яремче) 889

Царника, вул. с. Грушка
Тлумацького р-ну 705

Царук Василь 803

Царьов (Царйов), о/у, слід. РВ
УМДБ 218, 422, 435, 437,
450-452, 456, 459, 461-464,
468, 475, 552, 608

Цвікель, нач. облік. стола РВ
УМВС 942

Цвітков (Цветков), ком. г-ну, ст.
л-т 365, 400

Цвітний Олекса 275

Церковний, упов. 146

Цермін Мілько 641

Цибульчак, ред. рай. газ. 713

Циган, нач. ІБ 141

Цигани 960

Цимбал (Цимбаль), з РВ УМВС,
о/у РВ УМДБ, ст. л-т 383,
384, 566, 609

“Цимбалістий”, підп. 210

Цимбалістий Осип Дем’янович,
секр. с/р 770

Циперлюк Анна 71

Циперлюк Петро 71

Цібій Петро с. Ілька 737

Цівкач Іван Григорович, гол.
кооп. 1032

Ціник Василь, секр. с/р 681

Ціник Іван Михайла, гол. зем.
ком. 681

Ціник Осип с. Якова, секр. с/р
681

Ціняк Іван 184, 657

Цоцко Олексій Миколайович
 (“Чміль”) 1066, 1138

Цукун, зав. аптеки 121

Цуркан Федір 164

Цуцилів, с. Ланчинського
р-ну. *Див.* Цуцилів, с.
Надвірнянського р-ну

Цуцилів, с. Надвірнянського
р-ну 16, 31, 51, 59, 61, 62, 67,
71, 80, 90, 96, 110, 122, 248,
251, 464, 811, 813, 822, 828,
834, 835, 844, 885, 886, 894,
914, 948, 1007, 1014, 1015,
1018, 1024, 1025, 1030, 1032,
1034, 1037, 1040-1042, 1071,
1075, 1076, 1082, 1083, 1096,
1100, 1108, 1120, 1121

Цюляк Марія д. Михайла, лан.
к-пу 582

Цюляк Микола, госп. 582

Цюляк Михайло с. Івана, бриг.
к-пу 581

Цюляк Параска д. Івана, чл.
прав. к-пу 581

Цюпа, “істребок” 228, 426, 473
Цюпа Дмитро 472
Цюцьмаць Зоня, інсп. 726
Цюцьмаць Одарка, прац. фін.
від. 668
“Цяпка”, надр. тех. реф. СБ
1138
“Цяпка”, рай. військ. реф.
Див. Лукач Михайло
Миколайович

Ч

“Ч”, сот., кур. *Див.* Рудак
Данило
“Ч-2”. *Див.* Духович Прокіп
Омелянович
“Ч-36”. *Див.* Савчук Михайло
Дмитрович
ЧА 19, 20, 34, 35, 47, 48, 50,
56, 60, 74, 82, 83, 85, 88,
101, 116, 118, 119, 121, 128,
130, 137, 138, 140, 142, 162,
172, 173, 185, 189, 191, 200-
202, 207, 209, 214, 218, 220,
222, 225, 235, 251, 276, 279,
281, 284, 288, 294, 306, 312,
313, 321, 366, 367, 369, 381,
392, 400, 401, 404-406, 411,
423, 428, 432, 434, 441, 498,
513, 515, 522, 527, 528, 622,
625, 627, 628, 631, 636, 637,
639, 642, 661, 672, 675, 679,
690, 694, 695, 710, 714, 725,
746, 757, 798, 799, 813, 818,
823, 824, 834, 835, 853, 865,
907, 910, 919, 926, 934, 937,
957, 962, 966, 967, 977, 978,
981, 985, 986, 988, 990, 996,
1003, 1007, 1013, 1015, 1034,
1038, 1133, 1138, 1140
Чабан Петро, секр., заст. гол.
РВК, упов. 195, 713, 724
“Чабан”, куш. 97
Чабан Настя 805
Чабан Федор 661
Чав’як Володимир (“Чорнота”)
386
Чав’як Гнат, гол. зем. гром.
769
Чав’як Марія Пилипівна, учит.
686
Чагри, ліс 658, 882
Чагур Василь 329
Чагура Іван 276
“Чайка”, повст. *Див.* Кабан
Микола
“Чайка”, ПВ, надр. реф. проп.
Див. Сандига Василь
Чайка, рай. прокур.
(Тлумаччина) 667
“Чайка”, сот. *Див.* Триняк Петро
Лук’янович
“Чайка”, стан. 92, 93
Чайка Микола Григорович,
прокур., к-н (Тисменичина)
688, 692
“Чалий”, стр. СБ 658
Чаплинська Анна Миколаївна,
стат. 723
Чаплинська Любомира
Миколаївна, учит. 687
“Чапля”, стр. 159
“Чар”, стр. 343
Чарко Степан 107
Чарлінський Стах, завгосп
723
“Ч/ВК-14”. *Див.* Заславський
Богдан Семенович
Чеков, мол. л-т, дільн. РВ УМВС
170
Челябінськ, м. (Росія) 573
Чемерис Ольга Семенівна
 (“Вікторія”, “Вогнезора”,
“Дніпрова”) 1058, 1138

Ченцов, ділн. РВ УМВС 717
 Чепелів В. 385
 Чепига Іван Іванович (“Глинка”,
 “Рутченко”) 17, 32, 1005,
 1139
 Чепига Михайло 636
 Чепіль, заст. нач. РВК, ст. л-т
 896
 Черб’як Олекса 473
 Червак, госп. 334
 Червак Анна ж. Петра 707
 Червак Іван 705
 Червак Явдоха ж. Дмитра 698,
 709
 Червона армія (червоноармій-
 ці, красноармійці). *Див.* ЧА
 Черевко Дмитро Іванович
 (“Лис”, “Промінь”, “Б-40”,
 “25”, “М-150”) 22, 37, 811,
 813, 814, 819, 1057, 1139,
 1153
 Черевко Дмитро с. Ілька, бриг.
 к-пу 951
 Черевко Савелій Іванович
 (“Степан”, “Олесь”) 1066,
 1140
 Черев’як Олекса 469
 “Черемош”, б-к ОЕВ. *Див.*
 Постоловський Дмитро
 “Черемош”, стр. СКВ 677
 “Черемшина”, куш. проп. 1041
 Черепан Сашка, фельд. 722
 Череха Іван, аг. уповмінзаг
 728
 Череха Онофрій, фінаг. 770
 Черепис Анна 473
 Черепій Катерина 332
 Черкаси, м. 572
 Черкащина 1138
 Чернега Іван 461
 Чернега Катерина 529
 Чернега Осип 461
 Чернелиця, райцентр (тепер
 смт Городенківського р-ну)
 504
 “Черник”, рай. госп. реф.
Див. Шиманський Юрій
 Григорович
 “Черник”, рай. пров. *Див.*
 Деренович Антон
 “Черник”, сот. 54
 “Черник”, “Жук”, рай. пров.
 1064, 1140
 “Черник”, “Олесь”, рай. реф.
 СБ. *Див.* Попадинець Танасій
 Юрійович
 Черник, прис. (тепер с.)
 Надвірнянського р-ну 69,
 78, 128, 854, 885, 881, 883,
 1088, 1117, 1145
 “Черника”, сотня 1125
 Черниш І. 472
 Чернівецька, обл. 1093
 Чернівці, м. 15, 27, 30, 42, 530
 “Чернігівський”, прац. окр.
 реф. проп. 1140
 Чернієнко Василь, о/у РВ
 УМДБ, мол. л-т 719
 Черніїв, с. Лисецького р-ну. *Див.*
 Черніїв, с. Тисменицького
 р-ну
 Черніїв, с. Тисменицького р-ну
 57, 67, 68, 73, 77, 80, 83,
 85, 89, 103, 105, 124, 132,
 133, 237, 250, 252, 274-276,
 311, 365, 380, 473, 481, 538,
 548, 551, 552, 581, 610, 617,
 983-985, 987, 992, 993, 995,
 998-1000, 1002-1006, 1008,
 1088, 1089, 1099
 Черніченко, о/у РВ УМДБ 804
 Чорнобровський Г., зав. карто-
 тек 362
 Чернявський, ком. від. 703

Черокаленко, зав. від. РВК 568
 Чертежі, прис. с. Кривець
 Богородчанського р-ну 879
 Чертков, кер. політшк. 912
 Черчіль, брит. пр.-мін. 163, 166,
 349, 1016
 “Чесний”, стан. госп. 1042
 Четверки, с. (тепер у скл. с.
 Крилос) Галицького р-ну
 172, 364, 386
 Четвериков, гол. обл. коопін-
 спілки 403
 Чех Анна, б. стан. 660
 Чехівка, прис. с. Нижнів
 Тлумацького р-ну 1141
 Чехія (Чехословаччина, Чехи)
 391, 432, 818, 876, 910,
 1092
 Чехи 169, 177, 216,
 Чехов, міл., л-т 886
 Чечірко (Чічірко) Михайло
 Макс., дільн., о/у РВ УМВС,
 мол. л-т 361, 378, 400, 422,
 426, 563
 Чибрик Дмитро с. Миколи 877
 Чигриниць (Чегриниць) Прокіп
 Степанович, нач. рай. міл.,
 заст. нач. РВ УМВС 697, 710,
 716
 “Чиж”, надр. реф. СБ. *Див.*
 Савчук Михайло Дмитрович
 Чик Ілько 639
 Чикало Яків Романович, ІІ-й
 секр. РК ЛКСМУ 713
 “Чин Зброї”, в-ня ВО “Говерля”
 431
 Чистякова Лена Олексіївна,
 прац. від. 723
 Чігур Іван 804
 Чіпка Василь 99
 Чкаловськ (Чкалов), м. (Росія)
 358, 562
 “Чмелик”, кущ., захоп. у полон
 (а/б “Чорний”) 255-257, 259-
 265
 “Чмелик”, стр. *Див.* Амброзяк
 Іван
 “Чміль”, рай. пров. *Див.* Цоцко
 Олексій Миколайович
 Чмільов, дир. лісгосп 870
 Чожик Іван, “істребок” 184
 Чорна Василина 890
 “Чорна кошка”, банда 530, 982
 “Чорна печера”, бункер 1094,
 1117, 1145
 Чорненька Анна, комс. 1001
 “Чорний”. *Див.* Литвиниць
 Василь Іванович
 Чорний, гол. с/р 548
 “Чорний”, обл. госп. субреф.,
 прац. реф. КП, окр. госп.
 субреф. *Див.* Литвиниць
 Василь Іванович
 Чорний, прац. РК КП(б)У 355,
 396
 “Чорний”, рай. військ. реф.
Див. Кабан Іван
 “Чорний”, сот., кур., надр. орг.
 реф., хор., пор., сотн. *Див.*
 Рудак Данило
 “Чорний”, стр. 656, 1020
 Чорний Іван Г., комс. з р-ну, чл.
 ДВК 296
 Чорний Корній Васильович
 (“Тесля”, “Лемко”) 248, 1058,
 1140
 Чорний, ліс 18, 21, 24, 33, 36,
 39, 56, 128, 154, 156, 157,
 172, 173, 178, 180, 181, 187,
 218, 220, 224, 229, 230, 236,
 238, 242, 251, 252, 255, 258,
 261-263, 311, 321, 331, 339,
 341, 342, 349, 364, 378, 379,
 381, 382, 384, 385, 401, 402,

- 424, 425, 454, 511, 514, 523-527, 590, 608, 617, 983, 986, 987, 1003, 1051, 1074, 1082, 1090, 1096, 1100, 1119, 1126-1128, 1131, 1136, 1137, 1145
- “Чорний Ліс”, ТВ-22 (група) УПА ВО-4. *Див.* УПА-Захід, ВО-4 “Говерля”, ТВ-22 “Чорний Ліс”
- “Чорний Ліс”, в-ня ТВ-22 УПА 13, 1079, 1094
- Чорний Потік, с. Надвірнянського р-ну 55, 58, 61, 66, 70, 225, 226, 233, 813, 816, 817, 819, 821, 822, 852, 861, 889-891, 912, 978, 1076, 1121
- Чорний Потік, с. Печеніжинського р-ну. *Див.* Чорний Потік, с. Надвірнянського р-ну
- Чорні Ослави, с. Надвірнянського р-ну 66, 70, 88, 127, 226, 817, 819, 821, 823, 833, 835, 846, 847, 860, 874, 891, 895, 904, 920, 923, 925, 926, 931-933, 954, 956, 968, 978, 1079
- ЧорніОслави, с. Яремчанського р-ну. *Див.* Чорні Ослави, с. Надвірнянського р-ну
- “Чорні чорти”, кур. (шк.) УНС 1103
- “Чорній”, кер. розв. НП 811, 1140
- “Чорній”, рай. тех. реф. СБ 1140
- “Чорній”, стан. 80, 992
- Чорній Михайло 661
- Чорнобрівна Маруся, гол. ДВК 862
- “Чорновус”, рай. госп. субреф. 1141
- “Чорновус”, підп., рай. реф. СБ. *Див.* Настасюк Микола Гнатович
- “Чорногора”, окр. реф. проп. *Див.* Федик Дмитро Григорович
- “Чорногори”, ж. 206
- Чорнолізці (Чорнолісці, Чорнолозці), с. Тисменицького р-ну 96, 139, 158, 164, 196, 632, 647, 669, 679, 680, 690, 699, 710, 715, 731, 737, 738, 741, 766, 768, 773, 776, 785, 802, 806, 1009, 1010, 1011
- Чорноліська, вул. с. Нижнів Тлумацького р-ну 704
- Чорноліський Андрій Петрович, зав. артілі 687, 729
- Чорномаз Мирослава (“Степова”) 1141
- “Чорноморець”. *Див.* Микитюк Михайло
- “Чорноморець”, куш. *Див.* Іванів Микола
- “Чорноморець”, рай. реф. проп. *Див.* Дутчин Володимир Степанович
- “Чорноморець”, повст. 524
- “Чорноморець”, стр. 1007
- Чорнообразий, к-нт спецвід. 219
- “Чорноокий”, стр., захоп. у полон 664
- Чорноокий Федь, мех. МТС 730
- “Чорнота”, б-к 74
- “Чорнота”, б-к. *Див.* Кузів Василь Іванович
- “Чорнота”, рай. пров. *Див.* Скрентович Євген Антонович

“Чорнота”, сот., кур., сотн. *Див.*
Чав’як Володимир
“Чорнота”, стр. СБ 658
“Чорнота”, “Аркас”, надр. реф.
проп. 1056, 1141
“Чорноти”, сотня (курінь) 342,
1019, 1103
Чорноус Василь 275
Чорноус Марія 1005
“Чорнява”, б. куш. 380
“Чорнява”, підп. 208
Чостик Юрій 291
Чотка Іван 276
“Чубар”, надр. реф. СБ, окр.
реф. СБ, хор. *Див.* Гаврилюк
Степан Данилович
Чугунов П. В., чл. РК КП(б)У 940
Чуйко Дмитро Гаврилович,
бриг. к-пу 772
Чуйко Петро 642
Чукалівка, с. Лисецького р-ну.
Див. Чукалівка, с. Тисме-
ницького р-ну
Чукалівка, с. Тисменицького
р-ну 77, 84, 124, 279, 368,
400, 438, 473, 538, 546, 547,
581, 1000, 1005
Чукурин Марія 472
“Чумак”. *Див.* Данилюк Микола
Дмитрович
“Чумак”. *Див.* Дзвоник Микола
Петрович
“Чумак”, д. 71
“Чумак”, надр. військ. реф.
1056, 1141
“Чумак”, підп. 890
“Чумак”, рай. реф. СБ (6, 8).
Див. Грибінник Дмитро
Васильович
“Чумак”, рай. сусп.-політ. реф.,
рай. госп. реф. *Див.* Тимчук
Петро Дмитрович

“Чумак”, рой., вий. з пов. 1042
“Чумак”, стан. 242
“Чумак”, стан. *Див.* Масник Іван
“Чумак”, стр. 487
“Чумак”, стр. РП 1019
“Чумак”, стр. СКВ 104
Чумак, III-й секр. РК КП(б)У
537
Чумак Василь 194
Чупін, нач. РВ УМДБ 208
Чупренко (“Гонта”), ком. окр.
б-ки 53
“Чуприна”, б-к ОВ 241
“Чуприна”, куш., вий. з пов.,
нач. ІБ 836
“Чупринка”, стан. госп. 152
“Чупринка”, стр. 332, 343
Чупровський, дир. рибгосп, б.
к-н МДБ 690, 739
Чуревич, зав. ошадкаси 931
Чуревич Марія Петрівна, зав.
сект. РК ЛКСМУ 942
Чухній, міл. 170
Чухрій, мол. л-т, дільн. РВ
УМВС 170
Чучман Петро, зав. артілі 906
Чучулін, ком. б-ки РВ УМДБ
463, 467, 470, 471, 473

Ш

Шабельська Віра 62
Шаблій Анна 129
“Шабля”, сот., пор. 658
Шаворінський Осип 737
Шаган Юрко Михайлович, гол.
к-пу 730, 772
Шадрін, зав. від. РК ЛКСМУ
873
Шайбан Вас., гол. с/р 408, 490
Шайбан Михайло, зав. від. 359
Шамаринов, секр. комс. орг.
519

Шаміс Михайло Прокопович, зав. держмлин 772
 Шамуран Параня 692
 Шандура Софія, фінаг., секр. комс. орг. 714, 770
 Шанковський Лев, проф. 16, 31
 Шапалов, о/у РВ УМДБ, ст. л-т 718
 Шапалов, ст. с-нт 759
 Шаповалов, секр. РК КП(б)У 787
 Шаповалов, пр. райуповмінзаг 122, 178
 Шаповалов Михайло, зав. заготсіню 728
 Шаповалов Олекса Тимкович, о/у РВ УМДБ, ст. л-т 708, 718
 Шаркіна, секр. парт. орг. 869
 “Шарко”, рай. реф. СБ. *Див.* Вівчаренко Роман Андрійович
 Шарко Оля 63
 Шаров, інстр. РК КП(б)У 869, 897
 Шатри, прис. у Тлумацькому р-ні 657
 “Шах”, слід., надр. реф. СБ, окр. реф. СБ, край. субреф. СБ КК, пор. *Див.* Янишин Юрій Дмитрович
 Шахов, о/у РВ УМДБ, л-т 245, 943
 Шахова Є. І., чл. РК КП(б)У 940
 “Шахрай”, рай. госп. реф. *Див.* Якимечко Богдан
 Шашко Дмитро 693
 Шашко Дмитро Іванович (с. Івана) 736, 764
 Шашко Н. 874
 Шашко Петро 692
 Шашук П., зав. від. РВК 945
 Швабівка, прис. с. Олеша Тлумацького р-ну 653, 657
 Швайкович Параня 68
 Швала Андрій, гол. РСС 574
 “Шварно”, чот., рай. реф. СБ, рай. пров., надр. пров., хор., зах. у полон. *Див.* Найдич Дмитро Васильович
 Шведи 455
 “Швейк”, стан. госп. 1041
 “Швейко”, кул. 1022
 Швента Микола 68
 Швеція 166
 Швець С. С., чл., II-й секр. РК КП(б)У 146, 939, 942
 Швець, ком. від. КПЗ РВ УМВС, ст. с-нт 913
 Швець, суддя, секр. парт. орг. 865, 939
 Швець Іван Ів., гол. бух. РК КП(б)У, заст. гол. ДВК 297, 355
 Швиденко Ольга, інсп. РВНО 359
 “Швидкий”, рай. військ. субреф. 1141
 “Швидкий”, стр. СБ 658
 Швидков, зав. від., III-й секр. РК КП(б)У 537, 547, 548, 551, 869, 870
 Шворйов Микола С., заст. дир. РСС 574
 Шебунчак Іван Васильович (“Дунай”) 1066, 1141
 Шебунчак Марія д. Миколи, уч. 960
 Шеванюк Василь Андрійович (“Залізний”, “Сатурн”, “Слід”, “202-Г”, “667”) 1141
 Шевелівка, с., прис. Яремчанського р-ну (тепер у скл.

свт Делятин Надвірнянського р-ну) 158, 860, 872, 887, 888, 915

Шевців Михайло, стр. 422

Шевченко Тарас Григорович 348, 414, 547, 581, 730-732, 772-774, 898, 899, 911, 920, 946-948

Шевченко, дир. лікар. 414

Шевченко, дир. госп., м-р 690

Шевченко, ком. від. РВ УМВС, ст. с-нт 913, 942

Шевченко І., відп. ред. 417

Шевченко Павло, уповмінзаг 1029

Шевченко Петро, гол. РВК 435, 447, 451, 452, 458,

Шевченкове, с. Галицького р-ну 283, 302, 318, 481

Шевчук, асист. 506

Шевчук, гол. інсп. 682

Шевчук, доц. 506

Шевчук, нач. МВК 567

Шевчук Василь 467

Шевчук Гриць 329

Шевчук Іван Васильович ("Шпак", "Лиман") 238, 1142

Шевчук М., з с. Блюдники 468

Шевчук Марія, з с. Гостів 636

Шевчук Марія, з с. Блюдники 274, 387

Шевчук Михайло, нач. РВ УНКВС (УМВС), к-н 170, 210, 213, 623, 717

Шевчук Настя 388

Шевчук Юрко 274

Шекета, дир. лікар. 415

Шелько Юлька 802

Шелюк Іван 467

Шемеба Микола, заст. гол. РВК 170

Шемський Федь 764

Шептекін, нач. РВ УМВС 163

Шептекита (Шовптекита) Іван Іванович, І-й секр. РК КП(б)У 625, 631, 661, 711, 712, 747

Шеремет Доня 1004

Шеремета Василь 886

Шеремета Іван 662, 675

Шереметев, п/полк. УМДБ 149, 418

Шеркіс, заст. нач. РВ УМВС, ст. л-т 170

Шерстюк, упов. РК КП(б)У 747, 802

Шертій Марія 73

"Шершень", б-к ОВ 240

Шершеньов (Шермільов) Павло Матвійович, нач. РВ УМВС, ст. л-т 170, 712, 716

Шершеньова Зіна Павлівна, зав. парт. каб. 711

Шестопалова, зав. від. РВК 945

Шестяков, секр. парт. орг. 941

Шешори, с. Косівського р-ну 1096

Шибіна Олександра П., пом., заст. І-го секр. РК КП(б)У 354, 561

Шидловський Іван Миколайович ("Дністер") 1142

Шилова, прац. РК КП(б)У 355, 396

Шилова (Шілова) Н., інстр. ОК КП(б)У 354, 396

Шиляк Анна 662

Шимановський Дмитро, зав. підсоб. госп. 899

Шиманська Іванна 468

Шиманський Юрій Григорович ("Черник") 1058, 1142

Шимарін, нач. орг. від. 402

Шиндак Анна, прац. РСС 669
 Шиндак Іван 776
 Шинкаренко, нач. III-ї частини РВК 720
 Шиптур Анна д. Антона, лан. к-пу 582
 Шитов, секр. парт. орг. РВ УМВС, нач. ОБХСС 940, 942
 Шицький, гол. с/р 1030
 Шишка Олекса 661
 Шишка Роман Олексійович 661
 Шишкін, дільн. РВ УНКВС 624
 Шишкін Микита, о/у РВ УНКДБ (УМДБ), ст. л-т 669, 697, 709, 718, 762, 768, 785
 Шишурак Микола 761
 Шіляк Іван Федорович (“Дуб”) 710
 Шіньков (Щіньков), о/у РВ УМДБ, мол. л-т 719, 785
 Шітіков, нач. РВ УМДБ, м-р 880, 882, 883
 Шкавро П. Г., III-й секр. РК КП(б)У, чл. ком. ОК КП(б)У 396, 492
 Шкандрій Богдан Васильович (“Тарас”, “Назар”) 1059, 1142
 Шкатуляк Олена, прац. 722
 Шкварило Остап Степанович (“Жук”, “Аркас”, а/б “Жовтневий”) 1062, 1142
 Шкварко Іван, гол. міськради 680
 Шкварок Анна, учит. 686
 Шкварок Андрій Максима, гол. зем. ком. 681
 Шкварок Григорій Федорович, чл. ревіз. ком. 773
 Шкварчук Федор Василя, гол. зем. гром. 681
 Шкеренко Б. А., бух. 570
 Шкрабівка, прис. с. Грушка Тлумацького р-ну 703, 704
 Шкриба Михайло Троф., упов. з р-ну, зав. від. РВК, секр. парт. орг. 865, 869, 939, 945
 Шкрібляк Максим 806
 Шкромиди Василь 708
 Шкромиди Василь, з с. Тарновиця 164
 Шкромиди Іван 164
 Шкромиди Михайло 164
 Шкрум, чл. б-ки ОББ 233
 Шкрум Іван, гол. зем. гром., гол. ДВК 859
 Шкрюба Катерина Микитівна, учит. 684
 Шура Андрій 636, 643
 Шура Андрій Іванович, бриг. к-пу 774
 Шурат Г. М., чл. РК КП(б)У 940
 Шліхутка Михайло, ряд. РВ УМВС 564, 617
 Шліхутка Настя 388
 Шльомко, кер. рай. орг. ОСОБІАХІМ 1029
 “Шлях перемоги”, газ. 17, 1115, 1139
 “Шлях Перемоги”, в-ня КОП КК 166, 212, 309, 1094
 Шляховець, с. Тернопільського р-ну Тернопільської обл. 1141
 Шматко Анастасія, пом. бух. 901
 Шнайдер Дмитро 527
 Шовгенюк Олекса 954
 Шопа, міл. 170
 Шопіна Р., секр. парт. орг. 869
 Шотурма Іван 228
 Шотурма Іван, чл. ДВК 312

Шотурма Микола Пантелійович
("Богдан", "Галичан") 1058,
1142
"Шпак". *Див.* Шевчук Іван
Васильович
"Шпак", рай. пров. (23). *Див.*
Рученчин Іван Іванович
"Шпак", рай. реф. проп. *Див.*
Бардак Петро Іванович
"Шпак", стр. 338
Шпак Гринь 800
Шпак Іван 703
Шпак Іван Полікарпович, І-й
секр. РК ЛКСМУ 679
Шпак Микола, фінаг. 771
Шпак Микола с. Степана, секр.
с/р 681
Шпак Микола с. Івана 803
Шпак Петро с. Михайла, гол.
с/р 681
Шпак Стефка д. Дмитра 660
Шпачинська Марія ж. Федя
763
Шпачинський Гаврило 675
Шпачинський Гаврило с. Гриня,
бух. к-пу 731
Шпачинський Дмитро, чл.
пр-ня к-пу 731
Шпецура Оксана, пом. агр.
441
Шпильчак Матвій 692
Шпитко Дмитро Миколайович
("Щиголь") 1068, 1143
Шпільчак Василь 338, 339
Шпільчак Данило ("Козак")
230, 234
Шпільчак Іван ("Мурза") 485
Шпільчак Матвій 707
Шпільчак Микола 87
"Шпiон", "Боевий", ком. б-ки
СБ, рай. реф. СБ. *Див.*
Костишин Микола Іванович

Шпірак Дарка, інсп. 726
Шпірак Наталка, нач. філії 732
Шпук Михайлина, лан. к-пу
731
Шпук Петро, гол. к-пу 731
"Шрам", сот. окр. військ. реф.,
хор. *Див.* Бурдин Степан
Іванович
"Шраменко", стр. 229
"Шрамченко", госп. стан. 288
Штангерт Петро, секр. парт.
орг. гол. к-пу 766, 801, 807
Штань, ІІІ-й секр. РК ЛКСМУ
714, 743, 783
Штанько І., зав. сект. РК КП(б)
У 941
Штепа А. Ф., чл. бюро РК КП(б)
У, нач. РВ УМДБ, м-р 929,
940, 943
Штефанюк Настуня 858
Штефанюк Олекса 858
Штогрин Дмитро 231
Штогрин Михайло, прац., зав.
бази РСС 574, 901
Штогрин Степан ("Дуб") 136,
344, 1062, 1143
Штундер Петро 1004
Шубін Саша Іванович, о/у, слід.,
нач. РВ УНКДБ (УМДБ), к-н
319, 321, 336, 344, 418, 712,
718
Шувалов, секр. парт. орг. 939
Шуваренка (Шуварянка), пол.
75, 226
"Шугай", ком. б-ки 823
"Шугай", куш. зв. 241
"Шугай", пов. військ. реф. 1057
"Шугай", сан. 1020
Шуган, міл. 170
Шукайло Василь, заст. нач. РВ
УНКВС (УМДБ), ст. л-т 667,
719, 801, 803

Шукалов О. І., зав. від. РВК 945
Шулеє Іван 388
Шульга Іван, о/у РВ УНКВС (УМВС), л-т 665, 669, 717
Шульський, з р-ну 453
Шуляр Варвара 335
Шуляр Дмитро 611
Шуляр Михайло 310
Шуляр Петро 336
Шуляр Розалія Петрівна ("Калина") 1058, 1143
"Шум", б-к 554, 560
"Шум", б-к СКВ 241
"Шум", куш., захоп. у полон. Див. Гудима Степан Григорович
"Шум", рай. госп. реф. Див. Хребтовський Дмитро Йосипович
"Шума", сотня 1075, 1126
Шумєга Петро, заст. гол. РВК 621
Шумський, заст. уповмінзаг 574
Шумський Семен 290
Шуньо, гол. завкому 402
Шура, упов. РК КП(б)У 416, 428
Шурин, заст. нач. РВК, ст. л-т 668
Шурняк Вас. 333
Шуршуран Петро 692
Шустер А., зав. від. РВК 946
Шутка Мих. 337

Щ

Щепаньські Стась с. Міхала 45
Щербак П. К., гол. ОВК, І-й секр. ОК КП(б)У 248, 353, 395, 492, 518, 572
Щербак Параска 332, 425

Щербак Петро 805
Щербан Михайло, гол. зем. гром. 770
Щербан Никола (Микола), нач. аг-ва 732
Щербатий Василь 804
Щербатюк Микола 885
Щербач, рай. суддя 518, 550
Щербій Володимир Михайлович 426
Щербій Михайло 426
Щербінко (Щербінка) Олександр, о/у РВ УМДБ, ст. л-т 887, 889, 934
Щербюк Гриць с. Василя 890
Щерб'юк Анна д. Василя, чл. управи к-пу 949
Щерб'юк Василина 954
Щерб'юк Микола, гол. с/р 978
Щерб'юк Явдоха 954
Щерб'як Микола 272
Щерецький, ряд. РВ УМВС 564
Щесюк М. Є., чл. бюро РК КП(б) У 929, 940
"Щиголь", рай. госп. реф. Див. Шпитко Дмитро Миколайович
Щур Галина Федорівна, секр. комс. орг. 715
Щур Петро, нач. філії 732
Щурик Василь Стахович, рах. 726
Щурик Йосиф, секр. комс. орг. 714
Щурик Йосиф Федорович, ст. інсп. 726
Щурик Параска 103

Ю

Югославія 211, 876, 907
Юзчак, учит. 602
Юлійська, країна 189

Юна, дільн. РВ УМВС 942
Юнгер Василь 552
“Юра”, б-к СБ 249
“Юра” (“Юрко”), б-к НРП, надр.
субреф. проп. Див. Беркун
Іван Якович
“Юра”, рай. реф. СБ (5) 1062
“Юра”, рай. реф. СБ (2).
Див. Стадник Михайло
Дмитрович
Юренко Андрій Степана, гол.
с/р 680
Юречко Микола 802
Юречко Микола с. Михайла
802
Юришин Юрко Дмитра, секр.
с/р 680
“Юрка”, сотня (ТВ-21) 1096
Юркевич, комс. 954
Юркевич Броніслав Іванович
 (“Дзвін”, “Блиск”) 1068,
1143
Юркевич Володимир Степано-
вич (“Залізняк”, “Славич”) 1143
Юрків Олексій Федорович
 (“Карпо”) 1060, 1061, 1143
Юрківка (Юрківці), с. Тисме-
ницького р-ну 93, 618, 621,
634, 1010
Юрківський, ліс 98
“Юрко”, рай. пров. 1009, 1012,
1063, 1143
“Юрко”, стр. 460
Юрцуляк Василь 271
Юрцуняк Василь Михайлович
 (“Ригус”, “Юрковецький”,
“Гарт”, “Мельник”) 1059, 1144
Юрцуняк Йосип Петрович
 (“Вовк”) 156
Юрчак Володимир (“Дир”,
“Сич”, “Галайда”) 1057, 1144

Юрчак Прокіп 341
Юрчин Михайло 878
Юрчишин Олекса 467
Юрчишин Олексій Васильович
 (“Хміль”, “Бирич”) 553, 560,
1059, 1144
Юрчій Софія, стат. 900
Юрчук Іван, зав. від. 724
“Юрша”, б-к, рай. реф. СБ.
Див. Клюба Михайло
Олексійович
Юськевич Степан 468
Юхта Михайло Прокопович,
гол. агр. 730
Ющук Микола І., дир. СШ 684

Я

“Я”, рой. 824
“Я”, чота 133
Яблінка, с. Солотвинського
р-ну. Див. Яблунька, с.
Богородчанського р-ну
Яблінчук Юрко Іванович, заст.
нач. РВ УМВС, мол. л-т 877,
942
Яблониця, пол. 889
Яблониця, с. Яремчанського
р-ну. Див. Яблуніця, с.
Яремчанської міськради
Яблуніця (Яблониця), с.
Яремчанської міськради 60,
115, 116, 139, 166, 217, 219,
818, 821, 887, 969, 978
Яблунівський (Яблонівський),
р-н (тепер у скл. Косівського
р-ну) 821, 823
Яблунька (Яблінка), с.
Богородчанського р-ну 21,
35, 69, 70, 97, 237, 823, 833,
835, 843, 862, 877, 878, 880,
892, 902, 905
Явдошак Іван 863

“Явір”, б-к (10) 58
 “Явір”, б-к (12) 263
 “Явір”, б-к СБ 845
 “Явір”, підп. 306
 “Явір”, рай. реф. проп. *Див.*
 Михайло (“Явір”)
 “Явір”, сот., пор. *Див.* Петраш
 Михайло
 “Явір”, стан. госп. *Див.* Ф.
 Василь
 “Явір”, стр. СКВ 84, 134, 1003
 “Явір”, чл. ОУН 65
 Явірчик, ур. 883
 “Явора”, сотня 180
 Яворська Василина 226
 Яворська Марія Я., секр. суду
 573
 Яворський Василь, “около-
 тник” 656
 Яворський Василь Іванович,
 монтер 1031
 Яворський Володимир с.
 Михайла, гол. к-пу 690, 730,
 773
 Яворський Іван, з с. Чорнолізці
 777
 Яворський Іван с. Гриця 806
 Яворський Людвик, учит. 926
 Яворський Микола, б. стан., з
 с. Миловань 804
 Яворський Микола, з с.
 Чорнолізці 737
 Яворський Михайло, секр. с/р
 1030
 Яворський Юрій 17, 32
 Ягзів Володимир Михайлович,
 ст. інсп. 725
 Ягільниця, с. Чортківського
 р-ну Тернопільської обл.
 1134
 Яготінцева, секр. комс. орг.
 714
 Якимечко Богдан (“Шахрай”)
 1060, 1144
 Якимишин Яким 102
 Якимів Василь (“Білий”) 1144
 “Яків”, б-к ОВ 240
 Яковенко Віра, зав. ЗАГС, мол.
 л-т 717
 Яковенко Д., спецкор. 417
 Яковенко Леон 804
 Яковенко Марія, крамар 771
 Яковенко Микола с. Михайла,
 гол. с/р 682
 Яковенко Михайло, гол. с/р
 802
 Яковенко Петро, упов. РК КП(б)
 У, гол. ДТСАРМ 713, 720
 Яковин Мих. 490
 Яковин Михайло 161
 Яковишин Микола 80
 Яковишин Михайло (“Лоза”)
 237
 Яковищак Теодозій Миколайо-
 вич (“Ярий”, “Комар”,
 “Грицько”) 1055, 1061, 1145,
 1155
 Яковішак Михайло Іванович
 (“Грім”) 260, 1067, 1145
 Яковлев, дир. ф-ки 406
 Яковлов Павло М., заст. дир.
 заготзерно 574
 Якубів Василь 160
 Якубів Василь Миколайович
 (“Пилип”) 263
 Якубів Василь Романович, чл.
 ревіз. ком. 774
 Якубів Гаврило 314
 Якубів Іван 334
 Якубів Іван (“Василь”) 334
 Якубів Марія 314
 Якубів Франс 314
 Ялик Іван 776
 Ялина, ліс 878

Яловий Михайло Степанович,
чл. пр-ня к-пу 731

Ялуга Г. В. 940

Ялуга Г. Л., секр. РК КП(б)У 940

Ями, ліс 154

Ямна, с. Яремчанського р-ну
(тепер у скл. смт Яремче)
72, 115, 139, 571, 818, 833,
887, 908, 945, 956

Ямниця, с. Станіславського
р-ну. *Див.* Ямниця, с. Тисме-
ницького р-ну

Ямниця, с. Тисменицького р-ну
16, 31, 74, 87, 88, 90, 101,
110, 114, 117, 118, 121, 123,
124, 132, 133, 138, 143, 149,
157, 158, 174, 177, 179, 180,
183, 184, 190, 191, 196, 203,
207, 209, 212, 218, 223, 225,
230, 231, 233, 234, 237, 238,
247, 277, 278, 289, 300, 304,
312, 313, 317, 319, 321, 322,
327, 328, 332, 336, 338, 364,
369, 370, 385, 394, 399, 406,
410, 412, 418, 435, 436, 449,
460, 461, 485, 487, 489, 525,
553, 563, 565, 570, 599, 611,
617, 981, 982, 1077, 1089,
1091, 1092, 1099, 1100, 1113,
1119-1121, 1126, 1127, 1134,
1144, 1146

Ямщиков М., о/у РВ УМДБ, ст.
л-т 702-706, 718, 761, 762,
801, 804

Янишевський Михайло
Іванович ("Вихор", "Яструб",
"Місько") 1066, 1145, 1159

Янишевський Петро Іванович
("Василь", "Вихор") 136, 830,
841, 1066, 1068, 1145

Янишин Юрій Дмитрович
("Дрозд", "Ромб", "Шах",

"А-Р", "Р-61") 22, 37, 1054,
1056, 1145, 1150, 1164

Янів Марія д. Івана, лан. к-пу
952

Яніцька (Яніцка) Марія
Михайлівна, секр. комс. орг.,
уповмінзаг 715, 734, 764

Янко Дмитро, б. стр. УПА 1020

Янко Іван Петрович ("Віктор")
1055, 1146

Янко Юрко 1020

Янков Олекса Миколович
(Миколайович), хім. 687,
729

Янович Корнеля Миколаївна,
учит., кер. хору 600

Янченко (Ямщенко) Іван
Тимофійович, зав. РПК 689,
729

Японія 74, 87, 88, 111, 112, 376,
623, 627, 967, 983, 1034

"Яр", окр. реф. СБ, край.
субреф. СБ КК, край. реф.
СБ ПК. *Див.* Синенко Іван
Павлович

"Ярема", зв'яз. КК. *Див.* Рогів
Михайло Олексійович

"Ярема", ком. пвд. УПА 1039

"Ярема", ком. СКВ, захоп. у
полон, провокатор 66, 79,
80, 83, 85, 89, 90, 637, 984,
985, 996

"Ярема", куц. 167

"Ярема", підп. *Див.* Романюк
Михайло

"Ярема", рай. реф. СБ (10) 829,
1067, 1146

"Ярема", рай. реф. СБ (9) 1066,
1146

"Ярема", рай. реф. СБ (5). *Див.*
Волощук Павло Михайлович
"Ярема", стр. 344

Ярема, хованець 881
 Ярема Михайло Васильович
 (“Ярослав”) 1060
 Ярема Михайло М. 380
 Яремин Василь (“Дніпро”) 1146
 Яремко, “істребок” 426, 465
 Яремко Богданка д. Богдана 527
 Яремко Василь 589
 Яремчанський, р-н (тепер тер. Яремчанської місьради) 15, 18, 30, 33, 66, 70-72, 80, 81, 88, 112, 115, 116, 119, 127, 135, 141, 143, 151, 158, 166, 167, 169, 171, 217, 219, 220, 225, 226, 232, 233, 244, 252, 263, 265, 817, 820, 828, 830, 832, 833, 835, 844-849, 851, 859, 868, 874, 887, 889-891, 896, 897, 899, 901, 902, 904-907, 910-912, 915, 916, 919, 920, 923, 925-927, 930, 932, 937-939, 943, 944, 946, 948, 950, 953, 955-958, 964, 967, 969, 970, 973, 977, 978, 1021, 1022, 1076, 1077, 1079, 1085, 1087, 1092, 1095, 1096, 1117, 1121, 1123, 1133
 Яремчанський (ч. 12), РП ОУН. *Див.* ОУН, Яремчанський РП
 Яремчанщина 17, 32, 1158, 1160
 Яремче (Яремча), смт 115-117, 128, 139, 217, 219, 224, 818, 820, 821, 823, 833, 841, 845, 860, 861, 870-875, 882, 888, 890, 891, 895, 899, 904, 906, 908, 915, 924, 925, 927, 930, 934, 941, 944, 951, 956, 957, 969, 1052, 1133
 Яремчук, гол. с/р 901
 Яремчук, з с. Бистриця 893
 Яремчук Василь 932
 Яремчук Доня д. Дмитра 880
 Яремчук Олекса, лісний 903
 Яремчук Петро 931
 Яремчук Пилип (“Пилип”) 242
 Яремчук Юрко, лісний 903
 Ярицький Петро 84
 Ярицький Степан Дмитрович (“Дорош”, “Кармелюк”, “Крамаренко”) 193, 664, 665, 1056, 1063, 1146, 1154
 “Ярина”, рай. реф. жін. 1061
 “Ярина”, рай. реф. УЧХ 1064, 1146
 Яришів, с. Могилів-Подільського р-ну Вінницької обл. 571
 Ярівська Марія 346
 “Ярко”, “Остапко”, рай. госп. реф., рай. реф. проп. 136, 828, 841, 1017, 1025, 1040, 1067, 1147
 Ярмак Микола 589
 Ярмак Михайло с. Миколи, чл. ревіз. ком. 581
 Ярмелічев Михайло Семенович, упов. РК КП(б)У 713
 Яромий Іван 932
 “Ярополк”, б-к. *Див.* Тимчук Іван
 “Ярослав”, підр. 1028
 “Ярослав”, рай. пров. *Див.* Ярема Михайло Васильович
 “Ярослав”, рай. реф. СБ 1067, 1147
 “Ярослав”, рай. тех. реф. 1147
 “Ярослав”, стан. 992
 “Ярослава”, рай. реф. жін. 1066
 Ярославська Катерина, аг. уповмінзаг 728
 “Ярошенко”, підп. 335, 457

“Ярошенко”, рай. реф. проп.
457, 1063, 1147

Ярошенко О., лікар 570

Ярошин, прац. РК КП(б)У 562

Ясень, с. Перегінського р-ну.
Див. Ясень, с. Рожнятівського
р-ну

Ясень, с. Рожнятівського р-ну
847

“Ясень”, стр., вий. з пов., нач.
ІБ 836

Ясинецька Степанія М., учит.
684

Ястрельський Фелікс, приймач
722

“Яструб”, б. сим. 665

“Яструб”, б-к стан. 1026, 1042

“Яструб”, куш. госп. 332

“Яструб”, підп. 109

Яструбці (Ястрібці), с. Жовтне-
вого р-ну (тепер у скл. с.
Ганнусівка Тисменицького
р-ну) 104

Яськів Василь Григорович
 (“Іскра”) 457, 1168, 1178

Яськів Василь Михайлович
 (“Бобик”) 22, 36, 58, 240,
1054, 1057, 1147

Яськів Г. 462

Яськів Микола Григорович
 (“Морозенко”, “Тарас”,
“Славко”) 457, 1060, 1147

Яськів Михайло Григорович
 (“Вічний”) 1058, 1148

Яськів Олекса 275

“Ясьміна”, сотня 74, 90

Яцевтюк, з с. Ворона 67

Яцейко Василь с. Дмитра 864

Яцейко Степан Дмитрович
 (“Ігор”) 1066, 1160

Яценко Филимон Семенович,
гол. РВК 724, 771

Яцина, секр. комс. орг. 786

Яцина Надія Федорівна, зоо-
тех. 724

Яців Василь 703

Яців Іван, секр. с/р 216

Яців Михайло Іванович, канд.
до ВР СРСР 301, 307

Яців Петро 209

Яцівка, с. Товмацького
р-ну. *Див.* Тарасівка, с.
Тлумацького р-ну

Яцків, военрук 737

Яцків Анна 426

Яцків Марія д. Василя 952

Яцків Михайло с. Івана 426

Яцків Параска д. Василя 581

Яцун, зав. від. РК ЛКСМУ 875

Ящук Іван, ІІ-й секр. РК ЛКСМУ
668

Ящук Іван Миколайович
 (“Грубий”, “Юрко”) 24, 39,
264, 1060, 1148

ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ

Розділ І. ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ СТАНИСЛАВІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВОДУ ОУН

1. Вісті з терену Станиславівської округи ОУН за період від 1.12.1944 р. до 14.01.1945 р. <i>16 січня 1945 р.</i>	45
2. Вісті з терену Станиславівської округи ОУН за період від 10.01. до 27.01.1945 р. <i>30 січня 1945 р.</i>	54
3. Звіт про події на терені Станиславівського і Надвірнянського надрайонів ОУН за лютий 1945 р. <i>6 березня 1945 р.</i>	58
4. Вістки з терену Станиславівської округи ОУН за серпень 1945 р., складені окружним провідником Михайлом Хмелем-“Карлом”. <i>Вересень 1945 р.</i>	64
5. Вістки з терену Станиславівської округи ОУН за період від 25.08. до 19.09.1945 р. <i>15 жовтня 1945 р.</i>	91
6. Звіт окружного проводу ОУН Станиславівщини за листопад 1945 р. <i>[Грудень 1945 р.]</i>	114
7. Список загиблих під час зимової блокади 1945-1946 рр. <i>[Березень 1946 р.]</i>	136
8. Звіт окружного проводу ОУН Станиславівщини за квітень-травень 1946 р. <i>[Червень 1946 р.]</i>	137
9. Звіт окружного проводу ОУН Станиславівщини за червень 1946 р. <i>[Липень 1946 р.]</i>	169
10. Звіт окружного проводу ОУН Станиславівщини за липень 1946 р. <i>[Серпень 1946 р.]</i>	195
11. Звіт окружного проводу ОУН Станиславівщини за серпень 1946 р. <i>[Вересень 1946 р.]</i>	215
12. Список загиблих в боротьбі з московсько-більшовицькими окупантами в 1948 р. <i>1949 р.</i>	236
13. Оцінка ситуації на терені Станиславівської округи ОУН за II-й квартал 1949 р. <i>30 липня 1949 р.</i>	243
14. Записка колишнього надрайонного провідника ОУН Станиславівщини Дмитра Найдича-“Шварна” до крайового референта пропаганди ОУН КК Михайла Дяченка-“Гомона”. <i>12 жовтня 1951 р.</i>	255

Розділ ІІ. ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ НАДРАЙОННИХ ПРОВІДІВ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН

І. Станиславівський надрайон.

15. Вістки з терену Станиславівського надрайону ОУН за період від 27.09. до 20.10.1945 р. <i>25 листопада 1945 р.</i>	269
---	-----

16. Суспільно-політичний звіт надрайонного проводу ОУН Станиславівщини за грудень 1945 р. [<i>Січень 1946 р.</i>].....	280
17. Виборча і передвиборча кампанія до Верховної Ради СРСР на терені Станиславівського надрайону ОУН (січень і лютий 1946 р.). [<i>Березень 1946 р.</i>]	295
18. Звіт надрайонного проводу ОУН Станиславівщини за період від 1.01. до 15.04.1946 р. (зимова блокада 1946 р.). [<i>Травень 1946 р.</i>]	317
19. Звіт надрайонного проводу ОУН Станиславівщини за вересень 1946 р. <i>25 жовтня 1946 р.</i>	353
20. Звіт надрайонного проводу ОУН Станиславівщини за жовтень 1946 р. <i>5 грудня 1946 р.</i>	395
21. Звіт надрайонного проводу ОУН Станиславівщини за грудень 1946 р., січень, лютий, березень 1947 р. <i>10 травня 1947 р.</i>	434
22. Звіт надрайонного проводу ОУН Станиславівщини за липень, серпень, вересень 1948 р. <i>19 листопада 1948 р.</i> ..	491
23. Звіт надрайонного проводу ОУН Станиславівщини за січень, лютий, березень 1949 р. <i>9 травня 1949 р.</i>	537
24. Звіт надрайонного проводу ОУН Станиславівщини за квітень, травень, червень 1949 р. <i>12 серпня 1949 р.</i>	561
II. Товмацький (Тлумацький) надрайон.	
25. Місячний звіт з праці за червень 1945 р. надрайонного референта пропаганди ОУН Товмаччини (Тлумащини) Ярослава Мацькевича-“Степана”. <i>27 червня 1945 р.</i>	618
26. Звіт з праці надрайонного провідника ОУН Товмаччини (Тлумащини) Григорія Вацеби-“Бродича” за червень 1946 р. <i>28 червня 1945 р.</i>	619
27. Суспільно-політичний звіт надрайонного проводу ОУН Товмаччини (Тлумащини) за вересень (25.08.-20.09.1945 р.). [<i>Жовтень 1945 р.</i>].....	620
28. Вісті з терену за вересень (5.09.-20.09.1945 р.), складені надрайонним провідником ОУН Товмаччини (Тлумащини) Григорієм Вацебою-“Бродичем”. <i>30 вересня 1945 р.</i>	630
29. Ситуаційне повідомлення за період від 21.10. до 5.11.1945 р., складене надрайонним провідником ОУН Товмаччини (Тлумащини) Григорієм Вацебою-“Бродичем”. <i>15 листопада 1945 р.</i>	635
30. Вісті з терену Товмацького (Тлумацького) надрайону ОУН за період від 21.10. до 5.11.1945 р. <i>15 листопада 1945 р.</i>	638
31. Звіт надрайонного проводу ОУН Товмаччини (Тлумащини) за період від 5.08. до 29.09.1946 р. [<i>Жовтень 1946 р.</i>].....	647

32. Реєстр випадків на терені Товмацького (Тлумацького) надрайону ОУН за вересень, жовтень, листопад і грудень 1946 р. <i>[Січень 1947 р.]</i>	653
33. Звіт надрайонного проводу ОУН Товмаччини (Тлумащини) за жовтень, листопад і грудень 1946 р. <i>[Січень 1947 р.]</i>	667
34. Звіт надрайонного проводу ОУН Товмаччини (Тлумащини) за серпень і вересень 1948 р. <i>15 жовтня 1948 р.</i>	678
35. Вісті з терену Товмацького (Тлумацького) надрайону ОУН за серпень і вересень 1948 р. <i>17 жовтня 1948 р.</i>	700
36. Звіт надрайонного проводу ОУН Товмаччини (Тлумащини) за IV квартал 1948 р. <i>Квітень 1949 р.</i>	711
37. Вісті з терену Товмацького (Тлумацького) надрайону ОУН за IV квартал 1948 р. <i>Березень 1949 р.</i>	758
38. Звіт надрайонного проводу ОУН Товмаччини (Тлумащини) за I квартал 1949 р. <i>29 травня 1949 р.</i>	766
39. Вісті з терену Товмацького (Тлумацького) надрайону ОУН за I квартал 1949 р. <i>29 травня 1949 р.</i>	799

III. Надвірнянський надрайон.

40. Інформаційний звіт повітового проводу ОУН Надвірнянщини за період від 1.01. до 10.01.1945 р. <i>[Січень 1945 р.]</i>	808
41. Інформативний звіт за період від 1.02. до 14.02.1945 р., складений повітовим провідником ОУН Надвірнянщини Дмитром Черевком-“Променем”, “Б-40”. <i>14 лютого 1945 р.</i>	811
42. Ситуаційне повідомлення за вересень 1945 р., складене надрайонним провідником ОУН Надвірнянщини Дмитром Черевком-“Променем”, “М-150”. <i>10 жовтня 1945 р.</i>	814
43. Звіт надрайонного проводу ОУН Надвірнянщини. <i>Грудень 1945 р.</i>	820
44. Як проходили вибори до Верховної Ради СРСР на терені Надвірнянського надрайону ОУН. <i>21 квітня 1946 р.</i>	826
45. Звіт з перебігу виконання лютневих інструкцій Проводу ОУН на терені Надвірнянського надрайону. <i>15 червня 1946 р.</i>	828
46. Звіт надрайонного проводу ОУН Надвірнянщини за 1946 р. <i>[Січень 1947 р.]</i>	833
47. Звіт з переходу виборів до Верховної Ради УРСР 9 лютого 1947 р., складений надрайонним провідником ОУН Надвірнянщини Михайлом Іванішаком-“Дібровою”. <i>12 червня 1947 р.</i>	851
48. Звіт за травень-червень 1948 р., складений надрайонним провідником ОУН Надвірнянщини Григорієм Вацебою-“Варнаком”. <i>18 листопада 1948 р.</i>	868

49. Звіт за IV квартал 1948 р., складений надрайонним провідником ОУН Надвірнянщини Григорієм Вацебою-“Варнаком”. 11 червня 1949 р.	912
50. Звіт за I квартал 1950 р., складений надрайонним провідником ОУН Надвірнянщини Григорієм Вацебою-“Варнаком”. 15 липня 1950 р.	939

Розділ III. ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ РАЙОННИХ ПРОВІДІВ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН

Район ч. 2.

51. Вістки з терену Станиславівського району. Серпень 1946 р...	981
---	-----

Район ч. 3.

52. Суспільно-політичний звіт за серпень 1945 р., складений районним провідником ОУН Лисеччини Василем Депутатом-“Осипом”. 14 вересня 1945 р.	983
53. Суспільно-політичний звіт за вересень, жовтень 1945 р., складений районним провідником ОУН Лисеччини Василем Депутатом-“Остапом”. 9 листопада 1945 р.	990
54. Вістки з терену за період від 25.10. до 5.11.1945 р., складені районним провідником ОУН Лисеччини Василем Депутатом-“Остапом”. 8 листопада 1945 р.	997
55. Суспільно-політичний звіт за листопад 1945 р., складений районним провідником ОУН Лисеччини Василем Депутатом-“Остапом”. 20 грудня 1945 р.	999
56. Вістки з терену за період від 25.11. до 15.12.1945 р., складені районним провідником ОУН Лисеччини Василем Депутатом-“Остапом”. 20 грудня 1945 р.	1004

Район ч. 6.

57. Додатковий звіт за період від 1.01. до 30.07.1945 р., складений районним провідником ОУН Тисмениччини “Юрком”. 24 липня 1945 р.	1009
--	------

Район ч. 7.

58. Додатковий звіт за період від 1.05. до 30.05.1945 р., складений районним провідником ОУН Товмаччини (Тлумаччини) Василем Гикавцем-“Морозом”. 24 липня 1945 р.	1012
--	------

Район ч. 10.

59. Звіт з переходу виборів до Верховної Ради СРСР на терені Ланчинського району. 20 січня 1946 р.	1014
60. Звіт районного проводу ОУН Ланчинеччини за період від 10.01. до 10.04.1946 р. (зимова блокада). 10 травня 1946 р. .	1015
61. Хроніка за період від 1.01. до 1.08.1946 р. 10 серпня 1946 р.	1021

62. Звіт районного проводу ОУН Ланчинеччини за період від 10.04. до 15.08.1946 р. <i>17 серпня 1946 р.</i>	1023
63. Звіт районного проводу ОУН Ланчинеччини за період від 27 липня до 20 вересня 1946 р. <i>30 вересня 1946 р.</i>	1028
64. Список полеглих членів ОУН і стрільців УПА на терені Ланчинського району за період від 1.01. до 1.08.1946 р. <i>10 серпня 1946 р.</i>	1040
65. Список захоплених живими та зголошених членів і бойовиків на терені Ланчинського району. [<i>Жовтень 1946 р.</i>] ..	1041

ПЕРЕЛІК ІЛЮСТРАЦІЙ

1947. Рефон номіналом 50 крб., вилучений оперативниками УМДБ Станіславської обл. у гр. Хоминець П. В. [Архів УСБУ ІФО – Ф. 4. – Спр. 2488. – Арк. 103.].....	6
Окружний провідник ОУН Станіславівщини Михайло Хміль-“Всеволод”	1149
Окружний провідник ОУН Станіславівщини пор. Богдан Трач-“Дунай”	1149
Окружний провідник ОУН Станіславівщини хор. Петро Іванишин-“Курява”	1149
Окружний провідник ОУН Станіславівщини май. Кость Петер-“Сокіл”	1149
Окружний організаційний референт ОУН Станіславівщини Василь Духович-“Степан”	1150
Окружний референт СБ Станіславівщини пор. Юрій Янишин-“Шах”	1150
Окружний референт СБ Станіславівщини хор. Степан Гаврилюк-“Жар”	1150
Окружний референт пропаганди ОУН Станіславівщини Дмитро Федик-“Чорногора”	1150
Окружний референт пропаганди ОУН Станіславівщини Володимир Кузь-“Руслан”	1151
Окружний референт пропаганди ОУН Станіславівщини Михайло Дяченко-“Гомін”	1151
Окружний референт пропаганди ОУН Станіславівщини Михайло Козакевич-“Байденко”	1151
Окружний військовий референт ОУН Станіславівщини хор. Степан Бурдин-“Шрам”	1151
Окружний референт УЧХ ОУН Станіславівщини Амалия Регай-“Сойка”	1152
Окружний субреферент СБ Станіславівщини Василь Бойчук-“Пісня”	1152
Надрайонний провідник (окружний провідник) ОУН Станіславівщини Михайло Микитюк-“Борзенко”	1152
Надрайонний провідник ОУН (Станіславівщини, Тлумаччини, Надвірнянщини) Григорій Вацеба-“Варнак”	1152
Надрайонний провідник ОУН Станіславівщини хор. Дмитро Найдич-“Шварно”	1153
Надрайонний провідник ОУН Надвірнянщини Дмитро Черевко-“Промінь”	1153
Надрайонний провідник ОУН Надвірнянщини (окр. орг. референт) сотн. Петро Мельник-“Хмара”	1153
Надрайонний референт СБ Станіславівщини Василь Борисюк-“Орест”, “Аркас”	1153

Надрайонний референт СБ Станиславівщини Василь Сенчак-“Ворон”	1154
Надрайонний референт СБ Тлумаччини пор. Петро Кончаківський-“Нижчий”	1154
Надрайонний референт СБ Тлумаччини хор. Степан Ярицький-“Крамаренко”	1154
Надрайонний референт СБ Надвірнянщини сотн. Лука Гринішак-“Довбуш”	1154
Надрайонний референт пропаганди ОУН Станиславівщини Теодозій Яковишак-“Ярий”, “Грицько”	1155
Надрайонний референт пропаганди ОУН Станиславівщини Микола Капушак-“Степ”	1155
Надрайонний господарчий референт ОУН Надвірнянщини Михайло Борисюк-“Пімста”	1155
Надрайонний субреферент пропаганди ОУН Тлумаччини Михайло Іванців-“Блакитний” (арешт. фото)	1155
Районний провідник ОУН Лисеччини хор. Михайло Пленюк-“Геник”	1156
Районний провідник ОУН Лисеччини пор. Микола Корж-“Сокіл”	1156
Районний провідник ОУН Тлумаччини Василь Гикавець-“Мороз”	1156
Районний провідник ОУН Надвірнянщини Іван Цапей-“Мороз”	1156
Районний провідник ОУН Надвірнянщини Юрій Гуменюк-“Тарас”	1157
Районний провідник ОУН Ланчинеччини Василь Бойчук-“Помста”	1157
Районний провідник ОУН Ланчинеччини Василь Пеньківський-“Сич”	1157
Районний провідник ОУН Ланчинеччини Михайло Княгницький-“Заяць”	1157
Районний провідник ОУН Яремчанщини Антін Вадюк-“Дуб”	1158
Районний організаційний референт ОУН Солотвинщини Олексій Байдюк-“Вернигора”	1158
Районний референт СБ Лисеччини Микола Костишин-“Шпіон”	1158
Районний референт СБ Богородчанщини Іван Сташко-“Гук”	1158
Районний референт СБ Солотвинщини Василь Гуменяк-“Сталь”	1159
Районний референт СБ Солотвинщини Михайло Янишевський-“Яструб”, “Місько”	1159
Районний референт СБ Надвірнянщини Дмитро	

Романюк-“Вовк”	1159
Районний референт СБ Надвірнянщини Григорій Лукань-“Клим”, “Нечай”	1159
Районний референт СБ Ланчинеччини Михайло Бойчук-“Партизан”	1160
Районний референт пропаганди ОУН Солотвинщини Степан Яцейко-“Ігор”	1160
Районний референт пропаганди ОУН Солотвинщини Степан Монастирецький-“Орел”	1160
Районний референт пропаганди ОУН Яремчанщини Ярослав Петровський-“Трембіта”	1160
Районний військовий референт ОУН Лисеччини Василь Стефурак-“Кармелюк”	1161
Районний субреферент СБ Солотвинщини Микола Букатюк-“Славич”	1161
Районний субреферент СБ Надвірнянщини Василь Хоптюк-“Бурлака”	1161
Районний субреферент СБ Ланчинеччини Володимир Юркевич-“Славич”	1161
Надрайонний референт УЧХ ОУН Станиславівщини Марія Духович-“Оля”	1162
Надрайонний референт УЧХ ОУН Тлумаччини Ольга Дирда-“Оленка”	1162
Надрайонний референт жіноцтва ОУН Надвірнянщини Ірина Павликевич-“Смерека”	1162
Надрайонний референт УЧХ ОУН Надвірнянщини Марія Мицько-“Дарина”	1162
Районний референт УЧХ ОУН Лисеччини Антоніна Мацькевич-“Венера”	1163
1) працівник КОП КК Михайло Дяченко-“Гомін”	
2) окружний провідник ОУН Станиславівщини Михайло Хміль-“Всеволод” 3) окружний референт пропаганди ОУН Станиславівщини Володимир Кузь-“Руслан”	1163
Окружний провідник ОУН Станиславівщини Михайло Хміль-“Всеволод” (посмертне фото)	1164
Окружний провідник ОУН Станиславівщини Петро Федюшка-“Брюс” (посмертне фото)	1164
Окружний референт СБ Станиславівщини пор. Юрій Янишин-“Шах” (посмертне фото)	1164
Надрайонний господарчий референт ОУН Станиславівщини (окр. госп. реф.) Микола Говдяк-“Гайворон” (посмертне фото)	1164
1) працівник надрайонної референтури СБ Станиславівщини (надрайонний референт СБ Тлумаччини) Іван Скrentович-“Зенко” 2) надрайонний референт пропаганди ОУН Тлумаччини	

(окружний референт пропаганди) Михайло Козакевич-
“Султан”, “Байденко” 3) надрайонний референт СБ Тлумаччини
(окружний референт СБ) хор. Степан Гаврилюк-“Жар” 4) над-
районний організаційний референт (надрайонний провідник)
ОУН Станиславщини пор. Павло Когуч-“Павло” 5) окружний
референт пропаганди ОУН Станиславщини Михайло Дяченко-
“Славобор”, “Гомін” 6) окружний організаційний референт
(окружний провідник) ОУН Станиславщини пор. Богдан
Трач-“Дунай” 7) надрайонний організаційний референт ОУН
Тлумаччини сотн. Данило Рудак-“Чорний” 8) слідчий надра-
йонної референтури СБ Станиславщини Василь Мельничук-
“Остап” 9) районний провідник ОУН Станиславщини Григорій
Гайдей-“Граніт” 10) районний провідник ОУН Жовтненщини
(Єзупільщини) пор. Михайло Коржак-“Сапер” 11) надрайонний
референт СБ Станиславщини пор. Прокіп Духович-“Петро”,
“Дар” 1165

1) окружний господарчий субреферент Василь Литвинець-
“Чорний” 2) крайовий референт пропаганди КК Омелян
Кочій -“Левко” 3) окружний провідник ОУН Станиславщини
Михайло Хміль-“Всеволод” 4) районний провідник
ОУН Галичини Петро Козак-“Довбуш” 5) командир
ВО 4 “Говерля” май. Микола Твердохліб-“Грім” 1166

1) районний господарчий референт ОУН Надвірнянщини
Ганна Остап’юк-“Тирса” 2) підпільниця Ліда Костик-“Мар’яна”
3) окружний референт жіноцтва ОУН Станиславщини Марія
Скрентович-“Звенислава” 4) надрайонний керівник техзвена
Тлумаччини Ольга Абрам’юк-“Бараболя”, “Оксана” 1166

1) надрайонний референт пропаганди ОУН Тлумаччини
(окружний референт пропаганди) Михайло Козакевич-
“Султан”, “Байденко” 2) окружний організаційний референт
(окружний провідник) ОУН Станиславщини пор. Богдан
Трач-“Дунай” 3) слідчий надрайонної референтури СБ
Станиславщини Василь Мельничук-“Остап” 4) окружний
референт пропаганди ОУН Станиславщини Михайло Дяченко-
“Славобор”, “Гомін” 5) надрайонний провідник ОУН Тлумаччини
Григорій Вацеба-“Сулима” 6) надрайонний організаційний
референт ОУН Тлумаччини сотн. Данило Рудак-“Чорний”
7) районний провідник ОУН Жовтненщини (Єзупільщини)
пор. Михайло Коржак-“Сапер” 8) підпільник “Вечірний” 1167

4) районний субреферент СБ Галичини Василь Яськів-“Іскра”
6) надрайонний референт СБ Станиславщини
пор. Прокіп Духович-“Петро”, “Дар” 1168

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

Літопис УПА – це серійне книжкове видання. Його завдання – опублікувати, з дотриманням джерельної точності, документи й матеріали до історії УПА, а також стимулювати й видавати праці про діяльність УПА та історію України того періоду взагалі. Кожний том або група томів Літопису присвячені окремим темам і мають назву. Частина томів охоплює історію УПА за певний період на більших територіях, як, наприклад, на Волині, в Галичині, на українських землях під Польщею тощо. Кожна з цих територій може мати два – три, а то й більше томів. Додаткова серія книжок буде присвячена загальним темам, або збірникам спогадів, праць, або може бути книжкою одного автора на якусь тему. Збірники появляються не періодично, а в залежності від підготовки й опрацювання наступного тому. Нумерація книжок Літопису може йти інакше, ніж за оголошеним територіальним планом чи хронологією подій. Документи передруковуються з дотриманням джерельної точності, зі збереженням загальної форми оригіналу. Конечні виправлення чи відтворення пошкоджених місць відзначаються квадратними дужками або – де потрібно – пояснені в примітках. Так само відзначаються додані редакцією слова, пояснення чи заголовки в тексті. Інші підпільні матеріали – мемуари, меморандуми, публіцистика тощо – передруковуються без пропусків, проте мовні й правописні виправлення детально не відзначаються, хіба в особливих випадках. Як правило, передруки беруться з оригіналів, але при відсутності оригіналу до уваги береться найвірогідніша копія чи передрук. В усіх випадках точно подається джерело, а у випадку передрукованих архівних матеріалів – теж місце збереження даного матеріалу. Кожний том має довідник осіб та місцевостей і словник неясних слів, скорочень та маловживаних чи незрозумілих слів.

LITOPYS UPA –CHRONICLE OF THE UKRAINIAN INSURGENT ARMY

Litopys UPA is a series of books, produced with the aim of publishing source documents and materials relating to the history of the UPA, as well as stimulating and publishing works about the activities of the UPA and, in a more general way, the history of Ukraine of that period. Each volume or group of volumes of Litopys UPA is devoted to a specific theme and has a separate title. Some of the volumes deal with the history of the UPA in a given period of time or in a given region – for example, in Volyn', in Halychyna, in the regions of Ukraine held by Poland and so on. Two, three, or even more volumes may be devoted to general themes, to collections of memories, or to single books by individual authors dealing with particular questions. The appearance of Litopys UPA is not periodic, and depends on the pace at which successive volumes are compiled and prepared for print. The volumes may appear in an order other than indicated above, based on a territorial and chronological principle. In reprinting documents, we adhere strictly to their sources and preserve the general form, language and orthography of the originals. Places in the text where corrections have had to be made, or where the original documents have been damaged or had to be reconstituted, are designated with square brackets, or, if necessary, provided with explanatory footnotes. Words, explanations, or titles inside the texts that have been added by the editors are indicated in a similar manner. Other underground materials – memories, memoranda, works of publicists and the like – are also reprinted without omissions, but only in exceptional cases are linguistic and orthographic corrections indicated. Reprints are based on original texts. In cases where the original text is not available, the reprint is based on the most reliable copy of reprint. The sources of all materials used are clearly indicated and in the case of reprinted archival material, their present locations are also given. Each volume is provided with an index of names of persons and places and a glossary listing names that may not be clear, abbreviations and rarely used or incomprehensible words.

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ
**Серійне книжкове видання документів, матеріалів і науко-
вих праць до історії Української Повстанської Армії**

Досі появилися такі томи Літопису УПА основної серії:

Том 1. Волинь і Полісся: німецька окупація; книга 1: Початки УПА; документи і матеріали. Містить політичні й організаційні документи та матеріали до історії УПА на Волині та Поліссі. Торонто, Третє, виправлене вид., 1989 р., 256 с.

Том 2. Волинь і Полісся: німецька окупація. Книга 2. Містить підпільні документи і матеріали про бойові дії УПА на Волині й Поліссі. Торонто, Друге, виправлене видання, 1985 р., 256 с.

Том 3–4. Чорний Ліс: видання команди Станиславівського тактичного відтинка УПА, 1947–1950 роки. Книга 1 і 2. Містять меморіяли, біографічні нариси й документи про дії відділів УПА Станиславівського ТВ УПА, оповідання, новели й вірші.

Том 3. Книга 1: 1947–1948. Торонто, Друге, виправлене видання, 1987 р., 272 с.

Том 4. Книга 2: 1948–1950 (продовження). Торонто, Друге, виправлене видання, 1989 р., 288 с.

**Том 5. Волинь і Полісся: німецька окупація; книга 3: спо-
мини учасників.** Містить спогади, рецензії та підпільні матеріали про дії УПА, повідомлення про договір про ненапад між ГК УПА й угорською армією. Торонто, 1983 р., 312 с.

Том 6. УПА в світлі німецьких документів, 1942–1945; книга 1: 1942 – липень 1944. Містить аналізи, меморандуми, повідомлення, звіти, а також переклади українських документів для центральних політичних, військових і поліцейських установ. Торонто, 1983 р., 256 с.

Том 7. УПА в світлі німецьких документів; 1942–1945; книга 2: серпень 1944–1945. Торонто, 1983 р., 272 с.

Том 8. Українська Головна Визвольна Рада; документи, офіційні публікації, матеріали; книга 1: 1944–1945. Містить основні документи Першого Великого Збору УГВР, передрук органу Президії УГВР *Вісник* (ч. 4 (7), серпень 1945), статті та матеріали з 1944–45 рр., які стосуються цілості визвольного руху. Торонто, 1980 р., 320 с.

Том 9. Українська Головна Визвольна Рада; книга 2: 1946–1948. Містить видання УГВР *Самостійність і Бюро інформацій УГВР* та інші матеріали. Торонто, 1982 р., 520 с.

Том 10. Українська Головна Визвольна Рада; книга 3: 1949–1952. Містить документи, офіційні повідомлення, публікації й матеріали УГВР в Україні, між ними *Бюро інформацій УГВР*, вип. 4, 6 і 9. Торонто, 1984 р., 424 с.

Том 11. Тернопільщина: список впадших героїв української революції в боротьбі з московсько-більшовицьким окупантом за час від 13 березня 1944 до 31 грудня 1948 року. Підпільне видання містить біографії 725 осіб, які загинули на території Тернопільської округи та подає нові дані про смерть 100 невідомих повстанців. Торонто, 1985 р., 248 с.

Том 12. Третя подільська воєнна округа УПА («Лисоня»). Містить видані командою ВО описи боїв відділів від 11.1943 до 08.1945 р., збірник підпільних пісень **«Повстанський стяг»** виданий з нагоди п'ятиріччя УПА в 1947 р. Торонто, 1989 р., 352 с.

Том 13. Перемищина – Перемиський курінь; книга 1: Денник відділу «Бурлаки» (В. Щигельського). Містить денник цього відділу («Ударники»-4, 94а) від 10.1946 р. До 24.10.1947 р., ведений бунчужним «Буркуном», з епілогом Б. Гука («Скали»), списки вояків, господарські документи. Торонто, 1986 р., 370 с.

Том 14. Перемищина – Перемиський курінь; книга 2: Денники й документи. Містить денники сотенного «Крилача» (Я. Коцьолка) з 1944 і 1947 років, які продовжив сот. «Бурлака» (В. Щигельський), денник сотні «Крилача» (ведений бунчужним «Орестом») і документи обох сотень. Торонто, 1987 р., 262 с.

Том 15. Костянтин Гіммельрайх: Спогади командира відділу особливого призначення «УПА-Схід». Автор- киянин – оповідає про свої переживання від 1941 р. до рейду на Захід в 1945 р. (мобілізація до ЧА, німецький полон, окупований Київ, участь у підпіллі ОУНм, старшинська школа, мандри по Поділлі й к-р вд. особливого призначення УПА-Схід). Торонто, 1987 р., 266 с.

Том 16. Підпільні журнали закерзонської України, 1945–1947. Містить передруки підпільних журналів: **«Тижневі вісті»**, **«Лісовик»**, **«Інформативні вісті»**, **«Інформатор»** і **«Перемога»**. Всі числа журналів супроводяться англomовним резюме. Має статтю про історію підпільної видавничої діяльності на Закерзонні. 1987 р., 608 с.

Том 17. Англomовні видання українського підпілля, 1946–1947. Містить передруки підпільних видань: **«Нові Лідіце»**, **«Виселення єпископа Коциловського»**, **«Вибори в СРСР»**, **«Нова голодова катастрофа в Україні»**, **«Фашистське стра-**

шило», «До братніх чеського і словацького народів». Торонто, 1988 р., 192 с.

Том 18. Карпатська група УПА «Говерля»; книга 1: Документи, звіти та офіційні публікації. Містить передрук підпільного видання командування групи Шлях перемоги, звіти команд ТВ УПА й звіти к-рів відділів та підвідділів 24 ТВ УПА «Маківка». Торонто, 1990 р., 328 с.

Том 19. Карпатська група УПА «Говерля»; книга 2: Спомини, статті та видання історично-мемуарного характеру. Охоплює нариси і спомини друковані у підпіллі та написані старшинами і вояками УПА після переходу на еміграцію. Торонто – Львів, 1992 р., 357 с.

Том 20. Показчик до «Літопису УПА»; книга 1: 1–19 томи. Містить показчики псевдонімів, прізвись, географічних назв, інституцій, алфавітні списки авторів та надрукованих матеріалів й інші дані про перших 19 томів «Літопису УПА». Торонто – Львів, 1994 р., 528 с.

Том 21. УПА в світлі німецьких документів, 1941–1943; Книга 3: червень 1941 – травень 1943. Містить звіти, меморандуми, а також переклади українських документів для центральних політичних і поліційних установ. Торонто, 1991 р., 271 с.

Том 22. УПА в світлі польських документів; книга 1: Військовий Суд Оперативної Групи «Вісла». Містить вироки, звіти та кореспонденцію Військового суду Оперативної групи «Вісла» за період 06–09.1947 р. Торонто – Львів, 1992 р., 627 с.

Том 23. Медична опіка в УПА: документи, матеріали і спогади. Поміщено спомини санітарів, медиків, лікарів й інших працівників санітарної служби й підпільні документи й біографії працівників УЧХ. Торонто – Львів, 1992 р., 480 с.

Том 24. Ідея і Чин: орган Проводу ОУН, 1942–1946. Політично-інформативний журнал Проводу ОУН містить інформації про боротьбу УПА, німецьку та російську окупаційну політику, розвиток політичної думки. Торонто – Львів, 1995 р., 592 с.

Том 25. Пісні УПА. Збірка пісень, тематично пов'язаних з боротьбою УПА. Містить тексти пісень, їх мелодію і варіанти (понад 600), а також дані про саму пісню, її авторів й оспівуваних у піснях героїв чи події. Охоплює не тільки властиві пісні вояків УПА, але й укладені пізніше в тюрмах і концтаборах чи уложені на родом. Торонто – Львів, 1997 р., 556 с.

Том 26. Українська Головна Визвольна Рада. Документи, офіційні публікації, матеріали. Книга 4: Документи і спогади. Містить протокол ВЗ УГВР, доповідь на цьому зборі, листу-

вання президента УГВР К. Осьмака, переговори з польським підпіллям, Угорщиною й Румунією, слідчу справу М. і П. Дужих, спогади членів УГВР й інших осіб про утворення та діяльність УГВР. Торонто – Львів, 2001 р., 658 с.

Том 27. Роман Петренко. За Україну, за її волю; спогади.

Автор-волиняк – оповідає про свою діяльність від часу війни у 1939 р. до відходу на захід у 1945 р. Спочатку був членом ОУН Сарненської округи (від січня 1942 р. у підпіллі), згодом – шефом господарського відділу ШВО УПА «Заграва», від літа 1943 р. – ГВШ (потім КВШ УПА-Північ) і від літа 1944 р. – старшиною для особливих доручень при ГСЗС УГВР під керівництвом М. Лебеда. Торонто – Львів, 1997 р., 279 с.

Том 28. Марія Савчин. Тисяча доріг; спомини. Авторка розповідає про свої юначі роки до приходу на еміграцію у 1954 р. З 1945 р. була дружиною В. Галаси (заст. пров. ОУН Закерзонського краю і від 1948 р. – пров. ОУН ПЗУЗ) та перебувала разом з ним на Закерзонні, в Карпатах, на Волині, а також – в тюрмі КГБ у Києві. Торонто – Львів, 1995 р., 600 с.

Том 29. Іван Гарасимів («Палій»). З юнацьких мрій – у ради УПА. Спогади дають картину зі щоденного життя повстанців та їхніх к-рів та про становище населення на цих теренах. Автор розповідає свій бойовий шлях в УПА від осені 1943 до осені 1947 р. в Карпатах (підстаршинську школу) та на Лемківщині (ройовий в сотні У-І (94)). Торонто – Львів, 1999 р., 336 с.

Том 30. Степан Хрін (Степан Стебельський). Кризь сміх заліза; спогади. Книга містить спогади С. Стебельського – «Хріна» та О. Конопядського – «Острове́рха» – «Спомини чотого УПА Острове́рха» про їх діяльність в УПА від 1944–1949 рр. на Лемківщині та Дрогобиччині. Торонто – Львів, 2000 р., 552 с.

Том 31. УПА на Львівщині і Ярославщині. Спогади і документи вояків УПА ТВ «Розточчя», 1943–1947. Містить спогади «Сої», «Спартака», «Зенона Семеніва» та інших членів відділу УПА к-ра «Бриля», оперативні звіти к-ра «Бриля» та «Гамалії» («Переяслави І» та «Переяслави ІІ»). Торонто – Львів, 2000 р., 324 с.

Том 32. Медична опіка в УПА: документи, матеріали і спогади. Книга 2. Частина книги – це спомини санітарів, медсестер, медиків, лікарів та інших працівників санітарної служби й УЧХ. Торонто – Львів, 2001 р., 581 с.

Том 33. Тактичний Відтинок УПА 26-ий «Лемко»: Лемківщина і Перемищина (Документи і матеріали). Містить

дані, що стосуються історії відділів в 1944–1947 рр., оперативні звіти, накази інструкції та вказівки, рейди УПА, та документи підстаршинської школи ім. полк. «Коника». Торонто – Львів, 2001 р., 900 с.

Том 34. Лемківщина і Перемищина – «Холодний Яр», «Бескид», «Верховина»: Політичні звіти. Містить організаційний розподіл підпільної мережі Лемківщини і Перемищини, кадрову обсаду підпільної сітки та політичні й інформативні звіти з терену за роки 1944–1947 рр. Торонто – Львів, 2001 р., 974 с.

Том 35. Показчик до «Літопису УПА»; книга 2: томи 21–34, томи та 1–3 Нової Серії та томи 1–3 серії «Бібліотека». Містить показчики псевдонімів, прізвищ, географічних назв, інституцій, поазбучні списки авторів та надрукованих матеріалів й інші дані про томи «Літопису УПА», книги «Повстанські могили». Торонто – Львів, 2002 р., 870 с.

Том 36. «Книга полеглих членів ОУН і вояків УПА Львівщини». Містить отримані з радянських архівів короткі біографії членів ОУН і УПА, які загинули на Львівщині. Торонто – Львів, 2002 р., 1058 с.

Том 37. Іван Лико. На грані мрії і дійсності: спогади підпільника. 1945–1955. Спогади І. Лика («Скали», «Богдана») – «На грані мрії і дійсності» та М. Терепенка («Медведя») – «На грані двох світів» розповідають про пережите ними в підпіллі на Лемківщині та у польських тюрмах. Торонто – Львів, 2002 р., 644 с.

Том 38. Петро Й. Потічний. Архітектура резистансу: криївки і бункри УПА в світлі радянських документів. Містить схеми та описи різних криївок УПА й запілля та перелік з'єднань ЧА та ВВ НКВД, які були залучені до боротьби проти підпілля, зібраних в Архіві ВВ Українського Округу за 1944–1954 рр. Торонто – Львів, 2002 р., 430 с.

Том 39. Тактичний відтинок УПА 28-й «Данилів»: Холмщина і Підляшшя. Документи і матеріяли. Містить звіти Холмського ТВ, хроніки сотень, звіти зі зустрічей з представниками польського ВіН, звіт із зустрічі з англійським кореспондентом у 1945–1948 рр. Торонто – Львів, 2003 р., 1058 с.

Том 40. Тактичний Відтинок УПА 27-й «Бастіон»: Любачівщина, Ярославщина, Томашівщина. Документи і матеріяли. Містить звіти команди ТВ, хроніки відділів куреня «Месники», звіти й огляди керівництва II Округи ОУН «Батури», господарські звіти у 1945–1948 рр. Торонто – Львів, 2004 р., 600 с.

Том 41. Президент УГВР Кирило Осьмак. Містить документи та матеріали про К. Осьмака, його життя, наукову діяльність і смерть. Торонто – Львів, 2004 р., 880 с.

Том 42. Петро Й. Потічний. Літопис УПА – Історія: Документи і матеріали. Містить дані про діяльності видавництва “Літопис УПА” за 30-й період, біографії членів видавничого комітету й адміністрації, редакторів, авторів, упорядників і фундаторів томів. Торонто – Львів, 2005 р., 658 с.

Томи 43–44. Боротьба з аґентурою: Протоколи допитів Служби Безпеки ОУН в Тернопільщині. 1946–1948. Містять протоколи переслухань працівниками СБ ОУН Тернопільської обл. осіб, підозрілих у співпраці з органами державної безпеки СРСР.

Том 43. Книга 1: поміщено 85 протоколів допитів, що охоплюють 13 р-нів Тернопільщини, зокрема: Бережанський, Білобожницький, Борщівський, Буцацький, Великобірківський, Великоглибочоцький, Великодедеркальський, Вишнівецький, Заліщицький, Залозецький, Збаразький і Зборівський р-ни. Торонто – Львів, 2006 р., 1332 с.

Том 44. Книга 2: містить 108 протоколів переслухань СБ ОУН з районів: Золотопотіцький, Золотниківський, Козівський, Козлівський, Коропецький, Кременецький, Ланівецький, Микулинецький, Новосільський, Підволочиський, Підгаєцький, Почаївський, Пробіжнянський, Скала-Подільський, Скалатський, Тербовлянський, Товстецький, Чортківський, Шумський та з Рогатинського р-ну Станіславської області. Поміщено Протоколи ТОС-у, Протоколи смерті, список функціонерів МВС і МДБ та списки слідчих СБ. Торонто – Львів, 2006 р., 1288 с.

Том 45. Генерал Роман Шухевич – “Тарас Чупринка” Головний Командир УПА. Містить спогади про ген. Р. Шухевича, його життя, підпільну діяльність і смерть. Торонто – Львів, 2006 р., 572 с.

Томи 46. Боротьба з аґентурою: Протоколи допитів Служби Безпеки ОУН в Тернопільщині. 1946–1948. Книга 3. Продовження тт. 43–44 та містить протоколи переслухань СБ ОУН з 5 р-нів Тернопільської обл.: Великодедеркальського, Вишнівецького, Збаразького, Золотниківського та Кременецького. Торонто – Львів, 2007 р., 896 с.

Том 47. Підпільна Пошта України. Містить ілюстрації ППУ з філателістичної збірки с. п. Степана Голяша з коротким описом рисунків марок і блоків, а також вступні статті, що привідкривають історію її діяльності. Торонто – Львів, 2009 р., 336 с.

Том 48. УПА в світлі словацьких та чеських документів (1945–1948); книга 1: Рейди УПА в документах війська та апарату безпеки ЧСР (1945–1946). Містить дані про пропагандивні рейди УПА Північно-Східною Словаччиною та заходи чехословацької армії і органів безпеки, чехословацько-радянсько-польську співпрацю проти УПА, становище українського населення на Закерзонні та документи про реакцію чехословацького суспільства щодо УПА. Торонто – Львів, 2010 р., 864 с.

Том 49. Тернопільщина: “Вісті з Терену” та “Вістки з Тернопільщини”. 1943–1950; книга 1 (1943–1947). Подано підпільні інформації про діяльність ОУН і УПА та суспільно-політичну ситуацію в Тернопільській обл. і суміжних районах. Торонто – Львів, 2010 р., 832 с.

Том 50. Тернопільщина: “Вістки з Терену” та “Вістки з Тернопільщини”. 1943–1950; книга 2 (1948–1950). Містить подальші документи підпілля ОУН за 1948–1950 рр. щодо суспільно-політичної та економічної ситуації в Тернопільщині. Торонто – Львів, 2010 р., 1240 с.

Готуються до друку:

– УПА в світлі словацьких та чеських документів (1948–1950); книга 2 (1947–1948).

У новій серії, т. зв. Київській, у співпраці з Інститутом української археографії та джерелознавства Національної Академії Наук України Державним комітетом архівів України та Центральним державним архівом громадських об'єднань (ЦДАГО) України появилися такі томи «Літопису УПА»:

1. Видання Головного Командування УПА. Містить такі видання: «До зброї», № 16, 1943, «Повстанець», № 1–6, 1944–1945, «Український перець», № 1–3, 1943–1945 та «Бойовий правильник піхоти». Київ – Торонто, 1995 р., 482 с.

2. Волинь і Полісся: УПА та запілля 1943–1944. Документи і матеріали. Містить документи Головної Команди УПА-Північ та документи ВО «Заграва», «Богун», «Турів» та «Тютюнник». Київ – Торонто. 1999, 724 с.

3. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: директивні документи ЦК Компартії України 1943–1959. Містить документи ЦК КП(б)У – постанови з'їздів, пленумів полібюро, оргбюро, секретаріату, які супроводжуються інформативними записками, довідками, стенограми засідань та виступів членів ЦК КП(б)У. Київ – Торонто. 2001, 652 с.

4. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ (1943–1959). Книга 1: (1943–1945). Містить радянські документи за 1943–1945 рр. Київ – Торонто. 2002, 597 с.

5. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ. (1943–1959). Книга 2: 1946–1947. Містить радянські документи за 1946–1947 рр. Київ – Торонто. 2002, 574 с.

6. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ. (1943–1959). Книга 3: 1948. Містить радянські документи за 1948 р. Київ – Торонто, 2003, 523 с.

7. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ. (1943–1959). Книга четверта: 1949–1959. Містить радянські документи за 1949–1959 рр. Київ – Торонто, 2003, 716 с.

8. Волинь, Полісся, Поділля: УПА та Запілля 1944–1946. Документи і матеріали. Містить документи керівництва УПА-Північ і УПА-Південь, КП ОУН ПЗУЗ і НВРО та груп «Заграва»,

«Богун», «Тютюнник» і з'єднань груп «33» (ПЗК «Москва»), «44» (ПСК «Одеса»). Київ – Торонто. 2006, 1448 с.

9. Боротьба проти повстанського руху і націоналістичного підпілля: протоколи допитів заарештованих радянськими органами державної безпеки керівників ОУН і УПА. 1944–1945. Містить протоколи допитів радянськими спецслужбами: М. Степаняка, Є. Басюка, М. Гайдука, Я. Білінського, А. Галицької, О. Луцького, Ю. Стельмашука, П. і М. Дужих, В. Павлика, О. Польового, Ф. Воробця, Д. Вітовського, В. Левковича. Київ – Торонто, 2007, 912 с.

10. Життя і боротьба генерала “Тараса Чупринки” (1907–1950). Документи і матеріали. Зібрані джерела, які характеризують основні віхи життя і діяльності ген. Романа Шухевича. Київ – Торонто, 2007, 832 с.

11. Мережа ОУН(б) і запілля УПА на території ВО “Заграва”, “Турів”, “Богун” (серпень 1942 – грудень 1943 рр.). Містить 353 документи ОУН(б) і запілля УПА на Волині й Південному Поліссі, які відображають діловодство КП, округ, районів ОУН(б) (08.1942–09.1943), а також округ, надрайонів, районів, кущів, підрайонів і станиць запілля УПА (09–12.1943). Київ – Торонто, 2007, 848 с.

12. Воєнна Округа УПА “Буг” 1943–1952. Документи і матеріали. Книга 1. Містить дані командування ВО і окремих підрозділів, пресові видання, звітно-інформативні документи керівництва ОУН на Львівщині. Київ – Торонто, 2008 р., 800 с.

13. Воєнна Округа УПА “Буг” 1943–1952. Документи і матеріали. Книга 2. Містить дані командування ВО і окремих підрозділів, пресові видання, звітно-інформативні документи керівництва ОУН на Львівщині. Київ – Торонто, 2009 р., 1232 с.

14. УПА і запілля на ПЗУЗ. 1943–1945. Невідомі документи. Увійшли джерела УПА-Північ (266 документів) в яких висвітлюється історія керівництва, військових підрозділів, запілля за 1943–1945 рр. Київ – Торонто, 2010 р., 640 с.

15. Боротьба проти повстанського руху і націоналістичного підпілля: протоколи допитів заарештованих радянськими органами державної безпеки керівників ОУН і УПА. 1946–1952. Книга 2. Містить документи з переслухань радянськими органами: М. Павловича, І. Павловича-Бабинця, П. Лиховського, В. Харківа, Г. Голяша, Ю. Матвіїва, С. Коваля. Київ – Торонто, 2011, 840 с.

16. Волинь і Полісся у невідомій епістолярній спадщині ОУН і УПА. 1944 – 1954 рр. Містить 281 діловий лист керів-

ників УПА та збройного підпілля ОУН (Роман Шухевич, Василь Кук, Микола Козак, Василь Галаса та ін.), які висвітлюють мало-відомі, переважно трагічні події національно-визвольної боротьби на Волині та Поліссі у 1944–1954 рр. Київ – Торонто, 2011, 1024 стор.

17. Осип Дяків-“Горновий”. Документи і матеріали. Містить 119 документів (творча спадщина, листування, документи про освіту і навчання, арешт та ув’язнення радянською владою, обставини загибелі; зізнання і спогади осіб, які з ним тісно співпрацювали), присвячених життю та діяльності одного з провідних публіцистів воюючої України, члена Проводу ОУН, заступника Голови ГС УГВР, підполковника-політвиховника УПА Осипа Дяківа-“Горнового”. Київ – Торонто, 2011, 1016 стор.

18. Діяльність ОУН та УПА на території Центрально-Східної та Південної України. Містить підпільні документи і матеріали щодо діяльності ОУН і УПА на території центральних, східних і південних областей України у 1942–1952 рр. Київ – Торонто, 2011, 1160 стор..

19. Підпілля ОУН на Буковині: 1943–1951. Документи і матеріали. Містить звітно-інформаційні документи структур ОУН Буковини, інструкції, пресові видання, деякі матеріали УПА та СБ, а також документи радянських органів держбезпеки. Київ – Торонто, 2012, 784 стор.

20. Воєнна округа УПА «Лисоня». Документи і матеріали. 1943–1952. Містить документи і матеріали військового штабу та окремих підрозділів ВО УПА “Лисоня”, а також звітно-інформаційні документи підпілля ОУН на Тернопільщини. Київ – Торонто, 2012, 848 стор.

21. Ярослав Старух. Документи та матеріали. Містить творчу спадщину, найважливіші документи, спогади та біографічний нарис, які стосуються життя та діяльності Я. Старуха. Київ – Торонто, 2012, 1008 стор.

22. Станиславівська округа ОУН: документи та матеріали 1945-1951. Збірник включає звітно-інформаційні документи окружного, надрайонних та районних проводів структури ОУН Станиславівщини. Київ – Торонто, 2013, 1376 стор., тверда обкладинка, ілюстрації.

Готуються до друку:

– Золочівська округа ОУН. Матеріали СБ. Книга 1.

СЕРІЯ «ЛІТОПИС УПА» – БІБЛІОТЕКА

1. Юрій Ступницький. Спогади про пережите. Автор-волиняк – оповідає про свою родину та переживання від юнацьких років (кін. 1930-х до сер. 1950-х рр.). Автор є сином начальника штабу УПА полк. Леоніда Ступницького, разом з яким у 1943 р. пішов в УПА, навчався у старшинській школі «Дружинники». Після арешту в 1944 р. поневірявся по тюрмах і таборах Радянського Союзу. Торонто – Київ, 2000, 128 с.

2. Володимир В'ятрович. Рейди УПА теренами Чехословаччини. Монографію присвячено маловідомому аспекту історії укр. визвольного руху 1940–1950 рр. Торонто – Львів, 2001, 208 с.

3. Ярослав Грицай – «Чорнота», Параскевія Грицай. Арани не гоїлися: Спомини «Чорноти». Спогади чотового УПА про події, які відбувалися у 1943–1945 рр. на Закерзонні, та його поневіряння по більшовицьких тюрмах і концтаборах Сибіру. Мемуари підготовлені до друку дружиною Параскою Грицай (з дому Ротко). Торонто – Львів, 2001, 332 с.

4. Спогади вояків УПА та учасників збройного підпілля Львівщини і Любачівщини. Містить спогади В. Левковича («Вороного»), його дружини Ярослави, сот. М. Тарабана («Тучі»), вояків УПА І. Філя («Шеремети»), І. Василевського-Путко («Вуса»), оргмоба К. Міхалика («Думи») та зв'язкової К. Когут-Лялюк («Грізної»), згадку про к-ра Перемиської 6 ВО УПА Я. Чорнія («Кулю»), авторства Ф. Лопадчака. Торонто – Львів, 2003, 448 с.

5. Мирослав Горбаль. Довідник-пошукуєць. Реєстр осіб, пов'язаних з визвольною боротьбою на теренах Львівщини (без Дрогобиччини). 1944–1947 (за архівними документами). Подано ідентифікаційні дані про осіб, які були пов'язані з визвольним рухом та джерела цих даних з ДАЛО за 1944–1947 рр. (плани заходів, стенограми нарад, протоколи засідань та допитів, прокурорські аналізи, агентурні справи). Торонто – Львів, 2003, 416 с.

6. Мирослав Горбаль. Довідник-пошукуєць. Реєстр осіб, пов'язаних з визвольною боротьбою на теренах Дрогобиччини. 1939–1950 (за архівними документами). Зібрано інформацію про осіб та події, пов'язані з визвольною боротьбою на території Дрогобицької обл. у 1939–50-х рр. на основі документів ДАЛО та інших архівів, а також тематичних видань, публікацій і машинописів. Торонто – Львів, 2005, 1312 с.

7. Володимир Ковальчук. Діяльність ОУН(б) та запілля УПА на Волині та південному Поліссі (1941–1944 рр.). Досліджено інформативний потенціал джерел з історії діяльності підпілля, формування первісної джерельної бази, особливості фондоутворення, діловодство, класифікацію джерел та особливості діяльності референтур ОУН(б) і запілля УПА. Торонто – Львів, 2006, 512 с.

8. Онишко Леся. «Нам сонце всміхалось крізь ржавії ґрати». Катерина Зарицька в українському національно-визвольному русі. На основі документів, спогадів учасників подій досліджено етапи становлення світогляду К. Зарицької, її участь в формуванні УЧХ; діяльність в референтурі пропаганди ОУН та налагодження зв'язків ГК УПА Р. Шухевича; показано її життєвий шлях в тюрмах і таборах ССРСР, а потім на волі. Торонто – Львів, 2007, 928 с.

9. Коханська Галина. З Україною у серці. Спомини. Авторка детально розповідає про тогочасну дійсність, яку їй довелося пережити, про свій вступ в ряди ОУН, проходження вишколів, діяльність в Колківській республіці УПА у відділі розвідки, ув'язнення в комуністичних таборах. Торонто – Львів, 2008, 400 с.

10. Олександр Ішук, Ігор Марчук, проф. Дарія Даревич «Життя і творчість Ніла Хасевича». Книга розкриває життєвий та творчий шлях видатного художника-графіка, члена УГВР з 1949 р., ілюстратора багатьох видань ОУН і УПА – Ніла Хасевича («Бей», «Зот», «Рибак») та доповнена повноколірним каталогом праць мистця. Торонто – Львів, 2011, 432 стор.

11. Олександр Ішук. «Молодіжні організації ОУН (1939–1955 рр.).» В монографії на основі комплексного аналізу наукової літератури, опублікованих історичних джерел та архівних матеріалів досліджено участь української молоді у боротьбі за державну незалежність у 1939–1955 рр. Торонто – Львів, 2011, 896 стор.

Готуються до друку:

– Стрілецька зброя ОУН і УПА.

СЕРІЯ «ПОДІЇ І ЛЮДИ»

1. Посівнич Микола. «Нескорений командир.» У книзі описано життєвий шлях ГК УПА Р. Шухевича. Торонто – Львів, Вид. 2-е, доп. 2008, 80 с.

2. Осьмак Наталка. «Кирило Осьмак – нескорений Президент УГВР.» Дослідження розкриває невідомі сторінки життя і діяльності Президента УГВР К. Осьмака. – Торонто – Львів, 2008, 128 с.

3. Посівнич Микола. «Степан Бандера – життя присвячене свободі.» У книзі описано життєвий шлях Провідника ОУН та ЗЧ ОУН С. Бандери в 1920–1959 рр. Торонто – Львів, 2008, 112 с.

4/I. Петро Й. Потічний. «Моя дорога». Біографічні спомини англійською мовою охоплюють період від народження до часу, коли автор, як юнак-воєнка УПА, прибув зі своїм відділом до Західної Німеччини наприкінці 1947 р. Торонто – Львів, 2008, 124 с.

4/II. Петро Й. Потічний. «Моя дорога. Частина 2». Спомини описують життя автора в США (1950–1964), службу в американській морській піхоті під час Корейської війни, здобуття університетської освіти у Філадельфії і Нью-Йорку та завершуються переїздом до Канади. Торонто – Львів, 2010, 112 с.

4/III. Петро Й. Потічний. «Моя дорога. Частина 3». Спомини описують життя автора в Канаді (1964–2012), його працю в МакМастерському університеті, різні академічні заходи і подорожі та його родину. Торонто – Львів, 2012, 160 стор.

5. «Грім» – полковник УПА Микола Твердохліб. Спогади і матеріали» / Упорядник Р. Грицьків. Крізь призму спогадів учасників подій та інших матеріалів зображено життя і діяльність видатного повстанського командира, а також висвітлено визвольну боротьбу 1930-х – 1950-х років у Карпатах. Торонто – Львів, 2008, 128 с.

6. Михайло Романюк. «Петро Федун – «Полтава» – провідний ідеолог ОУН та УПА». Висвітлено життя та діяльність одного з керівників визвольного руху, процес формування світоглядних позицій, патріотичних переконань та його творчої спадщини. Торонто-Львів, 2009, 128 с.

7. «Українська Головна Визвольна Рада» / Упорядники П. Й. Потічний, М. Посівнич. Поміщено статті Р. Шухевича, М. Дужого і А. Камінського, спогади Л. Шанковського, Д. Ребет у яких висвітлено боротьбу і роль УГВР в тогочасних суспільно-політичних процесах. Торонто – Львів, 2009, 136 с.

8. Володимир Іванченко. «Квітка у червоному пеклі: життєвий шлях Людмили Фої». Книга присвячена життю Л. Фої – “М. Перелесник” (1923–1950), організатора підпілля ОУН у м. Києві під час Другої світової війни та авторки літературних творів. Будучи ключовою фігурою у протистоянні НКВС з СБ ОУН, зірвала операцію зі знищення керівників визвольного руху. Торонто – Львів, 2009, 128 с.

9. Олександр Іщук. «Життя та доля Михайла Дяченка – “Марка Боєслава”». Книга присвячена життю та долі – письменника, підпільника й одного з керівників Карпатського КП ОУН, автора поетичних творів та оповідань. Торонто – Львів, 2010, 140 с.

10. Олександр Іщук, Володимир Іванченко. «Життєвий шлях Галини Голояд – “Марти Гай”». Висвітлено життя та долю однієї з діячок визвольного руху Г. Голояд, подано твори письменниці. Торонто – Львів, 2010, 128 с.

11. Володимир Мороз. «Портрет Осипа Дяківа – “Горнового”». Книга присвячена життю та діяльності відомого публіциста, члена Проводу ОУН та заступника Голови ГС УГВР, підполк.-пвх. УПА. Торонто – Львів, 2010, 128 с.

12. Володимир Мороз. «Зиновій Тершаковець – “Федір”». Крайовий провідник ОУН Львівщини З. Тершаковець увійшов в історію визвольного руху як засновник та редактор підпільного видання “Літопис УПА”. Торонто – Львів, 2011, 128 с.

13. «Микола Андрощук-«Вороний». Записки повстанця». Ред. І. Марчук. Книга спогадів (весна 1943 – весна 1944 р.) подає картину дій повстанців на південній Волині (бої з німецькими підрозділами, військами НКВС, зокрема, на Гурбах, Північний рейд). Торонто – Львів, 2011, 128 с.

14. Олександр Іщук, Наталія Ніколаєва. «Ярослав Богдан – “Всеволод Рамзенко”». Подано життєвий шлях та творчу діяльність письменника-підпільника і чільного діяча ОУН Я. Богдана (1915–1953), проаналізовано тематику основних його праць. Торонто – Львів, 2011, 128 с.

15. Дмитро Проданик. «Шлях боротьби Василя Сенчака – “Ворона”». Висвітлено життєвий та бойовий шлях В. Сенчака-“Ворона” на посадах районного референта СБ Солотвинщини та надрайонного референта СБ Станиславівщини, а також досліджено “чорну” зраду на Станиславівщині 1951 р. Торонто – Львів, 2011, 128 с.

16. Олександр Іщук, Ігор Марчук. «Брати Бусли. Життя за Україну». Книга про відомих діячів ОУН на Волині Олександра та Якова (референт пропаганди Проводу ОУН) Буслів подає інфор-

мацію про їхній нелегкий життєвий шлях. Торонто – Львів, 2011, 128 с.

17. «Світло душі родини Левицьких» / Упорядник Марія Прокопець. У книзі розповідається про долю родини о. Юрія Левицького та Анастасії з Зубрицьких, з 8-ми дітей якої п'ятеро загинуло у боротьбі за волю України. Торонто – Львів, 2011, 128 стор.

18. Ігор Марчук. «Ростислав Волошин». У книзі розповідається про життєвий шлях Р. Волошина, одного з перших організаторів ОУН на Волині, згодом керівника Рівненської ОЕ ОУН, члена БП ОУН та головуючого на ІІІ НВЗ ОУН і І УЗ УГВР. Торонто – Львів, 2012, 128 стор.

19. Дмитро Проданик. «Микола Кричун – “Черемшина”». У книзі на основі архівних документів подано життєвий та бойовий шлях Миколи Кричуна-“Черемшини”, “Олексія” на посадах повітового та надрайонного провідника ОУН Вижниччини. Торонто – Львів, 2012, 128 стор.

20. Наталія Ніколаєва. «Підпільні друкарні ОУН та їх ліквідація каральними органами СРСР в 1944–1954 рр.» В книзі на основі таємних документів ЦК КП(б)У, радянських каральних органів, матеріалів підпілля ОУН та сучасних наукових праць досліджується діяльність підпільних друкарень ОУН в 1944–1954 рр. та процес їх ліквідації органами НКВС-НКДБ-МДБ-МВС-КДБ СРСР. Торонто – Львів, 2012, 132 стор.

21. Василь Ільницький. «Провід ОУН Карпатського Краю». Книга присвячена структурі та кадрам Карпатського краю ОУН. На основі різних архівних документів і матеріалів розкриваються структурні трансформації та питання кількісного заповнення керівних органів краю. Торонто – Львів, 2012, 128 стор.

22. Богдан Зек. «Олег Штуль у боротьбі за Україну». Представлена книга розповідає про політика, журналіста, громадського діяча Олега Штуля. Торонто – Львів, 2013, 112 стор.

23. Наталія Ніколаєва. «Уляна Крюченко – “Оксана”». Книга описує життя та долю Уляни Никифоровни Крюченко (1920–1972), підпільниці ОУН, дружини керівника Проводу ОУН та Головного командира УПА в 1950–1954 рр. Василя Степановича Кука (1913–2007). Торонто – Львів, 2013, 128 стор.

24. Сергій Волянук. «Омелян Польовий – “Остап”». Дана розвідка присвячена життю та діяльності поручника УПА Омеляна Польового, який увійшов в історію українського національно-визвольного руху як один з визначних командирів повстанської армії на Тернопільщині. Торонто – Львів, 2013, 128 стор.

25. Василь Мустеца. «Василь Кантемір-“Остап”». У книзі на основі архівних документів подано життєвий та бойовий шлях Василя Кантеміра-“Остапа”, “Деркача”, “Дениса” – від рядового повстанця до провідника Кіцманського районного проводу ОУН. Торонто – Львів, 2013, 128 стор.

“ЛІТОПИС УПА” В МЕРЕЖІ INTERNET

Заходами Адміністрації видавництва “Літопис УПА” детальну інформацію українською та англійською мовами про видання та споріднені матеріали можна знайти в мережі Internet за адресою:

<http://www.litopysupa.com>

Ця інформація складається з чотирьох груп.

1. Вступ до серій (*Introduction to the Series*), який дає загальні інформації про “Літопис УПА” та цілі видавництва.

2. Інформації про замовлення (*Ordering information*), які дають короткі інформації про кожний том серій та як їх замовляти.

3. Книги “Літопис УПА” (*Litopys UPA volumes*), де про кожний том подано не тільки повну бібліографічну інформацію (титульна сторінка, дата і місце публікації, число ISBN, ціна та редактор книги), але також повний текст вступної статті та резюме матеріалів тому. Текст ілюстрований знімками, які знаходяться в книзі.

4. Споріднені матеріали (*Related Materials*). У цій групі подані публікації інших видавництв, що відносяться до теми УПА та Збройного підпілля в Україні.

Аналогічну інформацію англійською мовою можна знайти також на web сторінці за адресою:

<http://www.infoukes.com/commercial/litopysupa/index.html>

Про подальші інформації можна звертатися на адресу

Адміністрації:

— Микола Кулик — **mykola.kulyk@litopysupa.com**

або Редакції:

— Петро Й. Потічний — **peter.potichnyj@litopysupa.com**

Адміністрація в Україні — **litopys@bs.lviv.ua**

Будемо вдячні за відгуки читачів на наше видання.

Пишіть на подані адреси або також на
www.litopysupa.com

**ОБ'ЄДНАННЯ КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА В США Й КАНАДІ
та
ТОВАРИСТВА КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА
ім. ГЕН. ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ В США Й КАНАДІ**

ВИДАВНИЧИЙ КОМІТЕТ “ЛІТОПISУ УПА”

*М. Бохно, І. Василевський-Путко, І. Гомзяк, Параска Грицай,
О. Дольницький, О. Жигар, Б. Ковалик, М. Кошик,
М. Кулик, Р. Кулик, Катерина Лялюк, М. Луцзяк, П. Мицак,
Емілія Нагірна-Зінько, А. Потічний, П. Потічний,
М. Рошецький, І. Росіл, Наталя Солтис,
Ярослава Філь, О. Циліупа, С. Шпак, Є. Штендера*

Адміністрація:

М. Кулик, Р. Кулик, Емілія Нагірна-Зінько, Наталя Солтис

Адреса:

*LITOPYS U.P.A.
P.O. Box 97, Station “C”
Toronto, Ontario, M6J 3M7, Canada
mykola.kulyk@litopysupa.com*

Адміністрація в Україні:

Ігор Гомзяк, Богдан Столяр

**Благодійний Громадський Фонд “Літопис УПА”
ім. Володимира Макара**

Микола Посівнич

Адреса: “Літопис УПА”

*пл. Міцкевича, 6/7, Львів 79000 Україна
тел.(38-032) 272-4064 e-mail: litopys@bs.lviv.ua*

Наукове видання
ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ
Нова серія, том 22

СТАНИСЛАВІВСЬКА ОКРУГА ОУН:

Документи і матеріали 1945-1951

Упорядники:
Дмитро Проданик, Степан Лесів

Підписано до друку 17-06-2013. Формат 70 x 100¹/₁₆
Папір офсетний. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 23,17. Обл.-видавн. арк. 18,12.
Наклад 1000. Зам. № 06-17/13

ЛІТОПИС УПА

ТОМ

22